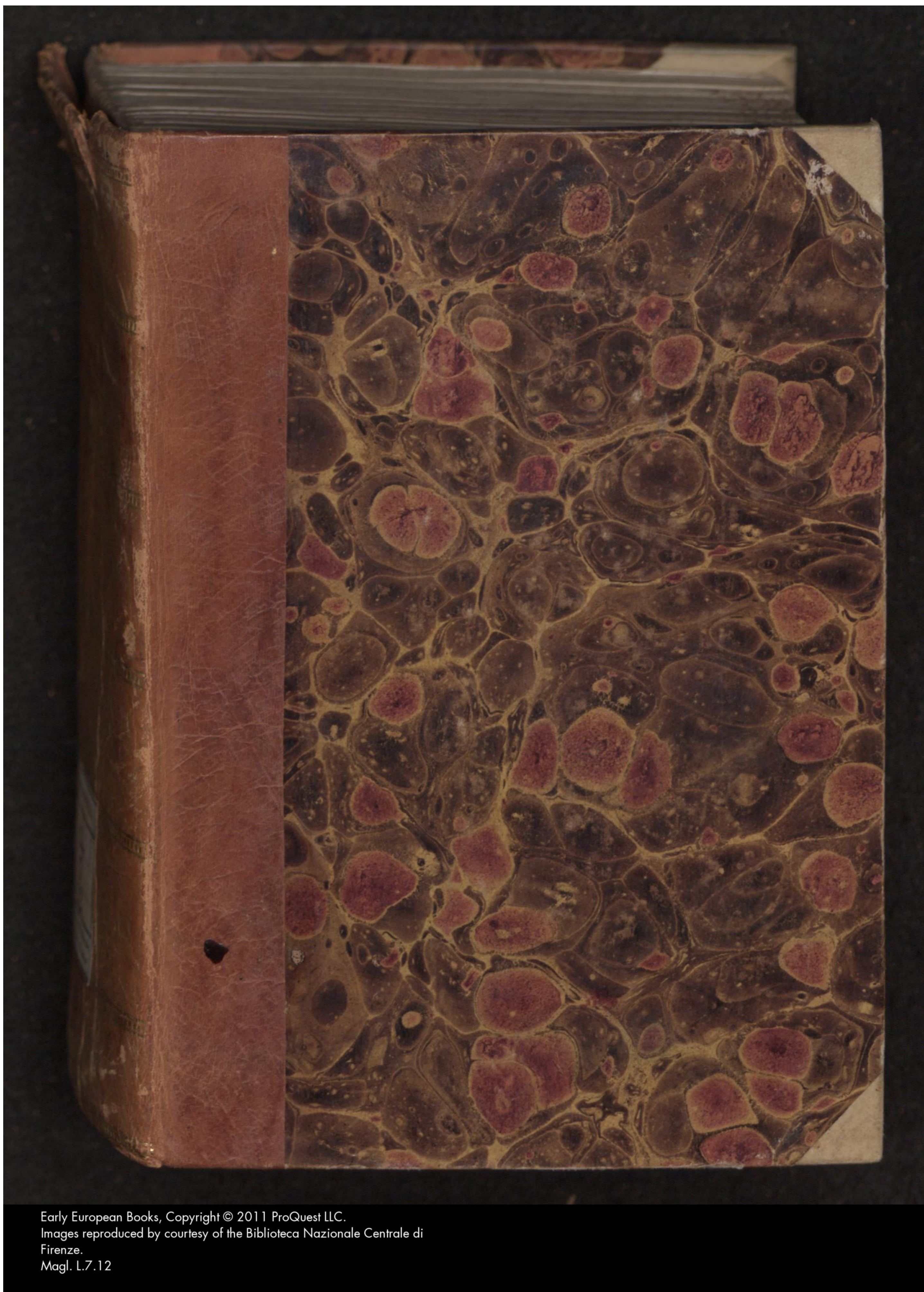
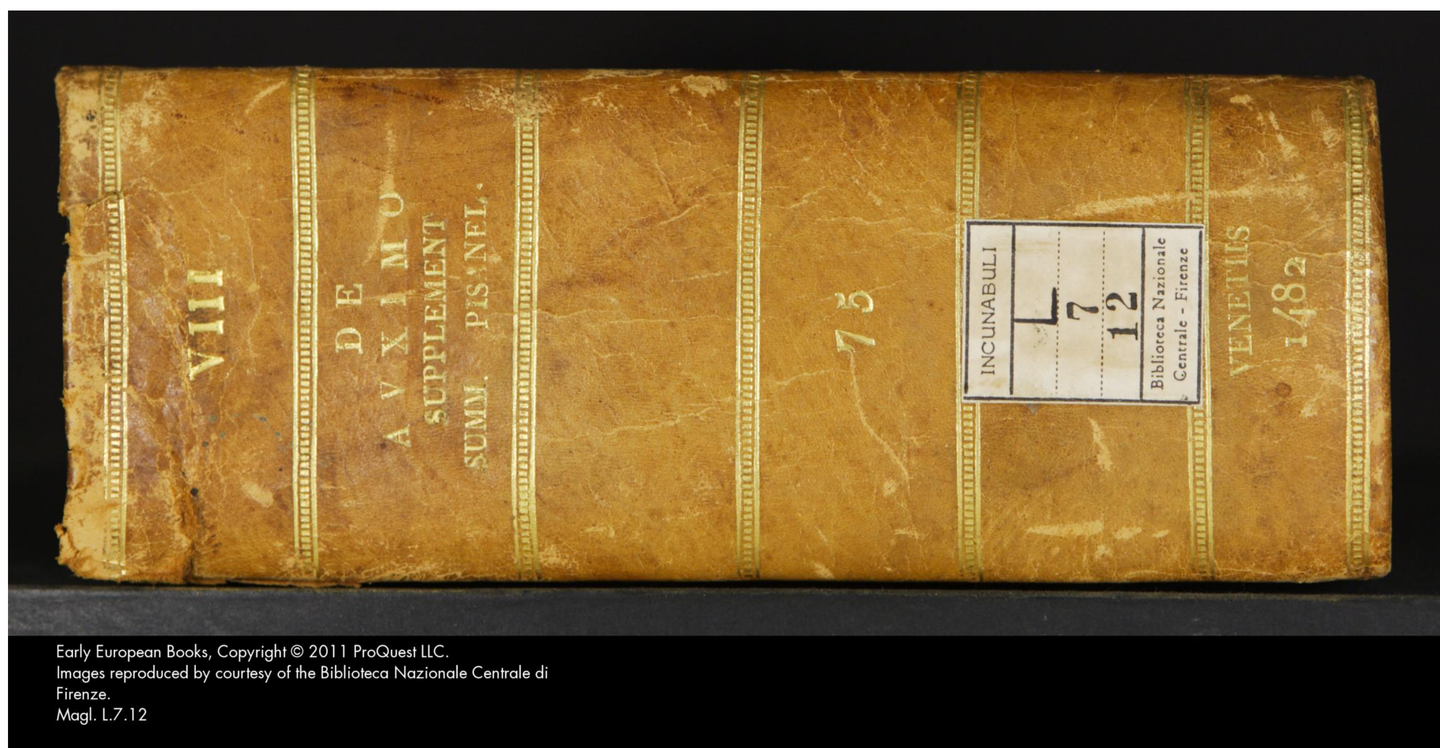
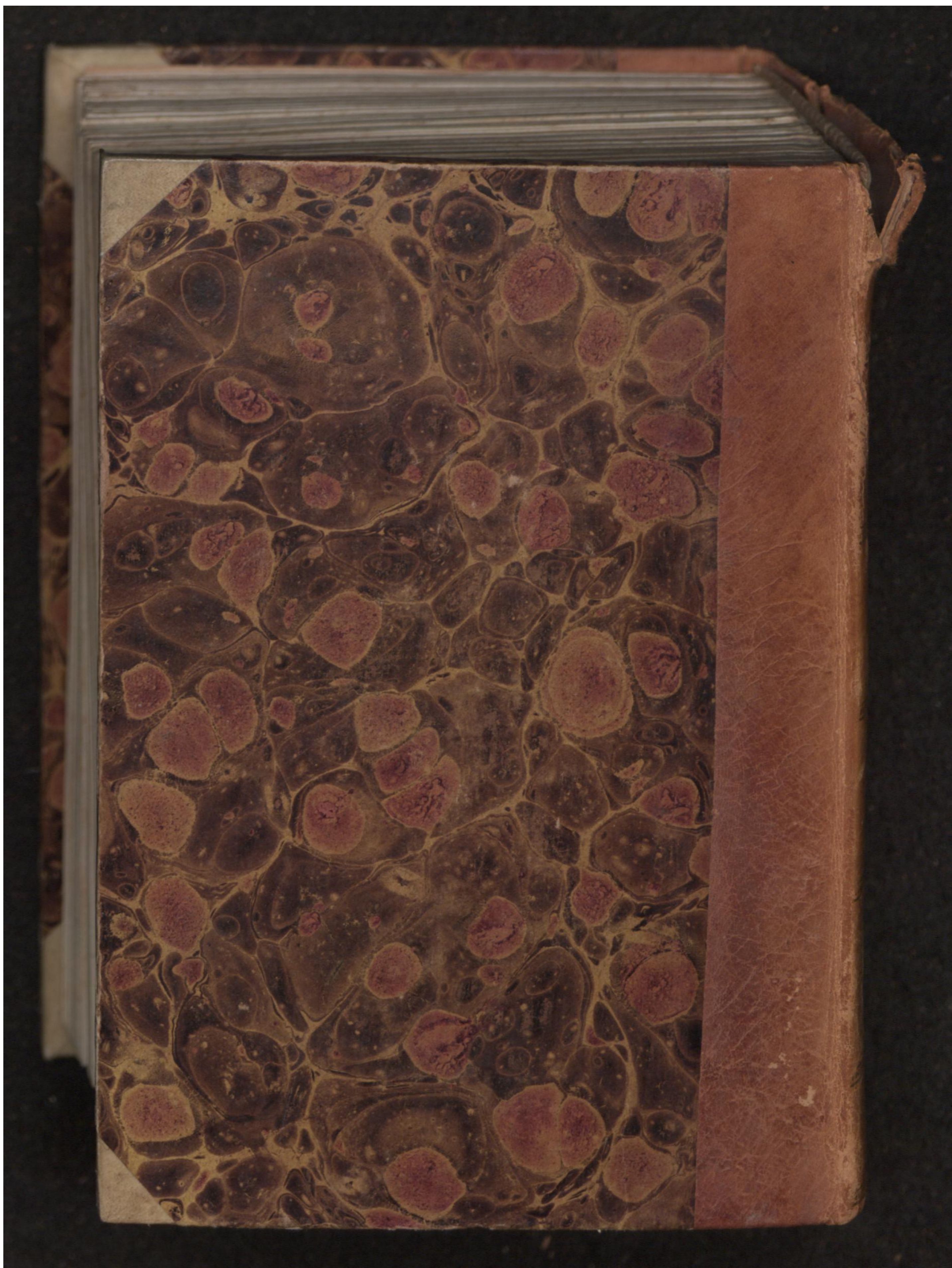

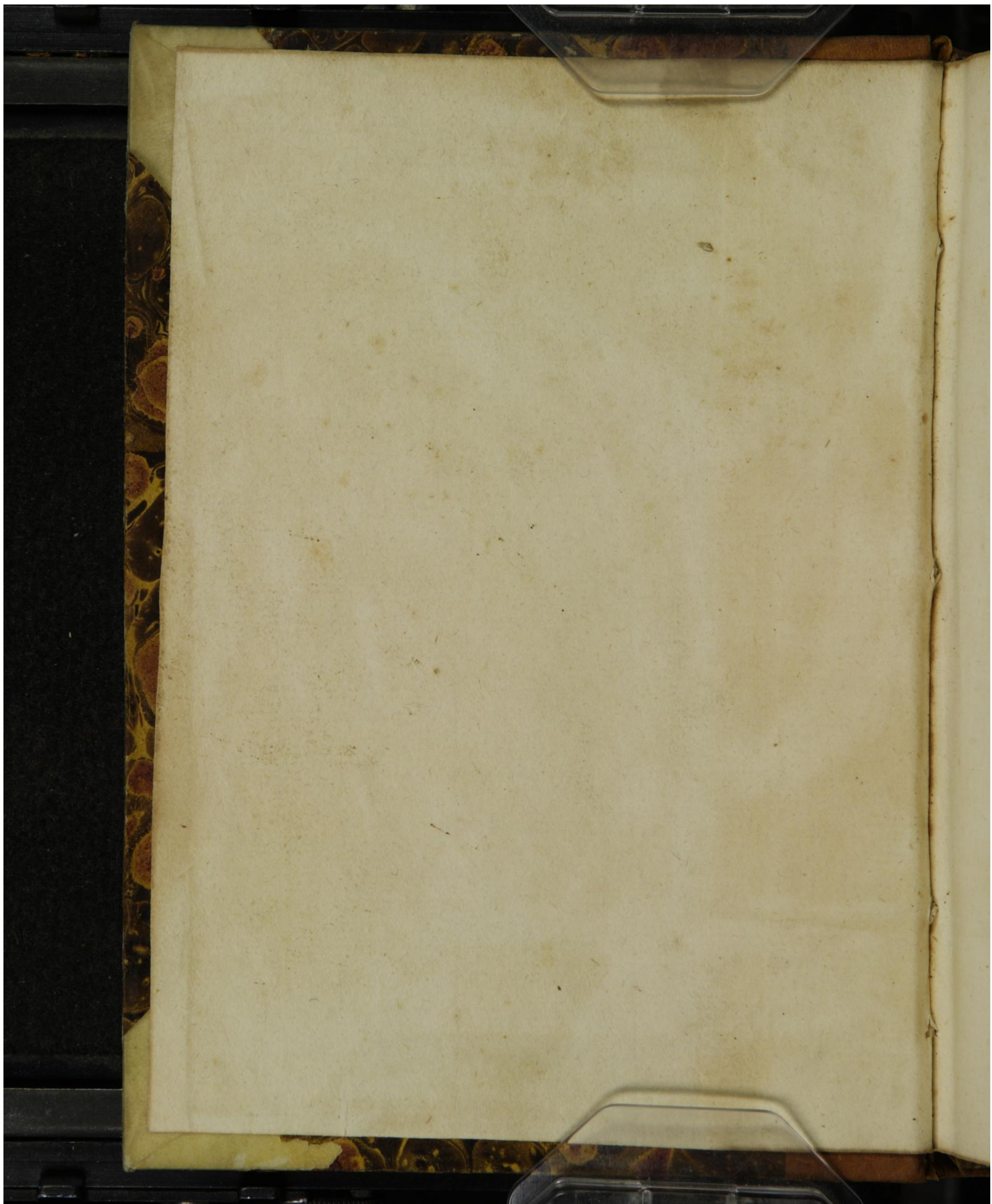

VIII
DE
AVXIMO
SUPPLEMENT
SUMM. PIS. NEL.
75
INCUNABULI
L
7
12
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze
VENETIIS
1482

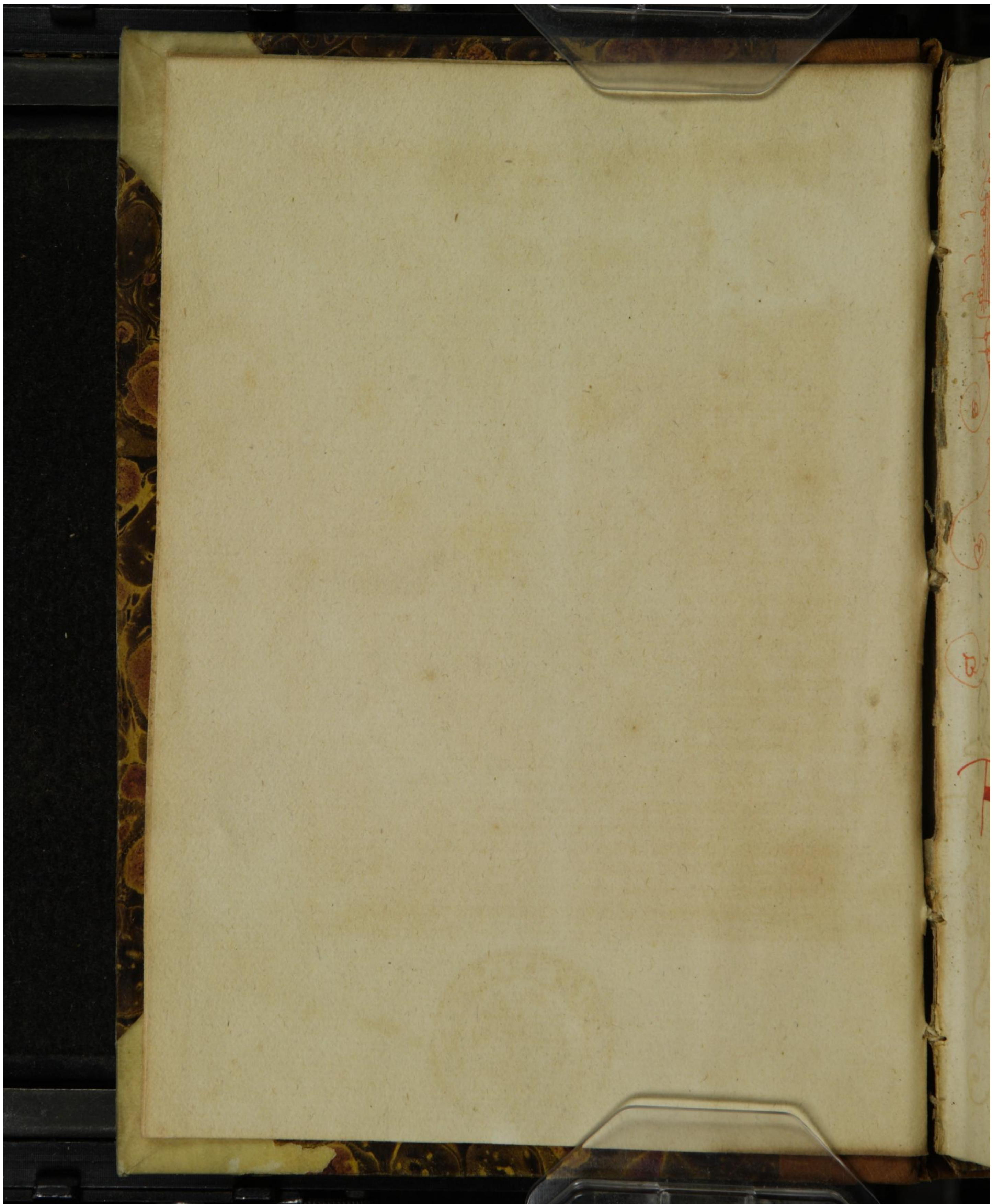

In noīe dñi nři Ihū xpī. Amen.
Incipit liber q̇ dicit̄ supplemētū.

Quoniā summa
que magistrutia
seu pisanella vul
gariter nūcupat̄ ꝓpt̄ ei⁹ cōpēdiosi-
tatē apud cōfessores coīus inole-
uit. Et q̇a ꝓpter ei⁹ abachicas q̄ta-
tiōes nimiū i suis quotꝫ repit̄ cor-
rupta·ac ꝓpt̄ ei⁹ breuitatē i plerisqꝫ
suis decisionib⁹ valde dubia·decla
ratiōe ⁊ suppletiōe indigēs:idcirco
ad cōem simpliciū ꝯfessorū vtili-
tatē q̄tū mihi dñs dederit decreui
dictā sūmā emēdatā ad cōem q̄ta-
tionē reducē·ac ei⁹ breuitati q̄ bre-
us valuero qḋ visū fuerit expedire
addendo supplere·utqꝫ additio co-
gnoscat̄·in ei⁹ pncipio. A. In fine
vo. B. lr̄a ex rubro ponet̄·dicte
sūme alphabeticū ordinē sequēdo
⁊ pagraphos in marginib⁹ p q̄tas
notādo p⁹ pncipiū capl̄i·lz i pfata
sūma computetur principiū.p. §.
p. Et ꝓpter predicta hoc opus sup-
plemētū appellari potest. B

Abbas i suo mo
nasterio
cōferre pōt suis subditꝫ
primā tonsurā ⁊ duos
ordines minores.dūmō sit sacer-
dos.⁊ man⁹ iposita sit ei ƀm morē
pficiendoꝝ.ex de eta.⁊ q̄li.cū ꝯtin-
gat.et.69.dis̄.qm̄ videm⁹. A. Or
dines minores sūt hostiariat⁹.psal
mistat⁹.⁊ lectorat⁹·exorcistatus·
acolitat⁹.zi.dis̄.cleros. Et psalmi-
stat⁹ ⁊ lectorat⁹ idē sūt ut pōt colli-
gi ex textu ⁊ glo.dci.c.cū ꝯtingat.
Abbas aūt ꝯferre pōt lectoratū.
dcō.c.cū ꝯtingat.⁊.c.qm̄.ꝯsequēt̄
⁊ hostiariatū qui pcedit.⁊ sic istos
duos·cū ad ordines nō sit ꝓcedē-
dū per saltū.ut ex̄ de cle.p sal.ꝓ.c.
vno. B. Hoc etiā pōt elect⁹ i ab-
batē si ep̄s differat cū bn̄dicē.ex̄.de
supple.ne.p̄la. statuim⁹. A. Ibi
dr̄. Si ep̄s r̄rio cū hūilitate ac de-
uotiōe sic̄ ꝯuenit req̇sit⁹·abbates
bn̄dicē forte renuerit.eisdē abbati-
bus liceat ꝓpos monachos bn̄di-
cere.⁊ alia q̄ ad officiū huiusmodi
ptinēt exercē. donec ipsi ep̄i duritiā
suā recogitēt ⁊ abbates bn̄dicē nō
recusent. B. Alienis āt ꝯferre nō
pōt.ex̄ de pui.abbates.li.6°. A. Ibi
dr̄. Nec abbatib⁹ licitū sit aliјs q̄
monasterioꝝ suoꝝ ꝯuersis ⁊ q̇ ad
illa ꝯuolauerint ⁊ i q̄s ecc̄liasticā
⁊ q̄si ep̄alē iurisdictionē obtinent
pmā clericalē ꝯferre tonsurā.nisi
eis id competat ex pleno prefate
sedis indulto. B
¶ Abbas ⁊ q̇libet cōuentualis j
plat⁹ req̇rere debet monachos fugi-
tiuos. A. Adde.⁊ eiectos.ut i.c.
ne vagandi.ī.all̄ato. B. Et ad
claustꝝ reducē salua ordinis disci-
plina.ex̄ de regula.ne vagādi. A
Al̄ icipit.ne religiosi.vide.ī.apo-
stasia 5°. §.2°. B
¶ Utꝝ abbas possit licētiare sub- z
ditos suos ad aliā religionē. R°.

ꝺm Monaldū. Pōt qdē licētiare
ad eq̄lē religionē de cōsensu capli.
alit̄ nō. ad minorē ꝓo nō pōt. ar.
19. q. 3. statuimus. 12. q. 2. sine ex-
ceptiōe. De artiori ꝓo religiōe dic
ut. j. religio 5°. §. p̄. A. Ex ibi di-
ctis pōt colligi ꝙ ad artiorē pōt li-
cētiare. nisi cederet i grauē iacturā
seu infamiā congregationis vnde
trāsit. B. Ad cp̄atū q̄ si subdit⁹
eligat̄ p̄lat⁹ licētiare pōt etiā nō re-
q̄sito ꝯuētu. ex̄ de elec. si religios⁹. i
fi. li°. 6°. A. Intellige si iam fuerit
facta electio. nō āt electiōi future.
ut i cle. fi. ex̄ de elec. vbi dr̄. Cū ꝯces-
sa religioso a supiore suo licentia
ut electiōi ul̄ ꝓuisiōi si quā de ipso
ꝯtigerit fieri suū dare possit assensū
ābitionis vitio viā paret. nullꝰ eā
existere posse volum⁹ firmitatē. B
3 ¶ Abbas vn⁹ nō pōt p̄sidē i di-
uersis monasterijs. ex̄ de relig. do.
c. vlt̄. i fi. A. Ibi etiā dr̄. Ne qs i
diūsis monasterijs locū monachi
hr̄e p̄sumat. B. Uide hoc. j. reli-
gio p̄. §. x°. A. Ex ibi dict̄ pȝ ꝙ
religios⁹ nō pōt p̄esse plurib⁹ mona-
sterijs seu eccl̄ijs curā aiaꝝ hn̄tib⁹
sine auctoritate sedis apl̄ice. nisi
vnū monasteriū seu eccl̄ia depēde-
at ex alio. ul̄ ad iuicē sint ānexe. B
4 ¶ Abbas i collatiōe alicui⁹ po-
rat⁹ nō pōt aliqͦd nouū on⁹ iponē.
Hoc exp̄sse ꝯtinebat̄ i q̄dā decret̄.
extrauagāti Alexādri q̄rti. q̄ lȝ hodie
reuocata sit p ꝓhemiū Gregoria-
nū libri sexti. h̄ tn̄ ē etiā de iure coi.
ex̄ ut bn̄ficia eccl̄iastica. c. ut nr̄m.

⁊ de supple. ne. p̄la. qz regulares. i
cle. A. In hac cle. h̄ clare dr̄. B
¶ Utrū abbas possit dare licētiā 5
monacho aliq̄ retinē. R°. ꝙ mona-
chus teneat aliqͦd tā q̄ ꝓp̄ū nullo
mō abbas pōt. ex̄ de sta. mo. cū ad
monasteriū. i fi. h̄ ꝙ teneat q̄tū ad
vsū ita tn̄ ꝙ ꝓp̄etas sit monasterij
concedere pōt. ut ponit. W. s. glo-
sator Ray.
¶ Si ep̄s voluerit monachū in- 6
stituē i p̄latū in eccl̄ia secl̄ari ⁊ ab-
bas nolit. obediēdū ē abbati. 16. q.
i. cū p vtilitate et. 58. dis. c. p̄. et. 2°.
Sȝ si vtilitas eccl̄ie exigat. cogi dȝ
abbas p suū supiorē. ut in. c. cū p
vtilitate. A. In h̄. c. de h̄ vltimo
nil dr̄. h̄ ex iurib⁹ ibi p glo. i ꝯtrariū
allegat̄. vȝ. 2. q. 7. cū pastor. ⁊. 16. q.
i. q̄ vere. forte potest sumi rō hui⁹
vltimi dicti. B
¶ Utrū abbas possit ꝓhibē mo- 7
nachis ne ꝯfiteant̄ ep̄o ul̄ ei⁹ pnia-
rio. R°. ꝺm W. Nō pōt. cū ep̄s sit
ordinari⁹ oiuȝ subditoꝝ. nisi forte
eēnt exēpti ul̄ ꝯtrariū sit i eoꝝ ꝯsti-
tutiōib⁹ ꝯfirmat̄ a papa uel i eoꝝ
p̄uilegijs. A. Addit glo. Ray.
ꝙ nihilomin⁹ monach⁹ tenet̄ ab-
bati suo ul̄ alteri de mādato ei⁹ ꝯfi-
teri si h̄ ei p̄cipiat p⁹ q̄ ꝯfessus fue-
rit ep̄o ul̄ ei⁹ pniario. Sȝ ib̄ ut nō̄t
in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 17. ꝯtradicūt
theologi coit̄. q̄a cōfessionē semel
bona fide factā ei q̄ potuit absol-
uere nūq̄ tenet̄ hō reiterare nisi ve-
lit. imo etiā dic̄ Alb. in q̄dā q̄one
de quolibet. ꝙ non potest aliquis

auctoritate cuiuscūq; hois cōpelli ad ɔfitendū pctīm qḋ alī̄ ɔfessus ē q̇ absoluē̄ potuit. qa cōfessio peccatoꝝ est qḋdā sacr̄ale diuino iperio subiacēs nō hūano. B

Abbatissa stati pꝰ ɔfirmatione pōt ɔferre eccl̄ias ꝛ bñficia ꝛ instituē̄ clericos i eccl̄ijs ad suū monasteriū ptinētibꝰ sicut faciūt alij ɔfirmati. ex̄ de elec. nosti. ꝛ de his que fiunt a p̄la. ea nosciẗ. Con. Ber. ꝛ Hosti. A. Iura allegata nō bñ h̄ pbant. ħ bñ h̄ notat glo. i. c. dilecta. ex̄ de ma. ꝛ obe. ꝛ hr̄ i sū. con. li. 3°. ti. 23. q. i. B

j ¶ Utꝝ possit excoicare. R°. Nec excoicare pōt nec ab excoicatiōe absoluē̄. ex̄ de ma. ꝛ obe. dilecta. ꝛ ex̄ de sen. exco. de monialibꝰ. Sed ꝛ addit h̄ W. dicēs. Credo q̄ possit p̄cipe p̄sbyteris suis q̄ excoicēt uel absoluāt moniales delinquētes. ꝛ illi tenenẗ obedire. si tñ h̄ habēt p̄sbyteri ex cōcessiōe gnāli uel speciali diocesani uł pape. uł de antiqua ꝛ approbata ɔsuetudine. A Idē dr̄ in sū. con dcā. q. i. B

z ¶ Utꝝ abbatissa possit aquā benedicē̄. cōfessiones audire. sacr̄ales pnias iponē̄. R°. Breuiẗ nullū actū sacr̄alē exercere pōt. ex̄ de pe. ꝛ re. noua. A. Ibi etiā dr̄ q̄ non pñt moniales ꝑpas bñdicē̄. nec p̄dicare publice. sed de bñdictiōe aq̄ nil dr̄ nisi forte sumaẗ ex eiꝰ rōne. Et i p̄dictis con. Albricus. B

3 ¶ Utꝝ possit suspē̄dē̄ uel inẗdicē̄. R°. ſm Ho. Ab officio suspē̄dere nō pōt. qa h̄ q̄si clauiū ē ꝛ sub noīe censure eccl̄iastice contineẗ. Siliẗ nec interdicere posset. posset tñ ſm Inno. si esset ɔsuetudo. a beneficio ꝓo suspē̄dē̄ pōt. ex̄ de ma. ꝛ obe. dilecta. A. Licȝ sic dixerit Ho. tñ glo. i dc̄o. c. dilecta. dicit q̄ pōt suspēdere ab officio ꝛ bñficio monachas suas ꝛ clericos sue iurisdictioni subiectos ſm q̄ h̄ satis innuiẗ. Hoc etiā tenet glo. Ray. ꝛ q̄dā alij ut in sū. con. li. 3°. ti. 23. q. i. Inno. etiā in dicto. c. dilecta. dicit q̄ abbatissa pōt suspē̄dere clericos suos ab officio ꝛ bñficio. ꝛ h̄ ē ea rōne. qa ex cōsuetudine iurisdictionē ordinariā hȝ. i. de arbi. dilecti. Al'. n. est ɔ̄ ius cōe. C. de arbi. l. vlt̄. hec ille. Et h̄ videẗ veriꝰ q̄ ex consuetudine possit abbatissa suspendē̄ ab officio ꝛ bñficio p iura p̄allc̄ata. Et subdit Inno. vbi. s̄. q̄ ex ɔsuetudine iduci nō pōt ut inẗdictū de iure ponere possit sicut nec excoicationē. Forte h̄ ideo diċ Inno. qa res ē magni ponderis. B

¶ Utꝝ possit predicare. R°. Nec pōt p̄dicare nec publice docē̄. ut dr̄ j. feia. §. p̄. A. Ibi ad h̄ allegāẗ iura. ꝑ q̄ etiā facit ex̄ de pe. ꝛ re. noua. B. Pōt tñ suas subditas exhortari ꝛ iformare. Itē nō pōt ordinē recipe nec sup spūalibꝰ iudicare ꝛ q̄dā hꝰmōi q̄ femīs phibenẗ. ut. j. feia p to. De electiōe abbatisse hr̄. j. electio p̄. §. fi. Et qñ ꝛ q̄liter ꝓ homagio potest egredi clausurā 4

monialiũ. vide. j. moniał. §. 3. A hic alłaf. §. 3ᵘˢ cōputādo pncipiū capłi. p vno. §. ß nō sic ponit͛ i q̄tatione quā h̄ signo. cū sepati soleat alłari pncipiū capłi ab ei⁹. §. B

Absolutio j.

cōit͛. De absolutiōe ab excoicatiōe sciendū est q̄ ab oi excoicatione siue maiori siue minori lata a iure pōt excoicat⁹ absolui a suo epō nisi cōditor canōis sibi reſuauerit. ut ex͂ de sen. exco. nup. §. i. z°. Pōt etiā ꝓpri⁹ sacerdos absoluē a miori ut i dcō. c. nup. nō āt a maiori. ut dr. j. ꝯfessor p̄. §. p̄. A. Intellige nisi ꝓpri⁹ sacerdos p̄sit eccłie collegiate. ut abbas. archipb̄r. & h⁹. tales eni p̄nt excoicare. ⁊ silr inferiores qb⁹ h̄ p̄bet ꝯsuetudo. uti sū. con. li. 3°. ti. 33. q. 50. Et sic p̄nt a maiori excoicatiōe excoicare. ita ⁊ ab illa absoluē. ut i. §. se. B. A snia ꝓ iudicꝗ nō pōt q̄s absolui nisi ab excoicatore uł ab ei⁹ supiore si ad illū fuerit appellatū. uł si excoicator negligēter uel maliciose differat absolutionē. ⁊ i alijs casib⁹ in q̄b⁹ archiepūs potest iudicare de subditis suffraganeorū suoꝝ. quos habes. j. archiepūs. §. 3°.

i ¶ Absoluere pōt q̄ ligare seu excoicare pōt. zi. dis. iferior. Fallit h̄ i. 7. casib⁹. p̄ i delegato pape q̄ iobediente sue snie excoicare pōt. ß p⁹ ānū absoluē nō pōt. ex͂ de offi. dele. q̄renti. A Intellige p⁹ annū. s. a diffinitiua snia. ut p3 ibi p glo. B z°. qn̄ iudex eēt excoicatus maiori excoicatione. q̄a tūc nec excoicare nec absoluē pōt. z4. q. i. audiuim⁹. Sec⁹ si eēt excoicat⁹ miori excoicatiōe. ex͂ de sen. exco. duobus. ⁊ de cle. exco. mi. si celebrat. 3°. fallit qn̄ p epm̄ excoicat͛ incēdiari⁹. q̄ p⁹ q̄ꝫ fuerit publicat⁹ nō absoluit͛ nisi a papa. ex͂ de sen. exco. tua. 4°. i cłicꝗ q̄ exhibēt hereticꝗ eccłiastica sacra q̄s ordinari⁹ officio p̄uare pōt. ß nō restituē. ex͂ de hereticꝗ. excoicam⁹. A i. §. sane. vbi etiā dr̄ idē de recipientib⁹ ab hēticꝗ elyas aut oblatiōes seu q̄ tradiderūt eos eccłiastice sepulture. Et qd̄ dictū ē de cłicꝗ. idē ⁊ ibi dr̄ de regularib⁹. ⁊ sb̄ dif. qb⁹ etiā h̄ infligat͛. ut eoꝝ p̄uilegia i illa diocesi nō p̄ueīt i q̄ tales excessus p̄sūpserint ppetrare. B. 5°. qn̄ q̄s per ꝯciliū p⁹ p̄mā ⁊ secūdā monitionē fuerit rept⁹ culpabił i ꝯferēdo bn̄ficia indignis. q̄a dz p ipsū cōciliū suspēdi a cōferendis bn̄ficijs. quā sniam null⁹ nisi papa uł vn⁹ de p̄ncipalib⁹ p̄triarchis poteīt relaxare. ex͂ de p̄bē. gue. 6°. in deg̃dato. quē si epūs deg̃dat sol⁹ papa restituit. ex͂ de cle. non re. ex tue. A. Ibi nō clare h̄ dr̄. tn̄ idē dic Albric⁹. B 7°. si excoicator nō fuerit sacerdos q̄a q̄uis possit excoicare ⁊ etiā absoluere a snia iudiciali. dz tn̄ dicē absoluto ut ostēdat se sacerdoti qui rōne clauis ipsū absoluat q̄tū ad solēnē recōciliationē eccłie. Si. n. mioris excoicatiōis absolutio req̄rit sacerdotē. ut ex͂ de sen. exco. nup.

multo magis reqrif i maiori. A
Con. Albricus. B .Hāc questio-
nē vide plen⁹ hic. j. §. pnt.
z ¶ Absolutio excoicatoꝝ i certis
casib⁹ ad solū papā ptinet. Prim⁹
ē de eo q̇ pcusserat clicū. 17. q. 4. si q̇s
suadente. Hic tn̄ casus h₃ multas
exceptiōes. q̄s vide. j. absolutio z°.
ptotū. z⁹ ē de eo q̇ incēdit uł fran-
git ecclesiā uł locū religiosū aut ci-
miteriū. q̇ añq̄ denūciet pōt absol-
ui a solo epō. p⁹ea ꝟo nō nisi a pa-
pa. ex̄ de sen. exco. ꝯq̄sti. Et idē ē de
q̇cūq₃ alio icēdiario si forte excoi-
cet ⁊ publicet. ex̄ de sen. exco. tua.
Et vide hūc casū. j. excoicatio 4°. 3⁹
qñ papa aliquē noiatim excoicat
quē sol⁹ papa absoluit. ⁊ sic etiā so-
lus absoluit oēs ei pticipātes. s. in
crimine ꝓpt̄ qd̄ excoicat⁹ est. ex̄ de
sen. exco. significauit. uel etiā q̇ ei
sciēt pticipat i diuinis ut q̇dā dicūt
p dcm̄. c. significauit. S₃ alij expo-
nūt. s. qñ p̄m⁹ erat excoicat⁹ a pa-
pa cū pticipātib⁹. uł q₃ dcm̄. c. loq̇t
de pticipātib⁹ i crimine. A. Veri-
tas ē ut ex ipso textu colligif ⁊ nōt
i directoria li°. 3°. ti. z. §. 41°. q₃ dictū
c. significauit. loq̇t de clicis q̇ sciēt ⁊
spōte pticipāt excoicato a papa in
officijs diuinis. Ideo ut ibi dr̄ ad h
ut ista excoicatio obtineat. oportet
q₃ pticipantes sint clerici. Itē q₃ i
diuinis pticipēt. Itē q₃ illi sint excoi-
cati a papa. Itē q₃ pticipatio ⁊ ad-
missio fiat spōte ⁊ sciēter sic h totū
manifeste colligif ex textu dcē de-
cretał. ubi h nōt Hosti. ⁊ Archi. xi.
q. 3. placuit. ⁊ Jo. an. ex̄ eo. statui-
m⁹. li°. 6°. Con. Albric⁹. Extelligif
siue ista pticipatio in diuinis fiat in
ecclesia siue ex̄. ut i sū. con. li°. 3°. ti. 33.
q. 34. vlt̄ mediū. B .4⁹ de falsan-
te lrās papales uł sciēt falsis vtē-
te. ex̄ de falsis. dura. Sūt ⁊ alij ca-
sus papales preter predictos. In
sexto hūf dno. Prim⁹ est de insecu-
torib⁹ cardinaliū. q̇ icurrūt multas
⁊ g̃ues penas. ut ex̄ de pe. felic̄. eo.
li°. z⁹ de ilł q̇ occasiōe snie excoica-
tiōis suspensiōis uel interdicti late
dant lniam ꝯuādi illos q̇ tulerūt
uel suos in psonis uel bonis. ut ex̄
de sen. exco. q̇cūq₃. Vide plen⁹. j.
excoicatio p. §. 5. ꝟ. zi°. A. Poti⁹
est. §. 3⁹ fm ꝗtationē ei⁹. B. Itē
q̇cūq₃ corp⁹ alicui⁹ defūcti incide-
ret uel decoq̄ret. p ossib⁹ transferen-
dis. Hoc in q̄dā extrauag̃. Bonifacij
octaui q̄ incipit. detestāde. In cle-
mētinis sūt. 5. Prim⁹ ē si inq̇sito-
tores hereticorū. odio. grā. amo-
re. uel lucro cōtra iusticiā ⁊ consci-
entiā omiserint ꝯ quēpiā ꝓcedere
uł ipsā heresim alicui iponerēt. aut
iponerent q₃ ipediāt officiū suū. ut
de here. multoꝝ. i fi. z⁹ ē de religio-
sis q̇ absq₃ ꝓpāli lnia ꝓprij sacerdotꝫ
solēnizarent mr̄imonia aut mini-
strarēt sacra eucharistie uel extre-
me vnctiōis. Sufficit tn̄ lnia paro-
chialis etiā si nōdū ē sacerdos. A
Con. glo. i cle. religiosi. sup ꝟ. p̄sby-
teri. de p̄ui. S₃ h d₃ itelligi dūmō
sit i. 25°. āno sue etatis ⁊ faciat se
ꝓmoueri ifra ānū a cōmissiōe cure

sibi facte ad sacerdotiũ. alr ipso iu-
re ꝓuatꝰ ē bñficio. ut i. c. licet. de elec.
li. 6°. nisi ecclia parochialr foret col
legiata. Tũc. n. nõ ꝓuat ipso iure.
ß si admonitꝰ se nõ faciat ifra ꝑdi-
ctũ tempꝰ ordinari dʒ ꝓuari. ex de
elec. cũ i cũctis. §. iferiora. ꝛ i. c. sta-
tutũ. eo. ti. li. 6°. nisi ꝙ epi ꝛ supio-
res pñt occasiõe studij scie clicis pue-
niẽtis cũ aliqbꝰ dispẽsare ꝙ nõ tene-
ant ꝓmoueri ad sacerdotiũ nisi pꝰ
septẽniũ dũmõ ifra ãnũ ꝓmoueat
ad subdiaconatũ ꝛ pꝰ septẽniũ ifra
ãnũ ad diaconatũ ꝛ ꝑsbyratũ. alr
sũt ipso iure ꝓuati. Porro dicto se-
ptẽnio durãte epi ꝛ supiores debẽt
sollicite ꝓuidẽ ut ꝑ bonos ꝛ suffi-
cientes vicarios ab eis i hꝰmõi ec-
clesijs deputãdos aiaꝝ cura dili-
gẽt exerceat ꝛ des uiat laudabilit
i diuinis qbꝰ de ecclïaꝝ ipsaꝝ ꝓuẽti-
bꝰ nccĩa ꝯgrue mistret. eo. ti. cũ ex
eo. li. 6°. B. Silr etiã lnia illiꝰ vi-
carij q̇ gerit ordinariã curã ecclie.
A. Con. glo. vbi s. q̇ dic ꝙ videt
sufficẽ lnia vicarij gerẽtis curã per
modũ dcẽ decre. cũ ex eo. B. Itẽ
sufficit lnia diocesani. ut nõt Jo.
an. ex de ꝓui. religiosi. i cle. A. In
directoria li. 3°. ti. 2. §. 229°. dr ꝙ
ad ꝑdicta nõ sufficit lnia epi. Glo.
vo i dcã cle. religiosi. sup vbo pre-
sbyteri dicit Puto pꝰ factũ a penis
excusari illũ q̇ h fecit. nã diocesanꝰ
ē parochianꝰ. de dona. aplice. ꝛ eps
ꝑsbyt. 95. dis. oli. ꝛ de pecu. cle. c.
2°. ꝛ facit quod scripsi de pe. ꝛ re.
ois. sup vbo ꝓprio. ꝛ tũc eo fortiꝰ

qñ vacat parochialr ecclia. ß qñ nõ
vacat ꝯsulas abstineri ꝛ ex lnia epi
ul archiepi h nõ fieri. lʒ ab ill recipi
possint. ut scripsi de officio archipsi.
c. 3°. h ibi. Tale ꝯsiliũ videt tenẽdũ
nisi ꝯsuetudo sit i ꝯrũ. qꝛ optia le-
gũ iterꝑs ē ꝯsuetudo. ff. de legi. si de
iterꝑtatiõe. ꝛ cõsuetudo nõ mala ꝓ
lege hñda ē. dis. i. ꝯsuetudo. ꝛ. ff. de
legi. ß ea. ꝛ reqrit lnia spãlis. ß ē
ꝙ de ꝑsonis ꝯferẽte ꝛ recipiẽte ꝛ de
sacris fiat specificatio ut bñ satisfa-
ciat lrē decretis. ßm glo. sup vbo spã-
li. Crederẽ tñ ꝙ exq̇ de sacro fit spe-
cificatio lʒ nõ exꝓmat nomẽ paro-
chial cũ dat lnia religioso. ul no-
mẽ religiosi cũ dat lnia parochi-
ano euitet pena. ut ibidem subdit
glo. B. Itẽ silr excoicati sũt reli-
giosi q̇ excoicatos a canõe absol-
uũt i casibꝰ nõ ꝯcessis. aut absolue-
rẽt a sentẽtijs ꝑ statuta ꝓuicialia si-
ue synodalia ꝓmulgatis. A. Glo. i
dcã cle. religiosi. sup vbo sentẽtijs
dic. Puto ꝙ oẽʒ sniaʒ icludit excoi-
catiõis. suspẽsiõis ul intdicti cuius
nccĩa fuerit absolu°. Itẽ sup vbo a
canõe dic ꝙ h excoicatio nõ obti-
nẽt si religiosꝰ absoluẽt a snia iudicis.
Idẽ etiã nõt i directoria li. 3°. ti. 2.
§. 232°. etiã si snia iudicialit eẽt lata
a papa. Itẽ eo. ti. §. 234°. nõt ꝙ si
religiosꝰ absoluit a pctõ ꝓpt qõ in-
currit q̇s excoicationẽ ul aliã de ꝑ-
dictis sententijs. dũmõ nõ absoluat
ab excoicatiõe ipsa ul snia nõ icur-
rit hãc penã. B. aut absolueret a
culpa ꝛ pena. ut in dcõ. c. religiosi.

3ᵘˢ est de insecutorib' epoꝝ. ut de pe. si qs. 4ᵘˢ ē de cliq̄ 7 religiosis indu/cētib' ad vouēdū. iurādū uł pmit/tēdū de eligēdo apud eos sepultu/rā. uł ut iā electā vlteri' nō imutēt ut de. pe. cupiētes. De h̄ vide. ī. se/pulta z° §. p̄. A. Ibi iste casus lati' ponit. B. 5ᵘˢ de his q̄ cogūt ce/lebrari i loco inīdicto uł ad audi/endū vocāt excoicatos uł interdi/ctos. uł phibēt eis ne moniti exeāt 7 de illꝭ q̄ moniti noiati nō exeūt. ut de sen. exco. gūis. A. Ibi dr̄. Ne igit excessus sic gues excedētiū im/punitate trahāt ab alijs in exēplū psūptores pfatos q̄ in loq̄ intdicto supposit' quēq̄ de cetero celebrare officia q̄modolibet cogē. aut q̄ mō pdicto vz p cāpanarū pulsationē uł vocē pconiā ut ibi ad officia ea/dē audiēda aliq̄s excoicatos pser/tim uł intdicti snia inodatos euo/care. seu q̄ excoicati publice aut in/terdicti de eccl'ijs dū i ipsis missaꝝ solēnia celebrātib' moniti ut exeāt phibēt. necnō 7 excoicatos publice uł intdictos q̄ i ipsis eccl'ijs noiati a celebrantib' ut exeāt moniti re/manē psūpserint excoicamus. B. Itē de illis q̄ ferrū eq̄s arma 7 ad ipugnādū xp̄ianos nccīa deferūt uł trāsmittūt seu galeas aut naues vēdūt uel i piratiq̄ sarracenoꝝ na/uib' gubernationē exercēt. uł ipen/dūt ɔsiliū uł auxiliū i dispēdiū xre scē. ex̄ de iudeis. ita q̄rūdā. 7. c. ad liberādū. 7 ē casus papalis p ex̄ua/gantē. ut habes. ī. sarracen'. §. z°.

A. Ibi de h̄ lati' dr̄. Multe alie sūt excoicatiōes papales q̄s h̄ ob breuitatē omitto. cū de his latius dixerim in q̄dā interrogatorio qd̄ cōpilaui. 7 etiam in quadriga. B Etiam. ī. vsus clauium p̄.

3 ¶ Defūcto uł amoto epō q̄ excoi/cauerat 7 vacāte sede. capl'm siue ille ad quē epalis iurisdictio tunc ptinet pōt absoluē a snia siue iuris siue iudicis sic ep̄s poterat. ut i 6° de ma. 7 obe. c. p̄. Eodē mō etiam successor absoluere pōt a snia quā pdecessor tulit. ar. xi. q. 3. si ep̄s. A z° Et ibi hoc plene probat. B

4 ¶ Si archiep̄s absoluat excoica/tos ab epō i casu nō concesso. A Nō ē regularit' nisi i casib' except' de qb'. ī. archiep̄s. B. nō valet absolu° q2 est a non suo iudice. ex̄ de offi. or. pastoral. Sz si p appel/lationē cā defert ad eū poterit ab/soluē. ita tn̄ q̄ nō nisi vocat' ptib' 7 cognito de appellatiōe. ex̄ de appel. romana. li° 6°. 7 de sen. exco. c. vene/rabilib'. A. Cō. Albric'. 7 ē cois snia. ut i sū. con. li° 3° ti. 33. q. 14. B

5 ¶ Ep̄s ex̄ns in aliena diocesi ab/soluē non pōt i his q̄ req̄rūt cāe co/gnitionē. q2 nec sedē p tribūali pōt 9. q. z. epm̄. Sec' si nō req̄rāt cāe cognitionē. q2 h̄ ptinēt ad volūta/riā iurisdictionē. Idē dico i legato de latē pape ex̄ t'minos sue legatio/nis. ar. ff. de offi. pcō. 7 le. l. z. 7 ex̄. de offi. le. excoicat'. A. In dcā. l. z. sic dr̄. Oēs pcōsules stati p' q̄ vrbē egressi fuerint hēant iurisdictionē.

ꝯ nõ cõtẽtiosã ꝯ volũtariã.ut ecce
manumitti apud eos pñtt ã liberi
q̃ ꝯui ⁊ adoptiones fieri. Con. p̃,
dict̃ Albric⁹. Et p̃dicta faciũt ꝙ
lꝫ ut nõt glo.i dcõ.c.excoicat̃. le,
gat⁹a latẽ p⁹ q̃ egress⁹ ẽ vrbẽ quo,
usq̧ i vrbẽ reuertat̃ possit absoluẽ
cẽs a sñia iiectiõis manuũ.hoc tñ
nõ pt̃it facere nisi erga hoies sue
legatiõis ⁊ in t̃ra sue legatiõis qñ
reqrit cãe cognitionẽ. ⁊ videt̃ senti,
re glo.eo.c.excoicatis. dũ dictos
legatos assimilat ꝓcõsulib⁹. ⁊ fa,
cit.ex̃ de offi.le.c.nouit.⁊ ibi notat
Inno. B. Epi aũt expulsi pñt ex,
ercẽ iurisdictionẽ i alia diocesi. A
Petita tñ lnĩa ab ep̃o diocesis. ⁊ si
nõ obtẽta. ⁊ ita ꝙ subditi nõ expul
sores uł eoꝝ fautores seu ꝯsiliarij
vlt̃ duas dietas a fine sue diocesis
nõ trahant̃.ut in cle. q̃uis. de q̃. ĩ.
B. Et sic pñt absoluẽ.ut in cle. de
fo.cõpe. q̃uis. A. Aduertendũ
etiã ꝙ qlibet ep̃s põt etiã cõtẽtiosã
iurisdictionẽ i aliena diocesi exer,
cere de cõsensu diocesani.ut in sũ.
con.li.º 3.º ti.33.q.53. Et idẽ ẽ etiã
in aliis p̃latis.ut notat Inno.in
dcõ.c.nouit.de offi.dele. B
6 ❡ Ep̃s absoluẽ põt a sñia lata p
suũ archidiaconũ.plebanũ.uł aliũ
sub eo iurisdictionẽ hñtẽ.ꝯ nõ dꝫ
sine ꝯscia illi⁹ ⁊ ꝯgrua satisfactiõe.
ex̃ de offi.or.cũ ab eccliaꝝ.⁊.c.ad
rep̃medã.si tñ absoluerit valꝫ.ar.xi
q.i.de p̃sona. Et est rõ.qꝛ ep̃s ẽ iu,
dex ordinari⁹ tã laicoꝝ q̃ clericoꝝ
sui ep̃at⁹.ar.i. Auten.de defen.ci.l

p̃n.º A. In ꝯ coit̃ ꝯueniũt doc.ut
nõt̃ i sũ.con.li.º 3.º ti.33.q.94. Sꝫ ut
ibi pꝫ glo. Ray.dic. Licꝫ ꝯ mg̃r
parificet simplicẽ sacerdotẽ cũ ple,
bano.tñ aliud credo de p̃sbyt̃o pa,
rochiali q nõ hꝫ ꝯtẽtiosã iurisdicti,
onẽ. ⁊ q nõ ꝯsueuit excoicare nisi ꝓ
dãnis q̃ꝛ ig̃rant̃ actores. ⁊ credo
ꝙ ep̃s uł ille q sup ꝯ gerit vices ei⁹
ip̃o irreqsito satisfactiõe facta an̄ si
fieri põt uł ꝓmissa cũ fieri pot̃it põt
talẽ excoicatũ absoluẽ. B. Et idẽ ẽ
de sñia in t̃dicti.ut. ĩ.in t̃dictũ §.º §.p̃. 7
❡ Qui de vno ep̃atu domicilium
trãsfert ad aliũ põt p secũdũ ep̃m
absolui ab excoicatiõe iur̃ quã in,
currerat in diocesi p̃oris.sic etiã a
pctõ ibi cõmisso.ut ponit W. A
Con. Albricus. B
❡ Qñ ep̃s cõmittit alicui abso, 8
lutionẽ de oi excoicatiõe.nõ ꝓpt̃ ꝯ
põt absoluere illũ excoicatũ ab eo
cui⁹ absolutionẽ nõ cõmisisset i spã,
li.forte qꝛ excoicat⁹ erat ꝓpt̃ dã,
nũ illatũ ep̃o uel aliqd huiusmodi.
ex̃ de re. iuris.in generali.li.º 6.º
❡ Si papa mãdat alicui ꝙ aliquẽ 9
excoicet.nũqd p⁹ea põt eũ absoluẽ?
Distingue. Si cõmittit ei cãe cogni,
tionẽ põt absoluẽ.ar.21.dis.iferior.
Si p̃o papa iã diffinierat negociũ
⁊ mãdet excoicari nõ põt absoluẽ.
qꝛ nõ ei iurisdictio ꝯ purũ misteriũ
delegat̃.ex̃ de offi.dele.qm̃. A.2.º
qõ ẽ.c.fi.⁊ ꝯ ẽ sñia Hosti.⁊ Goff.
ut in sũ.con.li.º 3.º ti.33.q.98. B
❡ Papa si salutat aliquẽ excoi, 10
catũ.uł p̃ticipat ei siue sciẽter siue

ignorant nõ ꝓpt̄ h̄ ille ē absolut⁹
ut in cle. si sũmus. de sen exco.
11 ¶ Si p papã fuerit ꝯfirmata aliq̃.
excoĩcatiõis sñia quã iferioꝛ tulit
nũq̇d iferioꝛ põt absoluẽ? Distigue
qꝛ si ꝯfirmata ẽ ex certa sciã null⁹
inferioꝛ põt sine pape mãdato nisi
eẽt certũ q̄ p falsi suggestionẽ fuis-
set ꝯfirmatio ipetrata. ex̄ de cõfir.
vti. uł iuti. c. 2°. Si ꝟo simplr̄ ꝯfir-
mat ⁊ sine cause cognitiœ̄. tũc in-
ferioꝛ põt. ex̄ de isti. ex frequẽtib⁹. A
Hec fuit sñia Hosti. ⁊ glo. Ray. Sꝫ
Goff. dixit. Ven⁹ est q̄ ille q̇ tulit
sñiam possit ab illa absoluẽ. p dcm̃
e. ex frequẽtib⁹. ut in sũ. con. li°. 3°. ti.
33. q. 100. h̄ p̄mũ tutius videt. B
12 ¶ Si de facto absoluo aliquẽ ab
excoĩcatiœ̄ de q̄ nõ possũ. ⁊ postea
adũtã debeo si possũ eũ certificare
de erroꝛe meo ⁊ ꝯsulẽ q̄ ipetret ab-
solutionẽ. ⁊ interim debeo me hr̄e
ad illũ q̃si nõ absoluissem. W. A
ut in sũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. cxi. B
13 ¶ Absolutio ex cã falsa nõ valet
ꝭm Inno. ⁊ Hosti. qꝛ iudex sic nõ
intẽdit absoluẽ. utputa si absoluẽ-
dus dicat se satisfecisse uł iuriã sibi
remissã fuisse uł aliq̇d tale qđ nõ sit
ver. Al' absolu°. siue sit iusta siue
iiusta tenet q̄ ad eccłiam militãtẽ.
ar. ex̄ de re. iur. ois res. Itẽ qꝛ iura
ꝓmptioꝛa sũt ad absoluẽdũ q̄ ad
ꝯdẽnãdũ. 50. dis. põderet. A. Pe-
li⁹ facit. c. cũ sint. de re. iuris li°. 6°.
Et p̄dictis eon. Albꝛicus. B
14 ¶ Absolui dꝫ excoĩcat⁹ q̇ offert se
ad iusticiã non obstãte si adũsari⁹
appellet ne absoluat. ex̄ de appel. q̄
frõte. h̄ ⁊ istũ casũ habes. j. pleni⁹
in t̄dictũ 5°. §. 3°. A. Ibi dr̄ q̄ anñ
absolutionẽ dꝫ sufficiẽtẽ cautionẽ
p̄stare de parẽdo iuri. Et p̄dicta in-
telligẽda sũt nisi adũsari⁹ dicat eũ
excoĩcatũ pro manifesta offensa. q̄
casu t̄min⁹ octo diex ei dat ad ꝓ-
bãdũ. ⁊ si ꝓbauerit nõ relaxat sñia
nisi p⁹ sufficiẽs p̄stet emẽda uł cõpe-
tens cautio de parẽdo iuri si offen-
sa dubia ꝓponat. ut i. c. solet. de sen.
exco. li°. 6°. B. De si excoĩcat⁹ ipetrat
sibi absolutionẽ sciẽte adũsario ⁊
nõ ꝯdicẽte nec aliq̇d petẽte. ipse ad-
uersari⁹ nõ põt postea cõqueri. qꝛ re-
nuisse videtur. extra de sen. ⁊ re iu.
q̄uis. A. Con. Albꝛicus. B
¶ Etiã iuit⁹ q̇s põt ab excoĩcatiœ̄ 15
absolui sic ⁊ iuitus excoĩcari. imo
etiã manẽte ꝯtumacia põt aliq̇s di-
screte excoĩcationẽ iuste latã remit-
tere. si viderit saluti illius expedire
Tho. 4°. sen. dis. 18. Idẽ Albꝛicus
A. Idẽ dicitur in sũ. con. li°. 3°. ti.
33. q. iij. ⁊ in. q. 13. B
¶ Cũ de excoĩcatiœ̄ dubitat. nũ- 16
q̇d dꝫ absolu°. peti? Distingue. qꝛ si
q̇s sup h̄ hꝫ ꝯsciam scrupulosã ni-
mis. deponat eã ad ꝯsiliũ boni viri
quã si nolit uł nõ possit deponẽ. uel
hẽat de h̄ ꝓbabilẽ opiõnẽ. faciat se
absolui ad cautelã. ar. ex̄. de sen. ex-
co. in q̇sitiõi. A. Con. Albꝛic⁹. B
¶ Si excoĩcat⁹ dic̄ cãm excoĩcatio- 17
nis fuisse dubiã uł nullã siue falsã
⁊ petit absolui ad cautelã. absoluet
cũ iuratoꝛia cautiœ̄. nisi excoĩcatoꝛ

ul' is p̄ q̄ excoicatio lata ē īfra octo
dies p̄bauerit de cā. ex̄ de sen. exco
solet. li. 6. A. Ibi nil dr̄ de iurato,
ria s̄ de cōpetēti cautiōe. q̄ reqrit pi
gnora ul' fideiussores ul' iuramē,
tū qn̄ alia nō pn̄t p̄stari. sic̄ 7 ido,
nea cautiōe. dic̄ glo. i. c. Godard⁹
ex̄ de solu. Itē i dcō. c. solet. nō dr̄
q̄ excoicat⁹ p̄ponat cām dubiā s̄
nullā siue iniustā 7 qn̄q̄ i p̄batiōib⁹
remanet dubia. Et qd̄ ibi ad finē
dr̄ si offensa dubia p̄ponat. itelligit
nō p̄ p̄pōnē p̄tis. s̄ i examie iudic̄ p̄
defectū p̄batiōis ut ibi p̄ glo. 7 de
hoc dictū ē in additiōe s. §. 14. B
18 ¶ Excoicator cogn̄scēs errorē sue
excoicatiōis dz reuocare siue ab,
soluē nō obstāte appellatiōe aduer
sarij. s̄ si de errore dubitat pōt ab,
soluē recepta cautiōe q̄ iuri pareat
A. Immo dz absoluē recepta suf
ficiēti cautiōe. ut i. c. sacro. de q̄ j. B
Sz caueat iudex ne errorē fingat ī
p̄iudiciū alti⁹ p̄tis. ex̄ d sen. exco. sacro
19 ¶ Ligat⁹ p̄l'ib⁹ sentētijs ul' vna ex
diu'sis causis si vult vere absolui
dz exp̄mē oēm sniam 7 cām. 7 sic
vna absolu. sufficit ad plures ex,
coicatiōes tollendas. alit' nō tenēt
absolutio. q2 per subreptionē ob,
tenta eēt. ex̄ de sen. exco. officij.
20 ¶ Utr̄ nō sacerdos absoluē pos,
sit excoicatū. Re. duplex ē absolu.
Una p̄tinēs ad for̄ q̄tētiosū. 7 ista
pōt cōmitti etiā nō sacerdoti. q2 po
ti⁹ ē iurisdictiōis q̄ ordis. Alia ē
p̄tinēs ad for̄ pn̄iale. 7 h̄ cū p̄tine,
at ad ordinē sacerdotalē nō pōt cō,
mitti nisi sacerdoti. sic̄ nec absolu.
a pctō. h̄ W. A. Con. Albric⁹. B
¶ In articulo mort̄ pōt absolui 21
excoicat⁹ a simplici sacerdote. ar. de
pe. dis. i. qm̄ penitet. ex̄ de sen. exco.
nō dubiū. 7 de sepul. parochiano.
Sz si nō fuerit absolut⁹ si tn̄ appa,
ruerint i eo sig̃ q̄tritiōis potit ab,
solui p⁹ mortē ab illo. s. q̄ eū sanū
poterat absoluē. ex̄ de sen. exco. a
nob. 2. 7 valet tal' absolu. s̄m W.
ut sepeliat i loco sacro. ul' ut sepult⁹
nō exhumet s̄ ut oret 7 celebret p̄
eo. Et vide. j. absolu. 5. §. vlt̄. A
Articul⁹ mort̄ itelligit nō solū de
p̄iculo mort̄ p̄p̄t infirmitatē s̄ etiā
si sit i p̄iculo q̄cūq̄ vicino morti.
puta si timeat hostē uel p̄donē. uel
crudelitatē hoīs potēt̄ aut odiū spā,
le alic⁹. ul' si nauigatur⁹ sit p̄ loca
p̄iculosa ul' loca insidiosa trāsitur⁹
s̄m Inno. 7 Ho. 7 i sū. cō. li. 3. ti. 33
q. 36. addēs Ho. q̄ idē ē si sit obses,
sus ul' obsideat i loco vbi frequēt
machine iaciūt 7 baliste. Caueat tn̄
absoluēs q̄ nō nimis laxet habe,
nas i h̄ casu. alioqn s̄b h̄ p̄textu pos,
sent fere oēs absolui. Et in articu,
lo mort̄ etiā simplex sacerdos pōt
absoluere ab oi pctō. 7 excoicatio,
ne. dcō. c. parochiano. de sepul. nisi
spālit' aliud sit statutū. ut i excoica,
tiōib⁹ p̄cessus curie. de q̄b⁹ i dcō in,
terrogatorio. Itē qn̄ pōt epi copia
hr̄i nō dz se simplex sacerdos de ca
sib⁹ res'uat̄ etiā i h̄ articulo intro,
mittere s̄m Inno. 7 i dcā. q. 36. ad
fi. Itē h̄ casu 7 i silī iūget absoluēs

excoicato q ipedimēto cessante se illi reṗsentet a q̄ fuerat absoluēd⁹ mandatū eius humiliter sup hoc receptur⁹. extra de sen. exco. ea noscit. ⁊ nōt i dcā. q. 36. i ṗncipio. B

Absolutio ij° s.

A percutiētiū clicos. Inijcientes man⁹ violētas i clicū uel religiosū debēt absolui p papā tm̄. 17. q. 4. si q̇s suadēte. pn̄t etiā absolui p legatos q̇ de latere pape missi sūt. ex̄ de sen. exco. ad eminentiā. ⁊ de offi. le. q trāslationē. etiā si sūt ex̄ t̄minos sue legatiōis dūmō sint i via ⁊ etiā si tales excoicati aliūde veniāt. ex̄ de offi. le. excoicat⁹. A. Ibi h nōt glo. ⁊ itellige h ṡm ea q̄ dcā sūt s̄ i additiōe absolu° ṗ. §. 5°. B. Legati ṽo q̇ nō mittūt de latē ex̄ t̄mios nemīnē talē pn̄t absoluere. s dū sint infra terminos pn̄t absoluere tm̄ exeūtes de ṗuicia sibi cōmissa nō aliūde accedentes. Alij ṽo legati locales q̇ ex priuilegio ecclesie sue habēt legationē. ut archieṗs cantuar. ⁊ similes h nō pn̄t. ut in dcō c. excoicatis. Et si vis scire q̇ sunt legati de latere. vide. j. legat⁹. §. ṗ.

j ¶ Sūt casus ṡm Ho. i q̇b⁹ iijciēs man⁹ i clicos citra sedē aplicā absolui pōt. Prim⁹ in articulo mortis. 17. q. 4. si q̇s suadēte. Tn̄ iiūgēdū ē ei q si euaserit sedi aplice se pn̄tet uł ei q̇ possit eū absoluē mādatū ei⁹ sup h receptur⁹. extra de sen. exco. a nobis. 2°. A. Meli⁹ facit eo. ti. c. q̇ de his. B. Et idē i casib⁹ sequē tib⁹ remoto. s. ipedimēto. ṗter q in puero. ut ex̄ de sen. exco. de cet̄o. in fi. ⁊. c. ea noscit. i fi. A. In his. c. nil dr̄ de puero. s dr̄ eo. ti. c. q̄uis. ⁊. c. fi. ⁊ ut ibi pz itelligit de puero ipubē. i. minore. 14. ānoꝝ. B. Et si cessante ipedimēto nō se pn̄tat incidit in eādē sniam. ex̄ de sen. exco. eos. li°. 6°. Et vide. j. absolu°. 4°. §. ṗ.

2⁹ casus ē qn̄ q̇s hz iimicitias capitales uł alias iustas excusatiōes ṗpt q̇ nō pōt se sedi aplice pn̄tare ex̄ de sen. exco. de cet̄o. A. In h. c. nō dr̄ de iusta excusatiōe seu ipedimēto i gnē. s dr̄ eo. ti. c. q̇ de his. ⁊ de h itelligit q̇ seq̇t. B. De ista excusatiōe stabit arbitrio boni viri. ff. de ṽbo. obli. cōtinu⁹. §. cū ita. ⁊ ex̄ de voto. q sup his. A. Hoc. c. pax facit. s meli⁹ facit de offi. dele. c. de causis. ⁊ idē nōt de h arbitrio boni viri. i sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 36. B. 3⁹ in hostiario q̇ ṗtextu officij clicū nō ḡuit lesit. ex̄ de sen. exco. si ṽo. 4⁹ i officiali q̇ arcēdo turbā nō ṗpt ea ex ṗposito. s nō sine aliq̄li culpa clicū pcussit. ut i dcō. c. si ṽo. 5⁹ si sit mulier. nec distingui dz vtꝝ sit debilis an fortis. 6⁹ si sit senex aut valitudinari⁹. 7⁹ si sit mēbrī destitut⁹ ita. s. q ad sedē aplicā accedē nō possit. Tres cas⁹ ṗxie dci hn̄t ex̄ de sen. exco. mulieres. ⁊. c. ea noscit. ⁊ c. q̄uis. 8⁹ de ifirmo. s. qn̄ ṗpetuū hz infirmitat⁹ impedimētū. uel etiā tpale si timet q acceleret mors. ex̄ de sen. exco. q̇ de his. A. Idem etiā videt lz ifirmitas nō sit ṗpetua

sic dr̃ de aliĳs īpedimētꝫ tpalib⁹.eo.
ti.c.q̄uis.ꝛ iō videt̄ ꝙ quātitas ꝛ
q̄litas īfirmitatꝫ relinquēda sit ar/
bitrio boni viri.cū sit indet̄minata
ex̄ de offi.dele.de causis.ꝛ ꝑx̄ie di/
ctū ē. B .9⁹ in paupe quē oportet
mēdicare.ut ī dcō.c.qȯ de his. A
Ibi ista pauptas nō ē det̄minata
ad mendicitatē.ꝛ iō videt̄ ꝙ arbi/
trio boni viri relinquēda sit ut ꝑx̄ie
patuit.x⁹ si regular̄ ꝯberat regula/
rē.ex̄ de sen.exco.monachi. ꝛ.c.cū
illoꝝ.ꝛ etiā si ꝑcussisset sc̄l'arē.ex̄ de
sen.exco.religioso.li.º 6.º A .Intel/
lige de scl'aricl'ico.ut patꝫ ī dcō.c.
religioso. B .ꝛ de h̄ habes.ī.§.1.º
xi⁹ in his q̇ nō sūt sui iur̄.sic filiĳfa/
milias ꝛ s̄ui.ex̄ de sen.exco.mulie/
res. A .Con.Albric⁹.Et videtur
cois s̄nia hoc.lꝫ aliq̇ dixerint ꝙ h̄
casus sit solū ītelligēdus de s̄uis.
ut pꝫ ī sū.con li.º 3.º ti.33.q.36.Sꝫ
p̄ma videt̄ verior.qꝛ cū lex nō di/
stinguat nec nos distinguē debem⁹
ut.l.3.ff.de offi.p̄si.ꝛ qꝛ benigni⁹ le/
ges iterp̄tāde sūt.ff.de le.l.benigni⁹
B .12⁹ ī his q̇ sūt nobiles ꝛ magne
potētie ꝛ sic delicati ꝙ laborē eūdi
nō sustinerēt.hic tm̄ cēt p̄⁹ roman⁹
pōtifex ꝯsulēd⁹.ut nōt̄ ī dcō.c.mu/
lieres. A .Ibi h̄ clare h̄r. B .13⁹ ī
īpubē.ex̄ de sen.exco.c.p̄. Et h̄ etiā
si p⁹pubtatē postulat se absolui.ut ī
c.fi.14⁹ de cl'icis q̇ coīt̄ viuūt.ꝛ sub
vno tecto dormiūt.ꝛ ī eadē domo
vescūt̄.ex̄ de vi.ꝛ ho.cle.qm̄.qȯ coīt̄
exponit̄ qn̄ sil' viuūt ī aliq̇ eadē col/
legio. A .Con Albric⁹.ꝛ ad h̄ hn̄
facit dcm̄.c.qm̄. B .15⁹ ī mōialib⁹.
extra de sen.exco.de monialib⁹. A
Istas absoluit ep̄s.ut ibi pꝫ. B .
16⁹ ī hospitalariĳs sc̄i Ioh̄.hieroso/
lymitani.ex̄ de sen.exco.canonica.
A .Hos absoluit p̄or su⁹ si ē sacer/
dos nisi excess⁹ difficil' fuerit ꝛ enor/
mis.ut ibi. B .17⁹ ī his q̇ cl'ic̄ nō
enormē s̄ modicā ꝛ leuē īiuriā irro/
garūt.ex̄ de sen.exco.ꝑuenit.q̄ q̇dē
decretal' nō ꝯtinet dispēsationē ut
q̇dā dixerūt.s̄ poti⁹ ꝯtinet ius cōe.
qȯ hodie satꝫ inuit̄ ex̄ de sen.exco.
religioso. li.º 6.º A .Con. Albri/
cus.ꝛ est cois s̄nia.ut pōt collegi
ex notatꝫ in sū.con.dcā.q.36. B
¶ Nūc q̄dā ad declarationē circa 2
p̄dictos casus dicem⁹. Circa p̄mū
ḡ casū.s.de ꝑiculo mortꝫ nō ꝙ ītel/
ligit̄ nō solū ꝑp̄ē īfirmitatē.s̄ etiā si
sit ī q̄cūqꝫ ꝑiculo morti vicino.pu/
ta si timeat hostē ul' p̄donē.ul' crude/
litatē potētꝫ.aut odiū sp̄āle alic⁹.ul'
si nauigatur⁹ sit.ul' ꝑ loca īsidiosa
transitur⁹.ff.de dona.cā mor.l.3.et
4.Idē ponit Hosti.ꝛ addit qȯ idē ē
si sit obsessus ul' obsideat ubi iaciūt̄
machine uel baliste. A .De hoc
dictū ē s̄.absolutio p̄.ad finē. B
¶ Circa tertiū ꝛ quartū casū.s.de 3
ostiario ꝛ officiali nota.ꝙ si talis
nō casu fortuito s̄ ex de liberatione
ꝑcussisset clericū grauiter.a papa
debet absolui.ex̄ de sen.exco.si ꝟo.
¶ Quid si cl'icus armat⁹ venit ad 4
bellū ul' facit īsultū ꝛ is ꝯ quē venit'
ipsū capit? R.º s̄m Inno.Si h̄ facit
sciēt̄.excoīcat⁹ ē s̄ ad papā nō mittit̄

ſi tñ ħ fit ad defenſionē nō ē excō/
cat⁹. dū tñ ceſſante cā defenſionis
ipſū libere abire ꝑmittat. ut Hoſti.
dic̃. A. Con. Albric⁹. Et dr idē i
ſū. con. li° 3° ti. 33. q. 36. ꝛ allegant
Inno. i. c. ſi ꝟo. ƀ. ex̃ de ſen. exco.
Sꝫ certe Inno. ibi nō videt̃ illud
ad qđ allegāt dicē. ħ ſolū ꝙ qñ q̇s
vſus ē moderata tutela nō icidit i
excoicationē. al' ſic. B. Si etiam
officialis talem capiat auctoritate
ꝓpria qꝛ alit̃ nō poſſet cōpeſci ab in/
iuria alteri⁹. nō ē excoicatus imo
meret̃. 23. q. 3. fortitudo. cū ſe. Et ħ
dico ſi ƥlat⁹ ſu⁹ nō fuit ibi q̇ hoc fa/
ciat. ꝛ ipſe eū ƥlato ꝯcitꝰ pōt reſti/
tuat. alioq̇n ꝫ. ut ex̃. de ſen. exco. ut
fame. §. laici. A. Con. Albric⁹. B
5 ¶ De muliere dubitat̃ ſi mutila/
uerit ul' occiderit clicū an ſit mittē/
da ad curiā? R°. ſm W. In ptāte
epi ē mittē ul' nō. qꝛ nō diſtiguit̃ cir
ca eas int̃ atrocē ꝛ nō atrocē iiuriā
Et ſubdit. Credo tamē ꝙ expediat
h⁹mōi mulierē mitti ad curiā ſi ē
fortꝫ ꝛ ſi atrocitas mag̃ eſt. ꝛ nō fit
alīi ƥiudiciū de ei⁹ miſſiōe. Mulier
ꝟo icēdiaria ſacri loci ul' falſificās
lrās pape ut ibidē W. dic̃. mittēda ē
ad curiā. qꝛ nō iueniūt̃ iura ꝑcere
mulierib⁹ i hac pte. ꝛ forte ē cā. qꝛ
nō cōmittūt̃ h⁹mōi crimina niſi ꝑ
excogitatā malitiā. ħ man⁹ iniecto
multotiēs fit ex ſubito impetu. A
Con. Albricus. ꝛ idē ponit̃ in ſū.
con. dicta. q. 36. B
6 ¶ De reglarib⁹ nō. ꝙ ſi exceſſ⁹ fuiſ/
ſet difficil' ꝛ enormis. ut ſi ad muti
lationē mēbri ul' effuſionē ſangui/
nis fit ꝓceſſū. ꝓ abſolutiōe ad ſedē
aplicā ſūt mittēdi. ex̃. de ſen. exco.
cū illoꝝ. vide. ī. abſolu. 3°. §. ƀ.
¶ De filiofamilias ꝛ ƥuo itelligēdū 7
ē ꝙ nō debēt mitti qñ ħ eēt i ƥiudi/
ciū pr̃is ul' dñi niſi fuiſſet tā enor/
mis exceſſ⁹ ꝙ ꝓpt̃ vitādū ſcādalū
ad ſedē aplicā eēnt mittēdi. ex̃ de
ſen. exco. relatū. A. Ibi dr̃ ꝙ ƥui
ſūt mittēdi niſi ħ fecerint i fraudē
dñoꝝ ut ſubtrahāt ſe ab obſequio
coꝝ. aut ipſi dñi ꝓpt̃ ħ ſine culpa
g̃ue dānū icurrūt. tūc i vtroq; ca/
ſu nō mittūt̃. cū nimis ſint a ſede
aplica remoti. ħ i recōpēſationē la/
borꝫ quē iitinē ſuſtinerēt alia eis ſa
tiſfactio iūgat̃. Pro g̃ui ꝟo ꝛ enor/
mi ſp mittūt̃. B Et itelligēdū ē de
ƥuis q̇. s. ſūt ƥuil' ꝯditiōis. nō de fa
mulis ƥuiētib⁹. Sꝫ ꝛ de filijſfami/
lias itelligit Inno. ſi ſūt ipuberes.
al' ſi ſint adulti lꝫ ſint i patria ptāte
mittēdi ſūt ad curiā. qꝛ in ħ ſui iu/
ris ſunt qꝛ pñt ire quo volunt. A
De ħ dictū eſt ſ. §. ƀ. ꝟ. xi°. B
¶ De impuberib⁹ dicēdū eſt ꝙ ſi 8
nō ſūt doli capaces nō inciderūt in
excoicationē. Si aūt ſūt doli capa/
ces tūc incidūt ſi aīo iniuriādi aut
vindicandi ꝑcutiūt. Sed ꝛ poſtꝗ̃
deuēiūt ad pubertatē. ut in. 15°. ul' 16°.
anno. ſi adhuc tales ſūt ꝙ ſine pe/
riculo ad ſedē apoſtolicā ire non
poſſunt propter imbecillitatē cor/
poris uel defectū diſcretionis. ab
epo poſſunt abſolui recepto iura/
mento ꝙ impedimēto ſublato ſe
pñtabūt. ut nōt̃ ex̃. de ſen. exco. c. fi.
A. Con. Albric⁹. ꝛ fuit dictū glo.

Ray. ut i sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 36. v°. 14°. Doli aūt capax dr̄. 7. ānoꝝ aut sup̄. ut nōt glo. in. c. p̄. ex̄ de delictꝫ puerorū. Juramentū autē pueri ꝓpter defectū discretionis non est precise necessariū. ꝫ arbitrio epī uľ alterius absoluētis cōmittiť vtrū expediat iuramētū p̄stare uel nō ut notať in sū. con. eo. ti. q. 104. B

9 ¶ De iiuria ꝑo enormi. s. q̄ dicať determinatū fuit ꝑ quandā decre. Inno. q̄rti. ex ua gātꝫ. q̄ incipit. Perlectꝫ. Sꝫ q2 illa decre. vacat ꝑ ꝓxe/miū sexti pōt dici ꝫm ꝙ lxēť. j. enor/mia. §. 2°. A. Dic lati⁹ q̄ ibi ꝙ enor/mis seu ḡuis iiuria dr̄ si ad muti/lationē mēbri uľ effusionē sanguis sit ꝓcessū aut epō aut abbati fue/rit iiuria irrogata. ex̄ de sen. exco. cū illoꝝ. vbi dic̄ glo. ꝙ nō itelligiť de q̄libet ꝑua sanguis effusiōe. ꝫ ꝙ ħ putat cōmittēdū arbitrio iudicꝫ. Dr̄ etiā enormis ex aliis variis circū-stantiis. de q̄b⁹ in Insti. de iniu. §. atrox. ubi dr̄. Atrox iiuria estimať uľ ex facto. veluti si q̇s ab aliq̄ vul nerat⁹ fuerit uľ fustib⁹ cesus. uel ex loco. veluti si cui i theatro uľ i foro uľ i p̄torio iiuria facta sit. uľ ex ꝑ/sona. veluti si magistrat⁹ iiuriā pas/sus fuerit. uľ si senatori ab hūili ꝑ/sona iiuria facta sit. aut parēti uel patrono q̄ fiat a liberis uel libertis Et scōm glo. Ray. 7 i sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 36. i p̄dictꝫ attēdiť etiā cir/cūstantia tēpoꝝ. Et idē dr̄. j. enor/mia. forte alicui⁹ nōbilis solēnitatꝫ In directoria etiā li°. 3°. ti. 4. §. xj°. dr̄ ꝙ si iiuria facta i foro dr̄ enor/mis. multo forti⁹ si fiat i eccl̄ia uel cimiterio uľ dormitorio. ex̄ de sen. exco. cū ꝓ cā. Deniq3 in nō exp̄ssis stabiť iudicꝫ arbitrio. ex̄ de offi. dele. de causis. B. In oīb⁹ p̄dictꝫ casib⁹ dic̄ Ber. ꝙ oꝫ absolui reqsito p̄⁹ epō. Qz si nō pōt haberi pōt absolui a ꝓprio sacerdote. ex̄ de sen. exco. nuꝑ. i fi. A. De ħ etiā s̄. absolu°. ꝑ ad finē. Hoc etiā itelligēdū ē p̄terq̄ in regularib⁹. de q̄b⁹ diceť stati. B

Absolutio iij°.

s. re-gulariū. Regularis si percus/sit regularē eiusdē claustri. ab ab/bate uľ aliter dicto p̄lato ꝓprio pōt absolui. A. Aliq̄ dixerūt ꝙ solū ab abbate. ꝫ ē veri⁹ ꝙ etiā ħ pōt fi/eri ab aliis p̄latis diuersis noīb⁹ noīatis. ex̄. de sen. exco. cū illoꝝ. ibi volētes eoꝝ p̄latꝫ 7c. Et nōť in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 43. Idē etiā nōť in dirtctoria li°. 3°. ti. 4. §. 39°. Et ꝫm glo. Ray. 7 in sū. con. eo. ti. q. 48. inť dictos p̄latos cōputādi sūt p̄ores cōuētuales fratꝝ p̄dicatoꝝ 7 guardiani fratrū minorū 7 oēs p̄ores ꝯuētuales cuiuscūq3 ordis sint q̇ nō hn̄t sup se maiorē in eodē ꝯuētu. Sec⁹ de p̄orib⁹ triū uľ q̄tuor reglariū q̇ ꝑ volūtate sui supiorꝫ p̄/ficiūť 7 āmouēť. In dcā etiā. q. 48 dr̄ ꝙ ad ħ ꝙ dicti p̄lati religiosoꝝ possint ab hac excoicatiōe absoluē debēt esse sacerdotes. 7 facit ex̄ de sen. exco. canonica. ubi diciť ꝙ fra/tres sancti Joħ. hierosolymitani

pn̄t absolui a suo ꝓore sacerdote.
B. Si ꝑo al'ci⁹ claustri·tūc p ab/
batē ꝓpū ⁊ ei⁹ q̇ pass⁹ est iiuriā ab/
soluet̄.ex̄ de sen.exco.cū illoꝝ.per
modū q̇ h̄ ponit̄ ib̄ eodē. §. Si aūt
ꝑcusserit clīcū sclarē absoluet̄ per
eṗm.ex̄ de sen.exco.religioso.li°.6°.
A. s.eo casu q̄ eṗs possit absoluē
sclarē clīcū si aliū clīcū ꝑcussisset.
ut ibi. B. Et h̄ itelligēda sūt nisi
excess⁹ eoꝝ sit difficilis ⁊ enormis.
ut si ad mutilationē mēbri uel ad
effusionē sanguis dico ex vulnē sit
ꝓcessū.uel si i eṗm uel i abbatē sit
man⁹ iniecta. A. Sanguis effu/
sio nō reqrit̄ ex vulnē s3 q̄lit̄cūq3
fiat s̄m arbitriū iudic̄.ut s̄ absolu
tio 2°.ad finē. B. Eodē q3 mō pōt
absolui regular̄ q̇ aū ingressū reli
giōis aliq̄d cōmisisset.ut i.c.cū illoꝝ
Qz si regular̄ nō h3 ṗlatū q̇ sit sa/
cerdos.aut si sit defūct⁹ ul' excoica/
t⁹.ad diocesanū ē recurrēdū.ut nōt
Hosti.ex̄ de sen.exco.monachi. Qō
intelligēdū ē s̄m W. tā de exēpt̄ q̄
de nō exempt̄ siue sint monasteria
viroꝝ ul' mulierū. A. Idē nōt̄ in
directoria li°. 3°.ti.4. §.43°. ⁊ in sū.
con.dcā.q.48. B. Qñ duo ab/
bates debēt absoluē sit sic. Abbas
ꝑcutiēt̄ recipiet a ꝑcutiēte iuramē/
tū. ⁊ abbas ꝑcussi ꝑ̄berabit.q̄ ꝑ̄be/
ra erūt loco satisfactiōis.qz mona/
ch⁹ nō h3 vn̄ satisfaciat. ⁊ demū ab/
bas ꝓp⁹ absoluet. Cōgruēti⁹ tn̄ fiet
si vn⁹ alt̄i cōmittat totū.ex̄ de offi.
or.c.fi.h̄ Hosti. Porro ṗdicta oia
de regulari ꝑcutiēte nō sūt extēdē/
da ad falsarios lrāꝝ dn̄i papę.aut
alios casus ul' snias de qb⁹ papa
absolutionē reſuat.h̄.n.religiosis
nullo iure ꝯcedit̄.s3 nec abbates si/
ue h⁹mōi ṗlati pn̄t subditos absol/
uere si ligati eēnt p aliquā sentētiā
latā ab hoie siue i gnāli siue exp̄sso
noie.h̄ W. A. Con. Albric⁹. Et
adūtendū q̄ ṗlat⁹ religios⁹ sacer/
dos pōt absoluē sb̄ditos suos etiā
si se ꝑcusserint ex̄ claustra seu ex se/
pta dom⁹ ul' vbicūq3.l3 Hosti.alit̄
dixerit ut nōt̄ i directoria li°. 3°. ti.
4.q.42.qz i dcō.c.cū illoꝝ. §.nos
tn̄.nō fit aliq̄ distinctio. Et pn̄t di/
cti ṗlati absoluere subditos q̇ etiā
aū ingressū religiōis talē excoica/
tionē incurrerint.nisi excessus fue/
rit enormis.dcō. §.nos tn̄. B
¶ Religiosus vni⁹ diocesis si ꝑ/ j
cutiat clīcū ul' religiosū alteri⁹ dio/
cesis tūc i absolutiōe reqret̄ dioce/
san⁹ ꝑcussi sic̄ nūc de duob⁹ abbati/
bus dictū est. Hoc tn̄ hodie nō vi/
det̄ reqri s3 a ꝓṗo eṗo pn̄t absolui.
ex̄ de sen.exco. religioso.li°.6°. A
Con. Albricus. B
¶ Qui dicit se excoicatū ꝓp̄t vio/ z
lentā man⁹ iiectionē s̄m Ray.nō
d3 recipi ad religionē·si tn̄ recept⁹
fuerit pōt p⁹ea absolui iux̄ modū h̄
dictū. §.ṗ. Con. Ho. ⁊ Inno.l3 q̇dā
dicāt q̄ recipi pōt.ut addit W. A
Idē nōt̄ i sū.con.li°.3°.ti.33.q.44.⁊ i
directoria li°.3°.ti.4. §.46.ubi dr̄ q̄
tal' nō d3 recipi.si tn̄ recipiat̄ tenē
receptio·l3 male fecerit q̇ recepit·
B. Ceteꝝ an tēpore probationis

absolui possit. Dicendũ ẜm Ho. q
sic. ẜ ɔditio ibi ĩtelligit ipso iure si
i eadẽ religiõe pseuerauerit. q si nõ
pseruauerit reducẽd⁹ ẽ i eãdẽ sentẽ-
tiã ab eo q̇ eũ absoluit. A. Con.
Inno. ⁊ arch. ⁊ nõt i directoria eo.
ti. 4. §. 48. vbi etiã subdit q ꝑlat⁹
eũ absoluẽs dꝫ ei iniũgẽ q si egre-
diat religionẽ se ei q̇ pocat absoluẽ
repñtet. qd si nõ fecerit q cito cõ-
mode pot. reicidit ipso iure i eãdẽ
sniam. de sen. exco. eos. li. 6. ⁊ i. §.
se. subinfert. qd si ẜ etiã ei nõ fuerit
iniũctũ ⁊ ĩfra tẽp⁹ ꝓbatiõis egredia-
tur. ipso facto reincidit i eandẽ ex-
coicationẽ. qꝛ tacite subĩtelligi dꝫ
q ẜ sit sibi iniũctũ. ar. dci. c. eos. B

Absolutio iiij.

A q̇ ad satisfaciẽdũ. Ubi sciẽdũ
q absoluti a snia canonis ul' hois
cũ nequeũt recurrẽ ad illũ a q̇ fu-
erãt absoluẽdi, ꝓpt piculũ mortꝭ ul'
aliud ipedimẽtũ si cessante piculo
ul' ipedimẽto se nõ pñtãt illi a q̇ de-
beãt absolui recepturi mãdatũ ei⁹
⁊ satisfacturi ut opoꝛtꝫ reincidũt in
eandẽ sniam. A. Hec pñtatio dꝫ
fieri q citi⁹ cõmode pot. ut i. c. eos.
de q̇. j. B. Et eodẽ mõ reicidũt ab-
soluti a sede aplica uel ei⁹ legatis
qb⁹ iniũgit ut ordinario ul' alteri se
pñtẽt ꝓ pnia ⁊ q iniuriatꝭ satisfaciãt
⁊ ẜ faciãt q citi⁹ cõmode poterĩt. ex
de sen. exco. eos. li. 6.

j ¶ Propt violẽtã manuũ ĩiectionẽ
i clicũ satisfactio pecũiaria fieri so-
let. q̃ q̇dẽ applicabit monasterio si
man⁹ iniecta fuerit i monachũ uel
clicũ ul' ɔuersũ. ar. 12. q. i. nõ dicatꝭ
⁊ ex de sta. mo. cũ ad monasteriũ.
ꝑ rñso. Si ãt i clicũ sclarẽ. satisfa-
ctio ipsi clico applicabit. nisi i ɔtu-
meliã ecclie fuerit pulsat⁹. Nam ⁊
tũc ecclia agẽ pot iniuriaꝝ. Insti. de
iniu. §. q si vsufruct⁹. ẜ Hoff. ⁊ Ho-
sti. A. Dict⁹. §. icipit Si coi ẜuo.
i q̇. §. ẽ ꝯsus. q si vsufruct⁹. Et ꝑ-
dictꝭ con. Albric⁹. Et lꝫ ꝑdcõ casu
satisfactio fiat ecclie. nihilomin⁹ ⁊
clico. qꝛ vtq pot agẽ iniuriaꝝ ⁊ le-
sus i cui⁹ ɔtumeliã facta est lesio.
sic ⁊ ꝓ iniuria filij agit ⁊ pat ⁊ fili⁹
in Insti. de iniurijs. §. patitur. B
¶ Excoicat⁹ ꝓpt dãnũ si satisfacẽ z
pot nõ dꝫ absolui nisi satisfaciat. ⁊
peccãt q̇ talẽ absoluũt. ẜ tñ absolu-
tus ẽ ab excoicatiõe ẜm W. Si ãt
emẽdã ꝑstare nõ pot dꝫ absolui re-
cepta idonea cautiõe q satisfaciat
si ad pinguiorẽ foꝛtunã ꝑuenerit.
ex de ꝯbo. sig. ex parte ꝑ. ⁊ de solu.
Odoard⁹. Et ẜ cautio erit pigno-
raticia ul' fideiussoꝛia. qꝛ dr̃ ẜ ido-
nea cautio. quã si ꝑstare nõ pot sal-
tẽ ꝑstet iuratoꝛiã. A. De ẜ dictũ
ẽ s absolu. ꝑ. §. 17. B. Absolu. n.
nõ ẽ denegãda. 26. q. 6. si ꝑsbr. A
Con. ꝑdictꝭ Albric⁹. B. Talis q
ad petitionẽ adũsarij tenet cedẽ bo-
nis. ut dic W. ⁊ vide. j. cautio. A
Hec cessio posset obtinere de rigoꝛe
iuris ciuilis ẜ i foꝛo ɔsciẽ nõ sp ẜ tũc
qñ creditoꝛ eẽt in arta necitate. nã
qñ ẽ indigẽs debitoꝛ. ⁊ creditoꝛ ita
sufficiens q ẜm deum teneretur ei

subuenire. debitor nō tenet statim restituere ſm Sco. De quo latius in materia restitutionum deo dante dicetur. B

Absolutio v.

Quo ad modū. Nō pōt q̄s absolui sub ɔditiōe. puta si satisfecerit. q: taliter absolut⁹ nō eēt simpliciter absolut⁹ ſm W. ex̄ de re. iuris act⁹. li. 6. A. Con. Albric⁹. B

¶ In absolutiōe a maiori excoicatiōe. 4. obſuāda sūt. Primū ut excoicat⁹ iuret p⁹ stare mādatꝭ eccl'ie ex̄ de sen. exco. ex tenore. & h̄ iuramētū nō ē de sub̄a absolutiōis. ex̄ de sen. exco. cū desideres. vñ ⁊ si omittat q̄d fieri nō dz nō ꝓpt̄ h̄ min⁹ tenet absolu.º Porro de pueri an iurare debeāt iudicio epī relinq̄t. A Idē dr̄ i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 104. Sz h̄ videt itelligēdū de puberib⁹ al' sec⁹. 22. q. 5. pueri. vbi dr̄. Pueri añ. 14. ānos nō cogāt iurare. lz aliq̄ dixerint q̄ h̄ dr̄ de iuramēto testꝭ. Sz certe tex. loq̄t indistincte. vnde nec nos distinguē debem⁹. de decimis. ad audiētiā. B. Mulieres āt indubitāt iurare debēt. Secūdū ut si excoicat⁹ sit ꝑ notoria i aliquē offensa nō absoluit nisi p⁹ sufficiēs emēda p̄stet. Pro occulta ꝟo offensa aut cōtumacia sufficit iuratoria cautio vbi nulle expense petūt. & vbi expēse petūt ul' satisfactio dāni. tenēdū ē q̄d dictū ē s̄ absolutio 4. §. 2. et. 3. Tertiū ē ut absoluat p eū q̄ tulit sniam uel ei⁹ superiorē aut alium cui cōmiserit. cū psalmo ⁊ orōne ⁊ ꝟberib⁹. ⁊ p⁹ea subiūgat. absoluo te a tali excoicatione. ex̄ de sen. exco. a nobis. 2º. Quartū ut p⁹ modū excoicator faciat illi mādata iusta ⁊ rōnabilia. al' posset appellari. ex̄ de pactꝭ. c. fi. ⁊ de appel. ut debit⁹. A. Dictū. c. fi. parū facit. B. De h̄ vide. s̄. i se. §. Et sciēdū q̄ i p̄dictꝭ nō itelligit absoluens ꝑticipare illicite cū excoicato. & poti⁹ licite ⁊ in his q̄ ad salutē aīe ꝑtinēt. ⁊ sic nullā sniam incurrit. ex̄ de sen. exco. cū volūtate. In excoicatiōe ꝟo minori exꝑmet excoicatus ꝓ ꝑo sacerdoti causā. ⁊ sic se faciat absolui spāli̾t ab hac. Et intelligit. ꝓpri⁹ sacerdos parochian⁹ ul' diocesan⁹ ul' ille q̄ de lnia eoꝝ ē elect⁹. Nec reqrit iuratoria cautio. ut ex̄ de sen. exco. nup. circa finē. A. De absolutiōe a maiori excoicatiōe lat⁹ dr̄ i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 103. Et de hac ⁊ etiā de absolutiōe a pctō late posui i q̄driga lrāli. li. 2. ti. 5. §. 9. ⁊ x. et etiā i introgatorio. 7. s̄. vs⁹ clauiū 2º. īō h̄ trāseo. B. Que aūt mādata fieri debeāt absoluto q̄ iurauit. Dicendū q̄ si erat excoicat⁹ a canōe iūgēdū ē ei p̄ncipali̾t q̄ s̄ illū canonē nūq̄ deniat. ut incēdiario q̄ nō incēdat. ⁊ percussori cl'ici q̄ nō ꝑcutiat. ⁊ similia. 23. q. vltꝭ. pessimā. A. Melius extra de sen. exco. ex tenore. B. Aliquando etiam requiritur cautio q̄ de cetero talia non faciant. ex̄ de sen. exco. s̄uē. A. Ibi h̄

scribitur in statutarios contra libertatem ecclesie B. Similiter etiam quando habens impedimentum absolvitur ab eo qui alias non posset. iniungendum est ut quam cito poterit se presentet. Vide supra absolutio 4. §. penultimo. Sed si apparuerit sententia iniusta nullum mandatum fiet absoluto. extra de sen. exco. sacro. A. Con. Albricus. B

Z ¶ Defunctus hoc modo absolvetur. Si est sepultus in cimiterio non exhumabitur. si alibi exhumabitur. et corpus vel sepulchrum verberabitur ut fit circa vivos ut notatur extra de sen. exco. a nobis 2. A. s. in glo. Et intellige hoc quando in defuncto apparuerunt signa contritionis et penitentie. ut in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 221. B. Et ad quid valet talis absolutio vide supra absolutio penultimo. §. fi.

Absolutio vi. s.

A peccato. Forma absolutionis in sacramento penitentie secundum Al. et Tho. in 3. parte. q. 84. est. Ego absolvo te. A. Expressis illis a quibus fit absolutio. alias super nihilo absolutio fundaretur. B. Sed premittitur oratio Misereatur tui etc. ne forte effectus sacramenti impediatur ex parte penitentis. Item postea convenienter apponitur in nomine patris etc. ut exprimatur quod sacerdos non propria auctoritate absolvit sed quasi minister. et hoc relinquitur arbitrio sacerdotis. Nec etiam requiritur impositio manus. quia hoc sacramentum non ordinatur ad consequendam aliquam excellentiam gratie sed ad remissionem peccatorum. Magis autem competeret crucis signatio. quia per signum crucis Christi remittuntur peccata. et tamen non est de necessitate sacramenti. De manu absolutionis peccatorum habetur plura. in confessor et confessio per totum. A. De hac forma absolutionis latius dictum est ubi supra. absolutio 5. §. penultimo ad finem. B

Acceptilatio est

quedam imaginaria solutio. ut in Insti. quibus modis tol. obli. §. penultimo. et habetur fieri hoc modo. Interrogat debitor creditorem. acceptum ne habes? Et respondet ille. Acceptum habeo. et sic debitor liberatur. ff. eo. l. i. et. l. an inutilis. §. acceptum. A. Ibi dicitur quod acceptilatione non tollitur nisi obligatio verborum. Forma autem ponitur in eodem. §. penultimo. sic. Quod ego tibi promisi habes ne acceptum? Et respondet creditor. Habeo acceptum quod tuli. B

Acceptio perso-

narum. Peccatum acceptionis personarum committitur secundum Tho. 2. 2. q. 63. quandocumque aliquid confertur alicui non habito respectu ad causam. s. utrum sit dignus. Unde solet queri utrum peccet episcopus dando beneficium bono si pretermittat meliorem. Respondeo secundum Tho. in quodam quolibet. Contingit aliquem esse meliorem simpliciter qui tamen non est melior quantum ad hoc quod preficiatur in ecclesia. Episcopus autem non tenetur dare meliori simpliciter sed meliori quantum ad hoc. unde si preferat unum alteri propter causam que pertinet ad honorem dei et ad utilitatem ecclesie iste melior est. Si autem causa preferendi ad hoc non pertineat. erit acceptio personarum. que tanto est gravior quanto in rebus divinis committitur. Idem Tho. 2. 2. q. 63. A. Idem notatur in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 236. B

¶ Utrum peccet eps dando bñficiū ꝯsanguineo. R. ꝓm Tho.i. q̄libet. Si ꝯsanguine⁹ sit eq̄ idoneus pōt eps eū pferre. nisi forte ex hoc scā dalū oriat. ul' aliq̄ exinde malū ex. plū accipiāt. ut qn̄ ꝓbabilit' time ret q alij plati ex h exēplo iducāt ad dandū bñficia suis cōsangui neis etiā min⁹ dignis. al' in h casu licet satisfacē nāli amori q̄ ꝯtr⁹ ca ritati nō ē. Si vo ꝯsanguineus sit min⁹ idone⁹ nō dz eū pferre p⁹ posi to meliori duplici rōne. p. q̄a ifide liter agit dispēsator q̄ negociū dn̄i gerens nō meliorat cū possit. 2°. q̄a h videt ad acceptionē psonaꝝ ptī nere. Cōditio. n. ꝯsanguinitatꝫ nō ē ꝯditio ptinēs ad curā eccl'ie. q̄ nō obtinet iure sanguis h dino munē Est aūt cōditio faciēs ad negociū dispēsationis pr̄imonialiū bonoꝝ. vñ si eps ex his ꝓuideat suo con sanguineo min⁹ idoneo nō est ac ceptio psonarū. Con. idē Tho. 2ᵉ 2ᵉ. q. 63. A. Idē etiā nōt in sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 237. B

Accidia

qd ē? R. ꝓm Tho. 2ᵉ 2ᵉ. q. 35. Accidia ꝓm Damas. est q̄dā tristicia aggūās aiūz hoīs ut nihil ei agere libeat. Et iō accidia iportat q̄odā tediū opādi. H⁹mōi āt tristicia q̄nq̄z ē mala ꝓm se. q̄nq̄z vo ꝓm effectū. Scōm se q̄dē si est de eo q̄ ē vere bonū lz sit apparēs malū. sic tristicia q̄ ē de spūali bo no. Si vo est de malo pōt eē mala ꝓm effectū. s. si sic hoiez aggūet ut eū totalit' a bono opere retrahat. ⁊ sic ē pctm̄ nō tn̄ sp mortale. Nā si in choatio pcti sit i sola sensualitate ⁊ nō pueniat vsq̄z ad cōsensū rōnis tūc ꝓpt' ipfectionē actus ē pctm̄ ve niale. Qn̄ vo ptingit ad rōnē que ꝯsentit i horrorē ⁊ detestationē bo ni diui carne ꝯtra spm̄ ꝓualēte est pctm̄ mortale. A. Hoc intellige qn̄ hec tristicia ē circa ea q̄ sūt pre cepti seu necessitatis salutꝫ. ut i sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 221. B

Accōmodatio

Uide. j. cōmodatum.

Accusare.

Utrū hō teneat accusare. R. scōm Tho. 2ᵉ 2ᵉ. q. 68. Si crimen sit tale q ver gat in detrimentū rei publice tene tur hō ad accusationem dūmodo possit sufficienter probare. puta cū pctm̄ alicui⁹ vgit in multitudinis corruptelā corpalē siue spūalē. Si aūt non sit tale quod in mul titudinē redūdet. uel etiā si suffici entē probationē habere nō possit non tenetur ad accusandū: quia nullus tenetur ad id quod debito modo pficere nō potest. A. Nec obstat predictis si reueletur secre tum. quia hoc fit ꝓpter cōe bonū qd sp preferendū est ꝓuato. ⁊ ideo ꝯtra bonū cōe nullū secretū licet re cipere. nec tn̄ ē oīo secretū qd p suf ficiētes testes pōt ꝓbari. ꝓm Tho. ubi. s. ⁊ i sū. con. li°. 2°. ti. 5. q. 190. B. Quō āt fieri debeat accusatio.

Sciēdū ꝑ ꝙ debet fieri i ſcriptis.
z.q.vlti.q̇ crimē. Sed h̄ ſp nō eſt
neceſſariū puta i leui crimine.ff.de
accuſa.l.leuia. Sil'r etiā i notorijs
q̇a i hui⁹ mōi nec accuſator reqrit.
ex̄ de accuſa.euidētia. Sec⁹ in nō
notorijs etiā ſi manifeſta ſint.xi.q
3.eoꝝ. A .Notoriū dr̄ qd̄ patet ꝑ
ſniam uel ꝑ ꝯfeſſionē factā i iure.
aut ꝑ euidētiā rei q̄ tergiuerſatiōe
aliq̄ celari nō poſſit.ex̄ de coha.cle.
7 mu.c.ſi. Manifeſta āt dici pn̄t q̄
aliter liquēt. B .Itē dz accuſatio
fieri cū iſcriptiōe.i.ꝙ accuſator dz
ſe ad penā taliōis obligare.ut.z.q
vlti.q̇ſqs.et.q.3.calūniator.7.c.q̇
nō ꝓbauerit. Excipiūt q̇dā caſus.
ut i leui crimie Itē i crimie apoſta-
ſie. Itē cū marit⁹ accuſat vxorē de
adulterio.7 i ſilib⁹. Sz ſciēdū ꝙ 7 ſi
accuſator nō iſcribat.ex nā tn̄ ac-
cuſatiōis h⁹ mōi pena calūnie venit.
C.de accuſa.l.vlti. Item accuſatio
dz exꝑmi viua voce 7 pn̄te accuſa-
to.z.q.vlti.per ſcripta. A .Con.
ꝓdicti Albric⁹.7 idē nōt i ſū.con.
lib.° z.° ti.5.q.189. B
j ¶ Si accuſator accepit pecuniā
ob accuſandū.uel nō accuſandū.
crimē ꝯcuſſiōis cōmiſit.7 tenet ad
reſtitutionē.ſic habet. j.cōcuſſio.
z ¶ Accuſatio reddit vitioſa tri-
plit.ut h̄r.z.q.3.ꝑ totū.7 Tho.tra-
didit z.° z.e q.68.dicens. Accuſa-
tor aut calūniat.ſ.falſa crimina
iponēdo.aut ꝑuaricat.ſ.adhibēdo
fraudē i accuſatiōe 7 adiuuādo ad-
uerſā ꝑtē crimina vera fraudulēt
abſcōdēdo de q̇b⁹ accuſauit collu-
dēs cū reo ꝓꝑas ꝓbationes diſſi-
mulādo 7 falſas accuſatiōes ad-
mittēdo.aut accuſator tergiuer-
ſat.ſ.totalit ab accuſatiōe deſiſtē-
do.7 h̄ cū ſit iordinate. Cōtingit.n.
aliqñ deſiſtē ordinate dupl'r. Uno°
ſi i ipſo accuſatiōis ꝓceſſu cog̊ue-
rit falſū eē illud de q̄ accuſabat.
Alio° ſi ꝑnceps ad quē ꝑtinet cu-
ra boni cois accuſationē aboleue-
rit. A .Idē nōt i ſū.con.li.° z.° ti.5.
q.121. B. Accuſatio ꝯ mrīmoniū
vide.j.mrīmoniū 1.° 7 mrīmoniū 8.°

Accusatus.

Utꝝ falſo accuſatus poſſit accuſanti
iniuriā remittere. R.° ſm Tho.z.°
z.e q.68. Falſo accuſans ſpāliter
facit iiuriā accuſato.7 iō ſi ipſe ac-
cuſatus inocens fuerit pōt iiuriā
ſuā remittē.maxie ſi ille nō calū-
nioſe accuſauit ſ3 ex animi leuitate
Si ꝟo accuſator ab accuſatiōe de-
ſiſtat ꝓpt' aliquā colluſionē cū ad-
uerſario.tūc facit iiuriā rei publice
7 h̄ nō pōt ei accuſat⁹ remittē.ſ3 h̄
ad ꝑncipē ꝑtinet q̇ rei publice curā
gerit. A .Idē nōt i ſū.con.li.° z.°
ti.5.q.192. Sz nec ꝑnceps dz ſine
iuſta cā remittē. Nā inteſt rei pu-
blice ne crimia remaneāt ipunita.
ff.ad.l.acq̇l'.l.ita vulnerat⁹.7 ex̄ de
ſen.exco.ut fame.7 q̇a facilitas ve-
nie incentiuū tribuit delinquendi.
23.q.4.eſt iniuſta. B
¶ Utꝝ accuſat⁹ peccet mortalit' j
negando ꝟitatē in iudicio. R.° ſm

Tho.ubi s. A .Immo.q.69.arti.
p. B .Accusat⁹ tenet iudici ꝟitatē exponē quā ab eo ꝭm formā iuris exigit.ꝛ iō si ꝯfiteri noluerit uł si mēdaciť negauerit.mortaliť peccat. Si ꝟo iudex exq̇rat qȯ nō pōt ꝭm ordinē iuris.nō teneť ei accusatus r̄ndē.ꝫ pōt ꝑ appellationē uel aliť licite subťfugē.mēdaciū tn̄ dicere nō licet. A .Idē i sū.con.li.° 2.° ti.5.q.193.assignādo ꝭm Tho. ꝑdictis rōnē ꝙ q̇cūqꝫ facit ꝯ debitū iusticie mortaliter peccat. B

2 ¶ Nō licet accusato calūniose se defendē.ꝭm Tho.ubi s. A .s.dcā q.69. B .Nā i cā criminali iuramētū de calūnia ꝑstādū ē.ex̄ de iura.calū.c.inherētes.ꝛ q̇dē accusato licet se defendē ꝟitatē occultando quā cōfiteri nō ten ꝛ h̄ ꝑ aliquē cōuenientē mediū.puta ꝙ nō r̄ndeat.hoc.n.nō ē calūniose se defendē ꝫ prudēť euadē.Nō āt licet ei falsū dicē nec etiā ꝟitatē illā tacere quā ꝯfiteri teneť.nec etiā aliquā fraudē uel dolū adhibē.quia fraus ꝛ dolus vim mēdacij h̄nt.ꝛ h̄ ē calūniose se defendē. A .Idē in sū.con.li.° 2.° ti.5.q.194.ubi etiā dr̄ ꝙ tūc iudex requirit ꝟitatē ꝭm ordinē iuris cū ꝑcedit infamia sup aliq̇ crimine.uel apparuerunt aliq̄ indicia.uel etiā cū ꝑcessit probatio semiplena. B

3 ¶ An liceat accusato appellare? R.° ꝭm Tho.2.° 2.° q.69.Quādo appellatio fit ex ꝯfidētia iuste cāe.q2 videlꝫ accusatus iniuste a iudice ꝑuaťlicet appellare. Secus si q̇s appellet cā afferēde more ne ꝯtra eū sn̄ia ꝓferať. Idē.2.q.6.q̇cūqꝫ.

¶ An liceat accusato ꝛ ad mortē ꝯdēnato se defendē uł fugē? R.° 4
ꝭm Tho.ubi s.Si dānat⁹ fuerit iuste nō licet ei se defendē.ꝫ poti⁹ cōpetit iudici resistentē īpugnare. Si ꝟo īiuste.tale iudiciū siť ē violētie latronū.ꝛ iō ī tali casu licet resistē ꝑncipib⁹ malis.nisi forte ꝓpť scandalū vitādū.cū ex h̄ aliq̄ ꝑuis turbatio timereť. Accusato aūt cuicūqꝫ fugē licet.q̇a ꝛ si nō liceat resistere.nō tn̄ teneť facere id vnde mors seq̄ť.s.manere i loco vnde ducať ad mortē. A .Sic etiā si aliq̇s sit dānat⁹ ꝙ fame moriať.nō peccat si sibi cibū occulte ministratū sumat.q̇a nō sumere eēt seipsū occidere ꝭm Tho.ibidē.ut in sū.con.li.° 2.° ti.5.q.196. B

¶ Ultimo sciendū est ꝙ de q̇b⁹ 5
criminib⁹ absolut⁹ est accusat⁹ nō dꝫ accusatio replicari.ex̄ de accu. de bis.23.q.4.si illic. De mā etiā accusationis tangiť.ī inq̇sitio.§.ꝑ.De accusatione etiā ꝯtra matrimoniū.ī.matrimoniū 1.° et matrimoniū 8.° ꝑ totū.

Adiuratio.

Utꝝ liceat adiurare. R.° scđm Tho. 2.° 2.° q.90. Si aliquis ꝑ inuocationē diuini noīs uel ꝑ inuocationē cuiuscūqꝫ rei sacre alicui hoi non sibi subdito adiurando intendat necessitatē agendi aliq̇d imponere

sicut ipoīt sibi ipsi iurando. talis adiuratio illicita est. q̇a vsurpat in aliū ptātē quā non hʒ. sic pͥnceps sacerdotū ꝑsūpsit dn̄m nr̄m Jh̄m xp̄m adiurare. Math. 26°. Tn̄ ꝓpter aliquā nccitatē supiores tali genere adiuratiōis pn̄t inferiores astringē. Si ṽo q̇s intēdat solū mō ꝑ reuerentiā diui nois uel alicui⁹ rei sacre aliq̇d ab alio obtinē absq3 ipositiōe nccitatis. talis adiuratio licita est respectu q̇rūlibet. Demones āt possum⁹ adiurādo ꝑ ṽtutē diui nois tāq̄ iimicos expellere ne nob̄ noceāt spūalit̄ uel corporalit̄ ꝫm ptātē nob̄ datā a xp̄o Luc. x°. Ecce dedi vob̄ ptātē calcādi sup̄ serpētes ꝛ nihil vobis nocebūt. Nō tn̄ licitū est eos adiurare ad aliq̇d ab eis addiscēdū uel etiā ab eis obtinēdū q̇a h̄ ꝑtinet ad aliquā societatē cū eis h̄n̄dā. nisi forte ex spāli instinctu ul̄ reuelatione dina aliq̇ sci ad aliq̇s effect⁹ demonū opē vtūt̄ sic legit̄ de btō Jacobo q̇ ꝑ demones fecit Hermogenē ad se adduci. Adiuratio ṽo ad irrōnabilē creaturā pōt itelligi dupl̄r. Uno° ut adiuratio referat̄ ad ipsā creaturā irrōnabilē ꝫm se. ꝛ sic vanū eēt ipsā adiurare. Alio° ut referat̄ ad eū a q̇ ipsa creatura agit̄ ꝛ mouet̄. ꝛ sic dupl̄r adiurat̄ creatura irrōnabilis. Uno q̇dē mō per modū dep̄catiōis. qȯ ꝑtinet ad eos q̇ dīna iuocatiōe miracula faciūt. Alio° ꝑ modū cōpulsiōis adūsus diabolū q̇ i nocumētū nr̄m vtit̄ irrōnabilib⁹ creaturꝭ. ꝛ talis ē mod⁹ adiurādi in exorcisīs ꝑ q̇s demonū ptās excludit̄. His igitur modis licet. Sʒ sic adiurare qꝫ ꝑ h̄ demonū imploret̄ auxiliū. nō licet. A Idē in sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 246. cum duobus se. B

Adoptio ul̄ arrogatio.

Adoptio ē extranee ꝑsone in filiū ul̄ nepotē ul̄ deinceps assūptio legitia. s. q̇a ꝑ adoptionē qui fili⁹ nō ē ꝓ filio habet̄. A. Hec diffinitio fuit Ray. Ho. Pe. ꝛ Al. ut i sū. con. li°. 4°. ti. 8. q. 2. B. Cui⁹ due sūt spēs. Una dr̄ arrogatio. ꝛ est qn̄ ille q̇ nō hʒ patrē seu etiā q̇ emācipat⁹ ē trāsit cū rebus suis i ptātē arrogātꝭ. ꝛ hʒ h̄ fieri auctoritate principis. Alia ṽo spēs coi noie. s. adoptio nūcupat̄ qn̄ adoptat̄ q̇ ē i ptāte pr̄is. nec trāsit i ptātē adoptātꝭ. ꝛ h̄ fit iperio mḡrat⁹ ff. eo. l. 2. et. l. si pr̄. A. In his. ll. nihil dr̄ qꝫ adoptat⁹ nō transeat in ptātē. h̄ dr̄. C. eo. l. pl̄t. ꝛ reseruat̄ ei tm̄mō successio ab itestato i hereditate adoptātis. ut ibi. Operat̄ etiā h̄ adoptio ipedimētū mr̄imonij. ex̄ de cogna. le. c. vnio. ꝛ nullus ali⁹ ei⁹ videt̄ effect⁹. nisi forte q̇s det̄ i adoptionē auo uel ꝓauo macho seu patno qn̄ fili⁹ ē emācipat⁹. dcā l. pl̄t. Nā tūc trāsit in plenā ptātē adoptātꝭ ut ibi. B. Et si q̇s i domo ꝑ se uel etiā corā aliq̇b⁹ aliquē recepit i filiū uel filiā. nulla ē adoptio. C. de ꝓba. l. nō nudis.

¶ Adoptare pōt prfamilias q̄ sui iuris est ⁊ q̄ generare pōt. q̄m q̄ non pōt generare si h̄ ē ṗpt aliqḋ ipedimētū nāle nō pōt adoptare. Secus si eēt ṗpt ipedimētū accidētale ut spado siue gladio castrat⁹. ff. eo. l. z. A. In hac. l. dr̄ de ipedimēto accn̄tali tm̄. s. q̄ spado pōt adoptare. h̄ de nāli dr̄ ff. eo. l. adoptio B. Item nō pōt adoptare minor ānis 40. nisi iusta cā interueniēte. ff eo. l. si pr̄. §. vlt̄. A. Qui mag̃ liberoꝝ pcreatiōi studē dz. nisi forte morb⁹ aut valitudo i causa sit aut iusta cā arrogādi. aut si piūctā sibi psonā velit adoptare. i. arrogare. ut ex pcedentib⁹ pz. Itē nō dz q̄s plres psonas arrogare nisi ex iusta cā. h̄ nec libertū alienū. dcō. §. vlt̄ i q̄ nō dr̄ nisi de arrogatiōe. Ideo videt̄ q̄ minor. 40. ānis possit adoptare. ⁊ si non arrogare. ut in sū. con. li. 4. ti. 8. q. 5. B. Itē mulier adoptare nō pōt nisi ex rescripto pncipis i solatiū liberoꝝ amissorū in bello. C. eo. l. mulierē. A Idē ponit i sū. con. dcā. q. 5. h̄ i dcā l. mulierē. ⁊ i iurib⁹ ibi allegat̄ nil dr̄ i bello. B. Adoptari āt q̄libet pōt tā mascul⁹ q̄ femia dūmō sit in tantū minor pr̄e adoptāte q̄ fili⁹ ei⁹ nālis esse posset. ff. eo. l. adoptio. Adoptatur aūt psens ⁊ volūtari⁹ tm̄. ff. eo. neq̧ absens. A Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. B.

z ¶ Effect⁹ adoptiōis ē q̄ adoptat⁹ p oia ut fili⁹ adoptāt̄ habeat̄. A Saluo qḋ s̄ dictū ē de simplici adoptato. B. Ita ut etiā ab intestato succedat. C. eo. l. pl't. Itē q̄ si sit arrogat⁹ tunc filij ei⁹ ⁊ nepotes si q̄s hz trāseūt in ptātē arrogāt̄. sec⁹ si sit solū adoptat⁹. ut i h̄ §. dictū ē. A. Facit. ff. eo. l. si pr̄ B. Itē q̄ arrogator tenet̄ relinquere arrogato q̄rtā pte bonoꝝ oīuz q̄ hz. ⁊ h̄ siue i testō siue velit eū emācipare. Sz adoptator nihil tenet̄ relinq̄re adoptato nisi velit. C. eo. l. i. et. z. A. Lex pma nihil facit. h̄ .z. et. l. pl't. B. Idē Tho. i 4. dis. 4z. Quō aūt adoptio ipdiat mrīmoniū vide ipedimētū 7.

Adulatio Vtr̄ sit peccatū. R̄ f̄m Tho. z. z. q. 115. Si aliquis volens ad delectationē alteri loq̄ excedat modū i delectādo peccat. Et si q̄dē h̄ faciat sola intētiōe delectādi· vocat̄ placidus f̄m phm. Si āt h̄ faciat itētiōe alicui⁹ lucri psequēdi· vocat̄ blāditor uel adulator. Coit̄ tn̄ nomē adulationis solet attribui oib⁹ q̄ sup debitū modū v̄tut̄ volunt alios verbis uel factis delectare. ⁊ sic ē peccatū. ptinet aūt ad adulationē laudare aliquē i q̄b⁹ nō ē laudād⁹. q̄a forte sunt mala uel nō recta siue non certa bona. Aut etiam si timeri possit q̄ ad inanem gloriam laudatus puocetur. Si q̄s vero laudare velit ṗpt bonū· puta ut aliquē psolet̄ ne i tribulatiōib⁹ deficiat. ul' ut i bono pficiat alijs debit̄ circūstātijs seruat̄. ptinebit h̄ ad

ꝓtutē. A . Idē in sū.con.li.° 3.°
ti.34.q.258. B

1 ¶ Utꝝ adulatio sit pctm̄ morta-
le. R.° ꝫm Tho. vbi s. Adulatio
pōt eē pctm̄ mortale tripliciť. p̄ mō
rōne mãe. sic cū laudat aliq̄s pec-
catū alicꝰ. h̄.n. cōtrariať dilectiōi
dei ꝯ cuꝰ iusticiā hō loq̄ť. ⁊ dilecti-
oni ꝓximi quē in pctō fouet. vnde
est peccatū mortale. 2.° modo rati-
one intentiōis. puta cū aliq̄s adu-
lať alicui ad h̄ ut fraudulēť ei no-
ceat corporaliť uel spūaliť. ⁊ h̄ est
etiā mortale. 3.° modo p occasio-
nē. sic cū laus adulatoꝝ fit alťi oc-
casio peccandi etiā p̄ter adulatoꝝ
itētionē. ⁊ tūc ꝯsiderādū ē vtꝝ oc-
casio sit data uel accepta uel q̄lis
ruina seq̄ť ex h̄. s. veniať uel mor-
tať. ⁊ ꝫm h̄ iudicādū ē. Si āt aliq̄s
ex sola auiditate delectādi uel ad
euitādū aliq̄ malū uł ꝯsequēdū
aliq̄d necc̄itať alicui adulatꝰ fuerit
nō ē ꝯ caritatē nec mortale ꝫ veia-
le. A . Idē i sū.cō.eo.ti.q.261. B

2 ¶ Utrū peccet adulator seu aliꝰ
volēdo placē hoibꝰ. R.° ꝫm Tho.
vbi s. Velle placē ꝓpť caritatē nu-
triendā ut eis spūaliť q̄s ꝓficere
possit. laudabile est. i. Cor. x.° Per
oia oibꝰ placeo. Sꝫ ꝓpť inanē glo-
riā uel ꝓpť lucrū uel etiā in malis
est pctm̄. ꝫm illud ps. Deus dissi-
pauit ossa eoꝝ q̄ hoibꝰ placēt. Et
ad Gal. p̄. Si adhuc hoibꝰ place-
rem xp̄i seruꝰ nō essem. A . Idē
i sū.con.eo.ti.q.260. B

3 ¶ Utrū dare adulatoribꝰ sit pec-
catum mortale. R.° ꝫm Tho. 2.°
2.° q.168. ⁊ etiā ꝫm W. Non. nisi
aliť appetitꝰ nimiꝰ vane glīe h̄ cau-
set. sicut Herodes delectabať q̄n
laudes sibi dabanť nō hoīuꝫ ꝫ dei
uel nisi intēdat ⁊ cupiat illā adu-
lationē. de q̄ dř i ps. Laudať pctōr
i desiderijs aīe sue. Et i Ysa. Popu-
le meꝰ q̄ btm̄ te dicunt. ⁊c̄. Hec. n.
adulatio crimē est. ⁊ tales largito-
res cōicant eis i crimie. A . Idē
i sū.con.li.° 2.° ti.5.q.22. B

Adulterium

est alieni thori violatio.
32.q.5.nō mechaberis. Quid faci-
et mulier q̄ de adultio suscepit fi-
liū uel supposuit sibi alienū partū
⁊ ita q̄ nō ē filiꝰ suscepit expēsas ab
eo q̄ putať eē p̄r. ⁊ est cā ꝙ illi q̄
eēnt alť heredes eiꝰ nō succedunt ?
R.° ꝫm Ray. Mulier i pnīa reue-
let sacerdoti p̄pito uel ep̄o seu vtriq3.
⁊ tūc p̄dicti inquirant diligentiꝰ ⁊
caute de cōditionibꝰ spurij uel sup-
positi. ⁊ si inuenerint ꝙ sit hō spūa-
lis ⁊ timēs deū. tūc corā muliere
si viderint expedire recepto prius
sacrō ab ipsa ꝙ nō caluniose ꝓce-
dat. etiā ab illo ꝙ secretū teneat.
poterunt reuelare sibi ⁊ cōsulē ꝙ
ingrediať religionē uel transferat
se ad longinq̄ ita ꝙ nihil percipi-
at de bonis putatiui patris. Et ad-
dit hic Vl. ꝙ illa mulier potest re-
uelare marito si nō timet p̄iculū.
sic sť aliq̄ viri q̄ sustinēt sciētes ad-
ulteriū vxoꝝ. aliq̄ forte q̄ ꝯsentiūt

q̄ā nō pn̄t ꝓbos h̄re filios ⁊ h⁹mo
di. ī tali casu tute mulier potest re-
uelare marito. ⁊ si acceptet. abso-
luta ē mulier. A . Nisi respectu
eoꝝ q̇ nihilomin⁹ remanerēt ī dā-
no sic possent esse filij veri respectu
portiōis legitīe. uel etiā q̇cū q̄ aliī
q̄ ad totā hereditatē qn̄ talis fili⁹
eēt ex adulterio seu icestu. q̇a penit⁹
excludit a successiōe. C. de incestis
nup. Auten. ex cōplexu. ⁊ de na-
turalib⁹. Auten. liceat. ita ut etiā
alimēta eis negent ex suba parē-
tis. dcā Auten. ex cōplexu. ⁊ ex q̇
fi. sint le. p venerabilē. ad fi. Sed
de eq̇tate canonica alimēta cōce-
dūt. ex de eo q̇ dux. i ma. cū habet.
⁊ ibi glo. B . Si vero illi spurio
uel supposito non pōt reuelari sine
piculo. uel etiā si p⁹ reuelationē nō
vult acq̇escē ꝯsilio. tunc iniūgatur
mulieri ꝙ de reb⁹ si q̄s h̄z uel ī fu-
turo h̄re poterit satisfaciat viro iux
posse dolens de pctō ⁊ etiā de eo ꝙ
nō pōt plene satisfacē. Et talis sa-
tisfactio fiat p aliū secrete ⁊ caute
nō reuelādo ipsi viro psonā vxorꝪ.
⁊ ita erit in bono statu. ar. 22. q. 5.
h videt. ⁊ ex de peni. officij. Idem
Hosti. Et tenetur mulier satisfacē
viro etiā de ꝯsūptꝪ ab isto filio. De
hereditate aūt tenet heredib⁹ viri
ab itestato uel heredib⁹ scriptis. ul
q̇b⁹ verisilr̄ credit ꝙ reliq̇sset. ⁊ si h
nescit det paupib⁹. Itē dic Inno.
ꝙ si mulier nō hēret qd̄ restituat.
⁊ h̄z ꝓbatiōes p q̄s dicti successo-
res releuarēt a dāno qd̄ h̄nt. debet
eas adducē nisi graue malū eēt p-
uētuꝝ tūc nō dz facē. q̇a min⁹ ma-
lū ē dānū reꝝ q̄ꝫ piculū aiaꝝ ⁊ cor-
poꝝ. Si vero nō h̄z ꝓbatiōes. sileat
2. q. 1. pleriq̄. h Ray. Hosti. ⁊ In-
no. A . Idē ī sū. con. li. 2. ti. 5.
q. 23. B
¶ Sed nūq̇d dict⁹ fili⁹ tenet cre- 1
dere mulieri? R. sm W. Nō tenet
credē mulieri soli. q̇a posset eē mu-
liebrꝪ fallacia. ⁊ si sana ꝯsciā non
credit. excusat⁹ ē tā de pceptꝪ q̄ꝫ de
pcipiēdis. Si vero honestas femine
⁊ alie circūstantie faciūt eidē de h
ꝓbabilē opiōnē siue ꝯsciam ⁊ vult
tutiorē viā eligē. nihil ulteri⁹ pci-
piat. de pceptis aūt ⁊ ꝯsūptꝪ q̄ꝫ diu
bonā fidē habuit Ray. dat cōsiliū
ut restituat uel cōponat. Sz tn̄ ta-
lis ut dic nō ē cogēdus. q̇a posses-
sor erat bone fidei. C. de rei. vēdi.
certū. Hosti. q̄ꝫ ⁊ Al. ⁊ W. dicūt ꝙ
nō tenet de cōsūptꝪ q̄ꝫ diu fuit bone
fidei. A . Idē in sū. con. dcā. q.
23. vbi dr̄ sm Hosti. ꝙ mulier te-
netur restituere ista consūpta p fi-
lium putatiuū. B
¶ Sed nūq̇d mulier possit filios 2
de adulterio susceptos sibi heredes
istituē? R. Certe sic. q̇a q̇libet pōt
sibi heredē instituē eū cui nō ꝓhi-
bet. reseruata sp legitīa pte liberis
suis. De q̄ vide ī. legitima. p totū.
A . Intellige hoc nisi consuetu-
do regiōis repugnet scdm̄ Albri-
cum. ⁊ in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 26.
Pat aūt non pōt hui⁹modi filios
istituē. ut s. §. p. i additiōe. i. B

3 ¶ Uir habens legitimos filios
si viuēte vxore aliā ducat sciente
ipedimētū. A .Si.n.iustā hēret
igrantie cām legitia foret proles.
ex q fi.sint le.c.plt. B .7 ex ea
filios hēat.nūqd tales filij adul-
terini possint succedere pri.an pro
teneant restituē filijs pmi mrimo-
nij ?R.ª sm W.Restituē tenēt to-
tā hereditatē filijs pmi mrimonij
cū fructib' mala fide ɔsūpt ꝗtū-
cūqꝫ oporteat eos male egere uel
mēdicare. A .De h ē.absolutio
4.º ad fi. B .Nisi bona fide cō-
pleta sit legitima pscriptio.maxie
si etiā p' cōpletā legitimā pscripti-
onē retinēt bonā fidē.tūc.n.nō te-
nent. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.
25. A .De accusatiōe adulterij
7 quō adultera possit dimitti.ha-
bes.j.matrimoniū 8.º p totū.Quō
etiam adulteriū ipediat matrimo-
niū habes.j.ipedimētū 8.º §.2.º Et
vtr licеat vxorē adulterā occidere
ibidem.§.vlt.

Aduocatus esse
non
pōt imo expsse phibet. p qdē
si sit hereticus uel excoīcatus uel paga
nus.4.q.i.c.p.7 ex de hereticis.ex-
coicam'.p.7 de pe.dis.i.nemo uel i
foro. Ubi etiā habes q peccat iu-
dex 7 puniri debet q sciens admittit
tales. Itē si sit monach' uel reli-
gios'. Tales.n.peccāt aduocādo
nisi p monasterio de mādato pla-
ti.16.q.i.monachi.ex de postu.ex p-
te. Itē phibet si sit cleric' in sacris
ordinib' ɔstitut'.uel etiā i minori-
bus dū tn sit bñficiat'. Talib'.n.
phibita est aduocatio corā iudice
seculari nisi in ppa cā uel p ecclia
sua.uel p ɔiūct aut miserabilib' p-
sonis.ex de postu.clerici.7.c.cū sa-
cerdot. Sꝫ an corā iudice ecclia-
stico possint.sat videt q sic.ar.in
dcō.c. clerici. Except epis 7 etiā
sacerdotib' qb' videt simplicit in-
terdictū nisi ut dictū ē i cā ppa.uel
ecclie.uel p ɔiūct aut misabilib'
psonis i4.q.5.deniqꝫ.88.dis.pla-
tū.7 expressi' i illa decre.cū sacer-
dot. Et itellige dūmō i pdict casi-
bus dinū officiū nō ipediat.ar.dis.
9i.cleric'. Et nō q qcūqꝫ ē bñfi-
ciat' i aliq ecclia 7 pstat p exneis
patrociniū aduocatiōis ul pcura-
tiōis ɔ eā.debet illo bñficio expoli-
ari.ut i pdcō.c.cū sacerdotis. A
Hoc c.loqtur de clerico. Sed sm
Inno.ibi. Idē est etiā si sit laic' in
ecclia bñficiat' ut bñficio illo pue-
tur.ut i sū.con.li.º 2.º ti.5.q.151. B
Itē nō debet qs eē iudex uel asses-
sor i cā illa i q vult eē aduocat'.qa
duo officia i eadē cā phibet exercē
4.q.4.c.p.7 2.º Sūt 7 alie psone
ab aduocatiōe p canones phibite.
ut surd'. A .s.q penit' nil audit
ff.de postu.l.2. B .mut' cec'. A
vtroqꝫ oculo priuat'.dcā l.i. B
furiosus ipubes vsqꝫ ad.i8.annū
senatu mot'. A .De remoto a se-
natu nulla videt fieri mētio nec in
allegatiōe.j.posita.nec i dcā.l.i.vbi
pdicta originalit ponūt.nec in sū.

con.i dcā.q.i15.vbi eadē notanť. B .seru⁹.feia.⁊ vir passus mulie/bria.s.ꝯ nām. A .Nisi violenť fuisset passus.dcā.l.i. B .Item dānat⁹ crimie capitali uel calūnia publici iudicij. Itē q̇ operas suas locauit ut pugnaret in arena cum bestia.h oia i.q.1.§.tria.

j ¶ Utrꝫ cleric⁹ bn̄ficiat⁹ i diuersis ecclesijs possit pstare patrocinium vni cōtra aliā. R°. ſm Ber. Non videť ꝙ possit. Si tn̄ eēt plat⁹ i vna ecclia.tunc rōne plationis pōt. Et idē dicit Inno. A .s.i c.fi.ex̄ de postu.vbi predicta dicit Ber. Sed Inno.in hoc discrepat a Ber.qꝛ tenet ꝙ cleric⁹ etiā nō plat⁹ possit aduocare ꝯ aliā.q̇a ecclia nō cō/putať int̄ ex̄neos.sup ṽbo dicens. Sec⁹ si p alia ecclia vbi siľe bn̄fi/ciū hūit. B .Addens ꝙ si nccio officio fūgať pōt ad siltudinē tu/toris. ff.de postu.l.puto.⁊.l. vlť. A .Nō dic̄ ad siltudinē.ſ dic̄ ut tutoꝛ uel plat⁹ ecclie exēplādo of/ficiū necessariū.Et idē videť facē in eo qd̄ seqť. B .Item ⁊ p pori ecclesia pōt agere cōtra secūdā.ar. ex̄ de iure iur.tuam.⁊ c.itellecto. A .Predicta etiā notāť in sū.con. li.2°.ti.5.q.169. B

z ¶ Utrꝫ iudex teneať dare aduo/catū. R°. Teneť qn̄qꝫ.ut eis q̇ ha/bere nō possūt ꝓpť pauptatē.uľ ꝓpť potentiam aduerse ptis.ff.de offi. pcō.l.nec q̇cꝙ.§.fi. Et q̇dē si iu/dex h alicui aduocato precipiat.⁊ ille sine cā deneget.pōt p iudicem pptuo remoueri ab officio aduo catidis.C.eo.puidēdū. A .Que ē i.c.de postulādo. B .Debet igiť obedire si tn̄ cōpetens salariū cōsti tuať.de q̄ vide j.§.6.et 7°. A Idē in sū.con.li.2°.ti.5.q.170. Sed q̄ ad salarium addiť ſm Hosti.ꝙ si indigēs aduocato sit paup.aduo/cat⁹ gratis aduocet.⁊ a deo expe/ctet remunerationē. B

¶ Aduocat⁹ q̇ scieť defendit cau/ 5
sam iiustā.absqꝫ dubio ḡuiť pec/cat.ut dic̄ Tho.2ª.2ᵉ.q.71.q̇a illi/citū ē cooperari alicui ad malū fa/ciendū.siue cōsulēdo.siue adiuuā/do.siue q̄liťcūqꝫ ꝯsentiēdo.Ro.p. Digni sunt morte nō solū q̇ faciūt ⁊c̄. Teneť etiā ad restitutionē ei⁹ dāni qd̄ ꝯ iusticiā p ei⁹ auxiliū alťa ps icurrit. Si āt igrant iiustā cām defendat.excusať scd̄m modū quo igrantia excusare pōt. Si ṽo i pn/cipio credit cām iustā eē ⁊ i pcessu appareat nō iusta.nō dꝫ eā pdere. ut.s.alteram ptē iuuet uel secreta sue cause alťi parti reuelet. Debet etiā cām desere uel eū cui⁹ causam agit ad cedendū inducere.siue ad cōponēdū sine aduersarij damno. Hec oia dic̄ Tho. A .Idē in sū. con.eo.ti.q.171. B .Porro in cā q̄diu dubia est.bn̄ pōt aduocatus patrocinari.scd̄m W.

¶ Quis ē debit⁹ mod⁹ aduocādi? 4
R°. ſm Ray.ut non pducat falsa instr̄a neqꝫ falsos testes seu corru/ptos.neqꝫ mētiať.neqꝫ iducat fal/sas leges aut q̄scūqꝫ pbationes.

neq̄ grati ꝯ̄uamē alteri⁹ ptis dila
tiōes nō necīas. Itē ꝙ fideli᷑ ꝙ̄tū
iusticia ꝑmittit cām foueat nihil
de cōtingētib⁹ omittēdo. 3. q. 7. §.
si q̇s autē. ⁊ ar. ex̄ de testi. itimauit
C. de iudi. l. ꝓperandū. §. illo ꝓcul
dubio. 4. q. 4. c. ꝑ. et 2ᵒ. Itē nō ꝓ
caci᷑ uel vociferādo. q2 ꝓp̄t h̄ ipe
di᷑ ꝓcessus. 5. q. 4. i loco. 3. q. 7. si
q̇s adeo. A . §. est. et ibi dr̄. Si q̇s
adeo ꝓcax fuerit ut non rōne ƀ ꝓ
bris putet eē certādū· opiniōis sue
detrimētū patie᷑. B . Itē dic̄ Tho
2ᵃ. 2ᵉ. q. 71. ꝙ aduocato defendēti
causam iustā licitū ē prudent᷑ oc
cultare ea quib⁹ ipediri posset ꝓces
sus eius. Non autē licet ei vti aliq̄
falsitate.
5 ¶ Utrū aduocat⁹ possit petere sa
lariū. Rᵒ. ꝫm Ray. Pōt modera
tū· siue ab initio faciēs pactū siue
postea finita cā. Et attendi dȝ mo
deramē salarij ꝫm quātitatē cause
laborē aduocatiōis ⁊ ꝯsuetudinē
regiōis ⁊ sciam ⁊ honestatē aduo
cantis. 3. q. 7. §. apud vrbem. ⁊ ar.
12. q. 2. vulcane. et. c. cōcesso. ex̄ de
p̄ben. de mēta. ꝟ. circa sb limes ⁊c̄.
dis. 61. miramur. Con. Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q.
71. Sȝ caueat aduocat⁹ ne petat sa
lariū cū ꝯ̄ui dāno litigatorꝭ. 3. q. 7.
§. attend᷑. Itē ꝙ cā icepta ⁊ nō fini
ta faciat pactū cū litigatore quē in
ꝓp̄a recepit fidē. q2 posset eē occa
sio magni mali. 3. q. 7. §. p̄terea nō
licet. Nāq̄ñ videt cām i ꝑiculo co
gēt cliētulū inire pactū ⁊ dare sa
lariū ad libitū. Itē nūq̄ licet aduo
cato pacisci de certa ꝑte liꝫ· puta de
decima uel centesima. C. de postu.
si q̇s aduocatoꝝ. Qȝ si nullū pactū
certū fuit de salario pōt aduocatus
iplorare auxiliū iudicꝭ ꝓ cōpetēti sa
lario. ff. de vari. ⁊ ex̄or. cog. l. i. §. i
onerarijs. A . Aduⁱtēdū ꝙ aduo
cato circa salariū nō licet excedere
ꝯstitutā sūmā. s. centū aureos ꝫm
leges. ff. de va. ⁊ ex̄or. cog. l. i. §. si
cui. Sȝ ꝫm Gregoriū decimū. li
bras. 20. ut i sū. con. liᵒ. 2ᵒ. ti. 5. q. i 73
vbi etiā sup̄ dicta oīa de salario ꝫm
Ray. ⁊ ei⁹ glo. ⁊ Hosti. ponū᷑. Sȝ
illa ꝯstitutio Gregorij hodie vide᷑
sblata ꝑ ꝓhemiū sexti. vbi tollun᷑
oēs p̄ores cōstitutiōes postea non
confirmate. B
¶ Utꝝ aduocat⁹ tenea᷑ gratiꝫ p̄ 6
stare patrociniū in cā pauperū. Rᵒ.
ꝫm Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 71. Hic idē ē dicē
dū qḋ de alijs opib⁹ mīe dr̄. Null⁹
n. sufficit oīb⁹ idigētib⁹ opem mīe
ipendere. ⁊ iō sicut Aug⁹ dic̄ ꝑ de
doctrina xp̄iana. Cū oībus ꝓdesse
nō possis his potissime ꝯsulēdū ē q̇
ꝓ locoꝝ ul᷑ tēpoꝝ uel q̄rūlibet rerū
oportunitatib⁹ cōstrictius tibi q̄si
q̄dā sorte iungū᷑. Dic̄ āt ꝓ locorū
oportunitatib⁹. q̇a nō tene᷑ hō ꝑ
mūdū q̄rere idigētes q̇b⁹ subuēiat
ƀ sufficit ꝙ eis q̇ sibi occurrūt mīe
op⁹ ipendat. Addit aūt ⁊ tēpoꝝ. q2
non tene᷑ hō future necitati alteri⁹
ꝓuidē. ƀ sufficit si i p̄nti necitate ei
sbueniat. Subdit aūt. uel q̄rūlibet
reꝝ. q2 hō sibi ꝯiūctꝫ q̄cūq̄ necitate
maxime dȝ curā ipendē. Quib⁹ tū

concurrētib⁹ restat vtꝝ aliq̄s tātā necitatē patiat̄ q̄ nō i ꝓmptu appareat quō possit alit̄ ei subueniri. Et i tali casu tenet̄ ei op⁹ mīe ipēn‑dere. Si aūt appareat quō ei aliter subueniri possit. ul̄ p se. ul̄ p aliā p‑sonā mag̃ cōiūctā. uel maiorē facultatē hn̄tē. non tenet̄ ex necitate indigēti subuenire. ita q̄ nō faciendo peccet. Quis si subuenerit i tali necitate laudabilit̄ faciat. Vn̄ aduocat⁹ nō tenet̄ sp̄ cāe paupeꝝ patrocinīū p̄stare. s; solū ꝯcurrentib⁹ cōditionib⁹ p̄dict̄. A. Idē in sū. con. li. 2°. ti. 5. q. 14. Et itellige p̄dicta cū hoc. q̄ lic; possit paupi p aliū subueniri. tū si ei nō subuenit null⁹ subuenire potēs excusaretur. 86. dis. pasce. Jō nullaten⁹ d; aduocat⁹ q̄ pōt ꝑmittere iusticiā pauperū depire s̄m Ray. q̄ dic̄ q̄ aduocat⁹ ꝓ miserabilib⁹ psonis que ꝓpt̄ defectū aduocati quem nō pn̄t cōducē amittūt cās. ⁊ grauant̄ iniuste. tenet̄ aduocare ⁊ de sua sciētia eltyam dare. xi. q. 3. paup Con. Al. ⁊ Hosti. ut i dcā. q. 14. B

1 ¶ In q̄b⁹ casib⁹ ⁊ de q̄b⁹ aduocatus teneat̄ ad restitutionē? R°. s̄m Ray. p̄ q; oi⁹ q̄ illi cōtra q̄s aduocabat ꝓpter ipsi⁹ patrocinīū iniuste amiserunt seu dānificati fuerūt. Vnde si p cauillationē suā abstulit adu̾sario bonā cām ul̄ etiā si ipsū g̃uauit petēdo dilationē sup‑fluā ul̄ allegādo falsū ⁊ ꝯ ꝯsciam uel faciendo cauillosam positionē ul̄ instruēdo falsū testē aut istruendo clientulū de negando v̾itatē ⁊ silib⁹. tenet̄ aduersario ad interesse. Itē tenet̄ illis q̄b⁹ prestitit auxiliū si ꝓpt̄ suā ifidelitatē ul̄ negligentiā uel iprudētiā amiserunt. Et h̄ q̄n iactabat se sciētē ⁊ non erat. ut dic̄ W. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 15. Vbi etiā d̄r s̄m Ray. q̄ silit̄ tenetur si extorsit salariū vnde non debuit extorq̄re. ul̄ si vltra q̄ꝫ debuit habere extorsit. B

Affinitas s̄m Ray ē ꝓximitas psonaꝝ ex carnali copula ꝓueniēs ol carēs parentela. De h̄ plene dicet̄. j. int̄ ipedimēta mr̄imonij ipedimētū 14°.

Alchimia. De auro ⁊ argēto alchimico vtꝝ possit vendi uel emi vide. j. emptio §. 5°.

Alea. De omni ludo alee vide. j lud⁹ alee p totū.

Alienatio rei ecclesie imobilis non valet nisi i cert̄ casib⁹ ⁊ debita forma seruata. p̄ q̄dē ꝓpt̄ debitū vrgēs. x. q. 2. §. h̄ ius. A. Vn̄ aliunde solui non potest ut ibi. B. Itē ꝓpt̄ redemptionē captiuoꝝ. Item ꝓpter pauperes pascendos tempore famis. 12. q. 2. aurum. et. c. glīa. Itē ꝓpter ecclesiā edificandā aut ꝓpt̄ cimiterīū ampliādū. Itē ut emat̄ aliq̄d mag̃ vtile. Hec pn̄t haberi

iz.q.z.ſine exceptiõe.
i ¶ Forma alienãdi variaṫ ſm va-
rietatẽ eccliarꝫ.s.epaliũ.monaſte-
rioꝝ ꝛ parochialiũ. Colliguntṫ tñ
oẽs forme in dcõ.c.hoc ius.et.c.ſi
quis eps.et.iz.q.z.placuit. A
Adde ꝛ i.c.alienatiões.ꝛ.c.abba-
tib⁹.ꝛ.c.ſine exceptiõe. B .Sed
ꝛ W.ſpecificat dicens ſic. Epũs
res ad mẽſam ſuam ptinẽtes uel
res cathedraꝉ eccliẽ nõ põt aliena-
re ſine cõſenſu capituli.ꝛ ſi res ſit
modica ꝛ neccitas magna non eſt
neccĩus ꝯſenſ⁹ capꝉi.iz.q.z.terru-
las.Nec abbas res monaſterij ſi-
ne ꝯſenſu epi ꝛ ꝯuẽt⁹ ſui.nec pſby-
ter parochialis ſine ꝯſenſu epi ſui
ſm ꝙ dicũt.c.ſupius allꝉata.Hoc
de reb⁹ imobilib⁹.Sec⁹ de mobili-
bus in q̃ꝝ alienatiõe h⁹ ſolẽnitas
nõ reqriṫ. A .Idẽ i ſũ con.li.º p̃.
ti.i4.q.i1. B .Ita tñ ꝙ null⁹ p̃-
latus religioſ⁹ põt vendẽ redditus
ſeu ꝯcedẽ alicui ad vitã uel ad cer-
tũ tẽp⁹ niſi neccitas uel vtilitas lo-
ci expoſcat ꝛ de ꝯſenſu ꝯuẽt⁹.uꝉ ſi
ꝯuentũ nõ habeat de cõſenſu p̃lati
ſui.ut in cle.monaſterioꝝ.de re.ec-
cle.nõ alie. A .Ibi tñ declarãdo
ſubdiṫ. Uerꝝ p̃miſſa ad locatiões
uel etiã reddituũ aut fructuũ vẽdi-
tiones ad temp⁹ modicũ faciẽdas
declaram⁹ nõ extendi. B
z ¶ Alienatiões reꝝ eccliaꝝ facte a
ſciſmaticꝭ uꝉ itruſis nõ valẽt.ex̃ de
ſciſma.c.p̃.iz.q.z.alienatiões.ꝛ
teneṫ reſtituẽ loca ꝛ res ꝛ fruct⁹ p-
ceptos ꝛ q̇ pcipi potuiſſent. A.s.

a iuſto poſſeſſore.ut in.c.gratis.ĩ.
allꝉato. B .Sic ꝛ q̇libꝫ raptor.ex̃
de reſti.ſpo.ꝗuis.Et q̇ initiṫ talib⁹
alienatiõib⁹ excoicat⁹ eſt.ut.ĩ.ex-
coicatio p̃.§.z.º in fi.
3 ¶ Si poſſeſſio data fuit ecclie ea
ꝯditiõe ne alieneṫ.an aliq̃ caſu ali-
enari poſſit.vide.ĩ.conditio.§.3.º
Alienare q̇dã ſua non pñt.ĩ.lud⁹
alee.§.5.º

Altare

Altare nõ dꝫ eẽ ligneũ uel terreũ ſꝫ la-
pideũ.de ꝯſe.diſ.i.altaria.Idẽ
Tho.i4.º diſ.iz. Et ſi ad celebran-
dũ miſſã nõ habeaṫ altare ꝯſecra-
tũ.ſaltẽ habeaṫ puula tabula lapi-
dea ꝯſecrata q̃ dr̃ altare viaticũ.in
q̃ ꝯcediṫ epis ꝛ eoꝝ ſupiorib⁹ i iti-
nere celebrare.ꝛ celebrari facere
vbicũqꝫ.ex̃ õ p̃ui.qm̃.li.º 6.º Idẽ cõ-
cediṫ p̃dicatorib⁹ ꝛ minorib⁹.ſine
tñ preiudicio parochialis eccleſie.
ex̃.de p̃ui.i his.De cõſecratiõe al-
tarꝭ habeṫ.ĩ.cõſecratio 3.º
¶ Licitũ ẽ p̃ſbyterꝭ inſtruẽ alta- j
ria i ecclia nõ ꝯſecrata.ſꝫ i ꝯſecrata
non licet niſi de licentia epi.ar.diſ.
68.ꝗuis.ꝛ de ꝯſe.diſ.i.null⁹ p̃ſbyt̃.
Eodẽ mõ ſine ꝯſenſu epi nõ ſũt al-
taria deſtruenda.ar.de ꝯſe.diſ.i.c.
ecclie.ꝛ.c.placuit. A .Idẽ in ſũ.
con.li.º 3.º ti.z4.q.i48. In p̃dictꝭ
iurib⁹ nõ videṫ ꝓbari ꝙ p̃ſbyt̃ poſ-
ſit erigẽ altaria i ecclia nõ ꝯſecra-
ta niſi a p̃rio ſenſu illius.c.nullus
p̃ſbyt̃.Et tenet glo.i dcõ.c.ꝗuis.
B .Qui altari ſeruit de altari vi-
uere debet.iz.q.i.ex his.

Ambitio q̇d ē? R°. ꝺm Tho. 2° 2ᵉ. q.131. Ambitio ē inordinat⁹ appetit⁹ honoꝝ. Qui q̇dem pōt esse iordinat⁹ tripliciť. p̄ mō ꝑ h̄ ꝙ aliq̇s appetat testimoniū de excellentia quā nō h3. qȯ ē appetē honorē sup̄ suā ꝓportionē. 2° mō ꝑ h̄ ꝙ honorē sibi cupit nō referendo i deū. 3° mō ꝑ h̄ ꝙ appetit⁹ ei⁹ in honore ipso q̇escit non referēs honorē ad vtilitatē alioꝝ. Propť qȯ ambitio sꝑ ē pctm̄. A. Idē in sū. con. li° 3° ti. 34. q. 266. B

Angaria ꝛ ꝑangaria. Hec duo sūt q̄dā ꝺuitutes ip̄ense ꝑ extorsionē suꝑioris. Et ē angaria seruit⁹ ꝑsonaꝝ. Perangaria ꝟo seruit⁹ ꝑsonaꝝ ꝛ reꝝ. videlic3 quā facit q̇s ꝓꝓ̄o sūptu. ut dicit Ray. A. Albric⁹ dič ꝙ angaria ē seruit⁹ ꝑsonaꝝ ꝛ reꝝ cū q̇s facit ꝓꝓ̄o sumptu ꝺm Ray. Goff. ꝛ Hosti. Itē glo. i. c. nō min⁹. de imu. ec. dič ꝙ angarie dicunť ꝑsonalia obseq̄uia ꝓpꝛiis sūptib⁹ p̄stita. Perangarie vbi ꝑsona seruit sūptib⁹ alienis. Sed de hoc non est multum curandū. B

Appellatio. Utrꝫ lice at ꝑ appellationē iudiciū declinare. vide s̄ accusat⁹. §. 4°. P⁹ appellationē snīa excoicatiōis lata nō valet. Et si appellās nō ꝓseq̄tur. nō ꝓpť h̄ snīa cōualescit. Tn̄ excoicat⁹ noiati si infra tēp⁹ statutū appellationē non ꝓsequať ut debet. lapso tꝑe debet denūciari. ex̄ de sen. exco licet. li° 6°. A. Ibi dr̄ excoicat⁹ noiatim uel sp̄aliť ꝛ exp̄sse q̇ p⁹ appellationē legitimā excoicatiōis snīam asserit i se latā. si appellationē eādē infra tēp⁹ ad ipsam ꝓsequendā ab hoie uel a iure statutū nō fuerit ut debuit ꝓsecut⁹ lapso eodē tꝑe excōicatus publice nūciari debebit. B

Apostasia i°. i generali q̇d ē? R°. ꝺm Ray. Goff. ꝛ Hosti. Est temerarius a statu fidei obie uel religiōis recessus. Et dr̄ q̄si postatio. i. retrograda statio. A. Idē in sū. con. li° p̄. ti. 1. q. i. B. Triplex ē apostasia. s. ꝑfidie. q̄ videl3 recedit q̇s a fide ut Iulian⁹ apostata. De hac habeť 2. q. 1. nō pōt. Itē inobie. q̄ s. trāsgrediť spōtanea volūtate p̄ceptū. ut Adā ꝛ Eua. Gen̄. 3°. Similiť ꝛ q̇ sacris canonibus obedire cōtemnit. De hac. 3. q. 4. alieni. ex̄ de ma. ꝛ obe. si q̇s. Itē irregularitatꝫ. Et h̄ ē duplex. Una q̄ q̇s recedit a statu clericat⁹. Altera q̄ q̇s recedit a statu assumpte religionis 41. dis. q̄tūlibet. 16. q. i. legi. A Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. B

Apostasia ii°. s. a fide. Sciendū ꝙ cū apostata a fide sit hereticus ꝛ ifidelis. ipso iure excoicat⁹ ē. ex̄ de heretꝫ. ad abolendā. Item res taliū

cõfiscãt. ⁊ ipsi amittũt factionẽ te-
stamẽti. nec etiã pacta penitẽtia in
statũ pstinũ redeũt. C. eo. l. z. et. 3
A. Melius h pbat eo. ti. gaça-
ros. q̃ ẽ cõstitutio Frederici. Et ho-
die fit ista ꝯfiscatio ipso iure. ex̃ de
heret. cũ scõm. li. 6°. B. Et debẽt
recipi sic heretici. de qb⁹. j. heretic⁹.
p. §. 14°. q icipit. Qualiter heretici
⁊c. Itẽ sũt ifames ⁊ repellũt a di-
gnitatibus ⁊ alijs multis. ex̃ de iu-
re iur. q̃relã. 6. q. i. infames. de ꝯse.
dis. 3. celebritatẽ. A. Al. incipit
Die dñica. Et idẽ dr i sũ. con. eo. ti.
q. 3. et. q. 4. sm Ray. B

j ¶ Quid de his q licz interi⁹ sũt fi-
deles tñ ppt timorẽ faciũt exterius
aliquẽ actũ ifidelitatis. puta reue-
rentiã idolis. R°. sm Ray. Tales
licz non sint apostate nec heretici.
mortalit peccãt quãtuscũqȝ fuerit
metus. qz ⁊ scõm Aug. sancti⁹ est
mori fame qȝ vesci idolotito. 3z.
q. 4. sicut sanctius. Con. Tho. z°.
z^e. q. z4. A. Idem i sũ. con. eo.
ti. q. 5. B

z ¶ Utrũ liceat xpiano in aliq casu
sumẽ habitũ infideliũ. R°. sm W.
Posset h fieri ex rõnabili cã. sicut
⁊ btũs Sebastian⁹ sub chlamyde
militari xpi militiã gerebat abscõ-
ditã. h intelligẽdũ est sm eũdẽ W.
nisi esset institutũ aliqd determinatũ
signũ ad cognoscendũ pfessores
alicui⁹ idolatrie. tũc eni nõ liceret.
A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 6. B

Apostasia iiij°.

s. i. obe-
dientie. Apostasia inobediẽtie ẽ qñ
qs obedire contẽnit pcepto dei siue
canonũ siue platorũ. ⁊ talis ifamis
efficitur. ⁊ repellit a testimonio ⁊
debet excoicari. 3. q. 4. si qs a suo.
xi. q. 3. si aũt nob. ⁊ si psiteritin cõ-
tumacia debet crescere ⁊ pena. ex̃ ut
lite non cont. qm frequenter. A
Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 3. sm Ray.
B. Si aũt redierit si nõ fuerit ex-
coicatus recipit ad pniam. si fue-
rit excoicatus recipit cũ satisfacti-
one quã excoicati tenent facẽ iiu-
riã passis. ut dicit s̃. absolutio 4°.
§. 3°. A. Idem in sũ. con. eo. ti.
q. 4. B

Apostasia iiij°.

s. ab ordine clericat⁹. Talis
apostata fit multipliciť. p. s. dimit-
tẽdo tõsurã coronã uel hitũ clicalẽ
zo. q. 3. c. p. z°. et. 3°. et ex̃ eo. c. p. et
3°. Itẽ accipiendo vxorẽ. ex̃ de cle.
ꝯiu. ex pte. Item ꝯuertẽdo se ad ne-
gocia sclaria. ex̃ de vi. ⁊ ho. cle. ex
lris. ⁊ de sen. exco. i audiẽtia. ⁊. c. p-
pendim⁹. ⁊ talis si est i sacris interi
ab accusatiõe ⁊ testionio tãqȝ infa-
mis repellit. z. q. 7. alieni. 3. q. 4.
beat⁹. Item interi ad dignitatẽ uel
ordinẽ pmoueri nõ põt. 16. q. i. le-
gi. 5o. dis. c. vlt. Item si admonit⁹
se nõ correxerit ẽ deponend⁹. zi. q.
4. sine. et. c. pcipim⁹. Itẽ interi ca-
ret puilegio clicali ita qȝ pcutiens
eũ nõ icidit in canonẽ. Hoc tñ itel-
ligas si p⁹ trinã admonitionẽ epi
nõ se correxerit. uel seditionib⁹ uel

enormitatibus se imisceat. ex eo. c. ꝑ. 7 de sen. exco. cũ nõ ab hoie. A Detrina monitiõe nõ dr̃ his caplis ꝭ de scn. exco. i audiẽtia. Et p̃dicta etiam notant in sũ. con. eo. ti. q. 2. et q. 4. B

j ¶ Qui p̃ma tm̃ tõsurã accepit· vtrũ possit eã deserẽ. R°. Licz ꝑ ãtiq iura videat ꝓhibitũ· hodie deserẽ põt tam de ꝯsuetudine q̃ de iure. ex de coha. cle. 7 mu. c. vlt̃. A Ibi de h nil dr̃. ꝭ vult allegare. c. vnũ. de cle. ꝯiu. li°. 6°. Et p̃dict̃ con. Albric⁹. Sz de h oli fuerũt opiniões. ut i sũ. con. li°. ꝑ. ti. 1. q. 1. Dimittẽdo tñ tonsurã oz eũ ecclꝭiasticũ relinqrẽ bñficiũ. ex. de co. cle. 7 mu. c. Johes. uel clicalẽ deferre tonsuram ut ibi. B

z ¶ Clic⁹ i minorib⁹ ꝑdit ꝑuilegiũ clicale si trãsiuit ad actũ ꝓrsus ordini ꝯriũ puta fact⁹ ẽ bigam⁹ ul miles. aut exercuit seua puta recepit misteriũ occidẽdi· mutilandi· aut aduocãdi i causis criminalib⁹. dis. 84. q̇sq̇s. A . Inno. in. c. ꝑ. ex. de apo. dic q licz clic⁹ fecerit se militẽ dũmõ nõ exerceat seua põt viuẽ clicalit 7 ꝑuilegijs clicalib⁹ gaudere. cũ h act⁹ nõ sit penit⁹ ꝯri⁹ ordini. sic nec ducẽ ṽginẽ. 32. dis. seriati. Et ex dicto Inno. pz q non sufficit accipe officiũ seua exercẽdi nisi illud executioni mandet. Nec etiã seua exercẽ ꝑ se ꝑuat ꝑuilegio clicali nisi h fiat ex officio puta iudicis uel executoris uel silis ꝭm glo. Ray. ut i sũ. con. dcã q. 1. ad fi. Et rõ põt eẽ qr lz clic⁹ delinqt seua exercẽdo. tñ ex h regularit nõ sbijcit curie sclari. ex de cle. ꝯiu. c. vno. li°. 6°. B. Itẽ ꝑdit si nullo mõ vult viuere clicalit. qd ꝑ tria põt patere. ꝑmõ si sic ꝯbit. sic cõuenit 7 cõuenit sic laic⁹· vadit i exercitũ· tailliat 7 sustinet alia onera laicalia. 2°. si ẽtio admõit⁹ nolit ad clicatũ redire. 3°. si ꝯuẽt⁹ corã ecclꝭiastico iudice excipit de foro sclari. ul alit i iure ꝯfitet q nõ vult clicalit viuẽ. Si ṽo ꝯtraxit cũ vnica 7 ṽgine· nõ oio ꝑdit ꝑuilegiũ. Uide. j. clic⁹ 2°. §. 3°. et. se. A Ad p̃dicta facit qd nõt Inno. i dcõ c. ꝑ. ex eo. Qd 7 ponit i sũ. con. dcã q. 1. et. q. 8. ponũt oia p̃dicta B

¶ Cũ clico q̇ exñs i sacris de facto duxit vxorẽ. si ad clicatũ redeat põt eps dispensare. extra qui cle. uel vo. c. ꝑ. et 2°. A . Ista dispẽsatio ẽ ut vtat ordine ꝑus rite susceꝑto 7 etiã ascendat ad suꝑiores. ut pz i dict̃ caplis. Et nõ fit nisi cũ bñ ꝯtrito. dcõ. c. ꝑ. Cum eo ṽo de cui⁹ pnia dubitat eps nõ põt dispẽsare nisi ut vtat minorib⁹ ordinib⁹. nõ autem maiorib⁹ nisi transierit ad religionẽ. dicto. c. 2°. et ibi glo. B 3

Apostasia v°.

A s. a religiõe Et hui⁹mõi apostasia fit ꝑ temerariã hit⁹ dimissionẽ cũ assũptiõe seculari vite. Nõ tñ dz iudicari apostata siue fugitiu⁹ etiã si diu aut ad lõginq vaget. nisi p⁹q̃ sic viuit q animũ redeundi se deposuisse oñdit. ff. de re mi.

deſertorē. §. emanſor. Tn̄ per ſolā
temerariā dimiſſionē h̄it9 excoica-
tus ē. ex̄ ne cle. uł mo. ut ꝑiculoſa
li. 6. Qꝛ ſi redierit recipiet in mo-
naſteriū ſm ꝙ in regula continet.
Hoc dico ſi monaſteriū regularit
viuat. alit in diſtricti9 monaſteriū
cū vſufructu rerū quas obtulerat
ꝑori monaſterio. q̄ res p9ea ad pri-
mū monaſteriū redibūt. 21. q. i. ſi
q̄ monacharū. 7. c. ſi q̇s rapuerit.
16. q. 6. de lapſis. 18. q. i. c. ꝑ. Alij
dicūt ꝙ res ſimplicit erūt ſecūdi
mōaſterij A. Primā tenet Ray
7 Hoſti. i ſū. con. li. ꝑ. ti. 1. q. 4. vbi
etiā ꝑdicta ponūt de receptione re-
deūtis. 7 ꝑma opio ſatꝫ vr̄ ꝓbari in
dcō. c. de lapſis. B. Qꝛ ſi nullū
monaſteriū vult eū recipe dic ut. j̄
religio ꝑ. §. 6. A. s. q̇ incipit. q̇d
ꝯſulēdū. Et vr̄ §. 19 ſm eius cōpu-
tationē. B
j ¶ Cui9 ſit bona q̄ monach9 apoſta-
ta acq̇ſiuit? R. Si abbas noluit
eū recipe uel neglexit eū reuocare
7 ſic receſſit· denegabit monaſte-
rio bonoꝝ repetitio. ex q̄ malitioſe
denegauit alimenta. ex̄ de infan. 7
lan. c. ꝑ. 81. diſ. c. vltꝫ. Et ꝑtinebūt
bona illa ad ſecūdū monaſteriū ſi
ingrediat. alit ad epm. Et h̄ itelli-
gendū ſi ꝯuēt9 tot9 deliq̇t i h̄. Alit
delictum ꝑſone nō dꝫ redūdare ad
dānū eccl'ie. 16. q. 6. ſi eps. Si vō
nō renuit eū recipe. tūc q̇cq̇d acq̇-
ſiuit· ſuo monaſterio acq̇ſiuit· ſic̄
ſu9 dn̄o. 18. q. 2. abbates. ff. de ac-
q̇. re. do. etiā. 7 eūdē caſū vide. j̄. reli-
gio ꝑ. §. 8. A. s. q̇ incipit. quid de
bis. Et idē ponit i ſū. con. li. ꝑ. ti. 1.
q. 15. et 16. B
¶ Monach9 fugitiu9 ſi nō vult re- z
dire uł h̄itū reaſſumē dꝫ capi. 7 ſb
ꝗui cuſtodia carcerari. ex̄ de apo. a
nob. A. Idē i ſū. con. eo. ti. q. 17.
ſm Goff. 7 Ho. B

Aqua benedcā

vtrū ſit ſacrm. R. ſm Tho.
i 4. diſ. 2. Nō. ſ ē ſacrale q̄ſi q̄dā
diſpō ad ſacrm Nō. n. ordiat dircē
ad remediū ꝑſtādū. ſ ad remouen-
dū ꝓhibēs. Vn̄ dat ꝯ̄ demonū ne-
q̇tias 7 venialia. 7 ꝯ̄ oē q̇d ipedire
pōt etiā effectū ſacroꝝ. Et ut dicūt
Pe. 7 Al. Remiſſio venialiū q̄ fit ꝑ
aſꝑſionē aq̄ bn̄dicte. nō fit ꝑ modū
ſacri· ſed ꝑ modum meriti. vnde ut
dictū eſt nō eſt ſacrm. A. Idē i ſū.
con. li. 3. ti. 24. q. 2. B
¶ Quid cū aq̄ bn̄dicta appōit nō j
bn̄dicte? R. ſm Tho. in 4. diſ. 12.
Totū ē bn̄dictū. vt9. n. q̄ acq̇ſita ē
aq̄ ex bn̄dictioē ꝑuenit ad aquā ad-
ditā. Idē dic Pe. ſic̄ 7 ꝯtigit de oleo
ꝯſecrato. j̄. oleū. §. 3. A. Idē in
ſū. con. eo. ti. q. 3. Intellige ſi aq̄ bn̄-
dicta ſit maiorꝫ quātitatꝫ q̇a duob9
ꝯcurrētib9 ꝑualet q̇d maius ē. ff. de
ſta. ho. l. q̄rit. Sec9 ſi eēt quātitatꝫ
miorꝫ uł eq̄lꝫ ſic̄ 7 de ſacro eucbari-
ſtie dr̄. dū appōit vinū nō ꝯſecratū
ꝯſecrato. j̄. eucbariſtia 2. ad fi. B

Arbiter.

Cū ab vno de
plib9 arbitrꝫ uł iudicibus

aliis presentibus et mandatibus scripta sententia recitatur. provide est ac si ab omnibus esset recitata. Oportet autem ut qui recitat non vtatur verbis singularis numeri sed pluralis dicendo. Nos tales arbitri vel iudices pronunciamus etc. nisi in arbitris super electione quod debet fieri ab vno vice omnium extra de sen. et re iu. cum ab vno. li. 6. De hoc. j. electio 2. §. 5.

Archidiaconus.

Quod est eius officium? R. secundum Ray. Circa officia archidiaconi prepositi vel decani fere quot sunt ecclesie tot sunt consuetudines. extra de consue. cum oli. in fi. et de excess. pla. ad hoc. Si tamen vis scire quid iura dicunt de talibus. vide. 21. dis. cleros. et. 25. dis. perlectis. et extra de offi. archi. per to. A. Precipue. c. pe. et. 2. Et idem ponitur in sum. con. li. 3. ti. 21. q. 8. B

Archiepiscopus

A quibus et vbi debet consecrari archiepiscopus vide. j. consecratio pe. §. penult. et vlt.

¶ Archiepiscopus potest compellere subditum sui suffraganei ad suscipiendas commissiones eius in causis nisi vbi sit consuetudo extra de fo. compe. romana. li. 6. et extra de offi. or. pastoral. Super quo c. dicit Ho. quod cum archiepiscopo subsit episcopus. quia primus ius habet in eum quam in subditum. potest archiepiscopus episcopum cogere ut compellat subditum ad suscipiendum. Et si episcopus. in certum tempus sibi assignatum hoc facere neglexerit neque aliquod iustum pretenderit. demum potest cogere vtrumque. ar. extra de of. or. quanto. in fi. et. c. irrefragabili. §. excessus. Co. Ber. etiam si ab episcopo appellatum fuerit A. Hoc dicit Ber. in dec. c. pastoral. Et idem ponitur in sum. co. li. 3. ti. 21. q. 4. Sed contra predicta facit quia cum quid prohibetur alicui vna via. ad id alia non admitti debet. uti. c. cum quid. de re. iu. li. 6. nec allata iura multum faciunt. nam loquuntur in correctione delictorum et non in commissione causarum. Ideo in non exceptis stamus regule videlicet quod archiepiscopus nullam habet potestatem in subditum suffraganei sui nisi in expressis. dec. c. pastoral. Ideo hoc casu consulere archiepiscopo quod non cogeret sed subdito quod obediret. B Sed hoc sciendum quod iure nouo archiepiscopus causas que per appellationem vel alio iure metropolico deferuntur ad ipsum non potest audire seu committere alibi quam in sua ciuitate vel diocesi aut eis in quibus appellatum existit vel causae ipse consistant nisi aliud sibi competat de consuetudine. extra de offi. or. ut litigantes. li. 6.

¶ Archiepiscopus non habet iurisdictionem in subditos suffraganei sui nisi in quibusdam casibus qui nonantur extra de of. or. pastoral. A. s. in glo. B. pro quibus cum deuiant in diuinis officiis a consuetudine metropolitane ecclesie. 12. dis. de his. Item quando subditus episcopi delinquit in diocesi archiepiscopi. 6. q. 3. placuit. In hoc n. casu efficitur aliquis de iurisdictione alterius cuiuslibet. Item si habet predium in diocesi sua. extra de fo. compe. c. vlt. Et iste etiam casus pertinet ad quemcumque alium. Item si causa defertur ad eum per appellationem. extra de offi. le. c. pe. et de offi. or. duo. Item cum absolutus ab archiepiscopo non vult

parē epō. ex de of. or. ad rep̄ mēdā.
A. s. satisfaciēdo ep̄o sup excoica
tiōē q̄ ab ep̄o fuerat excoicat⁹ nec ō
excoicatiōis ↄstat iiusticia. ꝭ ab ar/
chiep̄o fuerat absolut⁹. qꝛ ep̄us eū
absoluē nolebat. Jō si ep̄o satisfa/
cē ↄtēnit· archiep̄s eū i excoicatio/
nē reducit ut ibi. B. Jtē si crimial'
cā sitinē ep̄m ꝛ clicū suū dꝫ reduci
ad synodū i q̄ p̄est archiep̄s. 6. q. z
c. p̄. Jtē si clic⁹ hꝫ ciuilē cām ↄ ep̄m
suū. xi. q. i. si clic⁹. Jtē qñ ē ep̄s ne/
gligens i eo qō facē dꝫ. A. s. ad
curā eccl'ie ꝛ aiaꝝ. B. xi. q. 3. cū
sim⁹. ex̄ ō sen. exco. ꝑ tuas. ꝛ ō ap/
pel. q̄ frōte. Jtē qñ defūcto ep̄o ec/
clesia idoneos clicos nō hꝫ. iz. q.
z. nō liceat. A. Tūc. n. archiep̄s
hꝫ curā reꝝ eccl'ie. ut ibi. B. Jtē
cū euidens ē sniam ep̄i eē iiustā. ex̄
de ap. sollicitudinē. A. Hoc qñ a
sb̄dito fuerit ad archiep̄m q̄relatū
lꝫ nō appellatū. tūc. n. rōne euidē/
tie pōt archiep̄s declarare sb̄ditū
iiuste ab ep̄o excoicatū ut ibi. ꝛ po
terit illū absoluē ul' remittē absol/
uēdū ab ep̄o. qui si neglexerit ipse
absolutionē ip̄ēdat. ex̄ de sen. exco.
ꝑ tuas. B. Jtē cū visitat ꝓuinciā
ex̄ ō p̄scrip. cū ex officij. ꝛ ō censi. so
pite. ꝛ. c. nuꝑ. ꝑ solā vacationē ep̄a/
lis sedis nō archiep̄s ꝭ capl'm sup/
plet vices ep̄i. ex̄ ō supplen. ne. p̄la.
si ep̄s. ꝛ. c. eccl'ie. li°. 6°. Silr̄ si ep̄s
sit excoicat⁹. ex̄ ō supplen. ne. p̄la. ro
mana. li°. 6°. Aut capt⁹ a paganis.
ut i dcō. c. si ep̄s. A. De his casi/
bus latius dr̄ i sū. con. li°. 3°. ti. z ꝛ.
q. 4. Sꝫ qꝛ nō mltū occurrūt i fo/
ro pnie ꝓlixi⁹ dicē nō curaui. B
¶ Sꝫ, nūq̄d pōt archiep̄s eccl'ie 3
cathedrali vacanti dare visitatorē
seu admistratorē? R°. nō. nisi forte
capl'm i tꝑalib⁹ ꝛ spūalib⁹ negligēt
ul' male admistraret. tūc. n. vocato
capl'o ꝛ cāe sup h̄ ↄgnitiōē p̄missa
visitatorē seu admistratorē pōt de/
putare. q̄ q̄uis hēat legitimā ad/
mistrationē i tꝑalib⁹ ꝛ spūalib⁹. tñ
illa bñficia q̄ ad solā collationē ep̄i
ꝑtinēt· ↄferre nō pōt. si ab alio q̄ ro/
mano pōtifice fuerit deputat⁹. ex̄ de
supplen. ne. p̄la. eccl'ie. li°. 6°.
¶ Archiep̄s pōt suā ꝓuiciā visitare 4
lꝫ nō sint ei⁹ suffraganei negligētes.
ꝛ iterare visitationē ꝛ ꝓcurationes
recipe nō obstāte ↄsuetudie ↄria. Et
dū visitat pōt ↄfessiones audire suf/
fraganeoꝝ. absoluē ꝛ pnias iiūgē.
ex̄ ō cēsi. ꝑpetuo. li°. 6°. Sꝫ vtꝝ possit
aliq̄d recipe vide. j. visita°. §. z°. et 3°.
ꝛ ibi p'la de ei⁹ visitatiōē. §. p̄. et 4°.
¶ Archiep̄s pōt ↄciliū celebrare 5
req̄sito p̄mate. dis. 9z. si q̄s ep̄s
vacans in fi. et. 9. q. 3. et. c. z°. et. 3°.
A. Poti⁹ videt. c. i. et z. B
¶ Archiep̄s trāsiēs ꝑ q̄uis loca 6
sue ꝓuicie pōt facē añ se crucē por/
tari. bñdicē ꝓpl'o. i pōtificalib⁹ cele/
brare ꝛ h⁹. A. Jn. c. j. alkato nil
aliud pl⁹ ↄtinet nisi q̄ dina officia
p̄uati ul' publce ibidē pōt audire. ꝛ
q̄ ea pōt facē i sua pñtia celebrari
sine pōtificalib⁹ i loc̄ etiā exēpt̄. B
Silr̄ ꝛ ep̄s etiā i loc̄ exēpt̄ sue dio/
cesis. ut i cle. archiep̄o. de p̄ui. A
Hec tñ debent sine p̄iudicio ꝛ mo/
lestia uel g̃uedine exemptoꝝ fieri.

ut ibi. B

ARra sive sbarratio. Arre dicūt anul⁹ pecunie sive alie res date spōse. q̄rū da/tio sbarratio vocat̄ p̄cipue q̄n fit p ānuli īmissionē q̄ vulgo desposatio dr̄. Et si q̄dē fiāt h̄ int̄ spōsū ꝛ spō/sā. nō dico ꝯbūt̄ spōsalia s p̄sumit̄ p mr̄imonio nisi ꝓbet̄ ꝯrīū ul' eēt ꝯria ꝯsuetudo ul' repugnaret etas ut nōt̄ ex̄ ō de spon. ipu. tue. Si v̄o fiāt a parentib⁹ tūc sola sponsalia ꝯbūt̄ utibi dr̄. A. In glo. vbi h̄ ponūt̄. Et nō dic̄ glo. ꝯbūt̄ s p̄su/mūt̄ spōsalia. Et idē dr̄ i sū. con. li. 4. ti. p̄. q. z. vbi h̄ silit̄ notant̄. B Et h̄ intellige p modū q̄ spōsalia a parentibus ꝯtrahi pn̄t. vide. ī. ipe/dimentū iz. §. fi.

j Arre spōsalicie nō secuto mr̄imo/nio debēt restitui h̄ mō. Si mr̄imo/niū nō fuerit secutū absq3 alt̄i⁹ cul/pa. ut ꝓpt̄ supueniētē mortē ul' reli/giōis igressū ꝛ h⁹. restitui debēt ar/re simplicit̄. Si v̄o nō fuerit secutū ꝓpt̄ culpā dāt̄ꝫ pdit arras. Si ꝓpt̄ culpā recipientꝫ. restituet eas i du/plū. C. de spon. l. arras. ꝛ. l. fi. A hoc ē verū si accipiēs ē maior. z5. ānis. ul' si veniā etatꝫ ipetrauit. ꝛ eā i cōpetēti iudicio ꝓbauerit. al' non tenet̄ nisi i simplū. ut i dcā. l. fi. Et dictū duplū cū sit pēa nō debet̄ i fo/ro pnie nisi fuerit ad h̄ fcā ꝯdēna/tio ut pōt colligi ex nōtꝫ p glo. iz. q. z. frat̄nitas. B. Et de h̄ vide. ī spōsalia. §. iz. q̄ icipit. In q̄b⁹.

ARrogatio. Vide s̄ adoptio

ARs. De arte notoria vide. ī. sortilegiū z. §. p̄. De ar/tificib⁹ faciētib⁹ ꝛ vēdētib⁹ gla/dios. balistas. venena. taxillos. aleas serta. ꝛ h⁹. vide. ī. negotiatio. §. 5. et se.

ASsassin⁹. Assassini fuerunt ꝛ forte adhuc sūt q̄dā ifideles q̄ ex q̄busdā falsis opionib⁹ ō facili mit/tebāt̄ ad occidēdū quēlibz xp̄ianū. nō curātes si ob h̄ occidēdi eēnt ipsi. Cō/tra q̄ꝝ pestē statuit Inno. 4⁹ q̄ q̄cūq3 p̄nceps ul' p̄lat⁹ ul' alia psona aliquē xp̄ianū p assassinos int̄fici fecerit ul' mādauerit etiā si mors nō fuerit sbse/cuta. ꝛ q̄ assassinos receptauerit ul' oc/cultauerit. nō solū excoicatiōis ꝛ depo/sitiōis icurrūt sn̄ias ipso facto. s sint etiā cū oib⁹ suis bonis. xp̄ianis expo/siti ꝛ ppetuo diffidati. ita q̄ ex q̄ de p̄/dictꝫ ul' aliq̄ p̄dictoꝝ ꝓbabilib⁹ ꝯstite/rit documētꝫ. nulla alia excoicatiōis depositiōis seu diffidatiōis sn̄ia req̄/rat̄. s bn̄ficia taliū p illos ad q̄s pti/net collatio libē ꝯferant̄. ex̄ de homi. ꝓ humani. li. 6.

AStutia s̄m Tho. z. z. q. 55. dicit̄ cū q̄s ad cōsequendū aliquē finē bo/nū ul' malū vtit̄ nō verꝭ vijs. s simula/tis ꝛ apparētib⁹. Nō. n. oꝫ etiā ad finē bonū falsis vijs ꝛ simulatꝫ puenire s verꝭ. Vn̄ astutia etiā si ordiet̄ ad bonū ē pctm̄. z. ad Corꝭ. 4. Abdicam⁹ oc/culta dedecorꝭ nō ābulātes in astutia neq3 adulterātes v̄bū dei. Aliq̄n v̄o ꝓpt̄ silitudinē accipit̄ i bonū. ꝓv̄. p̄. ut det̄ puulis astutia. s ꝓp̄e accipitur in malo sicut ꝛ ph̄s dicit 6. ethicoꝝum

A .Idē i sū.cō.li.º 3.º ti.34 .q.232 Aduertēdū tñ ꝙ sine mēdacio ⁊ lesiōe iusticie alterius licet vti vtili silatiōe.exēplo multoꝝ scōꝝ patꝝ ⁊ ipsiꝰ xp̄i.ut dič Jeroꝰ.22.q.2.vtilē. B .De dolo āt ⁊ fraude q̄ sł ꝑpinq̄ astutie vide.ī.dolꝰ.⁊.ī.fraus

Auaritia

⁊ cupiditas vtrū sit peccatū.R.º ſm Tho.2.ª 2.ᵉ q.118. Sic.nā bonū hoīs circa ex̄tiora oꝫ ꝙ ꝯsistat i q̄dā mēsura.s.ut q̄rat hr̄e ex̄tiores diuitias ꝑut sł nccīa ad vitā eiꝰ ſm suā ꝯditionē.Et iō i excessu eiꝰ mēsure ꝯsistit pctm̄.dū s.aliq̄s sup̄ debitū modū vult eas acq̄rē uł retinē qȯ ꝑtinet ad rōnem auaritie q̄ diffinit̄ esse imoderatus amor hn̄di. A .Idē in sū.con.li.º 3.º ti.13.q.i. B

¶ Sꝫ vtꝝ sit mortale.R.º ſm Tho vbi s̄.Auaritia pōt capi dupliciť. Uno modo ꝙ aliquis recipiat uel retineat iniuste res alienas.quod ꝑtinet ad rapinā uel furtū.⁊ sic ex suo gnē ē pctm̄ mortale.Cōtingit tñ in h̄ casu ꝙ ē veniale ꝓpť ipfectionē actꝰ.sič de furto dr̄.ī.furtū.§ 4.º Alio mō pōt accipi auaritia ſm ꝙ iportat iordiatū amorē diuitiarū.q̄ si i tātū crescit ꝙ p̄ferať caritati.ut.s.ꝓpť amorē diuitiaꝝ aliq̄s nō vereať facē ꝯ amorē dei ⁊ ꝓximi.erit pctm̄ mortale.Si āt iordinatio amoris in h̄ ꝯsistat ut.s.hō q̄uis supflue diuitias amet nō p̄ferat eaꝝ amorē amori diuo.s.ꝙ ꝓpť diuitias nō velit aliq̄d facē ꝯ deū ⁊ ꝓximū.sic ē pctm̄ veniale. A Idē i sū.cō.eo.ti.q.2.ꝑ diuⁱsa v̄ba s.auaritia aut oppōiť iusticie.⁊ ē pctm̄ mortale ut i p̄ mēbro.aut opponiť lib̄alitati ⁊ ē mortale uł veniale ut i 2.º mēbro.ꝫ de h̄ plenꝰ dr̄ i q̄driga. B .Auarꝰ seu cupidꝰ ordinari nō dꝫ.vide.ī.ordinādꝰ.§.xi.

Baptismus

Baptismꝰ ī.º q̄ ad subam ⁊ formā. Quid est baptismꝰ? R.º Est ablutio fcā p̄scripta forma v̄boꝝ ut ponit mgr 4.º sniarū.dis.3. Uel q̄si eodē mō ſm Aug.Baptismꝰ ē tinctio i aq̄ v̄bo vite scificata.De cuiꝰ suba sūt tria s.mā elemēti.forma v̄bi.⁊ intētio mistri copulās formā māe. Unde Aug. Accedit v̄bū ad elemētū ⁊ fit sacr̄m.i.q.i.detrahe. A .Idē in sū.con.li.º 3.º ti.24.q.9. B

¶ Baptismi forma h̄ ē.Ego te baptiço i noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ spūs sci.ex̄ ō bap.c.p̄. A .In sū.cō.eo.ti.q.x.adiť amē.Dr̄ tñ ibi ꝙ nō ē de suba. B

¶ Sꝫ q̄d si muteť h̄ forma? R.º ſm Tho.i 4.º dis.3.Nulli licet mutare q̄tū ad id qȯ ē de essentia forme.Et si mutať nihil agiť.⁊ preť h̄ culpa incurriť.Si v̄o aliq̄d qȯ ꝑtinet ad formā ex sola determinatione ecclīe mutať.nihilominꝰ ē sacramentū.ꝫ culpa incurriť. Verū ab aplīs qui baptiçabant in noīe xp̄i.non fuit mutata forma q̄tum ad intellectū.quia in xp̄i noīe tota trinitas intelligitur.ꝫ solū q̄tū ad vocē. Nec h̄ ipsum potuissent nisi

ex familiari ꝯsilio spūs sci. Nō aūt
mutatiōis fuit ut nomē xpi ama-
bile redderet. Hoc etiā nunc ecclesia
posset si spāle pceptū a spū scō hēret
nō āt ꝓpria auctoritate. Unde nō sic
dicēdo nō eēt baptism⁹ q̄uis q̄dā
ꝯtrariū dicāt. A. In.c.a qdā. de ꝯse
dis.3. dr q baptiçat⁹ i noie xpi nō
nō ē rebaptiçand⁹. qz tenet baptis-
mus licz nō debuerit fieri. ſm glo.
ibi. B. Quid si dicatur. In noie
trinitatis. R. Nō ē baptism⁹. qz nō ex-
pmūt psone s; solū nūer⁹ psonarū.
Silr nō ē baptism⁹ si dicatur. In
noie genitoris et geniti et pcedētis ab
vtroqz. qz genitor non sigt psonā
pris sic ypostasim subsistentē sed p
modū act⁹. et iō nō ē eadē significa-
tio nec eēt baptiçat⁹. et eadē rō de
alijs ē. Quis aūt nō sit eadē vox i
greco et latino. tn̄ ē eadē significa-
tio. Unde i q̄libet lingua illa ptinēt
ad formā q̄ pncipali⁹ sūt instituta
ad significandū psonas illas. A
Idē i sū. con. co. ti. q. xi. et. iz. B
3 ¶ Quid si vba pferant corrupte
R. ſm Tho. vbi s. Aut facit ali-
quis ex industria. et sic nō videtur
itendē qd ecclia intēdit. vn̄ nō est
baptism⁹. Aut facit ex igrantia uel
defectu ligue. et tūc si tāta ē corru-
ptio q oio auferat sensū nō est ba-
ptism⁹. Si vo sens⁹ remanet ē ba-
ptism⁹ ut dicēdo patria et filia. sic
hr de ꝯse. dis. 4. retulerūt. Et h pci-
pue accidit q sens⁹ nō mutat qn̄
fit corruptio in fine. s mutatio ex
pte principij variat sigtionē. et iō
non ē baptism⁹. A. Hoc itellige
ut pl'imū. Si āt occurrēt i aliq̄ lin-
gua q corruptio ex pte pncipij nō
mutaret ſm eandē sigtionē saltē
ſm accomodationē vs⁹ non vitiat
baptismū ſm Pe. et in sū. con. dcā
q. xi. B
¶ Quid si aliqd subtrahat? R. 4
ſm Tho. i 4°. dis. 3. Si illud quod
sbtrahit sit de essentia forme nō ē
baptismus. et q̄ sic baptiçat ḡuiē
peccat. ut si sbtrahat iuocatio triū
psonarū uel expssio act⁹ ul' expssio
psone baptiçate. Sed expssio pso-
ne baptiçātis nō ē de forma q̄tū ad
necitatē sacri s; istitutiōe eccl'ie. Et
iō si omittat. ego. erit baptism⁹. s;
peccat baptiçans. A. Adde ſm
Pe. et Al. et in sū. con. dcā. q. xi. li.
3°. ti. z4. q erga subalia est distin-
guēdū. qz si sbtractio seu diminu-
tio fit ex volūtate. vitiat baptismū
Si ex necitate. pie credit q sūm⁹
sacerdos suppleat. ut si puer more-
ret añq̄ sacerdos vba forme pfi-
ceret. vn̄ talis si moriat. i cimiterio
sepeliend⁹ est. Si vero supuixerit.
credo q rōne dubij sb cōditiōe re-
baptiçand⁹ est. B
¶ Quid si addit aliqd? R. ſm 5
Tho. vbi s. Duo hic obseruāda sūt.
Primū ex pte addētis. qz si aliqd ad-
deret. itēdēs illud eē de forma q̄si
volēs nouū ritū adducē. cōstat q
nō intēdit pferre formā q̄ vtit ec-
clesia. et ita nec facē qd facit ecclia.
q̄re nō eēt baptism⁹. Sec⁹ āt eēt q̄
ex aliq̄ causa addēt ut ex deuotiōe

q̃dã. Secũdũ ē ex pte ei⁹ qȯ addit̃ q̄ꝛ si est corruptiuũ forme· nõ ē baptisim⁹. sicut si dicat̃. In noie p̄ris maioris ⁊ filij minorꝝ. corrũpit̃ fides quã forma ꝓfitet̃. Si vero qȯ addit̃ non est corruptiuũ forme· sicut si addit̃. ⁊ btē Marie· ꝓbabilius videtur ꝙ eēt baptisimus. A Con. Pe. et Al. ut i sũ. con. dicta q. xi. B

6 ¶ Quid si fiat ĩt̃ruptio? R°. s̃m Tho. i 4°. sen. dis. 3. Si fit tãta ĩt̃ruptio ꝙ ĩt̃cipiat itẽtionē baptiçantis nõ ē baptism⁹. sicut si dicatur. In noie p̄ris. ⁊ ĩt̃ponat̃ longa fabula. ⁊ postea dicatur ⁊ filij. Si ãt fuerit ꝑua ĩt̃ruptio. utputa ṽbi nõ corrũpentꝭ formã. ut si dicat̃. In noie p̄ris oipotentis. aut ĩt̃ruptio silẽtij aut tussis ⁊ h⁹ qȯ intẽtionē nõ discõtinuet· ē baptismus. A Idē i sũ. con. dcã. q. xi. Ubi etiã addit̃ scȯm Tho. ꝙ si sacerdos uel baptiçans dicat. Ego intendo te baptiçare· non est baptisimus. B

7 ¶ Quid si fiat trãspositio? R°. s̃m Tho. vbi s̃. Si ē talis trãspositio ꝙ mutet itellectũ· nõ fit baptisim⁹ ut si dicat̃. In noie p̄ris baptiço te ⁊ filij. Sec⁹ si nõ mutat itellectũ. ut si dicatur. In noie p̄ris ⁊ filij ⁊ spũs sci baptiço te. Alij dicunt ꝙ q̄litercũqꝫ mutet̃ ordo ṽborũ nõ videtur itellect⁹ mutari ⁊ erit baptismus. A. Pe dic̃. Si mutatio fiat ex simplicitate· non nocet. si ex malitia sic. ut in sũ. con. dcã. q. xi.

Tuti⁹ videt̃ h̃ casu rebaptiçare sb̃ ꝯditiōe rõne dubij. sic̃ in siñ dictũ ē. B. De forma ṽboꝝ qñ plures sit̃ baptiçãt uł qñ plures baptiçãtur vide. j. baptism⁹ 3°. §. 9°.

Baptismus ij°.

Q̃ ad materiã. Utꝝ aqua ꝑmixta possit esse conueniēs mã baptismi. R°. scȯm Tho. in 4°. dis. 3. Pmixtio põt eē duplex. Una que tollit spēm. s. qñ per alterationem transit in aliam speciē· sicut per putrefactionē aliquã uel digestionē trãsit i vinũ. aut etiam ꝑ additionē tãtã alti⁹ liquorꝭ. q̃ soluat̃ spēs aq̃ sicut si parũ aq̃ multo vino admisceatur. Alia ꝑmixtio ē q̃ nõ tollit speciē aq̃. sic̃ qñ alterat̃ aq̃ s̃m aliquod accñs ⁊ manet spēs· ut in aq̃ calefacta. uł qñ aq̃ addit̃ aliq̇d qȯ illi non cõmiscet̃. sic̃ si aliq̃ solida ponãt̃ in aq̃. uł si sit cõmiscibile. sic̃ aliq̇d humidũ ē tã ꝑue q̃ãtitatis ꝙ i aquã penit⁹ ꝯuertit̃. In aq̃ g̃ h̃ mȯ ꝑmixta nõ põt fieri baptismus q̄ꝛ iã nõ ē aq̃. ꝑmixta ãt 2°. mȯ põt fieri. Unde i aq̃ marꝭ põt fieri. silr̃ i lexiuio. ⁊ i aq̇s sulfureis. ⁊ i alijs q̃ ex t̃ra ꝑ quã trãseũt nõ mutant̃ in aliã spēm. A Idē i sũ. con. li°. 3°. ti. 24. q. 13. vbi addit̃ ꝙ cog̃sci potest qñ mutata sit spēs aq̃ uł nõ ex raritate ⁊ densitate. uel qñ humor aliq̇s nõ calefieret calore uel nõ ꝯstringeret̃ frigore sic̃ aqua. ut patet i vino· oleo· lacte. ⁊ h⁹. Unde si aqua paludũ esset intantũ igros-

sata q̄ recedēt a vera raritate aq̄ nō eēt baptism⁹. sicut si esset lutū. Silr̄ nō pōt fieri i brodio pinguiū ⁊ b⁹. q̄ infrigidata congelant̄. Nec i aq̄s q̄s faciūt alchimiste ad mutanda metalla. Dr̄ etiā ibi q̄ meli⁹ eēt si sacerdos facēt fieri aquā calidā. q̄a puuli ita q̄nq̄ penetrāt frigore aq̄ q̄ contrahūt mortales infirmitates ⁊ moriuntur. B

¶ Utrū baptism⁹ aque possit i aliq̄ suppleri. R̄. ꝑm Pe. Scōm cōem legē nō pōt i puulis suppleri cū nō possint habere vsum liberi arbitrij. Sz si ꝑ x̄po occiderent̄ pie credit̄ q̄ saluarentur sine baptismo. In adult̄ aūt pōt ꝑ baptismū flamis seu ptritiōis. ⁊ ꝑ baptismū sanguinis. i. martyrij. Et h̄ intellige q̄n ē articul⁹ nccitatis. nō cōtēpt⁹ religionis. Idem Tho. in 4°. dis. 4. A Idē i sū. con. eo. ti. q. 20. B

¶ Prohibitū est ut non fiat baptismus nisi cū crismate nouo. s. illi⁹ anni. preterq̄ i nccitate mort̄ Et punit̄ sacerdos si cōtrafecerit. de ɔse. dis. 4. si q̄s de alio. Idē intelligēdū ē de cōfirmatiōe ⁊ tanto mag̃ quāto cōfirmatio minor̄ est nccitatis q̄ baptism⁹. ar. ex̄. de sen. exco. q̄m. li°. 6°.

Baptismus 3°.

Baptismus 3°. q̄ ad mistrū debit⁹ mister baptismi ꝑm cēs theologos ē sacerdos. Sz i nccitate q̄lib3 pōt baptiçare. vir siue mulier. ordinat⁹ ⁊ nō ordinat⁹. fidelis ⁊ ifidelis. dūmō habeat intentionē baptiçādi ⁊ ꝑuet formā eccl̄ie. Uñ ⁊ si nō credat sacr̄m baptismi neq̄ aliquid spirituale ibi fieri. dūmō in genere intendat facere q̄d facit ecclesia baptismus ē. Sed tñ simplex clericus non debet baptiçare presente presbytero. neq̄ laic⁹ p̄nte clerico. neq̄ mulier p̄nte viro. Probāt̄ hec oia de ɔse. dis. 4. mulier. et. c. romanus. et. 30. q. 3. sup quib⁹. Idē Tho in. 3. pte. q. 67. A. Adde predictis ut melius probent̄ de ɔse. dis. 4. c. i nccitate. et. c. a q̄dā iudeo. et c. siue heretic⁹. Predicta etiā notāt in sū. con. li°. 3°. ti. 24. q. 26. Ubi etiā dicitur ꝑm Tho. q̄ p̄sbyt̄ baptiçare pōt p̄nte episcopo. q̄z de officio suo est. B

¶ An baptism⁹ tradi possit a malis ministris. R̄. ꝑm Pe. Sic. q̄z bonitas ministri non ē de nccitate s̄ de cōgruentia. Unde dic̄ Aug⁹ q̄ per ebriosū homicidam ⁊ ꝑ quēcūq̄ malū datur baptism⁹. ⁊ baptiçati tot⁹ effect⁹ baptismi cōfert̄. Idē Al. et Tho. i 4°. dis. 5. B

¶ Sed quid si sacerdos nolit baptiçare nisi dato sibi precio aliquo R̄. ꝑm Pe. ⁊ Tho. in 4°. dis. 5. A tali licet emere aquam pro baptismo etiam si aqua cōsecrata est. sed nō licet ꝑ baptismo dare pecuniā nec pro se. quia in tali casu sufficit baptismus flaminis. nec pro alio. quia non sunt facienda mala ut veniant bona. Ro. 3°. Tñ in casu necessitatis ille q̄ gerit curā pueri

licite pōt baptiçare. uł a q̄cūq; alio
facē baptiçari. ut ponit Tho. 2ª. 2ᵉ.
q. 100. A. Idē i sū. con. eo. ti. q.
24. Ubi etiā sb̄ dic. Al. dic̄ q̄ i ta-
li casu licet redimere vexationē sui
iuris 7 p se si baptiçandꝰ ē. 7 p par-
uulo quē velit baptiçari. Sȝ Tho.
dic̄ q̄ ꝑmū videtur meliꝰ. hec ibi.
Hoc ita apparet. Nā hoc casu non
ingeritur aliq̄ vexatio ꝟ sacri dene-
gatio nisi symoniace. B
3 ¶ Utrꝫ malꝰ mīster peccet mor-
talit̄ baptiçando. Rᵒ. ꝟm Tho. 7
Pe. vbi s̄. Aut baptiçat cū solēni-
tate 7 ut minister eccłie. 7 tūc pec-
cat mortalit̄ si peccatū recolit nec
penitet. Aut baptiçat in articulo
necitatis sic̄ vetula baptiçat. 7 tūc
non peccat.
4 ¶ Utrꝫ q̄ scient̄ suscipit baptismū
a malo mistro peccet mortaliter.
Rᵒ. ꝟm Tho. 7 Pe. vbi s̄. Si malꝰ
minister sit p̄cisus ab eccłia. susci-
piēs scient̄ a tali peccat. nisi i arti-
culo necitatis. i quo recipe posset a
q̄cūq; heretico. Sed sine necitate
nec ab heretico. nec ab excoicato.
nec suspēso recipi dȝ. Si aūt nō est
p̄cisus. nec peccat suscipiēs ab eo.
nisi forte p accidēs si ꝟ ipso faue-
atci fouēdo eū i pctō. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 23. B
5 ¶ Utrꝫ melior sit baptismꝰ q̄ ꝯfer-
tur a bono. Rᵒ. ꝟm Tho. i 4ᵒ. dis. 5.
Eq̄lis ē ab vtroq; q̄ntū ad sb̄ales
effectꝰ. ꝟ tñ cū effectu p̄ncipali pōt
aliq̄d plꝰ ꝯferri ex merito baptiçāt̄
ꝟ hic effectꝰ accn̄talis ē. Idē Pe.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 27. B
¶ Utrū āgelus possit baptiçare. 6
Rᵒ. ꝟm Tho. vbi s̄. Angelo bono
ex officio q̇dem non cōpetit bapti-
çare nec ecclesiam cōsecrare. Po-
test tñ ex spāli mādato dei. Et q̇a
nūq̄ vsurparet sibi alienū officiū.
ideo si sciatur bonus angelꝰ esse. nō
esset quis rebaptiçandus neq; ec-
eclesia recōsecrāda ut de ecclesia
sci Michaelis factū ē. Malo aūt
angelo. i. diabolo ptās baptiçādi
cōpetē nō pōt. neq; ex officio neq;
ex spāli mādato. nō. n. pōt esse mi-
nister salutꝭ ꝟ punitiōis. Unde sp
p̄sumēdū esset q̄ nō faceret inten-
tiōe baptiçandi ꝟ recipiendi. vnde
nullo modo potest. A. Idē i sū.
con. q. 28. et. 29. B
¶ Utrꝫ i baptiçante req̇rat̄ inten- 7
tio. Rᵒ. scdm Tho. i 4ᵒ. dis. 6. Sic
Sed si q̄n ꝓferet verba non adsit
actualis intentio. dūmodo prius
intenderit. 7 cōtraria intentio non
interuenerit. sufficit ad baptismū.
Et ex his patet q̄ furiosus 7 ebriꝰ
quādo oio vsu rationis carent ba-
ptiçare non possunt. q2 non possūt
habere intentionem. A. Idem
i sū. con. q. 35. liᵒ. 3ᵒ. ti. 24. B
¶ Utrꝫ plures pn̄t vnū baptiça- 8
re. Rᵒ. ꝟm Tho. i 4ᵒ. dis. 3. et in. 3.
pte. q. 67. Pn̄t dūmō q̇libet itēdat
totū facere. Silit̄ 7 vnꝰ plures sił
dūmō intendat baptiçare omnes.
Neutrꝫ tñ dȝ fieri sine mag̃ necessi
tate. A. ał facientes peccarent
ꝟm Pe. ut i sū. con eo. ti. q. 25. B

Et q̇dē qñ plures baptiçant ſi di-
cāt.nos baptiçam⁹.nō ē baptiſm⁹
ꝫ q̇libꝫ debet dicē.ego te baptiço.
Qñ aūt vnus baptiçat plures di-
cēs.ego vos baptiço.baptiçati ſūt.
Et de h̄ vide.j.baptiſm⁹ 4.° §.3.°
A .Videt᷑ etiā Tho.ſētire ꝙ etiā
ſi vn⁹ baptiçās dicat.nos bapti-
çam⁹.nihil facit. Sꝫ Pe.dic̄.Pu-
to verius ꝙ baptiçāt ſi dicat᷑.vos
baptiçam⁹ qꝛ mod⁹ exꝑmēdi actū
non ē de ſuba forme.ꝛ ideo cū dr̄:
baptiço vos.ſeruat᷑ ſufficient̄ for-
ma ecclie.Frat̄ Durand⁹ dic̄.ꝙ di-
cētes.nos baptiçam⁹.nō baptiçāt
niſi ſm loquēdi vſū itendāt plr̄alē
numerū ꝓ ſingulari ponē.ꝛ tunc
ille ſol⁹ baptiçat q̇ ꝑus ꝟba cōplet
mergēdo ſeu aquā infūdēdo.Pu-
to ꝙ tutior ꝑs ſit eligenda.extra
de homi.petitio. B

Baptiſm⁹ iiij.°

Q ad ſuſcipiētes. Vtꝝ oēs te-
neant᷑ ad baptiſmū. R.° ſm Tho.i
4.° diſ.6.Quilibet tenet᷑ etiā ſcifi-
cat⁹ i vtō ꝓpt̄ tres rōnes.ꝑ q̇dē ꝓpt̄
acq̇rendū caracterē q̄ ānumeret᷑ i
ꝑplo dei.ꝛ q̄ſi deputet᷑ ad ꝑcipiēda
ſacrā diua.2.° ut ꝑ baptiſmi ꝑce-
ptionē paſſiōi xp̄i etiā corporaliter
ↄformet᷑.3.° ꝓpt̄ bonū obie.q̇a ꝑce-
ptū de baptiſmo oib⁹ datū eſt.

i ¶ Vtꝝ in vtero exñs puer poſſit
baptiçari.R.° ſm Tho.i 4.° diſ.6.
Nō pōt.qꝛ talis deo notus eſt non
ecclie.nec ſubijci pōt opatiōi mini-
ſtroꝝ ecclie.Vñ dicit Aug⁹.ꝙ ſic
q̇ nō vixerit nō pōt mori.ita q̇ na-
tus nō fuerit nō pōt renaſci.Nō dꝫ
aūt mat᷑ ſcindi ut puer poſſit naſci
ꝛ baptiçari.qꝛ ſm aplm nō ſūt fa-
ciēda mala ut veniāt bona. Debe-
ret āt ſcindi ſi iā defūcta eēt.ut.ff.
de iōffi.teſtō.l.poſthum⁹.Qñ āt ap
paret aliq̄ō mēbꝝ ꝛ nō ē plenena-
tus expectāda ē talis egreſſio niſi
mortꝭ ꝑiculū imineat ſeu timeat᷑.
Nā i tali ꝑiculo egreſſa ꝑte ꝑncipa
li.s.capite baptiçari dꝫ. Sec⁹ de
alijs ꝑtib⁹.ut de manu ꝛ de pede.
Quis non noceat ſi ille ꝑtes aſꝑ-
gant᷑ aq̄ baptiſmali.qꝛ diua mīa
nō ē artanda. Et ſi poſtea naſcat᷑
plenarie nō ē rebaptiçand⁹ ſm q̄ſ-
dam. Sꝫ nihil ꝑiculi accidit ſi ad
cautelā baptiçet᷑ ſb hac forma Si
nō es baptiçat⁹ ego te baptiço ꝛc̄.
A .Idē i ſū.con.eo.ti.q.32. B
¶ Quid fiet qñ naſcit᷑ mōſtrū? z
R.° ſm Tho.in q̄libet. Aut certū
eſt eē duas aias rōnales.aut non.
Certū āt ē ſi ſūt duo capita ꝛ duo
colla ꝛ duo pectora.q̇a erūt ꝑ ↄſe-
quēs duo corda.ꝛ ſic ſūt baptiçā-
di ut duo.Et q̄uis ꝑſumat᷑ ꝙ plu
res poſſint ſimul baptiçari dicēdo
ego vos baptiço.tuti⁹ tñ ē eos ba-
ptiçari ſingillati. Si ꝟo dubiū ē
vtrū ſint due aie.tūc ꝑ baptiçand⁹
ē vn⁹.poſtea pōt alt̄ baptiçari du-
bie ſic. Si nō es baptiçat⁹ ego te
baptiço. A .Idē in ſū.con.eo.ti.
q.33.Vbi etiam dicitur ꝙ tūc eſt
dubium ſi ſunt duo capita diſtin-
cta uel quid ſimile. B

3 ¶ Utrum i eo q̄ ē baptiçād⁹ reqratur
intētio ⁊ volūtas. R̄. s̄m Pe. Suſ
cipientiū baptiſmū tres sunt drīe.
Quidā eni nūq̄ habuerūt vſū ra
tiōis. ut ꝑuuli ⁊ ꝑpetuo furioſi. ⁊ i
his nō reqrit̄ volūtas. Quidā v̄o
aliqñ hūerūt. lꝫ tūc nō habeāt. ⁊
i his i neceſſitate ſufficit añcedēs
volūtas. Itaq₃ amētes ⁊ dormiē
tes ſi añ furiā uel dormitionē ha
beāt ꝯriā volūtatē nō recipiunt ſa
cramētū. Si autē hūerunt ꝓpoſi
tū. ⁊ h̄ ꝑ ſig̃ aliq̄ inotuit. tūc i ar
ticulo nccitatis debent baptiçari
etiā ſi furioſ⁹ tūc ꝯtradicēt. Si tñ
nccitas tūc nō ſit. dꝫ expectari lu
cidū intuallū uel vigilia dormien
tis. Quidā v̄o hñt vſū rōnis tūc
cū baptiçāt̄. ⁊ i his reqrit̄ ꝯtritio ⁊
deuotio ad ꝑcipiēdū rē ſacri. ⁊ intē
tio ⁊ volūtas ad ꝑcipiēdū ſacr̄m.
Nec tñ reqrit̄ volūtas abſoluta re
cipiendi quod eccleſia confert. ſed
quādoq₃ ſufficit voluntas coacta.
Et ſi ſit coactio ſufficiens ⁊ ex to
to ab extra. ut cum aliquis recla
mās imergitur violent̄. talis nec
ſacr̄m ſuſcipit nec rē ſacri. Si aūt
ſit coactio iducēs. ſicut nimis uel
flagell̄. ita ꝙ poti⁹ ipſe eligat ba
ptiſmū ſuſcipe q̄ꝫ talia pati. ſuſci
pit ſacr̄m ꝫ nō rē ſacri. Idē Tho.
i 4°. diſ. 4. et. 6. Silit̄ ⁊ Al. Sꝫ ⁊
h̄ ꝓbant̄ 45. diſ. de iudeis. ⁊ ex̄ de
bap. ⁊ ei⁹ effectu. maiores. circa fi.
A. Idem in ſū. con. li°. 3°. ti. 21.
q. 36. B
4 ¶ Utrum i eo q̇ dꝫ baptiçari reqrat̄
fides. R̄. s̄m Pe. In ꝑuulis ⁊ in
nālit̄ ſtultꝫ ⁊ h⁹ qui ꝑ ſe nō pñt cre
dere nō reqrit̄ fides ꝓp̄a ꝫ ſufficit
aliena. In alijs vero reqrit̄ fides
ꝓp̄a. non q̇dē ad ſuſceptionē ſacri
q̄a etiā ſine ea recipet̄ caracter. ꝫ
q̄ꝫtū ad ſuſceptionē rei ſacri. i. grē.
Idē Tho. i 4°. diſ. 6. A. Idem i
ſū. con. eo. ti. q. 31. B
¶ Baptiſmus iterari non debet 5
i. q. i. quod q̇dā. Pena aūt iterātis
s̄m leges ē decapitatio. C. ne ſcm̄
baptiſmū. l. 2. A. Ibi nō dr̄ de
capitatio ſed vltimū ſupplitiū. qḋ
iportat mortē q̄lit̄cūq₃ iferat̄. B
Scḋm canones v̄o tales nō pñt
ꝓmoueri ſiue ſciēt̄ rebaptiçati ſint
ſiue igrāt̄. ⁊ p⁹ q̄ꝫ ſciuerint ratū ha
buerūt. diſ. 50. ꝯfirmandū. Al̄ v̄o
q̇ ignorant̄ rebaptiçati fuerunt ut
ifantes uel coacti abſolute pñt ꝓ
moueri s̄m q̄ſdam de iure. Scḋm
alios qḋ tuti⁹ ē de diſpenſatiōe. de
ꝯſe. diſ. 4. eos. A. Al̄. icipit hos.
Sed melius facit. c. q̇ bis. ea. diſ.
vbi dr̄. Qui bis igrant̄ baptiçati
ſūt nō indigēt ꝓ eo penitere niſi ꝙ
s̄m canones ordinari nō pñt. niſi
aliq̄ magna neceſſitas cogat. B
Item clerici iterātes baptiſmum
deponendi ſunt. ar. in dcō. c. eos. ⁊
c. qui bis. Laici vero excoicandi ⁊
pena plectēdi grauiori. ut ibi. A
Ibi nil dr̄ de excoicatiōe. ꝫ de ꝗ̃ui
bus penitētijs. B. Si dubitetur
an aliq̇s baptiçat⁹ fuerit baptiçet̄
his v̄bis ꝑmiſſis. Si es baptiçat⁹
nō te baptiço. ſi non es baptiçat⁹

ego te baptiço In noie p̄ris ⁊c.
de bapt̄.c.2. A . Eodē mō faci-
endū ē q̄n dubitat̄ ꝓbabilit̄ de col-
latiōe alioꝝ sacramentoꝝ.puta an
sit aliq̄s ꝯfirmat⁹ uel ordinatus ⁊
h⁹mōi.ut i sū.con.eo.ti.q.38. B
6 ¶ Cū iude⁹ uel pagan⁹ petit ba-
ptismū an stati baptiçād⁹ sit? R.
Si p̄iculū ē i mora.ut q̇a bapti-
çand⁹ timet ne alij infideles si h̄
senserit inficiāt.uel eū alit̄ ip̄edi-
ant.q̄ citi⁹ ē baptiçand⁹.de ꝯse.dis.
4.ne qđ absit.Sed si periculū nō
iminet.tūc p̄ octo menses uel alio
t̄mino arbitrato debet differri ⁊ int̄
cathecuminos teneri.de ꝯse.dis.4.
iudei ⁊.c.se. A Idē in sū.con.eo.
ti.q.41. B .De hac dilatiōe iteꝝ
habes ĩ.baptismus 5. §.2.
7 ¶ Quid si q̄s nō baptiçat⁹ ꝓmo-
ueat̄ i sacerdotē ⁊ ep̄m.⁊ postmo-
dū celebrat ⁊ multos ordinat? R.
f̄m Tho.i 4. dis.24. Nō baptiça-
tus nullū ordinē recip̄e p̄ōt.nec cō-
ficē.nec absoluere.nec etiā ordina-
re.Tñ pie credi p̄ōt q̄ q̄tū ad vlti-
mos effect⁹ sacroꝝ sūm⁹ sacerdos
suppleret defectū.⁊ q̄ nō p̄mittēt
h̄ ita latere q̄ i p̄iculū ecc̄ie imi-
nere posset. A . Albric⁹ aūt dic̄ q̄
putat talē ꝯficē.nō i p̄tāte sua s̄ i
p̄tāte ecc̄ie. Descēdit.n.tūc a v̄tu-
te spūs sci vegetātis ecclesiā p̄tās
i illū ne ecc̄ia decipiat̄.⁊ illū excu-
sat ig̃rantia iuincibil̄.ut in sū.con.
li. 3. ti.22.q.8. Primū videt̄ veri⁹
Nā cū de h̄ errore ꝯstiterit.talit̄ or-
dinati debent reordinari.ut in c.p̄.
ex de presbytero nō bap. B .De
fictis accedētib⁹ ad baptismū hēs
ĩ.baptism⁹ 1. §.2.

Baptismus v.

q̄ ad tp̄a. Utꝝ aliqđ tēp⁹ de-
t̄minatū sit ad baptismū. R. f̄m
Tho.i 4. dis.6.q̄ i baptismo duo
cōsiderāt̄.s. sub a sacri.⁊ q̄tū ad
h̄ non ē aliqđ tēp⁹ det̄minatū imo
q̄libet die ⁊ hora baptism⁹ celebra-
ri p̄ōt. Aliud ē solēnitas.⁊ q̄tū ad
h̄ etiā hz duplex tēpus.s.sabbatū
pasce ⁊ sabbatū p̄ntecostes. A
Rō h⁹ ē.q̇a baptism⁹ hz efficaciā
ex duob⁹.s.ex v̄tute spūs sci ⁊ ex
passiōe x̄pi.cui⁹ morti aliq̄s ꝯfigu-
ratur per baptismū q̄si consepult⁹
x̄po i morte. Ro.6. ut i sū.con.li.
3. ti.24.q.29. B
¶ Utrū baptism⁹ debeat p̄ aliqđ
tēp⁹ differri. R. f̄m Tho.i 4. dis.
4. Magis ē laudabile q̄ puer q̄ ci-
tius p̄ōt fieri baptiçet̄.p̄ q̇a interi
puer mori posset ⁊ dānaretur. 2.
q̄r demones nō habēt tātā potesta-
tem i baptiçatis sic in nō baptiça-
to.neq̄ q̄tū ad nocumenta spūa-
lia neq̄ q̄tū ad nocumēta corpo-
ralia. 3. q̄r i pueritia facili⁹ hōi idu-
cit̄ ⁊ assuescit i his q̄ sūt x̄piane re-
ligiōis ⁊ forti⁹ iheret. Adulti aūt
sic dic̄ Tho.in 3.p̄te.q.68.nō stati
cū ꝯuertūt̄ ē sacr̄m h̄ ꝯferendū.p̄
q̇dē ne i talib⁹ ecc̄ia decipiat̄. 2. ut
añ baptismū de fide pleni⁹ istruāt̄.
3. p̄pt̄ reuerētiā sacramenti.dū in
solēnitatib⁹ p̄cipuis.s.pasce ⁊

pentecostes hoies ad baptismum admittũt. Si tñ plene eẽnt istructi aut si mortꝫ piculũ immineret. stati eẽnt baptiçãdi. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 40. B. De differentibꝰ aũt baptismũ vsqꝫ ad mortẽ. vide j. ordinandꝰ. §. 20.

Baptismꝰ vj°.

Q ad ritũ. Utrũ imersio sit de neccitate baptismi. Rꝰ. ẜm Tho. i 3. pte q. 66. Qñ ꝯsuetudo ecclie patit. ul' qñ neccitas incũbit ꝑpt' defectũ aque. uel ꝑpter piculũ pueri de cuiꝰ morte timet' uel etiã qꝛ sacerdos nõ posset sustẽtare baptiçãdũ põt sine imersiõe baptismꝰ celebrari. Et etiã sufficit si tñ caput aspgat'. Sed imergẽdi ꝯsuetudo laudabilior ẽ. Silr' laudabilius ẽ ꝙ ter imergat' qð sigt fidẽ trinitatꝫ ꝛ triduũ sepulture xpi. Hec tñ significatio non ẽ de suba sacri. tñ grauit' peccarẽt q contra ꝯsuetudinẽ ecclie semel tñ imergerẽt. Idẽ Pe ꝛ Al. A. Idem in sũ con. q. 14. et. 15. B

j ¶ Quid si de duobꝰ sacerdotibꝰ alt' sit manchꝰ ꝛ alt' mutꝰ. vno pferente ꝛ alio imergente? Rꝰ. ẜm Tho. i 4°. dis. 6. Non ẽ baptismus Idẽ Hosti. A. qꝛ ipsa ṽba forme oñdũt ꝙ ab eodem debeat fieri imersio ꝛ pnũciatio ṽboꝝ. ut i sũ. con. eo. ti. q. 38. B

z ¶ Quid significãt sacralia q̃ fiũt i baptismo? Rꝰ. scdm Pe. i 4°. sen. Quatuor sacralia fiũt añ baptismũ q̃ significãt h mõ. Exsufflatio ꝛ inflatio significãt spũs mali expulsionẽ ꝛ boni itroductionẽ. Salis imissio. grãm ꝛ sapientiam. ꝛ a pctõꝝ putredie ꝓseruationẽ. Saliue ꝯtactꝰ ad aures ꝛ nares. sensuũ spũaliũ apitionẽ. Unctio olei in pectore ꝛ int' scapulas. legꝭ dei amorẽ ꝛ deuotã subiectionẽ. Tria q̊ꝫ alia fiũt pꝰ baptismũ. s. crismatio i ṽtice q̃ sigt xpi grãm i mẽte. iposítio cerei q sigt fidei ꝛ moꝝ caritatẽ. uestis candida q̃ sigt inocẽtie restitutionẽ. A Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 44. vbi etiã dicit'. Nota ꝙ licet pannũ q ligant' frontes confirmatoꝝ seu uestem q̃ ponitur in capite baptiçati iterato sumere ad idem officiũ. de conse. dis. 4. si q̇s voluerit. i tex. ꝛ glo. B

¶ Utrũ i baptismo uel ꝯfirmatiõe possit leuare uel tenẽ q̇ nõ ẽ baptiçatꝰ uel ꝯfirmatꝰ. Rꝰ. Non põt. de ꝯse. dis. 4. in baptismate. nisi i necessitate. qꝛ tũc etiã baptiçare põt ꝛ de sacro fonte leuare. Et de h casu hẽs diffuse int' ipedimẽta matrimonij. j. ipedimẽtũ 6°. §. plt. Religiosis non licet de baptismo leuare. Uide de h. j. ipedimẽtũ 6°. §. fi. De cathacismo patrinis ꝛ eoꝝ respõsis. habes. j. cathacismꝰ. 3

Baptismꝰ vij°.

Q ad eius effectum. Quis sit effectꝰ baptismi? Rꝰ. ẜm Tho. in 4°. dis. 4. Paruuli quidẽ in baptismo mundantur ab originali.

⁊ dantur eis ꝟtutes in habitu ſed
non in vſu. Adultis aũt fit remiſ-
ſio omniũ peccatoꝝ. nõ ſolũ origi-
nalis ſed etiã alioꝝ ⁊ totius pene.
Nec requirit̃ alia penitẽtia. Con.
Pe. ⁊ magiſter ſentẽtiaꝝ. A. Idẽ
in ſũ. con. eo. ti. q. 16. Ubi etiã dici-
tur ꝙ reqrit̃ attritio. que tollit in-
diſpoſitionẽ. s. ꝓpoſitũ peccandi. ⁊
ꝙ malũ ei diſplicet ſꝫm Pe. ⁊ Tho.
Alexander aũt de ales ſup 2°. ſen-
tentiaꝝ. diſ. 37. q. 10. q̃ icipit. Octa-
uo querit̃. et. q. xi. q̃ incipit. Que-
ritur poſtea. dicit ꝙ cũ adultꝰ venit
ad baptiſmũ. de neccitate dꝫ dolere
⁊ penitere de oibus mortalibꝰ q̃rũ
recordat̃. ⁊ etiã de venialibꝰ in ge-
nere. ⁊ forte de maioribꝰ venialibꝰ
ꝑticularit̃. dolendo ꝙ cõmiſit ſeu
ꝙ ſit in culpa alicuius pcti etiam
venialis. Quod ſi non fecerit. gra-
tiam non recipit baptiſmalẽ. B

j ¶ Utrum fictio ipediat effectũ bapti-
ſmi. R°. ſꝫm Pe. Qui fictꝰ ẽ in h̃ ꝙ
ſimulat ſe velle conferre uł ſuſcipe
baptiſmũ. ⁊ nõ intendit. effectũ eiꝰ
ipedit. Sꝫ q̇ ſimulat ſe diſpoſitũ in
teriꝰ cũ nõ ſit. uł q2 nõ credit. uel q2
cũ ꝓpoſito peccãdi accedit aut cõ-
tẽnit. ſacrm nõ reueret̃. ut i ſũ. con.
ſeq̃t̃. Nõ ſuſcipit rem ſacri. i. gra-
tiã. ſ3 caracterẽ ſuſcipit. Et ut dic̃
Augꝰ. Cõualeſcẽ incipit qñ fictio
veraci ꝯfeſſiõe receſſerit. Et bapti-
ſmꝰ q̇dẽ pctã añ cõmiſſa delet q̃ ad
culpã ⁊ penã. ſ3 cõmiſſa pꝰ bapti-
ſmũ delet q̃ ad culpã. ⁊ h̃ ꝑ accñs
q2 magis delent̃ ꝟtute pnie. Con.

Al. ⁊ Tho. i 4°. diſ. 4. A. Idẽ in
ſũ. con. li°. 3°. ti. 24. q. 17. et. 18. B

¶ Utrum effectꝰ baptiſmi eq̃lis ſit i z
oibꝰ. R°. ſꝫm Pe. Q̃tũ ad caracter
impꝛeſſionẽ ⁊ pctõꝝ ⁊ penaꝝ remiſ-
ſionẽ eq̃lis effectus eſt. Sed q̃tũ
ad deꝑſſionẽ fomitis ⁊ infuſionẽ
grẽ eſt ineq̃lis. q2 inequalis poteſt
eſſe diſpoſitio voluntatis. In par-
uulis tñ q2 equalis ẽ diſpoſitio. ⁊
effectꝰ eq̃lis erit. Con. Al. ⁊ Tho.
in 4°. diſ. 4. A. Idẽ in ſũ. con. eo.
ti. q. 21. vbi etiã dicit̃ ꝙ ex priuile-
gio ſpeciali poteſt plus dare vni q̃
alteri. B. Baptiſmus nõ tollit
irregularitatẽ bigamie. j. bigamia
§. 6°. ſed bene tollit illã homicidij.
j. homicidiũ 4°. §. ꝑ. in fine.

Bellum j°. coiter. Ad
hoc ꝙ bel-
lũ ſit iuſtũ tria requirũt̃ ſcõm
Tho. 2ª. 2e. q. 40. Primum. s. au-
ctoritas ꝑncipis. q2 priuata ꝑſo-
na in iudicio ius ſuũ põt proſequi
Et intellige ꝑncipis. ſiue eccl'iaſti-
ci. ut qñ pugnat̃ pro eccleſia. ſiue
ꝑncipis ſecularis. 23. q. 1. q̇d cul-
pat̃. et. q. 2. c. ꝑ. Et ſꝫm Ul. ſufficit
auctoritas inferiorũ dignitatũ ad
defenſionẽ ſibi ſubditorũ. quando
quis alr̃ per iudicẽ ſe iuuare nõ po-
teſt. Secundũ quod requiritur in
bello iuſto ex iuſta cauſa ut. s. illi
contra quos bellũ mouet̃ ex aliq̃
culpa h̃ meruerũt. Unde Augꝰ.
in libro queſtionũ. Iuſta bella de-
bent diffiniri que vlciſcũt̃ iniurias
ſi gens uel ciuitas plectenda eſt

que uel iudicare neglexerit quod
a suis improbe factũ est. uel red/
dere qd̕ ꝑ iniuriã ablatũ est. 23. q
2. dñs. Tertio requirit̃ intẽtio re/
cta. s. qua intẽdit uel ut bonũ pro/
moueat̃. uel ut malũ vitet̃. Unde
nõ licet fieri ex odio ⁊ hꝰ. sed ꝓpter
iusticiã ⁊ caritatẽ. ut in ꝑdicto. c.
q̇d culpat̃. ⁊. c. militare. Sunt alia
duo que ponũt̃ a quibusdã reqri
in iusto bello. videlz. Ut nõ sit per/
sona cui bellare nõ licet. ut cleric⁹
23. q. 8. clerici. Sed hoc ẽ ꝓpter spe/
cialẽ ꝓhibitionẽ. ut dicit̃. j. bellũ
2°. §. ꝑ. Itẽ ut fiat pro rerũ repe/
titione uel patrie defensiõe ⁊ hꝰ. 23
q. 2. c. ꝑ. Sed hoc reducit̃ ad iustã
causã. A. Idẽ ꝓlixius in sũ. con.
lib°. 2°. ti. 5. q. 45. vbi etiã dicit̃ ꝫm
glo. Ray. ꝙ ꝑnceps qui nullũ hz
superiorẽ siue rex siue impator. au/
ctoritate ꝓpria si iusta causa subsit
põt mouere bellũ tam cõtra subdi/
tos ꝙ̃ contra extraneos. Potest ⁊
subditis suis dare auctoritatẽ mo/
uendi bellũ cõtra eosdẽ ⁊ eodẽ mõ
Sed certe nullus ẽ ꝑter papã. qui
nõ habeat superiorẽ saltẽ. ipsũ pa/
pam. 96. dis. duo sũt. Ideo ad ipsũ
si põt fieri ꝑ iusticia debet recurrẽ
quia ab ipso etiã imperator potest
iudicari. dcõ. c. duo. B
j ❡ Utrũ sine ꝑncipis auctoritate
ꝑ aliquod ꝑticulare bellũ liceat in/
iuriã repellẽ. R°. De iure naturali
põt q̇libet vim vi repellere. dũ tñ
incõtinenti ⁊ cũ moderamine in/
culpate tutele. i. ꝙ tutella illa mo/
derata ⁊ sine culpa sit. nec sit ad su
mendã vindictã ꝫ ad ꝓpulsandã
iniuriã. ex̃ de homicidio. significa/
sti. 2°. circa finẽ. Dico ꝓpulsandã
siue a se siue a socio. 23. q. 3. nõ in/
ferẽda. ⁊. c. vlt̃. A. Pro socio in/
tellige quẽcũq̧ iniuriã patientẽ.
ut ex dictis caplis põt colligi. B
⁊ si quidẽ vis seu ĩiuria sit in perso/
nã tunc põt vis repelli anteꝙ̃ sit
illata. Nã licitũ est occidere insi/
diantẽ. ⁊ eũ qui vult occidere. si ali/
ter nõ põt quis manꝰ eius euadere
ff. ad. l. acq̇. l. 4. et. 5. A. Si autẽ
aliq̇s post vim illatã ꝑsone reper/
cutiat. nõ videt̃ repulsio iniurie. ꝫ
vindicta que ꝓhibita est oibꝰ. dcõ.
c. significasti. Ideo tenet̃ nisi vide/
rit iniuriantẽ paratũ denuo percu/
tere. ut nõt glo. in dicto. c. signifi/
casti. Ubi etiã dicit̃ ꝙ moderamẽ
intelligit̃ si illud tñ fiat q̃ omisso
violentia repelli non posset. ⁊ ꝙ si
q̇s modũ excedat nõ tenet̃ si nõ fe/
cit ex proposito. ff. ad. l. acq̇. si ex
plagi̊. §. tabernariꝰ. Ray. dicit hoc
verũ quo ad sniam excoicationis.
qñ iniuria fieret in personã eccle/
siasticã. Sed q̃ñtũ ad aliã satisfa/
ctionẽ de excessu uel quo ad peni/
tentiã uel irregularitatẽ si ꝓpter re/
percussionẽ mors secuta est. tutius
credo ꝙ teneat̃. ut in sũ. con. li°. 2°.
ti. 5. q. 52. Sed dictus. §. taberna/
rius. nõ loquit̃ de excoicatiõe ꝫ de
satisfactiõe illati dãni. ad quã dicit
nõ teneri reꝑcutiendo excedẽtẽ nõ
ex ꝓposito ꝓpter precedentẽ culpã

inuasoris.ut ibi. B .Si aũt vis
inferatᷓ in rebus tũc ⁊ illatã ⁊ infe-
rendã licet repellere.ħ post illatã
dũ tñ incõtinẽti.i.ꝙ cito sit illata
vis ꝑusꝙ diuertat ad aliũ actũ.ex
de resti.spo.olim causã.⁊ i ꝑallato
c.significasti. A .vbi dic glo. ꝙ
intelligitᷓ incõtinẽti fieri etiã colle-
ctis amicis.qd̉ puto intelligẽdũ si
ista collectio fiat añꝙ diuertatᷓ ad
actꝰ impertinẽtes.ar.l.petẽs.C.de pa
ctis.Alᷓ posset diu durare ⁊ eẽ mã
publice secte.lꝫ aliud videatᷓ dici i
sũ.con.eo.ti.q.53. B .Gnalitᷓ ãt
sciẽdũ ẽ ꝙ ad talia nemo tenetᷓ.imo
ꝑfectiꝰ eẽt remittẽ iux illud Math
5°.si q̇s te ꝑcusseit i vnã maxillã ⁊c̃
2 ¶ Vtrũ ꝑ bellũ uel violẽtiã liceat
ꝓpria aucte rem iã ablatã uel iua-
sã recuꝑare.R°.ꝭm Inno.⁊ Hosti.
Si ħ fiat icõtinẽti.certe licet.ꝓ ut i
ꝓxio.§.dictũ ẽ.Si v̉o ex interuallo.
nõ licet.imo dꝫ adiri iudex raptor]
⁊ eiꝰ auctoritate recuꝑari.Nã si ali-
q̇s ꝓꝑa auctoritate violẽtᷓ recupa
ret etiã rem suã.cadit a iure suo ⁊
ꝑdit eã. A .Facit ad hoc. ff.ꝙ
metus causa.l.extat. B .nisi forte
nõ posset ꝑ iudicẽ eã cõsequi uel re-
cuperare.ut nõtᷓ.i. dis.ius gentiũ.
3 ¶ Quid si absq auctoritate supio-
ris aliq̇s dãnificatꝰ accepit de rebꝰ
dãnificãtᷓ.nũq̇d põt retinẽ?Dicẽdũ
Si accepit absq vitio.utputa q²
iuenit ulᷓ aliꝰ sibi dedit ⁊ hꝰ.nõ pecca
uit.⁊ põt licite retinẽ vsq ad valorẽ
dãni.ff.de ꝯdi.inde.l.si nõ sortẽ.§.
si centũ.Nisi forte res q̃ ꝑuenit ad
cũ fuisset illi a raptore cõmodata.
C.de cõmodato.l.ꝓtextu.ulᷓ etiã de-
posita. C.depositi.l.si q̇s.Nã i his
casibꝰ nõ põt retinẽ.Hec indubitãtᷓ
vera sũt i foro iudiciali. Sꝫ ꝭm q̇s-
dã etiã lꝫ talis peccet ⁊ pniam agẽ
teneatᷓ.tñ i foro pniali nõ tenetᷓ ad
restitutionẽ. In hoc con.W.⁊ Vl.
Et ad ħ facit qd̉ dic Tho.de illo
q̇ furtiue accepit rẽ suã apud aliũ
iiuste detẽtã.ut hr̃.j.de positũ.§.vltᷓ.
A .Hic pctm̃ ẽ i accipiẽdo.nõ aũt
in retinẽdo.alᷓ nõ posset ⁊ retinẽ ⁊
penitẽ.14.q.6.si res. Retinẽ ãt nõ
liceret qñ sine alteriꝰ iiusto dãno ulᷓ
ꝓximi malo exẽplo agẽ nõ posset.
ad Ro.14°.ibi.Si ꝓpᷓ cibũ ⁊c̃.et.2.
Corj.6°. Nemĩ dãtes vllã offensio-
nẽ.ut põt ꝯstare ex dictꝭ.j.depositũ
§.fi. Posset etiã in accipiendo nõ
peccare.ut qñ nõ posset iusticiã in-
uenire ꝭm Inno.⁊ in sũ.con.li°.2°.
ti.5.q.45.et.§.proximo. B
¶ Vtrũ i bello liceat vti isidijs.R°. 4
ꝭm Tho.2ª.2e.q.4.In bello iusto
licet vti insidijs occultãdo ab ho-
stibꝰ ea ꝑ q̃ volumꝰ eos ipugnare
q² ꝓpositũ nostrũ nõ tenemur eis
aꝑire.23.q.2.dñs.Sꝫ nõ licet eos
sic decipere ꝙ dicatᷓ eis falsũ ulᷓ nõ
seruetᷓ eis ꝓmissũ.23.q.i.noli. A
Idẽ in sũ.con.li°.2°.ti.5.q.47. B
¶ Qui habet iustũ bellũ.suũ fa- 5
cit quicq̇d capit ab hoste uel eius
auxiliatoribus siue subditis siue
alijs quousq sit sibi plene satisfa-
ctum de oĩ dãno ⁊ labore ⁊ opꝑis
tã sui ꝙ suoꝝ.uel donec ipse hostis

offerat se ad ius ⁊ velit satisfacere.
d. f. i. ius gentiũ. 23. q. 7. si de reb⁹.
Ultra hoc aũt nõ debz aliquid ac-
cipere nisi forte esset talis hostis ꝗ
propter heresim uel aliud h⁹. bona
sua essent per edictũ publicata. A
uel nisi bellũ esset indictũ a ꝑncipe
qui superiorẽ nõ habet. Tũc. n. nõ
tm̃ hostis. sed etiã auxiliatorũ in-
iuste iuuantiũ potest q̇s res ⁊ per-
sonas capere. Et capti serui fiunt
ſm Inno. ut in sũ. con. eo. ti. q. 45.
B. Subditi ṽo iniuste bellantiũ
si in tali bello nõ ꝑstent dominis
auxiliũ uel fauorẽ nõ sunt expoli-
andi uel in aliq̃ puniẽdi. Peccata
n. suos tm̃ debẽt tenere auctores.
extra de his q̃ fiunt a ma. c. q̃siuit.
i. q. 4. c. ꝓ. Quod verũ ẽ etiã si dñs
ꝑdictorũ in ipso iniusto bello vta-
tur rebus ipsorum ab eis ablatis.
Similiter nõ sunt spoliandi cleri-
ci ⁊ religiosi uel conuersi. perigrini
mercatores rustici eũtes ⁊ redeun
tes ⁊ in agriculatura existentes. ⁊
aĩalia quib⁹ arant ⁊ semina por-
tant. ex̃ de treuga. innouam⁹. 24.
q. 3. si q̇s romipetas. Porro tota
ꝑda q̃ obuenit de bello iusto. dñi
est. ⁊ ipse tenetur diuidere subditis
ſm ꝓportionẽ ⁊ qualitatẽ persona-
rũ. ut dis. i. ius militare. ⁊ notatur
23. q. 5. dicat. A. s. in glo. ⁊ idem
notat glo. in dicto. c. ius militare.
⁊ cũ omnibus predictis con. Al-
bricus. B
6 ❡ Quid cũ subditus mouet bel-
lũ mandãte sibi dño uel sequit̃ eũ
nunquid tenet̃ restituere si qua ab
hostibus accepit? R. Si bellũ sit
iustũ. nõ tenet̃ nisi iuxta edictũ dñi
sui. Si vero sit iniustũ ⁊ ipse scit. te-
netur. quia plus debuit timere deũ
ꝙ hoiem. Si ṽo dubitat vtrũ sit
iustũ uel nõ. iterũ nõ tenetur. 23. q
i. quid culpat̃. in fi. Excusatur. n.
ꝓpter obedientiã dñi sui. licz dñs
peccauerit si forte male precepit.
A. Con. Albricus. Sed hoc po-
test intelligi verũ quousq3 dubitat
vnde alia littera habet. interim nõ
tenet̃. Nam cũ sciuerit bellũ esse in-
iustũ statim incipit esse male fidei.
⁊ tenet̃ restituere quod habet. ar. c.
fi. extra de ꝑscrip. Si ṽo quod ac-
cepit cõsũptũ ẽ bona fide tenet̃ in-
ꝙtũ ex illo sit factus locupletior.
C. de rei vendi. l. certũ. B
❡ Sed querit̃ an sic subditi mo- 7
uentes bellũ excusant̃ in dubio ut
nũc dictũ ẽ. vtrũ similiter excusent̃
amici. cognati. stipendiarij ⁊ h⁹.
R. Nõ. qꝛ nõ excusat eos obediẽ-
tia. neq3 i dubio debẽt se cõmittẽ di-
scrimini ut iuuẽt aliquẽ i ꝑiudiciũ
alteri⁹. 14. q. 5. deniq3. A. Hoc fuit
dictũ glo. Ray. ut i sũ. con. eo. ti. q.
46. Et addit. Nec ẽ sile de aduo-
cato quẽ excusat bona fides ꝙ diu
credit iustã eẽ causã quã fouet. lz
in ṽitate sit iniusta. qꝛ ibi est iudex
supior q̇ causã examinat ⁊ de alle-
gatis iudicat. In bello ṽo virib⁹ cor-
poralib⁹ negociũ vincit̃. ⁊ nõ ꝑ ra-
tionẽ diiudicat̃. Con. Ulut ibi. B
❡ Quid si subdit⁹ hz guerrã ꝯtra 8

dn̄m uel econuſo ? R̄. ƀm ẜ. Cū
vaſallus comit̄ hȝ aliqd ꝯ comitē
reqrēda ē ꝓ auctoritas regis. Si
aūt comes hȝ aliq̇d contra regē ⁊
rex hūiliter requiſit⁹ per ꝑtes curie
nollet illi ius exhibere. credo ꝙ ſi
ius ſuū defendat armis cū mode/
ramine nō peccat. Impugnare ṽo
regē ꝓpa auctoritate nō licet. ẜ de/
nūciare hȝ pape q̇ poterit excoicare
⁊ creſcēte ꝯtumacia dare auctorita
tē mouēdi ꝯ eū arma. uł cōq̄raꝛ co
rā iꝑatore ſi rex illi ſubſit ⁊ illi⁹ au/
ctoritate ſi oꝑtebit mouebit bellū.
Qn̄ aūt rex hȝ cauſā ꝯ iꝑatorē uł
iꝑator ꝯtra regē q̇ nō ſubeſt illi. nō
erit ali⁹ corā q̊ q̄rimonia ponaꝛ niſi
papa. ut nūc dictū ē. Tn̄ paſſ⁹ iiuriā
peccaret mouēdo bellū ſi alr̄ offer/
ret ſatiſfactionē. Cū āt comes hȝ
aliq̇d ꝯ ſubditū. nō ꝓpter ẜ dȝ ſibi
ius dicē. ẜ uel auctoritate iudicis
ſuꝑioris gladiū ſumat uł ad dioce/
ſanū vaſalli recurrat. cui ſi vaſall⁹
obedire recuſauerit excoicabiꝛ rōne
pcti. ex̄ de iudi. nouit. Et ſi ꝑ annū
ſic ꝑſtiterit. dioceſan⁹ ipſū ⁊ res ei⁹
capiendas exponet. ar. xi. q. 3. rurſ⁹
⁊ c. quiſq̇s. ⁊ ex̄ de heret̄. excoica/
m⁹ ꝑ. §. ſi ṽo dn̄s. A. Hoc vlti/
mū dictū fuit Hoſti. ut i ſū. con. li.
2. ti. 5. q. 48. vbi etiā oia ꝓdicta po/
nūꝛ. Et nō ſolū ſubditos ẜ ⁊ reges
pōt eꝑs iudicare. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eius au/
ctoritate poterit contra eos bellū
moueri. quia ei ſubſunt. ex̄ de ma.
⁊ obe. oēs. ⁊ ibi glo. B

9 ¶ De dānis ⁊ vaſtatiōib⁹ q̄ fiūt i
bellis q̇s ⁊ cui teneaꝛ? R̄. ƀm ẜ.
ꝙ q̇ hȝ iuſtū bellū nō teneꝛ de illis
dānis que ipſe uł ſui bona fide pu/
gnādo intulerūt. aut a q̇b⁹ comō/
de abſtinē nō potuerūt. Si aūt craſ/
ſandi aio malicioſe intuliſſet cū alr̄
poſſet ſibi cōſulere tenebiꝛ. ⁊ cōpēſa/
būꝛ illa dāna cū dānis ꝓpt̄ q̄ bellū
motū ē facta diligēti cōputatione
hinc inde. Suis ṽo hoib⁹ iſte q̇ iuſte
bellat nō teneꝛ de dānis q̄ paſſi ſūt
ab adūſarijs. q2 tales ſubditi ſe ⁊
ſua teneꝛ exponere ꝓ dn̄o. Et dico
ꝙ dn̄s nō teneꝛ niſi forte ipſe fue/
rit i culpa negligēt̄ defendēdo eos.
Talis etiā iuſte bellās teneꝛ oib⁹
illis q̊s vocauit de dānis ſi q̄ rece/
perūt. niſi venerint illi ex debito uł
cā hūanitat̄ uł cōſanguinitat̄. 23.
q. 3. nō inferēda. ⁊ alijs capl̄is ibi.
Qui ṽo hȝ iiuſtū bellū teneꝛ ꝓ ad/
uerſarijs de oib⁹ dānis illat̄. Te/
neꝛ etiā ſuis ꝓprijs hoib⁹ de dānis
q̄ receperūt ab adūſario q̇ iuſte re/
pugnabat. ſi ipſi ꝓprij hoies iiue/
rūt ipſū bona fide. aut ſi inducti fu/
erūt ex ei⁹ ꝯſilio timore uł coactiōe
⁊ de ſe nō erāt facturi. Sec⁹ ſi ma/
la fide iiuuerūt illū. In q̊ caſu nul/
lā hn̄t actionē ꝯ eū. Nā in re turpi
nulla contrahiꝛ obligatio. Inſti.
mādati. §. illud. ⁊ ff. mādati. ſi re/
munerādi. §. rei turpis. ⁊ l. ſi mā/
dauero. §. q̇ eidē. A. In his iu/
rib⁹ ꝑȝ ꝙ exequētes iiuſtū māda/
tū lȝ coacti uł alr̄ inducti nullā hn̄t
actionē. cū bon⁹ hō pl⁹ timeat pctm̄
q̄ȝ mortē. ff. ꝙ met⁹ cauſa. l. iſti q̇dē.

Sed istis inductis debet satisfactio ẜm modũ predictũ solum in foro penitentiali ẜm glo. Ray. ⁊ Vl. ut in sũ. con. eo. ti. q. 58. vbi ponunt etiã omnia predicta. B

io ¶ Nũquid dñi q̃ bellauerũt possũt cõponere ad inuicẽ sup dãnis que eorũ subditi passi fuerunt. R°. ẜm W. Si cõpositio fiat de consensu dãnificatoꝝ. standũ ẽ illi. A. Si cõsensus est liber ⁊ debitores erãt parati satisfacere ẜm eorũ posse. alˀ nõ. ẜm glo. Ray. ut in sũ. con. li°. z°. ti. 5. q. 25. Puto aũt ꝙ sufficiat liber consensus creditoris quo ad tollendã restitutionẽ. cũ in re propria quilibet sit moderator ⁊ arbiter. l. in re mãdata. C. mãdati. B Alˀ. ille qui iniuste mouit bellũ nõ põt per suã cõpositionẽ preiudicare hoibus suis quin ipse teneat eis de ꝓprio satisfacere. nisi ipsi in culpa fuerint pariter cũ eo. ut in p̃cedẽti §. dictũ est. Qui aũt habuit iustũ bellũ. nõ debet cõponere cũ aduersario in p̃iudiciũ hoiuz suorũ. sed debet ꝓcurare ꝙ eis ab aduersario dãna reddant. alˀ si cõponeret ita ꝙ aduersariꝰ nõ satisfaceret subditis ipse teneret eis. Hoc intellige de dãnis incendioꝝ rapinarũ ⁊ hꝰ. Nã de expensis satis cõsueuerunt dñi auctoritate sua cõponere uel pertransire. A. Hoc bene ꝓcedit ex iusta causa qñ. s. est ad vtilitatẽ subditorũ. alˀ cõsuetudo nõ foret rationabilis quia esset cõtra p̃ceptũ diuinũ quo ꝓhibetur tolli uel retineri seu cõcupisci alienum. B Quod etiã de prius dictis dãnis cõcedi põt si dñi ex ꝓbabili causa viderint ea esse remittẽda potius ꝙ̃ carere pacis cõmodo ⁊ incurrere bellorũ pericula. Et cũ in hoc casu p̃nceps vtiliter gerat negociũ subditorũ. ipsi subditi tenent ratũ habere. Si aũt ab initio cõtradicant ne fiat cõpositio nisi restitutis sibi dãnis. nõ potest dñs ipsa dãna quietare. A. Nã gerẽs negociũ alterius eo inuito nõ põt aliquid petere nisi ꝓ bene gestis añ ꝓhibitionẽ. C. de neg. ges. l. fi. B. Sed hñ potest desistere a bellando. quia sicut apud eũ est auctoritas mouendi bellũ. ita ⁊ desistẽdi. Con. Vl. ⁊ Hosti. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 59. B

¶ Utꝝ liceat facere noua castra ij
R°. ẜm Inno. A. in. c. pisanis. de quo. j. B. Nõ licet hoc facere cũ iniuria uel emulatione alterius. uel etiã incastellare vetera que nõ ꝓbant habitata. C. de edifi. p̃ua. l. 3. A. Hanc. l. allˀat Inno. lz aliqui hic habeãt de edifi. publi. sed male. ⁊ ad p̃dicta meliꝰ facit. ff. de. operibꝰ pub. l. 3. et. l. z. C. de fũdis limitosis. li°. xi°. quas. Inno ibidẽ allegat. B. ⁊ ad hoc põt agere ep̃s ut destruant uel ĩ pristinã formã reducant. ar. ex̃ de iudeis. cõsuluit. A. Hoc veꝝ qñ ep̃i interest ut ĩ casu. c. pisanis. de q̃ loq̃t Inno. alˀ nõ. sicut de q̃libet alio. Ideo sequit. B. Et nõ solũ ep̃s ẜ q̃libet

q̇ baberet ibi reddit⁹. Nā iuste pro
vitāda diminutiōe sui patrimonij
q̇sq3 agit. ar. ex̄ de resti. spo. pisanis
Idē Hosti. A. Predicta etiā no-
tant in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 60. B
iz ¶ Utrū liceat bellare i festis. R.
ꝑm Tho. 2. 2. q. 40. Obseruātia
festoꝝ nō īpedit ea q̄ ordinant ad
hoīuz salutē etiā corporalē. vnde
dn̄s arguit iudeos dicēs Ioh. 7.
Mihi indignamini q2 totū hoīem
saluū feci ī sabbato. Inde ē etiā q
medici pn̄t licite medicare in die
festo. Multo aūt magis cōseruā-
da ē salus reipublice q̄ vni⁹ hoīs
Hoc aūt fit ꝑ bellū. 7 ideo licitū ē
bellare in dieb⁹ festis si nccitas h
exposcit. Nā ꝓpter festū ī nccitate
cessare. esset deū tentare Sz ncci-
tate cessante nō licet. q2 tūc debent
hoīes vacare spūalib⁹. Con. Ray.
A. Idē ī sū. con. li. ꝑ. ti. 12. q. 7. B
De faciētib⁹ 7 vendētib⁹ arma. vide
ī. negociatio. §. fi. A. imo poti⁹
§. q̇ incipit Quid de artificib⁹. B

Bellum ij.°
quo ad clericos

Clericis bellare nō licet. 23.
q. 8. ꝑ totū. Et h ē ꝑm Tho. 2. 2. q
40. duplici rōne. Prima ē gnālis.
q2 exercitia belloꝝ inq̇etudines hn̄t
7 mltū īpediūt a ɔtēplatiōe diuoꝝ 7
laude dei. 7 orone ꝓ ꝓplis. q̄ ad offi
ciū ꝑtinēt clicoꝝ. Secūda ē spālis
q2 clici ordināt ad altarꝭ misteriū. i
q̄ sub sacro repsentat passio xpi. i.
Corꝭ. xi. Quociēscūq3 mādūcabitꝭ
panē hūc 7 calicē bibetꝭ mortē dn̄i
annūciabitꝭ donec veniat. Et iō nō
cōpetit eis occidē ul' effūdē sangui-
nē s magꝭ eē ꝑatos ad effusionē ꝓ-
prij sanguis ꝓ xpo ut imitēt opē
q̇ō gerūt misterio. A. Idē in sū.
con. li. 2. ti. 5. q. 51. Sz nec pn̄t arma
portare absq3 iusta cā. puta si trā-
seāt ꝑ loca ꝑiculosa ad terrorē la-
tronū. lz nō debeāt ꝑcutere. ar. 23.
q. 3. maximianus. 7 nōt ex̄ de vi. 7
ho. cleri. clerici ꝑ. A. In glo. Et
subdit. q al' portare nō debēt. 7 si 3.
admoniti nō destiterit. ꝑdūt ꝑuile-
giū illi⁹ canōis. 17. q. 4. si q̇s suadē-
te. 7 ex̄ de sen. exco. i audiētia. 7. c. cō-
tigit 2. B Nisi forte vim vi repel-
lēdo. ut s. bellū ꝑ. §. 2. 7. ī. hoīcidiū
ꝑ. §. 6. 7. et 8. A. i. §. 8. nil de h dr̄ s
poti⁹ i. §. q̇ icipit. Utrū liceat cliq. B
¶ Quid si clic⁹ iuit cū hn̄tib⁹ iustū j
bellū. 7 ɔsecut⁹ ē aliq̇d. nūq̇d tenet
restituē? R. ꝑm W. Si datū fuit ei
ab eis q̇b⁹ licuit rape. pōt illud tenē
Si āt ipse rapuit tenet ad restitutio-
nē. dānificato q̇dē si sit. alioq̇n pau-
ꝑib⁹. Nā sic dn̄s ei⁹ nō potuit ei da-
re auctoritatē bellādi. ita neq3 rapiē-
di. Posset tn̄ retinē de ɔsensu dn̄i q̇
iuste pugnauit si ɔsenserit dū guerra
durat. q2 ꝑinde ē q̄si dn̄s rē illā ei de-
disset. A. Idē ī sū. cō. eo. ti. q. 50. B
¶ Utrū q̇ bellis intersūt possint fieri z
clici. R. ꝑm Ray. Si q̇s iter sit bel-
lo licito. nec īterficit nec mutilat nec
cām mortꝭ ꝑstat si alit sit idone⁹. pōt
ꝓmoueri. nec īdiget dispēsatiōe. Si
vero ī bello illicito 7 ibi hoīes sūt oc
cisi. etiā si nō ꝑ illū. ei imputabitur

ꝓpter culpã precedentẽ. ⁊ ita ꝓmo-
ueri nõ poterit. 15. q. 1. ti. c. vltĩ. ar. ex̃
de cle. percu. ꝑsentiũ. ⁊ de homi. cõ-
tinebat. A. Con. Hoff. ⁊ Hosti.
ut in sũ. con. lib°. 2°. ti. 2. q. 5. ⁊ ẜm
Hosti. ad secundũ mẽbrũ melius
facit. c. si quis post acceptũ. 51. dis.
Et addit Ray. Credo tñ ꝙ cũ ta-
libus possit eps̃ dispensare. dũ mõ
nec mors nec mẽbri mutilatio fu-
erit subsecuta. ar. ex̃ de cle. pu. i du.
c. ꝑ. et 2°. Glo. dic̃. Fuerit subsecu-
ta per illos. lꝫ fuerit subsecuta per
alios ut ibi. B

3 ¶ Licitũ est ꝓlatis ecclesiasticis
ob defensionẽ rerũ eccl'ie uel fidei
inuocare cõtra violentos brachiũ
sc'lare ⁊ hortari tales nõ quidẽ ut
occidant vulnerẽt uel mutilent. ħ
n. esset directe ad homicidiũ ꝓuo-
care. sed ut ecclesiã fidẽ uel patriã
liberẽt. ⁊ terrã ab infidelib⁹ occu-
patã reducãt ad xp̃m. ⁊ sup ħ etiã
facit remissiões magnas. ⁊ lꝫ hinc
inde aliq̃ occidãt. nõ ẽ ħ ꝓlato im-
putãdũ. imo peccaret nisi ꝯtra ta-
les se opponeret. 23. q. 5. de occidẽ-
dis. ex̃ de homi. postulasti. ⁊ c. tua
nos. 23. q. 3. maximianus. et. q. 8.
igit. ⁊ c. scire. ⁊ c. oĩ. ⁊ c. hortatu. ⁊
c. ut ꝑdẽ. Tho. etiã 2ª. 2e. q. 40.
dic̃ ꝙ ad cl'icos hñ ꝑtinet dispõnẽ
⁊ inducere aliũ ad bellandũ iusta
bella. ⁊ lꝫ nõ debeãt exercere bella
manu ꝓpria. tñ possũt interesse ut
iuste pugnãtib⁹ spiritualiter subue-
niãt suis hortatiõib⁹ ⁊ absolutiõi-
bus ⁊ alijs spũalib⁹ subuentiõib⁹.

A. Idẽ in sũ. con. li°. 2°. ti. ꝑ. q. 49.
B. Si ꝑsona eccl'iastica violenter
occupat domũ alicui⁹ ⁊ nõ vult ex-
ire sine violentia. vide. ĩ. excoĩcatio
2°. §. 4°. Et de ista mã etiã vide mul-
ta. ĩ. irregularitas ꝑ ⁊ 2°. q̃si ꝑ totũ.

BEllum iiij°.

inq̃tũ ecclesias iuoluit. Quid de illis q̇ in
bello iusto incẽdũt eccl'ias. an te-
neãt ad emendationẽ? R°. ẜm W.
Si nõ sũt incastellate ⁊ incendũt
ex ꝓposito. incẽdẽtes tenẽt ad emẽ-
dã. Si vero sũt incastellate aut nõ
ex ꝓposito incendũt. ħ casu. s. dũ
iuste illi bellantes prestant operã
rei licite incendẽdo machinas ho-
stium ⁊ h⁹. non tenent. Idem Ul.
A. Idem in sũ. con. lib°. 2°. ti. 5.
q. 63. vbi etiã declaratur illud h⁹.
quod est dum incendũt castrũ uel
villã quã al' expugnare comode
non possunt. B

¶ Quid de rebus que capiunt de ecclesijs. aut que sũt de bonis ec- j
clesiarũ seu clericorũ existentiũ in
terra illius cõtra quẽ bellũ agit?
R°. ẜm W. Raptores horũ tenent
ad restitutionẽ nisi auctoritate pre-
lati ecclesiastici hoc fieret. Idem
Ul. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 61.
B. Uel nisi essent victualia ⁊ h⁹.
ut in se. §. A. Nõ tñ de bonis ec-
clesie uel clericoꝝ. ut põt colligi ex
dictĩ in dcã. q. 61. ⁊ etiã in. §. se. B

¶ Quid si irruentib⁹ hostibus cõ- 2
fugiũt ad ecclesiã ⁊ capiunt ibi?
R°. ẜm W. Si tales cõfugiẽtes in

castellauerũt ecclesiã aut inde impugnauerũt iustos hostes. nõ debẽt gaudere imunitate eccl'ie quã ipsi violauerũt inde pugnãdo. Silr̃ si reponãt ibi victualia de q̇b⁹ sustẽtant̃ l ipugnatiões hostiũ. q2 si rapiant̃ a iuste bellãtib⁹ nõ peccãt ⁊ nõ tenẽt̃ ad restitutionẽ. Idẽ Al. A Idẽ i sũ. con. co. ti. q. 62. B. Ad h̃ facit. ĩ. emunitas ꝯfugiẽtiũ. §. fi.

BEnedictio.

Bñdictionẽ simplicẽ pñt dare sacerdotes etiam pñte ep̃o. 95. dis. ecce. Sz nõ solẽnẽ ut p̃mittẽdo. sit nomẽ dñi ⁊c̃. uel hũiliate vos ad bñdictionẽ ⁊c̃. 26. q. 6. ministrare. A Hoc fuit dictũ Ray. ⁊ ei⁹ glo. ut in sũ. con. li. 3. ti. 27. q. 10. vbi etiã dr̃ ꝙ sacerdos nõ debet dicẽ. hũiliate vos ⁊c̃. nisi calicẽ teneat aut corporalia aut patenã aut crucẽ aut tale q̇d ꝫm glo. Dicit̃ etiã ibi ꝙ cũ p̃sbyter celebrat pñte ep̃o dz sib inuere an ipse velit bñdicere. Q2 si velit nõ bñdicat p̃sbyter. Si ãt noluit. p̃sbyter bñdicat p̃dicta simplici bñdictiõe. Nec erit etiã i pñtia ep̃i licẽtia alia exp̃ssa ep̃i in eccĩa. q2 hoc solo ꝙ ꝑmittit eũ missam celebrare intelligit̃ ꝑ ꝯñs oĩa ꝑmittẽ q̃ ad missam spectant. ar. ex̃. de offi. dele. p̃terea. Et bñdictio ꝑtinet ad missam. de ꝯse. dis. i. missas. Et ad p̃dicta facit. c. cũ ad celebrãdũ. ea. dis. vbi dicit̃ ꝙ vbi ep̃s nõ fuerit. ꝑpl's benedictionẽ accipiat a sacerdote. Et sic pz ꝙ vbi fuerit p̃ dz requiri ut dictũ ẽ. B. Vide de h̃. ĩ. sacerdos. §. 3. De aqua bñdicta vide s̃. aq̃ bñdicta. An bñdicẽde sint secũde nuptie vide. ĩ. nuptie. §. 2.

BEneficium i°.

Bcoĩter. Infra quod tempus cõferri debet vacãs bñficiũ? R°. Ecclesiastica ministeria seu bñficia eccl'ie seu officia q̃libet nõ debẽt vacare vltra sex mẽses. Alioq̇n si collatio ꝑtinebat ad ep̃m deuoluit̃ ad capl'm. ⁊ ecõuerso. ⁊ si fuerit negligens ꝑ alios sex mẽses deuoluit̃ ad metropolitanũ ⁊ postea ad papam. ex̃. de ꝯces. preben. nulla. Et intelligas solũ pro illa vice. ex̃. de supp. ne. p̃la. sicut nobis. Et si q̇s predictoꝝ elapso tẽpore conferat nihil valet. ex̃. de supp. ne. p̃la. c. fi. Et incipit currere tẽpus predictũ nõ a tꝑe vacationis. sed a tꝑe sciẽ seu noticie. ex̃. de cõces. p̃ben. quia diuersitatẽ. Et de dictis sex mensibus subtrahit̃ tẽpus suspensionis ⁊ peregrinationis. ⁊ requirit̃ ꝙ ꝑ suã culpã uel negligentiã distulerit. Secus si per impotentiã iuris uel facti etiã ex culpa cõtingentẽ nisi fuisset negligẽs in petẽdo absolutionẽ. ut nõt̃ in dcõ. c. q2 diuersitatẽ. Et si talia essent officia seu admĩstratiões q̃ꝝ collatio ꝑtineret ad regulares ⁊ ipsi negligerent. diocesani supplere debent. nõ obstante si ipsi regulares fuerint exempti. ut in cle. q2 regulares. de supp. ne. p̃la. Porro si fuisset eccl'ia

cathedralis uel etiã regularis. ha-
bebũt electores solũ tres mẽses. ĩ.
quos si iusto impedimẽto cessante
electio nõ fuerit celebrata. eligẽdi
ptãs ad primũ supiorẽ deuoluit
ex de elec. ne p defectu. Et intellige
cũ alijs cõditiõibus nũc ŝ. dictis.
A. Predicta fere oĩa notant etiã
i sũ. con. li. p. ti. p. q. 92. Et cũ oib⁹
predictis con. Albricus. B
¶ Qui hz bñficiũ cũ cura si reci-
piat secũdũ iterũ cũ cura. ipso iure
vacat pmũ. ex de pben. de multa. 7
de elec. dudũ etiã rethomagẽ. vnde
ex tũc cũ talis nõ sit plat⁹ i pma
nõ põt subditos i illa absoluẽ. nec
aliqd tale facẽ. Et simi mõ vacant
etiã pbẽde canonicoꝝ 7 eoꝝ digni-
tates. Nã lz nõ hẽant curã aiaꝝ. tñ
recipiẽdo secũdã vacat pma. ut in
dcõ. c. de multa. 7 de ꝯces. pben.
lrãs. A. De dignitatib⁹ seu pso-
natib⁹ clarũ ẽ. dcõ. c. de multa. De
simplici vo pbẽda ẽ dubiũ. Et vr
idem p dcm. c. lrãs vbi dic glo. q
eps põt dispẽsare circa bñficia sim-
plicia. s nõ q in eadẽ ecclia hẽat
plura. Sed q h eps nõ possit. sũt
opiniones sm dñm Anto. de bu.
ibi. Lãcre. 7 qdã alij dixerũt istã
vacationẽ solũ obtinẽ i bñficijs cu
ratis 7 dignitatib⁹. qb⁹ vr obstare
dcm. c. lrãs. Unde Hoff. p h. c. dic
idẽ eẽ tenẽdũ de pbendis qõ de di-
gnitatib⁹ cũ secũda pbenda recipit
ut titul⁹ nõ ut simplex bñficiũ ul ut
stipẽdiũ. ut i sũ. con. li. 3. ti. 13. q. 9.
Dñs Anto. i dcõ. c. lrãs. videt hoc
sentire vex i casu dci. c. lrãs. videlz
qñ pbende cõferũt i eadẽ ecclia. 7
alta ẽ annexa alicui dignitati seu
officio. qõ oio phibet sine dispẽsa-
tiõe pape. ut in. c. p. ex de ꝯsu. li. 6.
Unde dic. Quero an vacet pma
pbenda p receptionẽ secũde i eadẽ
ecclia. R. q pma pbẽda bñ vacat
p receptionẽ ppos, iture. cui etiã est
ãnexa pbẽda sm Inno. qz qs nõ
põt esse triplex in vna ecclia. ut de
ꝯsu. c. p. li. 6. In. c. vo de multa. de
pbẽ. dic sm Hosti. Hoff. 7 Jo. an.
7 Uin. q acceptãdo secũdã pbẽdã
in titulũ vacat prima. qõ ꝯfirmat
Jo. an. eẽ vex qñ pbende dant in
eadẽ ecclia. Sec⁹ si i diu'sis. de q i
dcõ. c. lrãs. vbi videt casus 7 cũ h
trãsit. 7 ita h videt tenẽdũ. Itẽ pri-
ma dignitas tũc vacat p acceptio-
nẽ secũde. qñ secũda accipit i eadẽ
ecclia. Ita videt colligi ex textu
dci. c. de multa. 7 per dñm An. ibi
dũ dicit. Nõ q sic pluralitas cu-
rationũ ẽ ihibita. ita 7 pluralitas
psonatuũ 7 dignitatũ sine cura in
eadẽ ecclia. B. Et tũc intelligit
qs recepisse secũdã 7 vacare pmã
qñ habuit ei⁹ pacificã possessionẽ.
ul p cũ stetit q min⁹ hret. ex de pbẽ.
licet. li. 6. Et si forte p papã fru-
ctus istius secũdi essent ad tẽpus
cõcessi alteri. nõ vacat pmũ qzdiu
ille alter percipit istos. ex de pben.
si tibi a nobis. li. 6. Et de hac etiã
mã vide. ĩ. §. 4. Et eodẽ mõ vacat
siue perdit pmũ beneficiũ si quis
violenter occupat secundũ. uel se

scienter intrudat i eo. ex̃ de p̃be. cũ q. li. 6. Et tales violẽti seu iniq̃ occupatores ipso facto si ius aliqd̓ habebãt in bñficio qd̓ occupauerũt. pdũt illud ꝛ vacat. ut i dcõ. c. cũ q. Porro ille q̇ hꝫ ꝯferre dcã beneficia vacãtia debet ea ꝯferre ĩfra sex mẽses. al' ptãs ꝯferẽdi deuoluit ad aliũ. ut i p̃. §. dictũ est. Incurrit etiã alia pena nisi ꝯferat infra dictũ tẽp' videlꝫ ꝙ ipse tenet assigñre i vtilitatẽ ipsi' ecc̃lie vacãtꝭ de suis ꝓuẽtib'. nõ de illis ecc̃lie sue tantũ q̃ntũ a tp̃e ipsi' vacatiõis pceptũ fuit a q̃cũq; detinẽte ipsã. A. Hoc habet i dcõ. c. de multa. ex̃ de p̃ben. B. Et si ꝓpriũ nõ hꝫ puniet alia pena ad arbitriũ iudic̃ 16. q. 6. illud. 13. q. 6. si res. uel repetent ab eo q̇ pcepit. q2 ipse tãq̃ inuasor oẽs fruct' restituẽ tenet. C. de rei vẽdi. certũ. A. Cũ p̃dictis con. Albricus. Et videt ꝙ ille q̇ pcepit fructus p̃ncipalius teneat cũ sit principalis malefactor. Nõ cõferens ꝓo in subsidiũ. ar. l. fi. ff. de eo per quẽ fac. erit. B

z ¶ Quinq; casus sũt i q̇b' q̇s põt absq; dispẽsatiõe duas uel plures ecc̃ias seu p̃bẽdas hr̃e. Prim' ẽ qñ ecc̃lie sũt ita tenues ꝙ neutra sufficẽt ad sustẽtationẽ. 10. q. 3. vnio. ex̃ de reli. do. q2 monasteriũ. 2' si vna pẽdet ex alt'a. ex̃ de eta. ꝛ q̃li. eã te. 3' ẽ ꝓpt' raritatẽ c'ricoꝝ. 21. q. i. c'ic'. i fi. 4' ẽ si ecc̃ia ẽ ãnexa dignitati ul' p̃bẽde. in quo casu cũ ipse teneat i maiori ecc̃ia psonalit' deseruire. tenet i ipsa parochiali habere idoneũ ꝛ ppetuũ vicariũ. q̇ ꝯgruẽtẽ hẽat de ꝓuentib' ipsi' ecc̃lie portionẽ. ex̃ de p̃ben. extirpãde. 5' est si hꝫ vnã intitulatã. ꝛ aliã cõmẽdatã. 21. q. i. q̇ plures. Sꝫ talis cõmẽda de ecc̃ia parochiali nõ põt fieri nisi ei q̇ attigerit. 25. annũ. ꝛ q̇ sit sacerdos. Et tali etiã nõ põt cõmitti nisi vna. ꝛ ꝓ euidenti neccitate ul' vtilitate. ꝛ non durat nisi per sex menses. ex̃ de elec. nemo. li. 6. A. Predicti q̇nq; casus ponũt etiam in sũ. con. li. 3. ti. 13. q. 4. Ubi etiã dicit s̓m Ray. ꝙ gnãliter cõmendatio nullaten' dꝫ fieri nisi subsit iusta causa. ut q2 nõ inuenit p̃lat' idoneus uel aliquid simile. al' epi possent fraudes multas cõmittere. Colligit etiã ex p̃dictis ꝙ ex̃ p̃fatos q̇nq; casus q̇s nõ põt habere plura bñficia sine dispẽsatiõe. Sꝫ q̇s dispensabit? Dic ꝙ in bñficijs curatis ꝛ dignitatũ siue psonatuũ uel ꝙ in eadẽ ecc̃ia habeant due p̃bende. seu administratio aliq̃ uel officiũ ꝛ p̃benda. sol' papa dispensat. ut patꝫ ex dictis s. §. p̃. In reliquis ꝓo bñficijs simplicibus. ut not' i sũ. con. eo. ti. q. 7. Jo. dixit ꝙ ep̃s potest dispẽsare in eodẽ ep̃atu sed nõ in diuersis. ꝛ hoc ꝓpter iuris impossibilitatẽ. q2 teneret vtriq; obedire. ꝛ ab vtroq; ordies recipe qd̓ eẽ nõ posset si ꝯ̃ria mãdarent. Sꝫ hãc pplexitatẽ sol' papa tollẽ posset. q̇ dispẽsando videt ei ꝯcedere ꝙ eligat cui voluerit obedire. ul'

a quo ordines suscipe. Goff. autē
dicit. Veri⁹ puto ꝙ siue in eodem
ep̄atu siue in diuersis null⁹ dispen-
sare possit nisi papa. ⁊ sic curia te-
net. Glo. ꝟo Ray. ait. Credo ꝙ
ep̄i pn̄t dispensare nō de iure scri-
pto. ſ; de cōsuetudine sola quā pa-
pa scit ⁊ nō reprobat. ⁊ ideo p̄su-
miť approbare eā. Unde credo ho-
die derogatū eē ꝑ cōtrariā ꝯsuetu-
dinē illi. c. scōꝝ. 70. dis. vbi ꝓhibeť
ꝙ q̇s sit canonicus p̄bendari⁹ nisi
vni⁹ eccl'ie i q̄ cōscript⁹ ē. i. intitula-
tus. l; ex dispēsatiōe ep̄i vnus di-
uersis preesse possit eccl'ijs. Con.
Vl. ⁊ Ber. ⁊ glo. Barto. brix. in
dcō. c. scōꝝ. s. ꝙ ep̄s in talib⁹ pos-
sit dispēsare. addēs. uel ꝙ pōt etiā
dispensare ꝙ q̇s hēat bn̄ficiū sim-
plex. i. sine cura ⁊ personatu cum
alio qd̄ habet curā animaꝝ. Hosti
ꝟo in. c. litteras. diċ ꝙ si ep̄i non
possint dispensare i plitate h⁹mōi
p̄bendaꝝ quo ad titulū. dicit tn̄ pōt
ꝙ possint dispēsare ob prerogati-
uā meritorū ꝙ teneat p̄mā uel se-
cūdā tanq̄ bn̄ficiū ⁊ ponat vica-
riū qui bene deseruiat ⁊ cōpetentē
portionē habeat de prebēda. ex̄ de
p̄ben. exposuisti. ⁊ de cle. nō re. cū
ad hoc. maxime qn̄ i eccl'ia ē talis
cōsuetudo. uel statutū ex causa fa-
ctū. ex̄ de ꝯsti. . cū oēs. Et sic sensit
Hosti. ꝙ nec de iure nec de ꝯsuetu-
dine ep̄s pōt dispensare sine causa
Et bn̄. q2 irrōnabilis ꝯsuetudo nō
excusat ſ; ḡuat. ex̄ de ꝯsue. c. fi. Et
ut diċ glo. Ray. ⁊ Vl. dispensatio

etiā ꝑ papā facta si fiat sine iusta
causa nō excusat q̄ ad deū. sed tm̄
quo ad ecclesiā militantē. ⁊ addit
Vl. Poti⁹ dispēsans in eadē dā-
natione inuoluiť cū eo cū quo di-
spensat. Aduertēdū etiā ꝙ l; ep̄s
uel ali⁹ superior cōferat uel cōfir-
met beneficiū alicui. nō ꝑ hoc intel-
ligiť dispensare nisi exp̄sse dispen-
set ſm glo. i dicto. c. lrās. de ꝯces.
p̄ben. Et idē dicit Hosti. ut nōt ibi
dn̄s An. de Bu. Ad hoc bn̄ facit
cle. si sūmus. de sen. exco. Nō puto
verū qn̄ ex ignorātia iuris uľ facti
uel ex alia causa p̄cludiť libera vo-
lūtas supꝑioris. al' ꝯcessio sꝑ intel-
ligiť facta cū oib⁹ his sine q̇b⁹ nō
posset sortiri effectū. ff. de iuris. oi.
iudi. l. z. et. ex̄ de offi. dele. p̄tea. B

Quicūq; recipit dignitatē uel 3
ꝑsonatū seu officiū uel bn̄ficiū cui
aiarū cura sit annexa si ante obti-
nebat simile cū sit p̄uatus primo
postq̄ possessionē habuit de secun-
do uel ꝑ eū stetit q̄ min⁹ haberet te-
neť absq; mora dimittere in man⁹
ordinarij i cui⁹ ep̄atu ħ fuerit. alio-
q̇n oēs tales etiā secūdo ipso iure
sūt p̄uati. ⁊ nō solū ad sacros ordi-
nes. ſ; etiā ad qd̄cūq; aliud bn̄fi-
ciū fiūt inhabiles. Et oia talia va-
catura bn̄ficia sedi apl'ice reseruāť
Et si ali⁹ disponat de eis nō valet. ħ
Johes papa. zz⁹. i extrauagāti q̄ in-
cipit. Execrabilis. A. Con. Al-
bricus. ⁊ addit. ꝙ in dicta extrua-
gāti cū suis declarationib⁹ plenis-
sime habeť de beneficijs q̄ nō pn̄t

ſimul teneri ſine diſpēſatione. B
4 ¶ Qn̄ nō ꝓdeſt diſpēſatio ſuper
pl'alitate bñficioꝝ? R̄. Nō ꝓdeſt
qn̄ impetrās ſubſtituit aliqͦd quā
tūcūqꝫ modicū bñficiū. Qn̄ etiam
cōcedit' ut q̇s duo bñficia curam
aiaꝝ bñtia poſſit ſil' h̄re intelligit'
de duob' p̄mis bñficijs poſt ꝯceſ
ſionē. A. Que.s. habuerit impe
trās. ut i.c. nō pōt. de ꝗ.ȷ̄. B. Itē
ſi mādat' ꝓuideri alicui de bñficio
nō obſtāte q' h̄eat aliud. ꝑ h̄ nō eſt
diſpēſatū ut h̄eat ālͦd ſil'. ex̄ de p̄bē.
nō pōt. li. 6. Itē ſi papa motu ꝓ
prio alicui aliqͦd bñficiū obtinēti
cōferat aliud nō habita mētiōe de
p̄ori. nō ꝯpet' h̄ inualida ē grā. dūmō
exp̄mat' i lrā q' motu ꝓp̄o ꝯcedit.
Sec' ſi ad petitionē alteri' gratiā
facit. extra de p̄ben. ſi motu. li. 6.
5 ¶ Bñficiū nō vacās nulli ꝓmitti
pōt nec i gn̄ali. ut ꝓmittēdo cū po
tuerit ꝓuidē. ul' cū facultas ſe ob
tulerit. aut ſub q̄uis forma ṽboꝝ.
al' ꝓmiſſiones predicte nec valent
nec obligant. ex̄ de cōceſ. preben.
deteſtando. li. 6.
6 ¶ Quib' clericiſ debeat ꝑ ordina
torē tā de neceſſarijs q̄ de bñficio
ꝓuideri? R̄. Romana eccl'ia nō
cōſueuit cogere ordinatorē ad ꝓ
uidendū nō ꝯſtitutꝫ in ſacris. ex̄ de
p̄ben. ep̄s. ⁊. c. cū ſcōm. A. Con.
Albric'. B. Et nō hic q' ſi aliq̇s
ep̄s cōmittit extraneo ep̄o. ut vice
ei' i ſua dioceſi teneat ordinatiōes
⁊ ipſe ꝓmouit ad ſacros ordines
aliquē nō h̄ntē titulū. ipſe q̇ ordi
nauit tenet' ei necc'ia ꝓuidē. donec ꝑ
eū ul' aliū de bñficio ſit ꝓuiſū. Sec'
ſi ei cōmiſit ordīare certas ꝑſonas
int' q̄s fuit aliq̇s ſine titulo. Nā
in h̄ caſu ep̄s q̇ cōmiſit tenet' talit'
ordinato. A. s. ad necc'ia miſtrā
da. donec ꝑ ipſū bñficiat' fuerit. ut
i. c. ſi ep̄s. de ꝗ.ȷ̄. B. Silr̄ ⁊ ipſe te
net' talit' ordīato qn̄ cōmittit alicui
ut poſſit a q̇ voluerit ep̄o ad ſacros
ordīes ꝓmoueri. Hec oīa de p̄bē. ſi
ep̄s. li. 6. A. Dcā necc'ioꝝ ꝓuiſio
tūc dꝫ fieri qn̄ ordiat' ſine titulo de
ſua uel p̄r̄na hereditate nō pōt ſu
ſtētari. de p̄ben. ep̄s. ⁊. c. tuis. B
¶ Utꝝ ordīat' ad titulū p̄rimonij 7
ſui poſſit illud vendē ul' donare. R̄.
ſm̄ Ber. ex̄ de p̄ben. c. tuis. lꝫ Un
centi' dixerit q' nō. tn̄ ſm̄ Lācre.
veri' credo q' ſic. Nā ⁊ bñficio ec
cleſiaſtico renūciare pōt. A. Con.
Albricus. ⁊ idem in ſū. con. lib.
3. ti. 13. q. 14. B
¶ Capl'm ſede vacāte nō pōt cō 8
ferre ea bñficia q̄ ad collationē ep̄i
ꝑtinēt. ſed pōt admittere p̄ñtatos
a patronis ⁊ eos inſtituē i bñficijs
i qb' fuerūt p̄ñtati. lꝫ ad ep̄m ſi vi
ueret ꝑtinuiſſet. ex̄ de iſti. ⁊ ſi capl'm
li. 6. Pōt etiā capl'm ep̄o defūcto
ul' a bñficioꝝ collatiōe ſuſpēſo cō
ferre p̄bendas q̄ ad ep̄m ⁊ capl'm
coīt' ꝑtinēt. etiā ſi ep̄s inteſſe h̄eat i
collatiōe tali tāq̄ p̄lat'. Et idē pōt
ep̄s ſi capl'm ſit ſuſpēſū. ul' ſingula
riter oēs ſint excoīcati. A. s. ma
iori excoicatiōe. ut i. c. ſi ad ep̄m. de
ꝗ.ȷ̄. B. Sꝫ ſi ꝑtinēt ad ep̄m cū

cõsilio capli uel assensu. defuncto
epõ ul' suspẽso nõ põt caplm se in-
tromittere nisi eps suspẽsus fuerit i
mora de petẽda relaxatiõe suspẽsio-
nis. Ubi aũt de spãli cõsuetudine
A .uel statuto. dicto. c. si ad epm.
B .bñficiorũ collatio ad aliquẽ
cũ cõsilio epi ptinet. sublato epõ
de medio cũ consiliũ nequeat peti
nõ est collatio differẽda. Similit
etiã si eps egerit in remotis. ita q
nõ possit eius pñtia in breui habe-
ri. ex ne. se. va. si ad epm. li. 6.
9 ¶ Bñficia 7 oẽs dignitates ul' p-
sonat⁹ vacãtia i curia romana nõ
pñt pferri nisi p papã. Silit 7 cu-
rialiũ seu accedentiũ uel redeũtiũ
de curia si decedãt in locis vicinis
curie ad duas dietas legales. A
Diete legales sũt. zo. miliaria pro
die. ff. si qs cau. l. i. et nõ glo. in c.
pñti. de q. infra. Subiũgens. 7 si
modicũ etiã supesset nõ includeret
sub loco. ff de vbor signi. l. z. Ibi. n.
dicit q si sint. zi. miliaria faciunt
duas dietas. Et pfata intelligẽda
sũt nisi supradicti morerẽt in loco
ppriĳ domiciliĳ seu dom⁹ pprie. tunc
n. collatio nõ seruat pape nisi esset
curialis q lz haberet domiciliũ seu
domũ sue originis in loco curie tñ
ibi occasiõe curie morabat. tũc. n.
reseruat. Similiter etiã si curiales
moriãt in loco vnde recedit curia
uel in itinere dũ curiã sequerent
qtũcũq3 loc⁹ vbi decedũt ab ipsa
curia sit remotus. dcõ. c. pñti. B
Qia hec ad papã tñ pertinẽt nisi
q p⁹ mẽsem pñt ea cõferre illi ad
qs ptinent p seipsos tm. uel ipsis
agentib⁹ i remotis p suos vicarios
gnãles qb⁹ illud cõmissũ sit in eo-
diocesib⁹ exñtes uel nisi eẽnt ecclie
parochiales 7 vacassent vacante
sede aplica. aut etiã si vacauerint
añ. 7 papa pus q pferret defũct⁹ eẽt.
Probãt h oia. ex de pben. licet. 7. c.
statutũ. 7. c. pñti. 7. c. si aplica. li. 6.
¶ Si p epm cõferat bñficiũ ali- io
cui absenti lz nõ fiat suũ donec cõ-
sentiat. tñ eps nõ poterit pferre ite-
alteri donec ille recuset. nec vale-
ret collatio. Sec⁹ si eps notificata
ipsa collatiõe assignet aliquẽ termi
nũ cõpetẽtẽ cõsentiẽdi. 7 ille nõ cõ-
senserit ifra tminũ. põt etiã psentire
qñcũq3. dũmodo pus q beneficiũ
ipsũ alteri pferat. A .Et post istũ
cõsensũ nõ poterit bñficiũ alteri cõ
ferri. ut in. c. j. alkato. B .ex de
pben. si tibi absenti. li. 6.
¶ Si paup cleric⁹ cui mãdat pui- ij
deri de bñficio iuxta ei⁹ merita q
nullũ habebat postea assecut⁹ ẽ. nõ
tenet ei ampli⁹ eps puidere. ex de
pben. si paup. li. 6. Bñficiati te-
nẽt ad horas canonicas. 7 qliter.
vide. j. hore. De bñficiĳs patrũ nõ
habẽdis a filiĳs vide. j. illegitim⁹.
§. 4. De resignatiõe bñficiĳ. 7 qlit
fiat. vide. j. renũciatio. p totũ. De
pmutatiõe bñficiorum vide. j. pmu-
tatio. Ad materiã bñficiorũ satis
ptinet. j. ecclia z. et. j. pbẽda.

Beneficiũ ij. quo ad

fructus beneficiorū. Fructus tp̄e
vacatiōis debent in vtilitatē ec/
clesie expendi uł futuris successo/
ribus fideliter reseruari. alr̄ in ca/
thedralibꝰ ecclesijs ⁊ in regularibꝰ
⁊ collegiatꝫ. si fiat ꝯ ꝑ capitula cō
uētꝰ ⁊ collegia uł singulares ꝑso/
nas. ipsi cōtrafaciētes sūt suspensi
ab officio ⁊ bn̄ficio. A. q̄cūqꝫ.
donec plene restituerint quicq̄d de
bonis ꝑceperint a p̄latꝫ mortuis di
missis uel vacatiōis tp̄e obueniēti/
bꝰ ut i. c. ꝗ. alr̄ato. B. Nō obstāti/
bꝰ p̄uilegijs uł ꝯsuetudinibꝰ. ex̄ de
elec. qꝛ sepe. li. 6. A. Ubi silr̄ dr̄.
Nō obstātibꝰ statutꝫ iuramēto ꝯfir/
matiōē sedis aplice aut alia q̄cūqꝫ
firmitate vallatꝫ. B. Item silr̄s
ꝓhibitio fit gnāliter de oibꝰ ecclijs
ne bona eaꝝ occupēt a p̄latꝫ q̄bꝰ
subsūt. seu ad q̄ꝝ custodiā ꝑtinēt.
A. Aut ab alijs q̄buscūqꝫ ꝑso/
nis eccliastič ad q̄ꝝ collationē or/
dinationē p̄sentationē seu custodiā
ꝑtinēt dignitates ꝑsonatꝰ prioratꝰ
uel ecclie vacātes. ut i. c. ꝗ. alr̄ato.
B. Nisi de spāli p̄uilegio uł ꝯsue/
tudine p̄scripta uł alia rōnabili cā
Alir̄ epi ⁊ supiores sūt suspēsi ab
ingressu ecclie. ⁊ alijs ab officijs
⁊ bn̄ficijs donec satisfecerint. ex̄ de
offi. or. pn̄ti. li. 6. A. Ibi etiā dr̄
Ubi ex p̄uilegio uł ꝯsuetudie seu
alia de cā rōnabili sibi aliq̄s p̄di/
ctoꝝ asserit bona cōpetē supdicta.
Hoc de illis bonis solū dꝫ itelligi q̄
solutꝫ debitꝫ si q̄ sint. ⁊ his q̄ fuerint
neccīa ꝓ seruitoribꝰ ⁊ mistris ac in/
cūbētibꝰ oneribusqꝫ ad nouos red/
ditus supportādis ꝯgrue reseruatī
ex ipsis repta fuerint supesse. B
¶ Indulgentie de ꝑcipiendis fru/ j
ctibus beneficiorū in absentia cō/
cesse personis nō ecclesiasticis uel
dignitatibꝰ sūt casse ⁊ irrite. extra
de rescrip. c. fi. li. 6. A. Istud. c.
ut pꝫ intuēti loq̄r de cōcessiōibꝰ fa/
ctis añ illā decre. ex inde ꝑo osten/
dit ꝙ nō sunt faciende. B
¶ Fructus iam ꝑcepti planū est 2
ꝙ alienari possūt. vide. ꝗ. alienatio
§. p̄ Sed ⁊ fructus qui debēt reci/
pi possunt locari etiam si sint de/
cime ⁊ alia. ex̄ de loca. vestra. Sꝫ
hec locatio nō extendit vltra tem/
pus vite locantis. quia clericus in
beneficio vsufructuario cōpar̄. 16.
q. 6. illud. A. Hec fuit opinio
Hoff. ut in sū. con. li. p̄. ti. 2. q. 2.
Sꝫ Inno. dic̄ ꝙ si locatio fit noie
ecclesie ⁊ vtiliter. successor tenet.
ex̄ de solu. c. p̄. et. 10. q. 2. h̄ ius. et
12. q. 2. q̄cūqꝫ suffragio. Secus si
inutiliter. Si aūt suo noie locauit
nō intēdēs obligare ecclesiā. nō te/
net successor. h̄ nec heres eiꝰ. s. ma
nutenē locationē q̄ terminata est
i vita locātis. Et iō subdit Inno.
Sic neqꝫ heres vsufructuarij nisi
inq̄ꝝtū ad eū ꝑuenit. ff. locati. si q̄s
domū. §. hic subiūgi. Et hoc verū
est i ministro uel p̄lato ecclesie. s.
ꝙ successor tenet habere ratū qō
factū est a p̄decessore. Sed in ca/
nonico p̄bēdario secus dicimus.
qꝛ ille nūqꝫ pōt locare p̄bēdā suā

ultra tēpus vite sue. lz de illa pos-
sit agē ꝛ cōueniri sic legitim⁹ ad-
ministrator. Dicit etiā ibi Inno. s
in. c. q̄relā. ex̄ ne p̄la. vi. suas. ꝙ cō-
tractus initus cū p̄lato ecclesie. nō
seruatis solēnitatib⁹ ipso iure nō
valet. seruatis vo solēnitatib⁹ va-
let. lz si contractus ecclesie sit in-
utilis possit petere restitutionē in
integrū. Hosti. etiā dicit ꝙ inq̄tū
pecunia versa est in vtilitatē eccle-
sie. ratū debet habere successor. ul'
reddere pecuniā. ar. extra de solu.
c. p̄. ut in sū. con. dicta. q. z. Hoc di-
ctum potest intelligi etiā si locatio
nō fiet nomine ecclesie. uel si fiat a
prebendario. al' locatio debet oio
rata esse. ut ex p̄dict̄ cōstare potest
B. De hoc vide. ͅ. locatio. §. fi.
3 ¶ Canonici ꝛ alij bn̄ficiati clici
q̄ diuinis officijs nō intersūt. nō pn̄t
pcipe q̄tidianas distributiōes. nec
valz ꝯsuetudo. A. s. ꝯria. ut i. c. ͅ.
alkato. B. al' nō faciūt eas suas
ꝛ tenēt ad restitutionē. nisi excuset
eos ifirmitas ul' iusta ꝛ rōnabilis
corpalis necessitas aut euidēs ec-
clesie vtilitas. ex̄ de clericis nō re.
c. p̄. li. 6. A. Ibi etiā subiūgit. in
distributiōib⁹ etiā p defūctoꝝ āni-
uersarijs largiēdis idē decernim⁹
obseruādū. B. Ad materiā istā
possūt ptinē ea que dicūt. ͅ. cleric⁹
p̄. §. fi. ꝛ clericus 4. per totum.

Beneficiū iij. qn̄ in-
iuste tenet'. Qui nō rite ꝯseqt'
bn̄ficiū aut dignitatē ut ait Ray. cū
nō intret p ostiū ē fur ꝛ latro. nec
habet viā salutis nisi resignando.
uel si ē dispēsabile petat dispēsatio-
nē ab eo qui pōt. ꝛ in vtroq̄ casu
agat pniam de cōmisso. Simile ē.
bn̄ficiū p̄. §. p̄. A. Idē in sū. con.
li. 3. ti. 26. q. 20. B
¶ An aliq̄s male possidet bn̄fi-
ciū ul' dignitatē. vtrū subditi teneāt' j
obedire ei. ul' debitores rn̄dere? Di-
cendū ꝙ lz in foro iudiciali mul-
tiplex esset rn̄sio. tn̄ in foro ꝯscie. si
q̄s sciat ꝙ possessor eccl'ie ul' digni-
tat̄ nō sit ver⁹ p̄lat⁹. certe nō tenet'
ei obedire nec soluere qd̄ dignitati
ul' eccl'ie debet. nec soluēdo liberat'.
ar. ex̄ de iure iur. etate. ꝛ de sen.
exco. inq̄sitiōi. A. Hoc veꝝ nisi q̄s
eēt p sniam iurꝫ ordine latā nec ap-
pellatiōe suspensā ꝯdēnat⁹. tūc. n. oz
obedire s̄m Hosti. ut i sū. con. li. 3.
ti. 13. q. 20. Et pōt eē rō. q2 solutio ul'
q̄d sit' ēnō ꝯtinet in se pctm̄. Et cū
dictis i hoc. §. con. Albricus. B
¶ Nūq̄d male possidēs absoluit z
ignorātes? Dicēdū ꝙ nō. ex̄ q̄ nō ē
p̄lat⁹. ex̄ de re. ois. ꝛ de re. dis. 6. pla
cuit. Tn̄ i casu isto illi nō piret. nō
q2 iste absoluē posset. s̄ p fidē quā
hn̄t i sacro. ex̄ de p̄sbytero nō bap.
aplicā. ꝛ ꝓpter iustā causā igno-
rantie. Sed tn̄ sanguis eoꝝ requi-
retur ab his qui gerebant se ut p̄-
latos. ꝛ ipsos q̄tū in se fuit perdi-
derūt. ar. ex̄ de offi. or. irrefragabi-
li. De h. ͅ. cōfessio 3. §. fi. A Con.
Albric⁹. Sz ut habet' i sū. con. li. p̄
ti. p̄. q. vlt̄. Hosti. sup. c. dudū. z.

de elec.videt̃ sentire cõtra.dicens.
Talis de cõsilio tenet̃ cõfiteri ⁊ nõ
de necitate. qa talis p̄sbyter vere
absoluit ex q̄ curã tenet q̄ diu pro/
babilis ẽ ignorãtia.⁊ ab eccl̃ia to/
lerat̃. Sz scíẽter nõ dz ad talẽ ire.
Et sic intelligit decre.ois. Ad hoc
facit. qz cois ignorãtia ⁊ toleran/
tia tribuit iurisdictionẽ nõ habẽti
etiã inhabili. ff. de offi. p̄to.l.bar/
bari⁹. Sz h̃ i hũanis i qb⁹ pcedit̃
f̃m hũanã opinionẽ. Sec⁹ in reb⁹
ɔscie.in quib⁹procedit̃ f̃m diuinã
v̾itatẽ.Unde nõ ver⁹ sacerdos nul·
laten⁹ põt absoluere.⁊ ei confessus
cum sciuerit tenet̃ reconfiteri.ut ⁊
tenet Inno.sup idem.c. lz referat
etiã aliã opinionẽ.⁊ ut pz i sũ.con.
in dcã.q.vlt̃.Hoc idẽ sensit Hosti.
in sũ.dũ dixit q̄ a tali decipiũt̃ aie
cũ nõ possit ligare nec soluẽ cũ iu/
dex nõ sit. ⁊ lz aie iustã causã ha/
beãt ignorãtie.tñ ac si amisse eẽnt
reqret̃ sanguis earũ ab ipsis. B

Bigamia.

Multis modis cõtrahit̃ bigamia. Prim⁹ q̇ int̃
alios p̄p̄e dr̃. est cũ q̇s successiue ⁊
diuersis tempoꝛib⁹ ⁊ duas habuit
vxores. ⁊ vtrãq3 cognouit. zi.q.i.
apiãt.z⁹ ẽ qñ diũsis tp̄ib⁹ hz pl̃es
vnam de iure.⁊ alteram de facto.⁊
vtrãq3 cognoscit.ex̃ eo.nup.Hic.n.
reputat̃ bigam⁹ nõ p̄pter sacri de/
fectũ.s3 p̄pt̃ intẽtiõis affectũ cũ ope
subsecuto.ut ibi dr̃.3⁹ qñ hz plures
eodẽ tp̄e vnã de iure.⁊ alterã de fa
cto uel ambas de facto. ⁊ cog̃scit
vtrãq3.ut dcõ.c.nup.uel coꝛruptã
de facto.3i.q.i.quõ.ex̃ de diuoꝛ.gau
dem⁹.ex̃ eo.a nobis. A .Istud.c
a nobis.meli⁹ facit. B .4⁹ qñ cõ/
trahit cũ vidua ab alĩo marito co/
gnita.3z.dis.seriati.⁊.33.dis.mari/
tũ.Sec⁹ aũt si relicta fuisset v̾go.
34.dis.c.fi.5⁹ qñ ɔtrahit cũ coꝛru/
pta a q̄cũq3 alio.siue ɔtrahat sciẽt̃
siue ignoꝛãter ⁊ eã cog̃scit.dis.34.
curãdũ. et.c.p̄cipim⁹.6⁹ qñ vxoꝛẽ
p̄pꝛiã cognoscit sciẽter uł ignoꝛãt̃
postq̄ cognita ẽ ab alio. dis.34.si
cui⁹.⁊.c.se.7⁹ qñ aliquis in oꝛdine
sacro cõstitut⁹.uel post factã p̄fes/
sionẽ in religione.de facto cõtra/
hit cũ coꝛrupta.ex̃ eo.a nobis.z⁊
q.i.q̄tq̄t. A .Idẽ etiã casus no/
tant̃ in sũ.con.li.º 3.º ti.3.q.io. B
C Qui v̾ginẽ defloꝛauit.⁊ postea
in vxoꝛẽ eã duxit.nũq̇d põt p̄mo/
ueri? R.º Sic.qz nõ diuisit carnẽ
suã in duas nec illa in duos.extra
eo.debitũ.z6.dis.acutius. ⁊ ar.ex̃
qui fi.sint le.tanta. A .Alij con/
tra.asserẽtes q̄ opoꝛtet q̄ mulier
sit v̾go tp̄e q̄ ɔtrahit̃ matrimoniũ
ad h̃ q̄ ɔtrahẽtes nõ incurrãt irre/
gularitatẽ.3z. dis.nemo.⁊ ex p̄ssũ
videt̃. 30.q.5.q̄lis.v̇.v̾go casta ⁊
despõsata in v̾ginitate ⁊c̃. Et hãc
opinionẽ tenet Hosti.ut in sũ.con.
li.º 3.º ti.3. q.5. Sz ut ibi patz p̄mã
tenet Ray. Tho. ⁊ Pe. ⁊ Goff.⁊
Ul.⁊ sic videt̃ coioꝛ ⁊ tenẽda. Et
ad ɔtraria dicũt q̄ dz eẽ v̾go.i.nõ
ab alio cognita. Dĩc etiã Ul. q̄ cũ
oĩa p̄cedẽtia legitimẽt̃ p sequens

mr̄imoniū.dcō.c.tāta.p̄sumit̄ vir/
go h̄ casu q̄si i v̄ginitate eēt desp̄o/
sata. Prima rn̄sio efficacior ē. Se/
cūda.n.aliq̄n nō tenet. Nā si deflo
ratio fuisset facta ab vxorato.p se/
quens mr̄imoniū cū deflorata nō
fit aliq̄ legitimatio.dcō.c.tāta. B
2 ¶ Quid si credit ɔtrahē cū v̄gine
⁊ iuenit corruptā? R. Nō pōt p/
moueri.cū sit marit⁹ corrupte. 32.
q.5. ille.15.q.i.c.fi. A .Meli⁹ fa/
cit.52.dis.q i aliq̄. Nec s̄m Ray.
excusat error nec violētia. Lex.n.
pmotiōis factū req̄rit nō volūtatē
dcō.c.fi.⁊.c.ille aūt. Idē Tho.Pe.
⁊ Hosti.ut i sū.con.li.3.ti.3.q 6.B
3 Quid si q̇s habuit vnā vxorē nec
cognouit.⁊ postea ducit aliā v̄gi/
nē ⁊ cog̃scit.⁊ ecōu̇so p̄mā cogno/
scit ⁊ nō secūdā? R. Nō repellit̄
a pmotiōe.ex̄ eo.debitū. A .Idē
dicas p eandē rōnē si aliq̇s ducat i
vxorē mulierē ab alio desp̄osatā ⁊
traductā nō tn̄ cognitā s̄m Ray.
Tho.Pe.⁊ Hosti.34.dis.c.vlt.⁊ in
sū.con.eo.ti.q.7. Sz iste casus est
clar⁹ ⁊ formalis.dci.c.debitū. B
4 ¶ Quid si marit⁹ accusat vxorē
de adulterio.⁊ pendēte accusatiōe
vir ad p̄ceptū eccl̄ie reddit debitū
vxori? R. s̄m Ray. Tho.⁊ Hosti.
Irregularis siue bigam⁹ censet̄.nā
irregularitas sepe contrahit̄ solo
facto. A . Idē i sū.con.eo.ti.q.9
Et addit Hosti. q̄ nō peccat in hoc
casu debitū nō reddēs cū vult pro/
moueri.q̄ vxorē repellit per exce/
ptionē ortā ex adulterio. Sz Ray
ait q̄ tenet̄ reddere cū nō debeat eā
spoliare possessione sui corporis vsq̄
ad sententiā.xi.q.i.quia res.8.q.4
nōne.p̄cipue cū hoc sibi p̄cipit̄ ab
ecclesia. Dictū Hosti.pōt teneri q̄n
maritus offert se statim pbaturū
cōmissū adulterium.ut infra octo
dies vl̄ circa.ar.c.solet.de sen.exco
li.6. Quidā tn̄ ut i dcā.q.9. patz
dicunt q̄ in hoc casu cognoscens
vxorē adulterā nō fit irregularis
cū nō agat s̄ poti⁹ patiat̄.s.q̄ cō/
pellit̄ a iudice. Sed p̄mo dictū p/
babili⁹ ⁊ tenendū videtur. B
¶ Quid de eo q̇ habuit vnā vxo/ 5
rē ante baptismū.⁊ aliā post bapti/
smū.vl̄ vtrāq̄ ante baptismū? R.
Irregularis est.dis.34.si quis vi/
duā. A Potius est.c.is q̇ viduā.
B .Et.26.dis.per totū. Siliter ⁊
qui ante baptismū dimisit vxorē
pp̄ter fornicationē postea accepit
eā. Nā per baptismū nō tollit̄ hec
irregularitas . ut clare patet per
Tho.i 4. dis. 27.lz irregularitas
homicidij tollat̄. ut. ī. homicidiū
4. §. p̄.i fi. A Idē respectu p̄mi
dicti.i sū.con.eo.ti.q.xi. Sz ⁊ secū/
dū dictū colligit̄ ex eadē rōne. B
¶ Quare bigamus nō potest p/ 6
moueri? R. Tres sūt cause. Pri/
ma pp̄ter defectū sacramēti.s.vni/
tatis ipsius.cū nō sit vn⁹ vni⁹.ex q̄
diuisit carnē suā in duas.26. dis.
acutius.ex̄ eo. debitū. Et hec est
prima ⁊ realis causa.de qua hic. ī
nūc dicemus. Secunda causa est
pp̄ē dignitatē ordinū.26.dis.vna.

et.c.vlt̃. Tertia est ꝓpter signũ in-
cõtinẽtie. di.8z.ꝓposuisti. V. Sz
ꝛ fortasse. Vñ ꝛ Ambro. Quõ
erit hortator viduitatis q̇ ipsa cõ-
iugia frequẽtauit? A Hoc habet
in dcõ.c.vna. B Ad itellectũ ãt
ꝑmeciãe nõ ꝙ i mr̃imonio attẽdit
duplex sacr̃m ꝓpt̃ duplicẽ ꝯiũctio-
nẽ q̃ ẽ i ipso. Prima ẽ ꝯiũctio aiorꝝ
Secũda corporꝝ. ꝑma sig̃t ꝯiũcti-
onẽ aie ad deũ. secũda sig̃t ꝯiũcti-
onẽ xp̃i ꝛ eccl̃ie q̃ fuit q̃si mr̃imo-
niũ initiatũ quidẽ in patriarchis ꝛ
ꝓphetis. ratũ in tp̱e gr̃e.s. in na-
tiuitate xp̃i. cõsumatũ in cruce. uel
ratũ in cruce. ꝛ cõsumabit in glo-
ria. Itẽ secũda cõiunctio sig̃t etiã
vnionẽ diuinitatꝭ ꝛ humanitatꝭ fa-
ctam in vtero ṽginis. z6. di. acu-
tius. de ꝯse. di.z. in xp̃o pater. ex̃
eo. debitũ. Cũ ergo tam cõiunctio
xp̃i ꝛ eccl̃ie ꝙ̃ vnio diuitatꝭ ꝛ hũa-
nitatis nõ sit nisi vnica. merito si-
gnificat i ꝯiũctiõe ꝑmi mr̃imonij.
Sz cũ q̇s transit ad secũdã rece-
dit ab vnitate. ꝛ sic nõ p̃ot signifi-
care dictã vnicã ꝯiũctionẽ. Et hãc
rõnẽ tãgit Aug⁹ i dcõ.c. acuti⁹. i fi.
A. Idẽ i sũ.con.li.3.ti.8.q.z. B
7 ¶ Utrꝝ liceat dispensare cũ biga-
mis? Quis diũsimode rñdeant.
mihi videt tenẽdũ qõ tenet Tho.
i 4. di.z7. dicẽs sic. Bigamie nõ
ẽ adiũcta irregularitas de iure nã-
li. sed de iure positiuo. nec iterũ est
de essentialib⁹ ordis ꝙ aliq̇s nõ sit
bigam⁹. pꝫ ex h ꝙ si aliq̇s biga-
m⁹ ad ordines accedat caracterẽ
recipit. Et iõ papa p̃ot dispẽsare in
tali irregularitate. Qõ aũt obijci
posset p̱ decre. ex̃ eo. nup̱. soluit Tho.
dicẽs. ꝙ p̱ illã decre. oñdit ꝙ eadẽ
ẽ difficultas dispẽsandi i illis q̇ de
facto cũ plurib⁹ ꝯtraxerũt. sic si de
iure cõtraxissent. nõ ꝙ subtrahat
ptãs dispẽsandi. Qõ etiã obijcit ꝙ
ꝯ doctrinã apl̃i dispensare nõ licet.
soluit dicẽs ꝙ h verꝝ ẽ ꝙ̃tũ ad ea q̃
sũt de iure nãli. ꝛ ꝙ̃tũ ad ea q̃ sũt de
nccitate sacr̃oꝝ ꝛ fidei. ꝛ i alijs q̃
sũt de institutione apl̃oꝝ. cũ eccl̃ia
hẽat nũc eãde ptãtẽ statuẽdi ꝛ desti-
tuẽdi quã tũc hẽbat. p̃ot p̱ eũ q̇ pri-
matũ i eccl̃ia tenet dispẽsari. h Tho.
Sz ꝙ̃uis possit. dicit ꝙ nõ licet qꝛ
nũꝙ̃ facẽt. nisi forte aliq̃ cã maxia
subeẽt. A. De h opiniões referũt i
sũ.con.eo.ti.q.iz. Sz cũ Tho.con.
Pe. ꝛ Al. ꝛ h videt tuti⁹. ar.c. h ẽ.
z4.q.i. B. Sz de ex̃o tenet ꝙ nll̃o
mõ p̃ot ut p̃oit Jo.an.p̱.c.i.eo.ti.li.
6. A. Silr de h recitãt opiniões i
dcã.q.iz. Sz h vr̃ veri⁹. ꝛ exp̱sse hr̃i
i.c. a nob. ex̃ eo. ꝛ dcõ.c. vnico. i 6. B
¶ Bigami iure coi nudati sũt oi p̱- 8
uilegio cl̃icali ꝛ additi foro scl̃ari
nõ obstãte ꝯsuetudie. ꝛ eis sb̃ pena
excoicatiõis inhibitũ ẽ deferre ton-
surã uel habitũ clericalẽ. ex̃ eo. cũ
altercatiõis. li. 6. A. Glo ibi dic̃
h itelligẽdũ de his q̇ facti sũt biga-
mi siue vere siue iterp̱tatiue i mino-
rib⁹. Sec⁹ si i maiorib⁹ ordinib⁹. B

Blasfemia

ꝑm Ambrosium est. uel cũ deo attribuitur qõ

ei nõ ꝯuenit. uel cũ ab eo remouet
qđ ei cõueuit. Hec tñ duo. s. affir-
matio ⁊ negatio nõ diuersificant
speciẽ blasfemie. A. Idẽ i sũ. con.
liᵒ 3ᵒ. ti. 34. q. 207. Sed Tho. 2ᵃ
2ᵉ. q. 13. arti. ꝑ addit tertiũ modũ
videlꝫ cũ attribuit creature quod
appropriat deo. B. Et ꝭm genꝰ
suũ est peccatũ mortale. quia re-
pugnat caritati diuine. Sed pos-
set cõtingẽ ꝙ blasfemia absq; deli-
beratione ⁊ ex surreptione ꝓcede-
ret. ⁊ hoc dupliciter. ꝑ modo ꝙ ali-
quis nõ aduertit hoc qđ dicit esse
blasfemiã. ut cũ aliquis subito ex
aliqua passione in verba cõtume-
liosa ꝓrumperet quorũ significa-
tionẽ nõ consideraret. tunc est pec-
catũ veniale. A. Hoc puto verũ
nisi hoc ei frequenter accideret ex
lata culpa eius nõ curando adhi-
bere remediũ. Lata. n. culpa equi-
ꝑat dolo. ff. depositi. l. quod ner-
ua. ⁊ in. c. ut animarũ. de consti. liᵒ
6ᵒ. B. 2ᵒ. modo qñ aduertit hoc
esse blasfemiã considerans sigñta
verborũ. ⁊ tunc nõ excusat a pctõ
mortali. sicut nec ille qui ex subito
motu ire aliquẽ occidit. A. Idẽ
in sũ. con. eo. ti. q. 208. Et puto a
mortali non excusari blasfemũ si
nõ recto animo moueat. lꝫ igno-
ret sua verba importare blasfemiã
Nam ut dicit. i. Corĩ. 14ᵒ. Si quis
ignorat ignorabit. ⁊ stultꝰ i culpa
sapiẽs erit i pena. 38. dis. q̇ ea. B
Hec Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 13. De blasfe-
mia i deũ ul i scõs q̄ ꝓꝑe dr̃ male-
dictio vide. ĩ. maledictio. §. 2ᵒ. ⁊ 3ᵒ.

CAbella. Uide. ĩ. pedagiũ
⁊ vide. ĩ. tallia. quia pro
eodem accipiuntur uel quasi.

CAlix nõ debet fieri de
vitro. ligno. ere.
ul auricalco. nec de crystal-
lo. aut lapide. sed tm̃ de auro ar-
gento aut stagno. de ꝯse. dis. i. vasa
⁊. c. ut calix. De ꝯsecratiõe calič. ⁊
an possit vendi vide. ĩ. ꝯsecratio 5ᵒ.

CAlumniari
quid sit. preuaricari. ⁊ ter-
giuersari. vide s̃. accusatio §. 4ᵒ.

CAnonica por
tio est illud quod ecclesia ꝓ-
pria debet recipere quãdo quis eli-
git alibi sepulturã. De qua vide. ĩ.
sepultura 3ᵒ. per totum.

CAnonicus. Ui
de
ĩ. prebenda. ⁊ s̃. beneficiũ.
⁊ infra symonia 2ᵒ. et 3ᵒ.

CAnoniçatio.
Nõ licet aliquẽ venerari ꝓ
scõ nisi fuerit canonicatꝰ auctorita-
te romane ecclie. ex̃ de reli. ⁊ vene.
san. c. ꝑ. In q̄ q̇dẽ canoniçatione. ꝑ
inq̇rit de vita eiꝰ q̇ canoniçãdus ẽ.
si fuit i laborib9 iustꝰ ⁊ multꝰ. si mo-
ribꝰ castꝰ ⁊ actibus strenuꝰ. Oportꝫ
n. presenti testificatione predicari
⁊ bone fame preconijs non taceri
61. dis. miramur. 12. q. 2. quatuor.

Et est maxime querēdū de simpli-
citate ꝛ hūilitate. ex̄ de p̄esūp. ex
studijs Itē queri solet an sustinu-
erit p̄secutiōes. 7. q. i. oīs q̄ geme-
bat. et. c. ibi. Et an illas sustinue-
rit cū caritate. i. q. i. vide ꝯtū. In-
quirendū est etiā de miraculis fa-
ctis in vita ꝛ post mortē. Porro de
martyribus nō fit tanta examina-
tio. sed querit tm̄ de miraculis. ꝛ
causa ꝓpter quā passi sunt. ar. de
conse. dis. 4. cathecuminū. et. c. ba-
ptismi vicē. His rite paractis potest
ad canonizationē ꝓcedi. A. Idē
in sū. con. li.° p̄. ti. 14. q. 25. vbi sub-
iungit. Ordinē ꝛ modū quo con-
sueuit curia romana ꝓcedere in ca-
nonizatione sanctorū perfecte po-
nit Hosti. ꝛ Goff. sup. c. audiuim⁹
ē. de reli. ꝛ vene. sanc. B

j ¶ Utrū liceat porrigere oratio-
nem ad aliquē nō canonizatum.
R.° ſm Inno. Non negamus q̄n
nō liceat porrigere p̄ces alicui de-
functo quē quis credit bonū virū.
quia dn̄s fidē orantis attendit. ſ;
facere ꝓ eo officiū uel p̄ces solē-
nes non licet. ut in p̄. §. dictum est
A. Con. Albricus. ꝛ Hosti. ut in
sū. con. eo. ti. q. 22. in fi. B

Caracter

Caracter ſm Dyo. est signū
sanctum cōionis fidei ꝛ scē
ordinationis datum a ierarcha.
Uel ſm modernos theologos Ca-
racter ē distinctio a caractere eter-
no impssa aīe rationali ſm imagi-
nē. configurans trinitatē creatam
trinitati creanti ꝛ recreanti distin-
guens a non figuratis scd̄m stati
fidei. Et q̄dē caracter nō imprimi-
tur per oīa sacramēta etiā noue le-
gis. sed solū per illa per que man-
cipatur q̄s ad aliquod sacramētū
spirituale exercendū. sicut est ba-
ptismus. confirmatio ꝛ ordo. Hec
Tho. in 4.° q. 4. A. Con. Albri-
cus. B. De caractere etiā ordi-
nis habes pla. j. ordo 3.° per totū.

Carcer

Carcer seu icarceratio
Utrum liceat
aliquē incarcerare uel detine-
re. R.° ſm Tho. 2.° 2.° q. 65. In bo-
nis corporis tria per ordinē con-
siderantur. primo quidē integri-
tas corporalis substantie. cui de-
trimentū affert per occisionē uel
mutilationē. 2.° delectatio uel q̄es
sensus. cui opponitur ꝟberatio. uel
aliud q̄libet sensū dolore afficiēs
3.° motus ꝛ vsus membrorum qui
impedit p ligationē uel incarcera-
tionē. Et ideo incarcerare aliquē
uel q̄litercūq; detinē ē illicitū. nisi
fiat scd̄m ordinē iusticie. aut ad pe-
nā. aut ad cautelā alicui⁹ mali vi-
tandi. ꝛ h̄ licet tm̄ iudici. Uerūtn̄
detinē hoīez ad horā ab aliq̄ ope il-
licito stati ꝑpetrādo. cuilibet licet.
sic cū q̄s detinet aliquē ne se p̄ci-
pitet. uel ne aliū feriat. Sz simpli-
citer aliū includē uel ligare. ad eū
ptinet solū qui hz vl̄iter dispōnē de
actib⁹ ꝛ vita alt̄i⁹. h̄ Tho. Nā ꝛ p̄-
uata psona h̄ faciēs ſm leges mor-
te punit. C. de p̄ua. carce. l. vnica.

CAritas. Utrū cari-
tas semel
habita possit amitti. R°. ꝫm
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 24. Caritatē possu-
mus tripliciter ꝯsiderare. ꝑ mō ex
pte spūs sci mouētis animā ad di-
ligēdū deū. ⁊ ex hac pte caritas in-
peccabilitatē hꝫ. qꝛ īposibile ē hec
duo simul eē vera. s. ꝙ spūs scūs
velit mouē aliquē ad actū caritatꝭ
⁊ ꝙ ipse caritatē amittat peccādo
Nā donū ꝑseuerātie cōputat̄ inter
bn̄ficia dei q̇b⁹ certissime liberant̄
q̇cūꝗ liberāt̄. ut dic̄ Aug⁹. in li°. de
ꝑdestinatiōe scōꝝ. 2°. mō pōt ꝯside-
rari caritas ꝫm ꝓpriā rōnē. Et sic
caritas nō pōt amitti. nisi id ꝙ pti-
net ad caritatꝭ rōnē amittat̄. vn̄ ca-
ritas nullo mō pōt peccare. sic̄ ca-
loꝛ nō pōt frigidare. sic nec iniusticia
nō pōt bonū facē. ut Aug⁹ dicit ī
li°. de sermone dn̄i ī mōte. 3°. pōt cō-
siderari caritas ex pte subi. qđ est
vertibile scđm arbitrij libertatē. ⁊
isto mō caritas vie amitti pōt. non
aūt caritas patrie. qꝛ ibi de⁹ ꝑ es-
sentiā videt̄ q̄ ē ipsa eēntia bonitatꝭ
1 ¶ Que sūt ex caritate diligēda?
R°. ꝫm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 25. Quatuoꝛ
sunt ut ait Aug⁹ in li°. de doctrina
xpiana. Unū qđ sup̄ nos ē. s. de⁹
secundū qđ nos sum⁹. tertiū quod
iux̄ nos est. s. ꝓxim⁹. i. hō uel ange-
lus. quartū qđ infra nos ē. s. coꝛ-
pus ꝓpriū. A. Idē in sū. con. li°.
3°. ti. 34. q. 216. Potest addi. Simi-
liter ⁊ corpus ꝓximi cui exhibere
debemus opera coꝛpalia caritatis

Math. 25. sed hoc pōt includi in
eo quod sup̄ dictū est. nos debere
diligere ꝓximū iuxta nos. B. Et
sunt intelligenda hoc oꝛdine. ꝑ ⁊ ꝑ
omnib⁹ deus. deinde debemus di-
ligere nosipsos. deinde proximū.
vltimo coꝛpus nostrū. Et tūc sub-
dit sic idem Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 26. Nō
est tn̄ de necessitate caritatis ꝙ hō
propriū coꝛp⁹ exponat pro salute
ꝓximi. nisi in casu quo tenetur ei⁹
ꝓuidere saluti. sed ꝙ aliq̇s sponte
se offerat pertinet ad perfectionē
caritatꝭ. A. Idem in sū. con. eo.
ti. q. 217. Et hoc vltimū debet in-
telligi quo ad salutem coꝛporeā.
quia quis nō obligat̄ exponere re-
gulariter propriū coꝛpus ꝓ coꝛpo-
re proximi sui. sed ꝓ salute anime
sic. cū anima ꝓximi incōparabili-
ter sit preciosioꝛ coꝛpore nostro.
24. q. 3. si habes. vnde ⁊ supra in
oꝛdine caritatis ꝓximū preponere
coꝛpori nostro. ⁊ Tho. 2ª. 2ᵉ. q.
33. dicit moꝛtaliter peccare q̇ quo-
cūꝗ timoꝛe etiā coꝛpoꝛalis moꝛtꝭ
omitteret ꝓximū coꝛrigere. qū ex
hoc verisimiliter ꝓuideret̄ eius sa-
luti. B. Et hic oꝛdo caritatꝭ sub
ꝑcepto ē. ut Tho. tradit 2ª. 2ᵉ. q.
44. A. Similiter etiā ē sub pre-
cepto ut diligam⁹ melioꝛes uł ma-
gis cōiūctos plus alijs. ut ibidem
dic̄ Tho. ⁊ ī sū. con. eo. ti. q. 218. B
¶ Utrū magis debeamus dilige- 2
re melioꝛes q̄ꝫ nobis cōiūctioꝛes.
R°. ꝫm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 26. Melioꝛi
q̇dē qꝛ est deo ꝓpinq̇oꝛ mai⁹ bonū

ex caritate debem⁹ velle.s.maiorē
gradū btitudinis.q2 ad caritatē p̱/
tinet ut velit iusticiā dei s̄uari.s̄m
quā meliores perfecti⁹ btitudinē
p̱ticipāt.s̄ tn̄ hō rōnabiliter magis
intense diligit cōiunctos.⁊ hoc tri/
plicit̄. p̄ quidē intēsiori affectu di/
ligit ad illud bonū ad quod diligit
eos.q̄ꝑ meliores ad maius bonū
2°. q2 inter cōiūctos aliqui sūt no/
bis ꝓpinqui scōm nālē originē.a q̄
discedē nō pn̄t.s̄ bonitas s̄m quā
aliq̄ appropinquāt deo pōt accede/
re ⁊ recedē.augeri ⁊ minui.⁊ ideo
possū ex caritate velle ꝙ ille qui
est mihi cōiūctus sit melior alio ⁊
sic ad maioris btitudinis gradū
peruenire possit.3°. quia pluribus
modis siue causis cōiūctos dili/
gimus.Nam ad alios nō habem⁹
nisi amicitiā caritatis.sed ad cō/
iūctos nobis habemus alias ami/
citias.scōm modū ꝯiūctiōis ipsoꝝ
ad nos.ut q2 aliquis est cōsangui/
neus uel ꝯiūx uel cōciuis uł ꝓpter
quodcūq3 aliud licitū.⁊ ita ex cari/
tate plurimis modis diligim⁹ ma/
gis nobis ꝯiūctos. A .Idē i sū.
con.eo.ti.q.218. Et ꝯclusio est ꝙ
meliores debem⁹ pl⁹ diligē.q2 h̄ iu
sticia diuina requirit.Math.12°.ibi
Que est mat̄ mea ⁊c̄.Sz possum⁹
optare ꝙ ꝓpinq̄ sint meliores. B
3 ¶ Utꝝ diligē iimicos sit de nccita/
te caritatꝫ.R°.s̄m Tho.2°.2e.q.25.
Dilectio iimicoꝝ tripl'r pōt ꝯsidera/
ri.p̄ mō ut diligāt̄ iq̄ꝫtū iimici.⁊ h̄
ē diligē malū alt̄ꝰ.2°. mō q̄ꝫtū ad
naturā.⁊ sic i vl'i.⁊ sic dilectio iimi/
coꝝ ē de nccitate caritatꝫ.ut.s.aliq̄s
diligēs deū ⁊ ꝓximū ab illa gn̄āli/
tate iimicos nō excludat.3°.mō pōt
ꝯsiderari i spāli.ut.s.aliq̄s i spāli
moueat̄ motu dilectiōis ad iimicū
⁊ illud nō ē de nccitate caritatꝫ uł sa/
lutꝫ absolute.q2 nec moueri motu
dilectiōis i spāli ad q̄slibꝫ hoies sin/
gulariter ē de nccitate caritatꝫ nisi
scōm p̄parationē ai.ut.s.hō hēat ani/
mū p̄paratū ad hoc ꝙ i singulari ini/
micū diligēt si nccitas occurreret.
Sz ꝙ absq3 nccitatꝫ articulo dili/
gat p̱tinet ad caritatꝫ p̱fectionē. A
Idē i sū.con.li°.3°.ti.34.q.213. B
4 ¶ Utꝝ sit de nccitate caritatꝫ ꝙ hō
iimico sig̃ uł effect⁹ exhibeat dilecti/
onis. R°. s̄m Tho.2°.2e.q.25. Sic
hō i coi tenet̄ diligē ⁊ nō i spāli nisi
scōm p̄parationē ai.ut nūc dictū ē.ita
sig̃ ⁊ effect⁹ dilectiōis q̄ i coi ꝯsueue/
rūt ꝓximo exhiberi tenet̄ etiā iimicis
exhibē.puta cū aliq̄s orat ꝓ oīb⁹ fi/
delib⁹ uł ꝓ toto ꝓplo.uł cū aliq̄d bn̄/
ficiū ipēdit toti coicati.tūc etiā h̄ ini/
miq̄ exhibē ē de nccitate p̄cepti.⁊ cō/
trafacē p̱tinet ad liuorē vindicte.
Spālia vero bn̄ficia uł dilectiōis
sig̃ q̄ q̇s exhibet p̱ticularit̄ aliq̄b⁹ ꝙ
exhibeat iimiq̄ nō ē de nccitate.nisi
scōm p̄parationē ai.ut.s.iuuet̄ i arti/
culo nccitatꝫ scōm illud ꝓu̇.25°.Si
esurierit iimic⁹ tu⁹ ciba illū ⁊c̄. Sz
h̄ facē p̄ter nccitatꝫ articulū p̱tinet
ad p̱fectionē caritatꝫ p̱ quā aliq̄s
cauet nō solū vinci a malo.s̄ vult
vincere i bono malū.q2.s.nō solū

cauet ne ꝓpter iniuriã illatã ꝯtrahat
ad odiũ. sed etiã intendit inimicũ
ad suũ amorẽ ꝯtrahere. A. Con.
his Pe. ut i sũ. con. eo. ti. q. 214. B
5 ¶ Utrũ inimicis veniã petentib⁹
teneamur remittere. R. ſm Pe. 3.
sniarũ. Ex iniuria uel dãno dato
alicui solent in eo cui fit tria oriri.
s. rancor i affectu: signa rancoris
in effectu. ⁊ actio iuris cõtra iniu-
riantẽ. Primũ tenet hõ remittere
imo nũq̃ i corde hr̃e. A. Math.
18. ibi. Sic ⁊ pater meus ⁊c̃. B
Secundũ tenet homo remittere
veniam veraciter petenti. i. parato
emẽdare scd̃m facultatẽ suã. de q̃
potest intelligi qđ dicitur Luc. 17.
Si reuersus fuerit ad te dicẽs. pe-
nitet me. dimitte illi. imo etiã si nõ
petat. ut in ꝓximo. §. dictũ est. A
Istud imo. nõ videt dictũ Pe. ut
põt colligi ex habitis i sũ. con. eo.
ti. q. 215. sed potius eius dicto ad-
uersat. Et cũ hoc dicto con. Al-
bricus. ut nõ debeat expectari peti-
tio. ⁊ istud videt verius. Nã si nõ
debet rancor teneri in corde. simi-
liter nec ab extra ostẽdi in ope. qr
nõ solũ a malo ſ etiã ab omni spẽ
mali abstinẽdũ est. i. Thesal. c. fi.
B. Sed tertiũ nõ tenet remittere
nisi ille satisfaciat ꝓ posse. ut. c. si q̇s
contristatus. 90. dis. ⁊. nõ. in. c. ad
aplice, de re. iu. li. 6. ⁊ i remissioni-
bus dictoꝝ iuriũ. ⁊ ex̃ de male. in-
notuit. cũ cõcordantijs ibi positis
A. Hoc satis claꝝ est. qr legitime
põt peti estimatio iniurie etiã vltra
interesse rerũ. ex̃ de imu. ec. qm̃. li.
6. nisi ex ħ oriret ꝓpõderãs scan-
dalũ respectu salutis aĩe uel corpo-
ris. qr in ordine caritatis hec pre-
ferenda sunt. ut potest constare ex
dictis s̃. §. ꝓ. B
¶ Utrũ opa bona extra caritatẽ 6
facta aliquid valeãt. R. ſm Ray.
Quis nõ valeãt directe ad vitam
eternã. tñ valent ad alia q̇nq;. ꝓ. s.
ad tolerabili⁹ iudiciũ futurũ perfe-
rendũ. de pe. dis. 3. si quis aũt. A
Ricardus sup 4. sniaꝝ. dis. 15. dicit
q̃ bonũ ⁊ pnia acta in mortali sic
non valet ad obtinẽdũ regnũ. ita
nec ad remissionẽ penaꝝ. qr ꝓpter
illud non minuet pena ꝓ peccatis
ꝓorib⁹ debita. ſ bene minorẽ penã
sustinebit i inferno. qr interim dũ
facit illud bonũ cauet a malo. q̃x
occasione si faceret. ampli⁹ puni-
retur. Et ita dicit intelligendũ di-
ctũ asserentiũ minorẽ penã susti-
nendã ꝓpter bonũ sine caritate fa-
ctũ. Sed contra hoc videt qđ le-
gitur in vita patꝝ q̃ cuidã sancto
patri reuelatũ ẽ de quodã q̇ ꝓpter
luxuriã exclusus est a paradiso q̃
ꝓpter abũdãtes elẏas quas facie-
bat liberat⁹ est ab incendio ignis.
B. 2. ad tpalẽ prosperitatẽ. de pe.
dis. 3. cauendũ. 22. q. 2. si q̃libet.
3. ad hoc q̃ q̇s citius illustret ad
penitentiã. de pe. dis. 5. falsas. in fi.
4. ad assuefactionẽ bonoꝝ ope-
rũ. sic faciebat olim btũs Johes
de cõsc. dis. 4. nõ regenerabant. 5.
qr diabolus nõ habet in eo tantã

ptātē quantā hr̄et si bona opa non
faceret. sicut Greg refert in dialo-
go. li. 3. c. 7. de iudeo qui signat⁹
erat signo crucis q̄ demones non
potuerūt ei nocere. A. Aduertē-
dū tm̄ q̄ remuneratio q̄ fit p talib⁹
opib⁹ f̄m Ric. i loco p̄allato. nō ē
ex debito iusticie. s̄ solū ex dei cle-
mētia. forte iō q̄ qui ex ꝯtumacia
contra deū meret̄ sui pditionē quō
pōt extrinsec⁹ aliquid mereri? B
Utꝝ hō possit deo satisfacē p opa ex
caritatē facta hēs. ī. satisfactio. §.
xi. Et plura de caritate hēs i se. §.
C Utrū opa extra caritatē exn̄tiū
vnq̄ valeant. R. f̄m Ray. Opa
viua q̄ facta fuerūt i caritate mor-
tificāt p sequēs mortale pctm̄. ꝛ si
vera sequat̄ pn̄ia reuiuiscūt. Illa
vero que nūq̄ viua fuerunt. puta q̄
in pctō mortali facta sūt. viuē nō
pn̄t q̄ mortua nata fuerūt. Versus.
Illa reuiuiscunt q̄ mortificata fu-
erūt. Viuē nō pn̄t q̄ mortua nata
fuerūt. Con. Tho. i 4. dis. 23. A
Predictum dixit Ray. i ti. de pe. ꝛ
re. §. Itē circa idē q̄rit. Tho. etiā
i 3. pte. q. 89. arti. 5. et. 6. B. De
confessiōe facta ex caritatē vide. ī.
cōfessio p̄. §. 3. Utꝝ occasiōe reli-
gionis sint p̄termittenda opa ca-
ritatis in parentes. vide. ī. religio
p̄. §. 3.

Casus episco-
pales. Illos casūs a quib⁹
nō pōt absoluē sacerdos parochi-
alis. vide. ī. cōfessor p̄. §. p̄.

Cathecismus
ꝛ exorcismus. Utrū cathecismus
conuenient̄ debeat p̄cedere baptis-
mū. R. f̄m Pe. in 4. sic. Nā in ba-
ptiçando req̄ri oportet ea que sunt
de nccitate fidei. que sunt tria. s. fi-
dei susceptio. ꝛ eiusdē pfessio. ꝛ ipsi⁹
obseruatio. Et pp̄ter hec tria cathe-
cismus īuentus ē. q̄ in eo fit istru-
ctio ad fidei susceptionē. fit etiam
respōsio ad fidei pfessionē. ꝛ pro-
missio ad fidei obseruationem. Et
q̄ adultus p se credere ꝛ promit-
tere pōt. requirunt̄ hec ab eo p se
ipsum. In puulo vero requirunt̄ p
vicariū. s. p patrinū qui in psona
puuli respōdet Credo. Et sicut dic̄
Tho. duplex potest eē sensus. Un⁹
credo. i. ego puulus qn̄ ad pfectā
etatē veniā credam. uł credo. i. ego
patrinus operam dabo q̄ iste cre-
dat. A. Iste sensus ē magis cō-
ueniens. Nam tenentes ad baptis-
mū fideiussores fiūt suscepti. de ꝯse.
dis. 4. vos añ oia. B. Nec ē icon-
ueniens q̄ patrinus pro puulo p-
mittat. q̄ de illis ad que oēs tenen-
tur. vnus aliū obligare potest. Se-
cus aūt in his ad que oēs nō tenē-
tur. Et si dicis q̄ patrinus sic ob-
ligatur ad instruendū puulum de
fide. Rn̄det Tho. q̄ nō est ibi ma-
gnū piculū q̄ntum ad modernū tē-
pus. q̄ ꝛ parētes pueri sūt xp̄iani
ꝛ inter xp̄ianos nutriunt̄. Secus
autē erat in p̄mitiua eccl̄ia q̄ tūc
diligentior cura habenda erat. Et

filiꝰ nūc eēt si pentes pueri eēnt suspecti de ifidelitate. uel si puer inter infideles cōuersatꝰ esset. A. Idē etiā eēt si parētes eēnt suspecti i moribꝰ. Nam suscipiētes de baptismo sūt fideiussores nō solū fidei s; etiā morū. vñ i dcō. c. vos. eis dr̃. Iō sp eos admonete ut castitatē custodiant. iusticiā diligant. caritatē teneant. Añ oia symbolū ⁊ orōnē dñicam etiā vos ipsi tenete ⁊ illis q̃s excepistis ostendite. Dicta etiam in hoc. §. notantur in sū. con. li.° 3.° ti. 24. q. 42. B

¶ Sz ad q̃d pdest exorcismꝰ? R.° sm Pe. ⁊ Tho. 14.° dis. 6. Habet effectū in corpe ⁊ i aīa. qz minuit potestatē demonis. ne possit tantū in hoie sicut prius. ne baptismū ⁊ alia bona ipediat. Sz pdicta ptās totaliṫ in baptismo tolliṫ. sic Pharao priꝰ flagellatꝰ ē ꝑ p̄lo nō egresso de egypto. ⁊ postea totaliṫ in mari rubro. qđ ē figura baptismi. submersus ē. A Idē i sū. con. eo. ti. q. 43 vbi etiā dr̃ ꝙ circa hūc effectū cathecismi pl'es fuerūt opiniōes. Sz qđ dictū ē meliꝰ videṫ. B. Quid significent sacr̃alia alia q̃ fiunt añ baptismū i cathecismo. vide s. baptismꝰ 6.° §. 3.° Per cathecismū ipediṫ mr̃imoniū cōtrahendū. j. ipedimētū 6.° §. 2.°

Autio.

Noie cautiōis qñ simplr̃ pōiṫ itelligiṫ nuda pmissio. Sz per cautionē idoneā siue sufficiētē itelligiṫ fideiussoria uel pignoraticia. ut notaṫ ex de pigno. cū ɔstet. A In glo. B. De hac vide s. absolutio 4.° §. fi. A. De h etiā dr̃ s. absolutio p. §. 17.° i additiōe. B

Ecitas mentis.

Utrū cecitas mētis sit peccatū. R.° sm Tho. 2.° 2.° q. 15. Greg. 31.° moraḷ. ponit cecitatē mētis inṫ vitia q̃ causanṫ a luxuria. Ad cuiꝰ vitij itellectū ē sciendū ꝙ pncipiū itellectualis visionis ē aliqđ itelligibile pncipiū p qđ hō itelligit alia cui q̃dē intelligibili pncipio mens hois pōt itendē. Et ꝙ ei nō intēdat pōt duplr̃ ɔtingē. Añq̧ q̃dē ex h qz hz volūtatē spōtanee se auertētem a ɔsideratiōe talis pncipij. sm illud ps. Noluit intelligē ut bñ ageret. Alio mō p occupationē circa alia. que mag̃ distrahunt quibꝰ ab inspectiōe hꝰ pncipij auertitur. sm illud ps. Supcecidit iguis. s. ɔcupiscentie. ⁊ nō viderunt solem. Et vtroq̧ mō cecitas mentis ē pctm̄. Sed qñ est ex naturali defectu. ut i amētibꝰ nō ē pctm̄. A. Idē i sū. con. li.° 3.° ti. 30. q. 209. B

Ensura ecclesiastica.

Noie cēsure tria cōphendunṫ. s. inṫdictū. excoicatio. ⁊ suspensio. ex de v̄bo. sig̃. q̃renti. Et de singulis hor̄ vide. j. in vocabulis pprijs. ut. j. excoicatio. ⁊. j. inṫdictū. ⁊. j. suspensio.

Essatio a diuinis

Cessatur quãdoq̧ in aliq̃ ecclesia
a diuinis ꝓpter iniuriã uel offensam
alicui de ecclia uel ecclie factã. Et
tũc posito ꝙ etiã aliq̃s de canonicis
q̇ statuerunt cessationẽ a diuinis ibi
celebraret nõ icurreret irregulari/
tatem. qꝛ nõ ẽ inẽdictũ ordinariũ.
ut dic̃ Inno. ex̃ de appel. dilectꝫ fi/
lio decano. Et nõ dꝫ cessari a diuinis
ꝑ capitulũ collegiũ uel aliquẽ cõ/
uentũ alicuꝰ ecclie. nisi vocatꝫ oibꝰ
ꝓut sũt vocandi ad electionẽ. ⁊ nisi
deliberatione habita diligenti. ⁊ pꝰ
hec requisito uel clerico uel laico
cuiuscũq̧ dignitatis aut cõditiõis
uel statꝰ ꝓpter cuiꝰ iniuriã uel offen/
sam videtur cessatio facienda. ꝙ
iniuriã uel offensam emẽdet. ⁊ si no/
luerit emendare nõ poterit cessari.
Qꝛ si ꝓcedat̃ p̃dcõ mõ ⁊ cesset̃. ex
tunc tam ꝑs eoꝝ q̇ cessant. q̃ eiꝰ ꝯ
quẽ cessat̃. j. vnũ mẽsem ꝑ se uel ꝑ
ꝓcuratorẽ cõtinuatꝫ diebꝰ ad sedẽ
aplicã tenẽt̃ se p̃ntare. A. Immo
iter arripe. ut ĩ textu. j. allẽato. vbi
etiã pꝫ ꝙ debẽt ita cõtinuare. ut q̃
cito cõmode poterũt se aplico con/
spectui repñtent. B. cum actis ⁊
munimẽtis negocij. nisi ꝑ ꝯcordiã
ĩfra dictũ tẽpꝰ cessaret ipsa cessatio.
Et sic ꝑtibꝰ veniẽtibꝰ. uel vna ⁊ nõ
altera veniẽte. ꝑs culpabilis puniat̃.
Et nihilominꝰ si ꝑs q̃ cessauit non
veniret nec mittẽt. nõ seruabit̃ ces/
satio nec valebit. extra de offi. oꝛ.
q̃uis. li. 6. A. Ibi dr̃. Parte ĩsuꝑ
a diuinis cessante supra scripta tam
in cessando q̃ ĩ veniendo seu ĩ mit/
tendo ad sedẽ aplicã nõ seruante.
nõ seruet̃ ipsa cessatio. ꝭ ea nõ ob/
stãte ut priꝰ ĩ ipsa celebret̃. Et con.
p̃dictis Albricus. B
¶ Qui volũt cessare a diuinis debẽt j
causam idoneã cõscribere ĩ instru/
mento publico uel patentibꝰ litteris
cũ autenticis sigillis. A. s. ꝓprijs
qñ hoc collegiũ facit. uel cũ vno si/
gillo vnius alterius autentici. ut ĩ
textu. j. allegato. B. Et assigna/
re illi ꝯ quẽ cessare intẽdũt. Qꝛ si hͦ
p̃termiserit uel cã nõ fuisset inuẽta
canonica. restituẽt oĩa q̃ tp̃e cessati/
onis ꝑceperũt de ecclia illa vbi ces/
satũ est. ⁊ q̇ ꝑ illo tp̃e debent̃ eis de
ecclia nõ ꝑcipient. ⁊ ei ꝯ quẽ cessa/
uerũt. de dãnis ⁊ iniurijs satisfaciẽt.
Si vero causa fuerit iudicata cano/
nica. tunc illi qui occasionem de/
derunt condẽnandi sunt ad ꝺ̃ int̃/
esse canonicis. Et ad certã quanti/
tatem taxandã ipsi ecclesie in qua
cessatum est. conuertendã in cultũ
diuinũ. extra de offi. oꝛ. si canonici
li. 6. A. Ubi patet ꝙ dicta quã/
titas taxat̃ suꝑioris arbitrio. B
¶ Qui ad aggrauationem cessa/ z
tionis imagines crucis. btẽ virgi/
nis ⁊ alioꝝ sanctoꝝ irreuerenter
tractant. ꝓsternunt vꝛticis. uel spi/
nis supponunt. uel aliquid huius/
modi faciunt. reprobantur. ⁊ gra/
uiter sunt puniendi. extra de offi. oꝛ.
si canonici. li. 6. Qualiter genera/
lem cessationẽ a diuinis religiosi te/
nentur seruare. vide. j. interdictũ
h. §. pꝰ. qui incipit. Cũ sententia.

CImiteriū habet eādē
imunitatem quā ecclesia
quo ad oia capitula. que vide. ī.
emunitas ecclesie ⁊ emunitas cō-
fugientiū. Et hoc ꝑterq̄ in duob⁹
casibus. s. ꝙ nullus mortu⁹ debet
in ecclesia sepeliri. ut. ī. emunitas
ecclesie. §. 2°. ⁊ ꝙ laici in choro eē
nō debēt. h̄ Ray. ⁊ Hosti. A. Idē
in sū. con. li°. ꝑ. ti. 14. q. 6. B
¶ Cimiteriū pollutū esse censetur
qn̄ ecclesia est polluta effusione sā-
guinis uł seminis. Dico si sit cōti-
guū ipsi ecclesie. Et anteq̄ recōci-
liatū sit nō debet in eo aliqs sepeli-
ri. Secus si cimiteriū ipsū esset re-
motū ab ecclesia. Sed econuerso
polluto cimiterio nō est polluta ec-
clesia. ne minus dignum trahere
videaᵗ ad se magis dignū. ex̄ de ɔse.
ec. si ecclesia. li°. 6°. Et non est ci-
miteriū vnū sꝫ plura qn̄ paries est
in medio licꝫ sit ibi porta. A. s. q̄
itur de vno ad aliud vt in ꝑallega-
to. c. B. Un̄ vno violato nō ē vio-
latū alteꝝ. ut in dcō c. Circa cōse-
cratione cimiterij vide. ī. cōsecra-
tio 4°. §. ꝑ. et. 2°.

CLauis prout hic su
mitur est po
testas ligādi atq̄ soluēdi. q̄
ecclīastic⁹ iudex dignos debet re-
cipē ⁊ indignos excludē a regno
ut patet 4°. sniaꝝ. ⁊ per glo. Iero.
sup Math. 16. A. Ray. ꝓo dicit
ꝙ claues hic dicūtur sciētia discer
nēdi inᵗ pctm̄ ⁊ pctm̄. ⁊ ptās ligā-
di atq̄ soluēdi. dis. 20. §. ꝑ. Pe. ꝓo
ut in sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 171. dicit
ꝙ clauis ē q̄dā ptās spūalis supnā-
liter a deo data ⁊ infusa. non inata
nec acq̄sita. He oēs tendūt ad idē.
sed vna magis declarat aliā. Diffi-
nitio. n. Ray. ōndit ꝙ ptāti debet
ānecti snia. Ista ꝓo Pe. indicat a
quo est hec ptās. B
¶ Quot sūt claues? R°. ꝭm Tho.
in 4°. dis. 18. Quia ꝑ clauē ut nūc di-
ctū ē. iudex dꝫ dignos recipe. ⁊ in-
dignos excludē. idiget iudicio di-
scretiōis q̄ idoneitatē iudicet. ⁊ idi-
get ipo actu receptiōis. ⁊ ad vtrāq̄
eoꝝ ptās quedā seu auctoritas re-
qriᵗ. Et scōm h̄ due claues distin-
guūᵗ. Una q̄ꝝ ꝑtinet ad iudiciū ei⁹
q̄ absoluēd⁹ est. Alia ad ipsā abso
lutionē. Et he due claues nō disti-
guūᵗ i eēntia auctoritatꝫ. qꝛ vtrūq̄
sibi ex officio cōpetit. sed ex cōpati-
one actus q̄ꝝ vn⁹ aliū suppōit. Nā
clauis que dᵗ ptās ligādi ⁊ soluē-
di imediate apit. h̄ q̄ dᵗ scia discer-
nēdi. ōndit cui apiēdū sit ꝑ illā. De
his clauibus hēᵗ. dis. 20. §. ꝑ. A
Sꝫ ut pꝫ i sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 172.
Ray. dic. Credo veri⁹ eē ꝙ nō ē nisi
vna clauis q̄ est ptās siue iurisdi-
ctio. dicūᵗ tn̄ pł'aliᵗ claues ꝓpᵗ plu-
res ei⁹ effect⁹ q̄ sūt ligare ⁊ soluere
claudē ⁊ apire. ad istar clauis māł.
Et ꝙ alicubi iueniᵗ scia ɔiūcta ptā-
ti. nō ē ideo ꝙ scia sit clauis. sed qꝛ
necessaria est potestatē habēti. sicut
lucerna in tenebris ambulanti. ne
ał sequaᵗ quod ait dn̄s Math. 15°.

Si cecus cecum ducit rc. Con. Pe. dicens. In sole potentia liq̄faciendi ⁊ idurandi vna ē i radice ⁊ due i effectib⁹. Sic vna tm̄ est clauis i radice. ƀ due i effectib⁹. B

2 ¶ Harū clauiū seu hui⁹ clauis vs⁹ ē ad apiendū ⁊ claudēdū ſm Pe. sicut ⁊ clauis materialis. ƀ differenť q2 clauis materialis ꝑ ⁊ ꝑncipaliť est ad claudendū. ⁊ ex ꝯñti ē ad apiendū. Clauis ꝟo spūalis ecōtra ꝑ ē ad apiendū ⁊ secūdario ad claudendū. A. Et ſm eundē Pe. ista clausio fit tripliciter. Uno mō q̄ ad culpā nō absoluendo ab ea. Alio mō q̄ ad penā sensus ligādo tpali pena. 3°. mō q̄ ad penā dāni p sniam excoicatiōis ut in sū. con. eo. ti. q. 113. Idē etiā pōt itelligi de alijs censuris. ex de ꝟbo. sigl. q̄renti. ⁊ s̄. cēsura. Et ut p3 i sū. con. eo. ti. q. 112. diċ idē Pe. ꝙ ptās ligādi atq3 soluēdi integrať ex duobus. s. ex ptāte ordinis. ⁊ ex ptāte iurisdictiōis. Iurisdictio enim dat materiā. prima ḡ ptās clauis est essentialiť. secūda accidētaliť. B

3 ¶ Soli sacerdotes hn̄t claues. q2 ſm Tho. i 4°. dis. 18. et. 19. solis sacerdotib⁹ data ē ƀ ptās a dn̄o. vbi ait. Quoꝝ remiseritꝭ pctā rc. Joh. 20. Nec obstat ꝙ soli Petro dictū ē: Tibi dabo claues regni celoꝝ. Math. 16°. q2 illud fecit dn̄s ad demōstrādū ecclesie vnitatē ut oēs a Petro ⁊ successorib⁹ suis acciperēt sue ptātꝭ originē. 24. q. i. q̄cūq3 ⁊. c. loq̄ť. Et l3 oēs sacerdotes habeant ptātē clauiū q̄tū ad ordinē. non tn̄ hn̄t vsū ptātis. q2 deficit eis iurisdictio q̄ mistrat materiā. vn̄ q̄ non h3 iurisdictionē sup subditos pōt dici ꝙ q̄tū ad ƀ nō h3 vsū clauiū. Sed tn̄ sacerdos mal⁹ q̄uis sit grā ꝑuat⁹ nullo mō ꝑuatur vsu clauiū i q̄ ipse nō est agēs ꝑncipale ƀ instrumētale. ƀ Tho. siliť Pe. ⁊ Ray. A. Hoc itelligiť de sacerdote ab eccl'ia non absciso. q̄ lic3 sit malus tn̄ vtiť clauib⁹ instrumētaliť. i. loco dei. ut i sū. con. li°. 3°. ti. 34 q. 114. et. 115. vbi etiā oīa ꝑdcā notanť. De hoc. j. §. se. B

¶ Utrū scismatici. heretici. excōmunicati. suspensi. degradati habeant vsum clauiū. R°. ſm Tho. in 4°. dis. 19. Habent quidem vsum in se quantū ad essentiā. sed talis vs⁹ impeditur ex defectu materie. quia talibus ecclesia subtrahit subditos uel simpliciter uel ad temp⁹. vnde quantū ad hoc priuati sunt vsu clauiū. A. Con. Pe. ut in sū. con. eo. ti. q. 116. B 4

¶ Quid operetur vsus clauium? 5
R°. ſm Tho. ⁊ Pe. vbi s̄. Operať instrumentaliť. disponēdo ad gratiam ⁊ iustificationē. non aūt principaliter ⁊ imediate ipsam gratiā ⁊ iustificationē efficiendo. quia hoc est solius dei. Sed sicut ad mūdationē originalis in baptismo valet ablutio. ita ad emundationē actualis valet absolutio. A Idem in sū. con. eo. ti. q. 117. vbi additur ſm Tho. Q2 si an̄ absolutionē sacerdotꝭ

aliqs nõ fuisset pfecte dispositꝰ ad grãm suscipiendã. in ipsa cõfessiõe ꝛ absolutiõe sacr̃ali grãm cõseqret si obicẽ nõ poneret. Idẽ Pe. ꝛ addit. ꝙ sufficient contrito datur ibi augmentũ gratie. B

6 ¶ Qualiter p claues sacerdotes dicant soluere uel ligare? R°. ſm Ray. Tribꝰ mõis. ꝓ ligãt ꝛ soluũt i. ostendũt aliquẽ ligatũ uel solutũ a deo. Vñ dñs Luc. 17°. leprosos p se priꝰ mũdauit. deinde ad sacerdotes misit q̃ꝝ iudicio ostẽderẽt mũdati. A. Immo videt ꝙ nõ solũ oñdant absolutũ. sed etiã absoluãt istrumẽtalit tñ. ut s̃. §. pximo. Nã lꝫ vera ꝯtritio resuscitet pctõrẽ. remanet tñ adhuc ligatus. donec si põt sacerdoti se pñtet. ꝛ ab eo fuerit absolutꝰ. Nã ꝯtritio ab hac obligatiõe nõ põt liberare. de pe. dis. i. non põt. ꝛ de pe. ꝛ re. c. ois. Unde ꝛ dñs laçarum ab eo resuscitatũ dedit discipulis absoluẽdũ. Joh. xi°. B. 2°. soluũt qñ a pctõ sacr̃aliter absoluũt. ꝛ ligãt ad pniam pagẽdã A. In sũ. cõ. eo. ti. q. 118. vbi h̃ ponũt. dr̃ ꝙ 2ꝰ modꝰ ligãdi ẽ cũ satisfactionẽ pnie iponũt penitẽtibꝰ. soluẽdi ṽo cũ aliqd dimittũt. uel p eã purgatos ad sacroꝝ coionẽ admittũt. B. Vñ Leo papa. Xp̃s hãc ꝑpositis eccľie tradidit ptãtẽ. ut cõfitẽtibꝰ pnie satisfactionẽ darẽt. ꝛc̃. de pe. dis. i. multiplex. 3°. ligant uel soluũt p excoicationẽ. Et ad istos oẽs modos põt ꝯuenire illud. Quõcũqꝫ solueris sup terram. ꝛc̃. quod locũ habet cũ sacerdos iuste iudicat ligando uł soluẽdo. A. Oia ꝑdicta pleniꝰ habẽt i sũ. con. dcã. q. 118. B. De q̃ mã ꝙtũ ad excoicationẽ vide s̃. absolutio ꝛ. j̃. excoicatio p totũ. De absolutione pctõꝝ ꝛ pnia vide s̃. absolutio 6°. ꝛ. j̃. cõfessor. ꝛ cõfessio p totum. ꝛ. j̃. pnia p totũ. ꝛ. j̃. pctm̃ p totũ. Et ꝑdictã expositionẽ ligãdi ꝛ soluẽdi hẽs. j̃. sacerdos. §. ꝑ.

Clericus j.

1° coiẽ. Ad hꝫ ꝙ qs sit vere cľicꝰ nõ sufficit ꝙ sit litteratꝰ nisi hẽat aliquẽ ordinẽ clericalẽ uł saltẽ ꝑmã tõsurã ab eo q̇ dare põt. A. Per ꝑmã n. tõsurã qs ꝯstituit clericus. ex̃ de eta. ꝛ q̃li. cũ ꝯtigat. B. Tñ ꝙ diu hꝫ solũ ꝑmã tõsurã uel miores ordines põt si voluerit deserere clericatũ. ut s̃. apostasia 4°. §. 2°. et 3°.

¶ Clericus ornatꝰ dꝫ eẽ duplici ornamẽto. i. iteriori ꝛ exteriori. Interius ornamentũ ꝯsistit i ṽtutibꝰ j
q̇bꝰ debẽt eẽ ornati clerici ꝛ ꝑcipue sacerdotes atqꝫ ꝑlati. ne ał male sedẽtes i cathedra. cathedre iuriã faciãt. 40. dis. multi. Exterius ornamẽtũ ꝯsistit i q̃tuor. ꝑ in icessu. ut nõ currendo ſ; moderato ꝛ eq̃li gressu icedãt. ut sic maturitatẽ ꝛ eq̃litatẽ indicẽt mẽtis 40. dis. §. vltꝭ. Neci solo icessu. sed etiam qꝛ oculos linguã ꝛ oia mẽbra debent clerici sub freno castitatis ꝛ modestie coercere. 6. q. i. ex merito. 32. q. 5. nec solo. 2°. i habitu. ut nõ deferãt vestes

incisas ꝛ lingulatas. A .s.frapa-
tas. Lingula.n.ẜm Catholicon ē
ꝑua lingua.ꝛ ꝑ similitudinem pōt
incisura accipi vestis q̄ i modū lin-
gue solet fieri.Et inde lingulat⁹.i.
sic icisus.Vñ ꝛ i sū.con.li.º 3.º ti.1.
q.i.vbi h̄ oia ponūť q̄ fuerūt origi-
nalit̄ ocā Ray.dr̄. Nō deferāt ve-
stes incisas.i.lingulatas ad mo-
dū ioculatoꝝ. B .neq; varij co-
loris.nec rubeas.neq; virides.neq;
nimis longas.neq; breues. Item
neq; de serico.sed de lana nō nimis
ꝓciosa uel vili.41.dis.§.ꝓ. Et ꝓci-
pue in h̄itu debēt se ɔformare q̄ tū
pñt illis inť quos viuūt.seruata sꝑ
honestate.ar.dis.4.§.erit.ꝛ dis.30
si q̄s viroꝝ. A .Hec oia i ocā.q.i.
in sū.con.vbi etiā addiť q̄ in h̄itu
pōt cōprehendi etiā tonsura.q2 co-
mā ꝛ barbā debent deponē.ex̄ de vi.
ꝛ hone.cle.cleric⁹ ꝓ. B .Et nota
q̄ ex cā timorꝭ ꝑegrinatiōis.uł alia
sili licitū ē clico habitū trāsforma-
re.21.q.4.epi.ex̄ de vi.ꝛ hone.cle.
clerici 2.º A .In h̄.c.clerici.dr̄ de
cā timoris.In ocō ꝑo.c.epi.dr̄ de
cā ꝑegrinationis.qñ.s.longo tꝑe
ābularēt.ut ibi dr̄. De sili cā i dictꝭ
capitulis nō dr̄. Nec etiā puto q̄
cā ꝑegrinatiōis etiā lōgissime si cā
timorꝭ iusta nō adsit debeat ita ha-
bitū trāsformare q̄ clic⁹ nō appa-
reat. Hoc.n.strictissime ꝓhibeť.ut
i.c.ɔtingit 2.º ex̄ de sen.exco. Sed
forte ꝓpter dictā longā ꝑegrinati-
onē licet vestes ferre breuiores. Et
in preallegato.c.clerici.plura alia de
simili mā ponūť. B .Quicūq; āt
clericus virgata uel ꝑtita vtiť veste
publice sine cā si bñficiat⁹ ē.suspē-
sus ē a fructuū ꝑceptiōe ꝑ sex men-
ses. Si nō ē bñficiat⁹ ꝛ ē i sacris ci-
tra sacerdotiū ꝑ idē temp⁹ ē ihabi-
lis ad bñficiū obtinendū. Si h3 di-
gnitatē uel bñficiū cū cura uł ē sa-
cerdos aut religiosus ē suspensus
ꝑ annū a bñficio.ꝛ ꝑ idem tempus
ē inhabilis ad obtinēdū quodcūq;
bñficiū ecclesiasticū.ut i cle.qm̄.
de vi.ꝛ hone.cle.3.º consistit clerico-
rum ornamentū exterius in cibo.de
quo vide.j.gula per totum.4.º in
potu de quo.j.ebrietas.§.3.º ꝛ.j.so-
brietas.§.ꝓ.et.2.º
¶ Clericus habet deferre rasurā 2
in modum corone sup̄.ꝛ tonsurā
capillorum ab infra. Cuius ratio-
nem assigāt Tho.in 4.º sen.dis.24.
quia corona est signū regni ꝛ per-
fectionis cū sit circularis. Illi aūt
qui diuinis misterijs applicantur
adipiscuntur regiam dignitatem.
ꝛ ꝑfecti in ꝟtute esse debent. Cōpe-
tit etiam eis subtractio capilloꝝ ex
ꝑte suꝑiori.ne mēs eoꝝ tꝑalib⁹ oc-
cupatiōib⁹ a cōtēplatiōe diuoꝝ re-
tardeť.ꝛ ex iferiori ꝑ tōsurā.ne eoꝝ
sens⁹ tꝑalib⁹ obuoluanť. Cōuersi
etiā tōdenť ꝓpť renūciationē tꝑaliū
sed non raduntur.q2 nō occupan-
tur diuis ministerijs i quib⁹ opor-
teat eos diuina mēte cōtēplari. A
Idē in sū.con.li.º 3.º ti.1.q.3. B
¶ In cōuiuio clericoꝝ sunt ꝓcipue 3
sex obseruanda q̄ habenť dis.44.

cōuiuia. Ut videlicȝ vita absentiū
nō mordeat᷑. Ut pñtes nō irrideāt᷑
Ut iania sclariū nō recitentur. Ut
ꝟba sacre lectionis legant᷑ ⁊ audi-
ant᷑. Ut cib⁹ nō nisi ad sustentati-
onē sumat᷑. Et ut in ꝑncipio ⁊ i fi-
ne laudes deo referant᷑. h ibi. ⁊. c.
ꝓ reuerentia. A. In allegatꝭ iu-
ribus nil dr̄ de istis laudib⁹. s eadē
dis. c. ut nō liceat. vbi dr̄. Nō opor-
tet clericos uel laicos religiosos
añ sacrā horā diei tertiā inire ꝯui-
uia. nec aliqñ clericos nisi hymno
dicto edere panē ⁊ post cibos grās
auctori deo referre. B

4 ¶ Cleric⁹ dȝ i bñficio residē ⁊ i eo
sua officia iplere. Et illi q nō iplēt
s voluptatib⁹ vacant ꝫm Ul. nihil
hñt iurꝭ i reb⁹ ecclíasticꝭ. ⁊ si recipi-
unt. tenēt᷑ restituē. Reddit⁹. n. eccle-
siarū sūt stipendia seruitutū. Uñ ⁊
iura idixerūt cleric ꝑsonalē residē-
tiā. q̄ tñ i multꝭ casib⁹ ꝑmittunt ab-
sentiā ꝯtinue ul᷑ ad tēp⁹. ✱ Tñ qcqd
sit. de foro ꝯtētioso videtur sufficē
ad salutē si ipse sua cura ⁊ ipensis
ꝓuidet ꝙ ecclía decent᷑ officietur ⁊
ꝑpl's sufficient᷑ regat᷑. ⁊ ipse honeste
vite ⁊ morū bonū exemplū subditꝭ
ostendat. ⁊ inꝺdū ꝑ se ad locū acce-
dat. ⁊ de ꝑdictꝭ certificet᷑. ⁊ qñqȝ ꝑ
se officiū exoluat. A. Nō sic dic̄
Ul. s ait. Et ꝑ se diuinū officiū dili-
gent᷑ exoluat. ⁊ ministris ꝫm possibi-
litatē bñficij ꝓuideat sufficient᷑. ut
i sū. con. li.° ꝑ. ti. 1. q. 29. Et ex h vi-
det᷑ colligi ꝙ cleric⁹ exñs i morta-
li teneat᷑ ad restitutionē ꝑceptorū

k uid qd statuat Concil. Trid. circa residentiā.

ex bñficio illo tꝑe. qꝛ nō potuit bñ-
ficio debite deseruire. nec diuinū offi-
ciū diligent᷑ seu cōuenient᷑ exoluē.
ꝑserti si sit notorius. cū qlbet pctōꝛ
notoꝛi⁹ sit ipso iure suspēs⁹. ut pōt
colligi ex notatꝭ in sū. con. li.° 3.° ti.
29. q. 3. et. 5. Et idem videtur posse
dici de illo qui ex ideuotiōē ⁊ lata
negligētia nimis celerit᷑ uel al᷑ dis-
solute seu irreuerēt᷑ dicit officiū qꝛ
sic nō diligent᷑ exoluit. ⁊ qꝛ facit ꝯ
ꝑceptū ecclesie in. c. dolētes. de cele.
mis. B. Tuti⁹ tñ est si ꝑ se ꝯtinue
faciat. Reliq vide. ī. residētia. A
Ibi lati⁹ dicit᷑ de hac residētia. Et
ex ibi dictꝭ pōt patere ꝙ nō solū est
tuti⁹ ꝑ se residē. s etiā ē necessariū
i bñficio curato. ⁊ qñqȝ etiā i alijs.
B. De transitu clericoꝝ de ecclía
ad ecclesiā vide. ī. transitus.

Clericus ij.°

s. ꝙ clerici a qbusdā actib⁹ sclarib⁹ sūt
remoti. Non. n. debēt itēdere nego-
ciationi de rebus vendēdis ⁊ emen-
dis ⁊ h⁹. extra ne cle. uel mo. c. ꝑ. et
88. dis. fornicari. De h. ī. negocia-
tio. §. 2.° et. §. añpl't. Item nec q̄sti-
onibus in iudicio seculari etiam si
bñficiū nō hñt. dūmō sint i sacris.
siue etiā sint i mioꝛib⁹ ⁊ hēant bñfi-
ciū. ⁊ h nisi ꝓ se ⁊ miserabilib⁹ ꝑ-
sonis. ex. de postu. c. ꝑ. A. Ibi etiā
dr̄. ꝓ ecclía sua. B. et. 86. dis. ꝑue-
nit. ul᷑ nisi suā ul᷑ suoꝝ iiuriā ꝓseq-
tur. 4. q. 6. oib⁹. A. Ibi nō dicit᷑
nisi de iiuria ꝓpria. Sed etiam pro
ꝯiūctis pōt agē i qcūqȝ honesta cā

si necessitas imineat. ut in. c. cũ sa-
cerdoti. ex̃ de postu. B. Itẽ non
pñt suscipere gubernatiões aliena-
rũ rerũ seu ꝓcurationes alienorũ
negocioꝝ. Bñ aũt pñt suscipe tu-
telas a legib⁹ ipositas. ꝟ ꝛ curã or-
phanoꝝ ꝛ viduaꝝ que idefense sũt.
A. Aut eaꝝ ꝑsonarũ que maxie
ecclesiastico indigẽt adminiculo.
ut in. c. ĩ. allegato. B. Et etiã de
licẽtia ep̃orũ gubernacula ecclesi-
asticaꝝ reꝝ. ut in dcõ. c. ꝑuenit. Et
vide. ĩ. tutela. §. 2°. et 3°. An vero
clericus possit exercere aliqđ arti-
ficiũ uł culturam possessionũ ꝛ h⁹.
vide. ĩ. negociatio. §. pℓt. Et an pos-
sit exercere officiũ tabellionat⁹. vi-
de. ĩ. tabellio. §. 2°.

j ¶ Clerici nõ debẽt ministrare i taber-
na nec i ea comedẽ uel bibẽ nisi cã
nccitatꝪ i ꝑegrinatiõe. 44. dis. non
oportet ꝓ. ꝛ. c. nulli. ꝛ. c. clerici.

2 ¶ Clerici q̇ relicto clericali habitu
portãt arma. si tertio moniti nõ de-
ponũt. ꝑdũt ꝓuilegiũ c̄ℓicale. ex̃ de
sen. exco. in audientia. Siℓr etiã si
nõ sint moniti ꝛ imiscent se tyrãni-
di ꝛ enormitati. ex̃ de sen. exco. cũ
nõ ab hoie. possũt tñ arma portare
modo q̄ dr̃ s. bellũ 2°. §. ꝓ.

5 ¶ Clerici goliardi aut buffones
A. i. ioculatores. ut pꝫ i tex. ĩ. al-
legato. ꝛ glo. ibi dic̃ ꝙ ꝓmũ ẽ vul-
gare gallicũ. secũdũ vulgare tus-
corũ. B. si h̃ ꝑ annũ exercuerint
carent ꝓuilegio clericali. A. s. oi
ut in textu ꝓdicto. B. Et eodem
modo si minori tp̃e ꝛ admoniti nõ
destiterint. ex̃ de vi. ꝛ hone. cle. c̄ℓici.
li°. 6°. A. Ubi pꝫ ꝙ reqrit̃ trina
monitio. B

¶ Clerici qui carnificiũ macella- 4
riorũ seu tabernarioꝝ officiũ publi-
ce faciunt. A. ꝑsonaliẽ. ut in. c. ĩ.
allegato. B. si 3°. moniti. A. no-
minati. ut ibi. B. nõ desistant seu
resumãt. ꝛ si sũt ꝯiugati ꝑdũt ꝓui-
legiũ clericale. A. oĩo. ut ibi. B
Non ꝯiugati ṽo q̇ incedũt ut laici
ꝑdunt in ꝑsonis. A. Sed si non
incedant ut laici ꝑdunt in reb⁹ tñ.
ut ibi. B. ꝙdiu h̃ agunt. A. In
textu cle. diocesanis. ad lrãm sic di-
citur. Si moniti ab his nõ destite-
rint aut ipsa ut ꝓmissũ ẽ exercẽdo
resũpserint qñcũq ꝯiugati oĩo. Nõ
cõiugati vero in reb⁹. ꝛ si oĩo ince-
dant ut laici i ꝑsonis ꝓuilegiũ cle-
ricale ꝙdiu ꝓmissis insliterint eo
ipso amittãt. B. De vita ꝛ hone.
cle. clerici. li°. 6°. diocesanis. in cle.
eo. ti. A. In ꝓdicto. c. c̄ℓici. nihil
de hoc ponit̃. ꝟ solũ qđ dictũ est in
precedenti. §. B

¶ Clericus ꝯiugat⁹ si contraxit 5
cũ vnica ꝛ ṽgine ꝛ deferat tonsurã
ꝛ vestes clericales retinet ꝓuilegiũ
clericale in duobus. s. ꝙ ꝑcutiens
eũ ẽ excoicatus. ꝛ ꝙ nõ põt distrin-
gi nec cõdẽnari a iudice sc̄ℓari. nec
ciuiliẽ nec criminaliẽ. In ceterꝭ ṽo
nõ retinet. Itẽ si nõ defert tõsurã ꝛ
h̃itũ i nullo retinet. ex̃ de cle. ꝯiu. cle-
rici. li°. 6°. Quõ cleric⁹ põt iudex eẽ
uł iudicare. ĩ. iudex 2°. §. ꝓ. et 6°. Et
ꝑ q̄s act⁹ clericus in minorib⁹ ꝑdit

ꝑuilegiū clericale vide s̄. apostasia 4°. §. pſt. ⁊ vlt̄. Et q̄ negocia clericis sunt interdicta. ī. negociatio. in tribus vltimis. §.

Clericus iiij°. .s. q̄rtū

ad cohabitationē mulierū. ⁊ honestatē. Clerici nāq̄ non debent habitare cū mulieribus. dis. 32. hospitiolū. ⁊ dis. 81. legit̄. Nā cohabitatio ē aliqñ adulterij occasio. 18. q. 2. diffinim⁹. Excipiūt̄ mr̄. soror. amita. matera. A. Amita ē soror pr̄is. matera ꝟo mr̄is ſm Catho. B. Et generalit̄ ꝑ lineā trāsuersalē oēs ꝯsanguinee q̄ sūt infra secūdū ḡdū ar. dis. 81. cū oib⁹. Sʒ ꝑ lineā ascēdētiū ⁊ descēdētiū vsq̄ ad q̄rtū ḡdū. ar. ex̄. de ꝯsan. ⁊ affi. nō dʒ. ⁊ dis. 32. iterdixit. ⁊ dis. 81. cū oib⁹ ⁊ c. volum⁹. Et ē rō. q2 in istis fed⁹ nāle nihil ꝑmittit seui criminis suspicari. ex̄ de coha. cle. ⁊ mu. a nobis. ex̄ de ꝑsūpt̄. cū in iuuentute A. In allegat̄ iurib⁹ non clare mōstrat̄ de isto q̄rto ḡdu ad h̄ ꝓpositū. ſ; tñ idē dic̄ Ray. ut i sū. con. li°. 3°. ti. 30. q. xi. Idē etiā dic̄ glo. i. c. ꝑ. extra de coha. cle. ⁊ mu. assignās aliā rōnē videlʒ. q2 videt̄ ꝙ i ista linea recta āpli⁹ possit extēdi ꝑmissio ꝙ i collaterali. Et bñ. q2 i linea recta quāto grad⁹ ē distātior tāto ē antiquior ꝑsona ⁊ minorꝭ suspitiōis. ⁊ ꝑ ꝯñs maiorꝭ ꝑmissiōis. 32. dis. iterdixit. B. Et h̄ itellige nisi h̄rent secū pedisseq̄s uel aliq̄s mulieres suspectas. A. Ad h̄ facit. 81. dis. legit̄. B. Porro etiā cū ꝑus dictis cleric⁹ nō dʒ h̄re imoderatā familiaritatē. ne contēptibilis h̄eat̄. 33. dis. q̄rūdā. Possūt etiā vltra ꝑdictos gradus h̄itare. si eēnt antiq̄ ⁊ nō suspecte. dis. 81. feminas. ⁊ i ꝑdicto. c. intdixit. i fi. A. Pñt etiā h̄itare aliq̄ affines ⁊ domestice 81. dis. cū oib⁹. vbi ex ꝯcilio Carthagiñ. dr̄. Cū oib⁹. n. cleriq̄ extranee femie nō coh̄itēt. ſ; sole mr̄es auie ⁊ matertere. amite. sorores. ⁊ filie fratꝝ. aut soroꝝ. ⁊ q̄cūq̄ ex familia domestica ex nccitate etiā anteq̄ ordinarēt̄ iā cū eis habitabāt. ul̄ si filij eoꝝ iam ordinat̄ parētib⁹ vxores accepunt. aut seruis nō h̄ñtib⁹ in domo quas ducāt aliūde ducere necessitas fuit. h̄ ibi. Itē pōt cohabitare vxor ipsi⁹ clerici añ ordinationē habita q̄ caste regenda ē. 81. dis. volum⁹. Nō intelligit̄ qñ vxor ē iā vetula ⁊ nō suspecta. ut i dcā. q. xi. ⁊ i sū. con. nōtur. Itē sciēdū ꝙ cū nulla suspecta debet cohabitari etiā strictissime consanguinitatis. extra de coha. cle. ⁊ mu. c. ꝑ. vbi dicit̄. Inhibendū q̄ est ut nullus sacerdos feminas de quibus suspitio pōt eē retineat. sed neq̄ illas quas canones concedūt matrē amitā ⁊ sororem. q2 instigante diabolo etiam in illis scelus ꝑpetratū reperit̄. ⁊ etiā i pedisseq̄s earūdē. Sed si quam de his necessitatē habent ꝑsbyteri. habeant in vico aut in villa domum longe a sua conuersatiōe. ⁊ ibi eis que sunt necessaria administrent.

Probibēdū q̄ꝫ est ut nulla femina
ad altare presumat accedere. aut
p̄sbytero ministrare aut infra can-
cellos stare uel sedere. hec ibi. Sꝫ
ut habetur in sū. con. dicta. q. xi. vi-
dentur aliq̄ intelligere hunc textū.
q̄n consanguinee habent secum pe-
dissequas extraneas. Sed certe de-
cre. ponderat suspitionē nō solū pe-
dissequarū. sed etiā ipsarū consan-
guinearū. ibi: qꝛ instigāte diabolo
ꝛc̄. Unde etiā si nō habeāt secū ex-
traneas. debet consanguinearū su-
spectarū cohabitatio vitari. ut sup
hoc. c. sentit glo. dicens. Quod di-
citur h̄ intellige de suspectis clerici
iuuenibus. ꝛ mulieribus suspectis
qꝛ si suspecte sunt nō debent secum
manere. 34. dis. quorūdam. Con-
traria loquuntur de illis mulieri-
bus de quibꝰ nulla est suspitio ma-
li. Item s̄m Goff. ꝛ Hosti. ep̄s ꝛ
religiosus indistincte nō p̄nt cū ali-
qua etiā consanguinea habitare.
ar. dci. c. quorūdam. ꝛ i Auten. de
sanctissimis ep̄is. §. ep̄m. coll. 9. ꝛ
de monachis. §. cogitandū. coll. i.
Ray. ṽo dicit. Licꝫ h̄ tutū ꝛ hone-
stū esset. tn̄ nō obstāt eis illa iura.
qꝛ. c. q̄rūdā. loquit̄ q̄n imoderatā
familiaritatē ep̄s hēbat cum filia
cuius occasione vilis ac cōtēptibi-
lis a subditis hēbat̄. c. ṽo. sane. lo-
quit̄ de vxore ep̄i que oio debet in-
trare religionē. hec i dcā. q. xi. i sū.
con. Primū verꝰ videt̄. Nā de re-
ligiosis expresse hr̄. 18. q. 2. diffini-
mꝰ. De ep̄is ṽo in dcō. §. ep̄m. Et
sic non dedignāt̄ leges sacros ca-
nones imitari. ita ꝛ sacroꝝ statuta
canonum principū constitutionibꝰ
adiuuantur. extra de noui operis
nū. c. p̄. B
Utrū clericus incontinēs ꝛ for-
nicarius sit suspēsus ꝛ debeat in of-
ficijs euitari. R̄. Quilibet p mor-
tali peccato est suspēsus quo ad se.
tn̄ talis nō est suspēsus q̄ ad alios.
nec debet in officijs euitari. nisi si
pctm̄ ē notoriū. ut qꝛ dānatus est
de illo. aut sponte ꝯfessus ē in iure.
A. uel etiā nō spōte. qꝛ h̄ distictio
nō fit in. c. q̄sitū. ĩ. allegato. vbi etiā
glo. dicit. q̄ꝫ h̄ casu cōdēnatio debet
fieri p sniam diffinitiuā. B. uel
euidentia facti que nō pōt aliqua
tergiuersatiōe celari. utputa qꝛ mu-
lierem multū suspectā tenet publi-
ce. aut qꝛ apparēt inde argumenta
gradientia sup terram. extra de co-
ha. cle. ꝛ mu. q̄sitū. A. Ibi nō di-
cit̄ de signis hꝰmōi euidētie. s̄ h̄ po-
nit Ray. ut in sū. con. li. 3. ti. 30. q.
iz. B. Et de h̄ habes. ĩ. fornica-
tio. §. 2. Et ibi de pena clerici qui
duxit vxorē. §. 3. Utꝝ aūt a forni-
cario liceat accipe sacra. hr̄. ĩ. ordi-
natꝰ p̄. §. 3. A. Sup his ꝛ silibꝰ
hodie ē facta magna inouatio p ꝯci-
liū Cōstātiēse. ꝛ postea Basiliēse.
anq̄ꝫ reuocaretur. in q̄ Basil. ꝯci-
lio facta fuit q̄dā cōstitutio appro-
bante dn̄o Eugenio papa 4. quā
ego extraxi de lib. dn̄i cardinal̄ Iu-
liani tituli scē Sabine. q̇ vulgarit̄
dr̄ sci āgeli. q̇ p̄fuit dcō ꝯcilio. ꝛ in

hanc constitutionē ostēdit i came/
ra ꝛ studio suo Florētie. die z. de/
cembris. i440. cuiꝰ tenor seqͭ ꝛ ē
talis. Ad vitādū scādalū ac mul/
ta ꝑicula. subueniēdū q̃ꝫ ꝯscientijs
timoratꝫ statuit. ꝙ nemo deinceps
a coione alicuiꝰ i sacroꝝ admistra/
tioē. aut alijs q̇buscūqꝫ diuis ul' ex
ꝓtextu cuiuscūqꝫ snie aut cēsure ec/
clesiastice seu suspēsionis aut ꝓhi/
bitionis ab hoie uel a iure genera/
lit' ꝓmulgate teneaͭ abstinere. ul'
aliquē vitare. aut interdictū eccl'i/
asticū obseruare. nisi sentētia ꝓhi/
bitio. suspensio. uel censura huius/
modi fuerint uel cōtra ꝑsonā colle/
gium uel vniuersitatē eccl'iam aut
locum certum aut certam. a iudi/
ce publicata uel denūciata specia/
liter ꝛ expresse. aut si aliquē ita no/
torie excoicationis sniam ꝯstiterit
incidisse ꝙ nulla possit tergiūsatioē
celari. aut aliq̄ iuris suffragio ex/
cusari. nam a coione illiꝰ abstineri
vult iuxta canonicas sanctiones.
Propt' hoc tn̄ huiusmodi excoica/
tos. suspensos. iterdictos. seu ꝓhi/
bitos. nō intendit in aliq̄ releuare.
nec eis q̄modolibet suffragari. B

Clericus iiij°.

Circa ad bona tpalia. Utrū
clerici possint habere ꝓpriū. R°. Sic
iz. q. i. epi. Et si qua capitula iue/
niant' cōtraria. intelligi debēt scōm
statū ꝓmitiue eccl'ie. qn̄ nihil ꝓprijs
possidebant. ul' de religiosis qui re/
nūciauerunt ꝓprijs. Et tn̄ sicut ait
Tho. z°. z°. q. i85. Clerici non sic
debent ꝓprium possidere ut dū cu/
rant propria defectū faciant in his
que ꝑtinent ad cultum diuinū. A
Al' nō pn̄t dicē sicut cū effectu de/
bent. ꝑs mea dn̄s. Hoc. n. dicere nō
pōt q̇ ex dn̄m aliq̇d hꝫ. iz. q. i. cleri/
cus. Et ut dicit Tho. i loco ꝑall'a/
to. ille cū deo alias ꝑtes habet cuiꝰ
studiū diminuiͭ circa ea q̄ dei sunt
dū intēdit his q̄ mūdi sunt. Et pre/
dictū etiā notatur in sū. con. li°. z°.
ti. 5. q. xi. B

Utrꝫ clerici possint facē testamē/
tū ul' donationē int' viuos. R°. Si
habēt de pn̄imonialibꝰ ul' q̄ sibi ad/
uenerūt aliunde. puta ex successioē
uel donatioē facta ꝑsone nō ītuitu
eccl'ie. uel de illis q̄ ipsi sibi ꝑ scri/
pturā uel huiusmōi artificiū licitū
q̄sierūt. indubitant' pn̄t de his fa/
cere testm̄ uel etiā donare. iz. q. 3.
c. ꝑ. et. z°. ex de testa. ad hec. ꝛ c. qꝛ
nos. Et h̄ etiā hn̄t locū si cléricꝰ sit
in ptāte pr̄is uel aui ꝯstitutꝰ. C. de
epis ꝛ cle. Auten. ꝑsbyteros. lꝫ in
alijs ꝑsonis secus sit. ut. ȷ̄. peculiū.
De rebꝰ aūt eccl'iasticis mobilibꝰ ꝛ
imobilibꝰ nō pōt clericus testari. ſ;
pōt de mobilibꝰ ꝛ fructibꝰ ꝑceptis i
egritudine cōstitutꝰ dū tn̄ sit cōpos
mētis cōferre pauꝑibꝰ. ꝛ religiosis
loc̄. ꝛ his q̇ sibi honeste seruierūt.
ut dcō. c. ad h̄. ꝛ ex de testa. relatū
z°. A. Hoc etiā pōt cléricꝰ videlꝫ
donare de rebꝰ mobilibꝰ fructibꝰ ꝛ
filibꝰ ex iusta cā dum sanus ē. dū/
mō tꝑate. ex de dona. ceterū. ꝛ. c. ad

aplice. Et notatur i sũ.con.eo.ti.q.
iz.etiã ꝯsanguineis q̇ sibi honeste
seruierũt.dcõ.c.relatũ z°. de testa.
B .De ꝯsuetudine tñ clerici alicu-
bi testantꝰ de fructibꝰ ⁊ rebꝰ mobili-
bus eccłie acq̇sitis.tñ de iure ꝯ.est.
ut in ṗdictis capłis ⁊ iuribus. A
Et ut notaꝰ i sũ.con.dcã.q.iz.ꝭm
Ul.de huiusmõi rebus testari non
esset illicitũ.nisi qꝛ in fauorẽ eccle-
siarũ ꝓhibitũ ẽ.vñ etiã qꝛ rõ sua-
det oppositũ credo vbi hꝫ ꝯsuetudo
ẽ.ꝙ de rebꝰ ecclesiastic̨ mobilibꝰ pos-
sint clerici facere testamẽtũ.hꝫ ille.
Hoc itellige deꝝ nisi de sacri̵s vasis.
Sup his.n.nullã non solũ donati-
onẽ sed nec alienationẽ pñt facere
clerici.iz.q.z.c.z°. Nisi forte ha-
berent supflua vasa. Nec ex aliis
mobilibus posset debitis satisfieri.
io.q.z.hoc ius. Et forte idẽ posset
dici in aliis ad diuinũ cultum de-
putatis.ar.c.fi.ex̃.de testa. Immo
idem ẽ etiã de aliis rebus.nisi for-
te consuetudo foret ꝙ cleric⁹ testa-
retur de mobilibꝰ que recepit ut sti-
pendia ꝑsonalia.de aliis ꝓ nõ põt
testari.ut notat dñs An.in.c.rela-
tum.z°.de testa.⁊ dñs Dominicus
de scõ Geminiano.in.c.ṗsenti.de
offi.oꝛ.li°.6°. B
2 ¶ Quis succedit clerico ab itesta-
to? R°. In bonis acq̇sitis ꝑ eccłiaꝫ
succedit eccłia.ꝭ in aliis succedũt
ꝯsanguinei scdm ordinẽ iuris.q̇bꝰ de-
ficiẽtibꝰ succedit eccłia.iz.q.5.c.fi.
A. Potiꝰ vr̃.c.plt.qd icipit.q̇cũq̧.
B. ex̃ de succe.ab inte.ꝑ.⁊ z°. c.cũ
dilectus i fi. Et de hoc casu habes
diffuse.ĩ.successio.§.z°. A .Noie
aũt eccłie.nõ eṗs uel successoꝛ cle-
rici morientis vbi ẽ collegiũ clerico-
rũ.sed cois ꝯgregatio intelligiꝰ q̃
rerũ illaꝝ debet canonicã distribu-
tionem ⁊ curam habere. Ubi autẽ
in loco defuncti tm̃ vnus ẽ ordina-
rius is ea bona habebit.dcõ.c.re-
latũ z°. ex̃ de testa. B
¶ Quid si nesciꝰ vtrũ res fuerint 3
ecclesie uel ꝑsone? R°. Presumũ-
tur oĩa esse ecclesie. Si tñ constat
eum habuisse res que nõ erant ec-
clesie sed ꝑsone ⁊ dubitatur de q̇bꝰ.
presumitur pro eo qui est in posses-
sione rei de qua est q̃stio.vnde si pꝰ
mortẽ ecclesia iuenitur in possessiõe
heredibꝰ incũbit ꝓbatio. Sed si he-
redes sunt in possessione ꝓbabit ec-
clesia ar.iz.q.4.c.ṗ.et.q.5.c.ṗ.in
fi. Et si possessio est oĩo confusa ulꝰ
probaꝰ.vide.ĩ.successio. §.z°. A
Ibi dicitur ꝙ equalis debet fieri
distributio inter ecclesiã ⁊ consan-
guineos seu heredes,nisi forte q̇s
ex seruo factus sit clericus.tũc.n.
fiet quod dicitur extra de succe.ab
inte.c.z°. vbi hꝫ idem dicit glo.⁊ ut
notaꝰ i sũ.con.li°.z°.ti.5.q.13. Ray
etiam con.ṗdictis de onere ꝓban-
di ⁊ ꝙ de seruo facto clerico itelli-
gaꝰ dictũ.c.z.vbi dr̃ ꝙ peculiũ de-
cedentis dꝫ diuidi i q̃tuoꝛ ꝑtes.q̃rũ
vna eṗo.alt̃a eccłie.t̃tia paupibꝰ.
q̃rta parentibꝰ assignetur.⁊ si non
parẽtes sint.eṗs eam recipiat.⁊ i
vsũ eccłie diligentꝰ distribuat. B

4 ¶ Utrum clerici siue plati q̄ bona ecclesiarum ꝯsumūt i vsus illicitos sint raptores. R°. ſm Ray. Clerici qui consanguineis aut potētib⁹. diuitib⁹. meretricibus. histrionibus. ⁊ similib⁹ bona ecclīastica paupib⁹ debita tribuūt. raptores sūt. q2 q̄cq̄d hn̄t pauperū est. 16. q. i. c. fi. Nam paupib⁹ debent̄. Un̄ tales clerici tenent̄ ad restitutionē oīuz paupib⁹ uel i vtilitatē ecclīe. 12. q. 2. glīa. et c. ⁊ si illi. Et peccāt mortalit̄ nō solū q2 paupib⁹ subtrahūt. s3 etiā qn̄ turpib⁹ ꝑsonis tribuūt. 86. dis. qui venatoribus. ⁊. c. donare. Et quod dictū ē de ꝯsanguineis. itelligendū ē ſm W. qn̄ dat̄ eis nō ut paupib⁹ s3 vltra statum cōditionis eorum. A. Idē i sū. con. li°. 2°. ti. 5. q. 14. Ubi q̄ ad diuites ⁊ potentes d̄r qn̄ eis dat̄ nō ꝑpt̄ aliquā cām licitā ⁊ honestā. s3 ꝓpter fauorē ⁊ pompā seculi. B. Silu̓e ponit̄ p̄ Tho. 2ª. 2ᵉ. q 185. de epis. Dicit. n. q̄ si distincta sint bona q̄ debēt̄ i vsum ecclesie ab his que sunt pauperib⁹ ⁊ ministris erogāda. ⁊ aliq̄d ep̄s sibi retinuerit de his q̄ paupib⁹ erogāda sūt. ul̓ i vsū mīstrorum ul̓ i cultū diuū expēdēda. nō est dubiū q̄ mortalit̄ peccat ⁊ ad restitutionē tenet̄. De his aūt q̄ sunt sp̄aliter suo vsui deputata peccat si imoderata sibi retineat. ⁊ alijs non subueniat. sicut req̄rit debitū caritatis. Si ꝟo p̄dicta bona nō sint distincta. eorū distributio eius fidei cōmittit̄. Et si q̄dē in modico deficiat aut supabundet. pōt hoc fieri absq3 bone fidei detrimēto. q2 nō pōt hō in talib⁹ pūctaliť accipe illud. qd̓ fieri o3. Si ꝟo sit multū excess⁹. nō pōt latē. vn̄ videt̄ bone fidei repugnare. Et iō nō ē absq3 pc̄tō mortali. Et idē iudiciū ē de bonis aliorum clericorū. ut ponit idē Tho. in q̄dā q̄libet. A. Idē i sū. con. li°. 2°. ti. 5. q. 16. vbi q̄3 subditur. Nō etiā q̄ p̄latus tenet̄ de bonis amissis ecclīe dolo ⁊ culpa lata ⁊ leui ſm Ber. ⁊ Hosti. extra de offi. archi. c. ea que. B

5 ¶ Clericus siue prelatus tenetur de bonis ecclīe sue amissis sua negligentia. dolo. uel culpa. siue lata siue leui. Notatur extra de offi. archi. ea. que. Idē Hosti.

6 ¶ Nūq̄d clericus qui habet sufficiens p̄rimoniū pōt viuere de bonis ecclesie? R°. ſm Al. Si deseruit ecclesie. pōt viuere de bonis ecclesie eius. s3 si nō deseruiat ul̓ in malos vsus expendat. mortaliter peccat. Con. Hosti. Silu̓e. ī. decime. i. §. pl't. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 17. vbi addit̄. Qr aūt dic̄ Iero. q̄ bonis parentum sustentari pn̄t. si quod est pauperum accipiūt. sacrilegiū icurrūt. 16. q. i. c. vlt̄. Intelligēdū est ut dicit Al. cū extrema necessitas pauperum h̓ requirit. tunc. n. ⁊ sua tenent̄ erogare. Hosti. dic̄ q̄ he ⁊ similes auctoritates itelligunt̄ q̄ de supfluo debēt largas elemosynas facere. h̓ ibi. Et sic nō est expectāda extrema necessitas. sed de bonis clericorum ⁊ ecclesie. pauperibus large

ſubueniendū ē. qđ magꝭ conſonat
predicto. c. vlꝭ. Al' nō eēt differen/
tia int̄ clericos ⁊ laicos. ⁊ int̄ bo/
na eccleſie ⁊ bona ceterorū. cū i ex/
trema neceſſitate oēs de oibꝰ bonis
iuxta eorū facultatē teneant̄ pri/
mo ſubuenire. 86. diſ. paſce. B

¶ An q̇ male recipiunt a ꝑſonis
eccleſiaſticis teneant̄ ad reſtituti/
onem? R°. ſꝫm Ray. Fornicarie ⁊
huiuſmōi turpes ꝑſone tenent̄ re/
ſtituere ipſi eccleſie. niſi forte eis
fuerit datum cā elemoſyne i ſūma
necitate qꝛ tūc fuit debitū. 86. diſ.
paſce. Idē Hoſti. Diuites vͦo ⁊ po/
tentes q̇ receperunt ꝑ fraudes. mi/
nas. iportunitates ⁊ hꝰ. tenent̄. Et
cleric⁹ q̇ dedit redimendo vexatio/
nē ſuā excuſatur. ex̄ de ſymo. dile/
ctus ꝑ. Si vͦo nō ſunt data ꝓpter
ꝑdicta. ſꝫ ꝓpter aliam neceſſariā ul'
honeſtam cauſam. ut rōne hoſpita/
litatꝭ aut elemoſyne. nō tenent̄. ar.
xi. q. 3. qm̄ multos. 42. diſ. qeſca/
mus. A. Ponit exemplū Ray.
ut pꝫ in ſū. con. li°. 2°. ti. 5. q. 18. qn̄
ꝑdicti diuites ⁊ potentes caſu for/
tuito ꝓpt̄ aliquā cām neceſſariā ul'
honeſtā venerūt. ⁊ ipediti nō pn̄t re/
dire ad ꝓpͣa. nec ibi iuenitur aliq̇d
ad emēdū. ul' nō hn̄t vn̄ emāt ⁊ ꝓ/
curāt ꝑ pͣte cā elꝫe. B. Idē dicē/
dū. ſi erant hn̄ meriti ⁊ honeſti viri
ꝑſerti qꝛ iā ipēderāt eccl'ie ſeruitiū
defendēdo. ul' patrociniū i cā ꝑſtā/
do. aut elyas ꝯferēdo ⁊ hꝰ. qꝛ tali/
bus eccl'ia tenet̄ rependē. 12. q. 2.
q̇cūqꝫ ſuffragio. ⁊. c. eccl'iaſtic̄. A

Vl. tn̄ ut pꝫ i dcā. q. 18. dic̄ ꝙ etiā
illi q̇ acceperunt ex illegitia cā reſti/
tuere nō tenēt̄. niſi ipſe cl'ic⁹ ꝓpt̄ hu/
iuſmōi donationē fact⁹ ſit nō ſoluē/
do. ſic̄ etiā i vſura. ⁊ h̄ excepto eo q̇
extorſit ꝑ fraudē ul' minas aut vio/
lentiā ul' huiuſmōi. hic etiā tenet̄ ſi
cl'ic⁹ ſit ſoluēdo. Si āt cleric⁹ nō ſit
ſoluēdo. tenēt̄ ad reſtitutionē oēs
q̄ illicite acceperunt. h̄ ibi. Primū
dictū verius videt̄. ꝙ ſiue cleric⁹ ſit
ſoluēdo ul' nō illicite ſuſcipiēs tene/
atur ad reſtitutionē. qꝛ illicita do/
natio rei eccl'ie de iure non tenet. ex̄
de dona. c. 2°. B. Sꝫ ſi debeat fi/
eri reſtitutio cui fiet? R°. Qn̄ non
turpit̄ dederit. ſꝫ timore ul' huiuſmōi
reſtituet̄ eidē q̇ dedit. Al' auctori/
tate ſuꝑioris ꝯuertet̄ i vtilitatē ec/
cleſie uel pauꝑibꝰ erogabit̄. ar. 17.
q. 4. ſi q̇s in atrio. Satꝭ con. Tho.
2ᵃ. 2ᵉ. q. 62. A. De h̄ i dcā. q. 18.
clarius dr̄ ſꝫm Ray. ſic. Credo ꝙ
auctoritate iudicis ꝑnitētialis de/
beat fieri eccleſie cui ſic iiurioſe ab/
latum eſt. ita ꝙ illi eidem q̇ dedit
niſi cū turpit̄ dedit. tūc. n. nō ſibi ſꝫ
ſucceſſori ſuo poterit fieri. ul' ſupe/
riori. ut dic̄ Hoſti. Vel in vtilitatē
eccl'ie ꝯuertat̄. ul' etiā eiuſdem loci
pauꝑibꝰ ſi h̄ expedire videbit̄ ero/
get̄. ar. dci. c. ſi q̇s i atrio. Hoc vlti/
mū. s. ꝙ det̄ pauꝑibꝰ dic̄ glo. Ray.
ꝙ melius eſt. s. cum indigent pau/
peres. uel ſatis abundet eccleſia.
alioq̇n meli⁹ eſt ꝙ i vtilitatē eccl'ie
pauꝑis cōuertat̄. Idem Vl. Suꝑ
eo vͦo qđ dic̄ Ray. de auctoritate

iudic pnialis glo. ei⁹ dic. si tñ sup talib⁹ disponēdi habeāt ptatē. B

De fructib⁹ bñficiox habēt plura s. bñficiū z°. p totū. Cleric⁹ nō dz recipe ecclīam de manu laici. ut. j. eccl̄ia §. plt. Cleric⁹ an debeat iurare corā laico. vide zz. q. vlt. nullus. Et hēs ibi q̄ nō p̄sumat iurare i manib⁹ laici. A. s. ad petitionē cuiuscūq laici. nisi fuerit p iudicē eccl̄iasticū reqsit⁹. ut ibi. B

Coadiutor.

Quō ꝛ qñ eps assumē possit coadiutorē. vide. j. vitiatus corpe. §. z°. i fine. ꝛ. §. fi.

Cognatio.

Triplex est cognatio. Quedā carnalis q̄ dr̄ cōsanguinitas. Quedā spūalis q̄ dr̄ cōpatrnitas. ul' cognatio spūalis q̄ ex cōpatrnitate pcedit. Quedā legalis q̄ dr̄ adoptio. Iste cognationes multiplicit̄ ipediūt mrīmoniū. Et iō de eis reqre j. ipedimētū. §. 6. et 7. et s. adoptio.

Comēda eccle=

sie. Talis comēda nō pōt fieri nisi p modū q̄ dicit̄ s. bñficium p. §. 3. in fi.

Committere

alteri vices suas. reqre. j. delegare. ꝛ. j. vicarius. ꝛ. j. confessor p. §. plt. ꝛ añplt.

Commodatū

Cōmodare est alicuius rei ad aliquē certū vsū gratuita pcessio. Nā si merces iteruenit nō ē cōmodatū s̄ locatio uel alius contract⁹ innominat⁹ s̄m Hosti. ꝛ Goff. A. Idē in sū. con. li. z°. ti. 6. q. 18. Et ē locatio qñ interuenit merces pecunie. Hoc. n. casu si transfert̄ dominiū ē venditio. Si vero nō trāffert̄ ē locatio. ut in Insti. de emp. ꝛ ven. per totū. Et de locatione ꝛ con. in pncipio. Si vero nō inueniat merces pecunie. ē contract⁹ inoiat⁹. q̄ fit q̄druplicit̄. videlz. Do ut des. Do ut facias. Facio ut des. Facio ut facias. ff. de p̄script̄ p̄bis. l. nālis. B

Cōmodare pōt ꝛ ei cōmodari q̄ pōt ꝛ ptrahē. vñ nō solū p̄lat⁹ pōt cōmodare ꝛ ei cōmodari. s̄ etiā ycoonomus. qz is ptrahē pōt. x. q. z. s̄ ius porrectū. Porro si pupillus cōmodet nō ē obligat⁹. s̄ ali⁹ ei obligat̄. ff. de acti. emp. ꝛ ven. l. Julian⁹ §. añplt. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. zo. s̄m Hosti. Et addit. Tenet̄ tñ pupill⁹ i q̄tū locupletior fact⁹ ē. Sic ꝛ si p̄sone nō eccl̄ie cōmodatū fuerit. tenet̄ eccl̄ia i q̄tū i vtilitatē ei⁹ p̄sū ē. B. Possum⁹ etiā cōmodare nō solū nr̄a s̄ etiā aliena q̄ possidem⁹. ff. cōmo. l. cōmodare. ꝛ. l. ita. A. Ibi dr̄. Ita ut si fur ul' p̄do cōmodauerit hēat cōmodati actionē. Aduertēdū tñ q̄ de bone fidei possessore nō ē dubitatio. Male fidei vero possessori cōmodare non licet imo cōmodādo furtū cōmittit. qz ē ptrectatio frauduleta rei aliene

īuito dño.ff.de furtꜯ.l.i. Silr̄ter ⁊
rē alienā retinēdo rapinā cōmittit
i4.q.5.si q̇d. Sꝫ dr̄ posse cōmoda-
re ꝗ ad hoc ut possit ꝯ cōmodata-
riū agē cōmodati.dcā.l.ita.nisi for-
te ꝯcurrat dn̄s rei cū legitimis ꝓ-
bationib⁹.Nā tūc ei oio libera faci-
enda ē restitutio.C.de furtꜯ.l.in ci-
uilē. B.Nō tm̄ licet nob̄ cōmoda-
re ea q̄ nobis sūt cōmodata tm̄ ad
vsū nr̄m.ut.ĩ.§.4°.

2 ℭ In cōmodato dꝫ restitui res ipsa
dis.i.ius aūt nāle. Nec pōt restitu-
tio ꝑtextu alicui⁹ debiti retineri.C.
como.l.fi.Et nō deteriorata.ut.ĩ.
depositū.§.amplt.

3 ℭ Quid si cōmodaui tibi rem ad
certum vsum ⁊ tu vteris ad aliū.
puta cōmodaui tibi equum vsqꝫ ad
certum locū.⁊ tu ꝓcedis vlterius
ul̄ cōmodaui eū ut ducēs ad villā
⁊ tu duxisti eū ad bellū.ul̄ rē quā ti-
bi cōmodaui cōmodasti alteri ? R°.
In oib⁹ ꝑdictis furtū cōmittit̄.nisi
qn̄ cōmodatari⁹ credebat dn̄m ꝑ-
missurū ⁊ erat iusta cā credendi.ff.
de furtꜯ.l.q re. A.In hac.l.nō dr̄
nisi de 2°.s.qn̄ excusat̄ a furto.sed
ꝑmū.s.qn̄ tenet̄ rōne mutati vsus
ꝓbat̄.ff.cōmodati.l.si ut certo.§.
q̇nimo.⁊.ff.de furtꜯ.l.q iumēta.Et
i dubio ꝑsumit̄ dn̄s nō ꝑmissur⁹ ⁊
inuit⁹.ff.de furtꜯ.l.q vas.§.vetare.
B.Itaqꝫ si in dictꜯ casib⁹ res ꝑijt
ul̄ deteriorata ē ille q cōmodatū rece-
pit indubitāt̄ tenet̄ ad restitutionē
A.Idē i sū.con.eo.ti.q.i9. B

4 ℭ Sꝫ nūq̇d alit̄ cōmodatari⁹ te-
net̄ si res ꝑijt ul̄ deteriorat̄ ? R°. Di-
stiguēdū ē.q2 si q̇s accepit cōmoda-
tū grā sui tm̄.ut frequēti⁹ solet fieri
ipse tenet̄ de dolo ⁊ culpa siue lata
siue leui siue leuissima.ex̄ eo.c.vni-
co.q2 i talib⁹ talē diligētiā q̄lē i re-
bus suis debet adhibē. Nec h̄ etiā
sufficit si res diligēti⁹ custodiri po-
tuit.ff.de ac.⁊ ob.l.i.§.is ꝗqꝫ cui.
De casu ṽo fortuito q non accidit
culpa sua.nō tenet̄ ad restitutionē
nisi interuenerit pactū uel mora.s.re-
stituēdi.ut in dcō.c.ex̄.Ite si cōmo-
datū fuisset factū grā dātis tm̄.ṽbi
grā.Cōmodaui vxori ut ad me or-
natior ducēt̄.tūc cōmodatari⁹ non
tenet̄ nisi de dolo tm̄.ut.ff.eo.si ut
certo. A.in.§.interdū.vbi dicit̄ de
dolo tm̄.Sed Hosti.dic ꝙ tenet̄ h̄
casu etiā de lata culpa.ut i sū.con.
eo.ti.q.zi.vbi h̄ oia notant̄.ꝓ ꝗ fa-
cit.q2 lata culpa eq̇ꝑat̄ dolo.ff.de
positi.l.ꝙ nerua.Et ibi etiam pꝫ ꝙ
lata culpa dr̄ qn̄ miorē curā adhi-
bet alienis ꝙ̄ suis. B.Si ṽo cō-
modatū fuerit grā vtriusqꝫ.tūc te-
net̄ solū de dolo ⁊ lata culpa.ff.eo.
in reb⁹.ꝑ.rn̄so.ad fi. A.Immo
hoc casu tenet̄ etiā de culpa leui.ut
notat glo.in dicta.l.in rebus. B
Idem dicit Hosti.ut patet in dicta
q.zi.

ℭ Cōmodans tenet̄ cōmodatario 5
si ei scienter cōmodauit vasa viti-
osa ꝓpter quā causam vinū ⁊ oleū
effusū est.ff.eo.l.in reb⁹.Itē si an̄
tēpus reuocauit cōmodatū.ff.eo.
in cōmodato. A.Tenet̄ etiam de

ĩpenſis factis in rebꝰ cõmodatꝭ ſm
modũ q̇ hr̃ i ocã.l.i rebꝰ.§.pñt.vbi
dicit̃.Poſſunt iuſte cauſe ĩteruenire.
de q̇bus cũ eo q̇ cõmodaſſet agi
debẽt.veluti de ĩpenſis in valitudi/
ne ſerui factis.q̇ ꝓpter fugã reqrẽ/
di reducendiqꝫ eius cã facte eſſent.
Na cibariorũ ĩpenſe naturali rõne
ad eũ ptinẽt.qui vtendũ accepiſſet.
Sꝫ ⁊ id qḋ de ĩpenſis valitudis aut
fuge diximus.ad maiores ĩpẽſas
ptinere debet. Modica.n.ĩpendia
veriꝰ ẽ ut ſicuti cibarioꝝ ad eundẽ
ptineant. Itẽ q̇ ſciens vaſa vitioſa
cõmodauit.ſi infuſũ vinũ uel oleũ
corruptũ effuſũ de eſt. B

Compaternitas.

tas.Reqre.ĩ.ĩpedimẽtũ 6.º

Communica-

re.i.corpꝰ xp̃i ſumere.Quilibet fidelis poſtq̃ ad ãnos diſcretionis ꝑuenerit coĩcare tenet̃ ſaltẽ ĩ paſcate.niſi de ꝯſilio ꝓprij ſacerdotis ⁊ ꝓpt̃ aliquã rõnabilẽ cãm ad tempꝰ abſtineat.ex̃ de pe.⁊ re.c.oĩs.
A.Rõnabilis cã ẽ ad faciẽdã debitam ꝑparationẽ quã negligẽter omiſit.iux̃ illud.i.Cor.xi.º Probet autẽ ſeipſum hõ.⁊ ſic de pane illo edat. Non.n.cõuenit.ut q̇ multis ſeu magnis pctis fuerit inuolutus.ſtati etiã pꝰ ꝯfeſſionẽ accedat.ſꝫ ſi tẽpꝰ patit̃ debet pluries cõfiteri.⁊ orõnibꝰ ⁊ ieiunijs ⁊ elemoſynis ſe mũdũ ⁊ dedoriferũ reddẽ ꝓ quãto tpe ſuo ſacerdoti qui eiꝰ nouit conſcientie ſecreta viſũ fuerit expedire.de pe.diſ.i.non ſufficit.⁊.c.in accuſatione. Non eſt aũt iuſta cauſa differendi.qꝛ dicat quis ſe nõ poſſe indulgere.uel nõ vult alienũ reſtituere ſeu aliud ad quod obligatur facere.Hic.n.niſi peniteat excoicãdus eſt.de ꝯſe.diſ.2.ſi quis intrat.
B.Sed q̃ntum etatis coĩcans debet habere vide.ĩ.§.pſt.

¶ Quicunqꝫ cũ conſcientia pcti mortalis ad coĩonem accedit.peccat mortaliter.i.Cor.xi.º Qui mãducat indigne.iudicium ſibi manducat.Et hoc ipſũ ponit Tho.in 4.º diſ.9.⁊ addit ſic.Qꝛ aliq̇s ſit a peccato oĩo imunis non põt pro certitudine ſciri.i.Cor.4.º Nihil mihi cõſcius ſum.ſꝫ in hoc iuſtificatꝰ nõ ſum.Põt tñ de hoc haberi aliq̃ coniectura ꝑcipue per.4.ſig̃.ſicut dicit Ber.ꝑ cũ q̇s v̷ba dei deuote audit ut Joh.8.º Qui ex deo eſt v̷ba dei audit.2.º cũ q̇s ꝓmptũ ad bñ agendũ ſe inuenit.qꝛ ꝓbatio dilectiõis exhibitio ẽ opis.ut dic̃ btũs Gregꝰ 3.º cũ q̇s a pctis abſtinẽdi in futurũ ꝓpoſitũ habet.4.º cũ de ꝑteritis dolet.qꝛ ĩ his vera pnia ſm Greg.conſiſtit.vñ ſi aliq̇s ꝑ huiꝰmõi ſigna facta diligẽti diſcuſſione ſue ꝯſcie q̃uis forte nõ ſufficiẽti ad coĩonẽ deuote accedat aliq̃ pctõ mortali in ipſo remanẽte qḋ eiꝰ cognitionẽ ꝑterfugiat nõ peccat.ĩmo mag̃ ex vi ſacri pcti remiſſionẽ ꝯſequitur.
A.Con.ꝑdictis Pe.ut in ſũ.con.li.º 3.º ti.24.q.69.Ibi etiam dicit̃

ſm Al. q tale pctm̄ de quo ꝑtie dictū est in ꝯtritiōe generali dimiſſum ē. lz non ita plene ſicut ea q̄ in ſpecie cōfeſſus ē. Ibi etiā dicit ſm Pe. q conſciētia pcti mortalis pōt eſſe multiplex. Quia aut illa ꝯſcientia ſurgit ex certitudine ſufficiēti. ut q2 ſcit ſe fornicatū. uł ſili. Aut ꝓbabili. ut q2 moroſe delectat9 eſt. et timet affuiſſe ꝯſenſū mortalem. Aut ex leui. ut hō ſcrupuloſus qui timet de leui delectatione ne fuerit pctm̄ mortale. In h caſu ad coionem accedens peccat mortaliter. Siłr in 2°. Nam in h ꝯtemnit. In 2°. diſcrimini ſe exponit. In 3°. non Hoc intellige verū ſi ꝯſciam ſcrupuloſam deponat ſeu illi nō ꝯſentiat. ex de ſen. exco. inq̄ſitōi. Aliter non debet accedere q2 q̄cqd fit ꝯ ꝯſciam edificat ad gehēnam. ex de ſymo. p tuas. 2°. Et ſubdit Pe. Si aūt nō habet q̄s ꝯſciam pcti mortalis. aut h ē q2 ꝓparauit et diſcuſſit. ꝓparatiōe ſufficienti diligentiſſime ꝯſciam ſuam examinando. et ꝑ pitos cōſulendo aut ꝓbabili cōſcientiā ſuā. s. ꝓbabiliē examinando et ꝯfitēdo. aut negligēti. In h caſu non peccat h remiſſionē pctōꝝ etiā ſi q̄ latēt accipit et meret. In 2°. nō peccat. h tm̄ remiſſionē nō accipit nec meret. In 3°. vo peccat mortaliter et demeret. maxīe ſi negligentia ſit mag̃. h ille. Et dz itelligi ſm ꝑdicta. s. q meritū coionis et effectus non ꝑdat ꝓpter quālibet leuē negligentiā. B

2 ¶ Non ſufficit volenti coicare q ſit ſolū contritus. imo ſi habet copiā ſacerdotis qui cum poſſit abſoluere. peccat ſine confeſſiōe coicando. Si vo nō hz copiā. tunc ſi iminet nccitas coicādi uel celebrādi. ut q2 timet ſcādalū ꝓxi. uel iam icepit miſteriū ſacri. uel aliq̄s infirmus amiſit loquelā. et ē in ꝓpoſito ꝯfitēdi q citi9 pōt. nō peccat coicādo. h Pe. et Al. Siłr Tho. ī. ꝯfeſſio 2°. §. 5°. et Ray. ī. miſſa. §. 8°. A Idē in ſū. con. eo. ti. q. 10. et incipit miſteriū ſacri īfra canonē anteq ſacerdos conficiat. ut pz in dcō. §. 8°. ſm Ray. Et ſic ut videt poſt offertorium. B

3 ¶ Quis exñti ī pctō nō liceat coicare ut dictū eſt ś. §. 1°. videndo tm̄ corp9 xpi nō peccat. Attm̄ ſi iterdū ꝓpē humilitatē abſtineat a vidēdo laudād9 ē ſm Tho. ī 4°. diſ. 9. Con. Al. dicēs q pctōr nō dz vidē multo aſpectu. h eo viſo pcutē pect9 q̄ſi nō ſit dign9 eius aſpectu. Heretici vo ſm eūdē Tho. arcendi ſūt oio a viſiōe. A. Idē etiā ē de oib9 īfidelib9. ut pz in ſū. con. eo. ti. q. 11. vbi etiā ſupradicta nōnt. B. Siłr nō peccat q̄s tangēdo cū timore et reuerentia corpus xpi. ut quia erigit hoſtiā de terra et h9mōi. Aliter peccat. ut dic Inno. A. Idē ī ſū. con. eo. ti. q. 12. vbi dr ſm Pe. q peccator his caſib9 excuſat ꝓpē nccitatē. Et idē Inno. ī. c. qō ite. ex de pe. et re. et addit. q idē ē ſi ſacerdos peccator alicui in nccitate conſtituto

eucharistiā tribuit. Hec videnť itel-
ligenda qñ pctōꝛ est vere cōtrit⁹ cū
ꝓposito ꝯfitendi. Al' ē qđ sibi pos-
sit iputari. ꝛ iō nō videť excusari. ut
pōt colligi ex dictis s̄. §. 2°. B

4 ¶ Utꝛ nocturna pollutio iṗediat
coionē seu celebrationem. R°. ſm
Tho. in 4°. dis. 9. q. 4. arti. 2°. Ad
hoc ut hō digne ad sacr̄m euchari-
stie accedat. tria reqrūť. ṗmo. n. re-
quiriť mūditia ꝯsciētie que nō nisi
ꝑ peccatū tolliť. 2°. reqriť eleuatio
mentꝭ ad deū ꝑ actualē deuotionē.
ꝛ h̄ interdū sine pctō amittiť ut ꝑ
mentꝭ hebetudinē uel occupationē
aut euagationē. 3°. mūditia corpo-
ralis. Unde ꝛ celebrātes uel etiā
tractātes aliqđ sacramentū ꝓpter
reuerentiam lauāt manus. Itaqꝫ
ṗmo ꝛ ṗncipaliť pctm̄ impedit. 2°.
idevotio seu hebetudo mētꝭ. 3°. cor-
poralis imūditia. Et hec tria qñqꝫ
ꝯcurrūt i aliq̄ nocturna pollutiōe
qñqꝫ duo ex ipsis. qñqꝫ vnū tm̄. Et
ſm h̄ hō magꝭ uel min⁹ iṗediť. Et
iō distinguēdū ē de pollutiōe q̄ pōt
multipliciť continḡe. Et ṗmo qdē
contingit ex sola dispositiōe natu-
re ꝛ nō ex p̄cedēti cogitatiōe. ꝛ tūc
nō ē signū alicui⁹ pcti. s; pōt hebetu-
dinē mētis inducē. si siť cū imagi-
natione contingit. Immūditiā ṗo
corꝑalē h3. ꝛ ideo si nccitas uľ de-
uotio exposcat nō iṗedit. p̄cipue qñ
sine imaginatiōe accidit. tñ si ꝓpter
reuerentiā qs abstineat. laudand⁹
ē. qñ talis dispositio nō est ꝑpetua.
2°. ṗo pōt cōtingē ex p̄cedenti co-
gitatiōe. Et h̄ dicendū ē ꝙ cogita-
tio huiusmōi turpiū qñqꝫ pōt eē si-
ne pctō. sicut cū est cogitatio tm̄.
uel cū quis disputādo de talib⁹ o3
ꝙ loquēs cogitet. Aliqñ ē cū pctō
veniali. s. qñ cogitatio ꝑtingit ad
affectionē. ꝛ in sola delectatione fi-
nitur sine vllo deliberatiuo ꝯsensu.
Qñqꝫ aūt est mortale. s. qñ ꝯsens⁹
adiungiť. Et qꝛ cogitationi tali de
ꝓpinquo ē delectatio. ꝛ delectationi
ꝯsensus. iō in dubiū verti pōt. vtrū
sequens pollutio ex pctō acciderit
uel non. ꝛ an veniali. uel mortali.
Qñ ḡ sic dubitať de p̄cedenti ꝯsen-
su. oīo abstinēdū ē. Si aūt nō dubi-
tať s; exp̄sse iueniat qs ꝯsensum nō
p̄cessisse ꝛ nccitas vrgeat. aut si aliq̄
potioꝛ cā. pōt accedē aut etiam ce-
lebrare. Qꝛ si cā aut nccitas nō sit
ꝛ tamen celebrat. non peccat mor-
taliter sed venialiter. Melius tñ ē
abstinere ꝓpter reuerētiā sacramen-
ti. 3°. pōt cōtingere ex cibo uel potu
precedenti. ꝛ tunc idem est iudiciū
sicut de illa pollutione que ex turpi
cogitatione ꝓcessit. nisi in tantū ꝙ
nō ita de facili ꝯtingit peccare mor-
taliter in susceptione cibi sicut i co-
gitatione turpi. 4°. pōt ꝯtingere ex
illusione. Et qdem si illusiōis cau-
sa in nob̄ precessit. idē est iudicium
qđ de cogitatiōe p̄cedēte. Si aūt i
nob̄ cā nō p̄cessit. imo potius cōtra-
ria causa ꝛ frequenť accidit ꝛ p̄ci-
pue i dieb⁹ i qb⁹ qs coicare deb3. si-
gnū ē ꝙ diabol⁹ hoi fructū euchari-
stie auferre conatur. vñ in tali casu

ꝯsultũ fuit cuidã monacho ut i collatiõib⁹ patrũ legit̃ ꝙ coicaret. Et sic diabolus videns se nõ posse cõseq̃ intẽtũ. ab illusiõe cessauit. Generaliter tñ q2 cã ex q̃ ꝯtingit non potest ita ꝑcipi de facili. tuti⁹ est sꝑ abstinẽ nisi necessitas icũbat. ƀ dz abstinere vsq3 ad. 24. horas. q2 in tali spatio natura que ꝑ corporalẽ imũditiã ⁊ mentis hebetudinẽ fuerat deordiata. reordinat̃. A. Idẽ i sũ. con. li. 3. ti. 24. q. 13. vbi etiã dicit̃ ꝭm Tho. ꝙ pollut⁹ nisi pollutio habeat ortũ ex pctõ mortali debẽt celebrare ꝓ alio qui ẽ in pctõ mortali ne ille celebrãdo peccaret mortaliter. B

5 ¶ Corp⁹ xp̄i a ieiunis tm̃ debet ꝑcipi. 1. q. i. nihil. de ꝯse. dis. 2. liq̃do. Qđ in reuerẽtiã tãti sacri istitutũ ẽ nisi ꝓpt̃ nccitatẽ iminent̃ mortis. ne ꝯtingat sine viatico ex hac vita transire. Est tñ sciendũ ꝙ duplex ẽ ieiuniũ. s. nature ⁊ eccl̃ie. Ieiuniũ nature ẽ qđ iportat ꝑuationẽ cui⁹cũq3 ꝑassũpti ꝑ modũ cibi ul̃ pot⁹. ⁊ tale ieiuniũ req̃rit̃ ad hoc sacr̃m recipiendũ. Nec refert vtrũ aliq̃d nutriat uel nõ. aut ꝑ se aut cũ alijs aut cibi aut etiam medicine i q̃tũ, cũq3 ꝑua quãtitate dũmodo sumatur ꝑ modũ cibi uel pot⁹ nõ licet ƀ sacr̃m accipe. Reliq̃e tñ cibi remanentis in ore si casualiter trãsgluciant̃ non ipediũt sũptionẽ h⁹mõi sacri. q2 nõ traijciunt̃ ꝑ modũ cibi ⁊ potus. ƀ ꝑ modũ saliue. qđ vitari nõ põt. Aliud est ieiuniũ eccl̃ie qđ instituit̃ ad carnis macerationẽ. ⁊ tale ieiuniũ non soluit̃ ꝑ ꝑdicta. q2 nõ multũ nutriunt. sed magis ad alterandũ sumunt̃. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 64. vbi etiã dr̃ ꝭm Tho ꝙ silit̃ nõ ipediũt coiõnẽ si casualit̃ sumant̃ reliq̃e aq̃ uel vini q̃bus os abluit̃. dũmõ nõ traijciãt̃ in mag̃ quãtitate. B. Porro ecclesia diẽ naturalẽ icipit a media nocte. ⁊ iđ si p⁹ mediã noctẽ aliq̃s sũpsit aliq̃d ꝑ modũ cibi uel pot⁹. nõ põt ea die ƀ sacr̃m sumere. Põt ṽo si añ mediã noctẽ. Nec refert vtrũ p⁹ cibũ uel potũ dormierit aut etiã digest⁹ sit q̃tũ ad rationẽ ꝑcepti. Refert ãt q̃tũ ad ꝑturbationẽ ment̃. quã patiunt̃ hoies ꝓpt̃ insomnitatẽ uel idigestionẽ. ex q̃b⁹ si mens multũ ꝑturbet̃ hõ reddit̃ inept⁹ ad sũptionẽ h⁹ sacri. ƀ Tho. in 3. ꝑte q. 80. A. Idẽ i sũ. con. q. 65. B. Dubiũ occurrẽs sup̱ sumptione a ieiunis vide. ĩ. eucharistia 3. §. 6. in fi.

¶ Utrũ post factã coionem liceat statim comedere. R. ꝭm Tho. in 3. ꝑte. q. 80. In susceptione hui⁹ sacramenti requiritur magna deuotio que quidem magis ipeditur ꝓpter ꝑcedentia q̃ ꝓpter sequentia ⁊ ideo magis est institutũ ꝙ hoies ieiunẽt ante sumptionẽ q̃ post. Debet tñ esse aliqua mora inter sũptionẽ eius ⁊ reliquos cibos. vnde ⁊ in missa oratio gratiarũ actiõis p⁹ coionem dicit̃. ⁊ qui coicant suas ꝑuatas oratiões dicũt. A. Contra ƀ videt̃ de ꝯse. dis. 2. trib⁹. vbi 6

Clemens dicit q̄ q̄ mane coicaue-rit· vsq̄ ad sextā ieiunet. q̄ vero ter-tia vl' q̄rta hora. ieiunet vsq̄ ad ve-sperā. sic secreta scificatione eterna custodiēda sūt sacra. Sed ut notat in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 66. Pe. dic q̄ h̄ decretū loq̄t f̄m antiq̄ tpa q̄n raro celebrabant misse. Scdm̄ h̄ hāc rōnem Pe. etiā hodie obtinet i raro celebrātib9. uel in nō sepe coi-cātib9. Puto q̄ q̄ q̄ntū pōt comode fieri etiā hodie h̄ decretū debeat ser-uari. Cōtrariū p̄o non ꝓcedit nisi ex indeuotiōe. iō nulla potest con-suetudine iuuari. extra de consue. c. fi. B

7 ¶ Duo sūt modi manducādi cor-pus xp̄i f̄m Aug. Un9 sacralit er 7 sic boni 7 mali edūt. Ali9 sp̄ualiter. 7 sic soli boni mādūcāt q̄ i vni-tate xp̄i 7 eccl'ie quā h̄ sacr̄m signi-ficat manēt. h̄ mgr 4. sen. dis. 9. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 61. Et illi dicūt manere i vnitate eccl'ie 7 xp̄i q̄ ei cordiali fide 7 ope adherēt 24. q. 3. de illis. 7 de p̄e. dis. 2. cre-dere. In q̄ etiā. c. p3 q̄ duplex est mod9 manducādi sp̄ualit. Un9 de-uota fide tm̄. vnde ibi dr̄. Qui cre-dit māducat. Ali9 ē fide 7 debita sacramēti pceptiōe. B

8 ¶ Interdict9. suspēsus. excoicatus etiā iiuste. coicare nō d3. q̄ i talib9 ē defect9 rei signe. s. vnitat̄ corp̄is mystici f̄m Pe. A. Id est eccl'ie. q̄ mystice dr̄ corp9 xp̄i. ad Ro. 12. sibi. Sic. n. in vno corpe 7c. et. 24. q. i. Ubi sana fides. 7 h9 corporis vnitas h̄ ē q̄ fideles debent inuicē vniri fide 7 caritate i h̄ sacro signa-tis. Un̄ 7 vocat mysteriū vnitatis ex̄ de sū. tri. 7 fi. ca. c. p. §. vna ꝟo. Et p̄dict̄ ib̄ §. con. Ul. Et q̄ ad ex-coicatos clar ē. Nā etiā minor ex-coicatio sepat a pceptiōe sacro2. ex̄ de sen. exco. c. pl't. Et regularit ex-coicatio etiā iiusta timēda 7 obser-uāda ē. xi. q. 3. c. p. 7 ex̄. de sen. exco. p tuas. Quo ad iterdictos dicēdū q̄ etiā eis denegat. nisi in articulo mort̄. ex̄ de spon. nō est nob. piūcto c. q̄ō in te. de pe. 7 re. Quo autē ad suspēsos dicendū q̄ tūc eis coica-tio negat. q̄n a pceptiōe sacro2 fue-rint suspēsi. Sec9 si ab aliis. ut pōt colligi ex notat̄ i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 81. ad fi. vbi p3 f̄m Hosti. q̄ suspē-sio nō egredit termios snie date. 7 ī. suspēsus p totū. S3 h̄ dictū Pe. fuit multū breue. q̄ō ponit in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 11. i fi. B

¶ Utr̄ act9 coit9 m̄rimonialis ipe-diat a coione. R. f̄m Tho. i. 3. pte q. 80. Coit9 piugalis si fit sine pctō puta cā ꝓlis generāde uel cā red-dendi debitū non alit ipedit nisi sic dictū est de pollutiōe nocturna que accidit sine pctō. s. ꝓpter imūdiciā corporalē 7 ment̄ distractionē. In tali q̄ casu ut dicit btūs Greg9 sūt suo iudicio relinquendi. A. Hoc habet in. c. vir. ī. allato. B. Sed qui voluptate dominante coniugi miscet ꝓhiberi debet ab h̄ sacro. 33. q. 4. vir cū ꝓpria. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 15. Et addit f̄m Al. 9

sup 4°. sen. dis. 32. q exigēs ĩfirmi/
tate ductus. licz moneri debeat ne
accedat. si tñ oib⁹ modis ex deuoti/
one se ingerat nõ ē pꝓhibēd⁹. Glo.
etiā in .c. ois hõ. de ɔse. dis. 2. dic q
illud qð ibi dicit de abstinendo ab
vxore añ coionē. ɔsiliū ē non pre/
ceptū. ꝑ dictū .c. vir. Sed certe vi/
detur q coionē ipediat ois coitus
mrimonialis etiā i reddēdo. ut ex/
presse habetur. 33. q. 4. sciatis. Ubi
Jero⁹ dic. Sciatis frēs carissimi q
qcūq vxori debitū reddit vacare
nõ põt oratiõi neq de carnib⁹ agni
comedē debet. Qð vo dr in dcõ .c.
vir. põt itelligi qñ oio ɔstaret q in
dcõ coitu qs penitus imunis foret
ab oi voluptate ⁊ mētis hebetudie.
cui⁹ ɔriū psumit. ut i dcõ .c. sciatis. ⁊
i .c. vir. vbi dr. Licita ipsa admixtio
ɔiugi sine voluptate carnis fieri nõ
põt. Ergo non solū exactio. s etiā
redditio mrimonialis debiti. coio/
nē ipedire regularit videt nisi for/
te necitas imineat. ul qs nimis fre/
quēt reddere cogeret. ne sp uel ni/
mis diu careat neccia coione. Añ
⁊ conciliū Elibertanū dic. Ois hõ
añ sacrā coionē a ꝓpria dz abstinē
vxore trib⁹ aut qtuor aut 5. aut 6.
aut 7. dieb⁹. de ɔse. dis. 2. ois hõ. Et
ut pz i sū. con. dcā. q. 15. Al. i scri/
pto. dis. 13. dic. Bñ puto q sic sit
faciēdū. si tñ alt ɔiugū iueniat de/
bitū reddē coactus. ⁊ nõ expetē ⁊
s frequēt facere. eo q alt etiā illo
tpe nõ vult abstinē. ego coicare cõ/
cederē illi q reddit iuitus. ⁊ alti nõ
qui extorquet debitum qñ non est
extorquēdum. quia constat q etiā
illo tpe reddere tenetur si ꝓbabili/
ter timet de incõtinētia alterius. h
ibi. Scðm h predicta intelligenda
videntur sup hoc dicta doctoꝝ. B
Et sm Al. etiam post factā coionē
non licet eo die debitū exigere nec
etiam exactum reddere. nisi cū dif/
ficultate. sed tñ contrariū non pu/
to esse mortale. A. Idem in sū.
con. li°. 3°. ti. 24. q. 16. Et ego cre/
do q aia hoc agentis male se habe/
ret ⁊ diua grā arida remaneret ob
tantam irreuerentiā. cū ꝓpter deuo/
tionē ⁊ reuerentiā tāti sacri nõ solū
ab imūditia tali. s etiā a materiali
cibo qtū comode fieri posset absti/
neri debēt. de ɔse. dis. 2. trib⁹. B
¶ Utrū imunditia pure corpora/ 10
lis ipediat coionem. R°. sm Tho.
in 4°. dis. 9. Cum iste cibus non sit
corpis s mētis. magis i ei⁹ sūptioē
considerāda ē mūditia mentis q
corpis. Et iõ distinguendū est de
imūditia corporali. quia si sit ꝑpe/
tua siue diuturna. tūc nullo modo
ꝓpter hoc aliqs abstinere debet. ne
ꝓpt imūditiā corpis ꝑdat fructus
mētis. sicut accidit i leprosis ⁊ pa/
tientib⁹ fluxū sanguinis uel semi/
nis. Si autē sit tpalis ⁊ facile pur/
gabilis. tūc si aliquis sit in mente
bñ disposit⁹. sumē nõ ꝓhibet. qui
posset ad tēp⁹ laudabilit abstinere
ꝓpt reuerentiā tanti sacri. dis. 5. ad
eius. A. Idem i sū. con. eo. ti. q.
11. B. De sacerdote aūt leproso

vtrũ possit celebrare vide. ĩ. lepro-
sus. §. fi.

ij ¶ Utrũ debeat hõ corpus xpi fre-
quent' sumere. R°. ẜm Tho. in 4°.
dis. iz. Ea que in h sacro gerunt'
hñt similitudinẽ cũ his q̃ accidunt
in corpali nutrimento. qz. n. fit q̃si
continua dep̃ditio naturalis hu-
moris per actionẽ naturalis calor
7 exercitiũ labor, ideo oportet fre-
quenter corporalẽ cibũ assumẽ ad
restaurationẽ cõtinue dep̃ditionis
ne p̃ditio cõtinua mortẽ inducat.
Silr' aũt ex ɔcupia ĩnata 7 occu-
patione circa exteriora fit dep̃ditio
feruoris 7 deuotiõis ẜm que hõ in
deũ colligit'. vñ oportet q̃ pluries
dep̃dita restaurent' ne hõ totaliter
alienet' a deo. Sed tñ semel ĩ ãno
sumere necc̃ ẽ. ut s̃. §. p̃. A. Oli
autẽ statutũ erat q̃ ter in anno vi-
delicz in natali dñi. pasca. 7 pente-
costen hões coicarẽt. de ɔse. dis. z.
7 si nõ frequẽti⁹. Non faciẽtes aũt
int' fideles nõ habebant'. ea. dis. c.
sclares. In p̃mitiua aũt eccl'ia q̃ti-
die coicabant. qz vigebat deuotio
maior. ut nõt' ĩ sũ. con li°. 3°. ti. z4.
q. ii9. B

iz ¶ Sed vtrũ q̃libet die sit coicãdũ
R°. ẜm Tho. ĩ 4°. dis. iz. In recipi-
ente sacr̃m ista duo req̃rũt'. s. de-
siderium cõiũctiõis ad deũ qõ facit
amor. 7 z°. requirit' reuerẽtia sacri
q̃ ad donũ timoris p̃tinet. Primũ
icitat ad frequentiã sacri hui⁹ quo-
tidianã. h secundũ retrahit. Jõ si
aliq̃s expimẽtalit' cog̃sceret ex q̃ti-
diana sũptiõe feruorẽ amor augeri
7 reuerẽtiã nõ minui. talis debẽt q̃-
tidie coicare. Si autẽ sentiat reue-
rentiã minui 7 feruorẽ non multũ
augeri. debẽt interdũ abstinere. ut
cũ maiori reuerẽtia 7 deuotiõe post-
modũ accederet. vñ q̃tũ ad h vn⁹-
q̃sq3 relinquẽd⁹ ẽ iudicio suo. A
Hec fuit snia Aug. ut p3 de ɔse. dis
z. q̃tidie. ibi. Dixerit q̃spiã 7c̃. Sed
p̃ut coiter accidit q̃tidiana sũptio
nõ est laudabilis uel vitup̃abilis.
Unde in dcõ. c. q̃tidie. ĩ principio
dicit Aug. Quotidie eucharistie
coionẽ accip̃e nec laudo nec vitu-
pero. Oib⁹ tñ dñic̃ dieb⁹ coicandũ
hortor. Et p̃ut notat' in dcã. q. ii9.
al'. in li°. de missa. in fi. dic̃ q̃ mediũ
tenere ẽ bonũ. s. aliq̃n celebrare 7
aliq̃n dimittere. nisi officiũ exigat
ut in oĩ die celebret'. De his aũt q̃
mulieres oĩ die coicãt. videt' mihi q̃
acrit' rep̃hendẽdi sũt qz nimio vsu
faciũt vilescẽ sacr̃m. 7 poti⁹ ex leui-
tate muliez putat' esse desideriũ q̃
deuotiõe tm̃. In scripto aũt dis. i3.
dicit. Prep̃antes se ad coionem p̃
abstinentiã a coitu. 7 vidue siue in
castitate viuẽtes nõ debent p̃hibe-
ri a coione frequẽti. p̃cipue de men-
se ĩ mẽsem ẜm solẽnitates maiores
qz iĩuste arcent' q̃ digni sunt. 7 ĩpie
agit' q̃ñ subtrahit' eis cibus salu-
taris. qui datus augeret eis gr̃am
quã acceperunt. B

¶ Utz liceat coicare pluries ĩ die i3
R°. ẜm Tho. ĩ 4°. dis. iz. Nõ licet ni-
si semel ut saltẽ q̃tum ad vnã diẽ

representetur vnitas dñice passiõis.
⁊ ut q̄ptū ad aliq̇d reuerentia exhi-
beatur sacro. Sacerdos aūt q̇ nõ so-
lū p se sed ⁊ p alijs celebrat cū sit
psona publica necessitate cogente
põt pluries in die celebrare. ut. j.
missa. §. x°. A .ut dicitur in sū. con.
eo. ti. q. i20. B
14 ¶ A q̄ q̇s dꝫ recipere colonis sa-
cramētū. R°. A ppo sacerdote uel
eius superiore. siue alio de eius lnia.
Si q̇s ꝟo religiosus absq̄ licētia
pprij sacerdotis spāli alicui daret
icurrit excoīcationē. de q̄ s̄. absolu-
tio þ. §. 3°. circa mediū. De si sacer-
dos pprius malus sit. an possit ab
eo recipi habes s̄. clericus 3°. §. 2°.
⁊. j. ordinatus þ. §. 3°.
15 ¶ Utrum sacerdos possit dare corpus
xpi ei quē scit esse in pctō mortali.
R°. s̄m Tho. in 4°. dis. 9. Si pctm̄
est occultum. puta p cōfessionē uel
aliter secrete scitū. ⁊ ille i occulto petit
dꝫ ei negare ⁊ monē eū ne i publi-
co petat. Si aūt i publico petat. dꝫ
eidē dare. de ɔse. dis. 2. nõ phibeat.
Si ꝟo pctm̄ ē manifestū. tūc siue i
occulto siue in manifesto petat. de-
bet ei negare. De si dicat se ɔfessū ⁊
absolutū. an credere ei debeat. vide
j. ɔfessio 3°. §. x°. q̇ incipit. Utrū sa-
cerdos parochialis ⁊c̄. A . Su-
pradicta in hoc. §. hñtur etiam in sū.
con. li°. 3°. ti. 24. q. 18. B
16 ¶ Utrum aliq̄ casu possit dari hostia
nõ ɔsecrata loco ɔsecrate. R°. s̄m
Tho. i 4°. dis. 9. In nullo casu. tū
q2 i sacramēto ꝟitatis nulla dꝫ eē
fictio. tū q2 dū mādu cans adoret
quod manducat. ut dic̄ Aug⁹. da-
ret sacerdos ei materiā idolatrādi.
vñ ⁊ decre. dic̄ i casu ɔsili. q2 falsa
sunt abijciēda remedia q̄ veris sūt
piculis ḡuiora. extra de cele. mis.
de homine.
¶ Utrum corpus xpi debeat dari suspe- 17
ctis de crimine. R°. s̄m Tho. vbi s̄.
Triplex est suspitio. Quedam vio-
lenta q̄ pro facto reputatur. ut si iue-
niatur suspectus cū suspecta i eodē
lecto ⁊ hu⁹. ⁊ ppter hanc causam sic̄
ppter peccatū mortale neganda est
coīo. ita videlꝫ q si talis suspitio p-
cedit ex publica fama. nõ debet coīo
dari neq̄ petenti publice neq̄ secre-
te. Sed si talis suspitio sit soli sacer-
doti. debet dari si petat in publico.
nõ autē in occulto. sicut añ dictū ē
qñ crimen occultū sit uel publicū
s̄. §. 15°. q̇ sup añ pximū. §. Quedā
ꝟo suspitio ē pbabilis. ut si iueni-
atur solus cū sola tpe ⁊ loco suspe-
cto colloquētes ⁊ frequēter. ppter
hāc ḡ nõ dꝫ denegari. q2 pena non
infligitur vbi culpa ignoratur. Quedā
est leuis. ut si appareāt aliq̄ signa
nõ tñ oīo certa. ⁊ ppt̄ hanc etiā ne-
gari nõ dꝫ. A . Idē etiā s̄m Pe.
ut i sū. con. eo. ti. q. 80. B
¶ Utrum corpus xpi debeat dari ad su- 18
mēdū ad aliqḋ experimētū. siue ppt̄
aliquā purgationē ifamie ⁊ huius-
mõi. R°. s̄m Tho. i 3. pte. q. 80. Nõ
q2 tales purgatiões ibibite sunt. ex
de pur. ca. ex tuaꝝ. A . Idē in sū.
con. eo. ti. q. 81. B

19 ¶ Utr͞ corp⁹ x͞pi debeat dari histri-
onib⁹. R͞. No. q͞ nec diuine maiesta-
ti nec ecclesiastice discipline cōpetit.
de ↄse. dis. 2. ꝑ dilectiōe͞. Et itelligi-
tur de histrionib⁹ q̄ artē illā exercēt
illicite. vide. ī. histrio. A. Idē in
sū. con. li͞. 3. ti. 24. q. 82. B
20 ¶ Utr͞ corp⁹ x͞pi debeat dari amē-
tib⁹. R͞. fm Tho. i 4. dis. 9. Distin-
guendū ē. Quidam. n. dicūt large
amētes q͞ debilē hn͞t mētē ⁊ tn͞ sūt
aliq̄ mō docibiles eorū q̄ ꝑtinēt ad
fidē ⁊ deuotionē sacri. ⁊ talib⁹ non
d͞z corp⁹ x͞pi denegari. Quidā ꝟo
sūt oīo carētes iudicio rōnis ⁊ isti
si fuerint tales a natiuitate non d͞z
eis dari. q͞ non pn͞t ad deuotionē
iduci. q̄ reqrit͞ ad h͞ sacr͞m. Si ꝟo
iciderūt in amentiā p⁹ fidē ⁊ deuo-
tionē sacri. A. ut q͞ ꝑ pri⁹ erant
bn͞ dispositi ⁊ sacr͞m petierant. fm
Pe. ut in sū. con. eo. ti. q. 83. vbi h͞
oīa ponūt͞. B. tūc d͞z eis dari ni-
si timeat͞ ꝑiculū de vomitu. uel de
expuitiōe͞. ul͞ aliq̄ huiusmōi. 26. q.
6. his. q̄. A. In dc͞ā. q. 83. dr͞ etiā
fm Tho. q͞ demoniac͞ nō est dene-
ganda coīo. nisi forte certū sit q͞ ꝑ
aliq̄ crimine a diabolo torqueant͞.
Puto addendū. uel nisi timeat͞ de
ꝑiculo. ut ꝓtactū est. B
21 ¶ Utrū sit dandū pueris. R͞. fm
Tho. vbi s͞. Pueri carētib⁹ vsu ra-
tiōis q̄ nō pn͞t discernē͞ int͞ cibū cor-
poralē ⁊ cibū spūalē non d͞z corp⁹
x͞pi dari. q͞ ad ipsū exigit͞ actualis
deuotio quā tales pueri habere nō
pn͞t. S͞z pueri icipiētib⁹ hr͞e discre-
tionē etiā an͞ etatē ꝑfectā puta cū
sint x. ul͞ xi. ānorum pōt dari si i eis si-
gna discretiōis ⁊ deuotiōis appa-
reāt. A. Con. Pe. ut in sū. con. eo.
ti. q. 84. B
¶ Utr͞ corp⁹ x͞pi debeat dari his 22
q̄ ꝑ crimib⁹ sūt suspēdēdi ul͞ deca-
pitādi. R͞. Si sūt ↄfessi ⁊ penitēt. nō
d͞z eis denegari. 13. q. 2. c. fi. Multa
alia hn͞t͞ de sacro eucharistie. ī. eu-
charistia ꝓ. 2. 3. et 4. Itē spāliter
circa sacerdotē ⁊ missā. ī. eucharistia
3. ⁊. ī. missa.

Concussio

Crimen ↄcussiōis
ē cum q̇s i officio ↄstitut⁹ ex-
torquet aliq̇d a subditis ꝑ metū. aut
cū nō vult facē͞ quod tenet͞. nisi da-
ta pecunia. aut cū aliq̇s officialis
vltra cōstituta sibi stipēdia pecuniā
extorquet. uel cum q̇s accusat seu
ab accusatiōe͞ desistit ꝓpter pecuniā.
A. Hoc fuit dictum glo. Ray. cui
con. Al. ut p͞z in sū. con. li͞. 2. ti. 5.
q. 139. ad fi. vbi idē dr͞ de militib⁹ seu
stipēdiarijs qḋ h͞ dicit͞ de officiali-
bus. iuxta illud Joh. bap. Luc. 3.
Neminē ↄcutiatis. ↄtēti estote stipē-
dijs vr͞is. Predicta etiā ꝓbāt͞ i. l. i.
et. 2. ff. de cōcussionib⁹. B. Et ta-
lis ad restitutionē tenet͞ ei q̇ dedit
si non turpiter dedit. Al͞. ei i cui⁹ iiu-
riam data fuit. i. q. i. iubemus. A
Istud. c. ē. l. iubemus. C. ad. l. iuliā
repetendarum. vbi nihil de hac restitu-
tione dicit͞. S͞ bn͞ verum ē q͞ dāti faciē-
da ē restitutio qn͞ nō turpit͞ dedit. ꝑ
c. non sane. 14. q. 5. fm Ray. ut in

sū.con.li. 2°. ti.5.q.140. Et subdit Ray. q si turpiter dedit nō illi sed paupib⁹. uel illi i cui⁹ iiuriā data ē. iuxta arbitriū eccl'ie restituēda ē pecunia. ut i pall'ato. c. nō sane. Glo. ꝟo Ray. dic q illud qđ h dr̄ de restitutic̄e faciēda ē verū in foro causarū. In foro aūt pniali forte magis est ꝯsiliū q̄ necessitas. Scdm Gl. ꝟo dz de h fieri sic de alio turpi lucro. cui⁹ restitutio qn̄ turpido ē ex pte dātis ⁊ accipiētis. regularit ē de ꝯsilio. nisi i casib⁹ a iure expressis. uti symonia ⁊ silib⁹. Pōt etiā reddi ei qui turpiter dedit. nisi aliud determinaret ius i sp̄cie. sic in symonia de q̄ expressū ē q pecunia symoniaca restituēda ē eccl'ie i cui⁹ igⁿminiā est accepta. Et h pn̄t colligi ex notatis in sū. con. li. 2°. ti.5. q.19. B

Condēnatus.

Utꝝ cōdēnat⁹ possit fugē ul' se defendē. vide. s̄. accusat⁹. §.5°.

Conditio.

De ꝯditiōib⁹ q̄ qn̄qȝ apponūt i mr̄imonio vide. j. matrimoniū. §. pto. De cōditionib⁹ q̄ qn̄qȝ apponūt i q̄busdā ꝯtractib⁹ vide ibidē. §.5°. Itē de cōditiōib⁹ q̄ apponūt i sponsalib⁹. j. spōsalia. §. fi. ⁊. j. ipedimētū i3°. §.5°.

¶ Si aliq̄ possessio fuit data eccl'ie ibi aliq̄ apposita ꝯditiōe siue mō. ut si aliquid fieret. Si non fiat. non ꝑpter hoc potest reuocari datio. nisi sic facta fuerit. s. q cessante cōditione uel mō reuocari posset. extra de con. appo. verb. A. Hoc itelligit de ꝯditiōe ipropriesumpta. videlicȝ ꝓ modo. Conditio. n. ꝓprie suspendit dationē. sed modus non. Et conditio fit ꝑ si. modus ꝟo per ut. sicut notat glo. i dcō. c. verb. vbi etiam dicit. q conditione nō ipleta nec valet donatio. B

¶ Si possessio data fuit eccl'ie ea ꝯditiōe ne alienet. nūq̄d poterit alienari? R°. ſm Ray. Distinguēdū ē. Nā si eccl'ia cui datū seu relictū ē. hēat alias possessiones. nō pōt alienari i aliq̄ casu. Et sic itelligit Auten. de alie. ⁊ empbi. §. scissimas. Si ꝟo eccl'ia nō hēat alias possessiones q̄s alienet. tūc istas alienare pōt in casib⁹ a iure ꝑmissis de q̄bus vide. s̄. alienatio. Nā ꝓhibitio facta a donatore. ꝑ nō adiecta ē habēda tāq̄ turpis. Con. Goff. Inno. ⁊ Hosti. A. Idē i sū. con. li. 4°. ti. 4. q. fi. B. Cū nō stat ꝑ eū ad quē ptinet q̄ min⁹ cōditio ipleat. haberi dz ac si impleta fuisset. ex de re. iur. cū stat. li. 6°.

Confessio

j°. coit quid sit? R°. ſm Tho. i 4°. dis. 17. Cōuenientissime diffinit ab Aug. sic. Cōfessio est ꝑ quā morb⁹ latēs spe venie aperit. A. Con. Pe. ut i sū. con. li. 3°. ti. 34. q. 30. Ad cui⁹ itellectū dic. Nō q ꝯfessio tripl'r fit. Aut i foro aie iteri⁹ corā deo. Aut in foro pnie exterius coram dei vicario. Aut i foro cōtentioso corā

iudice. In pma pctm latens non apitur. qz deo aptu erat. In vltima no apitur spe venie. In media pro apit spe venie pctm lates. Un pfessio sacralis que e ps pnie puenient describit p materia q e pctm ⁊ p actum qui est apire. ⁊ p fine q e spes venie. Pot addi q io dicit spe venie. qz si alia de ca apiatur pctm no e pfessio. Na si apiatur ca psilij e psultatio. Si pro ex lascivia ul levitate. est dissolutio. Si pro ad aliquē malu finē. est malignatio. Et ex his sat pz q pctm qd dicit no spe venie seu ad ipetrandu venia no pot dici dictu i pfessioe. nec tenetur illud sacerdos secretu tene. ut pz p Ray. sub ti. de pe. ⁊ re. §. Pone q aliqs. ⁊ p glo. eius. co. ti. §. de pena sacerdotis. sup verbo pctm. Et qz no ois q spe venie aperit pctm pseq͡uit venia. ut si no pfiteat sacerdoti idoneo. ex de pe. ⁊ re. c. ois. ⁊ d pe. dis. 6. q vult. uel al' idebite pfitet. de pe. dis. 5. falsas. ⁊ c. fratres. Ideo Ray. sub ti. de pe. ⁊ re. §. supdicto diffinit ut seqt. B. Vel sm Ray Confessio e legitima cora sacerdote peccati declaratio. A. Et sb dit Ray. i dca. §. 2°. q cofessio dr qsi simul ex toto ul' vndiqz fassio. Na ille confitet q totu fatet. Glo. sup vbo vndiqz. i. de oib' pctis q occurrut memorie. ⁊ de circustatijs eorude aggrauatib' i aliud gen' peccati. ut si pcussio ul' furtu in eccl'ia factum fuerit. qz h loc' trahit ad sacrilegiu. B

¶ Quot sunt conditioes qs debet habere pfessio? R°. sm Tho. in 4°. dis. 17. Sexdeci sut q i his vsib' cotinet. Sit simplex. humilis. pfessio pura. fidel'. Atqz frequens. nuda. discreta. libes. verecuda. Integra. secreta. lachrymabilis. accelerata. Fortis. ⁊ accusans. ⁊ sit pare pata. Quoru expositio talis est. Sit simplex. s. ut no recitet in pfessioe nisi qd ad quatitate pcti ptinet. Humilis. s. ut miseru se ⁊ ifirmu pfiteat. Pura. s. ut recta sit pfitetis intetio. Fidelis. i. vera ⁊ sine falsitate. A In su. con. co. ti. q. 66. qd de sacerdote. dr. Fidelis. i. ut ta ipse cofites q sacerdos sit i fide catholica. ⁊ sm doctrina ecclesie fiat non hereticorum. Item q fiat sub spe venie. al' non valeret. sic pnia Caym. q dixit Maior e iiqtas mea q ut veniam merear. De pmo habet sm Aug. de pe. dis. 6. qui vult. De 2°. de pe. dis. i. quē penitet. meli' ea. dis. c. nemo. B Atqz freques. istud e de bn ee pfessionis. s. q ho frequenter pfiteat. A. In dca qone. 66. dr q h duobus mois pot itelligi. Uno mo ut si freque. cadit i pctm mortale frequent resurgat p penitentia. de pe. dis. 3. septies. Alio mo ut eade pcta frequent cofiteat. Aug'. Quato plurib' cofitebitur qs sub spe venie turpitudine crimis. tato facili' cosequitur gratia remissionis. de pe. dis. i. quē penitet. Non tn adhoc tenetur quis nisi in aliquib' casibus Est etia de cosilio ista frequentatio

respectu venialiũ.ad quorũ confessi-
onẽ secularis nõ tenet nisi semel in
anno.nisi fuerit in pctõ mortali.ut
notat Bonauẽtura i 4°.dis.17. B
Nuda.ut non inuoluat obscuritatẽ
verborũ. Discreta.s.ut maiora cum
maiori pondere cõfiteat. A .In
dcã.q.66.dr.s.ut discretũ querat
sacerdotẽ sciẽtẽ ligare et soluere.de
pe.dis.i.quẽ penitet. Item qr debet
distincte et sepati singula pctã con-
fiteri. B .Albẽs.i.spontanea non
coacta. Verecũda.ut.s. erubescat
et nõ se iactet de pctis ppter aliquã
seculi vanitatẽ. Integra.ut.s.non
subtrahat aliqd de his que mani-
festãda sũt. Secreta.s.quãtũ ad cõ-
ditionẽ fori i q de occultis ↄscie agit.
Lachrymabilis.q ad dolorem de
pctõ cõmisso. Accelerata.ut.s.nõ
differat de die i diẽ sed stati uel quãto ci-
tius põt ↄfiteat. Fortis.ut.s.nil ppter
verecundiã dimittat. Et accusans
se ipsũ et non aliũ. Et sit parẽ pata
s.sacerdoti. A .De his ↄditiõib⁹
lati⁹ et clari⁹ dixi in quadriga.vbi
etiam he.16.reducunt ad.xi.iõ hic
omitto. B

2 ¶ Utrũ cõfessio facta sine cõtritiõe
et sine caritate valeat.utputa qr nõ
dolet de oib⁹ pctis.uel nõ vult ab-
stinere ab oib⁹ R°. sm Tho.vbi s.
Cõfessio sm q est act⁹ virtutis non
valet sine caritate q ẽ pncipiũ me-
rendi.sed sm q ↄfessio ẽ ps sacri or-
dinat ↄfitentẽ ad sacerdotẽ qui hz
clauẽ eccl'ie.et p cõfessionẽ cogscit
ↄsciam ↄfitẽtis. Scdm hoc etiã põt eẽ
in eo q nõ est ↄtrit⁹.qr põt pctã sua
sacerdoti nota facere.et clauib⁹ ec-
clesie se subijcere.et quãuis tũc nõ p-
cipiat absolutiõis fructũ.tñ recedẽ-
te fictiõe pcipe icipiet.sic et in alijs
sacris.vñ nõ tenet iterare cõfessio-
nẽ ad quã fict⁹ accedit.sed tenet post-
modũ fictionẽ suã ↄfiteri. Con.Pe.
Et ad istã opinionẽ nõ solũ pdicta
rõ facere videt.sed et de pe.dis.i.mẽsu-
rã.§.nõ ita.vbi dr q nõ est necesse
ut q sacerdoti semel cõfessi fuerim⁹
de nouo confiteamur. Sz Ray.et
Hosti.tenẽt q talis tenet cõfessio-
nem iterare.qr prior cõfessio q non
fuit facta i caritate nõ valuit. Sed
primũ videt verius.ex de pe.et re.q
qdã. A .Istud.c.non bñ hoc pbat.
Sz p ↄcordãtia põt dici q intantũ
valet cõfessio nec oz illã iterari spe-
cialit.inquãtũ duret effectus ipsi⁹ ex-
pressiõis vocalis q ẽ ps sacri.al' nõ
Nã intelligẽtia dictor ex cã ẽ assu-
mẽda dicẽdi.ex de verbo.sig.intelli-
gẽtia. Vñ dicendũ ẽ sm glo.Ray.
put etiã notat i sũ.con.li°. 3°.ti.34.
q.66.q i his casib⁹ si ille q ẽ inde-
bite confessus confiteat eidem sa-
cerdoti cui prius et adhuc habeat i
memoria pctã sua q audiuit nõ te-
netur iterare confessionẽ. Si autẽ
cõfiteat nouo q alias nõ audiuit
eum.aut etiã p si oblitus est.debet
iterũ confiteri totũ. B

¶ Utr liceat i ↄfessiõe dicẽ aliena 3
pctã. R°. sm Tho.in 4°. dis.16.Hõ
in cõfessiõe oz famã alteri⁹ custodi-
re quãtũ põt.sed suam ↄsciẽtiã magi

purgare debet. Et ideo si circũstan-
tia que ducit in cognitionem ꝑso-
ne sit de necitate confessionis. ut q̃
trahit i aliam speciẽ pcti mortalis.
tũc dz cõfiteri. sꝑ tñ si põt occultã-
do ꝑsonã. Si aũt nõ sit de necitate
confessiõis dz dimittẽ. ne pctm̃ al-
teri⁹ ꝓdat. uel petita lnia cõfiteat
alteri. aut supiori q̃ ꝑsonã ignoret.
A. Con. Pe. ⁊ addit ꝙ etiam qñ
circũstãtia ẽ necessaria ⁊ nõ põt ex-
primi sine ꝑiculo alteri⁹. omittẽda
est. ⁊ sufficit pctm̃ dicẽ sine huius-
mõi circũstãtia. ut in sũ. con. co. ti.
q. 61. B. Si tñ exꝓmat eã bona
itentiõe nõ ut ꝓdat. s; ut pniarius
oret ꝓ eo ut secreto emẽdet. nõ pec-
cat s; meret. zz. q. 1. h videt. A
Con. glo. Ray. ut i sũ. con. co. ti. q.
81. quero etiam. B
4 ¶ Utrũ liceat cõfessionẽ diuidere.
R°. ſm Tho. in 4°. dis. 17. Nõ licet
s; itegralit dz q̃s oia vni sacerdo-
ti cõfiteri. de pe. dis. 5. c. ꝓ. circa fi. ⁊
dis. 3. sũt plures. Nã sicut in medi-
cina corporali oz ꝙ medic⁹ nõ so-
lũ vnũ morbũ ꝯtra quẽ medicinã
dare dz cogñscat. s; etiã vniuersalit
totã debetudinẽ ipsius ifirmi. eo ꝙ
vn⁹ morb⁹ ex adiũctiõe alteri⁹ ag-
grauat. ⁊ medicina q̃ vni morbo
cõpeteret alteri nocumẽtũ ꝓstaret.
Silit est i pctis. q̃ vnũ aggrauat
ex adiũctiõe alterius. ⁊ illud quod
vni pctõ eẽt cõueniẽs medicina. al-
teri incẽtiuũ ꝓstaret. cũ qñq3 aliq̃s
ꝯtrarijs pctis ifect⁹ sit. Et ideo de
necitate cõfessionis ẽ ꝙ hõ oia pec-
cata cõfiteat q̃ i memoria h3. alio-
q̃n nõ ẽ ꝯfessio s; ꝯfessionis simula-
tio. ⁊ si q̃d nõ habuit i memoria ⁊
postea recordat. sufficit ꝙ h pctm̃
cõfitẽs postea dicat explicite ⁊ alia
in generali dicẽdo ꝙ cũ alia mul-
ta confiteret. h oblit⁹ fuit. A. Et
h etiã si confiteat alteri ꝯfessori. ut
i sũ. con. co. ti. q. 12. ſm eũdẽ Tho.
Con. Pe. B
¶ Utrũ liceat ꝯfiteri ꝑ aliã ꝑsonã 5
ul ꝑ scripturã. R°. ſm Tho. vbi s.
Quis ad ꝯfessionẽ ꝓut ẽ act⁹ ṽtu-
tis sufficẽt q̃litcũq3 fieret. ſm tñ ꝙ
ẽ ꝑs sacri habet determinatũ actũ. sic
⁊ alia sacra hñt dtminatã materiã
Et sicut i baptismo assumit illud
elementũ cui⁹ ẽ maxime vsus i ab-
luendo. ita in ꝯfessiõe ille act⁹ assu-
mit q̃ maxie ꝯsueuim⁹ manifestare
s. ꝑ ꝓpriũ ṽbũ. Alij. n. modi iducti
sũt in supplemẽtũ. In eo aũt qui est
mutus uel alteri⁹ lingue sufficit ꝙ
ꝑ scriptũ. aut nutũ. aut intꝑretẽ cõ-
fiteat. q̃ nõ exigit ab hoie plus q̃
possit. Sed nõ sufficeret si ipse dice-
re posset. In absentia autẽ ꝓprij sa-
cerdotis. nõ oz ꝙ ꝑ scriptũ fiat cõ-
fessio. s; põt etiã laico fieri. q̃ plus
ꝑtinet ad necitatẽ cõfessiõis act⁹ q̃
ille cui fit cõfessio. A. Ad ꝓdicta
facit. c. quẽ penitet. de pe. dis. i. B
¶ Quid si sacerdos intꝛoget cõ- 6
fitentẽ ⁊ ille rñdeat ? R°. ſm W.
Sufficit q̃ztũ ad ea de q̃b⁹ interro-
gat. nisi sit talis ꝙ poti⁹ dimitteret
cõfiteri q̃ ore ꝓprio ꝯfiteret pctm̃
Hoc. n. de superbia ẽ. de pe. dis. 5. c.

ꝑ ꝯfus fi. De interrogationib⁹ etiā
habes. ī. ꝯfessio z°. §. plt. ⁊ vlt̄. A
Predicta etiam habētur in sū. con.
co. ti. q. 11. B
7 ¶ Utrū liceat cōfiteri pctā q̄ quis
nō cōmisit. R°. ſm Tho. in 4°. dis.
zi. Non licet. Talis. n. si non esset
pctōr. mentiēdo peccator efficitur.
zz. q. z. cū humilitatis.
8 ¶ Utrū cū q̇s dubitat de aliq̄ pctō
an sit mortale teneaꝭ illud cōfite-
ri. R°. ſm Tho. in 4°. dis. zi. Teneꝭ
alr̄ se piculo cōmittit si negligit cō-
fiteri. ⁊ mortaliꝭ peccat. sicut q̇ ali-
quid cōmittit uel omittit in q̄ du-
bitat eē pctm̄ mortale. taliꝭ tn̄ du-
bitās nō debet in confessiōe asserere
illud esse mortale. ſ factū narret.
⁊ iudicio relinquat sacerdotꝭ. A
Idē i sū. con. co. ti. q. 79. vbi etiam
subdiꝭ. Qd aūt Greg⁹ dicit ꝙ bona-
rū mentiū ē ibi culpā agnoscē vbi
culpa nō est. dis. 5. ad ei⁹. intelligiꝭ
ſm Tho. nō esse de suba act⁹. s. ut
credat se cōmisisse qd̄ non cōmisit.
qꝛ h̄ ē errare. ſ itelligiꝭ de cōditiōe
actus qꝛ sp̄ est in formidine ne ali-
quis defectus sit ex pte sui. ut sup-
bia ⁊ vana gloria aut h⁹. ſm illud
Job. 9°. Uerebar oia opera mea.
Nec etiā p̄dicta intelligēda sūt de
dubio scrupuloso qd̄ repellēdū est
ad sui pastoris cōsiliū. extra de sen.
exco. inq̄sitioni. B
9 ¶ Quid de cōfessiōe generali in q̄
q̄dā cōfiteꝭ se cōmisisse oia pctā ⁊
h⁹? R°. ſm Ray. Dicas ꝙ taliter
cōfitēs loq̄ꝭ i ꝑsona ecclie. uel qꝛ
ſm Aug. i vno pctō possūt multa
pctā notari. uel intelligiꝭ de gene-
ribus singulorū ⁊ non de singulis
generū. quasi diceret. peccaui cogi-
tatione. locutiōe. ⁊ opē. ⁊ omissiōe.
Non tn̄ hoc sufficeret ad confessio-
nē ꝓ mortalib⁹ ad q̄ req̇riꝭ cōfes-
sio spālis. Con. Hosti. A. Idē in
sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 80. B
¶ Utrū ꝑ cōfessionē generalē dele- io
anꝭ pctā venialia. R°. ſm Tho. i 4°.
dis. zi. Duplex ē ꝯfessio gnālis. Que-
dā sacralis. qn̄. s. aliq̇s i secreto ꝯfi-
teꝭ sacerdoti q̄dā q̄rū meminit. ⁊
alia venialia in gnāli. ⁊ tūc illa ge-
neralis ꝯfessio ex q̄tuor h3 ꝙ valet
ad remissionē pctōꝝ venialiū i toto
ul̄ i pte. s. ex cōtritione cōfitētis. ⁊
hūilitate confessiōis. ⁊ ex or̄one sa-
cerdotis inq̄tū ē q̄dā ꝑsona publi-
ca. ⁊ ex vi clauiū. Alia ē confessio
generalis nō sacramētalis. que fit
publice corā multis ⁊ cū multis.
⁊ h̄ habet efficaciā ad dimissionē ve-
nialiū ex trib⁹ p̄mis. ⁊ nō ex vi cla-
uiū. A. Et ꝓpter h̄ nō subiūgiꝭ i
p̄ma ⁊ i cōpletorio absolutio. nec sa-
tisfactiōis iniūctio. ſ solū or̄o Mi-
sereaꝭ. ut in sū. con. co. ti. q. 156. vbi
hec oia ponūnꝭ. Et vbi etiam diciꝭ
ꝙ h̄ dimissio fit quo ad culpā ⁊ pe-
nam. B. Con. Pe.
¶ Utrū ꝑ generalē confessionē de- ji
leanꝭ mortalia oblita. R°. ſm Pe.
Deus non requirit ab homine nisi
quod potest. vn̄ cū pctā oblita speci-
aliter confiteri non sit i ptāte hois.
sed generaliꝭ tm̄. huiusmōi gnālis

cõfessio cũ cõtritione generali velet pctã oblita. Idẽ Ray. A. Idem i sũ. con. eo. ti. q. 151. Et intellige de ↄfessiõe generali sacrali q̃ fit sacerdoti. sine qua si fieri põt pctã mortalia non dimittuntur. de pe. dis. 6. agite. B

iz ¶ Utrum requirat cõfessio de pctis añ baptismũ. R. fm Pe. Triplex ẽ cõfessio peccatorũ. Prima mẽtalis q̃ fit deo. et hec requirit a baptiçandis adultis. Secũda vocalis q̃ fit hoi ut dei vicario. et hec de pctis añ baptismũ non requirit nec antea nec post. A. nisi a ficte accedẽtib9 fm eũ. Pe. ut i sũ. con. eo. ti. q. 145. B Tertia q̃ fit hoi tanq̃ sapienti cõsiliario pter cõsiliũ aie. et hec requirit ... debito. A. Idẽ i ... q. 145.

i3 ¶ Pudor confitẽdi multos retrahit a pnia ↄ quẽ fm Ray. ẽ triplex remediũ. Primũ est rõ naturalis. Si. n. nõ erubuisti peccare qd indonestũ et nociuũ fuit. non debes erubescere qd honestũ ẽ cõfiteri et utile Secundũ est rõ diuine ituitiõis cui nihil celare potes. Oia. n. nuda et apta sunt oculis ei9. ut hr ad Heb. 4. Tertiũ ẽ cõpatio future cõfusionis. Naũ. 3. Reuelabo pudenda tua et ostẽdã gẽtib9 nuditatẽ tuã et regnis igñiniã tuã. Et Hiere. zo. Confundent vehement qr nõ itellexerũt opprobriũ sempiternũ quod nũq̃ delebitur.

i4 ¶ Sacerdos q̃ nõ vult dare licẽtiã suo parochiano q cõfiteat alteri nisi pro pecunia symoniã cõmittit. sic et Ray. refert. A. Hoc poti9 videt fuisse dictũ glo. Ray. ut in sũ. con. li. p. ti. i. q. 36. B

Confessio ij.

Qualit teneamur ad eã. Utrum sit de necitate salutis. R. fm Tho. i 4. dis. i7. Confessio de necitate salutis ẽ i eo q̃ in pctm actuale mortale cecidit. Et, ppie loquẽdo nõ ẽ de iure naturali. s3 diuino et noue leg. Nã i lege veteri non tenebant hoies ad ↄfessionẽ pctorũ specialẽ et distinctã. s3 ad generalẽ et idistinctã. ad quã tenebãt p determinationẽ sacrificiorũ. Con. Pe. dis. i7. A. Idẽ i sũ. con. li. 3. ti. 34. q. 31. et. 32. Idẽ etiã Ray. in ti. de pe. et re. §. supdicta. vbi dicit et pbat ↄtritionẽ. confessionẽ et satisfactionẽ fore de pcepto leg diuine. Item Ricar. in 4. dis. i7. asserit confessionẽ fore de necitate iuris diui. adeo ut ad ipsam dicat teneri etiã ifideles. tñ eis nõ pcipit eccla. qr ppt eorũ culpã eis iutilis foret. Glo. vero de pe. dis. 5. i sũma videt sentire q cõfessio i spãli nõ sit de iure diuino. etiã nouo. S3 veri9 ẽ qd pdicti theologi dicũt sic põt cõstare ex his q̃ latius posui i q̃driga li. z. ti. 6. §. z. B

¶ Utrum papa possit cũ aliq̃ dispẽsare ne ↄfitet. R. fm Tho. vbi s. Nõ posset. eo q ipse sacrorũ necitatẽ nõ põt tollere. sic nec noua sacra instituere. Sũt. n. ex istitutiõe diuina. lic3 dispẽsare posset de tpe ut. s. differret j

vltra annū. A. Jdē i sū.con.eo.
ti.q.34. Et de ista dispensatiōe cir/
ca temp⁹ intelligendū ē ī q̄tū re/
spicit terminū cōstitutiōis ecclesi/
astice ut.s.p B q̄s nō incurreret pe/
nā.c.ois.ex de pe.7re. Nō āt iq̄tū
respicit terminū legi dine.p quam
quis videt ad confessionē obligari
statim habita cōmoditate post ca/
sū mortalis culpe.ut pōt ɔstare ex
positis i q̄driga.li.2.ti.1.§.2. B
2 Ōis fidelis saltē semel in anno
tenet ex precepto postq̄ ad annos
discretionis venerit ɔfiteri oia pec/
cata sua.7 coicare.ex de pe.ois.7
adde quod dr̄ s.coicare.§.p. A
Anni discretiōis q̄ ad confessionē
iudicāt.cū ē doli capax.ut nōt glo.
in dcō.c.ois.sup v̄bo discretionis.
Doli aūt capax dr̄ puer uel puella
7.ānor 7 sup.ut notat glo.in.c.p.
ex de delictis puerorū. Et sic puer
uel puella.7.ānor obligat ad cō/
fessionē.ut etiā notatur in directo/
ria.li.p.ti.15.§.65. B
3 Utrū teneamur confiteri petā q̄
manifesta sūt. R. s̄m Tho.7 Pe.i
4. dis.17. Nō sufficit aliq̄d eē notū
iudici.nisi sit ei notū i forma iudicij
Et ideo q̄uis petā manifesta nota
sint sacerdoti.q2 tñ nō i forma iu/
dicij.o3 ea confiteri. A. Jdem i
sū.con.eo.ti.q.68. B
4 Utr̄ hō statim teneat confiteri.
R. s̄m Tho.vbi s. Ad p̄positum
cōfitendi tenet q̄s q̄ñ 7 ad contri/
tionē tenet.s.q̄ñ petā memorie oc/
currūt. Sed ad cōfessionē actualit
faciendā tenet si debeat eucharistiā
pcipere.ad quā null⁹ p⁹ petm̄ mor/
tale nisi cōfessus debet accedē.co/
pia sacerdotis oblata 7 necitate nō
vrgēte. A. Jdē s̄m Pe.si q̄s debe/
at sacrū ordinē recipe ul huiusmōi
ut in sū.con.li.3. ti.34.q.69. B
Silr̄ etiā tenet si piculū mortis immi/
net.alit non tenet hō ex p̄cepto ad
stati ɔfitēdū.q̄uis piculosū sit dif/
ferre. Ex p̄cepto aūt eccl̄ie tenet sal/
tem semel in anno.ut s.§.3. A
Pe.aūt ut p3 i dcā.q.69.dic q̄ q̄s
etiā tenet stati cōfiteri rōne ɔscie.ut
si dictat sibi ɔscia q̄ statim teneat.
Jtē rōne dubij ut si nō sperat copi/
am cōfessor sibi ampli⁹ illo anno
occurrē.ul si h3 casū de q̄ sol⁹ papa
pōt absoluē.7 h3 mō copiā pniarij
pape. Dic etiā Tho.in q̄dā q̄one de
q̄lib3.q̄ laudabile ē q̄ petōr petm̄
suū q̄ citi⁹ pōt ɔfiteat. Per accñs āt
posset dilatio eē meritoria.dūmō
nō differat vltra ānū.videl3 si ad h
differat ut prudētiori cōfiteat.uel
deuoti⁹.p̄pter sacrū temp⁹. Glo.de
pe.dis.5.in sūma dic q̄ si petm̄ est
publicū tenemur stati cōfiteri sub
obligatione peti mortalis. Jnno.
vo in dcō.c.ois.videt tenē idistin/
cte etiā in petis nō public.q̄ statim
teneai ɔfiteri h̄ita rōnabili cōmo/
ditate. Et subdit. Alij dicūt cōtra.
S3 p̄mū tuti⁹ videt. Jdē qd Jnno.
videt sentire Archi.i.c.ille rex.de
pe.dis.3. Bonauētura etiā late hūc
passū tangit i 4. dis.17.7 ɔclusiue
sentit q̄ religiosi teneantur statim

ꝯfiteri. Et idē q̄i sentit de cl'icꝭ q̄bus/
cūq̄z. ſ ſb dubio. De laicꝭ v̄o asserit
ꝙ teneātᷣ ſilr̄ qn̄ adest talis oppor/
tunitas ꝙ nūq̄ rationabilr̄ maior
expectatᷣ. nec q̄ ad tp̄s. nec q̄ ad sa/
cerdotē. Sꝫ q2 tēp9 q̄dragesimale
videtᷣ eis magꝭ opportunū. videtur
ꝙ temp9 illud rationabilr̄ possint
expectare. Sed h̄ dꝫ intelligi qn̄ ꝑ
p2i9 opportunitatē nō hn̄t. Alr̄ illud
etiā temp9 magꝭ opportunū ē q̄ pri/
mū possunt debite ꝯfiteri, ꝑpt̄ more
ꝑiculū. Vn̄ ipse Bonauentura 7
oēs cōsulūt ꝙ post lapsū mortalis
culpe q̄ citi9 pōt q̄libet cōfiteatᷣ. q2
cōsiliū vanū foret nisi esset de me/
liori. Vn̄ Isidor9 i li°. 2°. de sūmo
bono. dic̄. Cito corrigitur culpa q̄
cito cognoscitᷣ. tardi9 autē sanatur
vuln9 qd̄ iā putrescētib9 mēbris lō/
go p9 tēpore curationib9 adhibetᷣ.
Preterea 7 ipse Bonauētura inuit
ꝙ religiosi ex vi sacri nō teneātᷣ pl9
q̄ laici. nisi rōne occurrētis oppor/
tunitatꝭ. Ergo 7 cū laicꝭ occurrerit
opportunitas. eodē mō tenētᷣ. Sic
igitᷣ licꝫ verisilr̄ religiosis citi9 oc/
currat cōfitēdi opportunitas q̄ se/
cularib9 clericꝭ. 7 ipsis clericꝭ citius
q̄ laicis. tn̄ oēs etiā laici cū eis cō/
grua opportunitas occurrerit vi/
dentur teneri ad statim confitēdū
sicut 7 latius ostenditur in q̄driga
li°. 2°. ti. 1. §. 2°. B

5 ¶ Utrꝫ teneamur cōfiteri circūstā/
tias pctōꝝ. R°. ſm Tho. in 4°. dis.
16. Nō sūt de necessitate confitēde.
nisi ille circūstātie q̄ ad aliud gen9
pcti mortalis trahunt. q2 venialia
nō sūt de nccitate cōfessiōis. ſ solū
mortalia. Vn̄ 7 alias circūstāīias
ꝯfiteri ꝑfectiōis ē. sic̄ 7 venialia pec/
cata. A. Bonauentura i 4°. dis.
17. dic̄ ꝙ circūstātiaꝝ pcti. q̄dā sūt
alleuiātes. q̄dā i aliud gen9 trahē/
tes. q̄dā illud i aliq̄ mō aggrauātes
Circūstātias i aliud gen9 trahētes
cōfiteri ē necessariū. q2 genus pcti
confiteri dꝫ. Circūstātias v̄o alle/
uiātes cōfiteri nō ē bonū. nisi ꝑpter
h̄ ut satisfaciat aliene inq̄sitioni. vl'
ut ꝑuideatᷣ ei9 scādalo 7 ꝑturbati/
oni. utputa si timeat cōfessorē ex h̄
accipe occasionem ad malū. uel si
i tantū diminuit. ut sit in genere ve/
nialis. sic̄ comedē carnes in q̄dra/
gesima ꝑpter infirmitatē. ita tn̄ ꝙ
alir̄ nō sit gulositas aliq̄. Et rō hui9
ē. q2 i cōfessione nō dꝫ se pctōr ex/
cusare ſ accusare. De circūstātijs
aūt q̄ aggrauāt ſ gen9 pcti nō va/
riāt ē int̄ doctores opinio diuersa.
Quidā eni dicūt ꝙ penitens tenetᷣ
cōfiteri ſ p̄ceptū affirmatiuū ē. 7
obligat non ad sp̄ sed ꝑ loco 7 tp̄e
s. qn̄ eas cog̃scit siue ꝑ se siue ꝑ in/
q̄sitionē alienā. Vn̄ sapiēs 7 itelli/
gēs tenetᷣ ꝯfiteri absq̄ inquisitiōe.
Simplex v̄o tenetᷣ si ab eo inq̄ratᷣ.
Alij dicūt ꝙ nō tenetᷣ ad ꝯfessionē
harū circūstātiarū tentiōe nccitatꝭ.
ſ de bono 7 equo. 7 quāto magꝭ sa/
piētes 7 ꝑfecti sūt. tāto magꝭ debeāt
eas distincti9 explicare. Sed non
tenentᷣ ad hoc nisi forte ex propria
conscientia obligentur. Hanc opini/

33

onē credo ꝓbabiliorē. Vñ dicēdū ꝙ confessio circūstantiaꝝ in aliud gen⁹ trahētiū spectat ad cōfessionē q̄ ad necitatē. Cōfessio aggrauātiū q̄ ad cōgruitatē. Confessio ꝟo alleuiātiū potius facit icōgruitatē. Et h̄ itelligit̄ except̄ casib⁹ p̄dict̄. Oēs igit̄ rōnes ꝓbātes circūstātias eē cōfitēdas sūt cōgruitatis q̄ ad aggrauātes. h̄ ille. Solū ḡ de necitate cōfessiōis sunt circūstantie trahētes i aliā spēm seu gen⁹ pcti. ⁊ h̄ coīter tenēt doctores. ut ⁊ notat̄ in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 81. licz alij dicāt etiā alias fore necctias. q̄ꝝ dictū ut pōt colligi ex notat̄ i dcā. q. 81. pōt saluari q̄ ad illas q̄ lz non trahant i aliā spēm. tñ sūt tales ꝙ sine eis sacerdos nō pōt discernere q̄d sit actur⁹. uel rōne iurisdictiōis. puta si iniuria sit illata in clericū uel similē psonā. q̄ꝛ ē cas⁹ papalis ƀm qualitatē iiurie uł psone. ex̄ de sen. exco. cū illoꝝ. Itē q̄ntū sit dāṅū datū. q̄ꝛ q̄ñꝙ epi retinēt sibi restitutiones incertoꝝ vsꝙ ad certā quātitatē. uł ut sciat̄ cui debet fieri satisfactio ⁊ qualit̄. ⁊ idē in sīlib⁹. Iō cōfitēs dz eas circūstātias cōfiteri si nouit. uel si a cōfessore int̄rogeṫ ad cui⁹ officiū videt̄ p̄ncipaliter ptinere de dict̄ circūstātijs interrogare. ut sciat q̄lit̄ suo sit fūctur⁹ officio. Circūstātie ḡ ptinētes de necitate ⁊ p̄ncipalit̄ ad confessionē etiā si de his non interrogeṫ. sūt que trahunt ad aliā spēm pcti seu ad aliud pticulare morta-

le pctm̄. q̄ pn̄t eē circa octo. videlz Conditio rei. modus peccādi. loc⁹ temp⁹. numer⁹. q̄ltas. inductio. ⁊ accidēs. sic̄ de his lat⁹ dicit̄ i quadriga. li. 2. ti. 1. §. 5. B

Vtrū hō teneat̄ cōfiteri venialia peccata. R. ƀm Tho. vbi s. Confessio ad h̄ ē necessaria ut penitens satisfactionē accipiat ƀm modū delicti. Pctō autē veniali nō debet̄ pena taxata. q̄ꝛ pena illa esset ꝓportionata pene pcti mortalis a q̄ peccatum veniale in ifinitū distat. Vñ p solam contritionē interiorē pctm̄ veniale remitti potest. Sed an saltem semel in āno teneatur cōfiteri qui nō habet nisi venialia. Dicunt q̄dā ꝙ i h̄ casu ꝓpter p̄ceptū eccłie tenet̄ venialia confiteri. Alij autē dicūt ꝙ sufficit ꝙ pn̄tet se sacerdoti. ⁊ ꝙ se imunē a peccato mortali ostendat. ut ad coīonē admitti possit. Preceptū. n. ē ad obligādū illos qui habent aliq̄ q̄ confiteri debeāt. Vñ si alicui p gratiā collatū esset sicut btē ꝟgini est collatū. ut a peccato veniali imunis esset. nō teneret̄ ad illud p̄ceptū. A. Hoc verisilit̄ non pōt cōtingē. q̄ꝛ nō est iuēta nec inuenieṫ nisi vna ꝟgo Maria. Et .i. Io. h̄. dicitur. Si dixerim⁹ q̄ꝛ pctm̄ non hēm⁹ ipsi nos seducim⁹. Vñ ⁊ primum verius videtur. cum etiam nesciam quō aliquis audeat imunē a mortali se existimare infra annum. uel qualiter hoc valeat ostendere. cum ps. 18. dicatur. Delicta q̄s itelligit ⁊c̄. Et ideo fatu⁹ 6

valde foret q̄ sic diceti ⁊ alit̃ nō cō
fitenti mistraret eucharistiā. Vn̄ ⁊
Bonauētura i 4°. dis.17. dic ꝙ cō
gruū ē maxime vir pfectis ꝯfiteri
pctā venalia. regulariter tn̄ nō est
neccīuz nisi i duob⁹ casib⁹. videlz, ꝓpt̄
dubiū ⁊ ꝓpt̄ statutū. Propt̄ dubiū
videlz cū q̄s ꝓbabiliter dubitat de
pctō vtx̄ sit mortale uel veniale. Et
iō si non penitet sic̄ de mortali. dis
crimini se cōmittit. Jō oz cōfiteri
sicut iacet in ꝯscia. ⁊ iudicio sacer
dotis relinq̄t vtx̄ sit mortale ul' ve
niale. Con. Tho. vbi s̄. ꝯfessio ꝑ. §.
8°. Seq̄t in Bonauētura. Propt̄
eccliasticū statutū q̄s tenet̃. qꝛ ois
fidelis tenet̃ semel in āno cōfiteri.
Et h̄ nō ē rōne venialis. s ꝓpter ꝓ
ceptū. Con. Jnno. i. c. ois. ex de pe.
⁊ re. Et ex h̄ pz ꝙ religiosi tenent̃
venialia cōfiteri semel uel bis i mē
se uel ebdomeda. ul' frequēti⁹ siue
rarius ſm suarū cōstitutionū for
mā. qd̄ intelligēdū videt̃ de venia
lib⁹ notabilib⁹ q̄ ad confessionem
specialē. R eliq̄ vo vix ul' nūq̄ pos
set q̄s specialit̃ cōfiteri. cum q̄si oi
momento cōmittant̃. vn̄ videt̃ suf
ficere illa cōfiteri gnālit̃. B. De
aūt de veniali tenemur contritionē
hr̄e. alit̄ nō remittit̃. vide. ī. pctm̄ 3°.
§. 3°. et. 7°. et cōfessio 3°. §. ꝑ.

7 ¶ Vtx̄ in aliq̄ casu teneat̃ q̄s cō
fessionē iterare. R̄. ſm Pe. Jtera
re tenetn̄ in q̄tuor casib⁹. Prim⁹ si
sacerdos nō potuit absoluere. A
Quia non hēbat iurisdictionē siue
delegatā siue ordinariā. ex de pe. ⁊
re. ois. B. 2⁹ si nesciuit discerne
re. 3⁹ si cōfessio nō fuit itegra. ut qꝛ
scienter tacuit aliqd̄ mortale. 4⁹ si
contēpsit uel neglexit satisfacere. ⁊
oblit⁹ ē satisfactionē iūctā. Nā si
sciret ⁊ iplere vellet. nō oz eā iterare.
A. Con. Ray. ⁊ Hosti. Jpsi tn̄ po
nūt ꝓ q̄rto casu. cū q̄s confitet̃ cū
indebita dispositiōe. Sz glo. Ray.
simplicit̃ con. cū Pe. ut in sū. con.
li°. 3°. ti. 34. q. 70. Et q̄ ad secundū
casū sciendū ꝙ ex eo q̄dā inferunt
ꝙ ꝓpter ignorantiā sacerdotꝭ ꝑdat̃
auctoritas absoluēdi. Sz h̄ nō vi
detur verū. qꝛ ptās clauiū cōsistit i
iurisdictione ⁊ nō in scia. ſm Ray.
i ti. de pe. ⁊ re. §. Jtē q̄rit̃ q̄d remit
tit sacerdos. ⁊ s̄. clauis. §. ꝑ. Sed
dictū eorū pōt intelligi. qn̄ q̄s cum
possit sacerdoti idoneo scia ⁊ ꝯscia
cōfiteri. tn̄ eligit insufficientē. qꝛ vi
detur de ꝓpria non curare salute. ⁊
sic ex sua mala dispositiōe confessio
videt̃ deo non grata ⁊ inualida. de
pe. dis. 6. q̄ vult cōfiteri. Sz i q̄cūq̄
casu si ꝯfessio facta fuerit ab igno
rante sacerdoti non sufficiēti. ꝓserti
de multis seu grauib⁹ pctis. opti
mū est consiliū illā iterare. cū quis
cōmoditatē hūerit sacerdotꝭ periti
scia ⁊ ꝯscia. cū ignorātia sacerdotꝭ
in confessiōe sit multū piculosa. ut
colligit̃ ex dictꝭ ꝑ Augꝰ. in dcō. c.
q̄ vult. ⁊ ꝑ Ray. i dicto. §. Jtē q̄rit̃.
Quo ad tertiū casū dicēdū ꝙ idē
est etiā si q̄s omiserit pctm̄ de quo
dubitauit vtrū fuerit mortale. ut
s̄. §. ꝓximo. ul' ei⁹ necessariā circū

stātiā.ut s̄.§.5°. Et non solū si h̄ fiat scienter h̄ etiā si fiat ex ignorantia seu obliuione p̄cedēte a ꝓpria notabili culpa.ut colligit ex notatis p̄ glo. Ray.sub ti.de pe.ꝛ re.§. Itē circa p̄ncipes. Ad hoc etiā facit.q2 lata culpa eq̄perat dolo.ut in.c.ut aiarū.de cōsti.li.6°. Et iō si q̄s ex sua culpa ignorat q̄ d3 cōfiteri seu eorꝝ oblit⁹ ē.d3 de huiusmōi negligētia ex corde dolere ꝛ firmit̄ ꝓponere emēdari.ut legitie valeat cōfiteri.ut notat in sū.con.li.3°.ti.34 q.19. Qū aūt q̄s sciēt omittit aliq̄d de ptinētib⁹ necessario ad confessionē.nō solū ānullat cōfessionē h̄ etiam nouū cōmittit pctm̄ mortale ut s̄.cōfessio p̄.§.8°. Quo ad q̄rtū casū ē sciēdū q̄ ex ɔtēptu seu ex negligētia omittēs facē iniūctā sibi penitentiā mortalit̄ peccat.b̄m Scotū i 4°.dis.15.q2 facit cōtra p̄ceptū vicarij dei.i.ɔfessoris.ꝛ etiā eccl̄ie.ut i.c.ois.de pe.ꝛ re. B. Similit̄ etiā b̄m quosdā iterare tenet is q̄ cōfessus ē non cōtrit⁹ ex n̄s in ꝓposito nō deserēdi pctū.ut dictū ē s̄ cōfessio p̄.§.3°. A. Et ibi de h̄ plen⁹ in additiōe. Et sic hic ē 5⁹ casus. Et sext⁹ adiicit i directoria li°.p̄.ti.15.§.47°.s.cū ɔfessor i aliq̄ nō h3 iurisdictionē. Oportet.n.tūc q̄ ꝓ illo penitēs recurrat ad h̄ñtē ptātē.ꝛ ei illud iterū ɔfiteat.ar.ex de pe.ꝛ re.significauit. Et sic tres casus sūt ex pte confessoris.ꝛ tres ex pte cōfitētis. B. hic tñ sciendū b̄m Tho.in 4°.dis.17.q̄ quāto q̄s plurib⁹ sacerdotib⁹ ɔfitet.tanto plus de pena ei remittitur.tū ex erubescētia cōfessiōis q̄ in penā satisfactoriā cōputat.tū ex vi clauiū vñ totiēs posset q̄s confiteri q̄ ab oi pena liberaret.

8 ¶ Sz vtꝝ recidiuās.teneat confiteri priora pctā. R°. b̄m Tho.in 4°.dis.22. Directe q̄dē recidiuans pctā dimissa nullo mō tenet nec in generali nec i spāli cuicūq3 ɔfiteri h̄ indirecte.sic illud sine q̄ sciri nō pōt debit⁹ satisfactionis mod⁹ tenetur recidiuans notificare pctā dimissa.q̄ tū sufficit ad hoc ut sciat q̄ satisfactio ei ɔgrue possit iniūgi.ut si ipse frequēter lapsū carnis passus ē ex aliq̄ occasiōe.illa occasio p̄ satisfactionē p̄cidat.ꝛ similiter de alijs pctis.ꝛ ad hoc videt sufficē confessio dimissorū pctōꝝ i generali. Tn̄ q̄nq3 ad alia spālia o3 descēdē b̄m q̄ ɔfitēs viderit oportunū. Nō.n. pōt in his aliqua certa mēsura p̄figi. A. Inno.in.c.ois.de pe.ꝛ re. sentit q̄ recidiuās teneat ɔfessionē iterare rōne igratitudinis.ꝓ q̄ videt facere illud qd̄ dr̄ Math.18. de seruo nequā.ꝛ de pe.dis.4.qui diui. Itē glo. Ray.in ti.de pe.ꝛ re. §. Itē nūq̄d semel dimissa pctā.dicit q̄ recidiuās nō tenet dicē spāliter ꝛ distincte ea q̄ añ cōfessus est. h̄ sufficit cōfiteri in gn̄āli de illis exprimēdo igratitudinē suā ꝛ dicēdo. De mult3 ꝛ magnis pctis mortalib⁹ me liberauit dn̄s p̄ pn̄iam.ꝛ ego nihilomin⁹ ingratus existens

offendi eũ. Et si forte nesciat exp/
mere· aut nõ exp̃mat nomẽ ingti/
tudinis nõ nocet· dũmõ talia dicat
v̾ba ex qb⁹ sacerdos ingtitudinẽ
possit itelligẽ. Et idẽ nõt i sũ. con.
li. 3. ti. 34. q. 71. Hoc dictũ glo. vi/
det intelligẽdũ qñ ista circũstãtia
ingratitudinis venit ad pticularẽ
pcti spẽm. Nã alie circũstãtie regu/
larit̃ nõ sũt de nccitate ɔfessiõis. ut
s̃. §. 5. Qñ v̾o ingtitudo inducat
pticularẽ spẽm pcti. nõt Tho. in. 3.
pte. q. 88. arti. 4. dicẽs. Nõ seqt̃
oĩa pctã nõ est spãle pctm̃. Sz per
qdcũq pctm̃ mortale aliqs efficit̃
deo ingt⁹. g̃ ingtitudo nõ ẽ spãle
pctm̃. R. dicẽdũ q igratitudo pec/
cãt qñq ẽ spãle pctm̃· qñq ãt nõ
h̃ ẽ circũstãtia gnãlit̃ ɔñs oẽ pctm̃
mortale qd ɔ̃ deũ cõmittit̃. Pctm̃
n. recipit speciẽ ex intẽtiõe peccant.
ut phs inqt 5. ethicoꝝ. Ille q me/
chat̃ ut furet̃ magis ẽ fur q mech⁹.
Si igit̃ aliqs pctõr i cõtẽptũ dei ⁊
suscepti bñficij aliqd pctm̃ cõmit/
tit. illud pctm̃ trahit̃ ad spẽm ing/
titudinis. ⁊ h̃ ingtitudo peccãt ẽ
spãle pctm̃. Et ãt Augu. dic̃ i li. de
nã ⁊ grã. Nõ oẽ pctm̃ ẽ ex cõtẽptu
⁊ tñ i oi pctõ de⁹ cõtẽnit̃ i suis p̃ce/
ptis. Qñ maĩfestũ ẽ q ingtitudo
peccãt qñq ẽ spãle pctm̃ h̃ nõ sp. h̃
ille. Pz q g̃ recidiuãs nõ tenet̃ re/
cõfiteri. nisi iq̃tũ op⁹ sit ad oñdẽ/
dũ satisfactionis debitũ modũ. ẽm
Tho. ⁊ ad demõstrãdũ ingtitudis
modũ ẽm Inno. ⁊ glo. Ray. ⁊ h̃
qñ igtitudo ẽ spãle pctm̃. B. De

p̃cepto i medicos q iducãt infir/
mos ad cõfessionẽ. vide. j. medic⁹.
§. p̃. ⁊ ex̃ de pe. cũ infirmitas.

Confessio iij.

cui s. sit ɔfitẽdũ. Et qdẽ regularit̃ qli/
bet dz sacerdoti cõfiteri. Nã solis
sacerdotib⁹ dedit dñs ptãtẽ ligãdi
⁊ soluẽdi cũ dixit Joh. 20. Quoꝝ
remiseritis pctã remittunt̃ eis ⁊c̃. de
pe. di. 1. v̾bũ dei. Et h̃ itelligẽdũ ẽ de
mortalib⁹. Sz venialia nõ oz q ali/
qs sacerdoti ɔfiteat̃ qa ipsa ɔfessio
laico facta sacr̃ale quoddã ẽ· q uis
nõ sit sacr̃m pfectũ. ⁊ ex ipsa cari/
tate pcedit. ⁊ p talia notũ ẽ venia/
le dimitti. sicut ⁊ p tunsionẽ pectorꝫ
⁊ aquã bñdictã ⁊ huiusmõi. ut. j.
pctm̃ 3. §. fi. h̃ Tho. in 4. dis. 17.
¶ Utrũ necesse sit cõfiteri pprio sa/ 1
cerdoti R. ẽm Tho. i 4. dis. 17. Cũ
sacerdos nõ absoluat nisi ligando
ad aliqd faciendũ· ille sol⁹ põt ab/
soluẽ q põt p imperiũ ad aliqd fa/
ciendũ ligare. idõ oz q hõ confiteat̃
pprio sacerdoti. Alien⁹. n. cũ ab/
soluere non põt uel ligare. ex̃ de pe.
ois. ⁊ de pe. dis. 6. c. placuit. Propri⁹
aũt sacerdos intelligit̃ q ad h̃ ois
ille q curã aĩe illi⁹ ordinariã habet
sic papa· legat⁹· ep̃s· sacerdos paro/
chialis. A. Idẽ in sũ. con. li. 3. ti.
34. q. 38. B. Sz nec parochialis
põt absoluẽ ab oib⁹. qr excipiũt̃ cas⁹
ep̃ales. de qb⁹ hr̃. j. ɔfessoꝝ. p̃. §. p̃.
¶ Utrũ ppri⁹ sacerdos possit vbiq 2
suũ subditũ audire ⁊ absoluere. R.
ẽm Hosti. Ubiq põt· siue intra ter/

ritoriū sue parochie siue ex̄. Pnia n.est de iurisdictiōe volūtaria.ff.de offi.pcon.l.z. Añ 7 de loco nihil exprimitur.ex̄ de pe.ois. A. Idē in sū.con.co.ti.q.35.in fi. B

3 Utrū audiētia cōfessionū cōmitti possit alteri. R°. ſm Tho.i 4°. dis. 17. Si aliqs idcirco nō possit audire ɔfessionē alteri⁹.q2 nō hȝ iurisdictionē in ipsos q̇ audiendi sūt.pōt ei cōmitti per quēcūqȝ hñtē iurisdictionē in ipsos qui audiendi sūt.ut ꝑ propriū sacerdotē.siue ꝑ epm.siue ꝑ papā. Si aliqs autē non pōt audire.q2 non hȝ executionē ordinis nō pōt sibi concedi ut ɔfessiōes audiat.nisi ꝑ eū q̇ h impedimētū remouere pōt. A. Impediti i executione ordinū sunt.interdicti.suspēsi.uł degradati.7 excoicati.de qb⁹ ex̄ de cłico excoicato inīdicto uł deposito mistrāte.i rubro 7 nigro per totū. Et forti⁹ heretici 7 scismatici Añ 7 i sū.con.co.ti.q.44.dr̄. Nū quid i articulo nccitatꝫ tenet quis ɔfiteri sacerdoti heretico scismatico uł simi.si non pōt iuenire catholicum? R°. ſm Ray. Credo ꝙ non. Immo saluo meliori iudicio consulerē ꝙ nullo mō ɔfiteret ei.ſ doleat de pctis.7 q2 tantū distulit cōfessionē.7 ɔfiteat i corde suo 7 sufficit ei. Tales.n.ponerēt eū de facili i aliq̄ errore uł despatiōe.sic pharisei Iudā dicētes cū cōfiteret eis peccatū. Quid ad nos.tu videris Math.27°. et de pe.dis.6.c.ꝑ.vbi h satꝫ expsse dicūt i tex.7 glo. Idē credo de excoicato excoicatiōe maiori. Nā etiā illi i articulo nccitatis nō est ɔfitēdū. Con.Hosti.7 Tho. Itē co.li°.ti.24.q.1.notat.ꝙ ab hereticis scismaticis uł excoicatꝫ nullū sacrm dȝ recipi.nisi baptism⁹ i nccitate mortꝫ.catholico deficiente. B

Et nō h ꝙ si etiā ꝑ ꝓpriū sacerdotē cōmittit.nō ꝓpt h oȝ ꝙ cōmittat tali q̇ al' hēat iurisdictionē sup ꝓpłm. Sufficit.n.ꝙ hēat iurisdictionem ipse q̇ sacerdoti cōmittit. Item nota ſm Tho.ꝙ qñ alicui sacerdoti cōmittitur ꝑ supiorē ꝙ possit audire alienos parochianos.nō fit preiudiciū ꝓprio sacerdoti.eo ꝙ iurisdictionis ptās non est cōmissa alicui in fauorē suū.sed in vtilitatem plebis.7 ad honorē dei. Et ideo si supiorib⁹ ꝓlatꝫ videat expedire ad salutem plebis 7 ad honorē dei.ꝙ alijs cōmittāt.in nullo fit ꝓiudiciū inferiorib⁹ prelatis.nec tenetur subditus iterū petere licentiā a ꝓprio sacerdote.licȝ Ber.i q̄dā glo.dicat sic. A.s.i.c.ois de pe.7 re. B.q̄ glo.postea ꝑ Clemētē q̄rtū tāq̄ oio falsa dānata fuit in q̄dā ꝓuilegio idulto ꝓdicatorib⁹ 7 miorib⁹.quod icipit Quidā temē.7 fuit detīminatum i eo ꝙ illi quib⁹ a superiorib⁹ cōmittit pñt audire etiā parochialib⁹ sacerdotib⁹ ɔdicētib⁹ 7 iuitꝫ. Et h etiā tenet Io.an.ex̄ de pe. si eps.li°.6°. A. Satꝫ con.ꝓdictꝫ Pe. ut in sū con.li°.3°.ti.34.q.46. B

Et ɔfessus sacerdoti hñti cōmissionē a supiori.ut dictū ē non tenet

cõfiteri ꝓprio sacerdoti illa pctã q̃ iã ↄfess⁹ ẽ. cũ dimissa sint. Sȝ ꝓpt statutũ ecclesie de confessiõe faciẽda ꝓꝓo sacerdoti semel in anno dȝ eo mõ se habere. sicut ille q̇ hȝ solũ venialia ⁊ illa cõfiteri. ut q̇dã dicunt. uł ↄfiteri se a pctõ mortali imunẽ. ut in extrauagãti Joh. zz. q̃ icipit. Uas electiõis. A. Ibi dr̃. ꝙ ↄfessi religiosis seu sacerdotib⁹ q̇b⁹ fuerit facta a supiore cõmissio. nõ magꝫ teneẗ iteꝝ eadẽ peccata cõfiteri q̃ꝫ si alias illa cõfessi fuissent ꝓꝓo sacerdoti. Et in h̃ approbata fuit snĩa Jo. an. hoc affirmantis. ⁊ reprobata opinio W. ⁊ aliorũ ↄtrariũ tenẽtiũ. ut notaẗ in directoria li. ꝑ. ti. 15. §. 11. Quia tñ ꝓpri⁹ sacerdos teneẗ de eo reddẽ rõnem ⁊ ei sacra mĩstrare. teneẗ alteri cõfess⁹ saltẽ semel i ãno ostẽdere se ꝓꝓo sacerdoti ⁊ declarare se ↄfessũ. ut pȝ ex notatꝫ ꝑm Pe. i sũ. con. dcã. q. 46. Et puto ꝙ sufficiat notificare cuicũꝗ ꝓprio siue parochiali. siue epõ siue alteri. qꝛ i. c. ois. extra de pe. nõ fit distinctio de istis ꝓprijs sacerdotib⁹. B

4 ¶ Utrũ i aliq̃ casu possit q̇s ↄfiteri alteri q̃ꝫ proprio sacerdoti. R. ꝑm Tho. i 4. dis. 17. Si subdit⁹ scit sacerdotẽ ꝓpriũ hẽticũ eẽ. aut sollicitantẽ ad malũ. aut fragilẽ. qꝛ ad pctm̃ qȯ q̇s ei cõfiteẗ ẽ ꝓn⁹. uel si ꝓbabiliꝰ estimaẗ reuelator cõfessionis. uł si pctm̃ de q̃ q̇s ↄfiteri dȝ cõtra illũ sit cõmissũ. i his casib⁹ ⁊ silib⁹ i q̇b⁹ ꝓbabiliꝰ timet penitẽs ex cõfessiõe faciẽda ꝑiculũ sibi uel sacerdoti imminẽ. dȝ recurrẽ ad supiorẽ uł ad ipsũ sacerdotẽ. ⁊ pẽtẽ licẽtiã alr̃i cõfitẽdi. quã si hr̃e nõ possit. idẽ ẽ iudiciũ qȯ de illo q̇ nõ hȝ copiã sacerdotꝭ. Nõ magꝫ dȝ eligẽ laico cõfiteri. Nec i h̃ trãsgreditur mãdatũ eccl̃ie. qꝛ ꝑcepta iurꝭ nõ se extendũt vltra caritatẽ. nec etiã fit iiuria sacerdoti. qꝛ ꝑuilegiũ mereẗ amittẽ q̇ ↄcessa sibi abutiẗ ptãte. A ex de regꝫ. licet. B. Cõ. Pe. Al. Inno. ⁊ W. Et coiꝰ addũt ꝙ si nullo mõ põt hr̃e aliũ sacerdotẽ. ⁊ necitas immineat. ↄfiteaẗ pctm̃ i genẽ sine eo de q̃ posset malũ ꝓuenire. A. Idẽ in sũ. con. li. 3. ti. 34. q. 39. i ꝑncipio B. Hosti. q̃ꝫ magꝫ explicat. ⁊ ponit octo cas⁹ i q̇b⁹ põt q̇s audire ↄfessionẽ alr̃i⁹ parochialis. ꝑ qñ ꝓpri⁹ sacerdos oĩo ẽ idiscret⁹. de pe. dis. 6. placuit. Nã q̇ vult ↄfiteri dȝ q̃rere sacerdotẽ. q̇ sciat soluẽ ⁊ ligare. de pe. dis. 6. qui vult. Sed hoc debet fieri cum licentia. extra de pe. ois. quam licentiã si ꝓprius sacerdos nõ vult dare. põt ipse ad alium ire extra de regꝫ. licet. uel vadat ad superiorẽ ut eũ compellat. uel ipse licentiã det. ex̃ de iure patronat⁹. nullus. A. Tuti⁹ ẽ h̃ fieri si põt. tñ nõ videtur necessariũ. cũ rõne ignorantie sacerdotis videaẗ ipso iure ↄcessa licẽtia cõfitẽdi alteri. ut in. c. placuit. de pe. dis. 6. Et ibi h̃ sentit glo. ⁊ multo magis si ꝓprius sacerdos esset manifeste vitiosus. cũ malicia sit periculosior ⁊ grauior

ignorātia ꝓpt̄ qd̄ durꝰ punit̄. Luc
12°. ibi. Ille aūt seruus q̄ cognouit
volūtatē dn̄i sui ⁊c̄. Et illa sūt g̃ui
ora q̄ a deo g̃uius puniūt̄. ut dicit
Hieroꝰ 24. q. i. nō afferamꝰ. Sed
si ꝓpriꝰ sacerdos eēt hereticus scis
maticus uel excoicatꝰ. clarū est ꝙ
ab istis nō dꝫ peti lnia. cū etiā lo
cutio cū talibꝰ ꝓhibeat̄. xi. q. 3. cū
excoicato. Idē etiā videt̄ si eēt int̄
dictꝰ seu suspēsus. qꝛ nemo pōt plꝰ
iuris trāsferre i aliū q̄ꝫ sibi cōpetē
dinoscat̄. ut i. c. nemo. ex̄ de re. iuris
li°. 6°. Sed si cā ꝓpter quā q̄s vult
alieno cōfiteri nō ꝓcedit ex defectu
ꝓprij sacerdotꝭ. ꝫ alit̄. puta qꝛ ali
q̄d cōmissū ē cōtra eū uel suos. ⁊
verisit̄iter timet̄ scandalū si ei fiat
confessio. dꝫ peti lnia. ut ex̄. de pe. ⁊
re. c. ois. ibi. Si q̄s autē alieno sa
cerdoti voluerit iusta de causa cō
fiteri pctā. licentiā prius postulet ⁊
obtineat a ꝓprio sacerdote. Et dꝫ
sacerdos credē petenti ⁊ allegantı
saltē i genere iustā causam. qꝛ nō ē
verisil̄e ꝙ cum fallacijs vadat ad
pniam. ut dic̄ glo. in dcō. c. placuit
de pe. dis. 6. Et si licētia absqꝫ rati
onabili cā denegēt̄. videtur ꝙ sine
alia lnia possit ire ad aliū. qꝛ nō dꝫ
cedi idiscretiōi ⁊ ꝓteruie p̄lati. Et
p̄uilegiū meret̄ amittere ⁊c̄. ex̄ de
reg̃. licet. vbi si h̄ concedit̄ cā meli
orāde vite. quāto fortiꝰ cā recupe
rāde salutꝭ. qd̄ magis ē necessariū.
Unde ⁊ Luc. 15°. Gaudiū ē in ce
lo sup̄ vno peccatore pniam agēte
mag̃ q̄ꝫ sup̄. 99. iustis q̄ nō idigēt

pnia. Idē etiā putarē. s. ꝙ deberet
peti licentia mō p̄dicto. qn̄ cāeēt ex
defectu ꝓprij sacerdotis ꝓpt̄ pctm̄
nō manifestū qꝛ ex eo mō dꝫ q̄s a
iurisdictiōe p̄lati sui discedē. 8. q. 4.
nōne. B. 2°. qn̄ parochianꝰ trās
tulit domiciliū suū. nā tunc ille ad
quē trāsit iā nō ē alienꝰ ꝫ ꝓpriꝰ. ex̄
de parochijs. c. fi. 3°. qn̄ q̄s ē vaga
būdꝰ. ff de iudicijs. l. heres absens.
4°. qn̄ q̄s q̄rit domiciliū q̄ se trāsfe
rat. Nā ⁊ is sine domicilio ē. ff. ad
municipales. l. labeo. i p̄n°. ⁊. l. eiꝰ. §
celsꝰ. 5°. qn̄ q̄s deliq̄t i aliena paro
chia. ex̄ de rap. c. p̄. 6. q. 3. placuit.
Si tn̄ pctm̄ occultū est. ⁊ nō sit ex
coicatꝰ a p̄lato illiꝰ loci. pōt etiā de
h̄ cōfiteri ꝓprio sacerdoti. Si aūt
sit excoicatꝰ a p̄lato illiꝰ loci ꝓpter
illud pctm̄. sic̄ cōsueuit fieri i furtꝭ
⁊ hꝰ. q̄z igrant̄ actores. mittēdꝰ ē
talis ad excoicatorē absoluēdꝰ ab
eo. A. Con. Goff. Ray. ⁊ Tho.
i eo. qd̄ s̄ dictū ē ꝙ q̄s sortiat̄ foꝝ
rōne delicti. ut in sū. con. li°. 3°. ti. 34
q. 39. Sed Glo. Ray. ut ibi patet
hūc casū nō recipit. subiūgēs. qꝛ qd̄
dic̄ ius ꝙ rōne delicti sortiat̄ quis
forū. intelligēdū ē q̄ ad ptinētia ad
foꝝ ꝯtētiosū. qꝛ pōt illic ꝯueniri ⁊ iu
dicari ⁊ puniri de crimie ibi cōmis
so. hec ille. Non fit g̃ translatio fo
ri in penitētialibꝰ rōne cōmissionis
delicti. al̄ oporteret ꝙ quis diuide
ret confessionē confitendo diuersa
delicta diuersis sacerdotibꝰ. ƀm ꝙ
in diuersis deliq̄t parochijs cōtra
id qd̄ dicit̄ de pe. dis. 5. c. cōsideret.

ibi. caut⁹ sit penitēs ꝛc. Pro h̄ etiā facit. qꝛ dr̄ia mag̃ ē int̄ forū secu-lare ꝛ spūale. qꝛ spūale nō pōt ita facilit̄ trāsferri. ex̄ de fo. cōpe. si di-ligēti et. c. significasti. vbi pꝫ q̄ licꝫ secularis possit se ꝓ sua volūtate ali-eno subijcere iudici. cleric⁹ tñ non pōt se subijcē iudici seculari. dcō. c. si diligēti. nec etiā eccl̄iastico non suo sine lnia sui epi. dcō. c. significa-sti. Itē est mag̃ differētia int̄ forū iudiciale etiā in spiritualib⁹. ꝛ forū pniale. qꝛ foꝝ pniale ē min⁹ trans-feribile. ut nōt glo. in. c. ne ꝓ dila-tiōe. ex̄ de pe. ꝛ re. Et ideo cū nō re-periat̄ aliq̄ iure cautū q̄ rōne de-licti q̄s sortiat̄ forū pniale. nō vi-det̄ q̄ h̄ possit fieri. ꝛ q̄ stādū sit re-gule generali de ꝓprio sacerdote. ut i. c. oīs. de pe. Et iura i cōtrariū all'ata loquūt̄ i iudicialib⁹ ut satis pꝫ intuētib⁹. Hoc etiā approbat ge-neralis cōsuetudo. qꝛ videmus q̄ penitēs confitet̄ vni sacerdoti vni-uersa pctā q̄ cōmisit p totū mūdū. ꝛ nūq̄ remittit̄ ad sacerdotes lo-coꝝ i q̄bus deliquit ꝓ absolutiōe. Et optia legū iterpres ē cōsuetudo ff. de legib⁹. l. si de int̄pretatiōe. S 6°. rōne studij. ut qñ clerici de p̄la-toꝝ suoꝝ licētia accedūt ad studia Nam tūc efficiūt̄ de foro ꝛ eccl̄ia illi⁹ ad quē accedūt dū ibi manēt. ar. ff. de iudi. l. si longius. §. p̄. Al Inno. i. c. oīs. de pe. dic̄ q̄ scolares ꝛ alij incole āuales ꝛ mercēnarij debent cōfiteri sacerdoti parochie quā incolūt p āuū. ꝛ ab eo poterūt absolui. ar. 16. q. i. q̄sti. vbi dicit̄ q̄ debēt ibi soluē decimas ꝑsonales. qꝛ ibi recipiunt eccl̄iastica sacr̄a per āni circulū. Alij tñ dicūt q̄ idē est etiā si ad min⁹ temp⁹ cōducāt do-mos. ar. ex̄. de decimis. ad apl'ice. ꝛ maxime si prorogaret̄ sine fraude cōductio ul' habitatio vltra natiui-tatē uel pasca. qꝛ tūc ex p̄cepto di-cte decre. oīs. sp debēt ꝯfiteri ꝛ coi-care. h̄ ille. Videnť p̄dicta posse cō-cordari ut secunda opinio itelligat̄ qñ q̄s licꝫ nō steterit in aliena pa-rochia p annū. tñ deliberauit ibidē stare. Nā eo ipso q̄ q̄s deliberat i aliq̄ loco habere domiciliū. ibi sor-tit̄ ꝛ forū. ut i. c. fi. ex̄ de parochijs. Et habitatio annualis videt̄ q̄ddā domiciliū q̄ ad sacroꝝ ꝑceptionē. dcō. c. q̄sti. Vel qñ habitare delibe-rauit parū min⁹ q̄ p ānū. Nam id quod modicū ē ratio apprehēdit q̄si nihil. ut notat Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 66. ar-ti. 6°. Vel qñ sic se habet ꝯsuetudo. Nā cōsuetudo i talib⁹ cōfert iuris-dictionē. ut notatur in sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 51. circa finē. Vel qñ sco-lares accedūt de lnia p̄latoꝝ suoꝝ ad studiū. Tunc. n. videt̄ eis data lnia recipiēdi sacr̄a ibidem. ut. j. §. ꝓximo. Et quod dictū est i scolari. idē ē ꝛ in q̄cūq̄ alio. ut ꝛ dic̄ Inno. Qui etiā subdit. In oīb⁹ tñ p̄mis-sis tuti⁹ est q̄ ꝛ viatores ꝛ alij ꝑ a ꝓprio sacerdote licentiā habeant spālē. S .7°. tpe necitatis. ut qꝛ infirmat̄ ad mortē. uel dꝫ intrare iustū bellū seu mare. ꝛ deest ꝓprius

sacerdos ita q etiã laico licet tũc confiteri. de pe. dis. i. quẽ penitet. de pse. dis. 4. sanctũ. §. si ponat spem i ratibabitiõe pprij sacerdotis. H Host. Sed iste casus 8 coit nõ tenet. qz ratibabitio i talib non hz locũ. ex de re. iur. actus. li. 6. A. Dictũ Hosti. pot intelligi qñ ista ratibabitio nõ refert ad futurũ. si plat cõfitentis cõtentabit. sed sup pñti qz cõtentat. ut pot estimari ex aliqb cõiecturis. ex qbus elicit ipsi plati tacitus cõsensus. ut. j. §. 1. Utrũ vnus. Et sm hoc videt intelligendũ qd dicit glo. Ray. ut notat i sũ. con. li. 3. ti. 34. q. 45. videlz q sb hac spe rati null pot absolue alienũ parochianũ. 7 si de facto absoluat eũ etiã noie plati sui. non debet se gerere pro absoluto ante ratibabitionẽ proprij sacerdotis. nec añ intrare ecclesiã. nec ingerẽ se coioni fideliũ si erat excoicatus maiori excoicatiõe. aut etiã recipe eucharistiã si mortale erat pctm de q cõfessus ẽ alieno sacerdoti. B. Addũt vlteri Hosti. 7 Ray. q i oi casu in quo sacerdos potest audire parochianũ alienũ consulũt q ei iniungat ut se sacerdoti pprio repñsentet. ar. ex de sen. exco. de certo. 7. c ea noscitur. 7. c. q de his. in fi. A Hosti. simplicit dic. iniũgat. s Ray. psulit. vñ etiã 7 glo. eius sup verbo consulo. ait. Ex quo magister dicit cõsulo. est argumẽtũ q nõ tenet. qz ad cõsilia null tenetur nisi obliget se ad illa. Pot dici q q ad simplicem repñtationẽ oio expedit saltẽ semel in ãno pter statutũ ecclesie. q vo ad iterãdũ pfessionẽ ul ad accipiẽdũ pniam nõ videt necẽ. ex q semel fuit legitime absolut. ut s. §. 3. nisi forte ipsi sacerdotes nullã haberent curã de suis parochialib vtrũ confiteant ul nõ. qz tunc illa pñtatio frustra fieret. Itẽ nisi in casu excoicatiõis. tũc. n. absoluto dz iniungi ut q citius poterit se pñtet ei a q fuerat absoluend ipsi mãdatũ hũilit receptur. de cõ. c. ea noscit. cũ reliqs. Et h argumẽto idẽ videt dicendũ de oib casib spãlit reseruatis pape seu epis. maxime circa implementũ ul dispẽsationẽ votoꝝ. ut iniũgat confitentibus ut q citi poterũt se representent eisdem ad accipiendã necessariam absolutionẽ uel dispensationẽ ne in hoc a negligentia teneantur. B. Item dicunt q nõ debent confiteri cuicũq sacerdoti sed potius ei q at iurisdictionẽ hz. A. Hoc non videt necessariũ. ut pot colligi ex dictis s. §. 3. nisi forte q ad sacerdotes ad confessiones audiendas non habilitatos. sicut pot patere ex positis in sũ. con. co. ti. q. 40. vbi dicit sm Ray. q in casib in qb pot confiteri alteri q pprio sacerdoti nõ pñt audire confessiones illi sacerdotes quib nõ ẽ data ptãs ab epo. excepto articulo nccitatis. Et duplex ẽ rõ. Una qz isti nõ sũt mõi dã di iurisdictionẽ ei q at non hz. i. pter hos casus. dicit glo. non dat

iurisdictio illi q̇ alr̄ nō hʒ. Alia rō est. qꝛ licʒ ipsi penitentes sint abso/
luti ꝙ possint cōfiteri alijs ꝗꝫ ꝓprio
sacerdoti. nō tn̄ isti sūt absoluti ꝙ
possint audire. Itē ꝓpri⁹ sacerdos
nō potuit dare talib⁹ iurisdictionē
seu potestatē talē. ꝟ ep̄us solus pōt
illis q̇ sūt in suo ep̄atu. nō tn̄ alijs
q̇ sunt in alijs ep̄atibus. ar. 16. q. i.
puenit. ⁊. §. ecce in ꝟ. ⁊. §. ꝟ idem.
Glo. sup ṽbo. nō tn̄ alijs. dic̄. Ego
credo sine p̄iudicio ꝙ pōt cōmittē
etiā illis q̇ sunt i alijs ep̄atib⁹ ea q̄
ptinēt ad iurisdictionē volūtariā. ꝟ
illos nō pōt cōpellere ad suscipiēdū
cōmissionē eius. cū eis nihil p̄cipe
possit. Sʒ certe Ray. nō loq̇tur de
cōmissione ꝟ de habilitatiōe ad au/
dientiā cōfessionū. quā nō videtur
posse cōferre ep̄s nō suo clerico. sic̄
⁊ ipsū ordinare nō pōt. 71. dis. si q̇s.
cū supradictꝭ. s. ꝙ sacerdotes non
pn̄t audire confessiones nisi prius
fuerint ab ep̄o instituti siue licētia/
ti. Con. Hoff. ut in dcā. q. 40. di/
cēs ꝟ generalr̄ nō licē religiosis.
nisi ab ep̄o de cōsensu sui p̄lati fu/
erint instituti. Con. etiā cū hoc glo.
Ray. Sed hosti. dic̄ ꝙ si q̇s hēat
lniam iudicis sui. ꝙ spālr̄ tali pos/
sit cōfiteri. imo etiā si licentiā hr̄et
i genere ꝙ possit ꝯfiteri cuicūqꝫ vo/
luerit. uel simplicit̄ ꝙ alteri possit
cōfiteri. in his duob⁹ casib⁹ si sub/
ditus recurrerit ad discretiorē siue
religiosū siue aliū. uel ex cā ad non
ita pitū dū tn̄ pitū ⁊ honestū. secure
confitet̄. ⁊ ali⁹ secure audit. ar. ex̄
eo. ne p dilatione. Iura aūt q̄ ꝓ se
iducūt Ray. ⁊ Hoff. itelligit Ho/
sti. qn̄ huiusmōi sacerdotes ⁊ reli/
giosi volunt audire sine licētia iu/
dicis peccatorꝫ. uel sine lnia abba/
tis. nulla alia nccitate instāte. Se/
cus tn̄ in casib⁹ q̇ ad ep̄m ptinēt. ꝟ
ibi. Dictū Hosti. ut mihi videt̄ nō
cōtrariatur p̄dictis. qꝛ ipse loq̇tur
de sacerdotib⁹ ad cōfessionē habi/
litatis. Ray. ṽo. ⁊ Hoff. de nō ha/
bilitatis q̇ habilitari nō pn̄t nisi a
proprio ep̄o de consensu sui prelati
qn̄ habilitandus est religiosus. Et
ex p̄dictis pōt constare ꝙ sacerdoti
nō habilitato nō pōt cōmitti audi/
entia confessionū. nisi p eū q̇ pōt eū
habilitare. B
5 ¶ An pegrini ⁊ romipete possint
ꝯfiteri alieno sacerdoti? R. s̄m W
Si acceperūt perā ⁊ baculū a pro/
prijs sacerdotib⁹ siue alit̄ de eorū
licētia iter arripiāt. p̄sumendū est
datā eis esse licentiā confitēdi. A
Ad ꝟ addit ipse W. de eis q̄ cōmi/
serūt i via. uel q̄ p obliuionē dimi/
serūt cōfiteri. aut etiā sciēter. dū tn̄
de illis ꝓponāt cōfiteri ꝓp̄o sacer/
doti postq̄ redierint. Sʒ forte ꝟ pos/
set itelligi de casib⁹ reseruatꝭ. Nā de
alijs cū semel legitime fuerit ꝯfess⁹
⁊ absolut⁹ nō oʒ ꝙ itex ꝯfiteat̄. ut
pʒ s̄. abbas. ad fi. i additiōe. Vn̄ ⁊
Inno. i. c. ois. ex̄ de pe. ⁊ re. dic̄ his
casib⁹ simplicit̄ datā eē licētiā. ⁊ nō
addit hāc limitationē quā ponit glo.
Ray. Seq̇t̄ i glo. Ray. ⁊ etiā notat̄
i sū. con. eo. ti. q. 39. Intelligo etiā

talib⁹ datā lniam esse recipiēdi eu-
charistiā in pasca. Idē dic Inno. i
dcō. c. oīs. Et de reliq̄s sacris puto
ꝙ sit intelligēdū de necessarijs. cū
rōne necitatis itelligantur hec pre-
missa ⁊ non alr̄. B. Si autē sine
lnia ꝓprij sacerdotꝭ ꝑegrinant̄. nō
pn̄t absolui ab alio nisi i necitate.
Et idem est de alijs negociatorib⁹
⁊ viatoribus. Con. Inno. ⁊ Hosti.
A. Immo hec fuerūt ꝓprie dicta
nō W. s̄ Inno. Et addit. Tuti⁹ est
sp̄ i talib⁹ licētiā a ꝓprio sacerdote
spālē habere. ut dic̄ in dcō. c. oīs. ⁊
pꝫ etiā i dcā. q. 39. B
6 ¶ Utrū ꝑegrinās q̄ hꝫ crimen cui⁹
absolutionē retinuerat sibi ep̄s. in
ꝑegrinatiōe possit absolui a simpli-
ci sacerdote. R̄. s̄m W. Pōt absol-
ui maxie si istet tēpus gnālis coīo-
nis ut in pasca. Sed debet ei iniūgi
ꝙ cū hūerit copiā sui ep̄i iterū con-
fiteat̄ ei. ⁊ ab eo recipiat pniam de
illo. h̄ W. A. Idē in sū. con. dcā
q. 36. p⁹ ꝑncipiū. B. Veri⁹ videt̄
ꝙ si tāta fuerit necitas ꝙ iste po-
tuit absolui ab alio. nō oꝫ ꝙ iterū
ꝯfiteat̄ ul' absoluat̄. Sꝫ tn̄ si ē ali-
q̄d satisfaciēdū ꝙ satisfaciat. ⁊ etiā
si ob dictā cām fuisset excōicat⁹ ⁊
ab ipso sacerdote fuisset absolut⁹.
si postea nō repn̄tat se ep̄o reincidit
in eandē sniam ut s̄. absolutio 4.
§. p̄. Si ꝟo nō fuit necitas. nec ab-
solutio valuit. De q̄ necitate dictū
ē s̄. §. 5. ꝟ. 7. A. Ibi dr̄ de necita-
te ꝑiculi mortꝭ. Et sic videt̄ senti-
re ꝙ istās tēp⁹ coionis nō sit iusta

cā q̄re q̄s possit absolui ab alieno
sacerdote. ⁊ spālr̄ de casib⁹ ep̄alib⁹
Et bn̄. qꝛ h̄ nō videt̄ reꝑiri iure cau-
tū maxime cū coio possit differri ad
tēp⁹ ex cā. ex̄ de pe. ⁊ re. oīs. Et iteri
pōt redire ad ꝓpū sacerdotē. uel ab
eo ꝑ nūciū seu litterā licētiā postula-
re. q̇d si nō facit cū possit. videt̄ poti⁹
malitia q̄ necitas. uel si aliq̄ iusto
ipedimēto ꝓtēderet̄ ei⁹ ꝑegrinatio
ꝑ ānū. efficit̄ forꝰ illi⁹ loci. ⁊ ibi pōt
recipe sacra. ut s̄. §. 4. ꝟ. 6. B
¶ Utrū vn⁹ sacerdos parochialis 7
possit audire ⁊ absoluē aliū sacerdo-
tē. R̄. s̄m W. Nō pōt sine lnia supe-
riorꝭ generali. uel speciali lnia expꝰs-
sa ul' tacita. Nā ⁊ si ep̄s scit coir̄ sic
fieri ⁊ tolerat. eo ipso p̄sumēdū ē ta-
cite approbare ⁊ lniam dare. Idē
Hosti. A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 34
q. 42. vbi addit̄ s̄m Hosti. ꝙ h̄ non
multū expedit fieri. Idē eadē rōne
videtur in alijs q̄ ꝯfitent̄ nō suis sa-
cerdotib⁹ suis sciētib⁹ ⁊ nō contra-
dicentib⁹ cū possent. ar. 83. dis. error
⁊ extra de ꝟbo. sigꝭ. itelligētia. Nul-
la tn̄ ꝯsuetudine pōt iduci ut quis
p̄ter voluntatē ꝓprij sacerdotꝭ possit
confessorē eligere. extra de pe. ⁊ re.
si ep̄s. li. 6. B
¶ Utrū liceat confiteri laico. R̄. 8
s̄m Pe. Non licet nisi in necessitatꝭ
articulo. ut si in extremis agens nō
haberet sacerdotē. ⁊ tunc s̄m q̄sdā
tenet̄ laico cōfiteri. Sed ꝓbabilius
⁊ veri⁹ ē ꝙ nō tenet̄ de necitate. Sꝫ
de tali iudicādū ē sicut de illo q̄ nō
habet copiā confessoris. A. Et rō

pōt esse. q2 solis sacerdotib⁹ cōcessa ē ptās ligādi atq3 soluēdi. de pe. dis. i. v̄bum dei. B. Et licz laico ꝯfiteri non sit de p̄cepto. ē tñ de cōsilio. Con. W. A. Idē in sū. con. co. ti. q. 43. vbi Pe. nō dic̄ q̄ nō liceat ꝯfiteri laico. s; q̄ nō ē sufficiēs nisi ī necitate. uel nisi respectu peccatoꝝ venialiū. qd̄ puto itelligēdū nisi in illis casib⁹ in q̄bus venialia sunt de necitate ꝯfessiōis. de q̄ s̄. cōfessio 2°. §. 6°. in additione. B. Et ita itellige dicta Tho. s̄. §. p̄. et 5°.

9 ¶ An liceat in necitate cōfiteri sacerdoti heretico. scismatico. uel excoīcato. uel silī. R°. s̄m Ray. Nullo mō. de pe. dis. 6. c. p̄. S; doleat de pctis. ꝛ q̄ tantū distulit cōfessionē. ꝛ sufficit. Con. Hosti. ꝛ Tho. A. De h̄ lati⁹ s̄. §. 3°. i additiōe. B

10 ¶ Utrū sacerdos parochialis debeat credē subdito dicēti se cōfessū alteri. ut sic ei det eucharistiā. R°. s̄m Tho. i q̄dā q̄libz. In foro iudiciali credit̄ hōi ꝯ̄ se. ꝛ nō ꝓ se. In foro aūt pniali credit̄ hōi ꝓ se ꝛ ꝯ̄ se. Si g̊ sit ipedimētū eucharistie tale qd̊ ad forū iudiciale pertinet. puta excoicatio. non tenetur sacerdos credere subdito quē excoicatū nouit. nisi ei de absolutiōe cōstet. Si āt sit īpedimētū qd̊ ad forū pnie ptineat s. pctm̄. tenet̄ credē. ꝛ iiuste agit si eucharistiam denegat. Con. Pe. ꝛ Hosti. A. Glo. ṽo Ray. ut pz ī sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 48. dic̄ q̄ nō tenet̄ ei credē etiā q̄ ꝯfess⁹ sit supiori ꝛ absolut⁹. nisi cōstiterit ei de h̄ p litteras supioris uel alio mō legitimo. Et subdit autoꝛ sūme. Sed h̄ ne ꝯ̄ria sint p̄missis. itelligas de pctis manifestis. uel qñ suū subditū ꝓbabilit̄ hz suspectū. Nā de occultis nihil pōt scire sacerdos nisi p ipsū. Satis videt̄ posse dici q̄ nō teneat̄ ei credē etiā de occultꝭ. Licz. n. pctā occulta sint solū fori penitētialis. tñ nō ꝯfiteri ptinet ad forū iudiciale. cū nō cōfitēs debeat ab ecclesia arceri ꝛ ecclīastica p̄uari sepultura. ex̄ de pe. ꝛ re. c. oīs. Posset tñ credē fidedigne ꝛ timorate psone. q2 verisilit̄ huiusmōi psona non mētiret̄. ar. xi. q. 3. q̄ oīpotentē. B

11 ¶ Utꝝ fatrib⁹ p̄dicatorib⁹ ꝛ minorib⁹ liceat cōfessiōes audire. R°. Olim licebat eis ex priuilegijs. ꝛ spāliter ex cōstitutiōe Benedicti. xi. q̄ icipit. Inter cunctas. q̄ hodie oīa vacant. s; ad h̄ q̄ possint audire. oz q̄ mgr̄ ul' ꝓuincialis p̄dicatoꝝ ul' eoꝝ vicarij. ꝛ gnālis ul' ꝓuinciales mīstri ul' custodes minoꝝ. p̄ q̄dem accedāt ad pñtiā ordinarioꝝ p se ul' p alios frēs. ꝛ petāt ut frēs q̄ electi fuerint i eoꝝ ciuitatib⁹ ꝛ diocesib⁹ cōfessiones audire valeāt. ꝛ pnias iponere. ꝛ penitētes absoluē. Post h̄ dicti p̄lati ordinū eligāt psonas idoneas ꝛ p̄sentēt ul' pñtari faciāt dictꝭ p̄latꝭ ecclīarū ut de ipsoꝝ licētia ꝛ grā possint audire. q̄ tñ p̄sentati nō ꝓpter h̄ poterunt audire in alio epatu. A. Intellige. nisi psonas diocesis vbi fuerint ꝯstituti. q2 cū sit voluntarie iurisdictionis pōt

vbiq; exerceri. ut s. §. 2º. B. Et
debet ipsi electi in numero eē put
vniuersitas cleri uel ppli exigit. Et
si plati licētiā ɔcesserint. tūc pdicte
psone officiū dictū exequāt. Sȝ si
dicti plati ecclīaꝝ queq; de pñtatꝭ
nō admiserint. loco eiꝰ ponat alter.
Si vero absolute dare lniam recu/
sauerint. cōcedit eis licētia aucto/
ritate aplica. tñ i hoc nō habēt plus
q̄ sacerdotes parochiales. A. s.
habeāt de iure coi. ut i textu. ĵ. alla/
to. B. nisi ecclīarū plati amplꝰ
dare vellēt sibi. h i cle. de sepul. du/
dū. A. i. §. statuimꝰ. Et itelligūt
de diocesibꝰ i q̇bꝰ sūt loca fratꝝ. ul
de ꝓpinq̇s qñ ibi nō sūt loca. Vñ i
dcō. §. dr. Statuimus auctoritate
aplica. ut i singulis ciuitatibꝰ ⁊ dio
cesibꝰ i quibꝰ loca fratꝝ ipsoꝝ con/
sistere dinoscunt. ⁊ i ciuitatibꝰ ⁊ di/
ocesibus locis ipsis vicinis in q̇bꝰ
loca huiusmōi nō habēt. mgr. pri/
ores ⁊c̄. Sil'r etiam ut ibi pȝ fra/
tres pdicti nō pñt deputari ad au/
diēdū cōfessiones p ꝓuincias. s; p
dictas tm̄ dioceses. Item ibi dicit
q̄ ista pñtatio dȝ fieri platis loco/
rū. Et ſm W. ⁊ i directoria. li. º p. ti.
i5. §. 6i. hic noie platoꝝ debemꝰ in/
tellige eṗos ⁊ eoꝝ loca tenētes de
iure ul ɔsuetudie. sic sūt illi q̇ de iu/
re ul de ɔsuetudie sede vacāte eccle
sias regūt. Et stricte h accipit no/
mē plati. ⁊ sic ex̄ de offi. ordi. si eṗs.
⁊ de tēpo. or. cū nullꝰ. li. º 6º. Large
accipit. ex̄ de offi. or. cū ab ecclīaꝝ.
Sȝ q̇d si plati pma oblatiōe facta

respondeāt ꝓuincialibꝰ prioribꝰ ul
ministris seu missis ab eis. non eli/
gatꝭ neq; pñtetis aliq̇s nob. qꝛ nō
admittemus eos. nunq̇d poterunt
electi p eos sine aliqua alia pñtati/
one auctoritate pape cōfessiōes au/
dire? R. º In directoria eo. ti. §. 12º.
dicit q̄ sic. qꝛ in his q̄ certa sūt nō
est locꝰ cōiecturis. ar. i cle. q̄uis. de
appel. Nec refert an priꝰ ul posteriꝰ
hoc denegent. B
¶ Sed nunq̇d eṗs sine pdicta so/ 12
lēnitate pōt dictos religiosos ad cō/
fessiones acceptare? R. º Certe pōt
cōmittēdo eis iurisdictionē suam.
ut s. §. 4º. A. Idem in directo/
ria eo. ti. §. 13º. B. Immo etiam
habent ex puilegio Clementꝭ q̄rti
q̄ si prelati hoc concedāt concessio
ipsa durat etiam post mortem pre/
latorū. donec ecclesijs prouisū fu/
erit de pastore.
¶ Cui debēt ɔfiteri curiales? R. º 13
ſm Hosti. Papa pōt sibi elige quē/
cūq; vult. Cardinalis absens cā
legationis eodē mō pōt sibi elige.
ar. ex̄ de pe. ne ꝓ dilatiōe. Si aūt ē i
curia ɔfiteri dȝ pape ul pniario. Est
tñ tutiꝰ q̄ a papa lniam habeat. A
ut sibi elige possit ɔfessorē. cū talis
pape subsit imediate. Et h dico ex/
ceptꝭ eṗis q̇ oēs sūt i h puilegiati.
dcō. c. ne ꝓ dilatiōe. ⁊ i sū. con. li. º 3º.
ti. 34. q. 51. B. Capellani ṗo ⁊ ce/
teri curiales q̇ sunt de familia pape
confiteantur penitentiario ⁊ non
alijs. Si sūt cū cardinalibꝰ. pñt de
lnia dñi sui q̇ curam eorū habet de

cõsuetudine curie etiã alij ꝯfiteri. ar.6.q.3.placuit.⁊ ex̃ de pe.ois. A

Idẽ in dicta.q.57.vbi etiã imediate subiungit. Sꝫ ⁊ pniario pape pñt oẽs sine aliq̃ lnia ꝯfiteri. B

14 ¶ Cui debẽt ꝯfiteri ꝑlati? R. ẜm Hosti. Patriarche.archiepi.epi.oẽs etiã inferiores ꝑlati exẽpti pñt sibi eligere cõfessorẽ ꝓuidũ.ex̃ de pe.ne ꝓ dilatiõe. A. Etiã si isti ꝑlati venerint siue sint i curia romana. lꝫ q̇dã ꝯtrariũ dixerint ẜm Hosti. ut i sũ.con.dcã.q.57. Et ut habet eo.ti.q.61.Ray.videt hoc limitare dicẽs. Põt eps ⁊ exẽptus eligẽ sibi cõfessorẽ.Hoc aũt intelligo nisi sit excoicat⁹ maiori excoicatiõe.ar.ex̃ de cle.exco.mi.c.si celebrat. Sed glo.ei⁹ exponẽs dic̃.s.ille q̇ eligit i ꝯfessorẽ.qꝛ tũc nõ posset eũ absoluere sic ligat⁹. Si.n.eẽt ligat⁹ minori excoicatione tm̃.posset eũ absoluẽ.ar.dci.c.si celebrat. Itẽ ẜm glo.Ray.⁊ in dcã.q.57.si aliqua ecclia exẽpta ẽ.nõ ꝓpter hoc singuli de collegio pñt sibi eligẽ ꝯfessores.ex q̃ habẽt abbatẽ uel ꝑorẽ uel decanũ cui subsũt.ꝫ h⁹mõi abbati uel ꝑori uel decano cõfiteri debẽt. uel alij de mandato eius. Si aũt h⁹mõi decan⁹ uel ꝑposit⁹ de cõsuetudine nõ hꝫ curã aiaꝝ illaꝝ.nec ordinari⁹ nec ipsa vniuersitas.nec alius nisi solus papa.nec tũc singuli possent sibi eligẽ cõfessorẽ.qꝛ illud.c.ne ꝓ dilatiõe.non loq̇t nisi de ꝑlatis tm̃.vnde i h̃ casu recurrẽdũ ẽ ad papã q̇ ꝓuideat talibus de ꝯfessore. B. Sed tñ sic elect⁹ non habet potestatẽ absoluẽdi ab excoicatiõe maiori.uł a casib⁹ g̃uiorib⁹ lꝫ q̇dã ꝯriũ dixerint.ar.ex̃ de pe.si eps.li.6. A. Ibi dr̃ ꝙ confessor elect⁹ ex lnia ꝓprij epi nõ põt absoluere a casib⁹ epo spãlit reseruatis Jõ nõ ꝓbat illud ad qȯ allegat.ꝫ ꝙ confessor elect⁹ a ꝑdictis de lnia pape nõ possit se itromittere de reseruatis pape.de alijs autẽ sic.sicut ⁊ sentit Hosti.dicẽs ꝙ vbi exemptus eligit.hꝫ potestatẽ elect⁹ pniarij pape. Si ꝟo ali⁹ eligat.hꝫ ptãtem iudicis illius cui subestis qui eligit. ut tñ sp publica ⁊ g̃uia excipias. ut in sũ.con.dcã.q.61. Pro istis publicis ⁊ grauibus intelligo casus epales.per dictũ.c.si eps. Item ut patet in eadem.q.61.glo.Ray.dicit ꝙ beneficia principũ late interpretanda sunt.ff.de ꝯsti.ꝑn.l.fi. Potest dici ꝙ illud.c.ne pro dilatione non loquit tm̃ de absolutione peccatoꝝ.sed etiam de absolutiõe maioris excoicationis.dũ tñ absolutionẽ huiusmodi sibi non reseruauerit papa.uel nisi sentẽtia lata sit ab hoie.quia tunc ab ipso excoicatore petenda est absolutio. Et cum hoc videt ꝯcordare satꝫ dictũ Hosti.sup̃ positũ.ut ⁊ ibi subdit. B. Alij inferiores ꝑlati nõ pñt eligẽ sibi.nisi de lnia pape uel epi uł ꝓprij sacerdotꝫ. Vñ ⁊ abbas ⁊ q̇cũq ꝑlat⁹ nõ eps nec exẽptus.ꝯfiteri dꝫ epo.monachi abbati.uł ẜm regule statuta possunt etiã ꝯfiteri epo si ei subsũt.

Decanus ppositus thesaurarius τ qlibet canonicꝰ τ sacerdotes parochiales. τ familia epi confiteri debēt epo uel alteri de eiꝰ lnia. A Idē i sū.con. li. 5. ti.34.q.57.vbi dr etiā de parochiali ꝙ cōfiteri dꝫ epo ul alij cui forte subest. Itē de familia epi nihil ibi dr. ħ i.q.60. dr ſm Hosti.ꝙ familia epi ul archiepi si sit de aliena diocesi.idē de illa videtur qꝺ de familia alterius pncipis laici. Si ṽo sit in diocesi ppria tunc ei cōfiteri dꝫ uel cui ipse mādauerit. ħ etiā pōt ꝓprio sacerdoti de cuiꝰ parochia ē ꝯfiteri. B

15 ℂ Cui debēt cōfiteri reges τ alij sclares dñi? R. ſm Hosti. Si rex hꝫ domiciliū pncipale i aliq ciuitate.illi epo ꝯfiteri dꝫ ul sacerdoti nisi sup ħ haberet puilegiū. Idem dicendū est de duce marchione τ oibꝰ hñtibꝰ latas iurisdictiōes i diuersis epatibꝰ. Sed si hñt domicilia i diūsis locis. τ nō apparet qꝺ sit pncipaliꝰ.pñt ꝯfiteri ei i cuiꝰ parochia morāt.ul qꝺ tutiꝰ ē de lnia epi eligāt sibi ꝯfessorē. Aut si loca sūt i diūsis epatibꝰ de lnia vtriusqꝫ epi. A .ut pꝫ i sū.con.eo.ti.q.57. Hosti.alit videt loq dicēs sic. Imperator τ iperatrix de antiqssima cōsuetudine ꝯfitent capellanis suis q hñt curā aiaꝝ de ꝯsuetudine nō repbata p papā.ar.ex de fo.cōpe. cū cōtingat. Papa tñ si vellet.talē posset ꝯsuetudinē repbare. Tutior ē via ꝙ tales p se τ familia sua impetrēt lniam cōfessorē eligendi nisi alio priuilegio sint muniti. Rex si hꝫ domiciliū ꝓpriū τ principale in aliq ciuitate.illi epo ꝯfiteri dꝫ.nisi forte secꝰ obtineat de cōsuetudine antiq q alicui eccle hoc puilegiū daret.uel nisi sup ħ haberet aliqꝺ puilegiū speciale. Et qꝺ dictū ē de rege.idē intelligēdū ē τ de oibꝰ habētibꝰ latas iurisdictiōes. τ i diūsis epatibꝰ.siue sit dux.siue marchio siue comes. Idē dico de ꝓcere siue barone si tantus est ꝙ sub se hēat ciuitatē uel ciuitates. Si tñ castra habeat.cōfiteri debet illi sacerdoti infra cuius parochiā ꝓpriū τ principale domiciliū habet.uel de ipsiꝰ licētia alij. ex eo.ois. Si tñ baro habeat domiciliū i diuersis castris nec apparet quod sit principalius ſm Hosti. τ in sū.con.eo.ti.q.58. videt ꝙ possit ꝯfiteri cuilibet ꝙ diu infra parochiā suam morat. uel quod tutius est de lnia sui epi eligat sibi vnū cōfessorē. Qz si castra τ domicilia sint in diuersis epatibus.ab vtroqꝫ epo lnia ipetret.uel a metropolitano. Sꝫ si sūt i diūsis puincijs recurrat ad pmatē ul ad papā.ħ ibi. Videt tñ ꝙ lnia pmatis siue archiepi nō sufficiat.cū nō hēat hāc iurisdictionē erga subditos suffraganeorū. nisi dū visitat puinciā.ex de censibꝰ.c.ꝓpetuo.li. 6. lꝫ debeat scire quis sit confessor epi. τ etiā ipsū possit cōpellē ut sibi cōfiteat si suspectū habeat cōfessorē.qz ab ipso de aia eius rō exigetur. ut ex de offi.or.pastoralis. τ.c.

irrefragabili.ꝯm Hosti.⁊ i sū.con.
eo.ti.q.64.Distingue tñ inť crimi-
na publica ⁊ occulta.ut idē Hosti.
dic sup.c.ne ꝓ dilatione.ħ ibi.Hec
distinctio videť obtinē ꝙ ad ꝓcessū
iudicialē.i ꝙ agiť de manifestis tm̄
nō ꝙ ad pnialē i ꝙ ꝑncipaliť agiť de
occultꝭ.ut i.c.fi.ex̄ de symonia. B
16 ¶ Quid de his ꝗ ꝑ pte āni manēt
i vna parochia.⁊ ꝑ pte āni manēt
i alia? R°.ꝯm Hosti.Si se trāsferūt
aīo remanēdi.fiūt parochiani illi⁹
Si āt nō intēdūt relinqre domici-
liū ātiquū.debēt antiꝗ p̄sbro antiꝗ
domicilij ꝯfiteri.Et idē dicēdū ē de
familiarib⁹ ꝗ cū eis morant. A
Idē i sū.con.li°.3°.ti.34.q.59.Et
ħ videť intelligēda qñ apparet qꝺ
domiciliū sit principalius. Alᷓ idē
foret hic dicēdū qꝺ ꝓxime dictū ē
de baronib⁹ ꝓpter eandē rōnem.uł
nisi ꝑ annū morareť in aliꝗ paro-
chia. Tūc eni oio efficiūť de foro
illius parochie. lꝫ nō intenderent
transferre ꝑmū domiciliū.ut s̄.§.
4°.v.6°.in additione. B
17 ¶ Nulla ꝯsuetudine pōt ītroduci
ꝙ aliquis ꝑter sui supioris lniam
sibi possit eligere confessorē qui eū
possit soluere uel ligare.ex̄ de pe.
si eps.li°.6°.
18 ¶ Nūqd eps pōt eligē diūsos ꝯfes-
sores ⁊ sepi⁹ variare? R°.ꝯm Hosti.
Nō ꝯsulo ꝙ ħ faciat ꝙ diu pōt hr̄e
copiā illi⁹ quē eligit. Si tñ habeat
diūsos ꝯfessores qb⁹ velit oia pctā
integre cōfiteri.cōmendandus est.
Sec⁹ si in fraudē ħ facēt. A.Hoc
n.eēt detestādū.ut i sū.con.eo.ti.q.
62.vbi idē poniť. Ubi etiā dr̄ ꝯm
eūdē.ꝙ pōt alij in subsidiū cōfite-
ri.ut tñ si mortale sit confiteať illi
quē eligit. ꝙ cito illi⁹ copiā hēbit.
Sec⁹ aūt est de venialib⁹. B.Et
nō ꝙ eo ipso ꝙ eps cōfiteť alicui
videť ipsū eligere. qꝛ plus ē factis
⁊ intētione mētis eligere ꝙ vbis
ar.ff.de legib⁹.de quib⁹.ex̄ de ma.⁊
obe.legebať.15.q.6.c.ꝑ.ad fi. A
Idē in sū.con.eo.ti.q.63. B
¶ Quid de cōfessioē facta sacer- 19
doti ꝗ nō de iure tenet bñficiū? R°.
ꝯm Hosti. Cū talis sacerdos nec
soluere nec ligare possit decipiunť
aie.ex̄ de parochijs.nullus. Et lꝫ
aie habeāt iustā causā ignorātie.
tñ ac si amulse essent requireť san-
guis earū ab his ꝗ eas pdere vo-
luerūt. Inno.addit.ꝙ si ꝗs igno-
rans a tali pniam accipit.⁊ postea
sciat.debet ire ad sacerdotē verū ⁊
ei confiteri.⁊ ab eo absolui.ex̄ de
pe.ois.in principio.⁊ ex̄ de presby.
nō bap.veniens. Idem s̄.bñficiū
3°.§.fi. A.Ibi de hoc latius di-
ctū est in additione. Et qꝺ dictū ē
ponit Inno.i.c.dudū.2°.ex̄ de elec.
⁊ postea subdit. Uel potest dici ꝙ
iste intrusus vere absoluit ꝙ diu to-
lerať a supiore.8.q.4.nōne. Glo.
vo in dcō.c.sentit ꝙ talis sacer-
dos nō possit absoluere uel ligare
lꝫ excuseť aie iusta ignorantia.⁊
hoc videtur verius.ut tactū est in.
§.fi.preallťato. Et forte etiam ta-
lis sacerdos tenetur defectum suū

manifestare ad satisfactionē aīa/
bus recepti ut accipiāt verā abso/
lutionē. et ut reddat ius alienū qd
male vsurpauit. p q facit qd dictū
ē. s. absolu. p. §. 12. nisi imineret
piculū. qr tūc forte nō teneret re/
uelare sed at put posset satisfacere
ex de pe. et re. officij. Et eadē rōne
idem videt in oibus sine auctori/
tate absoluentibus de facto. lz nō
affuerit tantū peccatū. et qnq nul/
lū. cū nō scienter hoc egerint. tn te/
nent notificare nō vere absoluto
quāotius comode poterūt. ut i cle.
cupientes. circa pncipiū. de penis
et in dicto. §. 12. A. De casibus
confessionū q ptinent ad episcopū
habes. j. cōfessor. p. §. p.

Confessionis celatio. Utrū sacerdos in
oī casu teneatur celare confessionē
R. sm Tho. et Pe. i 4. dis. 21. Sic
Nā in sacramētis illud quod ge/
rit exterius est signū ei quod ge/
ritur interi. vnde sicut de peccatū
tegit interi. sic confessor debet te/
gere exterius. Et ideo tanq viola/
tor sacri peccat qui reuelat. Per ce/
lationē etiā hoies magis ad con/
fessionē attrahunt et simplici cfi/
tent. Unde etiā si aliqd periculū
futurū imineret. et hoc sciret solū p
cfessionē. ut de heretico q corrūpe/
ret fidē. ul de mrimonio illicito qd
aliqui velint face. uel aliq magno
dāno tēporali. nō pter hoc reue/
lare dz. sed potius eos q cōfitent
monere ut obuiēt et resistāt. et pla/
to dicere q vigilet super gregē et
hmōi sine vlla reuelatione. de pe.
dis. 6. sacerdos. et ex de pe. ois. A
Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 91. Et h
intelligēda sūt qn qs cfiteret vere
Sec si ficte ut operet malū aliqd
uel ut a cōfessore impetret auxiliū
uel cōsiliū sup aliquo pctō. hoc. n.
nō pōt dici fore auditū in cōfessiōe
cū hoc nō sit cōfessio sed cōfessiōis
destructio. Ideo nō videtur q sa/
cerdos obligetur secretum tenere
ut et Ray. sentit in ti. de pe. et re. §.
pone q aliqs. et eius glo. eo. ti. §.
de pena sacerdotis. sup verbo pec/
catū. Inno. etiā in dcō. c. ois. ait q
si cōfitēs dicat se ab aliquo pctō
abstinere nō posse et dolet. q et hoc
ptinet ad sigillū cōfessionis. et nō
debet aliquaten reuelari. ex eo. q
qdā subiūgēs. Illos aūt nō credi/
mus ut mistro cfiteri q nō ut peni/
teant. h ut csiliū uel auxiliū ab ali/
quo accipiāt dicūt sibi pctm suū.
licet dicāt h dico tibi in cōfessione
uel in pnia. cū nō sit verū q dicāt
in pnia uel dei mistro cū aīe csiliū
nō reqrāt. Et tales bñ sūt cogendi
sup pmissis ferre testimoniū. B
¶ Que sit pena reuelāti cfessionē
R. De iure antiq debet deponi. et
oib diebus vite sue ignominiosus
peregrinari. de pe. dis. 6. sacerdos
Sed sm decre. ex de pe. ois. debet
deponi. et ad agendā perpetuā pe/
nitentiā in artū monasteriū detru/
di. A. Glo. in dicto. c. ois. dicit.

hodie h' ipõnit. q̃si inuat q̄ pena.c sacerdos.sit sublata. Sʒ ut pʒ i sũ. con.eo.ti.q.99. Hosti.sup eo.c.ois dic. Intelligas penitẽtiã Gregorij s.pegrinationẽ q̄ diu ẽ i pnia tpali puta vsq̄ ad septẽniũ uel decẽniũ. uel plus uel minꝰ ƀm q̄ ẽ pnia limitata.30.q.i.si qs sacerdos.quo elapso ẽ i monasterio detrudendꝰ. ut ibi ppetuã agat penitẽtiã. ut dr̃ i c.ois. Et sic vnũ ius suppletur per aliud. Itẽ dic̃ Hosti.ibidẽ. q̄ hãc penã ordinariã patiet̃ sacerdos si cõuincit̃ i iudicio. Si aũt sacerdos neget ꝓditionẽ nec ille ꝓbare põt. nec sacerdos etiã ꝓbare potest q̄ aliũde puenerit ad ipsũ.nec cõuincẽ possit ipsũ parochianũ de crimine.tũc arbitrarie puniet̃. 7.q.2.si tñ.7.c. placuit. Videt̃ intelligere Hosti. de crimine de q̃ sacerdos accusauit uel infamauit parochianũ Unde 7 subiũgit. Caueat ḡ sibi sacerdos ne parochiano uł alteri detrahat.sicut nec vult q̄ sibi ab altero detrahatur.6.q.i. deteriores. 7.c.sequenti. B

2 ¶ Quid si iudex instat uel ingrat an aliqd sciat de hoc p cõfessionẽ siue alio mõ? R̃. ƀm W. Si sacerdos nõ põt alio modo iniquũ iudicẽ declinare.rñdere posset nihil inde scio. q2 subintelligit̃ ut hõ.uel nihil scio p pfessionẽ. q2 subintelligit̃ nihil scio.s.tibi reuelãdũ.sicut dr̃ Mar.i3. De die aũt illo 7 hora nemo scit.neq̄ angeli in celo neq̄ filiꝰ. Et subintelligit̃ q̄ filius nihil scit.s.reuelãdũ nobis. A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.92. Et ut pʒ eo.ti.q. 9i. Tho.7 Pe.dicũt q̄ si etiã ꝑlatꝰ pcipiat alicui dicẽ crimẽ alicuiꝰ qđ solũ scit p cõfessionẽ.nõ tenet̃ ei obedire.nec excõicatio i eũ ꝑpt̃ h' lata teneret.nec i testẽ adductꝰ tenet̃ aliqđ dicẽ de h'.7 põt iurare q̄ nihil de hoc sciat.q2 nõ scit ut hõ sed ut deꝰ Con.his Hosti. Et i dicta.q.92.dr̃ Credo q̄ hꝰmõi qđ qñ.s.expsse q̃reret̃ de scia p pfessionẽ cõdẽnãda esset.7 querens tanq̄ tyrãnus ad idolatriã uel ad aliud pctm̃ mortale inducens obiurgandus.7 ei esset in facie resistendũ. B

¶ Utrũ liceat sacerdoti reuelare peccatũ qđ aliter preter cõfessionẽ scit. R̃. ƀm Tho.7 Pe.in 4°.dis.2i. Si alio mõ scit.reuelare põt.ƀ nõ debet dicẽ q̄ audiuit in cõfessione. 7 nihilominus ꝑpter scandalũ debet abstinere q̄tũ põt.7 de hoc nõ loquatur nisi neccessitas imineat. A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.93. 3

¶ Quid si abbas scit p cõfessionẽ peccatũ alicuiꝰ prioris sibi subditi.cuiꝰ peccati ꝑoratus occasio est? R̃. ƀm Tho.dis.2i. Dicendũ q̄ absq̄ lesione cõscientie põt prelatus impunitũ relinquẽ peccatũ qđ scit ut deus nec vllũ tenet̃ adhibere remediũ nisi eo mõ q̃ ad ipsũ defert̃. Unde tm̃ i foro penitẽtiali dʒ remediũ adhibẽ monẽdo ipsũ ut resignet.uel põt ex aliq̃ alia occasione absoluẽ ipsũ.ita tñ q̄ ois suspicio de confessione vitetur. A 4

Idē in sū.con.co.ti.q.94. vbi etiā
idē faciendū in similibus dicit. B
5 ❡ Utrū sigillū ɔfessiōis se extēdat
ad alia q̄ nō sūt de cōfessione. R°.
ꝑm Tho.vbi s̄.Sigillū cōfessiōis
directe nō se extendit nisi ad illa q̄
cadūt sub sacramētali cōfessione.ꝫ
indirecte etiā illud qd̓ nō cadit sub
sacr̄ali cōfessione ad sigillū cōfes/
sionis pertinet. sicut sūt illa ꝑ que
posset pctm̄ deꝓhendi.nihilomin⁹
etiā alia que interdū in cōfessione
dicunt̄ nō pertinētia ad cōfessionē
sūmo studio sūt celanda.tū ꝓpter
scandalū.tū ꝓpter ꝓnitatē que ex
consuetudine posset accidere. A
Idē in sū.con.co.ti.q.95
6 ❡ Quid cū aliq̄s dicit alicui se/
cretū sub sigillo cōfessiōis.R°.ꝑm
Tho.i 4°.dis.21.Homo nō de facili
debet recipe aliq̄d h̄ mō. Si aūt re/
cipiat tenet̄ ex ꝓmissiōe h̄ mō cela/
re acsi in cōfessione haberet.Con.
Hosti. A .Idē in sū.con.co. ti.q.
96.vbi dr̄ q꜡ ꝓmittens sic tenetur
q̄uis sub sigillo cōfessiōis nō ha/
beat. Et sic ex his pꝫ q꜡ nō obligat̄
ex cōfessiōe ꝫ solū ex ꝓmissione.⁊
ideo cogēte nccitate bn̄ poterit re/
uelare.ut.ĩ.§.8°. Sine necessitate
aūt reuelans nō incurrit penā re/
uelantis cōfessionē cū h̄ nō habu/
erit in cōfessione. Sed bene posset
peccare mortalit̄ rōne fracte fidei
⁊ mendacij ꝑniciosi ꝑm nōta per
Tho.2ª.2ᵉ.q.110.arti.4°. B
7 ❡ Utrū nō sacerdotes q̇ int̄dū sūt
interꝓtes ɔfitēti̊ teneāt̄ celare cō/
fessionē. R°.ꝑm Tho. vbi s̄. Sic
Qūuis enī ꝓpe sigillū ɔfessiōis nō
habeāt.tn̄ ꝑticipāt i h̄ casu aliq̄d de
actu sigilli cōfessiōis. Con. Inno.
⁊ etiā Hosti. A .Idē i sū.con. co.
ti.q.97.vbi etiā addit̄ ꝑm Hosti.q꜡
si pctōꝛ ē talis ꝓdat lꝫ nō hēat locū
pena dci.c.ois.qꝛ nec sacerdos est.
tn̄ talis arbitrarie punief̄.ex̄ de offi.
de le.de causis.in fi. Et idē ē qn̄ ut
sacerdos etiā laicus audiret cōfes/
sionē i nccitate.qꝛ tenet̄ celare sic ⁊
sacerdos ꝑm Inno.i dcō.c.ois. B
❡ Quid si aliquis in confessione 8
reuelat sacerdoti debita credita ul̄
deposita. ⁊ postea fiat publica in/
quisitio de ꝑdictis? R°.ꝑm W. Qꝛ
si quis hoc modo reuelet sacerdo/
ti id quod habuit per furtū.uel ali/
ter cū peccato.sacerdos tenet̄ ce/
lare. Si aūt absolute dixerit ea q̄
debet uel que sibi debent̄ etiā sub
sigillo cōfessionis nō debet recipe/
re. Qꝛ si recepit ⁊ fiat inquisitio ꝑ
epm̄ uel aliū q̇ habet suꝑ hoc po/
testatē.tenet̄ veritatē dicere.qꝛ qui
sic recepit.de hoc casu nō cogitauit
uel si cogitasset ⁊ ꝓmisisset seu etiā
iurasset nō reuelare.illicitū esset ꝓ
missū uel iuramentū.nec obseruā/
dū in ꝑiudiciū iuris alieni. Secus
si iniuste ⁊ per tyrānidē inquireret̄.
qꝛ tunc subterfugere debet tacen/
do uel sophistice respondēdo. A
Con.his Tho.⁊ Hosti.ut i sū.con.
li°.3°.ti.34.q.98. B
❡ Utrū confessio possit reuelari 9
de lnia confitentis. R°.ꝑm Tho.

⁊ Pe. in 4. dis. 21. Dicē pōt. nibilo-
min⁹ scandalū dʒ vitare. ⁊ inq̄tū
pōt nō vti tali lnia vbi scādalū ti-
meť. Ille q̄ꝫ cui sic reuelať de lnia
cōfitētis teneť illud celare. nisi for-
te peccator velit q̄ ille absolute ⁊
libe sciat. s. h̄ pctm̄ qd̄ dictū ē. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. 100. vbi etiā
rō assignať. qꝛ cōfessio celari debet
ꝓpter duo. s. ꝓpter sacr̄m. qꝛ quasi
de essentia sacr̄i ē cōfessionē celare.
⁊ ꝓpter scandalū. primū tollitur ꝑ
licentiā cōfitētis. ꝫ secūdū nibilo-
minus manet. B

Confessor .j. q̄s ⁊ a q̄-
bus possit absoluē simplex sa-
cerdos. ⁊ q̄ sūt casus epales ? R.
De h̄ fuerūt multe ⁊ varie opinio-
nes diuersoꝝ doctoꝝ. A. q̄ aliq̄-
ten⁹ referūť i sū. con. li. 3. ti. 34. q.
50. ⁊ etiā ꝑ Albricū. q̄ etiā cōcor-
dat cū oibus que ponūť in boc. §.
B nec fuerūt determinate vsq̄ ad
tempora Bn̄dicti. xi. qui declara-
uit q̄ quatuor sūt casus epales de
iure. p̄. s. peccatū clerici ꝓpter qd̄ in-
currisset irregularitatē. A. Glo.
Ray. in. §. Itē nūq̄d parochialis.
sup v̄bo. ꝓpter illā. de pe. ⁊ re. ⁊ in
sū. con. dcā. q. 50. dič boc esse verū
quo ad dispēsationē nō q̄ ad abso-
lutionē. Sed certe ista declaratio
que forte fuit post illā glo. nō vi-
deť loq̄ de dispensatione. ꝫ de abso-
lutione. Al' multi alij casus eēnt
epales. ut dispēsatio votoꝝ. ⁊ alioꝝ
multoꝝ. B. 2. de incēdarijs. A
s. dolosis. ⁊ de mādātib⁹ boc fieri.
siue i h̄ dantib⁹ cōsiliū uł auxiliū.
Nā etiā debēt excoīcari. nec absol-
ui nisi p̄us dāno cui intulerint re-
sarcito s̄m facultates suas. ⁊ iu-
rent se vlteri⁹ ignē nō appositurος
⁊ debēt bierosolymis aut i bispa-
nia ꝑ ānū integrū i dei seruitio per-
manere. Si q̄s aūt archieps̄ uel
eps̄ h̄ relaxauerit dānū restituat.
⁊ ꝑ ānū ab officio epali abstineat.
23. q. 8. pessimā. B. 3. vbi eēt in-
dicenda solēnis pnia. de qua dr̄. j.
pnia 3. A. Ista pnia indicēda est
ꝓ aliq̄ delicto ḡui qd̄ totā cōmouit
ciuitatē siue locū. 26. q. 6. c. fi. Et
ideo iste casus est epalis qꝛ dari
oportet penitētiā solēnē ⁊ publicā
ad satisfaciendū scandalo ꝓximi.
dcō. c. fi. Ideo simplex sacerdos
etiā si ei ab epo cōmittereť deberet
q̄ptū bono mō fieri posset vitare in-
tromittere se sup b⁹. qꝛ coiter circa
talia nō pōt simplex sacerdos ne-
cessariā ⁊ cōuenietē indicē penitē-
tiā. Et inter alia pctā ꝓ q̄b⁹ indicē-
da est penitētia solēnis ⁊ publica
est blasfemia dei uel sanctoꝝ pu-
blice ꝑpetrata. extra de male. c. sta-
tuimus. Ad cuius intellectū dn̄s
Anto. De bu. qōnes aliquas for-
mās dič. An inferior epo absol-
uat a pctō isto. Dic q̄ nō. qꝛ est de
casib⁹ epo reseruatis. ut bic ibi per
epm. de quib⁹. j. de pe. ⁊ re. si epus
li. 6. qd̄ est verū s̄m Hosti. de pu-
blico. de occulto ois p̄sbyter absol-
uere pōt s̄m eū. Su⁹ vero eps̄ posset

cõmittere nõ epo.ut i dcõ.c.si eps
Ad hoc.26.q.6.c.fi.2°.qro. Qñ
qs dicat publice blasfemare? Dic
qñ h facit siue in platea siue in ca-
mera multis audiẽtib⁹ ⁊ epo refe-
rẽtib⁹. Ad hoc s.c.primo ⁊ de ex-
ces.prela.inter dilectos.⁊.c. q̃ sit
graue.⁊.ff.de v̄bo.obli.palã. Dũ
tñ id cõfiteat.uel si negauerit cõ-
uincat de actu si cõstiterit. Sec⁹ est
si nõ cõuincat lz dixerit corã plu-
rib⁹.puta qz illi sũt tales a qb⁹ cõ-
uinci nõ põt.puta furiosi uł pupil-
li ẽm Hosti.uł scõm eũ dr publica
qñ ẽ vulgatissimũ.⁊ ex h pctõ mul
tos scandalizat.26.q.6.c.fi. ut qz
frequẽter h cõmittit.uł qz notoriũ
iuris uel facti. de coha.cle.⁊ mu-
lie.ra. Itẽ 3°. Quid de clerico? Dic q
nõ hz locũ h pena.qz nõ debet pu-
blice penitẽ s al ad arbitriũ punit
de biga.c.p.⁊ 3°. Itẽ 4°. Quid si h
dixerit ex calore iracũdie uł ebrie-
tate? Dic q nõ hz locũ h pena.per
v̄bũ p̃sũpserit.i h.c.positũ. Licz.n
forte peccet nõ i tãtũ. Itẽ 5°. An si
hic blasfem⁹ vult penitẽ i extremis
det ei ecclĩastica sepultura? Dicit
Vincẽti⁹. Si p epm lata ẽ ɔtra eũ
snia nõ sepeliet.al sic. Itẽ 6°. Quis
habebit hãc pecuniariã penã.de q̃ i
h.c.statuim⁹.dr? Aliq̇ dicũt q se-
cularis iudex a clĩco ⁊ laico.p id
qd seq̇t int alia coitatũ statuta ⁊c̃.
Alij ɔtra.q iudex ecclĩasticus ab
vtroq cũ sit crimẽ ecclĩasticũ. Dic
Hosti.q iudex laic⁹ habebit penã
laici.⁊ ecclĩastic⁹ penã clerici. Et

ad h de heret.excoicamus.⁊ de iu-
deis.ita q̇rũdã. Itẽ 7°. An indistin-
cte repellat ois dispẽsatio i his pe-
nis? Dic Hosti. q sic.nisi ex ma-
gna causa dispẽsaret.ut si sit hono-
rabilis psona quã nõ decet publi-
ce penitẽ ⁊ vult illã redimere ma-
gnis elemosynis. Ad hoc de sen.
exco.mulieres. Et subdit. Itẽ op-
pono q iponat alia pena i Auten.
ut nõ luxurient ɔtra naturã.coll.6.
Solutio.punit pena illa ⁊ ista.qz
punit illo supplicio.⁊ ẽm canones
excoicat.⁊ cleric⁹ deponit.22.q.i.
si qs p capillũ.hec ille. B.4°. de
excoicatis.de qb⁹ etiã aliq̇ ptinent
ad papã.ut.j.dispensatio.§.6°. et
s.absolutio p.§.3°. A.Hoc ẽ re-
gulare. Qũq aũt absoluũt a ma-
iori excoicatiõe etiã inferiores epo
ut s.absolutio 2°.p totũ ⁊ s.abso-
lutio p in principio.in additiõe. B
Itẽ declarauit q q̇nq sunt casus
de cõsuetudine approbati. Prim⁹
s.homicidij voluntarij. A. Idẽ
videt in mutilatione mẽbrorũ. Nã
pro hoc peccato videt ab illo pe-
nitentia danda qui eandẽ debeat
incẽdiario dare.⁊ q nec mutilãs
nec mutilationẽ fieri mandãs nec
consentiẽs debeat absolui.nisi sa-
tisfactiõe p̃missa.23.q.8.si qs mẽ-
brorũ. B.2⁹ falsarij.3⁹ violatorj
ecclĩastice libertatj. A.s.qui in-
iuste psonas uel res ecclesiasticas
grauat.ut si quis secularis iuris-
dictionem ecclesiasticã impediret
vel si vsurparet sibi iurisdictionẽ

sup psonas uel res ecctiasticas qd
ius phibet. ex̄ de fo. cōpe. si diligēti
B .4ᵘˢ violatoris ecclīastice imu-
nitatis. A .Hoc est q̇ in ecclīa seu
i loco sacro uł in spacio puilegiato
in circuitu ecclesie p̄rimū i psona
seu in reb⁹ offendit. 17. q. 4. si quis
iuentus. uel aliter ei⁹ imunitatē le-
dit. Et ita oē sacrilegiū videt casus
ep̄alis. B .5ᵘˢ sortilegi. i. diuinator
ut. 26. q. 6. c. p̄. h̄ in q̄dā decre. que
incipit. Inter cunctas. in q̄ decre.
multa alia constituit de religiosis
circa p̄dicatiōes 7 cōfessiōes 7 se-
pulturas. Post h̄ p̄dicta decre. fuit
reuocata in Vieneñ. ↄcilio. 7 mul-
ta noua circa h̄ statuta sūt. ut i cle.
dudū. de sepul. De p̄dictis ꝟo ca-
sib⁹ nihil inouatū ē. Nā in p̄dicta
decre. Bñdicti xi. de his casib⁹ nō
fuit facta cōstitutio. Sed ut dicit
ibi. est solū declaratio. Unde dicē-
dū videt q̄ illi idē casus sūt hodie
nisi diceret q̄ ipse falsū declarauit
qd nō esset bñ dictū. aut noua con
stitutio seu ↄsuetudo fieret. Possūt
tñ nihilominus ep̄i i suis ep̄atib⁹ ca-
sus put eis mag̃ expedire videbit
reseruare. sic̄ 7 pñt cōstitutiōes fa-
cere. 7 multo mag̃ h̄ posset ↄciliū
synodale uel p̄uinciale a cui⁹ sen-
tentijs religiosi nō pñt absoluē. ut
s̄. absolu.° p̄. §. 3.° circa fi. A .De
h̄ in directoria li.° p̄. ti. 15. §. 76.° sic
dr̄. Nūq̇d ep̄i poterūt de die in diē
nouos casus p ↄstitutiōes suas re-
seruare R.° nō videt. qꝛ possent to-
taliter fructū grē facte frib⁹ p̄dica-
torib⁹ 7 minorib⁹ absorbē. 7 ipsoꝝ
puilegiū detrūcare. qd nō licet. 21.
dis. inferior. ex̄ de priui. dilecti. 7. c.
quāto. W. dic̄ q̄ sic. dū tñ nō appa-
reat q̄ maliciose h̄ faciāt. Tu di-
stinguas. Aut ep̄i faciūt statuta sy-
nodalia i q̇b⁹ sibi seruāt absolutio-
nē. 7 in hoc casu curati absoluē nō
possūt. Sed p̄dicti frēs bñ absol-
uūt. qꝛ statuta cōcessioni cōtraria
reuocant. ex̄ de sepul. dudū. §. vlt.
li.° 6.° Aut faciūt statuta excoica-
tione lata 7 tūc frēs nō pñt absol-
uere. ex̄ de puí. religiosi. in prin. li.°
6.° 7 sic loquit W. h̄ ibi. Quod hic
dicit de excoicatione. idē etiā intel-
ligit de alijs sentētijs statutoꝝ sy-
nodaliū 7 p̄uincialiū. ut in dicta
cle. religiosi. Itē quod dicit de cu-
ratis. idē per eandē ratione intelli-
gitur 7 de alijs nō priuilegiatꝭ. Itē
in. §. precedēti videlꝫ. 75.° in dire-
ctoria dicit q̄ nec cōsuetudo que
ep̄is aliquos casus reseruat dictꝭ
fratrib⁹ p̄iudicat. cū cōsuetudines
eoꝝ ↄcessionib⁹ ↄtrarie penit⁹ reuo-
cēt. dcā cle. dudū. §. nos eteni. B
Et nō q̄ h̄ nō fit mētio de cōmuta-
tiōe votoꝝ aut dispēsatiōe incertoꝝ
qꝛ h̄ nō sūt de ↄfessiōe uł absolutiōe
Sꝫ dicem⁹. j. votū 5.° 7. j. restitutio
6.° A .Ex p̄dictꝭ patere pōt q̄ nō
pñt oēs casus ep̄ales bñ p̄ticularit
sciri. vnde bonū videt q̄ accipiētes
ab ep̄is auctoritatē audiēdi ↄfessi-
ones faciāt sibi ab eis declarari q̇s
casus sibi reseruāt. 7 q̄ i alijs gnā-
lē auctoritatē cōcedāt absoluēdi.

Et qꝛ differt absolutio a dispēsa-
tiōe. si volūt sup aliq̄ voto uel alijs
posse dispēsare. de his faciant fieri
spālem mētionē. ul' ꝙ auctoritate
epi possūt dispensare super oib⁹ ad
forū penitentie pertinētibus. B
j ¶ Quid ḡ agēdū cū q̇s hꝫ aliq̄
pctā a q̇bus ille cui cōfitet' nō pōt
absoluē? R°. ſm Tho. i q̄dā q̄libet
Sacerdos nō absoluit aliquē ni-
si qui diuinit⁹ credit' absolut⁹. A
uel etiā de quo dubitat'. Nec du-
bitatiōis facile pōt haberi certitu-
do si penitētiā petat. de pe. dis. 7. si
q̇s positus. B. Sed postq̄ a deo
ē absolut⁹. tenet' adhuc ecclie cō-
fiteri. Et qꝛ dispēsatio absolutiōis
nō est tota cōmissa minori. tenetur
totū cōfiteri ei. ⁊ ipse dꝫ absoluere
ab his a q̇b⁹ pōt. Deinde tenet' re-
mittere eū ad superiorē de residuo
absoluendū. ar. 33. q. 2. latorē. ⁊
ex̄ de pe. significanit. A. Idē in
sū. con. co. ti. q. 73. B. Ceterū si
inferior de facto eū absoluit. ponit
idē Tho. ꝙ nō credit eū absolutū
Tn̄ excusat' per ignorantiā iuris.
nō aūt sacerdos cui hoc ius igno-
rare nō licet. A. Idē in sū. con.
co. ti. q. 74. Sed certe posset eē ꝙ
qn̄qꝫ minus excusaret' cōfitens q̄
cōfessor. cū ꝯfessor nō teneat' scire
oēs casus. imo in coi. nec multū
subtilia. ut nōt' in sū. con. li°. 3°. ti. 5.
q. 2. et vnusq̄sqꝫ magis obligetur
ꝓprie saluti q̄ aliene. de pe. dis. 3.
qui vult. B
z ¶ Quid si cōfitēs sit excoicatus
⁊ nō possit absolui a suo cōfessore.
nūq̇d absoluet eū ab alijs pctis?
R°. ſm Tho. in 4°. dis. 18. Sacer-
dos nullū excoicatū absoluē pōt
a culpa nisi absolut⁹ sit ꝑus ab ex-
coicatione. qꝛ excoicat⁹ nō ē parti-
ceps sacroꝝ ecclie. A. Sꝫ certe h̄
intelligēdū videt' qn̄ ꝯfitēs nō fo-
ret parat⁹ sollicite ⁊ debite pētē ab-
solutionē ab excoicatiōe. ul' alit' nō
bn̄ dispositꝰ. Al' etiā excoicat⁹ bn̄
dispositus pōt absolui a pctis. Nā
capax ē sacri pnie. qd nulli negat'
etiā excoicato ⁊ heretico. ex̄ de he-
ret. sup eo. li°. 6°. Est etiā capax ab-
solutiōis. ꝓpter qd pōt absolui ab
vna excoicatiōe ⁊ remanere i alia
ex̄ de sen. exco. cū ꝓ cā. ⁊ nōt glo. in
c. officij. eo. ti. vbi dic̄ ꝙ excoicat⁹
a plurib⁹ poterit ab vnoqꝫ singilla-
tim absolui. ⁊ vltima absolutio cō-
firmat oēs. Dic̄ tn̄ ꝙ vn⁹ nō debet
absoluē nisi asoluēdus caueat ꝙ
se faciet absolui ab alijs. Et non
dꝫ denūciari absolutus anteq̄ sit
ab oibus absolutus. Et in dcō. c.
cū pro causa. dic̄ ꝙ excoicatus ex
plurib⁹ causis pōt absolui ab vna
⁊ remanet ligat⁹ ꝓ alia. Idē etiā
nōt Ray. li°. 3°. sue sūme in tracta-
tu de excoicatione. §. sed nūq̇d. vbi
etiā sentit ꝙ si etiā excoicatus nō
exꝑmat oēs causas excoicationis
tn̄ tenet absolutio ꝓ expressis. Et
idē sentit glo. in. c. ex pte. ex̄ de offi.
or. Sꝫ i dcō. c. cū ꝓ causa. dic̄ ꝙ si
absoluēti nō exꝑmant' oēs cause.
nō valet absolutio tāq̄ surrepticia

Pōt dici ꝙ si cause taceāt malicio-
se. nō valet absolu°. Sec⁹ si bona fi-
de. sic̄ ⁊ i cōfessiōe pctōꝝ. pz s̄. ɔfes-
sio ꝓ. §. 4°. Est ḡ excoicat⁹ capax
pnie ⁊ absolutiōis. ⁊ iō si ē bn̄ di-
spo sit⁹ pōt a pctō absolui. Unde ⁊
glo. Ray. in dcō. §. ƀ nūq̇d. suꝑ
ṽbo. ad illā. formās hāc qōnē re-
spōdet. Dicūt q̇dā ꝙ nō. qꝛ manēti
i excoicatiōe nō sūt ipendēda sacr̄a
eccl̄ie. Veri⁹ credo ꝙ si nō stetit ꝑ
eū q̇n absoluat̄ neq̧ ē i mora petē-
de absolutiōis. neq̧ timet̄ ꝙ negli-
gētioꝛ fiat ad petēdā absolutionē
suꝑ h⁹mōi excoicatiōe. ꝓpt̄ absolu-
tionē ipetratā suꝑ alijs pctis pote-
rit eū cōfessoꝛ su⁹ absoluē de alijs
pctis. sic̄ qn̄ ep̄s retinet sibi abso-
lutionē de aliq̄b⁹ criminibus. sacer-
dos parochialis pōt ɔfitētē absol-
uere de alijs. ⁊ p⁹ea ep̄s absoluat
de illo qō sibi retinuit. ⁊ due ꝑticu-
lares faciūt vnā itegrā. ⁊ vna ē ꝓ-
ꝑatoria ad reliquā. Et iō i ƀ casu
pōt coicare cōfessoꝛ talit̄ excoica-
to. sic̄ coicat̄ in receptiōe iuramēti
an̄ absolutionē. Regulari⁹ tn̄ fie-
ret si absolueret̄ ab h⁹mōi excoica-
tione. ⁊ postea de ceteris pctis. cū
excoicatio sit forti⁹ vinculū. Et ƀ
seruāt q̇dā cōfessores. Sz beni-
gnioꝛ ē ꝓus dcā snia. secūda tn̄ te-
nēda ē si timeat̄ ꝙ ꝓpter h⁹mōi ab-
solutionē fieret negligētioꝛ ad pe-
tendū absolutionē excoicatiōis.
Credo etiā ꝙ confessoꝛ nō teneat̄
absoluē de pctis aute absolutionē
excoicationis. ƀ ille. Hoc vltimū
puto ver. nisi excoicati notabilit̄
interesset ipsū absolui a pctis ante
absolutionē excoicatiōis. Nā cū
possit absolui ut ꝓostendū ē. nō dz
cōfessoꝛ ipsū notabilit̄ dāni ficare
cū ab ei⁹ dāno possit legitime ab-
stinere. Nā Math. 7°. dicit̄. Oia
q̄cūq̧ vultis ut faciāt vobis hoies
⁊ vos facite illis. B. Sz quō ab-
soluere possit si nō pōt recurrē ad
eū a quo fuerit absoluēdus. vide
s̄. absolutio 4°. §. ꝓ.
¶ Nūq̇d vn⁹ sacerdos possit au- 3
dire ⁊ alius absoluē? R°. ƀm W.
Nō. qꝛ sacramētū pnie diuidi nō
pōt. sic̄ nec alia sacr̄a eccl̄ie. 23. dis.
q̇rūdā. A. Idē in sū. con. li°. 3°.
ti. 34. q. 78. B
¶ Utrū sacerdos possit absoluē 4
illā cū q̄ peccauit. R°. ƀm W. Non
debet. qꝛ tollit̄ erubescētia que est
maxima pars satisfactiōis. vnde
debet eā remittere ad aliū sacerdo-
tē. Sic notauit Hugo. 30. q. i. suꝑ.
c. oīs. A. s. circa ꝓsbyterū grecū
⁊ vxorē ꝓpriā. ⁊ habet̄ in glo. dci. c
oīs. ⁊ i sū. con. eo. ti. q. 66. B. Et
idē de oī pctō i q̄ sacerdos fuit cō-
sentiēs uel cooꝑatoꝛ. Si tn̄ in his
casib⁹ absoluat. valebit absolutio
Con. Tho. in 4°. dis. 19. A. Idē i
dcā. q. 66. vbi etiā addit̄ ƀm eūdē
W. Nec ē ɔtra. ꝙ ep̄s nō pōt dispē-
sare i symonia cū eo cōmissa. qꝛ dis-
pensatio ē dignitatꝫ. absolu°. neces-
sitatꝫ. Ei iō nō tam facile q̇s amit-
tit ꝑtātē absoluendi sic̄ dispēsandi
B. Archiep̄s quādo visitat pōt

audire cõfessiones subditoꝝ suf-
fraganeoꝝ. ⁊ absoluẽ. ⁊ pnias im-
ponere. ex̄ de censi. ꝑpetuo. li. 6.

5 ¶ Si epus cõmittit alicui vices
suas circa cõfessiões audiendas:
nũqd talis põt circa casus maio-
res ⁊ epales? R. Nõ põt. nisi ex-
presse ei cõmittat. ex̄ de re. iuris. in
gnali. ⁊ de pe. si eps. li. 6. Is qꝫ
cui cõmissũ ẽ nõ põt cõmittẽ alteri.
ex̄ de offi. dele. qm̄ aplica. in fi. A
Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 51. B. Et in-
telligas ꝙ nõ põt de iure coi. Sec⁹
qñ exꝓmit ꝙ possit. ar. ex̄ de offi.
dele. is cui. li. 6. ⁊ per ea q̄ nõt ibi
Jo. an. A. Sz qd si dicat eps cõ-
mitto vobis auctoritatẽ meã i fo-
ro pniali. ut possitis absoluere in
oibus casib⁹ in qb⁹ possum⁹? R.
ꝭm glo. Ray. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q.
52. Licz q oia dicit nihil excipiat
19. dis. si romanoꝝ. nõ tñ ẽ tutũ ꝓ-
pter h⁹mõi cõmissionẽ gnalẽ vsur-
pare ea q̄ a iure epo sũt reseruata
spaliter nisi certũ sit ꝙ h⁹mõi eps
ꝑ h⁹mõi ꝟba gnalia intẽderit cõ-
mittẽ spalia. Et tñ q̄ in synodo sua
eps reseruare cõsueuit. satis credo
ꝙ ꝑ h⁹mõi gnalia ꝟba cõmissa eẽ
debeãt intelligi. Absolutiones tñ
excoicationũ q̄ fiunt a sacerdotib⁹
ꝓ furtꝫ ⁊ dãnis qꝝ ignorãt acto-
res. cũ nõ solũ ptineant ad forũ
pniale. sed q ad qd spectẽt ad forũ
cõtentiosũ. nõ sũt intelligẽde dele-
gari ꝑ h⁹mõi gnalia ꝟba. ⁊ mul-
to forti⁹ nec absolutiones eoꝝ qui
in forma iudicij excoicati sũt pro
cõtumacia aut ꝓpre iudicata. aut ꝓ
offensa q̄tũcũqꝫ etiã gnaliter eps
cõmittat vices suas q ad forũ pe-
nitẽtiale alicui. nõ ꝓpter h ille sine
spali mãdato dz mutare vota aut
relaxare iuramẽta de qb⁹ certũ est
ꝙ possint. vl de qb⁹ ẽ dubiũ an pos-
sint licite obseruari. lz de trãsgres-
sione voti iã facta ⁊ de ꝑiurio pos-
sint pniam iniũgẽ. h glo. Et sub-
dit in dcã. q. 52. In h⁹mõi g ꝯfes-
sor in dubio nõ ꝓcedat. sed a suo
epo certificet i spali i qb⁹ casib⁹ vult
sibi cõmittẽ suã auctoritatẽ. ⁊ in
qb⁹ nõ. Satis videt posse dici ꝙ
ꝯcessio sic gnalit accipiẽda sit sic
sonat. Nã ꝟba gnalia gnaliter sũt
accipiẽda. i. q. i. sũt nõnulli. ⁊ ex̄ de
deci. ad audientiã. presertim in fa-
uorẽ salutis aiaꝝ q nihil ẽ fauo-
rabili⁹. 24. q. 3. si habes. et ex̄ de pe.
et re. ne ꝓ dilatione. nisi forte fuis-
set aliqd tale qd nõ fuisset delegãs
verisilit in spẽ cõcessurus. ex̄ de re.
iur. in gnali. li. 6. Que aũt sint
ista cũ sint indeterminata satis vi-
det relinq iudicio discreti iudicis ⁊
ꝯfessoris. ex̄ de offi. dele. de causis
Et ad hoc etiã faciũt q̄ dcã sũt s.
in ꝓncipio. in vltima additione. q̄
incipit. Ex predictis. B

6 ¶ Sed vtrũ officialis epi habe-
at auctoritatẽ in penitentijs casuũ
epaliũ. R. ꝭm Hosti. Non habet
nisi exꝓsse pateat ꝙ hoc voluerit
eps. ⁊ si habet ⁊ nõ est sacerdos
dz alteri delegare. ex̄ de ꝓcu. pe-
titio. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 55.

Et in .q.56.dicit in Hosti.q cum eps adremotam regionem se transfert. et alium epm vicarium generalem relinqt talis vicarius pot oia sicut ille qui ipsum instituit posset si pns eet. B
¶ In articulo mortis oib sacerdotib et de oib pctis et sententijs concedit absolutio.ar.de pe.dis.i. quem penitet.et ex de sen.exco.nō dubium. A. Intellige nisi in executione ordinis fuerint ipediti.ut s. confessio 3. §.3. et 4. ad fi.i additione. De articulo aut mortis et qualiter tunc sit agendum dictum e s.absolutio p.ad fi. in additione. B. Quis sit confessor curialium uel platorum ul regum.vide s. confessio 3. §.14.qui incipit. Cui debent.et in duob. §.sequentibus.

Confessor iij. §.

Quid debeat agere? Quid agendum confessori si credat q confessus nō faciat penitentiam aut aliud qd promittit? R. sm W. Nō debet pter hoc exigere pmissionem sine votum ul iuramentum.s sufficit si dicat se hre ppositum faciendi.et sic dz absoluere simpliciter et sine conditione.facta tn ptestatione si suspectum habet.q si nō restituet qd abstulit.aut nō faciat id qd iniungit.fructu confessionis carebit. A. Idem in sum.con. li. 3. ti. 34.q.136. B. Excipiunt excoicati qui iurant.ut s.absolutio 5. §.2. A. Et nō solum iurant. sed etiam anteq absoluant prius satisfacere debent qn sunt excoicati pro notoria seu manifesta offensa. ut in.c.solet.de sen.exco.li. 6. et e singulariter expssum in multis excoicationum casibus.sicut illos discucienti pot patere. Similiter etiam in alijs casibus a iure expssis.ut dr in dca. q.136.lz ibi specialiter nō ponant.vnde 2 post pdictum est in incendiario qui iniuste primum dānificauit incendendo seu incendi faciendo uel hoc facientib consilium seu auxilium in his dando. Nam et hi nō vident debere absolui nisi pus satisfecerint. 23.q. 8.pessimam. ibi. Nec absoluant nisi prius dāno cui intulerit sm facultatem suam resarcito. et iuret se vlteri ignem nō appositurum etc. 3 videt contra mutilantem primum seu mutilari facientem seu in h consentientem. Nā et tales equparant pdictis incendiarijs. Et ita videt q absolui nō debeant nisi pus satisfecerint.23.q.8.si quis membrorum.4 est ptra manifestos raptores et ecclesie violatores.q nec absolui debet.nec etiam ad pniam recipi i vita uel i morte.nisi pus iuxta eorum facultatem satisfecerint.ul de satisfaciendo idoneam cautionem dederint.ex de rap.sup eo.vbi dr. Statuim ut qcunq ex his q violenter surrexerint i rapinam seu eccliarum violationem manifeste fuerit depbensus nisi pus ablata restituat si poterit.ul emendandi plenam et firmam securitatem fecerit pnie bnficium ei penit denegeт. Et j. Qui aut in sanitate obstinata mente nō penituerit ul emendauerit et i morte securitatem pstare nequerit.

solēnitas pnīe parū ꝓdesse videt̄ sic credim⁹. Sꝫ de pctō cōtrito viaticū nō neget̄. ita tn̄ ut nullus clericoꝝ sepulture illi⁹ intersit. nec ei⁹ el'yam ꝑsumat accipe. Qr si q̇ clericorū uel ꝑsbyteroꝝ ꝯtra h̄ i vita uel i morte penitētias dare aut sepulture interesse uel eoꝝ el'yas accipere attēptauerint. seu h⁹mōi rapine ꝑticipes inuēti fuerint. ordinis sui dānū irrecupabiliter patiāt̄. ⁊ ecclesiastico bn̄ficio careāt. hec ille. Est autē aduertendū ꝫm Hosti. in sū. con. li. 3. ti. 16. q. 6. ꝙ predicta intelligunt̄ qn̄ raptor seu violator ecclesie fuit monitus de restituēdo. ⁊ post admonitionē diu in cōtumacia ꝑseuerauerit. aliter dcā pena nō obtinet. ut in. c. fi. de sepul. ⁊ de rap. c. in lris. ꝯ⁹ est ꝯtra manifestos vsurarios. q̇ nec absolui nec ad cōfessionē admitti debēt. nisi ꝑus satisfecerint uel de satisfaciēdo idoneā cautionē ꝑstiterint. ex̄ de vsuris. c. ꝙꝙ. li. 6. vbi int̄ alia dr̄. Null⁹ manifestoꝝ vsurarioꝝ testamēt̄ intersit. aut eos ad ꝯfessionē admittat seu ipsos absoluat. nisi de vsur̄ satisfecerint uel de satisfaciēdo ꝓ suaꝝ virib⁹ facultatū ꝑstiterint ut ꝑmittit̄ idoneā cautionē. Testamēta q̄ꝫ manifestorū vsurarioꝝ alit̄ facta. nō valēt h̄ sūt irrita ipso iure. 6⁹ videt̄ ꝯtra sacrilegū. s. q̇ aliq̇d abstulit de loco sacro seu q̇ iniuriat⁹ ē ꝑsonis ecclīasticis. q̇ nō videt̄ absoluēd⁹ si admonit⁹ ꝑ⁹ nō satisfecerit. 17. q. 4. si q̇s inuent⁹. vbi dr̄. Si q̇s domū dei violauerit. ⁊ aliq̄ sine lnīa illi⁹ cui cōmissa esse dinoscit̄ inde abstulerit. uel ecclīasticis ꝑsonis iniuriā fecerit. donec in cōuētu admonit⁹ legitime satisfaciat. sciat se coione esse ꝑuatū. Si vo post secūdā ⁊ tertiā cōuētionē corā ep̄o satisfacere detractauerit. sacrilegij periculo ab oib⁹ obnoxi⁹ teneat̄. ita ut ꝫm apostolū nemini fideliū misceatur. B

¶ An ꝯfessor teneat̄ ad memoriā reducē ꝯfitēti pctā q̄ audiuit ul' sciuit eū cōmisisse. Re. ꝫm W. Si scit uel hꝫ ꝓbabilē opinionē dꝫ ei ad memoriā reducē. qr timere pōt ne ꝯfitēs sup h̄ crassam hēat ignorantiā. uel ꝙ non adhibeat debitā diligentiā. A. s. ad recolēda sua pctā. ut in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 85. vbi hec nōnt̄. B. qd nō excusat. j

¶ Si sacerdos hēat aliq̇s parochianos surdos. cecos. mutos. ul' furiosos. uel demoniacos ⁊ similes. q̇s scit esse in peccato mortali quid faciet? Re. ꝫm Ray. Debet facere posse suū ut inducat eos ad penitentiā scđm ꝙ ē possibile. Qr si nō pōt ꝑficere. oret ⁊ faciat orari ut deus illustret corda eoꝝ. de ꝯse. dis. 4. solet queri. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 88. vbi etiā dicit̄ ꝙ lꝫ sacerdos faciat tūc posse suū. tn̄ ē casus in q̄ nō excusat̄. videlicꝫ si ex negligētia sua ꝓcessit h⁹mōi casus. h̄ ibi. Est etiā sciēdū ꝙ furiosis seu amētib⁹ in mortali exn̄tib⁹ nullū pōt dari remediū nisi redūtant z

ad mētē. q2 ipsi ⁊ dormiētes equi/
perant. ⁊ intelligunt pseuerare in
eadē volūtate ⁊ statu q̄ erāt ime/
diate añ dormitionē uel amentiā.
q̄usq3 dormiētes existūt seu amen/
tes. ex̄ de bap. c. maiores. ad fi.
Ideo nō restat ꝓ eis nisi orō. B
3 ¶ Tria ꝫm Al. debēt eē in cōfes/
sione. s. scia discernēdi inter pctm̄.
inquisitio de eis cauta. ⁊ discreta
pnie seu satisfactiōis iniūctio. A
Idē i sū. con. li.º 3.º ti. 5. q. z. vbi etiā
dr̄ ꝫm eūdē Al. q̄ sacerdos nō te/
net scire discernē nisi in coi. s. que
sint capitalia. ⁊ q̄ mortalia coia.
⁊ q̄ venialia ex gnē. Et sciens hec
sufficiēs reputat ꝓ tēporis hꝰ ne/
cessitate ad cōfessiōes audiēdas.
S3 bñ puto q̄ h̄ nesciens peccat
mortaliter audiēdo. ⁊ eū instituēs
peccat adhuc plus q̄ ipse. ⁊ pmit/
tens institutū mīstrare mortaliter
peccat si sua interest tales ꝓhibē.
Pōt addi q̄ piculosū ē etiā audi/
re cōfessiōes nō hñti cōpetentē no/
ticiā casuū pape. ⁊ epōꝝ. ut in cle.
religiosi. de ꝑuilegiis. Et ideo sup
bis ignorātia ꝯfessoris regulari
dr̄ inexcusabilis. ut s̄. ꝯfessio ꝑ. §.
ꝑ. ad fi. Silr̄ ⁊ nesciēti cōpetent
oportuna cuilibet xp̄iano. vide/
licet articulos fidei ⁊ sacra ecclie
ꝑcepta decalogi. ⁊ opa caritatis. ⁊
modū debite cōfitēdi ⁊ penitendi.
Nā Math. 15.º dr̄. Si cecꝰ ceco du/
catū ꝑstet ābo i foueā cadūt. Ad h̄
etiā fortiꝰ obligat q̄ obtulit se of/
ficio. talis. n. tenet de oi exacta di/
ligētia. ar. ff. depositi. l. i. §. sepe. vbi
dr̄ q̄ q̄ obtulit se deposito tenet de
leuissima culpa. l3 alr̄ nō teneret
nisi de dolo ⁊ lata culpa cū recipi/
at ad vtilitatē alteriꝰ tm̄. Qui aūt
nō ingerit se. sed reqsitꝰ exercet ex
caritate. satis videt q̄ nō tenet nisi
inq̄ntū scit uel pōt comode scire. q2
impossibiliū nulla ē obligatio. ff. de
re. iurí. l. ipossibiliū. Et q2 h̄ agit ad
merā vtilitatē alterius. sic̄ ⁊ depo/
sitū. Et h̄ si ibi nō iuenit vita ⁊ scia
idoneꝰ q̄ velit ⁊ possit h̄ officiū ex/
ercere. Quo casu etiā minꝰ idoneꝰ
⁊ in ꝑdictis nō instructꝰ si facit ex
caritate. pōt se ingerē. Nā qd̄ nō ē
licitū nccitas licitū facit. ex̄ de re.
iurí. qd̄ nō ē. Unde ⁊ i nccitate etiā
laico pōt fieri ꝯfessio. de pe. dis. 6. q̄
vult. Et h̄ ꝯfessor h̄ casu nō tenet
nisi inq̄ntū scit ⁊ pōt uel scire pōt.
Paria. n. sūt scire uel scire debere
ut i. c. fi. ex̄ de iniuriis. Si aūt hꝰmōi
ipitus etiā i casu nccitatis audien/
do dephēdat peccantē q̄ruibꝰ iuolu/
tū. ꝓuide facit si ei ꝯsulit q̄ de illis
iterū cōfiteat pito. uel ab eo cōsiliū
postulet cū eius copiā hr̄e potent
ne forte ipse sup bis i aliq̄ errauer/
rit. Itē si magis pitꝰ repit scia ⁊ ꝯscia
⁊ aliqs ꝓ certo cognoscat se nō cō/
petēter pitū. nullatenꝰ se intromit/
tere d3 etiā reqsitꝰ. aliter facit ꝯtra
dictā scripturā. Si cecus ceco ⁊c̄.
Itē cōtra iura de pe. ⁊ re. ois. et de
pe. dis. 6. q̄ vult. Si ꝟo dubitat de
sua cōpetenti pitia p sciam seu ex/
perientiā. uel etiā dubitat si alius

peritioꝛ reperiat̃ q̇ h̃ poſſit ⁊ velit·
excuſat̃ obia ꝑlati.23.q.i.q̇d cul/
pat̃.uel pȏt credere penitēti ſi dicat
ſe nō poſſe habē peritioꝛē. cū nō ſit
veriſilr̃e cū mēdacijs ad pniam ac/
cedere. Jtē i ↄfeſſoꝛe req̇rit̃ ↄſcia
multo magis ꝙ̄ ſcia. Unde i dcō
c.qui vult.de pe.diſ.6.dic̄ Aug⁹.
Sacerdos itaq̃ cui oīs peccatoꝛ
offert̃.ante quem ſtatuit̃ oīs lan/
guoꝛ·in nullo eoꝝ ſit iudicand⁹ q̄
in alio iudicare ꝓmptus ē ⁊c̄. Et
ideo exiſtens in moꝛtali audiēdo
cōfeſſiones moꝛtaliter peccat. Nā
ſm Tho. ⁊ Al.⁊ in ſū.con.li.º 3.º
ti.22.q.25.exiſtēs in pctō moꝛta/
li q̄ncūq̃ i aliq̇ actu exhibet ſe ut
miniſtrū eccłie moꝛtaliter peccat.
Et totiēs moꝛtaliter q̇tiēs h⁹mōi
actū facit. Et ideo etiā ſi nō poſſit
haberi cōfeſſoꝛ ſcia ⁊ ↄſciētia ido/
neus debem⁹ ꝑeligē ↄſciam.q2 me/
lioꝛ eſt inſipiētia cū timoꝛe ꝙ̄ ap/
parēs ſapia. Eccł.19.º Et q2 q̇ ſibi
nequā ē.cui alij bon⁹ erit? Eccł.14.º
Jtē īꝑfectū ſcie ſuppl̄ē pȏt ꝑfectio
caritat̃.ex̄ de renū.c.niſi. §.ꝑ defe/
ctu.ſic̄ p3 in btō Nicolao ⁊ alijs
mult̃. S3 īꝑfectū inocētie nō ſup/
plet ſcia. S3 h̃ caſu quāto ē maioꝛ
tāto ē ꝑiculoſioꝛ.ſic̄ ⁊ bon⁹ gladi⁹ i
manu furioſi.ut p3 i demone q̇ ſic
nūcupat⁹ ē a ſcia. Unde.i.Coꝛ.8.º
Scia iflat.caritas edificat. Suꝑ
q̇ glo.mḡri ſniaꝝ ſm Aug. dic̄.
Addite ſcie caritatē ⁊ vtilis erit.
Scia cū caritate vtilis ē.ꝑ ſe iflat
i ſuꝑbiā.ut demones q̇ greco noīe
a ſcia ſic ſūt noīati i q̇b⁹ ſcia ē ſine
caritate. Jtē q2 ut ꝓ xie patuit defi/
ciēs ſcia pȏt i caſu nccitat̃ ſine pec/
cato ↄfeſſiōēs audire. S3 nō defi/
ciēs ↄſcia cui⁹ pctō videt̃ ānecti q̇
ei peccādi occaſionē pbet q̄n pȏt
ſibi aliter ꝓuidē. S3 an poſſit fieri
ↄfeſſio ex̄nti i moꝛtali.videt̃ ꝙ nō
q2 talis ſacerdos ut ſ̈.p3.peccat.⁊
ei⁹ pctō ānectit̃ q̇ ei i actu peti ↄſen/
tit ad Ro.ꝑ. Jn ↄ̄riū facit.q2 ne/
mo ſuū d3 vitare ꝑlatū.l3 peccatoꝛ
ē niſi ꝑ⁹ cōdēnatū.8.q.4.nōne. De
h̃ ſic dr̃ i ſū.con.li.º 3.º ti.22.q.24.
Tho.ait. Lic3 ſubdit⁹ teneat̃ recipē
ſacr̄a a miniſtro eccłie etiā ex̄nti in
moꝛtali q̇uſq̃ ab eccłia tolerat̃ q̇
adh̃ ei obligat̃·tñ excepto nccitat̃
caſu nō foꝛet tutū h⁹mōi iducē ad
executionē alicui⁹ act⁹ ſpectāt̃ ad
ſuū oꝛdinē durāte ↄſcia ꝙ dictus
miſter ſit i moꝛtali·quā ↄſciam pȏt
deponē.q2 i inſtāti pȏt ex dina grā
emēdari.h̃ ibi. Hec qȏ pȏt clarius
ſolui ꝑ id qȏ i ſili dic̄ Tho.2.ª 2.ᵉ
q.77.arti.4.º videl3 ꝙ nō licet in/
ducere aliquē ad mutuandū ſub
vſura.tñ occurrēte rōnabili ncci/
tate licet recipē ſub vſura a ꝑpato
ad mutuādū. Jtaq̃ ex p̄dict̃ pȏt
colligi ꝙ dū q̇s cogit̃ a ſuo pre/
lato.pȏt ab eo recipere eccleſiaſti/
ca ſacramenta.l3 ſit in moꝛtali ſi
ab eccleſia tolerat̃. Si nō cogitur
a ꝑlato ⁊ aliū poſſet habere ſacer/
dotē.nō debet ei quē putat eſſe in
moꝛtali confiteri. uel ab eo aliqȏ
ſacr̄m recipere. nec ipſū inducere

ad exequēdū aliquē actū sui ordinis. Si vero aliū sacerdotē hr̃e non possit. pōt vrgente rōnabili causa ↄfiteri sacerdoti ad h̄ parato etiā in mortali exñti. ⁊ ab eo alia recipere sacra. h̄ nullaten⁹ dʒ ipsū ad hoc nō dispositū inducere. B

4 ¶ An interrogatiōes sint faciende in cōfessione? R̃o. ſm Ray. ꝙ sic dūmō discrete fiāt. de qb⁹ habes plene de pe. dis. v. c. ꝑ. et. dis. 6. c. qui vult. in ꝑncipio. ⁊ vltra mediū. ex de pe. et re. ois. §. sacerdos aūt. Et debēt eē interrogatiōes ꝑncipaliter de septē vitijs capitalib⁹ q̄ sūt superbia. auaritia. gula. luxuria. inuidia. ira. ⁊ accidia. A. Predicta plen⁹ dicūt i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 83. Et nō solū interrogatiōes faciēde sūt de his vitijs. h̄ etiā de articulis fidei. ⁊ de sacris eccl̃ie. ⁊ de ꝑceptis decalogi. ⁊ de opib⁹ caritatꝫ ⁊ de pitia cōfitendi. ⁊ de multꝫ alijs de qb⁹ lati⁹ dixi in interrogatorio. B. Et de circūstātijs eoꝝ que sūt. Quis. q̄d. vbi. per q̄s. q̄tiens. cur. quō. qñ. A. De istis circūstātijs clarius dr̄ in prefata. q. 83. Sed ⁊ latius dictū est s̄. cōfessio 2o. §. 5o. in additione. B

5 ¶ Utꝝ liceat sacerdoti inq̄rere a cōfitente specificationē ꝑsone cū q̄ peccauit. R̃o. ſm Ray. Sic cōfitēs nō dʒ specificare nisi ut dr̄ s̄. ↄfessio ꝑ. §. 4o. ita nec sacerdos dʒ interrogare nisi ut ibi dr̄. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 87. B. Quō cōfessor religiosus teneat̃ facere cōfitenti cōsciētiā de decimis. habet̃ i. decime ꝑ. §. 8o. A. Sʒ q̄d si cōfessori occurrit aliq̄d de q̄ dubitat q̄d agē debeat? R̃o. ꝙ h̄ dubitatio aut ꝓcedit ex varietate opinionū doctoꝝ. aut ex sua ꝑitia. In ꝑ casu dic glo. Ray. i. ti. de mr̃imonio. §. h̄ nūq̄d peccāt vxores. sup vbo abstinēdū. ꝙ h̄ casu nō ē ꝑcipitāda snīa nec deneganda absolu⁹. h̄ via tutior ē ↄsulēda. ⁊ terror incutiēd⁹ ex periculo. Quō videt̃ deꝫ cū penitēs ex aliq̄ ꝓbabili rōne adhēt alicui⁹ doctoris notabilis opinioni volēs eā tenē. Nā h̄ casu ꝓpt̄ varietatē prudētiū doctoꝝ ↄfessor ↄsulendo sibi viā tutiorē. ⁊ qō sibi veri⁹ videt̃ ſm deū. si acq̄escere nolit. illud sup cōscientiā suā relinq̄t. Añ vero aliq̄s nō hʒ i se aliquā bonā rōnē q̄re mag̃ debeat opinioni vni⁹ ꝙ alteri⁹ adherē. cōueniēter remanet in dubio. ꝓpt̄ qō si dubiū sit sup aliq̄ vtꝝ sit pctm̄ ul̄ nō. oio ē necessariū ꝙ ab illo abstineat. ⁊ de illo debite peniteat eligēdo ptē tutiorē. ne alit̃ discrimini se disponat. ut s̄. ↄfessio ꝑ §. 8. Si vero dubiū nō sit ꝑncipalit̃ sup pctō. h̄ vtꝝ q̄s teneat̃ ad aliq̄d faciēdū ul̄ dādū seu penā subeūdā dʒ benignior snīa eligi. videlʒ ut in hoc dubio quis ad nihil obliget̃. Nam in dubio regulariter ꝓ reo danda est sententia. nisi in causa matrimonij. dotis. seu libertatis. uel testamenti. quando pro istis data fuerit sententia. ut in. c. fi. ex de re. iuris. et in. c. cū sit. ex. c. odia

de re.iur.li.° 6.° 7.ff.de legib⁹.l.beni/
gni⁹.nisi forte esset aliqd faciendū
qđ posset facilit̄ expediri.ut si du/
bitat̄ vtrꝫ q̇s sit excoicatus 7 possit
cōmode facē se absolui ad cautelā
tūc.n.ē cōsulendū ꝓ tutiori pte ꝙ
hoc faciat. Et sic pōt intelligi qđ
dic̄ glo. Ray. 7 ponit̄ i sū.con,li.° 3.°
ti.33.q.69.videlꝫ ꝙ si iudex eccliа/
stic⁹ dicat. Scias te eē excoicatū
uel h⁹mōi ꝟba.ꝙ si de excoicatiōe
ꝑ ꝟba talia agat̄ i foro iudicij non
reputabit̄ excoicat⁹.nisi al' ꝯstiterit
de intētiōe excoicātꝫ.ut qꝛ sꝑ solit⁹
ē sic dicē qn̄ excoicat.uel alio mō.
In foro aūt pniali eligēda ē i du/
bio tutior via.ut.s.talis reputet̄
excoicat⁹ 7 impetret absolutionē.
Et idē cōsulit Hosti.in his 7 silib⁹
qn̄ dubitat̄ de excoicatiōe. Itē qđ
dictū ē fallit qn̄ vehemēs seu ꝓba/
bilis cōiectura esset in cōtrariū.qꝛ
inspicim⁹ in obscuris qđ ē verisimili⁹
uel qđ plerūqꝫ fieri cōsueuit ut i.c.
ispicim⁹.de re.iur.li.° 6.° ut si cōstet
aliquē fuisse excoicatū 7 dubitetur
vtrꝫ fuerit absolut⁹.tūc.n.habebit̄
ꝓ excoicato.donec de absolutione
ꝯstet legitie.ut i sū. con.li.° 3.° ti.34.
q.48. Item si sit publica fama de
delicto uel excoicatiōe.ut ex̄ de sen.
exco.cū desideres.§.2.° vbi dicit̄.
Qꝛ si est publica fama aliquē ver/
berasse clericū.ꝙ nec ep̄s nec ali⁹
coicare sibi debet nisi ad arbitriū
ep̄i de hoc se purgauerit ul' ad cau/
telā absolut⁹ fuerit. Si aūt ꝓcedit
dubitatio ex impitia ꝯfessoris.tūc
querat ꝯsiliū piti.ex̄ de pe.7 re.ois
Qꝛ si nō habē pōt.remittat ꝯfitētē
ad cōfessorē scia 7 ꝯscia prudētio/
rē.sicut medic⁹ impit⁹ dꝫ ad pitiorē
egrotū remittere.ar.de pe.dis.6.qui
vult. Qꝛ si nec hoc pōt fieri.exigat
a confitēte ꝙ sit parat⁹ facē oē ad
qđ obligat̄ 7 querere diligenter il/
lud noscere a peritis iur̄ posse.7 cō
sulat cōfitenti qđ tuti⁹ est.7 in du/
bio absolutionē sibi nō retineat.ut
dictū est.sed ipsū inqꝑtū auctoritas
sua se extendit absoluat.de pe.dis.
7.si q̇s positus.vbi dat̄ absolutio
penitēti in extremis.lꝫ de eius sa/
lute penitus dubitet̄ ut ibi.7 ca.q.
c.nullus. 2.° vtrū absolutio possit
fieri ꝑ litterā.R.° ꝭm glo. Ray.7 i
sū.con.li.° 3.° ti.34.q.77.ꝙ nō.Sꝫ
pn̄s cōfitens a pn̄ti sacerdote pōt
absolui. Facit de pe.dis.i.quē peni/
tet. Ex q̄ pꝫ ꝙ eodē mō nō pōt fie/
ri ꝑ nūciū. Itē nō pōt vn⁹ audire 7
alter absoluē.ut s.ꝯfessor ꝑ. §.3.°
Absolutio ꝟo ab excoicatiōe pōt
fieri etiā in absentia.qꝛ ignorās 7
inuit⁹ ab ea pōt absolui.ut i sū.con.
li.° 3.° ti.33.q.ii3.et s.absolutio ꝑ.
§.i5.° 3.° an sacerdos debeat ꝑ ab/
soluere ꝙ penitētiā imponere. R.°
ut nōt̄ in directoria.li.° ꝑ.ti.i5. §.
i24.° ꝙ nō.qꝛ cū in penitētie iposi/
tione appareat tertia ps principa/
lis materie.i.satisfactio quaten⁹ ē
ex parte peccatoris. sine q̄ saltē in
affectu nō est ꝑfectū h⁹mōi sacra/
mētū.nec pōt debita forma appo/
niꝑ mistrū donec ipsa mā debita ꝑ

integre sit ꝑacta q̄ in trib⁹ ꝯsistit.s. cordis ꝯtritiōe.oris ꝯfessiōe.⁊ opis satisfactiōe.ar.ex̄.eo.ꝙ q̄dā. Ideo būc ordinē dꝫ ꝯfessor ſuare i pnie sacr̄e.ꝓ dꝫ audire ꝯfessionē.2°. imponē pniam.3°. absoluē sacralit̄.ut i cle.dudū.§.statuim⁹.de sepul.vbi h̄ nōnt W.⁊ Jo.an.h̄ ibi.Videt̄ ḡ ꝙ nisi iposítio pnie p̄cedat absolutionē ipsa absolu°.ē nulla.Sꝫ forte posset excusari si stati p⁹ absolutionē añꝙ diuertat̄ ad ex̄neos actus iponat̄ pnia. Nā ꝙ fit i ꝯtinēti videt̄ iesse.C.de pact̄.l.petēs.Tuti⁹ tñ est ꝙ p̄cedat.ut ex p̄dict̄ pꝫ. B

Confirmatio

electoꝝ. A q̄ ꝯfirmāda sit electio.R°.ſm Hosti. A ꝓximo superiore.vnde eṗs ꝯfirmat sibi subiectos.ex̄ de elect̄.cū monasteriū. nisi aliq̄s sit exēpt⁹.ex̄ de ꝯsue.cū venerabilis.Itē archieṗs ꝯfirmat eṗm.ex̄ de elec.cū dilect⁹.in fi.64. dis.illud. Archieṗm vō ꝯfirmat p̄mas uel p̄triarcha nisi ipse archieṗs exēpt⁹ sit. ex̄ de elec. bone.⁊.c. nihil.P̄triarchas ul' exēptos cōfirmat papa.ex̄ de elec.scriptū.ul' etiā legat⁹ de latē.ex̄ de elec.si abbatē. li°.6°. A .vbi dr̄ ꝙ legat⁹ de latere pōt ꝯfirmare electiōes archieṗoꝝ ⁊ exēptoꝝ.⁊ abbati exēpto i eṗm electo dare lniam ꝯsentiēdi.Et ab alio eidē talis lnia dari nō pōt nisi a papa. B .Silr̄ etiā papa ꝯfirmat īpatorē.ex̄ de elec.venerabilē. A .Idē i sū.cō.li°.3°.ti.26.q.21.B

¶ Qualiter fieri debeat ꝯfirmatio? R°. ſm Hosti. Debet ꝓ fieri ex- j
aminatio ꝑsonaꝝ tam eligētiū ꝙ electi.etiā si nihil opponat̄. A.Facit.ex̄ de elec.cū nob̄ olim. B.Cōsulit etiā supiori.ut ipsū electū ad ꝑtē trahat.⁊ de his q̄ impedire ipsū ꝑnt diligēter exq̄rat.⁊ si ipedimētū iuenerit secreto ad renūciandū inducat.ex̄ de elec.dudū 2°. in fi.⁊ ex̄ de symo.ꝑ tuas.i fi. A .Nō tñ ipsū publicet ul' infamet.ſm eundē Hosti.ut in sū.con.eo.ti.q.22. B Al' vō ſm all'ata ⁊ ꝓbata ꝓcedat A .Sꝫ si i occulto sit impedimētū ⁊ ille instat ꝓ ꝯfirmatiōe i manifesto.caueat ꝙtū pōt ne faciat ꝯtra ꝯsciētiā.ut dr̄ i dcā.q.22. B .Nō etiā hic ꝙ si inter cetera q̄ obijciūt̄ electo seu postulato seu alit̄ ꝓmouēdo ad dignitatē opponat̄ de euidēti defectu scie uel persone.ꝓ dꝫ de hoc examinatio fieri.Et si h̄ inueniat̄ falsū.opponētes excludūt̄ ab oibus alijs que opposuerāt. ⁊ etiā puniūt̄ ac si in ꝓbatione oiuꝫ defecissent.ex̄ de elec.si forte.li°. 6°.

¶ Si cōfirmatio fiat nō vocato cōpetitore uel alio q̄ se vellet opponere ⁊ non discusso negocio irrita est. Et debet fieri talis vocatio nominatim q̄n ē coelect⁹.uel apparet oppositor.al' gnāliter i ecclia in q̄ electio facta ē.ut si volūt se opponere appareāt in cōpetenti termino ꝑemptorie assig̃to. Et h̄ hn̄t locū siue electio sit in cōcordia siue in discordia.ex̄ de elec.qm̄.li°.6°.Vtr 2

qui opponit electo aliq̄d crimē te-neat se inscribere vide. ĵ. inscriptio §. 2°. Uide de his q̄ pñt impedire cōfirmationē. ĵ. de elect̄. in multis locis. 7. ĵ. ordinād⁹. p totū.

Confirmatio

sacramēti. Sacr̄m ɔfirmatiōis vtꝝ sit de necitate salut̄. R°. ƀm Pe. Duplex ē necitas salutis. Quedā ptinēs ad esse. Et q̄dā ad bñ eē. Et q̄dē 2°. mō ɔfirmatio est necc̄ia. nō p̄. Nā 7 sine ea pōt homo saluari. Est āt neccia ꝓpt̄ spūalē pugnā ad quā adiuuat hō p ɔfirmationē. l3 simplr̄ nō sit sacr̄m necitat̄ ƀ nihilomin⁹ cōtēpt⁹ ei⁹ dānabilis est. Con. Tho. 7. Al. i 4°. dis. 7. A Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 24. q. 45. B

1 ¶ Que sūt de subā cōfirmatiōis? R°. ƀm Pe. q̄nq3. Duo q̄dē ex pte ipsi⁹ sacramēti. s. mā crismatis. 7 forma v̄boꝝ. Duo ex pte ministri. s. dignitas pōtificalis. 7 intentio. Unū ex pte suscipiēt̄. s. q3 crismet̄ in frōte. Nā q2 i ɔfirmatiōe cōfert̄ audacia spūalis euidēti⁹ fit i frōte Con. Tho. 7 Al. vbi s̄. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 46. vbi etiā dicit̄ q̄ crisma est oleū cū balsamo ab ep̄o sanctificatū. B

2 ¶ Quis est minister cōfirmationis? R°. Solus ep̄s. de ɔse. dis. 5. man⁹. 7. c. nouissime. 7. c. ut ieiuni. A. Idem in dcā. q. 46. B

3 ¶ Sz nūq̄d papa possit cōmittē alteri R°. ƀm Tho. 7 Pe. Licz de ƀ sint opiniōēs. ꝓbabili⁹ dr̄ q̄ possit cōmittere sacerdoti ƀ n3 inferiori. 95. dis. peruenit. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 47. Con. etiā Albricus. B

4 ¶ Que sit forma ɔfirmatiōis? R°. ƀm Tho. 7 Pe. 7 Al. Forma est hec. Consigno te signo crucis 7 cōfirmo te crismate salutis In noie patris 7 filij 7 spiritus sancti amen. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 48. vbi etiam dicit̄ ƀm Al. q̄ oia illa q̄ s̄. dicta sūt de mutatiōe forme baptismi. eodē modo intelligēda sūt 7 de forma ɔfirmatiōis. B

5 ¶ Utrū in sacramēto cōfirmatiōis cōferat̄ gratia. R° ƀm Tho. 7 Pe. Grā cōfert̄ nō solū coiter sic̄ i q̄libet sacr̄o cōfert̄ grā emūdās a pctō. A. uel a reliquijs pcti. ut i sū. con. eo. ti. q. 49. B. ƀ etiā spiritualis grā p quā q̄s deputat̄ ad officiū scitat̄. 7 idoneus efficit̄ ad xp̄m ɔfitēdū. vnde 7 de grato facit mag̃ gtū. A. Idē i dcā. q. 49. B

6 ¶ Quib⁹ debeat sacr̄m ɔfirmationis ɔferri? R°. ƀm Tho. 7 Pe. Oib⁹ xp̄ianis. Nā 7 pueri cōueniēt̄ ɔfert̄ q2 min⁹ hñt fictiōis. 7 viri 7 mulierib⁹ q̄b⁹ cois ē pugna spūalis. Itē mut̄. q2 licz nō v̄bo. signo tñ possūt ɔfiteri. Itē moriētib⁹ q̄b⁹ l3 subtrahat̄ pugna. tñ pgūt ad p̄miū militantiū. 7 ideo cōueniēter accipiunt xp̄iane militie signū. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 50. B

7 ¶ Utꝝ confirmatio possit iterari. R°. ƀm Aug. 7 oēs theologos Non pōt. eo q̄ imprimat effectū

indelibilē. de ɔſe. diſ. 5. dictū. et. c. de hoīe. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 51. vbi etiā idem dicit de ſacramē‑to baptiſmi ⁊ ordinis. ⁊ q alia q̄tuor ſacramēta poſſūt iterari. B

8 ¶ Utrū cōfirmatio cōferri debeat ieiunis ⁊ a ieiunis. R. ſm Al. Sic ꝑpter reuerentiā ſacramenti. de ɔſe. diſ. 5. ut epiſcopi. et. c. ut ieiuni. Tñ i neccitate melius eēt cōfirmari poſt prandiū q̄ ſi epo diſcedente ⁊ huiuſmodi quis nō poſſit confirmari. A. Idem in ſū. con. eo. ti. q. 52. B

9 ¶ Utrū alius debeat tenere aliquē ad cōfirmationē. R. ſm Tho. in. 3. pte. q. 72. Propter hoc aliqs ad cōfirmationē accedit. qꝛ ſe habere robur ſtandi non preſumit. Ideoqꝫ ab alio debet teneri. Nec differt vtrū vir uel mulier teneat. Sed nō cōfirmatus q̄tū eſt de ratione ſacramēti nō debet tenere. ꝫ ſi contrariū fiat. peccat. Sed non ꝑpter hoc eſt irritū ſacramentū. de ɔſe. diſ. 4. c. i baptiſmo. A. Con. Al. ut i ſū. con. eo. ti. q. 53. B. Et vide. ī. impedimentū 6. ꝫ. pſt.

10 ¶ Utrū vxor poſſit in confirmatione tenere maritū uel ecōuerſo. R. Non. quia contrahit cognatio ſpiritualis. ⁊ eſt impedimentū matrimonij ⁊ coniugalis actus. Itē nō debet quis tenere ꝓpriū filiū uel fratrē. aut ſororē. quia ſufficit inē tales vinculū carnale. A Idē i ſū. con. dicta. q. 53. B. Quō aūt ɔfirmatio impediat matrimonium. vide. ī. impedimentū 6. De criſmate. s. qō eſt materia confirmationis habetur ſ. baptiſm' 2. ꝫ. 3. et. ī. oleū ſanctū.

Conſanguinitas

Conſanguinitas vide de hoc. ī. impedimētum 5. per totum.

Conſcientia.

Utrū conſcientia erronea obliget ad faciēdū aliquid uel dimittendū. R. ſm Pe. Credens ſe teneri ad aliquid ⁊ nō faciens incurrit cōtēptū. Et faciēs illud qō putat peccatū peccat. Unde glo. ſup illud Ro. 14. Omne quod nō eſt ex fide pctm̄ eſt. dicit ſic. Omne quod fit contra cōſcientiā edificat ad gehennā. Itē Luc. 11. Si oculus tuus nequā fuerit. totū corp' tuū tenebroſū erit. Manēte ergo conſcientia erronea homo perplex' eſt. nō tñ ſimpliciter. quia pōt ⁊ debet deponere cōſcientiā talem per ſe uel per alteri' cōſiliū. Con. Tho. 1. 2. q. 19. arti. 5. et 6. A. Idē in ſū. con. li. 3. ti. 32. q. fi. B

Conſecratio ſ.

Conſecratio ſ. epoꝝ ⁊ c̄. De forma ɔſecratiōis epoꝝ diffuſe ⁊ copioſe tractatur. ⁊ hn̄t epi i ordinarijs ſuis. ⁊ de ipſa. 23. diſ. q̄ eps. ⁊ diſ. 75. ordinatiōes. ⁊ ex de ſacra vnc. cū veniſſet. Et dꝫ fieri i die dn̄ica tm̄. dcō. c. ordinatiōes. Nec ē neccīu ɔtinuare ieiuniū a ſabbo. iqꝫ i ꝓcedēti ſabbo

incipiēs ieiunare nō comedat quo-
usqꝫ in dñica fuerit ordinat⁹ Nā ꝛ
in ipſa dñica añ prādiū intelligit
ieiunus eſſe. A .Hec fuerūt dcā
Ray.ut in ſū.con.li.º 3.º ti.22.q.33.
et.31.ꝛ in hac etiā additur ꝙ debet
fieri hora tertia. B
j ¶ Conſecratio epoꝝ ultra tres
mēſes p⁹ cōfirmationē differri nō
dꝫ niſi ex cā.75.diſ.§.p̄. A .In h
§.nō dr̄ p⁹ cōfirmationē. ſ3 p⁹ ele-
ctionē. ꝛ ita tenet Ray.ut pꝫ i ſū.
con.dcā.q.31. Sꝫ potius videt ꝙ
cōputatio fiat a tpe cōfirmationis
Nā ṗus ꝯſecrari nō pōt. Ideo il-
lud tēpus nō dꝫ cōputari.ſicut nec
tēp⁹ ſuſpēſiōis i collatiōe bñficioꝝ
ut in.c.q2 diuerſitatē.ex̄ de conceſ.
ṗben. Unde ut pꝫ i dcā.q.31.glo.
Ray.dic ꝙ a tpe cōfirmatiōis fit
iſta cōputatio.ſic nōuit Hugo.ea.
diſ.qm̄. Et niſi fecerit infra dictū
tēp⁹ ſe ꝯſecrari.coione ṗuat⁹ expe-
ctabit adh̄ p duos menſes.infra
quos ſi nō purgauerit morā.cedet
metropolitani iudicio.nec ibi nec
alibi poſtea cōſecrabit. Et h niſi
fuerit impedimēto legitimo impe-
dit⁹.dcō.c.qm̄.ꝛ diſ.75.qm̄. Pōt
aūt intelligi dictū Ray.qñ elect⁹
fuiſſet negligēs ad petendā cōfir-
mationē. Nā ꝛ tēp⁹ ſuſpenſiōis in
collatione beneficioꝝ cōputat ne-
gligēti petere abſolutionē.ut nōt
glo.in dcō.c.q2 diuerſitatē.ꝛ ō.be-
neficiū j.º in principio. B
z ¶ A q̄ cōſecrent ſinguli ṗlati ? R.º
Papa ꝯſecrat ab epo Hoſtiēſi.q i h
vicē metropolitani obtinet.uł etiā
a q̄ vult.diſ.23.i noie dñi. A. Ibi
nō ſic dr̄.ſ3 ita. Quia ſedes aplica
cūctꝭ i orbe terraꝝ ṗfert eccl'ijs.atqꝫ
iō ſup ſe metropolitanū habere nō
pōt. Cardinales epi.metropolitani
ꝓculdubio vice funguntur.q videlꝫ
electū antiſtitē ad aplici culminis
apicē ꝓuehāt. Et ita a dictꝭ epis
cardinalib⁹ dꝫ papa cōſecrari ſm
Ray. ꝛ in ſū.con.eo.ti.q.29. niſi
forte ex ꝯſuetudine uł ex ipſi⁹ electi
diſpoſitione aliud ꝓcedēt.cū papa
ſtati poſt electionē hēat oēm ple-
nitudinē ptātꝭ.dcō.c.i noie dñi. Et
ita pōt itelligi qd dr̄ de epo Hoſtiē-
ſi.ꝛ fuit dcm̄ Goff.ut i dcā.q.29.
B. Primates ṽo ꝛ metropolitani
ꝯſecrari debēt a trib⁹ epis eoꝝ ſuf-
frageneis.oib⁹ alijs ſuffraganeis
ṗſonalit aduenietib⁹.niſi eēnt neci-
tate ipediti. ꝛ tūc cōſentiāt p lrās
64.diſ.q2.et.66.diſ.archieps.et.c.
porro.ꝛ diſ.51.q in aliq.i fi. ꝛ ex̄ de
tēpo.or.ſi archieps. Et lꝫ ita ſit de
mero iure.hodie tm̄ de ꝯſuetudie q̄ſi
null⁹ archieps.pñarcha uel ṗmas
conſecrat niſi a papa uł ab alio de
mādato ei⁹.ar.24.q.i.pudēda. A
Hoc fuit dcm̄ Ray.ut pꝫ i ſū.con.
eo.ti.q.28. Sꝫ ei⁹ glo.dic ꝙ nō cre-
dit ꝙ h⁹mōi ꝯſuetudo ſit gnālis.
B. Qz ſi ab alio forſitā ꝯſecraret
papa ꝓdeſſet.q2 añꝙ poſſent ſe ar-
chiepos uel patriarchas noiare ꝛ
plura alia facē.oporteret ꝙ palliū
a papa hrent.niſi forte hre poſſent
a pñarcha. De q mā vide.j.palliū.

7.j.p̃riarcha.§.2º. A .In his lo/
cis pz ꝙ istud palliũ nõ põt ꝯferri
nisi a papa uel ab vno de q̃tuor p̃n
cipalib⁹ p̃riarchis.videlz.Cõstãti/
nopolitano. Alexãdrino. Antio/
ceno.7 hierosolymitano. B .Ep̃i
p̃o si sũt exẽpti sꝫ l̃r debẽt a papa ul'
ab alio de eius mãdato cõsecrari.
A .Con.Al. B.Si nõ sũt exem/
pti debẽt ꝯsecrari ab oib⁹ alijs suf/
fraganeis. 7 auctoritate metropo/
litani.ul' si nõ oẽs pñt ꝯuenire sal/
tẽ a trib⁹ ep̃is iussu archiep̃i uel ab
archiep̃o cũ duob⁹ ep̃is cõsecrent
alijs p lr̃as cõsentiẽtib⁹. dis. 64.p
totũ. A .Hoc fuit dictũ Ray. ut
in sũ.con.eo.ti.q.27. B .Et nõ ħ
ꝙ ternari⁹ numer⁹ ep̃orꝝ ẽ de sub̃a
ꝯsecratiõis.vnde 7 si a paucioꝛib⁹
ꝯsecrarẽt nihil agerẽt.ut nõt Hug.
in p̃dcõ.c.porro. A .Hoc etiã te/
net glo.i.c.ep̃i. ex̃ de tẽpo.or. 7 etiã
glo.Ray.ut i dcã.q.27.q̃ etiã dic̃
notasse Hug.in dcõ.c.porro.Qr si
nõ esset mõ nisi vn⁹ ep̃s uel duo.
nõ posset ꝯsecrari ep̃s donec aliud
cõstitueretur a papa. uel mortuo
papa generalis eccl'ia posset mu/
tare hanc formã.lz ab ap̃lis insti/
tutã. 7 statuere ꝙ vn⁹ ep̃s sol⁹ uel
duo ꝯsecrarent ep̃m.uel si nullus
eẽt ep̃s ꝙ.s.p̃sbyteri ꝯsecrarẽt eũ
Si aũt nec ep̃s nec p̃sbyter eẽt.tũc
dic̃ dinũ implorãdũ iudiciũ eẽ q̃d
fieri debeat. B .Et vnus dictorũ
triũ est p̃ncipaliter cõsecrans.qui
oportet ꝙ totã ꝯsecrationẽ p̃ficiat
aliter nihil agit̃. A .si vn⁹ partẽ
vnã facit.7 alius partẽ aliã. uel si
vnus ep̃s manũ iponat.7 simplex
p̃sbyt' uel etiã ali⁹ ep̃s bñdictionẽ
infũdat.dcã.q.27. B .Alij duo
sũt q̃si coadiutores.tñ oẽs ꝓnũci/
are debẽt.qr oẽs ꝯsecrãt.hec Hug.
Et con.Hoff. A .Immo ħ videt̃
poti⁹ fuisse dictũ Hosti.Hug.aũt 7
glo. Ray.dicũt ꝙ cũ tres ep̃i con/
secrẽt ep̃m.põt ꝯcedi ꝙ q̇libet illoꝝ
cõsecret.ꝫ nõ sol⁹.i.cũ alio sacrat
Et ꝙ sũt ibi tres actiões ꝫ vna so/
la passio i cõsecrato.sic i trib⁹ hoib⁹
ferentib⁹ lapidẽ tres sũt actiões in
ferẽtib⁹.sed vna passio in lapide.ut
in dcã.q.27. Cõuenientius videt̃
dictũ Hosti.qr saltem iunctio ma/
nuũ 7 capitꝭ cõsecrãdi cũ sacro cri/
smate nõ põt fieri nisi p vnũ alijs
assistẽtib⁹.ut ex̃ de sacra vnc.c.vno
in p̃ncipio. B .Possũt aũt sil' ab
eodẽ plures ep̃i cõsecrari.ex̃ de ꝯse.
ec.ul' al.cũ sis. A .Ibi dr̃.Nouerĩ
ꝙ plura in eadẽ eccl'ia altaria. 7
plures ep̃os sil' poterĩ cõsecrare. B
¶ Ubi singuli prelati sũt conse/ 5
crandi? R̃. Papa in sua eccl'ia si
fieri põt.al' i q̃cũꝙ etiã extra vrbẽ.
dis.23.in noie dñi.Patriarcha p̃o
primas 7 metropolitan⁹ debent
consecrari in ꝓprijs ecclesijs.nisi
necessitas aliud inducat. A .uel
cõsuetudo approbata.etiã in con/
secratione pape ꝫm glo.Ray.ut in
sũ.con.eo.ti.q.32. B .24.q.i.pu/
denda. ex̃. de tẽpo.or.si archiep̃s.
Ep̃s aũt dꝫ cõsecrari vbi elegerit
metropolitanus. dis. 51.c.vltꝭ. i fi.

A. Nisi aliud obseruandū sit de consuetudine approbata ſm glo. Ray. ut i dcā. q. 3. z. vbi etiā dr ſm Ray. q si eps fuerit ɔsecrat⁹ i alia ecclesia q metropolitana ⁊ sine metropolitani lnia. debet se pñtare metropolitano suo. ī. tres mēses a tpe ɔsecratiōis. dis. 63. cū lōge. B

Consecratio ij.º

s. eccl'ie. uel recōciliatio eius. Ecclesia a solo epo pōt ɔsecrari. de ɔse. dis. i. nemo. Neq₃ eps potest h alteri delegare nisi epo. sicut neq₃ recōciliationē. ex eo. aqua. Et pōt cōsecrari tam in diebus dñicis q puatis. ex eo. tua. Nec debet cōsecrari sine missa. de ɔse. dis. i. c. 2.º et c. de fabrica. in fi. A. Idē in sū. con. li.º 3.º ti. 24. q. 48. scdm hosti. subdēdo. Et dixit Batianus. s. q missa esset de suba cōsecrationis. Hug. vo dixit cōtra. Nā ſm ipsū si eps ɔsecret. ⁊ pſbyter dicat missam. ecclesia cōsecrata erit. hec ibi. Puto q attendēda sit cōsuetudo que est optima legū interpres. ff. de legib⁹. si de interptatione. B. Et si eps nō petiuit dotē ecclesie cōpetentē qñ primariū lapidē posuit debet in cōsecratione supplere. qꝛ ad hoc tenet fabricator ⁊ eius heres. ex eo. cū sicut. i. q. 2. placuit. Si eccl'ia i alieno solo sit ɔstructa ul' ɔsecrata vide. ī. eccl'ia p. §. p. B

¶ Presumit ecclesia consecrata quādo de hoc aliqua scriptura apparet uel i instrumēto dotationis uel in libro ecclesie uel in colūna uel in tabula marmorea ⁊ h⁹. uel etiā si appareat vnus testis de visu uel de auditu. de ɔse. dis. i. solēnitates dedicationū. A. Ibi non dicitur aliud nisi q solēnitates dedicationū fiant per singulos ānos ⁊ q si certa scriptura uel testes nō appareant de cōsecratione eccl'ie cōsecret. Et idē ea. dis. c. eccl'ie. Et tñ pdicta dixit Ray. allegans etiā ad h. 24. q 2. sane. pferł. ibi. In sacris dictitijs scripserūt. Et ſm glo. eius dictitie sunt colūne ecclesie. ut in sū. con. eo. ti. q. 150. Sed glo. in dicto. c. sane. dicit q dictite tabule dicunt a dico dicis. Dicit etiā q ibi est ar. q si in lapide uel colūna inueniat scriptura. fides ē ei adhibenda. B. Et intelligas tales pbationes semiplenas sufficere. vbi nō eēt de hoc contentio p quā tolleret ista pbatio. ut qꝛ fieret inde alteri piudiciū. ex eo. posuisti. ⁊ ex de adult. significasti. A Ista capl'a parū vident facere ad hoc. dictū tñ in se videt verū. qꝛ cū de alterius agitur piudicio. regulariter requirit plena probatio. ut in. c. cū sint. ex de re. iu. li.º 6.º Et q̄ dicūt in hoc. §. fuerūt dicta Ray. ⁊ Inno. ut in dicta. q. 150.

¶ Tres casus sūt in qb⁹ ecclesia ɔsecrata d₃ recōsecrari. Primus si eccl'ia cōbusta fuerit. ita q parietes sint cōbusti ul' diruptī seu notabilr' decrustati. ul' i toto ul' i maioꝛi pte. de ɔse. dis. i. ecclesijs. Secus si solū

tectū exustū fuerit. ex eo. ligneis.
2⁹ si q̄cūq̄ mō tota eccl'ia uel ma/
ior pars destructa uel dirupta ē.
Si u͛o parietes successiue fuerunt
repati eadē ecclesia intelligit᷑. Et iō
sufficit si tm̄ recōciliet᷑ cū aqua ex/
orciçata ⁊ cū solēnitate misse. A
Hoc casu s̄m Hosti. ⁊ i sū. con. dcā
q. 150. nō ē ius expssū de recōcilia/
tione. tutius tn̄ ⁊ deuoti⁹ est q̄ fiat
B. Secus si tota fuit p̄ destructa
etiā si ex eisdē lapidib⁹ reedificata
fuerit. cōsecrāda. n. est. de ɔse. dis. i.
de fabrica. 3⁹ casus est qn̄ dubitat᷑
an fuerit consecrata. nec apparet
aliqua pbatio de his que dcā sunt
s̄. §. primo. A. Idē i sū. con. dcā
q. 150. li. 3. ti. 24. et nōt glo. in. c.
pposuisti. ex de ɔse. ecclesie. B
3 ¶ Sūt alij casus. in q̄b⁹ eccl'ia nō
dz recōsecrari sed recōciliari. Pri/
mus est pter homicidiū uel etiā
enormē sanguinis effusionē ibi cō
missam. ex de ɔse. ec. pposuisti. Se/
cus de leui. ut si casu sanguis de na
ribus emittatur ⁊ si q̄s vngue ali/
quātulū excoriet᷑ ⁊ sanguinē emit/
tat. 2⁹ pter adulteriū uel seminis
effusionē. ex de adul. significasti. 3⁹
si excoicatus in eccl'ia fuerit sepul/
tus. de ɔse. dis. i. ecclesiā. ex eo. con/
suluisti. A. Idem etiā est si in ea
fuerit sepult⁹ paganus uel infide/
lis. tūc. n. nō solū corpa extumulā/
da sūt ⁊ abijciēda. s ⁊ parietes ra/
dendi. ⁊ ei⁹ tigna. dcō. c. ecclesiā. ⁊
c. se. Et similiter dz fieri qn̄ fuerit
ibi sepultus excoicat⁹ s̄m Hosti. ⁊
in dcā. q. 150. B. 4⁹ si ecclesia ab
ep̄o publice excoicato consecrata
fuerit. A. uel etiā bn̄dicta. ut in
dcā. q. 150. vbi etiā idē dicit᷑ de cimi
terio uel alio q̄cūq̄ sacro a tali ex/
coicato ɔsecrato uel bn̄dicto. B
Nā s̄m Hosti. si corpus mortui ex/
coicati polluit ecclesiā. multo forti⁹
vbi ipsa ɔsecratio pficit᷑ per os ⁊
manus excoicati. A. Secus tn̄
est in sacramētis q̄ intrinsec⁹ ope/
rant᷑ s̄m eūdē Hosti. ut i dcā. q. 150
ad fi. vbi etiā hec oia nōnt᷑ p̄ter id
quod dictū ē de leui effusione san/
guinis. Sz ad h̄ facit qd nōt glo.
ex de sen. exco. c. cū illoꝝ. §. nos tn̄.
super verbo. effusionē. B
¶ Quid si de lapide cadēte de ec/ 4
clesia aliq̄s occidat᷑. aut si aliquis
furiosus ibi se occidat. Re. Nō ē in
his casibus recōcilianda. ex q̄ nō ē
sanguis p cōtentionē effusus. nec
fuit mala volūtas ad violentiā. s
fortuit⁹ casus. Hosti. ⁊ Hugo. A
Idē i sū. con. li. 3. ti. 23. q. 151. B
¶ Quid si in eccl'ia aliq̄s vulne/ 5
ret᷑ letaliter ⁊ postea in domo sua
moriat᷑? Re. s̄m W. ⁊ Hug. recō/
ciliari dz. Nā ibi dicet᷑ mortu⁹ vbi
mortis causā accepit. Si u͛o ecō/
tra extra ecclesiā vulneratus sit. ⁊
in eccl'ia postea moriat᷑. nō erit ec/
clesia violata nec recōciliāda. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 152. B
¶ Quid si in eccl'ia martyr occi/ 6
dit᷑? Re. s̄m W. Dicūt q̄dā q̄ pter
hoc eccl'ia nō est reconcilianda. q2
h⁹modi sanguinis effusio eccl'iam

nõ polluit.ſ potius cõſecrat. A
Idẽ in ſũ.con.eo.ti.q.153. B
7 ¶ Qñ per ſeminis effuſionẽ re-
cõciliãda ẽ eccl'ia? R'. ſm W. Pro
adulterio qdẽ ⁊ fornicatione. de ↄſe.
diſ.i.eccl'ijs. ex eo.c.ſi. Propter pol
lutionẽ aũt nocturnã i ſomnis nõ
oportet. Si autẽ vir vxorẽ ibi co-
gnoſcat credo ꝙ indiget reconci-
liatione. Et ita tenet Io. ⁊ iterũ
Io.an. A. Contrariũ videt' aũt
tenere glo.ſm Hug.i dcõ.c.eccle-
ſijs. Sꝫ pmũ videt' veri⁹. ar.c.vir.
33.q.4. Unde ⁊ in ſũ.con.eo.ti.q.
154.dr ꝙ Hug. videt' loq̇ de recõſe-
cratione. B. Silr recõciliãda ẽ
pro vitio ſodomitico ibi cõmiſſo.
Ceteꝝ nõ videt' reconciliãda. A
s.de nccitate.ſ de ↄſilio.ut i dicta
q.154. B. qñ h⁹mõi ſunt oculta
Satis con.Hoſti.q̃tũ ẽ i ſũma.ul'
in ſnia. A. qꝛ lꝫ Hoſti.i diu'ſis lo-
cis diuerſimode locut⁹ ſit.tandẽ h
tenuit ꝙ ꝓ occultꝭ nõ ſit nec eſſe
eccleſiam reconciliari.ut patet in
dicta.q.154. B
8 ¶ Sꝫ q̇s põt eccleſiã recõciliare?
R'. ſm Ray. Epſ.ꝓpri⁹ ꝑ ſe uel ꝑ
aliũ epm. Et põt vn⁹ aquã bñdicẽ
⁊ alius recõciliare. Per ſimplices
ṽo ſacerdotes nõ põt.etiã ſi ſit cõ-
ſuetudo.ex eo.c.aqua. A. Idẽ in
ſũ.con.eo.ti.q.155. B. Sed ſm
Inno.ex cõmiſſiõe pape ſacerdo-
tes ſimplices poſſũt eccleſiã recõ-
ciliare. aq̃ tñ ꝑus ꝑ epm bñdicta.
A. Inno.ſic dicit in dcõ.c.aqua
Uidim⁹ aũt ꝙ papa plurib⁹ epis
indulſit ꝙ per ſimplices ſacerdo-
tes poſſent recõciliare eccleſias.
aqua tñ ꝑus ꝑ epm benedicta. B
¶ Quid ſi quis celebrat in eccle- 9
ſia.ſeminis uel ſanguinis effuſiõe
polluta? R'. etiã ſi ſcienter in ea
celebrat.nõ ꝓpter hoc ẽ irregularis
ex de ſen.exco.is q̇.li.6. Tñ talis
grauiter peccat.ut ibidẽ dicit'. A
Dicit'.n.ibi.ꝙ ẽ ꝓ temeritate h⁹mõi
puniẽdus. B. vide hoc diffuſe.ĩ.
inť dictũ 4. §. plt. A. Ibi dr de
pena celebrãtꝭ i loco ꝓhibito. B
¶ Quid fiet ſi eccleſia nõ ↄſecra- 10
ta fuerit ſeminis uel ſanguinis ef-
fuſionẽ polluta? R'. Debet aqua
exorciçata ꝑ ſacerdotes lauari ne
dine laudis organa ſuſpẽdãt' ⁊ ꝙ
citius ↄſecrari. ex eo.ſi eccl'ia. A
Ibi nõ dr ꝙ dicta ablutio debeat
fieri ꝑ ſacerdotes.niſi i glo.q̃ hibi
nõt. Idẽ etiã tenet glo. Ray.ut i
ſũ con.eo.ti.q.156.dicens ꝙ aq̃ h
cõfici põt ꝑ ſimplices ſacerdotes.
⁊ talis eccl'ia ꝑ eos lauari ſine mã-
dato epi ſpãli.ar.i dcõ.c.ſi eccl'ia.
qꝛ dicit ꝙ debet ꝓtinus lauari. qḋ
nõ fieret ſi oporteret mandatũ epi
expectari. Alij tñ dicũt ut ibi patꝫ
ꝙ auctoritas epi eſt neceſſaria in
hoc caſu. qꝛ ſić nccĩa ẽ auctoritas
epi ad hoc ꝙ eccl'ia edificet'. ⁊ ꝙ
ibi celebrent' diña a principio. de
ↄſe.diſ.i.nemo infra.dicũt ꝙ neceſ-
ſaria eſt auctoritas epi quo ad re-
conciliationẽ eius poſtꝙ taliter ẽ
polluta. hec ibi. Hoc videt' tutius.
B. Nec eſt ꝓpter h eccl'ia inť dicta

nec q̇ ibi celebrat irregularis ē. etiā
si cōsecrata fuisset. ut in primo. §.
dictū est. A. lz Hosti. dixerit cō-
trariū. ut patz in dcā. q. 156. B
ij ¶ Ecclia pcipue ꝯsecrata uł ora-
toria monasteria ꝛ hꝰ. nō debēt re-
uerti ad sclare habitationē ꝛ ꝓpha-
nos vsus. 19. q. 3. q̄ semel. ꝛ. c. qm̄.
17. q. vltī. q̄sti. ex̄ de reli. do. ad hec.
A. In h̄. c. dr̄ de hospitali. quod
nullatenꝰ dz mūdanis vsibꝰ depu-
tari cum sit locus religiosus. Hec
etiā omnia notanł in sū. con. eo. ti.
q. 160. ꝑm Ray. B

Consecratio iij°.

s. altaris. Alia ē ꝯsecratio ec-
clesie. Alia altaris. Et iō vna si-
ne alia pōt fieri. ex̄ eo. c. p̄. Altaria
sine reliquijs ꝯsecrari nō debēt. de
ꝯse. dis. i. placuit. ꝛ. c. nō oportet.
Et pōt ep̄s i eadē ecclesia plura si-
mul altaria ꝯsecrare. ex̄ eo. cū sis.
j ¶ Altare qn̄ sit recōsecrādū? R°.
ꝑm Hosti. Recōsecrādū ē si mota
rupta seu enormiter destructa sit
tabula eiꝰ supior q̄ dr̄ mēsa pcipue
in angulis siue cornibꝰ in q̇bꝰ pci-
pue solet fieri altaris cōsecratio.
A. Ista enormis destructio debet
eē talis q̄ inducat deformitatē ar-
bitrio ep̄i iudicandā ꝑm Hosti. ꝛ
Inno. ut in sū. con. li°. 3°. ti. 24. q.
150. B. Itē si motꝰ fuerit aliq̇s de
lapidibꝰ pncipalibꝰ stipitis mensā
cōtingētibꝰ. Nā in illa cōiūctione
pcipue intelligił esse altaris ꝯsecra-
tio. ex̄ eo. ad hec ꝛ. c. qȯ in dubijs.
qȯ q̇dā intelligūt qn̄ sup quatuor
colūnas ē altare. ꝛ vna mota sit.
A. Hoc fuit dictū glo. Ray. ut in
dcā. q. 150. B. Secus ē de alijs
lapidibus stipitis siue parietis q̇
nō cōtingūt mensā. qr ꝓpter illorū
motionē nō ē altare recōsecrādū
A. Idē ē etiā si lapides tangerēt
mensā. dūmō nō essent de pncipa-
libus. ut in dcā. q. 150. B. Simi-
liter nō ē recōsecrandū si tota mē-
sa cū sibi adherētibꝰ transferał. sic̄
nec cōsecrał altare portatile. Itē
recōsecrandū ē si sigillū lapidis q̄
sigillanł reliq̇e fractū sit uel dimi-
nutū. ex̄ eo. c. p̄. ꝛ. c. qȯ in dubijs. ꝛ
de ꝯse. dis. i. si motū. A. Idē etiā
est si dictū sigillū fuerit motū. dcō
c. qȯ i dubijs. ꝛ in dcā. q. 150. B
Si aūt altare intantū augmenteł
ꝙ amittat p̄orē formā. recōsecrā-
dū est. qr forma est eē rei. ar. 10. q.
2. hocius. Con. Inno. ꝛ Ber. A
Glo. hoc dic̄ ex̄ eo. c. p̄. Secus si
additio uł diminutio nō tollit for-
mā. ꝑm glo. Ray. ꝛ in dcā. q. 150.
vbi oīa q̄ dcā sūt i h̄. c. notanł. B
¶ Altaria in quibꝰ degradati ꝛ z
huiusmodi celebrauerūt nō debēt
ꝓpē hoc recōsecrari nec recōciliari.
ex̄ de sacra. ite. a nobis. A. Ibi
nihil dicił de reconciliatione. sed
solū de recōsecratione. Idē tn̄ pōt
intelligi ꝛ de recōciliatione cū nō
sit iure cautū ꝙ hoc casu recōcilia-
tio fieri debeat. ar. c. is qui. de sen.
exco. li°. 6°. B. De altari vide
quedā alia supra altare.

Consecra. iiij.

Consecra. iiij. s. cimiterij. Alia ē ɔsecratio ecclīe. Alia cimiterij. Si ergo cimiteriū fuisset pollutū effusione sanguinis uel seminis. vide s. cimiteriū. §. fi. Ceterū si in cimiterio corpora fideliū defunctorꝫ sepulta sūt ab excoīcatis scismaticis uel infidelib⁹ ꝛ h⁹mōi. nō ꝓpter h̄ debēt exhumari. ex̄ de sacra. ite. a nobis.

j ¶ Cimiteria nō cōsecrata in q̇b⁹ corpa paganorꝫ uel hereticorꝫ seu excoīcatorꝫ sepulta sūt nō debent ɔsecrari. de ɔse. dis. i. ecclesiā. s; corpora sepulta ibi debēt inde p⁹ eijci. A. ꝛ pietes ꝛ tigna radi. ꝛ tūc si apta fuerint poterūt ɔsecrari. dcō c. ecclesiā. B. Si aūt consecrata fuerāt ṗus. codē mō corpa p̄dicta inde eijciēda sūt si discerni pn̄t. aliť nō. ex̄ de sepul. sacr. ꝛ ipsa cimiteria recōciliāda sūt. sic̄ de ecclīa dictū ē s. ɔsecratio 2°. §. 4°. circa finē. A Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 24. q. 159. ƀm Hosti. Et addit. Corpora aūt scōrꝫ nemo p̄sumat trāsferre sine lnīa ṗncipis uľ epi. de ɔse. dis. i. de loco vbi dicit glo. ꝙ ꝑ ṗncipē hic intelligiť papa. Et h̄ verū ē si corpora tradita sūt ꝑpetue sepulture. alť sine auctoritate alicuius pn̄t transferri. ƀm glo. ibi. Dicit etiā Hosti. ꝙ idē videť de ossibus aliorꝫ fideliū. ff. de reli. ꝛ sump. fu. l. ossa. B

Consecra. v.

Consecra. v°. s. vestiū pallarū ꝛ vasorū. Vestes sacerdotū ꝛ ministrorū. palle altaris ꝛ vasa sacra ꝛ oīa similia nō debent cōuerti ad vsū laicorū. s; si q̄ sūt vetustate cōsūpta. cōburi debent. ꝛ cineres in ecclesia reponi. 19. q. 3. que semel. ꝛ. c. qm̄. de ɔse. dis. i. altaris. A Ibi diciť. Altaris palla. cathedra. candelabrum. ꝛ velū. si fuerint vetustate cōsūpta. incēdio denť. qm̄ nō licet ea que in sacrario fuerūt male tractari. sed incendio tradanť vniuersa. Cineres q̊ꝫ eorū in baptisterio inferanť. vbi nullus transitū habeat. aut i piete. aut i fossis pauimentorū iactenť. ne introeuntiū pedib⁹ coinquinenť. Itē ut patꝫ i sū. con. li°. 3°. ti. 24. q. 160. ƀm Ray. idem etiā ē de pelui in q̄ diacon⁹ ad cui⁹ officiū spectat cū ministris hūilib⁹ abluit corporalia intra sanctuariū Idē etiā dic̄ de velaminib⁹. Et ƀm glo. eius palla diciť vestis q̄ altare coopiť. Itē diciť corporale vbi corpus dn̄icū inuoluiť. Velū aūt ꝛ cortinā possum⁹ noiare pānū q̇ sub altare dependet. uel qđ i quadragesima extenditur ante altare uel ea que dependent ad parietes ecclesie. Dicit etiā ꝙ ex hoc patet ꝙ corporalia nō sūt abluenda per laicos aut mulieres etiā moniales de iure. lꝫ de consuetudine fiat cōtrariū. Itē l. c. ligna. de ɔse. dis. i. dr̄. Ligna ecclīe dedicata nō debēt ad aliud opus iūgi. nisi ad aliā ecclesiā. uel igni cōburēda sūt. uľ ad profectū monasteriorꝫ fratribus.

In laicoꝝ opera nõ debẽt admitti. vbi dic̃ glo. ꝙ dicta ligna pñt poni i locis honestis. s. i capitulo uel dormitorio. uel siti. ß nõ in coqna uel vineis pastinãdis ⁊ hꝰ mõi. Et idẽ dr̃ in dcã. q. 160. B. Si ꝓo nõ sũt cõsũpta sed reparent̃ remanente suba. nõ oportꝫ iterato ꝯsecrari. etiã si ptes plures reficiant̃. Secꝰ si forma tota sit̃ soluat̃. Al. ⁊ Ber. A. Hoc nõt glo. ex̃ de ꝯse. ec. uel al. c. qd̃ in dubijs. Nec dic̃ Al. uel dicta glo. si tota forma sit̃ soluat̃. Sed Al. dicit si forma soluat̃ siue mutet̃. Et est. ar. ad hoc qd̃ dr̃ de reparatione ecclesie. ut in sũ. con. eo. ti. q. 172.

j ¶ Utrꝝ vasa sacra possint vendi R̃. ꝓpt̃ neccitatẽ possũt vendi i eadẽ forma alteri eccl̃ie. ß cõfracta possunt vendi cuilibet. de ꝯse. dis. i. ligna. A. Melius facit. 10. q. 2. ß ius. vbi nõ dr̃ cõfracta sed cõflata Et forte q̃ ad hoc idẽ iportãt. B

Consecratio virginum.

De hac infra virginũ consecratio.

Conseruator.

Quis possit eẽ cõseruator? R̃. Epi ⁊ eoꝝ supiores. aut abbates. seu illi q in cathedralibꝰ ul̃ collegiatꝭ eccl̃ijs obtinẽt dignitates uel ꝑsonatꝰ. Alij nõ pñt eẽ. Nec aliqs põt eẽ cõseruator sui cõseruatoris. nec aliqs põt hr̃e conseruatorẽ cũ q ẽ sub sua iurisdictione dominio ul̃ discrictu eccl̃iastico ul̃ tpali. exceptꝭ regibꝰ uel reginis. ex̃ de offi. dele. hac cõstitutione. li. 6.

¶ Cõseruatores nõ pñt ꝓcedere ꝯtra aliqs extra ciuitates uel dioceses i qbꝰ fuerint deputati. nec pñt aliqs citare vltra vnã dietã a fine illoꝝ diocesis. ex̃ de offi. dele. hac cõstitutiõe. li. 6. A. In. §. ꝑ. vbi etiã dr̃ ꝙ isti cõseruatores nõ debent etiã ꝓcedẽ nisi i ciuitatibꝰ seu locis insignibꝰ vbi possit peritorũ copia haberi. B j

¶ Cõseruatores nõ possũt cõmittere vices suas exceptꝭ citatiõibꝰ ⁊ sniaꝝ denũciatiõibꝰ nisi aliud eis ꝑ lrãs cõmitteret̃. ⁊ tunc cõmittẽ possent infra loca in qbus fuerint deputati. ⁊ personis ꝑdictis in ꝑ. §. ex̃ de offi. dele. hac cõstitutione li. 6. A. §. 2. B z

¶ Cõseruatores nõ pñt se intromittẽ de alijs q̃ꝫ de manifestis iniurijs ⁊ violentijs. ex̃ de offi. dele. statuimꝰ. li. 6. Or si de alijs siue q̃ indaginẽ iudicialẽ reqrũt se intromiserint. sũt suspẽsi ꝑ vnũ annũ ab officio. ⁊ pars q̃ hoc fieri ꝓcurat incurrit sniam excoĩcatiõis. a qua nõ põt absolui nisi pti grauate satisfaciat de expẽsis. ut i dicta decre. hac ꝯstitutiõe. Nec ꝓcessus valet qꝛ excedit fines mandati. ex̃ de rescriptꝭ. cũ dilecta. Sciendũ tñ ꝭm Inno. A. In dicto. c. statuimꝰ. B. ꝙ lꝫ ꝑncipaliter nõ habeãt iudicialẽ indaginem. in notorijs tñ habent. qꝛ oĩa illa sine qbus eorũ 3

iurisdictio nõ posset explicari intel
ligũt eis eẽ cõmissa. ff. de iurisdictione om.
iu. l. z. Unde cõseruator põt citare
ꝛ cõtumaces punire. ex. de offi. de
le. de causis. ff. si qs ius. di. l. i. Jtẽ
si maleficiũ ẽ notoriũ alijs ꝛ non
iudici. oportꝫ ꝙ sup hꝰ ꝓbationes
q̃rat ꝛ cogat testes. z. q. i. in p̃mis
ex. de testibꝰ. c. zº. A. Meliꝰ facit
ex. de testibꝰ. cog. c. i. et ꝑ totũ. Et
ut nõt Jnno. vbi s. dicũt q̃dã ꝙ
testes q̇ inducũt sup notorio debẽt
dicẽ factũ esse notoriũ. ꝛ si querat
quõ scit. põt r̃ndere qꝛ ego p̃sens
fui. ꝛ vidi qñ publice ĩ platea mul
tis p̃sentibꝰ fecit illud. Jmmo plꝰ
videt ꝙ si etiã dicat. Ego nõ vidi
qñ fecit maleficiũ. ß vidi qñ ductꝰ
fuit corã iudice. ꝛ interrogatꝰ de
maleficio nõ negauit. uel ꝯfessus
fuit. s. ꝙ sic publice fecerit. Quidã
dicũt idẽ etiã si corã multꝭ cõfitet
Jtẽ si dicit sic. Ego nõ vidi qñ fe
cit maleficiũ. ß vidi eũ fugiẽtẽ uel
latitantẽ ꝓpter hoc. ꝛ nullo mõ se
excusantẽ. nec suberat causa q̃re
se nõ excusaret. uel qꝛ de hꝰ cũ ali
q̇bꝰ trãsegit. ff. ex q̇bꝰ ca. infa. irro.
l. athletas. §. fi. ꝛ. l. se. Et sic ẽ mul
ta talia inuenire. Alij tamẽ ꝯtra
dicũt. h ille Jstoꝝ dictũ põt intel
ligi ĩ bis q̃ nõ sũt notoria ꝑ sniam
uel cõfessionẽ ĩ iure uel ꝑ euidẽtiã
facti. ut ĩ. c. fi. ex. de coba. cle. ꝛ mu.
B. Jtẽ qꝛ etiã ĩ notorijs aliquis
ordo neccius est. ex. de iure iur. ad
nostrã. Jtẽ si reus ꝯfitet factũ. sed
dicat ꝙ vsus fuit iure suo. ĩ hꝰ casu

admittit ꝓbatiões. Alit. n. nõ põt
explere iurisdictionẽ sibi cõmissã.
Silit oportꝫ ꝙ ꝓcedat ad inq̇sitio
nẽ qñ factũ q̇dẽ ẽ notoriũ. ß nescit
q̇s fecerit. Jtẽ ad repellendã iniuriã
põt inuocare brachiũ sclare. sicut ꝛ
alij iudices. ex. de offi. or. c. p̃. et. c.
qm̃ ĩ plerisqꝫ. ĩ fi. A. Et ad hꝰ ptãs
sclaris tenet Al. ꝯseruator põt illũ
excoicare. cũ hꝰ sit accessoriũ ad of
ficiũ cõseruatoris. z3. q. 5. admistra
tores. ꝭm Ber. ꝛ ĩ sũ. con. liº. zº. ti.
5. q. i51. vbi hꝰ oia notãt. B. Jtẽ
si reus q̇ fuerat cõdẽnatꝰ ꝛ excoi
catus cõpareat infra ãnũ. ꝛ dicat
se velle satisfacẽ. cognoscit cõserua
tor de quãtitate dãni ꝛ hꝰmõi. hec
Jnno. A. Et si nollet actor ꝙ de
hꝰ cognosceret. cõseruator reũ absol
uet. ut ĩ d. cã. q. i51. Et cũ p̃dictis ĩ hꝰ
§. satis videt ꝯcordare Albricꝰ. B
¶ Officiũ cõseruatoris expirat 4
morte cõcedẽtis q̄ ad negocia nõ
cepta. ut ex. de offi. dele. hac consti
tutione. liº. 6º. Jntellige nisi aliud
exprimeretur in suis litteris.
¶ Si reus negat maleficiũ ꝛ 5
actor velit ꝓbare esse notoriũ. cõ
seruator cognoscere habet. aliter
inutile esset officiũ eius. qꝛ quilibet
posset negare. Nã ꝛ q̇libet iudex
põt cognoscere an sua sit iurisdi
ctio. ff. de iudi. si quis ex aliena.
Similiter si reus cõfiteret male
ficiũ sed dicit nõ esse notoriũ. qꝛ ꝑ
eius cõfessionẽ factũ est notoriũ.
ut. ex. de coba. cle. ꝛ mu. vestra. A
Melius eo. ti. c. fi. ꝛ idẽ in sũ. con.

eo.ti.q.154. De notorio. vide. ĩ. notorium.

6 ¶ Postq̃ ꝯseruator aliquẽ iniuriatorẽ citauit ⁊ eũ ob cõtumaciã excoicauit. si cõstat postea eũ iniuriatũ fuisse ꝫ nõ manifestũ esse. nũquid vere erit excoicatus? R°. ſm Inno. Nõ. q2 iurisdictionẽ nõ hꝫ nisi de manifestis. ut dictũ ẽ s. §. 4°. A. Albric⁹ dic̃ q̃ h̃ casu erit vere excoicat⁹. ſm Inno. in. c. tua. ex̃ de coha. cle. ⁊ mu. lꝫ q̃dã ꝯtra. Puto distinguẽdũ q̃ si snia sit lata super negocio principali. nõ tenet. cũ nõ sit notoriũ. nec ad ꝯseruatoris iurisdictionẽ ptineat. Et ita põt intelligi qd̃ d̃r i isto. §. ⁊ in sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q. 156. Si v̾o sit lata ꝓpter cõtumaciã nõ cõparẽdi. snia tenet. q2 ad eũ ptinet cognoscẽ an sua sit iurisdictio. ut s. §. primo. Et ita intelligat̃ dictum Albrici. B

Constitutio.

De hac materia vide. ĩ. lex.

Consuetudo

est ius q̃dã morib⁹ institutũ. Unde ⁊ dicit̃ cõsuetudo qd̃ in coi vsu ẽ. dis. i. consuetudo.

1 ¶ Consuetudo inducit̃ per binũ actũ. 25. q. 2. ita nos. A. Non tñ efficax. cũ debeat esse rõnabilis ⁊ p̃scripta. ut in. c. fi. ex̃ de cõsue. nisi forte act⁹ illi essent pmanẽtes tpe legitimo ad p̃scriptionẽ. de q̃. ĩ. B Et tũc. cũ ꝓpl's incipit aliq̃d obseruare ea mẽte ut de cetero sit ꝯsuetudo. al' nõ. ar. ff. de itinẽ actuq3 pri. l. vlt̃. Et vbicũq3 ius deficit cõsuetudo vim hꝫ legis. dis. i. ꝯsuetudo Intellige dũmõ nõ sit iniq̃ ul' a iure repbata. A. 8. dis. mala. cũ se. ⁊ dcõ. c. fi. B. Silr̃ ⁊ cõsuetudo interp̃tat̃ legẽ. ex̃ eo. cũ dilect⁹. A Meli⁹. ff. de legi. si de iterp̃tatiõe. B

2 ¶ An cõsuetudo p̃iudicet iuri? R°. Contra legẽ diuinã uel nãlẽ nulla p̃ualet ꝯsuetudo. ex̃ eo. c. vlt̃. 32. q. 1. flagitia. Sꝫ ꝯtra ius positiuũ p̃ualet. dũmõ sit rationabilis ⁊ p̃scripta. ut ex̃ in p̃allegato. c.

3 ¶ Sed que dicet̃ rõnabilis? R°. ſm Inno. Rationabilis dicit̃ ois cõsuetudo q̃ nõ reprobat̃ sed sustinet̃ a iure. ut etiã notat̃. ex̃ de ꝯsue. c. vlt̃. A. Hosti. aũt dic̃. Utrũ cõsuetudo sit rõnabilis ul' nõ relinq̃ iudici. cũ nec certa regula possit tradi. ar. ex̃ de offi. dele. de causis. ut i sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q. 206. Hec satis cõcordat cũ p̃cedẽti. q2 oẽ irrationabile phibet ius. ff. de legi. qd̃ nõ ratione. ⁊ dis. i. c. ꝯsuetudo. Sꝫ q2 istud nõ põt spãliter in oibus determinari. relinquit̃ iudicio recti iudicis. dcõ. c. de causis. B

4 ¶ Sed quãto tempore p̃scribit̃ seu firmat̃ cõsuetudo? R°. ut Hosti. ait. Scdm canonistas requirit̃ tempus. 40. annoꝝ. ex̃ de elec. cumana. ⁊ ex̃ de censi. olim. A. Melius facit ex̃ de p̃scrip. audit̃. Et dicit Hosti. q̃ oẽs canoniste dicunt expectandũ tẽpus. 40. annorũ. ut in sũ. con. eo. ti. q. 201. Sꝫ hoc dꝫ

intelligi cũ agitur de prescriptiõe alicuiꝰ rei seu iuris ecclesiastici. ut patet in iuribus ad hoc allegatis. et hic sequitur. B. Et hec habet locũ in ecclesiasticis. Scd̃m leges tñ ẽ diuersitas. Nam s̃m aliq̃s suffici unt. 10. anni inter presentes. et. 20. inter absentes. Sed s̃m alios ex pectandũ est tempꝰ tantũ q̃ in cõ trariũ memoria nõ existat. Pri mũ verius videtur. ut nõ. C. que sit lon. ꝯsue. in rubro. A. Puto q̃ velit allegare. C. de p̃scrip. lon. tẽpo. 10. uel. 20. an. Et eo. ti. l. fi. habetur clare q̃ longũ tempꝰ quo inducitur p̃scriptio. dicitur. 10. annorũ inter p̃ sentes. et. 20. inter absentes. B

5 ¶ Consuetudini rationabili ali cuiꝰ loci nõ derogatur ꝑ statutũ no uũ pape nisi illud exprimatur. ex̃ de consti. licet. li. 6.

6 ¶ Que aũt ẽ differẽtia inter cõ suetudinẽ et prescriptionẽ? R. s̃m Hosti. Sex possũt differentie assi gnari. Prima q2 p̃scriptio locũ h3 in rebꝰ mobilibꝰ et imobilibꝰ corpo ralibꝰ et icorpalibꝰ. ex̃ de p̃scrip. au dit. et. c. se. Cõsuetudo ꝓo i icorpa libꝰ tm̃. ut i seruitutibꝰ. iurisdictio nibꝰ. electiõibꝰ et hꝰ. Secũda q2 p̃ scriptio acq̇ritur singulari et p̃uato. s3 ꝯsuetudo nõ acq̇ritur magis isti q̃ illi. Tertia q2 i p̃scriptiõe exigitur titulꝰ et bona fides. ex̃ de p̃scrip. si diligẽti. s3 in cõsuetudine nõ req̇ritur titulꝰ s3 solũ tẽpus. ff. de vsur. l. cũ de i rem. A. Meliꝰ. ff. de legi. de q̇bꝰ. et dis. i. cõsuetudo. B. Quarta q2 pre scriptio et p̃uilegiũ nõ cõcurrũt. ex̃ de fide instru. inter dilectos. §. ceterũ et ex̃ de p̃scrip. veniẽs. S3 cõsuetu do et p̃uilegiũ bene cõcurrũt. ex̃ eo. cũ dilectꝰ. et. ex̃ de ꝟbo. sig. abbate. Quinta q2 p̃scriptio ꝓprie ẽ exclu sio actiõis siue petitiõis. s3 cõsuetu do est actionis siue iuris acq̇sitio. ex̃ de elec. cõstitutꝰ. et. c. in genesi. in fi. A. Põt tñ s̃m eundẽ Hosti. con suetudo etiã negatiuã respicẽ vbi cũq3 probari põt. s. q̃ tale q̇d fieri nõ debeat. ar. ex̃ de elec. cũ ecclesia vulterana. ad fi. et in sũ. con. li. 2. ti. 5. q. 208. vbi hi casus oẽs notantur. B. Sexta q2 consuetudo erro nea nihil iuuat. Secus in prescri ptione. quia titulꝰ putatiuus et si verus nõ sit dũ tñ probabilis error excuset dat causam prescribendi. ff. pro empto. quod vulgo. et. ff. pro suo. l. vlt.

Contentio vtrũ sit pctm̃ mortale. R. s̃m Tho. 2. 2e. q. 38. Si accipiatur contentio s̃m q̃ importat inpugnationẽ veri tatis et inordinatũ modum. sic est peccatũ mortale. et hoc modo dif finit Ambro. cõtentionẽ dicens q̃ ẽ impugnatio veritatis cũ cõfiden tia clamoris. Si autẽ cõtentio di catur impugnatio falsitatis cũ de bito mõ acrimonie. sic cõtentio est laudabilis. Si aũt cũ inordinato modo. sic põt esse veniale pctm̃. ni si forte tanta iordinatio fiat i cõ tendendo q̃ generetur ex h scãdalũ.

Vñ apl's cũ dixisset. 2. Thimoth.
2°. Noli contendere v̾bis. subdit.
Ad nihil. n. vtile ẽ nisi ad subuer-
sionẽ audiẽtiũ. A. Idẽ i sũ. con.
li°. 3°. ti. 34. q. 226. vbi etiã dr̃ ₰m
eundẽ Tho. q' cõtẽdere est contra
aliquẽ tendere. Et sicut discordia
cõtrarietatẽ quandã importat in
volũtate. ita cõtẽtio quãdã ↄtra-
rietatẽ iportat locutionũ. ⁊ q̄ debi
tus modus cõtendẽdi attendit̾ si
cõuenit personis ⁊ negocio. B

Contractus ₰m
W.
ẽ vltro citroq̃ obligatio ex
volũtate ptiũ surgens. ut emptio.
vẽditio. locatio. cõductio. mutuũ.
⁊ silia. Quasi cõtract⁹ ẽ obligatio
q̄ q̇s obligat̾ alicui ex aliq̄ officio
uł facto licito ⁊ honesto. lȝ nõ in-
interuenerit exp̄ssa volũtas vtriusq̃
ut tutela uel cura aut negociorũ
alienoꝝ gestio ⁊ h⁹mõi. Nã q̄uis
pupill⁹ hñs tutorẽ. aut pubes siue
furiosus hñs curatorẽ. uł ille cui⁹
ig̊rant̾ gerit q̇s negociũ nõ exp̄sse
cõtraxerit. nihilomin⁹ tutor cura-
tor ⁊ negocioꝝ gestor obligãt̾ q̄si
cõtraxissent. Idẽ Vl. A. Idẽ in
sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q. 91. ad fi. Sȝ de
his lati⁹ habet̾ in Insti. de obli. p
to. cũ mult̾ se. ti. ⁊ i ti. de obli. q̄ ex
quasi cõtrac. nas. p to. B. De cõ-
tractibus sub cõditiõe ⁊ huiusmo-
di vide. s. mr̄imoniũ 5°. §. 5°.

Contritio q̇d sit?
R°. ₰m
Pe. in. 4°. dis. 17. Contritio a
magistr̾ sic diffinit̾. Cõtritio ẽ do-
lor volũtarie assũptus p̄ pctis cũ
p̄posito cõfitẽdi ⁊ satisfaciẽdi. Nã
sicĩ materialib⁹ aliq̇d cõteri dr̃ qñ
totalit̾ i minimas ptes redigit̾. ita
cor hoĩs cõteri dr̃ qñ affectus pcti
₰m oẽm sui ptẽ i eo totalit̾ cõfrin-
git̾ ⁊ pfecte a peccato resilit. Et q̄2
talis resilitio dolor q̇dã ẽ. iõ cõtri-
tio p dolorẽ tãq̄ p p̄ximũ gen⁹ diffi-
nit̾. Additur aũt volũtarie assũptus
tãq̄ differẽtia ponẽs i gnẽ mora-
li. Et addit̾ p̄ pctis. tanq̄ materia
specificans loco vltime differẽtie.
Hec est g̊ diffinitio cõpetens cõ-
tritioni inq̄tũ est act⁹ v̾tutis. Sȝ
ut est pars sacri pnie sic oportȝ q̄
addat̾ aliq̇d per respectũ ad alias
ptes. ⁊ iõ addit̾. cũ p̄posito ↄfitẽdi ⁊
satisfaciendi. Con. Tho. ibidẽ. A
Idẽ i sũ. con. li°. 3°. ti. 34. q. 17. B
¶ Que differẽtia ẽ int̾ ↄtritionẽ
⁊ attritionẽ R°. ₰m Tho. i 4°. dis.
17. Sicut i corpalib⁹ attrita eẽ di-
cũt̾ q̄ aliq̄ mõ sũt cõminuta. lȝ nõ
pfecte. Cõtrita v̾o qñ oẽs ptes sit̾
⁊ pfecte trite sũt. sicĩ spũalib⁹ attri-
tio significat quãdã displicẽtiã de
peccatis. ₰ nõ pfectã. Cõtritio aũt
pfectã displicẽtiã. A. Idẽ in sũ.
con. eo. ti. q. 18. Et ista perfecta dis-
plicentia importat sũmũ dolorẽ ⁊
ex toto corde. Vnde ⁊ Ray. in ti.
de pe. §. 18°. sequit̾ qualis dȝ esse.
ait q̄ cõtritio dr̃ quasi sit̾ ⁊ ex toto
tritio. q̄2 totũ cor ad litterã quasi
terit̾ ⁊ scindit̾ pre nimia angustia
⁊ dolore. ira ⁊ indignatione que

cōcepit ɔtra ipsa pctā. Unde dn̄s per ꝓpham Joel. 2°. Scindite cor, da vr̄a ⁊ nō vestimēta vr̄a. Itē ps. 50. Sacrificiū deo spūs cōtribulatus. cor cōtritū ⁊ humiliatū de⁹ nō despicies ⁊c̄. Pūge igit ⁊ pcute cor tuū si necē fuerit. spinis clauis ⁊ lancea ⁊ alijs qb⁹ ipse xp̄s fuit ꝑ te pūctus in cruce. h̄ ille. Tāto. n. q̄s dolē dz quāta ē grauedo pcti. Grauedo etiā vni⁹ pcti mortalis tm̄. ē sūma ⁊ infinita. cū sit contra sūmū ⁊ infinitū deū. ar. in Insti. de iniurijs. §. atrox. ⁊ ex̄ de sen. exco. cū illoꝝ. §. nos tn̄. Unde ⁊ vnū solū excludit a sūmo ⁊ infinito bono ⁊ mittit ad infinitū malū. de pe. dis. 5 frēs. Et sic etiā ꝓpt̄ vnū solū pctm̄ mortale deberet q̄s sūme ⁊ infinite dolere ꝓpt̄ qd̄ si fūderet lacrymas ad eq̄litatē aque mar. cōdigne dolere nō posset. Debet ḡ q̄s recogscē ꝙ nō posset etiā ꝑ vno pctō quātū debēt dolere. ⁊ si nō pōt qd̄ debet speret i mīa dei faciēdo qd̄ pōt. i. ex toto corde dolēdo. Et tāto magis quanto plura ⁊ grauiora cōmisit pctā. Joel. 2°. Cōuertimini ad me in toto corde vestro ⁊c̄. ⁊ de pe. dis. i. quem penitet. B

2 ¶ Utrꝫ requirat̄ cōtritio de q̄libet pctō mortali. R°. s̄m Pe. i 4°. dis. 17. Quia i oi pctō mortali ē actualis auersio volūtat̄ a deo ad pctm̄ Et ɔ̄ria ɔtrarijs curant̄: Oportet ꝙ in oi remissiōe pcti mortalis sit actualis auersio a pctō ad deū que q̄dē cōtritio appellat̄. De pctis tn̄ oblitis sufficit contritio gnālis cū conatu ad recordandū ⁊ dolendū Nec solū de pctō oblito dz q̄s i genere dolē. s̄ etiā de obliuiōe eiusdē q̄ ex negligētia cōtingit. A. Hoc vltimū dictū, de dolore obliuionis fuit Tho. qui con. p̄dictis simul cū Ray. ut in sū. con. co. ti. q. 19. B

¶ Utrū spālis cōtritio de q̄libet pctō reqrat̄. R°. s̄m Tho. i 4°. dis. 17. 3
ꝙ q̄tū ad p̄ncipiū cōtritiōis. s. cū q̄s de pctis suis cogitat ⁊ dolet. ⁊ si nō dolore cōtritiōis saltē dolore attritiōis. sic oportet ꝙ sit spālis de singulis pctis que q̄s in memoria hꝫ. Sꝫ q̄tū ad terminū q̄. s. est dolor iā grā informat⁹. sufficit ꝙ sit vna cois cōtritio de oibus. Luc. n. mot⁹ agit in ꝟtute oiū dispositiōnū p̄cedentiū. A. Idē in sū. con. co. ti. q. 20. ⁊ ut ibi patꝫ circa hoc clarius loquit̄ Pe. sic dicēs. Deus nō reqrit ab hoīe ipossibile. sed possibile. Aut ḡ pōt haberi contritio spālis sine añ siue p⁹. ⁊ tūc reqrit̄. Aut nō. ⁊ tūc dico ꝙ sufficit gnālis. Nā i momēto pōt hō cōuerti. ⁊ in momēto nō pōt hō cōteri de singulis. sed postea si tēpus hꝫ de his cōteri dz. Gnālis tn̄ cōtritio de q̄ dic̄ Aug⁹. in li°. de pnia. Penitentē oportꝫ sic̄ dolere de oi crimine. h̄ ē dispositio ad gratiā imediata. Nā dolere de vno peccato sine alio nō sufficit ad salutē. Et ex his patꝫ ꝙ sufficit cōtritio gnālis ⁊ est necīa q̄ pticular̄ nō sufficit. s̄ postea si facultas adest. deuenire necesse est

ad ſpecialē. ſicut oportet venire ad
ſpecialē coꝝ recogitationē. ⁊ ꝯfeſ-
ſionē. de pe. diſ. 5. cōſideret. B
4 ¶ Quot ⁊ q̄ ſūt cauſe inductiue
cōtritiōis. R°. ſm Ray. Sex. Pri-
ma ipſa pctōꝝ recogitatio. Jſa.
38°. Recogitabo tibi omnes ānos
meos i amaritudine aīe mee. Se-
cūda pudor. q̇ ad cogitationē ſe-
quit̄. pꝟ. 12°. Putredo i oſſib⁹ ei⁹
q̇ cōfuſiōe res dignas gerit. Ter-
tia peccatoꝝ vilitas. Hiere. 2°. Q̄
vilis facta es nimis iterans vias
tuas. Quarta timor extremi iu-
dicij ⁊ tormenti. i. Pet̄. 4°. Jmpius
⁊ peccator vbi apparebunt? Ro.
6°. Stipēdia peccati mors. Quin-
ta dolor. s. de amiſſiōe patrie cele-
ſtis. Apoc. 3°. Tene qḋ habes ut
nemo accipiat coronā tuā. Sit̄ilit̄
dolor de offenſa dei. Hic dolor dꝫ
eē acer. q꞉ offendim⁹ deū creatorē.
acrior q꞉ patrē noſtrū celeſtē. acer-
rimus q꞉ ⁊ noſtrū redemptorē qui
nos ꝓprio ſanguine liberauit. Se-
xta ſpes. q̄ eſt triplex. s. venie qua
pctā dimittūt̄. grē q̄ bona opera-
mur. ⁊ glie qua remunerabimur.
Apoc. 3°. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo.
ſi quis audierit vocē meā ⁊ ape-
ruerit mihi ianuā introibo ad illū
⁊ cenabo cū illo. ⁊ ille mecū. A
Jdē i ſū. con. eo. ti. q. 21. vbi h̄ ali-
quātulū latius ponūt̄. B
5 ¶ Poſt h̄ q̄rit̄. Utꝝ dolor cōtri-
tiōis debeat eē intellectualis uł ſen-
ſibilis. R°. ſm Pe. i 4°. diſ. 17. Sic
dic̄ Criſo⁹. vnūqḋqꝫ p q̄ſcūqꝫ cau-
ſas naſcit̄ per eaſdē diſſoluit̄. ex de
re. iurꝭ. c. ꝑ. Cū ḡ pctm̄ p actū vo-
lūtatꝭ ſufficiēter poſſit naſci. ſuffi-
ciēter etiā p ſolū actū volūtatꝭ. s.
p diſplicētiā ⁊ dolorē q̄ꝓtū ē ex pte
nr̄a pōt tolli. Et cū h⁹mōi dolorē
hr̄e ſp ſit i ptāte hoīs. nō aūt hr̄e do-
lorē ſenſibilē. ideo de⁹ nō reqrit do-
lorē ſenſibilē de cōtritiōis neccitate
ſ ē de ei⁹ pfectiōe. Con. Hoſti. A
Con. etiā Tho. ut i ſū. con. eo. ti. q.
22. Debet etiā hō ad dolorē ſenſi-
bilē ⁊ lachrymationē conari. ut pꝫ
p Aug. de pe. diſ. i. quē penitet. Et
ſi nō pōt. de h̄ ipſo dꝫ dolere ⁊ velle
potius mortem ⁊ oīa mala ſubiſſe
q̄ꝓ vni pctō cōſeuſiſſe. ⁊ diſponere
potius mortē ⁊ q̄libet mala in fu-
turū tolerare q̄ꝫ peccato amplius
conſentire. 32. q. 2. ita ne. B
¶ Utrū cōtritio poſſit eſſe nimia 6
R°. ſm Tho. i 4°. diſ. 17. Dicēdū q̄ꝓ
cōtritio ex pte doloꝝ q̇ in rōne ē. s.
diſplicētia pcti inq̄ꝓtū ē offenſa dei
nō pōt eē nimia. ſic̄ nec amor cari-
tatis dei q̄ intenſo diſplicētia pcti
intendit̄. Sꝫ q̄ꝓtū ad dolorē ſenſi-
bilē pōt eſſe nimia. ſic̄ etiā exterior
corpis afflictio. ut ieiuniū ⁊ huiuſ-
modi. Jn his eni oīb⁹ debet accipi
pro menſura debita ꝯſeruatio ſub-
iecti. Propter quod dicit̄ Ro. 12°.
Rationabile obſequiū veſtrū. A
Jdem in ſū. con. eo. ti. q. 23. B
¶ Utꝝ in cōtritiōe reqrat̄ maior 7
dolor de vno pctō q̄ꝓ de alio. R°. ſm
Pe. vbi s̄. De pctis in coi inq̄ꝫtū
ſūt offenſa dei dꝫ eē maior dolor

de maiori pctō habitualiter quidē nō actualiter. Sic etiā i spāli dz eē maior dolor de maiori pctō eo φ bz maiorē rōnē doloris. Dolor φ sensibilis .s .penalitatis cōueniēs ē ut sit maior. nō tñ ē necessariū. qz maiori offense maior pena debet. Con. Tho. ibidē. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 24. vbi etiā dr quo ad dolorē sensibilē. lz sit cōueniēs φ sit maior. tñ nō est necesse. qz etiā sine eo pōt esse vera cōtritio. B

8 C Utrū post remissionē pcti debeat de eo eē cōtritio. R. sm Tho. in 4. dis. 17. Dolor cōtritionis rñdet culpe ex pte auersiōis. ex qua ipsa culpa quandā infinitatē hz. Et iō vera cōtritio dz saltē in habitu sp manere. A. Con. Pe. ut i sū. con. eo. ti. q. 25. Et ad h de pe. dis. i. nō ita. vbi dicit. Lingua cordis non carnis apud verū iudicē peccata iugiter cōfiteri debemus. B

9 C Utrū cōtrit⁹ debeat poti⁹ velle esse in inferno φ peccare. R. sm Tho. in qlibet. Cōtrit⁹ tenet ex caritate pl⁹ diligē deū φ seipsū. Peccare aūt est facere ptra deū. Penā aūt sustinē est contra seipsū. Ideo opoꝛtz φ ptrit⁹ qualibet penā pelligat culpe. s tñ descendē i spāli ad hāc penā uel ad illā nō tenet. imo stulte faceret si qs seipsū uel aliū sollicitaret sup h⁹mōi pticularib⁹ penis. Con. Inno. A. Con. Al. ut i sū con. eo. ti. q. 26. vbi etiā dr sm Ansel. i li. de similitudinib⁹. φ qs dz magis eligē eē i inferno sine culpa φ in paradiso cū culpa. B

10 C Utrū pcti remissio sit cōtritiōis effectus. R. sm Tho. in 4. dis. 17. Cōtritio pōt dupliciter cōsiderari. Uel inqtū ē ps sacri. Uel inqtū ē act⁹ vtutis. Et vtroq mō ē cā remissiōis pcti. s diuersimode. qz inqtū est ps sacri coopat ad remissionē pcti instrumētaliter. sic 7 alia sacra. Inqtū aūt ē act⁹ vtutis sic ē qsi causa mālis remissiōis pcti sic 7 materie dispositio. Et addit Hosti. φ lz i cōtritiōe dimittat pctm qn fit cū pposito cōfitēdi 7 satisfaciēdi. si tñ postea tpe debito nō seqt cōfessio 7 satisfactio peccatū qd dē dimissū nō redit s moꝛtaliter peccat q omittit Et sic itellige de. pe. dis. i. mag. A Idē i sū. con. eo. ti. q. 27. Con. etiā pdict Ray. i ti. de pe. §. 19. q incipit. qlit. Refert tñ ibi aliqs dicē φ sic trib⁹ modis deū offēdim⁹. corde oꝛe. 7 ope. ita trib⁹ modis ē necio satisfaciendū. al nō dimittit pctm. ar. de pe. dis. 3. pfecta. Auctoritates aūt illoꝝ q dicūt pctm dimitti sola cordis ptritiōe. asserūt itelligēdas eē cū articul⁹ necitas excludit oris pfessionē 7 satisfactionē. Alij vo dicūt pditionalit fieri remissionē p cordis ptritionē. ar. de pe. dis. 3. sane. in fi. Dic tñ Ray. φ pma opinio videlz φ p ptritionē remittat pctm est celebrioꝛ cui⁹ veritas mat patz p exēplū Laçari quē x suscitauit dñs φ a discipulis solueret. Ioh. 11. Itē p. 10. leprosos. q i via añq venirēt ad sacerdotes mūdati sūt

Luc. vii. et ps. xxxi. Dixi cōfitebor adversū me iniusticiā meā dño et tu remisisti impietatē pctī mei. dixi. i. firmiter i aio proposui. h. ille. Puto aūt q̄ et due alie opiniones p̄dicte salvari possint. Nā lz cōtritio ponat vere cōtritū in statu salutis. tñ ppter illā nō videt fieri simplex remissio cū contrit' adhuc remaneat iuxta posse ad ꝯfessionē obligat'. Unde quisq̄ fuerit p sacerdotē i cōfessiōe absolut' nō videt plene dimissus. ut pz in Laçaro q̄ lz fuerit resuscitatus a dño. adhuc tñ erat ligat' quisq̄ fuit p discipulos absolutus Joh. xi. Ideo plena remissio non videt dari añ ꝯfessionē nisi ipossibilitas illā penit' excludat. Uñ in li. de padiso. et de pe. di. i. nō pōt. dic Amb. Non pōt a pctō iustificari q̄sq̄ nisi fuerit pctm̄ añ ꝯfessus. h.

ii ¶ Utrū cōtritio possit delere totū reatū pene. R. fm Pe. ubi s. cōtritiōis intēsio pōt attēdi dupliciter. uel ex pte caritatis q̄ causat displicentiā pctī. ul' ex pte doloris q̄ i sensitiua excitat. et utroq̄ mō pōt tantū intendi cōtritio q̄ tota pena remittet. nihilomin' tñ ꝯfessio et pnie iniūcte expletio reqrit ppt p̄ceptū et etiā ppter incertitudinē. q2. s. nō est q̄s certus q̄ sua cōtritio fuerit sufficiens ad totū reatū tollendū. Idem Tho. ubi s. A. Idem in iiii. con. eo. ti. q. 28.

Contumacia.

Triplex est cōtumacia. Nā alia est in nō veniēdo ad iudiciū. Et hec triplex. p̄ modo qñ peremptorie citatus venire contēnit. 2. modo qñ maliciose se occultat. 3. q2 impedit ne citatio ad eū pervenire possit. De quib' ex. ut lite non cōtes. qm̄ frequēter. Secūda cōtumacia ē qñ citat' ad iudiciū venit q̄dē. s nō vult iuri parē. uel añ finitā cause examinationē cōtumaciter recedit. xi. q. 3. certū. Tertia qñ offensa eius est manifesta et iussus a iudice nō vult emendare. ex de verbo. sig. ex parte. in fi.

¶ Nūqd aliq̄ casu lite nō cōtestata possint ꝯtra cōtumacē testes recipi et ad sentētiā diffinitiuā pcedi R. Sic. ex aliqua spāli causa. puta si questio moueat sup alicuius electiōe. et hoc ne ppter longā moram ecclia patiat in spūalib' et tpalib' lesionē. Itē si moueat q̄d sup copula maritali. ne viro uel mulieri fornicationis occasio prebeat maxime cum ppinq̄tatis gradus opponit diuina lege phibit'. ex ut lite nō cōtes. qm̄ frequenter.

Contumelia

et cōuitiū. hic p̄ querit q̄d sit cōtumelia. R. fm Tho. 2. 2. q. 72. q̄ cōtumelia importat dehonorationē alicui' per verba siue p facta. aūt quicq̄d vim significandi habet. Differt aūt a cōuitio in h q2 p v̄ba cōtumeliosa repñtat pprie defect' culpe. Sz p cōuitiū repñtat gñaliter q̄cūq̄ defectus

siue culpe siue pene. vnde si aliqs
dicat alteri iniuriose eũ esse cecum
cõuitiũ quidẽ dicit sed nõ cõtume-
liã. Si aũt dicat q sit fur. nõ solũ
cõuitiũ s etiã cõtumeliã ifert. Se-
pe tñ vnũ p altero ponit. A. Idẽ
in sũ. con. li° 3°. ti. 34. q. 238. B
j ℂ Utrũ cõtumelia siue cõuitiũ sit
peccatũ mortale. R°. sm Tho. 2ª
2ª q. 72. Proprie ⁊ per se vtrũq
horũ pctm̃ mortale ẽ nõ minus q
furtũ vł rapina. Nõ. n. homo min⁹
amat suũ honorẽ q rem possessam
Si tñ aliqs cõuitiũ uel cõtumeliã
dixerit nõ aĩo dehonestãdi s pter
correctionẽ vł aliqd h⁹mõi. nõ dic
cõuitiũ vł cõtumeliã p se s p acci
dens. vnde h põt esse qñq veniale
pctm̃. qñq sine pctõ. A. quia sm
Tho. ibidẽ. sic licitũ est aliquẽ ver-
berare vł in reb⁹ dãnificare causa
discipline. sic etiã põt aliqs alteri
quẽ corrigẽ dz v̾bũ aliqd cõuitio-
sũ dicẽ ⁊ h mõ dñs discipulos vo-
cauit stultos Luc. vlt°. Et aplus
Galathas isensatos Gal. 3°. Tñ
sic dic Aug⁹ i li°. de smone dñi in
monte. raro ⁊ ex magna necessita-
te obiurgatiões sũt adhibẽde. i qb⁹
nõ ut nobis s ut dño seruiat inste-
mus. B. In q tñ ẽ necciã discre-
tio ut hõ moderate talib⁹ v̾bis vtat
qr posset ita grãue eẽ cõuitiũ q p in-
cautelã. platũ auferret honorẽ ei⁹
9 quẽ pfert. ⁊ tũc posset hõ peccare
mortalit̾ etiã si nõ intẽdẽt dehono-
rationẽ alteri⁹. sic etiã si qs incau-
te aliũ ex ludo pcutiẽs grãuit̾ ledat.

ℂ An liceat causa correctiõis cõ- 2
uitiũ dicere R°. sm Tho. 2ª 2ª q.
72. Sicut licitũ ẽ aliquẽ v̾berare
uel i reb⁹ dãnificare causa discipli-
ne. ita etiã põt aliqs alteri quẽ cor-
rigere dz aliqd v̾bũ cõuitiosũ di-
cere. Et h mõ dñs discipulos vo-
cauit stultos Luc. vlt°. Et aplus
Galathas isensatos. Gal. 3°. Tñ
ut dicit Aug⁹. ex magna necessita-
te obiurgatiões sũt adhibende. in
qb⁹ nõ ut nobis s ut dño seruiat in-
stem⁹. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q.
239. ⁊ h satis possũt cõphẽdi ex di-
ctis s̄. §. primo pcedenti. B
ℂ Utrũ hõ debeat cõtumelias sibi 3
illatas sustinẽ. R°. sm Tho. vbi s̄.
Sicut i aliis iniuriis sic ⁊ i v̾bis cõ
tumeliosis tenemur hr̃e animũ p-
patũ ad tolerantiã si expediẽs fue-
rit. Qñq tñ oportz ut cõtumeliã
repellam⁹ pter duo. p qdẽ pter
bonũ ei⁹ q cõtumeliã infert ut eius
audacia repmat. ⁊ de cetero talia
nõ attẽptet. A. Iuxta illud pu°.
26. R ñde stulto iuxta stulticiã suã
ne sibi sapiẽs videat. Et hoc qñ de-
risibilit̾ põt pdesse. al̾ secus. vnde ⁊
ibidẽ imediate pmittit. Ne rñdeas
stulto iuxta stulticiã suã ne efficia-
ris ei silis. B. 2°. ppẽ bonũ mul-
torũ qrũ pfectus p cõtumelias no-
bis illatas impedit. A. Unde
Greg⁹ sup Ezech. omel. 9. dic. Ui
qrũ vita i exẽplo imitatiõis ẽ posi-
ta debẽt si possũt detrahẽtiũ v̾ba cõ-
pescere ne eorũ pdicationẽ audiant
qui audire poterant ⁊ in prauis

moribus remanētes bene viuere cōtēnant. Hec etiam notant in sū. con.co.ti.q.240. B

Chorea. Utrū chorea & huiusmodi ludi sint liciti. R. scdm Al. in 4. dis.16. Huiusmodi ludi scdm se nō sūt mali quia bn̄ fieri pn̄t. Sed triplici de causa possūt fieri mali. p̄ si fiāt ad puocandū libidinē & huiusmodi. 2. si nō cōueniūt psone ut clericis siue religiosis aut alijs huiusmodi. 3. si fiāt nō cōgruo tpe. tristicie uel pnie. Si pro fiāt ex causa alicuius honeste leticie & a psonis secularibus & cōgruo tēpore ac alijs debitis circūstātijs nō est illicitū. vide. s. ludus & ioc. A . Al. plura & clarius loquitur ut statim patebit. B

j Utrū ducētes illicitas choreas peccēt mortaliter. R. scdm W. Credo quod sic siue i festis siue i pfestis si hoc faciāt causa incitādi ad libidinē se uel alios. aut si choreas ducant de psuetudine. Unde Hiero. in quadā omel. Nō credo viro si dicit se illesū euasisse a spectaculis taliū. cū Dauid ex eo quod vidit Bersabee lauantē se ad libidinē puocatus sit. Si aūt aliqs uel aliq nō corrupta intentione aliqn̄ imisceat se huiusmodi choreis. tene qd i pcedēti. §. dr. A Dic. W. clarius loqr. Nā asserit choricantē corrupta intentiōe peccare mortaliter. & silr choricantē de cōsuetudine. licet etiā nō faciat corrupta intētione. subiūgēs. Si aūt aliqs uel aliq raro & sine aliq corrupta intētiōe se imisceat huiusmōi choreis. nō audeo dicere quod sit peccatū mortale. sed nec audeo eū uel eā excusare uel assecurare a pctō mortali cū ingerat se piculo puocandi alios ad libidinē. & ipso facto videatur approbare choreas. & exēplo sui auctoritatē alijs silia faciendi pstare. ut i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 281 Ideo glo. Ray. sic loquitur. Quia multis cōcurrētibus pn̄t choree aliqn̄ excusari. ideo illas pcise nō dānat. sed quia ut plurimū & q̄si sp occurrūt opposita & multorum pctōrum occasiones: ppterea pdictos excusare non audet. Unde ut sciat qn̄ possūt excusari & qn̄ nō. sciēdū est scdm Al. vbi s. & in sū. con. co. ti. q. 280. quod q̄nque pcurrētibus ad chorea pōt excusari. Primū quod sit debito tpe. s. gaudij sic i nuptijs uel tpe victorie uel liberatiōis bois uel patrie. uel i aduētu amici de t̄ra lōginq. Secūdū quod sit cū honestis psonis de q̄bus nō oritur psūptio mali. nō cū leccatoribus uel cū leccatricibus. Tertiū quod fiat a psonis secularibus. quia monialibus & monachis & clericis quia in alijs debent occupari. oēm chorea putat eē illicitā. Quartū ē quod honesto mō fiāt nō gesticulatiōibus nimis inhonestis uel inordinatis. Quintū ē quod cantus excitās in talibus & musica nō sit de illicitis. sed de moribus uel de deo. Predictis possunt & alia addi videlicet rectitudo intentiōis. Unde & idē Al. dic vbi s. quod pcipua causa qua chorea sit illicita est mala

intētio ut q̄n fit ad ostendēdā uel ꝓuocandā libidinē. sicut fere mō inq̄t oēs exercēt. Secundū ꝙ nō fiat tpe tristicie seu pnie. ſm eundē sicut dicit̄ Ecc̄. zz°. Musica i luctu importuna ē narratio. Et hoc mō dicit interdicit̄ penitēti ne sit in ludis. qꝛ dū penitet tēp⁹ est flendi Tertiū ꝙ nō fiat tpe deuotiōi deputato. ut pꝫ ab aduentu vſqꝫ ad epiphaniā in q̄ etiā solēnitas nuptiaꝝ ꝓhibet̄. 34. q. 4. nō oportet. Quartū cōueniētia loci. Nā nullo mō licet talia agē i locis siue oratorijs q̄ solūmodo deputāt̄ ad diuina. Math. zi°. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit̄. Et dis. 4z. oratoriū. vbi dr̄. Oratoriū h̄ sit qō dr̄ ut ibi nec q̄cq̄ aliud gerat̄ aut credat̄ q̄ qō dinis laudib⁹ cōueniat. Ad idē dis. ea. i oratorio. Et sic req̄sita ad excusationē choree sunt nouē. Pn̄t aūt reduci ad sex. videlꝫ rectitudo intētiōis. rōnabilis causa ut ꝓpt̄ nuptias ꝛ h⁹ mōi. Itē cōueniētia tpis ꝛ loci. Itē ꝯueniētia psone ꝛ modi. Et bis cōcurrētib⁹ pn̄t choree excusari. al̄ nō. Vn̄ ꝛ Luc. 6°. dr̄. Ve vobis q̄ ridetis nūc. Sed certe ꝑdicta oia ut plurimū i choreis occurrūt in ꝯtrariū. ita ꝙ etiā multa mortalia pctā in eis cōmittūt̄. videlꝫ sinistra intentio. Nā ꝛ ut ipse alias dicit. fere oēs mō exercent tripudia ad ostendēdū seu ꝓuocandū libidinē. Itē z°. defect⁹ cause. qꝛ sepe fiūt sine aliq̄ rōnabili causa. ſꝫ ꝓpt̄ libidinē uel vanitatē uel leuitatē. Itē 3°. incōueniētia tpis. qꝛ ut plurimū fiūt in tpe pnie ꝛ tpe deuotiori uel solēniori. sicut est a. lxx°. vſqꝫ ad octauā pasce. in q̄ ꝓhibet̄ etiā solēnitas nuptiarū. 33. q. 4. nō oportꝫ. uel alijs similib⁹ tēporib⁹. Itē 4°. incōuenientia loci. Sepe. n. fiūt in locis ad diuinū cultū deputatꝭ. Itē 5°. incōuenientia psone. qꝛ nō nūq̄ intermiscēt̄ religiosi uel moniales seu clerici. ꝛ frequenti⁹ fiūt cū psonis inhonestis leuib⁹ uel suspectis ꝛ cū mulierib⁹ ornatu meretricio ꝑparatis ad capiēdas aias. ꝓū. 7°. Itē 6°. incōuenientia modi. qꝛ ut plurimū fiunt gestibus lasciuis ꝛ dissolutis. Itē cū sono seu cantu inhonestorū ꝛ ad luxuriā seu ad aliud pctm̄ ptinētiū. Ve ergo istis tripudiantibus uel delectabiliter aspiciētibus seu astantib⁹. 86. dis. vident. uel q̄litercūqꝫ cōsentiētib⁹. ad Ro. ꝑ. ibi. Digni sūt morte ꝛc̄. Itē nō resistētib⁹ cū possint. 83. dis. error. 4. q. 1. negligere.

Correctio
Correctio ſ. s. punitio quā prelatus hꝫ facere. Habet. n. corrigere delicta subditorū nō ex odio. sed ex caritate. 86. dis. odio. Qꝛ si negligit grauit̄ peccat ꝛ grauiter puniend⁹ est. Talis. n. canis impudic⁹ dicend⁹ est poti⁹ q̄ eps. 83. dis. nemo. et. c. error. et. c. nihil. Nec circa hoc dꝫ esse remissus. quia dum vni parcit indigno ad contagiū prouocat vniuersos.

Facilitas.n.venie incẽtiuũ tribuit
delinquẽdi.23.q.4.ẽ iniusta.et.c.se.
Itẽ nõ dz eẽ crudelis uel seuerus.
45.dis.licz.7.p ꝟ.30. Qui nimis
emũgit elicit sanguinẽ.Et siue ple,
ctendo siue icꝫscendo h solũ bene
agit ut vita bonꝫ corrigat.23.q.5
ꝓdest. Justicia.n.uel mĩa multũ
destruit si vna sine alia teneat.45.
dis.disciplina. Meli⁹ ẽ aũt de ni,
mia mĩa ꝙ de nimia seueritate red
dere rationẽ.50.dis.ponderet ĩ fi.
26.q.vltꝫ.alligãt.Nã 7 leniter ca,
stigat⁹ reuerẽtiã exhibet castiganti
Asperitatis aũt nimie increpatio
nec correctionem recipit nec salu,
tem.45.dis.cũ beatus.
1 ¶ Quid si ꝓlatus in corrigendo
excedit modũ? R°. Si ex caritate
correxit nõ exigit a subditis veniã
postulare.86.dis.qñ. Si autẽ ex
odio.tenet tunc iniuriarũ.ff.ad.l.
acql.queadmodũ.§.municipales
A.Al' icipit.§.mgrat⁹.B.Fa,
cili⁹ tñ parcit ĩ h casu ꝓlatꝫ ꝙ alijs
qꝛ ĩ cura rei familiaris vix põt vitari
pctm̃.25.dis.qlis. A.Hoc ẽ verũ
qñ pctm̃ ꝓcedit ex nimia occupa,
tiõe cure. Sec⁹ si ex malignitate.
tũc.n.ꝓlati grau⁹ delinquũt.7 duri⁹
sũt puniẽdi q̃ aliorũ trãsgressiõib⁹
debuerũt obuiare.xi.q.3.ꝑcipue.B
2 ¶ Utrũ aliq̃s debeat cessare a cor,
rectiõe timẽdo ne ille fiat deterior.
R°. fm Tho.2.2e.q.33.Correctio
ptinẽs ad ꝓlatos nõ ẽ dimittẽda
ꝓpt turbationẽ ei⁹ q̃ corrigit.tũ qꝛ
7 si spõte ꝓpria emẽdari nõ velit.cor,
rigẽd⁹ ẽ ꝑ penas ut peccare desistat
tũ etiã qꝛ 7 si incorrigibilis sit.puni,
det bono coi dũ seruat ordo iusti,
cie.7 vni⁹ exẽplo alij deterrẽt. Se,
cus aũt ẽ de correctiõe fraterna.ut
ĩ.correctio 2°.§.ꝓ.et 5°. A Idẽ i
sũ.con.li°.3°.ti.9.q.8. B
¶ Utrũ pctõr possit aliũ corrigẽ. 3
R°. fm Tho.vbi s̃. Correctio pti,
net ad aliquẽ inq̃tũ i eo viget re,
ctũ rõnis iudiciũ. Pctm̃ aut nõ tol,
lit qn remaneat ĩ peccãte aliq̃d de
recto iudicio. Et fm h põt sibi cõ,
petere delicta subditorũ corrigere
7 arguere. Sed tñ pctm̃ ꝓcedens
impedimẽtũ affert ꝓpter tria.ꝓ.qꝛ
ex peccato suo indignus reddit ut
aliquẽ corrigat precipue si maius
pctm̃ cõmisit. 2°. ex scandalo qð
sequit inde si peccatũ corrigentꝫ sit
manifestũ.quia videt ꝙ nõ corri,
gat ex caritate sed magis sui ostẽ,
tatione.3°.ꝓpter supbiã corrigẽtis
q̇ sua pctã ꝑuipendẽs.seipsũ pro,
ximo ꝓfert. Itaq̃ si pctõr cũ hu,
militate corrigat nõ peccat. lꝫ ꝑ h
uel in cõscientia fris uel saltẽ ĩ sua
cõdẽnabilẽ se oñdat. A.Idẽ in
sũ.con.eo.ti.q.1.Ubi etiã dr ꝙ sic
ĩtelligẽdũ ẽ illud Ro.2°.In q̃ aliũ
iudicas te ipsũ ꝯdẽnas.eadẽ.n.agis
q̃ iudicas.Et ĩtelligo h cũ hũilita,
te.i.cũ vera recognitiõe 7 ꝯtritiõe
suorũ pctõrũ.al' nõ põt eẽ hũilitas
vbi est dine volũtatꝫ rebellio.Nu,
meri.15°.ibi. Alia q̃ ꝑ supbiã 7c.
Itẽ qꝛ persistens in peccato oio
remanet indign⁹ officio iudicãdi.

Unde Gregoriꝰ omel.20. Durū
q̇ppe ē ut q̇ nescit tenē moderamīa
vite sue iudex vite fiat aliene. B
4 ¶ Qualiter ꝓcedēdū ē in corre-
ctione cū multitudo ē i scelere? Re.
ſm Tho. 2ª 2e. q. 108. Qñ tota
multitudo peccat· de ea debet sumi
vindicta. uel q̄tū ad totū sic egy-
ptij submersi sūt i mari rubro pse-
quentes filios isrl. ⁊ sic sodomite
vniūsalit̃ pierūt. Uel q̄tū ad ma-
gnā multitudinis ptē. sic pꝫ Exo.
32º. in pena eoꝝ q̇ adorauerūt vi-
tulū. Qñ ṽo spat̃ multoꝝ corre-
ctio. dꝫ seueritas vindicte exerceri
i paucos aliq̄s ꝑncipaliores q̇bꝰ
ceteri terreāt̃. Sicut dñs Numeri
25º. mādauit suspēdi ꝑncipes ppli
ꝓ pctō multitudinis. Si aūt nō
tota multitudo peccauit. ſ ꝓ pte·
tūc si pñt mali secerni a bonis dꝫ
i eos vindicta exerceri si sine alio-
rū scādalo pōt fieri. alioq̇n ꝓcedēdū
ē multitudini. ⁊ detrahēdū seueri-
tati. Et eodē mō tolerādū eēt pec-
catū ꝑncipis si sine scādalo mul-
titudinis puniri nō posset. nisi for-
te eēt pctm̄ tale qḋ magis noceret
multitudini uel spūalit̃ uel tpalit̃
q̄ scādalū qḋ timet̃. A. Ad h
50. dis. ut ꝯstitueret̃. Et con. ꝑdict̃
Ul. ⁊ Ray. ut i sū. con. li. 3º. ti. 33.
q. 8. vbi etiā addit̃ ſm Ray. ꝙ si
pctm̄ qḋ faciūt auctoritate defen-
dūt q̄si nō sit pctm̄· tūc nō dꝫ ꝯ ta-
les dormire seueritas discipline.
qꝛ etiā heretici pñt dici. de pe. dis. 6
c. ꝑ. i fi. dis. 50. dño scō. dis. 82. plu-

rimos Et ſm glo. Ray. idē videt̃
seruādū circa publicā ꝑdicationē
ꝯtra delinquētē multitudinē uł ꝑn-
cipē. qḋ dictū ē de correctiōe. B
¶ Quatuor sūt cause dissimulādi 5
⁊ nō corrigēdi delicta ut ponit. Ul.
Prima cū mali sūt occulti ita ꝙ
nō pñt discerni a bonis. Secunda
cū multitudo ē tāta ꝙ nō possit ex-
tirpari sine scismate ecclie uł cū nō
pōt fieri q̇n boni iuoluerēt̃. de q̇ vi-
de s̄. §. ꝓximo. Tertia qñ ꝓbabi-
liter ꝑsumit̃ de emēdatiōe. ut qꝛ pec
cat ex infirmitate uel igñātia ⁊ nō
ex obstinata malitia. Quarta si ex-
ercitādo bonos ꝓsūt ecclie. tūc. n.
tolerādi sūt ne boni ocio torpescāt
Probant̃ hec. 44. dis. cōmessatio-
nes. et. 50. dis. ut constituerent̃. 23.
q. 4. ipsa pietas. et. c. cū q̇sq̇s. Con
Ray. A. Idē in sū. con. dcā. q. 8
vbi circa q̄rtā causā addit̃ ſm eū.
dē Ul. qñ tales talit̃ ꝓsunt ecclie
ꝙ nō obsūt. tūc. n. ꝑdicta de causa
tolerari pñt. iuxta illud ps. Dñs
oñdit mihi sup īimicos meos ne
occidas eos. Et Iudic. 2º. dixit
dñs. Nō delebo gentes q̄s dimi-
sit Iosue ut in ipsis experiar isrł.
hec ibi. Or isti prosint ita ꝙ nō ob-
sint. uł ꝙ plus ꝓsint. puto vix pos-
se discerni nisi a deo. B. de mā
ista plura habes. ī. ꝑena ꝑ. Itē. ī.
ꝑcutere. Itē de cōtumelijs ⁊ cōui-
tijs causa correctiōis dictis. vide
s̄. cōtumelia. §. 3º. De punitiōe an
dimittenda sit ꝓpter scandalū vi-
de. ī. scandalū. §. 6º. De correctiōe

q̃ ꝑmittit doctorib⁹. vide. ĩ. excol-
catio 2°. §. 2°. circa mediũ. ⁊. ĩ. lo-
catio. §. 5°. ⁊. ĩ. magister p̃. §. fi.

Correctio ij°. s. fra-
terna. Correctio fraťna ꝭm
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 33. in p̃cepto ẽ. Sed
q2 p̃ceptũ est affirmatiuũ nõ obli-
gat ad sp. ꝭ ꝓ loco ⁊ tpe. Uñ omis-
sio ei⁹ vno mõ fit meritorie. ut qñ
q̇s opportunũ tẽpus inq̇rit. uel de
ipsis metuit ne deteriores fiãt. uel
ad bonã vitam alios impediant ⁊
h⁹mõi. 2°. mõ omittit. s. cũ peccato
mortali. s. cũ formidat iudiciũ vul-
gi ⁊ carnis cruciatio seu ꝑemptio.
dũ tñ h ita dñent i aio ꝙ fraterne
caritati p̃ponãt. A. Et h videt cõ-
tingẽ ꝭm eũdẽ Tho. ibidẽ. arti. 2°.
qñ aliq̇s p̃sumit de aliq̃ delinquẽte
ꝓbabiliter ꝙ posset eũ a pctõ retra-
here. ⁊ tñ ꝓpť timorẽ uł cupiditatẽ
p̃termittit. B. Tertio mõ est ve-
niale qñ timor ⁊ cupiditas tardio-
rẽ facit ad corrigendũ delicta fris
nõ ita tñ ꝙ si constaret ei q̇ fratrẽ
posset a pctõ retrahẽ dimitteret ꝓ-
pter timorẽ ⁊ cupiditatẽ qui in aio
p̃posuit caritatẽ ut dič Aug⁹. A.
Idẽ in sũ. con. li°. 3°. ti. 9. q. 3. B.
1 ¶ Utr oporteat q̃rere q̇s corri-
piam⁹. R°. ꝭm Tho. vbi s̃. Dicẽdũ
ꝙ illa bñficia q̃ nõ debẽt certe pso-
ne ꝭ coiter oib⁹ siue sint tpalia siue
spũalia nõ oportet nos q̃rere etiã
q̇bus impẽdam⁹. sed sufficit ꝙ im-
pendamus eis q̇ nobis occurrũt.
alioq̇n efficeremur exploratores
vite aliene. ꝯtra illud ꝓu̾. 24°. Ne
q̃ras impietatẽ in domo iusti. Uñ
patz ꝙ nec religiosos oportz exire
claustrũ ad corrigendũ delinquẽ-
tes. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 4.
vbi etiã dicit ꝙ q̇ hz spãlem curã
alicuius debet eũ q̃rere ad hoc ut
eũ corrigat de peccato. B.
¶ Utrũ p̃ceptũ de correctiõe fra- 2
terna se extendat ad oẽs. R°. ꝭm
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 33. Duplex est corre-
ctio. Una que est act⁹ caritatꝪ. ⁊ ẽ ꝑ
simplicẽ admonitionẽ. ⁊ h ꝑtinet
ad quẽlibet caritatẽ habẽtẽ siue sit
subditus siue p̃latus. Est etiã alia
correctio q̃ ẽ act⁹ iusticie. q̃ nõ solũ
fit ꝑ admonitionẽ ꝭ etiã intdũ fit
ꝑ punitionẽ ut alij timẽtes a pctõ
desistãt. ⁊ h ꝑtinet ad solos p̃latos
A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 5. vbi
etiã patz ꝙ p̃ma que ꝓprie dr cor-
rectio fraterna tendit ad emenda-
tionẽ fris delinquẽtis. Secũda ṽo
que ꝓprie dr correctio iusticie ten-
dit ad bonũ cõe. quod nõ solũ pro-
curat per admonitionẽ fratris. ꝭ
etiã interdũ per punitionẽ. B.
¶ Utr subditi teneant corrigere 3
p̃latos. R°. ꝭm Tho. vbi. s̃. Sub-
diti nõ tenẽt nec debẽt corrigere p̃-
latos correctiõe illa que ẽ iusticie
per cohertionẽ pene. Tenent autẽ
correctiõe illa q̃ est caritatꝪ. si i eis
aliq̇d ẽ corrigibile. ita tñ ꝙ nõ cũ
ꝓteruia. sed cũ mãsuetudine ⁊ reue-
rentia. A. Quia. i. ad Thimotꝫ.
5°. dicitur. Seniorẽ ne increpaue-
ris ꝭ obsecra ut patrẽ. nisi imineret

piculū fidei. Tunc.n.etiā publice
eiſſent ꝓlati a ſubditꝭ redarguendi
ſm Tho. ibidē. ⁊ in ſū.con. li°. 3°.
ti.9.q.6. Unde ⁊ Paulus qui erat
ſubditꝰ Petro ꝓpter immīēs piculū
ſcandali circa fidē Petrū publice
redarguit. ⁊ Petrꝰ hūilit̄ ⁊ patiē-
ter correctionē recepit. ad Gal. 2°.
vbi etiā glo. Augꝰ. dic̄ ꝙ Petrus
maioribꝰ dedit exemplū ꝙ ſi i aliq̄
delirarēt· nō dedignarent̄ ab infe-
rioribꝰ corripi. Et nō ſolū ob picu-
lū fidei. ſ ꝓpt̄ etiā iordinatos mo-
res q̄n eiſſent publici ⁊ ſcandaloſi
deberent dure ⁊ publice ꝓlati rep̄-
hendi. 2.q.1. Paulus dicit. B

4 ¶ Quo ordine ꝓcedendū ſit in
correctiōe fraterna? R°. ſm Tho.
2ª.2ᵉ. q.33. Peccata publica ſm
apl̄m. 1. ad Thimotꝭ. 5°. ſūt publi-
ce arguenda. In pctīs ṽo occultis
locū hꝫ qđ dicit in euāgelio dn̄s.
Si peccauerit in te frater tuus. ⁊c̄.
A. Math. 18°. B. Nā ſi te offen-
dit publice corā alijs· non ſolū in
te peccat ſ etiā in alios q̄s turbat.
A. Videt̄ aūt ꝙ pctā debeāt dici
publica nō ſolū ſi oībus ſed etiā ſi
multꝭ nota ſint ꝓut in ꝓalkato lo-
co dic̄ Tho. de ioſeph. q ut habet̄
Geñ. 37°. accuſauit frēs ſuos apud
patrē de crimīe peſſimo. Dic̄ Tho.
ꝙ q̄uis nō ſcribat̄ dꝫ tñ credi ꝙ
Joſeph ꝓꝰ frēs ſuos monuerit q̄
accuſauerit. ul̄ qꝛ pctm̄ erat publi-
cū ſaltē int̄ frēs. Uñ pluralit̄ lo-
quēdo dicit̄. Accuſauit frēs ſuos.
Et ſic Tho. ſentit poſſe pctm̄ dici

publicū q̄ ad denūciationē ſiue ad-
monitionē faciēdā. etiā ſi notū ſit
tm̄ aliqbꝰ. Itē q̄ ad ꝯſciam necē ē
ꝓcedere monitionē in accuſatiōe
ſic̄ ⁊ i denūciatione. B. Verū qꝛ
in occultis pctīs pōt ꝑpetrari ꝓxi-
moꝝ offenſa. iđ diſtinguēdū ē. qꝛ ſi
hꝰmōi occulta pctā ſūt i nocumē-
tū ꝓximoꝝ uel corꝑale ul̄ ſpūale.
puta ſi aliq̄s occulte tractet quō
ciuitates tradāt̄ hoſtibꝰ. ul̄ ſi here-
ticus ꝓuatim hoīes a fide auertat·
dꝫ q̄s ſtatim ad denūciationē ꝓce-
dere. niſi forte aliq̄s firmiter eſti-
maret ꝙ per admonitionē ſecretā
ſtatim poſſet hꝰmōi mala impedi-
re. Si ṽo ſūt talia pctā que ſūt ſo-
lū in malū peccātis ⁊ eius in quē
peccat̄. uel qꝛ ledit̄ ab eo uel ſal-
tē ex ſola noticia. tunc dꝫ ſi pōt ſic
emēdare frēm ut fama eiꝰ ꝯſeruet̄.
⁊ ſic de necitate ꝓcepti ē ꝙ ſecreta
admonitio publicā denūciationē
ꝓcedat. A. Niſi forte ex manife-
ſta denūciatiōe uel correctione ali-
cuius delicti ſecreti veriſilr̄ publi-
ca vtilitas reſultaret. ſicut Actꝭ. 5°.
Petrus pctm̄ occultū Ananie ⁊
Safire cōiugis· mānifeſtauit ipſos
publice ſine alia admonitiōe redar-
guendo de fraude ꝓcij rerū vendi-
tarū. qꝛ ſciebat ex dicta correctiōe
vtilitatē publicā reſultare. Unde ⁊
ibidē dr̄ ꝙ dicti Ananias ⁊ Safi-
ra a Petro redarguti ſtatim mor-
tui ſūt. ex quo magnꝰ timor factꝰ eſt
in omni eccl̄ia ⁊ in oībus qui au-
dierant. Et ideo Augꝰ ut ⁊ refert

Tho. ibidē arti. 7°. dicit q ex gestis
scōꝝ possum⁹ agnoscere qualit̄ p̄ce-
pta diuine scripture sint intelligēda.
Itē nō ē necc̄ secretā admonitio-
nē p̄cedē denūciationē generalē.
q̄ q̄nq ex aliq̄ cā fit. sic Math.
26°. de Juda dn̄s dixit. Un⁹ vr̄m
me traditur⁹ est. B .Et h̄ secreta
admonitio dz uł semel uł pluries
fieri q̄ diu spes de correctiōe ex ea
ꝓbabilit̄ hēt. Cū aūt iā ꝓbabilit̄
cognoscē possum⁹ q secreta admo-
nitio nō valet. ꝓcedēdū est vlteri⁹
q̄tūcūq pctm̄ sit occultū ad testiū
inductionē. nisi forte probabiliter
estimaret q h̄ ad emēdationē fris
nō ꝓficeret. q2 tūc a correctiōe ces-
sandū eēt. Añtn̄ q̄ testes inducāt
ſm Aug. p⁹ oñdi dz p̄lato ut est
singulari ꝑsona. A .Hoc ē ver̄ q̄n
h̄ reqreret a p̄lato ad quē ꝑtinet
cū oi sollicitudine scire facta subdi-
torū. Nā nō pōt eē pastoris excusa-
tio si lupus oues comedit 7 pastor
nescit. ut i. c. q̄uis. ex de re. iur. Itē
q̄n h̄ est salubri⁹ etiā si nō reqrat.
Al' nō decet p⁹ denūciare p̄lato cū
nō sit scōm ordinē euāgelij. ut pz
Math. 18°. Un̄ 7 Tho. ibidē arti.
8°. dicit q ꝓcedēdū ē ad testiū indu-
ctionē nisi ꝓbabilit̄ estimaret ex h̄
ꝓximū deteriorari. q2 h̄ casu pos-
set q̇s correctionē penit⁹ omittē uł
secrete denūciare ei q ad emēdatio-
nē ꝓximi sit mag idone⁹ videlz suo
p̄lato ꝯfessori uł sili. Et scōm hāc
distinctionē dicit debē intelligi di-
ctū Aug. i regula vbi dicit q pctm̄
p⁹ dz denūciari p̄lato q̄ testib⁹. nō
ut iudici. s; ut p̄uate ꝑsone q̄ plus
pōt ꝓdesse q̄ alter. Et ad h̄ bn̄ fa-
cit dictū Aug. 22. q. 5. h̄ videt. 7
ſm Tho. i eod arti. 8°. testes adijci-
unt trib⁹ rōnib⁹. Prima ſm Hiero.
ut peccāti ostēdat q dignū corre-
ctione egerit. Secūda iuxta Aug.
in regula. ut possit delictū ꝓbari cō-
tra se nō emendantē. Tertia scōm
Criso. ad ꝓbādū admonitiōes fore
factas. Pōt addi 7 etiā ad h̄ ut te-
stes peccātē simul moneāt. Ideo
euāgeliū dicit. q si nō audierit eos
7c̄. B .Et si sic nō corrigit in pu-
blico ē ꝯuincēd⁹. Or si p̄lat⁹ p̄cipet
aliq̇d ꝯtra hūc ordinē. nō eēt ei obe-
diēdū. q2 obedire oportz deo mag
q̄ hoīb⁹. Ideo q̄n p̄lat⁹ p̄cipit ut si-
bi dicat qd̄ q̇s sciuerit corrigēdū.
intelligēdū est saluo ordine corre-
ctiōis fraterne siue p̄ceptū fiat ad
oēs coit̄. siue ad vnū spālit̄. Et nō
solū nō ē obediēdū s; etiā p̄cipiēdo
peccaret. q2 ipse nō ē iudex occulto-
rū s; de⁹ solus. Hoc dico nisi in q̄tū
ꝑ aliq̄ indicia pctā manifestāt. pu-
ta ꝑ infamiā. p̄sūptiones 7 h⁹mōi
tūc. n. pōt p̄lat⁹ p̄cipere sic 7 iudex
ali⁹ iuramētū exigere. A .sup ve-
ritate dicēda ſm Tho. ibidē arti. 1°.
B .Itē nō q p̄dictā solēnitatē 7
ordinē nō oportz seruari nisi i gra-
uib⁹ pctis. q2 leuia nō derogāt fa-
me. Un̄ 7 religiosi i capitulis se ꝓ-
clamāt p̄misso ordine nō seruato.
A .s. in delictis leuibus etiā se-
cretꝭ de quib⁹ p̄lati in capitulis suis

publice redarguūt subditos. qꝛ ta-
lia sūt q̄ nō derogāt fame. qꝛ tales
denūciatiōes poti⁹ debēt dici reme-
moratio oblitaꝝ culpaꝝ q̄ accu-
satiōes seu denūciatiōes. ꝓm Tho.
in dcō arti. 1°. Et ex p̄dictꝫ pōt col-
ligi ꝙ denūciationes gn̄ales fieri
pn̄t sine secreta admonitione. Idē
etiā ē i denūciatiōib⁹ ꝑticularibus
respcū certe ꝑsone. qn̄ pctā sūt le-
uia ⁊ nō diffamatoria. ⁊ siliter si
sūt ḡuia ⁊ publica. Et idē qn̄ sunt
occulta ⁊ ꝑiculosa corporalit̄ uel
spūaliter. qb⁹ ꝑ secretā admonitio-
nē ꝓuideri nō pōt. ul̄ si ex correctio-
ne seq̄ret̄ verisilit̄ publica ⁊ repu-
tabilis vtilitas. In his ḡ oib⁹ ad
denūciationē nō req̄rit̄ secreta ad-
monitio. In alijs ṽo casibus qn̄
pctm̄ ē ḡue ⁊ diffamatoriū. dꝫ oio
secreta p̄cedē admonitio. q̄ inter
solū ⁊ solū semel ⁊ pluries dꝫ fieri
q̄usq3 ꝓbabilis spes emēdatiōis
per secretā adminitionē possit h̄ri.
Si ṽo dicta nō sufficiat admoni-
tio addi debēt testes boni ⁊ idonei
q̄tū comode pn̄t h̄ri qui sil̄ cū ad-
monitore demōstrēt culpabili suū
errorē ⁊ pctm̄. ⁊ de emēdatiōe ad-
moneāt. Et si nō vult emēdare de-
nūciet̄ p̄latꝫ ecclīe corā q̄b⁹ testifi-
cabūt̄ denūciatorē debitas fecisse
admonitiones ⁊ monitū noluisse
emēdare. Et p̄dicta sūt diligēter
notāda ut a māifestatiōe defectuū
ꝓximi sciat q̄sq3 refrenare linguā
⁊ si manifestare necē ē nouerit ma-
nifestādi ordinē ut nō icurrat mor-

tale pctm̄ ⁊ obliget̄ ꝓximo ad re-
stitutionē fame ⁊ toti⁹ intēesse. Nā
ꝓm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 62. arti. 2°. si q̇s
ↄtra ordinē p̄dictū manifestet pec-
catū alteri⁹ etiā veꝝ. offendit iusti-
ciā ⁊ caritatē ꝓximi ⁊ tenet̄ ad re-
stitutionē q̄tū fieri pōt sine mēda-
cio. ⁊ si nō pōt famā restituere. dꝫ
diffamato recōpēsationē facere in
pecunia uel alio modo. B
¶ Si sciam de aliq̄ aliq̄ ipedimē- 5
ta uel crimina q̄ etiā ille q̇ cōmisit
ignorat. an debeā ꝓcedere ad cor-
rectionē fraternā ⁊ dicere ei. verbi
grā. Scio aliquē ꝑcussisse aliū ⁊ in-
de mortuū fuisse quē ꝑcussor nescit
⁊ video ꝑcussorē i officio sacerdo-
tali celebrare. Itē si scio aliquē mi-
nistrare ⁊ non fuisse ordinatū rite
uel nō fuisse baptiçatū ⁊ h⁹mōi.
Itē si scio aliquē excoicatū ig̊rant̄
ordinatū. Itē si scio aliquē h̄re in
vxorē quā de iure h̄re nō pōt. aut
ecclesiā ꝑ alienā symoniā uel tenē
rē alienā R°. ꝓm W. si tales labo-
rāt crassa ⁊ supina ig̊rantia q̄ nō
excusat eos. teneor eis dicē si co-
mode possū ⁊ maxime si credo eos
corrigibiles eē. s; si laborāt ig̊rātia
ꝓbabili. credo nihilomin⁹ ꝙ tene-
or eis dicē ṽitatē nō qꝛ ipsi peccēt
s; ꝓpter ꝑiculū uel dānū alienū ⁊
iniuriā sacroꝝ. Nā nō ordinat⁹ ce-
lebrās decipit audiētes. ⁊ q̇ tenet
rē ꝓximi eū dānificat. H ⁊ silia di-
co si talis persona sit ꝑsuasibilis.
Sec⁹ si nō sit. s; timet̄ de scandalo.
Tunc. n. sufficit si dicā p̄lato. nō

denũciando uel accuſando ſ simpliciter notificando ſi forte remediũ cõueniẽs poſſit adhiberi. A Idẽ in sũ.con.li°. 3°. ti.9.q.10. B De eo q̇ habet vxorẽ quã de iure habere nõ põt. habes adhuc.ĩ.impedimentũ ꝑ.§.8°.et.9°.

6 ¶ Sʒ q̇d ſi ꝑdicta uel aliqð ꝑdictorũ ꝓbare poſſũ.nũq̇d teneoꝛ? R°. ẜm eũdẽ W.Nõ.niſi forte ſit periculũ alioꝝ.puta ſi aliis ſacra miniſtrat ⁊ eos recipit.tũc eñi ꝓbare teneoꝛ. A.Idẽ i sũ.con.eo.ti.q.xi.vbi etiã patʒ ꝙ lʒ nõ aſſit periculũ alioꝝ tenemur ꝓbare eo caſu q̇ tenemur ad fraternã correctionẽ.videlʒ cũ veriſilr̃ poſſumꝰ ꝓficere ut ex ꝑdictꝭ patʒ. B.Utꝝ correctio fraterna ſit dimittẽda ꝓpter ſcãdalũ.vide.ĩ.ſcãdalũ.§.9°.

Corpora ſcõꝝ

Vide.ĩ.reliquie.

Corporale

uel corporalia nõ ſũt abluẽda p laicos aut mulieres etiã ſcimoniales.cũ potiꝰ h ablueꝑtinet ad officiũ diaconi cũ hũilibꝰ miniſtrꝭ.de ꝯſe.diſ.i.nemo. De eiꝰ ꝯſecratiõe vide ſ.cõſecratio §°. A.Et i dcõ.c.nemo.idẽ dr̃ de lauandis aliis pãnis ad diuĩũ cultũ deputatꝭ.⁊ ꝙ dʒ hñi pelluis noua nulli alii vſui deputata niſi ad lauandũ pãnos ad cultũ dñici altarꝭ deputatos ⁊ ptinẽtes. ⁊ ꝙ debẽt dicti pãni lauari intr̃ ſacrariũ. Syndon ẋ o q̃ ẜm glo.ibi ẽ ſecũda veſtꝭ ſacerdotalis dʒ foris lauari. Dĩc tñ glo.ibi. Hodie huic derogatũ ẽ ꝯſuetudine gnãli. Ego aũt puto ꝙ h ꝯſuetudo inq̃ꝓtũ cõtineat diuã irreuerentiã nec derogat nec excuſet. ex̃ de ꝯſue.c.fi. Itẽ corꝑale nõ debet fieri de ſerico nec de pãno intincto.ſ de pãno lineo puro ab ep̃o ꝯſecrato.ſĩc corpꝰ dñi i ſyndone mũda linea ſepultũ fuit de ꝯſe.diſ.i.cõſulto. Itẽ corꝑalia ⁊ ad diuĩũ cultũ deputata debẽt nitida teneri.ex̃ de cuſto.euka.reliq̇e. vbi dr̃.Precipimꝰ q̇ʒ ut oratoria.vaſa miſterii.corꝑalia ⁊ veſtimẽta ꝑdicta.s.miſtroꝝ ⁊ palle altarꝭ.ut ibi mũda ⁊ nitida ꝯſeruẽt̃. Nimis n.videt̃ abſurdũ i ſacris ſordes negligere q̃ dedecent i ꝓphanis. B

Corpe vitiatꝰ

an poſſit ordinari uel miniſtrare vide.ĩ.vitiatus corpore.

Corpꝰ chriſti

Vide ſ.coicare.⁊.ĩ.eucbariſtia.⁊ ſatis etiam.ĩ.miſſa.

Crimen.

Criminis appellatio aliqñ ꝯplectit̃ oẽ pctm̃.aliqñ illud ſolũ qð ad dãnationẽ ſufficit diſ.25.§.qð ãt. A.Poriꝰ ẽ.§.criminis.et.§.al' ãt.Sʒ ꝓpe appellatiõe criminis itelligit̃ mortale.Unñ omel.21.Gregoriꝰ dĩc.Hocine pctũ diſtat ⁊ crimẽ.qꝛ oẽ crimẽ peccatũ ẽ.nõ oẽ pctm̃ crimẽ.Et.ĩ.In q̃l videlʒ criminũ ⁊ pctoꝝ diſtinctiõe

pensandū est.q2 nō nulla pctā anī/
mā polluūt.crimina extiguūt. B
j ¶ Crimina q̄dā sūt enormia.int̄ q̄
tria.s.heresis.homicidiū volūtariū
7 symonia i ordie 7 bñficio etiā p⁹
pniam ipediūt pmouēdū 7 deijciūt
iam pmotū siue sint occulta siue
manifesta.i.q.i.ventū ē.ex̄ de heret.
q̇cūq3.7.c.statutū.li°.6°.ex̄ de tēpo.
or.q̄situ.7 de symo.tāta.Et de his
vide.j.enormia.7.j.dispēsatio.§.
6°.et 1°. A .Et qd̄ hic dr̄ de homi/
cidio volūtario.idē etiā ē de nō vo/
lūtario qn̄ casū pcessit culpa.ex̄ de
homi.ptinebat̄.Sec⁹ si culpa nō p/
cessit.eo.ti.c.ex litteris.p̄.et 2°. B
Alia vo enormia occulta p⁹ peni/
tentiā nō impediūt pmouēdū nec
deijciūt iam pmotū.ut i p̄dicto.c.
q̇situ. A .Suadēdū.n.est pter
talia ne q̇s faciat se ordinari etiā
p⁹ pniam. Sz tñ ex q̄ sūt occulta
nō sūt penit⁹ phibēdi.ex̄ de tempo.
ordi.ex tenore. B .Sunt 7 alia
crimina mediocria i q̇b⁹ distingue
q2 aut sūt manifesta aut occulta.
Si manifesta etiā repellūt pmo/
uendū 7 deijciūt iam pmotū. A
Hoc ē ver an̄ pniam.nō p⁹.sic̄ i.c.
fraternitatis.34.dis.pat3.7 ex̄ de
coha.cle.7 mulie.clericos.vbi cle/
rici publici pcubinarij nō deijciūt̄
nisi moniti fuerint cōtumaces.7
in illo.c.fraternitat̄.fuit pmot⁹ q̇
publice hūerat pcubinā.nisi aliqd̄
delictū seq̄ret̄ ifamia iur̄ uel facti.
H̄.n.nō tollit̄ p pniam qn̄ esset pu/
blicū.puta piuriū.falsū testimo/
niū.adulteriū.7 similia.dcō.c.q̄/
situ. Et hec p n̄t dici mediocria re/
spcū illor̄ q̄ deijciūt etiā si sint oc/
culta.7 respcū illor̄ q̄ p⁹ pniam nō
deijciūt etiā si fuerint publica. B
Et intellige qn̄ sūt manifesta p sen/
tentiā uel pfessionē i iure ul' euidē/
tiā facti.ut i.c.q̄situ.Qr si sūt ma/
nifesta solū p famā.indicit̄ purga/
tio q̄ prestita absoluet̄.7 si in ea de/
fecerit deponet̄.ex̄ de adul.signifi/
casti.7 ex̄ de purga.ca.ex tuar̄. Si
vo h⁹mōi crimina sūt occulta.pn̄t
tales p⁹ penitētiā remanere i susce/
ptis.7 pmoueri ad supiores ordi/
nes.ex̄ de tempo.ordi.ex tenore.7
c.q̄situ. A .Hoc plenius notat̄
in sū.con.li°.3°.ti.29.q.3. B
¶ An si aliq̇s sol⁹ scit crimē al/ 2
terius teneat̄ reuelare p̄lato? R°.
Nō tenet̄.etiā si iurauit denūciare
nisi posset pbare.Nam esset pditor
criminis.2.q.i.si peccauerit.et.q.7
pleriq3.et.6.q.2.si tm̄.nisi vellet re/
uelare secreto cū p̄lat⁹ secrete habe/
at corrigē criminosos.ar.22.q.5.
h̄ videt̄.Debet q3 indicare talib⁹ q̇
magis pn̄t pdesse q̄ obesse.siue eū
corrigēdo siue p eo orādo.Nā ad
talē denūciationē q̇libet tenet̄.ut in
dcō.c.h̄ videt̄.Et vide s̄.correctio
2°.§.5°.et in se.7.j.familia.§.3°.
A Ibi nō est nisi vnus.§. B
¶ Contra crimina pcedit̄ qn̄q3 3
per accusationē de qua vide s̄.ac/
cusare.7 accusatus.qn̄q3 per de/
nūciationē uel inquisitionem.de
quibus habes.j.inquisitio.§.p̄.

Aliq̃s vero nõ agit directe ꝯtra cri-
mē ſ; ꝑ modū exceptiõis. de q̃ ha-
bes. ĩ. inſcriptio. §. p̃. et z°. De cor-
rectiõe ⁊ pena criminū habes s̃.
correctio. ⁊. ĩ. pena p̃. Ad materiā
criminis põt ꝑtinē. ĩ. pctm̃. ⁊. ĩ. vitiū.

CRiſma. s̃. baptiſm⁹ z°. §. fi. ⁊ infra oleum ſanctum.

CRuce ſignat⁹

De indulgētia cruce ſignato-
rū vide. ĩ. indulgentia. §. añplt. ⁊
ſe. De voto cruce ſignatorū vide
infra votum. 5°. §. z°. 6°. et 7°.

CUpidus nõ ē or- dinād⁹. vide. ĩ. ordinandus. §. xi°.

CUrialis. Curia- les q̃ prohibent ordinari. vide. ĩ. ordinandus. §. 15°.

CUrioſitas ẜm Tho. z°. z°. q. 167. eſt vitiū circa
inordinatū appetitū cognitionis.
A. Poteſt etiam dici curioſitas
ſuꝑuacuū ſtudiū ad aliq̃d ꝑagen-
dū. Unde ⁊ idē Tho. z°. z°. q. 169.
arti. z°. dic̃ q̄ artifices ornamen-
torū peccant inueniendo ſuper-
flua ⁊ curioſa. B

j ¶ Queri͞t ĝ vtꝝ vitiū curioſitat̃
poſſit eē in cognitiõe intellectiua.
R°. ẜm Tho. ubi s̃. Ueritatis co-
gnitio de ſe bona eſt. ſ; põt eē mala
rõne alicui⁹ ꝯſequētis. ſex modis
s. inq̃ntū aliq̃s de cognitiõe ṽitat̃
ſuꝑbit. ẜm illud. i. Cor. 8°. Scia
inflat. Uel inq̃ntū hõ cognitiõe ve-
ritat̃ vtit͛ ad peccādū. Uel inq̃ntū
ꝑ ſtudiū min⁹ vtile retrahit͛ a ſtu-
dio qđ ei ex nccitate incūbit. Uel
inq̃ntū hõ ſtudet diſcē a q̃ nõ licet.
ſic̃ q̃ futura a demonibus ꝑquirūt
Uel inq̃ntū appetit cognoſcē ṽitatē
circa creaturā. nõ referēdo ad debi-
tū finē. s. ad cognitionē dei. Uel
inq̃ntū aliq̃s ſtudet ad cognoſcendū
ṽitatē ſup̃ facultatē ꝓprij ingenij.
Eccl. 3°. Altiora te ne queſieris. ⁊
fortiora te ne ſcrutat⁹ fueris. Et i
plurib⁹ opib⁹ ei⁹ ne fueris curioſus
Et iſtis modis vitiū curioſitatis i
ꝑte intellectiua eſt. A. Idē in ſū.
con. li°. 3°. ti. 34. q. 216. B

¶ Utꝝ curioſitas poſſit eē circa   z
ſenſitiuā cognitionē. R°. ẜm Tho.
z°. z°. q. 167. q̄ ſtudiū circa ſenſi-
bilia cognoſcēda dupliciť põt eē vi-
tioſū. Uno° inq̃ntū cognitio ſenſi-
tiua nõ ordinat͛ ad aliqđ vtile ſed
poti⁹ auertit. A. s. ab vtili cõſide-
ratiõe. ſic̃ Aug⁹ in x°. ꝯfeſ. cõfitet͛
culpā ſuā q̄ libēter vidit canē cur-
rentē p⁹ leporē. q2 ut ibidē dic̃. Hec
vana a bonis cogitationib⁹ impe-
diūt. ut in ſū. con. eo. ti. q. 211. B
Alio mõ inq̃ntū cognitio ſenſiti-
ua ordinat͛ ad aliqđ noxiū. ſicut
inſpectio mulieris ordinat͛ ad cõ-
cupiſcendū. ⁊ inquiſitio eorū que
ab alijs fiūt ordinat͛ ad detrahen-
dū. Et ſic eſt curioſitatis vitiū. Si
quis autē cognitionem ſenſibiliū
intendit ordinare ad neceſſitatē

sustentationis uel ad studiũ intelligende veritatis. sic ē virtuosa studiositas. A. Idē in dcã. q. z11. vbi etiã addit. Ex quo pz φ inspectio spectaculorum vitiosa reddit inquantũ per hoc fit homo pronus ad vitia uel lasciuie uel crudelitatis per ea que ibi representant. Unde. Criso⁹ dicit φ adulteras ⁊ inuerecũdas constituũt mētes tales inspectiões. B

Damnificatus

an possit accipere sibi de reb⁹ dãnificantis. habet s. bellũ. §. 4. ⁊ infra depositũ. §. vlt.

Debitũ coniugale.

Utrum alter cõiugũ statim contracto matrimonio teneat ad redditionē debiti. R. sm Tho. i 4. dis. 3z. Nō tenet statim. sed dat tēp⁹ duorum mēsiũ propter tria. primo ut possit deliberare de trãsitu ad religionē. z. ut preparent q̃ sũt neccia ad nuptiarum solēnitatē. 3. ne vilē habeat marit⁹ datã quã nō suspirauit dilatam. Con. Al. Hosti. uero dic φ magis putat debē statui tēp⁹ arbitrio iudicis infra qd trãseat uel coniugi adhereat. Sil. j. votũ. §. 4. et 5. Idē Ber. A. s. in. c. ex publico. ex de cõuer. cõiu. Et Hosti. ⁊ Ber. loquũt de volente intrare religionē. cui licz videat statui terminus duorum mēsi. i in dcõ. c. ex publico. dicũt tñ illud tēp⁹ poti⁹ eē arbitrariũ. Sup eo uero q̃ nō asserit se velle intrare religionē. nullũ tēp⁹ videt statutũ. Añ sm Pe. ⁊ i sũ. con li. z. ti. z. q. 34. talis tenet si petat statim reddē debitũ. cũ nō hēat exceptionē legitimã ad repellendũ. B ibi. Puto φ legitima sit exceptio ut tãtũ tēp⁹ cõcedat quantũ sit necciũ ad preparationē ⁊ ad obseruantiã cõsuetarum ⁊ honestarum solēnitatũ ⁊ cerimoniarum. qz. i. ad Cor. 14. dr. Oia honeste ⁊ sm ordinē fiant i vobis Et sm hoc pōt intelligi dictũ Tho. ⁊ Al. ⁊ id qd seqt. B. Nã ⁊ sm W. mortaliter peccat q̃ añ bñdictionē nuptialē vxorē cognoscit in locis vbi est cõsuetũ bñdictionē adhiberi. Hoc dicit glo. Ray. in ti. de mrimonio. §. Itē nō φ mrimoniũ. vbi dic hoc esse verũ qñ fieret sine dispensatione ⁊ iusta causa. Et idē dic si obmittant alie cõsuete solēnitates cũ Hug. nōuerit. z1. q. z. cũ initiat. φ si qs cognoscat sponsã anq̃ eã traducat pnia vni⁹ anni est ei indicenda. sm quosdã canones pniales q̃ nō hñt in corpore canonum.

¶ An rōne infirmitatis uel impotētie excuset quis a redditiōe debiti? R. sm Tho. vbi. s. Uxor nō hz ptātē i corpore viri nisi salua sua psone. vnde si vltra exigit nō ē petitio debiti sed iniusta exactio. ⁊ propter hoc nō tenet. A. Con. Pe. ⁊ Al. ut in sũ. con. eo. ti. z. q. 35. B j

¶ Utrum peccet q̃ se facit impotentem ad reddendũ debitũ. R. sm Tho. in 4. dis. 3z. Si fact⁹ est impotens propter redditionē precedentē mulier nō hz ius vlterius petendi. z

Si aūt factus est impotēs ex alia
causa. tūc aut illa causa fuit licita
ut ieiuniū moderatū ꝛ huiusmodi.
ꝛ tunc nō peccat. aut illicita ꝛ tūc
peccat. ꝛ peccatū vxoris si in for-
nicationē labit̄ aliquo mō impu-
tatur sibi. Et ideo ꝙ tū pōt dꝫ dare
operā ut vxor contineat. Idē Al.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 36. B
3 ¶ Utrū cōiugalis actus sit pctm̄
R̄. s̄m Ray. Si ꝯiūgūt̄ cā suscipi-
ende ꝓlis nō hꝫ culpā s̄ poti⁹ meri-
tū. de q̄. ī. mr̄imoniū. ꝑ. §. 1. i. Cor̄.
7. Si nupserit virgo nō peccat
Gen̄. 8. Crescite ꝛ multiplicamī
ꝛc̄. Si ꝓ̄o cōiūgūt̄ causa reddēdi
debitū. adhuc nō ē pctm̄. i. Cor̄. 7.
Uxori vir debitū reddat. A. In
his ḡ duob⁹ casib⁹ nō ē pctm̄. qđ
verū ē si rectitudo intētiōis postea
aliquaten⁹ nō mutet̄. h̄ ē ꝙ in exe-
cutione ipsi⁹ act⁹ nulla voluptatis
delectatione teneat̄. Sed ut dicit
Greg⁹. 33. q. 4. vir cū ꝓpria. valde
difficile est ut stans in igne nesciat
ardere. Pōt aūt cōtingē ex singu-
lari dono dei ꝛ nō aliter. Unde ꝛ
ibidē dic̄ Greg⁹. Ipsa licita ad
mixtio cōiugis sine carnis volu-
ptate fieri nō pōt. ideo a sacri loci
ingressu ē abstinēdū. B. Si ꝓ̄o
causa remediȷ̄. ut q̄ꝛ cōtinē nō ꝓ̄nt
sic est peccatū veniale. Aug⁹. In-
cōtinentie malū ē ꝙ vir cognoscit
vxorē etiā vltra necessitatē ꝓcre-
andi filios. sed ꝛ ibi est nuptiarū
bonū ꝛ illud malū fit veniale ꝓ-
pter bonū nuptiale. A. Aliqui

dixerūt h̄ casu nullū esse pctm̄. ut
nōt glo. in. c. q̄cq̄d. 32. q. 2. et glo.
Ray. in ti. de mr̄imonio. §. s̄ nūq̄d
h̄ tria. sup ꝟbo. veniale. Sꝫ ut dic̄
glo. Ray. ibidē. h̄ exp̄sse ē ꝯtra di-
ctū Aug̃. 25. dis. §. criminis. vbi
int̄ alia pctā venialia dic̄. Quoti-
ens excepto filioꝝ desiderio vxorē
suā cognouerit. Et ibi sentit glo. dū
dicit sup ꝟbo. desiderio. Supple. ꝛ
causa reddēdi debitū. q̄si dicat. ex-
ceptis his duob⁹ casib⁹ in vsu mr̄i-
moniȷ̄ sp̄ peccat̄ saltē venialiter. ꝛ
ita ē ꝟitas. ut nōt̄ in sū. con. li. 4.
ti. 2. q. 31. B. Et ē intelligēdū h̄
s̄m Tho. qn̄ q̇s ita ꝓpter volupta-
tem cōiugi miscet̄ ꝙ sistat infra li-
mites matrimoniȷ̄. videlꝫ ꝙ cum
alia hoc nō faceret. Nā tūc est ve-
niale. Secus si excedit fines ma-
trimoniȷ̄ ita etiā ꝙ si nō esset sua
vxor faceret idē. tunc est mortale.
Nā adulter est in suā vxorē ama-
tor ardētior. Nihil. n. fedius est ꝙ̄
vxorē amare q̄si adulterā. 32. q. 4.
origo. A. Idē etiā dic̄ glo. Ray.
in dcō. §. s̄ nūq̄d. sup ꝟbo. fedi⁹.
Et h̄ est indubitabile. q̄ꝛ sola intē-
tio ad mortale ē mortale. Math.
5. Qui viderit mulierē ꝛc̄. Ex quo
bene inuestiganti apparebit ꝙ fa-
cilius est religioso inter regulari-
ter viuentes oīmodā castitatē ser-
uare. ꝙ̄ cōiugibus in vsu matri-
moniȷ̄ a mortali se custodire. quia
religiosus abest ab incentiuo lu-
xurie. ꝛ cōtra ipsū habet multa ꝛ
cōtinua remedia. Cōiuges ꝓ̄o sūt

ſecus libidinis ignē. ⁊ ad eā incen-
tiua multa hn̄t. ⁊ ignis accenſus
ſolet ardē. qdcūqꝫ lignū apponat.
⁊ ſic mens cupidine accēſa nō ſo-
let reſpicē q̄litatē pſone. ⁊ vtrū li-
ceat uel nō. adeo ut nō ſit tuta ma-
ter cū filio ⁊ ſiles. ut in. c. h̄ .ex̄ de
coha. cle. ⁊ mu. Unde ⁊ Ecc̄. 19°.
dr̄ Uinū ⁊ mulieres apoſtatare fa-
ciūt etiā ſapiētes. Et ideo valde
diſcretū ⁊ timoratū oportꝫ eē cō-
iugē. ut cū accēſus ē cupidine nō
tranſgrediat̄ terminos mr̄imonij
ſaltē intētiōe. S. Qr̄ ſi q̇s vxorē
pp̄ter ſanitatē corpalē cognſceret.
nō excuſat̄ a pctō. q̄ q̄rit ſanitatē
p id qd ad hoc nō ordinat̄. ſic q̇ p
ſacr̄m baptiſmi tm̄ corpalē ſani-
tatē q̄reret. ut ponit Tho. i 4°. diſ.
32. i ſolutiōe cuiuſdā argumenti.
A. Idē i ſū. con. eo. ti. 2. q. 37. et
38. Addit etiā Ray. in dcō. §. ſed
nūq̇d. q̄ vſus mr̄imonij cauſa ſa-
turāde libidinis ē pctm̄ mortale.
Et ut dic̄ ibi glo. eius. idē notauit
Hug. 32. q. 2. §. his ita. Et h̄ di-
ctū Hug. refert glo. Jo. in. c. q̇cq̇d
ſup v̄bo. adulterio. ea. cauſa. et. q.
Et dic̄ Hug. eē differētiā int̄ coitū
cauſa incōtinētie. ⁊ cauſa libidinis
īplende. q̄ i p̄ caſu p̄uenit̄ h̄ agēs
a voluptate. ⁊ poti⁹ vult ſic pecca-
re q̄ fornicari. In 2°. caſu p̄uenit
voluptatē. ⁊ puocat eā manibus
uel cogitatiōe. uel vtēdo calidis ⁊
incētiuis ut pluries poſſit cū vxo-
re coire. Alij tn̄ dicūt i h̄ caſu eſſe
tm̄ veniale ut dic̄ glo. i dcō. c. q̇cq̇d

pp̄t illud apl̄i. i. Cor. 7°. Propt̄ for-
nicationē vnuſq̇ſqꝫ vxorē ſuā hēat
⁊ vnaq̄qꝫ ſuū vir. Sꝫ p̄mū dictū
videt̄ rōnabilib⁹ q̄ coit⁹ int̄ cōiu-
ges ſolū ē i duob⁹ caſib⁹ licite per-
miſſus. videlꝫ pp̄t filiorꝫ pcreatio-
nē. ⁊ debiti redditionē cū debita ho-
neſtate ⁊ tpis ⁊ loci ⁊ modi. In 3°.
aūt ē a mortali excuſat⁹. videlꝫ cū
fit cā vitāde fornicatiōis. dcō. c. q̇c-
q̇d. Reſtat ḡ q̄ i alijs caſibus ſtet
ſub phibitiōe fornicatiōis. que hꝫ
culpā mortalē. cū ſit ꝯ ſextū p̄ce-
ptū decalogi. Exo 20. Nā qn̄ re-
gula ē phibitiua. cē intelligit̄ phi-
bitū qd nō ē ſpāliter cōceſſū. ut in
cle. exiui. de v̄bo. ſig. Hoc etiā ſatꝫ
videt̄ pbari Tob. 6°. vbi angelus
Raphael dixit ad Tobiā filium
Tobie. Audi me. ⁊ oſtēdā tibi q̇
ſūt q̇b⁹ p̄ualē pōt demoniū. Hi nāqꝫ
q̇ ꝯiugiū ita ſuſcipiūt ut deū a ſe ⁊
ſua mēte excludāt. ⁊ ſue libidini ita
vacēt ſic equ⁹ ⁊ mul⁹ i q̇b⁹ nō ē itelle-
ct⁹ hꝫ ptātē demoniū ſup eos. h̄ ibi
Equ⁹ ⁊ mul⁹ nō vtūt̄ coitu aliq̄ mō
ināli. ul' alias mōſtruoſo. ſ ad ipſū
nullo fine rōnabili cū careāt rōne
ſ libidine dilabūt̄. Et ſic q̇ ad hūc
finē uel ſuſcipiūt mr̄imoniū uel eo
vtūt̄ dat̄ i ptātē diaboli. etiā ſi nul-
lā aliā i honoſtatē uel actualit̄ uel
intētionalit̄ exerceāt. Et ita inclu-
dit̄ in h̄ mortale. Nā pp̄ter veniale
nemo dat̄ in ptātem diaboli. ma-
xime vſqꝫ ad mortē ſicut dant̄ iſti.
ut i dicto. c. 6°. Tob. Nullus eſt
enim ita iuſtus qui careat veniali.

Iob. x. Si dixerim⁹ q2 pctm̄ nō ha-
bem⁹ ipsi nos seducim⁹. Predictis
aūt videt obstare dictū Aug. i glo.
sup p̄nci. c. 7. i. ad Cor. vbi ait. Cō-
iugalis cōcubit⁹ generādi grā nō
hʒ culpā. Cōcupiscētie ꝑo satiāde
s̄ tm̄ cū ꝯiuge hʒ culpā ꝓpt̄ thori fi-
dē venialē. Sʒ ad h̄ dicēdū ꝙ ibi
satiande dʒ intelligi. i. implēde qn̄
ab ea ꝑuenit ad extraordinariā for-
nicationē vitādā. q2 mr̄imoniū p⁹
filiorꝫ ꝓcreationē dat etiā i reme-
diū ifirmitatꝫ ad illicitos cōcubit⁹
euitandos. 32. q. 2. ꝗcq̇d. Nō aūt
ad implemētū voluptatꝫ. Unde. 32
q. 4. c. liberorꝫ. dic̄ Hiero⁹. Liberorꝫ
ut diximus in mr̄imoniū opa cō-
cessa sūt. voluptates aūt q̄ de mere-
tricū capiūt amplexib⁹ i vxore dā-
nate sūt. Cōstat aūt ꝙ amplexus
in meretricib⁹ fiūt causa implēde
voluptatis. 7 hoc dānat cū vxore
Glo. tm̄ ibi dic̄. In vxore dānate
sūt. i. puniēde ꝓpter veniale. Sʒ h̄
glo. extorquet litterā qd̄ fieri regu-
lariter nō dʒ. ff. de le. 3. l. nō aliter.
nec fundat super aliq̄ auctoritate.
Itē nō obstat illud apl̄i qd̄ alle-
gat a glo. in dcō. c. quicq̇d. videlʒ.
Propter fornicationē 7c̄. ut s̄. q2
s̄m glo. ibi. vxor dʒ accipi a nolē-
te castitatē seruare ꝓpter fornicati-
onē nō saturandā sed vitandā. B
4 ¶ Utrū vir teneat reddere debitū
vxori nō petenti. R°. s̄m Tho. vbi
s̄. Dicēdū ꝙ vir nō solū tenet red-
dere qn̄ vxor exp̄sse petit. s̄ etiā qn̄
ꝑ signa hoc apparet. Nō tm̄ idē iu-
diciū est de petitione viri. q2 mulie-
res magis solēt verecūdari de pe-
titiōe debiti ꝙ̄ viri. Idē Pe. 7 Al.
A. Idē i sū. con. li. 4°. ti. 2. q. 40. B
¶ Utrū vir debeat vxorē auerte- 5
re ne petat. R°. s̄m Tho. in 4°. dis.
22. Dicendū ꝙ nō dʒ hoc facere
nisi ꝓpter aliquā rationabilē cau-
sam. 7 tūc etiā nō debet cū magna
instantia auerti ꝓpter pericula que
possent iminere. A. Con. Al. ut
in sū. con. eo. ti. q. 41.
¶ Utrū peccent cōiuges exigen- 6
do uel reddendo debitū in solēni-
tatibus 7 ieiunijs. R°. s̄m Ray.
Exactus debet reddere nisi caute
7 sine periculo posset differre. Exi-
gere tm̄ nō debet in predictis tem-
poribus. i. Cor. 7°. Nolite frau-
dare inuicē nisi forte ex consensu
ad temp⁹ ut vacetis orationi. Nā
ꝓpter dies processionis 7 ieiunij
cōuenire nō debēt. q2 etiā a licitis
abstinendū est ut facilius impetra-
ri possit quod postulatur. 32. q. 4.
xp̄iano. Idē dicit de temporib⁹ fe-
stiuis. 33. q. 4. quotienscūꝙ. A
Idē etiā de tēpore aduētus. Unde
Amb°. in sermone de aduentu. 7
33. q. 4. fratres. dicit. Fratres non
solū debetis ab oī imūdicia absti-
nere. sed etiā ab vxorib⁹ ꝓprijs stu-
diosissime cōtineatis. Nullus oio
vxori sue iungat. Idē videt de si-
milib⁹ tēporib⁹ videlʒ ad deuotio-
nē seu ad penitētiā deputatꝫ. in qb⁹
ꝑiter ꝓhibet solēnitas nuptiarꝫ sic̄
in aduētu. videlʒ a septuagesima

vsq3 ad octauā pasce. ꝛ ꝑ tres dies
aū ascēsionē vsq3 ad octauā pēth.
33.q.4.nō oportz. ꝛ ex̄ de ferijs.ca-
pellanus. Et aliq̇ dicūt his tꝑib⁹
vsū mr̄imonij nō eē ꝓhibitū. Pōt
itelligi nisi ꝓut i sīlib⁹ tꝑib⁹ ꝓserti
cū de tꝑe aduētus ꝛ ꝓcessiōis qd̓
ē aū ascensionē fit ꝑticulariter ex-
pressū. dcō. c. frēs. et. c. xp̄iano. B
Itaq3 q̇ reddit illis tꝑib⁹ nō peccat
ꝫ q̇ exigit aliq̄ infirmitate puta cō-
cupiscētia duct⁹ sine cōtēptu tꝑis
seu eccl'iastice exhortatiōis. venia-
liť tm̄ peccat. Con. Tho. A. Hoc
vltimū dictū videť fuisse nō Ray.
ꝫ Pe. cū q̄ concordat Tho. ꝛ glo.
Ray. ut in sū. con. co. ti. q. 42. vbi
etiā idē dr̄ ꝫm Hug. addētē q̧ q̇ cā
satiāde libidinis petit debitū semꝑ
peccat mortaliť. ꝫ pl⁹ in istis dieb⁹
de q̇b⁹ ꝓxime dictū. ē. Et ut ex p̄di-
ctis pōt patē scd̓m oēs his tꝑibus
nō excusať vsus mr̄imonij a mor-
tali qn̄ fieret i cōtēptū tꝑis seu ec-
clesiastice ordinatiōis. Contēnere
aūt videť q̇s si pōt sine mag̃ diffi-
cultate abstinē ꝛ exigit seu libenť
reddit. Nā nihil aliud videť eē cō-
tēpt⁹ q̄ nō curare agē qd̓ oportz.
Unde Math. 6°. dr̄. Aut vnū su-
stinebit ꝛ alteꝝ cōtēnet. Sup quo
Aug⁹. ut ꝛ ibi refert Tho. Nulli⁹
fere ꝯscia pōt odisse deū. Contēnit
aūt. i. nō timet eū. dū q̄si de ei⁹ bo-
nitate secur⁹ ē. Itē ad Ro. 2°. An
diuitias bonitatꝭ ei⁹ ꝛ patiētie ꝛ lō-
ganimitatis cōtēnis? Sup q̄ glo.
mḡri sniaꝝ. Hic aūt cōtēnit q̇ non

sic vtiť ad pniam. Et Isidor⁹ i li°.
2°. de sūmo bono. Uolūtatē q̇ꝑpe
ꝓprij dn̄i nolle scire. qd̓ ē aliud q̄
velle deū supbiendo cōtēnere? Et
multo pl⁹ ē nolle facere. cū sit facē
finis sciendi ꝛ in faciēdo cōsistat
ois salutis effect⁹. Math. 7°. Nec
q̇s videť excusari si his tēporib⁹
exigat seu libēter reddat causa ꝓ-
lis. Un̄ Amb°. sup ꝓmā ad Cori.
et. 33. q. 4. si causa. dic̄. Si causa
ꝓcreandorū filiorū duciť vxor. nō
multū tēpus cōcessū videť ad ipsū
vsū. qꝛ ꝛ dies festi ꝛ dies ꝓcessio-
nis. ꝛ ipsa ratio cōceptus ꝛ partus
iuxta legē cessare vsū carnis his
debere tēporib⁹ demonstrať. B
¶ Utꝝ licet debitū reddere i lo- ꝛ
co sacro. Re°. ꝫm Tho. ꝛ Pe. vbi s̄.
Licz debitū sit reddēdū oi tꝑe. nō
tm̄ sic ē de loco qꝛ loc⁹ pollui pōt
ita ut idigeat recōciliatiōe. nō aūt
tēp⁹. Itē qꝛ debitū reddēdū ē sal-
ua sꝑ debita honestate q̄ i talib⁹ ex-
igiť. Un̄ etiā nō oportz q̧ statim i
publico reddat debitū. A. Idē i
sū. cō. eo. ti. 2. q. 43. vbi etiā dr̄ ꝫm
Al. q̧ si ali⁹ loc⁹ hr̄i pōt. nō teneť
reddere i loco sacro. Si nō pōt ali⁹
loc⁹ hr̄i. tūc reddat cū dolore cor-
dis. ꝛ etiā si exigat cū planctu nō
credo q̧ peccat mortaliť. Con. glo.
Ray. ꝛ addit. q̧ si ali⁹ loc⁹ hr̄i pōt
peccat mortaliť q̇ in loco sacro de-
bitū reddit. Dictū etia Tho. ꝛ Pe.
veri⁹ est. qꝛ satis videť ridiculū ꝛ
absonū q̧ i loco dino cultui depu-
tato liceat aliq̄ casu tale q̇d agē.

Quis. n. h auderet i camera uel
auditorio magni regis? Quanto
mi⁹ deberet audere i palatio ⁊ au-
ditorio regis celestis? Oratoriũ. n.
h debet eẽ qd dr̃ ut ibi nil aliud ge-
rat nisi qd diuinis laudib⁹ cõueniat
42. dis. oratoriũ. Et ideo ꝓpter re-
uerentiã talis loci nullũ negociũ
seculare q̃ tũcũq; paruũ ⁊ honestũ
i eo geri debet. Unde ⁊ Math. xi.
dr̃ q dñs nõ sinebat ut q̃s q̃ trãs-
ferret vas p tẽplũ. Si ḡ talia ho-
nesta i se fieri in templo nõ debẽt.
quãto mi⁹ illa ihonesta ⁊ q̃ sũme
derogant diuine reuerẽtie. ⁊ inhone-
stant imo violãt locũ. qꝛ in ecclia
polluta sanguine uel semine diuine
laudis organa suspẽdũt. ex de ↄse.
eccle. uel al. c. fi. ⁊ de sen. exco. is q̃
li. 6. ꝓptea ut dr̃ i. c. decet. de imu.
eccle. eo. li. q̃cũq; diuinũ officiũ pñt
turbare uel oculos diuine maiestatis
offendere. ab his locis debent esse
ꝓrsus extranea. ne vbi pctõꝝ ẽ venia
postulanda. ibi peccãdi det occasio
uel deprehẽdant peccata cõmitti.
Quantũ etiã sit absonũ uel cogi-
tare in tali loco licere debitũ con-
iugale reddere. patꝫ q̃ ex eo q q̃
alibi loco ↄgruo reddiderit dꝫ ab
ingressu ecclesie abstinere. 33. q.
4. vir.. B
8 ¶ Utꝝ liceat debitũ reddere uel
exigere tpe pregnationis. R. ſm
Pe. Si põt esse sine periculo abor-
sus reddi dꝫ. ⁊ etiã põt sine morta
li pctõ exigi. qꝛ vsus matrimonij
nõ tñ ẽ in officiũ h etiã i remediũ

Si vero eẽt piculũ. nec exigi debet
nec reddi. qꝛ i mr̃imonio ꝑncipali-
or ẽ institutio i officiũ q̃ i remediũ
Con. W. A. Idẽ in sũ. con. li. 4.
ti. 2. q. 44. Et ita qñ nõ iminet pe-
riculũ. nõ exigẽ tali tpe ẽ ↄsilij. Et
ita intelligat. c. si causa. 33. q. 4. et
qd ibi dic glo. Sꝫ tñ omissio h⁹ cõ-
silij nõ videt sine pctõ veniali. cũ
vxor eciã ꝯuida debitũ peti nõ pos-
sit nisi rõne incõtinẽtie. q̃ saltẽ in-
cludit pctm̃ veniale. dis. 25. §. ali-
as aũt. ꝓsertim cũ illo tpe etiã cau-
sa prolis inhibeat vsus mr̃imonij
dcõ. c. si causa. et. 32. q. 4. origo. B
Sꝫ vtꝝ liceat p⁹ ptũ añ purifica-
tionẽ. vide. ĩ. purificatio post ptũ.
A. Ibi nõ videt plene de hoc dici
sed ibi erit hoc tangendũ. B
¶ Utꝝ liceat debitũ reddere uel 9
exigere tẽpore menstruoꝝ. R. ſm
Tho. in 4. dis. 32. Flux⁹ mẽstruoꝝ
põt eẽ innalis qñ est inordinat⁹ ⁊
q̃si cõtinu⁹. ⁊ i tali casu nõ ẽ ꝓhi-
bitũ petere. alioq̃n oporteret q vir
q̃si ꝑpetuo abstineret. Sꝫ qñ ẽ na-
turalis ꝓhibitũ ẽ mulieri petẽ. Si
aũt vir petat distinguẽdũ ẽ. qꝛ si pe-
tit scient dꝫ eũ auertẽ ꝑcib⁹ ⁊ mo-
nitis nõ tñ ita efficacit q ex h pos-
sit ei esse occasio incidẽdi in alias
damnabiles corruptelas. Si vero
ignorãter petat. tũc mulier põt ali-
quã occasionẽ ꝑtendere uel infir-
mitatẽ allegare ne vir debitũ petat
Si tñ nõ desistat dꝫ mulier debitũ
reddere petenti. Passionẽ aũt suã
nõ sp est tutũ viro indicare. ne ex h

abbominationē ↄcipiat. nisi forte vxor de viri prudētia p̄sumat. ¶ Ad intelligētiā p̄dictoꝝ sciendū ꝑm Nico. de Lyra sup. 15. Leuit. ꝙ mēstruū ē q̇dā sanguinis flux⁹ quē mulieres a tp̄e quo sūt idonee ad generādū vsq̄ ad tēp⁹ sterilitatꝭ solēt q̄libet mēse pati. nisi infirmitas h̄ ipediret. Et de ꝓhibitiōe talis tp̄is hab̄r Leuit. 20. vbi dicit̄. Qui coierit cū muliere in fluxu mēstruo. ⁊ reuelauerit turpitudinē eius. ipsaq̄ apuerit fontē sanguinis sui interficiēt̄ ambo de medio ꝓpli sui. Et de h̄ loq̄t̄ Aug⁹. 5. dis. ad ei⁹. De h̄ q̄ dicit̄ in sū. con. eo. ti. q. 46. ꝑm Pe. sic. Circa hāc materiā diūsi diuersa dicūt. Quidā .n. dicūt ꝙ exigere ē in volūtate cōiugi. ß reddere de nccitate iuris. Primū itēdit Moyses ꝓhibē tp̄e mēstruoꝝ. Leuit. 20. ß nō secundū. Alij dicūt ꝙ aut petēti iminet piculū p̄sūptū ꝓbabilit̄ de fornicatiōe aut nō. Si sic dꝫ reddi Si nō. reddi nō dꝫ. q2 p̄ceptū morale ē ⁊ nō cerimoniale seu figurale. Alij dicūt ꝙ aut passio ē nālis. s. determinato tp̄e ↄtingēs. ⁊ tūc nō licet exigē uel reddē. Et q̇cūq̄ sciēt exigit ul̄ reddit volūtarie peccat mortalit̄ q2 tūc cōcipi pn̄t ⁊ cōcipi cōsueuerūt fet⁹ mēbris dānati leprosi ⁊ h⁹mōi. Aut passio ē inālis. ⁊ tūc saltē licet reddē. q2 tūc nō pn̄t fet⁹ cōcipi. Sꝫ i his opiniōib⁹ p̄ma securior ē ⁊ coior Pe. Glo. ꝟo Ray in ti. de mr̄imonio. §. ß nūq̇d peccāt vxores. sup ꝟbō. abstinēdū. dic̄ De tp̄e mēstruoꝝ nōt Hug. 5. dis. ad ei⁹. ꝙ tam mulier q̄ vir q̇ exigit debitū sciens tp̄e mēstruoꝝ peccat mortalit̄. q2 p̄ceptū de nō coeūdo tp̄e illo morale ē. sic dicūt etiā hodie multi theologi. ⁊ videt̄ ex p̄ssē hr̄i ex glo. Jero. sup Ezech. 18°. ⁊ ex glo. sup Leuit. 15°. 18°. et. 20. Dicit etiā Hug. ꝙ q̇ reddit exact⁹ debitū h̄ tp̄e nō peccat. pōt tn̄ negare sine pctō nisi viderit exigēti fornicatiōis piculū iminere. Dicit etiā ꝙ mulier tenet̄ reuelare menstruū viro suo si exigat ab ea debitū. ⁊ etiam si nō exigat. ne forte ad exactionē ipsi⁹ mulieris reddat ei nil sciēs de mēstruo. Hoc puto intelligēdū qn̄ nō timet̄ de scādalo ꝑm Tho. vbi s̄. Seq̄t̄ i glo. Alij dicūt ꝙ exigē i mēstruo debitū etiā sciēt̄ nō ē pctm̄ mortale inter ↄiuges. ß tm̄ veniale. Prima tn̄ opinio videt̄ verior ⁊ magis ↄsonat auctoritatib⁹ scōꝝ. In talib⁹ etiā i foro puiali nō ē p̄cipitāda snīa. nec denegāda absolutio si nolit cōiugat⁹ tp̄e menstruoꝝ abstinē. ß via tutior ē cōsulēda. ⁊ terror incuciēd⁹ ex piculo glo. Saluo meliori iudicio int̄ oēs p̄dictas opiniōes illa videt̄ verior q̄ dicit ꝙ qn̄ hec passio ē nālis tā petitio q̄ redditio ꝓhibet̄. q2 ut s̄. patꝫ p̄ceptū super hac ꝓhibitione morale est. Nam oīs moralitas indicat vsū matrimonij illo tēpore cessare debere quādo filij possūt ⁊ solēt morbosi ul̄ leprosi generari.

Et cū sit moꝛale obtinet etiā ho/
die sic̄ ⁊ cet̄a moꝛalia ꝭm oēs theo/
logos. Ideo petitio ⁊ redditio ꝓ/
hibita videt̄ Leuit̄.20. vbi dr̄ ꝙ
ambo coeūtiū tp̄e mēstrui interfi/
ciant̄. Itē si ꝓhibet̄ petitio ꝯseq̄uē/
ter ad reddēdū alter nō obligat̄. ⁊
cū nō obliget̄. reddēdo videt̄ con/
sentire pctō petētis. ⁊ sic in eadē se
culpa ligare. ad Ro. p̄. De eo aūt
qd̄ glo. tāgit q̄d agendū cōfessori
sup casu sic dubio. latius dictū est
s̈. cōfessoꝛ 2°. §. 5°. in additiōe. B
io ¶ Utrū vir cognoscēs vxoꝛē suā
alit̄ ꝙ̄ mō nāli peccet moꝛtaliter?
R°. ꝭm Tho. i 4°. dis. 31. i expositiōe
lrē. Usus ꝯiugis ꝯtra nām ē du/
plex. vl̄ qn̄ debitū vas ꝑtermittit̄.
vl̄ debitꝰ modꝰ a nā statutꝰ ꝙ̄tū ad
sitū. Et i p̄ q̄dē sp̄ ē pctm̄ moꝛtale
q2 ꝓles seq̇ nō pōt. ⁊ sic totaliter
nature intētio frustrat̄. Sʒ i 2°. nō
sp̄ ē pctm̄ moꝛtale ut q̇dā dicūt. ꝭ
qn̄qꝫ pōt eē signū moꝛtalis ꝯcupi/
scētie. i q̄ quāto mag̃ a nāli dispo/
sitiōe recedit̄. tāto ē gͣuiꝰ. Qn̄qꝫ etiā
pōt sine pctō esse. ut cum dispositio
coꝛpoꝝ aliū modū nō patit̄. ⁊ eodē
mō excusat̄ ꝭm W. ꝓpter egritudi/
nē uel ꝓp̄ꝑ piculū suffocādi fetū in
vtero aut aliā causā rōnabilē. A
Et dic̄ idē W. i loco de q̄. ī. ꝙ his
casibꝰ vir nō peccat moꝛtaliter. lʒ
tutiꝰ eēt ꝙ hr̄et eā ut soꝛoꝛē i huiꝰ/
mōi casibꝰ ꝙ̄ sic eā cogn̄sceret. Et
ad p̄dicti casꝰ maioꝛē intelligētiā
sciēdū ꝙ Al. i 4°. dis. 31. ⁊ i sū. con.
co. ti. q. 41. ait. Uidet̄ dicendū ꝙ
nihil eoꝛū q̄ facit maritꝰ cū vxoꝛe
ꝭuato vase debito scd̄m se ē pctm̄
moꝛtale. ꝭ pōt eē signū moꝛtalis
ꝯcupie. qn̄. s. nō sufficit eis modꝰ
quē nā determinat. Ut aūt h̄ meliꝰ
itelligat̄ q̇s. s. sit modꝰ nālis. ⁊ q̇s
plꝰ vl̄ minꝰ ab illo mō nāli deuiet.
Nō ꝙ debitꝰ modꝰ quē nā docet est
ut mulier iaceat i doꝛso. vir āt i uen/
tre incūbat ei. Et sic faciliꝰ ꝯcipiūt
mulieres nisi p accn̄s ip̄ediat̄. Mi/
noꝛ aūt deuiatio ab illo ē lateralis
ꝯcubitꝰ. ⁊ maioꝛ sedēt̄. ⁊ ad h̄ maioꝛ
stātiū. ⁊ hoꝝ maximꝰ q̇ ē retro mo/
re iumētoꝝ. Et ideo q̇dā hūc mo/
dū vltimū dixerūt eē pctm̄ moꝛta/
le qd̄ mihi nō placet. Ex p̄dict̄ tria
notāda sūt. Primū ē ꝙ agens cū
vxoꝛe ex̄ vas nāle. indubitāter sp̄
peccat moꝛtalit̄ ꝭm oēs ⁊ ē grauissi/
mū moꝛtale. Un̄. 32. q. 7. adulte/
riȷ̄. dic̄ Augꝰ. Usus q̇ ē ꝯtra nām
execrabilit̄ fit i meretrice. ꝭ execra/
biliꝰ i vxoꝛe. Ibi etiā dicit ꝙ vsus
ꝯtra nām gͣuioꝛ ē incestu materno
Secūdū ē ꝙ nihil eoꝝ q̄ facit ma/
ritꝰ cū vxoꝛe seruato vase debito
scd̄m se ē pctm̄ moꝛtale. Et ex hoc
dicto occasionē capiūt lascivi iho/
nesta plurima q̄si liceret ꝑagendi.
tn̄ ut patʒ ex p̄dict̄ nō affirmat h̄
Tho. sed dicit i isto casu. nō sp̄ est
pctm̄ moꝛtale ut q̇dā dicūt. q̄si di/
cat. Hoc nō audeo dicē ego. Pōt
tn̄ h̄ dictū i certo casu saluari. de q̄
stati. ī. Tertiū ē ꝙ modꝰ inatura/
lis lʒ i vase ꝓꝓo. pōt eē signū moꝛ
talis cōcupiscētie. Sic g̃ qn̄qꝫ est

signū mortalis.qn̄q₃ venialis. Signū venialis ē qn̄ subest aliq̄ causa excusans ꝫ nō sufficiēs.ut quia forte sine piculo nō pōt alit̄ agē cū vxore.⁊ ꝫ ipsū agit ꝓpter incōtinētiā.seu vitādā extraordinariā fornicationē.q̄ casu nō deest saltē veniale.25.dis.§.at aūt.⁊ tāto grauius quāto pl⁹ discedit a mō nāli. lȝ excuset a mortali ꝓpt̄ subsistētē causā. Signū aūt mortalis videt̄ qn̄ nulla rōnabili subsistēte causa. solū causa voluptat̄ agit̄. Et tāto ē mai⁹ signū ⁊ pctm̄ quāto ē min⁹ nālis. Et ꝫ videt̄ sentire glo. Ray in ti.de mr̄imonio. §.ꝫ nūq̄d hec tria.sup ṽbo fedius.vbi ait. Nūq̄d peccat mortalit̄ vir si cog̃scat vxorē nō cōsueto mō.dū tn̄ ꝫ faciat in vase nāli? R°. Credo sine p̄iudicio ꝙ si hoc faciat causa soli⁹ voluptatis ampli⁹ sic q̄rēde peccat mortaliter. Si ṽo subsisteret iusta causa sic agēdi ⁊ sciēter extra semē nō effundit nō peccaret mortalit̄.lȝ tutius esset in his casib⁹ ut dictū est eā tenere ut sororē.subdēs. Nō est cōtra.32.q.7.adulterij.q2 qd ibi dr̄ intelligit̄ de alijs cōtra naturā cog̃scentib⁹ vxores aut extraordinarie polluētib⁹ aut cā libidinis saturāde.⁊ sine cā ꝫ faciētib⁹. B

ij ¶ Utrū vir teneat̄ reddere debitū vxori quā accusat de adulterio lite pēdēte. R°. ꝫm Ray. Aut ē notoriū illā esse adulterā.aut nō. In p̄ casu nec reddere nec exigere debet aliter mortaliter peccat.nisi forte ipsa velit abstinere a pctō adulterij ⁊ pniam agere.tūc.n.ipse pōt eā sibi recōciliare.32.q.1.c.p̄. Et ex sequētib⁹ causis.ex̄ de diuor.significasti.⁊ ex̄ de adul.si.vir. A. De isto peccato dicet̄.j.§.13°. B. In 2° casu.s.cū nō ē notoriū dȝ petēti reddere. Sȝ ꝫm Tho.in 4°.dis.35. vir q̄cito sibi cōstat de fornicatiōe vxoris.nō tenet̄ debitū reddere.al̄ nō solū icurreret irregularitatē bigamie.ꝫ etiā generaret sibi p̄iudiciū accusandi. Et ꝫ snia verior videt̄. A. Pōt ⁊ ꝫm ṽmū dictū intelligi qn̄ vir cōpelleret̄ a iudice adulterio nōdū ꝓbato.q2 dȝ obedire exq̄ pōt sine detrimēto salutis agē xi.q.3.c.p̄. Nisi forte velit adulteriū incontinenti seu infra paucos dies ꝓbare.ar.c.solet.de sen.exco. li°.6°. B. Uerūtn̄ in ꝫ casu vxorē dimittere sine iudicio eccl'ie nō pōt.imo etiā si debitū reddat cōpulsus auctoritate eccl'ie lȝ irregularitatē incurrat.nō sibi generat p̄iudiciū accusandi. Et de hac materia habes.j.matrimoniū.8°.§.9°.

¶ Uir ꝓpt̄ fornicationē vxoris nō 12
solū nō tenet̄ ei debitū reddē.ꝫ etiā pōt eā dimittere. nisi i septē casib⁹ q̄s habes.j.mr̄imoniū 8°.§.x°.

¶ Sȝ nūq̄d peccat vir mortalit̄ 13
exigendo debitū ab vxore permanēte in adulterio? R°. ꝫm ꝙ nōt Hug.32.q.i.si q̄s vxorē. Si alter ꝯiugū sciēter exigat debitū a reliq̄ ꝑmanēte in adulterio siue occulto siue manifesto peccat mortalit̄

quia facit contra constitutionē ec/
clesie. A. Extra de adul. si vir. Et
p̄dicta notat glo. Ray. in ti. de ma/
trimonio. §. Item pone q̄ vir. sup
verbo. si vir. Et addit. Etiam pec/
cat reddēdo si celebratū ē diuortiū
iudicio eccl'ie. aut si publice morat̃
in adulterio. Si neutr̄ istor̄ sit. nō
peccat reddēdo. q2 ad h̄ tenet̃. Si
aūt ꝓpter incōtinentiā 7 fragilitatē
carnis exigit debitū peccat morta/
liter. q2 facit ꝯtra ꝯstitutionē eccl'ie
min⁹ tñ peccat cū adult'iū occultū
est. Alij dicūt q̄ ipotētia cōtinēdi a
copula carnali excusat exigētē i h̄
casu. q̄r snia ē benignior. lʒ forte
nō verior. glo. Et idē nōt̃ i sū. con.
li. 4. ti. z. q. 49. Aliq tñ nō im.p/
babilit̃ videt̃ asserē. q̄ si abstinētia
a reddēdo seu exigendo debitū nō
corrigit adulter̄. s̄ poti⁹ ad deterio/
ra ꝓuocat ul' aliter iutilit̃ scādala
opat̃. q̄ licite possit 7 reddi 7 exigi
q2 ordinatio eccl'ie facta est nō ad
introducēdū. s̄ ad remouēdū scā/
dala. 7 cessante causa cessat effect⁹
ex̄ de appel. cū cessante. Et intelli/
gētia dictor̄ ex causis ē assumēda
dicendi. ex̄ de v̄bo. sig̃. intelligētia.
Itē pōt peti debitū 7 reddi si adul/
ter seu adultera egerit pniam. dcō
c. si vir. de adul. Et i. c. si q̄s vxorē.
3z. q. i. dr̄ q̄ vir abstineat a mr̄imo
nio adultere. donec impleat̃ satisfa/
ctio criminis. ideo q2 p⁹ satisfactio/
nē pnie nō meret̃ vocari adultera.
Et glo. sup v̄bo. expleat̃. dic̄. ul' sal/
tē inchoet̃. Nā si voluerit eā sibi re/
cōciliare etiā infra tēp⁹ pnie. ab ea
pōt exigē debitū. ex̄ de furtis. ex lris
ex̄ de eo q̄ cogno. ꝯsan. vxori sue. c.
veniēs. Et i dcō. c. si vir. dr̄ q̄ vir nō
dʒ sepe recipere peccatricē. Sʒ in. c.
queādmodū. ex̄ de iure iurā. dr̄ q̄
vir pōt dimittē vxori peccāti nō so/
lū septies. s̄ etiā vsq̄ septuagies se/
pties s̄m euāgelicā v̄itatē Math.
18. Glo. i dcō. c. si vir. sup v̄bo. sepe
dic̄. Marit⁹ sp̄ pōt ei parcē si vult
7 eā recipe p⁹ pniam s̄m euāgelicā
v̄itatē. s̄ eccl'ia nō intercedat ꝓ ea.
ex q̄ aliq̄tiēs ei pepcit. ne videat̃ ei
dare peccādi lniam. Et ad terrorē
dr̄ etiā h̄ i glo. Sʒ certe in. c. si vir.
nō dr̄ de intercessiōe eccl'ie. s̄ de rece/
ptione viri. Unde satis videt̃ posse
dici q̄ sp̄ vir pōt recipere eā p⁹ verā
pniam. 7 eo casu possit etiā ꝓ ea ec/
clesia int̃cedere. In ꝯriū nō videt̃
nec auctoritas nec rō. Nō. n. ꝓpter
hoc dat̃ lnia peccādi. cū p̄supponat̃
vera pnia. Si. n. in h̄ videret̃ dari
lnia ad peccādū. nec marito eā re/
cipere liceret. q2 patron⁹ esset tur/
pitudinis. 3z. q. i. si crudelis. Qñ
aūt sepe peccauit. nō ita faciliter ē
recipiēda. s̄ vigilāter. ne forte non
sit vere penitēs. Et ita pōt intelligi
dcm̄. c. si vir. Ratio aūt est. q2 sepe
peccās seu recidiuās p̄sumit̃ verā
pniam nō habē. de pe. dis. 3. irrisor.
Itē glo. in dcō. c. si vir. super ver/
bo. reus. dicit q̄ nisi maritus de/
nūciet adulterā ad pniam. morta/
liter peccat. z. q i. si peccauerit. 7
dicto. c. quemadmodū. glo. Forte

idē si vxor nō renūciet adulterū si pōt. qr vxor nō ad ipaƿia iudicaẜ. dcō.c.si quis vxorē. B

14 ❡ Nūqd cōiux ꝓpter adulteriū a se cōmissū statim ꝑdit ius exigēdi debitū? R. ſm Ray. videẜ ꝙ sic saltē q̄ ad iudiciū aīe qr peccādo i legē matrimonij reddit se indignū ꝛ ideo nō dꝫ petē nisi purgata culpa. reddere tñ teneẜ exactus. A Idem in sū.con.eo.ti.z.q.50. vbi etiam dicīẜ ꝙ lꝫ adulter ipso iure amittat ius petēdi debitū. si tñ petit ꝛ adulteriū sit occultū debet sibi reddi. qr ſm glo. Ray. vterqꝫ cōiugū duplex ius hꝫ in reliquo. s. ius exigēdi. ꝛ ius ꝙ sibi exigēti debitū reddaẜ. Primū amittit fornicādo sed nō secūdū. Sic ꝛ ꝑlat⁹ ius nō hꝫ īpandi aliqd illicitū ul' de q̄ dubitat an sit illicitū. subdit⁹ tñ dꝫ ei obedire i dubio illicito. ꝛ h̄ ius hꝫ ꝑlat⁹ i eo. lꝫ nō hēat ius īperādi. h̄ peccat īperādo i h̄ casu. z3.q.i.qd culpaẜ. glo. Hoc puto verū nisi cā probabilēs exactionē cōcerneret vtrāqꝫ ꝑtē. tūc n. etiā si sit occultū reddi nō dꝫ. ut i.c. inqsitiōi. ex̄ de sen. ex co. Itē ꝛ qñ qs cogiẜ iudicialiẜ. al' sec⁹. s. qr nō teneẜ reddē etiā si īpedimētū sit secretū. Et sic pōt intelligi qd dictū est s̄. §. 9. ad fi. i additiōe. B Sic ꝛ teneẜ q cog̃uit cōsanguineā vxoris. sed nūqꝫ exigere pōt. ex̄ de eo q cog. cōsan. vxoris. trāmisse. A. Ibi dicīẜ ꝙ q cognouit suā ꝑuignā ex vxore ꝑmortua. ꝛ ducta alia legitima vxore cū ꝑuigna publice ad peccandū redijt. nō pōt debitū petere ꝛ exactus dꝫ cū graui cordis dolore reddere. ꝛ si ꝑmoriaẜ secūda. debet sic sine spe cōiugij perpetuo manere. B

❡ Qui cōtraxit cū aliqua clādestine ꝛ postea cū alia publice nūqd exactus a prima teneẜ ad redditionē debiti? R. ſm W. Credo ꝙ nō teneẜ si est in loco vbi cōsuetū ē ꝙ ante carnalē copulā adhibeaẜ benedictio nuptialis. A. Idem puto etiam si nō sit consuetū. ꝛ reddi non possit sine scandalo. cū ab oī specie mali abstinendum sit. i. ad Thessal. vltī. B. ꝛ sibi īputet illa q̄ clādestine cōtraxit ꝛ ingessit se ꝑiculo. Credo tñ ꝙ si secūda relicta transeat ad alias ꝑtes cū ꝑma in qbus sine scandalo possunt adhiberi solēnitates debite. uel si de solēnitatib⁹ nō est consuetudo possit ei cohabitare. Et si sic fecerit licitū est. A. De hoc lati⁹ dicīẜ in sū.con.li. 4. ti. z.q.63. vbi pꝫ ſm aliquos ꝙ iste nō teneẜ recedere a secūda lꝫ ei nō debeat debitū reddē ut vadat cū ꝑma. ꝛ sibi imputet q̄ clādestine ꝯtraxit. Qd puto intelligēdū qñ a secūda nō pōt recedē sine scādalo siue spē mali. ex̄ de vita ꝛ hone. cle. cū ab omni. ꝛ preta. ctū est. Al' bene teneẜ recedere ꝛ posset hoc agere propria auctoritate. ut in dcā. q. 63. ſm glo. Ray. Et addit. Non est contra quod solet dici ꝙ vir non debet dimittere vxorem sine iudicio ecclesie. 15

Hoc.n.intelligēdū ē qñ int̄ eos est ipedimētū aliud q̄ꝫ sit ligatio matrimonij p̄cedēt̄ ul' q̄ꝫ sit votū solē, ne. ꝓpt̄ qđ ipedimētū nō pōt cōmisceri cū ea sine pctō mortali. In q̄ tñ casu sic nōuit Hug. 35. q. 6. multoꝶ. ⁊ si p̄cepto eccl'ie nō tenet̄ obedire q̄ꝫtū ad reddēdū debitū. tñ in cohabitatiōe ⁊ necc̄ioꝶ exhibitiōe tenet̄ ei obedire. ⁊ sine ordine iurꝭ nō dʒ h̄ denegare vxori cui de facto se copulauit. Sec⁹ ē vbi q̇s cōtraxit mr̄imoniū cū duab⁹ de p̄nti successiue. qꝛ cū eo ipso q̄ꝫ ꝯtraxit cū prima teneat̄ ei cohabitare ⁊ necc̄ia exhibē. q̄ꝫtū ad h̄ nō potuit se obligare secunde. vnde tenet̄ redire ad p̄mā. iudicio tñ eccl'ie si h̄ possit fieri. Si aūt nō possit qꝛ forte v̄itas ꝓbari nō pōt. credo sine preiudicio q̄ꝫ auctoritate ꝓp̄a h̄ pōt facē. imo tenet̄ p̄sertim si p̄ma nō fuit i culpa. uel si ig̊rauerit ius qđ ē circa clādestina mr̄imonia scd̄m Hug. Qui etiā dixit q̄ꝫ cū aliq̇s cōtraxit clādestine cū p̄ma. ⁊ p⁹ea manifeste cū secūda. p̄ dʒ obedire ꝯscie q̄ꝫ eccl'ie excoīcanti. Si tñ pōt vtrāq̄ꝫ exhibē. credo q̄ꝫ secūdā exhibē tenet̄. q̇a ea q̄ pōt facere sine pctō tenet̄ ei facē ad p̄ceptū eccl'ie. nec ea dʒ ei sine ordine iudiciario denegare. Et eodē mō credo q̄ꝫ si aliq̇s p⁹ ꝓfessionē legitime factā in monasterio exeat de facto ⁊ ꝯtrahat matrimoniū de facto in facie eccl'ie. si p⁹ea reuertat̄ ad coꝛ. pōt reuerti ad religionē auctoritate ꝓp̄a. ⁊ poti⁹ tenet̄ seq̇ ꝯsciam de ꝓfessiōe facta ab eo i religiōe q̄ꝫ obedire p̄lato ul' eccl'ie p̄cipienti manere cū vxore. Idē credo i opposito casu. s. cū q̇s p⁹ mr̄imoniū legitime ꝯtractū ⁊ cōsūmatū iuita vxore trāsit ad monasteriū ⁊ ibi facit ꝓfessionē. qꝛ in h̄ casu nō obstante ꝓhibitiōe p̄lati aut excoīcatione eccl'ie. auctoritate ꝓp̄a pōt reuerti ad vxorē. ⁊ ad h̄ tenet̄. nisi ab vxore cōtinētiā ꝓfitente possit lñiam remanēdi i religione ipetrare. aut nisi ipsa fuerit fornicata. q̄ꝫ pretextu fornicatiōis possit eā repellē. i q̄ casu poterit ibi manē ea iuita. h̄ oia glo. B. De hac mā̄ vide plura. ꝭ. mr̄imoniū. 1°. p̄ totū. De debito reddēdo leproso. vide. ꝭ. leprosus. §. p̄. et 2°.

Decanus.

De officio decani vide s̄. archidiaconus.

Decime i°.

coiter. Decima ē ps oīuꝫ bonoꝝ iuste acquisitoꝝ deo debita. ex̄ eo. tua nobis. A Huius ptis quota est sicut v̄ba sonant. s. decima s̄m Ray. ⁊ Hosti. ut in sū. con. li°. i°. ti. 15. q. i. B

¶ Decimaꝶ q̄dā sūt p̄sonales. ⁊ q̄dā sūt p̄diales. Personales sūt q̄ debēt̄ ex negociatiōe. uel artificio. seu scia. militia aut venatiōe ⁊ h⁹. Prediales v̄o sūt q̄ proueniūt ex ipsis predijs. ut ex̄ eo. ad ap̄lice. ⁊ c. pastoralis. ⁊ ex̄ de parochijs. c. vlt̄. Sed de q̇busdā dubiū videt̄ vtꝶ sint p̄diales ul' p̄sonales. ut de

agnis ⁊ alijs fetib⁹ aialiū q̄ in pa-
scuis sūt. Et pōt dici φ sint mixte
cū ptim a p̄dijs veniāt vnde viuūt
aialia. ar. ex̄ eo. c. cōmissū. ⁊ sic sūt
prediales. partim ꝟo pueniant a
personis. i. a custodia personaꝝ. ⁊
sic videt̄ psonales. A. Hec fue-
runt dicta Hosti. lꝫ quo ad vltimū
mēbrū diuersi diuersa dixerint ut
in sū. con. eo. ti. q. 2. B
2 ℭ Utrū de decimis deduci possint
expēse. R̄. Prediales decime dari
debēt indistincte nō deductis expēsis
nec etiā illis q̄ fiūt p fructib⁹ colli-
gendis. ex̄ eo. cū hoies. A. Unde
nec semē deducēdū ē ꝑm Goff. ⁊
Hosti. ut in sū. con. li. p̄. ti. 15. q. 23.
B. De psonalib⁹ ꝟo distinguen-
dū ē. q2 si surgūt ex reb⁹ iā decima-
tis deducūt̄ expēse. aliter nō. ex̄ eo.
pastoralis. De lucro aūt aduoca-
tiōis ꝑm W. nō debēt expēse deduci.
A sicut q̇ locat opas suas nō de-
ducit expensas. ut in dicta. q. 23.
vbi hec omnia notant̄. B
3 ℭ Qn̄ debent decime dari? R̄.
Prediales debēt dari statim qn̄ fru-
ctus pcipiūt̄ ⁊ anq̄ sepet̄ inde cen-
sus uł tributū uł h⁹moi. Et si p̄ fa-
cta fuerit talis sepatio nihilomin⁹
decima integra dāda ē. A. q2 sic
rustic⁹ tenet̄ decimare qd̄ sibi rema-
net. ita dn̄s h̄ qd̄ de aceruo indeci-
mato accepit. ut in dicta. q. 23. B
Extra eo. tua nobis. ⁊. c. cū nō sitis.
Personales āt pn̄t dari i fine āni.
ar. ex̄ de pig. ex lris. A. In isto. c.
nihil dicit̄ de hoc. sed in dcā. q. 23.
nō. ꝑm Ray. φ psonales pn̄t dari
in fine āni. ut sic maior vtilitas p-
ueniat ecclie. q̄ si p minutias sol-
uerent̄. ar. dci. c. ex lris. Idē dicit
Hosti. ⁊ addit. Uex si an̄ ānū velit
q̇s soluere nō video φ possit refu-
tari. q2 hoc iure nō est exp̄ssū. Con.
Inno. ut ibi. Uidet̄ posse dici φ fa-
cto lucro statim q̇s soluere teneat̄.
Nā scdm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 87. arti. p̄
qd̄ sine tēporis determinatiōe debet̄
nisi statim soluat̄ obligat ad pctm̄
Posset etiā solutio retardari inq̄tū
cōcernat vtilitatē ecclesie. ut dicūt
dicti doctores. B
ℭ Utrū optima debeāt dari p de- 4
cimis. R̄. Agnos pullos vitulos
⁊ h⁹mōi nō tenet̄ q̇s dare optimos
nec deteriores ꝫ mediocres uel sic
trāseūt sub ꝟga pastoris. A De h̄
sic dr̄ Leuitꝭ. vlt̄. Omnīū decimarū
bouis ⁊ ouis ⁊ capre q̄ sub pasto-
ris virga trāseūt. q̇cq̇d decimū ve-
nerit scificabit̄ dn̄o. B. Indignū
ē. n. dare deo qd̄ dedignat̄ hō. dis.
49. c. vlt. 16. q. 5. oēs decime. A
Idē in sū. con. li. p̄. ti. 15. q. 23. ꝑm
Inno. Hosti. ⁊ Goff. B
ℭ Utrū debeāt solui i vinea uel p̄- 5
dio. an debeāt deportari ad ecclesiā
R̄. ꝑm Hosti. Pōt dici φ i h̄ debet
seruari cōsuetudo. ex̄ de sepul. cer-
tificari. A. Idē in sū. con. eo. ti.
q. 24. vbi etiā dicit̄. φ expense pro
colligendis fructibus nō deducūt̄
ꝑm Hosti. sed si sup p̄dictis nō ap-
pareat cōsuetudo puto φ decime
debeant portari ad ecclesiā. q2 qn̄

est specialis ⁊ certus creditor re-
gulariter dꝫ a debitore requiri ut
ei debitũ ꝑsoluat. ſm Tho. 2ª 2ᵉ
q. 33. arti. 2º ad fi. B

6 ¶ Utrum dare decimas sit ꝓceptũ
R. ſm Tho. 2ª 2ᵉ q. 87. Decime
in veteri lege debebant̃ ad sustēta-
tionē ministrorũ dei. Malach. 3º
Inferte oēm decimationē i horreũ
meũ ut sit cibꝰ in domo mea. Unde
ꝓceptũ de solutiōe decimarũ ꝑtim
qdē erat morale inductũ rōne na-
turali. ꝑtim aũt iudiciale ex dĩna
institutione robur hñs. Ratio aũt
nālis dictat ut his q̇ diuino cultui
ministrāt ipse ꝑꝑl's nccīa ministra-
ret. i. Cori. 9º Quis militat suis sti-
pendijs vnq̄ꝫ? Determinatio aũt
certe ꝑtis introducta ē ex institu-
tione dĩna. qꝛ tribus leuitica dinis
misterijs mācipata possessiōes nō
habebat. ⁊ sic erat iudiciale ꝑtinēs
ad eq̄litatē int̃ hoīes ſm cōditiōes
illiꝰ ꝑꝑli cōseruādā. ꝫ ⁊ cōueniebat
cũ cerimonialibꝰ q̄ꝫtũ ad aliquā si-
gnificationē. A Sic̃ ⁊ oīa antiq̄
legis facta ſm illud. i. ad Cori. xº
Oīa in figura contingebant illis.
Qui. n. decimā dat q̄ est ꝑfectiōis
signũ eo q̄ꝫ denarius est numerus
ꝑfectus quasi primꝰ limes nume-
rorũ vltra quē numeri nō ꝓcedũt
sed reuertũt̃ ab vno nouē partibꝰ
reseruatis. ꝓtestat̃ quasi in quodā
signo ad se ꝑtinere imꝑfectionē.
perfectionē v̄o que erat futura per
xp̄m esse expectandam a deo ſm
Tho. in. dicta. q. 87. arti. ꝑ. vbi po-
nũt̃ etiā oīa que in hoc. §. cōtinent̃.
B. Est aũt differentia inter ceri-
monialia ⁊ iudicialia ꝓcepta. quia
cerimonialia illicitũ est obseruare
tꝑe legis noue. Iudicialia v̄o ⁊ si
nō obligāt tꝑe grē. tñ possũt obser-
uari sine pctō ⁊ ad eoꝝ obseruātiā
aliq̇ obligant̃ si statuant̃ auctori-
tate eorũ quoꝝ est leges condere.
sic̃ si nũc aliq̇s princeps statueret
ut q̇ furatꝰ fuerit ouē reddat qua-
tuor oues. ut legit̃ Exo. 22º eius
subditi tenerēt̃ obseruare. ita etiā
determinatio decime ꝑtis ē institu-
ta auctoritate eccl'ie tꝑe noue le-
gis. ut. s. nō minꝰ ꝑꝑl's noue legis
mistris noui testamēti exhibeat. q̄ꝫ
ꝑꝑl's veteris leg̃ mistris veteri testa-
mēti. cũ tñ ꝑꝑl's noue legis ad ma-
iora obliget̃. ſm illud Math. 5º
Nisi abũdauerit iusticia vr̃a ⁊c̃. ⁊
etiā mistri noui testamēti maioris
sũt dignitatis q̄ꝫ mistri veteris. ut
ꝓbat apl's. i. Cori. 3º Sic ḡ ad so-
lutionē decimaꝝ hoīes tenēt̃ ꝑtim
q̇dē ex iure nāli. ꝑtim ex institutiōe
eccl'ie. q̄ tñ pensatis opportunitati-
bus tēpoꝝ ⁊ ꝑsonaꝝ posset aliā ꝑtē
determinare. A. Hec Tho. in di-
cto. arti. ꝑ. vbi etiā dic̃ q̄ꝫ ꝓceptũ de
solutione decimaꝝ inq̄ꝫtũ est mo-
rale dat̃ a dño Math. xº Ibi Di-
gnus est. n. oꝑarius cibo suo ⁊c̃.
Et ab apostolo. i. Cori. 9º B

¶ De soluēdis decimis cōfesso- 7
res religiosi tenent̃ facere ꝯsciam
cōfitentibꝰ. Qꝛ si sciēter omiserint.
suspēsi sunt ab officio ꝓdicationis

donec faciãt si cõmode pñt. ⁊ si in-
terim predicãt sunt excoicati. A
Hoc ē ver si ab ecclia rectoribus
uel eo loca tenētib⁹ fuerint reqsi-
ti dicti confessores ad hãc ɔsciam
faciēdã. al' nõ subijciũt huic pene.
ut colligit ex tex. cle. cupientes. j.
allato. ⁊ nõ fi directoria. li. 3. ti. 2.
§. 266. et ti. 6. §. 30. B. Illi aũt
religiosi q dicũt aliq ut a solutiõe
decima retrahãt audiẽtes excoi-
cati sũt ipso facto. A. Siue hec
dicãt i p̃dicatiõib⁹ siue alibi ut re-
trahãt a solutiõe decima eccl'ijs
debita. ut i dcã. cle. cupiẽtes. B
Itē p̃ceptũ grauissimũ fit p̃dicato-
rib⁹ q in p̃ma dñica q̃dragesime
⁊ q̃rta ⁊ vltima. ⁊ i festis ascẽsiõis
dñi. pẽtecostes. natiuitatis sancti
Ioh. baptiste. assumptionis ⁊ na-
tiuitatis btē Marie. audiẽtes infor-
mēt si fuerint requisiti q decimas
soluãt. Sz p̃dicta nõ extendũt ad
religiosos q decimas pcipiũt. A
Ipsi. n. nõ incurrũt dictas penas.
q2 soli nõ pcipiẽtes solēt in p̃dictis
delinquere. fm glo. in tex. de quo
statim super verbo. percipientiũ.
B. Hec omnia in cle. cupientes.
de penis.
8 Utrũ i decimis excuset cõsuetu-
do de nõ soluẽdo. R. fm Ray. ⁊
Hosti. Decime psonales nõ diuino
iure sic p̃diales. s p̃cepto hõis de-
bēt. Nã ⁊ Leuit. vlt. tñ de p̃diali-
b⁹ fit mẽtio. Consuetudo aũt ius
hũanũ tollit. ul' i toto si est gnãlis.
uel i pte si ē pticularis. dis. 12. ɔsue-
tudo. vnde videt q ɔsuetudo ɔtria
a culpa liberet nõ soluẽtes illas.
Nã nccio ille decime soluẽde sũt q
debent ex lege diuina uel loci cõ-
suetudine approbata. s. p̃diales. ex eo.
i aliq b⁹. A. In h. c. nõ fit aliqua
mẽtio de psonalib⁹ ul' p̃dialib⁹. sed
solũ q ille decime sũt nccio soluē-
de q debēt ex lege diua ul' loci ɔsue-
tudine approbata. Cũ p̃dict tñ q cõ-
suetudo excuset in psonalibus cũ
Ray. ⁊ Hosti. con. Goff. ⁊ glo.
Ray. ut i sũ. con. li. p̃. ti. 15. q. 41. B
Sani⁹ cõsiliũ esset soluē etiã pso-
nales ul' sibi remitti facē. A. Hoc
fuit dictũ Ray. q ut pz i dcã. q. 41.
p⁹ p̃dicta subiũxit. Hoc tñ diffini-
re nõ audeo. s. q ɔsuetudo excuset
nõ soluentes decimas personales.
Sanũ cõsiliũ eēt ut soluerēt ul' sal-
tem auctoritate epi ⁊ eccliar qb⁹
eēnt psoluēde erogaret qlibet uel
sil' ul' p q̃tidianas elyas i vs⁹ pau-
perũ. ⁊ q idē faceret de decimis q̃s
retinuit p̃teritis tpib⁹. uel peteret
saltē a p̃dict psonis remitti ītuitu
dei ⁊ elye. Glo. ei⁹ ait. Bñ dic cõ-
siliũ. q2 nõ ē nceũz h fieri. cũ cõ-
suetudo reuera in hac pte excuset.
h ibi. Videt dicēdũ q p̃ceptũ de-
cimarũ hodie intãtũ ē de iure diuo
cui cõsuetudo nõ derogat inq̃tũ
est morale. videlz inq̃tũ cõcernit
necessariã subuentionē ministran-
tiũ i diuinis. ⁊ ideo nulla ɔsuetudine
videt excusari qñ qs iuxta faculta-
tes suas siue ex p̃dijs siue ex lucro
psonē teneat subuenire indigētijs

minifstrātiũ fibi spũalia.qꝛ ad hoc
obligaᵗ ex lege diuina Math.x°.
7.i.ad Cor. 9°. ⁊ patet ex habitis
s̄.§.6°. in additione B
9 ¶ Quid de illis q̄ ex antiqua cō-
suetudine nullā decimā soluunt?
R°. ſm Tho.2°.2ᵉ.q.87. Dicēdũ
ꝙ lꝫ eccl'ia possit reqrere decimas
tñ laudabiliter nō reqrit eas in lo-
cis vbi sine scandalo reqri nō pos-
sent ꝓpᵗ dissuetudinē uel aliā cau-
sā.nec tñ illi qui nō soluũt in locis
illis sũt i statu dānatiōis.nisi for-
te ꝓpter obstinationē.habētes vo-
lũtatē nō soluēdi. A .Hec intelli-
genda sũt de decimis iure dīno de-
bitis.nā in alijs plene excusat cō-
suetudo.ut s̄.§.primo. B .Uel
pōt dici ſm W.ꝙ qñ nulla decima
soluiᵗ videᵗ ꝙ dñi ꝑdioꝝ breui ma
nu soluerint eccl'ie decimas ⁊ eis
deinceps eccl'ia redonauerit. A
Hoc idē est cũ snia Tho. s̄.posita.
Nā ⁊ Tho.inuit illos interim ab-
solui ex tacita remissiōe. Sꝫ ut pꝫ
in sũ.con.eo.ti.q.42.iste W.addit
ꝙ si ita obtentũ est a tpe cuius nō
extat memoria excusaᵗ qui nil uel
minꝰ soluit q̄ꝫ decima sit. Nec pñt
auctoritate ꝓpa q̄ sustinuerunt hꝰ
consuetudinē uel successores eorũ
aliq̄d plꝰ solito exigē.aut de rebꝰ de
q̄bꝰ nō cōsueuerũt decime solui de
nouo aliq̄d exigē nec dñi ꝑdioꝝ vl-
tra solitũ teneᵗ aliq̄d soluere.nisi
eccl'ia ad iopiā redigaᵗ. ulᵗ nisi au-
ctoritate dñi pape h̄ fiat ex certa
scia reuocāt̄ ꝑdictā cōsuetudinē.
Uez ē tñ ꝙ sola ꝯsuetudo nō libe-
rat debitorē decimaꝝ i ꝑdict̄ casibꝰ
h̄ cōpositio ulᵗ remissio facta ab ec-
clesia exꝑsse ulᵗ tacite siue ꝑsũpte ex
h̄ ꝙ ꝑ tātũ tēpꝰ pacifice sustinuit.ꝙ
aut nil ꝓ decima solueret.aut minꝰ
q̄ꝫ decima.glo. Ego puto ꝙ i deci-
mis q̄ nō sũt de iure dīno ꝯsuetudo
excuset.etiā nō tā lōga dũ mō rō-
nabilis ⁊ ꝑscripta. ex̄ de ꝯsue.c.fi.
In his ꝟo q̄ sũt de iure dīno nulla
ꝯsuetudo excusat. ut s̄.§.primo.
nisi ꝓut hic dīc Tho. Et ſm h̄ etiā
pōt intelligi dictũ Inno. qδ nunc
seqᵗ. B .Porro Inno.ex̄ eo.i ali-
q̄bꝰ.dīc ꝙ in eo ꝙ nō soluũᵗ deci-
me uel minꝰ plene.nulla ꝯsuetudo
valet.16.q.1.quicũqꝫ. Sed tñ ſm
Hosti.sup.c.statuimꝰ.ex̄ de trāsac.
cōpositio inᵗ ꝑsonā ecclesiasticā ⁊
laicũ sup aliq̄ ꝑte seu q̄ta decime
facta de ꝯsensu superioris prelate
valet. A .Con.glo.Ray.ut i sũ.
con.li°.ꝑ.ti.15.q.42. Sed Inno.
in.c.venerabilis. de con.vti.uel in-
uti. ⁊ in sũ.con.eo.ti.q.43. dīc ꝙ
nec cōpositio nec pactũ pōt valē i
remissiōe decimaꝝ.qδ pōt intelligi
qñ h̄ fieret sup decimis oīo debitis
⁊ sine rationabili causa.ut s̄.alie-
natio.uel qñ fieret volũtate nō li-
bera sīc reqriᵗ ad remissionē faciē-
dā.ut nōᵗ i sũ.con.li°.2°.ti.5.q.25.
alᵗ. cōpositio ⁊ pactũ sup decimis
bñ valet de ꝯsensu supioꝝ ut clare
dr̄ i dcō.c.statuimꝰ.de trāsac. B
¶ Que sit remuneratio fideliter 10
soluentiũ decimas? R°. ſm Ray.

Quadruplex ē. Prima ē abūdantia fructuū. Secūda sanitas corporis. De his duab⁹ Aug⁹. Si decimā dederis nō solū abūdantiam fructuū ꝫ etiā sanitatē corpis cōseq̄ris. 16. q. i. decime. Tertia ē remissio pctōꝝ. Quarta celeste regnū. De his duabus Aug⁹ ibidē. Qui p̄miū cōpare aut pctōꝝ indulgētiā desiderat ꝓmereri reddat decimā. ꝛ de nouē ptib⁹ ei etiam studeat dare paupib⁹. Ecōtra qui nō dat punit̄ ꝑ opposita. Malach. 3. Quia mihi nō reddidistis decimas ꝛ p̄mitias idcirco fame ꝛ penuria maledicti estis. Itē Aug⁹ vbi s. Cū decimas dādo ꝛ terrena ꝛ celestia possis ꝓmereri ꝑ auaritia duplicē bñdictionē fraudas. A i. fraudādo tibi subtrahis. ut i sū. con. eo. ti. q. 45. B. Hec ē dn̄i iustissima cōsuetudo ut si tu illi decimā nō dederis tu ad decimā reuoceris. Dabis impio militi qd̄ nō vis dare sacerdoti. Itē Aug⁹ vbi s. Nō de⁹ p̄miū postulat ꝫ honorē. ꝛ q̄ dignat̄ totū dare. decimā a nobis dignat̄ recipere. nec sibi sed nobis ꝓculdubio ꝓfuturā. Hec oīa in p̄dicto. c. decime. Nā ꝛ antiq̄ patres copijs oībus abūdabant q꞉ decimas deo dabāt. Modo aūt h̄ tollit fisc⁹ q̄ nō accepit xp̄s. 16. q. 1. c. maiores.

Decime ij. A quib⁹ decime dari debeāt? R. Decime dari debēt ab oib⁹ laicis. 16. q. 1. decimas. ex̄ eo. a nobis. Itē clerici tenēt dare decimas nō de eccl̄ijs ꝫ de suis reb⁹. ex̄ eo. c. 2. et. c. a nobis de p̄se. dis. 5. q̄dragesima. A. Hoc nōt glo. i pcē. c. 2. ꝛ ibi i textu pz q̄ etiā clerici debēt soluē decimas p̄sonales his a q̄b⁹ recipiūt sacra. Clerici viuētes i cōi sic̄ ꝛ religiosi nō tenēt soluē decimā de laborib⁹ seu nutrimētis suis ꝓprijs. 16. q. i. decimas. B. Itē religiosi tā exēpti q̄ nō exēpti de terris ꝛ possessiōib⁹ acq̄sitis ꝛ acq̄rēdis tenēt itegre soluere decimas illis q̄b⁹ eedē possessiōes ꝛ ōne fuerāt decimales. ex̄ eo. statuto. §. ceteꝝ. li. 6. Itē etiā lepsi tenēt ad decimas. Si tn̄ sint coīt̄ viuētes nō tenent̄ de hortis ꝛ nutrimētis aīaliū. vbi etiā intelligunt̄ fetus. ex̄ de eccle. edi. c. 2. A. Ibi nil dr̄ de fetib⁹. ꝫ solū de hortis ꝛ nutrimētis aīaliū inter q̄ iste interp̄tat̄ fetus. Et cū eo. con. Albricus. B Et oīa predicta intelligas de iure coi. Secus aūt si q̄ aliud haberēt ex p̄uilegio. A. Hec etiā notant̄ in sū. con. li. p. ti. 15. q. 12. B

Utꝝ iudei teneāt̄ dare decimas 1
R. Personales nō tenēt̄ dare decimas cū nō recipiant ecclesiastica sacra nec audiāt diuina. imo nec sint de corpe eccl̄ie. ff. de censi. forma. §. si ꝓ q̄s. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 15. B. Secus de predialib⁹. ex̄ eo. de terris. Et de hoc casu habes i. iudeus. p. §. pst.

Utꝝ clerici teneant̄ dare decimā uel pecuniā pape req̄renti. R. 2
Sm Tho. 2. 2. q. 81. Dicēdū q̄ in

veteri lege dabāt̃ p̃mitie sacerdo/
tib⁹. decime aūt leuitis. ⁊ q͛ sacerdo/
tib⁹ leuite subditi erāt dñs māda/
uit leuitꝫ ut ipsi loco p̃mitiaꝝ sol/
uerēt pōtifici sūmo sacerdoti deci/
mā decime. Unde nūc eadē rōne
tenent̃ clerici sūmo pontifici dare
decimā si exigit. Naturalis autē
ratio dictat ut illi q̇ habet curā de
coī statu ꝓuideat̃ vnde possit ex/
equi ea q̄ ꝑtinēt ad cōmunē salu/
tē. A. Idē i sū.con.eo.ti.q.16. B
5 ¶ Cū q̇s vēdit aceruū añ decima/
tionē quis tenet̃ ad decimā? R⁹.
Uterq͛ tenet̃. Uenditor q̇dē ꝓpt̃
dolū quē cōmisit. ⁊ etiā q̇ hꝫ p̃ciū
qđ succedit loco rei vēdite. ar. iz.q
z. monem⁹. ff. de peti. here. si ⁊ rē ⁊
preciū. Emptor v̾o tenet̃. q͛ res
trāsiuit ad eū cū onere decimaꝝ. ex̃
eo. pastoralis. iz.q.z.c. Augusti/
no. Et ita ecclia poterit petē a q̄ ma/
luerit. si tñ obtinuerit ab vno. libe/
rat⁹ ē alt̃. Absit.n.q͛ ecclia suū re/
cipiat cū augmēto. H Ray. ⁊ Tho.
vbi s̃. Addit āt Ray. q͛ si emptor
fuit bone fidei q̇ ⁊ postea soluit de/
cimā. vēditor tenet̃ ei. A. Idē in
sū.con.eo.ti.q.17. vbi etiā additur
s̃m Ray. q͛ si emptor fuit male fi/
dei. vēditor nō tenet̃ ei nisi exp̃sse
dictū fuerit ⁊ cautū. S tñ vterq͛ dꝫ
agē p̄niam de dolo ⁊ q̄si de furto.
q͛ ꝯtractauerūt decimā inuito dño
In foro āt p̄niali tuti⁹ ē si emptor
ꝑsoluit decimā q͛ vēditor sibi resti/
tuat. nisi forte in casu. s. si emptor
nō inuenit̃ decept⁹ in re. q͛ bū valet
adhuc p̃ciū. Sꝫ glo. ei⁹ dic̃. Uidet̃
q̇busdā ꝓbabilit̃ q͛ ⁊ si res adhuc
valet p̃ciū soluta decima. tñ i foro
p̄niali vēditor tenet̃ emptori resti/
tuere id qđ soluit ecclie dū tñ i cō/
tractu abfuerit fraus ⁊ dol⁹. nec
deceptus fuerit vltra dimidiū iusti
p̃cij. glo. Hoc verū i foro iudiciali.
In p̄niali v̾o tenet̃ q̇s restituere
etiā ꝓpt̃ deceptionē minorē dūmō
nō valde ꝑuā. ut. j. emptor. §. z⁹. B
¶ Quid si aliq̇s violēter uł fur/ 4
tiue rapuit aceruū de area rustici
añ solutionē decimaꝝ. nūq̇d tene/
bit̃ rustic⁹? R⁹. Cū decime statim
collectꝭ fructib⁹ debeāt dari. 16.q.1.
decime. ex̃ eo. cū hoies. g̊ si nō sol/
uant̃ statim cū cōpetēter solui p̄nt
rustic⁹ ē i mora. q̄re ꝑiculū spectat
ad ipsū. ⁊ sic tenet̃. Sꝫ tñ si solue/
rit dabit ei ecclia actiōes suas cō/
tra raptorē. Si v̾o nō erat adh̃ in
mora. ⁊ violent̃ sibi ablatū ē nō te/
net̃. S aget ecclia ꝯtra ipsū raptorē
ff. loca. l. si i lege. §. itē vtiliter. Et
silit̃ si aliq̇ mō sacerdos fuisset in
culpa uł causa more. q͛ nō tenebit̃
rusticus. A. Idē in sū.con.eo.ti.
q.18. s̃m Ray. q̇ etiā addit. Et h̃
teneas ꝓ regula q͛ semꝑ posterior
mora nocet ei ꝑ quē fit. ff. de ꝑicu.
⁊ cōmo. rei ven. l. illud. Et ideo si
ecclia fuerit i vltima mora. rustic⁹
nō tenet̃ soluē decimā de sublato.
S tm̃ de residuo. nisi i casu. s. si ꝓpt̃
morā ecclie sine cui⁹ licētia nō aude/
bat rustic⁹ tāgē fruct⁹. nec iposuerat
fruct⁹ q̇s al̃r reposuisset i locū securꝫ

tūc q̇cq̇d aſportat̄ cedit i periculū
eccl̄ie ad min⁹ vſq; ad cōplemētū
decime. uł ſi pl⁹ uel tātū aſportatū
eſt quātū valet decima. Eccl̄ia. n.
nō dꝫ petē lucꝝ cū dāno alioꝝ. iz.
q. z. fraternitatꝫ. Immo ſm glo. ei⁹
ſi de cōſuetudine uł ꝯſtitutiōe aliq̄
nō licebat ruſtico tollē ⁊ reponere
fruct⁹ ſuos niſi de lnia eccl̄ie. ſi ec-
cleſia fuit i mora dādi lniam. ec-
cleſia tenebit̄ ruſtico ad reſtitutio-
nē toti⁹ dāni. h̄ ibi. Sꝫ certe videt̄
ꝙ plat⁹ q̇ fuit in mora ſeu alter ⁊
nō eccl̄ia teneat̄. niſi forte tota ec-
cleſia fuiſſet in culpa. qꝛ delictū ꝑ-
ſone in dānū nō dꝫ redūdare ec-
cleſie. ex̄ de re. iuꝝ. delictū. li. 6°. B

5 ¶ Quid ſi aliq̇s longo tpe rece-
pit uł retinuit decimas ⁊ nūc veni-
ens ad ſatiſfationē poſtulat ſibi re-
mitti qꝛ aliť opoꝛteret eū mēdicare
R°. ſm Ray. Si ſacerdos videat
iſtū cōtritū ⁊ p̄ces ſuas vti ꝟitate
dꝫ ei tāq̄ paupi remittē vnde vi-
uat cū h̄ idē ei p⁹ea dare debēt. 16.
q. i. qm̄. A. Et addit Ray. ꝙ h̄
pōt facē ep̄s ſine cōſenſu capituli.
cū ſic decime ad eccleſiā reuertāt̄
ex̄ de his q̄ fi. a p̄la. ſine ꝯſen. ca. cū
apl̄ica. Et con. Inno. ⁊ Hoſt. ut i
ſū. con. eo. ti. q. 39. Sꝫ Hoſt. addit
Imponet̄ etiā ei ut i totū ſatiſfaci-
at ſi ad fortunā deuenerit pinguio-
rē. ut ex̄ de ſolu. Odoardus. ff. de
ceſ. bo. l. 3. B. W. vero addit ꝙ
etiā ſi diues ſit pōt ei grat̄ꝫ dimittē
uel in totū uel in ptē. ex q̄ vult i po-
ſterū abſtinē ⁊ eccleſiā reſtituere
iuri ſuo. A. Et h̄ pōt ep̄s i h̄ ca-
ſu. s. dare uł remittē fruct⁹ ꝑceptos
ꝓpt̄ vtilitatē eccl̄ie parochialis ſm
eūdē W. ut i dcā. q. 39. Et ego hoc
puto veꝝ q̄ ad excuſationē remit-
tentꝫ nō q̄ ad liberationē ei⁹ cui fit
remiſſio. cū ſit potēs reſtituē ⁊ nō
ſit ꝑatus. put dꝫ ad h̄ ꝙ remiſſio
valeat. ut s. bellū p̄. §. x°. in additio-
ne. i. Si ꝟo ſit ꝑat⁹ nō pōt ei fieri re-
miſſio i dānū eccl̄ie. cū ut s. pꝫ. etiā
pauperi qm̄ fit ei remiſſio dꝫ iniūgi
ꝙ ſi venerit ad facultatē reſtituat.
niſi forte fieret liberalis remiſſio
ſuꝑ decimis nō ſolutis ꝓpter diſ-
ſuetudinē. ut s. decime p̄. §. 8°. ⁊ 9°.
qꝛ ut ibi pꝫ nō ſolū remiſſio ſꝫ etiā
taciturnitas prelati excuſat oēs de-
bite paratos. B

Decime iiij°.

Cui ⁊ q̇bus
dari debeat decima perſona-
lis? R°. ſm Hoſti. Iure coi danda
ē eccl̄ie parochiali ſiue baptiſmali
vbi q̇s audit diuina ⁊ recipit ſacr̄a.
16. q. i. queſti. §. p̄. Predialis ꝟo
dāda eſt eccl̄ie infra cui⁹ parochiā
p̄diū ſitū eſt. ex̄ de paroch. c. vltꝫ. et
ex̄ eo. qm̄. 16. q. i. ſi q̇s laic⁹. 13. q. i. §.
p̄. Et hoc niſi aliud obtineat de cō-
ſuetudine. ex̄ eo. c. p̄. et. z°. ⁊ c. cōmiſ-
ſū. et. c. ad apoſtolice. uel niſi p̄ſcri-
pte ſint. ſm Hoſti. Ray. ⁊ Tho. A
Idem in ſū. con. eo. ti. q. 3. Et qd̄
dicitur de cōſuetudine intelligen-
dum eſt quo ad prediales. Nam
perſonales ſemꝑ dantur illi eccle-
ſie vbi eccleſiaſtica ꝑcipiūt̄ ſacr̄a.

ut i ḋcõ.c.ad aplice.ex̄ eo. B .De
mixtꝭ ꝟo decimis de q̇bꝰ.dictũ ē s̄
decime ꝑ. §.2.º dicẽdũ ſm Hoſti.
ꝙ ſi appareat ꝯſuetudo.ſeruãda ē.
ſi nõ apparet.tunc ſi aīalia paſcũt
cõtinuo i ꝑdijs ꝓꝑe parochie eiꝰ q̇
dñs ē ⁊ curã eoꝝ gerit.indubitanť
illi parochie ſoluende ſũt. Si ꝟo
paſcãť in ꝑdijs parochie aliene vi-
deť ꝙ diuidi debeãt inter ecclesiã
vbi paſcũť ⁊ ꝓpriã.ar.ff.de le.3.º q̇
ſaltũ. ex̄ de teſta.relatum. §.vltꝭ.
Ray.ꝟo dicit ꝙ ſi aliquis paſcat
pecora i vna parochia.⁊ hꝫ ouile
in alia.ꝙ de lacte fetu ⁊ lana debet
dari decima eccľie vbi ſũt paſcua.
ar.ex̄ eo.cõmiſſũ. Con.Tho.2.º2.ᵉ
q.81. Sed ſm Alanũ ſi cõtinue
iacent in vna parochia.⁊ cõtinue
paſcũť i alia.decime diuidi debẽt.⁊
idē ſi ꝑ medietatē anni paſcunť in
vna parochia ⁊ ꝑ medietatē i alia.
h̶ Ber.ex̄ eo.ad aplice. Cõſuetu-
do tñ i talibꝰ ē tenēda. A.Idem
dr̄ in ſũ.con.eo.ti.q.3.Sꝫ ſi ꝯſue-
tudo nõ appareat.ſatis videť equa
opinio Hoſti.coniũgẽdo eã cũ di-
cto Ber.⁊ Alani.cum iſte decime
partim ſint prediales ⁊ partim ꝑ-
ſonales.ut s̄.decime ꝑ. §.ꝑ. B
j ¶ Sꝫ cui ſoluẽt decimas ꝑſona-
les reges ⁊ ꝓ̇ncipes? R̄.ſm Inno.
Ep̄o ſoluẽt i cuiꝰ dioceſi hñt ꝓ̇n-
cipale domiciliũ.⁊ ſi i duabꝰ dioce-
ſibus hñt.diuidenť inter illas. A
Idē in ſũ.con.li.º ꝑ.ti.15.q.4. B
2 ¶ Cui debeť decima venationis.
piſcatiõis.⁊ hꝰmõi? R̄.ſm Inno.
Tales decime ꝑſonales ſũt.qꝛ ope
hoīs veniũt. Unde dãde ſũt eccľie
vbi percipiũť eccľiaſtica ſacra. A
Idē in ſũ.con.dcã.q.4.⁊ ſubiũgiť
ſm eũdē. Et h̄ intelligo vera vbi
libere q̇s piſcať nullo ꝑcio dato
nec ꝑte piſcatiõis.qꝛ ſi inde dareť
ꝑciũ ulꝫ ꝑs.tũc bñ videreť ꝙ de illo
ꝑcio uel parte dande eēnt decime
eccľie baptiſmali.qꝛ nõ ex miniſte-
rio hoīs s̄ ex aq̄ ⁊ terra ꝓueniunt.
Idē dico de venatiõe ⁊ hꝰmõi.Itē
videť ꝙ ſi aliq̇s capiat piſces in
mari ⁊ portet i ſtagnũ ⁊ ibi viuant
aliq̇t diebꝰ.ꝙ decimã debeat inde
hr̄e eccľia i cuiꝰ parochia ē ſtagnũ
Idē videť de beſtijs recluſis Alij
dicũt ꝙ ſũt decime ꝑſonales.⁊ ꝙ
dande ſũt eccľie vbi ꝑcipiũť eccľia-
ſtica ſacr̄a.h̄ ibi. Videť poſſe dici
ut ex ꝑdictis põt colligi ꝙ ſi dicta
aīalia recluſa viuãt ꝓ̇ncipaliter ex
ťra ulꝫ aq̄ ſine labore hoīuꝫ ꝑtineãt
ad ꝑdiales. Si ꝟo viuũt etiã cũ la-
bore hoīuꝫ ꝑtineãt ad mixtas ⁊ de
ipſis fiat qȯ s̄.dictũ ē de mixtꝭ. B
¶ Quid ſi arborē exciſam in ſil- 3
ua quis portet ad locũ vbi multũ
plus valet? Dicendũ ſm Inno.ꝙ
ſoluet decimã eccľie vbi ē ſilua.de-
ductꝭ expēſis q̄s fecit i trãſferēdo.
A.Idē in ſũ.con.i dcã.q.4.vbi
etiã poniť ⁊ id qȯ diciť i. §.ſe. B
¶ Quid ſi paſcua ꝓ aīalibꝰ an- 4
nuatim vendanť? R̄.ſm Inno.
Decima precij ſolueť eccleſie vbi
ſũt paſcua. Et ſi dñs fundi patia-
tur gratis paſci beſtias in fundo.

cū herba quā euellit bestia trāseat
cū onere suo.s.decime.dn̄s bestie
tenebit dare etiā decimā valoris
herbe.ff.de vsufruc.si vsufructua/
rius. A Ista lex nō videt haberi
in illo ti.vnde puto q velit allega
re.l.si vsufructus.z°.§.ꝑ. B

5 ¶ Quid si q̇s tenet decimas in
feudū.nūq̇d ꝓpter h̄ recipiet deci/
mas noualiū? R°.s̄m Ray.Nō.s̄
debent ecclie parochiali.q2 h⁹mōi
cōcessiōes ꝛ ꝑuilegia artanda sūt
nō amplianda.ex̄ eo.tua.nisi forte
sint religiosi ꝛ ex priuilegio deci/
mas percipiant.q2 ꝑcipiēt etiā no/
ualiū. ex̄ eo.ex ꝑte.z°. A. Idē in
sū.con.li°.ꝑ.ti.15.q.5.vbi etiam po/
nitur quod dicit in.§.se.s̄m eun/
dem Ray.Hosti.ꝛ Inno. B

6 ¶ Ꝙ si ipsi religiosi nō ex ꝑuile/
gio decimas alicui⁹ ecclesie perci/
piebāt sed ex ꝑscriptione.tūc deci/
me noualiū nō eis sed ecclesie sol/
uende sunt.ex̄ eo.cum contingat.

7 ¶ Cū conceditur a papa aliq̇b⁹ ut
noualiū decimas recipe valeāt ꝓ
portiōe q̄ veteres eos cōtingūt.nō
intelligit de illis noualiū decimis
q̄s tpe h⁹mōi ip̄etratiōis alij pos/
sidebāt.nec etiā h3 locū nisi solū
i locis i q̇b⁹ ipsi impetratores vete/
res hēbāt.ꝛ ꝓ ea tm̄ portiōe. Ꝙ si
impetratores tēpore impetratiōis
possidebāt decimas veteres i totū
uel vltra medietatē.nō extēdit in/
dultū vltra medietatē noualiū ni/
si fuerint cisterciēses uł cartusien/
ses. Itē si ꝑ h⁹mōi ꝯcessiōēs ecclie

parochiales adeo grauarent q nō
possent comode sustētari ꝛ iura epi/
scopalia soluē ꝓuideat ꝑ ordina/
rios q h̄ possint. Itē q̄uis forte a
religiosis exēpti ꝛ alijs fiāt infeu/
datiōes decimaꝝ. A .s.a laicꝭ re/
tentaꝝ.ꝛ recognoscēdo laicos ab
ipsis religiosis se i feudū detinē.ut
in.c.statuto.de ḋ.j. B .nō licet p⁹
talē i feudationē sic de facto ꝑsum/
ptā h⁹mōi decimas de manib⁹ lai/
coꝝ recipe absq diocesanoꝝ assen/
su.ꝛ ille tm̄ decime pn̄t talit de ma/
nib⁹ laicoꝝ a religiosis acq̇ri q̄ an̄
lateranēse conciliū i feudū ꝑpetuo
fuerūt cōcesse.ꝛ diocesani faciant
iusticiā parochialib⁹ eccl'ijs de de/
cimis q̄s religiosi habēt nisi agat
de rebus exemptis.Hec oia predi/
cta habēt.ex̄ eo.statuto.li°.6°.

¶ Vtꝝ decime illaꝝ reꝝ de q̇bus 8
antiq̇t⁹ nō cōsueuerūt dari debeāt
illis q̇ eas hn̄t in feudū.uel eas re/
cuperauerūt.aut ecclesie? R°.s̄m
Ray.Videt q milites q̇ alias de/
cimas ꝑcipiūt possint illas petē.eo
q eis t̄ra illa ab āntiq̇ fuit decima/
lis.ꝛ vna eademq res nō debeat
duplici iure cēseri.ex̄ eo.cū in tua.
Vel forte veꝝ ē in monasterio uel
ecclia. A .Ray.nō dic̄.uł forte s̄
dic̄.Id veꝝ ē i monasterio uł ecclia
s̄ i laico forte sec⁹.ut i sū.con.eo.ti.
q.7.Veritas ē eni q.c.cū i tua.lo/
quit tm̄ de monasterijs ꝛ eccl'ijs.
B .Sec⁹ i laico.q2 nō d3 eas re/
cipe.sic nec decimas noualiū. ar.
ff.de ꝯhen.emp.i lege.Vn̄ ꝯsulēdū

ẽ q̄ soluãt parochiali eccl'ie. Idẽ Hosti. A. Idẽ i sũ. cõ dcã. q. 1. B

9 ¶ Qui diu decimas nõ soluit ⁊ nũc vult soluẽ. nõ dz soluẽ illis q̇ ex sola p̄scriptiõe hacten⁹ decimas perceperũt ſ; eccl'ie parochiali ſm W. A Idẽ i dcã. q. 1. vbi additur ſm Ray. Per h̃ nõ plerosq; ep̄os male facẽ q̇ oẽs decimas noualiũ sue diocesis ⁊ alias q̃scũq; pñt a militib⁹ recupare sibi vsurpãt. qḋ nõ licet de iure. nisi cũ illa noualia ul' alia nõ sũt infra t'minos alicui⁹ parochie. ul' nisi aliã causã rõnabilẽ ostẽdãt. ex̄ eo. cũ i tua. ⁊. c. qm̃ Idẽ Hosti. dicens. Sic ẽ v̄itas q̄ nec de nouallib⁹ nec de recupat; a laicis dz ep̄s retinẽ nisi suã canonicã. h̃ ẽ q̃ten⁹ p̄cipiebat de antiq̇s ⁊ de his p̄cipiat. ⁊ si nil p̄cipiebat ep̄s de antiquis. ad min⁹ sua quarta fraudari nõ dz. ex̄ eo. qm̃. Ibi etiã hoc notat glo. B

10 ¶ Quid si sit cõsuetudo q̄ vna parochia. A .i. vna eccl'ia ul' aliq̃ parochia. ut i sũ. con. eo. ti. q. 8. B recipiat decimã de blado. ⁊ alia de vino. ⁊ terra que reddebat granũ mutet'. ⁊ reddat vinũ. ⁊ ecõuerso q̄ eccl'ia p̄cipiet decimã? R°. ſm Hosti. Illa q̄ p̄cipiebat de blado p̄cipiet de vino ⁊ ecõu'so. q; l; mutẽt' q̃litates t're nõ tñ sub̃a. ex̄ eo. cõmissũ. §. sic. A. Idẽ i dcã. q. 8. B

11 ¶ Utrũ decime p̄scribi possint. R°. A laiq̇ nõ. ex̄ de p̄scrip. causã. ⁊ de h̃ i. p̄scriptio. §. 2°. S; a cl'iq̇ si parochiã h̃eant p̄scribi pñt. ex̄ de p̄scrip. de q̃rta. Religiosi q̊; si nõ hñt parochiã ipsas p̄scribẽ nõ possũt. q; nec possidẽ. 16. q. i. placuit. Hoc puto verũ de p̄sonalibus q̄ dãt' rõne facrop̄ q̄ religiosi ministrare nõ hñt nisi obtineãt parochiã. Prediales aũt licite pñt h̃re ⁊ possidẽ. 16. q. i. c. fi. S; si hñt. tũc rõne parochiarũ ipsas q̃nq; p̄scribũt. ex̄ eo cũ ꝯtigat ⁊. c. cũ i tua. Et nõ h̃ q̄ ep̄s q̇ dic se p̄scripsisse decimas i alieno ep̄atu. oportz q̄ alleget ⁊ p̄bet titulũ. q; ius cõe ẽ ꝯ eũ. nisi tãti tp̄is alleget' p̄scriptio cui⁹ ꝯrij mẽoria nõ extat. ex̄ de p̄scrip. ep̄m. li°. 6°. A. Ibi etiã dr̄ q̄ ei q̇ rẽ p̄scribit eccl'iasticã si sibi nõ ẽ ꝯriũ ius cõe ul' ꝯtra ipsũ p̄sũptio nõ habet'. sufficit bona fides al' cũ bona fide requirit' etiã titulus. ut predictũ est. B

12 ¶ Si ꝯsuetudo p̄cipiẽdi decimã fuit p̄scripta in vno p̄dio alicuius parochie. nõ extendit' p̄pter hoc ad aliud prediũ qḋ de nouo colit'. ex̄ eo. cũ ꝯtingat. ff. de pactis. si vn⁹. §. ante omnia.

13 ¶ Quid de clericis q̇ hñtes sufficiẽs p̄rimoniũ ul' aliq̇s reddit⁹ recipiũt decimas? R°. ſm Ray. Si deseruiũt eccl'ie. ⁊ p̄cipiũt decimas nõ ut eas i malos vs⁹ ſ; i pios ꝯũtãt nõ peccãt. alit' sacrilegiũ cõmittũt 16. q. i. qm̃. i. q. 2. pastor. A. Idẽ i sũ. con. li°. p̄. ti. 15. q. 9. vbi etiã addit' ſm Hosti. q̄ si cleric⁹ nõ facit seruitiũ eccl'ie ut dz. uel notori⁹ fornicator sit. laic⁹ nõ tenet' ei dare decimã. sed p̄rimo supiori. ⁊ q̄ ille dz

in vtilitatē illius ecclesie decimā couertē. subdēs ꝙ id qđ dicitur decre. tua nobis. ex eo. s. ꝙ nō obstat ne. quitia clericoꝝ intelligitur de occult̄. B. Si\'s. clericus 4°. §. pꝛ.

i4 ¶ Quid si epī uel religiosi de cō. suetudine uel de ꝓuilegio pcipiunt oēs decimas alicuius parochie. vtrū h nō obstāte debeat pꝛesbytero cō. petēs poꝛtio assignari. R°. Sic. ex de pben. extirpāde. §. cū igitur. ex de de. cimis. statuto. li°. 6°. et s. in 1°. §. dictū est. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. xi. sm Hosti. B

Decime iiij°. de q' bus decime debeāt dari? R°. sm Ray. De oibus fructibus terraꝝ arboꝝ hoꝛtoꝝ. nutrimēt aialiū. lacte. lana feno. lignis. piscatiōibus. venatiōibus. affictis. pēsiōibus. molēdinis etiā ad ventū. balneis. fullonijs. lapidici. nis. metallarijs. Itē de negocijs et artificijs et ceteris bonis. Etiā de tpe. de psc. dis. 5. qdragesima. 16. q. i. decime tributa. et. q. 7. qcūqꝫ recognouerit. 7. c. oēs decime. ex eo. cōmissū. 7. c. nūcios. 7. c. nō est in ptāte. et generaliter de omni lu. cro licito. ut Hosti. dicit et Tho. A Idē in sū. con. li°. p. ti. 15. q. 19. B

j ¶ Quid si in eadem terra codē anno diuersa semina seminantur? R°. De omnibus decima dꝫ dari. ex eo. ex pte canonicoꝛū. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. zo. B

z ¶ Sed nūqd de rebus donatis uel legatis uel successiue acqsitis A. i. iure successiōis. ut in sū. con. eo. ti. q. zi. B. debeant dari de. cime? R°. sm W. Alanus dixit ꝙ nō. quia ex his tm̄ que naturaliter uel de operibus suis quis acqsierit tenetur soluere. pbabilius tamen vi. detur notasse Hug. i6. q. i. decime. s. ꝙ legatarius et donatarius tenetur dare decimā de re donata et lega. ta. licꝫ decimata fuerit a donato. re uel legatoꝛe. filius tū si succe. dat patri. cū oia patris quodāmō pertineāt ad ipsū nō tenetur ea deci. mare si decimata sūt a patre. h he. res extraneus bn̄ tenetur. A Idē in sū. con. dcā. q. zi. Tamē ut ibi pa. tet. Inno recitādo dictas opinio. nes. nō videtur multū vnā alteri pre. ferre. ideo putarē in hoc stādū fo. re consuetudini que est optima le. gum interpꝛes. ff. de legi. si de in. terpꝛetatione. B

¶ Sed vtrū de illicite acquisitis teneatur quis dare decimā? R°. sm Hosti. Pꝛediales decime indistin. cte solui debent a possidente pdia siue possessoꝛe iusto siue iniusto. nec solū a catholico sed etiā a iu. deo heretico. et scismatico. uel pa. gano. ex eo. de terris. Et hoc qꝛ dantur ratione prediorū etiā si terra seminata fuisset semine furtiuo uel huiusmodi. Con. Ray. et Tho. De personalibus vero distinguitur vtrū quis teneatur ad restitutionē. ut in furto. rapina. symonia. vsura. lu. do. iniusta exactione. et iniusta sen. tentia. iniusto bello. et huiusmodi. 3

q2 tūc nō debet dari decima nec recipi. Si vo nō teneat̄ q̇s ad restitutionē. ut i meretricio. histrionatu ⁊ silib⁹. tūc si ex pctō notorio q̄stus pueniť. eccl'ia nō dz recipe ne videat̄ pctm̄ approbare. A. Licz eccl'ia nō debeat recipe. tn̄ ipse tenet̄ dare. ut in sū. con. li.º p̄. ti. 15. q. 22. s̄m Inno. ⁊ Hosti. Et addit Hosti. Cōsulo q̄ meretrix ⁊ histrio inde faciāt elẏam ex q̄ eccl'ia nō recipit ut sic de⁹ citi⁹ eos extrahat a pctō. Et s̄m Ray. ⁊ Inno. si tales ad pniam cōuertāt̄. pōt eccl'ia etiā decimas preteritas recipere. q2 s̄m Greg. nō dz despici i eo qd̄ fuit. s. pctōr. q2 iam incipit eē qd̄ nō fuit. dis. 50. ferrū. Con. Tho. B. Secus si occultū esset q̄uis p̄lat⁹ hoc sciret. ar. 32. q. 5. xp̄iana. 6. q. i. si oia Idem Tho. 2.ª 2.ᵉ q. 81. A Idem in sū. con. dcā. q. 22. B

Decime v.º quo ad laicos.

Utr̄ laici aliquo casu absq̄ pctō possint in feudū decimas h̄re. R.º s̄m Ray. A tpe lateranensis cōcilij celebrati sub Alexādro papa nullo mō possūt decime laicis ɔferri. nec valet talis collatio seu infeudatio. ex̄ eo. p̄hibem⁹. Immo etiā deponēdi sūt trāsgressores. ex̄ eo. q̄uis. Qz si ius pcipiēdi fruct⁹ tpales decimaꝝ fuit laico ɔcessū i feudū añ dictū cōciliū ⁊ laic⁹ bene viuat ⁊ defendat eccl'iam sic bon⁹ vasallus. pōt excusari. aliter i periculū aïe tenet. Hosti. vo dicit q̄ a tpe multū anteriori. A. s. a tpe Urbani pape. ut i tex. j. allēato. B nō potuerūt decime laico cōcedi. sic nec mō pñt ab alio q̄ a papa. ut in cōstitutiōe feudoꝝ. eṗm uel abbatē. Et addit q̄ Ray. forte nō viderat illā cōstitutionē. A. Idē in sū. con. li.º p̄. ti. 15. q. 25. vbi etiā pz q̄ Ray. post p̄dicta videt̄ finaliter tenere q̄ nullo tēpore potuerūt decime dari in feudū laico sine p̄uilegio sedis aplice ob causā rōnabilē cōcesso. Goff. ⁊ Hosti. dicūt q̄ hodie nō possunt cōcedi decime etiā q̄ ad fruct⁹ ab alio q̄ a papa ex iusta causa nisi ad tēp⁹ nō i perpetuū ita. s. q̄ nō trāseāt ad heredes. Ibi etiā dic̄ Ray. q̄ etiā qñ papa cōcedit decimas laico intelligit̄ q̄ ad pceptionē fructuū. nō q̄ ad p̄prietatē. q2 illud ē quoddā ius spūale qd̄ cōuenit deputatis dinis obsequijs ⁊ nō laicis. Dñs Garsias de hispania sup h̄ dicit. Ante debemus ponere casus indubitabiles. Prim⁹ quādo concessio habuit originē ante cōciliū lateranē. se. c. p̄hibemus. ex̄ de decimis. qd̄ fuit editū ⁊ p̄mulgatū anno dñi M. clxxix. s̄m cronicā martinianā. ut etiā refert Io. an. 2⁹ casus qñ post dictū cōciliū fuit facta cōcessio per papā seu eius auctoritate. His. n. duob⁹ casibus si de eis constat. nemini in dubiū vertit̄ qn laic⁹ ⁊ ei⁹ successores possunt tenere tale feudū decimaꝝ sine pctō. 3⁹ casus ē dubitabilis qñ nō constat

de auctoritate pape nec de origine
ↄcessionis in titulū feudi videlicȝ
anͫ ↄciliū lateranēse uel pᵘ. tūc est
dubiū an laicᵘ possit tenē tale feu-
dum sine pctō. Et Hosti. apte tenet
ꝙ nō. ut i sū. con. eo. ti. de decimis.
§. ⁊ vtꝝ p̄scribi. ꝟ. q̇d si laicᵘ. ⁊ i. c.
q̄uis. de decimis. ꝑ plures rōnes
q̄s ibi pōit. Et Jo. an. repetit in. c.
cū aplica. de his q̄ fi. a p̄lat. Idē
tenuerūt Archi. ⁊ Jo. mo. in. c. 2º.
§. illos. de decimis. liº. 6º. ⁊ ꝑ easdē
rōnes ⁊ motiua Jo. an. tenet ↄ̄triū
si initij i ↄtrariū memoria nō exi-
stat. ⁊ de hoc sit cois opinio q̄ fun-
dat̄ sup tali antiq̇tate. Et h̄ ꝑ tex.
c. i. de p̄scrip. liº. 6º. ⁊. c. sup quibus-
dā. ex̄ de ꝟbo. sig̃. Hoc tenet dictᵘ
Jo. an. in oibus dict̄ loc̄. ⁊ maxie
in dcō. c. cū aplica. Possessio. n. tā
diutⁿi tpis fūdata sup tali coī opi
nione hȝ instar ↄcessionis aplice.
ut in dict̄ iurib⁹. ⁊ p̄ncipal̄ aucto-
ritat̄. l. h̄ iure. §. aq̄ duct⁹. ff. de aq̄
coti. ⁊ esti. ⁊ de aqua plu. arcē. l. i.
§. fi. ⁊. l. 2. §. idē labeo. ⁊. l. fi. eo. ti.
cū silibus. h̄ ille. Aduertendū ꝙ
tūc dr̄ rei nō extare memoriā qñ
nemo supest q̇ sciuerit factā fuisse
uel qui audierit ab eo q̇ sciuit. ut
in dcō. §. idē labeo. Notandū etiā
ꝙ p̄dicta iura de possessiōe tam lō-
ga vident̄ loq̇ de reb⁹ p̄scriptibi-
libus. Decime ꝟo a sclarib⁹ p̄scribi
nō pn̄t. ut s̄. decime 3º. §. ti. vñ nul
la ↄsuetudine itroduci pōt ꝙ laicq̇
cōperat recipe que dat̄ rōne diui-
noꝝ obsequioꝝ cū sit ↄ̄ ius diuū.

ut expsse hr̄ in. c. hanc ↄsuetudinē
10. q. i. et. 16. q. i. c. fi. Itē etiā qñ in-
feudatio fit auctoritate pape req̇-
rit̄ ꝙ fiat ex iusta cā ut dicūt p̄fa-
ti doctores. videlȝ ꝙ infeudati fa-
ciāt uel fecerint ↄdecentē recōpē-
sationē eccl̄ie spūalem ul̄ tpalem
ut s̄. dixit Ray. cum nec ipsi clici
possint vti reb⁹ eccl̄iastici iuris si-
ne debita recōpensatiōe. nec etiam
papa. Vñ scūs Greg̃. lȝ esset pa-
pa loquēdo de se ⁊ alijs. omel̄. iȝ.
dic. Pensem⁹ cuius dānatiōis sit
sine labore hic ꝑcipe mercedē la-
boꝝ. Ecce ex oblatiōe fideliū viui-
mus. s̄ q̇d ꝓ aiabus fideliū labo-
ramus? Illa i nr̄m stipēdiū sumi-
mus q̄ ꝓ redimēdis pctis suis fi-
deles obtulerūt. nec tñ cōtra pctā
eadē uel orōnis studio uel p̄dica-
tionis ut dignū est insudam⁹. Itē
ↄcessio pape semꝑ intelligit̄ ea cō-
ditione ut ꝑ hoc eccl̄ie nō priuent̄
suis necessarijs. ut in. c. statuto. §.
vbi autem. ex̄ de decimis. liº. 6º. Ex
p̄dictis g̃ pōt colligi ꝙ si ꝑ infeu-
dationē decimaꝝ eccl̄ie defraudā-
tur suis necessarijs. non valet. Si
nō priuant̄ tūc si non fiat ex iusta
cā ⁊ decēti recompensatiōe. silr̄ nō
valet. Si adest iusta cā ⁊ pape au-
ctoritas. valet. Si deest auctori-
tas pape. tunc si ↄstat fuisse factū
anͫ ↄciliū lateranēse. valet. al̄ nō.
Itē ꝯm Inno. ⁊ in dcā. q. 25. i. sū.
con. liº. p̄. ti. 15. sicut non licet deci-
mas ↄcedē i feudū. ita nec i emphi
teosim. nec in locationē ad longū

tēp⁹. Nullū.n.cōtractū sup eis in, ire debet ecclia p quē fiat uel feu, dū ul alienatio q̄ fit p dcōs ptra, ct⁹.ex̄ de re.eccle.nō alie.nulli. A Ad firmā aūt ꝛ certū tēp⁹ pcedi pn̄t. ex̄ de loca.ꝛ pduc.c.2. B

1 ¶ Utrū laic⁹ tenēs ab ecclia decimā in feudū possit ipsū feudum in aliū laicū transferre. R. ſm Ber. Si ab antiq̄ ꝛ licite teneat.satis vi, def q̄ de psensu epi possit ſm silitudinē alioꝝ feudoꝝ.nec dꝫ eps̄ i feudū illas tūc dare.ex̄ de feu.c.2. Si v̄o laic⁹ nō in feudū ſ; de facto tenēt decimas nec i laicos nec in clericos trāsferre pōt.etiā de psēsu epi.ex̄ de his q̄ fiūt a p̄la.cū apl'ica. A. Hec nōt glo.in.c.phibem⁹ ex̄ de decimis.ut pꝫ i sū.con.eo.ti.q 26. Cū p̄dictꝭ cō.glo. Ray.ꝛ Ho, sti.i dcō.c.phibem⁹.lꝫ dicat alio, rū opinionē tenētiū q̄ nō possit ta, le feudū trāsferri tutiorē esse. Hec videnf sic posse pcordari videlicet q̄ si pcurrāt pditiones dicte s̄.p, xime p̄sertim de iusta cā ꝛ debita recōpensatione valet.al' nō.ut pōt pstare ex ibi dictis. B

2 ¶ Utrū laic⁹ quālibet decimā sibi i feudū pcessam possit dimisso iure feudi liberā de cōsensu epi in locū religiosū simpl'r trāsferre. R. Hoc videf pcedē de cre.ex̄ de his q̄ fiūt a p̄latꝭ.cū apl'ica.sup quā Inno. dicit sic. Nōndū ſ; q̄ reuocatio in, telligif fieri ad ecclesiā nō solū si ad illā reuocef ad quā de iure spe, ctat.ſ; etiā si ad quācūq; aliam.ꝛ ita ſm quosdā pōt eps̄ decimas q̄ tenenf ab vna ecclia pferre alteri. qꝛ modicū dānū fit eccl'ie a q̄ tene, bāf.ꝛ magnū ē lucꝝ illi cui pferūf Sꝫ meli⁹ placet q̄ dcā decre.loqf de decimis q̄ tenēf i feudū ab epis Nec mirꝝ qd dicit q̄ admonēd⁹ ē feudatarius q̄ restituat eccl'ie pa, rochiali.qꝛ ſ; intelligēdū ē si eps̄ a q̄ tenenf in feudū psenserit.sicut ibi dꝫ.nec sine ei⁹ psensu auferf ab eo feudū suū. Itē nō est mirandū si dic poti⁹ q̄ restituaf eccl'ie paro, chiali q̄ꝫ alteri.qꝛ res de facili re, dit ad nām suā. Credif eni q̄ qn̄ eps̄ illā decimā dederit in feudū. fuit accepta ab ecclia parochiali p aliq̄ vtilitate epat⁹. A. Nō li, cet. Iō poti⁹ debet ad eādē redire. imo si eps̄ nollet cōsentire supioꝛ debēt eū aliq̄n cogē.ex̄ de iure pa, tro.null⁹.ſm eūdē Inno.ut in sū. con.eo.ti.q.30.vbi etiā ponūf q̄ i ſ;.§.bn̄f. B. Nā si ab alia ecclia q̄ꝫ parochiali tenebaf. A. Istud verbum parochiali nō est Inno. nec bn̄ sonat.qꝛ idē ē etiā si tene, baf ab ecclia parochiali.ſ; dū dꝫ ab alia ecclesia.subaudi.s.q̄ꝫ epa, li.ut pōt colligi ex dictis Inno.in dcō.c.cū apl'ica. B. nō sufficeret cōsensus epi.ut illa pderet feudū suū.nisi magna cā subesset.ar.ex̄ de re.eccle.nō alie.c.ꝑ. A. Idē in dicta.q.30. B

¶ An rustici soluendo decimas militib⁹ q̄ possidēt eas excusenf a solutione ꝛ a pctō. R. ſm Ray. 3

Si rustici sciūt uel credūt milites
auctoritate ecclie licite petē ulꝭ re-
cipe. excusanꝭ. pserti cū ecclia nec
a rusticꝭ petat nec militibꝰ ɔ̄dicat.
Si vo sciūt ꝙ illicite decimas re-
cipiūt. nō liberāꝭ. si tñ ꝑ metū sol-
uerēt excusanꝭ i pte. 32. q. 5. ita ne.
ex̄ qȯ metus cā. sacr̄. W. vo dicit
absolute ꝙ rustici libanꝭ ⁊ nō pec-
cant soluēdo. A. Hoc non dicit
absolute W. s̄ vbi ecclia nō petit a
rusticꝭ. s̄ ꝑmittit tolli a militibꝰ. ut
in sū. con. eo. ti. q. 33. B. Nisi pla-
ceret eis h̄ mō eccliam defrauda-
re. A. Dicitꝭ autē eis placere qñ
possunt cōtradicere ⁊ nō curāt. qꝛ
error cui nō resistitur approbatur
83. dis. error. B
4 ¶ Utrꝫ ecclia possit ab aliq̄ iiusto
possessore redimē decimas absqꝫ
symonia. Rꝫ. s̄m Ray. Pōt dici
ꝙ redimē possit dū tñ fiat aucto-
ritate epi. q̄ multū excusat i talibꝰ
ex̄ de pben. nisi. ⁊ ex̄ de re. ꝑmu. q̄si-
tū. Idē Goff. ⁊ Hosti. Sed ⁊ W.
addit ꝙ si parochialis ecclia velit
redimē hꝰmōi decimas. nō ē neccīā
auctoritas epi. tū qꝛ cuilibet lici-
tū ē redimē ius suū. tū qꝛ non dat
tpale ꝓ spūali s̄ tm̄ tpale ꝓ tpali.
s. ꝓ fructibꝰ decimaꝝ. nā ius spi-
rituale ꝑcipiēdi decimas remanet
sꝑ penes ecclesiā. ⁊ eadē rōne mi-
les lꝫ peccet nō tñ cōmittit symo-
niā. A. Idē in sū. con. li.ꝰ p̄. ti. 15.
q. 34. B. Licꝫ Hosti. ɔ̄riū dicat
A. s. ꝙ laicꝰ cōmittit symoniā q̄
nō vult decimā male detentā di-
mittē nisi detꝭ sibi pecunia. ut nōꝭ i
sū. con. li.ꝰ p̄. ti. i. q. 68. qȯ pōt intel-
ligi q̄ ad symoniā mētalē. s. si in-
tēdit vendere aliqȯ spūale s̄m eū-
dē W. Qui etiā dicit ꝙ si alia ec-
clesia q̄ꝫ parochialꝭ. i. ad quā ꝑti-
nent decime velit hꝰmōi decimas
redimere. necessaria ē auctoritas
epi. Et credo ꝙ sufficiat auctori-
tas epi sine ɔ̄sensu capituli qñ re-
dimūꝭ decime laicis i feudū ꝑpe-
tuo ɔ̄cesse. sicut sufficit i gratuita
ɔ̄cessione. ut ex̄ de his q̄ fiūt a p̄la.
cū aplica. Et h̄ casu tutiꝰ eēt ꝙ oia
ponerenꝭ i manu epi. ⁊ postea eps
aliq̄d dari faceret laico ab illa ec-
clesia. ar. ex̄ de preben. nisi. in fi. ⁊
de re. ꝑmu. ad questiones. ut i sū.
con. dicta. q. 34. B
¶ Utrū ecclesia possit ab aliquo 5
iniusto possessore decimas i pignꝰ
recipe. Rꝫ. s̄m Ray. Ecclesia deci-
mas q̄ sibi debenꝭ pōt vtiqꝫ in pi-
gnus recipe. nec tenetur fructꝰ cō-
putare in sortē. Et eodem mō di-
cendū si q̄ possessiones de fructibꝰ
decimaꝝ fuerit empte ab illo pos-
sessore. s. ꝙ illas potest recipe in
pignus. ⁊ nō tenetꝭ fructꝰ cōputa-
re in sortē. Nam res q̄cūqꝫ empta
de pecunia ecclie ipsi ecclie acq̄ritꝭ.
⁊ h̄ dico si ecclia non de facili pōt
eas aliter recuꝑare. ex̄ de his q̄ fi.
a p̄latꝭ. cū aplica. Porro decimas
q̄ alteri ecclie debētur nō debet ec-
clesia in pignꝰ nec aliter a laicꝭ re-
cipere. ex̄ eo. interdicimꝰ. A. Idē
in sū. con. li.ꝰ p̄. ti. 15. q. 35. B

Defunctus. De suffragijs pro defunctis vide .s. purgatorium. et .s. suffragium. Item de defunctis vide .s. mortuus et .s. sepultura.

Degradatio Duplex est degradatio. Quedam enim est verbalis .s. depositio ab ordinibus seu gradibus ecclesiasticis eorum qui sunt in sacris ordinibus. Et hec facienda est a proprio episcopo assistente sibi canonico numero episcoporum. A .s. ad minus .xii. in degradatione episcopi. In presbyteri vero vi. In diaconi .iii. et consequenter in subdiaconi totidem. et proprius episcopus eorum. xv. q. vii. felix. et c. se. et in c. degradatio .i. allegato. B .Si vero deponendus non esset in sacris sufficit sententia proprii episcopi sine aliorum presentia. Quedam vero degradatio est actualis sive solennis que debet sic fieri. Clericus degradandus indutus sacris vestibus habens in manibus vas vel aliud instrumentum seu ornamentum ad ordinem suum spectans ac si deberet in officio suo solenniter ministrare ad episcopi presentiam adducatur. et tunc calix liber seu quiuis alia res que in ordinatione ab episcopo fuerat ei tradita singulariter auferatur incipiendo ab eo quod ei ultimo datum fuerat. et sic gradatim procedendo usque ad primam vestem que traditur in collatione tonsure et postea raditur vel tondetur. Poterit autem uti episcopus verbis aliquibus ad terrorem oppositis illis que in collatione ordinum prolata sunt hoc modo vel similibus. Auferimus tibi vestem sacerdotalem et te ordine sacerdotali priuamus. et sic de alijs. et ultimo dicendo. Auctoritate dei omnipotentis patris et filij et spiritus sancti ac nostra tibi auferimus habitum clericalem. et deponimus et degradamus. et spoliamus. et exuimus te omni ordine et beneficio et priuilegio clericali. Hec omnia extra de penis. degradatio. li. vi.

¶ Sacerdos uel alius clericus in sacris cum pro heresi fuerit secolari curie relinquendus seu degradandus. A licet secolari curie non relinquendus sed perpetuo deponendus. ut in tex. .i. allegato. B .poterit fieri per solum suum episcopum conuocatis abbatibus et alijs prelatis et religiosis et litteratis sue diocesis. sicut expedire videbitur. extra de heret. quum. li. vi. j

¶ Qualiter clericus degradatus propter heresim uel huiusmodi tradi debet potestati secolari. R. Eius degradatio presente potestate celebranda est. quo facto dicetur ei ut in suum forum recipiat degradatum. et sic intelligitur tradi. sed pro eo debet ecclesia intercedere. A .efficaciter. ut in tex. .s. allegato. B .quod non moriatur. extra de verbo. sig. nouimus. z

¶ Non omnis degradatus tradendus est potestati secolari. sed solum in tribus casibus. Primus in crimine heresis. extra de heret. ad abolendam. §. presenti. et. z. nisi in continenti ad penitentiam redire voluerit. extra de heret. excommunicamus. §. damnati. A. Ibi tamen dicitur quod sunt perpetuo carceri mancipandi si redire noluerint postquam fuerint deprehensi. B .Secundus casus est in 3

falſario lr̃arum dñi pape. ex̃ de cri.
fal. ad falſarioꝝ. 3ᵘˢ caſus cum q̇s
deponit̃ ꝓpter calũniã quã intulit
ſuo epõ. xi. q. i. ſi q̇s ſacerdotũ. A
Idẽ caſus nõ. in ſũ. con. li.ᵒ p̃. ti. 5.
q. 10. ẽm hoſti. Sz i dicto. c. ſi q̇s
ponũt̃ plura alia. Dr̃. n. ibi. Si q̇s
ſacerdotũ uel reliq̃ꝝ clericoꝝ ſuo
epõ fuerit iobediẽs. aut ei inſidias
parauerit. aut ꝯtumeliã aut calũ-
niã uel ꝯuitia itulerit. ⁊ ꝯuinci po-
terit. mox depoſit⁹ curie tradat̃. ⁊
recipiat qd̃ inique geſſit. B

4 ¶ Degradat⁹ ẽm W. ſi fuit in ſa-
cris bñ dicere tenet̃ horas canoni-
cas. q2 nõ liberat̃ ſ3 obligatus re-
manet ad ea q̃ ſũt oneris. Non tñ
dicat dñs vobiſcũ ⁊ ſilia verba q̃
ad dignitatẽ ordinis ꝑtinent. A
Idẽ i ſũ. con. li.ᵒ p̃. ti. 1. q. 18. ad fi.
vbi etiã dr̃ ẽm eũdẽ W. ꝙ etiã idẽ
ẽ in degradato bñficiato q̃ꝙ diu te-
net bñficiũ. lz nõ fuerit in ſacris. ⁊
ꝙ degradat⁹ uel ſuſpẽſus non dz
officiare eccleſiã. B. Degradatũ
epũs nõ põt reſtituere. ĩ. epũs. § 6ᵒ.

Delectatio.

Utrꝝ ꝯſen-
ſus in delectationẽ pcti mor-
talis ſit peccatũ mortale. R.ᵒ ẽm
Tho. 2.ᵃ 2.ᵉ q. 14. A. Ibi nil vi-
det̃ de h̃ dici. ſ3 aliq̇d tangit̃ 2.ᵃ 2.ᵉ
q. 154. arti. 4.ᵒ ⁊ j.ᵃ 2.ᵉ q. 83. B Di
cendũ ꝙ ſic. ſicut ⁊ theologi coiter
dicũt. Nã ⁊ Aug⁹ dicit 12.ᵒ de tri-
nitate ꝙ ꝓpter pctã cogitationis
etiã ſine volũtate ꝑficiẽdi ſ3 cum
volũtate oblectãdi tot⁹ hõ dãna-
bit̃. Qz. n. aliq̇s ꝯſentiat in talẽ de-
lectationẽ nil aliud ẽ q̃ꝙ ꝙ ꝯſentiat
ꝙ affect⁹ ſuus ſit inclinat⁹ in for-
nicationẽ. Nullus. n. delectat̃ niſi
in eo qd̃ eſt ꝯforme appetitui eius.
Et notandũ h̃ ꝙ ut dicit idẽ Tho.
Delectatio moroſa nõ dr̃ ẽm diu-
turnitatẽ tp̃is. ſ3 ex eo ꝙ rõ delibe-
rans circa eã imorat̃. nec eã repel-
lit. tenẽs ⁊ volẽs libẽter ea q̃ ſtati
ut attingunt animũ reſpui debue-
rũt. ut dicit Aug⁹. 12.ᵒ de trini. A
Idem in ſũ. con. li.ᵒ 3.ᵒ ti. 34. q. 21.
vbi allegat̃ h̃ Tho. dicere in p̃ma
parte 2.ᵉ q. 84. arti. 8.ᵒ Et ut ibi p3
p̃dictis con. Al. ⁊ Pe. in aliq̃ cla-
ri⁹ loquẽdo dicit ꝙ nõ ſolũ ẽ pec-
catũ mortale qñ rõ exp̃ſſe cõſentit
ſ3 etiã qñ nõ exp̃ſſe dũ negligit re-
primẽ mot⁹ pcti ⁊ manet talis cõ-
placentia poſt ſufficientẽ delibera-
tionẽ ⁊ aĩaduerſionẽ periculi. B
De tactib⁹ ⁊ oſculis ⁊ h⁹ mõi. vide
ĩ. luxuria. § fi.

Delegare

eſt vices
ſuas alte-
ri cõmittẽ. Querit̃ ĝ an epũs
poſſit delegare ⁊ cui. R.ᵒ ẽm Ray.
⁊ W. Diſtinguendũ ẽ ꝙ quedã ſũt
q̃ pertinẽt ad ordinẽ epãlem. ſicut
ꝯſecratio uel recõciliatio eccl̃iarũ
ordinatio clericoꝝ ⁊ ſimilia. ⁊ iſta
põt epũs delegare tm̃ epĩs. ex̃ õ offi.
ordi. ꝙ ſedẽ. ⁊ de ꝯſe. eccle. aqua.
Quin etiã metropolitan⁹ poſt ꝯfir-
mationẽ añ pallij receptionẽ põt
epĩs cõmittere ꝯſecrationẽ ſuffra-
ganei ſui. ex̃ de elec. ſuffraganeis.

Sūt alia quedā q̄ ꝑtinēt ad iuris-
dictionē sicut ē audiētia causaꝝ ⁊
absolutio pctōꝝ ⁊ hꝰ. Et ista īdu-
bitāter pōt alt̄i delegare. ut in d cō
c. a q̄. ita tñ ꝙ criminales causas
clericoꝝ cū agit̄ ad depositionē nō
pōt delegare nisi in casu. s. si īcipet
abesse ꝓpter eccl̄ie sue necessitatē
uel aliā magnā cām. ⁊ tūc cōmit-
teret nō diffinitionē cāe. ſ cogni-
tionē tm̄. ar. ff. de offi. eiꝰ cui man.
est iurꝭ. l. i. C. de peda. iudi. l. z. nisi
cōmittēt diffinitionē totiꝰ cāe al-
teri ep̄o. qđ pōt facē ſm q̄sdam cū
nō sit ei inhibitū. Sūt ⁊ alie cāe q̄
lꝫ nō sint criminales. tñ ꝓpt̄ earū
excellētiā nō dꝫ eas delegare. nisi
in cā necc̄ia ⁊ multū iusta īpeditus
ut ē cā m̄rimonij ⁊ siſes. ex̄ de cō-
san. ⁊ affi. ex lr̄is. i fi. A. Et tūc
etiā nō dꝫ cōmitti idiotꝭ uł leuibꝰ
ſ lr̄ātis ⁊ grauibus ꝑsonis. ut pōt
colligi ex dicto. c. ex lr̄is. ſm eun-
dē Ray. ut in sū. con. li°. 3°. ti. 32. q
5. vbi notant̄ etiā oīa q̄ in hoc. §.
ponunt̄. B. Non dꝫ etiā delega-
re potestatē dispēsandi cū irregu-
laribꝰ. nec absoluēdi eos q̇ manꝰ
violentas iniecerūt in clericos in
casibꝰ sibi a iure ꝯcessis. ut de pue-
ris ⁊ mulieribꝰ ⁊ siſibꝰ. ⁊ lꝫ h̄ de-
legare nō debeat. pōt tñ cū nō sit ei
ꝓhibitū. A. dū tñ cōmittat di-
scretꝭ ⁊ honestis ſm glo. Ray. ut
in dicta. q. 5. B. Immo de ꝑcu-
ciētibꝰ clericos ꝯcedit̄. ex̄ de offi.
ordi. eis. A. vbi patet ꝙ h̄ ꝯcedit̄
nō solū ep̄ie. ſ etiā oībus q̄bꝰ ex
officio ī certis casibꝰ cōpetit dicta
absolutio. B. Alias ꝓ ꝑo cās mi-
nores etiā spūales. ut de decimis.
de iure patronatꝰ ⁊ siſes pōt dele-
gare nō tñ laicis ſ clericis tm̄. ex̄
de iudi. decernimꝰ. ⁊. c. q̄sto. Pecu-
niarias ꝓ ꝑo cās pōt. imo forte idi-
stincte debet delegare. nec dꝫ ipse ī
talibꝰ occupari. ar. xi. q. i. te quidē.
¶ Sed vtrū delegatꝰ possit alteri
cām subdelegare. R°. Nō pōt. nisi
in tribꝰ casibus. Primus ē si lis ē
corā eo ꝯtestata. ⁊ sic itelligit̄ ex̄
de sen. ⁊ re iudi. cū Bertoldus. ar.
C. de ꝓcura. l. neqꝫ tutores. 2ꝰ est
qñ vniūsitas causaꝝ alicuiꝰ ville
uł castri uł eccl̄ie ē alicui delegata
tūc. n. pōt vnā cām ſb delegare. ff.
de iudi. cū ꝑtor. 3ꝰ si ē delegatus a
papa uel a principe. tūc. n. pōt totā
cām indistincte uel ꝑtem eiꝰ alteri
ſb delegare. ex̄ de offi. dele. q̄uis. ⁊
c. sup q̄stionū. ⁊. c. pastoralis. Ille
tñ cui papa cōmittit inq̇sitionē uł
ꝓuisionem ecclesijs de ꝑlatis seu
alijs mīstris. q2 in hꝰ casibus in-
dustria ⁊ fides ꝑsone cui cōmittit̄
eligi videt̄. nō pōt h̄ alteri ſb de-
legare. Itē nec ille pōt ſb delegare
cui papa cōmittit ꝑdicare crucē.
excoīcare. uel absoluere aliquos
dispēsare cū irregularibꝰ uel iniū-
gere pn̄ias. q2 nō cōmittit̄ sibi iu-
risdictio. ſ certū ministeriū. Sal-
ua semp auctoritate legatorū se-
dis apl̄ice. ex̄ de offi. dele. qm̄ apo-
stolica. A. Idem in sū. con. li°. 3°.
ti. 32. q. 6. B. Et saluo si haberet

spāle mandatū subdelegandi. ut
nōt Jo. an. ex̄ de offi. dele. is cui. li.
6°. A. et i d°. c. is cui. exp̄sse col-
ligit. vbi dr̄ q̄ is cui cōmittit a se-
de aplica ut puideat certe p̄sone
de bn̄ficio in certa eccl'ia diocesi
uel puincia. pōt h̄ alteri subdele-
gare. Secus si ei cōmittat ut pui-
deat ecclesie de p̄sona. tūc. n. non
pōt subdelegare nisi subdelegādi
habeat speciale mandatū. B
2 ¶ Sz nūqd ep̄s pōt delegare his
q̄ sūt de alieno ep̄atu? R°. s'm W.
Delegare pōt ea q̄ ptinēt ad iuris-
dictionē volūtariā. s; non pōt eos
cōpellere ad suscipiendū eius cō-
missionē. cū eis nil p̄cipe possit. A
Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 40. B
Sz non pōt eis delegare ea q̄ pti-
nēt ad iurisdictionē ɔtētiosam. q̄
non h; locū nisi in alieno ep̄atu.
A. Ad h̄ ex̄ de ɔsti. ut aiar. §. p̄.
li°. 6°. B. De iudice delegato et ei'
officialibus. et an possit aliqd reci-
pere. hr̄. j. iudex p̄. §. 4°. et 5°.

DEnunciatio.

Duplex ē denūciatio. Una q̄
fit p̄lato nō tāq̄ iudici s; tāq̄ sin-
gulari p̄sone s'm exigentiā corre-
ctionis fraterne. De hac vide s̄.
correctio 2°. A. Et ibi patet q̄
ista fit etiā p̄lato tanq̄ iudici. nō
ad puniendū s; ad emēdandū de-
nūciatū. B. Alia ē denūciatio
q̄ fit p̄lato tanq̄ iudici ut inq̄rat
et puniat. Et de hac vide. j. inqui-
sitio p totum. et s̄. crimen. §. fi.

DEpositū.

Quid et qn̄ de-
positū reddi dz? R°. Reddi
dz ipsa res deposita ad petitionē et
voluntatē deponētis. qd̄ tn̄ fallit i
4. casibus. Primus cū quis gla-
diū deposuit. dein de furiosus fact'
ipsū repetit. 22. q. 2. ne qs. 2' si de-
ponēs fuerit deportatus. Nā oia
bona sua publicant. ff. eo. bona fi-
des. 3' qn̄ fur deposuit. et cū dn̄o i
petitiōe ɔcurrit. ut in p̄dicta. l. bo-
na fides. et. 12. q. 2. cū deuotissimā
4' qn̄ fur deposuit apud illum cui
subripuit. uel apud ppietarium.
ut pbatur per eadem iura. A. in
dicta. l. bona fides. ad fi. et idē nōt
in sū. con. li°. 2°. ti. 6. q. 23. B
¶ Depositori licet p volūtate sua 1
depositū reuocare. ex̄ eo. bona fi-
des. Et ut Inno. ibi nōt. etiā ɔ pa-
ctū appositū. q2 pōt penitē. ff. eo. l. i
A. Ibi h̄ clare hr̄ in. §. plt. B
¶ Cōtra depositū nō ē locus cō- 2
p̄sationi. s. in totū. ul' deductioni
s. p pte. l; cōpensatio admittat in
alijs si cā est liq̄da ita q̄ facilem
exitū habere credat. ex̄ eo. bona fi-
des. A. Et ibi p; p glo. q̄ etiā in
alijs non fit cōpensatio sp̄ei ad pe-
cuniā. nisi qn̄ sp̄es ut equ' uel q̄d
simile dari nō posset a debitore et
deuen iret ad estimationem. B
¶ Utrū depositarius teneat sa- 3
tisfacere deponenti si res apud eū
peat. R°. Tenet si cōmisit dolū ul'
latam culpam. utputa si deponis
apud me s'uū vinctum et ego mīa

ductus soluo eũ.ff.eo.l.si homine.
Itẽ qñ depositarius res suas ha-
bet saluas ⁊ depositas amisit p̄su-
mitur ꝯtra ipsũ.qꝛ suas clausit in
archa ⁊ depositas nõ clausit.Sꝫ
⁊ tenetur etiã de leuissima culpa si
sit in mora uel si obtulerit se depo-
sito.uel si recepit aliq̇d.p custodia
A .Hoc casu cũ ꝯtractus ꝯcernat
cõmoditatẽ vtriusqꝫ.nõ videt̃ ꝙ
teneat̃ nisi de leui tm̃.⁊ sentit glo.i
dicto.c.bona fides.sup ṽbo.de cul-
pa.⁊ exp̄sse dicit Goff.ut i sũ.con.
eo.ti.q.24. B .Aut si grã depo-
sitarij fiat depositũ. De casu etiã
fortuito tenet̃.si pactum culpa ul̃
mora p̄cesserit.Hec oĩa ex̃ eo.bona
fides. A .Predicta etiã oĩa notã-
tur in dicta.q.24.ſm Hosti. B
4 ¶ Ecclia non tenetur de deposito
nisi qñ depositũ fuerit factũ p̄ lato
⁊ ꝯuẽtui uel capitulo p̄ñtib⁹ ⁊ re-
cipientib⁹.aut nisi inq̃tũ locuple-
tior eẽt.ex̃ eo.c.p̄. A .Hoc fuit di-
ctum Hosti.ut in sũ.con .dicta.q.
24. B
5 ¶ Utrũ depositario liceat vti re
deposita. R°. Depositari⁹ vtẽdo cõ-
mittit furtũ.ff.de ꝯdi.fur.q̇ furtũ
Et h̃ intellige qñ est exp̄sse ꝓhibi-
tũ ne vtat̃.aliter nõ cõmittit.si tñ
putauit dñm ꝑmissuꝝ. A .Etiã
si minus ꝓbabiliter h̃ putauit ſm
Hosti.ut in sũ.con.li°.2°.ti.6.q.25.
ꝑ.l.q̇ re.ĩ.allegatã.q̃ ad h̃ bñ fac.
Si tñ nõ habuerit cãm putãdi p̄-
sumitur ꝯ eũ.ff.de fur.l.q̇ vas.§.
vetare.vbi dr̃. Uetare autẽ dñm
accipim⁹ eũ q̇ nõ ꝯsentit. B .ut.ff.
de furt̃.l.q̇ re. Itẽ intellige nisi de-
ponat̃ qḋ ꝯtinet̃ põdẽ numero ul̃
mẽsura ⁊ non obsignet̃. Hic.n.ex-
cedũtur fines depositi ⁊ trãsfertur
dñium.⁊ sic vti põt. Si ṽo obsi-
gnat̃ ul̃ claudit̃.eo ipso videt̃ ꝓhi-
buisse ne depositari⁹ vtat̃.nisi con-
trariũ diceret̃ exp̄sse.ut.ff.eo.l.licꝫ
§.rei.⁊.l.die.§.q̇ pecuniã.⁊.l.q̇n-
tus. A .Hec fuerunt dicta Hosti.
cum quo ꝯcor.Goff.⁊ Monal.
ut in dicta.q.25. B
¶ Quid si res deterior reddit̃? 6
R°.reddita nõ videt̃.ff.eo.l.i.§.si
res. A .Hoc intellige qñ deterio-
ratio facta est culpa depositarij.⁊
nõ al̃.ut.s̃.§.3°. B
¶ Heres depositarij tenet̃ de pre- 7
cio rei deposite ignorãt̃ ab eo vẽ-
dite.imo etiã si nõ sit heres nihilo-
min⁹ ab eo id qḋ ꝯsecutus ẽ extor-
quet̃.ff.eo.l.i.§.vlt̃.et.l.2.et.3. A
Addita.l.4.vbi dr̃ de nõ herede
q̇ putabat se heredẽ cũ vẽdidit. B
¶ Utꝝ peccet q̇ rẽ suã apud aliũ 8
depositã ul̃ etiã iniuste detẽtã fur-
tim accipit. R°. ſm Tho.2ª.2ᵉ.q.
66. Ille q̇ furtim accipit rem suã
apud aliũ depositã grauat deposi-
tariũ.qꝛ ille tenet̃ ad restituendũ
uel ad ostẽdendũ se innoxiũ. Uñ
manifestũ ẽ ꝙ peccat ⁊ ꝙ tenet̃ ad
releuandũ grauamẽ depositarij.
A .Hoc puto verũ nisi ipse deposi-
tarius scienter accepisset in deposi-
tum rẽ alienã.uel si dño probanti
rem suã denegasset restituere sicut

debet. ut s. in principio. His. n. casibus depositari⁹ furtū cōmittit ⁊ tenet̄ ad restitutionē. C. de furt. l. ancille. Idō h̄ casu idē iudicādū de depositario quod de ipso fure. B

Qui ꝓ furti accipit rē suā apud aliū iniuste detentā. peccat quidē. non q̄ grauat eū q̄ detinet. nec tenet̄ ad restituendū aliq̄d. A. nisi esset ꝯdēnat⁹. Nā pōt ꝑpter h̄ ꝯdēnari ad amissionē rei sue. ut s. bellū ꝑ. §. 2°. B. S; peccat ꝯtra cōem iusticiā dū ipse sibi vsurpat sue rei iudiciū iuris ordine pretermisso. ⁊ idō tenet̄ reo satisfacē. A. s. in foro iudiciali. ut dictū ē. B. Et dare operam ut scandalū ꝓximoꝝ si inde ortum est sedetur.

DErisio.

Utrū derisio sit spāle peccatū? R°. ꝯm Tho. 2ª. 2e. q. 75. Dicēdū q̄ sicut aliq̄s ꝯuitiando intēdit deꝑmē ꝯuitiati honorē. ⁊ detrahēdo diminuere famam. ⁊ susurrando tollē amicitiā. ita irridēdo intēdit q̄ ille q̄ irridet̄ erubescat. Et q̄ hic finis ē distinctus ab aliis. idō etiam peccatū derisionis distinguit̄ a dictis pctīs. A. Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 242. B

¶ Utrū derisio sit pctīn mortale? R°. ꝯm Tho. vbi s. q̄ cū aliq̄s malū alicui⁹ ꝑsone uel defectū in risū uł ludū ponit. derisio dr̄. ⁊ si q̄dē h̄ fiat inq̄ptum malū ē paruū ꝯm se. sic derisio ē veniale. S; qn̄ accipit̄ q̄si paruū rōne ꝑsone. sic aliquem irridē est eū oio ꝑuipendē ⁊ tā vilē estimare ut de ei⁹ malo nō sit curādū. S; sit q̄si ꝓ ludo habēdū. A sicut solet hr̄i defectus pueroꝝ ⁊ stultoꝝ ꝯm eūdē Tho. B. Et sic derisio ē pctīn mortale ⁊ grauius q̄ ꝯtumelia. q̄ cōtumeliosus videt̄ accipe malū alteri⁹ seriose. Irrisor aūt siue illusor in ludū. ⁊ ita videt̄ eē maior ꝯtēptus ⁊ dehonoratio. Et ꝯm h̄ ē graue pctīn. ⁊ tāto grauius quāto maior reuerētia debet̄ ꝑsone q̄ illudit̄. Un̄ grauissimū ē irridē deū ⁊ ea q̄ dei sūt. 2°. ē graui⁹ irrisio parētū. 3°. derisio iustoꝝ per quā hoies etiā a bn̄ agēdo īpediūt̄ A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 243. B

DEsperatio

utrū sit pccīn R°. ꝯm Tho. 2ª. 2e. q. 20. Circa deū vera estimatio intellectus est q̄ ex ipso ꝓuenit hominū salus ⁊ venia peccatorib⁹ dat̄ ꝯm illud Ezech. 18°. Nolo mortē peccatoris. s; ut cōuertat̄ ⁊ viuat. Falsa autē opinio ē q̄ pctōri penitēti veniam deneget. uel q̄ peccatores ad senō ꝯuertat ꝑ grām iustificantē. Etiō sicut motus spūs q̄ ꝯformiter se h; ad estimationē veram. laudabilis est. ita oppositus mot⁹. s. desperationis qui se cōformat estimationi false de deo est vitiosus ⁊ pctīn. Et de hac materia hr̄. ī. ꝑsumptio circa mediū. De desperatione inq̄ptum est vnū de impedimētis penitentie. vide. ī. penitentia 4°. §. ꝑ. A. Idem quod in hoc. c. nōtur in sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 2ii. B

DEtractio. Detractores ſm Ray. ſũt q̇ vitã ⁊ bonos mores alioꝝ corrũpe uel minuere nituntur.

j ¶ Detractio ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 73 differt a ↄtumelia dupliciť. Þ quidẽ q̃tum ad modũ ꝓponẽdi ṽba qꝛ. s. ↄtumelioſus manifeſte ↄtra aliquẽ loq̇ť. detractor occulte. 2º. q̃tum ad finẽ intentũ ſiue q̃tum ad nocumẽtũ illatũ. qꝛ. s. ↄtumelioſus derogat honori. detractor fame. Et dicunť ṽba detractiõis occulta nõ ſimpliciť ſ ꝑ compaꝛtionẽ ad eũ de q̃ dicunť. qꝛ eo abſente uel ignorante dicunť etiã ſi corã multis aliȷs dicãť. A. Cõtumelioſus aũt i faciẽ ↄtra hoiem loq̇ť etiã ſi ſolꝰ ſit pñs. ſm eundẽ Tho. ut i ſũ. cõ. liº. 2º. ti. 5. q. 197. B

z ¶ Quot modis detractor famã alicuius diminuit? Rº. ſm Tho. vbi s̃. Detractor h̃ agit dupliciť. qñq; quidẽ directe. qñq; ṽo indirecte. Directe q̃druplicit. Þ mõ qñ falſũ alteri iponit. 2º. qñ pctm̃ ſuis ṽbis adauget. 3º. qñ [occ]ultum reuelat pctm̃ ṽbis [c]oibꝰ. cantilenis. ſignis. ſeu etiã in ſcriptis. que appellanť libelli famoſi. De q̇bus vide. ȷ. libellꝰ famoſus. A. Siue etiã ṽbis artificioſis ſm Ray. ut in dcã. q. 197. B. 4º. qñ id qđ eſt bonũ dicit mala intẽtione factum. Indirecte ṽo dupliciter. s. uľ negando bonũ alterius. uel malitioſe reticendo. A. Idem in ſũ. con. liº. 2º. ti. 5. q. 198. B

¶ Utꝝ detractio ſit pctm̃ mortale. 3
Rº. ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 73. Dicẽdũ ꝙ qꝛ inť res tꝑales fama videť ꝓcioſior. ⁊ ꝑ eiꝰ defectũ hõ impediť a multis bñ agendis. iõ detractio ꝑ ſe loquẽdo ẽ peccatũ mortale. A Cõ. Ray. Et dr̃ detractio ꝑ ſe peccatũ mortale ſm eoſdẽ qñ detrahẽs intẽdit ad denigrãdã famã eiꝰ cui detrahit. ut in ſũ. con. eo. ti. q. 199. vbi etiã hñť oia q̃ in h̃. §. ponunť. B. Cõtingit tñ qñq; ꝙ aliq̇s ꝓfert verba ꝑ q̃ fama alteriꝰ diminuiť. ⁊ non ẽ detractio formaliť loquendo. ut ſi ꝓferat ꝓpter aliqđ bonũ uel neceſſariũ cũ debitis circũſtantiȷs. ⁊ ſic nõ ẽ pctm̃. ut pꝫ in denũciatiõe uel accuſatiõe. Si aũt ꝓferat ex animi leuitate uel ꝓpter aliqđ nõ neceſſariũ. nõ eſt peccatũ mortale. niſi forte verbũ qđ dr̃ ſit adeo graue ꝙ nõbiliter eiꝰ famã ledat. ⁊ ꝓcipue in his q̃ ꝑtinent ad honeſtatẽ vite. qꝛ h̃ ex ipſo genere verboꝝ hꝫ rõnẽ pcti mortalis. ⁊ teneť aliq̇s ad reſtitutionẽ fame ſicut ⁊ alteriꝰ rei. A. Propterea dr̃ pṽ. 24º. Cũ detractoribꝰ ne cõmiſcearȷ. qm̃ repẽte ſurget ꝑditio eoꝝ ⁊ ruinã vtriuſq; q̇s nouit? Sup q̃ glo. Hoc ſpãliter vitio. s. detractionis ꝑiclitať totũ pene genꝰ humanum. Unñ Augꝰ in menſa ſua. Quiſquis amat dictis abſentum carpe vitã. Hanc mẽſam indignã nouerit eſſe ſibi. B

¶ Sed q̃liter detractor reſtituet 4

famã ? R°. ẜm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 62.
Dicendũ q̃ aliq̃s põt alicui famã
auferre triplicit̃. p̃ mõ verũ dicen/
do 7 iuste. puta cũ aliq̃s crimen
alicui⁹ ꝓdit ẜuato debito ordine.
7 tũc non tenet̃ ad restitutionẽ fa/
me. 2°. mõ falsũ dicendo 7 iniuste
puta cũ aliq̃s iponit crimẽ alteri
q̃ð nõ fecit. in audiẽtia multoꝝ. 7
tũc tenet̃ famã restituere cõfitẽdo
falsũ dixisse 7 iniuste. 3°. mõ verum
dicẽdo ẜ iniuste. puta cũ aliq̃s ꝓ/
dit crimẽ alteri⁹ cõtra ordinẽ de/
bitũ. 7 tũc tenet̃ ad restitutionem
quantũ põt sine mẽdacio tñ. ut po/
te q̃ dicat se male dixisse. uł q̃ in/
iuste eũ diffamauit. uł si nõ potest
famã restituere. dꝫ ei aliter recõ/
pẽsare. sicut 7 i alijs iniurijs. Pro/
bant̃ h̃. 5. q. i. q̃dã. et. 14. q. 6. si res
A. Con. Al. Pe. 7 Ray. ut in sũ.
con. li°. 2°. ti. 5. q. 201. vbi etiã addit̃
ẜm Ray. q̃ restitutio fiet hoc mõ
videlicet vbi publice dixit verbũ
vel cãtilenã p̃ se uel p̃ aliũ uel etiã
vbi ꝓiecit libellũ famosũ necnõ 7
in alijs locis vbi intelligẽt illum
ꝯtra quẽ h̃ acta sũt ifamatũ occa/
sione sui dicti uł facti uł signi. pu/
blice 7 simplicit̃ recognoscat er/
rorẽ suũ 7 culpã. 7 ꝓ posse remo/
ueat uel saltẽ alleuiet sic infamiã.
ar. ex̃ de purga. ca. int̃ sollicitudi/
nes. §. ꝑcipias. Idẽ Hosti. Dic̃ tñ
q̃ h̃ publica recognitio faciẽda ẽ
nisi ex tali recognitiõe publica ille
ifamat⁹ ãplius ifamaret̃. Et ẜm
glo. Ray. itelligẽda sũt h̃. s. si au/
det h̃ facẽ. Sec⁹ si nõ audet ꝓpt̃ po
tẽtiã uł crudelitatẽ adũsarij. Ad/
dit Ray. Tenet̃ etiã secũ cõponẽ
de iniuria 7 humilit̃ veniã postula/
re. Idem Hosti. Et ẜm glo. Ray.
oportet veniã postulare in ꝓpria p̃/
sona si audet. al' saltem p̃ interpo/
sitam personam. B

¶ Utꝝ peccet aliq̃s audiẽdo de/ 5
tractorẽ. R°. ẜm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 73.
Si aliq̃s detractores audiat absq̃
resistẽtia. videt̃ detractori ꝯsenti/
re. vnde fit p̃ticeps peccati ei⁹. Et
si quidẽ inducat eũ ad detrahẽdũ
uel saltẽ placeat ei detractio ꝓpter
odiũ eius cui detrahit̃. nõ minus
peccat q̃ detrahẽs. 7 q̃nq̃ magis
Si ṽo ei pctm̃ nõ placet sed ex ti/
more uel negligẽtia uel etiã vere/
cũdia q̃dã omittit repellẽ detrahẽ/
tẽ 7 ostẽdẽ q̃ ei detractio displice/
at. tũc peccat quidẽ ẜ multo min⁹
q̃ detrahens. 7 plerũq̃ venialiter
Q̃nq̃ etiam hoc ipsũ põt mortale
esse. ut q̃ꝛ ex officio incũbit ei de/
trahentẽ corrigẽ. uel etiam ꝓpter
aliq̃ð periculũ inde ꝯsequẽs. uel
ꝓpt̃ radicẽ q̃ timor human⁹ q̃nq̃
põt esse peccatũ mortale. De quo
vide. j. timor. §. p̃. Detractio i quo
differt a susurratione. vide. j. su/
surratio. A. Idem quod in hoc
§. habetur in sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q.
202. B

Diaconus.

An lice/
at diacono corp⁹ domini de/
ferre ad infirmum 7 eum cõicare?

R°. ſm W. Nō niſi in extrema ne-
ceſſitate abſentibꝰ epīs ⁊ p̄ſbyterī.
ut diſ. 93. diaconi. Nā ī neceſſitate
etiā pn̄te p̄ſbytero pōt diaconꝰ iuſ-
ſus eucbariſtiā populo diſpenſare
ut diſ. 93. diaconi ita ſe. A. Potiꝰ
ē. c. pn̄te. Neceſſitas aūt ē quādo
p̄ſbyter ē feſſus uel alr̄ impotēs h̄
facē ſm eundē W. ut in ſū. con. li°.
3°. ti. 24. q. xi. B. Et ſicut ibidem
nōuit Hug̃ etiā abſente p̄ſbytero
ſi tāta ſit neceſſitas ꝙ iuſſus p̄ſby-
teri expectari nō poſſit. nō ē expe-
ctādꝰ. Qꝫ ſi p̄ſbyter diacono etiā ī
neceſſitate ꝓbibeat ⁊ ex p̄ſſa cā. ut
qꝛ forte vſurariꝰ. uel alr̄ impenitēs
ē q̇ petit coionem. obediendū ē ei.
aliter nō. A. Idē in dcā. q. xi. vbi
etiā dr̄ ꝙ laicꝰ in nulla neceſſitate
nec ſe ipſū nec aliū coicare dꝫ. B
Nā ⁊ Tho. in 4°. diſ. 13. dic̄ ꝙ dia-
conꝰ lꝫ poſſit ſanguinē ī calice di-
ſpēſare. ſicut adhuc in q̇buſdā ec-
cleſijs diaconꝰ diſpēſat miniſtris
ſanguinē. nō dꝫ tn̄ corpꝰ xp̄i diſpē-
ſare. qꝛ nō hꝫ manꝰ ꝯſecratas ad
tāgendū. ⁊ h̄ intellige niſi de mā-
dato p̄ſbyteri uel ep̄i uel p̄ſbytero
lōge poſito in caſu neceſſitatis. ut
diſ. 93. pn̄te. Quō diaconus ha-
beat ꝓuidere de lotione corporalis
⁊ huiuſmodi. vide s̄. corporale.

Dignitas. Digni-
tas ec-
cleſiaſtica ſm Inno. ⁊ Ho-
ſti. eſt quedā p̄eminētia in gradu.
Et q̄ſi ꝓ eodē ſumit̄ dignitas et
ꝑſonatus. ut archidiaconatus. ⁊
primiceriatꝰ. ⁊ decanatus ⁊ hꝰ. A
Hoſti. etiam dicit ꝙ iſta dignitas
aliq̄n̄ vocat̄ cuſtodia. ⁊ aliq̄n̄ mi-
niſteriū. Et Inno. dicit ꝙ ſemꝑ ꝓ
eodē ſumit̄ ꝑſonatꝰ ⁊ dignitas. ut
in ſū. con. li°. 3°. ti. 13. q. 14. B. Et
intelligit̄ eē dignitas uel ꝑſonatꝰ
ſm inſtitutionē ul̄ ꝯſuetudinē ec-
cleſie. Nā poſſet eē ꝙ aliq̇s in ali-
q̄ eccl̄ia exercēt officiū archidi-
aconi cognoſcēdo de cauſis cleri-
corū ⁊ de alijs. nō tn̄ ē reputādus
ob hoc eē ī dignitate niſi vocet̄ no-
mine qō dignitatē ſonat. Qꝫ ſi vo-
cet̄ aliq̇ noīe dignitatꝭ uel ꝑſona ī
dignitate ꝯſtituta reputet̄. lꝫ nul-
lū miniſteriū dignitatꝭ facēt. repu-
tādus ē ī dignitate. dūmō ꝑpetuo
eā obtineat. ex̄ de ſta. mo. c. 2°. §.
fi. A. Hoc fuit dictū Inno. q̇ in-
telligit iſta q̄ ad diſpoſitionē. c. de
multa. ex̄ de p̄ben. ut pꝫ in dcā. q.
14. De materia aūt. c. de multa. eſt
tactū s̄. bn̄ficiū p̄. §. p̄. ⁊ tangit̄ h̄
in. §. ſe. B

¶ Nemo poteſt hr̄e ſimul plures j
eccl̄iaſticas dignitates. nec etiam
plura bn̄ficia curā aīarum hn̄tia
vide hoc s̄. bn̄ficiū p̄. §. 2°.

¶ Dignitas ſine cura ab eo q̇ iā 2
20. annos cōpleuit. ex diſpēſatio-
ne ep̄i pōt haberi. ex̄ de eta. ⁊ quali.
permittimus. li. 6°.

Diſcere debet quilibet
etiā prelatus
quicūqꝫ non ſolū a maiorib̄
etiā a minimo. dū tn̄ erudito. Vn̄
diſ. 38. Nullus ep̄s ꝑ̄ opprobriū

senectutẽ uel nobilitatẽ generis a puulis erudit̃ ⁊ minimis si quid forte ẽ vtilitat̃ ac salutis inq̃rere negligat. Qui.n.rebellic̃ viuit. ⁊ discẽ atq; agẽ bona recusat mag̃ diaboli mẽbrũ q̃ x̄pi esse ostẽdit̃. ⁊ poti⁹ infidelis q̃ fidelis eẽ mõstrat̃. Vñ ⁊ Aug⁹ ait. Ego senex a iuuene ⁊ ep̃s tot ãnoꝝ a collega nondũ anniculo patus sũ doceri. 24.q.3.si habes. Ad materiam docendi facit. j.magister ꝑ. ⁊ magister 2°.et.j.scientia.et.j.studiũ.

Disciplina correctiõis siue punitionis quam p̃lati q̃nq; iponũt nõ d; eẽ vsq; ad effusionem sanguinis.ar.ex̃ de rap.in archiep̃atu. ⁊ ꝑm W.itelligi debet de effusiõe enormi. A. Idẽ in sũ. con.li.ꝑ.ti.4.q.6. B. De correctione p̃latoꝝ vide s̄.correctio ꝑ.

Discordia vtrũ sit peccatũ mortale. R°. ꝑm Tho.2°.2°. q.31. Qñ aliq̃s sciẽter ⁊ ex intentione discordat a bono diuino ⁊ a bono ꝓximi in q̃ d; ɔsentire.hoc ẽ pctm̃ mortale ex suo genẽ ꝓpter ɔtrarietatẽ suã ad caritatẽ. ꝫ ꝑmi motus hui⁹ discordie sint pctã venialia.ꝓpter impfectionẽ act⁹. Sꝫ cũ intẽtio aliquoꝝ ẽ ad aliq̃d bonũ q̃d ꝑtinet ad honorẽ dei vel ad vtilitatẽ ꝓximi.tñ vn⁹ existimat h̃ esse bonũ.ali⁹ aũt hꝫ ɔtrariã opinionẽ.nõ ẽ pctñ. A. q2 talis discordia ẽ ꝑ accidẽs. ⁊ q2 ɔcordia que est caritat̃ effectus ẽ vnio voluntatũ nõ opinionũ ꝑm eũdẽ Tho. ut in sũ.con.li.3°.ti.34.q.226.vbi etiã notat̃ q̃ ⁊ hic. B. nisi h⁹ discordia uel sit cũ errore circa ea q̃ sũt de necessitate salut̃.ul̃ si ꝑtinacia indebite adhibeat̃. Ex q̃ etiam patet q̃ discordia q̃nq; ẽ ex pctõ vni⁹ tm̃. q̃nq; est cũ pctõ vtriusq;. puta cũ vterq; dissentit a bono alterius ⁊ diligit bonũ ꝓprium. ⁊ vide. j.litigium.

Dispẽsatio scđm Ray. ẽ iuris relaxatio. vñ vocatur vulnus.q2 vulnerat ius cõe.23.q 4.ipsa pietas.circa fi. Hosti.q̃ dicit sic. Dispẽsatio ẽ rigoris iuris ꝑ eũ ad quẽ spectat misericors ⁊ canonice facta relaxatio.ut colligit̃ i.q.7.§.nisi rigor.et.c.se. A. Idẽ in sũ.con.li.3°.ti.29.q.i.ad fi. B.

¶ Sꝫ nũquid dispẽsatio ẽ ius? R°. ꝑm Ray. Dispẽsatio ꝑm q̃ ẽ in dispẽsante ẽ ꝑtãs siue actus potestatis a iure ɔcessus. Sꝫ ꝑm q̃ ẽ in eo cũ q̃ dispensatũ ẽ.sic est ius priuatũ.i.licẽtia uel ꝑmissio quedã alicui facta ɔtra rigorẽ iuris. ꝫ nõ ẽ ius cõe.ar.32.q.2.in fecto res.et.c.i adolescẽtia.Con.Hosti. A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.2. B. 1

¶ Vtrũ dispẽsatio sit necessaria in occultis. R°. ꝑm W. In occult̃ in quibus põt dispensari.dispensatio necessaria ẽ.nõ ꝓpter depositionẽ vitãdã.q2 occulta pctã vindictam nõ habent. ꝫ quia de eo sup 2

quo dispensatū ē accusari qs non pōt.ar.ex de fi.psby.ex tua. Alioquin etiā post pactā penitētiā posset accusari.ar.33.q.2.admonere 15.q.5.psbyter. A .Idem in sū. con.in dicta.q.2.in fi. B

3 ¶ Dispēsationū aliq̄ ē debita.aliqua.phibita.aliq̄ pmissa. Debita ē cū multoꝝ scādalū timet.dis.50. ut ꝯstitueret. Caue tñ ne decipiaris in scandalo.vide.j.scandalū. Itē debita est dispēsatio rōne tpis.uel psone.uel pietatis.uel necessitatis.siue vtilitatis eccłie.uel euentus rei.Et de singulis hoꝝ ponit.i.q.7 §.nisi rigor.et.c.et.§.se.vsq3 ad.§ eccłie. A .Hec ꝛ sequētia in isto §.fuerūt dicta Ray.ut patet in sū. con.li.3.ti.29.q.10.Et glo.Ray. exēplificat euentū rei de laicis pmotis in epos de facto.ut dicta.q. 7.c.exigūt.Sȝ ut pōt ꝯstare ex allegatis iurib⁹ oīa pdicta reducūt ad tria.videlicet ad cām necessitatis siue vtilitatis.i.q.7. et si illa. seu pietatis.ut cū pper pietatem dispēsat cū corpe vitiatis uel illiteratis ut remaneāt i suis ordinibus ad q̄s indebite fuerūt assūpti i.q.7.hi q̄.Et pdicta causāt qñq3 ex persona uel tpe seu loco siue accidentib⁹ alijs ut ex dictis iurib⁹ pōt ꝯstare. B .Et breuit vbicūq3 subest iusta cā.dispēsatio debita ē dis.50.dño sancto.℣.deinde.et.℣. ecce.et.c.ꝯsiderādū.Et lȝ ex causis pdictis dispensatio debita sit ꝛ peccet platus nō dispensando.ut ē ar.2.q.5.quāto.in fi.tñ subditi nō hñt ius petēdi nisi forte supplicādo.Dispensatio ꝟo phibita ē vbicūq3 nō pōt fieri sine manifesta decoloratiōe eccłie. Itē vbicūq3 nō ē iusta cā dispēsandi.i.q.7.tali.et.c et si illa.ex de elec.inotuit.§.multa.et.§.fi. Dispēsatio ꝟo pmissa ē aliqñ in casu.ut dis.50.si q̄s psbyter.ꝛ multis casib⁹ q̄b⁹ iura pmittūt dispēsationē. A .In dicto.c.si q̄s psbyter.dr.Si q̄s psbyter aut diacon⁹ inuētus fuerit aliquid de ministerijs eccłie vendidisse.qꝛ sacrilegiū cōmisit.placuit eū in ordinatiōe ecclīastica non haberi.in iudicio tñ epi dimittēdus est si in suo debeat recipi gradu. B

¶ Quid si eps idistincte dispēsat 4
R̄. ſm Ray.Si de hoc fuerit accusatus puniēd⁹ ē pena depositionis.dis.51.c.p.in fi.et.c.q̄ in aliq̄.i fi.Sȝ Hosti.dicit q̄ h forte locū hȝ si cōmonitus incorrigibilis sit ꝛ pter h suspēsus.ꝛ sniam suspensionis ꝯtēnens etiā in sua ꝯtumacia pseuerat.ar.ex de ɔben.graue. §.nolētes.Uel pdicta.c.pñt itelligi qñ eps dispēsat i eo qd̄ de iure nō pōt. A .Idē i sū.con.eo.ti.q.xi. Et snia Hosti.benignior videtur ꝛ tenēda.ff.de legi.l.benigni⁹. B

¶ Dispensatio in multis casibus 5
epis prohibita ē.p quidē in homicidio.dis.50.miror.Et intellige siue iusto siue iniusto ꝛ quōcūq3 fiat ut si q̄s vindictā sanguinis dictat uel scribit aut cirurgiā exercet aut

vindicte sanguinis auctoritatem exhibet ꝛ in oibus similibꝰ si inde mors fuerit subsecuta uel etiam mutilatio mēbri. q̄ notant Inno. ꝛ Hosti. ex̄ de cle. pu. i du. c. ꝑ. Cū nullo. n. taliū pōt epūs dispensare i officio. Secus ꝙ clericꝰ possit esse in bn̄ficio. ex̄ de cle. pu. in du. c. 2º. Aut etiā secus si mors uel mutilatio nō īcuenit. ut in ꝑalꝭato. c. ꝑ. De ista materia vide plura. ī. irregularitas ꝑ. 2º. i symonia ordinis siue bn̄ficij sciēter ꝑ symoniā acq̇siti. vide. ī. symonia 1º. i. 5. vltimis §. 3º. in illo q̇ cū esset suspensus interdictus uel excoicatꝰ dānabilit̄ īgessit se dinis. ex̄ de sen. ꝛ re. iu. cū eterni. ꝛ ex̄ de sen. exco. cū medicinalis. li. 6º. 4º. in clerico q̇ excoicatus in ꝯcilio accedit ad iudicium ꝑncipis ꝯtēpto iudice ecclīastico. 2i. q. 5. si q̇s epūs. 5º. in bigamo. ex̄ de bigamis. c. nuꝑ. et. c. fi. vide s̄. bigamia. §. 8º. 6º. in clerico nō ordinato ministrāte. de q̄ vide. ī. ordinatꝰ 3º. A. vbi pz ꝙ epūs nō pōt dispēsare ꝙ talis ascēdat ad superiores ordines. ꝫ bn̄ ꝙ vtat̄ ordine iā suscepto. B. 1º. in clerico ꝑ saltū promoto. vide. ī. ordinatus 2º. A. vbi patet ꝙ hoc intelligit̄ quo ad illū q̇ scienter sic ē ꝓmotꝰ ꝛ in ordine sic suscepto sine dispēsatione ministrauit. Tūc. n. nō pōt dispensari ꝙ vlterius ascēdat nisi ꝑ papā. ꝫ in ordine suscepto adhͨ pōt dispensari ꝑ epūm. B. 8º. in illo qui ordinē furtiue suscepit. vide. ī. ordinatꝰ ꝑ. §. 4º. A. Ibi nil aliud dicitur nisi quōd dicat̄ furtiue ordinatus. De dispensatione autem dic ꝭm Ray. ut in sū. con. li. 3º. ti. 22. q. 4. quia aut fuit ꝓhibitus ab epō seu ab alio prelato sub interminatione anathematis. aut non In ꝑ casu poterit cōdigna satisfactione ꝑmissa cū eo ut in susceptis ministret ordinibus epūs dispensare. Et si intrauerit religionē etiā in suscipiendis postq̄ꝫ aliquāto tēpore in ea fuerit laudabiliter conuersatus. In 2º. casu poterit cum tali etiā in seculo remanēte post cōdignam satisfactionē tam in susceptis q̄ꝫ in suscipiendis ordinibus dispēsare. extra de eo qui fur. ordi. susce. c. ꝑ. Hosti. aūt super eo. c. ait Quicq̇d dicatur hͨ cū furtiue ordinato etiā si nō sit excōmunicatus nisi aliquā religionē ingrediatur etiā romana ecclīa de facili nō dispēsat. Concedit tn̄ Hosti. in c. 2º. eo. ti. ꝙ epūs dispēsat in hͨ casu in minoribꝰ ordinibꝰ tm̄. ut innuit̄ a ꝯtrario sensu. dicti. c. ꝑmi. B. 9º. cū quis fuerit ordinatus extra tp̄a uel ab alieno epō. ꝛ ante dispēsationē ministrauerit ꝭm q̇sdā. ar. ex̄ de sacra. nō ite. c. ꝑ. dis. 52. sollicitudo. Sꝫ verꝰ ē ꝙ diocesanꝰ cū tali poterit dispēsare. ut. 9. q. 2. lugdunen̄. extra de tēpo. ordi. cōsultationi. A. In hoc. c. dicitur ꝙ epūs potest dispēsare cum ordinat̄ extra tp̄a ꝑ eis pn̄ia iposita cōpetēti in susceptis ordinibꝰ. Secꝰ est ꝫ

in ordinib⁹ suscipiēdis. ut ⁊ notat
j. ordo z°. §. q̄ pena. B .nisi for-
te fuisset sibi iterdicta executio ⁊
postea ministrasset ut dictū ē. x°. si
q̇s excoicatus ordines suscepit. ex
de sen. exco. cum illoꝝ. p̃ rñso. Et
eodem mō si suscepit ordines exi-
stēs apostata a religione. extra de
aposta. c. fi. A. Ibi dr̃ de religio-
so recipiēte in apostasia ordinē sa-
crū. Secus ḡ videt̃ de ordinibus
minorib⁹. nisi i apostasia dimisis-
set habitū. tūc. n. esset excoicatus.
ex ne cle. uel mo. ut piculosa. li°. 6°.
B. In p̃dictis ḡ casib⁹ ad papā
ptinet dispēsatio nec dispēsat faci-
liter. ut ē in homicidio volūtario. i
symonia ⁊ bigamia. Et vide etiā
§. se. s. de casibus papalibus.
6 ¶ Sūt alij casus dispensationis
ad papā ptinētes. in q̇b⁹ raro imo
nūq̄ dispēsat. Prim⁹ qñ q̇s scien-
ter se baptiçari permiserit bis. de
ɔse. dis. 4. eos. et. c. q̇ bis. et idē si
ignorāter. ⁊ postea cū sciuerit ra-
tū habuerit. A. Si v͛o nō habue-
rit ratum pōt pmoueri. i. q. 4. pla-
cuit. s̃m aliq̄s de iure. s̃m alios de
dispēsatione. q̇d tuti⁹ ē. de ɔse. dis.
4. q̇ bis. s̃m Ray. ⁊ in sū. con. li°.
3°. ti. 24. q. 1. et in dcō. c. qui bis.
vbi pꝫ q̄ rebaptiçat⁹ etiā si nullā
culpā ɔtraxerit erga rebaptiçati-
onē. tñ nō potest ordinari nisi ma-
gna necessitas cogat. B. Silr̃ q̇
bis sciēter recepit eundē ordinē. i.
q. 1. saluberrimū. Idē etiā intelli-
gas de recōfirmato. ar. 68. dis. c.
p̃. et de ɔse. dis. 5. c. dictū. A. Idē
in sū. con. dcā. q. 1. B. z⁹ ē cū q̇s
ad subuertendū fidē se fecerit ab
hēticis ordinari. i. q. 1. ɔueniētib⁹
3⁹ est si q̇s ordinet̃ ita q̄ symonia
inueniat tā ex pte ordinati q̄ ex
pte ordinatorꝫ. 9. q. i. ab excoicatꝫ.
i. q. i. si q̇s eps. A. Hodie v͛o nō
pōt dispēsari nisi p papā q̄litcunq̄
ordinatio fuerit facta symoniace
ut in extuaganti Martini q̇nti q̄
incipit. Dānabile. ⁊ in alia Euge-
nij q̄rti q̄ incipit. Cū detestabile.
B. De his casibus sūt v͛sus. Si-
ue bis ordo det̃ siue baptism⁹ re-
petat̃. Siue ut vertat̃ fidei status
ordo petat̃. Vel siue prestet̃ vtriq̄
symon opetur. Ut dispēsetur spes
irrita prorsus habetur.
¶ Sed p̃ter p̃dictos casus q̇ sūt 7
irregularitatū iductiui sūt adhuc
alij casus in q̇b⁹ diocesani dispē-
sare non pñt. ut q̄ vni eccl'ie duo
piter p̃sint. zi. q. z. c. plr̃. nec q̄ vn⁹
hēat plura bñficia cū cura. ex de
p̃ben. de multa. nisi in casib⁹ quos
habes s. bñficiū p̃. §. 3°. Itē nō pñt
dispēsare cū illegitime natis nisi
ad minores ordines ⁊ bñficiū si-
ne cura. ex de fi. presby. is q̇. li°. 6°.
A. Ubi etiā patet q̄ silr̃ eps nō
pōt dispēsare cū talib⁹ erga bñfi-
cia dignitatꝫ seu psonat⁹. B. Itē
nō dispensat cū eo q̇ est suspensus
in ɔcilio. pp̃ter iniustam bñficiorū
collationem. ex de p̃ben. grane. in
fi. Itē nec in alijs casib⁹ spālit̃ su-
mo pōtifici res͛uatꝫ. de q̇b⁹ vide. j.

papa. §. 4°. ⁊ se. A. Poti⁹ videt̄ §. 3⁹ etiā ſm eius cōputationē. B

8 ¶ Utr͛ ep̄s poſſit diſpēſare cum eis q̇ patiunt̄ defectū in etate. R°. ſm Jo. an. Ut aliq̇s poſſit promoueri ad ep̄atū ſi nō cōpleuerit. 30. annū. ſolus papa diſpenſare pōt. ex̄ de elec. cū nob olim. §. fi. Sed q̄ntū ad alias dignitates ſi tn̄ ſint ſine cura pn̄t ep̄i diſpēſare cū eis q̇ cōpleuerit. 20. ānū. ex̄ de eta. ⁊ q̄li. ꝑmittim⁹. li°. 6°. vide. ī. vicari⁹. §. 4°. A. Ibi nil de h̄ dici videt̄. B Q̄ntum v̄o ad parochiales eccleſias nō pn̄t. ut idē Jo. dixit. ex̄ de elec. lȝ canō. li°. 6°. A De h̄ lati⁹ dcm̄ ē ſ. abſolutio ꝑ. §. 2°. v̄. 2⁹ ē. i additiōē. Sil̄r etiā ep̄s nō pōt diſpenſare circa etatē ordinū. ut nōt glo. in cle. gn̄alē. de eta. ⁊ q̄li. B

9 ¶ Utr͛ ep̄s poſſit diſpēſare cū eis q̇ patiunt̄ defectū in ordine. A Hoc eſt q͛ rōne ordinis eis deficientꝭ nō pn̄t eligi ad aliq̇d officiū ſeu dignitatē eccl̄iaſticā. ſicut eſt regularit̄ q͛ abbas dȝ eſſe ſacerdos. ex̄ de eta. ⁊ quali. c. ꝑ. B. R°. ſm Jo. an. li. 6°. In ep̄atibus ſol⁹ papa diſpēſat. extra de offi. lega. q͛ tranſlationē. ⁊ de exceſ. p̄la. ſicut vnire. Sȝ quo ad alia pōt ep̄s. ex̄ de eta. ⁊ quali. p̄terea. A. Ibi dicit̄. Licȝ ad regimen parochialis eccl̄ie nō debeat aliq̇s niſi ſubdiacon⁹ ſit ad mun⁹ admitti. diſpēſatiue tn̄ in minorib⁹ ordinib⁹ ꝯſtituti ꝯſueuerūt aſſumi. dum tn̄ tales ſint q͛ in breui tp̄e poſſint in p̄ſby teros ordinari. B. ⁊. c. tuā. A. Ibi d̄r q͛ ꝓpter inſtātē neceſſitatē pōt i abbatē aſſumi etiā in minorib⁹ ordinibus cōſtitut⁹. B. De diſpēſatiōe ep̄oꝝ vide. ī. ep̄s. §. 5°. De diſpēſatione in legib⁹ ⁊ ꝯſtitutionib⁹. vide. ī. lex. De diſpēſatione in votis. vide. ī. votū 5°. De diſpēſatione incertorum. vide. ī. reſtitutio 6°.

Diuinatio

quid ſit et quot eius ſp̄ēs. ⁊ plura de hac materia. vide. ī. ſortilegium ꝑ.

Diuortium

Sicut ponit Ray. diuortiū multiplicit̄ bȝ fieri. Nā aut dirimit matrimoniū in totū. ita q͛ uel vterq͛ ꝯiugiū cōtrahere pōt. ut in maleficiatꝭ. uel ſaltē alter. ut in frigidis. Aut dirimit in p̄te. s. quo ad mutuā ſeruitutē cōiugalis debiti ſeu cohabitatiōis. ita tn̄ q͛ neuter eoꝝ ꝯtrahere pōt. ſicut in his q̇ ſeꝑant̄ ꝓpter adulteriū cōmiſſū uel cā religionis poſt carnalē copulā. Nā ſi an̄ copulā carnalē alter ꝯiugū fieret religioſus. alter ꝯ̄hē̄ poſſet. vide. ī. ip̄edimētū ꝑ. §. 2°. A. Idē in ſū. con. li°. 4°. ti. 19. i p̄ncipio B

¶ Q̄n vir petit diuortiū allegās frigiditatē ſuā quō procedet̄. R°. ſm Hoſti. Uir hoc ꝓponēs dȝ eſſe maior annis. 18. q2 in hoc caſu reputat̄ plena pubertas. Et ſi quidē mulier hoc ipſū cōfitet̄ dabit̄ a iudice tēpus arbitrariū. ut vnius

mēsis aut triū aut anni p̄ q̄d simul
morent̄ ⁊ postea iurabit vir se nō
posse cognoscē mulierē nec moue-
ri ad appetitū coit⁹. A. Nam si
aliquotiēs moueret̄ lz non posset
p̄ficere·non esset nālit̄ frigid⁹. s̄ p̄
maleficiū impotēs. ut i sū. con. li.
4. ti. 16. q. 15· vbi h̄ oīa notant̄ q̄ h̄
habent̄. B. Mulier vō iurabit
q̄ nunq̄ aliq̄ mō p̄cepit ipsū ad h̄
moueri. ⁊ vterq̄ q̄ diligentiā ad-
hibuit ad h̄. ⁊ vterq̄ habebit septē
ꝓpinquos seu vicinos bone fame q̄
iurabūt se credē q̄ illi iurauerūt
verū. ⁊ sic diuortiū celebrabit̄. ⁊
mulier nubet i dño. s̄ viro māda-
bit̄ ne aliquā ducat. Et si duxerit
⁊ cognouerit·reus p̄iurij hēbit̄. ⁊
prius m̄rimoniū repandū erit. ita
tñ q̄ vxor pōt eū repellē ꝓpter cō-
missū adulteriū. ar. 32. q. i. de hñ-
dicto. et. q. 6. nihil iniqui⁹. Hoc di-
co nisi vxor q̄ñ fuit ꝯfessa frigidi-
tatē fuisset ꝯscia fraudis. qz si hoc
fuisset nō posset nūc eū repellē. ar.
ff. ad. l. iuliā de adul. si vxor. §. iu-
dex. et. §. fi. Qr si mulier negat fri-
giditatē viri ⁊ asserit se ab eo co-
gnitā·puto standū vbo mulieris.
qz nō videt̄ q̄ asserēt nisi verū eēt
eo q̄ p̄iudiciū sibi facēt. s. de ha-
bēdo impotētē virū. Itē cū rea sit
⁊ si nihil ꝓbauerit·absoluēda est.
ut. 6. q. vlt̄. actor. Alioq̄n multi
icurrerēt p̄iuriū ut possent separi
ab vxore. A. Hoc verū nisi for-
te marit⁹ ꝯuincat mulierē p̄ aspe-
ctū corpis. ut d̄r in sū. con. in dicta

q. 16. B. Si aūt mulier diuortiū
petat ꝓpter frigiditatē viri ⁊ vir h̄
fatet̄· fiet ut s̄. in ꝓximo. §. ⁊ cele-
brabit̄ diuortiū. Sz si vir postea
cū alia ꝯtraxerit· ambo ꝯiuges rei
p̄iurij habebunt̄ ⁊ pnīa iniūcta ad
priora cōnubia reuertent̄. ut ex̄ de
fri. ⁊ male. laudabilem. in fi. Qr si
vir negat se frigidū ⁊ asserit se co-
gnouisse vxorē· standū ē vbo viri.
qz caput ē mulieris. ex̄ de despon.
ipu. ꝯtinebat̄. et. 33. q. i. si q̄s acce-
perit. Nisi forte mulier p̄ aspectū
corpis probet se vginē. ex̄ de ꝓba.
ꝓposuisti. Que ꝓbatio deb; caute
fieri per duas uel plures matro-
nas honestas ⁊ de h̄ p̄itas. ex̄ de
fri. ⁊ male. c. fi. ff. de ven. inspi. l. i.
qz h̄ res occulta ē. ⁊ quia man⁹ ⁊
ocul⁹ obstetricū q̄ñq̄ in h̄ fallit̄.
27. q. i. nec aliq̄. Sz si mulier nō
allegaret frigiditatē viri. s̄ poti⁹
diceret eū sectū seu castratū fuisse
siue defectū mēbri patiētē anteq̄
eā cognoscēt. ⁊ sic diuortiū petēt.
vir vō h̄ negaret. certe nō oportēt
stari dicto viri eo q̄ ꝓbari posset p̄
aspectū. A. Predicta etiā nōnt̄ i
dcā. q. 16. in sū. con. li. 4. ti. 16. B
¶ Quid si p̄ virū uel mulierē pe- z
tat̄ diuortium ꝓpter artitudinem
mulieris? R̄. Vocabunt̄ matro-
ne fide digne atq̄ p̄ite ⁊ iurabunt
q̄ diligent̄ inq̄rēt ⁊ referēt an sit
arta. ⁊ an possit fieri mater. ⁊ si di-
xerint q̄ nō sit arta. nō procedet̄
ad diuortiū. si autē dixerint q̄ sit
arta ⁊ q̄ nō possit fieri mater. in-

cōtinenti pōt diuortiū fieri. ꝛ da-
bit viro licētia ꝯtrahēdi cū alia. sed
mulieri ꝯtinētia indicet. ut ex̄ de
fri. ꝛ male. fraternitatꝭ. ꝑ rñso. Si
tñ post diuortiū mulier inueniat
q̄ possit h⁹ seras reserare. repabit
ꝑmū mr̄imoniū. qḋ verū fuit etiā
si vir accepit aliā. ar. in ꝑdicto. c.
fraternitatꝭ. A Ibi videt casus
expꝫssus qñ prior vir erat similis illi
q̇ apuit. Si aūt a ꝑori viro ꝓpter
disparitatē nō poterat cognosci sine
graui piculo. nō ē ei reddēda. lꝫ ꝑ
ꝯsuetudinē secūdi reddita sit apta
ꝑ. ut nōt glo. in dcō. c. fraternitatis
sup ꝓbo. simi. Con. Hoff. ut i sū cō.
li°. 4°. ti. 16. q. 5. lꝫ ibi referāt diuer-
se alie opiniones dicētiū mulierē
debē restitui ꝑ. q̄ pñt intelligi qñ
prim⁹ erat uel dubitat vtrū sit si-
milis z°. Sec⁹ si ꝯstet ꝙ ꝓpter di-
sparitatē ꝑsone a ꝑ nō poterat co
gnosci ut dictū ē. Et de hac ma̅ dr̄
lati⁹. ĩ. impedimentū 15°. B

3 ¶ Quid si petat diuortium ꝓpter
maleficiū. ut qꝛ vir pōt cognoscē
alias ꝛ nō vxorē? R°. Debēt ꝑ cō-
fiteri ne forte h̄ ꝯtingat ꝓpter ali-
qḋ pctm̄ eoꝝ. 33. q. i. si ꝑ sortarias.
ꝛ sub recepto sacro iniūgat eis ut
simul cohabitēt ꝛ bona fide operā
dēt ad debitū carnale. ꝛ sic ꝑ triē-
niū simul habitabūt. A. nisi for-
te iā habitauerint. tūc nō videtur
necessariū dari triēniū. h̄ aliquis
ali⁹ termin⁹ arbitrarius ad ꝯfitē-
dū. ꝛ alia debita remedia adhi-
bēda. dicto. c. si ꝑ sortarias. ꝛ ex̄ de
fri. ꝛ male. c. fi. B. Quo pacto
iterū accedent ad epm̄ iurātes ꝙ
sicut promiserāt fecerūt. ꝛ non po-
tuerūt ꝯiungi. ꝛ tūc adiuncto sa-
cramēto ꝓpinquoꝝ. ut dictū ē. §.
z°. celebrabitur diuortiū. ꝛ dabit
vtriq̄ꝫ licētia ꝯhēdi. ex̄ de fri. ꝛ male.
c. vltꝭ. ꝛ in dcō. c. si ꝑ sortarias.

¶ Sꝫ q̄liter intelligēda est ꝑdi- 4
cta cohabitatio triēnij? R°. Suf-
ficit ꝙ ꝑ maiorē ꝑtem anni coha-
bitēt. ꝛ ꝙ bona fide operā dēt. ar.
ff. de aqua coti. ꝛ esti. l. i. §. duo. et
§. qḋ aūt. Qꝛ si infirmitate uł alio
casu ipediat videt tēpus restituē-
dū. ff. de iti. actuq̄ꝫ pri. l. i. §. z°. et
se. A. Hoc fuit dictū Hosti. ut pꝫ
in sū. con. li°. 4°. ti. 16. q. i7. Tñ in. c.
fi. ex̄ de fri. ꝛ male. dr̄ ꝙ debēt co-
habitare ꝑ ꝯtinuū trienniū. Ubi
etiā dicit glo. ꝙ silr̄ ꝑ trienniū de-
bent cohabitare qñ ꝓpter frigidi-
tatē petit diuortiū. Sꝫ h̄ ē verū si
frigiditas pri⁹ ꝓbari nō possit. ut
expꝫsse dicit eo. ti. c. laudabilē. B

¶ Quid si alter ꝯiugum nō vult 5
cohabitare? R°. Dicas excoican-
dū ꝑ quē stabit. ꝛ cautionē idoneā
exigendā ut cohabitent. ar. ex̄ ut
lite nō ꝯtes. qm̄. §. vltꝭ. uel distrin-
gatur ꝑ curiam secularē. extra de
iudi. cū non ab homine. Idē fiat
si cohabitent ꝛ non attēptant. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. ſm̄ Ho-
sti. ꝛ glo. Ray. B

¶ Quid si ecclesia decepta per 6
aliq̄s falsas ꝓbationes uł huius-
mōi celebrat diuortiū ꝛ postea vir

fact⁹ ē sacerdos. deinde cōpertum
ē q̄ ecclesia sunt decepta. nūquid
iste sacerdos restituet᷑ vxori eum
repetēti? R̄. s̄m Ray. Si nō pōt
induci ad ꝯtinētiā. fiat ut dicitur
ī. matrimoniū 8°. §. 14°. qui incipit
quid si post latā. A. s. q̄ restituet᷑.
q̄z etiā monachus restitueret᷑ sibi
⁊ tenebit᷑ iste debitū reddere vxori
petenti. sed nō debet exigere. quia
q̄ntum in se est solēnizauit votū.
ut ⁊ notat᷑ in sū. con. li°. 4°. ti. 19. q.
4. B. At si posito predicto casu
mulier quidē nō repetat virū. nū-
quid vir poterit vxorē repetē? R̄.
s̄m W. Non. q̄z vir p̄ sacri ordinis
susceptionē preiudicauit sibi A
Idem in sū. con. eo. ti. q. 5. B
7 ¶ Pone q̄ mulier credēs diuor-
tiū iuste celebratū ingressa ē mo-
nasteriū. an cōperta veritate de in-
iusto diuortio poterit virū repetē
iā in sacris ordinatū uel factū mo-
nachū? R̄. s̄m W. Nō. q̄z falsa cā
non ip̄edit votū monachat⁹. ar. ex
de voto. magne. ⁊ de cōuer. ꝯiu. ex
p̄te. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. B
8 ¶ Pone q̄ duo fratres duxerūt
duas sorores seu ꝯsanguineas. ⁊
inter alterū ⁊ vxorē fertur diuor-
tij sn̄ia ꝓpter cōsanguinitatē. que-
ritur vtrū alter debeat ꝓpter hoc se-
parari ab vxore sua. R̄. s̄m Ray.
Non. q̄z res inter alios acta alijs
nō p̄iudicat. ex de fide instru. inter
dilectos. Sz q̄ntum ad carnis co-
pulā distinguo. q̄z si alter ꝯiugū
scit esse ip̄edimentū inter se ⁊ vxo-
rē non exigat debitū neq̄ reddat.
Si vero credat ex cā ꝓbabili. red-
dat s̄ nō exigat. Si autē credat ex
aliq̄ cā temeraria reddat. ⁊ si pōt
dimittat erroneā cōscientiā. ⁊ sic
exigat. ex de sen. exco. inq̄sitiōi. A
Con. predict⁹ Tho. ⁊ Pe. ut in sū.
con. li°. 4°. ti. 21. q. 2. B
¶ Utrū vir ⁊ vxor in cā diuortij 9
iudicādi sint p̄iter. R̄. s̄m Tho. ⁊
Pe. Ad paria iudicant᷑. q̄z sicut li-
cet viro dimittere vxorē ob cām
fornicationis. ita licet vxori virū
dimittere. 32. q. i. si quis vxorem.
¶ Post latā sn̄iam diuortij ⁊ se- 10
parato thoro ꝓpt᷑ adulteriū vxo-
ris si vir fornicet᷑ nūq̄d mulier po-
terit virū repetere? R̄. s̄m Ray.
Iudex ex officio suo dz virū coge-
re redire ad vxorē suā. ar. ex de iur.
iur. tua nos. ⁊ ex de diuor. ex lris.
Idem Tho. Et vide hunc casū. ī.
matrimoniū 8°. §. 15. qui incipit.
Pone q̄ lata. De materia diuortij
multa haberi p̄nt ex impedimētis
mr̄imonij vide. ī. impedimētū. Di-
uortio facto apud quē fili⁹ nutri-
ri debeat vide. ī. filius. §. 3°.

Doctor uel docere. vi-
de ī. magister ⁊ supra discere.

Dolus. Quid ē dol⁹
aut lata cul-
pa ⁊ h⁹? R̄. s̄m Hosti. Dol⁹
est insidiosa machinatio. ut si cō-
modatarius surripi fecit rem cō-
modatam. ff. de dolo. l. i. Lata cul-
pa ē nō intelligē q̄d oēs intelligūt

uel sciũt.ut si cõmodatari⁹ dimi/
sit rẽ cõmodatã in platea ⁊ fuerit
ablata ⁊ ipse dicat ꝙ nõ credebat
ꝙ acciperet. Leuis culpa ẽ desidia
siue negligẽtia.ut Insti.q̇ mo.re/
contrbit ob. §.p̃.ut si cõmodatari⁹
reposuit rẽ cõmodatã in camera
sua ⁊ recessit relicto ostio aperto.
Leuissima culpa ẽ q̄ aliq̃ mõ põt
ꝓuideri.ff.ad.l.acq̇.l.si putator.
et.50.dis.bi q̇ arborẽ.ut si cõmo/
datari⁹ rẽ quidẽ in archa reposuit
s; nõ firmauit. A .s.cũ claue.ut
in loco de q̊ stati. B .Nõ si fecis/
set fur nõ surripuisset. Casus for/
tuitus est q̇ nullaten⁹ põt ꝓuideri.
sicut incẽdiũ.ruina.naufragium
rapina.ut.C.cõmo.l.i. A .Idẽ
in sũ.con.li.º2.ºti.6.q.22. B
¶ Dol⁹ in aliq̃ ꝯtractu dupl'r inc/
uenit. Nã qñq; dat cãm ꝯtractui
puta dolo te induxi ut vẽderes qđ
alias nõ eras vẽditur⁹.⁊ tũc non
tenet ꝯtract⁹.ff.de dolo.l.elegant
12.q.2.q̇sq̇s ep̃s.in fi. Qñq; dol⁹
incidit in ꝯtractu.ut q̇a eras vẽdi/
tur⁹.s; p dolũ te iduxi ut minori p̃/
cio vẽdẽs.⁊ tũc tenet q̇dẽ ꝯtract⁹
s; satisfaciendũ ẽ de dolo.ut.ff.de
ac.emp.⁊ ven.l.Julian⁹. Et nõ h̃
ꝙ emptor bone fidei nõ tenet de
dolo mediatoris s; ipse mediator
ut in p̃dicta.l.elegãter.⁊.ff.de ꝓxe/
netis.l.2.et.3.nisi i subsidiũ qñ.s.
mediator deficẽt uel nõ posset.ut
in dcã.l.elegant. A .Meli⁹ fa/
cit.l.fi.ff.de eo p quẽ fac.erit.vbi
dicit ꝙ qñ dolosus nõ ẽ soluẽdo.
nõ ẽ equũ ꝙ q̇s lucret ex dolo ali/
eno cũ dãno alteri⁹. Et oia p̃dicta
notãt etiã in sũ.con.li.º 2.ºti.8.q.8.
ſm Goff.⁊ Hosti.vbi etiã ponit
qđ stati seq̇t. B .Itẽ nõ ſm W.
ꝙ i monachatu ⁊ mr̃imonio etiã
si dol⁹ det cãm ꝯtractui nihilomin⁹
tenet. Qui dolũ allegat dolũ ꝓba/
re dz.ut habes.ĩ.locatio.§.6.º i fi.

Domicilium.

Qñ dicat q̇s trãsferre domi/
ciliũ ita ꝙ fact⁹ sit de iurisdictione
alteri⁹? R.º ſm Hosti. Puto ꝙ ſm
ius canonicũ ꝙcito ad aliã paro/
chiã trãsit ⁊ hospitiũ ꝯstituit expli/
cãdo sarcinulas suas ⁊ se i ipso re/
cipit aĩo remanendi.stati fit paro/
chian⁹ illi⁹.ex̃ de parochijs.c.vlt.
⁊ ex̃ de decimis ad aplice. A .Idẽ
in sũ.con.li.º p̃.ti.16.q.13. B

Dominica dies

Diẽ dñicũ ꝯstat inť sũmas ⁊
p̃cipuas festiuitates ꝯtineri. Exo.
20. Memẽto ut diẽ sabbati san/
ctifices. Dñicam.n.colere debem⁹
ꝓpter honorẽ ⁊ gaudiũ resurrecti/
onis dñice.de ꝯse.dis.3.c.sabba/
to. Nulla opatio in illa sancta die
agatur nisi tñ hymnis ⁊ psalmis
⁊ cãticis spũalib⁹ dies illa transi/
gatur. de ꝯse.dis.3.ieiunia. Item
tãta ẽ excellẽtia hui⁹ diei ꝙ i nul/
lo alio die põt ep̃s consecrari.dis.
75.ꝙ die dñico. vbi etiã subdit
ꝙ quicq̇d insigne a deo ẽ ꝯstitutũ
in terrꝭ.in hui⁹ diei dignitate gestũ

est. In hac mūdus sumpsit exor-
dium. In hac per resurrectionē ⁊
mors interitū ⁊ vita accepit prin-
cipiū. A. Hec fuerūt dicta Ray.
ut pz in sū.con.li°. p.ti.iz.q.3. B

C Utrū obseruatio diei dñice suc-
cedat loco diei sabbati. Re°. scdm
Tho z°.z°.q.izz. Nō succedit ex
vi p̄cepti s₃ ex cōstitutione ecclesie
⁊ constitutione populi xp̄iani. Jō
nō est ita arta pꝛhibitio opandi in
die dñico sicut fuit in die sabbati
s₃ quedā opa ꝯcedūtur q̄ die sab-
bati pꝛhibebātur. sicut decoctio ci-
boꝝ ⁊ alia hꝰmodi. de ꝯse. dis. 3. p-
uenit. in fi. Et in q̇busdā opibꝰ p-
hibitis facilꝰ dispēsatur in noua
q̄ꝫ i veteri lege. Quin etiā s̄m Ho-
sti. in sabbatꝭ maxime opari debe-
mus ne videamur iudaiçare. A
Idē in sū.con.li°. p.ti.iz.q.6. Ui-
det̄ ḡ ꝙ dñica nec aliqđ festū ho-
die sit ex p̄cepto dīno. ⁊ sic vacat
tertiū p̄ceptū decalogi. Memēto
⁊c̄. S₃ potiꝰ dicendū ē ꝙ non va-
cat. Nā lꝫ esset q̄ ad spālem diem
sabbati cerimoniale. ē tñ morale
q̄ꝫtum ad h̄ ꝙ aliquis dies ebdo-
made deputet̄ ad dinū cultū s̄m
Nico. de Lira super. zo. ca°. Exo.
⁊ alios theologos. Un̄ ⁊ ꝯueniēs
valde fuit. ut sicut añ xp̄i aduētū
cū vacabat gratia deputatus fue-
rat ad festādū dies vacatiōis qñ
deꝰ cessauit opari. ita ⁊ post aduē-
tū xp̄i ⁊ in tp̄e quo dñs opatus est
salutē nostrā deputaret̄ dies ma-
gnifice opationis. Et lꝫ scriptura
nō declarauerit exp̄sse q̇s sit dies.
tñ satis declarauit tacite ⁊ suffici-
enter demōstrādo magnalia opa
q̄ fecit dñica die. In illa. n. inchoa-
uit mundū. Geñ. p̄. Xp̄s resurre-
xit a mortuis. de ꝯse. dis. 3. sabba-
to. In eo spūs sanctus datus est
apl̄is. ⁊ breuiter quicq̇d insigne ē
ꝯstitutū a deo. i huiꝰ diei dignitate
est gestum. 75. dis. c. ꝙ die dñico.
Itaqꝫ eccl̄ia nō statuit hūc diem
ut ex se. s₃ potius ex auctoritate di-
uine scripture. ita ꝙ cōueniēter a
deo dr̄ statutꝰ. Ideo etiā ecclesia i
c. licꝫ. ex̄ de ferijs. dicit ꝙ etiā scri-
ptura noui testamēti p̄cipit diē se-
ptimū. Claret aūt. qꝛ h̄ nō pōt in-
telligi de sabbato. de ꝯse. dis. 3. p-
uenit. ḡ intelligit̄ de dñico. dicto. c
ꝙ die dñico. Et ita dies dñicus
qui hodie subrogatus ē loco sab-
bati p̄cipitur ex lege diuina. Qui
aūt dicere vident̄ ꝙ nō sit ex lege
diuina pñt intelligi q̄ ad exp̄ssam
declarationē. qꝛ nō p̄cepit exp̄sse s₃
tacite ⁊ sufficienter. ut p̄ostensū est
Et si dñica dīna lege p̄cipit̄. mul-
to magꝭ festiuitates maiores dñi-
ca quas enumerat glo. in dicto. c.
licet. de ferijs. videlicet natiuitatē
dñi. epiphaniam. pasca resurrecti-
onis. ascensionē dñi. ⁊ pētecosten
Pōt addi ⁊ dies ven'sc̄ā videli-
cet dies pp̄rius passionis. qꝛ mul-
to plus pfuit p nobis mori q̄ꝫ na-
sci. ⁊ maius opꝰ nō repit̄ur deꝰ fe-
cisse q̄ꝫ qđ illa die fecit. tantā in se-
metipso p nob recipiēdo passionē

Et qꝛ etiā sup opꝰ illiꝰ diei fundat salus totius mūdi sine q̄ oēs alie festiuitates frustratorie forēt. Itē qđ dictū ē nō esse hodie ita artam obseruātiā dñice sicut oli sabbati dꝫ itelligi vez q̄ ad cerimonialia. sicut erat nō ambulare vltra vnū miliare in sabbato. Act. ꝑ. uel q̄d sile. q̄ in se ꝯtinebāt potiꝰ figuram futuroꝝ q̄ꝫ aliud. Quo ꝟo ad moralia videlicet ut intēdatur diuinis obsequijs ꝛ ad dei honorē ꝛ nr̄am salutē ptinētibꝰ. artius nunc obligam̄ q̄ꝫ olim ex veteri testō. cū nouū testamentū maiorē reqrat iusticiā. Math. 5°. ibi. Nisi abundauerit iusticia vr̄a ꝛc̄. Vn̄ Augꝰ in q̄dā sermone dic̄. Sup h̄ oia ꝓtestamur ut oēs dies dñicos ad ecclesiā veniatꝫ ut diligentiꝰ scripturas q̄ ibi legūt audiatꝫ. ꝛ ipso die scō pausationē habeatꝫ. Si. n. infelices iudei in tāta deuotione celebrāt sabbatum ut in eo nulla opa terrena exerceāt. quāto magꝭ xp̄iani in die dñico soli deo vacare uel dep̄cari ꝓ aie salute debēt ꝛ ad ecclesiā pueīre. B. De mā dñice ꝛ aliaꝝ feriaꝝ. i. festoꝝ. vide. ĩ. ferie.

Dominus tē=poralis aliq̄ꝝ. De questis et tallijs quas dñi tpales a subditis exigunt vide. ĩ. tallia.

¶ An i aliq̄bus casibꝰ possit dñs a subditꝫ exigere vltra ꝯsuetū uel cōe statutū? R̄. s̄m Ray. ꝛ Hosti. Pōt. Et p̄ quidē ꝓ defensiōe terre sue. Ad hoc enim tenētur oēs nō solū de rebus s̄ etiā laborare corporaliter ut sic seipsos saluēt. 23. q. 3. fortitudo. ex̄ de imu. eccle. puenit. Itē si vult dñs ire i exercitū indictū ab eccl'ia uł principe ꝯtra hereticos uel paganos nec sufficit ad expēsas. pōt a subditꝫ petere moderatū auxiliū. Item si in bello ex pte sua iusto fuit captꝰ ab hostibus nec sufficit se redimē absq̄ graui dāno. Itē si vult ire ad principē ꝓ obtinēdo priuilegio ꝓtectionis specialis pro se ꝛ subditꝫ. ꝛ nō potest cōmode expēsas ad hoc necessarias facere. ꝛ si aliqua alia similis cā emergat. puta qn̄ maritat filiā. Nam acquirit sibi affines ꝛ amicos. aut qn̄ facit filiū militem aut accipit qđ erat feudū suū uel nouū feudū acq̄rit. A. Hec exēpla fuerūt glo. Ray. addentis q̄ꝫ cum talia videāt respicē comodū subditoꝝ nō credo q̄ꝫ dānandi sint q̄ talia recipiūt vbi ꝯstitutū uł ꝯsuetū ē. dū tn̄ nō recipiāt vltra q̄ꝫ ꝯstitutū uł ꝯsuetū ē. Et si aliquod ꝯsuetū ē ꝛ ad arbitriū exigi cōsueuit. cū moderamine exigat. Con. etiā tā cū Ray. q̄ꝫ cū glo. in p̄dictꝫ causis Vl. Con. etiā Tho. i genere. ꝛ Hosti. addens qđ statim seq̄tur de refectione viarū ꝛ pontiū ꝛ depaupatione ex iusta causa. subdens. Secus si egeret dñs ex causa iniusta. ut i sū. con. li. 2°. ti. 5. q. 35. B. uel ad refectionē pontiū ꝛ viaꝝ. uel qn̄ sine culpa depaupatꝰ

est uel obligatus. dūtū semꝑ moderate ꝛ nō ad grauamē exigat. io. q. 3. vnio. circa mediū. ex̄ de censi. cū aplus. §. phibem⁹. 22. q. 5. de forma fidelitatꝭ. Et si q̄d p̄lati impendāt legato uel alijs maiorib⁹ deinde plus ꝑpter h̄ a subditꝭ magis extorqueāt q̄ impēdāt. tenet̄ extorta restituē ꝛ tātundē pauperib⁹ erogare. Supior etiā cui fuerit de h̄ q̄rela deposita si i h̄ negligēs fuerit canonice subiaceat vltioni. ex̄ de imu. eccle. q̄a plerīq̄. Qn̄ vero dn̄s sine iusta cā extorquet a subditꝭ. tenet̄ ad restitutionē ſm Ray. vn̄ si velit ludere uel vltra vires suas ad vanitatē expendē. uel si in bello qd̄ ex pte sua iniustū erat cogat̄ se redimē. tunc si q̄d p eū uel ei⁹ officiales a subditis exactū ē ꝛ ad dn̄os ipsos ꝑuenit. tenet̄ restituere illis a quib⁹ exactum ē si sciunt̄. al̄r in pias cās uel in vtilitatē cōem. Si autē ad eos nō ꝑuenit. nihilominus debēt officiales suos ad restitutionē cōpellere ꝛ eos punire. Con. Tho. in epl'a quadā ad ducissam Lotringie ꝛ Brabantie. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 36. B

¶ Quid si subditi hn̄t vsuariū i aliquo nemore ꝛ dn̄s aufert eis nunq̄d tenet̄ ad restitutionē. aut si alius abstulit eis aliq̄d. nūq̄d sufficit si satisfaciat dn̄o illorū? R°. ſm W. Tales subditi si ita sūt serui q̄ nihil habeāt ꝑpriū. ꝟ peculiū si qd̄ hn̄t est in ptāte dn̄i. ut reuocet̄ qn̄ voluerit. ꝛ ipsum vsuariū hn̄t pro peculio. dn̄s pōt reuocare. Itē etiā de dānis eis illatꝭ ab alio sufficit satisfieri dn̄o. Si autē tales subditi sunt q̄ nihilomin⁹ hn̄t res suas ꝑprias. tūc nec dn̄s pōt eis auferre vsuariū. nec de dānis eis illatis pōt dn̄o satisfieri. A etiā si essent tales subditi q̄ eorū dn̄s posset de ꝯsuetudine quātū ꝛ qn̄ vult de bonis eoꝝ cape. q̄a in talibus restringēda ē h⁹mōi abusio ꝛ extorsio potius q̄ laxanda ſm eūdē W. ut in sū. con. li°. 2°. ti. 5. q 42. B. De tallijs ꝛ gabellis ꝛ pedagijs quas ꝛ que dn̄i siue communitates qn̄q̄ exigūt vide. ī. pedagium. ꝛ. ī. tallia.

Donatio j°.

Donatio inter viuos q̄d sit? R°. ſm Hosti. Est licite rei nullo iure cogente mera liberalitate facta collatio. A. Idem in sū. con. li°. p. ti. 15. q. 12. B

¶ Quis pōt donare? R°. ſm Hosti. Donare pōt pr̄familias ꝛ dn̄s rei. Nō g̃ seru⁹ nō filiusfamilias ff. eo. l. filius. Item nō minor. 25. ānis. C. si maior fac. ra. ba. l. vlt. Et multo min⁹ pupill⁹ q̄ alienare nihil potest sine tutoris auctoritate. ff. de acq̄. re. do. l. pupill⁹. Itē nec monach⁹ uel ꝯuersus. 54. dis. abbati. De clericꝭ an possint donare h̄r. ī. §. plt. Itē nō pōt donare q̄ nō est cōpos mētꝭ. ut furiosus. nec ꝑdigus. ff. de cura. fu. l. Julianus. Sed nec is cui alienatio p legem

interdicta ē.ut q2 cōmisit crimen
lese maiestatis.C.ad.l.iul.ma.l.
vlti.vel hereticus ē.C.de heret.l.
manicheos. A .Ibi solum dr̄ de
q̇busdā hēticis. Sz eo.ti.l.gaça-
ros.dr̄ de oībus.Nō tñ fit execu-
tio hui⁹ snie nisi fuerint p ecclia-
sticos iudices hētici iudicialiter p-
nūciati.ut in.c.cū scdm.de heretic.
li.6°. B .Itē nec ɔdēnatus de pu-
blico crimine.lz ante sniam dona-
re posset.ff.eo.l.post cōtractū.⁊.l.
donatioēs.§.vlti. A .Idē in sū.
con.li.p̄.ti.15.q.13. Pōt etiam fi-
liusfamilias aliqñ donare.ut i di-
cta.l.fili⁹.ff.de dona.vbi dr̄. Filius-
familias donare non pōt nec si li-
berā peculij administrationē ha-
beat.nisi iusta rōne mot⁹ donet.uel
nisi expsse ei sit cōcessū donare.uel
nisi ex psona h colligat.ut si ē fili⁹
senatoris uel alicui⁹ alteri⁹ digni-
tatis. Tūc.n.nisi filio specialiter
donādi facultas adimat.ɔcessisse
videt dū ei liberam dat peculij ad-
ministrationē. Pōt etiā donare de
castrēsi uel quasi castrensi peculio
inter viuos ⁊ mort cā.cum de eo
etiā testi factionē habeat. Et ex-
ceptis his casib⁹ filiusfa.nō potest
donare. Et si cui pmissū ē donare
nisi specialiter etiā mortis cā fue-
rit donare pmissū.non potest mor-
tis causa donare.hec ibi. B
2 ¶ Cui possit donari? R°. Sm Ho-
sti. Cuilibet nisi p legē phibeatur.
siue sit pñs siue sit absens.notus
uel ignotus. Itē patrifa. ⁊ filiofa.
dico extneo. Nā filiofa.suo q diu
ē in potestate pris non valet facta
donatio.h ɔualescit p emācipatio-
nē.C.eo.l.fine. A .Hoc verū ē nisi
fuerit reuocata.ut in dicta.l.fine.
B .vide.j.§.añplt. Itē nec inter
virū ⁊ vxorē valet.vide.j.§.6°.⁊°.
⁊.8°. Itē nec miles pōt donare me-
retrici.C.de dona.inr virū ⁊ vxo-
rē.l.si ancillā. A .Idē in sū.con.
li°.p̄.ti.15.q.13. B .Immo etiā q-
libet phibet donare meretrici.86.
dis.q venatorib⁹. Si tñ donaui re-
petere nō possū.ut ibi nō. A .q2 in
pari cā turpitudinis potior ē ɔdi-
tio possidētis.ff.de ɔdi.ob tur.cau.
l.si ob turpē.§.porro. Fallit in mi-
lite q pōt reuocare donationē quā
fecit focarie. Et si talis prohibitio
donādi ē erga milites extrenos.for-
tius erga clericos sm Hosti.ut in
dicta.q.13. B .De dādo siue do-
nādo adulatorib⁹.vide s.adula-
tio.§.fi. De dādo histrionib⁹.vide
j.histrio. A .Aduertendū etiā
q nō pōt donari iudicib⁹ siue recto-
ribus q̇bus certū salariū ɔstitutū
est. Al' punit dans ⁊ recipiēs.ut.l
fi.C.ad.l.iul.repe.nisi esculētū ul'
poculentū mera liberalitate obla-
tū.qd pauc diebus ɔsumi possit.ex de
rescrip.c.statutū.§.isup.li°.6°. B
¶ Donatio multis de causis reuo- 3
cari pōt.p̄cipue modis illis qb⁹ li-
bert⁹ fit seru⁹.vide.j.libert⁹.§.2°.
¶ Utrū donatio facta sub ɔditio- 4
ne sit idē qd facta sub mō. R°. Nō
Nā illa q fit sub ɔditione.puta si

tale quid fiat uel sit· nõ tenet nisi
exñte ꝯditione. ꝫ illa q̄ fit sub mõ
puta ut tale quid fiat· statim te/
net. ꝫ non extãte illo põt reuocari
C. de dona. sub mõ. l. i. et. z. A
In his legib' dr̃ solũ de donatiõe
sub mõ. Sz eo. ti. l. fi. dr̃ de donati/
one sub ꝯditiõe. B. Et idẽ dicẽ/
dũ ẽ de vẽditionib' ⁊ h' ꝯtractib'.
Et vide de h. j. mr̃imoniũ 5°. et 6°.
5 ¶ An ꝯiuges sibi inuicẽ donare
possint. R°. q nõ. Nec valet dona/
tio· q̇n poti' ꝓhibita ẽ tã iure cano/
nico q̄ ciuili. ex̃ eo. donatio. ⁊. ff.
eo. l. i. nisi i certis casib' q̄s habes
in se. §. Hui' aũt ꝓhibitiõis sũt. 4
cause. Prima ẽ ne ꝓpt amorẽ alt̃
ꝯiugũ nõ obtẽꝑando donatiõib'
facilit̃ spoliaret̃. ff. eo. l. i. A. Ibi
dr̃. Hoc aũt receptũ est ne mutuo
amore iuicẽ se spoliarẽt donatõib'
nõ obtẽꝑerantes ꝫ ꝓfusa erga se
facultate agẽtes. B. Secũda ne
melior in pauꝑtatẽ incidẽt ⁊ dete/
rior ditior fieret. ff. eo. l. 3. Tertia
ne forte ꝯiuges intẽti ad acq̇ren/
dũ sibi ꝑ donatiões nõ eẽnt studio/
si liberos hñdi ul' educãdi. ff. eo. l
z. Quarta ne amor honest' ⁊ debi/
ti exhibitio q̄ debẽt eẽ int̃ ꝯiuges
ꝓcio ꝯciliari viderẽt̃. ff. eo. l. 3. Et
sic int̃ eos donatio nõ valet etiã si
fiat ꝑ interpositã ꝑsonã. ff. eo. l. si
spõsus. §. gnãlit̃. A. Hic. §. non
videt̃ hr̃i in hac. l. ꝫ h dictũ ꝓbat̃
hñ ea. l. in ꝓncipio. B. Nec valet
int̃ eos remissio alicui' debiti aut
assignatio cuiuscũq3 debitoris. q2
hec oĩa donationes sunt. A. Hec
probãtur in dicta. l. si spõsus. vbi
etiã hr̃ in ꝓncipio q donatio int̃
spõsam ⁊ sponsũ valet. ⁊ nõ. etiã in
sũ. con. li°. ꝓ. ti. 15. q. 16. B
¶ Sũt tñ casus q̇b' donatio int̃ 6
ꝯiuges valet. Et ꝓ quidem si is
q̇ donauit ꝑmãsit in eadẽ volũta/
te vsq3 ad mortẽ. Nã h' donatio
morte donatoris ꝯualescit. ex̃ eo.
donatio. Itẽ valet donatio si alter
nõ fit inde pauꝑior. lz alt̃ fiat di/
tior. ut si marit' heres ab aliq̄ insti/
tut' non adeat ut vxori substitute
locũ faciat. Itẽ eodẽ mõ valet si
alter nõ fiat ditior lz alter fiat ide
pauꝑior. ut si vir donauit̃ vxori ad
emendũ vnguẽta ⁊ h'. ut in dicto
c. donatio. ⁊. ff. eo. cũ h status. A
Meli' videt̃ facẽ eo. ti. l. si spõsus
§. plt. et. §. fi. et. l. se. B. Sed ⁊
donatio inter sponsũ ⁊ spõsam va/
let. ut in dicta. l. cũ hic status.
¶ Quib' modis donatio facta 7
int̃ virũ ⁊ vxorẽ reuocat̃. R°. Pri/
mo quidẽ reuocat̃ ex ꝓlse ꝑ pniam
ff. eo. cũ h status. §. ꝓ. A. Et ibi
patet q dz attẽdi suꝓma siue vl/
tima volũtas qñ pluries mutant
intẽtionẽ. B. Itẽ reuocat̃ si res
donata ꝑ donatorẽ alienet̃. C. eo.
l. si marit'. A. Ibi h nõ ꝓbat̃. ꝫ i
dcã. l. cũ h stat'. §. si marit'. Ubi
patet q nõ solum alienãdo videt̃
tacite reuocare donationẽ· ꝫ etiã
pignori obligando nisi expresse
aliud ostẽdat̃. B. Itẽ si ꝓmoriat̃
ille q̇ donationem accepit. ex̃ eo.

donatio. Jtē ſi diuortiū fiat. ut in
dicta. l. cū h̄ ſtat⁹. §. diuortiū. A
Et ibi pꝫ ꝙ h̄ verū ē qñ diuortiū
fit ex diſplicētia. Sec⁹ ſi fieret cū
bona grā. ut ſi fieret cā religionis
Jtē ſec⁹ ſi poſt diuortiū mr̄imoniū
reſtaurat̄. ut ibi. B. Jtē cū ſocer
nūcium diuortij mittit nurui cui
donauerat. ut in ea. l. cū h̄ ſtat⁹. §
ſi ſocer. A. Oia q̄ hn̄t̄ in hoc. §.
fuerūt dicta Goff. ut pꝫ i ſū. con.
li°. ꝑ. ti. 15. q. 11. Et p̄dcā nō ſolū
obtinent int̄ viꝝ ⁊ vxorē ſ; etiā int̄
ſoceꝝ ⁊ generū ſeu nurū. ⁊ int̄ cō-
ſoceros q̇ copulatos i mr̄imōio i
ptāte hn̄t. ea. l. cū h̄ ſtat⁹. §. oīo. B
8 ¶ Pr̄ ⁊ fili⁹ q̇ ē in eius ptāte ſibi
donare nō pn̄t eo ꝙ pr̄ ⁊ filius q̄ſi
vna ſūt pſona. C. de im pu. ⁊ alijs
ſubſti. l. vlt̄. Fallit tn̄ in dote ⁊ do-
natiōe ꝓpt̄ nuptias. quā pr̄ filio ⁊
filie donare pōt. Jtē fallit cū filio-
famil̄. eūti in caſtra pr̄ donat mo-
bilia. Jtē valet ſi pr̄ remittat filio
vſufructū quē hꝫ in reb⁹ illi⁹ ad-
uēticijs. Jtē valet ſi fiat ob alimē-
ta. h̄ Hoſti. A. Jdē i ſū. con. eo. ti.
q. 78. vbi etiā dr̄ ſ̄m eūdē ꝙ q̇cq̇d
dr̄ de donatiōib⁹ int̄ virū ⁊ vxorē
ꝓhibitis. idē pene itelligas de do-
natiōib⁹ inter patres ⁊ filios. B
9 ¶ Utꝝ ſacerdotes parochiales
⁊ alij clerici ſiue p̄lati poſſint do-
nare. R°. Certū eſt de pr̄imonialib⁹
ſiue de ſuis ꝓprijs. aut q̄ p aliquā
hēditatē uel alio mō ituitu pſone
acq̇ſierit. donare pn̄t. ex̄ de ſuc. ab
iteſ. c. ꝑ. Sꝫ ⁊ de fructib⁹ bn̄ficioꝝ
ſuorū donare pn̄t quedā modica
ſ̄m eorū ſtatū. ſ; tn̄ tenent̄ ⁊ debēt
donare paupib⁹ pſonis ⁊ honeſtis
qꝛ quodāmō bona clericorū ſunt
paupeꝝ. At pſonis inhoneſtis do-
nare nō licet. ut s̄. 3°. §. dictū eſt.
Et ad iſtā materiā facit s̄. cleric⁹
4°. §. 5°. A. Et ſ̄m ea q̄ ibi ⁊ h̄ di-
cunt̄ vident̄ intelligēda q̄ notant̄
in ſū. con. li°. ꝑ. ti. 15. q. 19. lꝫ ibi vi-
deāt̄ dicta latiora poni ſ̄m Hoſti.
Jbi etiā dr̄ ſ̄m Goff. ꝙ i donatiōe
rei modice nō req̇rit̄ ꝯſenſus uel
ꝯſiliū clericoꝝ. Et ad h̄ facit ex̄ eo.
ceteꝝ. Jtē ꝙ ep̄s ad ꝯſtruēdū mo-
naſteriū pōt ꝯferre q̇nquageſimā
bonoꝝ ſue eccleſie. Ad edificatio-
nē ꝓo alteri⁹ eccl̄ie ſolū cēteſimā
12. q. 2. bone rei. Nec req̇rit̄ nou⁹
ꝯſenſus. cū ſemel a iure ꝯceſſū ſit
Et ſi plures donatiōes fecit que
excedāt q̇nquageſimā uel cente-
ſimā. lꝫ diuerſa circa h̄ dicta ſint
a diuerſis. meli⁹ videt̄ ut excedēs
reuocet̄. ⁊ nō oēs. ſ̄m eūdē Goff.
Jtē dcā q̇nq̄geſima uel cēteſima
nō dꝫ dari qn̄ eſſet in graue dāpnū
eccl̄ie. ex̄ eo. ad aplice. Jtē etiā ⁊ i
rerū donatione dꝫ attēdi rōnabil̄
ꝯſuetudo loci. ex̄ eo. ceterū. B
¶ Utrum p̄lati eccleſiaꝝ donare 10
poſſint. R°. Dicendū ꝙ poſſūt q̄dā
modica. 12. q. 2. terrulas. cōſide-
rata tn̄ rei donate quātitate ⁊ loci
ꝯſuetudine. ex̄ de dona. ceterū. De
hac materia vide s̄. clericus 4°. §.
2°. et. 5°. Quantum eccl̄ijs donari
poſſit. vide. ī. eccleſia ꝑ. §. 6°.

Donatio ij.º s. cã mortis. Donatio cã mortꝫ est cũ q̇s magis vult se hr̃e q̃ eũ cui donat. magisq̧ eũ cui donat q̃ heredẽ suũ. ut. ff. de dona. causa mor. l. i. ⁊ Insti. de dona. §. z.º

1 ℭ In q̃ differt donatio cã mortꝫ a legato? R̃.º Donatio cã mortis ad instar legatoꝝ redacta ẽ. ut idẽ iuris sit ĩ vtroq̧. ut Insti. de dona. §. z.º Differt tñ in q̇busdã. p̃ quia legatũ semꝑ tradit̃ ab hr̃ede. s; donatio cã mortꝫ qñq̧ ab hr̃ede qñq̧ a testatore. Itẽ si q̇s accusat testamentũ ut falsũ. amittit legatũ. sed nõ donationẽ cã mortꝫ. Aliter si ex aliq̃ cã rescindat̃ testm̃. ⁊ donatio cã mortꝫ. ff. eo. l. si aliq̇s. ⁊. l. si debitor. A. Idẽ ĩ sũ. con. li.º p̃. ti. 15. q. 50. s̃m glo. Ray. q̇ etiã dicit q̧ alie sũt differẽtie q̃ solẽt nõri. C. de dona. cã mor. in sũma ⁊ in lrã. B.

2 ℭ Reuocat̃ donatio cã mortis si donãtẽ peniteat. uel si liberat⁹ ẽ de ꝑiculo in q̃ erat uel si deficiat conditio sub qua donatio facta fuit. ff. si cer. petat̃. l. nõ oĩs. Itẽ si donatari⁹ prius decedat q̃ donator. ff. eo. si filio. ⁊. l. se. ⁊ fi. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 15. s̃m Hosti. q̇ etiã addit q̧ idẽ ẽ ⁊ si nõ adimpleatur cã sub q̃ donatio facta ẽ. ⁊ q̧ p̃dicta vera sũt nisi sic datũ fuerit ut statim transeat dñiuꝫ nec reuocari possit. q̧ talis donatio int̃ viuos facta censet̃. Et ex q̃ facta est nec ꝯditionẽ nec modũ nec penitẽtiã sine cã admittit. Ex cã tñ reuocari põt. ut ꝓpt̃ supueniẽtẽ filioꝝ natiuitatẽ. 17. q. vltꝫ. q̇cũq̧. B.

Donatio iij.º s. ꝓpt̃ nuptias. Donatio ꝓpter nuptias est qḋ spõsus spõse donat qñ ab ea dotẽ accipit. ex̃ de dona. inter viꝝ ⁊ vxo. c. nuꝑ. A. Et ibi p; q̧ idẽ ẽ etiã si spõsus donat qñ nõ accipit dotẽ. q̧ siue accipiat dotẽ siue nõ. illud qḋ donat sic vocat̃. Vñ ⁊ in dicto. c. nuꝑ. in fi. dr̃. Illud te nolum⁹ ignorare q̧ vxor dr̃ dare dotẽ viro. vir aũt vxori donationem facẽ ꝓpter nuptias. B. Huiusmõi ãt donatiõis ꝓpriũ ẽ q̧ si paciscatur marit⁹ de dote uel ꝑte dotis lucrãda vxore p̃mortua. talẽ ꝑtem d; lucrari mulier de donatiõe ꝓpt̃ nuptias p̃mortuo viro. ex̃ de dona. inter virũ ⁊ vxo. donatio. §. sane. et. C. de pac. ꝯuen. l. ex morte. A. Vbi etiã patet q̧ etiam si diuerse sint quãtitates maioris ul̃ minoris dotis ⁊ donationis ꝓpt̃ nuptias. q̧ etiã tũc eq̇litas de necessitate req̇rit̃ in quota ⁊ nõ in quãtitate. ⁊ q̧ si pactio ꝯtraria facta fuerit. nõ valet. Et subdit̃. Eadẽ custodiri cẽsemus siue pater ꝓ filio siue mater siue ipse ductur⁹ vxorẽ sui iuris ꝯstitut⁹ siue q̇libet ali⁹ ꝓ eo ante nuptias donationẽ nupture dederit. Silĩ quoq̧ mõ pater ꝓ filia siue mater siue ipsa pro se sui iuris ꝯstituta siue q̇libet ali⁹ ꝓ ea vxorem ducturo dotẽ dederit seu

promiserit. quã ꝛ alio ꝓ ea offerẽte dotẽ ipsa eam ꝑ se videt offerre. Quod adeo verũ ẽ ut ꝛ ipsa ab alio ꝓ se oblatã dotẽ in lucrũ suũ reposcat. nisi forte is qui eã obtulit statim. i. tp̃e obligationis seu promissionis stipulat᷒ uel pact᷒ sit ut sibi dos p̃dicta reddat. H ibi. Hodie aũt dz eq̃litas esse nõ solũ in quota ẜ etiam in quãtitate. ut in Auten. de equali. do. §. p̃. coll. 1. Itẽ i dcõ. c. donatio. dr̃. Sane soluto mr̃imonio sicut dos ad mulierẽ. ita donatio ꝓpt̃ nuptias redit ad virũ. nisi de ꝯsuetudine sec᷒ obtineat. B. Donatio ꝓpt̃ nuptias alienari nõ põt. ut. j. dos. §. 3.

Dos ẽ q̃ dat viro a muliere. ꝓ onere qđ de mr̃imonio sustinet. Vñ tam diu durat q̃diu ꝛ mr̃imoniũ. ẜ eo soluto soluit. qꝛ sine eo eẽ nõ põt. ff. de iure dotiũ. l. 3. Et ẽ dos q̃si ꝓpriũ p̃rimoniũ mulier̃. ff. de mino. l. denique. §. ẜ vtꝝ. i fi. Sz q̃diu stat mr̃imoniũ. dñiuz dotaliũ ẽ penes virũ. vñ ꝛ ꝯtra volũtatẽ viri non potest inde etiã elemosynã facere. ut. j. elemosyna 2. §. 3.

1 ¶ Quot sũt sp̃es dotꝭ? R. Due. Nã alia ꝓfecticia. alia aduẽticia. Profecticia dos est q̃ a p̃re ꝓ filia. uel ab auo ꝓ nepte. uł ab alio nomine eoꝝ seu de bonis eoꝝ dat. ff. de iure do. profecticia. Aduẽticia ꝟo ẽ quã ipsa mulier dat ꝓ se uel ali᷒ a p̃re uel auo. siue sit frater siue sit ali᷒ quis. Itẽ dos alia estimata. alia inestimata. Si estimata dat. tam lucrũ q̃ dãnũ ꝑtinet ad maritũ sic ad rei emptorẽ. A Estimatio. n. iducit emptionẽ. ut in. l. plerunqꝫ. de q̃. j. B. Si ꝟo inestimata. dãnũ ꝛ lucꝝ ꝑtinet ad mulierem. ff. de iure. do. plerunqꝫ. Fructus tñ ꝑtinẽt ad maritũ ꝓpt̃ onera mr̃imonij. Vñ fet᷒ dotaliũ pecoꝝ ad maritũ ꝑtinẽt. qꝛ in fructibus computãtur. sic tñ ut suppleat demortua capita ex iã natis fetib᷒. ut i dcã. l. plerũqꝫ. A Idẽ in sũ. con. li. 4. ti. 25. q. 2. B

2 ¶ Pactũ p̃ri factũ a filia dñ nuptui traderet q̃ dote ꝯtenta nullũ ad bona paterna regressũ haberet. improbat lex ciuilis. Si tñ iuramẽto nõ vi nec dolo p̃stito firmatum fuerit. seruari debet. extra de pac. c. q̃uis. li. 6.

3 ¶ Dos ꝛ donatio ꝓpter nuptias alienari nõ põt etiã ꝯsentiẽte vxore. ff. de fũ. do. l. lex iulia. A. Ibi nil aliud dr̃ nisi q̃ alienatio ꝓhibita marito ꝓhibet ꝛ sp̃õso. Sz ẜ bñ dr̃ in. c. cũ ꝯtingat. j. allegato. B. Nec valet alienatio nisi vxor iurauerit nõ ꝯtrauenire. ex. de iure iurãdo. c. cũ ꝯtingat. ꝛ de iure iurãdo. c. licet. li. 6. A. Hoc ẽ verũ qñ sine vi uel dolo sp̃õte p̃stitũ fuerit iuramentũ. ut in dictis. c. B

4 ¶ In q̃bus casib᷒ marit᷒ lucrat dotem? R. Lucrat ex pacto. ut si paciscat de tota dote uel ei᷒ parte post vxoris mortẽ lucrãda. ut. C. de pac. ꝯuen. l. ex morte. i ꝑncipio

⁊ in Auten. ibi posita. Itē lucrat̄
ex lege. ut si ꝓpt̄ adulteriū mulieꝛ
fiat diuortiū. mulier dotē amittit.
ex̄ de dona. inter vir ⁊ vxorē. ple-
rūq;. A. Ubi etiā pȝ ꝙ idem ē
qn̄ ꝓpt̄ fornicationē ipsa ꝑ se sine
alio iudicio recesserit. Et ꝙ his
casib⁹ amissio hȝ locū nisi postea
recōciliata fuerit viro. In dicto
etiā. c. plerūq;. pȝ ꝙ idē qd̓ i dote
ē etiā in dotalicio. qd̓ ſm glo. ibi
est illud qd̓ mulier lucraret̄ ex pa-
cto de donatione ꝓpt̄ nuptias. ul̄
ꝙ ꝑ dotalicio itelligūt̄ ꝑaferna-
les. B. Itē mortua vxore inte-
stata ⁊ deficiētib⁹ liberꝭ ⁊ ꝓpinq̇s
vir succedit vxori ⁊ lucrat̄ dotē ⁊
econuerso. ut. C. vn̄ vir ⁊ vxor. l. i.
In alijs aūt casib⁹ dos ad mulie-
rē. ⁊ donatio ꝓpt̄ nuptias redit ad
virū. nisi sec⁹ obtineat de ꝯsuetu-
dine approbata. ex̄ de dona. inter
virū ⁊ vxo. c. donatio. §. sane. A
Hec oia nōn̄t i sū. con. li.º 4.º ti. 25.
q. 5. ſm Ray. ⁊ glo. ei⁹ q̇ etiā exꝓ-
mit scd̓m ius ciuile multas alias
cās ex q̇bus marit⁹ pōt ipune re-
pudiare vxorē ⁊ dotē lucrari. ut i
Auten. ut liceat ma. ⁊ auie. §. qꝛ
vero. coll̄. 8. Et subdit. Nota ta-
mē ꝙ quicq̇d dicat lex ista vir nō
potest dimittē vxorē nisi ꝓpt̄ for-
nicationem. B
5 ¶ Pone ꝙ ꝓpt̄ adulteriū vxorꝭ fa-
cta sepatione thori mulier dotem
amisit. nūc aūt ꝓbata ꝯsanguini-
tate sepant̄ oio. nūq̇d poterit mu-
lier dotē repetē? R.º Nō. Nam lȝ
mō appareat ꝙ nō fuerit mr̄imo-
niū. mulier nihilomin⁹ puniēda ē
ꝓpt̄ intētionē cū oꝑe subsecuto. ex̄
de biga. nuꝑ. ⁊. c. vlt̄. ⁊ etiā ut ꝑ h̄
ceterꝭ delinquēdi mā auferat̄ ⁊ ne
excogitet̄ falsa ꝓbatio ꝯ mr̄imo-
niū. h̄ Hosti. Lau. Goff. Ber. et
Io. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. lȝ
ut ibi pȝ Lācre. dixerit ꝯtrariū. B
¶ Cui restituēda sit dos? R.º Si 6
dos fuerit a pr̄e profecta. tūc si in
mr̄imonio filia ꝑmoriat̄. dȝ dos
reddi pr̄i. C. solu. ma. l. dos a pr̄e.
A. Hoc verū est qn̄ filia erat tꝑe
mortꝭ sub ptāte pr̄is. Sec⁹ si erat
emācipata. ut nōt ibi glo. B. nisi
si mulier reliq̄rit liberos. qꝛ tūc lȝ
de iure debēt̄ pr̄i. tn̄ de ꝯsuetudine
remanet penes liberos. ut nōt̄ in
dcā. l. dos. A. s. i glo. Quidā etiā
intelligunt h̄ esse de iure. ar. l. post
dotē. ff. so. ma. Alij contradicūt.
Sȝ ꝑma opinio ꝑualet. ut nōt̄ in
sū. con. eo. ti. q. ⁊. vbi etiā nōn̄t oia
que in h̄. §. hn̄t. B. Si v̄o vir ꝑ-
moriat̄. tūc talis dos patri ⁊ filie
reddēda ē. A. Uer ē qn̄ filia ē in
ptāte patris. alit̄ videt̄ dāda solū
filie. ut videt̄ colligi ex. l. 2. ī. alle-
gata. ⁊ ex glo. in dcā. l. dos. nisi pr̄
fuerit tꝑe datiōis stipulat⁹ eā sibi
reddi. ut dr̄. ī. Qn̄ v̄o filia est sub
ptāte patris. tūc fit qd̓ dictū ē s. ⁊
qd̓ seq̇t̄. B. Ita tn̄ ꝙ nec pater
alit̄ ꝙ̄ ex volūtate filie eā petē pōt
ff. solu. ma. l. 2. A. Ubi etiā pȝ
ꝙ silr̄ nec filia pōt petē sine patre.
Et dicit̄ filia patri ꝯsentire qn̄ scit

⁊ nõ ꝯtradicit. uel qñ effecta fue-
rit demẽs. B. Qz si pr̃ non viuat
vxori reddenda est. ut ibi. Si ꝟo
dos fuerit a quocũqꝫ alio ꝓfecta.
tũc si ꝑmoriat̃ vxor. ad hẽdes ei⁹
ꝑtinebit dos. Si ꝑmoriat̃ vir. dos
ad vxorẽ redibit. Intellige h̃ nisi
ille q̇ dedit fuerit stipulat⁹ dotem
sibi reddi. C. de rei vxo. ac. l. vnica
⁊. ff. solu. ma. l. quotiẽs. §. ꝑ. A
Hoc verũ ẽ qñ stipulatio facta est
tp̃e q̃ dos data uel promissa fuit.
Sec⁹ si postea. cũ ius iã q̃situ sit
mulieri. dicta. l. post dotẽ. ff. solu.
ma. B

7 ¶ Qñ restituẽda sit dos? R°. Si
dos ꝯsistit in reb⁹. s. mobilib⁹. re-
stituẽda ẽ stati soluto mr̃imonio
Si ꝟo imobilibus dꝫ restitui in-
fra annũ. C. de rei vxo. ac. l. vnica
§. cum aũt. A. Idem in sũ. con.
eo. ti. q. 8. ꝭm Ray.

8 ¶ An sꝑ marit⁹ in casu restituẽ-
de dotis cõpellat̃ reddẽ in totũ. R°.
Marit⁹ in restituẽda dote nõ ꝯdẽ-
nat̃ nisi inq̃tũ facẽ põt. s. habita
rõne ne egeat si nõ dolo ꝟsatus ẽ
C. de rei vxo. ac. l. vnica. A. §. cũ
aũt. ꝯiũcta. l. in ꝯdẽnatiõe. ff. de re.
iur. B. Et dꝫ cautionẽ exꝑmẽ
q̃ si ad meliorẽ fortunã ꝑuene-
rit. soluet residuũ. Hoc etiã ꝑuile-
giũ trãsit ad filios eiusdẽ mr̃imo-
nij. ut. ff. solu. ma. l. maritum. A
Meli⁹ facit. ff. eo. ti. l. etiã. In. l. n.
maritũ. nil aliud dr̃ nisi q̃ h̃ ꝑui-
legiũ nõ trãsit ad hẽdẽ. B. Sed
h̃ hẽdi ex̃neo nõ ẽ ꝑstandũ. qꝛ tale
bñficiũ ꝑsonale ẽ ⁊ cũ ꝑsona extin-
guit̃. A. Hoc dr̃. ff. solu. ma. l. qꝛ
q̃ seq̇t̃ imediate p⁹ dictã. l. maritũ
Et oia q̃ hñt̃ in h̃. §. nõnt̃ etiã in
sũ. con. eo. ti. q. 9. scd̃m Ray. Ad-
uertẽdũ etiã q̃ si marit⁹ paciscẽt̃
q̃ posset ꝯueniri vlt̃ q̃ facẽ possit
ẽ ꝯ bonos mores. ⁊ nõ valet pactũ
ff. solu. ma. l. alia. §. ꝑ. B

¶ Utrũ marit⁹ uel ei⁹ hẽdes in 9
restituẽda dote possint detrahẽ ex-
pẽsas. R°. Expẽsas nccias. ut pu-
ta q̃ domũ refecit ⁊ h⁹. retinẽ põt.
ut. C. de ipen. i re. dota. fac. l. i. Ex-
pẽsas ꝟo volũtarias uł voluptuo-
sas ꝑdit etiã si volũtate mulieris
facte sũt. ff. solu. ma. l. i volũtarijs.
A. Ista. l. ẽ poti⁹. ff. de ipen. in re.
dota. fac. Et qḋ hr̃ in h̃. §. fuit di-
ctum Ray. ut patet in sũ. con. in
dicta. q. 9. B

¶ Qui si maritus tenet̃ de dote ⁊ 10
hꝫ alia debita? R°. Mulier ꝓ do-
te hꝫ obligata oia bona viri itãtũ
q̃ ꝑfert̃ oibus creditorib⁹ nõ ha-
bẽtib⁹ exꝑssam ypothecã. Et h̃ nisi
alius ꝑor sit in fisi iure. ut qꝛ petit
dotẽ ꝑcedentẽ. ut. C. q̇ po. i pig. ha.
l. fi. vide. ĩ. restitutio 2°. §. 5°. Sꝫ in
donatiõe ꝓpter nuptias nõ prefert̃
mulier creditorib⁹ nisi posteriori-
bus. A. Hoc idẽ colligit̃ i dcã. l.
fi. in fi. Et idẽ qḋ in h̃. §. dicit̃ nõt̃
in sũ. con. li°. 4°. ti. 25. q. xi. B

¶ Etiã ꝯstãte mr̃imonio mulier 11
põt recuꝑare dotẽ. ut qñ vir vergit
ad inopiã. C. de iure do. l. vbi. A
Ibi etiã dicit̃ q̃ non dꝫ mulier h̃

casu dotē alienare ſ𝔷 ↄſeruare pro
ſuſtētatiōe ſui ⁊ mariti ⁊ filioꝝ. B
12 ¶ Pro delicto viri non dꝫ vxor
dotem amittere. ex̄ de pig. ex lris.
etiā ſi cōmiſit crimē leſe maieſta-
tis. C. ad. l. iul. ma. quiſquis.
13 ¶ Poſſeſſione pignorata genero
ꝓ dote fructus nō debēt cōputari
in ſortem ſi gener ſuſtinet onera
matrimonij. ex̄ de vſuris. ſalubrit.
vide hoc. j. vſura ꝫ. §. 16. q incipit
Pone quidā gener.
14 ¶ Qui hꝫ cognoſcē de m̄rimo-
nio. hꝫ cognoſcē ⁊ de dote tanꝙ
de acceſſorio. ex̄ de dona. inter vir
⁊ vxo. c. ꝫ. 2°. et 3°. ff. de iur. do. l. 2.
et. 3. A. In his. ll. nil de hoc dici-
tur. ſed ad hoc bene facit. l. 2. ff. de
iuris. om. iudi. B

Dubia.

Utrum dubia ſint in
meliorē ꝑtem interꝑtanda.
R°. ſm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 60. Dicēdū
ꝙ ſic. ut dicit glo. ſuper illud Ro.
14°. Qui nō manducat. mādu cā-
tē nō iudicet. Nā ex h̄ ꝙ aliq̄s hꝫ
malā opinionē de aliq̄ abſqꝫ ſuffi-
cienti cā. iniuriat̄ ei ⁊ cōtēnit ipſū.
Nullus autē dꝫ aliū ↄtēnere uel
nocumentū qđcūqꝫ inferre abſqꝫ
cā cogente. Et iō vbi nō apparent
de malicia alicuiꝰ manifeſta indi-
cia debemꝰ eū bonū hr̄e interꝑtā-
do id qđ dubiū ē in meliorē ꝑtem
Et meliꝰ ē ꝙ aliq̄s frequēter fal-
lat̄ hn̄s bonā opinionē de aliquo
malo hoīe q̄ꝫ ꝙ rarꝰ fallat̄ habēs
malā opinionem de aliq̄ bono. qꝛ
ex hoc fit iniuria alicui. nō aūt ex
ꝫ. ex̄ de re. iu. eſtote. A. Idē in ſū.
con. li°. 3°. ti. 34. q. 235. B. In
dubijs via tutior eſt eligenda. ex̄
de homi. ad audientiam.

Duellum

ē ſingulari pugna pro ꝓbatione veritatis
ita videlicet ut q̄ vicerit probaſſe
intelligat̄. ⁊ ſi nō vicerit defeciſſe
in ꝓbatiōe putet̄. Et dicit̄ duellū
q̄ſi duorū bellū. Dicit̄ etiam mo-
nomachia. i. ſingulari pugna. A
Idē etiam in ſū. con. li°. 2°. ti. 3. q. 1.
ſm Ray. Hoſti. ⁊ Goff. Et addit
Ray. Dicitur etiā vulgo in q̄buſ-
dam partibus iudiciū eo ꝙ ibi iu-
diciū dei expectatur. B
¶ Duellū facē nō ē licitū. 2. q. 5. 1
monomachiā. Nā ē ↄtra ꝓceptū
illud. Nō tēptabis dn̄m deū tuū.
Deut°. 6°. ⁊ Math. 4°. Contra qđ
nullo mō faciendum ē. et. 2. q. 2.
querit̄. Itē expſſe ꝓhibet̄ lege ſe-
culari. C. de gladiatoribꝰ. l. vnica.
li°. xi°. Con. in hoc Goff. ⁊ Hoſti. ⁊
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 95. A imo. 95. arti.
8. Et h̄ fuit ꝓncipale dictū Ray.
ut pꝫ in ſū. con. li°. 2°. ti. 3. q. 2. Et
addit Ray. Nec obſtat ꝙ crimen
leſe maieſtatꝪ crimē ꝑduellionis
appellat̄. qꝛ illud nō iō dr̄ ꝙ i illo
crimine ſit admittēdū duellū ꝓut
q̄dā male itellexerūt. ſ𝔷 qꝛ ꝑduel-
les dicunt̄ hoſtes. vult ergo dice-
re crimē ꝑduelliōis. i. crimē hoſti-
le. ff. de verbo. ſigi. l. q̄ nos. B
¶ Utrum i duello ↄſuetudo gn̄alis 2

aliquem excuset. R°. ſm Ray. et
Hosti. Nulla ꝯſuetudo uł verius
corruptela pōt aliquē excuſare. qꝛ
diuturnitas tp̄is nō minuit pctm̄
ſ; auget. ex̄ de ſymo. nō ſatis. et. c.
cū i eccłie. Peccāt ḡo oēs mortalit̄
ſ; differenť. Grauit̄ .n. peccat qui
ſuſcipit etiā ꝓpter quēcūq; metū.
Attenuatur aūt pctm̄ ei9 multū ꝓpt̄
piculū rerū uel pſone. 32. q. 5. ita
ne. ex̄ qd̄ met9 cā. ſacris. Jlle aūt
q̄ ſponte ſuſcipit ⁊ q̄ offert ⁊ iudex
q̄ defert uel auctoritatē p̄ſtat. Jtē
ille q̄ ex officio dat ꝯſiliū auxiliū
uł fauorē. Jtē ſacerdotes q̄ dant
bn̄dictionē ſic̄ alicubi ē cōſuetu-
do. oēs dico lōge peccāt grauius.
Et ſi ꝯtigerit ibi homicidium oēs
fiunt irregulares. 17. q. 4. oēs.
Si ḡo clerico offeratur duellū. nullo
mō ſuſcipiat. nec p ſe nec p aliū lo-
co ſui. qꝛ de iure dꝫ deponi. ex̄ eo. c
p̄. et. 2°. A. Pōt tn̄ ep̄s cū illo di-
ſpēſare dūmō ex duello mors uel
mutilatio ſecuta nō fuerit. dcō. c.
p̄. B. Sꝫ dꝫ eū ep̄s defendē uel
eccłia de cui9 iuriſdictione ē. ex̄ de
fo. cōpe. c. p̄. et 2°. et. xi. q. i. c. p̄. et. 2°.
A. Con. etiā p̄dictis Goff. ut in
ſū. con. eo. ti. q. 3. B

5 ¶ Nūqd fiūt irregulares clerici
q̄ afferūt reliq̄as ad iurādum pu
gnaturis in duello? R°. ſm W.
Ray. videť ſentire q; ſic. qꝛ videť
coadiuuare ad h̄ q; duellū fiat. ſi-
cut illi q̄ dāt bn̄dictionē. Mihi tn̄
videť dicēdū q; ſi tales clerici ſo-
lū afferūt reliq̄as ad iurandū ita
q; eis nō afferētibus nihilomin9
fieret duellū. nō ſunt coopatores
nec videťeē irregulares. aliter ſic
A. Veritas ē q; non pōt negari
q̄n aliq̄ mō ſint coopatores. Et
cū bellum ſit iniuſtū merito icur-
runt irregularitatē. ut pōt colligi
ſ. bellū 2°. §. 2°. Vn̄ ⁊ idem W. di-
cit q; nō eſt ſecurū dicere ꝯtrariū.
ut pꝫ in ſū. con. li. 2°. ti. 3°. q. 4. B
¶ Quid de ep̄is. abbatib9 ⁊ capi- 4
tulis ⁊ cleric̄. q a ſcłari dn̄o cogūť
aut ſubire duellū aut res eccłiaſti-
cas pdere. Jtē q̄d de ep̄is ⁊ p̄latis
hn̄tibus iuriſdictiōes tp̄ales. ⁊ in
eoꝝ curijs iducūť ⁊ iudicāť duel-
la? R°. ſm W. Jn oibus h° caſib9
ſi p̄lati ſeu clerici offerūt ſeu ſu-
ſcipiūt duella aut p ſe aut etiā p
alios de eoꝝ mādato. aut p ea iu-
dicāt. aut aliquā auctoritatē ſpe-
cialē pſtāt. peccāt mortaliť. Et ſi
ſeq̄ť mors fiunt irregulares. Si
aūt talia fiāt p yconomos uł p̄po-
ſitos ſcłares adminiſtratores p̄-
latoꝝ ſine ſpāli mādato. p̄lati q̄dē
peccāt mortaliter talia tolerādo.
nō tn̄ credo q; incurrāt irregula-
ritatē. ex q̄ ſup h̄ ſpālem auctori-
tatē nō p̄ſtant. lꝫ p̄cipiāt baliuis
ſuis q; iuſticiā faciāt i tali uł tali
cā. qꝛ in tali gnāli mādato nō in-
telligiť aliq̄d mādari de duello. ⁊
in h9 caſibus ſi rex velit pſonā ec-
cleſiaſticā cōpellē ad duellū aut
auferre ei bona ſua. debēt ep̄i ſe in-
uicē viriliť adiuuare. Clericꝰ aūt
dꝫ poti9 oia mala tolerare q̄ᵽ tali

malo ꝯsentire. Et oīa p̄dicta itel-
lige eodē mō͂ de iudicio ferri can-
dētis ⁊ aque bulliētis. in q̄b⁹ oīb⁹
tēptat̃ de⁹. ꝓpter qḋ ꝓhibita sūt ex-
p̄sse. 2. q. 5. mēnam. ⁊. c. cōsuluisti.
⁊ ex̃ de pur. vul. c. vlt̃. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 5. Et addit̃ ab eo-
dē Ꝟ. Credo etiā ꝙ i publicis p̄-
dicatiōib⁹ pōt itimari sclarib⁹. ru-
sticis. ⁊ plebibus. dū tñ mature ⁊
modeste ⁊ q̃si p modū cōpassiōis
dicat̃ eis ꝙ q̇ h̃ faciūt nō sūt i sta-
tu saluādoꝝ. ⁊ p̄sertim in his locꝭ
vbi sup h̃ credūt̃ iuris ignorātia
laborare. q̄ in ep̄is ⁊ abbatibus ⁊
ceterꝭ ecclīasticis ꝑsonis non ē to-
lerabilis. q̇cq̇d sit de sclarib⁹. B.
5 ¶ Pena pugnātiū in duello ƀm
Ray. ē depositio si erāt clerici. Et
si mors inde uel mutilatio subse-
cuta fuerit. nō pōt ep̄s cū talibus
dispēsare i officio. ƀ in bñficio sic.
Hosti. ṽo dicit ꝙ nō pōt. Et posset
dici ꝙ nō pōt dispēsare in assequē-
do nouū bñficiū. ƀ in retinēdo ha-
bitū ad sustētationē. A. Sꝫ cer-
te i. c. 2º. ex̃ de cle. pug. in du. dr̃ ꝙ
pōt cū talib⁹ sup hñdo bñficio di-
spēsari. Et ita dicit Ray. Nec cō-
tradicit Hosti. dicit. n. ꝙ cū talib⁹
ad bñficiū hñs curā aīaꝝ nō dis-
pensabit inferior papa. ut pꝫ i sū.
con. eo. ti. q. 6. vbi etiā dr̃ ꝙ bñfi-
ciū sup quo fuerit dispēsatū tales
hr̄e poterūt ut titulum ƀm Goff.
Scd̄m alios ṽo habebunt tm̄ ut
stipēdiū sicut laic⁹ ⁊ extra ecclesiā
32. dis. si qui ṽo. Et h̃ videt̃ veri⁹.
q꞉ bñficiū dat̃ ꝓpter officiū. 16. q.
i. gnāliter. Vñ cū non possint vti
officio nō videt̃ ꝙ possint i titulū
hr̄e bñficiū. B. Or si nec mors
nec mutilatio fuerit subsecuta etiā
si sacerdos uel clericus in duello
oblato uł spōte suscepto amisisset
partē digiti ƀ nō tātā q̄n sine scā-
dalo posset celebrare quātūcūqꝫ
fuerit grauis excessus pōt ep̄s cū
tali post ꝑactam pniam dispēsare
ex̃ eo. c. p̄. et. 2º. A. Hoc verū ƀm
eundē Ray. si aliter necessitas uł
vtilitas h̃ exposcat. ut in dcā. q. 6
B. De pugnantib⁹ i torneamē-
tis. vide. ĩ. torneamentū.

Ebrietas

Ebrietas vtrum sit peccatum mortale. Rº. ƀm Tho. 2ª 2ᵉ
q. 150. Immoderat⁹ vsus vini pōt
ꝯtingē̄ tripliciť. p̄ mō ita ꝙ vtens
nesciat potū eē̄ imoderatū ⁊ ine-
briare potentē. Et sic ebrietas pōt
esse sine pctō. ⁊ sic de Noe credit̃.
2º. mō q̄n aliq̇s ꝑcipiat potū esse
imoderatū. nō tñ estimet posse ine-
briare. Et sic pōt eē̄ cū pctō veniali
D. Nisi h̃ cāu ebrietas sit frequēs
seu assidua. tūc. n. est mortale ƀm
Aug. 25. dis. §. ał aūt. ṽ. ebrietas
etiā. Et ut nōt̃ in sū. con. li. 3º. ti. 4
q. 2. assiduitas ut dicit Aug⁹. fa-
cit ebrietatē esse peccatū mortale
nō ꝓpter solā iteratiōnē actus. q꞉
multiplicatio actuū venialiū non
auget in infinitū. ƀ q꞉ non pōt esse
ꝙ homo assidue inebriet̃ q̄n sciēs
⁊ volens ebrietatē incurrat dum

multotiēs expitur fortitudinē vi-
ni ⁊ suā habilitatē ad ebrietatē.
Uel melior ratio est ꝯm Alex. de
ales. sup 2° sen. dis. 39. q. 6. ꝙ cū
hō hʒ sufficiēs tēp⁹ deliberatiōis te-
neť rep̄mere mot⁹ veniales ne ꝓ-
cedat regnū pcti siue dn̄iuʒ. Nō ḡ
ꝑ diuturnitate uł assiduitate cō-
putať pctm̄ mortale. s; p māifestū
dať intelligi occultū. s. ipse ꝯtem-
ptus rōnis. Idem etiā sentit Pe.
ut patet s̄. delectatio. ad fi. in ad-
ditiōe. B. 3° mō qn̄ q̇s bn̄ aduer-
tit potū esse imoderatū ⁊ inebriā-
tem. ⁊ tn̄ magis vult ebrietatē in-
currere ꝙ̄ a potu abstinere. Et ta-
lis ꝓprie diciť ebri⁹. ⁊ sic ebrietas
est peccatū mortale.

j ¶ Quid cū alicui dať imodera-
tus pot⁹ uel cibus cā medicine ad
ꝓuocādū vomitū? R°. ꝯm Tho.
2ª 2ᵉ q. 150. In h̄ casu nō ē pctm̄.
q2 lʒ talis cib⁹ uel potus sano esset
supfluus nō tn̄ infirmo. sed ꝓpter
hāc cām nō debet potus dari vsq;
ad ebrietatē. q2 tūc non excusareť
a peccato.

z ¶ Que pena clerici q̇ ebrietati
deseruit. R°. ꝯm Ray. Pena est ꝙ
si ē ep̄s uel psbyter uel diaconus
⁊ āmonit⁹ nō desistat. deponatur.
Si ṽo ē subdiacon⁹ uel infra aut
etiā laic⁹. coione p̄ueť uel ṽbereť
35. dis. ep̄s. et. c. an̄ oia. 15. q. i. sane
de vita ⁊ hone. cle. cl̄ici. et. c. a cra-
pula. in fi. A. Con. Hosti. ut i sū.
con. li. 3° ti. 4. q. 4. B. Et nō ꝙ
ꝯm Hosti. idē ē hodie de subdiaco
no q̇ð de diacono. vide. j. ludus
alee. §. 4°.

¶ Ebrietas vtꝝ excuset hoīem a 3
pctō q̇ð cōmittit. R°. ꝯm Ray. Si
q̇s in ebrietatē incidit sine culpa
sua ⁊ sit oīo alienatus mēte certe
excusať. 15. q. i. sane. Sec⁹ si culpa
sua iebriat⁹. aut nō oīo alienatus
fuerit. A. Hoc casu cū q̇s ebrie-
tatē uel aliā demētiā incurrit cul-
pa sua. dicūt aliq̇ ꝙ excusať a tāto
⁊ nō a toto. Alij aūt dicūt ꝙ ex-
cusať a toto. si nullū hʒ iudicium
rōnis. Et ut noť in sū. con. li. 3° ti.
3. q. 17. hoc ē ꝓbabili⁹ ⁊ verius. Et
ꝯsentit cū h̄ Ray. Videť posse di-
ci ꝙ q̇s bn̄ excusať penitus ab eo
q̇ð fecit in oīoda amentia. s; nō a
causa amētie ꝓ qua dʒ puniri. Et
vtrūq; videť ꝓbari ī dicto. c. sane.
15. q. i. ⁊ ibi glo. Tn̄ ꝑ delicto etiā ī
omnimoda amētia facto ad cau-
telā pnia iniūgenda ē. s; leuior ad
mentem reuerso. 15. q. i. si quis in-
saniens. ⁊ notatur i sū. con. in di-
cta. q. 17. B

¶ Sʒ nunquid ebri⁹ pōt ꝯtrahē 4
mr̄imoniū. R°. ꝯm W. Si ita ebri⁹
est ꝙ oīo careat vsu rōnis. nō pōt.
q2 deest ei ꝯsensus rōnis sine quo
non potest esse matrimoniū. Sec⁹
si vsum rationis habet. A. Idē
i sū. con. li. 4° ti. 2. q. 21. B. De
ebrietas impedit ordinandos. vi-
de. j. ordinādus. §. 3°.

Ecclesia j.° coiter j. Eccle-
sia si fūdata fuit i alieno solo

q̇d fiet? R͛. ꝺm Ray. ⁊ Hosti. Si dñs soli laic⁹ erat ⁊ h̄ sciuit ⁊ non ꝯtradixit. sibi iputabit̃ ⁊ eccl͛ia libera remanebit. ar. 54. dis. si seru⁹ Si ꝟo ignorauit. eccl͛ia quippe remanebit ꝯstructa ⁊ libera. nec efficiet̃ laico censualis. h̄ ille tñ q̇ cōstruxit tenet̃ dñm seruare idemnē uel etiã ep̄s si ponēdo p̄mariũ lapidē uel postea in ꝯsecratiōe eccl͛ie fuit negligēs. A .s. in examinatione dotis uel mãsi. ut in sũ. con. li°. p̄. ti. 14. q. 15. vbi etiã hñt̃ oia q̄ in h̄. §. ponunt̃. B .de ꝯse. dis. i. nemo. 14. q. vlt̃. compim⁹. dis. 10. scōꝝ. Si ꝟo solũ erat alteri⁹ ecclesie uel collegij eccl͛iastici debet ei restitui h̄ mō ꝙ eccl͛ia ꝯstructa fiet sibi subdita q̄ ad ius p̃onat⁹ 12. q. 2. apl͛icos. 17. q. 4. questi.

1 ¶ Ecclesiam nemo edificare pōt nisi auctoritate diocesani q̇ debet ponē p̄mariũ lapidē. crucē figē. ⁊ cimiteriũ designare ⁊ etiã petē dotē sufficiētē assignari. sine q̄ cōsecrari nō dꝫ. de ꝯse. dis. i. nemo. ⁊. c placuit. Et hodie q̇dem sufficit ꝙ assignet̃ ꝑ dote vn⁹ mãsus. i. vnũ p̄diũ sufficiēs pro vno pari boum totalit̃ liberũ. ex̃ de censi. c. p̄. A Et ibi glo. nō. ꝙ mãsus dr̃ quãtitas terre q̄ sufficit duob⁹ bob⁹ ad laborãdũ in anno. B . Talis tñ eccl͛ia donec in hac paupꝫtate fuerit nō tenebit̃ ad hospitalitatē seruandã nec ep̄o aliq̇d ꝑsoluendũ nisi inquãtũ pōt. A . Hosti. cui⁹ h̄ fuerũt dicta dicit ꝙ nō tenet̃ talis eccl͛ia ad iura ep̄alia ꝑsoluēda. nisi forte aliq̇d noie cathedratici. q2 nō pōt. ut in sũ. con. li°. 3°. ti. 24. q. 48. B . donec ꝑueniat ad pinguiorē fortunã. ar. ex̃ de ꝯsue. cũ dilectus. A . Meli⁹ videt̃ facē dictũ c. p̄mũ. in fi. de censi. ibi. Et si aliquid ampli⁹ habuerit. inde seniorib⁹ debitũ seruitiũ impendat. B

2 ¶ Exempti nō pñt ꝯstruē oratoria siue eccl͛ias uel capellas i loc̄ nō exēptꝫ sine diocesanoꝝ licētia. vide. j. exēpt⁹. §. 6°. De oratorijs aũt p̄uatis vide. j. oratorium. Eccl͛ie quō nō debent reuerti ad secularē habitationē habetur s̃. cōsecratio ecclesie. §. fi.

3 ¶ Quis tenet̃ ecclesiã cũ idiget reparē? R͛. ꝺm Hosti. Si fabrica hꝫ portionē deputatã. de illa reparari dꝫ. 10. q. 3. vnio. Et si nō sufficit tũc rector ⁊ alij in ea bñficiati cōferre debēt. ex̃ eo. c. p̄. et. c. de his. 16 q. i. si monach⁹. In q̄ casu stãdũ ē dispositioni ep̄i ⁊ maiorꝭ ꝑtis capituli. ex̃ de his q̄ fiũt a ma. ꝑte ca. c. fi. In q̇busdã etiã regionib⁹ laici h̄ faciũt expēsis suis. Et vbi cōsuetudo ē tenent̃. cũ in ea ꝑcipiãt sacr̃a eccl͛iastica ⁊ audiãt diuina 16. q. 7. quicũqꝫ. et. c. et h̄ dixim⁹. et. c. filijs. Et cōpellēdi sũt talem ꝯsuetudinem seruare. ex̃ de symo. ad apl͛icam. Si talis ꝯsuetudo nō reꝑit̃. quarta ꝓuētuũ q̄ quondã a sanctis patrib⁹ fabrice deputata ē ad h̄ tenēt̃. ita ut q̇ eã ꝑcipiunt soluãt nō obstãte vlla p̄scriptiōe

seu ꝯsuetudine. sed post reꝑationē
redibit q̄rta ad illos q̇ eā ꝑcipere
ꝯsueuerāt. Sic itelligiꝭ. 12. q. 2. de
redditib⁹. ⁊ vsq̄ ad. c. statuimus.
A Idem in sū. con. li°. 3°. ti. 24.
q. 161. B
4 ¶ Quātū eccl'ijs donari pōt? R°.
Donari pōt in infinitū absq̄ alia
insinuatiōe. in Auten. de nō alie.
aut ꝑmu. re. eccle. §. si min⁹. coll'.
2. Nā ceteris ꝑsonis nō licet do-
nare uel recipere vltra q̇nq̄ginta
solidos nisi ꝓcedat insinuatio et
nisi in certis casib⁹. C. de dona. l.
si q̇s ꝓ redēptione. A. vbi pꝫ ꝙ
ista insinuatio nō ē nccīa in his
q̄ donanꝭ ꝓ redēptione captiuoꝝ.
Itē qn̄ magistri militū donāt mi-
litib⁹. Itē qn̄ donaꝭ ꝓ refectione
dom⁹ his quoꝝ incēdio uel ruina
dom⁹ corrupte sūt. Itē in donatiōe
ꝓpē nuptias vsq̄ ad quātitatē do-
tis. ut. C. de dona. Auten. eo de
cursu. ⁊ nōt glo. in. l. sancim⁹. C.
de dona. Que donatio pōt a viro
fieri etiā post ꝯtractū m̄rimoniū.
ut. l. cū multe. C. de dona. Silr̄ nō
videꝭ necessaria insinuatio etiam
in his q̄ danꝭ ꝓ quacūq̄ pia cā.
Nā dicit dn̄s. Vēde oia que ha-
bes ⁊ da paupib⁹ Math. 19. B
5 ¶ Relictum eccl'ie uel ad alias
pias cās in testō etiā min⁹ solēni
volūtate facto tenet. ex̄ de testa. cū
eēs. et. c. relatū. Nā in tali legato
sufficiūt duo aut tres testes. ut ibi
dr̄. A. Sꝫ in dicto. c. cū eēs. vi-
deꝭ etiā req̇ri pn̄tia ꝓ̄sbyteri. Ad
cui⁹ intelligētiā q̄rit ibi dn̄s An.
de bu. Quot testes req̇ranꝭ de iu-
re ciuili i testamēto. Et R n̄det ꝙ
septē. ſ; i codicillis. 5. nisi ꝙ i testō
rusticoꝝ sufficiūt. 5. C. de testa. l.
fi. Et subdit. Quero etiā an testm̄
corā duob⁹ tm̄ testib⁹ nō assistēte
presbytero parochiali valeat. R°.
Dicūt doc. ꝙ illud testm̄ valꝫ q̄ntū
ad legatū in pias cās. ſ; i alijs nō
pijs causis nō valet nisi assit pre-
sbyter cū duob⁹ testibus. Et sic
istud. c. dꝫ itelligi ſm. c. se. Et istud
coiter videꝭ placē doc. q2 ꝑ pn̄tiā
ꝓ̄sbyteri tolliꝭ ꝓ̄sūptio falsitatis.
Et dic̄ Specu. ꝙ si intēessent tres
alij testes sine ꝓ̄sbytero nō valēt
testm̄. Idē dicit. Et si adest alius
ꝓ̄sbyter ⁊ nō suus. q2 a solēnitate
legali nō dꝫ recedi nisi inq̄ntum ē
exꝓ̄ssū in iure canonico. et q2 iste
tex. req̇rit ꝓ̄sbyterū suū. ḡ dempto
ꝓ̄sbytero suo remanem⁹ in dispo-
sitione iuris ciuilis. Et ista ē cois
opinio. Sꝫ mihi videꝭ ꝙ h⁹ testa-
mētū valeat in pn̄tia duoꝝ testiū
siue ad pias cās siue ad q̄cūq̄. at-
tēta dispositiōe hui⁹. c. q̇ȯ nō loq̇ꝭ
dispositiue corrigēdo ius ciuile.
ſ; declarādo irrōnabilitatē iuris
ciuilis. Nā ꝓ̄suꝑponēdo volūtatē
defūcti in pn̄tia duoꝝ testiū. pctm̄
eēt ⁊ contra ius naturale ꝙ illud
testamētū nō executiōi dareꝭ. Et
q2 canones ꝯsulūt aie. ḡ q2 pctm̄
esset nō exequi volūtatē defuncti.
de iure ciuili ⁊ canonico exeq̇ dꝫ.
Itē si oia alia iura deficerēt tūc ꝑ

viã renũciatiõis euãgelice debēt
exequi. Nec obstat qd̉ hic dr̄ corã
p̄lbytero suo. qꝛ h̄ non dicit mini-
sterio iuris. ſ; qꝛ de facto sic acci-
dit. Item ꝑ rationē decre. ꝓbatur
ꝙ sufficiunt duo testes. qꝛ in ore
duoꝝ uel triũ ⁊c̄. Nõ obstat etiã
qd̉ dicũt legiste ꝙ illa ꝯsuetudo ē
rõnabilis. s. ꝙ. 5. uel. 7. testes re-
quirant̄ i testamēto ut sic fraudi-
bus obuiet̄. qꝛ h̄ est verũ qñ esset
dubium de volũtate defũcti. ſ; qñ
esset certũ. ut in casu hui⁹. c. tũc di-
co ꝙ duo testes sufficiũt. hec ille.
Et ꝓbatio duoꝝ testiũ idoneoꝝ
videt̄ volũtatē defũcti oĩo redde-
re certã. ut ĩ dcõ. c. cũ esses. et in. c.
se. Patet etiã ex p̄dictis ꝙ q̃liter-
cũq; ꝯstet ꝑ certo de voluntate te-
statoris oĩo d; seruari in foro cõ-
sciētie si legitima ē. qꝛ nõ põt con-
trauenire sine pctõ. S; in foro iu-
diciali req̇rũt̄ duo idonei testes.
ideo. 13. q. 2. c. vltimo. dr̄. Vltima
voluntas defuncti modis omni-
bus cõseruetur. B
6 ¶ Quicq̇d emptũ fuerit de pecu-
nia eccl'ie. ei⁹ erit. 12. q. 3. c. p̄. 1. q.
5. fi. xũ. Nõ adeo verũ ē ꝙ si cleri-
cus habeat pecuniã de p̄bēda siue
eccl'ia sua ⁊ inde emat p̄diũ l; illã
pecuniã potuisset dare alijs intui-
tu pietatis. nõ tñ dare põt p̄diũ. qꝛ
statim acq̇situ fuit eccl'ie. siue em-
ptũ fuit noĩe eccl'ie siue noĩe alie-
no. ex̄ de pecu. cle. c. p̄. et. c. in q̇ren-
dũ. Et ꝑ ꝯ̄ h̄ nõ põt h⁹ cleric⁹ illud
alienare. Eodē mõ si q̇s de pecu-
nia eccl'ie quam habuit furto uel
rapina seu deposito possessionē si-
bi emit. qꝛ eccl'ie fit ut dictũ ē. A
Hec fuerunt glo. Ray. ut patet in
sũ. con. li. p̄. ti. 14. q. 17. B
7 ¶ Eccl'ia ꝓ alienis debitis non
põt obligari nec ei⁹ possessiones.
Et si q̇s obligauerit ē suspēsus ab
administratione t̄palium ⁊ spũaliũ
ex̄ de solu. c. 2.° Poterit tñ h̄ sñia ꝑ
ep̄m relaxari. qꝛ papa h̄ sibi nõ re-
tinuit. ex̄ de sen. exco. nuꝑ. S; nõ
d; hoc facē nisi indēnitati ecclesie
ꝯsulat̄. ar. ex̄ de v̄bo. sig. cũ olim.
A. Meli⁹ facit eo. ti. ex ꝑte. p̄. Et
idē qd̉ in h̄. §. nõt̄ in sũ. con. i dcã
q. 17. ad fi. Et addit̄ ꝙ h̄ pena su-
spēsionis nõ cõprehēdit ep̄os. cũ
de ipsis nõ fiat spālis mētio. ex̄ de
sen. exco. qꝛ periculosũ. li. 6.° B
8 ¶ Quicũq; de nouo in ecclesijs.
monasterijs seu ĩ alijs pijs locis
vsurpãtes regalia. i. collectã q̃ fit
rõne regis uel imꝑatoris seu tri-
butũ regi debitũ s̄m Io. an. simr
vsurpãtes custodiã seu guardiã.
titulũ aduocatiõis uel defensiõis
q̃ ꝓprie sũt noĩa patronat⁹ ipsoꝝ
locoꝝ vacantiũ bona occupant. ⁊
clerici aut monachi ipsoꝝ locoꝝ.
A. Ac etiã certe ꝑsone eorundē
locoꝝ. ut in. c. gnãli. de q̇. j. B. q̇
h̄ fieri ꝓcurãt. ipso facto incidunt
in excoicationē. Clerici aũt q̇ nõ
opponũt se talib⁹ nihil debēt ꝑcipe
de ꝓuētibus ipsoꝝ locoꝝ. A. ꝓ
tpe q̃ p̄missa sine ꝯtradictiõe debi-
ta fieri ꝑmiserũt. ut in tex. de q̇sta-

tim. B .ex̄ de elec.gnāli.li.° 6.°
9 ¶ Cleric⁹ q̇ ex collatiōe laici re-
cipit ecclesiā ul' tenet si monit⁹ nō
renūciauerit. A .i.resignauerit
ut in.c.relatū.de q̄.j. B .ab offi-
cio uel bn̄ficio suspēdend⁹ ē. Et si
ɔtumax ꝑseueraret. deponēdus est.
laic⁹ ꝟo excoicād⁹.ex̄ de iure pa.ꝓ-
terea.et.c.relatū. A .ɔiūcto.c.si
aūt.xi.q.3.et ex̄ de iudi.cū non ab
hoie. B .Ecclesiaꝝ vacātiū bo-
na nō debent ab alijs occupari.s̄.
bn̄ficiū 2.° §.ꝑ. Qualit' res eccle
sie alienari possint.vide s̄.aliena-
tio. De ecclesia ⁊ ei⁹ cimiterio.j.
emunitas. De priuatis oratorijs
habes.j.oratoriū.⁊.j.emunitas
ecclesie.§.6.° De ecclesia violata
aut cōsecranda.vide s̄.cessatio.⁊
s̄.consecratio 2.°

Ecclesia ij.°

s.parochialis. Collationes de eccl'ijs
parochialib⁹ his q̇ nō attigerunt
25.annū ipso facto nō valent. Et
tenet' q̇ assumit' fieri sacerdos in-
fra annū a tpe cōmissionis.aliter
ꝑuat⁹ ē ea. Itē tenet' ꝑsonalit' re-
sidē. In h̄ tñ eṗs ex cā dispensare
pōt ad tēpus.ex̄ de elec.l3 canō.li.°
6.° Et nō h̄ ꝙ l3 tātū de āno trāsie-
rit ꝙ talis nō possit ad sacerdotiū
ꝓmoueri. nō tñ vacat eccl'ia ipsa
nec pōt ɔferri alt'i nisi post elapsū
annū. q̇ quidē ānus incipit tunc
postꝙ possessionē illi⁹ pacificam
habuit.uel ꝑ eū stetit quo minus
haberet.nec currit si iusto impedi-
mēto detētus ordinari nō potuit.
Alioq̇n si sic priuatus sit.eccl'ia
ipsa ei restitui nō pōt. A .s.ꝓ ea
vice.ut in.c.cōmissa.de quo.j. B
Itē nota ꝙ si recepit eā nō inten-
dens esse sacerdos h̄ ut ꝑ ānū ha-
beret fructus.tenet' ad restitutio-
nē. Silr ⁊ ille q̇ ɔtulit ei quē non
credebat ꝓmouendū ad sacerdo-
tiū.tenetur ecclesiā ipsam serua-
re indēnem. Hec omnia ex̄ de elec.
cōmissa.li.° 6.°
¶ Epi pn̄t dispēsare ꝙ q̇ obtinēt 1
parochiales eccl'ias isistēdo stu-
dio nō teneāt' ꝓmoueri infra an-
nū nisi ad subdiaconatū.ad quē
si nō fuerint ꝓmoti.ꝑuati sūt.ut
in ꝓximo.§.de sacerdotio dictū ē.
Ad sacerdotiū ꝟo non tenebunt'
vsq3 ad septēniū.⁊ interim ꝓuide-
atur eccl'ie ꝑ vicariū.⁊ elapso se-
ptēnio.j.annū debēt fieri sacerdo-
tes. Alioquin incurrūt dictā pe-
nā.ex̄ de elec.cū ex eo.li.° 6.°
¶ Si ad ecclesiā parochialē pre- 2
sentet' q̇ nō ē i sacris dū tñ alit' sit
idoneus ⁊ possit infra statutū tēp⁹
ordinari.admittēd⁹ ē.ex̄ de insti.
si is.li.° 6.° Et tñ h̄m Io.an.talis
nō pn̄tatus nō posset in tali eccl'ia
institui.ex̄ de eta.⁊ q̄li.ꝑterea.nisi
dispensatiue.ut ibi.

Electio p.°

coiter q̇d sit R.° Electio ꝓut h̄ sumit' est
alicui⁹ ꝑsone ad dignitatē vocatio
ut colligit' ex̄ eo.cū in cunctis.§.
q2 ꝟo. A .Hoc fuit dictū h̄ off.

⁊ addit. Quis ꝓbū eligē ad mul-
ta se habeat. Nā dr̄ q̇s eligi in ca-
nonicū. ex̄ eo. cū eccl'ia vulterana
Dr̄ etiā eligi arbit̄. ex̄ eo. i causis.
In his ⁊ silib⁹ dr̄ fieri electio la-
xato vocabulo. sicut ⁊ poma dicūt̄
eligi de canistro. Hosti. uo dicit ꝙ
ut h̄ descriptio ꝯueniat noiationi
⁊ postulationi sic describe. Electio
ē alicui⁹ ꝑsone idonee ad dignita-
tē uł fraternā societatem seruata
forma canonica facta vocatio.
Colligūt̄ h̄ ex̄ eo. cū in cūctis. ⁊. c.
cū eccl'ia vulterana. ⁊. c. qꝛ ꝓpter.
⁊ ex̄ de arbi. cū olim. ut in sū. con.
li°. 3°. ti. 26. q. i. Videt̄ posse addi
ꝙ nō ē solū vocatio ad dignitatē
uel fraternitatē ꝫ ad ministerium
alicui⁹ officij. sicut cū eligunt̄ ar-
bitri ad eligēdū. dcō. c. in causis.
ex̄ eo. uel ad regimē hospitał. dcō
c. cū olim. de arbi. ⁊ idē i silib⁹. B
j ❡ Ad quē ꝑtinet electio de iure
coi? R°. Spectat ad collegiū etiā
si duo solū uel tres fuerint. ex̄ eo.
c. ꝑ. ⁊ ex̄ de ꝯsue. cū dilect⁹. 63. dis.
Adrian⁹. A. c. Adrian⁹ pa. ad
h̄ facit. ꝫ facit ad h̄ ꝙ qn̄q laici
admittunt̄ ad electionē ⁊ ꝑcipue
ꝑncipes. ꝓ pace tenēda ⁊ ut defē-
dāt ab oppressiōib⁹ ꝫm Hoff. ut i
sū. con. eo. ti. q. 2. vbi etiā ponūt̄ q̄
bn̄t̄ i isto. §. ꝫm Monal. ⁊ Hoff.
B. Sꝫ si clerici nō sint in eccl'ia
ut collegiū ꝫ ut singulares ꝑsone
tūc supior ꝓuidebit ꝑ se uel ad ꝑ-
sentationē patroni si q̇s sit. ex̄ de
iure pa. pastorał. Et electio q̇dē
nō solū ad collegiū ꝑtinet. ꝫ ple-
rūq de ꝯsuetudine uel priuilegio
alieni vocant̄. ex̄ eo. cumana. Vn̄
⁊ q̇ ē in q̄si possessiōe eligēdi eligē
pōt etiā si postea possessionē amit-
tat. ex̄ de iure pa. ꝯsultationib⁹. et
c. cū ꝓpter. ⁊ ex̄ eo. querelā. Itē eli-
gere potest ꝑlatus ⁊ quilibet cleri-
cus i quē cōpromissū fuerit. ut hr̄
j. electio 2°. ꝑ totum.
❡ Quis nō pōt eligē? R°. Nō pōt z
eligē excoicat⁹ maiori excoicatiōe
ut nōt̄ ex̄ de appel. ꝯstitutꝫ. ꝑ. A
in glo. q̄ ibi dicit ꝙ excoicati uel
suspēsi nec eligē nec eligi pn̄t. B
Sec⁹ si minori. ex̄ de cle. exco. mi.
c. vltꝫ. Itē nec suspēsus. ex̄ de ꝯsue.
cū dilect⁹. Itē nec int̄dict⁹ ex̄ eo.
cū int̄. Itē nec ille q̇ scienter cele-
brauit in loco int̄dicto. ex̄ de sen.
exco. is q̇. li°. 6°. Itē nec illi q̇bus
int̄dictū ē eligē absq supiorꝫ lnia
ex̄ eo. c. vltꝫ. Itē nec illi q̇ in ea vo-
catione elegerūt sciēter indignū.
ex̄ eo. cū in cūctis. ⁊. c. inotuit. i fi.
Nā tales sūt ipso iure ea vice eli-
gēdi ptāte ꝑuati. Et idē dicendū
si peccauerūt in postulando. ex̄ eo.
scriptū. Et h̄ verꝫ ē qn̄ facta noia-
tiōe seq̇t̄ electio uł postulatio. Se-
cus si nō seq̇t̄. qꝛ tūc nō eēnt ꝓpt̄ h̄
ꝑuati. ex̄ eo. ꝑpetue. li°. 6°. A. Ibi
dr̄. Perpetue sanctionis oraculo
declaram⁹. ꝙ scient̄ in electionib⁹
nominātes indignū ꝓpter suffra-
giū in scrutinio prestitū nisi adeo
i eo ꝑstiterint ꝙ ex votis eoꝝ cois
electio subsequat̄ neq̄q̄ eligendi

potestate puant. lȝ p eo q idignū
noiando sciēt cōtra ꝯscias suas
agunt a deo ⁊ aplica sede puniri
mereant. B. Itē eligē nō pñt q
peccauerūt i electionis forma. qꝛ
debēt puari iure eligendi. ex eo. qꝛ
ppter. A. De talib9 ibi dr. Eligē,
di ea vice ptāte priuent. B. Itē
nec illi q neglexerīt vsq ad lapsū
tpis. vide. j. §. primo. A. Pre,
dicti etiā casus nōnt in sū. con. li.°
3.° ti. 26. q. 3. ẜm Hoff. ⁊ Monal.
⁊ Hosti. Et addit Hosti. Itē qui p
laicalē abusū elegerīt. ex eo. qsqs.
ibi dr. Quisqs electiōi de se facte
p sclari ptātis abusū ꝯsentire psū,
pserit ꝯtra canonicā libertatem. ⁊
electiōis cōmodo careat ⁊ ieligi,
bilis fiat. nec absq dispēsatiōe ad
aliquā eligi valeat dignitatem.
Qui vo electionē h9. quā ipso iu,
re irritā esse censem9 psumpserint
celebrare. ab officijs ⁊ beneficijs
penit9 suspēdant p triēniū. eligēdi
tūc ptāte puati. B. Item nō pñt
eligē pupilli. nec etiā in locis re,
gularib9 q nō sūt pfessi tacite uel
expsse. ẜ neq ꝯuersi. ex de elec. ex
eo. li.° 6.° Itē in cathedralib9 colle,
giatis sclarib9 uel regularib9 ec,
clesijs vocē nō hñt q nō sunt sub,
diaconi nec i eligēdo nec in alijs
factis capituli etiā si ab alijs libē
cōcedat. ut in cle. ut hi q. de eta. ⁊
qli. A. Ibi etiā addit. Nō obstā,
tib9 qbuslibet ꝯsuetudinib9 ul sta,
tutis. Sȝ tñ cle. ut hi. nō loqt nisi d
ad clericos q declinarēt ordinari

ut potest colligi ex tex. ⁊ glo. dicte
cle. Vñ lȝ laici etiā ꝯuersi de iure
coi nō admittant ad electionē si,
mul cū clericis. ut i c. ex eo. de elec.
li.° 6.° tñ ẜm glo. in eo. c. ex eo. ex
ꝯsuetudine pscripta laici cōuersi
deberēt admitti ẜ nō sclares. ut in
c. massana. ex de elec. Laici vo p,
fessi admittūt etiā de iure coi. qꝛ in
dicto. c. ex eo. nō excludūt nisi lai,
ci ꝯuersi. nō aūt laici professi ẜm
glo. in dicto. c. ex eo. ⁊ in dicta cle.
ut hi qui. B

¶ Infra qd tēp9 dȝ fieri electio? 3

R.° In ecclia cathedrali ul regu,
lari hñt electores tēp9 triū mēsiū
infra qd si iusto ipedimēto cessan,
te nō elegerint. ad primū supiorē
deuoluit. ut ex eo. ne pro defectu.
Deide debēt electores pñtare ele,
ctionē electo. ⁊ petere ꝯsensū eius
ifra octo dies postq cōmode pñt
Alioqn negligētes excludūt a p,
secutiōe pcessus. ⁊ sūt suspensi per
tres ānos ab oib9 bñficijs ipsius
ecclie. ex eo. cupiētes. §. ceterū. li.°
6.° Elect9 vo tenet ꝯsentire infra
mēsem a pñtatione. aliter puat9 ē
iure electiōis. nisi forte ea sit ele,
cti ꝯditio q non possit consentire
absq licētia supioris. Quo casu
tenet elect9 uel electores petē licē,
tiā cū ea celeritate quā supioris
absentia uel pñtia patit. Et si nō
habeat. ex tūc ad electionē aliam
pcedāt. Quilibet etiā elect9 post
ꝯsensū infra tres mēses tenet petē
ꝯfirmationē. alit irrita ē electio.

ex de elec. q sit. li. 6. nisi petenda sit confirmatio a papa. qr tunc elect9 tenet infra mensem post consensum. uel si non fuerit ei electio presentata infra mensem a noticia iter arripe versus curiam. et sic petere confirmationem ac negocium prosequi. ut i dco. c. cupientes In aliis vero eccliis debet provideri infra. 6. menses. aliter eodem predicto modo ad proximum superiorem devoluitur. ex de preben. de multa. et de conces. preben. nulla. Et hoc etiam habet in beneficium h. s. h

4 ¶ In quo loco debet fieri electio? Re. Pot fieri in ecclia uel in capitulo uel simili loco honesto et maxime iuxta consuetudinem. ex eo. in causis. Sed tamen precipue electiones epoꝝ solent in eccliis fieri. ex eo. q sicut. Sed ex causa etiam extra ciuitatem possent fieri. 23. dis. in noie dni. A. Hosti. autem simpliciter dicit q in hoc servanda e consuetudo. nisi ex aliqua causa alibi fieret. Ubi si consuetudo non apparet. tunc non e vis ubi fiat. dummodo sit loc9 clericoꝝ et honest9. ut in sum. con. li. 3. ti. 26. q. 6. Electio autem epi si fieri pot debet fieri in ecclia cathedrali. ut expresse dr ex eo. q sicut. et dixit Goff. ut in dca. q. 6. B. Et non debet fieri ante sepulturam predecessoris. ex eo. bone memorie. Sed tamen si fieret valeret. A. Hoc sentit glo. i dicto. c. bone. super verbo tractatum. Et Hosti. etiam ibidem. ut in sum. con. eo. ti. q. 1. B

5 ¶ Omnes electores qui i ciuitate sunt debent ad electionem vocari verbo uel scripto uel consueto signo campane Item qui sunt in borꝪ ciuitatis. ar. ff. de procura. l. i. A. cuncta. l. 5. B. Item debent vocari oes qui sunt in provincia per lras uel per nuncium. ex eo. coram. Hoc dico secundum consuetudinem observandum. A. Inno. dicit q vocandi sunt non solum presentes in capitulo sed etiam extra si sciunt ee circa capitulum. qr si aliter fieret eet malicia que oio in electionibus e vitanda. Consulo etiam q vocent etiam si sint in ciuitate. ar. ff. de procura. l. 5. nisi forte antiqua consuetudo excuset uel certam formam det. Hosti. etiam putat consuetudinem ee servandam i vocatione absentium nisi mora vertatur in periculum. ut i sum. con. dca. q. 1. B. Et si vocati ad competentem terminum eis a vocantib9 assignatum non veniant non oportet eos ulteri9 expectari. ex eo. cum inter. et c. cum nob. A Hoc fuit dictum Goff. addentis. qr durum eet usque ad finem termini expectare. s. ad finem trium mensium. cum mora in electionib9 sit damnosa. ex eo. cum inter universas. Hosti. vero dicit q in hoc casu si due ptes sunt presentes et causa coartationis assignetur. putat hanc sniam veram. qr tunc debet absens saltem uni de collegio committere vices suas ex eo. qr propter. Si vero due ptes absentes sint uel non assignetur causa putat veram sniam Jo. qui dixit expectandos ee usque circa finem trium mensium. Dicit etiam Hosti. q scrutatores debent ire ad infirmos qui sunt in ciuitate et inquirere vota eorum sicut alioꝝ presentium. Nam et presens e qui in borꝪ e. ff. de procu. l. 5. Nec erit necesse ipsos in collatione uel in aliis que sequuntur requirere.

ꝫ sufficit ꝯsensus ĩ scrutinio habi-
tus. Pñt etiam isti vni de collegio
vices suas cõmittere. qꝛ sũt impe-
diti. Sꝫ prius dictũ. s. ꝙ ad eos
vadãt. videt̃ expeditius. Con. In-
no. ut in sũ. con. dicta. q. 1. B
6 ❡ An electoꝛ absens possit cõsti-
tuere ꝓcuratorẽ? R. Si iusto im-
pedimẽto tenet̃. põt vni uel pluri-
bus cõmittere vices suas. dũ tñ
cuilibet in solidũ. ⁊ erit melioꝛ cõ-
ditio occupãtis. Qꝛ si ambo ꝯcur-
rãt ⁊ petãt admitti. nõ admittent̃
ambo. ꝫ is quẽ capitulũ uł maioꝛ
ps elegerit. Et si nõ ꝯcordẽt. ad-
mittet̃ ille q̇ ĩ cõmissione ꝑ noia-
tus ẽ. At si nullus sit in solidum
nõ valet. Qñ autẽ ꝓcuratoꝛ vnũ
noiat ꝓ se. ⁊ aliũ noie ei9 q̇ cõmisit
nihil agit. nisi de certa ꝑsona ha-
buerit spãle mãdatũ. qꝛ tunc aliũ
noie suo poterit noiare. Porro si
null9 de collegio vult eẽ ꝓcuratoꝛ
nõ põt absens nolẽte capitulo ex-
traneũ deputare. Nõ põt etiam per
lrãs exprimẽ votũ suũ. Hec oia ex̃
de elec. si q̇s iusto. li. 6. A. Dict9
etiã ꝓcuratoꝛ nullaten9 põt insti-
tui cessante impedimento uel loci
congruitate. ex̃ de elec. qꝛ ꝓpter. §.
illud. vbi dicit̃. Illud aũt penitus
inẽdicim9 ne q̇s in electiõis nego-
cio ꝓcuratorẽ ꝯstituat. nisi sit ab-
sens in eo loco in q̃ debeat aduo-
cari. iustoq; impedimẽto detẽtus
venire nõ possit. sup quo si op9 fue-
rit fidem faciat iuramẽto. B
7 ❡ Si q̇s electoꝝ ꝯtemptus nec
vocatus ad electionẽ fuit. ad peti-
tionẽ ei9 cassanda ẽ electio. põt tñ
si vult eã ratã habẽ. ex̃ eo. ꝙ sicut
❡ Utrũ electoꝛ possit renũciare 8
voci sue. R. Sic. Nã q̇libet põt re-
nũciare iuri qd̃ sibi cõpetit. Uñ ⁊
qd̃ postea fit ꝑ alios ipse nõ poterit
ĩpugnare. Si tñ talis accedat ele-
ctione nõdũ facta admittẽdus est
in oibus q̃ circa ipsam restãt faci-
enda. ex̃ eo. eccl'ia vrã. ꝑ nñso. A
Ibi nõ videt̃ clare ꝫ dici ꝙ talis
debeat readmitti. Tñ cũ ꝑdictis
con. Albricus. Sꝫ ꝙ q̇s posset re-
nũciare iuri suo ꝫ clarũ est. C. de
pac. l. si q̇s in ꝯscribendo. B
❡ Quot sunt forme electionis? 9
R. Tres. Nã aut fit per scrutiniũ
aut per cõpromissũ. aut per cõmu-
nẽ inspirationẽ. Et q̇ ꝯtra ꝑdictas
formas eligere attemptauerit. ea
vice dꝫ eligendi ptãte priuari. ex̃
eo. qꝛ ꝓpter. A. Ibi dicit̃. Sta-
tuim9 ut cũ electio fuerit celebrã-
da pñtib9 oibus q̇ debẽt ⁊ volunt ⁊
pñt cõmode interesse. assumãt̃ tres
de collegio fide digni q̇ secreto et
singillatim vota cũctorũ diligent̃
inq̇rãt ⁊ ĩ scriptꝭ redacta mox pu-
blicẽt in coĩ nullo ꝓrsus appella-
tiõis obstaculo interiecto ut is col-
latiõe habita eligat̃ in quẽ oẽs uł
maioꝛ ⁊ sanioꝛ ps capituli ꝯsentit.
Uel saltẽ eligendi ptãs aliq̇b9 vi-
ris idoneis cõmittat̃ q̇ vice oiuꝫ
eccl'ie viduate prouideãt de pasto-
re. Aliter electio facta nõ valeat
nisi forte coiter esset ab oibus q̃si

per inspirationē dei absq; vitio celebrata. Qui vero ɔ̄ ꝑdictas formas eligē attēptauerint. eligēdi ea vice ptāte puēt. Et ita electiōes q̊q; clādestinas reprobamus. statuētes ut q̄p cito electio fuerit celebrata solēniter publicet. B

10 ¶ Qñ ꝓcedit p formā scrutinij debēt eligi tres scrutatores q̇ in secreto exquirāt vota singulorꝝ. Et ipsi q̇dē ꝑ debēt seipsos de suis votis examinare. deinde aliorū vota secreto ꝛ singillatī ad h̄ q̄p q̇libet liberi⁹ dicat q̊d sibi videt. Qñ si examinatio publice fieret. nō seruaret forma nec valeret electio. etiā si oēs ɔsentirēt. ex eo. in genesi.

11 ¶ Per quē vota scribēt? R̄. p tabellionē. uel q̊d meli⁹ ē vn⁹ de scrutatorib⁹ videntib⁹ alijs ɔscribet ꝛ postea publicabit. Et si q̇s electorū vellet cōtradicere scripture nihilomin⁹ ei stādū ē. ar. ex de testi. co. ꝑterea. §. fi. A. Hoc fuit dictū Hosti. q̇ etiā dicit q̄p dicta vota poterūt scribi p tabellionē etiā in sacris p eꝫm ɔstitutū. lꝫ Inno. dixerit p tabellionē laicū. ut ī sū. con. li.º 3.º ti. 26. q. 7. B

12 ¶ Quid si electores pauci sūt? R̄. ꝫm Inno. Si sūt tm̄ tres. duo ex eis scrutabūt tertiū. ꝛ sic procedēt ad electionem. Si vero sunt duo tm̄. vn⁹ scrutabit aliū. Et si vnus tm̄. ꝛ ille sol⁹ vocatis testibus exꝑmet votum suū. ꝛ eliget ꝛ publicabit. A. Con. Albric⁹. B

13 ¶ In electionib⁹ vota incerta et conditionata nō valēt. ꝛ debēt hr̄i p nō adiectis. puta ɔsentio i quē talis ɔsentit. uel si Petrū hr̄e non potero ɔsentio in Iohannē. ꝛ silia ex eo. in electiōib⁹. li.º 6.º A. Ibi dr̄. In electiōib⁹ ꝛ postulationib⁹ ac scrutinijs ex q̇b⁹ ius orit eligēdi vota ɔditionalia alt̄natiua ꝛ incerta penit⁹ reprobam⁹. statuētes ut h⁹ votis pro nō adiectis habit̄ ex puris ɔsensib⁹ celebret electio vocē illorꝝ qui nō pure ɔsenserint ea vice in alios residere. B

14 ¶ Publicato scrutinio electores nequeūt variare voces. s; faciēda ē collatio ꝛ electio celebranda. Ille tm̄ q̇ nō ɔsensit pōt ɔsentire i eū q̇ aliter eligēdus ē. Aliter non pōt ad aliū accedi. ex eo. audit̄. §. ꝑ. et. c. eccl̄ia vrā. §. pars vero. A ɔiūcto. c. publicato. eo. ti. B. Et si p vim facti scrutinij null⁹ possit eligi. poterūt procedere ad secūdū ꝛ tertiū scrutiniū donec aliq̇s eligi possit. A. Cum predictis in h̄ §. con. Albricus. B

15 ¶ Collatio ꝑdicta q̄ dꝫ post publicationē scrutinij fieri triplex ē s. numeri ad numerū. çeli ad çelū. meriti ad meritū. ut ex eo. i genesi. Sitm̄ vna pars eligentium fuerit duplo maior. nō pōt ei opponi extenuatio çeli uel meriti. ex eo. si qñ. li.º 6.º A. vbi etiam subdit. Si q̇d aūt opponē voluerit q̇ votū illius cui opponit nullū reddēt ipso iure. id eis nō itelligim⁹ interdictū. B. Et si oēs i vnū

cõueniãt· nihilominꝰ facienda est collatio nõ de numero ſʒ de electoribꝰ. vtrũ. s. aliqs ſit ɔteptus uel aliqs affuerit cuiꝰ vox non ſit cõputãda ⁊ hꝰ. Et ſi hac collatione facta nullũ occurrit dubium· ad electionẽ ꝓcedaẜ. alioqn diſcutiatur plene. ex eo. cũ terra. Alij dicũt ꝙ vbi oẽs in vnã ꝑſonã ɔcurrunt· valet electio ⁊ ſi collatio ſit omiſſa. A. Hoc videẜ ſatꝭ ꝓbari ex eo. qꝛ ꝓpter. ibi. niſi forte ⁊c̃. Nã i electione nõ fit collatio niſi numeri· celi ⁊ meriti. dcõ. c. i geneſi. q̃ nõ põt locũ hr̃e in electione vniformiter ɔcordi. De alijs aũt facienda videẜ diſcuſſio ante ſcrutiniũ uel in ɔfirmatione. dicto. c. qꝛ ꝓpter. ⁊ eo. ti. c. auditis. B

i5 ¶ In numero eligentiũ nõ videẜ cõputari electꝰ. qꝛ nullꝰ põt eligẽ ſeipſũ. ex eo. cumana. A. Hoc. c. parũ ad hʒ facit. ſʒ melius extra de Inſti. cũ ad noſtrã. ⁊ de iure pa. ꝑ noſtras. B. Iʒ aliqñ hoc locum habeat qñ procediẜ per viam cõpromiſſi. ut. ĩ. electio 2°. §. 4°.

i6 ¶ Facta collatione eligi dʒ is in quẽ maior pars ⁊ ſanior capituli ɔſenſerit. ⁊ maior ꝑs dicet minori. Cũ talis ſit eligendus ſi placet vobis ipſum coĩter eligamꝰ. Et ſi ɔſenſerint· tũc is q̇ priorẽ vocẽ hʒ in capitulo ſurgẽs dicet. Ego pro me ⁊ pro toto caplo eligo talẽ ⁊c̃. Et oẽs acceptabunt. Qz ſi minor ꝑs uel nõ oẽs conſenſerint· dicet. Ego ꝓ me ⁊ ꝓ illis q̇ mecũ cõſentiũt eligo talẽ ⁊c̃. Hec ex decre. qꝛ ꝓpẜ. ex eo. A. Con. Albricꝰ. B

¶ In oĩ electiõe ſiue poſtulatiõe ſi dicaẜ. Ego eligo poſtulãdo ſiue poſtulãdũ aut i poſtulandũ· uel poſtulo eligẽdo ſiue eligẽdũ aut in eligendũ· nihil agiẜ. Siĺr nec ſub hac forma. Eligo ⁊ poſtulo ꝓut meliꝰ põt de iure valẽ· niſi qñ ꝓbabiliẜ dubitareẜ vtrũ q̇s ſit eligẽdꝰ uel poſtulãdꝰ. q̃ caſu ſic poſtulatꝰ uel electus teneẜ vnã tñ determinatã viã acceptare. A. tꝑe ɔſenſus. Et redeũdi ad aliã poſtq̃ȝ vnã elegerit ſibi licẽtia ẽ penitus interdicta. ut in. c. de quo ſtatim. B ex de poſtu. c. ꝑpetuo. li. 6°. i7

¶ Electio ſemꝑ debet fieri ꝑ verba numeri ſingularis. ſiue fiat ꝑ ſcrutiniũ. ſiue fiat ꝑ cõpromiſſum aliter nõ valet. ex eo. ſicut li. 6°. i8

¶ Collige q̃ ſunt de ſubᷓa forme electionis ꝑ ſcrutiniũ. ꝥ quidẽ ꝙ electores cõgregẽẜ. Itẽ ꝙ ſcrutatores aſſumanẜ. A. s. de collegio eligẽtiũ. ex eo. qꝛ ꝓpter. ⁊ dic̃ Hoſti. in ſũ. con. li. 3°. ti. 26. q. 1. ad fi. vbi etiã nõ. q̃ ⁊ hʒ ponunẜ. B Itẽ ꝙ i ſecreto vota exq̇ranẜ. Itẽ ꝙ vota ſcribanẜ. Itẽ ꝙ ſcripta in coĩ publicẽẜ. Itẽ ꝙ fiat collatio. Itẽ ꝙ ſequaẜ electio de illo i quẽ maior ꝑs ⁊ ſanior capituli ɔſenſerit. Hec oĩa ex eo. qꝛ ꝓpter. A. Ibi etiã dr̃ ꝙ vota in ſcriptꝭ redacta debent in coĩ publicari mox. i. nullo actu ɔtrario interueniente. ut nõẜ in dcã. q. 1. Dr̃ etiã in dicto i9

c. qȝ ꝓpter. ut q̄cito electio fuerit
celebrata. solēnit̄ publicet̄. i. ꝯgre-
gatis electoꝛib⁹ surgat vn⁹ ⁊ an-
nunciet ꝓ ſe ꝯuocato vt moris ē
ad electionē factā. Si tñ ista pu-
blicatio omittit̄ nō ē ꝓpter h̄ ele-
ctio cassanda ſm Inno. Alij tñ
dicūt alit̄ ſm Hosti. ut i dcā. q. 1.
Dictū Inno. veri⁹ videt̄. ut potest
colligi ex dcō. c. qȝ ꝓpt̄. Immo si
piculū iminēt. talis publicatio nō
ē faciēda. ar. 23. dis. i noie dñi. ibi
Qȝ si prauoꝝ atqȝ iniquoꝝ ⁊c̄. Itē
Inno. in. c. qȝ ꝓpt̄. ex eo. dicit ꝙ ꝓ-
curatoꝛ institut⁹ ad eligēdū debet
hr̄e spāle mādatū ad iurādum in
aīam dñi ꝙ credat ꝙ tpe electio-
nis erat bona fide. s. sine fraude
infra fines q̇ deputati sūt ad voca-
tiones electionū. ⁊ ꝙ iusto ip̄edi-
mēto tenet̄ q̄re electiōi incesse nō
potest mō. ⁊ credit uel dubitat ꝙ
eodē ip̄edimēto tenebit̄ tpe q̄ ele-
ctio faciēda erit. Et h̄ dr̄ h̄. Et dȝ
exp̄mē ip̄edimētū ⁊ fines. Nō. n.
i suo iuramēto dȝ expone v̄ba iu-
ris. Et subdit. Illud aūt placet ꝙ
nō possit q̇s ꝯstituē ꝓcuratorē ad
eligēdū nisi ⁊ det ei ptātem iurādi
in aīam suā. qȝ nō venit instruct⁹.
Et iñ sequeret̄ absurditas. qȝ uel
oporteret capitulū cōgregatū ex-
pectare q̄usqȝ nunci⁹ iret ⁊ rediret
ab eo. uel iteꝝ aliū terminū assi-
gnare electiōi. q̄ absurditas in tali
casu tollit̄. 63 dis. cū lōge. ar. ad h̄
ea. dis. optatū. Itē videt̄ ꝙ p⁹ p̄sti-
tū iuramētū si ali⁹ cui vox ei⁹ p̄iu-
dicaret vellet probare ꝙ dñs tpe
electionis erat i eo loco vñ vocari
nō debebat. uel ꝙ nō detinebat̄ iu-
sto ip̄edimēto. ꝙ nō sit audiēdus.
ar. ff. de dolo. ꝙ si differēte. nisi for-
te aliud dicas in spūalib⁹ vbi re-
uocat̄ q̇cq̇d fit ꝑ obreptionē etiam
post sniam. ex de rescrip. dilect⁹ fi-
li⁹ abbas. ⁊. c. ꝯstitut⁹. ⁊. c. ad au-
diētiā. Qȝ si nō exigāt iuramentū
p̄dictū a ꝓcuratore. tūc de cetero
nō pñt neqȝ de loco neqȝ de ip̄edi-
mēto excipe. qȝ hāc exceptionē vi-
det̄ remisisse caplm qñ sibi iura-
mentū remisit. Et si dicat̄ ꝙ capi-
tulū deceptū fuerit ignorātia fa-
cti que etiā ꝑitissimos fallit. ff. de
iurꝭ ⁊ fac. igno. l. 2. puta qȝ crede-
bar adūsario h̄ asserēti. dicet̄ ei ꝙ
supina fuit eius ignorātia. qȝ ius
in talibus ꝓuidet ꝙ possint exige-
re iuramentum. B

¶ Añ ptās eligēdi deuoluit̄ ad aliū. Rº. In cathedralib⁹ eccl̄ijs 20
si infra tēpus triū mēsiū nō eligāt
deuoluit̄ ad ꝓrimū sup̄iorē. Qȝ si
ifra alios tres mēses nō elegerint
deuoluit̄ ad aliū sup̄iorē. ⁊ sic vsqȝ
ad papā. Si v̄o eligūt sciēt̄ indi-
gnū. ⁊ sic sint p̄uati iure eligēdi ul̄
p̄uent̄ ꝑ sniam qȝ nō seruāt debi-
tā formā. ad papam deuoluit̄. In
inferioꝛib⁹ autē ecclesijs semꝑ ad
ꝓrimū superiorē deuoluit̄. ex eo.
q̄ꝙ. li. 6º. De hac materia vide s̄
§. 3º. et s̄. bñficium p̄. §. p̄.

¶ Cassanda ē electio illi⁹ q̇ req̇si- 21
tus añq̄ eēt elect⁹ ꝯsensit electiōi

de se faciēde. qꝫ p̄sumit ambitio-
sus. ex eo. cū p⁹ petitā. et. c. officij.
23 ¶ Qn̄ maior ps capituli delīqt
electio deuoluit ad pauciores. ut
nō. ex de postu. c. 2. Itē deuoluit
etiā ad vnū ꝓpter oīuz alioꝝ deli-
ctū. 63. dis. si forte. ex eo. bone. A
In his. c. nō bn̄ h ꝓbat. s in dcō
c. 2. de postu. h nōt glo. ⁊ videt h
intelligē qn̄ electores peccauerūt
in eligēdo indignū. Sec⁹ si ex cō-
tēptu aliquoꝝ ex hn̄tibus vocē. qꝫ
tūc nō deuoluitur ptās eligēdi ad
ꝯtēptos. qꝫ nō tm̄ in h peccauerūt
eligētes. iō sufficit ꝙ h casu casse-
tur electio. Pōt dici ꝙ h verū est
qn̄ꝗ eligentes sint ꝑuati p iudicē
iure eligēdi. nā ꝓpter pctm̄ forme
nō sūt ipso iure ꝑuati s priuandi.
ex eo. qꝫ ꝓpter. ⁊ ibi h sentit Inno.
sup ꝟbo ꝑuent. dicēs ꝙ facta pri-
uatiōe p iudicē ꝓpter pctm̄ forme.
tūc ptās deuoluat ad nō culposos
nec ꝑuatos. Idē in sū. con. li. 3. ti.
26. q. 1. dicit. Itē nō ꝙ si aliqui
peccāt in eligēdo ꝯtra formā. i nō
delinquētes etiā si sit minor pars
cadit ius eligēdi etiā si vnus sol⁹
sit. ⁊ hoc uel p sniam superiorꝭ ſm
q̄sdā uel ſm alios ipso iure. Alij
tn̄ dicūt aliť. s ꝑma opinio ē mag
approbāda. h ibi. Aliq etiā dice-
bāt ꝙ si maior ps deliquerat. tūc
ptās non deuoluebat ad paucio-
res. quoꝝ dictū nō ꝓbat nec ē ra-
tionabile. ut patet p Inno. in dcō
c. qꝫ ꝓpter. Qn̄ vt dictū est hn̄ de-
uoluit ptās etiā ad pauciores ipo
iure. s p iudicē pri⁹ lata ꝑuatiōis
snia. ⁊ sic pōt intelligi assertio di-
cētiū ꝙ h dꝫ fieri p sniam supiorꝭ.
B. Or si oēs delinquāt. deuoluit
ad supiorē siue ad papā. ut dictū
est s. §. q̄ est hic ante ꝑmū.
¶ Electiones clādestine repro- 24
bant. ex eo. qꝫ ꝓpter. ⁊ dicunt clā-
destine q̄ in cameris per occulta
ꝯuēticula fiūt. 19. dis. c. 2. et. c. si
trāsitus. Silr ⁊ ille q̄s int se ele-
ctores secretas tenēt. cū celebra-
te debeāt solēniter publicari. ut in
dcō. c. qꝫ propter. A. Idē in sū.
con. dicta. q. 1. ad fi. B
¶ Quis pōt eligi? R. Eligēdus 25
ē doctior ⁊ sanctior. cui⁹ compati-
one ceteri grex dicant. 8. q. 1. lꝫ g̃.
⁊ q̄ sit de m̄rimonio legitimo nat⁹
⁊ etatꝭ legitime. ex eo. cū in cūctis.
Nā eps dꝫ eligi. 30. annoꝝ cōple-
torū. Inferiores ꝟo p̄lati ⁊ alij q̄
curā debēt hr̄e aiaꝝ reqrit ꝙ atti-
gerint annū. 25. A. ut in dcō. c.
cū in cūctis. B. Aliter eligētes
sūt illa vice eligēdi ptāte ꝑuati. s
§. 20. q̄ incipit. qn̄ ptās. Subdia-
con⁹ ꝗ pōt in epm̄ eligi. ex de eta.
⁊ q̄li. a multis. Itē qui ad vnā di-
gnitatē reputat dign⁹ si postea eli-
gat ad aliā dꝫ reputari dign⁹. A
s. ad equalē uł minorē. ut pōt col-
ligi ex. c. de q̄ statim. B. 14. dis.
gesta. Fallit qn̄ꝗ. Nā lꝫ qn̄ꝗ q̄s
toleret i officio minori nō tn̄ ꝓpt h
in maiori tolerari dꝫ indign⁹. iz.
dis. nos ꝯsuetudinem. Abbas ꝗ
exemptus hn̄ pōt eligi siue in epm̄
siue in abbatē eiusdē regule ⁊ ha-
bit⁹. s nō pōt trāsire sine lnia patr

uel legati de latē si sit i ꝓuincia. ex
eo. si abbatē. li. 6. Religiosus q̄s
lȝ nō expsse ꝓfess⁹ q̄n etiā nouiti⁹
eligi pōt ad epatū. ex eo. nullus. li.
6. A. Siue eligat in sclaribus
siue in regularib⁹ eccl'ijs. ad pla
turā tñ fuerit alteri⁹ religionis nō
nisi expsse ꝓfessus. ut ibi. null⁹ aūt
religiosus pōt eligi in abbatē uel
platū alteri⁹ religiōis uel habitus
Qz si sec⁹ actū fuerit eoipso ē irri
tum ꝛ inane. ut in cle. i. ex eo. B
De cleric alteri⁹ diocesis vtꝝ pos
sint eligi. vide. ī. postulatio. §. 3.
¶ Quis nō pōt eligi? R. Excoi
cat⁹ maiori excoicatione. extra de
appel. ꝯstitutꝫ. p. Itē nec excoicat⁹
minori. q si sciēt elect⁹ fuerit. cas
sanda ē ei⁹ electio. ex de cle. exco.
mi. si celebrat. A. Et ibi glo. dic
q si etiā ignorant eligat excoicat⁹
minori nō valet electio. qz igno
rātia eligētiū nō facit ipsū habilē
ꝛ si sciēt talē eligerēt ꝑuarēt iure
eligēdi. ex de elec. cū in cūctis. B
Itē nec suspēsus nec int'dict⁹ nec
q int'dictū nō seruauit. ex de postu.
c. p. et. c. cū dilect⁹. A. Hoc. c. cū
dilect⁹. nō ē i ti. de postu. s de ꝯsue
tudine. B. Itē nō dȝ eligi ꝑsona
cui aliq̄d obsistit de impedimētis
circa ordinādos. de q̄b⁹ hr. ī. ordi
nandus ꝑ totū. Itē nec is q ꝓpter
vitiū ꝑsone semel reprobat⁹ fuit.
alis. n. nec ibi nec alibi eligi pōt.
ex eo. sup eo. Secus aūt si cassata
fuerit electio ꝓpt vitiosū ꝓcessū.
qz tūc nō impedit ꝓmotio ei⁹ etiā i
adē eccl'ia. ut in dcō. c. sup eo. et. c.
innotuit. A. Etiā pma vice. ut i
dcō. c. inotuit. Ubi ꝓo duo electi
fuerint ꝛ vtriusq̄ vitiosa ē electio.
neuter ē eligend⁹ pma vice. ex eo.
ꝯsiderauim⁹. ꝛ h ut discordia vi
tet. Si aūt alt' istoꝝ coit' eligat de
ficit rō. ꝛ iō ꝯfirmat. ex eo. cum int'
R. seniorē. ut isū. con. li. 3. ti. 26.
q. 5. vbi etiā pdicti casus nōnt. B
Itē nō pōt eligi eps. s. q iā alliga
tus ē alt'i eccl'ie. s pōt postulari. s.
a papa. ex de postu. c. fi. Itē i platū
religiosoꝝ nō pōt eligi nisi expsse
ꝓfessus. alit' nō valet electio. ex eo.
null⁹. li. 6. Nec etiā aliqs q sit al
teri⁹ religionis uel habitus. ut in
cle. cū rationi. ex eo. Itē null⁹ re
ligiosus pōt eligi si trāsiuit de or
dine mēdicantiū ad nō mēdican
tes. ut habet. ī. religio 5. §. fi.
¶ Elect⁹ post ꝯsensū ꝯiūgit spūa 26
lit' eccl'ie viduate. ut ex eo. cū inter
canonicos. ex de trās. int' corpalia
§. p. et. 2. Itē electio gignit ꝯfir
mationem. ex eo. nihil. ꝯfirmatio
dat administrationē. ex eo. trans
missam. De cōfirmatione vide s.
confirmatio electorū.
¶ Si elect⁹ añ ꝯfirmationē ad 27
ministret. remouēdus ē. ex eo. q̄lit'
nisi in sūmo pōtifice q in eligēdo
ꝯfirmat. dis. 23. in noie dñi. ul' nisi
sic administrāti parcat. ex eo. no
sti. uel nisi ptineat ad papā. A. s.
ꝯfirma. ut i. c. de q. ī. B. ꝛ sit val
de remot⁹ a sede aplica. A videlȝ
vltra italiā ꝯstitut⁹. ut i eo. c. nihil
B. Quia tales si sint i ꝯcordia ele
cti administrare pñt etiā añ. ita tñ q

nihil penitꝰ alienent nec pōt eis cō-
mitti admĩstratio sub nomine yco-
nomatꝰ uel ꝓcurationis ⁊ huius-
modi. nec ĩ toto nec ꝑte. nec ĩ spiri-
tualibꝰ nec ĩ tꝑalibꝰ. Qꝫ si suscepe-
rint. ꝑuati sũt oĩ iure electiõis ipsiꝰ
ex̃ eo. auaritie. li. 6. A. Ibi dicit.
Cũ itaqꝫ nõ sit malitijs indulgen-
dũ. sancimꝰ ut nullꝰ de cetero admi-
nistrationẽ dignitatꝭ ad quã electꝰ
ẽ priꝰ q̃ celebrata de ipso electio cõ-
firmet sub yconomatꝰ ul' ꝓcurati-
onis noie aut alio de nouo quesito
colore ĩ spũalibꝰ uel tꝑalibꝰ ꝑ se ul'
ꝑ aliũ. ꝓ ꝑte ul' in totũ gerere ul' re-
cipe aut illi se imiscẽ presumat. oẽs
illos q̃ secꝰ fecerint iure si qȯ eis ꝑ
electionẽ q̃sitũ fuerit decernentes
eoipso ꝑuatos. Et idẽ qȯ in h. §.
nõ. ĩ sũ. con. li. 3. ti. 26. q. 12. B

28 ¶ An religioso acq̇rat ius electi-
onis ex̃ ordinẽ suũ? R. Nulli reli-
gioso ꝑdicatoꝝ. mioꝝ. heremitarũ
⁊ q̃rũlibet mendicãtiũ ex electione
postulatione. ꝓuisioẽ seu vocatione
ad ꝑlaturã ex̃ suũ ordinẽ in discor-
dia facta ius aliqȯ acq̇rit. nec ipse
ↄsentire pōt etiã habita lnia. ex̃ eo.
q̃rũdã. li. 6. ⁊ dꝫ itelligi discordia
q̃ eẽt siue de iure siue de facto. ut in
cle. eo ti. qȯ circa. A. Ibi nõ cla-
re h ꝓbat. s ad h facit. qꝛ cũ ĩ dcõ
c. q̃rũdã. dicatur de discordia. debet
indistincte intelligi. ex̃ de decimis.
ad audiẽtiã. B. Sꝫ ⁊ alijs reli-
giosis nõ acq̇rit ius in electiõibꝰ.
nec consentire pñt si fuerint electi a
minori ꝑte nũero. ut ĩ dicto. c. q̃rũ-
dã. Et nõ ꝙ si religiosus electioni
de se facte ad ꝑlationẽ aliquam ex̃
suũ monasteriũ seu eccłiam nõ ꝑ̃ti-
ta lnia ⁊ obtẽta ↄsenserit. ↄsensꝰ nõ
valet. ⁊ electio ipsa viribꝰ vacuat.
Itẽ nõ ꝙ ꝑlati religiosoꝝ irreq̇sitꝭ
cõuentibus pñt huiusmõi licentiã
dare. ex̃ eo. c. si religiosꝰ. li. 6. Nõ
aũt valẽt lnia q̃ ↄcedit ꝓ futura ele-
ctioẽ quã fieri cõtingeret. ut ĩ cle. cũ
ↄcessa. ex̃ eo. Nec aliq̇s religiosus
pōt ꝑfici ĩ aliq̃ eccłia q̃ clero careat
⁊ ꝑplo xp̃iano. ut ĩ cle. pleriſqꝫ. ex̃ eo.
¶ Quid si due electioẽs fiãt? R. 29
ꝭm Hosti. si sil' ⁊ icõtinẽti fiũt puta
qꝛ ĩ scrutinio diuisa sũt vota. tũc illa
valet q̃ melioribꝰ ⁊ maioribꝰ meritꝭ
adiuuat. ex̃ eo. c. licꝫ. ĩ fi. ⁊ c. dudũ.
Si ꝟo electioẽs fiãt ex interuallo
⁊ ꝑma fuit rite facta. illa valet. imo
etiã si ꝑma annullãda sit secunda
nihilominꝰ cassari debet. ex̃ eo. bone
memorie cre. nisi grã fiat. sic q̇dã in-
telligũt. ex̃ eo. bone memorie mag.
Siłr etiã cassanda ẽ secũda etiã si
ꝑma nulla fuerit. ꝓpt cãm nõdũ pa-
tentẽ. ex̃ eo. ↄsideratꝭ. ⁊ c. auditꝭ. Qꝫ
si ꝑma ex cã notoria nulla fuit. va-
lebit secũda rite facta. ex̃ de supplẽ.
negli. ꝑla. c. fi. ⁊ ex̃ eo. venerabilẽ. ⁊
§. fi. A. Idẽ ĩ sũ. con. li. 3. ti. 26.
q. 8. vbi etiã subdit. Nõ etiã ꝙ sola
noiatio nõ ꝑstat ipedimẽtũ sequẽti
electiõi. ut pꝫ ex̃ eo. ꝙ sic. qꝛ ꝑ sim-
plicẽ noiationẽ nullũ ius acq̇rit no-
minato. Secꝰ tñ ꝭm Ber. ibidẽ in
glo. de nominatioẽ ĩ scrutinio post
publicationẽ. qꝛ tũc nec variare pñt

extra eo.publicato. B
30 ℂ Sunt casus in quib⁹ electores
iterũ pñt eligẽ.utputa si elect⁹ non
vult cõsentire uł p⁹ cõsensũ renũci/
at iuri suo uł morit uel ꝓpt occul/
tũ ei⁹ vitiũ irritat. Et his casib⁹ ha
bẽt electores integrũ temp⁹ a dissen/
su uł renũciatiõe uel morte seu irri/
tatiõe.ac si vocatio noua eẽt dum/
modo nihil egerint fraudulenter.
ex̄ eo.si electio.li°. 6°.
31 ℂ Duas electiões in vna ecclesia
de se factas nemo põt ꝓseq̇.ꝫ vnã
tm̃ eligat.ex̄ eo.ut q̇s.li°. 6°.
32 ℂ Quicũqȝ grauant clericos uel
alias ꝑsonas eccłiasticas ad quas
spectat electio. A .In aliq̇b⁹ ec/
clesijs monasterijs aut alijs pijs
loc̄. B .ꝓ eo ꝙ rogati seu ał in/
ducti eũ ꝓ q̄ rogabãt siue iduce/
bant eligẽ noluerint uel cõsangui
neos eoꝝ.aut ipsas eccłias seu lo/
ca bñficijs seu alijs bonis spoliãdo
seu ał iiuste ꝑsequẽdo.excoicati sũt
ipso facto.ex̄ eo.sciãt cũcti.li°. 6°.
33 ℂ Quid si q̇s aliquẽ ex odio ele/
git ? R°. tenet ei ad oẽ dãnũ quod
inde ei accidit.dis.14.honorat⁹.⁊
C.si ꝓpt īimicitias creatio facta sit
l.vnica.li°. x°.
34 ℂ Circa electiões monialiũ nõ ꝙ
nulla dȝ ad electionẽ admitti nisi
12.ãnũ ꝑegerit ⁊ ꝓfessa fuerit taci/
te uł exꝑsse.nec i abbatissam uł pri/
orissam.vbi ꝑ priorissam gubernãt
eligi põt.nisi p⁹.30.annũ.⁊ nisi fu/
erit expresse ꝓfessa. Item nota ꝙ
cũ ꝑ scrutiniũ ꝓcedit.illa electio q̄
a duab⁹ ꝑtib⁹ fuerit celebrata non
obstãte appellatiõe ꝑtis alteri⁹.p̄/
missa diligẽti examiatiõe si alit iuẽ/
ta fuerit canonica cõfirmet.⁊ bñdi/
cẽda bñdicat. A .Bñdicẽda ẽ cõ/
firmata i abbatissam.ut i.c.idẽnita/
tib⁹.de q̄.j. B .Si ãt nulla electio
eẽt a duab⁹ ꝑtib⁹ celebrata.tũc non
obstãte ꝙ sit publicatum scrutiniũ
aut etiã ad electionẽ ꝓcessũ pñt alie
moniales añq̃ ad act⁹ exneos di/
uertãt ad illã accedẽ q̄ a maiori nu/
mero ẽ electa.Et si ꝑ hꝫ ꝑueniat ad
duas ꝑtes ꝯfirmet ut pri⁹ dictũ ẽ.ꝫ
nihilomin⁹ ꝯ eã sic ꝯfirmatã p⁹q̃
fuerit i admistratione.poterunt alie
opponẽ i modũ denũciatiõis uel ac/
cusatiõis ut a dignitate remoueat.
Qȝ si ad illã q̄ a maiori ꝑte electa ẽ
alie noluñt accedẽ uel nõ tot q̄t ascẽ/
dãt ad duas ꝑtes.tũc sup obiectꝭ q̄
facẽt ꝑs alt̄a ⁊ sup alijs q̄ sũt inq̇rẽ/
da plane ⁊ sine strepitu iudicij ꝑ su/
periorẽ inq̇rat añq̃ ꝯfirmet.ꝫ ipsa
interi i tꝑalib⁹ ⁊ spũalib⁹ admistret.
ita tñ ꝙ de rebus monasterij nihil
alienet nec monialẽ recipiat. Si q̄
vo a minori ꝑte electa uł noiata fu/
erit nõ valet.nec põt ad eã p̄dcõ mõ
accedi. Itẽ nõ ꝙ nũq̃ in electiõib⁹
monialiũ dȝ fieri collatio ȝeli ad ȝe/
lũ uel meriti ad meritũ.ꝫ solũ nu/
meri ad numeꝝ.Si vo ꝓcedit per
formã cõꝓmissi si minor ꝑs se oppo/
nit electe nihilomin⁹ cõfirmet ⁊ bñ/
dicat cõtradictiõe ꝑtis nõ obstãte.
Si ãt maior ꝑs se opponit.differt
cõfirmatio donec de obiectꝭ ⁊ alijs

fuerit iq̄sitū. ꝫ iteri administrabit ut ꝑmittit̄ nisi ꝑs opponētiū fuerit duplo maioꝛ qꝛ tūc nō administrabit. ꝫ expectabit litis euentū. Itē nota ꝙ si i hui⁹mōi electiōib⁹ ꝯtigerit ad curiā appellari. debent cause expꝛimi ꝫm modū cōstitutiōis. c. ut circa. ex eo. li. 6. A. Ibi dr̄. Prouidem⁹ si qñ aliq̄ electiōib⁹. postulatiōib⁹. ꝓuisiōib⁹ se opponūt. ꝓponēdo aliq̄ ꝯ electiōis postulationis seu ꝓuisionis formā aut ꝑsonas eligētiū uł electi siue illi⁹ cui ꝓuisio erat facienda uł facta ⁊ ꝑpē ꝫ ꝯtigerit appellari. appellātes i istrumēto publico seu litterꝫ sup appellatiōe ꝯfectꝫ oia ⁊ singula expꝛimāt q̄ i formā intendūt obijcē uel ꝑsonas corā ꝑsonis autenticꝫ aut ꝑsona que sup ꝫ testimoniū ꝑhibeāt ꝑitati. coꝛpali ꝑstito iuramēto ꝙ credūt ea q̄ sic expꝛimūt eē vera ⁊ se posse ꝓbare. Alioq̄ntā opponentes ꝙ tpe appellationis uł p⁹modū adherentes eisdē obijciēdi aliq̄ q̄ non fuerūt i huiusmōi lris uel istrumētꝫ expꝛissa ptātē sibi nouerint īterdictā. nisi p⁹ea forsan aliq̄d emerserit uel sup antiq̄s supuenerit ꝓbādi facultas aut aliq̄ i opponētiū noticiā de nouo puenerint q̄ appellātes appellationis tpe verisilit̄ igrare potuerūt ⁊ igrauerūt. sup huiusmōi aūt igrantia ⁊ supueniēte facultate ꝓbādi fidē ꝑ ꝓpꝛiū ꝑstādū coꝛpoꝛalit̄ faciāt iuramētū. ꝫ adijciēdo iuramēto eodem ꝙ ad ea ꝓbāda credūt se sufficiētes ꝓbationes hr̄e. hec ibi. non distincto siue appellet̄ ad curiā siue ad aliū. B. Sꝫ nō debet ipse ire. qn potī⁹ ꝓcuratores ꝯstituē. Itē nō ꝙ hi q̄ euocāt̄ ad dirigēdas moniales i electiōib⁹ nisi abstineāt ab his ꝑ q̄ int̄ eas oꝛiri posset circa hec discoꝛdia uel nutriri. excoicati sūt. ⁊ oia ꝑdcā hn̄t locū etiā apud mulieres q̄ viuūt q̄si canonisse. A. i. q̄ viuūt ut i secularib⁹ eccl̄ijs canonici seculares. dcō. c. idēnitatib⁹. B. Excepto de ꝓfessiōe. qꝛ tales nō ꝓfitent̄. ꝫ oia ex eo. idēnitatib⁹. li. 6. De ꝯfirmatiōe electiōis hēs s̄. ꝯfirmatio electoꝝ. ꝑ totū. De electiōe pape vide. ĩ. papa. §. ꝑ. De hac mā vide. ĩ. postulatio. ⁊ facit s̄. acceptio.

Lectio ij.

s. ꝑ cōꝑmissū.

Eligēdi potestas pōt alicui uł aliq̄b⁹ cōmitti. extra eo. cū in veteri. sed cōpetenti⁹ cōmittit̄ in numero impari. extra eo. in causis. ⁊. c. cum dilect⁹. ⁊. c. cū in iure. Et vni cōmitti pōt etiā non prelato. ex de renūc. p⁹ trāslationē. ꝫ rn̄so. Nec req̄ritur ꝙ hi q̄b⁹ cōmittit̄ sint de collegio. ex eo. causam q̄. Sedtñ in hac cōmissione si vnus dissentiat non seruatur foꝛma nec valet. extra eo. qꝛ pꝛopter. A. Et ibi ꝫ nōt glo. B ⁊. c. cum dilect⁹. Nec. n. cogitur q̄s renūciare iuri suo inuit⁹. ex ꝙ metus cā. abbas. ⁊. c. ad audiētiā. Itē nō ꝙ re integra talis ptās reuocari pōt. ex eo. i causis. A. Et ibi pꝫ ꝙ nō dr̄ res integra qñ cōꝓmissarij ad electionē inceperūt ꝓcedere. B

1 ¶ Illi in q̄s ptās eligēdi cōmittit͛ pñt de psona cuiuscūq; loci puidē ar. 63. dis. lect᷒. 7 c. reathina. Tuti⁹ tñ 7 meli⁹ ē q̄ de ipsa eccl'ia eligāt. ex͛ eo. q̄ sic. et. 23. dis. in noie dñi. A .c. q̄ sic. medicū videt͛ facē. s bñ. c. i noie dñi. B

2 ¶ Nō valet cōmissio sub hac forma ut q̄s q̄sit᷒ votis i secreto illum eligat in quē plures ꝯsenserint. A Partiū cōpatiō minoꝝ. licz ꝯsentiētes maiorē ptē capl'i nō attingāt ut i. c. de q̄ stati. B .ex͛ eo. si cui. li. 6. s bñ valet si ei cōmittit͛ ut illū eligat i quē maior ps capl'i ꝯsenserit. ex͛ eo. cū expediat. li. 6.

3 ¶ An cōpmissarij pñt eligē vnū de ipsis R. Si h̄ hr̄ ex forma cōpromissi pñt. alit͛ nō. ex͛ de sortilegijs. c. vlt᷒. 7 ex͛ eo. cumana. A .c. cumana. parum facit ad h̄. s bñ nōt glo. i dcō. c. vlt. 7 ex͛ eo. cū i iure. B

4 ¶ Siue cōmissū sit vni siue plurib⁹ electio dz fieri p v͛ba nūeri singularis. alit͛ nō valz. ex͛ eo. sic. li. 6. 7 de re. iudi. cū ab vno. li. 6.

5 ¶ Cōpromissari⁹ si nō eligit infra temp⁹ electiōis a iure statutum. ad supiorē ptās deuoluit͛. Si vero eligat idignū siue scient͛ siue igrant͛. eligēdi ptās reuertit͛ ad electores nisi scient͛ electionē factā ratā haberēt. Et eodē mō reuertit͛ ad eos si eligat idoneū. 7 ille non consentit. Porro cōpmissari⁹ qñ eligit scient͛ indignū nō puniūt͛ cōpmittentes nisi ratā hūerint. s ipse suspēsus est triēnio a bñficijs q̄ obtinet i illa ecclesia quā sic eligēdo offendit. 7 h̄ nō hz locū nisi cōpmissari⁹ sit ep̄s. ex͛ eo. si cōpmissari⁹. li. 6. A . Ibi etiā pz q̄ dicta suspēsio sit͛ nō obtinet nisi cū peccat͛ i electiōib⁹ ep̄oꝝ 7 supioꝝ ipsoꝝ. 7 subdit. Et idē in illi⁹ bñficijs ē cēsendū q̄ alicui⁹ electionē postulationē aut puisionem ipugnās i pbatiōe deficit eius qd̓ obicit i psonā. s. q̄ triēnio sit suspēs⁹ a bñficijs q̄ hz i eccl'ia offensa. B

Elemosyna

Elemosyna .i. coit͛. Scdm̄ Tho. 2a 2e q. 32. q̄dā elemosyne sūt corpales. s. septē opa mīe. videlicz esuriētē pascere. potare sitiētē. vestire nudū. recolligere hospitē. visitare ifirmū. redimere captiuū. 7 sepelire mortuū. vñ v͛sus. Visito poto cibo redimo tego colligo condo. Sūt 7 alie. 7. spirituales. s. docere igrantē. consulere dubitanti. corrigē peccantē. cōsolari tristē. remittē offendenti. supportare onerosos. 7 p oib⁹ orare. vñ v͛s⁹. Cōsule castiga remitte solare fer ora. In q̄ v͛su cū dicit͛ consule. itellige cōsulē 7 docē. A . Idē in sū. con. li. 3. ti. 8. q. 2. B . Et q̄dem elemosyne spūales absolute loquēdo meliores sunt q̄ corpales. p̄ quidē q2 illud quod exhibet͛ nobilius est. s. donū spūale qd̓ preeminet corporali. 2. rōne eius cui subuenitur. q2 spūs nobilior ē corpore. 3. q̄tū ad ipsos actus. quib⁹ subuenitur q2 spirituales actus sūt nobiliores corporalibus. Potest tñ

cõtingere q corpalis elemosyna
pferat spũali i aliq̃ pticulari casu.
puta si q̇s fame deficeret poti⁹ esset
pascend⁹ q̃ docend⁹. A .Idem i
sũ.con.eo.ti.q.3. B

Utrũ dare elemosynã sit i pce/
pto. R°. sm Tho.2ª 2ᵉ. q.32.dicẽ/
dũ q sic. Omittẽs.n.h facẽ eter/
nalit puniť.ut pz Math.25. Esu/
riui.n.7 nõ dedistis mihi mãduca/
re 7c̃. Et h intelligẽdũ ẽ sm q re/
cta rõ req̇rit.sm quã ꝯsiderať ali/
quid ex pte dantis.s.ut id qd i ele/
mosynis erogãdũ ẽ nõ sit necessa/
riũ ei h supfluũ nõ solũ respectu sui
ipsi⁹ h etiã respectu aliorũ q̃z cura
sibi incũbit.qz pri⁹ oz q vnusq̇sq
sibi ipsi 7 suis puideat.7 de residuo
paupib⁹ subueniat. Ex pte q̊z reci/
piẽtis req̇riť q nccitatẽ hẽat.alio/
q̇n non eẽt rõ q̃re elemosyna ei da/
reť.h cũ nõ possit ab aliq̃ vno oib⁹
nccitatẽ hñtib⁹ sb̉ueniri.nõ ois ne/
cessitas obligat ad pceptũ.sed solũ
cũ is q̇ nccitatẽ patiť sustentari nõ
põt.tũc locũ hz qd Ambro⁹ dicit.
Pasce fame morientẽ.si nõ pauer[is]
occidisti.sic g̊ dare elyam de sup/
fluo ẽ in pcepto.7 silit dare elyam
ei q̊ ẽ in extrema nccitate.alit dare
elyam ẽ i cõsilio.sic̃ 7 de q̃libz me/
liori bono dãť ꝯsilia. Et dico q su/
pflua de nccitate pcepti sũt erogã/
da.qz licz istius sint q̃tũ ad ppri/
etatẽ.tñ etiã alioz sũt q̃ ad vsũ.s.
illoz q̇ ex eis sustentari pñt. Unde
Basili⁹. Si fater[is] ea tibi diuit⁹ p/
uenisse.an iust⁹ ẽ de⁹ ineq̃lit nobis
res distribuẽs.cur tu abundas ille
vo mẽdicat? nisi ut tu bone dispẽ/
satidis merita cõseq̃ris.ille vo pa/
tientie brauijs decoreť.est famelici
panis quẽ tu tenes in archa.nudi
tunica quã i cõclaui cõseruas.dis/
calciati calce⁹ q̇ penes te marcescit.
indigent[is] argẽtũ qd possides huma/
tũ.q̃ circa tot iiuriaris q̃t dare va/
leres.7 h idẽ dicit Amb°.47.dis.
sicut hi.7 qd pdictũ ẽ q nõ sit dãti
necessariũ.iudicãdũ ẽ sm q pbabi/
lit estimari põt. Nec oz q ꝯsidereť
oẽs casus q̇ pñt cõtingere i futuz.h
dz iudicari supfluũ 7 necessariũ sm
ea q̃ pbabilit 7 verisĩlit occurrũt.
A .Idẽ i sũ.con.li°.3°.ti.8.q.4.vbi
etiã addiť sm eundẽ Tho.q tunc
intelligẽd⁹ ẽ casus extreme nccitat[is]
qñ apparẽt pbabilit signa extreme
nccitat[is] future nisi ei subueniať.ut
cũ aliq̇s videt aliq̃s ipotẽtes uł pi/
gros ad subueniẽdũ 7 pauperẽ idi/
gentẽ cibo 7 potu 7 alijs vite neces/
sarijs nec sibi posse satisfacẽ.nõ.n.
expectãda est vltima nccitas.qz tũc
forte nõ posset iuuari natura fame
uel siti cõsũpta.h ibi. Itẽ videť q
nccitas elye nõ sit solũ respectu ex/
treme nccitat[is] indigẽt[is] h etiã alteri⁹
Nã 7 i alijs nccitatib⁹ vellet q̇s sibi
rationabilit subueniri.sic g̊ 7 ipse
inq̃tũ põt dz alijs sb̉uenire. Math.
7°. ibi. Oia q̃cũq vultis ut faciant
vob hoies 7c̃. Et.i. Joh.3°. Qui ha/
buerit substantiã mũdi huius 7 vi/
derit fratrẽ suum necessitatẽ habe/
re 7 clauserit viscera sua ab eo.quõ

caritas dei manet in illo? Unde et
Ricar. sup 4°. sniaꝝ dis. 15. dic. Cū
p̄ceptū de elemosyna sit affirmati-
uū q̄uis obliget ad sp. nō tñ ꝓ sp.
s ꝓ loco et tpe. cōsiderāda ē. n. fa-
cultas bn̄tis et miseria indigētis.
Si. n. hō hēat aliqd qd non sit ne-
cessariū sustētationi sue nature nec
illoꝝ quib⁹ tenet ꝓuidē sicut vxori
filijs seruis et ancillis et sit cā ncci-
tatis seu notabilis idigētie ex pte illi⁹
cui dandū ē q̄ imineant ꝓbabilia
signa extreme ncciratis. tūc bn̄s te-
net ex p̄cepto subuenire indigēti.
Si vo hō hz aliqd supfluū nō tm̄
sustētatiōi nature s etiā decētie sui
status tenet de illo elyam facē in-
digētib⁹ etiā si nō inueniant q eēnt
ɔstituti i nccitate p̄dicta. Et si plu-
res occurrāt indigētes quib⁹ oīb⁹
subueniri non possit. tenetur cete-
ris paribus magis indigentibus
subuenire. B

2 ¶ Utꝝ elya debeat dari de necessa-
rio. R°. s̄m Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 32. Ne-
cessariū dr̄ dupliciē. Uno mō sine
q aliqs nō pōt eē. et de tali necessa-
rio elya dari nō dz. puta si aliqs i
articulo nccitatis cōstitut⁹ solū ha-
beret vnde posset sustētari ipse et filij
et alij ad eū ptinētes. de h. n. elyam
dare eēt sibi vitā subtrahē. s si for-
te talis cas⁹ immineret ut subtrahē-
do sibi daret alicui magne psone p
quā eccl̄ia ul' res publica sustēta-
ret certe ꝓ talis psone liberatiōe se-
ipsū et suos laudabilit' piculo mor-
tis exponeret. cū bonū cōe sit ꝓprio
p̄ferendū. Alio mō dr̄ aliqd neces-
sariū sine q nō pōt ɔueniēt vita trās-
igi s̄m statū ul' cōditionē ꝓprie pso-
ne uel aliarū q̄rū sibi cura incūbit.
de huiusmōi q̄ dare elyam ē bonū.
et nō cadit sub p̄cepto s sub cōsilio.
A. Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 8. q. 5. Et
intelligēda sūt s̄m ea que dicta sūt
s̄. §. primo. i additione. B
¶ Quib⁹ poti⁹ elya dāda sit? R°. 3
s̄m Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 32. sicut Aug⁹
dicit i p̄ li°. de doctrina xpiana. Illis
q nob magi sūt ɔiūcti magi ꝓuidere
debemus q̄ eis qui q̄dā sorte nob
aduenīūt. Est tñ circa h discretiōis
rō adhibēda s̄m differētiā cōiūcti-
onis scitatis et vtilitatis. Nā multo
sanctiori magi indigētiā patienti et
magi vtili ad cōe bonū eēt magi ele-
mosyna danda q̄ psone ꝓpinqori.
maxime si nō sit multū ɔiūcta cui⁹
cura spālis nob imineat. et si neces-
sitatē magnā nō patiat. A. Idē
i sū. con. eo. ti. q. 6. vbi etiā pz q̄ ce-
teris parib⁹ magi ɔiūcti ē cit⁹ sub-
ueniēdū. B. Et vide s̄. aduoca-
tus. §. plt.
¶ Utꝝ i elya p̄ponēdus sit pr̄ ifi- 4
delis extneo fideli. R°. s̄m Ray. In
exhibitione nutrimēti p̄ferēd⁹ ē pr̄.
licz in dilectiōe p̄ponend⁹ sit extra-
neus. ar. 30. dis. c. p̄. Preceptum. n.
dñi ē Exo. 20. Honora patrē tuū et
matrē tuā. Nullū. n. bn̄ficiū ē tantū
sicut pentū. io pentes i recōpensan-
dis bn̄ficijs sūt oīb⁹ alijs p̄ferendi.
nisi nccitas ex alia pte p̄pōderet ul'
aliq alia ɔditio. puta cōis vtilitas

eccl'ie uel rei publice. Unñ ⁊ i extre/
ma neccitate magꝭ eēnt filij deserē/
di ꝙ̄ parentes. Con. Tho. 2ª 2ᵉ. q. 31.
A. Con. etiā Hoff. ⁊ Hosti. ⁊ Pe.
ut i sū. con. co. ti. q. 1. vbi etiā p3 ꝙ
h̄ fuit spāle dictū Tho. cui ꝯcordat
Pe. videlȝ ꝙ filij magis deserendi
sunt ꝙ̄ parētes. B
5 ¶ Elemosyna paupib⁹ danda ē q̇
suis manib⁹ laborare non pn̄t. 82.
dis. §. ꝑ. Nā ⁊ ꝺm leges q̇ labora/
re pōt ⁊ se imiscet elẏe. redigitur in
seruitutē impatorꝫ. C. de mēdi. vali.
l. vnica. li.º xi.º A. Ibi aliter dicit
sic. Cunctꝭ q̄s i publicū q̄stū incer/
ta mēdicitas vocauerit inspectꝭ ex/
ploreť i singulis ⁊ integritas cor/
porū ⁊ robur ānoꝝ. atqꝫ inertib⁹ ⁊
absqꝫ vlla debilitate. Dic glo. ibi. s
qui sic se gerūt q̄si nō hn̄ant artem
cū hn̄ant. ⁊ q̄si sint debiles cū sint
fortes. qꝛ nolūt laborare ꝫ mendi/
cādo sine labore viuē. sequiť. mise/
randis neccitas inferať. ut eoꝝ q̇dē
q̄s tenet conditio seruilis. ꝓditor
studiosus ⁊ diligēs dn̄iuȝ cōseq̄ť.
eoꝝ ꝓo q̄s nataliū sola libertas ꝓ/
seq̇ť colonatu ꝑpetuo fulciať. Glo.
dicit ꝯ. i Auten. de q̄sto. §. si ꝓo.
coll. 6. vbi dr̄ ꝙ serui dn̄is. liberi
opi publico mācipanť. Sȝ h̄. l. cor/
rigiť ꝺm q̄sdā. uel ibi i his q̇ in sa/
cra vrbe repiunť q̄si cū eis mitius
sit agēdū. Uel h̄ loq̇ť de his faciūt
se videri egros apponentes herbā
uł aliud ꝑ qȯ ꝯtumescat. ibi nō sic
delinquūt ꝫ solū fingūt paupertatē
seu debilitatē. glo. ꝟitas ē qȯ diciť

ibi de repꝑꝭ i vrbe iꝑiali. Itē glo. sup
rubrica dic̄ ꝙ mendicantes validi
miserꝭ ⁊ vere debilib⁹ panē auferūt.
⁊ de talib⁹ cū ꝯstat allegat glo. sup
Math. dicentē. Iusti⁹ feceris si in/
iuste petentē correxerꝭ ꝙ̄ si ei dederꝭ.
B. Cū aūt aliq̇s indiget ⁊ poniť
distributor elẏarū pōt ⁊ sibi accipe
sic alijs admistrat. Tho. 2ª 2ᵉ. q. 32.
¶ Utꝝ elẏa hoīb⁹ malis dāda sit. 6
R.º ꝺm Tho. in 4.º dis. 15. Dicendum
ꝺm Aug. ꝙ sic diligendi sunt ho/
mines ut eorū non diliganť erro/
res. ⁊ qꝛ exhibitio bn̄ficij dilectiōi
corrn̄det. ideo peccatori ad susten/
tationē nature dȝ elẏa dari si indi/
geat. cū ꝑcipiať nobis etiā bn̄facē
iimicis. ꝫ ad fouendū eorū malici/
am nō debemus aliquid dare eis.
Unñ si cōstaret ꝙ eo qȯ aliq̇s dat.
in peccatū abuterentur. nō deberet
eis dari nisi necessitas extrema ex/
posceret. A. Idem in sū. con. li.º 3.º
ti. 8. q. 8. B
¶ Utꝝ elẏa sit dāda abūdāť. R.º 7
ꝺm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 32. Dicendum ꝙ
abundantia elẏe dupliciť pōt con/
siderari. ꝑ quidem ex ꝑte dātis. s.
cū q̇s dat qȯ est multū ꝺm ꝓporti/
onē ꝓprie facultatis. ⁊ sic laudabi/
le ē abundanť dare. Thob. 4.º Si
multū tibi fuerit abundanť tribue.
Unñ ⁊ dn̄s Luc. 21.º laudauit viduā
que ex eo quod deerat illi totum
victum quem habuit misit. obser/
uatis tn̄ his que dicta sunt de ele/
mosyna faciēda de necessarijs s̄. §.
3.º 2.º potest cōsiderari ex ꝑte eius

cui daē. et sic ē abundās dupliciē. Uno mō q supleat sufficienē ei9 idigētiā. et sic laudabile ē abūdāē tribuē. Alio mō ut abūdet ad supfluitatē. et h non ē laudabile. h est meli9 plurib9 indigētib9 nccīa elargiri. In h etiā cōsiderādū ē q qdā egētes delicatioꝛib9 cibis et vestib9 idigēt q̄ alij. ut Tho. subdit ibidē. A. Idē i sū con. eo. ti. q. 9. B

8 ¶ Quid si qs furaē ab usurario et huiusmōi ut elemosynā ide faciat? R. fm Ray. Dico furtū cōmitti. Nō. n. faciēda sūt mala ut veniant qcūq bona. 14. q. 5. forte.

9 Utrū de illicite acqsitis elemosyna possit fieri. R. fm Tho. 2. 2e. q. 32 Aliqd pōt eē illicite acqsitū tripliciē. pmo mō qn id qd illicite acqritur debeē ei a q acqsitū est. et h siue non transferaē dñiū ut i rapina et furto. siue etiā trāsferaē ut i usura. et de talib9 cū qs teneaē ad restitutionē nō pōt elya fieri. 2. mō ē aliqd illicite acqsitū qd ille q acqsiuit nō pōt retinere. nec tñ debeē ei a q acqsiuit. q2. s. ꝯ iusticiā ē datū. et ꝯ iusticiā fuit acceptū ut in symonia. ubi vterq ꝯ legē dei agit. et iō dꝫ h in pias causas erogari. Et eade rō in silib9 i quib9 datio et acqsitio ē cōtra legē. 3. mō ē aliqd illicite acqsitū nō qdē q2 ipsa acqsitio sit illicita h q2 illud ex q acqriē ē illicitū. et i his qdē trāsferē dñiū nec cōpetit repetitio. sicut pꝫ de eo qd mulier acqsiuit p meretriciū. et h pprie vocaē turpe lucrū. talis. n. mulier turpiter agit et cōtra legē. sed in eo q accipit iiuste nō agit nec contra legem. vnde qd accipit retineri pōt. et etiā de eo elemosyna fieri. h nō oblatio publica ad altare. A. Iuē illud Deut. 23. Nō offeras mercedem pstibuli etc. B. Et hāc distinctionē pbat Aug9. 14. q. 5. nō sane. in fi. A. Idē qd in h. §. nōē i sū. con. li. 2. ti. 8. q. 21. Et ad pdictoꝝ itelligētiā sciēdū q qn turpido ē ex pte dantꝫ et accipiētꝫ regulariē i foro pniali nō cogiē qs erogare uel restituere nisi ad h fuerit iudicialiter ꝯdēnatus uel sibi a cōfessoꝛe fuerit iiūctū pro satisfactiōe pcti. uel nisi a iure sit pticulariē expssū ut i symonia ex q regulariē restitutio ē faciēda eccłie i cui9 iiuriā acceptū ē. Et h pñt colligi ex notatꝫ p glo. Ray. i ti. de rapto. §. nūquid de fornicarijs. sup vbo restituere. et. §. circa pedagia. sup vbo teneē. Et qn erogatio nccīa faciēda est vocaē poti9 restitutio seu satisfactio. etiā qn i pauperes faciēda sit. ex de usuris. cū tu. Sꝫ qn erogatio nō ē nccīa vocaē pprie elemosyna. iuē illud Thob. 4. Ex tua suba fac elyam. et qn restitutio nō est nccīa facienda certe psone sp pōt dari paupib9. dcō. c. cū tu. Sꝫ aliqū daē ut satisfactio. aliqn ut elemosyna. ut pꝫ ex pdictis. B. Et de ista materia vide. ī. restitutio p. §. anpłt. De acqsitis p ludū alee vide. ī. ludus alee. De materia etiā elemosyne hēs etiā plura. ī. satisfactio. §. 5. et vlt.

Elemosyna ij°.

quis pōt facẽ eā. Utrũ religiosꝰ possit facẽ elyam. R°. ſm Ray. Nõ qꝛ nihil hꝫ. diſ. 54. abbati. ꝛ. 12. q. i. non dicatꝫ. ex̃ de statu. mo. cum ad monasteriũ. in fi. Si aũt monachꝰ administrationẽ hꝫ. pōt ꝛ dꝫ facẽ ele⸗ mosynā. imo q̇cq̇d supest i pias cās erogādũ ẽ. 12. q. i. qꝛ tua. i fi. 86. diſ. nõ satꝫ. vltra mediũ. nisi forte talis eẽt administratio ꝙ q̇cq̇d supest refũ⸗ daẽ ad monasteriũ uľ aliquẽ spā⸗ lẽ vsũ. ut i q̇busdā ꝓoratibꝰ. Itẽ si monachꝰ vidẽt aliquẽ indigere ad mortẽ. dꝫ dare. qꝛ i h̃ casu oia sũt coia. 67. diſ. sicut hi. Nec obstat si abbas ꝯtradicẽt. qꝛ dꝫ magꝭ obedi⸗ re deo ꝙ hoibꝰ. Con. Tho. 2°. 2ᵉ. q. 32. ꝛ i 4°. diſ. 15. addẽs ꝙ citra ex⸗ tremā nccitatẽ monachus aliquid modicũ dare pōt absente abbate sꝫ spe ratihabitiõis. A. Con. etiam Hosti. ut i sũ. con. li°. 2°. ti. 8. q. 26. vbi hñẽ oia q̃ i h̃. §. dicũẽ. B

¶ Quid si monachꝰ de voluntate abbatꝭ vadit Romā uel ẽ i studio nũq̇d pōt facẽ elyam? R°. ſm Ray sic. Nā eo ipso ꝙ dedit sibi lñiam eũdi uľ stādi. itelligiẽ ei ꝯcessisse li⸗ cẽtiā faciẽdi ea q̃ honesti scolares ꝛ ꝑegrini solẽt facẽ. ar. ex̃ ŏ offi. dele. preterea. ff. de iuriſ. om. iudi. l. 2. et ff. de iudi. si lõ giꝰ. ita tñ ꝙ modera⸗ te faciat. ff. ad macedo. itẽ si filiꝰ. § qđ dr̃. Con. Hosti. ꝛ Tho. i 4. diſ. 15. A. Con. etiā Albricꝰ. ut i sũ. con. eo. ti. q. 21. B

¶ Nũq̇d vxor pōt facẽ elyam sine lñia viri? R°. ſm Ray. Si vxor hꝫ z
res pafernales. i. ꝓꝓas ꝑter dotẽ vbi hꝰmõi pafernalia de ꝯsuetudie locũ hñt ꝛ vxorꝝ sũt. pōt de illis etiā iuito marito elyam facẽ. C. de pac. con. hac lege. A. Et ibi pꝫ ꝙ h̃ bona pafernalia q̃ sũt preẽ dotẽ nõ solũ de ꝯsuetudine sꝫ etiā de iure ꝑtinent ad vxorẽ. huic tñ iuri posset derogari ꝑ ꝯriā ꝯsuetudinẽ sic ꝯtingit i aliq̇bꝰ ꝑtibꝰ ſm glo. Ray. ut i sũ. con. eo. ti. q. 28. B. Itẽ si vxor ẽ lucrosa ita s. ꝙ exhibita debita gubernatiõe do⸗ mus opibꝰ suis lucreẽ. pōt de h̃ fa⸗ cere elyam. nec itelligo deducẽdas expẽsas victꝰ sui qꝛ vir teneẽ ad oia eius onera ꝓpter dotẽ ꝛ etiā ꝓpẽ ob⸗ sequiũ ab vxore exhibitũ. A. Hoc videtur fuisse dictum Albrici. s. ꝙ vxor ex dicto lucro pōt facẽ elyam. ut pꝫ i dicta. q. 28. B. De rebꝰ cõis viri ut de pane vino ꝛ huiusmõi q̃ de aꝓbato more solẽt ad dispẽsatio⸗ onẽ vxorꝝ ꝑtinẽ. pōt ꝛ dꝫ facẽ elyas moderate tñ ꝛ ſm facultates viri ꝛ maiorẽ uľ minorẽ multitudinem ꝛ nccitatẽ pauꝑꝝ. ꝛ dꝫ sibi formare cõ⸗ sciẽtiā ꝙ nõ displiceat marito. licꝫ ali⸗ qñ ꝓhibuerit. qꝛ qñq3 ꝓhibẽt ut tẽpe⸗ rent vxores non a toto sꝫ ab excessu. Pōt etiā sibi formare ꝯsciam ex mise⸗ ria paupis cogitās ꝙ si maritꝰ vide⸗ rit illũ placeret ei ꝙ sibi facẽt elyam. Si autẽ oio dictat sibi ꝯscia ꝙ viro displiceat deponat eā si pōt. ꝛ si nõ pōt deponẽ nõ dꝫ dare. h̃ dico nisi vidẽt eũ indigentẽ ad mortẽ. Et quod dixi

de reb⁹ viri ītelligas etiā de reb⁹ dotalib⁹. nā illaꝝ dñiuȝ penes viꝝ ē. C. de rei ven. dote ancillā. C. de iur do. i reb⁹. Con. Hosti. ⁊ Tho. z.ᵒ z.ᵉ q. 3z. ⁊ in 4.ᵒ di. 15. A. Con. etiā Albric⁹. ut pȝ i dcā. q. z8. vbi etiā dr̄ ſm glo. Ray. ꝙ ſi mulier etiā latent det elyas moderatas ꝓ ſe ⁊ ꝓ viro ſuo vtilr̄ gerēdo cōe negociū nō peccat q̄uis credat ꝙ viro diſplicēt ſi ſciret. ⁊ ſufficit in h̄ caſu ꝙ nō veniat ꝯ ꝓhibitionē mariti ⁊ ꝙ eū nō ſcādaliçet. B. Sȝ an vxor ex̄ñs i mr̄imonio z.ᵒ poſſit ꝓuidere filijs q̄s habuit ex p̄. vide. ĩ. vxor. §. z.ᵒ

3 ℂ Nūqd filiuſfamilias pōt elyam facē? R.ᵒ ſm Ray. Si hȝ peculiū caſtrēſe uel q̄ſi pōt. nā q̄tū ad illud pr̄familias cēſet. ff. ad macedo. l. i. De peculio vo ꝓfecticio ⁊ aduēticio pōt ſi credit prēm ꝑmiſſurū. alit̄ nō. qꝛ ꝓfecticiū ⁊ q̄cq̄d ex eo acq̄rit̄ pr̄is ē. aduēticiū vo ē pr̄is q̄ ad vſufructū. ut Inſti. per q̄s pſo. no. ac. §. p̄. Si tñ eēt i ſcolis de lnia patris ul' in pegrinatiōe poſſet de ꝓfecticio ⁊ aduenticio elyam dare. ar. ff. de iudi. ſi lōgi⁹. ⁊. ff. ad macedo. Itē ſi filiuſfa. §. qō dr̄. Quid autē ſit peculiū caſtrenſe ⁊ huiuſmōi vide. ĩ. peculiū. A. De his peculijs ⁊ de his etiā q̄ ſūt in h̄. §. habet̄ in ſū. con. li.ᵒ z.ᵒ ti. 8. q. 3i. B

4 ℂ Utꝝ ſeru⁹ ul' ācilla poſſit facere elyam de reb⁹ dñi. R.ᵒ ſm Tho. i 4.ᵒ di. 15. Serui ācille ⁊ famuli q̄uis ſint libē ꝯditiōis nō pñt elyas dare de reb⁹ dñoꝝ ſine eoꝝ ꝯſenſu. niſi panē ⁊ huiuſmōi q̄ nō iferūt ſenſibile nocumētū. Si etiā ipſe famul⁹ ſit diſpēſator reꝝ. nō tñ ponit̄ diſpēſator q̄ſi ptāte aliquā i rem dñi hñs. h̄ q̄ſi tractās eā ad vtilitatē dñi. De p̄cio āt ſui ſeruitij ꝯſtat ꝙ pōt elemoſynā dare. A. Idem in ſū. con. eo. ti. q. 3z. B

Emphiteosis

qd̄ ē. R.ᵒ Empbiteoſis grece latine melioratio dr̄. Ab ītio. n. per hūc ꝯtractū viles q̄dā t̄re ꝯcedebāt̄ q̄s recipiēs meliorabat ⁊ meliorationes ſue erāt. qō poſtea ꝑmiſſū ē de fertilib⁹ ⁊ fructuoſis. ⁊ ꝯſiſtit i reb⁹ ſoli tm̄. A. Hoc fuit dictū Hoſti. ut pȝ i ſū. con. li.ᵒ z.ᵒ ti. 8. q. 39. i p̄ncipio B. Qō ⁊ iuꝝ vulgare quoꝝūdā dicit̄ datio ad liuellū.

ℂ Empbiteoſis nō alit̄ cōtrahit̄ niſi ſcriptura interueniēte. C. eo. l. i. Itē ꝑ ꝯſenſū dñi ⁊ empbiteote in h̄. s. ut ſtati dñs aliq̄d ꝓ re accipiat. s. qō īnt̄ eos ꝯuenerit. Itē ut de cetero ſingulis annis ꝯuētū canonē ſoluat. ut Inſti. locati. §. adeo. A. Idē i ſū. con. dcā. q. 39. vbi etiā ponit̄ ſm Hoſti. qō in. §. ſe. hr̄. B 1

ℂ Cōtrahit̄ aliqñ ad tēp⁹. i. vſq̄ ad io. ul' zo. ānos. i q̄ etiā ſuccedit heres vſq̄ ad ipſū temp⁹. aliqñ cōtrahit̄ i ꝑpetuū. ⁊ tūc nō aufert̄ empbiteote ul' etiā heredib⁹ eius q̄diu ſoluerent canonē. z

ℂ Poſſeſſio eccl'ie non pōt de nouo dari i empbiteoſim ꝑpetuo. ex̄ de re. eccle. alie. nulli. A. Ibi ꝓhibet̄ generalit̄ oīs alienatio rei imobilis 3

ecclie. Ibi etiã nõt dñs An. de bu. q locatio dr̃ alienatio qñ ẽ ad decẽ ãnos uł vltra. A. Si tñ possessio ipsa prius erat empbiteotica ⁊ puenit libere ad ecclesiã· bñ poterit dari in empbiteosim alteri etiã ppetuo. A hoc nõ probauit. B

4 ¶ Quid sit natura huius ꝯtractus? R°. ꝑm Hosti. De natura huius ꝯtractus ẽ ut si ꝯtrahentes aliqd pacti sũt id obseruet. ⁊ si nihil paciscant dꝫ pẽsio solui nisi res ex toto perierit. Quidã etiã itelligũt si septẽ ptes pierũt Alij itelligũt si tm̃ medietas pierit qd equius est. ar. ff. de vsufruc. etiã ptis. A. Ibi etiam dr̃ q in dubio ptis appellatiõe intelligit dimidia. Ideo cũ iura dicãt q ex ptis deperditiõe nõ liberat empbiteota· itelligit de dimidia tm̃. ut vsq ad istam ptẽ i nullo liberet ꝟ vltra medietatẽ deꝑditio nõ liberet i totũ ꝟ ꝓ rata. ar. l. q̃ de tota. ff. de rei vendi. ⁊ ꝑm hoc põt teneri ꝑma opinio. B Item de nã huius ꝯtractus ẽ ut liceat empbiteotã repellẽ si p triẽniũ i secularibus. uł p biẽniũ i ecclesiasticis non soluerit pẽsionẽ. 10. q. 2. ꝟ ius. ꝟ. q rem. nec teneť dñs censũ reqrẽ. qr dies statuta ꝓ dño inťpellat. C. eo l. 2. §. si aũt nihil. Repellet aũt ꝑm qsdã ꝓpa auctoritate. ꝑm alios qd verius ẽ p iudicẽ. Idẽ Inno. ⁊ ꝟ nisi celeriter satisfaciat ꝑm q dr̃ ex de loca. ⁊ ꝯduc. ꝓpť. i fi. ⁊ dico celeriť. i. añq patiat se trahi ad iudiciũ. alij tñ aliť exponunt illã celerẽ satisfactionẽ. A. Glo. i. c. fi. ex de loca. dic q ꝟ celeritas ad modicũ tempus referť post biẽniũ respectu ipsius biẽnij. sic ꝟ adiectio plus ad modicã quãtitatẽ referť respectu quãtitatis noiate. ff. de vbo. sig. ꝟ adiectio. Et illud modicũ cõsiderabiť iudicis arbitrio ex q determinatũ nõ ẽ i iure. ꝟ. de offi. dele. de causis. Dñs vo An. de bu. ibidẽ dic q nõ soluẽs canonẽ ifra biẽniũ ꝓuatus ẽ ipso iure ꝑm cõmunẽ sentẽtiã doc. ⁊ q regulariť executiõe facta a iure nõ admittiť purgatio· ꝟ ꝟ ex gratia ⁊ spãliť admittitur dũmõ fiat celeriť. subdẽs q dr̃ celeriť satisfieri qñ icõtinẽti purgat morã sine aliq iudicio ⁊ spõtanee. si g expectat iudiciũ nõ videť celeriť satisfacere. ꝟ ille. Videť g q post vocationẽ ad iudiciũ non possit purgari dicta mora. añ vo sic· dũmõ ifra modicũ tempus arbitrariũ. B. Itẽ põt empbiteota ius suũ alteri vendẽ· tñ prius reqsito dño ⁊ ꝓposito ꝑcio qtũ reuera iuenire põt. dñs. n. si cõpare voluit cuilibꝫ emptori ꝓponendus ẽ. ꝟ si lniam dat vẽdi põt· qn etiã si taceat lapsis a denũciatiõe duobus mẽsibus vendi põt etiã sine ꝯsensu dñi· dũ tñ nõ psonis ꝓhibitis ut sũt psone potẽtiores. uł alie q nõ sũt soluẽdo. ar. ff. q sat. da. co. l. 2. ⁊ illũ qdẽ cui sic vendiť teneť dñs suscipe. empbiteota vo si secus fecerit ius suũ amittit. De his oibus nõ ex de loca. ⁊ ꝯduc. potuit. A. Idẽ qd habeť in ꝟ. §. hẽť etiã in sũ. con. li°. 2°. ti. 8. q. 40. B

¶ Utrum empbiteota possit ius suum donare sine cõsensu domini. R°. ꝑm 5

Hosti. Pōt etiā dño irreq̇sito. C.
de fūdis.l.i.li.° xi.° Insti.locati. §.
adeo.Forte siliť etiam pōt pignori
dare Idē Inno.ꝛ Ber. A .Hoc
tāgit glo.ex̄ de loca.c.fi.ꝛ idē qd̄ in
h.§.hr̄ i sū.con.eo.ti.q.4i. B
6 ¶ Quid si empbiteota soluit censū
p̄ñtib⁹ āṅis licȝ añ cessauerit a so/
lutiōe p decē ānos uľ plures.nūq̇d
pōt expelli.R.° Nō.h tutus ē.C.de
iure empbi.l.pľt. A .Ista.l.pax
facit. Idē tñ nōť in sū.con.eo.ti.q.
4z.ƀm Hosti.p.l.pľt.C.de apoq̇.
li.° x.° Idē etiā nōt glo.i.c.fi.de loca
Addit tñ ꝙ h vex ē i ꝑuato ꝛ i ec/
clesia nō collegiata qñ eius rector
recepit canonē.nō aūt i collegiata
qñ ꝑlat⁹ recepit cēsū sine ꝯsensu ca/
pituli.nisi postea capľm ꝯsensisset.
Et ibi nōt dñs Anto.de bu.ꝙ ex
h pōt argui ꝙ q̄uis delictū ꝑlati
nō noceat eccľie.tñ delictū collegij
bñ nocet.ut ē glo.nō.de ordi.cog.
c.z.° ꝛ de dolo ꝛ ꝯtu.c.pľt.ꝛ i regu/
la.de lictū. Itē etiā delictū vni⁹ re/
ctorꝭ ꝑiudicat eccľie q̄ hȝ solūmō
vnū rectorē. Sec⁹ aūt i eccľia col/
legiata.Refert etiā ibi Bar.i.l.z.
C.de iure empbi.limitare ꝑdicta di/
cendo.ꝙ si dñs empbiteosis rece/
pit ꝓ tpe ꝑterito pēsionē tūc p hāc
receptionē sibi nō ꝑiudicat.qꝛ pōt
ipse vtrūqȝ petē.s.pēsionē ꝛ expul/
sionē.ergo p receptionē vni⁹ nō videť
renūciare alteri.Si ꝟo recepit pen/
sionē ꝓ futuro sine ꝓtestatiōe tunc
sibi ꝑiudicat.Dñs Anto.ꝛ glo.ibi
siliť ꝛ ꝑfati do c.videť ibi sentire ꝙ
etiā receptio ꝑteritax pensionū ꝑiu/
dicat.nisi fiat cū ꝓtestatiōe.ƀm dñm
Anto.Pōt cōcordari ꝙ si pēsio reci/
piať ꝓ tpe q̄ nōdū empbiteota ceci/
derat a iure suo nō ꝑiudicet cū illi de/
beať siľ ꝛ ius subsequēs expulsionis
ut dic̄ Bar.Qꝛ si recipiať ꝓ tpe q̄ em/
pbiteota iā ceciderat a iure suo ꝑiu/
dicet sine ꝓtestatiōe.cū iā nō pēsio ꝓ
re h ois fruct⁹ ꝛ res ei debeať.C.de
rei vendi.certū.iō tūc i recipiēdo sibi
ꝑiudicat nisi ꝓtesteť ƀm dñm An/
to.de bu.z.° etiā dicto ꝯtrariať dñs
Anto.dicēs ꝙ recipiēs censū ꝓ tpe
futuro sine ꝓtesteť siue nō sp sibi ꝑ/
iudicat nec ꝓtestatio ipsū i aliq̄ iu/
uat.nā illa ꝓtestatio ē ꝯria facto.qꝛ
nō ē possibile ꝙ pensionē recipiat ꝓ
anno futuro ꝛ ꝙ possit eū expellē.ar.
c.cū. M.de ꝯsti.Pōt dici ꝙ h vex ē
recipiēdo noie pensiōis.h si ꝓtesteť
ꝙ nō recipit ꝓ pensiōe h ꝓ pte sui de/
biti nō ꝑiudicat.cū h factū nō ꝯtra/
rieť ꝓtestatiōi.ꝛ ita intelligiť dictū
Bar. Itē glo.i dcō.c.fi.ex̄ de loca.
sentit ꝙ dñs possit empbiteotā non
soluētē expellē iurꝭ auctoritate etiā
sine auctoritate iudiq̄. Dñs Anto.
refert Bar.dicē i.l.z.C.de iure em/
pbi.ꝙ dñs hȝ ptātē turbādi h nō ex/
pellēdi empbiteotā nō soluētē cano/
nē ifra bieniū qꝛ empbiteota hȝ pos/
sessionē naturalē h dñs ciuilē.h per
viam iudicij bñ posset.ꝛ illud credo
vex nisi ex detentiōe possessiōis natu/
ralis ꝯtingēt repulsio dñi a sua ciui/
li quā tenet aīo.nā tunc dñs pōt se
defendē ꝛ icōtinēti empbiteotā ex/

pelle͂ a sua nāli.ar.l.clā possidē.§.
q̇ ad nūdinas.ff.de acq̇.pos.⁊ ex̄ de
pba.l3 cām. Itē glo.i dcō.c.fi.dic̄
ꝙ ꝑpter sterilitatē rei emphiteotice
nō minuit̄ pēsio l3 minuat̄ ꝑpt̄ ste-
rilitatē rei locate.ut ex̄ ō loca.c.plt
Et ut nōt dn̄s Anto.i dcō.c.fi.idē
dicūt Specu.⁊ Iaco.de are.⁊ Cy.
⁊ Bar.subiūgēs rōnē.q2 i locati-
one p̄ciū qō ānuati exoluit̄ dat̄ re-
spectu fructuū q̇ ꝑcipiūt̄.⁊ q̄dāmō
videt̄ i ea tacita emptio fructuū.ḡ
si decipitur vltra dimidiā iusti p̄cij
pōt petē remissionē.nō aūt ē sic i cō-
tractu emphiteotico.quia ibi nihil
dat̄ ꝓ respectū ad fruct⁹ ꝫ in reco-
gnitiōe dominij. Sec⁹ si cens⁹ esset
magn⁹ rōne fructuū.q2 tūc bn̄ de-
beret fieri restitutio fructus.

Emptio et vē-

ditio. Scōm Hosti.cū pure fit
vēditio etiam sine scripť de re q̄ de-
gustationē nō exigit.tūc piculū spe-
ctat ad emptorē excepto casu pu-
blicatiōis ⁊ nisi pactū mora uł cul
pa seu calliditas interuenerit. Idē
de emolumēto. A. Idē i sū.con.
li.º z.º ti.8.q.1. B
j ¶ Quid si dol⁹ dat cām ɔctui? R.º
nō tenebit vēditio.ut s̄.dol⁹.§.z.º
z ¶ Utrū liceat aliq̇d vēdē pl⁹ q̄ va-
leat uł emere minori p̄cio. R.º ꝫm
Tho.z.º z.ᵉ q.77. Dicēdū ꝙ cari⁹
vendē aut vili⁹ emē rē q̄ valeat ē
iīustū ⁊ illicitū.nisi res q̄ vendit̄ ce-
dat i detrimētū vēditoris q̇ multū re
illa īdiget.nā i tali casu iustū p̄ciū
ē ut nō solū respiciat̄ ad rem q̄ vē-
dit̄.ꝫ etiā ad dānū qō vēditor icur-
rit ex vēditiōe.⁊ sic licite pōt vēdere
pl⁹ q̄ valeat ꝫm se.q̄uis nō vēdat̄
pl⁹ q̄ valeat ipsi vēditori. Or si em-
ptor iuuet̄ ex re quā emit.ꝫ vēditor
nō dānificat̄ carēdo re illa.nō d3 eā
supuēdē.q2 vtilitas q̄ alteri accre-
scit nō ē ex vēdēte.ꝫ ex ɔditiōe emen-
tis. Null⁹ aūt d3 vendē alteri qō nō
ē suū. Or aūt lex hūana hāc ieq̄lita-
tē totalit̄ nō ꝓhib3. Dicendū ꝙ lex
hūana multa ꝑmittit ipunita. Uñ i
ꝰ casu punit solū qn̄ est magn⁹ ex-
cess⁹.puta si aliq̇s sit decept⁹ vlt̄ di-
midiā iusti p̄cij,tūc.n.cogit ad restitu-
tionē. A .i.uł ꝙ restituat̄ res uel
reddat̄ p̄ciū uel ꝙ emptor suppleat
qō deest iusto p̄cio. C.de rescin.vēdi.
l.z. B .Lex aūt diña nihil ipuni-
tū relinquit.vñ ꝫm dinam legē illi-
citū reputat̄ si in emptiōe ⁊ vēditiōe
nō sit obseruata eq̄litas iusticie.⁊ te-
net̄ iste q̇ pl⁹ h3 recōpēsare ei q̇ dā-
nificat⁹ ē si sit notabile dānū.qō iō
dico.q2 iustū p̄ciū rex qñ ꝙ nō ē pū-
ctalit̄ determinatū.sed magis in q̄dā
estimatiōe ɔsistit.ita ꝙ modica ad-
ditio uł diminutio nō videt̄ tollere
eq̄litatē iusticie. De hac etiā mā no-
tat̄.io.q.z.ꝰ ius.vbi dr̄. A .nō i
tex.ꝫ i glo. B .ꝙ i vēditiōe pl⁹ of-
ferat̄ q̄ res valeat.eccłia nō d3 pl⁹
recipe ꝫ tm̄ iustū p̄ciū.lic3 lex dicat
ꝙ cōtrahētes pn̄t se iuicē decipe. A
ff.de mino.l.i cāe z.º §.plt. B .Nā
eccłia i suis cōtractib⁹ non d3 dolū
facē.ex̄ de dona.ꝑ tuas. A .Idē qō
i ꝰ.§.nōt̄ i sū.con.eo.ti.q.9. B
¶ Utrū negociādo liceat cari⁹ aliq̇d 3

vẽdere q̃ꝑ emptũ ſit. R°. ẜm Tho.
2ª. 2ᵉ. q.77. Nihil ꝓhibet lucꝝ or/
dinari ad aliquẽ finẽ neceſſariũ uł
honeſtũ. ⁊ ſic negocia licita reddẽť.
ſic cũ aliq̇s lucrũ moderatũ qȯ ne/
gociãdo q̃rit ordinat ad dom⁹ ſue
ſuſtẽtationẽ. uł etiã ad ſubueniẽdũ
ĩdigẽtib⁹. aut etiã cũ aliq̇s negoci/
atiõi ĩtẽdit ꝓpť publicã vtilitatẽ. ne
s. res neceſſarie ad vitã patrie de/
ſint. ⁊ lucrũ expetit nõ q̃ſi finẽ ſ; q̃/
ſi ſtipẽdiũ ſui laborꝫ. ⁊ ſic pȏt q̇s ca/
rius vẽdere q̃ꝑ emit. A. Propť p̃/
dicta vitiũ vitať intẽtiõis ut nego/
ciatio nõ dicať illicita ex intẽtiõe.
nõ tñ ex his pȏt res pluꝝ vendi. ut
pȏt colligi ex dictꝭ eiuſdẽ Tho. ⁊ ex
his q̄ notãť ĩ ſũ. con. li°. 2°. ti. 8. q. 15
Nã nõ licet rem cari⁹ vẽdere q̃ꝑ fu/
erit empta. niſi fuerit mutatũ p̃ciũ
rõne forme tp̃is uł loci ẜm doc. ⁊
nȏt dñs Pe. de ancharano. i. c. ꝑ. de
vſuꝝ. li°. 6°. ⁊ inť mutationes forme
videť etiã poſſe cõp̃hẽdi ſi q̇s eme/
rit merces ĩ magna quãtitate ⁊ mi/
nuti vẽdat. ſolẽt eñi res ĩ mag̃ quã/
titate coiter meliori foro vẽdi. B
Siłiť etiã ſi ipſe ĩ aliq̇ meliorauit
rem aut etiã q2 p̃ciũ rei mutatũ eſt
ẜm diuerſitatẽ loci uł tp̃is. uel ꝓpť
p̃iculũ cui ſe expoſuit trãſferẽdo de
loco ad locũ. uel cã ferri faciendo
dũ tñ moderate. ut Ray. addit. A
Idẽ ẜm Tho. habeť ĩ ſũ. con. dicta
q. 15. B. Et de hac materia ha/
beť. ĩ. vſura 3°. §. 9°.
4 ℭ Utꝝ vẽditio reddať iniuſta ꝓpť
defectũ rei vẽdite uł etiã ꝓpť laten/
tem eius bonitatẽ. R°. ẜm Tho. 2ª.
2ᵉ. q.77. Circa rẽ q̃ vẽdiť triplex de/
fect⁹ ↄſiderari pȏt. Prim⁹ quidẽ ẜm
ſpeciẽ rei. utputa ſi vendiť auricalcũ
ꝓ auro. aut vinũ mixtũ aq̃ ꝓ puro.
2⁹ defect⁹ ẽ ẜm quãtitatẽ põderꝫ uel
mẽſure. ut ſi q̇s vtať ſcienť deficiẽti
põdere uel mẽſura. 3⁹ defect⁹ ẽ ex p̃/
te q̃litatꝭ. puta ſi aĩal infirmũ vendať
q̃ſi ſanũ. ĩ his trib⁹ caſib⁹ ſi q̇s ven/
ditor ſcienť offenderit fraudẽ cõmit/
tit ⁊ illicita ẽ vẽditio ⁊ ad reſtituti/
onẽ teneť. Si ṽo eo ĩgrãte aliq̇s p̃/
dictoꝝ defectuũ ĩ re vendita fuerit.
vẽditor q̇dẽ nõ peccauit. tñ cũ ad ei⁹
noticiã p̃uenerit teneť dãnũ recõpẽ/
ſare emptori. Et ex his pꝫ q̃ꝑ illicitũ
ẽ vẽdere auꝝ uel argẽtũ alchimicũ ꝓ
vero. q2 nõ eſt adeo puꝝ ſicut verũ. nec
hꝫ oĩo eaſdẽ ꝓꝑetates ſicut ꝓprietatẽ
letificãdi. aut q̃ꝑ valet ↄ̃ certas infir/
mitates ⁊ huiuſmõi. Si aũt per al/
chimiã fieret verũ aurũ nõ eẽt illici/
tũ vẽdere ꝓ vero. q2 nihil prohibet
artẽ vti aliq̇b⁹ naturalib⁹ cauſis ad
ꝓducẽdos naturales ⁊ veros effe/
ctus. ſic Aug⁹ dicit ĩ li°. de tri. de his
q̄ arte demonũ fiũt. Et qȯ dictũ ẽ de
vẽditore. ĩtelligẽdũ ẽ etiã ex pte em/
ptorꝫ. ut qñ venditor credẽt rem ſuã
min⁹ p̃cioſã eſſe q̃ꝑ ſit. utputa vẽdit
auꝝ ꝓ minori p̃cio q2 credit eẽ au/
ricalcũ aut aĩal ſanũ qȯ putat ĩfir/
mũ. nã ẽptor ſi h̃ cog̃ſcit iniuſte emit
⁊ ad reſtitutionẽ teneť. A. Idẽ qȯ
ĩ h̃. §. hr̃ ĩ ſũ. con. li°. 2°. ti. 8. q. xi. B
ℭ Utꝝ venditor teneať dicẽ vitiũ 5
rei tradite. R°. ẜm Tho. vbi ſ. Uẽdi/
tor q̇ rem vitioſam vẽdẽdã exponit
ex h̃ ipſo dat emptori dãni uł p̃iculi

occasionē. dāni q̄dē si ꝓpē huiꝰmōi vitiū res sit minoris p̄cij ⁊ ipse de p̄cio nil minuit. piculi aūt si ꝓpē huiusmōi vitiū vsus rei reddaẜ ipeditus uel noxiꝰ. puta si q̄s vēdat alicui equū claudicātē pro veloci. uẜ domū ruinosā p firma. uẜ cibū corruptū aut venenosū pro bono. Aūt si huiusmōi vitia sint occulta ⁊ vēditor nō detegat. ē dolosa ⁊ illicita vēditio ⁊ vēditor teneẜ ad dāni recōpēsationē. Si vo vitiū sit manifestū. puta cū equꝰ sit monoculꝰ uẜ vsus rei. ⁊ si nō cōpetat vni pōt cōpetere alteri. ⁊ vēditor ꝓpter huiusmodi vitiū subtrahat de p̄cio q̄ntū oz. nō teneẜ ad manifestādū vitiū rei. qꝛ forte ꝓpē huiusmōi vitiū emptor vellet plus subtrahere q̄ esset subtrahēdū. vn̄ vēditor pōt licite vitiū rei reticere. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 13. B

6 ¶ Quid si aliq̄s portans merces ad locū vnū scit multos se seq̄ cū similibꝰ. qd̄ si dicēt non posset merces suas adeo care vendere? R. s̄m Tho. 2ª 2ᵉ q. 77. Vēditor q̄ vēdit rem s̄m p̄ciū qd̄ iuenit non videẜ ɔ̄ iusticiā facē si qd̄ futurū ē nō dicit. si tñ diceret uẜ de p̄cio subtraheret abundātioris esset ṽtutꝭ. q̄uis ad h̄ nō videaẜ teneri ex iusticie debito. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 14. B

7 ¶ Quid de mercatoribꝰ q̄ inter se ɔueniūt ut certo p̄cio vendāt? R. s̄m Hosti. Pactū illicitū ē. ⁊ similr̄ si quis in ciuitate ipetraret ut sibi soli vendere liceat. Et si q̄s huiusmōi officiū exerceat. dz s̄m leges suis bonis expoliari ⁊ exilio ꝑpetuo dānari. ⁊ simiẜ ɔcedētes puniri. A. i. officiales q̄ p̄dicta monopolia ɔcedūt uẜ nō puniūt. ut i. l. de q̄ stati. B C. de monopo. l. vna. A. Ibi dr̄ Iubemꝰ ne q̄s cuiuscūq̄ vestis aut piscis aut pectinū uẜ cuiuslibet alterius ad victū uẜ ad quēcūq̄ vsum ptinentis speciei uel cuiuslibet materie pro sua auctoritate uẜ sacro iā elicito aut i posterū eliciēdo rescripto. aut pragmatica sanctiōe. i. causali seu statutaria ordinatione. pragma. tis. n. ē causa. ide pragmaticꝰ i. cātiuus uẜ causidicꝰ s̄m Catholicon. Seq̄ẜ. uẜ sacra n̄re pietatꝭ ānotatiōe monopoliū audeat exercē. Ne de q̄s illicitꝭ habitꝭ ɔuētiōibꝰ ɔiuret aut paciscatur ut species diuersoꝝ corporū negociationis nō minoris q̄ inter se statuerint venūdeẜ. Edificioꝝ q̄ artifices aliorūq̄ diuersoꝝ opeꝝ ꝓfessores ⁊ balneatores penitus arceanẜ pacta inter se cōponere. ut ne q̄s quod alteri cōmissū sit opꝰ impleat ut iiunctā alteri sollicitudinē alẜ incipiat data lnia vnicuiq̄ ab altero ichoatū ⁊ derelictū opus p alterū sine aliq̄ timore dispēdij iplere. si q̄s autē monopoliū ausꝰ fuerit exercē. bonis ꝓprijs spoliatꝰ. ꝑpetuitate dāneẜ exilij. B

¶ Quid de illis q̄ vēdere nec emē nouerūt nisi cū mendacijs piurijs ⁊ iuramētis? R. s̄m Ray. Quotiens causa decipiendi piurant uel mentiūẜ peccant mortaliẜ. ⁊ tenentur ad restitutionē. A. s. inq̄ntū decipit ꝓximū. ut dic̄ glo. Ray. nō 8

distiguit vtr̄ recepit in modico uel
magno. ut in sũ. con. eo. ti. q. 18. B
Si aũt q̇s igrant᷑ dicit falsũ credēs
dicē verũ. uł etiã si dicit scient᷑ nõ in-
tēdēs nocē. p̄primo ꝫ se indēnē fua-
re. nec ꝓpt᷑ h̄ rē̄ amplꝰ debito sup-
uēdat. tale mēdaciũ põt dici venia-
le. si tñ iurat uł piurat peccat mor-
talit᷑. vide. ĩ. piuriũ. A. Idē in sũ.
con. dcã. q. 18. vbi addit᷑ ꝙ dicti ta-
les debēt pret᷑ restitutionē iduci ad
largas elẏas faciēdas ꝓ aiabꝰ il-
loꝝ de q̄ꝝ rebꝰ licꝫ igrant᷑ forte ali-
qua habuerũt. Ibi etiam dicit᷑ ꝭm
Hosti. ꝙ licꝫ Ray. dixerit menda-
ciũ ex q̄ alt᷑ non dãnificat᷑ veniale.
tñ ex q̄ assidue ꝛ de cõsuetudine q̇s
mētit᷑ videt᷑ mortale. sic̄ ꝛ ebrietas
si sit assidua mortale est. 25. dis. §.
alias. Idē etiã de mēdacio ꝯsuetu-
dinario videt᷑ sentire Tho. 2ª. 2ᵉ. q.
110. arti. 4º. Item ut pꝫ i dcã. q. 18.
glo. Ray. dic̄ ꝙ mercator de suis
mercibꝰ põt accipe moderatũ lucꝝ
qḋ ad arbitriũ boni viri limitandũ
ē. qꝛ nõ ē det᷑minatũ q̄ꝓtũ i singulis
solidis aut librꝫ aut marchis acci-
pe liceat de lucro. Con. Tho. Ho-
sti. aũt dicit ꝙ ad h̄ ꝙ mercatores
sine oi fraude officia sua exerceant
bona fide. cõsulerē talibꝰ ꝙ de lnia
epi sui scirēt q̄ꝓtũ pñt lucrari i mē-
sura bladi ꝛ vini ꝛ silibus. uel q̄ꝓtũ
pñt vltra q̄ꝓ emerēt ꝓ libera vendē
i recõpēsatiõe laborꝫ ꝛ expēsarũ. ꝛ si
sic vederēt sine mēdacio ipsos cre-
derē esse i tuto. Hi aũt q̇ h̄ nõ faciũt
sine piculo vix euadunt. B
9 ¶ Quicqd aliq̇s emerit noie suo
etiã de pecunia aliena emptori ac-
quiritur. non ei cuius fuit pecunia.
C. de rei vendi. si ex ea. nisi in q̇busdam
casibꝰ. Nã q̄cq̇d emit᷑ de pe-
cunia eccłie ipsiꝰ ē. ut dr̄ š. ecclia ꝑ.
§. 1º. Eodē mõ si tutor uł curator
de pecunia minoris emerit sibi ipsi
ꝑdiũ. nã minor vēdicare poterit il-
lud. ff. qñ ex facto tu. l. 2. Idem de
milite si de pecunia sua aliꝰ emerit
ꝑdiũ. C. de rei vendi. si ut ꝓponis.
Idē i marito ꝛ vxore. qꝛ si alt᷑ eoꝝ
aliq̇d emerit de pecunia quã ei alt᷑
donauit. poterit ille cuiꝰ fuerit pecu-
nia illud vtilit᷑ vendicare. ff. de do-
na. int᷑ virũ ꝛ vxo. l. vxor marito.
A. Et ibi pꝫ ꝙ h̄ vr̄ verũ qñ vxor
uł vir q̇ accepit donũ efficit᷑ nõ sol-
uendo. Et idē casꝰ q̇ habēt᷑ i isto. §.
nõnt᷑ i sũ. con. liº. ꝑ. ti. 14. q. 11. B
¶ Utrũ liber hõ uł ꝓpriꝰ filiꝰ vendi io
possit? Rº. ꝭm Hosti. Nõ. nisi solũ
ꝙ pater vendē põt filiũ nccitate fa-
mis vrgente. ita tñ ꝙ si restituatur
emptori preciũ siue a filio siue ab
alio q̄cũq̧ ꝛ qñcũq̧ ipse filiꝰ i inge-
nuitatē pueniat. i nullo aũt alio ca-
su licet pr̄i filiũ vēdere. Matri etiã
nõ vrgēte nccitate famis non licet
vendē filiũ. A. Idē in sũ. con. liº.
2º. ti. 8. q. 11. Et ꝑdicta ꝓbãt᷑ i. l. i.
et. 2. C. de pa. q̇. fi. di. ex his q̄ ibi
habēt᷑ in tex. ꝛ glo. Itē liber hõ ef-
ficit᷑ seruꝰ si patiat᷑ se vēdi ad ꝑciũ
pticipãdũ. Insti. de iure. pso. §. ser-
ui. B. Ad materiã emptiõis ꝛ
vēditiõis pñt ꝑtinere multa q̄ hēs
ĩ. negotiatio. De his q̄ emunt᷑ ad
certũ t᷑minũ. ꝛ de his q̇ emũt vinũ

bladum ut carius vendāt. ⁊ plura
huiusmodi vide. ī. vsura 3°.

EMunitas ec-

clesie. Emunitas ē ꝓuilegiū
ecclesiastice libertatꝫ uel ꝑsonarū uel
rer̄ ad eā ptinētiū. Et dr̄ emunitas
q̄si ex̄ munia. i. officia. a qb⁹ sūt imu-
nes. ut. ī. parebit. A. Hoc fuit di-
ctū Ray. ut i sū. cō. li°. p̄. ti. 14. q. i. B
¶ Quā emunitatē hꝫ ecclesia con-
secrata? R°. s̄m Ray. Hꝫ ꝓ ut null⁹
īde ꝑ vim abstrahat̄ nisi i casib⁹ q̄s
vide. ī. emunitas cōfugientiū. §. p̄.
Itē ea q̄ i ecclesia posita sūt nec ꝑ vim
nec ꝑ furtū auferēda sūt. alit̄ sacri-
legiū cōmittitur. 17. q. 4. q̇sq̇s. A
Al̄ icipit. si q̇s iuēt⁹. B. Item ꝙ
null⁹ mortu⁹ in ecclesia sepeliat̄ nisi
ep̄i abbates aut digni p̄sbyteri aut
etiā fideles laici. 13. q. 2. nullus. Et
intelligūt q̇dā de illis laicꝭ q̇ mira-
cula faciūt. Aliȷ̄ intelligūt de fide-
li i dignitate cōstituto sicut comite
⁊ rege. A. Hoc fuit dictū Hosti. q̇
etiā addit ꝙ sic de facto seruat̄. ut
in sū. con. eo ti. q. 2. Glo. aūt i dcō
c. null⁹. itelligit textū illū generalit̄
sic sonat. videlꝫ ꝙ ois xp̄ian⁹ possit
sepeliri in ecclesia nisi exp̄sse in pctō
mortali moriat̄. uel ei spāliter se-
pultura denegat̄. ⁊ ita hodie seruat̄
s̄ de iure aliud videt̄. Vñ ⁊ ꝑ sepe-
liendis corporib⁹ videm⁹ cimiteria
sepatim ab ecclesia ꝯstituta. B. Itē
emunitatē hꝫ ecclesia ꝙ in choro nō
debēt morari laici cū clericis. extra
de vita ⁊ hone. cle. c. p̄. de ꝯse. dis. 2.

sacerdotū. Itē ꝙ in seculare habi-
taculū de cetero nō ꝯuertat̄. de ꝯse.
dis. i. ligna ⁊ in. 5. c. se. ex̄ de reli. do.
ad hec. A. In his etiā. c. pꝫ ꝙ si-
milit̄ nec vasa ecclesiastica nec cor-
tine nec vestimēta nec cetera orna-
mēta debēt polluī cōuiuiȷ̄s nuptiar̄
ul̄ aliȷ̄s secularib⁹ vsib⁹. Dic̄ tñ glo.
Ray. ut pꝫ i dcā. q. 2. ꝙ si legatus
ap̄lice sedis ul̄ ep̄s uel archiep̄s re-
cipet̄ ab ep̄o ul̄ cap̄lo alicui⁹ ecclesie
ul̄ monasterio. bñ posset ornari do-
mus ecclesiastica i q̄ reciperet̄ corti-
nis ⁊ ornamētis ecclesie. B. Itē ꝙ
nō possit vēdi ꝑpter aliquā necitatē
in Auten. de alie. ⁊ emphi. §. ⁊ qm̄.
coll̄. 9. Itē ꝙ i ea placita secularia
nō sunt faciēda ⁊ maxie de cā san-
guinis. ex̄ eo. c. p̄. et. c. cū ecclesia. nec
fiāt ibi parlamenta nec negociati-
ones ⁊ p̄cipue nūdinarū. nec stre-
pit⁹ iudicior̄ seculariū nec ꝓcessus
iudicū seculariū. ⁊ snie i dictis locꝭ
ꝓlate ipso iure nō valēt. ex̄ eo. decet
domū. li°. 6°. A. Ibi dr̄. Process⁹
iudicū seculariū ac specialit̄ ꝓlate
snie i eisdē locꝭ oī careant robore fir-
mitatis. B. Itē ꝙ ibi nō fiāt lu-
di theatrales cū laruis ⁊ silib⁹ iho-
nestis. ex̄ de vita ⁊ hone. cle. cū deco-
rem. Sec⁹ ꝓo de honestis ⁊ deuotꝭ
rep̄sentatiōib⁹. ut rep̄sentare p̄sepe
dñi. Herodē. magos. ⁊ cetera hui⁹-
mōi q̄ magꝭ inducūt ad deuotionē
q̄ȝ ad vanitatē. Et ꝙ talia possint fi-
eri. ē ar. de ꝯse. dis. 2. semel. et dis. 4.
q̄ris. circa fi. Nā ⁊ q°libꝫ festū ē si-
gnū p̄teritar̄ rer̄. 75. dis. quod die.

A .Idẽ qꝺ notaꝛ i h.§.habetur
i sũ.con.dicta.q.2. B
2 ¶ Utrum eccłie nõ cõsecrate habeant
ꝑdictas emunitates. R°. ẜm Ray.
habẽt.ex̃ eo.eccłie. Hoc aũt intel-
ligendũ si auctoritate eꝑorũ suorum
sũt edificate.ar.ex̃ de reli.do.ad h.
Et vbi eꝑs posuit ꝑmũ lapidem ⁊
edificate sũt ut ꝯsecrenꝛ. Con. In-
no.⁊ Hosti. A .Idem in sũ.con.
eo.ti.q.7. B
3 ¶ Utrum cimiteria habeant emuni-
tatẽ. R°. ẜm Ray.⁊ Hosti. Habẽt
eãdẽ quã eccłia.ut dictũ ẽ s̃.cimi-
teriũ.§.ꝑ. A .nisi in duob⁹ casi-
bus.ut ibi i sũ.con.eo.ti.q.6. B
4 Utrum ecclesia interdicta ꝑuilegium
emunitatis retineat. R°. ẜm Hosti.
⁊ Goff. Dicẽdũ ꝙ sic. Hec enim re-
uerentia deo debeꝛ q̇ nõ delinquit
nec etiã eccłia sua.ideoq̧ non ꝑdit
ꝑuilegiũ.q̃ culpã nõ cõmittit. A
Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.8. B
5 ¶ Utrum ꝑuata oratoria domorum ha-
beãt ꝑuilegia emunitatis. R°. ẜm
Hosti.⁊ Goff.ꝙ non. Hodie nãq̧
qꝺ ẽ oratoriũ cras poterit eẽ came-
ra. A .Idem i sũ.con.li°.ꝑ.ti.14.
q.9. B
6 ¶ Que ẽ emunitas ꝑsonarum eccłie?
R°. ẜm Ray. Nõ debẽt fatigari an-
garijs ⁊ pãgarijs.i.ẜuitutib⁹ ꝑso-
narum ⁊ rerum. C. de eꝑis ⁊ cle.ois.7.l.
ꝑsbyteros.12.q.2.eccłiarum. In ne-
cessitate tñ ut si ciuitas eẽt obsessa
nõ dz pati eccłia suos rusticos ali-
quo defendi ꝑuilegio a custodia ⁊
h⁹.imo dz eos cõpellẽ.ex̃ eo.ꝑuẽit.

A .Idẽ i sũ.con.eo.ti.q.16. B
7 ¶ Quã emunitatẽ hz eccłia circa
res tꝑales? R°. ꝑ quidẽ ꝙ eccłijs
donari põt i infinitũ.ut dictũ est s̃.
eccłia ꝑ.§.4°. Itẽ ꝙ relictũ eccłijs
etiã min⁹ solẽniꝛ valet ut s̃.eccłia ꝑ
§.5°. Itẽ ꝙ i eccłia trãsferꝛ dñiuz
rei solo pacto.cũ alijs ꝑsonis fit ne-
cessaria traditio. C. de sacrosanc.
eccle.ut inꝛ diuinũ. A .Ibi etiã pz
ꝙ idẽ ẽ ⁊ circa hospitalia ⁊ circa cõ-
cessa i redemptionẽ captiuorum. B
Itẽ ꝙ q̇cq̇d emptũ fuerit de pecunia
eccłie ad eã dz reuerti.ut s̃.eccłia ꝑ.
§.7°. Itẽ ꝙ non valet alienatio rei
eccłiastice nisi i casib⁹ q̃s habes s̃.
alienatio.§.ꝑ. A .Idem etiã ca-
sus notãꝛ i sũ.con.eo ti.q.17. B
8 ¶ Tꝑales dñi q̇ subditis interdicũt
ne ꝑlatis siue ꝑsonis eccłiasticis q̇cq̃
vendant uel emant ab eis uel ipsis
bladũ molãt coquãt panẽ aut alia
huiusmõi obseq̇a exhibẽ ꝑsumant
eoipso sũt excoicati ex̃ eo.eos.li°.6°.
9 ¶ Que ẽ emunitas ꝑdiorum eccłi-
asticorum. R°. ẜm Ray. Nõ debẽt gra-
uari sordidis munerib⁹.ut calcis co-
quẽde.arene fodiende.cloace pur-
gãde ⁊ siꝑib⁹ q̃ vilia sũt.16.q.1.§.no-
uarum. A .Al'icipit.nouellarum. B
Ad honesta ꝟo munera sicut sꝛ tribu-
ta ordinaria tenenꝛ etiã ꝑdia eccle-
siarum.23.q.vlt.tributũ. Fallit tñ in
domib⁹.atrijs.⁊ hortis iuxꝛ ecclesiã
positis ⁊ etiã i mãso i q̃ eccłia dotata
ẽ. A .Alij dicunt.i q̃ eccłia sita ẽ.
ut i sũ.con.eo.ti.q.18.vbi etiã notãꝛ
oia q̃ habẽꝛ in h.§. Sz pot⁹ videꝛ

intelligēdū de māso dotis vt videt posse colligi ex̄ de censi.c.p̄.vbi etiā glo.dic̄ q̄ māsus ē quātitas t̄re q̄ sufficit duob⁹ bobus i vno āno ad laborandū. In dcō etiā.c.p̄.dr̄ q̄ silr̄ nihil dꝫ solui de decimis ⁊ oblatiōib⁹. B .de q̄b⁹ nullū dꝫ dari tributū.de alijs sic.nisi exp̄sse fuerit remissū ab eo q̇ potuit. Nam res ad ecclesiam trāsiuit cū onere suo. 23.q.vlt̄.ſm canonicā.ex̄ de censi. sancitū.16.q.i.si q̇s laic⁹. Si p̄o sit extraordinaria ⁊ de nouo supindicta nō tenent.16.q.i.placet. A .Nisi q̄ten⁹ antiq̄t⁹ tenebāt ad supindicta.q2 transeūt cum onere suo ſm glo.Ray.⁊ in dcā.q.18.in sū.con. B .Silr̄ nec ad ea q̄ subito iniūgunt nisi respiciāt ad pias causas ut q2 p̄nceps mouet exercitū contra sarracenos uel hereticos.ul' q2 petit ad constructionē pontiū uel aliā silem cām. In talib⁹.n.si necessitas exposcat debent dn̄i seculares nō auctoritate p̄pria accipere ſ humilr̄ ab ep̄o ⁊ clericis postulare.⁊ illi visa necc̄itate poterūt cōferre.ex̄ eo.nō min⁹.⁊ ex̄ de censi. cū ap̄ls.Sꝫ hodie nihil cōferre debent i auxiliū p̄ncipū nisi consulto papa.ex̄ eo.aduersus.

10 ¶ Utrū laici possint hospitiū exigē ab eccl̄ia. R̄. ſm Hosti. Hospitiū exigē violent ⁊ tāq̄ ex debito nō p̄nt.ex̄ eo.c.p̄.42.dis̄.q̇escam⁹.caritatiuū tn̄ denegādū nō ē. Dic̄ tn̄ Inno.q̄ si q̇s i recognitiōe b̄nficiorū suoꝝ reseruasset sibi hospitiū i aliq̄ eccl̄ia.illud debetur.18.q.vlt̄. Eleuther⁹. Sꝫ nō licet tali irrūpe violent domos eccl̄ie rōne alicuius iuri sibi debiti.alit̄ sacrilegiū cōmittit.12.q.2.nulli. Et eadē rōne non p̄ōt tollē ide necessaria hospitiū violēt igrediēdo. A .Quia etiā ſm eūdē Inno.ex̄ eo.ca.p̄.i p̄dcō casu nulla dom⁹ nec aliq̄ res debet hāc seruitutē.uel etiā ad h̄ sūt obligate. ſ eccl̄ia ē obligata ad h̄ ⁊ p̄sonalis actio non realis cōpetit ꝯ ecclesiā. Sec⁹ tn̄ de ep̄o ul' abbate uel alio h̄nte iurisdictionē i eccl̄ia aliq̄ q̇ posset aliū iniq̄ intrātē violent expellē ⁊ domū irrūpe. Et idē de possessore alicui⁹ eccl̄ie q̄si p̄lat⁹. Sec⁹ de abbate respectu domoꝝ capelle sibi subiecte q2 capellā nō possidet licꝫ i ea ius s̄biectiōis h̄eat.ar.ff.ad.l.acq̇. quēadmodū.§.p̄.et.2. Et oīa etiā q̄ sūt i h̄.§.habent etiā i sū.con.li°.p̄.ti.14.q.19. B

¶ Quid si possessio aliq̄ siue dom⁹ tenebat albergū facere alicui ⁊ ipsa p⁹ea puēit ad ecclesiā? R°.ſm Hosti. Eccl̄ia tenebit aut rei ſuitiū exhibē aut ipsā possessiōē ꝫ vēdere. Idē Inno. A .Idē i sū.con.eo.ti.q.20. B 11

¶ Que pena violātiū eccl̄ie emunitatē? R°.ſm Goff. Qui aliq̄ mō eccl̄ias violant seu p̄sonas uel ab ipsis recipiūt violent seu vsurpant bona ipsarū.sacrilegiū cōmittunt ⁊ excoicādi sunt.17.q.4.null⁹.⁊.c.si quis deinceps. In cert̄ etiā casibus excōicati sūt ipso iure.ut icendiarius ⁊ effractor ecclesie xi.q.3. 12

canonica.xi.q.4.oēs ecclesie.ex̄ de sen.exco.pq̄sti. Violator q̄ ecclesiastice emunitatis nō solū pena spirituali ut dictū ē punit̄.s̄ etiā pena pecuniaria q̄nq̄ maiori q̄nq̄ minori.xi.q.4.q̄sq̄s.7.c.si q̄s contumax.hec arbitrio iudicis relinquenda ē.7 dz dari psone uel loco cui facta ē iniuria uel cui⁹ emunitas est violata.ex̄ de sen.exco. parochianos.7.c.se.ex̄ de symonia.de h̄ aūt. xi.q.4.si q̄s i atrio. A .Hoc fuit dictū Ray.dicētis q̄ licz pena pecuniaria sacrilegij diuersimode in diuersis.c.ponat̄.credo tñ q̄ hodie pena illa arbitrio iudicis relinquat̄. Hosti.tñ exp̄mit pticulares penas s̄m diuersa iura.ut in sū.con.eo.ti. q.zi. B .De pena eoꝝ q̄ de nouo submittūt sibi guardiā vacātiū ecclesiarū.vide s̄.ecc̄lia p̄.§.pl̄t. Or ecc̄liastice psone nō tenent̄ ad tallias etiā rōne suarū possessionū.ī. tallia.§.fi. A .Nisi forte tales possessiones p prī⁹ fuissent huiusmodi tallijs subiecte.q2 trāseūt cū onere suo.s̄.§.9. B

Emunitas cōfugiētiū ad ecclesiā. Nullus ad ecclesiā cōfugiēs inde p vim extrahi dz p̄terq̄ i casib⁹.puta si ille q̄ cōfugit ad eā sit public⁹ latro.s. q̄ stratas publicas insidijs 7 aggressiōib⁹ obsidet. Silr̄ 7 si sit nocturn⁹ agroꝝ populator.s.q̄ de nocte agros depopulat̄.i.vastat uel cōburit.tales ipune pn̄t extrahi.xi q.4.sicut.ex̄ eo.int̄ alia. A .Et de talib⁹ videt̄ intelligēdū qd̄ p̄cepit dn̄s Exo.zi. Si q̄s de idustria occiderit p̄ximū suū 7 p insidias.ab altari meo euelles eum ut moriat̄. S̄m Ray.cui⁹ fuerūt dicta oia q̄ in isto p̄n. hn̄t.ut i sū con.li. p̄.ti.i4. q.z. Itē glo.in dcō.c.sicut.xi.q.4. dicit q̄ licz leges plures alias psonas excipiant ab hac emunitate ut homicidas adulteros 7 raptores virginū.tñ s̄m ius canonicū excipiunt̄ solū p̄dicti videlicz publicus latro 7 nocturn⁹ populator agrorū.vn̄ 7 in hac pte legi derogatū ē. 7 standū ē decretali.ut notat̄ i dcā q.z.ad fi.idē etiā dicendū est de sequentib⁹. B .Itē si q̄s in ipsa cōmisit maleficiū sp̄erās se ab ecc̄lia defendi.qd̄ sp p̄sumit̄ nisi contrariū probet̄.nō debet p ecclesiam defendi.extra eo.imunitatē. A .Ibi etiā idem dicit̄ de delinquēte i cimiterio.sed de dicta p̄sūptiōe nihil dicitur.sed fuit dictū glo.Ray.ut pz i dcā.q.z. B .Itē si confugiēs sit seruus.q̄ si p̄stita a dn̄o cautione de ipunitate nō velit de ecc̄lia exire.iuit⁹ cōpellit̄ 7 reddit̄ dn̄o.xi.q.4. A .Id cōstituim⁹.ex̄ eo.int̄. B Quid si cōmisit maleficiū i vna ecclesia nūq̄d defendit̄ cōfugiēdo ad aliā: R. s̄m W. Nō.q̄a cū vna sit ecclesia i toto orbe.iux̄ illud Cātic.p̄. Vna ē colūba mea.licz sint multe pticulares ecclesie.qui iniuriam facit vni.facit 7 oib⁹.licz forte de consuetudine apud aliq̄s alit̄

obſeruet͛. A .Forte putantes ꝙ ſic͞ minoꝛ vtit͛ ꝓuilegio ſuo contra aliũ minoꝛẽ. ita vna ecclſia contra aliam ſ͛m eundẽ W.ut in ſũ.con. eo.ti.q.3. B

2 ¶ Quō dꝫ defendi malefactoꝛ qui ad eccleſiã confugit? R͛. q̄tūcūq̨ g͞ue delictũ cõmiſerit p̄ter ea q̄ in duob⁹ ꝓximis. §.dicta ſũt.debẽt ei rectores eccl͞iaꝝ ſaluare vitã ⁊ mẽbꝛa. ⁊ poterũt eũ petẽti cõcedere.recepta ſup illius impunitate idonea cautiõe.s.ul͛ iuratoꝛia tm̄.17.q.4. id cõſtituim⁹.uel etiã fideiuſſoꝛia ⁊ penali ſi timeat͛ ꝙ ille q̇ petit nō bñ obſeruet iuramentũ.ar.ex͞ de reſti. ſpo.ex trãſmiſſa.⁊.c.lr͞as.§.fi. A His etiã iuribus pꝫ ꝙ ſi non poſſet ſufficiẽs cautio ꝓuideri.nō ſolũ nō dꝫ petẽti reſtitui ſ͛ ab eo poti⁹ amoueri. B .Sup eo aũt ꝙ iīque fecit.alit͛ legitime puniẽdus ẽ.ex͞ eo. tit͛ alia.§.ſi liber. A .Et ibi dicitur ꝙ talis cõfugiẽs dãnari nō dꝫ ad moꝛtẽ ul͛ ad penã.Vñ ⁊ glo. ibi ſup v͛bo puniẽd⁹.dic͞ ꝙ dictus cõfugiẽs puniẽd⁹ ẽ pecunialit͛ dũtaxat uel alia ſatiſfactiõe p̄ter penã coꝛpoꝛalẽ. B .Poꝛro talis q̄ diu ẽ i eccl͞ia nō ſolũ nō extrahẽdus ẽ ſ͛ etiã nec moleſtãd⁹.nec veſtis nec victualia denegãda. C.de his q̇ ad eccle.ↄfu.l.p̄nti.§.ꝑ.Qꝛ ſi q̇s contrafecerit.ſciat ſe maieſtatis crimine irretitum.⁊ ſic vltimo ſupplicio puniendũ. A .De ſ͛ i dc͞ã.l.p̄nti. ſic dicit͛. Decernim⁹ nullos penit⁹ cuiuſcũq̨ ↄditiōis de ſacroſanctis eccl͞ijs oꝛthodoxe fidei expelli aut tradi cõfugas.nec ꝓ his venerabiles ep̄os aut religioſos yconomos exigi q̄ a ↄfugꝭ debeãt͛ eos q̇ h͛ emoliri aut facẽ aut nuda ſaltẽ cogitatione atq̨ tractatu auſi fuerint tẽptare capitali ⁊ vltima ſupplicij aiaduerſiõe plectẽdos. Et de crimie maieſtatꝭ dr͞ eo.ti.l.2. B .Hãc aũt libertatẽ hꝫ ↄfugiẽs ad eccl͞iam ⁊ ex͞ eã ifra.30.paſſus.17.q.4.q̇ſq̇s.⁊.c. diffiniuit. A .Et ſi ẽ eccl͞ia maioꝛ i.matrix.etiã infra.40.paſſus.17.q. 4.ſic͞.⁊ nō.i ſũ.con.li͞.ꝑ.ti.14.q.2. ſ͛m Hoſti.cui⁹ etiã fuiſſe videt͛ oia q̄ i h͛.§.hñt͛.ut ibi. B .ut ad req̇ſita nature exeãt debitꝭ loc̄.ita tm̄ ꝙ nō accedant ad alias domos.ut in dc͞ō.c.diffiniuit. A .s.ad domos extraneas.ut i ipſo.c.diffiniuit.ibi abſq̨ domoꝝ extraneaꝝ receptaculo ⁊c͞. B .Hoc v͛o ꝓuilegiũ de.30. paſſib⁹ nō hñt capelle q̄ ſũt ifra ambitum muroꝝ i caſtris.ut dicto.c. q̇ſq̇s. A .Ibi dr͞. Capelle q̄ ſunt ifra ambitũ muroꝝ caſtelloꝝ non ponũt͛ i hac.30.paſſuũ obſeruatiõe. tm̄ in ſũ.con.dc͞ã.q.2.idẽ dr͞ de exiſtẽtib⁹.j.ambitũ muroꝝ ville uel ciuitatꝭ.ſ͛ foꝛte pōt intelligi de ꝑua ciuitate. B

3 ¶ Quid ſi iude⁹ pagan⁹ ul͛ excoicat⁹ cõfugit ad eccl͞iam.nũq̇d defendet͛? R͛. ſ͛m W. De iudeo ⁊ pagano ſatꝭ credo ꝙ ſic. Con. Inno.⁊ Ber. ꝑ.l.i. C.de his q̇ ad eccle.ↄfu. De excoicato autẽ q̇dam dubitãt cum ſit extra eccl͞iam numero ⁊ merito.

Et subdit ipse W. Credo ꝙ idē de/
beat eē iudiciū de vtrisqȝ. puto tñ in
h cōsuetudinē approbatā eē tenē/
dā. A. Idē in sū. con. li. p. ti. 14.
q. 5. vbi etiā addit ḃm Hosti. ꝙ si
iude⁹ q̇ obligat xp̄iano confugerit
ad eccl'iam nō recipit q̄usqȝ debita
reddiderit vniuersa. B

4 ¶ An defendat cōfugiēs ad pa/
latiū ep̄i? R. Eodē mō defendit
sicut cōfugiēs ad eccl'iam. 17. q. 4.
id cōstituim⁹. qḋ intelligūt q̇dā qñ
palatiū ē ꝯiūctū eccl'ie. tñ p̄dictū. c
nō distinguit ḃ absolute loquit de
domo ep̄i. A. Et ita absolute vi/
det intelligendū. sic etiā tenere vi/
det Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. xi. ⁊
firmat glo. i dcō. c. id ꝯstituim⁹. B

5 ¶ Quid si q̇s ꝯfugiēdo ad eccl'iam
obuiauerit sacerdoti portāti corp⁹
xp̄i ⁊ ei adhereat. nūq̇d defendet?
R. ḃm Hosti. Sic. ꝙuis nō sit ex/
p̄ssū i iure. tñ quilibet catholic⁹ hoc
fouē dȝ. Nā ⁊ mulier q̄ tetigit fim/
briā vestimenti xp̄i salua facta est.
Math. 9. ḃ ⁊ ḃm leges statua p̄fe/
cti saluat hoīem si ad eā ꝯfugerit.

6 ¶ Quis ꝓuidebit de expēsis ei qui
ad ecclesiam ꝯfugerit? R. Eccl'ia
ꝓuidebit. C. de his q̇ ad eccle. ꝯfu.
l. p̄nti. i fi. sic ⁊ rector carcer ꝓui/
debit captiuis. C. de epis. audi. iudi/
ces. hoc notatur. 17. q. 4. diffiniuit.
A. s i glo. ⁊ idē in sū. con. eo. ti. q.
12. sed in dcā. l. presenti. nō bñ hoc
probatur. B

7 ¶ An iminēte ꝑsecutiōe hostili ho/
mines cū familijs ⁊ rebus possint
se in ecclesia recipe? R. Eccl'ie cū
oībus suis ornamētis debēt teneri
mūde. nec debēt ibi ꝯuiuia fieri ul'
hoīes iacere aut supellectilia sua mit/
tere nisi ꝓpter hostiles icursus aut
incēdia repentina seu alias nccita/
tes vrgentes. sic tñ ꝙ nccitate ces/
sante inde res i loca p̄stina reportē/
tur. ex de custo. eucha. reliq̇e. dis. 42
c. plt. ⁊ vlt. A. Idem i sū. con. eo.
ti. q. 13. B

¶ An i eccl'ia possint fieri ꝓpugna/ 8
cula ⁊ inde pugnari ꝯ hostes? R.
ḃm Ray. Nō dȝ eccl'ia icastellari
uel muniri ita ꝙ inde fiat guerra
ul' recipiāt q̇ guerrā faciūt ⁊ p̄cipue
p̄dones. aliter ꝓpt metū paganoꝝ
hereticoꝝ piratarū siue p̄donū pōt
muniri. ⁊ p̄nt ibi hr̄e recursū non
solū clerici ḃ etiā laici ⁊ defendē ec/
clesiā ⁊ q̄ i ea sūt. ar. ex de custo. eu/
cha. reliq̇e. 14. q. 6. si res. et. c. hi. q̇.
ita tñ ꝙ cessāte nccitate icastellatio
cesset. A. Con. Al. Inno. ⁊ Hosti.
dic tñ Hosti. ꝙ cū incūbit nccitas
ista icastellatio dȝ fieri auctoritate
ep̄i. ut i sū. con. eo. ti. q. 14. B. Et
facit ad h ē. bellū 3. §. fi. A. Pre/
dictis etiā ē addendū ꝙ si q̇s in ec/
clesia facit tumulū seu ipetū dȝ ḃm
leges occidi. C. de his qui ad eccle.
ꝯfu. l. 5. vbi dr. Denūciam⁹ vob oib⁹
ut in sacrosanctis eccl'ijs ⁊ in alijs
q̇dē venerabilib⁹ locis in q̇b⁹ cū pa/
ce ⁊ q̇ete cōpetit celebrari abstine/
atis ab oī seditiōe. nemo cōclama/
tionibus vtatur. nemo moueat tu/
multum aut impetū cōmittat uel

conuenticula collecta multitudi-
ne in qualibet pte ciuitatis uel vici
uel cuiuscūq₃ loci colligē aut cele-
brare conet. Nam si q̇s aliq̇d ꝯ le-
ges a q̇busdā sibimet estimet ppe-
trari· liceat ei adire iudicē ⁊ legiti-
mū postulare ꝑsidiū. Sciant sane
oēs ꝙ si q̇s ꝯ hui⁹ edicti normā aut
agere aliq̇d aut seditionē moue-
re tēptauerit vltimo supplicio sub-
iacebit. B

Enormia q̄ sūt? R°. Enormia
ꝺm canones dicunt dupliciť
ꝓ mō illa q̄ ad normā pnīe plene
reduci nō pnt q̇n sꝑ remaneat ali-
q̇d de pena. nā ⁊ ipediūt ordis exe-
cutionē ⁊ bñficij retētionē. A .s.
etiā p⁹ pniam. ut i iurib⁹. j. allegatꝭ.
B .Talia sūt tria. s. homicidū. Jo.
dis. miror. i. q. 7. si quis oēm. de ꝯse.
dis. i. c. ꝓ. Itē hēsis in q̄ p⁹ vuln⁹ sa-
natū remanet cicatrix. i. q. i. uentū.
Item symonia i ordine. ex de accu.
i q̇sitiōis. ⁊ ibi p₃ ꝙ idē ē de symo-
nia i bñficio. i. si q̇s adept⁹ esset or-
dinē uel bñficiū per symoniā ut ibi.
A .De his etiam vide s̄. crimē. §.
2°. B .2°. mō dicunť enormia q̄
dispēsationē nō recipiūt. ut symo-
nia in bñficio. i. q. i. erga. et. q. vlꝭ.
p₃. ꝺ etiā mō dicunť enormia oia
illa delicta q̄ iducūt ifamiā ciuilē.
i. ex q̇bus q̇s remanet infamis etiā
p⁹ pniam. ut i iurib⁹ de q̇b⁹ statī. 3.
q. 7. §. porro. et. 2. q. 3. §. hinc colli-
giť. A .Idē q̇ oi ꝺ. §. notať in sū.
con. li°. 3°. ti. 31. q. 7. B

¶ Enormis iniuria in clericū dr̄ q̄n
ad mutilationē mēbri seu effusionē
sanguinis. s. per vuln⁹ illatū pcessū
fuerit aut si i epm ul' i abbatē ꝓprias
manus violenta iiecta sit. ex de sen.
exco. cū illorū. aut etiā dr̄ enormis
ex arbitrio boni viri ⁊ circūstantijs
locorū tempoꝝ ⁊ ꝑsonaꝝ. ut Insti.
de iiurij. §. atrox. A .De his lati⁹
dictū est s̄. absolutio 2°. §. fi. in ad-
ditione. B

Episcopus. Utrꝝ stat⁹
epoꝝ sit ꝑfectior q̄ stat⁹ reli-
giosoꝝ. R°. ꝺm Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 184.
In oi gnē sꝑ agens est prestantius
patiente. i genere aūt ꝑfectiōis epi
ꝺm Dionysiū se hñt ut ꝑfectiores.
religiosi ꝟo ut ꝑfecti. q̇ꝝ vnū ꝑti-
net ad actionē. alterū ad passionē.
Vñ ⁊ manifestū ē ꝙ status ꝑfecti-
onis poti⁹ ē in epis q̄ in religiosis.
si tñ status epoꝝ ꝑfunctorie agať
nihil est miserius aut periculosius
ut. j. negociatio. §. 3°. in fi.

¶ Utrꝝ liceat episcopatū appetere
R°. ꝺm Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 185. sicut di-
cit Aug⁹. 19°. de ciui. dei. Locus su-
perior ⁊ si āministreť ut decet. tñ ide-
center appetitur. A .Habetur etiā
8. q. i. q̇ epatū. B .Contingit eni
ipsū appetere propť altitudinē gra-
dus ad quem sequiť reuerentia ho-
nor ⁊ sufficiētia tēporaliū. ⁊ ꝺ modo
appetē illicitū ē. ⁊ ꝑtinet ad cupidi-
tatē ⁊ ad ambitionē ꝺ appetē ꝓxi-
mis ꝓdesse ꝑ se laudabile ē. tñ ꝓ-
sūptuosū videť esse ꝙ aliq̇s preesse

appetat ad h̄ ꝙ ſubdit̄ ꝓſit. pōt tm̄
ſine ꝑſūptiōe q̇lib3 appetē talia opa
facē ſi eū ↄtingēt i tali officio eē. h̄
Tho. Qualia āt debēt eē opa eꝑoꝝ
ꝛ q̄ q̇s appetē d3. ſat̄ oñdit Greg⁹
i paſtorali. multa de his tractās. ſ
i q̇dā gnāli dicit ibi ſic. Sit rector
cogitatiōe mūd⁹. actiōe ꝑcipu⁹. diſ/
cret⁹ i ſilētio. vtilis i vbo. ſingulis
ꝓ cōpaſſionē ſoci⁹. ꝑ cūctis ↄtēpla/
tione ſuſpēſus. internoꝝ curā exte/
rioꝝ occupatione nō minuēs. exte/
rioꝝ ꝓuidētia internoꝝ ſollicitudi/
nē nō relinquens.
2 ¶ Utrū eꝑalis dignitas libēt a cō/
ditiōe ſeruili uł aſcripticia. R̄ᵒ. Ab
vtraq3 liberat etiā dignitas ſacer/
dotalis. diſ. 54. ſi ſeru⁹ ſciente. A
Ibi nihil dicit̄ de ſacerdotali ſ de
eꝑali tm̄ ſic. eꝑalis. n. ordo liberat
a fortuna ſeruili uł aſcripticia ſ nō
a curiali ſeu officiali. Et glo. ſuper
vbo eꝑali. dic̄ etiā ſacerdotalis s̄.
ea. diſ. ex antiq̇s. ꝛ dictū. c. ſi ſeru⁹.
ut ibi p3 ē lex leonina. B. Et ſm
canones etiam a curiali. diſ. 54. ex
antiq̇s. A. Ibi nō videt̄ dici niſi
de ſeruili. S3 glo. i dcō. c. ſi ſeruus.
ſuꝑ vbo. curiali. dic̄. Scōm iura ca/
nonica h̄ nō tenet. q2 cū ordo libe/
ret a ſeruili fortuna. multo forti⁹ a
curiali. B. Et ↄtrū ad h̄ nō tenet
c. illud. ſi ſeru⁹ ſciēte. verūtm̄ nec ſer/
uus nec aſcriptici⁹ nec etiā curialis
ordinari debet niſi ſm diſtinctionē
quā hēs. j. ſeru⁹ 2ᵒ. ꝑ totū. A. vi/
delic3 q2 nō debēt ordinari niſi pri⁹
fuerint a ſeruili aſcripticia uel cu/
riali cōditione abſoluti ꝛ ab alijs
irregularitatib⁹ ſint imunes. ut no/
tat̄ in ſū. con. li. 3ᵒ. ti. 16. q. 2. B
¶ Int̄ eꝑm ꝛ p̄ſbyterū ↄtū ad ap/ 3
pellationē q̄n̄q3 non fuit differētia
q2 iſti ꝛ illi dicebāt̄ p̄ſbyteri ꝛ eꝑi.
ſꝫ tm̄ fuit differentia realis. vnde ꝛ
in ꝑmitiua eccl̄ia ſoli apl̄i cōfirma/
bāt. Act̄. 8ᵒ. A. i. ꝑ man⁹ impoſi/
tionē ſpiritū ſcm̄ dabāt. ut ibi. q̄ ipo/
ſitio deſignatur per confirmationē
ſeu criſmationē. ꝛ ideo ſoli eꝑi ſunt
q̇ vice apl̄oꝝ ↄfirmāt. ut ex̄ de ſacra
vnc. c. vno. §. ꝑ frōt̄. B. Erāt ꝛ
olim q̇dā ꝑlati q̇ dicebant̄ coeꝑi
de q̇b⁹ ꝑtranſeūdū ē. q2 amoti ſūt.
68. diſ. §. hi vo. ꝛ. c. ſe.
¶ Eꝑs diſpenſare pōt in omni cri/ 4
mine niſi exꝑſſe ſibi ꝓhibeat̄ a iu/
re. diſ. 82. preſbyter. ꝛ de pe. diſ. 6.
c. ꝑ. i fi. ex̄ de ſen. exco. nuꝑ. circa fi.
ad idē. ff. q̇. ex cau. ma. l. nec nō. §.
qō eis. ꝛ hec coior doctorū ſentētia
ſm Ber. ꝛ nō. 50. diſ. ſi q̇s preſby/
ter. ꝛ vide s̄. diſpenſatio. §. 6ᵒ. ꝑ to/
tum. A. Hoc intelligendū ē niſi
ſuper aliquo crimine eꝑis deneget̄
abſolutio. nam tunc conſequenter
multo magis intelligitur denega/
ta diſpenſatio. extra de ſen. exco. cū
illorū. uel niſi in iure ſit ſimpliciter
pena expreſſa ꝛ nihil de diſpenſati/
one dictū. tunc. n. nō eſt contra ius
diſpenſandū ſed iuri parendū ꝛ pe/
na expreſſa irroganda. ex̄ de offi.
dele. de cauſis. B
¶ Eꝑs non pōt reſtituere depoſitū 5
ſiue degradatū ſ tm̄ papa. diſ. 50.

c.p.et z°. Nã nec preses puincie pōt illum restituere quē dãnauit.ff.de q̃sti.l.i.in fi.

6 ¶ Epi ꝛ supiores nullã sniam suspensiōis uel intdicti incurrūt ipso iure nisi de eis expsse dicatur.ex de sen.exco.qꝛ piculosū.li°. 6°.

7 ¶ Eps i tota sua diocesi iurisdictionē hꝫ ordinariã.vñ pōt p se ꝛ per aliū i q̃libet loco nō exempto pro tribunali sedere.causas audire.ꝛ psonas ecclīasticas cū optuerit capere.carceri deputare ꝛ cetera officia. A .q̃ ad ipsi⁹ spectãt officiū. ut i.c.de q̃ stati. B .libere exercē. ex de offi.or.cū eps.li°. 6°. Sꝫ quō possit i diocesi aliena h̄ facere.vide s.absolutio p.§.6°.

8 ¶ Eps q̃ i aliq̃ loco hꝫ iurisdictionē tpalē qualiter exequeť ꝛ Re°. s̄m Ray. Debet ꝯstituē iudicē secularē q̃ causas audiat p̄cipue sanguinis cui pōt ꝛ dꝫ p̄cipe ꝙ vnicuiqꝫ faciat iusticiam. Qz si iudex interrogat eū i spāli q̃d agendū de tali q.s.pxeū i spāli q̃d agendū... nã sanguis mereť pōt rñdē.cōsule iurispitos.ꝛ caueat ne ppť suã rñsionē directã uel idirectã iudex itelligat ꝙ debeat eū sanguine punire. De h̄ casu hr̄.ĵ.homicidiū z°. §.p. ꝛ homicidiū 4°. §.3°. A . Idem in sū.con.li°. z°. ti.p. q.53.vbi etiã diciť s̄m glo.Ray.ꝙ h̄ casu pōt eps rñdere ꝛ ei p̄cipe ꝙ puniat reū s̄m ꝙ ius dictauerit dūmō nō exp̄mat ꝙ puniat eū ad sanguinem uel ad mortē.sicnōt Hugo dis.5.ois autē lex.Et addit Ray.ꝙ talis plat⁹ nō dꝫ etiã psītialiť interesse cause sanguinis nec executiōi snie sanguis. nã cito posset icidē i cãm depositiōis ex de excel.p̄la.ex lris.vbi dr̄ de epo q̃ infuit suspēsiōi cuiusdã fur ꝛ iudici q̃reti ab eo ꝯsiliū rñderat.malū ē si sic euadat.ꝛ mandat papa ꝙ cedat ep̄atui aut amoueať. Et dic glo.Ray.ꝙ ob h̄ nō dꝫ intesse executioni snie i talib⁹ qꝛ videť intesse tanꝙ p̄stans auctoritatē.aliť autē vbi aliq̃s p̄uat⁹ ex sola curiositate intest talib⁹ nō icurrit irregularitatē. Subdit etiã Ray.ꝙ si nō appa ret casus de facto ꝛ intrrogať eps uel ali⁹ cleric⁹ q̃ pena eēt infligēda p furto ꝛ homicidio ꝛ ꝯsilib⁹.posset dicē talis uel talis s̄m leges. B Sꝫ bñ pōt delegare alicui etiã spāliť sup aliq̃ maleficio ut homicidio ꝛ huiusmōi i iurisdictiōe sua cōmisso. ut iq̃sita vitate iusticiã exequať. nec ppter secutã penã fieret irregularis.ex de cle.uel mo.eps.li°. 6°. A Et ibidē diciť de q̃cūqꝫ alio plato seu clerico tpalem iurisdictionē obtinente. B

¶ Epi debēt habere yconomos.s. q̃ p̄sint reb⁹ eccl'ie.ꝛ vicedños.s.q̃ p̄sint reb⁹ epi.ꝛ tales nō debent esse laici s̄ pbati clerici eiusdem eccl'ie. 9
89.dis.volum⁹.ꝛ.c. qꝛ i q̃busdã.ꝛ c.iudicatū. A . Idē i sū.con.li°. 3°. ti.13.q.18.s̄m Ray.q̃ etiam addit. Itē nō dꝫ dispēsationē rez eccl'ie cōmittē ppinq̃s uel fauore hũano ꝛ ihoneste sibi ꝯiūctis.qd si fecerint pec cãt ꝛ debēt excoicatiōi ãnue subiacē

89.dis.decent. Quidā tñ itelligūt h de malis ppinqs.nā si boni sunt videnť etiā alijs pferēdi.qd verū ē q ad sustētationē nature.h ibi. Idē etiā videť q ad admistrationē qñ sūt boni.cū h casu cesset rō phibitionis.nisi forte oriret scandalū ex suspitiōe. B .Et q epi pñt qñqz a subditis moderatū auxiliū exigē. vide s.dñs.§.2°. A .Meli⁹ hr i c.cum apłus.§.prohibemus.ex de censi. B

io ¶ Utrū eps possit iudicare imediate de subditis prelatorū q sub eo sūt nisi gradati ad eū deferať. R°. fm Hosti. Licz sup h a diuersis diuersa notata sint.dico psuetudinē cuiuslibet ecclie obseruādā q iurisdictionē tribuit. Idē Goff. A . Idē in sū.con.li°.3°.ti.21.q.5. B

ii ¶ Epi singuli i suis diocesib⁹ etiā sine psilio metropolitani pñt plurima ut Ray.ponit.puta consecrare virgines silr 7 ecclias.ordinare clericos.erigē altaria i ecclia psecrata.nā i nō psecrata sacerdos h pōt. ut s.altare.§.fi. Itē crisma cōficē. bapticatos pfirmare.reconciliare solēnir penitentes.litteras formatas seu cōmēdaticias clericis dare. hec oia.68.dis.quis.de pse.dis.i. null⁹ psbyter.8i.dis.ex ne⁹. Itē pñt int' sbditos iudicare.ut.s.§.proximo. Itē anathematicare cū solēnitate de q hr.xi.q.3.debēt. A .s.q2 debēt assistē.12.sacerdotes cū cādelis accēsis.ut ibi dr. B .Itē diuidere vnam ecclesiā i duas.7 duas vnire.vnā subijcē alteri.7 nouas ecclesias erigē.7 h quidē ex causa pñt facē.nō aliter.7 nihilomin⁹ reqsito psensu illorū quorū interest 7 q forsan ex h ledi pñt.etiā qñqz eorū cōsensu nō obtēto. Ray.dic reqsito cōsensu illorū quorū interest etiā si forte nō obtēto.ut i sū.con.eo.ti.q.1.vbi etiā ponūť oia q i isto.§.habēť. B ex de exces.pla.sic.ex de eccle.edifi. ad audiētiā.io.q.2.c.vlti.12.q.2. placuit. Itē pñt epalē synodū celebrare.38.dis.qñ. Itē reuertētes ab heresi reconciliare.ex de hereticis.ad abolēdā. A .Intellige h fm glo. Ray.7 i ocā.q.1.q ad dephēsos i heresi.q2 occultos hereticos credit absolui posse p simplices sacerdotes nisi eps loci retinuerit sibi taliū absolutionē.h ille. Sz certe hodie iste casus ē papalis etiā q ad occultos.ut pz i annali pcessu curie. B Itē canonē late snie q ad suā diocesim cōdē.30.q.4.null⁹. Multa qz alia q difficile eēt numerare.cū eps p ordinator sit i cūctis.25.dis.pleeti.

iz ¶ Utrū eps pncipalit' debeat intēdere cure pastorali uel multiplicationi tpaliū. R°. fm Tho.in qlibet. Sollicitudo plati ppria 7 pcipua dz eē circa gregis custodiā.orādo pdicādo.sacra dispēsādo.7 sua iuxta qd res exigit erogādo.multiplicatio aūt tpaliū pōt exerceri opportunitate se offerente sine spūaliū notabili dāno.7 sic piū ē multiplicare ea ad ecclesie vtilitatē. Or si opportunitas nō se offerat nullaten⁹

licet ei seipsū distractioni ingerē ⁊ secularib⁹ occupare cū īpedimēto notabili. Idem etiam Tho.2ª.2ᵉ. q.185. A .Idē in sū.con.li°.3°.ti. 34.q.289. B .Ad materiā istā potest ptinere. ī.sollicitudo.

13 ¶ Utrū liceat epō ꝓpter aliquā ꝑsecutionem deserē gregem. R°. ſm Tho.2ª.2ᵉ. q.185. Ubi subditorū salus exigit psone pastoꝛ pn̄tiā. nō dꝫ pastor suū gregem deserere nec ꝓpē aliqd̄ icōmodū temporale nec ꝓpter aliqd̄ psonale piculū iminēs cū bon⁹ pastor aiam suā teneat ponere ꝑ ouib⁹ suis. Si ꝟo subditoꝝ saluti posset sufficienter in absentia pastoris ꝑ aliū prouideri. tūc licitū ē pastori ꝓpē aliqd̄ ecclīe cōmodū uel ꝓpē psone piculū corporaliter gregē suū deserē. ⁊ h̄ ipsū colligit̄ 7.q.i.sciscitarꝭ. A .Idē in sū.con. eo.ti.q.288. B .Posset etiā deserere plebē ꝓpter ipsi⁹ malitiā. ut.ī. renūciatio ꝑ.§.2°. ꝟ. Quarta est. De casib⁹ confessionū q̄ ptineāt ad epm ⁊ q̄ ad sacerdotes vide s̄.cōfessor ꝑ.§.ꝑ. Quō eps tenet̄ dare paupib⁹ s̄.cleric⁹ 4°.§.5°. An eps ē senex ul' infirm⁹ ad agendū vide.ī. vitiat⁹ corpore.§.fi.

Equitas quid sit vide.ī.ius.§.ꝑ.

Eucharistia ī° coiter ⁊ de ei⁹ forma. Et q̄ritur ꝑ. Utrū eucharistia sit sacr̄m. R°. ſm Pe. in 4°. dis.8. Est sacr̄m ⁊ modo coi cū alijs sacramētis.s. sanctificādo seu causando scitatē. ⁊ mō spāli.s. ꝯtinēdo totius sanctitatꝭ auctorē. ⁊ ꝓpter h̄ excellentissimū ē oiuꝫ alioꝝ sacroꝝ. Idē Tho. A .Idem in sū.con.li°.3°.ti.24. q.54. B

¶ Utrū sacramētū eucharistie sit vnū. R°. ſm Pe. ⁊ Tho. vbi s̄. Unū quidē est vnitate pfectionis. q2 ad ei⁹ itegritatē plura req̄runt̄. sicut ⁊ domus pfecta dicitur vna. nō autē est vnū vnitate indiuisibilitatꝭ uel continuitatꝭ. vn̄ qn̄ pluraliter dicit̄ Perficiant in nobis q̄s dn̄e tua sacramenta quod cōtinēt ⁊ huiusmōi. intelligitur illa pluralitas solū materialiter. A .Idem in sū con. dcā q.54. B 1

¶ Que ē forma sacramēti eucharistie? R°. ſm Tho. ⁊ scōs vbi s̄. h̄ est forma consecratiōis panis. Hoc est.n. corp⁹ meū. cōiunctio aūt enī. nō est de subā forme. tn̄ apponi dꝫ ſm vsum ecclesie q̄ vsus a btō Petro initiū sūpsit. Qz aūt premittit̄. accipite ⁊ māducate ex h̄ oēs. ptinet ad vsum sacr̄i. ⁊ non est de subā forme. Forma āt cōsecratiōis sanguinis h̄ ē. Hic ē.n. calix sanguinis mei noui ⁊ eterni testamēti mysteriū fidei qui pro vobis ⁊ ꝑ multis effundet̄ in remissionē peccatorū. A .Idem in sū.con.eo.ti.q.55. vbi etiā addit̄ ⁊ sentit Pe. q̄ tm̄ illud sit de subā forme. h̄ ē calix sanguinis mei. Et idē dic̄ Albert⁹ i li°. de missa. Al. aūt dic̄ forma verboꝝ hec ē 2

⁊ nõ pl⁹. h̄ ē corp⁹ meū. ⁊ h̄ est san-
guis me⁹. de ↄ̄se. dis. 2. qꝛ corpus. Sȝ ut pȝ i dcā. q. 55. Tho. dic̄ ꝙ qꝛ cōditiões adiecte ad subm uel p̄dicatū sūt de itegritate locutiōis alicui⁹. Jō alij ꝓbabili⁹ dicūt ꝙ totū qđ seq̄r ē de forma. cū totū h̄ quod addit̄ nō sit locutio ꝑ se. s̄ sit determinatio p̄dicati. h̄ ibi. Alij v̄o sentire videnť ꝙ totū sit de subā vsq̄ ad. vn̄ ⁊ memores. cū totū videať cōnexū. ut h̄r in directoria li°. p̄. sub ti. de sacr̄o eucharistie. Puto ꝙ ꝑs tutior sit eligēda. ex̄ de homi. ad audiētiā. videlicȝ ut nō fiat adoratio sanguinis nisi ꝑact̄ v̄bis vsq̄ ad. vn̄ ⁊ memores. Si v̄o aliq̄s dicto tm̄ h̄ ē calix sanguinis mei. ul' h̄ est sanguis me⁹. ⁊ alijs omissis ꝓcesserit ad vlteriora habeatur pro cōsecrato. B

3 ¶ Quid si mutenť iste forme? R°. s̄m Albertū i li°. de missa. Nō debēt mutari. alit̄ nō cōficereť etiā si eūdem sensū h̄re videāť. Silit̄ nō dȝ aliq̄d diminui. qꝛ si dicať. h̄ ē meū remanet ideťminatū quid meū sit. Et si dicať. h̄ ē corp⁹. non siḡt propriū corp⁹ x̄pi. Et si aliq̄d addať qđ significationē nō mutet nec errorē inducat. nihilomin⁹ fit cōsecratio. ut si dicať. h̄ ē corp⁹ meū dilectū ul' scm̄. tn̄ q̇ h̄ facēt valde icrepād⁹ eēt. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 56. B

4 ¶ Qualit̄ sit x̄ps in hoc sacr̄o? R°. s̄m Tho. ⁊ Pe. i 4°. dis. 10. X̄ps idē q̇ de v̄gine nat⁹ ⁊ ꝓ nob̄ passus ē i h̄ sacr̄o ↄ̄tineť. ⁊ sicut ē ibi vere x̄ps ita ē etiā ibi sub sua quātitate. s̄ nō vtit̄ ea occupādo locū. sic̄ etiā non vtit̄ claritate sua illumin̄ado aerē. Itē pōt eē simul i plurib⁹ loc̄ in q̄ꝙ tū plura idiuidua. i. plures panes trāsubstātiāť i ipsū. Itē i q̄libet ꝑte hostie ē tot⁹ x̄ps etiā i minima. s. q̄ꝙ diu manet sp̄ēs panis aut vini. A. Vn̄ plures hoies diuersis ꝑtib⁹ vnius hostie coīcari pn̄t. ut i sū. con. eo. ti. q. 85. vbi etiā habēť oia q̄ i h̄. §. dicūť. B. Et idē dicēdū q̄ꝙ diu manet in stomacho sub dict̄ sp̄eb⁹. Et eodē mō qn̄ hostia ↄ̄secrata diu seruareť dūmō sp̄ēs panis nō muteť. alit̄ ↄ̄. A. Glo. tn̄ i. c. non iste. de ↄ̄se. dis. 2. dic̄ ꝙ sp̄ēs panis ⁊ vini hn̄ vadūt in corp⁹. Et subdit. Sed nūq̄d ē ibi sacr̄m? Et rn̄det non. qꝛ tā diu ē ibi sacr̄m q̄ꝙ diu ē ibi corp⁹ x̄pi. s̄ q̄ꝙ diu h̄ sit. i. vsq̄ ad quē locū ꝓcedat ꝑ gulā nescio. s̄ licȝ non sit sacr̄m dū ē i corꝑe. si tn̄ q̇s vomit illud. cū veneratiōe ē seruādū qꝛ sacramētū fuit. B. Itē licȝ ex v̄tute sacri s̄b sp̄cie panis sit tm̄ corp⁹. ⁊ tm̄ sanguis s̄b sp̄cie vini. tn̄ ꝓp̄ naturalē ↄ̄comitātiā s̄b vtraq̄ sp̄cie est tot⁹ x̄ps. s. s̄m corp⁹ ⁊ animā ⁊ diuinitatē qꝛ h̄ tria sepata nō sunt.

¶ Vtr̄ x̄ps i sacr̄o eucharistie aliqn̄ videatur oculo corꝑali. R°. s̄m Pe. ⁊ Tho. vbi s̄. In sp̄cie quidē ꝓpria nō videť ibi. s̄ tn̄ qn̄q̄ illa sp̄cies panis circūfūdit̄ q̇busdā accidentib⁹ carnis uel pueri q̄ nō sunt proprie accidētia corporis x̄pi. vn̄ q̄ꝙuis ibi expressiori signo videatur 5

nō tñ videt̄ i specie ꝓpria. A .Idē
in sū.con.li. 3. ti.24.q.86. B
6 ¶ Quid agendū sit qñ corpus xp̄i
sic apparet in alia spē? R. ẜm Tho.
vbi s. Cū vsus huiusmōi sacri sit
p māducatione·ideo qñ apparet in
specie pueri uel carnis cruētate uel
sitī·nō hꝫ rationē cibi nec assumi dꝫ
ab eo cui sic apparet. Ꝺz si oīb⁹ ap-
pareret·dꝫ cum reliquijs poni. A
Idē in sū.con.eo.ti.q.87.vbi sub-
dit. Idē dic̄ Albric⁹ in scripto. Et
si sic appareret sacerdoti i altari in
missa, dicūt quidā ꝙ dꝫ iterū cele-
brare ⁊ corp⁹ xp̄i sumere·qꝛ ẜm ca-
nones q̇ cōsecrat etiā sumē dꝫ.de
ɔse.dis.2.relatū. Et si 2. h accide-
rit 3. celebrare dꝫ ⁊ sumē. Quidā
aūt dicūt ꝙ in tali casu sufficit spi-
ritualis māducatio.nec ꝓpt̄ h effi-
cit̄ transgressor cōstitutiōis ecclie.
qꝛ ad ea que frequenti⁹ accidūt le-
ges aptantur. B
7 ¶ Utrū ꝟtute verborū possit sacer-
dos quātācūq; materiā ɔsecrare?
R. ẜm tho. i 4. dis. xi. Quātitas pua
uł mag̃ nihil ad h facit.sed tñ ipsa
forma ꝓnoie demōstratiuo vtens
oñdit ꝙ mā̃ ɔsecrāda dꝫ eē corā sa-
cerdote.vnde sacerdos exñs in do-
mo sua nō posset ɔsecrare panē qui
est in altari aut etiā in foro.neq; to-
tū vinū qḋ ē i celario. ẜ quātacūq;
sit qntitas panis uel vini q̄ ꝓponit̄
corā sacerdote posset ab ipso conse-
crari. A .Dūmō quātitas sit su-
mibilis ab hoibus.ut in sū. con.eo
ti.q.108. ẜm eundē Tho. Unde ⁊
Alex. de ales sup 4. in mā̃ eucha-
ristie.q.q̄ incipit.ɔñt q̄ritur vtꝝ ꝟt⁹
data verbis ⁊c̄. dic̄. R. sine ꝑiudicio
ꝙ nō ē data ꝟtus verbis ɔuertēdi
elemēta cuiuscūq; quātitat̄ ẜ solū-
mō alicui⁹ quātitat̄.s.quā rōnabi-
liter ɔuerteret intētio ordinata.di-
co intētionē ordinatā q̄ cōformis ē
aliq̄ mō intētioni ecclie.ecclia autē
nullo mō intēdēt ɔsecrare totū pa-
nē q̇ ē i foro ẜ solū q̇ possit sumi a fi-
delib⁹. Dic̄.n. Hug. Ex q̄ quodlibꝫ
sacrm̄ qḋ ɔ̄ istitutionē celebrat̄ irri-
tū reputat̄. Uñ mihi videt̄ h tñ nō
assero ꝙ i h sacro req̇rit̄ itentio cō-
ficiēdi ut sumat̄ i vsum.nec sufficit
intētio ɔsecrādi simplicit̄ ẜ req̇ritur
intētio ɔsecrādi ut sumat̄ in vsū.qḋ
videt̄ ex forma tradita a dño dicē-
te. Accipite ⁊ māducate ⁊c̄.vñ sicut
intētio dñi dant̄ formā ɔficiēdi fuit
ut sumeret̄.ita ē itētio ecclie ⁊ dꝫ eē
vniuscuiusq; sacerdot̄. Quia igit̄ si
aliq̇s intēderet ɔsecrare totū panē q̇
ē i foro.nullo mō cōformaret intē-
tionē suā intētioni ecclie.dico ꝙ nō
cōsecraret. ⁊.ī. Sꝫ ɔ̄ h opponit̄. Po-
natur ꝙ aliquis intenderet conse-
crare solū ut posset corp⁹ xp̄i aliq̄ lo-
co collocatū honorare ⁊ venerari ⁊
non ut sumeretur in vsum.nūq̇d nō
consecraret̄? R. sine ꝑiudicio ꝙ sic
qꝛ intendēs circa venerationē cor-
poris xp̄i spūalit̄ sumit. licꝫ non sa-
cramentaliter.hec ille. B .Quin
etiā si sacerdos intenderet cōsecra-
re non ad sumendum sed ad osten-
dē in veneficijs uel ad derisionem.

nihilominꝰ cõsecratũ eẽt. A. Huic dicto contrariatᷣ Alex. de ales. ut ꝓxime patuit. silr̃ ꝛ Pe. dic̃ ꝙ sacerdos pōt ꝯsecrare quãtãcũꝗ materiã dũmõ intẽdat ꝯsecrare ad vsũ ꝛ alimẽtũ fideliũ. ꝫ dimittẽdo hãc intẽtionẽ nõ pōt. qꝛ deest intẽtio faciendi qꝺ facit ecclia. ut in sũ. con. dcã q. 108. Idẽ Al. vñ i suo cõpendio theologie dic̃. Sciẽdũ ꝙ nõ solũ reqritur intẽtio cõsecrantꝭ ꝫ etiã intẽtio illud sacrm̃ instituentꝭ. vñ si sacerdos aliqs staret in foro ꝛ sup oẽs panes ꝓferret ꝟboꝝ formã etiã cũ intẽtione ꝯsecrandi. nõ fieret ibi transubstãtiatio. ꝛ ꝫ nõ eẽt ꝓpẽ defectũ ꝟtutis ꝟboꝝ. cũ vna vice sacerdos posset consecrare tot hostias ꝙ toti mundo sufficerẽt si eẽt nccitas ecclie. ꝫ ꝓpter defectũ intẽtiõis illiꝰ q̃ ꝫ sacrm̃ istituit. q̃ nõ intẽdit ꝙ cũ tali ludibrio ꝛ stulticia fieret cõsecratio. ꝫ ꝓ vtilitate ꝛ nccitate ecclie gnãlis uel pticularis. B

8 ¶ Utꝝ si aliq̃ hostie ex obliuiõe remanẽt in altari aut si aliq̃ ps vini ꝛ sacerdos cõficit nũqd sũt ꝯsecrate? R̃. ꝫm Al. in li. de missa. Nõ. qꝛ de eis nõ intendit. Et ꝫm Aug. sine intẽtiõe in sacro nihil agiᷣ. A Predicta vera sũt etiã si gutta uel plures gutte vini adhereãt pedi calicis. ut in sũ. con. eo. ti. q. 109. B

9 ¶ Quid de accidẽtibꝰ q̃ videnᷣ in ꝫ sacro R̃. ꝫm Tho. ꝛ Pe. i 4. dis. 12. Dicendũ ꝙ suba panis ꝛ vini pꝰ consecrationẽ nõ remaneant. accidentia q̃ ibi apparent siue videntur ꝟtute diua subsistunt sine subo. sic n. imediatiꝰ ducũt i corpus xp̃i qꝺ ꝫ eis ꝯtineᷣ. retinẽt etiã modũ agẽdi ꝛ patiẽdi quẽ prius habebãt. vñ fractio ꝛ diuisio fit tm̃ in speciebꝰ ꝛ nõ i corpe xp̃i. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. cxi. vbi etiã dr̃ ꝙ hec ẽ coĩs sñia theologoꝝ. ad ꝫ etiã ex̃ de sũ. tri. ꝛ fi. ca. c. ꝑ. §. vna ꝟo. ibi. transubstãtiatis pane i corpus ꝛ vino i sanguinẽ ptãte diua. B

Eucharistia iiº.

Quo ad eiꝰ materiã. Que sit materia huiꝰ sacri? R̃. ꝫm Tho. in 4. dis. 11. Materia cõpetẽs ẽ panis triticeꝰ ꝛ vinũ vitis. cuiꝰ ꝑcipua cã est istitutio diua. ꝫ ꝛ qꝛ ꝫ duo ꝑcipue i cibũ ꝛ potũ veniũt ꝯueniẽtiꝰ p ꝫ cibum ꝛ potũ spũalẽ manducamus. A. Con. Pe. ut in sũ. con. li. 3. ti. 24. q. 88. B

¶ Utꝝ possit ꝯfici de pane facto de spelta uel farre. R̃. ꝫm Pe. De coĩ sñia doc. nõ pōt confici nisi de pane triticeo. tũ qꝛ ipse dñs cõparauit se grano tritici. Ioh. 12. tũ qꝛ ꝛ ipse creditur celebrasse in pane triticeo ꝛ sic instituisse. tũ qꝛ vsus ecclesie traditꝰ ab aplis qui pñtes fuerunt habet ut in solo grano triticeo celebreᷣ. licꝫ quidã contrariũ sentiant de spelta ꝛ farre dicentes ꝙ spẽs frumenti est. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 89. ꝛ additur. Al. autem in scripto dicit sic. Absꝗ dubio frumentũ genꝰ est ꝛ non species grani. ꝛ habet sub se triticũ ꝛ speltam. vñ spelta frumẽ 1

tum est ⁊ de ipsa confici põt corpus
dñi sicut de tritico. ⁊ h̄ nulli dubiū
est consideranti granū cum grano
⁊ panē cum pane. sunt ḡ triticum
⁊ spelta non vnius speciei s̄ vnius
generis ꝓximi quod est frumentū.
⁊ sūt vicine valde species. ⁊ ideo pa/
rū distant in spicarū formatiōe. sed
quasi nihil distāt in forma granoꝝ
⁊ colore ⁊ sapore panis. B
2 ¶ Quid si grana alterius generis
admixta sint tritico? Rn̄. s̄m Pe.
Al. ⁊ Tho. Si tanta est ꝑmixtio ꝙ
trahat ad aliam speciem. ut qn̄ ap/
positū est p̄dominans. uel etiam ad
speciē mediā. ut qn̄ est eq̄lis virtus
in vtroqꝫ mixtibiliū. tūc nō põt con/
fici. qꝛ mutata ē spēs panis triticei.
Sec⁹ si nō ē tanta additio q̄n ma/
net spēs. qꝛ tūc ꝯfici põt. A. Idē i
sū. con. eo. ti. q. 90. ⁊ addit. Qn̄ aūt
mutata sit species uel non cogno/
sci põt ex accidentib⁹. ut ex colore ⁊
p̄cipue ex sapore. Accidētia. n. ma/
gnā ꝑtē ꝯferūt ad cog̃scēdū qd̄ q̇d
est. s̄m ph̄m in li°. de aīa. B
3 ¶ Quid si panis fieret de aq̄ rosa/
cea ⁊ huiusmōi? Rn̄. s̄m Pe. Dicūt
q̇dā ꝙ posset cōfici qꝛ aq̄ i pane nō
remanet. Alij dicūt ꝙ nō. qꝛ ꝑtes
p̄ncipales panis q̇ ē materia h⁹ sa/
cramēti sūt aq̄ naturalis ⁊ farina.
Hāc opinionē esse ꝓbabiliorē dicit
Tho. in 4°. dis. xi. A. Idem in sū.
con. eo. ti. q. 102. B
4 ¶ Quid cū hostia cōsecrāda tādiu
stetit ꝙ icipit corrūpi? Rn̄. s̄m Tho.
i 4°. dis. xi. dicēdū. ꝙ si sit tāta cor/
ruptio ꝙ species panis nō rema/
neat tūc nō põt ex ea ꝯfici. Si āt spē
manente sit aliq̄ dispositio ad cor/
ruptionē. põt cōfici. ꝙ̃uis grauiter
peccet ꝯficiēs ex tali sciēt ꝑpt irre/
uerentiā sacramēti. ⁊ ꝙ species re/
maneat põt cog̃sci ex h̄. qꝛ cōtinui/
tas nō est soluta nec alia accidētia
oīo ablata. Idem Al. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 91. B
¶ Utrū cōfici possit in fermētato. 5
Rn̄. s̄m Tho. vbi s̄. Sic. s̄ confici
nō debet nisi i azimo. ⁊ q̇ ꝯtrafacēt
grauit' peccaret agens cōtra statu/
tū ⁊ cōsuetudinē eccl'ie. A. Con.
Pe. ⁊ Al. ut in sū. con. eo. ti. q. 94.
vbi etiā ponit totū qd̄ ih̄. §. hr̄. B
Addit āt Tho. i tertia ꝑte. q. 74. ꝙ
cū ꝯsuetudo ꝯficiēdi i azimo rōna/
bilior sit. grec⁹ tn̄ peccaret ꝯficiēdo
i azimo q̄si ꝑuertēs eccl'ie sue ritū.
¶ De quo vino possit confici? Rn̄. 6
s̄m Tho. ⁊ Pe. i 4°. dis. xi. Dicendū
ꝙ tm̄ de vino vitis. qꝛ in eo ⁊ xp̄s
cōfecit. ⁊ h̄ solū ꝓprie vinum est ⁊
cōius etiā in potū sumit. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 95. B
¶ Utr̄ cōfici possit de aceto ⁊ hu/ 7
iusmōi. Rn̄. s̄m Tho. vbi s̄. Si vi/
num est factum oīo acetū. non põt
confici. qꝛ differūt vinū ⁊ acetum
sicut viuum ⁊ mortuum s̄m ph̄m
8°. metaph̄. sed si vinum sit quasi in
via accescendi: idem est iudiciū qd̄
de pane qui est in via ad corrupti/
onē. s. ꝙ põt ꝯfici. peccat tn̄ confici/
ens ꝑpt irreuerētiā sacri. Con. Al.
⁊ addit ꝙ si vinū est putridū adeo

ꝙ vini naturā ꝑdidit nō pōt cōfici.
Si autē nō sit corruptū ſ; in via ad
corruptionē. cōfici qdē pōt. ſ; ꝓpter
reuerētiā sacri nō ē assumēdū. A
Si haberi de facili aliud potest ſm
eundē Al. ut in sū. con. eo. ti. q. 96.
B. Et idē ē dicendū de vino mul-
tū pōtico seu acri. A. De h̄ sic dic
idē Al. Si aūt i vino cū sapore vi-
noso ē sapor aromatic⁹ ul' pōtic⁹ ul'
stiptic⁹ uel sapor acer ex min⁹ ꝑfe-
cta digestiōe vini pōt fieri cōfectio.
qꝛ remanet species vini. ut i dcā. q.
96. vbi etiā subdit̄. Et nō ſm Tho.
⁊ Pe. ꝙ si hostia consecrata tādiu
ſuaret̄ ꝙ corrūpet̄ spēs panis non
esset ibi ampli⁹ corp⁹ xp̄i. ita siſr de
sanguie si tādiu ſuaret̄ ꝙ spēs ille
verterent̄ i acetū. Sec⁹ aūt eēt qn̄
adh̄ eēt i via ad corruptionē. B
8 ¶ Utrꝫ cōfici possit de agresto. R°.
ſm Al. ⁊ Tho. i 4°. dis. xi. Non. qꝛ
adhuc nō h̄ȝ spēciē vini. ſ; tm̄ est in
via generatiōis. A. Con. Pe. ut
in sū. con. li°. 3°. ti. 24. q. 91. B
9 ¶ Utrꝫ confici possit de musto. R°.
ſm Tho. ⁊ Pe. vbi s̄. Sic. qꝛ cō-
pletā h̄ȝ spēciē vini. nō tn̄ ē faciēdū
de multū recenti ꝓpt̄ īpuritatē. A
Hoc verꝫ nisi necitas imineat. ut in
sū. con. eo. ti. q. 98. B
10 ¶ Utrū aq̄ debeat apponi vino ⁊
quāta R°. ſm Tho. ⁊ Pe. in 4°. dis.
xi. Aqua apponit̄ nō tanq̄ de neci-
tate sacri. qꝛ ⁊ sine ea ꝯficeret̄. sed
tanq̄ de bn̄ eē. s. ꝓpt̄ significationē
vnionis ꝓpli ad xp̄m. Aq̄. n. mul-
te ꝓpli multi. Apoc. i°. Grauiter
tn̄ peccaret q̄ scient̄ omittēt aque
appositionē. qꝛ agēt ꝯ īstitutionē ec-
clesie. ⁊ qꝛ dn̄s apposuisse creditur.
Debet aūt apponi adeo parū ut i vi-
nū totalit̄ cōuertat̄. al' nō ꝯficeret̄.
A. Et iō de auino seu aq̄tico non
pōt cōfici. qꝛ nō ē vinū ſ; aq̄ aliquā-
tulū vinata. ut i sū. con. eo. ti. q. 99.
B. Et non dȝ apponi aq̄ rosacea
uel alia artificialis. Si tn̄ appone-
ret̄ nihilomin⁹ ꝯficeret̄. Nā ipsa in
vinū cōuerteret̄ sicut aq̄ naturalis
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 101. B
¶ Quid si apponeret̄ aq̄ qn̄ adhuc 11
vinū eēt i dolio? R°. ſm Tho. vbi s̄.
Nō sufficeret qꝛ h̄ non significaret
aliq̄d. ſ; oȝ ut iminēte oblatiōe appo-
nat̄ ad sacr̄m. A. Idem in sū. con.
eo. ti. q. 103. B
¶ Utrꝫ i terris vbi nō ē vinū possit 12
cōfici cū aq̄ rubea i q̄ lot⁹ ē pānus
vino rubeo itinct⁹. R°. ſm Tho. i 4°.
dis. xi. Non. qꝛ illud ē magꝭ aq̄ ru-
bea q̄ꝫ vinū. Un̄ h̄ dānat̄ de ꝯse.
dis. 2. cum oē. Quid ḡ fiet in illis
terris vbi vinū non pōt haberi? R°.
Non est aliq̄ terra ad quā non pos-
sit tantū portari de vino q̄ꝫ tū suffi-
ceret ad celebrandū. Uel ſm Al.
dicendū videtur ꝙ de hoc cōsulen-
dus esset papa. cum ꝓpter intole-
rabile dānū aiarū quod incurrit̄ ex
sacramenti defectu dispensandū vi-
deretur ut corp⁹ xp̄i absqꝫ vino cō-
ficeretur. qꝛ corpus non ē sine san-
guine. ut dictū ē s̄. eucharistia. ꝑ. §.
5°. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 105. B
¶ Utrū in eucharistia possit aliq̄s 13

liqr ꝯmisceri spẽbus vini. Rꝫ. ꝭm Pe.i 4.° dis.iz. Si addit res alteri⁹ nature ⁊ maiorꝭ virtutꝭ transmutat spẽm vini i se. ⁊ si eq̃lis ꝟtutis trãsmutat vtrũqꝫ in naturã tertiã. ⁊ sic vtroqꝫ mõ desinit ibi eẽ spẽs vini. ⁊ ꝑ cõseq̃ns sanguis xp̄i. Si ꝟo sit minorꝭ ꝟtutis trãsmutat i naturã spẽi vini. Verũtñ sub ꝑtib⁹ illis ad q̃s liq̃r addit⁹ penetrat cũ non sint ibi accidentia sine subiecto desinit eẽ sanguis xp̄i. Qꝫ si liq̃r addit⁹ sit eiusdẽ nature ⁊ maior tunc ad oẽs diuisiones spẽi ꝑuenit ⁊ eius continuitatẽ totalit̃ soluit. ⁊ sic incipit eẽ ali⁹ liquor. ⁊ sanguis xp̄i ibi eẽ desinit. Et idẽ si eq̃lis sit. Si vero sit minor. tũc nõ ꝑuenit ad oẽs diuisiones spẽi. Sub ꝑtib⁹ ḡ illis ad q̃s vinũ additũ ꝑuenit desinit esse sanguis. cũ iam accidẽtia non sint sine subõ. ⁊ cõtinuitas spẽi que erat sine subõ. soluta sit. Sub ꝑtib⁹ ꝟo illis ad quas nõ ꝑuenit manet xp̄i sanguis. Satis con. Tho. ibidem. A Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. iiꝫ. Et addit ꝭm eũ. Pe. Puto tñ ꝙ si nõ ẽ nimis notabilit̃ excellẽs qd addit. ꝓpter dubiũ toto liquore ipso tãꝙ sacro vtendũ ẽ. Et ꝙ i h casu videlicꝫ qñ apponit liquor alteri⁹ speciei maioritas consideranda ẽ nõ tm̃ q̃ntitate ꝫ etiã ꝟtute. B

Eucharistia iiij.°

quo ad ministrum. s. sacerdotẽ ⁊ eius missam. Et q̃rit h vtrũ sacerdos ꝯsecrans sꝑ debeat sumere. Rꝫ. ꝭm Tho. i 4.° dis. iz. Dicẽdũ ꝙ sic. ut de ꝯse. dis. z. relatũ. Totiens aũt sumat q̃tiẽs celebrat. qꝛ ipsum sacrm̃ i sũptiõe cõplemẽtũ sue significatiõis accipit. Et itellige nisi ipediat ꝑ violentiã. ifirmitatẽ. mortẽ. aut aliquid huiusmõi. Qꝫ si plures missas celebrat. solũ in vltima ꝑcipiet ꝑfusionẽ ⁊ nõ i ꝓcedẽti. qꝛ tũc nõ eẽt ieiun⁹. nec aliã missam posset celebrare. ex̃ de cele. mis. ex ꝑte. Qꝫ si sacerdos p⁹ cõsecrationẽ ifirmet ⁊ nõ hẽat alia hostia nihilominus dꝫ ali⁹ sacerdos hostiã diuidere ⁊ vnã ꝑtẽ ipse sumẽ ⁊ aliã ifirmo dare. A. Idẽ in sũ. con. li.° 3.° ti. z4. q. izz. vbi etiã pꝫ ꝙ idẽ ẽ ⁊ si alius q̇cũqꝫ ifirmet ad mortẽ. ⁊ nõ reperiret nisi vna hostia ꝯsecrata i missa. B. Vtrꝫ autẽ ⁊ qñ liceat plures missas i die celebrare. habetur ĩ. missa. §. x.°

¶ Quis possit ꝯficẽ sacrm̃ eucharistie. Rꝫ. ꝭm Tho. i 4.° dis. iꝫ. Sol⁹ sacerdos põt. Qui etiã si fuerit hereti c⁹. scismatic⁹. excoicat⁹. aut degradat⁹. si celebrat ꝯficit ꝙ̃uis ad suã ꝑditionẽ. Laicus ꝟo q̃tũcũqꝫ scũs celebrando nihil agẽt. Con. Hosti. Al. ⁊ Pe. A. ⁊ ceteri theologi coit̃. ut i sũ. con. eo. ti. q. izꝫ. B j

¶ Vtrũ plures sacerdotes possint sil' eãdẽ hostiã ꝯsecrare. Rꝫ. Al. tenet ꝙ nõ. Sꝫ ꝓbabili⁹ videt ꝙ sic ꝭm Tho. in 4.° dis. iꝫ. vbi dic̃ ꝙ ꝭm morẽ q̃rũdã eccliaꝝ sacerdotes qñ ordinant concelebrãt ep̄o ad rep̄sentandũ ꝙ qñ dñs h sacramentũ z

instituit. ⁊ ptātē cōsecrādi discipu-
lis dedit. sic̄ cū eis cenauit. sic ep̄us
sic̄ cum ordinat ꝑsbyteꝝ celebrat.
Et tūc oēs debent intētionē referre
ad illud instās i q̄ ep̄s ꝟba ꝓfert.
⁊ sic ē vna tm̄ ꝯsecratio. A .Con.
Inno. ut in sū. con. eo. ti. q. 121. Sꝫ
ut ibi pꝫ Al. dic̄ ꝙ sine preiudicio
melioꝝ snie dicendū videt̄ ꝙ plu-
res sacerdotes sic̄ nō pn̄t nec debēt
sic̄ vnā cōficē hostiā qꝛ ꝓ certo ꝺm
Aug. iiuria fit sacro. Adhuc aūt
vanū ē pluribꝰ facere qđ melius ab
vno pōt fieri. vanū aūt nihil ē i opi-
bus nature. ⁊ multo minꝰ in opibꝰ
grē. Et ꝙ aliqn̄ plures sacerdotes
assistūt pape h̄ fit ꝓpt̄ obsequiū non
ꝓpt̄ ꝯsecrationē. Et si obijcit̄ ꝙ illi
assistētes faciūt signa ⁊ dicūt ꝟba.
Dicendū ꝙ iudicio meo fieri nō dꝫ
nec etiā fit. qꝛ iiuria fieret sacro. Et
si obijcit̄ de sacerdotibus de nouo
ordinat ꝙ illi assistūt ⁊ cōcelebrāt
ep̄o. Dicendū ꝙ illi ꝟba nō ꝓnūci-
ant. s̄ assistūt ꝓpt̄ reuerētiā sacri ⁊
ꝓpt̄ doctrinā. ⁊ iđ signa faciunt ad
imitationē ep̄i ut discāt signare. h̄
ibi. Pro h̄ etiā facit. qꝛ illa cena fa-
cta cū discipul̄ satꝫ rep̄sentat̄ i coi-
one quā accipiūt ordiati absq3 alia
ꝯsecratioē. cū discipuli tūc non ꝯse-
crauerit. s̄ solū coionē accepint. B
3 ¶ Quis minister possit sacr̄m euchari-
stie dispēsare? R°. ꝺm Tho. i 4°. dis.
13. Solꝰ sacerdos ē dispēsator ꝓpꝰ.
vn̄ laicꝰ nō dꝫ etiā i necitate aliquē
coicare. qꝛ h̄ nō ē sacr̄m necitatis.
Diaconꝰ āt quō possit. nōt̄ s̄. diaco-
nus. A .Idē i sū. con. eo. ti. q. 136.
B .Religiosus dispēsans corpus
xp̄i incurrit excoicationē. de q̄ vide
s̄. coicare. §. 15°. q̄ incipit A quo.
¶ Utrū vno sacerdote deficiēte in 4
missa debeat p aliū suppleri? R°. ꝺm
Tho. in t̄tia pte. q. 83. Si sacerdos
morte aut infirmitate gui occupet̄
an̄ ꝯsecrationē corpis xp̄i. nō dꝫ ꝙ
p alium suppleat̄. Si ꝟo cōsecrato
corpe ante cōsecrationē sanguinis
uel etiā consecrato vtroq3. dꝫ misse
celebritas p aliū expleri. 1. q. i. nihil.
A .In sū. con. eo. ti. q. 59. dr̄ ꝙ se-
quēs sacerdos dꝫ icohoare vbi pri-
mus dimisit ꝺm Pe. ⁊ Tho. si sciat̄.
Si aūt nescit̄ dꝫ a capite incipere.
Et sic inuit̄ ꝙ licꝫ an̄ cōsecrationē
nō sit necesse missam suppleri. tn̄ pōt.
Et ad predictoꝝ maiorē declarati-
onē in sū. con. eo. ti. q. 60. sic dicit̄.
Nō ꝺm Al. in li°. de missa. circa fi.
ꝙ si sacerdos an̄ canonē i missa de-
ficiat aliq̄ casu. tunc ꝓ certo aliꝰ sa-
cerdos dꝫ reincipe ⁊ totū rite page-
re. qꝛ ea q̄ an̄ canonē in missa fiunt
nō sūt de sacramēti ꝯfectioē s̄ potiꝰ
de ꝓpl̄i instructioē. Si aūt i canone
deficiat factis iā aliqbꝰ signis sup
hostias oblatas. an̄ tn̄ trāsubstātia-
tionē. videt̄ mihi ꝙ alius sacerdos
nō ab iitio debeat missam reincipe
s̄ potiꝰ vbi ille dimisit dꝫ supplere
qđ omissū ē. ⁊ ꝓpter duas causas.
q̄rū vna est ex pte sacri. alia ex pte
ꝓpl̄i. Ex pte sacri qꝛ q̄uis ex illis si-
gnis sub a panis ⁊ vini nō trāsub-
stātiet̄. tn̄ ex ipsa materia ⁊ verbis

⁊ signis recipit sanctitatē ex q̄ efficit
magis idonea ꝙ ĩ corpꝰ xp̄i trāsub-
stantiet. ⁊ h̄ nō ē repetendū sup illā
hostiā ne iniuria fiat ꝟtuti verborū. q̄
tanq̄ nihil habent q̄n iterꝫ ꝟba ca-
dem sup hostiā iterant tanq̄ p̄ora
verba a p̄ori sacerdote dicta nullā
ꝟtutē habuissent. Cā aūt ex pte ꝑpli
ē. q̄ ꝑplus ex h̄ minꝰ verba ⁊ signa
canonis app̄ciaret si videret ea tā
facile repeti q̄si priꝰ dicta viderent
ānullata. Licet. n. signa illa nō trā-
substātiēt. tn̄ passionē xp̄i in myste-
rio rep̄sentāt. ⁊ passio xp̄i nūq̄ irri-
ta dꝫ reputari. Si aūt sacerdos in
ipsa ꝓlatione verborꝫ q̄ sunt forma
sacri deficiat ꝟbis iam in pte ꝓnū-
ciatis. saluo iudicio snie maiorꝫ cō-
sulerē ꝙ illa hostia ꝓ reliquijs ĩ al-
tari ꝯseruaret ⁊ missa alia celebra-
ret. Sꝫ Inno. i. c. presbyt. ex̄ de sa-
cra. ite. dicit ꝙ ĩ h̄ casu alius sacer-
dos dꝫ ĩcipe ibi. Qui pridie q̄ pa-
teret ⁊c̄. Dicit. n. ibi. Inno. ꝙ si q̇s
intra cōficiendū sacramētū eucha-
ristie dū est in ꝟbis illis. s. hoc est
corpꝰ meū. deficiat. aliꝰ ĩcipiat a ca-
pite. s. ibi. Qui pridie ⁊c̄. Et idē di-
cimꝰ in baptismo. Ideo idē putarē
si dubitaret vtrū p̄mus sacerdos
cōpleuerit ꝟba cōsecratiōis. ut etiā
tunc reincipiat ibi Qui pridie ⁊c̄.
q̄ nō ĩtelligit iteratū qd̄ ambigit
eē factum. ex̄ de p̄sby. nō bapti. apo-
stolicam. B

5 ¶ Quid si sacerdos pꝰ consecrati-
onē corpis s aū consecrationē san-
guinis ꝑcipiat vinum aut aquā nō
esse in calice? Rx̄. ſm Tho. ĩ tertia
pte. q. 83. Debet statim apponere ⁊
ꝯsecrare. Si ꝟo post oīa consecra-
tionis verba percipit ꝙ aq̄ desit. dꝫ
nihilominus ꝓcedere. q̄ appositio
aque nō ē de necessitate sacri. Nul-
lo aūt mō dꝫ aq̄ vino iam cōsecra-
to misceri. Si ꝟo post ipsam conse-
cratione ꝑcipit ꝙ vinū nō fuit appo-
situ. si q̇dē ꝑcipiat h̄ ante sumptionē
corporis. debet deposita aq̄ si ibi fue-
rit ponere vinū cum aqua ⁊ resume-
re a verbis cōsecratiōis sanguinis.
Si ꝟo h̄ ꝑcipit post sūptionē corpis
dꝫ apponē aliā hostiā iterū sil' cum
sanguine consecrandā. ⁊ in fine su-
mere hostiā iterū consecratā ⁊ san-
guinē. non obstante etiam si prius
sumpsit aquā que erat in calice q̄
preceptū de ꝑfectione sacri maioris
est ponderis q̄ p̄ceptū ꝙ hoc sacra-
mentū a ieiunis sumat. A. Idē ĩ
sū. con. li. 3. ti. 24. q. 60. ad finē. B

¶ Quid si sacerdos nō recolit se 6
dixisse ea que in consecratione eu-
charistie dicuntur. Rx̄. ſm Tho. in
tertia pte. q. 83. Non debet ex h̄ tur-
bari. Non. n. q̇ multa dicit recolit
oīuꝫ que dicit. Si tn̄ sacerdoti con-
stat probabiliter se aliqua omisisse
si quidē non sunt de necessitate sa-
cramēti non dꝫ resumē ĩmutando
sacrificij ordinē. s dꝫ vlterius ꝓce-
dere. Si ꝟo certificetur se omisisse
aliq̇d eorꝫ q̄ sūt de necessitate sacri
s. formam consecratiōis. dꝫ resumi
ipsa forma ⁊ cetera ꝑ ordinē reite-
rari. A. Idem ĩ sū. con. eo. ti. q. 61.

Similr̄ etiā si q̄s ex lapsu lingue uł ip̄itia omittēt uel mutaret uel non bñ pferret aliquā syllabā a pte p⁹ nihil ē iterandum. ar. de ɔse. dis. 4. retulerunt. B

7 ¶ Quid si ꝓpter frig⁹ uł ex negligentia hostia dilabaꝛ i calicē? R°. ſm Tho. vbi s̄. Qꝫ solū mima ps hostie mittaꝛ i calicē h̄ respicit corpus xp̄i mysticū. ⁊ ideo huiusmōi ꝑtermissio nō facit ip̄fectionē sacr̄i ut ꝓpꝛ h̄ sit necc̄ē aliq̄d iterari. A ⁊ siue dilabaꝛ añ fractionē siue p⁹ qꝛ similr̄ nec omissio fractionis facit ip̄fectionē sacr̄i. ut in sū. con. eo. ti. q. 62. ſm eundē Tho. B

8 ¶ Quid si sacerdos ifra missā aduertit hostiā triticeā non eē uel corruptā? R°. ſm Pe. Dicēdū q̄ si añ cōsecrationē aduertit· remota illa hostia aliā ponat ⁊ a canone reincipiat. Si v̄o post ɔsecrationē· idē faciat ponēdo aliā hostiā ⁊ eā sumēdo. h̄ ⁊ nihilomin⁹ postea p̄mā hostiā illā sumat aut alijs sumendā tradat aut reuerenter reseruet. Si v̄o aduerterit postq̄ sūpserit. in isto casu variant doc. A. Nā idē Pe. ⁊ glo. Ray. sentiūt q̄ h̄ casu sacerdos nō celebret iterū qꝛ ieiun⁹ nō ē ut in sū. con. eo. ti. q. 93. B. Tho. tñ i t̄tia pte tenet q̄ dꝫ ponere aliā hostiā ⁊ ɔsecrare ⁊ sumere. qꝛ p̄ceptū de pfectiōe sacr̄i maiorꝫ ē pōderꝫ q̄ꝫ p̄ceptū q̄ a ieiunis sumatur. ut ⁊ s̄. §. 6°. dictum est.

9 ¶ Quid si musca uł aranea i calicē ceciderit aut venenū imixtū fuerit R°. ſm Tho. in tertia pte. q. 83. Si sacerdos h̄ añ ɔsecrationē dep̄hēderit dꝫ calix ablui ⁊ aliud vinum poni. Si v̄o aliq̄d hoꝝ p⁹ cōsecrationē acciderit dꝫ aīal caute capi ⁊ diligenꝛ lauari ⁊ cōburi ⁊ ablutio i sacrariū mitti. A. simł cū cinerib⁹ ſm eūdē Tho. ut i sū. con. eo. ti. q. 107. vbi etiā ponūꝛ oīa que i h̄. §. habenꝛ. B. Qꝫ si venenū ibi eē dep̄hēderit· nullo mō dꝫ sumere nec alijs dare· ne vite calix i mortē vertaꝛ. h̄ dꝫ diligenꝛ i vasculo ɔseruari. ⁊ ne sacr̄m remaneat ip̄fectū dꝫ vinū apponi. ⁊ sacerdos denuo resumere ɔsecrationē sanguinis ⁊ sacramētū pficē. Nihil. n. abhoīabile assumi dꝫ occasione h⁹ sacr̄i. ar. de ɔse. dis. 2. si p negligētiā. A. Et ibi h̄ notat glo. B

¶ Quid significēt diuisiōes hostie q̄s sacerdos facit? R°. ſm Tho. i 4°. dis. 12. Triplicē hñt significationē. Nā p̄ q̄dē significant diuisionē q̄ fuit in corpe xp̄i p eius passionē. 2°. distributionē redēptiōis p diuersa mēbra eccl̄ie. 3°. sig̃ꝛ q̄ in corpe xp̄i mystico. s. i eccl̄ia quedā ps adhuc ē i h̄ mūdo ⁊ ei⁹ tribulatiōib⁹ ⁊ h̄ sig̃t ps comesta. Illi aūt q̄ iā sūt in celo i corpe ⁊ aīa ut xp̄s ⁊ btā v̄go significāꝛ p ptē missam i calice. qꝛ iebrianꝛ ab vbertate domus dei. Sꝫ illi qui sūt i celo sola aīa ⁊ expectāt glīam q̄ ad corpus. similr̄ ⁊ q̄ sūt in purgatorio signꝛ p partē illam que olim ſm p̄mitiuā ecclesiam seruabaꝛ vsq̄ꝫ ad finem 10

misse. A .Et licz hodie nõ seruet remanet tñ eadẽ significatio ptiũ. ut i sũ.con.co.ti.q.iiz. Et ad pdcã facit.c.triforme.de ↄse.dis.z. B

ij ℂ.Quid agẽdũ si stilla sanguinis ceciderit ext? R°. Si p negligẽtiã aliqd de sanguine ceciderit.si qdẽ sup tabulã.lingua lambat ⁊ tabula radat. Sz si nõ fuerit tabula.locus ille radat ⁊ cõburetur ⁊ cinis iuxͣ altare ↄdet ⁊ sacerdos.40.diebus peniteat. Si vo ceciderit super lapidẽ altarꝫ sorbeat sacerdos stillã ⁊ trib⁹ dieb⁹ peniteat. Si vo sup linthẽũ altarꝫ ⁊ ad illud lintheum stilla puenerit.4.dieb⁹ peniteat. Si puenerit vsqꝫ ad tertiũ.9.dieb⁹ peniteat. Si vsqꝫ ad qrtũ.zo.diebus peniteat.⁊ abluat tribus vicib⁹ lintheamina que stilla tetigerit calice supposito.⁊ aq̃ ablutiõis iuxͣ altare ↄdat.de ↄse.dis.z.si p negligentiã. Posset etiam sumi a sacerdote nisi ppt abbominationẽ dimitteret ut ponit Tho.i tertia pte. Et ut idem dic i 4°.dis.i5.cautũ ẽ ut ps illa linthei seu palle p⁹ ablutionẽ abscindatur ⁊ cõburatur ⁊ cinis in altari condat. A .Idem dic etiã in tertia pte. B

iz ℂ Quid si qs eucharistiã vomerit? R°. Si sit laic⁹ ⁊ ppter ebrietatẽ ul voracitatẽ vomerit.40.dieb⁹ peniteat. Clici vo uel monachi psbyteri seu diaconi.70.dieb⁹ peniteant. eps vo.90. Si vo cã ifirmitatꝫ euomerit.7.diebus peniteat.de ↄse.dis.z.si qs p ebrietatẽ. Et dz vomitus cremari ⁊ cineres iuxͣ altare recõdi.ut s.i primo.§.dictũ ẽ. De missa ⁊ eius celebratione hẽs plura.j.missa. De eucharistia q̃ ad sumẽtes hr̃ s.coicare. Et vtꝝ a malo mi̇stro liceat accipe eucharistiã ⁊ sacramẽta.vide.j.ordinatus.p.§.3°.

Eucharistia iiij°.

Quãtũ ad eius effectum. Quis sit principalis effetus eucharistie? R°. ꝺm Tho.in 4°.dis.iz. Propri⁹ effectus est ↄuersiõis hoĩs i xp̃m. ut dicat cũ aplo. Viuo ego iã non ego viuit vero in me xp̃s. Gal.z°. Et ad hũc sequũt duo effectus.s. augmentũ vtutũ.⁊ restauratio deperditoꝝ p pctã venialia ul alios p̃cedẽtes defect⁹. A .Quasi idẽ dicũt Pe.⁊ Al.ƀ sub diuersis verbis ut in sũ.con.li°.3°.ti.z4.q.ii4. B

ℂ Vtꝝ pctã venialia possint ipedire effectũ sacri eucharistie. R°. ꝺm Tho in 4°.dis.iz. Ad ƀ ut sacr̃m ƀ plene effectũ suũ hẽat oz q assit actualis deuotio.⁊ qꝛ interdũ actualis deuotio ipediri põt absqꝫ mortali pctõ.põt effect⁹ h⁹ sacri ipediri ita q aliqs augmẽtũ gratie nõ cõseqt nec tñ reatũ mortalis pcti icurret ƀ forte reatũ venialis.qꝛ ipatus accedit. Non tñ oẽ veniale peccatum impedit effectũ h⁹ sacramenti sed solum illud quod tollit actualem deuotionẽ que in hoc sacramẽto requiritur. A .Idem in sũ.con.eo.ti.q.ii5. B

ℂ Vtꝝ ppter ƀ sacr̃m deleantur

venialia. R°. ſm Tho. vbi ſ. Sic. Nõ tñ oz q̃ ſp oia venialia deleant̃ ſ ſm mensurã devotiõis. Poſſet tñ eſſe feruor tant⁹ q̃ oia venialia deleret. Idẽ Pe. A. Idẽ in ſũ. con. eo. ti. q. iiii. B

3 ¶ Utrũ ꝑ ĩ ſacrm̃ deleant̃ mortalia. R°. ſm Tho. in 4°. diſ. iz. Nõ delet mortalia niſi oblita. vñ qđ dr̃ Sit ablutio ſceleꝝ. dupliciť põt intelligi. s. q̃ uľ diciť crimia abluere inq̃tũ ea ĩpedit. uľ de his q̃ nõ ſunt ĩ hoĩs ↄſcia uel memoria. A. Idẽ in ſũ. con. eo. ti. q. iiii. B

Exactio
q̃ fit aliqñ a dñis uľ a ꝓlatis vide ſ. dñs. §. ꝑ. 7. ĩ. tallia ꝑ totũ. Itẽ. ĩ. pedagiũ.

Excoicator.
Dicturi de excoicatiõe. ꝑ dicem⁹ aliq̃ de eo qui põt excoicare ſiue de ipſo excoicatore. Uñ ſciendũ q̃ excoicationẽ a iure põt facere q̃cũq̃ põt ius cõdere, ut papa ĩ vľi eccľia. 7 ſinguli epĩ ĩ diocesib⁹ ſuis. 16. q. z. viſis. ĩ fi. z4. q. 3. corripiãť. Itẽ excoicare pñt eoꝝ officiales. ſiliť 7 oẽs ꝓlati ĩferiores q̃ collegĳs ꝑſunt. ut abbates etiã non bñdicti. dũ tñ fuerint ↄfirmati. 7 ſiľes. ex̃ de ſymo. ſicut tuis. ex̃ de offi. ordi. cũ ab eccľiarũ. A. Hoc veꝝ q̃ ad iſtos inferiores ꝓlatos collegĳs ꝑſidentes niſi ↄ̃ria cõſuetudo uel diſſuetudo repugnet. ut ĩ ſũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 50. vbi h̃ notant̃ ſm Ray. 7 Hoff. B. Itẽ videť q̃ archidiacon⁹ poſſit excoicare lz nõ ſit ꝑſbyť. ar. diſ. z5. ꝑlectis. ex̃ de offi. archi. c. ꝑ. ex̃ de appel. repꝛhẽſibilis. Sol⁹ tñ epĩs põt excoicare cum illa ſolẽnitate q̃ hr̃. xi. q. 3. debẽt. A. s. q2 debent ei aſſiſtere ſeu circũſtare. iz. ſacerdotes cũ candelis accenſis. ut ibi. B Alĳ autẽ prelati in collegiatis eccleſĳs qui iuriſdictionẽ habent ſuꝑ ſubditos ſine predicta ſolẽnitate excoicare pñt. Sacerdotes ṽo parochiales excoicare non pñt niſi vbi eſſet conſuetudo que etiam tribuit iuriſdictionẽ. 9. q. 3. cõqueſt⁹. Con. Hoff. Tho. 7 Al. A. Hec fuerũt dicta Ray. principaliť. ut pz in dicta. q. 50. Ubi etiã addiť ſm Hoſti. q̃ ſacerdos ex q̃ curã hz in notorĳs habet ptãtẽ excoicandi premiſſa ãmonitiõe. 7 in oĩbus his que ſine libelli oblatiõe expediri pñt. ex̃ de clãdeſti. deſpon. cũ inhibitio. Et ſic intellige capľa que de hac materia loquũť. 7 h̃ niſi forte cõſuetudo cõtraria uľ ſuperioris inhibitio. s. epĩ ĩpediat. In occultis ṽo uel que requirũt iudicialẽ indaginẽ nõ pñt excoicare niſi cõtraria cõſuetudo uel ſpãlis delegatio ſiue ↄceſſio eis plus indulgeat. Nã 7 capľm de cõſuetudine uel indulgẽtia excoicat 7 interdicit. ex̃ de reſcrip. ex ꝑte decani. 7 de cõſue. cũ inter vos. Et ſic dicit intelligendã ſñiam Ray. Itẽ etiam nõ ſacerdos põt excoicare 7 abſoluẽ q̃ ad forũ cõtentioſũ. ſed in pñiali ſol⁹ ſacerdos. Sz ad ptãtẽ excoicandi requiriť iuriſdictio ec-

clesiastica ordinaria uel delegata ꝭm Pe. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 51. vbi etiam nõ. ꝭm Bar. bri. ꝙ hec potestas posset cõmitti etiã laico ꝑ papã sed nõ ꝑ epm. B

j ¶ Utrũ excoicatio lata ab alieno epo possit rata haberi a ꝓprio. R°. ꝭm Bar. ⁊ Ber. Nõ. qꝛ a ꝑncipio nulla fuit. A. Idem i sũ. con. eo. ti. q. 52. B

z ¶ Utꝝ prelatus possit excoicare ex territoriũ suũ. R°. ꝭm Hosti. Eps ex suã diocesim ⁊ huiusmõi prelati ex territoriũ suũ nõ pñt ea q̄ sunt iurisdictiõis cõtẽtiose. A. nisi de cõsensu illi⁹ in cui⁹ territorio ẽ. ꝭm eũdẽ Hosti. ꝑ. c. eps. 9. q. 3. ut i sũ. con. eo. ti. q. 53. B. Uñ qꝛ q̇s nõ ẽ excoicãd⁹ sine cause cognitiõe. xi. q. 3. nemo. iõ talis nõ põt excoicare nec sedẽ ꝓ tribunali. nec aliq̇d dispõnẽ 9. q. z. epm et. c. se. Et intellige nisi inq̄tũ dictũ est s̄. absolutio ꝓ. §. 6°. A. In dcã q. 53. dr̄. Quidam ꝓo asserũt ꝙ ex suã diocesim exñs eps põt excoicare. sic Paul⁹ excoicauit Corinthũ absentẽ ⁊ irreq̇situ. ex de appel. cũ sit romana. i fi. qd põt cõcedi in notorijs. qꝛ nec illa req̇runt cãe examiatiõnẽ. 9. q. 3. §. fi. ⁊ dcõ c. cũ sit. Ibi etiã dr̄ ꝙ eps exñs ex põt denũciare excoicatũ. qꝛ per hoc ampli⁹ nõ ligat̃. Itẽ ꝙ si legat⁹ excoicauit aliquẽ dũ erat i ꝓuicia nõ põt eũ absoluẽ postq̄ exiuit ꝓuinciã dimisso officio. Secus si exiuit reuersur⁹ qꝛ tũc põt ꝭm ꝙ ꝑdictũ est de alijs ordinarijs. B

¶ Prelatus q̇ in aliq̄ loco hꝫ tm̄ tꝑalẽ iurisdictionẽ nõ ꝓpter h̄ poterit excoicare. ar. ex de offi. oꝛ. dilectus. A. Idem in sũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 54. ꝭm Hosti. B 3

¶ Excoicare non põt excoicatus quicũq;. Unde nec hereticus. nec scismatic⁹. nec apostata a fide. z4. q. i. audiuim⁹. ⁊. §. si autẽ. in fi. Itẽ nec intrusus. nec suspẽsus a iurisdictiõe. iz. q. z. alienatiões. ⁊. c. ꝑcarie ex de ꝯcess. ꝑbẽ. qꝛ. Itẽ nec ille q̇ violauit interdictũ. ex de excess. ꝑla. c. fi. A. Ibi nõ bñ videt̃ hoc ꝓbari. tñ idem dic̃ Albric⁹ ⁊ Hosti. circa interdictũ hominis. ut in sũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 13. B 4

Excoicatio j°.

Excoiter. quid sit? R°. Excoicatio est a qualibet licita coione ⁊ legitimo actu seꝑatio. xi. q. 3. §. euident̃. A. Hoc fuit dictũ Ray. ut pꝫ in sũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 32. Et inde inq̇t Adã dr̄ excoicat⁹ ab esu ligni vite. dicente dño Geñ. 3°. Uidete ne forte sumat de ligno vite. dicto. §. euidenter. Con. Hosti. ⁊ Goff. Sed in directoria li°. 3°. ti. z. in ꝑncipio. dr̄ ꝙ h̄ diffinitio nõ cõprehẽdit minorẽ excoicationẽ. Unde ibi sic dicit̃. Excoicatio est a ꝑticipatione sacramentoꝝ exclusio. ul' a coione fidelium seꝑatio. dicto. §. euidẽter. ⁊ extra de excep. a nobis. Sed hec diffinitiões vident̃ ꝑticulares. Uñ satꝫ videt̃ ꝙ ꝓ gnāli diffinitione possit dici ꝙ excoicatio est

a coīone seu ꝯsortio fideliū sepatio
xi.q.3.oīs. Sꝫ qn̄qꝫ ꝑticulariter ⁊
qn̄qꝫ vł'r̄ ſm suas sp̄es de q̇b⁹ sta/
tim. Et ad hūc sensū pōt reduci pri/
ma diffinitio Ray. intelligēdo eā
disiunctiue ⁊ non copulatiue. B
Cuius p̄ncipalit' due sūt sp̄es. vna
q̄ sepat a sacris ⁊ ab igressu eccl'ie
⁊ a coīone fideliū. ⁊ h̄ dr̄ maior ex/
coīcatio uł anath'a. Alia q̄ sepat a
sacris tm̄. A. videlicꝫ a ꝑceptiōe
p̄ncipalit'. nō a collatione. Peccat
tn̄ talit' excoīcat⁹ conferēdo eccl'ia/
stica sacr̄a. ꝟ ab eo collata v̄tutis
nō carēt effectu. ex̄ de cle. exco. mi.
si celebrat. B. Et hec dr̄ minor.
Et de vtraqꝫ hr̄. 3.q.4. Engeltru/
dā. ⁊ ex̄ eo. si quē. A. Scd̄m Ray.
⁊ i sū. con. eo. ti. q. 33. sp̄es excoīca/
tiōis q̄si ifinite sūt. Quot. n. sr̄ sp̄es
coīonis. tot sunt uł ee̅ possunt sp̄es
excoīcatiōis. Sꝫ de p̄dictꝭ duabus
frequent' tractat eccl'ia. ⁊ in dubio
cū noīat' excoīcatio itelligit' de ma/
iori. dcō. c. si quē. Itē excoīcationū
alia ē iurꝭ. s. quā q̇s icurrit ipso iu/
re delicto cōmisso. ut si quis iniiciat
man⁹ violētas in clericū. 17. q. 4. si
q̇s suadente. alia ē iudicꝭ. s. q̄ irro/
gat' a iudice ptātē hn̄te per ꝓcessū
iudiciariū. ex̄ eo. nup. Et q̇s possit
excoīcare maiori excoīcatiōe dictū
ē s̄. c. proximo. Minori aūt excoī/
catiōe excoīcare pn̄t nō solū ep̄i sed
⁊ alii prelati eccl'iaꝝ inferiores ſm
Ray. ⁊ i sū. con. eo. ti. q. 55. B
¶ In q̇b⁹ casib⁹ incidit q̇s maiorē
excoīcationē ipso facto? R°. i multꝭ

Maiora excoīcatio a q̄ sol⁹ papa absol/
uit icurrit' i. 13. casib⁹ q̇s cēs hēs s̄.
absolutio p̄. §. 3°. Sūt ⁊ alii casus
plurimi. Prim⁹ cū q̇s incidit i here/
sim iam dānatā. 24. q. 1. c. p̄. et. 2°.
Aut nouā heresim ꝯfingit. ex̄ de he/
retꝭ. ad abdolendā. ⁊. c. excoīcam⁹.
Aut ē credēs receptator uł fautor
hereticoꝝ. ex̄ de heretꝭ. sicut ait. A
hic casus ⁊ sequēs ⁊ etiā q̄rt⁹ ho/
die videnť papales. ut pꝫ in ꝓcessu
annali curie. B. 2⁹ cū q̇s asserē/
do dicit romanā ecclesiā nō ee̅ ca/
put oīuꝫ eccl'iaꝝ. nec ei tanq̄ capiti
obediēdū. dis. 19. nulli fas. 3⁹ qn̄ re/
ctores ciuitatū faciūt exactiōes in/
debitas i cl'icos ⁊ eccl'ias ⁊ āmoni/
ti nō desistūt. ex̄ de imu. eccle. nō mi/
nus. A. Et ibi pꝫ q̄ etiam ē sil'is
snia ꝯ fautores eoꝝ. nec debēt ab/
solui donec satisfecerint cōpetent'.
B. 4⁹ ē cū q̇s non elect⁹ a duab⁹
ꝑtib⁹ cardinaliū gerit se ꝓ papa. ex̄
de elec. licet. A. Et ut ibi pꝫ eadē
ē snia ꝯ eos q̇ ꝓ papa ipsū recipiūt.
ꝟ ut p̄dictū ē iste casus hodie ē pa/
palis. B. 5⁹ cū q̇s mḡr uł scolar'
tractat cū aliquo ciue Bonon̄. de
cōductiōe hospitii irreq̇sitis iq̇linis
nisi temp⁹ cōductiōis fuerit elapsū
ex̄ de loca. ex rescripto. A. Ibi
pꝫ q̄ iste casus est cōtra magistros
⁊ scolares qui in ciuitate Bononie
sunt sup conducendis domibus ali/
orum videlicꝫ scolarium ſm glo.
Idem posset forte intelligi etiā de
magistris qui super hospitiis in lesi/
onē uel p̄iudiciū habitātiū audent

tractare nisi pri⁹ ꝯstiterit temp⁹ cō-
ductionis elapsū. uel inquilini in hoc
fauorē suū prestiterint ⁊ consensū.
B .6⁹ cū monachi. canonici regu-
lares. archidiaconi. decani. preposi-
ti. plebani. cantores. ⁊ alij clerici p-
sonatū habētes. aut etiā quicūq; pre-
sbyteri audiant leges uel phisicā.
A .nisi religiosi infra duoꝝ men-
sium spacium ad claustrum redi-
erint. ⁊ alij clerici īfra dictū spaciū
a p̄fatis destiterint. ut in .c. de quib⁹
statim. B .ex̄ ne cle. uel mo. non
magnopere. ⁊ .c. sup specula. Sec⁹ si
habent parochialem ecclesiam tm̄
⁊ nō sūt presbyteri. ex̄ ne cle. uł mo.
statutū. li.º 6.º A .Et ibi nōt glo. ⁊
dn̄s Pe. de anchorano. q̄ qn̄ paro-
chiales sūt p̄sbyteri incurrūt dictā
sniam nō rōne eccliaꝝ s̄ ordinis. p
dictū .c. sup specula. B .7⁹ cū q̇s
pticipat excoicato ī crimine ꝓpt̄ qd
excoicat⁹ ē dando ei auxiliū cōsiliū
uł fauorē. ex̄ eo. si ꝯcubine. A .q̄r
eodem vinculo ligat̄ cū excoicato.
dcō .c. si cōcubine. ⁊ eo. ti. c. nup. §.
ī secūda. Un̄ nō videtur iste casus
pticularis s̄ regula gn̄alis. B .8⁹
ꝯ oēs q̇ fecerint statuta ꝯ libertatē
ecclie ⁊ scriptores eoꝝ. si l̄r ⁊ ptātes
⁊ ꝯsules ⁊ rectores ⁊ ꝯsiliarios lo-
coꝝ vbi talia statuta seu etiā ꝯsue-
tudines edite sūt uel seruate. ⁊ qui
s̄uare fecerint. ⁊ illos q̇ s̄m ea iudi-
cauerint uel in publicā formā rede-
gerint iudicata. ex̄ eo. grauem. ⁊ .c.
nouerit. 9⁹ ꝯ illos q̇ initūt̄ ordina-
tiōib⁹ uel alienatiōib⁹ a scismaticis

factis. ex̄ de scisma. c. p̄. A .Ibi dr̄
q̄ res ecclie a scismaticis alienate de-
bēt ad ecclesiā sine vllo onere reuer-
ti. ⁊ si q̇s cōtraire p̄sūpserit excoica-
tionē icurrit. B .Dicti cas⁹ oēs ex
iurib⁹ magis antiq̇s collecti sūt. A
Sūt ī dictis iurib⁹ ⁊ alij casus. Un̄
decim⁹ est ī .c. qm̄. de offi. ordi. vbi
ꝓhibet̄ q̄ ī eadē ciuitate sint plures
epi. Sꝫ si ꝓpter diuersitatē h̄itātiū
ꝓpri⁹ ep̄s nō pōt oib⁹ deseruire. pōt
⁊ dꝫ q̇ ad h̄ aliū ep̄m sibi vicarium
cōstitue forte grecum q̇ valeat ibi
grecis habitātib⁹ ministrare. q̇ vica-
ri⁹ p oia dꝫ eē obediēs ⁊ subiectus
p̄ncipali ep̄o. Et subdit̄. Un̄ si q̇s
alit̄ se igesserit. excoicatiōis se noue-
rit mucrone pcussū. Dic̄ glo. Et ita
ē canon late snie. xi⁹ ē in .c. clericis. ex̄
ne cle. uel mo. vbi dr̄. Iubem⁹ etiā
sub intermīnatiōe anathatis ne q̇s
sacerdotū officium h̄eat vice comitis
aut p̄positi secularis. Si q̇s aūt ꝯ h̄
venire p̄sūpserit ⁊ monit⁹ emēdare
noluerit. excoicatiōi subiaceat. Dic̄
glo. Sic videt̄ canon late snie. iz⁹
casus est ī .c. excoicatiōi. ex̄ de rap.
vbi dr̄. Excoicatiōi subdant̄ q̇ ro-
mipetas uł alios xp̄ianos ꝓ nego-
ciatiōe uł alijs honestis causis ī na-
uigio dectos aut cape aut reb⁹ suis
spoliare presumūt. Illi etiā q̇ xp̄ia-
nos naufragiū patientes quib⁹ s̄m
regulam fidei consilio esse tenent̄
dānata cupiditate spoliant reb⁹ suis
nisi ablata reddiderint excoicationi
se nouerint subiacere. Dicit glo. Et
sic qui contra hoc faciunt sunt ipso

iure excoicati. Et h̄ verū ē q̄ ad hūc vltimū casū. q̄ vo ad primū ē canō ferēde snīe. ut ex ipso tex. p3. Et nōt ibi dn̄s Anto. de bu. cum Jo. an. vbi etiam dicit ḃm Jo. an. ꝙ pirate ter in anno excoicantur ex ore pape. B

z ¶ Eodē mō sūt alij casus excoicationū q̄ habēt i li. 6°. de quib⁹ duo sūt ptinentes ad papā. ut dictū ē s̄. absolutio ḃ. §. 3. Prim⁹ de q̄cūq̄ q̀ loquit̄ secrete uel mittit scripturā uel nūciū alicui cardinali q̄n sūt reclusi occasione electiōis pape ex̄. de elec. vbi piculū. Et de dn̄is. rectorib⁹ ꝛ officialib⁹ q̀ iminente dicta electione nō seruarēt dictā ꝯstitutionē. A. uel nō facerēt obseruari. dcō. c. vbi. B. 2⁹ de his q̀ grauāt alios q2 eū ꝓ q̄ rogabant̄ noluerūt eligē. vide s̄. electio ḃ. §. 33°. q̀ incipit. Quicūq̄. 3⁹ ē q̀cūq̄ vsurpātes custodiā vacātiū eccl'iaꝝ. seu i alijs pijs loc̄ occupāt bona ipsoꝝ ꝛ clerici ꝛ alie psone eorūdē locoꝝ q̀ h̄ fieri ꝓcurant. ex̄ de elec. gn̄ali. Hūc etiā casū h̄ēs s̄. eccl'ia ḃ. §. plt. 4⁹ ē de electorib⁹ ad regimē vrbis romane ꝛ de elect̄ ꝛ fautorib⁹ q̀ fecerint ꝯ ꝯstitutionē sup h̄ factā. ex̄. de elec. fūdamēta. A. Certe absolutio isti⁹ cas⁹ videt̄ reßuari pape. ꝑterq̄ i mort̄ articulo. Et nō solū ꝯ ꝑfatos h̄ etiā ꝯ obediētes dict̄ officialib⁹ elect̄ illegitie seu assūpt̄. ut i dcō. c. fundamēta. §. ꝙ si sec⁹. ꝛ. § contēptores. Et h̄ coiter sp accidit q̄n ad obediētiā ap̄l'ice sedis Roma nō est. B. 5⁹ de his q̀ vocant̄ ad dirigēdas moniales i electiōib⁹ nisi abstineāt ab his. p que posset in eis discordia oriri uel nutriri. ex̄ de elec. indēnitatib⁹. 6⁹ de his q̀ ꝓcurant ꝙ ꝯseruatores dati intromittūt se de his q̄ nō licēt. vide s̄. ꝯseruator. §. 4°. 7⁹ de his q̀ absolutionē ab aliq̄ excoicatiœ ul' reuocatiœ ei⁹ aut etiā suspensiōis ꝛ interdicti extorquēt p vim ul' p metum. Nā nec valet absolutio. ꝛ incurrit̄ noua excoicatio. ex̄ de his q̄ vi. absolutiōis. 8⁹ de eo q̀ fingit fraudulent̄ casū p quē aliq̀s iudex vadat uel mittat ad aliquā mulierē ꝓ testimonio. ex̄ de iudi. mulieres. A Ibi nō videtur notari h̄ casus nisi q̄n fictio fit ad h̄ ut iudex psonalit̄ accedat. B. 9⁹ de his q̀ prelatos uel eoꝝ cap̄la seu alias psonas ecclesiasticas cōpellūt ad submittendū laicis. ul' alienādū bona imobilia seu iura eccl'iaꝝ. ꝛ silit̄ laici qui vsurpāt sibi illicite huiusmodi nisi moniti destiterint. ex̄ de re. eccle. h̄ ꝯsultissimo. A. Ibi dat̄ ista snīa ꝯ illos q̀ coegerint ꝑlatos ul' cap̄la eccl'iaꝝ aut alias psonas eccl'iasticas submittē eis eccl'ias ipsis cōmissas uel bona imobilia seu iura ipsaꝝ recog̃scēdo ab ipsis ea tanq̄ a supioribus se tenere seu ab ipsis eadē aduocādo ꝓut in q̀busdā ptibus d̄r aduocare. uel ipsos patronos uel aduocatos ecclesiarū seu bonorū ipsaꝝ ppetuo aut ad temp⁹ non modicū statuendo. Nā cuius-

cũq3 sint conditiõis aut stat⁹ q̇ ad
h̄ coegerint excoicationẽ incurrũt.
nisi h̄ fierent cũ ꝯsensu capl'i ⁊ apl'i-
ce sedis lr̃ia sp̃ali. ⁊ tũc occasione
illoꝝ laici vltra id quod ex natura
ꝯtractuũ ipsoꝝ ul' adhibita in illis
lege ꝑmittit' aliquid non vsurpent.
Qui v̄o secus egerint nisi ãmoni-
ti ab huiusmõi desistiterint restituen-
do ea q̃ talit' vsurparãt eoipso sentẽ-
tiã excoicatiõis incurrũt. ⁊ ex tunc
ad supponẽdũ terrã ipsoꝝ si opus
fuerit ecclesiastico interdicto libere
ꝓcedatur. hec ibi. B .x⁹ q̇cũq3 ab
ecclesijs uel ꝑsonis ecclesiasticis ꝑ
se uel ꝑ aliũ noie suo ul' alieno pro
ꝑsonis ul' reb⁹ q̃s nõ cã negociati-
onis deferũt uel deferri faciunt seu
transmittũt. exigũt aliq̊d pedagiũ
seu guidagiũ. ex̄ de censi. quãq̄. li.º
6.º Et de h̄ casu hr̃. ĩ. diffusius pe-
dagiũ. §. fi. xi⁹ ẽ de his qui ĩpedirẽt
officiũ delegati uel cuiuscũq3 iudic̨
ecclesiastici. ex̄ de imu. eccle. qm̃. quẽ
casum diffusius hẽs. ĩ. iudex z.º §.
5.º iz⁹ de dñis qui inhibent subditis
ne ꝑsonis ecclesiasticis vendant ⁊
huiusmõi. vide. ĩ. emunitas. §. 9.º
i3⁹ de religioso q̇ temẽ vbicũq3 h̄itũ
sue religiõis dimittit ul' accedit ad
studia nisi a suo p̄lato cũ ꝯsilio ma-
ior̨ ꝑtis ꝯuẽt⁹ sibi lr̃ia sit concessa.
i4⁹ de doctorib⁹ seu magistris qui
sciẽter illos religiosos q̇ dimiserũt
habitũ docent leges uel phisicam.
Predicti duo casus habentur extra
ne cle. ul' mo. ut ꝑiculosa. A . Ibi
dicitur. Districtius inhibemus ne
de cetero aliq̇s quãcũq3 religionẽ
tacite uel expresse ꝓfessus. i scolis
uel alibi temẽ habitũ sue religiõis
dimittat nec accedat ad q̃uis stu-
dia litteraꝝ nisi a suo p̄lato cũ con-
silio sui conuent⁹ uel maioris ꝑtis
eiusdẽ sibi eundi ad studiũ licentia
p̄mit⁹ sit concessa. Si q̇s aũt ⁊. ĩ.
Doctores q̊3 seu magistri q̇ religi-
osos habitu suo dimisso leges aut
phisicã audiẽtes scient' docẽ aut in
scolis suis p̄sũpserint retinẽ. silt' eo-
ipso sint sn̄ia innodati. Sup̄ q̇ Io.
an. in nouella dicit. Nõ puto q̊ de
mente constitutiõis sit q̊ monach⁹
in cella sua dimittẽs habitũ ul' dũ
balneũ intret occulte ul' iacẽs sine
habitu ligetur hac cõstitutiõe. Al'
pauci inuenirẽt' nõ ligati. Sed qñ
exhibet se cõspectib⁹ hoiu3 sine ha-
bitu ul' i h̄itu laicali ul' cl'ici secular̨
sine iusta cã. tunc liget'. Et ad h̄ fa-
cit p̄ncipiũ decre. q̊d vult ipsoꝝ va-
gatiõi ꝓuidẽ. B . i5⁹ q̇cũq3 hẽti-
cos ul' credẽtes. ul' receptatores. ul'
defẽsores ul' fautores eoꝝ scienter
tradẽt eccl'iastice sepulture. ex̄ de he-
ret̨. q̇cũq3 li.º 6.º A . Et ibi etiã p3
q̊ locus vbi tales sepulti fuerint.
d3 ꝑpetua sepultura carere. B . de
q̇ absoluendo vide. ĩ. heretic⁹ z.º §.
z.º i6⁹. q̇cũq3 rector secular̨ ul' qui-
cũq3 officialis eius cognosceret de
crimine heresis aut captos libera-
ret ul' diocesanoꝝ ul' inq̇sitoꝝ offi-
cium ĩpediret. ex̄ de heretic̨. c. inqui-
sitionis. A . Ibi patet q̊ iste cas⁹
ẽ cõtra rectores quoscũq3 t̄pales q̇

cogſcūt ul' iudicāt de crimine here/ſis uel captos ꝓ hereſi relaxāt ſine ſnia uel mādato epi ul' inqſitoris. aut recuſant iplere executionē eis ꝑ huiuſmōi crimie a dioceſano uel inqſitoribus iniunctā ꝓut ad eoꝝ ſpectat officiū. uel alit' officiū epi ul' iqſitoꝝ ſniam ul' ꝓceſſū directe ul' idirecte ipedire pſūpſerint. Et ſi in excoicatiōe ꝑmanſerint ꝑ ānū aio ꝑtinaci. velut heretici ſūt ꝯdēnādi. B .17 eſt de his qui per aſſaſſinos quēcūꝗ xpianū interfici ꝓcurauerint vide s̄. aſſaſſin⁹. 18⁹ de cleric q̄ manifeſtis vſurarijs domos locāt uel alio titulo cōcedūt. ex̄ de vſuris. c. vſurarū. vide. ī. vſura 4.º §. 4.º 19⁹ de his q̄ ꝯcedūt repſalias ꝯ pſonas eccliaſticas ſpālit' ſiue generaliter ex̄ de iniurijs. c. ſi. A. Et ibi pꝫ iſte caſus ē cōtra ꝯcedētes repſalias ꝯ clericos uel eoꝝ bona. uel gnāliter ꝯceſſas extēdētes ad eos. quā ꝯceſſionē uel extēſionē niſi reuocauerit infra mēſem a tpe cōceſſiōis uel extenſiōis. ſingular pſona excoicationē. 7 vniuerſitas inťdictū icurrūt ut ibi. B .20⁹ ſi dn̄s ul' rector tpalis nō fecerit obſeruari ea q̄ ſtatuūt ꝯ iſecutores cardinaliū ſeu alicui⁹ de familia eoꝝ ul' papę. ex̄ de pe. felicis. A .Hoc ver ē ſi nō fecerit dictus rector ul' tpalis ul' ſpūalis uel officialis ei⁹ obſeruari p̄dicta ifra mēſem poſtꝗ̄ delictū ad eoꝝ noticiam puenerit. Et ciuitas quelibet p̄ter vrbē ſi nō facit p̄dicta ut dictū ē ifra mēſem cū facultas ei affuerit

p̄uat' eoipſo pōtificali dignitate. ut s̄. 7 nihilomin⁹ remanet inťdicta. ut ibi. 21⁹ q̄cūꝗ dat ſniam occidēdi capiēdi ſeu alit' in bonis uel pſonis ſuis ul' ſuoꝝ grauandi eos q̄ ꝯ reges barones nobiles uel q̄ſcūꝗ alios tulerūt excoicatiōis ſuſpenſionis uel inťdicti ſnias. ſiue illos q̄rū occaſiōe ſūt ꝓlate. ul' eos q̄ eas obſeruāt. aut eos q̄ talit' excoicat coicare nolunt. niſi licentiā ipſam re integra reuocēt. 7 ſi qua ſint ablata reſtituant ſiue pro illis ſatiſfaciāt. A .In. c. q̄cūꝗ. de quo. ī. dicitur niſi licētiā ipſam re integra reuocauerint. uel ſi ad honorū captionem occaſione ipſius licentie ſit proceſſum bona ipſa fuerint infra octo dieꝝ ſpacium reſtituta. aut ſatiſfactio pro ipſis ipenſa. B .Similiter 7 qui dicta licentia vſi fuerint. uel etiam ſine licentia ſuo motu hoc fecerint. excoicationē incurrunt. in qua ſi ꝑmāſerint per duos menſes non niſi ꝑ papā abſoluentur. ex̄ de ſen. exco. quicūꝗ. 22⁹ qn̄ quis ab excoicatione abſolut⁹ fuerit in mortis articulo uel alio impedimento. ſi ceſſante articulo uel ipedimento non repn̄tet ſe q̄c̄itius cōmode poterit ei a quo abſolui debebat reincidit in eandem ſentētiā. extra eo. eos. 23⁹ qn̄ aliqui abſoluuntur a ſede apoſtolica ul' a legatis 7 iniungitur eis q ſe preſentent ordinarijs uel alijs ſuſcepturi penitētiā. 7 paſſis iniuriā ſeu eis quib⁹ obligati ſūt ſatiſfaciāt. ſimilit' ſi h̄

nõ faciãt q̃ p̄mũ cõmode poterunt
reicidũt i eãdē sniam. ut dcõ. c. eos.
3 ¶ Itē sũt alij casus excõicationũ
i cle. de qb⁹ dnq3 sũt papales. ut di·
ctũ ē s̃. absolutio p̄. §. 3.° Alij sunt
isti. Primus ē de illis q̇ i cimiterijs
sepeliũt corpora tp̄e ĩtdicti i casi,
bus nõ ɔcessis a iure. uel excõica,
tos publice aut noĩati interdictos·
aut vsurarios manifestos scienter
sepeliũt. A q̃ excõicatiõe nõ debent
absolui nisi ad arbitriũ diocesani
satisfecerint eis qb⁹ p p̄missa fuerit
iiuria irrogata, ut de sepul. eos. A
Et ibi addit̃. Nullo eis ɔ premissa
exemptiõis uel q̃uis alio p̄uilegio
q̃cũq3 forma ṽbor ɔcesso aliq̃liter
suffragãte. B .2⁹ de religiosis q̇
decimas eccl̃ijs debitas sibi appro,
priãt uel vsurpãt siue q̇ non p̄mit,
tũt solui eccl̃ijs decimas de aĩalib⁹
familiariũ ⁊ pastor̃ suor̃ ul̃ alior̃
imiscẽtiũ ipsa aĩalia gregib⁹ eorũ.
uel de aĩalibus q̃ in fraudē eccl̃iar̃
emũt ⁊ empta tradũt ṽditorib⁹ ul̃
alijs ab ipsis tenẽda. seu q̇ non p̄,
mittũt ul̃ ɔ̄hibẽt solui decimas ec,
clesijs de terris q̃s tradũt alijs ex,
colẽdas. nisi req̇siti. A .p̄ eos q̃,
rũ interest. ut i cle. religiosi. de q̃. j.
B .desiiterint. j. mensem. aũt si de
bis que vsurpauerũt ɔ p̄missa. A
uel retinē p̄sũpserint ut i dicta cle.
B .nõ satisfecerint dãnificatis ec,
clesijs ĩfra duos mẽses sunt suspẽsi
ab administratiõib⁹ ⁊ b̃n̄ficijs suis Or
si nõ hñt administratiões ⁊ b̃n̄ficia·
ipso facto excõicationē icurrũt. ut

ex de deci. religiosi. 3⁹ est de mona,
chis ul̃ canonicq̇ regularib⁹ qui nõ
habẽt administrationē ⁊ trãsferũt se
ad curias p̄ncipũ sine lnĩa p̄lator̃
suor̃ ut dãnũ aliquod iferãt suis p̄,
latis aut monasterio. ut de sta. mo.
ne i agro. A .§. q2 ṽo. vbi dr̃. Pro,
hibem⁹ ne monachi aut regulares
canonici administrationē aliquã nõ
habẽtes ad curias p̄ncipũ absq3 li,
cẽtia spãli p̄latorũ suorũ se cõferre
p̄sumãt. Or si ut suis p̄latis aut mo,
nasterijs dãnũ aliquod iferãt ad di,
ctas curias se ɔferre p̄sũpserint· ex,
cõicatiõis sniam eos icurrē volum⁹
ipso facto. Et districte ibidē iniũgit̃
p̄latis ut ipsos a curiarũ accessu ⁊
q̇buslibet vagatiõib⁹ ⁊ discursu di,
ligenē cõpescãt. B .4⁹ de mona,
chis q̇ infra septa monasterij sine
lnĩa arma tenẽt. ut i dcõ. c. ne i agro.
A .In. §. p̄fate. vbi p⁹ dictũ. §. q2
ṽo. imediate subiũgit̃. Prefate q3
snie monachos. j. septa monasterij
sine lnĩa abbatũ suor̃ arma tenẽtes
decernim⁹ subiacē. Et ut ponit̃ i di,
rectoria. li.° 3.° ti. 2. §. 254.° dic̃ W.
q̃ h̃ itelligit̃ de cõtinue tenẽtibus.
q2 si dũ itrẽt septa arma portãt secũ
nõ tñ aĩo nocẽdi. ul̃ secũ intus reti,
nẽdi· nõ iputat̃. q2 tenere ē ex ɔ̄posi
to cũ effectu. ex de cle. nõ resi. relatũ
Et h̃ etiã intelligit̃ tm̃ de suo mo,
nasterio nõ de alio. cũ nõ posset ha,
bere lniam sui abbatis ex territoriũ
suũ. extra de ɔsti. ut aĩarũ. li.° 6.° Et
noie armorũ non solum scuta· gla,
dios ⁊ galeas intelligimus. s̃ etiã

fustos ⁊ lapides.ff. de ꝓbo.sig. armorū. siue sint defensiōis siue inuasionis.ar.ex̄ de homi.c.sic dignū. §.illi etiā. B .5⁹ de his q̄ ipediret visitatores monialiū ul' canonicarū. A .s.seculariū.ut i cle.de q̄.ī. B .nisi moniti destiterint.ut de sta.mo.attēdētes. A .qꝛ ut ibi pꝫ excoīcationē icurrūt nō obstātib⁹ q̄buscūq; ꝑuilegijs statutꝫ ul' cōsuetudinib⁹. Et itelligit de monialib⁹ q̄buscūq;.ut dr̄ in directoria eo.ti. §.255. B .6⁹ ē de q̄busdā mulierib⁹ q̄ beghine vulgarit' nūcupāt' silit' ⁊ religiosi q̄ eas i illo statu fouent. A .uel ad talē statū adducūt.ut i cle.de q̄ stati. B .ut in cle. de reli.do.cū de q̄busdā.vide.ī.religio.ꝑ.§.fi. 7⁹ de his q̄ scient' cōtrahūt mr̄imonia in gradib⁹ ꝯsanguinitatꝫ ul' affinitatꝫ ꝓhibitꝫ ul' cū monialib⁹ ul' ꝯtrahētes q̄ sūt religiosi siue moniales aut clici i sacrī ut de consan.⁊ affi.eos. A .Ibi etiā precipit' eccl'iaꝝ prelatꝫ.ut prefatos tādiu nūciēt excoīcatos seu a suis faciāt subditꝫ nūciari.donec suū hūilit' recognoscētes errorē separent' ab inuicē.⁊ absolutiōis obtinere bn̄ficiū mereāt'. B .8⁹ de iq̄sitoribus hereticoꝝ q̄ ꝓtextu officij inq̄sitiōis q̄busuis modis illicitis pecuniā extorquēt ul' scienter bona eccl'iaꝝ ob delictū clericoꝝ fisco ecclesie applicarēt. A .Etiā.⁊ ideo forti⁹ si fisco seculari.ut i cle.de q̄.ī B .nec pn̄t absolui nisi in mortis articulo donec illis quib⁹ extorserūt plene satisfecerit de pecunia. A sic extorta.ut i cle.de q̄.ī. B .nullis ꝑuilegijs pactis aut remissiōib⁹ sup h' valiturī.ut de heretꝫ.nolētes. A .Et ibi idē dr̄ de cōmissarijs inq̄sitoꝝ seu ep̄oꝝ ul' capl'oꝝ sede vacāte q̄ ꝑdicta agerēt. B .9⁹ Potestates.capitanei.rectores.ꝯsules.iudices.⁊ ꝯsiliarij.⁊ alij officiales q̄ statuta faciūt scribūt ul' dictāt.ꝑ q̄ q̄s cōpellat' soluē vsuras ul' solutas nō repetē. A .uel q̄ solute nō restituāt' plene.ut i cle.de q̄.ī. B ⁊ q̄ ꝑm ea iudicāt. A .uel alit' q̄litercūq; scient' iudicare ꝑsūserint q̄ vsure soluāt' ul' nō plene restituant' ut i dcā cle. B .⁊ q̄ hn̄t sup h' potestatē nisi statuta ipsa deleuerint. A .īfra tres mēses.ut i ea.cle. B uel si ea ꝑsūpserint obseruare. A uel ꝯsuetudines eoꝝ effectū hn̄tes ut i tex.de q̄ stati. B .ut de vsuris ex graui. x⁹ de religiosis mendicātib⁹ q̄ domos ad habitādū ul' loca de nouo reciperēt.ul' recepta mutarent seu alienarēt.ut de penis.cupientes. A .Et ibi pꝫ q̄ idē est etiā si dicta loca seu domos dimitterēt se ad alia transferēdo. Et h' nisi ꝑdicta fiant de sedis aplice lr̄ia spāli plene ⁊ expsse faciente de ꝓhibitione huiusmodi mentionē. Per hoc tn̄ nō prohibet' illis qui vitam heremiticā uel solitariā duxerint eligēdam de licentia maioꝝ suorū.quin cellas.mansiones.seu habitacula in heremis possint acquirere ac mutare.ex̄ de exces.ꝑla.cū ex eo.li.6.

⁊ notaꝛ in directoria li. 3. ti. 2. §.
263. Et in dcõ. c. cū ex eo. exꝑmiꝛ
vita hẽmetica seu solitaria vbi nõ
sit hoiuȝ habitatio de ꝓpinquo. B
xi⁹ de religiosis q̇ dicūt aliq̄ ꝟba ut
retrahãt audiẽtes a solutiõe deci-
marū. ut i dcõ. c. cupientes. A. §.
illos etiã. siue dicta verba dicanꝛ i
ꝑdicatiõe ul' alibi. ut ibi. B. 12⁹ de
religiosis qui confitentib⁹ sibi non
faciunt ꝯsciam de decimis soluen-
dis qui sunt suspensi ab officio pre-
dicationis donec si cõmode pñt fa-
ciãt eis ꝯsciam. Et si interim ꝑdi-
cant excoicati sunt. ut i dicto. c. cu-
pientes. A. in. §. ⁊ q2. vbi pȝ ꝙ h̄
locum hȝ qñ dicti religiosi scienter
omiserint facẽ ꝯsciam. ⁊ si fuerint
req̇siti. ⁊ nõ al'. ut ex ipso tex. colli-
gitur. vbi diciꝛ ꝙ religiosi teneanꝛ
certis tꝑib⁹ informare populum de
solutiõe decimarū si ab ecclia͡rū re-
ctorib⁹ uel vicarijs aut locatenen-
tib⁹ eorūdẽ fuerint req̇siti. Et ime-
diate sub eodẽ cõtextu sequiꝛ quo
ad confessiões. Nec nõ ⁊ his quoꝝ
cõfessiões ⁊c. Hoc etiã notaꝛ in di-
rectoria li. 3. ti. 2. §. 266. et ti. 6.
§. 30. B. 13⁹ de religiosis q̇bus-
cūq3 q̇ nõ ꝓuarẽt interdictū qḋ ꝓuat
matrix ecclia. Et istū casū plenius
vide. j. interdictū ꝑ. §. xi. q̇ icipit. Cū
snia ⁊c. 14⁹ de fratrib⁹ minorib⁹ q̇
tꝑe interdicti reciperẽt ad diuina frẽs
uel sorores de tertio ordine q̄ cõti-
nẽtes vocãꝛ. ex de sen. exco. cū ex eo.
A. Etiã si sup h̄ hñt uel isti fratres
minores ul' tertij ordinis ꝑuilegijs
quibuscūq3 muniti fuerint. Nec ab
ista excoicatiõe possunt absolui ab
alio q̄ꝫ a papa. ul' satisfactione pre-
missa a locoꝝ epis qui auctoritate
aplica in hac pte ipso iure funguntꝛ
ut ibi. B. Alius casus Bñdicti
pape. xi. in extrauagãti q̄ icipit. Quia
ut nulli. habeꝛ. j. papa. §. si. de oppo-
nentibus litteris electi in papã. A
Item 15⁹ est in cle. vna. de sequeſ.
pos. ⁊ fruc. vbi dicitur. Ad cõpescẽ-
das litigantiū malitias diffinim⁹
ut vna contra possessorẽ diffinitiua
sententia sup bñficio apud sedẽ dun-
taxat aplicam in petitorio uel pos-
sessorio promulgata bñficiū ipsum
etiam si dignitas ul' ꝑsonat⁹ existat
⁊ curam habeat aiarū a possessore
huiusmõi dum tñ triennio pacifice
antea possessū ab eo nõ fuerit. ꝑ lo-
ci ordinariū apud aliquam ꝑsonã
idoneã sequestreꝛ q̇ plenã de ipso
⁊ debitam curam gerens. id qḋ fru-
ctibus illi⁹ debitis eiusdem suppor-
tandis onerib⁹ supesse cõtigerit illi
restituat qui finalẽ i causa victoriã
obtinebit. Si q̇s aūt seq̄strationẽ
huiusmõi ipedire uel fruct⁹ seq̄stra-
tos quoq̄ mõ presūpserit occupare.
excoicatiõis sniam incurrat ipso fa-
cto. a qua nisi prius impedimento
amoto ⁊ occupatis per eum fructi-
bus restitutis nullaten⁹ absoluaꝛ.
Item quidã alius casus excoicati-
onis videtur in. c. religionū. de reli.
do. li. 6. ꝯ q̄sdã ordines mẽdicãtiū
reꝓbatos q̇ nõ videẽꝛ hodie reperiri.
ideo de illo dicẽ nõ curo. Alij sunt

i q̇busdã extrauagantib⁹. de quib⁹. ī.
vsus clauiũ p̄. §. fi. B

4 ¶ Ubi dr̄ sub pena excoicationis
nõ hʒ vim late sñie ſ cõminatiõis.
ut. C. cõminatiões epl'as. A. Ibi
dicit̃. Cõminatiões epl'as pragma-
ta subscriptiões auctoritatẽ rei iu-
dicate nõ habere. B. Et notat̃ ex̃
de sagittarijs. artẽ. A. s. i glo. B
Et hũc casũ etiã hẽs. ī. sagittarius
§. 2°. A. Ut pʒ i sũ. con. li. 2°. ti.
4. q. 2. Quidã dicũt q̄ huiusmõi
ul' silia verba hñt vim late sentẽtie.
Sʒ coior ꝛ verior opinio ẽ q̄ hẽant
tm̃ vim cõminationis. Hosti. ꝓ ꝛ
Hug. dicunt q̄ qñ fit prohibitio a
lege. i. a canone h̄ ꝟba hñt vim cõ-
minatiõis. 30. dis. p totũ. Qñ ãt a
iudice tũc ẽ canõ late sñie. dũ tm̃ iu-
dex h̄ ꝟba pferẽs h̄ intẽdat. Con.
glo. Ray. Et addit Hosti. Puto q̄
iudici i h̄ credendũ sit qñ dic̃ q̄ sic
uel sic itẽderit. ſ añq̄ h̄ declaraue-
rit puto excusatũ illũ q̇ sñiam non
s̄uauit. cũ ꝓbabilit̃ credere potue-
rit q̄ cõminatio tm̃ esset. B

5 ¶ Sẽtẽtijs p statuta ordinarioꝝ
A. q̄rũcũq. ut i. c. de q̇. ī. B. nõ
ligant̃ ignorãtes. nisi igr̃antia fu-
erit crassa aut supina. ex̃. de ꝯsti. ut
aiaꝝ. li. 6°. et. ī. lex. §. 5°.

6 ¶ Utꝝ sola ꝯsuetudo absq̧ sñia ul'
ꝯstitutiõe reddat aliquẽ excoicatũ.
R°. Nõ. q2 iste nõ ẽ modus ferẽde
sñie excoicatiõis. A. Hosti. autẽ
dic̃ q̄ ꝯsuetudo approbata reddit
aliq̇s ipso iure excoicatos q̇ al' nõ
eẽnt. Ray. nil sup h̄ determinat ſ glo.
ei⁹ ait. Reuera sine ꝯstitutiõe taci-
ta ul' exp̄ssa nõ p̃ot consuetudo ali-
quẽ facẽ excoicatũ. ſ intelligendũ
ẽ exq̇ papa ꝛ p̄lati ecclie tales re-
putãt excoicatos. cõstitutionẽ sup
h̄ editã eẽ. Et ita lata ẽ cõstitutio ul'
sñia vera uel p̄sũpta. ut in sũ. con. li.
2°. ti. 5. q. 10. B

¶ Quib⁹ ex causis sñia excoicati- 7
onis sit ferẽda a iudice? R°. Tres
cãe pñt eẽ. Prima ẽ ꝯtumacia. ut qñ
aliq̇s fuerit vocat⁹ siue ãmonit⁹ p
iudicẽ trib⁹ edictis ul' vno p oib⁹ ꝛ
ipse sit cõtumax siue iobediẽs. Se-
cũda qñ q̇s ꝓ aliq̇ certo dãno uel
offensa ꝓ q̇ nõ vult satisfacẽ excoi-
cat̃. Et ꝓbãt̃ p̄dicta duo. ex̃ ut lite
nõ cõtes. qñ frequent̃. xi. q. 3. certe.
ex̃ de ꝟbo. sig. ex pte. Sup istis ca-
sib⁹ dic̃ Tho. i 4°. sniaꝝ. dis. 18. Nul-
lus dʒ excoicari nisi ꝓ pctõ morta-
li. Et q2 i dãnificãdo aliquẽ etiam
corpalit̃ siue i reb⁹ corpalib⁹ aliq̇s
mortalit̃ peccat. iõ ꝓ dãno tpali ec-
clesia excoicare p̃ot. Sʒ q2 excoica-
tio ẽ g̃uissima penarũ. nõ dʒ infligi
etiã ꝓ pctõ mortali nisi q̇s ꝯtumax
fuerit. uel nõ veniendo ad iudiciũ.
uel ide sine lñia recedẽdo. uel deter-
minatiõi iudiq̇ nõ parẽdo. tunc. n.
postq̄ monit⁹ fuerit excoicari dʒ.
A. i. p̃ot. Et p̄dicta satis ꝓbant̃ i
iurib⁹ p̄allegatꝭ. B. Tertia cau-
sa siue mod⁹ excoicatiõis ẽ qñ ꝑso-
na igr̃at̃ ſ excoicat̃ i generali. ut
q̇cũq̧ furtũ fecit nisi restituat. ul' q̇
scit nisi reuelet. ex̃ eo. a nobis. Cui
ãt debeat reuelare hẽs. ī. reuelatio.

reuelatio. §. þ. A .Ueritas ē ꝙ
ꝓ omni pctō mortali a q̄ q̇s nolit
corrigi pōt excoicari etiā maiori
excoicatiōe. xi. q. 3. nemo ep̄orū. ⁊
p̄cipue ꝓ ꝯtumacia cōtra legiti/
mā obedientiā. xi. q. 3. si aūt vob.
nō distincto vtrū ꝓ modica uł ma/
gna cā fiat obediētia· vocatio· seu
āmonitio. q2 sp̄ ē ibi ꝯtumacia. q̄
ē crimē maximū ⁊ gen⁹ idolatrie
j. Reg. 15. et in sū. con. li.° 3.° ti. 33.
q. 54. vbi etiā ponit̄ quō etiā mi/
nor excoicatio pōt a iudice irro/
gari ꝓ ꝯtumacia. ⁊ silr̄ etiā loco
pene ad tēpus infligēde tā in foro
iudiciali q̄z penitentiali. B .Pro
peccato ā̄o alterius nemo pōt ex/
cōmunicari. 24. q. 3. si habes.

8 ¶ Quō debeat fieri excoicatiōis
snia? R.° Debet p̄mitti triplex mo/
nitio uel vna ꝓ trib⁹. aliter ē iiusta
⁊ iudex ē suspēsus p mēsem ab in/
gressu eccł'ie. ex̄ eo. sacro. Et debet
h̄re tēpoꝝ ꝯueniētia intualla nisi
facti necessitas aliud suaserit. Et
dz ferri in scriptis ꝯtinentib⁹ cām
excoicationis. aliter excoicans ē
suspēsus nō solū ab igressu eccł'ie
ſ; etiā a diuinis p mēsem. q̄ si q̇ dē
exequat̄· irregular efficit̄. nec nisi
p papā poterit cū eo dispensari. ex̄
eo. cū medicinalis. Sz hę pene nō
tāgūt ep̄os cū nō fiat sp̄alis mē/
tio de eis sicut oz. ut dr̄ s̄. ep̄s. §. 1
De h̄ etiā casu habes. j. in ẽdictū
þ. §. 6.° A .Ad p̄dictoꝝ clariorē
intellectū sciendū ꝙ iste est mod⁹
⁊ forma ꝓcedēdi ad excoicationē.

p̄ nā q̄z dz p̄cedere rōnabił ⁊ ma/
nifesta cā. ex̄ eo. sacro. vbi de p̄la/
to dr̄. Caueat diligēter ne ad ex/
coicationē cuiuscūq̄z absq̄z mani/
festa ⁊ rōnabili cā ꝓcedat. 2.° dz
p̄mitti monitio. Uñ i dcō. c. sacro
dr̄. Prohibem⁹ ne q̇s in aliquam
excoicationis sniam nisi cōpetēti
āmonitiōe p̄missa ⁊ p̄ntib⁹ psonis
idoneis p q̄s si necesse fuerit possit
ꝓbari monitio ꝓmulgare presu/
mat. Qr si presūpserit etiā si iusta
fuerit excoicationis snia· ingressū
eccł'ie sibi p mēsem nouerit int̄di/
ctū. alia nihilomin⁹ pena mulctā/
dus si visū fuerit expedire. Et itel/
ligit̄ h̄ de monitiōe trina s̄m glo.
Sz in sū. con. li.° 3.° ti. 31. q. 56. nōt̄
ꝙ cōpetēs monitio dr̄ ad arbitriū
iudicis: siue trina siue vna ꝓ trib⁹
maxime i notorijs. 24. q. 3. de illi/
cita. Et h⁹ monitiōes siue tres si/
ue vna ꝓ trib⁹ debēt fieri cū cōpetē/
tib⁹ intuallis aliquorū dierū. nisi
facti necessitas aliud suaserit. ex̄
eo. ꝯstitutionē. li.° 6.° 3.° snia excoi/
cationis dz ferri in scriptis. ⁊ scri/
pture copia dari infra mēsem req̇/
rēti. ex̄ eo. cum medicinalis. li.° 6.°
vbi dr̄. Quisq̇s excoicat· excoica/
tionē in scriptis ꝓferat. ⁊ cām ex/
coicationis exp̄sse ꝯscribat ꝓpter
quā excoicatio ꝓferat̄. Exemplū
ā̄o huius scripture teneat̄ excoi/
cator tradere infra mēsem si fue/
rit req̇situs. sup q̄ requisitiōe fie/
ri volum⁹ publicū instrumētū uel
lrās testimoniales cōfici sigillo

autentico cõsignatas. Et si dicta forma ꝯseruata nõ fuerit tñ snia tenet. sed excoicatus de facili absoluitur. ꝛ excoicans ad interesse condẽnat. ꝛ ad alias penas. dicto c. sacro. et. c. cũ medicinalis. vbi dr. Si quis aũt iudicũ huiꝰ ꝯstitutionis temerariꝰ extiterit violator. p mẽsem vnũ ab ingressu ecclesie ꝛ diuinis se nouerit suspẽsũ superior ꝓ eo ad quẽ recurrit sniam ipsam sine difficultate relaxans. latorẽ excoicato ad expẽsas ꝛ ad omne interesse condẽnet. ꝛ alit puniat aiaduersione cõdigna. ut pena docẽte discãt iudices q̃ graue sit excoicationũ snias sine maturitate debita fulminare. Et h̃ eadẽ in suspẽsionis ꝛ interdicti sentẽtijs volumus obseruari. Caueant aũt ꝛc. Itẽ 4°. quo ad formã requiritur cõgruitas ꝟboꝝ. Unde ꝑut notat in sũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 68. sic ꝯsueuit ferri snia excoicatiõis. Propter talẽ cãm te ul talẽ excõmunico ul excoicamꝰ in scriptis. Huiusmodi g̃ verbis uel eq̃pollẽtibus vti dꝫ excoicans. ꝛ satꝭ colligit i dcõ. c. cũ medicinalis. Ar. etiã ad h̃ 2. q. 6. §. diffinitiua. vbi dr. Diffinitiua quoq; snia q̃ absolutionẽ uel ꝯdẽnationẽ nõ ꝯtinet ꝓ nulla habet. Uñ ꝛ Ray. dicit. Nõ approbo ꝯsuetudinẽ quorũdã simpliciũ sacerdotũ dicentiũ. denũciamꝰ talẽ excoicatum. ꝛ nunq̃ excoicauerũt eũ prius. nec illa verba sũt apta ad excoicationem. Et glo. Ray. dicit q̃ re vera hꝰ verba nõ sũt apta ad excoicandũ. Et lꝫ talis euitãdus sit ab illis q̇bus fit denũciatio. qꝛ non est ipsoꝝ iudicare vtꝝ sit excoicatus necne. tñ si de h̃ agat in forma iudicij nõ reputabit excoicatꝰ ꝓpt hꝰ ꝟba. nisi al ꝓbet excoicatꝰ. B

¶ Cũ iudex dicit excoico illũ ul similia verba intelligitur de excoicatione maiori. ex̃ eo. si quem. 9

¶ Si eps̃ excoicat oẽs q̇ furtũ fecerint nũq̇d subditi eiꝰ talia cõmittẽtes ex̃ suã diocesim sunt excõmunicati? R°. Nõ. ut extra de consti. ut animaꝝ. li°. 6°. 10

¶ Utrũ alieni q̇ offendũt in diocesi illiꝰ q̇ in gnãli excoicauit incidant in eiꝰ excoicationẽ. R°. Sic. Nã eiꝰ subditi fiunt rõne loci vbi offẽdũt. A. Hoc tenet glo. in. c. a nobis ꝑ. ex̃ eo. B. nisi ignorauerit. ut dictũ est hic s̃. §. 1°. 11

¶ Quid si metropolitanꝰ exñs i diocesi sui suffraganei veniat ꝯtra sniam ab eo latã? R°. s̃m Hosti. Sicut snia uel canõ nõ ligat ꝓferentẽ. sic nec ꝓferẽtis superiorẽ. puta metropolitanũ ꝓpriũ. ex̃ de maiorit. ꝛ obe. cũ inferior. ꝛ ex̃ eo. a nobis. Con. Tho. i 4°. dis. 18. A. lꝫ Hug. dixerit h̃ casu metropolitanũ ligari nõ snia hois s̃ iuris. ut in sũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 59. vbi etiã inuenit s̃m Hosti. q̃ aliꝰ eps̃ uel archieps̃ cui nõ subest eps̃ q̇ promulgauit sniam bñ ligaretur. Sed ꝛ dictũ Hug. videt posse saluari qñ ꝓpriꝰ

metropolitan⁹ pticiparet cū subdito suffraganei in crimine dānato. tūc. n. videtur ligari sñia iuris. ex͛ eo. si concubine. B

13 ℭ Quid si iudex dicat. excoico vnū de istis duobus? R. s͛m W. Credo sine p͛iudicio ꝙ ille est excoicatus de q̄ iudex intellexit. Si tñ nō pōt sciri. neuter vitād⁹ ē. Similiter nec excoicat͛ si vaga fuerit ei⁹ intētio. A. Nō mag⁹ se referēs ad vnū q̄ ad aliū. cū nō intēderit vtrūq; ligare. ideo neut͛ ē ligatus ut in sū. con. eo. ti. q. 10. B

14 ℭ Quid si dicat. excoico te si appellas uel preparaueris appellare? R. s͛m Hosti. Videt͛ ꝙ nō teneat sñia cū q̄libet oppressus appellare possit. vñ talis sñia videt͛ itolerabilē errorē ꝯtinē. ex͛ eo. ꝑ tuas. §. nos igit͛. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 19. Et additur. Goff. tñ dicit ꝯtrariū. Hoc dictū Goff. videtur posse intelligi qñ appellatio esset inhibita uel respectu appellatiōis friuole. ex͛ de appel. ut debit⁹. B

15 ℭ Quid si dicat p͛lat⁹. habeo te ꝓ excoicato ⁊ h⁹. nūquid vere erit excoicatus? R. s͛m W. Si per talia verba agat͛ i foro iudicij nō reputabit͛ excoicat⁹. nisi aliter cōstiterit de intētione excoicant͛. ut q₂ semp solitus ē ita dicē ⁊ h⁹. In foro aūt pniali eligēda est tutior via. s. ut putet se excoicatū. ⁊ absolutionē petat. Idē Hosti. A Et dicit Hosti. Nō facio vim vtrū iudex dicat excoico te. uel scias te excoicatū. uł te excoicatū cognoscas. uł habeas seu geras te ꝓ excoicato uel reputes te excoicatū. uel alia q̄cunq; vis dūmō volūtatē ⁊ ꝯsensū iudicis de pñti exp͛mat. sicut ⁊ alias sił͛ dr͛ extra de spon. si int͛ virū. ⁊ de spon. duo. c. p͛ Et voluntas iudicis spūalis oio seruāda ē ꝑ lege. xi. q. 3. audi. Et s͛m glo. Ray. quicq̄d dictum ē de verbis diuersimode p͛lat⁹ cū sñia excoicationis ꝓfert͛. Idē intelligendū ē si sub eisdē verbis q̄s ab excoicatiōe absoluat͛. Con. Hosti. ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 69. B

ℭ Quid si dicat excoico te ⁊ absoluo te? R. s͛m W. Si voluit iudex simul excoicare ⁊ absoluē. nō potuit. ⁊ nihil egit. Si aūt voluit excoicare ⁊ postea absoluē. vtrūq; valuit. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 11. Et ex his patet ꝙ excoicatio regularit͛ tenet etiā nullo ordine s͛uato. ut ⁊ clari⁹ nō͛ eo. ti. q. 13. Et eodē mō tenet absolutio quātūcūq; simpl͛r ⁊ isolēnit͛ data. ⁊ h͛ nisi aliq̄ casu aliud pticularit͛ exp͛mat͛. q₂ generi ꝑ spēm derogat͛. ut in. c. generi. de re. iur. li. 6. B 16

ℭ Quid de duob⁹ q̄b⁹ mādatū ē ut aliquē excoicent. ⁊ vterq; eoꝝ eodē momento dicit excoico te si ille non excoicauit te? R. scđm Hug. Vterq; illoꝝ iudicū excoicat q₂ itētio eoꝝ ē ꝙ ille excoicet͛. A Idē in sū. con. eo. ti. q. 12. B 17

ℭ Quid si is q̄ sñiā gnālē ꝓmulgauit morit͛ uł amouet͛. nūq̄d q̄ 18

postea ɔtrafacit ē excoicatus? Rñ.
ſm Hosti. Nō. nisi diffinido statu-
erit. ff. de offi. prefec. vr. l. i. §. fi. uł
nisi a successore exp̄sse ɔfirmet̃. ex̄
de loca. c. p̄. 7. de offi. le. c. p̄. A
In h̄. c. p̄. nihil de h̄ habet̃. ꝭ poti⁹
eo. ti. c. fi. vbi h̄r̄ ꝙ ɔstitutio legati
durat etiā post ei⁹ officiū. Et idem
qđ in h̄. §. nōt glo. ex̄ eo. a nobis.
p̄. 7 in sū. con. eo. ti. q. 60. B
19 ¶ Quid de illis q̇ excoicati ordi-
nes recipiūt? Rñ. Si sciētes se ex-
coicatos receperūt. a susceptis or-
dinib⁹ sūt in ꝑpetuū deponēdi. A
Hoc verū si sunt clerici sclares. Si
ꝟo iā sūt effecti religiosi sūt suspē-
si ab executiōe suscepti ordinis et
officij. ut in. c. cū illoꝝ. de q̄. j. B
Si ꝟo non recolētes factū. p q̄ in
excoicationē inciderūt. uel factū
q̇dē sciētes ꝭ iurꝭ ignari nesciebāt
se excoicatos. tūc cū talib⁹ si sunt
sclares. archiep̄i uel ep̄i dispēsare
nō p̄nt absq̧ mādato sedis ap̄lice
Si ꝟo sūt regulares. abbates ip-
soꝝ p⁹ iniūctā pniam 7 ꝑactā po-
terūt cum eis dispēsare nisi graue
fuerit 7 nōbile factū. uel q̇ fecerit
adult⁹ fuerit uł discret⁹. ut violēt̃
ɔ obliuionē 7 ignorātiā p̄sumat̃.
Probant̃ h̄ oia ex̄ eo. cum illoꝝ.
20 ¶ Clericus excoicat⁹ quđ teneat̃
dicere horas canonicas. vide. j.
hore. §. 8°. q̇ incipit. Utꝝ clericus
Quid ꝟo fiet de fructib⁹ ecclesie
clerici excoicati? Rñ. ſm Ber. De-
bēt assignari alicui q̇ celebret pro
eo donec ipse est excoicatus. ex̄ de
appel. ꝑuenit. Et si iniuste fuisset
excoicat⁹ recuꝑabit fruct⁹ sibi sub-
latos. z. q. 5. sup cā. Idem Ray. 7
Goff. Si ꝟo iuste non p̄ōt. C. de
re. mili. cū alkat. li°. iz°. Ad h̄ facit
ex̄ de sen. exco. sacro. A. Possent
tn̄ sibi in h̄ casu etiā fruct⁹ restitui
de grā. C. de re. mili. l. stipēdia. ſm
Hosti. q̇ etiā addit. Qđ tn̄ de faci-
li fieri nō dꝫ ne ɔtēnat̃ rigor eccle-
siastice discipline. ut in sū. con. li°.
3°. ti. 33. q. 83. Itē tūc excoicat⁹ nō
ꝑcipit fruct⁹ b̄n̄ficij qn̄ ē in mora
absolutionis petēde. aliter sic ſm
Ray. ar. c. q2 diūsitatē. ex̄ de ɔces.
preben. ut in sū. con. eo. ti. q. 81. vbi
etiā nōt̃ ꝙ illud qđ dictū est de ex-
coicato circa hāc receptionē fru-
ctuū. intelligēdū ē etiā in suspenso
a b̄n̄ficio. ex̄ de elec. cū i cūctis. §.
clerici sane. Et ſm Inno. in. c. pa-
storalis. ex̄ de appel. idem ē de su-
spēso ab officio tm̄. Sed Hosti. h̄
intelligit qn̄ ex graui cā suspēsus
ē. ex̄ de par. ca. int̃ sollicitudines.
Secus si ex leui cā. puta ꝑp̄ scā-
dalū populi uel infamiā solā. nec
diu stetit cōtumax. Idē Goff. ut
in dicta. q. 81. B
¶ Utrū snia excoicationis lata 21
sub ɔditione liget anꝙ extet ɔdi-
tio. Rñ. ſm Hosti. Non ligat. ex̄ de
appel. p̄terea z°. 7 ex̄ eo. a nobis p̄.
Un̄ 7 si p̄dente ɔditione appellet̃
tenet appellatio. A . 7 impedit
effectū snie ɔditione etiā postmo-
dū adueniēte. ut in dcō. c. p̄terea.
ſm eūdē Hosti. 7 in sū. con. eo. ti.

q.15. B .Sed si pure sñia ferṫ nõ
releuaṫ ꝑ appellationē.ex̄ de appel.
pastoraƚ. Trāsfert tñ cause cogni-
tionē in supiorē.ex̄ de sen.exco. ꝑ
tuas . A .Idē in dicta.q.15. B
22 ¶ Sꝫ q̇d si p̄dente ꝯditione de-
sinat esse eius subdit⁹? R°. Tenet
sñia nisi appellet.ex̄ de foro cōpe.c
pl't.ex̄ de offi.dele.gratū.7.c.rela-
tū. Idem Inno. A .Idem in sū.
con.eo.ti.q.11. B
23 ¶ Quid si dicat iudex.excoico te
si habes res furtiuas.nunq̇d ꝑ ap-
pellationē suspēdeṫ? R°. ſm Ho-
sti. Nõ suspendeṫ si hꝫ res illas.si
tñ occultū est ecc̄lia nõ iudicat de
occultis ſ apud deū ligatus ē. A
Idem in sū.con.eo.ti.q.18. B
24 ¶ Quid si dicat.excoico te q꞉ fe-
cisti furtū 7 tñ falsū ē? R°. ſm W.
Inno.7 Hosti. Tuti⁹ ē dicē ꝙ ex-
coicatio teneat. ut.xi.q.3.c.p̄.et.c.
si ep̄s.q꞉ nõ est error intolerabi-
lis exp̄ssus.7 cā lꝫ sit falsa non est
impossibilis. Vñ ꝯsulēdū ē ꝙ ab-
soluaṫ ad cautelā q̄ ad foꝝ iudici-
ale.ſ q̄ ad deū nõ est ligatus nisi
forte ex ꝯtēptu. A .Contēnē aūt
dr̄ qñ excoicationē nõ ſuaret an-
teq̄ declareṫ iniusta uƚ nulla.7 ex
eo ꝯtēptu etiā sñia nulla fieret ali-
q̄ 7 teneret. ut nõt glo.in.c.ꝑ tuas
suꝑ ỽbo.ꝯtēnē.ex̄ de sen.exco. Ali-
q̇ tñ dicūt ꝙ ħ casu excoicatio ex
cā falsa lata nõ liget.ut in sū.con.
eo.ti.q.14. Pro q̄ bñ facit.q꞉ iura
ꝓmptiora sūt ad absoluēdū q̄ ad
obligādū.ut in.c.cum sint.de re.
iur.li°.6°. Sꝫ absolutio ex falsa cā
facta nõ valet nisi aliud cōstiterit
de mēte absoluētis.ut in.c.officij.
ex̄ de sen.exco.7 nõṫi dicta.q.14.
ḡ multo forti⁹ nec excoicatio.q̇ꝺ
pōt ꝯcedi nisi aliud exp̄sse ꝯstaret
de mēte excoicanṫ. Et i ħ casu pōt
intelligi p̄ma opinio.7 etiā qñ nõ
ꝯstat manifeste de falsitate cause
7 nullitate sñie.tūc.n.lꝫ foret nul-
la.tñ ſuari dꝫ ut p̄ostensū ē. B
¶ Quid si iudex precipiat alicui 25
debitori ꝙ soluat infra certū ter-
minū alioq̇n sit excoicat⁹.vtꝝ cre-
ditor possit terminū ꝓrogare. R°.
ſm Inno.7 Hosti. Nõ pōt ꝓroga-
re q̄tum ad sñiam excoicationis
nisi iudex cōsentiat ꝓrogationi.7
tūc si adueniēte 2°. termino nõ sol-
uerit iterū ē excoicat⁹.q꞉ termin⁹
videṫ ꝓrogat⁹ cū accessorijs.ar.ff.
de p̄ca.ſ 7 si manēte. Si tñ ꝑsona
i p̄reputat sibi ut satisfactū.cessat
tota excoicatio. A .Idem in sū.
con.li°.3°. ti.33.q.16. B
¶ Excoicat⁹ q̇ ꝯtēnit sñiam ser- 26
uare 7 igerit se coioni fideliū etiā
si sñia erat forsitan iiusta.fit iusta
s.q꞉ ꝓpṫ ꝯtēptū pōt iuste excoicari
xi.q.3.§.cū ḡ.et.§.huic. Et talis
etiā tardi⁹ absolueṫ.xi.q.3.q̇ iubē-
te. Vñ talib⁹ ꝯsulēdū est ꝙ si sciāt
iniustā sñiam.ipsam diligenṫ ob-
seruēt. A .Glo.in.c.ꝑ tuas.suꝑ
ỽbo ꝯtēnē.dicit ꝙ ꝓpṫ ꝯtēptū sñia
q̄ aƚ erat iniusta uƚ nulla.tenēt. Et
iō ſm Ray.7 in sū.con.eo.ti.q.13
ad fi.taliṫ excoicat⁹ dꝫ humiliter

sniam obseruare ⁊ se excoicatori pn̄tare offerens canonicā satisfactionē si in aliq̄ offendit. ⁊ sic instāter petat absolutionē. Si ita fecerit erit ei ad meritū. al' si ɔtēnēt peccaret mortalit'. ex̄ eo. pertuas. Con. Tho. ⁊ Hosti. Itē pōt pponē q̄rimoniā ꝯ excoicatorē corā superiore. ex̄ eo. sacro. ut ibi. B

21 ¶ In q̄bus casib⁹ snia excoicationis nulla est ipso iure? R°. In q̄nq3: Primus ē si ille q̇ tulit eam nō habebat de h ptātem. ut q2 nō erat ei⁹ iudex. xi. q. 3. sententia. A Melius ex̄ de pe. ⁊ re. oīs. B . ul' excoicatus uel h⁹. A . Istud huiusmodi declarat' p id qḋ habetur s̄. excoicator. ad fi. ⁊ in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 13. vbi dr̄ s̄m Ray. q̄ idē qḋ de excoicatis est etiā de intrusis ⁊ suspēsis ⁊ a iurisdictione alienis. q2 tales excoicare nō pn̄t. ar. 12. q. 2. alienatiōes. ⁊ c. p̄carie ⁊ de ɔces. p̄ben. q2. Si tn̄ crimē eorū occultū esset tolerāda eēt illorū snia l3 nulla q̄ diu crimen esset occultū ⁊ illi tolerēt' ab eccl'ia. ar. 8. q. 4. nonne. et. 3. q. 1. §. tria. vbi dr̄. q̄ si seru⁹ dū putat' liber ex delegatione sniam dixerit ⁊ postea i seruitute dep̄hensus sit. snia ab eo dicta valet. Itē ad h ex̄ de iure pa. ɔsultationib⁹. vbi dr̄ q̄ pn̄tatio facta ab eo q̇ habebatur p patrono valet. Intellige si possidebat ius patronatus. ⁊ nō aliter. ut dcō. c. ɔsultationib⁹. Seq̇tur in sū. con. Cū p̄dict' con. Hosti. Pe. et Tho.

Addit aūt Tho. q̄ suspēsus a iurisdictione nō pōt excoicare. Suspensus aūt ab ordine tm̄ non pōt ea q̄ sunt ordinis s3 pōt ea q̄ sūt iurisdictionis. ⁊ econuerso. si sit suspēsus a iurisdictione ⁊ nō ab ordine. si ab vtroq3 neutrū pōt. B 2⁹ qn̄ ē lata post appellationē legitimā. 3⁹ qn̄ ɔtinet intolerabilē errorē. Hi duo casus hn̄tur ex̄ eo. p tuas. In q̇b⁹ casibus ille q̇ eos pponit etiā si nō petat absolutionē d3 audiri. ut i dicto. c. p tuas. S3 ⁊ si ad cautelā petat absolutionē nō debet denegari q̄uis aduersarius ei⁹ uel excoicator se opponat nisi dicēt eū excoicatū p manifesta offensa. q2 tūc dabit' sic dicenti terminus octo diez. ⁊ si pbauerit nō absoluet' nisi p̄stet emendā uel det cautionē de parēdo iuri si offēsa pponat' dubia. Si tn̄ pendente pbatione p̄ma. s. illi⁹ q̇ sic fuerat excoicatus. d3 euitari in illis oib⁹ q̄ ut actor in iudicijs attemptauerit. Extra iudiciū ṽo in officijs. electionib⁹. postulationib⁹ ⁊ alijs legitimis actib⁹ d3 admitti. ex̄ eo. solet. li°. 6°. Or si appellationē sup h nō fuerit psecut⁹ ut debuit infra tēpus statutū a iure uel a iudice ⁊ ipse fuerit excoicatus noiatim ⁊ exp̄sse. dicto lapso tpe d3 denūciari ⁊ tā a iudicialib⁹ q̄ extraiudicialibus actib⁹ remoueri. donec de ipsi⁹ snie docuerit nullitate. ex̄ eo. licet. li°. 6°. A De tpe appellatiōis hr̄ ex̄ de appel. cū sit. vbi dr̄ q̄ si ante

sniaꝫ uł p⁹ fueȓit appellatū. h⁹ mȯi
appellātibus ann⁹ indulget. aut
ex nccīa ⁊ euidēti cā bienniū. nisi
forte iudex a q̊ appellatum fuerit
ꝑm locoꝝ distātiā ⁊ ꝑsonaꝝ ⁊ ne-
gocij q̄litatē ꝑcisū tempus fuerit
moderat⁹. infra qȯ si is q̇ appel-
lauerit cām appellatiōis nō fuerit
ꝓsecutus. tenebit snia. si p⁹ sniam
appellauerit. ⁊ a causa sua cecidis-
se videt nec ampli⁹ sup eodem ne-
gocio audiet appellās. ħ ibi. Hoc
fallit in snia excoicationis q̄ post
lapsū dicti tꝑis nō ratificat. ⁊ pōt
ei⁹ nullitas allegari. dcȯ. c. licet.
B 4⁹ casus est qn̄ aliq̇s excoica-
ret maiori excoicatione illos qui
excoicato ꝑticiparēt nō i crimine
ꝫ in locutiōe ⁊ in alijs casib⁹ q̇b⁹
incurrit minor excoicatio. Nā ta-
lis snia nō valet nisi ꝑmissa trina
monitiōe uel vna pro trib⁹. ⁊ nisi
exꝑmant noiatim ipsi āmonendi.
ex̄ eo. statutū. et. c. cōstitutionē. li.º
6.º A. ħ etiā casu simılr nō valꝫ
snia excoicationis uel intdicti. di-
cto. c. statutū. Et in dictis tribus
monitionib⁹ siue vna ꝓ tribus de-
bēt adesse aliq̄ꝝ dieꝝ cōpetētia inte-
ualla. nisi facti necessitas aliud
suaserit. dcȯ. c. ꝯstitutionē. B. 5⁹
est qn̄ ꝑlati intdicerēt suis subditꝭ
ne exponerēt suis supioribus aut
aplice sedis legatis uel inq̇sitori-
bus. A. a sede aplica deputatis
uel alijs q̇buscūq3 ꝑsonis ꝑ quas
ad ꝑdictoꝝ noticiā valeat ꝑueni-
re. ut in dcȯ. c. q̄ꝛe q̇. j. B. statū

eccłiaꝝ suaꝝ siue mōsterioꝝ ⁊ de
ħ ferrēt sniam excoicatiōis. ex̄ de
offi. ordi. q꞉ plerıq3. li.º 6.º A. vbi
pꝫ ꝙ ħ casu tal' snia nō valet. sılr
nec intdicti uł suspēsiōis. Idē etiā
casus nōnt in sū. con. li.º 3.º ti. 33. q
13. ꝑm Hosti. Et addit ali⁹. videli-
cet. si q̇s excoicet a delegato ꝯ in-
tētionē delegātis. ex̄ de ꝑbē. c. fi. B
¶ Utrū excoicatus obliget sibi 28
aliquē ꝯtrahēdo. R.º Hosti. dicit
ꝙ nō. A. Dicit. n. Hosti. ꝙ excoi-
cat⁹ ꝯtrahēdo pōt ꝯditionē suā fa-
cere deteriorē nō meliorē. ⁊ iō ob-
ligat alteri ⁊ nō obligat sibi aliū.
ut in sū. con. li.º 3.º ti. 33. q. 84. B
Sꝫ veri⁹ videt qȯ Inno. dicit vi-
delicet ꝙ oēs ꝯtract⁹ initi cū excō-
municato nō solū ignorant ꝫ etiā
sciēter ⁊ etiā durāte excoicatione
tenēt, ⁊ ex eis quidē agit ꝯtra ex-
coicatū. ipse aūt durāte excoicati-
one agere non pōt. Poterit tn̄ post
absolutionē etiā de cōtractu inito
dū erat excoicat⁹. xi. q. 3. qm̄ mul-
tos. in fi. ex̄ eo. si vero. Con. W. A
Idem i sū. con. dicta. q. 84. Et ut
nōt eo. ti. q. 133. glo. Ray. dicit ꝙ i
ħ distinguendū ē ꝙ si talis ē con-
tract⁹ ꝙ ex illo trāsit alteruter in
ꝑtātem alteri⁹ tenet ꝯtract⁹. ut cū
q̇s dat se i arrogationē alicui⁹ ex-
coicati ꝑm illud. Arrogo q̇ su⁹ est
ꝫ hꝫ me⁹ eē necesse. uel qn̄ q̇s vē-
dit se in seruū uel ꝯtrahit mrīmo-
niū cū ꝑsona excoicata. Et in his
casib⁹ pn̄t talr ꝯtrahētes sibi inui-
cē coicare tꝑe excoicatiōis. sic cū

aliq̇s excoicatus recipit̄ in mona-
sterio ad ꝓfessionē aut recipit̄ ab
excoicatis. credo ꝙ possint sibi in-
uicē coicare ſm ꝙ excoicat̄ regu-
larib⁹ solet ab alijs fratrib⁹ coica-
ri. Jn alijs ꝯtractib⁹ distinguēdū.
qꝛ si ꝯtrahēs nō obligat se ad coi-
candū cū excoicato tpe excoicati-
onis. lꝫ peccet mortalit̄ ꝯtrahēdo
tn̄ tenet ꝯtract⁹. ut si quis vēdat ⁊
vēdēdo tradat aliq̇d excoicato ꝓ-
cio stati tradito. Si aūt obliget se
ad coicandū cū excoicato tpe ex-
coicationis uel in casu nō ꝯcesso
nō tenet ꝯtractus. ut si q̇s iuret ex-
coicato ꝙ vēdet ei aliq̇d aut loca-
bit aut seruiet ei aut faciet aliq̇d ei
qꝛ illicitū est qḋ ei ꝓmittit̄ tpe ex-
coicatiōis. Ꝺꝛ si iurasset ꝙ p⁹ ab-
solutionē aliq̄s opas ei facēt ob-
ligaret̄. lꝫ peccaret sic iurādo. B
29 ¶ Utꝝ excoicatus possit intrare
ecclesiā. R͛. ſm Ray. Excoicati
excoicatiōe maiori siue occulti siue
manifesti nō debēt intrare ecclesiā
q̄diu sunt excoicati. Et intelligit̄
ſm W. ad orādū siue dū agūt̄ ibi
dina officia. Sec⁹ si solū intrant
ad trāseundū p eā. A. dū tn̄ tūc
nō celebrent̄ ibi dina ut dic̄ idē W.
B. aut si ad audiēdū ꝑdicationē
q̄ audita statim exeant. ex eo. r̄nso.
A. Jdē i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 66.
vbi etiā addit̄ ſm Ray. Et idē in-
telligas de interdicto ⁊ suspenso
ab ingressu ecclesie. ar. 33. q. 4. vir
cum ꝓpria. et. 21. dis. cleros. in fi.
Dicit tū glo. Ray. Secus esset si
esset suspēsus ab officio tm̄ uel in-
terdict⁹ a sacris eccl̄ie. qꝛ tūc posset
orare in eccl̄ia ⁊ audire ibi diuina
Dicit etiā glo. ꝙ ex h̄ pꝫ ꝙ excoi-
cat⁹ lꝫ occulte peccat si intrat ec-
clesiā uel alioꝝ coioni se ingerit. lꝫ
q̇dā dicāt ꝯtrariū. ⁊ male ut cre-
do excusantes talē p h̄ ꝙ dicūt ꝙ
nō tenet̄ se reddē nōbilē de excoi-
catiōe occulta. qḋ facēt si vitaret
coionē alioꝝ. qꝛ cū ali⁹ non debeat
eū ꝓdē vitādo eū in publico. mul-
to forti⁹ nec ipse tenet̄ se ꝓdere. ut
dicūt. Sꝫ nō ē sic. qꝛ nō ē i ptāte
alteri⁹ eū corrigere talit̄ eū vitan-
do. ſꝫ in ptāte ipsius ē se corrigē ⁊
absolutionē ipetrare. h̄ ibi. Hec rō
glo. non militat nisi in obstinato.
Preterea lꝫ q̇s peccauerit in vno
nō tn̄ dꝫ peccare in alio. s. ꝓdēdo
delictū suū in malū exēplū ⁊ scan-
dalū ꝓximi qḋ pctm̄ ē. de pe. dis. 5.
ꝯsideret. vnde nō puto ꝙ debeat se
prodere. tn̄ q̄diu est in mora pe-
tēde absolutiōis peccat coicando
cū alijs cū ꝓcedat ex ꝓpria culpa.
sicut ⁊ in simili dicit Ber. in me-
ditationibus de peccatore ꝙ pec-
cat si docet ⁊ si non docet. B
Utrū excoicatus possit recipi ad
religionē vide s̄. absolutio 3. §. fi.
¶ Uniuersitas uł collegiū excoi- 30
cari nō pōt. qꝛ posset irretire inoxi-
os. ex eo. romana. in fi. li. 6.
¶ Utrū excoicatus possit ampli⁹ 31
excoicari. R͛. ſm Ray. Pōt siue p
eadem cā siue pro diuersa siue ab
eodē iudice siue a diuersis. 3. q. 4.

Engeltrudã.xi.q.3.excellẽtissimꝰ
iz.q.z.de viro. A .Con.⁊ alij
doc.cõmuniter.ut in sũ.con.li°.3°.
ti.33.q.80. B
32 ¶ Quis ẽ effectꝰ maioris excoi-
cationis? R°. ſm Hosti.ꝓ quidem
ut nullꝰ cũ eo ꝑticipet neq3 loquẽ-
do.neq3 orãdo.salutãdo.coicãdo
comedẽdo.uł bibẽdo.xi.q.3.sicut.
⁊ in tribꝰ.c.se. Itẽ ꝙ nõ possit eli-
gẽ uel eligi.ut nõť ex̃ de appel.cõ-
stitutꝭ. A .ꝓ.Et ibi glo.dicit idẽ
etiã in suspẽso.Et notať in sũ.con.
li°.3°.ti.33.q.81.vbi etiã dr̃ de alijs
subsequẽtibus excoicationũ effe-
ctibꝰ. B .Itẽ ꝙ nullũ bñficium
eccłiasticum acq̃rẽ possit.ex̃ de cle.
exco.mi.postulastis.ex̃ de eta.⁊ q̃-
li.cũ bone.in fi. A .Siꝯ nõ va-
let illud licite retinẽ.nisi fuerit cũ
eo misericordiť dispẽsatũ.cũ illud
nõ fuerit canonice ꝯsecutus.ut in
dicto.c.postulastꝭ. Et ſm glo.ibi
ex q̃ nõ dr̃ a q̃ debeat dispẽsari vi-
deť relicta potestas dispẽsãdi epis
ar.ex̃ de sen.exco.nuꝑ.Et ſm dñm
Anto.de bu.ibidẽ.hãc glo.tenet
Goff.⁊ Inno.ex̃ de tẽpo.ordi.di-
lectꝰ.W.ꝓo i specu.de delegato.§.
nũc epoꝝ.ꝯtrariũ dič i excoicato
ꝓpť ꝯtẽptũ sedis apłice.Hosti.di-
cit ꝙ si est talis excoicatio a q̃ ab-
soluere possit eps. tũc eps poterit
dispẽsare.Si nõ ẽ talis.solꝰ papa
poterit dispẽsare.ar.ex̃ de offi.or-
di.c.pastorał.⁊ de sen.exco.a nob
z°.Itaq3 scđm Hosti.ille poterit
dispẽsare qui põt ab excoicatione

absoluere.⁊ nõ alius. Et ꝑ h̃ bñ
videť facẽ ex̃ de sen.exco.cũ illoꝝ
ibi.Dispẽsandi facultatẽ se nouerit
nõ hrẽ.qbꝰ est etiã absolutio taliũ
inťdicta. B .Itẽ ut ꝙ diu excoi-
catus ẽ.de bñficijs suis nihil ꝑci-
piat.ex̃ de appel.pastoralis.in fi.
Hoc dico ꝙ3 diu ẽ in mora absolu-
tiõis ꝑtende.aliť nõ.ex̃.de ꝯcess.
ꝑben.q2 diuersitatẽ. A .Hoc fuit
dictũ Ray.ut in sũ.con.dcã.q.81.
vbi etiã p3 ꝙ idẽ ẽ in suspẽso a bñ-
ficio.ex̃ de elec.cũ in cũctis.§.cle-
rici sane.Et ſm Inno.in dicto.c.
pastoralis.idẽ ẽ in suspẽso ab offi-
cio tñ. S3 Hosti.h̃ intelligit qñ
ex graui cã suspẽsus est.ex̃ de pur.
ca.inť sollicitudines.Secꝰ si ex le-
ui cã.puta ꝓpť scãdalũ populi uel
ifamiã solã nec diu stetit ꝯtumax
Con.Goff. B .Itẽ nõ põt cõsti-
tui ꝓcurator.ex̃ de ꝓba.post cessi-
onẽ.nec etiã põt cõstituẽ. A .nisi
ad se defendẽdũ.ut in.c.itellexímꝰ
ex̃ de iudi. B .Quinimo si q̃ coi-
tas aliquem ꝓcuratorẽ instituit ⁊
ipse excoicatꝰ inť ꝯstituẽtes fuit uł
rector uel ꝑncipalis ⁊ exꝑssus. A
s.in lris ꝓcuratorijs.ut in.c.de q̃
j. B .uel eiꝰ auctoritate factus
esset ꝓcurator.uł si ipsa coitas sci-
endo ipsũ talẽ vna cũ eo ꝓcurato-
rẽ fecisset.nõ valẽt.ut ex̃ de ꝓcura.
c.fi.Si tñ excoicatꝰ sit reus bñ põt
in iudicio se defẽdẽ ⁊ ad h̃ ꝓcura-
torẽ ꝯstituere.ex̃ de iudi.intellexi-
mus. A .vbi nõt glo.ꝙ si nõ põt
ꝓcuratorẽ habere uel fidelẽ reꝑire

pōt rn̄dere etiā p ſeipſū. B. Sec⁹
ſi ſit actor uel reconueniat. ex̄ de p
ba. poſt ceſſionē. A. Meli⁹ facit
ex̄ de except. cū int. B. Itē ↄſti
tutiões ⁊ ſnīe q̄ ferunt ab excoica
to uel de ipſi⁹ mādato ſunt irrite
ipſo iure ⁊ nullo unq̄ tpe valebūt
ex̄ de imu. eccle. adūſus. A. Hoc
fuit dictū Ray. ut pʒ i ſū. con. dcā
q. 8i. Et addit glo. Ray. q̄ ſi de
tegit excoicatio alit poſt ſniam re
uocat ſnia. ex̄ de re iudi. ad pban
dū. ⁊ q̄ huic iuri derogat p ↄtra
riā ↄſuetudinē q̄tum ad pncipes
⁊ magiſtrat⁹ ⁊ baliuos eoꝝ excoi
catos q̇ faciūt obſeruari ſnias la
tas ab ipſis tpe excoicationis. qd̄
tn̄ fieri nō dʒ. h̄ glo. B. Et bre
uit excoicato maiori ē oīs legiti
mus act⁹ interdictus. ut dictū ē s̄.
§. p̄. Itē excoicatio nō ſuſpendit p
appellationē ſequentē. ex̄ de appel.
paſtoralis. Itē q̇cūq̄ ē excoicat⁹
ē ab officio ⁊ bn̄ficio ſuſpēſus. ut
in dcō. c. paſtoral. §. fi. vn̄ non pōt
bn̄ficiū ↄferre. ex̄ de exceſ. pla. tāta
tn̄ q̄ diu tolerat. valet qd̄ fit ab eo
ut ſi prouideret alicui eccl'ie uel ſi
ↄfirmaret alicui⁹ electionē. ar. 8.
q. 4. nōne. 6. q. 4. c. p̄. et. 3°. niſi eēt
notoriū. A. uel alit pbari poſſet
q̄ eſſet publice excoicat⁹ ſm̄ Ho
ſti. cui⁹ hec fuerūt dicta. ut pʒ i ſū.
con. dicta. q. 8i. B. Itē excoicat⁹
ſicut ⁊ q̇libet ſuſpēſus ſi ſcienter ſe
ingerat diuinis. fit irregularis. ex̄
de cle. exco. aplice. nec cū eo diſpē
ſari pōt niſi p papam. ex̄ de ſen. ⁊
re iudi. cū eterni. ⁊ ex̄ eo. cū medi
cinalis. li°. 6°. Excoicatus q̄ ſi im
peteret aliqd̄ reſcriptū ſup alio ar
ticulo q̄ appellatiōis uel excoica
tionis non valet. ex̄ de reſcrip. ipſo
iure. li°. 6°.
¶ Nunq̇d excoicato licet bapti 33
çare? R°. ſm̄ W. durā. Si excoi
catus paratus ſolennit baptiçat.
irregularis efficit. Sec⁹ ſi alit in
neceſſitate h̄ facit. ſicut ⁊ de malo
miſtro dictū ē s̄. baptiſm⁹ 3°. §. 3°.
¶ Judices ſclares cōpellēdi ſūt 34
ab eccl'iaſticis iudicibus repellere
excoicatos ab agēdo patrocinā
do ⁊ teſtificando in curijs ſuis. ex̄
eo. decernimus. li°. 6°.
¶ Qn̄ rector aliq̇s fuit excoicat⁹ 35
p eo qd̄ fecit in ſuo regimine ſi po
ſtea amotus ſit. nihilomin⁹ excoi
catus ē. q̇n etiā ſucceſſor ei⁹. Nam
vterq̄ dʒ eccl'ie ſatiſfacere p his q̄
ſtatuit ul' in quibus ſuccedit. ex̄ de
imu. eccle. aduerſus. A. Ibi dicit
de excoicatione q̄ irrogat ratione
exactionū ſeu onerum eccl'ijs ſeu
clericis indebite iniunctaꝝ. Et qd̄
de ſucceſſore dictū ē. intelligit niſi
ſatiſfecerit infra mēſem. ut dcō. c.
aduerſus. qd̄ pōt itelligi de eo qd̄
verſū ē in ppriam uel coītatis vti
litatē. alit nō ē ratio q̄liter debeat
teneri. Intelligit. n. de ſucceſſore i
dignitate. ut pʒ ex tex. ibi. cū ſuc
cedat in onere q̇ ſubſtituit i hono
re. ⁊ ex ibi nōt p Inno. q̇ etiā ibi
videlicet i dicto. c. aduerſus. dicit
q̄ h̄ hn̄t locum tn̄ qn̄ q̇s ſuccedit

in regimine illius qui est excoica-
tus ex ꝑdictis causis vel ꝓpter li-
bertatē eccl'ie. Secus est si ex cau-
sa alia uel ipse ptās uel etiā ꝯsiliū
uel cōe esset excoicatū uel interdi-
ctū. qꝛ tūc successoꝛ nō esset excoi-
catus. h' ille. De excoicatione ꝓpt'
libertatē eccl'ie. s. rōne statutoꝛū
seu edictoꝝ uel ꝯsuetudinū intro-
ductaꝝ ꝯtra dictā libertatē eccl'ie
⁊ quō dicta excoicatio transit ad
successoꝛes officij nisi ꝑdicta fece-
rint aboleri. hꝫ ex̄ eo. c. grauē. et. c.
nouerit. B. Priuilegia quoꝛū-
dā ne possint excoicari restringūt'.
ut. j. interdictū ꝑ. §. 9°.

Excoicatio ij°.

s. de ꝑcutientibus clericos.
Tales. n. excoicati sunt. nec nisi a
papa absolui possunt. 17. q. 4. si qs
suadente. Et de hac materia vide
s̄. absolutio 2°. ꝑ totum.

¶ Sūt casus in qbus ꝑcutiens
clericū nō ē excoicatus. ꝑ quādo
ignoꝛabat ꝙ esset cleric⁹. puta qꝛ
comā nutriebat. ex̄ eo. si ꝗo. 2°. in
clericis q nō ferūt habitū clerica-
lē nec tonsurā nec aliqd de clerica-
tu ondūt si ētio āmoniti nō se coꝛ-
rexerint. ex̄ eo. cōtingit 2°. A. Et
sufficit ꝙ āmonitio fiat nō solum
ab ep̄o. ſ etiā a qcūqꝫ ꝓprio ꝑlato
ex̄ eo. in audiētia. vbi dr̄ gnāliter
de ꝑlatis ꝓprijs. ⁊ nō̄ in directoꝛia
li°. 3°. ti. 2. §. 54°. B. 3°. in clerico
q ꝯtēpto habitu fert arma. ⁊ ētio
āmonitus non se coꝛrexerit. ex̄ eo.
in audiētia. Et etiā si nō sit moni-
tus ſ imisceat se tyrānidi. ex̄ eo. cū
nō ab hoie. A. Et ibi hꝫ nōt glo. ⁊
Inno. ex̄ eo. c. nō dubiū. vbi idem
dicit de clerico seditionē ⁊ iniustā
guerrā faciēte. ex̄ eo. ꝑ ꝓpen dim⁹. B.
4°. in clerico exercente negocia se-
cularia. ⁊ iteꝝ si āmonitus fuerit
ut dictū ē. ex̄ de vita ⁊ hone. cle. c. fi.
A. Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 35.
Et in dicto. c. fi. sic dr̄. Mādam⁹
qten⁹ si tales ētio a te moniti ab
hui⁹ modi nō resipuerint ſ ꝑtermis-
sis diuinis officijs negociationi-
bus institerint secularib⁹ cū facto
ipso ꝑuilegiū abijciāt clericale. tu
quo minus dū his se implicāt de
suis facultatib⁹ statutis ⁊ ꝯsuetu-
dinib⁹ patrie subiaceāt non defen-
das eosdē. Et sic hoc casu videtur
ꝑdi ꝑuilegiū in reb⁹ tm̄. Pro h
etiā facit cle. i. de vita ⁊ hone. cle.
B. 5°. in clerico ꝯiugato si non de-
fert habitū. ut s̄. cleric⁹ 2°. §. fi. A.
Idem est etiā si non ferret tonsu-
ram. ut in. c. vno. de cle. ꝯiu. li°. 6°.
B. 6°. i clericis bufonibus ⁊ etiā
macellerijs. de quibus habes s̄.
clericus 2°. §. 4°. et 5°. 7°. in illis q
non ex ira ſ iocose se ꝑcutiunt. ex̄
eo. c. ꝑ. 8°. in magistro q tū h fa-
cit leuiter ⁊ cā discipline. ex̄ eo. cū
volūtate. §. fi. 9°. in eo q incōtinēti
vim vi repellit ꝑ ꝑ ate. ex̄ eo. si ꝗo. ꝑ
§. 2°. x°. cum quis inuenit clericū
turpiter agētē cū vxoꝛe matre so-
roꝛe uel filia ꝓpria. ut in dicto. c.
si ꝗo. §. nec ille. xi°. si fiat a ꝑlato

uel de mãdato ei⁹ cã correctionis
ut in dicto.c.cum volũtate.et.c.ex
tenore. Et si nõ fiat cã correctiõis
tã verberãs q̃ pcipiẽs incurrit ex/
coicationẽ.ex eo.vniuersitatis. Or
si cã subest. põt clericũ cape ꝛ car/
cerare etiã p laicũ.ex eo.si clericos
li.º 6.º A .lз nõdũ appareãt icor/
rigibiles.ut ibi. B .Sed pcussio
nõ dз fieri p laicũ alioq̇n iterum
ãbo incurrerẽt excoicationẽ.ut in
dcõ.c.vniuersitatꝫ.nisi cleric⁹ ali/
q̇s eẽt adeo icorrigibilis q̃ aliter
capi ꝛ corrigi non posset.ex eo.ut
fame.iz.º i turbãte diuina officia.
quẽ pͣlbyter ul' ali⁹ ad quẽ spectat
põt eijcẽ de ecclia.ex eo.veniẽs.et
c.cũ voluntate.§.si q̇ p̃o. Similit'
cũ q̇s rõne officij qȯ in ecclia ob/
tinet pcutit clericũ aut etiã cum se/
nior causa deuotiõis h faciat.aut
dñs aut parẽs siue ꝓpinqu⁹ q̇ fa/
miliã corrigit. Hec oĩa in hoc.iz.
p̃su dicta itellige cũ sint in mino/
ribus ordinib⁹.ut i.c.cũ volũtate.
§.fi. A. Ibi sic dr. Si q̇ p̃o rõne
officij qȯ in ecclia obtinẽt aut etiã
clerici alij fm mores çelo deuoti/
onis pueros aut adolescentes in
minorib⁹ ordinib⁹ ꝯstitutos tur/
bãtes diuinũ officiũ. ꝛ bi q̇ obtẽ/
tu pͣlationis uel magisterij subdi/
tos ꝛ scolares correctiõis cã leui/
ter forte pcusserint. excoicationis
sniam nõ icurrũt. Q. õ ꝛ de h's di/
cendũ ẽ q̇ aliq̇s de familia sua uel
ꝓpinq̇s inferioꝝ graduũ.i.ordinũ
minoꝝ fm glo.ibi. Seq̇t. Simili

mõ ut cohibeãt' ab insolẽtijs suis
ꝛ sciẽtia bonisq̧ morib⁹ informẽt'
duxerũt corrigendos.h ibi. Et ut
nõt' in directoria li.º 3.º ti.z.º §.10.
q̇ ad pͣlatũ ꝛ magistrũ non distin/
guit' vtrũ correcti sint in minorib⁹
ul' in sacris. Sз quid si pͥncipalis
mg̃r ꝓhibeat sub mg̃ro ul' alij cui
cõmittit aliq̇s pueros docendos
ne pcutiat eos. ꝛ taliter ꝓhibitus
eos pcutiat.nũq̇d incidit in cano
nẽ? R.º fm glo. Ray. ꝛ i sũ.con.
li.º 3.º ti.33.q.35. Credo q̃ non.q̃
nõ põt mg̃r p ꝓhibitionẽ hui⁹mõi
auferre ei bñficiũ iuris p qȯ ꝯce/
dit' docẽtib⁹ corrigẽ q̇s docẽt. B
iз.º si cleric⁹ depositus sit ul' degra/
dat⁹.ex de iudi.cũ nõ ab hoie. ꝛ ex
de pe.degradatio.in fi.li.º 6.º A
Si tñ cleric⁹ sit depo sit⁹ ul' degra/
dat⁹ ꝛ nõ sit traditus curie sclari.
nõ obtinet h casus. Nã talis pͥui/
legiũ retinet in memoriã officij p̃
teriti.ut nõt' in sũ con.dicta.q.35.
B i4.º qñ clericus trãsfert se ad
actũ ꝓrsus ꝯtrariũ.utputa erat i
minorib⁹ ꝛ factus ẽ miles uel bi/
gamus ꝛ h⁹.84.dis.quisq̇s. A
Idẽ in dcã.q.35.vbi etiã additur
ali⁹ casus videlicet de illis q̇ ꝯ.ꝓ/
hibitionẽ diocesani publice factã
recipiunt administrationẽ sclariũ
psonaꝝ.ex ne cle.uel mo.c.z.º ibi.
Aug⁹ papa Luceñ.epo dicit. Sa/
cerdotib⁹ ꝛ clericis tuis denũcies
publice ne ministri laicoꝝ fiant.
nec i reb⁹ eoꝝ ꝓcuratores existãt.
qȯ si postmodũ facere p̃sũpserint

⁊ occasione ipsius administratio-
nis ꝓpter pecuniariã cãm depͣbēn-
dant in fraudē. indignū est eis ab
ecclesia subueniri p quos constat
in ecclesia generari scandalū. B
2 ¶ Sꝫ quid si q̇s nõ ob sui tuitio-
nē ſ ob tuitionem patris· matris·
vxoris· familie· filij· uel etiam ex-
traneoꝝ clericū ledat ? R°. scd̃m
Inno. Talis nõ incidit in cano-
nē. ar. ff. qd̃ me. cã. isti quidē. §. fi.
Nã ⁊ socij iniuria ꝓpulsanda ē. 23
q. 3. fortitudo. et. c. nõ inferenda.
Quidã tñ dicūt ꝙ h̄ ē verū de de-
fensione illaꝝ solũmõ psonarū p
q̃s intelligit nobis iniuria fieri. ut
Insti. de iniurijs. §. patit. A. idē
qd̃ in h̄. §. recitat in sū. con. dcã. q
35. Et ꝑ mū dictū Inno. videlicet
ꝙ idē sit in repulsiõe iniurie cuius-
cunqꝫ videt verius. ut nõt in di-
rectoria li°. 3°. ti. 2. §. 90. B
3 ¶ Sꝫ q̇d si psona eccl̃iastica do-
mū occupat alicui⁹ ⁊ nõ vult exi-
re sine violentia ? R°. ſm Inno.
Eijciēs nõ incidit in canonem. ut
colligit ex̄ de resti. spo. olim cãm. ⁊
ex̄ de homi. significasti. A. Hoc
verū ē si fiat incõtinenti. ⁊ cū mo-
deramine inculpate tutele. ut col-
ligitur ex tex. ⁊ glo. dicti. c. olim.
⁊ ibi etiam p Inno. ad fi. B
4 ¶ Quid de nõ defendētib⁹ cleri-
cos cū possint ? R°. Fauere videt.
qꝛ cum possint manifesto facinori
desinūt obuiare. ex̄ eo. quãte. In-
telligas tñ ꝙ solum illi excõicati
sūt ad quoꝝ officiū ptinet defendē-
ar. 13. q. 5. administratores. 2. q. 4
forte. et. c. ē iiusta. A. Dñs Anto.
de bu. in dicto. c. quãte. lꝫ aliud ibi
glo. videat sentire dicit ꝙ cõis est
opinio ꝙ incidat i canonē patiēs
verberari clericū. ⁊ dolose nõ ꝓhi-
bens. siue habeat verberantē in po-
testate siue non. Et idē notat ſm
Hosti. in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 34.
Sed quid de ꝯuersis. B
¶ Quid si cleric⁹ volēs alicui sa- 5
tisfacere spõte subijcit se verberib⁹
R°. ſm Ray. Ipse clericus dꝫ ex-
cõicari. ⁊ verberãs est excoicatus.
Talis. n. iniectio ⁊ si nõ sit violē-
ta ē tñ iniuriosa saltē ordini cleri-
cali in cui⁹ fauorē canõ ille ꝓmul-
gatus ē. ex̄ eo. ꝯtingit ꝑ. In h̄ cõ-
cordãt q̄si oēs. A Hãc excoica-
tionē incurrit etiã cleric⁹. uel sic̄ is
psona irato aĩo pcutiēs seipsū. q̇a
facit iniuriã ordini clericali siue
religioni. Itē qꝛ sic̄ nõ licet offen-
dere aliū ita nec seipsū. 24. q. 5. si
nõ licet. vbi h̄ tenet Archi. ⁊ nõt
in directoria li°. 3°. ti. 2. §. 120. B
¶ Sꝫ q̇d si mḡr uel ꝓlat⁹ ex ira 6
pcutit ? R°. ſm W. Nõ incidit in
canonē. ex q̄ cã correctionis h̄ fa-
cit. ⁊ si de correctione non cogitet
actu. si tñ hꝫ hūc finem in habitu
sufficit. nec distinguo vtrum sit in
sacris uel nõ sacris. ex̄ eo. cū volū-
tate. q̄ in casu correctionis q̄ fit a
mḡro uel ꝓlato idistincte loquit
Or si ꝑncipalis mḡr ꝓhibeat ma-
gistro inferiori ne pcutiat. si pcu-
tiat nõ videt ꝙ incidat. qꝛ nõ pōt

principalis magister auferre bñ-
ficiũ iuris per qḋ cõceditur corri-
gere posse quos quis docet.
7 ¶ Sꝫ q̇d si officiat⁹ in eccl'ia ꝑla-
tus·magister·dñs domus·uł cõ-
sanguinei excedãt modũ in corri-
gẽdo? Rꝫ. ꝭm Hosti. Nisi ex ꝓposi-
to ⁊ irato aio multũ excedãt. nõ
credo ꝙ incidãt in canonẽ q̇ solũ-
mõ dolũ ꝓseq̇tur. qḋ colligit. i1. q.
4 si q̇s suadente. ⁊ ex̄ eo. c. ꝑ. Uio-
lentia. n. nõ cõmittit sine dolo. ⁊ ꝭ
etiã innuit ꝑncipiũ ex̄ eo. cum vo-
luntate. Con. Ber. ⁊ W. A. Idẽ
in sũ. con. dicta. q. 35. B
8 ¶ Quid de illo q̇ a clerico luden-
te grauiter tñ ꝑcussus cũ aio vin-
dicãdi grauiter repcutit? Rꝫ. ꝭm
W. Ex q̄ aio vindicte ⁊ nõ iocosa
leuitate repcutit. incidit in cano-
nẽ. A. lꝫ sine deliberatiõe repcu-
tiat hoc nõ factur⁹ si plene delibe-
rasset. nisi tanta esset surreptio ꝙ
se nec vindicare nec iniuriari inten-
deret. tunc. n. non incideret ꝭm eũ.
W. ut in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 200.
B. Sed ⁊ si iocose ꝑcussus a cle-
rico grauit̄ repcutit ꝭ tñ cũ ioco-
sa leuitate ⁊ sine dolo·non incidit.
A. lꝫ grauiter repcutiat ⁊ cũ ira
qꝛ videt̄ ea ꝯditio ludẽtiũ ꝙ gra-
uiter ꝑcussus ꝑcussorẽ suũ grauit̄
repcutere põt ne inferior videatur
i illo ludo aut minus strenu⁹ ꝭm
eũdẽ W. ut in sũ. con. eo. ti. q. 201.
B. Similit̄ etiã nec sacerdos q̇
puerũ clericũ importune ludentẽ
secũ iratus ꝑcutit nõ iniuriãdi aio
uel libidine vindicte. A. sed ꝓpt̄
insolentiã pueri repellẽdã. ut in sũ.
con. eo. ti. q. 202. B
¶ Quid si aliq̇s nõ mittit man⁹ 9
i clericũ ꝭ spuit aut aliq̇d effũdit
sup eũ. aut claudit ei hostiũ. uł po-
nit custodes ad capiendũ eũ si de
domo exeat. uel ei eq̇tãti capit ha-
benas equi. uel rũpit cingulũ selle
uel minis ⁊ terrorib⁹ arrestat eũ.
uel facit ire quasi captũ ad iudicẽ
Rꝫ. ꝭm Ray. ⁊ alios coiter. Oẽs
tales sunt excoicati. nec refert an
iniiciat q̇s manũ in eũ. aut in rem
sibi talit̄ cohærẽtẽ aut rẽ de manu
ei⁹ rapiat. aut vestes q̇b⁹ indut⁹ ẽ
scindat. Sec⁹ tñ si solo metu cogit
ut se redimat. uel ut sibi aliq̇d det
Nã talis nec in ꝑsonã nec in res si-
bi cohærẽtes mittit manũ. A. Idẽ
in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 203. ⁊ i directoria. li. 3. ti. 2. §. ii4. cũ se. B
¶ Quid si aliq̇s arrestat clericũ 10
asportantẽ res q̄s ei fuerat furat⁹
⁊ ꝑ violẽtiã auferat ei? Rꝫ. ꝭm W.
Nõ credo ꝙ incidat in canonẽ si
res illas ei aufert dũ ẽ in asportã-
do añq̄ asportãs se recipiat ad lo-
cũ determinatũ. Sec⁹ si ex inter-
uallo. qꝛ nõ licet ius sibi dicẽ. A
Idem in sũ. con. eo. ti. q. 205. B
¶ Quid si q̇s inueniens clericũ 11
turpit̄ agentẽ cũ vxore·matre·so-
rore. uel filia. eũ mutilat uel occi-
dit? Rꝫ. ꝭm W. Et si possit dici ꝙ
tali parcit̄ q̄ ad excoicationẽ. eo ꝙ
decre. ex̄ eo. si ꝓo. nõ distinguit int̄
atrocem iniuriam ⁊ nõ atrocem.

nihilominꝰ nõ licebit ei occidẽ.ex
de pe.c.2. A .Hosti.etiã sup hoc
dicto.c.si quis.dicit q̄ ẜm canones
nõ licet eũ pimere si aliud fieri põt
ut in sũ.con.eo.ti.q.35.vbi etiam
patet q̄ idẽ W.aliter ↄcludit q̄ s̃.
positũ sit.Dicit.n.q̄ cum p̄fata de-
cre.si quis.non videat excusare nisi
eos q̇ simplicit̃ manꝰ iniiciũt vio-
lẽtas in tales.⁊ distinguat in ho-
stiario q̇ clericos vulnerat ⁊ eos
q̇ sine vulneribꝰ eos ledunt.videt̃
tutiꝰ dicendũ q̄ eos talit̃ mutilã-
tes uł occidẽtes incidũt i canonẽ.
Dicit etiã q̄ illud qđ i dcõ.c.si quis
ponit̃ de clerico turpit̃ agẽte.putat
nõ esse restringẽdũ solũ ad coitũ.
ẜ etiã ad amplexꝰ ⁊ deosculatio-
nes.⁊ qñ aliq̇s prepat se ad opus
carnis.Si tñ nõ in loco suspecto
ẜ in publico talia facẽt.sicut ali-
qñ fit in ludo.aliud eẽt.q2 pcutiẽs
incidẽt in canonẽ.Cũ aũt cõstat p
signa q̄ clericus iã expleuit factũ
credo q̄ si talia sũt signa ⁊ tã pro-
pinq̄ negocio q̄ ↄstet turpitudinẽ
coitꝰ ibidẽ cõpletã nõ ẽ excoicatꝰ
stati verberãs talẽ si sint de p̄fat̄ p-
sonis.Si aũt nõ sũt pbabilia sig̃
nec incõtinẽti post factũ pcutit ẜ
postq̄ iã clericꝰ ad alia diuertit ⁊
a loco discessit.icidit i canonẽ. B
12 ❡ Sꝫ vtꝝ maritꝰ sic iueniẽs cle-
ricũ possit eũ tenẽ iuitũ? R.° ẜm W
Põt tenẽ vtrũq̄ꝫ.s.clericũ ⁊ vxo-
rẽ sine excoĩcatiõe donec aduocet
testes.ff.de adul.capite.ex de sen.
exco.c.si quis alicuiꝰ.§.fi.Idẽ Ber
A .In illa.l.capite.dr̃ q̄ ista de-
tẽtio non dꝫ fieri vltra.20.horas
ↄtinuas.Et idẽ qđ in ẜ.§.nõt̃ in
sũ.con.li.° 3.° ti.33.q.25.vbi etiam
dr̃ ẜm Inno.i dcõ.c.si quis.q̄ no-
mine mr̃is intelligunt̃ oẽs ascẽdẽ-
tes.⁊ noie filie oẽs descẽdẽtes.In
collateralibus vero uel affinibꝰ
dicit q̄ nõ audet extẽdẽ.Alij aũt
dicũt q̄ simplicit̃ psonas noiatas
ẜ p̄uilegiũ nõ excedit.Et ẜ dicit
Hosti.ibidẽ tutiꝰ eẽ.Dicit̃ etiã ibi
ẜm Ber.⁊ Hosti.in eo.c.si quis.q̄
noie vxoris intelligit̃ ẜ etiã spõsa
de pñti.⁊ q̄ ẜm Hosti.intelligit̃ de
matre filia uel sorore etã legitima
q̄ etiã nãliẜ nõ de adoptiua. B
❡ Quid de illo q̇ ordinat cũ vxo- 13
re sua ut clericꝰ doceat̃ ad turpitu-
dinẽ ⁊ sic verberat eũ? R.° ẜm W.
Credo q̄ tam vir q̄ vxor incidũt
in canonẽ cum puocauerint. A
Idem in sũ.con.dicta.q.35. B
❡ Quid de muliere q̄ pcutit sa- 14
cerdotẽ ipetẽtẽ eã de turpitudine?
R.° ẜm W.Si solũ verbis impe-
tat.incidit in canonẽ.Si aũt tan-
git inuitã.⁊ illa se defendẽs cum
moderamine iculpate tutele eũ p-
cutiat nõ credo q̄ icidat.Securiꝰ
tñ ẽ q̄ faciat se absolui ad caute-
lã. A. Idẽ in dcã.q.35. B
❡ Quid si q̇s iratꝰ vadit ↄ cleri- 15
cũ eleuato pugno ense uel hasta
q̄si pcussurus? R.° ẜm Ray.Nõ
incidit.q2 manũ nõ iniecit.Idem
Hosti.⁊ Goff. A .Idem in sũ.
con.li.° 3.° ti.33.q.20⁊. B

16 ¶ Quid de illo q̇ ꝑsequit̃ clericũ
fugientẽ ⁊ clericus sine ꝑcussione
cadit ⁊ ledit̃? R̃. ƀm W. Nõ cre-
do ꝙ incidit. Secꝰ si ipse fugiẽs ⁊
q̃si coactꝰ ꝓcipitet se in aquã uł in
aliud ꝑiculũ se ingerit ut euadat
qꝛ tũc ꝑsequẽs incidit in canonẽ.
A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 206. Sꝫ
si bñ ꝑpenset̃ vtriusqꝫ casus nõ vi-
det̃ rõ diuersitatis cũ in vtroqꝫ le-
sio causet̃ a ꝑsequẽte. ⁊ iõ videt̃ in
vtroqꝫ locũ hr̃e excoicatio. ar. l. nõ
ꝑñt. et. l. de quibus. ff. de legi. B
17 ¶ Quid si q̇s accipiẽs clericũ ꝑ
capillos ⁊ hꝰ dicat. nisi esses cle-
ricus ꝑcuterem te? R̃. ƀm W. Si
animo iniuriãdi iratus h̃ facit cre-
do ꝙ incidat. aliter non. A. Idẽ
in sũ. con. eo. ti. q. 210. B
18 ¶ Quid si q̇s furto accipit cor-
rigiã a clerico q̃ cinctꝰ erat uel ve-
stẽ qua erat indutꝰ? R̃. ƀm Hosti.
Nõ videt̃ excoicatꝰ. qꝛ minima uł
nulla ẽ violentia ꝑsone. eo ꝙ non
sentiat̃. A Idẽ in sũ. con. liᵒ. 3ᵒ.
ti. 33. q. 209. Et i directoria liᵒ. 3ᵒ.
ti. 2. §. ii 4ᵒ. cũ se. B
19 ¶ Quid si verteret̃ ꝯuersus? R̃.
ƀm Hosti. Si tales sũt ꝯuersi q̇ se
⁊ sua tradiderunt deo ⁊ totaliter
trãslati facti sũt eccłiastici. siue ec-
clesia sit regularis siue scłaris.
tales debẽt gaudere eccłiastica li-
bertate. 17. q. 4. quisq̇s. Secus si
esset ꝯuersus remanẽs i domo sua
ꝓpria tãq̃ laicꝰ. ex̃ de ꝓuilegiis. ut
priuilegia. §. ꝓ. A. Idẽ i sũ. con.
eo. ti. q. 34. Hoc etiam tenet glo.
in. c. non dubiũ. ex̃ eo. B
¶ Quid si verberet̃ nouitiꝰ? R̃. 20
Verberãs excoicatus est. ex̃ eo. re-
ligioso. liᵒ. 6ᵒ.
¶ Quid si q̇s credens verberare 21
clericũ verberat laicũ? R̃. scd̃m
Ray. Nõ ẽ excoicatꝰ. Hoc dico ꝓpt̃
lr̃ãm canonis q̃ exigit actũ cũ di-
cit. si q̇s iniecerit manꝰ violẽtas i
clericũ. A. Con. Hosti. ⁊ addit. s
ꝙ diu ꝯsciam habet lesam dꝫ se ꝓ
excoicato gerẽ quousqꝫ sciat veri-
tatẽ. ut in sũ. con. eo. ti. q. 211. B
¶ Quid de eo q̇ verberat clericũ 22
credẽs eũ laicũ? R̃. ƀm Hosti. Si
talis errauit i ꝑsona. ut qꝛ volẽs
ꝑcutẽ Titiũ laicũ. ꝑcussit Seiũ
clericũ. cũ vtrũqꝫ cognoscit. tutior
ẽ snĩa ꝙ incidit. Nã i clericũ manꝰ
violẽtas iiecit. A. Tãcre. ⁊ glo.
Ray. tenent ꝯtrariũ. q̃r dictũ põt
intelligi qñ ꝑcutiẽs nõ fuit i cras-
so ƀ iusto errore. ut sat̃ põt colligi
ex dicto eoꝝ. ut in sũ. con. eo. ti. q.
212. sicut in sił'i p3. ⁊ in se. casu. B
Si aũt errauit in q̃litate. qꝛ de isto
q̇ ẽ clericꝰ putabat ꝙ eẽt laicꝰ. Nã
videbat eum i habitu laicali ⁊ nõ
gerẽtẽ se ꝓ clerico. nõ icidit. ex̃ eo.
si ꝑo. 2ᵒ. Secꝰ aũt si vidit eũ i ha-
bitu clericali ⁊ pro clerico reputa-
bat̃. qꝛ tunc incidit in canonẽ. A
nisi h̃ casu putaret ludo talẽ ha-
bitũ esse assũptũ ⁊ haberet creden-
di ꝓbabilẽ causam ƀm glo. Ray.
q̃ etiã dicit ꝙ si dubitat vtꝝ sit cle-
ricꝰ uel laicꝰ incidit in canonẽ. cũ
in dubio teneatur vitare ꝑiculũ.

15

Si aũt nõ ꝯstet vtrũ ſit laicus uł
clericus dicit ꝙ ſi ita affect⁹ eſt uł
cõmot⁹ ꝙ ⁊ ſi ſciret eũ eſſe clericũ
nihilomin⁹ ꝑcuteret eũ. incidit in
canonẽ. Si aũt nõ ꝑcuteret nõ in-
cidit. ut in ſũ. con. dicta. q. 2i2. B
23 ¶ Quid ſi aliquẽ clericũ paratũ
facẽ aliq̇d flagitiũ teneo violẽter
ẓelo dei ne illud faciat? R°. ẜm W.
Si talẽ teneo modico tp̃e inuitũ
etiã ⁊ renitentẽ citra tñ iniuriã ꝑ-
cuſſionis. nõ credo me incidere in
canonẽ. Satis con. Inno. ⁊ Ho-
ſti. A. Iſtud modicũ tẽp⁹ puto
determinandũ inq̃tũ ſeu ꝓ quã-
to expediat ad obuiandũ pctõ. ar.
c. error. 83. diſ. Aliq̃ etiã caſu lice-
ret ꝑcutere. s. ob tuitionem ſui uel
alioꝝ. ut s̃. §. 2°. B. Idẽ dicẽdũ
ẽ ẜm Inno. ſi ſuꝑueniẽtib⁹ inimi-
cis cleric⁹ tenet ne incidẽt in ma-
nus eoꝝ. q2 tali non irrogat iniu-
ria ſed potius ſalus procurat. ar.
44. diſ. cum beatus.
24 ¶ Quid de illo q̇ mãdat manus
inijci in clericũ? R°. ẜm Ray. Si
ſeq̃t effectus. tã mãdans ꝙ is cui
mandat incidit in canonem. ex̃ eo.
mulieres. §. fi. Or ſi mãdator mi-
ſit ad reuocandũ mãdatũ. tũc di-
ſtinguẽdũ. q2 ſi mãdatari⁹ anteq̃
reuocatio ꝑueniſſet ad eũ verbera-
uit. vterq̧ ẽ excoicat⁹. A. Glo.
Ray. dicit ꝯtra. ſi mãdator ẽ ſuffi-
cient penituit. ⁊ ẽ in caritate. Nul-
lũ. n. exiſtentẽ in caritate ius liga-
re intẽdit vinculo excoicationis.
q2 h̃ iniuſtũ eſſet. lʒ talis ab hoie
poſſit excoicari. q̇ aliqñ iniuſte li-
gat. ut in ſũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 215.
Dictũ tñ Ray. cũ q̃ ꝯcordãt ⁊ alij
doc. de q̇b⁹. ĩ. veri⁹ videt. q2 p̃ceſſit
culpa mortalis ⁊ ei⁹ occaſiõe dã-
nũ irrogat. idõ dʒ ſentire penã. ex̃ de
iniurijs. c. fi. Ad h̃ etiã ex̃ de homi.
c. fi. li°. 6°. B. Si ꝓo reuocatio
pri⁹ ꝑuenit nõ ẽ excoicat⁹ manda-
tor. ar. ex̃ de ꝓcu. ex inſinuatiõe. ⁊
c. in nr̃a. ⁊ in p̃dicto. c. mulieres. i
fi. Con. Hoſti. Ber. ⁊ Goff. Ea-
dẽ q̃ſtio ⁊ ſolutio põt fieri de eo q̇
ꝯſuluit clericũ ꝟberari ſi ei⁹ ꝯſilio
fiat. A. Idẽ i ſũ cõ. dcã. q. 215. B
¶ Quid ſi mãdãs clericũ ꝟbera- 25
ri p̃us ꝙ verberet decedat? R°. ẜm
Hoſti. Si notoriũ ſit. ⁊ talis i fine
nõ fuit abſolut⁹ uel ſigna pnie nõ
apparuerũt. haberi dʒ ꝓ excoicato
nec dʒ ſepeliri in cimiterio. A In
h̃ caſu Goff. dicit ꝙ mãdãs ẽ ex-
coicatus niſi mãdatũ reuocaue-
rit añ mortẽ. cũ intelligat tunc in
eadẽ volũtate decedẽ. Glo. ꝓo in
c. mulieres. ex̃ eo. dicit ꝙ nõ ẽ ex-
coicat⁹. q2 morte mãdatoris ſol-
uit mandatũ. ff. mãdati. int cãs.
Hoſti. ꝓo. ut pʒ in ſũ. con. eo. ti. q.
216. ait. Tu dicas ꝙ q̃ ad ſniam
militãtis ecc̃lie nullo mõ ligatur
ſub terra. h̃ dũ ẽ ſuꝑſtes tñ. 24. q
i. q̇dcũq̧. Verũtñ ſi h̃ notoriũ ſit
⁊ abſolut⁹ nõ fuerit in fine. uel ſi-
gna pnie nulla apparuerint. habe-
ri dʒ pro excoicato. non ex vi ſnie
ecc̃lie militãtis h̃ rõne pcti notorij
vñ nõ ẽ ſepeliẽd⁹ i cimiterio. Sec⁹

si signa pníe apparuerint. B

26 ¶ Quid si nõ mandauit s; qd factũ ẽ ratũ habuit? R. Si iniecta ẽ manus in clericũ noie tuo lz sine mãdato. & tu ratũ h habueris. excoicationẽ incurris. Si vero non fuit facta nomine tuo. peccas habendo ratum. sed nõ incurris excõmunicationem. ex eo. cum qs. li. 6.

27 ¶ Quid de illo qui dicit suis q vellet vindicari de tali clerico. & sic illi verberãt eũ? R. sm W. Si ea dixit aio puocãdi eos & ipsi ob h moti fecerũt etiã nõ noie dicentis. ipse dicẽs nihilomin⁹ incidit i canonẽ. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 218. Et forte idẽ ẽ etiã si nõ dixit eo aio. cũ dicẽdo fuerit in culpa & debuit cogitare h euenire potuisse ar. c. si. ex de homi. li. 6. B. Si iudex laicus malefactorẽ captum detineat & ipse se clericũ dicat. vide. j. iudex 2. §. 3.

Excoicatio 3.

De excoicatiõe falsariorum. Et quidẽ cũ qs p se uel p aliũ falsat lrãs pape cũ fautorib⁹ suis. uel scienter vtit eis. ẽ excoicat⁹. ex de cri. fal. ad falsariorum. A. cui⁹ absolutio reseruatur pape pterq̃ i mortis articulo. eo. ti. c. dura. B. Et si qs h⁹ falsas lrãs se hr̃e cognoscit ĩfra. 20. dies aut destruat eas. aut resignet. si penã excoicationis voluerit euadere. ut ex de cri. fal. dura. Qd intelligendũ ẽ solũ qñ ali quo casu littere ad eũ puenerunt Secus si fuerit oscius. qr tunc indistincte ẽ excoicatus. Clerici quoq falsarij debẽt degradari & tradi seculari potestati puniẽdi. ut in dcõ c. ad falsariorum.

¶ Quid si qs vtit talib⁹ litteris ignorãter. R. sm Hosti. Non excusat. qr p alios inuestigare debuit ar. 37. dis. §. vlt. Si tñ falsitas erat ita latẽs q nõ bñ pcipi poterat & ipse adhibuit diligentiã quã potuit nec pcepit. excusat⁹ est. alioquin nõ. ex de homi. Iohes. et. c. vlt. ff. de redibi. act. l. i. Et nõ q pceptũ ẽ q in lris papalib⁹ nec in magno nec in modico audeat qs apponere manũ etiã vnã lrãm uel vnũ pũctũ corrigẽdo. alioqn manũ apponens. sniam excoicationis incurrit. que nõ põt etiam citra sedem apostolicã relaxari. Hec per sententiam in curia latã.

Excoica. iiij.

De excoicatione incẽdiariorum & effractorum eccl'ie. Ois. n. incẽdiari⁹ eccl'ie uel loci religiosi. uel cimiterij uel spacij puilegiati in circuitu eccl'ie ẽ excoicatus ipso iure s; anteq̃ sit denũciatus põt absolui ab epo. postq̃ vero denũciat⁹ ẽ siue noiatim siue in gnãli. puta denũciam⁹ excoicatos oẽs illos q tale incendiũ fecerunt. tales solũ a papa possunt absolui. ex eo. tua nos. & c. conquesti. A. Qd aũt dictũ ẽ de incendiarijs. intelligas etiam

de effractoribus q̄ similiter sunt
excoicati ⁊ a papa absoluendi. Et
sic idē intelligēdū ē de effractori/
bus cimiterij ⁊ alioꝝ locorum ec/
clesie adherentiū. de q̄bus ꝓxime
dictū ē. Un̄ in directoria li. 3. ti.
2. §. 22. dr̄ q̄ sic violator ecclie
excoicat⁹ ē. sic ⁊ violator claustri
ecclie adherētis. ar. ff. de rei ven. q̄
religiosis. ⁊ ex̄ de iudi. quanto. Et
ꝭm glo. Ray. ⁊ in sū. con. li. 3. ti.
33. q. 34. fractor ecclie iudicādus
ē q̄ dolo malo aut ꝑ iniuriā violē/
ter uel etiam latent' parietē fodit.
aut fenestrā vitreā fregit. aut sera/
turā. aut ostia. aut cardines. aut
vectes dū tenēt ostia firmata. aut
ipsū tectū ecclesie. B. Et idē di/
cūt q̄dā cū q̄s ꝑ violentiā i ecclia
multū enormia cōmittit. ut diru/
endo altare. uel frāgēdo crucē ul'
enormit' tractādo corp⁹ xp̄i. ⁊ silia
Cōcedūt tn̄ q̄ isti nūc dicti ꝑ epm
pn̄t absolui. A. Hoc pōt intelligi
veꝝ nisi fuerint denunciati. ut ꝑta/
ctū ē. Nā violator ecclie ipso iure
icurrit excoicationē. xi. q. 3. cano/
nica. ⁊ silit' raptor ecclie. i7. q. 4.
oēs. Et idē videt' dicēdū de talib⁹
q̄ de effractoribus. ut pōt colligi
ex nōtis in dcō. §. 22. vbi de his
simul sic dr̄. Raptores eccliarū ⁊
violatores sūt excoicati. dcō. c. ca/
nonica. et. c. oēs. et ex̄ eo. ꝯq̄sti. Et
dr̄ violator ecclie siue raptor qui
ipsam ecclesiā frāgendo ostia. ca/
piēdo res suas uel inuadēdo. ꝓui/
legia sua nō custodiendo uel cor/
rūꝑendo offendit. de q̄bus. i7. q. 4.
per totū. ut nōt Hosti. eo. ti. de vio/
latione. §. ꝑ. Et. j. Or si inferētes
vim in ecclia ⁊ res q̄ intra sūt spo/
liantes excoicati sūt. multo forti⁹
in ipsa hoies ꝟberātes. q2 maior ē
violētia corpoꝝ q̄ reꝝ. i2. q. i. ꝑci/
pimus. quod ꝓbatur manifeste
extra eo. cum ꝑ causa. vbi hoc no/
tat Hosti. Et adde quod dictū est
§. se. vbi dicitur de incēdiarijs. q̄
postq̄ fuerint denūciati nō possūt
absolui nisi ꝑ papam. Et sic idem
itelligit de s̄. dict̄. Et subdit. Alij
autē qui aliter offendūt ecclesias
uel bona earū diripiūt nō sūt ipso
iure excoicati. ꝭ excoicādi. l3 sa/
crilegi iudicēt'. Con. glo. i ꝭ dcō
c. canonica. et. c. omnes. B. De
casib⁹ istis ⁊ de hac materia vide
s̄. absolutio ꝑ. §. 3. et. j. incendia/
rius.

Excoicatio v.

De statuētibus contra liber/
tatē ecclesie. Nam omnes tales
sūt excōmunicati cū diuersis fau/
toribus. ut s̄. excōmunicatio ꝑ. §.
2. ꝟ. 8.

¶ Utrum heremite ⁊ reclusi in/
telligātur hic noie ecclesie. R. ꝭm
W. Non. nisi subiecerint se alicui
religioni approbate. Con. Inno.
⁊ Hosti. A. Con. etiā Albricus.
Puto ꝭ intelligēdū de heremitis
seu reclusis q̄ ab ecclesia nullam
habent approbationem tacitā uel
exp̄ssam. cū regulariter sit ihibitū

nouā religionē seu nouū ordinem adinuenire.uel habitū noue religionis assumē sine lnia sedis apostolice.ut i.c.religionū.de reli.do. li.º 6.º Alr heremite hn̄ gaudēt p̄uilegio clericali.16.q.i.qui vere.7 ibi glo. Silr mulier iclusa.xi.q.i. de psona. Et notat dn̄s Anto.de bu.in.c.null⁹.ex̄ de foro cōpe.vbi etiā dicit q̄ gnālr oēs psone q̄ regularit viuūt sūt eccliastice psone lȝ nō faciāt pfessionē.7 gaudēt p̄uilegio clericali.ut nōt glo.7 tex. i.c.indēnitatib⁹.ad fi.de elec.li.º 6.º 7 nōtur.iz.q̄. vlt.c.fi. et de maio. 7 obe.c.dilecta.i glo.pst.qd̄ facit dicit ipse.p istis iesuatis 7 marib⁹ 7 mulierib⁹.7 dicit etiā ibi q̄ hn̄t p̄fate psone p̄dictū p̄uilegiū q̄ diu sic viuūt.etiam si nō intendāt perpetuo sic viuere. B

z ¶ An p̄dicta pena sit extēdenda ad illos q̄ attēptant aliqd̄ ꝯ pticulares ꝯsuetudines aliq̄ꝝ eccliarū ut qr volūt cognoscē de oib⁹ ꝯtractib⁹ iuramēti inr positione vallatis? R.º ƀm W. Non. Con. Inno. 7 Hosti. A. Idē in sū.con.li.º 3.º ti.33.q.34.v.itē statutarij.vbi declarat q̄ h̄ pena solū obtinet circa priuilegia ꝯcessa ecclie vniuersali siue a deo siue a papa siue a p̄ncipib⁹.non aūt qn̄ sic fit ꝯtra specialia priuilegia pticulariū eccliarū. de quo etiā in.§.se.dicitur. B

3 ¶ Que sūt illa ꝯ q̄ faciēdo fit cōtra libertatē ecclesie? R.º ƀm W. Plura.ut q̄ decime 7 oblationes ad clericos spectēt.16.q.i.reuertimini. Itē q̄ eccl̄ia sit libera 7 sola res eccliasticas administret.96. dis.si impator. Itē q̄ de sp̄ūalib⁹ ius cōdere 7 iudicare pōt. A. Et ista sūt ꝯcessa a deo.ut pȝ in iurib⁹ allegatis.7 multa alia p̄uilegia q̄ cōtinent in nouo 7 veteri testō.ut dr̄ in dcā.q.34. B Or percutiēs clericū sit excoicat⁹.i7.q.4.si q̄s suadēte. Or in legat̄ ad pias cās sufficiāt duo testes.ex̄ de testa.relatū p̄. A. Et hec ꝯcessa sūt a papa.ut pȝ in iuribus allegatis. B Silr 7 si fiat ꝯtra generalia p̄uilegia ecclie ab impatoribus data q̄ in iure ciuili ꝯtinētur.non aūt si spāliter alicui ecclie uel eccl̄ijs data sint. Con. Inno.7 Hosti. A Idem in sū.con.dicta.q.34.vbi etiam addit ƀm Hosti.q̄ cōstitutio que irrogat hāc excoicationē. videlicȝ.c.nouerit.ex̄ de sen.exco. modo ligat oēs statim 7 non post duos mēses.qr iā dudū fluxerūt illi duo mēses de q̄bus fit mentio i.dicto.c.nouerit.ifra quos talia statuta debēt deleri de capitularijs Addit aūt q̄ alij ponūt duos mēses post publicationē.i.postq̄ in singulis locis hec cōstitutio fuerit publicata. Sȝ cū Hosti.ꝯcordat Inno.in dicto.c.nouerit.videlicet ut statim liget. Et dicūt oēs q̄ hec ꝯstitutio frequēter publicāda est ne quis possit ignorātiā allegare. Itē dicūt q̄ q̄ ignorat statutū h⁹ nō incidit in excoicationē

que nō ē nisi ꝑ magnis criminibꝰ
infligēda ⁊ in ꝯtumacē.xi.q.3.ne-
mo epoꝝ. Et subdit in dcā.q.34.
Et h̄ benignius est. Intellige nisi
ignorantia crassa fuerit ⁊ supina.
ex̄ de ꝯsti. ut aiaꝝ.li.6º. Seqꝛ. Itē
addit Hosti. ꝙ statutarij ⁊ scripto-
res statutoꝝ statim ligant. nec ex-
cusationē hr̄e pn̄t in toto. lꝫ qn̄qꝫ
excusent a tāto. Ptātes aūt cōsu-
les ⁊ rectores pn̄t hr̄e qn̄qꝫ excu-
sationē ꝙtū ad obseruationē seu
deletionē statutoꝝ predictoꝝ que
ignorare pn̄t. Ex q̄ vo certificati
sūt ⁊ obedire negligūt. cōstitutio
eos ligat. qd̄ ad arbitriū boni viri
referēdū ē. qn̄.s. scire potuerūt uł
nō uł impedire ne seruent. Cōsili-
arij aūt ita demū ligāt si ꝯsentiāt
in delicto ſm Inno. ⁊ Hosti. B

Excoicatio vjº.

de pticipatiōe cū excoicato.
Ubi sciēdū ꝙ ē quedā pticipatio
illicita q̄ q̄dē pōt ꝯtingē q̄drupli-
cit. p.s. qn̄ q̄s pticipat cū excoica-
to in eodē crimine ꝓpter qd̄ excoi-
catꝰ ē.s. dando ꝯsiliū. auxiliū uel
fauorē. ⁊ talis incurrit eandē sen-
tentiā. ex̄ eo. si ꝯcubine. et.c.nup.
Et intellige ꝯsiliū sine q̄ non erat
facturꝰ. ex̄ de homi. sicut dignū. §.
qui vo. A. Paꝝ facit. Un̄ videt
intelligendū de ꝯsilio etiā si aliter
fuisset facturꝰ. qꝛ nihilominꝰ pti-
cipat in crimine. ut nōt in directo-
ria li.3º. ti.2. §.12º. ⁊ tenet Inno.
ex̄ eo. nup. cū q̄ etiā videt transire
dn̄s Anto. de bu. B. 2º. qn̄ q̄s
pticipat quidē in crimine mortali
ſ nō in illo ꝓpter qd̄ excoicatꝰ ē. ⁊
talis mortalit peccat. ſ nō incur-
rit eandē sniam ſ incurrit minorē
excoicationē. A. Con. Inno. in
dcō.c.nup. B. 3º. qn̄ pticipat ei i
diuinis.s. recipiēdo eū ad diuina
officia seu eccl̄iastica sacra uł ad
eccl̄iasticā sepulturā. ⁊ talis q̄dē
lꝫ nō sit irregularis. ut ex̄ eo. is q̄
li.6º. peccat tn̄ mortalit. ⁊ ē valde
ꝓpinquꝰ irregularitati. Nā ē ei in-
terdictus igressus eccl̄ie donec de
trāsgressione hꝰ ad arbitriū eius
cuiꝰ sniam ꝯtēpsit satisfecerit cō-
petēt. ex̄ de ꝑuile.c. epoꝝ.li.6º. A
Et ibi sentit Archi. ut ⁊ ponit Io.
an. in nouella. ꝙ dictū.c. videtur
solū hr̄e locū in celebrātibꝰ excoi-
catis ab hoie ⁊ nō a iure. ꝓpt vba
ibi posita ad arbitriū eius ⁊c̄. B
Et si postq̄ ē sic intēdictꝰ ingerit se
diuinis in suo officio sicut priꝰ ir-
regularis efficit. Itē si decedat sic
intēdictꝰ nō dꝫ in cimiterio sepeliri.
ex̄ eo. is cui.li.6º.. Sꝫ h̄ caue qꝛ si
sepelit hēticū. dic ut.ī. hereticꝰ 2º.
§.2º. Itē si sepeliat excoicatū pu-
blice. dicut s̄. excoicatio ꝓ.§.3º. in
ꝑncipio. A. His.n. locis pꝫ ꝙ in
istis casibꝰ maior excoicatio ipso
facto irrogat. Silr ⁊ si q̄s clericꝰ
sciēter ⁊ spōte recipiat ad dina ex-
coicatū iudicialiter a papa. ex̄ eo.
significauit. ⁊ pꝫ s̄. absolutio ꝓ.§
2º. in additione. B. Or si talis p-
ticipatio in diuinis fit ꝑ metū. ut

quia tyrãnus cogit metu mortis
sacerdotem sibi celebrare. beatus
esset sacerdos scđm Hosti. si se ad
martyriũ prepararet. Met⁹. n. ⁊ si
culpã attenuet simplr nõ excusat.
32. q. 5. ita ne. tñ ẜm Ww. ⁊ Hug.
bñ excusat met⁹ q̇ cadẽt in ꝯstãtẽ
virũ. A. In sũ. con. li. 3. ti. 33. q
i13. refert dictũ Hosti. sed eo. ti. q.
165. dr̃ ꝙ secũda opinio videt hu-
manior ⁊ verior cũ casus necessi-
tatis excuset in talib⁹ ⁊ etiã casus
vtilitatis. qđ min⁹ est. h ibi. Primũ
tñ dictũ põt itelligi qñ q̇s ex me-
tu pat⁹ esset ꝯsentire etiã pctõ. tũc
eni nõ esset excusabilis. dcõ. c. ita
ne. B. 4. qñ pticipat non in cri-
mine s in loquẽdo ul' secũ orãdo
uel comedẽdo ⁊ h⁹. ut dictũ est s.
excoicatio p. circa finẽ. i. §. Quis
effect⁹ ⁊c. De talit pticipãte dicit
Tho. in. 4. dis. 18. ꝙ quidã dicunt
ꝙ peccat mortalit. Et subdit. Sz
h videt valde graue ꝙ hõ p vno
vbo leui q̃ excoicato loq̇t morta-
lit peccet. ⁊ ipsi excoicãtes multis
laqueũ dãnatiõis iniicerẽt. qđ in
eos retorq̃ret. Iđ pbabili⁹ videt
ꝙ nõ peccet mortalit coicãdo ni-
si in crimine uel in diuis ut dictũ
ẽ. uel i ꝯtẽptu ecclẽiastice discipli-
ne. qđ intelligit decre. videlicet ꝯ
phibitionẽ supiorꝝ. ex̃ de cle. exco.
mi. si celebrat. Iđ si aliq̇s ptinaci-
ter excoicatis pticipat. excoicari
põt maiori excoicatione. qr mor-
taliter peccat. Idẽ Al. ⁊ Pe. A
Et ut pz i sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 165.

predictis con. etiã Hosti. Dicit. n.
ꝙ q̇ simplr coicat excoicato ꝯ p-
hibitionem canonis. venialit pec-
cat. nisi h facẽt in ꝯtemptũ cano-
nis. Sz si h facit ptinacit ꝯ phi-
bitionẽ iudicis gnãliter uel spãli-
ter sibi factã. cũ p h casu excoicã-
dus sit. pz ꝙ mortalit peccat. ar.
ex̃ eo. in nouella Inno. statuim⁹.
li. 6. vbi dr in fi. Alit aũt in pti-
cipãtes excoicatio plata nõ tene-
at ⁊c. Immo etiã nũc nouo iure
necessaria ẽ ãmonitio noiatim ex-
pressa. ut in nouella Greg. deci-
mi. ex̃ eo. ꝯstitutionẽ. li. 6. Satis
etiam con. Goff. p dictũ. c. si cele-
brat. in fi. qđ ⁊ Hosti. adducit. Et
ad. c. sacris. ex̃ de his q̃ vi. Tãcre.
dicit ꝙ loq̇t de pticipãte in crimi-
ne. Et Tho. ⁊ Pe. rñdẽt ꝙ loq̇t de
pticipãte i diuinis. ⁊ ꝙ dici põt ꝙ
sicut neq̃ꝙ mortale pctm̃ ita nec
veniale dz hõ cõmittẽ metu mor-
tis eo mõ debiti q̃ debent venialia
vitari. Con. etiã directoria li. 3.
ti. 33. §. 148. vbi int alia dr ꝙ pti-
cipãs cum excoicato non peccat
mortalit nisi in trib⁹ casibus. p si
pticipat excoicato in crimine. ex̃
eo. nup. §. in secũda. ⁊. c. si ꝯcubi-
ne. 2. si pticipat postꝙ monit⁹ fu-
erit. ex̃ eo. statuim⁹. li. 6. et ꝙ met⁹
cã. sacris. 3. si pticipat in sacris. xi
q. 3. rogo. ẜm Hug. Et adde q̃rtũ
si ex studio uel ꝯtẽptu pticipet re-
putans excoicationẽ trufam ẜm
Hosti. ex̃ eo. ꝙ in dubiis. et Io. et
Archi. xi. q. 3. rogo. B

1 ¶ Sz numqd delegat⁹ pōt excoi-
care maiori illos q̇ in locutione ⁊
b⁹ pticipant excoicatis ab eo: R.
Pōt. ⁊ sic excoicati debent petere
absolutionē ab eo uel a delegāte.
ut puta papa. ex̄ de offi. dele. p̄te-
rea. et. c. significasti. et. c. prudētia
in fi. Intelligendū tñ φ ipsi ptici-
pātes nō pñt excoicari nisi cū illa
solēnitate q̄ dr̄. s. excoicatio p. §.
2 1°. q̇ incipit. In q̇b⁹ casibus snia
p. q̄rtus casus. Et ē sciēdū φ ex-
coicatio nō trāsit in tertiā psonā.
ut p3 ex sequēti. §. circa mediū.

2 ¶ Sūt ⁊ alij casus in q̇bus q̇s
licite pticipat excoicato. p quidē
q̄n aliq̇s loq̄t ei in his q̄ ptinent
ad absolutionē ⁊ salutē aie. l3 alia
vba incidēter inf̄ponat ut magis
pficiat. Et p hūc etiā modū p̄di-
catores q̇ apud excoicatos in p-
dicationib⁹ ⁊ pfessionib⁹ quasi ge-
rūt cās eo͡r qui ab ipsis expoliati
fuerāt possunt elemosynas licite
accipe ab ipsis excōicatis. p̄serti
si aliter in locis illis nō valēt su-
stētationē h̄re. ex̄ eo. cū volūtate.
Et de b⁹ p̄dicatorib⁹ vide. j. resti-
tutio 5°. §. fi. et hic. j. §. pxi. Item
Greg⁹. xi. q. 3. q̄m multos. sub-
trahit a minori excoicatiōe plu-
res coicātes. videlicet vxores. fi-
lios. seruos. ancillas seu mācipia
rusticos ⁊ seruiētes. ac oēs alios
s. ei⁹ familiares ⁊ subiectos q̇ nō
adeo curiales sūt ut eo͡r consilio
scelera ppetrent. ⁊ eos q̇ ignorant
excoicatꝫ coicāt siue illos q̇ excoi-
catꝫ coicāt. Quicūq3 aūt orator. i.
cā orōnis vadēs aut pegrin⁹. aut
viator i t̄rā excoicato͡r deueniūt
vbi nō possint emē ul' nō h̄nt vnde
emāt dat liniam ab excoicatis ac-
cipiendi.

¶ Et nō φ circa p̄dictas psonas 3
distinguendū ē int' illos q̇ āñ erāt
obnoxij siue obligati excoicatꝫ. ut
vxor. filij. serui. ⁊ isti tenent̄ eis si-
cut pri⁹ tenebāt̄. Qui v̄o nō erāt
eis obnoxij. nec etiā nūc sūt. h̄ pñt
cū eis coicare, put ⁊ q̄n necesse fue-
rit. ex̄ eo. int' alia. A. Idē in sū.
con. li°. 3°. ti. 33. q. 25. Con etiā In-
no. i dcō. c. int' alia. B. De ista mā
nō v̄sus. Utile. lex. humile. res
ignorata. necesse. Hec anathema
q̇dē faciūt ne possit obesse. Utile. i.
ppt̄ vtilitatē excoicati ul' etiā ptici-
pātis. ut stati dicet̄. Lex. s. mr̄imo-
nij excusat. Humile. i. serui ⁊ filij
excusant̄. R es ig̃rata. i. q̄n nesci-
uit eū excoicatū. Necesse. i. ppt̄ ne-
cessitatē coicās excusat̄. de q̇b⁹ plu-
res ⁊ varias q̄stiones. vide h. j.

¶ Utilitas q̄ excusat a pticipa- 4
tione excoicato͡rū. ⁊ h̄ pōt duplex
eē. Nā pōt esse vtilitas excoicati.
ut q̄n q̇s loquit̄ ei de his q̄ ptinēt
ad ei⁹ salutē. ut dictū ē i. primo. §.
vñ ⁊ ad p̄dicationē admitti pōt.
ex̄ eo. r̄nsio. p responso. Itē pōt esse
vtilitas ex pte pticipātis. ut cum
petit ab excōmunicato qd̄ ei debet
ut in. c. si vero. ex̄ eo. Unde ⁊ si no-
lit soluere. potest in iudicio conue-
niri. alit' ex delicto suo cōmodum

reportaret.ex͂ de iudi.intellexim⁹.
Posset etiã loq̇ licite de salute aīe
sue ꝓprie si ē necessitas ⁊ nõ posset
hr̃e recursũ ad aliũ q̇ ↄsulat ei. hec
ꝑm W. A .Idē in sũ.con.li.º 3.º
ti.32.q.121.vbi etiã dr̃ ꝑm eũdē
W. ꝙ necessitate iminēte possũ pe-
tere ab excoicato cõsiliũ etiã sup
tꝑalibus. Pro quãta aũt necessi-
tate uel vtilitate liceat h̃ agē.ar-
bitrio boni viri limitandũ dicit.⁊
hoc de ↄsilio. Secus aũt de ↄfes-
sione.q2 etiã in casu necessitatꝫ nõ
licet excoicato ↄfiteri.ut nõtur in
sũ.con.li.º 3.º ti.34.q.64.uł aliud
sacr̃m ab eo recipe ꝑter baptismũ
morte iminente ⁊ catholico defi-
ciente.ut nõr̃ eo.li.º ti.24.q.8. B
5 ¶ Uxor excusaṫ a ꝑticipatiõe cũ
viro.s.qñ de mr̃imonio cõstat.xi.
q.3.qm̃ multos. Sz nũq̇d econ-
uerso excusaṫ vir ꝑticipãdo vxori
Dicas ꝙ siue vir siue mulier ex-
coicationi subdaṫ.ꝓpter mr̃imo-
niũ illicite ↄtractũ.non licet ꝑtici-
pare.ẜ si alṫ eoꝝ excoicat⁹ sit ꝓpter-
aliud delictũ.tũc vterq3 excusaṫ q̄
ad redditionē debiti. A .⁊ etiam
q̄ ad petitionē nõ solũ debiti mr̃i-
monialis.ẜ etiã alteri⁹.cũ etiã ab
excoicato debitũ peti possit.ex͂ de
iudi.intellexim⁹. B .Sz in alijs
vir nõ excusaṫ.eo ꝙ d3 cogē vxo-
rē ut faciat se absolui.ar.1.q.i.si-
cut.hec Hosti.Goff.⁊ Ray. A
Idē in sũ.con.eo.ti.q.129.et i di-
rectoria.li.º 3.º ti.2.§.135.º B
6 ¶ Sed quid si vir docet excoica-
tũ ad mēsam.nũq̇d ⁊ vxor poterit
ad ipsam mēsam comedē? R.º ꝑm
W. Credo ꝙ nõ.tñ poterit come-
dere ad aliã mēsam i eadē domo
ita remotã ꝙ merito posset dici ꝙ
nõ comedãt simul. A .Idem in
sũ.con.eo.ti.q.130. B
¶ Utrũ filij excusenṫ a ꝑticipa- 7
tione patris. R.º ꝑm W. Filij q̇ sũt
in patria ꝑtãte.uel etiã emãcipati
q̇ sũt cõmensales pr̃i ⁊ ab eo hñt
necessaria excusanṫ.alij ṽo non.
A .Idē in sũ.con.eo.ti.q.131. B
¶ Itē ut s̃.dictũ ē excusãṫ serui. 8
ancille.rustici.seruiētes.⁊ alij sub-
iecti qui nõ adeo curiales sunt ut
eoꝝ ↄsilio scelera ꝑpetrenṫ. Nam
tales ꝑsone añ sniam astricte erãt
ad familiare obsequiũ.⁊ sic etiam
nũc tenēṫ.⁊ coicare pñt.ex͂ eo.inṫ
alia. Qḋ intelligiṫ ꝑm W.qñ ipsi
añ excoicationē dñi obligauerũt
se seruire ⁊ seruitiũ itrauerũt. Si
aũt post ei⁹ excõmunicationē in-
trauerunt.distingue.quia si igno-
rauerũt ⁊ postea sciunt.nõ tenen-
tur discedere cũ damno suo. Si
ṽo sciuerũt a ꝑncipio.tenēṫ disce-
dere.nisi necessitas eos cõpulisset
ꝙ fierēt de ei⁹ familia. Et qḋ dicit
de rusticis.itellige q̇ colũt terram
suoꝝ dñoꝝ. Et ꝑm eũdē W.extē-
diṫ etiã ad illos q̇ dicũṫ medieta-
rij ⁊ q̇ ꝓpter culturã recipiũt certã
portionē fructuũ. Nã ⁊ possũt cõ-
municare quãtũ oportet ꝓpṫ cul-
turã ⁊ h⁹ rationē. Idē intelligēdũ
ē ꝑm Hosti. de nutricib⁹ ⁊ silibus

q̃ si a dño recederẽt nõ hrẽt vnde viuerẽt. ar. ex eo. si vere. vbi excusãt q̃ cũ excoicatis nautis ↄueniũt de trãsfretãdo ↄ̃ sarracenos. A. Idẽ in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 131. et. q. 132. B

9 ¶ Sz nũq̃d pr̃es ⁊ dñi excusant si ꝑticipãt cũ filijs suis excoicatis? R. ꝰm Ray. ⁊ W. Dicũt q̃dã ꝙ sic. Sz tutius ẽ dicere ꝙ non excusant. q2 tenebant corrigere suos minores ne inciderent i causam anathematis. ar. 21. q. i. de filia. Idẽ Goff. ⁊ Hosti. Tñ ꝰm Tho. i 4. dis. 18. ad minus debẽt eis coicare i his i q̃bꝰ obligati sũt. q2 sic iferiores obligant ad obseq̃ũ supiorꝝ. ita ⁊ superiores ad ꝓuidẽtiã iferiorꝝ. A. Pñt etiã ꝑentes coicare filijs excoicatis qñ ab eis alimẽta sumerẽt. ut nõt i sũ. con. dcã. q. 131. B. Et eodẽ mõ videt dicendũ de seruis excoicatis qui dño subsũt. Idẽ in sũ. con. dcã. q. 132. B. Seruis ⁊ mercẽnarijs nõ pñt coicare ꝰm Hosti. nisi sine magno icõmodo eos vitare nõ pñt. Et idem de socijs hñtibꝰ aliquid cõe. Con. Ber. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 138. B

10 ¶ Nũq̃d armiger vl' seruiẽs militi põt coicare cũ illis excoicatis cum quibꝰ dñs suus coicat? R. ꝰm W. Nõ põt. licz excuset coicando dño suo excoicato. ut dictum ẽ s. §. 3. et 8. A. Et idẽ ẽ in filibꝰ ꝰm eũdẽ W. ut in sũ. con. eo. ti. q. 141. B

11 ¶ Sed nunq̃d vasalli pñt coicare dñis suis excoicatis? R. ꝰm W. De huiusmõi vasallis nõuit Hug. ꝙ absoluti sũt ab obsequio fidelitatis q̃diu dñs illorꝝ ẽ excoicatus. ⁊ debent ab eo abstinere. ut. 15. q. 6. nos scõꝝ. Tenẽt tñ ei reddere tributa ⁊ ꝑsiões. nec peccant sic coicando ei licz soluãt i ꝓpria ꝑsona. q2 necessitas ẽ ut q̃dã dicũt. Vide h. i. §. 21. q̃ incipit. Quid si teneor. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 136. vbi etiã subdit ꝰm eũdẽ W. Sz q2 tota die videmꝰ fieri cõtrariũ. põt dici ꝙ illud c. nos scõꝝ. loq̃t i eo casu cum aggrauat sñia ↄ̃ nobilẽ excoicatũ. ⁊ ꝑcipit i penã eiꝰ vasallis suis ꝙ nõ obediãt ei. ⁊ tũc tenẽt eũ vitare. sic dicit Hug. h eius sñia securior ẽ. h ille. Et seq̃t i dcã. q. 136. Ambigue de h loquũt Inno. ⁊ Hosti. ex de dolo. ⁊ ↄtu. in. c. veritatis. q2 quidã dicũt ꝙ absoluti sunt ab executiõe fidelitatis durãte excoicatiõe dñorꝝ. Alij aũt dicũt ꝙ nõ. nisi sententia aggrauet. h ibi. Puto posse dici ꝙ ꝑma ꝓcedat qñ vasalli pñt a coione dñorꝝ excoicatorꝝ cõmode abstinere. ꝑ. c. nos scõꝝ. al' ꝓcedat secũda. cũ in h casu nccitas ⁊ etiã vtilitas excuset. xi. q. 3. qm̃ multos. ⁊ s. §. 4. B

12 ¶ An possit vendi aliquid seruienti excoicato. uel ab eo emi? R. ꝰm W. Si emat vl' vendat noie excoicati nõ est cõtrahendũ cũ eo. sic nec cum excoicato. Secus si noie suo aliquid tale faciat dum tñ non in fraudem. A. Idem in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 142.

13 ¶ Posito ꝙ aliq̃s videt aliquem

afferentē victualia de mercato publice excoīcato. nūq̄d tenebit illū vitare? R. ſm W. Propt̄ h̄ ſolū q̄ video eos afferentes talia nō teneor illos vitare. niſi aliter īnoteſcat mihi q̄ ibi ea emerint. De reb⁹ aūt empt̄ ibi q̄libet pōt comedere ⁊ vti ſi nō fuit ī culpa emēdi. A. maxie ut ī ſū. con. eo. ti. q. 193. vbi h̄ ponūt ⁊ ſic nō denegat de neccitate vſus dictaꝝ reꝝ etiā ſi fuit in culpa. B

14 ℂ Quid ſi p̄ſbyter locauit opas ſuas alicui dño ⁊ dñs excoīcat⁹ ē? R. ſm Hoſti. Si tpe locatiōis excoīcat⁹ erat non valuit locatio. Si vo poſtea fuit excoīcat⁹. caueat ne ei ſeruiat ī diuīs. ex̄ eo. ſignificauit. A. etiā ſi eps̄ ſit. q2 i h̄ ei nō ē obediēdū ſm eūdē Hoſti. ut in ſū. con. eo. ti. q. 142. B

15 ℂ Utꝝ excoīcat⁹ peccet ſi igerat ſe coīoni alioꝝ? R. ſm Ray. Sic. 6. q. 2. ſi tm̄. ex̄ de cle. exco. mi. illud. circa finē. Et q̄dē excoīcat⁹ etiam alios excoīcatos vitare dz. Idem Hoſti. A. Idem in ſū. con. eo. ti. q. 161. B

16 ℂ Utꝝ ſi excoīcat⁹ intret eccleſiā alij exire teneant. R. ſm Ray. Si manifeſtū ē eū eē excoīcatū. alij exire tenent ul' p̄curare q̄ ille exeat. xi. q. 3. ſicut apl'i. 24. q. i. c. oīs qui. Si vo ē occultū. tūc q̄ ſciūt exibūt ſecrete ⁊ caute ita q̄ non ſequatur manifeſtatio ſi pn̄t. alit̄ nō exibūt. 6. q. 2. ſi tm̄. A. Clar⁹ ad h̄ ex̄ eo. cū non ab hoīe. B. Occulte nāq̄ excoīcat⁹ occulte debet moneri ut exeat. A. Sz ſi non vult exire tūc fiet qđ dictū ē ſm Goff. ⁊ i ſū. con. eo. ti. q. 171. B. Con. Goff. Si ăt excoīcat⁹ ē in eccl'ia nō cā orādi h̄ p̄ alio negocio. nō video q̄re ī eadē ecclia orare nō poſſim. ut Inno. ait. A. In. c. nup. ex̄ eo. Alij tn̄ 3. ⁊ his videt mag̃ p̄ſentire Hoſti. ibidē ut ⁊ notat in dcā. q. 171. B

17 ℂ Quid ſi q̄n excoīcat⁹ intrat eccleſiā ſacerdos iā icepit miſſam? R. ſm Ray. Si ē occultū. non dz dimittē officiū. 1. q. i. nihil. Si vo eſt manifeſtū. moneat eum publice ut exeat. ⁊ ſi q̄dē nō vult exire ⁊ ſacerdos nondū icboauit canonē dz dimittē. ar. 24. q. i. oīs q̄. A. Puto q̄ hic canō accipiat ab offertorio vltra ut pōt colligi ex dictis s̄. eucharistia 3°. §. 4°. ī additioē. B. Si vo pri⁹ q̄ ille intraret eccleſiā uel pri⁹ q̄ ſacerdos eū videret iam canonē icboauit. dz ſacerdos p̄cedē in officio ſit cum eo q̄ aſſiſtit ei. A i. ad miſſam ſeruit. ut pz in ſū con. li° 5°. ti. 33. q. 112. vbi h̄ ponunt. B ita tn̄ q̄ finito canone ⁊ ſumpto ſacramento anteq̄ dicatur poſtcoīo moneat illū ut exeat. de p̄ſe. diſ. 2. relatum. Con. Hoſti. ⁊ Goff. Et ſi nō vult exire. poteſt eum ſacerdos eijcere etiā ſi clericus ſit. A. dūmō tantā ptātem habeat q̄ ſine effuſione ſanguinis h̄ facere poſſit. ar. ex̄ eo. veniens. aliter poteſt recurrere ad brachiū ſeculare q̄uis videat ibi effuſionem ſanguinis iminere. ar. ex̄ de homi. poſtulaſti. ſm

Hosti.ꝛ i dcã.q.i4z. B .Et si nõ
põt eijci.in sacristiã rediens dicat
pᵒcoionẽ ꝛ orõnes q̃ restabãt.
i8 ¶ Utrũ aliq̇ possint eẽi iudicio co-
ram iudicibus excoicatis. R°. ſm
W. Si sunt de iurisdictione illoꝝ ꝛ
vocati ab eis stant iuri. videtur esse
casus nccitatis. Siũter ꝛ si coram
eis ꝯueniunt iniuriatores suos. Nã
ꝛ i h nõ solũ ẽ nccitas ſ ꝛ tali coi-
cant in his que ptinent ad salutem
aie.s.reddẽ vnicuiqꝫ ius suũ.aliter
apiretur via libertatis raptoribus.
A .Si aũt i alijs casibᵒ q̇s coicet
huiusmodi iudicibᵒ ꝛ rectoribᵒ ex-
coicatis.puta comedẽdo vl̕ sil̕ibᵒ.
nõ excusatur.qꝛ nõ sunt de ꝑsonis
exceptis.ſm eũ.W.ꝛ in sũ.con.eo.
ti.q.i3i. B
i9 ¶ Utrũ clerici possint coicare ep̃o
suo excoicato. R°. ſm Hosti. Non.
93.dis.in reatᵒ.ex̃ de exces.p̃la.c.fi.
nisi forte eẽnt eiᵒ seruitio deputati.
qꝛ tunc eodẽ mõ pñt sicut alij ser-
uientes. Idem W. A .Idẽ in sũ.
con.eo.ti.q.i39. B
zo ¶ Sꝫ q̇d de monachis cũ abbas
ẽ excoicatᵒ? R°. ſm W. Credo ꝙ
pñt coicare ei.qꝛ quasi de familia
sunt. A .Idem in sũ.con.eo.ti.
q.i40. B
zi ¶ Quid si ille q̇ clericũ ꝑcusserauit
iam cõposuit cũ eo.uel etiã vadit ꝓ
absolutiõe uel si nõdũ ẽ denũciatᵒ?
R°. ſm Ray. In oibᵒ p̃dictis casi-
bus eũ vitare tenet̃ q̇libet cũ nõdũ
sit absolutᵒ.ex̃ eo.cũ desideres.ꝛ.c.
a nobꝫ. A .cõiũcto.c.cũ non ab
hoie.eo.ti. B .Euntitñ ad curiã
ꝓ absolutiõe vẽdi põt ꝛ recipi põt.ꝛ
coicari in his q̃ ad viã ptinent.
¶ Quid si excoicatᵒ iam iurauit zz
stare mandato ep̃i ꝛ ep̃s coicat ei.
nũq̇d ꝑ h ep̃s itelligit̃ eũ absoluẽ?
R°. ſm Ray. Nõ.imo icidit i mino-
rẽ ep̃s ꝛ alij coicantes.ex̃ eo.cũ de-
sideres. Nã etiã si papa salutat ali-
quẽ excoicatũ vl̕ ꝑticipat ei nõ itel-
ligit̃ eũ absoluẽ.ut s̃.absolutio ꝑ.
§.xi°.q̇ icipit. Papa ꝛc̃.Et itelligẽ-
dũ ꝙ ep̃s icidit coicãdo etiã si ille
fuerat excoicatᵒ ab ipso ep̃o cui nec
ipse coicare põt nec alijs dare licẽ-
tiã coicandi ei.q̇n incidat i excoica-
tionẽ minorẽ.ex̃ eo.nuꝑ.xi.q.3.excoi-
catis. A .Con.Hosti.ꝛ glo.Ray.
ut in sũ.con.eo.ti.q.i6i. B
¶ Quid si ep̃us coicat in crimine z3
cum illo quem ꝓpter illud crimen
excoicauit? R°. ſm Ray. Eandẽ
sniam incurrit.ꝛ ligatur nõ sua sen-
tentia sed iurꝭ.ar.ex̃ eo.nuꝑ.ꝛ a su-
periore optebit ꝙ absoluat̃. Con.
Hosti.ꝛ Inno. A .lꝫ Ber.ꝛ Goff.
dixerũt ꝙ hoc casu incurrat ep̃us
solum minorẽ.aliter ligaretur sua
sententia.quod non põt fieri.cum
nemo possit sua sententia ligari.ar.
ff.de arbi.l.pl̕t.ꝛ de iudi.l.Julianᵒ.
Sed Ray. Inno.Hosti. Jo.mo.ꝛ
Archi.dicũt ꝙ ep̃us incurrit ma-
iorem.ꝛ ꝙ ligatur non sua senten-
tia sed iuris.licꝫ occasione sue sen-
tentie.ꝛ ꝙ sic intelligitur.xi.q.3.sic̃
apl̕i.cum tribus.c.sequentibᵒ.ꝛ ex̃
eo.si concubine.Dicit etiam Hosti.

ꝙ vtrãq; icurrit. s. maiorẽ ⁊ minorẽ. Sȝ si qs excoicasset aliquẽ cũ oib⁹ qui dedissent ei auxiliũ ad aliquid faciendũ. ⁊ ipse excoicator fuerit de illis auxiliatorib⁹. non ligatᷣ qꝛ nõ põt dici ꝙ talis sit ligatus a iure ꝫ a se tm̃. qđ eẽ non põt. qꝛ nemo põt se absoluẽ uꝉ ꝯdẽnare. ꝫ supior tm̃. zi. dis. inferior. ex̃ de ma. ⁊ obe. cũ inferior. ꝑm Inno. ex̃ eo. cũ in dubijs. ⁊ Jo. mo. ⁊ Archi. ex̃ eo. statuim⁹. li. 6. Et con. Hosti. ut in directoria li. 3. ti. z. §. iz1. vbi ħ oia nõnᷣ. Et eo. ti. §. iz8. dr̃ ꝙ põt sciri excoicatorẽ ꝑticipare cũ excoicato in crimie. ut si ep̃us excoicauit suũ cõsanguineũ uel amicũ ꝓ rapina facta mihi quẽ forte odio habet ⁊ latenᷣ fauet raptori ⁊ ꝑticipat cũ eo. uꝉ ipsũ receptat. uꝉ cognouit mulierẽ quã excoicauerat ꝓpᷣ fornicationẽ. ex̃ eo. si ꝯcubine. ꝑm Hosti. B

24 ¶ Utrũ sit orandũ ꝓ excoicatis. R. ꝑm Tho. in 4. dis. 18. Pro excoicato orari põt ꝙuis nõ inᷣ oroñes q̃ ꝓ mẽbris ecclie fiũt. ⁊ tñ fructũ nõ ꝑcipiũt ꝙ diu in excoicatiõe manẽt. ꝫ oratᷣ ut detur eis spũs pnie ut ab excoicatiõe soluãtᷣ. A. Idẽ in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 169. vbi clari⁹ ħ ponitur. Et dr̃ ꝙ ꝓ excoicato orari põt i ꝑuato ꝫ nõ publice inᷣ orationes que fiũt ꝓ mẽbris ecclie. Ibi dr̃ etiã ꝙ suffragia ecclie q̃ ꝓ tota ecclia fiũt. excoicato nõ ꝓsunt. Et Hosti. dic ꝙ ꝓ excoicato nõ ẽ orãdũ spãliter. Intellige publice. Nã ꝓ hereticis i genere orat i parasceue ecclia. hec ibi. B

¶ Quid si iudex mãdat sacerdoti ꝙ denũciet aliquẽ excoicatũ. nũ qđ visis lr̃is tenetᷣ eum vitare? R. ꝑm W. Si ille q̇ mãdat ẽ iudex ordinari⁹ sacerdos dȝ eũ ꝑsumere excoicatũ. Idẽ dico de iudice delegato nisi ꝓbabiliᷣ dubitetᷣ de eius auctoritate. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 179. vbi etiã subditᷣ ꝙ idẽ W. nõ credit huiusmõi mandatũ seu litteras mãdati sufficere ad ꝓbãdũ eẽ excoicatũ si p⁹ modũ deducatᷣ res i iudicium ⁊ ille neget se eẽ excoicatũ nisi alio mõ de excoicatiõe ꝯstiterit. ħ puto intelligẽdũ qñ ageretᷣ ꝯ iudicẽ excoicantẽ seu mandãtẽ denunciari corã supiore corã q̃ dȝ iudex iusticiã cause ⁊ iudicij ostẽdere. ex̃ de sen. exco. sacro. Al. in dubio standũ ẽ lr̃is iudicis. ex̃ de ꝓba. p⁹ cessionẽ. Seqᷣ. Si aũt iudex mandat sacerdoti ꝙ aliquem excoicet. nõ tenetᷣ eũ vitare publice uꝉ ꝑuati donec eũ excoicauerit. B 25

26 ¶ Utrũ cõtract⁹ init⁹ cum excoicato teneat de iure. R. ꝑm Ray. Si cõtrahens nõ obliget se ad coicandum cum excoicato licȝ peccet nunc coicando in ꝯtractu. tñ tenet contractus. ut si quis vendat ⁊ tradat rem excoicato ⁊ statim preciũ recipiat. Si ṽo obliget se ad coicandũ cum excoicato in casu non concesso non tenet ꝯtract⁹. ut si ꝓmittat uꝉ etiã iuret ꝙ vendet ei aliquid aut locabit. Et vide s̃. excoicatio ꝑ. circa fi. §. Utrũ excoicatus

obliget. A .Et ibi latius in addi-
tione. B
21 ¶ Quid si teneor iuramento ali-
cui soluere i certo termino ꝛ ille in-
teri excoicat᷑. R᷑. ꝭm Ray. Non de-
beo soluē. 15.q.6.nos scõꝝ. ꝭ debeo
deponere in ede sacra. ꝛ sic vtiliter
age᷑ eiꝰ negociū ut p ꝭ citiꝰ veniat
ad satisfactionē. Sz tñ veriꝰ vide᷑
qḋ Inno. dic̄ sic. Si qs cū iuramē-
to ꝓmisit aliqd dare excoicato. cō-
sulimꝰ ei ꝙ det. Nā ꝛ seruiēs tene᷑
seruire ei ut ꝓmisit. xi.q.3.qm̄ mul-
tos. A .Sz certe ibi solū videtur
dici de obligatiōe ꝓcedente ex q̄dā
domestica seu familiari cōuersati-
one seu nccitate. Vñ ut pz i sū. con.
eo. ti.q.34. Hosti. tenet ꝑmam cum
Ray. ꝛ addit ꝙ depositio in ede sa-
cra dz fieri. nisi forte supior ꝯtuma-
cia excoicati exigēte absoluerit me
in obseruatiōe iuramēti ꝙ̄ diu fue-
rit sic ligatꝰ. qḋ facē pōt eccl'ia. ut pz
15.q.6. iuratos. ꝛ ex̄ de iure iur. ve-
nientes. ꝛ de pe. c. fi. Sz glo. Ray.
ait. Pōt dici ꝙ nō tene᷑ soluē uel
deponē ꝙ̄ diu ē i excoicatiōe qꝛ sub-
intelligi᷑ tacite i iuramento ul' ob-
ligatiōe si talis ꝑmāserit cui liceat
coicare. ar. 22.q.2. ne qs. Et sub-
dit. Credo veriꝰ ꝙ si ex auaritia nō
ex çelo iusticie differt soluē peccat
q̄ ad deū. lz nō punia᷑ q̄ ad ecclesiā
sic hebrei q̇ ex cupiditate bona egy-
ptioꝝ exportauerūt peccauerūt. Qui
āt ꝓpt obiam ꝭ fecerūt. meruerūt.
Seq᷑. j. Ray. Uel si vis tenē pri-
mā opinionē. s. ꝙ solutio debeat fi-
eri excoicato. cōsulo ꝙ veniat debi-
bitor cū testibꝰ ad domū excoicati.
ꝛ dicat. Sitis mihi testes ꝙ ego po-
no ꝭ pecuniā quā debeo sibi uel nu-
mero eā vxori sue uel filio suo uel
baiulo accipiēti noīe ipsiꝰ. ꝛ ipso ꝑ-
sente ꝛ nō ꝯtradicēte. ꝛ sic liberabi᷑.
Et ꝭ casu ꝭm glo. licz ꙙ̄tū ad veri-
tatē idē sit qñ solui᷑ alteri noīe suo
ac si sibi soluere᷑. nō ē ꙙ̄tū ad spe-
ciē facti ꝛ opinionē boiuz. ꝛ exteri-
orē supficiē. sicut excoicatꝰ cōpelli᷑
rñdere p ꝓcuratorē. ex̄ de iudi. itel-
leximꝰ. Sz ꝑdictū consiliū reꝓbat
Hosti. duplici rōne. prima est qꝛ fit
fraus canonibꝰ ꝑticipationē ꝓhibē-
tibus. Sic eni nō debeo ei soluē. sic
nec alij noīe. suo. Itē talis solutio
nō liberat me nisi ratū haberet. ꝛ ex
sua fieret volūtate. ex̄ de iure iur. ea
te. Et. n. ꝓcuratori nisi ad ꝭ spālit
datꝰ sit nō recte solui᷑. Item addit
Ray. Uel dic ꙙ si ipse factꝰ ē hēticꝰ
uel al' hostis ꝛ persecutor ecclesie.
pauperū. pupilloꝝ. viduaꝝ ul' aliaꝝ
miserabiliū ꝑsonaꝝ ꝛ ꝓpter ꝭ ē ex-
coicatꝰ tūc nullo mō ē ei soluēdū. ꝭ
ē faciēdū iuxta secūdā opinionē. vi-
delicz de depositiōe. nisi in casu. s. si
pagani uel hostes rei publice veni-
rent i forti brachio ad patriā deua-
standā. ꝛ ipse excoicatꝰ se oppone-
ret ex aduerso pugnās ꝓ patria. tūc
n. eēt soluendū ei. ꝛ vasalli ꝛ curati
sui deberent eū seq̇. ar. xi.q.3. Julia-
nus. vbi dr̄. ꙙ cū Julianꝰ ꝑciperet
xpianos aciē ꝓducere ꝓ defensiōe
rei publice obediebāt ei. Hosti. dicit

h der ee si eēt dñs tre. ul' si nō esset
ali⁹ q̇ posset patriā defendē. alit' nō
eēt ei obediendū nec soluēdū. B
28 ¶ Quid si q̇s recipiat mutuū ab
excoicato. nūq̇d tenebit' reddē i ter-
mino durāte adhuc excoicatiōe. ul'
si ꝯducit aliq̇d ab eo ꝓ p̄cio reddē-
do tpe excoicatiōis ⁊ hui⁹mōi? R°.
ſm Hosti. Qui ꝯhit cū excoicato
obligat' ei q̄ ad nālē obligationē
ex q̄ si solutū sit nō pōt repeti. s nō
q̄ ad ciuilē obligationē ex q̄ actio
nascit' ⁊ pōt peti. ⁊ iō nō dʒ ei reddē
nisi p⁹ absolutionē. A. Idē frat'
Brucard⁹ i sua sūmula. ut i sū. con.
eo. ti. q. 135. ⁊ h depēdet ex dictis s.
§. primo. B
29 ¶ An possit aliq̇d recipi ab excoi-
catis? R°. ſm W. Oratores pere-
grini viatores ⁊ similes in nccitate
ꝯstituti recipe pñt. ⁊ dr̄ h orator q̇
locū aliquē cā orōnis visitat. Idē
Inno. ⁊ Hosti. Hoc ipsū tactū ē s.
§. 3°. A. Idē pōt fieri de azimo iu-
deoꝝ. ut i nccitate emat' ⁊ comedat'
ſm eundē W. ut in sū. con. eo. ti. q.
125. B
30 ¶ Utrū excoicatꝭ possit aliq̇d dari.
R°. ſm W. Pōt cā hūanitatis ⁊ in
sustētationē. s. qñ indigēt. Nec ex-
pectāda est vltima nccitas. Et etiā
si excoicat⁹ petit hospitiū non tenet'
aliq̇s expectare donec ab alijs oib⁹
sit repulsus. Et h itelligo solū q̄ ad
nccīa vite. ut alimenta. vestes ⁊ ho-
spitiū. Sec⁹ si petat alia vtensilia.
ut securi. fossoriū ⁊ huiusmōi. xi. q.
3. qm̄ multos. A. Idē etiā intel-
ligendū ē de ceterꝭ sine q̇b⁹ viuē nō
pōt ut possint excoicato dari. Un̄ ⁊
intātū posset idigere dictꝭ securi ⁊ fos-
sorio ⁊ silib⁹ ꝙ possent ei dari. qḋ ar-
bitrio boni viri limitādū ē ſm eū. W
Tho. etiā dic̄ ꝙ i casu i q̄ hō ex p̄ce-
pto caritatꝭ tenet'. coio nō ꝓhibet'. ut
in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 154. B
¶ Quid de illo q̇ amico suo excoi- 31
cato veniēte comedere ad domū suā
dimittit ei domū ⁊ claues. ul' pmit-
tit eū comedere sepati. nūq̇d intelli-
git' pticipare excoicato? R°. ſm W.
Si h facit i fraudē ut sic eū nō of-
fendat s fauorē ei⁹ acquirat icurrit
minorē excoicationē. Si autē facit
forte qꝛ timet ne ille vim iferat nō
icurrit. Si vo facit qꝛ putat eū idi-
gere hospitio uel alimētis pōt eū cā
hūanitatꝭ recipe facta de h ꝓtesta-
tiōe. A. Et h ne ul' recept⁹ credat
fieri ꝓpter aliud. ⁊ alij q̇ h viderint
scādalicent' ſm eundē. W. ut in sū.
con. eo. ti. q. 155. B
¶ Sʒ nūq̇d ab vxore uel familia 32
excoicati possum⁹ aliq̇d recipe? R°.
ſm W. De bonis ꝓprijs vxoris uel
familiarꝭ si noīe suo dederit recipe
possum⁹. nō aūt de bonis coib⁹ aut
de his q̄ dant' noīe mariti. aut dñi
⁊ suo sil'. nisi forte a marito cōcessū
esset vxori ꝙ suo ꝓprio noīe posset
dare. A. Ita tñ ꝙ huiusmōi cō-
cessiones nō fiāt i fraudē canonis.
ut qñ excoicat⁹ sciens ꝙ nihil reci-
peretur ex pte eius dat licentiā ser-
uienti suo uel vxori dādi mihi ali-
quid de suo. Et si dubitatur vtrū

nomine suo uel mariti seu dñi uel
vtriusq̃ si sine licẽtia aut cũ licen-
tia det. tenendũ ẽ certũ ⁊ dimitten-
dũ incertũ. ne recipiẽs cõmittat se
discrimini ẜm eũdẽ W. ut i sũ. con.
eo. ti. q. 150. Posset etiã eẽ tãta neci-
tas ut etiã ab ipso excoicato posset
recipi elya. cũ aliũde nõ põt subue-
niri. ut in sũ. con. eo. ti. q. 146. B
Nõ tñ oꝫ multũ iformare ⁊ istruẽ
talẽ vxorẽ aut familiã ꝙ dent. ⁊ h
ꝓp̃ notã cupiditatꝭ euadendã.
33 ¶ Quid si hospitatꝰ sũ i aliq̃ domo
ad mẽsam ⁊ supueniat ⁊ igerat se
excoicatꝰ nũq̃d teneor surgẽ? R.
ẜm W. Si ẽ publice excoicatꝰ. sur-
gẽ teneor nõ obstãte q̃cũq̃ scãda-
lo. Si ṽo ẽ occultũ ⁊ nõ possũ sine
eiꝰ nota. nõ teneor surgẽ. A. Im-
mo h casu teneor nõ surgẽ. ẜm eũ.
W. ut i sũ. con. eo. ti. q. 146. B
34 ¶ Sꝫ an supueniẽte publice excoi-
cato ego tenear exire de domo? R.
ẜm W. Non. A. Dum tñ possum
habere locũ sep̃atũ ita ꝙ non opor-
teat me coicare in aliq̃ cum eo. ⁊ ex
h nõ timeã scandalũ ifirmorũ. ẜm
eũ. W. ⁊ i eadẽ. q. 146. B. Immo
etiã licꝫ sciam aliquẽ publice excoi-
catũ receptũ eẽ i aliq̃ domo possum
ibi hospitari si tante capacitatis sit
ꝙ possũ eius coionẽ vitare. A. ⁊
scandalũ sil'r. ut dictũ ẽ. ⁊ pꝫ in ea.
q. 146. B. Nam licet mihi cũ ex-
coicato i eadẽ camera comedere ẜ
nõ i eadẽ mẽsa. sil'r nec i eodẽ lecto
iacere. A. Sed nec i eadẽ came-
ra nisi necitate vrgẽte. ut pꝫ ꝑ In-
no. in. c. nup. ex eo. cuiꝰ h fuit dictũ
originale. vbi sic dic. Nota ꝙ non
dicor coicare excoicato licꝫ ego ⁊
ipse simꝰ in aliq̃ domo ego ꝓ meis
negocijs ⁊ ipse ꝓ suis. Sed si ego
⁊ excoicatꝰ sil' haberemꝰ vnã came-
rã cõem. bñ licet mihi cũ excoicato
eẽ in eadẽ camera ⁊ iacẽ ⁊ comedẽ.
ẜ nõ i eadẽ mensa uł in eodẽ lecto.
qꝛ h nõ põt eẽ sine voluntaria coi-
one. Ibi etiã dic ꝙ si excoicatꝰ sit
ex ecclesiã ⁊ audiat missam. stati sa-
cerdos dꝫ cessare nisi icepisset cano-
nẽ misse. ⁊ oẽs alij debẽt recedere p̃-
ter scolarẽ seruientẽ misse. B. Or
si veniã iuitatꝰ ad aliqđ festũ uł cõ-
uiuiũ ⁊ iueniã ibi aliquẽ excoicatũ
publice. teneor recedere. nec debeo
ibi epulari licꝫ sedeat ad aliã men-
sam qꝛ oẽs tal'r venientes ad festũ uł
ꝯuiuiũ sil'r iuicẽ coicare dicẽdi sũt. A
Idẽ i sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 171. B
¶ Nũq̃d possum recipere litteras 35
excoicati uel ei mittere siue etiã nũ-
cios uel encenia? R. ẜm W. Sic
notauit Hug. nullũ eoꝝ licet. nisi i
casu in quo licet ei loqui. Cum tñ
scribitur non est salutandꝰ sed loco
salutationis solet dici. Spiritũ cõ-
silij sanioris. Vñ ⁊ q̃ verbo salutat'
ab excoicato nõ debet eũ resalutare.
sed põt dicere. Deus emendet vos.
⁊ huiusmodi. A. Idem in sũ. con.
co. ti. q. 143. ⁊ in directoria li. 3. ti.
2. §. 146. B. Qui autẽ munus
ab eo scienter recipit licꝫ non lice-
at tñ nõ tenet' reddere. ẜ inducendꝰ
ẽ ꝙ in pios vsus cõuertat. uel etiã

ꝙ bn̄ facēt si ad ruborē īducēdū ex-
coīcato remittēt. A. etiā si īgrant
recepisset. ut ī sū. cō. eo. ti. q. i48. B
36 ¶ Quid si aliq̄s assurgat uł reue-
rētiā exhibeat excoīcato aut ei salu-
tāti se īclinet aut moueat labia q̄si
resalutans eū. tn̄ nihil dicat? R°.
ſm W. Nō īcurrit excoīcationē. pe-
ne. n. nō sr̄ extēdēde ſ restringēde.
A. Idē ī sū. con. eo. ti. q. i45. ſ in
directoria dcō. §. i46°. dr̄ ꝙ hō lo-
quit̄ non solū ꝟbo ſ etiā nutu ⁊ si-
gnis. ꝑ q̄ facit. z6. q. 6. q̄ recedūt.
ad fi. ⁊ sic p̄dicta nō videt̄ licē. B
37 ¶ Utꝝ familiaritas aut pudor ex-
cuset ꝑticipātes excoīcato. R°. ſm
W. Dicēdū ꝙ si ē familiaritas q̄ ex-
primit̄ ī illo. c. qm̄ multos. qđ etiā
ponit̄ h̄ s̄. §. 3°. excusat ꝑticipātē. ał
nō. A. Idē ī sū. cō. eo. ti. q. i66. B
38 ¶ Utꝝ īgrātia excuset. R°. ſm W.
Qn̄ ē ꝓbabilis īgrātia facti. excu-
sat. ex̄ de cle. exco. mi. apłice. ⁊ ex̄ eo.
significauit. ſ īgrātia iuris nō excu-
sat nisi illos q̇b⁹ licet ius īgrare. ut
pueros nōdū doli capaces. A. ⁊
etiā oēs q̄ nec ꝑ se nec ꝑ ꝑitos potu-
erūt scire. p̄serti minores. z5. ānis.
⁊ mulieres. ff. de iuris. ⁊ fac. īg. l. re-
gula. nisi īgrātia fuerit crassa ⁊ su-
pina. extra de ꝯsti. ut aiaꝝ. li°. 6°. B
Dr̄ āt q̇s īgrare factū ut qz nō con-
stat ei ꝙ iste fecit tale q̇d. puta cłi-
cū ꝟberauit. qz nec ipse vidit. nec ē
fama ita publica ꝙ oīo debeat cre-
di. vide de h̄. j. §. 44°. q̄ īcipit. Sed
q̇d si est publica. Nā ⁊ si ab adūsa-
rio audiat uł leui fama. nō oz sibi

de h̄ formare ꝯsciam. zz. q. 5. ſ vi-
det̄. ⁊ ex̄ eo. cū desideres. et. z. q. i. c.
p̄. et. xi. q. 3. nō solū. Ius āt dr̄ īgra-
re. utputa si nesciebat ꝙ ille quē vi-
dit cłicū ꝟberasse eēt excoīcat⁹. q̄ īg-
rātia ut dictū ē nō excusat. Quō aūt
⁊ qn̄ īgrantia excuset a pctō hēs. j.
īgrātia. §. z°. A. Con. p̄dict̄ Goff.
⁊ Hosti. ut ī sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. i54.
Sz videndū ē q̇s dicat̄ scire aliquē
eē excoīcatū. R°. ſm Ray. ⁊ Hosti.
⁊ ī sū. con. eo. ti. q. i80. Dr̄ q̇s h̄ scire
cū videt illū ꝟberare cłicū ī casu nō
ꝯcesso uel sił. uel erat pn̄s ⁊ audiuit
ferri sniam. uł ipsā publice denūcia-
ri. uel ipsemet excoīcat⁹ uel p̄lat⁹ ex-
coīcati maxie si sit ep̄s dixit ei. uł ab
alio cui merito credēdū ē h̄ audiuit
uel ē publica fama ipsū eē excoīcatū
Sec⁹ si audiuit ab aduersario uel a
leui fama. Nō etiā ſm Ray. ꝙ nō ē
ꝓbabilis īgrantia si īgret̄ qđ scit̄ a
vicinis aut cū ē ī parochia ī q̄ aliq̄s
est eo tp̄e publice denūciat⁹ excoīcat⁹
aut si dicat se īgrasse sniam ꝓprij ep̄i.
uł qđ publice factū ē ī ꝓuincia. iz.
q. z. q̄ ⁊ hūanis. i6. dis. qđ dicitis.
Adeo tn̄ q̇s posset eē remot⁹ a suo
ep̄o uel a loco publicatiōis snīe. ⁊ tā
recēs posset eē publicatio ꝙ ꝓbabi-
lis posset eē īgrātia. Nō āt ē ꝓbabi-
lis ſm leges si īgret̄ qđ publice ꝓ-
mulgatū ē ⁊ factū. ex q̄ lapsi sr̄ duo
menses. ī Auten. ut facte noue ꝯsti-
tutiōes. circa p̄ncipiū. Et addit glo.
Credo etiā ꝙ iudex q̇ iudicat ex p̄-
sūptiōib⁹ qn̄ꝙ iudicaret aliquā cras-
sam īgrantiā esse ⁊ ꝑ ꝯn̄s illum esse

excoicatū vbi de⁹ q̇ de h videt ve/
ritatē iudicaret ꝓbabilē igrātiā ⁊
illū nō eē excoicatū. B
39 ¶ Quid si sciam aliquē hitu eē ex/
coicatū ħ actu nō aduerto ⁊ coico
ei? R°. ſm W. Si h faciā subito ⁊
nō aduerto. credo ꝙ non pecco nec
excoicationē icido. A. Idem in
sū. con. eo. ti. q. 181. B
40 ¶ Quō vitādi sūt illi de q̄ꝝ excoi/
catiōe dubitatio ē? A. nō facti. q̄
de eo ꝓxime dictū est. ħ iuris ꝑpt va/
rietatē opinionū. ut in sū. con. li°. 3°.
ti. 33. q. 194. B R°. ſm Tho. in q̄/
libet. Dubitatio de excoicatione ali/
q̄ꝝ aut ꝑcedit sniam iudicū. aut se/
quit̄. Si ꝑcedit puta ꝙ nōdū ē de/
claratū ꝑ iudicū ꝯsensū nō sūt vitā/
di q̄usq̃ certo iudicio ēmineat̄. Sed
si p⁹ ꝯcordē iudicū determinationē
adħ ābiguū sit. mag̃ stādū est snie
iudicū. ⁊ illi vitandi sūt. A. si sic
fuerit iudicatū. duplici rōne. ꝑ q̄
iudices sollicitī⁹ discutiētes nego/
ciū pleni⁹ pñt ꝑcipe veritatē etiā si
sint min⁹ periti q̄ alij q̄ ꝑfunctorie
ꝯsiderāt ⁊ extraordinarie. 2°. q̄ h eēt
i magnū nocumētū vtilitatis cois
stat⁹ boiuꝫ si snie nō staret̄. ħ q̄libꝫ
ꝓ suo libito vellet snie calūniā ige/
rere. q̄ sic litigia eēnt interminabi/
lia. ⁊ iō i tali casu mag̃ ē stādū snie
iudicū. nisi sit ꝑ appellationē suspē/
sa. ſm eū. Tho. ut i dcā. q. 194. B
41 ¶ Quid si audiui ab aliq̄ dicēte de
seipso ꝙ sit excoicat⁹. nūq̇d teneor
eū vitare? Dicendū ſm W. Si au/
diui ab eo in ꝯfessiōe nō teneor eū
vitare. q̄ nō scio sic bō ħ sic de⁹. ⁊ ne
ꝯfessio reddat̄ odiosa. Idē Hosti. lꝫ
Hug̃. ꝯtrariū dixerit. A. Cui⁹ di/
ctū pōt intelligi ꝙ debeo vitare q̄tū
possū sine scādalo ei⁹ ne dem ei oc/
casionē peccādi ⁊ ingerēdi se ꝯ iuris
ꝓhibitionē alioꝝ coioni. iō debeo de
h eū i secreto monē. ar. 6. q. 2. si tm̄.
⁊ ex̄ de offi. or. si sacerdos. ⁊ etiā q̄n
scio alit̄ q̄ ꝑ ꝯfessionē ⁊ i ꝯfessione.
B. Si āt q̇s ex ꝯfessionē se excoica/
tū dicit. ſm oēs eū vitare teneor so/
lū i occulto nisi eēt excoicat⁹ publi/
ce. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 188. B
¶ Quid si audiui ab ep̄o uel alio 42
ei⁹ ꝑlato seu ei⁹ parochiali sacerdo/
te ꝙ talis sit excoicat⁹? R°. ſm W.
Si aliq̇s ꝑdictoꝝ dicat mihi denū/
ciādo sniam. ⁊ talis ē casus de q̄ so/
let fieri excoicatio. A. i. ꝑtineat ad
iurisdictionē excoicātis. ut pꝫ i loco
de q̄. j. B. debeo ei credē ⁊ eū vita/
re. Sec⁹ si dicat mihi coi locutiōe.
q̄ nō teneor credere nec eū vitare.
A. Hoc verū si dicat se excoicasse
parochianū alienū auctoritate su/
perioris. tūc eni nō teneor ei credē
si ꝓbabilit̄ dubitē de mādato. pre/
serti si h dicat i coi locutiōe. Tante
etiā possent iimicitie eē int̄ ep̄m uł sa/
cerdotē ⁊ parochianū suū quē di/
cit se excoicasse ille ep̄s uł sacerdos
ꝙ nō tenerer credere uł vitare illū
nisi alio mō q̄ ꝑ v̇bū illius ꝯstaret
mihi de illa excoicatiōe ſm eū. W.
⁊ i sū. con. eo. ti. q. 185. Itaq̃ etiā in
coi locutiōe videt̄ credendū ꝑlatis
de subditis suis ⁊ circa pertinentia

ad eorū iurisdictionē nisi in casib⁹ predictis. B

43 ¶ Quid si plat⁹ uel sacerdos parochialis dicat mihi q̄ vidit parochianū suum aliq̄d facientē ꝓpter qd̄ icidit i excoicationē. nō aūt ē publicū. nūq̄d teneor eū vitare? R̄. ſm W. Siue credā siue nō. non teneor eū vitare nec i publico nec in occulto q̄ntū ad vitādū piculū minoris excoicatiōis. ⁊ multo minus si dicat mihi ali⁹. tn̄ si credam nō debeo me igerē coioni illi⁹ si possū sine scādalo. ⁊ h̄ ne dem illi materiā peccādi dum mihi se coicat. A. Istud pōt hodie ꝓcedere qn̄ nō est necē vitare nisi publice excoicatū ut ꝑꝫ s̄. cl̄ic⁹ 3°. ad finē. i additioē. Sꝫ oli erat necesse vitare etiā occultū ꝗ in occulto. ut ex̄ eo. cū nō ab hoie. etiā si sciatur excoicat⁹ ꝑ relationē plati uel fidedigne ꝑsone. ut s̄. §. 39°. in additioē. B

44 ¶ Sꝫ q̄d si ē publica fama ul̄ audio a fidedignis aliquē eē publice excoicatū? R̄. ſm Ray. Si publica fama ē q̄ ipse sit excoicat⁹ publice. ul̄ q2 notorie fecit aliquid ꝓpter qd̄ icidit i maiorē excoicationē. teneor eū vitare. Silr̄ si audio a fide dignis q̄ eū audierūt denūciari. ul̄ q̄ viderunt eū notorie fecisse aliq̄d ex q̄ icidit i excoicationē. teneor inq̄rere veritatē ⁊ interi eū vitare ⁊ i publico ⁊ i occulto donec certificatus fueri. A. Ad h̄ facit ex̄ eo. cū desideres. §. secūde. ⁊ de re. iur̄. inspicim⁹. li°. 6°. A

¶ Quid si Parisi⁹ audiui aliquē publicari quē postea iuenio Bononie vbi de h̄ nihil scit̄? R̄. ſm W. Dicūt q̄dā q̄ teneor eū vitare vbiq̄ Pōt tn̄ benigni⁹ dici q̄ si possū facile ꝓbare excoicationē. ut q2 habeo testes uel instrumēta. teneor vitare. aliť nō nisi i illa diocesi. A. s. vbi ē publicatio facta. ſm eū. W. ut i loco de q̄ stati. B. ar. ex̄ q̄ ma. ac. pos. cū in tua. A. Idem in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 192. B 45

¶ Quid si audiui aliquē excoicari ul̄ vidi icidere i excoicationē. postea nō vidi nisi p⁹ ānū. nūq̄d teneor eū vitare? R̄. ſm W. Si hō ē talis q̄ credat̄ timorosus ⁊ q̄ tūc seruabat excoicationē ⁊ mō non seruat possū credere eū absolutū. ar. ex̄ de offi. or. ex pte. Si vo nō ē talis debeo eū vitare. si occultū ē occulte. si manifestū publice. A. donec ꝯstiterit ul̄ ꝓbabilit̄ ꝑsumat̄ de ei⁹ absolutioē. ut i sū. con. eo. ti. q. 191. B 46

¶ Quid si sacerdos videat aliquē qn̄ missa dr̄ audire eā stādo ex̄ ⁊ nolentē itrare. nūq̄d dꝫ ꝑsumē eū excoicatū ⁊ sic eū vitare? R̄. ſm W. Nō ē cā sufficiēs q̄re debeat talē reputare excoicatū ul̄ interdictū. Si tn̄ ē ꝓpri⁹ sacerdos q̄ tenet̄ cog̃scē vultū pecoris sui dꝫ inq̄rere ab eo. ⁊ ei ut meli⁹ pōt ꝯsulere. 47

¶ Utrū p̄dicatores possint passim excoicatis ꝑticipare. R̄. ſm W. Elemosynas q̄dē pn̄t accipe tpe ⁊ occasioē p̄dicatiōis ul̄ ꝯfessionis. ut h̄ s̄. §. 2°. dictū ē. etiā si aliūde possint 48

sibi ꝓuidē ſm quoſdā.q2 ut dicit
Hoſti.illa ꝯſtitutio ex͂ eo.cū volūta/
te.ſpālit̄ ꝓp̄t̄ p̄dicātes facta fuit.Nā
tpe nccitatꝫ etiā ſine cā p̄dicationis
uel cōfeſſiōis pn̄t recipe.xi.q.3.qm̄
multos. Sz p̄ter cām nccitatꝫ ⁊ p̄/
ter nūc dictas cās p̄dicatiōis ⁊ cō/
feſſiōis nō debēt recipe ab excoicatꝫ
⁊ ſilib᷒. A .s.ab oppreſſorib᷒ pau/
perꝝ ⁊ diſſidentib᷒.ut i.c.ſtati alleꝫ.
B .diſ.90.oblationes.⁊.c.eoꝝ.11.
q.4.miror.Con.Ber. A .Idē in
ſū.con.li.3.ti.33.q.151. B .Tu/
tius tn̄ videt̄ ſm Inno. A .i.c.cū
voluntate.ex͂ eo. B .s.ꝙ occaſiōe
p̄dicatiōis ſi aliūde ſibi ꝓuidē pn̄t
nō poſſint ab excoicatꝫ recipe. A
Nō videt̄ itelligēdū niſi refutatio
ipediret fructū p̄dicatiōis.cū ꝓ fru/
ctu ei᷒ poſſint etiā v̄ba nō ptinētia
interponi.ut apud excoicatos magꝭ
ꝓficiat p̄dicatio.dcō.c.cū volūtate
Et ſic pn̄t cōcordari.videlꝫ ut elye
nō recipiāt̄ ab excoicatꝫ.niſi i neceſ/
ſitate ſuſtētatiōis uel ꝓfect᷒ p̄dica/
tiōis. B .Ad eādē ꝗꝫ mēſam nō
debēt comedē ſm vtroſqꝫ. A .Ve/
rū ē ſi al̄ pn̄t ſibi ꝓuidere ſm glo.
Ray.ut i dcā.q.151. B .Or ⁊ ſi p̄/
dicatores nō ꝓficiant ꝗꝓ diu tn̄ ſpe/
rāt ꝓbabilit̄ de ꝓficiēdo recipe pn̄t
ut.ff.de negꝭ.geſ.l. an vltro. A .⁊
al̄ nō.ſm glo.Ray.⁊ Hoſti.ut i ſū.
cō.eo.ti q.158.Ex͂ caſ᷒ ꝗ̄ p̄dictos nō
licet ab excoicato elyam recipe.Et
ut nōt̄ i ſū.con.eo.ti.q.146.Inno.
i dcō.c.cū volūtate.ſentit ꝙ legatū
poſſit recipi ab excoicato.niſi ſit fa/
ctū ad h̄ ut oret̄ ꝓ aīa ei᷒.dicēs ꝙ
licꝫ mortuaria q̄ ꝓ aīa dant̄ nō ſint
recipiēda ab excoicato cū ꝓ eodem
orādū nō ſit.tn̄ ſi nō ꝓ aīa l ſic al/
teri p̄uato excoicat᷒ aliq̇d leget ec/
cleſie.illud recipe pōt q2 nec teſtari
prohibet̄ excoicatus. Con. Pe.de
Sāpſona. Sz Hoſti.ſentit ꝯ̄riū.h̄
ibi.Dictū Hoſti.pōt itelligi qn̄ licꝫ le/
gatū nō eēt factū ꝓ mortuario.tn̄ ē
factū ut al̄ oret̄ ꝓ aīa excoicati.qd̄
nō licet.niſi fuiſſet mortu᷒ cū ſignis
pnīe ⁊ abſolut᷒ etiā p᷒ mortē.ut i.c.
a nob̄z.de ſen.exco.Al̄ āt bn̄ poſſit
recipi legatū ab excoicato.q2 poſt
mortē excoicati ceſſat cā talis ꝓhi/
bitōe coīonis ⁊ receptiōis.s.ei᷒ cor/
rectio.ex͂ eo.cū medicinal̄ li.6. Sz
ꝓ quāta nccitate licet recipe elyam
ab excoicato? Glo.Ray.ut pꝫ i dcā
q.146.dic̄.Nō credo eē reſtringēdū
ad extremā nccitatē l ſufficit ad ex/
cuſationē ꝙ idigeat.⁊ nō poſſit cō/
mode ⁊ de facili hr̄e nccīa aliūde.In
directoria aūt li.3.ti.2.§.145.dr̄ ꝙ
aliq̄ ē ſuſtinēda icōmoditas ut eccle/
ſiaſtica ſuet̄ iuſticia.19.diſ.i memo/
riā.Et vtꝝ nccitas ſit magꝭ videt̄ iu/
dicādū arbitrio ſupiorꝭ.ex͂ ō offi.de/
le.ō cāis.Quia tn̄ i trāſeūtib᷒ res di/
lationē nō capit.q̇ſqꝫ ſuo iudicio re/
linq̇t̄.xi.q.3.qd̄ p̄deceſſor.Itē an li/
cebit m̄ hoſpitari in domo excoicati
ipſo abſente.aut ſumere inde neceſ/
ſaria aut vinū ad celebrandū miſ/
ſam? R. ſm glo. Ray.⁊ i ſū.con.
eo.ti.q.151.ꝙ nō licet niſi recipiat̄ ⁊
recipiam ab vxore ul̄ diſpenſatore

eius ꝑm ꝙ dictū ē s. §.33º. Itē nū/
q̇d licebit mihi hospitari uel necc̃ia
recipe i domo excoicati quā iuenio
sine custodia ? R̷º. ꝑm glo. Ray. ⁊ i
sū.con.eo.ti.q.152. Si ex cōfidētia
amicitie h̄ facio.nō licet.q2 sic q̇dā/
mō ꝯtraho cum eo ⁊ obligo me ad
ātidota ⁊ ei coico.alr̄ si credo ei dis/
plicē cū sciuerit furtū ul' aliud pctm̄
cōmitto.h̄ excoicationē minorē nō
icurro. Itē q̇d de illo q̇ solit⁹ ē fra/
trib⁹ dare certā sūmā singul' septi/
manis ⁊ cū sciret ꝙ i breui excoi/
caret rogauit vnū de amicis ꝙ di/
ctā sūmā daret fratrib⁹ ꝑdict͛ vsq3
dū reuocaret mandatū.ꝓmittēs se
ei sup h̄ satisfacturū.nūq̇d fratres
scientes h̄ deberēt recipe illā sūmā
ab illo ? R̷º. ꝑm glo. Ray.⁊ in sū.
con.eo.ti.q.149. Si frēs h̄ non ꝓ/
curauerūt.nec peccabūt recipiēdo
ab illo amico dāte nomine suo.nec
ille peccabit q̇ ita sibi ꝓuidit i futu/
rū ꝓprio motu ⁊ pia intentiōe sciēs
ꝙ fratres nihil reciperēt ab eo tpe
excoicatiōis. Si aūt ꝓcurātib⁹ fra/
trib⁹ eēt h̄ factū.illicitū eēt.lic3 ille
amic⁹ ꝓprio noīe daret.⁊ fratres i
h̄ casu facerēt fraudē canoni q̇ ꝓ/
hibet coicari cum excoicat͛. Fit eni
fraus canoni uel legi.cū salua sup/
ficie littere p adinuētionē aliquam
dolo malo ꝯ mentē ei⁹ venit.ff.de
legi.l.ꝯ legē. Nō etiā ꝑm Hosti.⁊ i
sū.con.eo.ti.q.154.ꝙ lic3 in dictis
casibus puta i viatore ⁊ pegrino ⁊
silib⁹ coicari possit excoicatis.sunt
tn̄ etiā i illis ꝙ̃tū bono mō fieri po/
terit euitandi.ut p3 ex mēte dictoꝝ
iuriū.s.xi.q.3.qm̄ multos.⁊ ex̄ eo.
inť alia.⁊.c.cū volūtate.⁊ spālit' i.c.
si vere.i fi. Itē ut p3 i directoria li.º 3º.
ti.2.§.145.i cā heresis pōt testis ex/
coicat⁹ recipi.ex̄ de heret͛.i fidei.li.º
6º. Itē iudex excoicat⁹ req̇ri pōt ut
iuuet iq̇sitores ꝯ hereticos.nec inq̇/
rētes icurrūt excoicationē.ex̄ de he/
ret͛.ꝑsidētes.li.º 6º. B

¶ Ultimo notādū ꝙ cui coicam⁹ 48
viuo coicare debem⁹ ⁊ mortuo.ex̄ de
sepul.ex pte 2º. nisi p⁹ mortē appa/
reat q̃re ei i vita coicandū non erat.
puta si p⁹ mortē ꝯuincať de heresi.
24.q.2.sane 2º. et preť casū de tor/
neamēto.de q̇ vide.ī.torneamētū.
§.3º. Itē notādū ecōtra cui nō coi/
cam⁹ viuo nec mortuo coicare debe/
mus.ex̄ de sepul.sacr͛. Hoc sili't nisi
appareat q̃re ei i vita coicandū fuis/
set.ex̄ eo.a nob 2º. ⁊ ex̄ de sepul.pa/
rochiano.

Excoicatio vii.º

de minori excoicatiōe. Hec ex/
coicatio ē q̄ sepat a sacris ꝑcipiēdis.
A .ex̄ de cle.exco.mi.si celebrat. B
q̄ q̇dē q̇ ad deū ꝯtingit ꝙ̃ cito pctm̄
mortale cōmittiť.xi.q.3.audi. Nā
talis eucharistiā ⁊ cetera sacra reci/
pit i sui dānationē ex̄ de coha.cle.⁊
mu.c.fi. S3 q̇ ad ecclesiam infligiť
minor excoicatio ipso iure.⁊ prohi/
bēť sacra.ꝑ q̇dē ⁊ ꝑncipalit' cū coi/
cat quis excoicato.ut tractatū ē in
ꝓximo.c.s.excoicatio 6º. 2º. cū q̇s
sacrilegiū cōmittit.17.q.4.miror.

A .Meliꝰ videt᷑ facē ea.q.c.ſi qs
inuētꝰ.ibi.Donec i ꝯuētu admonitꝰ
⁊c̃. Aliqñ tñ ſacrilegiũ incurrit in
maiorē.ut ſi iiuriā irroget in ꝑſonā
eccliaſticā.ex̃ eo.nō dubiũ.ul' ſi in-
cendat ul' frāgat eccleſiā.ex̃ eo.cō-
queſti.ul' ſilia agat de q̃ s̃.excoica-
tio 4.° B .3.° cũ qs ē notoriꝰ for-
nicator.ex̃ de coba.cle.⁊ mu.c.vr̃a.
4.° cũ qs ē ſymoniacꝰ.ex̃ de ſymo.
tāta. A .Hodie iſte caſus ē excoi-
catio maior ⁊ papalis.ut pꝫ per ex-
trauagantes Martini q̃nti.vnā q̃
icipit Multe.⁊ aliā q̃ icipit Dāna-
bile.⁊ Eugenij q̃rti.q̃ icipit.Cũ de-
teſtabile. B .5.° cũ qs recipit eccle-
ſiā de manu laici.16.q.7.ſi qs dein-
ceps.ar.ad idē.ex̃ de elec.q̃ſqs. A
Et tā laicꝰ dans q̃ȝ clericꝰ recipiēs
niſi emēdauerit dꝫ maiori excoica-
tiōe feriri.ex̃ de iure pa.ꝑterea. B
6.° ſm q̃ſdā qñ qs i bello iiuſto ſeu
cōtra xp̄ianos exercet artem bali-
ſtariorum ſeu ſagittarioꝝ extra de
ſagitta.artē. A .Ibi male videt᷑
ꝓbari cũ ibi nil aliud dicat᷑ niſi q̃ȝ
dictā artē ſub anathate ꝓhibemꝰ
niſi forte itelligat᷑ rōne notorietatꝭ.
qꝛ talis ars coit᷑ notorie exercet᷑.⁊
oīs notoriꝰ pctōr incurrit minorē
excoicationē.ut.j.§.9.° B .7.° i diſ-
ſidētibꝰ.⁊ paupũ oppreſſoribꝰ.ma-
nifeſtꝭ raptoribꝰ.publicꝭ vſurarijs ⁊
meretricibꝰ.q̃ large dicũt᷑ excoica-
ti in q̃ȝtũ oblationes eoꝝ ad altare
nō recipiunt᷑. A .Adde.⁊ qꝛ etiā
denegant᷑ eis eccliaſtica ſacr̃a.ſicut
alijs pctōribꝰ de q̃ ſtatim. B .8.° i
illis q̇bꝰ negat᷑ eccliaſtica ſepultu-
ra. A .de qbꝰ.j.ſepultura 4.° i ꝑn-
cipio. B .ut q̇ morit᷑ i torneamē-
to.qꝛ nō ſepelit᷑ i cimiterio etiā ſi pe-
nituerit.vide.j.torneamētũ.§.3.° Et
idē poſſet dici de eo q̇ nō cōfitet᷑ ſe-
mel in āno.ex̃ de pe.oīs.9.° in q̃libet
notorio pctōre.diſ.88.neq̃ȝ.et diſ.
95.illud.13.q.i.ꝓ obeũtibus. A .⁊
ibi glo. B .de ꝯſe.diſ.2.ꝓ dilecti-
one.Omnes caſus predictos ponit
Ray.⁊ Inno.⁊ ſilit᷑ ꝯcordāt q̃ȝ in
ꝑdictis caſibꝰ abſolui pōt quilibet a
ꝓprio ſacerdote. A .De ꝑdictꝭ tan-
git᷑ in ſũ.con.eo.ti.q.69.vbi etiam
dr̃ ſm glo. Ray.q̃ ad q̇ntũ caſũ q̃ȝ
illi iuri derogat᷑ i multis ptibꝰ ꝑ cō-
trariā ꝯſuetudinē.Reges eni ⁊ ꝑn-
cipes i aliq̇bꝰ eccl'ijs dant decanatꝰ
⁊ alios ꝑſonatꝰ ⁊ ꝑbēdas.⁊ illi q̇bꝰ
dāt nō iſtituũt᷑ ꝑ epm.h̃ glo. Sꝫ h̃
ꝯſuetudo nō ē ſeruāda nec excuſat
cũ ſit mala.8.diſ.mala aũt ꝯſuetu-
do.imo potiꝰ g̃uat. Nā cũ ſit ꝯ̃ ec-
cleſiaſticā libertatē introducit ma-
iorē excoicationē ꝯ̃ obſeruātes uel
obſeruari facientes.ex̃ de ſen.exco.
nouerit. B .Nec obſtat etiā ſi ipſe
ſacerdos ſit excoicatꝰ minori excoi-
catiōe.ex̃ eo.duobꝰ.Non aũt pōt qs
abſolui ab alieno.ex̃ eo.nuꝑ.Et di-
co ꝓpriũ ſm Hoſti.i.cōem q̇ pōt illũ
a pctō abſoluē. Idem Tho.in 4.°
diſ.18. A .Idē i ſũ.con.eo.ti.q.91.
B .Infligi etiā pōt minor excoica-
tio ab ep̄o ⁊ etiā a q̃cũq̃ȝ iudice ec-
cleſiaſtico inferiori.ex̃ de offi.ordi.
cũ ab eccliaꝝ. A .ſm Ray.⁊ cōes

ut i sū.con.li. 3°. ti.33.q.55. B. Et h sive p ptumacia.ut.5.q.2.pñti.7 xi.q.3.audi.sive etiā p alijs culpis A. Facit.i1.q.4.miror. B. Itē sive simpliciē. A.i.ad tēp⁹ indetminatū.sic in.c.in actiõe.de q̄ stati. B. ut de pe.dis.i.i actiõe.sive ad tēpus. A.s.determinatū.ut in.c.de q̄ seqē. B. 86.dis.tanta.

j ¶ Quis ē effect⁹ minoris excoicationis? R°. pncipalis effect⁹ ē qp talis removeē a pceptiõe sacrorū.7 si se imisceat mortaliter peccat.nō tñ icurrit irregularitatē etiam si celebrat. Peccat etiā pferēdo sacra.h ab eo collata nō carēt vtutis effectu.nec phibeē eligē.nec ea q̄ rōne iurisdictiōis sibi cōpetūt exercē. Si tñ talis sciens elect⁹ fuerit.erit eius electio irritanda.ex de cle.exco.mi.si celebrat. A. Et notaē i sū.con.co.ti.q.81. Glo. Ray.dicit colligi ex pdictis qp excoicat⁹ minori pōt excoicare 7 absoluē. Itē qp si ignorans fuerit elect⁹.valet electio si pbabilis fuerit igrātia. Si aūt crassa 7 pferaē tali bñficiū.idiget dispēsatiõe ad h qp possit illud retinere. Et idē dicit se credē de inēdicto ab igressu eccl'ie ul' officio divino. De irregulari tñ q̄ recipit bñficiū dū ē irregularis putat qp ipetrata dispēsatione sup irregularitate nō indigeat dispēsatiõe alia. Nec ē siliē de excoicato ul' suspēso sniā iuris ul' hois. Nā irregularitas nō ē nisi qddā ipedimētū ex defectu sacri uel canonica institutiõe pveniēs.h ibi. Sz certe eadē videē rō irregulari q̄ 7 i inedicto uel suspēso.qz siliē ē ibabilis ad executionē officij suscepti tpe irregularitatis sine dispēsatiõe.ex eo.cū illoꝝ. Et ista rō videē pōderari i dcō.c.si celebrat.ibi. Pro eo qp ad susceptionē eoꝝ eligiē 7c. Et qz ppē officiū daē bñficiū.ex de pben.cum scōm. Item glo.i dcō.c.si celebrat dicit qp si excoicat⁹ minori eligatur etiā igranē nō valet electio.qz igrantia eligētiū nō facit ipsū babilē. Et si sciens talē eligerēt pvarēē iure eligēdi.ex de elec.cū i cūctis. B

¶ Utrū excoicat⁹ minori possit itrare ecclesiā. R°. bm Ray. Nō videē intrādo peccare.qz nō ē remot⁹ nisi a sacris.unde 7 forsitā pōt intrare ad horas 7 dicē cū alijs dū tñ non ad missā.aut si ad missā nō ad osculū pac qđ ē q̄si loco coīonis a qua sine dubio sepat⁹ ē.ex de cle.exco.mi.si celebrat. A. Hos pass⁹ declat⁹ examināt. Unū q̄ ad ingressū eccl'ie.ut pz in sū.con.li. 3°. ti.33.q.169. Ray. 7 hosti.dicūt qp talis excoicat⁹ tuti⁹ facit si nō intrat anq̄ sit absolut⁹. Si tñ intraverit causa orandi.psertī ut dicit Ray.ecclesiā nō psecratā.nō videē peccare qz nō ē remot⁹ nisi a sacris.imo forte pōt itrare ad horas dū tñ nō ad missam Sz pmū securi⁹ ē. Et satis videē cōcordare Goff.dicēs qp pōt audire dīna pterē missā.h securi⁹ facit si ex devotiõe abstineat.ar.5.dis.ad ei⁹. Glo.pō Ray.dicit. Credo sine piudicio qp 7 misse poterit inesse dū 2

tñ ibi nõ coicet.qꝛ minoꝛ excoicatio nõ sepat nisi a pticipatiõe sacroꝝ q̃ i sola pceptiõe ꝯsistit.ex̃ de cle.ex. co.mi.si celebrat. Hug.tñ nõuit.xi. q.3.si inimic⁹.ꝙ ab introitu ecclie sepat.qḋ nõ credo. Satis tñ credo ꝙ huiusmõi excoicat⁹ pacē non dꝫ recipe cũ alijs p⁹ agn⁹ dei.qꝛ osculũ illud succedit loco eucharistie.h̃ ibi. Sꝫ h̃ nescio q̃ iure ꝓbet. Quo ꝓo ad secũdũ si talis excoicat⁹ possit cũ alijs dicē officiũ i choro.ꝛ an alij debeãt ipsũ admittē.ut pꝫ in sũ. con.eo.ti.q.110. Hosti.distinguẽdo dic̄ ꝙ sic qñ ē excoicat⁹ qꝛ casualit̃ ul' ex negligẽtia coicauit excoicato. Secus si ex ꝯtẽptu.qꝛ ꝓpter pctm̃ mortale etiã si occultũ ē suspẽsus ē q̃s q̃ ad se.ꝛ si notori⁹ ē ꝯtẽpt⁹ puta qꝛ h̃ fecit p⁹ inhibitionē sibi publice factã p iudicē ꝛ h̃ nõ põt aliq̃ tergiuersatione celari.ꝛ vitare dꝫ ꝛ vitari.ex̃ de coha.cle.ꝛ mu.c.vr̃a.ꝛ c.fi. Itē Goff.addens dic̄. Laudo tñ ut pri⁹ faciat se absolui q̃ suum officium in choro cum alijs ꝓseq̃t. Glo.ꝓo Ray.dic̄ ꝙ licꝫ sit notoria huiusmõi excoicatio.qꝛ tñ non ē suspẽsus quo ad alios.null⁹ tenet ei⁹ officiũ vitare.qꝛ non est priuat⁹ seu suspẽsus ab executione sui ordinis.h̃ tm̃ a pticipatiõe sacroꝝ q̃ in sola pceptione ꝯsistit.ex̃ de cle.ex. co.mi.c.fi.hec ibi. Põt dici ꝙ p̃mũ dictum ꝓcedit nõ rõne minoꝛ͛ excoicationis notorie.h̃ rõne delicti. Pctm̃ eni mortale notoriũ inducit suspensionē q̃ ad se ꝛ q̃ ad alios.ut nõt i sũ.con.li.3.ti.29.q.3. Quo

tñ ad vitationem hodie aliqua inouata sunt.ut patet s̃.cleric⁹ 3. ad fi. in additione. B .Excoicationis absolutio vide s̃.absolutio 5.

Excusatio.

Que excusant a culpa siue a pena habent.ĩ.pena.p.§.3.

Exemptus.

Qui dicunt se exemptos ꝛ allegant priuilegia requisiti ab ordinarijs ostendere tenentur. A .s.totũ priuilegium quod asserunt se a sede aplica habere ipsis ordinarijs.aut i loco ꝯgruo ꝛ securo aliq̃b⁹ alijs prudentibus viris oĩ suspitione carentibus ad h̃ p dictos ordinarios deputatis.ĩ.terminũ cõpetentē ꝓ facti q̃litate ipsoꝝ ordinarioꝝ uel delegatoꝝ suoꝝ arbitrio moderandũ iusto impedimento cessante.ut in.c. cũ psone de q̃.ĩ. B .ꝛ etiã tradere transcripta articuloꝝ de quib⁹ fuerit ꝯtrouersia. Or si ad exemptionē allegant solam prescriptionem debẽt de h̃ facere fidē. Si ꝓo allegãt vtrũq; tũc si ꝑuilegiũ ad plenũ nõ sufficiat h̃ tñ cãm ꝓbeat p̃scribendi. tenent p̃scriptionē ꝓbare. A .videlꝫ.40.annorũ.ꝛ allegarũ priuilegiũ exhibere p modũ p̃dictũ ut in eo.c. B .Et ꝓbatione pendẽte nõ turbēt. A .cũ rõne ꝑuilegij sint in possessione exemptiõis non violenta.non clãdestina.non cõcessa precario.de qua fidē corã eisdem fecerunt.ut ibi. B .Or si non allegãt ꝛ exhibẽt tale ꝑuilegiũ qḋ causam

ꝓscribẽdi ꝓbeat. A .saltem ut ibi.
B .diocesani vtanť iure suo.ex̄ de
ꝓuile.cū ꝑsone.li. 6.
j ¶ Exẽpta ecclia.ꝛ monachi.uľ ca-
nonici.uel cōuersi.ꝛ ꝑpetuo oblati
intelligūť exẽpti. A .siue sint cle-
rici siue nō.nt in.c.de quo stati. B
Nō aūt ꝓsbyter q̇ parochianoꝝ cu-
rā hꝫ q̄ ad ea q̄ ad ipsam curā ꝑti-
nẽt.nec ipsi parochiani.ex̄ de ꝓuile.
ꝑ exẽptionẽ.li. 6.
z ¶ Si eximanť canonici alicuiꝰ ec-
clesie nō ꝓpter h̄ sūt exẽpti clerici.s
bñ ecōuerso. A .s.ꝙ exẽpti clicis
intelligūť exẽpti tā canonici ꝙ̄ alij
clerici.dcō.c.ꝑ exẽptionẽ. B .sed
ipsa ecclia nō ẽ ꝑpter h̄ exẽpta. A
in neutro casu.siue ꝓuilegiū conce-
dať canonicis siue clericis.ut in tex.de
q̄ stati. B .ex̄ de ꝓuil.per exempti-
onẽ.li. 6.
3 ¶ P monasteriū seu ꝑ huiusmōi lo-
cū exẽptū itelligi dꝫ tam de ipso ꝙ̄
de cimiterio ꝛ domibꝰ monasterij.ꝛ
theatris.hortis ꝛ areis ꝛ q̄ sūt inṫ ec-
clesiā.ar.iz.q.i.neccia.ꝛ.c.nulla.i1.
q.4.diffiniuit. A .Idẽ in sū.con.
li. z. ti.5.q.166.circa finẽ. B
4 ¶ Exẽpti ꝙ̄tūcūq; gaudeāt liber-
tate nihilominꝰ pñt ꝯueniri coram
ordinarijs rōne delicti siue ꝯtractꝰ.
aut rei de q̄ ꝯ̄ eos agiť.nisi delictū
sit cōmissū in loco exẽpto.uľ cōtra-
ctus ibi sit initꝰ.uľ ibi sit ipsa res li-
tigiosa. Itẽ nō pñt ꝯueniri vbi do-
miciliū hñt si alibi delinquant uel
ꝯtrahūt uľ res ipsa existat.nec etiā
pñt diocesani illoꝝ vbi domiciliū
hñt remittẽ exẽptos si ꝯueniāť ad
locū vbi deliq̄rūt uľ ꝯtraxerunt uľ
res cōsistit.ex̄ de ꝓuil.volẽtes.li. 6.
saluis q̄ dicūť i se. §. Et h̄ etiā sciẽ-
dū ꝙ q̇dā sūt ꝓuilegiati ita ꝙ nec
rōne delicti uľ cōtractus uel rei pñt
cōueniri.ut ꝓdicatores.minores ꝛ
cistertienses.
¶ Exẽpti non pñt ꝯstruẽ oratoria 5
uľ capellas i locis nō exẽptis sine lnia
diocesanoꝝ nec i sic ꝯstructis.nec tpe
inťdicti i casibꝰ nō expssis. A .s.i
iure.ut in.c.auctoritate.de q̄.j. B
celebrare uľ facẽ celebrari.aliť ꝑ or-
dinarios cōpescāť.Et si ꝓpť h̄ ꝯser-
uatores eoꝝ ferrẽt sentẽtias ꝯ̄ ordi-
narios nō valẽt.ex̄ de ꝓuile.aucto-
ritate.li. 6. In locis etiā exẽptis nō
pñt exẽpti ꝓdicta facẽ nisi de lnia uľ
ꝓuilegio. A .sedis aplice spāli.si-
cut pꝫ in tex.q̇ sequiť. B .ut i dcō
c.auctoritate.
¶ Exẽpti nō debẽt assumẽ lites su- 6
orū hoiuꝫ. A .liberoꝝ ut i dcō.c.
auctoritate. B .etiā censualiū.ex̄
de ꝓuile.auctoritate.li. 6.
¶ Legatꝰ de latere ſm Ber.bñ pōt 7
cog̃scẽ de causis ꝯ̄ exẽptos.qꝛ ꝑ ꝓ-
uilegium eximunť a ptāte epoꝝ ꝛ
huiusmōi.s nō pape uľ legatoꝝ eiꝰ.
Secus tñ de alijs legatis. Notan-
tur h̄ de offi.lega.ꝙ translationẽ.
A .in glo. Et eo.ti.c.ꝓ.diť glo.ꝙ
legatꝰ de latẽ q̄ ad h̄ itelligiť siue sit
cardinalis siue alius de latere dñi
pape missus. Non aūt si sit legatꝰ
rōne loci seu dignitatis.ut archiepꝯs
cantuariensis.de quo dicitur i dcō
c.ꝓ.ꝛ similes.ut ꝛ notať in sū.con.
li. z. ti.5.q.166.ad fi. B

8 ¶ Monasteria monialiũ etiã si sũt
exẽpta debent singulis ãnis p ordi-
narios visitari. ut i cle. attendẽtes.
de sta. mo.

Exorcismus.
vide s̃. cathecismus.

Expositus. Si pat
uel ali⁹
eo sciẽte uel ratũ hñte filium
uł patron⁹ libertũ uł dñs suũ isan-
tẽ uł aliquẽ p̃dictoꝝ lãguidũ cui⁹-
cũqȝ etatꝫ exposuerit uł si alicui eoꝝ
alimẽta ipie negari ꝯtigerit. fili⁹ h
ipso a patria ptãte liberat⁹ ẽ. ⁊ liber-
tus sit igenu⁹. ⁊ seru⁹ liber. Isti q̃ꝫ
q̇ eos suscipiũt nõ pñt ꝑpt h i coꝝ
ꝑsõnis ius aliqđ vẽdicare. ex̃. eo. c.
vnico. A. s. de ifantib⁹ ⁊ lan. ex-
po. B. Quid aũt sit patronus. li-
bert⁹. uł igenu⁹. hẽs. ĩ. libert⁹. §. p.

Extrema vn-
ctio. De ea dr̃. ĩ. vnctio ex-
trema.

Falsum. Quere. ĩ.
mẽdaciũ
De falsarijs ṽo litteraꝝ pa-
paliũ. vide s̃ excoicatio 3°.

Fama. Quis p̃ncipalit̃
sit curandum de
bona vita. nihilomin⁹ q̃tũ q̇s
põt curare dȝ de bona fama. ⁊ ne p-
ximi de eo scandalicent̃. Hec habẽt
multũ plene. xi. q. 3. int̃ verba. A
⁊ clari⁹ iz. q. i. nolo. B. ⁊. ĩ. scan-
dalũ. §. fi. Fama quõ restituenda
sit ab eo q̇ aliquem ifamauit. habet̃
s̃. detractio. §. plt.

Familia. Quõ pater
familias dȝ
regẽ ⁊ corrigẽ familiã suã? R°.
ſm W. Sic ipse tenet̃ filijs ⁊ fami-
lie i educatiõe corpali. sic ⁊ in disci-
plina morũ. Vñ h nõ seruãs. ⁊ fide-
litatẽ naturalẽ deserit ⁊ ẽ deterior ifi-
delib⁹. qui licȝ nõ sint sb lege grẽ tñ
suãt illud istinctu legi nãe. Vñ. i. ad
Timoth. 5°. Si q̇s suoꝝ ⁊ maxie dome-
sticoꝝ curã nõ hȝ. fidẽ negauit. ⁊ est
ifideli deterior. dis. 41. §. nccẽ ẽ. ⁊. c.
q̃tũlibet. A. Idẽ i sũ. con. li°. 3°. ti.
iz. q. i. vbi etiã addit̃ q̧ ex eo q̧ dic̃
apl's. maxime domesticoꝝ pȝ q̧ prfa-
milias nõ solũ tenet̃ curã regiminis
hr̃e circa domesticos. i. circa filios ut
exponit Aug. s etiã circa oẽs suos.
p q̃s itelligũt̃ serui q̇ de familia sũt.
⁊ q̧ h cura correctiõis nõ solũ dȝ eẽ
ṽbeꝝ. s etiã exẽpli boni ⁊ ṽboꝝ qꝛ h
ẽ spẽs elye. ut dic̃ Aug⁹. Vñ sic ad
elyam corpalẽ tenet̃ q̇s tp̃e nccitatꝫ
ita ⁊ ad hãc. Si ṽo nec sic corrigũt̃.
dȝ eos abijcẽ a se si ꝓbabilit̃ credit
p h eos corrigi ⁊ sine h i malicia p-
tinacit̃ ꝑseuerare. ne sit patron⁹ cri-
minis. sic̃ pȝ in vxore fornicaria. Qȝ
si ꝓbabilit̃ credit p h eos licẽti⁹ pec-
care. p suã aũt curã ⁊ p suũ timorẽ
videt eos a multꝫ ⁊ si non ab oibus
malis se tpare. ei nõ iputat̃ ꝑuersitas
filioꝝ. Vñ ⁊ in dicto. §. nccẽ est. dicit
Iero⁹ Iust⁹ nõ polluit̃ ex vitio filio-
rũ. qđ tuuc fiet. si non erit quod sibi
iputetur. B
¶ Quid si dñs facit suos iurare j

ꝙ dicent ei si quē viderint sciuerint
vł audiuerint surripuisse aliquid de
reb⁹ suis: R°. ſm W. Credo sine ꝑ
iudicio distinguendū. qꝛ si iste dn̄s
ꝓbabilit̄ habet truculēt⁹ ⁊ fer⁹. nō
tenet̄ ꝑuare qꝛ illicitū fuit qḋ iura
tū ē. Si āt credit̄ ⁊ habet̄ māsuet⁹ ⁊
nō nisi rōnabilit̄ ꝓcessur⁹. distingue
qꝛ si res tales sūt ꝙ ptineāt ad cu
stodiā illi⁹ q̇ iurauit. ꝑuari dꝫ. puta
si q̇s viderit furē asportantē res q̄
ei⁹ custodie cōmēdate sūt pōt ꝓseq̇
res furtiuas. alr̄ tenet̄ dānū restituē
Si autē non tenetur ad custodiam
illaꝝ rerū. tūc si pōt ꝓbare tenet̄ re
uelare. Si ṽo nō pōt ꝓbare nō dꝫ
reuelare nisi talib⁹ ꝑsonis q̄ pn̄t ꝓ
desse ⁊ nō obesse. Et si alio mō iu
rauit. nō fuit licitū iuramentū nec
obligatoriū. A. Idē in sū. con. li°.
ꝑ. ti. 9. q. 31. Ubi etiā dr̄ ſm hug. ꝙ
si aliquis de testib⁹ synodalib⁹ sciat
sol⁹ crimē alicui⁹ nō tenet̄ denūcia
re ep̄o licꝫ iurauerit dicere crimina
q̄ sciret. nisi posset ꝓbare. alr̄ dꝫ ta
cere ne sit ꝓditor criminis. 2. q. i. si
peccauerit. nisi hoc faciat secreto. tn̄
ep̄us uel ali⁹ cui reuelat dꝫ secrete
corrigē huiusmōi criminosos. ar.
22. q. 5. h̄ videt̄. B. Sil̄r etiā hr̄
s̄. correctio 2°. §. 5°. et se. ⁊ s̄. crimē.
§. 3°. Qr i ordināndo req̄rit̄ ꝙ hn̄ ꝑ
sit familie sue hēs. ĩ. ordinandus.
§. i2°.

Femina nō pōt reci
pe caracte
rē alicui⁹ ordinis clericalis
ipediente sexu. nec etiā actū alicui⁹
ordinis exercē. 23. dis. sacratas. A
Hoc fuit dictū Ray. ut pꝫ i sū. con.
li°. 3°. ti. 23. q. i. dicēs ut ibi pꝫ ꝙ h̄ nō
pn̄t facē q̄tūcūq3 sint scē ⁊ religi
ose. B. nec ꝑdicare seu publice do
cere. dis. 23. mulier. 33. q. 5. mulierē.
A. Pn̄t tn̄ i caplis suis ⁊ claustr̄
sorores suas exhortari ad bonū ⁊
docē. s̄ nō i eccl̄ia aut i publico aut
i synodo ſm glo. Ray. ⁊ i dcā. q. i.
B. Itē nō pōt iudicare sup causis
spūalib⁹. A. nisi ꝓut ponit̄ s̄. ab
batissa. §. ꝑ. et 3°. circa excōicationē
⁊ suspēsionē. B. Sup tpalib⁹ ṽo
vbi ē ꝯsuetudo pōt. ex̄ de arbi. dilecti.
¶ Femine q̄tūcūq3 deo sacrate va
sa ⁊ pallas sacras aut vestes quib⁹
dn̄o ministrat̄ ꝯtingere nō debent.
vł incēsū circa altare deferre. dis. 23.
sacratas. ⁊ de ꝯse. dis. i. vestimenta.
Femina quō ⁊ qn̄ possit eē testis vi
de. ĩ. testis. ꝑ. §. 3°. Femine non pn̄t ad
iudiciū trahi ꝑsonalit̄ i vlla cā que
iure nō exprimit̄. s̄ nec religiose etiā
si ꝯsentiāt. vide. ĩ. iudiciū. §. 3°. et. 4°.
A. i. q̇ icipit. mulieres ad iudiciū. ⁊
se. B. ⁊. ĩ. testis ꝑ. §. 3°. De clau
sura monialiū ⁊ ꝙ nō litigēt nisi ꝑ
ꝓcuratores vide. ĩ. monialis. De mulie
q̄ nō pn̄t femine etiā abbatisse vide
s̄. abbatissa. De ornatu q̄z seculariū
mulierū habes. ĩ. ornat⁹.

Ferie dicūt̄ q̄si foerie eo
ꝙ ꝑstāt vacationē
ab his q̄ i foro. s. iudiciali agi
ꝯsueuerūt. Ul̄r dicunt̄ ferie q̄si festi
ue. A. Idē i sū. con. li°. ꝑ. ti. i2. q. i.
ſm Ray. B

j ¶ Feriaꝝ q̄dā ſūt tēpoꝛanee. quedā
repētine. q̄dā ſolēnes. Tēpoꝛanee
ſūt q̄ dāt̄ ꝓ fructibꝰ colligēdis. ⁊ ſc̄
duoꝝ mēſiū grā meſſiū ⁊ vindemi-
arū. A . quoꝝ mēſiū vnꝰ ē ꝓ meſ-
ſibus. ⁊ aliꝰ ꝓ vindemijs. ut in ſū.
con. eo. ti. q. z. vbi etiā notat̄ ꝙ in
oī terra dande ſūt ferie ꝓ meſſibus
etiā ſi nō creſcit ibi annona. q2 oēs
coiter grano indigent ⁊ habēt necē
ſibi ꝓ aliq̄ tpe ꝓuidere. Sʒ ꝓ vin-
demijs nō dabunt̄ niſi vbi ſunt vi-
nee uel ſaltem vbi ē cois vſus vi-
ni. B . Et ſm̄ diuerſas regiones
citiꝰ aut tardius idicūt̄ ⁊ ꝯconſūāt̄
ff. eo. ꝑſides. ⁊ de offi. ꝓcon. ſi i ali-
quem. In his nō pōt fieri ꝓceſſus
iudicialis niſi de aſſenſu ꝑtiū. ex̄ eo.
cōq̄ſtꝰ. i fi. Repētine ꝟo ferie ſūt q̄s
iꝑrator idicit ꝓpt̄ victoriā quā fe-
cit. uł q2 vxorē duxit. uel ei filiꝰ na-
tus ē. ⁊ huiuſmōi. Et dicūt̄ repēti-
ne q2 repēte ſeu ſubito indicunt̄. Et
nullꝰ preter ꝑncipē eas indicere po-
teſt. C. de fer. l. a nullo. A . Idē i
ſū. con. dcā. q. z. B

z ¶ Ferie ꝟo ſolēnes ſeu feſtiue ſunt
q̄dā ꝑcipue ſolēnitates. s. Natalis
dn̄i. ſci Stephani. ſci Iohis euan-
geliſte. ſcōꝝ Innocentiū. ſci Silue-
ſtri. circūciſiōis. epiphaniarū. ⁊ ſe-
ptē dies dn̄ice paſſionis. ⁊ reſurre-
ctionis cū ſeptē ſequentibꝰ. rogati-
ones etiā tribꝰ diebus. aſcēſio dn̄i.
pentecoſtes cū duobꝰ q̄ ſequunt̄.
feſtiuitates oēs ꝟginis glioſe. A
s. q̄ erant tpe. c. ꝯq̄ſtꝰ. ex̄ eo. vbi hec
ponūt̄ ꝑ Greg. nonū. B . natiui-
tas Iohis baptiſte. iz. apłoꝝ. ſci
Laurentij. dedicatiōis bti Micha-
elis. oiuʒ ſcōꝝ. ſci Martini. ac die-
bus dn̄icis. ⁊ ille feſtiuitates q̄s ſin-
guli epi in ſuis dioceſibꝰ cū ꝓplo ⁊
clero duxerint ſolēnit̄ celebrādas.
A . q̄ vicinis tm̄ circūmorātibꝰ in-
dicende ſūt nō gnālit̄ oibꝰ. ut i. c. ꝓ-
nūciādū. de ꝗ. j. niſi forte illis q̄ ibi-
dē ꝓ illo tpe morarēt̄. q2 forēſes ⁊
q̄cūq3 bonas loci vbi ſe repiūt ꝯſue-
tudines ſeruare debent. diſ. 8. q̄ ꝑ. ⁊
diſ. iz. illa aūt. Et h̄ itelligit̄ de ſcis
auctoritate eccłie romane canoni-
ꝣatis. q2 epꝯs nō pōt ꝑ ſe aliquē ſcm̄
canoniꝣare. ex̄ de reli. ⁊ vene. ſanc. c.
ꝑ. qō ⁊ nōt̄ i ſū. con. dicta. q. z. B
de ꝯſe. diſ. ʒ. ꝓnūciādū. ⁊ ex̄ eo. cō-
q̄ſtus. Itē ſtatuit Euſebiꝰ ꝙ feſtū
iuentiōis ſcē cruc̄ q̄nto nonas maij
ſolēnit̄ celebret̄. de ꝯſe. diſ. ʒ. crucis.
A . Idem etiā ſeruādū ē de feſto
exaltatiōis ſm̄ glo. Ray. ⁊ i dcā. q.
z. qō pōt ꝓcedere vbi h̄ obtinet de
conſuetudine. alr̄ non videt̄ iure ca-
ueri. B . Item feſtū de coꝛꝑe xp̄i.
ut in cle. ſi dn̄m. de reli. ⁊ vene. ſanc.
Et nō h̄ ꝙ inter ꝑdictos dies ſunt
q̄dā qui de facto non feſtant̄ q̄tū
ad ceſſationē ab opibus ſ3 vident̄
abrogati ꝑ cōtrariā ꝯſuetudinē q̄ i
eis h3 locū. cū non ita ſint de ꝑce-
pto dei ſicut ē dn̄ica ⁊ maiores illa.
Iſti autē dies ſunt tres dies roga-
tionum. Quidam etiam non ſer-
uant oēs ſeptem dies paſſionis. ⁊
etiam ꝑ totam octauam paſce. A
Hic pʒ ꝙ ſeptē dies dominice paſ-
ſionis ꝑcipiunt̄ in. c. ꝯqueſtꝰ. ex̄ eo.
nō ſolū ad vacationē foꝛi iudiciał

ut q̃dã voluerũt dicẽ. ħ etiã ad cessationẽ ab opib⁹. licȝ cõsuetudo sit sit i ɔtrariũ. Patet etiam h ꝙ dies dñica ⁊ maiores illa sũt de ꝑcepto dei. de q̃ lati⁹ dictũ est s̃. dñica dies §. ꝑ. i additiõe. Itẽ ꝙ ɔsuetudo nõ excusat q̃tũ ad festa iur̃ diui. ⁊ hũ. qꝛ nulla ɔsuetudo uel etiã hũana cõstitutio põt valere ɔ̃ ius diuĩ. 8. dis. ꝟitate. ⁊ c. si ɔsuetudinẽ. et. 25. q. i. sunt q̃dã. Quo ꝟo ad festa iur̃ positiui excusat. ħ dȝ lati⁹ distingui. Aut ɔsuetudo ẽ rõnabil' itroducta forte ob aliquã rõnabilẽ necitatem tacẽtib⁹ ꝑlat̃ eccl'ie. ⁊ excusat. Nã rõnabilis ɔsuetudo vim leḡ hȝ. dis. i. c. ɔsuetudo. Si ꝟo cõsuetudo nõ sit rõnabil' qꝛ nõ ẽ itroducta ex aliq̃ rõnabili cã. ħ poti⁹ ex auaritia uel deuotiõis tepiditate ꝓut coĩt solet ɔtingẽ. ꝓ se nõ excusat. imo poti⁹ ḡuat. ex̃ de ɔsue. c. fi. ⁊ dis. 8. c. mala. Et iõ ꝑlati iur̃ posse debẽt conari talẽ ɔsuetudinẽ abolẽ. ⁊ si nõ pñt. ad p̄rius euitãdũ laudabilit̃ taceãt. 4. dis. deniq₃. ⁊ ꝑlat̃ tacẽtib⁹ non celebrãtes dicta festa excusant. dũmõ nõ sint ptinac̃ ꝓpositi ipsa nõ celebrandi etiã si a ꝑlat̃ ꝑciprẽt. sic i sĩli dic̃ Tho. erga solutionẽ decimar̃. 2ª 2ᵉ. q. 81. arti. ꝑ. Et forte q̃ ad festa gnãlit̃ ꝑcepta reqrit aucto ritas pape. ħ ẽ ꝙ sciat ⁊ toleret cõtrariã ɔsuetudinẽ. Et nõ videt̃ sufficẽ taciturnitas ep̃i. cũ nõ hẽat potestatẽ ɔ̃ legẽ supior̃. ⁊ ꝑ ɔñs non possit tollẽ festa ab eccl'ia gnãli introducta. nisi forte ꝓpt̃ taciturnitatẽ ep̃i. sbditi aũt iusta igñrãtia excusent. Quo ꝟo ad festa ꝑticularia loci taciturnitatẽ sufficẽ puto ep̃i. xp̃ rij Predict̃ etiã fest̃ ꝑcept̃ adde dedicationẽ cui⁹cũq₃ oratorij. ut i dcõ. c. ꝓnũciãdũ. de ɔse. dis. 3. Nõ puto itelligẽdũ q̃tũ ad loca ipsi⁹ oratorij. B Sũt etiã alia festa ꝑ ɔsuetudinẽ itroducta toti⁹ eccl'ie. sic sci Nicolai. ⁊ forte alia. A. Et iõ sũt obseruãda. cũ ɔsuetudo sit tacita lex ⁊ ꝓ lege hẽat si rõnabilis sit ⁊ saluti ꝓficiat. dis. i. c. ɔsuetudo. Et eadẽ rõ ẽ de ɔsuetudinib⁹ ꝑticularib⁹ respectu ꝑticulariũ locor̃. ar. dci. c. ꝓnũciãdũ. ⁊. ff. de rei vẽdi. l. q̃ de tota. Vñ ⁊ festũ sci Bartholomei ſm diuersas ɔsuetudines diũsis dieb⁹ celebrat̃. ex̃ de obser. ie. in. ɔsiliũ. B. De die dñico sp̃alit̃. ⁊ q̃d etiã agẽdũ i fest̃. hẽs s̃. dñica dies. ⁊. j. §. 8ᵒ. et se. De festo ɔceptiõis btẽ Marie ꝟginis dicẽdũ ſm Tho. in. 3. pte. q. 27. ꝙ licȝ romana eccl'ia ipsũ nõ celebret. tolerat tñ ɔsuetudinẽ aliq̃r̃ ecclesiar̃ illud festũ celebrãtiũ. Vñ celebritas nõ ẽ totalit̃ repbãda. Sȝ nec ꝓpt̃ h ꝙ festũ ɔceptionis celebrat̃ dat̃ itelligi ꝙ i sua cõceptione fuerit scã. ħ qꝛ q̃ tp̃e fuerit scificata igñrat̃. celebrat̃ festũ scificationis eius potius q̃ ɔceptiõis i die cõceptionis ipsius.

5 ¶ De faciẽdo festũ trinitat̃ ɔsuetudo tenẽda ẽ. ex̃ eo. q̃m. A. Ibi etiã dr̃ ꝙ alicubi celebrat̃ ifra octauas pẽtecostes. ⁊ alibi i dñica añ aduẽtũ. B. Hodie tñ ex mãdato Iohis pape. 22. fit ꝑ vnũsalẽ ecclesiã.

¶ Itẽ nõ ꝙ festa apl'or̃. euãgelistar̃ et. 4. doctor̃ ꝑncipaliũ. A. videlȝ 4

Jeronimi. Ambrosij. Augustini.
⁊ Gregorij. ut i. c. gl'iosus. de q. j.
B . debēt sƀ duplici officio per vni/
uersas eccl'ias solēnit' celebrari. ex̄
de reli. ⁊ vene. san. gl'ios⁹. li. 6. A
Aliq̇ ħ intelligūt q̄ ad officiū tm̄.
ħ ꝯgruēti⁹ videt' intelligendū q̄ ad
oia. Nā de apl'is clarū ē ꝙ sūt pce/
pta. ut s̄. §. 2. Idē ḡ dz itelligi de
festis euāgelistaꝝ ⁊ p̄fatoꝝ doctoꝝ
q̇ equiperant' ibidē apl'is ⁊ de qb⁹
i tex. dci. c. fit sermo simul cū apl'is
sƀ vno ꝯtextu ⁊ constructu vboꝝ.
Nec ē verisile ꝙ solū ꝑ duplici of/
ficio fuisset facta tā longa decreta/
lis. pcipue cū ħ postponat' tam i ru/
bric̄. breuiarij ꝙ̄ i decret̄ seu decre/
talib⁹. Itē q2 i dcō. c. gl'iosus. iudi/
cat eccl'ia eos int' oēs scōs singula/
rit' debere honorari. Itē q2 ħ dictio
solēnit' q̄ ponit' i dcō. c. gl'ios⁹. sigt
celebrationē oimodā ⁊ vacationē
ab opib⁹. ut in. c. crud. de ꝯse. dis. 3.
ibi. solēnit' celebrari mandam⁹. Et
oēs intelligūt i ħ significari oimo/
dā celebrationē. Et qd̄ i dcō. c. gl'i/
osus addit' de officio duplici. fit ad
augmētū ⁊ nō ad diminutionē so/
lēnitat̄. Et ita cū sup ħ pluries cō/
tulissem cū ꝑuectis doctorib⁹ asse/
ruerūt dicta festa euāgelistaꝝ ⁊ do/
ctoꝝ obsuāda fore q̄ ad oimodā ce
lebrationē sic̄ ⁊ apl'oꝝ. Sed forte
alicubi ꝯsuetudo excusaret ſm di/
stinctionē positā s̄. §. 2. v. ⁊ nō. in
adddition e. B

5 ¶ Qñ debem⁹ festū icipe? R̄. Oētū
ad feriationē a vespa in vespam. ex̄
co. oēs. A . ⁊ de ꝯse. dis. 3. ꝑnūciā/
dū. Et fuit originale dictū scriptu/
re. ut pz Leuit̄. 23. B . Et itellige
vesperā. i. sero. A . i. ab vltima pte
diei pcedēt̄ seu vigilie. videlicz ime/
diate p⁹. 24. horam vsq3 ad vltimā
ptē diei festi. qd̄ ⁊ pōt patē p id qd̄
hr̄ Gen̄. p̄. vbi dr̄. Factū est vespe ⁊
mane dies vn⁹. Et ſm Nico. de ly/
ra. ibi scriptura loq̇t' de die naturali
q̇ ē. 24. horaꝝ. Artificial' vo ē ꝙ̄ diu
sol ē sup t'rā. cui⁹ p̄mā ptē videlicz
mane ponit ꝑ tota die. ⁊ p̄mā ptem
noct̄ quā vocat vespe ꝑ tota nocte.
Et dic̄ idē Nico. In vespe complet'
dies artificialis. Igit' ſm scripturā
⁊ scām ecclesiā festū icipit imediate
p⁹ occasū solis diei pcedent̄ vsq3 ad
occasū solis diei festi. B . Tñ fe/
stoꝝ iitiū ⁊ finis iux̄ eoꝝ q̄litatē ⁊ di/
uersaꝝ regionū ꝯsuetudies suari dz
⁊ sic̄ magnitudo ipsoꝝ exigit. pri⁹ in/
cipe ⁊ tardi⁹ t'minari. ex̄ eo. qm̄. A
Hoc dictū aliq̇ male ꝑpēdūt ipsū al/
legātes diminutiue dicētes ꝙ p cō/
suetudinē pōt minui festū. cū tñ cla/
re ꝯstet ꝙ loq̇t' nō diminutiue ħ au/
gmētatiue dicēdo pri⁹ incipe ⁊ tar/
di⁹ t'minari ⁊ nō dic̄ tardi⁹ incipe ⁊
pri⁹ t'minari. Itaq3 ꝯsuetudo nō pōt
minuere festū. nisi eēt de ill' q̇b⁹ ꝯsue/
tudo derogare pōt ſm modū dictū s̄.
§. 2. v. ⁊ nō. i additioē. Pōt āt ꝯsue/
tudo festū augē pterq3 in dñica cui⁹
solēnitas nō dz icipe añ occasū so/
lis diei sabbati ne videam̄ iudaiça/
re. ut i. c. ꝑnūciādū. de ꝯse. dis. 3. Et
ex p̄dictis clare pōt colligi ꝙ nulla
ꝯsuetudo pōt excusare laborantes in
sabbo p⁹ occasū solis. Et idem est

de laborãtib⁹ i dieb⁹ p̄cedẽtib⁹ festa
maiora q̄p dñica. cũ ut s̄. pꝫ in hoc
fiat contra ius diuinũ. B

6 ¶ A qb⁹ abstinẽdũ sit i festis? R°.
Ut hoies meli⁹ possint vacare diuinis
debẽt abstinẽ ab oi ope seruili. i. nõ
solũ a pctis ꝫ etiam a mechaniq̃ ⁊
agricultura ⁊ hui⁹mõi. ut nec mer-
catũ fiat. nec placitũ. nec aliq̃s ad
penã iudicet̃ ul̃ ad mortẽ. nec iura-
mẽta fiãt nisi ꝓ pace. Hoc tñ. s. ab-
stinẽ a iuramẽtꝫ ⁊ si honestũ sit nõ ẽ
necciuꝫ. A. Satꝫ videt̃ posse dici
q̄p q̃ ad iudicialia iuramẽta de q̃b⁹
videt̃ loqui. c. i. ex̄ eo. sit p̄ceptũ. in
alijs ṽo ꝯsiliũ. ut mag̃ abstineat̃ i
festis q̄p in alijs dieb⁹. ħ ẽ q̄p maior
neccitas vrgeat. In eodẽ. c. dr̃ etiã q̄p
i festo iurat̃ nõ solũ ꝓ pace ꝫ etiã ꝓ
alia neccitate. ut dic̃ ibi glo. puta ꝓ
fide. ꝓ obediẽtia. ⁊ ꝓ fama. B. Et
q̄p a p̄dictꝫ abstinendũ sit hr̃ de ꝯse.
dis. 3. rogatiões. ⁊ ex̄ eo. cõs. 15. q. 4.
c. p̄. 2°. et 3°. Et nõ q̄p his dieb⁹ pro-
cessus iudiciari⁹ nõ tenet etiã si fiat
de cõsensu ptiũ nisi neccitas vrgeat
ul̃ pietas suadeat. puta si eẽt cã de-
biliũ psonaꝝ. ex̄ eo. ꝯq̃st⁹. A. Et
ibi glo. dat exẽplũ neccitatꝫ dicens.
Si eẽt res tpe pitura ut vbi res cele-
ritatẽ desiderat. B. Et multo mi-
nus dꝫ q̃s his dieb⁹ facẽ aliq̃d qd̃
de se ẽ pctm̃. qꝛ mag̃ peccat i festo q̄p
i alijs dieb⁹. A. Un̄ ⁊ ſm Nico.
de lyra Exo. 20. Qui cõmittit ad-
ulteriũ ul̃ aliud pctm̃ mortale i fe-
sto. facit ꝯ duo p̄cepta. ⁊ ꝯ illud qd̃
vetat qd̃ agit. ⁊ ꝯ p̄ceptũ de scificati-
one festi. Un̄ cũ circũstantia pcti q̃
trahit i aliã spẽm sit de neccitate ꝯfes-
sionis. necce ẽ ⁊ hãc circũstãtiã tpis cõ-
fiteri. de q̃ lati⁹ dictũ ẽ s̄. ꝯfessio 2°. §.
5°. i additiõe. Pctm̃ ãt veniale nõ rũpit
festũ ſm Tho. 2°. 2ᵉ. q. 122. arti. 4°.
Nihilomin⁹ ⁊ a pctõ veniali debem⁹ di-
ligent̃ cauẽ oi tpe p̄serti i festo. alit̃
disponim̃ discrimi. Ecc̃. 19. Qui sper-
nit modica paulati decidet. Aduẽtẽ-
dũ q̃z q̄p i maiorib⁹ solẽnitatib⁹ nullo
mõ licet piscari. In dñic̃ ṽo dieb⁹ ul̃
iferiorib⁹ etiã nõ licet nisi cã vrgẽte ⁊
cũ lnia. ⁊ tũc fiat portio paupib⁹. ex̄
de ferijs. c. licet. Et sic colligit̃ q̄p vbi-
cũq̄ iusta cã cogit opari i festis si põt
fieri dꝫ a p̄latꝫ peti lnia. qꝛ ipsi hñt iu-
dicare si est iusta cã. ex̄ de offi. dele. de
causis. Et de lucro paupib⁹ portio dꝫ
fieri. Et qd̃ dictũ ẽ i piscatiõe. idẽ cadẽ
rõne põt dici i aucupatiõe. maxie qꝛ
ibi hoies mag̃ occupãt̃ currẽdo uel
aliud faciẽdo. ⁊ fit mag̃ i publico q̄p
piscatio. Itẽ qꝛ oẽ op⁹ ſuile ꝓhibet̃ i
festo. Leuitꝫ. 23°. ⁊ s̄. §. 6°. Et sic ẽ re-
gula ꝓhibitiua. Un̄ oẽ illud itelligit̃
ꝓhibitũ qd̃ nõ ẽ spãlit̃ ꝯcessũ. ut dr̃ i
cle. exiui. de ṽbo. sig̃. Itẽ venatio for-
ti⁹ ibi het̃ q̃ etiã oi tpe videt̃ ꝓhibita.
86. dis. q̃ venatorib⁹. ⁊ c. q̃ venatori.
⁊ c. vidẽt. ⁊ c. Esau. ⁊ c. q̃d ꝓdest. ⁊
c. an putatꝫ. Ad cui⁹ itelligẽtiã glo. i
dcõ. c. q̃ venatorib⁹ sup ṽbo. venato-
rib⁹ dic̃. Nõ q̄p ẽ venatio opp̄ssiua. ⁊
ħ ẽ illicita. s̄. dis. 6. c. vltꝫ. i. §. his ita.
vbi dr̃. Cepit Nemroth cẽ robust⁹ ve-
nator corã dño. i. hoiuꝫ opp̄ssor ⁊ ex-
tinctor. De ħ hr̃ Gen̄. x°. Seq̃t̃. Que-
dã arenaria. q̃dã saltuosa. Arena-
ria ẽ cũ q̃s pugnat i arena cũ bestia

dentata ꝛ ad h̄ locat opãs suas. Et
hanc q̇ exercet peccat mortalit̃. ꝛ q̇
eã aspicit. ꝛ q̇ eã exercet ẽ ifamis ni
si grã viriũ expiendiaꝝ. ff. de postu.
l. i. §. itẽ senat⁹. De hac loq̃t h̄. c. ꝛ
duo sequẽtia. et. 3. q. 1. §. tria. Sal
tuosa ẽ q̄ fit i siluis ꝛ saltib⁹. ꝛ h̄ li
cita ẽ. tñ ẽ illicita ex tpe ut in q̄dra
gesima ꝛ in dieb⁹ ieiunioꝝ. j. eo. an
putatꝫ. Itẽ ex psona. qꝛ clerico nõ ẽ
licita etiã si paup sit ₣m q̄sdã. 24.
dis. q̄rũdã. qꝛ põt alit̃ victũ q̄rẽ. nã
tal̃ faciat cistas ꝛ calatos ꝛ retia.
de ɔse. dis. 5. nũq̃. Laico licita ẽ ob
necitatẽ ꝓ pellib⁹ ꝛ carnib⁹. nõ ob
voluptatẽ. ꝛ h̄ de ea q̄ cũ clamore
fit. Ponẽ ãt laqueũ ul̃ rete sine stre
pitu ꝛ clamore ꝛ canib⁹ licet etiam
clericꝗ. cũ etiã monacho liceat texẽ
linũ ꝓ capiendis piscibus. de ɔse.
dis. 5. nũq̃. De saltuosa loquitur. j.
eo. Esau. ꝛ duo. se. c. h̄ glo. Quod
glo. dic̃ nulli licẽ venarĩ i dieb⁹ ieiu
nioꝝ. sꝫ audiẽdũ. ḡ multo min⁹ fe
stoꝝ i q̇b⁹ fortius ɔuenit ab opib⁹
₣uilib⁹ abstineri. cũ mercata ꝛ silia
nõ ꝓhibeãt̃ i ieiunijs q̄ tñ ihibẽt̃ in
festis. ut s̃. §. 6. Itẽ nõ videt̃ licitũ
sonare ul̃ cãtare i festo nisi honeste
ꝛ cũ rõnabili cã. al̃ etiã oi tpe videt̃
ꝓhibitũ. Vñ in. c. donare. 86. dis.
dic̃ glo. Quid de citharistꝫ ꝛ alijs q̇
suis vtũt̃ istrumẽtꝫ. nũqd ẽ licitũ au
dire ul̃ tãgẽ ea. ul̃ talib⁹ psonis ali
quid dare. Et q̇dẽ ad voluptatẽ uel
luxuriã nõ. qꝛ deũ morib⁹ stimulat
q̇ vocibus ipsꝫ̃ delectat. 92. dis. in
scã. Sꝫ ad laudẽ dei bñ. ul̃ ob aliã

iustã causam. puta recreationis. qꝛ
debilis ẽ uel infirmus. B
¶ Quid agẽdũ aut q̇d liceat i festꝫ. 1
R. Debet q̇s itendere magꝭ diuinis ut
hymnis psalmis ꝛ cãticꝭ spũalib⁹. de
ɔse. dis. 3. ieiunia. A. i his cõplẽdit̃
ꝛ orõ. qꝛ orõ oi tpe saluti nr̃e ẽ necciã.
Luc. 18. Optet sp orare ꝛ nũq̃ deficẽ
idõ ẽ de p̄cepto p̄cipue i festo. Vñ in sũ.
con. li. 3. ti. 31. q. ii9. nõt̃ ₣m theolo
gos ꝙ orõ ẽ ð necitate p̄cepti sic̃ ꝛ qd
cũqꝫ aliud ad salutẽ neccĩuꝫ. ꝛ dicũt
ɔtineri sub p̄cepto de scificatiõe sab
bati. Vñ ꝛ p̄cipit̃ ꝙ i festo missa ite
gra saltẽ vsqꝫ ad bñdictionẽ sacerdo
tis iclusiue audiat̃. de ɔse. dis. i. oẽs fi
deles. ꝛ. c. missas. B. Itẽ p̄dicati
onib⁹. ꝟtutib⁹ ꝛ regularib⁹ disciplĩ
nis. ex̃ de vi. ꝛ hone. cle. cũ decorẽ. ex̃
de sta. mo. cũ ad monasteriũ. §. 3. Li
cet etiã docẽ talia ꝟbo ul̃ scripto i fe
sto. Nã ꝛ i sabbato circũcisio fiebat
ꝛ sacrificia. A. Idẽ i sũ. con. li. p̄.
ti. 12. q. 1. ₣m Ray. Et sic iñt cetera
debem⁹ attẽdẽ p̄dicatiõi. ꝛ h̄ ₣m idi
gẽtiã oi tempore itelligo esse de p̄ce
pto p̄sertim i festo. qꝛ ut ꝓxime pa
tuit oẽ illud ẽ de p̄cepto qd ẽ neccĩuꝫ
ad salutẽ aie. ꝛ pꝫ qꝛ p̄dicatio ꝟbi dei
ẽ ita neccĩa ad salutẽ aie sic̃ corporal̃
cib⁹ ad salutẽ corpis. Nã cib⁹ aie ẽ
ꝟbũ dei. Deut. 8. ꝛ Math. 4. Pro
pter qd piculũ pditionis iminet non
solũ nõ audiẽtib̃ etiã ex negligentia
ꝟbũ dei auditũ i memoria nõ retinẽ
ti. ut pꝫ per Gregꝭ. omel̃. 8. vbi dicit.
Verba dei q̄ aure percipitis mẽte re
tinete. Cib⁹ enim mẽtis est sermo

dei. ꝛ q̄ſi cib⁹ accept⁹ ſtomacho lan-
guēte reijcit̄ qn̄ audit⁹ ſmo i vētre
memorie nō tenet̄. ħ q̇ſq̇s alimēta
non retinet hui⁹ ꝑfecto vita deſpat̄.
Eterne g̊ mortꝭ ꝑiculū formidate
ſi cibū ſcē exhortatiōis nō accipitꝭ.
ſi v̄ba vite. i. alimēta iuſticie i me-
moria nō tenetꝭ. ħ ibi. Sic g̊ audi-
entia v̄bi dei ē ſaluti nccīa ꝛ ꝯn̄ter
de p̄cepto. Vn̄ ꝛ i dcō. c. oēs. de ꝯſe.
diſ. i. dr̄ ꝙ oēs fideles q̇ ꝯueniūt. i.
debēt ꝯuenire i ſacrꝭ ſolēnitatib⁹ ad
eccleſiā̄ audiāt ſcripturas aploꝝ ꝛ
euangeliū. Pro q̇b⁹ ſcripturꝭ videt̄
intelligēda p̄cipue ipſa p̄dicatio ꝑ
quā̄ exponūt̄ populo ipſe ſcripture.
Vn̄ ꝛ ſtati i. c. ſacerdote. qd̊ imedi-
ate ſeq̇t̄ p⁹ dictū. c. oēs. dr̄. Sacer-
dote v̄bū i ecclīa faciente q̇ egreſſ⁹
de oratorio fuerit. excoicet̄. Et ex ħ
videt̄ inuere ꝙ ħ ſit mortale. cum
excoicatio nō irroget̄ niſi ꝓ culpa
mortali. xi. q. 3. nemo epoꝝ. Itē de
ꝯſe. diſ. i. q̇ die. dr̄. Qui die ſolēni
omiſſo eccl̄ie ꝯuētu ad ſpectacula
vadit excoicet̄. Claret āt. qꝛ omit-
tit̄ ꝯuēt⁹ eccl̄ie qn̄ ad miſſam ꝛ ad
p̄dicationē ad q̄s oēs debēt ꝯuenire
nō veniūt. B. ħ ut ponit Tho. z.ᵃ
z.ᵉ q. izz. nō ꝓhibet̄ q̇s facē opa q̄
ꝑtinēt ad ꝓuidentiā nccloꝝ tā ſibi
q̄ ꝓximis. ſic ſuādo ꝑſonā uel res
ſeu qd̊cūq̄ aliud dānū vitādo. A
Nō tn̄ qd̊ ꝯſiſtat i ceſſatiōe lucri. al̄
liceret mercari. qd̊ verū nō ē. cꝫ eo.
c. p̄. Nec cū omiſſiōe dinoꝝ q̇b⁹ p̄n-
cipalit̄ itēdēdū ē. ut ſtati p̄oſtēſū ē.
B Math. iz.ᵒ Quis ex vob̄ hō q̇
hūierit vnā̄ ouē ꝛ ceciderit ſabbo i
foueā. nōne tenebit ꝛ leuabit eam?
Immo etiā licet ꝓ nccitate bellare
Vn̄ ꝛ machabeii ſabbo pugnātes
excuſant̄. z3. q. 8. ſi nulla. A. Me-
li⁹ eſt de re. iurꝭ. qd̊ nō ē. de q̄ habet̄ p̄
Mach. z.ᵒ De q̄ etiā vide s. bellū p̄.
ſ. fi. B. Itē ſm W. ſi iacētib⁹ ſege-
tib⁹ i agro. aut fenis i prato imineat
tēpeſtas pn̄t inde remoueri. A. Si
dubitet̄ ꝛ timeat̄ ꝙ dicte res corrū-
pāt̄ ul̄ multū deterioret̄. ſm eū. W.
ut i ſū. con. li.ᵒ p̄. ti. iz. q. 9. B. Itē
nō credūt̄ peccare mortalit̄ carnifi-
ces ꝛ pincerne q̇ p̄parāt victualia ut
ſequēti die vēdāt ſi pri⁹ nō poterant
cōmode p̄parare aut p̄parata ſuare.
A Idē i dcā. q. 9. ſm eū. W. Et pōt
dici ꝙ ħ verū ē ſi cibaria ſīt nccīa ꝓ
die feſto. aut ꝓ die ſequēti i q̄ nō po-
terāt ꝯgruo tp̄e p̄parari. al̄ nō licet
cū ſit op⁹ ſeruile. Leuitꝭ. z3.ᵒ B
¶ Sꝫ q̇d de his q̇ cōpellūt̄ a dn̄is 8
ut opent̄ i feſtis? R.ᵒ ſm W. Si iuſto
metu iductiħ faciūt videt̄ ꝓpt̄ ncci-
tatē excuſari. al̄ nō tenēt̄ obedire ni-
ſi i licitꝭ ꝛ honeſtis. A. Idem in ſū.
con. dcā. q. 9. B
¶ Quid de his q̇ debētes dn̄is ve- 9
cturā bladoꝝ afferūt i dieb⁹ feſtiuis?
R.ᵒ ſm W. Non excuſant̄ niſi alia
nccitas eos ad ħ cōpellat. Vectores
tn̄ merciū ꝛ alimētoꝝ aut ꝑſonaꝝ ad
loca remota cum alit̄ nō poſſint ſine
graui incōmodo credo excuſari. ꝛ ſi-
milit̄ de viatorib⁹ ꝛ curſoribus. A
Idē in dcā. q. 9. B
¶ Vtrꝫ i feſtꝭ liceat ſcribē. R.ᵒ ſm W io

Nõ licet scribere in aliq̃ grandi.ut de q̃terno in q̃ternũ. ß scolaribus lectiões suas notare ꝛ ßmones. ꝛ in lectiõib⁹ libros corrigẽ. Nõ aũt licet circa p̃dicta locare opas suas ꝛ ꝓ p̃cio facẽ. A .uel etiã cõducẽ ad h̃ opas alienas ßm W.ut i dcã q.9. B .ß tm̃ spũalia ꝛ sine p̃cio.

ij ℂ Quid de barberijs ꝛ minutoribus ꝛ ferratorib⁹ eq̃ꝝ. R̃. ßm W. Si in festꝭ h̃ faciũt p̃ncipaliter ꝓpt̃ nccitatẽ eoꝝ q̇b⁹ seruiũt. credo ꝙ pñt excusari. Sec⁹ si ꝓpt̃ cupiditatẽ lucri. Sꝫ ꝛ illi q̇ de talib⁹ req̇rũt eos excusant̃ si aliter nõ poterant sibi cõmode ꝓuidẽ. alioq̇n nõ excusant̃. A .Idẽ i sũ.con.dcã.q.9 Sꝫ q̃ ad barbitonsores nõ video q̄ causa occurrere rõnabilis ꝛ excusabilis possit coiter q̄re nequeat post festũ differri. B

iz ℂ Sꝫ q̇d de molendinis. R̃. ßm W. In molẽdinis ad ventũ uel ad aquã q̄ absq̧ mag̃ opa hoĩs exercent̃. credo seruandã cõsuetudinẽ regiõis nõ ꝓhibitã a p̃latis. Molendina ꝓo cũ iumẽtis debẽt q̇escẽ. Nã ꝛ iumẽta vacare iussa sũt sabbato Exo. zo. A .Certe idẽ videt̃ de q̃cũq̧ molẽdino. Nã lꝫ aliq̄ nõ req̇rãt magnũ laborẽ hoĩs requirũt tñ iuge ministeriũ ꝛ occupationẽ. ꝛ sic diuinũ cultũ ꝛ deuotionẽ impediũt. ꝛ cũ regula sit ꝓhibitiua ꝛ h̃ nõ repiat̃ ꝑmissũ cõstat ex supradictis nõ licere. nisi rationabilis artet necessitas. B

i3 ℂ Quid de euntib⁹ ad mercata q̄ fiũt in festis. R̃. ßm W. Si aliq̇s h̃ faciat nõ ꝯsuetudinarie ß ꝓ sua nccitate. nõ credo ꝙ peccet mortaliter. Sec⁹ si ꝯsuetudinarie seu lucrãdi cupiditate. ꝛ maxie subtrahendo se a diuinis. aut etiã si h⁹mõi mercata ꝓhibita sint a p̃latis illi⁹ loci siue forsan excoĩcata. A .q̃ casu etiã si aliq̇ de aliena diocesi venirẽt inciderẽt i excoĩcationẽ rõne delicti ßm eũ W. ut in sũ.con.li.° p̃.ti. iz.q. iz. B .Mercata tñ q̄ ex q̃dã nccitate fiũt de victualib⁹ ꝛ necessarijs ad diẽ aliquẽ nõ credo illicita eẽ. dũ tñ ꝓpt̃ h̃ nõ subtrahãt se a diuino officio. A .Idẽ in dcã. q.iz. Et h̃ põt intelligi veꝝ ꝓ q̃tidianis nccitatib⁹ occurrentib⁹ q̇b⁹ nõ põt aliter ꝓuideri. ut sũt taberne uel hospitia ꝓ viatorib⁹ ꝛ ꝓ ꝑegrinis nccio ãbulãtib⁹. uel etiã incolis alit̃ nccĩa nõ hñtib⁹. qꝛ nõ hñt nec alijs tpib⁹ pñt sibi ꝓuidẽ. ꝛ sp̄ qñ h̃ agũt̃. nõ ꝓpter cupiditatẽ sed ꝓpter nccitatẽ egentiũ fiant. ꝛ de lucro pauperibus portio detur. ex̃ de ferijs.c.licet.ꝛ.s̃.§.xi.° B

ℂ Quid de illis q̇ dieb⁹ festiuis i4
ꝓ elẏa tm̃ arãt agros pauꝑũ uel faciũt opa eoꝝ. R̃. ßm W. Nõ credo ꝙ dñicꝭ dieb⁹ aut maiorib⁹ solẽnitatib⁹ liceat. A .Glo.i.c.licet. ex̃ eo. dicit ꝙ maiores solẽnitates sũt natiuitas dñi. ephĩa. resurrectio dñi. ꝛ ascẽsio. ꝛ pẽtecostes. Sꝫ glo. Ray. ut pꝫ i sũ.con.eo.ti.q.xi. vocat solẽnitates maiores festa xp̄i. ꝛ btẽ ꝟginis. ꝛ p̃cipue diẽ dñice passiõis

⁊ apl'oꝝ Petri ⁊ Pauli. Sꝫ h̃ glo. ꝙtū ad festa beatissime ꝟginis ⁊ Petri ⁊ Pauli. pōt intelligi non ꝙ sint de iure diuino. h̃ ꝙ i eis min⁹ liceat opari. R. De minorib⁹ autē festis sic. ī. ⁊ añ octauas pasce ⁊ cōsilib⁹. credo ꝙ liceat seq̇ ꝯsuetudinē regiōis. Ad h̃ aūt ꝙ licite fiāt oꝫ ꝙ ꝓpt' ista nō subtrahāt se a diuinis. ⁊ ꝙ talia nō faciāt ꝓpt' affectionē carnalē aut spe remunerationis. h̃ ꝓpt' deū. ⁊ ꝙ paupꝑtas illi⁹ h̃ exigē videat'. A. Idē i sū. con. dcā. q. xi. vbi addit' ꝑm eū. W. ꝙ opoꝛtꝫ etiā ꝙ ista cōsuetudo sciēter toleret' ab epo. ⁊ si dubitet' vtꝝ eps talia sciat ⁊ sustineat. recurrē dꝫ sacerdos loci ad epm. ut sup h̃ certificet' ab eo. qd̕ puto itelligēdū qñ dubitat' vtꝝ ꝯsuetudo sit legitime ꝑscripta. Al' ꝯsuetudo circa h⁹mōi festa satis ꝑ se excusat. ut pꝫ s̃. §. 2°. ꝟ. ⁊ nō. B

15 ¶ An liceat opari circa edificationē eccl'iaꝝ ⁊ h⁹? A. videlꝫ locoꝝ sacroꝝ ⁊ ad op⁹ ministroꝝ paupꝑū eccl'ie. ut i sū. cō. dcā. q. xi. B. R°. ꝑm W. Credo ꝙ liceat ꝑcipue ad op⁹ mistroꝝ paupꝑū q̇ nō hñt redditus sibi sufficiētes. ita tñ ꝙ h⁹mōi laboꝛ nō sit vsq; ad vltimā fatigationē uł ne ꝓpt' h̃ dimittat' missa ⁊ h⁹mōi diuina. A. qꝛ nō dꝫ dimitti missa q̄ est obligatiōis ⁊ id ad qd̕ q̇s tenet' ꝓpt' id ad qd̕ nō tenet' ꝑm eūdē W. ⁊ i dcā. q. xi. Ubi etiā dic̃ ꝙ h̃ casu istud opari pōt fieri etiā i ꝑcipuis festiuitatib⁹ si nō sit ꝓhibitū uel ꝯsuetudini loci ꝯtrariū. B

¶ Utꝝ p⁹ celebrationē diuinoꝝ i festis audita missa liceat operari. R°. ꝑm W. Nō licet. nō tñ ꝓpter qd̕libet modicū op⁹ peccat' mortalit'. ut si in vinea uel in agro purget q̇s aliqd̕ modicū qd̕ restabat ꝑ incuriā. aut reparet fracturā in sepe. ⁊ h⁹. A. Qꝛtū tñ laboꝛ aut opis possit q̇s sine pctō facē i festo nō ē determinatū h̃ ad arbitriū boni viri recurrēdū ē ꝑm eū. W. ut in sū. con. eo. ti. q. 13. Simit' etiā dic̃ recurrendū ad arbitriū boni viri ꝓ quāta nccitate liceat opari i festis. ut pꝫ eo. ti. q. 9. Qui etiā dicit ꝙ qñ occurrit rōnabilis nccitas. recurrēdū est ꝓ dispensatione ad epm si cōmode pōt adiri. Al' putat ꝙ sufficiat dispēsatio ꝓprij sacerdotis discreti tñ. ⁊ ꝙ tanta possit eē nccitas ⁊ tā notoria ꝙ auctoꝛitate ꝓpꝛa posset q̇s talia facere. Et h̃ nōt' in sū. con. eo. ti. q. 8. B. De his q̇ i festis faciūt serta ⁊ h⁹mōi vana vide. ī. negociatio. §. 8°. Et de choꝛeis s̃. choꝛea. §. 2°. De die dñica s̃. dñica.

FEudū est cōcessio rei imobilis facta pro homagio. ex̃ de symo. c. ex diligenti. A. Hec fuit diffinitio Hoff. cui i effectu ꝯcoꝛdat diffinitio Hosti. ut pꝫ in sū. con. li°. ꝑ. ti. 15. q. 56. vbi etiā pꝫ ꝙ ꝓꝑꝛietas remanet apud cōcedētē. ⁊ vsufruct⁹ trāsit in feudatariū seu i accipiētē. ⁊ in heredes masculos ⁊ feminas si de eis noīatim dictū fuerit ad hoc ut ipse seu heredes ei⁹ dño seruiāt ad

determinatū ſuitiū ſiue ad idetmina-tū. B. Et aliud q̄dē ē paternū. s. qd a pr̄e ul' a q̄cūq̧ de ſupiorib⁹ eſt acq̄ſitū. Aliud mr̄nū. s. qd p femi-nā ē acq̄ſitū. Itē feudoꝝ aliud eſt ꝯditionale. s. qd daꝛ ad certū ſui-tiū ſeu ꝯditionē. A. Et ſi negaue-rit vaſall⁹ ꝯditionē feudi ipſū amit-tere dz. ut ī ſū. con. eo. ti. q. 59. vbi h̄ oīa ſm Hoſti. nōnꝛ. B. Aliud ē nō ꝯditionale. Itē qdda ē ꝑpetuū. s. qd trāſit ad hēdes. qddā nō. Et ſciēdū etiā q̄ ſūt q̄dā incorꝑalia q̄ q̄nq̧ daꝛ loco feudi ut guardia ⁊ caſtaldia. A. Et iſta nō hn̄t ꝓprīā naturam feudi ſm Hoſti. ut ī dcā q. 59. B

1 ¶ Res imobilis eccl'ie de nouo nō pōt dari ī feudū. Nā ⁊ p̄lati h̄ iurāt Sz res q̄ erāt p⁹ feudales pn̄t iteꝝ infeudari. puta ſi vaſall⁹ ꝓpter ali-quā cauſā ꝑdat feudū uel moriaꝛ poterit p̄latus cōcedere filio eius uel alteri. ex̄ de feudis. ex parte.

2 ¶ Quō acq̄riꝛ feudū? R. ſm Ho-ſti. q̄druplicit̄. p̄ mō ꝑ iueſtiturā. pu-ta cū aliq̄s tradit alicui poſſeſſionē rei imobilis corꝑalit̄. ul' cū haſta. ul' cū baculo. aut aliq̄ talia dn̄o q̄ dic̄ ſe ꝓpt̄ h̄ iueſtire. 2º acq̄riꝛ ꝑ id qd loco iueſtiture hēꝛ ut cū dn̄s dic̄ alicui. Uade ī poſſeſſionē illi⁹ fūdi ⁊ teneas ꝓ feudo. 3º acq̄riꝛ p̄ſcri-ptione ut ſi 30. ān̄is tenuit feudū ⁊ dn̄o ſuiuit lz inueſtit⁹ nō fuerit. 4º acq̄riꝛ ꝑ ſucceſſionē nō q̄dē ex te-ſtamēto ſ; poti⁹ ab inteſtato. Nec n. valet aliq̄ ordinatio defūcti ī feudo facta. nā aūt h⁹mōi ſucceſſiōis ta-lis ē q̄ aſcēdētes nō ſuccedāt ī feu-do. puta pr̄ filio. Deſcēdētes vō ſic ⁊ p̄ q̄dē fili⁹ pr̄i ⁊ nō filia. Itē nepos ex filio ⁊ nō neptis. ⁊ ſic vſq̧ ī infi-nitū. p⁹ ea vō ſuccedūt collaꝛales Sz iſti de ꝯſuetudine impij nō ſuc-cedūt. ſ; ſol⁹ fili⁹. q̄ deficiēte reuertiꝛ feudū ad iꝑatorē. ⁊ cōfert cui vult A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 60. B

¶ Sz nūq̄d filia ſuccedit ī feudū? 3
R. ſm Hoſti. Nō. niſi de pacto uel q̄libet cōditiōe feudi. ul' niſi filia p⁹ mortē pr̄is redemerit feudū a dn̄o aut dn̄s iueſtierit eā de bn̄ficio pr̄is ꝓpter pr̄is amorē. ut ī cōſtitutione Frederici. queadmodū feudū ad fi-liā ꝑtinet. c. p̄. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 61. Ubi etiā idē qd dr̄ de fi-lia dr̄ de omni ꝓle ex femineo ſexu deſcendēte. ⁊ q̄ ſi feudū ſit femineū tunc ſm q̄ſdā ſuccedit filia patri ⁊ matri in feudo. B

¶ Sz per quē pōt fieri inueſtitura 4
feudi? R. ſm Hoſti. Fieri pōt tā a femina q̄ a maſculo etiā minore 25. ān̄is ſi feudū ſit det⁹. Si vō ſit nouū nō pōt a minore fieri niſi ſit pubes ⁊ iurauerit nō ꝯtrauenire. Inueſtiri aūt pōt q̄libet etiā ſeru⁹ niſi dn̄s igrauerit eū ſeruū. Pōt etiā q̄s iueſtire ⁊ inueſtiri tam per ſe q̄ per aliū. ut per ꝓcuratorē. A Idē in ſū. con. eo. ti. q. 62. B

¶ An feudatari⁹ hēat p̄ſtare iura- 5
mētū ⁊ q̄le? R. ſm Hoſti. In oī feu-do ſtatim facta inueſtitura req̄riꝛ iuramentū fidelitatis niſi ex pacto

remissũ sit. A. Idē i sũ. con. eo. ti. q. 59. B. Et h3 fieri his ṽbis ꝛ silib⁹. Ego talis iuro ad sacra dei euãgelia ꝙ ab hinc in antea ero fidelis tali sic̄ d3 eē vasall⁹ dño. nec id qḋ mihi sub noie fidelitatꝫ cõmiserit pãdã aliĳ ad ei⁹ detrimētũ me sciēte. Et h̄ sufficit. Et nõ ꝙ vasallus obligaẗ dño ẜm ꝙ cõuētũ ē ꝛ ẜm ꝙ feudi nã ꝛ cã regiõis ipsi⁹ uł vicinaꝝ ꝯsuetudo reqrit. q̇b⁹ deficientibus poterit vti iure scripto. A Idē in sũ. con. li. ꝑ. ti. 15. q. 51. B Coiter aũt obligaẗ vasall⁹ dño in ꝑlibus. ꝑ ne sit ei in aliqḋ dãnũ de corpe suo ẜ vitabit ꝛ ipediet. 2ᵒ. ne id qḋ dñs facē intēdit ꝛ facile pȏt fieri reddat ei difficile uel ipossibile s. latenē ꝯ ꝓcurãdo. 3ᵒ. ne reuelet secretũ suũ alicui marie q̄ possit obesse. siliẗ nec illa ꝑ q̄ min⁹ tut⁹ fieret 4ᵒ. ne sit ꝯ ei⁹ iusticiã uł honestatē. s. impediēdo. dehonestãdo filiã uel vxorē. maculãdo ei⁹ famã dicto facto uł ꝯsensu. A. Etiã tacito. ut dissimulãẗ audiēdo ṽba i famie ꝯ dñm. Facto ṽo ut ꝑ libellũ famosũ. ut i sũ. con. eo. ti. q. 63. vbi h̄ oia nõnẗ. B. 5ᵒ. ne aliqḋ dãnũ i tpalib⁹ ei faciat uł vtilitatē ipediat. 6ᵒ. ut fideliẗ ei ꝑbeat ꝯsiliũ q̄ ad ṽbũ ꝛ auxiliũ. s. de reb⁹ ꝛ ꝑsona sua. Probãẗ h̄ i li. feudoꝝ. de forma fidelitatꝫ. c. ꝑ. et. 22. q. 5. de forma. eẋ de iur. iurȷ̄ ego. Itē l3 vasall⁹ nõ debeat eē ꝯ aliĳs ꝯ dñm suũ. eẋ de postu c. fi. tñ ꝑ se ꝛ suis hoib⁹ pȏt petere ꝛ defēdē ius suũ. ar. eẋ de iur. iurȷ̄. pro- titio. A. Idē i sũ. con. dcã. q. 63. Ubi etiã addiẗ ꝙ idē Hosti. ponit aliã formã iuramēti fidelitatꝫ vide. l3. Ego Titi⁹ iuro sup scã dei euãgelia ꝙ ab hac hora i antea vsq3 ad vltimũ diē vite mee ero fidelis tibi Gayo dño meo ꝯ oẽs hoies excepto ipatore uel rege. Uasall⁹. n. ꝯ oēm hoiez d3 dñm iuuare etiã ꝯ fratrē ꝛ filiũ in cã iusta. nisi ꝯ aliũ dñm antiqorē. Unde ꝛ i sacro illũ excipere d3. Et notãdũ ꝙ in predictis oib⁹ dñs d3 fideli suo vicē reddere. ut. ȷ̄. §. 1ᵒ. dr. A. hoc clare habeẗ i. c. de forma. 22. q. 5. B

¶ Quib⁹ ex causis amittiẗ feudũ? 6

R. ẜm Hosti. ꝑ qdē amittiẗ si vasall⁹ fuerit cłic⁹ uł religios⁹. q2 nec tales succedũt i feudo. 23. q. 8. §. ꝑ 2ᵒ. amittiẗ si heres vasalli steterit ꝑ ãnũ ꝛ diē ꝙ nõ petiuerit a dño iuestiturã feudi. siliẗ ꝛ si ipse vasall⁹ ꝑ⁹ mortē dñi nõ petierit ab hēdib⁹ dñi ut i li. feudoꝝ. in q̇b⁹ causis feudũ amittiẗ. c. ꝑ. Et h̄ vez. nisi ipse vasall⁹ fuerit minor ãnis 14. q2 talis nõ cogiẗ fidelitatē facē. Itē nisi sit miles. q2 h3 ꝓ ẽmino ãnũ ꝛ mēsem Itē nisi iusta cã impedierit. ut in li. feudoꝝ. de ꝓhibita feudi alie. ꝑ lotbariũ. qm̄ inẗ dñm. Et itelligẗ iusta cã. ut ꝑ mortē uł capitales iimicitias uł aliã iustã absentiã. 3ᵒ. amittiẗ cũ vasall⁹ trib⁹ vicib⁹ corã parib⁹ ꝛ h⁹ mõi req̇sit⁹ fidelitatē iurare noluerit. ꝙ uis dñs pat⁹ sit facē inestiturã. 4ᵒ. si vasall⁹ ifendauerit feudũ alia lege. ꝙ ea quã ipse h3. uł italē

vasallũ q̇ feudũ ꝓuare nõ põt. 5°. si
vasall⁹ interfecit suũ ꝓp̃ũ germanũ
uł germani filiũ uel aliq̇d cõmise-
rit ꝙ paricidij noīe ꝯtineat ad hoc
ut totã hẽditatẽ hẽat. De paricidis
hẽs. ĩ. paricida. 6°. si vasall⁹ dimittit
dñm suũ in ꝑlio nõ mortuũ nec ad
mortẽ vulneratũ. Sił̃r ꝓpter alias
multas ingr̃titudines q̄ enumerãt
i li°. feudoꝝ. q̇b⁹ modis feudũ amit
tit. c. ꝓ. et z°. 7°. si vasall⁹ scienter ne-
gauerit feudũ uł ꝑtẽ aut cõditionẽ
ei⁹. Sec⁹ si ignorãter. Ut si vasall⁹
nõ vult oñdẽ de ꝑte feudi ꝓsumet
q̇ totũ teneat i feudũ. 8°. si vasall⁹
feudũ alienauerit. ⁊ si q̇dẽ ꝓ parte
alienauerit. illã ꝑtẽ amittit. ⁊ libere
ad dñm reũtet nulla ꝓscriptiõe ob-
stãte. Nec ꝓderit vasallo si p⁹ factã
alienationẽ recuꝑauerit feudũ ipsũ
nisi ig̃ranter alienasset. 9°. si vasall⁹
dñm accusauerit. aut si testimoniũ
ꝯ ipsũ in cã nõ tm̃ criminali ſ etiã
ciuili tulerit. lʒ q̇dã dixerint ꝙ i ci-
uili põt. x°. si vasall⁹ vocat⁹ a dño ꝙ
sꝗcũ vadat i expeditiõe publica pu-
ta vocat⁹ ab iꝑatore ut secũ veniat
Romã ꝓ suscipienda corona ⁊ h⁹
nõ venerit. nec aliũ ꝓ se dño suo ac-
ceptũ miserit. uel ei stipẽdia militie
nõ dederit. A. h̃ oia nõnt etiã in
sũ. con. li°. ꝓ. ti. 15. q. 64. B. Et q̇.
dẽ qñ ꝓpt fidelitatẽ nõ ꝓuatã amit-
tit feudũ. nõ itelligit ipso iure ſ per
sniam. Si vo alienatũ fuerit ipso
iure ꝑdit. ut Inno. dic̃. Hec oia Ho-
sti. ꝓbat i sũ. ti. de feudis. A. Ho-
sti. ꝙ̃ ad hũc casũ videt simpliciter
dicẽ ꝙ amissio feudi fit ꝑ sniam. ſ
Inno. dic̃ ꝙ in casu alienatiõis fit
ipso iure. ut notat in sũ. con. eo. ti.
q. 65. B

Qñ dñs amittit ius qd̕ i feudo 7
hʒ? R°. ꝓm Hosti. Sic̃ vasall⁹ amit-
tit feudũ ꝓpt culpã. ita dñs ꝓꝓeta-
tẽ feudi. ut in li°. feudoꝝ. si de feudo
ꝯtrouersia fuerit. c. dño amittente.
Dñs. n. vasallo dʒ vicẽ repẽdẽ. ut i
li°. feudoꝝ. de forma fidelitatꝫ. c. ꝓ. i
fi. ⁊ si nõ repẽderit. merito censebit
malefic⁹. A. ał malefid⁹. ⁊ tẽdit
ad idẽ. ſ clari⁹. B. ut ẽ ille q̇ ꝯtra
vasallũ deꝓhẽsus fuerit ꝑfid⁹. zz.
q. 5. de forma. 95. dis. esto subiect⁹.
ex de iure iurᷓ. ꝑuenit. Et talis etiã
ꝓuat iure qd̕ hʒ i vasallũ. ⁊ feudũ
trãsit ad suꝑiorẽ. Nõ intelligas tñ
ipso iure sed per sniam. A. Idẽ in
sũ. con. dcã. q. 65. B

Quid si dñs moriẽs pl̃es filios 8
relinq̇t. nũq̇d vasall⁹ iurabit fideli-
tatẽ oib⁹? R°. ꝓm Hosti. Nõ puto.
qm̃ vasall⁹ nõ cogit ꝓ vno feudo
pl̃es hr̃e dños maxie i comitatib⁹.
ducatib⁹. marchionatib⁹. q̇ hodie di-
uidi nõ pñt. A. Idẽ i sũ. con. eo.
ti. q. 61. Ubi etiã addit ꝓm Hosti.
ꝙ nec põt dñs sine volũtate vasal-
li feudũ alienare. Ideo etiã i gñali
alienatiõe vasalli nõ cõtinet nisi h̃
noiatim dictũ sit. Et subdit. Aliq̇
tñ volũt dicẽ ꝙ eq̄li uł minori dño
ꝯcedi pñt. A. Sʒ si vasall⁹ mori-
ens pl̃es filios reliq̇t. oẽs debẽt iu-
rare fidelitatẽ si feudũ indiuisũ hñt
Sed si ex diuisione totũ feudũ ad

vnū puenerit. ille sol⁹ iurabit. A
Idē i sū. con. li. p. ti. 15. q. 66. B
9 ¶ Utrū vasallus possit feudū refutare? R. ꝫm Hosti. Pōt etiā sine volūtate dñi. ꝛ p⁹ h nō tenebit̄ seruire dño. verūtñ nō dꝫ eū offendē. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 68. B Quidā dicūt ꝙ nō pōt ipsū refutare inuito dño. ut. C. de acti. ꝛ obli. l. sicutio. Primū videt̄ ver⁹ si tpe ꝛ loco debito repudiet. alit̄ ꝯtra. A Dictū Hosti. formalit̄ hr̄ i. c. vno. de vasallo q̄ cōtra cōstitutionē lotharij feudū alienauerit. B
10 ¶ Utrū fili⁹ repudiās hēditatē pr̄is possit retinere feudū. R. ꝫm Hosti. Nō. ꝫ aut totū dꝫ retinē aut totū repudiare. nisi forte eū dñs tāꝗ de nouo bñficio iuestiat agnatꝭ ꝯsentiētib⁹. A. tūc. n. bñ retinet feudū sine aliq̄ onere hēditario. ut i tex. ī allato. vbi etiā idē dr̄ de agnatꝭ repudiātib⁹ hēditatē. qd etiā nō ē i sū. con. eo. ti. q. 69. Et dicūt̄ agnati q̄ p virilē sexū descēdūt. Cognati vo q̄ p femineū ꝫm Hug. B. Agnati vo bene pn̄t aliqd feudū retinere repudiata hereditate. ut in cōstitutione Frederici. an agnat⁹ uel fili⁹ defūcti repudians hereditatē possit feudū retinere. c. si contigerit.
11 ¶ Utrū feudū possit p vasallū legari ecclie. R. ꝫm Hosti. Si feudū fuit de camera dñi ꝛ ad tēp⁹ datū. nō pōt legari. nec etiā heres succedit. silr̄ etiā ecclie nō pōt legari si de nā feudi ē ꝙ vasall⁹ ꝓuiat i ꝓpa ꝑsona. A. Et i tali nō succedit clericus etiā si fili⁹ sit ꝫm Hosti. ꝛ i sū. con. eo. ti. q. 71. B. Si vo sit paternū ꝛ ꝑpetuū. tūc pōt ꝓ aia legari. A. si cōsueuit per aliū seruiri. dcā. q. 71. B. nisi consuetudo repugnet. A. Idē dcā. q. 71. B
12 ¶ Utrū ecclia possit recipe i pign⁹ feudū qd laicus ab ea tenet. ita ꝙ nō cōputent̄ fruct⁹ in sortē. R. ꝫm Inno. Dicūt q̄dā ꝙ pōt. dūmō durante pignore nō recipiat seruitiū feudi. qd tunc solū verū est qñ ipsi fruct⁹ nō multū excedūt valorē seruitij. alioqn esset ꝯ mādatū dei. ex de feudis. c. ꝑ. Uel dic ꝫm eūdē ꝙ h decretal̄ ꝛ silēs loquūt̄ qñ feudū illicite a laico detinet̄ ꝛ recuperari nō pōt. A. Con. Goff. lꝫ aliq̄ alit̄ dixerint. ut i sū. con. eo. ti. q. 38. B

Fides.

Utrū oēs tenēant hr̄e fidē explicitā. R. ꝫm Tho. 2. 2e. q. 2. Dicendū ꝙ maiores ad q̄s ꝑtinet alios erudire tenēt̄ hr̄e pleniorē noticiā de credēdis ꝙ iferiores. nihilomin⁹ tñ oēs tenēt̄ fidē hr̄e explicitā de mysteriis xp̄i ꝑcipue ꝙtū ad ea q̄ coit̄ i ecclia solēnizāt̄ ꝛ publice ꝓponūt̄. sic de incarnatiōe. passiōe ꝛ h⁹mōi. ꝫ alias subtiles ꝯsideratiōnes tenent̄ aliq̄ magis uel min⁹ explicite credere ꝫm ꝙ cōpetit statui ꝛ officio vniuscuiusꝗ.
1 ¶ Utrū teneāt̄ oēs explicite credē trinitatē. R. ꝫm Tho. vbi s̄. Dicēdū ꝙ qꝛ mysteriū xp̄i explicite credi nō pōt sine fide trinitatꝭ ut qꝛ filius dei carnē assūpsit ꝛ de spū scō

cōceptus fuit. ideo post tēp⁹ grē te- net quilibet ad explicite credendū mysteriū trinitatis.

z ¶ Utrū cōfessio fidei sit necc̄ia ad salutē. R. s̄m Tho. 2ª 2ª q. 3. Cū ɔfiteri fidē ptineat ad p̄ceptū affir- matiuū. ideo nō sp nec i q̄libet loco ē de necc̄itate salutis. s̄ in aliq̄ loco & tp̄e. q̄n s. aliq̄s interrogat⁹ de fide si taceret crederet uel nō habere fidē uel q̄ fides nō eēt vera. uł alij ꝑ e- ius taciturnitatē auerterēt a fide. Utrū cū infidelib⁹ sit disputandū de fide. habes. j. infidelis. §. 3.

Filius. Quadruplex est stat⁹ filiorum. Alij eni sūt nāles & legitimi. ut q̄ de vxorib⁹ ꝑcreāt. & de his ha- bes. j. legitim⁹. Alij nāles tm̄. ut fi- lij cōcubine q̄ de soluto & soluta q̄ vxor eē possit nascūt. Alij sūt legi- timi tm̄. ut adoptiui. Alij spurij q̄ de adulterio uł icestu uł aliꝑ leges dānato coitu nascunt. A. uel al' vulgo cōcepti q̄ patrē demōstrare nō pn̄t. ff. de sta. ho. l. vulgo. Et p̄di- cta etiā nōt glo. i. c. tāta. ex q̄ fi. sint le. Ponūt q̄ꝫ in sū. con. li. 4. ti. 34. q. i. B. Utrū filiusfamilias possit face expam vide s. elya 2. § 4. Et vtrū aliq̄ mō de reb⁹ pris accipe uel expendere. habes. j. peculiū.

j ¶ Apud quē fili⁹ debeat nutriri facto diuortio? R. s̄m Hosti. Si fili⁹ minor sit trienio. regularit̄ ve- rū ē q̄ dꝫ eē penes matrē. si maior pe- nes patrē. sed iudex examinare dꝫ apud quē cōmodi⁹ moreē. nec post triēniū alēd⁹ ē apud matrē etiā ex- pēsis pris. A. Dꝫ dicē. ut tn̄ post triēniū apud matrē alēd⁹ sit expen- sis pris. ut pꝫ i sū. con. li. 2. ti. i. q. 61. vbi h̄ nōnt B. C. so. ma. l. i. A Immo poti⁹. diuortio facto apud quē liberi mo. uel educari debe. l. i. & ibidē in Auten. si pr̄. dr̄. Si pac causā diuortij p̄stiterit. apud ma- trē ad secūdas nuptias nō veniētē liberi nutriant pris expēsis. Si ꝟo ecōtra apud patrē. mr̄is locuplet⁹ expēsis. si pr̄ min⁹ idone⁹ sit. tūc n. apud matrē locupletē nutriāt quē- admodū filij locupletes cogūt ma- trē egentē alere. Nō aūt de alēda mr̄e egēte & filijs indigētib⁹ edictū ē. h̄ q̄ i oīb⁹ ascēdētib⁹ & descēdēti- bus ꝑsonis vtriusq̄ nature p̄cipi- m⁹ obſuari. B. Si tn̄ alt̄ ɔiugū eēt infidelis & puer i minori etate. debet dari fideli. nō obstante q̄ in- digeat mr̄is obseq̄o. ut ponit Tho. in 4. dis. 39.

¶ Utrū malitia pent̄ noceat filio & ecōūso R. s̄m Ray. Nō nocet q̄ ad deū. lꝫ noceat int̄dū q̄ ad pena tpa- lē. dis. 56. nūq̄. &. c. nasci. 6. q. i. si q̄s. Et de hac mā hēs. j. pena. p̄. §. 7. Itē malitia pētū inducit p̄ sūptio- nē ɔ filiū. dis. 56. si gēs anglorum. & ecōtra malitia filij inducit ɔ patrē. z

¶ An filij nāles aliq̄ mō succe- dant pn̄? R. Si pr̄ hꝫ filios alios 3 legitimos uel nepotes. tūc licet ei dare uel relinquere naturalibus eorūq̄ matri vnā vnciā & nō vltra uel soli concubine semi vnciam. &

nõ vltra. C. de nãlibus libe. l. mře. Si aũt nõ hz alios filios legitime descendentes ſ habeat ascendẽtes tũc legitima pte relicta ascẽdẽtib' reliquũ inť nãles distribuẽ põt. Et si nec ascẽdẽtes nec descẽdẽtes hẽat tũc licet ei instituẽ nãles in solidũ hẽdes. C. de nãli. libe. Auten. licet. Ab intestato vero quõ nãles succedant. vide. j. successio. §. pſt. Debẽt ãq nãles pasci arbitrio boni viri etiã si legitimi extant 7 succedant. aut si cõiuge viua aliȷ sint heredes 7 ipsi prestant idẽ patri si opus sit. ut in dicta Auten. licet.

4 ¶ Quid de spurijs ? R°. Spurij s. q ex dãnato coitu sũt ſm leges A. videlz cũ muliere quã qs non posset hře i vxorẽ rõne cõsanguinitatȝ. affinitatis. religiõis uľ alteri' matrimonij. seu cũ qs hz pľes uel etiã duas cõcubinas siľ. ut in dcã Auten. licet. B. oi. pſsus bñficio excludũť. ut. C. de nãli. libe. Auten licet. Sz tñ inťest epi facẽ q vtrq pentũ talib' liberis necẽia subministret ſm q suppetãt facultates. ex de eo q duxit i ma. quã pol. cũ haberet. Et in h mitti' agit ius canonicũ q̃ ciuile. De filijs ex adulťio vide. s. adulteriũ. Itẽ de h' mõi vide. j. illegitim'. De filijs aũt nutriendis 7 alijs expositȝ vide s. expositus. Filij excludũť ab hereditate patris in tribus casibus. ut. j. hereditas. §. 2°. Cuius parentis cõditionẽ. s. liberã uel seruilẽ sequiť filius. vide. j. seruus p. §. 3°.

FLagella in qb' cõsistãt 7 quõ sint satisfactoria hẽs. j. satisfactio. §. 1°. Item de his habẽs. j. pena p. §. 5°.

FOrnicatio videť eẽ genus cuiuslibet illiciti coit'. 7 tñ spãliť itelligiť i vsu solutaꝝ. Stuprũ vero ẽ ꝑpe illicita vginũ defloratio. Adulteriũ est thori alieni. i. vxorij violatio. de q etiã hẽs s. adulteriũ. 7. j. ipe dimẽtũ 8°. §. 3°. A. Posti' videť. §. 2. B. 7 sequẽtib'. Incest' ẽ ꝯsanguineaꝝ uel affiniũ abusus aut etiã sanctimonialiũ. Rapt' ẽ cũ puella violenter 7 ꝯ ei' uel pentũ volũtatẽ educiť. ut corrupta i vxorẽ hẽať. 36. q. i. §. cũ g. A. Et ibi de p̃dictȝ spẽb' dř. B. uel etiã ut hẽaťi ꝯcubinã. ex de rapto. cũ ca. vide de h. j. raptor 2°. A. Predicta posuit Ray. i. ti. de rapto. §. nõ. 7 glo. ei' ibi. q etiã sup vbo i vxorẽ. diť q rapt' q̃ cõmittiť si qs rapiat aut etiã semel abutať muliere renitente. ut. 36. q. i. §. ex hac. Et dř renitẽte. qꝛ si ipsa ꝯsentiẽte. nõ eẽt rapt'. ſ stupꝝ uľ simplex fornicatio. Si vero ꝯ volũtatẽ pẽtũ rapeť ut eẽt vxor uľ ꝯcubina. eẽt rapt'. lz rapta ꝯsensisset. B. Preť hos qẽs ẽ peccatũ ꝯ nãm. A. Et de isto tangit Tho. 2ª 2ᵉ. q. 154. arti. xi°. B. Et de g̃uitate cuiuslibet dictoꝝ hẽs. j. luxuria. §. p. Addũt qdã sacrilegiũ de q siľiter. j. luxuria. §. p. A. De isto sacrilegio Tho. loqť 2ª 2ᵉ. q. 154

arti.x°. vbi dicit q manifestū est q etiā luxuria scdm q violat aliqd ad diuinū cultū pertinens. pertinet ad speciem sacrilegij. Ex quo dicto colligit q hoc sacrilegiū cōmittitur respectu loci 7 psone. ad quod etiā facit. 17. q. 4. si quis inuentus. 7 quod notat glo. de pe. dis. 5. consideret. B

j ¶ Simplex fornicatio in clerico publice tenēte cōcubinā inducit depositionē. dico si āmonitus nolit se corrigē. Nā talis pmo qdē monit⁹ debet suspendi a bñficijs. 7 si se nō correxerit debet perpetuo ab eis remoueri. siue sit i sacris. ex de coba. cle. 7 mu. sicut. siue nō in sacris. ut ibidē in. c. si aūt clerici. A. Et ibi videt innui q ad pdicta requirat trina admonitio. B. Or si tale crimē sit notoriū. suspēsus est ipso iure. ut dictū est s. clericus. 3°. §. 2°. Si vero sit publicū ex fama tñ. ita q merito talis habeat suspitio q scādalū generet. etiā si nō appareat accusator. erit purgatio indicēda. in qua si defecerit aut se purgare noluerit. canonice puniet. ex de coba. cle. 7 mu. tua. Et talis interim nō debet i officijs euitari. Utrū aūt sit audienda missa uel officiū clerici fornicatoris. tenendū est quod dicit s. clericus 3°. §. 2°. A. Et ibi latius de hoc in additione. B Et. j. ordinatus p. §. 3°.

z ¶ Que pena clerici i sacro ordine q aliquā ducit i vxorē? R. Debet puari ordine 7 bñficio ecclastico. 7 mulier si erat libera debet redigi i seruitutē eccle. dis. 32. eos q. si ancilla debet vendi. dis. 81. qdā clerici. 7 filij inde nati redigūt i seruitutē eccle. 15. q. vlt. c. multe. Itē talis cleric⁹ est excoicat⁹ ipso facto. ut s. excoicatio. p. §. 4°. v. 1°. Et nō q qñ cleric⁹ i sacris separ ab ea quā duxit in vxorē. debet eā abiurare s. q de cetero nō accedet ad eā. nec comedet nec bibet cum illa. nec in eadē domo manebit. nec in alio loco nisi tā publico q mala suspitio esse nō possit. nec loquet cū ea nisi corā idoneis testib⁹ 7 certa necitate. A. 7 in ecclia uel in alio publico loco. ut in sū con. li. 3°. ti. 30. q. 13 vbi hec notāt fm Ray. B. 35. q. 6. ab isto die. ex qui cle. uel vo. ex litterarū. tamē si cleric⁹ habet suspectus q forsitan iuramentū nō seruaret. nō debet exigi. sed per sententiā interdicti uel suspensiōis uel aliorū h⁹mōi est cōpescēdus. ex de coba. cle. 7 mu. clericos. A. Idē in dcā. q. 13. in sū. con. fm Ray. 7 Hosti. qui etiā addit q nō est aliqd iniūgendū alicui per iuramentū de cuius transgressione verisimiliter timet. Ibi etiā dicit fm Ray. q si ducta esset ancilla 7 filij sui paruuli. nō venderet sed retruderetur in monasterio. ne propter eius absentiam filij eius pereant. dis. 34. fraternitatis. subiungens. Uel intellige illud. c. q nō ɔtraxit cū ea matrimonialit. B De materia fornicatiōis plurima hates. j. luxuria.

Fraus et dolus alicui patrocinari nō debent. 30.q.i.dictū.ex. de rescrip.ex tenore Fraus fit legi qñ quod alicui phibetur vna via.vult sibi licere p aliā viā.ex. de puile.q̄to.z de cōces.p̄ben.cōstitutus. A .uel cū qs saluis verbis legis sententiā eius circūuenit. ff. de legi.l.contra legē.z dicto.c.q̄to. B .Ad fraudē pertinere possunt que habentur ē.dolus.z ē.astutia.

Frigiditas quō impediat matrimoniū.vide.ī.impedimentū.15°.quasi per totum.

Funus. De expensis funeris ī.hereditas.§.6°.et.ī.sepultura p.§.1°.et.ī.restitutio z°.§.5°.Itē de iniuriantib⁹ funeri uel morbūdo.ī.sepultura p.§.8°.

Furtum est cōtractatio rei aliene mobilis z corporalis fraudulosa iuito dño lucrifaciēdi gratia siue ipsius rei siue etiā vsus possessiōis vel.ut.ff.eo.l.i. A .Ista fuit diffinitio Ray.que z ponit in sū.con.li°.z°.ti.6.q.i. B .Contractatio ponit i p̄dicta diffinitione.qz sine ea nō est furtū etiā si interueniat voluntas uel verbū. A Facit.ff.eo.l.i.§.p̄. B .tñ per solā volūtatē erit trāsgressio alteri⁹ p̄cepti.s.illius.Nō cōcupisces rem proximi tui. Rei aliene ponit in diffinitione.qz in re ppria nō cōmittit furtū. Intellige nisi ali⁹ habeat in re illa aliqd ius. puta ille cui res erat pignorata uel cōmodata. A z fecit in ea vtiles expēsas.ut patz in iuribus.ī.allatis. B .ff.eo.si res.§.p̄.et.l.si is qui rē.in pn°. A Immo pot⁹ in fi. B . Idē Tho. z°.z°.q.66.Mobilis z corporalis dr qz in rebus imobilibus.ut in agro uel incorpalib⁹ ut sūt actiones z seruitutes nō cōmittit furtū eo q talia nō possunt cōtractari. A .ff.eo.l.verū.i. B .Fraudulosa dicit q si aliquis credebat rem esse suā que nō erat.uel si erat sua credebat q etiā ab eo qui habebat ibi ius posset accipere. nō cōmittit furtū. lz al teneat. A .videlz quia perdit ius qd habebat in re. z si nō habebat ius aliqd cōdēnabit ad restitutionē rei. z insuper ad estimationē illius ex eo q voluit ius sibi facere.ut in tex.de quo statim. B in Insti. de vi.bo.rapto. §.qz tñ.z §.se. Inuito dño.qz si credit dñm pmissur z subest iusta causa credēdi nō tenet. Sec⁹ si nō subest.ff.eo. si is qui rē. A .In dubio.n.p̄sumit dñs inuit⁹.ff.eo.l.qui vas.§.vetare. B .Et dicit dñs inuit⁹ etiā si videat rem auferri q̄uis nō cōtradicat.ff.eo.l.plq. A .Ibi videt colligi.q hoc verū est qñ rōne timoris uel etiā verecūdie nō cōtradixit.al nō cōtradicēdo cū potuerit videtur consentire.ar. c.error. 83. dis.et.c.cōsentire. B .Si aūt

putauit facere inuito dño ⁊ tñ dñs
vult. furtũ q̇dẽ facit q̃ tũ ad inten-
tionẽ. sed nõ teneť ad restitutionẽ.
nec dñs põt petere obstãte sibi sua
volũtate. ff. eo. inť oẽs. §. plt. A
Hoc fallit in. l. si quis seruo. C. de
furtis ut psuadens seruo ut tollat
rẽ a dño ⁊ seruus tollit eã dño etiã
pmittẽte cui pus denũciauit teneť
furti ⁊ serui corrupti. B. Lucri-
faciẽdi grã. qꝛ si q̇s alienã ancillã
rapuerit nõ causa lucri ꝫ libidinis
nõ cõmittit furtũ. ff. eo. verũ. A
z°. alʳ incipit certũ. B. Ipsius rei
vsus possessionis ⁊c. qꝛ nõ solũ cõ-
mittit furtũ q̇ rei dominiũ vult sibi
lucrari. sed etiã qui vult in re ipsa
lucrari vsũ ⁊ possessionẽ. dis. 50. q̇
sacrũ. ff. eo. qui iumenta.

j ¶ Quod sũt spẽs furti? R°. Due
Nã aliud est manifestũ. s. illud in
q̊ fur dep̄hẽndiť prius q̃ veniat ad
locũ destinatũ. A. siue dep̄hẽdať
ab eo cuiꝰ res est siue ab alio. ff. eo.
l. 3. B. Aliud nõ manifestũ cũ
q̊ fur nõ dep̄hẽndiť. ff. eo. l. z. et. 3.
Itẽ nota q̃ quedã remanẽt i noie
generali. q̇dã in spãli. veluti sacri-
legiũ qȯ est furtũ rei sacre. A. seu
etiã nõ sacre. sed de loco sacro siue
etiã de ecclesia. ut in. c. q̇d ergo. de
quo. ĩ. B. Peculatꝰ qȯ est furtũ
de re publica. z3. q. 4. q̇d ꝫ. Abi-
geatꝰ qñ q̇s dispergit gregẽ ⁊ inde
furať. A. ff. de abigeis. l. i. §. ħ. B
Plagiũ qȯ dr̃ furtũ hoĩs. s. qñ sci-
enter q̇s liberꝝ hoiẽꝫ vẽdit uľ emit.
ff. de plag. l. i. et. 4. Et eodẽ mõ si
alienũ ꝫuũ sollicitauerit uel aspor-
tauerit. A. i. ad aliã regionẽ fur-
tiue duxerit. C. de plag. l. i. ⁊ nõť in
sũ. con. li°. z°. ti. 6. q. z. B

z ¶ Que pena furti? R°. Pena fur-
ti variať ꝫm q̃ varie de ipso agiť.
Nã si agať criminaliť. i. ad penã cri-
minis. nõ ẽ ꝑt ꝫ fur suspẽdẽdꝰ aut
demẽbrãdus ꝫ aliť puniẽdꝰ videlꝫ
ut fustigeť uel exulet uel alio mõ
ꝑut iudici videbiť. ⁊ ħ i simplici fu-
re. s. q̇ occulte ⁊ sine armis delin-
q̇t. C. eo. Auten. ꝫ nouo iure. A
Sꝫ hodie i multꝭ locꝭ etiã simplex
fur suspẽdiť de ꝯsuetudine. ꝫm glo.
Ray. Et dic̃ Al. q̃ hãc ꝯsuetudi-
nẽ facit rationabilẽ necitas pacis
cois ⁊ frequẽs incorrigibilitas ex-
perta hꝰ malitie hoĩuꝫ. ut in sũ. con.
eo. ti. q. 3. B. Si aũt plꝰ ẽ q̃ fur
ut qꝛ cũ armis uel etiã sine armis
violẽter aggrediť in domibꝰ uel in
itinere uel i mari. tũc acriꝰ ꝑcedeť
ꝯtra eũ. ff. de pe. l. capitaliũ. §. cras-
satores. ⁊. §. famosos. Itẽ si quis
palã surripit ⁊ ẽ famosꝰ. Oẽs. n.
tales furcis suspẽdũť. A. dcõ. §.
famosos. vbi etiã dr̃ q̃ debẽt su-
spendi in loco delicti. B. Sꝫ si nõ
est famosus. puniť ea pena de qua
dr̃. ĩ. raptor ħ. §. ħ. Quidã etiã ta-
liũ ꝫm leges qñq3 licite absq3 iu-
dice occiduntť. ut. ĩ. homicidiũ ħ. §.
z°. ex de homi. si perfodiens. si ꝓo
agať ciuiliter. pena furti manife-
sti est quadruplũ. nõ manifesti est
duplũ. A. ut i Insti. de obli. que
ex delic. nasč. §. pena. Et ibidẽ. §. fi.

patȝ ꝙ istud duplũ seu quadruplũ
exigit̃ vltra rem sublatã. Et h̃ pe-
na pōt peti etiã pꝰ annũ. ut in Insti.
de ppe. ⁊ tpali. ac. §. furti. Et si egit
aliq̇s criminalit̃. poterit iterũ agẽ
ciuilit̃ ⁊ ecõuerso. C. qñ ciui. acti.
p̃iu. cri. l. vnica. ⁊. ff. eo. l. fi. Et hoc
intellige i foro cõtẽtioso. s̃ in foro
ꝯscie qñ q̇s sine lite vult restituere
sufficit restituẽ simplũ cũ oĩ dãno
s̃m Tho. ⁊ Al. A. Idẽ i sũ. con.
dcã. q. 3. qꝛ nisi fuerit facta cõdẽ-
natio in foro pnĩali nõ debet̃ pena.
ut nõt glo. in. c. fratnitas. 12. q. 2.
B. Et q̇ dẽ plura habes. j. circa re-
stitutionẽ restitutio p totũ. Itẽ spe-
cialiter de pena. j. restitutio 3ª. §. fi.
3 ¶ Utꝛ in re pua cõmittat̃ furtũ
sic̃ in mag̃. Rꝰ. Sic. qꝛ in furto nõ
qȯ ablatũ ẽ s̃ mẽs furãtis attẽdit̃.
14. q. 4. c. vlt. Et h̃ intelligẽdũ est
qñ volũtas ẽ talis ꝙ etiã maiora
subtrahẽt uel qñ ex ablatiõe parue
rei dñs itelligit̃ g̃uari. A. p op-
positã volũtatẽ. i. qꝛ ei nõ placet. ut
cõstat ex his q̃ sequũt̃. B. Nã sic
dicit Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 66. Si aliquis
furtiue res minimas accipiat p q̃s
hõ nõ reputet sibi nocumentũ in-
ferri. ⁊ ille q̇ accipit possit p̃sumere
nõ eẽ ꝯ̃ volũtatẽ dñi. excusat̃. aliter
furtũ ẽ sp pctm̃ mortale qꝛ est ꝯtra
dilectionẽ ꝓximi cui infert nocu-
mẽtũ. vnde ⁊ in talibꝰ minimis si
habeat q̇s aĩuȝ furãdi ⁊ inferendi
nocumẽtũ ꝓximo ẽ pctm̃ mortale
ut Tho. ibidẽ dic̃. A. vnde ⁊ fur-
tũ cõmitti pōt in vna gallina. ut in
Insti. de reꝝ diui. §. gallinaꝝ. Ubi
etiã dic̃ glo. ꝙ cõmittit̃ i vno ouo.
Sed ⁊ si putet q̇s etiã cũ volũtate
dñi recipe ista minima. ⁊ postea cõ
stat sibi de ꝯ̃ria volũtate restituat
qȯ accepit. ⁊ penitꝰ excusat̃. al' nõ.
ut in. c. pctm̃. de re. iur. li. 6ᵒ.
¶ Quicũqꝫ vtit̃ re apud eũ deposi- 4
ta uel re ei cõmodata ad aliũ vsũ
uel vtit̃ pignore furtũ cõmittit. ut
dictũ est s̃. depositũ. §. 6ᵒ. ⁊ s̃. cõ-
modatũ. §. 4ᵒ. ⁊. j. pignus. §. 1ᵒ.
¶ Quid si mulier fecit furtũ siue 5
añ m̃rimoniũ siue post ⁊ vir ptici-
pauit. aut vir fecit ⁊ vxor pticipa-
uit. nũquid licebit vxori de rebus
cõibus satisfacere? Rꝰ. s̃m W. Ubi
de cõsuetudine regionis vir ⁊ vxor
cõicant sibi credita ⁊ debita ex cõ-
tractu uel maleficio. si res furtiua
adhuc existit in eoꝝ potestate vxor
pōt illã restituere etiã cõtradicente
marito. A. Idẽ etiã esset si inter
eos nõ foret talis cõmunio. Nam
q̇cũqꝫ habet rem furtiuã debet illã
dño restituẽ. C. eo. l. ciuilẽ. B. Si
aũt cõsumpta est pōt vxor si ex p̃sse
vir nõ cõtradicat negocia mariti
gerendo ⁊ se liberando estimatio-
nẽ restituere de cõmunibꝰ bonis. ꝓ-
hibente aũt marito nõ credo ꝙ de-
beat facere huiusmodi restitutionẽ
cũ nõ habeat administrationẽ reꝝ
sed maritus. Si tamẽ restitueret
de bonis cõmunibꝰ bona fide. nõ
credo ꝙ esset ei iniũgenda peniten-
tia quasi pro mortali. A. aut ꝙ
peccaret mortalit̃ si h̃ fiat latentẽ

⁊ sine alio℞ scandalo. cū hic nō sit fraudulēta cōtractatio nec aīo lucrandi scōm eūdē W. ut in sū. con. li°. 2°. ti. 6. q. 12.

6 ¶ Contra quē datur actio furti? R°. scdm Hosti. Contra furē etiā si impubes sit dūmō sit doli capax. ff. eo. l. impuberē. Pater etiā agit cōtra filiū suū si peculiū castrense habeat. al' nō eēt iudiciū inter eos ff. eo. l. ne cū filio. Eodē mō aget filius si pater ei aliqd subripiat de peculio castrēsi. A. Facit. ff. eo. si qs vxori. §. sed ⁊ si fili⁹. B Item vir ↄtra vxorē ul' ecōuerso nō agit furti matrimonio cōstāte. sed daẗ actio in factū. Et qui ei opem tulerit furti teneẗ. ff. eo. si qs vxori. et. C. re℞ amota℞ l. 2. Itē daẗ actio furti ↄtra eū q dedit opem ul' ↄsiliū ei q furtū fecit. ff. eo. si is qui. §. si tu. A. Hoc verū si furtū secutū sit. ut in sū. con. eo. ti. q. 15. B. Et tam ipse q̄ etiā q receptauit ad restitutionē teneẗ. ut. j. restitutio 3°. §. 2°. diciẗ. A. Et ibi patȝ. qr qđ dictū ē de cōsilio obtinet etiā qn̄ ex eo verisimiliẗ dānū secutū ē. B. Utrum peccet q rē suā apud aliū depositā uel etiā iniuste detentā furtim accipit. requires. depositū. §. ult.

7 ¶ Quid si qs furaẗ ꝓpter nccitatē famis ul' frigoris? R°. Si ē extrema nccitas nō peccat. Et vtiẗ iure suo. de ↄse. dis. 5. discipulos. vnde pōt occulte subtrahē. ut dic̄ Tho. 2°. 2°. q. 66. nō tm̄ ꝓ se sed etiā ꝓ alio. Nam in tali casu oīa sūt coīa dis. 47. sicut hi. Qr si nō sit extrema nccitas peccat quidē. sed ꝓpter necessitatē attenuaẗ peccatū. Et in tali casu intelligiẗ penitētia q̄ imponiẗ ex de fur. si quis per necessitatē. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 8 scdm Ray. ⁊ Tho. Aduertēdū tamē q̄ lȝ furans in extrema necessitate nō peccet. si tamē deueniat p⁹ea ad facultatē puto q̄ obligeẗ ad restitutionē. sicut ⁊ qui cessit bonis. C. de his qui possunt ce. bonis. l. i. ita tamē q̄ nō teneaẗ nisi inquātū facere pōt. ff. de cessi. bo. l. 3. Et in h uel simili casu intelligiẗ facere posse deducto ne egeat. ff. de re. iudi. in condēnatione. Aliqui tamē dicūt q̄ furanti etiā in extrema necessitate si rem nō restituat debet imponi q̄ peniteat per tres ebdomadas dicto. c. si quis ꝑ necessitatē. Sȝ illud. c. nō intelligiẗ in extrema necessitate scdm Tho. 2°. 2°. q. 66. arti. 7°. ⁊ scdm Ray. i ti. de furtis. §. Itē quid si aliqs furaẗ. ⁊ scdm Inno. ⁊ glo. in dicto. c. si quis. ⁊ s. patuit. Sed inq̄tū dicit ibi glo. q̄ intelligitur i necessitate nō magna. debet intelligi respectu necessitatis extreme. sed bene al' magna. quia ut ibi patȝ fur nō cogiẗ p̄cise restituere. Sed uel penitētiā agere uel restituere. vnde diciẗ ibi. Si reddiderit nō cogatur ieiunare. qđ nō cōcedereẗ ꝓ nccitate parua. al' nullus cogereẗ mēdicare. Sed ⁊ iste si deueniat ad facultatē teneẗ p̄cise restituē. sic ⁊ de furāte i extrema nccitate dictū ē.

Et sic etiam si fuerit furatus existens in tanta necessitate sicut et ipse. quia in pari causa potior debet esse conditio possidentis. ff. de condi. ob. tur. causam. l. si ob turpem. §. porro. et maxime domini. Alii furans in necessitate etiam non extrema sed magna non cogitur penitus restituere. de con. c. si quis. Et quia non est determinatum qualiter intelligatur illa necessitas magna. relinquitur arbitrio boni iudicis. ex. de offi. dele. de causa. B. De restitutione facienda vide. s. restitutio per totum.

8 ¶ Quid si quis furetur christianos detentos a paganis ut eos liberet? R. secundum Ray. et Hosti. Si est tempus guerre in nullo tenetur. 23. q. 2. dominus et. q. 8. ut predicitur. Si vero est tempus treuge tenetur ipsi pagano restituere non hominem propter periculum anime sed estimationem. Similiter et tenetur de aliis ablatis. ar. 23. q. 1. noli. A. Hoc etiam casu dicit Ray. Credo ipsum furantem nullo modo peccasse quantum ad hominem quem furatus est si rectam habuit intentionem. imo potius meruisse. dummodo alias satisfaciat. ut in sum. con. eo. ti. q. 9. Ego vero puto quod etiam ad nullam satisfactionem teneatur quando paganus christianum iniuste detinebat. quod est regulare. ut in rubrica. C. ne christianum mancipium hereticus uel paganus uel iudeus habeat uel possideat et in. l. vna ibi posita. et. 54. dis. mancipia. B. Si tamen pagani compulerant eum ad circuncisionem. uel idolatriam. uel aliquod mortale peccatum. tunc ille penitus liber factus est. et sic furans eum non peccat sed meretur. ar. dis. 54. nulla. A. Idem in dictam. q. 9. B

¶ Nunquid christiano qui detinetur a sarraceno liceat furari eis? R. secundum Hosti. 9
Si iste christianus dum esset treuga frangeret eam. et sic erat in culpa et fuit captus. nec ei iminet periculum necessitatis non licet furari. sed tenetur ad restitutionem. Nam talis iuste detinebatur. A. Sed non pro seruo. ut patet ex dictis supra. §. primo. B. Si autem iniuste detinebatur. ut quia tempore belli captus est uel iminet necessitas. non tenetur ad restitutionem. A. cum talem teneatur sarracenus pascere. ut in sum. con. eo. ti. q. xi. B. Utrum liceat furari ab vsurario ut elemosyna detur. habes supra. elemosyna. §. 9.

Gloria vana.

Utrum appetitus inanis glorie sit mortale peccatum. R. secundum Tho. 2. 2e. q. 132. Potest esse mortale dupliciter. Primo modo ratione materie. puta cum aliquis gloriatur de aliquo falso. quod contrariatur diuine reuerentie. A. sic Ezech. 28. contra principem tyri dicitur. Eleuatum est cor tuum. et dixisti. deus ego sum. B uel cum quis bonum temporale de quo gloriatur preferet deo. A. Hoc autem fit cum circa illud plus attendit quam erga deum uel diuina quia illud dicitur quis preferre circa quod plus laborat. ut dicitur per Greg. 41. dis. oes. B. seu cum quis prefert testimonium hominum testimonio dei. A. videlicet cum quis uerecundatur confiteri. seu sequi quod deus per sacram scripturam docet propter contrariam opinionem hominum. contra quos dicitur Luc. 9. Qui me erubuerit et sermones meos. hunc filius hominis

erubeſcet cū venerit ī maieſtate ſua
ꝛ pr̄is ꝛ ſanctoꝝ angeloꝝ. B .2.°
mō ex pte ipſi⁹ gloriant̄ q̇ intētio/
nē ſuā refert ad gloriā tāꝗ̄ ad vl/
timū finē ad quē ordinat etiā ꝟtu/
tis opa ꝛ ꝑ q̄ nō ꝑtermittit etiā q̄
ſūt ↄtra deū. His ḡ modis ē mor/
tale. aliter nō. A .Obſcurū ē h̄
Ad cui⁹ intelligētiā ſciēdū ꝙ ſub
gnāli diffinitione pōt dici ꝙ vana
glīa ē inutilis delectatio. Vanū.n.
idē ē qḋ inutile.ħ Reg̃.12. ibi No/
lite delinare p⁹ vana ꝛc̄. Et glīari
ſepe capit̄ in ſcriptura ꝑ delectari.
Jere.9.° ibi. Nō gloriet̄ ſapiēs ꝛc̄.
Et ad Gal̄.vlt̄. Mihi autē abſit
glīari niſi ī cruce ꝛc̄. Et iſta inuti/
lis delectatio aliqñ eſt ſimplex. ꝛ
aliqñ nō ſimplex. Simplex eſt qñ
venit ſine appetitu honoris. Et h̄
caſu aut talis delectatio eſt ſuꝑ eo
qḋ eſt mortale. aut nō.ꝑmo caſu
abſq̄ dubio ē pctm̄ mortale. quia
cōſenſus nō ſolū in actū mortalis
ſ etiā ī ſolā delectationē ē morta/
le. ut nōt Tho.2.ª 2.ᵉ q.154. arti.4.°
2.° caſu nō deeſt pctm̄. Nā qḋlibet
vanū appetere vitioſū ē. ꝑs.4.° Ut
q̇d diligit̄ vanitatē. ꝛ nōt Tho.2.ª
2.ᵉ q.132. arti.ꝑ. Non puto tn̄ ꝙ ſit
mortale. niſi interueniat mag̃ libi/
do ſiue ment̄ relaxatio. Nā ut nōt
Bonauētura ſuꝑ 4.° ſniaꝝ diſ.16.
pctm̄ veniale ꝑ magnā libidinē fit
mortale. Nō ſimplex ē qñ venit cū
appetitu honoꝝ ſeu reuerētie. ꝛ hoc
caſu ſi ꝑcedit ex q̄dā mēt̄ ſubre/
ptiōe ul̄ maxia ꝑnitate cōcupiſcētie
ē veniale. qꝛ ut dic̄ Beda ſuꝑ epl̄a
Jac̄.et.25.diſ. §.criminis. q̄ ex hu/
mana īfirmitate cōmittūt venialia
ſūt. Et ex ſubreptiōe ſeu maxia ꝑ/
nitate ↄcupiſcētie ꝟiſilit̄ ꝑcedit va/
na glīa. cū ē ſuꝑ re ꝑua. tūc.n. veri/
ſilit̄ deliberat⁹ ↄſenſ⁹ rōnis nō adeſt
delectatiōi rei ꝑue. Pōt tn̄ ꝛ erga rē
ꝑuā deliberat⁹ ↄſenſ⁹ adeſſe cū mali/
cia. ꝛ tūc nō erit ſubreptio mēt̄. ſeu
ꝑnitas ↄcupie. ſ malicia mēt̄. Nec
refert ꝙ ſit ſuꝑ re ꝑua. qꝛ de⁹ cor re/
ſpicit. nō manū. 14. q.5. ſi q̇d. Et fa/
cit qḋ dictū ē s̄. furtū. §.3.° Proce/
dit etiā vana glīa ex mag̃ ↄcupie
ꝑnitate ſuꝑ re mag̃. ut qñ ſuꝑ illa
defert̄ hōi nō q̄ ſit⁹ honor. Difficile
n. ē tūc ꝛ ſi rō nō cōſentiat aliq̄ten⁹
nō delectari. Unde ſuꝑ illud. i. ad
Theſſal̄.2.° Nō q̄ſi hōib⁹ placētes ſ
deo. dic̄ glo. Aug̃. Et ſi cuicūq̄ fa/
cile ē laudē nō cape dū negat̄. diffi/
cile tn̄ ē ea nō delectari dū offert̄.
Si ꝟo vana glīa cū appetitu hono/
ris ꝓprij ſeu reuerētie nō veniat ex
dicta ſubreptiōe ſeu ꝑnitate. ſ ex de/
liberato ↄſenſu. videt̄ mortale. Nā
h̄ caſu eſt appetit⁹ ꝓꝑe excellētie. q̇
appetit⁹ ē ſpēs ſuꝑbie. ut p3 2.° ſniaꝝ
diſ. 42. c. ex ſuꝑbia. vbi dr̄ ꝙ ſuꝑ/
bia eſt amor ꝓꝑe excellētie. ꝛ ideo
iſtud aliqñ vocat̄ inanis glīa ꝓpter
īutilē delectationē quā ↄtinet. Vñ
omel̄.24. dic̄ Greg⁹. Nemo q̇ppe
veſtimenta precipua niſi ob inanē
gloriā q̄rit. videl3 ut honorabilior
ceteris eſſe videat̄. Aliqñ ꝟo ꝓpter
amorē proprie excellentie vocatur

elatio seu supbia. xi. q.4. ois. ibi. Omne quippe quod non propter necessitatem suam &c. Superbia vero cum venerit ex deliberato consensu pctm est mortale. ut notat Tho. 2a 2e q.162. arti.5. Sic ergo vana gloria hoc casu que ex supbia est peccatum est mortale. et etiam graue quia videtur procedere a radice infidelitatis. Unde Aug. 5. de ciui. dei. c.14. dic. Tam est hoc vitium inimicum pie fidei si maior in corde sit cupiditas glorie quam dei timor uel amor. ut dominus diceret Job. 5. Quomodo potestis credere gloriam ab inuicem expectantes et gloriam que a solo deo est non querentes? Maior videtur esse cupiditas glorie quam dei timor uel amor quando huic glorie quis ex deliberato consensu adheret. quia dominus hoc prohibet Jere. 9. ibi. Non glorietur sapiens &c. et Math. 5. ibi. Attendite ne iusticiam vestram. &c. Et ideo contrafaciendo videtur illi glorie per dilectionem adherere. et a diuina recedere caritate. Greg. omel. 23. Qui ad hec per illicita desideria defluit. deum profecto non diligit. quia eius sua voluntate contradicit. Et eadem ratione per huc consensum videtur abiectus dei timor. Eccl. 2. Qui timent dominum inquirent que beneplacita sunt illi. Et tanto erit grauius hoc peccatum quanto fuerit super re vitiosa. ps. 51. Quid gloriaris in malitia. secundum Nico. de lyra. quasi dicat. pessima est ista gloria quia proprie est illorum qui peccant ex certa malicia et habitu. Signum enim habitus gnati est delectatio in ope. ut dicitur 2. ethicorum. propter quod dicitur prouer. 2. Letantur cum male fecerint &c. Et ad predicta facit quod ponit Alex. de ales sup 2. sententiarum. vbi dic. Inanis gloria aliquando est mortale. aliquando veniale. Nam inanis gloria quandoque procedit ex subreptione. quandoque ex deliberatione. Et iterum aliquando est circa res que inducunt maximam prauitatem. et aliquando non circa huiusmodi res. Venialis ergo dicetur cum est propter subreptionem. uel propter maximam concupiscentie prauitatem. Innuit ergo doctor iste. quod extra expressos casus vana gloria sit mortale. quia cum aliquid de vno negatur ponitur de alio concedit. 25. dis. qualis. Et clarius colligitur ex predictis. Et secundum hoc potest intelligi quod dic. Tho. 2a 2e q.132. arti. 3. videlicet quod si amor humane glorie quamuis sit inanis non repugnat caritati. neque quo ad id de quo est gloria. neque quantum ad intentionem gloriam querentis. non est pctm mortale sed veniale. Et illud quod dic Tho. 2a 2e q 169. arti. 2. videlicet quod si mulier ornat se ex quadam leuitate uel etiam vanitate. propter iactantiam quandam. non semper est pctm mortale. sed aliquando veniale.

Gradus consanguinitatis quomodo debeat computari. et quomodo impediat matrimonium require. in impedimentum 5. De affinitate. in impedimentum 14.

Guerra quomodo et quando sit licita uel illicita. De hac materia habes in bellum per totum.

Gula vtrum sit peccatum mortale? R. secundum Tho. 2a 2e q .148. Dicendum quod si delectationi gule inhereat homo tanquam fini propter quem deum contemnit

paratꝰ ꝯtra dei pͥcepta agē ut dele-
ctatiōes hꝰmōi asseq̄r.sic est pctm̄
mortale. Si ṽo i gula sit iordina-
tio ſm eā que sūt ad finē.utpote qꝛ
nimis ꝯcupiscit delectatiōes ciboꝝ
ſ nō ꝓpꝛ h faceret aliq̄d cōtra legē
dei. sic est veniale. A .Hoc dictū
minus claꝝ ē.ſ clariꝰ ponit̄ i.§.se.
sup spēbꝰ eiꝰ. Sꝫ hic sciēdū est ſm
Tho.2ᵃ.2ᵉ.q.148.arti.4ᵒ.⁊ i sū.con.
liᵒ.3ᵒ.ti.4.q.1.ꝙ gula ē inordinata
comedendi cōcupiscētia. Uel ꝓut
ponit̄ i sūma de vitijs.gula ē inor-
dinatꝰ amor ſm gustū.Et sic etiā
includit ebrietatē. B

j ¶ Quot sunt spēs gule? Rᵒ. ſm
Tho. vbi s̄. Gregꝰ 30. liᵒ. moral̄.
ponit. 5.spēs q̄ nōnt̄ h ṽsu.Prope
laute·nimis·ardēter·studiose. A
h dictū Gregi.positū ē de ꝯse.dis.5.
q̄nq₃ modis. B .Prope.i.qn̄ q̄s
pͥuenit horā debitā. Laute.qn̄ q̄rit
cibos pͥciosos. Nimis. qn̄ excedit
i q̄ͥtitate. Ardēt̄.ut qꝛ nō ſuat mo-
dū debitū.ſ trāsgredit̄ ex desiderio
edendi. Studiose.qꝛ q̄rit cibos ni-
mis accurate pͥpatos. A . De his
spēbꝰ ⁊ q̄le pctm̄ i eis cōsistat. latiꝰ
dr̄ in sū.con.eo.ti. q.8. Unde q̄ ad
pͥmā speciē sciēdū ē ut ibi nōt̄.ꝙ si
hora pͥueniat̄ ex aliq̄ necitate infir-
mitatꝭ.uel itinerꝭ.uel alicuiꝰ hꝰmōi.
nullū ē pctm̄.⁊ etiā qn̄ voluptas ē
in causa adhuc nō ē pctm̄ mortale
nisi ille cibi appetitꝰ sit adeo imo-
deratꝰ ꝙ hō ipsū seq̄ret̄ etiā si eēt ꝯ
pͥceptū diuū.uł si induceret ad sol-
uēdū ieiuniū sub pͥcepto ab eccłia

institutū. uel si ꝓpꝛ h facēt aliquā
fraudē pͥcepto. sic faciūt illi q̄ ma-
ne icipiētes ꝓtrahūt mēsā vsq₃ ad
vesperam tpe ieiunij. Glo.etiā.25.
dis.§.al̄ aūt.sup ṽ. Quotiens q̄s
alijs ieiunātibꝰ ⁊c. videt̄ asserē ꝙ
tpe pͥcepti ieiunij ex cōcupiscentia
aū horā comedē sit mortale. Quo
ad secūdā speciē sciēdū.ut ⁊ dr̄ in
dcā.q.8. ꝙ lauta ꝓcuratio si fiat
ex necitate infirmitatꝭ.uł pͥstine cō-
suetudis nō ē pctm̄.cū h etiā ꝯce-
dat̄ fieri in monasterio.al̄ pctm̄ est
ꝓpꝛ excessū cupiditatꝭ ſ nō est pctm̄
mortale nisi nimis sit effrenata cu-
piditas q̄ subuertat rōnis iudiciū.
uel nisi q̄s vescat̄ tpe ieiunij cibis
illicitꝭ sine necitate ⁊ dispēsatiōe.sic
q̄ comedēt carnes in q̄dragesima
Quo ad t̄tiā speciē dicēdū.ut ⁊ nōt̄
ibidē.ꝙ nimietas cibi ⁊ potꝰ acci-
pit̄ ſm ꝓportionē sumentꝭ cibū. qꝛ
qḋ vni eēt parū h alteri eēt multū.
ut dic̄ phs in ethic̄. Uñ tpantia nō
hꝫ mediū rei ſ ꝓportiōis. Et sic pͥ-
dictū ē ꝙ ebrietas q̄ ꝓcedit ex ele-
ctiōe tali q̄ q̄s delectationē potꝰ pͥpo-
nit bono diuo ⁊ bono rōnis.ē pctm̄
mortale.ita dico idē de excessu tā-
to i cibo ꝙ ipse silis ē ebrietati. Et
ab aplo vocat̄ cōmessatio.cū dicit
Ro.14ᵒ. Nō i cōmessatiōibꝰ ⁊ ebrie-
tatibꝰ. Quo ad q̄rtā speciē ibidē dr̄
ꝙ ardor nō sig̃t qualibet auiditatē
⁊ delectationē in cibo q̄ uel nullū ē
peccatū si est ex sola natura.uel est
veniale peccatū si tali delectioni rō
plus q̄ͥ oportꝫ inhęret.ſ significat

ignea͂ auiditatē.q̄ q̇s ꝑponit oīb⁹
b⁹ delectationē.ut Esau q̇ ꝓpt vna͂
esca͂ vēdidit ꝑmogenita.vn̄ ⁊ a bn̄-
dictione reꝓbat⁹ ē.Heb.iz°.Patet
ergo h̄ eē mortale pctm̄.Quo ad
q̇nta͂ speciē dr̄ vbi s̄.ꝙ studiositas
q̄ ē pctm̄ mortale.ē studiositas di-
uitis epulonis.q̇ epulabaꝛ q̄tidie
splēdide.qn̄.s.anim⁹ tot⁹ implicaꝛ
circa appatū ciboꝝ.qꝛ studiū ē ve-
hemens applicatio ai ad aliq̇d.ut
dic̄ Tulli⁹ i rhetorica.Pōt tn̄ qn̄ꝙ
eē pctm̄ veniale uł etia͂ nullū pctm̄
s.cū h̄ req̇rit infirmitas.uel ꝯsue-
tudo.uel honestas alicui⁹.Pōt.n.
rex in appatu ciboꝝ excellere rusti-
cū sicut in alijs sine peccato. B
2 ¶ Quid si q̇s sumat potū uł cibū
nociuū? R°.Si q̇dē h̄ faciat ut si-
bi nocumētū inferat seu mortē.nō
peccat i gula.ꝫ alic̄ ḡuiter peccat
in odio sui ꝓprij corpis.Si v̄o ex
nimio appetitu.i gula peccat.⁊ ma-
gis si sciat nociuū ꝙ si igret. A
Et ꝫm Inno.⁊ in sū.con.li°.z°.ti.ꝑ
q.39.si q̇s nō crederet mortifex ci-
bū seu potū.lꝫ credēt ifirmitatē ex
illo roborari.nō peccaret mortalic̄
uel ad min⁹ non ita ḡuit.Pōt.n.h⁹
fieri cōpatio ḡuiorꝫ afflictiōis q̄lis
est afflictio sitis.ad min⁹ ḡuē q̄lis
ē afflictio febrꝫ.Or h̄ casu nō pecca-
reꝛ mortalic̄.pōt intelligi qn̄ nocu-
mētū foret puū.Alꝛ cū nō pax of-
fendēt caritatē q̄ teneꝛ dilig̃ē cor-
pus suū.ut deo seruiat.ut ibidē dr̄
ꝫm eū.Inno.nō videtur a mortali
posse excusari.Ideo p⁹ illa ꝟba.nō
peccaret mortalic̄.subiūxit Inno.
uł ad min⁹ nō ita ḡuiter sic̄ supior
videlꝫ q̇ sumit rē mortifera͂.Seq̇ꝛ
i dcā.q.39.De ꝑuitorib⁹ aūt ⁊ mi-
nistrꝫ dicēdū videꝛ ꝙ peccāt si dāt
aliq̇d nociuū infirmo ex certa scia.
uel imꝓbabili igrātia.In sanitate
aūt dicim⁹.ꝙ nō teneꝛ aliq̇s viuē
medicinalic̄.qꝛ oia sūt sana sanis.
Sꝫ ⁊ tūc si sciēꝛ accipet sine ca͂ ali-
q̇d nociuū vnde mors ei eueniret.
uł infirmitas q̄ subtrahēt eū a ser-
uitio dei.dicim⁹ ꝙ peccat.Cū Inno.
con.Hosti.Et itellige ꝙ h̄ casu q̇s
peccaret uł venialic̄ uł mortalic̄ ꝫm
nocumēti q̄ntitatē.ut ꝑ ostēsū ē. B
¶ Ultimo nō quod de cibis dic̄ 3
Aug.Diligēꝛ inq̇t attēdēdū ē.q̇d
locoꝝ tpi ⁊ ꝑsonis cōueniat.ne te-
mere flagitia reꝑhēdam⁹.Fieri.n.
pōt ut sine aliq̄ vitio cupidinis uel
voracitatꝫ ꝑciosissimo cibo sapiēs
vtaꝛ.insipiēs aūt fetidissima gule
flāma i vilissimū olus ardescat.⁊
sani⁹ q̇s maluerit more dn̄i pisce
vesci ꝙ lenticula more Esau.aut
ordeo more iumētoꝝ.dis.41.q̇sq̇s.
Que req̇rēda sūt i cōuiuijs clicoꝝ
vide s̄.cleric⁹ ꝑ.§.4°.De gula etia͂
vide.ī.sobrietas.⁊ s̄.ebrietas.

HAbit⁹ An liceat clicis habitū trāsfor-
mare.vide s̄.clic⁹ ꝑ.§.z°.Et
an liceat religiosis.vide s̄.aposta-
sia 4°.§.ꝑ. A .In toto illo.c.nō
videꝛ de religiosis aliquid dici. B
⁊ apostasia 5°.§.ꝑ.⁊ fi. A .Nec
ibi iste casus tangi videꝛ. B

HEbetudo sensus. Hoc vitiū ƀm Gregi. iz. moral' oritur ex gula. Et ƀm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 15. bȝ rōnē pcti inqˢtū est volūtaria. ut pȝ in eo q̇ est ita affectus circa corpalia q̧ de spūalib⁹ subtilit' discutē fastidit ul' negligit.

HEreditas diuidit' i iz. ptes q̄ appellāt'. iz vncie. ⁊ bȝ ista noia. Sextās. i. sexta ps hēditatꝭ. s. due vncie. Quadrās. i. q̄rta ps. s. tres vncie. Triēs. i. t'tia. ps. s. q̄tuor vncie. Quincūs. i. qnq̧ vncie. Semis. i. dimidietas hēditatis. i. sex vncie. Septuns. i. septē vncie. Bes. i. octo vncie. Dodrās. i. nouē vncie. Dextrās. i. decē vncie. Deuns. i. vndecim vncie. Appellatiōe ƀo assis ul' pōderis. iz. vncie cōtinēt'. Hec in Insti. de heredi. insti. § hereditas. A. Ibi p̄dicta vocabula ponunt'. ⁊ dicit' q̧ tota hereditas vocatur assis. sed de pondere nil dicit'. B

j ¶ Bona defūctoꝝ ad hēdes deuoluūt'. etiā illoꝝ q̇ dānati fuerint. C. de. bo. dā. Auten. bona. A Et ibi pȝ q̧ h̄ verū ē q̄ ad ascēdētes ⁊ descēdētes. Ex latē vero vsq̧ ad t'tiū gradū. Et subdit'. Uxores ƀo eoꝝ dotē ⁊ donationē añ nuptias recipiāt. Si ƀo sint sine dote accipiāt ptē legib⁹ diffinitā. siue filios habeāt. siue nō. dic glo. i. q̄tū ex more lucrarent'. Seq̄t'. Si neminē p̄dictoꝝ habeāt q̇ delinquūt. eoꝝ bona fisco sociāt'. B. in trib⁹ tñ casib⁹ filij etiā excludūt' ab hēditate pris. p̄. q̇dē si pr̄ fuit heretic⁹. q2 bona hereticoꝝ sūt ipso iure cōfiscata. ex̄ de heretiq. cū ƀm. li. 6. 2ᵒ. si cōmisit crimē lese maiestatꝭ. 6. q. i. si q̇s. 3ᵒ. si erat patron⁹. ul' habebat aliq̇ḋ ius siue feudū i ecclia q̇ḋ deberet trāsire ad filios. ⁊ ipse interfecit ul' mutilauit rectorē uel clericū illi⁹ ecclie. pdit oē ius ⁊ oēm dignitatē quā i ea habebat. ⁊ nihil puenit ad filios ex̄ de pe. i q̇busdā. A. Ibi dic̄ Inno. In sacri cōcilij approbatiōe statuim⁹. q̄ten⁹ si patroni. uel aduocati. aut feudatarij. seu vicedñi. ⁊ alij bñficiati alicui⁹ ecclie. p se uel per alios occidere uel mutilare rectorē uel clericū aliū ipsius ecclie ausu temeratio p̄sūpserint. patroni ius patronat⁹. aduocati aduocatiā feudatarij feudū. vicedñi vicedñatū ⁊ bñficiati bñficiū. p2s⁹ amittāt. dic̄ glo. ⁊ deuoluāt' ad ecclesiā cui facta ē iniuria. Sequit'. Et ne minus vindicte q̧ excessus memoria proget'. nō solū de premissis nihil perueniat ad heredes. sed etiam vsq̧ ad quartā generationē posteritatis taliū in clericorū collegiū nullatenus admittant'. nec in domibus regularibus alicui⁹ prelationis assequant' honorē. nisi cum eis fuerit dispensatū. Glo. ait. Cū nō determinet' a quo possit dispensari. dicit Ioh. q̧ eps pōt dispēsare ex q̇ papa spālit' sibi nō retinuit absolutionē. ar. de sen. exco. nuper.

Et subdit. Honestū esset q nullus eps sine lnia pape dispēsaret cū talib⁹. ad timorē alioꝝ. B. Pn̄t q filij per patrē exheredari certis ex causis q̄ habēt in Auten. ut cū. de ap. cog. §. causas. ⁊ nō. ex. de iure iuran. q̄ntauallis. A. Ibi glo. notās causas exp̄ssas in allato. §. causas. coll. 8. dic. Si filius man⁹ parētib⁹ intulerit. si g̃uē iniuriā eis fecerit. si eos criminaliter accusauerit de causa que nō sit aduersus p̄ncipē uel rem publicā. si cū maleficis cōuersat. si malefic⁹ efficiat si vite parentū fuerit insidiatus. si vxori uel cōcubine ei⁹ se imiscuerit. si ex delatiōe filij grauia dispēdia parētes sustinuerint. si p psona ul debito ei⁹ inq̃tū potuit fideiubere noluit. ut ex h parētes liberēt ab inclusiōe. ⁊ filij req̄siti a parētib⁹ fideiubere noluerūt. ut pꝫ i dcō. §. cās. Seq̄ i glo. Et h ad filios masculos tm̄ ptinet. s. de ista fideiussione ut in eo. §. causas. Seq̄. Si phibuit eos facere testamētū. si ꝯ volūtatē pentū. imo etiā p̄ter volūtatē ut i eo. §. seq̄. int arenarios aut mimos pseuerauerit. cū pr̄ nō fuerit illi⁹ pfessiōis. si filia luxuriosā vitā egerit cū parentes vellet eā p posse dotare. ⁊ nō neglexerint eā maritare vsq ad. 25. ānū. Añ. n. hāc etatē si fornicata fuerit ul sine cōsensu pentū se maritauerit ul etiā post dictā etatē si viro se cōiūxerit etiā p mr̄imoniū sine voluntate pentū. videt iusta cā exhēdatiōis. ut i dcō §. causas. Et ibi glo. Seq̄. Si parētib⁹ furiosis debitā curā nō impēderit. Et h obtinet nō solū i filijs h etiā i q̄buscūq alijs q̄ pn̄t ab intestato succedē. ul etiā q̄ itestamēto sūt hēdes istituti. qꝛ p̄dicti nō solū pn̄t exhēdari. h etiā a q̄cūq extneo in scriptꝫ admoneri ut eos pcurare festinēt. Si aūt p⁹ h⁹ attestationē neglexerint. ⁊ extne⁹ i sua domo furiosū susceptū sūptib⁹ suis uel p̄prijs vsq i finē vite sue pcurauerit. ei⁹ dꝫ hre successionē euacuata istitutiōe ipsoꝝ q̄ curā neglexerūt. ita tn̄ ut cetra testi capitula in sua maneāt firmitate. dcō. §. causas. Ubi etiā glo. dic. Quid si nō faciat testm̄ nec aliq̄s extne⁹ eū pcurauerit. R⁹. Liberi ul agnati sūt hēdes. h pōt eis auferri hēditas. ut. ff. de bis q̄b⁹ ut idi. l. 3. Uel dic q i h casu sic ⁊ i seq̄nti eis denegēt hēditas ex suo delicto. i h g̃ videt iclinari glo. ⁊ h videt verꝫ ppt eādē rōnē cū casu seq̄nti. de q̄ stati. Seq̄ i glo. dci. c. q̄nta vall. Si pentē de carcē educē neglexerit. Glo. Intellige. i. de captiuitate siue fuerit i carcē siue nō. ut i dcō §. causas. ꝟ. si vnū. Ubi etiā dr̄ q si p liberoꝝ negligētiā i captiuitate decesserit. illos ad successionē ei⁹ nō patim̄ venire q̄ nō festinauerint ei⁹ redēptionē citi⁹ pcurare. h oib⁹ libꝫris in h negligētib⁹ res vniūsas ab eodē derelictas ecclie ciuitat ex q̄ orit applicari. iuētario. s. sb publica attestatiōe celebrādo. ne q̄d ex ei⁹ facultatib⁹ pereat. ita ut quicq̄d

exinde ad ecclesiã ꝑuenerit capti-
uoꝝ redẽptiõib⁹ ꝓficiat. h̃ ibi. Idẽ
etiã videt̃ in silib⁹ causis. videlʒ ꝙ
qñ fuerit subuẽtio i reliq̃s magnis
necitatib⁹ denegata subtrahat̃ ne-
gligẽtib⁹. ⁊ successio in pias distri-
buat̃ causas ꝓpter eãdẽ rõnẽ. ff. de
legi. l. nõ possũt. Ad h̃ etiã facit. ff.
de his q̇b⁹ ut indi. l. 3. vbi dr̃ ꝙ idi-
gn⁹ iudicat⁹ ẽ successiõe mulierꝭ a
q̄ fuerat institut⁹ q̇ ꝑ negligẽtiã ⁊
culpã suã id egit ut mulier morẽt̃
Dic glo. nõ adhibẽdo medicũ. B
Sʒ tñ nõ licet pẽtib⁹ liberos. uel li-
beris pẽtes ab hẽditate sua repellẽ
monachos factos ꝙuis dum laici
fuerãt i causã ingr̃titudis iciderint
19. q. vlt̃. c. fi. Idẽ hẽs. ĩ. religio ꝑ
§. iz°. q̇ incipit. Utrꝫ religiosi ⁊c̃.

2 ¶ Usqꝫ ad q̃tũ g̃dũ durat succes-
sio i hẽditate? R°. Nõ terminat̃ in
q̃rto g̃du. sic̃ q̄ ad ip̃edimẽtũ mrĩ-
monij. h̃ durat vsqꝫ ad decimũ. 35.
q. 5. ad sedẽ. A. Ibi q̄ ad succes-
siõẽs nõ videt̃ fieri aliq̃ g̃d⁹ determi-
natio. s. vsqꝫ ad quẽ numeꝝ determi-
net̃. h̃ poti⁹ indet̃minate. Et sic i in-
finitũ q̄usqꝫ mẽoria hñri de cognati-
one possit. ut ⁊ silit̃ ⁊ diffusi⁹ ponit̃
i Insti. de g̃di. cog. ꝑ totũ. Uñ ⁊ i
sũ. con li. z°. ti. 5. q. 119. dr̃ ꝙ admit-
tũt̃ cognati i ĩfinitũ. ex q̄ g̃d⁹ atti-
nẽtie ꝓbat̃. Qđ g̃ aliq̇ dicũt de de-
cimo. põt intelligi ex eo ꝙ vix ẽ ꝙ
mẽoria vlt̃ extẽdat̃. Et ut pʒ i dcõ
c. ad sedẽ. multũ variat cõputatio
respcũ successiõis ⁊ mrĩmonij. Nã
i mrĩmonio frẽs sũt i p̃mo. ⁊ filij
coꝝ i z°. In successiõe v̇o frẽs sũt in
z°. ⁊ filij coꝝ ad iuicẽ i 4°. ⁊ sic de re-
liq̇s. ut ibi. B. Et q̇ ⁊ quõ succe-
dãt vide. ĩ. successio. De hẽdũ sub-
stitutiõe vide. ĩ. testamẽtũ z°. §. z°.

¶ Utrꝫ heredes teneãt̃ ad debita 3
defũcti. R°. Heredes q̇dẽ ꝫm leges
nõ tenẽt̃ de maleficio testatorꝭ. nisi
inq̃ꝫtũ ad eũ ꝑuenit ul̃ nisi cũ testa-
tore fuerit lis ꝯtestata. tñ ꝫm cano-
nes ⁊ ꝫm ꝯsciam heres q̇libet tenet̃
ad oĩa debita siue fuerit ex ꝯtractu.
siue ex maleficio. uel q̄si. ⁊ siue res
ꝑuenerit ad heredẽ siue nõ. siue lis
fuerit contestata siue nõ. 16. q. 6. si
ep̃m. ⁊ ex̃ de pigno. ex p̃ñtiũ. ⁊ de
solut̃. c. ꝑ. ⁊ de vsuris. tua nos. ⁊ de
rap. i lrĩs. ⁊ de sepul. c. vlt̃. ⁊ de sen.
exco. a nobis. z°. Hoc intellige si
hereditas sufficiat. ut. ĩ. in. §. pri-
mo dr̃. Con. i h̃ oẽs canoniste. A
Idẽ in sũ. con. co. ti. q. 91. B

¶ Quid si hereditas nõ sit suffici- 4
ens ad oĩa debita? R°. ꝫm Ray.
Credo ꝙ i iudicio aĩe etiã si nõ fe-
cit iuẽtariũ nõ tenet̃ nisi q̃tũ suffi-
cit. Distinguo tñ inter legata ⁊ de-
bita. q2 debita tenet̃ sine diminutio-
ne soluẽ. De legat̃ v̇o si tot sũt ꝙ
nõ remaneat ei legitima. põt detra-
here suã legitimã. ⁊ iterũ q̃rtã ꝫm
q̄sdã si fuerit institutus heres. Idẽ
Hosti. ⁊ Ul. A. Idẽ i sũ. con. co.
ti. q. 92. vbi etiã dr̃ ꝙ iuẽtariũ est
scriptura quã dʒ heres iet̃oare ꝫm
leges infra. 30. dies a morte testa-
toris. uel postq̃ scit se heredẽ istitu-
tũ. ⁊ describere ibi oẽs res defũcti

ſub teſtibus.⁊ dꝫ illã pficere infra
60.dies uel infra ãnũ ſi remote ſũt
res.⁊ tũc nõ tenet creditoꝛibꝰ vl-
tra id qḋ inuẽtũ fuerit de heredita-
te. Alr̃ ſi nõ fecerit inuẽtariũ tene-
bit i ſolidũ. C. de iure deli. l. ſancimꝰ
B. Et de legitia hẽs. ĩ. legitima.
5 ℭ Quis ordo tenẽdꝰ in ſoluẽdo
creditoꝛibꝰ aut legatarijs? R°. ſm
Ray. Si creditores ⁊ legatarij ſil̃
veniãt. p̃ ẽ ſatiſfaciẽdũ creditoꝛibꝰ
Sꝫ ſi veniãt ſeꝑatim. liberat heres
ſoluẽdo ꝑ illũ oꝛdinẽ q̃ venerũt. dũ
tñ nihil faciat dolo. Et creditores
pꝰmodũ veniẽtes nõ debẽt inq̇eta-
re heredẽ niſi remãſerit ei de heredi-
tate. h̃ hñtius ſuũ ſaluũ ꝯtra lega-
tarios. Sꝫ ſi heres ſcit uł credit ſi-
ue dubitat ꝙ hẽditas nõ extendit
vltra debita. ſiue fuerint ex ꝯtractu
ſiue ex maleficio uel q̃ſi. nihil dꝫ
dare legatarijs donec ſatiſfecerit.
Et idẽ modꝰ tenẽdꝰ eſt i ſatiſfaciẽ-
do p̃us creditoꝛibꝰ p̃oꝛibꝰ ⁊ in iure
potioꝛibꝰ de quo hẽs. ĩ. reſtitutio 2°.
§. 4°. 5°. et. 6°. A. Et ſi heres hũc
oꝛdinẽ mutauerit. p̃. s. ſoluẽdo le-
gatarijs uł ſecũdarijs creditoꝛibꝰ
p̃ꝰ q̃ꝫ potioꝛibꝰ. nõ abſoluit heres
in foro ꝯſcie niſi h̃ faciat ig̃rãter
reputãs. s. hẽditatẽ ad oĩa ſoluẽda
ſufficẽ. uel neſciẽs hũc eſſe potioꝛẽ
creditoꝛẽ ſm Ul. ⁊ Hoſti. ut in ſũ.
con. li°. 2°. ti. 5. q. 94. vbi etiã dic̃ glo
Ray. ꝙ ſic p̃oꝛes ſeu potioꝛes cre-
ditoꝛes ab alijs p̃uẽti nõ debẽt in-
q̇etare heredẽ. ita nec illos q̇ ab eo
emerũt res q̃ꝛ p̃cia i legata uel fi-
dei cõmiſſa uł alios creditores ꝓ-
ceſſerunt. ut in. l. ſancimꝰ. ĩ alſata.
Nã ut i hac. l. pꝫ creditoꝛibꝰ potio-
ribꝰ ſuat ius ꝯ̃ legatarios. ⁊ etiã ꝯ̃
alios creditores iferiores q̇ p̃ꝰ ab
hẽde accepũt. B. Et nõ ꝙ heres
põt deducẽ añ oĩa expẽſas funerꝪ
⁊ etiã alias nccĩas q̃s fecit cã he-
reditatꝪ. ut in teſtamẽto. inuẽtario
⁊ hꝰ. Et breuit̃ qñ debita totã hẽdi-
tatẽ hauriũt. heres dꝫ eẽ imunis a
lucro. ſicut ⁊ a g̃uamine. C. de iure
deli. l. ſancimus. §. ⁊ ſi p̃fatã. cũ ſe-
quẽtibꝰ. Itẽ nõ ꝙ lꝫ obligatio te-
ſtatoꝛis trãſeat ad hẽdẽ. nõ tñ pe-
riculũ ꝑiurij ⁊ hꝰmõi q̇ nõ pñt ex-
cedẽ ſingularẽ ꝑſonã. Idẽ Hoſti.
⁊ Ul. A. Idẽ i ſũ. con. dcã. q. 94.
vbi etiã i h̃ ponit exẽplũ de fractiõe
voti. que nõ trãſit i heredẽ. B
ℭ Quid ſi pl̃es ſint hẽdes. quõ te- 6
nẽt ad debita uł legata? R°. Regu-
larit̃ tenet q̇libet hẽs ꝓ hẽditaria ꝑ-
te. C. de acti. hẽdi. l. 3. A. Potiꝰ ẽ. l.
2. q̃ icipit. ꝓ hẽditarijs. B. Exci-
piũt qnq3 caſus. p̃ ſi aliq̇d ſit i obli-
gatiõe faciẽdi uł nõ faciẽdi. tũc. n.
q̇libet tenet i ſolidũ. ff. de ṽbo. ob. i
executiõibꝰ. §. 2°. ut ſi teſtatoꝛ ꝓmi-
ſit ſe aliqḋ opꝰ facturꝫ. uel ꝓmiſit ꝑ
ſe ⁊ ꝑ hẽdẽ nõ fieri q̃ minꝰ ꝑ fundũ
ſuũ ire liceat. hic q̇libet heredũ i ſo-
lidũ obligat. 2ꝰ caſus ẽ ſi res q̃ dꝫ
reſtitui in ſolidũ poſſideat ab vno.
C. de hẽdi. acti. l. 2. et. ff. cõmo. l. h̃
mihi. §. heres. 3ꝰ in alimẽtis legatꝪ.
qñ ꝓ volũtate defũcti uel iudicꝪ uel
ab vno i ſolidũ. uel a pl̃ibꝰ ꝓ ꝑtibꝰ

designaꝫ petunt. ff. de alimē. lega. l. 3. 4ꝰ si testator ab vno heredū legauit creditori hēditario cōpēsandi aio. tūc ille heres onꝰ sustinebit vsqꝫ ad quātitatē legati. A .videlicꝫ ut heres soluat sibi integꝝ legatū. uel si creditor noluerit legatū. heres soluat sibi de portiōe sua tantā q̄ntitatē ad quātā ascēdit legatū. ut in. l. q̄ statim seqt. B .ff. de leg. 2º. l. cū ab vno. 5ꝰ in expēsis funeris vxoris q̄ non tm̄ astringit heredes ꝓ hereditarijs portionibꝰ s etiā virū ꝓ portione q̄ ꝑuenit ad eū de dote vxoris. A .utputa si ad eū ꝑuenerūt centū. ⁊ in hereditate ducenta sūt. ipse vir tenet pro tertia. ⁊ heredes pro duabꝰ partibꝰ ut in. l. veluti. de qua. j. B .ff. de reli. ⁊ sumpti. fune. l. aliq̄tiēs. et. l. veluti. A .Predicti etiam casus notant in sū. con. liº. 2º. ti. 5. q. 95. ſm Ray. ⁊ Hosti. B

7 ¶ Quid si heres ē pupillꝰ. nū q̄d pōt differri debitoꝝ solutio ꝓtextu pupillaris etatis. Rº. Nō. ut. C. de acti. heredi. l. sub ꝓtextu.

8 ¶ Pone q̄ hēs ul' executores nolūt soluē q̄ testator i pios vsus legauit. nec satisfacē creditoribꝰ ut dixit. q̄d fiet? Rº. Per epm loci ꝓmissa monitiōe ad h cogēdi sūt. ex. de testa. tua nob. ⁊. c. Iohānes. etiā si a testatore id ꝯtigerit inhdici. Nā ⁊ si defūctꝰ ꝓhibuerit ne eps se itromittat. talis ꝓhibitio nō valꝫ. ut in dcō. c. tua. Heredes q̄s testator tenet instituere vide. j. testamētū 2º.

Heremita

Utꝝ heremitica vita seu solitaria sit ꝑfectior q̄ congregationis religio. Rº. ſm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 188. Vita socialis necessaria ē ad exercitiū ꝑfectiōis. q2 mutuo se instruūt ūbo ⁊ exēplo ⁊ correctiōe. q̄ ad ꝑfectionē ꝑducūt Solitudo aūt cōpetit iā ꝑfectis q̄ alioꝝ regimine nō indiget. Sic g̃ illud q̄d iā ꝑfectū est ꝓeminet ei q̄d ad ꝑfectionē exercet. ita vita solitaria si debite assumat ꝓeminet vite sociali. Si tn̄ absqꝫ exercitio precedēti talis vita assumat ē ꝑiculosissima. nisi suppleat ꝑ diuā gratiā.

¶ Utꝝ religiosi mēdicantes possint vitam heremiticā eligere? Rº. Pn̄t de lnia suorū maioꝝ ⁊ cellas siue habitacula in heremo siue locis vbi nō sit hoīuꝫ habitatio de ꝓpinq̄ pn̄t acq̄rere ⁊ etiā mutare. ex. de exces. ꝓla. cū ex eo. liº. 6º. j

Hereticus

jº. coit. j. Hereticus est qui de fide falsā opinionē iuenit uel iuētā seq̄t. 24. q. i. hec est fides. 2. q. 3. hereticus. imo etiā q̄ circa fidē dubiꝰ est. ex. eo. c. ꝑ. Et intelligendū est esse dubiū eū qui determinate in dubietate persistit. Secus de illo qui temptat de fide cū dolore cordis. Itē hereticꝰ est ille qui male sentit de ecclesie sacramētis. A .s. aliter sentiēdo de baptismo. pctōꝝ ꝯfessiōe. eucharistia. matrimonio. ⁊ de reliq̄s sacramentis. q̄ predicet ⁊ obseruet

sacrosctã romana ecclia. ut i. c. de q̃
statim. B. ex eo. ad abolendã. 3.
q̇ male sentit circa ỽitatẽ scripture
sacre. 24. q. 3. heresis. 4. q̇ aduer-
sus romanã ecclesiã agit. ⁊ ei⁹ di-
gnitatẽ a dño traditã auferre co-
naẗ. dis. 22. oẽs. A. Ibi dr̃. Qui
romane ecclesie priuilegiũ ab ipso
oiuʒ sũmo ecclesiaꝝ capite traditũ
auferre conaẗ. pculdubio i heresim
labiẗ. B. Nũq̄ ỽo ẞ nõ ita ꝑp̃e
dr̃ hetic⁹ q̇libet excoicat⁹. 4. q. i. Or
aũt. Silr̃ ⁊ symoniac⁹. i. q. i. q̇sq̇s.
A. Idẽ etiã cas⁹ nõnẗ i sũ. con. li.
ꝑ. ti. 5. q. i. Aduẽtẽdũ q̇ꝫ ꝙ ille dr̃ he-
retic⁹ q̇ i dubijs ptinẽtiũ ad salutẽ
nõ vult acq̇escẽ declaratiõi dñi pa-
pe. 24. q. i. h̃ ẽ fides. Silr̃ hetic⁹ ẽ
q̇ ptinaciẗ affirmat exercẽ vsuras
nõ eẽ pctm̃. ut i cle. ex gui. de vsur̃.
Itẽ nõndũ ꝙ lʒ q̇s ex igrãtia heat
opionẽ heticã nõ ẽ hetic⁹ si refert se
ad itellectũ ecclie. ul' subijcit se ei⁹
correctiõi. ex̃ de sũ. tri. ⁊ fi. ca. dãna-
mus. ad fi. Itẽ nõ ẽ hetic⁹ q̇ snie sui
erroꝝ nõ ptinaciẗ adhẽt. ẞ q̃rit cau-
ta sollicitudine ỽitatẽ. pat⁹ corrigi
cũ iuenerit. 24. q. 3. dixit apl's. B
j ¶ Quid ꝑp̃e facit heticũ? R. ẞm
Pe. Ad rõnẽ hetici duo cõcurrũt
Unũ ẽ i rõne. s. heresis itiũ. A. s
error erga credẽda. ut pʒ i sũ. con.
eo. ti. q. 2. vbi ponũẗ q̃ i isto. §. hñẗ
B. Alteꝝ i volũtate q̇d ẽ heresis
cõplemẽtũ. ut q̇ ptinaciter a fide
deuiat. Et talis ꝑp̃e dr̃ hereticus.
Con. Tho. in 4. addẽs. ꝙ si q̇s er-
ret in his ad q̃ explicite credendũ
nõ teneẗ. nõ ẽ heretic⁹. ut si q̇s pu-
taret Jacob fuisse patrẽ Abrahe ⁊
h⁹mõi ⁊ cũ cognoscit h̃ eẽ ꝯtra ve-
ritatẽ fidei ⁊ scripture. credit ei. silr̃
⁊ circa ea de q̇b⁹ inter doctores sũt
opiniões. donec p ecclesiã determi-
natũ sit. ut idẽ Tho. ponit i ꝑma pte
q. 32. An excuseẗ scolarꝭ q̇ tenet opi-
nionẽ sui doctorꝭ habes. j. opinio.
¶ Utrũ heretici sint vitandi. R. 2
Possũ ⁊ debeo eos monere ⁊ indu-
cere ut ad verã fidem redeant. In
alijs nõ licet eis coicare. quia ex-
coicati sũt. 43. dis. In mãdatꝭ. A
Clarius videẗ facẽ ex̃ de heretꝭ. ex-
coicam⁹. cõiũcto. c. cũ voluntate. de
sen. exco. B. Utrũ aũt cũ eis uel
cũ alijs infidelib⁹ sit publice dispu-
tandũ. habes. j. infidelis. §. 3.
¶ Officiũ inq̇sitiõis hereticorũ 3
pdurat p⁹ mortẽ sũmi põtificis etiã
q̃ ad negocia nõ cepta. uel q̃ nõ dũ
emerserũt. ex̃ eo. ne aliq̇. li. 6. A
Et ibi pʒ. ꝙ h̃ intelligiẗ qñ cõmis-
sio facta ẽ a papa. B. Sʒ nõ pñt
ꝓcedẽꝫ ep̃os ⁊ supiores. nisi i lris
sit exp̃ssũ. Si tñ aliq̇d de eis intel-
lexerint debẽt pape nũciare. ex̃ eo.
li. 6. inq̇sitores. A. Et ibi pʒ ꝙ
ad istam denũciationẽ teneneẗ. B
Itẽ nõ pñt nec debẽt se intromitte-
re de diuinatiõib⁹ seu sortilegijs. A
Al'. n. dʒ tales relinq̃re suis iudi-
cibus puniẽdos. ut in. c. accusat⁹.
de quo. j. B. nec de q̇õnib⁹ vsu-
rarũ. etiã ꝯtra illos q̇b⁹ restitutio-
nẽ vsuraꝝ in pnia ꝓ heresi iniũxerũt
⁊ illi se ⁊ sua ad hoc obligauerũt.

ex eo. accusat⁹. §. sane. et. §. se. li. 6.
A. Districte tñ tenēt inq̇sitores p̄cedere ↄtra ptinaciter affirmantes exercere vsurā nō esse pctm̄. ul' ↄtra diffamatos uel suspectos de h⁹mōi tanq̄ ↄtra hereticos uel diffamatos seu suspectos de heresi. ut i cle. ex graui. de vsuris. B

4 ¶ Ptātes sclares. A. q̇buscūq; officijs fungāt. ut i. c. excoicam⁹ de h. i. B. debēt moneri. ⁊ etiā si necesse ē cōpelli p ecclīasticā censurā. A. s. p metropolitanū ⁊ ceteros cōpuinciales epos. ut ibi. B. oēs hereticos ab ecclesia denotatos de suis puincijs exterminare. ⁊ cū de nouo q̇s eligit i ptātē perpetuā seu tpalē. de h iurare. Et si ppt' suā negligētiā aliq̇s talis dn̄s fuerit excoicat⁹. ⁊ nō satisfecerit. i. annū. dz intimari pape ut ipse oēs vasallos ei⁹ a fidelitate ipsi⁹ denūciet absolutos. ⁊ t'rā suā catholicis exponat occupandā. ⁊ illū si expedire videbit' a sua dignitate deponat. ex eo. excoicamus. §. moneant'.

5 ¶ Archiepi ⁊ epi q̇ circa extirpādos hereticos fuerint negligentes debēt deponi ⁊ alij substitui q̇ h velint ⁊ possint. ex eo. excoicam⁹. §. fi. A. Ibi dr̄. Adijcim⁹ insup ut q̇libet eps uel archieps. pse aut archidiaconū suum. uel alias honestas idoneasq; psonas bis aut saltē semel i āno ppriā parochiā i q̄ fama fuerit h'ticos habitare circueat. ⁊ ibi tres uel plures boni testimonij viros. uel etiā si expedire videbitur totā viciniā iurare cōpellat. q̄ si q̇s ibidē h'ticos sciuerit. uel aliq̇s occulta cōuenticula celebrātes seu a coi' cōuersatiōe fideliū vita ⁊ moribus dissidētes. eos epo studeāt indicare. ipse aūt eps ad p̄ntiā suā cōuocet accusatos. q̇ nisi se ab obiecto reatu purgauerint. ul' si p⁹ purgationē exhibitā in pstinā fuerint relapsi pfidiā. canonice puniāt'. Si q̇ vo ex eis iuramēti religionē obstinatiōe dānabili respuētes iurare forte noluerint. ex h ipso tāq̄ heretici reputēt'. Volum⁹ igit' ⁊ mādamus. ⁊ i v'tute obie districte p̄cipimus. ut ad h efficaciter exequēda. epi p dioceses suas diligēter iuigilent si canonicā voluerint effugere vltionē. Si q̇s. n. eps sup expurgādo de sua diocesi h'tice p̄uitatꝫ fermēto negligēs fuerit uel remissus cū id certis indicijs apparuerit. ab epali officio deponat'. ⁊ in locū ipsi⁹ alter substituat' idoneus qui velit ⁊ possit h'ticā cōfūdē p̄uitatē. B

¶ Sz q̄liter inq̇rēdi sūt heretici? 6
R°. Si papa dat certā formā. illa tenēda ē. Al' p̄nt q̄ri p accusationē inq̇sitionē ⁊ denūciationē. Itē tenēt' diocesani p se uel p alios saltē semel in āno q̄rere h'ticos vbi fama ē eos habitare. ⁊ illos q̇s credūt aliq̇d de h scire debēt cōpellere iurare. ut indicent si q̇s hn̄t suspectos ppt' occulta cōuēticula ul' alia sig. ex eo. excoicam⁹. §. adijcimus. Suspect⁹ si vocat⁹ ↄfitet'. ⁊ sperat' de correctiōe. pōt ei iūgi pnia salutaris.

si aũt negat. ⁊ tñ sit infamat⁹. indi-
cet̃ ei purgatio. quã si nõ prestiterit
excoicabit̃. ⁊ vsq̧ ad satisfactionẽ
condignã ab omnib⁹ euitabit̃. Et
si per annũ sic steterit. ex tũc velut
hereticus cõdẽnet̃. ut in dcõ. c. ex-
coicamus. §. qui aũt.
7 ¶ Quali pena heretic⁹ punit̃? R°.
Quadruplici. s. excoicatiõe. deposi-
tiõe. rex ablatiõe ⁊ militari psecu-
tione. Excoicatiõe. q2 ois heretic⁹
siue occult⁹ siue manifestus. ẽ ipso
iure excoicat⁹. 24. q. i. c. p̃. et. 2°. ex̃
eo. ad abolendã. A. Clari⁹ ex̃ eo.
excoicam⁹. p̃. et. 2°. B. 2°. deposi-
tiõe. q2 idistincte siue clic⁹ siue laic⁹
etiã papa uel ipator uel q̇libet ali⁹
d3 deponi ab oĩ dignitate. 40. dis. si
papa. 24. q. i. q̇ ꝯtra pacẽ. A. Ibi
dr̃. Qui ꝯ pacẽ eccl'ie sũt. si digni-
tatem aut cingulũ militie habeant
nudẽt̃ eis. Si aũt p̃uati sũt. si q̇dẽ
nobiles sũt. suar substar ꝓscriptio-
nẽ patiant̃. Si aũt ig̃biles. nõ solũ
corpe ꝑuerẽt̃ s3 etiã exilio perpetuo
castigẽt̃. B. ⁊ ab oi officio ⁊ bñ-
ficio expoliari. Et si cleric⁹ sit d3 de-
gradari. ⁊ demũ q̇libet talis d3 re-
linq̇ arbitrio sclaris ptãtis. aĩa duer-
siõe debita puniẽd⁹. s. crematione.
A. De ista crematiõe nõ videt̃ in
iure hñi de ꝯsuetudine. B. nisi cõ-
tinuo p⁹ dep̃hẽsionẽ erroris ad fidẽ
velint reuerti. ⁊ errorẽ suũ abiurare
⁊ satisfactionẽ exhibẽ. A. Istud
cõtinuo de ꝯsuetudine ab aliq̇bus
obs̃uat̃ de p̃ma sessiõe iudicij a p̃ma
die qua examinat̃ h⁹ cã. ita etiã q̧ h
faciat spõte. ⁊ nõ ꝓpẽ metũ ꝓbatio-
nũ ⁊ cruciatuũ s̃m glo. Ray. ⁊ i sũ.
con. li°. p̃. ti. 15. q. 4. vbi h notat̃ s̃m
Ray. B. Et sic redeũtes debẽt ꝑ-
petuo carceri detrudi. ex̃ eo. excoi-
camus. 2°. A. §. si q̇. vbi dr̃ q̧ si
postq̧ fuerint dep̃hẽsi redire volue-
rint ad agẽdã penitẽtiã cõdignã. i
ꝑpetuo carcere detrudãt̃. Et sic hic
nil dr̃ de illa cõtinua ⁊ spõtanea re-
uersiõe. s3 dr̃ eo. ti. c. ad aboledã. vbi
etiã dr̃ de p̃uatiõe ab officio ⁊ bñfi-
cio. B. Et nõ q̧ etiã sũt relinquẽ-
di iudicio sclari q̇ dep̃hensi fuerint
incidisse i abiuratã heresim. ut. j. he-
retic⁹ 2°. §. 5°. ⁊ duob⁹ sequẽtibus. ⁊
hic. §. añ plt. 3°. punit̃ rex ablatio-
ne. q2 bona eox oia ipso iure sũt cõ-
fiscata. s3 tñ executio ipsi⁹ ꝯfiscatio-
nis ul' bonox occupatio nõ d3 fieri
ꝑ p̃ncipes sclares añq̧ ꝑ iudicẽ eccle-
siasticã snia sup eodẽ crimine fuerit
ꝓmulgata. ex̃ eo. cũ s̃m. li°. 6°. A.
Et si tales erãt clerici eox bona cõ-
fiscãt̃ eccl'ie cui des̃uiebãt. Et idẽ si
erãt laici eccl'ie i tpali iurisdictione
subiecti. Aliox ũo laicox bona p̃n-
cipibus. ex̃ eo. excoicam⁹. et dis. 8. q̇
iure s̃m Ray. ⁊ in sũ. con. dcã. q. 4.
B. 4°. punit̃ militari psecutione.
q2 si alit̃ nõ p̃ot fieri. manu armata
sũt ab eis bona oia auferenda. De
pena credentiũ heretico. ⁊ fautorũ
habes. j. §. 12°. qui incipit. Quam
penã ⁊c̃.
¶ Quid si heretic⁹ habeat filios 8
catholicos nũq̇d illi saltẽ habebũt
bona p̃ris. uel partẽ? R°. Non. ut

habes hic. §.pcedēti. ⁊ s. hēditas §.2º. A. Hoc ꝓbatᷣ ex̄ eo. ꝟgētis Q̇ȯ.c. corrigit. l. manicheos. C. eo. q̄ ꝑmittebat cōsanguineos catho-licos succedē hereticis. qȯ vetatᷣ in dcȯ.c. ꝟgētis. Qȯ videtᷣ intelligē-dū. qn̄ pr̄ publice ꝓdicauit cōtra fi-dem catholicā uel publice profes-sus ē uel defendit errorē. uel corā ꝓlato suo cōfessus est. uel cōuict⁹. aut sn̄aliter cōdēnatus. ex̄ de ꝟbo sig. super quibusdā. ſm Ray. ⁊ in sū. con. li. º p. ti. 15. q. 1. B

9 ¶ Qualitᷣ aūt cleric⁹ ꝓpᷣ heresim degdat⁹ dicatᷣ tradi ptāti sclari. hēs s. degdatio. §.3º. Et an oīs degda-tus sit tradend⁹ habes ibidē. §.4º.

10 ¶ Quid de vasallis hereticoꝝ? R. º Absoluti sūt a debito fidelitatꝭ homagij ⁊ totius obsequij q̇cūqꝫ lapsis manifeste i heresim aliquo pacto quacūqꝫ firmitate tenebantᷣ astricti. ex̄ eo.c. vltꝭ. Idē de vasal-lis dn̄oꝝ qui sūt negligentes ꝯtra hereticos. ut s. §.5º. dictū est.

11 ¶ Quā penā incurrūt credētes. receptatores. defensores. ⁊ fauto-res hēticoꝝ? R. º Quilibet talis est excoicat⁹. ⁊ si nō satisfecerit infra ānū extūc ipso iure ē infamis. nec ad publica officia seu ꝯsilia nec ad eligēdos alios ad h⁹. nec ad testi-moniū dꝫ admitti. nec pōt condere testamētū. nec ad alicui⁹ hereditatꝭ successionē accedere. Null⁹ qꝫ eis sup q̇cūqꝫ negocio. ſ ipse alijs co-gitur rn̄dere. Si iudex est. ei⁹ sn̄ia nō valet. Si aduocat⁹. nō admit-titur eius patrociniū. Si tabellio. nō valent eius instrumenta. ⁊ sic in similib⁹. Si ꝟo sit cleric⁹. ab oī of-ficio ⁊ bn̄ficio dꝫ deponi. Et illi q̇ tales postq̄ fuerint ab ecclīa deno-tati euitare cōtēpserint. debēt excoi-cari. Probantᷣ h oia ex̄ eo. excoica-mus p. §. credētes. Itē oēs clerici q̇ talib⁹ exhiberēt ecclīastica sacra uel traderēt ecclesiastice sepulture aut elyas seu oblatiōes eoꝝ recipe-rent. debēt ꝓuari suo officio. ad qȯ nūq̄ restituentᷣ sine indulto sedis apostolice spāli. Similiter ⁊ regu-lares quoꝝ etiā priuilegia in illis locis. A. i. diocesi ut. j. §. sane. B. nō seruentᷣ eis. ut i dcȯ.c. excoi-camus. §. sane clerici. Et nota q̄ ipsi credentes heretici sunt dicendi ex̄ eo. excoicamus. 2º. A. ibi dicitᷣ Credētes eoꝝ erroribus hereticos similiter iudicamus. B

¶ Si heretici conuertantᷣ. nūq̇d restituentᷣ eis uel eorū filijs bona? 12
R. º Nō. sed ipso iure omnia confi-scata sunt. ex̄ eo. vergentis. ⁊ .c. cū ſm. li. º 6º. A. nisi eis ad cor re-uertentibus ⁊ abnegantibus here-ticorū consortiū misereri aliquis voluerit. dicto. c. vergentis. Et pu-to q̄ ista misericordia possit habe-ri ab eo ad quem bona per cōfisca-tionē deuoluūtur. de quo s. §. 1º. ad finē. in additione. B

¶ Qualiter heretici ad fidem re- 13
deuntes recipi debent? Respon-deo. Debent ad arbitriū sui episco-pi abiurare errorem. ⁊ q̄ firmiter

tenebūt fidē catholicā.i.q.1.q̄tiēs.
⁊ de ꝯse.diſ.2.ego Beringari⁹.ex̄
eo.ad abolēdā. A .Et dz iſta ab/
iuratio ⁊ ꝓmiſſio fieri ꝑ ſcripturā.
⁊ publice uel ꝑuate ſm ꝙ crimen
fuerit publicū uel ꝑuatū ſm Ray.
⁊ in ſū.con.li.° ꝑ.ti.5.q.14. B .Q̄z
ſi p⁹ abiurationē uel poſtq̄ ad arbi/
triū epi ſe purgauerint.ut dictū eſt
ſ̄.§.1.° deꝑhenſi fuerint in abiuratā
heresim recidiſſe.iudicio ſclari ſunt
ſine vlla penit⁹ audiētia relinquēdi
ut i.c.ad abolēdā. A .Hoc verū cū
poſt h⁹ abiurationē ſeu purgationē
deꝑhēdūt in heresi ꝑ facti euidētiā.
aut ꝑ cōfeſſionē ꝓpriā uel ꝑ teſtes.i
q̄ nō parcit eis nec q̄ ad vitā nec q̄
ad bona. Si aūt abſq̄ h⁹ deꝑhēſiōe
occulte recidiuāt ⁊ occulte penitē/
tes reuertātur ad eccleſiā.parcit eis
q̄ ad vtrūq̄ ſm glo. Ray.⁊ in dcā
q.14.vbi etiā dr ſm Al.occultos
hēticos abſolui poſſe ꝑ ſimplices
ſacerdotes.niſi eps loci retinuerit
ſibi taliū abſolutiōes. Sz h̄ clarꝫ ē
ꝑ ꝓceſſū annalē curie ꝙ nūc pape
reſuatur caſus iſte. In dicta etiā.q.
14.nōt ſm Inno.ꝙ hētici etiā i ex/
tremis agētes nō recōciliant ſine
ſolēnitate ꝑmiſſa ſi adeſt facultas
Si aūt ad eā neccitatē venerint ꝙ
ꝯfiteri nō valeāt.ꝑceſſerūt tñ ſigna
pnie.tūc etiā ſine ꝑmiſſa ſolēnitate
recōciliabūtur. Lex.n.q̄ aliud ſtatue/
ret.inhūana eēt. Con. Hoſti.in.c.a
nobis.2.° ex̄ de ſen.ex co.vbi etiā ꝑ/
dicta tāgit Inno. Aduertēdū q̄z
ꝙ etiā cū reuertētib⁹ nō parcit quo
ad bona ⁊ vitā.nō ſūt petita pnie ⁊
eucharistie ſacramēta denegāda
ex̄ eo.ſuper eo.li.° 6.° B
¶ Vtrꝫ cū redeūtib⁹ ab heresi di/ 14
ſpēſari poſſit? R̄.° Iure q̄dē coi ta/
les ex quo reconciliati ſūt ad laicā
coīonē recipiūtur.i.q.1.c.ꝑ. Adhibetur
etiā qñq̄ circa eos q̄druplex diſpē/
ſatio.s.ſemiplena.ut ſolū recipiātur
in ordinib⁹ añ h̄ oia ſuſcept.i.q.1.ſi
q̄s hētice. A .Ibi dr.hoc ꝓ ma/
gno bñficio habeāt ſi adempta oi
ſpe ꝓmotionis.in quo inueniūtur or/
dine ꝑmaneant. B .plena ut poſ/
ſint ſacerdotes fieri.i.q.1.cōueni/
entibus.plenior ut poſſint eſſe epi.
12.diſ.nos cōſuetudinē.pleniſſima
ut etiā ad ſuperiores dignitates ꝓ/
moueri poſſint.23.q.4.ipſa pietas
A .Idē i ſū.con.li.° ꝑ.ti.5.q.15.ſm
Hoſti. Ray.⁊ Goff. B .Vtrꝫ ꝑ/
latus hereticus habeat ptātē ſpiri/
tualem.vide.ī.ſciſma.§.3.°

Hereticus ij.° s. per

librū ſextū. Plura cōtra he/
reticos habentur in 6.° de q̄b⁹ quedā
in precedenti.c.iam dicta ſūt ſcōm
ꝙ requirebat materia. Illa ꝑo q̄
reſtant nunc erunt dicenda.
¶ Quicūq̄ hereticos.credentes j
receptatores.defenſores uel fau/
tores eorū ſcienter preſumpſerint
eccleſiaſtice tradere ſepulture ex/
coicati ſūt.⁊ nō debent abſolui niſi
ꝓpriis manibus publice extumu/
lent ⁊ ꝓiiciant corpora dānatorꝫ.
Et loc⁹ ille ꝑpetuo careat ſepultura

ex̄ eo. quicūqꝫ. li. 6.

2 ¶ Heretici cū omnib⁹ fautoribus modo dictis. A. s. credentibus. receptatoribus. defensorib⁹. ⁊ fautorib⁹ eorū. ut in dcō. c. quicūqꝫ. B ⁊ ipsorū filij vsqꝫ ad secūdā generationē ad nullū ecclesiasticū beneficiū seu officiū publicū admittant̄ Aliter irritū est. ex̄ eo. quicūqꝫ. Et intellige per lineā paternā. nā per maternā non puniunt̄ nisi vsqꝫ ad primū gradū. ex̄ eo. c. statutū. A Ibi etiā dr̄. Hoc sane de filijs ⁊ nepotib⁹ hereticorū. credentiū. ⁊ alioꝝ h⁹ qui tales esse uel etiā tales decessisse probant̄ intelligēdū esse videt̄ nō aūt illorū quos emēdatos esse cōstiterit ⁊ reincorporatos ecclesie vnitati. ⁊ pro culpa h⁹ ad mādatū ecclesie penitētiā recipisse quā ipsi iam ꝑfecerint uel humiliter ꝓsecutioni ei⁹ insistant uel parati fuerūt ad recipiendū eandē. B. Itē oēs viri ecclesiastici qui ad ꝑces taliū receperūt dignitates uel beneficia ecclesiastica priuati sūt. ⁊ si receperunt sciēter nō debent in posterū admitti ad talia uel similia. Itē filij taliū personarū nō sūt in potestate paterna sed sūt sui iurj. i ut dicto. c. quicūqꝫ.

3 ¶ Quid si quidā dū in egritudine decūberent petierunt hereticos cōsolaturos ut ab eis secūdū consuetudinē eoꝝ cōsolationē recipent A. per manus impositionē ut i. c. filij. de h̄. l. 6. B. ⁊ sic decesserūt. sed modo filij uel heredes volūt ꝓbare ꝙ ipsi defūcti nō sane mētis effecti susceperint. uel post ꝑditā loq̄lā nūq̄d audiri debent ? R°. Si tales dū viuebāt erant diffamati uel suspecti de heresi. uel si ꝯstiterit ꝙ ipsi sane mētis existētes petiuerūt. heredes nō debēt admitti. alioq̄n admitti possūt ad ꝓbandū nō per vxores filios familiares aut aliq̄s de suis ꝟ per testes fidedignos ⁊ fidei çelatores. ex̄ eo. filij. li. 6.

¶ Illi q̄ post abiurationē erroris uel postq̄ se ꝓprij antistit̄ examinatione purgauerint deꝑhensi fuerint in abiuratā heresim recidisse q̄uis sine vlla penitus audientia relinquēdi sint iudicio seculari. si tñ penitentie signa in eis appareāt manifesta ⁊ petiuerint humiliter sacramēta penitētie ⁊ eucharistie nō sūt deneganda. ex̄ eo. sup eo. li. 6. 4

¶ In inquisitione criminis heresis etiā excoīcati ⁊ particeps atqꝫ socij criminis ad testimoniū admittūt̄. ꝑsertim in defectū aliarū ꝓbationū cōtra hereticos. credētes fautores. ⁊ defensores eorum. si ex numero testiū aut personarū tam deponentiū q̄ contra quos deponit̄ qualitate ⁊ alijs circūstantijs nō falsa dicere ꝑsumant̄. ex̄ eo. in fidei. li. 6. Similiter illi admittūt̄ qui super facto heresis iurauerunt dicere veritatē tam de se q̄ de alijs ⁊ eā celando ꝑiurauerūt ⁊ postea velint corrigere dictū suū contra se ⁊ alios si manifestis indicijs apparuerit tales non leuitate aut odio 5

seu pecunia sed çelo fidei velle re-
uelare ex̃ eo.accusatus.li°. 6°.
6 ¶ Presidentes regimini alicuius
loci.lꝫ sint excoicati.uel de facto ⁊
nõ de iure iurisdictionẽ habeãt.ad
requisitionẽ ordinarioꝝ uel dele-
gatoꝝ ipsoꝝ aut inquisitoꝝ. A
non valentiũ sine more dispendio
uel negocij periculo recursũ habe-
re ad superiores qui legitime in lo-
cis ipsis possint iusticiã exequi.ut i
c.p̃sidentes.de quo.j. B .possunt
⁊ debẽt cõtra hereticos.credẽtes.
fautores ⁊ receptatores ⁊ defen-
sores eoꝝ suũ officiũ exercere.⁊ illi
qui req̃rũt eos nõ incurrũt aliquã
sniam.tñ dictis p̃sidentibꝰ ꝓpter h̃
in alijs nullũ ius est cõcessũ uel ꝑ-
missũ.ex̃ eo.presidentes.li°. 6°.
7 ¶ Suspectꝰ de heresi ⁊ ob h̃ citatꝰ
⁊ quia nõ cõparet excoicatus est.si
excoicationẽ ꝑ annũ sustinet ex tũc
est velut hereticus cõdẽnandus.ex̃
eo.cũ cõtumacia.li°. 6°.
8 ¶ Accusatꝰ de heresi uel suspectꝰ
vehemẽti suspitiõe q̇ heresim i iudi-
cio abiurauit ⁊ pꝰea cõmittit i ipsã
cẽset relapsus lꝫ ante ipsũ heresis
crimẽ nõ fuerit plene ꝓbatũ. Sed
si leuis suspitio fuit nõ debet iudi-
cari relapsus sed aliter grauiter pu
niri.ex̃ eo.accusatus.li°. 6°.
9 ¶ Qui in vna heresis specie.siue
in vno articulo uł sacramẽto erra-
uit ⁊ pꝰea abiurauit simplicit̃ here-
sim.si postea errat in alio relapsus
ẽ iudicãdꝰ.ex̃ eo.accusatꝰ.li°. 6°.
10 ¶ Ille de cuiꝰ lapsu in heresim añ
abiurationẽ ꝯstiterat uł nũc ꝯstat.
si pꝰea hẽticos receptet.deducat uł
associet.eis donet munera siue mit-
tat.uel fauorẽ impẽdat q̇ excusari
nõ possit. A .seu etiã visitet.dcõ.
c.accusatꝰ. B .iudicari dꝫ relapsꝰ
ex̃ eo.accusatꝰ.li°. 6°.
¶ Quid si q̇s ꝓ receptatiõe hereti- ij
coꝝ. A .uel etiã ꝓ defensiõe seu fa-
uore. dcõ.c.accusatꝰ. B .⁊ nõ q̇z
eẽt hẽticꝰ sub obligatiõe bonoꝝ in-
q̇sitoribꝰ se astrinxerint ad recipi-
endã pniam.⁊ ea iniũcta ⁊ nõ pacta
decesserit? Rº. Cogi debẽt hẽdes in
bonis ad cõplẽdũ. A .Verũ ẽ si sit
pnia in bonis tꝑalibꝰ iniũcta ꝓfici-
ens ad salutẽ.ut ibi. B .Secus
si talis solũ se obligauit ad penitẽ-
tiã quã inquisitores vellẽt iniũge-
re.⁊ ea nondũ iniũcta decesserit.ex̃
eo.accusatus.§.si ꝟo.li°. 6°.
¶ Nũq̇d post mortẽ hẽtici poterũt iz
occupari bona eiꝰ si de hẽsi nõ fue-
rit in eiꝰ vita declaratũ? Rº. Pote-
rũt si postea declaret̃.ex̃ eo.accusa-
tus.li°. 6°.
¶ Sacerdotes q̃ instruũt hẽticos iʒ
de celãda ṽitate ⁊ hꝰ.debẽt pena de-
bita castigari. Religiosi etiã hẽtici
sũt grauiꝰ puniẽdi alijs.ex̃ eo.accu-
satꝰ.li°. 6°. A .§.fi.vbi dr̃. Sacer-
dotes ⁊ alij clerici q̇ negociũ inq̇-
sitionis instruẽdo citatos hẽticos
uel eoꝝ credẽtes de celãda ṽitate
uel dicẽda falsitate seu eos indebi-
te liberãdo inuẽti fuerint impedire.
cũ nõ sit dubiũ ipsos ea facẽ in fa-
uorẽ hẽtice prauitat̃.ꝑ inq̇sitores

a talibus cōpesci pñt ⁊ pena debita
castigari. tam p captionē psonarū
q̄ al' put culpa exegerit delinquē-
tis. Religiosi etiā sūt imurationis
pena .i. carcerationis. ex eo. c. pst.
Sequit. uel al' grauius puniendi q̄
seculares si inuenti fuerint in he-
resi uel similib9 deliquisse. B
14 ¶ Statutū loci p qd̄ impediret ne-
gociū inq̄sitiōis hreticorū nō valet
A .siue ipediat directe siue indire-
cte. ut i. c. statutū. de h̄. li. B .⁊ dñi
A .uel alij q̄cūq3 rectores. ut ibi.
B .tenēt illud exhibere. A .dio-
cesano loci uel ei9 vicario. seu inq̄-
sitorib9. ⁊ h̄ sine more dispendio.
ut ibi. B .⁊ corrigere. A .i. oio
reuocare si necesse fuerit. uel saltē
eatenus moderari q̄ per illud inq̄-
sitiōis processus nō impediat uel
aliquatenus retardet. ut in. c. quod
sequit. B .ex eo. statutū. li. 6.
15 ¶ Inq̄sitores in certis puincijs
pñt pcedē simul uel sepatim put
negocij vtilitas suadebit. ex eo. ut
officiū. li. 6. A .Et ibi p3 q̄ hoc
obtinet qñ in aliquibus locis sunt
plures deputati simul. B
16 ¶ In examinatiōe testiū ɔtra hēti-
cos .A .i. sup crimē hēsis ipsūq3
cōtingētib9. ut i. §. verū. de h̄. li. B
debēt interesse due religiose psone.
A .⁊ discrete. ut ibi. B .⁊ si pōt
fieri p publicā psonā ɔscribi testiū
dicta. ex eo. ut officiū. §. verū. li. 6.
A .Et ibi pat3 q̄ si psona publi-
ca comode nō pōt haberi ista con-
scriptio d3 fieri p duos viros ido-
neos. B .Et q̄ dē religiosi q̄ fue-
rint notarij. A .in seculo. ut ibi.
B .⁊ alij q̄b9 iniūctū est. A .a se-
de aplica tabellionat9 officiū. etiā
tpe religiōis rōne negocij inq̄sitio-
nis cōtra hereticos ut ibi. B .te-
nent ad cōscribendū. ut in dcō. c. ut
officiū. A .si fuerint p dictos in-
quisitores requisiti ut ibi. vbi etiā
patet q̄ in hoc negocio etiā clerici
possūt exercere tabellionat9 officiū
l3 ipsi uel etiā p̄fati religiosi sint in
sacris. B
¶ Inquisitores si opus fuerit pos- 17
sunt inuocare auxiliū brachij se-
cularis ⁊ contradictores per cen-
suram ecclesiasticā cōpellere. non
obstantib9 priuilegijs concessis q̄-
buscūq3 personis uel religiosis uel
vniuersitatib9. A .cuiuscūq3 cō-
ditionis dignitatis uel gradus re-
ligionis uel ordinis specialiter uel
generaliter sub q̄cūq3 forma ver-
borū concessis uel in posterū con-
cedendis. ⁊ possunt sic compellere
etiā appellatione post posita. ut ibi
B .nec etiā cōstitutione de duab9
diet̄. A .s. ex de rescript̄. nōnulli.
vbi cauet ne quis per litteras apo-
stolicas possit trahi ad iudiciū vltra
duas dietas ex suā diocesim. B
ex eo. ut officiū. li. 6.
¶ Omnes rectores locorū req̄- 18
siti a diocesanis uel eorū vicarijs
seu ab inquisitoribus tenent iura-
re seruare ⁊ seruari facere consti-
tutiones contra hereticos. fauto-
res ⁊ defensores eorū ⁊ eorū filios

⁊ nepotes. A .a sede apostolica ꝓ-
mulgatas ac etiam approbatas.
dcõ.c.ut officiũ. B .Et qui iurare
noluerit ⁊ seruare.habetur ut infa-
mis ⁊ hereticoꝝ fautor ⁊ de fide su-
spectus.nec debet haberi pro dño
nec ad aliquod officiũ publicũ ul-
terius assumi ⁊ ea q̃ interim ut re-
ctor fecerit nullã habẽt firmitatẽ.
ex̃ eo.ut officiũ.li.º 6.º in fi.

19 ❡ Debent oẽs rectores in hoc ne-
gocio parere diocesanis ⁊ inquisi-
toribꝰ.nec aliquo modo debẽt co-
gnoscere de hoc crimine.nec captos
liberare ⁊ hꝰ. A .i.diocesanoꝝ uł
inquisitoꝝ iudiciũ sententiã seu ꝓ-
cessũ directe uel indirecte impedire
ut in.c.qď sequit. B .Aliter sunt
excoicati.⁊ si sustinuerint per annũ
A .aĩo ptinaci ut ibi. B .cõdẽna-
ri debẽt tanq̃ heretici.ex̃ eo.ut inq̇-
sitionis.li.º 6.º A .ubi etiã idẽ sta-
tuit ɔtra oẽs q̇ sciẽter in p̃dict̃ de-
derint ɔsiliũ auxiliũ uel fauorẽ. B

20 ❡ Cõcessũ est inquisitoribus cõ-
mittere citationes ⁊ denũciationes
sniaꝝ. Itẽ auctoritas aduocandi
peritos. A .ꝓut expedierit ut eis
assistãt.⁊ i ferẽdis hꝰ sentẽtijs p̃be-
ant ɔsiliũ oportunũ.ac q̄ eis sup
his hũiliter pareãt in ṽtute obediẽ-
tie iniũgendi ut in.c.cõmissi.de h̃.j.
B .⁊ clerũ ⁊ pp̃łm loci ꝓut vide-
rint expedire negocio fidei. Itẽ ꝓ-
cedendi cõtra illos qui in ꝓuincia
eorũ cõmiserũt ipsũ crimen heresis
etiã si ad aliã se trãstulerint. Item
faciendi sibi assignari a quocũq̃ li-
bros in quibꝰ essent aliqui ꝓcessus
cõtra hereticos. A .uel alia scri-
pta in quibꝰ inquisitiões facte ⁊ ꝓ-
cessus per quoscũq̃ auctoritate se-
dis aplice uel legatorũ eius habiti
cõtra hereticos cõtinent ut ibi. B
⁊ circa hereticos incarceratos una
cũ prelatis quibꝰ subsunt penã eoꝝ
mitigandi uel mutandi. Itẽ p̃uan-
di uel priuatos nũciãdi dignitati-
bus uel alijs beneficijs ecclesiasti-
cis.⁊ officijs publicis ⁊ honoribꝰ
oẽs hereticos ⁊ fautores. A .⁊
credentes.receptatores ⁊ defenso-
res eorũ.ipsorũ quoq̃ filios ⁊ ne-
potes ut ibi. B .Sunt aũt dioce-
sani requirẽdi. A .uel eis absen-
tibus eorũ vicarij ut ibi. B .⁊ de
eorũ consilio faciendũ nisi ipsi sci-
enter talibus cõtulissent. A .s.di-
cta beneficia prefatis hereticis seu
cõplicibus.tunc.n.ipsi diocesani uł
eorũ vicarij nõ sunt requirendi.sed
potius a suo iudice puniendi.ut in
textu qui sequit. B .ex̃ eo.ut cõ-
missi.li.º 6.º

❡ Contra xp̃ianos qui efficiunt 21
iudei uel redeunt ad iudaismũ etiã
si infantes uel metu mortis essent
baptiçati.procedendũ est sic cõtra
hereticos.Similiter etiã ɔtra eoꝝ
fautores. A tanq̃ contra fauto-
res.receptatores hereticorũ ⁊ eorũ
defensores.si prefati fuerint de hoc
confessi aut per xp̃ianos uel iude-
os cõuicti. ut in.c.de h̃ statim. B
ex̃ eo.contra.li.º 6.º

❡ Propter heresim maritorũ nõ 22

cõfiscanter dotes vxorũ nisi cũ eis
sciẽter ꝯtraxissent. A .i.qꝛ tũc scie-
bant illos esse hereticos. ut i.c .qð
sequit. B .ex eo.decreuit. li. 6.
23 ¶ Quãdo negociũ heresis cõ-
mittit alicui uel aliquib⁹ generali-
ter i certis locis nõ adimit episco-
pis auctoritas eorũ ordinaria uel
etiã delegata si eã habeãt. Et vtꝗ
etiã de eodẽ facto inquirere possũt
coĩter uel diuisim. Et si diuisim ꝓ-
cedant tenent coĩcare sibi inuicem
ꝓcessus. ⁊ per vtrosqꝫ simul snia
proferat nisi alter alteri deferat.
Dꝫ si in sententia nõ cõcordant ad
sedẽ apostolicã mittant. A vterqꝫ
negociũ sufficiẽter instructũ. ut in
c. quod sequit. B .ex eo. per hoc.
li. 6. A . Ibi etiã dr ꝙ si ordina-
ria seu delegata epi potestate pro-
cedant illũ in ꝓcedẽdo modũ ob-
seruent quẽ inquisitores possunt ⁊
debent per iura coĩa uel speciales
cõcessiones seu ordinationes sedis
apostolice obseruare. B . Dꝫ etiã
vnus sine alio nõ possit ad senten-
tiã procedere vide expressius. ĩ. he-
reticus 3. §. ꝑ. Et intellige ꝙ ꝑdi-
ctã coĩcationẽ ꝓcessuũ oportꝫ fieri
qñ nihil aliud restat agẽdũ nisi ꝙ
snia ꝓmulget. Dꝫ si alter nõ posset
cõmode ꝓcedere nisi visis actis al-
teri⁹ tũc semel tm̃ coĩcatio tribuat
ut in extrauaganti Benedicti. xi.
que incipit. Ex eo.
24 ¶ Hereticis appellatio inhibita ẽ
ex eo. ut inquisitiõis. li. 6. A . Et
similiter proclamatio quibus nõ
obstantib⁹ rectores seu officiales
temporales cõdẽnatos hẽticos ⁊
sibi relictos statim debent recipe ⁊
indilate aĩaduersiõe debita punire
⁊ idẽ est etiã de credẽtibus ac eorũ
receptatoribus fautoribus ⁊ de-
fensoribus. ut ibi. B
¶ In negocio heresis põt ꝓcedi 25
simpliciter ⁊ de plano. A . absqꝫ
aduocatoꝝ ⁊ iudicioꝝ strepitu ⁊ fi-
gura. ut in. c. statuta. de ħ. ĩ. B . ⁊
si ꝑiculũ esset nõ noĩatis accusato-
ribus uel testib⁹ publice nisi corã
aliquib⁹ prouidis ꝑcipiendo de te-
nẽdo secretũ ⁊ h⁹. A . s. corã dio-
cesano. uel eo absente ipsi⁹ vicario
qñ inqsitores ꝓcedũt. Qñ ṽo pro-
cedit eps corã inquisitorib⁹. si ha-
beri possit cõmode copia eorũdẽ.
ac nihilomin⁹ siue eps siue inqsi-
tores ꝓcesserint aliqb⁹ alijs perso-
nis ꝓuidis ⁊ honestis iurisqꝫ peri-
tis. qs ad hoc vocari ⁊ eis totũ ꝓ-
cessũ sup q deliberandũ est seriose
manifestari ac integraliter expli-
cari. ⁊ de ipsorũ consilio ad sniam
uel ad cõdẽnationẽ procedi dꝫ. Et
eps uel inquisitores possũt indice-
re secretũ prefatis quib⁹ fit reuela-
tio. ⁊ in eos si archana cõsilij seu
processus sibi sub secreto ab eisdẽ
patefacta preter eorũ licentiã alijs
patefecerint excoĩcationis senten-
tiã quã ex secreti violatiõe ipso fa-
cto incurrãt si eis expedire videbit
promulgare. sic tñ ꝙ inquisitores
episcopũ uel epus inquisitores nõ
excoĩcent hac de causa. sed ipsi ex

diſtricto ꝓcepto iuris ad ſecretū hꝰ tenenť. Et in his ex ꝓcepto tam epī ꝗ̃ inquiſitores debēt purā ⁊ prouidam intētionē habere ne ad accuſatoꝝ uel ad teſtiū noīa ſuppͥmenda vbi eſt ſecuritas periculū eſſe dicant. nec in eorūdē diſcrimē ſecuritatē aſſerant vbi periculū imineret ſuper quo eorūdē cōſciētie onerantur. ut ibi. B .Sed ceſſante periculo publicenť. ut fit in alijs iudicijs. ex̄ eo. ſtatuta. li. 6°.

Hereticꝰ iiij°.

Hec que ſequūť cōtra hereticos ſūt in clemētinis. ꝑ quidē ꝙ tam eꝑs ꝗ̃ inquiſitor vnus ſine alio pōt citare ⁊ capere ⁊ tute cuſtodie mancipare. A .ponēdo etiā in cōpedibus uel manicis ferreis ſi ei viſū fuerit. nec nō inq̄rere cōtra illos de q̇bꝰ ꝓ hꝰ negocio ſ͛m deū ⁊ iuſticiā viderit expedire. ut in cle. multorū de qua. j. B .Sed deputare duro carceri ⁊ qui magis ad penā ꝗ̃ ad cuſtodiā videať. uel tormētis exponere uel ad ſententiā ꝓcedē nō pōt eꝑs ſine inq̄ſitore. nec inq̄ſitor ſine eꝑo aut eius ſup hoc delegato. aut eꝑali ſede vacante delegato capituli ſi ſui ad inuicē copiam poſſint habere infra. 8. dies poſtꝗ̃ ſe req̇ſierint. A .⁊ ſi ſecus ꝓſūptū fuerit nullū eſt ⁊ irritū ipſo iure. ut ibi. B Poteſt tn̄ quilibet ꝑdictoꝝ cōmittere alteri vices ſuas uel per lr̄as ſignificare ſuū conſiliū ⁊ aſſenſū. ex̄ eo. multorū.

Quilibet carcer uel murus hereticoꝝ debet eſſe coīs eꝑo ⁊ inquiſitori ⁊ debet habē duos cuſtodes vnū quē volet eꝑs ⁊ ei prouidebit. alterū quē volet inquiſitor ⁊ ei ꝓuidebit. ⁊ vterqꝫ eoꝝ pōt habē ſub ſe vnū fidelē miniſtrū. ⁊ illius loci erūt due claues. A .diuerſe. ⁊ ꝑ quolibet cōclaui carceris. ut in dcā cle. multorū. B .quarū vnus cuſtodū vnā ⁊ aliꝰ aliā tenebit. ⁊ poterit officiū miniſtrādi carceratis cōmittere ſuo miniſtro. ⁊ tenenť ꝑdicti cuſtodes anteꝗ̃ exequanť officiū corā eis a quibꝰ aſſignanť iurare tactis ſanctis euangelijs ꝙ in cuſtodia oēm diligentiā quā poterūt adhibebūt. ⁊ ꝙ alicui incarceratorū nihil loqueť vnꝰ niſi alio audiente. ⁊ ꝙ ipſis carceratis fideliter conferent prouiſionē quā ipſi recipiūt ex ordinatione coi. ⁊ q̇ᵭ a parentibꝰ uel alijs perſonis cōferť eiſdē niſi epiſcopi uel inquiſitoris uel ſuorū cōmiſſariorū ordinatio refrageť. Et eodem modo iurabūt predicti cuſtodū miniſtri ⁊ coram eiſdē. ut in cle. multorū. ex̄ eo. A Ibi etiā ſubdiť. Et quia ſepe contingit epiſcopos ꝓprios habere carceres ſibi ⁊ dictis inquiſitoribꝰ nō cōes. diſtricte precipimus ut cuſtodes ad incarceratoꝝ pro dicto crimine cuſtodiā per epiſcopos uel ſede vacante per capitulū deputandi ⁊ eorū miniſtri corā dictis inquiſitoribus uel ſubſtitutis ab eis preſtent ſimile iuramētū. B .Notarij

inquisitionis corā ep̄o cū inquisi-
tore uel substitutis ab eis iurabūt
suū officiū fideliter exercere. Et idē
fiet de alijs psonis necessarijs ad
dictū officium. ut in dicta cle. mul-
torū. ex eo.

2 ¶ Episcopi ⁊ inqsitores uel substi-
tuti ab eis maliciose aut fraudu-
lenter nō imponāt alicui crimen
heresis. nec q aliqui ipsos in ex-
ecutione officij sui impediūt impo-
nant aliquod falsū. Qz si ep̄i causa
odij grē uel amoris. uel lucri. uel
comodi tēporalis omiserint pce-
dere. A. contra iusticiā ⁊ consci-
entiā suam vbi fuerit procedendū
super h⁹ prauitate. ut in dicta cle.
multorū. B. uel aliquē vexare
imponēdo ipsā heresim. uel q im-
pediant suū officiū. si episcopi sunt
uel supra per triēniū incurrunt su-
spensionē ab officio. si inferiores
sūt. sunt excōmunicati. a qua sen-
tentia nō nisi per papā absolui po-
terunt. A. preterq̄ in mortis ar-
ticulo. ⁊ tunc satisfactiōe premissa
nullo in hac parte priuilegio suf-
fragante. ut in tex. qui sequitur. B
In cle. multorū. ex eo.

3 ¶ Inquisitor non pōt esse nisi at-
tigerit. 40. annū. Et tam ipse q̄
cōmissarij deputati non possūt pe-
cuniā extorquere. nec scienter ec-
clesiarū bona ob delictū clerico-
rum fisco ecclesie applicare. aliter
sunt excōmunicati. Quē casū vi-
de plene. s. excōmunicatio. p. §. 4.
A. Et ibi de hoc dictū est in ad-
ditione. B. ⁊ in cle. volentes. ex
eo. Nullus autē inquisitor potest
procedere contra officialē aliquē
uel nūciū romane curie. ut in extra-
uaganti Johānis. 22. que incipit
Cum frater.

Hermofrodit⁹

Nunquid talis ordinari pōt?
R. Si magis vergit in sexum vi-
rilem q̄ femineū pōt recipere ca-
racterē. si econuerso nō pōt. 4. q. 3.
testes. §. Itē hermofroditus. Sed
tā in vtroq; casu non debet ordi-
nari propter deformitatē ⁊ mon-
struositatem. ar. 36. dis. illustrator
et. 49. dis. c. vlt. Si vo equaliter
inualescit in eo sexus virilis ⁊ fe-
mineus. caracterem recipere non
pōt ſm W. A. Idem in sū. con.
li. 3. ti. 23. q. 2.

Hyronia.

per. h. scri-
bitur Vi-
de tamen in littera. J.

Histrio.

Utrum of-
ficium hi-
strionū sit licitum? R. ſm
Tho. 2. 2e. q. 148. Tale officium
quia ordinatur ad solatiū homi-
nibus exhibendum. non est illicitū
ſm se. dūmodo non vtantur ali-
quibus verbis uel factis illicitis
⁊ non adhibeant ludum negocijs
⁊ temporibus indebitis. Unde ⁊
illi qui moderate eis subueniunt
non peccant. sed iuste faciunt mer-
cedē ministerij eorū eis retribuēdo.
Si qui vo supflue sua in talibus

cõsumũt uel largiunť illis qui illi-
citis ludis vtunť· peccant q̃si eos
in peccatis fouentes. A .Con.
Ul. ⁊ addit. ꝙ si aliquis etiã ma-
lis histrionibꝰ parce dat ad cõser-
uandã famã suã ne a talibus vitu-
pereť· nõ credo talem peccare mor-
taliter. ut in sũ. con. li.° z.° ti. 5. q. zz.
B. De histrionibus habes. s̃. cle-
ricus 4.° §. 5.° et. s̃. coicare. §. zo. q̇
incipit. Utrũ corpus xp̄i debeat
dari histrionibus.

Homicidium j.°

Hcoiter quid est? R.° Est hois
occisio ab hoie facta. Et cõmittiť
nõ solũ facto sed etiam verbo. Et
verbo tripliciter. s. precepto. cõsi-
lio. ⁊ defensione. i. defendendo ho-
micidiũ suis verbis ab illis q̇ vo-
lebant ipsũ retrahere uel impedire
ut. 5o. dis. si quis viduã. de pe. dis. i.
periculose. Facto ꝟo cõmittiť qua-
tuor modis· iusticia· necitate· casu
⁊ volũtate. A .Glo. Ray. dicit.
Defensiõe. ut cũ aduocatꝰ defendit
reũ in causa criminali· vbi accusa-
tor si nõ ꝓbauerit teneť ad penã ta-
lionis. ut in sũ. con. li.° z.° ti. ꝑ. q. z.
Et eo. ti. q. zi. diciť ꝭm Ray. De-
fensiõe. i. dissuasione. ut si q̇s dis-
suadendo retrahit a bono ꝓposito
hoiez volentẽ aliũ a morte liberare
Et glo. eiꝰ diĉ hoc intelligẽdũ qñ
corrupta intẽtione fit. Nã si mater
filiũ volentẽ liberare aliquẽ a picu-
culo morť retrahat uel dissuadeat
qr timet ne ille ibi inẽficiať. uel pa-
rũ uel nihil peccat. Et ꝭm Ray. ⁊
in dcã. q. z. est etiã homicidiũ spũa-
le quo q̇s spiritualiter ⁊ quadã iurĳ
fictione occidiť· quod fit. 5. modis.
Odiendo. i. Joh. 3.° Qui odit fra-
trẽ suũ homicida est. Itẽ detrahen-
do. de pe. dis. i. homicidiorꝫ. Itẽ ma-
le cõsulendo seu suadẽdo. ea. dis. c.
noli putare. Itẽ nocendo. ea. dis.
homicidiũ· vbi diciť ꝙ ois iniquus
motꝰ ad nocendũ fratri· ꝓ homici-
dio cõputať. Itẽ victũ subtrahẽdo
86. dis. singulis. ⁊. c. pasce. B
¶ Utrũ occidere animalia sit pec- 1
catũ. R.° ꝭm Tho. z.ª z.ᵉ q. 64. Nõ
quia nullus peccat vtendo re sua
ad hoc ad quod est ordinata. Ge-
neraliter aũt plante ⁊ aialia ꝓpter
hominẽ sũt ordinata. A .Idẽ in
sũ. con. li.° z.° ti. ꝑ. q. 3. B
¶ Utrũ liceat iudici occidere ma- 2
lefactorẽ. R.° ꝭm Tho. z.ª z.ᵉ q.
64. Sicut pro salute totiꝰ corpo-
ris preciditť laudabiliter putridũ
membrũ· sic malefactor ⁊ corru-
ptiuus aliorũ occidiť ut bonũ coẽ
cõseruež. Si tñ hec occisio fieret a
iudice uel ministro liuore vindicte
uel delectatione fundẽdi humanũ
sanguinẽ. lꝫ ille iuste occidať· nihi-
lominus iudex mortaliter peccat
similiter ⁊ minister. Et eodẽ modo
si faceret hoc iurĳ ordine nõ serua-
to. z3. q. 4. §. pl't. et q. 5. miles. et. c.
cũ minister. et. c. lex eterna. ⁊. c. offi-
cia. et. c. cũ homo. et. c. qui malos.
A .Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 4. B
¶ Utrum liceat priuate persone 3

malefactorẽ occidẽ. Rñ. ẜm Tho. 2ª 2ᵉ q. 64. Non licet. sed illi tm̃ cui coītatis cura cõmissa est. sicut principi habenti publicã auctoritatẽ. nõ aũt priuato. ⁊ multo amplꝰ neqꝫ clerico. Nã clericis cõmittit̃ ministeriũ noue legis in q̃ nõ determinat̃ pena occisionis uel mutilatiõis corporalis. ⁊ ideo ut sint idonei ministri debent a talibꝰ abstinere. A. Hoc intellige nisi fieret ad repellendã vim cũ moderamine inculpate tutele. ut in cle. si furiosus. de homici. B. De muliere in adulterio deprehensa vtrum possit occidi. vide. ĩ. impedimentũ 8º §. vlt̃. ⁊ de adulterio vide. ĩ. lex §. 1º. v. 4º.

4 ¶ Utrũ aliqua nccitate liceat occidere hoiẽ. Rñ. ẜm Tho. 2ª 2ᵉ q. 64. Illicitũ quidẽ est ꝙ hõ intẽdat directe occidere hoiẽ ut seipsũ defendat. nisi ei q̇ hꝫ publicã auctoritatẽ. A. ⁊ etiã priuato si nõ excedat limites defensionis legitime. dcã cle. si furiosus. Ideo sequitur B. Potest tñ vim vi repellere cũ moderamine inculpate tutele. Et si preter intentionẽ defendentis ille occidat̃ nõ peccat.

5 ¶ Utrũ liceat occidere furẽ? Rñ. Fur nocturnꝰ si nõ poterat discerni ꝙ ad furandũ ⁊ nõ ad occidendũ venisset. nec aliter poterat deprehendi. potuit occidi. aliter nõ. ex͂ eo. si perfodiens. ff. de sicca. l. furẽ. A. Ibi dicit̃. Furẽ nocturnũ si quis occiderit ita demũ impune foret si parcere ei sine suo periculo nõ potuit. B. Furem ṽo diurnũ nõ licet occidere nisi se telo defendat. qꝛ tunc plus est q̃ fur. ut in dcõ. c. si perfodiens. Latronẽ etiã insidiantem itineribus ẜm leges cuilibet licet occidere. similiter ⁊ nocturnũ ꝑplatorẽ agroꝝ. C. quãdo licet vni se sine iudice vindi. l. i. et 2. De quibus duobus vide. ĩ. latro.

¶ Utrũ liceat clericis occidẽ suũ inuasorẽ. Rñ. Clerici quidẽ possũt sicut ⁊ laici vim vi repellere. defendendo se ⁊ sua. ar. ex͂ de homici. significasti. Et hũc casũ vide s̃. bellũ. ꝑ. §. 2º. et ex͂ de sen. exco. dilecto. li. 6º. A. Ibi hoc clare habet̃ Ubi etiã dicit̃ ꝙ põt ⁊ debet quilibet propulsare iniuriã etiã a vicino ⁊ ꝓximo. B. Et si clericus ita inuadat̃ ꝙ aliter mortẽ vitare nõ poterit nisi occidat uel mutilet inuasorẽ. hoc faciendo nõ est irregularis. in cle. si furiosus. ex͂ eo. Et eodẽ modo nõ est irregularis si occidat furiosus aut infans aut dormiẽs ut ibidem dicitur. 6

¶ Utrũ grauius peccet qui occidit iustũ q̃ qui occidit pctõrẽ. Rñ. ẜm Tho. 2ª 2ᵉ q. 164. Sic. q̃druplici ratione. ꝑ quia nocet ei quẽ plus debet diligẽ. ⁊ ita magis agit ꝯtra caritatẽ. 2º. qꝛ iniuriã infert ei q̇ ẽ minꝰ dignus. ⁊ ita magis agit ꝯtra iusticiã. 3º. quia priuat coītatẽ maiori bono. 4º. qꝛ ſp̃nit deũ. Luc. x. Qui vos spernit. me spernit. A. Idem in sũ. con. li. 2º. ti. ꝑ. q. 18. B 7

8 ¶ Utrum homicidiũ sp̄ sit mortale.
R°. ꝯm Ray. Homicidiũ volunta-
riũ mortale est ⁊ enorme. dis. 50. si
q̇s volũtarie. A. Ibi dr̃. Si q̇s
volũtarie homicidiũ fecerit ad ia-
nuã catholice eccl'ie sp̄ iaceat. Dic̃
glo. i. horis statutis. Seq̇r. Et coio-
nẽ in exitu vite sue recipiat. Dicit
glo. Supple si morit ante finitũ
tẽp⁹ pnie. qꝛ post tẽp⁹ pnie licite coi-
cat. ut. 36. q. 6. si q̇s de corpe. Seq̇r
Si aũt nõ volũtate ꝫ casu aliq̇ ho-
micidiũ fecerit. ꝑor canon. 7. ãnis
agẽ pniam iussit. 2⁹ canõ. 5. man-
dauit. B. nisi fiat iur̄ pmissioẽ ut
in iudice ⁊ in eo q̇ se defendit ⁊ sua
uel i bello iusto. 23. q. i. q̇d culpat.
A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 20. B
9 ¶ Utrum q̇libet teneat liberare p-
ximũ ab iniusta morte cũ põt. R°.
Dicẽdũ ꝙ ex debito caritatis q̇libet
tenet repellẽ a ꝓximo iiuriã si põt.
Unde Amb°. Qui nõ repellit iiu-
riã a ꝓximo si põt. tã est in vitio. q̃
ille q̇ facit. 23. q. 3. nõ inferẽda. et
c. sc. et. c. oñdit. et. q. 5. reos. Hec est
snia Ray. W. ⁊ Tho. 2°. 2ᵉ. q. 60.
In ħ tñ sic ponit W. diũsitas ẽ no-
tanda. qꝛ ille q̇ hꝫ publicã ptãtẽ te-
net defendẽ etiã cũ armis si oportꝫ
A. ⁊ se etiã morti exponẽ ꝯm eũdẽ
W. ut i s... con. eo. ti. q. 32. vbi ħ no-
tãt. B. dũ tñ speret ꝙ possit. Per-
sone ꝑo puate sic q̇dẽ solo ꝟbo pos-
sint hoĩes liberare. aut etiã facto ꝫ
sine piculo psonaꝝ suaꝝ tenent. ita
tñ ꝙ cũ moderamine inculpate
tutele. ut Tho. addit. Sꝫ nõ credo
ꝙ in hoc casu teneat q̇s exponere se
corpali piculo. ut ait W. ⁊ glo. 83.
dis. in pn°. A. Glo. ibi dic̃ ꝙ te-
neor dare pecuniã ne ali⁹ iiuste oc-
cidat. lꝫ q̇dã dixerint ħ verũ esse de
platis. Itẽ dic̃ ꝙ medic⁹ dꝫ potius
gratis curare etiã suis sũptib⁹ q̃
pmittat infirmũ mori. nõ solũ pau-
perẽ ꝫ etiã diuitẽ. Dicit etiã ꝙ põt ⁊
inuitũ curare ⁊ postea a potẽte uel
ei⁹ heredib⁹ cure debite adhibite sa-
lariũ petẽ. etiã si infirm⁹ moriat. B
¶ Utrum teneat q̇s dare pecuniã ne io
ali⁹ occidat. R°. Glo. 83. dis. i pn°.
ponit de ħ duas opinioẽs. vna ẽ ꝙ
q̇libet tenet. alia ẽ ꝙ solũ plati. Et
subdit. A. ħ qđ seq̇t nõ videt ibi
poni i glo. tñ verũ puto. B. Mibi
videt distinguẽdũ. qꝛ si cõstat illũ
iiuste occidi. q̇libet tenet pecunialit
subuenire q̃tũ sua possibilitas põt
salua necitate sua. Qꝫ si nescit an
iiuste occidat. aut si necitas isti⁹ nõ
põt. nõ tenet. Utrum medicus teneat
poti⁹ gratis curare aliquẽ q̃ pmittẽ
mori. vide. ĩ. medic⁹. §. 3°. Et vtrũ
medici uel cirurgici possint ꝓmo-
ueri. Itẽ vtrũ liceat clerici ħ exercẽ
habes. ĩ. medicus. §. añ pst. ⁊ vlt.
¶ Utrum mutilare aliqđ mẽbrũ sit ij
licitũ. R°. ꝯm Tho. 2°. 2ᵉ. q. 65. Pre-
cidere mẽbrũ sanũ nõ põt esse licitũ
nisi ꝓut ordinat ad vtilitatẽ coitatis
s. pro punitioẽ alicui⁹ culpe. ꝫ ħ nõ
licet alicui psone puate etiã volẽte
eo cui⁹ est mẽbrũ. qꝛ p hoc fit iiuria
coitati. ꝫ hoc licet tm̃ publice ptãti
cui cõmissa est cura cois. Si ꝟo

membrū ꝑpter putredinē sit corru-ptiuū corporis tūc licitū est ꝑcidere. de volūtate tñ eius cui⁹ est. aut illi⁹ ad quē ptinet curare de salute illi⁹ Porro nō licet aliq̄ modo mēbrū precidere ad vitandū periculū aīe siue pctī. qz saluti spūali semꝑ pōt aliter subueniri. cū peccatū subiaceat ipsi volūtati. Unde ⁊ Criso⁹ super illud Math. 19. Sūt eunuchi qui seipsos castrauerunt ꝑpter regnū celorū. dicit sic. Nō mēbror abscisione sed malarū cogitationū interemptiōe. Maledicto. n. ē obnoxius q̄ mēbrū abscidit. ⁊ postea subdit. Nō cōcupiscētia māsuetior ita fit sed molestior. Aliūde. n. hꝫ fontes. Sperma. n. ī nob ē ꝑcipue a ꝓposito incōtinēti. ⁊ vita negligēti. nec ita abscisio mēbri cōpmit temptatiōes ut cogitatiōis frenū.

Homicidiū ij.

Hq̄ cōmittiṫ cōsilio uel mādato. Homicida q̄dē cōsilio intelligiṫ ꝑm W. de cōsilio exhortatiōis uel approbatiōis ꝙ homicidiū fieri debeat. nō aūt de respōsiōe sue cognitionis siue opinionis. Unde si quereṫi an liceat xpiano occidere paganū uel iudici malefactorē. respondeaṫ ꝙ sic. nō tñ respondens nō peccat ħ nec fit irregularis. nisi talis probabiliter videat ꝙ ille iudex siue bellator scdm eius cōsiliū velit agere. ⁊ sic postea fecit. A. ꝑ. dicta obtinent q̄tū ad irregularitatē. lꝫ etiā respondens errasset in consulendo ꝑm eūdē W. ut in sū. con. li. 2. ti. ꝑ. q. 6. B. de hoc etiā casu habeṫ d. epus. §. 9.

¶ Quid si nō cōsuluit homicidiū sed cōsuluit aliq̄d vnde secutū est? R. ꝑm Inno. Si verisimiliter possit estimari ꝙ inde seq̄reṫ mors. irregularis ē. ut si suasit iactū machine uel baliste. uł ꝙ eatur ad capiendū castrū q̄d nō poterat de facili capi sine morte hominū. ⁊ sic mors secuta est. Si ꝟo nō potuit estimari nec erat ꝟisimile ꝙ mors sequereṫ. tūc quidē si cōsuluit rem licitā nō ē irregularis etiā si mors inde fuerit subsecuta. Si ꝟo illicitā irregularis est. ar. ex. eo. cōtinebaṫ. et. c. is q̄ mādat. li. 6. A. Idē in sū. con. dicta. q. 6. Et additṫ ꝑm eūdē Inno. Semp tñ fit irregularis si directe ī mortē alicui⁹ ꝯsiliū dederit. ex. ne. cle. uł mo. sniam. Et con. Hosti. ⁊ addit. Idē si de volūtate sua turbata ꝓcessit. puta pentes clerici ꝟberati cōueniūt ⁊ dicūt ꝙ volūt ħ vindicare nec cleric⁹ expsse ꝯtradicit. ar. ex. de symo. mathe⁹. Sꝫ si expresse ħ ꝓhibeat secus est. ar. ex. de symo. sicut tuis. ⁊ est expressū in. c. petr⁹. ex. de homici. dūmō ex corde ħ faciat. alioq̄n ī ꝯspectu dei cadit cū tacite consentiat homicido. B. Et idē dicēdū ē si mādauit. Con. Hosti. Et eodē modo distingue si iste quidē cui cōsultū est nō occidit sed ipse occidiṫ. A. lꝫ aliqui dixerint hoc casu nō esse irregularitatē. ut nōṫ ī sū. con. eo. ti. q. 7. B.

2 ¶ Quid si aliqs cõsuluit homici/
diũ fieri ⁊ añq̄ sequeret effect⁹ re/
uocauit? R°. ẜm Inno. Si expsse
⁊ sine vlla fictiõe phibuit· imunis
est ab homicidio. ar. ex̄ de symo. sic
tuis. et. i. q. 4. q2 p̄sulatus. ita tñ q̄
si non firmiter credit q̄ reuocatio
locum habeat tenet indicare illi q̄
sibi caueat. A. Idē i sũ. con. dcã
q. 6. Ubi etiã dicit ẜm eũdē q̄ ista
indicatio debet fieri caute ne pro/
dat quisq̄. ⁊ q̄ si añq̄ reuocet cõ/
siliũ pcedat. etiã postq̄ cõsulens iã
penituerat irregularis efficit. B

3 ¶ Quid si quis mandauit homi/
cidiũ fieri noīe suo ⁊ ante effectũ
reuocauit? R°. ẜm Inno. Idē qḋ
de consulente nunc dictũ est nisi q̄
hic sufficit reuocatio tm̄. s. q̄ etiã
si nõ indicet illi q̄ sibi caueat. non
fit irregularis q2 ex eius dicto nil
agitur. A Hic clarius. Ratio di/
uersitatis est. q2 ille cui cõsulitur
agit pro se. ⁊ ideo plus requirit ad
remouendũ effectũ cõsilij qui cõ/
cernit ipsũ operantē. sed mandata/
rius agit pro mandãte. ideo suffi/
cit q̄ ei cõstet de cõtraria volunta/
te mãdantis. nõ solũ expresse sed
etiã tacite. ut si pacē iniret cũ occi/
dendo uel parentelã uel aliã ami/
citiã cõtraheret sciente eo cui man/
datũ erat de occidendo ẜm eundē.
Inno. ⁊ in dcã. q. 6. B

4 ¶ Quid si mandauit q̄s aliquē
verberari inhibẽs expsse ne occide/
ret uel mutilaret ⁊ ille nihilomin⁹
mutilet uel occidat? R°. Mãda/
tor irregularis efficit. quia man/
dando in culpa fuit. ⁊ q2 hoc eue/
nire posse debuit cogitare. ex̄ eo. is
qui. li. 6.

5 ¶ Quid si aliqs suadeat alicui
q̄ exponat se periculo p patria uel
iure suo? R°. ẜm Inno. Nõ est ir/
regularis etiã si iste cui cõsultũ est
moriat. 23. q. 3 pro mēbris. et. c. se.
et. q. 8. igit. et. c. se. Sz si sciret eũ
verisimilit moriturũ· irregularis fi/
ret. Idē Hosti. A. q2 ordinata ca/
ritas ē q̄ q̄sq3 pl⁹ diligat corp⁹ suũ
q̄ alteri⁹ ẜm eũ. Inno. ⁊ i sũ. con.
li. 2°. ti. p̄. q. 8. et. q̄ siliť etiã pl⁹ dili/
gat corp⁹ pximi q̄ bona fortune.
86. dis. pasce. Ideo h̄ q̄ dictũ est si
sciret eũ ⁊c. intelligēdũ ē qñ suasio
eēt facta p iure suo q̃ ad bona for/
tune· uł etiã p defensiõe aliq̄ꝛ ptícu/
lariũ· sec⁹ si p defensiõe patrie· seu rei
publice· maxime fidei ⁊ ecclie. nã h̄
casu lz etiã iminerēt picula ⁊ seq̄/
ret mors nõ irrogat irregulari/
tas· cũ h̄ casu etiã ad p̄latos ecclie
ptineat facē suasiões ut s. bellũ. 2°.
§. fi. Unde ⁊ si q̄s suadeat alicui q̄
indubitãť se morti exponat p hono/
re xp̄i. uł p fide uł p statu ecclie. nõ
fit irregular etiã si mors seq̄t. q2
xp̄s p nobis mortu⁹ ē ⁊ sci marty/
res pro ecclesia ẜm Inno. ⁊ in sũ.
con. eo. ti. q. 9. Et hic sequit. B

6 ¶ Quid si suadet q̄ indubitãter
exponat se morti pro xp̄o uel eccle/
sia? R°. ẜm Inno. Non fit irregu/
laris etiã si sequat mors. quia xp̄s
mortē subijt p nobis. Idē Hosti.

7 ¶ Quid de illo qui volenti fugere inimicos ꝓpter timorẽ mortis cõsuluit ꝙ remaneret ⁊ ꝙ ꝓcuraret pacẽ. ⁊ remansit ⁊ occisus ẽ? R°. ſm W. Si ille qui cõsuluit habuit ꝓbabilẽ causã credendi ꝙ illi nõ imineret periculũ. puta qꝛ inimici illius adeo erant cõsanguinei uel amici ꝙ merito potuit ꝓsumere ꝙ eos posset cohibere nõ est irregularis. alit̃ sic. A. Et idẽ si etiã potuit habere dictã presũptionẽ. tñ fuit negligens in interuentiõe. qꝛ ꝉ casu ex culpa sua seq̃t homicidiũ. ⁊ ideo fit irregularis. ex̃ de homi. tua nos Et colligit̃ ex dictis i sũ con. co. ti. q. xi. vbi hec notant̃. B

8 ¶ Quid si aliq̃s cõsuluit ꝙ infirmus ꝓteret̃ ut citius moreret̃? R°. ſm W. Si ex tali trãsuersiõe citius morit̃. irregularis ẽ q̃ cõsuluit ⁊ q̃ fecit. nec põt ꝑ epm dispensari lꝫ a pctõ absolui possit. A. Idẽ in sũ. con. co. ti. q. io. vbi etiã addit̃ ꝙ si ex hac cã nõ citiꝰ morit̃. nõ incurrit̃ irregularitas. ꝉ sufficit penitere de pctõ ⁊ mala intẽtiõe. Nec ẽ ꝓsumẽdũ ꝙ si hꝰ trãsuersiões fiãt ſm sortilegiũ vetularꝫ. sic qñ faciũt apponi securim ad caput morientis. uel aliq̃d hꝰ friuolũ fieri ut citiꝰ moriat̃ ꝟtutẽ talẽ habeant hec sortilegia. agi tñ debet pnia de peccato. B

9 ¶ Quid de illo q̃ dissuadet homicidiũ ꝉ nihilominꝰ associat homicidã ut eũ si oportꝫ defendat? R°. ſm Hosti. homicida ẽ. nec poẽit ꝓmoueri. ⁊ sic itellige ꝙ defensiõe cõmittit̃ homicidiũ. ex̃ de cle. pu. i du. hetic. A. Idẽ in sũ. con. co. ti. q. 34. B

Homicidiũ iij°.

De casuali homicidio. s. qð ꝑter intẽtionẽ fit. Ubi distinguẽdũ ẽ sic. Aut. n. is q̃ fecit casuale homicidiũ dabat opã rei illicite. aut licite Et si q̃dẽ licite puta repabat domũ ul' incidebat arborẽ. ꝑꝑã ⁊ hꝰ. ⁊ adhibuit oẽm diligentiã quã potuit. ⁊ tñ casu ꝯtigit homicidiũ. talis nullã culpã neq3 penã incurrit. lꝫ forte casus oẽs fortuitos nõ ꝓuiderit. ex̃ eo io. hes. ⁊. c. q̃dã ut asseris. ꝉ si diligẽtiã nõ adhibuit tenet̃. silit̃ etiã tenet̃ indistincte si dabat opã rei illicite. Ideoq3 si cl'icꝰ exercitatiõe uel venatiõe iaculũ mittat ⁊ sic aliũ perimat irregular' efficit̃. qꝛ talia opa debẽt ab eo eẽ penitꝰ aliena. 5o. dis. clerico. A. Idẽ i sũ. con. li°. z°. ti. ꝑ. q. i9. ſm Ray. Hosti. ⁊ Goff. B Silit̃ ⁊ si aliq̃s ludo ꝓijcit lapidẽ ꝯtra aliquẽ. ⁊ ille volẽs declinare ipingit i aliũ lapidẽ ⁊ mortuꝰ ẽ ille ꝓiector irregular' effectꝰ ẽ. qꝛ ludꝰ nocīꝰ erat mittere lapidẽ. ⁊ ita ẽ in silibꝰ. A. Hoc fuit dictũ Inno. ⁊ Hosti. ut patꝫ in dcã. q. i9. B

¶ Quid si aliq̃s hꝫ ceruũ uel leonẽ q̃ aliquẽ occidit? R°. ſm Inno. Nõ videt̃ irregular' dũmõ maliciã uel culpã i morte nõ hũerit. ar. 5o. dis. hi q̃ arborẽ. ⁊. c. sepe. A. Idẽ i sũ. con. li°. z°. ti. ꝑ. q. z8. vbi etiã patꝫ ꝙ aliq̃ ꝉ intelligũt de lata culpa. aliq̃ ꝟo etiã de leui. Et si ẽ aliquid 1

qd possit imputari tenenti dicta aia-lia. 7 hoc videt pbabilius 7 tutius nam in dictis.c.hi qui. 7 sepe.dicit simpliciter de culpa 7 non restringitur ad latam. B

2 ¶ Quid de custodientib' infirmos q ad eorum petitionē vocauerūt minutorē ut minueret eis sanguinē uel dederūt eis vinū ul' nō bn custodierūt eos. ita q ipsi mortui sūt? R°. sm W. In oib' talib' vbi bona fide fiāt nō dz aliqs de facili scrupulosam hre psciam nisi sit euidēs culpa aut negligētia dissoluta 7 si habeat deponē dz. A. ad psiliū boni viri sm eūdē W. B. Si aūt lata culpa fuit uel negligētia dissoluta 7 certū sit q inde mors puenerit irregularitas cōtracta ē. A. Idē etiā esset si pbabiliter dubitat sm iudiciū medicorum sm eūdē W. 7 in su.con.co.ti.q.41. B

3 ¶ Quid de parentib' in quorum lectis puuli filij ieniūt mortui? R°. sm Ray. Si mors interuenit gui eorum culpa pcedēte atq negligētia. grauis ē pnia iniūgēda.ex de pe.7 re. qsitū. Si aūt leuis culpa pcessit. nō tā guis pnia ē iponēda.ex de his q fi. occi. de infantib'. A. ibi dr de pnia triū ānorum. quorum vn' dz pagi in pane 7 aq. Et sm glo. Ray. 7 in su.con. co.ti.q.57. qn pentes filios sponte opprimūt. maior ē eis pnia iniūgēda q p alio homicidio. Si aūt casu 7 gui culpa pcedēte. pnia. 5. ul. 7 ānorum ē iponēda. Si aūt leuis culpa pcessit. pnia triū ānorum indicēda est.

Addit Hosti. q in h casu si culpa sit occulta 7 pnia debet esse occulta. si vo manifesta 7 pnia dz ee manifesta. Et q maior pnia ē iniūgēda si i lecto suffocent q si in cunis. 7 maior sacerdoti greco q latino. dicto.c. qsitū. de pe. 7 re. B. Si autē nulla precessit negligentia uel culpa. de iure nō sūt puniendi. ar. ex de homici. ex lris. tn ad cautelā pter ambiguitatē duplicitat ē eis aliq pnia iniūgēda. ar. 23.q.5. ex coicatorū. et 34.q.2. i lectū. Con. Hosti. 7 addit q admonendi sūt parētes ne pueros teneros secū i vno lecto collocēt ne forte opprimant. 2.q.5 consuluisti.

Homicidiū iiij°.

De pena 7 irregularitate homicidarū sm Ray. sic teneas. Si homicidiū cōmittit vbo. s. pcepto psilio ul' defensiōe. pena ē irregularitat. q etiā p' pactā pniam impedit pmouēdū 7 deijcit pmotū. dis. 50. si qs viduā. Et intellige defensiōe qn homicidā defendit dissuadēdo eis q volebant defendere occisū. si tn corrupta intentiōe hoc fecit. nā si mater filiū volentē liberare aliquē a morte retrahit. q2 timet ne filius occidat. parū uel nihil peccat nec etiā alius consanguineus uel amicus tali intentione dissuadens aliquā irregularitatē incurrit.

¶ De pena vo homicidij facto cōmissi distingue. Nā qtuor modis pōt cōmitti. 7 p qdē si est cōmissi j

ꝑ iusticia ⁊ recto ꝓcessu ⁊ intẽtiõe
nõ cõmittit culpa ſ; potius faciẽs
meret̃ nihilominꝰ tñ irregularitas
ↄtrahit̃. q̄ ſiliter iꝑdit ꝓmouẽdũ ⁊
deijcit ꝓmotũ. 51. diſ. aliquãtos.
A .niſi fuiſſet h̃ factũ ante bapti-
ſmũ. Nam per baptiſmũ tollit̃ iſta
irregularitas ſm Ray. ⁊ coĩt etiã
alios doctores. l; Gratianus di-
xerit nõ tolli niſi illã que ẽ ſequela
peccati. ut in ſũ. con. eo. ri. q. zi. B
Quicũq̧ ergo ĩ tali caſu fuerit iu-
dex aut aduocatꝰ. ſiue ꝓ actore. ſiue
ꝓ reo. s. cũ actor obliget̃ ad talio-
nẽ. q2 agẽdo ꝓ reo agit ↄtra actorẽ.
A .Sed ſñia Gratiani qui excepit
aduocatũ rei teneri poſſet vbi de
cõſuetudine accuſator nõ teneret̃
ad penam talionis uel ſanguinis
ſm glo. Ray. ⁊ in dicta. q. zi. B
Itẽ aſſeſſor· officialis· teſtis· nota-
rius ſñiam ſcribẽs uel ꝓferẽs. ſilr̃
⁊ qui ſcribit atteſtationes. uel legit
eas dũ publicant̃. A .ſeu in ex-
amine cauſe. uti dcã. q. zi. B . Itẽ
q̇ ſcripſerit uł dictauerit lr̃ãs ꝓ tali
vindicta ſanguinis oẽs irregula-
res efficiunt̃. diſ. 50. ſi quis. ⁊ diſ.
51. aliquãtos. ex̃ ne cle. uel mo. ſen-
tentiã. A . Hec dicta fuerũt Ray.
cui con. Goff. ⁊ Hoſti. ut in dcã. q.
zi. B . Et intellige per illũ mo-
dum qui dicit̃. ĩ . irregularitas ꝓ.
§. ꝓ. z.° ſi homicidiũ factum ſit ne-
ceſſitate. tunc ſi neceſſitas euitabi-
lis erat. ad maiores ordines non
aſcendet. imo nec in ſuſceptis to-
leratur. niſi ex magna diſpenſatio-
ne. A . Alij aũt ut Goff. dicunt
ꝙ de iure coi poſt peractã peniten-
tiã põt exequi officiũ ordinis iam
ſuſcepti. pro quo videt̃ facere. 50.
diſ. de his clericis. z.° vbi dicit̃ ꝙ
poſt paractã penitentiã officio ⁊
cõmunioni reddat̃. Sed hoc põt
intelligi per diſpenſationẽ. que etiã
non debet fieri ſine magna cauſa.
Alr̃ de tali dicit̃. 50. diſ. de clericis
ꝓ. ꝙ multum ſibi conſulit ſi ab of-
ficio receſſerit. Ideo primũ tenent
Ray. Ber. ⁊ Hoſti. ut in dicta. q.
zi. B . Si aũt fuit neceſſitas ꝓrſꝰ
ineuitabilis. non incurrit irregu-
laritatem. ut dictũ eſt s̃. homici-
diũ ꝓ. §. 6.° 7.° et. 8.° A . s. qui in-
cipit· vtrum aliqua. cũ duobus ſe-
quentibus· qui vident̃ aliter quo-
tati. B . 3.° ſi ſit homicidiũ caſua-
le. diſtingue. ut s̃ . homicidium 3.°
§. ꝓ. 4.° ſi homicidiũ ſit voluntate
ſpontanea factũ ſiue in opere ſiue
etiam in verbo· ut in prin.° hꝰ. §.
dictũ eſt· talis nõ ſolũ nõ debet ꝓ-
moueri ſed ⁊ in perpetuũ debet de-
poni. ex̃ eo. ſicut dignũ. et in dcõ. c.
ſi quis viduã. etiam ſi paganũ in-
terficiat ſiue ſaracenũ. 50. diſ. cleri-
cum. ⁊. c. de his clericis. ⁊ ex̃ eo. c.
pſt. Et cum tali nunꝙ̃ diſpenſatur
in ordine uel officio. 50. diſ. miror.
Et etiam ſi ſit occultũ· miniſtra-
re in ordine ſuo non poteſt. ex̃ de
tempo. or. c. vlt̃. Poterit autẽ cum
tali diſpenſari in beneficio. ex̃ de
cle. pu. in du. c. z.° Si quis tñ aliq̇d
ꝓdictoꝝ añ baptiſmũ cõmiſiſſet. nõ

impediretur post baptismū. dis. 50.
si quis post remissionē. ⁊ dis. 51. ali-
quātos. Con. Inno. Hoff. ⁊ W.
Irregularitas ꝓ bigamie nō tol-
lit̄ p baptismū. ut s̄. bigamia. §. 6.
⁊ s̄. baptismus 4. et. 1.

2 ¶ An plat⁹ uel cleric⁹ q̄ de male-
factorib⁹ suis q̄relā deponit apud
iudicē secularē. ⁊ emendā petit sibi
fieri ⁊ ꝓuideri ne talia p̄sumāt. in-
currat irregularitatē si iudex mor-
tē iferat iusticia exigēte? R. Nō. si
ꝓtestat⁹ ē exp̄sse q̄ ad penā sangui-
nis nō intēdit. ex eo. plat͡z. li. 6.

3 ¶ Quid si p̄lat⁹ hñs iurisdictio-
nē tēporalē iniūgat officiali suo ut
super tali uel tali maleficio verita-
tē inq̄rēs iusticie debitū exequat̄. ⁊
baiulus super hoc ad penā sangui-
nis procedat. nūq̄d p̄latus irregu-
laritatē incurrit? R. Nō. ex ne. cle.
uel mo. c. ep̄s. li. 6. Eundē casum
vide s̄. ep̄us. §. x.

4 ¶ Utrū oēs qui intersūt vindicte
sanguinis fiāt irregulares. R. ꝫm
W. Non. dūmō nec auxiliū nec cō-
siliū nec auctoritatē p̄stiterint. Idē
Inno. A. Hoc tn̄ clericis est ex-
p̄sse ꝓhibitū. ex ne cle. uel mo. sen-
tētiā. S͡z ⁊ alij q̄ ex curiositate in-
tersūt h⁹ vindicte uel vbi aliq̄s in-
terficit̄ in duello. multū grauiter
peccant ꝫm eundē W. ⁊ in sū. con.
li. 2. ti. p̄. q. 22. B

5 ¶ Quid si quis percutit mulierē
p̄gnātē uel dat ei venenū ut faciat
aborsū? R. ꝫm Ray. Si cōcept⁹ iā
erat format⁹ ⁊ mulier ꝓpt̄ ꝑcussio-
nē aborsū fecit homicidiū fuit. aliter
nō ē homicidiū q̄tū ad irregulari-
tatē. ſ; ē homicidiū q̄tū ad pniam
sic̄ ⁊ q̄ dat uł accipit venenū ne fiat
ꝯceptio. A. uł etiā ne fiat gnātio.
ex eo. si aliq̄s. Idē etiā notat̄ i sū.
con. eo. ti. q. 29. B. Et si dubitat̄
vtr͡z aborsus fuerit ex illa percussiōe
uel vtrū fuerit iam format⁹. dicē-
dū q̄ si ꝓbabiliter dubitat uel cre-
dit. debet a ministerio ⁊ ꝓmotione
abstinere ne periculo se cōmittat.
Si aūt temerariā habet opinionē.
deponat eā si pōt. ⁊ sic poterit mini-
strare ⁊ ꝓmoueri. alit̄ nō. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 30. B

¶ Quid si plures in pugna fue- 6
runt vbi aliqui interfecti sunt. nec
pōt sciri a quibus. nūquid omnes
sūt homicide uel irregulares? R.
Si bellum fuit iniustū tunc q̄tū
ad peccatū homicide sunt qui per-
cusserūt ⁊ quicū volūtate occiden-
di venerunt l͡z nō percusserint. Si-
militer ⁊ illi q̄ venerunt ut si opor-
teret prestarent occisorib⁹ auxiliū
Item nō sunt imunes a culpa qui
cum possent nō liberauerūt. 23. q.
vlt̄. si quatuor. 2. q. 3. nō inferen-
da. 7. c. vlt̄. ex eo. sicut dignū. Si
ꝓo bellū sit iustū. non peccant nisi
sit ibi corrupta intentio. uel perso-
na cui bellare nō licet ut clericus
Porro q̄tū ad irregularitatē oēs
repellendi sunt qui sūt ex parte in-
iuriantiū. Similiter ⁊ qui erāt ex
parte iniuriam accipientium si isti
erant clerici ⁊ sic illicite mouerunt

arma.dis. 5i.si qs post acceptu. ex
de cle.pcus.psentiu.7.c.cotinentia.
A .Glo.Ray.dicit.ut 7 notat in
su.con.eo.ti.q.3i. Hoc intelligo qn
clerici erat in culpa.ut qz volutarie
7 sine nccitate mouerut arma. Si
n. defenderet se uel socios nccio lz
aliqs esset interfect9 a defendetib9
ex altera parte.reliqui q no inter-
fecissent nec interfectores iuuissent
no eent irregulares.lz volutate in-
terficiendi habuissent.qz lex pmo-
tionis factu reqrit.no volutate.i5.
q.i.si qs no iratus. No obstat dis.
5i. si qs post.qz intelligit in milite
q sepe interfuit bello uel officiali.
Ibi dr. Si qs post acceptu bapti-
smu militauerit 7 clamide susce-
perit ac cingulu ad necadu fideles
etia si grauia no admiserit si ad cle-
ru admissus fuerit.diaconij no ac-
cipiat dignitate.Ecce g casus in q
aliqlis incurrit irregularitas lz qs
no peccauerit.nec etia factu secutu
fuerit s solu ex acceptioe officij cu
frequetatioe. Seqt in glo. No ob-
stat ex de cle.pcus.pntiu.vbi sacer-
dos q i qda coflictu vbi aliq inter-
fecti sut fuit ex pte violentia repel-
lentiu 7 piecit lapide 7 lz nemine
pcusserit.tn suspesus est a celebra-
tione missax p bieniu.qz ad tepus
fuit suspensus pter ambiguu du-
plicitatis. Et con. cu his Inno.ut
in su.con.dca.q.3i. Videt etia q
in hoc casu clericus no suspederet
ad aliqd tep9 si intraret religione.
ut in.c.cotinetia.ex de cle.pcus. B

Or si qs siue laicus siue clericus i
bello iusto pcussit quenda sed no
letaliter neqz aio occidedi.nec etia
hoc aio venit nec alios puocauit.
tunc nec de occisione tenet nec or-
dine recipere prohibet.lz alij occi-
derint.ex eo.significasti.§.q si di-
scerni. A .Et ibi pz q hoc veru e
qn ictus possut discerni.al' irregu-
laritate oio incurrit q qualitercuqz
percussit.ut ibi. B .Con. Inno.
Hosti.7 Goff. Et addit Inno.q
si aio occidendi fecit tunc quantu-
cuqz leuiter percuteret tenet.quia
auxiliu morti pbet. Ide Ber. A
Ide in su.con.dca.q.3i. B
¶ Utx no qui liberat a morte cu 7
possit sit irregularis.utputa aliqs
iudex qui reum no liberat.aut di-
ues qui non pascit fame moriente
7 sequit mors? R°. fm W. Licz
tales grauissime peccent.no tn sut
irregulares.quia lex promotionis
factu requirit.i5.q.i.si quis no ira-
tus. A .Idem in su.con.li°.2°.ti.
p.q.33. B
¶ Quid si clericus no occidit tn 8
vulnerauit? R°. Si venit ad trun-
catione membri.irregularis est sic
7 de homicidio.ita q solus papa
dispesare secu pot.ex ne cle.uel mo.
clericis.7 ex eo.is qui.li°.6°. De hac
etia irregularitate plura habes.j.
irregularitas per totum.

Homicidiu v°.

De homicidio uel mutilatio-
ne suiipsi9. Et qde occidere seipsu

peccatū mortale est ut ꝓbat Tho.
2ª 2ᵉ. q. 64. quadrupliciter. ꝑ q̇dē
quia est cōtra naturalē inclinatio-
nē qua vnaqueqꝫ res nitit̄ seipsam
cōseruare q̄ꝫtū pōt. 2º. qꝛ est cōtra
caritatē qua tenet̄ q̇s se diligere. 3º.
quia est iniuria coītatis. quia quili-
bet homo pars coītatis est. 4º. qꝛ
talis in deū peccat. sicut qui alie-
nū seruū interficit peccat in dn̄m.
Ideo hoc nullo modo licet. utpu-
ta ut miserias presentis vite quis
euadat. Nam finis omniū terribi-
liū est mors ſm philosophū. Item
propter vindictā alicuius peccati
nō quia malefactorē occidere non
licet nisi solū publice potestati. sed
etiā quia adimit sibi necessariū pe-
nitētie tēpus. ⁊ ad hoc facit. s̄. ho-
micidiū ꝑ. §. fi. A. imo se occidē-
tibus denegat̄ penitus ecclesiasti-
ca sepultura. ⁊ oratio. 23. q. 5. pla-
cuit. B

j ¶ Utrū liceat mulieri seipsam in-
terficere ne ab alio corrūpat̄? R.
ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 64. Non. qꝛ non
dꝫ in se cōmittere crimen maximū
ut vitet minus crimē alienū. Non
eni est crimē mulieris si ei violētia
inferat̄. Et iterū. Fornicatio uel ad-
ulteriū est minus peccatū q̄ꝫ homi-
cidiū ꝑcipue sui ipsius. q̇d etiā est
periculosissimū. qꝛ nō restat tēpus
ut per penitentiā expiet̄. A. Idē
in sū. con. co. ti. q. 15. B

z ¶ Utrū liceat alicui occidere se ob
timorē ne consentiat in peccatū?
R. ſm Tho. vbi s̄. q̄ꝫ nō sūt facien-
da mala ut veniant bona. uel ut vi-
tent̄ mala ꝑsertim minora ⁊ min⁹
certa. Incertū est aūt an aliquis in
futuro consentiat in peccatū. Po-
tens est eni de⁹ hoīeꝫ quacūqꝫ tem-
ptatione superueniēte eripere a pec-
cato. Tñ ut dicit Aug⁹ ꝑ de ciuita-
te dei. excusant̄ Samson ⁊ quidā
alij ex familiari ꝯsilio spūs scī. A
Idē in sū. con. co. ti. q. 16. et. 17. B

¶ Quid de his qui seipsos muti- 3
lant? R. Non licet. nisi sicut dictū
est s̄. homicidiū ꝑ. §. fi. Et si quidē
talis mutilatio fiat ex impatientia
alicui⁹ infirmitatis aut etiā si cre-
debat se obsequiū ꝑstare deo. utpu-
ta ut caste viuerent. nihilomin⁹ re-
pellunt̄ a promotione ⁊ deijciunt̄
promoti. ex̄ de corpo. vitia. signifi-
cauit. quia tales homicide sui iudi-
cant̄. dis. 55. si q̇s absciderit. ⁊ dis.
33. maritū. Secus est si membrū
ideo absciditur a se uel ab alio. quia
est corruptiuū corporis. ut dictū ē
s̄. in. §. preallegato. A. Tñ ⁊ hoc
casu adest lꝫ nō peccatū sed irregu-
laritas si ex abscisione inducat̄ de-
formitas seu impotentia ad execu-
tionē ordinis. ut in sū. con. co. ti. q.
42. vbi hec notant̄. Potest etiam
ep̄s dispensare cum eo qui se ab-
scidit putādo se obseq̇ū ꝑstare deo
ut vtat̄ ordine ꝑus suscepto absqꝫ
altaris ministerio. i. ut nō mīstret ad
altare. sed in alijs. ut decr̄. c. signi-
ficauit. de corpo. vitia. ⁊ ibi glo. B

Hore canonice

Utrũ clerici teneant̄ ad horas canonicas? R̄. ẜm W. Idcirco a laicis dati sunt redditus clericis ut ipsi in officio vices laicorũ supple-ant. Et ideo beneficiati tenent̄ ad horas non solũ ex statuto ecclesie sed etiam ex obligatione iusticie. Et quia ordinē sacrũ nullus debet conferre nisi beneficiato uel ei qui ad suũ patrimoniũ loco ecclesiasticorũ reddituũ voluerit ordinari ut ex̄ de ꝑben. cum scõm. ⁊ c. episcopus. ideo quilibet habens ordinē sacrum tenet̄ ad horas canonicas. quia ecclesia ordinando ipsũ intendit eũ ad hoc ministeriũ obligare. A. Idem in sũ. con. li.° ꝑ. ti. 1.° q. 18. B

¶ Utrũ clericus nõ dicendo horas peccet mortaliter. R̄. ẜm W. Qui ex aliqua necessitate ẜm formã ecclesie nõ dicit. puta ꝓpter defectũ visus uel infirmitatē ul' paupertatē. ut q2 libro caret. recõpensat tñ equiualens per psalmos ⁊ orõnē dñicã nõ peccat mortaliter Nã q2 diuerse ecclesie diuersũ habēt modũ officij. patz ꝙ nõ ꝓceptũ circa determinatũ modũ. A. s. spãlē ad quē oēs tencãt̄. ut in dcã q. 18. Sz hñ vnusqsqꝫ tenet̄ ad modũ sibi determinatũ. nisi ex legitima causa uel ꝑuilegio excuset̄. ut i cle. si. de cele. mis. B. Similiter nõ peccat mortaliter qui ṽba qdē dicit ꝟ ad illa nõ attendit. q2 cũ de dicēdo horas ꝓceptũ sit de iure positiuo. nõ refert̄ nisi ad ea q̄ sub iudicio hũano cadere pñt. ⁊ ista sũt q̄ exercēt̄ ꝑ actus exteriores. nõ aũt interiores. A. Certe etiã de iure dĩno debem⁹ deuote ⁊ attente orare ⁊ psallere. ꝑs. 2.° Exultate ei cũ tremore. ⁊ ꝑs. 46.° Psallite sapienter. Itē etiã ius positiuũ se extēdit ad interiora in foro penitētiali. ut in. c. cõsuluit. ex̄ de vsuris. Unde ut patet in. c. dolentes. ex̄ de cele. mis. hoc preceptũ extendit̄ etiã ad interiora. Ibi enĩ omnib⁹ clericis prohibendo extrinsecas vagationes ⁊ ꝓcipiendo attentionē dicit̄. Hec igitur ⁊ similia sub pena suspensionis inhibemus districte precipientes in virtute obedientie ut diurnũ officiũ pariter ⁊ nocturnũ ꝙtũ eis deus dederit studiose celebrent pariter ⁊ deuote. B. Sed ⁊ si dicēs officiũ aliqua verba pretermittat nõ oportet ꝙ propter hoc a capite resumat disturbando officiũ. imo etiã si dicendo in choro cum alijs ex aliqua necessitate intermiserit psalmũ uel lectionem uel aliquid h⁹. ⁊ non aliter possit omissum supplere nisi subtrahendo vocem ab adiutorio chori. melius est pertransire ꝙ officium chori diminuere. At si is qui tenetur ad horas ex industia ⁊ negligētia sola omittat. mortaliter peccat. ex̄ de cele. mis. dolētes. Sec⁹ aũ tñ si ex obliuione uel alia nccitate. A. tñ ẜm W. ⁊ in dcã. q. 18. non sunt tot peccata

quot sūt hore omisse. qꝛ totū officiū diuinū vnius diei est vnū totū integratū ex suis partibus. ⁊ ideo precepto vno ꝑcipit. ⁊ transgressor nō transgredit nisi vnū ꝑceptū ⁊ hoc tanto amplius quāto plures partes eius omittit. ⁊ subdit. Hñ tñ cōcedo ꝙ pluribus vicibus omissio vnius officij plura facit pctā mortalia qꝛ totū hoc integrale ꝑcipit q̄tidie adimpleri. B. Dicere autē missam quotidie nō est ꝑceptū. nec etiā quotidie audire quia nec est sp possibile. A. Dū aūt impedimētū rōnabile nō adest. satis ē incōueniens missam nō audire vbi q̄tidie celestis rex de celo veniēdo assistit ut nos supno ⁊ eterno ⁊ angelorū alimēto reficiat. ⁊ salutifera petita concedat ac pctā dimittat. Unde nō solū debemus cauere ne ex negligentia missam aliq̄ die omittamus s ⁊ sup hoc ipso ut nobis cōcedat posse fieri instanter orare. iuxta illud dñice depcatiōis. panē nostrū ⁊c. Itē in.c.qm̄.de ꝑuileg.li.6. dr ꝙ nō decet epōs ⁊ superiores absq causa rōnabili vllā diē trāsire in q̄ nō celebrent seu missam audiant ut designet. quia maior necessitas debet adesse ad excusationē talū q̄ aliorū. B. De materia misse vide.j. missa.

z ¶ Quid si clericus sit ꝑbendatus in duabus ecclesijs. A. Intellige ex legitima causa ⁊ dispensatione. ut in sū.con.eo.ti.q.19. vbi hec notat qꝛ al' hoc nō posset fieri. ut s. hñficiū ꝑ.§.2. in additione. B. cuius officiū dicet? R. ẜm Tho. in q̄libet. Sufficit qdē ꝙ semel officiū dicat ẜm cōsuetudinē aliquarū ecclesiarū in quibus habet ꝑbendā. Et videt ꝙ debeat dicere officiū illius ecclesie in qua habet maiorē gradū q̄uis forte in alia pinguiorē obtineat ꝑbendā. A. puta si in vna sit decanus ⁊ in alia simplex canonicus. Qꝛ si i vtraq fuerit simplex canonicus debet dicere officiū dignioris ecclesie q̄uis i minori ecclesia opulentiorē habeat prebendam. quia tēporalia nullius momēti sūt spiritualibus cōparata ẜm eundē Tho. ⁊ in dcā.q.19. B. Si ṽo vtraq ecclesia paris est dignitatis ⁊ ipse sit absens potest eligere quod voluerit. Si presens fuerit debet se cōformare cū illis cū quibus conuersat. A. Idem in dicta.q.19. B

¶ Utrū liceat clerico matutinas 3
dicere de sero? R. ẜm Tho. in q̄libet. Hic est consideranda intētio eius qui preuenit tempus. Si.n. hoc facit ut quietius somno ⁊ voluptati vacet nō est absq peccato. Si ṽo facit propter necessitatē honestarū occupationū. licite potest dicere de sero matutinas ⁊ in alijs horis tempus preuenire. sicut hoc etiā qñq in solēnibus ecclesijs fieri solet. A. quia melius est deo vtrūq reddere. s. ⁊ debitas laudes ⁊ alia honesta officia q̄ per vnū aliud impediat. ẜm eundem

Tho. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. zo. B
Quin etiã ꝓpter h̄ ꝯsulit ꝑsbytero
ꝙ de mane dicat oēs horas vsq3
ad vesp̄as īclusiue. ex̄ de cele. mis.
c. ꝓ. Sz hore in ecclīa tp̄e suo dici
debēt. ut in dcō. c. ꝓ. A. Clari⁹ in
cle. i. de cele. mis. vbi dr̄. In cathe-
dralibus regularib⁹ ⁊ collegiatis
ecclījs horis debitꝫ deuote psallat̄
ī alijs ꝯuenīēter ⁊ debite celebret̄
diurnū ⁊ nocturnū officiū. si dei ⁊
aplīce sedis indignationē euitare
voluerint. Et h̄ ipsum intelligen-
dū videt̄ nisi rōnabilis necessitas
seu causa aliud suadeat. ut ⁊ h̄ eo-
dem. §. pretactum est. B
4 ¶ Sz q̄ est hora dicendi matuti-
nas? R̄. Diuersaꝝ ecclīaꝝ diuer-
sa ꝯsuetudo seruat̄. tū si ꝓprie dici-
mus. matutinū est q̄rta seu vlti-
ma vigilia noctꝫ. videlicet p⁹ tres
ꝑtes noctꝫ vsq3 ad aurorā. Vn̄ ƀm
Papiā Hug. ⁊ Isidorū etymol.
4°. Matutinū ē int̄ abscessū tene-
braꝝ ⁊ aurore aduētū. Et sic etiā
sonāt v̄ba tūc cantata. ut ē illud.
Nox ꝓcessit dies aūt appropinq̄-
uit. ⁊ iteꝝ q̄si in fine matutinarū.
Lucis aurora rutilans coruscat.
Sed q̄dā ꝯ. qr ⁊ Dauid surgebat
ut cōfiteret̄ media nocte. ex̄ de ce-
le. mis. c. ꝓ. in fine. Primū autē ve-
rius videtur. ut in eo. c. in pn°. A
In dicto. c. ꝓ clarius videt̄ dici de
media nocte ꝙ̄ de alia hora. Puta
tn̄ in hoc ꝯsuetudinē rōnabilē ser-
uādā ⁊ qḋ magis ꝓficiat diuinis
obsequijs. ar. iz. dis. illa. B

¶ Vtrū clericus existēs in scolis 5
teneat̄ dicē officiū mortuorū. R̄.
ƀm Tho. i quolibz. Officiū mor-
tuorū in ecclīa q̄nq3 dicit̄ ordina-
rie sic̄ ꝑtinens ad officia ecclīe. sic̄
fit in die aiaꝝ. ⁊ silit̄ in qualibet ec-
clesia ē de h̄ aliq̄ sp̄alis ꝯsuetudo
ut ꝙ dicat̄ semel in septimana. ul̄
sic. ⁊ ad tale officiū tenet̄ clericus
bn̄ficiat⁹ ī ecclīa etiā ī scolis exn̄s
Si v̄o dicat̄ officiū ꝓpter aliquā
cām emergentē. non tenet̄ ad hoc
clericus in scolis existēs. A Idē
in sū. con. eo. ti. q. zi. B
¶ Sed q̄d cū monach⁹ ꝑficit̄ ec- 6
clesie parochiali. qḋ officiū seque-
tur? R̄. ƀm Hosti. Seruabit con-
suetudinē ecclīe ad quā trāsit. ar.
iz. dis. illa. et. 4i. dis. quisquis. A
Idem in sū. con. eo. ti. q. zz. B
¶ Quid si q̄s ꝑtermissa vna ho- 7
ra dicat sequētē? R̄. ƀm W. Cre-
do ꝙ sufficit ꝙ caute suppleat il-
lud tm̄ quod omissū ē ⁊ agat pe-
nitentiā de negligētia. Pnia ꝙ̊ de
omissis horis arbitraria ē sicut ⁊
alie. ut. ī. pnia z°. §. z°. A. Inno.
in. c. ꝓ. ex̄ de cele. mis. dicit ꝙ satis
ē ꝯueniēs ꝙ sacerdos q̄ imponit
pniam de pctō omissiōis officij in-
iūgat pniam in q̄ omittēs deliq̄t
s. in dicendo eadē officia omissa.
Sed si hoc nō crederet ei ꝓficere.
mutabit in aliā penitētiam. Idē
etiam sentit Vl. ut patet in sū con.
li°. ꝓ. ti. 7. q. i8. B
¶ Vtrū clericus excoicatus te- 8
neatur dicere horas? R̄. Si est

excoicatus minori.non est dubiũ
ꝙ oportet ⁊ debet dicere ꝑ modũ
quem habes s̃.excoicatio 1°.§.8°.
Si uo excoicatus ẽ maiori.dicẽ/
dum ẜm Hosti.ꝙ tenet quidẽ di/
cere sed nõ in ecclesia uel cũ alio.
aut quasi in officio suo ẜ solus ⁊
q̃si ꝑ modũ orõnis. A .i.ut non
dicat.dñs vobiscũ.ut in sũ.con.li°.
3°.ti.33.q.114.vbi hec notant. B
xi.q.3.si quis eps̃ dãnat⁹.et.c.se.
Nã cũ obligatus sit ad hãc serui/
tutẽ.ex̃ de cele.mis.c.ꝑ.ꝑ excoicati/
onẽ nõ liberat ab ipsa.16.q.i.legi.
Idẽ Hoff.et Ray. A .Itẽ ẜm
glo.Ray.⁊ in sũ.con.li°.ꝑ.ti.1.q.
18.tenet ad horas canonicas etiã
degradat⁹ si fuit in sacris ordini/
bus.q₂ tenet ad ea q̃ sũt oneris ⁊
nõ honorũ. Idẽ de degradato bñ/
ficiato q̃ diu tenet bñficium.De/
gradatus etiã uel suspẽsus nõ d₃
officiare ecclesiã.⁊ cũ solus dicit
horas aut cum aliĳs nõ officiãdo
ecclesiã nõ debet dicẽ dñs vobiscũ
uel similia ṽba q̃ ad dignitatem
ordinis ei⁹ ꝑtinẽt. Itẽ ẜm Inno.
i.c.ꝑ.ex̃ de cele.mis.ĩfirmi excusãt
a dicẽdo officiũ.⁊ forte etiã ab au/
diẽdo si talis ẽ infirmitas in q̃ di/
recte uel occasionalit sibi obesset
uel obesse timeret si celebratiõi di/
uinoꝝ interesset. Ibi etiã videt sen/
tire ꝙ q̇ omisit officiũ ex infirmi/
tate nõ teneat ad aliq̇d.ẜ q̇ omisit
ex culpa tenet ad satisfaciẽdum ꝑ
peccato omissionis.i.ad redicen/
dum omissũ ul' aliud pro eo ut ꝑ/
tactum est. B
¶ Clerici ⁊ religiosi cõmorãtes 9
cũ cardinalibus aut cũ epis. A
i.cũ quibusdã pontificib⁹ gratiã ⁊
coionem sedis aplice habẽtibus.
ut in cle.dignũ.de qua.ĩ. B .pñt
se coaptare illis in diuinis officĳs
nec ad alia tenẽtur.ut i cle.dignũ
de cele.mis.

Hospitalitas.

Clericus siue ordinand⁹ de/
bet esse hospitalis ꝑpter multa que
habes.ĩ.ordinandus.§.1°.

Humilitas.

Utrũ hõ debeat se oibus ꝑ
humilitatẽ subĳcẽ? R°.ẜm Tho.
2°.2e.q.161.Dicẽdũ ꝙ in hoie duo
pñt ꝯsiderari.s.id qđ ẽ dei.s.q̇cq̇d
ꝑtinet ad ꝑfectionẽ.⁊ id qđ ẽ hois
s.q̇cq̇d ꝑtinet ad defectũ. Humi/
litas aũt ꝓprie respicit reuerentiã
q̃ hõ deo subĳcit.⁊ idõ q̇libet hõ ẜm
id quod suũ ẽ.d₃ se cuilibet ꝓximo
subĳcere q̃tum ad id qđ est dei in
illo.S₃ absq̃ ꝑiudicio humilitatꝭ
põt dona q̃ quis accepit ꝑferre do/
nis q̃ alteri apparent collata. A
Ita tñ ꝙ ex his se nõ maiorũ me/
riti existimet ẜ obligatiõis. iuxta
illud Greg.omel.40. Cũ augẽt
dona.rõnes etiã crescunt donorũ
Item ut i his nõ glorietur.alias
in speciem icidit superbie qua dia/
bolo cõparat. Unde Greg⁹.23°.
moral.c.16. In hac arrogãtie q̃r/
ta specie crebro human⁹ animus

labit. ut id qd habet habere se singulariter glorietur. in qua tn diabolice similitudini vicinus appropinquat. A. Similiter etiã hoc nõ requirit humilitas ut aliqs id qd suũ est in seipso subijciat ei qd ẽ hominis in altero. alioqn oporteret q quilibet reputaret se maiorẽ peccatorẽ quolibet alio. Potest tamẽ aliquis reputare aliqd boni in proximo qd ipse non habet. vel aliquid mali esse in se quod in alio nõ est. et sic absq falsitate põt se credẽ et pnũciare omnibus viliorem sm defectus occultos qs in se recognoscit et dona dei que in alijs latent. A. Con. Al. ut in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 214. Et iõ ppter quodcũq peccatũ quod in proximo videm9 nõ debem9 nos ipsos illi in nostra existimatione pferre ppter bonũ quod põt in illo latere. et quia forte in nobis est mai9 uel simile peccatũ uel saltem omnino esse põt. Vñ Beda in omelia sabbati tertie dominice in quadragesima. Euenit sepe ut q homicidam publice peccãtẽ iudicãt. pei9 odio4 malũ quo ipsi in secreto depulsantur nõ sentiant. Qui fornicatorẽ accusant. pestem supbie qua de sua castitate extollũtur ignorãt. Qui ebriosũ condẽnant. virus inuidie quo exedunt ipsi nõ videãt. Quid ergo nobis i h9 periculis remedij? Quid restat salutis. nisi ut cũ peccãtẽ ɔspicimus aliũ mox inclinemus deorsũ? i. q̃ deiecti ex nostre cõditione fragilitatis sim9 si nos diuina pietas nõ sustentet humiliter inspiciamus. B

Iactantia

Iactantia quid sit R. sm Tho. 2. 2e. q. 112. Iactantia pprie importat q hõ verbis se extollat dicẽdo de se aliqd qd supra se est. Hoc aũt contingit dupliciter Qñq. n. aliqs loqt de se non qdẽ supra id qd ẽ in se s supra id qd de eo hoies opinant. Qñq vo loqt de se supra id qd est in se sm rei veritatẽ. Et i isto secũdo mõ magis proprie iactantia consistit. q̃uis vtroq modo dici possit.

¶ Utrũ iactãtia sit mortale peccatũ? R. sm Tho. vbi s. Iactãtia põt dupliciter cõsiderari. p mõ sm se. A. i. inqtum ẽ quoddam mẽdaciũ. B. et tunc est mortale pctm qñ aliqs iactãter pfert qd ẽ contra gloriã dei. Ezech. 23. A imo potius. 28. vbi qd sequit ɔ̃ ɔtra principẽ tyri. B. Eleuatũ est cor tuũ et dixisti. deus ego sũ. Uel etiã ɔ caritatẽ pximi sicut cum qs se iactãdo prumpit in ɔtumelias alio4. ut Luc. 18. Nõ sũ sicut ceteri hoies raptores. iniusti. adulteri. velut etiã hic publicanus. Sz si nõ sit ɔtra gloriam dei uel caritatẽ pximi. est pctm veniale. 2o. modo potest cõsiderari iactantia sm suam cãm. Et si quidẽ pcedit ex superbia uel inani gloria tali q sit peccatum mortale. et ipsa erit mortale. al' erit veniale. Si vo sit

ꝓpter appetitũ lucri videt̃ ꝑtinere ad proximi deceptionẽ uł damnũ ⁊ sic magis ẽ pctm̃ mortale. Sed nec hoc semꝑ. q꞉ põt esse tale lucrũ ex q̃ ali⁹ non dãnificat̃. De Ironia q̄ ẽ ꝯtraria iactãtie qñqꝫ ẽ quedã iactantia. vide. ĩ. Ironia. §. ꝓ.

I Eiunium.

Triplex ẽ ieiuniũ. Primũ corporis a cibo mãli. Secũdum afflictionis a gaudio tꝑali. Tertiũ volũtatis a pctõ mortali. A. De his duob⁹ vltimis dr̃ de ꝯse. dis. 5. ieiuniũ. B Est sciẽdum ꝙ ꝓmũ ieiuniũ dñs instituit in ꝑadiso ꝟ postea sanctificauit 40. dieb⁹ ⁊ noctib⁹ in deserto. Math. 4°. et Luce. 4°. A De institutiõe nõ. Geñ. 2°. B

1 ¶ Utrũ ieiuniũ sit semꝑ laudabile uel nõ. R°. ꝟm Tho. in 4°. dis. 15. In trib⁹ casibus nõ ẽ laudabile neqꝫ etiã licitũ. Nã ꝓ quidẽ per ieiuniũ subtrahere qd̃ ẽ necessariũ vite nõ licet. sicut nec seipsũ interficere. ꝟ h̃ ẽ valde modicũ. q꞉ natura modicis ꝯtẽta ẽ. Itẽ nõ licet subtrahere qd̃ ẽ necessariũ ꝟm ea q̄ incũbũt faciẽda ex officio uł ex societate eoꝝ ad quos q̇s ꝯuiuit. Hoc. n. esset de rapina hostiã offerre. Itẽ tertio nõ dꝫ esse tãta abstinẽtia ꝙ hõ ab opibus vtilioribus impediat̃. Nã ⁊ lꝫ ad ea nõ teneat̃ indiscretũ tñ erit tale ieiuniũ ⁊ nõ licitũ. Sꝫ abstinẽtia sine ieiuniũ laudabile est qñ ꝑ ipsũ caro diminuit̃ a suo robore ita ꝙ facili⁹ spũi subdat̃. nec ꝓpt̃ h̃ accelerat̃ mors q꞉ ex abũdantia plures moriunt̃ q̄ꝫ ex defectu. A. Idem i sũ. con. li°. ꝓ. ti. 12. q. 14. B

¶ Utrũ ieiuniũ cadat sub precepto. R°. ꝟm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 147. Dicẽdũ ꝙ ieiuniũ q̄ꝫtum ad necessitatẽ coertionis pcti uel satisfactionis in pnĩa uel ad eleuationem mẽtis ad spũalia. sic in coĩ cadit sub p̄cepto legis nature. Sed determinatio tꝑis ⁊ modi ieiunãdi cadit sub p̄cepto iuris positiui. q꞉ ab eccl̃ia sic ẽ statutũ. nec tñ quilibet trãsgrediẽs peccat mortaliter ꝟ tm̃ qui trãsgredit̃ ex cõtemptu. vel sic ꝙ impediat̃ finis quẽ intẽdit legislator. Sꝫ qui ex cã rõnabili frãgit ieiuniũ. nõ peccat mortalit̃ nec ẽ trãsgressor p̄cepti. A Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 15. B 2

¶ In quib⁹ dieb⁹ tenet̃ q̇s ieiunare? R°. Dr̃tum ex p̄cepto tenet̃ quidẽ ꝓmo totã quadragesimã. de ꝯse. dis. 3. nõ licet. et. c. nõ oportet. et. c. placuit. Idẽ de quatuor tẽporibus dis. 76. statuim⁹. Item in vigilia natiuitatis dñi. ex̃ eo. c. ꝓ. Itẽ in vigilia pẽthecostes. ut nõt dis. 76. necessario A. in glo. et ẽ §. B. Et in vigilia assũptionis beate ꝟginis. ex̃ eo. c. ꝓ. Itẽ in omnibus vigilijs apłoꝝ p̄terq̄ꝫ Philippi ⁊ Jacobi q꞉ venit tꝑe pascali. ⁊ Johãnis euangeliste q꞉ venit infra octauas natiuitatis. ex̃ eo. consiliũ. De festõ etiã beati Bartholomei ꝯsuetudo seruanda est. 3

nō de ieiunādo. q2 hec c ē iam firma
⁊ vniuersalis. ħ de die celebrandi
festū. ut in dicto. c. ꝯsiliū. Item ex
vniuersali ecclesie cōsuetudine ꝓ-
ceptū est de vigilia beati Iohānis
baptiste. ⁊ omniū sanctorum. ⁊ ut
Inno. ponit sancti Laurētij. Et si
aliqua dictaꝝ solēnitatū venerit i
secūda feria. vigilia ieiunabit in
sabbato. ut in. c. ꝯsiliū. Similiter
de ieiunijs que epi in suis epatibꝰ
indicūt. de ꝯse. dis. 5. ieiunia. ⁊ dis.
3. c. ꝓ. A. Scdm Inno. sup Ru-
brica. de obser. ieiu. translatio ieiu-
nij pōt etiā ex alia cā fieri q̄ cum
festum occurrit 2ª. feria. Dicit. n.
ibi. Nota ꝙ lȝ ieiunia nō debeant
cōmutari uel redimi sine cā. tn̄ cū
cā possunt cōmutari. sicut dr̄ ꝙ in
quibusdā locis Frācie vbi sūt ec-
clesie sancti Quintini nō ieiunat
in vigilia omniū sanctoꝝ ħ tertia
ꝓcedente die. B. Sūt ⁊ alia ie-
iunia nō de ꝓcepto sed de consilio
sicut de aduētu. ut i dicto. c. ꝯsiliū
A. Inno. vbi s̄. videt dicē ꝙ ie-
iuniū aduētus sit etiam de ꝓcepto
vbi est ꝯsuetudo. B. Itē in q̄rta
⁊ sexta feria ⁊ sabbato. de ꝯse. dis.
3. ieiunia. et. c. sabbato. A. In
dcō. c. ieiunia. dr̄ ꝙ nō ieiunās q̄r-
ta feria videt cū iuda tradē xp̄m
⁊ nō ieiunās sexta feria videt cū
crucifixoribus crucifigē. Et sic ħ
ieiunia non vident de ꝯsilio ħ de
ꝓcepto. Nō pōt concedi vbi ē cō-
suetudo. ar. 12. dis. illa aūt. Nam
ut s̄. patet i obligatione ieiunioꝝ
etiam ꝯsuetudo opatur. Cōsuetu-
do vō ꝯtraria nō excusat nō ieiu-
nātes in vigilijs aplo⁊ ⁊ in alijs
solēnibꝰ ieiunijs. In alijs vō sic
nisi ꝓlatus aliud iniūgat ꝭm Ho-
sti. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 16. ad fi. B
Item rogationes. de ꝯse. dis. 3. ro-
gationes.
¶ Utrū liceat ieiunare in domi- 4
nica ? R°. ꝭm Tho. 2ª. 2e. q. 147.
Dicendū ꝙ die dominica ieiunare
nō ꝯuenit. q2 dies ē leticie. Vn̄ si
quis tūc ieiunaret quasi faciens
ꝯtra ꝯsuetudinē populi xp̄iani nō
esset a peccato imunis. lȝ ieiuniū
de se sit laudabile omni tpe. A
Nō dicit hic intellige qn̄ cū scan-
dalo alioꝝ ieiunaret. uel ad quā-
dam cerimonialē obseruantiam
quā illa die faciebāt pagani ieiu-
nātes. Vn̄ ⁊ ꝓpter ħ idem statutū
fuit etiā de feria q̇nta. de ꝯse. dis.
3. ieiuniū. Secus si ieiunaret ra-
tione simplicis abstinētie. uel ali-
quo religioso respectu. uel ꝑ se uel
ꝑ impositionē supioris. sicut fit in
quinta feria in qua ieiunamus ex
debito in ieiunijs statutis. de ꝯse.
dis. 3. nō licet. et. c. nō oportet. Vn̄
et. 16. dis. c. vtinam. dicit Ieroꝰ.
Utinā omni tpe ieiunare possemꝰ
Nō in actibus aplo⁊ diebus pē-
tecostes ⁊ die dominico apostolū
Paulum ⁊ cū eo credentes fecisse
legimus. B
¶ Que hora sit cōpetēs cōmedē- 5
di ? R°. ꝭm Tho. vbi s̄. Cōueniēs
est hora nona. A. Pro ħ facit

de ɔſe.diſ.i. ſolent. B. Nec illam
oportet ſtricte ɔſiderare ſ ſufficit
groſſa eſtimatio.s. ꝙ ſit circa ho-
rã illã. Nec multũ nocet ſi ex aliq̃
cã aliquãtulũ hora illa ꝑueniat.
uel ſi forte ꝑpt̃ infirmitatẽ uľ etatẽ
uel aliq̃d hꝰ. tali hora comedẽ ce-
deret alicui in magnũ grauamen.
Nã eſſet cum eo in ieiunio diſpẽ-
ſandũ. uel ut aliquantulũ ꝑueni-
ret horã. A. Idem in ſũ. con. li.º p
ti. iz. q. 3z. B
6 ¶ A quibus cibis ieiunãtes de-
bent abſtinere? R.º ſm Tho. z.ª z.ᵉ
q. i41. In ieiunio q̃dragesimali
interdicũtur vniuerſaliť oua ⁊ oĩa
lacticinia. In alijs autẽ ieiunijs
diuerſe ɔſuetudines ſunt q̃s q̇ſq3
ſeruare debet ſcd̃m mores eorũ
inter quos ɔuerſať. 16. diſ. vtinã.
Eſus autẽ carniũ gnãliť in omni
ieiunio ꝓhibitus ẽ. q2 gnãliť ma-
gis eſt delectabilis ⁊ ad humorẽ
luxurie mag̃ coopať. Vñ ⁊ in ſe-
xta feria neceſſario ẽ abſtinendũ
a carnibꝰ. ⁊ etiam in ſabbato ſm
q̃rũdã ɔſuetudines. ex̃ eo. ɔſiliũ.
Con. Hoſti. A. Con. etiã Inno.
ut in ſũ. con. eo. ti. q. 33. Et regula-
riter in omni ieiunio niſi cõſuetu-
do excuſet vtendũ ẽ cibis quadra-
geſimalibꝰ. de ɔſe. diſ 3. rogatiões
De cibis vo quadrageſimalibus
Gregꝰ. 4. diſ. deniq3. ita dicit. Par
ẽ ut q̇ bis diebꝰ a carne aĩalium
abſtinemꝰ. ab oĩbꝰ q3 q̃ ſementinã
trahũt carnis originẽ ieiunemꝰ. a
lacte videlic3 caſeo ⁊ ouis. Cete-
rũ piſciũ eſus ita xp̄iano relinq̇t
ut h̃ ei infirmitatis ſolatiũ nõ lu-
xurie pariat incendiũ. Deniq3 q̇ a
carne abſtinẽt. nequaq̃3 ſũptuoſi-
ora marinaꝝ beluaꝝ ɔuiua ꝑpa-
rẽt. Vinũ q3 ita bibere ꝑmittimus
ꝙ ebrietatẽ oĩo fugiamus. alioq̇n
reſtat ut oĩa que corꝑibus libent
ſimiliter faciamus. B
¶ Vtrũ ꝑ potũ ſoluať ieiuniũ. R.º 7
ſm Tho. z.ª z.ᵉ q. i41. Ieiunãtes
nõ ꝓhibenť pluries bibẽ. q2 potꝰ
ſumiť magis ad alterationẽ cor-
poris ⁊ digeſtionẽ ciboꝝ ꝙ ad nu-
tritionẽ. l3 aliq̃ mõ nutriat. Pñt
tñ imoderate bibentes peccare ⁊
meritũ ieiunij ꝑdere. ſicut etiam ſi
imoderate in vna comeſtione ci-
bũ aſſumãt. Con. Inno. ſiue potꝰ
aſſumať añ cibũ ſiue poſt. A Idẽ
in ſũ. con. eo. ti. q. 3i. B
¶ Quid de ɔfectionibꝰ? R.º ſm 8
Tho. vbi s̃. Per ɔfectiões ſeu ele-
ctuaria nõ ſoluiť ieiuniũ ſicut nec
ꝑ alias medicinas. niſi q̇s in frau-
dẽ ea ſumeret in magna quãtita-
te ꝑ modum cibi. Con. Inno. A
Tho. tangit h̃ in dicta. q. i41. ar-
ti. 6. ⁊ nil dicit de cõfectionibus ſ
tm̃ de electuarijs. ⁊ dũ aſſumunť
ſolũ cã medicine. Et h̃ idem poſſet
intelligi de cõfectionibꝰ ⁊ alijs q̃
nõ in fraudẽ aſſumerenť ꝓ medi-
cina. alť non. Vñ Al. dicit ꝙ eſus
ſpecierũ ⁊ electuarioꝝ ſoluit ieiu-
niũ niſi fiat cã neceſſitatis. ut pat3
i dicta. q. 3i. Inno. etiã ſuꝑ Rubri-
ca de obſer. ieiu. dicit. Electuarijs

aūt delicatis nō credimus ꝙ alicꝫ liceat vti nisi sicut alio cibo delicato. Medicinā aūt ꝓ remouēda infirmitate uel fugiēda accipe licet sine peccato in die ieiunij. Sꝫ ꝓ conseruāda sanitate vbi nō ē signum infirmitatis non credo. Ecce ergo ꝙ nō ē differētia inter electuaria. cōfectiones ꝛ alia. nisi inquantum assumātur ꝓ vera necessitate infirmitatis. imo quāto est cibꝰ delicatior siue preciosior. tāto minus licitꝰ tpe ieiunij. dis. 4. deniqꝫ. ut pꝫ etiam in dcā. q. 31. Al. dicit ꝙ potꝰ añ prādiū soluit ieiuniū sꝫ post nō. nisi fiat imoderate pter necessitatē. Sed ut pōt colligi ex Inno. vbi s̄. circa istā potationē quantum ad hoc ut liceat ante uel post prandiū attendenda est consuetudo. B

9 ¶ In q̄ etate tenet̃ q̄s ad ieiunādum? R°. ṡm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 147. Q̄diu aliqui sūt in statu augmēti nō tenent̃. s. vsqꝫ ad finē tertij septēnij. i. 21. anni. Conueniēs autē ē ut etiā in hoc tpe se ad ieiunandū exerceāt plus uel minus ṡm modum sue etatis ꝛ possibilitatis. A Qn̄qꝫ tñ magna tribulatione imminēte in signū penitētie artioris etiā pueris ieiunia indicunt̃. sicut ꝛ de iumētis legit̃ Ione 3°. Homines ꝛ iumēta non gustent quicquam neqꝫ aquā bibāt. ṡm eundē Tho. ibidē. B Nouitij quoqꝫ ꝛ iuniores religiosi ṡm W. sup soluēdo ieiunio iuxta discretionē platorum se gerere debēt. A. Inno. autē vbi s̄. dicit ꝙ ad ieiunandū tenet̃ oēs sane mētis. ꝛ doli capaces potētes ieiunare. cū ipsi peccare possint ꝛ peccata deflere. ex. de delic. pu. c. p. Dispensatiue tñ cū impuberibus ꝛ etiā maiori etate poterit dispensari ut ab indictis ieiunijs absoluātur Et hoc videtur tutius. lꝫ sup hoc passu diuersi diuersa sentiant. B

10 ¶ Quid de peregrinantibus. aut multū laborātibus? R°. ṡm Tho. vbi s̄. Si peregrinatio ꝛ labor comode differri possit aut diminui absqꝫ detrimēto. nō sunt ꝓpter hoc ecclie ieiunia pretermittenda. Si aūt imineat necessitas statim peregrinādi ꝛ magnas dietas faciēdi uel etiā multū laborandi. ꝛ simul cū hoc nō possint ieiunia obseruari. nō obligat̃ hō ad ieiunandū. Videtur tñ in talibus recurrendū esse ad superioris dispēsationē. nisi forte vbi ē nō ꝯsuetū. quia plati dissimulātes annuere vident̃. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. vbi etiam addit̃ ṡm eundē Tho. ꝙ qui nolūt ꝯducere operarios nisi frangāt ieiuniū nō sūt imunes a pctō. nisi forte sit cā necessaria q̄ festinationē operis exposcat. Itē ꝙ ex parte operantis intentio maioris lucri nō necessarij a peccato nō excusat si ieiuniū frāgit. Ibidem etiā dr̃ ṡm glo. Ray. ꝙ ꝓpter ieiuniū seruādū q̄s nō cogitur mēdicare cū nō consueuerit alr̃ mendicare. B

11 ¶ Quid de cursoribus quorum vsus ē dn̄is necessariꝰ? R°. ṡm W. Si nō

pñt simul currere ⁊ ieiunare excu-
sant. Sec⁹ qñ morant᷑ uel modi-
cũ vadunt. A .nisi forte imineret
eis grãdis viatio quã nõ pñt pfi-
cẽ. soluãt ieiuniũ paucis dieb⁹ añ
ẜm eũ. W. ut i sũ. cõ. eo. ti. q. 20. B
12 ¶ Quid de seruitorib⁹ nobiliũ?
R. ẜm W. Si tales ex cã pueniãt
horã comedẽdi. non credo q̄ pec-
cẽt. similit̄ si plibãt modicũ. dico
añ horã ut quasi, ꝓpt̄ ↄtinuationẽ
tp̄is totũ possit postea reputari q̄si
vna mẽsa. Sicut etiã nec peccant
q̄ pgustãt cibos dñoꝝ ad cautelã
veneni. imo ⁊ h̄ casu licet etiã pgu-
stare carnes dñoꝝ. Nec iterũ pec-
cãt q̄ qñq̄ surgũt de mẽsa vt por-
tent vinũ. encenia ⁊ h⁹. Con. In-
no. A .⁊ addit. Idẽ credim⁹ de
medicis pgustãtibus medicinas
Et in his casib⁹ credimus q̄ mo-
nachis licet pgustare carnes. Et
con. Hosti. ut in sũ. con. eo. ti. q. 21.
B .Et idẽ dicit W. de seruitorib⁹
⁊ lectorib⁹ mẽse inter religiosos
dũ tñ cũ licentia. A . Idẽ in sũ.
con. eo. ti. q. 22. B
13 ¶ Quid de paup̄ibus ⁊ mẽdicã-
tibus? R. ẜm Tho. 2. 2e. q. 147.
Si pñt h̄re tantũ simul qd̄ sufficit
ad vnã comestionẽ. nõ excusant᷑ a
ieienio. si nõ pñt. excusant᷑. Simi-
liter ⁊ qñ ꝓpter p̄cedentẽ inediam
ieiuniũ nũc ferre nõ pñt. A . Idẽ
in sũ. con. eo. ti. q. 26. B
14 ¶ Quid de mulierib⁹ pregnãti-
bus seu lactantibus? R. Si ne-
cessitas debilitatis corp̄is impe-
diat eas. nõ tenet᷑ ad ieiuniũ. imo
si credit᷑ pbabilit̄ de p̄iculo earũ
uel aborsu. nõ solũ pñt s̄ etiam te-
nent᷑ soluẽ ieiuniũ sicut W. ponit.
A . Et idẽ si timeat᷑ de periculo
pueri lactẽtis. ẜm eundẽ W. ut in
sũ. con. eo. ti. q. 24. B
¶ Utrũ vxores ꝓpter ꝓhibitio- 15
nẽ viroꝝ debeãt dimittere ieiunia
R. ẜm Inno. Licz dimittẽ debe-
ant vota. A .i. ieiunia seu absti-
nẽtias votiuas. 33. q. 5. manifestũ.
B. nõ tñ ieiunia. A .s. indicta ab
ecclia. ut in sũ. con. eo. ti. q. 27. vbi
h̄ nõnt᷑. B .nisi forte q̄ ꝓpt̄ scan-
dalũ vitandũ sacerdos dispẽsare
posset. Jo. dis. ut ↄstituẽt᷑. ex̄ de cle.
exco. mi. latores. Con. Hosti.
¶ Quid de infirmis ⁊ debilib⁹? 16
R. ẜm W. Excusant᷑. s̄ ꝓ quanta
debilitate. arbitrio boni viri stãdũ
ẽ. Idẽ i senib⁹. A . Hoc fuit dictũ
Inno. ut in sũ. con. eo. ti. q. 25. B
¶ Utrũ sup̄ solutione ieiunij sit 17
petenda dispẽsatio. R. ẜm W. Si
ↄstat de cã ꝓpter quã soluendũ est
ieiuniũ. nõ ẽ necessariũ ut petatur
dispensatio. p̄sertim ut dicit Tho.
ↄsuetudine interueniẽte. Si autẽ
dubiũ sit vtrũ sit cã necessaria. A
siue dubiũ sit sibi siue alijs ẜm eũ.
W. ut in sũ. con. eo. ti. q. 28. B
tunc petenda ẽ dispensatio ab ep̄o
loci si comode põt haberi. aliter a
ꝓprio sacerdote. A . Hosti. dicit
q̄ in ista dispensatione nõ sufficit
licentia simplicis sacerdotis etiã
ex iusta causa. nisi sũma necessitas

imineat q̄ ad ep̄m sine piculo b̄ri
non possit recursus. Et est cā suf-
ficiens ad dispensandū ut dicit. in-
firmitas. nature debilitas. ciborū
caristia seu penuria. pauptas. pe-
regrinatio. labor ⁊ protractio ni-
mia mēse. ut patet in seruiētibus
mēsis nobiliū ⁊ huiuscemodi. ut
in dicta. q. 28. B
18 ¶ Utrum ieiunia possint redimi?
R°. s̄m Inno. Ieiunia eccl̄ie non
possūt redimi nisi cā uel necessitas
subsit. sed ieiunia volūtaria possūt
etiā sine vlla cā redimi. A .s. que
subsit in ieiunāte dūmō al' sit vti-
le s̄m eundū. ut in sū. con. eo. ti. q.
29. vbi etiam patet q̄ etiā h̄ casu
ista redēptio facienda est auctori-
tate supioris. B .⁊ intmitti. A
De ista intermissione nō dicit In-
no. ut patet in dicta. q. 29. quia ut
puto ipse loquit̄ de voluntarijs re-
spectu originis. seu necessarijs re-
spectu executionis forte rōne vo-
ti. Ideo dicit q̄ ad hāc redēptio-
nē necessaria ē auctoritas supiorꝫ
Sz bñ credo q̄ si ieiuniū adeo eēt
voluntariū q̄ ad illud nullo mō
quis obligaret̄ q̄ posset intmitti.
B .Ieiunia aūt que in pnia im-
ponūt̄ redimi pñt auctoritate su-
perioris. A .dū tñ ex iusta causa
⁊ discrete s̄m Ray. ⁊ in sū. con. li°.
3°. ti. 34. q. 133. B .ex̄ de voto. c.
fi. A .potius in. c. p̄. ut pz intuēti
⁊ etiā in dicta. q. 29. B .⁊ dis. 82
p̄sbyter. i fi. Si de ieiunio fuit vo-
tū quō possit redimi uł mutari. vi-
de. s̄. votum 5°. per totum
¶ Utrū ieiuniū factū in mortali 19
psit. R°. s̄m Al. Qītum ad vitam
eternā nō pdest. sed tñ valet p̄ci-
pue q̄tum ad tria. s. obedientiam
mādati ad qō quis tenet̄ siue ob-
ligante eccl̄ia siue ꝯfessore pniam
iniūgente. Item qz q̄tum ad ca-
stitatē ieiuniū optime disponit. 3°.
qz magis cōfinē diuine gr̄e facit.
A .Idē in sū. con. eo. ti. q. 34. B
Ad quid valent bona opa extra
caritatē facta. habes s̄. caritas. §.
fi. A¹ .potius. §. pl't. B
¶ Utrū ieiunās teneat̄ dare iele- 20
mosynas qō sibi restat. A .i. qō
p abstinentiā reseruat̄. iuxta illud
Greg. Hoc qō tibi p ieiuniū sub-
trahis alteri largire. B .R°. s̄m
Al. Nō. Sancti vō q̄ videt̄ dicē
q̄ sic. intelligūt de ꝯsilio uel in di-
uitib⁹ q̄ viderint fratrē suū neces-
sitatē h̄re. A .qz tunc si claudūt
viscera ab eo. in veritate in carita-
te nō ieiunāt. i. Ioh. 3°. s̄m eundē
Al. ⁊ i sū. con. li°. p̄. ti. 12. q. vlt̄. B
Ieiuniū q̄tuor comitari debēt s̄m
Ray. s. largitas. Iero⁹. Qō mā-
ducatur⁹ eras si nō ieiunares da
paupibus ut ieiuniū tuū sit satu-
ritas aie. nō marsupij lucrū. Itē
leticia. Math. 6°. Cū ieiunatꝫ no-
lite fieri sicut hypocrite tristes. Itē
hora cōpetens. i. Reg. 14°. Iona-
thas q̄ puenerat horā adiudicat⁹
est morti. Item mensura. Aug⁹.
Mēs auiditate ciboꝝ laxata pdit
orationis virtutem.

zi ¶ De diuersis intentionibus ieiunantium nota versum. Abstinet eger egens cupidus gula simia virtus. Abstinet eger. quia non potest comedere. uel propter medicinam. Egens. quia non habet quid comedat. Cupidus. ne expendat. Gula. i. gulosus ut postea auidius comedat. Sima. i. hypocrita. ut laudetur. Virtus. i. virtuosus. ut mereatur.

Ignorantia

utrum sit peccatum. Respondeo secundum Tho. p. ii. z[e]. q. 76. Ignorantia eorum que quis tenetur scire. s. sine quibus non potest debitum actum exercere peccatum est propter negligentiam. Omnes autem tenentur scire communiter ea que sunt fidei et vniuersalia iuris precepta. Singuli autem ea que ad eorum statum uel officium spectant. Sed ignorantia s. quod quis nesciat ea que scire non potest cum non sit ex voluntate nostra non est peccatum. Similiter non est etiam peccatum ignorantia eorum que quis licet posset scire non tamen tenetur. sicut theoremata geometrie. A. i. regulas. a theoreras. quod est videre secundum Catho. B aut quedam contingentia particularia. A Idem in sum. con. li. 3. ti. 32. q. 16. vbi dicitur etiam quod nulla ignorantia inuincibilis est peccatum. et quod ignorantia inuincibilis dicitur que studio superari non potest. et quod quando ignorantia est peccatum ignorans non semper est in peccato. s. actuali sed solum quando est tempus acquirendi sciam quam habere tenetur secundum eum. Tho. Non potest intelligi nisi intentio continua esset obliqua. s. negligendi necessaria scire. B

j ¶ Ignorantia facti non iuris excusat. ex de re. iuris. ignorantia. li. 6. Huius dicti intentionem tene. ut i sc. §.

z ¶ Utrum ignorantia excuset a peccato. Respondeo secundum W. Duplex est ignorantia quedam est iuris. ut si nescit furtum esse peccatum. Quedam est facti. ut si nescit hanc rem quam accepit esse alienam sed putat suam. Ignorantia autem iuris aut omnino est inuincibilis et inuoluntaria. ut quia. s. aliquis sine culpa sua scire non potest. sicut in infantibus uel amentibus a natiuitate. et tunc excusat a toto. Et eodem modo si aliquis de aliquo casu dubitans consuluit peritos. a quibus tamen habuit aliter quam veritas se haberet. excusatur propter talem ignorantiam. nam in se fecit quod potuit. Si vero in hanc inuincibilem ignorantiam incidit culpa sua. tunc aut hoc fuit per opus licitum. ut si per vigilias uel abstinentiam deuenit ad amentiam. et tunc excusatur a toto. etiam si feruoris excessus peccatum veniale fuerit. Aut fuit per opus illicitum et tunc dicunt quidam quod excusatur a tanto licet non a toto. ar. dis. 50. sepe. 15. q. i. §. hoc. Quidam autem dicunt quod peccatum sequens excusatur a toto si nullum habens vsum rationis. Et hoc probabilius et verius. 15. q. i. aliquis. et. c. sequenti. A. Secundum canones tamen omnibus talibus si liberati fuerint est penitentia imponenda. sed leuior quam si sani tale quid commisissent. 15. q. i. si quis insaniens. Et hoc fit ad cautelam. ut in sum. con. eo. ti. q. 17. vbi etiam dicitur secundum glo. Ray. quod habentibus vsum rationis que ad ea sine quibus non

ē salus. nulla ignorantia ē inuin/
cibilis simpliciť ⁊ oio. qꝛ si nō in/
ueniret hominē a q̄ doceť. unctio
docēt eū nisi staret p ipsū. B. Si
vo ignorantia iuris sit vincibilis
⁊ volūtaria. tūc si fuit affectata m
nullo excusat. imo ē spāle pctīn.
Si vo nō fuit affectata s; solū qꝛ
neglexit addiscē. excusat a tāto s;
nō a toto. Hec de ignorātia iuris.
A. Idē in dicta. q. i. Tn̄ sciēdū
q̄ h intelligendū ē ꝑm modū ne/
gligētie. ut tāto minor sit excusa/
tio quāto maior fuerit in addiscē/
do negligētia intātū ut lata negli/
gētia equipeť dolo. ut. ff. depo si. l.
q̄ nerua. ⁊ de ꝯsti. ut aiaꝝ. li. 6. B
Si vo sit ignorātia facti. h pōt eē
dupliciť. Nā uel igrātia ē cā agē/
di ita q̄ si sciret illā circūstātiā q̄
trahit in pctīn non faceret ⁊ se fe/
cisse dolet. ⁊ h excusat a toto. si tn̄
debita diligētia ꝓmissa fuit. que si
ꝓmissa nō fuit. excusat solū a tāto.
A. ⁊ quādoq̄ a nullo. videlicz si
ignorātia fuerit crassa ⁊ supina.
dicto. c. ut aiaꝝ. B. Uel ignorā/
tia ē comitās actū. s. q̄ etiā si sci/
ret circūstātiā pcti nihilomin' fa/
ceret. ⁊ h nō excusat. Con. ꝓdictis
Pe. ⁊ Tho. in scripto. ⁊ in ꝓ. 2. q.
16. A. Idē i sū. con. eo. ti. dicta
q. i. B. Utrū p ignorantiā ex/
cuseť qs a statutis ordinarioꝝ. ha/
bes. j. lex. §. 5. ⁊ s. excoica. ꝓ. §. 6.
Et vtꝝ excuseť scolaris q̄ tenet sui
doctoris opinionē. vide. j. opinio

3 ¶ Ignorātia crassa ⁊ supina dr̄
p metaphorā hois crassi ⁊ supini
qui nō videt etiā ea q̄ corā eo sūt.
A. uel qꝛ talis ē largus ⁊ distēt'
⁊ sic huiusmōi ignorātia magna
⁊ lata. B. sicut q̄ publica ⁊ ma/
nifesta dicit se ignorare cui nō fa/
cile creditur. 16. dis. qō dicitis.

Illegitimus.

Illegitime nati multipliciť
sūt. Nā alius dr̄ mancer ille ꝓprie
q̄ natus ē de scorto. Ali' spurius
uel not' qui de adultera. A. In
sū. con. li. 3. ti. 19. q. i. dr̄ ꝑm glo.
Ray. q̄ spurius diciť natus ex cō/
cubina ꝓ spurcitia incontinentie.
Notus vo nat' de adultera. Ui/
deť enim fili' esse de mr̄imonio cū
nō sit. sicut ⁊ notas febres dicim'
q̄ vere q̄rtane ⁊ huiusmōi videnť
⁊ nō sūt. Sz veritas ē q̄ ex adul/
terio nat' dr̄ etiā spuri'. ut i. c. tāta
ex̄ q̄ fi. sint le. B. Ali' naturalis
q̄ de soluto ⁊ soluta. ⁊ tales oēs
ꝓhibenť ordinari. qꝛ p antiquā le/
gē māceres ꝓhibiti sūt intrare tē/
plū dei. A. vsq̄ in decimā gene/
rationē. Similiter ⁊ spurij. in. c.
p venerabilē. de q̄. j. ⁊ in dicta. q. i.
B. Deut. 23. ex̄ de elec. innotuit
⁊ ex̄ q̄ fi. sint le. p venerabilē. in fi.
Causa autem prohibitionis tri/
plex ē. s. dignitas clericalis. que
huiusmodi vilibus conferri non
debet. extra de exces. prela. inter
dilectos. Item detestatio pater/
ni criminis. extra de hereticis. ver/
gentis. Item q̄ tales filij solēt esse

imitatores paterni sceleris. 6. q. i. si q̇s cū militib⁹. ⁊ dis. 56. si gens. In secularib⁹ tn̄ dignitatib⁹ tales nō semp ꝓhibent. ff. de decu. l. spu-rij. ⁊. l. gnālit. §. spurios. A. Et in h̄. §. patet ꝙ si iste illegitimus habeat cōpetitorē legitime natū ei ꝓfert in officio dignitatis. Et su-pradicta oīa habent in sū. con. di-cta. q. i. ſm Ray. Hosti. ⁊ Goff. B

1 ¶ Quid si illegitimi ꝑ ignorātiā ꝓmoti fuerit? Re. ſm Hosti. In h̄ casu ſm oēs ꝓbabilis ignorātia excusat. ar. C. de testa. l. i. et. ff. de offi. ꝓto. l. 3. Ipse ꝟo si veritatem nouit i ꝯspectu dei cecidit ꝙtum-cūq₃ occultū sit. ex̄ de tēpo. or. c. fi. Si nihil scit excusat⁹ ē. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. i. B

2 ¶ Sz nunq̇d filius dz credē ver-bis matris cui⁹ filius sit? Re. ſm Hosti. Prima facie credēdū ē ma-tri. ex̄ de ꝓba. ꝑ tuas. ⁊ de ꝓsump. afferte. et. c. lrās. §. ꝓ. verūtn̄ non cogit credere. ar. C. de testa. l. nec professio. A. cū ipse fuerit coīter habitus ꝓ legitimo. ut patet in sū. con. dicta. q. i. B. Sitn̄ hz con-scientiā impetret dispēsationē qui in h̄ casu satꝫ facile obtineri debet.

3 ¶ Quid de filijs sacerdotum q̄s suscepit de legitima vxore ante sa-crū ordinē? Re. ſm Ray. Tales de iure coi ꝓmoueri pn̄t ad oēs or-dines ⁊ dignitates. nisi in illa ec-clesia in q̄ patres eoꝝ immediate fuerūt ꝓlati uel canonici vbi non pn̄t canonicari uel ꝓmoueri. A

Verū est ad easdē dignitates ꝓ-bendas q̄s patres eorū tenuerūt. Ad alias autē etiā in eadē eccl'ia poterūt ⁊ canonicari ⁊ ꝓmoueri. sicut dicit expsse Ray. ut i sū. con. eo. ti. q. 6. etiā viuentibus eoꝝ pa-trib⁹. ⁊ in eadē ecclesia in suo offi-cio manētib⁹. ex̄ de fi. ꝓsby. ad h̄. ⁊ pꝫ in iurib⁹ q̄ sequūtur. B. ex̄ eo. ad h̄. et. c. ad extirpandas. et. c. ad abolēdā. Et de talibus pōt in-telligi. 56. dis. §. sed h̄. Idē Hosti. Ber. ⁊ Goff. Et addit Goff. Nō ꝙ cū pater habuerit ꝑsonatum ul' vicariā ꝑpetuā in aliqua eccl'ia. fi-lius imediate ipsū uel ipsam hr̄e nō pōt. ex̄ eo. qm̄. et. c. ad extirpan-das. Itē si pater habuerit ꝑsona-tū. fili⁹ nō pōt hr̄e vicariā. nec ecō-uerso. ex̄ eo. Michael. et. c. ꝯstitu-tus. A. Istud ecōuerso intelligi-tur ꝙ si pr̄ habuit vicariā ꝑpetuā filius imediate personatū hr̄e nō pōt. ut in dicto. c. ꝯstitut⁹. Et ē rō qꝛ ꝑpetuus vicari⁹ curā hꝫ eccl'ie cui⁹ vicarius existit. ex̄ de offi. vi-ca. ex pte. ſm eūdē Goff. ut in di-cta. q. 6. B. Qꝛ si fili⁹ dispēsatiue succedat pr̄i. frater isti⁹ hn̄ poterit postea succedē pr̄i ut ponit Hosti. qꝛ in h̄ nō succedit pr̄i imediate. Sz secus si pri⁹ habuisset ipsam ecclesiā solū de facto. A. s. ꝓm⁹ frater qꝛ tūc secūd⁹ nō poterit suc-cedē. ut pꝫ in sū. con. eo. ti. q. 9. B Porro ad nepotes h̄ ꝓhibitio nō extēdit ut Ray. ponit. Idē Goff. ⁊ Hosti. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 8. B

4 ¶ Pone ꝙ aliqs bñs vxorem ea
viuēte fit sacerdos. ⁊ postea ex ea
generat filiū. nūqd ē legitimus?
R. ſm Hosti. Si vir factus ē sa-
cerdos ignorāte uel inuita vxore
fili⁹ nō indiget dispensatione. 27.
dis. si vir. ex de ꝯuer. ꝯiu. quidā. et
c. placuit. Sȝ si vxor ꝯsensit ꝙ vir
ordinaret̄ uel sciens nō ꝯtradixit.
tūc fili⁹ illegitim⁹ ē ⁊ dispensatiōe
idiget. ex eo. lrās. 77. dis. eṗs 32.
dis. seriati. in fi. ar. 34. dis. si seru⁹.
27. q. 2. agathosa. Inno. Hoff. et
Ber. videnť sentire ꝙ indistincte
talis dispēsatiōe indiget. A. Dic
ħ clarius. Nā ut pȝ in sū. con. eo.
ti. q. xi. Ray. dixit simpliciť ꝙ tał
filius ē legitim⁹. maxime si vxore
ꝯtradicēte uel ignorāte vir fuerit
ordinatus. Hoff. ꝓ ꝯtra. s. ꝙ sit
illegitimus. Et Inno. ⁊ Ber. sen-
tiūt cū Hoff. Glo. ꝓ Ray. dicit
ꝙ iste ē legitim⁹ q̄ ad successionē
hereditatis nō q̄ ad ordines ⁊ ec-
clesiastica bñficia. Hosti. ꝓ hos
doctores ꝯcordādo distinguit ut
s. ⁊ eius distinctio satis etiā ꝯso-
nat iuribus allegatꝭ. in quib⁹ cla-
re ꝯstat ꝙ nec ꝑ religionē nec ꝑ or-
dinationē pōt vir separi ab vxore
inuita uel ignorāte. B
5 ¶ Quid si nato aliquo de illegi-
timo coitu postea pať cōtraxit cū
matre? R. Si tpe ꝯceptus pater
poterat eā hr̄e in vxorem ⁊ postea
ducit. legitimatus ē fili⁹. ⁊ ad oēs
actus legitimos admitteť. A. ⁊
etiā ad hereditatē ſm Ray. ut in
sū. con. eo. ti. q. io. B. etiā si post
natiuitatē filij mater nupserit al-
teri quo mortuo cōtraxit cū isto.
uł ecōuerso pater duxit aliā qua
mortua duxit istā. Sec⁹ aūt si tpe
ꝯcept⁹ non poterat esse mr̄imoniū
inť ipsos. qꝛ tunc lȝ sublato ipedi-
mēto duceret illā. nō legitimať
fili⁹. ex q̄ fi. sint le. tāta. in Auten.
q̄b⁹ mo. na. effi. le. colł. 6. circa ṗn-
cipiū. A. Idē i sū. con. dicta. q. io.
ſm Ray. Hoff. ⁊ Hosti. Et addit
Ray. Nō dixi in ħ casu legitima-
tū talē q̄ ad oēs actus legitimos
videť ꝙ fallat in eṗatu ad quē nō
poterit talis ꝓmoueri absq3 dispē-
satione pape ut pȝ scd̄m vnā lrām
ex de elec. innotuit. circa ṗncipiū.
Idē recitāt Hoff. ⁊ Hosti. ħ mag
approbāt ꝙ talis dispēsatione nō
indigeat etiam in hoc casu. ⁊ hoc
in fauorē ꝓlis. ex qui fi. sint le. ex
tenore. ⁊ qui ma. ac. pñt. vidētur.
in fi. B
¶ Quis pōt dispēsare cū illegiti- 6
mo? R. Eṗs pōt dispensare q̄stū
ad ordines minores ⁊ bñficiū si-
ne cura. aliter nō. nec ad dignita-
tes aut ꝑsonatus nisi papa. ex eo
is qui. li. 6. A. Ibi etiā patȝ ꝙ
etiā si ꝑ papā fuerit cū tali dispen-
satū ut possit bñficiū curatū obti-
nere. itelligiť solū de vno. B. Et
si a papa dispēsationē obtinuerit
⁊ p⁹ea ipetrauit ꝙ duo aut plura
bñficia cum cura possit hr̄e. tacuit
aūt ṗdictū defectū. nō valet ħ se-
cūda grā. ex eo. si is cū quo. li. 6.

7 ¶ Que dispẽsatio ẽ circa illegi/
timos? R℞. ƀm Ray. Si tales in/
trãt monasterium. de iure coi pñt
ꝓmoueri ad oẽs ordines. 56. dis.
§. ꝑ. ex̃ eo. c. ꝑ. Religionis eni in/
gressus tollit irregularitatẽ sicut
⁊ igratitudinẽ. 19. q. vlt̃. nõ liceat
Ad ꝑlationẽ tñ nõ pñt ꝓmoueri
absq̧ dispẽsatione. ut in dicto. c. ꝑ
A .s. pape ƀm quosdã. cũ hodie
illegitime nati absq̧ dispẽsatione
sedis aplice. nec ad dignitatẽ nec
ad ꝑsonatus. aut alia bñficia cu/
ram bñtia debeant admitti. ex̃ eo.
nimis. Alij dicũt ꝙ cũ talibꝰ re/
ligionẽ ingressis pñt ep̃i dispensa/
re ꝙ possint ꝓmoueri in abbates.
non autẽ in ep̃os. Et ad. c. nimis.
dicũt ꝙ intelligit̃ de remanentibꝰ
in seculo. ut in sũ. con. li°. 3°. ti. 19. q
2. Sed certe i dicto. c. nimis. nec
in. c. ꝑ. eo. ti. fit h̃ distinctio. Unde
nec nos distinguere debemꝰ. ff. de
offi. ꝓsi. l. 3. ⁊ ex̃ de deci. ad audien/
tiã. Uñ ꝓmũ verꝰ videt̃. B .Si
ṽo remanẽt i seculo. nec ad ordi/
nẽ nec ad ꝑlatutã pñt absq̧ dispẽ/
satione ꝓmoueri. ut ibi dr̃. Sed
circa eos qñq̧ adhibet̃ dispẽsatio
magna videlicet ut ordinent̃ ⁊ in/
stituant̃ in eccl'ijs. alijs a paterna
dico si sunt filij ꝑsbyteri. Alit̃ ṽo
in q̇buscũq̧ eccl'ijs. ar. ex̃ eo. ꝑsen/
tiũ. Maior ut etiã in paterna. ali/
quo tñ medio. ex̃ eo. ex transmis/
sa. Maxima ut in paterna. nullo
tñ medio. ex̃ eo. ex tua. A. Idem
in sũ. con. dicta. q. 2. B

¶ Quid si cũ illegitimo dispẽse/ 8
tur q̃ ad ordines ⁊ bñficiũ eccl'ia/
sticũ? R℞. Si ab ep̃o facta sit di/
spẽsatio. nõ extẽdit̃ nisi ad ea q̄ põt
s. ut in 1°. §. dictũ ẽ. Si ṽo a papa
poterit ꝓmoueri ad parochialẽ ec/
clesiã nõ ad ꝑsonatũ uel rectoriã
ad quã ꝑ electionẽ ꝓcedi ꝯsueuit.
ex̃ de preben. c. vlt̃. A. Idẽ in sũ.
con. eo. ti. q. 14. ƀm Ray. Goff. ⁊
Hosti. B
¶ Utrũ legitimatus q̃ ad actus 9
eccl'iasticos sit ꝑ h̃ legitimatus ad
actꝰ seculares. R℞. De h̃ sũt multe
opiniones. Probabilior tñ videt̃
opinio Inno. dicẽt̃ ꝙ q̇ legitima/
tus fuit ab aliq̃ ꝓncipe seculari uł
ciuitate. intelligit̃ legitimatꝰ q̃ ad
oẽs actꝰ seculares in terris q̄ legi/
timãti subsint. q̇n etiã in alijs ter/
ris quo ad secularia. nisi sint talia
q̃ essent in alterꝰ ꝑiudiciũ. Nã nec
in alijs terris succedet ab intesta/
to. q2 sic auferrent̃ bona h̃edibus
defũcti. Sz talis nõ ĩtelligit̃ legi/
timatꝰ ad ordines. q2 h̃ nõ ẽ de iu/
risdictione iudicis laici. Si ṽo le/
gitimatus fuit ab ep̃o inq̧tũ po/
tuit. q̃ ad minores ordines ⁊ bñ/
ficia sine cura. etiã in alia diocesi
poterit ꝓmoueri ad ꝑdicta. q2 h̃ ẽ
de iurisdictiõe eccl'iastica ⁊ in nul/
liꝰ ꝑiudiciũ. ⁊ multo mag̃ si a pa/
pa. Sz talis nõ ẽ legitimatꝰ q̃ ad
actus seculares. nisi in terris que
tpalit̃ pape subsunt. Satis con.
Ber. ex̃ q̇ fi. sint le. ꝑ venerabilem.
A. In sũ. con. eo. ti. q. 15. diuersa

sup his dicta ponunt. Et dñs An/
to. de Bu. sup dicto. c. p venerabi/
lē. lati⁹ 7 clari⁹ pdicta tāgit sic. q
quedā ē legitimatio plenissima p
quā delet fūdamētum vitij a quo
surgit differētia legitimationis 7
illegitimatiōis. 7 hāc solus papa
facē pōt. qz solus dispone pōt sup
mrimonio. Quedā ē legitimatio
plenior q̄ integrat ad iura pmeue
nature nō disponēdo i vitiū. 7 hāc
pōt 7 papa 7 impator s̄m illa que
ad eos spectāt. Quedā est plena.
ut dispēsatio cū eo in aliq̄ effectu
legitimatiōis nō ex toto integrā/
do. adhuc illā pñt vtriqȝ. Adde.
7 etiā inferiores. ut pōt colligi ex
pdictis. Sequit. His visis si que/
rat an papa possit legitimare i ter/
ris iperij. dico sic. Aut papa vult
disponere in matrimoniū 7 prolē
futurā. 7 non dubito q potest etiā
in terris imperij. qz suū principa/
liter est disponere de matrimonio
Et sic itelligo que dicūt Jo. an. 7
Hosti. Ideo oēs filij qui pducun/
tur hodie de mrimonio vltra q̄rtū
gradum etiā in terris imperij sūt
legitimi. 7 oēs etiā qui nati sūt ex
pupilla 7 tutore. 7 ex ɔtrahentib⁹
sine ɔsensu patris. 7 ex rectore p/
uincie cū subiecta. Aut papa vult
legitimare disponēdo in radicem
matrimonij quo ad plem iam p/
ditam. 7 tunc dico q in oibus ca/
sibus in quibus legitimare potest
disponēdo in radicē matrimonij
q in oibus illis casibus pōt legi/
timare in terris imperij. si tñ legi/
timat icipiēdo a radice matrimo/
nij. 7 in oibus casibus in quib⁹ nō
pōt uel nō vult dispēsare incipien/
do a radice mrimonij. in oibus il/
lis legitimat quo ad terras suas
7 non imperij. Videam⁹ ḡ quādo
pōt incipiēdo a radice mrimonij.
Ideo si vult disponere legitiman/
do natū de rapto ɔsensu mrimoni/
ali int parētes 7 nō video q pos/
sit. Nam non posset facere q esset
matrimoniū absqȝ consensu cū sit
naturalit de essentia illius. lȝ pos/
sit fingere cōsensum stante dubio
ex de spon. is q̄. Et si dicat. Prin/
ceps fingit consensū vbi nō est. ut
l. i. C. de rei vxo. acti. dico q illud
in positiuis 7 nō in sacramentali/
bus. Nā talia sacramētalia habēt
formam facti naturalē 7 exigunt
veram essentiā ɔsensus. in quibus
non video q papa aliquid possit.
Ubi eni p forma veritas exigitur
fictio nō opat. Con. Jo. an. Aut
vult legitimare pductos ex ma/
trimonio quo ad formā suā essen/
tiato. inualide tñ pter resistentiā
iuris. 7 si resistētia esset iuris ciui/
lis quia ad ipsū nō spectat de mri/
monio. dico q posset legitimare.
qz h̄ fictio posset trahi retro cū nō
haberet aliqō principiū resistens
qō validū esset. quinimo ex q̄ solū
ius ciuile resistēt. filij ab ipso pn/
cipio essent legitimi. Aut matri/
moniū validum quo ad formam
rudē extrinsecā hēat ipedimētū

canonicũ uel diuinũ. Nõ facio in/
ter ista differentiã h. Et adhuc nõ
credo ꝙ posset legitimare disponẽ/
do in radicẽ mrĩmonij. qꝛ ex q̃ ma/
trimoniũ habuit resistentiã iuris
ciuilis. ẽ impossibile ꝙ fictio opeꝛ
resurgẽdo mrĩmoniũ ut retro. q̇a
deficit i extremo a quo. s̃. eo. tanta
ff. de sena. l. paul⁹. alꝛ. l. senatores.
Unũ credo ꝙ h legitimatio nõ va.
lẽt. ut trahẽs radicẽ a mrĩmonio.
s bñ põt valere vt legitimationis
collatura de nouo. Qñ ṽo dispo/
nit in radicẽ mrĩmonij. aut proles
ẽ ꝓdita ex mrĩmonio q̃ an ius ca/
nonicũ resistat mrĩmonio uꝉ legi/
timationi ꝓlis. põt esse dubitatio
ꝓbabilis. Et dico ꝙ h casu põt le/
gitimare disponẽdo in matrimo/
niũ. ⁊ declarando legitimitatẽ ꝑpꝛ
dubiũ matrimonij qḋ est ei subie/
ctũ. ⁊ ad euitandã ꝯplexitatẽ stã/
te dubio. ⁊ qꝛ ex quo non hꝫ clarã
resistentiã iuris põt retro trahi fi/
ctio ad ṗncipiũ legitimationis. ⁊
qꝛ ꝑpter dubiũ ꝓbabile casus est
suppositus pape ut de grauiorib⁹.
ut patet in hac decre. ꝑ venerabilẽ
ṽ. rõnibus igiꝛ ⁊c̃. Et sic pendẽte
dubio ⁊ ꝙ̃ diu latet impedimentũ
videm⁹ ꝙ papa ex colore mrĩmo/
nij auctoritate eccꝉie prolẽ legiti/
mat. de clam. despon. cũ inhibitio.
⁊ s̃. eo. ꝑuenit. ⁊ vbilibet. Unde h
casu legitimat etiã in terris impe/
rij. quia disponit in radicẽ matri/
monij. ad hoc s̃. eo. tãta. Nã nulli
dubium ꝙ legitimatio que fit ex
illo casu ex solo mrĩmonio etiam
dempta quacũq; solẽnitate dota/
liũ instrumentoꝝ quã requirit lex
habilitat ⁊ ꝓlem legitimat etiã in
terris imperij. Et sic de facto ꝯsu/
lui Mutine. Qñq; papa intendit
legitimare solũ ꝯferẽdo iura legi/
timitatis nõ disponendo in radicẽ
matrimonij. uel qꝛ nõ vult. uel qꝛ
nõ potest. qḋ patet ex ṗdictis. ⁊ tũc
clarũ est ꝙ i terris eccꝉie potest le/
gitimare. ut h. ṽ. rationib⁹ igiꝛ ⁊c̃.
quia in istis exercet iura imperij.
Aut vult legitimare in terris im/
perij. ⁊ tũc aut vult legitimare si/
bi suppositũ uel supponẽdũ ratio/
ne clericatus. q̇ eo ꝙ se legitimat
ꝑpter clericatũ. dicitur cleric⁹ sal/
tem mente. iuxta nõ. de transac. ex
lris. Et dico ꝙ põt. ⁊ eo legitima/
to secuto clericatu legitimus est q̃
ad tẽporalia ⁊ spiritualia ⁊ q̃ ad
omnia. ut patet ex vna allegatiõe
h. Nec obuiat ꝙ ex hoc preiudiceꝛ
non supposito. ne dicaꝛ ꝙ sit legi/
timus ⁊ illegitimus quasi mon/
strũ. Aut vult legitimare nõ suppo/
sitũ nec supponẽdũ de ꝓximo. Et
tũc aut vult legitimare cũ ꝯsensu
illius qui supiorẽ nõ recognoscit.
⁊ sic ẽ in quasi possessione libertatꝭ.
Et talis põt legitimari ut h. ṽ. ra/
tionib⁹. Aut in terris illi⁹ q̇ supio/
rẽ recognoscit. ut impatorẽ. ⁊ ca/
sus videꝛ h. ṽ. rõnib⁹. ꝙ nõ possit.
qꝛ hec q̃ sũt supmi imperij ut legi/
timate. non possunt fieri sine con/
sensu superioris. ut vult h decre. q̃

nõ est alibi in h̃. Et h̃ ꝙ papa nõ
legitimet in terris imperij q̃ ad bo/
na tp̃alia tenẽt Bar. ⁊ Cy. Sʒ si
vis tenẽ ꝙ h̃ ptãs sit ꝓrogabilis
in habentẽ similẽ ptãtem. sicut di/
cimus in his q̃ sũt meri imperij.
ut dixi de fo. cõp. c. si diligẽti. cre/
do ꝙ nõ posset facẽ papa istã legi/
timationẽ circa subiectũ imperio.
nisi vbi ꝯsentirent oẽs q̃bꝰ ꝑiudi/
caṫ. qꝛ talis iurisdictio nõ põt ꝓro/
gari ad ꝑiudiciũ eoꝝ. Et hoc tenet
Jo. an. dicens ꝙ papa h̃ in terris
eccłie põt libere. i. sine alicuiꝰ ꝯtra/
dictiõe. In terris ṽo subiectꝭ im/
perio non põt q̃n ꝯtradicẽ possit is
cui fit ꝑiudiciũ nõ in spe ẜ in re. i. q̃
iã possidet hereditatẽ. Secꝰ si solũ
speret. Vñ ẜm Hosti. solo pr̃e req̃/
rẽte dñ viuit põt fieri legitimatio.
eo aũt mortuo ꝯsentiẽtibꝰ illis q̃/
bus iã delata ẽ hẽditas. alr̃ non. ⁊
q̃ ad feudalia ꝯsentiẽte dño feudi
nõ obstãte ꝯtradictiõe hñtiũ spem
tñ. Sʒ tñ in eoꝝ ꝑiudiciũ fieri nõ
dʒ sine cã. Jõ in dubio si fiat alio
nõ exp̃sso nõ attẽdiṫ ad ꝑiudicium
agnatoꝝ spem habentiũ nisi ꝯsen/
tiãt uel papa aliud exp̃mat. Cir/
ca impatorẽ ṽo subdit. ꝙ aut in/
tẽdit legitimare disponendo super
mr̃imonio ⁊ incipiendo a radice.
Et dico ꝙ nõ põt. qꝛ hoc ẽ solius
pape. Et sic leges que dicũt ꝙ ex
mr̃imonio subsecuto legitimãtur
filij. nisi fuissent approbate ꝑ ca/
nones nõ credo ꝙ valerẽt. Et ꝑ h̃
patet ꝙ non põt facere plenissimã
legitimationẽ que vitiũ deleat ori/
ginale. Aut vult legitimare col/
latiue ꝯferẽdo iura legitimitatis.
⁊ quo ad spũalia credo ꝙ nõ pos/
sit. Ideo puto ꝙ legitimatꝰ ab im/
peratore non possit ordinari nec
bñficiari. nisi aliter dispẽseṫ. Et h̃
tenet Jo. an. ⁊ Archidi. Aut vult
legitimare quo ad tp̃alia ⁊ hono/
res ⁊ hereditates. Et dico ꝙ põt i
terris imperij sicut ⁊ olim poterat
In terris aũt eccłie an possit. dic.
Aut legitimat legẽ generalẽ cõ/
dẽdo. Et dico ꝙ ṽtus legis se ex/
tendit ad existẽtes in terris eccłie
nõ ex ṽtute legis solũ ẜ ex gnãli
approbatiõe eccłie. dis. io. si in ad/
iutoriũ quã facit canõ. ex q̃ lex nõ
repugnat canoni quã papa appro/
bare censeṫ. eo ꝙ nõ improbat. ut
dixi de iudi. nouit. Non puto tñ ꝙ
tales essent legitimati quo ad spi/
ritualia ꝓpẽ naturã materie q̃ nec
directe nec indirecte supposita est
ptãti laici. Aut vult legitimare ꝑ
rescriptum. ⁊ credo ꝙ nõ possit in
terris ecclesie. nisi eo modo quo s̃
dictũ ẽ papam posse in terris ip̃erij
Ibidẽ etiã tangit ꝙ impator põt
legitimare ut s̃. dictũ est etiã ante
coronationẽ ẜm Jaco. de arena. ⁊
Jo. an. Itẽ dicit ꝙ habẽs ptãtem
legitimãdi ab imperio. põt vbi po/
test imperator. ẜm verba priuile/
gij. ⁊ vbi non potest. minus potest
habens potestatẽ ab eo. Et simi/
liter dico de habẽtibus potestatẽ
a papa. In habente potestatẽ ab

impatore tenet Bar. in. l. preses. ff. de offi. psi. q nō possit legitimare i terris ecclie. quia alius a pcōsule non pōt extra puinciam sibi decretam iurisdictionē etiam voluntariā exercere. Puto etiam inquit q habēs potestatē a papa uel a principe nō possit legitimare ad preiudiciū alteri⁹. etiam respectu spei. quia tales ꝯcessiones intelligūtur sine alioꝝ preiudicio. de priuil. pastoralis. cū similib⁹. hec ille Qui etiā ibidē multa alia prosequit de hac materia. B. Quib⁹ aūt modis illegitim⁹ legitimetur. habes. j. legitim⁹. §. 2°. Et vtrum malitia parentū debeat nocere illegitimo siue cuicūq filio. habes s. filius. §. 3°. Ad materiam illegitimoꝝ potest ptinere s. filius. 7. j. legitimus.

Illicite acquisitum

Quot modis dicitur illicite acquisitū 7 quādo restitui debeat uel in elemosynam dari possit. habes s. elemosyna p. §. fi. 7. j. restitutio p. § antepl't.

Immunitas.

De imunitate seu emunitate ecclesie aut cōfugientiū ad ecclesiam. vide s. emunitas p. et 2°.

Impedimentum

p cōmuniter. Circa impedimēta matrimonij p agemus de impedimento in genere. 2°. de impedimento erroris psone. 3°. de impedimēto cōditionis. 4°. de impedimento voti. 5°. de impedimēto cognationis carnalis. s. ꝯsanguinitatis. 6°. de impedimēto cognationis spūalis. s. cōpaternitatis. 7°. de cognatiōe legali. s. adoptionis. 8°. de impedimēto criminis. 9°. de dispari cultu. x°. de violentia siue metu. xi°. de impedimento ordinis. 12°. de impedimēto ligationis ad aliam vxorē. 13°. de publice honestatis iusticia. 14°. de affinitate. 15°. de impotētia coeundi. 16°. de matrimonio contracto contra interdictū ecclesie. 17°. de impedimēto feriaꝝ. De predictis impedimētis sunt versus i quib⁹ explicātur ſm predictū ordinē. sic. Error conditio. votū. cognatio. crimen. Cultus disparitas. vis. ordo. ligamē. honestas. Si sis affinis. si forte coire nequibis. Hec sociāda vetant cōnubia. iuncta retractant Ecclesie vetitū. necnō tempus feriarum. Impediūt fieri. permittūt facta teneri.

¶ Que impediūt matrimoniū iā ꝯtractū? R°. 12. sunt q impediunt non solū matrimoniū ꝯtrahendū ſ etiam dirimunt ꝯtractū. q 7 cōtinētur in primis trib⁹ versibus positis in pximo. §. Et intelligas q dirimunt ꝯtractū si pcesserūt matrimoniū. Si autē supueniāt post mrimoniū rite factū ut affinitas uel crimen 7 h⁹. non dirimūt. A etiam si non sit subsecuta copula

carnalis.ut in sū.con.li.º 4.º ti.5.q
i. B .pter vnū votū.s.religionis
cū effectu.quando quis cōtracto
quidē mrimonio s ante carnalem
copulā religionē ingreditur.ex̄ de
ɔuer.ɔiuga.verū.7.c.ex parte 2.º
A . Ibi dr̄ clare q ɔtracto matri/
monio legitime p verba de p̄nti.in
nullo pōt casu dissolui etiā si vnº
ɔtrahentiū efficeret hereticus .ut
viuēte reliquo alter ad secūda vo/
ta transimigret.nisi vnus religio/
nē ingrediat. B .7 de spon.com/
missi. Expectari tn̄ debet vsq ad
pfessionē.ut ponit Tho.in 4.º dis.
27. A .i.quousq religioni etiā
in genere sit saltē tacite obligatº.
ut si noluit vitā absolute mutare
infra qd̄ tempus bn̄ficiū ingredi/
entis nō est alteri ɔferēdū sine eiº
assensu.ut in.c.beneficiū.de regu.
li.º 6.º B .Nā an̄ nō dirimit etiā
sm Pe. Simile habes.ī.votū 4.º
§.5.º in fi. Aduertendū q p susce/
ptionē sacri ordinis dirimit ut q̄/
dam dicere voluerūt. s ɔtrarium
declaratū ē hodie in quadā extra/
ganti.Jo.22.q̄ incipit. Antique
2 ¶ Que sūt illa que impediūt ma/
trimoniū ɔtrahendū s tn̄ nō diri/
munt cōtractum ? R.º p quidem
sūt duo p̄dicta in p.§.s .phibitio
ecclesie.7 tempus feriarū.de qui/
bus dicitur.ī.impedimentū 16.º 7
impedimentū 17.º Item sūt quedā
crimina de quibus habet.ī.impe/
dimentū 8.º §.p. Item impediunt
matrimoniū cōtrahendū sponsa/
lia que sunt prius cū alia contra/
cta.de quo.ī.spōsalia.§.8.º Item
impedit cathecismus qui p̄cedit
baptismū.ut habet.ī.impedimen/
tū 6.º §.2.º Itē impedit votū sim/
plex.de quo.ī.impedimentū 4.º §.
p.et 2.º
¶ Utrum aliqua cōsuetudo im/ 3
pediat matrimoniū contrahendū
uel dirimat cōtractū. R.º sm Ho/
sti. Si cōsuetudo est approbata p
papā ne matrimoniū cōtrahat. 7
ut contractū sepetur certe impedit
7 dirimit.dico in quibuscū q casi/
bus hoc posset facere canonica cō/
stitutio.ex̄ de cogna.spi.c.p.et.c.su/
per eo.ex̄ de ɔsan.7 affi.qd̄ dilectio
Nam approbatio pape habet vim
cōstitutionis. Sed si ɔsuetudo nō
sit p ipsum approbata nec repro/
bata.tūc ad euitandū scādalū qd̄
forte sequeret faciendo contra eā
impedit contrahēdum sed nō di/
rimit cōtractū. Idem Ber.7 In/
no. A .Idē i sū.con.co.ti.q.2. B
¶ Quid agendū quādo docto/ 4
res discordant circa impedimen/
tum matrimonij ? R.º sm Hosti.
Ubicū q doctores p glosas suas
dicunt solui matrimoniū.si nō in/
ducant ius expressum cōtrarium
dicenti adhereas.extra de testi.l3
ex quadam.in fi. A . Idem in sū.
con.co.ti.q.3. B
¶ Quid si ecclesia precipiat ali/ 5
cui cōiugum cohabitare cum al/
tero.7 ille cui precipitur sciat esse
impedimentum ? R.º scdm Hug.

In hoc casu q̃stum ad reddendũ debitũ nõ tenet obedire. tñ in cohabitatiõe ⁊ necessarioꝝ exhibitione obedire dꝫ ⁊ nõ negare ei cui de facto se copulauit. A. Nam obedire dꝫ inq̃tũ põt sine pctõ. ut in. c. inq̇sitioni. ex̃ de sen. exco. B

6 ¶ Quid añ mr̃imoniũ sit inq̇rendũ an sit aliqḋ impedimẽtũ? R. Debent banna publice in ecclesijs ꝑ p̃sbyteros ꝓponi. ut infra cõpetentẽ terminũ q̇ scit impedimentũ ꝓponat. ⁊ si apparuerit ꝓbabilis ꝯiectura ꝯtra copulã futurã inẽdicatur exp̃sse donec ꝯstet q̇d fieri debeat. aliť si ꝯtraherẽt sine bãnis aut post ꝓhibitiões ⁊ extiterit impedimentũ. utputa grad⁹ ꝓhibiti tũc filij dicenť illegitimi. ⁊ nõ excusabunť ꝓpter ignorantiã parẽtum. Sacerdos q̃ꝫ qui tales ꝯiũctiones inhibere ꝯtẽpserit. uel regularis q̇ interesse p̃sumpserit. ꝑ trienniũ ab officio suspẽdať. Qui v̊o falsũ impedimentũ maliciose obiecerit. canonicã nõ effugiet vltionẽ. ex̃ de clan. despon. cũ inhibitio. In aliq̇bus v̊o locis nõ fiũt hec bãna ꝫ solũ ꝯtrahunť sponsalia solẽniter ⁊ publice multũ ante mr̃imoniũ. ⁊ interim põt manifestari an sit impedimentũ. De mr̃imonio qḋ fit sine bannis ⁊ clãdestine aliq̃d habes. ĩ. legitim⁹. §. p̃ ⁊ s̃. debitum. §. fi.

7 ¶ Quid si aliq̇s audiuit ꝑpetuũ impedimentũ esse inť se ⁊ vxorem nunq̇d teneť inq̇rere? R. ꝭm W. Si audiuit a fidedignis ⁊ nõ suspectis. cũ nõ debeat esse negligẽs sue saluti. teneť inq̇rere veritatem aliter esset affectata ignorãtia q̃ nõ excusat. ⁊ si concipiat ꝓbabilẽ opinionẽ de dicto alicuius. nõ debet exigere debitũ lꝫ reddẽ teneať. A. Idem in sũ. con. li. 4. ti. 2i. q. 2. B. Secus si ita iuenerit veritatem ꝙ esse impedimẽtũ haberet ꝓ ꝯstãti. tũc enim nec exigere nec reddere debet. A. facit ex̃ de sen. exco. inquisitioni. B. Porro q̇ tale impedimentũ audit a viro fidedigno etiã iurato. aut compatre suo. aut a ꝓprio sacerdote. aut publica fama nõ ita teneť credere ꝙ peccet mortaliter si non credat ꝫ venialiter. sicut etiã peccare põt q̇ nimis de facili credit. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 4. B

¶ Nunquid peccat sacerdos uel ali⁹ quicũq̃ sciẽs impedimẽtũ insinuãdo h̃ alteri ꝯiugũ uel ãbob⁹ seu alť alťi? R. ꝭm W. Si ꝓbari nõ põt. dicẽdo agit indiscrete. nisi credẽs ꝙ audiẽs parat⁹ sit in hac ꝑte peritoꝝ cõsilio obedire. Si v̊o possit ꝓbare ⁊ sciat h̃ sacerdos parochiaľ uľ alť ꝯiugũ. teneť solẽniť ad diuortiũ agẽ nisi de coi ꝯsensu velint ⁊ possint cohabitare tanq̃ germani. A. Idem i sũ. con. eo. ti. q. 5. et. 6. B. Istum etiã casũ habes s̃. correctio 2. §. 6. 8

Impedimentum 2. de errore persone.

Sciendū ꝑ ꝙ nō oīs error impe-dit mr̄imoniū ſ; ſolū error ꝑſone ⁊ ꝯditionis. Cui⁹ rōnem aſſignat Tho. i 4°. diſ. 30. dicēs ꝙ oportet ꝙ error q̄ mr̄imoniū impedit ſit alicui⁹ eoꝝ q̄ ſūt de eēntia mr̄imo-nij. Ipſū aūt mr̄imoniū duo inclu-dit. s. ꝑſonas q̄ ꝯiūgunt. ⁊ mutuā ꝑtātem inuicē in q̄ mr̄imoniū cō-ſiſtit. Primū tollit ꝑ errorē ꝑſone Secūdū ꝑ errorē ꝯditionis. quia ſeru⁹ non pōt ꝑtātem ſui corꝑis li-bere alteri tradē ſine cōſenſu dn̄i ſui. h̄ Tho. Itaq; ſi ſit error ꝑſo-ne null⁹ ē ꝯſenſus. Nā q̄ errat nō ꝯſentit. ff. de iuriſdic. om. iudi. ſi ꝑ errorē. ⁊ errātis volūtas nulla ē. C. de iur̄ ⁊ fac. igno. l. cū ꝑ teſta-mētū. ⁊. l. nō idcirco. Et ſic nullū ē ꝯiugiū. ut puta ſi Johānes dicat ſe eſſe Petrū. Sed error fortune ⁊ qualitat̄ nō excludit ꝯſenſū. ut ſi mulier nubat paupi quem credit diuitē. vel ſi q̄s ꝯtrahat cū corru-pta ſiue inhoneſta quā credit vir-ginē. tenet mr̄imoniū. 29. q. i. his ita. A. Glo. Ray. in ti. de erro-re ꝑſone ſup ṽbo ṽgo. dicit quod Hug. nōt. 27. q. 2. raptor. ꝙ ſi q̄s deſpōſauerit de futuro corruptam quā credidit eſſe virginē. cōperta poſtmodū veritate an̄ carnalē co-pulā. nō ē cōpellēd⁹ ꝯſumare mr̄i-moniū cū ea. q2 ꝑ h̄ ip̄ediret ei⁹. ꝑ-motio ad ordies eccl̄iaſticos. B

¶ Quid ſi q̄s dicat ſe eſſe filium regis cū nō ſit? Dicēdū ſm̄ Tho. in 4°. diſ. 30. ꝙ error nobilitatis in q̄ſtū huiuſmōi nō euacuat ma-trimoniū ſicut nec error qualitat̄ Sȝ ſi error nobilitat̄ uel dignita-tis redūdat in errorē ꝑſone. tunc ip̄edit mr̄imoniū. Vn̄ ſi cōſenſus mulieris ferat̄ i iſtā ꝑſonā directe error de nobilitate ipſi⁹ nō ip̄edit mr̄imoniū. Si aūt directe intēdit ꝯſentire in filiū regis q̄cūq; ſit ille tūc ſi alius pn̄tet ei q̄ſi fili⁹ regis. eſt error ꝑſone ⁊ ip̄edit mr̄imoniū. Et eodē mō videt̄ dicēdū ſi q̄s di-cat ſe ꝓmogenitū ⁊ nō ē. A. Ad intelligentiā ꝑdictoꝝ ſm̄ Ray. ⁊ in ſū. con. li°. 4°. ti. 3. q. 4. ſciendū ꝙ ad h̄ ꝙ aliq̄s uel aliqua dicat̄ errare in ꝑſona. oportet ꝙ ꝑ viſū auditū ul' famā habeat aliquā no-ticiā illius ꝑſone abſent̄ quā cre-dit iſtā pn̄tem. q2 in ignotū ꝑenit⁹ nec affectū nec ꝯſenſū dirigē poſ-ſum⁹. Vn̄ ſi nullā noticiā habe-at mulier de ꝑſona abſente nō er-rat in ea ſ; decipit̄ in pn̄te. Verbi grā. Si aliq̄s anglicus ruſticus veniat ad aliquā mulierē nobilē dicens ſe eſſe filiū regis anglie. ⁊ contrahat illa cū eo credens eum filiū regis. nō impedit mr̄imoniū q2 nō fuit error ꝑſone ſ; poti⁹ qua-litatis. Hoc exēplū nō videt̄ pla-cere Hoſti. q2 cū vbiq; habeat̄ no-ticia regis anglie ſaltem ꝑ famā. videt̄ ꝙ hic ſit error ꝑſone. nec in pn̄tem ꝑſonā ſ; i ꝑſonā filij regis āglie ꝯſentire videt̄. Vn̄ inq̄t. In-tellige h̄ qn̄ nō exꝑmit aliquā cer-tā locutionē ꝑ quā habeat̄ noticia

patris ⁊ filij ꝓ ꝯsequens.puta di-
cit se esse filiū regis uel comitis in
genere.nō dicit cui⁹.uel si specifi-
cat nulla habet noticia filij neqꝫ
patris. Itē ſm glo.Ray.⁊ in sū.
con.eo.ti.q.6.si aliqua scit aliquē
multos hr̄e filios quoꝝ tn̄ nullus
ē notus ei.⁊ vn⁹ eoꝝ mentit se esse
primogenitū ⁊ ista ꝯsentit in eum
ꝓpter spem successionis bonoꝝ pa-
ternoꝝ.nō est error ꝑsone ſ₃ fortu-
ne siue relatiōis.s.ꝑmogeniture.
⁊ iō nō impeditur mr̄imoniū. B

IMpedimen-
tū 3.º de errore ꝯditionis.Nō
ꝑ ꝙ si libera mulier ꝯtrahit cū ser-
uo uel liber cū ancilla scienter.te-
net mr̄imoniū.29.q.2.si q̇s liber.
⁊.c.si q̇s ancillā.⁊ duobus se.Si
ꝟo ignorāter.nullū est mr̄imoniū
29.q.2.si quis ingenu⁹.⁊.c.si fe-
mina.ſ₃ nisi postꝙ sciuit eius ꝯdi-
tionē ꝯsenserit in eū uel in eā ver-
bo uel facto.ut ꝑ carnalem copu-
lam.ut in dictis.c.si q̇s ingenuus
et.c.si femina.⁊ ex̄ de ꝯiug.ser.et.c
ꝓposuit.et.c.ad nostrā. A .ſ₃ ve-
rū est qn̄ liber ꝓ certo sciuit serui-
tutē.uel si ex his que audiuit ha-
buit ꝓbabilē de ea opinionē.tunc
enim si exigat ab ea debitū.nō pōt
postea eam relinquere.Si aūt ha-
buit leuē aut temerariā cui credi
nō debet.non ꝑiudicat ei.ar.ex̄ de
sen.exco.inquisitioni.cū etiā titu-
bans ꝑignorāte habend⁹ sit.C.de
ꝯdi.ide.l.vlt.ut ⁊ nōt glo.Ray.

in ti.de ipedimēto ꝯditionis. B
¶ Quid si ille q̇ ꝯtraxit cū ācilla j
quā putabat liberā sit seru⁹.nūq̇d
erit mr̄imonium? R.º ſm Ray.l₃
error seruilis ꝯditionis impediat
⁊ dirimat ut dictū ē.nō tn̄ dirimit
si sit error par ꝯditiōis uel melio-
ris ꝙ sua.Nā si seru⁹ ignorās cō-
trahat cū ancilla quā credit liberā
non decipit nec h₃ qḋ ei obijciat.
ar.32.q.2.ꝑtotū.⁊ ex̄ de diuor.si-
gnificasti.⁊ multo min⁹ decipit si
ꝯtrahat cū libera quam credebat
ancillā.Con.Pe.Al.Goff.Tho.
⁊ Inno.Si tn̄ mulier ignorasset
seruitutē viri nō esset matrimoniū
ut in ꝑ.§.dictū est. A .Idem in
sū.con.li.º 4.º ti.4.q.i. B
¶ S₃ nunq̇d error ꝯditionis li- z
bertine uł ascripticie uł originarie
ipedit mr̄imoniū sicut ⁊ ꝯditionis
seruilis? R.º ſm W.Nō.sic nota-
uit Hug.29.q.2.i ꝑn.º qꝛ oēs ta-
les sūt liberi.l₃ ad quasdam opās
plus ceteris teneāt.Idē Hosti. A
Idem in sū.con.eo.ti.q.2. B
¶ Quid si q̇s ignorant cōtraxit ʒ
cū ancilla quā dn̄s viro ignorāte
postea manumisit.nūquid eoipso
ē mr̄imoniū? R.º ſm Hosti.Nō.
qꝛ talis cohabitat quidē mulieri
sed ſ₃ ex ꝑ ꝯsensu facit.q̇ cū fuerit
erroneus nō fuit effectiuus mr̄i-
monij.Con.Tan.Goff.Inno.⁊
Ber. B .Alij dicūt ꝙ ipsa ma-
numissa statim ē matrimoniū.qꝛ
sublatū est impedimentū.Quorū
sniam glo.Ray.credit veriorē.ut

in sũ.con.eo.ti.q.3. Pōt dici ꝙ si ꝯstet liberã ꝑsonã penituisse hui⁹ mr̃imonij añꝙ altera fuerit manumissa nec expͣsse nec ꝑ ꝯiectas apparet de reuocatione dicte pnĩe ꝓcedat ꝑma opinio.qꝛ añ manumissionē ꝯsensus nō fuit validus ⁊ post manumissionē null⁹ affuit ꝯsensus. Si xͦo de dicta pnĩa non ꝯstat ꝓcedat secunda opinio. Nã semel ꝯsensit i mulierē ut i liberã. ⁊ ex quo nō ꝯstat de reuocatione. in ꝯsensu intelligit̃ ꝑseuerare.ut i c.maiores.ad fi.ex̃ de bap. Et lꝫ a ꝑncipio nō fuerit libera.sufficit ꝙ nũc sit libera. Nam cessante causa impedimēti cessat ⁊ impedimētũ. ex̃ de appel.cum cessante. B

4 ¶ Quid si liber ꝯtraxit cũ ancilla ignorãter ⁊ illa durãte ignorãtia ꝯtraxit cō alio non ignorante ꝯditionē ei⁹? R°. ꝺm W.tenet matrimoniũ cũ 2°. cũ nullũ fuerit ꝑmũ. A Idē i sũ.con.eo.ti.q.4. B

5 ¶ Quid si libera ignorant̃ ꝯtraxit cũ ꝺuo ⁊ postea scita seruitute nihilomin⁹ vult eē cũ eo ⁊ ille vult discedē? R°. ꝺm W. Dꝫ compelli ad ꝯsentiēdũ. Si tñ pēdēte cōpulsiōe ꝯtrahēt cũ alia uł illa cũ alio tenēt mr̃imoniũ.ut Hosti. addit. A. Idē i sũ.con.eo.ti.q.5. Et ad ꝑdicta facit.c.i.ex̃ de eo qui dux.in ma.quã pol.per adul. B

6 ¶ Quid si quis ꝯtrahit ignorãter cũ ancilla ꝺ postꝙ sciuit exegit ab ea debitũ.nũquid postea poterit ab ea separi? R°. ꝺm W. Si ex his que prius audiuit habuit probabilem opinionē de seruitute eius ⁊ nihilominus exegit debitũ nō potest eam relinquere.ut in ꝑ. §.dictũ est. Si habuit opinionem leuem ⁊ temerariã.tunc nō obstãte ꝙ exegit debitũ.poterit cũ veritatē certius sciuerit sepationē petere.ar.ex̃ de sen.exco.inquisitioni Nã dubitans ꝓ ignorante habēdus ē.C.de condi.inde.l.vlt̃. A Idem in sũ.con.eo.ti.q.6. B

¶ Quid de illo qui mouit cōtra vxorē questionē ꝯditionis.⁊ illa lite pendente petit debitum? R°. ꝺm Tho.in expositione littere q̃rti sententiaꝝ.dis.36. Si nō est certus de seruitute vxoris.debet reddere debitũ ad mandatũ ecclesie sine suo ꝑiudicio.⁊ in hoc casu cognoscit eam ex primo cōsensu nō ex nouo. Si autē constat ei de seruitute vxoris.uel ꝓbabiliter presumit.nō debet ei reddere debitum etiam si ecclesia ꝑcipiat.quia uel sibi preiudiciũ faceret si eã affectu vxorio cognosceret uel fornicaretur ⁊ mortalit̃ peccaret. A Salua reuerētia nisi euident̃ ⁊ manifeste ꝯstet.ꝓpter ꝓbabilē ꝑsumptionē impedimenti nō dꝫ denegare debitũ.ex̃ de sen.exco.inquisitioni. ibi. Uerũ cũ ꝯscia pulsat animũ ex credulitate probabili ⁊ discreta ꝙuis non euidēti ⁊ manifesta.debitum quidem reddere pōt.sed postulare nō debet.ne in alterutro.uł ꝯ legē ꝯiugij uel cōtra iudicium 7

conscientie cōmittat offensam. Et p pdicta pōt cōcordari diuersitas opinionū q referunt in sū.con.eo. ti.q.1. B .De mrimonio seruoꝝ vide.j.seruus 3° p totum.

Impedimentum 4°

de impedimento voti.
Utrū votū de ptinentia impediat mrimoniū. R°. Duplex est votum. Quoddā ē solēne qd .s.fit p susceptionē sacri ordinis.aut p pfessionē expssam uel tacitā factā alicui de religionibus approbatis.7 tale votū impedit matrimoniū cōtrahēdū 7 dirimit ptractū. Aliud ē votū non solēne s simplex.7 h si fiat de nō ptrahēdo uel de castitate.7 h° impedit mrimoniū cōtrahendum.7 quāto manifestius est emissū tāto maior debet pena trāsgressori.nō tū dirimit mrimoniū iam ptractum.ex eo.q votū.li° 6°. Et de hoc vide in sequenti.§.

j ¶ Quō debeat intelligi q votū simplex impedit mrimoniū contrahendū? R°. sm Ray. In tātū impedit q si ille q fecit tale votū postea pstiterit iuramētū alicui q eā ducet.debet votū implē 7 agere pniam de iuramento illicito.ex q cle.vel vo.rursus. Idē Hosti. Et si primo iurauit 7 postea vouit.in h casu sm Hosti.7 Goff.pualet iuramentū.Pōt tū intrare religionem.ut ex de spon.cōmissum. Et si post tale votū ptrahat p verba de pñti.nō poterit cognoscere vxorē sine pctō mortali.q2 adhuc pōt intrare religionē.Postq vo cognouit iā factū est ei illicitū nō reddē debitū.Uñ l3 ptē non debeat reddere tenet siue petat expsse siue interptatiue.qd dico.q2 alit esset nimis onerosum vxori si oportēt sp expresse petere.hec Tho.in 4° dis. 38. A .Con.bis Pe.vti sū.con. li°.p.ti.8.q.21. B

¶ Quid rñdendū cum psona q fecit votū simplex querit an possit mrimoniū ptrahere? R°. sm Hosti. Debet rñderi q nō. Et si vltra querat dicēs.quid si ptraxero.nūquid tenebit matrimoniū? nō d3 rñdere.aliter peccat.q2 dat occasionē mortaliter peccādi. A .aut mentit. Unde talib' aggrauādū est peccatū qd cōmittūt in ptrahēdo.7 cauendū ne det occasio ptrahendi sm eū.Hosti.7 in sū.con.eo. ti.q.22. B .De votis multa alia habes.j.votū per totum. 2

Impedimentum 5°

de cognatiōe carnali. Hic pmo sciendū ē q triplex ē cognatio.s.carnalis que dicit psanguinitas.spūalis que dr cōpaternitas.7 legalis que dr adoptio.

¶ Quid est cōsanguinitas? R°. sm Ray. Est vinculū psonaꝝ ab eodem stipite descēdentiū carnali ppagine ptractū. Et dico stipitem illā psonā a qua aliqui duxerunt originē. Uñ 7 psanguinei dicūt quasi de vno sanguine pcedētes. j

A .Con.⁊ alij doctores.ut in sū. con.li.º 4.º ti.6.º q.i. B

2 ℭ Cōsanguinitas aūt hꝫ tres lineas.i.ꝓcedit triplici ordine.Prima nāqꝫ linea dicit̃ ascendētiū.ut pater auus ⁊ hꝰ. Secūda descendētiū.ut filius.nepos.Tertia collateraliū.ut fratres ⁊ fratrū filij. q̇ ⁊ patrueles dicunt̃. Hec eadem intellige in feminis.ut in matre ⁊ auia.i filia ⁊ nepte.⁊ duabus sororibus ⁊ filiabus eaꝝ. A .Idē i sū.cō.eo.ti.q.3.ꝫm Ray.⁊ alios doctores. B

3 ℭ Quō cōputant̃ gradus ꝯsanguinitatꝭ ? R.º In linea ascendentiū uel descēdentiū quelibet ꝑsona addita alicui facit gradū. Vñ pater ⁊ filius sūt in ꝑmo gradu. nepos in 2.º ꝓnepos in 3.º Sꝫ in linea collateraliū aliter cōputātur ꝫm leges ⁊ aliter ꝫm canones. Nam ꝫm leges in cōputando debemus reuerti ad stipitē.s.ad coēm ꝑsonam.⁊ ita duo fratres sunt in 2.º gradu.⁊ filij duoꝝ fratꝝ sūt in 4.º gradu. Nā cōputant̃ oēs ꝑsone.s ascendendo vsqꝫ ad stipitē.⁊ inde descendēdo. Sed ꝫm canones in linea collateraliū non oportet reuerti ad stipitē.q̇n potius ꝑ se duo fratres sūt i ꝑmo gradu.horū filij in 2.º ⁊ ita vlteriꝰ.extra de ꝯsan.⁊ affi.tua nos.⁊ extra de testi.lꝫ ex quadā. A .melius.35.q.5.ad sedem. B

4 ℭ Vsqꝫ ad quē gradū ꝓhibetur ⁊ non tenet matrimoniū ? R.º ꝫm Jo.an. Inter ascendētes ⁊ descēdētes puto ꝑpetuā ꝓhibitionē. A Alij dicūt solū vsqꝫ ad quartum gradū etiā in linea recta sicut ⁊ in trāsuersali. Alij aūt tenēt primā dicētes ꝙ si adā viueret nō posset ꝯtrahē cū aliqua muliere. Et hāc videnf sequi Pe.⁊ Hosti.ut in sū. con.eo.ti.q.5. B .Sꝫ int̃ collaterales ē vsqꝫ ad quartū gradum cōputando ꝫm canones.ex̃ de cōsan.⁊ affi.non debet.q̇nimo si alique ꝑsone attinent sibi ex vna ꝑte i ꝑmo 2.º ul' 3.º gradu ⁊ ex alia ꝑte in 5.º bñ poterūt ꝯtrahere.qꝛ in cōsanguinitate semꝑ ē standū remotiori ꝑsone.ex̃ de ꝯsan.⁊ affi.c.vltꝭ. A .Nisi esset ꝯsuetudo ꝙ fieret a gradu stipiti ꝓximiori.tūc.n.illa oio seruāda sūt ⁊ q̄ ad impediēdū ⁊ dirimēdū mr̃imoniū.ut in.c.ꝙ dilectio.de ꝯsan.⁊ affi. B .Et nō ꝫm Hosti.ꝙ lꝫ ꝯsanguinitas q̄tū ad mr̃imoniū ꝯtrahēdū termīnet̃ in 4.º gradu nec etiā cōmittat̃ incestus in vlteriori gradu.tñ q̄tū ad successionē hereditatis durat vsqꝫ ad decimū gradū.ut habes ī hereditas.§.3.º A .Et ibi de hoc dictū ē in additione. B

Impedimentum

6.º de cognatione spūali que coiter ē compaternitas. Vbi sciendū ꝙ cognatio spūalis ꝓuenit ex h° ꝙ q̇s ꝯfert sacr̃m baptismi seu ꝯfirmatiōis ul' suscipit siue tenet illū cui tale sacr̃m ꝯfertur.

1 ¶ Inter quas psonas ɔtrabitur cognatio spūalis? R°. Inter baptiçatū ⁊ eū q̇ suscipit. Item inter baptiçatū ⁊ filios suscipiētꝫ. Hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi. Secꝰ si essent adoptiui. qꝛ tales filij suscipiētis legitime copulantur baptiçato siue suscepto. ut Inno. ponit. A. sup Rubrica de cogna. spi. B. Itē ɔtrahiť inter baptiçatū ⁊ vxorē suscipiētꝫ si añ susceptionem cognita fuit ab eo. Itē inť suscipiētē ⁊ pentes baptiçati. Et h̄ cognatio ipedit ⁊ dirimit mr̄imoniū post cōtractū. Et q̄ dixi de suscipiēte itellige de baptiçante. ⁊ idē de sacro ɔfirmationis ex̄ eo. nedū. li°. 6°. In alijs sacramētis nulla cognatio spūal' causať. ex̄ eo. q̄uis. li°. 6°. Per cathecismū ꝟo ɔtrahiť spūalis cognatio. que tm̄ impedit ɔtrahendū sed nō dirimit cōtractū. ex̄ eo. p cathecismum. li°. 6°.

2 ¶ Quid si plures sint suscipientes? R°. Prohibeť ne fiat. de ɔse. dis. 4. nō plures. ⁊ similiť in cōfirmatiōe. A. ut in eo. c. nō plures. B. Si tm̄ fiat. cū oibus ɔtrabitur cognatio spūalis. A. impediēs ⁊ dirimēs. ut in. c. qd̊ sequiť. B. ex̄ eo. q̄uis. li°. 6°. Sꝫ tm̄ isti suscipiētes bn̄ pn̄t ɔtrahē inť se. qꝛ nō ꝓhibēť. ut Inno. ponit. A. Con. Hosti. ut in sū. con. li°. 4°. ti. 1. q. 3. B

3 ¶ Quid si q̇s baptiçat seu tenet ad baptismū ꝓprium filium? R°. ꝯm Tho. in 4°. dis. 42. Si vir uel mulier h̄ fecit in articulo necessitatis seu p errorē. non impediť exigere seu reddē debitū. ex̄ eo. si vir. Si ꝟo fecit p fraudem. impeditur exigē s; teneť reddere. Qꝫ si vterqꝫ fuit in fraude. neuter pōt exigē sed vterqꝫ teneť exactꝰ reddere. ut Hosti. ponit. A. Glo. Ray. eo. ti. §. vltꝫ. sup. ꝟ. ɔtracto. dicit. ꝙ etiā q̇ fecit in fraudē nō pdit exactionē. qꝛ non repiť iure ꝓhibitū. ꝓ quo videtur facere dictū. c. si vir. ex̄ eo. Sꝫ primū dictū cum Tho. tenere vidētur Pe. Hosti. ⁊ Goff. ut i sū. con. eo. ti. q. 2. B. Et addit ꝙ melius esset ꝙ vterqꝫ ɔtineret. Eodē etiā modo si vir teneat aliquē filiū vxoris sue uel vxor filium mariti sui. si ex ignorātia. excusatur. si ex malicia. sua fraus nō debet ei patrocinari. nec ꝓpter hoc pōt debitū subtrahere. sed non potest exigere. Con. Pe. ⁊ Ber.

¶ Utrū spūalis cognatio ꝓcedat ad nepotes ⁊ vlteriores. R°. Non qꝛ nō habet gradus. Filia quippe mea spūalis lꝫ nō possit ɔtrahere cū filio meo. potest tm̄ ɔtrahere cū filio filij mei. ar. 30. q. 1. c. p̄. A Hoc dixit Inno. sup Rubrica ex̄ de cogna. spūali. qd̊ ⁊ notať in sū. con. dicta. q. 3. B 4

¶ Utrū aliquis possit successiue hr̄e i vxores duas cōmatres. R°. Patet ex dictis in. §. 2°. ꝙ si p̄ma tua vxor tenuit filiū alteriꝰ anteq̄ cōmisceris ei. poteris habere illā alteram. Si ꝟo tenuit postq̄ fuit 5

a te cognita. nõ poteris secundam
habere. eo q̄ cõpater ei⁹ fact⁹ es.
Si aũt alia mulier tenuit filium
vxoris tue quẽ de alio viro habuit.
illa mulier est cõmater vxoris tue
ſ tua nõ. siue illa tenuerit anteq̄
inter vos esset carnalis copula. si-
ue post. ideo poteris illã habere. Et
similr̃ si filius tu⁹ quẽ de alia ge-
nuisti ab aliquo suscipiat̃. tũc sus-
cipiẽs ẽ cõpater tu⁹. nõ autẽ vxo-
ris tue. Vñ si casus tue mortis eue-
niret. suscipiens posset ɔtrahere cũ
illa q̄ fuerat tua vxor. vt Inno. di-
cit. 30. q. 4. Qui spũalẽ. A. Idẽ
in sũ. con. eo. ti. q. 10. B
6 ¶ Utrum si aliq̄s cognouit ali-
quã fornicarie. et postea fit cõpat̃
alicui⁹ alterius. puta leuat aliquẽ
de sacro fonte. nunq̄d etiã illa mu-
lier fornicaria fit cõmat̃? R°. ſm
Tho. in 4°. dis. 42. Dicendũ q̄ si-
cut cõpaternitas trãsit in vxorẽ q̄
a viro fuerat p̄us carnalr̃ cogni-
ta eo q̄ iã effecti sũt vna caro. ut
30. q. 4. si q̄s ex ɔiugio. pari ratio-
ne videt̃ transire ad aliã mulierẽ
carnaliter cognitam q̄uis nõ sit
vxor. Idẽ sentit glo. sup dicto. c. si
q̄s. dicens q̄ p fornicariũ coitum
acq̄rit̃ cõpaternitas. q2 vna caro
efficiunt̃. 32. q. 4. in eo. Nã et affi-
nitas acquirit̃ p fornicariũ coitũ.
35. q. 3. de incestis. et. c. nõ eã. ex de
eo q̄ cogno. con. discretionẽ. Te-
net̃ igitur p vero q̄ cõpaternitas
ɔtrahit̃. ut pbat̃ p p̄dicta iura. lz
quibusdã mirabile videat̃. Ideo
tenẽdũ q̄ sic. cui dcõ Jo. an. con.
in 6°. A. Uere mirabile est dictũ
h̄. ut ex pctõ abhominabili oriat̃
parẽtela spũalis sicut ex glacie ca-
lor. Et si hec foret meretrix publi-
ca esset mater spũalis siue cõmat̃
quasi omniũ de ciuitate. et multa
valde forent mr̃imonia illegitima
ppter multas q̄ iugiter fiũt forni-
cationes. cum tñ ut ɔstat edictum
de mr̃imonio sit pbibitoriũ ut q̄li-
bet admittat̃ qui spãliter non pbi-
bet̃. Nec i hoc casu apparet aliquã
pbibitionẽ a iure fieri. Nec obstat
q̄ carnalis copula sit cã trãsmit-
tẽdi cõpaternitatẽ de viro ad vxo-
rẽ et ecõuerso. q2 illa nõ est cã solũ
sed et sacr̃m mr̃monij. Vñ nõ re-
perit̃ aliq̄d ius dictans hãc trans-
missionẽ fieri nisi i ipso mr̃imonio.
et ita etiã affirmat glo. Ray. ut et
p3 i sũ. con. li°. 4°. ti. 7. q. xi. Silr̃
et alij ut p3 p glo. i dicto. c. si q̄s ex
cõiugio. Puto tñ q̄ ppt̃ rei graui-
tatẽ et doctor̃ varietatẽ sup h̄ non
sit p̄cipitãda sñia. sed potius dñs
papa ɔsulendus. B
¶ Utrũ liceat cõtrahere mr̃imo- 7
niũ cũ sorore filie mee spũalis. R°.
Q2 h̄ cũ filia mea spũali nõ liceat
ut dictũ ẽ s̄. §. 2°. alr̃ essent sepan-
di. 30. q. i. de eo. 33. q. 2. si q̄s cum
matre. a ɔiugio tñ sororis nõ opor-
tet abstinere sed ɔceditur. 30. q. 3.
illud etiã. A. Idẽ in sũ. con. eo.
ti. q. 13. ſm Ray. B
¶ Utrũ ille q̄ baptiçauit aliquã 8
posito q̄ sit laicus uel in minorib⁹

ordinibus possit ꝯtrahere cū illa. Rꝫ. Non. qꝛ filia sua spūalis ē. ⁊ si ꝯtraheret dirimēdū esset. ex͂ eo. ne dū. li. 6. Similiter nec ille quem p̄sbyter baptiçauit pōt ducē filiā carnalem ipsius p̄sbyteri. ex͂ eo. c vltꝭ. nec filiꝰ p̄sbyteri pōt illā ducē quā presbyter ille baptiçauit. Et idē de crismāte seu ꝯfirmāte dicē-dū per p̄dicta iura. Secus de sa-cramēto penitētie aut alijs sacra-mentis. ut s͂. §. 2. dictum est.

9 ¶ Utrū filij duorū cōpatrū pos-sint m͞rimonialiter copulari. Rꝫ. Sic. siue sint geniti an̄ cōpaterni-tatē siue postea. excepta solū illa ꝑsona ꝑ quā cōpaternitas ē ꝯtra-cta q̄ nunq̄ pōt copulari alicui fi-lioꝝ sui p͞ris spūalis. 30. q. i. sup q̇. bꝰ et. c. pitaciū. et. c. nō oportet. ⁊ ex͂ eo. c. p̄. A. nisi ꝯsuetudo eccl͞ie q̄ scandalū generet aliꝰ se haberet. ut ex͂ de cog. spūa. c. p̄. Et hoc casu seruāda ē forma ꝯsuetudinis tam ī ꝯtrahēdo q̄ȝ in dirimēdo. ⁊ nō solū eccl͞ie ꝓprie ꝫ etiā metropoli-tane uel aliaꝝ circūpositaꝝ. eo. ti. c. sup eo. vbi etiā patet q̄ semp est honestū ⁊ ꝯueniēs ab huiusmodi ꝯiugijs abstinē. nō aūt ē necessa-rium nisi rōne cōsuetudinis ut di-ctum est. B

10 ¶ Utrū pater possit ꝯtrahere cū illa quā filius eiꝰ leuauit. Rꝫ. Pōt ut nōt. 30. q. 3. illud. A. in glo. q̄ etiā dicit qō seqꝰ. Rō aūt est. qꝛ ut ꝯtactū ē edictū de m͞rimonio ē ꝓ-hibitoriū. ut q̇ spāliter non ꝓhibeꝰ admittaꝰ. ut nōt Ray. in ti. de im-pedimēto ꝯditiōis. §. i. B. Sed filiꝰ nō pōt ꝯtrahere cū illa quam pater leuauit. ut ibidē diciꝰ. ⁊ i. §. proximo precedenti habes.

¶ Quid si aliq̇s vult esse patri-nus. A. Meliꝰ puto diceretꝰ nō vult eē ideo fingit. B. ⁊ simulat se tangē pueꝝ ꝫ nō tangit ⁊ r͞ndet verba solita. ? Rꝫ. ꝫm W. Nō effi-ciꝰ patrinꝰ nisi tangat ipsū tenēdo seu leuādo de sacro fonte. Et sic de dicendū de ꝯfirmatiōe. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2i. B. Si vo teneat ⁊ nō r͞ndeat. credo q̄ nihi-lominꝰ efficiꝰ cōpaꝰ. si intēdit agē ut verus patrinus. A. i. illud qō agit patrinꝰ etiā si nō intendat esse cōpater. ut patet in sū. con. eo. ti. q. 22. vbi h̄ clarius poniꝰ. B. Nā r͞nsio nō ē de substātia cōp͞rnitatꝭ. 11

¶ Utrū aliq̇s possit fieri cōpater alteriꝰ ꝑ ꝓcuratorē. Rꝫ. Si loqua-mur solū q̄tum ad effectū nō erit dubiū. qꝛ ad talē effectū ꝓmitten-dū uel tenendū etiā ꝑ ꝓcuratorē q̇s r͞ndere pōt. Sȝ si loq̄mur q̄tū ad verā cōpaternitatē ⁊ cognatio-nē spūalē. nō pōt ꝯtrahi ꝑ procu-ratorem. ut ponit Archi. ꝑ. l. post mortē. ff. de adop. A. Ibi diciꝰ. Neq̄ȝ adoptare neq̄ȝ arrogare q̇s absens. neq̄ȝ ꝑ aliū huiusmōi so-lēnitatē agē pōt. B. Et qō videꝰ ꝯ. ex͂ de ꝓcura. c. fi. li. 6. A. Ibi dr̄ q̄ m͞rimoniū pōt ꝯtrahi ꝑ ꝓcu-ratorē hn̄tem ad h̄ spāle mādatū. B. soluitur ꝫm eū ꝑ id qō nōtur 12

ex̄ de ɔ̄se.ecc.aqua .A. Ibi dr̄ q̄ ep̄s nō pōt cōmittere recōciliationem eccl'ie simplici sacerdoti. ⁊ sic qd̄ coheret p̄sone non pōt p̄ alium adimpleri. Ad qd̄ etiā facit.c.fi. ex̄ de offi.dele. Exp̄ssio aūt cōsensus p̄ quem ɔtrahit̄ m̄rimoniū h̄ri pōt fieri p̄ aliū.dicto.c.fi.de procu. B .Idem Jo.an.in quadā questione disputata.

13 ¶ Utrū in pluribus actibus sacramētalibus req̄rant̄ plures patrini. R̄. In cathecismo baptismo ⁊ cōfirmatiōe vnus ⁊ idē patrin⁹ esse pōt si necessitas cogit.sed nō ē ɔ̄suetudo romana q̄n poti⁹ p̄ singulos actus singuli suscipiant.de ɔ̄se.di.4.in cathecismo.

14 ¶ Utrū ille q̄ non ē baptiçat⁹ possit aliquē suscipe in baptismo.uel quinō ē ɔ̄firmat⁹ possit tenē in cōfirmatiōe. R̄. ſm Tho.⁊ Pe.Nō. q̄ talis nō est mēbrū eccl'ie cuius p̄sonā gerit tenēs ad sacra.de ɔ̄se. di.4.i baptismate. Et si de facto siue i necessitate leuat ul' tenet seu etiā baptiçat non ɔtrahit aliquā spūalem cognationē. Et h̄ addit Al. q̄ si alter ɔiugū ē baptiçatus tn̄ p̄ eū nō trāsit cognatio ad non baptiçatū. Idē in ɔ̄firmatiōe. A Glo.in dicto.c.in baptismate.idē dicit quo ad suscipiētes.h̄ sec⁹ dicit esse i baptiçāte. Glo.etiā Ray. dicit q̄ huiusmōi cognatio spūalis ɔtrahit̄ etiā int̄ iudeos.q̄n vn⁹ tenet uel suscipit filiū alteri⁹ in baptismo uel ɔ̄firmatiōe.ut i sū.con. eo.ti.q.5. Albricus simplicit̄ con. cū positis in h̄.§. Dubiū ē.iō puto q̄ tutior ps est eligēda. B .De si baptiçat⁹ teneat filiū nō baptiçati seu infidelis.bene ɔtrahit cōpaternitatē vide s̄.ɔ̄firma⁹.sacri.§.pst.

¶ Utrū religiosus possit fieri patrinus uel cōpater. R̄. Probibitū ē abbatib⁹ ⁊ monachis puerū de baptismate suscipe uel baptiçare. ⁊ h⁹.16.q.i.placuit.de ɔ̄se.di.4. nō licet. Idē intelligēdū ē de oīb⁹ religiosis ⁊ canonicis regularib⁹ ex̄ de postu.ex pte. Nō eni licet religiosis cōmatres facē.p̄pt̄ familiaritatē que solet inde ꝑuenire. A Idē in sū.con.eo.ti.q.vlt̄. B 15

Impedimen-

tū.1.⁹ de cognatione legali q̄ fit p̄ adoptionē. Ubi sciendū q̄ p̄ adoptionē ꝑueniūt tres sp̄es legalis cognationis. Prima ē ascēdētiū ⁊ descēdentiū. q̄ attendit̄ inter p̄rem adoptantē ⁊ filiū seu filiam nepotē uel neptē ⁊ huiusmōi adoptatos. ⁊ h̄ indistincte īpedit matrimoniū. qm̄ pater adoptator nō pōt ɔtrahē cū filia adoptiua. nec etiā cū adoptiua nepte ⁊ h⁹.30.q. 3.ita diligē. A .etiā post emācipationē.in Insti.de nupt̄.§.ḡ. B Secūda sp̄s ē collateraliū.s.int̄ filiū meū naturalē ⁊ adoptiuū. ⁊ h̄ impedit matrimoniū q̄ diu sūt in potestate patris eiusdē. Ea vō soluta.s.morte patris uel emācipatiōe filij naturalis ul' adoptiui.

non impedit.ex eo.c.ꝑ.30.q.3.post
susceptũ. Tertia spẽs ẽ q̃si legalis
affinitas inter patrẽ adoptantẽ ⁊
vxorẽ filij adoptiui.similit̃ int̃ fi-
liũ adoptiuũ ⁊ vxorẽ patris ado-
ptãtis.⁊ h̃ iterũ oĩtꝑ eipedit matri-
moniũ.qm̃ pater adoptator nũq̃
põt ꝯtrahẽ cũ illa q̃ fuit vxor ado-
ptiui filij etiã post emancipationẽ
ff.de ritu nup.l.nã adoptiuus. A
incipit.adoptiuꝰ. B .in Insti.de
nupt̃.§.ꝑ.⁊ 2º. Similit̃ filiꝰ ado-
ptiuꝰ post mortẽ pr̃is adoptiui nõ
põt ꝯtrahẽ cũ illa q̃ fuit vxor ado-
ptiui pr̃is.ut ĩ dicta.l.adoptiuus.
A .Etiã si añ mortẽ fuisset emã-
cipatꝰ.ut ibi. Et de dictis etiã spẽbꝰ
hr̃ in sũ.con.liº.4º.ti.8.q.8. B
1 ¶ Nũq̇d filiꝰ adoptiuꝰ põt ꝯtrahẽ
cũ filia illegitima pr̃is adoptiui?
R̃. ẜm W.Credo sine ꝑiudicio q̃
sic.⁊ q̃ filiꝰ illegitimꝰ põt ꝯtrahẽ
cũ filia adoptiua sic̃ nõt Hug.30.
q.3.in pn̄º. Nã illegitimꝰ filius ul̃
filia nõ ẽ in pr̃ia ptãte. A .Insti.
de nupt̃.§.plt. B .Con.Hosti.⁊
Inno. A .Idem in sũ.con.eo.ti.
q.9. B
2 ¶ Utrũ adoptiuꝰ qui nõ trãsit in
ptãtẽ patris adoptantis possit cõ-
trahẽ cũ filia legitima ipsiꝰ ado-
ptãtis. R̃º.De hac questione varie
sũt doctorũ opiniones. Dici tñ põt
q̃ cũ iura canonica indistincte lo-
quant̃ de adoptione nõ distinguẽ-
do inter simplicit̃ adoptatũ.s.q̇ nõ
trãsit in potestatẽ.⁊ arrogatũ qui
transit.inuũt q̃ q̃tum ad h̃ idem
ius sit in vtroq̃ casu.s.q̃ nõ possit
nisi adoptio ꝑus dissoluat̃ ꝑ emã-
cipationẽ.q̃ emãcipatio q̃tum ad
aliq̇d h̃z locũ etiã in adoptato.l3
nõ trãseat in potestatẽ.C.de adop.
l.pst.§.si autẽ. A .videlicet q̃ ad
successionẽ ab intestato q̃ dat̃ ad-
optiuo tali nõ emãcipato.ŝ non
dat̃ emãcipato.ut ibi.⁊ sic impedi-
tur matrimoniũ cũ adoptato siue
trãseat in ptãtẽ siue nõ. Hoc tenet
Hosti.⁊ W.in spe. S3 Inno.tenet
q̃ nõ ipediat̃ qñ adoptatꝰ nõ trã-
sit ĩ potestatẽ.ut ⁊ nõt dñs An.de
Bu.ex eo.c.vno.⁊ idẽ dicit Hug.
ut in sũ.con.eo.ti.q.10.vbi non ꝑ-
fertur aliqua istarũ opinionũ.Si-
militer nec ꝑ dñm An.vbi s̃.ideo
nõ videtur ꝑcipitanda s̃nia. B
¶ Quid si adoptiuꝰ durante ad- 3
optione ꝯtrahat cũ filia legitima
adoptãtis.nunq̇d soluet̃ m̃rimo-
niũ? R̃º. ẜm W. Quidã dixerunt
q̃ nõ.ŝ veriꝰ tenendũ q̇d Hug no-
tauit.s.q̃ soluat̃.ex eo.c.vno. A
Ibidẽ dr̃. Quãdiu durat adoptio
int̃ tales nuptie cõsistẽ nõ pñt.sed
ꝑ mã tenet Spe. In secũdã aũt.s.
q̃ magis matrimoniũ soluat̃ coĩt̃
magis vident̃ inclinari doctores
ut ibidem nõt dñs An.de Bu.q̇
etiã dicit q̃ ꝓmptũ ẽ dare remediũ
s.dissoluẽdi adoptionẽ.q̃ dissolu-
ta poterit ꝯstare m̃rimoniũ. B
¶ S3 nunq̇d due ꝑsone q̃ ab eo- 4
dẽ sũt adoptate pñt int̃ se ꝯtrahẽ?
R̃º. ẜm W. Pñt.cũ nusq̃ repiatur
ꝓhibitũ.sicut ⁊ duo spũales filij

alicui⁹ ꝯtrahere pn̄t. ⁊ spūales cū adoptiuis. Con. hug. ⁊ Ber. A Idem in sū. con. eo. ii. q. xi. B

¶ Utrū inter patrē adoptantē ⁊ patrē adoptati siue matrē aliqua cognatio ꝯtrahat. R°. ſm Tho. ⁊ Pe. Nulla. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 13. B. De materia adoptiōis ⁊ arrogatiōis habes plura s. adoptio.

IMpedimentum

8°. de īpedimento criminis. Sciendū ꝑ ꝙ quedā crimina impediūt m̄rimoniū ꝯtrahendū ſ; nō dirimūt ꝯtractū. ⁊ sūt septem. Primū est incest⁹. 32. q. 7. si q̇s viduā. et. c. q̇ dormierit. et. c. ꝯcubuisti. Secūdū ē de illo q̇ interfecit ꝓpriā vxorē. 33. q. 2. admonē. et. c. interfectores. Tertiū qn̄ q̇s rapuit spōsam alteri⁹. 27. q. 2. statutum. Quartū qn̄ q̇s insidiādo matrimonio ꝓpriū filiū de sacro fōte leuauit ut posset ꝑuare vxorē debito cōiugali. 30. q. i. de eo. Quintū qn̄ q̇s interfecit sacerdotē. ex̄ de pe. ⁊ re. q̇ ꝑsbyterū. Sextū ē solēniter penitēs. 33. q. 2. de his. et. c. antiq̇. Septimū ē si q̇s monialē in vxorē sciēter accipiat. 27. q. i. hi. qui. Oēs ꝑdictos casus ponūt Ray. Pe. et Hosti. ꝑter vltimū quē sol⁹ Hosti. addit. L; ārt h̄ ⁊ forte multa alia impediāt ꝯtrahēdū. si tn̄ timet de incōtinētia d; eis eps̄ ꝯcedere licentiā nubēdi. ar. 33. q. 2. antiqui. et. c. in adolescentia. et ex̄ de eo qui cog. ꝯsan. vxo. sue. c. ex l'ris Et ſm ꝙ addit W. A. s. ad pxime dictū qd̄ fuit Ray. uti sū. con. li°. 3°. ti. 9. q. i. vbi hec notant. B sufficit licētia proprij sacerdotis. imo de ꝯsuetudine non seruat iste rigor petendi licētiam.

¶ Que sūt crimina q̄ dirimunt m̄rimoniū iā ꝯtractū? R°. Solū duo. Primū est. Si q̄ mulier machinata fuit in mortē alicui⁹ vxorꝫ ⁊ ipsā cū effectu occiderit aīo habendi virū illius in suū. ⁊ similiter si q̇s machinat⁹ fuerit ⁊ cū effectu occiderit virū alicui⁹ ut habeat ei⁹ vxorē. tales si cōtraxerint ꝑpetuo sūt sepandi. 31. q. i. si q̇s viuēte. Uel si q̇s interficit suā ut ducat illā cū qua mechat. h̄ Tho. in 4°. dis. 31. Idē intellige si qua occidit ꝓpriū virū ut ducat illū cum q̄ mechat. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. ſm Ray. ⁊ glo. eius. B. Qui casus ſm quosdā intelligunt solū si dū esset primū ꝯiugiū eo ꝙ ambo viuerent fuerat cōmissū adulteriū. A. Hoc dixit glo. Ray. ⁊ Goff. ut p; in dicta. q. 2. B. S; verior videt opinio Inno. ⁊ Hosti. dicētiū ꝙ sola machina°. mortꝭ cū effectu sufficit ad dirimēdū m̄rimoniū l; nō interuenerit adulterina pollutio. ex̄ de ꝯū. infi. laudabilē. A Ibi. n. nulla fit mētio de adulterina pollutiōe. B. Hoc ē ꝑmū crimē dirimēs m̄rimoniū. Secūdū ē adulteriū. ⁊ hoc qn̄ adulterātes sibi prestant fidem ꝓmittēdo seu

iurando q̄ ꝯtrahent siue de facto
ꝯtrahant. Et intelligēdū si viuen-
te altero coniuge fuisset inter illos
adulterina commixtio· siue fuerit
ante dictā ꝓmissionē uel cōtractū
siue post. Or si adulterina pollutio
prius uł post nō intervenerit· nō im-
pedit matrimoniū. ex. de eo q̄ cog.
c. vlt. A. Ibi dr. Fide data pro-
misit. Sed tñ sub noīe fidei intel-
ligit etiā nuda ꝓmissio. Et huius-
modi ꝓmissio est quasi quedā de-
sponsatio de futuro. ꝫm glo. Ray.
et in sū. con. dicta. q. z. B
2 ¶ Quid si quis occidit maritū
adultere non eo aīo ut vxorē eius
habeat. ꝫ i bello. uel casu. uł odio?
R°. ꝫm Inno. Nō dirimit matri-
moniū postea ꝯtractū. nisi ad hoc
interficeret ut eā duceret. extra de
ꝯuer. infide. laudabilē. circa fi. A
Idem in sū. con. dicta. q. z. B
3 ¶ Quid si q̄s ꝑcepit mādauit uł
ꝯsuluerit interfici et interfectus est?
R°. ꝫm W. et Hug. Idē est ac si in-
terfecisset. Sz si nō mandauit aut
ꝯsuluit. ꝫ postq̄ fuit interfectus ra-
tū habuit. Dicēdū q̄ lz al' in ma-
leficijs ratihabitio retrotrahat et
mādato equiparet. tñ ꝓpter h̄ nō di-
rimit matrimoniū sequēs. Idem
Lau. et Ber. A. Idē in sū. con.
dicta. q. z. B
4 ¶ Quid si q̄s vxore viuēte de fa-
cto ꝯtrahit cū adultera? R°. Di-
stinguēdū est· qr aut ista sciuit eū
habere aliā vxorē. aut nesciuit· di-
co vsq3 ad mortē ꝑme. Si g° q̄n eā
duxit· ipsa sciuit q̄ hēbat aliā· nō
pōt cū illo in mrīmonio eē. Si vo
pri° nesciuit et nūc mortua iā ꝑma
vxore de nouo scit· i ptāte ignorā-
tis est matrimoniū ratificare uel
diuortiū petere. ex. de eo q̄ dux. in
ma. quā pol. c. ꝑ. et. c. veniēs. ita tñ
q̄ si p° q̄ sciuit carnali copule cō-
senserit nō poterit diuortiū petere.
ar. ex. de cōiu. ser. c. ꝓposuit. et. c. fi.
Or si ab initio quidē fuit ignorās.
ꝫ ꝑma viuēte facta ē ꝯscia. nō dz
pati q̄ cognoscat a viro. al' i per-
petuū mrīmoniū impediret. ar. ex.
de ꝑscrip. c. fi. in fi. et. c. pñt. in fi. 34
q. z. si virgo. ex. de secū. nup. dn̄s.
Hoc intelligēdū ē si ꝑmū mrīmo-
niū vex fuit. alit nō ꝑstat ipedimē-
tū secundo. ex. de spon. veniēs. et de
matri. ꝯtrac. ꝯtra inter. ecc. ex lris
isti. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 3. B
¶ Sz q̄d si mortua iam ꝑma vir 5
nō cognoscat carnalit istā secūdā
adulterā q̄ secū ꝯtraxerat ignorā-
ter. sed ipse ducat tertiā? R°. ꝫm
Hosti. Dz manere cū tertia q̄uis
postea etiā cognoscat secūdā. ex. de
eo. q̄ dux. in ma. quā pol. c. veniēs.
Nā ꝑma viuēte ꝯsensus habitus
cū secūda null° fuit. et sic nō ipedit
ꝯsensū tertie. Quin etiā si p° mor-
tē ꝑme carnalit cognouerit secū-
dā q̄ fuit igrans istū habuisse vxo-
rē et nūc etiā ignorās est et ipse vir
ꝯtrahat cū tertia· adhuc cū tertia
remanebit. ex. de elec. bone memo-
rie. z°. ex. de ꝯiu. ser. ꝓposuit. c. fi. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. et. 5. B

6 ¶ Quid si qs vxore viuēte contraxit ꝯcubuit cū duob⁹ uel pluribus inscijs ? R. ꝑm Hosti. Locus ē gratificationi. qꝛ quācunq̧ certificatā de morte ꝑoris primo cognouerit post mortem legitime illā tenebit. ex̄ de eo q̄ dux. in ma. quā pol. veniens. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 6. B

7 ¶ Sꝫ q̄lr intelligit̄ inscia ? R. ꝑm Hosti. Quā hꝫ iustā cām ignorādi. ut qꝛ vir de remotis veniens asserebat se nō hr̄e vxorē. ex̄ de spō. cū ap̄lica. Iō aūt inscia nō cōmittit adulteriū. qꝛ nō cōmittitur sine dolo. ff. ad. l. iul. de adult̄. l. pl̄t. 34. q. 2. in lectū. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 1. vbi etiā addit̄ ꝑm eundē q̄liter filij etiā legitima viuente susceptī legitimi censent̄. si tn̄ secūdū matrimoniū i facie ecclesie sit cōtractū. Secus si clam. B

8 ¶ Utrū liceat vxorē adulterā occidē. R. ꝑm Pe. ⁊ Tho. in 4. dis. 37. Hoc pōt cōtingere dupliciter. Uno mō qꝛ p iudiciū iudicis, pcurat occidi. ⁊ h̄ licet facere amore iusticie nō liuore vindicte. Non tn̄ licet h̄ fieri in iudicio ecc̄lastico ꝫ ciuili. Secundo mō qꝛ ex̄ iudiciū occidit eā ul̄ facit occidi. ⁊ h̄ nūq̄ licet ꝑm legē diuinā. lꝫ aliq̄ casu pmittat̄ ꝑm legē ciuilē. ut q̄n inuenit vxorē in actu adulterij. tūc. n. lex ꝑpter incitamētū nō punit. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 9. B. Et itelligeꝫ dictū Tho. ꝙ lex nō punit. s. ꝙ nō punit morte sicut alia homicidia. ꝫ tn̄ punit sat̄ acrit̄. ut ff. de adul. l. si adulteriū. §. si maritus. A. al̄ incipit. §. imperatores. ⁊ ibi dr̄. ꝙ si occisor erat humilis seu vilis ꝑsona. dānat̄ ad op⁹ ꝑpetuū. si aūt honestior. in insulā relegat̄. B. Utrū aūt viro liceat occidere adulterum. vide. ĵ. lex. §. 9. In foro ꝯscie tales nihilominus puniēdi sūt. Utrū magis peccet q̄ occidit vxorē q̄ꝫ qui occidit matrē hab̄es. ĵ. vxor. §. pl̄t.

Impedimen-

tū 9. de dispari cultu. s. q̄n fidelis cōtrahit cū īfideli ut iudeo ul̄ pagano. A. uel heretico ꝑm Ray. ⁊ in sū. con. li. 4. ti. 10. q. 1. vbi h̄ notant̄. ⁊ dr̄ in. c. caue. qd̄ sequit̄. ꝫ de h̄. ĵ. §. pl̄t. B. Nā tunc nullū ē matrimoniū. 28. q. 1. §. ex his. et. c. caue. Unde Exo. 34. et Deut. 7. ꝓhibuit dn̄s dicēs. Nō accipies vxorē filijs tuis de filiabus alienigenaꝝ. ne traducāt eos post deos suos. Sed tn̄ sponsalia bn̄ possunt ꝯtrahi cū hac ꝯditione si ifidelis ꝯuertat̄. 28. q. 1. nō oportet. Hec etiā Tho. ⁊ Pe. i 4. dis. 39. A. simul cū Ray. uti dcā. q. 1. B

¶ Sꝫ nūq̄d inter ifideles pōt esse matrimoniū ? R. ꝑm Tho. in 4. dis. 39. Inter infideles pōt eē matrimoniū inq̄tū est ordinatū ad plem ꝑm pfectionē nature. nō aūt inq̄tum ē ordinatū ad ipsam ꝑm pfectionē gratie. ⁊ iō matrimoniū quidē ē. ꝫ nō pfectū. Q̄n infidelis j

cognoscens vxorē nō peccat si ꝓpter
bonū ꝓlis aut illi⁹ fidei q̄ tenetur
vxori debitum reddat. Idem. 26.
dis. deinde.
2 ¶ Utrū ꝯiunx ꝯuersus ad fidem
possit remanē cū vxore infideli no-
lēte ꝯuerti. R°. ꝫm Tho. vbi s̄. Fi-
delis ꝯuersus pōt cum infideli re-
manē sub spe ꝯuersiōis si eā in in-
fidelitate obstinatā non viderit. ⁊
bñ facit cōmanēdo. Et de h̄ ē ꝯsi-
liū Apłi. i. ad Cor. 7°. Nō tñ tenet
s pōt dimittere eā etiā si ipsa velit
ei cohabitare sine ꝯtumelia crea-
toris si cōuerti nō vult. A. Con.
Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 2. B
3 ¶ Quid si iudei uel pagani con-
traxerūt cū cōsanguineis ꝫm rit⁹
suos. nūqd post ꝯuersionē poterūt
remanē? R°. ꝫm Tho. in 4°. dis.
39. Si ꝯtraxerint in gradib⁹ diuina
lege ꝓhibitis Leuit. 18°. tunc siue
vterq; siue alter ad fidē cōuertat̄.
nō pñt in tali mrīmonio cōmanē.
Si aūt ꝯtraxerint in gradib⁹ ꝓhi-
bitis ꝑ statutū eccl'ie. pñt cōmanē
si vterq; ꝯuertat̄. uel si vno ꝯuer-
so sit spes de ꝯuersione alteri⁹. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. Et facit
ex̄ de diuor. gaudemus. B
4 ¶ Quid si infidelis q̄ cōuertitur
habeat plures vxores? R°. scdm
Tho. vbi s̄. Nō fuit verū mrīmo-
niū nisi cū ꝓma. q2 eēt ꝯ legē na-
ture. Unñ si talis cū oīb⁹ vxorib⁹
ꝯuertat̄ pōt cū ꝓma cohabitare. ⁊
alias dz abijcē tanq̄ penitus ex-
traneas. ⁊ si ꝓma ꝯuerti nollet. nō

ꝓpter hoc ē matrimoniū cū aliqua
istarū. sed pōt cū aliq̄ istarū de nouo
ꝯtrahere ꝫm modū q̄ i sequēti 6°.
§. dicitur. A. Con. Ray. Hosti.
⁊ Ber. ut in sū. con. eo. ti. q. 5. B
¶ Quid si infidelis repudiata ꝓ- 5
ma vxore aliā duxerit ⁊ ꝯuertat̄?
R°. ꝫm Tho. in 4°. dis. 39. Dicen-
dū q̄ repudiū vxoris est ꝯtra legē
nature. Unñ infideli nō licet repu-
diare. ⁊ iō si ꝯuertat̄ p⁹q̄ ipse vna
repudiata alterā duxit. idē ē iudi-
ciū sicut de illo q̄ plures sil' vxo-
res habebat. q2 tenet̄ ꝓmā quam
repudiauerat accipe si ꝯuerti vo-
luerit ⁊ aliam abijcere ut dictū ē
in ꝓximo. §. A. Idem in sū. con.
eo. ti. q. 5. B
¶ Quid si ipsa cōuerti noluerit? 6
R°. ꝫm Tho. vbi s̄. Si ipsa īfide-
lis vult cohabitare viro fideli si-
ne ꝯtumelia creatoris ⁊ sine h̄ q̄
ad īfidelitatē īducat. pōt qdē vir fi-
delis ab ea discedē. s discedēs nō
pōt aliā accipe. Si aūt h̄ vxor infi-
delis nolit ei cohabitare. uel nō si-
ne ꝯtumelia creator. aut si ad in-
fidelitatē ꝑtrahē nitat̄. in his tri-
bus casibus vir fidelis discedens
pōt alteri ꝑ matrimoniū copulari
A. Idem etiā si vellet eū trahere
ad qdcūq; mortale pctm̄. extra de
diuor. gaudem⁹. §. q2 aūt. vbi po-
stea subdit̄. Qz si cōuersū ad fidē ⁊
illa ꝯuersa sequat̄. anteq̄ ꝓpter cau-
sas ꝓdictas legitimam ille ducat
vxorē. eā recipē cōpellit̄. nec potīt
dimisse obiicē fornicationē ꝓ eo

q̄ nupsit alteri nisi fuerit aľ fornicata. B

7 ¶ Sz nūq̇d licet viro ad fidē cōuerso vxore existēte in infidelitate emittē votū ptinētie? R̄. ƀm Tho. in 4°. dis.39. Si post puersionē viri sit aliq̄ pbabilis spes de puersione vxoris. nō dz vir votū ptinentie emittere. nec ad aliud mr̄imoniū transire. qz vxor difficili⁹ conuerteretᷣ sciēs se sic priuatā eē. Si aūt nō sit spes de puersione pōt ad sacros ordines uľ ad religionem accedē pus req̇sita vxore q̄ puertatᷣ. ⁊ tūc si postq̄ vir sacros ordines suscepit vxor puertatᷣ. non est sibi vir su⁹ reddendus. ƀ debet sibi imputare q̄ in penā tarde puersionis sue priuatᷣ viro suo. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. io. B

8 ¶ Si alter piugū puertatᷣ. proles quem debet sequi? R̄. ƀm Tho. in 4°. dis.39. Si ples peruenerit ad etatē pfectā libē poterit seq̇ parētē quem voluerit. Si aūt ē in minori etate. tūc dz dari fideli. nō obstāte q̄ idigeat mr̄is obsequio ad educationē. Hoc idē hr̄ s̄. fili⁹. §. 2°. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. iz. B

9 ¶ Quid si vterq̧ piugū tpe contracti mr̄imonij erat fidelis. nunc alter labitᷣ in infidelitatē? R̄. ƀm Ray. Alteᷣ nō pōt ptrahē. Nec distinguo vtrū interuenerit carnalis copula uľ nō. nā in vtroq̧ casu fidelis tunc tenetᷣ ptinere. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. i3. ⁊ facit ex̄ de diuor. quanto. B

¶ Quid si catholic⁹ ptrabit cū heretica baptiçata. nūq̇d tenet mr̄imoniū? R̄. ƀm Tho. in 4°. dis.39 io
Uex ē mr̄imoniū q̄uis peccet cōtrahēdo si sciat hēticā. nō tm̄ ꝓpťƀ mr̄imoniū dirimetᷣ. ⁊ econuerso. si aliq̇s cathecumin⁹ ƀ nōdū baptiçatus cū aliqua baptiçata cōtraheret. non esset verū matrimoniū. Idē Pe. Al. ⁊ Ray. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. i4. et. i6. B ii

¶ Utrū ifidelis vni⁹ ritus possit ptrahē cū infidelib⁹ alteri⁹ rit⁹. R̄. ƀm Tho. vbi s̄. Pōt. nisi per aliqḋ ius positiuū eoꝝ phibeatur. qz tūc cult⁹ disparitas ipedit mr̄imoniū. A. Con. Pe. ut i sū. con. eo. ti. q. i5 B. De mā ifideliū multa hēs. j. infidelis. cū alijs ad q̄ remittit.

Impedimentū x°. De violentia siue metu

Ubi ƥ sciēdū q̄ violētia siue metus ex sui natura etiā sine pstitutione eccľie matrimoniū excludit. qz excludit psensū. A. sine q̄ matrimoniū esse nō potest. ut i sū. con. li. 4°. ti. xi. q. i. vbi hec notātur ƀm Ray. B. Et quidē quid sit vis habes. j. vis. §. ƥ. Et quid sit met⁹ j. metus. §. ƥ.

¶ Utrū coactio ipediat mr̄imonium. R̄. Duplex ē coactio. Quedā absoluta q̄ fit p vim. ⁊ ista non hz psensū animi in quē nō cadit coactio. Sz pōt eē coactio ad copulā carnis uel aliud extrinsecū ad qḋ trahitᷣ psona iuita. ⁊ talis coactio i

q̄n nō cōsentit in matrimoniū nō
efficit illud. Quedā aūt coactio ē
ꝯditionata. ⁊ ista fit ꝑ metū q̄n. s.
quis cōsentit timore alicuiꝰ mali.
Sup quo sic distinguit. Duplex ē
metus. Quidā cadit in ꝯstantē vi-
rum. ⁊ iste excludit mr̄imoniū. ex̄
eo. ꝑlatū. et. c. ad audiētiam. ex̄ de
spon. veniēs 2o. Quidā vero metus
ē insufficiēs. s. q̇ nō cadit in ꝯstā-
tem virū. ⁊ iste nō excludit matri-
moniū. ff. eo. neqꝫ timore. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 3. B. Quis aūt
ē metus q̇ cadit in ꝯstantē virum
habes. j. metꝰ. §. 2o. A. Posit ibi
adde ⁊ vinculationē que dr̄ metꝰ
cōstātis. ff. eo. l. neqꝫ timore. Ad-
uertēdū etiā ꝙ talis metus dicit
cadē i vnū q̇ nō dicit cadē in aliū
⁊ minor metus magis excusat fe-
minā q̄ꝫ viꝝ. ⁊ sic iudex ꝫm diuer-
sitatē ꝑsonaꝝ uel locoꝝ indicabit
qualis sit metus uel violētia. ⁊ sic
vtrū matrimoniū sit aliqđ uł nul-
lū. ut notat in dicta. q. 3. vbi etiam
dicit scđm Hosti. ꝙ si filia timore
mortis patris in aliquē cōsentiat
ꝙ verius ē ꝙ nō sit matrimoniū.
quia nō ē liber ꝯsensus. lꝫ quidam
contrariū dicant. B
2 ¶ Quid si q̇s in captiuitate con-
trahat matrimoniū? R. ꝫm Ho-
sti. Si captꝰ ē ab hostibus. seruus
factus ē. vn̄ nō aliter pōt ꝯtrahere
nisi sicut seruꝰ. de q̊ s̄. impedimen-
tū 3o. Si vero captus ē ut cogat ad
tale matrimoniū ꝯtrahendū. non
valebit. ar. ex̄ de ꝓcura. accedens.

Si vero ex alia cā detinetur. bn̄ pōt
ꝯtrahere. A. Idem in sū. con. eo.
ti. q. 4. Et de hostibꝰ intellige ut s̄
bellū p̄. §. 5o. in additione. B
¶ Quid si mulier post ꝯsensū co- 3
actū morā trahat i domo mariti?
R. scđm W. Si mulier q̄ allegat
metū steterit ꝑ annū ⁊ dimidiū cū
marito. aut etiā minori tp̄e dū tn̄
tātū sit ꝙ iuxta arbitriū boni viri
p̄standum sit ꝓ cōsensu. non debet
pꝰea audiri. ex̄ de spon. ad id. Con.
Hosti. ⁊ Ber. ⁊ cōponit ab eis ver-
sus. Effuge cū poteris ne ꝯsensisse
puteris. ar. ad h̄ ex̄ de spon. ꝯsulta-
tioni. A. Idem in sū. con. eo.
ti. q. 5. vbi etiā ponit qđ dicitur in
§. primo sequenti. B
¶ Sꝫ quid si post ꝯsensū coactū 4
carnalit cognoscit? R. ꝫm Pe.
Si habuit oportunitatem recla-
mādi. p̄sumit tacite ꝯsentire i ma-
trimoniū. Or si coacta fuit ꝑ vim
absolutā siue metū sufficientē nō
ē matrimoniū. Sꝫ si nō fuit sufficiēs
tūc in iudicio q̇dē exteriori p̄sumi-
tur ꝓ matrimonio. si tn̄ vere non
ꝯsentit non est matrimoniū.
¶ Quid si ad ꝯsensū coactū ap- 5
ponit iuramētū? R. ꝫm Pe. Ta-
le iuramentū in foro quidē iudici-
ali dicet nō fuisse obligatoriū. tn̄ i
foro ꝯscie ꝯsulendū est ꝙ impleat
iuramentū. uel saltē ꝑ supiorē im-
petret absolutionē. Cō. W. ⁊ Hug.
A. Idem in sū. con. eo ti. q. 6. B
¶ Utrū ꝯsensus coactus saltem 6
ex ꝑte cogētis faciat matrimoniū.

R. s. m Tho. in 4. dis. 27. Dicendum quod non, quia matrimonium claudicare non potest. Si tamen postmodum consentiret coactus esset matrimonium dummodo coges adhuc in suo consensu maneret. Secus si mutauit voluntatem. A. Con. glo. Ray. et Pe. et addit Pe. quod si prius consentiens postmodum vult dissentire cum alter velit compellitur per ecclesiam. presumitur enim manere in eodem consensu. nec ei licet variare consensum. ut in sum. con. eo. ti. q. 1. Et ad hoc facit. c. i. ex. de eo qui dux. in ma. quam pol. B

1 ¶ Utrum pater possit cogere filios ad contrahendum. R. s. m Pe. Non potest neque generaliter neque in speciali cum aliqua. quia in matrimonio requiritur consensus maxime liber ratione perpetue obligationis que ibi contrahitur. ex. de spon. requisiuit. Non tamen propter hoc parentes temere iurant matrimonia filiorum. quia ex natura ipsius contractus intelligitur ista conditio. s. si liberi consenserint. et ipsi parentes obligantur ad inducendum eos. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 8. et. 9. B

Impedimentum xi. de impedimento ordinis. Ubi sciendum quod clerici in minoribus ordinibus nisi sint religiosi qui continentiam profitentur licite possunt contrahere. dis. 32. si quis vero. et. c. seriatim. ex. de cle. con. in. c. p. 2. et. 3. Si vero sunt in sacris contrahere non possunt. et si contraxerint separabitur matrimonium. dis. 32. si quis eorum. et. c. lectores. et. c. erubescant. et. c. placuit. ex. qui cle. uel vo. c. p. et. 2.

¶ Utrum ordo possit superuenire matrimonio. R. s. m Pe. Coniugatus si ordinetur consentiente vxore. suscipit ordinem et executionem. et sic ipsa cum eo si est in sacris. intelligitur continentiam profiteri. A. facit. c. seriati. 32. dis. B. Si vero nesciente aut non consentiente vxore recipit quidem caracterem ordinis sed non executionem. A. Hoc verum in ecclesia occidentali. secus in orientali. ut in sum. con. li. 4. ti. 12. q. 2 B. In nullo autem casu ordo sacer si sit post matrimonium dirimit illud. sed dirimit solum postea contractum ut in extrauaganti Johannis. 22. que incipit. Antique. A. Aduertendum quod faciens se ordinari in sacris inscia uel contradicente vxore peccat mortaliter s. m Al. et in sum. con. li. p. ti. 8. q 59. Ubi etiam patet s. m Ray. quod talis non potest exigere debitum sed reddere tenetur etiam si sit factus episcopus uel papa secundum glo. et Hug. nisi vxor possit induci ad continentiam. et quod restitutus vxori non portabit coronam aut habitum monachalem cum scandalo vxoris si forte factus fuerit monachus. de facto. Con. Pe. et addit quod tonsuram et habitum clericalem tenetur deferre si sine scandalo vxoris esse potest. alias non. Tho. etiam dicit quod vxor non tenetur ei debitum reddere. Inno. addit quod si talis post mortem vxoris contrahit non tenet matrimonium. Item Ray. quod si ordinationi mariti vxor consensit. uel dum sciret non contradixit. fit ei duplex

piudiciũ. Unũ q oportebit eam de cetero ꝯtinere. Aliud q etiam mortuo viro non poterit cũ alio ꝯtrahere. ⁊ si ꝯtraxerit nõ tenebit ⁊ h ſm quoſdã ꝓpt votũ qd videt ſolẽniçaſſe ex ꝑſona viri. Cui rationi con. Al. lz alij dixerint q ꝓpt ꝯſtitutionẽ eccłie q̃ in h caſu dirimit matrimoniũ. Sz certe iſta direptio nõ fit niſi rõne ordinis uł religionis. ut in. c. vno. de voto. li. 6. Addit etiã Ray. q lz aliq dixerint q iſta vxor ꝓmoti ad ordines ſacros teneat ingredi religionẽ. ego tamẽ teneo cũ Jo. Lau. ⁊ Tan. q nõ tenet. ſ ſufficit ſi in ſeculo caſte viuat. qd etiã dz ꝓmittere. Tho. etiã dicit q nõ tenet religionẽ intrare ſi ſibi nõ timeat de piculo caſtitatis. Idem dicit Al. Idem Hoſti. Fallit h ſm Ray. in vxore ei q̃ ꝓmouẽdus ẽ in epm. q nõ debet vir eligi niſi vxor itret religionẽ. ex de conuer. ꝯiuga. cõiugatus. et. c. ſane. Con. Inno. Clericus aũt orĩetalis ut coius ⁊ probabilius dicit ſine ꝯſenſu vxoris ꝓmoueri nõ debet. ut habet in dcã q. 59. Itẽ eo. ti. q. 60. dicit q cõſulẽdus ẽ papa vtrũ ꝑ ſuſceptionem ſacri ordinis rũpat matrimoniũ ante carnalẽ copulã ſicut ꝑ ingreſſũ religionis. ſ hoc videtur hodie declaratũ q nõ. ꝑ prefatam decre. Antique. B

Impedimentum 12. de impedimẽto ligationis videlicet qñ q̃s alteri ꝯiugi ẽ alligatus. Si quidẽ alligat⁹ eſt vxori ea viuẽte aliã accipe nõ põt. al adulteriũ cõmittit. ex de ſpõ. du. licet. A. Et ibi patet q h verũ ẽ etiã ſi ꝑmũ matrimoniũ ſolũ contractũ ſit ꝑ verba de pñti. ⁊ ſecundũ etiã ꝑ copulã carnalẽ. B. Sz nec antiquo tpe potuit. niſi diuina reuelatiõe ⁊ inſtinctu ut fuit in patriarchis. ex de diuor. c. gaudem⁹. ꝑ. Põt tñ alter ꝯiugũ añ carnalẽ copulã altero inuito ad religionẽ tranſire. ut dictũ ẽ ſ. impedimentũ ꝑ. ꝑ. 2. ⁊ tũc alter ꝯiugum remanebit liber. põt q̃ vir vxorẽ dimittere ꝓpt fornicationẽ. s. q̃tũ ad cohabitationẽ ⁊ debitũ ꝯiugale. ſ aliã ducẽ nõ põt. 32. q. 1. c. ꝑ. 2. et. 3. Poſt mortẽ xᵒ alterius ꝯiugis alter nubere põt cui vult. ⁊ infra tẽpus luctus mulier ſine pena infamie. ex de ſecũdis nup. ſup illa. Qð ſi alt alligat⁹ ẽ alteri tñ ꝑ ſponſalia. vide. ĩ. ſponſalia. ꝑ. 8.
¶ Quid ſi vxor credat virũ mortuũ ⁊ cõtrahit cum alio? R. ſm Ray. Si credit ex ꝓbabili cã. excuſat ꝓpter ignorantiã facti. ⁊ filij ſi quos ſuſcepit iudicabunt legitimi. Si tñ poſt de morte ꝑmi dubitat. dz quidẽ reddẽ debitũ ſed non exigẽ. ex de ſecũdis nup. dñs. Sz ſi ꝓceſſu tpis credit eũ ꝓbabiliter viuẽ nõ põt debitũ exigẽ nec debet reddere piculo adulterij ſe exponẽdo. A. Immo qñ dubitat oio dz reddere. dicto. c. dñs. etiã ſi dubiũ

sit ꝓbabile. ex̄ de sen. ex ca. inquisitionē. B. Si vero p̄m⁹ reuertat̄ uel aliq̄ sibi de ei⁹ vita ↄstiterit. statim d3 recedē a secūdo ⁊ redire ad primū. qđ si nō fecerit. adultera iudicabit̄. 34. q. 2. cū p bellicā. et. c. cū in captiuitate. et. c. si virgo. Prim⁹ quoq3 eā recipe tenet̄. ut i dicto. c. p3 nisi forte illa p⁹ q̄ sciuit de vita primi. ꝑmisit se cognosci a secūdo ⁊ sic adultera fuit. A. Idē in sū. con. li°. 4°. ti. 13. q. 3. et. 4. B

2 ¶ Quid si ↄtraxit cū aliq̄ putās vir͂ suū viuere q̄ reuera mortuus ē. nūquid ē matrimoniū? R°. s̄m W. Credo sine p̄iudicio matrimoniū eē in h̄ casu. A. nō distincto vtrū cōtrahētes credāt h̄ sibi licere nec ne. s̄m eundū ut in sū. con. eo. ti. q. 1. B. Quod intelligendū ē nisi constet q̄ cōiunx credēs impedimentū esse non intendebat cōtrahere. Nā si non est itētio nō est matrimoniū. ex̄ de spon. tua.

3 ¶ Quid si vir iuit in exercitū cōtra sarracenos uel in regionē lōginquā ⁊ nescit̄ vtrū sit viuus uel mortu⁹. q̄d faciet vxor. R°. scđm Ray. Cōtrahē nō p̄t donec certitudinē recipiat de morte viri. ex̄ de spon. in p̄n̄tia. aut verisimiliter de morte p̄sumat. ex̄ ut lite nō contes. q̄m̄ frequent̄. A. s. p receptionē certi nūcij. dicto. c. in p̄n̄tia. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 8. uel p iuramentū ei⁹ sub quo militauit. uel etiā socior͂ qui mortem eius bn̄ nouerūt s̄m Ray. in sū. con. eo. ti. q. 9. uel per vnū testē fama publica acclamāte s̄m Hug. ⁊ glo. Ray. uel scđm Hug. p solā famam publicā si ex alijs p̄sūptionibus videt̄ verisimile maritum eē mortuū. uel si diu multū stetit. uel si senex ⁊ egrotus recessit ⁊ h⁹. ut i sū. con. eo. ti. q. 10. vbi etiā dicitur s̄m Hosti. q̄ de facto cōtrahens ante certificationē mortis prioris viri. si tamē fama publica habeat̄ q̄ mortu⁹ sit. reddere potest debitū. dum t̄n eā ↄscia non remordeat. s̄ nō exigere. Nā tale matrimoniū non dirimit̄ l3 ↄ̄ interdictū eccl'ie sit ↄtractū. Facit ex̄ de secūdis nup. c. dn̄s. B

Impedimentum

Impedimentum 13°. de publice honestatis iusticia quid sit? R°. s̄m Tho. in 4°. dis. 41. Est ꝓpinquitas ex sponsalibus ꝓueniens robur trahens ab ecclesie institutione ꝓpter honestatem eius. A. Idem in sū con. li°. 4°. ti. 14. q. 1. B

¶ Quādo aliqui sponsalia inter se cōtraxerūt nullus de cōsanguinitate sponsi p̄t spōsam illam habere in vxorē. nec aliqua de ↄsanguinitate spōse p̄t sponsū illū habere in virū. ex̄ de despon. impub. cōtinebat̄. §. vlt̄. ex̄ de spon. iuuenis. et. c. ad audientiā. Et durat h̄ ꝓhibitio vsq3 ad quartū gradum ipsor͂ consanguineor͂. ex̄ de spon. c. sponsam. ⁊ de despon. impub. c. cōtinebatur. in fi. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. B

2 ¶ Quid si sponsalia de iure non
tenuerũt? R°. Si spõsalia fuerunt
pura ⁊ certa etiam si fuerũt nulla
rõne ꝯsanguinitatꝭ affinitatis fri-
giditatis religionis. aut alia qua-
cũqꝫ rõne. oriť publice honestatis
iusticia ad dirimẽda sequẽtia spõ-
salia uel matrimonia. nisi fuissent
nulla rõne cõsensus. utputa quia
ãbo uel vnꝰ erat infans. ex̃ de spõ.
ex spõsalibꝰ. et. c. se. li°. 6°. A. Istud
c. sequẽs ẽ. c. si infantes. de despon.
impu. vbi etiã pꝫ ꝙ infans dr̃ mi-
nor septẽnio cuiꝰ desponsatio nõ in-
ducit h impedimẽtũ. ut dictũ est.
nisi traductio secuta fuerit etiã tẽ-
pore infãtie. tũc. n. bñ videť h im-
pedimẽtũ iducẽ etiã ad dirimẽdũ
ut in. c. iuuenis. ex̃ de spon. B
3 ¶ Quid si qs p̃ sponsalia cũ aliq̃
ꝯtraxit ⁊ postmodũ cũ alia ipsius
p̃me ꝯsanguinea idem fecit? R°.
Debet ꝯtrahere matrimoniũ cum
p̃ma. Nã sponsalia sequentia non
impediunt p̃cedentia. ex̃ de spon. ex
sponsalibus. li°. 6°.
4 ¶ Quid si spõsalia cum aliq̃ sint
facta sub cõditione ⁊ pendẽte cõ-
ditione vir cum alia illius cõsan-
guinea ꝯtrahit per ṽba de p̃senti?
R°. Cũ secũda remanere debet. qꝛ
ex sponsalibꝰ conditionalibꝰ sicut
ex nõ habẽtibus consensũ ⁊ incertꝭ
nõ oriť publice honestatꝭ iusticia:
ex̃ de spon. ex spõsalibꝰ. li°. 6°.
5 ¶ Quid si duo infãtes uel vnus
maior septẽnio alter minor spon-
salia cõtraxerũt ipsi uel parẽtes ꝓ
eis? R°. Si facti maiores septẽ-
nio ꝑ cohabitationẽ mutuam seu
aliť ṽbo uľ facto eoꝝ liq̃do apparet
ꝙ in eadẽ volũtate ꝑdurãt. spõsa-
lia ꝯualescũt. alr̃ non. Nã ab initio
nulla fuerũt ex defectu cõsensus.
⁊ ideo nõ inducũt publice honesta-
tis iusticiã. ex̃ de despon. impube. si
infantes. li°. 6°.
¶ Quid si pubes ⁊ impubes uel 6
duo impuberes cõtrahũt mr̃imo-
niũ? R°. Si nõ erãt ꝓximi puber-
tati in qbꝰ malicia nõ suppleat eta-
tẽ. non fit mr̃imoniũ. A. Etiã ꝑ
aduẽtũ pubertatꝭ. nisi ꝑ carnis co-
pulã subsecutã uel aliquẽ modũ
aliũ ꝯtrahẽtes eosdẽ cũ eiusdẽ ꝑse-
uerãtia volũtatꝭ ad pubertatis tꝑa
ꝑuenisse ꝯstiterit euidenť. ut i dcõ
c. si infantes. B. Sꝫ tñ si erant
maiores septẽnio fuerũt spõsalia.
⁊ ex eis est inducta publice hone-
statis iusticia. ex̃ de despon. impu.
si infantes. li°. 6°.
¶ An ex spõsalibꝰ q̃ parentes ꝓ 7
filijs puberibꝰ uel impuberibꝰ cõ-
trahũt filij obligenť? R°. Si ex-
presse uel tacite cõsenserũt. ut si p̃-
sentes fuerũt nec ꝯtradixerĩt obli-
ganť. ⁊ in eis oriť publice honesta-
tis iusticia. Idẽ dicẽdũ si absen-
tes fuerũt. ⁊ postq̃ sciuerũt ratifi-
cauerũt tacite uel exp̃sse. alr̃ ex spõ-
salibus factis a parẽtibꝰ filij non
obligãť. nec oriť publice honesta-
tis iusticia. ex̃ de despon. impu. si
infantes. li°. 6°. De spõsalibus ha-
bes plura. ĩ. sponsalia.

Impedimen-

tū 14.º De affinitate q̄d sit di-
ctū ē s. affinitas. Et ꝯtrahit affi-
nitas etiā ꝑ fornicariā copulā. 35.
q. 3. nec eā. ex̄ de eo q̇ cogno. ꝯsan.
vxo. sue. discretionē. et. c. tue.

1 ¶ Qui sūt affines ⁊ in q̄ gradu?
R.º Quis hacten⁹ multa fuissent
genera ⁊ grad⁹ affinitatꝫ. hodie so-
lū ē tale gen⁹ ꝙ oēs consanguinei
vxoris mee sunt mihi affines. ⁊ in
eodē gradu ī quo sūt ꝯsanguinei
vxoris. Silr̄ oēs ꝯsanguinei mei
sūt affines vxoris mee. ⁊ in eodē
gradu in q̄ sūt ipsi ꝯsanguinei mei
A. verbi grā. Soror vxorꝭ mee ē
ipsi vxori in ꝓmo gradu ꝯsangui-
nitatis ⁊ mihi erit in ꝓmo gradu
affinitatꝫ. Filia sororꝭ in 2.º gradu
ꝯsanguinitatis vxori ⁊ mihi in se-
cūdo affinitatis. Idēqꝫ vtriqꝫ in
ceteris agēdū ē successorib⁹. 35. q.
5. porro. B. Et qd̄ dixi de vxore
idē itelligas de quacūqꝫ alia mu-
liere carnalr̄ cognita. ut ī ꝓ. §. di-
ctum ē. Sꝫ ꝯsanguinei mei nullo
mō sūt affines ꝯsanguineis vxorꝭ
mee. nec int̄ eos mr̄imoniū ꝓhibe-
tur. ex̄ de ꝯsan. ⁊ affi. ꝙ sup his.

2 ¶ Quid si morit̄ ꝑsona mediāte
q̄ ꝯtrahit̄ affinitas. utputa morit̄
maritus uel vxor siue ꝯcubina ul̄
ꝯcubitor? R.º Nihilominus re-
manet affinitas que erat ad ꝯsan-
guineos eius. nec pōt esse mr̄imo-
niū inter eos. 35. q. 10. fraternitas.
A. Idē ī sū. con. li.º 4.º ti. 15. q. 3. B

¶ Quid si aliq̇s polluit aliquā 3
ex ordinarie .i. extra naturalia? R.º
Quis talis pollutio criminosa sit
⁊ dānabilis. nō tñ ex h̄ ꝯtrahitur
affinitas. Vñ nō impediūt̄ ꝯsan-
guinei viri accipe illā in vxorem.
nec ꝯsanguinee mulierꝭ illū accipe
in virum. 35. q. 3. ex ordinaria. A
nisi cū hac pollutione ꝯcurrāt spō-
salia. tūc. n. impedit̄ matrimoniū
ꝓpter iusticiā publice honestatꝫ de
q̄ dictū ē in. c. ꝓcedenti. ut ex̄ de eo
q̇ cogno. cōsan. c. fraternitati. B
Et idē dicendū si vir ītrauit clau-
strū pudoris. & nō ꝑuenit ad ꝯsu-
mationem oꝑis. qꝛ talis pollutio
nō facit sanguis cōmixtionē neqꝫ
carnis vnitatē. Sed si vir ꝑuenit
ad emissionē seminis etiā si muli-
er nō emittat. dicendū videt̄ scd̄m
Hosti. ꝙ affinitas ꝯtrahit̄. Suffi-
cit enim ꝙ ꝑ hūc modum facta sit
admixtio. de q̄ Tho. ⁊ Al. dicunt
ꝙ req̇rit̄. A. Dicti Tho. ⁊ Al. ⁊
etiā Inno. vident̄ dicē ꝙ ad affi-
nitatē ꝯtrahendā req̇rat̄ cōmixtio
seminū. ⁊ nō sufficiat ꝙ alter tm̄
emittat. Sed glo. Ray. sentit cū
Hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. 5. B

4 ¶ Pone ꝙ mortua vxore vir vult
accipe in vxorē illā que quōdam
fuit vxor alicui⁹ de ꝯsanguinitate
ꝓme vxoris. nūq̇d pōt? R.º Dicē-
dum ꝙ lꝫ nullam feminā de con-
sanguinitate prime vxoris possit
accipe. quia est ibi affinitas. tñ fe-
minā vxorem olim alicui⁹ de ipsa
cōsanguinitate bene pōt accipere.

Et idē dicēdū si ponat̄ filiis casus ex pte vxoris. Nam mortuo viro lȝ non possit accipe aliquē virū de ꝯsanguinitate pmi viri. tñ virum olim maritū alicuiꝰ femine de ipsa cōsanguinitate bñ pōt accipe. Nā in tali casu nō ꝓprie ē affinitas nisi in secūdo genere affinitatis qd̄ olim ponebat̄ impedire. hodie nō ex̄ eo. nō debet. Ad cuiꝰ intelligentiā sciendū. ꝙ qñcūqꝫ affinis meꝰ ꝯtrabit matrimoniū cū illa psona quā accepit dr̄ quidē mihi affinis ƀ in secundo genere. ⁊ si hec psona ꝯtrabat postea aliud matrimoniū illa psona quā accepit dr̄ mihi affinis in tertio genere. A. De istis generibꝰ affinitatis dicit etiā glo. dicti. c. nō dȝ. ex̄ de ꝯsan. ⁊ affi. B

5 ¶ Quid si cognoscit q̇s consanguineā alicuiꝰ in quinto gradu uł supra? Rn̄. ƀm Ray. ⁊ Hoff. Nō cōtrahit̄ affinitas nec impeditur matrimoniū. ⁊ si erat ꝯsanguinea vxoris sue i dicto gradu. nō pdit vir ius exigendi debitum suū.

Impedimentum i5.º de impotētia coeundi qd sit? Rn̄. ƀm Ray. Est vitiū aīe uel corpis uel vtriusqꝫ quo q̇s impedit̄ alteri carnalit̄ cōmisceri. A. Quasi idē dicit Hosti. s. ꝙ est defectus naturalis seu accidentalis quo quis ⁊c̄. ut in sū. con. li.º 4.º ti. 16. q. i. B

j ¶ Quot sūt spēs impotētie? Rn̄. ƀm Ray. Sūt principaliter due. Nā vna ē naturalis. ut impotētia pueri uel frigiditas senis. seu etiā frigiditas cōplexiōis. aut artatio mulieris. Alia nō naturalis ƀ accidētal̄. ut castratio. simil̄ ⁊ maleficium. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. z. B

¶ Utrū naturalis impotētia ipediat mr̄imoniū. Rn̄. Illa que est in puero uel puella ipedit ad tempus qꝛ q̄diu inest nō pōt ꝯtrahē. 30. q. z. c. p̄. ex̄ eo. ꝙ sedē. De hac vide. j. matrimoniū z.º §. p̄. Sȝ illa naturalis impotētia q̄ ē in frigido. si est ppetua ipedit mr̄imoniū ꝯtrahendū ⁊ dirimit ꝯtractū. 33. q. i. c. p̄. et z.º ex̄ eo. laudabilē. Illa tñ q̄ est in sene nō impedit. C. de nuptijs. l. sanximus. z7. q. i. nuptiarū bonū. in p̄n.º Nā senes ⁊ si naturali calore destituant̄. ope tñ medicoꝝ poterit aliqualit̄ subueniri eis. A. Idē dicit glo. in dicto. c. nuptiaꝝ. subiungēs ꝙ nemo est adeo senex q̇n calere posset natura uel artificio. qd̄ nō ē in frigido uel puero. Et ex dicto istiꝰ glo. pȝ ꝙ si senex nullo mō possit calere. idē iudicandū eēt de illo qd̄ de frigido. s. ꝙ nō potest cōtrahere. Et satis facit dictū. c. ꝙ sedem. B z

¶ Quid si vir nō ē oīo frigidus ƀ uel mēbrū nō erigit̄ seu diuersimode ineptū ē ita ꝙ non pōt vxori cōmisceri. uel statim spargit semē extra ⁊ hꝰ. Rn̄. ƀm Hosti. Si potest iuuari medicinis planū est. al̄ expectandum erit trienniū. ⁊ postea 3

forsan separi poterit. sicut pōt na-
turalit̃ frigid⁹. Tutius tñ esset cō-
sulēdus papa. A. Ego puto ꝙ
nō sit necesse ꝯsulere papā. qꝛ siue
ex frigiditate siue ex cā quacūqꝫ
ꝯstet ꝑsonā impotētē ad reddēdū
debitū reputat̃ iepta ad ꝯtrahēdū
mr̃imoniū. ut i. c. ꝙ sedē. ex̃ de frig.
ꝛ malefi. ꝛ ut pꝫ eo. ti. c. laudabilē.
expectatio triēnij fienda ē. nisi per
pri⁹ possit de ipedimēto ꝯstare. B
4 ¶ Quid si mulier dicit virū impo-
tentē ꝓpt̃ defectū mēbri? R°. ꝓm
Hosti. virum esse inspiciendum per
honestos hoies. sicut de muliere ar-
ta dr̃. j. §. xi°. Si ꝟo alleget exces-
sū membri. dicit ibi Hosti. ꝙ papa
ꝯsulēdus esset. A. Videt̃ ꝫ casu
dicendū idē qd̓ de arta que pōt cō-
trahere cū vno ꝛ non cū alio. ut. j.
§. Pone ꝙ est arta. B
5 ¶ Sed qd̓ si qs non pōt copulari
cū ꝟgine ꝫ cū corrupta? R°. ꝓm
Tho. in 4°. dis. 34. Pōt medicina-
liter cū aliq̃ instrumento claustra
pudoris frāgi. Nec esset hoc ꝯtra
naturā qꝛ non fieret ad delectati-
onē. ꝫ ad medicinā.
6 ¶ Quid si qs mouet̃ ad pulchrā
ꝛ nō ad turpem? R°. ꝓm Tho. vbi
s̃. Huiusmodi abhominatio mu-
lieris nō ē cā naturał ꝫ accidētał.
ꝛ ideo idem iudiciū ē qd̓ de male-
ficio. de q̃. j. §. āplı̃t. ꝛ sequētibus.
7 ¶ Quid si vir sciat se frigidum ꝛ
ineptū. ꝛ tñ scienter cōtrahit cum
aliqua? R°. ꝓm Ray. Si mulier
vult cohabitare non pōt vir ab ea
recedere. ar. extra de eo qui dux. in
ma. quā pol. c. ꝓ. et ex̃ eo. consulta-
tioni. Et quas tāqꝫ vxores habe-
re non possunt. habeāt vt sorores.
ut in. c. cōsultationi. in fi. Et idem
dicendū si mulier sciens se artam
cōtraxit cū aliquo. qꝛ si vir coha-
bitare velit nō poterit illa discedē.
A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 25. Et
hec intelligenda sunt ꝓm ea q̄ sta-
tim dicētur in. §. se. B
¶ Quid si vir sciēter contraxit cū 8
arta? R°. ꝓm Inno. Tenetur cū
ea stare ut frater ꝛ soror. Si tamē
ꝯtrahat cum alia tenet matrimo-
niū. qꝫuis nihilominus primā ut
sororem tenere ꝛ alere teneat̃. Et
eodem modo si qua mulier sciēt̃
cōtrahat cum frigido uel impotē-
te. debet ei cohabitare ut soror. Et
similiter dicendū si frigidus ꝛ ar-
ta sciēter contraxerint. A. Con.
Ray. ut patet i sū. con. eo. ti. q. 26.
Sed Hosti. ait. ꝙ nullū ius dictat
ut aliquis cōpellat̃ talem retinere
ꝫ ꝙ si cōsentiūt simul cōmorari ꝫ
facere pñt qꝫdiu eis placebit. Idē
dicit glo. in. c. laudabilem. ex̃ eo. ꝛ
ibi eā seq̄tur dñs An. de Bu. Et
si sic cōmanentes ambo uel alt̃ in-
honeste viuant volentes sic luxu-
riā suā palliare. eps̄ debet occur-
rere ꝓm Hosti. ut patet in dicta. q.
26. vbi etiā ꝓm Ray. dr̃ ꝙ posset
vnus petere sepationē si alter eo ꝓ
viueret incōtinēter uł ał inhoneste
uel si vnus male tractat alium ꝛ
nollet se corrigere. B

9 ¶ Utrum artatio mulieris sit sempꝛ
impedimentũ cõtracti mr̃imonij.
R°. ſm Ray. Si absqꝫ ꝑiculo põt
subueniri bñficio medicine uel ꝑ
futurũ vsum viri ꝓportionati. A
De vsu huiusmõi viri tenendũ est
ut. j. dicet. B .non impedit ꝯtra-
here matrimoniũ. ex̃ de fri. ⁊ male.
ex lris. Si vero non põt aliquo mõ
sine graui dãno ⁊ ꝑiculo subueni-
ri. certe sepabit ⁊ poterit se copula-
re alteri cui forsitan apta foret uel
cuius respectu subueniri possit. Qꝫ si
ꝑ vsũ secũdi facta sit idonea ꝓmo.
reddet ꝓmo. etiã si ꝓmus cũ alia cõ-
traxerit. quã in h casu dimittere dꝫ
⁊ ad primã redire. nisi ipsa prima
ad religionẽ transeat. ⁊ sic solenni
voto se astrinxerit ad ꝯtinẽtiã. tũc
enim remanebit cũ secũda cum q̃
ꝯtraxerat post factũ diuortiũ. Itẽ
nõ tenet redire ad primã si ipsa al
fuerit fornicata ita ꝙ ꝑ illã forni-
cationẽ velit eã dimittere quo ad
thorũ. Si vero ista simplex votũ de
ꝯtinẽtia fecit ⁊ nihilominus postea
nupsit publice secũdo. non põt re-
pelli a ꝓmo ꝓtextu fornicationis q̃-
si fornicata fuerit cum illo scũdo
q̃ꝙ diu de ꝓmo matrimonio dubiũ
erat. s; ãmodo nõ dꝫ cũ illo secũdo
remanere. Hec oĩa ex̃ eo. fraterni-
tatis. A .Ista intelligenda sũt
ſm ea q̃ dicent. j. §. Quid fiet. B
10 ¶ Quõ ꝯstabit ꝙ illa q̃ fuit sepa-
ta a ꝓmo ꝓpter artitudinẽ sit facta
idonea ei ꝑ vsum cũ secundo? R°.
ſm W. ꝑ iuramentũ matronarũ a
quibus inspiciet ipsa. uel forsitan
vterqꝫ. A .Idem in sũ. con. eo.
ti. q. 4. B
¶ Quid fiet si reddita primo co- 11
gnosci non possit? R°. ſm Hosti.
Remanebit per trienniũ cũ ipso
quasi ꝓsumatur maleficiatus. ⁊ si
interim eã cognoscere põt. cũ illo
erit. al lapso termino restituet se-
cundo sine spe ꝙ iterũ reddat pri-
mo. A .Idẽ dicit glo. suꝑ dictũ
c. fraternitatis. lꝫ glo. Ray. dixe-
rit ꝙ ista restitutio faciẽda est secũ-
do ⁊ tertio ⁊ vsqꝫ ad ĩfinitũ. Et ſm
Goff. cõsiderandũ est an cogno-
scibilis fuerit primo sicut secundo
puta qꝛ homines erãt eiusdem sta-
ture ⁊ ꝯditionis ⁊ sic restituetur.
Sꝫ si nõ fuerit cognoscibilis ꝓpter
disparitatẽ cõditionis nõ restitue-
tur. Et ad h videtur sonare lrã di-
cti. c. fraternitatis. ut ⁊ notat in sũ.
con. eo. ti. q. 5. Uñ ⁊ si a ꝓmo nul-
lo mõ poterat cognosci sine cor-
porali ꝑiculo. nõ fuit int eos ma-
trimoniũ ſm glo. Ray. Uin. Io.
Tan. ⁊ Hug. ar. a cõtrario sensu ĩ
dicto. c. fraternitatis. ex verbo ibi
posito. absqꝫ corꝑali ꝑiculo. ⁊ ar.
in. c. ex lris. eo. ti. ſm vnã expositi-
onẽ. Ideo in h casu si ꝑ sequentẽ
vsum secundi viri reddat idonea
primo. non ꝓpter h restituet ei sed
remanebit cũ secũdo. ut in sũ. con.
eo. ti. q. 6. B
¶ Sꝫ nunq̃d põt ꝯtrahi mr̃imo- 12
niũ cũ illa q̃ est arta si ꝑ incisionẽ
potest fieri apta? R°. ſm W. Dicit

Hug. q̃ nõ credit nisi facta incisi-
one. Or si añ incisionẽ ducat eam
tũc si facta incisione adhuc duret
p̃mus cõsensus. sufficit ad matri-
moniũ. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti.
q. 7. et. 8. lz Hug. dixerit q̃ sit op⁹
nouo cõsensu. ut ibi patet. Et ista
faciũt ꝯ id qd̃ habet̃ s. impedimẽ-
tũ 3°. §. 3°. 7 p̃ his q̃ ibidẽ dicũt̃ in
additione. B. Si ṽo non duret
uel nõ de nouo ꝯsentiat in eã aut
nõ carnaliter cognoscat eã. potest
ab ea recedẽ 7 aliã supducẽ. Or si
n olit pati incisionẽ nõ ẽ cogenda
maxime cũ timeatur piculũ. A
Idem in sũ. con. eo. ti. q. 10. B
13 ¶ Pone q̃ ẽ arta vni 7 apta al-
teri. nunq̃d põt ꝯtrahẽ? R°. scd̃m
W. Contrahẽ põt cũ illo cui põt si
ne piculo cõmisceri. cũ alio nõ te-
net mr̃imoniũ. A. Idem in sũ.
con. eo. ti. q. 9. Idem etiam si mu-
lier esset inepta ad reddendum de-
bitũ ꝓpter latitudinẽ s̃m Hosti. 7
in sũ. con. eo. ti. q. xi. B
14 ¶ Circa impotentiã coeundi qñ
est ꝓpter impedimentũ accidẽtale
puta p̃ castrationem. q̃rit̃ an tales
ꝯtrahere possint? R°. Indubitan-
ter tales q2 oĩo inepti sũt ad red-
dendũ debitũ ꝯtrahere nõ possunt
7 si ꝯtraxerint diuidendi sunt. qm̃
nullũ ẽ mr̃imoniũ. ex̃ eo. q̃ sedẽ.
15 ¶ De impotẽtia coeũdi que est p̃
maleficiũ. R°. s̃m Hosti. 7 Tho. in
4°. dis. 34. sic tenẽdũ q̃ si malefi-
ciũ supueniat mr̃imonio ante car-
nalẽ copulã. tũc si maleficium est
ꝑpetuũ. impedit 7 dirimit mr̃imo-
niũ. ita q̃ celebrato diuortio vir
aliã poterit ducẽ. Similit̃ 7 mulier
poterit cũ alio cõtrahẽ. 33. q. i. si p̃
sortiarias. ita tñ q̃ si mulier ipsa
ꝓcurauerit maleficiũ. non põt petẽ
diuortiũ. q2 sua culpa ad h̃ deue-
nit. 50. dis. si euãgelica. 7 nõ̃ i dcõ
c. si p̃ sortiarias. A. s. in glo. B
Si ṽo maleficiũ ẽ tp̃ale. nõ impe-
dit nec dirimit matrimoniũ. Et a
p̃ncipio quidẽ maleficiũ qd̃libet
p̃sumit̃ tp̃ale. s̃ postq̃ ꝯiuges per
trienniũ simul cohabitauerũt dã-
tes operã carnali copule si adhuc
durat impedimẽtũ. p̃sumit̃ male-
ficiũ esse ꝑpetuũ. ut ex̃ eo. laudabi-
lẽ. et. c. vlt̃. A. Idẽ dicũt etiã alij
doc. ut pz i sũ. con. eo. ti. q. 13. et. 14
B. Sz q̃lit̃ intelligẽda sit coha-
bitatio triẽnij h̃r s. diuortiũ. §. 6°.
¶ Quid si post trienniũ diuortio 16
celebrato redeat potẽtia se cogno-
scendi? R°. Varie de h̃ sũt opinio-
nes. Tenendũ tñ est s̃m q̃ videt̃
sentire Tho. in 4°. dis. 34. videlicz
q̃ si maleficiũ fuerit vniũsale re-
spectu cuiuslibet p̃sone. tũc si alteri
nupserit ondit̃ maleficiũ nõ fuisse
ꝑpetuũ. vñ debet redire ad primũ.
Si autẽ maleficiũ fuit p̃ticulare
respectu spãlis p̃sone. tũc cũ vtriq̃
det̃ licẽtia ꝯtrahẽdi cũ alio. nõ põt
ad p̃stinũ mr̃imoniũ redire. cũ p̃-
mũ mr̃imoniũ nullũ sit. 7 secũdũ
sit verũ. A. Sz certe non video
quõ alĩq̃ mõ possit sciri q̃ impedi-
mẽtum fuerit vniuersale respectu

cuiuslibet psone. qr cũ quilibet habe-
ret experiri p trienniũ. ut in. c. fi. ex eo.
qd est impossibile. Vñ ut pz in sũ.
con. eo. ti. q. 15. Al. dicit simplicit
q etiã si ptãs cognoscendi redeat
nõ restituit. 33. q. i. si p sortiarias. i.
fi. ut ibi patet. Hoc intelligẽdũ qñ
deuentũ ẽ ad secundũ mrimoniũ.
Ibi etiã dicit q si forte sanari nõ
potuerit. separi valebũt. Sz postq
alias nuptias experierint in carne
illis viuẽtib' q̇bus iuncte fuerint.
prioribus quos reliquerãt etiam
si possibilitas ocubẽdi eis reddita
fuerit recõciliari neq̇bunt. B

¶ Utrũ maleficiũ p aliud male-
ficiũ sit tollendũ. Re°. ƀm Tho. vbi
s̃. Si maleficiũ nõ potest remoue-
ri nisi p aliud illicitũ. ut p demo-
nis auxiliũ uel huiusmõi. etiam si
sciret sic posse reuocari. nihilomi-
nus impedimentũ perpetuũ iudi-
cat. quia remediũ nõ ẽ licitũ. Idẽ
Pe. Al. et Hosti. Et addit Hosti.
q lz aliqua remedia videant va-
na. tolerari põt tñ retundere vana
vanis. non aũt dicit de illicitis. A
Sz certe oĩa vana remedia nõ na
turalia sũt illicita 7 pnitiosa. 26. q
2. illud. B. Qualiter autẽ 7 qñ
sit faciẽdum diuortiũ ꝓpter impo-
tentiã coeundi. vide s̃. diuortium
quasi p totum.

IMpedimen-

tum 16. de mrimonio ↄtra-
cto ↄtra interdictũ ecclesie. Circa
quod sciendum q illi inter quos
matrimoniũ interdicitur nõ debẽt
ↄtrahere. si tñ ↄtraherent nõ sunt
sepandi nisi ad tẽpus ut agãt pe-
nitentiã. qr mandatũ eccl'ie ↄtem-
pserunt. ex de mrimonio ↄtrac. cõ-
tra interdic. ecclesie. p totum.

¶ Interdicta etiã sũt mrimonia
clãdestina. 7 debent pmitti bãna.
ut dictũ ẽ s̃. impedimẽtũ ƀ. §. 1°.
Itẽ de talibus mrimonijs habes
j. legitimus. §. ƀ. 7 s̃. de bitũ. §. fi.
7. j. matrimoniũ 3°. §. fi.

IMpedimen-

tũ 17°. de impedimẽto feriaꝝ
Ubi sciẽdũ q tpe feriaꝝ ƀm Ray.
pñt ↄtrahi sponsalia 7 etiã matri-
moniũ. qd fit solo ↄsensu. sed tra-
ductio vxoris 7 oĩs nuptiaꝝ cele-
britas ꝓhibet. ex de mrimo. ↄtrac.
ↄ interdic. ec. p totũ. 33. q. 4. nõ opor-
tet 7 trib'. c. sequẽtib'. A. Hosti.
tñ in sua sũma ut 7 nõt in sũ. con.
li°. 4°. ti. 21. q. i. dicit se putare q
etiã prohibeat ↄsensus. qr his die-
bus nõ interponit eccl'ia auctori-
tatem suã. Sed in. c. capellanus.
ex de fer. h non affirmat lz opini-
ones quorundã recitet. Forte põt
dici q simplicia spõsalia etiã de p-
senti nõ ꝓhibent ut dicit Ray. cũ
quo con. glo. in dicto. c. capellan'
nisi forte fierent cũ magnis solẽ-
nitatib' ↄuiuioꝝ uel similiũ. a q̇b'
his tẽporib' oportet cessare. q̄ spe-
cialiter deputata sunt ad pniam 7
dei honorẽ. 33. q. 4. nõ oportet. Et
h casu põt itelligi dictũ Hosti. B

Cuius ꝓhibitionis rōnē assignat Tho. in 4.° dis. 32. dicens sic. Quī noue sponse traducunt animꝰ cō-iugum magis ex ipsa nouitate ad curā carnaliū occupat. ⁊ iō in nu-ptijs ꝯsueuerūt signa multa leti-cie dissolute ostēdi. ⁊ ꝓpt̄ hoc illis tēporibꝰ in quibꝰ hoies ꝑcipue de-bēt se ad spūalia eleuare ꝓhibitū ē nuptias celebrari. Hoc aūt ē ab aduētu vsqȝ ad epiphaniam ꝓpter coiōnē q̄ ꝗm antiqꝯs canones fie-ri in natiuitate coiter solet. A. de ꝯse. dis. 2. et si nō frequētius. et. c. seculares. B. ⁊ a septuagesima vsqȝ ad octauā pasce ꝓpt̄ coiōnē pascalē. ⁊ a tribꝰ diebus añ ascē-sionē vsqȝ ad octauā pentecostes ꝓpter p̄paratiōnē ad coionem illo tp̄e sumēdam. Et de ꝑmis duobꝰ tēporibꝰ habet. 33. q. 4. nō oportet. ⁊ tribus. c. se. De vltimo ex̄ de ferij. capellanus. vbi etiā W. dicit ar. ꝙ ꝯtrariū faciēs mortaliter peccat. A. Idem in sū. dicta. q. i. B. Sȝ tñ ut Tho. subdit. in illis diebus nunꝗ̄ ē ꝓhibitū debitū exigere. qꝛ nō est tanta distractio aīoꝝ in red-ditione uel petitione debiti sicut in celebratione nuptiaꝝ. A. Pōt dici ꝙ etiā si nō sit ꝓhibitū ex ꝑce-pto. est tñ de ꝯsilio diligenter am-plectēdo. cū ꝑdicta tp̄a ad pniam ⁊ deuotionē deputētur. ut patet ꝑ Ambꝰ. in sermone de aduentu. vbi de his loquēs. dicit. Non solū ab omni imūditia ꝟ etiā ab vxoribꝰ ꝓprijs studiosissime ꝯtineatur. qō ⁊ ponit. 33. q. 4. fratres. B. Bñ tñ ꝓhibet exactio debiti in diebus solēnibus ⁊ ieiunijs. ut dicitur s̄. debitū ꝯiugale. §. 1.°

¶ Sed nunquid in ꝑdictis diebꝰ includit octaua epiphanie? R.° Nō. quia nō inuenit ꝓhibitū. Nā ⁊ si canō hoc voluisset certe exꝑssis-set sicut expressit de octauis pasce. 33. q. 4. non oportet. 2.° Sed nec Tho. nec mḡr sniaꝝ de ipsis octa-uis aliquā faciunt mentionem. lȝ aliq̇ minus bñ dixerint cōtrariū. A. Dictū istoꝝ pōt saluari in locꝭ in quibꝰ ē de ꝯsuetudine. Na in cō-trahēdo mr̄imonio seruāda ē cō-suetudo honesta. ex̄ de ꝯsan. ⁊ affi. ꝙ dilectio. B. Similit̄ nō inclu-dit infra ꝑdictū tēpus illa dñica q̄ ē post penth. qꝛ ipsū festū nō habȝ diē octauā. Vñ in ipsa pñt nuptie celebrari. ex̄ de ferij. c. capellanꝰ. in fi. A. Hoc fuit dictū glo. Ray. ut pȝ in sū. con. eo. ti. q. 2. Sed in dicto. c. capellanus. h̄ non clare ꝓ-batur. Vñ ⁊ Hosti. ibidē dicit cō-trariū. s. ꝙ nuptie nō possunt fieri in illa dñica post penth. s. quādo agitur festum trinitatis. sed i cra-stino sic. B

Impubes

dicit coiter puer infra. 14. annū cōpletū Puella infra. 12. ex̄ de despon. im-pu. ex litteris. His enim ānis trā-sactis dicunt anni discretionis. ex̄ de regu. cum te. A. Potius inci-pit. cū simus. ⁊ c. cū virū. Et anni

discretionis dicunt a septennio supra quo ad confessionem. ut patet per glo. in c. omnis. extra de peni. et re. coniuncta glo. in c. pe. de delic. pu. B. et c. significatum. et ex tunc dicuntur puberes. Potest etiam dici pubes qui vel qui ex habitu corporis pubertatem ostendit et generare seu concipere potest. extra de despon. impube. puberes. An impubes possit contrahere matrimonium. vide. j. matrimonium 2. §. 8. Et an sponsalia vide. j. sponsalia. §. 4.

Incantatio.

Require. j. sortilegium 2. §. 5. et 6.

Incendiarius

dicitur secundum Ray. et W. qui incendit auctoritate propria civitatem vel villam mansionem vel segetem et similia aliena malo studio. ut pro odio vel vindicta. 23. q. vlt. pe. et ssimam. 12. q. 2. cum devotissimam. Secus si faceret iussu eius qui habet potestatem indicendi bellum quod est iustum. Item incendiarius est qui incendi facit predicta. aut consilium vel auxilium impendit. A. Secus esset si quis domum propriam vel segetem incenderet. quia licet peccaret re sua abutendo. non tamen tenetur pena incendiarii. nisi dolo malo hoc faceret. s. ut per incendium rei sue aliena incenderentur secundum glo. Ray. et Ul. ut in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 9. B. Et dicitur malo studio. quia si quis casu vel negligentia hoc faciat. non iudicatur ut incendiarius. A. hoc verum quantum ad penam. sed quantum ad interesse damnificati bene tenetur ex negligentia. ut in c. fi. extra de iniuriis. Tenetur etiam quo ad penam si tam lata culpa fuit ut luxurie aut dolo sit proxima. ut in l. pst. ff. de incen. B. Con. Hosti. et Goff.

Que pena incendiarii? R. Secundum leges est ut ipse igne crematur aut capite puniatur. ff. de incen. rui. et nau. l. qui edes. et l. pst. et vlt. ff. de penis. l. capitalium. §. incendiarii. ff. ad. l. cor. de sicca. l. si quis dolo. A. Cremantur proprie qui incendia fecerint intra oppidum. ut in dicto. §. incendiarii. Qui vero casam aut villam levius puniuntur. ut ibi. Et ita intelligitur quod habetur in dicta. l. qui edes. vbi dicitur. Qui edes acervumve frumenti iuxta domum positum combusserit. vinctus verberatus igni necari iubetur. Et ex appellatione edium omnes species edificii continentur. Sed in dignitate positi capite puniuntur. ut in dicta. l. s. vbi dicitur. Qui data opera in civitate incendium fecerint si humiliori loco sint bestiis subiici solent. si in aliquo gradu existentes id fecerint. capite puniuntur aut certe in insulam deportantur. B. Secundum canones vero est pena multiplex. Nam incendiarius ecclesiarum vel locorum religiosorum vel cimiterii vel spacii privilegiati in circuitu ecclesie. est excommunicatus ipso iure. quia etiam postquam fuerit denunciatus non potest absolui nisi a papa. ut dictum est s. absolutio 8. §. 3. et s. excommunicatio 4. Que autem sint loca privilegiata habes s. emunitas confugientium.

§.3. Incendiarij vero aliorum locorum cum mandantibus consulentibus et fauentibus sunt excoicandi.23.q.8.si quis membrorum.et.c.pessimam.et isti etiam postquam fuerint denunciati non nisi a papa possunt absolui.ut dicitur s.absolutio 5.§.3. Tales etiam incendiarij in quibusdam locis ipso facto habentur pro excoicatis ex consuetudine licet reuera absque constitutione aut sententia non inferatur excoicatio. A De hoc dic ut s.excoicatio 5.§.6. in additione. B

Incertorum re-

stitutio siue dispensatio.vide i.restitutio 6. per totum.

Incestus quid sit

et quam graue.habes s.fornicatio.§.5. et i.luxuria.§.5.

Indulgentia.

Quis possit concedere indulgentias? R. secundum Tho.in 4.dis. 20. Solus papa.quia ipse solus plenariam habet potestatem pro ut vult potest indulgentias facere.causa tamen existente legitima. Archiepiscopus quoque licet non sit iudex ordinarius omnium de sua prouincia.ut s.archiepiscopus.§.3. potest tamen non solum in sua diocesi sed etiam in tota sua prouincia indulgentias concedere.dummodo non excedat statutum generalis concilij.extra de pe.et re.nostro. Item hoc possunt episcopi in sua diocesi.nec per peccatum tollitur eis talis potestas.quia est potestas iurisdictionis. A .nisi esset peccatum ex quo ligaretur aliqua censura ecclesiastica quia tunc non potest absoluere nec ligare.ut s.absolutio 5.§.5.vero.2. B .Sacerdotes vero parochiales aut decani non possunt nisi sibi ex concessione ab episcopis facta. A .Similiter nec etiam alij prelati inferiores episcopis.ut abbates et huiusmodi.ut extra de exces.prela.accedentibus.quia eis dispensatio communis thesauri commissa non est.tamen possunt concedere participationem bonorum congregationis sibi commisse. Nam hec participatio fit per mutuam caritatem.sed indulgentia requirit auctoritatem secundum Pe.ut in sum.con.li.3. ti.34.q.184.qui etiam dicit quod confirmatus etiam antequam sit sacerdos potest indulgentias facere.et etiam legati non sacerdotes.ut extra de pe.et re.quod autem.quia hec potestas magis competit ex iurisdictione quam ex ordine. Hosti.vero dicit quod electus confirmatus ante episcopalem consecrationem tutius faceret si a talibus abstineret.maxime si non sit sacerdos.ut patet in ea.q. B .Est autem per concilium limitata quantitas per hunc modum. Quando dedicatur ecclesia non debet nec potest indulgentia extendi vltra annum siue ab vno siue a pluribus episcopis dedicetur. In anniuersario vero dedicationis.aut etiam ex quacumque alia causa non potest dari indulgentia nisi.40.dierum.extra de pe.et re.cum ex eo.in fi.et hec siue concedatur ab vno episcopo siue a multis.quia numquam excedit predictam taxationem.extra de peni.indulgentie.li.6. A .Ibi dicitur. Indulgentie que ab vno

t

uel pluribus ep̄is in eccl'iaꝝ dedi-
cationibus uel alijs quibuscū̄q;
casibus cōcedūtur vires nō obti-
nent si statutū excesserint concilij
generalis. B

1 ¶ Sed nūquid indulgētie valēt
alijs q̄ subditis eoꝝ q̄ eas faciūt
R̄o. Ualent illis quibꝰ ꝓprij ep̄i cō-
cesserunt ut ꝓsint. ex̄ de pe. q̄ aūt.
A. Et non solū ep̄i sed etiā ꝓprij
sacerdotes inferiores h̄ pn̄t cōce-
dere s̄m quosdam. qꝛ tūc non ipsi
dant eis indulgentiā sed ꝯcedunt
ut remissiōes ab ep̄is facte eis ꝓ-
sint. ut sic in absolutione penitētis
p diuersos modos ꝓuideant libe-
randi a peccatis ⁊ a penis quod ē
officij sacerdotalis. Et cū h̄ con.
Hosti. ⁊ W. durā. dicens. q̄ cū cō-
fitēs h̄z multa peccata mortalia
ꝓ quibꝰ forte tota vita hoīs q̄tū
ad septēnem pn̄iam nō sufficeret.
tūc sacerdos h̄ exponat penitēti ⁊
addat. Uñ iniūgo tibi q̄ q̄diu vi-
ues dicas totiens in die pater no-
ster. uel sic̄. qꝛ pn̄ie arbitrarie sūt.
Debet etiā dicere. Concedo tibi q̄
ꝓsint tibi oēs remissiōes a q̄cū̄q;
fient. al̄ ei non ꝓdessent. dicto. c. q̄
autē. ut in sū. con. eo. ti. q. 189. B
Quādo aūt extraneꝰ ep̄s dat in-
dulgentiā in vno loco indulgētia
eiꝰ valet tm̄ subditis suis. ut Ho-
sti. dicit. A. ⁊ alijs quibꝰ ꝯcessū
est. ut statim patuit. B

2 ¶ Utrū indulgentie faciēde sint
pro subsidio t̄pali. R̄o. s̄m Tho. ⁊
Pe. in 4°. dis. 20. Pro t̄palibꝰ non
sunt sp̄ualia dāda. idō indulgentie
dande sunt p̄ncipalit̄ pro vtilitate
sp̄uali ⁊ nō pro subsidio t̄pali. A
Idem in sū. con. eo. ti. q. 185. B

¶ An indulgētie in foro diuino 3
aliquid valeant ⁊ quantū. R̄o. s̄m
Pe. vbi s̄. In eccl'ia ē thesaurus
meritoꝝ tā ip̄ius eccl'ie q̄ xp̄i. cuiꝰ
thesauri p̄latus h̄z claues. ⁊ dispē-
sare pōt. ⁊ sic indulgentia valet.
Quatuor tn̄ reqrunt̄ ad h̄ ut va-
leant. Duo ex p̄te dātis. s. aucto-
ritas ⁊ cā rōnabilis. Alia duo ex
p̄te suscipiētis. s. q̄ sit in statu me-
rēdi. ⁊ ut faciat illud pro q̄ indul-
gentia dat̄. Con. Tho. ⁊ Al. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 180. vbi etiā
dr̄ q̄ cā rōnabilis ē vtilitas eccl'ie
qꝛ thesauri eccl'ie pro eiꝰ necessita-
tibus dispēsandi sūt. B. Ualent
igit̄ indulgētie quantū sonāt. vi-
delicet. 40. dies indulgētie valent
tātū quantū. 40. dies pn̄ie s̄m ta-
xationē factā siue a iure siue a sa-
cerdote siue a iusticia dīna. Dies
enim isti siue anni nō sūt anni ce-
li nec purgatorij s̄ mundi. ⁊ sicut
in mūdo. 40. dies pn̄ie plus valēt
vni ꝑficienti cū maiori feruore q̄
valeāt alteri. ita. 40. dies idulgē-
tie plus valent illi q̄ cū maiori ca-
ritate seu rei date quātitate acce-
dit. Sat̄ con. Tho. ⁊ Ray. Et ad-
dit Tho. q̄ qui vicinior ē eccl'ie. ⁊
etiā sacerdotes ⁊ clerici ita conse-
quūt̄ indugētiā sicut remoti. A
Idem in sū. con. eo. ti. q. 181. B
¶ Quid cum pn̄ia alicuius ē. 1. 4

annorum. et ipse successiue dat. et nu-mos ecclesie alicui que habet indulgen-tiam vnius anni. numquid liberatus est. R. secundum Hosti. Non est dubium quod libe-ratus est quo ad ecclesiam militantem ex de pe. et re. cum ex eo. §. ad hoc p-latus. tamen si indiscrete facit huius-modi indulgentias se onerat. Et consulimus quod ille qui acquisiuit huius-modi indulgentias non vtatur eis in hac vita sed reseruet in purgatorio vbi grauissima erit pena. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 182. B

5 ¶ An quis toties habeat indulgen-tias quoties intrat ecclesiam vbi posita est. R. secundum Tho. in 4. dis. 20. Aliquando indulgentia determinata est ad tempus. puta quicumque vadit ad ta-lem ecclesiam vsque ad tale tempus ha-beat tantum de indulgentia. et tunc in-telligitur semel tantum. Aliquando idulgen-tia est perhennis sicut in ecclesia bea-ti Petri in Roma. 40. dierum. et tunc quotiens quis vadit toties indul-gentiam consequitur. A Idem in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 183. B

6 ¶ Quibus prosunt indulgentie? R. secundum Pe. Non valent existentibus in pec-cato mortali. quia manente offensa reatus pene tolli non potest. Valent autem religiosis sicut secularibus. Quin etiam si sit indulgentia de dando possunt dare si habeant administrationem vel licentiam dandi a suis prelatis. Prelatus etiam licet sibiipsi per se principaliter indulgentiam dare non possit potest tamen vti indulgentia aliis da-ta et sub eadem forma. Con. Tho. vbi supra. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 186. B

¶ Utrum indulgentia valeat illi qui 7
libenter faceret illud pro quo datur sed non potest. R. secundum Tho. in 4. dis. 20. Non. quia indulgentia tantum datur sub hac forma. s. ut faciat vel det hoc vel illud. Idem Al. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 187. B

¶ Utrum vnus possit alteri indul- 8
gentiam mereri. R. secundum Tho. in 4. dis. 45. Non potest. nisi procedat ex intentione dantis. Unde pos-set si indulgentia fieret hoc modo di-cendo. quod ille qui facit vel pro quo fit habeat talem indulgentiam. Con. Al. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 188. B. Et simile dicendum est de his qui sunt in purgatorio. quia si fiat sub hac forma. Quicumque fe-cerit hoc vel illud ipse vel alius pro quo facit in purgatorio detentus habeat talem indulgentiam. valebit illi. aliter non. Nec propter hoc sequitur quod prelatus possit pro suo arbitrio ani-mas a purgatorio liberare. quia ad hoc quod indulgentie valeant requiri-tur causa conueniens indulgentias faciendi. Con. Pe. et Inno. A Similiter Ray. et glo. eius. Sed Hosti. dicit simpliciter quod ex vi indulgen-tie non valent huiusmodi defunctis remissiones. cum non sint de foro ec-clesie. sed bona opera quibus quis me-retur indulgentiam ut elemosyne vel peregrinationes valent eis sicut et alia suffragia ecclesiastice commu-nitatis ut in sum. con. eo. ti. q. 191.

Sed certe nõ videtur ratio quare ad defunctos possit trãsferri meritũ bonorũ operũ. et nõ meritũ xpi uel militãtis ecclie. Unde si papa huiusmodi faceret indulgẽtias. nõ deberemus os ponere in celũ. de plenitudine potestatis eius temere dubitando scdm glo. Ray. et in dicta q. 191. B

9 ¶ Quid de illo q̇ ꝯsequit̃ gnalẽ indulgentiã positã p papam? R. Sm Hosti. Stati euolat si in tali statu decedat. A. Con. glo. Ray. ut in sũ. con. eo. ti. q. 182. B

10 ¶ Utrũ cruce signatus q̇ morit̃ anteq̃ iter arripiat habeat indulgẽtiã. R. Sm Tho. in qlibet. Forma ꝯsiderãda ẽ. Nã si ꝯcedat̃ accipiẽtibus crucẽ. statim hꝫ etiã si decedat anteq̃ iter arripiat. Secus si ꝯcedat̃ transeũtibus. A. Con. glo. Ray. ut in sũ. con. eo. ti. q. 192. B. Precipit̃ in virtute obedientie sub pena excoicationis. A. Tex. dicit sub interminatione maledictionis eterne. ut i cle. religiosi. de priuile. de qua. j. B. religiosis ne pdicẽt indulgẽtias indiscretas. ut in cle. religiosi. de priuile. De q̃stuarijs q̇ portãt indulgẽtias aut pdicant. habet̃. j. questuarij.

Infamis.

Duobus modis est aliq̇s infamis. s. de facto et de iure. Infamis de facto ẽ cuius apud bonos et graues grauata est opinio sup crimine aliquo. Infamis de iure ẽ quẽ ius ponit eẽ infamem. ut qui cõuictus est de furto. uel q̇ pugnat in arena pro lucro. et plura huius. A. Hoc fuit dictũ glo. Ray. ut patet i sũ. con. li. 3. ti. 25. q. i. B. Omnis aũt infamis tã de re q̃ de facto debet repelli a pmotione. siue sit dignitas siue ordo. quia porte dignitatis infamibus patẽ nõ debent. dis. 51. q̇ in aliquo. ex de re. iur. infamibus. li. 6. A. Hoc fuit dictũ Ray. ut pꝫ in dicta. q. i. B. Itẽ infamis nõ põt esse iudex uel pcurator. ex de iudic. cũ depu tati. A. Parũ videt̃ facere. ꝫ plus facit dictũ. c. infamibus. B. Itẽ repellit̃ ab accusando. ff. de accusa. l. q̇ accusare. Itẽ a testificando nisi i casibus. ex de testi. c. testimoniũ. A. nisi esset in integrũ restitutus. ut. j. testis. §. 5. B. Item a postulãdo. ff. de postu. l. i. de qua postulatiõe habes. j. postulatio. §. fi. Hec aũt de infamibus sic sup ficialiter dicta sufficiãt. Alia plura potes videre. 3. q. 7. §. porro. i tex. et glo. Qualiter et quãdo infamatis sit indicenda purgatio. vide. j. purgatio. §. 2.

Infidelis.

Utrũ liceat fidelibus coicare cũ infidelibus. R. Sm Tho. 2. 2e. q. 10. Qui in fide firmi sũt ita q̃ ex eorũ coicatione cũ infidelibus sperat̃ magis illorũ ꝯuersio q̃ horũ subuersio non sunt phibẽdi cõmunicare cũ infidelibus. Simplices aũt et infirmi phibendi sũt ne sine magna

necessitate cum eis ↄuersent.
j ¶ Que infidelitas sit grauius pec-
catū ? R. ꝭm Tho. vbi s. Hereti-
ci quidē qui ꝓfitentur legē euāge-
lij ⁊ eam corrūpunt grauius pec-
cant ꝙ iudei q̇ fidē nūꝗ̄ suscepe-
runt. ⁊ iudei q̇ susceperūt figuram
eius in veteri lege quā male inter-
pretātes corrūpunt. grauius pec-
cant ꝙ gētiles q̇ nullo mō fidem
euangelij susceperunt. Possent tñ
ꝭm quid aliter cōparari.
z ¶ Utrū cū īfidelib⁹ sit disputādū
de fide. R. ꝭm Tho. vbi s. In di-
sputatiōe fidei ↄtra hereticos duo
sunt cōsideranda. Unū ex pte di-
sputātis. q2 si disputat tanꝗ̄ de fi-
de dubius. ⁊ experiri volens veri-
tatē. tūc peccat ꝓcul dubio tanꝗ̄
infidelis. Si aūt disputat ad ↄfu-
tandū errores uel ad exercitium.
laudabile ē. Aliud ē cōsiderandū
ex pte audiētiū vtꝝ ipsi sint instru-
cti ⁊ firmi in fide. tunc. n. nullū est
periculū disputare. Aut si audiē-
tes sint simplices ⁊ in fide titubā-
tes. Circa tales distinguendū est
quia si sūt sollicitati ab infidelib⁹
nitentib⁹ in eis fidē corrumpe. tūc
necesse ē publice disputare dūmo-
do iueniant aliq̇ ad h̄ idonei. Per
h̄ enim simplices in fide firmabū-
tur ⁊ tollet infidelibus decipiendi
facultas. Si vero non sūt sollicitati
tunc periculosū est publice dispu-
tare de fide corā simplicib⁹ quorū
fides etiā ex hoc ipso ē firmior ꝙ
nihil diuersū audierūt. ⁊ ideo non
expedit eis ut audiāt verba infide-
liū disputantiū contra fidē. Pro-
hibēt quoq3 omnes laici disputa-
re de fide publice uel occulte. ex̄ de
hereticꝪ. quicūq3. li. 6. A. Et ibi
dicit. Qui vero ↄtrafecerit. excoica-
tionis laqueo innodet. B. Utꝝ
liceat infideles trahere ad fidem p
aliqua data munera. vide. ī. mu-
nus. §. 2. ⁊. ī. iudeus 3. § p. circa
fi. Infideliū matrimoniū de q̇ q̄re
s̄. impedimentū 9. de dispari cul-
tu p totum. Item de infidelib⁹ he-
reticis vide s̄. heretic⁹. De iudeis
ī. iude⁹. De sarracenis. ī. sarracen⁹

Ingratitudo.

I. Utrū sit peccatū mortale. R.
ꝭm Tho. 2. 2e. q. 107. Ingratus
dicit aliquis dupliciť. Uno mō p
solam omissionē. puta q2 nō reco-
gnoscit uel retribuit vices ꝓ bñfi-
cio accepto. ⁊ hoc nō semp est pec-
catū mortale. Nā si ingratus pre-
termittat illud ad qd̄ nō tenet. A.
s. ex obligatione necessitatis. sed
ex debito gratitudinis qd̄ est ut hō
aliquid liberaliť tribuat etiam ad
qd̄ nō tenet. ꝭm eundē Tho. ibidē
B. non peccat mortaliter h̄ veni-
aliter. quia ꝓuenit ex negligentia
quadā seu indispositione. A. s.
hominis ad virtutē. ut patet ibi-
dem. B. Potest tñ esse mortale
ꝓpter interiorem ↄtemptum. aut si
subtrahat illud qd̄ ex necessitate
debetur bñficio siue simpliciť siue
in aliquo necessitatis gradu. A

ut si omitteret facere qd promisit ꝓpter acceptū beneficiū. aut si bñfacienti nō subueniret cū posset in notabili necessitate. B Alio mō dicit̄ ingratus non solū quia ꝑtermittit h̄ ⁊ ꝯtrarium agit. Et h̄ etiā ſm ꝯditionē eius qd agit̄ qñq; est pctm̄ mortale qñq; veniale.

¶ Utrū ingratis bñficia sint subtrahēda. R°. ſm Tho. vbi s̄. Circa ingratū duo sunt cōsideranda. ꝑ quidē ꝙ ipse sit dign⁹ pati. ⁊ sic certū ē ꝙ meret̄ bñficij subtractionē. z°. ꝯsiderandū ē qd oporteat bñficium facere. ꝑ nāq; non debet esse facilis ad ingratitudinē iudicandā. Nam forte nō occurrit bñficiato facultas aut debita opportunitas retribuēdi. z°. debet tendere ad h̄ ꝙ de ingrato gratū faciat qd si nō pōt ꝑ bñficio facere forte faciet secundo. Si vō ex bñficijs multiplicat̄ igratitudinē augeat ⁊ peior fiat. debet a beneficiorꝫ cessare exhibitione.

INiuria

Quedā est enormis. q̄dam nō. ut s̄. enormia. §. z°. A. Melius s̄. absolutio z°. §. fi. in additione. B

¶ Utrū aggrauet̄ iniuria ex hoc ꝙ cōmittat̄ in ꝑsonā plurib⁹ coniunctā. R°. ſm Tho. z°. z°. q. 65. Ceteris paribus quāto aliqua iniuria in plures redūdat. tanto est grauius pctm̄. Et inde ē ꝙ grauι⁹ peccatū est si aliqs ꝑcutiat ꝑncipē q̄ꝫ priuatā ꝑsonam. q: redūdat in iniuriā totius multitudinis. Cū aūt infert̄ iniuria in ꝑsonā ꝯiūctā alteri qualitercūq;. tūc iniuria illa ꝑtinet ad duas ꝑsonas. ⁊ ex hoc ipso aggrauat̄ peccatum. Quō ⁊ quādo liceat iniuriā ꝑsone uel rerꝫ repellere. vide s̄. bellū ꝑ. §. z°. De materia iniuriarꝫ vide. ĭ. patiētia.

INiusticia.

Utrū faciens iniusticiā semper peccet mortaliter. R°. ſm Tho. z°. z°. q. 10. Cū iniusticia cōsistat in nocumento alterius. manifestū ē ꝙ cōtrariat̄ caritati. ⁊ sic ex suo genere est peccatū mortale. Ille tñ qui in paruis facit iniusticiā deficit a perfectione eius qd est iniustū facere in q̄ꝫtum pōt reputari nō esse oīo ꝯ voluntatē eius q̄ hoc patitur. puta si auferat aliqs alicui vnū pomū uł aliquid tale. de quo probabile ē ꝙ ille nō ledat̄ nec ei displiceat. De iniusticia iudicis eccłiastici vide. ĭ. iudex z°. §. fi. A. Immo. §. ꝑ. B. Item multa circa iniusticiā iudicum vide. ĭ. Iudex ꝑ. §. 3°. et sequenti.

INobediētia.

Utrū sit pctm̄ mortale. R°. ſm Tho. z°. z°. q. 105. Sic. Nam inobediētia ꝯtrariatur caritati dei que exigit ut ei⁹ preceptis obediatur. In preceptis autē diuinis cōtinetur ꝙ etiā supioribus obediat̄ Unde Ro. 13°. Qui resistit potestati dei ordinationi resistit. Item

cōtraria𝔯 dilectioni.p̄rimi in q̄tū supiori p̄timo subtrabit obedientiam quā ei debet. Si autē prelat⁹ aliq̄s tot p̄cepta ingerat q̄ subditus ea implere non possit excusatur. De obedientia babetur. ī. obedientia. ꝑ totum.

Inquisitio. Sciendum q̄ trib⁹ modis p̄ncipalit𝔯 procedit𝔯 ꝯtra aliquē de crimine. videlicet ꝑ accusationē. denūciationē ꝛ inquisitionē. Et quidem quō debeat fieri accusatio babet𝔯 s̄. accusare. ꝛ s̄. accusat⁹. Ad denūciationē p̄o debet p̄cedere caritatiua āmonitio. ex̄ de accu. sup his. et. c. qualiter ꝛ quādo z⁹. Et ad inquisitionē precedere dꝫ clamorosa isinuatio. ut ī dicto. c. qualit𝔯. Additur ꝛ quartus modus. s. cū crimē obijcitur ꝑ modū exceptionis. de quo agit𝔯 ī. inscriptio. §. p̄. et. z⁹.

j ¶ Qñ ꝛ a quo sit p̄cedendū ad inquisitionē. R⁹. Cū subdit⁹ aliquis uel etiā p̄latus offendit si per clamorem ꝛ famā ad aures superioris p̄uenerit. non quidē ortam a maliuolis ꝛ maledicis ꝫ a p̄uidis ꝛ bonestis ꝛ nō semel tm̄ ꝫ sepe debet ueritatē diligētius ꝑscrutari ut puniat si oportet. nō tanq̄ idem sit accusator ꝛ iudex. ꝫ quasi denūciāte fama. ex̄ de accu. q̄lit𝔯 ꝛ qñ z⁹. ꝛ extra de symo. lꝫ heli. A In dicto. c. q̄liter. nō dicit𝔯 de ortu infamie ꝫ de denūciatione q̄ faciē da est a p̄uidis ꝛ bonestis. Sufficit enim s̄m Ray. q̄ apud bonos ꝛ graues q̄s sit diffamat⁹. nō distincto a quib⁹ ortū babuit infamia. qꝛ infamia ab icerto auctore p̄cedit. de ꝯse. dis. 4. sanctū. Con. Ber. ꝛ Hosti. in dicto. c. qualiter. ꝛ in sū. cou. li⁹. 3⁹. ti. 33. q. 5. Et addunt q̄ tūc purgatio ē indicenda saltē p̄pter scandalū. ar. ex̄ de pur. ca. accedens. Addit Hosti. Si nō oio constaret q̄ a maliuolis orta infamia esset nec scandalū iminere nec multum spsa esset infamia. nō esset de necessitate purgatio indicēda. ex̄ de pur. ca. cū in iuuētute Itē ut patet ibidē Gl. dicit q̄ ad inquisitionē p̄ceditur ex quatuor causis. s. ex clamorosa insinuatione. ut dictū ē. Itē p̄pter scādalitionē q̄ pōt turbare ecclesiā. siue sit vn⁹ adeo potēs q̄ ipse scandalizatus pōt ecclesie scādalū suscitare. siue sint plures. Ad remotionē aūt talis scandali indicit𝔯 purgatio. ꝛ illa sequit𝔯 inquit inq̄sitionē. Itē pōt fieri inq̄sitio ꝯtra eū q̄ suspectus ē suo prelato uel p̄ncipi terre uel alijs bonis viris. qꝛ ex h̄ indicit𝔯 purgatio. Itē fit inq̄sitio p̄pter periculū etiā sine infamia. sicut fit in h̄ē si ꝛ i alijs criminib⁹ q̄ serpūt i occulto. Ibidē etiā pꝫ s̄m Hosti. q̄liter ep̄s ex officio suo visitet q̄libet āno quālibet ecclesiā etiā si nulla p̄cedat infamia. ꝛ tūc inq̄rē dꝫ ex officio puto tā de clericis q̄ de laicis. Dicit etiā q̄ archip̄resbȳr visitat si de ꝯsuetudine

habeat.postea eṗs de iure cōmuni
postremo archieṗs eodem iure.⁊
legatus ab ap̄lica sede missus. Et
contra hoc non currit prescriptio.
ex̄ de p̄scrip.cum non liceat.q̄ꝛ nisi
visitaretur anima piclitaret̄.priui-
legia tm̄ bene possunt eximere. Hec
omnia in dicta.q.5. B
2 ¶ Qualiter ꝓcedendū sit in inq̄-
sitione que fit ꝯtra singularē ꝑso-
nam. R̄. Primo quidē sciendū ꝙ
debet fieri in loco vbi ꝯuersat̄ ꝑso-
na de qua ē inquirēdū.23.q.i.pa-
ratus.ex̄ de elec.postꝙ.⁊ ex̄ de pre-
scrip.quosdā. Citabit̄ aūt ipse cō-
tra quē inquirendū ē.⁊ sic debet eē
p̄n̄s.nisi p̄ cōtumaciā se absenta-
uerit.⁊ debet fieri corā eccl̄ie seni-
oribus. A .De istis seniorib⁹ nō
dicit̄ i.c.allegat̄.sed bn̄ dicit Hoff.
Et pōt intelligi de legitimis offici-
alibus iudicis inq̄rentis. B. Itē
exponēda sūt ei illa capitula de q̄-
bus fuerit inq̄rendū ut facultatē
habeat defendēdi se. Et nō solū di-
cta testium sunt ei dicēda sed etiā
noia eoꝝ.ut quid ⁊ a quo sit dictū
appareat.⁊ ne suppressiōe nominū
det̄ audacia infamādi. A .Dicit
tn̄ Hosti.ꝙ cauti iudices cōsueue-
rūt tradē depositiones sine noib⁹
⁊ noia sine depositiōib⁹ ꝓpter testiū
euitanda picula.ut in sū.con.li.3.
ti.31.q.6. B . Item admittēde sūt
exceptiones ⁊ replicationes legi-
time. Hec oia ex̄ de accu.q̄lit̄ ⁊ q̄n̄
2. et.5.q.2.si primates. Et talis
quidē pōt opponere cōtra inquisi-
torē de suspecto.uel ꝙ sit crimino-
sus.⁊ ꝯtra denūciationem. A .i.
denunciantē.ut in dicta.q.6. B
uel lr̄ās ad inq̄rendū impetratas.
⁊ ꝯtra testes ⁊ dicta eoꝝ.ex̄ de ac-
cu.cū oporteat.⁊.c.cū dilectus 2.
Nā nō debēt admitti testes nisi le-
gitimi.ex̄ de sen.⁊ re iudi.cū I et A
Itē inquisitor debet facere iurare
⁊ testificari etiā illos q̄ denuncia-
uerūt.ex̄ de symo.licz heli. Secus
ē in via accusatiōis.q̄ꝛ accusator
non pōt esse testis.ex̄ de accu.cū P.
Item sciendū ꝙ in nullo crimine
pōt ꝓcedi ad inquirendū ex denū-
ciatione nisi p̄cesserit fraterna cor-
rectio.ut in dicto.c.lz.de quo vide
s̄.correctio fraterna.§.5.
3 ¶ Qualiter ꝓcedendū sit in inq̄-
sitione generali.puta cū cōmittit̄
alicui inquisitio eccl̄ie tā in capite
ꝙ in mēbris. R̄. Debet ꝓcedi de
plano ⁊ sine strepitu iudicij.cū nō
deceat seruos dei talib⁹ implica-
ri.ex̄ de accu.olim.nō ita ꝙ ordo
iudiciarius oio p̄termittat̄.sed per
modū q̄ habet̄.j.iudiciū.§.p̄. Itē
in tali inq̄sitione recipiūtur testes
quales in eccl̄ia inueniūtur. quia
que domi fiūt p̄ domesticos ꝓbari
oportet.ex̄ de testi.veniens 2.
4 ¶ In quo differt inquisitio quā
facit iudex ex officio ad clamorē
fame.⁊ ea ad quā ꝓcedit̄ alio ꝓ-
curāte siue ꝓmouēte. R̄. In mul-
tis. Nā cum ꝓcedit ex officio tunc
is ꝯ quē inquirit̄ cogēd⁹ est iurare
ꝙ rn̄deat veritatē ad int̄rogata.⁊

ħ dico siue inq̄rat̄ ꝯ determinatā p-
sonā siue ꝯ cōuētū. Si vero ꝓcedit̄
alio ꝓcurāte. nō ē aduūsari⁹ cogēd⁹
iurare. ne ꝓpt̄ ħ ꝓmotoꝛ inq̄sitiōis
possit istrui. ħ ipse tenet̄ ꝓbare suā
intētionē. alit̄ puniet̄ sup̄ si ac ul' b⁹
A .i. susp̄det̄ ab officio ⁊ bn̄ficio
ut i. c. cū dilect⁹. de q. j. B .donec
se purgauerit ꝙ nō aīo calūniādi
crimia ꝓposuit. ex̄ de calū. c. cū di-
lect⁹. Itē cū inq̄sitoꝛ ex officio ꝓce-
dit publicatꝫ attestatiōib⁹. pōt de-
nuo ab alijs testib⁹ inq̄rē. ut. z. q.
5. habet. et. c. mēnam. Cū vero alio
ꝓcurante fit. tunc publicatis atte-
stationib⁹ nō recipient̄ alij testes.
quia timet̄ de subordinatione. A
Idem in sū. con. in dicta. q. 6. B
5 ❡ Que forma iuramēti testiū in
cā inq̄sitiōis ? R°. Si ē ꝯ p̄sonā ⁊
crimē determinatū. iurat testis ꝙ
sup crimine dicet plenā veritatē. ex̄
de symo. lꝫ heli. Si vero est inq̄sitio
sup statu eccl'ie. iurat de his dicē
q̄ scit ul' credit in eccl'ia reformā-
da. uel ꝙ rn̄deat ad int̄rogata. ex̄
de accu. cū dilect⁹. Et nō ꝙ i tali-
bus iuramētis nō dꝫ nec solet iu-
rari de occultꝭ. Nā secretoꝝ solus
de⁹ iudex ⁊ cognitoꝛ ē. dis. 32. eru-
bescāt. et. z. q. 5. ꝯsuluisti. ⁊ solum
deū hn̄t vltorē. C. de iureiurā. l. ius-
iurādi. A .hic vocāt̄ occulta si-
ue secreta ꝺm Ho. ⁊ in dcā. q. 6. nō
solū secretū ꝯfessiōis ħ ⁊ oē crimē
de q̄ q̄s nō ē ifamat⁹. Et addit ꝙ
si aliq̄s infamat⁹ sit de aliq̄ crimi-
ne puta de fornicatiōe ⁊ sup ħ cri-
mine fiat inq̄sitio. dꝫ testis etiā di-
cē secretas circūstātias q̄s nouit
lꝫ iurauerit tenē secretū. Itē ꝙ qn̄
fit inq̄sitio gn̄alis. tūc si de occultꝭ
de quibus nō p̄cessit infamia ali-
quid dixerint testes nō valebit di-
ctum eoꝝ. nec ille cōtra quē depo-
suerūt ꝓpter ħ erit puniēdus. ut ex̄
de accu. inquisitionis. B
❡ Qn̄ fit inq̄sitio in aliq̄ mona- 6
sterio. q̄s ꝓuidebit de exp̄sis inq̄-
sitori uel monachis q̄ ꝓsequūt̄ ꝯ
abbatē ? R°. Pro oibus dꝫ ꝓui-
deri de reb⁹ monasterij ⁊ nō tm̄ de-
nūciantib⁹ seu accusantib⁹. ħ etiā
q̄s iudices ad ꝓsecutionē negocij
idoneos duxerint assumendos. ex̄
de accu. ex pte. et. c. olim. A .In
his. c. nihil dici videt̄ de expensis
inq̄sitoris. ħ alioꝝ p̄dictoꝝ tm̄. B
❡ An durāte inq̄sitione mona- 7
chi debeant obedire abbati ? R°.
Debent in licitis ⁊ honestis dūmō
non impediat̄ ꝓsecutio negocij. ex̄
de accu. ex pte. et. c. olim.
❡ Nō pōt p̄lat⁹ inferioꝛ suis sub- 8
ditis int̄dicē ne reuelent statū suū
uel eccl'ie sue aut p̄sonarū his qui
missi sūt ad inq̄rendū corrigendū
⁊ reformādū. nec tenēt snīe excoi-
catiōis. susp̄sionis uel int̄dicti ꝯ
huiusmōi late. nec etiā iuramenta
uel ꝓmissiōes ⁊ obligatiōes alic
facte ad celādū. Insup ab inq̄sito-
ribus talis temeritas aiaduersio-
ne digna p̄cipit̄ castigari. extra de
offi. ordi. q2 plerinq3. li°. 6°.
❡ Postq̄ corā eo q̄ ꝯ aliquē sup 9

certꝫ criminib⁹ inq̇sitor fuerat de-
putat⁹ eadē crimia ille ꝯfessus fuit
nō pōt ipuguare ꝯfessionē q̄ min⁹
puniat̄. nec iō pōt punitionē euadē
dicēs ꝙ sup eisdē criminib⁹ antea
nō fuerat diffamat⁹. uel ꝙ ꝑ eūdē
inq̇sitorē capitula sup quib⁹ vole-
bat inq̇rē sibi tradita nō fuerunt.
ex̄ de accu. postꝗ̄. li. 6.
io ❡ Si is cui cōtra te cōmissa fuit
inq̇sitio sup certꝫ criminib⁹ ꝓcesse-
rit ad veritatē inq̇rendā omissa in-
q̇sitione infamie te p̄n̄te nec recla-
māte aut quicq̄ꝫ sup h̄ excipiente
nō poteris ipugnare ꝓcessū ei⁹ ob
h̄. q2 nō fuit de ifamia p̄mitus in-
quisitū. ex̄ de accu. si is. li. 6.
ij ❡ Quis ē effect⁹ inq̇sitiōis? R.
Si inq̇rit̄ ꝯ p̄latū siue h̄n̄tē admi-
nistrationē ⁊ ꝯuincit̄. pena ei⁹ ē re-
motio. exēplo vilici diffamati cui
dictū ē. iā nō poteris ā̄pli⁹ villicare
Luc. 16. ex̄ de accu. q̄lit̄ ⁊ qn̄ 2. Si
v̄o nō h̄ꝫ administrationē. pena ē
arbitraria s̄m merita ꝑsone ⁊ q̄li-
tatē excessus. ex̄ de accu. inq̇sitiōi.
in fi. p̄mi r̄n̄si. Sꝫ h̄ fallit in crimi-
nib⁹ enormib⁹ q̄ ordinis executio-
nē aut retētionē b̄n̄ficij etiā p⁹ per-
actā p̄niam ipediūt. ut est in symo-
niaco i ordie ⁊ b̄n̄ficio. ex̄ de accu.
inq̇sitiōis. In his. n. sic ē sicut in
accusatiōib⁹ i iudicio ꝓcedēdū. ut
i dcō. c. inq̇sitiōis. A. Effect⁹ aūt
accusatiōis ē q2 inducit degrada-
tionē. Denūciatio v̄o ad p̄niam.
ut pōt colligi i dicto. c. q̄lit̄ ⁊ qn̄. ⁊
nōt̄ in sū. con. li. 3. ti. 31. q. 4. scōm
Ray. B. Que aūt dicant̄ crimi-
na enormia. vide s̄. enormia. ⁊ s̄.
crimē. De inq̇sitorib⁹ h̄ēticoꝝ h̄ēs
s̄. h̄ētic⁹ p̄. §. 4. ⁊ h̄ētic⁹ 2. §. 16. q̄
īcipit. Inq̇sitores i certꝫ ꝓuincijs
cū sequētib⁹. ⁊ heretic⁹ 3. ꝑ totū.

INscriptio.

Qui accusat aliquē dꝫ se inscribē. i. ad
penā talionis si nō ꝓbauerit obli-
gare. ut s̄. accusatio. §. 2.
❡ Utrū inscriptio sit semꝑ neces- j
saria. R. Qn̄ crimē non opponit̄
directe ꝑ modū accusatiōis uel de-
nūciationis. A. Qn̄ opponeret̄ ꝑ
modū denūciatiōis etiā tūc non ē
necessaria inscriptio sed caritatiu a
monitio. ex̄ de accu. q̄liter ⁊ qn̄ 2.
B. s ꝑ modū exceptiōis. ut cū ob-
ijcit̄ accusatori uł testi ad h̄ ut ab
accusatiōe uel testificatiōe repellat̄
uel electo ut a ꝓmotiōe excludat̄.
nō ē necessaria inscriptio. Sed si
obijciat̄ iā ꝯfirmato puta i ꝯsecra-
tiōe. obijciēs dꝫ se obligare ad pe-
nā extraordinariā ad arbitriū iudicꝫ
circa viculū iscriptiōis. Nā elect⁹
crimine sic ꝓbato ꝑdit qd̄ ꝑ electi-
onē ⁊ ꝯfirmationē ei fuerat acq̇-
situ. s p̄us habita nō amittit. ex̄ de
accu. sup his. ⁊ c. q̄lit̄ ⁊ qn̄ 2. in fi.

INstitutio.

Capitulū sede vacāte pōt admittere
⁊ instituere in b̄n̄ficijs p̄n̄tatos a
patronis si sint idonei. lꝫ alr̄ talis
admissio ⁊ istitutio ad ep̄m ꝑtinēt
tn̄ sede vacāte nō pōt ꝯferre b̄n̄ficia

que ad collationē epī ptinent. ex᷑ de insti. c. p. li. 6°. Instituē heredes quō teneat̄ testator. vide. j. testa. mentū 2°. §. p ptotum.

Interdictū j°.

coiter. Interdictū aliud ē generale aliud pticulare. Gnāle dr̄ qn̄ gnālit̄ int̄dicit̄ regnū aut prouincia siue etiā ciuitas aut castrū A. aut villa. ut in. c. cū in ptibus. de quo. j. B. Et intelligendū est gnāle in h̄ casu etiā si int̄dicatur terra alicui⁹ q̄ nullā h̄z integrā sed tm̄ p parte. Particulare v̄o qn̄ de multis eccl̄ijs vel ā uel pauce int̄dicunt̄. extra de v̄bo. sig. cum in ptibus. A. Idem in sū. con. li. 3°. ti. 33. q. 222. et se. B

j ¶ Quid ē dicē int̄dico talē locū R̄. f̄m Inno. Nihil aliud est dicē q̄ int̄dicere ibi hoies habitātes a certis sacris ibi accipiēdis. et a sepultura. et q̄ clerici ibi publice celebrare et sacra pferre phibent̄. A Sic g̃ int̄dictū ē q̄dā eccl̄iastica cēsura q̄ q̄s phibet̄ a pticipatione quorūdā sacroꝝ et diuoꝝ et sepultura. Et ad h̄ facit qd̄ h̄r in sū. con. eo. ti. q. 220. Aliqn̄ aūt ponit̄ et p alijs pticularib⁹ phibitionib⁹. ut cū alicui int̄dicit̄ ingressus eccl̄ie ex᷑ de sen. ex co. is cui. li. 6°. B. locus enim p se non ē in culpa nec ē sacramentoꝝ pceptibilis.

2 ¶ Interdictū f̄m Inno. Hosti. et Ber. nō pōt poni sine rōnabili cā. sicut nec cessatio a diuis. ut dictū ē s. cessatio. §. p. et 2°. ex᷑ eo. cū medicinalis. li. 6°. et ex᷑ de his q̄ fi. a ma. pte ca. q̄siuit. Quā decre. Inno. et Hosti. intelligūt q̄ snia int̄dicti nō ē ferēda ppter culpā alicui⁹ pticularis psone h̄ ppter culpā vniūsitatis. nisi cū sit dn̄s loci. ex᷑ de spō. nō ē nobis. et ex᷑ de offi. dele. sane. Qn̄ pōt fieri ppter delictū dn̄i. siue capituli. seu alicuius coitatis. A Idē in sū. con. li. 3°. ti. 33. q. 221. B. Sz hic nō. q̄ null⁹ locus pōt int̄dici auctoritate ordinaria uel delegata p pecuniario debito ul̄ p cuiusuis pecunie qn̄atitate. al̄ non tenet nisi fieret de aplīce sedis spāli et ex̄p̄ssa licētia. Hoc Bonifaci⁹ octauus in quadā extrauaganti q̄ incipit. Pro inde attēdentes.

3 ¶ Utrū int̄dictū possit iponi nō p̄cedēte admonitiōe. R̄. f̄m Inno. Si iponat̄ pro culpa q̄si pena siue pnia. tūc pbata culpa uel notoria existēte iponi pōt sine vlla admonitione etiā penitenti et correcto. sicut inuenit̄ de snia suspēsionis q̄ fert̄ ꝯ delinquētē et nō ꝯtumacē siue monitū. 5. q. 4. in loco. A. Sed f̄m Hosti. h̄ intelligit̄ de pena quā q̄s ipso facto icurrit a canone statutā nā tūc nō oportet p̄cedere monitionē. Sec⁹ autē si ab hoie iponat̄ p pena. q2 tūc admonitio dz p̄cedē. ex᷑ de coha. cle. et muli. c. sicut. ut et nōt̄ in sū. con. eo. ti. q. 231. B. Sz qn̄ p ꝯtumacia infert̄ nō debet inferri nisi ꝯtra icorrigibilē ꝯtumacē. et tūc debet admonitio precedē.

ex̃ de appella.reprehensibilis.

4 ¶ Que differẽtia est inter interdictũ
7 excoicationẽ aut suspẽsionẽ? R.
ꝭm Ray. Proprie loquẽdo excoi/
cat̃ psona.xi.q.3.certũ.ex̃ de ꝟ.sig.
ex pte. Et qdẽ si ẽ maior sepat nõ
solũ a sacris ꝭ etiã a coione fide/
liũ.ut s̃.excoicatio ꝑ.§.2.° ꝭ vni/
uersitas nõ excoicat̃.ut dictũ ẽ s̃.
excoicatio ꝑ.§.32.° q̇ incipit.vni/
uersitas. A .Illũ.§.quotaui p
29.° B .Suspẽdit̃ quoq3 psona 7
qñq3 quidẽ a bñficio.qñq3 ab of/
ficio.qñq3 ab vtroq3.2.q.5.ꝑsbyt̃
ex̃ de pur.ca.inter sollicitudines.
Interdicit̃ ꝟo qñq3 ipse loc⁹.ut re/
gnũ.ciuitas.castꝝ uel ecctia.ex̃ de
ꝟ.sig.cũ in ptib⁹.Silr̃ aliqñ int̃/
dicit̃ vniũsitas ut cler⁹ ul' popul⁹.
ex̃ eo.si snia.li.° 6.° A .Idẽ in sũ.
con.eo.ti.q.229. B .Et nihil est
aliud q̃ sepatio a certis sacris.7
oib⁹ diuinis officijs.7 ecctiastica
sepultura.ut ex̃ de spon.nõ ẽ nobis
ex̃ de pe.7 re.q' in te. Et de hac mã
plene hr̃.ĩ.interdictũ 4.° §.ꝑ.2.° et
3.° et aliquid dictũ ẽ s̃.§.2.°

5 ¶ In q̃ ꝯueniũt excoicatio inter/
dictũ 7 suspẽsio. R.° ꝭm Hosti. In
plurib⁹. Primo quidẽ q2 sicut ex/
coicatio d3 fieri in scriptis ꝯtinen/
tib⁹ causã.7 cui⁹ scripture exẽplũ
tenet̃ iudex excoicato tradẽ infra
mẽsem si fuerit reqsit⁹.de q̃ reqsi/
tione d3 fieri publicũ instrumẽtũ
ul' autẽtice lrẽ. Iudex aũt huius/
modi ꝯstitutionis violator p mẽ/
sem vnũ ab ingressu ecctie 7 a di/
uinis suspensus ẽ.7 supior ad quẽ
recurrit̃ d3 ipsam sniam relaxare
7 excoicatorẽ ad int̃esse ꝯdẽnare.
Idẽ p oia est in sentẽtijs suspẽsio/
nis 7 interdicti. Et de h̃ habes s̃.ex/
coicatio ꝑ.§.8.° A .q̇ incipit.quõ
debet. B .ex̃ eo.cũ medicinalis.li.°
6.° 2.° q2 snia excoicationis interdi/
cti 7 suspẽsionis.non releuat̃ p se/
quẽtẽ appellationẽ.ꝭ bñ p ꝑcedẽ/
tẽ.ex̃ de appella.ad h̃ qm̃.et.c.pa/
storalis.et ex̃ eo.is cui.li.° 6.° 3.° q2
ligati aliq̃ snia de ꝑdictis.nec eli/
gẽ nec eligi pñt.ex̃ de appella.ꝯsti/
tut⁹ ꝑ.et ex̃ de ꝯsue.cũ dilect⁹.et ex̃
de excep.aplice.7 ex̃ de elec.cũ int̃.
4.° q2 nullus dictoꝝ d3 celebrare
diuina.ex̃ de cle.exco.mi.c.2.° et.c.
postulasti.§.fi.5.° q2 tales snias d3
monitio ꝑcedere.qd̃ itellige ut s̃.
§.4. A .cũ additione sua. B .7
ar.ex̃ de sen.exco.si canonici.li.° 6.°
A .Poti⁹ ẽ sub Rubrica de offi.
ordi.eo.li.° B .6.° q2 quilibet coꝝ
iurat añq̃ absoluat̃ nõ ampli⁹ cõ/
trauenire. Et in oibus põt fieri re/
laxatio ad cautelã.ex̃ eo.venera/
rabili.nisi eẽt interdictũ gnãliter
ꝓmulgatũ.ĩ q̃ nõ h3 locũ relaxa/
tio ad cautelã.ex̃ eo.pñti.li.° 6.° 7.°
q2 talis snia ẽ etiã a supiorib⁹ ob/
seruanda.ex̃ de offi.ordi.cũ ab ec/
clesiarũ.8.° q2 null⁹ eoꝝ durante
snia põt testificari.ex̃ de excep.apo/
stolice.7 ex̃ de testi.veniẽs.in fi.9.°
q2 supior nõ d3 ipsas snias reuo/
care uel ꝓnũciare nullas esse nisi
vocatis ptibus.ex̃ de appel.roma/
na.§.ꝑr̃.li.° 6.° A .salua ꝯtraria
ꝯsuetudine quo ad relaxationẽ si

habet̃.ut in.c.romana.de sen.exco.
li°.6°. B .x°. q2 illi q̄ p̃ priuilegiũ
sunt recepti in ꝓprios ⁊ spãles ro-
mane eccl'ie filios.lʒ ꝓpt̃ h̃ nõ sint
exẽpti.tñ sic nec excoicari sic nec
int̃dici nec suspẽdi pñt ab alio q̄
a romano põtifice ul' legato a la-
tere.ex̃ de p̃.sig.veniẽs.li°.6°.xi°.q2
oẽs p̃dicte snie noie cẽsure eccl'ia-
stice ꝯtinent̃.ex̃ de p̃.sig.querẽti.
A.Con.Inno.ut in sũ.con.eo.ti.
q.231.vbi p̃dicta notãtur. B
6 ¶ Quis põt int̃dicere? R°. scõm
Inno.⁊ Hosti. Quilibet p̃lat⁹ hñs
iurisdictionem ordinariã.quilibet
etiã habẽs iurisdictionẽ delegatã
põt int̃dicere ecclesiã.terrã.uel p̃-
sonã ꝯtumacẽ sue iurisdictionis.
etiã si ꝯtumax sit ep̃s.ex̃ de offi.de-
le.sane q2.diocesan⁹ tñ non dʒ su-
spendẽ seu int̃dicere clericos seu
eoꝝ eccl'ias p̃ ꝑpetuo uel ad longũ
tẽpus.nisi de ꝯsensu capituli.ex̃ de
exces.p̃la.c.p̃. A.Ibi nõ dicit̃ de
isto tp̃e lõgo uel in ꝑpetuũ.s̃ hanc
limitationem ponũt dicti Inno.⁊
Hosti.Nã ut ait idẽ Hosti.mirum
eẽt q̄ ep̃s sine iudicio capituli nõ
posset suspẽdẽ uel eccl'ias int̃dicẽ.
cũ non tm̃ delegat⁹ solus s̃ etiam
subdelegat⁹ p̃ se valeat excoicare
ut ex̃ de offi.dele.ex l'ris.ut ⁊ nõt̃.i
sũ.con.eo.ti.q.228.B.Et h̃ ma-
xime qñ procedit ex officio suo.q2
tũc cũ maiori deliberatiõe ꝓcedẽ-
dũ est. Sʒ regularit̃ ⁊ de iure ⁊ de
ꝯsuetudine snia pastoris soli⁹ timẽ-
da est ⁊ tremẽda.xi.q.2.c.p̃.16.q.
2.visis.ex̃ de offi.ordi.cũ ab eccle-
siaꝝ. Itẽ interdicẽ põt elect⁹ ꝯfir-
matus lʒ nõdũ ꝯsecrat⁹.q2 h̃ ẽ iu-
risdictiõis.ex̃ de elec.trãsmissam.
Itẽ sede vacãte int̃dicẽ põt capi-
tulũ.ex̃ de maio.⁊ obe.his q̄.et.c.
cũ olim.⁊ ex̃ de hereti.ad abolẽdã
p̃ responso. Abbatissa p̃o interdi-
cere nõ põt.ut dictũ est s̃.abbatis-
sa.§.3°. A.Predicta etiã notant̃
in dicta.q.228. B
¶ Quis põt int̃dici? R°. Sicut 7
põt colligi ex.§.p̃cedẽti q̄libet sub-
ditus uel etiã terra uel eccl'ia põt
int̃dici a suo p̃lato.alit̃ snia a non
suo iudice lata nõ tenet.ex̃ de offi.
de le.sane 2°. ⁊ ex̃ de iudi.at si cl'ici
Exempti p̃o a p̃latis non pñt ab
eis int̃dici.Si tñ ille q̄ ẽ exempt⁹
ex vna p̃te h̃ret aliqd̃ bñficiũ rati-
one cui⁹ nõ esset exempt⁹.in h̃ sui
diocesani sentẽtijs subiacet.ex̃ de
p̃uile.cũ capella.Prohibet̃ etiã q̄
in odiũ exẽptoꝝ ul' in fraudẽ p̃ui-
legioꝝ nõ int̃dicant̃ uel excoicent̃
vendẽtes illis uel ab eis ementes
aut eis coicantes.al' ꝯtrafaciẽtes
puniẽdi sũt.ex̃ de p̃uile.quãto. A
Idem in sũ.con.eo.ti.q.229. B
Sũt tñ casus in quib⁹ exẽpti sub-
sũt diocesanis in q̄b⁹ pñt eos int̃-
dicẽ siue punire ⁊ ꝯdẽnare.q̄s hẽs
s̃.exẽptus.§.5°. Itẽ nõ pñt int̃dici
nisi a papa illi q̄ sũt spãles eccl'ie
filij.ut s̃.§.6°. dictũ est in fi.
¶ Priuilegia q̄ aliq̄ non pñt ex- 8
coicari uel terre eoꝝ interdici con-
cessa singularib⁹ p̃sonis eccl'iasti-
cis uel secularib⁹ nõ extendunt̃ ad
snias ep̃oꝝ.quia ipsi possunt tales

excoicare ⁊ īt̄dicē. A .Tex.c.j. allegati nō dicit epoꝝ.ſ₃ gn̄aliter ordinarioꝝ. B .niſi fuerint ꝯceſſa regib⁹.reginis.uel eoꝝ filijs.uł religioſis nō rōne ꝑſonaꝝ ſ₃ rōne ordinū uł locoꝝ.extra de ꝑuile.ne aliqui.li.º 6.º

9 ¶ Sub q̄ forma verboꝝ d₃ poni īt̄dictū? R.º Forma h̄ ē uel ſilēs Nos ꝓpt̄ talē cām eccleſiā ſiue t̄rā talē ſuppōnim⁹ interdicto.ex̄ de v̄. ſig.cū in ꝑtib⁹.⁊ ex̄ de offi.dele.ſane z.º Addunt etiā coīter iudices dicētes.eccłiaſtico ſupponim⁹ īt̄dicto.ut Inno.dicit.⁊ h̄ ad differētiā īt̄dicti legalis.de q̄ trāſim⁹ ad pn̄s. Pōt etiā ſnīa interdicti ad voluntatē iudicis det̄minari.puta ut interdicat miſſam cū cantu uel veſꝑas uł ſepulturā ⁊ h⁹. Pōt etiā iudex ab īt̄dicto excipe ⁊ ſubijcē q̄s vult ⁊ qn̄ vult. puta qn̄ dn̄s t̄re ibi fuerit pn̄s ⁊ h⁹.ex̄ de ſpon.nō ē nob. A .Idē i ſū.con.eo.ti.q. 232.ſm Inno.⁊ Hoſti. Et addūt ꝙ ſi ꝑſona eēt īt̄dicta uel ſuſpēſa ꝓ culpa ſua.nō poſſet de licētia alicui⁹ celebrare nec ſuſpēdi īt̄dictū uł ſuſpēſio. S₃ ſi ſuſpēſa uł īt̄dicta eſſet ob culpā alteri⁹ qd aliqn̄ fit.dici pōt ſicut de interdicto loci. ꝙ talis ſnīa ſuſpendi pōt. B

10 ¶ Qn̄ ſnīa īt̄dicti obliget? R.º Sufficit ſniam interdicti publice ꝓmulgari.nec poſtea neceſſe ē cā ſinguloꝝ aurib⁹ inculcare. Sufficit etiam cū q̇s ſcit vicinos ſuos maxīe metropolitanā eccłaȝ recepiſſe ſuiam ⁊ ſuare.ex̄ de poſtu.ꝑla c.ꝑ. A .Idē i ſū.con.eo.ti.q.261. ſm Hoſti. B. Inſuꝑ oēs religioſi tā exēpti q̄ȝ nō exēpti q̄ viderint uł ſciuerint matricē loci eccleſiā. A i.maiorē ſeu baptiſmalē.ut p₃ per glo.i cle.ex frequētib⁹.de q̄.j.vbi idē dr̄ de cathedrali. B .ſeruare q̄dcūq̧ interdictū poſitū auctoritate ſedis aplīce uł ordinarioꝝ debēt ⁊ ipſi ſeruare.alioq̇n nō ſeruātes incurrūt excoicationē ipſo facto. Idē etiā in interdict̄ ⁊ ceſſationib⁹ a diuinis indictis ꝑ ſtatuta ꝓuincialiū ꝯcilioꝝ.uel epoꝝ auctoritate. Idē in gn̄alib⁹ ceſſationib⁹ a diuinis.ciuitatū.terraꝝ ⁊ alioꝝ locoꝝ q̄s aliqn̄ ex ꝯſuetudine capitula.collegia uł ꝯuētus ſeculariū aut regulariū eccleſiaꝝ ſibi vēdicāt h̄ nō obſtātib⁹ quibuſcūq̧ appellationib⁹ āte a etiā ad ſedē apoſtolicam uel ad aliū interiectis.⁊ alijs obiectionib⁹ q̇buſcūq̧.ut in cle.ex frequētib⁹.de ſen.exco.

¶ Si ſnīa interdicti ꝓferat̄ in clerū.nō tn̄ ꝓpter h̄ itelligit̄ populus interdict⁹.nec econuerſo. Un̄ vno ipſoꝝ interdicto ali⁹ licite admittitur ad diuina.ex eo.ſi ſnīa.li.º 6.º 11
Cū v̄o alicui⁹ terre popul⁹ ē interdictus.ſingulares ei⁹ ꝑſone intelligunt̄ interdicte.ut in dicto.c.ſi ſnīa.§.fi. In gn̄ali q̄ȝ interdicto alicui⁹ terre clerici l₃ teneāt̄ illud obſeruare.tn̄ eoꝝ ꝑſone nō ſūt interdicte ſm W.⁊ Inno.⁊ iō alibi exiſtentes in nullo tenentur.ut.j. interdictū z.º §.fi. A .Idē in ſū. con.eo.ti.q.264. Et additur ſm

cū. Inno. ꝛ Monal. ꝙ si familia
alicuiꝰ interdiceret. ꝛ clerici eēnt
de eius familia. ꝙ ꝛ ipsi interdicti
essent· nisi spāliter excipent. B
iz ¶ Utꝝ snīa interdicti suspēdi possit
ita ꝙ liceat celebrare dīna. R̄°. ſm
Hosti. ꝛ Inno. Qn̄ locꝰ uł ecclesia
intdicit· tal' snīa suspēdi pōt. ꝛ tūc
licet ibi celebrare. ex̄ de priuile. ut
priuilegia. Qn̄ vo ē intdicta psona
seu suspēsa· si factū ē p culpa suspēsi
uel intdicti· nō posset de licētia ali-
cuiꝰ celebrare neqꝫ intdictū uł su-
spēsio supēdi. Si vo factū eēt ꝓpt
culpā alterꝰ. qđ aliqn̄ fit. ut. 17. q.
4. miror. et. c. felix. A. Hoc. c. fe-
lix. non videt ibi hri. B. tūc dici
pōt sicut de intdicto loci ꝙ talis
snīa suspēdi pōt p epm sicut ꝛ tolli
i3 ¶ Quid si infra tēpꝰ suspēsionis
uł intdicti appellet? R̄°. ſm Ho-
sti. Appellari potest a suspēsa snīa
sicut a cōditionali. ex̄ de appel. pre-
terea. et. c. dilectꝭ. vo. verū dicimꝰ. ꝛ
idē in snīa suspēsiōis. Secꝰ aūt in
snīa excoīcatiōis cuiꝰ effectꝰ nūꝙ
pōt relaxari ad tēpꝰ nisi oio tollat.
ex̄ de sen. exco. cū desideres. in pn̄°.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 233. B

Interdictū ij°.

L s. spālit' qđ ponit in aliquam
terrā. Ubi sciēdū ꝙ cū dr̄. intdici-
mus terrā talis regis uel dn̄i. ſm
Inno. ꝛ Hosti. intelligit oīs terra
que iurisdictiōi sue subest tpe late
snīe. ꝛ similit' q̄ i crimine sibi fauet
Con. Ber. Si vo post snīam ter-
rā emit· nō ē interdicta. nisi snīe la-
tor expssserit siue intēderit tā de ea
quā hꝫ ꝙ̄ de ea quā habiturꝰ esset.
Si vo vēdit suā· remanet illi terre
onꝰ intdicti donec relaxet. ut ponit
Hermānꝰ i tractatu de intdicto. ar.
ex̄ de postu. pla. ad h̄. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 225. ꝛ se. B
¶ Quid si dn̄s tpalis supponat j
terrā suam ꝛ ꝓroget in se iurisdi-
ctionē alicuius epi· an possit terra
eius ab illo interdici? R̄°. ſm Ho-
sti. Si ordinariꝰ ꝯsenserit in ꝓro-
gationē. tunc planū est ꝙ pōt. ex̄ de
fo. compe. significasti. Sed si non
consenserit adhuc puto ꝙ possit. ꝛ
clerici talē interdictū seruare tenē-
tur. ex̄ de iure iurꝭ. ex rescripto. ꝛ de
offi. dele. P. ꝛ B. Licꝫ enim laicꝰ
p spālem ꝯuentionē nō possit sup-
ponere alijs ecclesias uel psonas
eccl'iasticas terre sue. tn̄ cū vniūsi-
tate tacite transeūt. A. Idem in
sū. con. eo. ti. q. 230. B
¶ Si ciuitas castrū aut villa sūt z
interdicta illoꝝ suburbia ꝛ ꝯtinē-
tia edificia intelligunt interdicta
ex eo si ciuitas. li°. 6°. Al' vo noie
ciuitatis itelligit' qđ muroꝝ am-
bitu ꝯtinet. ut ibi dicit.
¶ Nūqd hoīes de terra intdicta 3
possint audire alibi dīna? R̄°. Si ē
intdicta ꝓpt delictū dn̄i uł rectorꝭ.
tūc ciues q̄ culpabiles nō existūt·
pn̄t ex ipsam licite interesse dinis. ni-
si ꝛ ipsi fuerint intdicti ꝓpter dn̄m
puniēdū i eis. qꝛ tūc etiā alibi nō
pn̄t interesse dinis. sicut ꝛ nō pn̄t si
ꝓpter culpam illorum positū fuit
interdictum. ex̄ eo. si ciuitas. li°. 6°.

Et idē intelligendū si aliquis de ipsis hoibus alio trāsfert domiciliū. Et eodē mō intellige de clericis alicui⁹ terre interdicte. qz si culpabiles nō existūt nec fuerint ipsi interdicti. pūt alibi celebrare dina.

Interdictū 3°.

s. in aliquā ecclesiā. Ubi h sciendū q si ecclia interdicit. nec in capella ei⁹ celebrari nec in cimiterio poterit aliquis sepeliri si ipsa capella uel cimiteriū sint ecclesie piūcta. al' sec⁹. ex eo. si ciuitas. li. 6°.

¶ Quid si aliqs scient celebrat in ecclesia aut quocūqz loco indicto? R. Nisi sit puilegiat⁹ in h uel nisi in casib⁹ a iure pcessis celebzet. irregularitatem incurrit. a qua nō poterit nisi p papā absolui. nec pōt eligi nec eligere. ex eo. is qui. li. 6°.

Interdictum

4°. s. quid. phibet uel pcedit tpe interdicti. Et h quidē nulla diuina officia pmittūt. ex de pe. 7 re. q in te. 7 ex de spon. nō est nob. Sz h in 6°. eo. ti. c. alma. tēperat multū h mō. q singulis dieb⁹ in ecclesijs 7 in monasterijs misse celebzet. 7 alia dina officia submissa uoce ianuis clausis. excōicatis ac indictis exclusis. cāpanis etiam nō pulsatis. ita tñ q nullos alios etiā si aliūde ueniāt debet admittē nisi illi sint sup h puilegiati. ex de puile. li. 6°. ita q tam canonici qz clerici ecclesiaꝝ in quib⁹ distributiōes quotidiane tribuūt illis qui intersunt hozis. si nō uenerint amittāt eas sicut amitterēt si nō eēt interdictū. ita q solū in festiuitatib⁹ s. natalis. resurrectionis. pent h. 7 assūptionis btē Marie. A. Idē ē hodie etiā de festo corpis xpi 7 ei⁹ octaua. sicut ē statutū p Martinū quintū 7 Eugeniū qrtū. ut pz p extuagātē q incipit. Excellētissimi. B. cāpane pulsent 7 ianuis aptis alta uoce diuina celebzent. excōicatis exclusis. indictis admissis. ita tñ q illi pter quos platū ē interdictū altari nō approxinquēt. nō obstātib⁹ quibuscūqz puilegijs q reuocant. qz sufficere dz oib⁹ q celebzet. ut dictū ē. Hec oia i p dicto. c. alma. Itē nō q tpe gnālis indicti pōt pfici crisma in die cene. ex eo. qm. li. 6°.

¶ Utrz tpe indicti mīstrari possint ecctiastica sacra. R. Nō. ex de sen. exco. rñso. Et h multas recipit exceptiões. Nā h quidē excipitur baptism⁹. cathecismus. 7 pfirmatio nō solū puuloꝝ. ut in dicto c. rñso. h etiā adultoꝝ. ex eo. qm. li. 6°. Itē excipit pnia nō solū morientiū h etiā viuoꝝ 7 sanoꝝ. dū tñ non fuerint excōmunicati q nō possunt admitti nisi in morte. 7 exceptis illis pter quoꝝ culpā uel dolū lata est snia indicti. uel q p buerūt cōsilium auxiliū ul' fauorem si nō prius satisfecerint uel de satisfaciēdo dederint idoneā cautionē. aut si h non pūt nisi iurauerint q cū poterūt satisfacient 7 ad

ſatiſfactionē faciendā ꝑ illos qui tenenť dabūt ꝯſiliū ⁊ auxiliū ⁊ ꝓ poſſe laborabūt. Nec ꝓpť aliqđ ꝑdictoꝝ dꝫ fieri relaxatio interdicti. ut ex̄ eo. alma. li.º 6.º Item excipiť eucbariſtia q̄ ad decedētes. ex̄ de pe. ⁊ re. ꝙ i te. Negať extrema vnctio ut in dicto. c. ꝙ in te. A. Melius facit. c. rñſo. ex̄ de ſen. exco. ⁊ idem hō. in ſū. con. li.º 3.º ti. 33. q. 235. B Ad ordines aūt nō poterit laicus loci interdicti ꝓmoueri. Secus aūt de his q̄ erāt clerici nec ſunt interdicti. A. nā tales ad alios ordines poterūt ꝓmoueri. ſm eū. Inno. ⁊ in dicta. q. 235. B. Mřimonia ꝟo ſm Inno. fieri pñt apud interdictos. qꝛ ⁊ apud infideles ꝯtrahūť 26. diſ. deinde. nō tñ debet fieri bñdictio nuptiaꝝ ſm hoſti. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 131. B

2 ¶ Utrū tpe gnālis interdicti cōcedať eccliaſtica ſepultura. R.º ſm Inno. Qñ ē interdicta coiť aliqua terra uel aliq̄ vniuerſitas denegatur laicis eccliaſtica ſepultura. etiā ſi pniam acceperint. ex̄ de pe. ꝙ i te. qꝛ interdicti ſunt etiā ſi pctōres nō ſūt. 24. q. 3. ſi habes. 17. q. 3. miror Sed illi q̄ inter ꝑdictos excoicanť etiā ſi ab ipſa excoicatione abſoluanť. remanēt tñ adhuc interdicti donec ſoluať interdictū. Si tñ i morientibus apparuerint ſigna pnie ⁊ poſtea fuerit ſolutū interdictū. tūc taliū corpa erūt apud eccleſiā trāſferēda. ar. ex̄ de ſen. exco. cū illoꝝ A. Melius eo. ti. c. a nob. 2.º B

Et ſi apud eccleſiā ſtāte adhuc interdicto ſepulti fuerint. non erunt poſtea exhumādi. cū ad eum ſtatū venerit res a quo incipe potuit. Et ꝓ huiuſmōi interdictis. s. q̄ penituerūt licet mortuaria recipe. ac ꝓ eis orandū ē. xi. q. 3. quicūqꝫ. Sꝫ ſi nō penituerint. nec ꝓ eis orandū ē nec mortuaria recipiēda ſūt. 80. diſ. c. fi. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 250. B. Clericis ꝟo qui in tali generalitate nō ſūt interdicti nō negať eccliaſtica ſepultura. ſine pulſatiōe tñ campanaꝝ ⁊ ceſſante oī ſolēnitate. ut i dicto. c. ꝙ in te. Sꝫ ꝙ ibi diciť cū ſilentio. nō videtur hodie intelligendū de ſilētio funeralis officij. qꝛ cum ꝯcedať quod maiꝰ ē. s. dicē horas ⁊ miſſas ſubmiſſe. ut i ꝑ. §. dictū ē. ⁊ de officio funerali ꝓcedi videtur.

¶ Utrū qñ eccl̄ia eſt ſingulariť interdicta. illi de populo poſſint alibi eligē ſepulturā. R.º ſm Inno. Si eſt interdicta in penā populi etiā ſi multi ex eis nō deliquerūt. ħ forte vniuerſitas uľ maior ps. uľ forte quia deliq̄t dñs ⁊ in hoc puniť. tūc parochiani non pñt in alia eccleſia etiā nō interdicta eligere ſepulturā. niſi forte ex priuilegio. ex̄ de ꝑuile. ut priuilegia. Si ꝟo ē interdicta ꝓpter delictū clericoꝝ tm̄. uel ꝓpter ħ ꝙ violata fuerit. tunc parochiani pñt in alia eccl̄ia non interdicta eligere ſepulturā ⁊ audire diuina. A. Con. hoſti. ut in ſū. con. eo. ti. q. 250. in ꝑn.º B 3

4 ❡ Utrũ oẽs interdicti vitãdi sint
R°. scd̃m Inno. Hosti. ⁊ Ber. In
diuinis officijs vitãdi sũt oẽs illi
qui ꝓprio noie uel alia certa circũ-
locutione ꝑ sniam designant᷑ qui ⁊
dicũtur noiatim interdicti. in In-
sti. de exhere. li. §. noiatim. Itẽ vi-
tandi sunt tanꝙ̃ noiatim int᷑dicti
oẽs illi de quib᷒ cõstat ꝙ int᷑dicti
sunt. ut si ciuitas uel castrũ inter-
dicitur. Si ꝟo interdicant᷑ fauto-
res siue ꝑticipãtes in crimine. non
dicunt᷑ noiatim interdicti ꝫ tm̃ in
genere. Unũ tales nõ tenet᷑ q̀s eui-
tare quousq; ꝑ iudicẽ specificẽtur
⁊ iudicent᷑. nisi forte eorũ ꝑticipa-
tio esset multũ notoria. ita ꝙ infi-
ciationi nõ esset locus. ex̃ de coha.
cle. ⁊ mutua nos. A. Idẽ in sũ.
con. eo. ti. q. 236. B
5 ❡ Qũ ꝯceditur alicui ꝑsone sin-
gulari ut tꝑe interdicti possit cele-
brare ⁊ audire diuina in voce sub-
missa. tũc eius familiares ad au-
diẽdũ cũ illa ⁊ celebrãdũ sibi ad-
mittunt᷑. Sꝫ nõ sic de familiarib᷒
alicuius collegij. qꝛ nisi ꝓuilegia-
ti fuerint admitti nõ debent. Tali
q̊ꝫ cõcessione nõ põt gaudere ille
cui᷒ culpa dolo uł fraude fuit sen-
tentia lata. seu qui ad ꝑpetrandũ
ipsũ delictũ ꝓbuit cõsiliũ. auxiliũ.
uel fauorẽ. ex̃ de ꝓuile. lꝫ. li°. 6°.
6 ❡ Epi qui sũt in via pñt secum
ferre altare portatile ⁊ facere sibi
celebrari vbicũq; fuerint. non ob-
stante int᷑dicto. ex̃ de ꝓuile. qm̃. li°.
6°. Epiq; non incurrũt ipso facto
sniam int᷑dicti. ut s̃. eps. §. 5°. A
qui incipit. Epi ⁊ suꝑiores. B
❡ An in locis exẽptis celebrari 7
possit tꝑe int᷑dicti gnãlis. R°. Nõ.
nisi sicut in alijs. ex̃ eo. alma. in fi.
⁊ de priuile. auctoritate. li°. 6°.
❡ Sed nũquid ex sola ꝯsuetudi- 8
ne põt aliquis venire ꝯtra interdi-
ctũ? R°. Non. ex̃ de ꝯsue. cũ inter
A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 243.
ꝺm Inno. ⁊ Hosti. B
❡ Utrũ tꝑe interdicti liceat secu- 9
laribus extra ecclesiã audire uel
auscultare officiũ qd̃ fit in ecclia.
R°. ꝺm Hosti. Excoicatis ⁊ inter-
dictis nõ licet audire. neq; clericꝫ
licet ita alte celebrare ꝙ de foris
possint audiri. nec ẽ eis pax portã-
da. aut fenestra uel ostiũ apiendũ
ad videndũ corp᷒ xp̄i. uł ad offerẽ-
dũ p᷒ euãgeliũ. Hec colligũt᷑ ex̃ de
pe. ꝙ in te. Con. satis Ray. et W.
Et idem dicit W. ꝙ nõ ꝓhibent᷑ se-
culares audire horas q̄ ex̃ ecclesiã
siue ꝑ viam dicunt᷑. A. Con. cũ
W. Monal. ut patet in sũ. con. eo.
ti. q. 260 B
❡ Nũquid tꝑe interdicti possit sa- 10
cerdos bñdicere peram ⁊ baculũ
ꝑegrinoꝝ? R°. ꝺm W. Cũ nõ re-
periat᷑ esse ꝓhibitũ videt᷑ eẽ ꝯcessũ
A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 247. B
❡ Quid si ꝓpt᷑ fauorẽ ⁊ ad istan- 11
tiã aliquoꝝ positũ ẽ int᷑dictũ ⁊ illi
nõ seruãt ꝫ allegãt ꝙ habeãt pri-
uilegia ⁊ h᷒. R°. Neq; alij seruare
tenent᷑. ne de alioꝝ fletu ipsi ride-
re videant᷑. ex̃ de priuile. ꝑtristis.

A .Uerū est si p̄uilegiati excesse/
rint terminos suoꝝ p̄uilegioꝝ in
obseruantia interdicti.ut p3 in eo.c.
petistis.Hec etiā notātur i sū.con.
eo.ti.q.249.vbi etiā addit scōm
Hosti.ꝙ si aliqui ponunt uel poni
p̄curāt interdictū ut postea ipsi so/
li celebrent.7 ad ipsos popul⁹ cō/
currat a quibus oblationes acci/
piant 7 alie ecclesie defraudētur.
istis celebrare nō licet occasiōe sui
priuilegij. B

12 ¶ Quō clerici in officio violent
interdictū ? R. s'm Inno. Cleri/
cus violat interdictū qñ officiū uel
ordinē exequit in missa nō solum
celebrando ut sacerdos ꝫ etiā ca/
licē offerendo ut diaconus.uel vr/
ceos siue āpullas ut acolit⁹.7 h⁹.
Similiter 7 celebrādo p̄ncipalit.
A .i.quasi in officio suo.ut in.c.
si quis eps.de quo.j. B .vespas
7 matutinas 7 h⁹.xi.q.3.si qs eps
in fi. A .Immo in medio.7 est.c.
si qs eps z⁹. Sed 7 in hoc dubiū ali/
quid dicit.Et hoc est verū siue qs
vtatur officio ordinum maioꝝ siue
minoꝝ s'm Inno.7 in sū.con.eo.
ti.q.251. B .nec credim⁹ irregu/
laritatē uel suspensionē incurrere
qui officio interest etiā si cantet cum
alijs non tñ celebrat nec aliud in
suo officio agit cū hoc nusꝙ inueniā.
lz peccet.Et intelligendū nisi hoc
faciat ex contemptu.s'm Hosti.ex de
exces.pla.tanta. A .Dicit etiam
Hosti.ꝙ tūc talis q̄ interest officio
ab irregularitate excusat quādo
ignorant audit diuina officia ex q/
dā simplici deuotione. Sec⁹ si ex
contēptu.puta qz facit celebrare di/
uina 7 auctoritatē p̄stat.qz tūc ir/
regularitatē incurrit.ut i eo.c.tā/
ta.7 ex de cle.exco.mi.illud.§.fi.
Con.W.du.ut in eadē.q.251. B
Legere aūt psalmos uel euāgelia
dicē quilibet pōt in terra interdicta
sicut 7 p̄dicare.ex de sen.exco.re/
sponso. A .Idē in dicta.q.251. B

¶ Quid si cleric⁹ dicat epl'am si/
ne apparatu ? R. s'm Inno. Si 13
consuetudo ē ꝙ aliqs sine distincti/
one ordinis dicat epl'am uel portet
cereū uel faciat quicquid aliud ptinēs
ad aliquē ordinē.nō erit irregula/
ris q̄ id facit. Ubi uero cōsuetudo
non ē.fit irregularis.xi.q.3.si qs
eps z⁹.Sz si faciat ea q̄ nō sūt ali/
cui ordini uel officio deputata.ut
si in matutinis legat lectionē uel
cantet responsoriū.nō fit irregula/
ris.Con.Hosti.7 W.du. A .Idē
in sū.con.li⁹.3⁹.ti.33.q.251. B

¶ Quid de simplici clerico qui 14
habet tm̄ primam tōsuram ? R.
scōm Hosti. Si in officio suo cā/
tet.puto ꝙ irregularitatem incur/
rat.23.dis.psalmista. Idem W.
du.in spe. A .Prefati docto.non
videtur loqui de clerico prime tō/
sure tm̄.ad cuius officium nil spe/
ciale videtur ptinere.cum prima
tonsura non sit ordo sed quedam
dispositio ad ordines s'm theolo/
gos coiter.ut i sū.con.eo.ti.q.258
vbi etiā p3 ꝙ dicti doc.dicunt de

simplici clerico. nec addũt q̇ habꝫ primam tonsurã tm̃. sed videntur loqui de clerico ordinũ minoꝝ. de q̇ loquit̃ allegatũ. c. psalmista. B

15 ¶ Quid de bñdictione mẽse uel aque? R̃. ẽm Inno. In bñdictone mẽse nõ ↄtrahit̃ irregularitas. cum nulli ordini deputata sit. ar. 44. dis. c. fi. Sꝫ i bñdictiõe aque secus videt̃. qꝛ ãnexa ẽ ordini. de ↄse. dis. 3. aqua. Idem W. du. A Idem in sũ. con. eo. ti. q. 255. B Intelligendũ aũt est ꝙ ita fuit tẽpore ꝑdictoꝝ Inno. ⁊ W. qñ non licebat in eccl'ijs celebrare etiã secrete nisi ex ꝓuilegio. Hodie quia licet celebrare secreto. qđ maius ẽ. ex̃ eo. alma. li. 6. ⁊ secreto aquã bñdicere licet. qđ minus est.

16 ¶ Quid si q̇s tpe int̃dicti aliquẽ excoicat uel absoluit? R̃. ẽm Inno. ⁊ Hosti. Nõ est irregularis qꝛ hoc non competit ex ordine sed ex iurisdictione. 2. q. i. nemo. et. ex̃ de elec. trãsmissam. Sꝫ absolutiõis solẽnia exhibere. sicut ẽ dicẽ cũ stola psal. ⁊ orationẽ. uel in ecclesiã introducere excoicatũ. est ordinis ⁊ officij. ar. ex̃ eo. nup. in fi. xi. q. 3. debet. et. c. se. Unde hoc faciens irregularis ẽ. Idẽ W. du. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 256. B

17 ¶ Utrũ tpe int̃dicti possit fieri introductio mulierũ in ecclesiã post ptũ. R̃. ẽm Hermãnũ. Non licet A. Idẽ in sũ. con. eo. ti q. 251. vbi etiã dicit̃ ẽm Hosti. ꝙ similit̃ non licet bñdictio nuptialis. B

¶ Quid si laicus violat interdictũ? R̃. ẽm Inno. nõ incurrit irregularitatẽ uel suspẽsionẽ. cũ nec ordinẽ nec officiũ habeat. grauit̃ tñ peccat ⁊ puniend⁹ ẽ. Idẽ Hosti. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 254. B. Si ꝓo tpe interdicti exerceat aliqua officia q̄ nõ sũt alicui⁹ ordinis. puta doceat scolares. exerceat tabellionatũ. aut aduocationẽ ⁊ h⁹. non peccat. ut ⁊ ponit W. du. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 254. Ibi tñ solũ videt̃ dici de irregularitate quã quis hac occasione non incurrit. Et con. Hosti. lꝫ Inuo. visus sit sensisse ↄtrariũ. ut patet in dicta. q. 254. cuius dictũ põt intelligi in clerico q̇ exerceret scolas uel aliq̇d huiusmõi qđ eẽt annexũ ordini ex ↄsuetudine uel ↄstitutione. Al' clarũ ut põt ↄstare etiã ex dictis ipsi⁹ Inno. ibidẽ positis. qꝛ ex talibus q̄ nõ cõꝑetunt nec ordini nec officio eccl'iastico. nõ irrogatur irregularitas ẜ nec pctm̃. cũ non repiant̃ ꝓhibita. B Quid de illo cui int̃dict⁹ est aliq̇s spãlis act⁹. puta ingressus eccl'ie. Hũc casũ vide. j. §. ꝓx̃. i fi. A. In hoc etiã dicendũ ꝙ cui interdicit̃ aliq̇s actus ul' spãle officium. põt alia exercere ẽm Monal. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 251. B 18

19 ¶ Sꝫ nunq̇d laici int̃dicti possũt orare i eccl'ia? R̃. ẽm W. Propẽ generale interdictũ non intelligo hoc esse ꝓhibitum. Secus si exꝓsse sit eis interdict⁹ ingressus eccl'ie.

Idem Monal. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. z6o. vbi etiã dicit̃ ꝙ potest orari oratione priuata etiã in ecclesia interdicta. nisi ab excõmunicato maiori uł interdicto ab in gressu ecclesie B

zo ¶ Quid si sacerdos ꝓbabiliter credit ꝙ alij interdicti sint in ecclesia? R°. ẜm W. Debet monere in gnãli ꝙ exeant. aĺ non tenet̃ vitare eos maxĩe publice donec cõstet de sñia. A. Hodie circa h̃ magna facta ẽ innouatio. ut pʒ s̃. clericus 3°. ad fi. in additione.

zi ¶ Quid si sacerdos recipiat scienter hominẽ interdictũ. nunquid alij tenebuntur exire? R°. ẜm W. Credo ꝙ nõ. neqꝫ peccãt audiẽdo diña. ẜ solus sacerdos. Idẽ Monal. A. Quo ad pctm̃ verũ ẽ nisi cõsentiant in h̃ sacerdoti. aut eis placeat factũ eius ẜm eosdem. ut in sũ. con. eo. ti. q. z55. B. Et vide in sequenti. §. ꝓximo.

zz ¶ Que pena clerici nõ seruantis iterdictũ? R°. ẜm Hosti. Ille qui sciẽter celebrat in loco interdicto vndecũqꝫ sit irregularis ẽ ⁊ suspẽsus. ex̃ de cle. exco. mi. postulastis. §. vlt̃. et ex̃ de elec. cũ int̃. ⁊ ex̃ eo. is q̇. li°. 6°. Et iõ nõ põt bñficia cõferre. ex̃ de ꝯces. ꝓben. qꝛ diuersitatem. ⁊ ex̃ de exces. ꝓla. tanta. Con. Inno. ⁊ Ber. Itẽ nõ põt talis eligi nec eligẽ. ex̃ de ꝯsue. cũ dilectus §. qꝛ nobis. ⁊ in dicto. c. is q̇. nec etiã postulari. ex̃ de postu. ꝓla. c. ꝓ. Itẽ q̇ non seruat interdictũ remouẽdus ẽ a bñficio. ex̃ de cle. excomi. postulastis. §. vlt̃. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. z61. vbi etiã addit̃ ẜm Inno. ⁊ Hosti. ꝙ violãs int̃dictũ ⁊ alios ad violãdũ inducẽs suspẽsus est. ⁊ si ẽ ꝓlatus oĩs eius institutio. destitutio. collatio ꝓbendaꝝ bñficiorũ ac dignitatũ ⁊ sñie in quoscũqꝫ ꝓlate sũt irrite ⁊ inanes. Non g̃ põt ꝓmissa facere. Et ut aiũt idem forte dicẽdũ in alijs spũalibus. s. ꝙ sicut eis ꝯferri nõ possũt. sic nec facta ab eis collatio valet. ut ĩ dicto. c. postulastis. ⁊ ex̃ de eta. ⁊ quali. ordi. cũ bone. B Et nota h̃ ꝙ si aliq̇s scienter celebrat i aliqua eccłia q̄ nõ ꝓprie dicenda sit interdicta ẜ violata siue polluta. nõ incurrit irregularitatẽ ut in dicto. c. is qui. tñ talis grauiter peccat ut ibidẽ dicit̃. Et dicitur ecclesia violata siue polluta semine uel sanguine. vide s̃. ꝯsecratio z°. §. 4°. cũ sequentibꝰ. Silit̃ etiã si q̇s i aliq̃ eccłia nõ supposita interdicto celebrat p̃ntibus ꝑsonis interdictis. lʒ grauiter peccet celebrando eis. tñ nõ fit irregularis. qꝛ h̃ nõ habet̃ in iure. ut ibidẽ. Sʒ tñ omnis sciẽter celebrãs siue in loco int̃dicto siue ꝑsonis interdictis a iure uel a quocũqꝫ iudice uł recipiẽs publice int̃dictos ad diuina officia seu sacrã siue ad sepulturã ẽ interdictꝰ ab ingressu eccłie ex̃ de ꝓuile. ep̃or. li°. 6°. Et si in ea se ingerat in suo officio fit irregularis. ex̃ eo. is cui. li°. 6°. Et de h̃ casu

habes.j.suspēsus.§.3°. A. Ibi dr̄
de intdicto ab ingressu ecclīe. B
23 ¶ Quid si clerici existētes noia-
tim interdicti celebrēt dina? R°.
ſm Inno. Irregulares fiunt.xi.
q.3.si qs eps in domicilio.⁊ sunt
deponēdi perpetuo.nisi ꝙ si multi
sūt tunc pncipales sūt deponendi.
cū alijs vo sup irregularitate po-
terit dispēsari sed nō nisi p papam
A. Idem in sū.con.eo.ti.q.261.
Et facit ex̄ de cle.exco.mi.c.lato-
res. Ibi etiā dr̄ ꝙ multitudo in-
telligit cū excedit numer.40. B

Interdictū v°.

de relaxatiōe interdicti. Ubi
sciendū ꝙ postꝙ snia interdicti p
aliqs inferiores platos rōnabili-
ter lata ē.maiores nō debent eā re-
laxare absqꝫ cō grua satisfactione
⁊ cōscia illius q tulit eā.ex̄ de offi.
ordi.cū ab ecclīa. Si vo nō ra-
tionabiliter lata sit.debet qui tulit
eā sine difficultate relaxare.ex̄ de
offi.ordi.graue.seu supior ad quē
recurrit.ex eo.cū medicinal.li°. 6°.
j ¶ Archieps nō pōt relaxare int-
dictū uel excoīcationē siue suspē-
sionē latas ab officialibus archi-
diaconorū seu alijs iurisdictionē
hntibꝰ subditis suffraganeor ipsis
q tulerūt omissis.nisi esset ꝯtraria
ꝯsuetudo.ex̄ eo.romana.li°. 6°. A
Ibi dr̄ ꝙ archieps uel eius offi-
ciales nisi pdicto mō dictas sen-
tentias nō relaxēt. Un̄ dr̄ ꝙ si re-
laxauerit lꝫ male egerint tn̄ tenet

relaxatio.ut patet in sū.con.li°.3°.
ti.33.q.269.vbi dr̄ ſm. Inno.ꝙ
si eps de facto relaxet snias ab in-
ferioribus latas.male quidē facit
sed tenet relaxatio.nisi forte aliq
consuetudo obstaret. B
¶ Cū quis interdicto uł excoica- z
tione astrictus offert se ad iusticiā
eor pro quibus sniam accepit.iu-
dex eū ne sic decedat absoluē pōt.
etiā si aduersa ps appellet ne ab-
soluat. Debet tn̄ ante absolutionē
recipi ab illo sufficiens cautio.ꝙ
in pntia romani pontificis ad quē
appellat si voluerit appellator.uel
corā iudice cui causam delegaue-
rit.iuri parebit. Et idē de his q di-
cunt se iniuste excoicatos uel int-
dictos. A .etiā si hi q huiusmōi
protulerūt sniam ad sedem aplī-
cam appellarēt.ut i.c.de q statim.
B .ex̄ de appel.qua fronte.
¶ Utrū snia interdicti relaxari 3
possit nudo vbo. R°. ſm Hosti. Lꝫ
in snia excoicatiōis expressa sit so-
lēnis forma quā habes s̄.absolu-
tio 5°.§.2°. secus tn̄ in sentētia in-
terdicti ⁊ suspēsionis q nudo ver-
bo proferūtur uel totaliter relaxā-
tur.cū iuramento tn̄.ut s̄.interdi-
ctum p.§.5°. A .qui incipit. In q
conuenīūt. B .⁊ ar.est extra eo.
alma.li°. 6°.
¶ Quid si aliquis tpe generalis 4
interdicti vult satisfacere ⁊ sic ab-
solui? R°. ſm Io.an. Si is ppē
cuius culpā latum est interdictū
satisfacere vult.tollet interdictū.

Si ꝑo culpabilis fuit tanq̃ consiliarius uel auxiliari⁹. lz accipiatur cautio ⁊ iniungaẜ pnia nõ relaxabitur interdictũ. ex eo. alma. li. 6°. De si non ꝓpter eius culpam latum est. ipse quidẽ punit̃ ꝟ eius satisfactio non requirit̃. extra eo. si sententia. §. ꝑ. A. li. 6°. B. ⁊ in dicto. c. alma.

Intestatus.

Require. ĩ. successio ab intestato.

Intimiditas.

Require. ĩ. timor. §. fi.

Inuenta. Quid ẽ agẽdũ de inuentis? R°. scõm Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 66. Distinguendũ ẽ circa res inuẽtas. Quedã. n. sunt que nũq̃ fuerũt in bonis alicuius sicut lapilli ⁊ gẽme q̃ inueniũtur ĩ littore maris. ⁊ talia occupãti cõceduntur. Et eadẽ ratio ẽ de thesaur̃ antiquo tpe sub terra occultatis quoꝝ nõ est aliq̃s possessor. nisi q̃ ꝟm leges ciuiles tenet̃ medietatẽ dare dño agri. Intellige si iuenit in alieno nõ data opa. sed si data opa inuenit. nihil tenet̃ dare dño. A. Immo totũ tenet̃ dare. ut i. l. vnica. C. de thesaur̃. li. x°. ⁊ notat glo. in Insti. de re. diui. §. thesauros. sup ꝟbo opa. Et hoc ẽ verum etiã si cũ volũtate dñi reqreret. qa etiã cũ volũtate dñi nõ posset querere in alieno thesaurũ suo nomine. ut in dicta. l. vnica. vbi etiã patet q̃ thesaur⁹ dr̃ coadunatio reꝝ mobiliũ abscõdita quoꝝ ignorãt̃ possessores seu dñi ꝓpter vetustatẽ tpis. Ibi etiã patet q̃ nec ĩ suo solo põt quis querẽ thesaurum arte magica diuinationib⁹ uel alijs illicitis modis. al' thesaurus esset fisci. ut notat glo. in dicto. c. thesauros. B. in Insti. de re. diui. §. itẽ ea. A. Ibi de ꝟ nihil dicit̃. ꝟ puto q̃ velit allegare. §. imediate sequẽtem. s. itẽ lapilli. vbi dr̃. Item lapilli ⁊ gẽme ⁊ cetera que in littore maris inueniũtur iure naturali statim inuentor̃ fiunt. Sz ad materiã thesauri melius facit eo. ti. §. thesauros. vbi dicit̃. Thesauros quos quis in suo loco inuenerit. diuus Adrian⁹ naturalẽ eq̃tatẽ secutus ei ꝯcessit q̃ inuenerit. Ideoq̃ statuit. si quis in sacro aut religioso loco fortuito casu inuenerit. At si q̃s in alieno non data ad ꝟ opa ꝟ fortuito casu iuenerit dimidiũ inuẽtori ⁊ dimidiũ dño soli ꝯcessit. Si q̃s ĩ cesar̃ loco iuenerit. dimidiũ inuẽtor̃ ⁊ dimidiũ cesaris eẽ ꝯstituit. Cui ꝯueniẽs ẽ ut si q̃s ĩ publico loco ul' in fiscali uel ciuitatis inuenerit. dimidium ipsius esse. dimidiũ fisci ul' ciuitat̃. B. Quedã ꝟo res inuẽte fuerũt de ꝓpinquo ĩ alicuius bonis. ⁊ tũc si quis eas accipiat nõ aio detinẽdi ꝟ restituendi dño. non cõmittit furtum. al' furtum cõmittit. 14. q. 5. si q̃s. ⁊. c. multi sine.

j ¶ Quid si res ab aliquo inuēta
sit q̄ fuit a ꝓprio dño habita ꝓ de-
relicta? R̄. Res q̄ habetur ꝓ dere-
licta· occupanti ꝯceditur siue sit mo-
bilis ⁊ abijciatur. siue sit imobilis.
ut si exeam de hoc fūdo hac mēte ut
ꝓ derelicto habeā. ff. ꝓ derelic. l. i.
s; si in mari iactauero res meas cā
alleuiādi nauē nō habeo ꝓ dereli-
ctis. q2 non hac intētione abijcio.
Vñ si librū inuolutū iactaui· non
habeo ꝓ derelicto. Secus ꝓsumitur si
iactaui aptum. in Insti. de re. diui.
§. vlt. A. Ibi dicitur de rebus iacta-
tis. s; nō de ista ꝓsumptione. sed de
ea dr̄ in sū. con. li. 2°. ti. 6. q. 16. ſm
Hosti. ⁊ Vl. B

z ¶ Sz qualiter restituetur res inuen-
ta? R̄. ſm Ray. ⁊ Hosti. Stude-
bit inuenire illū q̇ eā amisit. ⁊ si
oportz faciet publice dici p ꝓconē
uel in ecclijs p loca vbi expediet.
⁊ illū si inuenerit ⁊ p circūstātias
certificetur ꝙ illius fuerit· illi resti-
tuetur al' eroget paupib⁹. uł ipse pōt
tenere si ē indigēs. ⁊ hoc ſm quosdā
auctoritate penitentiarij sui. A
Hoc fuit dictū Ray. q̇ etiā dicit
ꝙ tūc oret ꝓ illo cui⁹ res fuit. ut in
sū. con. eo. ti. q. 17. B. seu diocesa-
ni si forte sibi retinuerit dispensa-
tionē taliū. A. Hoc fuit dictum
glo. Ray. cui con. Vl. ut in dicta
q. 17. B

INuidia.

Utrū inuidia sit
tristicia de alieno bono. R̄.
scdm Tho 2ª. 2e. q. 36. De alieno
bono pōt eē tristicia dupliciter. Uno
mō qñ aliq̇s tristatur de bono alicui⁹
inq̄tum ex hoc iminet sibi periculū
alicui⁹ nocumēti. sicut cū hō tristatur
de exaltatione inimici sui timēs
ne ledat eū. ⁊ talis tristicia non ē
inuidia s; magis timoris effectus
ut phūs dicit. Alio mō inq̄tū bo-
nū alterius existimatur diminutiuū
ꝓprie glorie seu excellētie. ⁊ hoc mō
de bono alteri⁹ tristatur inuidia. ⁊ idō
ꝓcipue de illis bonis iuidēt hoīes
in q̇b⁹ est gloria ⁊ in quib⁹ amant
honorari ⁊ in opinione eē. ut phūs
dicit 2°. ethicoꝝ. A. Pōt etiā esse
inuidia lz tristicia nō ꝓcederet ex
hoc respectu s; al' ex defectu caritatis
Nā ⁊ diabol⁹ nō timebat p hoiem
diminutionē glorie sue quā nul-
laten⁹ poterat hr̄e ⁊ tñ inuidit hoi.
Sap. 2°. ibi Inuidia diaboli ⁊c.
Vñ ⁊ gnāliter pōt dici ꝙ inuidia
ē tristicia boni fraterni ex defectu
caritatis ꝓcedēs. Pōt etiā quo ad
ꝓmū modū adesse pctm̄. ut si q̇s
occasiōe timoris declinaret ad ali-
quid ꝯ caritatē dei uel ꝓximi. B
¶ Utrū inuidia sit pctm̄. R̄. ſm j
Tho. vbi s̄. Inuidia ꝓprie ē tristi-
cia de bonis alicuius inq̄tum alter
excedit ipsū. ⁊ istud semp ē prauū.
ut phūs etiā dicit 2°. ethicoꝝ. q2 do-
let de eo de q̄ ē gaudendū. s. de bo-
no ꝓximi. Qz si doleat q̇s de bono
ꝓximi nō q2 ille hz s; q2 sibi deest.
nō erit iuidia s; zel⁹. de q̄ hēs. j. zel⁹.
¶ Utrū inuidia sit peccatū mor- z
tale. R̄. ſm Tho. vbi s̄. Inuidia

ex suo genere est peccatū mortale quia contrariatꝰ caritati que gaudet de bono ꝓximi. Si tñ sit impfecta ratio inuidie .s. i motu sensualitatis sic est veniale peccatum.

IPocrisis.

Utrū sit peccatū ꝛ q̄le ꝛ qñ. habes .ī. simulatio. ꝛ .ī. ypocrisis. in lrā. Y.

IRa.

Utrū sit peccatū mortale. R°. ſm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 158. Motꝰ ire pōt esse inordinatus dupliciꝰ. A Nā ut habeꝰ in sū. de vitijs. Ira ē irrōnabilis turbatio mētis uel inordinatus appetitus vindicte. B Uno mō ex pte appetibilis. utputa cū quis appetit iniustā vindictā ꝛ sic ex genere suo ira est mortale pctm̄. qꝛ cōtrariatꝰ caritati ꝛ iustitie. Pōt tñ ꝯtingere ꝙ aliq̇s appetitus vindicte sit veniale, ꝓpꝰ impfectionē actus. que quidē impfectio uel ē ex pte appetētis. puta cū motus ire ꝓuenit iudiciū rōnis. uł ē ex pte appetibilis. puta cū aliq̇s appetit in aliq̄ modico se vindicare. ita ꝙ si actualiꝰ inferat non est mortale. puta si paꝝ trahit aliquē pueꝝ per capillos uel aliquid hꝰ. Alio mō pōt esse motus ire iordinatus q̄ꝫtum ad modū irascendi. utputa si nimis ardenꝰ irascaꝰ interius uł nimis manifestet exteriꝰ signa ire. ꝛ sic ſm se ex suo genere nō habet rationē pcti mortał. A qꝛ appetitus nō ē inordinatꝰ ex pte materie cū nō appetaꝰ vindicta iniusta. ut patet ꝑ eundē Tho. B Pōt tñ ꝯtingere ꝙ sit mortale. ut si ex vehemētia ire quis excidat a dilectiōe ꝓximi uel dei. A. Quatuor modis pōt q̇s h̄ casu a dei uł a ꝓximi caritate decidere. ꝓ qñ ex ira multū turbareꝰ ꝯtra deū. qꝛ ira ꝯtrariatꝰ caritati q̄ includit i se patientiā ꝛ benignitatē. i. ad Cor. 13°. 2°. cū quis ex ira ageret aliq̇d reputabilis scādali. Nā Math. 18°. diciꝰ. Ue illi ꝑ quem scandalū venit. 3°. si ex ira decideret in odium. Qui. n. odit fratrē suū homicida ē. i. Johis 3°. 4°. si ira lōgo tpe teneaꝰ. scdm Aug. in omeł. de igne purgatorij. ꝛ dis. 25. § .ał autē. Et videꝰ lōgū tempꝰ si pseuerat ꝑ diē naturalē. iuxta illud ad Eph. 4°. Sol nō occidat sup iracundiā vestrā. ꝛ videꝰ sentire Alex. de ales sup 2°. sententiaꝝ. dis. 39. q. 6. B Et de hac materia vide. ī. patiētia ꝛ. ī. vindicatio.

IRregularitas

ꝓ. de irregularitate homicidarum. Oēs qui habuerunt officiū in vindicta sanguinis sunt irregulares ut dictū est s̄. homicidiū 4°. §. ꝓ. ꝛ etiā ſm W. si nō fuerit secutus effectꝰ. tñ in h̄ casu ſm eū eps pōt dispensare. A. ꝛ cū illo siliꝰ qui nō ex officio ꝟ odio uel rancore oprā dedit ꝛ fecit qd̄ potuit ut occideret aliquē. ꝟ tñ non occidit nec mutilauit. Sꝫ tñ talis indiget dispensatione ſm eundē W. ut in

sū.con.li°.2°.ti.ꝑ.q.23. B .Non
aūt potest si effectus secutus ē. De
his aūt qui intersunt vindicte san/
guinis. habes s̄.homicidiū 4°. §.
4°. A .qui incipit. Utrū omnes
⁊c̄. B Quid de illo qui fuit in
pugna vbi aliqui interfecti sūt. vi/
de s̄.homicidiū 4°. §.6°. A .q̇ in/
cipit. Quid si plures. B
1 ¶ Quid de illis q̇ iuris ignari ȥe/
lo fidei ⁊ ꝓpter indulgentiā q̄ da/
bat͛ attulerūt ligna ad cremandū
hereticos. nunq̇d sūt irregulares?
R°. ꝭm W. Si materia illa est co/
opata ad mortē · irregulares sūt.
nec dispēsabit͛ cū eis nisi ꝑ papam
Si aūt non ē coopata. q2 iā forte
mortui erāt uel anq̄ꝫ materia illa
incēderet͛ mortui sūt · nō efficiunt͛
irregulares. A .Aut si indigent
dispēsatione sufficit epi dispensa/
tio. ꝭm eū. W. ⁊ in sū.con.eo.ti.q.
24. B .Or si dubitat͛. melius ē
tenere certū ut absq̧ dispēsatione
pape nō ministrēt nec ꝓmoueant͛.
ex͂ de tēp.ordi.ad aures. A .Idē
in dicta.q.24. B
2 ¶ Quid de illis clericis qui cum
aliis trahūt ad māganellas vnde
aliq̇s ꝓbabilit͛ credit͛ interfect⁹?
R°. ꝭm W. Melius est tenē certū
ut in p̄cedenti. §. dictū ē. A .Idē
in sū.con.eo.ti.q.25. B
3 ¶ Quid de p̄sbytero q̇ misit pue/
rū ad aquandū equū monens ut
caueret a flumine ⁊ tn̄ submersus
est? R°. ꝭm Hosti. Hunc p̄sbyterū
culpabilē iudico. sicut ⁊ diaconū
qui nō remouit falcem q̄ cinctus
erat cū sciret ludi consuetudinē. ex͂
de homici. cōtinebat͛. ⁊ sacerdotē q̇
nō remouit cultellū a corrigia cū
q̄ ꝟberabat famulū. ex͂ de homici.
ad audientiā. et. 50. dis. clerico ia/
ciente. A .Intellige qn̄ de ꝑiculo
pueri missi poterat rōnabilit͛ du/
bitari. ut q2 erat infans. ut patet i
sū.con.eo.ti.q.26. B .Quid si
q̇s ꝑcutit mulierē pregnantē uel
dat ei venenū ut faciat aborsū. vi/
de s̄.homicidiū 4°. §.5°. A .q̇ inci/
pit. q̇d si q̇s ꝑcutit. B .An liceat
clericis deponere corā iudice secu/
lari querelā de suis raptorib⁹ ha/
bes s̄.homicidiū 4°. §.2°. A .Et
adde ibi positis ꝙ si intētio depo/
nētis querelā erat ut ad mortem
rei dānarent͛ · irregularis efficit͛
q̇buscūq̧ ꝟbis fuerit intētio vela/
ta · lȝ ꝑ ecclesiā nō ꝓhibeat͛. nisi ei
ꝯstet ꝑ ꝯfessionē uel ꝓbationē ꝭm
Hosti. ⁊ in sū.con.eo.ti.q.46. B
¶ An liceat clerico furē cape ⁊ 4
iudici tradē. R°. ꝭm W. Si alit͛ pōt
res suas recuparare non dȝ eū cape
nec iudici tradere. ar. extra de ho/
mici · suscepimus. Si aūt alit͛ res
suas recupare nō pōt · credo ꝙ nō
efficit͛ irregularis · dū tn̄ non sit ei⁹
corrupta intentio. A .Idē in sū.
con.eo.ti.q.47. B .Sed h̄ intel/
ligere oportet ꝙ fiat cū ꝓtestatio/
ne. ut s̄.homicidiū 4°. §.2°. ⁊ ꝙ nō
habuerit causam suspicādi ꝙ hoc
ꝯtingere poterat. Alit͛ contra. ut h̄
in sequētibus duob⁹. §. dicit͛. A

Hoc quod dicit in fine istius. §. est
notabilis limitatio ad id q̇ dicit
s. homicidiũ 4°. §. 2°. B
5 ¶ Quid si clericus scribat q̄ ali-
quis capiat 7 ex illa captione se-
quit mors uel detrũcatio ei⁹ ipso
tñ ignorãte 7 factum 7 cãm? R°.
ſm Hosti. Videt irregularis q̇a
debuit suspicari hoc posse euenire.
A. Idẽ i sũ. con. dicta. q. 47. B
6 ¶ Quid si clamet aliquis latro-
nes? R°. ſm Inno. Siue sic cla-
met siue aliquid aliud agat p̱ q̇
potuerit intelligere q̄ ex clamore
uel actu suo poterat sequi homici-
diũ. irregularis ẽ. nisi faceret ꝓpt
timorem corpis sui. Nã si timeret
q̄ aliquis vellet eũ occidere bene
posset clamare ꝓ auxilio. quia nõ
intendit in alicuius mortẽ sed in
suam liberationẽ. Idem Hosti. Et
addit. Secus si clamaret pro so-
lis rebus. A. Idẽ in sũ. con. eo.
ti. q. 48. B
7 ¶ Quid de illo clerico qui cũ la-
tro duceret captus dixit. claudite
eios ne clamet. nũquid ẽ irregu-
laris si mors inde sequat. R°. ſm
W. Credo q̄ sic. quia iuuit ducen-
tes dando eis ↄsiliũ. A. Quãdo
al' forte fuisset liberatus rõne su-
spectionis loci. ut in sũ. con. eo. ti.
q. 55. B. Et eodẽ mõ si querẽti-
bus malefactorẽ indicauit eũ. ni-
si forte ignorauerit 7 ignorare ra-
tionabiliter potuit nesciens q̄ ad
mortẽ quereret. A. Idem in sũ.
con. eo. ti. q. 56. B. Qualit eṗs
pōt inuocare brachiũ seculare. ha-
bes s. bellũ 2°. §. 4°. Et qualit ex-
equat si habet iurisdictionẽ tp̱alẽ
vide s. eṗs. §. 1°. A. qui incipit.
Eṗs qui in aliquo. B
¶ Quid si cleric⁹ comodat bali- 8
stam. 7 inde aliquis occidit? R°.
Si ↄcessit in bello iniusto nõ ẽ du-
biũ q̄ irregular ẽ. q2 dabat ope-
rã rei illicite. ex de homici. c. fi. 7 eo-
dẽ mõ si bellũ sit iustũ. q2 ars sa-
gittãdi ꝓhibita ẽ. ex de sagit. artẽ.
Sz in bello iusto ensem uel lãceã
ministrare nõ est prohibitũ. tñ ois
talis ſm W. iudicãdus est irregu-
laris q2 causam ꝓpinquã p̄stat ho-
micidio. A. Con. Hosti. ut in sũ.
con. eo. ti. q. 51. B
¶ Quid si clerici fauorẽ p̄stant 9
suis p̱tib⁹ ↄfortãdo q̄ securi⁹ pu-
gnẽt. aut icutiẽdo terrorẽ adũsariis
R°. ſm Inno. Si bellũ ẽ iniustũ
7 mors inde subsecuta. efficiunt
irregulares. ut in. §. ꝓxio dictũ ẽ.
A. nisi irẽt ad bellũ iniustũ cã pa-
cificãdi ul' al' ex iusta cã dũmõ do-
lus absit 7 lata negligẽtia ſm eũ.
Inno. 7 Hosti. ut in sũ. con. eo. ti.
q. 52. B. Sec⁹ si iustũ. Qualit
rñdere debeat clericus cũ interrogat
de iudicio sanguinis. hẽs s. homi-
cidiũ 2°. §. p̄. 7 s. eṗs. §. 8°. A. qui
incipit. Eṗs qui in aliquo. B
¶ Utrũ irregularitas homicidii 10
tollatur p̱ baptismũ. R°. Sic. Sz
non illa bigamie. ut s. homicidi-
um 4°. §. p̄. in fi. De materia irre-
gularitat homicidii plura hñt s.

homicidiũ ꝑ. ⁊ sequẽtibus. c. p to/
tũ. De irregularitate bigamie s̃.
bigamia. p totum. De multis irre/
gularitatibus in quibus solꝰ papa
dispensat. habes s̃. dispensatio. §.
6°. A . qui incipit. Dispensatio in
multis. B . ⁊ se.

IRregularitas

2°. de illo q̇ existens irregula/
ris ministrat. Ubi sciendũ ẜm W.
ꝙ irregularis celebrãs nõ ꝓpter h̃
aliã irregularitatẽ ꝯtrahit. alioq̇n
totiens nouã irregularitatẽ ꝯtra/
heret quotiẽs celebraret. nec etiã
talis imo nec aliq̇s ẽ iudicandꝰ ir/
regularis nisi inq̃ptum inuenit̃ iu/
re exp̃ssũ. ex̃ de sen. exco. is qui. li°.
6°. A . Et in hoc casu videtur ex/
pressũ. nã ois irregularis ẽ suspẽ/
sus. ut statim sequit̃. ⁊ notat̃ in sũ.
con. li°. 3°. ti. 29. q. 3. circa fi. Et ois
suspensus vtens ordine a q̃ est su/
spensus. incurrit irregularitatem
etiã papalẽ. ex̃ de sen. exco. cũ medi/
cinalis. li°. 6°. Nã videt̃ ꝙ lꝫ iã fue/
rit irregularis tñ possit nouũ vin/
culũ irregularitatis incurrere. ita
ꝙ absolutꝰ ab vno remanet ligatꝰ
ĩ alio. sicut ⁊ de excoĩcato habet̃.
⁊ nõt̃. ex̃ de sen. exco. c. cũ ꝓ causa
et. c. officij. Al' sequeret̃ ꝙ si irre/
gularis cõmitteret homicidiũ. nõ
icurreret nouã irregularitatẽ. ꝯ id
qḋ habet̃. 50. dis̃. si q̇s viduam. B
Sed tñ ois irregularitas siue cõ/
tingat ex pctõ siue nõ. impedit or/
dinis executionẽ. qꝛ nõ exequi dꝫ
quis anteq̃ dispẽsetur.
¶ Utrũ celebrãs in pctõ mortali 1
fiat irregularis. R°. ẜm Inno. ⁊
Hosti. Lꝫ ois qui ẽ in pctõ morta/
li dicat̃ esse suspensus q̃ ad se. s. qꝛ
non debet celebrare. non tñ si cele/
bret incurrit ꝓpter h̃ irregularitatẽ
nec post pniam indiget dispẽsatio/
ne nisi sit notoriũ. ex̃ de tẽpo. or. q̃/
sitũ. A . Nã notorius pctõr etiã
post pniam nõ hꝫ ordinis executi/
onẽ nisi dispenset̃ p epm in casibꝰ
pape spãliter nõ reseruatis. dũmõ
añ dispẽsationem nõ celebrauerit
diua. aliter nõ posset dispẽsari nisi
p papã ẜm Hosti. ⁊ nõt̃ in sũ. con.
dicta. q. 3. ad fi. B . Et eodẽ mõ
dicendũ de quocũq; q̇ celebrat so/
lum post simplicẽ ꝓhibitionẽ. A
facit dictũ. c. quesitũ. ⁊ quod notat̃
in dicta. q. 3. B
¶ Utrũ clericus in minoribꝰ exi/ 2
stens si excoĩcatꝰ legat eplam sine
solẽnitate fiat irregularis. R°. ẜm
W. Credo ꝙ nõ. tñ qꝛ sine solẽni/
tate h̃ facit. tũ etiã qꝛ a laicis qñq;
legũt̃ eple de ꝯsuetudine. tũ qꝛ etiã
in illis. c. xi. q. 3. si quis eps ꝑ. ⁊ 2°.
nõ fit mentio nisi de epo ꝑsbytero
⁊ diacono. Immo etiã si sacerdos
uel diaconꝰ talit̃ sine solẽnitate le/
gat eplam. nõ credo ipsũ ꝓpter h̃
incurrere irregularitatẽ. cũ pene
nõ sint extẽdende sed restringen/
de. A . Idem in sũ. con. li°. 3°. ti.
29. q. 1. B
¶ Utrũ cleric' q̇ in excoĩcatiõe cũ 3
solẽnitate mĩstrat fiat irregularis?

Re°. ꝭm W. Si est in minorib⁹. cre‑
do ꝙ nõ. cũ duo capitula. xi. q. 3. ſi
q̇s epũs. i. et. 2. nõ loquant̃ de eis ſꝫ
de epõ. p̃ſbytero ⁊ diacono. de q̇b⁹
ſi miniſtrent in ſuis officijs. nõ eſt
dubiũ qꝛ irregulares efficiunt̃. ex̃
de cle. exco. mi. latores. Et idẽ in‑
telligo de ſubdiacono. cũ hodie in
multꝭ parificet̃ diacono. ex̃ de eta.
⁊ q̃li. a multis. A. i. cõputet̃ int̃
ordines ſacros. ut ibi. Quo ꝓo ad
ordines minores dicit idẽ W. ꝙ ⁊
ſi cleric⁹ ſꝫ caſu incurrat irregula‑
ritatẽ putat ꝙ epũs poſſet diſpẽſare
cũ hoc nõ inueniat̃ ei ꝓhibitũ. Sꝫ
Hoſti. ſentit ꝙ talis oĩo incurrat
irregularitatẽ p. c. cũ medicinalis
ex̃ de ſen. exco. li°. 6°. ut i ſũ. con. eo.
ti. q. 8. ⁊ ſic ſentit ꝙ nõ poſſit diſpẽ‑
ſari niſi ꝑ papã. Sic. n. loquit̃ di‑
ctũ. c. cum medicinalis. Recipiẽs
aũt ordines etiã minores in ma‑
iori excõicatiõe. incurrit irregula‑
ritatẽ indiſpẽſabilẽ niſi ꝑ papã ut i
dcõ. c. cũ illoꝝ. de ſen. exco. vbi nõ
diſtinguit̃ inter ordines maiores
⁊ minores. ꝭm W. du. ⁊ nõt̃ in di‑
cta. q. 8. Recipiens aũt ordines in
minori excõicatione nõ incurrit ir‑
regularitatẽ ꝭm glo. Ray. cũ non
ſit expreſſũ. addẽs ꝙ talis ſiue ſit
irregularis ſiue nõ. põt ꝑ epũm di‑
ſpẽſari. cũ nõ ſit ei inhibitũ. ut i ſũ.
con. eo. ti. q. 9. B. Utrũ excõica‑
tus baptiçãdo fiat irregularis. hr̃
s̃. excõicatio ꝓ. circa. fi.

IRonia. Utrũ iro‑
nia. s. cũ q̇s minora dicit de ſe ſit peccatũ ⁊
quale. Re°. ſcdm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 113.
Minora de ſe dicẽ põt ꝯtingẽ du‑
plicit̃. Uno mõ ſalua veritate dũ
s. aliq̇s maiora q̃ ſũt in eo reticet
⁊ quedã minora ꝓfert. ⁊ ſꝫ nõ ꝑti‑
net ad ironiã nec eſt pctm̃ ꝭm ge‑
nus ſuũ. Alio mõ dicit q̇s mino‑
ra declinãdo a veritate. puta cum
aſſerit de ſe aliq̇d vile qđ in ſe non
recognoſcit. aut cũ negat aliquid
magnũ qđ tñ ꝑcipit in ſeipſo eſſe. ⁊
ſic ꝑtinet ad ironiã. ⁊ ẽ ſemꝑ pec‑
catũ. Nulla. n. cauſa mẽtiendũ ẽ.
22. q. 2. cũ humilitatis cauſa mẽ‑
tiris. ſi nõ eras peccator. mentien‑
do efficieris.

¶ Ironia ꝭm phm̃ q̃nq̧ iactan‑
tia ẽ qđ Tho. vbi s̃. ſic exponit di‑
cens ꝙ duplex ẽ excellẽtia. Una i
tꝑalibus. Alia in ſpũalib⁹. Con‑
tingit aũt q̃nq̧ ꝙ aliqui ꝑ exterio‑
ra ſigna ⁊ ꝑ verba p̃tendũt quidẽ
defectũ in exteriorib⁹ rebus. puta
ꝑ aliquã veſtem abiectã ſꝫ per hoc
ipſũ intendũt oſtentare aliquã ex‑
cellẽtiã ſpũalem. Uñ ſimul incur‑
runt vitiũ ironie ⁊ iactãtie de qua
dictũ eſt s̃. iactantia.

Strio vide s̃. hiſtrio. in lrã. h.

IUdeus i°. com‑
muniter. Judei dicunt̃ q̇ legem
moſaycã ad lrãm tenent. ſic dicti
a noĩe principalis tribus. s. iude
quia etiã prius hebrei dicebãt̃ ab
heber cui⁹ familia cultũ dei tenuit

ceteris idolatria fedatis. h Ray. 7 hosti. A. Idem in sū. con. li.º p ti. 4.º q. i. B

¶ Quō xpiani se debent hre circa iudeos? R. s. m Ray. Nō debent cū eis comedere aut eos ad cōuiuia recipe. nec cū eis cohabitare. A. Idem dicunt Ray. Lau. Io. Inno. 7 Goff. etiā de sarracenis. qz 7 illi hodie iudeiçant. Vñ eadē est causa phibitionis. Euntes tñ ad pdicandū sarracenis cibis eorum vti pñt s. m tpa licitis. dūmō nō his que fuerūt idolis imolata. In extrema tñ necessitate vti possunt idolotico dūmō non in venerationē idoli. ut in sū. con. eo. ti. q. 5. B. Item infirmi xpiani nō debent in suis infirmitatibus vocare iudeos. nec ab eis recipe medicinas. nec se cū eis in eisdē balneis balneare. 28. q. i. nullus. et. c. oēs Item non debent pmitti inē xpianos hre officia publica. ne occasionē habeāt seuiēdi. dis. 54. nulla. i7. q. 4. ꝯstituit. Qz si iudeus talia officia recepit dz ei negari xpianorum coīo. donec quicqd recepit rōne officij s. m puidentiā diocesani ꝯuertaẽ in vsus paupꝝ. A s. xpianoꝝ. ut in. c. cū sit. ex eo. B 7 ipse officiū dimittat. A. s. cum pudore qd irreuerēter assumpsit. Et idē etiam obtinet in paganis. dicto. c. cū sit. Dicit tñ hosti. q lz iudeus i publicis officijs poni nō possit. pōt tñ dñs reddit⁹ suos iudeo vēdē. deputato custode xpiano honesto 7 nō suspecto a quo iudei reddit⁹ accipiāt. ita q p h xpiani 7 clerici a iudeis nō grauētur. ex eo. ex spāli. 7 notatur in dicta. q. 5. B. Et intelligitur s. m Tho. quo ad dignitates de nouo acqsitas. Secus de dominio pexistenti. qz illud qñqz tolerat ecclia ppter scādalum vitandū. lz ordinaria auctoritate tollere possit sicut tollit i seruis. A. s. xpianis uel q̄ volūt fieri xpiani a quib⁹ tollit ius seruitutis respectu iudeoꝝ. ut in. c. fi. ex eo. Et quicqd hic dicaẽ. ter. p allegati gnāliter phibent officia publica iudeis 7 paganis. cū nimis sit absurdū ut blassemus xpi in xpianos vim potestatꝫ exerceat dicto. c. cum sit. Nec tolerātia ecclesie excusat qd de se illicitū ē. 4. dis. deniqꝫ. 7 ibi glo. sup verbo venia. B. Item nullus pōt iudeorum cōgregatiōi seu alicui iudeo uel pagano aliqd relinquere in testamēto. 7 si fecerit etiā post mortē iudicabiẽ anathema. ex de here. tic. si qs eps. 24. q. 2. sane 2.º A hosti. dicit q vniuersitati iudeoꝝ legari nō potest. C. eo. l. i. s singulis forte sic s. m D ço. Sed clerico non licet etiā si iudeus frater eius sit. tñ eos pascere licet. ut in dicta q. 5. B. Et videtur intelligendū s. m W. nisi legaret ad succurrendū necessitati. A. Idem W. dicit ut patet in pfata. q. 5. Credo q siue sit clericus siue laicus si daret uel legaret aliquid talibus 7

maxime cōsanguineis non ad vi-
tandū ſ ad succurrendū extreme
uel multū arte necessitati non eēt
puniēdus. Dictum tñ Hosti. vide-
tur pbabilius per dictū. c. si quis
eps. B. Item non debet iudeis
pmitti nouas erigere synagogas
ſ antiquas reficere. dū tamen nō
ampliores ul' preciosiores solito.
Ritus aūt ꝛ solēnitates suas sūt
pmittēdi seruare. ex̄ eo. iudei. et. c.
cōsuluit. Item in diebus lamēta-
tionis ꝛ dñice passionis nō debēt
in publicum pdire. extra eo. in nō
nullis. A. Forte idem esset si ec-
clesia lamētaref p aliquo cōmuni
infortunio xpianitatis scōm glo.
Ray. et in dicta. q. 5. B. Quin
etiam in die parasceue non debent
habere ostia uel fenestras aptas.
extra eo. quia sup his. Item cogē-
di sunt talem habitū ꝯtinue defer-
re ꝙ manifeste ab aliis distiguā-
tur. ex̄ eo. in nō nullis. Item cogē-
di sūt ad decimas. ut ſ. decime. z.
§. z. Item cogendi sūt xpianos
testes recipe contra se. sed iudeus
nō pōt ferre testimoniū ꝯtra xpia-
nū. extra de testi. iudei. A. Ibi di-
citur primū. secundū notaf in glo.
B. Judeis permittif agere ꝛ cō-
uenire apud iudices nostros sed
nō apud seniores eorū. Arbitrū
etiam possunt eligere iudeū cuius
sententiā ordinarius exequaf. C.
eo. ti. iudei romano. Item in sab-
batis suis non debent trahi ad iu-
dicia. nec ipsi alios trahere. ſ nec
in aliis festiuitatibus suis debent
turbari. A. nisi in locis suis fe-
cerint signū xpi uel aliud in ꝯtem-
ptū xpiane leg. ut. C. eo. l. iudeos
B. nec sepulchra eoꝝ obtētu for-
te pecunie effodi. ut. C. eo. ti. die
sabbato. extra eo. sicut iudei. §. p.
et. z. A. Nota etiā ꝙ ꝛ si iudeo-
rū uel sarracenoꝝ filii uel alii ad
fidē ꝯuertanf debēt habere portio-
nē sue hereditatis. ex̄ eo. iudei z.
ꝛ in dicta. q. 5. B. De iudeorum
seruis iudeis uel xpianis hr. ī. iu-
deus z. p totū. Similiter ꝛ de nu-
tricibus infantiū iudeoꝝ.
¶ Que sit pena pticipantiū cum
iudeis ꝯtra casus nūc dictos? R.
ſm Ray. Si sint clerici ꝛ admo-
niti satisfacere ꝛ emēdare nolunt
debent puari officio ꝛ bñficio. Si
laici sūt ut puta pncipes qui nolūt
exequi pdicta. siue alii q aliquod
impedimētū afferūt. A. siue qui-
cūqȝ alii ꝯtra facientes. ut in iurib'
allegatis. B. ꝛ admoniti nō sa-
tisfecerint debent excoīcari. 28. q. 1.
nulli'. Si vo sūt iudei tā diu sunt
xpiani ab illoꝝ coione ꝛ cōmer-
cio sepandi sub pena excoīcatiōis
donec illi emēdauerint ꝛ satisfece-
rint ut oꝫ. ex̄ eo. ꝛ si iudeos. in fi. ꝛ
ex̄ de decimis. de terri. ꝛ ex̄ de usuri.
cū tu. A. Meli' eo. ti. p' misera-
bilē. Qñqȝ etiā puniunf pena san-
guinis ꝛ mortis. ut si ipugnarent
fidē xpi. C. de iudeis. l. fi. ubi dicif
Cernat iudeus bona sua pscripta
moꝛ pene sanguinis destinand' q

fidē alterius expugnauerit ꝑuer-
sa doctrina. Itē si impedierit volē-
tem ꝯuerti. C. eo. l. iudeis. vbi dr̄.
Judeis ⁊ maioribus eoꝝ ⁊ pr̄iar-
chis volumus intimari. ꝙ si quis
post hanc legē aliquē qui eorū fe-
ralē effugerit sectā ⁊ ad dei cultū
respexerit saxis uel alio furorꝫ ge-
nere qḋ nunc fieri cognouimꝰ au-
sus fuerit attēptare mox flammis
delēdus est ⁊ cū oibus suis ꝑtici-
pibus ꝯcremādus. B
3 ¶ Quid fiet de iudeis uel alijs
xp̄m blassemātibus? R. ꝟm Ho-
sti. Ois talis ꝟm leges decapitaꝶ
etiā xp̄ianus. Vn̄ ꝓncipes secula-
res iudeos xp̄m blassemātes gra-
uiter punire debent siue pena pecu-
niaria siue etiā grauiori. ex eo. c.
in nō nullis. in fi. A. Idem in sū.
con. eo. ti. q. 6. Sꝫ in. c. in nō nul-
lis. aliud ꝗ ad hoc non diciꝶ nisi ꝙ
cōdigna aīaduersione debēt com-
pesci. Sꝫ de pena pecuniaria dꝶ in
c. statuimꝰ. ex de maledi. vbi etiā
nōt dn̄s An. de bu. ꝙ similiꝶ etiā
principes debent eos punire pena
vltimi supplicij. i. mortis. B. De
xp̄ianis blassemātibꝰ vide. ī. ma-
ledictio. An liceat xp̄ianis coica-
re cū iudeis uel alijs infidelibus.
habeꝶ s̄. ifidelis. §. ꝓ. ⁊ hic s̄. §. 2.
Cōtra aūt xp̄ianos qui fiūt iudei
ꝓcedendū ē sicut cōtra hereticos.
ut s̄. hereticus 2. §. 22. ꝗ incipit.
Contra xp̄ianos.
4 ¶ Utrum liceat dn̄is terraꝝ ex-
actionē facere in iudeos. R. ꝟm
Tho. ī quadā lrā ad ducissam Lo-
thoringie. Quis sicut iura dicunt
iudei merito sue culpe ꝟuituti sint
addicti ⁊ sic eoꝝ res dn̄i possint ac-
cipere tanꝗ suas. ita tn̄ ut nō sub-
trahāꝶ necessaria vite. qꝛ tn̄ opor-
tet nos ambulare honeste etiā ad
eos ꝗ foris sūt ne nomē dn̄i blasse-
meꝶ. hoc obseruandū ē ut exactio-
nibus quas facere nō ꝯsueuerūt.
A. id est nō soluere. ulꝫ ꝯsueuerūt
facere. s. ꝑdecessores dn̄oꝝ. ut pa-
tet ꝑ eundē. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 9.
B. nullatenus ꝑgrauētur. sed ad
consuetas cogi possunt.
¶ Quid si iudei nihil habent nisi 5
vsuras cui restituēꝶ ea ꝗ male ac-
cepta fuerūt ab eis? R. ꝟm Tho.
in ꝑdicta lrā. Cū ea ꝗ iudei ꝑ vsu-
rā extorserūt nō possint licite reti-
nere. ꝯn̄s ē ut si vos illa ab eis re-
ceperitis. nec vos licite retinere po-
testis. nisi forsan essent talia que a
vobis ulꝫ ab an̄cessoribꝰ vr̄is hacte-
nus extorsissent. Si ꝗ ꝟo hn̄t que
extorserūt ab alijs debēt restitui il-
lis quibꝰ iudei tenebanꝶ restituere
si inueniunꝶ. alioqn in pios vsus
ꝟm ꝯsiliū diocesani ⁊ alioꝝ ꝓboꝝ
uel in cōem vtilitatē terre si neces-
se ē. nec esset illicitū si vos de nouo
exigeretꝭ talia a iudeis. seruata tn̄
ꝯsuetudine ꝑdecessoꝝ vestroꝝ hac
intētione ut in pios expendantur
vsus. A. Idem in sū. con. eo. ti.
q. 10. Et ista ꝯsuetudo attēdenda
est in exactione. nō aūt in vsurarū
restitutione ad quā ꝑcise ⁊ oio per

principes compelli debēt quacūq
cōsuetudine nō obstante. extra de
vsuris. post miserabilē. ⁊ in cle. ex
graui. co. ti. B
6 ¶ Utrū iudeus q̇ nihil hʒ preter
vsuras possit puniri pecunialiter.
R°. ẜm Tho. vbi s̈. Dicēdū q̄ ex-
pedit oēs pecunialiť puniri. ne ex
sua iniq̇tate comodū reportent ⁊
maiori pena q̄ q̇cūq aliꝰ nō vsu-
rarius in sili casu q̄nto pecunia q̄
eis auferť minꝰ ad eos ptinet. Pōt
etiā supaddi ⁊ alia pena ne ad pe-
nā sufficē videať q̄ pecuniā alijs
debitā desinūt possidere. Pecunia
tñ pene noie ab eis ablata retine-
ri nō pōt ẜ debet de ea fieri sicut in
p̄cedēti. §. dictū ē. A. Idem in
sū. con. eo. ti. q. xi. Et additť ẜm eū-
dem. Si ṽo dicať q̄ ex h̄ p̄ncipes
terrarū dānificāť. h̄ dānū sibi im-
putēt utpote ex eorū negligētia p-
ueniens. Meliꝰ. n. esset ut iudeos
laborare ad ꝓpriū victū lucrandū
cōpellerēt q̄ ut ociose viuētes de
solis vsurij ditenť. ⁊ sic eorū dñi de
suis redditibus fraudenť. Ita. n.
⁊ p suam culpā p̄nceps defrauda-
reť redditibꝰ suis si pmittēt subdi-
tos suos ex solo latrocinio uľ fur-
to lucrari. teneret enim restituere
quicquid ab eis exigeret. B
7 ¶ Utrū liceat recipe donū uel p̄-
ciū laboris ⁊ huiusmodi a iudeis
vsurarijs. R°. ẜm W. Si iudeꝰ hʒ
aliquid aliud q̄ vsuras. pōt acci-
pi ab eo. A. Uerum est nisi ipsi
vsurarij sint nō soluēdo uel ex hoc
reddanť impotētes ad restituendū
ut. j. vsura 6°. §. vtrū dona. de quo
in se. §. B. Si ṽo nihil hʒ preter
vsuras. tūc aut recipiens certat de
dāno suo vitādo. ⁊ sic accipiendo
nō peccat. sicut q̇ a fure uľ a rapto-
re dānificatus ē. utputa p incēdia
⁊ huiusmōi. nō peccaret si recupa-
ret ab eo dānū suū lʒ ipse fur uel
raptor nihil haberet nisi qȯ eēt q̄-
situ ex furto uel rapina. dū tñ non
recipet p dāno suo in specie ipsas
res alienas. Addit Tho. in epľa
ad ducissam dicēs q̄ si iudeus vl-
tro ꝯferat pecuniā uel enceniū. ex-
pedit recipe ut pecunia sic recepta
reddať his quibꝰ de iure debeť seu
alijs. ut dictū est s̈. §. 8°. A. Idē
i sū. con. li°. p̄. ti. 4°. q. iz. B. Utrū
dona ⁊ elemosyna data ab vsura-
rio possint recipi. vide. j. vsura p̄. §
iz°. qui incipit. Utrū dona.
¶ Quid si iudei occupāt totā ali- 8
quā parochiā emēdo q̄ a x̄pianis
solebant possideri. nūq̇d pōt eccle-
sia hac occasione petē aliquid ab
eis? R°. Petere pōt ⁊ soluere tenē-
tur decimas p̄diales ⁊ oēs cēsus
siue p̄stațiōes siue oblatiōes rea-
les q̄s x̄piani de domibus ⁊ pos-
sessionibus soluere tenebāť. ex̄ de
vsurij. q̄to. Sed secus de decimis
seu oblationibꝰ psonalibus. ut di-
ctū est s̈. decime z°. §. z°.
¶ Azima iudeorū in necessitate 9
possunt emi ⁊ comedi ẜm W. A
Idem in sū. con. li°. 3°. ti. 33. q. iz5.
Sine necessitate aūt hoc ꝓhibetur

ſub pena depoſitionis ꝙ̃tū ad cle-
ricos. ⁊ excoicationis ꝙ̃tum ad
laicos.28.q.i.nullus. B .Quo-
modo iudeus cōpellat̄ reſtituere
vſuras.ī.vſura ꝑ.§.finali.

IUdeus ij.ᵒ quo + ad ſ-
uos ⁊ ſuiētes iudeis. Quid
ꝗ̃ de ſuo iudei ſi vult fieri xp̄ian⁹. R̄.ᵒ ſm̄ Ray. Si ſeruus ē verna-
culus.s.de illius ancilla natus ⁊ velit fieri xp̄ianus. ſtatim eripitur
in libertatē nullo ꝑcio dato. C. de epi. ⁊ cle. l. deo nobis. §. is ita. A
Ibi dicit̄. Iubemus ut null⁹ iude⁹ uel paganus uel heretic⁹ xp̄ianos
ſeruos habeat. ꝙ ſi inuenti in tali reatu fuerint ſancimus ſeruos oi-
bus modis liberos eſſe. Ibi etiam dr̄ ꝙ ſerui iudeoꝝ paganoꝝ uł he-
reticoꝝ q̇ voluerint ad catholicam fidem venire foueant̄ ⁊ defendant̄
ꝑ rectores ſpūales ⁊ tꝑales. ⁊ p⁹ ꝙ̃ fuerint eccleſie catholice aſſociati
oibus modis liberi remaneāt. nec redigant̄ iterꝝ in ſeruitutē etiam ſi
eoꝝ dñi poſtea ad fidē catholicam cōuertant̄. Et ſubdit̄. Cōtēptores
hui⁹ legis nō ſolū pecuniaria mul-cta ſ; etiā capitis ſupplicio puniēt̄
B .⁊ ar. diſ.54. fraternitatē. Idē ſi ſeru⁹ fuit empt⁹ qui erat xp̄ian⁹.
diſ.54. mācipia. uel eē volebat. qꝛ tales nō licet iudeo emere uel in
ſeruos tenere. Idē ſi ſeru⁹ emptus erat paganus ⁊ fuit emptus cau-
ſa ſeruiendi ⁊ nūc vult fieri xp̄ia-nus. ut in dicto. c. fraternitatē. Itē

idē ſi emit eū cā mercimonij. puta ut venderet eū alteri ⁊ nō expoſuit
eū venalē īfra tres mēſes. qꝛ ꝓſu-mitur ꝙ ad ſeruiendū emerit. Si
ꝓo expoſuit eū venalē īfra tres mē-ſes ⁊ nō ſtetit ꝑ eū ꝗ̃ min⁹ vendide-
rit. ⁊ ipſe vult fieri xp̄ianus infra illud ſpaciū uel etiā poſt. liberabit̄
dato ꝑcio .12. ſolidorū. ab aliquo xp̄iano. ut i. c. fraternitatē. ⁊ ex eo.
c. ꝑ. et 2.ᵒ et vltꝫ. A .In dicto. c. vltꝫ. ſic dr̄. Nulli iudeo baptiçatū
uel baptiçari volentē emere liceat uel in ſuo ſeruitio retinē. Ꝯ ſi quē
nō dū ꝯuerſū ad fidē cā mercimo-nij emerit ⁊ poſtmodū fact⁹ ſit uel
fieri deſideret xp̄ianus. datis ꝓ eo 12. ſolidis ab illi⁹ ꝑtinus ſeruitio
ſubtrahat̄. Si aūt infra tres mē-ſes ipſū venalē nō expoſuit uel ad
ſibi ſeruiendū emit. eundē nec ipſe vendere nec audeat ali⁹ comꝑare
ſ; nullo dato ꝑcio ꝑducat̄ ad pre-mia libertatis. B .⁊ erunt illi. 12.
ſolidi vſualis monete illi⁹ loci. ex de maledi. ſtatuim⁹. A .Alij di-
cūt cū quibus ſentit Hoſt. ꝙ hic ſolidus capit̄ ꝓ aureo. ut in In-
ſti. de pe. te. liti. §. ſi. vbi nōt glo. ꝙ in legib⁹ capit̄ ſolidus ꝓ aureo. ⁊
ꝙ .10. aurei faciūt librā auri. Alij dicūt cū quib⁹ ſentit Ray. ꝙ ca-
pitur ꝓ ſolido vſualis monete. ff. de lega. 3.ᵒ l. nūmis. vbi dr̄ ꝙ in le-
gato nūmorū in dubio intelligit̄ minor moneta. Predicta etiā no-
tant̄ in ſū. con. li.ᵒ ꝑ. ti. 4.ᵒ q. 16. ad fi. Et ꝓ dicto Ray. facit. c. cum ſint

et.c.odia.de re.iur.li.6. B. Et h
intellige nisi dñs eũ volētē circū
cideret uel alterius secte signacu
lū imprimeret. A. s. cū diceret se
velle xp̄ianum fieri. dcā. q. 16. vbi
etiā notant h. Et addit ſm Ray.
q idē dicendū ē p oia de ſuis sar
racenorū. Con. Lau. 7 Jo. Idem
eni ut dicūt piculū ē in vtrisq. Et
qd dr ad Eph. 6. et. j. Pe. 2. serui
obedite dñis vestris carnalibus.
dicūt intelligi debere ſm statū pri
mitiue ecclie. Sz Hosti. dicit q h
debet intelligi de his qui seruiūt in
gleba 7 non domi. ex de censi. ois.
Melius facit ex eo. c. 2. In dicta
q. 16. dicit ſm Ray. q serui here
ticoꝝ impune pñt dños relinque
re 7 ad ecclesiā cōfugere. C. de he
reti. l. manicheos. B. Tūc enim
ꝓpter iniuriā corpis sine pcio libe
rabit. di. 54. nulla. Idē Goff.

j ¶ Sed nunqd iste redēptus erit
seruus redimētis? R. ſm Ray.
Nō. s; erit liber. A. s. soluto pcio.
Per prius aūt remanet seruus qn
redēptus est ad seruiendū. ex eo. c.
p. Et ad h facit. §. dñs. j. allega
tus. B. 7 restituet ei preccium. ar.
Insti. de noxali. acti. §. dñs. Et si
non habet preciū. querat mēdicā
do uel seruiat ei tantū q seruitiū
cōpenset cum precio 7 postea eat q
vult. ar. 36. q. 6. de raptorib. A.
Tempus seruiēdi pōt intelligi de
quinquēnio. ad instar eius qui re
dempt est ab hostibus. ut. l. fi. C.
de postli. 7 redemp. ab hosti. ul erit
ad arbitrium boni viri scdm Ray.
7 in sū. con. eo. ti. q. 17. B. Et hoc
intellige nisi causa pietatis empt
fuerit. tūc enim non tenetur aliqd
reddere uel seruire. quia qd pieta
te datur, ꝓhibet ius ne repetatur. 7
sic redisse presumit nisi cōtrarium
fuerit ꝓtestatus. ff. de reli. 7 sump.
fu. l. at si quis. §. s; interdum. A.
Ibi dicit q quis ꝓtestari debet de
intētione sua. ne videat causa pie
tatis gratuite egisse sumpt fune
ris. Et ibi glo. dicit. Nota q atte
statio ꝓbat voluntatis nostre sen
tētiā. Et ꝓdest hoc notare in ma
trimonio cum quis pmo ꝓtestat
est se non desponsare causa matri
monij s; alia de causa. B. Con.
Goff. 7 Hosti. A. Idem in dicta
q. 17. B

¶ Quid si nullus emptor appa 2
ret? R. ſm Ber. Nihilomin erit
liber 7 ostiatim querat preciū aut
opas pstet. ut in pcedēti. §. dictū ē
ff. de manumis. l. 4. A. Ibi dr q
seru redēpt suis nūmis ɔsequit
libertatē. Et dicunt nūmi sui si sūt
ex aduēticio lucro siue ex donati
one amici siue ex ei peculio. qd etiā
ad venditorē ptinet. Et pdicta no
tat glo. in. c. p. ex eo. B

¶ Quid si plures sint qui velint 3
emere? R. ſm Goff. Epus loci
eligat magis idoneū. ff. de accusa.
l. si plures. uel si sūt pares gratifi
cet epus cui velit. ar. ex de iure pa
tro. cū aūt. Idem Hosti. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 18. B

4 ¶ Utrũ aliquo mõ licitũ sit xp̄ianis ꝙ seruiãt iudeis. R̸o. ſm Hosti. Cũ ꝓhibitum sit ꝙ nullũ mãcipiũ xp̄ianũ seruiat iudeis. multo minus xp̄iani liberi eis seruire debent. Nõ enim debẽt esse assidue ĩtra domũ iudei neqꝫ tãqꝫ famula + aut obstetrix. Al' si ipsi xp̄iani ab eis discedere nolũt. debẽt excoicari. ex̄ eo. iudei. et. c. ad hoc. et. c. et si iudeos. Si aũt iudei nolunt eos dimittere. ꝓhibet' iudeis cõmertiũ cũ eis. ut ĩ dicto. c. et si iudeos. in fi. Sꝫ extra domũ pñt eis seruitia fieri. vñ possũt habere xp̄ianos colonos. ex̄ eo. multorũ. A. Con. Ray. ut in sũ. con. eo. ti. q. 21. vbi etiã dr̄. Eadem teneas de sarracenis. B

nec tanqꝫ nutrix

5 ¶ Utrũ xp̄ian⁹ possit emẽ uel habere seruũ iudeũ? R̸o. ſm Ray. ⁊ Hoff. Sic. ex̄ eo. c. et si iudeos. 23 q. 8. dispar. Non tñ debet cum eo morari ita ꝙ habeat eũ tanqꝫ familiarẽ. 28. q. 1. c. sepe. et. c. nullus Et si voluerit fieri xp̄ianus nõ potest eum dñs ꝓhibere. 19. q. 2. due sũt. Idem Hosti. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 19. B

6 ¶ Sed nũquid iude⁹ q̇ est seruus xp̄iani si baptiçetur fiat liber? R̸o. ſm Ray. Nõ. ſꝫ remanet seru⁹. qꝛ seruitus introducta ẽ de iure diuo 35. dis. sexto die. ⁊ p ius gentium. dis. 1. ius gentiũ. ⁊ iure canonico ꝯfirmata. 12. q. 2. ecclesiaꝝ. Con. Hoff. ⁊ Hosti. Addit Ray. ꝙ vbi de bona ꝯsuetudine nõ solẽt xp̄iani esse serui ꝯsulerẽ ꝙ in remissionẽ pctõꝝ dñs manumitteret eum uel saltẽ de pecunia mẽdicata uel seruitio ad tẽpus ꝯstituto ſm arbitriũ boni viri redimeret se. 12. q. 2. cum redẽptor. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 20. B

Iudeus iiij.°

De cõuersione iudeoꝝ. Ubi sciẽdũ ꝙ iudei ⁊ ceteri infideles nõ debẽt ad fidẽ cõpelli asperitatib⁹ ſꝫ poti⁹ debẽt induci auctoritatib⁹. rõnib⁹ ⁊ dulcibus ꝟbis. Nã coacta seruitia nõ placent deo. 45. dis. q̇ sincera. et. c. de iudeis. Si tñ coacti cõditionalit'. puta p minas uel rerũ suaꝝ ablationẽ uel p verbera ⁊ huiusmõi baptismũ susceperunt ⁊ postea recesserũt a fide. cõpellendi sũt redire ne nomẽ dñi blasfemet' ⁊ fides ꝯtẽptibilis habeat'. ut in ꝓdicto. c. de iudeis. Si ꝟo fuerunt absolute coacti. ut si p violẽtiã in aquã mersi sũt. nõ recipiũt baptismum. ex̄ de bap. maiores. Con. Tho. 2.a 2.e q. 10. et etiam Hosti. Addit Ray. ꝙ tales ĩfideles pñt trahi munerib⁹ ⁊ ꝓmissis. Et intelligendũ ſm W. nõ ꝙ liceat aliquid dare ꝓ fide suscipienda. ſꝫ si aliquis ĩfidelis timeret pauptatẽ si baptiçaret' posset illud obstaculũ ab eo tolli qui sciret ei⁹ ꝓpositũ. De hac mã plen⁹. ĩ. munus. §. 2.o Pñt etiã ſm Ray. ĩduci p grauiorẽ exactionẽ pensionũ faciendã in ꝓncipio locationis. 23. q. 4. dꝫ

domo.et.q.6.iam dō. A.Idem
in sū.con.li°. p.ti.4°.q.3. B

j ❡ Utrū pueri iudeorū et infideliū inuitis parētibus sint baptiçandi. R°. f̄m Tho.2ª.2ᵉ. q.10. Nō licet. s̄ qñ ad ānos discretionis peruenerint possūt fidē suscipe. etiā parētibus inuitis. A. Idē in sū.con.eo.li°. ti.4.q.4. B. Con. W. dicens q̄ nec licet nutricibus occulte baptiçare puulos iudeorū. Si tñ in articulo mortis puulorū h̄ facerēt nō credo q̄ peccarēt.

z ❡ Quid fiet de possessionibus et bonis iudeorū et aliorū infidelium ad fidē cōuersorū. R°. f̄m Ray. Nō debēt ab eis excludi. ex̄ eo. iudei. 2°. nisi sint vsuraria uel de vsura empta. q2 uendēda et restituēda sunt illis a quibus sūt accepta uel heredibus eorū. Qᵉ si nō inueniunt poterūt sic cōuersis tanq̄ paupibus per ep̄m assignari.

3 ❡ Que pena iudeorū q̄ temptant subuertere baptiçatos? Debēt publicē flagellis deputari. 28.q.1.sepe. ita tñ q̄ hec pena nō transeat in vindictā sanguinis. q2 talis pena relinquēda ē brachio seculari. A Nā ppt̄ subuersionē p̄fatā uel similē f̄m leges irrogat̄ pena mortis. ut p3 s̄. iudeus p. §.2°. i additione. Flagellatio aūt irrogat̄ etiā p sola cōuersatione. dicto.c. sepe. vbi dr̄. Sepe malorū cōsortia etiam bonos corrūpūt. et.j. Quicunq3 ȝ amodo ex his q̄ baptiçati sūt infidelium cōsortia nō vitauerint. et hi xp̄ianis donētur. et illi publicis cedibus deputentur. B

Iudicare pōt intelligi dupliciter. Uno mō qñ aliquis vidēs opa pximi de quibus dubiū ē q̄ aīo fiūt iudicat in piorē ptem. et de h̄ dr̄ s̄. dubia. Alio mō dr̄ iudicare iudex qñ sniam pfert. et de h̄ dicet̄ statim in.c. iudex p. §.3°. et se.

Iudex j°. cōmunit̄. Quātam sciam d3 h̄re iudex? R°. f̄m Ber. ex̄ de rescrip. sciscitatus. D3 esse peritus nec querē ab aliis q̄d eū loq̄ oporteat. in Auten. de iudi. in p̄n°. coll̄.6. ex̄ de cōsang̃. et affini. ex lris. i fi. Et tñ etiā si illr̄atus sit et habeat cōsuetudinē et peritiā iudicandi. pōt ei cā cōmitti. C. de iudi. certi iur̄. Sed iudex matie ecclesiasticus esse nō pōt nisi sit peritus saltē mediocri iuris scia. nōt̄ dis. 20.c.p. A. Idē in sū.con.li°. 2°.ti.5.q.138. S3 certe videt̄ q̄ q̄s possit esse iudex etiā sine scia iuris dūmō habeat expientiā causarū ex cōsuetudine. Nā dicta.l. certi iuris. nō distinguit inter iurisdictionē ordinariā et delegatā. et videtur ex p̄sse haberi in Auten. de iudi. in p̄n°. coll̄.6. ibi. neq3 causarū habentiū expimentū et c̄. vbi etiā patet q̄ administrātes impatori et h̄ntes dignitatē singuli possūt esse iudices ordinarii etiā si nec sciam iur̄ nec expientiā habeāt causarū. s̄ debēt h̄re pitos assessores. ut ibi. B

i ¶ Utrũ quis possit sup se ↄstituere extraneũ iudicẽ. Rñ. Laicus põt ↄstituere suũ iudicẽ oẽm q̇ al' iurisdictiõi p̄est. nõ aliũ. C. de iuri. om. iu. l. i. et. l. p̄uatoꝝ. Clerici v̄o non pñt in non suũ iudicẽ ↄsentire. nisi sit p̄sona eccl'iastica. ⁊ de consensu sui epi. ex̄ de fo. compe. significasti. nam ⁊ secularis iudex nullã in eo põt h̄re iurisdictionẽ nec in criminalibus nec in ciuilib⁹. C. de epi. ⁊ cle. Auten. statuim⁹. A. Ibi dr̄. Statuimus aũt ut null⁹ eccl'iasticam p̄sonã in criminali cã ul' ciuili trahere ad iudiciũ seculare p̄sumat ↄtra ↄstitutiones imp̄iales ⁊ canonicas sanctiões. Q̇ si fecerit actor a iure suo cadat iudicatũq; nõ teneat ⁊ iudex ex tunc sit iudicãdi ptãte p̄uatus. Sancim⁹ aũt ut si qui clericis uel p̄sonis ecclesiasticis iusticiã denegare p̄sũpserint. tertio req̇siti suã iurisdictionẽ amittãt. B. ⁊ ex̄ de fo. cõpe. seculares. li. 6. Nec cleric⁹ potest huic p̄uilegio renunciare. ut. ĩ. renũciatio 3. §. 3. Et hoc ipsũ videb̄ §. pl'c. ⁊. ĩ. snia. §. 6.

2 ¶ Utrũ iudex possit aliquẽ iudicare sine actore ul' accusatore. Rñ. s̄m Tho. 2. 2. q. 67. Cum iusticia nõ sit ad seipsũ s̄ ad alteꝝ. oportꝫ q̄ iudex int' alios duos iudicet. q̇ó q̇dẽ fit cũ vn⁹ ẽ actor ⁊ alius reus. Unñ in criminib⁹ nõ põt aliquẽ cõdẽnare nisi habeat accusatorẽ. ex̄ de accu. si legitim⁹. Nihilominus tñ interdũ infamia habet locũ accusatoris. ex̄ de accu. euidentia. ⁊ tũc ẽ p̄cedendũ ad inq̇sitionẽ. ut s̄. inquisitio. §. 2. et 3.

¶ Utrũ iudex possit aliq̇d accip̄e a p̄tibus. Rñ. s̄m Ray. Ordinarij iudices nõ debẽt petere aut recip̄e a p̄tibus etiã expensas. cum p̄pter iusticiã tenendã habeãt suas p̄uisiones. s. ne dũ sũptus querit' p̄cio crasset. di. 86. nõ satis. 23. q. i. militare. in fi. Nec credo q̄ etiam spõte oblata debeat recip̄e p̄pter suspitionẽ vitandã. Ab alijs v̄o encenia spõte oblata ac etiã moderata recip̄e põt. di. 18. de eulogijs. ff de offi. p̄con. solẽt. A. Ibi dicit' Nõ in totũ encenijs abstinẽ debebit p̄cõsul s̄ modũ adijcẽ. ut neq; mõ se in totũ abstineat nec auare modũ enceníoꝝ excedat. Nã valde inhumanũ ẽ a nemine recip̄e. s̄ passim vilissimũ. ⁊ p̄ oĩa auarissimũ. Hec etiã notant' in sũ. con. li. 2. ti. 5. q. 142. B. Iudex etiã delegatus nihil recip̄e põt a p̄tibus nisi forte esculentũ uel poculentũ ex mera liberalitate oblatũ quod paucis diebus ↄsumi possit. ul' nisi moderatas expẽsas. cũ ipsũ p̄pter causam sibi cõmissam ↄtigerit ex suũ domiciliũ p̄ficisci. ita q̄ i ipsis expẽsis nõ excedat modũ. nec exigat plus ab vna p̄te q̄ ab alia. ⁊ q̄ p̄pter expensas habẽdas nisi causa requirat occasionẽ p̄ficiscendi nõ assumat ⁊ si litigantes fuerint notabiliter paup̄es etiam p̄ expensis nihil exigat. ex̄ de rescrip. statutũ. 3

§.i sup. li.° 6.° Assessorē nō accipiat
nisi eo idigeat. alioqn de suo pro/
prio tenet̄ puidere ei. Sed si indi/
geat assumat neutri pti suspectū. &
ei de cōpetenti salario moderato
ab eo faciat a partib⁹ puideri. No/
tarios in cā sibi cōmissa ab imo/
derato salario refrenet. nec cū eis
nec cū assessore lucrū pticipet. & si
ɔtra hec reciperet· ad restitutionē
tenet̄ & non pdest remissio. A .s.
eorū quibus faciēda est restitutio
quin teneat̄ ad integrā restitutio/
nē. ut in. c. de quo statim. B .ut in
dicto. c. statutū. Silr̄ dʒ refrena/
re nūcios & officiales quoscunqȝ.
4 ¶ Quid si iudex iiuste iudicauit
R.° ßm Ray. Si sciēt̄ male iudica
uit. puta timore· cupiditate· odio·
amore· uel alia quacūqȝ causa. te/
netur leso ꝑcise ad omne interesse.
nisi posset inducē illū p quo tulit
sniam ad plenariā restitutionē. C
de pena iudi. l. vlt̄. xi. q. 3. quatuor
Et ßm leges multas alias penas
debet sustinere. Debet etiā ꝑter re/
stitutionē imponi ei pnia tanqȝ p
grauissimo crimine. xi. q. 3. qcūqȝ
A .Hoc eni grau⁹ ē rapina sim/
plici. qꝛ auctoritate diuina abutē/
do ꝑter iniuriā pximi deū inhono/
rat. ßm Vl. & i sū. con. co. ti. q. 131.
B .etiam si sit iudex ecclīasticus.
Adhuc al̄ multipliciter punit̄. ut
j. iudex 2.° §. 2.° Si ꝟo p igrantiā
iniuste iudicauit· tenet̄ ßm leges
leso inqȝtum bonū & equū videbit̄
religiōi iudicātis. ff. de va. & exor.
cogni. l. vlt̄. In iudicio tñ aie te/
net̄ ut in ꝑ casu si in culpa fuit. s.
quia sciuit uel scire debuit se insuf/
ficientē & iudicare talem cām pre/
sumpsit. Et idē si erat sufficiens ß
neglexit studē & videre qd̄ debuit
Minus tñ agendū cum isto est qȝ
cū illo qui sciēter fecit. Et addit h̄
Vl. qꝫ si iste ignorās fuit delegat⁹
& necessitate obediētie male iudi/
cauit ß tñ bona fide & de ɔsilio peri/
torꝫ non tenetur. A .Tenet̄ autē
ad restitutionē si in petendo ɔsiliū
fuisset negligēs aut culpabilis ßm
eūdem Vl. & glo. Ray. in dicta. q.
131. vbi etiam habet̄ quod statim
sequit̄. B .Et idem dicit Ray.
si talis iudex tulit iniquam sniam
deceptus p assessorē talem q̇ com/
muniter sufficiēs putabatur. A
Ray. ut patet vbi s̄. nō videtur lo/
qui de delegato tm̄. ß gnāliter de
omni iudice. B
¶ Quid si iudex accepit pecuniā 5
ut male iudicaret ? R.° ßm Ray.
Non solū punitur ut s̄. in prece/
denti. §. dictum est. qꝫ scienter ma/
le iudicauit. sed etiam pecuniā sic
receptā tenetur restituere. nō ei q̇
dedit. cum turpiter dederit ß ei in
cuius iniuriā recepit. i. q. i. iutem⁹.
& ar. i4. q. 4. si quis in atrio. ff. de
calum. l. generaliter. §. illud. A
Idem in sū. con. co. ti. q. 139. Et h̄
verum in foro iudiciali. Secus in
pniali i quo nō succedit obligatio
nisi ad solū interesse. & nō ad penā
nisi precesserit iudicialis sentētia.

al' pena nō debet' i foro pnīe. ut di-
cit glo. iz. q. z. fraťnitas. Hec etiā
sentit glo. Ray. ut pz i sū. con. co.
ti. q. i4o. Et ut ibi pz ɓm Al. hoc
casu dicendū ē de hac pecunia idē
qd̉ de alio turpi lucro. B
6 ¶ Quid si accepit pecuniā ut iu-
dicaret uel etiā ut nō male ɓ bene
iudicaret? R°. ɓm Ray. Tenetur
restituere ei q̄ dedit. A. nisi dedis-
set ut animū iudicis sub spe recti
inclinaret. ⁊ ita indirecte ⁊ tacite
intēdebat ipsū corrūpe ɓm eūdē.
ut in dicta. q. i4o. B. qꝛ cum ex
officio suo teneret' grat; iudicare
⁊ hn̄. turpit' accepit ⁊ crimē ꝯcus-
sionis cōmisit. Et idem dico si ex
aliqua cā oportebat eū nō iudica-
re. ⁊ nihilomin⁹ ut nō iudicaret ac-
cepit aliq̄d. i. q. i. iubem⁹. et. c. lege
iulia. et. c. venale ius. A. Al' in-
cipit. uel. ⁊ sequit' imediate post. c.
lege iulia. B. ex̄ de symo. nemo.
Et Aug. xi. q. 3. Non licet iudici
vendē iustū iudiciū. ⁊ si liceat ad-
uocato vendē iustū patrociniū ⁊
iuris ꝯsulto iustū ꝯsiliū. A. Hoc
hr̄ ea. q. c. nō licet. Et p̄dictis con.
Al. ut pz i dicta. q. i39. et. q. se. B
7 ¶ Quid si iudex tenetur ⁊ nullo
mō vult iudicare. ⁊ ꝑpter h̄ amit-
tit aliquis ius suū? R°. ɓm Ray.
Tenet' restituere totā litis estima-
tionē ei qui ꝑpter h̄ est lesus. z3. q.
z. dn̄s. et. q. 5. administratores. in
Auten. ut diffi. iudi. §. pls. A. Cō.
Al. ut in sū. con. co. ti. q. 14.i. B
8 ¶ Utrū iudex possit penā reo tota-
liť relaxare. R°. ɓm Tho. z°. z°. q
i67. Duplici rōne impedit' iudex
ne reum a pena absoluere possit. P̄
quidē ex p̄te accusatoris ad cuius
ius qn̄q; p̄tinet ut reus puniatur.
puta ꝑpter aliquā iniuriā i ipsum
cōmissam. ⁊ huiusmodi relaxatio
nō est in arbitrio iudicis. qꝛ tenet'
vnicuiq; ius suū reddere. z°. modo
impedit' ex p̄te rei publice ad cui⁹
bonū p̄tinet ꝙ malefactores pu-
niant'. Sz tn̄ q̄tum ad h̄ differē-
tia ē inter inferiores iudices ⁊ su-
premū. s. principē cui est plenarie
ptās publica cōmissa. Iudex eni
inferior nō hz ptātem absoluendi
reū a pena ꝯtra leges a supiore si-
bi positas ɓ p̄nceps q̄ hz plenam
potestatē in re publica poterit reū
licite absoluē si hoc rei publice vi-
derit expedire ⁊ passus iniuriā no-
luerit remittere. Habz tn̄ locū mīa
iudicis ꝑut in se. §. dicit'. in fi.
¶ Utrū iudex possit penam dimi- 9
nuere. R°. ɓm Hosti. Reo cōuicto
si in iure certa pena inueniat' illa
imponi debet. al' arbitrio suo com-
mittit'. C. de vi. pub. ul' p̄ua. l. ɓuos
in fi. ⁊ ex̄ de trāsac. c. vlt. tn̄ in hu-
maniorē p̄tem debet semp declina-
re ⁊ sic mitigare maxie cū cā sub-
est. puta qꝛ nō ex proposito ɓ casu
culpa cōmissa fuit. ul' quia iniuria
effectū nō habuit. uel ꝑpter etatē
puerilē aut etiā senilē ⁊ huiusmōi
de quib⁹. j. pena p̄. §. 3°. et. 4°. A
Bene facit ad hoc dictum. c. fi. de
transac. B. Et intelligēdū ē ɓm

Tho.vbi s̃.ꝙ misericordia iudic
bȝ locū solū in his queciūs arbi-
trio relinquūtur.circa q̄ vide.j.pe-
na ꝑ.§.anp̄kt. A .Ad h̄ videnꝰ
itēdere q̄ habenꝰ i sū.con.eo.ti.q.
146.vbi etiam dicitꝰ.In exordina-
rijs aūt tūc diceꝰ pena diminui uꝉ
augeri·cū iudex nō seruat id qȯ in
talibus seruari cōsueuit. B
io ¶ Utrū iudex possit penā augere.
Rꝰ.Augenda ē pena aliqū ad ter-
rorē alioꝝ qui proni sūt ad culpā.
qꝛ multis crassantibꝰ opus ē exē-
plo.ff.de pe.l.aut facta.§.vlt.̄ A
Idem in dicta.q.146. B
ij ¶ Utrum liceat iudici iudicare
ꝓpter ꝓbata ꝯtra veritatē quā ipse
nouit. Rꝰ.scdm Tho.2ª.2ᵉ.q.41.
Iudex in iudicādo magis dȝ seq̇
legitima documēta ꝑ instrumēta
⁊ testes ⁊ alia huiusmodi q̄ȝ id qȯ
ipse nouit tanq̄ ꝑuata ꝑsona. Ex
hactū ꝑuata cognitiōe pōt iuuari.
ut districtius discutiat ꝓbationes
inductas.ut possit eaꝝ defectū in-
uestigare.Qz si eas non pōt de iure
repellere·dȝ eas in iudicādo seq̇.
Dicit etiā Tho.2ª.2ᵉ.q.64.ꝙ si
aliq̇s quē scit iudex innocentē fal-
sis testibus cōuincitꝰ ut occidatꝰ si
iudex nō pōt inuenire occasionē li-
berādi innoxiū dȝ eū ad suꝑiorem
mittere iudicandū.Si aūt neq̄ h̄
pōt·nō peccat s̄m allegata ferens
sniam.qꝛ nō ipse occidit eū sed illi
q̇ eū asserunt nocentē.Con.Pe.⁊
Ray. A .Ul.aūt dicit ꝙ ex quo
iudex scit negocij veritatē cū suis
circūstantijs·īpossibile iudicat q̇n
aliquā viā iuris inueniat q̄ liberet
innoxiū.nisi sit ex imprudētia uel
negligentia iudicis. Et posito ꝙ
nullā viā inueniat ꝑ quā eū libe-
rare possit.nec actorem nec testes
possit emollire ꝙ desistāt a cā debet
ꝓtestari se nō hr̄e ꝯscientiā ꝯdem-
nandi eū.qꝛ scit eū innocētē.⁊ hoc
certis indicijs ostendat ꝓbabile
ita ꝙ coītas nō scandaliçetꝰ ⁊ sic
absoluat eū a suo iudicio ptātem
relinquēs eis ut deferāt crimē ad
suꝑiorem si voluerint siue agatꝰ de
rebꝰ siue de ꝑsona.Glo.aūt Ray.
dicit ꝙ non videꝰ tutū ꝙ talis ad
suꝑiorē mittatꝰ.nec credit h̄ faciē-
dū esse h̄ potius deberet oīa mala
tolerare q̄ȝ inocētē scienꝰ ad mor-
tem uel ad mutilationē cōdēnare
uel etiā exponere ꝯdēnandum.Et
dicit etiā ꝙ iudicē in h̄ casu cōdē-
nantē nō auderet a pctō mortali
excusare.Itē dicit.Credo etiā ꝙ
iudex inferior q̇ scit veritatē nō dȝ
ꝯdēnare innocentē etiā si ꝑcipiatꝰ
ei a suꝑiore iudice.Idē nōt Nico.
de lyra Exo.23ª.Nec est cōtra ex̄
de offi.de le.pastoralꝰ.vbi dr̄ ꝙ or-
dinarius dȝ exequi sniam latā a
delegato ad mādatū eiꝰ.q̄ȝuis idē
ordinariꝰ sciat illā esse iniustā nisi
possit obtinere ab eodē delegato
ut ab hoc onere absoluatꝰ.qꝛ loq̇tꝰ
ibi de ciuilibus causis ⁊ eccliasti-
cis.vbi nullus ꝯdēnatꝰ ad mortē
⁊ ideo nō est ibi tantū ꝑiculū sicut
i casu ꝓposito.Pro h̄ optime facit

c.inquisitioni.ex͂ de sen.exco. Ad
dictū etiā.c.pastoralis.pōt dici ꝙ
loquit̃ nō in cognitiōe seu cōdem/
natione ꝫ in cause executiōe ⁊ cir/
ca ea q̄ nō sūt tāti ꝓiudicij. Et ꝓdi/
cta nōnt̃ in sū.con.eo.ti.q.149. B
12 ¶ Utrū iudex laicus possit iudi/
care de clerico. R°. Nō pōt. ꝫ si eū
vocat.dꝫ ꝓuari officio iudicandi.
xi.q.i.inolita. A .Melius videt̃
facere Auten.statuim⁹.de qua. ī.
B .nec sn̄ia valebit.ex͂ de iudi.at
si clerici. ⁊.c.cū nō ab homine. Sꝫ
etiā q̇ eū vocari fecit dꝫ amittere
causam. Intellige p sn̄iam. ⁊ debꝫ
excoicari.ut i dicto.c.inolita. Idē
etiā patet. C.de epis.⁊ cle. Auten.
statuim⁹. Et ꝫm Hosti.ex sola vo/
catione ex q̊ clericus tractus erit.
adūsarius patit̃ ꝓdictā penā.xi.q.
3.placuit.et ex͂ de exces.ꝓla.grauē
Iudex ꝟo non patit̃ predictā pe/
nā.nisi iudicauerit.uel forte solū
citra litis ꝯtestationē locus ē pe/
nitētie. A .Certe videt̃ ꝙ in his
casibus ipso iure pena irroget̃.ut
in dicta Auten.statuimus.⁊ patꝫ
s̄.§.ꝓ.in additione. B .De mate/
ria huius questionis habes hic s̄
§.2°. ⁊.ī.sn̄ia.§.6°.
13 ¶ Utrū minister peccet exequen/
do sn̄ias iudicū ꝯtra innocentem.
R°. ꝫm Tho.2ª 2ᵉ q.64.in fi. Si
sn̄ia ꝯtinet intolerabilē errorē.mi/
nister nō debꝫ obedire. Al' excusa/
rētur carnifices q̇ martyres occi/
derūt. Si aūt non cōtineat mani/
festam iniusticiā.nō peccat ꝓceptū
exequēdo.q: ipse nō habet discutē
sn̄iam supioris.nec ipse occidit ꝫ
iudex cui misteriū adhibet. Et in/
telligit Ray.ꝙ si ipse mister sciat
ꝙ ꝯdēnatus innocēs ē.non debet
exequi mādatum iudicis.secus si
dubitat.tūc enim excusat̃ obediē/
do.xi.q.3.q̇d ꝫ.23.q.i.q̇d culpat̃.
A .Con.cū Ray.Ul.ut i sū.con.
eo.ti.q.150.et faciūt ad ea que di/
cta sūt s̄.§.xi°. in additione. B

Iudex ij°. de iudice ecclesiastico.

Iudex ij°. de iudice ecclīasti/
co. Et hic aduertendū ꝙ p/
sona ecclīastica pōt iudex eē ⁊ cās
ventilare ⁊ iudicare int̃ subditos
in quib⁹ iurisdictionē habet.ꝓser/
tim clericos.xi.q.i.c.ꝓ.et.c.expe/
rientie.ex͂ de fo.cōpe.p totū. Et nisi
ecclīasticus nō pōt exercere iuris/
dictionē nec habet eā in clericū.ut
s̄.iudex ꝓ.§.2°. Nec clericus pōt
huic iuri renūciare. Et q̇d si de fa/
cto renūciet.hr̃.ī.renūciatio 3°.§.
3°.et.4°. De hac questiōe clare ha/
bes s̄.iudex ꝓ.§.plt.
¶ Iudex ecclīasticus. A .ordi/ 1
narius siue delegat⁹.ut in.c.cum
eterni.de quo.ī. B .q̇ ꝯtra iusti/
ciā in grauamē alteri⁹ ptis in iu/
dicio quicꝙ̄ facit p grām uel per
sortes.puta p pecuniā.suspensus ē
p annū ab executione officij.⁊ dꝫ
ꝯdēnari ad estimationē litis pti
quā lesit.⁊ si suspēsione durāte in/
gesserit se diuinis fit irregularis
⁊ nō nisi p papam poterit liberari.
ex͂ de sen.⁊ re iudi.cū eterni.li°. 6°.

Et adde hic qd̄ hr̄. j. symonia ℘. §
25. qui incipit. Quid si datur.
2 ¶ Ad quē ptinet cognitio ad iudicem ecclīasticū si iudex laicus tenet malefactorē qui dicit se clericū ꝛ petit remitti ad curiā ecclesiasticā. uel ipsa curia petit eum ꝛ ipse iudex denegat? R. Ad iudicem ecclīasticū ptinet cognoscere. qꝛ de re agit̄ spūali siue ecclīastica. sed debet vocari iudex secular uel alius cuius interest. ex̄ de sen. exco. si iudex. li. 6.
3 ¶ Sed quō pcedit̄ in dicta questione? R. Si notoriū est ꝙ ille sit clericus q̄ tali p̄uilegio gaudē debeat statim absq̧ alia cognitione rebꝫ reddi. Et si fama publica de hō est uel ipse p clerico coiter habebat̄. uel se prius nō gerebat p laico. ꝛ dephensus fuit cū tonsura ꝛ habitu clericali. dꝫ etiā reddi in ptinēti. Nō dico sine cause cognitione hō ante cause cognitionē de clericatu. ita tn̄ ꝙ pbandi necessitate nō ipse hō aduersarius astringat̄ Si vo ante dephensionē p laico publice se gerebat ꝛ p tali coiter habebat̄. etiā si tpe dephensionis i clericali erat habitu. non est restituendus quousq̧ fidē fecerit de clericatu. hō tn̄ interim ptra eū pcessus iudicialis q̄escet. ex̄ de sen. ex. co. si iudex. li. 6.
4 ¶ Quicūq̧ impedit q̄n corā iudicibus ecclīasticis delegatis uł ordinariis in causis q̄ ad eos ptinent illi q̄ pquerūt̄ possint iusticiā obtinere. uel quicūq̧ cōpellit impetratores lrāꝝ uel alios recurrētes ad forū ecclīasticū in causis q̄ de iure uel antiqua psuetudine ad ipsū ptinēt ad desistendū uel ad litigādū de eis in foro seculari grauādo iudices ecclīasticos uel impetrātes uel litigātes siue litigare volētes corā eis. uel grauando ꝓp inquos ipsoꝝ. seu capiendo res ecclīasticas talium uel quocūq̧ alio modo. Itē qui ad p̄dicta darent auxiliū. consiliū. uel fauorē. oēs tales ipso facto sūt excoicati. ex̄ de imu. ec. c. qm̄. li. 6. A. Et ibi addit̄ ꝙ a dicta excoicatione nullaten⁹ absoluant̄. nisi tā iudici cui⁹ cognitio fuerit impedita uel iurisdictio vsurpata. ꝙ pti q̄ ptur bata fuerit in psecutione sui iuris de iniuria dānis expēsis ꝛ interesse prius integre satisfecerint. B
¶ Utrū iudex ecclīasticus possit iudicare de subditis laicorū principū ꝛ de ipsis p̄ncipib⁹. R. Ois xp̄ianus rōne peccati efficit̄ de foro ecclīe. Iere. p̄. Ecce constitui te sup gentes ꝛ regna ꝛc. extra de iudi. nouit. Ideo si iudex laicus negligit facere iusticiam de subditis pōt iudex ecclīastic⁹ cōpellere illū ad tenēdū iusticiā uel supplere defectū eius cognoscēdo de causa. ꝛ sic de illius subditis iudicare. ex̄ de fo. compe. ex transmissa. et. c. licet. et. c. ex tenore. 23. q. 5. administratores. De papa vo quomodo possit in principes seculares habet̄ 5

j.papa.§.4°.ꝑ e fi. A .Iste.§.
incipit.Quot sũt casus.Predicta
etiã notãť in sũ.con.li°.ꝑ.ti.5.q.iȝ.
B .Qñ iudex ecclīasticus puta
eꝑs habet etiã iurisdictionẽ tꝑalẽ
quõ exequať hr̃ s̃.eꝑs.§.1°. A .q̃
incipit eꝑs qui in aliq̃.⁊ ẽ.§.9. B
⁊ s̃.homicidiũ z°.§.ꝑ.

6 ¶ Utrũ iudex ecclīasticus possit
iudicare de ĩfidelib⁹.R°.ſm Ray.
Directe nõ iudicat de his q̃ foris
sũt.s.aliquas religiõis regulas
eis imponẽdo.ſ; indirecte iudicat
subtrahẽdo xp̄ianos ab eoꝝ coio-
ne.ut pȝ de iudeis s̃.iudeus ꝑ.§.
4°. Itẽ iudicat de his si loquũtur
ꝯtra xp̄m ut ibidẽ.§.5°. Itẽ si attẽ-
ptant subuertẽ fideles.s̃.iude⁹ 3°.
§.fi. A .Breuiter iudicat in oi-
bus ad defensionẽ fidei ꝑtinẽtib⁹
ac etiã ad delictorũ correctionẽ q̃
ad infideles seu tꝑali iurisdictiõi
subiectos.ar.C.de iudeis.l.iudei
Romano. B

Iudiciũ.

Quid est di-
cere cũ dȝ ꝓcedi simpliciter
sine strepitu ⁊ figura iudicij? R°.
Tũc nõ oportet ꝙ necessario exi-
gať libell⁹ uel litis ꝯtestatio.Põt
etiã iudex ꝓcedere tꝑe feriarũ ob
necessitates hominũ indultarum.
Amputet dilationes ꝙtum põt.
exceptiões.appellatiões ⁊ dilatio-
tiões frustratorias repellẽdo par-
tium aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratorum
iurgia repellat.refrenet multitu-
dinem testiũ.ſ; ꝓbatiões necessa-
rias ⁊ defensiones legitimas re-
cipiat.Sȝ nõ debẽt ꝑ ẽ h̃ excludi
citationes.iuramentũ de calũnia
uł malicia uel de veritate dicẽda.
Est etiã in ipso litiꝫ exordio petitio
faciẽda ꝑ ꝑte agẽtis siue etiã rei
si voluerit.⁊ h̃ in scriptis uel ṽbis
mox redigenda in actis.Põt etiã
iudex diẽ certũ ⁊ terminũ assigna-
re. A .s.simul vtriq; ꝑti.ut ĩ cle.
sepe.de qua.j. B .ad dandũ posi-
tiones ⁊ articulos ⁊ ad exhiben-
dũ oĩa acta ⁊ munimẽta q̇bus ꝑ-
tes vti volũt ĩ cã.nisi aliud de ꝑtiũ
volũtate procedat.eo semꝑ saluo
ꝙ qñcũq; fieret remissio ꝓ testib⁹
producẽdis possint etiã ĩstrumẽta
produci. A .assignatiõe dicti ter-
mini nõ obstãte.ut ibi. B .Item
iudex ex officio siue ad alteri⁹ ꝑtis
instãtiã põt inẽrogare quãlibet ꝑ-
tem vbicunq; eq̃tas suadebit.Itẽ
põt sniam ferre in scriptꝭ citatꝭ ꝑti-
bus lȝ nõ ꝑemptorie stãdo ⁊ sedẽ-
do ⁊ si ei videbiť ꝯclusiõe nõ facta
A .put ex petitiõe ⁊ ꝓbatꝭ ⁊ alijs
actitatꝭ in cã fuerit faciẽdũ.ut ibi.
B .Et si etiã in ꝑmissis casib⁹ so-
lẽnis ordo iudicij in toto uł in ꝑte
nõ ꝯtradicẽtib⁹ ꝑtib⁹ obſuať vale-
bit.Hec oĩa in cle.sepe.de ṽ.sig.
¶ Procedi potest simpliciter ⁊ de 7
plano in causis super electionib⁹
postulationibus uel prouisioni-
bus ⁊ super personatibus cano-
nicatibus uel prebendis ⁊ benefi-
cijs quibuscunq; ⁊ super decimis
mr̃imonijs ⁊ vsuris ⁊ ea tangẽtib⁹

ut in cle. dispendiosam. ex co.

2 ¶ Quatuor modis puertit̃ humanũ iudiciũ. s. timore. cupiditate. odio. ⁊ amore. Unde versus. Quatuor ista timor odiũ dilectio census. Sepe solẽt hominũ rectos p̱uertere sensus. xi. q. 3. quatuor.

3 ¶ Mulieres ad iudiciũ non pñt euocari uel trahi cã testimonij uł alia quacũq; cã q̃ in iure nõ exprimit̃. A. s. inuite. ut i. c. mulieres. de quo. j. B. Sz cũ necessarium fuerit testimoniũ eax. fiat ut dicit̃ j. testis ꝑ. §. 3. Al' ẽ irritũ quicq̃d fit. ex co. mulieres. li. 6.

4 Mulieres religiose ꝑsertim q̃ debent sub clausura morari non vocẽtur ad iudiciũ p̱sonalit̃ ex quacũq; causa etiam si velint. Al' totũ qd̃ fit ꝯtra est irritũ. ex co. mulieres. li. 6.

5 ¶ Nõ licet accusato i iudicio negare veritatẽ. ut s̃. accusat⁹. §. 2. De iudicio ferri candẽtis ⁊ aque bullientis habes s̃. duellũ. §. pl't. Utrũ iudiciũ vitandũ sit ꝓpẽ scandalũ. vide. j. scandalũ. §. añpl't.

Iurare quid sit? R. ꝫm Tho. 2. 2e. q. 89. Jurare est deum in testẽ iuocare. ⁊ ẽ actus latrie. Unde Jero⁹ sup Math. Qui iurat. aut veneraẗ aut diligit eũ p̱ quẽ iurat A. Scd̃m Ray. ꝓo ⁊ in sũ. con. li. ꝑ. ti. 9. q. i. Juramẽtũ est affirmatio de aliquo sacre rei attestatione firmata. B

1 ¶ Utꝝ liceat iurare p̱ creaturas R. ꝫm Tho. vbi s̃. Juramẽtum ꝑncipaliter referẗ ad ipsũ deũ cui⁹ testimoniũ inuocaẗ. Secundario aũt assumunt̃ alique creature nõ ꝫm se ꝫ inq̃ꝧtum in eis diuina veritas manifestaẗ. sicut iuram⁹ p̱ euãgeliũ. i. p̱ deũ cuius veritas in euãgelio manifestaẗ. ⁊ p̱ sanctos qui hãc veritatẽ crediderũt ⁊ obseruauerũt. Alius est q̃z modus iurãdi p̱ execrationẽ qñ induciẗ creatura aliq̃ in qua diuinũ iudiciũ exerceatur. sicut solet q̇s iurare p̱ caput suũ aut p̱ filiũ ⁊ h⁹. Qz aũt dñs ꝓhibuit iurare p̱ creaturas. ut patet Math. 5. intelligiẗ ꝓhibitũ ita q̧ eis exhibeaẗ reuerentia diuina. sicut iudei p̱ angelos ⁊ creaturas iurabant. ut ait Jero⁹. Et eo mõ puniẗ clericus iurãs p̱ creaturas. 22. q. i. clericũ. et. c. si quis per capillũ. A. Con. glo. Ray. ut in sũ. con. co. ti. q. 6. B

¶ Quid de his qui iurant p̱ mẽbra dei? R. Si ẽ cleric⁹ debet deponi. Si laicus anathematiçari. 22. q. i. si q̇s per capillũ. Sed intelligendũ videẗ qñ cũ irreuerẽtia ⁊ quasi blasfemia iurãt. Unde subdiẗ ibi. Uel alio mõ blasfemia ꝯ deũ vsus fuerit ⁊c̃. Secus videẗ si cũ reuerentia. ut si p̱ sanctũ caput dei iurarẽt ⁊ h⁹. A. Glo. Ray. dicit ꝫ intelligendũ ẽẽ qñ habeẗ ex cõsuetudine. Al' si q̇s aliqñ iurat p̱ caput aut p̱ oculos dei aut p̱ alia membra eius q̃ in ceteris hoibus nõ censenẗ turpia uel inhonesta nõ 2

credo q̄ peccet mortalr̄. Ribal-
dos aūt illos qui passim ⁊ assidue
iurant p̄ membra dn̄i nō audeo a
peccato mortali excusare. ⁊ credo
blasfemiā eē qn̄ quis iurat p̄ mē-
bra dn̄i que in alijs hoib⁹ reputā-
tur inhonesta. ut in sū. con. eo. ti. q
7. Tales. n. s̄m leges puniūt̄ vl-
timo supplicio sic̄ cū sodomitis. in
Auten. ut nō lux. ꝯ nāz. coll. 6. B
3 ℂ Quid si q̄s ex ipetu iurauit id
qd̄ deliberate nō iurasset ? R°. s̄m
W. Seruare tenet̄ si licitū est. A
Sufficit. n. ad h̄ q̄ sit obligatus
q̄ intēderit deū inducere in testem
illius rei quā dixerat. s̄m eūdē. ut
in sū. con. eo. ti. q. io. B
4 ℂ Utrū vxor postq̄ ꝯfessa est sa-
cerdoti de adulterio possit iurare
marito q̄ nō habet culpā. R°. s̄m
W. Potius debet q̄libȝ mala tole-
rare q̄ h̄ iurare. q2 certa eē nō pōt
q̄ huiusmodi culpa sit ei dimissa.
ex̄ de pur. ca. c. accepimus. Idem
Ber. ⁊ Host. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. iz. B
5 ℂ Quid si q̄s quia iurauit aliq̄d
facē qd̄ ē veniale pctm̄. iō cōmittit
illud ? R°. s̄m W. Hug. notauit
q̄ talis mortalr̄ peccat. Nā ipia ē
ꝑmissio q̄ scelē adimplet̄. zz. q. 4
i malis. Et subdit W. Ego credo
q̄ nō peccat nisi venialr̄. A. Hoc
pōt esse verū qn̄ ex iusta ignorātia
nesciebat illicitū eē qd̄ iurabat. Al̄
secus. q2 cū i iuramēto h̄ casu defi-
ciat iudiciū. equipatur piurio. zz
q. z. ai aduertendum. B

ℂ Qui sūt illi q̄ nō admittūt̄ ad 6
iurandū ? R°. s̄m Tho. z.ª z.ᵉ q. 89
Nō admittunt̄ siue nō cogūt̄ pu-
eri añ annos pubertatis. zz. q. 5.
pueri. vbi etiā dr̄ q̄ si iurauerint ⁊
pater ut audiuit statim ꝯtradixit.
irrita sūt iuramēta. Itē nec al̄ per-
iuri. zz. q. 5. paruli. Item nō debēt
accedere ad iurādū nisi ieiuni ꝓpt̄
reuerētiam. zz. q. 5. honestū. A
Ibi pȝ q̄ h̄ ē de suasione ⁊ non de
p̄cepto. B. Itē solēnib⁹ dieb⁹ nō
ē iurandū ꝓ rebus tp̄alib⁹ nisi in
magna necessitate. extra de ferijs. c.
i. A. de hoc dictū est s̄. ferie. §. 6.
cum additione. B
ℂ Utrū sacerdotib⁹ liceat iura- 7
re. R°. s̄m Tho. vbi s̄. Nō licet eis
nisi ꝓ magna necessitate ⁊ vtilita-
te. z. q. 5. si quis p̄sbyter. Et ponit
Ray. 7. casus in quib⁹ pn̄t ⁊ debēt
iurare. p̄mus ne defectu ꝓbati-
onū aliq̄s ledat̄ ul̄ rē suā amittat
tūc. n. debet iurare ⁊ testificari per
modū q̄ ponit̄. s̄. testis z°. §. io. A
i. s̄m distinctionē ibi positam. B
Itē ꝓ fide. Itē ꝓ obediētia. Itē ꝓ
pace. Itē ꝓ indēnitate eccl̄ie. q̄ ca-
sus pōt reduci ad p̄mū. Itē cū ab-
soluit̄ ab excoicatiōe. Itē cū infa-
matus dȝ se purgare. Probant̄ h̄
oia extra de elec. significasti. vltra
mediū. z8. dis. de syracusane. ex̄ de
offi. or. ad rep̄mendū. z. q. 5. p̄sbr.
p̄. et z°. A. Idē in sū. con. eo. ti. q
i6. B. Pōt hodie addi. 8. et. 9. ca-
sus. q2 si sacerdos litiget siue i cā
spirituali siue alia debet iurare de

calūnia.similit᷑ ⁊ de veritate dicē-
da.ex᷑ de iura.ca.si de calūnia.li.
6°. A. Videt᷑ q̄ in his casib⁹ uel
similib⁹ dʒ iurari tactis sacro san-
ctis euāgelijs.nisi ab ep̄o q̇ iurat
ppositis tm̄ ꝫ nō tactis.ut in.c.fi.
ex᷑ de iura.ca. In alijs ꝟo leuiori-
bus sacerdotes nō tangūt euāge-
liū.ꝫ interrogant᷑ p sanctā ꝯsecra-
tionē.dicto.c.si q̇s p̄sbyter. Et idē
videt᷑ i alijs clericis ut interrogēt᷑
p sanctam ordinationē.q꞉ nec ipsi
sine magna necessitate debēt tan-
gere euāgeliū.22.q.5.null⁹. B
8 Utrū si q̇s simplicit᷑ iuret aliq̄
ꝯditio intelligatur. R°. ꝺm Hosti.
Multe ꝯditiones etiā si tacentur
intelligunt᷑. Nā qñ iuro q̄ faciam
aliq̇d.itelligit᷑ si deo placuerit.q̇n
etiā si pape placuerit.q꞉ semp eius
auctoritas videt᷑ excepta.25.q.i.
c.vlt̄.ꝟsu.ipsi nāq̄ꝫ. Item si res in
eodē statu pmanserit. Vñ si quis
gladiū deposuit apud me ⁊ fact⁹
furiosus repetit non teneor reddē
etiā si iuraui.22.q.2.ne q̇s. Item
intelligit᷑ si mihi fidē seruaueris.
Nō seruāti.n.fidē nō est fides ser-
uāda. Vñ si nō facis mihi q̇d p-
misisti nō teneor.ex᷑ de iure iur̄.p-
uenit 2°. et.c.sicut. Itē si iuro tibi
pecuniā reddere ad certū tempus
spe future numeratiōis intelligit᷑
si pecuniā mihi pri⁹ numeraueris
siue mutuauer̄.C.de nō nu.pecu.
indubitati. Itē si iuro tibi soluere
ad certū tēpus.itelligit᷑ nisi iudex
cōtrariū p̄cipiat. Nā ius supioris

semp videt᷑ exceptū.ex᷑ de iure iur̄.
venientes.§.p̄.ad fi. Similit᷑ nisi
p te fuerim absolutus.ex᷑ de iure
iur̄.c.p̄.et.c.sicut. Itē si iuro tibi
dare dotē.subaudit᷑ si nuptie secu-
te fuerint.ut.ff.de iure do.stipula-
tionē. Itē si iuro tibi tanq̄ꝫ regi uel
ep̄o.te deposito nō obligor. Idem
videt᷑ si tu tanq̄ ep̄us iuras mihi
restituere pecuniā quā mutuaui.
Nā deposit⁹ nō teneberis. Q̇d ve-
rū credo si in vtilitatē eccl'ie pecu-
nia versa est.15.q.6.alius. Item si
iuro stare mādatis tuis.p offensa
tibi uel tuis facta intelligit᷑ nisi p̄-
cipias imoderatū.iniustū.impos-
sibile.uel h⁹.ex᷑ de iure iur̄.veniēs
et.c.quintauallis. Con. Ray.ad-
dens q̄ omnes tales ne def᷑ mate-
ria piurandi debēt petere auctori-
tatē ab ecclesia.ut colligit᷑ ex eisdē
decretalibus. Et con. Tho.2ª.2ᵉ.
q.98. Item intelligit᷑ si facultas
siue possibilitas se obtulerit.aliter
nō imputabit᷑.ex᷑ de iure iur̄.que-
relam.et.c.breui. Vñ excusat ho-
minē necessitas siue ipossibilitas.
Vez qui iurat pecuniā reddē ad
certum terminū ⁊ non pōt.cōsulit
Ray. q̄ ante diē veniens corā iu-
dice cedat bonis.ex᷑ de solu.odo-
ardus. Itē si iuras mihi reddere
vinū uel bladū.subaudit᷑ eiusdē bo-
nitat̄.ff.si cer.pe.l.cū quid. Itē si
iuro tibi dare filiā meā in vxorē.
intelligit᷑ q̄ bona fide laborabo ut
eā habeas.nec ad aliud obligor.
cū alienū factum p̄cise promittere

nõ possim.ex̃ de spon.ex lris. Item
si iuro alicui fidelitatẽ uel q̄ non
ero cõtra eũ·intelligit̃ ne p̄curẽ uł
ꝯsentiã q̄ vitam uel membrũ uel
res suas pdat.⁊ si me offendat uł
ꝯiunctos mihi·potero me tueri.ex̃
de iure iur̃.petitio.et.c.ego. Et de
hoc iuramẽto habes ĩ.feudũ.§.6°.
A.Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.18. B
9 ¶ Quid si quis iurauit tenẽ ob/
stagia in certo loco.nec hꝫ ibi q̇d
comedat uł vnde soluat? R°. ſm
Hosti. Si tp̄e obligationis iã erat
non soluendo.tenet̃ obstagia ser/
uare.quia videt̃ ad h̄ se obligasse.
⁊ querat victũ manibus suis uel
mẽdicãdo. Sed si tp̄e obligatio/
nis erat soluẽdo ⁊ nũc deuenit ad
paupptatem·tunc distinguo.q̄ꝛ si est
talis qui possit mẽdicare sine ve/
recundia.dico idẽ q̇ȯ prius.ar.93
dis͂.diaconi. Sed si ẽ nobilis ⁊ in
dignitate·tali subueniẽdũ ẽ iuris
bñficio.ex̃ de iure iur̃. querelã.et.c
breui. A Idẽ in dicta.q.18. B
10 ¶ Quid si debitor iurauit credi/
tori se soluturũ in certo termino ⁊
impeditus nõ pȯt? R°. ſm Hosti.
Si qñ iurabat credebat se nõ pos/
se soluere.uel nõ habebat p̄babilẽ
causam credẽdi.tũc in vtroq̄ ca/
su piurat.q̄ꝛ in p̄ deerat ueritas.in
2°. deerat iudiciũ. Si vo ab initio
p̄babiliter credebat se posse solue/
re·non periurabat.⁊ si postea fecit
posse suũ nõ est piurus. Sꝫ ⁊ mul/
to magis excusat̃ si misit pecuniã
tp̄e debito sed casu pdita fuit.extra
de iure iur̃.querelã.23.q.8.si nul/
la.de ꝯse.dis͂.1.sicut. Qꝛ si postea la/
pso termino posset ⁊ nõ solueret·
piurus esset.ex̃ de dolo ⁊ ꝯtu.cum
dilecti.Con. Tho.2°.2e.q.89. A
hoc videtur fuisse p̄ncipale dictũ
Ray.ut patet in dicta.q.18. B
¶ Quid si iuro aliquid generali/ 11
ter·nũq̇d ad specialia teneor? R°.
ſm Hosti. Cũ generalitas obscu/
ritatem pariat.nõ videor cogitas/
se de his sup quibus spãliter iura/
turus nõ fuissem.⁊ sic interpretã/
dum est iuramentũ ſm intentionẽ
iurantis quãdo sine dolo q̇s iurat
Secus aũt quãdo ipse cũ dolo ẽ·
⁊ ille cui iuratur ẽ sine dolo. Igit̃
si emergat casus inopinatus de q̄
si cogitassem nullo mõ iurassem·
nõ teneor. Satis con. Ray.⁊ W.
⁊ etiã Tho.ut habet̃.j.iuramentũ
p̄.§.5°. A.Idẽ in dicta.q.18. B
¶ Quid de duob⁹ habẽtibus mẽ/ 12
suram cõmunitatis uel stateram
quã consueuerũt portare ad ven/
dentes ⁊ mercedem recip̄e.si iura/
uerunt sibi inuicem de cetero non
portare? R°. scd̃m W. Etiam si ex
hoc multum dãnificati sint.puta
quia prouisũ est de alia mensura·
non p̄nt auctoritate p̄pria venire
ꝯ iuramentũ·nisi forte ex h̄ ad ex/
tremã nccitatẽ deuenirẽt.nec vllo
mõ possent hr̃e vnde viuerẽt. Ep̄s
tñ absq̄ tãta necessitate posset h⁹/
modi iuramẽtũ in meli⁹ cõmuta/
re.cũ nulli sit vtile ⁊ aliqb⁹ dãno/
sũ. A.Idẽ ĩ sũ.con.eo.ti.q.19. B

Sed si vn⁹ p̄dictoꝝ ꝑiurat nūquid
alr̄ p̄dictoꝝ poterit venire ꝯ iuramē
tū? Dicendū ꝙ si intēdebat iurare
sub ꝯditiōe.s.si alter non portaret.
tūc altero portante nō tenebit̄. Si
autē absolute iurauerit tenet̄. De si
nescit quō iurauerit uel intenderit.
tunc si emolumentū mēsure sit cōe
ambob⁹.vno ꝑiurāte reliqu⁹ nihilo/
minus tenet̄.cū nullū ex hoc ei fiat
p̄iudiciū. Si aūt emolumētū ē so/
lū ei⁹ q̇ portat.tūc benigni⁹ interpre/
tandū ē.s.ꝙ nō seruāti fidē nō ꝓ/
miserit cū suo dāno ⁊ lucro alteri⁹
Nā gnālr̄ ꝭm Hosti.⁊ Ber.si duo
sibi ad inuicē aliq̇d iurauerint.vno
non seruāte nec ali⁹ tenet̄.ex̄ eo.si/
cut.3°. in fi.nisi qō iuratum ē eēt in
honorē dei.ut si iurauim⁹ ꝙ dicere/
mus psalteriū vnū pro inuicē uł ut
certā elemosynā darem⁹. A .Idē
in sū.con.eo.ti.q.36.et.37. B .Et
de h̄ vltimo habes h̄.j.§.anplr̄.in
fi.⁊ vide.etiā.j.iuramētū 2°.§.2°.
i5 ¶ Nūq̇d pagan⁹ q̇ iurat per falsos
deos uł creaturas nō concessas te/
neat̄? R°. ꝭm Ray.Dico ꝙ cū iura/
uit peccatū cōmisit in iurādo.sed si
modo non seruat fidē ꝓmissam ad/
dit peccatū pctō.22.q.i.mouet te.
Con.Inno.Hosti.⁊ Tho.2ª.2ᵉ.q.
98.⁊ addit ꝙ licitū ē recipere iura/
mentū eius q̇ parat⁹ ē ꝑ falsos de/
os iurare.nō tn̄ licet eum inducere
ad hoc ꝙ ꝑ falsos deos iuret.Con.
Pe.⁊ Inno. A .Idem in sū.con.
eo.ti.q.28.⁊ se. B
i4 ¶ Quid de eo q̇ cōpulsus ē ꝑ me/
tum iurare se aliquid daturū ⁊ hu/
iusmōi? R°.ꝭm Ray.Talis ꝙtūs/
cūꝗ fuerit metus nihilominus ob/
ligatur dūmō sit de re licita. Sec⁹
de illicita.ex̄ eo.si ꝟo.ex̄ qō me.cā.
ad audientiā.tn̄ qui sic iurauit po/
terit ab episcopo petē ut cogat illū
absoluere eum a iuramento.ex̄ eo.
ex administratiōis. Si h̄ impetrare
non pōt soluat ⁊ postea repetat.q̄
licȝ iurauerit soluere.nō tn̄ iurauit
non repetere.ex̄ eo.debitores.⁊ di/
cto.c.ad audientiam.De si etiam iu/
rauit non repetere tunc denūciet ec/
clesie ꝭm formā euangelicā.ut ec/
clesia cōpellat illū ad restitutionē.
Si ꝟo iurauit ꝙ non denūciaret.
tale iuramentum est illicitū ⁊ ideo
non seruandum.ex̄ eo.queādmodū
Con.Tho.2ª.2ᵉ.q.89.⁊ Pe.⁊ In/
no.⁊ Ber. A .Idem i sū.con.eo.
ti.q.30.vbi etiam addit̄ ꝭm Hosti.
ꝙ cum quis iurauit non denūciare
ecclesie tn̄ denūciare potest.dūmō
hoc faciat p̄ncipaliter intentiōe sa/
lutis fraterne. B .Similem casū
habes.j.vsura.6°.§.1°.Quid si dn̄s
facit familiam suam iurare ꝙ reue/
labunt ei si quem sciunt uel audi/
unt subripuisse de bonis suis.vide
s̄.familia.§.fi.
¶ Quid si quis audit aliquem iu/ i5
rare illud quod audiens scit falsū
esse? R°. ꝭm Ray. Sufficit audiē/
ti ⁊ tenetur ut indicet illis q̇ magis
possunt proficere ꝙ obesse ꝑiuro si/
ue eū corripiēdo siue pro eo orān/
do.22.q.5.h̄ videtur.

16 ℭ Quid si clericus iurauit se ser-
uaturũ statuta in ecclesia sua edita
⁊ postea fit nouũ statutũ? R°. ſm
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 98. Non tenetur ex
iuramento seruare futura nisi intē-
derit se obligare ad oia p̄terita ⁊ fu-
tura. tenetur tñ ea ſuare ex vi ipsa
statutoꝝ. Qꝛ si talis clericus pro-
misit p prius prestitũ iuramētũ ser-
uare illud statutũ qḋ postea factũ ē
iterũ non est obligatꝰ ex iuramēto.
ex eo. clericus. Et idem intelligen-
dũ est de eo q̇ fit nouꝰ ciuis alicuꝰ
ciuitatꝫ. ⁊ iurat ſuare statuta. Con.
Ray.
17 ℭ Quid si aliq̃ dñi tpales. uel cle-
rici. aut prelati iurāt seruare statu-
ta ⁊ cõsuetudines alicuꝰ loci uꝉ ec-
clesie. ⁊ int̄ illa sũt aliq̃ illicita. im-
possibilia. uel libertati eccl̄ie obuiā-
tia? R°. Si iurantes h̄ sciũt. nō de-
buerũt sic generalit̄ iurare. nec sũt
aliq̃tenꝰ huiusmōi iuramēta seruā-
da. ſ͞ solũ alia. Similit̄ etiā si nesci-
unt. nō sunt seruanda. qꝛ nō tenent̄
ad illa. ex de iure iur̄. ꝯtingit. li°. 6°.
18 ℭ Utꝝ ille cui iurādo aliq̇d ꝓmit-
tit̄ possit relaxare iuramētũ. R°. ſm
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 89. Hō pōt ꝓmittere
aliquid alteri sub iuramēto dupli-
cit̄. Uno mō q̃si ptinēs ad vtilita-
tem ipsiꝰ. puta si sub iuramēto ꝓ-
mittat se seruiturũ ei uel pecuniam
daturũ. ⁊ a tali ꝓmissiōe pōt absol-
uere ille cui ꝓmissio facta est. In-
telligitur eni ei soluisse ꝓmissũ qñ
fecit de eo ſm eius volũtatē. Alio
mō ꝓmittit q̇s alteri qḋ ptinet ad
honorē dei uel vtilitatē alioꝝ. puta
si aliquis cũ iuramēto ꝓmittit ali-
cui se intraturũ religionē uꝉ aliqḋ
opus pietatis facturũ. ⁊ ille tũc cui
ꝓmittit non pōt absoluere ꝓmittē-
tē. qꝛ ꝓmissio non est facta ei p̄nci-
palit̄ sed deo. nisi forte sit interposi-
ta ꝯditio. s. si illi videbit̄ cui ꝓmit-
tit. uꝉ aliq̇d aliud tale. Con. Hosti.
⁊ Ray. A. Idem in sũ. con. eo.
ti. q. 35. B
ℭ Quid si venditor aliq̇s iurauit 19
non venire cõtra venditionē. ⁊ nũc
dicit se deceptũ vltra dimidiũ iusti
precij. nũq̇d debet audiri? R°. ſm
Ber. Si maior est. nō credo q̄ au-
dietur. Secus si minor. qꝛ per tale
iuramentũ non excludit̄ nisi bñfi-
ciũ etatis. non aũt q̄ renũciet iu-
ri coi. Uñ pōt agere ad supplemē-
tũ precij uel ad rescindēdā venditi-
onem. ſm illud ex de emp. ⁊ ven. cũ
causa. A. ⁊ ibi h̄ nōt glo. nōt̄ etiā
⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 41. B. Quid
de puella que iurauit nō habere re-
gressũ ad bona paterna. ſ͞ q̄ eēt do-
te contēta. habet̄ ṡ. dos. §. 3°. Uel
si vxor iurauit nō ꝯuenire aliena-
tioni dotis. ibidē. §. 4°. Multa cir-
ca hanc materiā habent̄ h̄ statim
c. iuramētũ ḃ. et 2°. et. j. piuriũ.

IURAMĒTŨ j°.

Iuramētũ j°. coiter. Que causa instituti-
onis iuramēti? R°. ſm Ray. Du-
plex est causa. Una ꝓpter infirmi-
tatem non credentiũ. utputa cum
alicui suadetur aliquod bonum ⁊

non credit verbo simplici.introdu-
ctū est ꝙ possumus iurare.zz.q.i.
non est contra.7.c.si peccatū. Alia
causa fuit ꝑmissiua.s.ꝓpter euitan-
dam idolatriā.ꝓpter quod conces-
sū fuit iudeis iurare per deū.ne iu-
rando per creaturas in idolatriam
inciderent.zz.q.i.considera. Est ḡ
iuramentū licitum 7 meritoriū qñ
per ipsū proximo subuenitur. Vñ
in ps. Dñe quis habitabit in taber-
naculo tuo.7 sequitur. Qui iurat
ꝓximo suo 7 nō decipit. A .Idē
in sū.con.li.° ꝑ.ti.9.q.3. B Non
tñ est assuescendū ad iuramentum
ꝓpter ꝑiculū ꝑiurij.ꝓpter quod non
nisi ob necessitatē uel vtilitatem est
iurādū.zz.q.i.ita ḡ. Et sic intelli-
gendū est qñcūq; iuramentū inue-
nitur prohibitū. A s.ꝙ sꝑ intel-
ligitur prohibitū nisi rationabilis
necessitas vrgeat.ex̄ de iure iur.7 si
xp̄s.7 notat Nico.de lyra suꝑ zo.
c.Exo. B

j ¶ Quot sūt sp̄es iuramenti? R°.
ꝫm Ray. Due. Nā aliud ē asserto-
rium.ut cū iurat᷑ de pñti aut de pre-
terito.puta sic esse uł nō esse. Aliud
ē ꝓmissoriū.s.de futuro.ut cū aliq̇s
iurat aliquid se daturū uł facturū.
Idē Tho.i3.° sniaꝝ.dis.39.7 z.ª z.ᵉ
q.89. Et addit ꝙ h̄ aliqñ fiūt sim-
plicit᷑.ut cū dr̄. Testis ē mihi de⁹.
uł corā deo loq̄r.uł ꝑ deū q̇ȯ idē ē
ꝫm Aug. Aliqñ ṽo ꝑ execrationē
ut cū q̇s obligat se ad aliquā penā.
ut si h̄ nō fecero h̄ accidat mihi uł
filijs meis 7 huiusmodi.7 tunc ꝫm
Aug.illa ꝑ q̄ sic iurat obligat deo
ut h̄ illis eueniat si sec⁹ ē q̄ꝫ dicit. A
Idem i sū.con.eo.ti.q.z. Et addit᷑
ꝫm Ray.ꝙ alie diuisiōes iuramē-
ti ꝑtinēt ad forū contentiosū. B z
¶ Que est forma iuramenti? R°.
ꝫm Ray. In veteri lege iurabant
sic. Viuit de⁹.7 viuit anima mea.
Hoc faciat mihi deus.7 hoc addat.
zz.q.i.et iurabunt.et ꝑ Reg.i4.°
et.z5.° In primitiua ṽo ecclesia iu-
rabant sic. Testis est mihi de⁹.Ro.
ꝑ. Itē testis est mihi ꝯscientia mea.
Ro.9.° Vel coram deo loquor 7
huiusmōi.zz.q.i.si peccatū. Hodie
ṽo iuratur sic. Per deum.uel si me
deus adiuuet.uel per istas sanctas
reliquias.uel per ista sancta euan-
gelia.7 similia.35.q.6.de parente-
la. Et ut dicit Inno.nulla uel mo-
dica differentia est.siue quis iuret
ut dictum est.siue si solum hoc di-
cat. Promitto h̄ i fide mea. Mai⁹
tñ pctm̄ est fallere iuramētū factū
ꝑ icreata uel ꝑ suꝑiores creaturas
q̄ꝫ per inferiores. Item iuramentū
est qñ asserit se dicere veritatem in
ꝑiculo anime sue.ex̄ de frigi.7 ma-
lefi.fraternitat̄. Semꝑ tñ qñ pars
parti iuramentū defert iurandū est
ꝫm ꝙ placet ambob⁹.ff.de iure iur.
l.3.§.vlt.et.l.4.et.5. In iuramentꝭ
vero que a iure precipiuntur.ut est
iuramentum testis uel iuramentū
calumnie est iurandum suꝑ sancta
dei euangelia. A .Idem in om-
nib⁹ alijs iuramētis q̄ a iure uł iu-
dice uł a ꝑtib⁹ ex necītate deferūt᷑

ꝺm eū. Inno. ⁊ Hosti. ut i sū. con. eo.
ti. q. 8. Et adde qḋ ꝺꝛ ꝺ. iurare. §.
1. i vltima additiõe. B. ex̃ ꝺe iura.
ca. c. vltͣ. xi. q. i. testimoniū. Idē qꝫ
si promiserit q̇s aliquid iurare ut
dicit Hosti. A. s. nulla forma di
stincta ꝺm eūdē. uti dcã. q. 8. B
5 ¶ Que exigūꝛ ut recte fiat iuramē
tum. Rꝫ. ꝺm Ray. Tria. s. veritas
iudiciū ⁊ iusticia. Iere. 4.º Iurabūt
viuit dn̄s in veritate ⁊ iudicio ⁊ iu
sticia. zz. q. i. ⁊ iurabunt. Ueritas
eni sp̄ debet adesse ut. s. sciat q̇s fir
miter ꝙ verū est qḋ iurat. A. De
bet eni adesse veritas rei. s. ꝙ sit ve
rū quod iuraꝛ. ⁊ ꝯscie. s. ut putet eē
verū. ut notat glo. in. c. aiaduerten
dū. zz. q. i. B. Aliter si tm̄ credit
nō debet iurare de scia ꝫ de creduli
tate. Itē dꝫ eē iudiciū id est discre
ta deliberatio. ut. s. nō iuret etiā ve
rū nisi ꝓpter neccitatē uꝉ vtilitatem.
zz. q. i. ita q̊. Itē iusticia. s. ut illud
qḋ iuraꝛ licitū sit ⁊ honestū. ut i di
cto. c. ita q̊. Idē Tho. z.ª z.ᵉ q. 89.
A. Glo. Ray. exponit iusticiā. s.
ꝙ nō sit petm̄ mortale uel veniale
ꝓncipaliꝛ uꝉ ꝑ accidēs. ut i sū. con.
co. ti. q. 9. Et si aliqḋ ꝓdictorū triū
defuerit nequaꝙ iuramētū erit ꝫ ꝑ
iuriū. dcō. c. aiaduertendū. Et ꝺm
Tho. ⁊ in dcã. q. 9. nō ꝓ. ⁊ princi
paliꝛ. ꝑiuriū est qñ deest veritas. qꝛ
iuramētū ꝓncipaliꝛ ordinatur ad
cōfirmationē dicti hūani cui cōfir
mationi falsitas opponitur. Secū
dario autem qñ deest iusticia. 3.º qñ
deest iudiciū. B

¶ Quid qñ i iuramento nō ē eadē 4
intētio iuranꝫ ⁊ recipienꝫ? Rꝫ. ꝺm
Tho. z.ª z.ᵉ q. 89. Si h̄ ꝓuenit ex
dolo iuranꝫ oportet iuramentū ser
uari ꝺm sanū intellectū eius cui iu
ramētū prestaꝛ. Si ꝓo iurās dolū
non adhibeat obligaꝛ solū ꝺm suā
intētionē. Sic̄ ꝺ. iurare. §. xi.º q in
cipit. Quid si iuro. A. Uideꝛ āt
iurans dolū adhibere qñ legitime
interrogāti studiose nō clare respō
det. zz. q. 5. quacūqꝫ. B
¶ Utrū iuramentū ꝓmissoriū sit 5
sp̄ obligatoriū. Rꝫ. ꝺm Tho. vbi ꝺ.
Quicūqꝫ iurat se aliq̇d facturꝫ ob
ligaꝛ ad illud faciendū nisi vergat
in peiorē exitū. ut cū iurat aliq̇s ali
quid qḋ est ꝺm se malū utputa se
patraturū adulteriū. in q̄ casu pec
cat iurando ⁊ peccat iuramentum
seruando. Similiter vergit in dete
rius. qꝛ ē maioris boni impeditiuū
puta cū aliquis iurat se non intra
turū religionē uel ꝙ non fiat cleri
cus ⁊ huiusmodi. Et in hoc peccat
quidē iurando qꝛ ponit obicē spūi
sancto. sed multo melius facit non
iplendo. Nam q̄ mala sunt uel ma
ioris boni impeditiua sub iuramen
to cadere non pn̄t. Sed ⁊ alio mō
vergit in deteriꝰ ꝓpter aliquid quod
de nouo emergit qḋ fuit impreme
ditatū. sicut cū herodes iurauit pu
elle saltanti se daturū quod petisset.
Hoc eni iuramētū poterat esse a ꝓn
cipio licitū intellecta debita condi
tione. s. si peteret quod dare liceret.
sed impletio iuramenti fuit illicita.

zz.q.4.⁊ cōtra officiū. A .Con.
glo: Ray.ut in sū.con. eo.ti.q.13.
Et addit. Credo sine preiudicio ꝙ
iuramentū vergit in peiorē exitum
sex modis. p̄ cum iurat̃ aliquid qȯ
ē mortale in se. 2.º cum iuratur qȯ
est veniale in se. 3.º cum iurat̃ aliq̇d
indifferens quod ex circūstātijs ef-
ficitur mortale uel veniale. 4.º cum
iuramentū excludit opus pietatis
ex caritate faciendū. ut cum iurat
aliquis ꝙ nihil dabit isti ex carita-
te. 5.º cum excludit opus de genere
bonoꝝ. ut cū quis iurat ꝙ non erit
episcopus. monachꝰ. uel canonicꝰ
uel non celebrabit vsq; ad mēsem.
uel ꝙ non ieiunabit pro deo ul' pec-
catis suis in pane ⁊ aqua nisi preci-
piatur ei uel ꝙ non dicet psalteriū
ul' septem psalmos. 6.º cum exclu-
dit opus indifferens pia intentiōe
pro deo aut proximo faciendū. ut
si quis iurat ꝙ non loquet̃ Mar-
tino uel non intrabit domū eius ul'
non coquet ad furnū eius ul' ꝙ nō
vendet ei rem pro minori precio q̄
tanto. uel ꝙ non comedet ad ean-
dem mensam cum eo. Ideo credo
ꝙ propter huiusmodi iuramēta q̇s
non debet declinare a talibus si ea
facere velit pia intentione ⁊ ꝓpter
deum ⁊ salutem anime sue ⁊ ꝓpter
tollendū scandalū ꝓximi ꝯ quē sic
iurauit. In primis aūt tribꝰ modis
credo ꝙ possit quilibet sic iurās au-
ctoritate ꝓpria ꝯtrauenire. & inpo-
nenda ē ei pnīa de temerario iura-
mento. In reliquis tribꝰ q̄uis hu-
iusmodi iuramēta nō sint obligato-
ria nec imponēda sit pnīa pro trās-
gressione eoꝝ tanq̄ pro mortali. nō
expedit tm̄ ꝓpria auctoritate ꝯtra-
uenire nisi ꝓpter vrgentē necitatē.
tū ꝓpter reuerentiā sacramenti. tū
ꝓpter scādalū simpliciū. Vn̄ petē-
da est absolutio a supiore q̇ huius-
modi iuramēta dȝ facile relaxare
uel potius ostēdere sic iurātes non
fuisse obligatos ⁊ ipone pniam de
temerario iuramento. Et cum his
con. theologi ut pȝ i dcā. q.13. B
¶ Que maior obligatio. voti ul' iu- 6
ramēti? R.º fm Tho. 2.ª 2.ᵉ q.89.
Uotum ex sui rōne est magis obli-
gatoriū. Nam obligatio voti cau-
satur ex fidelitate quā deo debemꝰ
cuius transgressio infidelitatē ⁊ ꝑ
cōsequēs irreuerētiā ꝯtinet. Obli-
gatio aūt iuramēti causat̃ ex reue-
rentia quā debemꝰ ei. ex q̄ tenemur
ꝙ verificemꝰ id qȯ ꝑ nomē eius ꝓ-
mittimꝰ. cuiꝰ transgressio ꝯtinet ir-
reuerentiā tm̄. A .Idē in sū.con.
eo.ti.q.14. Et alia etiam est rō fm
Tho. vbi s̄. q2 plꝰ obligat simplex
promissio deo facta q̄ hoi cum iu-
ramento. B
¶ An viri possint irritare iuramē- 7
ta vxorū? R.º fm W. Nō. nisi sint
talia q̄ vxor non pōt iplere sine scā-
dalo ⁊ piudicio viri. Et sic intelli-
gendū videt̃ qȯ dicit Tho. in. §. se.
in fi. A .Idem in sū.con.li.º p̄.ti.
8.q.36. B
¶ Utꝝ in iuramentis possit dispē- 8
sari. R.º fm Tho. 2.ª 2.ᵉ q.89. In

iuramentis promissorijs dispensari pōt sicut in votis. Ubi notandū ꝙ illud quod cadit sub iuramento promissorio aliqñ ē manifeste peccatū uł maioris boni impeditiuū. ⁊ tale iuramentū dispensatione non indiget. Aliqñ est dubiū vtrū sit licitum uel illicitum proficuū uł nociuū aut simpliciť aut in aliquo casu. ⁊ in hoc pōt quilibet ep̄us dispēsare. Cum ꝟo promittitur aliquid sub iuramēto qđ est manifeste licitum ⁊ vtile. in tali iuramento non videtur habere locū dispensatio uel cōmutatio. nisi aliquid melius occurrat faciēdū ad cōem vtilitatem quod maxime videť ꝑtinere ad potestatem pape qui habet curam vniuersalis ecclesie. similiť etiā ⁊ iuramēti absoluta relaxatio. A. Hoc est vex ex iusta causa. ut si iuramētum esset contra ꝑtinētia ad obediētiam superiorꝫ uł ob aliam iustā causam. Ał secus. cum obseruatio iuramenti ut pꝫ Numeri 30. sit de iure diuino ꝯ qđ nemo aliq̄d pōt. 25. q. i. c. sꝰ q̄dā. B. Nā ad vnū quēꝙ ꝑtinet irritare iuramentū qđ a subditis factū ē circa ea q̄ subdūť eius ꝑtāti. sicut pr̄ pōt irritare iuramentū puelle ⁊ vir vxoris. ut diciť Numeri. 30. A. Ray. dic̄ ut notať i sū. con. liᵒ. ꝓ. ti. 9. q. 26. ꝙ idē iudicandū ē de absolutiōe a iuramento ⁊ a voto. Et glo. eiꝰ dic̄ ꝙ nō solū papa ꝟ etiā ep̄us pōt in iuramētꝭ dispēsare sic̄ ⁊ i votꝭ. Pōt etiam licite iuramēta mutare in meliꝰ. nec ē ħ veni-

re ꝯ iuramentū. ex eo. ꝑuenit 2ᵒ. cū etiā nō magꝭ obliget votū ꝙ iuramentū exceptꝭ tñ iuramentis circa grauiora q̄ reseruāť pape. utputa si cōcernerēt aliquā notabilē vniuersitatem. ex de elec. venerabilē: Et in hoc casu dicit intelligendū dictum eorū qui dicunt dispensationē seu cōmutationē iuramenti reseruatā pape. Et satis videť con. Inno. dicens ꝙ ep̄us in iuramentis dispensat si sunt dolo metu uel vi extorta. ⁊ etiam qñꝙ ex causa in iuramentis licite prestitis. Et con. Hosti. ut in dcā. q. 26. B. Utrꝫ debitor ꝑpť vim iuramenti teneať reddere debitum excoicato. vide s̄. excoicatio 6ᵒ. §. 21ᵒ. qui icipit. Quid si teneor. De iuramento fidelitatis habes s̄. feudum. §. 6ᵒ. et s̄. iurare. §. 9ᵒ. i fi. Item de iuramēto fidelitatis si nō prestetur pape a prelato. vide. j. peregrinus 2ᵒ. §. fi. in fi. De iuramēto eorꝫ qui absoluūť ab excoicatiōe habes s̄. absolutio 5ᵒ. §. 2ᵒ. et 3ᵒ. De materia iuramenti habes multa s̄. iurare. ⁊. j. ꝑiuriū. Itē de iuramēto vniuersitatis habes ħ statim.

Iuramētū 4ᵒ.

De iuramēto vniuersitatis siue alicuius societatꝭ. Aduertendū est ꝙ qñ vniuersitas alicuiꝰ ciuitatis uel collegij iuramento se obligauit ⁊ iurantes iam mortui sunt. successores faciētes ꝯtra nō sūt ꝓpē ħ ꝑiuri. Nam obligatio iuramēti ꝑsonalis ē ⁊ nō trāsit ad successo-

res. Tenent tñ ex quadã fidelitate adimplere quod iuratum fuit. ar. ex̃ eo. veritatis. h Ray. 7 Tho. 2. 2e. q. 98. A. Idem in sũ. con. li. 2. p. ti. 9. q. 33. B

j ¶ Quid si hoĩes alicuius vniuersitatis seu societatis iurãt aliq̃d se facturos uel nõ facturos. nũq̃d pñt sibi remittẽ? R. sm W. Hoc põt esse q̃tuor modis. p° q̃dẽ si iuramẽtũ sit de his q̃ ptinẽt ad cultũ dei seu ad religionem uel ad pietatem. 7 tũc non pñt remittẽ. ut si duo iurent q ibũt vltra mare militare p deo uel q intrabũt religionẽ. aut q dicent duo uel tria psalteria p inuicẽ. aut si qui artifices iurẽt q de lucro suo certã portionem dabũt fabrice alicuius ecclesie uel i alios pios vsus. Ubi tñ aliq̃ iurãt q ibũt vltra mare simul pñt quidẽ sibi remittẽ ne vadant simul. s nõ pñt remittẽ q̃n vadãt. qz q̃si duo iuramẽta sũt. s. q vadãt 7 q simul vadãt. 2°. si iuramentũ sit de tpalibus 7 sit tale quod absq iuramento tenent facere qd iurãt. 7 tũc etiã non pñt sibi remittẽ. qz ppẽ salutẽ aiarum videt sic iuratũ. ut si carnifices iurẽt q nõ vẽdẽt carnes infectas p sanis. aut q nõ sophisticabũt merces suas 7 huiusmõi. 3°. põt ptingẽ q iuramẽtũ sit quidẽ sup re tpali. s tali q absq iuramento nõ tenebant facere qd iurãt. Et tũc si obseruãtia iuramẽti spectat tm̃ ad cõmodũ uel icõmodũ iurantiũ pñt sibi remittẽ. ut si q̃s iuret q faciet alteri librum uel domũ 7 ille q reddet ei mercedẽ. Similit qñ duo socij iurãt de coicãdo sibi inuicẽ oia lucra. Si aũt spectat ad cõmodum aliorum magis q̃ iurantiũ nõ pñt sibi remittere. ut si artifices aliqui iurẽt q in mercibus. 20. solidorũ non accipiẽt de lucro vltra vnũ solidũ uel q nõ vendent opa nisi de materia sic parata. uel q nõ trahent pecias panni vltra tantũ 7 huiusmodi. 4°. si obseruatio iuramẽti sit alijs dãnosa. Nam tale iuramentũ non est obligatoriũ. ut si iurent sutores q certo tempore non laborabunt. 7 hoc ut propter raritatem carius vendant. uel carnifices non incident siue parabunt carnes vltra certum numerũ. uel aliqui opifices q non operabunt pro minori precio q̃ tali 7 huiusmodi. Que quidẽ iuramẽta q̃uis non sint obligatoria. non expedit tñ q ppria auctoritate sibi remittantur sed q auctoritate epi reuocentur uel potius denuncientur non tenuisse. A. Et pnia est imponenda de temerario iuramento sm eundem. uti sũ. con. eo. ti. q. 36. B Uel dic q sufficit auctoritas propria qñ iuramentũ fuit de eo quod est manifeste peccatũ aut maioris boni impeditiuũ. ut dictum ẽ s. iuramentum. 3. §. 6. A. Hoc ẽ verum qñ manifeste omnibus constat q illicitum fuerit iuramẽtũ. al saltem ppter aliorum scandalũ vitandũ tenendũ ẽ prius dictũ. B

¶ Qñ multitudo iurat aliq̃d facẽ uel nõ facẽ. nũq̃d aliq̃bus ꝯuenientibus z

psit alij ꝯuenire? R. s̄m W. Si absolute et in oem euentu iuratu e quilibet seruare tenet. Si vero sub ꝯditione ul ob determinata causam puta si alij seruarent et huiusmodi. no tenet qs nisi existente conditione. ar. 32. q. 8. non solum. ex de ꝯdi. appo. veru. ex de iure iur. ꝯuenit. Unde si oes alij uel plures non seruent. in hoc casu absoluti videntur alij. Si vero pauci sunt qui non seruarent recurrendu e ad intentione iurantiu. videlz q si intendebat q quicuq no seruate ipsi non tenerent. aut solu si multi essent illi q non seruaret. Et si de intentione nescit tutius est seruare. A. Glo. Ray. ut pz in su. con. eo. ti. q. 40. dicit q qn medietas ul maior ps multitudinis adhuc seruat iurametu si h vergit in damnu seruantiu et in lucru non seruantiu benigne interptadu est sic dictu e s. iurare. §. 12. i casu de mensur. B

Iurisdictio.

De iurisdictione epi spirituali vbi et qn possit exerceri. vide s. eps. §. 8. et s. absolutio p. §. 6. De temporali s. eps. §. 9.

¶ Iurisdictio qda e voluntaria. s. qn nemo se opponit. et h pot exerceri oi tpe et loco. ut. ff. de adop. l. emacipari. Queda ꝯtetiosa. s. qn litigat. et h non pot expediri a iudice ꝑcedente. A. i. no ꝓ tribunali sedente. ut in. §. spacium. de q. j. B nec dieb feriat nec de nocte. 3. q. 3. spaciu. v. a iudice procedete. ex de offi. dele. c. ꝯsuluit.

Ius.

Quid e ius. Quid rigor. Quid eqtas Et quid dispensatio? R. s̄m Ray. et Hosti. Ius e ars boni et eq cuius merito quis nos sacerdotes appellat. A. hoc est de textu. qd se quit e expositio. B. i. sacrorum preceptorum ministros. ff. de iusti. et iure. l. i. Rigor vero est excessus siue austeritas iuris aliqties ad terrorem scriptus. qui quide no e seruadus nisi vbi timet exemplu mali. A. i. ne peccatu deducat ad alios p exemplu. ut in. c. sed et illud. de q stati B. dis. 45. sed et illud. Quq tn rigor ide e q subtilitas iur. et seruadus e. ex de resti. spo. in lris. Eqtas vero e mediu int rigore et dispesatione. C. de iudi. placuit. Et diffinit sic. Equitas e iusticia dulcore mie tpata. Uel eqtas e modus ronabilis reges miam et rigore. hanc iudex sp dz p oculis habere. ff. de eo quod cer. loco. l. q si eps h. i fi. et 45. dis. disciplina. et. c. qui emendat. et. 50. dis. ponderet. in fi. et. c. dno sco. Namelius e de mia q de seueritate reddere ratione. 26. q. 7. alligat. Hoc itelligo s̄m Ray. nisi ex ca iusta seruet rigore. ul faciat dispesationem Quid aut sit dispesatio et plura de ipsa habes s. dispesatio. p totu. A Idem i su. con. li. 4. ti. 29. q. i. B

¶ Ius publicu dicitur vno modo quodlibet ius in scriptis redactum quod dicitur publicu. qz a publicis psonis itroductu e ut a pncipalib

uel consilijs. similiter ⁊ constitutio municipalis uel ep̄alis. Item alio mō dicit̄ ius publicum qd̓ publice vtilitati expedit. utputa ne quis sua re male vtat̄. ⁊ huiusmōi. Itē alio mō ⁊ sp̄ālit̄ dicit̄ ius publicū illud qd̓ ꝯsistit in sacris ⁊ sacerdotib⁹. ff. de iusti. ⁊ iure. l. i. Qd̓ etiā specialit̄ diuinū dicitur. ex̄ de iureiur̄. nimis diuino. A. Al̄ icipit nimis de iure. Et hec etiam notant̄ i sū. con. li.º 3.º ti. 26. q. 24. ẜm Hosti. Ibi etiā plura alia de isto iure publico dicūtur. B

z ¶ Utr̄ ea q̄ cōtra ius fiūt valeant. R̄.º Regula dic̄. Que ꝯtra ius fiūt debent ꝑ infect̄ haberi. ex̄ de re. iur̄. q̄ ꝯtra. li.º 6.º Quā regulā quidā voluerunt dicere habere locū solūmō qn̄ ius ita prohibet ꝙ addit. ⁊ si ꝯ̄ fiat non valeat. Sꝫ h̄ expositio reprobat̄ expresse. C. de legi. non dubiū. Ideo indubitant̄ tenendū ē ꝙ qn̄cūq̄ lex ꝓhibet si nihil aliud addit. tūc ea q̄ ꝯ̄ fiūt ipso iure nō valēt ut sunt venditiōes. donationes. electiōes. testamēta. ⁊ oīa huiusmodi. nisi sint talia ꝙ eoꝝ effect⁹ reuocari non possint. ut homicidiū ⁊ huiusmodi. Si ꝟo lex addit aliq̄d plus. tūc cōsiderādū ē ꝙ addere pōt tripliciter. Et p̄ q̄dē cōtingit si addat verba expresse anullātia. ut dicēdo si ꝯtra factū fuerit sit irritū ⁊ inane. Et tunc est planū. ff. de rutel̄. l. mutuo. §. sub ꝯditiōe. 2.º ꝯtingit si addit ꝟba exprimentia modū ꝑ quem illud factū anullatur. ut dicēdo. q contra fecerit remoueat̄ exceptiōe tali uel tali. ut macedoniani ⁊ velleyani. de dolo. ⁊ similib⁹. Et tunc quod contra legem factū est prima facie valet. sed remouet̄ exceptione opposita. 3.º contingit addi aliqua verba cōfirmātia. ut dicēdo sic. Si contra factū fuerit valebit quidem ⁊c̄. ⁊ tūc valet. ff. de fideiusso. l. grece. §. a tutore. ⁊ de interdic. ⁊ rele. l. relegatoꝝ. §. ad temp⁹. ⁊ qn̄ appel. sit. l. i. §. biduū. Et hec est sententia Dy. ⁊ Cy. Ad materiā iuris pertinere pōt. j. lex.

Iustificatio.

Que exigunt̄ ad iustificationē impij? R̄.º ẜm Ray. Quatuor que sunt simul tempore. s. mot⁹ liberi arbitrij. contritio animi. infusio gratie. ⁊ remissio culpe. A. Con. Tho. ⁊ Pe. ut in sū. con. li.º 3.º ti. 34. q. 29. B

Karacter.

Karitas katheeism⁹ ⁊ similia quere in litera. C.

Latro

Quis dicatur latro public⁹ uel nocturnus populator agroꝝ. R̄.º Latro public⁹ dicit̄ qui insidiat̄ ⁊ aggredit̄ i publicā stratā. Nocturnus ꝟo populator agrorū qui de nocte agros vastat ⁊ incendit. Hos ẜm leges ipune occidere licet. ut s̄. homicidium p̄. §. 6.º nec gaudent emunitate si cōfugiūt ad ecclesiā. ut s̄. emunitas ꝯfugiētiū.

§. ß. Et ad istã latronis materiam pōt ptinere. ĩ. predo. ⁊. ĩ. raptor.

L Egare. Quid iuris si testator legauit rem alienã. R. scdm Hosti. Si testator ignorauit ipsam esse alienã. heres nō tenetur pstare eam. nisi forte is cui relinqbat esset psona cōiuncta. puta vxor uel alia psona cui erat tãtūdē relicturus de suo. qꝛ tūc tenet legatū. C. de lega. cum alienam. uel nisi ipsa res esset heredis. qꝛ tunc tenet eam pstare. ff. de lega. 2. vnum ex familia. §. si rem tuam. Si vo testator scit rem esse alienã. tunc tenet heres emere ⁊ tradere. ⁊ si ille cuius est nō vult vēdere uł nō nisi nimis graui pcio. tenet heres pstare iustam estimatiōnē. nisi forte esset talis res cuius cōmerciū non habet ut res sacre ⁊ hꝰ. Nō nō obstat ex de testa. filius. qꝛ res ille erãt res eccłie i quibꝰ legatū nō tenuit. Con. Inno. A. s. i dcō c. filiꝰ. Ibi etiã h nōt glo. ⁊ addit ꝙ legatario incūbit pbare sciētiã testatoris. Predicta etiã notant in sū. con. li. 2. ti. 5. q. iio. B. Legatū ad pias cās valet cū minori solēnitate. vide. ĩ. lex. §. 9. vsu. fr. Quō heredes debeāt soluere legata aut etiã debita defuncti. habet s. hereditas. §. 5. A. q. incipit. Utrū heredes. B. ⁊ sequentibus.

L Egatus. Quot sūt genera legatoꝝ? R. scdm Ber. ex eo. c. excoicatis. Tria sunt. Nam quidã sūt legatī de latere pape. ut sūt cardinales principalit ⁊ etiã alij. sicut ibi Ber. subdit. q mittunt de curia. Secundi sunt non de latere. s. qui mittunt a papa nō existētes in curia. Uerius tñ tenendū quod probat Jo. an. in 6. s. ꝙ solum cardinales dicunt de latere. A. Con. glo. Ray. ut i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 89. B. Oēs alij vndecūꝙ missi non dicunt de latere. Sunt ⁊ tertij qui ptextu ecclesiarū suaꝝ habēt legationē. An vo tales possint absoluere pcussores clericoꝝ. habes s. absolutio 2. in pncipio. A. ⁊ etiã in dicto. c. excoicatis. s. ꝙ non pñt absoluere. B

¶ Legatus de latere pōt cōfirmare electiōes episcopoꝝ. A. ac etiã archiepiscopoꝝ. ut in. c. si abbatē. de quo. ĩ. B. ⁊ exemptoꝝ. Alij legati non sine speciali mãdato. ex de elec. si abbatem. li. 6. Potest etiã legatus de latere cognoscē de causis contra exemptos. ut s. exēptus. §. pst.

¶ Quid si legatꝰ aliquem excoicauit dum erat in puincia sibi decreta. nūquid postꝙ egressus ē pōt eum absoluere? R. scdm Inno. Si reuocatus est non poterit. Si vo exiuit reuersurus. postꝙ reuersus fuerit poterit. ⁊ etiam añ regressum si est legatus de latere. A. Immo si nō sit de latere pōt absoluere i foro pniali sibi subditos etiã ex prouinciã. cū sit volūtarie iurisdictionis ut s. ꝯfessio 3. §. 2. Judicialit aūt ab.

solue͂ ex̄ ꝓuinciā non pōt etiā legat⁹
de lare͂. ut s̄. absolutio ꝑ. §. 5º. B
3 ¶ Qr legatus q̄tūcūq̄ plenā lega-
tionē habeat. siue etiā habeat ꝓte-
ptu ecclesie sue. nō habet ex h̄ ꝑtātē
cōferēdi beneficia. nisi ei specialiter
sit ꝯcessū. uł nisi sit cardinalis. ha-
betur ex̄ eo. officij. liº. 6º. Qr si eccł'ia
h; patronū laicū. nō pōt ꝯferri ꝑ le-
gatum. nisi ei quē patron⁹ p̄ntaret.
Eodē mō si habet patronū clericū
cui patronatus cōpetit rōne sui ꝑri-
monij. ex̄ eo. cū dilect⁹. A. s. i ti. de
iure patro. B. Secus si cleric⁹ sit
p̄ron⁹ rōne eccł'ie. uel etiā si sit col-
legiū. q; tūc eo irreq̄sito pōt legat⁹
cōferre. q; pōt qd̄ mai⁹ ē. s. ipsas ec-
clesias cōferre nō req̄sito ep̄o. A
Facit ex̄ de offi. le. dilectus. ⁊ ibi h̄
notat glo. B
4 ¶ Oēs reseruatiōes q̄rūcūq̄ bn̄fi-
cioꝝ facte a quocūq̄ legato aucto-
ritate legatiōis. A. uel ab execu-
torib⁹ deputatis ꝑ ipsū. ut in. c. p̄nti
de q̄. j. B. ⁊ oia decreta siue denū-
ciationes ⁊ processus carēt virib⁹
finita legatione. A. dūmodo ad
collationē eorūdē beneficiorū iam
vacātiū minime sit processū. ut ibi.
B. Quin etiā si durante legatiōe
legat⁹ i aliq̄ ecclesia. A. s. cathe-
drali uł collegiata, ut ibi. B. fecit
aliquam reseruationē. non pōt illa
pendente facere aliam in illa eccle-
sia. Similiter etiā postq̄ reseruauit
vnum beneficiū ꝑtinens ad collati-
onē cuiuscūq̄. ipsa reseruatiōe pen-
dente nō poterit aliud reseruare qd̄
ad eūdē ꝑtinet. h̄ ex̄ eo. ꝑsenti. liº. 6º.
¶ Nullus legatus pōt facere ali-
quam reseruationē de ecclesijs ⁊ di-
gnitatib⁹ earū vbi illi qui preficiūt
habēt ꝑ electionē assumi nec se itro-
mittere q̄n eligere ⁊ postulare vale-
ant. ex̄ eo. deliberatiōe. liº. 6º. 5
¶ Null⁹ legat⁹ pōt ꝯcedē alicui in
generali uł in sp̄ali ut recepta resi-
gnatiōe illoꝝ q̄ hn̄t bn̄ficia possint
illa alteri cōferre. aliť non valet. ex̄
eo. deliberatiōe. liº. 6º. 6
¶ Cōstitutiōes facte a legat; i sua
ꝓuincia durāt p⁹ea ꝑꝑetue. Sec⁹ si
cās delegēt. q; egressis illis de ꝓuin-
cia nō durat iurisdictio delegatorū
nisi an̄ legatoꝝ discessū citatio pre-
cesserit. ex̄ eo. nemini. 7
¶ Legatus non pōt processū dele-
gatorū impedire aut eius sententiā
irritare. sed pōt eā cōfirmare ⁊ exeq̄.
ex̄ de offi. dele. studuisti. 8
¶ Quot modis finitur legatio?
Rº. ꝭm Jo. an. Quatuor modis. ꝑ
mō si datus fuit legatus ad temp⁹ 9
finito tempore finita est legatio. ex̄
de offi. dele. de causis. 2º. qn̄ reuo-
catus est. ff. de iudi. l. iudiciū. 3º. qn̄
egressus est legationē animo nō re-
deundi. Secus si animo redeundi.
ex̄ eo. nouit. 4º. ꝑ mortem ipsius le-
gati non tn̄ morte constituentis. ex̄
eo. legatos. liº. 6º.

Legitimus

filius quis est? Rº. ꝭm Ray. Legitimus
filius est qui de legitimo matrimo-
nio natus est. uel de eo qd̄ legitimū

reputabat. ex eo. cũ inter Johem.
et hoc siue ambo in facie ecclesie cõ-
iuncti sunt bona fide credẽtes se le-
gitime copulatos. uel si alter tm̃ cre-
debat. Nam et sic legitim⁹ est filius
et vtriq; parẽti succedet. ex eo. ex te-
nore. Secus si clãdestine cõtraxe-
rũt. q2 videt fuisse ignorantia affe-
ctata. Aut etiam si ambo ipedimẽ-
tum scientes publice cõtraxerũt. ex
eo. de clam. despon. cum inhibitio.
Idem Tho. et Pe.

j ¶ Quõ pñt legitimari qui legiti-
mi non sunt? R. Multipliciter. Et
primus quidẽ modus ẽ per sequẽs
m̃rimoniũ qñ solutus de soluta fi-
lios habet. s. naturales si cõtrahit
cum ea legitimant. Secus de spu-
rijs. s. ex adulterio natis. ex eo. cõ-
quest⁹. 7. c. tanta. 2⁹ est ꝑ specialem
indulgentiã pape. ex eo. ꝑ venerabi-
lem. Hi duo modi i canonib⁹ repe-
riunt. Sũt et alij ſm leges. prim⁹ ẽ
si pater filiũ naturalem offerat cu-
rie impatoris. fiatq; curialis. ut in
Auten. quib⁹ mo. na. effi. le. §. si q̇s
igit. coll. 7. Idẽ si eũ offerat curie
ciuitatis de qua uel cui⁹ vico ẽ ori-
und⁹. ut Insti. de nuptijs. §. vltis. A
Melius in Auten. q̇. mo. na. effi.
le. §. si q̇s igit. 2°. B. 2⁹ mod⁹ est
si pater decedẽs in testamẽto natu-
ralem filiũ nominet legitimũ here-
dem. et ipse postea offerat ꝓncipi te-
stamentũ. fiet legitim⁹. 3⁹ mod⁹ est
si nullo filio legitimo existente ipse
naturalis fili⁹ seipsũ offert curie. ut
dictum est in Auten. q̇. mo. na. effi.
le. §. ꝓ. et. §. si q̇s igit. 4⁹ mod⁹ ẽ si
pat i istrumẽto ꝑ publicã manũ cõ-
fecto uel alit scripto cũ subscriptiõe
triũ testiũ eũ noiet filiũ nec adiece-
rit naturalẽ. ut i Auten. ut li. ma. et
auie. §. ad h. coll. 8. A. Ibi dicit
Si q̇s filiũ aut filiã habẽs de libera
muliere cũ q̃ nuptie cõsistẽ pñt pu-
blico instrumento dicat siue ꝓpria
ꝯscripto manu et hñti sbscriptionẽ
triũ testiũ fide dignoꝝ siue in testa-
mẽto siue i gestis munimẽtoꝝ hũc
aut hãc filiũ suũ eẽ uel filiã et nõ ad-
iecit nãlẽ. huiusmõi filiũ uel filiã le-
gitimos eẽ et nullã aliã ꝓbationem
ab eis queri. s; oi frui eos iure filio-
rũ legitimoꝝ. Ex h eni et cum eorũ
matre monstrat legitimũ habuisse
m̃rimoniũ. Ibi etiã dr̃ q sic nomi-
nando vnũ idẽ ius extendit ad oẽs
alios filios ex eadẽ muliere natos.
B. Spurij ꝓo nõ pñt legitimari
q̃tũ est ꝑ leges. s; impator uel alius
auctoritate eius aliqñ de grã legiti-
mat. et similit papa. A. Predicta
etiã notãt i sũ. con. li°. 4°. ti. 24. q. 2.
ſm Ray. Tho. Pe. et Al. B

¶ Quid prodest filios esse legiti- z
mos? R. Succedunt in oib⁹ bo-
nis parẽtũ. ut in Auten. quib⁹ mo.
na. effi. le. §. et qm̃. 7. C. de suis et le-
git. here. ꝑ totũ. ex eo. cõquest⁹. 7. c.
tanta. Et hoc itellige nisi excludãt
ab hereditate in casibus q̇s habes
s. hereditas. §. 2°. Utrũ legitimat⁹
quo ad actus eccl̃iasticos itelligat
legitimat⁹ q̇ ad seculares habes s.
illegitim⁹. §. fi. A. et ibi plen⁹ in

additione. B. Ad materiã istam ptinere põt s. fili⁹. 7 s. illegitimus.

Legitima portio triplex est. Una est que est debita iure nature. 7 dicitur debitũ bonoꝝ subsidium. 7 hec debetur filijs tm̃ qui sine causa exheredari non pñt 7 huic portioni nullũ grauamẽ põt imponi. C. de inoffi. testa. l. oi modo 7 duab⁹. ll. se. Et hec ẽ talis. Si sũt quatuor filij uel infra debent habere tertiã partẽ. Si sũt quinqꝫ uł vltra debent habere medietatẽ ei⁹ qḋ eis deferebaꝛ ab itestato. C. de inoffi. testa. Auten. nouissima. Et intelligi debet detractis debitꝭ si qua essent. A. Facit. l. venisse. ff. de ꝟ. sig. B. Itẽ ẽ alia portio. s. quarta falcidie q̃ debeꝛ iure institutidis. ut cũ aliqs est institut⁹ heres 7 illa hereditas ẽ exhausta ꝑ legata. tũc institut⁹ põt detrahere sibi vsqꝫ ad quartã ptẽ hereditatis detrahendo de singulis legatꝭ. nisi ad pias causas. A. Hoc habeꝛ in Auten. similiꝛ. C. ad. l. falcidiã. Cessat etiam falcidia qñ testator sciẽs quãtitatẽ patrimonij sui expsse illã prohibuit uel si heres nõ fecit inuẽtariũ tpe 7 modis a iure statutꝭ. ut in Auten. ẞ cũ testator. C. eo. uł si heres infra legitimũ temp⁹ volũtati nõ paruerit testatorꝭ. ex de testa. Raynaldus ad fi. Et ibi glo. diċ ꝙ temp⁹ legitimũ ẽ temp⁹ anni cõputãdũ a iussu iudicꝭ infra qḋ temp⁹ si nõ paruerit diċ ꝙ etiã ꝑdit oia. excepto qḋ sibi debeꝛ ex fideicõmisso. Itẽ cessat falcidia qñ aliq̃ sunt ita relicta ut non alienenꝛ ẞ remaneãt apud successores eius cui relinquũꝛ. in Auten. ẞ 7 in ea. C. eo. B. ex de testa. Raynald⁹. ad fi. 7. C. ad. l. falci. ꝑ totũ. Item ẽ tertia q̃ dꝛ trebelliamca. ut cũ aliquis institut⁹ heres rogaꝛ ut alij restituat hereditatẽ. Nam talis institutus põt retinere quartã ptẽ de tota hereditate. ut Insti. de fideicõ. here. §. sed quia. 7. C. ad trebel. per totum. Hec detrahiꝛ de vniuersitate hereditatis. 7 in hac cõputantur legata 7 donationes. ff. ad. l. falci. in quarta. A. Hec lex non videtur ibi haberi. 7 puto ꝙ velit allegare. l. in quantitate. que est eo. ti. Sed melius videtur facere Insti. de fideicõ. here. §. sed qꝛ. cum se. vbi pꝫ ꝙ cõmoda 7 onera hereditatis diuiduntꝛ inter heredem 7 fideicõmissariũ siue sit vnus heres siue plures ꝓ suis portionib⁹. B. Notantur hec ex de testa. Raynuti⁹. Et si plures heredes instituti fuerint diuidẽt inter se dictas portiones. Hec que dicta sunt de iure sunt. Ceterũ circa ẞ diuersarũ terrarũ varia est consuetudo. que si rationabilis sit 7 pscripta seruari debet. ut s. consuetudo. §. 3. 4. et 5. A. hic posset consuetudo irrationabilis discerni quãdo esset cõtra relicta ad pias causas. ut notatur in sũ. con. li. 2. ti. 5. q. 93. Et consequẽter idem foret qñcũqꝫ eẽt contra debitum pietatis seu caritatis. B

Leprosus Quid de coniugio leprosorum? R. Lepra superueniens soluit sponsalia. A .s. de futuro. ut in. c. lrās. de q. j. 7 ibi glo. q̄ etiā dicit q idē est de qualibet enormi deformitate. B .sed nō soluit mrīmoniū. ex eo. lrās. Uñ si ɔtractū fuit tenet coniunx ad redditionē debiti. ex eo. c. p. et z°. Leprosus etiā cōtrahere potest si inuenit volentē. ex eo. c. z°.

i ¶ Utrū cōiunx teneat cohabitare cōiugi leproso. R. ſm Tho. in 4°. dis. 32. Licet teneat reddere debitū non tñ tenetur ei cohabitare. Non enim ita cito inficitur ex coitu sicut ex frequenti cohabitatione. Et ſm Pe. h opinio celebrior ē quā 7 Hosti. declarat sic. Sufficit leproso q vxor ita ppe sit q ꝓpter loci distantiā non fraudet debito. nec oportet q in eodē lecto aut in eadem domo morent. Filij q3 leprosorū cū sano manē debēt ne inficiāt. A .Idē i sū. con. li. 4°. ti. z. q. 65. cū duab⁹ se. B .Utr leprosi teneāt dare decimas. hēs s̄. decime z°. §. p. Et vtr de sepultura. A .s. alicui⁹ leprosi intrantis domū leprosor. ut i loco allegato. B .teneat ad canonicā portionē. vide. j. sepultura 3°. §. xi°. q̄ icipit. Quid de leprosis.

z ¶ Utr sacerdos leprosus debeat celebrare. R. ſm W. Populo quidē ꝓpter scandalū celebrare non debet Sz priuatim si non sit nimis deformis. A .aut debilis ſm eundē. ut in sū. con. li°. z°. ti. p. q. 43. B .non est prohibendus. ſ tñ cessabit a ministerio quo ad sanos. A .ſ leprosis cantare 7 ministrare poterit diuina. ut in dcā. q. 43. B

Lex et cōstitutio. Quid est lex? R. Lex ē constitutio populi in qua maiores natu simul cū plebib⁹ aliqd sanxerunt. dis. z. lex. Et de h etiā vide in fine sequentis. §.

¶ Quis pōt facere legem? R. ſm j
Tho. prima z°. q. 90. Lex principaliter respicit ad bonū cōe. Ordinare autē aliquid ad bonū cōe. est uel totius multitudinis. uel alicuius gerentis vicē totius multitudinis. Et ideo condere legem ul ptinet ad totam multitudinē uel ad psonā publicam que toti⁹ multitudinis curam habet. Est tñ promulgatio necessaria ad hoc ut lex habeat suam ꝟtutē. Uñ. 1. dis. 4. A .i. §. leges. B .dicit q leges instituūt cū promulgantur. Et sic pōt colligi talis diffinitio. Lex est quedā ratiōis ordinatio ad bonum cōe ab eo qui curā coitatis habet promulgata. A Con. Hosti. ut in sū. con. li°. z°. ti. 5. q. z03. B

¶ Sed qui sunt illi qui ita curam z
coitatis habent q possint legem facere? R. ſm Hosti. Generalē constitutionē papa pōt facere in oibus spūalibus 7 ecclesiasticis. ex eo. c. fi. Itē legat⁹ in prouincia sibi cōmissa. ex de offi. le. c. fi. ex de loca. 7

ꝯduc.ex rescripto. Itē synod⁹ pro-
uincialis.16.dis.φ dr. Itē synod⁹
epālis.18 dis.c.ꝑ.⁊.c.fi. Item epūs
in sua diocesi pōt cōstitutionē facē.
ex̄ de maio.⁊ obe.si q̇s.ex̄ de loca.⁊
ꝯduc.vr̄a nobis. Item capitulum
pōt sibi cōstitutionē facere.ex̄ eo.cū
accessissent. Similit̄ ⁊ vniuersitas
clericoꝝ ⁊ magistroꝝ.ex̄ eo.ex lris
Itē i tꝑalib⁹ gnālē legē pōt facere
impator.C.de legi.l.z.et.l.fi. Nō
tn̄ i spūalib⁹ seu eccliastic̄. Item ꝑ-
fect⁹ ꝑtorio ⁊ oēs q̇b⁹ ipator ꝯmā-
dat. Itē ꝑplus roman⁹. Itē senat⁹
roman⁹. Oēs isti legē gnālē facē
pn̄t. Itē ois ciuitas siue ꝑplus pōt
sibi legem facere. Hec oia i Insti.
de iure naturali.§.ꝑ.et z°. Idē cre-
do de q̄libet collegio approbato.ex̄
eo.q̄ i eccliaꝝ.⁊.c.ex lris. A.Idē
in dcā.q.zoz. Et addit̄ ꝯm Inno.
in.c.vr̄a nobis.ex̄ de loca.⁊ ꝯduc.
vbi dicit φ licz epūs cum capitulo
suo possit statuta facere sup iurisdi-
ctione sua.sup alijs tn̄ non pōt nisi
hi quoꝝ interest consentiant uel ad
minus sint presentes.de ꝯse.dis.z.
c.ꝑ.⁊ ex̄ de his q̄ fi.a ꝑla.sine con.
ca.c.pl̄t.⁊ finali. B
3 ¶ Sz infra qd̄ temp⁹ icipit artare?
R°. ꝯm Hosti. Cōstitutio gnālis ici-
pit artare p⁹ duos mēses a tꝑe pu-
blicatiōis.ut in Auten.ut fac.no.
ꝯsti.i rubro ⁊ nigro. A.coll.5. B
Idē Ber.⁊ Jo.an.dicēs sic. Cum
istud sit iure ciuili exꝑssū ⁊ iuri ca-
nonico cōtrariū nō sit.cautū illud
seruabimus.quoniā etiam robora-
tum videtur.ex̄ ne cle.uł mo.c.vlt.
⁊ de sen.exco.nouerit. Et addit di-
cens.nisi in ipsa constitutiōe aliud
caueatur. Et per hoc soluunt̄ si qua
inueniunt̄ contraria. Inferioꝝ aūt
constitutio ꝯm eundē Hosti.utputa
capitulorū ⁊ vniuersitatū in conti-
nenti ligat facta promulgatione.
nisi forte absentes ⁊ ignorantes.
quibus neq̧ tempus dabo neq̧ li-
mitabo.sed iudicis arbitrio relinq̄-
ar.ex̄ qui ma.ac.pn̄t.c.fi. A.Idē
in dcā.q.zoz. B
¶ Utꝝ ignorantes excusentur ab 4
obseruantia legum ⁊ cōstitutionū?
R°. Coiter loquēdo non excusan-
tur.nisi sicut predictū ē s.ignoran-
tia.§.3°. tn̄ a sententijs prolatis ꝑ
statuta ordinarioꝝ excusant̄ igno-
rantes.qz non ligant̄ illis.nisi eoꝝ
ignorantia fuerit crassa aut supina.
ex̄ eo.ut animarū.li°.6°. Et que sit
crassa seu supina habet̄ s.ignoran-
tia.§.fi.
¶ Utꝝ ꝯstitutio respiciat ꝑterita. 5
R°. Futura tm̄ respicit.nō ꝑterita.
ex̄ eo.cognoscētes.nisi i ea noīati de
ꝑteritis caueatur.ex̄ eo.c.fi.
¶ Utrū posterior constitutio tol- 6
lat priorem. R°. Tollit.etiam si de
priori nullam faciat mentionem.
ex̄ de cogna.spi.c.ꝑ.licz secus sit i
rescriptꝭ.ex̄ de rescrip.ceterū ⁊.c.ex
parte. Item secus de consuetudine.
A.s.qz ei non derogatur ꝑ nouā
constitutionem pape nisi de ea fiat
mētio.ut in loco allegato. B.s.
cōsuetudo.§.6°.

7 ¶ Utrū leges hūane obligēt in foro consciētie. R. ṡm Tho. pma 2e. q. 96. Leges humane si iuste sint habēt vim obligationis in foro cōscientie a lege eterna. a qua deriuāt ṡm illud prouer. 8. Per me reges regnant 7 legum cōditores iusta decernunt. Dicunt autē leges iuste. p quidē ex fine. s. qñ ordinant ad bonū cōe. Item secundo ex auctoritate. s. qñ lex lata non excedit ptātē ferentis. Item tertio ex forma qñ s. ṡm equalitatē proportionis imponunt subditis onera ad bonum cōe. 7 ṡm h leges huiusmōi onera imponentes iuste sunt 7 obligāt in foro ɔsciē. dis. 9. q̄cūq3. Leges ꝓo iniuste nō obligāt. de quib9 vide in sequenti. §. A. Idē in sū. con. co. ti. q. 204. B

8 ¶ Que sunt leges iniuste. R. ṡm Tho. vbi s. Iniuste sunt. pmo quidem p ɔtrarietatē ad bonū hūanū. 7 h triplicit. s. ɔtrarijs modis nūc dictis de legib9 iustis. Nā vno mō sūt iiuste ex fine. sicꝫ cū aliqs psidēs leges iponit onerosas subditis nō ptinētes ad vtilitatē cōem h magis ad propriā cupiditatē uel gloriam. 2o. mō ex auctoritate. s. cū aliqs legē fert vltra cōmissā sibi potestatem. 3o. mō ex forma. puta cū ineq̄lit onera multitudinis dispēsant etiam si ordinent ad bonū cōe. 7 tales magis sunt violentie q̄ leges. Unde non obligāt i foro ɔsciē. nisi forte ꝓpter vitandū scādalū. Item iniuste sūt per contrarietatē ad bonum diuinū. sicut leges tyrannoꝝ inducētes ad idolatriam uel ad quodlibet aliud quod est contra legem diuinā. 7 tales leges nullo mō licet obseruare.

¶ Sed nūquid inter leges imperiales que nunc vigent sint aliqui casus illiciti 7 ṡm animā nō seruandi. R. Sunt ut dicitur dis. 10. lege. Et primo quidē in mrīmonijs. Nam ṡm leges filius vni9 germani copulari pōt per mrīmoniū cum filia alterius germani. ut Insti. de nupt. §. inter eos. C. de nup. l. nemini. 7 ṡm deum tales debent penitus separari. extra de cōsang. 7 affi. nō debet. et. 35. q. 3. progenie. 2o. qz ṡm leges puella rapta non potest contrahere mrīmoniū cum suo raptore. C. de rap. vir. l. vnica. Et idem erat olim ṡm antiquos canones. h hodie potest. ex de rap. c. fi. et vide. s. raptor 2o. §. 2. 3o. qz ṡm leges licitum est homini soluto tenere mulierem solutam in concubinā. ut in Auten. quibus mo. na. effi. sui. §. si quis autē. Sed ṡm deum etiam fornicatio simplex mortale peccatū est 7 excludit a regno dei. ut dicit Aplus. i. Cor. 6. 4o. qz ṡm leges licitum est viro occidere adulterū vxoris deprehensum in adulterio si est persona vilis 7 cui non debetur reuerentia. ff. de adul. l. marito p. responso. 7. l. si adulterium. 7. C. de adul. l. Graccus. Et similit licet patri qui habet filiam in potestate occidere adulterū filie in domo filie. 7 ecōuerso licet patri occidere 9

adulteram filij ⁊ generi. ⁊ occidere
filiā. ff. de adul. l. pater. ⁊ l. nec i ea.
⁊ l. ꝙ ait. Similit̄ ⁊ latronem siue
populatorē agroꝝ. ut s̈. homicidiū
ꝑ. §. 6°. Sʒ ſm deū nihil eoꝝ licet
⁊ ꝓhibetur cum precipit̄ Exo. 20.
Nō occides. 5°. qꝛ ſm leges dānat̄
q̇ cōplexā sam i adulterio tenet vxo-
rē. C. de adul. l. crimen. ⁊ l. castita-
ti. Sʒ ſm deū ⁊ iura canonica pōt
tenere sine vlla pena dūmodo ipsa
velit ab adulterio recedē. 32. q. i. §.
subaudit̄. A. Alt icipit. hic subau-
diēdū. B. 6°. qꝛ ſm leges i mult̄
casibus licitū ē vxorē repudiare ⁊
mr̄imoniū rite cōtractū dissoluere
⁊ maxime in casu q̇ notat̄ dis. 10.
lege. et. 27. q. 2. sunt qui dicūt. A.
In his capitulis dicit̄ de dissoluti-
one matrimonij etiam ꝯsūmati cā
religionis. qđ ꝓhibet̄ licʒ leges ꝑ-
miserint. B. Sed h̄ lex dina pro-
hibet. ut i eisdē. c. dr̄. 7°. qꝛ ſm leges
mulier q̄ mortuo marito nubit in-
fra tempꝰ luctꝰ. s. vnius anni infa-
mis fit ⁊ icurrit multas penas. C.
de secūdis nup. l. i. et. 2. Sʒ ſm deū
ut apl'us dicit. nubat libere cui vult
ex̄ de secūdis nup. c. fi. Et ut notat
Inno. remittunt̄ ei oēs ille pene q̄
sūt tm̄ ad ipsiꝰ penā. Secus si inde
ꝓueniat aliq̇d ad alios. A. Dn̄s
An. de Bu. clarius hoc ponit i dcō
c. fi. de secūdis nup. dicēs ꝙ quedā
sūt pene q̄ fundantur sup odio secū-
darū nuptiaꝝ ul' festinatione tran-
situs. ⁊ tales pene sunt correcte. ut
h̄. qꝛ contrahere mr̄imoniū non est
odiosū neq̧ prohibitū sed ab apl'o
ꝑmissū. Quedam sunt pene q̄ fun-
dantur sup favore primi mr̄imonij
⁊ iste adhuc hodie durāt. ut si ma-
ter consequit̄ aliquid ab intestato
uel ex testamento alicuius filiorū
prioris mr̄imonij habet solū vsu-
fructū sup eo dum viuit. remanēte
ꝓprietate apud filios eiusdem mr̄i-
monij si extant. q̇bꝰ nō extātibꝰ ꝯse-
quit̄ plenū ius. ut. l. femine. §. fi. C.
de secūdis nup. Itē ꝙ vir siue mu-
lier nō possit in vita uel pꝰ mortem
donare nouerce ul' vitrico plꝰ q̄ꝫ do-
nauerit vnicuiq̧ filiorū prior̄ mr̄i-
monij. ut. l. hac edictali. C. eo. Et
idē i mult̄ similibꝰ q̄ ponit dn̄s An.
vbi s̈. B. 8°. qꝛ ſm leges filiꝰ spu-
riꝰ nō ē alēdus. sed ſm deū ⁊ cano-
nes ē. ut s̈. filiꝰ. §. 7°. A. q̇ incipit.
Quid de spurijs. B. 9°. qꝛ ſm le-
ges heres si non fecerit inuentariū
tenet̄ ad oia debita defuncti. Secꝰ
ſm deum. ut s̈. hereditas. §. 5°. 10°. qꝛ
cum in certis casibus ſm leges he-
res teneatur de malificio defuncti.
secus est ſm deum. ut s̈. hereditas.
§. 4°. A. qꝛ ut ibi patet tenet̄ ad
oia debita defuncti etiā ex malefi-
cio inceptum hereditas sufficit. B.
11°. qꝛ ſm leges id quod relinquit̄
in vltima voluntate non valet nisi
habeat. 7. ul'. §. testes. C. de testa. l. si
vnus. et. l. fi. sed ſm deum in relict̄
ad pias causas sufficiunt tres aut
etiā duo testes. ex̄ de testa. cū esses
⁊ c. relatum. A. De h̄ plenius s̈.
ecclesia ꝑ. §. 5°. in additiōe. B. 12°.

q̄ ꝯm leges ſi ꝓmitto aliquid nu-
do pacto. A .i. ſimplici promiſſi-
one ſine alia iuriſ ſolēnitate. B .nō
teneor. q̄ non orit̄ inde actio. ut. ff.
de pac. l. iuriſ gentiū. Contra. eſt ꝯm
deum ⁊ canones. q̄ mortaliter pec-
cat recedens a pacto. ex̄ de pac. c. ꝑ.
cū ſimilibꝰ que ibi notant̄. Et vide
ĩ. promiſſio. Et idem ſi ꝓmitto vni
recipienti pro alio. q̄ ꝯm deum te-
neor. ꝯm leges non. A .Niſi pro-
miſſio facta fuerit pſone exiſtēti ſb
ptāte alterius. ut ſeruo ſeu filiofa.
uel procuratori ſeu negociorū ge-
ſtori. Per hos enī bn̄ acquiritur pa-
tri ⁊ dn̄o. ut in Inſti. per quas pſo.
no. acq̇. obli. ꝑ to. ⁊. ff. ⁊. C. de pro-
cura. ⁊ de neg̃. geſtis. B .13ᵒ. q̄
inter emētes ⁊ vendentes cōcedūt
leges. A .Melius diceret ꝑmit-
tunt. Nullū enī dolum leges cōce-
dunt. ff. de dolo. ꝑ totum. B .dece-
ptionē ⁊c̄. Uide ſ̄. emptio. §. 3ᵒ.
14ᵒ. q̄ ꝯm leges nō licet emere ſeu
vēdere iura ⁊ actiōes que quis ha-
bet cōtra aliū pro minori precio ꝙ̄
ſit principale debitū. aliter non va-
let emptio. nec peti pōt niſi vſq; ad
id quod ſolutum eſt. nec etiam poſ-
ſunt talia iura pro parte vēdi ⁊ pro
parte donari. C. mandati. l. per di-
uerſas. ⁊. l. ab anaſtaſio. Sed ꝯm
animā nihil prohibet me emere iu-
ra contra aliquem pro minori pre-
cio ꝙ̄ ſint ipſa iura. dum tn̄ non fa-
ciam hoc in fraudem vſure ſed̄ ꝓpt̄
intereſſe meū aut laborem qui for-
ſitan erit in rehabendo. ſeu q̄ dubi-
to ne debitor fugiat aut ad paupta-
tem veniat. Uide hoc. ĩ. vſura 3ᵒ. §.
plt. A .Et ibi patet. ⁊ etiam in di-
ctis. ll. per diuerſas. ⁊ ab anaſtaſio.
ꝙ hoc fuit ſtatutū ad remouēdas
lites ⁊ pro coī bono. Ideo non eſt
cauſa quare in ꝯſcia non obligent.
⁊ ſibi imputet qui ſe intromittit hu-
iuſmodi ꝑiculis ⁊ litigiis. B .15ᵒ.
q̄ ꝯm leges ĩ lōgiſſimo tpe etiā poſ-
ſeſſor male fidei ꝑſcribit. Secꝰ ꝯm
deum ⁊ iura canonica. ex̄ de re. iur̄.
poſſeſſor male fidei. li. 6ᵒ. De h̄ vi-
de. ĩ. ꝑſcriptio. §. 5. 16ᵒ. q̄ ꝯm leges
maleficia cogitationis regulariter
non puniunt̄. ff. de penis. l. cogita-
tionis. h̄ tn̄ ois cogitatio mala uel
a deo uel ꝑ pniam puniēda eſt. 33.
q. 3. ois. 17ᵒ. q̄ ꝯm leges licʒ magi
⁊ venefici puniantur. tn̄ qui hoc fa-
ciunt cōtra imbres ventos ⁊ gran-
dines puniantur. C. de male. l. eoꝝ.
ſed ꝯm deū talia etiā ſic facere gra-
uiſſimū peccatū eſt. ut clare probat
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 96. A .Et bn̄. q̄
non ſunt facienda mala ut veniant
bona. ad Ro. 3ᵒ. B .18ᵒ. q̄ ꝯm le-
ges licitum eſt in cauſa ſanguinis
corrūpere accuſatorem. ff. de ꝑuari.
l. fi. A .Ibi dr̄ In omnibꝰ cauſis
ꝑterq̄ i ſanguine q̇ delatorē corrū-
pit pro victo habet̄. ⁊ ſic nō innuit̄ ꝙ
h̄ liceat. ſed q̄ tali pena non punit̄.
B .Sed ꝯm deum nō licet. ut po-
nit Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 96. Hec itaq; ſūt
que notare potui que ꝙ̄tum ad ca-
ſus anime nō ſunt ꝯm deum tenen-
da licʒ ſint cōceſſa ꝑ leges. Alias

pro iuris subtilitates ⁊ diuersitates iuris canonici ⁊ ciuilis iuristis relinquam. Porro de illis legibus q̄ permittunt vsuras nihil dico. quia omnes abrogate sunt etiam per leges. ut. j. vsura ꝫ. §. 28. qui icipit. Quid de legibus.

10 ❡ Utrū in legibus possit dispensari? R°. fm. Tho. 2ª 2ᵉ q. 97. Rectores multitudinis dispēsare pñt in legibus humanis in aliquibus casibus. A .s. in quibus dispensatio a iure permittitur. Al' secus. cum nemo possit venire contra legē superioris. 19. dis. nulli fas est. B ita tamen q̄ dispensatio non cedat in nocumentū boni cōis, sed potius ad illud proficiat. Qui autē sunt casus iuris canonici dispensabiles solum per papam. habes s̄. dispensatio. §. 1. 8. et 9. A .s. in. §. q̄ incipit. Dispensatio. cum sequentibus.

11 ❡ Utrū in constitutionibus intelligant̄ cōcessa quecūq; non sūt prohibita. R°. fm Hosti. Si cōstitutio promulgata ē affirmatiue. omnia que continet ⁊ ex eis sequentia videntur cōcessa. nisi reperiantur prohibita. puta concessum est contrahere mrīmoniū. ergo cuilibet ⁊ sp. nisi reperiat̄ ꝓhibitū. Si vero promulgata sint negatiue. oīa ex eis sequentia intelliguntur prohibita nisi reperiantur concessa. sicut prohibetur ne quis occidat. ergo semꝑ ⁊ omnib⁹ prohibetur nisi qñ inuenit̄ concessum.

❡ Leges impiales imitant̄ canones. Uñ dicūt sic. Non dedignant̄ sacre leges canones sacros imitari. specialit̄ in mrīmonijs ⁊ vsuris. in Auten. ut cl'ici apud ꝓprios epōs. coll'. 6. et. 2. q. 6. §. h̄ colligit̄. ex de noui ope. nūc. intelleximus. 12

❡ In legis fraudem nihil agendum. ff. de legi. contra legem. quia cum quid prohibetur vna via intelligitur prohiberi ⁊ alia. ex de re. iuris. cū quid. li°. 6°. 13

❡ Quid de condētibus leges iniquas? R°. Si leges inique sunt contra libertatem ecclesie tūc condentes ⁊ seruantes sunt excōmunicati ipso facto. ut habes extense s̄. excōicatio ꝫ. §. 2. v. 8. Si vero sint simpliciter contra aliqua dei ⁊ ecclesie mandata. utputa q̄ liceat facere symonias uel alienare feudū precipue ecclesiasticum ⁊ huiusmodi. ipso iure non valent. dis. 8. que contra. 32. q. 7. flagicia. extra de consti. que in ecclesiarum. Et facientes ⁊ seruantes peccant mortaliter. extra de symo. cum in ecclesie. ⁊. c. nō satis. Et si qui damnificati sunt occasione talis legis. cōditores ⁊ eorum heredes tenentur ad restitutionem. Illi etiam qui induxerunt conditorem ad talem legem faciēdam tenentur in solidum. ⁊ similiter omnes seruantes tenent̄ ad restitutionem omniū eorum que talium legum occasione lucrati sunt uel alios damnificauerunt. Et eodem modo immo multo magis 14

peccāt ⁊ tenenť qui leges condunt
directe contra deū. sic̄ de idolatria.
ut h̄ s̄. §. 8°. ē dictū. A. Hec etiā
notanť in sū. con. li°. 2°. ti. 5. q. 205.
ꝭm Ray. ⁊ Hosti. Et vltra p̄dictū
casum etiā in alijs irrogatur excoi/
tio cōtra taliū legū conditores. pu/
ta si conderent legē sup̱ vsuris faci/
endis uel nō restituendis. ut in cle.
ex graui. de vsur. uel sup̱ symonia
cōmittenda. cū i symonia hodie sit
excoicatio papalis. ut patet per ex/
trauagantem Eugenij quarti. Cū
detestabile. ⁊ idē i multis alijs ca/
sibus qui pn̄t colligi s̄. absolutio ꝓ
§. 2°. ⁊ excoicatio ꝓ. §. ꝓ. cū sequē/
tibus. B. Ad materiā legis pōt
ptinere s̄. ius. Leges audire nō li/
cet quibusdā cleric̄ s̄. excoicatio ꝓ.
§. 2°. v. 6°. et ibidē. §. 3°. v. 14°. Quō
papa possit tollē leges habes. j. pa/
pa. §. aūplī.

LJuellari⁹ cō/
tractus. Cōtractus iste qui
in quibusdam locis dicitur datio
ad liuellum est idem quod contra/
ctus emphiteotic⁹. ⁊ ideo de h̄ vide
s̄. emphiteosis.

LJbell⁹ famo/
sus dicitur qn̄ aliquis scribit
cedulam continentē iniuriā siue in/
famiam alterius. ⁊ proijcit eam in
loco vbi iueniatur ⁊ sic alius infa/
matur.

i ¶ Que pena conficient; libellū fa/
mosū? R°. Quadruplex est pena
ꝭm q̄ q̄tuor modis pōt agi de eo.
Et primo quidem si agatur crimi/
naliter etiam ꝭm leges est pena ca/
pitis tam contra illum qui fecit q̄
cōtra illum qui iuenit. nisi corrupe/
rit uł nulli reuelauerit. C. eo. l. vni/
ca. 5. q. i. si quis famosū. A. Ibi
transsumpta est ps dicte legis vni/
ce. vbi dicitur. Si quis libellum fa/
mosum siue domi sue in publico uł
in quocūq; loco ignar⁹ repperit. aut
corrūpat prius q̄ alter inueniat. aut
nulli confiteatur inuētū. Si ꝟo nō
stati easdem cartulas uel ruperit uł
igni consūpserit sed vim eaꝝ mani/
festauerit. sciat se q̄si actorē huius
delicti capitali sententia subiugan/
dū. Huiusmōi aūt libellus alterius
opinionē nō ledat. B. Et quilibet
de populo accusare pōt tales. quin
etiam accusatori constituitur pre/
cium pro modo substātie accusate
psone. uel si erat seruus producitur
in libertatem. ff. de iniur. l. lex. §. fi.
et. C. eo. l. vnica. 2°. si agatur ciuili/
ter. s. actione iniuriaꝝ que non pu/
blici iudicij sed priuati cōtinet que/
relam. C. de iniur. iniuriarū. Et sic
punietur ꝭm iuramentū actoris ⁊
taxationē iudicis. ut in Insti. de in/
iur. §. pena. 3°. si agatur ꝭm cano/
nes ⁊ sic q̇ famosū libellū conficit
flagellať ⁊ excoicatur. 5. q. i. q̇ i al/
terius. ⁊. c. hi qui. Et pōt deponi. cū
sit g̃ue crimē ⁊ dānatione dignissi/
mū. 25. dis. §. nunc aūt. 4°. in foro
penitentiali. quia tam isti q̄ alij de/
tractores tenentur ad restitutionē

fame p modū q̇ dictus est s̈.detra/
ctio.§.4.ᵒ et.5.ᵒ A .Idē in sū.con.
liᵒ.2.ᵒ ti.5.q.200. B

Libertus est ille q̇ ex seruo factus est liber p manumis/
sionē. Manumissor aūt patronus
dicitur ⁊ sp libertus patrono tenet̃
ad quedā obseq̇a. Ingenuus aūt
vocatur qui liber natus ē ⁊ sic nulli
tenetur obsequi. Est aūt casus quo
libertus eripitur in ingenuitatē.s.
si a dn̄o fuerit expositus.ut dicitur
s̈.expositus.

j ¶ Utrū libertus possit reuocari in
seruitutē. Rᵒ. Libertus in seruitutē
reuocat̃ ꝓpter ingratitudinē.s.cū
man⁹ iniecit in patronū.aut atrocē
iniuriā seu graue dānū rerū uł vite
ꝑiculū inferre presūpsit. Et eisdem
causis pōt quilibet donator donati/
onē reuocare.ex̃ de dona.c.fi. A
Et ibi nōt glo.quod habetur in isto
§. Notat̃ etiam i sū.con.liᵒ.3.ᵒ ti.17.
q.14. B

z ¶ Que differētia ē int̃ libertos ec/
clesie ⁊ priuatorū? Rᵒ. ſm Hosti.
Multiplex. Prima qꝛ liberti ecclie
reuocant̃ in seruitutē ꝓpt̃ operas
nō p̃stitas.12.q.2.diaconi. Sec⁹ i
liberto ꝑuati. C.de libe.cā.solo. In/
no.tn̄ itelligit h̄ de obsquijs iposit̃.
nō de alijs. A .qꝛ ad nō imposita
nō tenent̃.ut dicit ipse Inno.i.c.de
famulis.ex̃ de ser.non ordi.vbi etiā
dicit ꝙ p omissionē obsequij iposi/
ti nō redigit̃ libert⁹ i seruitutē.nisi
eēt nimis necessariū obseq̄ū puta
qꝛ negaret alimēta. Tūc.n.inquit
reuocabit̃ i seruitutē. B. Secūda
qꝛ filij libertoꝝ ecclie etiam nati p⁹
manumissionē sunt obnoxij ecclie
12.q.2.de libert̃.⁊.c.liberti.2.ᵒ Sec⁹
in alijs. C.eo.l.i.et.2. A .s.in ti.
de libert̃ ⁊ eoꝝ liberis. B. Tertia
qꝛ liberti ecclie tenēt̃ seruire ecclie
etiā si nulla opa sint iposita eis.12.
q.2.diaconi.i fi.et.c.liberti 2.ᵒ Sec⁹
in alijs. C.eo.l.i.et.2. A. Ibi nō
bn̄ h̄ apparet.ſ bn̄ hoc dic̃ Inno.i
dcō.c.de famulis.ꝯiūctis q̇ notāt̃
ſm Ray.i sū.con.liᵒ.3.ᵒ ti.17.q.14.
B. Quarta est.qꝛ liberti ecclie si
iiurient̃ ecclesie uł accusent illā uł
testificent̃ ꝯ illā reuocant̃ i seruitu/
tē etiā si ordinati fuerint.dis.54.q̇
ex famulis.⁊ i p̄dicto.c.diaconi.ex̃
de ser.nō ordi.de famulis. Quinta.
qꝛ liberti ecclie manumissi ad h̄ ut
ordinent̃ nō pn̄t de acquisit̃ q̄cūqꝫ
mō ad alios transmittē ſm quos/
dam.quin poti⁹ oīa ad ecclesiā ꝑti/
nebunt. Sed verius puto ꝙ hoc sit
verū solū qn̄ in manumissione fuit
dictū. Ał etiā testamentū possunt
condere de his q̄ acquisierunt.ar.
ex̃ de ser.nō ordi.eo libentius.12.q.
3.c.p̄.⁊ 2.ᵒ A. Idem in sū.con.
eo.ti.q.i.ſm Tan. Ray. Gl.⁊ Ho/
sti. Predicta etiam notant̃ in dcā.
q.14. B. Multa circa materiā li/
bertoꝝ habes.ī.manumissio.⁊.ī.
seruus.

Littere. De falsarijs litterarū vi/
de s̈.absolutio p̄.§.3.ᵒ v̄.4.ᵒ

Item .s. excoicatio .2. Quilibet debet portare de curia litteras de dignitate quam dicit se habere. ut. j. peregrin. §. fi.

Litigium put h sumit e cu vn verbis alteri contradicit. in q̄ cōtradictiōe ẜm Tho. 2.2e. q.146. duo pāt attendi. Qn̄q3 enim contingit contradictio ꝓpter hoc q cōtradicēs recusat ꝑsone dicenti ꝯsentire ex defectu amoris aios vnientis. 7 hoc ꝑtinet ad discordiā caritati contrariā. Qn̄q3 ṽo contingit ꝓpter hoc q cōtradicēs non veretur cōtristare dicētē. 7 sic fit litigiū qd amicitie uł affabilitati opponit ad quā ꝑtinet delectabilit alijs cōuiuere. Unde phus dic .3. ethicor. q illi qui ad oia cōtrariātur causa ꝯtristandi neq3 quoscūq3 curātes discoli 7 litigiosi vocantur. 7 vide .s. discordia.

j Utrū litigiosus plus peccet q adulator. R. ẜm Tho. vbi .s. Cū ṽtus amicitie ꝑncipali tendat ad delectādū q ad ꝯtristādū, ideo litigiosus q̄ supabundat in cōtristādo grauius peccat q adulator qui supabūdat in delectādo. Per accidens tn̄ posset ecōuerso esse. puta si in aliquo ꝑticulari adulator magis intēderet ꝑ deceptionē nocere. uel huiusmodi.

2 Sed quare litigiosus prohibet ordinari. R. ẜm Hosti. Triplex ē causa. Prima. q2 tales nō sūt apti ad humilē doctrinā que requiritur ab eis. Qn̄ dis. 46. §. ꝑ. dicit. Nihil est impudenti arrogantia rusticor qui garrulitatē auctoritatē putant. 7 parati ad lites in subiectos tumide itonāt. Secūda causa ē. q2 litigiosi uł adulatiōib aios principū sibi cōciliāt uel fratrib suis detrahēdo ifamie notā ingerūt. uł inf frēs discordiā seminādo seditiōes nūq3 cessāt facē. dis. 46. §. 2. Tertia cā ē. q2 cū ipsi debeāt discordātes ad concordiā trahere 7 etiā oblationes dissidentiū prohibeant recipere. non debent litigando alios ad discordiam prouocare. dis. 90. in ꝑncipio. 7 ꝑ totā dis.

Locatio uel cōductio. Locator dicitur qui rei sue vsum alteri pro ꝑcio concedit. Ut cum loco tibi domū meam ego sum locator. tu ṽo conductor. Et etiam qn̄q3 quis dicitur locare operas suas. qn̄ offert se ad faciendū aliquid pro ꝑcio. uel etiam qn̄ accipit rem ut faciat in ea aliquid quod dicitur inoiatus contractus. A .nisi interueniat precium pecunie. tunc enim esset mera locatio. ut in Insti. de loca. 7 conduc. in principio. B

j Quo tpe dz solui merces locatori. R. ẜm Hoff. Seruari debet quod inter eos actū est. Si ṽo non apparet qd actū sit. seruād ē mos regionis. q̄ si etiā nō apparet uel ē varius. seruandū quod minimū ē. s. ut soluatur in fine anni. ex de re.

iur͡.in obscur͡.li.º 6.º Idem Azo.
2 ¶ In quib' casib' pōt dñs expel-
lere inquilinū seu conductorē ? R.º
In q̄tuor. Primus. si domus loca-
ta necessaria facta sit sue habitati-
oni. puta si domus quā habitabat
casu destructa ē. aut si postea duxit
vxorē uel alia similis necitas sup-
uenit. Intelligendū ẜm Hosti. q̄n
tp̄e locationis illa necessitas non
iminebat. Secūdus casus est si do-
mus habet necessitatē reparatiōis.
Et itelligo de necessitate orta post
locationē. Et in his duob' casibus
remittenda est p̄nsio ꝓ rata tp̄is.
Tertius si conductor ꝑuerse in do-
mo versetur. ut si tenet porcos i so-
lario. uel non est in ea ẜm pactum
conductionis. uł si deteriorē faciat.
uel malas feminas ibi teneat. aut
etiā ꝑuersos hoies. ar. i Auten. de
leno. §. sancim'. ꝯiūcto. §. si q̇s aūt
eo. ti. vbi etiā pꝫ ꝙ nisi dñs expel-
lat de domo sua huiusmodi turp̄es
ꝑsonas ⁊ lenones grauiť punitur.
B. In q̄ casu aliq̄ dixerūt nō esse
remittēdū p̄tē p̄siōis ꝓ rata tp̄is.
Sꝫ cōtrariū verꝫ ē ꝙ dñs tenetur
remittere. pōt autē agere ꝯ inq̇linū
ꝓ dāno dato. ut ex eo. ꝑpt. A. Et
ibi hoc nōt glo. addens ꝙ locator
aget actiōe legis aq̇lie ⁊ ex locato.
B. Quart' cū inq̇lin' ꝑ biēniū nō
soluit p̄sionē. qꝛ pōt expelli etiam
si ad quinquēniū uł vltra ꝯduxit.
A. nisi celeriter satisfecerit. dcō. c.
ꝓpt. Et de ista expulsiōe lati' s̄. em-
phiteosis. §. 4.º i additiōe. B. Hos

q̄tuor casus hēs i dcō. c. ꝓpter. A
Hec etiam notanť in sū. con. li.º 2.º
ti. 8. q. 35. vbi etiā additur ẜm Ho-
sti. ꝙ ꝯductor intelligiť iprobe ver-
sari si opera rustica suo tp̄e non ex-
ercet. uel si ꝓpter inimicitias ex ei'
culpa procedentes dānū detur. B
¶ Utrū ꝯductor teneať locatori de 3
dāno qđ in re locata cōtigerit. R.º
ẜm Hosti. Tenetur si cōtigerit cul-
pa sua uł illoꝝ quoꝝ opera vtitur.
Et in hoc cōtractu venit etiam cul-
pa leuis. cum gratia vtriusqꝫ cele-
bretur. q̄uis quidā contrariū dixe-
rint. ut in Insti. quib' mo. re cōtra-
hitur obligatio. §. vlt. A. Qui tñ
accipit mercedē pro custodia teneť
etiam de leuissima culpa ẜm Hosti.
⁊ in sū. con. eo. ti. q. 36. ⁊ sentit glo.
in. l. qui mercedem. ff. de loca. Et
intellige quādo obtulit se custodie.
ar. l. i. §. sepe. ff. depositi. Alˀ secus.
ut s̄. depositum. §. 3.º in additione.
B. Unde si auriga dum ceteros
curru suo transire contendit currū
euertit. ⁊ seruum quem cōduxerat
quassauit uel occidit. tenetur. De-
buit enim se temperare ⁊ diligenti-
us se habere. ff. e. Item queritur.
Sed si fecit quod quicūqꝫ diligēs
fecisset. secus erit. ut. ff. eo. si mer-
ces. §. qui colūnā. De damno vero
dato uel alio cui obuiare nō potu-
it non tenetur. ff. eo. sed de damno.
A. Et ibi patet ꝙ tenetur de dā-
no dato ab eo quē posuit in custo-
diam. B. Similiter etiam nec de
casu fortuito.

¶ Utrum ille q̇ locat operas suas faci-
endas in aliqua re teneat̃ de dãno
illius rei. R°. ẽm Hosti. sicut ⁊ i su-
periori questiõe. Si dãnũ cõtingit
culpa illi⁹ tenet̃. alit̃ nõ. Unde si co-
lũnã transferẽdã accepit uł dolia ⁊
huiusmõi ⁊ fracta sũt sua culpa uel
illoꝝ q̃rũ opera vtit̃. tenetur etiã de
culpa leui. Sec⁹ si diligẽtiã adhi-
buit. ff. eo. si merces. §. q̇ colũnam.
Et licz de dãno ab alio dato nõ te-
neat̃ ut. ff. eo. ꝭ de dãno. tenetur tñ
de custodia. ff. eo. q̇ mercedẽ. Nã ⁊
qui mercedẽ ꝓ sola custodia acci-
pit tenet̃ etiã de leuissima culpa. ex̃
de depo. bona fides. sed de casu for-
tuito nõ tenet̃ nisi ex pacto ut ibi.
A .vbi etiã idẽ dicit̃ si ꝓcessit cul-
pa uel mora. B . Itẽ si sutor pue-
rũ quẽ ꝯduxerat forma calcei tam
vehement̃ ꝑcussit ut ei oculus effo-
deret̃ tenet̃. q2 leuis tñ castigatio
ei ꝑmissa est. ff. eo. Itẽ q̃rit̃. ⁊ ex̃ de
homici. ad audientiã. Itẽ q̇ recipit
palliũ meũ ⁊ postea ꝑ errorẽ dedit
alteri tenet̃. q2 nõ tolerat̃ error i fa-
cto ꝓprio. ff. eo. Itẽ q̃rit̃. §. item si
palliũ. Itẽ si vestimenta polienda
accepit ⁊ mures roserunt. de culpa
tenet̃. ff. eo. Itẽ q̃rit̃. §. si fullo. Itẽ
si aliq̇d sartiendũ uel poliendũ uel
gẽmã sculpẽdã uł includẽdã acce-
pit tenetur. excepto si res vitio suo
frangat̃. nã tunc non tenet̃ nisi per
speciale pactũ. Et eodẽ mõ si vitu-
los pascendos accepit. ff. eo. si q̇s
fundũ. §. si q̇s vitulos. ⁊. l. itẽ q̃rit̃.
§. si gẽma. 23. q. 4. §. tres ꝑsonas.

Item si nauta me inuito ponat res
meas i alia naui ꝙ vbi posuerim ⁊
perijt tenet̃. ff. eo. item q̃rit̃. A .in
§. ꝑ. Et ibi pz ꝙ si transtulit nõ iui-
to dño ꝭ bona fide ⁊ sine culpa nõ
tenetur. uł etiã si mala fide trãstu-
lit ꝭ i eadẽ nauigatione vtra꜡ na-
uis perijt. ff. ad. l. ro. de iac. l. fi. §. ꝑ.
Posita etiã in ħ. §. notat̃ i sũ. con.
li°. 2°. ti. 8. q. 36. B
¶ Pone ꝙ locatori operis ut pa- 5
stori res perijt ⁊ dñs dicit ꝙ perijt
culpa seu dolo illi⁹ ⁊ pastor negat
cui incũbit ꝓbatio? R°. ẽm Hosti.
Pastori. nam cũ ipse rõne officij de-
beat custodiã habere. si dic̃ amissam
ouẽ ꝓbet abfuisse culpã siue dolũ.
sicut argẽtari⁹ ꝓbare debet amisisse
rationes cũ ruina uel incẽdio. ff. de
eden. si quis ex argentarijs. §. vlt.
Idem i custode carcer̃. ff. de custo.
⁊ exhi. re. l. vlt. cum ał qui dolũ al-
legat dolũ ꝓbare debeat. ff. de ꝓba.
quotiens. §. qui dolũ. A . Idem
in dcã. q. 36. B
¶ In quib⁹ casib⁹ remittit̃ cẽsus 6
siue pensio rei locate? R°. Si ꝯdu-
ctor expellitur fit remissio pro rata
tp̃is. ut s̃. in. 3°. §. dictũ ẽ. Alit̃ etiã
conductor corporis alicui⁹ ut puta
agri excusat̃ a solutione ꝓpter vim
maiorẽ cui resisti non potuit. Item
ꝓpter id quod preter consuetudinẽ
euenit. A . puta tẽpestas uel alia
aeris intẽperies in deuastatiõe fru-
ctuũ. ut in. l. dequa statim. B . ut
ff. eo. l. ex cõducto. §. 2°. et 3°. Item
specialiter ꝓpter sterilitatẽ afficiẽtẽ

conductores magno icōmodo. nisi sterilitas valeat cōpēsari cū vbertate precedentis ⁊ sequentis anni. ⁊ fiet hec remissio pro rata sterilitatis. ex eo. ꝓpter. A. Et ſm Goff. in sū. con. li. 2. ti. 8. q. 31. sterilitas ⁊ vbertas intelligūt ſm vulgi opinionē. licz quidā dixerint sterilitatem qn̄ semen non ꝑcipitur. Similiter ꝓpter vbertatē si casu fortuito contingat augmentāda est pensio. nō aūt si hec fiat diligentia possessoris. Et. j. subiungit. Itē h̄ q̄ dicta sūt de pensiōe minuēda uel augenda intellige ſm Goff. i eo colono qui nūmis colit. Nam partiarius quasi iure societatꝭ ⁊ lucrū ⁊ dānū cū dn̄o fundi ptit. ut. ff. eo. l. si merces. B. Sed si aliqs locat opas suas tm̄. uel accipit rem ut aliquid in ea faciat. A. uel etiā locat rem ⁊ operā. ut in dcā. q. 31. vbi hec notant ſm Inno. ⁊ Hosti. B. totā mercedē recipit etiā si casu fortuito impeditꝰ fuerit. nisi mora uł culpa possit imputari. ff. de varijs ⁊ extor. cog. l. i. §. plt. ⁊. ff. de statu libe. l. cū heres. §. plt. A. Potius videtur. §. añplt. B

7 ¶ Quid si cōductor fūdi aliqd expendit i re cōducta? R. ſm Hosti. Si expēdit necīo. uel vtiliter auxit edificauit. uel instituit. aget contra locatorē ut expēsas recipiat. ff. eo. l. dn̄s. Al' secus.

8 ¶ Utrū ɔductor agri uel domꝰ uel alterꝰ rei possit rē ipsam alteri locare. R. Pōt. C. eo. l. nemo. ⁊ tūc res posteriorꝭ ɔductorꝭ obligate sūt pͥncipali dn̄o vsqꝫ ad illam quātitatē quā ille secūdꝰ ɔductor tenet pori ff. eo. l. si in lege. §. si colonus. A Ibi dr̄ q̄ fructꝰ rei locate sūt i causa pignorꝭ acsi prior cōductor eos ꝑcepisset. ⁊ q̄ alie res posteriorꝭ ɔductorꝭ nō obligāt dn̄o. Sꝫ glo. dic ibi. s. in totū. sed ꝓ parte sic. uel nō obligāt qn̄ nō sūt iuecte. B

¶ Nullꝰ plat⁹ religiosus pōt cōcedere ad vitā nec ad certū tēpus redditꝰ uel ptē eoꝝ. A. aut iura aut possessiones monasterioꝝ uel aliarū administrationū sibi cōmissarū. ut in cle. de qua. j. B. alicui etiā ꝓ quacūqꝫ pecunia nisi necessitas uel vtilitas cōuētus siue loci exposcat. ⁊ accedente consensu ɔuētꝰ. aut si ɔuētū nō hꝫ accedēte ɔsensu supiorꝭ. ⁊ q̄ ɔtrafecerit. icurrit sententiā suspensionis. nec recipienti acquirit aliquod ius. Tn̄ h̄ nō extendit ad locationes uel redditū aut fructuū venditiones ad modicū tempus. ut de rebus eccle. nō alie. monasteriorū. in cle. vide. j. symonia 4. §. 3. Bona conductoris sunt obligata locatori. ut. j. pignus. §. 2. 9

Ludus et iocꝰ

Utrū in ludis ⁊ iocis possit esse virtus. R. ſm Tho. 2. 2. q. 168. Sic homo indiget corꝑali refocillatione. quia non pōt cōtinue laborare. ita etiam ex parte aīe indiget quiete ⁊ solatio. quod fit per

ludicra ⁊ iocosa. Circa q̄ tria videt̄
ꝑcipue ee ca͞neda. Primū ⁊ ꝑnci-
pale ē q̄ ꝑdicta delectatio nō que-
rat̄ in aliq̄b⁹ opib⁹ seu verbis tur
pibus ⁊ nociuis. Secūdū. ne tota-
liter grauitas aie resoluat̄. Tertiū
ut ludus sit cōueniēs ſm cōgrui-
tatē persone temporis ⁊ loci ⁊ ſm
alias circūstantias debite ordinet̄
Et hec virtus ſm philosophū vo-
catur eutrapelia.
1 ¶ Quō in ludis sit vitiū? R°. ſm
Tho. vbi s. Uitiū ē in ludo. ꝓ q̄dē
ſm excessū. qn̄ quis ad ludū assu-
mit turpia ꝟba uel facta. uel etiā
ea que vergūt in ꝓximi nocumen-
tū que de se sūt pctā mortalia. ⁊ sic
excessus ludi est peccatū mortale.
Et pōt esse excessus in ludo qn̄ nō
est cū debitis circūstantijs. puta qꝛ
nō cōpetit loco seu tempori nego-
cio aut persone. Et hoc q̄dē qn̄q꜅
pōt esse pctm̄ mortale. ꝑpter vehe-
mentiam affectus ad ludū. ita q̄
q̄s contra preceptū dei uel ecclesie
talibus vti nō recuset. Qn̄q꜅ autē
veniale. s. cū aliquis nō tātū affi-
ciat̄ ad ludū q̄ propter hoc velit
aliquid contra deū cōmittere. A
nec etiā actualiter cōmittat. qꝛ nō
sufficit bona volūtas cui cōtrariat̄
opus. 86. dis. nō satis. B. 2°. pōt
esse in ludo vitiū ꝑpter eius defe-
ctū. Nam cōtra humanā rationē
est ut aliq̄s se onerosū alijs exhi-
beat. puta dū nihil delectabile ex-
hibet ⁊ delectatiōes alioꝝ impedit
Unde Seneca dicit. Sic te geras
sapiēter ut null⁹ exhorreat tanq̄
asperū. nec cōtēnat q̄si vilē. Sꝫ qꝛ
lud⁹ nō ꝑpter se q̄rit̄ ſ ꝑpter opa-
tionē. ideo defect⁹ ludi min⁹ ē vi-
tiosus q̄ꝫ excessus. Unde phs dicī
9°. ethicoꝝ. q̄ parū de delectatione
sufficit ad vitā q̄si ꝓ cōdimēto. sic̄
parū de sale sufficat in cibo.
¶ Utꝝ liceat causa ludi vti habi- 2
tu religiosoꝝ. R°. Nō licet. ſ puni-
ri dꝫ g̅uiter q̄ h̄ facit. ut in Auten.
de sanc. epis. §. fi. A. Poti⁹ videt̄
§. pñt. vbi dr̄. Oib⁹ gnāliter in se-
culari vita cōuersantib⁹. ⁊ maxime
theatralia exercētib⁹ viris ac mu-
lierib⁹ interdicim⁹ vti scematibe. i.
hitu monachi aut monastrie aut
assistrie aut cuiuscūq꜅ persone h⁹.
Scietib⁹ vniu̇sis ꝑsumētib⁹ in tali
scematibe aut imitari aut illudē in
q̄cūq꜅ eccclesiastica disciplina. qꝛ ⁊
corꝑalia supplicia sustinebūt ⁊ exi-
lio ꝯ radēt̄. ꝓuidētib⁹ h⁹mōi locoꝝ
epis ⁊ q̄ sub eis sūt clericis. Sed
etiā q̄buslibet militarib⁹ iudicib⁹ ⁊
q̄ sub eis sūt officijs ⁊ locoꝝ defen
sorib⁹. B. ⁊ ar. C. de epi. audi. l.
mime. A. Ibi dr̄. Minime ⁊ q̄
ludibrio corꝑis sui questū faciunt
publice habitu earū virginū que
dedicate sūt deo nō vtant̄. B
¶ Utꝝ in cātu sclari. cithari s. lu- 3
do scacoꝝ ⁊ h⁹mōi sit pctm̄. R°.
ſm Al. Sih̄ fiūt a ꝑsonis sclarib⁹
tpe ⁊ loco cōpetēti licēt. sic̄ ⁊ gnā-
liter de ludis dictū ē in ꝑ. §. Si ꝟo
fiāt a cleric̄. nō videt̄ cōpetē nec li-
cere. maxime si cleric⁹ ludat cum

laico.2.q.1.laicos.23.dis.his igit
Multo etiã min⁹ cõpetũt religio-
sis. A .Reqrit etiã q̃ ad secula-
res honest⁹ modus.ut s̃.in p̃n°. 7
decens causa. Unde.86.dis.in.c.
donare.dic glo.q̃ nõ est dãdũ ali-
q̇d citharistis 7 simib⁹ nisi qñ sona-
rent ad laudẽ dei uel ob aliã iustã
cãm puta recreatiõis.ut qz aliq̇s
ẽ debilis ul' infirm⁹.7 q̃ extra has
causas simit nõ licet talia sonare ul'
audire.Hec in glo.Et idẽ ꝓpẽ eãdẽ
rõnẽ põt intelligi 7 in cantu. B
4 ¶ Utꝝ inspectio spectaculorũ sit
pctm̃. R°. ſm Tho.2°.2°.q.167.
Inspectio spectaculoꝝ vitiosa red-
dit inq̃tũ ꝓpter hoc homo fit ꝓn⁹
ad vitia lascivie uel crudelitatis p
ea q̃ ibi rep̃sentat. A .Et inq̃tũ
per hoc retrahit ab vtilib⁹ 7 honis
ut s̃.curiositas.q̃ casu qñq₃ etiam
excoicatio iminet. Unde de ꝯse.
dis.i.in.c.q̇ die.dicit.Qui die solẽ-
ni pretermisso ecclesie ꝯuentu ad
spectacula vadit excoicet. B .Et
ad hoc facit s̃.curiositas.§.3°. 7 s̃.
chorea.§.2°.
5 ¶ Utrũ liceat vti ludis in eccle-
sia.vide s̃.emunitas ecclesie. §.
2°.in fi.De choreis vide s̃.chorea.

Ludus alee

Ludus alee 7 ois lud⁹ q̇ initit fortune
7 ois talis ẽ ꝓhibit⁹ ſm leges.nõ
tñ si q̇s certet hasta siue pila iaciẽ-
do.currẽdo.luctãdo.uel pugnãdo
qz h̃ fiũt causa ꝟtutis corpis.ff.co.
l.2. A .Et ibi 7 in.l.se p3 q̃ ois
lud⁹ etiã si nõ initat viribus fortune
ẽ ꝓhibit⁹.nisi initat alicui exercitio
ꝟtuoso 7 vtili. B .Pro eo aũt qd̃
ponit in cõuiuio vescẽdi causa per-
mittũt leges ludere familie.ff.co.l.
si. A .Ibi dr̃.Quod in cõuiuio
vescendi causa ponit in eã rem fa-
miliã ludere permittit. Et intelli-
git de ludo licito 7 honesto cũ de-
bitis circũstantiis de quib⁹ in.c.p̃-
cedenti.in p̃n°. Ista etiã que hic ha
bent notant in sũ.con.li°.2°. ti.8.q.
23.ſm glo.Ray.7 Hosti. B
¶ Utꝝ lud⁹ alee sit pctm̃.R°. ſm j
Ray.Quicũq₃ ludũt alea siue ta-
xillis uel qui sũt participes seu in-
spectores ludi sp̃ peccant.ff.eo.per
totũ.7. C.eo in cõstitutiõe greca.
7 maxime si sũt clerici. in Auten.
de sanc.epi.§.interdicim⁹. A .Ibi
etiã dr̃ q̃ clerici nõ debẽt accedẽ ad
aliqd̃ spectaculoꝝ causa videndi.
B .7 ex̃ de vi.7 ho.cle.clerici. Et
ẽ p̃ncipalit 7 per se peccatũ auari-
tie siue rapine. Est etiã causa mul-
torũ pctõꝝ.7 mendacioꝝ.ꝑiurioꝝ
blasfemiarũ.deceptionũ.7 h⁹mõi.
A .De h̃ latius in dcã.q.23.vbi
dr̃ ſm Ray.Q̃ magnũ sit h̃ pctm̃
patz inter alia ex nouẽ que in tali-
bus attẽdũt.Primũ est desideriũ
lucrãdi. Ecce cupiditas q̃ radix ẽ
oium maloꝝ.ut dr̃.i.ad Thimot.
vlt.Secũdũ ẽ volũtas spoliãdi ꝓ-
ximũ.Ecce rapina. Tertiũ est vsu-
ra maxima.s.xij.pro.xi.non solũ
in anno uel in mense.sed in eadẽ
die.ex̃ de exces.pre.inter dilectos.

Quartū est multiplicia mēdacia ⁊ verba ociosa ⁊ vana. Quintū est blasfemia. Ecce heresis. Sextū ē corruptio multiplex ꝓximorū qui ad ludū inspiciendū de cōsuetudine praua cōueniunt. Septimū est scandalū bonorū. Octauū est cōtemptus ꝓhibitionis sancte matris ecclesie. Glo. dic̄ argumentū ꝙ ſm magistrū hꝰmōi ludi sūt ꝓhibiti. nō tm̄ dissuasi. qd̓ securius est dicē. Nonū ē amissio tēporis. i. bonoꝝ que in illo tpe tenēt facere. Con. Hosti. ⁊ addit septē peccata alia que sūt furtū. quia lusores sepe inopia cogēte discūt furari. Itē violentia. Aliquotiens eni ad hoc ut aliquis ludat violenter detinet ff. de aleato. solent. Ecce seruitus iniusta. Itē crimen falsi qd̓ cōmittit in falsis taxillis faciendis. ⁊ ex certa scia comodādis siue locādis Itē homicidiū. qꝛ de ludo veniunt ad verba ⁊ ex his ad ꝟbera. tandē ad homicidia. Ecce iniuria. Ecce homicidia. q̇bꝰ iudex ex officio suo occurrē dꝫ. ut. ff. de vsufru. equissimū. Itē fraus ⁊ deceptio. qꝛ q̇ melius scit decipe meliꝰ credit̃ ludere Itē adulatio. Unde dicūt hoīes. Pulcher ⁊ bonꝰ lusor est dn̄s meꝰ Itē turpis ⁊ inhonesta vita. B

2 ¶ Utrꝫ ludus alee sit pctm̄ mortale. R. ſm W. Etiā si hō nō ducit in cōsuetudinē mortaliter peccat. Intellige qn̄ ex auaritia ludit. A qd̓ sp occurrit. cū q̄rat̃ lucrū p modū illicitū qd̓ nil aliud est ꝙ̄ auaritia. ut colligit̃ ex notatꝭ per Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 118. arti. 4. Grauitas etiā hꝰ pcti cōphendit̃ aliq̃tenꝰ ex dictis in ꝓximo. §. p̄cedenti. cū additione B. quia ⁊ auaritia de se est peccatū mortale. ut s̈. auaritia. §. 2ᵒ.

¶ Que pena clericoꝝ ludētiū ad aleas? R. de hoc legit̃. 35. dis. c. p̱. vbi dr̄ sic. Ep̄s aut p̄sbyt̃ aut diaconus alee aut ebrietati deseruiēs aut desinat aut certe dānet̃. Subdiaconꝰ aūt aut lector aut cantor aut desinat aut coione priuet̃. A Idē i laico qd̓ i minoribꝰ cleric̄. ut patꝫ i dcō. c. p̱. B. Et nō ꝙ ex dicto canone colligit̃ ꝙ si nō ducit i ꝯsuetudinē nō sustinebit p̄dictā penā. Unde dicit deseruiēs. Silit̃ ⁊ si duxit in cōsuetudinē ⁊ vult desinere. Unde dic̄. aut desinat. Debet tn̄ in vtroqꝫ casu pniam agē de peccato. Et ſm Hosti. idē hodie i subdiacono qd̓ in diacono. ex̄ de ser. nō or. miramur. A. Idē i dcā. q. 23. Et addit̃ ſm Ray. ꝙ ex eo qd̓ in dcō. c. p̱. dicit̃ dānet̃ ⁊ coione priuetur. colligitur. ꝙ tale sit peccatū mortale. ⁊ graue. B 3

¶ Utrꝫ q̇ i ludo alee vicit illi q̇ nō poterat alienare teneat̃ ad restitutionē? R. ſm Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 32. Qꝛ aliq̇s lucret̃ ab eis q̇ rē suā alienare nō pn̄t. illicitū ⁊ cōtra ius diuinū est. Unde q̇ talibꝰ vicit ad restitutionē tenet̃. ⁊ hic addit Ray. ꝙ tales sūt furiosi. ꝓdigi. minores. 25. an. ⁊ maxime pupilli. Itē mēte capti. surdi. muti. ceci. ⁊ qui morbo 4

perpetuo laborāt. qr tales supesse
rebus suis nō possūt. Idē de seruis
de religiosis, de filijsfa. qui nō ha-
bent peculiū castrense uel q̄si. Idē
de vxore que non habet res para-
fernales. ⁊ etiam de administrato-
re rerū ecclesiaꝶ que pauperū sunt
Qui ergo talib⁹ vicit restituere te-
net. nō dico illi qui amisit. ꝭ tutori
curatori. dn̄o. monasterio. pr̄i. ma-
rito. siue ecclesie. A .nisi forte cle-
ricus rector ecclesie esset correct⁹
⁊ crederet in debitos vsus expen-
surus ꝭm glo. Ray. ⁊ in sū. con. eo.
ti. q. 25. vbi patz etiā ꝙ cū Ray.
con. Hosti. circa dicta i h̄. §. B
5 ¶ Utrū q̇cūqꝫ traxit aliquē ad lu-
dū teneat restituere quicq̇d vicit.
R°. ꝭm Tho. vbi s̄. Restituere te-
net. A .s. ei quē attraxit. Unde
nec de eo pōt facere elemosynā ꝭm
eūdē. Tho. ut in sū. con. eo. ti. q. 24.
B .Et nota ꝙ ista attractio large
intelligenda est. s. quōcūqꝫ verbis
uel factis induxit eū. cū ille al' non
erat lusurus. Item siue induxit a
principio siue in medio ludi cum
ille vellet desistere. ut Aço dicit.
6 ¶ Utꝝ qui fraudulenter ludit te-
neat restituere? R°. ꝭm Tho. vbi s̄.
Tenet. A .s. ei a q̇ vicit. ut etiā
ꝓxime dictū est. ⁊ colligit ex posi-
tis in dcā. q. 24. B .Et intellige
siue cōmisit fraudē an̄. puta qr fin-
gebat se q̄si insciū de ludo ⁊ quasi
hoiez q̇ posset decipi cū tn̄ decipe in-
tenderet. siue cōmisit fraudē i ipso
ludo. ut submittendo taxillos fal-
sos siue etiā veros male ⁊ fraudu-
lose iactādo seu mēdaciter dicēdo
ꝙ obtinuisset seu male pecuniam
numerando. ⁊ oia huiusmodi.
¶ Utrū q̇ vicit ꝓhibente iure ci- 7
uili. A .qd̄ ꝓhibet oēm ludū for-
tune. ⁊ etiā non innitentē exercitio
alicui⁹ opis ꝟtuosi. ut tactū est s̄.
in p̄n°. ⁊ dat repetitionē ei q̇ ꝓpter
ludū ꝓhibitū aliq̇d soluit ⁊ here-
dibus eius vsqꝫ ad. 50. ānos. ut. l.
fi. C. eo. B teneat ad restitutio-
nē? R°. ꝭm Tho. vbi s̄. Ius q̇dē
ciuile nō obligat oēs ꝭ eos solos
qui sūt h⁹mōi legib⁹ subiecti. ⁊ iterꝫ
p dissuetudinē abrogari pn̄t. ideo
apud eos q̇ sūt h⁹mōi legib⁹ astri-
cti tenēt integraliter ad restitutio-
nē nisi forte ꝯtraria cōsuetudo p̄-
ualeat. aut q̇s vicerit ei q̇ traxit eū
ad ludū in q̄ casu nō tenet restitue-
re. qr ille qui amisit nō est dignus
recipe. nec pōt licite retinē tali iure
positiuo durāte. ꝭ tenet illud dare
in elemosynas. Hec Tho. Porro
dictū ius positiuū habet. C. eo. l.
alearū. ⁊. ff. eo. l. vlt. in fi. Et idē cō-
sulerē etiā dicto iure positiuo du-
rante. s. ꝙ ille qui attractus fuit
nō tenet restituere. nec tn̄ licite pōt
tenere ꝓpter ipsam turpitudinē ta-
lis lucri. ut in se. §. dicit.
¶ Utꝝ ille q̇ vicit qn̄ volūtari⁹ cū 8
volūtario lusit teneat ad restitutio-
nē. R°. Quidā dicūt ꝙ nō. ꝭ pau-
peribus est erogāda talis pecunia
ar. 14. q. 5. nō sane. Et h̄ est opinio
Pla. Alij dicūt ꝙ tenet. ff. eo. l. vlt.

in fi. ⁊. C. eo. in cõstitutione greca. Et h̄ est opinio Ber. ut nõ ex͂ de vi. ⁊ ho. cle. clerici officia. ⁊ etiam Ray. q̄tũ est in ꝓposito casu. s. in eo q̄ lusit volũtarie. ⁊ ꝑ eadẽ iura Sed ut mihi videt̃ vtraq̄ opinio stat. ⁊ 2ª. q̄dem opinio. s. ꝙ teneat̃ reddẽ locũ hꝫ vbi legib⁹ viuit̃ imperialib⁹ ꝑ quas ⁊ ipsa opinio ꝓbat̃. Ubi ṽo nõ sic viuit̃ uel vbi leges ille abrogate essent. videt̃ valere p̄ma opinio. s. ꝙ debeat pauperib⁹ erogari. Nã cũ lud⁹ sit q̄dã expoliatio nõ põt quis ꝑ ipsũ licite aliq̄d acq̄rẽ ⁊ sic nõ põt tenẽ. B nec illi dꝫ reddẽ. q2 ille nõ ẽ dign⁹ rehabere q̄ q̄tũ i se fuit ꝓximũ expoliare conabat̃. De factorib⁹ taxillorũ scacꝯꝝ aleaꝝ ⁊ hꝯ mõi. vide. ĩ. negociatio. §. 1ª. A. q̄ icipit. Quid de factorib⁹. Et ad p̄dicta pñt reduci que notãt̃ in dcã. q. 24. in sũ. con. li. 2ª. ti. 8. vbi dr̃ b̃m Inno. in c. q2. plerīq̄. ex͂ de imu. ec. ꝙ attractus nõ tenet̃ restituẽ. itellige illi a q̄ vicit. ut pꝫ s̃. Sꝫ q̄ aliũ attraxit tenet̃. q2 dolose fecit. Et sĩl̃r q̄ lusit medicũ causa recreatiõis nõ tenet̃ restituẽ. intellige si lud⁹ erat honestus ⁊ licit⁹. al̃ Luce 6ª. dr̃. Ue vobis q̄ ridet̃ nũc. Unde in eadẽ. q. 24. dicit̃ b̃m Ray. Si dicat q̄s ꝙ bona intẽtiõe uel causa recreatiõis ludat ad aleas. faciat h̄ sine denarijs aut accipiat vnũ de ludis approbatꝭ. Et glo. Ray. sup ṽbo recreatiõis dicit argumẽtũ ꝙ lud⁹ alee nõ est gñaliter ꝓhibit⁹. q2 põt ludi bono fine. ⁊ ideo taxilli ⁊ alee ⁊ scacheria pñt fieri bono fine. Sꝫ de h̄ dicet̃ sup dcõ. §. q̄d de factorib⁹. Ex p̄dict̃ q̄ pꝫ quõ q̄s teneat̃ restituẽ que vicit in ludo. Sꝫ q̄d si aliq̄ñ vicit ⁊ aliq̄ñ perdidit. an fiet cõpẽsatio. Põt distingui vtrũ fiat lud⁹ cũ eadẽ ꝑsona uel diuersa. Si cũ eadẽ. Aut lud⁹ ẽ mutat⁹. ut q2 p̄m⁹ fuit licit⁹. ⁊ secũdus illicit⁹. ⁊ nõ fit cõpensatio. q2 solutũ vni uel etiã eidẽ ex diũsa causa nõ liberat a debito ex alia causa ul̃ cũ altero C. q̄ñ ciui. ac. p̄iu. cri. l. vna. Aut lud⁹ nõ ẽ mutat⁹. ut q2 vterq̄ erat illicit⁹. s. in q̄ vicit ⁊ ꝑdidit. ⁊ videt̃ ꝙ debeat fieri cõpẽsatio. Nã ⁊ si sit dare casũ in q̄ q̄s nõ teneat̃ restituere illi a q̄ vicit rõne paris cause turpitudinis. põt tñ restituere eidẽ ⁊ restituendo liberat̃. ut nõt̃ in sũ. con. li. 2ª. ti. 8. q. 25. ad finẽ. Et iõ ꝑdẽdo cũ eodẽ videt̃ ei restituisse ꝓ cõcurrenti q̄titate. Si lud⁹ fiat cũ diuersa ꝑsona nõ fiat cõpẽsatio. q2 ꝑ interitũ rei morosus debitor nõ liberat̃. l. i re furtiua. §. p̄. ff. de con. fur. maxīe q̄ñ ipsemet dedit causã interitui. ff. de verbo. obli. l. si ex legati causa. vbi ille tenet̃ q̄ occidit hominẽ quẽ debebat. B

Usuria.

Usuria. Cũ luxuria multiplex sit. ut dictũ ẽ s̃. fornicatio. §. p̄. q̄ est graui⁹ pctĩm. R. b̃m Tho. 2ª. 2ª. q. 154. Grauissimũ inter oĩa pctã luxurie ẽ vitiũ ꝯ naturam. sicut ⁊ Aug. dic̃ in li. de

adulterinis cõiugijs. Et h̃ ideo.
qꝛ transgredit̃ illud qđ ꝫm naturã
determinatũ est tãꝗ ꝑncipiũ circa
vsũ venereũ. Post hoc ẽ incestus q̇
est ꝯtra naturalẽ reuerẽtiã quã de/
bemus ꝑsonis cõiũctis. Alie autẽ
spẽs sũt ꝯtra rectã rõnẽ. tñ ex sup/
positione nãliũ ꝑncipioꝝ. Magis
aũt repugnat rationi ꝙ aliq̇s ve/
nereis vtatur. nõ solũ cõtra illud
qđ cõuenit proli generande. ƺ etiã
cũ iniuria ꝓximi. ⁊ ideo fornicatio
simplex mi̅ma est inter spẽs luxu/
rie. Adulteriũ ṽo grauiꝰ ẽ ꝙ̃ stu/
prũ. qꝛ maior iniuria fit in abusione
mulieris alteriꝰ ptãti subiecte ꝙ̃ tũ
ad vsũ generatiõis ꝙ̃ subiecte ad
solã custodiã. Vtrũꝗ aũt aggra/
uat̃ ꝑ violẽtiã. ⁊ ideo raptus vir/
ginis ẽ grauior ꝙ̃ simplex stuprũ
⁊ raptus vxoris ꝙ̃ adulteriũ. Et
de tali raptu q̃dã habes. ĩ. raptor.
2º. De stupro ṽo ⁊ adulterio ṽ.
fornicatio. §. ꝑ. ⁊. ṽ. adulteriũ. Hec
etiã oĩa aggũat̃ ꝫm rõnẽ sacrile/
gij. q̃ñ. s. ꝑsona deo sacrata rapit̃.
A. Et h̃ sacrilegiũ g̃uiꝰ ẽ incestu
cũ sit ꝯ diuinã reuerẽtiã. B. Item
int̃ pctã ꝯtra nãm g̃uissimũ ẽ pec/
catũ bestialitat̃. s. vbi nõ ꝫuat̃ de/
bita spẽs. Post h̃ aũt ẽ vitiũ sodo/
miticũ vbi nõ ꝫuat̃ debitꝰ sexꝰ. Et de
h̃ aliq̇d. ĩ. sodomia. Post h̃ ãt pec/
catũ molliciei. ex eo ꝙ nõ ꝫuat̃ de/
bitꝰ modꝰ cõcubẽdi. Magis aũt si
nõ sit debitũ vas ꝙ̃ si nõ sit debitꝰ
modꝰ. Miñꝰ aũt int̃ pctã ꝯ nãm
ẽ pctm̃ molliciei qđ cõsistit in sola
emissiõe seminis sine cõcubitu ad
alteꝝ. Et de ista mã satꝫ habet̃. 32.
q. 7. adulterij.
¶ An q̇ deflorat ṽginẽ solutã te/
neat̃ eã ducẽ uel maritare? Rº. In
foro iudiciali videt̃ teneri ad alteꝝ
ꝑdictoꝝ. ex̃ de adul. c. ꝑ. Sꝫ ꝫm glo.
h̃ fuit pena ãtiq̃. hodie ṽo sic punit̃.
ꝙ aut ducat eã aut verberatꝰ ⁊ a
sacris exclusꝰ retrudat̃ ad pniam i
monasterio de q̇ nõ possit egredi. ex̃
de adul. c. 2º. A. Ibi pꝫ ꝙ h̃ pena
ꝓxime dicta obtinet q̃ñ seductor
nõ vult stupratã ducẽ. q̇ casu etiã
videt̃ ꝙ teneat̃ eã dotare. ut eo. ti.
c. ꝑ. Si aũt pat̃ nõ vult eã ei dare
uel ipsa nõ vult cõsentire tenet̃ eã
dotare. ut i dcõ. c. ꝑ. qđ nõ corrigit̃
ƺ in diũso casu loq̇t̃. ut ex his patꝫ
⁊ ex tex. ⁊ glo. vtriusꝗ. c. Et ꝫm
Ray. ⁊ in sũ. con. liº. 2º. ti. 5. q. 6.
glosatores ꝑdicta intelligũt de ra/
ptore q̇ seducit. i. seorsũ ducit a do/
mo pr̃is ⁊ extrahit ṽginẽ per vio/
lentiã. Sꝫ certe etiã si nõ interue/
niat violẽtia tenet̃ seductor ad sa/
tisfactionẽ dãni. ut in. c. si. ex̃. de in/
iurijs. B. In foro autẽ penitẽtiali
sic agendũ est ꝫm W. Si deflora/
uit ipsã volũtariã nõ tenet̃. qꝛ ille
nõ seduxit eã. Si aũt inuitã uel se/
ductã iniũgendũ est ei ꝙ satisfa/
ciat uel cõponat cũ ea. A. s. cõ/
positiõe que ꝓcedat a libera eiꝰ vo/
lũtate. Al' absolutꝰ nõ est tutus in
ꝯscia. ar. l. i. §. que onerande. in fi.
ff. quaꝝ re. ac. nõ dat̃. B. Similẽ
casũ habes. ĩ. matrimoniũ 4º. §. 2º.

2 ¶ Utrū cōsensus in delectationē
s. cogitationis carnalis absq; hoc
q̄ ꝯsentiat̄ in actū sit mortale? R̄.
Sic. ut habes s̄. delectatio.
3 ¶ Utrū in tactib⁹ ⁊ osculis ⁊ h⁹-
modi sit peccatū mortale. R̄. s̄m
Tho. 2ª 2ᵉ. q. 154. Osculū ample-
xus uel tactus s̄m suā rationē nō
nominānt pctm̄ mortale. q2 possūt
absq; libidine fieri uel ꝓpter con-
suetudinē patrie uel ꝓpter aliquam
necitatē uel rōnabilē causā. Sz si
fiant cū libidinosa delectatione sūt
mortalia. Nā ⁊ sol⁹ cōsensus in de-
lectationē mortalis. est mortale.
ut in ꝑcedēti. §. dicit̄. multo magis
ꝓgressus ad actū est mortale. Ad-
di pōt s̄m Al. q̄ etiā aspect⁹ libidi-
nosus mortale est. Math. 5°. Qui
viderit mulierē ⁊c̄.

Magister i°.

sive do-
ctor ꝑ
coiter. Quelibet eccl'ia cathe-
dralis debet tenē mḡros liberaliū
artiū ad min⁹ grāmatice q̄ clericos
⁊ alios paupes grat̄ instruāt. Et
debēt mḡro assignari ꝓuent⁹ vni⁹
ꝑbende. Et eodē mō debēt facē alie
eccl'ie quaꝝ sufficiūt facultates. In
metropolitana eccl'ia dz vlteri⁹ esse
mḡr in theologia. ⁊ eodē mō reci-
pere ꝓuent⁹. nō tn̄ ꝓpter h̄ fiat ca-
nonic⁹. A. Sz tam diu redditus
ipsos ꝑcipiat q̄ diu ꝑstiterit in do-
cendo. Et si forte de duob⁹ ecclesia
metropolis grauet̄. theologo iux̄
modū ꝑdictū ipsa ꝓuideat. grāma-
tico v'o in alia eccl'ia sue ciuitatis
sive diocesis que sufficiē valeat fa-
ciat ꝓuideri. ut in. c. q2 nōnullis. ex̄
eo. B. 37. dis. de q̄busdā. ex̄ eo. ꝑ
totū. A. Presertim in. c. ꝑ. ⁊ i eodē
c. q2 nōnullis. Nota etiā q̄ a ꝑla-
tis ⁊ capitulis ad theologie studiū
debent aliqui habiles destinari qui
alios postmodū valeāt erudire. q̄-
bus si ꝓprij ꝓuētus ecclesie nō suf-
ficiunt. ꝑdicti. s. prelati ⁊ capitula
necessaria ministrabūt. Docentes
v'o in theologica facultate dum in
scolis studuerint ⁊ studētes in ipsa
integre per annos quinq; recipiāt
de licentia sedis apostolice ꝓuētus
ꝑbendarū ⁊ beneficiorū suorū. nō
obstāte aliqua cōsuetudine cōtra-
ria uel statuto. Hec oia. ex̄ eo. super
specula. ut in sū. con. li°. ꝑ. ti. 3. q. i.
B. Et de hac etiā materia vide. j.
scientia. §. ꝑ. ⁊ sequentibus.
¶ Utrū aliquis possit recipi in ca- 1
nonicū cū pacto q̄ doceat ⁊ scolas
teneat. R̄. s̄m Hosti. Dicūt docto-
res q̄ nō. al' cēt symoniacū. sed va-
canti prebende bene pōt hoc onus
ānecti. ex̄ de ꝑben. significatū. Con.
Ber. A. Idem in sū. con. eo. ti.
q. 4. B. In curia romana debēt
esse doctores ⁊ studiū vtriusq; iuris.
vide. j. studiū. §. fi.
¶ Utrū magister possit scolarib⁹ 2
collectā imponere uel erigere. R̄.
s̄m Hosti. Si magistro annexū ē
sufficiēs bn̄ficiū uel sufficiēs sala-
riū publicū nō licet ei exigere. aliē
symoniā cōmitteret. quia venderet
obsequiū spirituale qd̄ ex officio

suo tenet^r facere. ex^a de symo. nemo. i.
q. 3. vendentes. et. c. non solum. sed tamen
sponte oblata recipere potest. Si vero
non sit annexum tale beneficium uel sala-
rium aut si non sufficiat ei. potest accipere
collectam pro laboribus suis. ar. 12. q. 2
quicumque. et. c. ecclesiasticis. et. c. caritatem
Et videtur Hosti. innuere quod non solum
ab extraneis sed etiam a clericis ecclesie
possit exigere. non tamen debet exigere a pau-
pere cum ipse potius debeat pauperi sub-
uenire. Sed et talis exactio secundum W.
non debet esse coactoria ut quod nisi sol-
uant expellat eos de scolis aut ac-
cipiat res eorum sed potius inopiam suam
eis exponendo. Et hec omnia secundum Ho-
sti. intelligenda sunt si magister est
sufficiens. Quia si insufficiens est et
officium docendi assumit non est ei ex
debito prouidendum sed sibi culpam im-
putet. ff. ad. l. acquil. idem iuris. Si vero
sufficiens est et non habet prouisionem
ut dixi etiam si diues est potest a di-
uitibus licite accipere. quia non te-
netur eis gratis seruire. Satis con.
Inno. Ray. et Ber. A. Idem in
sum. con. eo. ti. q. 2. B

3 ¶ Quid de magistro qui festum ali-
cuius sancti quod de se colendum est
non vult concedere ad celebrandum
nisi data sibi pecunia? R. secundum
Ray. Symoniam committit. quia
vendit spirituale ad quod tenetur. ut in
principio precedentis. §. dictum est. Et per
eadem iura et eodem modo si festum non
est celebrandum et ipse vult illud fe-
stare nec vult legere nisi data pe-
cunia. A. Idem si die non colendum
ut alicuius minoris sancti concedit
colendum pro pecunia. ut in. sum. con. eo.
ti. q. 3. Et subditur. Si autem pro data pe-
cunia concederet magister scolaribus aliqua
die pro festo cessare a lectionibus siue
vacationem aliquam propter recreatio-
nem sic consueuit fieri ab auctoristis
turpe lucrum esset sed non esset symonia
hec ibi. Sed non videtur ratio diuer-
sitatis in hoc casu a supradicto. B

¶ Doctoris seuitia. s. in nimis 4
corrigendo culpe imputatur. quia leuis
tamen castigatio ei permissa est. ff. locati.
l. item queritur. ex^a de homici. ad audientiam
23. q. 5. c. pe. Quid tenendum ab au-
ditoribus diuersorum magistrorum
qui habent contrarias opiniones. habetur
i. opinio. Utrum actus doctrine sit
pretermittendus propter scandalum.
vide. i. scandalum. §. 7. et. 8.

Magister ij.

s. quantum ad licen-
tiam docendi. Quid ergo si
aliquid exigatur uel promittatur pro licentia
docendi? R. secundum Hosti. Exactum
debet restitui et promissum remitti.
ex^a eo. prohibeas. A. Al' incipit
prohibemus. B. Symonia tamen non
committitur sed committit exigens cri-
men concussionis et debet digni-
tatibus et officijs et beneficijs ex-
poliari. ex^a eo. c. pe. et. c. quanto. A
Con. Ray. et Goff. ut in sum. con. li.
pe. ti. 3. q. 5. B

¶ Quid si ille qui habet potestatem j
concedendi licentiam docendi uel le-
gendi vult legere in propria persona
numquid potest alteri licentiam denegare?

R. sm Hosti. Nõ põt eũ impedire uel ei denegare etiã si ipse sit valde idoneus. ar. ex de offi. archi. c. vlt. Hoc eni esset in p̃iudiciũ auditorũ cũ sepe quis habeat gratiã discendi ab vno et nõ ab altero. A Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 6. Et satis hoc dicit in. c. quãto. ex eo. B

2 ℭ Quid si aliqs obtẽta licẽtia legendi velit aliũ substituere. nũqd a substituto põt recipe expẽsas qs fecit in cõuiuijs et hmõi? R. sm W. Si cõsuetudo loci est q possit aliũ substituere. tũc ab illo põt recipere expensas factas qsi loco interesse dñ tñ ille doceat noie ei9. Si aũt totũ ius trãsferat in substitutũ nõ debet aliqd recipere etiã p intẽesse. nec põt etiã in primo casu paciscí cũ substituto de certa portione emolumẽti recipiẽda. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 7. et. 8. B. Et multo minus põt in casu 2.

3 ℭ Utrũ liceat alicui p seipso petẽ licentiã docendi in theologia. R. sm Tho. in quolibet. Dicẽdũ q sic Nullã eni petit excellentiã ptãtis quod qdẽ turpe esset. sed petit solã opportunitatem coicandi id quod habet. Coicare aũt sciẽtiã quã qs habet laudabile ẽ et ad caritatẽ ptinens sm illud Sap. 7. Quam sine fictiõe didici et sine inuidia coico. et. i. Pet. 4. Unusqsq sicut accepit gratiã in alterutrũ illã administrantes. Põt tñ turpitudinẽ cõtinere rõne psũptiõis si ille q non ẽ idone9 peteret docendi officiũ. A Idem in sũ. con. li. 3. ti. 5. q. 5. B

Maioritas

sm Ray. pncipaliter in qtuor cõsistit. Primũ qdẽ in prerogatiua ordinis. ut psbyter maior est diacono. dis. 93. legimus. in fi. ex eo. statuimus. Secũdũ est in prerogatiua cõsecratiõis. ut epus maior est presbytero. dis. 95. olim. et. c. episcopus in ecclesia. Tertiũ est in prerogatiua administratiõis. ut archidiaconus maior est archipsbytero. et ei subest atq obedire dz. dis. 25. plectũ. Quartũ est in prerogatiua antiquitatis sm q maior est uel qui prius fuit ordinat9 uel pri9 religionẽ igressus uel etiam ille qui precedit alios in etate. dis. 75. ordinationes. ex eo. c. p. ex de elec. dudũ p. Et additur etiã sm Hosti. quintũ. s. scdm prerogatiuã eius qui ordinauit. quia ordinatus a superiore inter alios eiusdẽ ordinis magis est honorandus. ex eo. per tuas. Ad maioritatẽ obedientia sequit. de qua habet i. obediẽtia. per totũ.

Maior pars

Generaliter qd fit a maiori parte capituli seu collegij vires obtinet. 65. dis. c. p. 2. et. 3. nisi ex alia pte pponderet auctoritas. ex de elec. dudũ. ex de testi. in psentia. Preualet tñ qnq minor pars. s. qñ aliqd ab eis rõnabile fuerit obiectũ uel ostẽsũ. ex eo. c. p. Nec oportet vocari absentes nisi in electionib9. ut s.

electio ꝑ. §. 6°. Similiter in cessa-
tione a diuinis. ut s̄. cessatio a diuinis
§. ꝑ. A. Con. Albricus. B

MAledictio Utrũ male-
dictio sit pctm̄ mortale. R°.
ſm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 76. Maledi-
ctio de qua nunc loquimur est per
quã ꝓnũciat malũ ꝯtra aliquẽ uel
imprecãdo uel in optando. qd̓ qꝛ
ſcd̓m se repugnat caritati. est pctm̄
mortale. i. Cor. 6°. Neqꝫ maledici
neqꝫ rapaces regnum dei posside-
bũt. ⁊ tanto grauiꝰ quãto personã
cui maledicimꝰ magis amare ⁊
revereri tenemur. Unde Leuit. 20
Qui maledixerit patri suo aut ma
tri morte moriat̃. Contingit tñ eẽ
veniale uel ꝓpter paruitatem mali
qd̓ q̇s alteri impꝫcat̃. uel etiã ꝓpter
affectũ eiꝰ q̇ profert. dũ ex leui mo-
tu uel ex ludo aut subreptiõe aliq̃
talia uerba profert. qꝛ peccata uer-
borũ maxime ex affectu pensant̃.

¶ Que differẽtia ẽ inter maledi-
ctionẽ ⁊ blassemiã. R°. Scd̓m q̃-
rũdã vulgare ut in tuscia idẽ sũt. ⁊
h̓ etiã ꝓbat̃ p decre. ex̃ eo. statuimꝰ
Sꝫ tñ ꝓꝓe loquẽdo aliud ẽ blas-
femia qñ. s. ꝟbis. A. uel intẽtiõe
cũ etiã sola intẽtione pctm̄ cõmit-
tat̃. Ysa. ꝑ. B. attribuit̃ deo qd̓ ei
nõ cõuenit. uel ecõũerso. ut dictũ ẽ
s̄. blassemia. A. Tertio cũ attri-
buit̃ creature qd̓ appropriat̃ crea-
tori ſm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 13. arti. ꝑ. B
Aliud maledictio. s. dũ aliq̇s im-
precat̃ uel optat alicui malũ siue
homini siue deo.

¶ Que pena ꝓferẽtis maledictio- 2
nẽ ꝯtra deũ ? R°. Si q̇s ꝯtra deũ uł
aliquẽ scm̄ maxime beatã ꝟginẽ
talia ꝓsũpserit. dꝫ septẽ diebꝰ dñi-
cis pre foribꝰ ecclesie i manifesto
eẽ dũ missa dicit̃. ita ꝙ vltimo die
nec palliũ nec calciamenta sed cor-
rigiã circa collũ habeat. ⁊ ꝙ septẽ
precedentibꝰ ferijs sextis ieiunet in
pane ⁊ aqua. nec ingrediat̃ eccle-
siam. ⁊ in quolibet dictorũ dierũ
tres reficiat pauperes. ⁊ si nõ pōt
tres saltẽ duos uel vnũ. ⁊ si nõ pōt
hoc illud in penã aliam cõmutet̃.
⁊ si predicta renuerit debet ei inter-
dici ingressus ecclesie. ⁊ in obitu
debet carere ecclesiastica sepultu-
ra. Insuper tales debent cõdẽnari
pena pecuniaria. ex̃ eo. statuimꝰ. Et
h̓ oia ſm Hoff. p tribunali fiunt.
Ceterꝫ in iudicio aĩe discretꝰ sacer-
dos molliet hũc rigorẽ. A. Im-
mo. ⁊ i foro pniali etiã hic rigor ser-
uandꝰ ẽ. ꝓterꝙ in cõdẽnatiõe pene
pecuniare qñ balssemia publica ẽ
ſm modũ tñ positũ s̄. cõfessor ꝑ.
in additione magna. B

¶ Utrũ liceat maledicere creatu- 3
re irrationali. R°. Creature irrati-
onali contingit maledicere q̇nqꝫ
modis. ꝑ mõ ſm ꝙ ordinat̃ ad ho-
minẽ p mediũ subuẽtiõis. s. qꝛ per
ea s subuenit̃ hũanineccitati. Et h̓
mõ deus homini dixit. Maledicta
terra in ope tuo. A. Geñ. 3°. B
ut. s. p eiꝰ sterilitatẽ homo puniret̃.
Et ita etiã intelligit̃ quod habet̃

Deut. 28. Benedicta horrea tua maledictũ horreũ tuũ. Sic ꝛ David maledixit mõtes gelboe ꝫm expositionẽ Greg. 2. ꝫm ꝙ ordinaꝫ ad hoīez ꝑ modũ significationis. sic dñs maledixit ficulnee in significationẽ iudee. Math. 21. 3. ꝫm ꝙ ordinaꝫ ad hoīez ꝑ modũ cõtinẽtis. s. loci uel tẽporis. Et sic Job maledixit diei natiuitatꝫ sue Job 3. Et h̃ ꝓpter culpã originalẽ quã nascẽdo cõtraxit ꝛ ꝓpter penalitates inde sequẽtes. ꝛ ꝓpꝫ h̃ etiã potest intelligi David maledixisse mõtib⁹ gelboe. 2. Reg. p. propter cedẽ ꝓpl'i que in eis cõtigerat. Predictis trib⁹ modis nõ cõpetit nec licet homini maledicẽ irrationali creature. nisi forte speciali dei reuelatiõe. A. Vel nisi in his nõ intẽderet odiũ creature ꝫ detestationẽ mali culpe uel pene. iuxta illud Job 5. Vidi stultũ firma radice. ꝛ maledixi pulchritudini ei⁹ stati. B. 4. cõtingit maledicẽ irrõnabilibus rebus inq̃tũ sũt creature dei. ꝛ hoc est peccatũ blasfemie. 5. põt contingere maledicere eis ꝫm se consideratis. ꝛ hoc est ociosũ ꝛ vanũ ꝛ per ꝯñs illicitũ. hec sũpta sũt de Tho. 2a 2e q. 76.

Malefactor.

Si malefactor põt fugere uel se defendere. vide s. accusatus. §. pl't.

Maleficiũ

dicitꝫ dupliciter. Uno modo quodlibet sortilegiũ de q̃ agiꝫ. C. de male. ꝛ mathe. per to. de quo etiã multa habẽꝫ. j. sortilegiũ. per totũ. ꝛ de tali maleficio inq̃tũ impedit matrimoniũ habeꝫ ex de fri. ꝛ male. ꝛ s. impedimentũ 15. in quatuor vltimis. §. Alio mõ diciꝫ maleficiũ q̃ðcũq̃ crimen ut furtũ · rapina · homicidiũ ꝛ huiusmodi. Diciꝫ etiã quasi maleficiũ qñ est nocumentũ preter ꝓpositũ. ut cũ iudex per imperitiã male iudicat uel cũ de domo alicui⁹ aliq̃d est eiectũ qð nocuit trãseuntib⁹. ut Insti. de obli. que ex q̃si delic. in prin. ꝛ per totũ. Utrũ maleficiũ quod est sortilegium possit tolli per aliud maleficium. vide s. impedimentũ 15. §. fi.

Manumissio

est datio libertatis. Nam q̃ diu quis in seruitute est manui ꝛ ptãti suppositus est. manumissus ṽo liberatus est. in Insti. de liberti. in prin. Et manumissi dicũꝫ liberti. de quib⁹ habeꝫ s. libertus

¶ Quis põt manumittere? R. Manumittere põt dñs q̃ est maior. 20. ãnis. nisi alꝫ nõ habeat administrationẽ. ut furiosus ꝛ prodig⁹. Minor ṽo 20. manumittẽ inꝫ viuos nõ põt nisi ex cã. ꝛ tunc si est maior. 17. annis. C. qui manumit. nõ possunt. l. si minor. A. cõiuncto. §. fi. in Insti. ex quibus cau. manu. licet. B. Sed in vltima voluntate põt. ex quo põt testari. s. post. 14. annũ. C. q̃ manumit.

nõ possũt. Auten.sed de iure. A
al' incipit.sed hodie.⁊ idem dicit in
dcõ.§.fi.in Insti. B .Itẽ eps põt
manumittere seruos ecclesie bene
meritos.iz.q.z.si quos. Põt etiã
alios nõ bene meritos dũ tñ det
ecclesie ꝑ vno duos eiusdẽ meriti
⁊ peculij.iz.q.z.eps q̇ mancipiũ.
Et fm W.intelligi debet ꝙ det de
suis bonis ꝓprijs. nõ de rebus ec-
clesie. Itẽ põt manumittere causa
miserationis.iz.q.z.cũ redẽptor.
quod intelligi põt de bene meritis
Item abbas nõ põt manumittere
seruũ monasterij nisi de consensu
episcopi ⁊ monachoꝝ.dis.54.ab-
bati.nisi sit contraria consuetudo
ex de his que fi.a prela.ea noscit.
Itẽ seruus cois pluriũ manumitti
põt ab vno.sed debet manumissor
alios seruare indẽnes. A .Hoc ẽ
ꝙ añ manumissionẽ dz ꝑciũ iustũ
dare.uel si recusat recipi dz depo-
nere ꝑ publicas ꝑsonas ⁊ cũ sigil-
lo apud edẽ sacrã.ut i.l.de q̃ stati.
B.C.de coi ser.ma.l.i.Et nota ꝙ
nõ valet manumissio i fraudẽ cre-
ditorũ facta. C.q̇ ad liber.ꝓuo.nõ
po. A .Meli⁹.C.q̇ manumit.nõ
pñt. B .l.i.i Insti.ex q̇.cau.ma.
li.§.ꝑ. A .Idẽ in sũ.con.li.° 3.°ti.
i1.q.io.fm Ray.Ul.⁊ Hosti. B
z ¶ Qualiter fieri debeat manu-
missio? R. mult̃ modis. Aliqñ in
eccl'ia sb aspectu epi ⁊ plebis.⁊ dz
de h fieri scriptura ad cautelã futu-
ri. C.De his q̇ in eccle.ma.l.i.ex de
ser.nõ ordi.c.ꝑ. Itẽ fit qñq; corã
iudice.⁊ dr̃ manumissio vindicte.
nã vindicta appellabat virga ꝑto-
ria cũ q̃ tãgebãt a ꝑtore illi q̇ ma-
numittebant. A .De hoc in In-
sti.de libert̃. § .multis. ⁊ ibi glo.
B .Et si quidẽ manumissio fiat
ad hoc ut manumissus ordinet dz
poti⁹ fieri corã iudice ecclesiastico
ꝙ̃ coram seculari.ar.ex de ser. nõ
ordi.c.ꝑ. Itẽ põt manumissio fieri
in secreto.ut dicat dñs.esto liber.
uel inter amicos. uel per epistolã
uel per testamentũ uel quãlibet vl-
timã voluntatẽ. Itẽ põt fieri dieb⁹
feriatis. Item tam de die ꝙ̃ de no-
cte.⁊ a procedẽte per viam. A .t.
a iudice ⁊ nõ pro tribunali seden-
te.ut in textu de quo statim. B .in
Insti.de liberti.§.multis aũt. In-
super serui fiũt liberi per alios mo-
dos ꝙ̃ per manumissionẽ. quos
vide.j.seruus ꝑ.§.fi.Princeps ꝙ̃
sola voluntate manumittere põt.
C.de coi ser.ma.cũ apud.

Matrimonium

Mi.° cõmuniter.quid sit matri-
moniũ? R. Matrimoniũ est viri
⁊ mulieris cõiũctio idiuiduã vite
cõsuetudinẽ retinens.z1.q.z.c.ꝑ.
ex de ꝑsump.illud.⁊ i Insti.de nup.
§.z.° A .In hoc.§.nihil de hoc
videt dici.sed in alijs allegatis. B
quod Ray.exponẽs dicit. Viri ⁊
mulieris. non viroꝝ ⁊ mulierum.
nec viri ⁊ mulierũ.quia nec vnus
vir plures vxores nec vna plures
viros habere põt. Coniũctio. s.

aīoꝝ ⁊ matrimonialis. Indiuiduā vite cōsuetudinē retinēs. hoc est ꝙ neuter absq; cōsensu alteri⁹ pōt cōtinētiā ꝓfiteri uel orōni vacare. ut hic. j. §. vlt. in fi. nec se alteri copulare ꝫ sibi inuicē mutuā fidem seruare. ⁊ debiti redditionē ⁊ mutuā inuicē i necessarijs ut pn̄t subuētionē ꝓbere debēt. Et ꝙ dicit̃ indiuiduam ⁊c. intelligit̃ ſm W. de mr̄imonio cōsumato ꝑ copulā carnalē. qꝛ añ posset separi in casu. ut dr̄ s̈. impedimētū ꝓ. §. z°. Itē intelligit̃ de matrimonio fideliū. qꝛ ⁊ mr̄imoniū infideliū posset separari ut s̈. impedimētū 9°. per totū. A Idem in sū. con. li°. 3°. ti. z. q. i. vbi ponūt̃ ⁊ alie diffinitiōes mr̄imonij que pn̄t reduci ad predicta. B

j ¶ Unde dr̄ matrimoniū? R°. ſm Ray. Dicit̃ q̄si matris muniū. i. officiū. qꝛ dat mulierib⁹ esse matres ⁊ ideo magis denoiat̃ a mr̄e q̄ꝫ a patre. qm̄ in eo plus apparet matris officium q̄ꝫ patris. Idem Tho. Pe. ⁊ Hosti. A . Idem in dcā. q. i. in sū. con. ti. z°. B

z ¶ Utꝝ mr̄imoniū sit sacramētū R°. ſm Tho. in 4°. dis. z6. Sacramētū importat remediū ꝯtra peccatū per sensibilia signa. ⁊ cū hoc inueniat̃ in matrimonio. inter sacramenta cōputat̃. A . Et istud remediū est duplex. s. curatiuū ⁊ ꝓseruatiuū. Primū dat̃ in alijs sacramētis. Secūdū in sacro matrimonij ſm Pe. ⁊ in sū. con. li°. 3°. ti. z. q. z. Magī āt videt̃ dici sacr̄m ex eo ꝙ ē sacre rei signū. i. ꝯiūctionis xp̄i ⁊ eccl̄ie ad Eph. 5°. Et ut patz in dcā. q. z. Pe. addit ꝙ cōiūctio exterior est sacramētū tm̄. cōiūctio ṽo interior aīoꝝ sacr̄m ⁊ res effectus grē q̄ ibi cōfert̃ res ⁊ nō sacr̄m. ⁊ ē res ꝓmo sigta. Res ṽo sigta secūdario ē cōiūctio xp̄i ⁊ ecclesie. B . Et forma q̇dē hui⁹ sacramēti sūt ṽba. A . siue alia signa. ut in dcā. q. z. B q̇b⁹ cōsensus mr̄imonialis exprimit̃. ⁊ sicut pn̄ia nō hꝫ aliā materiā nisi ipsos actus sensui subiectos q̇ sunt loco materialis elementi. sic sacr̄m matrimonij hꝫ ꝓ materia ipsos act⁹ qꝛ perficit̃ ꝑ actū ei⁹ qui sacramēto ipso vtitur. Unde ap̄ls Eph. 5°. dicit. Sacramētū hꝫ magnū ⁊c.

¶ Qñ mr̄imoniū fuit institutū? 3
R°. ſm Tho. in 4°. dis. z6. Matrimoniū ſm ꝙ ordinat̃ ad ꝓcreationē ꝓlis que erat necessaria etiam pctō nō existente institutū fuit añ pctm̄ Ade in hoc ꝙ hoi mulierē in adiutoriū de costa formauit ⁊ dixit eis. crescite ⁊ multiplicamini ⁊c. Gen̄. z°. A . cōiūcto. c. ꝓ. B Adam ṽo cū dixit. hoc nūc os ex ossibus meis ⁊c. ṽba illa ꝓtulit a deo inspirat⁹ ut intelligēt mr̄imonij institutionē a deo factā. sed ſm ꝙ mr̄imoniū ꝓhꝫ remediū contra vuln⁹ pcti. sic institutū fuit p⁹ pctm̄ tpe legis nāe. Scd̄m aūt in determinationē ꝑsonaꝝ institutionē habuit in lege Moysi. Et ſm ꝙ representat cōiunctionē xp̄i ⁊ eccl̄ie

institutionē habuit in noua lege. ⁊
ſm h̄ ē sacr̄m noue legis. h̄ Tho.
⁊ de p̄ma et 2ª īſtitutione. 32. q. 2.
§. his ita. ⁊ ex̄ de diuor. gaudem⁹.
4 ¶ Que ſūt cauſe inſtitutiōis ma-
trimonij? R̄ᵒ. ſm Ray. Due ſunt
principales. s. ſuſceptio ſobolis
educande ad cultū dei. Gen̄. p̄. cre-
ſcite ⁊ multiplicamini ⁊c̄. ⁊ vitatio
fornicatiōis. i. Cor. 7ᵒ. Propt̄ for-
nicationē vnuſquiſq; habeat ſuam
vxorē ⁊ vnaqueq; ſuū virū. ⁊ iſta
cauſa ſolū p⁹ peccatū extitit. Se-
cūdarie vo multe ſūt. ut qn̄q; pa-
cis reformatio. pulchritudo vxo-
ris. diuitie. ⁊ huiuſmodi.
5 ¶ Nūq̄d tenet mr̄imoniū nō fa-
ctū cauſa ꝓlis ſ; ꝑpter ſecūdarias
cauſas nūc dictas. puta ꝑpter pul-
chritudinē diuitias ⁊ h⁹ mōi? R̄ᵒ.
ſm Ray. Sic. Sufficit. n. q̄ ꝯtra-
here intēdūt ⁊ cōſentiūt ꝑ verba de
p̄ñti. 32. q. 2. ſolet q̄ri. Deut. 21ᵒ. Si
videris mulierē pulchrā in medio
captiuoꝝ ⁊ amaueris eā volueriſq;
in vxorē habere. introduces eā in
domū tuā ⁊c̄. Con. Tho. ⁊ Pe.
6 ¶ Quot ſūt bona mr̄imonij? R̄ᵒ.
ſm Ray. Sūt p̄ncipaliter tria. s.
fides ꝓles ⁊ ſacr̄m. 27. q. 2. c̄. In
fide attendit̄ ne cū alio uel cū alia
cōmiſceat̄. In ꝓle ut amāter ſuſci-
piat̄ ⁊ religioſe educet̄ ſiue infor-
met̄. In ſacro ut mr̄imoniū nō ſe-
paret̄. A. Hec ſan̄ colligūt̄ in dcō
c. c̄. B. Licz eni fiat inēdū ſepa-
tio corꝑalis ut ex coī ꝯſenſu cā orō-
nis uel religiōis ul̄ etiā ꝑpt̄ forni-
cationē. tn̄ mr̄imoniū inter fideles
poſtq̄ rite cōtractū ⁊ cōſumatū eſt
iſeꝑabile ē vſq; ad mortē. ⁊ p̄dicta
tria bona adeo ſunt ſubſtantialia
ꝯiugio q̄ cōditio ꝯtra aliqd̄ iſtoꝝ
appoſita vitiat cōtractū mr̄imonij
ex̄ de cōdi. appo. c. fi. De q̄ mā plene
habet̄. ĩ. matrimoniū 5ᵒ. §. p̄.
¶ Utrū intentio nō ſeruādi fidē 7
vitiet mr̄imoniū? R̄ᵒ. ſm W. Si
aliquis cōtrahit matrimoniū non
habens propoſitū ſeruandi fidem
ſed adulterandi. nihilomin⁹ tenet
mr̄imoniū. A. Con. Pe. ut i ſū.
con. li. 4ᵒ. ti. 2. q. 54. B. Dū tn̄
h̄ nō deducat̄ in pactū. ſi autē de-
ducatur in pactū ut q̄ liceat adul-
terari uel q̄ ꝓſtituat vxorē. nō cō-
trahit̄ matrimoniū. ex̄ de cōdi. ap.
c. fi. De illis vo qui nō habent in-
tentionē cōtrahendi habet̄. ĩ. ma-
trimoniū 4ᵒ. per totū.
¶ Utꝝ intētio nūq̄ exigēdi debi- 8
tū vitiet mr̄imoniū? R̄ᵒ. ſm W. Cre-
do q̄ cōtrahit̄ mr̄imoniū. ſic fuit in-
ter beatā v̄ginē ⁊ Joſeph. ⁊ credo
etiā ſi intēdat nō ſolū nō petē ſ; etiā
negare q̄ teneat mr̄imoniū. dūmō
hoc nō deducat̄ in pactū q2 tūc nō
teneret. A Cū p̄dicto con. Pe. ſ;
diſcordat a ſecundo dicens q̄ de
bono fidei mr̄imonialis duo act⁹
ſūt. Unus eſſentialis. s. nō nega-
re cōiugi vſū ſui corꝑis. ⁊ intentio
oppoſita huic matrimoniū exclu-
dit. Alter acceſſori⁹. s. nō exhibē
alteri corp⁹ ſuū. ⁊ intētio huic op-
poſita matrimoniū non excludit.

ut in dicta.q.54.et sequentib⁹. B
9 ¶ Utrū intentio nō habendi ꝓlē
excludat matrimoniū. R°. ſm Pe.
Firma intentio ꝓlem euitandi ex-
cludit matrimoniū.dico maxime
si deducat̄ in pactū. sed tñ intētio
nō educandi prolē nō excludit. A
Con. Hug. ⁊ glo. Ray. ut in sū.
con.eo.ti.q.56. B .Similit̄ nec
excludit matrimoniū despacio ꝓ-
lis.quia adhuc pōt esse matrimo-
niū in remediū. A .Idem.in sū.
con.in dcā.q.56. B
10 ¶ Utrū intētio ducendi aliā vxorē
excludat matrimoniū. R°. ſm Pe.
si intendit ducere aliā dimissa ista
nō est matrimoniū.q2 ⁊ ſm W.ta-
lis videt̄ cōtrahē ad tēp⁹.32.q.2.
solet q̄ri. A .Et ibi patz ꝙ ꝓpter
hoc isto casu mr̄imoniū nō valet.
Nec obstat ꝙ iudei ꝯtrahūt cū ꝓ-
posito diuertēdi qñ voluerint per
libellū repudij.q2 h̄ nō deducūt in
pactū q̄puis ex vi cōstitutiōis uel
consuetudinis uel etiam sola vo-
lūtate mutata postea diuertāt. sic
⁊ de eo qui mutata volūtate intrat
religionē ſm Pe. ⁊ in sū. con.eo.
ti.q.51. B .Si ꝟo ista retenta ni-
hilominꝰ cū ipsa erit matrimoniū
A .Idem in dcā.q.51. B
11 ¶ Utrū inter beatā virginē ⁊ Jo-
seph fuerit ꝑfectū mr̄imoniū? R°.
ſm Pe.in 4°. dis.30. Duplex ē per-
fectio mr̄imonij. vna q̄tū ad esse.
q̄ qdē fit ꝑ cōsensū ꝟbis de p̄ñti ex-
ꝓssū. ⁊ tali ꝑfectione matrimoniū
illud perfectū fuit. Alia perfectio

q̄tū ad oꝑationē. ⁊ sic nō fuit ꝑfe-
ctū.q2 actus ꝓpriꝰ matrimonij est
carnalis copula.in quā ut ibidem
dicit Tho. virgo nō cōsensit expli-
cite sed implicite a deo certificata
A .i.si fuisset certificata.ut pz ex
sequētibꝰ. B .Et sic virginitatē
suā deo cōmisisse in libro sniaꝝ dr̄.
¶ Que differentia est inter mr̄i- 12
moniū legitimū ⁊ ratū? R°. ſm
Ray. Matrimoniū legitimū ⁊ nō
ratū est qd̄ legalit̄ institutiōe uel
ꝓuincie moribus inter fideles cō-
trahit̄.qd̄ ideo dr̄ nō ratū q2 sine fi-
de fit. Unde Augꝰ. Nō ē ratū cō-
iugiū qd̄ sine deo ē. Ratū ꝟo ⁊ nō
legitimū est qd̄ inter fideles ⁊ le-
gitimas ꝑsonas.sed sine legitima
solēnitate cōtrahit̄. Hec distinctio
ꝓbat̄.28.q.i. §. Itē illud. ⁊ ex̄ de
diuoꝛ.quanto.et.c.gaudemus.
¶ Quis ē effectꝰ mr̄imonij? R°. 13
ſm Ray. Effectꝰ ē ꝙ ex q̄ semel ē
cōiugiū inter aliq̄s fideles.nunq̄
desinit eē.etiā si alter efficiat̄ here-
ticus.32.q.1.c.p̄.et 2°. ex̄ de diuoꝛ.
c.quāto. Nec maritus pōt dimittē
vxorē siue efficiat̄ ceca siue lepro-
sa uł aliq̄d tale.nec vxoꝛ virū. 32.
q.5.horrēdus.et.c.si vxorē.nisi tm̄
causa fornicatiōis. ⁊ tunc si dimit-
tat maneat sine cōiuge uel recon-
ciliet̄ vxori.32.q.i.dixit dn̄s. Itē
alius effectus est.q2 mulier ptātē
sui corpis nō habet sed vir. ⁊ vir
ptātē sui corporis nō habet ſ3 mu-
lier. ⁊ ideo post copulā carnalē nec
religionē pōt alt̄ eligē inuito altero

nec cõtinẽtiã ꝓfiteri.33.q.5.c.ꝑ.2°.
3°.et 4°. Est ⁊ ali⁹ effectus.q2 vir
cõpellend⁹ est reddere debitũ vxori
lʒ nũq̄ꝓ cognouerit eã ⁊ ecõuerso
nõ obstante supueniẽte affinitate.
ex̄ de eo q̇ cog.con.vx.sue.discreti
onẽ.⁊.c.tue. Jlle tñ cõiũx q̇ de ipsa
affinitate est innocẽs monẽd⁹ est
ꝙ cõtineat.qḋ si nolit tũc nocens
tenet ei debitũ petitũ reddere℞ exi
gere nũq̄ꝓ põt. A .ut patʒ i alleg̃
iuribus.⁊ dʒ reddi cũ timore.ut in
decõ.c.tue. B .Jtẽ vn⁹ ꝯiugũ sine
ꝯsensu alteri⁹ nõ põt orare.itellige
orõne ꝑuata ⁊ tã lõga ꝙ eẽt impe
ditiua debiti cõiugalis. Secus de
orõne solẽni ut misse tp̱e a canoni
bus diffinito.de ꝯse.dis.2.ois hõ.
et.33.q.2.quos de⁹. A .⁊ de ꝯse.
dis.i.oẽs fideles.et.c.missas. B

MAtrimonium

2°.q̇s possit ꝯtrahẽ. Et ꝑ q̇dẽ
vtrũ puer possit cõtrahere. R°. ꝭm
Ray. Etas apta in puero ẽ ãnoꝝ
14.et in puella.12.ex̄ de despõ.ipu.
impuberes.et.c.cõtinebat.⁊ si ante
cõtrahũt nõ est mr̄imoniũ.ut ha
bes s̄.impedimentũ 13°. §.plt. A
nisi essent ꝓximi pubertati.⁊ ita ꝙ
malitia suppleret etatẽ.ex̄ de despõ.
impu.de illis.Con. Tho.⁊ Pe.ut
in sũ.con.li°.4°.ti.2.q.19. B

j ¶ Utrũ furiosus possit cõtrahẽ.
R°. Furiosus uel insan⁹ dicendo
verba matrimoniũ efficientia nõ
ꝓpter hoc cõtrahit.quia aio cõsen
tire nõ põt.32.q.7.neq̄ꝫ furiosus.
Intelligẽdũ q̄ꝓ diu est in furore.nã
si habeat lucida interualla cõtrahẽ
põt.ar.3.q.9.iudicas.7.q.i.q̄ꝓuis
triste. A .Jdem in sũ.con.eo.ti.q.
26.ꝭm Ray. B

¶ Utrũ ebrius possit cõtrahẽ.R°. 2
ꝭm W. Si ita ebrius sit ꝙ nescit
quid agat nõ põt.sicut ⁊ de furioso
dictũ est.nisi quod fecit in ebrietate
ratũ habuit postea. Qr si ebrietas
nõ sit tanta ꝙ vsũ rationis auferat
cõtrahere põt.sic ⁊ dictũ est s̄.ebri
etas.§.5°. A .Jdem in sũ.con.eo.
ti.q.21.et.se. B

¶ Nunquid absentes possint per 3
ꝓcuratorẽ cõtrahere mr̄imoniũ?
R°. Possũt.sic Ysaac cũ Rebecca.
32.q.2.§.cũ dicit. Sʒ nõ est ido
neus ꝓcurator nisi sup̱ hoc habeat
speciale mandatũ.nec põt aliũ sub
stituere nisi sit ei specialiter cõmissũ
⁊ si fuerit reuocatus anteq̄ꝓ con
traxerit licʒ tam ille q̄ꝓ illa cũ qua
cõtraxit hoc ignorauerit tñ nõ te
net matrimoniũ postea contractũ
ex̄ de procu.procurator.li°.6°.

¶ Multi sũt qui nõ possũt cõtra 4
here ꝓpter ip̱edimẽta que sũt inter
eos. Uide.i.impedimẽtũ ꝑ.cũ om
nib⁹.c.se. An leprosus possit con
trahere.vide s̄.leprosus. §.ꝑ. A
Aduertendũ etiã ꝙ edictũ de ma
trimonio cõtrahendo dicit ꝓhibi
toriũ.i.ꝙ ois qui nõ ꝓhibet cõtra
here põt.ex̄ de spõ.cũ apud.ut nõt i
sũ.con.eo.ti.q.26.ꝭm Ray. B

¶ Sʒ nũq̇d absentes possũt con 5
trahere per solas litteras? R°. ꝭm

Ray. Si ille uel illa cui mittunt nulli exprimit cõsensũ suũ credo sine preiudicio q̃ q̃tũcũq̃ consentiat nõ ẽ matrimoniũ. s3 tũc demũ erit qñ notificauerit siue significãdo hoc illi q̃ misit lr̃as siue alijs dicẽdo. A Hoc videt̃ potius fuisse dictũ glo. Ray. ut patz in sũ. con. eo. ti. q. 31. Ratio aũt est ut ⁊ ibi colligit̃. quia ad matrimoniũ cõsensus nõ sufficit nisi ad extra fuerit expressus. Facit ex̃ de spon. cũ apud. B. Utrũ qui cũ vna cõtraxit spõsalia possit cõtrahere matrimoniũ cum alia. vide. i. sponsalia. §. 8°.

Matrimonium

iij°. quõ cõtrahit̃. Et querit̃ p̃ Utrũ per cõsensũ cõtrahat̃ matrimoniũ. R°. s̃m Ray. Ex quo vir cõsentit p̃ v̾ba de p̃nti in mulierẽ ⁊ illa in virũ dicẽdo. accipio te i meã ⁊ accipio te in meũ. uel cõsentio in te tãq̃ in vxorẽ. seu alia eq̃pollẽtia v̾ba. statim ẽ matrimoniũ. etiã si cõsensus nõ exp̃mat̃ v̾bis. s3 signis in his q̃ nõ possũt dicere. ut mutus uel nõ audire ut surdus. Sine cõsensu vero quecũq̃ alia dicant̃ uel fiãt etiã si interueniat carnalis copula nõ ẽ matrimoniũ. ex̃ de spõ. duo. tuas. et. c. dudũ. et ex̃ de spon. si inter. et. c. cũ apud. ⁊ vide. se. §.

j ¶ S3 vtrũ ipsa v̾ba sint necc̃ia. R°. s̃m Pe. Sic dicit mg̃r sniarũ. nõ solũ cõsensus interior facit matrimoniũ. s3 reqrit̃ exp̃ssio v̾bo᷑. quia sacr̃m res sensibilis ẽ. ⁊ in eo reqrit̃ signũ exteri⁹ exp̃ssũ. Expressio aũt h⁹ cõuenieñti⁹ fit p̃ v̾ba de p̃nti. A Ideo in valẽtib⁹ loq̃ necessaria sũt v̾ba. ex̃ de spon. c. tue fraternitatis s̃m Ray. ⁊ ut nõt̃ in sũ. con. eo. ti. q. 3. B. S3 ⁊ põt fieri p̃ aliũ modũ ut per lr̃as absentiũ. ut dictũ est s̃. matrimoniũ 2°. §. pxt. uel p̃ euidentia signa p̃sentiũ nõ valentiũ loqui. ut in p̃cedenti. §. dictũ est.

¶ Quid si q̃s dicat. volo te de cetero habere in vxorẽ. uel volo q̃ tu sis mea vxor seu te esse vxorẽ meã nũ q̃d ɔtrahit̃ matrimoniũ? R°. s̃m W. In talib⁹ recurrẽdũ est ad intẽtionẽ ɔtrahẽtiũ ⁊ s̃m eã iudicãdũ Or si de intentiõe cõstare nõ possit vere nec p̃sũptiue. vidẽdũ q̃ qñ hoc v̾bũ volo cõiũgit̃ infinitiuo verbi substãtiui ut esse. uel v̾bi nõ significantis actũ s3 relationẽ ut h̃re seu tenẽ. A. Quia in his videt̃ q̃dã relatio mariti ad vxorẽ ⁊ ecõũso. q2 nõ põt de iure aliq̃ teneri ꝓ vxore nisi ipse teneat̃ ꝓ marito ⁊ ecõuerso B. Tũc p̃ h̃ v̾bũ volo potius d3 exp̃mi volũtas cõcomitãs q̃ p̃cedẽs. vnde p̃ p̃dicta v̾ba p̃sumẽdũ ẽ matrimoniũ esse ɔtractũ. ex̃ de spon. ex parte. p̃sertim qñ p̃cessit interrogatio. ut vis me h̃re? ⁊ adhuc exp̃ssius ẽ si addit dicẽs. de cetero volo. Sec⁹ aũt esset si h̃ v̾bũ volo iungeret̃ cũ infinitiuo significante aliquẽ actũ. A. s. simplicẽ absq̃ relatione ut in exemplis que subiũgũt̃. B. Tunc eni videt̃ exp̃mẽ voluntatem precedentẽ potius q̃ z

cōcomitantē ut cū dicit᷑. volo bibe-
re volo comedere. ⁊ ita si dicat᷑ vo-
lo te accipere. A . Nā aliqs pōt
etiā de iure velle aliquā accipere ⁊
illa nō eū. ⁊ sic hic ē simplex actus
sine relatiōe. B . uel i te cōsentire
tāq̄ in meā. nō erit m̄rimoniū. A
Idē in. sū. con. eo. ti. q. 4. et. se. B
3 ¶ Quid si dicat vir ꝓmitto q̄ꝫ sp
ꝓuidebo tibi sicut vxori ⁊ illa simi-
lia respōdet? R. sm Hosti. Nisi
aliud ꝓtestent᷑ ꝓ m̄rimonio iudica
bo. ar. ex de spō. ex lris. ⁊ ex de iure
iur. queadmodū. ꝑ rāso. in pn. A
Idem in sū. con. eo. ti. q. 6. B
4 ¶ Quid si dicat vir. ꝓmitto q̄ꝫ nō
dimittam te ꝓ meliori uel peiori?
R. sm Hosti. idē qd in supiori ꝓ-
ximo. §. dictū ē. Nā in talibꝰ du-
bijs ē ꝓ m̄rimonio iudicādū. ex de
sen. ⁊ re. iudi. c. fi. ex de testi. licꝫ ex
q̄dā. A . Idē in sū. con. eo ti. q. 1.
Et addit᷑. Idē si dicat q̄s. vis uel
placet tibi talis. ⁊ ipsa respondet.
volo uel placet. B . Tñ sm cō-
sciētiā intentioni eoꝝ est stādū. A
Hoc verum si illud cōtingat sine
alioꝝ ꝑiudicio uel scādalo. al' etiā
in foro cōsciētie stādū est coi signi-
ficationi v̄boꝝ seu iur. interꝑtatio-
ni. ut in. c. ex lris. ꝑ. ex de spon. B
5 ¶ Quid de illis q̄ post datā fidē
de cōtrahendo dicūt. bibamꝰ noie
matrimonij uel osculemur nos in-
uicē. nūq̄d cōtrahit᷑ matrimoniū?
R. sm W. Credo q̄ꝫ non. nisi hoc
agēdo voluerint recedē a sponsa-
libus de futuro ⁊ cōtrahē de p̄nti.
Nā q̄ꝫ dicūt noie matrimonij in-
telligendū ē cōtrahendi potius q̄
cōtracti cū ante actū nō sit de ma-
trimonio s; de spōsalibꝰ. A . Nisi
de cōtraria intentione constet saltē
per certa indicia sm eūdē. ut in sū.
con. eo. ti. q. 8. B
¶ Quid si nihil actū sit de spōsa- 6
libus sed simpliciter vterq̄ꝫ dicit
dicta v̄ba ⁊ sequit᷑ osculū de coi
cōsensu? R. sm W. Credo q̄ꝫ si cō-
trahentes per hoc intēdebāt con-
trahere cōtractū est. Ad iudicādū
aūt de intentiōe recurrēdū ē ad cir-
cūstantias v̄boꝝ ꝑcedētiū ⁊ subse-
quentiū ⁊ huiusmodi indicia. Et si
nulla appareant non credo q̄ꝫ sit
matrimoniū iudicandū. ⁊ ꝑsertim
si vterq̄ꝫ uel alter negat se intentio-
nē habuisse cōtrahendi. aut si alter
ad secunda vota transierit. Con.
Hosti. A . Idem in sū. con. eo. ti.
q. 9. B
¶ Quis sit ꝯsensꝰ ille q̄ req̄rit᷑ i ma- 7
trimonio? R. sm Ray. Intelligit᷑
de ꝯsensu m̄rimonialis societatis ꝓ-
pter quē seq̄t᷑ q̄ꝫ eos oportꝫ coha-
bitare. nō aūt intelligit᷑ principali-
ter de cōsensu cohabitationis. q2
tūc inter fratrē ⁊ sororē eēt m̄rimo
niū. nec etiā de cōsensu in carnalē
copulā. q2 tūc inter Mariā ⁊ Jo-
seph nō fuisset matrimoniū. de quo
dictū ē s. matrimoniū ꝑ. §. añpl't.
Unde Tho. in. 4°. dis. 28. dicit q̄ꝫ
iste consensus nō est in carnalem
copulā explicite sed implicite q2 i
cōiugali societate implicat᷑ mutua

potestas coionis non tm̄ rerū sed
etiā corporū. A .Con. Pe. ut in
sū.con.eo.ti.q.iz. Et quod dicit̄ de
coione rerū. intelligit̄ ꝙ ad necessa-
riorū subuētionē ⁊ nō quo ad alia
bona cū nullo iure caueat̄. B
8 ¶ Utrū cōsensus ad tempus fa-
ciat matrimoniū. R̄o. ꝭm Pe. Cū
inseparabilitas sit essentialis ma-
trimonio ut in diffinitione eiꝰ po-
nit̄. ideo ad matrimoniū requirit̄
consensus ad inseparabilitatē. ⁊ si
sit ad tempus nō facit matrimo-
niū. 3z.q.z. solet queri. ex̄ de con.
appo.c. vlt̄. A . Idem in sū.con.
eo.ti.q.i3. B
9 ¶ Pone ꝙ quidā in p̄n̄tia pluriū
sororū dicat eis. ꝓmitto vobis ꝙ
vnā ex vobis ducā in vxorē. ⁊ oēs
respondēt. placet. postea cognoscit
vnā. nunqd est mr̄imoniū? R̄o. ꝭm
Hosti. Sic. qꝛ ipso facto consentit.
ar. extra de appell. dilecti. et.c. ut
nostrū. A . Idē in sū.con.eo.ti.q.
i8. Aduertēdū aūt ꝭm Pe. ⁊ in sū.
con.eo.ti.q.io. ꝙ i hīs q̇ sūt alieni
iur̄ sufficit ad mr̄imoniū etiā taci-
tus ꝯsensus tūc expssus v̄bis eoꝝ
in q̄ꝝ sūt ptāte. ut patꝫ in filio seu
filiafa. 3z.q.z. honoratur. Con.
Tho. ⁊ Inno. ⁊ h̄ clare habet̄ in.c.
si ifantes. ex̄ de despō. ipu. li. 6o. Glo.
etiā Ray dic̄. Quid si vir dicat. ac-
cipio te i meā vxorē ⁊ mulier nihil
rn̄det. nūqd ē mr̄imoniū? Et rn̄det
ꝙ v̄ba in mr̄imonio nō sūt de sub-
stātia mr̄imonij sic in baptismo ⁊
eucharistia. v̄ba tn̄ aut nutus aut
alia indicia sunt necessaria ad h̄ ut
cōstet eccl̄ie de mr̄imoniali ꝯsensu
vnde si puella loq̇ verecūdat̄ ⁊ tn̄
patit̄ se subarrari p̱ ānuli imissionē
uel patit̄ se dotare. ipsa taciturnita-
te ⁊ patientia ꝯsensus eius exp̄mit̄
q̄uis lingua taceat ꝭm Hug. Et
Tho. etiā dic̄ sufficē i h̄ casu ꝙ nō
ꝯdicat. Si aūt nulla alia sint indi-
cia de ꝯsensu eiꝰ. dic̄ glo. eius. Nō
credo ꝙ p̄sumendū sit p matrimo-
nio ꝓpter illa tm̄. Hosti. q̄ꝫ dicit ꝙ
solū consensū requirit eccl̄ia ꝙ ad
essentiā mr̄imonij. v̄ba aūt reqrit
ad h̄ ut cōsensus ꝓbet̄. q̄ si deficiāt
sufficē debēt signa etiā in loquēte.
Dicit etiā ꝙ si scribāt volūtatē suā
sine v̄bis videt̄ etiā sufficere. B
¶ Quid si omittant̄ cōsuete so- 10
lēnitates ⁊ fiat matrimoniū clāde-
stine siue occulte. R̄o. ꝭm Ray. In
hoc casu nō presumit̄ cōiugiū sed
adulteriū siue fornicatio. 30.q.5.
aliter. Non tn̄ intelligas quin pos-
sit esse verū matrimoniū. h̄ canon
loq̇t̄ ꝭm illud qd̄ ecclesia p̄sumit
A . Uel qꝛ etiā nō dicit̄ legitimū
ꝙ ad honestatē ꝭm eūdē Ray. ⁊ in
sū.con.eo.ti.q.58. B . Addit Pe.
dicēs ꝙ cōsensus clādestinus du-
plex esse pōt. Unꝰ q̇ q̄uis fiat sine
solēnitate ecclesiastica ⁊ publica.
fit tn̄ in p̄sentia testiū. ⁊ talis con-
sensus facit matrimoniū ⁊ verū ⁊
presūptū. Alius qui fit sine presen-
tia testiū. ⁊ talis q̄uis faciat ma-
trimoniū verū. non tn̄ facit p̄sum-
ptū. Unde cōsulendū ē talibꝰ. A

hoc fuit dictũ Ray. in sũ. con. dcã q.58. B .q de nouo 7 publice cõtrahãt 7 faciãt penitẽtiã q2 scandalizauerũt ecclesiã. 7 pdicti certe exposuerũt se nõ paruo periculo. nã posset alter alterũ dimittere qñ vellet 7 de facto cum alio uel alia contrahere 7 sic in adulterio manere. quia non posset pbari primũ matrimoniũ. Idem Hosti.

Matrimonium iũj. si fiat cõtra intẽtionẽ. Et querit pmo. Si q̃ cõtrahũt ṽbo ß dissentiũt aio. nũq̃d sit matrimoniũ? R. ßm W. Si vterq3 uel alter aio dissentiat. nõ ẽ matrimoniũ Si tñ de ṽbo cõstiterit. ecclia cõpellet eos simul esse. cũ de intẽtione cõstare nõ possit. vnde nec crederet eis si dicãt se nõ intẽdisse. q2 7 q̃libet sic posset dicere 7 separent Si tñ signis euidentibꝰ appareat de simulatione. ecclia nõ iudicabit matrimoniũ esse. uel alijs verbis stabit q̃si vere dicta sint. Idẽ Tho. 7 Pe. in 4°. dis. 28. A .hec ptim fuerũt dicta Ray. 7 ptim pallegatorũ doctorũ 7 etiam Al. ut i sũ. con. li°. 4°. ti. z. q. 14. B

¶ Quid si ille q̃ cõtrahit spõsalia uel etiã cõtrahit ṽbo de pñti. 7 nõ h3 intẽtionẽ cõtrahendi sed extorquẽdi carnalẽ copulã. deinde cognoscit eã. nũq̃d ẽ matrimoniũ? R°. Presumi. p matrimonio debet. ut notat ex de spõ. tua. 7 ita iudicaret in foro iudiciali. ß in foro pnie si ille non pposuit eam ducere nec vnq̃ cõsensit in eã nõ d3 ex illo facto mrimoniũ iudicari. qm̃ ex altera parte dolus affuit 7 defuit oĩo cõsensus sine quo nequeũt cetera fedus efficere cõiugale. ut in dcõ. c. tua. Idẽ Tho. Pe. 7 Al. Et addũt q illa ex parte cuius nõ est dolus excusat a peccato. ß deceptor si verã vult facere penitentiã necesse h3 illã sine fictione ducere q̃ tñ in eo est. A .nisi interim cõtraxerit cũ alia. q2 tenet matrimoniũ cũ secunda hoc casu ßm doc. coiter l3 q̃dã ↄtradixerint. ut i sũ con. eo. ti. q. 15. B .uel dare ei virũ sibi conuenientẽ aut alit sibi satisfacẽ. Addit tñ Tho. q ad ß tenet si vir sit eq̃lis cõditiõis cũ illa. A .7 multo plus si inferioris ßm eũdẽ. ut in sũ. con. eo. ti. q. 14. B .Nam si sit multo melior cõditiõis uel aliud signũ euidens fraudis apparuerit põt. pbabilit psumi q sponsa non fuit decepta sed se decipi finxerit. 7 tũc nõ tenet ad pdicta ut q̃dã dicũt A .Hoc tenet Al. 7 addit. Itẽ si vnus sit melior fortuna nõ obstat qn teneat eã ducere 7 in eã cõsentire. ut in dcã. q. 14. B .Simile casum habes s. luxuria. §. z°.

¶ Quid si talis ptestet corã pluribus q q̃cq̃d facit nõ facit aio cõtrahẽdi. 7 postea ṽbo cõtraxit 7 cognouit carnaliter. nũq̃d iudicabit matrimoniũ? R°. ßm W. Sic. q2 recurrẽdũ est ad cõmunẽ intelligẽtiã ṽbor. 7 q2 interptatio faciẽda ẽ

cõtra eũ qui dolũ adhibuit. ⁊ quia ꝙuis ꝓtestationẽ ꝓhbet. potuit tñ postea volũtatẽ mutare. A .Con. Hosti. ut in sũ. con. co. ti. q. i. Et h intelligendũ est qñ quis dolose fecit ꝓtestationẽ. quia tunc fiet ut in precedenti. §. dictũ est. Secus si fecit ob iustã causam forte ad euitandũ scãdalũ. nec fuit secuta carnalis copula. quia tunc nõ est matrimoniũ per deficientẽ consensũ. nec iste ad aliqd teneť cũ nõ fuerit in dolo. ut patz i dcã. q. i. Ul. dic ꝙ qñ qs cõtrahendo matrimoniũ uel sponsalia aĩo decipiẽdi tñ vtiť verbis cõsuetis dicendo. accipio uel accipiã te in vxorẽ. ⁊ sequitur postea carnalis copula aĩo fornicandi. ꝯtra hmõi ꝓ̃sumptũ matrimoniũ nõ admittiť ꝓbatio in contrariũ. ex̃ de spon. is cui. Qñ autẽ taliter cõtrahẽs nõ vtiť forma cõsueta verborũ. s3 dicit mutato suo noĩe. Johes uel Petr9 desponsat te sic cõtigit in casu. c. tua nos. ex̃ de spon. tunc ꝯtra hmõi ꝓ̃sũptũ matrimoniũ ꝓpter carnalẽ copulã subsecutã admitti põt ꝓbatio in ꝯtrariũ ad ꝓbandũ fraudẽ. l3 difficile sit eã probare. qua probata ꝓnũciabiť nullũ fuisse matrimoniũ ⁊ poterit ad secũda vota trãsire. Nec negať i illo. c. tua nos. ꝙ de fraude hmõi cõstare nõ possit. s3 dr̃ tñ Qualiter tibi cõstiterit nõ videm9 ⁊ nõ qualiter cõstare potuerit. hec ille. Iste tñ fraudulentus tenetur sic ꝓxime dictũ ẽ in. §. ꝓ̃cedẽti. B

Matrimonium

v°. s. sub cõditione. Queriť ergo Utrũ matrimoniũ factũ sub cõditiõe teneat? R°. Distinguendũ est de cõditiõib9. Nã q̃dã sũt cõditiones gñales. que sp̃ debẽt intelligi. ut quas ponit btũs Jacobus A .c. 4°. B .ut si deus voluerit. ⁊ si vixerim9. ⁊ hec nullũ cõtractũ suspẽdũt. Quedã ṽo sũt cõditiones de his que in matrimonio sũt oĩo necessaria ⁊ al' impediret matrimoniũ. ut si es xp̃iana. aut nõ es affinis. consanguinea. ⁊ huiusmodi. Et iste etiam cõditiones intelligi debent apposite. nec vitiant contractũ. Tertia est aliqua conditio de futuro necessaria. sicut solem oriri cras. Unde si dicatur. Contraho tecũ si sol orietur cras contractũ est matrimoniũ. ut posuit Tho. in 4°. dis. 29. quia talia futura iã sũt p̃sentia in causis suis Quarta ẽ cõditio cõtingẽs ⁊ honesta q̃ põt apponi ⁊ nõ apponi. ut si pater me9 voluerit. aut si dederis mihi cẽtũ. hec si apponať suspẽdit matrimoniũ vsq3 in euẽtũ cõditionis. A .etiã si fuerit cõtractũ per ṽba de p̃senti cũ additione alicui9 dictarũ conditionũ. ut in. c. super eo. ex̃ de condi. appo. B .nisi interim consensus de p̃senti uel carnalis copula fuerit subsecuta. eo ꝙ tales videnť recessisse a conditione. ex̃ de condi. appo. de illis. ⁊. c. super eo. et. c. per tuas. Quinta est

conditio inhonesta sed tñ nõ est cõtra substantiã matrimonij. ut si, furtũ feceris uel si hominẽ interfeceris. hec si apponatur debet haberi pro nõ adiecta. et tenent sponsalia. siue etiã matrimoniũ. ex de cõdi. appo. c. vlti. et sm quod notatur ibidẽ A .s. in tex. vbi hoc clare dicitur B. Idẽ intelligi debet de cõditiõe impossibili. s. quod habetur pro nõ adiecta. ut si digito celũ tetigeris. Sexta est cõditio inhonesta et contra substantiã et contra bona matrimonij. ut si dicatur. Contraho tecũ si generationẽ prolis euites. quia hoc est cõtra bonũ plis. uel donec inueniã aliã digniorẽ. quia hoc est contra substantiã inseparabilitatis uel si pro questu de adulterandã tradis et hoc est cõtra bonũ fidei. et tales conditiones si apponantur nihil agitur. A .s. quia anullant matrimoniũ. ut in iuribus de quibus statim. B 22. q. 4. inter cetera. 32. q. 2. aliqñ et. c. solet queri. ex de condi. appo. c. vlti. Si tñ postea talis conditio remittatur et sequitur carnalis copula iudicabitur pro matrimonio. Et si tñ vnus cõiugũ ponit talẽ cõditionẽ et aliter contradicit uel tacet iudicabitur pro matrimonio. ut in dicto. c. aliqñ. Predicta assũpta sũt de Ray. Tho. Jano. et Hosti. A . Idẽ in sũ. con. li. 4. ti. 4. q. 17. et additur sm glo. Ray. quod si matrimoniũ cõtrahitur sub cõditione q̃ de necitatate eueniet. ut si dicatur Cõtraho tecũ si sol erit in cancro in estate. credo quod nõ est matrimoniũ in instanti añq̃ extet cõditio. Et si in medio tẽpore cõtraheret cũ alia teneret matrimoniũ. sicut notauit Jo. per. c. fraternitatis. ex de frigi. et male. Con. Ber. Pe. etiã dicit quod quãcũque cõsensus exprimatur per verba de presenti et sub conditione futura quod tunc idem iudiciũ est quod de cõsensu per verba de futuro. Con. Jano. Et hosti. Quando ergo cõditio futura est necessaria. ut contraham tecũ si sol orietur cras. cõditio pro impleta haberetur et cõtrahuntur sponsalia et nõ matrimoniũ ut ibi. B . De conditionibus sponsaliũ vide. s. sponsalia. §. si.

¶ Quid si quis significauit patri absenti quod contraxit tale matrimoniũ sub conditione si ipsi patri placuerit. et anteq̃ pater consentiat penitet. sed pater cõsentit. nũquid erit matrimoniũ? Re. sm W. Dicẽdũ quod nõ. quia nõ videtur quod debeat dici cõsensus nisi duret quousque pater cõsentiat. Tñ anteq̃ transeat ad secũda vota debet cõpelli siue induci ut illam recipiat ex quo semel in eam cõsenserit sub cõditione q̃ extitit. ar. ex de respõ. impube. de illis. Idem Hosti. et Ber. A Idem in sũ. con. eo. ti. q. 18. B

¶ Quid si quis contrahat sponsalia sub hac cõditione si permiserit coitũ? Re. sm W. Si cõditio illa intelligitur de coitu fornicario. pro nõ adiecta debet haberi cum sit turpis. ex de condi. appo. c. fi. et sic erit pro matrimonio iudicandũ.

A .s.quia in primo coitu iudicat matrimoniũ ꝑsumptũ. Potius enĩ videt hortatio .i. ꝙ pmittat eũ rem secũ habere. aut modus aut causa ꝙ veri nois conditio ꝑm eũ. W. ut in sũ. con. eo. ti. q. 19. B . Et multo fortius si intelligat de coitu legitimo ⁊ maritali. ⁊ eodẽ modo si dixerit. Cõtrahã tecũ si vnꝗ contraxero si pmiseris ⁊c. A .s. tecũ coire. ut idẽ sit i h casu qd i pcedẽti. lz sit adiectũ si vnꝗ ꝯtraxero. B

3 ¶ Quid si dicã. Accipiã te ut ac cipio si inueniã te ꝟginẽ. postea sequat coitus nec inuenit virgo? R. ꝑm Inno. Ber. ⁊ Hosti. Iudicandũ est ꝓ matrimonio sicut in pcedenti. §. Et addit Hosti. ꝙ lz sic oporteat iudicari in foro iudicij ꝓpter hoc ꝙ nõ pñt hri alie ꝓbatiões. tñ in iudicio aienõ est matrimoniũ. ex de cõdi. appo. de illis. ⁊. c sup eo. ⁊. c. p tuas. Nã ⁊ bene ẽ ꝙ mulier que in fraudẽ mentita fuit decepta permaneat ⁊ viro subueniat qui forte intendit bigamiã vitare. A . Et sic cõditio fuit honesta licz actus inhonestus ꝑm eũdẽ Hosti. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 20. Et sic si probari possit per confessionẽ propriã uel at ꝙ non fuerit ꝟgo etiam in foro iudiciali non tenet matrimoniũ. B

4 ¶ Que differẽtia ẽ inter cõtrahẽ mrimoniũ sub ꝯditione ⁊ cõtrahẽ sub mõ? R. ꝑm W. Generaliter sciẽdũ ꝙ cõtract⁹ q nõ fit absolute ⁊ libere põt eẽ aliqñ sub cõditiõe ut dono uel vendo tibi hoc si hoc feceris uel si hoc fuerit. Itẽ põt eẽ sub modo. ut si dicat. dono uel vendo ut facias hoc uel illud. alioqn reuocet quod donaui uel vendidi. Item põt esse cũ appositione cause. ut si dicat. quia hoc ⁊ hoc est sic fuit. Et conditio quidẽ fit per si. modus per ut. causa per quia. versus. Scito ꝙ ut modus est. si conditio. quia causa. Et si quidẽ contractus fiet sub conditione nõ tenet nisi existente conditione. sicut ⁊ de matrimonio dictũ est s. i. ꝑ. § ꝟ. 4. Si ꝟo fiat sub modo statim tenet. sed si non seruat modus poterit reuocari. Credo ergo ꝙ licz matrimoniũ siue spõsalia possint contrahi sub conditione nõ tñ sub modo. ita ꝙ illo modo non seruato dissoluatur matrimoniũ sicut fit in alijs contractibus. quia matrimoniũ rite factũ non dissoluit. A . nec etiam sponsalia. ut in sũ. con eo. ti. q. 22. vbi hec notant. Et dicit ꝑm eũdẽ W. ꝙ ex quo semel cõtracta sũt matrimonia uel sponsalia ita ꝙ teneãt ipso iure. nõ pñt reuocari seu dissolui per modũ nõ existentẽ siue pactum. B . Matrimoniũ ꝟo factum ex causa tenet siue causa sit vera siue falsa. ut cõtraho tecũ quia diues es. uel qz fecisti sic. nisi qñ falsa causa cõtineret in se aliqd impedimentũ. ut cõtraho tecum quia libera es. ⁊ nõ esset. A . scdm distinctionẽ positam s. impedimentũ. 2. et. 3. B

5 ¶ Quid si dicat. Accipiam te in vxorē. uel dabo tibi centū. A. si permiseris uel ut permittas me coire tecū. ista eni sūt de casu isto. ut p3 in sū. con. eo. ti q. 23. B. 7 sequat carnalis copula. nūquid presumet pro matrimonio? R. f'm W. Nō credo. Nam cū ille qui sic dixit habeat optionem q liberare se possit vtrūlibet faciendo. nō credo p̄sumptionē inductā esse a iure q intelligatur recedere ab optione propter carnalē copulā. A. Idem in dicta. q. 23. B

6 ¶ Quid si dicat. pmitto q nūq̄ deficiā tibi in vita mea. 7 secuta est carnalis copula? A. s. sub promissione nō deficiendi. ut patet in sū. con. eo. ti. q. 24. vbi hec notant. B. R. f'm W. Non debet p̄sumi pro matrimonio. cū sponsalia aut matrimoniū nō soleant cōtrahi p pmissiōes negatiuas. A. s. huiusmodi uel similes. ut in dcā. q. 24. B. nisi forte cōstaret q p hoc intendebant contrahere sponsalia.

7 ¶ Quid si dicat. ducā te post annū. A. s. ut permittas uel si permittas me tecū coire. ut in sū. con. eo. ti. q. 25. vbi hec ponūt f'm eūdē W. B. 7 secuta ē carnalis copula? R. f'm W. Credo presumēdū p matrimonio q2 ppter carnalē copulā subsecutā videt renūciasse dilationi temporis. A. certe h casu non videt renūciasse cū expresserit clare matrimoniū differendū. l3 sibi cōsentiat p p̄us in copulā. vnde 7 ut patz in dcā. q. 25. dicit idē W. q in h9mōi casib9 q nō sūt oio expssi in iure nō est p̄cipitāda sententia 7 si post h9mōi cōtractus cōditionales trāseant ad alia vota solēniter. forte tuti9 ē dissimulare aut papā cōsulē q matrimoniū cū secūda solēniter cōtractū dirimere. B

¶ Quid si qs ptrahat cū aliqua sub cōditiōe. deinde añ euētū ptrahit cū alia pure? R. Debet remanē cū secunda etiā si sit cōsanguinea p̄ me. ut s. impedimētū. i3. §. 5. A. Et etiam l3 conditio apposita cū prima postmodū eueniat f'm glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 26. Et Con. Hosti. 7 Ber. ut ibi. B 8

MAtrimonium

vi. q ad debitū piugale. Sciendū ergo q contracto matrimonio mulier non habet potestatē sui corporis sed vir. nec vir sui s vxor ut dictū est s. matrimoniū p. §. fi. S3 an statim teneat debitū reddē habet s. debitū cōiugale. §. p.

¶ Utrū contractis sponsalib9 añ secutas solēnitates carnales cōmixtio sit peccatū. R. f'm Tho. in 4. dis. 28. Si sponsa credens sponsū velle cōsūmare matrimoniū admittit eū excusat a peccato. nisi aliqua fraudis signa appareant expresse sicut multū distantis conditiōis. uel q̄tū ad nobilitatē uel q̄tū ad fortunā. Quo ad cōditionē fortune Al. sentit contra. ut s. matrimoniū 4. §. p. i additiōe 9

B .uel aliud signū euidens appareat. Et eodē modo intelligitur ꝙ excusat vir si per hoc intendebat matrimoniū cōsūmare. Sed ſm W. in illis locis vbi est cōsuetū ꝙ prius adhibeat nuptialis benedictio si absq dispensatione ecclesie ⁊ sine iusta causa hoc faciat mortaliter peccat. A. Idem etiā est in omissione aliarū honestarū ⁊ consuetarū solēnitatū ſm eundē. ut s. debitū coniugale. circa principiū. in additione. B .tñ secūde nuptie nō solent benedici. ut. j. nuptie. § .2. De materia debiti cōiugalis multa habent s. debitū coniugale.

Matrimonium

viij. qñ accusat matrimoniū ꝑpter aliquod impedimentū quod in eo est uel fuit. Et ꝑmo quidē q̄rit. Qui prohibent uel qui possunt matrimoniū accusare? R. Prohibent generaliter oēs extranei ꝙ diu sūt aliqui cōsanguinei. Et est istud speciale ꝙ cōsanguinei admittant ad accusationē sicut pater. mater. soror. frater. patruus. auunculus. amita. matertera. ⁊ tota progenies 35. q. 6. c. ꝑ. et. 2. A. Ista specialitas non videt respectu accusationis sed testificationis. ut in. c. videt de quo. j. B .cuius ratio est quia vnusquisq suam genealogiā scire laborat. extra qui matri. accu. possunt. videt. Consanguineis aūt deficientibus admittūt antiquiores ⁊ veraciores vicini quibus ea propinquitas nota est. ut in dcō. c. ꝑ. 35. q. 6. A. Idē in sū. con. li. 4. ti. 20. q. i. vbi etiā addit ꝙ in multis locis hoc hodie non seruatur quin extranei admittant ad accusationē etiam existentibus cōsanguineis qui hoc possunt. B .Itē tam maritus ꝙ vxor pōt matrimoniū accusare. nec vlla defendūtur longinquitate annoꝝ. ex de cō. sang. et affi. non debet. A .Licz olim tam ipsi cōiuges ꝙ extranei prohiberent ab accusatione temporis diuturnitate. s. si steterint simul sine questione per. 20. uel. 18. annos. ut notat in dicta. q. i. B

¶ Pone ꝙ aliquis tempore cōtracti matrimonij tacuit ⁊ nunc vult accusare. nūquid potest? R. Si quādo banna uel denūciationes facte fuerūt ipse erat extra diocesim uel aliter denūciatio nō potuit ad eum peruenire. puta si nimia infirmitate laborans nō erat sane mentis uel ita puer ꝙ nō poterat cōprehendere talia. uel alia causa legitima impeditus erat. eius accusatio debet audiri. alioquin cū rationabiliter ꝑsumat ꝙ denūciationē publice factam ipse existens in diocesi non ignorauerit. tanꝙ suspectus est repellendus. nisi iurauerit ꝙ postea didicerit que obijcit. ⁊ ad hoc ex malicia non procedit. quia tunc etiam si didicisset ab illis qui tempore denūciationis tacuerunt admitti debet. quia lz illi non essent admittendi quia

fuerunt in culpa. iste non debet repelli cum nõ sit culpabilis. ex̄ qui ma. accu. pos. cum in tua.

z ¶ Qualiter fieri debeat accusatio matrimonij? R. ꝭm Ray. In ꝑdicto casu improprie dicit̃ accusatio, quia nõ fit inscriptio in qua accusator obligat se ad talionẽ. sed dicit̃ denũciatio que fit ꝓpter peccatũ in quo iuncti male permanent ⁊ põt fieri etiã sine scriptis. A. dũ tñ redigat̃ in scriptis in actis iudicialib⁹. ut in cle. sepe. de verbo. sig. cõiũcta cle. dispendiosam. de iudi. B. Sed melius est ꝙ fiat in scriptis ar. ex̄ de resti. spo. litteras. ex̄ q̇ ma. accu. pos. a nobis. Huiusmodi denũciatiõis forma talis est. Ego talis denũcio vobis dñe episcope ꝙ mr̃imoniũ Petri ⁊ Marie stare non põt. quia sunt in tali gradu cõsanguinei. designando personas uel si est alia causa ut affinitas ⁊ huiusmodi. ⁊ dat̃ libellus etiã pti aduerse ut sciat quid impetit̃. A ⁊ quid actor probare velit. in quo libello continent̃ gradus consanguinitatis ⁊ persone ꝓpriis noib⁹ designate. ꝭm eundẽ Ray. ut in sũ. con. li. 4. ti. zi. q. i. B. quo facto procedit̃ in lite more solito. A. s. ꝙ sacramẽtũ de ṽitate, dicenda a partibus suscipiat̃. ⁊ examinatio ⁊ probatio per ordinẽ fiant. ut in dcã q. i. B. Et nota ꝙ i hoc casu põt contra contumacẽ lite non contestata procedi ad testium receptionem ⁊ diffinitiuã sententiã. ex̄ ut lite non contes. qm̃ frequenter. A Hoc verũ ẽ cõtra cõtumaciter absentẽ. Secus si nõ sit cõtumax. ut patz in eodem. c. qm̃. B. Secus aũt esset si fieret accusatio de adulterio ad thori separationẽ. ex̄ ut li. nõ cõtes. c. ꝑ. et. c. qm̃ frequẽter. A Idẽ qd i hoc. §. notat̃ in sũ. con. li. 4. ti. zo. q. 4. et. ti. zi. q. i. B

¶ Qui possũt esse testes in causa matrimoniali? R. ꝭm Ray. Oẽs qui admittunt̃ ad accusationẽ admittunt̃ ad testificationẽ. de quib⁹ dictũ est s̈. §. ꝑ. et. z. Et licz pater ⁊ mater sint idonei testes in hoc casu vbi agitur de federe matrimonij. s. vtrũ sit ibi affinitas uel consanguinitas uel simile impedimentũ. ut ex̄ qui ma. accu. pos. videt̃ nobis. tñ si de ipso cõtractu agat̃. i. vtrũ matrimoniũ sit inter eos cõtractũ. tanꝙ suspecti sũt repellendi. nisi ille uel illa uel filius uel filia cuius coniũcta dicit̃ esset superior in diuitijs nobilitate potentia ⁊ honore. q2 parentes videt̃ filiorũ ⁊ filiarũ incrementũ ⁊ honorẽ diligere. ex̄ de testi. super eo. Item in hoc casu predicto põt esse idem accusator ⁊ testis. ar. 35. q. 6. episcopus in synodo. et. c. de parentela. ex̄ de testi. cogen. ꝑterea Idẽ Tho. in 4. dis. 41. Idem in sũ. con. li. 4. ti. zo. q. 3. Et addit̃ ꝭm glo. Ray. ꝙ in allegatis iuribus non ꝓbat̃ ꝙ etiã in causa matrimonii quis possit esse accusator ⁊ testis. ꝭ in illis dr̃ de forma iuramenti quã 3

debent prestare epo testes synoda-
les.i.assūpti de cōmunitate ad de-
nūciandū delicta. Potest tñ dictū
Ray. 7 Tho. verificari in casu.c.
sup eo.z°. ex de testi.s.quādo ma-
trimonio nō contracto mater al-
terutrius dicit esse consanguinita-
tem inter cōiūgendos. quia statur
dicto eius in dublo 7 impedit ma-
trimoniū cōtrahendū. B .De im-
pedimentis multa habes s̄.impe-
dimentū.ꝑ.cum se.c.

Matrimonium

viij°. quādo cōtracto matri-
monio accusat cōiunx de adulte-
rio 7 petit diuortiū. Queritur ergo
primo. Qui admittunt ad talem
accusationē? R°. ſm Ray. Licz
tā ſm leges ꝙ ſm canones quilibet
bone fame admittat ad accusatio-
nē adulterij cū agitur ad penā le-
galē uel canonicā. tñ cū agitur ad
thori separationē nullus admittit
nisi maritus 7 vxor.

1 ¶ Qualiter hmōi accusatio fieri
debeat? R°. Marit⁹ volens vxorē
accusare de adulterio ad penā le-
galē dz inscribere 7 ad penā talio-
nis se obligare. Nec pōt agere per
pcuratorē ſ per seipsū pn̄tē agere
oportz. Sz si corā ecclesiastico iudi-
ce vult agē ad thori sepationē te-
net scribē 7 dare libellū accusatio-
nis. ſ nō debet se ad penā talionis
obligare. qm̄ siue probaret qd ob-
iiceret siue nō. haberet qd vellet. qz
separet ab vxore. Et pōt maritus
agē. 7 illa rn̄dere p pcuratorē. A
si necitas id postulauerit ut i.c.tue.
de q.j. B .Oz 7 si de crimine fiat
accusatio. nō tñ ē criminalis ſ q̄si
mixta. Probant oia p̄dicta expsse
ex de procura.tue.

¶ Utrū marit⁹ possit vxorē dimi- 2
tere pter adulteriū. R°. Accusare
pōt 7 dimittē. Math.19. Qui di-
miserit vxorē excepta causa forni-
cationis 7c̄. Et eodē mō vxor virū.
qz in tali casu nō ad imparia iudi-
cant.32.q.1.si qs vxorē.et.q.5.p̄-
cepit.et.c.xpiana. Nō tñ intelligē-
dū ē ꝙ posset nubere alteri.32.q.1.
oēs causatioēs. Sz nec eā dimittē
pōt in septē casib⁹.ut habet.i.j.§.10.
Et ista cā extēdit ad fornicationis
suspitionē.s.qn̄ suspitio est multū
violēta 7 certa. vbi grā. Si pbatū
ē ꝙ fuerit sol⁹ cū sola nud⁹ cū nu-
da in eodē lecto aut simul in mult
secret locis 7 i latebris ad h cōmo-
dis 7 horis elect libere vxor dimit-
tit.32.q.i.dixit deo.ex de psūp.lris
Itē extēdit ad vitiū sodomiticū ut
p illud possit vxor dimittē virū 7
ecōuerso.32.q.1.oēs causatioēs.et
c.adulterij. A .Est āt vitiū sodo-
miticū cū masculus in masculū uel
femina in feminā turpitudinē ope-
rat. ſm glo. Ray. ut in sū. con.li.
4°.ti.32.q.2. B .Idē intelligen-
dū est de spūali fornicatione.ut si
marit⁹ uel vxor incidat in heresim
uel iudaismū siue gentilitatē 7 tra-
hit piugē ad īfidelitatē. B .Ergo
videt ꝙ si nō trahat pter h pctm̄

nõ debeat separatio fieri. ⁊ pro hoc
videt̃ facē.c.quesiuit.ex̃ de diuor.
B. In quo casu ab illo poterit se-
parari. licȝ alij nubere nõ licebit.
28.q.i.idolatria.ex̃ de diuor.que-
siuit.et.c.de illa.ex̃ de cõuer.coniu-
ga.c.vltĩ. Immo nec dimittere po-
test si se corrigere velit.ut in.c.de
illa. A. Idē quod in hoc.§.no-
tat̃ in sũ.con.i dcā.q.2.ẜm Ray.
Pe.⁊ Tho. B
3 ❡ Utrũ si vir polluat aliquā extra
claustra pudoris vxor possit eũ di-
mittere. R̃. Licȝ ex tali coitu affi-
nitas non sequat̃ tñ vir eque uel
magis violat fidem matrimonij ⁊
magis peccat. ⁊ ideo videt̃ ꝙ di-
mitti possit. nam constat in hoc ca-
su ꝙ fornicationē cõmisit. ar.32.
q.4.meretrices. A. Idem in sũ.
con.eo.ti.q.4. B
4 ❡ Quid si aliquis tale q̃d egerit
cum ꝓpria vxore? R̃. ẜm Hug. ⁊
Lau. Uxor põt eũ dimittere. Sȝ
videt̃ intelligendũ si ipsa nõ fuit in
culpa sed violentata uel somno de-
cepta ⁊ huiusmodi. A. Glo.in.c.
omnes causationes.32.q.1.sentit
ꝙ ꝓpter huiusmodi extraordina-
riā pollutionē cũ vxore vir nõ pos-
sit dimitti. põt distingui. Si vult
vir perseuerare in tali peccato pro-
pter periculũ salutis quod iminet
vxori contra quod põt ⁊ debet si-
bi prouidere. ut ex̃ de diuor. gau-
demus. possit dimitti. Alr̃ secus.cũ
in hoc casu non diuiserit carnē suā
in plures. ideo non põt ex hoc di-
mitti sicut nec in casu.§.se. B
❡ Quid si alter coniugũ seipsũ 5
polluit? R̃. ẜm W. ꝙ non credit
ꝙ possit dimitti. A. Idem in sũ.
con.eo.ti.q.4. B
❡ Nũquid ꝓpter solā voluntatē 6
seu intentionē adulterandi possit
alter cõiugũ alterũ dimittere. R̃.
ẜm W. Non. quia ꝟbũ fornicatio-
nis cum effectu accipiendũ est. ar.
de pe.dis.i.hec aũt verba. A. Idē
in sũ.con.eo.ti.q.5. B
❡ Utrũ vir teneat̃ vxorē adulte- 7
ram dimittere. R̃. ẜm Pe. Si for-
nicatio est occulta nec põt probari
nõ debet dimittere. Si ꝟo est ma-
nifesta distinguendũ est. quia si nõ
est secuta nec sperat̃ correctio. nõ
licet retinere ne videat̃ peccato cõ-
sentire. Si ꝟo sperat̃ correctio licet
vxorē retinere. quia ⁊ speratio ad
correctionē indulta est. A. Con.
Tho. ut in sũ.con.eo.ti.q.6. B
❡ Utrũ vir mulierē adulterantē 8
possit ꝓpria auctoritate dimittere.
R̃. ẜm Tho. in 4°. dis.35. Quādo
viro constat de fornicatione vxo-
ris põt auctoritate sua eam dimit-
tere q̃tũ ad thorũ. s. debitũ ei ne-
gando. Nā si cõmisceret̃ ei nõ solũ
incurreret irregularitatē sed etiam
generaret sibi impedimentũ accu-
sandi. ut dictũ est s̃. debitũ cõiuga-
le.§.12°. qui incipit. Utrũ vir tene-
atur. Sed si ei debitũ reddat com-
pulsus auctoritate ecclesie licȝ ir-
regularitatē incurrat nõ tñ sibi ge-
nerat preiudiciũ accusandi. Si ꝟo

loquamur q̄ ad cohabitationē nō licet viro vxorē dimittere sine iu/dicio ecclesie. ⁊ si dimiserit dȝ cogi ad recipiendū nisi vir in cōtinenti fornicationē probare possit. ⁊ ſm Hosti. si probat̄ infra octo dies nō restituet̄. quibus elapsis si nō pro/bauerit plena restitutio fiet. ⁊ sic pōt intelligi. 33. q. 2. ecclesiastica. A. al' incipit historia. B. Dicit etiā Hosti. ꝙ si adulteriū sit noto/riū ita qui iustificationi nō sit loc⁹ tunc pōt adulterā sua auctoritate dimittere. ex̄ de diuor. significasti. ⁊ multo fortius debitū denegare Idem Inno. Sed addit W. ꝙ ⁊ si notoria sit fornicatio mulieris ꝙdiu ipsa tn̄ nō recedit a viro nec publice morat̄ cum adultero non potest eam dimittere seu expellere auctoritate ꝓpria. quod si fecerit coget̄ eam recipere. sed si ipsa pu/blice moret̄ cū adultero nō tenet̄ eā maritus recipere. siue eam ex/pulerit siue nō. A. Idē in sū con. eo. ti. q. 1. et. q. 2. B. Silr̄ etiā nō tenet̄ eā recipere si postꝙ illam expulerit adulteret̄ notorie etiam si cū adultero nō moret̄. A. Pro hoc satis videt̄ facere. ex̄ de diuor. significasti. B. Et ī hoc etiā casu pōt ea inuita monasteriū intrare. nisi etiā ipse fuerit fornicatus.

9 ¶ In quibus casibus non possit adultera a viro accusari ul' dimit/ti? R̄. ſm Ray. in septē. Primus si vir cōuincit̄ de fornicatione. 32. q. 6. per totū. ex̄ de diuor. significa/sti. 2⁹ si ipse ꝓstituit eā. ex̄ de eo q̄ cog. con. vxo. sue. discretioni. A. al' incipit. discretionē. B. 3⁹ est cū ipsa credebat virū defūctū ⁊ nupsit alij. qr̄ maritus rediēs tenet̄ eam recipere. ut dictū est s̄. impedimē/tū 12°. §. 3°. A. q̄ incipit. Quid si vxor. B. 4⁹ si cognita fuit laten/ter ab aliquo quē credebat eē virū suū. ar. 34. q. 2. in lectū. 5⁹ si fuit vi oppressa. 32. q. 5. ꝓposito. Quod intellige de vi absoluta. aliter non excusaret̄. 32. q. 1. oēs causatiōes 6⁹. qn̄ recōciliauit eā sibi post ad/ulteriū. ul' eā publice adulterantē retinet in consortio maritali. 32. q. i. c. 2°. et 3°. A. In his. c. parū videt̄ hoc probari. sed bene. in. l. de qua statim. B. C. de adulte. l. crimine adulterij. 7⁹ est si aliq̄s in/fidelis coniugē repudiauit ⁊ illa nubat alteri. postea vir conuertat̄ ad fidem similiter ⁊ mulier. tenet̄ eam recipere. ex̄ de diuor. gaude/mus. §. vlt̄. De h̄ s̄. impedimentū 9°. §. 5°. Con. Tho. ⁊ Pe. in 4°. dis. 35. A. Con. etiā Goff. ⁊ Hosti. ut in sū. con. li°. 4°. ti. 12. q. 8. B

¶ Quis sit effectus accusatiōis de adulterio? R̄. ſm Ray. Effe/ctus est ꝙ si maritus ꝓbet uel illa confiteat̄ nec excipiat̄ contra eum de aliquo. 7. casuū qui habent̄ in precedenti. §. absoluit̄ a cohabita/tione. ⁊ seruitute qua ei tenebatur ⁊ pōt ingredi religionē ea inuita. 27 q. 2. agathosa. Sed tn̄ cōtinere te/net̄ ꝙdiu illa vixerit. Idem Tho. 10

⁊ Pe. in 4.° dis. 36. A. Idem in
sū.con.eo.ti.q.9. B
ij ¶ Quid si vir ꝓpria auctoritate
dimisit adulterā ⁊ intrauit mona-
steriū. nūqd pōt ab ea reuocari? R.°
ſm W. Videt Hugi. notasse ꝙ si
vxor publice morata sit cū adult'o
vir etiā añ sniam pōt intrare mo-
nasteriū ea iuita. s; illa eo iuito nō
pōt. Sec⁹ si nō publice moret· quia
tūc nō pōt añ sniam. ⁊ si ingressus
fuerit poterit reuocari. A. s. ꝙuſcꝫ
ꝓbet adulteriū. 27. q. 2. agathosa.
Et facit qd dictū est s̄. debitū cōiu-
gale. ad fi. in additiōe. Et si ꝓbet i
cōtinēti nulla fiet reuocatio. ut pōt
colligi ex dictis s̄. §. 8.° B
iz ¶ Quid si mulier adultera ingres-
sa ē monasteriū. nūqd vir poterit eā
reuocare? R.° ſm W. Eā reuocare
pōt. Nā inocēs pōt ingredi. Adult'
vo uel adultera nō pōt sine lnia al-
teri⁹. A. nisi sit lata snia diuortij
tūc eni idē iudiciū ē de viro ⁊ mulie-
re. s. ꝙ vtēꝫ altero iuito pōt intra-
re religionē. qz p sniam eccl'ie vtēꝫ
ex toto renunciauit iuri suo ſm
Hugi. ⁊ in sū. con. li.° 4.° ti. 22. q. 14.
B. Si tñ ē ingressa viro sciente ⁊
nō cōtradicēte· satis pōt videri da-
ta licentia. ⁊ vir tenet cōtinere. A
Facit. 27. q. 2. Agathosa. B
i3 ¶ Quid si p⁹ latā diuortij sniam
⁊ postꝙ vir fact⁹ ē sacerdos uel re-
ligionē intrauit cōstet ecclesiā fuis-
se deceptā. utputa p falsos testes.
nūqd restituet? R.° ſm Ray. Etiā
si ꝓfessionē fecisset· nihilominus resti-
tueret. ⁊ teneret reddē debitū· nō tñ
exigē posset. S; in dict' nūc casib⁹
si mulier non repetit interim virū
nō pōt vir repetē vxorē. qz p̄iudica-
uit sibi p sacri ordinis susceptionē
uel religionis ingressū. A. Idē in
sū. con. li.° 4.° ti. 19. q. 4. Et forte si
mulier petijsset diuortiū nō posset
reuocare. qz videt renūciasse suo
iuri p talē petitionē ſm Hugi. ut pz
ex dict' in ꝓximo p̄cedenti. §. Nisi
forte ducta fuisset ex ꝯscia putans
affuisse impedimentū qd non erat
qz errans nō videt cōsentire. ff. de
iurisdic. om. iudi. l. si p errorē. B
¶ Pone ꝙ lata est snia diuortij i4
ꝓpter adulteriū vxoris· postea vir
adulterat· nūquid mulier poterit
eum repetere? R.° ſm Ray. Non
pōt de rigore iuris. Iudex tñ ex of-
ficio suo pōt illū cōpellere. ar. ex̄ de
iure iurā. tua nos. ex̄ de diuor. ex
litteris. Unde ⁊ i. Corī. 7. dicit de
his qui matrimonio iuncti sunt.
Precipio non ego sed dñs vxorē
a viro suo non discedere. Qz si dis-
cesserit manere innuptā. aut viro
suo reconciliari. ⁊ vir vxorem suā
nō dimittat. Unde ⁊ ſm W. vxor
de canonica equitate pōt virū re-
petere. quia exceptione rei iudica-
te eliditur replicatio de adulterio.
Idem Tho. Al. ⁊ Pe. A. Con.
etiā Hosti. ut in sū. con. li.° 4.° ti. 22.
q. 12. Et ꝙ hec repetitio possit fieri
de equitate canonica· satis videtur
probari. in. c. significasti. et. c. ex lit-
teris. ex̄ de diuor. B

15 ¶ Utrū vir ⁊ vxor equaliter peccent ꝓpter adulteriū. R. ꝭm Pe. Licȝ in causa adulterij vir ⁊ vxor ad equalia iudicent̄. ut s̄. dictū est quia vtriqȝ licitū est alterū dimittere. non tn̄ hoc est ex equali causa siue peccato. nā vno modo mulier plꝰ peccat. qꝛ peccat ꝯtra bonū prolis. ꝭ alio modo equaliter peccant. s. cōtra bonū fidei. Et hec est sufficiēs causa dimissionis. Ideo iuste licet vtriqȝ dimittere aliū. 3. modo ceteris paribus plus peccat vir ꝓpter predominantiā rationis. Idem Tho. in 4. dis. 35. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. xi. B

16 ¶ Pone ꝙ vir ꝓpter fornicationē vxoris separatus est per sententiā. modo vult eam reconciliare sibi ⁊ illa nō vult. nūquid est cogēda? R. ꝭm Ray. Uir qui nō peccauit pōt petere cōpelli eam etiā inuitā nō obstante sententia. quia qd̄ fauore meo introductū est in damnū meū retorqueri nō debet. C. de legi. quod fauore. ar. 32. q. i. nō erit. Idē Tho. Pe. ⁊ Hoff. A. Hec intelligenda sūt nisi vir post sentētiā fuisset fornicatus. uel nisi mulier mutasset statū. s. ingrediēdo religionē ꝭm Pe. ⁊ Tho. ut in sū. con eo. ti. q. 15. Et facit qd̄ dictū est s̄. in. §. qd si mulier. in additione. B

17 ¶ Pone ꝙ vir adulteratus est occulte. ꝭ vxor manifeste. nunqd pōt vir illā accusare ⁊ sine pctō dimittere? R. ꝭm Ray. Credo ꝙ nō. qꝛ nō deficit vxori ius excipiendi ꝭ. ꝑ bādi. ar. 32. q. 6. ꝑ totū. Idē Tho. Al. Hoff. ⁊ Hosti. Sitn̄ vir egisset penitētiā ⁊ vxor monita nollet agere sed in adulterio perseuerare sine peccato posset eā per sententiā dimittē. 32. q. i. c. ꝑ. 2. 3. et 4. Idē Hoff. ⁊ Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 15. B

¶ Sȝ vtrū vxor adultera post penitētiā possit repellere virū ab accusatione. R. ꝭm Ray. Credo ꝙ nō pōt. qꝛ pnia nō tollit ius accusandi in foro iudiciali. 22. dis. ꝑmū. 33. q. 2. admonē. 6. q. i. q̄ crimē. ꝟ. videndū. A. i. in ꝑncipio. B. Idē Tho. Al. Hoff. ⁊ Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 16. B 18

¶ Quid si alter cōiugū fornicet̄ carnaliter ⁊ alter spūaliter. nunqd fiet cōpensatio? R. ꝭm Hosti. Dicas ꝙ si accusat̄ q̄s de spūali fornicatiōe. ut de heresi. ⁊ excipiat̄ de carnali. s. adulterio. nihilominꝰ ꝓcedet̄. nisi cōuerti voluerit. qꝛ si cōuerti velit cōpensatio hȝ locū. Si ꝟo fiet accusatio de carnali ⁊ exceptio de spūali. exceptio admittet̄ ⁊ sup ipsā exceptionē ꝓmptius procedet̄ Hec dixi ꝓpter periculū heresis siue infidelitatis. A. Idem in sū. con. eo. ti q. 17. B 19

¶ Utrū ꝓpter aliud crimen posset vxor dimitti. R. ꝭm Tho. in 4. dis. 29. Propter alia peccata dimitti nō pōt. nec quo ad vinculum nec quo ad actū. nisi forte ad tempus velit se subtrahere a cōsortio vxoris per castigationem eius 20

subtrahendo ei solatium presentie sue. Nam ꝛ qñ vxor pstat magnã occasionẽ ruine viro suo. tunc vir subtrahere se põt ab eius cõuersatione. Idem Al. addens ꝙ non oportȝ cohabitare furi aut vsurario. si nõ vult resipiscere. ꝫ cessante scandalo recõciliari debet. 28. q. i. vxor. A Et ad dictã subtractionẽ facit illud Mathei. 18. Si dextera tua scandalizauerit te absci de eam ꝛc. Ubi dicit glo. ꝙ in manu ꝛ in oculo pñt fratres vxores ꝛ ꝓpinqui. ꝛ filij intelligi ꝫm eũ. Tho. Predictis etiã cõcor. Pe. qui dic ꝙ qñ cõiūx ꝑ pctm̄ suũ est scãdalũ põt dimitti q̃ ad cohabitationẽ tpalẽ q̃usqꝫ corrigat. ꝛ cessante scandalo debet fieri recõciliatio. ut in sũ. con. eo. ti. q. 18. B. De materia adulterij q̃dã habes s. adulteriũ. Itẽ. s. īpedimẽtũ 8. §. 2. et se.

Matrimonium

ix. qñ aliquis petit in virum uel aliqua in vxorem. Queritur ergo quõ in hac causa ꝓcedẽdũ sit R. ꝫm Ray. Si mulier petat aliquẽ tanꝙ virũ uel ecõuerso. vidẽdũ est vtrũ velit agere petitorio iudicio uel possessorio. i. an mulier dicat aliquẽ esse suũ maritũ. q2 cõtraxit cum ea ꝛ petit eũ sibi adiudicari in maritũ. quod est agere petitorio quasi agat de proprietate. an eum petat sibi restitui tanꝙ ab eo fuerit iniuste dimissa. ꝛ hoc est agere possessorio. qm̄ petit possessionẽ viri sui. Igit si agat petitorio dicens aliquẽ esse vtrũ suũ. ꝛ ille negat excipiendo ꝙ illa non possit esse vxor ꝓpter tale uel tale impedimentũ. prius tractabit exceptio mariti. q2 ea ꝓbata questio pncipalis perimit. erit eni vir absoluendus. ex. de ordi. cog. c. i. A Idẽ in sũ. con. li. 4. ti. 30. q. i. B

C Quid si agat possessorio. R. ꝫm Ray. Quãdo petit sibi maritũ restitui. lȝ maritus obijciat de cõsanguinitate uel alio impedimẽto prius debet fieri restitutio mulieri ꝙ̃ cognoscat de exceptione mariti ex. de diuor. porro. ex. de resti. spo. ex cõquestiõe. ꝛ. c. lrãs. A. etiã si impedimẽtũ cõsanguinitatꝫ uel hꝰ. esset notoriũ. ut in dcõ. c. porro. B. Hoc tñ fallit in q̃busdã casibus in qbꝰ restitutio nõ debet fieri. Primꝰ est si obijciat mulieri fornicatio publica ꝛ manifesta. de qua ꝓbato ꝙ sit notoria ita ꝙ nõ possit aliq̃ tergiuersatiõe celari. nõ restituet nisi ipsa ꝓbaret virũ adulteriũ cõmisisse. q2 tũc restitui debet etiã si fuerit fornicata publice. ex. de diuor. significasti. Et de isto casu vide s. mrimoniũ 8. §. 8. et 9. 2ꝰ casus est si obijciat consanguinitas. maxime que diuina lege ꝓhibita sit ꝛ ꝓbationes offerant in continenti parate. in quo casu debet recipi iuramentũ ad cautelã. ne. s. hꝰ obiectio maliciose fiat. ꝛ tunc fiet quidẽ restitutio ꝙ̃tũ ad cohabitationẽ nõ tñ ꝙ̃tũ ad carnis copulã.

ut in dcõ.c.lrãs.3[9] casus est si ob-
ijciatur exceptio rei iudicate. A .s.
super diuortio.ut in.c.cãm. de quo
j. B .Non eni est restitutio faciẽ-
da.nisi p de illa exceptione cogno-
scatur. ar.ex. de offi.dele. causam. 4[9]
est quando.s.vir petit sibi restitui
vxorẽ et ipsa timet de seuitia viri.
Debet quidẽ restitui sufficiẽti cau-
tione recepta q ei malũ nõ inferat
ex. de resti.spo.ex trãsmissa. De qua
cautione habes hic.j.§.fi. Et si ita
capitali odio eam persequitur q me-
rito de ipso diffidat.nec possit ei suf-
ficiẽti securitate prouideri.nõ solũ
nõ debet restitui.sed ab eo poti[9] re-
moueri.ut in dicto.c.lrãs. Con.
Tho.et Pe. Addit vlterius Ray.
In oib[9] alijs casib[9] credo q mu-
lieri virũ petenti sit restitutio faci-
enda et ecõuerso dũmõ pbet se in
possessiõe fuisse et a viro spoliatã si-
ne iuris ordine.quia hec duo pro-
bare hz.ex. de offi.dele. cõsultatiõi-
bus.et ex. qui fi.sint le. causam 2[a]
A .Idem in sũ.con.dcã.q.i. B
2 ¶ Quid si mulier ppria auctori-
tate recessit a viro et modo ipsa pe-
tit restitutionẽ.nũqd debet restitui?
R[o]. fm W. Scõm quosdã nõ dz
restitui. Sz fm Vin. debet. Quod
credo verũ esse. qz eo ipso q redi-
ens nõ admittitur est expulsa ut et ca-
dat a possessione.ff. de acqui.pos.l.
clam possidere.in fi.ff. de vi.et vi.
ar.l.i.§.siue autẽ. Idem Ber.no-
tat ex. de diuor.significasti. Idem
Hug.nisi ipsa fuerit fornicata pu-
blice uel cũ adultero publice mo-
rata.ar.etiã pro hac opiniõe ex. de
iureiuran.tua nos. A .Idem in
sũ.con.eo.ti.q.i. B
¶ Quid si is q petit tãq cõiunx 3
negat matrimoniũ? R[o]. fm Ray.
Ille q pponit habet pbare.alioqn
succũbit.ex. de causa pos.et ppie.cũ
ecclesia.et ex. de iureiurando.c.fi.
¶ Pone q post latã ex errore di- 4
uortij sniam vir fact[9] est sacerdos
ul religios[9] nũqd dz restitui vxori
petẽti? Habes hũc casũ s.matri-
moniũ 8[o]. §.14[o]. qui incipit. Quid
si post latam sniam. Or si vxor in-
gressa est monasteriũ al nõ ingres-
sura nisi qz credebat diuortiũ iuste
celebratũ.nunqd cõperta veritate
põt virũ suũ repetere? R[o]. fm W.
Non.qz falsa causa nõ impedit vo-
tũ monachatus.sicut etiã de viro
dictum est s.in predicto.§.14[o]. A
Idem in sũ.con.eo.ti.q.6. B
¶ Quid si religiosus uel religio- 5
sa petit tanq cõiux et cõfitetur ma-
trimoniũ et copulam carnalẽ? R[o].
fm W. In hoc casu standũ erit cõ
fessioni ut puta mulieris.et restituẽ-
da erit viro petenti. Nulli eni ex h
fit preiudiciũ nisi ipsis.nec est cre-
dendũ eos imemores salutis sue
i.q.1. Sancimus. Aliud tñ esset
dicendũ in reb[9] quas dedisset mo-
nasterio. Idẽ Ber.et Inno.in glo.
ex. de rap. cũ causam. A .Hosti.
tñ dicit q si cõstat personã oio ten-
dere ad separationẽ matrimonij
spũalis.s.religionis uel carnalis

contra quod cõfitet̃. nõ stabit̃ confessioni sue. ut ex̃ de eo qui cog. con. vxoris sue. sup eo. Sed si constat q̈ nullo modo vellet matrimoniũ separari. tũc stabit̃ cõfessioni eius. ut in dcõ. c. cũ causã. q2 cuilibet creditur cõtra se 7 nõ p̱ se. 7 q̈ in dubio tenẽdũ est id qd̃ in p̃mo loco dictũ est. s. q̈ stet̃ ei9 cõfessioni. ut in sũ. con. eo. ti. q. 9. S3 certe non videt̃ q̈ debeat stari cõfessioni ꝯtra matrimoniũ etiã carnale. ut in dcõ. c. sup eo. 7 multo min9 ꝯtra spũale cũ sit fauorabili9. ut in. c. ex publico. ex̃ de cõuer. cõiu. nisi constaret p̱sonã añ ingressũ religionis fuisse traductã. q2 tũc credere t̃ sibi ꝯfitẽti copulã interuenisse. 7 iste ẽ cas9 dicti. c. cũ causam. ꝑm glo. ibi. Nec mirũ. quia hoc casu etiã si mulier negaret crederet̃ viro asserenti copulam interuenisse. ex̃ de despon. impu. cõtinebat̃. B

6 ¶ Qualiter seu ad q̇d cõiũx spoliatus est restituẽd9? R. ꝑm Ray. Restitui debet ad oĩa illa de q̇b9 p̱bauerit se spoliatũ. ut gaudeat pacifica possessiõe 7 plena securitate 3. q. i. reintegrando. S3 si mulier dicat se hr̃e suspectũ virũ ne forte eã ledat 7 causã verisimilẽ ostendat. ad iudicẽ spectat facẽ sibi caueri sufficienti cautione q̈ tractabit eã bene sic̃ vir debet vxorẽ 7 q̈ nõ ledet eã in p̱sona uel reb9 7 h9. 7 hãc cautionẽ p̃stabit per iuramẽtũ. 32. q. i. de benedicto. A. Ibi nihil habet̃ de iuramẽto. S3 glo. ibi dic̃ q̈ si mulier nihil allegat de suspitione viri sufficit nuda p̱missio. Si aũt dicat eũ suspectũ. oportet q̈ idonea cautio ei p̃stet̃. i. fideiussores uel pignora. uel etiã iuramentũ si forte illud magis timeat vir. Si ꝟo tanta sit seuitia viri ut nulla cautio videat̃ sufficẽ. tunc nõ est ei reddenda sed alicui honeste matrone cõmittẽda. ex̃ de resti. spo. ex transmissa. 7. c. litteras. in fi. B. Sed si mulier non confidit de iuramẽto. debet prestare cautionẽ pignoraticiã uel fideiussoriã sub certa pena. ar. ex̃ ut lite nõ contes. qm̃ frequẽter. et. 23. q. 5. p̱dest et. q. 4. si vindicta. De hoc etiã habet̃ s̃. hic §. 2°. circa finẽ.

Medicus uel cirurgicus.

Medicus uel cirurgicus. Preceptũ est medicis ut cum eos ad infirmos vocari contigerit ipsos ante omnia moneant 7 inducant q̈ vocẽt medicos animarũ. ut postq̃ fuerit infirmo de spirituali salute prouisũ ad corporalis medicine remediũ salubrius procedat̃. Si quis aũt medicorũ huiusmodi constitutionis transgressor extiterit. tam diu ab ingressu ecclesie arceatur. s. per sententiã ꝑm glo. donec de transgressione huiusmodi satisfecerit cõpetenter. Et ꝑm Hosti. ex quo dicit precipimus. transgressor mortaliter peccat. extra de pe. et re. cum infirmitas. Item in eodem. c. sub pena excoicatiõis p̱hibet̃ medicis

ne pro corporali salute aliqd sua/ deant qd in periculū aīe cōuertaṫ Idē in sū.con.li. 3. ti.34.q.69.ad finē. Ubi etiā addiṫ ꝺm Hosti.ꝙ cōtra statutū dicti.c.cū infirmitas prescribi nō pōt.nec aliqua cōsue/ tudine tolli.cum pro salute aīarū introductū sit. B

1 ¶ Quomodo se debet habē me/ dicus in medicinis cōferēdis? R. ꝺm Inno. Diligenter attēdere dz ne illas medicinas cōferat de qbꝰ ꝺm artē ei nō cōstat. Nā si dubita/ tionē hz ꝙ noceat uel si habē dz cōferendo peccat. A .etiā si vehe/ menter credat medicinā ꝓfuturā. si tñ cū hoc aliquid dubitatiōis hz uel habere debeat ne noceat ꝺm eūdē. Inno.⁊ in sū.con. li. 2. ti.ꝓ. q.35. B .Quia in tutiorē partē tenēdū ē.ex de homici.petitio. Se/ curiꝰ est enī relinquere hoīez i ma/ nu creatoris sui ꝙ medicine de q̄ dubitat. Itē etiā peccat si debitas medicinas omittat. Idē Hosti.

2 ¶ Quid si ꝓpter defectū uel cor/ ruptionē aut sophisticationē rerū in medicina positarū infirmus in/ currit periculū? R. ꝺm Inno. Si medicus diligentiā quā debuit ad/ hibuit in rebꝰ eligendis.inculpabi/ lis erit. Idem Hosti. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.36. B

3 ¶ Utrū medicꝰ teneaṫ potiꝰ gratis curare ꝙ permittere mori. R. ꝺm Ray. Medicꝰ teneṫ curā ⁊ cōsiliū impēdere paupi languido. Mortē enī languētibꝰ ꝓbaṫ infligē q̄ hanc cū possit excludere nō excludit. 83. dis.in ꝑn. Ubi dic̄ glo.ꝙ medicus potiꝰ dz grat̄ curare ꝙ ꝑmittē mo/ ri nō solū pauperē ʒ etiā diuitē. A Idē in sū.con.eo.ti.q.32.ad fi.ꝺm glo. 83.dis.in ꝑn. Ubi etiā dic̄ ꝙ dz medicꝰ curare nō solū gratis ʒ etiā suis impēsis etiā diuitē q̄ nol/ let aliqd dare ꝑus ꝙ ꝑmittere eum mori.⁊ si cōualuerit repetet expen/ sas.qꝛ vtiliter gessit negociū eius. Et si etiā moriaṫ eger.pōt repetere qꝛ sufficit si vtiliter cepit gerere lʒ euētus nō sit secutꝰ.ff.de nego.ge. ʒ an vltro.Nec pōt ei obijci ꝙ cau/ sa pietatis fecerit sūptus nisi ꝓpin/ quus esset infirmo.ut.C.eo alimē/ ta. Et ꝙ medicus pōt ⁊ dz ꝑdicta facere ⁊ repetere etiā si infirmꝰ ꝓ/ hibuerit.sicut inuitū possumus ex/ trahere de domo ruitura. ⁊ benefi/ ciū cōferre inuito.23.q.4.ipsa pie/ tas. Immo presumiṫ ꝙ infirmꝰ talia dicendo fuerit furiosus.ff.de condi.insti.quidā. B

¶ Utrū peccet infirmus nō obe/ 4 diens medico. R. ꝺm Inno. Ui/ detur ꝙ nō.quia medicus nec pre/ latus est.nec homo cuius manda/ tis obedire teneaṫ. tamē bonū est ꝙ ei credat tanꝙ perito in arte. A Idē in sū.con.eo.ti.q.38. B .Nā ⁊ si infirmꝰ sciēter sumat cibū uel potū nociuū peccat. A .Idē si hoc faciat ex affectata seu improbabi/ li ignorātia ꝺm eū. Inno.ut in sū. con.eo.ti.q.39. B .qꝛ teneṫ corpꝰ suū ꝺm deū diligē. Pōt tñ dici ꝙ si

nō crederet mortiferū q̄ uis credēt
inde infirmitatē augeri. nō peccat
mortaliter uel saltē nō ita grauiter
A .i. mortalit̄ uel venialiter ⁊ pl⁹
uel min⁹ ꝫm q̄titatē nocumenti. in
q̄ ostēdit̄ mod⁹ offensionis caritatꝫ
ꝯtra quā illud qd̄ agit̄ ē pctm̄ mor
tale ꝫm oēs theologos. ut notat
Tho. 2ª 2ᵉ q. 59. arti. 4º. B . Pec
cant etiam seruiētes scienter talia
ministrantes. A . uel etiā impro
babili ignorantia. ut in dcā. q. 39.
B . In sanitate tm̄ qn̄ q̇s nō tenet̄
viuere medicinaliter si sciēter acci
peret aliqd̄ nociuū vnde mors uel
infirmitas veniret peccaret ḡuiter.
A . Et ꝫm quātitatē nocumēti. ut
dictū est. B . Con. Hosti.
5 ¶ Quid de illo qui secat uel fleu
bothomat aliquē qui inde morit̄ ?
Rº. ꝫm W. Si peritus erat ⁊ adhi
buit debitā diligentiā non tenet̄ in
aliquo. quia potius casu q̄ ei⁹ cul
pa mors euenisse presumit̄. ar. 23.
q. 5. de occidendis. A . Idē in sū.
con. co. ti. q. 40 B
6 ¶ Quid si incidēdus nō hꝫ con
suetā dispositionē neruorū uel ve
narū. A . uel si subit⁹ ⁊ insolitus
timor uel tremor irruit sup eū. ut i
sū. con. co. ti. q. 37. vbi hec notant̄.
B . ⁊ incisus a medico moritur ?
Rº. ꝫm Inno. Si incisor in h̄ nō
errauit ꝓpter suā inexperiētiā. non
peccat nec fit irregularis. Tn̄ qn̄
in aliquo dubitat. potius debet di
mitere q̄ incidere. Idē Hosti.
7 ¶ Utrū physici uel cirurgici pos
sint ad ordines ꝓmoueri. Rº. ꝫm
Ray. Si periti erant in arte ⁊ nihil
de cōtingētib⁹ omiserūt ⁊ habēt de
hoc ꝓbabilē cōscientiā. poterūt pro
moueri. aliter nō. ex̄ de eta. ⁊ quali.
ad aures. ff. de va. ⁊ exordi. cog.
⁊ si medicus. A . al' incipit medic⁹
B . Idē Hosti. Inno. ⁊ Goff. Est
tn̄ cōsiliū Hosti. ⁊ Goff. q̄ ꝓmo
uendi a practica medicine abstine
ant ⁊ potissime cirurgia que adu
stionē uel incisionē reqrit. cū in nul
lo vacillare debeat cōscientia pro
mouendi. 55. dis. laici. A . Idē in
sū. con. eo. ti. q. 35. B
¶ Utrū liceat clericis operari in 8
medicina. A . i. in physica. ut pꝫ
in dcā. q. 35. vbi h̄ notāt̄. B . Rº.
ꝫm Ray. Si sūt in sacris ordinib⁹
uel etiā i minorib⁹ dū tm̄ sint suffi
cienter bn̄ficiati nō licet. nisi gratꝫ
pro miserabilib⁹ personis uel suis
cōsanguineis. Nec tunc vbi posset
esse periculū quod etiā in claustra
libus districtius est obseruandū.
ex̄ ne. cle. uel. mo. multa.
¶ Utꝝ liceat clericis opari in ci 9
rurgia. Rº. ꝫm Ray. Officium ci
rurgie quod inducit adustionē uel
incisionē ē clericis oīb⁹ interdictū
ex̄ ne cle. uel mo. sniam. ⁊ de homi
ci. tua nos. A . In his. c. nō videt̄
dici nisi de existentib⁹ in sacris. Sꝫ
idē pōt intelligi etiā de existētib⁹ in
minorib⁹ qn̄ sunt sufficiēter bn̄fi
ciati. ar. c. i. ex̄ de postu. ut etiā pōt
colligi ex positis in dcā. q. 35. ꝫm
Ray. B . De clericis ⁊ religiosis

audientibus medicinā. habes s. excoicatio p. §.z°. v.1°. et ibidē. §.3°. v.14°. De seruitorib⁹ quoq; infirmorū s. homicidiū, 3°. §.3°.

Mendaciū est falsa significatio vocis cū intētione fallendi. zz.q.z.§.ille ergo. Et noīe vocis tanq̄ principali intelligi dȝ omne signū. ut scripture siue etiā nutus. ut hic. j.§.6°.

j ¶ In quo differt mēdaciū a falso? R°. Falsū dicit q̄cūq; aliud q̄ qđ verū est loquit̄. Et hoc pōt dupliciter cōtingē. Uno mō qn̄ credit dicere verū. ⁊ si hȝ de hoc pbabilē causā. nō peccat uel saltē nō mortaliter. q2 ream linguā nō facit nisi rea mēs. zz.q.z. hoies. Alio mō qn̄ credit dicē falsū ⁊ ꝯtra mentē loq̄t̄. ⁊ h̄ ē mēdaciū. ut i p̄cedēti. §. dictū ē. Nā ⁊ mētiri dr̄ q̄si contra mentē ire. quin etiā dicendo veritatē sed cōtra mentē suā. s. qn̄ credit dicē falsitatē ⁊ sic decipere erit mendatiū. quia q̄tū in eo est falsū sigt̄. Hec ē sententia Ray. A. Hoc satis habet̄ in dicto. c. hoies. B

z ¶ Quot sūt gnā mēdacioꝝ? R°. Aug⁹ ponit octo genera q̄ plane habēt̄. zz.q.z. p̄mū. Breuior aūt ⁊ planior ut dicit Ray. est distinctio. q mēdacioꝝ aliud est pnitiosū. aliud iocosū. ⁊ aliud officiosū. ⁊ hec habēt̄. zz.q.z. ne quis.

3 ¶ Utꝝ mēdaciū sit peccatū. R°. Omne q̄dē mēdaciū pctm̄ est. zz.q.z. mihi aūt. et. c. primū. in fi. Sȝ vtꝝ sit mortale. Dicēdū s̄m Tho. z°. z°. q.110. Mendaciū pōt cōtrariari caritati tripliciter. p° mō s̄m se. s. ex ipsa falsa significatione. Ubi ꝯsiderādū est circa q̄d sit ipsa falsa significatio. Nam si sit circa res diuinas. cōtrariat̄ caritati diuine cuius veritatē aliquis tali mēdacio occultat uel corrumpit. ⁊ ideo est mortale ⁊ grauissimū. Similiter si sit ꝯtra aliq̄d cuius cognitio pertineat ad hoīs bonū. puta ad p̄fectionē sciē ⁊ informationē moꝝ cōtrariat̄ caritati ꝓximi. ⁊ ē mortale. Qr si sit circa aliquid de quo nō refert vtꝝ sic uel sic cognoscat̄. tūc ex tali mendacio nō dāmnificat̄ ꝓximus. sicut si quis fallat̄ in aliquib⁹ particularib⁹ ad se nō ptinentib⁹. ⁊ tūc nō ē peccatū mortale. z°. modo pōt cōtrariari caritati ratione finis intenti. puta si dicit̄ in iniuriā dei. quod semp est mortale pctm̄. aut in nocumentū ꝓximi q̄tū ad p̄sonā. diuitias. uel famā. ⁊ hoc iterū est mortale. Qr si finis ipse nō esset cōtrarius caritati. non est pctm̄ mortale. sicut apparet in mēdacio iocoso ⁊ officioso. 3°. mō mēdaciū pōt ꝯtrariari caritati per accn̄s rōne scandali uel cuiuscūq; dāni cōsequētis. ⁊ sic erit etiā peccatū mortale. Sed q quidā dicūt q perfectis viris omne mēdaciū est pctm̄ mortale. irrationabiliter dr̄. Nulla eni circūstātiā aggrauat in infinitū nisi q̄ trāsfert in aliā speciē. nō aūt circūstantie persone.

4 ¶ Accusatꝰ negans ꝟitatē in iu-
dicio qñqꝫ peccat mortaliter. ut s.
accusatꝰ. §. 2°. Siliter ⁊ testis fal-
sum dicens. ut. j. testis 3°. §. si. A
Dic clariꝰ ꝙ testificās falsū peccat
mortalit̄ nisi debita deliberatiōe ⁊
sollicitudine adbibita putaret se
certū esse de eo qḋ falsū ē ꝑm Tho.
ut in sū. con. li°. ꝑ. ti. io. q. 4. ad fi.
Ubi etiā dr̄ ꝑm Al. ꝙ oē mēdaciū
ꝑter iocosū qḋ i iudicio dr̄ de bis q̄
ad iudiciū ꝑtinēt ē ꝑnitiosū ⁊ mor-
tale. qꝛ subuertit ꝟitatē iudicij qḋ
cedit in ꝑnitiē vniuersitatis. B
5 ¶ Utrū maiꝰ pctm̄ sit mētiri ꝟbo
ꝙ̄ facto. R°. ꝑm Tho. i q̄libet. Cū
eadē itētio fallēdi sit i vtroqꝫ vtqꝫ
equaliter peccat. Uerbū. n. ⁊ factū
assumūt̄ ut instrumentū fallendi.
vnde nō refert ꝙ̄tū ad pctm̄ vtrū
aliquis verbo scripto uel nutu uel
q̄cūqꝫ facto mentiat̄. sicut necre-
fert ꝙ̄tū ad bomicidiū vtrū quis
gladio uel securi interficiat. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 5. B
6 ¶ Utꝝ sit licitū mētiri ꝑꝑt̄ libera-
tionē bois a q̄cūqꝫ ꝑiculo R°. ꝑm
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. iio. Nō. sed licet oc-
cultare ꝟitatē prudēt̄ sub aliq̄ dis-
simulatiōe. ut Augꝰ dic̄ in li°. ꝯtra
mēdaciū. Et sic etiā Abrabā fecit
ut babet̄ in se. §. A. Idē i sū. con.
eo. ti. q. 6. et facit. 22. q. 2. ne quis
⁊ ex̄ de vsuris. sup eo. Ubi dicit̄ ꝙ
scriptura sacra ꝓbibet ꝓ alterius
vita mētiri. B
7 ¶ Quid de Abrabā ⁊ alijs sanctꝭ
veteris testamēti qui videt̄ mētiti
fuisse ? R°. ꝑm Tho. vbi s. Sicut
Augꝰ dic̄ in sacra scriptura indu-
cunt̄ aliq̄ꝝ gesta q̄si exēpla ꝑfecte
ꝟtutꝭ de q̄bꝰ nō ē estimādū eos fuis-
se mentitos. Si q̄ tn̄ in eoꝝ dictis
appareāt q̄ mēdacia videāt̄. intel-
ligendū est ea figuralit̄ ⁊ ꝓpbetice
fuisse dicta. Abrabā tn̄ ut Augꝰ
dicit in. q. Gen̄. dicēs Sarā esse
suā sororē. veritatē voluit celare ⁊
nō mēdaciū dicere. Soror eni dr̄
q̄si filia patrꝭ. Gen̄. 20. Uere so-
ror mea est filia patris mei ⁊ non
matris mee. qꝛ. s. ex parte patris
ei attinebat. Jacob ꝟo mystice di-
xit se esse Esau ꝑmogenitꝰ Ysaac
quia videlꝫ primogenita illius de
iure ei debebāt̄. Usus aūt est boc
modo loquendi per spiritū ꝓpbe-
tie ad designandū mysteriū. qꝛ vi-
delꝫ minor ꝓpls. s. gentiliū substi-
tuēdus erat in locū ꝑmogeniti. s.
in locū iudeorū. Quidā ꝟo cōmē-
dant̄ in scriptura nō ꝓpter ꝑfectā
ꝟtutē ꝫ ꝓpter quādā ꝟtutꝭ indolē.
⁊ boc mō Juditb laudat̄ nō quia
mētita est bolofernī. sed ꝓpter af-
fectū quē babuit ad salutē ppl̄i ꝓ
qua ꝑiculis se exposuit. ꝙuis etiā
dici possit ꝙ verba eius veritatē
babent ꝑm mysticū intellectū. A
Idem in sū. con. eo. ti. q. 7. B
¶ Utꝝ mēdaciū obstetricā fue- 8
rit dignū aliq̄ remuneratiōe ? R°.
ꝑm Tbo. 2ª. 2ᵉ. q. iio. Menda-
ciū obstetricū pōt dupliciter con-
siderari. Uno mō ꝙ̄tū ad affectū
beniuolētie in iudeos ⁊ reuerētiā

diuini timoris. ⁊ sic debet eis remu-
neratio eterna. Unde Jero. expo-
nit q deus edificauit illis domos
spirituales. Alio modo pōt consi-
derari q̄ntū ad exteriorē actū men-
dacij. quo quidē nō potuerūt eter-
nam remunerationē mereri ꝗ for-
te aliquā remunerationē tempo-
ralem. cuius merito nō repugnat
deformitas illius mendacij sicut
repugnabat merito remuneratio-
nis eterne. Et sic intelligenda sunt
verba Greg. cū dicit q benignitas
earū merces que eis potuit in eter-
na vita tribui. premissa culpa men-
dacij in terrenā est remunerationē
declinata. vnde nō intelligitur q
illo mendacio mererent amittere
remunerationē eternā quā iam ex
ꝓcedenti affectu meruerant. Con.
Pe. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 8.
B. Debis q̄ ꝓmittūt aliq̄d ⁊ non
faciūt vide. ī. ꝓmissio. Et etiā si iu-
rauerint vide s̄. iurare. §. 9. ⁊ iura-
mentū ꝓ. §. 6. Itē qn̄ q̄s mētit de
se. vide s̄. iactantia. §. ꝓ. et. 2. et s̄.
Ironia. §. ꝓ. et 2.

Mercator.

Mercatores siue nūmularij ⁊ campsores ⁊
hmōi multis ⁊ diuersis cōtracti-
bus vtūt siue in emendo siue in re-
cipiendo pecuniā. in quoꝝ cōtracti-
bus facile ɔtingit esse vsurā. vnde
vide. ī. vsura precipue vsura 3. et
vsura 6. ⁊ vide. ī. societas. ꝑ totū.

Meretrix.

Precium meretricis
dicit illicite acquisitū. Et quid de-
beat uel possit inde facere. vide s̄.
elemosyna ꝓ. §. fi. Item q nō li-
cet donare meretrici vide s̄. dona-
tio ꝓ. §. 3.

Meritum.

Utrū vnus et idem
actus possit esse meritorius ⁊
demeritorius siue bonus ⁊ malus
R. ꝫm Tho. 2. 2e. q. 20. Si ac-
cipiat vnus actus prout est in ge-
nere moris. impossibile est q sit
bonus ⁊ malus bonitate ⁊ mali-
tia morali. Si tñ sit vnus vnitate
nature ⁊ nō vnitate moris. pōt esse
bonus ⁊ malus. Ambulatio eni
continua est vnus actus ꝫm genus
nature. potest tñ cōtingere q sint
plures ꝫm genus moris si mute-
tur ambulantis voluntas. A. i.
actus pōt esse pro parte meritorius
⁊ ꝓ parte vitiosus ꝫm diuersitatē
intentionis. ut patz in sū. con. li. 3.
ti. 34. q. 196. vbi hec notant. B
que est principiū moraliū actuum.
Idē Pe. De quibusdā operibus me-
ritorijs quid ⁊ quātū ꝑ ea fiat deo
satisfactio. habes. ī. satisfactio.

Metus.

Quid sit metus? R. Metus ē instātis uel futuri ꝑiculi
cā iusta mētis trepidario. ff. eo. l. i.
¶ Sz nūq̄d ē metus q̄ cadit in cō-
stātē virū? R. Quadruplex est. ꝓ
videlz metus mortis. 2. cruciatus
corpis. ex eo. cū dilecti. 3. metus
stupri. et 4. seruitutis. ff. eo. nec ti-
morē. A. Et ibi addit q idem ē

de metu vinculorũ. sed secus de metu infamie seu vexationis que. s. nõ cõprehendatur sub aliquo p̃dictorũ B. 7. l. isti quidem. §. p̃. et 2°. A Ibi dicitur q̃ si dederit ne stuprum patiatur vir uel mulier. hoc edictum locũ habet. cũ viris bonis iste metus magis q̃ mortis esse debeat. B Con. Tho. 7 Al. addendo q̃ nõ differt vtrũ predicta quatuor fiant siue in persona nostra siue liberorũ A. Hoc habetur in dcã. l. isti. in fi. B siue vxoris. De predictis quatuor sunt versus. Excusari metus hos posse puta. q̃ nescis. Stupri siue status verberis atq̃ necis. A Idem in sũ. con li°. 4°. ti. xi. q. 3. B Quomodo vis uel met⁹ impediãt matrimoniũ habes s̃. impedimentũ. x°. Sed vtrũ metus excuset a p̃ticipatione excoĩcati habes s̃. excoĩcatio 6°. §. p̃. De materia etiam metus habes. ĩ. vis.

Militia Utrũ sit peccatũ. Re°. s̃m Al. Militia s̃m se nõ est illicita. s̃ abusus. Quilz multipliciter possit fieri. tñ in tribus p̃cipue cõsistit p̃ videlz in cõcussione innocentiũ 2°. in exactione ĩmoderati salarij. 3°. in exercitio ĩmoderato uel indebito. puta si fiat ad ostentationem viriũ cũ nocumento aliquorũ. sic̃ sunt torneamenta siue pugna singularis inter socios hastarũ lancearũ 7 h⁹. Sũt tñ quedã exercitia eis licita. ut que nulli sunt nociua. sic̃ cursitationes equorũ 7 versationes. ars percutiẽdi. 7 defendendi. 7 p̃ijciendi tela. 7 h⁹mõi. vnde 7 Dauid precepit ut docerent filios isrl̃ arcũ. i. artẽ sagittãdi. 2°. Reg. p̃. A Ibi hoc nõ videtur haberi. Satis tñ puto q̃ exercitiũ q̃ discitur ars bellandi sit licitũ secularibus. dum tñ fiat recta intentiõe 7 sine periculo ex̃ de tornea. c. p̃. 7 ad hic posita facit. c. noli. et. c. quid culpatur. et. c. militare. 23. q. i. B

Miserabilis p̃sona. Miserabiles persone s̃m Hosti. sunt. Cecus. pauper. pupillus. vidua. 7 huiusmodi.

Missa. An q̃tidie debeat celebrari missa? Re°. s̃m Tho. in 4°. dis. 13. Dicendũ q̃ s̃m Inno. quinq̃ de causis oportz quotidie calebrari. prima quia oportz semp̃ medicinã paratã esse cõtra quotidiana pctã. secũda ut lignũ vite sit semp̃ in medio paradisi. tertia ut nobis semp̃ xp̃s vniatur sacramẽtaliter. 7 nos ei spiritualiter. quarta ut apud nos sit iugis memoria passionis. q̃nta ut vero agno loco typici quotidie vtamur. quẽ iudei ad vesperã conuertendi esurient. s̃m illud p̃s. A s. 58. B. Cõuertantur ad vesperã 7 famẽ patientur 7c̃. A. Idem in sũ. con. li°. 3°. ti. 24. q. 128. B

Utrũ missa debeat solum dici in die. Re°. s̃m Tho. vbi s̃. Coiter loquendo debet missa dici in die 7 nõ in nocte. quia hoc sacramentũ

ad tēpus gratie ꝑtinet· qd̄ per diē
significat᷑. ſm illud apl'i. Ro. 13°.
Nox ꝓceſſit dies aūt appropinqua-
uit. Dies aūt indicat᷑ nō solū ab or
tu solis ſ; ex quo incipiūt oriri so-
lis signa manifesta ꝑ aliquā aeris
illustrationē. In duab⁹ aūt nocti-
bus missa decantat᷑ ꝓpter ꝓuilegiū
illarū noctiū. s. in nocte natiuitat̄
qñ xp̄s nat⁹ est. ⁊ in nocte resurre-
ctiōis in ꝓmitiua eccl'ia. ut pat; ex
orōne De⁹ q̇ hāc sacratissimā no-
ctē. Quis hoc nō sp̄ oporteat obser-
uari. Et addit hic W. Credo ꝙ q̇
scienter celebrat añ diē cū sit cōtra
cōsuetudinē generalē eccl'ie. mor-
taliter peccat. nisi sup hoc per ep̄m
dispenset᷑ in casu si aliquis infir-
maret᷑ ad mortē ⁊ nō possit aliter
haberi eucharistia. A. Idem in
sū. con. eo. ti. q. 129. Glo. etiā in. c.
fi. ex͂ de ꝓuile. li°. 6°. dicit ꝙ ep̄i iti-
nerantes possūt celebrare ante cō-
suetā horam diei uel facere cele-
brari ex necessitate itineris. B

2 ¶ Qua hora debeat missa cele-
brari? R°. ſm Tho. vbi s̄. Solē-
nis misse celebratio tribus horis
instituta est fieri. s. in tertia diebus
festiuis. de ɔſe. diſ. i. nocte. In se-
xta diebus profestis. In nona die-
bus ieiuniorū. de ɔſe. diſ. i. solent.
Nam in missa recolit᷑ mors xp̄i· q̇
q̇dē hora tertia crucifixus est lin-
guis iudeorū· hora sexta manib⁹
militū· hora nona expirauit. S;
qd̄ fiūt ordines pōt missa cantari
ſm canones etiā post nonam. A
Facit de ɔſe. diſ. i. §. in ieiunijs. B
Uel etiā dicēdū ꝙ ut diligentior
fiat ꝓparatio· missa differt᷑ quantū
differri pōt ante prandiū. ⁊ ideo qñ
nō ē dies ieiunij celebrat᷑ inter ter-
tiā ⁊ sextā in q̄ hora coīter comedit᷑
Sed in dieb⁹ ieiunij in nona. Pri-
uate aūt misse dici possunt a mane
vsq; ad tertiā uel etiā vsq; ad no-
nā in diebus ieiunioꝝ. de ɔſe. diſ. i.
necesse. A. Idem in sū. con. dcā
q. 129. Et quod hic dicit᷑ a versu
uel etiam. videt᷑ melius. cū i iurib⁹
ꝓallegatis nihil videat᷑ dici de ho-
ra sexta. Puto etiā in talibus ser-
uandā fore cōsuetudinē nō inhibi-
tam. uel que non sit contra hone-
statē seu diuinā reuerentiā. ar. diſ.
4. erit. ⁊ diſ. 12. illa autē. B
¶ Quid de illis qui nondū dict̄ 3
matutinis celebrant? R°. ſm W.
mortaliter peccāt. cū hoc sit cōtra
gñālē ⁊ approbatā consuetudinē.
Idē Hosti. Qui aūt celebrat añꝙ
dicat primā nō peccat mortaliter.
nisi sit contra ꝓceptū uel statutū.
A. siue cōsuetudinē loci ſm eūdē
W. ut in sū. con. eo. ti. q. 130. vbi ⁊
additur. Qui aūt per negligentiā
pretermissa prima dicit tertiā· cre-
do ꝙ sufficit ꝙ caute suppleat qd̄
dimissum est. ⁊ agat penitentiā de
negligentia. B
¶ Ubi debeat missa celebrari. R°. 4
ſm Ray. In eccl'ia cōsecrata si fi-
eri pōt. uel saltē in altari cōsecrato
ul' si nō sit altare cōsecratū habeat᷑
saltē altare ꝑuulū de q̇ dictū est s̄.

altare. §. þ. Et pōt etiam celebrari sub diuo. A .i. sub aere ƀm glo. in. c. cōcedim⁹. de ɔse. dis. i. B .uel in tētorijs. uel etiā in loco exercit⁹ honesti. dū tñ habeaẜ altare. ut dictū ē ⁊ cetera necessaria. de ɔse. dis. i. c. þ. circa fi. et. c. concedim⁹. et. c. missaꝝ. Nō tñ intelligēdū ꝙ liceat celebrari in mari uel fluminib⁹. ne nutāte naui fiat sanguinis effusio uł sacri cōmotio Introit⁹ tñ misse pōt ibi dici. Hec ƀm W. Et etiā attendēdū est ꝙ ꝓdicta fiāt de ꝑmissione episcopi. ut in. c. missaꝝ. ⁊ sine ꝓiudicio parochialis sacerdotꝭ. ut notatū ē s̄. altare. §. þ. A . Idē in sū. con. eo. ti. q. i3i. B

5 C Utrū vno solo ꝓsente uel sine luie possit missa celebrari. R⁹. ƀm Hosti. Quis ƀm illud qd̄ habeẜ de ɔse. dis. i. ƀ ꝯ. duo debenat eē presentes q̄ sacerdoti rñdeāt. tñ vnus sufficit. ar. ex̄ de verbo. sig. q̄siuit. ꝓ rñso. Mulier aūt ꝓ̄sbytero i missa ministrare nō pōt. imo nec pallas nec vestes cōtingere. ut s̄. femina §. 2⁹. Sine lumine ꝟo nō licet celebrare. ex̄ de cele. mis. c. vlt̄. A Idē in sū. con. eo. ti. q. i33. et. se. B

6 C Utꝝ sit melior missa boni sacerdotis ꝙ̄ mali. R⁹. ƀm Tho. i 4⁹. dis. i3. De missa possum⁹ loq̄ dupliciter Aut q̄tū ad id qd̄ ē essentiale i ea s. corp⁹ xp̄i. ⁊ sic a q̄cūqꝫ dicaẜ eq̄liter bona ē. uł q̄tū ad id qd̄ ē annexū sacro ⁊ q̄si secūdariū. ⁊ sic missa boni sacerdotꝭ melior ē. qꝛ nō solū hꝫ efficaciā ex operato. ƀ etiā ex deuotiōe celebrāꝭ ⁊ iō ceterꝭ parib⁹ meli⁹ ē audire missā boni sacerdotꝭ Idē Pe. ⁊ etiā Al. addēs. ꝙ iō dr̄ ceterꝭ parib⁹. qꝛ obedīetia posset cogere audire missā mali ⁊ sic eēt melius. quia obedientia melior est ꝙ̄ victima. A . Idē in sū. con. eo. ti. q. i34. B . Or si malus sit ꝓprius sacerdos. an debeat eius missa audiri. habes s̄. clericus 3⁹. §. 2⁹. A Et ibi latius in additiōe. B . Et an ab eo sacramēta recipiēda sint habes. j. ordinatus þ. §. 3⁹.

C Quid si sacerdos celebrās infra canonē recolit se cōmisisse aliquod mortale? R⁹. ƀm Ray. Credo tutiorē esse viam ut peniteat ⁊ doleat ꝙ ita tarde penitet. ⁊ proponat confiteri ꝙ̄cito habuerit opportunitatē ⁊ sic cōficiat ⁊ sumat. Idē Tho. Pe. ⁊ Al. A . Idem in sū. con. li⁹. 3⁹. ti. 30. q. i0. Idē putarē etiā si ante canonē qñ nō posset sacerdos confiteri absqꝫ materia scandali seu suspitiōis, ꝓpter eādē rationē. videlꝫ quia in penitētia dꝫ caueri scandalosa peccati reuelatio. ex̄ de pe. ⁊ re. c. officij. B 7

C Utrū liceat oīo sacerdoti a celebratione abstinere R⁹. ƀm Tho. in 4⁹. dis. i3. Licꝫ q̄dā dixerint ꝙ q̄ dimittūt celebrationē nō peccant nisi ꝓpl'm habeāt uł ex obia teneāẜ tñ qꝛ ut Greg. dic. cū crescūt dona etiā rōnes crescūt donoꝝ. ideo cū sacerdoti sit data ptās nobilissima. reus negligentie erit. nisi illa vtaẜ ad honorē dei ⁊ ad salutē suā 8

⁊ aliorū viuorū ⁊ mortuorū. ſm
illud .i. Pet. 4.° vnuſq̄ſq; ſicut acce
pit gratiā in alterutrū illā admi-
niſtrantes ⁊c̄. Niſi forte ex fami-
liari inſtinctu ſpiritus ſancti dimit-
teret. Unde ⁊ ſacerdotibus prece-
ptū eſt. Hoc facite ī meā comemo-
rationē. Idem Tho. in .3. parte.
q.82. et addit ꝙ celebrare tenet̄
ſaltem in ꝑcipuis feſtiuitatibus ⁊
maxime etiā in illis dieb⁹ in q̇b⁹ fi-
deles coīcare ꝯſueuerūt. A. Idē
in ſū. con. li.° 3.° ti. 24. q. 125. B
9 ¶ Utrū liceat vni plures miſſas
celebrare in die R.° ſm Ray. Non
licet. Nā ⁊ valde felix eſt qui vnā
digne celebrat. ex̄ de cele. miſ. te re-
ferēte. et. c. cōſuluiſti. et. de ꝯſe. diſ. i.
ſufficit. Excipiunt̄ iſti caſus. Un⁹
in die natiuitatis dn̄i in quo pōt
cantare tres. Alius ſi neceſſe fue-
rit vnā miſſam dicere de die ⁊ aliā
ꝓ defunctis nec diſtinguo ſiue de-
funct⁹ ſit ꝑſens ſiue nō. A. qꝛ in
dcō. c. ſufficit. vbi h̄ dicit̄ nō diſtin-
guit̄. B niſi ſit cōtra cōſuetudinē
loci approbatam uel cōſtitutionē
Terti⁹ eſt ꝓpter nccītatē ꝑegrinorū
cōmeantiū ⁊ infirmoꝝ. ⁊ forte ꝓ-
pter neceſſitatē nuptiaꝝ. A. Ubi
tēp⁹ laberet̄. ut ī ſū. con. eo. ti. q. 126
vbi h̄ notāt̄. B. Et ꝓpter aliqḋ
predictoꝝ nō celebret vltra duas.
nec in ꝑma ſumat ꝑfuſionē. ut ſ̄.
eucbariſtia. 3.° § .i. Con. Hoſti. ⁊
addit caſū. s. qn̄ ꝓpt̄ raritatē cleri-
coꝝ uł pauptatē eccliaꝝ due ecclie
cōmēdant̄ vni. A. Idē in dcā. q.
126. ⁊ i dcō. c. ſufficit. ſubdit̄. Qui
ꝟo ꝓ pecunijs aut adulatiōib⁹ ſe-
culariū vna die ꝑſumūt plures fa-
cere miſſas. nō eſtimo euadere dā-
nationē. B
¶ Utrꝝ debeat celebrari ꝓ ꝑuulis 10
defūctis. R.° ſm Tho. in 4.° diſ. 13.
Pro ꝑuulis baptiçatꝭ miſſaꝝ ſolē-
nia celebrāt̄. nō qꝛ eis ꝓſint ad re-
miſſionē alicuius culpe. uel ad au-
gmētū glorie. ſꝫ ꝓpt̄ alias rōnes.
tū ꝓpt̄ ſolatiū viuoꝝ. tū ad oñdē-
dū ꝑuulos ad vnitatē corꝑis my-
ſtici ꝑtinē. dū idē modus exequiaꝝ
ſeruat̄ in ipſis ⁊ in alijs. tū ad cō-
mēdandū redēptiōis myſteriū qḋ
in hoc ſacramento cōmemorat̄ ꝑ
quod paruuli ſine ꝓprio merito ſa-
lutem eternā conſequūt̄. A. Idē
in ſū. con. eo. ti. q. 121. B
¶ Quid ſi omittat̄ aliq̇d de his 11
q̄ ad ritū celebratiōis ꝑtinent? R.°
ſm Tho. ⁊ Al. ⁊ oēs theologos.
Quilibet omittēs aliq̇d tale puta
tēp⁹ debitū. altare veſtes ⁊ h⁹mōi.
nihilomin⁹ cōſecrat ſi eſt ordinat⁹
⁊ aſſit intentio ⁊ debita materia ⁊
forma. ſed grauiſſime peccat ſi ſci-
enter hoc faciat. A. Idem in ſū.
con. eo. ti. q. 135. B
¶ Utrꝝ hymn⁹ angelic⁹. s. gloria 12
in excelſis deo. uł credo. debeat de-
cantari quādo miſſa de beata vir-
gine ⁊ de ſpiritu ſancto uł de cruce
celebrat̄ in profeſtis diebus. R.°
ſm Ray. Non debet. lꝫ propria
ꝑfatio decātet̄. ex̄ de cele. miſ. cōſi-
liū. Sed huic iuri in multis locis

ꝑpter cõtrariã consuetudinẽ dero-
gatũ est maxime in sabbato. quia
q̃dãmodo dies solẽnis est deputa-
tus beate virgini. A Hoc vltimũ
dictũ fuit glo. Ray. Hosti. q̃ꝫ dicit
In talibus deuotã cõsuetudinem
non reprobamus. ut in sũ. con. eo.
ti. q. 126. ad fi. B
13 ¶ Utrũ q̃libet teneatur audire mis-
sam. R°. ſm Hosti. Die dñico q̃li-
bet tenetur ex precepto audire mis-
sam ⁊ totã. ita q̃ accipiat benedi-
ctionem sacerdotis. ut de ↄse. dis. i.
missas. et. c. se. et. c. omnes fideles.
nisi excusentur magna necessitate. ut
notatur in dicto. c. missas. A. In
glo. que ibi loquitur tam de p̄cepto
q̃ de ↄsuetudine. B. Qui aũt die
solẽni p̄termisso ecclie cõuentu ad
spectacula vadit debet excoĩcari. de
ↄse. dis. i. q̇ die. Et nõ q̃ dieb⁹ dñi-
cis ⁊ festiuis interrogãdũ ẽ si paro-
chian⁹ alteri⁹ ibi fit q̇ cõtẽpto ꝓp̃o
sacerdote audire ibi velit. ⁊ si inuẽ-
tus fuerit statim ab ecclia eijciatur.
ex de paroch. c. z°. A. Et ibi notat
glo. q̃ h̃ nõ obtinet qñ nõ fit ex cõ-
tẽptu s; ex iusta causa. Et idẽ q̇ð in
h̃. §. nõr in sũ. con. eo. ti. q. 130. B
14 ¶ Utrũ ꝑpter missã peculiarẽ utpote
aliq̃ scõ uel aliã debeat q̇s dimittẽ
q̇n audiat missam ꝓp̃ã illi⁹ diei. A
missa peculiaris idẽ ẽ q̃ missa spãlis
de aliq̃ scõ ſm Ray. ⁊ i sũ. con. eo.
ti. q. 126. ⁊ ideo ꝑ alia missa põt in-
telligi de trinitate uel ꝑ defũctis uel
simĩb⁹. ut in. c. z°. ex de cele. mis. B
R°. ſm W. Si dies hꝫ ꝓpriã missã
quã ⁊ q̇s alr audire tenetur nõ dꝫ di-
mitti ꝑpter aliã. ex de cele. mis. c. z°.
Sꝫ q̃ q̇dã laicoꝝ oĩ die volũt mis-
sam de trinitate ⁊ de scõ Michaele
⁊ h⁹mõi. nõ debent h̃ facẽ nisi suis
dieb⁹. ut in p̄allegato. c. A. s. z°.
Et ibi patꝫ q̃ tã ꝓ viuis q̃ ꝓ mor-
tuis vtilior missa q̃ possit dici ẽ mis-
sa de die. ⁊ q̃ etiã in dieb⁹ ꝓfestis
ꝑpt missas peculiares seu votiuas
uel etiã mortuorũ nõ dꝫ derogari
misse de die. vnde ⁊ de laicis p̄fatas
missas requirẽtib⁹ ibi dr. Si volue-
rint ut sibi misse cantẽtur. de eodẽ die
missas audiant pro salute viuoꝝ ⁊
etiã mortuoꝝ. Bene tñ puto q̃ di-
cte misse votiue ⁊ ꝓ defunctis pos-
sint dici in diebus profestis si non
derogatur ex hoc misse de die. ut in
dcõ. c. z°. Existimo aũt aliquos cir-
ca predicta ex consuetudine excu-
sari quãdo vrgentur rationabili ne-
cessitate ⁊ nõ alr. ut i. c. fi. ex de ↄsue.
B. De oblationibus que ad mis-
sam fiunt habes. ĩ. oblatio. Et ibi
etiam. §. fi. si. cõfessor possit recipe-
re pecuniã pro missis quas in peni-
tentia iniunxit. Multa alia circa
materiã misse possunt colligi s̃.
eucharistia z°. per totũ. ⁊ facit etiã
ĩ. suffragiũ. A. Aduertẽdũ etiã
q̃ sacerdos cũ dicit missam debet
stare capite discooperto. ut i. c. nul-
lus ep̃s. de ↄse. dis. i. vbi dr. Null⁹
ep̃s aut p̄sbr seu diacon⁹ ad cele-
branda missarũ solẽnia presumat
cũ baculo intrare aut velato capi-
te altari dei assistere. qm̃ ⁊ aplus

probibet viros velato capite in ec-
clesia orare. Et si temere presum-
pserit coīone priuet̄. Itē q̄ ad euā-
geliū debet stari deuote ⁊ nō sedē-
do. ut in. c. apostolica. ea. dis. vbi
dicit̄. Apostolica auctoritate man-
damus dū sancta euangelia in ec-
clesia legūt̄ ut sacerdotes ⁊ ceteri
omnes nō sedentes sed venerabi-
liter curui ⁊ in cōspectu euangelij
stantes dn̄ica v̄ba intēte audiāt ⁊
fidelit̄ adorēt. i. venerēt̄. ſm glo. B

Mollities dupliciter dr̄. Uno
modo est species luxurie ⁊
peccati cōtra naturā. de quo s̄. lu-
xuria. §. p̄. in fi. Alio modo put est
cōtrariū vitio ꝑtinacie ⁊ v̄tuti pse-
uerātie. de q̄bꝰ tribꝰ quid sint Tho.
2ª 2ᵉ. q. 138. manifestat sic. Sicut
Isidorus dicit in liᵒ. ethimologiaꝝ
Pertinax dicit̄ qui est inprudenter
tenens quasi ad oīa tenax. Et hic
etiā dicit̄ pertinax eo q̄ in ꝓposito
suo ad victoriā ꝑseuerat. Et tales
ph̄us. 7ᵒ. ethicoꝝ vocat fortis snie
⁊ ꝓprie sententie. quia. s. durant in
ꝓpria snia plus q̄ꝫ oportꝫ. Mollis
aūt minus q̄ꝫ oportet q̄ a bono de
facili recedit ⁊ non ꝑseuerat ꝓpter
aliqua difficilia ⁊ ꝓpter tristicias
aliq̄s causatas ex defectu delecta-
tionis. ut dic̄ ph̄s. Perseuerās aūt
tenet se in ꝓpria snia ſm q̄ oportet
Unde patꝫ q̄ perseuerās laudat̄
sic̄ in medio existens. pertinax aūt
vituperat̄ ſm excessū. mollis autē
ſm defectū. B

Monachus Utrū mona-
chus possit fieri canonicꝰ secu-
laris. Rᵒ. ſm Hosti. Licꝫ q̄dā di-
xerint q̄ sic. dicendū tn̄ cū Io. q̄
nō. q2 nō est arandū cū boue ⁊ asi-
no. Nec hoīes diuerse ꝓfessionis
debēt sic esse simul. ex̄ de elec. cum
causam q̄ inter p̄sbyteꝝ. A. Idē
in sū. con. liᵒ. p̄. ti. 1. q. 44. B
¶ Utꝝ possit fieri canonicꝰ regu- j
laris. Rᵒ. ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 189.
Utraq̄ religio. s. monachoꝝ ⁊ ca-
nonicoꝝ regulariū ordinat̄ ad opa
vite cōtēplatiue inter q̄ p̄cipue sūt
ea q̄ agūt̄ in diuinis ministerijs ad
q̄ ordinat̄ directe ordo canonicoꝝ
regulariū q̄bꝰ ꝑ se cōpetit q̄ sint cle-
rici religiosi. Sꝫ religioni mona-
chorū nō ꝑ se cōpetit q̄ sint clerici.
ut habet̄. 16. q. i. alia causa. Et ideo
q̄uis ordo monachoꝝ sit artioris
obſuātie. tn̄ si monachi essent laici
liceret eis trāsire ad ordinē cano-
nicoꝝ regulariū. nō aūt ecōūso. ut
19. q. 3. mandamꝰ. Sꝫ si monachi
sint clerici sacris ministerijs obse-
quētes habēt id q̄d ē canonicorū
regulariū ⁊ cū maiori artitudine. ⁊
ideo licitū erit trāsire de ordine ca-
nonicorū regulariū ad ordinē mo-
nachoꝝ. petita tn̄ licentia superiorꝫ
⁊ nō ecōuerso. 19. q. 3. statuimus.
¶ Utꝝ liceat monacho h̄re locū z
in diuersis monasterijs. Rᵒ. Nul-
lo modo licet. ex̄ de religi. do. c. fi.
¶ Utrū monacho possit cōmitti 3
regimē ecclesie secularis. Rᵒ. ſm

Hosti. Dic cū Hug. Ber. ꝛ Goff. A .licꝫ alij aliter dixerint. ut patꝫ in sū. con. li. 3. ti. 28. q. 2. vbi hec notanť. B .ꝙ monachus pōt ab epo pfici in eccl'ia seculari cū consensu abbatꝭ. 58. dis. c. p. et 2. 16. q. i. sic viue. et. c. se. Et intelligas dictū de eccl'ijs q̄ ad monachos pleno iure nō pertinent in quib' sine auctoritate epi nō possunt monacho curā cōmittē nec monachū pñtare iuito epo. Et sic intellige. 16. q. i. ꝑ totū. ex de capel. mo. c. p. Sꝫ volūtate epi h fieri pōt. Qꝛ si eps velit ꝛ abbas nō. habes s. abbas. §. pl't. In eccl'ijs aūt q̄ ad monachos ꝑtinēt mero iure sufficit sola auctoritas abbatis ꝛ cōuentus. 16. q. 2. visis. uel etiā solius abbatis si ad ipsū pertinet ecclesie prouisio.

4 ¶ Sꝫ vtꝝ monachus ut dictū est eccl'ie pfect' possit eē sine socio monacho. Hosti. tenet ꝙ sic. Inno. ꝙ nō. Vterqꝫ habet motiuū. ex de sta. mo. ꝙ dei timorē. ideo dicēdū videť sic in dcō. c. dr̄ de canonico regulari ꝙ debet habere sociū si cōmode pōt fieri. ꝛ h meli' ꝛ tuti' est Si vo cōmode nō pōt fieri. tene qd̄ Hosti. dic. A .Idē cōcludit An. de bu. in dicto. c. ꝙ dei timorē. vbi plene tractat de hac materia. B

5 ¶ Vtꝝ h'mōi monach' q̇ fact' ē rector alicui' eccl'ie sclaris teneať ad statuta sui ordinis. R. fm Hosti. Si talis eccl'ia pleno iure pertinet ad monachos pfat' monach' i ea remaneat subiect' abbati. ꝛ seruabit oia sic p' pter tria. s. ieiuniū. silētiū ꝛ vigilias. q̄ cōmode suari nō pñt in eccl'ia sclari. ar. 43. dis. sit rector. et. 16. q. i. nemo pōt. Si vo eccl'ia nō ꝑtinet ad monachos sed ad epos. tūc monachus institut' a trib' substātialib' nō absoluiť simpliciť. Nā ꝛ cōtinētiā suare teneť Ab obediētia abbatꝭ absoluiť q̇dē h impio epi subijciť q de cetero erit abbas su'. Tꝑalia dispēsabit rōne cōmisse administratiōis. Et si hꝫ sociū monachū nō excusať ab esu carniū. ex de sta. mo. ꝙ dei timorē. nisi sit infirm'. de ꝯse. dis. 5. carnē. uel nisi impante epo q̇ abbas su' est. Si aūt sociū nō hꝫ pōt se his cū q̇b' viuit cōformare. 41. dis. q̇sqs. ex de sta. mo. recolētēs. §. p. In oī tm̄ casu habitū deferre dꝫ. nec pōt temerarie dimittē. aliť eēt excoicat' ut s. excoicatio p. §. 3. v. 13. Qꝛ si fiat eps ad q̇d teneať vide. i. religio p. §. 16. q̇ incipit. Vtrū religiosus fact' eps. et. §. se. A .Idē qd̄ in hoc. §. notať in sū. con. eo. ti. q. 3. Dñs etiā An. de bu. in dcō. c. ꝙ dei timorē. dic ꝙ monach' fact' curatus absoluiť ab officio monachali qꝛ dꝫ se ꝯformare officio clericoꝝ seculariū. 41. dis. q̇sqs. B

¶ Vtꝝ ex cōtractu monachi obligeť abbas uel monasteriū. R. fm 6 Inno. Si monacho cōmissa ē administratio. abbas ꝛ cōuētus tantū obligant quātū admistratio se extendit. Si vo non habet administrationem obligatur monachus

sed nō tenet̄ soluere q2 nō hȝ vnde
ex̄ de solu. Odoardus. A. Con.
Hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. 26. B
7 ℂ Sed qd de obligationibus siue
pmissionib' ab aliquo factis mo-
nacho uel abbati. nūquid acqrūt̄
monasterio? R̄. ſm Inno. ⁊ Ho-
sti. Ex contractibus initis cū mo-
nacho uel abbate obligat̄ q̄s mo-
nasterio. q2 pōt monachus mona-
sterio actionē acquirere. nō tn̄ pōt
obligare monasterium. ar. in Insti.
de auc. tu. in prin. Unde q̄uis ab-
bas siue monasteriū possit agē. nō
tn̄ tenet̄ respondere nisi de eo quod
ad ipsū pertinet. Et lȝ oīs cōtract'
prohibitus sit monasterio nisi im-
perante abbate. ut. 12. q. i. nō dicat̄
et. 16. q. i. sunt nōnulli. et. c. de p̄sen-
tiū. hoc intelligit̄ inq̄tū monaste-
riū obligaret̄. Sed obligatio alte-
ri' ad monasteriū pōt p monachū
acq̄ri. Similiter ⁊ possessio etiā per
monachū fugitiuū. ff de acq. pos.
l. i. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 28. B
8 ℂ Quid de reb' ablatis mona-
cho? R̄. ſm Inno. ⁊ Hosti. Si res
erāt monasterij uel etiā alterius ⁊
monasteriū ad restitutionē tene-
bat̄ tūc aget monasteriū. Si ṽo nō
erāt ei' nec de eis tenebat̄ mona-
steriū. tūc aget ille q̄ dn̄s ē rep ita
tn̄ q̄ si tales res erāt deposite apud
monachū ⁊ abbas videt eas sub-
trahi ⁊ facile eēt abbati eas libera-
re. satis credit Inno. q̄ abbas te-
neat̄ depositi i solidū. ppt̄ dolū. Sȝ
si nō vidit nec phibere potuit non
tenet̄ etiā si monachus eas abstu-
lisset. q2 nō est obligat' ex ei' male-
ficio. ut in se. § dicit̄. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 29. vbi etiā addit̄.
Hosti. tn̄ de priori casu dicit q̄ lȝ
abbas videndo res auferri ⁊ non
phibēdo peccet. nō tn̄ credit q̄ ppt̄
hoc ipse uel monasteriū obliget̄ ex
quo fuerūt tm̄ penes p̄sonā mona-
chi ⁊ nō penes monasteriū cōmo-
date. ex̄ de dep. c. i. B
ℂ Quid de maleficio cōmisso p 9
monachū uel abbatē? R̄. ſm In-
no. ⁊ Hosti. Non tenet̄ monasteriū
quia delictū persone nō debet redū-
dare in dānū ecclesie. ex̄ de re. iur̄.
delictū. li. 6. nisi quātū ad mona-
steriū peruenisset ⁊ in eius vtilita-
tem versū fuisset. ar. 10. q. 2. hoc ius
A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 21.
B. De ingressu monosterij ha-
bes. s̄. religio. 2. et. 3. Item. s̄. no-
uitius. et. s̄. votū 4. Item de mo-
nachis q̄tū ad obedientiā. s̄. obe-
dientia 4. Item q̄tū ad religionē
s̄. religio per totū. De monacho
apostata s̄. apostasia 5.

Monialis.

In monasterijs monaliū nō mendicātiū nō
debent recipi nisi que possūt de p-
uentibus monasterij absq̄ penu-
ria sustentari. Aliter nulla esset
receptio. ex̄ de sta. regu. piculoso.
li. 6.
ℂ Omnes moniales debent ma- j
nere sub perpetua monasterij clau-
sura. nisi pro tali ⁊ tanto morbo

q̃ nõ possent cũ alijs absq̃ gra-
ui periculo siue scandalo morari.
ex̃ de sta.regu. periculoso.li. 6.
2 ¶ Quādo abbatissa uł priorissa dʒ
alicui tēporali dño occasione ali-
cuius feudi facere homagiũ uel p̃-
stare fidelitatē iuramētũ nisi possēt
facere apud ipsũ q̃ per pcuratorē
p̃stet pōt exire cũ honesta ⁊ decenti
societate ⁊ p̃stito iuramento ueſti-
gio dʒ reuerti ita q̃ in fraudē resi-
dentie nihil fiat. ut in predicto.c.
periculoso.de sta.regu.li. 6.
3 ¶ Dñi tpales nō debent abbatis-
sas priorissas ⁊ alias moniales ha-
bentes officia monasteriorũ per-
mittere litigare corā eis.ne opor-
teat illas euagari pro statuendis
pcuratoribus. A .In tex.allātõ
nō sic dicit.s; q̃ ipsi dñi pmittant
eas p pcuratorē in suis curijs li-
tigare ⁊ nō cogant eas q̃ p se liti-
gent.ne p cōstituēdis pcuratoribꝰ
uel alijs hꝰ mōi eas oporteat euā-
gari.cũ sit iuri ɔtrariũ q̃ mulieres
p̃sertim religiose per seipsas litiga-
re cogant. B .Et si ipsi dñi ɔtra
fecerint per suos ordinarios cō-
pellant. A .s.censura ecclesiasti-
ca.ut in tex. qui sequit. B .ut in
dcō.c.periculoso.
4 ¶ Iniūgit epis ⁊ alijs p̃latis q̃
negocia ⁊ causas monialium. A
s. quas moniales ipse hñt agere
corā ipsis uel in curijs eorũ.ut in
dcō.c.piculoso. B .faciāt coram
ipsis fieri ⁊ tractari per pcuratorē
earũ siue sint homagiũ uł fidelita-
tis iuramēta uel quicq̃d aliud.ut
in dicto.c.periculoso.
¶ Prelati tenent ex p̃cepto in oī- 5
bus monasterijs monialiũ etiam
exemptis puidere de clausura ex-
pensis monasterij uel de elemosy-
nis fideliũ. Idē precipit abbatibꝰ
⁊ alijs inferioribus p̃latis quo ad
monasteria sibi subiecta.ut in dcō
c.periculoso. Itē earũ monasteria
etiā exempta visitari debent.ō.ex-
emptus.§.fi. Itē nulli inhoneste
nec etiā honeste persone debet pa-
tere accessus uel ingressus ad mo-
niales nisi ex rationabili ⁊ mani-
festa causa.⁊ de illiꝰ ad quē perti-
net licētia speciali.ut in dcō.c. A
s.periculoso. B .De electione q̃
fieri habet per moniales habes ō.
electio p̃.§.ulẽ. Ad materiā mo-
nialiũ pōt ptinere quid possit sup
eas abbatissa. vide ō. abbatissa.
Item quid phibeat monialibꝰ ⁊
ceteris feminis.ō.femina.

Mortuus.

De his q̃ impe-
diunt sepulturā mortui.uel
funeri uel morienti iniuriant.vide
ĭ.sepultura p̃.§.fi.
¶ Utrũ liceat spoliare mortuos. 1
R. Nō licet. imo tales p̃m leges
grauissime puniũt.ff.de sepul.vio.
l.3.§.aduersus eos.Nā ⁊ phs 4.
ethicorum spoliatores mortuorum la-
tronibꝰ ānumerat.Si mortuꝰ su-
scitaret q̃ sacra essent ab eo iteran-
da. vide. ĭ .sacramentũ. §.5. De
mā mortuorũ habes.ĭ resuscitatꝰ

⁊.ĩ.ſuffragiū.

Mulier. Qꝛ mulieres ſiue femine multa nō poſſūt facē nec etiā ↄtra eas fieri·habes ſ̃.femina. Et ꝺe monialibus ſ̃.monialis. ⁊ de mulierū ornatu.ĩ.ornatus.

Multitudo. Quid fiet cū pecat multitudo·vide ſ̃.correctio ꝑ. §.fi.

Munus. Triplex ē gen⁹ muneris. Unde Greg̃ ſup illud Iſa.33°. Qui excutit manus ſuas ab oī munere.dicit. Qꝛ aut ē mun⁹ a manu.aut ab obſeq̇o.aut a lingua. Mun⁹ a manu ē pecunia. Et noīe pecunie intelligit̃ oīs res tēporalis ſiue mobilis ſiue imobilis.i.q.3.ꝑ totū. Mun⁹ ab obſeq̇o eſt ſeruit⁹ indebite impēſa. Mun⁹ a lingua ē fauoꝛ.i.q.i.ſūt nōnulli. De z°.pleni⁹ habet̃.ĩ.ſymonia ꝑ.§.14°.q̇ icipit. Utꝝ mun⁹ ab obſeq̇o.

j ¶ Utꝝ liceat per munera ad fidē trahē infideles. R°. ſm Ray. Infideles ad fidē trahi pñt ꝓmiſſionib⁹ ⁊ mūerib⁹.ar.23.q.4.dꝫ hō.et.q.1.ꝙ aūt.diſ.45.q̇.ſincera.⁊ etiā ꝑ grauiorē exactionē pēſionū in ꝑncipio locatiōis. Nā p⁹ea nō licēt.23.q.6.iā ꝟo. Sꝫ addit hic W.ꝙ nō iō dāda ſunt munera.s.ꝓpē fidē recipiēdā ex pacto. ſ; ſi vellent baptiçari niſi timerēt pauptatē inter xpianos poſſint eis dari ul̃ ꝓmitti. Itē poſſet xpian⁹ īfideli dare nō ꝓpter fidē recipiendā ſ; ꝓpter beniuolentiā captandā ut ſic facilius eū cōuertere poſſet.⁊ h⁹modi. Ad hoc facit ſ̃.iudeus 3°. §.ꝑ.

¶ Utꝝ aūt liceat ꝑ mūera attrahē ad religionē vide ſ̃.religio.z°.§.z°. z

A. Et vtꝝ iudici liceat recipē munera a ꝑtib⁹ vide ſ̃.iudex ꝑ.§.4°. B

Mutilare. Utꝝ liceat aliquē mutilare·hēs ſ̃.homicidium.§.fi. Similiter an liceat mutilare ſeipſū ſ̃.homicidiū 3°.§.fi. Et ꝺe mutilatꝭ ſiue a ſe ſiue ab alio vide.ĩ.vitiatus corpore.§.z°.

Mutuū dr̃ qꝛ ꝺe meo fit tuū. A. ⁊ obligaris ad reddendū tantūdē in genere ſuo.⁊ cōſiſtit in his que dant̃ ad numerū pondus uel mēſurā.ut.l.z.ff.ſi cer.pe. B. Et ꝺebet dari mutuū nihil inde ſperando vltra ſortē alit̃ eēt vſura.vñ vide multa circa h̃.ĩ.vſura ꝑ totū.

Naufragus. Quicq̇d ex naufragio accipit̃·ſiue ꝺe ipſa naui·ſiue ꝺe mari ſiue ꝺe litore reſtituēdū eſt.ff.eo.l.ſi q̇s ex nauigio. Aliter nulla conſuetudine ſtatuto uel ꝑcepto excuſat̃ q̇s.qꝛ furtū cōmittit̃.ff.ꝺe acq̇.re.do.l.qua ratione.in fi.C.ꝺe.furtis.l.meū. Quin etiā ſm leges ſi ꝑtat̃ infra ānū cōdēnabit̃ ad reſtituēdū q̄druplū ſ; p⁹ ānū in ſimplū ut in predicta.l.meū.⁊.ff.eo.l.i. Scōm etiā canones ſi is q̇ accepit

res naufragoꝝ etiã cetep̄s uł p̄la-
tus aut cleric⁹ debet deponi. ex̄ de
accu. cũ dilecti. ꝑ. Laic⁹ ꝟo nisi sa-
tisfecerit dꝫ excoicari. imo excoi-
cat⁹ est ex̄ de rap. excoicationi. A
Et ibi pꝫ ꝙ h̄ excoicatio cōp̄hēdit
etiã clericos. cũ tex. in distincte lo-
quat. B. Hoc intelligas nisi sint
talia nauigia q̄ piraticã tyrãnidē
exerceãt. uł sint iimica noi x̄piano
uel principi. C. de furt. in Auten.
nauigia. A. Et ibi patꝫ ꝙ p̄dan-
tes naufragos seu vsurpãtes de-
ꝑdita ex naufragio debēt oiuꝫ bo-
norũ publicatione mulctari. Et
oia etiã p̄dicta notant in sũ. con.
li. 2. ti. 5. q. 21. B

¶ Quid si dñi terraꝝ cōponãt cũ
nautis aliq̄ ab eis recepto ꝓ eo ꝙ
securãt eos ꝙ si naufragant nihil
accipiēt uel accipi ꝑmittēt ab eis?
R. s̄m W. Cũ ał deberēt h̄ gratis
facē nō licet aliq̄d ista de causa re-
cipere ab eis. A. Et acceptũ dꝫ
restitui. cũ naute p̄ēsionē h⁹mōi nō
ꝯstituerint simplicit̄ ⁊ absolute spō-
tanei h̄ ne deteriora sustinerēt s̄m
eũ. W. ⁊ in sũ con. eo. ti. q. 28. vbi
etiã pꝫ ꝙ id qd̄ seq̄t nō videt dictũ
W. B. Nisi sic i q̄busdã locis cō-
stituit ꝙ q̄cũqꝫ accipit aliq̄d de ip-
so mari debeat inde certã modera-
tã portionē hr̄e. H⁹mōi. n. statutũ
sit in fauorē naufragorũ ad h̄ ꝙ
hoies magis studeãt ꝑquirere res
ipsas ⁊ ꝓmient de labore suo. A
Tale statutũ seu cōsuetudo videt
olo nil valere. cũ penit⁹ tollat per
Auten. nauigia. C. de furtis. et. c.
excoicationi. ex̄ de rap. Unde 7 s̄.
in prin. bene dicit ꝙ in hoc casu
nulla consuetudine statuto uel p̄-
cepto quis excusat. B

Negligentia

Negligẽtia vtrum sit pec-
catũ mortale. R. s̄m Tho.
2. 2e. q. 54. Dupliciter potest esse
mortale. ꝑ modo ex parte eius qd̄
pretermittit per negligentiã. Qd̄
quidem si sit de necessitate salutis
siue sit actus siue circũstantia erit
peccatũ mortale. Alio modo ex
parte cause. Si eni voluntas in-
tantũ sit remissa circa ea que sunt
dei ut totaliter a caritate dei defi-
ciat. talis negligentia est peccatũ
mortale. Et hoc precipue cōtin-
git quando negligentia sequit ex
cōtemptu. alioquin si negligentia
contingat in pretermissione ali-
cuius actus uel circũstantie que
non sit de necessitate salutis nec
hoc fiat ex cō temptu sed alio defe-
ctu feruoris qui impeditur inter-
dum propter aliquod veniale. tũc
negligentia non est mortale pec-
catũ sed veniale. A. Idem in
sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 230. B. De
negligẽtia iudicis laici ⁊ quō sup-
pleatur per iudicem ecclesiasticũ
habes s̄. iudex 2. §. 6. De negli-
gentia conferendi beneficia eccle-
siastica habes s̄. beneficiũ ꝑ. §. ꝑ.
Et ibidem etiam de negligentia
eligendi uł prouidendi in ecclesia
cathedrali uel regulari.

Negociatio.

Que sunt negocia illicita
⁊ q̄ nō? R̄. ſm Ray. Illicita de
ſui nā̄ ſūt illa q̄ ſine pctō fieri non
pn̄t. ut vſura. ſymonia. furta. ⁊ ad-
ulteria ⁊ hꝰmōi. Et ſūt h̄ oībꝰ ꝓhi-
bita. 14. q. 4. nec h̄ ꝗ. 1. q. 1. repiūt.
in fi. ex̄ de iure iuran. ⁊ ſi xp̄us. ꝟ.
quedā̄. n. ꝓhibēt qꝛ p ſe mala ſūt.
Quedā̄ ꝟo nō ſūt illicita ex ſui nā̄
ut tutela cura ⁊ cē exercitiū artiū
mechanicaꝝ. ut textorie ſutorie ⁊
ſimiliū q̄ necc̄ia ſūt vſui humano.

j ¶ Utꝝ negocia q̄ de ſe ſūt licita
poſſint eſſe illicita. R̄. ſm Ray.
Pn̄t fieri illicita multipliciť. p̄mō
q̄dē ex cauſa. ut qn̄ fierēt ꝓpť aua-
riciā̄. s. ꝓpť imꝓbā̄ cupiditatē di-
uitiarū ⁊ nō ad neccitatē h̄ ad aliū
finē malū. A. Nō ſp eſt niſi fiāt
ad ſubuētionē alicuiꝰ rōnabilis ne-
ceſſitatꝫ ſue ul' ꝓximi ⁊ nō p̄ncipa-
liter ꝓpť lucꝝ. ut pōt colligi ex dictꝫ
p Tho. 2. 2. q. 77. arti. 4. ⁊ p dn̄m
Pe. de ancharano i. c. p̄. de vſurꝭ. li.
6. ⁊ p ea q̄ hn̄t in ſū. con. li. 2. ti.
8. q. 1 ſm glo. Ray. B. Et ſm h̄
ꝓhibita ſunt oībꝰ. 41. diſ. cōs. ⁊ c.
ſic hi. 2. ex tpe. ut ſi fiāt i diebꝰ fe-
ſtiuis i q̄bꝰ ab hꝰ opibꝰ ceſſādū ē.
ut ex̄. ferie. §. 1. et. 8. A. s. q̄ inci-
pit. q̄bꝰ. ⁊ ſe. B. Itē ex tpe ſic pn̄t
dici iudicia inhoneſta q̄ fierent de
nocte aut non clara die. ex̄ de offi.
dele. cōſuluit. ff. de ori. iurꝭ. l. 2. §.
⁊ qꝛ migratibꝰ. 3. ex pſona. qꝛ cle-
ricis ⁊ religioſis talia ꝓhibita ſūt
2. Thimot. 2. nemo militās deo
īplicat ſe negocijs ſcl'aribꝰ. Jeroꝰ
diſ. 88. Negociatorē clericū ⁊ ex
inope diuitē ⁊ ex igbili glorioſū q̄i
quādā̄ peſtē fuge. ex̄ ne cle. ul' mo.
p totū. De hac mā̄ hēs ad h̄. j. §.
an̄plt. ⁊ plt. Laicis vero illa ſūt cō-
ceſſa. diſ. 86. ꝓuenit. ⁊ Augꝰ. 88.
diſ. Fornicari hoībꝰ ſp nō licet. i.
nūꝗ. Negociari aliqn̄ licet aliqn̄
nō. Ante eni ꝗ aliq̄s ſit eccl'iaſticꝰ
licet ei negociari. facto iā̄ eccl'iaſti-
co nō licet. 4. ex loco. qꝛ i loco in-
honeſto ⁊ ſuſpecto nō dꝫ q̄s nego-
ciari ſeu cōuerſari. ff. de arbi. l. ſi cū
dies. §. ſi arbiter. 8i. diſ. i oībꝰ. 21.
q. 1. ſi q̄s ſacro. Itē qn̄ꝗ ſūt inho-
neſta ex loco ꝓpť loci excellentiā̄.
puta qn̄ i eccl'ia hꝰmōi fierēt. q̄ nō
eſt locꝰ negociatiōis ſ3 oronis. vn̄
⁊ ipſe dn̄s eiecit inde vendentes ⁊
ementes. Math. 21. et Joh. 2. et
16. q. 8. et h̄ dixīmꝰ. A. Adde ꝗ
q̄nto negociatio reddiť illicita ex
mō. ut ſi fiat cū mēdacijs deceptio-
nibꝰ ⁊ ſilibꝰ. ut i ſū. con. dcā̄. q. 1. vbi
h̄ nōnť ſm Ray. ⁊ Hoſti. ⁊ Al. B

¶ Negocia q̄dā̄ ſunt q̄ ſine pctō 2
vix fieri pn̄t. de pe. diſ. 5. negociū.
Et grā̄ exēpli ponūť q̄nꝗ. s. Cura
rei familiarꝭ. militia. mercatio. ꝓ-
curatio. ⁊ admiſtratio. de pe. diſ. 5.
q̄litas. et. c. falſas. diſ. 25. q̄lis. diſ.
88. conſequēs. h̄ Ray. Sꝫ Hoſti.
addit diq̄. Adde ſextū qō q̄ſi ꝑicu-
loſius eſt oībꝰ. s. aduocatio. Sꝫ ⁊
ſeptimū non omittas. s. epatꝰ of-
ficiū quo nihil miſeriꝰ ⁊ ꝑiculoſiꝰ

si ꝑfunctorie agat̃.40.dis.añ oia. A .Ista duo vltima pñt sub procuratione ꝛ administratione cõprebendi. ut in sũ.con.eo.ti.q.18. vbi etiã addit̃ ꝑm Ray.ꝙ pñialis caute ꝛ diligẽter dꝫ dirigere intentos talibus ut recto fine laborent ꝛ exerceant officia sua. B

3 ¶ Utrũ negociatores possint licite lucra recipere. R̃ꝫ.ꝑm W.Cũ laborent ꝑ oib⁹ ꝛ q̃si cõe negociũ i mercib⁹ gerãt.pñt moderatũ lucꝝ accipere. Secus de imoderato.ex̃ de emp.ꝛ ven.c.ꝑ. A .Moderamẽ aũt h⁹mõi lucri ꝑm glo.Ray.ꝛ in dcã.q.18.ad arbitriũ boni viri limitãdũ est. qꝛ nõ est determinatũ quãtũ in singulis solidis aut libꝛ aut marchis accipe liceat de lucro Hosti.aũt.ut ibi patꝫ dicit ꝙ ad h̃ ut mercatores sine oi fraude officia sua exerceãt bona fide cõsulerẽ talibus ꝙ de licẽtia epi sui scirent quãtũ possũt lucrari in mẽsura bladi ꝛ vini ꝛ similib⁹.uel quãtũ ꝑ libra possent vltra ꝙ̃ emerũt vendẽ in recõpẽsationẽ laboꝝ ꝛ expẽsarũ ꝛ si sic venderẽt sine mẽdacio.ipsos crederẽ esse in tuto quo ad peccatũ negociatiõis.ar.ex̃ de emp.ꝛ ven.c.ꝑ.Hi aũt q̇ hoc nõ faciũt sine periculo vix euadũt. B

4 ¶ Quid de artificib⁹ q̇ faciũt uel vendũt gladios sagittas balistas aut venena ꝛ similia? R̃ꝫ.ꝑm Ray. Si ꝓpter hoc faciũt uel vendũt ut hoies habeant talia ad abusũ. aut etiã si sciẽter vendũt illis seu donãt q̃s estimãt talib⁹ abusuros mortaliter peccãt. Et oia pctã q̃ inde sequũt̃ eis imputant̃.xi.q.3.ꝑcipue.21.q.2.si tu abstines.5.q.i.votũ. Si ãt tales negociatores dicãt se bonã ĩtẽtionẽ habuisse.qꝛ credebãt ꝙ emerẽt̃ ꝓpter licitũ vsũ.uel si nihil sup h̃ cogitabãt.seu ignorabãt ꝙ eẽt illicitũ talia facẽ uel vendẽ. in oib⁹ dictis casib⁹ distinguo. qꝛ si ille res pñt esse vtiles ut arma in bello iusto.aurifrigiũ ad ornamẽta ecclesiastica.q̃dã etiã venena ad aliqḋ medicinale uel ꝯtra alia nociua.q̇ talia vendũt nõ peccãt.nisi forte ꝓbabiliter dictaret sibi ꝯscia ꝙ emptor rem q̃rit ad malũ. Tũc eni nõ dꝫ vendẽ.23.q.5.de occidẽdis.et.5.q.5.nõ ois A .uel nisi exercitio alicui⁹ artis indifferẽter.i.q̃ põt eẽ licita ꝛ illicita.plures male vterẽt̃.qꝛ tũc talis ars efficit̃ illicita ꝛ extirpanda.vnde Criso⁹ super Math.ꝛ ponit Tho.2ª 2ᵉ.q.169. arti.2º.dicit. Eas solas oportꝫ artes vocare q̃ nutrimentoꝝ ꝛ eorũ q̃ ꝯtinẽt vitã nostrã sũt tributiue ꝛ ꝯstructiue. Si tñ opib⁹ alicui⁹ artꝭ ut plures male vterent̃ q̃uis de se nõ sint illicite.sũt tñ per officiũ ꝑncipis de ciuitate extirpande ꝑm documenta Platonis.hec ille. Quod põt ĩtelligi verũ nisi talis ars esset circa rem oĩo necessariã.puta tabernã hospitiũ ꝛ huiusmodi.quia tunc nõ prohiberet̃ ꝓpter necessitatẽ.sed aliter ꝓuidendũ foret cõtra incõuenienter accidentia.83.dis.

consentire. B .Si ꝟo illeres ad nullũ vsũ sũt vtiles nisi ad peccã-dũ. A .sic sũt q̃dã venena morti-fera ⁊ ad nullũ bonũ vsũ vtilia.ut suture superflue ac sumptuose ca-misiaꝝ q̃s precipue faciũt hispani dantes ꝓ factura vni⁹ camisie pl⁹ in triplũ uel quadruplũ ꝙ̃ valeat tota camisia. ⁊ similia. ẜm eundẽ Ray. i ti. de neg̃. secularib⁹. §. ẜ q̇d vbi predicta ponit. B .tũc indu-bitanter peccant faciendo. tenẽdo vendendo seu donãdo alijs. zi. q. i. c. ꝑ. ff. de cõtrahen. emp. ꝙ sepe. §. veneni mali. qꝛ flagitiose rei nec emptio nec mandatũ nec societas valere põt. ⁊ omnia mala sequen-tia isti imputabunt. qꝛ qui occasio-nẽ dãni dat dãnũ dedisse videt. ex de iniur. ⁊ dam. da. si culpa. Con. Tho. ⁊ Hosti.

5 ¶ Quid de his q̇ faciũt uel ven-dũt ornamenta mulierũ aut sotu-lares pictos. aut vestes cũ imode-rata sũptuositate cõsutas? R°. ẜm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 169. Quia mulie-res licite pñt se ornare. uel ut con-seruẽt decẽtiã stat⁹ sui. uel etiã ali-q̇d supaddẽ ut placeant viris pro-prijs. ꝯñs ẽ ꝙ artifices taliũ orna-mẽtoꝝ nõ peccãt i vsu talis artis. nisi forte inueniẽdo aliq̃ curiosa ⁊ superflua. vnde Criso⁹. dic̃ super Math. ꝙ ab arte calcearioꝝ ⁊ te-xtoꝝ multa accidere oportꝫ. Etenĩ ad luxuriã deduxerũt necitatẽ ei⁹ corrũpẽtes artẽ male arti cõmiscẽ-tes. A Sat⁹ patꝫ ꝑ Tho. in loco allegato ꝙ artifices intãtũ peccãt inq̃tũ ⁊ vtẽtes ẜm distinctionẽ po-sitã in. §. ꝑcedẽti. Quõ ꝟo peccẽt vtẽtes. deo dãte dicet. j. ornat⁹. B

¶ Quid de factoribus taxilloꝝ. scacboꝝ alearũ ⁊ h⁹mõi? R°. ẜm W. Quia lud⁹ taxilloꝝ ut frequẽ-tius pctm̃ mortale ẽ. ut dictũ ẽ s̃. ludus alee. §. 3°. nõ ẽ licitũ viuere de artificio taxilloꝝ. Sꝫ de faciẽ-tib⁹ scacbos ⁊ tabellas q̇bus fre-quẽti⁹ ludit ad subleuationẽ tedij uel laboris. nõ videt illicitũ. ut s̃. lu-dus ⁊ ioc⁹. §. ꝑ. 2°. et. 4°. A .Uerũ est si sic esset. ꝙ cũ his sine pctõ lu-deret. qõ hodie sic esse nõ videt. at idẽ dicẽdũ eẽt de his qõ de taxillis ꝓpt̃ eãdẽ rõnẽ. ar. ex de ꝓ. sig̃. intel-ligẽtia. ut ⁊ põt colligi ex dictis s̃. §. q̇d de artificib⁹. in additione. B 6

¶ Quid de facientib⁹ serta de flo-ribus in diebus festiuis? R°. Non credo esse excusabiles. quia preter periculũ quod de facili põt cõtin-gere ex abusu huiusmodi que sũt incitamẽta vanitatꝭ ⁊ lasciuie vio-latur obseruantia diei sacre in ope-rando. A .Hucusq; videt fuisse dictũ W. ut in sũ. con. co. ti. q. 20. ad fi. Nõ ãt qõ seq̇t. sed ⁊ illud ve-rũ eẽ puto sane itellectũ. B .licꝫ posset esse labor tam modic⁹ ⁊ sine ꝑcio nec ad lasciuã intentionẽ sed moderatã recreationẽ ꝙ nõ esset pctm̃ aut nõ mortale. snia est W. 7

¶ Utrũ aliq̃ negociatio sit cleri-cis licita. R°. ẜm Ray. Si cleric⁹ indigeat põt aliq̃ honesto artificio 8

sibi necessaria acquirere. dũ tñ ꝓpter hoc nõ desit a diuinis officijs. dis. 91. per totũ. de cõse. dis. 5. nũꝙ. ex͂ ne cle. uel mo. c. ꝑ. Item põt recipere possessiones excolendas ad quartã uel q̃ntã partẽ ⁊ hmodi seu cõducere ipsas ad sustentationẽ suã ⁊ suoꝝ. ar. dis. 86. peruenit. in verbo auaritie causa. A. Et ibi hoc sentit glo. A. Et dis. 91. clericus. Satis con. Hosti. Potest etiã locare aialia ut oues ⁊ boues A. Verũ ẽ si habeat eos de suis decimis uel de successione parentũ uel aliunde sibi datos. ⁊ si etiam habeat multa pascua. ⁊ emat pecora ut pasant ibi ad necessariam sustentationẽ suã ⁊ suorũ ⁊ in alimentũ pauperũ. Si autẽ emat pecora ut tradat ad crementũ uel ut aliquid agat in fraudẽ negociationis. illicitũ est ꝰm glo. Ray. ut in sũ. con. eo. ti. q. 3. B. ad certum fructũ dũmodo per cõtractũ q̃ al sit licitus ut ⁊ W. dicit. addens ꝙ etiam põt emere rem ut eã melioratã carius vendat. utputa pullũ equũ nutriẽdo. uel si tabulã emat ut faciat imaginẽ. Nam in talibꝰ non est negociatio sed artificiũ. ut notat. 14. q. 4. canonum. A. In glo. B. de cõse. dis. 5. nunꝙ. extra ne cle. uel mo. c. ꝑ. A. Predicta etiã notant. in sũ. con. li. 2. ti. 1. q. 41. et. ti. 8. q. 2. ad fi. et. q. se. B

9 ¶ Que pena clericoꝝ qui at negocijs secularibus se imiscẽt? R. Debent excõmunicari. ex͂ ne cle. uel mona. sub interminatione. A Istud. c. nõ videt ibi haberi. verũ tñ est ꝙ pro omni peccato mortali a quo quis nõ vult corrigi põt excõmunicari. xi. q. 3. nemo episcoporũ. Al. c. icipit. scõm istituta. ⁊ ẽ ibi. B. Et si nõ se correxerint debent deponi. dis. 91. clericus. ex͂ ne cle. uel mo. sed nec. Ita tñ ꝙ religiosi districtius q̃ alij puniant. ut in dcõ. c. sed nec. In foro aũt penitentiali debet eis iniungi uel saltẽ consuli ut ea q̃ ꝯtra formã ꝑdictã lucrati sunt studeant pauperibus erogare. 14. q. 5. qui habetis. A Nam ad hoc nõ tenet precise ꝰm glo. Ray. ut in sũ. con. eo. ti. q. 5. vbi etiã notat q̃ in hoc. §. habent. B. Circa negocia clericoꝝ plura habent ꝰ. clericus 2. A. Et ibi latꝰ de his penis dr. B. Item ad mãm negociatiõis ꝑtinẽt plura q̃ habet ꝰ emptio. ⁊ ĩ. vsura 3.

Neophitus

Neophitus quis dicat R. ꝰm Ray. Neophitus dicitur nouellus ĩ fide. a neos quod est nouũ ⁊ phitos quod est fides. 48. dis. quoniã. Item neophiti dicunt nouelli in religione. dis. 48. sicut. Idem Hosti. A. Idẽ in sũ. con. li. 3. ti. 14. q. 1. B

¶ Quare neophiti prohibent ordinari? R. ꝰm Ray. Causa ẽ duplex. Una cã ẽ ne incidãt in supbiã putãtes ꝙ fides xp̃iana siue religio multũ eis idigeat. 48. dis. §. ꝑ et. c. qm̃. Alia cã ẽ qꝛ nõ sunt experti

status ecclie ul' religiōis. nec sciūt modos personarū. Itē nō ieiunauerūt nec fleuerūt nec ꝓbauerunt nec probati sunt. ut in dcō. §. ꝑ. et c. quoniā. Unde tales nec ad minores ordines ꝓmoueri debent. imo nec tonsurari. ar. 19. q. 3. monasterijs. Satis con. Hoff. et Ho. sti. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. et. 3. B. De neophitis in religione vide. j. nouitius

Notoriū

qd sit? R. ſm Ray. Notoriū aliud iuris. aliud facti. Notoriū iuris ē de q̄ q̄s canonice ē cōdēnat' uel in iure cōfessus uel legitime cōuict'. 15. q. 5. ꝑsbyter et. q. vlti. si q̄s ꝑsbyter. et. c. sciscitantibus. 2. q. 6. si q̄s appellat. A. Al' incipit. et q̄ appellat. B. §. sūt et q̄x. ex de coha. cle. et mu. vrā. et. c. q̄sitū. Notoriū ꝟo facti est cū ꝑpl's est testis et dissimulationi nō ē loc'. 61. dis. in sacerdotib'. in fi. ex de coha. cle. et mu. tua. ff. de ritu nup. l. palā i pn. Et h̄ itelligit siue sit crimē notū oib' q̄ sūt i illo loco s. villa uel parochia. A. Etiā si i loco nō sūt nisi decē. qr decē hoies ꝑpl'm faciūt. 10. q. 3. vnio. ſm glo. Ray. ut in sū. con. li. 3. ti. 30. q. 15. vbi etiā h̄ oīa notāt q̄ et hic ponūt. Et nōt glo. in dcō. c. vnio. s. q decē faciūt plebē. Et glo. Ray. vbi s̄. dic q si etiā parochia habeat mille parochianos. et solū decē ex illis graues et honeste ꝑsone scādalicēt de focaria sacerdotis. pōt dici q populus scādaliçat. cū decem hoies ꝑpl'm faciant. ut dictū ē. Hoc glo. Ex q̄ patet q illi sup quo est tale scandalū est purgatio indicēda. ex de coha. cle. et mu. tua nos. B. siue maiori pti. A. facit. 2. q. 1. de mātifesta. B. Et tale notoriū iterū subdiuidit. qr aliud ē notoriū facti act' durātis. ut cū q̄s tenet adulterā publice in domo siue etiā cōcubinā. Aliud est notoriū facti trāseūtis. ut cū aliq̄s publice hoiem interfecit. Sz et ē tertiū notoriū facti ꝑsumpti. ut si aliq̄s publice habitus est pro filio uel affine et h'mōi In notorio igit iuris exigit q̄nq ꝓbatio cōtra negantē. ex de sen. et re iudi. sicut. In notorio ꝟo facti nō requirit ordo iuris q̄ al' etiā regulariter obseruand' est. ex de iure iur. ad nostrā. 2°. Euidentia nāq patrati sceleris nō indiget clamore accusatoris. ex de accu. euidētia.

Nouitius.

Utrum impuberes. s. an. 12. annū. A. s. q̄ ad masculū. q̄ ꝟo ad feminā pubertas drīn. 12°. 20. q. 2. puella. et s̄. impubes. B. possit intrare religionē ut sit ibi nouiti'. R. Talis q̄ dē pōt offerri a parētib' si ipse cōsentit. 20. q. 1. puelle. Et nihilominus q̄ cito peruenerit ad perfectā etatē. s. ad. 14. ānū pōt egredi. 20. q. 3. pñs. ex de regu. cū simus. A. Et ibi hoc notat glo. B. De si talis impubes ꝓpria volūtate intrat pōt extrahi a pr̄e ul' tutore. 20. q. 2.

puella. A .Et ibi additur. At si
annū ⁊ diem dissimulādo cōsense-
rit siue tutores siue parentes neqꝫ
ipse neqꝫ ipsa mutare poterit. dicit
glo. vsqꝫ q̄ peruenerit ad legitimā
etatē. B

1 ¶ Utrū nouitio ingredienti religio-
nē sufficiat ꝙ attigerit .14. ānū. R̃.
Nō sufficit. ꝫ oportꝫ ꝙ ꝑfecerit. ut
expꝓsse habet̃ ex̃ de regu. ad nostrā.
in tex. ⁊ glo. et .c. significatū. Aliꝫ
pōt repeti. ut i p̄cedēti. §. dictū est.
A. Ad predicta videt̃ facere .c. is
qui. de re. iur. li. 6. B

2 ¶ Sed vtrū sufficiat si malicia
suppleat etatē. R̃. ſm Ray. Suf-
ficit. ex̃ de regu. postulasti. Sꝫ hoc
nullo mō est verū. sic expꝓsse notat̃
20. q. i. in sū. q. Et idē ponit Jo. an.
de regu. eos. in cle. Nō aūt Ray.
dixit ꝙ sufficiebat si malicia sup-
pleret etatē. verū dixit suo tp̄e. s.
qn̄ fecit sūmā ⁊ currebat prior cō-
pilatio decretaliū. sed hodie de ipsa
decretali. postulasti. verba illa sub-
tracta sunt. A . Idem dic̃ glo. in
dcō. c. postulasti. B

3 ¶ Quō est tēpꝰ ꝓbationis in no-
uitio? R̃. Sicut ex p̄dictis patꝫ ē
15ꝰ. annꝰ. Nā cū nō possit ingredi
nisi cōpleto .14. anno ut in 2. §. di-
ctū est sequit̃ ꝙ tūc incipiat annus
ꝓbationis. Et hoc etiam ipsū ex-
pꝓsse tradit Jo. an. ex̃ de regu. bn̄fi-
ciū. li. 6. et .c. is qui. eo. li. Sed ⁊
hoc rōnabile est. qꝛ tēpꝰ ꝓbatiōis
dat̃ ad ꝓbandū austeritatē religio-
nis. ut ex̃ de regu. ad apostolicā.
Inter q̄s p̄cipua ē custodia castita-
tis quā coīter loquēdo nō est aptꝰ
antea ꝓbare. ⁊ ideo si infra dictū
tēpus gestatus fuit habitꝰ qui nec
scissura nec colore distinguit̃ ab
habitu ꝓfessoꝝ nō ꝓpter h̄ inducit
tacitam ꝓfessionē. Secus si talis
habitꝰ post dictā etatē gestatꝰ fue-
rit. qꝛ ꝓfessionē inducit. ut in cle.
eos de regu. A . Satis ꝓ p̄dictꝫ
videt̃ facere .c. i. in p̄n. ex̃ de regu.
li. 6. B

¶ Que pena si quis an̄ legitimū 4
tēpꝰ ꝓbationis nouitiꝰ recipiat̃ ad
ꝓfessionē? R̃. In ordinibꝰ mēdi-
cantiū illi q̄ reciperēt incurrerēt tri-
plicē penā. p̄ma est quia peccarent
mortaliter eo ꝙ agūt ꝯtra id qđ
p̄ceptū est in ỽtute obediētie ⁊ sub
pena excoicatiōis. secūda pena est
qꝛ oēs q̄ recipiūt sūt suspēsi a rece-
ptione cuiuscūqꝫ ad ꝓfessionē. t̃tia
est ꝙ a suis fratribꝰ debent puniri
pena q̄ solet infligi ꝓ culpis gra-
uibꝰ. bn̄f. h̄ ex̃ de regu. nō solū. li. 6.
et .c. cōstitutionē. Ille qꝫ q̄ sic rece-
ptus fuit lꝫ secularis esse nō possit
nō tn̄ ē alligatꝰ ipsi ordini ꝑ illā
ꝓfessionē. A . In dcō. c. nō solū.
sic dr̃. In ỽtute obediētie sub pena
excoicatiōis districtiꝰ inhibemꝰ. ne
an̄ anni ꝓbationis elapsū qui est
maxie in subsidiū fragilitatis hu-
mane regulariter institutꝰ quēqꝫ
ad ꝓfessionē vestri ordinis seu ad
renūciationē seculo faciēdū recipe
nec cōstitutū infra hꝰmōi ānū ali-
q̄tenꝰ impedire q̄ minꝰ infra ipsū

ad aliam religionē quā maluerit
transeat. uel nisi maior tn̄. 14. ānis
exiitēs ꝓfessus fuerit tacite uel ex-
ꝑsse. aut euidēter cōstet illū vitā vo-
luisse mutare. qđ tn̄ nō ꝓsumit nisi
clara ꝓbatione uel cōpetētib⁹ indi-
cijs ondat oio ad seculū redire sic
de sua volūtate ꝓcesserit ꝓsumatis.
Or si forte contra ⁊c. Et intelligit
q̇s seculo renūciare ⁊ vitā voluisse
mutare qn̄ bona sua distribuit pau-
perib⁹. ut nōt glo. ⁊ Pe. de ancbo.
sup dcō. c. nō solū. Ubi etia idē dic
Archidi. addens idē esse si q̇s qn̄
ingredit religionē facit testamētū
ac si deberet mori. ⁊ transferat oia
bona sua in heredes ⁊ legatarios ⁊
i pias causas ⁊ mutat habitū. Et
ideo vba illa q̄ hn̄t in regula ordi-
nis minorū. Uadāt ⁊ vendāt ⁊c.
nō sic accipiēda sūt. ut ex his volē-
tes igredi religionē cogāt ul etiā
inducant ad distributionē facien-
dā infra ānū ꝓbatiōis. al locū ha-
berent pene dci. c. nō solū. Sed ut
eis ondat ꝙ illud debēt agē añ ꝓ-
fessionē oio si per ꝓus ꝓprio motu
nō fecerint. ⁊ q̄liter in religione de-
beāt viuē videlȝ expropriati penit⁹
tā i spāli ꝗ etiā in coi. sic ⁊ accepi
ex collatione peritissimoꝝ doctorū.
B. In alijs vo ordinib⁹ ꝓfessio
exꝑssa uel tacita pōt fieri licite in-
fra annū. ⁊ si fiat exꝑsse etiā sclari
ꝑcise hitu nō mutato illi religioni
obligat quā ꝓfessus ē. Si vo fiat
tacite. s. per susceptionē habit⁹ ꝓ-
fessorū. tūc infra annū nō obligat
illi religioni spāliter ꝫ gnāliter re-
ligioni. dūmō recipiens sit etatis
apte. ⁊ si fuit sciens ⁊ volūtari⁹ ⁊ st
i illo habitu ⁊ volūtate triduo ꝑse-
ueret. ex de regu. cōstitutionē. li. 6.
Pone ꝙ nouiti⁹ apte etatis fuit 5
in aliqua religione mēdicātiū per
tres mēses postea exiuit ⁊ p⁹ alios
tres mēses reintrauit. nū q̇d primi
tres mēses debēt cōputari ad ānū
ꝓbationis. Re. ꝫm Bonicōtrū do-
ctorē decretoꝝ filiū Jo. an. in q̄dā
questiōe disputata. Dicēdū ꝙ nō.
Nam constat ꝙ iura statuerūt an-
nū ad ꝓbandū regulares austeri-
tates. ut ex de regu. ad apostolicā.
Sed regularis austeritas pro sui
maxima parte in cōtinuatione cō-
sistit. Nam aliq̇s posset faciliter ie-
iunare siue abstinē vno die uel mē-
se q̇ forte nō posset cōtinuare. ideo
ad verā ꝓbationē cōtinuatio req̇-
rit. Nā alit esset ꝓbatio si q̇s vno
mēse staret in ordine ⁊ vno in secu-
lo. ⁊ postea iterum vno in ordine ⁊
vno in seculo. ⁊ sic faceret ꝑ ānū ⁊
h⁹mōi. Preterea cū tex. indefinite
loq̄t dicēdo austeritates vniuersa-
liter ipsas cōꝑhendit ut nō per Dy.
de re. iur. in rubrica. A. facit ex
de deci. ad audiētiā. B. Ponam⁹
ergo ꝙ intrauit in ianuario ⁊ exi-
uit i carnisprivio deinde reintrauit
in pasca si ꝑmi menses cōputabūt
ei nihil probauit de quadragesima
Et simile dicā de aduentu uel de
hyeme seu estate. in q̇b⁹ anni par-
tib⁹ varie sūt religiōis austeritates

Preterea qñ iura loquũt de anna-
li spacio de cõtinuo intelligẽdũ est
ut nõt p.d.patrẽ meũ de elec.c.ꝑ.
li.° 6.° Et est etiã tex.eo. li.° et.c.cu-
pientes.§.certũ. Ad hoc etiã facit
qd nõt.ff.de his qui no.in fa.l.ge-
nero.et.ff.de diuer.et temp.ꝓscrip.
sup rubca. Itẽ ꝙ iura dicũt ꝙ q̃li-
bet ꝓscriptio ita impedit ꝑ actũ cõ-
trariũ ꝙ necesse est aliã inchoari.
ut ex̃ de ꝓscrip.auditis. cũ similib⁹
Preterea casus videt legis q̃ dic̃
ꝙ ille seruus dicit esse veteran⁹ q̇
anno cõtinuo seruiuit. Ille aũt dr̃
nouiti⁹ qui nõ seruiuit anno cõti-
nuo.ut.ff.de publi.l.fi.§.quotiẽs.
B .Nec est ɔtra.qd nõt per spe.in
rubrica de sta.regu.Nã errore scri-
ptoris thema ei⁹ mutatũ fuit. Ca-
sus eni speculatoris est qñ q̇s in-
tegro probationis anno in mona-
sterio stetit ⁊ anteq̃ professionẽ fa-
ceret exiuit ⁊ postea rediit vtrũ ꝓ-
bationis annus sit ei de nouo cõ-
cedendus. Et tenet ꝙ nõ. Qui ca-
sus a nostro multũ diuersus ẽ. Et
ꝙ spe.talem casũ posuerit duplici-
ter patz.ꝑ.qz dicit ipsã questionẽ
esse Bar.brix.in venenalibus. A
Puto aliquẽ tractatũ fore. B .Et
etiã ei⁹ ꝟba in respondendo scribit
cũ tñ ibi Bar.nihil de nostro casu
s3 de nũc dicto loq̃t. 2.° qz ipse spe.
probat solutionẽ illã ꝑ.c.fraterni-
tatis.34.dis. Quod.c.de nr̃o casu
nihil penitus dicit.
6 ¶ Utrũ q̇ vult intrare religionẽ
ut sit ibi nouitius. si locus nõ põt
ei prouidere de vestibus ⁊ suis ne-
cessitatib⁹ possit hac occasione tol-
lere alteri ut sibi prouideat? R.°
Qui rẽ accipit cui⁹ nõ est dñs ma-
le facit. qz furtum cõmittit. Mala
autẽ nõ sũt facienda cõpensatione
boni.1.q.1.nõ ẽ putãda.14.q.5.for-
te.32.q.4.sicut.22.q.2.primum.
Uide.ĩ.peculiũ.in si.
¶ Utrũ nouitius possit eligi in 7
prelatũ. R.° Ad abbatiã uel pre-
laturã religionis eligi nõ põt nisi
expresse professus. Ad episcopatũ
ꝟo dum tñ al' sit idoneus eligi põt
A .Siue ecclesia cathedralis sit
secularis siue regularis.ut in.c.nul-
lus.de quo.ĩ. B .Et nouitius ⁊
non expresse professus.ex̃ de elec.
nullus.li.° 6.°
¶ Utrũ nouitius licite possit or- 8
dinari. R.° ſm Ray. Nec primã
tonsurã nec aliquẽ minorẽ ordinẽ
recipere debet donec probat⁹ sit.ar.
19.q.3.monasteriis. hec Ray. ⁊
Hoff. S3 qd in ipso..c.monaste-
riis dicit ꝙ expectandũ ẽ ꝑ bienniũ.
dicit W.Credo ꝙ exq̃ recepti sunt
ad ꝓfessionẽ legitime uel habiti ꝓ
ꝓfessis eoipso habeant ꝓ probatis
⁊ ordines possint recipere. Satis
con.Hosti. A .Idẽ in sũ.con. li.°
3.° ti.14.q.3. B .Or pcutiẽs noui-
tiũ excoicat⁹ est.habet s.excoicatio
2.° §.21.q.incipit. Quid si ꝟberet.
De mã etiã nouitioꝝ habẽt plura
ĩ.religio 2.° Et si nouiti⁹ erat bene-
ficiat⁹ quid fiat de bñficio.vide.ĩ.
religio 2.° §.xi.° qui incipit.vtꝝ epi.

Nuptie.

De tpe quo ꝓhibentur nuptie habetur s. impedimētū i1°. Et de plurib⁹ alijs q̄ impediūt nuptias satis dictū ē s. impedimētū ꝑ.cū.c.se. Itē ad nuptias pertinent ea q̄ dicta sūt s. mrimoniū ꝑ cū oibus.c.ibi sequētib⁹.

¶ Utrū nuptie secūde sint bñdicēde. R°. ſm Ray. Uir ⁊ mulier trāsiens ad bigamiā non debet iterū a ꝑsbytero bñdici. ex de secū.nup.vir aūt. Aliter ꝑsbr q̄ talē bñdictionē celebrauerit suspensus a bñficio ⁊ officio dʒ ad sedē aplicā mitti.ex de secūdis nup.c.ꝑ. Et h̄ intellige ſm W.⁊ Hoff.nisi de ꝯsuetudine alicui⁹ ecclie alit̄ obtineret.qꝛ tūc posset sine ꝑiculo bñdictio iterari. de pe.dis.3.§.ex ꝑsona. A.qꝛ tale statutū forte factū ē ad exhortationē cōtinētie ſm Hoff. ut i sū. con. li°.3°.ti.24.q.6. B. Quin etiā ſm Tho.in 4°. dis.42.cū dr̄ q̄ secūde nuptie nō debēt bñdici.itelligit̄ qñ tā ex pte viri q̄ ex pte mulieris uel saltē ex parte mulieris sūt secūde Si aūt ꝟgo cōtrahit cū illo q̇ habuit aliā vxorē nihilomin⁹ nuptie bñdicēt̄. Saluat̄.n.ibi aliq̄ mō significatio. Con.cū h̄ Ber. A.s. in dcō.c.vir aūt.vbi nō h̄ simpliciter tenet.sed dic̄ q̄ cū aliq̇s ducit ꝟginē bñdictio ista iterat̄ ſm cōsuetudinē q̄rūdā locoꝝ. ⁊ h̄ si papa sciat talē cōsuetudinē ⁊ tolerat al̄ nō valet. Hosti.etiā ut pʒ in dcā q.6.dic̄ q̄ siue vir siue mulier i alio mrimonio bñdict⁹ est.nō dʒ bñdictio iterari imo oīo dimitti.qꝛ vn⁹ sine alio benedici nō dʒ. Dic̄ etiā q̄ duo bigami ꝯtrahētes 2°. q̇ nūq̄ fuerūt bñdicti bñdici pñt. De nubēte infra tēp⁹ luct⁹ s.lex.§.9°. ꝟ.1°.

Obediētia.

Obedientia j°. coiter an sit ꝟtus. R°. ſm Tho.2ª 2ᵉ q.104. Est q̇dē virtus moralis.cuius speciale obiectū est ꝑceptū tacitū uel exꝑssū. Uolūtas eni superioris q̄cūq̧ mō inotescat est quoddā tacitū ꝑceptū. ⁊ tanto videt̄ obediētia ꝓmptior q̄to pl⁹ preuenit preceptū expressū.

¶ Utrū obediētia sit maxima virtutū. R°. ſm Tho.vbi.s. Uirtutes theologice.s.q̄ deo ſm se iherēt sūt potiores virtutibus moralib⁹ q̇b⁹ aliquid terrenū cōtēnit̄ ut deo inhereat̄. Inter ꝟtutes aūt morales tanto aliq̄ est potior quāto magis aliq̇d cōtēnit̄ ut deo inhereat̄. Sūt aūt tria genera bonoꝝ q̄ hō pōt cōtēnere ꝓpter deū.q̄ꝝ infimū sūt exteriora bona.mediū sūt bona corporis.supmū aūt bona aie. Inter q̄ q̄dāmō ꝑcipuū ē volūtas inq̄tū.s.ꝑ volūtatē hō oib⁹ alijs bonis vtit̄ ⁊ ideo ꝑ se loquēdo laudabilior ē obediētie ꝟtus q̄ ꝓpter deū cōtēnit ꝓpriā volūtatē.q̄ alie ꝟtutes morales q̄ ꝓpter deū aliq̄ alia cōtēnūt Uñ Greg⁹.vlt̄.moralium. Obedientia victimis iure ꝑponit̄.qꝛ per victimas aliena caro.per obedientiā ꝟo volūtas ꝓpria mactat̄.. A

Hoc etiã dictũ trãſſũptũ eſt.8.q.i.
ſciendũ. B
2 ¶ Utrũ ſubditi teneant̃ in oĩbus
ſuis ſuperiorib⁹ obedire. R̃. ẜm
Tho.vbi s̃. Dupliciter põt cõtin
gere ꝙ ſubdit⁹ ſuperiori ſuo nõ te
neat̃ obedire.ꝓ mõ ꝓpᷣ ꝓceptũ ma
ioris ptãtis.vnde ſup illud Ro.13°.
Qui reſiſtunt ptãti ipſi ſibi dãna
tionẽ acq̇rũt. dic̃ glo. Si quid
iuſſerit curator nũq̇d faciẽdũ eſt ſi
cõtra cõſulẽ iubeat. Rurſus ſi q̇d
procõſul iubeat ⁊ aliud imꝑator
nũq̇d dubitat̃ iſto cõtẽpto illi eſſe
ſeruiendũ.ergo ſi aliud imꝑator
aliud dñs iubeat.cõtẽpto illo ob
temꝑandũ eſt deo.⁊ ad idẽ facit
illud Act.4°. Si iuſtũ eſt vos po
tius audire ꝙ̃ deũ iudicate. ⁊ diſ.
8.que ꝯtra mores.xi.q.3.q̇ reſiſtit
et.c.nõ ſemp. Ubi dic̃ glo.ꝙ infe
rior nõ ſolũ obedire nõ dꝫ cũ ꝓce
ptũ ẽ iniuſtũ ẜ etiã cũ ẽ inhoneſtũ
2°. mõ nõ tenet̃ inferior ſuo ſuꝑ
riori obedire ſi ei aliq̇d ꝓcipiat in
quo ei nõ ſubdit̃. Dicit eni Sene
ca.3°. de benefi. Errat ſi quis eſti
mat ſeruitutẽ in totũ hominẽ de
ſcẽdere.pars.n .melior excepta ẽ.
corpora obnoxia ſunt ⁊ aſcripta
dñis ſuis.mẽs ſui ẽ iuris. Et ideo
in his q̄ pertinẽt ad interiorẽ mo
tũ volũtatꝭ homo nõ tenet̃ homini
obedire. ſed ĩ his que exterius ꝑr
corpus ſũt agenda in quib⁹ tñ ẜm
ea q̄ ad naturã corporis pertinent
hõ hoĩ obedire nõ tenet̃.ẜ ſoli deo
quia oẽs hoĩes nã ſũt pares.vnde
nõ tenent̃ ſerui dñis nec filij parẽ
tibus obedire de matrimonio ꝯtra
hendo uel ꝟginitate ſeruanda.aut
aliquo hꝰmõi.Sed in his q̄ ꝑtinẽt
ad diſpoſitionẽ actuũ ⁊ rerũ hu
manarũ tenet̃ ſubdit⁹ ſuo ſuꝑiori
obedire ẜm rõnẽ ſuꝑioritatis.ſic̃
miles duci ĩ his q̄ ꝑtinẽt ad bellũ.
⁊ ſeru⁹ dño in his q̄ ꝑtinẽt ad ſer
uilia opera.⁊ fili⁹ patri ĩ his que ꝑ
tinent ad diſciplinã vite ⁊ curã do
meſticã.⁊ ſic de alijs.
¶ Quid ſi dubitat ſubdit⁹ vtrũ 3
qđ ꝓcipit̃ ſit cõtra deũ uel nõ? R̃.
ẜm Ray. Debet obedire.niſi eſſet
tale in q̄ nullo mõ excuſaret̃ igno
rantia.puta ꝯtra articulũ fidei.ꝓ
cepta uel ꝓhibitiones dei.uel cõtra
generale ſtatutũ eccľie. Aliter enĩ
in dubijs obediendũ eſt.ex̃ de tẽpo.
or.ad aures. Quin etiã bonũ ſine
quo põt eſſe ſal⁹ debet dimitti ꝓpᷣ
obedientiã. xi.q. 3.quid ergo. A
Ibi dicit̃ Aliqñ debet per obediẽ
tiã bonũ quod agit̃ intermitti. B
Con.Tho.⁊ Hoſt. A .dicentes
ꝙ gnãliter qñcũqꝫ ſubdit⁹ nõ põt
ꝑr cõueniẽtẽ inquiſitionẽ certifi
cari debet obedire.⁊ obediẽdo ex
cuſat̃ etiã ſi dubitet circa preceptũ
dei.i.vtrũ quod ſibi mandat̃ ſit cõ
tra dei preceptũ. 23.q.i.quid cul
patur. B
¶ Utrũ obedientia in his que q̇s 4
vult ꝑ ſe ſit meritoria. R̃. ẜm Tho.
2°.2ᵉ.q.104. Si id quod ꝓcipit̃ ſit
per ſe volitũ ⁊ abſqꝫ ratione ꝓce
pti ſicut accidit in proſperis iã ex

ꝑpria voluntate tendit in illud ⁊
nō videtˀ implē ꝓpter ꝓceptū. Sȝ
q̄n illud qḋ ꝓcipitˀ nullo modo est
scḋm se volitū sicut accidit in aspe-
ris. tūc oīo est manifestū ꝙ nō im-
pletˀ nisi ꝓpt̉ preceptū. Et iḋ dicit
Gregoꝰ in moralibꝰ ꝙ obediētia
que habet aliq̇d de suo in ꝓsperis
nulla est uel minor. quia. s. volū-
tas ꝓpa nō videtˀ ꝓncipaliter ten-
dere ad implēdū ꝓceptū ƀ ad asse-
quēdū ꝓpriū volitū. In aduersis
aūt uel difficilibꝰ est maior. qꝛ ꝓ-
pria volūtas in nihil aliud tendit
ꝙ̄ in ꝓceptū. A. Predicta etiam
habentˀ. 8. q. i. sciendū. B. Et hoc
intelligēdū est ꝭm illud qḋ exteriꝰ
apparet. Scḋm tñ iudiciū dei qui
corda rimatˀ pōt cōtingere ꝙ etiā
in ꝓsperis obediētia aliq̇d de suo
habēs nō ꝓpt̉ ħ sit minꝰ laudabilis
s. si ꝓpa volūtas obediētis nō mi-
nus deuote tendit ad impletionē
ꝓcepti. Con. Al. A. De iobedien-
tia habes s̈. inobedientia. B

Obedientia ij°.

s. laicoꝝ. Utꝝ xp̄iani teneātˀ
secularibꝰ ptātibꝰ obedire? R°. ꝭm
Tho. xbi s. Dicēdū ꝙ sic. ꝓ fidē. n.
xp̄i nō tollitˀ ordo iusticie ƀ magis
firmatˀ. Ordo aūt iusticie req̇rit ut
inferiores suis supiorib' obediāt.
aliter. n. nō posset humanarū rerū
statꝰ ꝭuari. Hāc tñ obediētiā intel-
lige in q̄ꝓtū ordo iusticie req̇rit. ⁊ iḋ
si nō habeāt iustū ꝓncipatū ƀ vsur-
patū uel si iniusta ꝓcipiant nō te-
nentˀ eis subditi obedire. nisi forte
per accñs ꝓpter euitandū scanda-
lū uel periculū. Con. Pe.

¶ Utꝝ laici teneantˀ obedire ꝓla- j
tis ecclesiasticis? R°. ꝭm W. Laici
nō tenētˀ obedire ꝓlatis ecclesiasti-
cis nisi in his ad quoꝝ obseruātiā
in baptismo se obligauerunt. s. ut
teneāt verā fidē. s. cū opibꝰ ut ab-
renūciēt sathane ⁊ oibꝰ pompis ⁊
opibꝰ eius. ⁊ ꝑ ꝯñs q̄ꝓtū ad oē pec-
catū vitandū ⁊ spirituale bonū ꝓ-
sequendū. In alijs actibꝰ nō sub-
dūtˀ eis nisi in q̄ꝓtū ad ista ꝑtinē uel
reduci possūt. A. Idē in sū. con.
li°. 3°. ti. 33. q. 5. circa finē. Et facit
xi. q. 3. si aūt vobis. B

Obedientia iij°.

s. clericoꝝ. Quibꝰ ⁊ q̄liter cle-
rici teneantˀ obedire? R°. Clerici
tp̄alibꝰ dñis nō sūt subiecti nec eis
obedire tenētˀ. Nā laicis nec de cle-
ricis nec de rebꝰ eccl'iasticis dispo-
nēdi aliq̇d cōmissa ē facultas. 96.
dis. bñ q̇dē. ex̄ de cōsti. eccl'ia. Sed
ꝓlatis ecclesiasticis indubitanter
tenētˀ. ut pape. ⁊ oibꝰ inferioribꝰ ꝓ-
latis suis. Nō aūt extraneis. quia
sicut nō valet sñia nō sui iudicis.
ita nec preceptū. ex̄ de iudi. at si cle-
rici. 1. q. i. quia frater.

¶ Quid si ep̄s mandet sacerdoti j
ut excoicet illū quē ipse reputat in-
nocentē? R°. ꝭm Tho. in q̄libet.
Aut mādatˀ sacerdoti sola denū-
ciatio excoicatiōis. aut ipsa excoi-
catio. Si denūciatio. certe tenetur

renūciare ex pte epi. Si aūt pcipi-
at q eū excoicet. tūc si est notoriū
illū esse innocentē debet corā epo
illi⁹ innocentiā allegare ꝛ pbare.
ꝛ si deficiat in pbando dʒ obedire
q̄tūcūqʒ sciat eius innocētiā. A
Jmmo hoc casu videt q nō debe-
at obedire. sicut pōt colligi ex di-
ctis s̄. iudex ꝑ. §. xi. i additiōe. B
Si vo legitime probet. nō dʒ obe-
dire s̄ recurrere si oportʒ ad supe-
riorē ptātē. Si aūt sit dubiū obe-
dire tenet. 23. q. i. qd culpat.
2 ¶ Utꝫ cleric⁹ teneat obedire epo
qui iponit ei q vadat romā p ne-
gocijs ecclesie. R². s̄m Ray. Te-
net. ꝛ nō valet excusatio dicentis
q alij sint magis idonei. qꝛ in tali-
bus legationibus nō oportʒ hunc
ordinē seruare. ff. de lega. l. sciēdū.
§. pst. Nec etiā pōt valere excusa-
tio s̄m Host. ꝓpt curā rei familiaris.
qꝛ cois vtilitas preferēda ē puate.
ex deposi. u. prela. bone. ꝑ. Non tn̄
tenet obedire ut pmoueat nego-
cia ꝯ seipsū. ut i dcā. l. sciēdū. §. si
accusatio. A. Facit etiā. c. petitio.
ex de iure iur. Predicta etiā nōnt
i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 12. et se. B
5 ¶ Pone q eps pcipiat capellano
ul' mādet alij clerico ut det libros
ppos nepoti ipsi⁹ epi uel ut renū-
ciet bn̄ficio. qꝛ vult alteri cōferre.
uel aliqd h⁹. nūqd tenet obedire?
R². s̄m Ray. Nō ptinet h̄ ad epm
i. q. i. qꝛ frat. Et addit q nō tenet
cleric⁹ ad obediētiā de suis rebus
dādis. Intelligas sine cā. ar. ex de
censi. cū apls. §. inhibem⁹. 16. q. i.
pdicator. Jtē addit q si cleric⁹ ha-
bēs libros ineptus sit ꝛ eps pcipit
clerico ut cōmodet clerico bone in-
dolis ut in studio ad qd ipsū mittit
pficiat. tūc obediendū videt. qꝛ nō
mouet ipsū carnalitas s̄ cois ec-
clesie vtilitas. ar. i dcō. c. qꝛ frat. ꝛ
ex de mgris. sup specula. Et h̄ in-
telligas si de bonis ecclīastic libri
sint acqsiti. alit nō. ex de testa. req-
sisti. ꝛ de iure pa. cū dilect⁹. §. nos
igit. A. Jdē i sū. con. eo. ti. q. 14. B
¶ Utrū cleric⁹ magis debeat obe- 4
dire epo suo q archiepo. R². s̄m
Ray. Epo. nisi in quibusdā casib⁹
quos habes s̄. archieps. §. 3. A
Jdē in sū. con. eo. ti. q. 15. B

Obediētia iiij.

O s. religiosoꝝ. Utrū religiosi
teneāt plati pprijs i oib⁹ obedire?
R². s̄m Tho. 2ª 2ᵉ. q. 104. Religiosi
psitent obediētiā q̄tū ad regularē
obseruandā cōuersationē s̄m quā
platis suis subdūt. ꝛ ideo q̄tū ad
illa sola obedire tenet q̄ pñt ad re-
gularē obsuātiā ptinē. A. Et ista
videt oia licita ꝛ honesta ꝛ possibi-
lia q̄ manifeste nō trahūt ex ppriā
professionē etiā per excessū. puta si
pcipet trāsit⁹ ad aliā religionē etiā
artiorē ul' q subdit⁹ offerat se mar
tyrio. Jn talib⁹ enī obediētia nō est
necc̄ia licʒ qn̄qʒ possit esse pfectiōis.
Jn reliqs vo honestꝭ videt necessa-
ria. nā cū alicui dat iurisdictio seu
potestas. pñter ꝛ oia intelligunt

cõcessa sine q̃bꝰ ptãs explicari non
possit. ff. de iuri. om. iudi. l. z. et ex̃
de offi. dele. preterea. Patz aũt ꝙ
multa possũt occurere q̃ ꝓlatis vi-
debũtᷣ opportuna ad regularẽ ob-
seruantiã que singuli ex subditis
diiudicare nõ poterũt. ⁊ forte vide-
bũtᷣ eis ad talẽ obseruantiã nõ op-
portuna. vnde si de eis oporteret ꝓ-
latos rõnẽ subditis reddere aper-
te insurgeret quedã dubioꝝ scru-
pulosa ⁊ inexplicabilis ꝑplexitas
ad regularis obseruantie ⁊ recti
eiꝰ status subuersionẽ. l. nõ oi. et. l.
se. ff. de legi. Et ꝓpter h̃ tenentᷣ sub-
diti in oibꝰ ꝓfatis obedire. B. Et
hec est obediẽtia sufficiẽs ad salu-
tẽ. Si aũt ⁊ in alijs obedire volue-
rint. h̃ ꝑtinebit ad cumulũ ꝑfectio-
nis. dũ tñ illa nõ sint ꝯtra deũ aut
cõtra ꝓfessionẽ regularẽ. qꝛ talis
obediẽtia esset illicita. Sic ergo põt
obediẽtia tripliciter distingui. vna
sufficiẽs ad salutẽ que. s. obedit in
in his ad q̃ obligatᷣ. Alia ꝑfecta q̃
obedit in oibꝰ licitis. Alia indiscre-
ta que etiã in illicitis obedit. Con.
Pe. A. Idem in sũ. con. li. 3. ti.
33. q. 1. et. 8. B
i ℂ Vtꝝ monachꝰ teneatᷣ obedire
abbati ꝓcipienti ꝙ stet i scolis. R.
Sacris lris intẽdere nõ ẽ ꝯtra va-
cationẽ monasticã. ẜ potius adiu-
uatiuũ cõtẽplatiõis. ut ⁊ manife-
stat Tho. z. z. q. 188. Et iõ abbati
ꝓcipiẽti monacho ꝙ ad hꝰ mõi stu-
deat ipse obedire tenetᷣ. Ire etiam
ad studia publica põt certe ⁊ dz si
abbas ꝓcipiat. Quin etiã sine eiꝰ
mãdato siue ꝓcepto ire põt. dũ tñ
vadat de sua lnia ⁊ cõsilio ⁊ ꝯuẽtꝰ
Alit eẽt excoicatꝰ. ex̃ ne cle. uł mo.
ut ꝑiculosa. li. 6. Et hũc casũ plenꝰ
habes s̃. excoicatio ꝓ. §. 3. v. 13. A
Licz h̃ qõ ꝓxime dictũ ẽ fieri possit
nõ tñ expedit. nã ad h̃ ꝙ possit mo-
nachꝰ i studio publico lris sacris i
tendẽ duo ꝓcipue exiguntᷣ. ꝓmũ ut
obediẽtia cogatᷣ. qꝛ ex se dz sꝑ velle
in claustro manere. z. ut intẽtio eiꝰ
nõ sit ad gloriã ẜ ad sapiẽtiã aspi-
rare. qꝛ dic̃ Ieroꝰ. Monachus nõ
doctoris sed plangentis hz officiũ
q̇ uel se uel mũdũ lugeat. ⁊ dñi pa-
uidus ꝓstoletᷣ aduẽtũ. 16. q. i. mo-
nachꝰ. ẜm eũ. Tho. ⁊ in sũ. con. eo.
ti. q. 10. Et ex his patz ꝙ religiosꝰ
tenetᷣ obedire circa studiũ lz non
contineatᷣ in regula. Et facit ad id
qõ ꝓxime dictũ est. B
ℂ Vtꝝ monachus magis obe- z
dire teneatᷣ abbati ꝙ̃ episcopo. R.
ẜm Ray. Monachi sũt astricti po-
tius obedire abbati. 58. dis. c. ꝓ. et
z. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 15.
B. Vñ nõ põt ep̃us instituẽ mo-
nachũ in eccl̃ia scl̃ari iuito abbate
vide s̃. abbas. §. plt. Et vtꝝ abbas
possit ꝓhibẽ monacho subdito ne
cõfiteatᷣ ep̃o. vide ibidẽ. §. fi.
ℂ Vtꝝ monachus teneatᷣ obedi- 3
re ep̃o vocanti eũ ad ministeriũ uel
comitatũ suũ inuito abbate. R.
ẜm Hosti. Puto ꝙ non. sed hoc est
solius pape q̇ quẽlibet siue clericũ
siue monachũ potest ad se vocare

A .Etiã ad ministeriũ. ut in tex.
te q̃ statim. B .xi.q.3.p pncipalẽ
Or si cõsentiente abbate vocat⁹ sit
uel etiã auctoritate pape ⁊ ibi non
põt statuta sui ordinis obseruare.
cõsulo ꝙ si põt ad claustrũ reuer-
taẜ. nec periculũ suũ exponat cõ-
modis alioꝝ.4i.dis.sicut.et.c.nõ ẽ
et.c.nos.Si nõ põt licẽtiã obtine-
re.necesse hꝫ obedire. ar.ex̃ de offi.
dele.si qñ. A .Idẽ in sũ. con.eo.
ti.q.20.et se. Et intellige hoc nisi
monacho manifeste immineat salutꝭ
piculũ.nã tũc i his sicꝫ i alijs illici-
tis nõ eẽt obediẽdũ.ut s̃.in pn͂. B
4 C Magis sunt religiosi astricti
suis p̃latis obedire q̃ꝫ clerici secu-
lares suo ep̃o. Nã religiosi nõ solũ
renũciauerũt oib⁹ tẽporalib⁹.s etiã
ꝓprie volũtati.12.q.2.non dicatis.
ex̃ de offi.or.quanto. Idem in sũ.
con.eo.ti.q.21.ẜm Ray.⁊ Hosti.
Et addũt ꝙ clerici sũt magis astri-
cti obedire episcopo q̃ꝫ laici.ar.1i.
dis.priuanẜ. B
5 C Utrũ religiosi teneãẜ obedire
ep̃is. R̃. ẜm W. In his q̃ nõ sũt
ꝯtra deũ uel ordinẽ suũ tenẽẜ. sal-
uis sꝑ p̃uilegijs ⁊ cõstitutiõib⁹ eoꝝ
ex̃ de symo.ne dei. vnde si p̃ciperẽt
p̃lato eorũ uel subdito ꝙ irent ad
papã uel regẽ uel ꝙ recipent cõ-
missiões causaꝝ ut visitatiões seu
executiões testamẽtoꝝ ⁊ silia.nõ
tenẽẜ obedire.lꝫ alios clericos pos-
sint ep̃i ad talia cogere. Sũt etiã
plures religiosi in talib⁹ exp̃sse pri-
uilegiati. A .Idẽ in sũ con . eo.
ti.q.23. B .Multa q̃ ad obediẽ-
tiã ptinẽ pñt s̃.monach⁹.⁊.ĩ.reli-
gio. A .Aduertẽdũ etiã ꝙ reli-
giosi nisi sint priuilegiati sic̃ ceteri
clerici teneñẜ petere licẽtiã a ꝓprio
ep̃o ut possint ordinari ab alieno.ut
in sũ.con.eo.ti.q.22. Ubi etiã dr̃
ẜm glo.Ray. Nec approbo qđ fa-
ciũt q̇dã q̇ de cõuentu ad cõuentũ
mittũt fratres alteri⁹ diocesis mo-
dicũ ibi moraturos ut sic recipiãt
ordines ab ep̃o loci.uel alia q̃ re-
gulariter nõ nisi a ꝓprio ep̃o sũt re-
cipienda. Et subdiẜ in dcã.q.22.
Nota tñ ꝙ hodie super his fratres
p̃dicatores ⁊ minores ⁊ multi alij
sũt p̃uilegiati. Et ad p̃dicta facit
c.cũ null⁹.ex̃ de tẽpo.ordi.li.6.º Itẽ
si clericus hꝫ plures iudices q̃rũ
vtriqꝫ equaliter teneaẜ obedire.uel
si duob⁹ ep̃is ꝓmiserit obediẽtiã ⁊
p̃cipiãt diuersa.ẜm Hosti.⁊ in sũ.
con.eo.ti.q.16.dicẽdũ ꝙ vtriqꝫ te-
neẜ obedire si põt.aliter obediat ei
cui p̃mo iurauit.qꝛ p̃mũ iuramẽ-
tũ licitũ seruãdũ est p̃sertim cũ nõ
possit habẽ nisi vnũ titulũ.nisi for-
te rõne maioris bñficij trãslat⁹ in-
telligaẜ.Si aũt ex sufficiẽti dispẽ-
satiõe intitulat⁹ sit in duob⁹ locis
⁊ sub diuersis p̃latis.tunc obediat
ei a q̃ maius bñficiũ hꝫ ⁊ q̇ vtili⁹
p̃cipit.ar.ex̃ de testa. cũ in officijs.
et.c.relatũ.2.º in fi.⁊ ex̃ de postu.c.
fi. Or si oĩa equalia sint. locus est
gratificationi.ff. ad sill. se.con.si
q̇s in graui. § .si cũ oẽs. Hec oĩa
locũ habent in ordinarijs iudicib⁹

Cete℞ si duo sint delegati contraria alicui mādates. tūc locū hʒ decre. ex de rescrip. cū cōtingat. Ubi dicit q aut is cui mandat aliqd a talibus nescit inter iudices aliquā esse cōtrouersiā. et tūc exequat mādatū illius q pmo mādat. nisi añ executionē innotescat ei de disceptatione inter se. Receptis aūt cōtrarijs mandatis a diuersis postulet copiā lrā℞ ad vtrosq iudices directarū quas papa pcipit exhiberi. et diligēter aduertat an secūde littere reuocent pmas uel nō. Si prime reuocant p secūdas. obediat secūdis. Sin aūt. obediat pmis. Sed si de his clare sibi p litterarū inspectionē constare nō pōt. nō opoꝛtʒ exequi hꝰ uel illiꝰ donec p arbitros inter eos hꝰmoi cōcertatio sopiat. Caueat tñ ne fingat se certum vbi certꝰ nō ē. aut dubitare vbi dubitādū nō est. ex hoc etiā licʒ detur doctrina qliter is cui mādat se habē debeat. nulla tñ ei tribuit ptās. ut inter delegatos aut ptes de iurisdictione debeat iudicare. Itē circa hanc materiā in. c. fi. ex. de sen. et re iudi. sic dicit. Duobus iudicibꝰ diuersas sententias pferentibꝰ. si ex iurisdictione oꝛdinaria processerūt tenet pro reo nō actoꝛe sententia. nisi in causa fauoꝛabili. puta matrimonio. libertate. dote seu testamēto si p ipso fuerit pmulgata. Si ꝟo ex delegata ptāte. vtraq pcedet snia ex arbitrio delegāt℞. De si ex cōpromisso. neutra dʒ habē vigoꝛē. B

Oblatio.

Quot sūt spēs oblationū? R. Tres. Prima est donatio alicuius rei deo uel eccl'ie grat℞ facta inter viuos. De hac dictū est s. donatio. p. p totū. et s. ecclesia. p. §. 6. Secūda species oblationū est donatio cā moꝛt℞. de q s. donatio. 2. et hec etiā aliqñ dicit moꝛtuariū siue legatū p aia. Tertia est qtidiana et vsualis quā faciunt fideles ad missam et hꝰmōi. et ista cōmunius dicit oblatio. A hoc fuit dictū Hosti. ut patʒ in sū. con. li. 3. ti. 15. q. 50. B

¶ Cui debēt dari oblationes? R. fm Ray. Sacerdoti parochiali. qꝛ p peccatis offerūt pro quo℞ remissione ille ex officio oꝛare tenet. Aut si eccl'ia nō parochialis. dande sunt plato illiꝰ ecclesie. 10. q. 1. qꝛ sacerdotis. et. c. hanc cōsuetudinē 16. q. 1. doctos. A. Ray. dicit q oblationes que fiunt ecclesijs parochialibus dande sūt sacerdoti parochiali tm̄. qꝛ p pctis etc. Uel si alij eccl'ie offerūt. plato eiusdē ecclesie dande sūt. Quod ē ꝟū nisi constiterit donatoꝛē aliud voluisse fm glo. eius. ut in sū. con. eo. ti. q. 51. B

¶ Utrū liceat religiosis oblationes recipere. R. fm Tho. 2. 2. q. 86. Dicendū q sic. et hoc tripliciter. p modo si sint paupe res p dispensationē sacerdotū uel oꝛdinationē ecclesie. 2. modo si sint ministri altaris. et sic possunt recipere

oblationes sponte factas.3°. mō si
parochie sint eorū. ꝛ tūc ex debito
possūt recipere sicut ecclesie recto-
res. sicut ꝛ hic. j. §. 5°. dicitur in fi.
A . Idē in sū. con. co. ti. q. 52. B
3 ¶ Cū eps celebrat cuius sunt
oblatiōes? R°. ꝫm Hosti. De iure
coi sūt epi. qꝛ sibi offerūt ꝛ a suis
parochianis. Nam tota sua dioce-
sis parochia intelligit. ex de rap. c.
p̄. ꝛ de paroch. sup eo. Sꝫ si de cō-
suetudine ꝯtrariū esset. sequenda ē
dū tñ eps cōsuetā canonicā ac-
cipiat. Et si eps in vno loco nimiā
morā cōtraheret ꝛ nimis frequē-
ter celebraret aut in aliena diocesi
secus esset. ar. ex de deci. suggestū
Idem in archiepo ꝓuinciā visitā-
te. ex de censi. romona. §. fi. li°. 6°.
A . Idē in sū. con. co. ti. q. 53. B
4 ¶ Utrū oblationes debeant de ne-
cessitate p̄cepti. R°. ꝫm Tho. 2ª. 2ᵉ.
q. 86. Oblationes de sui nā hñt ꝙ
volūtarie offerant. ꝫm illud Exo.
25°. Ab oi q̄ offert vltrone⁹ acci-
pietis eas. Pōt tñ cōtingē ꝙ ali-
q̄s teneat ad oblatiōes q̄druplici
rōne. pmo q̄dē de p̄cedēti cōuētiōe
sic cū alicui cōcedit aliq̄s fundus
eccl'ie ut certis tpib⁹ certas obla-
tiones faciat qđ tñ hꝫ rōnē census
2°. ꝓpē p̄cedētē deputationē uel ꝓ-
missionē sicut cū aliq̄s offert dona-
tionē inter viuos uel relinq̄t in te-
stamēto eccl'ie aliquā rē mobilē uł
imobilē in posteꝝ soluēdā. 3°. ꝓpter
eccl'ie nccitatē. puta si mīstri seu sa-
cerdotes eccl'ie nō habeāt vnde su-
stentent. Sꝫ hic addit Inno. A
Immo videt potius Hosti. ꝛ glo.
Ray. ut in sū. con. co. ti. q. 54. B
ꝙ intelligit nisi ꝛ ipsi subditi ꝓpter
paupꝺtatē sacerdoti subuenire non
possent. i q̄ casu q̄rat manib⁹ victū
91. dis. cleric⁹ victū. 4°. ꝓpter cōsue-
tudinē. Tenent eni fideles in ali-
q̄bus solēnitatibus ad aliq̄s obla-
tiones consuetas. tñ his duobus
vltimis casibus remanet oblatio
quodāmō voluntaria. s. q̄ꝫtū ad
quantitatē uel speciem rei oblate.
Con. Ray. ꝛ Goff. ꝛ addūt ꝙ pa-
rochiani in hac parte ad tenendā
consuetudinem cogi possunt non
a sacerdote sed ab episcopo cuius
officiū in talibus implorandū est
ex de symo. ad apostolicā. Idē Tho.
A . Idē in dcā. q. 54. Et additur
ꝙ. c. omnis xpianus. de ꝯse. dis. i.
vbi videtur dici ꝙ oblatio oio de-
beat fieri ꝫm Ray. ꝛ alios intelli-
git de interiori oblatione quā q̄sq3
tenet oio facere. uel ꝙ loq̄t de cōsi-
lio. Hosti. vo dic ꝙ in p̄cipuis fe-
stiuitatib⁹ tenet q̄s offerre. ꝛ cogi
pōt maxime cū sit q̄si gnālis con-
suetudo vbiq3 terrarū. Dictū Ho-
sti. pōt itelligi verū si de hac ꝯsuetu-
dine ꝯstat. ꝛ sic ꝯcordat cū eis. B
¶ Utrum oblationes aliquorū 5
sint respuende. R°. ꝫm Ray. In
detestationē criminis respui debēt
ab ecclesia oblationes inscripto-
rū. s. notorie dissidentiū. Itē eorū
q̄ paupes opprimūt. dis. 90. obla-
tiones. Item raptoꝝ ꝛ vsurarioꝝ.

ex de rap. sup eo. ⁊ de vsuris. q2 in oib⁹. Jtē meretricū. Similiter etiā eius q̇ eccl'ie imunitatē violauerit nec emēdare voluerit. i7.q.4. miror. Jtē ꝓpter aliud crimē notoriū ⁊ horrendū. A .ar. dci. c. miror. ꝺm Ray. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 55. vbi patz. ⁊ in iurib⁹ allꝰat. ꝙ p̄dicta intelligūť qñ crimina sūt manifesta ⁊ delinquētes emēdari nolūt B. Similiter de quolibet heretico uel publice excōmunicato. A Hoc dictū de heretico publico uel excoicato fuit Hosti. q̇ etiā addit. Sed p̄sbyteri nostri temporis vix discernūt. ut in dicta. q. 55. B

6 ¶ Utrū debeant recipi ab ecclesia oblationes iudeoꝝ. R°. ꝺm W. Si nihil habēt nisi ex vsura. eccl'ia nō dz recipe. ne videať peccatis eorū colcare. Et in h̄ casu loq̇ť. c. quanto. de vsuris. A .i. ꝺm hāc distinctionē debet limittari. Jbi eni dicit ꝙ iudei cōpellēdi sūt ad satisfactionē eccl'ijs ꝓ decimis ⁊ oblatiōib⁹ debitis. q̄s a xp̄ianis de domib⁹ ⁊ possessionib⁹ alijs ꝑcipe cōsueuerant anꝙ ad iudeos q̄cūq3 titulo deuenissent. B .vbi aūt aliq̇d habēt iusto titulo. p̄ōt ecclesia ab eis exigere oblationes debitas. s. ꝺm Hosti. qñ possessiōes ipsoꝝ sūt obligate ad aliq̄s oblatiōes faciēdas ꝓ septimo. tricesimo. āniuersario ⁊ h⁹mōi. A .Sz certe isto casu nō videť faciēda distinctio vtrū iudei habeāt aliq̇d aliud q̄̄ de vsura. sed indistincte dz eccl'ia oblationes recipere cū recipiat suū. ex̄ de deci. de terris. Jdeo. c. quāto. videť intelligendū de alijs oblationibus. cū distinctione tñ W. prefata. B

¶ Utrū sacerdos possit recipe pecuniā oblatā ꝓ missis q̄s in pnia iniūxit. R°. ꝺm Hosti. Nō dz missas quas ipse iniūxit celebrare. q2 sp̄ēs mali est. ex̄ de vita ⁊ ho. cle. cū ab omni. Sz uel talia nō iniūgat. uel si iniūgit dicat ei ꝙ ipsas faciat celebrari ꝑ aliū. ita tñ ꝙ nō per vicinū sacerdotē de quo merito sit suspitio ꝙ ille sacerdos mittet aliū penitentē ad ipsū. sed uel ipse confessor gratis celebret uel oblatum hac occasione pauperibus eroget Qui offert alicui religioso loco uł ecclesie oia bona sua. nūq̇d intelligunť futura aut iura ⁊ actiones. Dic ut. ī. pignus. §. 4°. 7

Obligatio.

Quot modis aliqua tacite obliganť. vide. ī. pignus. §. 2°. ⁊ ibi de materia obligationis. per totū.

Obligatus

ad ratiocinia. Utrū illi qui obligati sūt ad ratiocinia q2 gerūt administrationē alicuius. ut sūt tutores. procuratores. ⁊ huiusmodi possint ordinari. R°. ꝺm Ray. Si exercent huiusmodi administrationes ꝓ ꝑsona seculari ⁊ nō miserabili. nō p̄nt ꝓmoueri. 54. q. 3. c. ꝑ. et 2°. ex̄ ne cle. uel mo. c. ꝑ. et. 2°. Si ꝟo exercēt ꝓ persona ecclesiastica

uel etiã ſcłari miſerabili.ut ē cecus
paup̄ pupill⁹ ⁊ vidua.pñt ꝓmoue-
ri ſi aliud nõ impediat. diſ.89.iu-
dicatũ.⁊ diſ.88.peruenit.⁊.16.q.i.
monachi.

j ¶ Sʒ qd ſi officiũ qꝺ geſſerũt fi-
nitũ ſit ⁊ tñ ſũt obligati ad rõciniũ?
Re°. ſcḋm Ray. Si nõ moueaꝛ eis
q̄ſtio neqꝫ mota ē.bñ pñt ꝓmoue-
ri.niſi manifeſtũ ſit aliquē talē te-
neri de dolo.tũc eni ep̄s deberet eũ
ex officio ſuo repellē.ſic̄ ⁊ quēlibet
criminoſũ ſiue infamē.z.q.i.alie-
ni.6.q.i.infames. ff.de poſtu.l.q̄s
ꝓhibet. Si vo i ipſa ꝓmotiõe mo-
ueꝛ eis q̄ſtio uel antea mota ē. di-
ſtingue.qꝛ ſi q̄ſtio moueaꝛ de dolo
nõ debēt ꝓmoueri añ deciſam litē.
8i.diſ.tãtis.23.diſ. illud.ex̄ eo.c.
ꝑ. Tñ dꝫ taxari tēp⁹ infra qꝺ q̄ſtio
decidaꝛ.ar.ex̄ q̇ fi.ſint le.lator.⁊ q̇
ma.accu.pñt. ad hec. A .Ibi nõ
videꝛ hñi h̄.c. B .C.de inge.ma.
l.diffamari. Si vo q̄ſtio moueaꝛ
de culpa tm̃.talis põt ꝓmoueri nõ
obſtante actoris reclamatiõe.tñ
lis poſtea ꝓcedet ſic̄ ꝑ⁹ ⁊ ſub eodē
iudice.ff.de iudi.ꝓ.ceptum.ff.de
iuri.om.iudi.l.cũ q̄dã. A .Pre-
dicta intelliguñꝛ de obligatis ratio-
ciniis priuate perſone.ſi vo rei pu-
blice.de hoc diciꝛ in ſequenti.§. B

z ¶ Utrũ q̇ ſũt obligati rei publice
poſſint ordinari. Re°. Si ſũt obli-
gati rei publice ex adminiſtratiõe
quã geſſerunt non debēt promoue-
ri ante reddita rõcinia diſ.5i.pre-
terea.C.de epi.⁊ cle.officiales.Se-
cus ſi aꝛ rei publice ſint debitores
ff.de mu.⁊ ho.l.reſcripto.§.debi-
tores.C.de epi.⁊ cle.q̇ſq̇s emerſis
A .Idē in ſũ.con.li°.3°.ti.16.q.4.
Ubi etiã patʒ.⁊ in iurib⁹ allega-
tis ꝙ q̄ ad obligatos rõciniis rei
publice nõ ſit diſtinctio vtrum ſit
mota queſtio uel nõ. B

¶ Utrũ obligat⁹ per iuramentũ 3
uel alio modo ad aliq̇d dandũ uł
faciendũ poſſit ordinari. Re°. ſcḋm
Ray. Bene põt.ſed remanet obli-
gatus ſic̄ ⁊ añ.uel põt ſcribēdo uł
alia honeſta faciendo ſatiſfacere
Nec obſtat diſ.53.legē.⁊ diſ.54.
q̇cũqꝫ.qꝛ illa intelliguñꝛ de perpetuo
obligatiſ.puta de ſeruis.curialib⁹.⁊
h⁹mõi. Si tñ obligat⁹ erat ad in-
decētia.puta ad miniſtrãdũ in bal-
neis uel in tabernis uel ad purgã-
dũ cloacas ⁊ h⁹mõi.nõ debet ordi-
nari donec ſatiſfecerit uł aliũ eque
idoneũ ſuppoſuerit ad talia. A
Hoc vltimũ dictũ.ã ꝓ.ſi tamē ⁊c̄.
fuit glo.Ray.ut patʒ i ſũ.con.eo.
ti.q.5.ad.fi. Et addit.Sʒ i trãſeũ-
te ad monaſteriũ h̄ nõ req̇riꝛ.h̄ eſt
qꝛ nõ obſtãte q̄cũqꝫ obligatione
dandi uel faciēdi etiã iuramēto fir-
mata põt q̇s libē ad religionē trãſ-
ire.iux̄ facultatē ſuã ſatiſfaciendo
creditorib⁹. ſi h̄ nõ faciat ex leui-
tate uel volũtate ſubtrahēdi debi-
tũ ſed ex caritatis feruore ⁊ ſpiri-
tus ſancti.inſpiratione. Nec facit
iſte iniuriã creditori. Excuſaꝛ eni
ſpiritus ſancti auctoritate cui ne-
mo reſiſtere põt.19.q.2.due ſunt.

⁊ ex̄ de regu. licz. ut patz in dcā. q. §. B. Utrū obligatus ad rōcinia possit ingredi religionē. require. ĩ. religio. 2°. §. 1°.

OCculta Quō ⁊ qualit̄ talia corrigēda sūt habet̄ s̄. correctio 2°. §. 5°. Itē require. ĩ. reuelatio.

ODium Utrū odiū ꝓximi sit pctm̄. R°. fm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 34. Debet homo in fratre odio habere pctm̄. ⁊ oē id qd̄ ꝑtinet ad defectū dīne iusticie. sed ipsā naturā ⁊ gratiā fratris nō pōt aliqs hr̄e odio sine peccato. Hoc aūt ipsū ꝙ i fratre odimus culpā ⁊ defectū boni pertinet ad fratris amorē. Eiusdē eni rōnis est ꝙ velimus bonū alicuꝰ ⁊ ꝙ odiamꝰ malū. Unde simpliciter accipiēdo. odiū fratris est cū pctō. i. Joh. 3°. Qui odit fratrē suū homicida ē. De dilectiōe siue caritate que cōtrariat̄ odio. habes s̄. caritas.

OFficiū ecclesie. Multa habes de hoc s̄. hore. ⁊ s̄. missa.

OLeū sanctum siue crisma. In die cene dn̄i ꝑ epōs triplex oleū cōsecrat̄. Primū ⁊ ꝑncipale est sanctū crisma. s. ex oleo ⁊ balsamo. ⁊ cū isto bn̄dicūt̄ fontes baptismales. Item calix ⁊ patena. Itē cōsecrat̄ ecclia ⁊ etiā altare. Itē puer postq̄ baptiçatꝰ est iungit̄ in vertice ⁊ in frōte. Itē iungūt̄ epī qn̄ cōsecrant̄ in capite ⁊ in manibꝰ. Item oēs fideles qn̄ recipiūt sacr̄m cōfirmatiōis. Et de isto crismate ānuatim renouando habes s̄. baptismꝰ 2°. §. 3°. Secūdū dicit̄ oleū cathecuminorū siue oleū sanctū siue bn̄dictū. Et isto iungit̄ puer q̇ dz baptiçari in pectore ⁊ inter scapulas. Itē vngūt̄ manus eius q̇ ordinat̄ sacerdos. Itē iungit̄ tam ecclesia q̄ꝫ altare ante crismationē ⁊ consecrationē. Item iungunt̄ reges ⁊ principes in brachio siue in humero. Tertiū est oleū infirmoꝝ quo iungūt̄ infirmi in mortis articulo. De qua vnctione habet̄. ĩ. vnctio extrema ꝑ totū. Predicta oia habēt̄ sūmatim ex̄ de sacra. vnc. c. vnico. ⁊ in pontificali romane curie.

¶ Sed nūquid possunt hec olea alio tempore cōsecrari? R°. Oleū sanctū siue crisma in die cene dn̄i confici debet. ut notat̄ de cōse. dis. 4. omni tempore. ⁊ extra de sen. exco. quoniā li°. 6°. De alijs aūt nō inuenio ꝓhibitū. j

¶ Quid si oleum nō consecratū apponat̄ oleo cōsecrato? R°. Totū efficit̄ consecratū. ex̄ de ꝯse. eccle. uel al. quod in dubijs. sicut ⁊ de aqua benedicta dictū est s̄. aqua benedicta. A. Et ibi de hoc in additione. B. z

OPinio. Utrū auditores diuersorū magistroꝝ tenētiū diu̇sas

opiniones excusent a peccato si
opiniones mgrorum suorum teneant?
R. sm Tho. in qlibet. Si diuerse
opiniones doctorum sacre scripture
nō ptineāt ad fidē et bonos mores
absq periculo auditores vtrāq
opinionē sequi pñt. Hic eni habet
locū qd apls dic Ro. 14. Unus-
quisq in suo sensu abundet. In his
vero q ptinēt ad fidē et bonos mo-
res null9 excusat si seqt erroneā
opinionē alicui9 mgri. In talib9
eni ignorātia nō excusat. A. nisi
qs intendat tenē qd tenet ecclia et
qrat diligēter noscere vitatē. 24.
q. 3. dixit apls. B. alioqn imu-
nes fuissent a pctō q secuti sūt opi
nionē Arrij Nestorij et aliorum he-
resiarcharū. nec pñt excusationē
habē ppter simplicitatē si in talib9
opinionē erroneā sequāt. In tali-
bus eni dubijs nō est de facili pre-
standus assensus. s potius ut dicit
Aug9. 3. de doc. xpiana. cōsulere
dz qs regulā fidei quā de scripture
planiorib9 locis et ecclesie aucto-
ritate percipit. Qui ergo assentit
opinioni alicui9 mgri ptra mani-
festū scripture testimoniū siue cō-
tra id qd publice tenet sm ecclesie
auctoritatē nō pōt ab erroris vitio
excusari. Con. Monal. W. et Ul.
A. s. qñ error est ptra manifestā
sniam scripture uel ecclie. In du-
bijs vo dic Monal. q nō gene-
rat aliqd piudiciū vitati. cū inter
diuersas opiniones a mgris ap-
probatis scripturis autenticis an-
notatas illā qs amplectit que sibi
magis videt cōsona rōni. Et con.
glo. Ray. et Ul. ut in sū. con. li. 3.
ti. 33. q. 18. B. Hosti. addit q qñ
sūt diuersa iura et opiniones. s. nō
ptra deū et bonos mores. humani-
or snia est pferenda. s. ceteris pa-
ribus. ex de trāsac. c. fi. A. facit
ff. de legi. l. benigni9. A. Aliter
vo standū est illi q meliori innitit
rōni. ex de ferijs. capellanus.

ORatio quid sit? R. sm Ray. et
Hosti. Oratio est pius affe-
ctus mentis in deū tendens. et ple-
rūq ne animus pigritet in vocem
prorumpens. A. uel sm eosdem
Oratio est congeries vocum ad
aliquid impetrandū in deum ten-
dentiū. ut in sū. con. li. 3. ti. 34. q.
cxi. Et de cetero cum allegabitur
sūma in dubio intelligetur de pre-
fata sūma confessorū. B. uel sm
Hug. de sancto vic. Oratio est de-
uotio quedam ex cōpūctione pro-
cedēs. uel sm Damas. Oratio est
petitio decētiū a deo. Et sm Tho.
in 4. dis. 15. h diffinitio Damas. ve-
rissime essentiā orationis declarat.
A. Idem in dicta. q. cxi. B
¶ Quare deū oramus? R. sm
Tho. 2a 2e. q. 83. Deū oramus nō
ut diuinā dispositionē imutemus
sed ut mpetremus quod de9 dispo-
suit p orones sanctorum eē implēdū
ut. s. homines postulando mere-
ant accipe quod eis oipotēs deus
ante secula disposuit donare. ut

Greg⁹ dicit ꝑ.dialogoꝝ.Nō ergo
ꝑces nr̃as deo porrigim⁹ ut ei no/
stras indigẽtias manifestem⁹ ſ ut
nos ipsi cõsiderem⁹ in his ad diui/
nũ auxiliũ eẽ recurrẽdũ. A .Idẽ
in sũ.con.co.ti.q.iiz. B

2 ¶ Utꝝ aliq̃ orõ dirigenda sit ad
sanctos.Rᷝ. ſm Tho.vbi ş.San/
ctis porrigit orõ nõ tanq̃ ꝑ ipsos
implẽda sed ut eorũ meritis ⁊ pre/
cibus orõnes sortiant effectum.
Unde a sancta trinitate petimus
ut nr̃i misereat.ab alijs ꝟo sanct̃
ut orent ꝓ nobis. A .Et idẽ ẽ de
angelis.ut i sũ.con.co.ti.q.iiȝ. B

3 ¶ Utrũ orõ debeat esse vocalis.
Rᷝ. ſm Tho.2ᵃ.2ᵉ.q.83.Cõis
oratio est que per ministros eccl̃ie
in persona totius ppl̃i offert. Et
ideo oportet ꝙ talis orõ inotescat
toti ꝑplo ꝓ quo offert.Qđ nõ pos/
set fieri nisi esset vocalis. Oratio
ꝟo q̃ offert a singulari ꝑsona siue
ꝓ se siue pro alijs orãte.nõ est de
necessitate ꝙ sit vocalis.Adiũgit
tñ vox tali orõni triplici ratione
ꝑmo q̇dẽ ad excitandũ interiorẽ
deuotionẽ q̃ mens orantis eleuat
in deũ.qꝛ per exteriora signa siue
vocũ siue etiã alioꝝ factoꝝ mens
hoĩs mouet ſm apphẽsionẽ ⁊ per
ꝯñs ſm affectionẽ. vnde Aug⁹
dicit ad Probã ꝙ ꝟbis ⁊ alijs si/
gnis ad augẽdũ sanctum deside/
riũ nosipsos acrius excitem⁹. Et
ideo in singulari oratione in tãtũ
ẽ vocib⁹ ⁊ huiusmodi signis vten/
dũ inq̃tũ proficit ad excitandum
mentẽ. Que si per hoc distrahat
uel qualitercũq̃ impediat.est a ta/
libus cessandũ.Quod ꝑcipue cõ/
tingit in illis q̃ꝝ mens sine signis
huiusmodi est sufficienter ad deuo/
tionẽ parata. Unde in ps. Tibi di/
xit cor meũ.exq̃siuit te facies mea
Et de Anna legit ꝑ Regũ.ꝑ. ꝙ
loquebat in corde suo. 2ᵒ. adiũgit
vocalis oratio quasi ad redditionẽ
debiti ut.s.homo deo seruiat ſm
totũ illud quod ex deo habet.i.nõ
solum mẽte sed etiã ore.Osee vlt̃.
Omnẽ aufer iniquitatẽ ⁊ accipe
bonũ ⁊ reddemus vitulos labioꝝ
nostrorũ.3ᵒ. adiungit ex quadã re/
dundantia ab anima ad corpus
⁊ ex vehementi affectione.ps.Di/
latatum ẽ cor meũ ⁊ exul.lingua
mea. A .Idem in sũ.con.co.ti.
q.iiȝ. B

¶ Utrũ attentio mentis in ora/ 4
tione sit necessaria. Rᷝ. ſm Tho.
vbi ş.Necessariũ aliquid dicit du/
pliciter.Uno modo propter quod
melius peruenit ad finẽ. ⁊ sic at/
tentio absolute necessaria est orõ/
ni. Alio mõ dr̃ sine q̃ res nõ põt
cõseq̇ suũ effectũ. Est aũt triplex
effectus orõnis. Primus q̇dẽ est
mereri. Et ad hũc effectũ non ex
necitate req̇rit ꝙ attẽtio assit orõni
ꝑ totũ.ſ vis ꝑme intẽtionis totã
orõnẽ meritoriã reddit. A .Hoc
veꝝ ẽ nisi q̇s studiose seu ex nõbili
negligẽtia mẽtẽ distrahat. tũc eni
nec meret nec impetrat ſ potius
peccat. ex̃ de cele. mis. dolentes.

B. Secūdus effectus orōnis ē impetrare. ⁊ ad hūc etiā effectum sufficit pⁱma intētio quā deus pn̄cipaliter attēdit. A. Si aūt pⁱma intētio desit. orō neqꝫ meritoria ē neqꝫ impetratiua. Illā.n. orōnem deus nō audit cui ille q̄ orat nō intēdit. ut dicit Greg⁹. ut in sū. con. eo. ti. q. iiō. B. Terti⁹ effectus ē q̄dā sp̄ūalis mentis refectio. ⁊ ad hunc de necessitate reqr̄it in orōne attētio. i. Cor. i3. Si orem lingua mēs mea sine fructu ē. Est aūt triplex attētio q̄ orōni vocali pōt adhiberi. Una q̄ attendit ad v̄ba ne q̄s in eis erret. Secūda q̄ attēdit ad sensū verboꝝ. Tertia q̄ attēdit ad finē orōnis. s. ad deū ⁊ ad rem p qua orat. q̄ quidē maxime ē necessaria. ⁊ hāc etiā idiote pn̄t h̄re Et qn̄qꝫ in tantū abundat h̄ attētio ut etiā alioꝝ omniū mēs obliuiscat. sicut dicit Hugo de scō victore. A. Idē in dicta. q. iiō. B

5 ¶ Utrꝫ in orōne euagatio mētis sit pctm̄. R. f̄m Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 83. Si q̄s ex ꝓposito in orōne mente euaget. pctm̄ ē. ⁊ impedit orōnis fructū. Et ɔtra h̄ dicit Aug⁹ i regula. Psalmis ⁊ hymnis cū oratis deū. hoc versef in corde qd̄ ꝓfert in ore. Itē cōtra h̄ p̄cipit clericis q̄ officiū diuinū q̄ṫtum eis deus dederit studiose celebrent pariter ⁊ deuote. ex̄ de cele. mis. volētes. Euagatio v̄o q̄ fit p̄ter intētionē. orationis fructū nō tollit. Ūn̄ Basilius dicit. Si debilitatus a pctō fixe neq̄s orare. quantū potes teipsū exhibeas ⁊ deus ignoscet. eo q̄ nō ex negligētia h̄ ex fragilitate nō potes ut oportꝫ assistere corā deo. A. Idem in sū. con. in dicta q. iiō. Et addit circa finē q̄ i orationibus ad q̄s obligamur ex voto uel ex pniali iniūctiōe uel ex statuto ecclie tenemur repellē nō solū cogitationes vanas h̄ etiā bonas. t̄n̄ imptinētes. vn̄ dicit Ber. sup Cant. Spūs sanctus illa hora. s. orōnis gratū nō recipit q̄cq̄d aliud q̄ quod debes obtuleris. neglecto eo qd̄ debes. B

¶ Utrū orō debeat esse diuturna uel etiā ɔtinua. R. f̄m Tho. vbi s̄ Oratio f̄m se ɔsiderata nō pōt eē ɔtinua. q2 oportet etiā alijs opib⁹ occupari. Sꝫ sicut dicit Aug⁹ ad Probā. idō p certa interualla horaꝝ ⁊ tempoꝝ deū oram⁹ ut in illis reꝝ signis nosipsos moneam⁹. quantūcūqꝫ in h̄ desiderio ꝓfecerimus nobisipsis innotescamus. ⁊ ad hoc agēdū nos acri⁹ excitem⁹. Uni⁹ cuiusqꝫ aūt rei quātitas debꝫ esse ꝓportionata fini. sicut quātitas potionis sanitati. Ūn̄ ɔn̄s est ut orō tantū duret quātū est vtile ad excitandū interioris desiderij feruorē. Cū v̄o hanc mēsuram excedit ita q̄ sine tedio durare non possit nō ē vlterius orō ꝓtendēda. Ūn̄ Aug⁹ dic ad Probā. Dicunt fratres in egypto crebras quidē h̄re orōnes. sed eas tā breuissimas ⁊ rapti quodāmodo iaculatas. ne

illa vigilāter erecta q̄ oranti plu/
mū necessaria est p productiores
moras euanescat atq̄ hebetet in/
tentio. Ac p hoc etiā ipsi satꝫ ostē/
dūt hanc intētionē sicut nō esse ꝓ/
tendendā si pdurare nō pōt. ita si p
durauerit nō cito esse rūpendā. Et
sicut h est attēdendū in orone sin/
gulari p compationē ad intētio/
nē orātis. ita etiā in orone coi per
compationē ad populi deuotionē
Or aūt dn̄s dicit Luc.18°. Oportꝫ
sp orare. et Apl's. i. ad Thessal.
5°. Sine intermissione orate. intel/
ligendū ē q̄ aliq̄s ꝯtinue oret ꝑp ē
ꝯtinuitatē desiderij siue affectum
caritatis ex quo ꝓcedit oratio qui
in nobis dꝫ esse ꝯtinu9. uel qr non
intermittat q̄n statutis tpib9 oret.
uel etiā ꝑpter affectū qui post oro/
nem remanet in ipso orante aut in
alio quē ipse suis bn̄ficijs ꝓuocat
ut ꝓ se oret. Et h nota etiam illud
Jero. Nō est ꝟbis tm̄ ꝫ corde orā/
dus deus. qua ꝑpter melior est se/
ptē psalmoꝝ decātatio cū cordis
puritate ⁊ spirituali hilaritate q̄
toti9 psalterij modulatio cū anxi/
etate cordis atq̄ tristicia. de cōse.
dis.5. nō mediocriter. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 116. B

7 ❡ Utrū deus exaudiat pctōres
orātes. R°. ꝫm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 83.
Si pctōr aliquid petit inq̄tū pec/
cator. i. ꝫm desideriū pcti. hic a deo
non exauditur ad mīam. ꝫ qn̄q̄
audit ad vindictā dū de9 pmittit
peccatorē amplius ruere in pctā.
Deus. n. quedā negat ꝓpitius que
ꝯcedit iratus ut Aug9 dicit. Ora/
tionē ꝟo pctōris ex bono nature
desiderio ꝓcedentē deus audit. nō
quasi ex iusticia. qr pctōr h modo
nō meret. ꝫ ex pura misericordia.
obseruatis tn̄ q̄tuor ꝯditionib9 q̄
coiter reꝗrunt ad orationē q̄ debꝫ
exaudiri. s. ut ꝓ se petat necessaria
s. ad salutē pie ⁊ pseuerant. Alias
etiā ꝯditiones oratiōis habes hic
in se. §. qui est iuxta ꝓxime se. A
Idē in sū. eo. ti. q. 118. B

❡ Utrū oratio cadat sub p̄cepto 8
R°. ꝫm Al. Ad orationē quidem
mētalē. A. ⁊ etiā vocalē ꝫm eū/
dem. ut pꝫ in sū. eo. ti. q. 119. vbi
h notant. B. hō tenet ex iure nāli
qō dictat hoi q̄ disponat se ad ea
sine quibus nō ē salus. A. Que
dispositio nō est sine oratiōe ut ibi/
dē. B. Et ad h ius accedit aucto/
ritas xp̄i dicētis Luc. 18°. Oportꝫ
sp orare. Sup q̄ Criso9 dic. Opor/
tet nccitatē dicit. A. h ꝯtinet sub
illo p̄cepto. Memento ut diē sab/
bati sanctifices ut ibi. B. Ad vo/
calē ꝟo orationē seu cū cantu non
tenet q̄s ex p̄cepto diuino. A. s. q̄
ad determinatū modum orādi. ut
ibidē. qō intelligi debet q̄ ad quā/
titatē. al' bn̄ determinat. qr dicere
debem9 pater noster ⁊c. Math. 6°.
⁊ Luc. xi°. Jō omnes xp̄iani debēt
orationē hāc dn̄icā scire ⁊ dicere.
de ꝯse. dis. 4. vos an̄ oia. B. Sꝫ
ex statuto eccl'ie q̄ missas ⁊ horas
canonicas indixit ministris eccl'ie

ul' etiam ex iniūctione ꝯfessoris ꝓ
satisfactiōe pnīe. Con. Tho. in 4°.
dis. 15. addēs ꝙ 7 oībus coiter etiā
nō mīstris videt' ab eccłia deter mi-
natū temp⁹ statutū eē. cū ex cano-
nū statutis teneant' dieb⁹ festiuis
diuinis officijs interesse. ut mini-
stris ꝓ populo orātibus suā inten-
tionē conformēt. A. Idē in sū.
co. ti. q. 119. B. Pōt ad h̄ ptinere
s̄. missa. §. plt. 7 s̄. hore.
9 ¶ Quot sūt ꝯditiones q̄s oratio
dz habere? R°. ſm Ray. 7 Hosti.
xiiij. Prima ē ꝙ sit fidelis. Nā si-
ne fide ipossibile ē placē deo. 7 scip
fidē adepti sūt repromissiones. ad
Heb. xi°. Secunda ut sit secura seu
ꝯfidens. Jacobi p̄. Postulet i fide
nihil hesitās. Tertio sit humilis.
Ecc̄. 35. Orō humiliātꝭ se nubes pe
netrabit. 7 de ꝯse. dis. 5. nō medio-
crit'. Quarto sit discreta. Math.
20. Nescitis q̇d petatis. Jac̄. 4°.
Petitꝭ 7 nō accipitꝭ eo ꝙ male peta
tis. Quīto deuota. i. poti⁹ corde ꝙ̄
ore. p̄ Reḡ. p̄. Anna loq̄bat' i cor-
de suo 7 vox penitus nō audiebat'
Aug⁹. Quid ꝓdest strepit⁹ labio-
rū si mutū ē cor? Sexto verecūda
ut i publicano q̇ nō audebat ocu-
los ad celū leuare. Luc̄. 18°. Septi-
mo secreta. Math. 6°. Tu aūt cū
oraueris 7c̄. Isidor⁹. Orō ꝓuatꝭ
locis opportuni⁹ fundit'. Octauo
pura. Aug⁹ sup ps. Orōnis pure
magna ē virt⁹ 7 velut fidelis nū-
cius mandatū ꝑagit 7 penetrat q̄
caro nō ꝑuenit. Itē Johēs os au

reū. Nō pōt quisꝙ̄ grām vite cele-
stis accipe nisi purgat⁹ fuerit ab
oī sorde. de pe. dis. i. Nō pōt. Nono
lachrymosa. Isa. 38. Audiui orō-
nē tuā 7 vidi lachrymas tuas. Et
glo. Aug̃. sup Thob. 4°. Orō deū
lenit. lachryma cogit. h̄ vngit. illa
pūgit. Decimo sit attenta. ut hic s̄
§. 5°. dictū ē. Undecio feruida. ps.
Depcatus sū fa. tuam in toto cor-
de meo. Duodecimo ꝑosa. Thob.
12°. Bona est orō cū ieiunio 7 ele-
mosyna. Et sup illud Trenoꝝ 3°.
Leuemus corda nr̄a cū manib⁹
nostris. dicit Greg⁹. Cor cū ma-
nibus ad deū leuat q̇ orationē suā
ꝑibus roborat. Decimotertio as-
sidua. exēplo illi⁹ q̇ panes ab ami-
co petebat. Luc̄. xi°. Et apl̄i ꝑseue-
rātes in oratiōe spm̄ scm̄ accepe-
rūt. Actꝭ. 2°. A. Idē in sū. co. ti. q
20. Et in. q. se. dicit'. ꝙ q̄tuor sūt cō
ditiōes quib⁹ ꝯcurrētibus oratio
semꝑ ē efficax ad ipetrandū. quas
ponit glo. Luc̄. xi°. sup ista ꝑabola.
Quis vestꝝ hēbit amicū 7c̄. vide-
licet ut petat' pie. ꝓ se. ꝑseuerant'. 7
ad salutē. Et exponit Ul. dicens.
Pie. s. ut petēs nō ponat obstacu-
lū gratie. 7 h̄ obstaculū ē indispo-
tio petentis ad illud quod petitur.
Pro se. quia merito cōdigni vnus
alteri gratiam nō meret'. cum vix
sibi sufficiat ꝓpriū meritū. scd̄m
illud Math. 25. Ne forte nō suf-
ficiat nobis 7 vobis. Ad salu-
tē. quia pro alijs ad salutem non
pertinentibus deus non exaudit.

Perseuerāter. At ille si ꝑseuera-
uerit pulsans ⁊c̄. Luc̄. xi°. Et sub-
dit. Tn̄ deus ex abūdātia pietatꝪ
exaudit frequēter etiā cū non oēs
he ꝯditiones ꝯcurrūt. ſ; his ꝯcur-
rentib⁹ nunq̄ ē inefficax orō. B
10 ¶ Utrū in orone sit aliqd deter-
minate petendū. R°. ſm sententiā
Tho. 2ª 2ᵉ. q. 83. Si loq̄mur de
bonis spūalibus ut de ꝟtutib⁹ grā
⁊ gloria. quib⁹ nec hō pōt male vti
nec de se malū euētū pn̄t hr̄e. talia
sancti absolute petūt. ſm illud ps.
Oñde faciē tuā ⁊ salui erim⁹. Et
iteꝝ. Deduc me in semita mā. tu.
Sȝ si loq̄mur de tꝑalib⁹. dicēdū
ſm Aug. ad Probā. de orando
deū. Hoc licet orare qd licet desi-
derare. Tꝑalia aūt licet desidera-
re. nō quidē ꝑncipalit̄ ut in eis fi-
nē ꝯstituamus ſ; sicut quedā am-
minicula quib⁹ adiuuamur ad tē-
dēdū in beatitudinē. inq̄tum ꝑ ea
vita sustentat̄. ⁊ inq̄tū nobis or-
ganice deſuiūt ad actū ꝟtutū ut ⁊
phs dicit ꝑ ethicoꝝ. Et iō ꝓ tꝑali-
bus licet orare. que quidē ex q̄ nō
ꝑncipaliter petim⁹ ſ; in ordine ad
aliud. eo tenore a deo petimus ſm
q̄ expediūt ad salutē. Alit̄ tꝑalia
determinate a deo petē nō oportet.
q2 pn̄t malū euētū hr̄e. ⁊ eis hō po-
test bn̄ ⁊ male vti. Un̄ Ualerius
dicit. Nos plerūq; id votis expeti-
mus qd nō impetrasse meli⁹ foret
Et con. Ray. ⁊ Hosti. Et addunt
q̄ dn̄s ⁊ mgr̄ oia petenda ꝯclusit
in. 7. petitionibus. cū docuit nos
orare pater noster ⁊c̄. B
¶ Quō ordinātur petitiones in 11
orone dominica? R°. ſm Tho. vbi
s. Orō dn̄ica ꝑfectissima ē. Et ſm
Aug. si recte oram⁹ nō aliud di-
cere possum⁹. Nā ꝑmo ponunt̄ ea
ꝑ que in nobisipsis fiduciā excita-
mus. s. ꝯsideratio caritatis ei⁹ ad
nos. q2 bonū nostꝝ vult. Ideo di-
cim⁹ pr̄ noster. Et cōsideratio ex-
cellētie qua pōt. iō dr̄. q̄ es in celis
Deinde sequūtur. 7. petitiones. ⁊
eo ordine q̄ petēde sūt. Prima ꝑti-
net ad dilectionē dei q̄ deū i seipso
diligimus cū dr̄. sanctificet̄ nomē
tuū. i. sanctū ab oibus habeat̄. qd
ꝑtinet ad gloriā dei in hoibus ꝓpa-
gandā. Secūda ꝑtinet ad dilecti-
onē q̄ diligimus nos cū dr̄. adue-
niat regnū tuū. i. ꝑ quā petim⁹ ad
gloriā regni eius ꝑuenire. Tertia
petitio ꝑ quā petit̄ directe id quo
beatitudinē meremur. cū dr̄. fiat
volūtas tua sicut in celo ⁊ in terra
Quarta ē ꝑ quā petit̄ illud q̄ in-
strumētalit̄ iuuam̄ ad merēdū. cū
dr̄. pa. no. q̄ti. da no. hodie. siue h̄
intelligat̄ de pane sacr̄ali cui⁹ q̄ti-
dianus vsus ꝓficit homini. i quo
etiā intelligunt̄ oia alia sacramē-
ta. siue etiā itelligat̄ de pane cor-
porali. ut ꝑ panē intelligat̄ ois suf-
ficiētia victus. Quinta ē remotio
eius qd esset impedimētū ꝑme pe-
titionis. q2 directe excludit a re-
gno. s. pctm̄. vn̄ dr̄. Dimitte nob̄
debita nostra sicut ⁊ nos di. debi.
nostris. Sexta ē remotio eius qd

nos impedit a secūda petitione.s.
ab obseruātia diuine voluntatꝫ.cū
dicimus. Et ne nos indu.in tēp.
p qd nō petimus ne tēptemur·sed
ut a tēptatione nō vincamur.qd ē
in tēptationē induci. Septima est
remotio penalitatis pn̄tis que est
impeditiua tertie petitiōis.s.suffi/
cientie circa vitā.vn̄ dr̄. Sz libera
nos a malo. A .Pn̄t ⁊ alie ex/
positiones orōnis dn̄ice poni sed
ꝓpter breuitatē omittūtur. Ad ra/
tionē tn̄ horarū canonicaꝝ sciēdū
ꝺm Al. ⁊ in sū.con.eo.ti.q.izz.ꝙ
iō hore canonice diuidunt in septē
tpa.qr in his diuersa saluatoris
mysteria gesta sūt. Mān nocte na/
scitur.orat pnoctās in orōne.ꝓ/
ditiose tradit.capitur ut latro cū
gladijs ⁊ fustibus.oēm patientiā
exhibet gladiū ꝓhibendo. ꝓdito/
rē ⁊ alios hostes suos caritatiue
āmonēdo.auriculā abscisam sa/
nādo.volūtarie sepati ostēdendo
ea q̄ instabant ꝓdicendo.ad locū
ꝓditioni cōgruū se trāsferēdo.ho
stibus obuiā ꝓcedendo.eos solo
verbo soletenus ꝓsternēdo.seipsū
eis idicādo·opprobrijs falsoꝝ te/
stiū saturat.alapis a seruis cedit.
⁊ ut falsus ꝓpħa puerili ludo illu/
ditur ⁊ ꝯspuit.a discipulis deserit
a Petro negat.⁊ ꝓtinus oculo mi
sericordie intuet.corpus eius in
sepulchro quiescit.aīa in inferno.
Mane qd est hora prima in cōci/
liū iudeoꝝ ducitur.falsa testimo/
nia ꝯtra eum querunt.extorta ab

ipso ꝓfessio veritatis blasfemia iu/
dicat.vincit cū falsis accusatiōi/
bus. Pilato tradit.⁊ ꝺm quorun/
dam opinionē resurgit. Hora ter/
tia accusatur. Herodi mittitur.ab
ipso ⁊ suo exercitu spernit.a q̄ etiā
illusus in veste alba ad examē Pi/
lati remittitur.clamorib⁹ iudeoꝝ
crucifigit.a Pilato flagellat.spi/
ritum sanctū mittit. Hora sexta iu/
dicatur·ꝯdemnat·cōspuit·illudi/
tur.spinis coronat·arūdine cedit
crucē sibi baiulans egredit.felle
⁊ aceto potatur.cū sceleratis cō/
putatur·blasfemat·irridetur·tene/
bris corpalibus occasus veri so/
lis ostēditur. Hora nona matrem
ꝯsolatur.clamās moritur.velum
templi scindit.terra mouet.petre
diuidūtur.monumēta aperiūtur.
centurio ꝯfitetur.alij sua pectora
tundētes reuertūtur. Hora vesper/
tina lancea latus ei⁹ pforatur.ex
vulnere sanguis cū aqua egredit
Sero qd est hora cōpletorij cenat
cū apostolis cenā legalē.instituit
sacramentalē.lauat pedes aplōꝝ
⁊ extergit lintheo.apostolis predi/
cat.ꝓ eis patrem orat.ad locū ꝓ/
ditiōis ꝓperat.tristiciā suam ma/
nifestat discipulis.trinā orationē
emittit.factus in agonia guttas
sudoris sanguinei defluētis in ter/
ra fundit.de cruce deponitur.aro/
matibus conditur.inuoluit syn/
done.sepulchrū lapide pregran/
di clauditur.signatur·custoditur
vallatur.

ORatoriū. Utrū liceat cuilibet in domo ꝓpria habē oratoriū ꝑuatū. R᷒. Oratorium in forma eccl'ie nō licet hr̄e absq auctoritate epi. A. Si vo nō sit in forma eccl'ie bene licet hr̄e cuilibet fideli. ut i sū. con. li. 3. ti. 24 q. 148. B. nec ibi missa celebrari nisi de ꝯsensu epi ⁊ ꝓpter necitatē. ⁊ ꝙ nō fiat inde ꝑiudiciū enorme eccl'ie parochiali. Cleric⁹ autē q̇ sine auctoritate epi in tali oratorio celebrauerit debz deponi. de ꝯse. dis. i. vnicuiq. et. c. clericos. et c. si quis. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 28. q. 148. Ubi etiā dicit᷑ scd̄m glo. Ray. ꝙ ꝯcessa licētia edificādi monasteriū intelligit᷑ ⁊ cōcessa edificādi oratoria opportuna infra septa eius. Et in allato. c. si q̇s dicit᷑ ꝙ in ꝑcipuis solēnitatib⁹ nō debet in ꝑdictis ꝑuatis oratorijs celebrari nisi de ꝯsensu epi. Quod videt᷑ intelligēdū qn̄ maior vrget necessitas q̄ in alijs tp̄ib⁹. in quibus etiā sine licentia epi ⁊ iusta cā nō debet in talib⁹ locis celebrari ut ꝑtactū ē. Item in dicta. q. 148. dicit᷑ ꝙ quilibz pōt auctoritate ꝓpria facere hospitale ad recipiēdū pauperes sine oratorio tn̄. ꝫ talis locus nō gaudet libertate eccl'iastica ⁊ emi ⁊ vendi potest.

ORdo j. coiter quid sit. R᷒. ſm magistrū sententiar ⁊ Tho. in 4. dis. 24. Ordo est signaculū qōdā in quo spūalis potestas tradit᷑ ordinato ad officium. A. hec diffinitio fuit Hug. de scō vic. Et scd̄m Pe. ibi actus exterior dicit᷑ signaculū. sed executio illius ptātis dicitur officiū. ut in sū. con. li. 3. ti. 22. q. i. B

Utrū prima tōsura siue corona sit ordo. R᷒. Si loq̄mur de ordine inq̄tum ē sacr̄m ⁊ imprimit caracterē. isto mō tōsura non est ordo. q2 nec sacramētum ē nec imꝑmit caracterē. Et h̄ est sn̄ia Tho. in 4. dis. 24. Et ꝓpter h̄ iura int̄ ordines nō posuerūt tōsurā. 32. dis. seriatim. 77. dis. illud. 93. dis. a subdiacono. Si vo loq̄mur de ordine nō ut ē sacramētū ꝫ largo mō pro deputatiōe ad diuinū cultū. sic ſm eundē ordo ē. ⁊ ita noiat᷑ ex̄ de eta. ⁊ q̄li. cū ꝯtingat. Sed ꝙ ibi dicit Ber. ꝙ est idē qō psalmistat⁹ nō ē sic. ut in se. §. p3. A. Nō ē g̊ ꝑma tōsura ꝓprie ordo ꝫ dispositio ad ordines. ut i sū. con. eo. ti. q. 2. B j

Utrū psalmistatus sit ordo. R᷒. ſm Tho. in 4. dis. 24. In decret̄ dis. 21. cleros. psalmistatus 2⁹ ab hostiario inter ordines ponit᷑. non ꝙ sit spūālis ordo. ꝫ quia ē officiū ordini. s. lectoratui ānexū. 23. dis. psalmista. Nam q2 psalmi cū cātu ꝓnunciātur. iō lector dicit᷑ psalmista ⁊ cantor. qō ē quoddā officiū inter ordines. A. Con. Pe. ut in sū. eo. ti. q. 3. B 2

Quot sunt ordines? R᷒. ſm sn̄iam Tho. i 4. dis. 24. Si ꝓprie 3

accipiamus ordines in q̄tum sũt
sacramēta. septē sunt. quatuor. s.
minores ut hostiarius, lector. aco-
lit⁹ ⁊ exorcista. ⁊ tres sacri. s. sub-
diaconus. diaconus ⁊ p̄sbyt̄. Si
ꝟo largo mō sumam⁹. addet̄ mi-
noribus p̄ma tōsura siue psalmi-
status ut quidā dicũt. Et de h̄ ha-
bes in p̄cedētibus duob⁹. §. Sa-
cris ꝟo addet̄ ep̄atus. qui tñ vtrũ
sit ordo habes in se. §. A . Hoc
coīter tenēt oēs theologi. s. ꝙ or-
dines ꝓprie sũt tm̄ septē. ut in sũ.
con. eo. ti. q. 4. B
4 ¶ Utrũ ep̄atus sit ordo. R̄°. ſm
Tho. in 4°. dis. 24. Ordo pōt acci-
pi dupliciter. Uno mō ſm ꝙ est
sacramētũ. ⁊ sic oīs ordo ordinat̄
ad sacramētũ eucharistie. Uñ cũ
ep̄s non habeat q̄tũ ad h̄ ptātem
supiorē sacerdote. ep̄atus nō ē or-
do. Alio mō pōt cōsiderari ordo
ſm ꝙ est officiũ quoddā respectu
quarundā actionũ sacrarũ. Et sic
cũ ep̄s habeat ptātem ī actionib⁹
ierarchicis respectu corpis mysti-
ci sup̄ sacerdotē. ep̄at⁹ erit ordo.
Et isto mō loquũtur q̄ñq; iura. ut
cũ dicit̄ ꝙ nō pōt cōmittere ea que
sunt ep̄alis ordinis nisi ep̄o. ex̄ de
ɔse. eccle. aqua. A . Et sic ordo
aliq̄ñ accipit̄ ꝓ sacramēto. aliq̄ñ
ꝓ gradu dignitatis. ut ⁊ pꝫ in sũ.
con. eo. ti. q. 3. Hoc coīt̄ tenent oēs
theologi. s. ꝙ ordines ꝓprie sunt
tm̄ septē. ut in sũ. co. ti. q. 4. B
5 ¶ Utrũ ordo sit vnũ sacramētũ.
R̄°. ſm Pe. Unum est. nō vnitate
indiuisibilitatis sicut pũctus. nec
ɔtinuitatis sicut linea. nec pfectio-
ne vnius forme sicut corp⁹ aiatũ
h̄ est vnũ pfectione vni⁹ finis. q2
cũ ɔstituat̄ ex diuersis ordinibus
spālibus. oēs ordinantur ad vnũ
actũ. s. ɔsecratiōis eucharistie. A
Sicut etiā domus dicitur vna ſm
eundē. ut in sũ. eo. ti. q. 5. B
¶ Utrũ in ordine ɔferat̄ grā. R̄°. 6
scōm Tho. ⁊ Pe. in 4°. dis. 24. In
ordine cōfert̄ gratia gratũ faciēs
que necessaria ē nō solũ ad digne
suscipiendũ sacramentũ h̄ etiā ad
digne ministrandũ. A . Idē in
sũ. con. eo. ti. q. 9. B
¶ Utrum ordo liberet a fortuna 7
seruili. R̄°. ſm Ray. Non solum
ep̄alis dignitas h̄ etiā sacerdota-
lis liberat a ɔditione uł a fortuna
ſuili uel ascripticia. dis. 54. si ſu⁹
sciente. Et ſm canones etiā a cu-
riali fortuna siue vinculo. quia ut
dictũ est liberat a seruili q̄ fortior
ē. dis. 54. frequēs. et. c. ex antiquis
Uñ q̄tum ad h̄ nō tenet illud. c.
si seruus sciēte. A . q2 illud. c. est
quedā lex q̄ reuocat̄ p ius canoni-
cũ ſm glo. ibi p rōnē p̄tactā. B
Uerũtñ curialis nō debet ordina-
ri. ut. ĵ. ordinādus. §. 15°. A . s. q̇
incipit. 15°. B
¶ Utrũ votũ castitat; sit annexũ 8
ordini sacro. R̄°. ſm W. Nō. ut pꝫ
in grecis q̇ nō tenētur ad ɔtinētiā
nec apud nos illi qui inuitis vxo-
ribus ordināt̄. A . Tales tñ nō
possũt debitũ exigere lꝫ teneantur

reddere.ut s.impedimētū xi.º §.p.
in additione. B. Sz tale votum
ānexū est ordini ex ɔstitutione ec-
clesie,ppt honestatē sacri ordinis.
sicut Hug.notauit.28.dis.in pn.º
A. Con.Tho.z.º z.º q.88. B
C Quot modis ordinatio dicit
symoniaca? R.º bm Ray. q̃tuor
modis. Nā alia ex pte ordinatoris
tm̄. Alia ex pte ordināditm̄.alia
ex pte vtriusqȝ.alia ex neutriusqȝ
pte.vide.j.symonia p.§.6.º

Ordo iij.º quo adritū
7 tempus.
Utrū necesse sit instrumētū
in ordinatione exhibitū corpalit
tangi. R.º bm Tho.in 4.º dis.24.
Quidā dicūt ɔtactū istrumētorū
materialiū ab eo q̃ suscipit sacra-
mentū nō esse de necessitate sacri s
solā porrectionē. Tn̄ ipa vba for-
me vident oñdere,q ɔtact⁹ mate-
rie sit de eētia sacri.qz dr.accipe
h uel illud 7c. A. Primā opini-
onē sequit Al.quā etiā nō oio re-
probat Tho.lz secūda videat sibi
tutior.ut pz in sū.con.li.º 3.º ti.23.
q.xi.vbi etiā patet q Hosti. mul-
tū discrepat ab his. Jō hic passus
penit⁹ videt ambiguus. ppterea ps
tutior ē eligēda.ex de homi.petitio
7 de p̄sby.nō bap.venies.ibi. Nō
intelligitur iteratū quod ambigit
esse factum. B
C Utrū plures ordines eodē die
possint ɔferri. R.º bm Ray. Uno
die nō debēt ɔferri vni oēs mino-
res nisi h obtineat de ɔsuetudine
ecclie. Itē vnus ordo sacer cū mi-
noribus ul duo sacri nullo mō cō-
ferunt eodē die vni.dis.77.in sin-
gulis.et.c.quicūqȝ.ex de eo q̃ fur.
or.sus.cū hic lator.ex de temp.or.
lrās.et.c.dilectus. Et de pena epi
q̃ ɔtra h ordinat hēs.j.ordinator
§.3.º Ille v̄o q̃ furtiue ɔtra predi-
ctam formā ordinē recipit dz de-
poni.dis.77.subdiaconus.ex de eo
qui fur.or.sus.innotuit. Sitn̄ re-
ceptis iuxta ɔsuetudinē patrie q̃-
tuor minoribus ordinib⁹ subdia-
conatū eadē die furtiue recipiat.
pōt pmitti misericordit in minori-
bus tm̄ ministrare. Et si itrauerit
religionē 7 vita moresqȝ eius exe-
gerint abbas si voluerit i alijs or-
dinibus poterit dispēsare.ut i di-
cto.c.cum.h. Et idem bm Hosti.si
duos sacros ordines simul rece-
perit. A. Jdē in sū.con.eo.ti.q.
13. B. Sz si lata fuisset pus ex-
coicationis snia ɔtra sic recipien-
tes. A.i.fuisset inhibitum ne sic
ordines recipent sub pena excoi-
cationis.ut in dicto.c.inotuit. B
7 nihilominus receperint nō poterit
cū eis dispensari nisi p papā.ut in
dicto.c.inotuit. A. h videt sen-
tire Goff.7 Hosti.q̃ absolute di-
cūt q q̃ p⁹ intminationē anathe-
matis ordinat.nō pōt cū eo dispē-
sari nisi p papā.nisi q̃ ad minores
ordines in quib⁹ h casu pōt dispē-
sare etiā eps bm Hosti.7 in sū.eo.
ti.q.14. Sz hec vident intelligēda
bm distinctionē Ray.q̃ dicit ut pz

in dicta.q.i4.q̄ si q̄s ꝯtra ꝓhibi-
tionē factā sub pena excoicatiōis
clādestine recepit duos ordines
simul.tūc nō poterit cū eo in exe-
cutione ordinū etiā si religionem
intrauerit dispēsari nisi de licentia
pape.dcō.c.inotuit. Si vero ali-
q̄s recepit furtiue ordinē sacrū uł
nō sacꝝ.distingue.q2 aut fuit ꝓhi-
bitus sub intīminatiōe anathema-
tis aut nō. In p̄ casu poterit cōdi-
gna satisfactione p̄missa cū eo ut
in susceptis ministret ordinib⁹ ep̄us
dispēsare.⁊ si intrauerit religionē
etiā in suscipiēdis postq̄ aliquāto
tp̄e fuerit in ea laudabilit̄ ꝯuersa-
tus. In 2°. aūt casu poterit cū tali
etiā in seculo remanēte post cōdi-
gnā satisfactionē tā in suscept̄ q̄
in suscipiēdis ordinib⁹ dispēsare.
ex̄ de eo q̄ fur.or sus.c.p̄.hecibi. Et
dr̄ q̄s ꝓprie furtiue ordinē suscipe
qui ꝯ̄ ꝯscientiā sui ep̄i ⁊ sine exa-
minatione ꝓmouet̄ f̄m glo.ex̄ de
eo q̄ fur.or.sus.c.p̄. B .Et addit
Hosti.q̄ etiā papa de facili nō di-
spensat. De dispensatione cū ordi-
natis ab alieno ep̄o ⁊ huiusmodi
hēs.ĩ.ordinatus p̄.§.anp̄st. B

z C Utrum in ordine faciendū sit
scrutiniū. R°. f̄m Hosti. Circa hoc
faciendū ē duplex scrutiniū. Unū
añ ordinationē.qd̄ diligent̄ faciē-
dū est.ex̄ de elec.nihil est.§.ep̄i. Et
incipit in feria q̄rta p̄cedente sab-
batū ordinatiōis.⁊ durat vsq̄ ad
dictū sabbatū.p archidiaconum
quidē de iure coi.ex̄ de.offi.archi.
ad hec.et.c.ut nostrū. A .Olim
ep̄s eligebat scrutatores seu exa-
minatores.z4.dis.qñ. Et notat̄ i
sū.eo.ti.q.i7.f̄m Hoff. Sȝ ut hic
dicitur ⁊ etiā ibi hodie de iure sp̄e-
ctat examinatio ad archidiaconū
B .Qui habebit diligēter inq̄rē
de vita ordinādi.de genere.de pa-
tria.de etate.de titulo ad quē or-
dinat̄.de loco in quo cōuersat̄.de
scia.de fide.⁊ de alijs que ꝯtinent̄
in regula ap̄lica.de quibus dr̄.ĩ.
ordinādus quasi p totū. Et sic in
sabbato q̄ ꝓbati sunt ep̄o p̄ñtent̄.
38.dis.qñ. A .Istud.c.pott⁹ ē.z4.
dis. B .Aliud scrutiniū fit in ipsa
ordinatiōe qñ ordinandi ep̄o pre-
sentāt̄ ante altare cū archidiaco-
nus dicit. Postulat sancta mater
ecclia ⁊c̄.⁊ ordinatore interrogā-
te. Scis illos eē dignos. Et r̄ñdet
Quātum hūana fragilitas ⁊c̄. Et
quidē p̄ñtator in tali r̄ñsione non
peccat dū tñ cōtra ꝯsciam non lo-
quat̄.extra de scru.in or.fa.c.vno.
Alioq̄n ꝯ̄.z8.q.i.§.p̄. A .Me-
lius facit dictū.c.vnicū. B .Nā
quē nescit indignū.dȝ p̄sumere di-
gnū.ex̄ de p̄sump.dudū. Qz si ar-
chidiaconū remordeat conscia de
aliq̄ qui nō sit dign⁹.tūc anteq̄ ve-
niat̄ ad ordinationē secreto stude-
at ep̄o denūciare.ex̄ de scru.in or.
fa.c.p̄. Et si ep̄us nolit desistē.ar-
chidiaconus dȝ se subtrahere.⁊ si
non pōt sine scandalo dȝ illa v̄ba
dicere tanq̄ minister ecclie.q̄ non
iudicat de occultis.s̄ nullo modo

crimē lris ꝺ publicare. Con. Inno. A. Idē in ꝺcā. q. 17. ⁊ se. B

3 ¶ Quid si sine examinatiōe q̇s ē ordinatꝰ? R. ꝭm Hosti. Si sit notus ⁊ dignus non peccat. q2 tales nō sunt examinādi. ar. 24. dis. nullus. A. Fallit h in ep̄o cōsecrādo q̇ ꝗuis sit notus tn̄ examinatur. 23. dis. qui ep̄s. ꝭm Goff. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 19. Sȝ si indignus sit. deponi debet. ex. de corpo. viti. exposuisti. Si v̄o sit ignotus ꝗuis dignus. deponēdus ē. 24. dis. c. vlt. ⁊ multo fortius si indignus. 50. dis. ex penitentibus. A Idem in dicta. q. 19. B

4 ¶ Quid si in examinatiōe crimē suum non exposuit? R. ꝭm Hosti. Ordinādus tenet cōfiteri crimina seu impedimēta notoria iuris uel facti. nisi fuerit cū eo dispēsatum. dis. 50. ex penitētibus. Itē tenet ꝑdē grauia seu enormia. s. que etiā post pniam executionem impediūt. ut homicidiū. symonia in ordine ⁊ huiusmodi. A. Etiā si sint secreta. ut in. c. quesitū. ex. de tempo. or. B. Alia v̄o que non impediūt. non tenet. ex. de tēpo. or. c. fi. Si v̄o fraudulēter defectus subticet. nō habebit executionē ordinis sic suscepti. ex. de renūc. nisi cū pridem. §. ꝑsone. Si v̄o cōfitet ⁊ dispēsetur cū eo. securus erit ꝭm Inno. ut vlterius nō accuset. Aliter secus. 34. dis. c. vlt. A. Potius videtur. 24. dis. c. fi. B. Si non dispēsetur ⁊ nihilominꝰ ordinetur. non debet ordinatus in illo ordine admitti. 81. dis. si q̇s sane. Cō. Goff. A. Idē i ꝺcā. q. 19. B

¶ Quibus t̄pibus debēt ordines ꝯferri? R. ꝭm Ray. Ordines generaliter cōferri pn̄t in sex t̄pibus anni. s. In sabbatis q̄tuor temporū. ⁊ in sabbato ante dominicā de passione. ⁊ in sabbato sancto pasce. dis. 75. c. vlt. ex. de tempo. or. de eo. Papa v̄o pōt ꝯferre subdiaconatū in diebus dn̄icis. ⁊ in alijs ꝑcipuis festiuitatibꝰ. Itē in dn̄icis diebꝰ solēnibus q̇libet ep̄s pōt cōferre minores aliq̇bꝰ. ita tn̄ q̄ nō multū ne videat generalē ordinationē facere. ut nōt i dicto. c. de eo. Con. Hosti. ⁊ goff. ⁊ alij. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 30. B 5

¶ Quare sacri ordines semꝑ sūt ꝯferēdi i sabbato? R. ꝭm Hosti. Quia sabbatum significat requiē ⁊ qui trāsit ad clericatū irreuocabiliter ꝑ susceptionē sacri ordinis transit de labore seculariū negociorū ad vacādū sp̄ualibus. dis. 88. fornicari. Et ap̄lus. 2. Thimot. 2. Nemo militans deo implicat se negocijs secularibus. Con. Inno. ⁊ Goff. A. Con. etiā Ul. ut in dicta. q. 30. B 6

¶ Utrū aliquo mō ordines sacri possint ꝯferri i dn̄ica. R. ꝭm Ray. Si in sabbato ordinationū tam ordinans ꝗ ordinādus cōtinuaret ieiuniū nec comederet nisi forte celebrando. tūc in mane sequētis dominice posset sacer ordo con- 7

ferri.q2 tunc mane dici dñice in-
telligit trahi ad sabbatum ꝓpter
continuationē ieiunij. Et idem in-
telligendū est de nocte ante diem
pasce si tunc celebraretur .ut erat
mos antiquitus. A .s.ꝙ in dicta
nocte possint ordinationes fieri ⁊
nō in alijs noctibus ſm Inno.in
c.litteras.ex̄ de tēpo.or. B .Por-
ro talem cōtinuationē ieiunij non
expedit facē nisi i necessitate.Con.
Hosti.⁊ Inno.⁊ alij. A .Hec par-
tim fuerunt dicta Ray.⁊ partim
aliorū.ut patet in dicta.q.30.vbi
etiam dicitur ſm glo.Ray.ꝙ cō-
tinuatio ieiunij sic debet itelligi ꝙ
die sabbati ⁊ nocte sequenti nihil
comedat uel sumat uel bibat. Et
ſm Inno.i dicto.c.lrās.celebrās
die sabbati nō debet sumē nisi cor-
pus ⁊ sanguinem. B

8 ¶ Que pena eorum qui extra sta-
tuta tēpora sacrū ordinē suscepe-
runt ? R°. Non debent permitti in
susceptis ordinibus ministrare. ex̄
de tempo.or.c.2°. Tamē caracte-
rem susceperūt. Et epus imposita
eis ꝓ modo penitētia cōpetenti susti-
nere poterit ut postea in susceptis
ordinibus ministrēt.extra de tem-
po.or.ꝯsultationi.Et scdm Inno.
Ber.⁊ W.qui addit ꝙ secus est in
ordinibus suscipiēdis. A .Idē i
sū.con.eo.ti.q.33.Si tamen ante
ministrent habes ī.dispensatio.§
6°.v.9°. Ordinatores vo debent
priuari auctoritate ordinandi.ut
in eo.c.2°. B

¶ Quid si aliquid omittat in or- 9
dinatiōe de forma ? R°.ſm Ray.
Si aliquid omittat qd sit de sub-
stantia.aut etiā si dubitet vtrū sit
de substātia.tota ordinatio dz ite-
rari quasi nihil sit factū. Nihil.n.
intelligit iteratū qd nescit esse fa-
ctum.de ꝯse.dis.i.solēnitates. Si
aūt omissū est id de q expressū ē ꝙ
nō est de substātia.nō dz ordinatio
iterāri s quod omissū ē debet sta-
tuto tpe caute suppleri.ex̄ de sacra.
ite.c.ꝓsbyter.et.c.ꝓ. Con. Inno.
A .Idē in sū.con.eo.ti.q.34. B
De eo qui sciēter ordinē iterat ha-
bes ī.dispensatio.§.7°.

¶ Que sūt illa q̄ nō sunt de sub- 10
stantia ? R°.ſm Ray. Expressū ē
ꝙ de substantia nō est ipsū tēpus
ordinationū.ex̄ de tempo.or.sane.
Item necetas ordinandi.dis.77.
subdiaconus.et.c.in veteri. Item
nec vnctio.extra de sacra vnc.c.i.
circa finem.⁊ de sacra.non ite.c.ꝓ
Item ꝙ ordinandus in presbyte-
rum uel diaconū recipiat imposi-
tionē manus episcopi. A .s.ta-
ctu corporali. ut in.c.vlt.de quo
statim. B .extra de sacra.nō.ite.
c.vlt. Item ꝙ ordo recipiat a ꝓ-
prio episcopo uel ꝙ nō recipiat q̇s
oēs ordines simul s seruatis de-
bitis interstitijs.ex̄ de tēp.or.ꝙ trās-
lationem .et.c.litteras. et.9.q.2.
Lugdunēsis. Con.Hosti.⁊ scdm
eundem Hosti. et etiam Hug.et
W.non est de substantia ꝙ ordi-
nans ⁊ ordinādus sint ieiuni. A

Hoc coiter tenēt doc. lz Ray. de h dubitauerit. ut patz in sū. co. ti. q. 34. B. Sūt alia de quib⁹ nescit̄ vtrum sint de substātia uel nō. ut missa. de q̄ etiā Hosti. dicit dubiū. A. In dicta. q. 34. B. Tamen in minorib⁹ ordinibus nō videtur dubiū ꝙ missa nō ē de substantia. A. Forte h pōt intelligi ex ꝯsuetudine. que ē optima legū int̄pres ff. de legi. si de interp̄tatione. Item ad materiā aduertendū sm Inno. ⁊ in dicta. q. 34. ꝙ cū in ordinatione alicui⁹ in diaconū uel sacerdotē omissa ē manus ipositio ⁊ postea supplet̄. dicunt̄ etiam oēs orōnes que precipiūtur dici qñ fit man⁹ impositio. q2 ipsi man⁹ impositioni adherēt. Et de man⁹ ipositione fit mētio in orōnibus. Itē dicit ꝙ vbi diuisi ⁊ diuersi sūt act⁹ nō est iterandū h supplendū. sicut in ordinatiōe sacerdotis ali⁹ act⁹ ē tenere manus sup caput. alius dare ei calicē ⁊ patenā. quorum si aliqđ de fuerit legitime factū. non erit postea iterandū. Quidā tñ dicunt ꝙ h duo. s. de calice ⁊ de patena nō sunt supplēda. quia nō sūt de substantia. tñ securi⁹ est supplē. Itē si pars alicuius orōnis omissa esset. a capite inchoanda foret. Tñ in ordinibus multe oratiōes possunt esse que nō sūt de substantia ordinis. vñ si talis ordo legitime collatus esset. non ꝓpter hoc reiteraret̄. Item si tñ vna manus inuncta est. postea solius alterius manus inūctio supplēda est. ⁊ vbi in orōnibus dicit̄ manus in plurali. dicet̄ manus in singulari. Et si facta esset vnctio in aliquo ⁊ nō dicta oratio uel ecōuerso. repetendū erit vtrūq3. q2 actus nō sunt diuisi. cū in orōnibus fiat mentio de vnctione. Item qđ omissū est debet suppleri per eū qui ordinauit. Quod si fieri nō pōt. per aliū suppleri pōt. Item si eps in ordinādo ex infirmitate deficiat p eū postea uel p alium inchoabit̄ vbi ipse dimiserat. nisi sint aliqua coherētia ut vnctio ⁊ oratio vt dictū est. uel nisi vnus sit actus. ut patet in forma cōsecrationis eucharistie ⁊ in forma baptismi. cuius pte iam dicta si deficiat minister. p aliū reincipit̄ forma in baptismo ⁊ in missa ab illo loco. qui pridie ⁊c̄. Con. Hosti. Item quod dictū est omissū caute suppleri. Hosti. in. c. p̄sby. ter. ex de sacra. ite. vbi ⁊ Inno. ponit p̄dicta. ut ⁊ patet i dicta. q. 34. exponit ꝙ fiat suppletio tpe ordinationis ⁊ veniat patiēs defectum quasi ministrās epo. nec erit intētio epi nec ipsius ꝙ orōnes super ipsū iterētur. ⁊ cū venerit epus ad id qđ omissū est suppleat. ⁊ pōt fieri vltimo post alios eiusdem ordinis ut magis celet̄. Pōt etiā epus ei dicere. Uade ⁊ porta mihi librū uel aliā rem quasi credant circūstantes ꝙ ꝓpter mandatū sibi inīūctū iposuerit manū. uel etiā i capella sua paucis ⁊ honis secretarijs

vocatꝫ ꝑuatim poterit ordines celebrare. Quousqꝫ aūt hoc supplementū recepit executionē suscepti ordinis nō habebit. 52. dis. sollicitudo. ⁊ ex̄ de sacra. ite. c ꝑ. ⁊ ibi glo. ⁊ in dicta. q. 34. B

ORdo iiij.° quo ad caracterem.

Utrū in quolibet ordine imprimatur spālis carecter. ⁊ an caracť vniꝰ ordinis ꝑsupponat caracterē alteriꝰ ordinis. R.° ꝭm Tho. in 4.° dis. 24. In quolibet ordine sicut ꝯferť spālis potestas ita imprimitur spālis caracter. nec caracter vniꝰ ordinis ꝑsupponit caracterē alteriꝰ ordinis. Nā recepto ordine posteriori ⁊ ꝑtermisso ꝑcedenti. non ꝓpter h̄ debet reordinari in ipso posteriori. ex̄ de cleri. per sal. ꝓmo. c. vnico. Con. theologi omnes. A. Idem in sū. con. li.° 3.° ti. 22. q. 6. B

j ¶ Utrum ante caracterē ordinis ꝑexigať caracter baptismi ⁊ cōfirmationis. R.° ꝭm Tho. vbi s̄. Caracter baptismi ꝑexigiť de necessitate. quia est fundamentū omniū sacramētoꝝ. ex̄ de ꝑsby. non bap. c ꝑ. et. c. veniens. Sed caracter confirmationis nō ꝑexigiť de necessitate. quin sine illo recipiat quis caracterē ordinis. tñ de congruo ꝑexigitur. Con. Pe. ⁊ aliij. A. Idē in sū. co. ti. q. 7. B

z ¶ In quo actu impꝛmiť caracter in singulis ordinibus? R.° scđm sententiā Tho. in 4.° dis. 24. et. 25. Sacerdotalis caracter imprimiť qñ datur ei ab epo calix cū vino ⁊ patena cum pane ⁊ sub debita forma verboꝝ. quia tūc ꝯfertur ei potestas ad principalē eius actū qui ē ꝯsecrare corpus ⁊ sanguinē xp̄i. A. Pe. aūt dicit. q᷑ in ordine sacerdotali imprimiť caracter i impositione manus que ē organū organoꝝ ⁊ organū cōsecrationis ⁊ ministrationis sacramētorū. ut in sū. con. eo. ti. q. io. B. Diacono vo imp̄miť in datiōe libri euāgelioꝝ. tunc enim ei dať ptās legendi euangelia in ecclia quod ē eius secūdarius actus in quo includiť ꝑncipalis. s. dispensatio sacramēti. eo mō quo dicitur s̄. diaconus. Subdiacono vo in porrectiōe calicis vacui. A. s. ꝯsecrati ꝭm Pe. ⁊ Al. ⁊ in dicta. q. io. B. q2 habet portare vasa dñici corporis ⁊ sanguinis. Acolito in acceptione vrceoli ⁊ cādelabri. ꝭ ꝑcipue vrceoli. quia eius est preparare vinū ⁊ aquā ad ministeriū. ⁊ accipit h̄ ab archidiacono. nō q᷑ archidiaconꝰ ꝯferat sacramētū ordinis. qui cōferť virtute verboꝝ que dicit ep̄s. A. Scđm Al. ⁊ Pe. magis videtur imprimi caracter cū dať cādelabrū q̄ in datione vrceoli. Item dicit Pe. q᷑ in traditione quā facit archidiaconus fit potestatꝫ collate expressio. ut in dicta. q. io. B Exorciste cū recipit librum exorcismorū. Eius enim officiū est exorcismos memorie cōmendare. ⁊

man⁹ sup cathecuminos 7 ener/
guminos ponē. A .Energumi/
nus est demoniacus ƀm catholi/
con. B .Lectori cū dat liber pro/
phetaꝝ. qꝛ eius officiū ē ꝓphetias
legere 7 cathecuminos ꝑma eru/
dimēta fidei docere. Hostiario cū
ꝯferūtur ei claues ostioꝝ ecclie. qꝛ
eius officiū ē dignos ad sacramē/
ta recipe 7 indignos excludē. Hec
sūpta sunt breuiter. ꝑtim de Tho.
vbi s̄. 7 ꝑtim ex canone dis. 23. A
s. in. c. subdiaconus. cum multis
alijs se. Et predictis quo ad exor/
cistam. lectorem. 7 hostiariū. con.
Pe. ut in dicta. q. io. B
3 ¶ Sed nūquid laicus q̇ oio ne/
scit lrās recipit caracterē si ordi/
net? R°. ƀm Ray. Credo q̄ reci/
peret. qꝛ ex quo bapticatus est su/
sceptibilis ē cuiuslibet sacramēti.
cū baptismus sit ianua omniū sa/
cramentorū. 32. dis. verū. circa fi.
Et facit ad h̄. i. q. 2. ventum. ꝟ. sed
dicit. A .Melius in. c. veniēs. ex̄
de ꝑsby. nō bap. B .Hoc tn̄ nullo
mō debet fieri. 33. dis. oēs. Sꝫ qḋ
ibi dicitur q̄ substantia sacerdotij
sūt eloquia diuina. nō intelligitur
q̄ sit de substantia ordinis sed de
substātia executionis. Idē Hosti.
A .Idē in su. li°. 3°. ti. 5. q. 3. Ad/
uertendū etiā q̄ laicus q̇ nullum
habet ordinē posset oibus alijs ꝑ/
termissis recipe ordinē sacerdota/
lem ƀm theologos coiter. lꝫ Hug.
dixerit q̄ non pōt recipere nisi ha/
beat ad minus primā tonsuram.

ut in sū. con. li°. 3°. ti. 22. q. 4i. B
¶ Utrū q̇ coactus ordinatur re/ 4
cipiat caracterē. R°. ƀm Ray. Si
coactio fuit cōditionalis ut ꝑ ali/
quā cōminationē uel cruciatum
vtiq̧ recipit caracterē. ar. dis. 74.
vbi ista. 45. dis. de iudeis. i. q. i. q̄
q̇dā. Nam in tali casu voluntas
ē saltē idirecta de qua Aug⁹. Uo/
luit facere quia voluit viuere. A
15. q. i. merito. B .Sed si coactio
fuit absoluta. ut si oio inuitus vio/
lenter teneat͛ sub manu ordinato/
ris nullū recipit ordinē. ut de ba/
pticato patet s̄. baptism⁹ 4°. §. 3°.
Con. Hosti. 7 Goff. A .Idem in
sū. co. ti. q. 49. B .Sed an talis
teneat͛ ꝯtinere 7 an retineat priui/
legium clericale. habes. ī. ordina/
tus ꝑ. 6. 8°.

ORdinandus.

Quales debeāt esse ordinā/
di quibus regimē animaꝝ cōmit/
ti debet. ostendit apl's. i. Thimot.
3°. vbi ponit tredecim capitula di/
cens. Primo oportet epm esse ir/
repꝛehensibilē. 2°. vnius vxoris vi/
rū. 3°. sobriū. 7. ī. dicit nō vinolen/
tum. 4°. prudentem. 5°. pudicum.
6°. ornatum. 7°. hospitalem. 8°. do/
ctorem. 9°. nō ꝑcussorem. x°. nō li/
tigiosum. xi°. nō cupidum. i2°. do/
mui sue bñ ꝑpositū. i3°. parū. ī. sub/
dit. nō neophitum. Hāc eandē re/
gulam tradit ad Titum ꝑ. lꝫ ali/
quantulum varient͛ verba. Et lꝫ
apostolus videatur dictā regulā

in epis posuisse. extendenda tñ est
ad omnes ordinandos. ut probat
Aug⁹. dis. 34. cognoscamus. A
al' cognoscim⁹. B. Et Ambro-
sius dis. 81. apl'us. A. Hoc videt
potius dictũ Aug. qui ibi signat.
Et idem qd hic notat in sũ. li. 3°.
ti. p. q. i. B. Sunt ⁊ alia. x. impe-
dimenta ordinãdoꝝ iure positiuo
inducta. que ⁊ si addant ad predi-
cta tredecim capitula. erũt vigin-
ti tria q̃ requirũtur circa ordinan-
dos. vñ 14°. ꝙ non sit solẽniter pe-
nitens. 15°. non curialis. 16°. nõ ra-
tiocinijs obligatus. 17°. nõ seru⁹.
18°. nõ corpe vitiatus. 19°. nõ ille-
gitime natus. 20. non qui distulit
babtiçari vsq ad egritudinẽ mor-
talem. 21°. non pegrinus vl' igno-
tus. 22°. non minor in etate. 23°.
non femina. De his nunc ꝑ ordi-
nem est dicendum.
j ¶ Primũ ergo capitulũ aposto-
lice regule est ꝙ ordinandus irre-
prehẽsibilis sit. Qd ad Titũ di-
cit sine crimine. non est intelligen-
dũ de quolibet crimine. alit nul-
lus posset ordinari. quia nemo si-
ne crimine viuit. Unde Jeronim⁹
exponit irreprehensibilẽ. id est nõ
obnoxiũ reprehẽsioni. A. id est
condẽnationi. ut in. § nũc autem.
de quo. j. ⁊ notatur in sũ. li. 3°. ti. 2
q. i. vbi notãtur que in hoc. §. po-
nũtur. B. Nam res pene cõtra
naturam est ut sine peccato aliqs
sit. Sz talis eligatur cuius com-
paratione ceteri grex dicantur. de
hoc dis. 25. §. nunc autẽ. Potest tñ
intelligi sine crimine indispẽsabili
vl' etiã sine crimine qd requirit di-
spensationẽ ⁊ non ẽ adhuc dispen-
satum. De qua materia habes s.
dispensatio. §. 7°. et. 8°. A. immo.
§. p. per totum. B. Uel sine cri-
mine enormi. de quo vide s. crimẽ
§. 2°. et s. enormia. §. p. A. Bre-
uiter intelligitur de crimine digno
condẽnatiõe ut dictum ẽ. s. quod
impedit ꝓmouẽdum uel deijcit iã
ꝓmotum. quod aliquãdo recipit
dispensationẽ ⁊ aliqñ nõ. ut patet
s. dispensatio ꝑ totum. B
¶ 2°. ordinandus sit vnius vxo- 2
ris. quod est intelligendũ negati-
ue. id est non plurium. s. ꝙ nunq̃
habuerit duas vxores. dis. 82. p-
posuisti. Nam nisi sic exponeretur.
sequeretur ꝙ virgines ⁊ qui nũq̃
habuissent vxorẽ non possent pro-
moueri qd esset absurdũ. A. Idẽ
in sũ. li. 3°. ti. 3°. q. i. sm Ray. Ul.
⁊ Hosti. B. De materia eius q̃
plures habuit vxores ⁊ dicit bi-
gamus habes s. bigamia ꝑ totũ.
¶ 3°. ordinãdus sit sobrius ⁊ nõ 3
vinolentus. Et quidem quare so-
brietas cibi ⁊ potus requiritur in
ordinando. habes. j. sobrietas. §.
p. et 2°.
¶ 4°. ordinãd⁹ sit prudẽs. Debet 4
enim hr̃e triplicẽ prudentiã. s. sa-
cre scripture. 36. dis. ꝑ totũ. Item
seculariũ litteraꝝ. A. s. inq̃tum
expediũt ad salutẽ ⁊ nõ vltra. ut i
§. sed econtra. de q. j. B. 37. dis.

legimus.§.ħ econtra.et.c.se. Itē
seculariū negociorꝝ. A .s.inq̄tū
ad salutē expediunt.al' secus.quia
nemo militās deo ⁊c̄.ex̄ ne cle.uel
mo.c.ħ. B .39.dis.ꝑ totum. De
ista materia plene habetur.j.sciē-
tia.per totū.⁊ s̄.discere.⁊ s̄.magi-
ster ħ.et 2°.

5 ¶ 5°. sit pudicus.ut moribus et
verbis pudicitiā indesinēter osten-
dat. Vñ Cant.ħ.gene sponse.i.ꝑ-
dicatores.turturi comparant̄ aui.s
caste. Nā verecūdia ingenuos ꝓ-
dit natales.ut ait Amb°. 86.dis.
nō satis. A . Idem in sū.con.li°.
3°.ti.1.in ꝑn°. B .De materia pu-
dicitie habet̄ satis.j.pudicitia. A
Et quo ad clericorꝝ pudicitiā spe-
cialiter s̄.cleric⁹ ħ.et 2°. ꝑ totū. B

6 ¶ 6°. ꝙ sit ornatus ornamēto in-
teriori ⁊ exteriori.de quo dictum
ē s̄.clericus ħ.§.2°.

7 ¶ 7°. ꝙ sit hospitalis. Jero⁹. Do-
mus clericorꝝ oibus debent eē cō-
munes.16.q.i.qm̄. Nā hospitalita-
tis hortator esse nō poterit qui do-
mū ꝓpriam hospitibus clauserit.
42.dis.§.ħ. Item quia pietas ho-
spitalitatis remunerat̄ eternaliter
Math.25. Hospes erā ⁊ col.me.
Item remuneratur tēporaliter.j.
Thimot.4°. Exerce teipsū ad pi-
etatem. Et sequit̄. Pietas ad oīa
valet ꝓmissionē hñs vite q̄ nunc
est ⁊ future. Vñ Abrahā ⁊ Loth
hospitales erāt ⁊ angelos recipe
meruerūt. A .ut i dicto.§.ħ.42
dis. B .Et ad istam hospitalitatē

potest etiā reduci elemosyna.de q̄
hēs s̄.elemosyna ħ.et 2°. ⁊ s̄.cleri-
cus 4°.§.5°.

¶ 8°. s.ꝙ doceat. Vñ ⁊ dic docto- 8
rē. Ubi sciendū ꝙ doctrina ordi-
nandorꝝ debet in duob⁹ ꝯsistere.s.
in disciplina correctionis.de qua
dictū est s̄.correctio ħ.ꝑ totū. Itē
in sermone ꝑdicationis.de quo dr̄
j.predicator ꝑtotum.

¶ 9°. ꝙ nō sit ꝑcussor.de q̄ mā vi- 9
de.j.ꝑcutere. Concedit̄ aūt magi-
stris ⁊ officialibus clericis ⁊ ꝑla-
tis aliqualis verberatio minorꝝ.ut
s̄.excoīcatio 2°.§.2°. et 7°.

¶ x°. nō litigiosus. Et quidē quid io
sit litigiū ⁊ quale pctm̄ ⁊ quare li-
tigiosus ꝓhibetur ordinari.habet̄
s̄.litigium.ꝑ totum.

¶ xi°. nō cupidus.i.auarus. Nā ij
talis ordinari nō debet. Et est du-
plex ratio.prima ē q2 cupiditas ē
radix omniū malorꝝ.i. Thimot.
6°. extra de consti.nam cōcupiscē-
tiam.et.47.dis.virum.et.c.bono-
rum. Secūda est q2 mēs eius cu-
piditate astricta semper aurum ⁊
redditus computat.gratius intu-
etur aurū q̄ solem.44.dis.sicut
hi.3.q.5.accusatores. De auaritia
quoq3 vide s̄.auaritia. ⁊ s̄.nego-
ciatio.§.2°.

¶ i2°. sit domui sue.i.familie bene i2
ꝑpositus.s.ꝙ eā honeste regat ⁊
eā a vitijs ad ꝟtutes ꝟbo ⁊ exem-
plo trahat.47.dis.§.necesse. Sz
quare specialiter in ordinando h̄
requirit̄. R°. ſm Ray. Duplex est

ratio. Una qꝛ nõ habet frontẽ re/
p̄hẽdendi alios q̇ suos negligit
corrigere.ut in p̄dicto.§.necesse.
Alia rõ.qꝛ p̄sumit᷑ vehementer ꝯ
eũ de crimine negligẽtie.qd̓ adeo
magnũ est ꝙ etiã depositionẽ in/
ducit.81.dis.dictũ.Sitũ sine cul/
pa sua familia mala esset.nõ ipu/
taret᷑ ei.47.dis.sicut hi. A .Po/
tius in dicto.§.necesse. B .in fi.
et.c.quãtũlibet. A .Idem in sũ.
con.li.3.ti.13.q.2.ꝰm Ray.⁊ ad/
dit.Itẽ postꝙ̄ ꝓmotus fuerit ad
ep̄atum dꝫ eẽ hñ p̄positus domui
sue.i.eccl̃ie sue.qꝛ non debet plura
eccl̃iastica bñficia ⁊ maxime que
curã habẽt aiaꝝ annexã vni ꝙ̄tũ/
libet exercitate ꝑsone vno tp̄e cõ/
mittẽ ꝰ singula singulis.89.dis.
singula.⁊.q.i.in apibus. B
13 ¶ 13.º nõ neophitus.Quis dicat᷑
neophitus in fide ⁊ quare ꝓhibet᷑
ordinari.hẽs s̄.neophitus.Simi/
liter ⁊ neophitus in religione s̄.
nouitius.§.plt. A .potius videt᷑
§.vlt̄.   B
14 ¶ 14.º nõ soléniter penitẽs.qꝛ ta/
les non debent ordinari.dis.50.ex
penitẽtibus.et.36.dis.illr̃atos. A
In hoc.c.nihil videt᷑ de h̓ haberi.
B .Et de tali pnia hr̃.ĩ.penitẽtia
3.º Sꝫ quare tales nõ debẽt ordi/
nari? R.º ꝰm Ray.Quadruplex
est rõ.Prima qꝛ nõ sunt digni re/
cipe vasa sacramẽtoꝝ q̇ dudũ fu/
erunt vitiorũ.dis.50.illud.Lꝫ eni
peccatũ deletũ sit ꝑ pniam.rema/
net tñ cicatrix.s.irregularitas q̄
ipsũ impedit.i.q.i.ventũ.Secũda
est timor ne iteꝝ labat᷑.qui quidẽ
timor de ꝯsuetudine p̄suna surgit
61.dis.in sacerdotibus.in fi. Ter/
tia est scandalũ populi.Cũ.n.talis
pnĩa nõ imponat᷑ nisi ꝓ vulgatissi/
mo crimine.ut qꝛ totam cõmouit
vrbem.26.q.6.c.fi.nõ posset talis
sine alioꝝ scãdalo ministrare.40.
dis.de his ꝟo.Quarta est qꝛ non
haberet frontẽ rep̄hendendi alios
cũ ipse sibi tacit᷒ respõderet eadẽ
se cõmisisse uel maiora.25.dis.p̄/
mũ.42.dis.§.p̄. Idẽ Tho.in 4.º
dis.14. A .Idem i sũ.li.º 3.º ti.15.
q.i. B .Põt autẽ cũ eis dispẽsari
in minoribus ꝓpter necessitatem
uel vtilitatẽ eccl̃ie.dis.50.placuit.
Et h̓ per ep̄m ex quo nõ ẽ ei ꝓhibi/
tum.ex̄ de sen.ex.nuꝑ.Sꝫ si absq̃
dispẽsatiõe sciẽter ordinat aut in/
discrete dispẽsat.dꝫ p̄uari potesta/
te ordinãdi.ut in dicto.c.ex peni/
tẽtib᷒. A .Idẽ i sũ.eo.ti.q.2. B
¶ 15.º nõ curialis. Ubi sciẽdũ ꝙ 15
curialis ꝰm Ray.tripliciť dicit᷑.
Primo mõ large dicũt᷑ curiales
illi qui quacũq̃ ꝯditione obliga/
ti sũt curie alicui᷒ publice potesta/
tis.siue sint milites siue aduocati
siue iudices siue officiales siue
etiã histriones.⁊ breuit᷑ quicũq̃
habentes officiũ honestũ uel inho/
nestũ.dũmõ curie obligati sint.2.º
stricte dicũtur curiales qui curãt
⁊ gerunt honesta curie officia.ut
decuriones iudices ⁊ similes.3.º
stricti᷒ dicũtur q̇ in cã sanguinis

sunt officiales. ⁊ qui dñ potestati-
bus obedirent. sanguinē humanū
effuderūt. ⁊ dicūtur isti curiales
a cruore. Alij dicūt a curia. Oēs
aūt curiales indistincte fm Ray.
ꝓhibent ordinari nisi ꝑus sint ab-
soluti a curia. dis. 51. c. 2°. et 3°. Sꝫ
postq̄ a curia sunt absoluti distin-
gue. quia si exercuerūt seua. ut of-
ficiales uel milites qui sanguinē
humanū effuderūt. siue turpia ⁊
inhonesta ut histriones. nō possunt
promoueri. dis. 51. c. ꝑ. et 3°. et. 46.
dis. clericus versus clericum. ⁊ de
ɔse. dis. 2. p dilectione. Si vo ho-
nesta officia exercuerunt. ut iudi-
ces. aduocati. tabelliones ⁊ hꝰ. in
cā ciuili siue pecuniaria admittū-
tur. dis. 61. osius. Sꝫ in causa san-
guinis repellūtur. ut s̄. homicidiū
4°. §. ꝑ. Sunt autē fm Ray. tres
principales cause quare curiales
ordinari ꝓhibētur. Prima ē quia
quidā ex predictis frequēter irre-
gularitatē ɔtrahunt ex officio suo
Secunda est qr tales quandoqꝫ
repetūtur ⁊ sic eccłia perturbatur.
Tertia quia ꝑsumit cōtra eos q̄
nō transeant ad clericatū voto re-
ligionis ſ ut fugiant rōcinia do-
minoꝝ suoꝝ. dis. 51. c. ꝑ. 2°. et. 3°. 53.
dis. legem. Idem Hoff. et Hosti.
A. Idem in sū. con. li°. 3°. ti. 16. q.
1. 2. et. 3. B

16 ¶ 16°. nō ratiocinijs obligatꝰ. si-
cut sūt tutores. curatores. ꝓcura-
tores ⁊ hꝰ. De quibꝰ an sint ordi-
nādi vide s̄. obligatus p totum.

¶ 17°. nō seruus. de qua materia 17
habes. j. seruus 2°. p totum.

¶ 18°. nō corꝑe vitiatus. de quibꝰ 18
j. vitiatꝰ corꝑe. Et nota h̄ q̄ qui-
cunqꝫ habet hūc defectū q̄ nō pōt
bibere vinū. non debet ordinari. ut
nōt. 2. q. 7. ipsi apłi. A. In glo.
B. quia talis ministrans coicare
debꝫ. de ɔse. dis. 1. epūs deo. ⁊ de ɔse.
dis. 2. peracta.

¶ 19°. nō filius sacerdotis nec aľ 19
illegitime natꝰ. s̄. illegitimꝰ p totū.

¶ 20. non qui distulit baptismū. 20
Nā si quis adultus sanus distulit
baptiçari ⁊ postea in egritudine ti-
more mortis se baptiçari fecerit
ꝓmoueri nō pōt. Et causa ē. quia
ꝑsumitur nō vere ɔtritus. Nā non
ex voluntate ſ ex necessitate videt
recepisse baptismū. dis. 57. si quis.
de pe. dis. 7. nullus. Aliā causam
addit Vl. s. ut p hanc penā homi-
nes inducerētur nō negligere suā
salutem. Talis tñ potest ꝓmoue-
ri duobus casibus. ꝑmus si post
baptismū fides ⁊ vita eius ꝓbabi-
lis apparuerit. 2ꝰ si raritas cleri-
coꝝ h exegerit. ut in dicto. c. si q̇s.
Sed cū baptismus tollat oē pctm̄
⁊ sequelam peccati. ut dis. 26. de-
inde. et. c. vna. quare nō tollit irre-
gularitatē istam? R°. fm Ray.
Quia baptismus ita dilatus in-
ducit eam. vnde non pōt eam tol-
lere. quia idem nō oꝑatur contra-
rios effectus. ar. ex̄ de baptismo.
maiores. vltra medium. ꝟ. sed hec
tanq̄ incompassibilia. et. 26. dis.

de inde. Secus tamen est de illo q̇ distulit eucharistiam vsq; ad talem egritudinē. quia ꝓpter h̄ non repellitur ab ordine. dis. 50. is ꝓo. Et est ratio diuersitatis. quia baptismus vix uel nunq̄ pōt differri sine culpa ⁊ etiā sine periculo. sed cōmunio quādoq; differtur sine culpa. s. ex reuerentia. dis. 5. c. ad eius. et de pe. dis. 5. c. ꝓ. ꝓ. paueat. ⁊ de ꝯse. dis. z. quotidie. et. c. ut q̇d paras. A. Idem i sū. li.° 3.° ti. zo. q. i. z. et. 3. ꝯm Ray. ⁊ Al. B

zi ℭ zi.° non peregrinus ⁊ ignotus de quibus vide. ī. ordinatio. §. 6.° et 1.° et ī. peregrinus z.° p totum.

zz ℭ zz.° non minor in etate. Ubi sciendum ꝙ a septimo anno. A s. completo. sicut. ī. dicit de anno iz. et colligitur ex tex. et glo. c. in singulis. de quo. ī. B. vsq; ad iz. potest recipe primam tonsurā ⁊ minores ordines preter acolitatū quem post. iz. tm̄ recipiet. dis. 77. in singulis. Subdiaconatum ꝓo recipe potest in. 18.° Diaconatū in zo. Presbyteratū in. z5.° ut in cle. generalē. de eta. ⁊ quali. ⁊ sufficit attigisse predictum tempus. ar. extra de elec. cum in cunctis. A. Et notat glo. in dicta cle. generalem. B. Sed episcopatum nō nisi post completum. 30. annū. ut in dicto. c. cum in cunctis. A Aduertendū etiam ꝙ si persona prouecte etatis vult ordinari. nō statim propter cōplementū etatis debet ad omnes ordines ꝓueh̄i. sed scd̄m Ray. ⁊ Hosti. ⁊ i sū. con. dicta. q. iz. per septem ānos potest recipere omnes ordines h̄ modo. In duobus primis annis recipiat quatuor minores. Reliq̇s q̇nq; annis omnes alios. 77. dis. quicūq;. Dispensatiue propter necessitatem ecclesie posset laicus oēs ordines recipere per annū ⁊ dimidium. Monachus ꝓo p ānū. 61. dis. monachus. B

ℭ z3.° non femina. de quo habes s̄. femina. §. ꝓ. z3

ORdinator si-

ue ordinans. Quid si episcopus non baptiçatos ordinat. vide s̄ baptismus 4.° §. fi.

ℭ Que pena ordinantis aliquē infra etatem? R.° Primo quidē ꝙ in eius contumeliā ille qui sic ordinatus fuit debet suspendi ab executione illius ordinis vsq; ad legitimā etatem. ⁊ ipse ordinans debet suspendi a collatione ordinū ⁊ compelli prouidere taliter ordinato in beneficio competēti. extra de tempo. or. uel non est. A. Idē i sū. li.° 3.° ti. zz. q. iz. ꝯm Ray. Et con. glo. in cle. generalē. de eta. ⁊ quali. B. De etate aūt quā ordinandus debet habere vide s̄. ordinandus. §. pꝰt. A. q̇ incipit. zz.° B. Et hic. ī. §. 8.° j

ℭ Que pena eius q̇ minores ordines cū subdiaconatu uel duos z

sacros ordines simul cõfert? R°.
Si hoc fecit ex certa scientia debz
deponi.51.dis.qui in aliquo.Si vo
ex negligẽtia.debet priuari pote-
state cõferendi talem ordinẽ.dis.
36.qui ecclesiasticis.i.q.i.si q̇ epi.
ex̃ de tẽp.or.lrãs.et.c.dilect⁹. A
Idem in sũ.eo.ti.q.16. B
3 ¶ Utrũ epũs sciẽter ordinans in-
dignũ peccet mortaliter? R°. ẜm
Tho.in 4°. dis.24. Sic.quia infi-
delis est dño suo cõmittens indi-
gno eius ministeriũ pcipue cum
hoc vergat in detrimentũ ecclesie.
⁊ honoris diui qui per bonos mi-
nistros pmouet.Et si non possunt
tot boni inueniri ministri.meli⁹ est
habẽ paucos ministros bonos q̃
multos malos.23.dis.tales.ex-
tra de eta.⁊ quali.cũ sit ars. Con.
Al. A .Idem in sũ.eo.ti.q.23.
vbi etiã additur ẜm eũdem Al.q
absq omni dubio quicunq indi-
gnũ scient.pmouet ad sacros or-
dines uel ad quodcũq bñficium
ecclesiasticũ mortalit̃ peccat.Nec
excusat nobilitas ut mal⁹.pmoue-
atur.qr quãto nobilior tãto ẽ no-
ciuior.Nec puto inquit sufficẽ q
nescit eũ eẽ malũ.sed necessarium
est ad euitandũ pctm̃ scire eũ esse
bonũ p talẽ rõnẽ qualẽ possibile ẽ
hñi de hoie.Et si dr̃ q al' nõ esset ita
vtilis.oio nihil valet.qr ois vtili-
tas tpalis spũali est postponenda.
Itẽ indignus dr̃ dupliciť.s.ↄtra-
rie ⁊ priuatiue. Contrarie q̇ ↄtra-
riũ habz dignitati.⁊ ille nullo mõ
est pmouẽdus.Priuatiue qui pri-
uať ↄdecẽtib⁹ dignitati.non tñ hz
ↄtrariũ.Et in talibus pter neces-
sitatẽ aliquaꝝ eccl'iaꝝ q̃ indigent
lrãtis ⁊ defensorib⁹ posset dispẽsa-
ri ut a coi hret de eccl'ia donec ad-
discẽt.Sz puto q sine pctõ mor-
tali nõ posset ei ↄferri cura ul' pre-
bẽda.ẜ expẽse p eo possent fieri de
eccl'ia uel de bñficio eccl'ie qđ al-
teri interi cõmitteret.h ille. B
¶ A quo possint ⁊ debeant ordi- 4
nes ↄferri? R°.ẜm Ray.Presby-
teri ⁊ oẽs inferiores regulariť de-
bent ordinari a suis epis.61.dis.c
vno.et.24.dis.epus. Sed quod
dicitur in pdictis.c.q debet adesse
assensus suoꝝ clericoꝝ ẜm Hosti.
eo ipso q non contradicũt cõsen-
tire presumũtur. A .Idem in sũ.
eo.ti.q.26. B
¶ Utrũ alienus epũs possit ordi- 5
nare alienũ clericum. R°. Nullũ
debet ordinare pter licentiã supe-
rioris epi ipsius. Et intelligiť su-
perior in h casu epũs de cui⁹ diocesi
iste q̇ ordinari vult ẽ oriũdus uel
in cui⁹ diocesi bñficiũ eccl'iasticũ
hz uel vbi habz domiciliũ lz alibi
natus fuerit. Inferiores aũt plati
siue religiosi siue alij non pñt talẽ
licẽtiã dare nisi hrẽt a sede apo-
stolica q possent subditos suos a
q̃ voluerint epo facẽ ordinari. Itẽ
nõ põt talẽ licentiã dare officialis
epi sed epo in remotis agẽte vica-
rius ei⁹ in spũalibus gnãlis ul' se-
de vacante capitulũ seu is ad quẽ

tunc administratio spūaliū ptinet
pñt licentiā dare. Religiosi q̄ꝫ q̇
a suis p̄latis sūt in non exemptis
p̄oratibus deputati p̄ores ⁊ eorū
socij pñt a locoꝝ diocesanis q̄ꝫ diu
ibi moranť licite ordinari lꝫ non
sint de ipsoꝝ diocesibus oriundi.
Et h̄ oia ex̄ de tēpo.or.cū null⁹.li.
6°. Quicūqꝫ aūt alienū sine licē-
tia sciēter seu affectata ignorātia
ordinauerit.p annū a collatione
ordinū ē suspēsus.⁊ interim clerici
sui absqꝫ ipsius licētia pñt a vici-
nis ep̄is ordines recipe. A .p⁹ q̄
sui ep̄i i h̄ casu fuerit suspēsio ma-
nifesta.ut in.c.de quo statim .B
ex̄ de tempo.or.eos.li.° 6°. Et p istā
decretalē reprobata ē opinio dicē-
tiū q̄ q̇s ordinare poterat alienū
sub spe ratihabitiōis. De ordinatꝭ
ab alieno.vide.j.ordinat⁹ p̄.§.añ-
pſt. Qñ aūt ordinās alienū tene-
atur ordinato puidere de bñficio
vide s̄.bñficiū p̄.§.1°. De ordina-
tione v̄o vltramōtanorū ab ep̄is
italianis habes in se.§.

6 ¶ Utrꝫ ep̄s italie possit ordinare
vltramōtanū clericū. R°. Nō nisi
habeat licentiā a papa uel ab ep̄o
vnde ē oriūd⁹.uel in cui⁹ diocesi ē
bñficiatus ⁊ p patētes ipsius ep̄i
lrās ptinētes cām rōnabilē quare
ipsū nolit uel non possit ordinare.
Et q̇ ptra hoc ordinati fuerint.su-
spensi sūt absqꝫ spe dispēsationis.
A .Etiā a sede ap̄lica obtinēde.
ut in.c.sepe.de quo.j.vbi etiā ad-
diť. Qibus nostris penitētiarijs
inhibemus districte ne absqꝫ nr̄a
licentia spāli cū taliter ordinatis
dispēsent ulˀ suas eis tradāt lrās p
quas cū ipsis debeat dispēsari. B
Et ordinātes debēt condigne pu-
niri.ex̄ de tēpo.or.sepe.li.° 6°.

7 ¶ Que sūt psone quib⁹ ordina-
tores phibenť pferre tonsurā cle-
ricalē? R°. Nullus ep̄s ulˀ q̇s ali⁹
debet ipsam pferre infanti nisi for-
te religionē intraret. A .s.de cō-
sensu parentū uel tutoꝝ.⁊ non alˀ.
ut s̄.nouitī⁹.i.p̄n°. B .nec illrāto
nec hoi diocesis aliene sine licen-
tia. A .s.legitima.de qua s̄.§.5°.
B .nec piugato nisi volenti reli-
gionē intrare aut ad sacros ordi-
nes pmoueri.s.qñ de iure pōt.ut
j.ordinatio piugatoꝝ.§.2°. Et q̇
ptrafecerit.p annū suspensus est a
collatione tonsure tm̄.ex̄ de tēpo.
or.nullus.li.° 6°.

8 ¶ Utrū ep̄s q̇ resignauit ep̄atū
possit ordines pferre. R°. Si renū-
ciauit loco tm̄.pōt ordines pferre
sicut ante si rogeť a pprio loci ep̄o.
Si v̄o renūciauit loco ⁊ dignita-
ti.pōt nihilomin⁹ oēs minores cō-
ferre.ſ; sacros nō pōt. Et q̇cūqꝫ ab
eo sciēter recepit minores sine li-
cētia sui ep̄i.de iure coi deberet de-
poni.1.q.i.ep̄s in diocesi.et.9.q.2.
ep̄m. Dispēsatiue tm̄ pōt in ordini-
bus deseruire. Si v̄o a tali recepit
sacros ordines sciēter.nō recipit
executionē. Si v̄o ignoranť.potest
ep̄s cū eo dispēsare.nisi ignorātia
fuerit crassa ⁊ supina.ex̄ de ordi-

ab eo q̇ renũc.c.ꝑ. Utrũ autẽ ab-
bates possint ordines cõferre.hẽs
s̃.abbas.§.ꝑ. A .Idẽ qȯ in hoc
§.notatur in sũ.li.° 3.° ti.22.q.26.
scd̃m Ray.⁊ Hosti. Ibi etiã addit
ſm Inno.ꝙ abbas exorcistatũ ⁊
acolitatũ ꝯferre nõ pȏt nisi hoc ha-
beat ex ꝑuilegio. Itẽ ibi dicitur ꝙ
ꝑsbyter pȏt ꝯferre psalmistatũ.23
dis.psalmista.quia psalmistatꝰ nõ
est ꝓprie ordo ut ibi dicit.⁊ s̃.or-
do ꝑ.§.2.° B

9 ¶ Utrũ eṕus possit cõpellere cle-
ricũ ad suscipiendos ordines.R.°
ſm Ray. Si ordo sit annexꝰ bñ-
ficio uel dignitati quã hꝫ.utputa
si electũ in archidiaconũ vult co-
gere ad diaconatũ.aut decanũ ar-
chipresbyterũ abbatẽ uel ꝓpositũ
vult cogẽ ut fiant ꝑsbyteri.potest
ꝑ subtractionẽ illius bñficij cogẽ
dis.60.innouamꝰ.⁊ ex̃ de elec.cũ
in cũctis.⁊ de eta.⁊ q̃li.c.ꝑ.Quin
etiã si electus ad regimẽ parochi-
alis ecclie nõ fiat sacerdos infra
annũ ipso iure ꝑuatus ẽ illa.ex̃ de
elec.lꝫ canon.et.c.cũ ex eo.li.° 6.° ⁊
s̃.ecclia 2.° §.ꝑ.Fallit tñ si ex iusta
cã remãserit.dicto.c.cũ ex eo.in fi.
A .De hoc dictũ ẽ s̃.absolutio ꝑ.
§.2.° ṽ.2ꝰ ẽ in additiõe. B .Si-
militer fallit ꝓpter iustam cãm in
priꝰ dictis.utputa si postq̃ archi-
ꝑsbyter uel abbas ⁊ huiusmõi cõ-
firmatus fuit ⁊ añ ordinationem
factus ẽ irregularis sine culpa ut
quia ꝑdidit manũ uel oculũ. Uñ
⁊ in dicto.c.cũ in cũctis.dicitur.si
canones nõ obsistãt.Secus si cõ-
traxit impedimẽtũ culpa sua.in q̃
casu priuãdus ẽ.Et in hoc casu lo-
quit dictũ.c.i.de eta.⁊ quali.Idẽ
Hosti.⁊ Goff. A .⁊ etiã Ul.ut in
sũ.eo.ti.q.48. B

¶ Quid si talis ordo sit ãnexus 10
illi dignitati uel bñficio qȯ obti-
net? R.° ſm Ray.Nõ debet eṕus
eũ inuitũ cogere ad ordinẽ.aliter
puniẽdus ẽ.dis.14.c.ꝑ.et 2.° et.c.
vbi ista.Nisi hoc exigat necessitas
ul' vtilitas ecclie.ut qꝛ indiget mi-
nistris ⁊ nulli alij uel pauci sunt
idonei.qꝛ tũc cogere pȏt.ita ꝙ si se
excuset rõne criminis qȯ dicit se
cõmisisse.dꝫ eṕs ꝓmouere alios
⁊ illũ remouere a bñficio qȯ obti-
net.nisi aliter eẽt valde vtilis uel
necessarius.ex̃ de eta.⁊ quali.q̃ris
Et ita itelligi pȏt.14.dis.ꝯsuluit.
Si ṽo excuset se rõne alterius im-
pedimẽti non ꝓueniẽtis ex delicto
suo.ut infirmitas ⁊ hꝰ.non debet
cogi.al' appellare posset sicut ⁊ tu-
tor datus. A .s.qñ eius iusta ex-
cusatio nõ admitteret.ut in.l.de q̃
statim. B .ff.qñ app.sit.l.i.§.si q̇s
tutor.Si aũt excuset se sola volũ-
tate absq; alia cã.debet cõpelli ꝑ
subtractionẽ officij ⁊ bñficij.dis.
14.c.3.° et 4.° et in ꝑdicto.c.querẽ.
Idẽ Hosti.⁊ Goff. A .Similit
⁊ Ul.ut in dicta.q.48. Ubi etiã
addit ſm eosdẽ qȯ dicit exigẽ vti-
litas ecclie qñ ecclia indiget ali-
quibus ministris ⁊ sũt alij idonei
in ecclia ꝑter istũ quem eṕus vult

cõpellere. Necessitas autẽ ẽ qñ ecclesia indiget ministris ⁊ nullus alius in ecclesia est idoneus. B

ij ¶ Pone ꝙ vtilitas exigit ꝙ aliq̇s ordinet̃ ſ; eṗs nõ ex hac cã ſ; ex odio cõpellit istũ ut ordinem recipiat. nũq̇d tenet̃ obedire? R°. ſm Ray. credo ꝙ sic. Lз. n. eṗs peccet sic p̃cipiẽdo. iste tñ obedire dз ex q̃ nõ est malũ qḋ p̃cipit̃ imo iustũ ⁊ vtile eccl̃ie. ar. xi. q. з. q̇d ergo. zз. q. i. q̇d culpat̃. in fi. зз. q. 5. manifestũ. Idẽ Hosti. ⁊ Goff. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 5з. Et aduertẽdũ ꝙ sine iusta cã coact⁹ ad ordines p metũ q̇ caderet in ꝯstãtẽ nõ tenet̃ cõtinere ſm Io. ⁊ glo. Ray. Alij ṽo dicũt ꝙ tenet̃. ar. 45. dis. de iudeis. ut in sũ. eo. ti. q. 5o. Et h̃ vltimũ tutius est. de quo etiã. ĩ. ordinatus p̃. §. 5°. B.

iz ¶ Quid si clericus vult ꝓmoueri ⁊ eṗs nõ vult? R°. ſm Ray. Si cleric⁹ hз ius petẽdi ordines forte rõne bñficij cui ordo ẽ annex⁹. eṗs nõ põt eũ ꝓhibere ꝙuis sciat pctm̃ eius occultũ. Et ita põt intelligi ex̃ de tẽp. or. ex tenore. Si ṽo non hз ius petẽdi. nõ tenet̃ eṗs eũ ordinare. Porro regularis nullo mõ dз ordinari ꝯtra voluntatẽ sui p̃lati. ex̃ de tẽp. or. ad aures. Idẽ Goff. Hosti. ⁊ Ber. A. Et etiam glo. Ray. ut in sũ. eo. ti. q. 5z. B

iз ¶ Quid si sciam eṗm meũ hereticũ ul' scismaticũ occultũ ⁊ compellit me ad ordines? R°. ſm goff. Non debeo obedire ſ; potius permittere me excoicari ꝙ a tali recipere. ex̃ de sen. exco. inq̇sitiõi. Tales enim ꝯferre nõ pñt ordinis executionẽ quã nõ habẽt. i. q. 1. Daibertũ. Et idem si sciam p̃latũ meũ suspensũ. excoicatũ. uel interdictũ Quid tñ si a tali ordinatus sũ. vide. ĩ. ordinatus p̃. §. pl't. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 54. vbi habet̃ id qḋ ĩ isto. §. dicitur. B

¶ Quid de illo q̇ scit eṗm suũ symoniacũ ⁊ tñ p̃cipit ei ꝙ recipiat ordines ab eo? R°. ſm Tho. z°. z^e. q. 100. Nullo mõ dз obedire siue manifesta siue occulta sit symonia dũmõ ipse sciat. Et h̃ intellige si eṗs ẽ symoniacus in ordine suscepto. imo poti⁹ dз ꝑmittere se excoicari. ar. ex̃ de sen. exco. inq̇sitiõi. Sz si ignorabat eũ esse symoniacũ cũ tñ esset. ꝙ tũcunq; sit occultũ ⁊ iste ignoret. nõ recipit executionẽ ſ; indiget dispẽsatione ⁊ hoc ĩ detestationẽ criminis. i. q. i. si q̇s a symoniac̃. Idem Hosti. ⁊ Ray. Addit Tho. ꝙ si eṗs symoniac⁹ ẽ ex alia cã põt ab eo recipe ordines dũmõ sit occultũ. qz nõ est suspensus quo ad alios ſ; solũ q̃ ad seipsũ. Addit Hosti. ꝙ si ꝓ ssũ obtinere ut ordiner ab alio. debeo facere. A. Hodie idẽ dicẽdũ ẽ de oĩ symoniaco qḋ de excoicato. cũ oĩs q̇ quomodolibet dãdo uel recipiendo cõmiserit symoniã uel eius mediator extiterit. excoĩcationem incurrat papalẽ. i. cuius absolutio pape reseruat̃. ut in extrauaganti 14

Eugenij quarti q̃ incipit. Cũ de-
testabile. B. Quib⁹ clericis de-
bet p ordinatorẽ de bñficio proui-
deri. vide s̃. beneficiũ þ. §. 7. Et de
ordinato ad titulũ patrimonij sui
ibi. §. 8.

Ordinatus i°.

O coit. Querit̃. Quid si ali-
quis in pctõ mortali existẽs fueit
ordinat⁹? R°. ꝭm Ray. Siue sit
occultũ siue manifestũ ille q̇ cũ h̃
recipit ordinẽ uł q̃cũq3 alia sacr̃a
mortaliter peccat. dis. 40. multi.
dis. 25. illud. xi. q. 3. audi. Idem
Tho. in. 4°. dis. 24. A. Con. etiã
Pe. ut in sũ. li°. 3°. ti. 22. q. 22. B

1 ¶ Utrũ ordinat⁹ existẽs in pctõ
mortali possit sine pctõ vti ordine
suscepto. R°. ꝭm Tho. i 4°. dis. 24
Nõ põt. Nã facit ɔtra illud prece-
ptũ. Deut°. 16. Iuste qð iustum est
exeq̃ris. Indigne. n. sacꝛ ptractat.
nec in h̃ aliq̇s põt dispẽsare. qꝛ est
de iure naturali ut hõ scã scẽ ptra-
ctet. Unñ talis q̃tiens actũ alicui⁹
ordinis facit. peccat mortaliť. ut
qui tãgit res sacras quasi suo of-
ficio vtẽs. Secus aũt esset si aliq̃
necessitate sacrũ aliqð ɔtingẽt uel
exequeret̃ in illo casu in quo etiã
laicis liceret. puta si baptiçaret in
articulo necessitatis. uel corp⁹ xp̃i
de terra colligeret. Con. in oibus
Al. ⁊ etiã Ray. A. Idẽ in sũ. eo.
ti. q. 24. et se. Ubi etiã ꝭm eundẽ
Tho. dr̃ ꝙ totiẽs talis mortaliť
peccat quotiens huiusmodi actũ
facit. Et addit Al. Qꝛ si dr̃ h̃ esse
valde graue. R°. ꝙ lata via ẽ que
ducit ad infernũ ⁊ multi sũt q̇ va-
dunt p eam. Math 7°. B. Sed
an teneat̃ eẽ ɔfessus vide s̃. ɔfessio
2°. §. 5°.

¶ Utrũ a tali liceat recipe sacr̃a 2
R°. ꝭm Tho. vbi s̃. Tenet̃ homo
recipe a ministro etiã in pctõ mor-
tali exñte ꝙ̃ diu ab eccłia tolerat̃.
qꝛ adhuc ẽ ei obligatus. nec etiã
debent tales in officijs euitari. ut
s̃. clericus 3°. §. 2°. Tñ ut ibidem
subdit Tho. nõ esset tutũ ꝙ quis
þter necessitatis articulũ talẽ mi-
nistrũ induceret ad aliq̇d sui ordi-
nis exequẽdum durante ɔscia ꝙ
ille esset in pctõ mortali. quãtñ de-
ponere posset. qꝛ in instãti homo a
diuina grã emẽdat̃. Dicit etiã idẽ
Tho. in 4°. dis. 13. ꝙ a notorio cõ-
cubinario nõ ẽ recipiẽda coio eu-
charistie. siue sit notoriũ qꝛ cõui-
ctus ẽ. siue p ɔfessionẽ i iure factã.
siue p talẽ euidẽtiã facti qð nulla
põt tergiuersatiõe celari. Ab alijs
aũt occult̃ ɔcubinarijs recipi põt
A. Idem in sũ. eo. ti. q. 24. ad fi.
Et latius de his s̃. clericus 3°. §. þ
in additione. ⁊ s̃. ɔfessor 2°. §. 3°.
circa fi. additionis. B

¶ Quõ dicit̃ q̇s furtiue ordina- 3
tus? R°. ꝭm Hosti. Tripliciter. þ
mõ cũ quis sine ɔscia ꝓprij ep̃i ⁊ si-
ne examinatione ꝓmouet̃. 64. dis.
ex ɔsciam. 24. dis. qñ ep̃us. In q̃
casu nõ ꝓsũt lr̃e archidiaconi. A
s. ut per ipsas possit ordinari sine

consensu epi.ut in tex.qui sequit.
B .ut ex̄ de offi.archidi.significa/
sti.2°. ordinatur furtiue si ꝑter cō/
scientiā epi eodem die recipit oēs
minores uel aliquos simul ⁊ sub/
diaconatū uł duos sacros.extra
de eo qui fur.or.sus.cū.h.et.c.ino/
tuit.de quo habes s̄.ordo 2°.§.2°.
A .Etiā si q̇s recipiat minores
cū subdiaconatu uł duos sacros
cum ꝯsensu epi.Nā ⁊ hoc casu di/
citur furtiue recipeꝛ ꝑm eū.Hosti.
ut in sū.eo.ti.q.15. B .3°. qn̄ gra/
du omisso saltū facit.de quo dr̄.ī.
ordinatus 2°. ꝓto. A .Idem in
dicta.q.15.Et additur ꝑm eūdē ꝙ
i his casibus nec suo supiori obe/
diens excusaꝛ.ut ex̄ de tēp.or.dile/
ctus.tn̄ supior plus delinq̇t. B
4 ¶ De illis qui existētes excoīcati
recipiūt ordines require s̄.excoi/
catio ꝑ.§.20.qui incipit.Quid de
illis.Quedā etiā crimina nō so/
lū impediūt ordinandū.ſ etiā or/
dinatū deiiciūt.de quib⁹ s̄.crimen
§.2°.
5 ¶ Utrū coacte ordinatus tenea/
tur ad castitatem.R°. Si coactio
fuit absoluta.nō est dubiū ꝙ non
teneꝛ.quia nec ordinatus ē.ut di/
ctū est s̄.ordo 3°.§.fi. Si fuit ꝯdi/
tionalis puta ꝑ aliquem metū.di/
stingue ꝑm Ray.quia si talis fuit
metus q̇ posset cadē in ꝯstantē vi/
rū.nō teneꝛ.ex̄ q̊ me.cā.ꝑlatū.et
c.cū dilect⁹.Cōtinētia.n.nō debeꝛ
nisi volūtaria.dis.31.ante trienniū
20.q.3.pn̄s.Et hoc intellige ꝙ si
ante habebat vxorē poterit illa vti
sine pctō.ſ si nō habebat.ꝯtinere
teneꝛ.ar.dis.35.de iudeis.Itē te/
netur ꝯtinere si nō fuit talis met⁹.
Idem Goff.⁊ Hosti. A .Et hec
vidētur vera ⁊ colligi ex iurib⁹ al/
legatꝫ.⁊ ex positis in sū.eo.ti.q.50.
⁊ se.lꝫ nō clare.Et dictū est s̄.or/
dinator.§.xi°. in additione. B
¶ Sed nūquid talis.s.ordina/ 6
tus ꝑ metū q̇ potuit cadere in cō/
stantē virū vtetur ꝓuilegio cleri/
cali? Dicēdū ꝑm Ray.ꝙ sic.si aꝉ
vult viuē clericaliꝛ.nisi trāsiret ad
actū penitus ꝯtrariū. A .puta si
efficiaꝛ bigam⁹.ut in.c.q̊ sequiꝛ.
B .dis.84.quisq̇s.Et tn̄ si habe/
at vxorē poterit illa vti ut in ꝓce/
denti.§.dictū est.Si tn̄ ipsa vellet
ꝯtinere ⁊ ipse nollet.nō habet ꝓui/
legiū clericale.Si ipse ꝯ̇o vellet ⁊
illa non.certe hꝫ si ut dixi aꝉ viuēt
clericaliꝛ.ar.27.q.2.multoꝝ. A
Idem i sū.eo.ti.q.51. B .Et hoc
oportet supplere.s.ꝙ si vxor fuit
vnica ⁊ virgo.tūc habet ꝓuilegiū
clericale.ſ tn̄ in duobus casibus
quos habes s̄.clericus 3°.§.fi. B
¶ Quid de ordinatis ab alieno 7
epō sine licētia ꝓprii? R°. ꝑm Ray.
Priuātur executione. A .s.ipso
iure.Nā ut patet in sū.eo.ti.q.35.
ipsam executionē non recipiūt.ut
in.c.ꝙ translationē.de tempo.or.
ꝑm eūdē Ray.Melius facit.71.
dis.c.si quis.Ubi diciꝛ ꝙ irrita sit
huiusmodi ordinatio.Nō obstat
dictū.c.ꝙ translationē.vbi videꝛ

ꝙ sic ordinatus nõ sit suspẽsus uł suspendẽdus. Ibi interdicenda ẽ ei ordinis executio. quia nõ intelligitur de interdictiõe dispositiua ħ est q2 non suspẽsum suspẽdat. ẜ intelligiẜ de iñdictiõe ⁊ sñia declaratoria ⁊ executiua videlicet q̃ declarat sic ordinatũ a iure suspẽsũ ⁊ exequiẜ iuris dispositionẽ. Et videtur sentire Jo. mo. i. c. eos. de tẽpo. or. li. 6. B. Poterit tñ eṗs dispẽsare. 9. q. 2. Lugdunensis. ex̃ de tempo. or. ꝙ trãslationẽ. Sed ⁊ que licẽtia requiriẜ ⁊ que pena ordinantis sine licentia. habeẜ s̃. ordinator. §. 6. et 7.

8 ¶ Quid de ordinatis ab hereticis uel scismaticis excoicatis depositis ⁊ hꝰ? R. A talibus nõ dꝫ quis recipe. ut dictũ est s̃. ordinator. §. pl't. Si tñ aliquem ordinẽt tenẽdũ ut dicit Ray. ꝙ oẽs tales vera ꝯferãt sacrã dũmõ in forma eccłie cõferant. i. q. i. dñs declarauit. et. c. non nocet. de ꝯse. dis. 4. nõ in nobis. Peccant tñ mortaliẜ tã dantes q̃ suscipiẽtes ab eis quecunq; sacramẽta nisi baptismum in extrema nccitate. Idẽ Tho. 2. 2. q. 39. ⁊ Pe. ⁊ Hoff. A. Idẽ in sũ. li. ꝓ. ti. 5. q. 16. vbi etiã patet ẜm eosdẽ ꝙ dicti hẽtici ⁊ similes nõ ꝯferũt ordinis executionẽ. B

9 ¶ Sed nũquid sic ordinati poterũt ministrare? R. ẜm Ray. Si sunt ordinati a tali q̇ suscepit vltimã manus impositionẽ in eccłia. A. i. ordinem eṗalem. B. ⁊ nũc est hereticus uel excoicatus ⁊ hꝰ. dicẽdũ ꝙ siue isti ordinati sciebãt siue ignorabãt. toleranẜ dispẽsatiue in ordinibus susceptis ministrare. Ad supiores ṽo non debẽt ꝓmoueri nisi esset necessitas magna ⁊ ꝯuersatio sancta. 9. q. i. c. ꝓ. et. 2. et. 3. Si ṽo ordinati fuerint a tali qui recepit manus impositionẽ ex̃ ecclesiã ⁊ ipsi sciẽter a tali ordines receperint nũq; toleranẜ. Si ignorãter. tolerãtur. A. dũmõ ꝓbauerint ignorãtiã ẜm Ray. ⁊ Hoff. ⁊ in dicta. q. 16. ꝑ. c. quod statim sequiẜ. B. 9. q. i. ordinationes. Con. Hoff. Sꝫ ꝑ quẽ poterit dispensari vide. ĩ. scisma. §. 7. A. Aduertendũ ẜm Inno. in. c. innotuit. ex̃ de eo q̇ fur. or. sus. ꝙ de quolibet viro noto bone fame qui vbi ꝯuersatur habeẜ ꝓ ordinato. ⁊ sic longo tp̃e hactenus ut ordinatus habitus ẽ. credere debeo eũ hñ ordinatũ. nec cogiẜ ał ꝓbare. Hec enim sunt sufficientia argumenta sue ordinationis. ar. ex̃ de cle. pere. c. inẜ. et. c. se. 9. q. 2. Lugdunẽsis. ⁊ nõtur in sũ. eo. ti. q. 35. et eo. li. ti. 2i. q. 4. ad fi. B

Ordinatus ꝑ saltũ

O Rdinatus ꝑ saltũ. Quid de ordinatis ꝑ saltũ? R. ẜm Ray. Ordines ordinate recipi debent ẜm ꝙ numerati sunt s̃. ordo ꝓ. §. 4. dis. 59. si officia. ⁊ dis. 77. c. ꝓ. Si tñ ꝑ saltũ aliquis ꝓmoueaẜ. i. ꝙ aliquo ordine ꝑtermisso ad supiorẽ ascẽdat

recipit quidē caracterē. tñ de rigore dz deponi etiā si non ex malitia sed ex ignorātia aut negligētia aliquē ordinē ptermisit. Sz tñ ex dispensatiōe epi ad ordinē ptermissū poterit pmoueri et interim ab executiōe supioris ordinis erit suspensus. dis. 48. sicut olim. dis. 52. sollicitudo. ex. de cle. p sal. p mo. c. vnico. Et eodē mō poterit cum eo dispēsari si interi mistrauerit i illo ordine credēs qꝫ fuisset gradatim pmotus. ut in. c. vnico. ex. de cle. p sal. pmo. Qꝫ si talis p saltū pmotus sit sciēter et in ordine sic susceptu sine dispēsatione ministrauerit nō pōt dispēsari qꝫ vlterius ascendat nisi p papā. Sed in ordine suscepto adhuc pōt dispēsari p epm. sicut cū non ordinato ministrāte. ut dr. j. ordinatus 3. §. p. In hac snia Hosti. et W. satis pueniūt. A

Hec partim fuerunt dicta Ray. et ptim glo. eius. et ptim Hosti. in sūma sua. Sz in glo. dicit simpliciē qꝫ cū pmoto p saltū sciēter solus papa dispensat. ut pz in sū. eo. ti. q. 40. ad fi. Et h vltimū videt probabilius. cū iura allegata non loquantur nisi de pmotis p saltū ex ignorantia seu negligentia. B

¶ Sed nūquid laicus qui nullū habet ordinē possit recipe sacerdotiū oibus aliis preemissis? R. fm Ray. Potest dūmō sit baptiçatus. Idē Tho. Pe. et Hosti. A lz Hug. dixerit cōtrarium qꝫ non potest recipere nisi saltem habuerit primam tōsurā. ut i sū. con. eo. ti. q. 41. B

¶ Quid si clericus ptermisso aliquo ordine pscecretur in epm? R. fm Ray. Dicunt fere oēs doc. qꝫ nullo mō potest esse eps nisi sit sacerdos. quia ordo sacerdotalis ē qsi substātiale fundametū ordinis epalis. Con. Goff. Sz et Hosti. q videt aliter sentire. A. s. qꝫ ordo epalis pferat etiā non sacerdoti h nō executio. B. Con. in h qꝫ talis eps nō hēt executionem nec aliqd pferret nisi postqꝫ sacerdos factus esset. ex. de exces. pla. ex lris. Si vo ptermisit aliū ordinē a sacerdotali. sentiunt fere oēs qꝫ epus est et pferre pōt oēs ordines preter illū quem non accepit. i. q. i. gratia. et. i. q. 7. Daibertū. Addit Hosti. qꝫ talis epus executionē de iure nō habet. etiam quo ad ordines quos suscepit. A. Idem in sū. eo. ti. q. 43. B

Ordinatus iij.

negatiue. s. q non ē ordinatus et tñ aliqd tale exercet. Quid ergo de talibus? R. scdm Ray. Laici qui nullū ordinē hñtes diuinū officiū exercent indebite nisi cessare velint debent excoicari. A Et nūqꝫ ordinari. ut ex. de cle. non or. mi. c. p. vbi dr. Si qs baptiçauerit uel aliqd diuinū officium exercuerit nō ordinatus. pter temeritatem abiiciat de eccla et nūqꝫ ordinet. B. Pnt tñ licite facere

officia minoꝝ ordinū ꝙuis ad h̄
nō habeant officiū. sicut in domo
nō ꝯsecrata pōt dici missa lȝ cōse-
cratio ad h̄ ordinet̄ ut in ea missa
dicat̄. Clerici ꝟo qui exercēt offi-
ciū illius ordinis quē nō habent.
sunt deponēdi uel ꝑpetuo suspen-
dendi ab ordine quē habebāt nisi
postq̄ iuxta ꝓuisionē epi biennio
uel triēnio suspēsi fuerint. miseri-
cordit̄ tolerētur. Nunq̄ tn̄ possūt
vlterius promoueri. ex̄ de non or.
mi. c. ꝑ. et z°. ar. xi. q. 3. ꝑuilegium.
25. q. z. sic decet. Nec cum tali pōt
dispensari ꝙ ascēdat vlterius nisi
ꝑ papā ſm Ray. Goff. ⁊ W. Ho-
sti. tn̄ tenuit in sūma ꝙ eps potest
dispēsare. h̄ in glo. reuocauit. A
Immo ⁊ in sūma sua videt̄ Hosti.
cū Ray. ꝯcordare. ut in sū. li°. 3°. ti.
zz. q. 44. Sȝ ut ibi patet quidā
dicūt ꝙ h̄ casu pōt eps dispensare
cū ei nō exꝑsse ꝓhibeat̄. Sed certe
ex̄ eo. c. z°. dr̄ ꝙ talis ad vlterio-
res ordines nō poterit ꝓmoueri.
Et glo. ibi dicit. sine dispēsatione.
⁊ nō declarat ꝑ quē dispenset̄. Sȝ
glo. Ray. ut pȝ in dicta. q. 44. di-
cit ꝑdictū rigorē debē intelligi de
illis q̄ mētiunt̄ se ꝓmotos ad or-
dines ad q̄s reuera ꝓmoti nō sūt.
uel qui tanq̄ scismatici ingerunt
se officio ordinis quē nō habēt. si-
cut rex Ozias vsurpauit sibi offi-
ciū sacerdotis. Nec credo istū ri-
gorē extendendū esse ad clericos
minoꝝ ordinū uel q̄ in missis no-
uis ministrāt in officio subdiaco-

natus cā cuiusdā gaudij ⁊ solēni-
tatis faciēde. nō mentiētes de or-
dinib⁹ suis. cū fere oēs assistentes
sciāt veritatē. Tales tn̄ grauiter
peccāt huiusmōi etiā sine malitia
attēptādo. Equitas istius glo. nō
videt̄ aliquo iure ꝓbari. cū. c. i. et
z. ex̄ eo. ad illationē declarate in
eis pene videant̄ solū ꝑōderare ꝙ
quis vtat̄ ordine nō suo. B. De
bn̄ficio aūt misericorditer agēdū
ē cū eo. A. siue sit in sacris siue
in minoribus ſm glo. Ray. ⁊ in
dicta. q. 44. B. ne sustentatione
ꝑuat⁹ ad seculi negocia reuertat̄.
Salubrit̄ aūt sibi ꝓuidebit si ad
religionē transierit. Habent̄ hec in
ꝑdicto. c. z°. de cle. nō ordi. mi.
¶ Quid si q̄s exercet tale officiū j
nō ad deceptionē h̄ ex ludo cā fe-
sti? R°. ſm Hosti. Certe lud⁹ no-
xius in culpa ē. Vn̄ talis peccat
q̄dē ⁊ tenet̄ penitē. 15. q. i. §. illud.
in fi. Nō tn̄ credo ꝙ incurrat ꝑdi-
ctas penas. qꝛ voluntas ⁊ ꝓpositū
distinguūt maleficia. ex̄ de sen. ex-
co. cum voluntate. A. Idem in
dicta. q. 44. ad fi. B
¶ Sȝ q̄d si clericus q̄ est i mino- z
ribus ordinib⁹ tm̄ legat epistolā
in missa? R°. ſm W. Licitū ē. ex q̄
sine solēnitate h̄ facit. ut notat̄ ex̄
de vita ⁊ ho. cle. ut quisq̄. Et ſm
Inno. intelligendū ē qn̄ ibi nō est
subdiaconus. Nec dȝ talis cāta-
re solēniter ⁊ cū ornamētis subdi-
aconi. z3. dis. subdiacon⁹. 14. dis.
si qui clerici. Con. Hosti. A. qui

dicit ꝙ ꝓpter necessitatē .s. quādo deest subdiaconus cui hoc possit iniungi sufficit ꝙ talis non teneat manipulū in manu sua. ut i sū. eo. ti. q. 45. B

ORdinatio cōiugatoꝝ. Quid si marit⁹ accipit ordinē sacꝝ inuita uel nesciēte vxore? R. Mortaliter peccat ſm Tho. A. Hoc videt potius fuisse dictū Al. ut in sū. li. 4. ti. 8. q. 59. vbi hec notant. B. Sed ut dicit Ray. nō fit ꝓpter hoc ꝑiudiciū vxori hoc ille tenebit ei ad redditionē debiti. nō aūt poterit exigere. 28 dis. diaconi. 27. q. 2. multoꝝ. A. Vxor etiā nō tenet ei debitū reddere ſm Tho. ut in dcā. q. 59. B. Qd verū est ſm W. etiā si fact⁹ sit eps seu religiosus. A. uel etiam papa ſm eundē. ut in dicta. q. 59. B. nisi illa posset induci ad ꝯtinētiā. Debet ergo restitui vxori. nec debet ferre aut coronā aut habitum clericalē cū scādalo vxoris. Sȝ si pōt sine eius scādalo. deferre tenetur. A. ſm Pe. et in dicta. q. 59. B. Et ſm Inno. talis si p⁹ mortē vxoris ꝯtrahat cū alia non tenet mr̄imonium. A. Idem in dicta q. 59. B

¶ Quid si marit⁹ sit ordinatus ꝯsentiēte vxore uel sciēte et nō cōtradicēte? R. ſm Ray. Si clericus ē de ecclia occidentali factū ē vxori ꝑiudiciū ita ꝙ oportebit eā de cetero cōtinē. et etiā mortuo viro nō poterit cū alio ꝯtrahere. 28. dis. q2 sunt culpe. et duobus. c. se. et 32. dis. seriatim. A. Et in his iuribus pȝ ꝙ si ꝯtraxerit postea mr̄imoniū etiā mortuo viro. nō valebit. et notat i dicta. q. 59. ſm Ray. et ſm quosdā inqt ꝓpter votum qd videt solēnizasse ex ꝑsona viri. Et huic rōni cōsentit Al. ut ibi. Alij dicūt ꝙ p ꝯstitutionē ecclie q̄ dirimit mr̄imoniū ꝯtra eā ꝯtractū. Et subdit Ray. Lȝ aliqui dixerint ꝙ ista vxor promoti ad sacros ordines teneat intrare religionē. Ego tn̄ credo cum Jo. Lau. et Tan. ꝙ nō tenet hoc sufficit si in seculo caste viuat. qd et dȝ ꝓmittere. Tho. etiā dicit ꝙ nō tenet religionē intrare si sibi nō timeat de piculo castitatis. Con. Al. et Hosti. et hoc fallit ſm Ray. in vxore eius q̄ ꝓmouendus est in epm. q2 non debet eligi nisi vxor intret religionē. ex de cōuer. ꝯiū. ꝯiugatus. et c. sane. Item clericus orietalis ut coīus et ꝓbabili⁹ ol̄ sine ꝯsensu vxoris ꝓmoueri nō debet. ut in dicta. q. 59. B

¶ Qui duxit vxorē vilem mulierē. puta ancillā siue ioculatricē uel aliquā ex illis q̄ publicis spectaculis mācipāt lȝ ꝟginē. repellit ab ordie. dis. 34. si qs viduā 2. 2

¶ Sed quid si marit⁹ ante carnalem copulā facit se ad sacros ordines ordinari? R. Non. ꝓpter hoc dissoluit matrimoniū quod pri⁹ fuerat ꝯtractum. hoc maritus sic ordinatus recipiens aliter q̄ȝ a sacri 3

canonibus ꝯcedat. etiã post mortẽ vxoris nõ poterit ministrare i illo ordine nec ascendere ad alios nec aliqð beneficiũ vl officiũ ecclesiasticũ obtinere. ut in extra. Jo. xxii. que incipit. Antique. A. Olim aũt in h casu aliq dixerũt q matrimoniũ dissoluebat. Alij q nõ. Et finaliter dixit Hosti. consulas papã. ut in sũ. eo. ti. q. 60. B. De materia ista aliqua habes s. impedimentũ xi. §. p. et z.

Ornatus.

De ornatu bono clericorũ habes s. clericꝰ p. §. zᵒ. De ornatu vo mulierum nunc dicendũ est.

j ¶ Utrũ mulieres possint se licite ornare. R. ꝰ fm Tho. zᵃ. zᵉ. q. 169. Circa ornatũ mulierum attendẽda sunt ea que coiter circa exteriorẽ cultũ dicũtur. s. q non sint preter cõsuetudinẽ aut nõ ex inordinato affectu ⁊ huiusmõi que habes explicite. j. vestis. §. p. Et hoc mõ põt mulier licite operam dare q viro suo placeat ne p eius cõtemptũ in adulteriũ labaf. Unde dr. i. Cor. 7ᵒ. Mulier que nupta ẽ cogitat q mũdi sunt quõ placeat viro. Et iõ si mulier cõiugata ad hoc se ornet ut viro suo placeat. põt h facere sine peccato. A. Hoc vero qñ maritus apparẽt pnus ad adulteriũ vl nollet reddere debitũ. ⁊ cũ tali ornatu verisimilif ꝯtra pdicta incõuenientia puideref. al cessante cã cessat effectus. ex de appel. cũ cessante. Item cũ h requirif q ex tali ornatu nulli verisimilif det pccãdi occasio. al sine pctõ pditionis h fieri non posset. qz ve illi p quem scandalum venit. Math. 18ᵒ. Nec debemꝰ iuuare pximũ nisi inqñtũ possumus sine pctõ. zz. q. z. faciat. Item qz nõ sunt faciẽda mala ut veniãt bona. Ro. 3ᵒ. Itẽ inexcusabiles sũt mulieres se ornãtes cũ videant h viris suis minime placere. ⁊ fortius si ab ipsis phibeaf. patet enim q tunc si imoderate se ornant h faciant ex supbia siue ex libidine. ⁊ pctm omniũ habentiũ incitamẽta libidinis ex tali ornatu redũdat in pdictas fm Al. ⁊ in sũ. li. 3ᵒ. ti. 34. q. z84. B

¶ Utrũ illicito ornatu sit mortale peccatũ. R. ꝰ scdm Tho. vbi s. Muliebris cultus de se viros ad lasciuiam prouocat. pꝟ. 8ᵒ. Mulier occurrit illi ornatu meretricio pꝑata ad capiẽdas aias. Et iõ ille mulieres q viros nõ hñt nec intẽdũt hre. nõ pñt absq pctõ appetere placere virorũ aspectibꝰ ad ꝯcupiscendũ. qz hoc ẽ dare eis incentiuũ peccandi. Et si quidẽ hac intẽtione se ornẽt ut alios puocẽt mortaliter peccãt. Si aũt ex quadam leuitate uel etiã ex vanitate ꝓpter quandã iactantiã. nõ semp est pctm mortale h qñq veniale. Et eadẽ ratio ẽ qñtum ad h de viris. A. Hoc clariꝰ patebit ex infra dicendis. B z

¶ Quid de mulieribꝰ se colorã- 3

tibus ⁊ alia figmēta adhibētibus R°. ſm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 169. Huiuſmodi fictiones nō poſſūt eſſe ſine pctō. nō tm̄ ſemꝑ eſt mortale ſ; ſolum qn̄ fit ꝓpter laſciuiā uel in dei ꝯtemptū. A. Aduertendū ꝙ niſi aliud expſſe appareat. ipſo facto p̄ſumit intētio laſciuie ⁊ diuini cōtemptus. Cū. n. act⁹ in ſe ſit adulterine fallacie ⁊ inhoneſtus. ut dicit Aug⁹. in. c. fucare. de ꝯſe. diſ. 5. non pōt in ſe p̄tendē niſi laſciuiā ⁊ mētis inhoneſtatē adeo ꝙ mulieri ꝯtrariū aſſerēti nō credert. Ait enim Aug⁹. Nō dicatis vos aīos hr̄e pudicos ſi habetis oculos impudicos. qꝛ impudicus ocul⁹ impudici cordis ē nūci⁹. 32. q. 5. nec ſolo. Itē cū actus in ſe contineat quādā impugnationē diuini oꝑis ut dicit Cyprianus in li°. de habitu virginū. Et cū mulierꝫ cultus maxime talis ꝓuocet alios ad libidinem. iuxta illud ꝓu. 7°. Ecce mulier ⁊c. ⁊ notat Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 169. arti. 2°. quō eſſe pōt ſine diuino cōtemptu cū non curet illas aīas ꝑdere q̄s xp̄s ſuo ꝓprio redemit ſanguine ? Et ideo hic non ſolum ſimplex ꝯtemptus comp̄hendit ſ; etiā talis vt videat pſona in deum manus inferre cū ſui ꝑditiōe. Vn̄ Cyprianus vbi ſ̄. dicit. Nō virgines tm̄ aut viduas. ſed ⁊ nuptas puta etiā oēs oīo feminas admonēdas ꝙ opus dei ⁊ facturā ei⁹ ⁊ plaſma adulterare nullo mō debeant adhibito flauo colore ul' nigro puluere uel rubore. aut quolibet lineamēta natiua corrumpente medicamine. Et ſubdit. Man⁹ deo inferunt quando illud qō ille formauit. reformare ꝯtēdūt. Impugnatio eſt iſta diuini oꝑis. p̄uaricatio veritatis. deū videre nō poteris qn̄ oculi tibi non ſunt quos deus fecit ſ; quos diabol⁹ infecit. de inimico tuo tēta cū illo pariter arſura. Et ꝓpterea alij inter quos videt fuiſſe Alex. de ales. aſſerūt in his ⁊ ſimilibus ineſſe mortale pctm̄. S; forte poſſet aliq̄ a mortali excuſari qn̄ aliqd tale paruū faceret ſolū ex quadā ſubita leuitate ſine aliorꝫ ſcādalo ſiue ꝑiculo B. Sciendū tm̄ ꝙ aliud eſt fingē pulchritudinē ⁊ aliud ē occultare turpitudinē ex aliq̄ cā ꝯueniente. puta ꝑ egritudinē ⁊ h⁹. Hoc. n. eſt licitū. qꝛ ſm aplm̄. i. Cor. 12°. que putamus ignobiliora mēbra eſſe corꝑis his abūdantiorē honorē circūdam⁹. A. Ad p̄dictorꝫ āt pleniorē intelligentiā vlteri⁹ aliqd ul' breuit tangendū ē de mā ornat⁹ tā mulierū q̄ virorū ⁊ tā veſtiū q̄ aliarꝫ rerū. p̄ videlicet qualiter pōt diſcerni ornat⁹ illicitus. 2°. quale peccatū ſit in eius vſu. 3°. ſi circa ipſum aliquis pōt excuſari.

¶ Quo ad primū ḡ dico ꝙ pōt 4
diſcerni multipliciter. p̄ rōne intētionis vtentis. ut ſi intētio eſſet ad pōpā uel laſciuiā ⁊ huiuſmodi. qꝛ cū mala intētione nil pōt eſſe licitū uel ſine pctō. 86. diſ. non ſatis. ex

de sen.exco.cū volūtate. Jō vitio-
sum etiā esset si qs q̄reret p cultū
supfluū vestiū delitias. cum vestis
ordinet ad corpis fomentū scd̄m
Tho.2ᵃ.2ᵉ. q.169.arti.2°.
5 ¶ 2°. rōne pfessionis clericalis.ut
si clerici deferrēt ornatū seu habi-
tū non ɔdecentē honestati clerica-
li.de quo in.c.clerici officia.ex̄ de
vi.⁊ ho.cle. Item rōne pfessionis
regularis.ut si religiosi seu religi-
ose ferrent ornatū seu habitū non
ɔuenientē pfessioni in quo si non
modicū excedunt etiā mortaliter
peccāt. sm̄ Al.⁊ in sū.li°. 3°. ti.34.
q.284. Quo casu qn̄qȝ etiā excō-
municationē incurrūt videlicȝ cū
mutāt formā ⁊ temere sue pfessi-
onis habitū dimittūt.ex̄ ne cle.uł
mo.ut piculosa.li°. 6°.
6 ¶ 3°. rōne inhonestatis. Nihil.n.
inhonestū pōt esse licitū cum hone-
stas sit vna de tribus ptibus pn-
cipalibus iusticie.ff.de iusti.⁊ iure
l.iusticia. §.iuris pcepta. vnde ⁊
vnū de excludētibus de regno dei
ē impudicitia. Ad Gal.5°. Ad in-
honestatē autē oīs transformatio
nature ptinet.qȝ quicq̄d agit ɔtra
ordinē nature.magnā in se ɔtinet
inhonestatē.32.q.7.adulterij. Ut
si quis uel si qua ex habitu uel or-
natu velit apparere maior seu pul-
chrior q̄ᵖ a natura fuerit cōposit⁹.
qd̄ maxime solet ɔtingē in fuca-
tionibus seu colorationib⁹ faciei
⁊ capillorꝫ.qd̄ penit⁹ inhonestum
⁊ illiciatū est.de ɔse.dis.5.fucare. ⁊
in excessiua altitudine planellarū
ɔ illud Math.6°. Non potes ad-
ijcere ad staturā tuā cubitū vnū.
Itē ad inhonestatē ptinet apte qᵖ
ex deformitate habit⁹ viri ostēdāt
verenda ⁊ mulieres humeros seu
pectora. Itē qᵖ mulieres incedāt
capite discoopto. Un̄.i. Cor.xi°.
dr̄. Debet mulier velamen habere
sup caput suū. Et Aug⁹ i epł̄a ad
Possidium.⁊ ponit i dicto arti.2°.
dicit. Capillos nudare feminas
q̄s ⁊ caput velare apł̄s iubet nec
maritatas decet. Dicit tn̄ ibi glo.
qᵖ pn̄t aliq̄ excusari a pctō qn̄ h̄ nō
fieret ex aliqua vanitate sed pter
ɔtrariā ɔsuetudinē q̄ᵖuis talis cō-
suetudo non sit laudabilis.qd̄ pōt
intelligi ver̄ qn̄ occasiōe ɔsuetu-
dinis non posset omittē sine repu-
tabili scandalo.⁊ h̄ agendo nulli
dat occasionē scādali. Alr̄ irrōna-
bilis ɔsuetudo nō excusat.ff.de le-
gi.qd̄ nō rōne. Immo poti⁹ gra-
uat.ex̄ de ɔsue.c.fi. Fortius aūt ad
inhonestatē ptinet si in capite mu-
lieris appareat aliq̄d ipudicitie uł
elationis ostēsiuū cū in ea debeat
apparē oīs honestas ⁊ humilitas
in cuius signū ei coma data ē pp̄
qd̄ eā amputare sub anathemate
phibet.30.dis. quecūqȝ.vbi dicit.
Quecūqȝ mulier religioni iudi-
cans ɔuenire comā sibi amputa-
uerit quā deus ad velamē eius ⁊
ad memoriā subiectiōis illi dedit
tanq̄ᵖ soluēs ius subiectiōis. ana-
thema sit. Si g̊ anathema dicit ɔ

facientes h̄ etiā sub ꝑtextu religi-
onis cū tn̄ nō intrēt religionē. q̄to
vehemēti⁹ ꝯtra faciētes sub signo
qd̓ ei directo ꝯtrariať videlicet su-
perbie seu inhonestatis. sicut ē ca-
pite discooꝑto ꝛ reuelata facie ꝛ
fronte incedē. ꝛ sicut aliq̄ faciunt
mitras sibi seu alia elationē desi-
gnantia uel inhonestatē seu ad li-
bidinē ꝓuocantia apponē. Item
inhonestū ē ꝙ femina vtatur veste
virili uel eꝯ. Deut. zz. Nō indu-
etur mulier veste virili nec vir vte-
tur veste feminea. Abhominabi-
lis .n. apud deū est qui facit h̄. Et
gnāliter qualitercūqꝫ in habitu
seu ornatu aliq̄d appareat inho-
nestatis. cū nihil inhonestū possit
esse licitū. ff. de cōdi. insti. l. filius.
vbi dr̄. Que facta ledūt pietatem
estimationē uel verecūdiā nostrā
ꝛ ut gnālir̄ diximus q̄ ꝯtra bonos
mores fiunt nec facere nos posse
credendum est.

¶ 4. rōne supfluitatis. Nā vsus
supfluus est oio vitiosus. Vn̄ ad
Gal. 5. inter alia excludētia a re-
gno dei cū fuisset dictū de fornica-
tione ponit luxuria. vbi dicit glo.
i. q̄libet supfluitas. Nā ꝛ in dicto
arti. z. dicit Tho. ꝙ ꝓhibeť orna-
tus supfluus ipudic⁹ ꝛ inuerecū-
dus. Supfluus autē attendi pōt
tripliciť. ꝑ mō respectu numeri. ut
cū q̇s vtiť seu inutiliť retinet ve-
stimēta seu alia ornamenta vltra
numeꝝ q̄ rōnabiliť indiget. ꝯ q̇s
47. di. sicut hi. dicit Amb. Nu-
dorū indumētū est qd̓ tu recludis
ꝛ quis tā iniustus ꝛc̄. z. respectu
forme ut si forma ē excessiue lōga
seu lata. qd̓ i multis pōt apparere
ꝛ ꝑsertim in vestibus mulieꝝ cau-
datis in quib⁹ apparet vitiū non
solū manifeste supfluitatis h̄ etiā
inhonestatis. Nā ad inhonestatē ꝛ
mollitiē ꝑtinet ꝙ q̇s trahat vesti-
mentū per terrā ꝭm ph̄m. ꝛ notat
Tho. z. z. q. 169. arti. ꝑ. 3. respe-
ctu ꝑciositatis. ut cū q̇s vtiť ma-
iori ꝑciositate q̄ꝯueniat sibi. qꝛ
maiori dignitati maior cōpetit or-
natus. ex̄ de vi. ꝛ ho. cle. clerici offi-
cia. ꝛ notat Tho. in dicto. arti. ꝑ.
Ex q̄ patꝫ ꝙ maior ornat⁹ cōpetit
ad cultū dinū q̄ ad quecūqꝫ aliū
vsū cū nulla sit maior dignitas q̄
diuina. Et tn̄ etiā in cultu diuino
dꝫ ornat⁹ eē moderatior q̄ olim
fuerit ꝓpter exemplū xp̄i q̇ nos h̄
despicere docuit. Vn̄. 12. q. z. glo-
ria. dicit Jero⁹. Neqꝫ mihi aliq̇s
opponat dites i iudea tēplū mē-
sam ꝛ lucernas ꝛ cetā ex auro fa-
brefacta. Tūc hec ꝓbabāť a dn̄o
qn̄ sacerdos hostias imolabat ꝛ
sanguis pecudū erat remissio pec-
catoꝝ. q̄ q̄ hec oia ꝑcesserint in fi-
gura. Nūc v̄o cū pauꝑtatē dom⁹
sue pauper dn̄s dedicauerit porte-
mus crucē ꝛ delicias lutū putem⁹
Moderatus ḡ ornatus ad cultū
diuinū requiriť ꝛ multo modera-
tior ad quecunqꝫ vsū ꝓhanū etiā
impatoris. cū nulla sit compatio
imperatoris terreni ad celestem.

Minor aũt cõpetit regi q̃ impa-
tori ⁊ minor duci q̃ regi. ⁊ sic de
singulis gradatim. Que si bñ cõ-
sideretur valde moderatus com-
petit inferioribus.
8 ¶ 5º rõne curiositatis. Unde ⁊
Tho. in dicto arti. 2º dicit q̃ ar-
tifices ornamẽtorũ peccãt inueni-
endo superflua ⁊ curiosa. Curiosi-
tas aũt intelligit qñ nimia sollici-
tudo seu diligentia erga ornatum
habet. Uñ Tho. in dicto arti. ꝑ.
dicit q̃ inordinatio affectus circa
ornatũ ↄtingit qñ nimiã sollicitu-
dinẽ q̃s apponit ad exteriorẽ ve-
stiũ cultũ etiã si nõ sit aliq̃ inordi-
natio respectu finis. Facit. c. parsi-
moniã. 41. dis. ibi. pter corpis dili-
gentiã. Et põt ista curiositas re-
prehẽdi ꝑ respectu forme. ut qñ in
ipsa forma ostẽdit curiositas. Uñ
i sũma de vitijs dicit q̃ in forma
rephẽsibilia sũt corrugatio ⁊ inci-
sio. Facit dictũ. c. parsimoniã. ibi.
Dissolutos aũt ⁊ ↄfractos vestib⁹
⁊ incessu non recipimus. maxime
qñ in talibus adest quoq̃ vitiosa
ꝓdigalitas quã ⁊ leges detestãt ⁊
equiperãt furori. ff. de cura. fu. l. i.
In dicta etiã sũma ponit exẽplũ
de sotularibus rostratis uel per-
foratis. ⁊ idem in similibus mult̃
2º dephẽdit respectu artificis. ut
qñ circa vestẽ seu ornatũ multum
laborat cũ nulla uel pua vtilitate
rei. Uñ Ray. li. 2º ti. de neg. secu-
laribus. dicit q̃ ad nullũ vsũ sunt
vtiles nisi ad peccandũ suture su-
perflue ac sũptuose camisiarũ. q̃s
ꝑcipue faciũt hispani dãtes p su-
tura vnius camisie plus ĩ duplũ
uel triplũ q̃ valeat tota camisia.
⁊ similia. Et subdit q̃ peccãt fa-
cientes vendẽtes seu al' alienãtes
seu tenentes ꝑdicta. Et satis inter
ꝑdicta videt posse cõputari raca-
maturas sũptuosiores ⁊ inutilio-
res ꝓpter idẽtitatẽ ⁊ maioritatem
rõnis. ff. de legi. l. nõ pñt. 3º ex pte
vtentis qñ ad ornatũ seu habitũ
maiorẽ sollicitudinem adhibet q̃
expediat. ut dicit Tho. ĩ dicto arti.
ꝑ. qõ manifeste deprehenditur qñ
circa hec plus sollicitat q̃ circa ea
q̃ sunt salutis. ↄtra illud Math.
6º primũ querite regnũ dei.
¶ 6º rõne scandali. Nã dñs dicit 9
Math. 18º Ve illi p quẽ scãdalũ
venit. Uñ ⁊ abstinẽ debemus etiã
a licitis ꝓpter salutẽ ꝓximi ne vi-
delicet ei det occasio scãdali. al' su-
mus ex caritatem. Ro. 14º ibi. Si
ꝓpt cibũ frater tu⁹ scãdalicat ⁊c̃.
Uñ Tho. dicit 2ª 2ᵉ q. 44. arti.
8º q̃ tpalia que sunt nr̃i dominij
sũt dimittenda ad tollendũ scãda-
lũ ꝓximi qñ ꝓcedit ex infirmitate
uel ignorãtia. Omnino g̃ oportet
q̃ in vsu ornatus remoueat scan-
dalũ a ꝓximo. Unde ⁊ Alex. de
ales sup 2º sen. dicit q̃ licet scdm
nobilitatẽ psone ⁊ ↄsuetudinẽ t̃re
⁊ dignitatẽ officij se ornare ꝑcio-
sis vestib⁹ ita tñ q̃ absit libido in
volũtate ⁊ scãdalũ i exteriori ope.
Hoc aũt scandalũ põt ↄtingẽ du-

plíciter. Primo si ex ornatu aliqs inducit ad pctm̄ · puta ad vtendū simili ornamēto qd sibi nō cōpe-tit siue ad aliud pctm̄ p̄sertim ad carnalē ɔcupiscētiā · siue ornatus viri inducat mulierē siue ornatus mulieris inducat virū: qd frequē-tius ɔtingit ex quadam humana fragilitate. Ecc. 19. Uinū ⁊ mu-lieres apostatare faciūt etiā sapiē-tes. Et iō cū p̄sona aduertit ex suo ornatu aliquē seu aliquā induci ad scandalū pcti · debet oio ab illo abstinē. Cōstat aūt ꝙ ornatus ⁊ pulchritudo mulieris facilit̄ alli-cit ad ɔcupiscentiā. ut in dicta au-ctoritate Ecc. Uinū ⁊c. Et patet p experientiā. Exēplū hr̄ 2. Reg. 11. in Dauid tā pfecto viro qui ex solo visu Bersabee inductus ē ad adulteriū. Et pp̄ter h̄ dicit Tho. i dicto arti. 2. ꝙ circa ornatū mu-lieꝝ eadē sunt attēdenda q̄ coiter dicta sunt circa exteriorē cultum. Insup ⁊ quoddā aliud spāle · s · ꝙ mulieris cultus viros ad lasciuiā ꝓuocat. Et iō etiā ex h̄ solo mu-lieres oio debērēt abstinere ab or-natu aut illo vti cū multo mode-ramine ⁊ honestate ⁊ tremore ne orto scādalo ex eaꝝ occasione di-cat̄ illis. Ue vobis. 2. mō accidit scādalū qñ p ornatū ẜm verisimi-lē ɔiecturā extremis necessitatib⁹ paupeꝝ derogatur. Hoc. n. casu de-trahit̄ etiā ornatui eccl̄iastico ita ut etiā sacra vasa cōminuantur ⁊ expendant̄ in huiusmōi nccitates ut patet. 86. dis. cōpatiamur. et. 12. q. 2. aur. Fortius g̃ detrahi debet ornatui ꝓpbano lʒ al̄ de se nullā aliā haberet illicitatē. Tenet̄. n. ex necessitate quisq̧ subuenire existē-tibus in talib⁹ indigentijs de sup-fluo necessitatis nature · lʒ nō esset supfluū respectu ɔdecētie. ut ꝓbat̄ in p̄allegatis. c. vbi dr̄. Ornamē-ta ɔdecentia ornatui eccl̄iastico debere in huiusmodi necessitates expendi. ⁊ nōt Ricar. sup. 15. dis. quarti sen.

¶ 7. rōne ɔsuetudinis. ut si quis ɔsiderata cōditione sua excedit in ornatu metas ɔsuetudinis honoꝝ int̄ q̄s ɔuersat̄. 41. dis. c. p̄. Non tñ q̄s excusat̄ sequēdo ɔsuetudinem loci nō rōnabilē. qr illa dici nō pōt ɔsuetudo honoꝝ de qua dr̄ in dcō c. p̄. Nā ɔsuetudo irrōnabilis nō excusat. ẜ grauat. ut i. c. fi. ex̄ de cō-sue. Et satis dr̄ irrōnabilis si int̄-ueniat aliqd de p̄fatis incōueniē-tib⁹. ut ex p̄dictis clare colligi pōt 10

¶ 8. rōne defectus cause. ut quia ex nulla rōnabili cā quis mouet̄ ad vsū ornatus ẜ ex sola cōplacē-tia volūtatis. In h̄ eni ipso videt̄ ⁊ ordini nature cōtrariari ⁊ crea-tori iniuriari. Uñ Boetius li. 2. ɔsa. 5. de ɔsolatione dicit. Sic reꝝ versa est ɔditio ut diuū merito rō-nis aial nō aliter sibi splēdere nisi inaiate suppellectilis possessiõe vi-deat̄. ⁊ alia suis quidē ɔtēta sunt. vos aūt deo mēte cōsiles a rebus infimis excellētis nāe ornamenta 11

captatis.nec intelligitis quãtam
ɔditori vr̃o faciatis iiuriã. Item
ꝫ ipso videt̃ sequi vitia ⁊ ɔtraria-
ri virtuti. Vñ Greg⁹. ait.omel.
24.Sũt nõnulli qui cultũ subti-
liũ ꝓciosarũ ꝙ vestiũ putant nõ eẽ
pctm̃. Qr si videlicet culpa nõ eẽt
nequaꝗ̃ sermo dei tã vigilant̃ ex-
ꝓmeret ꝙ diues ꝗ torꝗ̃bat̃ apud
inferos bysso ⁊ purpura indutus
fuisset. Nemo quippe vestimẽta ꝓ-
cipua nisi ob inanẽ gloriã querit.
videlicet ut honorabilior ceteris eẽ
videat̃. Res ipsa testat̃ qr nemo
vult ibi ꝓciosis vestibus idui vbi
ab alijs non posset videri. Quam
culpã possum⁹ melius ex diuerso
colligere. qr si abiectio vilis vesti-
mẽti virtus nõ esset. euãgelista vi-
gilãt̃ de Iohãne nõ dicẽt Marci
ꝑ. Erat indutus pilis camelor̃.
2 ¶ Quo ad secundũ ꝑncipale vi-
delicet. Quale pctm̃ sit in vsu illi-
citi ornatus. Dicendũ ꝙ si fiat in-
tentione deliberata ꝓpter compla-
centiã libidinosam sui uel alteri⁹.
clarũ est ꝙ est pctm̃ mortale cum
cõsensus etiã in solã delectationẽ
peccati mortalis sit mortale. ut ꝯ̃
delectatio. Si aũt ex quadã vani-
tate uel leuitate ꝓpter iactantiam
quandã ꝗs vtat̃ ornatu. nõ semꝑ
peccat mortalit̃ ꝫ qñꝙ venialiter
ꝫm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 169. arti. 2º. Ad
horũ clariorẽ intelligentiã dicẽdũ
ꝙ in tali vsu illicito dupliciter põt
ɔtingere peccatũ veniale. ꝑ qñ vi-
tium ẽ i sola intẽtione. ⁊ ꝫ intẽtio
nõ est deliberata. nã sine delibera-
to ɔsensu nõ deuenit̃ ad rationem
mortalis. Vñ Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 162.
arti. 5º. dicit ꝙ supbia ꝫm genus
suũ ẽ mortale. Sicut tñ ⁊ in alijs
ꝗ̃ ex suo genere sũt mortalia. puta
fornicatione uel adulterio sũt ali-
qui motus qui sunt pctã venialia
ꝓpter eor̃ impfectionẽ qr. s. ꝓue-
niũt iudiciũ rõnis ⁊ sũt ꝑter eius
cõsensũ. ita etiã circa supbiam ac-
cidit ꝙ aliqui motus supbie sunt
pctã venialia dũ eis rõ nõ ɔsentit
2º. rõne puitatis rei. Nã qd̃ modi-
cum est. rõ apprehẽdit ꝗ̃si nihil. ut
notat Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 46. arti. 6º. ni-
si in isto modico adesset magna
mẽtis libido. Nã talis libido etiã
in puis inducit mortale. ut notat
Bona. 16. dis. quarti sniar̃. Extra
ꝑdictos ꝗ̃ casus in tali vsu illicito
videt̃ includi mortale ꝓpter mul-
ta mala ⁊ pctã que solẽt illi acci-
dere ⁊ saltẽ nunꝗ̃ deest vitiũ sup-
bie ꝗ̃ ẽ appetit⁹ honoris seu ꝓprie
excellẽtie. ut patꝫ 2º. sniar̃. dis. 42
c. ex supbia. ɔiuncto dicto Greg.
i dicta omel. 24. ibi. Nemo ꝗ̇ppe
vestimẽta ꝑcipua ⁊c̃. Et exꝑsse hr̃
21. q. 4. ois. vbi dr̃. Omne quippe
qd̃ nõ ꝓpter necessitatẽ suã ꝫ ꝓpt̃
venustatẽ accipit̃ elationis habet
calũniã quẽadmodũ magnus ait
Basilius. Et ut ex ꝑdictis patet
supbia ꝫm genus suũ est mortale
Item qr si in tali ornatu adest sũ-
ptuositas. includit̃ in illo magna
iniusticia ⁊ auaritia. Vñ. 41. dis.

c.ſicut bi. dicit Amb°. Quis tam iniuſtus ⁊ tã auarus ꝙ q̇ multoꝝ alimẽta nõ ſuũ vſum ſ₃ abundantiã ⁊ delicias facit. Auaritia aũt magna pctm̃ ẽ mortale. ut patet s̃ auaritia. Immo radix eſt omniũ maloꝝ. i. Thimoḣ. vlt̃. ⁊ cõputat̃ ꝑ idolatria. Eph. 5°. Itẽ iniuſticia ex ſuo genẽ importat pctm̃ mortale. ut notat Tho. z°. z°. q. 59. arti. 4°. Et ꝓpter ꝑdicta ⁊ alia talis illicitus vſus ſingularit̃ deum ad irã ꝓuocat. Iſa. 3°. ibi. Pro eo ꝙ eleuate ſunt ⁊c̃. Et Sophonie ꝑ. ibi. Uiſitabo ſuꝑ ꝑncipes ⁊ ſuper filios regis ⁊ ſuꝑ oẽs q̇ induti ſũt veſte ꝑegrina. Et ꝑdicta maxime obtinent qñ vtentes a tali illicito vſu nollent deſiſtere. cũ ꝯtẽptus ⁊ vilipenſio etiã venialiũ ſit mortale peccatũ. ut dicit glo. de pe. diſ. i. in. c. tres ſũt. ſuꝑ ꝟbo opprimẽt. Et põt colligi ex ꝑdictis ꝑ Bona. ſuꝑ. 16. diſ. quarti ſniaꝝ.

iz ¶ Quo ad tertiũ ꝑncipale videlicet ſi circa ꝑfatũ vſũ poſſit aliq̇s excuſari. videt̃ dicendũ ꝙ ſi vtens in illo nõ delectatur nec poſſit illũ omittere abſq₃ notabili ſcandalo quo dempto omitteret. ⁊ ſi in illo vſu nõ appareret aliquid inhoneſtũ nec ex illo dat̃ alteri ſcãdalũ mali exẽpli uel alteri⁹ peccati ꝙ poſſit excuſari. exẽplo beate Cecilie que deſuꝑ auro textis veſtibus vtebat̃ quas tñ penitus ꝯtemnebat ut ex eius patet hiſtoria. ⁊ exemplo ſimiliũ. Et facit ex̃ de re. iuris. c. q̇ð

non eſt. ⁊ ſ̃m hoc debet intelligi dictũ Io. an. in. c. ea que. de re. iuris. in 6°. in nouella.

B

Pactum.

Pacta q̄ faciũt ꝑiores uel guardiani conuentuales religioſoꝝ mendicantiũ de ſuoꝝ ꝯuẽtuũ aſſenſu cũ ꝑlatis uel ꝑſonis eccleſiaꝝ in illis locis vbi habitãt debent ꝑpetuo ſeruari. nõ obſtante ꝙ nõ fuerit aſſenſus magiſtri uel miniſtri ꝓuincialis aut gnãlis. aut ꝙ ſedes aplica q̄ ad fratres minores auctoritatẽ non ꝑſtiterit. ex̃ de pac. q̄ꝛ ex co. li°. 6°. Pactũ p̄ri factũ a filia dũ nuptui traderet̃ ⁊c̃. vide s̃. dos. §. 3°. Ut etiã nudo pacto obligat̃ quis ſ̃m deum. s̃. lex. §. x°. ꝟ. iz°. ⁊. ĩ. ꝓmiſſio Pactũ de nõ recipiẽdo ad ſepulturã. vide. ĩ. ſepultura ꝑ. §. 3°.

Palla

dicitur line⁹ pãnus ꝯſecratus q̇ extẽdit̃ ſuꝑ altare ⁊ ſuꝑ quo extẽdit̃ corꝑale. Et de palla aliq̇d dictũ ẽ s̃. ꝯſecratio veſtiũ. §. ꝑ. Similiter ⁊ de corꝑali s̃. corꝑale.

Pallium

ut h̃ ſumitur ẽ ſpeciale ornamẽtũ archieꝑoꝝ in q̄ plenitudo põtificalis officij cõfertur. ex co. niſi. Debet aũt palliũ peti a papa infra tres mẽſes a tꝑe ꝯſecrationis ſiue ꝯfirmationis ſi ante fuerat ꝯſecrat⁹. Aliter ſi accuſetur põt remoueri. diſ. 100. qm̃ Et debet petiĉũ inſtantia. diſ. 100. priſca. Et debz petẽs ꝑſtare ſacrũ

fidelitatis ⁊ obedientie Romane
eccl'ie.dis.100.optatum.ex̄ de elec.
significasti. Itē in datiōe pallij dz
dari nouū priuilegiū uel antiquū
innouari. dis.100.rōnis. et.c.scri-
ptoꝝ. Itē recepto pallio ⁊ nō an-
te pōt se archiepm̄ noiare.ex̄ eo.ni-
si. Nec aū̄ pōt ꝯciliū ꝯuocare.con-
ficere crisma.dedicare basilicas.
ordinare clericos.seu ep̄os cōse-
crare.ex̄ de elec.quod sicut.§.pl't.
Itē archiep̄s nō pōt palliū suū al-
teri cōmodare.qꝛ palliū ꝑsonam
ei⁹ nō transit. Vñ ⁊ dz cū eo sepe-
liri.ex̄ eo.ad h.et.c.ex tuaꝝ. Item
solus romanus pōtifex sp̄ ⁊ vbiqꝫ
vtit̄ pallio. Ceteri aūt infra missa-
rū solēnia i q̄libet eccl'ia sue ꝓuin-
cie. Nō aūt si egrediat̄ ecclesiā ut
in ꝓcessione.ex̄ eo.c.p̄. Et h̄ in die-
bus in quib⁹ ꝯcedit̄ in suo p̄uile-
gio. Aliter nō pōt. ꝯ bñ pōt qñqꝫ
sine pallio celebrare.extra eo.c.si.
A. Ibi dr̄. Respōdemus ꝙ tā i
tua q̄ᵐ i aliena diocesi potes absqꝫ
pallio uel sandalis celebrare qui
vtiqꝫ in tua diocesi nō semꝑ debes
celebrare cū pallio ꝯ diebus illis
dūtaxat q̇ in eccl'ia tua p̄uilegijs
sunt expressi. Et idē qō in h̄.c.nōt̄.
in sū.li.3.ᵒ ti.26.q.36.ꝯm Ray. Et
addit ꝙ papa semꝑ ⁊ vbiqꝫ potest
pallio vti in signum plenitudinis
ptātis. B. Pr̄iarche an possint
dare palliū.vide.ī.pr̄iacrba.§.2.ᵒ

PApa debet eligi a dua-
bus ptibus car-
dinaliū. Alit̄ qui gereret se
ꝓ papa.excoicatus est.ut s̄.excoi-
catio p̄.§.2.ᵒ v̄.4.ᵒ Et plura noua
circa electionē pape ⁊ reclusionē
cardinaliū.ex̄ de elec.vbi periculū
li.ᵒ 6.ᵒ Et ꝙ in illa ꝯstitutione col-
legium cardinaliū nullā potest fa-
cere dispensationē seu innouatio-
nē ⁊ quedā alia circa hoc.in cle.ne
romani.de elec. A quo aūt ⁊ vbi
debeat ꝯsecrari.habes s̄.ꝯsecratio
ep̄oꝝ.§.pꝑt.⁊ vlt̄.

¶ Papa ē sūmus inter oēs. Ipse j
eni habet plenitudinē ptātis. Alij
partē sollicitudinis.2.q.6.de cete-
ro.et.c.q̇ se scit. Vñ cū dñs ap'lis
diceret ut laxarēt retia.soli Petro
dixit.duc i altū. Luc.5.ᵒ Itē ei so-
li dixit ut piscaret̄ hamo. Math.
17.ᵒ ꝑ quē p̄eminens iurisdictio si-
gnificat̄.23.q.1.nō turbat̄.et.c.est
aliud. Item soli Petro dictū ē.tu
es Petrus ⁊c̄.21.dis.q̄uis. Ideo
spāliter ipse ē vicarius Ihū xp̄i.
⁊ quodāmodo maior hoie.minor
deo.ex̄ de trāsla.inter corꝑalia. A
Idē in sū.li.3.ᵒ ti.27.in p̄n.ᵒ B

¶ Quot sunt casus qui ad solū z
papam pertinent? R.ᵒ ꝯm Ray.
Sunt multi.de quibus etiā plu-
res. A. imo oēs ꝯm eū. Ray.ut
patet in sū.co.ti.q.1. B. nō tran-
seunt cū generali mādato ꝯ req̇-
runt spāle.dis.17.huic soli sedi.ex̄
de transla.lic3.⁊ de offi.le.ꝙ trās-
lationē. ut questio fidei.24.q.1.
quotiens.dis.12.preceptis. Item
translatio ep̄i uel electi.s.confir-
mati.ex̄ de transla.inter corꝑalia

⁊ de offi.le.c.3°. et 4°. Item depositio epi.3.q.6.quis.⁊.c.dudū. Acceptatio renūciationis epi uel electi.s. confirmati.6.q.3.deniqꝫ. ex de transla.inter corpalia.extra de regu.licz. Exemptio epoꝝ.16.q.i. frat. Itē restitutio depositoꝝ ab ordine.z.q.6.ideo ꝑ. et z°. et etiā s̄.epus.§.6°. A. Adde idem in remoto ab officio ex eo ꝙ hereticis tradidit ecclesiastica sacramēta uel eos tradidit ecclesiastice sepulture uel oblationes seu elemosynas eoꝝ recepit ꝑm glo.Ray.⁊ in dicta.q.i. B. Itē iudicialis diffinitio seu interꝑtatio priuilegiorum suoꝝ.extra de iudi.cum venissent. Et idem ꝑm Hosti.si dubitetur de rescripto apostolico ita ꝙ ab alio ꝑ viam rationis. A.i. iuris quod disponit de validitate uel inualiditate rescriptorum.ut extra de rescrip.ꝑ totū. B.solui non possit.ut extra de offi.dele.c.z°. Idem scōm Inno.de inꝑpretatione statuti facti ꝑ legatū cuius iurisdictio finita est nec aliquis ei successit. Et idem de dispēsatione in casibus qui ꝑ eadē statuta pape reseruātur. A. Ad hoc est argumētū extra de offi.dele.c.fi. B Item mutatio sedis epalis.7.q.i. tēporis. Item ꝯstituere alicubi de nouo sedem episcopalē.16.q.i.felix.et ar.de ꝯse.dis.i.de locoꝝ. Itē subijcere vnum episcopatū alteri. uel vnum in duos diuidere.seu duos isimul vnire. Hos casus hēs 16.q.i.et tēporis.ex de exces.prela. sicut vnire.⁊ de offi.dele.qd̄ translationē. Item cōmutatio voti Jerosolymitani.ex de voto.ex multa Simile de quibusdā alijs votis. de quibus vide.j.votum.5°.§.z°. Item solus papa potest cōcedere ut quis veniat cōtra licitum iuramētum.extra de iure iur.venietes. uel etiā de quo dubitatur an sit licitum.extra de elec.venerabilē.qd̄ intelligitur scōm W.solum in arduis. Al' vide s̄.iuramētum ꝑ.§.pl't. A.Et ibi patet ꝙ hoc habet locū quādo fit cōmutatio in melius.⁊ ꝙ quando ē dubiū vtrum iuramentū sit licitum.etiā episcopus potest dispēsare. B.Solus dispensat cum irregularibus.s.in criminibus maioribus adulterio extra de iudi.at si clerici. Et circa hoc vide s̄.dispensatio.§.6°.7°. et 8°. A.Et ibi clarius de hoc. B Solus potest cōciliū generale celebrare.dis.17.per totū.z.q.6.ideo Solus pōt condere canonē generalē.z6.q.i.si g̊.circa mediū.C. de legi.l.i. Solus pōt ꝑsonā ecclesiasticā iure suo ꝑuare. A.h̊ verū circa collationē bn̄ficioꝝ ul' vocationē ꝑsonarū ecclesiasticarū ad sui uel alioꝝ obsequiū ꝓpter publicā vtilitatē ul' in similibus ꝑtinētibus ad regimē ecclesiaꝝ.ꝑ coi vtilitate.ut patet ꝑ iura.j.allegata. B.9.q.3.ꝑ principalē.dis.19.in memoriā. ex de ꝯces.ꝑben.c.quia. Solus pōt cōcedere ꝑ̄bendā uel ecclesiā non

vacantẽ.ex̃ de cõces.p̄ben.nulla.⁊
de rescrip.eam te. A .Et lꝫ h̃ le-
gatus etiã a latere missus nõ pos-
sit.põt tñ sibi retinere p̄ vacantem
ecclesiã etiã si ecclesia ista patro-
nũ habeat ecclesiasticũ. Secus si
secularẽ.ex̃ de iure.pa.cũ dilectus
Et de offi.le.dilectus.ẽm Hosti.⁊
in sũ.li.º 3.º ti.z1.q.i. B .Lega-
tus aũt etiã habẽs plenariã lega-
tionẽ hoc nõ põt in quibuscũq; p-
sonatib⁹ debeat q̇s p electionẽ as-
sumi.ex̃ de offi.le.deliberatione.li.º
6.º A .Ibi dicit̃.Deliberatiõe pui-
da duxim⁹ inhibendũ ne aliquis
apostolice sedis legatus q̃tũcũq;
legationẽ obtinere plenariam di-
gnoscat̃ cathedrales uł regulares
aut collegiatas eccl'ias seu ipsarũ
ecclesiaꝝ cathedraliũ dignitates
ad quas hi qui p̄ficiunt̃ eisdẽ ma-
iores in eorũ capitulis post ep̄os
existentes habent p viã electionis
assumi.sue ordinationi.collatiõi.
puisioni.electioni aut dispositiõi
quõcũq; reseruet.nec de ipsis or-
dinandis.cõferendis.disponẽdis
se aliquatenus intromittat.neq;
aliqd̃ quomin⁹ ad quos pertinet
eligere aut postulare libere valeãt
cũ vacabunt. obstaculũ quõlibet
interponãt.decernẽtes q̇cq̇d cõtra
h̃ factum extiterit eoipso irritũ sit
⁊ inane. B .Solus põt excom-
municatũ a se absoluẽ.ex̃ de elec.
venerabilem.Et vide de h̃ s̃.abso-
lutio p̄.§.3.º v̄.3.º Solus põt ab-
soluere excoicatum a suo delega-
to.quia nolebat obedire s̃nie diffi-
nitiue.si steterit in excoicatione p
annũ.ex̃ de offi.dele.querẽti. A
Idem est de excoicato a legato uł
delegato cuius iurisdictio expira-
uit ⁊ nullus successit.ut in dicto.c
querenti.ex̃ de offi.or.pastoralis.
B .Solus cognoscit appellatio-
ne penitus remota.9.q.3.cũcta.et
c.alioꝝ.Sol⁹ cognoscit de causis
ad eũ delatis p appellationẽ uł re-
lationẽ.ex̃ de offi.le.licꝫ. A .Est
aũt relatio cũ iudex cãm instructã
remittit ad papã ut eam diffiniat
si voluerit.⁊ pendente huiusmodi
relatione nõ valet pcessus iudicis
q̇ retulit.ut i dicto.c.licꝫ.⁊ notat̃ i
dicta.q.i.ẽm glo.Ray. B .So-
lus ordinat illũ ad sup̱iores quẽ
ordinauit subdiaconũ.ex̃ de tẽpo.
or.cũ in distribuẽdis.Solus ꝯce-
dit palliũ.dis.100.palliũ.uł ẽm W
etiã alij qui ꝯcedẽdi hñt p̄uilegiũ
ut patriarche.vide.ĩ.patriarcha.
Itẽ solus semp ⁊ vbiq; pallio vti-
tur.ex̃ de vsu pallij.ad honorẽ.Itẽ
solus dispensat cum bigamo.34.
dis.lector.ex̃ de biga.nuper.Uide
de hoc.s̃.bigamia.§.pst.Solus
dispensat cũ illegitimo q̃tum ad
ordines sacros ⁊ beneficiũ cũ cu-
ra uel p̱sonatu.ex̃ de fi.p̄sby.is q̇.
li.º 6.º Similit̃ cũ minore q̃ pmo-
ueat̃ ad curã aiaꝝ uel dignitates.
nisi q̃tũ p̱mittit̃ ep̄is.s̃.dignitas
§.3.º Similiter de eo q̇ nõ ẽ in sa-
cris.uel aliter est de iure indign⁹.
A .s.positiuo.secus si de iure

diuino. sup quo nõ daẛ p dominũ
dispẽsatio. B .ut pmoueatur in
epm.ar.ex̃ de elec.dudũ.§.fi.⁊.C
de cri.sacri.l.disputari.Solus di-
spẽsat ut q̇s habeat plura bñficia
cũ cura uel plures dignitates seu
psonatus.etiã si curã nõ habeant.
aut etiã in eadẽ ecclesia. A .s.q
q̇s possit hr̃e plura bñficia uel di-
gnitates in illa.ut in iurib⁹ de q̇b⁹
statim. B .Ex̃ de pben.de multa.
⁊ de ↄsue.ↄsuetudinẽ.li.° 6.° Sol⁹
põt ↄferre ordinẽ subdiaconalem
die dñico ⁊ alijs pcipuis festis.ut
s̃.ordo 2.° §.6.° Solũ ad eũ ap-
pellaẛ omissis medijs.2.q.6.c.3.°
4.° et 5.°et.c.de cetero.et.2.q.6.me-
tropolitanũ.xi.q.3.puenit. A .h
c.puenit.nõ videẛ ibi haberi. B
Addit Hosti.q legat⁹ videẛ hr̃e
idẽ priuilegiũ.ex̃ de offi.le.c.p.qd
obtinet tm̃ de ↄsuetudine ut dicit.
A .Hoc tm̃.nõ ponit Hosti.s di-
cit q h obtinet de ↄsuetudine q̇c-
q̇d alij scribãt.ut in dicta.q.i.i sũ.
li.° 3.° ti.21.⁊ sic innuit q obtinet
de iure ⁊ ↄsuetudine.Et facit.2.q.
6.de cetero.et in.c.p.ex̃ de offi.de-
le. B .Similiter patriarcha.vi-
de.ĩ.patriarcha.§.2.° Itẽ maiora
negocia ad papã sũt referẽda.2.q.
6.ois oppress⁹. Et iste cas⁹ mul-
tos obtinet.ut dispẽsationẽ i symo
nia vide.ĩ.symonia 6.° ⁊ i.1.§.vl-
timis. Itẽ i homicidio volũtario.
50.dis.miror. A .uẛ etiã culposo.
ea.dis.c.hi q̇. B .Et cũ illo q̇ ex-
coicat⁹ celebrauit.ut s̃.excoicatio

p.§.32.° qui incipit Quis est effe-
ctus.circa finẽ.Et similiter cũ illo
qui excoicatus recipit ordines.ut
s̃.excoicatio p.§.20. qui incipit.
Quid de illis. Addit etiã Hosti.
alios casus.ut q supplet defectũ
regis vacante regno.ex̃ de elec.cũ
inẽ vniuersas.in fi.⁊ ex̃ de sup.ne.
pla.grandi.li.° 6.° Itẽ defectũ im-
peratoris ex̃ de fo.cõpe.licet.§.p.
Item electũ impatorẽ ↄfirmat uẛ
cassat.uel etiã impatorẽ deponit.
ex̃ de elec venerabilẽ.⁊ de sen.⁊ re
iudi.ad aplice. Et qñcũq etiã pn-
ceps secularis fuerit inutilis ⁊ negli-
gens circa regimẽ ⁊ iusticiam põt
p papã deponi.i1.q.4.si q̇s de in-
ceps.xi.q.3.null⁹.22.q.5.pceptũ
Vñ ⁊ Zacharias papa deposuit
Lodouicũ regem francoꝝ.15.q.6.
alius.⁊ Inno.tertius Ottonẽ.ut
in dicto.c.venerabilem.Et Inno.
quartus Federicũ ut i dicto.c.ad
aplice. A .Idẽ in sũ.li.° p.ti.5.q.
13. B .Item solus absoluit illos
excoicatos de q̇b⁹ dictũ est s̃.ab-
solutio p.§.3.° Itẽ solus electio-
nẽ nondũ factã pnũciat nullã si
fiat.ex̃ de elec.innotuit. Itẽ sol⁹ hz
canonicare sanctos.ut s̃.canoni-
catio. Item qd valet facit nõ va-
lere ⁊ eↄ.° ex̃ de exces.pla.tãta.⁊ de
ↄces.preben.ↄstitutus. Item nulli
legi subiacet.decet tñ eũ iura ser-
uare.ex̃ de sup.ne.prela.licz.xi.q.
i.puenit. Sententia eius facit ius
ex̃ de sen.⁊ re.iudi in causis. Itẽ
potest monachũ tamẽ voluntatẽ

suā q̄ abbatis de monasterio ex-
trahere ⁊ alieni p̄lato uel principi
in sociū assignare ul' secū tenere. 9.
q. 3. c. fi. et dis. 8. que ꝯtra mores.
xi. q. 3. qui resistit. A. Uerum ē
ꝑ ecclesiastica vtilitate. ut in dicto
c. fi. 9. q. 3. B. Item in m̄rimo-
nio in multis casibus ipse tm̄ di-
spensare pōt. ut in gradibus ꝓhi-
bitis ⁊ huiusmodi. A. s. impedi-
mētis de iure positiuo sup̱ quo pa-
pa habet plenā potestatē. 25. q. i. §.
si ergo. B. ex̄ de resti. spo. lrās.
ex̄ de ꝯsan. ⁊ affi. nō debet. Itē or-
dinat eodē die quo cōsecratur. ex̄
de elec. qd̄ sicut. §. p̄terea. A. Po-
tius. in. §. sup̱ eo. B. Item sol⁹
pōt clericū depositū uel degradatū
restituere. ut s̄. eps. §. 6°. Multa
alia ad papam tm̄ ꝑtinētia in va-
rijs casib⁹ ꝑticulatim poteris in-
uenire. A. Hec ⁊ alia nōne in sū.
li. 3°. ti. 21. q. i. Inter que est scdm
Hosti. q̄ papa nō pōt iudicari ab
aliquo nisi de heresi. 40. dis. si pa-
pa. uel nisi submittat se iurisdicti-
oni alteri⁹. 2. q. 7. nos si incōpetē-
ter. Item s̄m Hugu. q̄ papa potest
ꝯcedere simplici sacerdoti q̄ ꝯfir-
met ⁊ q̄ crisma cōficiat ⁊ oēs or-
dines ꝯferat preter ep̄alem quem
nō habet ⁊ virgines ꝯsecret. Et q̄
posset ꝯcedere diacono q̄ ꝯferret
diaconatum ⁊ minores ordines.
Et cuilibet habenti ordinē posset
ꝯcedere q̄ ꝯferret illū ordinē. Et
q̄ posset etiā ꝯcedere laico q̄ con-
secret ꝟgines. si tn̄ talis ꝯsecratio
posset fieri sine missa. al' non. Sed
s̄m glo. Ray. tutius est dicere q̄
ea que sunt ordinis non pōt alijs
demādare qui non habent ordinē
qui exigit' ad exequendū id qd̄ de-
mandat'. sed ea que sūt iurisdictio-
nis potest. Tho. vo dicit q̄ ꝓbabi-
lius dicitur q̄ papa pōt cōmittere
sacerdoti q̄ ꝯfirmet s̄ nō inferio-
ri. q2 hoc ꝑtinet ad perfectionē cor-
poris mystici sup̱ quod h3 papa
plenitudinē potestatis. S3 nō pos-
set simplici sacerdoti cōmittere q̄
aliquē ordinaret in sacerdotē. q2
sacerdotiū pertinet ad corpus xp̄i
verū. respectu cuius nō est maior
ptās ep̄i q̄ sacerdotis. posset autē
cōmittere sacerdoti simplici con-
ferre minores. Con. Pe. ut in dcā
q. i. B.
Utrū papa possit tollere leges 3
ciuiles. R°. s̄m Io. an. Ubi papa
nō habet tp̱alem iurisdictionē nō
pōt tollere legem quo ad foꝝ ciui-
le. nisi in his in quib⁹ vertit' ꝑicu-
lū aīe. cū ptātes distincte sint. 96.
dis. cum ad verū. ⁊ dis. io. qm̄. ex̄ q̄
fi. sint le. cām 2°. In his aūt i qui-
bus ꝑiculum aīe vertitur. quo ad
vtrūq3 forū tollit legem. ꝓbatur
ex̄ de iudi. nouit. ⁊ de rescrip. c. fi. ⁊
de secūdis nup. c. pl't. ⁊ vlti. ⁊ de fo.
cōpe. c. vlti. li. 6°. et de iure iur. c. 2°.
li. 6°. et de excep. c. 2°. li. 6°. et de
sen. exco. decernimus. li. 6°. Nā
in his leges sacros canones imi-
tari non dedignantur. ex̄ de iudi.
clerici. ⁊ i Auten. ut clerici apud

ꝓprios epos.ad fi. A .coll.6. B

4 ¶ Utrum papa possit absoluere aliquẽ ab obligatione qua tenet domini. R. ſm Inno. Poteſt facere hoc de plenitudine poteſtatis. ar.9.q.3.ꝑ principalẽ. C. de quadri. preſcrip. bene a zenone. C. de preci.impa.offe.l.quotiens. Idẽ Hoſti.⁊ Ber. A .Hoc verum ex cauſa ⁊ in ꝑtinentibus ad officiũ eius.ut patet in iuribus allegatis Al'ſecus.ff.de iuſti.⁊ iure.l.iuſticia.§.iuris precepta. B

5 ¶ Papa etiam ante coronationẽ ſuam poteſt exercere officium ſuũ Et qui hac occaſiõe litteras eius impugnaret.excõmunicatus eſt. ut in extraua. Benedicti.xi.q̃ incipit. Quia nõ nulli. Caſus ĩ quibus papa raro uel nunq̃ diſpenſat habentur ſ.diſpenſatio.§.antepl't. A .q̃ incipit. Sunt alij. B

Paraferna. A

al' Parafernũ ſm Catholicon B :Paraferna eſt quicq̃d habet mulier preter dotem.⁊ dicitur a para quod ẽ iuxta ⁊ ferna quod eſt dos.quaſi iuxta dotem.lz in quibuſdã regionibus talia nõ habeãt locum.vbi ſcõm conſuetudinem vir omnia ĩmobilia mulieris recipit in dotem.⁊ omnia mobilia ſunt cõmunia. Habet autẽ paraferna priuilegiũ ad inſtar dotis. Sicut enĩ vxor habet omnia bona mariti tacite obligata ꝓ dote. ſic ⁊ ꝓ rebus parafernalib⁹ marito datis.niſi per ſpecialem ⁊ expreſſam obligationẽ ſibi prouiderit.quia tunc alij videtur renũciare. C.de pac.con.l.fi. A .Idem in ſũ.li.4.ti.25.q.3.ſcõm Ray.⁊ glo.eius. B .Quin etiam ſcõm Hoſti.ſi parafernalia inferãtur in domo viri eo ſciente.ↄuenitur maritus depoſiti uel mãdati niſi dominiũ tranſlatum fuerit in maritum. A .Quod non preſumitur niſi expreſſe appareat ſcõm eundẽ Hoſti.⁊ in dicta.q.3. B .q2 tunc agetur ↄditione certi uel ſine cauſa uel ob cauſam. A .Iſta ſunt nomina iuris que parũ faciũt ad forum penitẽtiale ⁊ important in effectu q̃ quis habet ius petendi actione ꝑſonali id eſt iuris quod reſpicit obligationẽ perſone ⁊ non rei. B .De parafernalibus non debet ſe marit⁹ intromittere muliere inuita q̃uis bonum videretur.ut ſicut mulier ſeipſam viro cõmittit ſic ⁊ cõmitteret res ſuas. C.de pac.cõ.l.hac lege. A .Idẽ in dicta.q.3. B

Parentes

Utrũ filij teneant alere parẽtes. R. Filij locupletes tenent nutrire parẽtes egenos.ſicut parẽtes locupletes tenent filios. Et noĩe parẽtũ ⁊ filioꝝ ſiue liberoꝝ ĩtellige oẽs aſcẽdentes ⁊ deſcendentes.in Auten. ut lice.ma.⁊ auie.§.illud quoq3. coll.8. Ceſſat tamẽ hec obligatio ſm Hoſti.ſi illi poſſũt ſuſtẽtari de

bonis ꝓprijs uł de suo artificio. A
Nam hec obligatio alendi nō ca-
dit nisi circa indigētes. dicto. §.
illud. B. Et de hoc etiam s̄. fa-
milia. §. ꝑ. ⁊ s̄. expositus. Utrum
aūt opa pietatis in parētes possint
preter mitti occasiōe religionis re-
quire. ī. religio. ꝑ. §. 3°.

PAricida

ꝓprie dicitur qui parētē occidit quasi paren-
ticida. Sed tñ lex que punit pari-
cidas locū habet in omnib⁹ ascē-
dentibus ⁊ descēdentibus in infi-
nitum. Item locū habet in uxore·
viro·nuru·genero. vitrico·socero·
patruo·auūculo·amita. cōsobri-
no. patruele·ꝓnono·nouerca. spō-
sa·patre ⁊ matre spōsi ⁊ sponse. Et
similiter intelligas si femina ꝑdi-
ctas ꝑsonas ꝯiūctas occiderit uł
ab eis occidaẜ. Item qui emit ve-
nenū ut hoc fieret. ff. eo. li. i. 3. et. 4.
A. In dicta. l. i. dicitur. Et qui
emit venenū ut pr̄i daret q̄uis da-
re nō potuerit. B. Similiter oēs
ꝯscij teneńẜ. ff. eo. l. vtrum.
¶ Que est pena paricide? R°.
Scōm leges ē ut ꝑ virgis cedaẜ. de-
inde sacco corij ꝯsutus cū cane ⁊
gallo gallinatio vipera ⁊ symia ī
mari iacteẜ uł in amnē ꝓximū ut
omniū elemētoꝝ vsu careat. ⁊ ce-
lū supstiti ⁊ t̄ra mortuo auferaẜ
⁊ si mare uł amnis nō sit ꝓxim⁹.
bestijs subijciẜ. C. eo. l. i. ff. e. l. plt.

PArochianus

alienus in festis de missa eijcien-
dus est. ut s̄. missa. §. plt.

PAterfamilias

debet regere ⁊ educare fami-
liam suam. ut s̄. familia. §. ꝑ. ⁊ s̄.
expositus. ⁊ s̄. parentes.

PAtientia

quid sit? R°. ſm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 136. Sicut di-
cit Aug⁹ in li°. de patientia. Pati-
entia ē qua equo animo mala to-
leram⁹ ne animo iniquo bona de-
seramus per que ad meliora per-
ueniamus. De qua etiam dicitur
Iac. ꝑ. Patiētia opus perfectū ha-
bet. Et Gregori⁹ i omeł. Patien-
tia ē radix ⁊ custos om̄iū v̄tutū.
¶ Utrum iniurie semper [illegible] pa-
tienter sustinēde? R°. scōm Tho.
2ª. 2ᵉ. q. 108. Mali tolerandi sunt
a bonis in hoc q̄ ab eis iniurias
proprias patienter sustinēt scōm
q̄ oportz. Unde sup illud Cant.
2°. Sicut lilium inter spinas. di-
cit glo. Non fuit bonus qui ma-
los tolerare nō potuit. Non autē
tolerant eos ut sustineāt iniurias
dei ⁊ proximoꝝ. Unde Criso⁹ super
Math. In iniurijs ꝓprijs eē quē-
piā patientē laudabile ē. iniurias
aūt dei dissimulare nimis ē impiū
Hoc tñ intelligendū ē qñ iniuria
illata ꝑsone ad solā ꝑsonā ptinet.
Tūc enim patienter sustinēdū ē.
Quādo aūt redundat in iniuriā
dei uel eccłie tūc debet aliquis ꝓ-
priam iniuriam vlcisci. ut patet de

Helya qui fecit descendē ignē sup
eos qui venerant ad ipsū capien/
dū. 4°. Reg. p̄. Similit̄ Heliseus
maledixit pueris ipsū irridentib⁹
4°. Regū. z°. Et Siluester papa
excoicauit eos qui ipsū in exilium
miserūt. ut. z3. q. 4. Guillisarius.
Huiusmodi enim p̄cepta patiētie
intelligenda sūt ꝫm preparationem
animi. ut Aug⁹ dicit in li°. de ser/
mone dn̄i in monte.
z ¶ Utrū ꝑcutienti vnā maxillam
sp altera sit p̄bēda. R°. ꝫm Al.
Aug⁹ in ep̄la de puero Centuri/
onis dicit q̄ p̄cepta patientie ma/
gis sunt ad preparationē cordis q̄
ad opus qd̄ in aperto fit. ut in se/
creto teneatur animi patiētia. In
manifesto aūt id fiat qd̄ eis videt̄
ꝓdesse quibus bn̄ velle debemus.
Unde ⁊ dn̄s se ꝑcutientē reprehen/
dit. Job. 18°. et Paulus ꝑcussus ī
facie dixit. ꝑcutiet te deus paries
dealbate. Act. z3°. Si aūt h̄ non
ꝓdest. tunc ꝑcutienti vnā maxillā
q̄tum ad animi ꝓmptitudinē. ex/
hibenda est altera. nec resistēdū est
malo. q2 ꝑ patientiā persecutores
deo lucrari possum⁹. Ad materiā
patientie ꝑtinere pōt s̄. ira. ⁊ s̄. cō/
tumelia. §. fi. et. j. vindicatio.

Patriarcha et

primas sunt diuersa noīa. h̄
cōmuniter idē sūt in re. 99. dis. ꝓ/
uincie. Proprie tn̄ dicūtur patri/
arche quatuor p̄ncipales. s. Cō/
stantinopolitanus. Alexandrin⁹.
Antiochen⁹. ⁊ Hierosolymitan⁹.
Et ꝫm ordinem hic positū est etiā
eoꝝ maioritas. ut ex̄ de priuil. an/
tiqua. Alij vero ꝓprie dicūtur pri/
mates. ut Aquilegiēsis. Gradē/
sis. Cantuariensis. ⁊ huiusmodi.
A. Idem in sū. li°. 3°. ti. z4. q. z.
ꝫm Ray. ⁊ glo. eius. B
¶ Quot sūt priuilegia quatuor j
principaliū patriarcharum? R°.
Quatuor sunt. Primum est quia
postq̄ receperūt palliū a sede apo/
stolica conferūt palliū metropoli/
tanis qui sūt sub eis. Secundū ē
q̄ recipiūt fidelitatis ⁊ obediētie
iuramentū ꝓ se ⁊ ꝓ Romana ec/
clesia. Tertiū est q̄ faciunt ante
se vbiq̄ crucem deferri nisi vbi pa/
pa fuerit aut eius legatus vtens
insignijs papalib⁹. A. i. aposto/
lice legationis. ut in dicto. c. anti/
qua. B. Et nisi in vrbe Roma/
na. Quartū est q2 appellatur ad
ipsos omissis medijs. Hec oīa ha/
bent̄ ex̄ de priuile. antiqua. in tex.
⁊ glo. precipue Inno. A. Con.
glo. Ray. ut i dicta. q. z. Sz ut ibi
patet aliqui dicūt q̄ ecclīa Con/
stātinopolitana habet vltra alios
patriarchat⁹ duo spālia p̄uilegia
similia Romane ecclīe. videlicet
q̄ deponit ep̄os suos sicut ⁊ Ro/
mana ecclesia. ar. 3. q. 5. q2 suspe/
cti. Item quia appellat̄ ad ipsam
sic̄ ad Romanā omissis medijs.
⁊ hoc dicūt velle canonē illū. reno/
uātes. zz. dis. vbi ⁊ h̄ sentit glo.
⁊ ibi etiā dicit idē de Alexādrino.

ponit tñ sb dubio. Szi dicta. q. z. dr̃ ẜm Hug. ꝙ Alexãdrin' nõ põt deponẽ epos icõsulto papa nisi sup h habeat ꝑuilegiũ speciale. B

z ¶ Sed que iurisdictio patriarche siue primatis in subditos suffraganeorum suorum ? Re. ẜm Ray. habent iurisdictionẽ in octo casib'. Primus ẽ cũ appellat̃ ad eos. dis. 99. ꝓuincie. z' cum vacat ecclesia metropolitana ⁊ postulat̃ ꝑmas ꝙ disponat de reb' ad metropolitanũ ꝑtinentibus. s. custodiẽdis. ex̃ de offi. ordi. presenti. li. 6. 3' ex ꝯsuetudine uel priuilegio A. s. põt agere qđ sibi ex his cõceditur. ut in. c. cõquestus. de quo j. B. Hos duos casus habes. 9. q. 3. conquestus. 4' cũ sup arduo negocio dubitat̃ nec põt in ꝓuinciali ꝯcilio terminari. tunc. n. metropolitanus debet primatẽ cõsulere. dis. 18. de ꝯciliis. A. Hoc. c. nõ videtur ibi hñi. Idem tñ notat̃ in sũ. eo. ti. q. 3. B. 5' cũ metropolitanus ẽ negligẽs ul' remissus põt supplere defectũ eius. 9. q. 3. cũ sim'. 6' cũ aliquis cõquereret̃ de archiepo. primas esset iudex. xi. q. i. si clericus. 7' si subditus metropolitani conquerat̃ primati ꝙ iniuste ipsum excoicauit. ⁊ primas remittat eũ ad metropolitanũ ut absoluat. ⁊ ille non posset absolutionem obtinere. poterit absoluere patriarcha ita ꝙ precipiat ei ꝙ metropolitano satisfaciat. Al' reducet eum in eandem sniam. A nisi cõstiterit eum iuiuste excoicatũ ut in. c. de q̃ statim. B. ex̃ de offi. or. ad reprimẽdã. 8' est ꝙ si archiepus uel epus fecit mandatũ illicitũ uel iniustũ. ⁊ subditus appellauit ad papam. põt patriarcha declarare ꝙ subdit' legitime appellauit. ar. ex̃ de appel. sollicitudinẽ A. Idem in dicta. q. 3. B

Patronus

siue ius patronat'. Ius patronatus scđm Hosti. est potestas repñsentandi instituendũ ad bñficiũ ecclesiasticũ A. s. simplex ⁊ vacãs ẜm Ray. ⁊ in sũ. li. ꝑ. ti. ꝑ. q. 80. vbi notãtur hec oĩa que in isto ꝑncipio ponũt̃ scđm Ray. Goff. Inno. Hosti. et Ber. B. ⁊ ꝓuenit ut Goff. dicit de ecclesie fundatione. dotatione. soli collatione. 16. q. 7. filiis. et. c. quicũq;. Vñ versus. Patronũ faciũt dos edificatio fundus. Et ius patronatus ẜm diuersas regiões diuersimode noĩatur. Quãdoq; dicit̃ aduocatio. ex̃ eo. quia clerici. Qñq; vicedñatus ul' custodia siue guardia. extra eo. ꝑterea. et. c. qm̃. Quãdoq; dicit̃ ius frequentationis uel processionis. 16. q. 7. pie mentis. et. c. frigẽtius. Hec. n. oĩa ꝓ eodem supponunt. ex̃ de sta. mo. in singulis. §. fi.

¶ Quod ius competit patrono ecclesie ? Re. Quadruplex ius cõpetit ei. Vñ versus. Patrono debetur honor. onus. emolumentũ. Presentet. presit. defendat. alatur i

egenus. Primũ ergo ẽ ꝙ ipse ha-
bet presentare instituendũ ad pre-
bendas siue ecclesias nõ collegia-
tas. ex̃ eo. fere per to. In collegia-
tis ꝓ nõ electioni faciẽde ſ iam
facte postulatur assensus patroni.
A. ⁊ etiam faciẽde quando sibi
est concessũ ab epõ in fundatione
ecclesie si patronus est cleric⁹. Si
ꝓ laicus a papa. ut in. c. de q̃ sta-
tim. ꝯiuncta glo. B ex̃ eo. nobis
Secundũ est ꝙ quasi ꝑncipalis
primus in ꝓcessione incedit. 16. q.
1. pie mentis. et. c. frigentius. A
In his iuribus nõ videt̃ hoc bene
probari. ſ facit dictũ. c. nobis. B
Tertiũ est ꝙ defensor est ꝑcipuus
eccl̃ie. ⁊ idõ tenet̃ eam defendere ab
oibus oppressoribus. 16. q. 1. filijs
Quartũ ẽ ꝙ si vergat ad inopiã
alendus est de bonis ecclesie. ut in
dicto. c. filijs. et. c. quicũq3. Item
in ipsa fundatione põt patronus
laicus de ꝯsensu epĩ certũ censum
tenẽ. ex̃ eo. ꝑterea 2°. S3 vltra ni-
hil debet exigere nec i aliq̃ grauis
esse. ex̃ de sta. mo. in singulis. §. fi.
S3 qñ patron⁹ ẽ locus religiosus
ut si aliq̃ monachi in ꝓprio solo ⁊
ꝓprijs expẽsis ecclesiã edificaue-
runt. habent in eo oia tp̃alia. sicut
epũs oia spũalia. ut. 16. q. 2. sane. et
c. statutũ. ex̃ de ꝑuile. cũ ⁊ plãtare
§. in eccl̃ijs. ⁊ de capel. mo. c. ꝑ. et
habent nihilominus ius pñtandi
ex̃ de sup. ne. ꝓla. sicut. A. Predi-
cta etiã tangunt̃ in sũ. eo. ti. q. 8ª.
ẽm Hosti. ⁊ Goff.

Sed infra qd̃ temp⁹ d3 pñtare 2
patronus? R°. Si ẽ patron⁹ laic⁹
tenet̃ infra quatuor mẽses. si ẽ ec-
clesia uel monasteriũ tenet̃ infra
sex mẽses etiã si ius patronat⁹ ha-
buerit ex collatione laici. ex̃ eo. si
laic⁹. li°. 6°. Alit̃ epũs ordinabit de
eccl̃ia. ar. ex̃ eo. c. 3°. et. c. cũ ꝓpt̃.
Quid si patron⁹ pñtet ꝑ vnũ 3
⁊ postea aliũ? R°. Si patronus ẽ
laicus iudicio epĩ relinquit̃ quem
velit acceptare. A. Verũ est si 2°
pñtatus ẽ eque idone⁹ cũ ꝑ. ut in
c. cũ aduocat⁹. de quo. j. B. Si
est collegiũ uel eccl̃iastica ꝑsona.
variare nõ põt. ſ primus ꝑferend⁹
est. ex̃ eo. cum aduocatus.
Quid si vn⁹ ꝯstruat ecclesiã ⁊ 4
ei plures succedãt. nũq̇d oẽs erũt
patroni? R°. Ius patronat⁹ apud
quẽlibet heredũ est insolidũ. etiã si
ex equalibus ꝑtibus sint heredes
⁊ cõpetit cuilibet patrono quo ad
oẽs effectus ꝑter sacerdotis pñta-
tionẽ que ẽ ita apud oẽs coiter ꝙ
apud nullũ singulariter. ex̃ eo. c. ꝑ
et 2°. A. Et etiam ꝑter censũ qui
debetur ex iure patronatus. cũ oia
debita ⁊ credita diuisibilia debe-
ant diuidi pro hereditarijs portio-
nibus. C. de acquiren. here. l. p he-
reditarijs.
Quid si patroni sint plures ⁊ 5
non cõcordãt in ꝑsentando? R°.
Ille debet preferri qui maioribus
iuuat̃ meritis ⁊ a pluribus eligit̃.
ex̃ eo. qm̃. Qz si numerus ẽ equa-
lis. recurrẽdum est ad merita. 63.

dis.si forte. Si oia sint eq̃lia potest
eps dicere q̃ ꝯcordent ⁊ itez̃ pre-
sentẽt.19.dis.si duo. Si ṽo nõ cõ-
cordant. locus ẽ gratificationi.ex
de elec. venerabilẽ. §.obiectioni.
ṽ.q̃ aũt. Sz si neuter põt poni si-
ne scandalo. tũc epus ecclesiam
ordinabit ꝓut meli⁹ viderit expe-
dire. ut in dicto.c.qm̃. A. Idem
ẽm Hosti.ut in sũ.li.ꝑ.ti.ꝑ.q.85.⁊
addit q̃ si eps talem ecclesiã or-
dinare nõ potest. tũc ecclesiã inter-
dicere debet ⁊ reliquias extrahere
in patronoꝝ verecundiã ⁊ ruborẽ.
ex eo.c.ꝑ.et 2°. et ẽm Inno. Ber.
⁊ eũ. Hosti. intelligendũ est de reli-
quijs q̃ sũt extra altare in capsis.
al' non liceret. Qz si nec sic pñt cõ-
pesci uel ad ꝯcordiã reuocari. tũc
putat recurrẽdum ad brachiũ se-
cularc. ex de offi.or.c.ꝑ.ut in dicta
q.85. Et hec intelligẽda sunt nisi
ex his maius scandalũ oriret'. tũc
enim omittenda forent.50.dis.ut
ꝯstitueretur. ⁊ interim durãte dis-
cordia ponetur ab epo in ecclesia
yconomus appellatione cessante.
q̃ eius fructus aut expẽdet in vti-
litatem ecclesie. aut instituendo fi-
deliter reseruabit. ex de offi.or.cũ
vos. B
6 Nunquid patroni inter se pñt
pacisci ut alternis vicib⁹ pñtent?
R°. ẽm Ber. Sic.ar.ff.de vsufruc.
l.quotiẽs.§.ꝑ.et in cle. plures.ex
eo. A. Et ibi h̃ clare habet'. B
Idem Hosti. Sed Inno.nõ pla-
cet. quod põt itelligi q̃ honestius
esset si concordarent semper.
Quid si inter pñtãtes sit q̃stio 7
q̃s sit patronus? R°. Si nõ fue-
rit finita infra terminũ de q̃ dictũ
est s̃.§.3°. eps instituat saluo iure
ei⁹ qui vicerit. ex eo.si ṽo.et.c.qm̃
i quibusdã. A. In dicto.c.si ṽo.
dicitur q̃ ille qui euicerit debet in-
stitutum ab epo repñsentare. B
Quid si patronus pñtat non 8
idoneũ seu indignũ? R°. Si pa-
tronus sit collegiũ siue ꝑsona ec-
clesiastica. ꝑuatus ẽ ꝓ ea vice iu-
re pñtandi. ex de elec.cũ in cũctis.
ex de sup.ne ꝑla.sicut. Similit' etiã
ẽm quosdã si patronus laicus sit
ꝑuatus est iure pñtandi ꝓ ea vice
⁊ deuolutũ ẽ ad superiorẽ. uel sal-
tẽ priuari dz. ⁊ tñ ut addit Inno.
bñ facit eps si interim remittat ꝓ-
uisionẽ laico patrono. A. Hosti.
dicit simpliciter h̃ casu q̃ patron⁹
laicus ẽ ipso iure ꝑuatus sicut ⁊
clericus. Dicit tñ q̃ eps põt ei re-
concedere repñsentationẽ.ut in sũ.
eo.ti.q.88. Glo. ṽo in.c.cũ vos.
ex de offi.or.dicit q̃ non est ꝑuat⁹
uel priuãdus. qz laicus est min⁹
expertus circa eccl'iastica. ⁊ qz habz
minus tẽpus ad pñtandũ q̃ cle-
ricus. Unde ⁊ laicus iu pñtando
variare potest. sed non clericus. ex
eo.cum aũt. B
Utrũ patronus possit pñtare 9
seipsum. R°. Non. quantũcũq3 sit
idoneus. ex eo.ꝑ nostras.8.q.i.in
scriptis. Si tñ plures sint patro-
ni. bñ pñt vnum de se pñtare.ar.ex

de elec. cum in iure. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 89. ƒm Hosti. Goff. et Ber. B

10 Utrum pater possit filiũ uel nepotem pñtare. R°. ƒm Hosti. Põt dũmõ sit idoneus. qn potius videt̃ presentandus q̃ alius. ar. ex̃ de coba. cle. et mu. c. p. et ex̃ de censi. cũ apl's §. inhibem⁹. Con. Goff. Inno. et Ber. A. Idẽ i sũ. eo. ti. q. 90. B

11 ¶ Quid si vacante ecclesia ep̃us vocat patronũ et ꝯfert ei? R°. ƒm Hosti. Si non habuit originẽ a se sed ep̃s motu ꝓprio cõtulit ei. credo q̃ possit ꝯsentire voluntati p̃lati. ar. ex̃ de elec. cũ in iure. A. licz aliqui cõtradixerint. ut in sũ. eo. ti. q. 91. B

12 ¶ Utrum ius p̃ronatus sit sp̃uale. R°. Ius patronatus directe non dicit̃ ius sp̃uale eo q̃ cadit in laicum. Tñ ƒm quid põt dici sp̃uale eo q̃ p ipsum prestat̃ via ad cõsequendũ sp̃uale beneficiũ. ideo etiã vocat̃ annexũ sp̃uali. ex̃ eo. de iure. et de iudi. quanto.

13 ¶ Qualiter ius p̃ronatus trãsferat̃ in aliũ. R°. ƒm Hosti. Quatuor modis. p̃ quidẽ ẽ p successionem hereditariã. ut habet̃ s̃. §. 5°. 2°. ex pmutatione. q2 cũ alio sp̃uali pmutari põt. 16. q. 1. nemini. ex̃ de rerũ pmu. ad q̃stiones. et. c. fi. 3°. ex donatiõe. Et quidẽ si ius patronat⁹ donat̃ laico. requirit̃ ꝯsensus ep̃i. ex̃ eo. p̃terea. maxime qñ dubitat̃ ne fiat in fraudẽ et trãsferat̃ in potentiorẽ. ut ibi innuit̃. Si vero donet̃ clerico. nõ requirit̃ ꝯsensus ep̃i. ex̃ eo. ex insinuatiõe. c. illud et. c. significasti. A. Hoc videtur verũ qñ eccl'ia vacat. alit̃ videt̃ q̃ sine cõsensu ep̃i non possit donari etiã psone eccl'iastice. ut i dicto. c. illud. B. 4°. ex venditione. q2 lz nõ possit vẽdi sp̃aliter. ex̃ eo. de iure. tñ trãsit cũ vniuersitate. nisi de ipso sp̃aliter excipiat̃. ex̃ eo. ex l'ris et. c. cũ scõm. Similiter transit cũ vniuersitate in cõductione ad firmã siue ad p̃sionẽ. ut i eo. c. ex l'ris A. Idem in sũ. eo. ti. q. 84. B

¶ Utrũ possit pignori obligari. 14
R°. De h̃ sũt opiniones. Quidã dicũt q̃ põt obligari cũ vniuersitate. verior tñ videt̃ opinio Inno. q̃ nec simplicit̃ nec cũ vniuersitate põt pignori obligari. A. In dicta. q. 84. referunt̃ de h̃ opiniones nullã p̃ferendo. Sz forte dictum Inno. põt verificari ex eo q̃ creditor non põt vti re pignorata nec debitor qñ trãstulit in creditorẽ. et sic cũ neuter possit pñtare fieret detrimẽtum eccl'ie qd̃ nõ debet esse. dicto. c. cũ scõm. B

¶ Utrũ possit in feudũ dari. R°. 15
Cũ vniuersitate dari põt. ex̃ eo. cũ scõm. Sed sp̃aliter et exp̃sse scõm Hosti. non põt. q2 feudũ req̃rit homagiũ. qd̃ est rei tp̃alis. A. Idẽ in sũ. dicta. q. 84. B. Si ecclesia habet patronũ vtrũ ꝯferri possit p legatum. vide s̃. legatus. §. 3°. De his qui de nouo vsurpant sibi ius patronat⁹ vacãtiũ ecclesiaꝝ vide

s. ecclesia. p. §. antepkt.

PEccatū j° coiter. Utrū volūtas ꝛ opus exterius sit vnū pctm̄. R°. ꝫm Pe. Si loquamur de volūtate ꝛ ope ꝓut sūt cōiuncta ut causa ꝛ effectus. sic sunt vnū peccatū formaliter licꝫ plura materialiter. qꝛ vna ē rō deordinandi licꝫ plura deordinata. Si ꝓo loquamur ꝓut sūt sepata. ut puta ꝫm aliud ꝛ aliud tēpus. sunt diuersa pctā. qꝛ diuerse auersiōes ꝛ ꝯuersiones. A. Idem in sū. lu°. 3°. ti. 34. q. 191. A

j ¶ Quō vnū peccatū sit grauius altero? R°. Si loquamꝰ de peccatis eiusdē generis. inuenit vnum pctm̄ grauiꝰ alio ꝫm gradū transgressionis. ut manifestū est de peccatis luxurie s. luxuria. §. p. ꝛ eodem mō de alijs. Si ꝓo loquamꝰ de peccatis diuersoꝝ generū. erit vnū peccatū grauius alio ꝑcipue ꝫm diuersitatē obiectoꝝ. s. ꝫm qꝫ ē ꝯtra aliquid ꝑncipaliꝰ uel minꝰ ꝑncipale. Unde homicidiū quod est ꝯtra substantiā hoīs ē grauius pctō qꝺ est circa res exteriores. sicut furtū. ꝛ similiter grauiꝰ qꝫ homicidiū ē pctm̄ qꝺ imediate ꝯtra deum cōmittit. sicut infidelitas blasfemia ꝛ hꝰ. ut ponit Tho. j°. 2e. q. 13. Et idē haberi pōt. 33. q. 2. si quid verius. vbi dr̄ qꝫ homicidiū ē grauius qꝫ adulteriū. et. 11. q. 4 sicut qui. vbi dr̄ qꝫ sacrilegium est maius peccatū qꝫ fornicatio. A

Con. Ray. ut i sū. eo. ti. q. 200. B

¶ Scōm qd vnū pctm̄ possit esse grauius ꝛ leuius? R°. ꝫm Ray. Primo quidē ex circūstantijs. Nā ꝛ circūstantia qñqꝫ talis ē qꝫ non solū aggrauat ſ etiā in aliā spēm trahit sicut fornicatio cū fit cū cōiugata dicitur adulteriū. Sꝫ et 2°. aggrauat peccatū ex ꝑsona. puta inhonestas in clerico grauius puniēda ē qꝫ in laico. ar. ex. de vi. et hone. cle. ut clericorū. Et de h etiā dicitur in se. §. Item aggrauatur 3°. ex actu ipsius. Idē enim pctm̄ malū est in ꝯsensu. peius in facto. pessimū in ꝯsuetudine. de q Augꝰ Peccati sunt tres differētie. s. in corde. in facto. ꝛ in ꝯsuetudine. de pe. dis. 2. sicut. Item aggrauat 4°. ex motiuo. qꝛ ut ait Gregꝰ. peccatū tribus modis cōmittit. Nā aut ex ignorātia. aut ex infirmitate. aut studio ꝑpetrat. Et grauius quidē infirmitate qꝫ ignorātia. ſ multo grauius studio qꝫ infirmitate peccat. de pe. dis. 2. sciēdū. A

Ambrosius aūt dicit qꝫ grauissime peccat qui ignorat. ſ illud exponit. i. ꝑiculosissime. quia spālis penitentia non agit de pctō quod ignorat ꝫm Ray. ꝛ i dicta. q. 200. vbi etiā subdit. Nō obstat etiam dictū Clement. 32. q. 1. c. qd. vbi dr̄. Quid in oibus peccatis grauiꝰ ē adulterio? quia in eo qꝫ dicit qd non infert negationem sed raritatem quasi dicat. de facili non inuenitur. Uel expone grauiꝰ id est

cõmunius. B

3 ¶ Utrum magnitudo peccãtis aggrauet peccatũ. R°. scõm Tho. j. 2e. q. 74. Peccatũ quandoqȝ fit ex surreptione, pueniens ex infirmitate humane nature. Et tale peccatũ minus imputat ei qui est maior in virtute eo ꝙ minus negligit huiusmodi peccata reprimere. que tamẽ omnino subterfugere infirmitas humana non sinit. Peccata ṽo que ex deliberatione ꝓcedũt tanto magis alicui imputãtur quãto maior ẽ. Et hoc ꝓpter quatuor. ꝑ quia maiores facilius possunt resistere peccato. cũ excedant in scientia ⁊ virtute. Unde Luc. 12°. Seruus sciens volũtatem dñi sui ⁊ non faciens plagis vapulabit multis. 2°. ꝓpter ingratitudinem. quia omne bonũ quo quis magnificat est dei beneficiũ cui homo fit ingratus peccãdo. ⁊ q̃tum ad hoc quelibet maioritas etiam in temporalibꝰ bonis peccatum aggrauat. 3°. propter specialem repugnãtiam actus peccati ad magnitudinẽ persone. sicut si princeps iusticiam violet qui ponitur iusticie custos. etiã si sacerdos fornicet qui castitatem vouit. ⁊ alios ad h̄ hortari debet. 4°. ꝓpt̃ exemplum siue scandalũ. quia ut Gregoꝰ dicit in pastorali. In exemplum culpa vehemẽter extenditur quãdo ꝓ reuerẽtia ordinis peccator honorat. Ad plurĩũ etiã noticiam perueniunt magnorum peccata ⁊ magis ea homines indigne ferunt. A. Idem in sũ. co. ti. q. 201. B. Utrũ idem actus possit esse peccatũ ⁊ meritũ habes s̄. meritum. De septem vitijs ⁊ q̃ ex eis oriuntur habes. ĩ. vitiũ. De peccato etiam s̄. crimen.

Peccatum ij°.

s. mortale. Que sunt peccata mortalia? R°. scõm Ray. In primis notare potes esse peccata mortalia omnes trãsgressiones decalogi. Item quedam enumerãtur ab apostolo. Ro. ꝑ. de q̇bus in fine subdit. ꝙ q̇ talia agũt digni sunt morte. Et plura immo omnia reducũtur ad decalogũ. ut idolatria. vitiũ ꝯ naturã. iniq̇tas. malicia. fornicatio. auaritia. neq̇tia. inuidia. homicidiũ. ꝯtẽtio. dolus. malignitas. susurratio. detractio. cõtumelia. supbia. elatio. inuẽtio maloꝝ. inobediẽtia. insipiẽtia. incõpositio. Et subdit de his q̃ sine affectione ⁊ absqȝ fedẽ ⁊ sine misericordia fiũt. Et sequit. Qui talia agũt digni sũt morte. Item Gal. 5°. Manifesta sũt opa carnis q̃ sunt fornicatio. immũditia. ĩpudicitia. luxuria. auaritia q̃ est idoloꝝ ſuitꝰ. veneficia. inimicitie. ꝯtentiones. emulatiões. rixe. dissensiões. secte. inuidie. homicidia. ebrietates. cõmessatiões ⁊ his silĩa. Et seqt. Qui talia agũt regnũ dei nõ ꝯsequent. Augꝰ. etiã dicit sic. Mortalia sũt sacrilegiũ. hõicidiũ

adulterium·fornicatio·falsum testimonium·rapina·furtum·superbia·inuidia·auaritia. et si multo tempore teneatur iracundia. et ebrietas si assidua sit. Quicunque aliquod de istis in se dominari permiserit·eterno igne cruciabitur. hec Aug. dis. 25. §. criminis. A. Idem in sum. li. 3. ti. 34. q. 199. B. Sed in omnibus predictis attendendum est quod dicit Tho. 2. 2e. q. 35. quod mortale peccatum dicitur quod tollit spiritualem vitam anime que est per caritatem. Unde illud peccatum ex suo genere est mortale quod secundum propriam rationem contrariatur caritati. A. Idem dicit Nicolaus de lira. sup. 7. Math. B. Sed tamen in omnibus peccatis que sunt secundum genus suum mortalia considerandum est quod non sunt mortalia nisi quando suam perfectionem consequuntur. s. in consensu rationis. Unde si sit inchoatio peccati in sola sensualitate et non pertingat usque ad consensum rationis propter imperfectionem actus·est peccatum veniale. sicut in genere adulterii concupiscentia que consistit in sola sensualitate·est peccatum veniale. Si tamen peruenitur usque ad consensum rationis·est peccatum mortale. Et idem de primis motibus ire uel inuidie qui inueniuntur quandoque etiam in viris perfectis et sunt peccata venialia. ut Tho. subdit ibi. q. 36. A. Facit. 6. dis. testium. ar. § pensandum. B. Sed tamen hec in singulis peccatis habes plenius declarata. Quedam enim que sunt venialia habes in se. c. s. peccatum 3. Utrum per confessionem generalem mortalia deleantur. habes s. confessio p. §. 12. q. incipit. Utrum per generalem. Et plura etiam de peccatis de quibus tenetur quis confiteri s. confessio p. totum. et 1. penitentia p.

Peccatum iiij°.

s. veniale. Que dicuntur peccata venialia? R. secundum Aug. dis. 25. §. ar. ubi sic dicit. Que autem sint minuta peccata licet omnibus nota sint. tamen quia longum esset ut omnia replicentur. oportet est ut ex eis aliqua nominemus. Quotiens aliquis in cibo uel in potu plus accipit quam necesse est. ad minuta peccata nouerit pertinere. Quotiens plus loquitur quam oportet. plus tacet quam expedit. Quotiens pauperem importune petentem exasperat. Quotiens cum sit corpore sanus aliis ieiunantibus prandere voluerit. aut somno deditus tardius ad ecclesiam surgit. aut quotiens excepto filiorum desiderio uxorem suam cognouerit. Quotiens in carcere positos tardius requisierit. infirmos tardius visitauerit. et discordes ad concordiam reuocare neglexerit. A. Hoc est in prelato mortale secundum glo. in. §. ar. per c. precipimus. 90. dis. B. Si plus aut primum aut uxorem aut filium aut seruum exasperauerit. si amplius blanditus fuerit quam oportet. Si cuique maiori persone ex voluntate aut ex necessitate adulari voluerit. Si pauperibus esurientibus sibi nimium deliciosa uel sumptuosa conuiuia

preparuerit. A. Istud ibi videtur
nõ hri in tex. ħ potius additũ hic ẽ
B. Si se aut in ecclesia aut extra
ecclesiã fabulis ociosis de quib⁹
in die iudicij rõ reddenda ẽ occu-
pauerit. Si dũ iocãtes. A. ħ io-
cantes nõ videt̃ de tex. B. incau-
te iuramus ꝛ cũ hoc ꝓ aliquã ne-
cessitatẽ implẽ non poterim⁹ vtiqꝫ
piuremus. ꝛ cũ omni facilitate vł
temeritate maledicim⁹. ħ Aug⁹.
Plura de his in spãlibus suis lo-
cis manifestantur. A. Et in his
põt apparẽ ꝙ ħ qñqꝫ sunt morta-
lia. ꝛ ꝑdicta sũt exempla venialis
peccati. diffinitio aũt videtur ista.
Veniale est qđ nõ aggrauat vsqꝫ
ad reatum ꝑpetue dãnationis. 2⁹.
sen. dis. 42. c. veniale. B
Utrũ peccatũ veniale possit fie-
ri mortale. R⁹. ħm Pe. Idẽ actus
numero q̃ est venialis nõ põt fieri
mortalis. sed idẽ in specie põt. ꝛ sic
intelligit̃ verbũ Aug. ꝙ nihil est
adeo veniale quod non possit fieri
mortale. dis. 25. §. hinc etiam. A
al' incipit. criminis. B. Et quod
in li⁹. sniaꝝ dicit̃ ꝙ venialia multi-
plicata ita pñt obruere sicut vnũ
mortale. intelligit̃ ꝓ occasionem.
qꝛ assuetudo venialiũ cadẽ facit i
mortale. A. Circa ħ Bona. sup
4⁹. sen. dis. 16. sic dicit. videlicet ꝙ
triplex ẽ genus venialis peccati.
Quoddã. n. ẽ ex surreptione. ꝛ iõ
veniale qꝛ vitari non põt. Quod-
dã ex cogitatione siue volũtate si-
ne ꝯsensu ꝛ iõ veniale. qꝛ plene nõ
ꝯsentit hõ in cogitatione ut de mu-
liere. uel delectatiõe citra ꝯsensũ
in delectationẽ. Quoddã ẽ venia-
le cũ rõne ꝛ ꝯsensu. ħ tñ ideo est ve-
niale qꝛ nõ est deordinatio ꝯtra ꝑ-
ceptũ ut ebrietas. ꝛ mẽdaciũ ioco-
sum. Cũ igit̃ querit̃ vtrũ veniale
fiat mortale. Si intelligat̃ ꝙ hec
culpa ꝑ essentiã fiat illa. nulla est
questio. qꝛ ħ est impossibile. Si in-
telligat̃ ꝙ illud qđ al' erat veniale
possit esse mortale ut mẽdaciũ io-
cosũ ꝛ ebrietas. dico ꝙ quoddã
non fit mortale q̃ddã fit mortale
ꝑ complacentiã. Primũ igit̃ veni-
ale qđ cõmittit̃ per surreptionẽ. sꝑ
est veniale. Secũdũ 2⁹. mõ venia-
le. s. ꝑ delectationẽ citra ꝯsensum
fit mortale ꝑ complacentiã ħm ꝙ
placitũ dicitur ꝯsensus plenus.
Tertiũ veniale qđ est ꝑ delectati-
onẽ citra deũ. põt fieri mortale per
libidinẽ magnã sicut mẽdaciũ io-
cosũ. Et ħ fit mortale ꝑ placitum
ħm ꝙ placitũ dr̃ quietata volun-
tas. ꝛ qꝛ iteratio act⁹ disponit ad
libidinẽ ꝛ cõplacentiã. hinc est ꝙ
Aug⁹ dicit in plurib⁹ locis ꝙ ve-
nialia plura obruũt non ꝑ se ħ qꝛ
disponũt ad libidinẽ. nõ dispositio-
ne necessitatis ħ ꝓnitatis. ħ ille.
Est aũt aduertẽdũ ꝙ quietata vo-
luntas ꝛ libido ħ itelligit̃ qñ no-
tabilis negligentia adhibet̃ circa
venialiũ resistẽtiã. quia dũ nobis
adest sufficiẽs tempus deliberãdi
tenemur motus veniales repmẽ
ħm Alex. de ales. ꝛ etiã alios. ut

patz ꝫ.ebrietas.in pn̄.ⁱ in additio-
ne. Hoc etiā patet ꝑ glo.25.dis.§.
criminis. Ubi dicit ꝙ assiduitas
⁊ ꝯteptus vitandi venialia efficiˀ
culpa mortal̄.⁊ de pe.dis.i.c.tres.
sup ꝟbo opprimunt dicit. Cōtem-
ptus venialiū ⁊ vilipensio pctī ē
mortale. Et sup verbo tres sūt.di-
cit. Si qs ꝯtēnit venialia ꝑpter cō-
temptū eoꝝ ꝯstituiˀ dign⁹ morte
eterna. Itē aduertendū ꝓut dicit
Bona.vbi ꝫ.ꝙ pctm̄ veniale oc-
currēs ꝑ mētis surreptionem nō
pōt effici mortale. Et h̄ verum est
ꝙtum in se.cū cōsensū deliberatū
hr̄e nō possit. Pōt tn̄ effici morta-
le in sua origine ⁊ accidente.sicut
in silī patet de nocturna pollutiōe
q̄ lꝫ in se hr̄e nō possit mortale pec-
catū pōt tn̄ hr̄e in orgine uel acci-
dente.i.si añ uel post placeret ali-
cui pollutiōis carnalis delectatio
ut pōt colligi ex nōtis in sū.li.º 3.º
ti.24.q.14. Et eodē mō si quis
ꝑ mentis surreptionē cōmitteret
quicꝙ̄ de specie pctī mortalis.ut
ē deū blasfemare uel aliud.lꝫ hoc
in se nō videaˀ mortale.pōt tn̄ in
sua origine pctm̄ mortale hr̄e si
forte ꝓcedat a mēte ad h̄ disposita
ul̄ ex notabili incuria ⁊ negligen-
tia qñ si vellet posset cōmode ꝓui-
dere ne illud occurreret. Uñ non
ꝓuidendo videˀ malitiose pecca-
re.cū lata culpa equipeˀ malitie.
ex̄ de cōsti.ut aiaꝝ.li.º 6.º Pōt etiā
pctm̄ ꝑ surreptionē occurrens hr̄e
mortalē culpā in suo accidēte.vi-

delicꝫ cōplacentia ⁊ ipnia.cōpla-
cētia.i.qñ alicui placet pctm̄ cō-
missū añ ul̄ post cōmissionē.ut ꝫ.
de nocturna pollutiōe ꝑtactū est.ꝑ
impenitentiā ꝟo qñ eoꝝ pnia ꝯtē-
nereˀ.de quo in se.§.dicetur. B
Un⁹ aūt actus quō possit esse bon⁹
uel malus vide ꝫ meritum.
¶ Utrū teneamr̄ penitē de venia- z
lib⁹. R.º ꝭm Tho.in 4.º dis.16. Cū
dr̄ aliquis ad aliqd teneri.quedā
necessitas iportaˀ. Necessitas autē
ē duplex. Una absoluta.⁊ scōm
hāc teneˀ facere ea sine quib⁹ non
est salus. Et h̄ mō nō teneˀ qs ad
pctī venialis pniam.q2 mortē ex
h̄ nō incurrit nisi forte ex cōteptu
dimittat. Alia necessitas ē ex sup-
positione alicui⁹ finis.sicut dr̄ ali-
qd eē necessariū sine q̄ nō possum⁹
finē intentū ꝯsequi. Et h̄ mō ne-
cessariū est ꝙ hō de venialibus pe-
niteat si ei remitti debeant in hac
vita. Et ꝭm h̄ non ꝓprie dr̄ teneri
aliqs ad aliqd. Et iō dicēdū ꝙ hō
non teneˀ ad pniam venialiū nisi
large sumēdo. Idē Pe. A. Sup
hoc passu Bona.sup dis. 16.qrti
sniaꝝ.sic dicit. Notandū ꝙ sicut
tactū ē.tria sūt genera venialium.
Quedā ex surreptiōe.⁊ de his nō
tenemur penitē nisi de congruo.
Quedā ex voluntate cui si ꝯsenti-
atur.incidit hō i mortale. Et de ta-
libus teneˀ homo penitere nō sim-
pliciter sed in casu.s.ꝓ loco ⁊ tpe
qñ recogitat ea ne si cōsentiat ca-
dat. Quedā sunt venialia q̄ ꝑ sui

multiplicationẽ augẽt libidinem sicut ea in q̃ est ꝯsensus ẜ deordinatio in deum. Et de talibus dico ꝙ tenet homo penitẽ ne multiplicentur ⁊ hõ piculo ⁊ discrimini se cõmittat. ħ ille. Aduertẽdũ ꝙ qñ in aliq̃ casu doc. videnť dicere ꝙ de aliq̃ veniali nõ teneaĩ penitẽ. videť intelligendũ nisi eius pnia omittať ex ꝯtẽptu. ut s̃. dicit Tho. Et videť fieri ex cõtẽptu qñ saltẽ in genere non vult q̇s dolere de oi dei offensa. ⁊ forte de maioribus venialib⁹ de quibus põt recordari in specie. Talis. n. impenitẽtia impedit mortaliũ pctõꝝ indulgẽtiã etiã i baptismo. Uñ Alex. de ales sup 2.° sniaꝝ. dis. 36. q. 10. q̄ incipit Octauo queriť. dicit. Cõcedim⁹ ꝙ in eo q̇ recipit grãm baptismalẽ si nõ fictus accedit. deletur oĩs culpa tã venialis q̃ꝫ mortal. Sed dicimus ꝙ ad ẜ ꝙ fictus nõ accedat postq̃ꝫ adultus est exigiť ꝙ ꝯterať de pctis mortalibus quoꝝ hꝫ memoriã. ⁊ etiã venialib⁹ saltem in genere dolẽdo ꝙ ipse fecit aut habet aliq̃d veniale. Si. n. nõ ita facẽt dicim⁹ ꝙ fict⁹ accederet ⁊ nõ recipet grãm baptismalem. Et eadẽ dis. q. xi. q̄ icipit. Queriť postea. dicit ꝙ dꝫ dolẽ de mortali ⁊ de venialib⁹ saltẽ in genẽ. ⁊ etiã forte de maioribus venialibus in spãli si hẽat illoꝝ memoriã. ut sicut multiplicãť pctã. multiplicentur dolores de illis. ħ ille. Et si ẜ obtinet circa remissionẽ peccatoꝝ baptismalẽ. fortius ⁊ erga sacrm̃ pnie. ꝑ qd̃ difficili⁹ q̃ꝫ ꝑ baptisma remittunť pctã. ut pꝫ ꝑ Aug. i. li.° de pnia. ⁊ de pe. dis. 1. c. nullus. B

Utrũ aũt teneaĩ ad ꝯfessionẽ venialiũ hr̃ s̃. ꝯfessio 2.° § 1.°

¶ Utrũ peccatũ veniale possit remitti sine mortali. R.° ẜm Tho. i 4.° dis. 16. Remoto ꝑori remoueť posterius. nec posterius restituitur nisi ꝑori restituto. Feruor aũt caritatis cui veniale opponiť. est posterior ipsa caritate. vñ q̃ꝫ diu caritas nõ restituiť. s. ꝑ dimissionem pcti mortalis nec feruor caritatis reꝑari põt. i qua reꝑatione cõsistit venialis pcti dimissio. ⁊ sic nõ dimittiť ei cui mortale nõ dimittiť. Idẽ Pe. A. Hoc veꝝ q̃ꝫtũ ẽ ex ꝑte feruoris. ẜ ꝑ solutionẽ pene bñ remittiť veniale sine mortali. ut nõt Scotus dis. 15. quarti sniaꝝ. B 3

¶ Utrũ vnũ veniale possit dimitti sine alio. R.° scdm Tho. vbi s̃. Sic. quia venialia nõ hñt ꝯnexionem ad inuicẽ ex ꝑte auersionis sicut mortalia. qꝛ in eis nulla est auersio a deo. nec etiã ex ꝑte ꝯuersionis. ut per se patet. 4

¶ Utrũ veniale possit dimitti voluntate manente ad illud. R.° ẜm Tho. in 4.° dis. 16. Nõ potest tolli culpa nisi reordineť volũtas que reordinari nõ potest q̃ꝫ diu in ipsa deordinatiõe manet. aliter essent duo opposita simul. ⁊ iõ nullo mõ veniale dimitti põt q̃ꝫ diu volũtas ad illud manet. Idem Pe. 5

6 ¶ Utrum ad remissionem venialis requirat contritio. R. Secundum Tho. ubi s. Peccatum veniale ut dictum est s. in precedenti. §. non remittitur quamdiu voluntas manet in illo. Ipsum autem recedere voluntatis ab eo quod prius volebat est displicere ei quod voluit. et talis displicentia quando est gratia informata dicitur dolor contritionis. et ideo veniale sine contritione non dimittitur. Sed sciendum quod contritio potest accipi tripliciter. s. vel habitu. vel actu. vel medio modo. Habitu quidem contritio non sufficit ad peccati venialis dimissionem. quia tunc quicumque haberet habitum virtutis penitentie cuius actus est qualibet contritio. consecutus esset peccati venialis dimissionem. et sic ipsum veniale cum gratia esse non posset. Nec iterum requiritur quod semper sit actualis contritio. quia sequeretur quod peccatum quod aliquis in memoria vel in cogitatione non habet. remitti non posset Et ideo dicendum quod requiritur contritio medio modo. quando s. et si actu peccatum non displiceat explicite. displicet tamen implicite. quia virtute actus quem agit sequeretur displicentia explicite peccati venialis si cogitatio ad illud ferretur. Idem Pe.

7 ¶ Quot modis venialia dimittuntur? R. Octo modis. Primo quidem per dignam communionem. de conse. dis. 2. cum omne crimen. et c. si quotienscumque. et ut quidam addunt per extremam unctionem. extra de sacra. unc. c. unico. §. de penitentia. Item per aque benedicte aspersionem. de conse. dis. 3. aquam sale. 3. per elemosynarum largitionem. de pe. dis. i. quapropter. et c. medicina. dis. 3. sane. Addunt quidam per iniuriarum remissionem que est elemosyna spiritualis. Luc. 6. Dimittite et dimittetur vobis. 4. per orationem precipue dominicam. de pe. dis. 3. de quotidianis. 5. per confessionem generalem. ut s. confessio pri. §. xi. 6. per episcopalem benedictionem. et secundum quosdam etiam per sacerdotalem. i. q. i. multi. i. fi. 7. per devotam pectoris tunsionem. de pe. dis. i. tres actiones. 8. per cordis contritionem. ut in precedenti. §. dictum est. De his sunt versus. Confiteor tundo conspergor. comedo. oro. Signor edo. dono. per hec venialia pono. Et non solum per ista specialiter numerata sed etiam per quodlibet bonum opus deletur. ut in predicto. c. medicina. §. redime te opibus tuis. Et sicut dicit Tho. plura vel pauciora veniala per predicta remittuntur. secundum quod per hec maior vel minor fervor excitatur quo de pluribus vel paucioribus saltem implicite contritionem contineat. Unde non oportet quod per hec omnia venialia dimittantur. A. Idem in sum. li. 3. ti. 34. q. 158.

B

PEculium.

Quia contingit quod filiifamilias habent aliquando aliquid suum quod dicitur peculium. de hoc nunc est dicendum. Est siquidem quadruplex. Quoddam est quod dicitur castrense videlicet quod filiofamilias occasione militie a parentibus vel aliis donatur vel ipse in militia acquirit. Quasi castrense est quod filiusfamilias ex advocatione vel alio officio publico percepit. et similiter

qd̄ obuenit p̄sbyteris ⁊ clericis de officio suo. ⁊ in quolibet dicto pe-culio pr̄ nihil iuris hꝫ. q̄n potiꝰ ipse filius in eo pr̄ famil. censetur. ff. ad macedo. l. i. §. vlt. et. l. z. et. C. de inoffi. testa. l. fi. Profecticiū autē ē qd̄ ex rebus pr̄is uel eaꝝ occasiōe aduenit. ut fructus siue lucrū. Et i huiusmōi peculio nihil iuris hꝫ fi-liꝰ s pr̄ plenā ꝓprietatē habet. ut in Insti. p q̄s pso. no. acq. §. ꝑ. Ad-uēticiū vo est qd̄ ex alia quacūqꝫ cā filio aduenit siue a matre siue ab ex̄nea psona siue de aliis opa-tionibus seu laborībꝰ suis. Et in h peculio seruat filiis ꝓprietas. ⁊ si pater p̄moriat. filii ē. s viuēte pr̄e hꝫ in eo pr̄ plenū vsufructū ita q̄ de eo nec testari pōt filius. ut ex̄ de sepul. lꝫ pater. li. 6. A. Predicta fuerūt glo. Ray. ut in sū. li. z. ti. 8. q. 31. ad fi. Sed satis puto q̄ si q̄d filio aduenerit ptim ex rebꝰ patris ⁊ ptim ex labore uel aliūde debeat dici ptim ꝓfecticiū ⁊ ptim aduēti-ciū. qꝛ qd̄ ius ē de toto q̄ ad totum idē etiā de parte quo ad partē. ff. de rei ven. l. q̄ de tota. B. Porro i bonis que pater hꝫ multominus hꝫ filius aliquā ptātem nisi quia dꝫ ali. ut s̄. expositus. ⁊ s̄. familia A. Verū est si nō pōt se alere. ut s̄. parētes. B. vn̄ si preter volū-tatē patris accipet rem alienā cō-tractaret. ⁊ sic furtū cōmitteret.

Pedagium et guidagiū quid sit? R. s̄m

W. Pedagia dicunt que dātur a trāseūtibꝰ in locis ꝯstitutis a p̄n-cipe. Guidagia vo que dant pro ꝯductu p terrā alicuius ut securiꝰ vadāt. A. Hoc dicit glo. in. c. sup quibusdā. ex̄ de v. sig. vbi etiā dicit q̄ salinaria dicunt que dant ꝓ sa-le. B. hec solus p̄nceps ⁊ nō pti-cularis ciuitas pōt ꝯstituē. A. h patet in dicto. c sup quibusdā. vbi dr̄. Duximus declarandū illa esse pedagia. guidagia. salinaria inter-dicta que nō appareāt impatoꝝ uel regū uel lateran. cōcilii largitione ꝯcessa uel ex antiqua cōsuetudine a tpe cuius nō extat memoria in-troducta. Hosti. tn̄ ut pꝫ i sū. li. z. ti. 5. q. z9. sentit q̄ solus rex Ro-manoꝝ possit illa ꝯstituere. ⁊ idem sentit de rege Francie q̄ non reco-gnoscit in tpalibus supiorē. ex̄ qui fi. sint le. p venerabilē. §. insup. Et h intelligit si populus sibi eādem ptātem dederit que impātori data est. ff. de ori. iuri. l. z. Inno. vo ut ibidem patet. dicit simpliciť q̄ re-ges pn̄t imponere noua pedagia. Peccant tn̄ si hoc faciūt sine iusta cā. ⁊ hoc videt magis verificari ex dicto. c. sup quibusdā. ibi. impato-rum uel regum ⁊c. B

Utrum pedagia uel guidagia possint licite peti. R. s̄m Ray. Si pedagiū est antiquū ⁊ fuit imposi-tū ab his qui potuerūt. ut p̄ncipibꝰ uel regibus ⁊ p̄sertim auctoritate ecclie ac etiā ex iusta cā ut ꝓ defen-sione trāseuntiū uel nauigantium

nˀ patrie ⁊ hꝰ mõi. ⁊ recipiẽs facit
id ꝓpter qd̓ fuit impositũ sine scru-
pulo ꝯscie põt recipe. ⁊ eodem mõ
si nescit a quibꝰ fuit istitutũ. putat
tñ ab illis qui poterãt ⁊ ex p̄dictis
causis. A. Uex ẽ si adest ꝯsuetu-
do cuiꝰ initij nõ extat memoria. alˀ
secus. ut in dicto. c. sup quibusdã.
B. Itẽ si iste recipiẽs nõ laborat
mõ nec facit expẽsas q2 nõ ẽ neces-
se. paratus tñ ẽ si necesse eẽt labo-
res ⁊ expẽsas impendẽ nõ solũ q̃s
tũc accipet ẜ etiã p̄us acceptas ⁊
ampliꝰ si oporteret. A. s. ꝙ nunc
accipiat. ut patet ꝑ eũ. Ray. ⁊ i di-
cta. q. 29. B. Si vo pedagiũ sit
nouũ nõ põt aliq̇s ab aduenietibꝰ
uel transeũtibus aliq̇d accipe nisi
certũ sit illud a p̄ncipe uel rege sta-
tutũ ꝓpter iminentẽ necessitatem.
Probatˀ h. 24. q. 3. si q̇s romipe-
tas. ex̄ de treu. ⁊ pa. inouamꝰ. ff. de
publi. l. vectigalia. ex̄ de censi. pue-
nit. v̇. oportet quippe. ⁊ c. cũ apl's
§. ꝓhibemꝰ. 12. q. 2. nobis eni. cir-
ca fi. v̇. si q̇d forte. ff. locati. ex con-
ducto. §. vno. Si ꝯtra formã p̄di-
ctã aliq̇d acceptũ ẽ. restituẽdũ pu-
to illi a q̃ acceptũ ẽ. Si sciri nõ po-
test in pias cãs. Con. Ul. ⁊ Inno.
A. Idẽ in dicta. q. 29. vbi etiã p3
Hosti. dicere ꝙ si dñs terre q̇ reci-
pit pedagiũ nõ defendat soluentẽ
in rebus ⁊ ꝑsona ꝓ posse suo l3 nõ
teneatˀ ad restitutionẽ pedagij nisi
ꝯstaret ꝙ hac de cã institutũ esset.
tenetˀ tñ ad satisfactionẽ plenariã
qd̓ plus ẽ. ⁊ etiã si inueniatˀ in defe-
ctu iusticie. 23. q. 2. dñs. B
¶ Utrũ mercatores seu trãseũtes 2
teneantˀ soluere pedagiũ. R. scdm
Ray. Tenentˀ soluere ⁊ antiquũ
⁊ nouũ seruata forma dicta i p̄ce
denti. §. ⁊ nõ soluẽdo furtũ cõmit-
tũt. ẜ ad penã taxatam nõ tenentˀ
in foro ꝯscie nisi postq̃ȝ fuissent in-
de sententialiˀ ꝯdẽnati. Ꝙ si peti-
tor pepagij nõ illud faciat ꝓpẽ qd̓
fuit institutũ cũ necesse sit. tũc trã-
seuntes pñt pedagiũ negare. Nam
cã cessante in recipiẽte cessat obli-
gatio in dãte. 16. dis. §. his oibꝰ. ex̄
de iure iurã. ꝑuenit. Uel tales pñt
sup h adire iudicẽ. qd̓ tutiꝰ videtˀ.
A. Primã tñ partẽ sentit Ray.
verã esse de iure. subdẽs. Caueant
tñ semp mẽdaciũ. ut i dicta. q. 29.
Itẽ qd̓ supra dictũ est de pena fuit
dictũ glo. Ray. ⁊ idẽ dicit i omni
casu i q̃ pena eẽt imponẽda. Con.
Tho. ⁊ Ul. ⁊ glo. 12. q. 2. frater-
nitas. ⁊ notatˀ in sũ. eo. ti. q. 30. B
¶ Nũquid x̄piani tenentˀ soluere 3
pedagia sarracenis. R. ẜm Ray.
Si transeant ꝑ terras eorũ tẽpore
treuge ⁊ ipsi sarraceni defendunt
eos a latronibꝰ ⁊ huiusmõi. x̄pia-
ni tenentˀ eis ẜm statutũ ⁊ pactũ
⁊ subtrahendo tenerẽtur ad resti-
tutionẽ. Nã fides hosti seruãda ẽ.
22. q. 4. inocẽs. 23. q. i. noli. Ad-
dit tñ W. ꝙ de pacto si interueniat
planũ est. Sed de statuto ẽ distin-
guendũ. Nam ꝑ statuta illoꝝ qui
per vim occupauerũt ⁊ tenent ter-
ram que aliqñ fuit x̄pianorũ cum

ipsi sint male fidei possessores. nõ
obligãtur fideles nisi sponte ꝯsen-
serint uł subiecerint se huiusmodi
statutis. Secus dicerẽ de illis sar-
racenis qui nõ sũt violenti posses-
sores terrarũ quas tenẽt. quia ab
huiusmõi pedagijs fraudari non
debẽt ab aliquo etiã xpiano trãse-
unte. Si ꝟo transeant tpe guerre
aut qñcũq cum mercib⁹ ꝓhibitꝭ
nõ tenet̃ eis ad pedagia. A Idẽ
in sũ. eo. ti. q. 31. vbi ꝛ addit̃. Hosti.
tñ dicit. Non puto ꝙ xpiani tene-
ant̃ ad soluendũ hec paganis. ꝟꝫ
si volũt habere cõmoditatem terre
sarracenorũ oportet ꝙ soluant. qꝛ
nec aliter sarraceni ipsoꝝ transitũ
sustinerẽt. hoc dictũ potest intelligi
ꝭm distinctionẽ dicti W. Portan-
tes etiã dictas merces ꝓhibitas
aliter puniendi sunt ꝭm Ray. ꝛ in
dicta. q. 31. Et de pena hui⁹modi
ĩ. sarracenus. §. p̃. B
4 ¶ Nũquid qui faciũt portari bla-
dum uel vinũ ad vsum suũ uel fa-
milie teneantur ad pedagiũ? R°.
ꝭm Hosti. Non. si etiam ꝯsuetudo
sit in ꝯtrariũ. quia irrõnabilis est
ꝛ non tenẽda. quia pedagiũ non ẽ
dandũ nisi de rebus que causa ne-
gociationis deferũtur. C. de vecti.
ꝛ cõmis. l. vniuersi. Con. Ber. A
Idẽ in sũ. eo. ti. q. 33. In dicta aũt
l. vniuersi. dicit̃ sic. Uniuersi pro-
uinciales ꝓ his reb⁹ quas ad vsũ
ꝓprium uel ad fiscũ inferũt uel ex-
ercendi iuris gratia deferũt. nullũ
vectigal a stationarijs exigat̃. Ea
ꝟo que extra predictas causas uł
negociationis gratia portãtur so-
lite prestationi subiugamus. Et
subditur pena capitalis cõtra ali-
ter exigentes. Et in hac. l. etiã pa-
tet ꝙ pedagiũ siue vectigal potest
exigi etiã ꝓ rebus que nõ deferũt̃
causa negociationis nisi in ꝑticu-
lari exceptis. Et qḋ hic dicit̃ de
non soluendo pedagio de ꝑtinen-
tibus ad victum. videtur ꝟꝫ quo
ad forenses. Incole enim bene vi-
dentur teneri de fructib⁹ terrarum
qui supponũt̃ ad sustẽtandũ one-
ra loci. Et h̃ ratio suadet ꝛ ꝯsue-
tudo interp̃tatur que ẽ optima le-
gũ interpres. ff. de legi. si de inter-
pretatione. Secus autẽ de rebus
quas emerẽt. qꝛ tunc in eis h̃ ca-
su nõ videt̃ diuersa ratio cũ forẽ-
sibus nisi emeret̃ res subiecta pe-
dagio de qua pedagiũ solutũ non
foret. qꝛ transit cũ onere suo. sicut
patet de emptione rerũ indecima-
tar. ĩ. decime 2°. §. 3°. B
¶ Utꝝ laicus a clericis possit ex- 5
igere pedagiũ. R°. Ecclesiastice ꝑ-
sone ad pedagia ꝛ guidagia peni-
tus nõ tenẽtur. nec etiam ꝓ reb⁹
suis quas nõ causa negociatiõis
deferũt uel deferri faciũt. ꝛ inhibet̃
ne ab eis talia exigant̃ ꝯtraria cõ-
suetudine nõ obstãte. aliter q̇ talia
exigũt suo noĩe uel alieno si sũt ꝑ-
sone singulares sũt excoicate ipso
facto. si collegiũ uł vniũsitas castꝝ
uel ciuitas ipso facto subijcit̃ inter-
dicto. nec a p̃dictꝭ absolui pñt nisi
5 6

plene restituant ⁊ de trāsgressione
satisfecerint. ex̄ de censi. q̄q̄. li. 6.

Pena ı̄o s. iudicialis
aut diua. In
foro iudiciali pena triplicis
generis infligi solet. Et pmū qui-
dem genus ē pena spūalis in qua
quasi preambulū solet pmitti in-
crepatio. dis. 84. puenit. ⁊ h̄ potest
dici pma spūalis pena. Secunda
spūalis pena ē censura ecclīastica
s. excoicatio. interdictū. uel suspē-
sio. ex̄ de p. sig. querenti. Tertia ē
pena infamie. de q̄ vide s̄. ifamis.
Quarta ē pena depositionis. dis.
50. si eps ⁊ de hac s̄. degradatio.
Est aliud genus pene. s. corpalis.
prima quidē solet esse ieiunij siue
abstinentie q̄ solet qnq̄ infligi in-
carceratis p eoꝶ sceleribꝰ. de hac
pōt intelligi dis. 90. si quis ptrista-
tus. et. 21. q. i. si hō esses. Secūda
est verberationis. 23. q. 5. circūceli-
ones. de q̄ habet̄. ī. pcutere. §. fi.
⁊ s̄. excoicatio 2o. §. 2o. et 1o. Ter-
tia ē seruitutꝫ. de qua. ī. raptor 2o.
§. 2o. et s̄. fornicatio. §. fi. Quar-
ta est publicationis omniū bonoꝶ
dis. 63. adrianus. in fi. A. hoc. c.
modicum videt̄ facere. B. Et de
hac s̄. hereticus p. §. 8o. Quinta
exilij. dis. 63. in synodo. in fi. Et h̄
exiliū pōt esse triplex. pmū in lo-
co certo. ut cū q̄s itrudit̄ in mona-
sterio. ex̄ de adul. puenit. Secūdū
a loco certo. qn̄ quis ab aliq̄ loco
phibetur. 2. q. i. in pmis. Tertium
ab omni loco. ut cū interdicit̄ pe-
nitentibus quibusdā ne morētur
i aliquo loco ultra vnū uel duos
dies. de pe. dis. 6. sacerdos. Tertiū
genus pene ē pena pecuniaria que
infert̄ aliqn̄ p iniuria illata psone
uel loco. de q̄ s̄. emunitas ecclesie
§. fi. Aliqn̄ p satisfactione illati
dāni. ut pro furto uel rapina. ut s̄.
furtū. §. 3. et. ī. raptor p. §. p. Sūt
⁊ alie pene sanguinis scd̄m leges
ut mortis detrūcationis ul' etiam
deportationis ⁊ hꝰ. de quibus per-
transeundū ē ad pn̄s. A. De his
penis latius notat̄ in sū. li. 3o. ti. 32
q. i. sm̄ Ray. B

¶ Quis pōt penā infligere? R. 1
sm̄ Ray. Generaliter iudices q̄
pn̄t punire subditos iuxta q̄litatē
culparū ⁊ nullus aliꝰ. 16. q. i. c. p.
33. q. 2. §. in hoc. Nā iurisdictio si-
ne coertione saltē modica nulla ē
ex̄ de offi. dele. c. pastoralis. et. c. ex
lris. Hoc tn̄ scias q̄ maiores pe-
nas ut decapitare q̄tum ad forū
seculare nō pn̄t inflige nisi illi iu-
dices q̄ dicunt̄ hr̄e merū imperiū.
Similit̄ q̄tum ad forū ecclīasti-
cū deponere nō pōt nisi eps ad quē
ptinēt maiora negocia. dis. 25. p-
lectis. A. Idē i sū. co. ti. q. 4. B

¶ Que sunt illa que excusant a 2
pena siue etiā a culpa? R. scd̄m
Ray. Generaliter sunt septē. Nā
primo quidē excusat mentis alie-
natio. Dicitur aūt homo alienate
mētis tripliciter. s. p stuporē. ⁊ h̄
mō Augꝰ. excusare vid̄et̄ Loth. q̄
voluit filias suas prostituere ut

hospites liberaret. dis. 14. quod ait. Item propter furorem. 15. q. 1. aliquos. et c. illa cauenda. 3. q. 9. iudicas. Item propter ebrietatem. 15. q. 1. inebriauerunt. Et intelligas si ex toto sint alienate mentis. aliter non excusarentur a toto sed a tanto. vide supra. ebrietas. §. 4. 2º excusat coactio que si absoluta fuerit. excusat a toto. si conditionata excusat a tanto. dis. 50. presbyteros 3º excusat deceptio. si forte aliquis dolo alterius deceptus per errorem probabilem fecit aliquid uel omisit. 15. q. 6. si sacerdotibus. 34. q. 2. i lectum. ff. de iureiur. si eum. Hoc tamen fallit in his que non licet ignorare ut que sunt contra fidem uel expressa dei precepta. 22 q. 2. in ipsarum. 16. q. 1. si capis. Unde de hoc. 1. Cor. 14º Si quis ignorat ignorabitur. 4º excusat quandoque multitudo non quidem a peccato sed releuat aliqualiter a pena. vide supra. correctio §. §. 5º Similiter et consuetudo secundum Inno. quandoque excusat a pena temporali sed non a culpa uel a pena eterna. 5º excusat etas quandoque quidem a toto ut si non est doli capax. 15. q. 1. illud relatum. quandoque uero non a toto. ut si est doli capax. extra de delic. pue. c. §. Alie uero etates secundum earum varietatem attenuant peccata et penas. ar. 86. dis. tanta. 6º excusat casus. ut supra. homicidium 3º §. §. 7º excusat iocatio. 15. q. 1. illud relatum. A. Et ibi patet per glo. quod hoc est verum si iocus non sit noxius. Nam ludus noxius in culpa est. ar. ff. ad. l. aq. l. l. nam ludus. B

3 ¶ Quod varietas criminum inducit varietatem penarum? R. Aut facta puniuntur. ut cedes et furta. Aut dicta. sicut conuitia et iniqua aduocationes. Aut scripta. s. falsa uel famosi libelli. s. infamatorii. Aut consilia sicut coniurationes uel cum quis est conscius cum latronibus et suadet uel fauet eis. Hec autem quatuor genera septem modis sunt consideranda. Et primo quidem consideranda est causa. sicut verbera que si illata sunt a magistro uel parente impunita sunt. quia videntur facta emendationis animo. sed cum fiunt per iram ab extraneo certe puniuntur. 2º consideranda est persona. et hoc dupliciter. s. illius qui fecit et illius qui passus est. Aliter enim puniuntur hui qui liberi. et aliter qui sunt contra dominum suum uel parentem quam qui contra extraneum sicut et aliter qui est contra aliquem qui est in magistratu publico et aliter qui contra priuatum. Et ad hanc considerationem de persona pertinet etiam etas facientis et eius qui passus est. 3º considerandus est locus. Nam idem actus si fiat in quolibet loco erit furtum et non puniendum capite. Si in ecclesia erit sacrilegium et capite puniendum. 4º considerandum est tempus. Nam per hoc discerni solebant emansores a fugitiuis. Emansor enim erat qui propria voluntate diu euagatus postea ad castra reuertebatur. Fugitiuus uero qui recedebat animo non reuertendi. Item tempus discernit effractorem seu furem diurnum a nocturno. Et dicitur effractor qui carcerem effringit ut euadat inde. uel alia loca ut inde aliquid

surripiat. Et nocturnus quidem
fur uel effractor acrius puniri de-
bet. 5°. est ꝯsiderãda facti qualitas
ꝑ quã atrocius uel leuius est pu-
niẽdus. ut furta manifesta q̃ acri⁹
puniũtur q̃ȝ nõ manifesta. Item ꝑ
hoc discernit̃ rixa a crassatura. Nã
rixa est quidã ꝯflictus altercãtiũ.
crassatura ꝟo ẽ violentia illata a
latronibus. ut i nemoribus ⁊ h⁹.
Item ꝑ hoc discernunt̃ expilatio-
nes a furtꝫ. Et dicit̃ expilatio sub-
tractio rerũ hereditariaꝝ añq̃ he-
reditas adeat̃. Nã in eis nõ dicit̃
ꝓprie furtũ qḋ fit inuito dño. cum
hereditas non habeat dñm. Itẽ ꝑ
hoc discernit̃ petulãtia. i. qḋ fit per
quandã lasciuiã qḋ dicit̃ hic petu-
lantia ab eo qḋ fit ꝑ violentiã. 6°.
ꝯsiderat̃ quãtitas ꝑ quã discernit̃
fur ab abigeo. ut q̇ suem vnũ sur-
ripuerit. ut fur coercebit̃. q̇ ꝟo gre-
gem ut abigeus. A. Decẽ oues
⁊ quinqȝ uel quatuor porci faciũt
gregem. ff. de abigeis. l. fi. B. 7°.
expectat̃ euẽtus. i. si res habuit ef-
fectũ. ut si quis etiã demens nisus
est aliquid ꝯtra aliũ ⁊ res habuit
effectũ. ꝯdemnabit̃. A. Sed nõ
ꝑsona demẽs. Nã lꝫ. l. aut facta.
de qua. ꝭ. dicat q̄ euẽtus ꝯsiderat̃
etiã in demẽtissimo. puto intelligẽ-
dam quo ad diligentiorẽ ꝓuisio-
nẽ ⁊ non quo ad punitionẽ. cũ de-
mens non puniat̃ etiã si occiderit
matrem. ff. de offi. p̃si. diuus. B
Ut si res nõ habuit effectũ nõ cõ-
demnabit̃ nisi in quibusdã atroci-

bus. s. que ad aliquẽ actũ extrin-
secũ ꝓcedunt. ut si q̇s occidendi cã
cum telo sit deꝑhensus. Probant̃
oia predicta. ff. de pe. l. aut facta. ⁊
de pe. dis. i. aut facta. A. Idẽ qḋ
in h̃. §. ⁊ in p̃cedẽti. notat̃ in sũ. co.
ti. q. 7. vbi etiam ad finẽ ponũtur
expositiões dictoꝝ vocabuloꝝ ᵬm
glo. Ray. B
Utrũ deus alicui penã inferat 4
sine culpa. R°. ᵬm Tho. 2ª. 2ᵉ. q.
108. Pena ᵬm q̄ habet ꝓpriã rati-
onẽ pene non infert̃ a deo sine cul-
pa. Sꝫ pena inq̃tum ẽ medicina
nõ solũ sanatiua pcti p̃teriti ꝭ etiã
p̃seruatiua a futuro ⁊ ꝓmotiua in
aliud bonũ. ᵬm eã interdũ punit̃
aliquis sine culpa. sicut in medi-
cina. quia q̃nqȝ infert nocumẽtũ
in minoribus. ⁊ meliorib⁹ auxiliũ
p̃stat. Et qꝛ bona spũalia sunt ma-
xima. bona aũt tꝑalia sũt minima
iõ q̃nqȝ punit̃ aliq̇s in tꝑalib⁹ bo-
nis absqȝ culpa. cuiusmõi sũt plu-
res pene vite p̃ntis diuinit⁹ infli-
cte ad humiliationẽ uel ꝓbationẽ
Nõ aũt punit̃ q̇s in spũalibus bo-
nis sine culpa in p̃nti. ꝭ nec etiã in
futuro vbi pene nõ sunt medicine
ꝭ ꝯsequũtur spũalem dãnationẽ.
A. Idem in sũ. co. ti. q. 8. B
De penis ⁊ flagellis a deo illa- 5
tis sic Aug⁹. loquit̃. ⁊ habetur 4°.
sniaꝝ. dis. 15. Quinqȝ modis fla-
gella ꝯtingũt. Uel ut iustis ꝑ pa-
tientiã merita augeãtur. ut Job.
Uel ad custodiã virtutũ ne sup-
bia temptet. ut in Paulo. Uel ad

corrigenda pctã.ut Marie lepra.
Uel ad gloriã dei manifestandã.
ut de ceco nato. Uel ad initiũ pene
ut Herodi. quatenꝰ hic videatur
quid in inferno sequatᷓ. A .Idẽ
notatᷓ in sũ.co.ti.q.9. De Paulo
habetur.2.Corĩ.12.Et de Maria
Numeri.12. Et de ceco. Job.9.
Et de Herode Actuũ.12. B
6 ¶ Utrũ aliqs ſm iudiciũ huma-
num debeat puniri sine culpa. Rñ.
ſm Tho.2ᵃ.2ᵉ.q.108.Nõ dꝫ pu-
niri pena flagelli ut occidatᷓ·mu-
tiletᷓ·uł verberetᷓ·ꝫ pena dãni.Pu-
nitur etiã aliqs ſm humanũ iu-
diciũ sine culpa sua.ꝫ nõ sine cau-
sa.Et hoc tripliciter.ꝑ mõ ex hoc ꝗ
aliquis hõ redditᷓ ineptus ad aliqđ
bonũ habendũ uel assequẽdum.si-
cut ꝓpter vitiũ lepre aliqs amoue-
tur ab administratiõe eccłie.⁊ ꝓpẽ
bigamiã uel iudicium sanguinis
aliqs impeditᷓ a sacris ordinibus
2º.quia bonũ in quo dãnificatᷓ nõ
ẽ ꝓpriũ bonũ sed cõe.sicut ꝗ aliq̃
eccłia habeat epatum·pertinet ad
bonũ totiꝰ ciuitatꝭ.nõ ãt ad bonũ
clericoꝝ tm̃.3º.quia bonũ vniꝰ de-
pendet ex bono alteriꝰ.sicut in cri-
mine lese maiestatis filius amit-
tit hereditatẽ pro pctõ parentis.⁊
punitᷓ etiã pena ĩfamie.6.q.1.si qs
cũ militibꝰ. A .Con.Ul.ut in sũ.
co.ti.q.8.Ubi etiam additur ſm
Ray.ꝗ pena excoicationis nũꝙ
debeat aliqs puniri ꝓ delicto alte-
riꝰ.24.q.3.si heres.Pena vo ĩter-
dicti sepe punitᷓ familia·ciuitas uł
etiã tota ꝓuincia ꝓ delicto dñi.⁊
hoc ꝓpter magnitudinẽ peccati.⁊ qꝛ
alitᷓ nõ posset cõpelli ad satisfactio-
nẽ.ex̃ de spon.nõ est nobis.Aliqñ
etiam remouetᷓ familia ab altaris
oblationibus ꝓ pctõ dñi.17.q.4.
miror. B .De ista materia tra-
ctãs Ray.specificat sic. Punitur
aliqs licite sine culpa ꝫ nõ sine cã
Uñ versus.Pauptas odiũ fauor
vitiũ scelꝰ ⁊ ordo.Personas spo-
liãt ⁊ loca iure suo.Pauptas.nã
ꝓpter pauptatẽ siue paucitatẽ ec-
clesia que ꝯsueuit hr̃e epm perdit
ipsũ.16.q.1.tẽpus. Itẽ.ꝓpter odiũ
s.ciuiũ.puta qꝛ occiderunt duos
epos.uel ex alia enormi cã perdit
eccłia epm.25.q.2.ita nos.Item
ꝓpter fauorẽ.ut ciuitati Constan-
tinopolitane quã cõstantinꝰ cõsti-
tuit quasi nouã Romã cõferẽs se
ad eã datũ est ut eccłia ꝯstantino-
politana haberet primũ locũ posꝫ
Romanã.dis.22.renouãtes. A
Et hunc locũ amisit Alexandri-
na.ſm eũdẽ.⁊ in sũ.co.ti.q.9.vbi
notãtur ⁊ oĩa que in isto.§.ponũ-
tur. B .Item ꝓpter vitiũ.ut puta
lepre amouetᷓ ꝓlatus ab admini-
stratione.ex̃ de cle.egro.tua nos.
Debent tm̃ iuxta facultates eccłie
sibi necessaria ministrari. A .ut pꝫ
ibidẽ.s.in.c.allegato. B .Item
ꝓpter scelus.ut ꝓpter scelus pr̃is
uł dñi familia qñꝙ spoliatᷓ bonis
tpalibꝰ.Itẽ ordo.Nã ꝓ pctõ mo-
nachi uel monache dꝫ peccãs re-
trudi i artiꝰ monasteriũ.⁊ sic ꝑmũ

monasteriū res q̄s illius occasio-
ne fuerat consecutū. ꝑdit saltē ad
tēpus. ut s̄. apostasia .5°. §. ꝓ

7 ¶ Sed qualiť qūq3 vnus ꝑcutiť
uel puniť ꝓ pctō alterius ? R°. ꝭm
Tho. vbi s̄. Pena spūali nō puniť
aliquis pro pctō alterius. qꝛ pena
spūalis ꝑtinet ad aīam. scōm quā
quilibet est liber sui. Pena tñ tꝑali
vnus qūq3 puniť pro pctō alteri⁹
triplici rōne. Primo quidē qꝛ vn⁹
homo tꝑaliter ē res alterius. ⁊ ita
in penā eius etiā ipse puniť. sicut
filij sunt ꝭm corpus quedam res
patris. ⁊ serui quedā res dñoꝝ. 2°.
mō inq̄ꝫtum pctm̄ vnius deriuať
ad alterū. ⁊ hoc uel ꝑ imitationē.
sicut filij imitanť pctā parētum ⁊
serui pctā dñoꝝ ut audaci⁹ peccēt
Vel ꝑ modū meriti. sicut peccata
subditoꝝ merētur peccatorē ꝓla-
tū. ꝭm illud Job. 34. Qui regna-
re facit hominē ypocritā ꝓpter pec-
cata populi. siue etiā ꝑ aliquē cō-
sensū siue dissimulationē. Sic. n.
interdū boni simul puniunť cum
malis. qꝛ eoꝝ pctā nō redargue-
rūt. ut Aug⁹. dicit ꝓ de ciui. dei. 3°.
ad cōmendādā vnitatē hūane so-
cietatis ex qua vn⁹ hō debet ꝓ alio
sollicitus esse ne peccet. ⁊ ad dete-
stationē peccati dū. s. pena vnius
redūdat in oēs. quasi oēs sint vnū
corpus. ut Aug⁹. dicit de peccato
Achor. A. Idem in sū. eo. ti. q.
8. B. Ex ꝓdictis patet q̄re ꝑuu-
li sodomoꝝ puniti sunt. A. ut pꝫ
Gen̄. 19. B. tū quia erāt res pa-
rentū ⁊ in eis parētes puniebanť.
tum etiā qꝛ hoc in eoꝝ bonū cessit
ne si reseruarenť essent imitatores
patne malitie ⁊ sic grauiores pe-
nas mererētur. A. Idem in sū.
eo. ti. q. 9. Et addiť q̄ similiter in
detestationē pcti ⁊ in punitionē
hominū occisa sunt qūq3 ⁊ iussa
inťfici aīalia eoꝝ. ut patet ꝓ Reg.
15°. ⁊. j. subdiť ꝭm Ray. Ex ꝓdictꝭ
patent cause quare dñs aliqñ sine
culpa puniuit ⁊ punit creatas ali-
quas tā rōnales q̄ irrōnales. ut
in talibus que tibi dubia fuerint.
qꝛ iudicia dei abyssus multa. Dic
cum apostolo. O altitudo diuiti-
arū sapientie ⁊ sciētie dei ⁊c̄. Ro.
xi°. Itē cū Aug°. Si rōne ꝓfundi-
tatē iudicij dei penetrare nō possu-
mus. manifestissime tñ scim⁹ ue-
rū esse qd̄ dixit ⁊ iustū eē qd̄ fecit ⁊c̄.
B. De pena excoīcationis nō ꝑos-
sit puniri vnus ꝓ alio habes s̄. ex-
coīcatio ꝓ. §. 8°. in fi. Sꝫ inťdictū
qūq3 pōt poni ꝓpter pctm̄ solius
dñi. ut s̄. interdictū ꝓ. §. 3°.
¶ Utrum postq̄ quis est semel 8
punitus ꝓ aliquo crimine debeat
ei alia pena infligi. R°. ꝭm Ray.
Non. quia deus nō iudicabit bis
in idipsū. Naum 2°. Et nemo dꝫ
duplici ꝯtritione ꝯteri. ex de iudi-
at si. Multotiens tñ ꝓ eadem cul-
pa imponiť multiplex pena simul
in eodē iudicio. Nā ⁊ tūc oēs ille
pene accipiuntur pro vna qñ aliq̄
per se sufficiens nō fuisset. Sed in
diuersis iudicijs non licet bis in

idipsũ iudicare ut dictũ ẽ. nisi for-
sitan cresceret ↄtumacia. ex̄ ut lite
nõ contes. qm̄ frequenter. in fi. A
Immo in diuersis ⁊ in eodẽ iudi-
cio imponunt interdũ plures pe-
ne qñ est delictũ graue. sicut pꝫ in
blasfemia dei uł sanctoꝝ pro qua
de iure canonico ĩponit pena pso-
nalis ⁊ pecuniaria in foro iudici-
ali ⁊ pniali. ex̄ de maledi. statuimꝰ
⁊ de iure ciuili vltimũ suppliciũ. in
Auten. ut nõ luxu. ↄ naturã. coll.
6. Et oẽs pene psũt imponi. ut dicit
dñs An. de bu. i dicto. c. statuimꝰ
Et hic fuit sensus Ray. ut patet in
sũ. eo. ti. q. xi. B

9 ¶ Quis ordo in penis tenẽdus
sit? R. Si pceditur ↄ aliquẽ pro
crimine. ⁊ crimẽ ẽ tale qđ inducat
suspensionẽ. debet suspẽdi. uel si in-
ducit depositionẽ. debet deponi. Et
tũc quidẽ si corrigibilis apparue-
rit nõ pceditur amplꝰ. nisi in fal-
sario lrãꝝ aplice sedis. qꝛ ille ipso
iure excoicatus est. ⁊ debet deponi
⁊ tradi iudici seculari. ut dictũ ẽ s̄.
excoicatio 3. §. p. A. Si vo de-
positus sit incorrigibilis dꝫ p ex-
coicari minori. deinde excoicati-
one maiori. ex inde tradi curie se-
culari ut deputet in exiliũ uel aliã
penã. ut in. c. cũ nõ ab hoie. de q̃. j.
⁊ in sũ. eo. ti. q. iz. scđm Ray. B
Ubi vo quis punit pↄtumacia.
p debet suspendi. postmodũ crescẽ-
te ↄtumacia debet excoicari. dein-
de deponi. z3. q. 4. forte. Notãtur
hec ex̄ de iudi. cũ non ab homine.

A. In glo. B.

¶ Utrꝫ iudex possit penã relaxa- 10
re diminuere uel augere. satis hr̄
s̄. iudex p. §. 9. x. et xi. Sꝫ h spe-
cialiter querit vtrũ possit penã cõ-
mutare. R. scđm Hosti. Crimine
pbato si certa pena repit i iure illa
infligenda ẽ nõ mollior neqꝫ du-
rior. Alioqn iudex esset infamis.
C. de iu. pu. uel pua. l. euos. in fi.
nisi ut s̄. dicitur iudex p. §. 9. et x.
A. s. nisi sit iudex qui possit super
iura dispensare. qꝛ tunc posset ⁊ pe-
nã cõmutare. ut ⁊ notat in sũ. eo.
ti. q. i4. B. Or si plures pene ta-
xate sũt ⁊ arbitrio iudicis pena re-
licta. debet illã imponere que ma-
gis timet. ex̄ ut lite nõ contes. qm̄
frequenter. in fi. Si vo certa pena
statuta nõ est h iudici cõmittitur.
debet equitate seruata semp in hu-
maniorẽ partem declinare. ex̄ de
transac. ex parte.

¶ Utrꝫ q cõmittit furtũ uł huius- 11
mõi sup quibus statuta ẽ grauis
pena pecuniaria uel forte alia. te-
neat soluẽ penã illã. R. sm Ray.
Siue pena illa fuerit statuta per
quãcũqꝫ legẽ siue p canones nõ ẽ
iniũgendũ in foro pniali qꝫ soluat
nisi fuerit ↄdẽnatꝰ ad illã. Alioqn
sufficit qꝫ soluat interesse. Uel si fu-
erit iniuria satisfaciat ad arbitriũ
boni viri. Con. Tho. z. z. q. 6z.
A. De h dictũ est etiã s̄. pedagiũ.
§. z. ⁊ ibi latius in additione. B
Quid fiet cũ peccat multitudo. vi-
de s̄. correctio p. §. 5. Et de q̃tuor

causis dissimulādi ibidem.§.6.
Cui applicabit pena ꝓpter violē-
tam manus iniectionē in clericū
vide s̄.absolutio 4.§.2. B

P Ena ij. s.que ꝓue-
nit parti le-
se a ledente siue nō seruante
pactū. Et queritur ꝓ. Utrum dn̄i
quibus dāna illata sunt uel mili-
tes ꝛ huiusmodi possint licite te-
nere emēdas quas ꝓ damnis si-
bi illatis capiunt cū pena sit mul-
to maior q̄ damnū illatū. R. ꝯm
W. Tam dn̄s q̄ milites ꝛ etiam
ecclesiastice ꝑsone retinere pn̄t illas
penas quas leuant ꝯm consuetu-
dines legitimas ꝛ statuta regio-
nis. nec peccant qn̄ in hac ꝑte sub-
est causa ꝛ seruatur iuris ordo. ꝛ nō
fit ꝓpter cupiditatē sed ꝓpter çelū
iusticie. Nec obstat q̄ pena exce-
dit damnū. q2 huiusmōi pene nō
solū ꝓpter interesse statute sunt. s
etiam ꝓpter crimina coercenda.
Sūt tn̄ tēperāde ꝑēsatis circūstā-
tijs nec laxande habene in talib9.
Securi9 tn̄ esset huiusmōi excessū
emēde in pios vsus erogare. A
Idem in sū. li. 3. ti. 32. q. 13. B
j ¶ Pone q̄ iudex mandat aliqd
faciendū uel dandū alicui in certo
termino ꝛ aliter imponit certā pe-
nā. nunquid iste ꝓ quo mandatū
siue iudicatū est poterit post termi-
nū illam penā petere ? R. ꝯm Ho-
sti. Licite pōt peti etiam si excedat
interesse. Con. Inno. Sȝ ꝛ Ho-
sti. addit dicēs q̄ etiam religiosi
possunt talem penā petere siue cō-
sistat in pecunia siue i alio. i. q. 7.
quotiēs. quin etiā penā a iure in-
ductā. 12. q. 2. eps̄ qui mancipiū.
Clerici tn̄ benignius q̄ laici se hr̄e
debent. Sed ꝛ si ꝑs fecit qd̄ potuit
ut adimpleret mādatū iudicis ꝛ
pauꝑtate uel impotētia pressa nō
potuit totū implere. lȝ mero iure
teneat ad penam in solidū. tn̄ de
benignitate canonica nihil vltra
q̄ intersit exigendū ē. Et sic intel-
ligas ex̄ de penis. suā. Et de hac
materia habet. j. restitutio 3. §.
fi. A. Idem qd̄ in hoc. §. notat
in sū. eo. ti. q. 2. vbi etiam dicit idē
de penis ꝯuētionalibus dūmō nō
sint apposite in fraudē vsurarū. Et
ꝓdicta intelligēda sūt nisi caritas
in aliquo casu aliud suaderet. q2
tꝑalia que sūt nostri iuris dimittē-
da sunt ad tollendū scādalū ꝓxi-
mi ꝛ ꝓpter salutē eius ꝯm Tho.
2. 2. q. 44. arti. 8. B
¶ Quid si pena fuit ꝯditionalis 2
s. de ꝯsensu ꝑtiū apposita in ꝯtra-
ctu ex iudiciū ? R. ꝯm W. Si pe-
na apposita ē loco intēsse. peti pōt
quanti intēest. ff. de ac. emp. ꝛ ven.
ꝓdia. Si aūt apponat in fraudem
vsurarū nō pōt peti. ex̄ de emp. ꝛ ven.
ad nostrā. Con. Ber. ꝛ Inno. Et
de hac mā. j. vsura ꝓ. §. 22. q in-
cipit. Quid si pena. A. Et si nō ē
apposita in fraudē vsurarū pōt peti
etiā vltra intēesse. ut in dicta. l. ꝓdia
ꝛ nōt i sū. dicta. q. 2. ꝯm eū. W. de
q̄ etiā dictū ē in. §. precedēti. B

3 ¶ Sed nunquid soluta pena iudicialiuel etiã puetionali stabit adhuc snia uel otract⁹? R. sm Hosti. Non stabit nisi in cõpromisso uel pacto exp̃sse dictum sit q pena soluta rata remaneat snia ⁊ h⁹. C. de transac. l. cũ pponas. Idẽ Ber. ⁊ W. Idem notat glo. in. c. dileti. ex de arbi. quo ad sniam arbitri. ⁊ idẽ in sũ. eo. ti. q. 3. q̃ ad sniam arbitri ⁊ quo ad otractus. vbi ⁊ additur sm glo. Ray. Uel distigue vtꝝ apponat pena p cõtumacia ⁊ tũc peti possit pena ⁊ res. aut loco interesse. ⁊ tũc tm̃ agat ad interesse. h ibi. In dubio autẽ p̃sumet posita loco interesse. ar. l. benigni⁹. ff. de legi. ⁊ sic pcedet distinctio s̃. posita. B. In penis benignior ẽ interpretatio facienda. ar. ex de re. iur. in penis. li. 6. De penis que apponũt in sponsalibus ⁊ nõ sequit matrimoniũ. quere. s̃. sponsalia. §. 12. q incipit. Quid de penis.

Penitentia .i.

Poiter. Et p̃ querit q̃d ẽ? R. sm Amb. Pnia est mala p̃terita plãgere ⁊ plangẽda iteꝝ nõ committere. de pe. dis. 3. in pnci. Con. Greg⁹. dicens. Penitẽ est añ acta pctã flere ⁊ flenda iteꝝ nõ cõmittere. Et sic dicũt Tho. ⁊ Pe. in 4. dis. 14. Diffinitiões iste date sunt p effectus pnie q̃ diffinit p duplicẽ actũ. vnũ q ẽ respcũ pcti p̃teriti. s. p̃terita mala plãgẽ. alteꝝ respectu futuri. s. plangẽda nõ cõmittere. primus est in re. 2⁹ in pposito. i. ut pponat talia de cetero non cõmittere. Accipitur aũt hic fletus coiter siue p interiori siue p exteriori. Et he diffinitiones sm Tho. completissime sũt. Et ad has reducũt alie. ut diffinitio Aug. A. q̃ habetur in li. de pnia. ⁊ de pe. dis. 3. c. pnia. B. Pnia est quedã dolẽtis vindicta puniens in se quod dolet cõmisisse. Et alia diffinitio Amb. Pnia est dolor cordis ⁊ amaritudo aie p malis que quisq̃ cõmisit Et dr̃ pnia quasi pene tentio. s. ad puniẽdũ illicita que sũt cõmissa. A. Idẽ in sũ. li. 3. ti. 34. q. i. Predicte aũt diffinitiones sũt poti⁹ sm effectus q̃ sm essentiã. Scdm enĩ eẽntiã videt sic posse diffiniri. Penitẽtia ẽ vnũ de sacramẽtis eccle quo bñ dispositis semp remittuntur pctã. Probat ex de sũ. tri. ⁊ fi. ca. c. p. §. sacramẽtũ. vbi dr̃. Et si post susceptionẽ baptismi quisq̃ plapsus fuerit in pctm̃ per veram semp potest pniam repari. B

¶ Utꝝ de quolibet pctõ possit agi pnia. R. sm Pe. Hec est differentia spũs vniti carni ⁊ sepati. q2 ille ẽ susceptibilis pnie. iste nõ sm Damascenũ. Hinc est q de omni pctõ cõmisso a spũ in carne existẽti dũ in carne est põt agere pniam. post separationẽ nõ põt. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 2. vbi ⁊ addit sm eũdem. Sũt tñ pctã quedã de quib⁹ difficilius agit pnia que. s. nõ cõmittunt ex fragilitate uel ignorantia

obnubilate rõnis p carnē sed ex
malitia. ⁊ iõ in his difficili⁹ agit͛
pnia. Et sic itelligit͛ illud Math.
12.° Qui peccauerit in spiritū san-
ctum non remittet͛ ei ⁊c̄. i. vix re-
mittetur. B

2 ¶ Utrū de quolibet pctõ debeat
esse ppetua pnia. R°. ẜm Pe. Pnia
pcti exterior nõ oportet q̄ sit ppe-
tua. ẜ pnia interior dꝫ esse ppetua
saltē q̄ntum ad habitū sicut de cõ-
tritione dictū ē s. ↄtritio. §. 9.° A
Idem in sū. eo. ti. q. 3. B

3 ¶ Utrū vere penitēs possit postea
mortalit͛ peccare. R°. Posset vide-
ri q̄ nõ. Nā si peccet videt͛ q̄ non
fuerit vere penitēs. Inanis est eni
pnia quā sequens culpa cõmacu-
lat. ⁊ multa silia de quibus quedā
diximꝰ hic in p̄. §. Et oia q̄ habent͛
de pe. dis. 3. circa p̄ncipiū. Sꝫ ipsa
oia nõ ad diuersa tpa ẜ ad idē tē-
pus q̄ q̄s penitet sūt referenda. ut
ↄsiderando lrām ibi pꝫ. Et in hoc
con. Ray. mgr̄ sniarꝝ. Tho. ⁊ Pe.
A . Idem in sū. eo. ti. q. 4. B

4 ¶ Quot sunt actiones pnie? R°.
ẜm Ray. Tres. p̄ma q̄ fit añ ba-
ptisimū. ut si baptiçādus adultus
sit. A . i. doli capax. ut in. c. tres.
de q̄. j. vbi soli puuli excipiunt͛ qui
peccare nõ pñt. B . Qui nisi pe-
niteat nouā vitā inchoare nõ põt.
Sed si peniteat ⁊ baptiçet͛ nõ te-
net͛ ad exteriorē pniam. ut s. ↄfes-
sio p̄. §. antepl't. Sed ⁊ ab hac pe-
nitentia puuli sunt imunes sicut
etiam a peccato. Secunda actio
penitētie est que fit post baptisimū
de mortalibꝰ. Tertia que fit de ve-
nialibus. de pe. di. i. tres sunt. A
Idem in sū. eo. ti. q. 6. B

¶ Utrū ante baptisimū requirat͛ 5
penitētia. R°. ẜm Pe. Pnia potest
accipi dupliciter. vno mõ put est
sacr̄m. ⁊ sic nõ p̄cedit baptismū ẜ
sequitur. quia baptisimus ianua ē
⁊ fundamentum omniū sacrorū.
Alio mõ put est virtus. ⁊ tunc di-
stinguēdū est. quia inq̄ntum ē vir-
tus formata nõ requirit͛. quia sic
culpa in tali non remitteret͛ vtute
baptismi. ẜ inq̄ntum est virtus in-
formis. i. quedā peccati detestatio
q̄uis nõ sufficiēs cū pposito emē-
dandi. requirit͛ ut cā remouēs p-
hibens. q2 volūtate remanente ad
peccatum nõ esset hõ susceptibilis
grē. A . Idē in sū. li.° 3.° ti. 34. q.
144. Ad hoc etiam facit qd̃ nõt͛
scdm eū. Pe. ⁊ Tho. in sū. li.° 3.° ti.
24. q. 15. B

¶ Utrū pnia tollat totū reatū. i. 6
omnē obligationē ad penam. R°.
ẜm Pe. Sicut q̄ hoiem ita ⁊ q̄ deū
offendit. peccat duplicit͛. p̄ quidē ↄ
eq̄litatē amicitie inq̄ntū debitū af-
fectū non impendit. 2.° ↄ eq̄litatē
iusticie inq̄ntū rem uel honorē uel
obsequiū subtrahit. Oportꝫ ergo
vtrūq̄ restituere. Et q2 restituta
amicitia nõ est. tpe ẜ restituta res
ablata. ideo post remissionē culpe
remanet reatus pene. Idē Tho. in
4.° dis. 20. ut. j. pnia 2.° §. 4.° A
Idē in sū. li.° 3.° ti. 34. q. 7. B

7 ¶ Quot sũt species pnie? R°. ꝺm
Ray. Tres. Nam alia ē solēnis.
alia publica alia priuata. Solē-
nis est que fit in capite quadrage-
sime cũ solēnitate que habet' dis.
50. in capite. Publica ꝩo est q̄ fit
publice sed sine p̄dicta solēnitate.
Et de his duab' dicemus. ĩ. pnia
3°. Priuata ꝩo que secreto in con-
fessione imponit'. de qua. ĩ. pnia 2°.
p totũ. A. Pnia p̄uata poti' vi-
det' dici illa que q̄tidie fit singula-
rit' cum q̄s pcta sua soli sacerdoti
ꝯfitet' scđm Ray. ⁊ Hosti. ⁊ in sũ.
co. ti. q. 15. Et de istis sp̄ebus pnie
notat' etiã in sũ. co. ti. q. 8. B
8 ¶ Utrũ pnia habeat ptes. ⁊ q̄ sũt?
R°. ꝺm Pe. Tres sũt ptes pnie. s.
ꝯtritio cordis. ꝯfessio oris ⁊ satis-
factio opis. Et sũt iste quasi ptes
integrales ꝺm pfectũ eē pnie. Nã
lz in ꝯtritiōe dimittat' pctm̃ opor-
tet tñ ꝯfessionē ⁊ satisfactionē esse
saltem in ꝓposito. Uñ de his par-
tibus Criso'. Perfecta pnia cogit
peccatorē oia sufferre. in corde cō-
tritio. in ore confessio. in ope tota
humilitas. Hec ē fructifera pnia
de peni. dis. i. perfecta. Con. Tho. ⁊
Ray. A. Idem in sũ. co. ti. q. 16.
B. De ꝯtritione habes s̃. ꝯtritio
De ꝯfessione s̃. confessio. De satis-
factione. ĩ. satisfactio.
9 ¶ Utrũ pctã que p veram pniam
sunt dimissa redeãt qñ quis iterũ
relabitur in pctm̃. R°. ꝺm Tho. in
4°. dis. 22. Aliquid p̄t redire du-
plicit'. Uel in se. ⁊ sic pctã dimissa
nullo mō redeũt q̄tum ad macu-
lam. ⁊ p ꝯñs nec q̄tum ad reatũ.
Uel in suo effectu. ⁊ h̄ modo pec-
cata dimissa redeũt inq̄tũ ex pec-
catis dimissis aliq̄d in sequentib'
relinquit'. Ex h̄ enim q̄ homo deũ
p peccatũ offendit post remissionē
p̄cedentiũ pctōꝝ quãdã deformi-
tatē ingratitudinis actus sequē-
tis peccati acquirit. ⁊ iō dr̃ coiter
q̄ redeũt q̄tum ad igratitudinē.
Con. Pe. Hosti. ⁊ alij. A. Idem
in sũ. co. ti. q. 143. scđm theologos
coiter. Et addit' ꝺm eosdem q̄ lz
peccatũ sequēs aggrauet' ex igra-
titudine remissionis priorũ pctōꝝ
non tñ est ita graue sicut oia pre-
terita simul. B
¶ Utrũ requirat' pnia de pctis p 10
ignorantiã cōmissis. R°. Si igno-
rantia ē talis q̄ excuset. nō tenet'.
al' sic. De h̄ s̃. ignorãtia. §. p̄. et. 2°.
A. Idē in sũ. co. ti. q. 146. B. Et
vtrũ de venialib'. s̃. pctm̃ 3°. §. 2°.
¶ Utrum requirat' penitentia de 11
peccatis oblitis. R°. ꝺm Pe. Si
homo peccatũ ita ē oblitus q̄ nul-
lo mō recordetur. nō tenet' ad pe-
nitētiam. nisi in generali. Sed tñ
debet ꝓposse laborare ut recordet'.
⁊ si recordari potest. tenet'. Deletur
etiã p ꝯfessionē generalē. ut s̃. cō-
fessio p̄. §. 12°. q̄ incipit. vtrũ p ge-
neralē. A. Idē in sũ. co. ti. q. 147
Et h̄ casu dz q̄s penitē nō solũ de
pctis oblitis in genere s̄ etiam de
ipsa negligētia ex q̄ oblitus est in
specie ꝺm Tho. ⁊ i sũ. co. ti. q. 19. B

12 ¶ Utrū debeat esse pnia de pctõ originali. Rñ. ſm Pe. Pnia non ē nisi de aliquo actu ꝓprio ⁊ voluntario. Originale aūt nõ est factū ꝓpriū. imo nec volūtariū volūtate s. existēte in ipso sed in altero. Et idõ de eo nõ requirit̃ pnia. Requiritur tñ displicētia in adulto ꝯsiderāte illud. Idem Tho. in 4°. dis. 17. A Idem in sū. con. eo. ti. q. 148. B

13 ¶ Utrū aliqs in fine vite possit penitē. Rñ. Diuina gratia nulli se subtrahit facienti qd̃ in se est. Unñ hõ ꝙ diu hʒ vsū liberi arbitrij põt se ad grām ꝑpare dolendo de ꝑterito ⁊ ꝓponēdo cauē de futuro. Unñ ⁊ de pe. dis. 7. in pn°. dr̃. Tempus pnie ē vsq ad vltimū articulū vite. Unñ ⁊ Leo papa. Nemo ē despandus in h corꝑe ꝯstitut⁹. qꝛ nõnūꝙ qd̃ diffidentia etatis differt· cõsilio maturiore ꝑficit̃. A Hoc hr̃ de pe. dis. 7. c. ꝑ. B. Sed tñ ꝑiculosū ⁊ dubiū ē ꝙ illud vltimū tempus expectet̃. Unñ ⁊ ibidē subdit̃ sicut Aug⁹ scribit. Si qs posit⁹ in vltima necessitate sue egritudinis pniam accipit. fateor nõ negam⁹ qd̃ petit h non ꝓsumimus qꝛ bñ hinc exit. Pniam dare possū. securitatē aūt dare nõ possū Et sequit̃. ĩ. Nullus expectet qñ peccare nõ põt. Et iterū. Quē sero penitet oportet nõ solū deū timere iudicē. ſ ⁊ iustū diligē. nõ tm̃ penam timeat ſ anxiet̃ ꝓ gloria. Et multa similia ibidē. A. Hec habentur de pe. dis. 7. si quis positus et. c. nullus. Et idē qd̃ in h. §. nõt in sū. eo. ti. q. 159. ſm Tho. et Pe. Et additur ſm Al. ⁊ Ray. ꝙ rarū est ꝙ ex caritate qs ĩ extremis peniteat B. Et in tali casu qlibet sacerdos põt absoluē. ut ş. absolutio ꝑ. §. fi. A. Et ibi de h lati⁹ in additione. B. ⁊ absolutio. 2°. §. 2°. ⁊ ş. cõfessio 3°. §. 4°. v̄. 7°. tpe Et de h casu habes. ĩ. pnia 2°. §. plt. Nec tali est pnia imponēda ſ innotescēda. 26. q. 7. c. ꝑ. A. Et ibi subdit̃. Et cū amicoꝝ orõnib⁹ ⁊ elemosynaꝝ studijs pond⁹ pnie subleuandū si forte migrauerit. ne obligati ⁊ a coione ⁊ cõsortio venie fiant alieni. a quo ꝑiculo si diuinitus ereptus ꝯualuerit pnie modū a sacerdote sibi impositum diligenter obseruet. B

¶ Quid est in pnia sacramentū· quid res ? Rñ. ſm Tho. ⁊ Pe. in 4°. dis. 22. In sacramēto pnie exterior pnia est sacr̃m ut signū tm̃. s. interioris pnie. Et est ibi actus penitētis quasi māle. Actus aūt sacerdotis. s. absolutio quasi formale. Pnia vo interior seu ꝯtritio put iniungit̃ pnie exteriori saltem in ꝓposito est pars sacramēti. ⁊ ē res ⁊ signū. A. Nõ autē put est actus ꝯtritis ꝑ se ſm eosdem. ⁊ in sū. eo. ti. q. 179. vbi hec notantur. 14
B. Res quidē pnie exterioris ē signū remissionis pctõꝝ. remissio aūt pctõꝝ est res tm̃. Satis con. Ray. Penitentia vo non valet nisi restituat̃ oblatū. ut. ĩ. restitutio

p.§.fi.

Penitentia ij°

Ps. illud qđ sacerdos imponit penitenti in ꝯfessione. Quid ergo cū sacerdos dicit penitenti in cōfessione. quicq̄d boni feceris sit tibi in remissionē pctōꝝ ? R°. scđm Tho. in quodam quolibet. Hic est quadruplici cōsideratiōe vtendū. Primo enim cōsiderandū ē ꝙ pctōꝛ est debitoꝛ satisfactionis dupliciter. Uno mō ex iniūctione sacerdotis. Alio mō ex ipso pctō commisso. Unū si ꝯtingat ꝙ sacerdos minorē satisfactionē imponat ꝙ̄ reqrat culpa. residuū exsoluet aut hic aut in purgatorio. Si vero maiorē iniūgat. nihilominus penitēs tenet facere qđ sibi iniunctū est. si adsit facultas. 2°. ꝯsiderandū est ꝙ opus qđ quis facit ex iniūctione sacerdotis. dupliciter valet penitēti. Uno mō. s. ex natura operis iniuncti. Alio modo ex vi clauiū. ita ꝙ ex his amplius valet ad expiādū peccata ꝙ̄ si ꝓprio arbitrio idē facēt. 3°. ꝯsiderandū est ꝙ satisfactio ad duo valet. s. ad expiationē culpe preterite. et ad cautelā future. 4°. cōsiderandū est ꝙ sacerdos pōt penitenti satisfactionē iniūgere. uel ex ꝓprio arbitrio. uel ex consilio alieno. et ita etiā arbitrio ipsius penitētis. ut si dicat sacerdos. Facias hoc si potes et si nō potes facias hoc Simile videtur cū sacerdos dicit. quicquid boni feceris sit tibi in remissionē pctōꝝ. q2. s. grauis penitentia esset ei iniūgenda q̄ tñ ei indicari debet. Et dicēdo predicta verba illa que penitens preter iniūctionē expressam facit accipiūt maiorem vim expiationis culpe preterite ex illa gnāli iniūctione. vñ predicta verba laudabiliter solēt dici. Et ꝙ̄tū ad hoc satisfactio ē sacramentalis inꝙ̄tū virtute clauium est culpe cōmisse expiatiua. licz nō habeat maiorem vim ad remediū ꝯ culpā futurā. A. Idē in sū. li°. 3°. ti. 34. q. 110. Et eadē rōne Ray. et Hosti. ut et ponitur eo. ti. q. 108. dicūt ꝙ cautus et discretus sacerdos post iniūctam pniam dicat penitēti ꝙ oia bona que fecerit et oia mala q̄ sustinuerit ei ꝓficiant ad salutē. et ꝓ pnia hec omnia iniungat. B

¶ Que pnia est ꝓ pctis singulis iniūgenda ? R°. Pro quolibet peccato mortali esset regulariter septēnis pnia iniungenda. 33. q. 2. Hoc ipsum. et. §. se. 22. q. i. predicādū. A. Ibi hoc notatur in glo. Et ut notatur in sū. eo. ti. q. 125. huius rei duplex ē ratio. Una q2 precipit dñs Numeri. 12°. Mariā sororē aarō lepra percussam poni extra castra p septem dies. ut in dicto. c. hoc ipsū. Et sic accipitur dies ꝓ anno. Alia vero ratio est. ut sicut p pctm̄ septiformem spūs sancti grām amisit ita per septēnem pniam grām recuperet. Et ista pnia videtur agēda ut plurimū in ieiunijs. ut. 33. q. 2. §. hoc ꝙ ꝙ̄. et ex. de furt. si q̄s ꝓpt. B

Et ista septennis pnia magis uel
minus aspera debet imponi prout
maioritas ul' minoritas criminis
7 circũstantiaꝝ exposcãt. qꝛ apud
deũ magis valet mortificatio vi/
tioꝝ q̃ abstinẽtia ciboꝝ. de pe. dis.
i. mensurã. A. Et iõ magis con/
trito minor pnia est iniũgenda. ut
ibi. B. Sꝫ hodie oẽs pnie. sacer/
dotis arbitrio taxande sũt ꝯside/
ratis circũstantijs ꝑsonaꝝ 7 con/
ditionum. 26. q. 7. tpa. et dicto. c.
mensurã. ex eo. deus q̇. A. Con.
glo. in dicto. c. tpa. s. ꝙ hodie pnie
sunt arbitrarie. 7 notat dñs An.
de bu. i. dicto. c. si q̇s ꝑpter. Et no/
tat' etiã in sũ. eo. ti. q. i25. vbi etiã
notant' multiplices pnie q̃ spãli/
bus peccatis sunt statute. B
2 ¶ Sacerdotes sp debent iniũgẽ
pniam ꝑ ꝯtrariũ pctõ. ut superbo
iniũgãt humilẽ orationẽ. auaro
elemosynaꝝ largitionẽ. accidioso
ꝑegrinationem seu laborẽ. guloso
abstinẽtiã. luxurioso carnis ma/
cerationẽ 7 q̃nq3 loci mutationẽ.
ut dis. 8i. valet. i5. q. i. mulier. Tñ
semp cauẽ debẽt ne ꝑ pniam quã
iniũgũt alteri p̃iudiciũ faciant. ut
viro in p̃iudiciũ vxoris. 7 familie
aut seruo in p̃iudiciũ dñi 7 huius/
modi. A. uel ꝙ ex pnia sequat'
aliqd̃ scandalũ seu ꝑiculũ spũale
uel corꝑale. ar. c. officij. ex de pe. et
re. Et p̃sertim ut sit pnia q̃ verisi/
militer fiat. ne penitens nouis la/
queis inuoluat'. qꝛ omittendo pe/
nitentiam mortaliter peccaret ẜm
Scotum. i5. dis. quarti sniaꝝ. B
¶ Utrũ penitens cõpleta pnia sit 3
totaliter absolutus. R°. ẜm Tho.
in 4°. dis. 20. Siue sacerdos peni/
nitentiã iniũgat discrete siue non
semp remanet reatus ad penam
eiusdẽ quãtitatis. Et iõ si eam hic
nõ implet. in purgatorio exigetur.
Nõ tñ sequitur ꝙ ꝑpter h̃ ꝯfessor
peccet semp si minorẽ pniam iniũ/
git. tũ qꝛ nõ p̃ot determinate quã/
titatẽ pene cognoscere. tũ qꝛ q̃nq3
etiã ex industria minorẽ penã im/
ponẽs plus ꝓdest penitenti q̇ for/
te magnitudine pene posset a pnia
ꝑagenda impediri. Et iõ cõfessor
negligit minus damnũ ut maius
euitet. Et iteꝝ qꝛ palatim ꝯfortat'
i penitẽte diuinus amor ad plura
penitẽtie oꝑa ꝑagenda. Con. Pe.
s. pnia p̃. §. 7°.
¶ Utrũ sacerdos possit cõmuta/ 4
re pniam quam iniũxit. R°. scdm
Ray. Credo breuiter ꝙ sic. dũ tñ
discrete 7 ꝑpter cãm 7 circa subdi/
tos suos. aliter nõ. dis. 82. p̃sbyt'.
Et hoc exponẽs Ho. dicit ꝙ ille idẽ
q̇ iniunxit aut successor eius aut
suꝑior si ẽ ordinarius iudex peni/
tentis p̃nt pniam cõmutare ul' re/
laxare. Si ṽo sit alius cõfessor a
q̄ cõmutatio petit'. qꝛ de pari am/
bo curã vnius hñt uel duo epi in
quoꝝ epatibus penitẽs domiciliũ
habet. hic dicẽdum ꝙ si pnia fuit
publica requiri debet ꝯsensus p̃mi
qui dedit eã ne scãdalizet'. Dico si
de facili posset requiri 7 maxime

si penitens iam publice inchoauit pniam. Qr si nō de facili posset requiri aut si pnia fuit occulta·poterit secūdus ɔfessor cōmutare uel relaxare. A. Idē in sū.co.ti.q.133 vbi etiā addit ꝯm eū.W.ꝙ q̄ ad dictam relaxationē ⁊ cōmutationē archiepus videt ordinarius q̄ ad forū pniale subditorꝫ suffraganei sui. Et patꝫ ꝑ h̄ quia archieps per ꝓuinciā suā remissionis lrās cōcedere pōt generales.ex̄ de pe. ⁊ re.nostro. Certū est aūt ꝙ nullus eps pōt facere remissionē nisi subditis suis. ⁊ aliis de volūtate plātorū suorꝫ.ex̄ de pe. ⁊ re.ꝙ autem Ergo subditi suffraganeorꝫ q̄ ad h̄ sunt subditi archiepi i q̄uis ipse quo ad forū ɔtentiosū nō sit ordinarius nisi in casibus expressis a iure.hec ille. Idem quoqꝫ videt q̄ ad forū pniale ut non sit ordinarius nisi in exp̄ssis cū nō possit cōfessiones subditorꝫ suffraganeorꝫ suorꝫ audire nisi dū visitat ꝓuinciam.ut in.c.perpetuo.extra de cē.si.li.6. B

5 ¶ Utrum inferior possit relaxare pniam iniunctā a supiore. R. ꝯm W. Si pnia iniūcta ē i tali casu de quo ab initio poterat inferior penitentiā iniūgere.poterit ⁊ relaxare ⁊ cōmutare nisi supior reseruauerit sibi talem relaxationem uel cōmutationē. ar.ad h̄.50.dis.accedens. ⁊.33.q.2.latorē. ⁊ in glosis vtriusqꝫ capituli. Si ṽo penitentia iniūcta est in casu reseruato supiori·nō poterit inferior relaxare uel cōmutare absqꝫ licētia eius qui iniunxit nisi vrgeat necessitas aut suadeat vtilitas. Pium est enī interp̄tariꝙ supior in his casibus ɔcesserit inferioribus ptātem cōmutandi uel relaxandi. A. Idē in sū.co.ti.q.134. Aduertendū tn̄ ꝙ q̄ncūqꝫ alius sacerdos ab eo q̄ iniunxit pniam vult facere istā cōmutationē uel relaxationē videt ꝙ nō debeat facere nisi examinata causa ꝓpter quā pnia iniūcta est penitēti.ut dicit Ray.ut ⁊ patet in p̄cedenti.§.ne sequens minus bn̄ factū tollat p̄cedens maturiꝰ gestū. Propter qđ nō videt posse fieri nisi fiat noua cōfessio uel generalis si pnia cōcernit oia peccata. uł p̄ticularis si respicit particulare peccatū.nsi forte sit euidens penitentē non posse facere iniūctam sibi penitentiam. B

¶ Quid si quis dicit se penitere. 6 h̄ nō vult subire onus pnie.dicēs se tenerum ⁊ huiusmodi. R. ꝯm Ray. Sacerdos debet talē inducere sicut pōt ut paratus sit ad implendā pniam. A .q2 al' sine ista dispositiōe nō videt in statu salutꝭ cum ad h̄ obligetur.ex̄ de pe. ⁊ re. omnis. B. Ostendendo magnitudinē pctorꝫ ⁊ quāta bona amisit ꝓpter illa.que oia recupabit ꝑ penitētiam. ⁊ finaliter cū voluntate sua imponat ei talem pniam quā verisimiliter possit portare ne deterius ɔtingat ei pniam violādo. 6

Ad hoc autem pcipue laboret ut peccatoꝝ causas ⁊ peccādi occasiones remoueat. q2 ꝺm Aug. Satisfacere ē pctōꝝ causas excidere nec eoꝝ suggestionibus aditū indulgere. Et si sacerdos nō potest gaudere de oīmoda ei⁹ purgatiōe gaudeat tñ q2 ipsū liberatum a gehēna ad purgatoriū mittit. Et sicut dicit Hosti. nullaten⁹ debet sacerdos pmittere pctōrem desperatū recedere. 26. q. 6. si pl̄byter. Sz potius imponat vnū pr̄ noster uel aliqd leue. Et q̄ alia bona q̄ fecerit ⁊ mala que tolerauerit· sint ei ī pnia. A . Hoc dictū W. ꝭ potius fuit Ray. Et subdit. Ostendat tñ ei q̄ id qd̄ minus agit h· cōplebit in purgatorio. ut in sū. co. ti. q. 135 vbi h̄ notāt. B . Con. Tho. in 4.° dis. 19. A . Con. etiam glo. Ray. Et addit. Cōsulo q̄ ad vitādam inobedientiā ⁊ trāsgressionē talibus nulla aut pua satisfactio iniungat sub pcepto. ⁊ q̄ ɔcedat eis q̄ liceat ieiuniū sibi iniunctū. uel oratiōes aut elemosynas aut q̄cūq3 alia sibi iniūcta redimere cū voluerint. Con. Inno. ut in dicta q. 135. ad fi. B

innuit qđ penitentia nō obligat de sui nā sub pctō mortali.

7 ¶ Quid si sacerdos credit q̄ cōfitens nō faciat pniam· vide s. cōfessor 2.° §. p. A . ⁊ ibi latius in additione. B . Aut qd de illo q̄ nō vult ⁊ dicit se nō posse abstinē a pctō. vide s. ɔfessio p. §. 2.°

8 ¶ Quid de penitētibus in extremis uel etiā in sanitate ⁊ non cōplent hic pniam : R.° scd̄m Ray. Tanta posset esse ɔtritio q̄ sufficeret ad delēdā omnē penā ita q̄ aliqs talis statim euolaret ad celum. ut patet de latrone Luc. 24.° Si tñ minus sufficiēs est ɔtritio uel pnia· purgabit igne purgatorij. Vñ ⁊ de talibus dicit Aug⁹. Et si conuersus vita viuat ⁊ non moriat. tñ non pmittimus q̄ euadat omnē penam. Nā prius ē purgandus igne purgationis qui in aliud seculum distulit fructū cōuersionis. de pe. di. 1. c. vlt. circa fi. A . Potius videt in. §. fi. B Et eandē sententiā ponit Greg⁹. 25. dis. q̄lis. De questione ista habes etiā s. penitentia p. §. pl't. De purgatorio quoq3. ī. purgatoriū. A . Idem in sū. co. ti. q. 162. B

¶ Utrū pena mortis diminuat aliquid de pena p peccato debita. 9
R.° ꝺm Tho. in 4.° dis. 20. Mors naturalis est pena ɔsequens originale peccatū ⁊ quasi iā in naturam versa. Et ideo p mortem naturalē nō purgat aliquid de peccato actuali. ꝭ per illatā mortem bñ potest purgari. Vñ si aliquis mortem illā patient sustineat etiā si p alijs criminib⁹ sit illata valet ad diminutionē pene ⁊ ad liberationē etiam a tota pena ꝺm quātitatē culpe ⁊ patientie ⁊ ɔtritiōis A . Idem in sū. co. ti. q. 163. B Ad predictā materiā pnie potest ptinere. ī. satisfactio p totū. Et de sacerdote qui p missis iniunctis

pecuniā recipet. vide s. obligatio §. ri.

Penitentia iij°.

P s. de pnia solēni ɀ de publica. Et quidē penitētia solēnis nō est hodie in vsu. Et ideo breuit̄ sciendū q̄ debet fieri cū illa solēnitate ɀ mō qui habet̄. dis. 50. in capite ɀ imponit̄ tm̄ ab ep̄o uel de eius mādato. A. s. ab alio inferiore sacerdote. ut in sū. li°. 3°. ti. 34. q. 8. vbi hec notant̄ s̄m Ray. ɀ Hosti. B. Et debet iponi p crimine publico ɀ vulgatissimo qd totā vrbē ut aliū locū cōmouerit. 26. q. 6. c. vlt. Item nō debet imponi clerico nisi deposito. qꝛ nec laicus q̄ semel egit eam debet postea promoueri nec cleric⁹ debet postea ministrare. dis. 50. ꝯfirmandū. et. c. illud. et. c. alienū. et. c. ex penitētibus. Et de h dictū est s. ordinādus. §. 14°.

1 ¶ Utꝝ aliqs possit cogi ad solēnem pniam. R°. s̄m Ray. Si crimen sit magnū ɀ publicū ɀ scandalū mouerit poterit qs cogi ad solēnem pniam. s ɀ p occulto crimine si penitēs voluerit iponi pōt. aliter nō. ar. de ꝯse. dis. 5. de penitētibus. A. Idē in dicta. q. 8. s̄m Hugi. et Tho. B

2 ¶ Utrū solēnis pnia possit iterari. R°. s̄m Ray. Non. de pe. dis. 3. repiunt̄. Sꝫ alia quelibet pnia siue publica siue p̄uata pōt ɀ debet iterari quotiēs homo peccat. de pe. dis. 3. septies. et. c. adhuc instant. Quare aūt pnia solēnis nō iterat̄ assignat Tho. in 4°. dis. 14. tres rationes. Prima ne ex iteratione vilescat. Secūda quia figura est expulsionis hominis de paradiso q̄ tm̄ semel facta ē. Tertia est quia solēnizatio pnie est quasi quedā ꝓfessio perpetuo pniam seruandi. Et ideo iteratio solēnitati obsistit A. Idem i sū. eo. ti. q. 10. vbi etiā additur scd̄m glo. Ray. et Pe. q̄ penitentia solēnis iteratur si ē ꝯsuetudo. B

¶ Utrū qn̄ imponit̄ pnia publica intelligat̄ peccati reuelatio. R°. s̄m Tho. in 4°. dis. 14. Non reuelatur, ꝓpter h q̄uis suspitio oriat̄ illū aliqd enorme cōmisisse. Non enim culpa p certo scit̄ ex pena. qꝛ ɀ qn̄qꝫ aliquis facit pniam p alio sicut legitur in vitis patꝝ de quodā qui ut socium suū ad pniam prouocaret ipse cū eo pniam egit. A Idem in dicta. q. 8. B 3

¶ Sed que ē pnia publica? R°. s̄m Ray. Publica dicit̄ qn̄qꝫ illa solēnis de qua iā hic dictū ē s. §. p. ɀ sequentibus. Sed ɀ ꝓprie illa dicitur publica que fit in publico nō tm̄ cum p̄dicta solēnitate. ut cū iniūgitur pegrinatio p mundū cū baculo cubitali ɀ cū scapulari ɀ huiusmōi. Posset hanc imponere q̄libet sacerdos parochiano suo. nisi ꝯsuetudo ꝯtraria sit in aliqua ecclesia. ut in sū. eo. ti. q. 12. s̄m eūdem qui etiam addidit. Item nō debet imponi clerico nisi deposito. 4

6 2

nec debet iponi nisi ꝑ crimine enormi ⁊ manifesto. Et Con. Hosti. et Goff. Tho. ꝓo dicit ꝙ talis pnia publica sed nõ solẽnis etiã clerico posset imponi qñ crimẽ est publicũ Et con. glo. 28. dis. ꝑsbyter. et ex̃ de pe. ⁊ re. quesitũ. A B

5 ¶ Ubi ꝑ sedem apostolicã imponiᵗ pnia publica ? R°. ꝺm W. duran. Pniam publicam sedes apostolica non inducit nisi in eo loco vbi ẽ curia Romana. ⁊ tunc tm̃. ꝑ enormibus. Penitẽtiarij. n. pape faciunt tales denudatos triduo aut plus aut minus incedere per omnes ecclesias ciuitatis vbi est curia. ⁊ postea remittunt ad suos epos ut ꝯsideratis circũstãtijs eis indicant pniam salutarẽ. lꝫ quidã ribaldi ꝑ questu fingãt sibi tales pnias a sede aplica iniũctas falsas pniarioꝝ lrãs ostendẽtes. A Idem in dicta. q. 12. B

6 ¶ Que causa est ꝙ detur aliqua pnia publica ? R°. ꝺm Tho. in 4°. dis. 14. Quadruplex ẽ causa. ꝑ ut pctm̃ publicũ publicã habeat medicinã. 2°. qꝛ maxima cõfusione ẽ dignus qui grauissimũ scelus cõmisit. 3°. ut sit alijs ad terrorẽ. 4°. ut sit exemplum penitendi ⁊ non desperandi eis qui grauibꝰ detinẽᵗ A. Idem in sũ. eo. ti. q. 13. B

7 ¶ Utrũ ꝑ quolibet pctõ manifesto teneaᵗ hõ manifestare pniam. R°. ꝺm Al. Nõ oportet. ꝫ q̃ scandaliçauit in coi teneᵗ quidem ad ostensionẽ boni exempli ita ꝙ presumi debeat eum de ꝑteritis penitentiã egisse ⁊ sufficit. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 14. B

Penitẽtia iiij°.

Penitentia iiij°. s. impedita uel falsa. Que sũt ipeditiua pnie ? R°. ꝺm Hosti. ⁊ Ray. Multa sũt. ꝫ inᵗ alia quatuor ꝑncipaliter. s. pudor. timor. spes. ⁊ desperatio. Primũ igiᵗ ipedimentũ est pudor ꝯfitẽdi. de quo dictũ est s̃. ꝯfessio ꝑ. §. plt. Secũdũ impedimentũ ẽ timor. s. cũ q̇s timet ne possit ferre pniam. Cõtra quẽ sunt tria remidia ꝯsiderãda. s. ꝑsentis pene modicitas. leuitas ⁊ breuitas. Et econtra future pene ĩmensitas. acerbitas ⁊ eternitas. Tertiũ impedimẽtũ ẽ spes. Et hec ẽ triplex. s. spes diu viuẽdi. A. Et ꝯtra istam ⁊ sequẽtes sũt auctoritates q̃ subdũᵗ. B. 2. Thessal. 5°. Dies dñi sicut fur in nocte ita veniet. Itẽ spes tpales diuitias acq̇rendi. Luc. 12°. Aĩa mea req̇esce bibe ⁊ comede ⁊c̃. Itẽ spes misericordiã ꝯsequẽdi. Cõtra illud Eccl. 5°. Ne dicas miseratio dei magna est. multitudinis pctõꝝ meoꝝ miserebiᵗ. Misericordia. n. ⁊ ira ab illo cito ꝓximat. Quartũ impedimentũ ẽ desperatio. ⁊ hec ẽ duplex s. despatio venie. sicut dixit Cayn Gen̄. 4°. Maior est iniq̇tas mea ꝙ ut veniã merear. ꝯtra qd̃ ẽ illud ꝑs. Misericordia. n. eius sup oĩa opa eius. A. Et iterũ. Misericordia dñi plena est terra. ꝑs. 32°.

cũ multis similibus. B. Itẽ de-
speratio pseuerantie. ɔtra quod est
illud verbũ dñi. Math. 18. Non
dico tibi vsq septies sed vsq se-
ptuagies septies. de pe. dis. 3. septi-
es. et. c. adhuc instant. Pñt etiam
⁊ alia impedimẽta assignari. Pri-
mũ est alleuiatio culpe ppie. Se-
cundũ ẽ aggrauatio culpe aliene
⁊ maxime maioꝝ. Tertiũ ẽ mul-
titudo peccantiũ. A. Sꝫ nõ mi-
nus ardebũt qui cũ multis arde-
bũt. z. q. i. multi. in fi. B. Quar-
tũ est cõsuetudo peccãdi. Quintũ
elatio cordis. Ultimũ delectatio
pcti. A. De his impedimẽtis la-
tius dicitur in sũ. eo. ti. q. 195. B
Que quidẽ quia nõ ad casus sed
ad psuasiones ptinent pdicatori-
bus derelinquo.

¶ Que sit pnia falsa? R. Falsa
dr cũ spretis plurib⁹ de vno solo
pnia agit. aut cũ sic agit de vno ut
nõ discedat ab alio. Uñ ⁊ scriptũ
est. Qui totam legẽ obseruauerit.
offendat aũt in vno factus ẽ om-
niũ reus. Jac. z. s. q̃tum ad vitã
eternã. Sicut. n. si pctis oib⁹ esset
inuolutus. ita si in vno tm̃ maneat
eterne vite ianuã nõ intrabit. Ha-
bentur h̃ de pe. dis. 5. c. fi.

PErcutere siue ver-
berare
vtꝝ liceat. R. fm Tho. z. z.
q. 65. Nocumẽtũ alicui inferre nõ
licet nisi p modũ pene, ppt malitiã.
Nullus aũt iuste punit aliquẽ ni-
si sit eius iurisdictioni subiectus.
⁊ ideo pᵹuerberare aliquẽ nõ licet ni-
si habenti potestatẽ aliquam super
illũ. Et quia filius subdit potestati
patris ⁊ seruus potestati dñi. lici-
te põt pater verberare filiũ ⁊ dñs
seruũ causa correctiõis ⁊ disciplį-
ne. A. Idem in sũ. li. 3. ti. 10. q. z
Ista aũt correctio ⁊ pcussio dꝫ eẽ
moderata. ex de sen. exco. cũ volũ-
tate. §. fi. ⁊ s. correctio p̃. in prin.
Item eps nullũ debet suis mani-
bus verberare. 86. dis. nõ licet. B
Et eandẽ q̃stionẽ ptractat Ray.
⁊ q̃si eodem mõ determinat dicẽs
sic. Or percussio siue verberatio fit
aliqñ ex malitia uel odio. Et h̃ est
pctm̃ mortale. ⁊ in clerico inducit
depositionẽ. 45. dis. c. p̃. et. c. epm.
Qñq₃ vᵒ fit ex caritate ut causa
correctionis. Et h̃ in oibus habẽ-
tibus ptãtem ẽ licita in suos sub-
ditos. 35. dis. ante oia. 45. dis. cum
beatus. Eps tñ neminẽ debet suis
manibus verberare. dis. 86. non li-
cet. sed põt p alium. 5. q. 5. illi q.
Et si verberãdus ẽ clericus nõ de-
bet eũ verberare p laicũ. Al' tã eps
q̃ verberãs incideret in excoicati-
onẽ. ex de sen. exco. vniuersitatis.
ut dictũ est s. excoicatio z. §. z.
nisi clericus esset incorrigibilis, ut
ibi dr. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. i. B
¶ Qua de causa clericus corri-
gendus possit verberari? R. fm
Ray. Pueri in minoribus ordini-
bus etiam p minoribus culpis li-
cite verberãtur. maiores verberari
nõ debẽt nisi p maiorib⁹ criminib⁹

dis.45.cũ beatus. Porro regulares ẽm regulas suas subijciũtur verberibus etiam p̱leribꝰ culpis. ar. ex̃ de appella. rep̃ hẽsibilis. in fi. ex̃ de symo. p tuas. ex̃ de accu. q̃liter. in fi. Sed nõ vsq̃ ad sanguinẽ ut s̃. disciplina. De materia percutientiũ clericos satis habetur s̃. excõicatio z.º Quomõ pcutienti vnã maxillam prebenda sit altera s̃. patientia. §. fi.

Peregrinus i.º

Pcoiter. Ad quẽ ptinet defensio peregrinorum ? R.º ẽm Ray. Omnes peregrini defendi debent ab ecclesia. ⁊ quicũq̃ eos in rebꝰ uel psonis offenderit nisi admonitus satisfecerit excõicetur. z4. q 3. si quis romipetas. ⁊ duobus. c. se. ex̃ de treu. ⁊ pace. innouamus. ex̃ de pegrinãtibus. cõquerente. A Idem in sũ. li.º p̄. ti. 8. q. 8z.

¶ Quid de rebus peregrinorũ q̃ moriũtur in via ? R.º scõm Hosti. Quicũq̃ acceperit peccat mortaliter. nisi ea intentione accipiat ut restituat heredi. nec excusat aliq̃s statuto. ɔsuetudine. uel precepto. sicut de naufragis dictum est s̃. naufragus. A. Idem in sũ. li.º z.º ti. 5. q. z1. B

Peregrinus ij.º

Q̃tum ad clericos. Qui dicuntur clerici peregrini ? R.º ẽm Ray. Peregrini clerici possũt large appellari omnes qui non sunt de eṗatu ordinãtis. Nam nullus talis siue clericus siue laicus potest recipi a tali ep̃o ad dignitatẽ uel ordines uel alia ecclesiastica sacramẽta. dis. 71. p totum. ⁊ specialiter i. c. primatꝰ. ex̃ de parocħ. c. z.º et 3.º A. Huic tñ iuri derogatum est hodie per ɔtrariam cõsuetudinẽ. cum quotidie clerici vnius diocesis bñficiẽtur ab ep̃is aliaꝝ diocesum sine lr̃is dimissorijs sui ep̃i. ẽm glo. Ray. ⁊ Ul. ut in sũ. li.º 3.º ti. zi. q. i. B. Sed de ordinibꝰ habes s̃. ordinator. §. 6. et. 7.º Instituti ꝑo bene possũt in ecclijs etiã extranei ep̃i ⁊ ab abbatibꝰ uel inferioribus p̄latis de cõsensu ⁊ dispensatione ipsius ep̃i. A. Cum lr̃is tñ sui ep̃i. ut in iuribus s̃. allegatis. B. Al' nõ. ex̃ eo. c. fi. ⁊ ex̃ de insti. ad decorem.

¶ Quare pegrini ⁊ ignoti repelluntur a p̱motione ? R.º ẽm Ray. Duplex ẽ causa. Una q̃r non licet ep̃o ponere falcẽ in messem alienã subditum alterius ordinãdo. 71. dis. p totum. 6. q. 3. c. fi. Secunda causa ẽ quia tales q̃nq̃ solent esse criminosi. infames. irregulares. uel excõicati. ⁊ q̃nq̃ mentiuntur se habere ordines cũ non habeant uel plures hr̃e q̃ꝫ habeant. dis. 98. afros. 19. q. z. due. Et nota q̃ꝫ clericus habens ecclesiã nec pegrinari põt sine licentia ep̃i. de ɔse. dis. 5. non oportet. ex̃ de voto. magne. A. Con. Hosti. ⁊ Ul. ut in sũ. eo. ti. q. z. B

2 ¶ An clerici pegrini debeant ad celebrandum admitti ? R. sm Ray. Si tales ignoti clerici volũt publice celebrare ipso admittũt cũ quinq̃ sigillis epo℞. 98. dis. c. p. et 2°. ex eo. c. p. et b si sigilla sũt ignota. A. Et hoc casu tales pe regrini debent in suspensione aliquãto tpe haberi in quo plenius de actibus ipso℞ pateat. ex eo. c. p. B. Al' sufficeret sigillum sui epi tm̃. dis. 71. pmatus. 19. q. 2. due. et multo magis sufficeret aplice sedis mãdatũ. ex de cle. nõ resi. tue. A. Melꝰ in. c. fratnitati. eo. ti. B Si pro vellent in secreto ex devotione celebrare tolerari pñt. ex eo. tue. Et ẽ rõ sm Hosti. Quia in publica celebratione posset eũ mouere ad celebrandũ gloria humana uel lucrũ. Secus si in secreto. Itẽ qz in publico cõmune malum posset incidere. s. si non ordinatus celebraret s in secreto non pitur in periculũ nisi solius celebrãtis. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 3. B

3 ¶ Sz quare recipiũtur tales cũ quinq̃ sigillis ignotis cũ ignota nõ faciant fidem ? R. sm Ray. Quia nõ ita de facili posset cõmitti falsitas in quinq̃ sicut in vno. Et addit Jo. q̃ nisi aliqlis noticia habeatur de sigillis non est eis credendũ. A. Con. Gl. ⁊ Hosti. ut in sũ. eo. ti. q. 4. B. Sz ⁊ addit Ray. Cũ sigillis sufficeret vnꝰ testis. A. Hoc fuit dictũ Hosti. qui etiã addit q̃ sufficeret etiam si haberet noticia vniꝰ de quinq̃ sigillis. ut in dicta. q. 4. B. Ita tñ q̃ sm Inno. ⁊ Hosti. si ex receptione talium clerico℞ fieret preiudicium ⁊ damnũ alicui. A. s. magnũ. ut in dicta. q. 4. B. non deberet credi etiam quinq̃ sigillis nisi aliter pbaret. Sed viatorem transeuntẽ non oportet ita subtiliter examinare. 42. dis. quiescamꝰ. A. Hoc dictũ a p. s viatorẽ. fuit Inno. qui ⁊ addit q̃ si clericꝰ non querit alteriꝰ patrimoniũ ⁊ al' sit bone vite. ⁊ habeat quinq̃ sigilla episcopo℞ũ lz ignota. si aliqua noticia habeatur per famam uel alio modo de episcopis uel terris eo℞. licz al' non sint sufficientes probatiões. tamẽ in presenti casu tales crederem posse admitti. ut in dicta q. 4. B

¶ Quid si talis amisit litteras ? 4 R. Si probet per duos testes ordinationẽ suam ⁊ ꝯuersationem. A. Et etiam licẽtiam sui episcopi scdm Ray. ut in sũ. eo. ti. q. 5. Et addit q̃ al' ei non crederetur. etiam si ꝓprio iuramento firmaret. Et con. Gl. ⁊ Hosti. ut ibi. B recipi potest. ex eo. tue. in Auten. de fide instru. §. si pro. coll. 6. et. C. de fide instru. in exercendis. Et si non existãt testes de ordinatione quia forte longũ tempus est. s cõstet q̃ semp se gessit ut presbyter admitti poterit. ar. ff. ad macedo. l. 3. et extra de presby. nõ bap. c. 2°. et 3°. A. hoc dictũ a p. Et si. fuit 6 4

hosti. ut in dicta. q. 4. ad fi. B
5 ¶ Quales debent esse lrē q̄ dant
clericis pegrinis ? R°. ꝫm hosti.
Ad hoc ꝙ suscipiant in executiōe
ordinū debēt lrē ꝯtinere hāc clau-
sulam uel similē. Quē gradatim
ad talem ordinē ꝓmouimus. 13.
dis. in noie patris. et. c. se. Et he lrē
cōmēdaticie vocātur seu testimo-
niales. ex̄ eo. tue. Si vero ordines
vult recipere. necesse ē ꝙ habeat a
suo epō licentiā exp̄ssam p modū
qui habet̄ s̄. ordinator. §. 6°. et. 7°.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 7. Et ad-
uertendū ꝙ si aliqui abbates. ar-
chidiaconi. uel alij inferiores p̄la-
ti hn̄t ius instituēdi in aliquibus
eccl̄ijs ⁊ instituūt clericos alteri⁹
ep̄atus. non valet huiusmōi insti-
tutio. Immo ep̄s diocesanus pōt
eū remouere nisi cū taliter institu-
to voluerit dispensare. extra eo. c.
fi. scd̄m Ray. ⁊ hosti. ⁊ in sū. eo.
ti. q. 6. B
6 ¶ Epi ⁊ supiores similiter abba-
tes ⁊ priores ⁊ ceteri presidentes
monasterijs q̇ apud apostolicā se-
dem ꝓmouent̄. ꝯfirmant̄. ꝯsecrā-
tur ⁊ benedicūtur. nō accedant ad
cōmissas ecclesias sine lris apl̄i-
cis ꝯtinētibus ꝓmotionē. confir-
mationē. ꝯsecrationē. seu bn̄dicti-
onē. nec accipiant dictas admini-
strationes. ⁊ nemo eis pareat nisi
ostendāt. Al̄r quicq̇d ipsi faciūt est
irritū. ⁊ ipsi nihil pcipient de ꝓuen-
tibus. ⁊ illi qui eos recipiūt ul̄ eis
obediūt. sunt suspensi a beneficijs
eccl̄iasticis. Et idem p oia si dicti
p̄lati recederēt de curia non p̄stito
iuramēto fidelitatis. ut in ex̄uag.
Bonifacij octaui. q̄ icipit. Iniūcte

PERIURIUM quid sit ?

R°. ꝫm magistrum sniap̄ ⁊
Ray. Periuriū est mendaciū iura-
mento firmatū. Sed ⁊ Tho. 2ª. 2ᵉ.
q. 98. dicit ꝙ falsitas ē de rōne p-
iurij. addens ꝙ sicut dicit Jero⁹.
q̄ cūq̧ illorum trium defuerit. s.
veritas. iusticia. uel iudiciū piuriū
ē. A. 22. q. 2. aiaduertendū. B
Nō tn̄ eodē ordine s̄ p̄ q̇dē ⁊ p̄n-
cipalit̄ qn̄ deest veritas. secūdario
aūt qn̄ deest iusticia. Quicūq̧. n.
iurat illicitū ex h̄ ipso falsitatē in-
currit. q̄ obligatus est ad ꝯtrariū
faciendū. 3°. qn̄ deest iudiciū. q̄ cū
indiscrete iurat. ex hoc ipso piculo
se cōmittit falsitatē incurrēdi. A
Idē in sū. li°. p̄. ti. 9. q. 20. B
¶ Quot modis cōmittitur falsi- 1
tas in iuramento assertorio ? R°.
ꝫm Aug. Tribus modis est ibi
falsitas ⁊ cōmittit̄ piuriū. Prim⁹
est cū quis iurādo loquit̄ falsum
sine intētione fallendi. q̄ ipse fal-
litur ⁊ credit dicere verum. 2⁹ cum
loquit̄ falsū ⁊ cū intentione fallē-
di. quia ⁊ ipse falsū putat. 3⁹ qn̄ lo-
quitur verū cum intētione tn̄ fal-
lendi. q̄ credit esse falsū. 22. q. 2.
hoies. A. Idē in sū. eo. ti. q. 21.
¶ Quot modis cōmittit̄ falsitas 2
siue piuriū in iuramento ꝓmisso-
rio ? R°. ꝫm Ray. Trib⁹ modis.

Primus cũ quis iurat se facturũ
uel dicturũ aliquid illicitũ uel in-
honestũ. 2ᵘˢ qñ ⁊ si iurat aliqđ li-
citũ tñ absq; necessitate ƀ cũ solẽ-
nitate. 3ᵘˢ qñ hoc ipsum facit ⁊ sine
solẽnitate. ut in iuramẽtis quoti-
dianis ex quadã mala ꝯsuetudi-
ne. ut ꝑ deum ibo cras ad ecclesiã
uel aliquid sil'e. uel etiã cũ huius-
modi iuramẽta fiunt ex ioco. In
oibus p̄dictis statim cũ iurat. per-
iurat. 22. q. 4. q̇ sacramẽto. Sed
intellige large. ut in p̄. §. dictum
est. A. Idem in dicta. q. 21. Et
ad p̄dicta facit p̄dictũ. c. aiaduer-
tendũ. 22. q. 2. B

3 ¶ Utrũ periuriũ sit pctm̃ morta-
le. Rᵒ. ƀm Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 98. Ex
suo genere peccati est mortale. qꝛ
importat ꝯtemptũ dei. nec excusa-
tur a pctõ mortali nõ implẽs etiã
qđ coactus iurauit. Põt tñ ꝑ au-
ctoritatẽ pape ab obligatione iu-
ramẽti absolui p̄sertim si coactus
fuit tali metu qui cadere posset in
ꝯstantẽ virum. A. De hoc s̄. iu-
rare. §. 14ᵒ. et s̄. iuramentum p̄. §.
pl't. cũ additione. B. Minor tñ
pnia imponit' tali. Itẽ non excusa-
tur a mortali pctõ qui iocose ꝑiu-
rat. qꝛ non euitat diuinã irreuerẽ-
tiam. Imo ꝙ̃tum ad aliq̇d magis
auget. Similit' ⁊ ille qui ex lapsu
lingue iurat. si quidẽ aduertat se
iurare ⁊ falsũ esse qđ iurat. nõ ex-
cusatur a pctõ mortali sic̄ neq; a
dei ꝯtẽptu. Si aũt ƀ nõ aduertat.
nõ videt' hr̄e intentionẽ iurandi.
⁊ idõ a crimine ꝑiurij excusat'. A
Idem in sũ. eo. ti. q. 22. vbi etiam
addit' ꝙ cum male iurat'. qꝛ ꝙ̃uis
verũ sit. sine cã tñ iurat'. nõ semꝑ ẽ
mortale ƀm Tho. Nã sicut dicit
Ray. Si iurat' in coi sermõe ali-
qđ licitũ. puta. cras ibo ad eccle-
siã ul' huiusmõi. sicut fit in quoti-
dianis iuramẽtis ex quadã leui-
tate. veniale est. 25. dis̄. §. crimi-
nis. Qđ põt intelligi qñ ista leui-
tas ꝓcedit ex surreptione nõ ꝓce-
dẽte ex nõbili negligẽtia. A Al' se-
cus cũ sit cõtra secundũ decalogi
preceptũ. ut notat Nicolaus de li-
ra suꝑ Exo. 20. Et satis facit di-
ctũ. c. aiaduertendũ. Subdit autẽ
Ray. Si ꝟo licitum sine cã iura-
tur sed cum solẽnitate ⁊ indiscre-
te. mortale est. B
¶ Utrũ excuset' a pctõ mortali qñ 4
iurat' falsũ quod credit' esse verum
Rᵒ. ƀm Pe. Qñ iuratur falsũ iu-
ramento assertorio ⁊ iurãs credit
verũ. si quidẽ adhibuit debitã di-
ligentiã. nõ est mortale. Similit'
⁊ qñ iuramẽtum fuit ꝓmissoriũ si
ꝓpter legitimũ impedimẽtũ omit-
tit' impleri. excusat' saltẽ a mortali
A. Idẽ in dicta. q. 22. B. Sed
q̇d faciet qui ꝓpter metũ iurauit se
aliq̇d daturũ uel facturũ vide s̄. iu-
rare. §. 15ᵒ. q̇ incipit. Quid de eo.
¶ Utrũ ꝑiuriũ sit grauiᵘˢ pctm̃ ꝙ̃ 5
homicidiũ. Rᵒ ƀm Tho. in q̇libet.
Sicut apl'us dicit ad Heb. 6ᵒ. Ho-
mines per maiores suos iurant. ⁊
ois ꝯtrouSie eorũ finis ẽ iuramẽtũ

Frustra aũt in cã homicidij cõtro-uersie finis eẽt iuramẽtũ si homicidiũ eẽt grauius q̃ piuriũ. Presumẽt. n. q̃ q̇ maiorẽ culpã. s. homicidij cõmisit. nõ vereret minorẽ s. piurij incurrẽ. Vñ ex h ipso q̃ in cã cuiuslibet pcti referẽ iuramẽtũ. manifeste ostẽdit q̃ piuriũ pro maximo pctõ dz hñi. Neq; imerito. qz piurare nomẽ dei bñdicti videt q̃dã negatio nois diuini. Vñ secundũ locũ post idolatriã pctm̃ piurij tenet. ut ex ordine pceptorũ patz. Sz ⁊ apud gẽtiles iusiurandũ erat honoratissimũ. ut dr̃ circa pncipiũ metaph. Sed q̃ homicidiũ grauius punit in ecclia. rõ ẽ qz grauius nocumẽtũ interdũ hoibus iminet etiã ex minori culpa. tñ fm iudiciũ dei maius pctm̃ grauius punitur. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 23. B

6 ¶ Vtrũ peccet qui ab aliq̃ exigit iuramentũ. R°. fm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 88. Qui exigit iuramẽtũ ut psona puata ⁊ h facit qz nescit ł dubitat de veritate fm q̃ Augus. dicit nõ peccat. ł tñ ex humana tẽptatione. i. ex infirmitate humane nature pcedit. Si aũt scit uel pbabilit credit eũ falsum iuraturũ ⁊ cogit iurare. homicida ẽ. Nã fm Aug. Ille de suo piurio interemit se. Sed iste manũ interficiẽtis impssit. A Ad hoc. 22. q. 2. ille q̇. et. c. se. vbi habetur hoc dictũ Aug. B. Si aũt aliq̇s exigat iuramẽtũ tanq̃ persona publica fm q̃ exigit ordo iuris non videtur esse in culpa siue sciat verum iuraturũ siue falsum. quia nõ videtur ipse exigere ł ille ad cuius instantiã exigit. A Con. pdictis Ray. ⁊ glo. eius. ut in sũ. eo. ti. q. 24. B

¶ Que est pena piurij? R°. scdm Ray. Debet fm canones grauis imponi penitẽtia. cum circũspectis circũstantijs magis uł minus aspera est imponenda. A. s. non minor q̃ p homicidio spõte cõmisso. 22. q. i. predicandũ. B. Item piuri sunt infames. 6. q. i. infames. et. c. quicũq;. 22. q. 5. si quis conuictus. A. Ibi etiã contra causantes periuriũ dicit. Si quis cõuictus fuerit alios ad falsa testimonia uel piuria traxisse uel quacũq; corruptione pecunie sollicitasse. ipse quidẽ vsq; ad exitũ vite non cõmunicet. Hi vero qui ei in piurio ɔsensisse pbant. ab omni testimonio sunt remouẽdi. ⁊ fm legem infamia notabũtur. Et scdm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 98. arti. 3°. i iuramẽto assertorio quis non efficitur infamis ipso iure ł solũ p sententiã diffinitiuã cõtra iurantẽ latam in causa accusationis. Frangẽs vero iuramentũ pmissoriũ solẽniter factum ipso iure fit infamis. quia in potestate ipsius manet postq̃ iurauit ut det suo iuramento veritatẽ. qđ non ɔtingit in iuramẽto assertorio. Hoff. aũt videt sentire q̃ piurus indifferẽter sit ipso iure infamis. ut in sũ. eo. ti. q. 25. Cõtra quod est. c. testimoniũ. ex. de testi. 7

Unde dictũ Tho. videtur ꝓbabi-
lius. B . Nec amplius ad testi-
moniũ debet admitti. ut dicto. c. q.
cũqꝫ. et. 22. q. 5. puuli. nõ obstante
ꝙ egerint pniam. ex̃ de testi. testi-
monium. A . In dicto. c. quicũqꝫ
sic dr̃. Quicũqꝫ sciens se ꝑiurave-
rit. 40. dies i pane ⁊ aqua ⁊ septẽ
sequẽtes annos peniteat. ⁊ nunq̃
sit sine pnĩa. ⁊ nunq̃ in testimoniũ
recipiat᷑. cõionem tñ post hoc reci-
piat. Itẽ Hosti. dicit ꝙ ex quo se-
mel ꝓbatum est periuriũ ↄtra ali-
quẽ etiã in modũ exceptionis re-
pellit eũ a testimonio semp. etiã in
alio iudicio. lꝫ glo. Ray. videatur
aliud sensisse. ut in dicta. q. 25. Sꝫ
pro dicto Hosti. satis faciunt iura
ꝓallegata. B . Et hoc verũ de per-
iurio falsitatis. i. qñ quis falsum
iurauerit. Secus de ꝑiurio ratio-
ne deficientis iusticie seu iudicij. i.
qñ quis iurauit iniustum seu sine
causa. qꝛ ex hoc nõ videt᷑ repelli a
testimonio. ex̃ de testi. cog. c. fi.

8 ¶ Quõ solẽnitates adhibite ag-
grauant ꝑiurum ? Rñ. ẜm Ray.
Quicũqꝫ iurat ꝑ deum multum
obligat᷑. Qui vero per deũ ⁊ ꝑ euã-
gelia. mag̃ obligat᷑. ⁊ adhuc ma-
gis qui istis adiũgit sanctoꝝ reli-
quias. Et ita crescẽtibus solẽnita-
tibꝰ crescit obligatio. Et sicut di-
cit Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 98. grauius pec-
catũ est si aliquis solẽniter iurãs
ꝑ euangeliũ ꝑiuret q̃ si per deũ in
cõi sermone ꝑiurat. tũ ꝓpter scan-
dalũ. tum ꝓpter maiorẽ delibera-
tionẽ. quibꝰ aliqualit᷑ hincinde po-
sitis grauiꝰ est si quis ꝑ deũ iurãs
peiuret q̃ ꝑ euangelium. Idem
Pe. et Inno. A . Idem in sũ. co.
ti. q. 21. B

¶ Quid si aliquis audit aliquẽ 9
ꝑiurare. vide s̃. iurare. §. 17°. q in-
cipit. Quid si quis audit. Et mul-
ta ibi ad hãc materiã ꝑtinẽtia. Si-
milit᷑ s̃. iuramentũ ꝓ. et 2°. ꝑ totũ.

PErmutatio.

Qualiter fieri possit ꝑmuta-
tio de bñficijs ecclesiasticis ? Rñ. ẜm
Ray. Bñficia ecclesiastica nõ pñt
ad inuicẽ ꝑmutari auctoritate uł pa
ctione ꝑtiũ sine symonia. Sꝫ eps
si vtile eẽ viderit põt ex officio suo
trãsferre ꝑsonas ⁊ facẽ ꝑmutatio-
nẽ. ita tñ ꝙ ꝑtibus inter se nõ licet
de hoc pacisci ⁊ tractare. ut Inno.
ponit. ꝫ totũ exponãt ⁊ relinquant
in manu supioris. A . Dicit etiã
Inno. ꝙ talia possũt esse verba ad
epm. Cũ ego non possim secure in
ecclesia mea cõmorari uel ꝓficẽ. s.
ꝓpter diuersitatẽ lingue uł alia iu-
sta de cã. supplico ut de mea ꝓben-
da uł ecclesia alij ꝓuideatis ⁊ mihi
ꝓuideatis in alia. Credimꝰ etiã ꝙ
possit ei dicẽ. ⁊ tali melius cõpetẽt
mea ecclesia ⁊ mihi sua. ex̃ de ꝓben.
inẽ cetera. Con. Hosti. Glo. autẽ
Ray. dicit. ꝙ ꝑtes pñt sine pctõ si-
bi inuicẽ itimare volũtates suas.
Sꝫ ꝓmũ tutiꝰ ẽ ẜm Al ut in sũ. li.
ꝓ. ti. i. q. 6. Sed ⁊ secũdũ sustine-
ri potest qñ talis itimatio fit sine

pacto qꝛ necubi videtur ꝓhibitū.
B. Permutatio ꝓ̃o possessionū p
se nō est inhibita. qꝛ daṫ ibi tpale
ꝓ tpali. ex̃ de rerū pmu. ad questio-
nes. Ita tñ ꝙ si altera ps prepon-
deret. poterit pecunia refundi ut sic
ad equalitatē pmutationis pueni-
atur. Sed h̄ nota ꝙ h̄ pmutatio
ē quedam alienatio. ut ex̃ de re. ec.
alie. nulli. Et ideo seruādus ē mo-
dus qui dr̃ s̃. alienatio. §. p̄.
j ¶ Quādo duo volentes sua bñ-
ficia pmutare libere ⁊ sine fraude
resignant in manu epi̅ nō pñt im-
pediri p illos q̇ hñt lrās aplicas
de bñficijs vacaturis. ex̃ de rerum
pmu. licꝫ. li. 6. Et si talia bñficia
conferantur alijs. nō valet. ut in
cle. ne ꝯcessione. ex̃ eo.

Perplexitas

alia iuris. alia facti. ut Ray. ponit. Per-
plexitas iuris est cū aliquis circa
illud qd̓ sibi occurrit faciendū uł
nō inuenit diuersas auctoritates
sibi inuicē oppugnātes. Hec pple-
xitas p peritoꝝ ꝯsiliū ⁊ ꝯtrarioꝝ
ꝯcordiā reformāda ē. A. De hoc
lati᷒ s̃. ꝯfessor 2. §. fi. in additiōe.
B. Alia est perplexitas facti qñ
ut ait Greg᷒. diabolus suggestio-
ne sua plerosq̧ ita peccare facit.
quaten᷒ si pctm̃ fortasse fugē ap-
petāt sine alio pctō nō euadāt. 13.
dis. nerui. Et daṫ ibi ꝯsiliū ꝙ tunc
minus malū eligaṫ. i. qd̓ al̇. ƀm se
cōsideratū esset minus pctm̃. Nā
veritate inspecta nō pōt aliquis eē
perplexus. i. necessitate astrict᷒ ad
aliquod malū. Unde Aug᷒. Ua-
sis ire nunq̃ deus redderet interi-
tum si spontaneū nō inueniret ho-
mo habere pctm̃. 23. q. 4. Nabu-
chodonosor. Item Aug᷒. Usq̧
adeo peccatū voluntariū malū ē
ut nullo mō sit malū nisi sit volū-
tarium. 15. q. i. §. p̄. circa fi. Con.
Tho. in 4. dis. 39. Sic ⁊ oēs the-
ologi. A. Idē in sū. li. 3. ti. 30. q
9. B. Si sacerdos celebrās re-
colit se cōmisisse aliquod mortale.
vide s̃. missa. §. 8. Et de tenenti-
bus opiniones diuersoꝝ magi-
stroꝝ s̃. opinio. §. p̄.

Personatus.

vide s̃. dignitas. §. p̄.

Pertinacia

ē oppositū vitio mollicieі ⁊ virtuti per-
seuerantie. de quibus habetur s̃.
mollicies.

Pignus

quid sit. R. ƀm Hosti.
Est obligatio rei licite p de-
bito facta. Fit autē ad maiorē se-
curitatē. quia tutius ē pignori in-
cūbere ꝙ̃ agere in psonā. ut in In-
sti. de obli. que ex deli. nas. §. furti.
Uñ qñ transit in ptātem creditoris
diciṫ pign᷒. ƀ si remanet apud de-
bitorē diciṫ ypotheca. ƀ ꝙ̃tum ad
actionē nō differūt. A. Idem in
sū. li. 2. ti. 1. q. 11. B
¶ Quot modis intelliganṫ aliq̃ j
tacite pignori obligata? R. ƀm

Hosti. Multis modis. Nā ſi quis
tibi dotem ꝓ aliqua ꝓmiſerit· oīa
bona ſua tacite obligant. Item ꝓ
reſtituēda dote vxori omnia bona
mariti obligāt tacite etiā ſi extra/
neus. s. qui mulierem nō habet in
poteſtate dotem ꝯfert. C. de rei vx.
ac. l. vnica. De hꝰ vide s̄. dos. §. z°.
et. xi°. qui incipit. Quid ſi maritus
Item oīa bona ꝯductoris inuecta
⁊ illata in ruſtico ꝑdio ſciēte dn̄o
niſi ad tēpus inferātur· tacite obli/
gata ſunt dn̄o ꝓ penſione. In vr/
bano aūt non diſtinguo vtrū dn̄s
ſciat uel neſciat. C. de locato. l. cer/
ti. Item bona tutoꝝ ⁊ curatoꝝ ta/
cite obligant minoribꝰ ꝓ eorum
officio. aut ſi nō adminiſtrauerūt.
C. de admi. tu. l. ꝓ officio. Itē bo/
na patris tacite obligant filijs ꝓ
rebus aduenticijs ⁊ ꝑcijs earū. ut
C. de bonis q̄ liberis. l. cū oportet.
Item bona matris ꝯuolantis ad
ſecundas nuptias ſūt filijs priorꝫ
mr̄imonij tacite obligata ut eis
reſtituat q̄ a ꝑori marito lucrata
fuit. C. de ſecundis nup. l. hac edi/
ctali. §. pſt. A. Et ibi patet ꝙ hec
reſtitutio facienda eſt ſaltem poſt
mortē matris cū interim ipſa ha/
beat vſufructū. B. Itē bona de/
functi tacite obligātur ꝓ legatis
⁊ fideicommiſſis. C. coīa de le. l. i.
A. Idem in ſū. eo. ti. q. 14. B
z ¶ Que res pignori obligari pn̄t
uel non ? R°. ſm Hoſti. Obligari
poſſūt tam res preſentes ꝙ̄ futu/
re. ut fructus pendentes. partꝰ an/
cillarum. fetus pecoꝝ. ⁊ ea que na/
ſcentur. ff. eo. ⁊ que nondū. Item
res corꝑales ⁊ incorꝑales. ut cau/
tiones ⁊ etiā noia debitorū. ff. eo.
cū conuenit. Itē vſufructus. ff. eo.
ſi is. Item ſeruitutes ruſtice. ut. s.
ꝙ̄ diu pecunia ſoluta non ſit his
ſeruitutibus creditor vtatur. Et ſi
infra certū diem nō fuerit reddita
creditori· vēdere vicino valeat. ff.
eo. ꝭ an vie. Sed hic caue ab vſu/
ra. ſicut dicitur. ī. §. 1°. A. Et ibi
patet ꝙ quo ad vſū talis ꝯuentio
nō valet quia eſt feneraticia. lꝫ lex
ꝑmiſerit in dicta. l. ꝭ an. B. Vr/
bane aūt ſeruitutes nō debent ſic
pignorari. Et rō eſt ne ex varie/
tate vſus vtentiū edificia deſtruā/
tur ⁊ inutilia fiant. ff. eo. ſi is. §. fi.
Pignori aūt obligari nō poſſunt.
ut H oſſ. refert. res ſacre ut vaſa ⁊
ornamēta. ut. C. de ſacroſanc. ec.
l. ſancimus nemini. A. niſi etiā
ſuperflua vaſa habeat ⁊ debitū vr/
geat. B. Et ibi excipit cauſa re/
demptionis captiuoꝝ. ut ꝓ ea poſ/
ſint pignorari. ut in textu qui ſeq̇/
tur. A. Neqꝫ aliunde ex rebus
mobilibus ſolui poſſit. ut in tex. q̇
ſequit. B. io. q. z hoc ius. Vel ni/
ſi in alijs cauſis neceſſarijs in q̇bꝰ
res eccleſie alienari pn̄t. iz. q. z.
aurū. vide s̄. alienatio. §. ꝑ. Sed
nec res eccleſie poſſūt pignori ob/
ligari. in Auten. de alie. ⁊ emphi.
§. et qm̄. coll. 9. Item liberi homi/
nis nulla eſt obligatio. qꝛ ꝯtraria
eſt libertati. ex eo. c. z°. C. de ac. et

obli.l. obes. C.que res pigno.l.q
filios.in Auten.ut nulli iudi.§.
quia vo.coll.9. In casibus tn̄ te-
net obligatio liberi hominis.ut in
redēpto ab hostibus.C.de capti.&
postli.reuer.l.fi. A .vbi patet q
talis remanet obligat⁹ quousq
satisfecerit.p precio sue redēptio-
nis saltē seruitio quinquēnij. B
Itē ob necessitatē famis pater fi-
liū obligare pōt.C.de patri.q fi.
dis.l.2.et s.emptio.§.fi. A .& ibi
de h in additione. Et idem qd in
h.§.notat in sū.eo.ti.q.15. B
3 ¶ An si qs res suas obligat in-
telligātur futura? R°. De pn̄tib⁹
& futuris sensisse p̄sumit.C.q res
pig.ob.pn̄t.l.fi. Sed intelligit ex-
ceptū omne illud qd spāliter ob-
ligaturus nō erat.ut vestes supel-
lectilia que in vsu habebat & filia
C.q res pig.ob.pn̄t.l.i. A .Ad-
dita.l.obligatione.cū sequētibus
ff.de pigno. Idem etiā notatur in
sū.eo.ti.q.15. B .Sed bene intel-
ligunt obligata iura & actiones.
C.de senten.pas.l.si ademptis.&.l.
casus. Si vo dicat mobilia & im-
mobilia & se mouentia.nō ob hoc
intelligūtur actiones & noia siue
credita.C.de preto.pigno.l.i. Idē
dicendū de his qui offerunt eccl'ie
omnia bona sua. Itē q obligat in-
strumēta.& de agris & de omnib⁹
que ibi ptinētur sensisse videt.C.
que res pigno.ob.pn̄t.l.2.
4 ¶ Qūdiu pign⁹ remanet obliga-
tum? R°. Qūdiu etiā vnus dena-
rius remanet ad soluendū.C.de
distra.pigno.l.q diu. A . Idē in
dicta.q.15.in fi.& in dicta.l.q diu
patz q pignus potest etiam vendi
lz maior pars p̄cij h non integra
fuisset soluta. B
¶ Utrū eccl'iastici redditus siue 5
stipendia possint pignorari vl ob-
ligari. R°. h̄m Inno. Non possūt
obligari spāli ɔuentione h a iudi-
ce.p debito canonici & ex cā iudi-
cati pn̄t obligari.ar. C.de excep.
rei.iu.stipēdia.ff.de re iudi.cōmo-
dis. Idē Ber.ex de fideius.ɔuenit
Uide s.locatio.§.vlt. A . Idē
qd hic habet in sū.eo.ti.q.16. Et
videt intelligendū qn̄ aliunde nō
pōt debitis satisfieri. Al nec etiam
p iudicem videnf posse obligari.ut
in dicta.l.stipendia. B
¶ Utrū vti pignore sibi obligato 6
sit vsura. R°. h̄m Tho.2ª.2ᵉ. q.78
Si pign⁹ sit res aliqua cui⁹ vsus
precio estimari potest debet ille qui
mutuauit cōputare vsū illius rei
in estimationē eius qd mutuauit.
alioquin idē est ac si pecuniā acci-
peret.p mutuo.qd est vsurariū.ni-
si forte esset talis res cui⁹ vsus si-
ne precio soleat cōcedi inter ami-
cos.sicut patet de libro cōmoda-
to. A . Idē in sū.eo.ti.q.17. B
Et hoc intellige q sit vsura si vtat
pignore cōsentiente debitore. Si
vo eo nolēte.esset furtū.ff.de furt.
l.pignore.
¶ Quid de expensis factis a cre- 7
ditore in pignore? R°. h̄m Ray.

Creditor potest exigere uel cōpen-
sare non solū expensas quas fecit
colligēdo fructus. sed etiam quas
fecit bona fide circa rē pignoratā.
puta colendo fundū uel pascendo
iumentū. ⁊ hoc nisi fuerint imode-
rate. A .uel etiā tante ꝙ earū oc-
casione debitor nō possit rem redi-
mere. ut in. l. de qua statim. Et idē
quod hic notat in sū. eo. ti. q. 19.
B ff. de pigno. ac. l. si seruos. Sꝫ
fructus quos ꝑcepit uel percipere
debuit. cōputabit in sortem. C. de
pigno. ac. l. z. et ex eo. cū contra.

8 ¶ Quid si pignus periit uel de-
terioratur? R°. Si sine culpa credi-
toris periit uel deterioratū ē non
tenet. Et nihilominus debitor te-
netur soluere debitū nisi actū sit ꝙ
amissio pignoris liberet debitorē.
Si ꝟo culpa creditoris. tenet cre-
ditor. C. de pigno. ac. l. z. 4. et. 5.
A .Idem in sū. eo. ti. q. 80. B

9 ¶ Quid aget creditor habēs pi-
gnus si paratus cōputare fructus
in sortem petit residuū debiti? R°.
ſm Ray. Potest quidē pecuniam
mutuatā ꝑ actionē ꝑsonalem petē.
C. de pig. ac. l. ꝙuis. ⁊. l. distractꝫ.
Item pōt pignus alteri pignora-
re. C. si pign⁹ pignori. l. i. et z. Sꝫ
nunquid possit pignus vendē ha-
bes in se. §. A .Idē qd hic notat
in sū. eo. ti. q. 18. B

10 ¶ Utrū creditor cui nō soluit pos-
sit pignus vendere. R°. ſm Ray.
Si pactū fuit ꝙ possit vendere cer-
to tempore uel modo uel persone
uel precio debet creditor denūcia-
re debitori ⁊ postea poterit vēdere
ſm formam conuentā ⁊ nō aliter
Si ꝟo pactū fuit de non vendēdo
non poterit vendere nisi post trinā
denūciationē factam debitori ut
soluat. ⁊ si nō soluat postea poterit
vendere. Sed si vēderet ante tene-
ret furti. Si ꝟo nullū pactū fuit
sufficit vna denunciatio. ⁊ postea
elapso biēnio. A .s. a denūciati-
one uel a snia iudiciali numeran-
do. ut in. l. fi. de qua. ȷ. B .pote-
rit fieri venditio. Probant hec. ff.
de pigno. acti. l. si ꝯuenit de distra-
hēdo. C. de iure do. ipetra. l. fi. A
Idē in dicta. q. 18. B

¶ Quid si pignore vendito cre- 11
ditor minus accepit ꝙ erat debi-
tū? R°. Si hoc vendidit bona fide
pōt agere ad residuū. Et si pl⁹ ac-
cepit. tenet restituere debitori. C.
de iure do. ipetra. l. fi. A .Idem
in sū. eo. ti. q. 81. B

¶ Cui ⁊ ꝯtra quē dat actio ꝑse- 12
cutiua pignoris siue ypothecaria
R°. ſm Hosti. Dat creditori ꝯtra
quēlibet possessorē. ff. eo. l. pignorꝫ.
⁊. l. debitorē. ita quidē ꝙ si posses-
sor hꝫ titulū lucratiuū tūc credi-
tor hꝫ electionē vtrū agat ꝑsonalit
ꝯ debitorē uel ypothecarie ꝯ possidē-
tē. C. eo. distractꝫ. ⁊. l. ꝑsecutionē.
Et idē si hꝫ titulū onerosū si fuit
fraudis cōscius. s. qr sciebat rem
aliis obligatā. Sꝫ si nō fuit frau-
dis ꝯscius non pōt creditor ꝯ eum
agere quousq; egerit ꝯ debitorē ⁊

fideiussorē ⁊ mandatorē. ⁊ postea agi poterit ꝯ pignorū possessores. A. Idem in sū. eo. ti. q. 8z. B

iz ¶ Cui ⁊ ꝯ quē dat actio pignoraticia? R. ꝫm Ray. Pōt agere debitor uel heres eius ꝯ creditorē ul heredē eius uel aliū si forte creditor rē sibi pignoratā in aliū transtulit. nā ⁊ iste possessor tenet computare in sortē non solū fruct⁹ q̄s ipse ꝑcepit ꝫ etiā oēs quos anteriores ꝑceperūt a tpe primi ꝯtractus. ⁊ sic soluto residuo restituere debet pignus. ex eo. cum cōtra. A. Idem in dicta. q. 8z. B. De pignorationibus que vocant repsalie vide. ĩ. represalie.

Pirata.

Pirate oēs ter in anno ab ore sūmi pontificis excoicantur. ut Hosti. refert. ⁊ ita ē. A Idem etiā notat dn̄s An. de butrio cum Jo. an. in. c. excoicatiōi. ex de raptoribus. B

Placere.

Utr̄ velle placere sit peccatum. vide s. adulatio. §. plt.

Pollutio.

Utrū ꝑ pollutionē in somnis amittat virginitas. R. ꝫm Al. Nō. eo ꝙ voluntas ⁊ deliberatio nō imediate voluptati coitus cōiūgat. A. nisi sequat placitū. Un̄ ut notat in sū. li. 3. ti. 3. q. zz. Ul. dicit ꝙ si placet delectatio pollutionis nocturne ante uel post credo ꝙ ꝟginitas ē amissa. Idē credo de eo qui cām huic pollutioni dat in vigilia per ꝯsensū i turpē delectationē ul actū qz tūc hec duo ꝯiūgūt in rōne vni⁹ pcti. Et sicut pollutio ꝯsequens ꝓmissoꝝ alterū in vigilia corrūpet ꝟginitatē. sic ē ⁊ h. Sz si ꝑ venialē negligētiā circa delectatiōes carnales uel repletionē cibi siue pot⁹ uel ꝑ aliud sile ei⁹ det occasio pret itētionē. nō credo ꝟginitatē amitti. Et addit Ul. dicēs. Pollutionē aūt appellam⁹ eā solā q̄ ē ꝑ emissionē seminis. Hoc aūt iō dixi qz triplex humor de mēbris genitalib⁹ fluit. s. semen vrina ⁊ humor silis semini q̇ ē medi⁹ inť semē ⁊ vrinā ⁊ distillat inť dū ꝑp ē solū tactū femine uel ꝑp ē auditū aliq̄ꝝ turpiū Sz ꝑ solā seminis resolutionem amittit ꝟginitas. qz ipsa sola supplet locū coitus ul cōplet eius delectationē. H ibi. B. Utrū pollutio nocturna impediat coionē vide s. coicare. §. 5.

¶ Utrū pollutio q̄ in somnis incipit ⁊ in vigilia terminat sit pctm̄ R. ꝫm Tho. i 4. dis. 9. Pollutio q̄tum ad rationē meriti ul demeriti magis iudicat ꝫm ꝓncipiū qō ē in dormiēdo q̄ ꝫm finē q̇ ē in vigilādo. qz corꝑalis motus nō ꝑtinet ad meritū uel demeritū. nisi ꝙ a volūtate causat. Ex q̄. n. excitat⁹ ē mot⁹ in dormiēdo nō subiacet volūtati vigilantis vlteri⁹ nec reputat euigilasse quousq3 ꝑfecte vsum liberi arbitrij recuꝑauerit.

Potest t[amen] ꝯtingere q[uod] in ipsa vigilatione pc[c]t[u]m oriatur si quidē pollutio placeat per delectationē. q[uod] quidem erit veniale peccatū si talis placētia sit ex surreptiōe. mortale aūt si sit cū deliberato consensu ꝑcipue cū appetitu futuri. Ipsa aūt post placentia nō facit ꝑteritā pollutionē peccatū. Et si placeat ut nature exoneratio uel alleuiatio. pc[c]t[u]m non credit[ur]. A. Idē in sū. li. 3.º ti. 24. q. 14. Et aduertēdum q[uod] pollutio nocturna in sen[sū] nō habet pc[c]t[u]m cum nō subiaceat iudicio seu potestati rōnis. Pōt autē habere in sua origine mortale uel veniale s[ecundu]m qualitatē rei vnde orit[ur] s. cogitationis seu crapule. ut colligit[ur] ex dictis p[er] Tho. 2.ª 2.ᵉ q. 154 arti. 5.º Item 7 in suo accñte. s. per cōplacentiā ut ꝑtactum est. B

P Opulus. Quot homines faciunt populū? R[esponde]o. Decem. 10. q. 3. vnio. A. Ibi h[oc] notat glo. B. sicut dno faciūt congregationem. ex[tra] de elec. c. ꝓ. 7 tres collegiū. ff. de ꝟ. sig. Neratius. et t[amen] retinet[ur] in vno. ff. quod cuiusq[ue] vniuer. no. l. sicut municipiū. 10. autē aut. 20. faciūt turbam. ff. vi bo. rap. l. fi. §. ꝓ. A. Immo. l. pretor 2.º §. ꝓ. Et ibi dicitur q[uod] 10. uel 20. faciunt turbā. B Quatuor autē uel q[ui]nq[ue] porci uel decē oues faciūt gregē. ff. de abigeis. l. oues. A. Idem in sū. li. 3.º ti. 30. q. 15. vbi etiam ex h[oc] arguitur q[uod] potest dici populū scandaliçari qñ decē graues 7 honesti de populo scādaliçātur. l[ice]t in ꝑpl[e]o sint etiā mille. B

P Ortio canonica. De portiōe canonica circa sepulturas vide. s. sepultura 3.º Item de portiōe legitima filio[rum] 7 heredū. vide s. legitima p[er] totum.

P Ostulatio quid sit? R[esponde]o. s[ecundu]m Hosti. l[ice]t Goff. dicat q[uod] postulatio est grē petitio. ar. ex[tra] eo. bone. Tu dic q[uod] postulatio ē alicuius ꝑsone que eligi ꝓhibetur nō ꝓpter vitiū sed ꝓpter defectū qui t[amen] postulatū non oīo inhabilē reddit ad ꝓuidendū ecclesie. ꝯcors 7 certa capituli petitio. A. Idē in sū. li. 3.º ti. 26. q. 13. B

¶ Quis sit postulādus uel non? R[esponde]o. s[ecundu]m Hosti. In primis quidem nō pōt postulari criminosus. puta ꝑiurus. homicida. uel inobediens. Tales enim nec eligi nec postulari possunt. ex[tra] eo. c. ꝓ. et. 2.º Item nō ꝓfessus tacite uel exp[re]sse non postulatur in regularē prelatū sicut nec eligitur. ex[tra] de elec. cum cām. et. c. cū ad nostram. nisi necessitate instante. q[uia] tunc posset dūmō in regula fuerit cōpetenter instructus. sicut potest colligi. ex[tra] de elec. cum monasteriū. 7. c. officij. §. fi. Item nō postulatur epilēticus sicut nec eligitur. ex[tra] de elec. cū inter canonicos. nisi forte sit liberatus ita q[uod] iā per annū fuit liber. 33. dis. coiter.

A .Et ibi patet q si talis cecide-
rit cū clamoribus seu vexationi-
bus.in perpetuū nō admittit. B
Item nec mutilatus.qr talis oio
inhabilis est.ex de corpo.viti.ex-
posuisti.De hoc.j.vitiatus corpe.
§.2°.7 ibidē de multis vitijs cor-
poralibus p totū.Itē nec bigam⁹
uel irregularis.qr talia 7 similia
oio inhabilē reddūt.Or si talis de-
fectus ē qui nō reddit oio inhabi-
lem.admittit postulatio.ideo po-
stulari pōt si defectus sit in etate.
ex eo. A .s.de elec. B .cū nobis
olim.§.pl'.7 vlti. Itē si defectus
sit in ordinibus.Nam ad oēs di-
gnitates habentes curā postulan-
dus est q nō ē in sacris.ex de elec.
dudum p.§.fi.ex de eta.7 quali.a
multis.Itē si sit defectus in nata-
libus.ex de elec.innotuit.Itē si sit
eps.ex eo.c.fi.Et si talis eligeret.
nō valeret.ut ibi habet. A .Idē
in dicta.q.13. B

2 ¶ Utrū clericus aliene diocesis
sit postulādus uel possit eligi.R°.
sm Ber.ex de elec.7 si vnanimit.
A .hoc.c.nō videt sibi haberi. B
Or uis clerici nō possint dimittere
ecclias suas sine ꝯsensu epozum
suoꝝ.nihilomin⁹ eligi pñt siue in
sua siue in aliena diocesi.extra de
elec.cū inter canonicos. A .Hoc
notat glo.in.c.inotuit.ex de renū.
7 addit q si epus malitiose dene-
gauerit licentiā.cōpellendus erit
p suū supiorē.ex de iure pa.nullus
Et idē notat in dicta.q.13. B

¶ Utrū religiosus debeat postu- 3
lari uel eligi. R°. Diuerse fuerunt
hactenus opiniones.Hodie tenet
indistincte q siue in suo monaste-
rio siue extra siue etiā ad epalem
dignitatē eligi debet.ut notat per
Io.an.ex de elec.nullus.li°.6°. A
Et in dicto.c.nullus.videt expsse
colligi.vbi etiā dicit q nullus pōt
eligi in platum religionis nisi fu-
erit eepresse pfessus. B

¶ Si aliquis eligat postulando 4
uel postulandū uel in postulandū
uel postulet eligēdo uel eligendū
uel in eligendū 7 h⁹.habes s.ele-
ctio p.§.18°. qui incipit. In oi.

¶ A quo sit aliqs postulādus ? 5
R°. Si sit eps.a papa postulādus
est.ex eo.c.fi.Si vo patiat defectū
in ordine uel etate debet postulari
ab eo qui in hac pte dispēsare pōt.
Un̄ si aliqs.20.annorū postulet
ad dignitatē sine cura.ab epo pōt
postulari.Si cū cura.a papa.ut s
dispēsatio.§.pl'.7 fi.Si vo sit de-
fectus.qr est clericus aliene dio-
cesis ul' subest alteri ut religiosus
7 huiusmodi.nō oportet q postu-
letur s eligi pōt.ut dictū est s.§.
3°.et.4°. A .Ad hoc pōt reduci qd
notat in sū.eo.ti.q.13. B

¶ Quis pōt postulare ? R°. sm 6
Hosti.Qui 7 eligere pōt.ex eo.bo-
ne 2°.§.ceterū.7 p totū.ex de elec.
innotuit.7 valet siue admittit po-
stulatio si ꝯcors fuerit.s.si ab oib⁹
fiat.uel saltē si due ptes ꝯsentiūt.
qr tūc idem ē ac si oēs ꝯcordarēt

alr nõ facile admittitur. ex̃ de elec.
scriptũ. §. fi. nec requiritur forma
ↄcilij. ex̃ de elec. q2 ꝓpter. s. ut fiat
per modũ scrutinij ⁊ formationis
decreti. A .i. ſm formã dicti. c.
q2 ꝓpe. B. ꝙuis ſm quosdã req̇/
rat ⁊ tuti⁹ sit. A . Ad h facit qđ
br̃ in sũ. eo. ti. q. i5. et se. B
7 ¶ Quis ẽ effectus postulatiõis?
R°. Quia postulatione admissa
tanꝙ rite facta poterit postulat⁹
ↄfirmari ac si electus fuisset. ex̃ de
elec. cũ monasteriũ. A . ⁊ sic ser/
uat curia ad vitandũ circuitum ⁊
nos ſuare debem⁹. lʒ de ordine iu/
ris videat ut p postulationẽ ꝑ q̇s
habilitet ut possit eligi. et inde cõ/
firmari ſm Goff. ⁊ Hosti. ⁊ in sũ.
eo. ti. q. i7. p. c. innotuit. in fi. ex̃ de
elec. vbi non videt bñ ꝓbari ꝙ ta/
lis sit ordo iuris. B
8 ¶ Utrũ p postulationẽ aliquod
ius acq̇rat postulato. R°. ſm Jo.
an. sup 6°. Si postulatio concors
fuerit uel saltẽ a duab⁹ ptibus fa/
cta. pendet quidẽ a grã generali.
ſ tñ ſm quosdã peti põt ↄfirmatio
ex̃ de elec. cũ monasteriũ. et. c. offi/
cij. §. fi. Et si talẽ admiserit supior
dicet facere grãm. si nõ admiserit
facit iniuriã. ff. de aq̃ quoti. ⁊ esti.
§. pl't. Si aũt nõ sit facta in ↄcor/
dia uel a duabus ptibus ſ ex cã.
tũc dependet a grã spãli. ex̃ eo po/
stulationẽ. et. c. bone. A . ut patʒ
in sũ. eo. ti. q. i8. Hosti. dicit. Quic/
q̇d alij dixerint sic distinguo. aut
duo postulãtur. aut vnus postulat
⁊ alius eligitur. Si duo postulã/
tur. aut i alterũ ↄueniũt due ptes
capituli ⁊ postulatio fit ex cã. puta
ꝓpter vrgẽtẽ necessitatẽ aut euidẽ/
tẽ vtilitatẽ eccl'ie. aut alterũ istoꝝ
deficit. In ꝑ casu acq̇rit ius postu/
lãtib⁹ adeo ꝙ etiã ↄfirmatio peti
põt. ar. ex̃ de elec. cũ monasteriũ. ſ
nõ acq̇rit ius postulato nisi fuerit
supiori postulatio ꝑsentata. tunc
enim ius sibi acquiret. Non tamẽ
aget postulatus ne presumptuose
se ingerere videat. ar. ex̃ de elec. q̃/
liter. uerum in modũ renũciatio/
nis forte admittet ob vtilitatẽ ec/
clesie. ar. ex̃ de elec. publicato. Or
si neuter duoꝝ postulatorũ habet
duas ptes uel hʒ ſ non fit ex cã.
nõ iuri ſ grẽ innitit. Si aũt vnus
eligit ⁊ alius postulat ⁊ in postu/
latũ due ptes ↄueniũt ⁊ fit ex cã.
ꝑfertur postulatio ⁊ vincit electio/
nẽ. ex̃ de elec. scriptũ. Or si vnus de
duabus ptibus deficiat uel cã nõ
subest. electus obtinet. ut in dicto
c. scriptũ. Et hec vera si psone sint
idonee. alioq̇n psona idonea electa
ↄtra psonã postulatã min⁹ idoneã
ꝙuis duas partes habeat. obti/
nebit. ex̃ de elec. dudũ ꝑ. §. fi. et di/
cto. c. scriptum. B
¶ Utrũ postulãtes variare possint 9
R°. ſm Hosti. Uariare pñt re inte/
gra. s. quousq̧ miserint p ↄfirma/
tione petenda. Aliqui tñ dicũt ꝙ
nõ. sicut de electiõe. ut s̃. electio ꝑ
§. i5. q̇ incipit. Publicato. Si tñ
postulantes ⁊ supior a q̄ postulat

ↄcordarent possent resilire nõ ob/
stante ↄtradictione postulati. A
Idem in sũ.eo.ti.q.io.et.i9. B
io ¶ Postulati a papa qui patiũtur
in ordinibus uel etate defectũ te/
nentur in magna p̄te seruare con/
stitutionẽ.ex̃ de elec.cupientes.de
qua dictũ est s̃.electio p̄.§.4°. A
Hoc ꝑbatur in dicto.c.cupientes
ad fi.vbi etiam patet ꝙ idẽ est de/
omnib⁹ alijs postulatis p̄terq̃ de
his q̇ sũt alligati alijs ecclijs. B
ij ¶ Utrum ep̃s postulatus debeat
ↄsentire. R°. s̃m Jo.an.li°.6°.Ep̃s
postulatus ad aliam ecclesiam sic
debet rñdere. Nec ↄsentio nec dis/
sentio.s̃ in hoc voluntati dñi pa/
pe me suppono.ad h̃.8.q.i.in scri/
ptis. A .Hoc videtur satis ꝑbari
in dicto.c.cupiẽtes.ad fi. B
iz ¶ Postulatio siue postulare s̃m
iuristas est desideriũ suũ siue ami/
ci sui in iure apud eũ q̇ iurisdictio/
ni p̄est exponere uel alterius desi/
derio ↄtradicere.ff.de postu.l.i.Et
de ista postulatione habes multa
3.q.7.§.tria.

PRebẽda.

Quid sit pre/
bẽda siue canonia? R°. s̃m
Hosti.Prebenda ẽ ius pcipiẽdi ꝓ/
uent⁹ in ecclia cõpetens tanq̃ vni
de collegio.⁊ nascitur ex canonia
sicut filia.qꝛ ex quo aliquis habet
canoniã debet habere ⁊ p̄bendam
ex̃ eo.c.relatũ.Prebẽda igit̃ ꝓprie
consistit in fructuũ pceptione.Ca/
nonia autem in iure alicuius qui
in canonicum receptus ẽ.ad quod
ius postea ptinet p̄benda.stallus
in choro.vox in capitulo.ut in di/
cto.c.relatum. A .Idem in sũ.
li°.3°.ti.i3.q.i1. B .Dignitas ꝟo
quid sit.vide s̃.dignitas.et ibi q̇d
personatus.
¶ Utrum in receptione canoni/ j
corũ ⁊ collatiõe prebendaꝝ absen/
tes canonici vocandi sint.R°. Si
cõmode fieri valeat vocandi sunt
nisi ↄsuetudo habeat eos ad talia
nõ vocari.al' quod in eoꝝ absen/
tia fieret eis instantibus irritari
debet.ex̃ eo.cũ in ecclesijs.li°.6°.

PReceptum.

vide s̃.obedientia p̄.2°.3°.et
4°.c.

PRedicator.

Sciendũ ꝙ officiũ p̄dica/
tionis oĩbus laicis est interdictũ.
ex̃ de hereti.sicut in vno.Item nõ
debet admitti ad predicandũ q̇ di/
cit se ꝑ visionẽ missũ a deo nisi pro/
bet.sicut ⁊ moyses ꝑbauit mira/
culo.de ↄse.dis.2.reuera.Sed tñ
sufficit ad ꝑbationẽ bonorũ testi/
moniũ.Unñ neq̧ clericus admit/
tit̃ nisi mittat̃.ex̃ de here.cum ex in/
iũcto.§.p̄.Ep̃i ꝟo vbiq̧ p̄dicare
pñt nisi ab alieno ep̃o i ei⁹ diocesi
ꝓhibeant̃.Null⁹ alius põt.nisi ab
ap̃lica sede uel ab ep̃o loci hãc ha/
beat potestatẽ.ex̃ de hereti.excoica/
mus.§.qꝛ vero.Et si predicat in
mortali pctõ mortalit̃ peccat.ut

ponit Tho.in 4°. dis.19. Sz ante-
neatur esse pfessus vide s. pfessio
2°. §.5°. A. Et ibi latius in addi-
tione. Et idē qd i hoc pncipio nōt
in su. li°. p.ti.5. q.19. sm Hosti. B
¶ Officiū pdicatorū est pcipuū
in eccl'ia dei. ex de heret. cū ex iniū-
cto. Et multis puilegijs dotatur.
ex de sta.regu. q dei timorē. ex de
exces. pla.nimis. p. et 2°. A. In
his capitulis dr specialr de pui-
legijs pdicatoꝝ ⁊ minoꝝ. qꝛ pdi-
catoꝝ ordo ⁊ fratrū minoꝝ tanq
fideles clypei orthodoxe fidei spe-
ciali sunt hodie puilegio decorati
sm Hosti. ⁊ in dicta.q.19. B
¶ Predicator debet hre tria pci-
pua. p ut sit interi⁹ caritate ardēs.
i.Cor.13. Si linguis hominū lo-
quar ⁊ angeloꝝ caritatem aūt nō
habeā factus sum velut es sonās
aut cymbalū tinniēs. 2°. ut sit ex-
terius vita lucēs. Greg⁹ in omel.
de decē virginibus. Cuius vita de-
spicit restat ut eius pdicatio cōtē-
nat. 3.q.7. §.porro. Nā qui bñ p-
dicat ⁊ male viuit. deū isruit quō
eū cōdēnare debeat. 40.dis. multi.
xi.q.3. pcipue. 3° ut sit ad actū pdi-
candi cōpetens. In quo quatuor
sūt ei attēdenda. pmū est tempus
s. aptū. Vñ sup illud. 2. Thimot.
4°. pdica vbū insta opportune im-
portune. ait Greg⁹. Dicturus im-
portune pmisit opportune. qꝛ apud
auditoꝝ mentes ipsa sua vilitate
se destruit si habere opportunitatē
iportunitas nescit. 44. dis. sit re-
ctor. in fi. Secundū est locus. qꝛ
fieri debet pdicatio uel in ecclesia
uel in alio publico ⁊ honesto loco
non aūt in priuatis locis ul' domi-
bus ⁊ p occulta cōuenticula laico-
rum. ne forte oriat suspitio heresis
30. dis. si qs. ex. Math. x°. Quod
in aure audistis pdicate sup tecta
ex de hereti. cum ex iniuncto. circa
pncipiū. Tertiū ē qualitas audiē-
tium. Nam sapientibus ⁊ doctis
alta ⁊ pfunda pdicare potest. sim-
plicib⁹ vo. pauca ⁊ plana. i. Cor.
2°. Sapiētiā loquimur inter pfe-
ctos. Et i. Cor. 3°. Lac vobis po-
tum dedi nō escā. Nōdū enim pote-
ratis ⁊c. Itē infidelibus secreta
fidei nō sunt predicanda nisi forte
signa apparerēt q vellent cōuerti.
⁊ tunc cū cautela. 42. dis. in man-
datis. Quartū est qualitas dicē-
dorū. s. ut vtilia doceat. Ysa. 48°.
Ego dñs docēs te vtilia. Nō itaq
fabulas aut grāmaticalia ⁊ hui⁹-
modi. 86. dis. cū multa. A. Hec
videnf fuisse dicta Ray. ut in su.
li°. 3°. ti. 9. q. i. B. De questuarijs
predicantibus vide. j. questuarij.
Quō pdicatores possint cū excoi-
catis pticipare ⁊ ab eis recipe. vide
s. excoicatio 6°. §. 3°. ⁊ cū raptori-
bus. j. restitutio 5°. §. fi.

PRedo dicit quicūq
alios predat
iniuste. Et possumus q̄tum
ad presens quatuor modos pone-
re. In primis quidē dicuntur pre-
dones qui viatores expoliāt reb⁹

suis.ut dicitur s̄.latro.2°. dicitur pdo miles qñ accipit 7 tollit a psonis vltra stipendia sibi ɔstituta 18.q.i.militare.3°. sūt pdones plati qui ut pcuratione impendāt legato uel sil'es expensas faciāt pl' extorquent a subditis q̄ soluant. ex de imu.ec.quia plerique.4°. dicit pdo iudex siue officialis pecunias indebite accipiens. C.ad.l.iul'.repe.oēs.hec Hosti.

¶ Que pena pdonis? R'. scd̄m Ray. Eadem pena ē pdonis que 7 raptoris cū vterque raptor sit. Et id quos par facinus coinq̄nat pena debet similis comitari.15.q.3. sane.vide.j.raptor p.§.p.

Prelatus
qualis esse debeat collige ex regula aplica quā hēs s̄.ordinandus.§.p. Itē plura ptinētia ad platos s̄.eps. 7 s̄.correctio p.7 s̄.obediētia p to.

Presbyter.
que. re.j. sacerdos. Item s̄.confessor 7 ɔfessio p totum. Item etiam s̄. eucharistia 3°. Item etiā s̄.missa.

Prescriptio
qd sit? R'. Prescriptio ul' vsucapio est acquisitio dominij p ɔtinuationem possessionis tēporis a lege diffiniti.ff.de vsucap.l.3. Et pprie q̄dē prescriptio est in imobilib'.ut in domo 7 in agro. Habet etiā locum in rebus incorpalibus.ut in seruitutibus actionibus 7 huiusmōi.ex de causa pos.7 pprie.cum ecclesia.16.q.3.q̄s actiones. Usucapio vo est de mobilibus.7 completur triēnio.s̄ pscriptio requirit maius tēpus.ut iam dicetur. A Ad predicta facit in Insti.de vsucap.in pn°. B. Al' vo quicquid de pscriptione dicitur.7 de vsucapione intelligi debet.

¶ Que res pscribi pnt uel que nō possūt? R'. Gnāliter oēs res 7 oē ius pscribi potest.ex eo.ad aures. C.de pscrip.30.ul'.40.an.sicut in rem. Excipiūtur quedā. In p mis quidē in criminibus nullo tpe pscribit' s̄ potius ex diuturnitate tēporis augent'.ex de symo.cū in ecclesie.34.q.5.qd̄ deo. Item nō pscribitur ɔtra obedientiā visitationem 7 ɔtra pcurationē que rōne visitationis debet'.ex eo.cū non liceat.et.c.cū ex officij.ex de censi. cū instantia. Et talia quidem non pscribit subditus.q2 ea debet plato. Alius tñ potest talia pscribere utputa abbas uel alius platus pscribit contra epm circa subditos eius. Et sic dicit Inno.in hoc casu l3 subditus aliqualiter pscribat non pscribit noīe suo s̄ potius nomine alteri' cui de subiectione respondet.ut in dicto.c.cū ex officij. Item ecclesie 7 cetera sacra ul' religiosa loca. decime. pmitie.7 oblationes.nullo iure pnt a laicis pscribi uel possideri.16.q.3.§.potest ex de prescrip.causam que.et.c.si diligenti. Et de hoc s̄.decime 3°.§.

xi.° qui incipit. Utrū decime p̄scri-
bi. Item nō pōt prescribi limes uł
qđ adhereret limiti ep̄atuū uel pa-
rochiarū. 16. q. 3. licz. et. c. inter. ex͂
de paroch. sup eo. Ratio ē ne ter-
mini ep̄atuū uel parochiarꝫ ꝯfun-
dant. A. Quod bñ colligitur ex
iuribus allegatis. B. Limes tñ
prediorū pōt prescribi. 16. q. 4. vo-
lumus. ex͂ eo. quia. Item nec liber
homo pōt prescribi. 16. q. 3. §. pōt.
Item res publice que sūt i vsu po-
puli Romani uel aliarū ciuitatū.
ut vie. platee. pontes. aqueductus
ꝛ huiusmōi nō p̄scribūtur. Intel-
lige nec in toto nec in parte. ff. de
vsucap. vsucapionē. C. de ogi. pu-
bli. l. prescriptio. A. In dicta. l.
vsucapionē. dicit͂. Usucapionē re-
cipiunt maxime res corpales ex-
ceptis rebus sacris scis publicis
populi Romani ꝛ ciuitatū. Item
liberis hominibus. B. Item pu-
blice fūctiones siue ciuilis canon
q̇. s. solui debet rei publice, p agris
nō p̄scribūtur a colonis. ut in dcō
§. potest. Item possessiones agro-
rū non p̄scribūtur a colonis. C. de
p̄scrip. 30. uel. 40. an. male agitur
Itē res furtiue uel vi possesse seu
etiā que nascūtur ex eis nō p̄scri-
bunt͂ aut vsucapiunt͂. ut in Insti.
de vsucapi. §. furtiue. A. Idem
qđ in h. §. notat͂. in sū. li.° 2.° ti. 5. q.
124. ꝭm Ray. ꝛ Hosti. B
2 ¶ Que sūt sp̄es p̄scriptionis? R°.
scđm Ray. Omissis multis alijs
due sūt. Una ē. s. longi tp̄is. ut. 10.
annoꝝ inter p̄sentes uel. 20. inter
absentes. ꝛ intelligūt͂ pn̄tes q̄ sūt
i eadē ꝓuincia. ꝭ hodie debēt intel-
ligi in ciuitate ꝭm Ac. ut nōt͂. C.
de p̄scrip. lon. tēp. cū in longi. A.
In glo. que etiā assignat rōnem.
q2 hodie singule ciuitates hn̄t sua
regimina sic olim singule ꝓuin-
cie. B. De re ꝓo non differt vbi-
cūqꝫ sit. ut i eadē. l. Alia p̄scriptio
ē lōgissimi tp̄is. ut. 30. uł. 40. an-
noꝝ. ꝛ h̄ locū hꝫ int͂ laicos uel p̄-
uatas psonas. 16. q. 3. §. pōt. Cō-
tra ecclias ꝓo q̄scūqꝫ necessaria ē
p̄scriptio. 40. ānoꝝ siue p̄uata p-
sona siue ecclia ꝯ ecclesiā p̄scribat
16. q. 3. quas actiōes. A. Et ibi
subdit͂. Usucapione triēnij p̄scri-
ptione suū locū hn̄tibus. B. ꝛ
q. 4. nec decēnij. Excipit͂ Roma-
na ecclesia ꝯ quā nō p̄scribit͂ nisi
spacio centū annoꝝ. 16. q. 3. nemo
ex͂ eo. cū nobis. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 125. nisi ꝙ ibi nōt͂ ꝭm Hosti.
glo. Ray. ꝛ Al. ꝙ pn̄tes itelligūt͂
qui sunt in eadem ꝓuincia. B
¶ Quid si possedi rē tuā te pn̄te 3
p. 5. ānos ꝛ demū te abn̄te p alios
5. R°. Nō ē cōpleta p̄scriptio. ꝭ si-
cut duplicat͂ decēnium vbi nullo
tp̄e fuisti pn̄s. sic te absente debet
duplicari quicq̇d de decēnio resta-
bat. ut. C. de p̄scrip. lō. tēp. Auten.
ꝙ si quibusdā. A. Idē in dicta
q. 125. ꝭm eundē Hosti. B
¶ Utꝝ i p̄scriptione reqrat͂ bona 4
fides. R°. Sic ꝭm canōes. Scđm
autē leges requiritur bona fides

in p̄scriptione.10.uł.20.ānoꝝ. C.
de p̄scrip.lon.tem.in Auten.ma-
le fidei. A .Ibi dicitur. Male fi-
dei possessore alienante cessat vsu-
capio ⁊ longi tp̄is p̄scriptio si ve-
rus dn̄s ignorat ius suū ⁊ alie-
natione͂ factam. Spectaᷓ ergo.30
annoꝝ defensio. B .Sed in pre-
scriptione.30.uel.40.annoꝝ non
requiriᷓ.16.q.3.§.potest.et ex̄ eo.
vigilanti.C.de p̄scrip.30.uel.40.
an.cū notissimi.et.l.si q̇s empti-
onis.nisi velis dicere leges ipsas
esse correctas.ex̄ eo.c.vltˀ.q̇ꝺ pōt
papa facere ꝓpter periculū aīe.ut
s̄.papa.§.pst. A .Potius videᷓ
anteplt. Et sic est veritas ꝙ dicte
leges sunt correcte ſm Ray.Ho-
sti.et Inno.⁊ Ber.ut notaᷓ in sū.
eo.ti.q.130. B .Et requiriᷓ bona
fides non solū ab initio ſ etiam in
q̄libet ꝑte p̄scriptionis.ut in dicto
c.vltˀ. et.c.vigilanti.ex̄ de re.iurꝭ.
possessor.li.º 6.º Sed ſm leges vbi
requirebaᷓ bona fides sufficiebat
tm̄ eā ab initio habuisse.ut in di-
cto.§.pōt.et in dicta.l.cum notis-
simi.que ut dixi propter ꝑiculum
animaꝝ nō habent locū.Hec no-
tat Io.an.super dicta regula. A
Et hoc satis expresse colligiᷓ i di-
cto.c.fi. vbi diciᷓ. Diffinimus ut
nulla valeat absqꝫ bona fide pre-
scriptio tā canonica ꝙ̄ ciuilis.cū
generaliter sit omni constitutioni
atqꝫ ꝯsuetudini derogandum que
absqꝫ mortali pctō non pōt obser-
uari. Vn̄ oportet ut qui p̄scribit in
nulla parte tp̄is rei habeat ꝯsciam
lesam aliene. Et si aliqui doctores
videanᷓ dicere ꝙ p̄scribaᷓ debitū
spacio.40.anniorū etiā ab eo qui
sciebat se debitore͂.pōt intelligi ve-
rū qn̄ ex hac scientia nō ꝯstituitur
male fidei.puta quia ex rōnabili
causa cogitabat creditore͂ sibi re-
misisse non petendo ꝑ tam longū
tempus cū potuisset petere si volu-
isset. Sꝫ in dubio remittere nō p̄-
sumiᷓ nisi ex amicitia uel parētela
uel alia ꝯiectura aliud ostendaᷓ.
cū nemo estimeᷓ rem suā iactare.
ff.de ꝓba.cum de indebito. Item
iuris ignorantia non facit alique͂
bone fidei possessore͂.ut si quis cre-
dat pupillū uel illū q̇ curatore͂ hꝫ
posse re͂ suā alienare sine auctori-
tate tutorꝭ aut curatoris.ff.de vsu-
cap.nūqꝫ.ſm Ray.glo.eius.⁊
Al.⁊ i sū.eo.ti.q.126. Ite͂ mala fi-
des vēditorꝭ seu p̄ncipalis auctorꝭ
nocet ꝗ ad p̄scriptione͂.10.uel.20
ānoꝝ.ut in Auten.male fidei.C.
de p̄scrip.lon.te͂p. Ite͂ qn̄ res fuit
furto seu vi possessa nisi postea re-
dierit in liberam potestate͂ dn̄i. Al
aūt mala fides auctorꝭ nō nocet
p̄scribenti.in Insti.de vsucap.§.
furtiue.cū seque͂tibus.⁊ notaᷓ in
dicta.q.126. Ite͂ si q̇s habeat ꝯsci-
entiā dubiā non videᷓ bone fidei.
qꝛ h̄ est bona fides ut recipie͂s cre-
dat tradente͂ esse dn̄m uel hr̄e ꝓ-
babiliᷓ ius alienādi.s.ꝙ sit ꝓcu-
rator uel tutor.ff.de ꝟ.sigꝭ.l.bone
fidei.⁊ notaᷓ in dicta.q.126.⁊ glo.

in.c.ſi diligēti.ex̄ eo.niſi fuiſſet du-
biū ſcrupuloſū ⁊ nō rōnabile.qꝛ ſi
ei nō ꝯſentiat nō obſiſtit bone fidei
ex̄ de ſen.exco.inquiſitioni. B

5 ¶ Utꝝ ille q̇ cōpleta pſcriptione
incipit habē malā fidē teneat reſti-
tuere. R. ſm Hoſti. Si ex oī pte
pſcriptiōis habuit bonā fidē iā res
illa facta eſt ſua de bñficio iuris.
Unde tūc nō eſt dicēdū ꝙ habeat
cōſcientiā rei aliene ſꝫ tm̄ rei q̄ fuit
aliena.Idē Ber.Jo.an.⁊ q̄ſi oēs.
A .ut patꝫ i ſū.eo.ti.q.131. B.Si
tm̄ quis haberet cōſcientiā in con-
trariū ⁊ nō poſſet eā deponē tenēt
ad reſtitutionē. A .Hoc fuit di-
ctū Ray.ut patꝫ in dcā.q.131. B

6 ¶ Sed q̇s dr̄ poſſeſſor bone fidei?
R. Bona fides intelligit cū ali-
q̇s credit tradentē eē dn̄m uel ha-
bere ius diſtrahendi lꝫ erret in fa-
cto.ff.de v̄.ſig.l.bone fidei. Et hec
bona fides pſumit niſi pbet ꝯtra-
riū.ar.ff.de pba.veri⁹.Qñqꝫ tm̄ p-
ſumit ꝯtrariū ꝓpter denūciationē.
C.de rei ven.ſi fundū.uel qꝛ mer-
cat ꝯtra leges.C.de agri.⁊ cenſi.l.
quēadmodū.li.xi. uel ſi emit a p-
curatore meo p colluſionē.uel qꝛ
emit a pdigo uel luxurioſo cui bo-
nis interdictū ē.ff.p emptore.qui
fundū.§.q̇ ſciēs.⁊.l.ſi q̇s. A .Et
ibi dr̄ ꝙ emens ab eo q̇ ſtatim in
malos vſus cōſūptur⁹ eſt pſumit
male fidei.nec ibi diſtinguit vtrū
ſit ei interdicta adminiſtratio bo-
norū uel nō. B .Notāt hec ex̄ eo.
ſi diligenti. Idē Jo.an. A .Hec
intelligenda ſūt ſm ea q̄ ante pri-
mū.§.poſita ſūt in additione. B

¶ Utꝝ in pſcriptione requirat iu- 7
ſtus titulus.R. Si ius cōe uel p-
ſūptio nō eſt contra poſſeſſorē ſuf-
ficit bona fides.al' neceſſe eſt alle-
gare titulū ⁊ probari. niſi allegēt
pſcriptio tanti tpis cui⁹ ꝯtrarij nō
ſit memoria.ex̄ eo.ep̄m.li.6.

¶ Utrū i pſcriptione req̇rat poſ- 8
ſeſſio.R. Sic. ⁊ debet eſſe cōtinua.
qꝛ ſi interrūpat poſſeſſio.interru-
pta eſt pſcriptio.16.q.3.§.pōt.ex̄ eo.
illud. Sꝫ ſi fiat interruptio ciuilis
s.per litis conteſtationē nō currit
ām̄odo pſcriptio.qꝛ preſumit titu-
bare ⁊ malā fidē hr̄e. Hec Jo an.
ex̄ de re.iur.ſine poſſeſſiōe.li.6. A
hoc pbat in dcō.§.pōt.16.q.3. B

¶ Qualiter interrūpat poſſeſſio 9
naturalit? R. ſm Ray. Per occu-
pationē aque ſiue fluminis occu-
pantis fundū. Itē p violentā deie-
ctionē.uel etiā ſi res ſit a poſſeſſo-
re furto ſublata.ff.de vſucap.na-
turaliter. Item ſi q̇cūqꝫ mō amiſit
poſſeſſionē.ſeu animū deſerēdi ha-
buit.ff.de ſerui.vr.pdi.ſi edes.§.p
Con.Inno. A .Con.etiā Ul.ut
in ſū.eo.ti.q.127.ad fi.vbi etiam dr̄
ſm glo.Ray.ꝙ ſolo aīo pōt quis
deſinere poſſidere.lꝫ nō poſſit ſolo
aīo acquirere poſſeſſionē. B

¶ Quō pſcriptio interrūpat ciui- 10
liter? R. ſm Ray. In iudicio tri-
bus modis.p mō per libellū pnci-
pi oblatū. Et hoc valet tm̄ in q̇buſ-
dā actiōib⁹ que annales vocant.

⁊

quia post ãnũ nõ p̃nt moueri. sicut
est actio iniuriarũ ⁊ quedã alie in
Insti. de ꝑpe. ⁊ tẽpo. ac. circa prin-
cipiũ. Per talẽ ergo oblationẽ li-
belli perpetuant̃. 2º. ꝑ querelã iu-
dici factã ⁊ cõuẽtionẽ rei. Et hoc
valet in oĩbꝰ actiõibꝰ. C. de p̄script.
30. uel. 40. ãnoꝝ. sic in rem. Itẽ in
oĩbꝰ actiõibꝰ interrũpit̃ p̄scriptio ꝑ
litꝫ ɔtes. C. de p̄script. 30. ul̃. 40. an-
norũ. l. si. A. Itẽ 3º. ꝑ litꝫ ɔtes. ⁊
hec in oĩbꝰ actiõibꝰ valet. ut dcã. l.
si. que per Ray. ad hoc allegat̃. ⁊
ad secũdũ allegat̃. l. sic ĩ rem. C. de
p̄script. 30. uel. 40. ãnoꝝ. Et ad pri-
mũ facit. l. 2. C. qñ libel. p̄n. ob. ⁊
idẽ per oĩa dic̃ in q̃si litꝫ cõtestatio-
ne. i. qñ aliq̃s cõuentus in iudicio
suꝑ rebꝰ ĩmobilibꝰ quas possidet
noĩe alieno noĩat dñm in iudicio.
⁊ reportatis inducijs in q̇bꝰ denũ-
ciet dño ut veniat aut mittat. ipso
q̊ꝫ nihilominꝰ dño legitimis edictꝫ
vocato a iudice nõ cõpareat idem
dñs. tũc eni lis est q̃si cõtestata cõ-
tra eũ q̃tũ ad interruptionẽ p̄scri-
ptiõis. ex̃ ut lite nõ ɔtes. qm̃. ⁊ no-
tat̃ in sũ. eo. ti. q. 121. ƀm Ray. ⁊
glo. eiꝰ. B Extra iudiciũ ꝓo in-
terrũpit̃ q̇nqꝫ modis. p̄ mõ ꝑ vsu-
rarũ solutionẽ ꝑ quã interrũpit̃ p̄-
scriptio que currere videbat̃ ɔtra
creditorẽ nõ petentẽ debitũ. C. de
p̄script. 30. uel. 40. an. cũ notissimi.
2º. mõ interrũpit̃ ꝑ secũdã cautio-
nẽ. qñ debitor facit nouã cautionẽ
ut in dicta. l. cum notissimi. 3º. per
ꝓtestationẽ. ut qñ q̇s iusto metu
uel alia causa impeditꝰ nõ põt rem
suã petere. ⁊ ꝓtestat̃ corã iudice or-
dinario uel corã publicis ꝑsonis.
ex̃ de offi. or. pastoral̃. ex̃ de appel.
si iustus. 16. q. 3. §. si põt. A. In
dicto. c. si iustus. dicitur q̃ prefata
ꝓtestatio quando nõ põt haberi
iudex. põt fieri coram bonis viris.
nec distinguit̃ vtrum sint persone
publice uel non. B. 4º. per denũ-
ciationẽ factam colono. ex̃ ut lite
nõ ɔte. c. qm̃. C. vbi in rem actio
exꝑe. põt. l. 2. A. Ista denũcia-
tio fit per citationẽ factã de paren-
do iuri corã iudice super re quam
possidet noĩe alieno ƀm glo. Ray.
ut in dicta. q. 121. vbi ⁊ oĩa que in
isto. §. habentur notant̃ ƀm Ray.
Ul. ⁊ Inno. B. 5º. per synodalẽ
ꝓclamationẽ. ut puta aliquis sa-
cerdos ꝓclamat in synodo gnãli
uel ꝓuinciali q̃ alius sacerdos te-
net rem eccl̃ie sue. ex̃ eo. scõꝝ.
¶ In quibꝰ casibus nõ currit p̄- ii
scriptio licꝫ nõ interrũpat̃. R. ƀm
Ray. In septem. p̄ est tempore p̄-
lati qui male alienauit rem eccl̃ie.
Nam q̃diu ipse viuit. A. ⁊ tenet
ecclesiam ƀm eũ. Ray. ut in sũ. eo.
ti. q. 128. B. nõ currit prescriptio
ɔtra ecclesiam. ut notat̃. 16. q. 3. si
sacerdotes 2º. toto tꝑe vacationis
eccl̃ie que petere habet. 3º. si pre-
latus eius hereticꝰ fuerit. De his
duobus. ex̃ eo. c. p̄. et. c. auditis. 4º.
tempore scismatis. ex̃ eo. cũ nobis.
A. Ibi dicit̃ de prescriptione que
nõ currit ɔ̄ Romanã ecclesiã tꝑe

scismatis. B 5.° tpe excoicatiōis ipsius prelati nisi sit negligens in petēdo absolutionē. ex. de ɔces. pbē. q2. 6.° ɔtra eū q ē i etate pupillari. C. in quib⁹ causis nō ē neces. l. fi. A. Ibi gnāliter dr̃ de oib⁹ minoribus ut ɔtra eos nō currat pscriptio nisi. 30. uel. 40. ānoꝝ. Sz in l. sicut in rem. C. de pscrip. 30. uel. 40. an. dicit̃ ꝙ ɔtra pupillū nulla currit pscriptio. B. 7.° qñ q̇s iusta cā ipedit⁹ nō pōt agere. ex. de app. ex rōne. ff. quib⁹ ex cau. ma. l. ꝙ q̇dē. et. l. nō eni. A. Ibi dicit̃. Nō enī negligentibus subuenit̃ s ncītate rerū ipeditꝫ. B. 16. q. 3. porro. ex. de elec. ne ꝑ defectu. De h vide. j. §. pl't. A. Idē in dicta. q. 128. B

12 ¶ Utrū currat pscriptio ɔtra eū q aliq̇d diu soluit sine causa. R.° Nō currit sed pōt retinere qḋ non de iure pstitit etiā si diu illud soluerit. C. de agri. 7 cēsi. l. litib⁹. ex. de cēsi. peruenit. 16. q. 3. clerici. 7. c. si eps. A. Idē nōt glo. 10. q. 3. c. q2 Notat̃ etiā in dcā. q. 128. ad fi. B

13 ¶ An currat pscriptio ɔ eū q nō pōt agēr. R.° Regularit̃ nō currit nisi postq̄ quis agere pōt iure nō impediente. Unde contra filiūfamilias nō currit pscriptio in reb⁹ aduenticijs. nisi ex q̄ fuerit liberatus a patria ptāte. nec mulieri in dote nisi soluto mr̄imonio ul' viro vgēte ad inopiā. nec creditori nisi existēte debiti petēdi cōditione uel adueniēte die. Probat̃ h. C. de annali excep. l. i. et. §. fi. et. C. de iure do. i reb⁹. §. ois. 7. C. de pscrip. 30. ul' 40. an. l. cū notissimi. §. illud aūt. Ex q̄ nō ꝙ si credidi tibi cētū vsq3 ad decē ānos nō incipit currere pscriptio ɔtra me nisi p⁹ illos decē annos. A. Hoc habet̃ in dicto. § illud. Et idē qḋ in hoc. §. notat̃ in sū. eo. ti. q. 129. fm Ray. B

PResumptio

triplicitcr dr̃. Primo mō circa aliū fm ꝙ iuriste coiter sumūt. quā 7 Hoff. diffinit sic. Presūptio est alicui⁹ facti dubij qñq3 plena qñq3 semiplena probatio. Et de hac habes s̄. cōmunicare. §. 18. qui incipit. Utrum corpus xp̄i debeat dari suspectis. 7 s̄. clericus 3.° §. fi. et. s̄. matrimoniū. 8.° §. 3.° ex eo. per totū. A. Et quale peccatū possit circa hoc occurrere. patꝫ per Nico. de lyra sup. 7.° Math. vbi dic. Sciēdū ꝙ aliq̇s pōt psumere seu iudicare malū de ꝓximo multipliciẗ. Uno mō ex euidētia facti ut cū aliq̇s iudicat aliquē homicidā q2 vidit eū inẗficē hoiem. Et h nullū ē pctm̄. Alio mō ex signis euidētib⁹. ut si aliq̇s iudicat fornicatorem aliquē q2 vidit eū nudū cū nuda. solū cū sola. Et h siliẗ nullū ē pctm̄ 3.° mō ex signis leuib⁹. Et in h iudicio ē triplex grad⁹. Prim⁹ ē qñ ex leuib⁹ signis aliq̇s incipit dubitare de bonitate fratris. Et h est pctm̄ veniale q2 ꝓcedit ex humana infirmitate. 7 hoc nō vocatur iudiciū. s. proprie sed suspitio.

2ᵘˢ gradus est qñ ex talibꝰ signis firmiter tenet ĩ aĩo ꝙ frater sit malus. Et h̃ ꝓprie dicit̃ iudiciũ. quia iudiciũ importat sñiam. Et hoc ẽ pctm̃ mortale si malũ qd̃ iudicat de fratre ex leuibꝰ signis sit de genere pcti mortalis. Pctm̃ enĩ mortale est qd̃ ꝯtrariat̃ caritati. Qr aũt aliq̃s ꝑdicto mõ iudicet fratrẽ. est ꝯtra caritatẽ fraternã. 3ᵘˢ gradꝰ est qñ ex leuibꝰ signis nõ solũ ꝑdicto mõ iudicat ſ᷒ etiã ꝓcedit ad punitionẽ fratris sic de facto. Et h̃ est grauiꝰ q2 nõ solũ ẽ ꝯtra caritatẽ ſ᷒ etiã ꝯtra iusticie eq̃tatẽ. Et de talibus intelligit̃ illud verbũ. Nolite iudicare ⁊c̃. B .2ᵒ. mõ dicit̃ ꝑsũptio circa seipsũ. s. qñ aliq̃s vltra rõnẽ de seipso ꝑsumit. De q̃ quidẽ Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 130. dic̃ ꝙ opponit̃ magnanimitati ſᵐ excessũ. ⁊ etiã patz ꝑ ph̃m. 4ᵒ. ethicoꝝ. vbi dic̃ ꝙ ꝑsũptuosi ꝓpter exteriorẽ fortunã fiũt despectores ⁊ iniuriatores aliorũ. Et talis ꝑsũptio ut ibidẽ dic̃ Tho. sine dubio pctm̃ ẽ q̃si cõtra ordinẽ nãlẽ existens. s. ut q̇s assumat ad agẽdũ ea q̃ preferunt̃ sue ṽtuti. qd̃ ꝑtinet ad rõnẽ ꝑsũptiõis sicut ipsũ nomẽ manifestat. Huic ergo ꝑsũptioni ſᵐ defectũ opponit̃ pusillanimitas. de qua habet̃ ĩ. pusillanimitas. ⁊ inter hec vitia media ṽtus est magnanimitas. 3ᵒ. modo dicit̃ presũptio circa deum s. inordinata de deo spes. De qua Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 21. dicit sic. Sicut falsũ est ꝙ deus penitentibus nõ indulgeat uel ꝙ peccantes ad penitentiã nõ cõuertat. ita ⁊ falsũ est ꝙ in pctõ ꝑseuerãtibꝰ veniã concedat ⁊ a bono ope cessantibꝰ gloriã largiat̃. Cui estimationi cõformiter se habet ꝑsũptionis motus. ⁊ ideo est peccatũ minꝰ tñ q̃ desperatio. quanto magis ꝓpriũ est deo misereri ⁊ parcere q̃ punire. Et h̃ ꝑsũptio opponit̃ ṽtuti spei ⁊ vitio desperatiõis. de q̃ s̃. desperatio.

PRimas.

Quere s̃. patriarcha.

PRimitie.

Primitia ſᵐ Ray. est pars frugum siue fructuũ dño offerenda. A .Idem in sũ. liᵒ. ꝑ. ti. 15. q. 46. B

¶ Utrũ hoĩes teneant̃ ad soluẽdũ primitias. Rᵒ. ſᵐ Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 86. Primitie pertinent ad ius nãle. s. ut homo ex rebꝰ sibi datis a deo aliquid exhibeat ad eius honorẽ. Sed ꝙ talibus ꝑsonis. s. sacerdotibꝰ exhibeant̃ aut de primis fructibus aut in tali quãtitate. A s. ſᵐ modũ in veteri testamento determinatũ. de quo sequit̃. B .h̃ quidẽ fuit in lege veteri iure dĩno determinatũ. in noua aũt lege dif‑ j
finit̃ per determinationẽ ecclesie ex qua homines obligant̃ ut primitias soluant ſᵐ cõsuetudinẽ patrie ⁊ indigentiã ministrorũ ecclesie. A .Con. Ray. ut in sũ. eo. ti. q. 41. B .Per quod cõcludi etiã põt quibus dande sint. s. his. q̇bꝰ est cõsuetũ ⁊ q̇ eis magis indigẽt.

A. In sũ.co.ti.q.48.dr̃ ſm Ray. ⁊ Hosti. ꝙ ꝓmitie dande ſũt ſacerdoti parochiali. Sʒ Goff. dic̃ ꝙ diuidende ſũt ſicut decime ut ibi. de quo s̃. decime 3°. Hec poſſũt intelligi niſi aliud appareat de cõſuetudine ut pretactũ eſt ſm Ho. B Et eodẽ mõ patʒ quota pars ſit danda. Nã ⁊ ſm Inno. ex quo nõ inuenit̃ expſſũ de quãtitate. relinquit̃ arbitrio dantis. niſi cõſuetudo aliud inducat. Unde ⁊ addit Ray. ꝙ ſi eccleſia eſſet tenuis nec haberet ſacerdos unde poſſet ſuſtentari. amplius dandũ eſſet. A i. cõſuetudo eſſet eligenda per quã amplius ſoluit̃. uel ſaltem media qñ varie ſũt ↄſuetudines ſm eũdẽ. ut in ſũ.co.ti.q.49. B .ar.10.q.2.§.hoc ius. Ubi aũt nõ eſt cõſuetudo ꝙ ꝓmitie ſoluant̃ ⁊ eſt obtenta tpe de q̃ nõ eſt memoria. nõ ſoluentes ſm W. excuſant̃. A .Hoc verũ ſm eũdẽ ſi hmõi cõſuetudo ſit ſine ↄtradictione obtenta. ut in dicta.q.49. B

PRinceps.

Quõ princeps ⁊ q̇cũq; dñs ſecularis ſubſit pape habet̃ s̃.papa.§.3°. circa fi. Et de mã principis vide s̃. dñs.

PRiuilegium

quid ſit? R°. Priuilegiũ eſt ꝓuatũ ius cõtra ius cõe indultũ. Nã niſi aliq̇d indulgeret nõ eſſet priuilegiũ. ex̃ de v. ſigĩ. abbate. ex̃ co.in his. A . Idẽ in ſũ.li.2°.ti.5.q.159. ſm Hoſti. ⁊ Goff. B

¶ Utrũ aliq̇d proſit ꝓuilegiũ q̇ cõtinet ius cõe. R°. Tale ꝓuilegiũ qñq; cõceditur. ex̃ de ꝓcura. quia in cauſis. ⁊ nõ eſt fruſtra. ſʒ poti⁹ dat̃ multis ex cauſis. ꝓ qr magis ſolet timeri q̇ ſpãliter ꝓhibet̃ q̃ q̇ generaliter. 23.diſ.q̃q̃. A .Hoſti. cui⁹ fuerũt dicta q̃ in hoc.§. habet̃ ut patʒ in ſũ. co.ti.q.60. in hoc ſic dic̃. Magis cõſueuit timeri quod ſpãliter cauet̃ q̃ q̇ gnãliter indulget̃. B . Itẽ multi qñq; ſciũt ꝓuilegia talia ⁊ ignorant iura. Itẽ cũ frequenter iura male obſeruent̃ ipſa per priuilegia innouant̃. ex̃ de treu. ⁊ pa.c.2°. j

¶ Quis poſſit cõcedẽ ꝓuilegiũ? R°. Quicũq; põt legẽ facẽ ⁊ i qb⁹ põt. põt ⁊ ꝓuilegiũ indulgere. ut papa in ſpiritualib⁹. ⁊ qñq; etiam in tpalib⁹ ut in terris ſue tpalis iuriſdictionis. uel qñ iuriſdictio ad eũ deuolueret̃. ut dicit̃ s̃.papa.§.4°. circa fi. Et nõ ſʒ ſm Ber. ꝙ ecclia Romana ſiue papa nũq̃ conſueuit aliquẽ cõtra ſe priuilegiare. ar. C. de ſacroſanc.ec. iubem⁹ nullã. ⁊ ar. ex̃ de ꝑſcrip. cũ ex officij. Quod eſt cõtra eos qui dicũt uel potius fingunt ſe habere priuilegiũ ꝙ poſſint iudicare de reſcriptis pape. ⁊ ꝙ abſq; eorũ approbatione nõ ſit procedendũ ſm reſcripta pape ⁊ huiuſmodi. Itẽ põt cõcedere ꝓuilegiũ impator in tẽporalib⁹ ſʒ nũq̃ in ſpũalibus. qr de eis nil põt ſtatuere. 96.diſ. bene quidẽ. Itẽ põt z

cõcedere ꝑuilegiũ ep̄us. ex̄ de reli. do. cõstitut⁹. ex̄ de censi. cũ venerabilis. 16. q. 2. visis. ex̄ eo. cũ olim 2º. r̃n̄so ꝓ. dum tñ faciat volũtatẽ sui capl̄i. ex̄ de iure pa. pastoralis. ex̄ de exces. p̄la. sic vnire. Multo fortius patriarcha. ex̄ de cle. nõ resi. cũ ad hoc. A hoc fuit dictũ Hosti. q̇ ꝛ addidit. Et breuiter intelligi põt ꝙ q̇cũq̧ põt cõstitutionẽ facere. ꝛ q̄ten⁹ ꝛ in q̇b⁹ põt. ꝛ ꝑuilegiũ ꝛ indulgentiã põt dare. Et idẽ qd̃ in h. §. notat̃ in sũ. eo. ti. q. 162. ꝫm eundẽ Hosti. ꝛ Ber. ꝛ Goff. B. Quis autẽ possit legẽ facere require s̄. lex. §. ꝓ. et 2º.

3 ¶ Quis possit ꝑuilegiũ interpretari? Rº. ꝫm Hosti. Si ṽba sunt obscura siue ambigua. tũc ei⁹ est interp̄tari cui⁹ est cõdere. ꝛ interim negociũ suspendet̃. ex̄ de sen. exco. inter alia. ex̄ de iudi. cũ venissent. Si ṽo nõ sint verba obscura uel ambigua. tũc dꝫ diligenter tenor cõsiderari. ex̄ eo. porro. et. c. recepimus. Et poti⁹ insistendũ est intentiõi ꝑuilegij q̄ ṽbis. i. q. i. marchio 38. dis. sedulo. ex̄ de ṽ. sig. intelligẽtia. et. c. in his. Et q̄tũ fieri põt latissime ẽ interp̄tandũ. ex̄ de dona. cũ dilect⁹. ff. de cõsti. ꝓnci. bñficia. nisi ꝑiudicet iuri alieno. qꝛ tũc reducit̃ ad ius cõe. ex̄ de cõsue. cũ dilectus §. pl̄t. ꝛ fi. dum tñ aliq̇d opet̃. ut s̄. §. ꝓ. Con. Inno. Ber. ꝛ Goff. A. Idẽ in sũ eo. ti. q. 153. B

4 ¶ Utrũ ꝑuilegiũ amittat̃ per actũ ꝯtrariũ uel nõ vtendo. ꝛ in quãto tp̄e. Rº. Multi circa hoc dixerunt multa. Vñ Ber. ex̄ de cõsti. cũ accessissent. post multas opiniões recitatas concludit sic. Meli⁹ videt̃ dicendũ ꝙ sic sũt diũsa ꝑuilegia ꝛ in diuersis casib⁹ cõcessa. sic q̇libet ꝑuilegiũ locũ habeat in suo casu. sic in p̄scriptiõe in q̄ diuersa tp̄a req̇rũt̃. vide s̄. p̄scriptio. A. Dic ꝙ ꝑuilegiũ amittit̃ aliq̄n per actũ cõtrariũ. q̄ casu si sit cõcessũ in fauorẽ ꝑsonaꝝ amittit̃ etiã ꝑ vnicũ actũ. ex̄ de cõsti. cũ accessissent. vbi dr̃ de q̇busdã canonicis q̇b⁹ fuerat cõcessũ ne tenerent̃ habere ꝑmiceriũ. Qꝛ si postmodũ ꝑmiceriũ elegerint nõ possunt ampli⁹ vti dicta cõcessione. Si ṽo sit cõcessũ in fauorẽ eccl̄ie. puta si alicui religioni siue monasterio sit concessũ ꝙ nõ teneat̃ soluẽ decimas. tũc nõ amittit̃ ꝑuilegiũ nisi p̄lat⁹ tanto tp̄e cõtrariauerit ꝙ p̄scriptio sit cõpleta saltẽ lapsu 30. annoꝝ. ex̄ de priuile. si de terra. et. c. accedẽtib⁹. lꝫ al' p̄scriptio nõ currat ꝯtra ecclesiã nisi 40. annis. qꝛ cũ ꝑuilegiũ ꝯtra ius cõe cõcedat̃ citi⁹ amittit̃. Nam de facili res ad naturã ei⁹ reuertit̃ ꝫm Hosti. ꝛ in sũ. li. 5º. ꝓ. ti. 15. q. 14. Itẽ perdit̃ per cõtrariã sententiã. per p̄scriptionẽ. per renũciationẽ. per reuocationẽ. ꝛ ꝑ abusionẽ. xi. q. 3. ꝑuilegiũ. Et de his plenius notat̃ ꝑ Hosti. ut patꝫ in sũ. dcã. q. 14. et. li. 2º. ti. 5. q. 164. B

5 ¶ Sed quid cũ aliquis allegat ꝛ ostendit ꝑuilegiũ sed nõ seruat̃ ei?

R°. ẜm Hosti. Nõ debet isti impu-
tari.ff.comodati.l.ad eos. nõ ob-
stante si obijciat̃ q̄ nõ fuit usus ul
q̄ cõtrariũ factũ est. Quõ eni utet̃
ꝑuilegio q̇ uti nõ permittit̃. Nisi
forte si sentẽtia ferret̃ contra eũ ⁊
nõ appellaret.ex̃ de sen.et re iudi.
sutorta. Sꝫ ille qui se opponit pu-
niẽdus est.ex̃ eo. dilecti. A .Idẽ
in sũ.li°.2°.ti.5.q.165. B

6 ¶ Quãdo priuilegiũ dꝫ reuoca-
ri? R°. ẜm Hosti. Nõ decet q̄ reuo
cet̃ sine causa. ẜ cũ causa põt ⁊ dꝫ
reuocari. utputa si aliq̇bꝰ religio-
sis cõcessũ sit ꝑuilegiũ de nõ dan-
dis decimis ꝓpter eoꝝ paupertatẽ
deinde ditati sũt. ita q̄ etiã dando
decimas possũt cõmode sustentari
⁊ non dando enormiter ledũt̃ pa-
rochiales ecclesie. debet cessare ꝑ-
uilegiũ. Et sic intellige ex̃ de deci.
suggestũ.et.c.nup. Itẽ si quis nõ
seruat ꝑuilegia superioris cõcessa
subditis. etiã ipsiꝰ priuilegiũ meri-
to reuocat̃.ex̃ eo.dilecti. Sꝫ nota
hic q̄ si superior ex certa scientia
confirmauit priuilegiũ cõcessũ ab
inferiori nõ poterit reuocari postea
per inferiorẽ.25.q.2.priuilegia ꝑ.
et 2°. et.c.sequẽtibꝰ. A .Idem in
sũ.eo.ti.q.164.ẜm Hosti.q̇ ⁊ addit
Ideo imperator uel rex priuile-
giũ concessũ ecclesie etiam p dñm
papã quẽ cõstat superiorẽ esse om-
nibus ex certa scientia cõfirmatũ
nõ poterit reuocare. B .De ꝑui-
legijs exẽptionis ⁊ de ipsis exem-
ptis habes plura s̃.exemptus.

PRobatio.

Per q̄ aliqua
probant̃. R°. ẜm Ber. Sic
per testes ⁊ instrumẽta ꝓbant̃ aliq̄
ita etiam scriptura antiquoꝝ libro-
rũ facit fidẽ. ex̃ eo. cũ causã. ex̃ de
prescrip. ad audientiã. Itẽ si repe-
riat̃ scriptura in aliqua colũna uel
lapide ei statur.24.q.2. sane. 2°.
Sed ad hoc Hosti. sic addit. Caue
tñ tibi. quia nõ omnia talia faciũt
plenã fidẽ sed illa tm̃ q̄ sub fideli
custodia remanẽt. cetera admini-
cula prestant nõ probationẽ. A
Idem in sũ. li°.2°.ti.5.q.171. ubi
⁊ additur q̄ dicta custodia debet
esse etiã publica ẜm eũ. Hosti. B

PRofessio.

De mã
ꝓfessio-
nis q̄re s̃. nouitiꝰ.⁊.j.religio 4°.

PRomissio.

Quid
de illo
qui aliquid promisit ⁊ postea
non facit? R°. ẜm Tho. 2ª. 2ᵉ.
q.110. Si ille qui promittit aliq̄d
habet animũ faciendi quod pro-
mittit nõ mentit̃. quia non loquit̃
contra illud quod gerit in mente
Si ꝟo nõ facit quod promisit tũc
videt̃ infideliter agere per hoc q̄
animũ mutat. Potest tñ excusari
ex duobus. Uno modo si promi-
sit illud quod est manifeste illici-
tũ. quia promittẽdo peccauit. mu-
tando aut ꝓpositũ bene facit. A
Facit.22.q.4.i malis. B .Alio
mõ si sunt mutate cõditiones per-
sonarũ ⁊ negociorũ. Ut eni dicit

Seneca in li. de bñficijs. ad h q homo teneat facere qd pmisit requirit q oia imutata permaneat. Unde 7 apl's nō est mentit' nō implens qd pmisit cū nō iuit corinthū. z. Cor. j. 7 hoc pter impedimēta que supuenerūt. Et nota fm Ber. q ex nudo pacto siue pmissione oritur actio licz fm leges sit cōtra. Et q mortaliter peccat recedens a pacto. nō hoc ex de pac. c. j. A .in glo. Et ad hoc facit qd notat Tho. z. z. q. 110. arti. 4. videlicz q oē mendaciū qd venit cōtra honorē dei uel dānū pximi pnitiosū dicit 7 mortale. B. In alternatiuis pmissionibus 7 debitis electio ē debitoris 7 sufficit alterū adimpleri. in Insti. de act. §. preterea. ex de re. iur. in alternatiuis. li. 6.

Prudētia carnis vtr sit pctm. R. fm Tho z. z. q. 59. Prudētia carnis ppie dicit qn aliqs bona carnis habet ut vltimū finem vite sue. Hoc autē manifestū est q est pctm. qz p hoc deordinat circa finē vltimū q non cōsistit in bonis corporis s aie. Un ad Ro. 8. Prudētia carnis inimica ē deo. Et si qdē prudētia carnis accipiat fm absolutā prudētie rōnē ita. s. q i cura carnis cōstituat vltim' finis toti' vite. sic ē pctm mortale. A .qz prudētia ppie ē circa ea q sūt ad finē toti' vite studiosa inqsitio. ut pōt colligi p eūdē Tho. 7 in su. li. 3. ti. 34. q. 231. vbi notat oia q in hoc. c habet. B .Si vo accipiat fm rōnē pticularis prudētie. sic ē pctm veniale. Cōtingit eni qnq q aliqs inordinate afficitur ad aliqd delectabile carnis absq h q auertat a deo per pctm mortale. Unde nō cōstituit finem totius vite i delectatiōe carnis. Et sic habere studiū ad hanc delectationē assequendā ē pctm veniale. Si vo aliqs curā carnis referat i finē honestū. puta cū aliqs studet cōmestioni pter corpis sustentationē nō vocat prudētia carnis. qz sic vtit hō cura carnis ut ad finē pducat. Notādū etiā q sub prudētia carnis cōphēdit etiā prudētia hui' seculi. qz etiā exteriores res mūdi appetimus pter carnē.

Pubes Require s. impubes.

Publice hone statis iusticia vide s. impedimentū 13.

Pudicitia. Sicut ponit Tho. z. z. q. 151. nomē pudicitie a pudore sumit in quo verecūdia significat. Et ideo oportet q pudicitia ppie sit circa illa de qb' homines magis verecūdat. Maxime aūt verecūdat de actibus venereis. ut dicit Aug'. 14. de ciuitate dei. Unde neq actus cōiugalis verecūdia caret. 7 hoc ideo. qz motus membrorū illorū imperio rationis nō subdit. Verecūdat aūt

domo nō solū de illa mixtione venerea sed etiā de qbuscūq signis eius. ut dicit phs 2° rhetorice. Et ideo pudicitia attendit circa venerea ⁊ pcipue circa signa venereo𝔷 sicut sunt aspect⁹ impudici. oscula. tactus. Et q2 hec magis solent deprehendi. ideo pudicitia magis respicit huiusmodi exteriora signa. Castitas aūt magis respicit ipsā venereā cōmixtionē. Interdū tn̄ vnū pro alio ponit.

PUnitio. Sine culpa nisi subsit cā nō ē aliquis puniēd⁹. ex̄ de re. iur. sine culpa. li. 6°. De punitione quā habet facere platus qre s̄. correctio p̄. Item s̄. disciplina. Itē s̄. pena p̄. Itē de punitione an sit dimittēda ppter scādalū vide ĩ. scandalū. §. 6°.

PUrgatio qd est? R°. ꝭm Ray. Est de obiecto crimine innocētie ostēsio. s. p iuramētū uel alio debito mō ꝭm Goff. ⁊ habet duas spēs. Una dr̄ purgatio canonica. Alia dr̄ vulgaris. Canonica fit qn̄q p solū iuramētū ipsi⁹ diffamati. qn̄q etiā per iuramētū testiū cōpurgātiū. s. et iurantiū ꝙ credūt illū verū iurasse ⁊ innoxiū esse. Et ista purgatio approbatur tāq̄ bona. 2. q. 5. fere p totū. Uulgaris ꝟo purgatio est q̄ a vulgo inuēta est. ut ferri candentis. aque feruentis. seu etiā frigide. duelli. ⁊ h⁹ mōi. Hec in totū repbata ē tāq̄ a diabolo inuēta. 2. q. 5. mēnā. et c. cōsuluisti. et. c. monomachiā. Et est ꝯtra illud Deut. 6°. Math. 4°. et Luc. 4°. Nō tēptabis dn̄m deū tuū. ut in. c. monomachiā. in fi. et 22. q. 2. querit. Et de ista materia habes s̄. duellū. §. pl't. A. Idē in sū. li. 3°. ti. 31. q. i. et. 2. ꝭm Ray. et glo. eius. B

¶ Sed qn̄ est indicēda purgatio? j
R°. Qn̄ qs est publice infamatus de crimine ⁊ conuinci nō pōt seu etiam nō accusat. ex̄ de pur. cano. nos inter alia. A. uel etiam ppt aliā criminis vehementem suspitionē. ut in. c. inter sollicitudines. ex̄ eo. de quo. ĩ. §. fi. B

¶ Sed cū quot personis dz fieri z
purgatio? R°. ꝭm Ray. Numer⁹ cōpurgatorū taxabit arbitrio boni iudicis. Qn̄q. n. maior qn̄q minor numerus taxandus est ꝭm ꝙ infamia uel crimen sūt magis uel minus grauia. 2. q. 5. p̄sbyter et. c. oibus. in fi. Unde Inno. indixit cuidā decano purgationē cum 14. sui ordinis. ex̄ de purga. cano. inter sollicitudines. ⁊ cuidā epo indixit purgationē cū duobus abbatibus tm̄. ex̄ de pur. ca. cum in iuuētute. Et ad hoc ex̄ de accu. cū p. A. Idē in sū. eo. ti. q. 8. B

¶ Quales debent esse cōpurga- ʒ
tores? R°. Si possūt haberi aliq eiusdē ordinis uel dignitatis haberi debent. ex̄ de purga. ca. inter sollicitudines. Al' si haberi non possint puta quia illi sūt inimici. cū

aliis inferioris ordinis uel etiam cũ laicis posset quis se purgare. z. q. 5. si legitime. et. c. omnib⁹. in fi. ex͂ de purga. cano. cũ in iuuẽtute. dis. 81. clerici. Debent tñ esse viri catholici. A. ꝛ vita probati. ut in. c. inter sollicitudines. de q̃. ĩ. B. ꝛ q̃ puꝛsationẽ ꝛ vitã ei⁹ etiã trãsacto tp̃e nouerint. A. nõ solũ in p̃senti. ut in tex. qui seq̃t. B. ut in dicto. c. inter sollicitudines. et. c. se. Quin etiã cũ mulieribus religiosis ꝛ honestis possit q̃s se purgare. 18. q. z. in decima. in fi. A. Idem in dcã q. 8. B

4 ¶ Coram quib⁹ debet fieri purgatio? R. Si aliquis ẽ infamat⁹ apud populũ debet se purgare in publico. Si apud clerũ corã clero Si in vtroq̃ casu coram iudice. z3. dis. illud. zz. q. 5. de crimine. A Idem in dcã. q. 8. B

5 ¶ Que forma iuramenti in purgatiõe? R. Forma talis erit. Ego N. iuro q̃ nõ feci tale quid per me. nec mandaui. nec cõsiliũ nec fauorem nec auctoritatẽ dedi. dis. 50. si quis viduam. z. q. 5. auditũ. ex͂ de purga. cano. quotiens. et. c. fi. Põt etiã addi. Nec ratũ habui q̃ meo noĩe factũ fuerit. ex͂ de resti. spo. cũ ad sedẽ. ff. de vi ꝛ vi armata. l. 3. §. cum procurator. A. Quidã etiã addũt. nec sciui. uel si sciui. p̃hibere nõ potui. ut in dcã. q. 8. vbi notant͂ oĩa que in isto. §. habent͂. B. Cõpurgatores ꝟo iurabunt sic. Iuro siue iuramus q̃ credim⁹ verũ esse illud q̃d ipse iurauit. ex͂ eo. quotiẽs Uel breuius s̃m Hoff. Infamat⁹ iurabit se inmunẽ a crimine de quo infamat͂. A. Hec forma expresse reprobat͂ ex͂ eo. c. fi. Ideo p̃ma melior est. B. Et cõpurgatores iurabunt se credere illũ vere iurasse.

¶ Quid si infamatus defecerit in purgatione? R. Puniet͂ tanq̃ cõuictus. ex͂ de accusa. cum. p. ꝛ ex͂ de symo. de hoc. et. c. insinuatũ. Si ꝟo purgationem rite fecerit. iudex sine mora ꝛ difficultate debet suspensionẽ si forte facta fuerit relaxare ꝛ eũ ab infamia criminis absoluẽ. A. Et cũ boni testimonij annũciare. ut in. c. quod sequit͂. B. ex͂ de pur. cano. ex tuarũ. 6

¶ Quid si purgatio non fuit rite facta? R. Si nõ fuit facta coram suo iudice uel etiã coram eo. s; fuit facta purgatio vulgaris etiã si infamatus absolutus fuerit. nihilominus tenebit͂ iterũ canonice se purgare. ex͂ de pur. ca. ex tuarũ. et c. cum dilectis. A. Idem in dcã q. 8. s̃m. Ray. B 7

¶ Utrũ purgatio semp̃ sit recipienda qñ infamatus offert eã. R. s̃m Ray. Duo casus sũt in quib⁹ nõ debet recipi. Unus est qñ crimen est notoriũ. Alter est qñ ẽ accusator ꝛ offert probationẽ. ex͂ de purga. cano. c. z. et. c. cũ dilectis. A. Hoc fuit dictũ Ray. ut patz in dcã. q. 8. p̃ dictũ. c. cũ dilect̃. siue c. z. q̃d ad h̃ nihil facere videt͂. B 8

¶ Utrum iudex possit indicere 9

purgationē ei quē suspectū hȝ ipse tm̄. R̄. Nō. nisi forte accusat⁹ fuerit ꝛ remaneat suspectus suo ep̄o aut sacerdotib⁹ aut honestis viris. z. q. 5. oibus. A .s. qn̄ ex ipso pces- su. licȝ delictū nō sit plene probatū. tn̄ accusatus remanet suspect⁹ etiā soli iudici. ut patȝ in sū. eo. ti. q. 9. vbi hec notāt ſm Ray. Et facit ex eo. inter sollicitudines. B

Purgatoriū.

Ignis purgatorij etiam si eternus nō sit. miro tn̄ modo gra- uis est. Excellit. n. omnē penā quā aliquis vnq̄ passus est in hac vita Nūq̄ in carne tanta pena inuenta est lȝ mirabilia martyres passi sint tormenta. ꝛ multi nequiter quāta sepe sustinuerūt supplicia. hec de pe. dis. 1. c. fi. A .Poti⁹ videt. §. plr. B. Et q̄si eadē. 25. dis. q̄lis. in fi. A. Conūcto. c. qui in aliud. B

i ¶ Que crimina purgant in pur- gatorio. R̄. Nō capitalia ſ minu- ta. 25. dis. §. at ea. et c. qualis hinc Item illa pctā de quib⁹ nō fit suffi- ciens pnia. ut s̄. pnia ꝑ. §. 1. et pe- nitētia 2. §4. A. Clarius. In pur- gatorio purgant peccata de sui nā venialia uel que sūt facta venialia ꝑ penitētiā verā si de eis nō est ple- ne satisfactū. de pe. dis. 1. §. fi. B

z ¶ Utrū existentes in purgatorio possint iuuari ab existentib⁹ in hoc seculo. R̄. ſm Pe. Sic. ut patȝ 2. Machab. 12. Scā ꝛ salubris est cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis soluant. Nam ꝛ apls. 1. Cori. 12. loquit de corpore mysti- co ad similitudinē corporis huma- ni. A. Corpus mysticū dicit ec- clesia Ro. 12. ibi. Multi vnū cor- pus ꝛc. B. In corpore ꝓo huma- no natura per vnū mēbrū supplet indigentiā alterius. Ergo cū gra- tia sit potentior q̄ natura. i corpo- re mystico vnū membrū pōt sup- plere indigentiā alterius. Et hinc est q̄ suffragia membrorū ecclesie possūt ꝓdesse mēbris indigētibus. Quia ꝓo per mortē nō desinūt esse mēbra eiusdē corporis. suffragia viuoꝝ possūt ꝓdesse etiā defunctis Un̄ Aug⁹. Non est negādū spem defunctorū pietate suorū viuentiū posse releuari. Con. Tho. in 4. dis. 45. A. Idem in sū. li. 3. ti. 34. q. 164. B. Et de hac materia vi- de. i. suffragiū.

Purificatio p⁹

partū. Utꝝ post partū debeāt mulieres abstinē ab ingressu eccl'ie R̄. Si intrare volūt ecclesiam ad agendū gratias nō peccant nec sūt ꝓhibēde. Si tn̄ ex veneratiōe vo- lūt aliq̄tulū abstinē. deuotio earū nō est improbanda. ex eo. c. vno.

¶ Utꝝ vir cognoscēs vxorē an̄ purificationē p⁹ partū peccet mor- talit. R̄. ſm W. Nō credo. licȝ vi- deat ꝯtra. 5. dis. ad eius. 33. q. 4. si causa. 32. q. 4. origo. et. q. 1. non solū. Omnia illa capl'a loquūt de honestate ꝛ consilio. Sed q̄ vxori i

de bitū reddit his tpib⁹ non peccat ꝫ tamen de honestate ⁊ cōsilio nō debet reddere nisi timeat fornicatio·sicut notat dcō.c.ad eius. A in glo.q̄ dicit ꝙ ideo his tēporib⁹ ꝓhibet vsus matrimonialis.quia ex tali coitu nascūt filij morbosi ⁊ leprosi. Itē dicit ꝙ si mulier petit a viro debitū tpe mēstrui uel purificatiōis nō dz reddere nisi timeat de fornicatione Et sic innuit ꝙ dictū Aug.nō sit de cōsilio ꝫ de debito. Puto ꝙ pōt distingui int exactū ⁊ exigētē ꝫm ꝙ p̄dictū est de tpe solēnitatū ⁊ ieiunioꝝ.s̄.debitū cōiugale.§.6°. cū additionib⁹. B

Pusillanimi-

tas vtrū sit peccatū. R°. ꝫm Tho.2°.2e.q.133. Sicut per p̄sūptionē aliquis excedit ꝓportionē sue potentie dum nitit ad maiora q̄ possit. ita ⁊ pusillanim⁹ deficit a ꝓportiōe sue potētie dū recusat i illud tendere qd̄ est sue potētie cōmēsuratū. Et ideo sicut p̄sūptio ē peccatū.ita ⁊ pusillanimitas.q̄ ē cōtra naturalem ordinē quo vnaqueqꝫ res nāliter inclinat ad exequēdā actionē cōmēsuratā sue potētie. Inde ē ꝙ seru⁹ q̄ accepta pecunia dn̄i sui fodit in t̄rā neqꝫ opatus ē ex ea ꝓpt̄ quēdā pusillanimitatis timorē punit a dn̄o. ut habet Math.25°. et Luc.19°. De p̄sūptione habet s̄.p̄sūptio.

Quarta

multiplex ē. s.falcidia. trebellianica ⁊ legitima siue debita filijs iure nature q̄ est redacta ad tertiā. De his tribus habet s̄. legitima.§.p̄.Est ⁊ quarta de funeralib⁹ quā habent p̄dicatores ⁊ minores de sepulturis apud eos. ut.j.sepultura.3°.§.p̄.

Questuarij.

Questores qui discurunt pro elemosynis ꝓhibent admitti nisi exhibeant veras litteras apostolicas uel diocesani. A. Littere aūt apostolice acceptari nō debent p̄usq̄ fuerint per diocesanū diligenter examinate.ut in cle.abusionib⁹. de pe.et.re. B .⁊ nihil proponant nisi quod in litteris continet. Et ponit forma litterrarū ex̄ de pe.⁊ re.cū ex eo. B

j ¶ Questuarij tales debent esse modesti et discreti.⁊ ne i tabernis aut alijs incōgruis locis hospitet nec faciant incongruas expensas. nec assumāt habitū false religiōis. ex̄ de pe.et re.cū ex eo.

z ¶ Ad questuarios nullatenus pertinet p̄dicare ꝫ tm̄ caritiua subsidia petere. ⁊ indulgentiā si quā habent exponere. ex̄ de hereti.ut officiū. li°. 6°. ⁊ in cle. abusionib⁹ de peni. Et si per eos impediretur officiū inquisitorū possūt ⁊ debent ab ipsis cōpesci ⁊ remoueri a predicatione.ut in dicto.c.ut officiū.

3 ¶ Questores non debent concedere indulgentias motu suo de facto.nec dispensare super votis.nec

absoluē a periurijs homicidijs et alijs peccatis cōfitentes sibi. A Et sic videt eis penitus interdictū officiū audiendarum cōfessionū. Sed forte hoc intelligit de grauioribus et reseruatis. sicut patet in exēplis positis. et p rōne dicte cle. abusionibus. s. ne auctoritas clauiū veniat in cōtēptū. B. Nec male ablata incerta data sibi aliqua pecunie quantitate remittere. Nec tertiā aut quartā partē et huiusmodi de iniūctis penitētijs relaxare. Nec aiam ut mendaciter asserūt de purgatorio trahere. Nec plenā peccatorū remissionē indulgē. Nec a pena et culpa absoluere. Et oia priuilegia sup pdicti uel aliq pdictorum reuocata sūt. ut in cle. abusionibus. de peni.

Raptor j.o s. qui per violentiā quis rapit res alienas. Cuius pena est fm leges q si agat infra annū ciuiliter punit in quadruplū cōputata. s. ipsa re. Post annū vo in simplum. ff. vi. bo. rap. l. i. et. z. Et ad istā penam raptor quidē tenetur solū postq cōdēnatus est ut ponit Tho. z. z. q. 6z. A. De hac latius est dictū s. pedagiū. §. z. cū additione. B. Si vo agat criminaliter tunc pter vim sine armis punit in tertiā partē bonorū et fit infamis. ff. de vi. pu. l. i. p. rñso et. l. fi. Et de hoc vide s. infamis. Si aūt cum armis. punit deportatione. s. quia deportabat in insulam et pdebat omnia bona sua ut in Insti. de pub. iudi. §. Itē lex iulia. de vi. Scdm canones vo raptor multipliciter punit. Et pma pena est quia excoicatur. s. ab illo epo in cuius episcopatu rapinā fecit. ex eo. c. p. 6. q. 3. placuit. Item denegat ei penitentia nisi restituat ablata. uel plenā securitatē de reddendo faciat si habeat vnde possit Si vo cū haberet vnde posset distulit accipere penitentiā vsqz ad mortē. et sic nō pōt satisfacere. si petat penitētiā dabit ei et etiā viaticū. Si vo decedit impenitens. tūc et viaticū et sepultura denegabit. ex eo. super eo. et. c. in litteris. Or si nō habeat vnde reddat. nec heredes nec ppinqui volūt satisfacere. ipse tñ cōtritus facit quod pōt licz tarde. nō priuabit penitētia et viatico sed tñ sepultura denegabitur. qd statutū est ad terrorē aliorum Presbyteri vo qui cōtra predicta fecerint sepeliendo ipsū et huiusmodi debent deponi ab officio et beneficio. ut in dcō. c. sup eo. Sed tñ de occultis raptoribus fm Inno. nō debet talis rigor seruari. ar. ex eo. in litteris. A. In dcō. c. super eo. sic dicit. Statuimus ut quicūqz ex his qui violenter surrexerint in rapinam siue ecclesiarum violationem manifeste fuerit deprehensus nisi prius ablata restituat si poterit. uel emendandi plenā et firmā securitatē fecerit. penitentie beneficium ei penitus denegetur. Si vo vsqz ad obitum in cōtumacia sua

durauerit ⁊ in extremis posit⁹ remediū penitētie postulauerit humiliter. si emēdationē uel emendandi securitatē pstiterit. ei penitētia ⁊ sepultura ecclesiastica cōcedat. Qui aūt in sanitate obstinata mēte nō penituerit uel emēdauerit. ⁊ ī morte securitatē prestare nequerit. solēnitas penitentie parū prodesse videtur sicut credimus. Sed de pctō cōtrito viaticū nō neget. ita tamen ꝙ nullus clericorū sepulture eius intersit nec eius elemosynā presumat accipere. Qr si qui clericorum uel presbyterorū cōtra hoc in vita uel in morte penitentias dare uel sepulture interesse uel eorū elemosynas accipe tēptauerint seu hui⁹modi rapine participes inuēti fuerint. ordinis sui dānū irrecuperabiliter patiant ⁊ ecclesiastico beneficio careant. hec ibi. Et hoc. c. intelligit de publico raptore. ut ⁊ notat in sū. li. ꝑ. ti. 16. q. 6. vbi etiam subiūgit ſm Hoff. ꝙ si dictus raptor in morte satisfacere nō pōt. cōtrito viaticū cōcedit sed sepultura denegat. ut dicit decre. sup eo. Si ṽo in morte cōstitutus satisfacere ꝓmittit si cōualescat. ⁊ ante satisfactionē decesserit. nō denegabit sepultura. ſ; heredes ad satisfactionē cōpellent. ex̄ de rapto. in lris. Et ꝙ hoc casu sepultura negat ꝙ̄uis viaticū concedat. fit ad terrorē uel fit ad cōuersionē heredū q̄ nolunt satisfacere ut per hoc ad satisfactionē inducāt ut dicūt Hoff. ⁊ Ray.

Et addit Ray. Uel dic hanc cōstitutionē localē esse. Videt. n. iure nouo ꝙ si quis esset etiā pro huiusmodi criminib⁹ excoicatus. ⁊ dum in extremis ageret iuxta formā ecclesie esset absolutus. non deberet cimiteriū ⁊ alia ei suffragia ecclesiastica denegari. sed ei⁹ heredes ⁊ ꝓpinqui ad quos bona perueniūt ipsius ut pro eo satisfaciant sūt ecclesiastica censura cōpellendi. ex̄ de sepul. c. parochiano. Hosti. in sū. dic simpliciter ꝙ ei sepultura denegat ut dicit decre. super eo. lic; viaticū concedatur qđ maius est. Et hoc fit ad terrorem ⁊ ꝓpter inobedientiam ⁊ cōtumaciā suā in qua longo tempore stetit. Si ṽo super hoc nūꝙ̄ fuit admonit⁹ uel fuit admonitus sed modico tēpore cōtumax stetit. absolutus per propriū sacerdotē erit sepeliēdus. ⁊ heredes cōpellendi sūt satisfacere iuxta facultates defuncti. ut ex̄ de rapto. in litteris. Quasi idem dicit ipse Hosti. in glo. super dicto. c. super eo. hec. ibi. B. De pena etiam raptoris vide s̄. furtū. §. 3.

¶ Utrū rapina sit grauius peccatū ꝙ̄ furtū. R°. ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 66. Sic. Nā violentia est magis contra voluntatē ꝙ̄ cōtra ignorātiā. Item qr per rapinam nō solū infertur alicui damnū in rebus sed etiā vergit in quandā persone iniuriam. Qr autē homines minus uerecundāt de rapina ꝙ̄ de furto. ex hoc ē ꝙ homīes sensibilib⁹ inherētes

magis gloriant̄ de virtute exteriori que magis manifestat̄ in rapina ꝙ̄ de virtute interiori que tollit̄ per peccatū. Et ideo minus verecundant̄ de rapina. Ad materiam raptorū pertinere pōt s̄.latro.et s̄.naufragiū.⁊ s̄.pirata.⁊ s̄.predo.et.ĩ.restitutio per totū. Nō licet rapere a sarracenis tempore treuge.ĩ.treuga.

Raptor ij°.

s.ꝑsonarū. Raptor dicit̄ nō solum rerū ut in precedenti.c.ſ᷑ etiā personarū.⁊ sic ab illo dicit̄ rapina ita ⁊ ab isto dicitur raptus.⁊ cōmittit̄ quādo puella violenter rapitur ut in perpetuū teneat̄.uel etiā quādo nō ipsa sed vsus eius violenter rapit̄.36.q.i.§.ex hac. Item raptus nō solū cōmittit̄ in virgine sed etiam large sumptus in vidua ⁊ sanctimoniali 36.q.2.raptores.et.c.si quis non dicā. Et de hac materia habes s̄.luxuria.§.ꝑ. A .De isto raptu clarius dictū est s̄.fornicatio in principio.cum additione. B

i ¶ Que pena raptoris. R°. Scđm leges pena est ut capite puniat̄. Et si ingenuā rapuit eius substantia rapte applicet̄. Secꝰ si ancillā uel libertā.q2 tūc decapitat̄ q̇dē ſ᷑ nō perdit substātiā. Et intelligit̄ si rapuit mulierē honestā. Secus si meretricē.q2 ſ᷑m leges nō pūnit̄.ut.C.de adul.l.que adulteriū. A .Nō punit̄.s.predicta pena. Ab alijs aūt penis nō reperit̄ imunis. B

Itē nō distinguit̄ vtꝝ volentē quis rapiat aut inuitā.sponsam ꝓpriam aut alienā.cōiugatā uel nō coniugatā. Itē nō pōt puella rapta contrahere cū raptore. Itē oēs fautores raptoꝝ capite puniūt̄. Probāt̄ hec omnia.C.de rap.vir.raptores Scđm canones ṽo aliter puniūt̄ Nā raptor efficit̄ seruus rapte.nisi velit se redimē.36.q.i.de raptoribꝰ A .Et ibi patꝫ ꝙ si mulier volūtarie rapta est.raptor obligat̄ patri ipsiꝰ rapte ad ꝑdicta.s.ad seruiendū uel ad se redimendū. B .Hec aūt pena pōt infligi in foro iudiciali nō aūt in penitētiali. Itē raptor debet excoīcari cū fautoribus suis 36.q.2.c.ꝑ.et.4°. Itē si rapta velit cōtrahere cum raptore.pōt.ex eo.accedens. Itē nō intelligit̄ raptor si rapuit sponsam ꝓpriā.36.q.i.lex iulia.et.q.2.de puellis.et.c.si quis virginē.ex eo.cū causam. Itē raptus non est vbi puella consentit.ut in dicto.c.cum causam. A .s.quando consentit priꝰ in matrimoniū licꝫ contra voluntatē parentū ut ibi. Secus si consentit solū rapine.q2 tūc bñ dr̄ raptus.⁊ punit̄ raptor.dcō.c.de raptoribus.⁊ s̄.tactū ē. B .An q̇ deflorat ṽginē teneat̄ eā ducere uel maritare hēs s̄.luxuria.§.2°. A .Aduertēdū etiā scđm leges ꝙ raptores filiorū seu seducentes filios a patribꝰ si sūt nobiles dānāt̄ in metallū. Si nō sunt nobiles aut si pluries hoc cōmiserunt.dānant̄ ad mortem.

Et seruus vel libert⁹ subijcit bestijs C. de plagiarijs. l. fi. 7 ibi glo.

RAtiocinijs obligati vide s. obligatus.

REconciliatio ecclesie vide s. cōsecratio 2°. §. 4°. Itē de recōciliatione cimiterij. s. consecratio 4°. §. 2°.

REligio j°. coīt. vtrū liceat nouam religionē adinuenire. R°. Nullo modo. ex̄ de reli. do. religionū. li°. 6°. A. quia qui religionem assumere cupit debet vnā de approbatis accipere. extra de reli. do. c. fi. B

j ¶ Utrū illi qui cōstruūt hospitalia mutant habitū. accipiūt certū signū. aliquā etiam hospitalitatē exercent. tñ habēt vxores 7 ppriū sint aliquo modo dicendi religiosi seu persone ecclesiastice. R°. Si h̄ fit sine auctoritate epi tunc nullo modo debent dici ecclesiastice persone nec religiosi. 93. dist. nulla. A Nō obstante cōsuetudine cōtraria q̄ oīo irrōnabilis est s̄m Hosti. 7 in sū. li°. 3°. ti. 28. q. 24. B. Si aūt fiat auctoritate epi tunc loc⁹ quidē religiosus censet. ex̄ de reli. do. c. 3°. et 4°. Persone quoq3 si promittāt obediētiā 7 caste viuere cū vxore 7 ea mortua aliam non ducere 7 propriū nō habere. persone ecclesiastice sunt 7 quodāmodo religiosi dici possūt. Nec obstat q̄ vxorē aliquis talis habeat. Nā 7 intelligit caste viuē. 31. dist. Nicena. A Etiam si vtatur matrimonio dūmodo honeste. ut ex eo. c. pat3. B Item nō obstat q̄ quasi propriū habet. quia illud pōt ratione administrationis. nō tñ proprie religiosus dici pōt nisi promittat aliquā approbatā regulā. ex̄ de reli. do. c. fi. Nec pōt tali cōmitti administratio spiritualiū si laicus est. Nec in hoc videt excusare episcopi auctoritas s̄m Hosti. qui 7 addit Consulimus etiā episcopis ut talibus quo ad oēs de vna diocesi vniformē habitū 7 regulā certam tradant. Cōsulimus etiam q̄ eis graue nō erit sicut credimus q̄ libram piperis uel cere uel aliū certum censū in signū subiectiōis sibi retineāt 7 ut eorū ptectio euidēti⁹ elucescat. ut in dcā. q. 24. B

¶ Utrū occasiōe religiōis pretermittēda sint pietatis officia in parentes. R°. s̄m Tho. in quolibet. z
Aliter dicendū est de illo q̇ nōdū religionē intrauit. 7 alit de illo q̇ in religione iam pfessus est. Qui eni nondū intrauit si videat patrē suū in magna necessitate 7 cui per alium subuenire non possit. nō d3 religionem intrare sed debet ministrare parentib⁹ maxime si absq3 periculo peccati possit in seculo remanere. Si vo per aliū possit parentibus suis ministrari. potest si vult religionē intrare. Uñ Criso⁹ exponēs illud Math. 8°. 7 Luc. 9°.

Dimitte mortuos sepelire mortu-
os suos. dicit q malū est abducē
hoiem a spūalib⁹ ⁊ maxime cum
fuerint q̇ misteriū parētū cōpleāt
Extabant eni aliq̇ q̇ cōplere pos-
sent illi⁹ funeris sepulturā. Postq̄
ꝓo iam aliqs est in religione pro-
fessus mortuus est mūdo. Unde
ꝑ spiritualē mortē ꝺobligat a cu-
ra impendēda parētib⁹. sicut etiā
ꝺobligaret per mortē corporalē
Et ideo nō peccat nec ꝯtra p̄ceptū
ꝺei agit si ī claustro remaneat sub
precepto p̄lati. parētū ministratio-
ne p̄termissa. Eteni factus est im-
potens ad reddendū ꝺebitū mini-
steriū absq̧ ꝓpria culpa. Debet tñ
q̄tū pōt salua ordinis sui obediē-
tia satagere ut per se uel per alium
suis parentibus subueniat si in ne-
cessitate fuerint. Idem etiā Tho.
2ª 2ᵉ q. 189. A. Idē in sū. eo. ti.
q. 12. Et idem notat Nico. ꝺe lyra
super. 15. Math. B
3 ¶ Scōm quid attēdit grad⁹ di-
uersarū religionū? R. ꝭm Tho.
2ª 2ᵉ q. 188. Sūmū gradū in reli-
gionibus tenent qui ordinant ad
docendū siue ad predicandū. A
hoc verū ceteris equalit cōputa-
tis. Al' secus. ut patet in statu cle-
ricis secularis ⁊ curati q̇ ordinat
ad predicādū. ex ꝺe cele. mis. sane.
§. sacerdos. ⁊ tñ status eius mi-
nor est statu regularū etiam ad p̄-
dicandū non ꝺeputatorū. 19. q. 2.
due sūt. in fi. Et idē q hic nōt ī sū.
eo. ti. q. 21. B. Secūdū tenēt illi
q̇ ordināt ad cōtēplationē. Tertiū
illi qui occupant circa exteriores
actiōes. In singulis aūt horū gra-
duū pōt attēdi preeminētia ꝭm q
vna religio ordinat ad altiorem
actū in eodē gnē. sic inter opa vite
actiue poti⁹ est redimē captiuos q̄
recipe hospites. ⁊ in opib⁹ cōtēpla-
tiue potior ē orō q̄ lectio. Pōt etiā
attēdi p̄eminētia si vna earū ad plu-
ra horū ordinet q̄ alia. uel si cōue-
niētiora statuta habeat ad finē ꝓpo-
situ cōsequēdū. Utrū aūt ꝑfectior
sit religio solitariorū q̄ in societate
viuētiū vide ī heremita. §. p̄.
¶ Utrū religiosus peccet morta- 4
liter trāsgrediēdo ea q̄ sūt in regu-
la. R. ꝭm Tho. 2ª 2ᵉ q. 186. Uotū
ꝓfessionis respicit p̄ncipaliter tria.
s. pauptatē cōtinētiā ⁊ obediētiā. ⁊
horū trāsgressio obligat ad morta-
le. Aliorū aūt trāsgressio nō obli-
gat nisi uel ꝓpter cōtēptū regule q2
h̄ directe ꝯtrariat ꝓfessioni ꝑ quā
vouit aliqs regularē vitā. A. q2
s. religiosus nō tenet eē ꝑfect⁹ s3 ad
ꝑfectionē tendē. cui ꝯtrariat ꝑfe-
ctionis cōtēpt⁹ ꝭm eūdē Tho. 2ª
2ᵉ q. 186. arti. 9. B. uel ꝓpter p̄ce-
ptū siue a p̄lato oreten⁹ factū siue
ī regula exp̄ssū. q2 h̄ eēt facē ꝯtra
obediētie votū. Nō aūt qui ꝓfitet
vouet seruare oia q̄ sūt in regula s3
vouet regularē vitā q̄ essentialiter
ꝯsistit in trib⁹ p̄dictꝭ. Unde ⁊ ī qui-
busdā religiōib⁹ cauti⁹ aliq̇ ꝓfitet
nō q̇dē regulā. s3 viuē ꝭm regulā. i.
intēdē ad h̄ q aliqs mores suos

informet ſm regulā ſicut ſm qđ dā exēplar. Et hoc tollit̄ p cōtemptū. In q̇busdā aūt religionibus adhuc cauti⁹ ꝓfitent̄ obediētiā ſm regulā. ita ꝙ ꝓfeſſioni nō ꝯtrariat̄ niſi illud qđ ē ꝯtra p̄ceptū regule. Trāſgreſſio ꝟo alioꝝ obligat ſolū ad pctm̄ veniale. qꝛ talia ſūt q̄dā diſpoſitiones ad principalia vota. In aliq̄ tn̄ religione. s. fratrū predicatoꝝ talis trāſgreſſio uel omiſſio cōſtitutionū ipſoꝝ ex ſuo genere nō obligat ad culpā neq̧ mortalē neq̧ venialē ſed ſolū ad penā taxatā. qꝛ per hunc modū ad talia obſeruanda obligāt̄ q̇ tn̄ poſſent uel venialiter uel mortaliter peccare ex negligentia uel libidine ſiue cōtemptu. A. Con. Al. ut in ſū. li.° 3.° ti. 33. q. 25. B

5 ¶ Utrū religioſus eodē genere pcti grauı⁹ peccet ꝙ̄ ſecularis. R.° ſm Tho. vbi. s. Pctm̄ religioſi pōt eē ḡui⁹ pctō ſclariū eiuſdē ſpēi tripliciter. Primo ſi ſit ꝯtra votū religionis· puta ſi religioſus fornicet̄ uel furet̄. qꝛ fornicādo facit cōtra votū cōtinētie. ⁊ furādo facit ꝯtra votū paupꝑtat̄. 2.° mō ſi ex cōtēptu peccet. qꝛ ex h̄ videt̄ eē magꝭ ingratus diuinis officijs uel bn̄ficijs q̇b⁹ eſt ſublimat⁹ ad ſtatū pfectiōis. ſic̄ apl̄s dic̄ He. x.° Qr fidelis grauiora meret̄ ſupplicia ex h̄ ꝙ peccādo filiū dei cōculcat p cōtēptū. Un̄ ⁊ dn̄s cōq̄rit̄ Iere. xi.° Quid eſt ꝙ dilect⁹ me⁹ in domo mea facit ſcelera multa? 3.° mō pctm̄ religioſi pōt eē grauı⁹ ꝓpter ſcādalū. qꝛ ad vitā ei⁹ plures reſpiciūt. Si ꝟo religioſus nō ex cōtēptu ſ ex infirmitate uel ignorantia aliqđ pctm̄ qđ nō eſt ꝯtra votū ſue ꝓfeſſionis cōmittit abſq̧ ſcandalo· puta in occulto. leuius peccat in eodē genere pcti ꝙ̄ ſclaris. qꝛ pctm̄ ei⁹ ſi ſit leue abſorbet̄ ex multꝭ bonis q̄ facit ⁊ ſi ſit mortale· facili⁹ ab eo reſurgit. p̄ q̇dē ꝓpter intentionē quā hꝫ erectā ad deū. que ⁊ ſi ad horā intercipiat̄ de facili ad p̄ſtinā repat̄. Itē ſcit delicta corrigē. iuuat̄ etiā a ſocijs ad reſurgēdū. ſm illud. Ecclesiaſtes 4.° Si vn⁹ ceciderit ab altero fulciet̄. Ve ſoli. qꝛ ſi ceciderit nō habet ſubleuantē. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 26. B

6 ¶ Quid cōſulēdū eiectis ⁊ fugitiuis q̇ nō pn̄t impetrare recōciliationē ſm formā decre. ex̄ de regu. c. fi. A. Ibi dr̄ ꝙ debēt tales requiri ⁊ ad reuertendū cōpelli ⁊ ſic forti⁹ recipi. ſalua tn̄ ordinis diſciplina. i. ſm cōueniētiā regule. ⁊ ſic pn̄t ſubijci diſcipline ⁊ coertioni. B. nec inueniūt religionē in q̄ recipiant̄? R.° ſm Ray. Tenēt̄ viuē regulariter ⁊ honeſte tam apoſtate ꝙ̄ eiecti. A. Hoc dictū videt̄ potius fuiſſe glo. Ray. ut patꝫ in ſū. li.° 3.° ti. 28. q. 2. vbi dic̄ h̄ glo. B

7 ¶ Quid de his q̄ lucrat̄ monach⁹ fugitiuus ſeu apoſtata? R.° Totū monaſterio ſuo lucrat̄. 18. q. 2. abbates. ⁊ ſic̄ Inno. dicit. etiā ſi vetante monaſterio acq̇rit. ff. de acq̇.

re.do.etiã. Sz ꝺm eũdẽ si mona-
chus sit eiectus.ea q̃ lucraẽ nulli
acquirit nec valet cõtract⁹ ei⁹. Et
addit. Posset tñ dici ꝙ acq̇rit epõ
a cuius iurisdictione nõ est abso-
lutus. Uide etiã hunc casũ s̃. apo-
stasia 5.º §. 2.º A .⁊ ibi de hoc cla-
rius dictum est. B
8 ¶ Utꝝ periculũ sit religiosis siue
monachis si ab abbate negligaẽ
cura ecclesiaꝝ ⁊ ꝑsõꝝ ptinentiũ
ad eũ. R.º ꝺm Tho. in quolibet.
Null⁹ põt exigere aut recipere car-
nalia alioꝝ maxime precia pctõꝝ
nisi spiritualia seminet ꝑdicando
uel orando uel salutẽ eoꝝ a q̇bus
recipit ꝑ virib⁹ procurando. Dico
ergo ꝙ totũ claustrũ sicut recipit
sic teneẽ refundere. Si ergo cõstat
eis ꝙ cura negligaẽ debent suppli-
care abbati ⁊ debent eũ monere in
capitulo. ⁊ si videant ꝙ remediũ
nõ apponaẽ debent appellare ꝯtra
abbatẽ sicut cõtra aduersariũ ve-
ritatis. Et si esset mihi notũ aliq̇d
tale monasteriũ nõ auderẽ cõsulẽ
ꝙ aliq̇s i tali eligẽt monachatũ.
A. Idẽ in sũ. li.º 3.º ti. 28. q. 23. B
9 ¶ Utꝝ aliquis religiosus possit
ꝑesse plurib⁹ locis. R.º Nulli reli-
giosi uel monachi pñt ꝑesse plu-
rib⁹ ꝑoratib⁹. Itẽ nec plurib⁹ ec-
clesijs curã aiarũ habẽtib⁹. etiã si
eadẽ cura nõ ꝑ ipsos s̃ ꝑ ꝑsbyteros
ad eoꝝ pñtationẽ ꝑ epõs institu-
tos habeat exerceri nisi auctorita-
te sedis aplice. uel si vn⁹ ex eis ab
alio dependeat uel ad inuicẽ siut
anneri. Et q̇cũq; talẽ ꝑoratũ uel
talẽ ecclesiã obtinẽs recepit aliũ
ꝑmo ꝑuat⁹ ẽ ipso iure. ⁊ statim te-
neẽ dimittẽ. ⁊ ꝑ eũ ad quẽ ꝑtinet
libere cõferaẽ. ⁊ nisi dimitat fit in-
eligibilis. ⁊ ab vtroq; penit⁹ repelli
dz. ex̃ de ꝑbẽ. cũ singula. li.º 6.º Circa
hoc plura vide s̃. bñficiũ ꝑ. §. 4.º
¶ Prioratus uel ecclesie aut ad- 10
ministrationes seu officia vnius
monasterij ꝯsueta ꝑ eiusdẽ mona-
chos gubernari nõ debent cõmitti
monachis alteri⁹ monasterij sine
licẽtia pape. Et ꝯtra h̃ ordinãtes
sũt ꝑuati ptãte prouidẽdi de ipsis
A .s. ea vice. ⁊ de ipsis ꝑ diocesa-
nũ si exempta nõ fuerint. alioq̇n ꝑ
sedẽ aplicã ordineẽ. ut in dicto. c.
cũ singula. B .Et recipiẽtes sũt
ineligibiles ipso iure. ex̃ de preben.
cũ singula. §. fi. li.º 6.º
¶ Utꝝ religiosi succedãt in bonis 11
parẽtũ ⁊ h⁹mõi. R.º Sic. imo pl⁹
ꝙ parẽtes non pñt eos exhereda-
re ꝙ̃uis dũ laici fuerãt in causam
igratitudinis icidissent. C. de epis
⁊ clericis. deo nobis. 19. q. 3. c. fi.
¶ Religiosis precipiẽ in virtute 12
obedientie ⁊ sub interminatione
maledictiones eterne ne in sermo-
nibus suis prelatis detrahant uel
retrahant aliquos ab ecclesia-
rũ suarum frequentia. uel indul-
gentias indiscretas pronũcient.
⁊ ne retrahant testatores a resti-
tutionibus debitis. aut legatis
matricibus ecclesijs faciendis.
nec legata uel debita aut male

ablata incerta sibi uel sui ordinis fratribus uel cōuentibus in alioꝝ ꝑiudiciū fieri uel erogari ꝓcurent. nec absoluāt quēcꝙ in casib⁹ reseruatis pape uel epo ⁊ plura h⁹mōi ut in cle. religiosi. de priuile. A Ibi eni ponūt etiā aliq̄ de qb⁹ dictū est s̄. absolutio ꝑ. §. z°. v. z⁹ est de religiosis. Et addit ꝙ ipsi religiosi nō ꝑsumāt ꝑsonas ecclesiasticas ꝑsertim corā iudicib⁹ delegatis a papa suā ꝯtra eos iusticiā ꝓsequentes vexare indebite aut ad loca plura ⁊ ꝑsertim multū remota cōuenire. Si q̄ aūt de vetitis aliq̄d ibi attēptare ꝑsūpserint. ꝑ duos mēses subiaceāt penis q̄ ꝭm eorū regulā ul' statuta ꝓ grauib⁹ culpis eis cōsueuerūt imponi. sup quib⁹ absqꝫ manifesta necessitate cū eis nō valeat dispensari. Ceteꝝ ꝓlati eoꝝ nisi de his q̄ occasione ꝓmissorū excessuū ad eos quoq̄ mō ꝑuenerit ecclesijs aut ꝑsonis eccl'iasticis dānificatis uel lesis satisfactionē plenariā exhibuerint infra mēsem postꝙ sup hoc fuerint requisiti. suspēsionē vsqꝫ ad satisfactionē debitā eoipso incurrūt non obstantib⁹ statutis aut ꝓuilegijs cuiuscūqꝫ cuiuscūqꝫ tenorꝭ existāt.

13 ¶ Religiosi mēdicātes si recipiant loca noua uel antiq̄ dimittāt sūt excoicati. ut s̄. excoicatio ꝑ. §. 4°. v. decim⁹. A. Et ibi de h̄ plenius in additione. B. Similiter etiam sūt excoicati religiosi q̄ vbicūqꝫ temerarie dimittūt habitū ul' accedūt ad studia sine licētia. ut s̄. excoicatio ꝑ. §. 3°. v. 13°.

¶ Utrū cū religiosis possit dispēsari i voto ꝯtinētie. R̄. ꝭm Tho. z°. z°. q. 88. Uotū ꝯtinētie nō ē essentialiter ānexū ordini sacro sed ex statuto eccl'ie. Unde ꝑ ecclesiā videt' ꝙ possit dispēsari. Sꝫ debitū cōtinētie ē essentialis statui religiōis ꝑ quā hō abrenūciat seculo totalit' dei seruitio mācipat⁹. qđ nō pōt simul stare cū matrimonio in q̄ incūbit necessitas ꝓcurāde vxoris ⁊ ꝓlis ⁊ familie ⁊ reꝝ que ad h̄ req̄rūt'. Unde dic̄ apl's. i. Cor. 7°. Qui est cū vxore sollicit⁹ est q̄ sūt mūdi quō placeat vxori ⁊ diui⁹ est. Uñ nomē monachi ꝑ oppositū ad diuisionē ꝑdictā ab vnitate sumit'. A Dicit' eni a monos qđ est vnū q̄si vnicus ⁊ solitari⁹. 16. q. i. si cupis. B. Et ideo i voto solēnicato ꝑ ꝓfessionē religiōis nō pōt ꝑ ecclesiā dispēsari. Et rōnē assignat decretal'. qꝛ castitas ē ānexa regule monachali. ex̄ de sta. mo. cū ad monasteriū. in fi. A. Con. Al. Sꝫ Inno. ⁊ Hosti. ⁊ multi alij dicūt ꝙ ꝓpter reputabilē causā bñ posset papa dispēsare. Sꝫ ⁊ ipse Tho. i scripto dic̄. ꝙ illi ꝓbabili⁹ dicūt q̄ asserūt ꝙ si cois vtilitas totius eccl'ie uel vni⁹ regni uel ꝓuincie exposcēt posset papa i voto cōtinētie ⁊ religiōis dispēsare ꝙtūcūqꝫ esset solēnicatū. ut in sū. li°. ꝑ. ti. 8. q. 12. B 14

¶ Utrū religios⁹ fact⁹ eps absoluat' a voto paupꝫtat̄ ⁊ obediētie. R̄. ꝭm 15

Tho. vbi s̄. Sicut nō absoluitur
a voto continentie ita nec a voto
paupertatis. q2 nihil debet habere
tanq̄ ꝓpriū s3 sicut dispēsator oīu3
bonoꝝ eccl'ie. Similiter nō absol/
uit a voto obediētie. s3 p accñs nō
tenet obedire si supiorē nō habeat
sicut 7 abbas monasterij q̇ tñ nō ē
a voto obedientie absolutus.

16 ¶ Utrum religiosus factus eps te/
neat ad obseruantias regulares.
R°. sm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 185. Si q̄ sūt
in regularibus obseruantijs que
nō impediāt pontificale officiū sed
magis valeant ad pfectionis cu/
stodiā sicut est cōtinētia pauptas
7 hꝰmōi. ad hec remanet obliga/
tus. 7 p ꝯñs ad portandū habitū
sue religionis q̇ est hꝰmōi obliga/
tionis signū. Si q̄ vero sūt q̄ officio
pontificali repugnēt sicut est soli/
tudo. silentiū. 7 alique abstinentie
uel vigilie graues ex q̇bꝰ impotēs
corpe redderet ad exequēdū pon/
tificale officiū. ad hꝰmōi nō tenet.
In alijs tñ pōt dispensatione vti
sm q2 reqrit necitas psone uel of/
ficij 7 cōditio hoīu3. cū quibꝰ viuit
per modū q̄ etiā plati religionū in
talibus secū dispēsant. A. Con.
hosti. ut in sū. li°. 3°. ti. 28. q. 4. B
Utrū aūt religiosus factus rector
alicuiꝰ eccl'ie teneat ad statuta sui
ordinis vide s̄. monachus. §. 6°.

17 ¶ Utrū religiosus possit esse iu/
dex. R°. Simplex religiosus iudex
esse nō pōt. ut notat. ff. de iudi. l. cū
ptor. A. In glo. q̄ etiā idē dic de
cōuersis. B. S3 nec pōt p cōp/
missū recipere arbitriū. q2 nō debet
eē disceptator forensiū negocioꝝ.
16. q. i. monachi. 7. c. de presentiū. 7
C. de epi. 7 cle. repetita. Sed arbi/
trator seu amicabilis cōpositor eē
pōt. i Auten. ut diff. iudi. §. si vero
cōtigerit. coll. 9. xi. q. 3. iniustū. Et
hoc intellige de imperio sui prelati
ut in dec. c. monachi. 7 ex̄ de postu.
c. 2°. Hec est sententia W. duran. 7
hosti.. A. Con. Albri. B. Utrū
religiosus possit exercere officium
tabellionatus habes. ī. tabellio.
§. fi. Et vtrū possit esse testis. ī. te/
stis 3°. §. 9°.

¶ Utrum religiosus possit esse 18
executor testamentorū. R°. Si est
ordinis minorū non pōt esse exe/
cutor testamentorū sed pōt cōsu/
lere. ut in cle. exiui. §. verū etiā. de
ver. sig. Si etiā est alterius ordi/
nis nō pōt nisi super hoc petita li/
centia 7 obtenta. ut ex̄ de testa. re/
ligiosus. li°. 6°. Talis q2 etiam si
sit exemptus uel prelatus tenetur
reddere rationē ordinario 7 ordi/
narius tenet exigere. ut in cle. reli/
giosus. de testa.

¶ Quid de cōuentibꝰ quarūdā 19
mulierū q̄ canonice appellant nec
sūt pfesse 7 habēt ꝓpriū imo 7 ma/
trimoniū cōtrahere possūt. nunq̇d
dicēde sūt religiose? R°. sm Inno.
7 Ber. Nō. imo eaꝝ status satis re/
probat. 18. q. 2. pnitiosū. nisi forte
aliud ostēdāt. Debent quoq3 p or/
dinarios visitari auctoritate ꝓpria

uel si exempte sunt auctoritate pa-
pali. ut in cle. de statu mo. ꝛ cano.
attendẽtes. circa fi. A. ibi etiam
patz ꝙ stat⁹ dictaꝝ canonicaꝝ nõ
est approbatus. B. Erant etiam
quedã alie que dicebanť beghine
assumẽtes certũ habitũ nulli pro-
mittẽtes obediẽtiã nec renũciãtes
ꝓprijs neq; regulã habẽtes. licz re-
ligiosis q̇busdã spãliter adhererẽt
Iste beghine ꝛ oẽs assumẽtes sta-
tũ eaꝝ ꝛ religiosi q̇ fouent eas in
statu beghinagij sũt excoĩcati. ut s̃.
excoĩcatio ꝑ. §. 4.º v̄. 6.º Sed h̃ nõ
includit beghinas seu vestitas de
pnia beati dñici in Lombardie ꝛ
Tuscie ptib⁹ cõstitutas. ut patz in
declaratione Joh. zz. q̄ incipit.
Cũ de mulierib⁹. Ad materiã aũt
religiõis põt facẽ s̃. monachus. ꝛ
s̃. monialis. Si religiosus uel re-
ligiosa petiť tãq̃ cõiux. require s̃.
matrimoniũ 9.º §. pl̃t. A. Et ibi
de hoc latius in additione. B

Religio ij.º q̄ ad in-
gressum

Utrũ de ingressu religionis
habẽda sit magna deliberatio. R.º
s̃m Tho. z.ª z.ᵉ q. vl̃t. Diuturna de-
liberatio ꝛ multoꝝ cõsilia reqrũť
in magnis dubijs ut ph̃s dicit z.º
ethicoꝝ. In his aũt que sũt certa
ꝛ determinata nõ requiriť cõsiliũ
Circa ingressũ aũt religionis tria
possũt ꝯsiderari. ꝑ quidẽ ipse igres-
sus religionis s̃m se. Et sic certũ
est ꝙ est melius bonum. Et qui de
hoc dubitat q̃tũ in se est derogat
xp̃o qui hoc consiliũ dedit. Unde
Aug⁹ in li.º de verbis dñi. Uocat
te oriens. i. xp̃s ꝛ tu attẽdis ad oc-
cidentem. i. hoiez mortalẽ ꝛ errare
potentẽ. z.º modo põt considerari
religionis ingressus per cõpara-
tionẽ ad vires eius qui ingressur⁹
est. Et sic non est locus dubitati-
oni. quia illi qui religionem ingre-
diuntur nõ confidunt de sua virtu-
te sed de diuina. s̃m illud Ysa. 40.
Qui sperant in dño mutabũt for-
titudinẽ. assumẽt pẽnas suas sicut
aquile. current ꝛ non laborabunt.
ambulabunt ꝛ nõ deficient. Si ta-
men sit aliquod speciale impedi-
mentũ. puta infirmitas corpora-
lis uel onera debitorũ. uel aliq̇d
huiusmodi. in his requiriť delibe-
ratio ꝛ cõsiliũ cũ his de q̇b⁹ sperať
ꝙ ꝓsint ꝛ nõ impediant. Uñ diciť
in Ecclesiastico. 37.º Cũ viro irreli-
gioso tracta de sanctitate ꝛ cũ in-
iusto de iusticia. Quasi dicat. non
Unde sequiť. Non attendas his
in omni cõsilio. sed cũ viro sancto
assiduus esto. In quib⁹ tñ non est
diuturna deliberatio habẽda. Uñ
Jero⁹ i ep̃la ad Paulinũ. Festina
queso te ꝛ herenti in salo nauicule
funẽ magis ꝑcide q̃ solue. z.º aũt
põt cõsiderari modus intrandi re-
ligionẽ ꝛ quã religionẽ aliq̇s in-
gredi debeat. ꝛ de talibus põt ha-
beri cõsiliũ cũ his qui non impe-
diãt. Utrũ aũt impubes possit in-
gredi religionẽ. habes s̃. nouitius
§. ꝑ. et z.º

j ¶ Utrũ aliquis debeat inducere alios ad religionis ingressũ. R. sm Tho. 2. 2e. q. vlti. Inducentes alios ad religionẽ nõ solũ nõ peccant sed ⁊ magnũ premiũ merent. Dicit eni Jac. vlti. Qui conuerti fecerit pctõrem ab errore vie sue liberabit aiam suã a morte ⁊ operit multitudinem peccatorũ. ⁊ Danielis. 12. Qui ad iusticiã erudiũt multos. erũt quasi stelle in perpetuas eternitates. Posset tñ contingere circa huiusmodi inductionẽ triplex inordinatio. p̃ si q̃s violent aliũ ad religionẽ cogeret. qd̃ phibet. 20. q. 3. pñs. 2. si quis symoniace aliũ ad religionẽ trahat muneribus datis. i. q. 2. q̃ pio. Nec tñ ad hoc pertinet si aliquis alicui pauperi necessaria ministret in seculo nutriens eũ ad religionẽ. uel si sine pacto aliqua munuscula tribuat ad familiaritatẽ captandã. 3. si mẽdacijs eũ alliciat. Imminet eni sic inducto periculũ ne cũ se deceptũ inuenerit retrocedat. ⁊ sic fiant nouissima hois illius peiora prioribus. Math. 12.

z ¶ Utrũ adultus ingressus religionẽ possit ad seculũ redire. R. Q̃diu est nouiti⁹ in pbatiõe posit⁹ redire põt libere infra annũ p̃ter q̃ in tribus casib⁹. p̃mus est si sciẽter recepit habitũ qui dari pfitentib⁹ cõsueuit. qd̃ hz locũ in illis religionibus in qb⁹ habit⁹ nouitiorũ est distinct⁹ ab habitu professoꝝ. qꝛ p talẽ susceptionẽ intelligit tacite professus. A. Et idẽ qñ habit⁹ nouitiorũ est indistinct⁹ ⁊ illũ gestauerit p annũ itegrũ. ut in. c. i. de regu. li. 6. B. 2. si fecerit pfessionẽ. 3. si euidenter apparet q̃ talis absolute voluerit vitã mutare. qd̃ tñ nõ p̃sumit nisi clara probatione uel cõpetentib⁹ indicijs ostendat. A. Et hoc casu cũ quis voluerit vitã absolute mutare assumendo habitũ etiam nouitij videt tacite professus ⁊ obligatus religioni in genere. ex de regu. cõsulti. Et ideo si postea contrahat matrimoniũ nõ valet sm Goff. ⁊ Inno. ibidẽ vbi etiam cum Inno. transit dñs An. de bu. in dicto. c. consulti. Et hoc videt doctorũ cõmunis sentẽtia. nisi forte ingrediens ad vnam ad nullã aliã religionẽ se obligare intenderet. Nam hoc casu si ex aliqua rationabili causa nõ possit i intenta religione persistere nulli obligatur. ⁊ matrimoniũ cõtrahere põt prout notat dñs Pe. de ancharano. i. c. cõstitutionẽ. de regu. li. 6. Qñ aũt q̃s presumat vitam voluisse absolute mutare uel seculo renũciare. dictũ ẽ s. nouiti⁹. §. 4. in additiõe. Et i eodẽ. §. clari⁹ tangit id qd̃ i h. §. ponit. B. Sz in p̃dictis casibus distingue. qꝛ si aliqd̃ p̃dictorũ triũ fecerit in aliq̃ religione mendicãtiũ. nõ erit pp̃ter h illi ordini obligat⁹ s; gnãlit alicui ordini. ex de regu. non solũ. li. 6. In alijs uero ordinib⁹ ⁊c. ut s. nouitius. §. 5. circa mediũ.

3 ¶ Utrū seruus ingredi possit uel
recipi in religionē. R. Non pōt in-
gredi nec debet recipi siue sciat ꝙ
sit seruus siue si est ꝑsona incogni-
ta ⁊ nesciat vtrū sit seruꝰ uel liber
Et si ingressus fuerit ⁊ infra trien-
niū petit a dño suo. debet reddi cū
oībus que attulit. fide tñ accepta
de inpunitate ipsiꝰ. Post triēniū ꝓ uo
repeti nō pōt nisi esset tam lōge ꝙ
inueniri nō posset. 17. q. 2. si q̇s in-
cognitꝰ. Et erit dictū tempꝰ a tpe
scie dñi. ar. in dcō. c. si q̇s incogni-
tus. A. Hug. aūt dicit a tpe in-
gressus. sed Lau. Joh. ⁊ aliȷ̄ ple-
riq; doctores dicūt a tpe scientie.
ut in sū. con. liº. ꝑ. ti. 8. q. 64. vbi
notant etiā oīa que in hoc. §. ha-
bent ſm Ray. ⁊ glo. Ubi etiā idē
dicunt de obligatis ad rōcinia rei
publice. B Et hec intellige vera
esse in oī genere seruorū etiā si sint
coloni originariȷ̄ siue ascripticiȷ̄.
de quibus habet. ī. seruus. ꝑ. §. 4º.

4 ¶ Quid si seruus ingressus mo-
nasteriū recipit ad ꝓfessionē ante
dictū terminū. R. ſm Ray. Cre-
do ꝙ debet remanere in ordine ⁊
monasteriū dꝫ satisfacere dño. q2
fuit in culpa recipiēdo. ar. dis. 54.
si seruꝰ. Al. dic̄ ꝙ si erat incognitꝰ
⁊ ꝓbabat forte ꝑ falsos testes ꝙ
esset liber. dꝫ restitui dño si petat.
ex̄ de ser. nō or. c. de seruorū. Con.
Hosti. A. Et idē ſm eosdē est si
talis dolose ītrauit religionē sciēs
se seruū. Secꝰ si bona fide putabat
se liberū. ut ī sū. eo. ti. q. 65. B

¶ Quid si talis post factā ꝓfessio- 5
nē fuerit dño restitutꝰ ⁊ postea ma-
numissus sit. nūq̇d tenet redire ad
monasteriū? R. ſm W. Sic. q2
q̄tū in eo fuit monachus fuit. A
Idem in sū. eo. ti. q. 66. B

¶ Utrū obligati ad rōcinia pos- 6
sint ingredi uel recipi in religionē
R. Si sūt obligati ad rōcinia rei
publice nō sūt recipiendi. dis. 53. le-
ge. Sꝫ si obligati sunt ad rōcinia
ꝑuatoꝝ. honestū est ꝙ ꝑus de rō-
ciniȷ̄s se expediāt. A. Nō ātē ne-
cessariū ſm glo. Ray. ⁊ ī dcā. q. 64.
B. Utꝝ autē sic obligati possint
ordinari. vide s̄. obligatꝰ ꝑ totū.

¶ Utrū ille q̇ est obligatꝰ ad ali- 7
q̇d soluēdū possit ingredi ad reli-
gionē. R. ſm Ray. Ingredi pōt
nō obstāte obligatiōe ul' iuramēto
dūmō nō ex volūtate uel intētiōe
subtrahendi debitū hoc faciat sed
ex caritatꝭ feruore. Nec facit iīuriā
creditori. quia excusat auctoritate
spūs sancti cui nemo resistere pōt
19. q. 2. due. ex̄ de regu. ⁊ trāse. licꝫ
Sꝫ monasteriū tenet satisfacere
de his q̄ ipse contulit mouasterio.
19. q. 3. si qua mulier. C. de epi. et
cle. deo nobis. §. ꝑ. Or si nihil con-
tulit monasterio q2 nihil habebat
inanis ē actio quā excludit inopia
debitoris. 14. q. 6. si res. ff. de dolo:
nā is. Si tñ post ingressū religio-
nis occasione eiꝰ monasteriū aliq̄
acquireret puta ꝑ successionē here-
ditariā uel donationē seu ex testa-
mento. teneret monasteriū quātū

illud esset. ar. in dcō. c. si qua mulier. Con. Inno. hosti. ⁊ Tho. z. z. q. vlti. Poterit etiā ut ait Ray. in monasterio existens scribere uel aliud honestū op⁹ facere ad liberandū se. dūmō nō negligat ꝑpter hoc diuinū officiū. dis. 19. cleric⁹. et 21. q. 1. cleric⁹. Et deducent expense ſm qſdā ne sit onerosus monasterio. 16. q. 6. de lapsis. Sed addit Inno. ꝙ aliq addūt nō deducendas expēsas. qꝛ ex q altari seruit de altari viuere debet. 12. q. 1. ex his. Et hoc ꝓbabili⁹ videt dūmō nō impediat in aliq ab obseruantia regulari. A .i. ab obsequijs regule ⁊ religionis quib⁹ est semper astrictus. Ideo ad predictā solutionē nō tenet ſm Ul. ⁊ in sū. li. 3. ti. 16. q. 5. B

8 C Quid si sit obligatus ad aliqd faciēdū? R. ſm hosti. Nihilominus ingredi pōt ⁊ pficiat qd ꝓmisit. Et si h nō pōt saltē pficiat per aliū nisi man⁹ eius spāliter electa esset. qꝛ tūc nō licebit ei p aliū facē nisi de licētia ei⁹ cui ꝓmisit ar. C. de cadu. tol. l. i. §. ne autē. ex de offi. dele. c. fi. Potest etiā satisfacere ei cui ꝓmisit siue de bonis q contulit monasterio siue operādo aliqd ut ei satisfaciat. De hoc vide in precedenti. §. A .Et ibi tactū est ꝙ ad huiusmodi operationē nō tenet nisi forte ꝑpter vitandū scandalū quando occurreret. Et sic intelligi pōt qd hic dicit B

9 C Utꝝ rector q iurauit regere ciuitatē p annū. siue magister q iurauit legere. uel capellan⁹ q iurauit seruire in capellania possit ingredi religionē. R. ſm Ray. Sic Non eni iuramētū violat q illud in meli⁹ cōmutat. ex de iure iurā. puenit. Idem Inno. ⁊ Goff. hosti. ꝗ idem. sed addit. Consulo ꝙ prius impleat qd ꝓmisit. ex de iure iurā. debitores. hoc eni tutius esset nisi ab illo uel illis qbus iurauit possit licentiā obtinere. A .hoc consiliū nō videt bonū per qd ingressus religionis retardet. Et in c. debitores. nō inducitur aliquod impedimētū uel retardatio boni. sed solū dicit ꝙ q iurauerūt soluē vsuras soluāt. Nec etiā obstat. c. cōmissū. ex de sponsa. vbi cōsulit ꝙ qui iurauit cōtrahere matrimoniū p vba de pñti p⁹ cōtrahat ⁊ exinde ingrediat religionē. qꝛ per talē cōtractū nō retardat religiōis ingressus ſm glo. Ray. ⁊ i sū. eo. ti. q. 6. vbi hec oīa notant. B .Utrum ꝑpter obsequia parentū debeat qs retrahi ab ingressu religiōis habes ɜ. religio p. §. 3. Et vtꝝ cōiugat⁹ possit ingredi vide. ɜ. votū 4. §. p.

C Utꝝ epi archidiaconi uel presbyteri curati possint ingredi religionē. R. ſm Tho. z. z. q. vlti. 10
Obligatio voti ꝑpetui ad vacādū diuinis obsequijs cōpetit ꝓprie epis ⁊ religiosis. Presbyteri aūt curati ⁊ archidiaconi nō obligant voto perpetuo ⁊ solēni ad curā aiaꝝ retinendā sicut ad h obligant epi.

8

Unde epi p̄sulatū deserere nō pn̄t
absq auctoritate Romani ponti-
ficis. ex̄ de regu. licz. Archidiaco-
ni aūt ⁊ p̄sbyteri curati pn̄t libere
abrenūciare ep̄o curā eis cōmissā
absq licentia pape q̇ solus pōt in
votis ppetuis dispēsare. A. Et
etiā epi nisi in casib⁹ particulariter
exceptis. ut. j. votū 5°. §. p̄. B. Unū
manifestū est q̄ archidiaconis ⁊
p̄sbyteris curatis licet ad religio-
nē transire etiā ep̄o cōtradicēte. ut
19. q. 2. due sūt. Bn̄ficia aūt ali-
cuius taliū toto tp̄e pbationis nō
debent alteri cōferri nisi de ipsius
cōsensu uel nisi cōstet q̄ voluerit
absolute mutare vitā uel pfessionē
fecerit uel habitū professoꝝ sciēter
receperit. sed interim seruiet bene-
ficio per aliū cui de portione con-
grua ipsius bn̄ficij puidebit. ex̄ de
regu. bn̄ficiū. li°. 6°. Utrū excoicati
possint ingredi uel recipi in religio-
nē. vide s̄. absolutio 3°. §. fi. A
Et ibi de hoc plen⁹ in additiōe. B
ij ¶ Utrū illi qui nō sūt exercitati
in obseruantia p̄ceptoꝝ debeāt in-
gredi religionē. R°. s̄m Tho. vbi
s̄. Sic. Nā ⁊ dn̄s Matheū publi-
canū q̇ in obseruantia preceptorū
exercitatus nō erat vocauit ad cō-
siliorū obseruantiā. ut patz Luc.
5°. Ingredi eni religionē non solū
expedit his qui sunt exercitati in
preceptis ut ad maiorē perfectio-
nem perueniāt sed etiam his qui
nō sunt exercitati ut facilius pec-
cata vitent ut patz. quia per vigi-
lias ieiuniū ⁊ obedientiā tollunt
occasiones peccatorum ⁊ luxurie
gule ⁊ huiusmodi.
¶ Ingressi monasteria se ⁊ sua de- iz
dicant deo. Oia eni eoꝝ bona mo-
nasterio intelligūt esse collata. C.
de epi. ⁊ cle. A. imo de sa. sanc. ec.
B. in Auten. ingressi. et. 19. q. 3. q̄
ingredientib⁹. Hoc tn̄ in multis lo-
cis nō seruat de cōsuetudine in q̇b⁹
ex quo q̇s ingressus est ꝓpinqui ei⁹
bona imobilia occupant nisi qua-
tenus de illis dedit monasterio s̄m
cōsuetudinē regionis. Idē fit ali-
cubi etiam circa mobilia. Et s̄m
Ray. dicta cousuetudo valet si est
approbata uel obtenta per. 40. an-
nos. Nam minori tp̄e nō currit cō-
tra ecclesiā prescriptio. A. Talis
cōsuetudo nullatenus videt valere
cū deroget ingressui religiōis spo-
liando ingredientem bonis suis. ⁊
sic est irrationabilis ⁊ inualida. ex̄
de cōsue. c. fi. nisi forte qn̄ ꝓpinqui
essent honesti ⁊ egentes ⁊ mona-
sterium nō indigeret. B
¶ Utrū per religionis ingressū i3
consequat quis remissionē omniū
pctōrū. R°. s̄m Tho. 2ª. 2ᵉ. q. vltī.
Rationabiliter dici pōt q̄ sic. sic
per assumptionē crucis. Si eni ali-
quib⁹ elemosynis factis homo pōt
statim satisfacere de peccatis suis
s̄m illud Danielis 4°. Peccata tua
elemosynis redime. multo magis
in satisfactione pro omnib⁹ peccatis
sufficit q̄ aliquis totaliter se diuinis
officijs mancipet per religionis

ingressū que excedit oē genus sa-
tisfactionis etiā publice penitētie.
ut habet.33.q.2.admonere. sicut
etiā holocaustū excedit sacrificiū
ut Greg⁹ dicit. Unde in vita patrū
legit ꝙ eādē gratiā ꝯsequūt ingre-
dientes religionē quā consequūt
baptiçati. Si tñ per ingressū nō ab-
solueret ab omni reatu pene. nihi-
lominus ingressus religiōis vti-
lior esset ꝙ̄ peregrinatio terre san-
cte ad promotionē in bonū quod
preponderat absolutioni a pena.
A. Hoc latius tetigi in quadriga
li. ꝑ.ti.49.§.23. B
14 ¶ Quid de eo qui dolo inductus
intrauit religionē? R. ſm Ray.
Non pōt allegare deceptionē cui⁹
cōditio melior facta est. ex. qō me-
tus causa. cū dilectus. 7 de cōuer.
cōiuga. ex parte. et. c. veniens. A
Con. Hosti. 7 addit ꝙ idem est etiā
si quis ex falsa causa intrauit. ut si
putauit sponsā suā leprosam 7 nō
erat. ex. de cōuer. ꝯiuga. ex parte 2.
7 notat in sū. li. 3. ti. 28. q. 10. B
15 ¶ Quid si quis ingrediat religio-
nē sub cōditione aliqua? R. ſm
W. Si ponat cōditio ꝯtra substan-
tiā religiōis puta ꝙ liceat ei tenere
ꝓpriū. A. uel etiam vsufructū ſm
eūdē W. 7 in sū. li. ꝑ. ti. 8. q. 18. B
nō valet monachat⁹. Bene tñ pōt
aliq̄ tenē ad vsū de cōsensu prelati
Si ꝟo cōditio apponat contra ali-
quā particularē austeritatē. utputa
ut liceat ei comedere carnes. tūc si
scit hoc ꝯtineri in regula uel cōsti-
tutione quā ꝓfitet tenet. Secus si
nescit id in eis cōtineri. A. Sup
his vltimis a ꝟ. si ꝟo 7. j. nil videt
W. dixisse. Sꝫ ut patꝫ in dcā. q. 18.
Inno. ait ꝙ si ad ingredientē dice-
ret. tu debes profiteri regulā beati
Aug. 7 bene potes comedere car-
nes. 7 i illa ecclīa essent cōstitutio-
nes ꝙ nō comederent carnes. bene
posset comedere carnes. cū nec hoc
regula habeat neqꝫ vniuersalis cō-
stitutio. nec ei posset aliq̄d imputa-
ri nisi esset scandalū. Et tūc posset
ad aliū locū mutari. Sed Hosti.
dicit ꝙ hoc casu licebit ꝓdicto car-
nes comedere nisi forsitan ei cōsta-
ret de consuetudine uel cōstitutione
illi⁹ monasterij. uł hoc notoriū esset
omnib⁹. Item ſm Inno. secus est
si diceret sibi. Profitere regulā bti
benedicti. Nā cū ſm eam omnes
generaliter abstinere debeant a car-
nibus. fatuitati eius imputandū ē
si credit ei q̄ ꝓmittebat sibi ꝙ lice-
ret comedere carnes. Con. Hosti.
Addit postea Inno. Alij dicūt ꝙ
ex q̄ submittit se obedientie alicui⁹
nō obstātib⁹ talibus promissionib⁹
tenet seruare regulā 7 constitutio-
nes eius. 12. q. i. nō dicatis. Et hoc
videt verius. cū vnusquisqꝫ debeat
se cōformare bonis moribus eoꝝ
cū quib⁹ cōuersat. 25. dis. §. at aūt
ꝟ. quotiensciīqꝫ. B
¶ Quid si aliquis videns aliqō 16
monasteriū vbi monachi splendi-
de viuunt cogitat. hunc ordinem
bñ possū sustinere. 7 sic ingredit?

R°. ƀm Ray. Dico indistincte ꝙ si
fecerit ꝓfessionē nō pōt ad seculū
redire. quin potiꝰ si erat peritus ⁊
sciebat ea q̄ seruanda erāt intelli-
giť se obligasse nō ad id qđ fiebat
sed quod fieri debebat. Idē si erat
simplex ⁊ fuit ei explanata regula
⁊ cōditiones ordinis ⁊ professus
fuit. Si ꝟo nō fuit ei exposita au-
steritas regule. tūc si solū ad illam
vitā intendebat se obligare nō ad
superiorē ⁊ hoc expssit. nō cogetur
ibi manere ꝫ transibit ad aliū or-
dinē quē sustinere possit. Si ꝟo nō
expssit debet remanere nec pōt alle-
gare dolū. ut s. in. §. anplt. dictū ē.
A. Con. p̄dictis Hosti. Et addit
ꝙ talis cogendus ē ut uel ꝓfessio-
nē ab initio institutā in eodē loco
faciat ⁊ religionē seruet uel locū
exeat ⁊ penitus dimittat in q̄ nec
abusus cōtrarius nec numerꝰ de-
fendit annoꝝ. ex. de elec. cū causā q̄
inter presbyterū. Et si oēs deficiāt
alij inducanť alterꝰ religionis. ex.
ne. cle. uel mo. relatū. Et si illi si-
militer deficiāt tūc locus mutata
institutione auctoritate ordinarij
pōt per seculares clericos retineri.
Et sic pōt inteligi. ex. de reli. do. inť
quatuor. Itē Ray. addit. Uel dic
indistincte ꝙ talis debet remanē
quia dolus aliorū uel simplicitas
vouentis nō excusant in talibꝰ. Et
dic glo. eiꝰ ꝙ hoc bene ꝓbať. 20.
q. 3. cōstituit. uti sū. eo. ti. q. 1. Sꝫ
certe nō videť ꝙ votū se extendat
vltra intētionē pure ⁊ simpliciť vo-
uētis. ut i. c. exijt. de ꝟ. sig. li°. 6°. B

RELIGIO iij°. q̄ ad vo-
tum in-
grediendi. Utrū pueri possint
se voto obligare ad ingressū reli-
gionis. R°. ƀm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. vltꝫ.
Uotū simplex cōsistit i sola ꝓmis-
sione cū interiore mētis delibera-
tiōe. Et h̄ votū hꝫ efficaciā ex iure
diuino q̄ tn̄ dupliciter tolli pōt. Uno
mō ꝑ defectū deliberatiōis. ut pꝫ
in furiosis q̄ꝝ vota nō sūt obliga-
toria. ut ex. de regu. sicut tenor. Et
eadē rō est de pueris q̇ nōdū habēt
debitū vsū rōnis per quē sint doli
capaces. quē quidē pueri habēt ut
frequentiꝰ circa. 14. annū. Puelle
ꝟo circa. 12. q̇ dicūť āni pubertatꝭ
In quibusdā aūt anticipať ⁊ in q̇-
busdā retardať ƀm diuersā dispo-
sitionē nature. Alio mō impediť
efficacia simplicis voti si quis deo
voueat illud qđ nō est ꝓprie ptātis
puta si seruꝰ etiā rōnis vsū habēs
vouet se religionē ingredi aut etiā
ordineť ignorante dn̄o. dis. 54. c.
si seruus. Et qꝛ puer uel puella in-
fra pubertatis ānos nāliter sūt in
ptāte patris q̄tū ad dispositionē
sue vite poterit pater eoꝝ votū re-
uocare uel acceptare si sibi placue-
rit. ut expsse diciť de muliere Nu-
meri. 30. Sic igiť si puer ante tem-
pus pubertatis votū emittat non
obligať. Si tn̄ ante habeat vsum
rationis obligať quidē q̄tū in se
est ex suo voto. sed pōt reuocari per
auctoritatē patris. quia ordinatio

legis qua vn⁹ homo subdit᷑ alteri
respicit illud qđ in plurib⁹ accidit.
Si ṗo annos pubertatis excedat
nō pōt reuocari auctoritate paren-
tum. Et si nō dū haberet plene vsū
rōnis non obligaret᷑ q̄ ad deū. A
Idē in sū. li. 3. ti. 28. q. xi. Et adde
ſm Ray. ⁊ in sū. li. p̄. ti. 8. q. 30. ꝙ
si impubes doli tñ capax emittit
aliud votū q̄ cōtinētie. videt᷑ ꝙ sit
obligatus nisi pater statim cū au-
dierit reuocet. 32. q. 2. mulier. Et
idē est de iuramēto ſm glo. eius. ⁊
Tho. Et idē dic̄ glo. de voto conti-
nentie ⁊ de voto circa ingressū reli-
gionis. q2 nō pōt reuocari nisi sta-
tim reuocet᷑. i. ipsa die. ar. Numeri
30. vbi dicit᷑. Et in alterū diē distu-
lerit sententiā. Itē dic̄ glo. ꝙ si im-
pubes doli tñ capax vouerit se ser-
uaturū cōtinētiā ⁊ ingressurū reli-
gionē. cū venerit ad etatē uel cum
mortuus fuerit pater. pōt pater il-
lud irritare ꝯtradicēdo statim ſm
eādem opinionē. licz Hug. dixerit
ꝙ nō pōt. Sed dictū Hug. sat̄ pōt
verificari nisi votum impuberis ex
iusta causa fuerit dispēsatū. Unde
ut ibidē patz. Inno. dic̄ Credim⁹
ꝙ etiā impubes si doli capax sit ⁊
votū fecerit abstinentie uel peregri-
nationis uel aliud. ꝙ debet illud ad-
implere postq̄ patriā potestatē ex-
iuit. q2 potuit se obligare deo sicut
⁊ diabolo. ex de delic. pu. c. p̄. Tñ
cū talibus est facile dispensandū ⁊
cōmutandū. q2 licz in aliquo sint
capaces nō tñ multa cognoscunt
cū sint inexperti. Con. Hosti. Item
ut ibi patet Ray. dicit ꝙ si impu-
bes intrat religionē pōt extrahi a
patre uel tutore infra annū ⁊ diem
a tēpore scientie ſm glo. eius. Idē
Goff. ⁊ Hosti. 20. q. 2. c. p̄. et 2. et
ar. i. q. 2. si quis incognitus. et ex
de cōces. preben. quia diuersitatē.
Si ṗo ponat᷑ in religione ab alio
puta a patre uel tutore. si ipse non
consentit pōt egredi quādo volue-
rit vsq₃ ad etatē legitimā. 20. q. i.
puelle. et. q. 3. presens. Si aūt con-
sentit lz cōsensus ille qui fit ante
annos. s. pubertatis nō teneat. ex-
ire tñ nō pōt prius q̄ perueniat ad
etatē legitimā. 20. q. i. illud. ad in-
star carnalis m̄rmonij. ex de despō.
impu. de illis. p̄. Sed q̄ cito perue-
nerit ad etatem perfectā pōt egredi
20. q. 3. presens. ex de regu. cū sim⁹
Item ut patz ibidē Inno. dic̄ ꝙ si
impubes de consensu parentū uel
tutorū tacito uel expresso intraue-
rit religionē. eū vlterius reuocare
nō poterūt. ex de regu. significatū. ⁊
ꝙ si ipubes vnū tm̄ parentē habe-
at. ille solus eū offerre pōt. ⁊ si ha-
beat tutores alios q̄ parentes. tñ
parentes inuitis tutoribus eū pn̄t
offerre. Idem etiā credūt aliqui ⁊
si sit auus qui habeat filiū aut ne-
potem in potestate. ꝙ pater inuito
auo eū poterit offerre ⁊ nō econ-
uerso. quia in his spiritualib⁹ ius
nature p̄fert᷑ positiuo uel ciuili. ut
in dicta. q. 30. B. Ceterū de voto
solēnis ꝓfessionis dicetur in se. c.

1 ¶ Utrum liceat aliquos se voto ob/
ligare ad religionis ingressum. Rº.
sm Tho. vbi s. Unū ⁊ idē opus
voto factum laudabilius est ꝙ si
sine voto fiat. ut dicit. j. votū ꝑ. §.
xiº. q incipit. vtrū melius. Et ideo
obligari voto ad ingressū religio/
nis sm se est laudabile. A. Idē
in sū. liº. 3º. ti. 28. q. 6. Tn̄ nisi h̄ fiat
cū maturitate pōt esse causa discri/
minis. vnde ab inductiōe taliū vo/
torū ⁊ similiū per q̄ renūciet secu/
lo infra ānū ꝓbatiōis fratres mē/
dicantes oio debent abstinere. ut i
c. nō solū. et. c. se. de regu. liº. 6º. B
2 ¶ Utrū q̇ vouit ingredi religionē
teneat. Rº. sm Tho. vbi s. Uotū
est ꝓmissio deo facta de his q̄ ad
deū pertinēt. Ut aūt dicit Greg⁹
in epl'a ad Bonifacium. Si inter
hoies solēt bone fidei cōtract⁹ nul/
la rōne dissolui. q̄to magis polli/
citatio quā q̇s cū deo pepigit solui
sine vindicta non poterit. Et ideo
ad implendū illud ꝙ homo vouit
ex necitate tenet. Un̄ glo. sup illud
ꝑs. vouete ⁊ reddite. dicit. Uouere
volēti cōsulit. s post voti ꝓmissionē
redditio necessario exigit. Tenet
ergo q̇s ex necessitate implere votū
dūmodo sit aliq̇d qȯ ad deū per/
tineat. Manifestū est aūt ꝙ ingres/
sus religiōis maxime ad deū per/
tinet. qꝛ ꝑ hoc hō totaliter se man/
cipat diuinis obsequijs. Un̄ relinq̇t
ꝙ tenet ingredi. s. sm ꝙ se obli/
gare intendit ita. s. ꝙ si se intendit
absolute obligare. tenet q̄citius
poterit legitimo impedimento ces/
sante. Si aūt ad certū tēp⁹ uel sub
certa cōditione. tenet adueniente
tpe ⁊ cōditione existēte. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 1. B
¶ Quid si illi nolūt eū recipere? 3
Rº. sm Tho. zª. zº. q. 88. Si q̇dē
intētio sua fuit se obligare ad reli/
gionis ingressū principaliter. ⁊ ex
ꝯsequēti elegit hanc religionē uel hūc
locū q̄si sibi magis cōgruentē. te/
net si ibi recipi nō pōt aliā religio/
nē intrare. Si aūt ꝑncipaliter intē/
dit se obligare ad hāc religionē uel
ad hūc locū ꝓpter specialē cōplacē/
tiam hui⁹ religiōis uel loci illi⁹. nō
tenetur aliam religionē intrare si
illi nolūt eū recipere. Eandē sniam
ponit idē Tho. eo. liº. q. vlt. A. Si
aūt incidit i impossibilitatē implē/
di votū ex ꝓpria culpa. tenet facere
quod pōt. ⁊ insuper penitētiā agē
de culpa preterita. Si aūt dubitat
quā intētionē habuit. debet tutio/
rem viā eligere sm eundē Tho. ⁊
Pe. ut in sū. liº. ꝑ. ti. 8. q. 5. Et ad ꝑ/
dicta facit qȯ positū est s. religio
zº. §. zº. in additione. B
¶ Utrū ille qui vouit vnā determi/ 4
natā religionē intrare licite possit
induci ad aliā. Rº. sm Tho. zª. zº.
q. vlt. Quia in maiori intelligitur
minus. ideo ille qui obligatus est
voto uel iuramēto ad ingressū re/
ligionis minoris pōt licite induci
ad hoc ꝙ ad maiorē religionem
transeat. nisi sit aliq̇d spāle qȯ im/
pediat. puta infirmitas uel etiam

spes maioris profectus in minori religione. Ille vero qui obligatur voto uel iuramento ad ingressum maioris religionis nō pōt licite induci ad minorē religionem nisi ex aliqua euidenti causa τ cū dispensatione superioris. Si tñ igrediat τ pfiteatur vide. ī. religio 5°. §.3°.

5 ¶ Utrū ille q̄ vouit ingredi religionē teneatur ibi perpetuo remanere. R°. sm Tho. vbi s̄. Si vouens intendit se obligare nō solū ad ingressū religiōis sed ad perpetuo remanēdū. tenet ꝑpetuo remanere. Si aūt intēdit se obligare ad ingressū causa experiēdi cū libertate remanēdi uel nō remanēdi. manifestū est ꝙ remanere nō tenetur Si aūt in vouēdo de hoc nihil cogitauit videtur obligari ad ingressū sm formā iuris cōis que est ut ingredientibus detur annus probationis. Unde nō tenet ibi perpetuo remanere. Si tñ tali intētione intraret ut statim exiret. nō videt satisffactū voto. qr in vouēdo h̄ nō intēdebat. τ ideo tenet ut saltē velit experiri an ei expediat manere. A. Idē in sū. li. 3°. ti. 28. q. 9. vbi τ addit sm Inno. ꝙ cū q̄s in vouendo nō distinguit cui regule se deuoueat. intelligit se vouere regule illi⁹ in cuius manib⁹ facit ꝓmissionē. ar. c. ꝙ dei timorē. ex. de sta. mo. vbi etiā hoc notat Inno.

Religio iiij°. q̄ ad pfessionē.

Utrū impuberes possint ꝓfessionē facere. R°. sm Tho. 2°. 2°. q. vlt̄. Professio est solēne votū q̄ð facit esse monachū uel religiosū. quod quidē subdit ordinationi ecclie ꝓpter solēnitatē quā habet annexā. Et quia ecclesia respicit illud quod in plurib⁹ est. ꝓfessio ante tempus pubertatis facta ꝯtūcūq; aliquis habeat vsum rationis plenū uel sit doli capax nō habet suū effectū ut faciat ꝓfitentem iam esse religiosū. A. Idem in sū. li. 3°. ti. 28. q. xi. B. Adde hic quod dicit s̄. nouiti⁹. §. p̄. et 2°.

¶ Que est ꝓfessio expressa τ que tacita siue ꝓsūpta? R°. Professio expressa est que fit in manu abbatis siue ꝑlati recipient̄ eam: uel in manu ei⁹ quē prelatus ad hoc mittit. ex. de regu. τ transe. ad apostolicam. Tacita vero fit per susceptionē habitus professorū. Itē si manifeste ōndit ꝙ velit vitā mutare. Itē si gestat habitū etiā nouitiorū ꝑ ānū vbi nō ē distinct⁹ i colore uł scissura. vide h̄ s̄. nouiti⁹. §.4°. A Et de h̄ dictū ē clari⁹ s̄. religio 2°. §. 2°. cū additiōibus. B. Si aūt professio fiat infra annū. vide ibidem. §.5°. B

¶ Utrū ille q̄ fecit ꝓfessionē tacitā teneat ad oēs obseruātias regulares R°. sm Tho. i. 4°. dis. 38. In oi casu tenet ad tria vota religiōis ꝓncipalia. ſ ad alias obseruātias quarū trāsgressio ex dissimulatiōe ꝑlatorū inducit. q̄ dū vidētes nō corrigūt indulgē videt. nō videt 2

obligari precipue si sit simplex qui talia discernere sufficienter nesciat Con. Al. A. Hec videntur vera quo ad illa que prelatus pōt dispensare Al' videtur obligari ad omnes regulares obseruantias. ut s. religio z. §. si. cū additionibus. B

Religio vo. quo ad transitū ad aliā. Utrū liceat transire de vna religione ad aliam? R. sm Tho. z. z. q. vlt. Transire de vna religione ad aliam nisi pter magnā vtilitatē uel necessitatē non est laudabile. tum quia ex hoc plerūqꝫ scandalizantur illi qui relinquūtur. tū etiā quia facilius aliquis pficit in religione quam cōsueuit q̄ in illa quā nō cōsueuit ceteris paribus. Unū in collationibus patrū abbas Nestorius dicit vnicuiqꝫ vtile q sm ppositū quod elegit sūmo studio ac diligentia ad operis incepti perfectionem peruenire festinet. et nequaqꝫ a sua quā semel elegit pfessione discedat. Et postea rationē assignās dicit. Impossibile nāqꝫ ē vnū eūdēqꝫ hoiez simul vniuersis virtutib9 fulciri. quas si qs voluerit simul attēptare in id eū incidē necesse est. ut dū oēm sequitur nullam integre cōsequatur. Diuerse eni religiones pemineāt sm diuersa virtutū opa. Pōt tn̄ aliqs de vna religione laudabiliter trāsire ad aliā tripliciter ex causa. p qdē ex zelo pfectioris religiōis in q̄ nō attēdit excellētia sm solā artitudinē vite. sed pncipaliter sm illud ad qd religio ordinat et pñter sm discretionē obseruantiaꝝ fini pportionataꝝ. ut s. religio p. §. 4. Et in h casu pter humilitatē debet qs petere licentiā. q̄ tn̄ ei negari nō pōt. dūmō cōstet religionē illā artiorē esse. Si vo de hoc pbabilit' dubitet. est in hoc superioris iudiciū reqrendū. ex de regu. et trāse. licz. Qz si nō petita lnia transiuit. non pōt repeti sm Ho. A Hoc verū si trāsiuit in casu licito lz nō seruato modo. Secus si in casu illicito. quia tūc posset repeti. ar. c. fi. ex de regu. B. maxime si professionē in hac secūda regula fecit. z. pter declinationē religionis a debita pfessione. puta si in aliqua religione artiori incipiāt ipsi remissius viuē. laudabiliter trāsit aliqs ad religionē etiā mitiorē si melius obseruet. Et in hoc casu etiā reqrit superioris iudiciū. 3. vo pter infirmitatē uel debilitatē ex qua interdū prouenit q nō pōt aliquis artioris religionis statuta seruare q̄ posset statuta seruare latioris. Et in hoc casu dispensatio ē necia. A Idē in sū. eo. ti. q. 15. B

¶ Utrū religiosus semper possit trāsire ad artiorē religionē. R. sm Inno. Etiā si constet eā esse artiorem tn̄ nō poterit transire si ex suo trāsitu prior religio incurrat grauem iacturā uel infamiā. ar. ex de regu. et trāse. licz. xi. q. 3. si quis vo Nā et ipse nō debet ee cā scādali. ex de renū. nisi cū pridē. Sed cōmunē

vtilitatē q̄ est ut nō fiat iactura illi
cōgregationi debet preferre ꝑuate
q̄ ē ut sit in artiori religione. A
Idem i dcā.q.15. B .Abbas q̄
q̇ imediate subest pape nō pōt trās/
ire sine licētia pape. ex̄ de cōsue. cū
venerabilis. A .Con. Albri. B
2 ¶ Utrū q̇ iam ꝓfessus ē in latio/
ri teneatur ad votum qḋ fecerat de
artiori. R̄. Remanere pōt in la/
tiori. q꞉ ꝑ secūdū votū solēne de/
rogatū est ꝑmo qḋ fuit simplex. tñ
ꝓ voto ꝑ nō cōpleto erit ei penitē/
tia imponenda. ex̄ de regu. ⁊ trāse.
c. qui post votū. li. 6.
3 ¶ Pone ꝙ aliq̇s regularis im/
petrauit licentiā transeundi ad ar/
tiorē religionē postea penitet eum
nūq̇d primi tenent eū recipere. R̄.
sm W. Si nō inuenit artiorē reli/
gionē vbi recipiat. uel si nō poterat
sustinere austeritatē illius ⁊ reuer/
ti vult ante factā ꝓfessionē. nō pōt
repelli ꝑtextu prioris licētie uel re/
nūciationis. cū facta fuerit ex cau/
sa. s. ut trāsiret ad artiorē religio/
nē ⁊ causa secuta nō sit. Secus si
professionē fecerit in secunda. A
Con. Albri. B
4 ¶ Quid si abbas ⁊ cōuentus li/
centiauerint aliquē simpliciter ⁊
ipse renūciat simpliciter nō ex aliq̄
causa nisi forte ex odio. R̄. sm W.
Nō valet licētia. q꞉ hoc ē dare li/
centiā vagandi. Tñ sm Aug. re/
pelli pōt qui nō vult ferre penā de
culpa quā forte cōmisit. A .Con.
Albri. B

¶ Utr̄ bona q̄ monach᷒ cōtulit 5
suo monasterio sequant eū si trās/
eat ad secūdū monasteriū. R̄. sm
Hosti. Si exeat ante ꝓfessionē nō
est dubiū ꝙ cū reb᷒ suis pōt exire
ex̄ de regu. ⁊ transe. statuim᷒. In/
tellige nisi ea absolute ⁊ irreuoca/
biliter donasset. Sed si post ꝓfes/
sionē ⁊ sine licētia transit ad aliud
monasteriū res sue primo mona/
sterio remanent. ⁊ qui ipsū recipit
imputet sibi. Si vo cū licētia uel
etiā inuit᷒ ex aliqua causa vadat
ad secūdū monasteriū. tūc vsufru/
ctus rex̄ quas cōtulit debet secūdo
monasterio q̄ diu vixerit ne ei ex/
istat onerosus. Sic intellige. 16. q.
6. cognouim᷒. A .Potius. c. de
lapsis. B .Et. 17. q. i. si q̇s rapu/
erit. A .Idē in sū. eo. ti. q. 25. sm
Hosti. q̇ etiā addit. Si vo sit secu/
laris q̇ reliquit cōsortiū spūale seu
religionē uel ecclesiā. indistincte
bona sua recupat. ut aperte innuit
ex̄ de cle. coniuga. ꝙ a te. in fi. Et
subdit. Uel dic ad saluādas opi/
niones maiorū ꝙ bona ipsū tacite
sequūt. Si aūt expsse cōtulit se ⁊
sua ⁊ est paup q̇ nō hꝫ vnde viuat.
tunc de benignitate canonica sine
cōtradictiōe cuiuscūq bona recu/
perat. ar. 86. dis. nō satis. 17. q. 4.
q̇cūq. Si al sustētari pōt nō recu/
perat. sicut nec si dedisset sine se. 17.
q. 4. sūt q̇ opes. Et hoc nisi grā fiat
uel nisi aliq̄ cōditio apposita fuisset
ex̄ de cōdi. appo. vex. Et subdit in
dcā. q. 26. Possunt h intelligi qñ

aliqs ingredit̄ ecclesiam secularē tanq̄ conuersus. Nā si tanq̄ canonic⁹ nō sequeret̄ ipsū bona tacite. Et sic etiā tenet ꝯsuetudo. B
6 ¶ Religiosi mendicātes si trāseūt ad ordines nō mēdicātiū etiā de licētia pape nō habent vocē uel locū in capitulo etiā si ab alijs eis cōcedat̄. nec possūt habere ꝓoratū nec aliquā administrationem uel quecūq̄ officia etiā ānua. nec tāq̄ vicarij uel ministri uel loca eorū tenētes. nec possūt q̄ōcūq̄ aiarū regimē exercē. A .nec ꝑ se nec ꝑ alijs. Et q̇cq̇d in cōtrariū attēptatū fuerit est irritū ipso iure. quouis priuilegio non obstante. ut in tex. qui sequit̄. B .Extra de regu. ꝛ transe. ut ꝓfessores. in cle. sicut ꝛ tactū est s̄. electio ꝓ. §. 21°. qui incipit. Quis nō pōt.

Reliquie et corpora sanctoꝝ.

Reliquie et corpora sanctoꝝ. Antique reliquie nō debent ex̄ capsam ostendi nec exponi venales. Inuentas ꝺo de nouo nemo debet publice venerari nisi auctoritate Romani pontificis fuerint approbate. ꝛ prelati nō permittāt q̄ illi q̇ accedunt ad eorū ecclesias causa venerationis decipiant̄ falsis figmētis. sic q̄nq̄ occasione questus fieri cōsueuit. Habent̄ hec ex̄ eo. cū ex eo. ꝛ de ꝯse. dis. i. placuit. Et nota q̄ reliquias emere uel vendere ꝼm Ray. A Potius ꝼm glo. eius. ut in loco de quo statim. B .ꝛ Hoff. symoniacū est. A . Idē q̄ō hic notat̄ in sū. li°. ꝓ. ti. 14. q. 22. B
1 ¶ Utrū sanctoꝝ reliq̄e possint furtiue subtrahi ut honorabili⁹ reponant̄. R°. ꝼm W. Nō. Nā sacrilegiū est quotiēs aufert̄ sacrū de sacro. A .s. etiā non sacrū. ut in. c. de quo statim. B .21. q. 4. quisquis. A .Con. Al. ut in sū. eo. ti. q. 23. B
2 ¶ Cui⁹ auctoritate reliquie seu corpora sanctoꝝ de loco ad locū sūt trāsferenda. R°. Nō sunt trāsferenda sine cōsilio ꝓncipis. s. pape uel sine licētia epōꝝ ꝛ sancte synodi. de ꝯse. dis. i. corpa. A .Al' incipit. de loco. B .Et hoc sicut notatur ibi verū est cū corp⁹ traditū est sepulture perpetue. C. de reli. l. vlt̄. nisi nccitas imineat. ꝛ tunc sufficit auctoritas presidis ꝓuincie. C. de reli. l. i. Si aūt nō est traditū perpetue sepulture. bene pn̄t transferri sine alicuius auctoritate. C. de reli. sed necdū. Et nota q̄ ꝓallegate leges de omnib⁹ corporibus loqui vident̄. A .Et ita est veritas quia loquū̄t̄ dicte leges de oībus corporibus generaliter. Et idem quod in hoc. § .notat̄ in sū. eo ti. q. 24. De istis etiā reliquijs tactū est s̄. canonicatio. B
3 ¶ Utrū liceat portare reliq̄as ad collum. R°. ꝼm Tho. 2ª. 2e. q. 96. Eadē ratio est sicut de verbis scriptis. quia si portentur ex fiducia dei ꝛ sanctorū quorū sunt reliquie nō erit illicitum. Si aūt circa hoc

attenderet ad aliquod vanum puta quod vas esset triangulare et huiusmodi quod non pertinet ad reverentiam dei et sanctorum esset superstitiosum et illicitum. De verbis autem scriptis habes in sortilegium 2. §.3.

Renunciatio i.

Rcoiter quid sit? R. Renunciatio est iuris proprii spontanea refutatio. Nam iuri alieno renunciari non potest. Item si renunciatio non esset spontanea sed coacta non obesset repetere volenti. ex eo. super hoc. A Hoc fuit dictum Hosti. ut patet in sum. li. 3. ti. 26. q. 23. B

¶ Ex quibus causis petenda vel admittenda sit renunciatio episcopatus? R. Due sunt cause probabiles sive apparentes. sed non sunt sufficientes Prima est propter frugem melioris vite. i. religionis. Secunda est causa proprie humilitatis. He due cause non fuerunt acceptate. ex de renun. nisi cum pridem. in prin. Sunt alie cause sufficientes sex. ut ibi dicitur. Prima est conscientia criminis. s. talis per quod ipsius officii executio etiam post peractam penitentiam impeditur. Secunda est debilitas corporis ex infirmitate vel senectute. s. per quam impotens redderetur ad exequendum officium pastorale. Tertia est defectus scientie. Quamquam autem desideranda sit eminens scientia in pastore. est tamen compotens tolerada. Quarta est malitia plebis. non quod pro qualibet culpa debeat gregem deserere ne mercenario compareretur qui videt lupum venientem et dimittit oves et fugit. Sed de superioris licentia tunc demum potest non tam timide fugere quam provide declinare. cum oves convertuntur in lupos. et qui debuerant humiliter obedire tam irrevocabiliter contradicunt. Quinta est grave scandalum. cum aliter sedari non potest. licitum est episcopo petere cessionem. ne plus temporalem honorem quam eternam videatur affectare salutem. Sed de hoc vide. in scandalum. Sexta est persone irregularitas. utputa si sit bigamus aliquo modo de quibus s. bigamia. Non tamen propter qualibet irregularitatem debet ei dari licentia. ut si non sit natus de legitimo matrimonio si est occultum et ille laudabiliter suum impleat officium A . Dummodo non sit natus de adulterio vel de scorto. Nam tales omnino removentur. ut in dicto. c. nisi. et ibi glo. B . Si vero propter alias causas petat episcopus licentiam renunciandi non debet concedi. ut in dicto. c. nisi cum pridem. A . Predicta etiam notantur in sum. eo. ti. q. 34. B

¶ Quis effectus renunciationis? R. Effectus est ut qui renunciavit ad id cui renunciavit regressum non habeat nisi ex novo iure concesso vel antiquo restituto. ex eo. cum inter. et c. ex transmissa. et c. cum in presentia. et c. sane. Et qui semel renunciavit episcopatui propter conscientiam criminis amodo non poterit eligi nec postulari. Secus si propter malitiam plebis. ex eo. post translationem. Renunciati autem est competens provisio facienda ne in vituperium ministerii defectum in temporalibus patiatur. ex eo. ad supplicationem.

In qua puisione dignitatis et scie ratio habenda est. ex. de preben. de multa. ad fi. Similiter et quātitatis reddituū bñficij cui resignat. ex. de vita et ho. cle. qm. et de preben. nisi essent. iz. q. z. bone rei. ex. de dona. aplice. §. plt. et vlt. A. Idē in sū. eo. ti. q. 35. sm hosti. B

Renūciatio ij°.

Qualiter dz fieri renūciatio officij uel beneficij ecclesiastici? R°. Debet esse volūtaria. Nā inuitus nō compellitur renūciare. 7. q. i. quis. ex. quod me. cau. ad audiē. tiā. Itē debet fieri pure et absolute ex. de offi. dele. ex parte. Nā si quis renūciet alicui bñficio seu rei spirituali aliq dato uel promissio symonia esset. A. Nā sp symonia cōmittitur nisi renunciatio pure fiat sm hosti. et in sū. li°. 5°. ti. 26. q. 3z. vbi hec notātur sm eūdē. B. Et si nō procedat datio uel pmissio sed solū intētio esset symonia mētalis q p pniam abolet. ex. de symo. mādato. vide. j. symonia z°. §. 4°. A Ibi pap de h videt dici. B. Itē dz fieri cōueniēter i scriptis. z. q. i. §. ecce. et. c. qliter. A. Allegata iura loquūtur i renūciatiōe epat' q dz fieri in scriptis. Forte i alijs scriptura nō est necessaria. Et h videtur innui in dcā. q. 3z. B. Et dz fieri i manu illi' a quo habet institutio uel confirmatio. ex. eo. admonet. Fallit tñ in epo q nō pōt renūciare nisi in manu pape. ex. eo. nisi cū pdē. in fi. Similiter nec elect' eps postq fuerit ofirmat'. ex. de trāsla. inter corporalia. Nec intrusus. ut j. §. plt. A. Similiter et abbas imediate ptinens ad Romanā ecclesiam nō pōt renūciare sine lnia sedis aplice spāli sm Ray. Qui etiam addit q si al' renūciatio fiat tenet in piudiciū renūciātis. sed nō in piudiciū ecclesie uel plati in cui' manu debuit renūciare. Itē dicit q pōt qs simplici beneficio renūciare sicut vult. Et glo. eius dic q hoc pōt ad minus de cōsuetudine Sz pus dictū ē magis regulare s. q fiat in manu eius cui' est instituere. ut in sū. eo. ti. q. 33. vbi etiā addit sm hosti. q cū renūciat alicui iuri renūciatio faciēda est aduersario uel seruo publico seu alteri recipiēti noie aduersarij. B

Quō renūciat iuri scripto? R°. Talis renūciatio ex certa scia facienda est. Ideoq si talis renūcians ius ignorat est ei notificādū. ar. in Auten. quō oportz epos. §. igitur ordinandus. coll. i. Nec eni pōt qs renūciare ei qō ignorat. ff. de inoffi. testa. l. si mater. A. Idē in dcā. q. 3z. sm hosti. B

Quō quis renūciat iuri expsse et quō tacite? R°. Expresse cū dic. Quietum clamo ius tale uel similia. ex. de deci. ex multiplici. A Hoc verū quando quis renunciat qō sibi debet. ut patz in tex. allegato. B. Tacite pro cū facit cōpositionē. A. s. sup iure quod sibi

cõpetebat. Nã cõponẽdo videtur
iuri suo renũciare sm formã cõ/
positionis. ut in. c. de q̃ statim. B
ex. de elec. cũ inter. p. Itẽ tacite re/
nũciat faciẽdo ꝯtra. ut exbibendo
bonorẽ illi cuꝰ electioni cõtradi/
xerat. ex. de bis q̃ fi. a ma. pte ca.
ex ore. Similiter recipiẽdo aliq̃d
ex testamento qđ impugnabat. ff.
de inoffi. testa. si ꝓponas. ex. de sen.
7 re iudi. qđ ad cõsultationẽ. Uel
si petentis legatũ aduocatus uel
procurator fuit. ff. de inoffi. testa.
l. fi. A. Idem in dcã. q. 32. B
3 ❡ Utrũ clericus q̇ ĩpetrauit bene/
ficiũ si subiiciat se misericordie ca/
nonicorũ intelligat renũciasse. R.
Non. ex. eo. veniẽs. Quin etiam si
reddat eis litteras suas 7 ipsi sint
ĩmisericordes. debet talis officio
iudicis restitui. ex. eo. sane. Nã de/
ceptis 7 nõ decipientibꝰ iura sub/
ueniunt. ex. de rerũ permu. cũ vni/
uersorũ. Sed si renũciet lris pro
certa pensione. priuat pensione 7
litteris. ex. de rescrip. ad audientiã.
A. Con. Albri. 7 facit qđ notat
in sũ. eo. ti. q. 30. B
4 ❡ Pone ꝙ eps nõ bene intrauit
s; per symoniã 7 hꝰmõi. quõ renũ/
ciabit instante morte? R. sm Ho/
sti. Renũciabit mente 7 in manu
archiepi si põt. al' in manu simpli/
cis sacerdot; sub bac cõditione si
pape placuerit. 7 si cõualuerit va/
dat q̃citiꝰ põt ad eũ 7 pareat ei. ar.
ex. de sen. exco. nõ dubium. et. c. ea
noscit. §. fi. S; 7 caueat ne morã

ꝓstet 7 fructꝰ sibi approprìet s; fi/
delit' custodiat ul' in vtilitatẽ eccl'ie
expẽdat. ar. ex. de offi. or. cũ vos. 7
de offi. or. c. pñti. li. 6. Al' ad resti/
tutionẽ oium tenet. ex. de ꝓben. di/
lecto. §. fi. Tñ talis sm Hosti. de
lnia ꝓprii confessoris quẽ sibi põt
eligere. A Hoc videt' ver; si legi/
time fuerit ordinatꝰ. al' cũ ab initio
nõ babuerit executionẽ sui ordinis
nõ videt' ꝙ possit sibi eligere cõfes/
sorẽ tãq̃ eps. ar. l. nõ dubiũ. C. de
legi. B. poterit vite necessaria
stricte recipe. ar. 86. dis. nõ satis. 7
c. pasce. Talis etiã si titulũ nõ ba/
beat tñ possessionẽ quã de facto
b; nõ d; dimittere sine lnia pape
s; a fructibꝰ d; abstinẽ. ex. eo. post
trãslationẽ. §. 3. A. Con. Inno.
q̇ 7 addit. Et idẽ in oibꝰ suspensis
siue ab bomine siue a iure dici põt.
ut in sũ. eo. ti. q. 33. ad fi. B
❡ Utrũ q̇s possit renũciare per 5
aliũ. R. sm Hosti. Põt p aliũ ba/
bentẽ spãle mãdatũ. ex. de offi. dele.
cũ olim. §. qr vo. Idẽ videt' si b;
generalẽ administrationẽ. ff. de p'
cura. l. cui libera. A. Immo in/
cipit. pcurator. vbi dr. Procurator
cui libera generaliter administra/
tio rerũ cõmissa est põt exigere. no/
uare. aliud p alio permutare. B
Secus si tm̃ gnãlis pcurator esset
ex. de ꝓben. dilecto. p rñso. 7 de reli.
do. c. plt. A. Meliꝰ videt' facere
l. mãdato. ff. de pcura. Et idẽ qđ
in boc. §. notat in sũ. eo. ti. q. 31. ad
fi. B. Et an talis procurator

reuocari possit. vide. j. in se. c. §. fi.

Renũciatio iij.

Quis potest renũciare? R. sm Hosti. Renũciare potest is ad quẽ illud qd renũciat ptinet. ex de regu. ad aplicã. r. c. statuim⁹. A Idẽ in sũ. li. 3. ti. 26. q. 31.

j ¶ Utrũ papa possit renũciare. R. Potest libere resignare ꝛ maxime cũ se insufficientẽ agnoscit ad regendũ vniuersalẽ ecclesiam. ex eo. quoniã. li. 6.

z ¶ Utrũ clericus possit renũciare foro suo. R. Renũciatio faciẽda est auctoritate illorũ quorũ interest ex de offi. archi. ad h. §. fi. Ideo cleric⁹ non põt renũciare foro suo sine cõsensu epi. qr ex h pindicaret ipsi epo. ex de foro cõpe. significasti. alioquin qlibet clericus de vno epatu posset sibi cõstituẽ iudicẽ in alio epatu. ff. de iudi. l. i. Et de hoc vide s. iudex p. §. z. Eadẽ rõne nõ põt cleric⁹ renũciare priuilegio illi. 17. q. 4. si quis suadẽte. Nam ꝛ si actionẽ iniuriarũ remittẽ possit qñtũ ad ppriã personã. 23. q. 4. si is. iniuriã tñ ecclesie siue collegij sui in persona sua illatam remittere non põt. ex de sen. exco. cum desideres. §. fi. A. coniuncto. c. contingit p. eo. ti. B

3 ¶ Que pena si clericus ita renũciet foro suo q respondeat coram iudice seculari? R. Si causa ciuilis sit cadit a causa. alioqn suũ locũ amittit. ex de fo. cõpe. si diligenti. A. Ibi dicit. Et si pro eis lata sit snia. locũ suũ amittant. ꝛ hoc in criminali actiõe. In ciuili vo pdant qd euicerint si locũ suũ maluerint obtinẽ. B. In criminali vo locũ amittit. ꝛ si nõ hz locũ siue dignitatẽ põt aliter extraordinarie puniri. Et sic patz q põt tacite renũciare qñtũ ad dãnũ suũ. xi. q. 3. placuit. Sed ꝛ multo magis puniẽdus est si expsse cõsentiat ꝛ respondeat. Si vo trahat ad iudicem secularẽ. vide s. iudex p §. plt. A. coniũctis additionib⁹. Et idẽ quod in hoc. §. notat in sũ. eo. ti. q. 25. sm Hosti. B

¶ Qñ aliquis expectat pmã pbendã prime vacaturã in aliqua ecclesia si alius obtinens pbendã tenuẽ fraudulenter renũciet ut expectãti pcludat via ad pinguiorẽ q sperat vacare. non impedit primũ expectantẽ. Et si pbenda pinguis postea vacans cõferat isti q renũciãuit. puat ipse vtraq. ex eo. si te. li. 6. A. Ibi dicit q de dicta fraude dz saltẽ p aliqs pbabiles cõiecturas apparere. ut qr dicte renũciationis tpeis q pbendã uel dignitatẽ pinguiorẽ habebat ifirmitate graui detinebat vl aliqd aliud imminebat pter qd illi⁹ pbenda uel dignitas vacare in primo pbabiliter credebat. Et subditur. Ceterũ si pdicto renũciãti h⁹mõi pbenda uel dignitas forsitã pinguior cõferat. eo ipso dicta fraus intelligat esse pbata. ꝛ idẽ renũciãs 4

dio careat habita ꝛ ambita. B

5 ¶ Utrū renūciās possit penitē. R.º ꝓm Hosti. Si qs mittat nūciū ad supiorē ut cedat. penitē pōt ꝙ diu res ē integra. ex͂ eo. lecte. Sec⁹ si nō ē integra. ex͂ de elec. i causis. §. vlt. A. Idē in sū. eo. ti. q. 31. Et videt ꝙ res nō sit integra qn̄ supe-riori exposita renūciatiōe cepit co-gitare sup acceptatiōe. ar. dicti. §. vlt. B. Sȝ ꝛ si talē procuratorē ignorātē. A. s. ꝯstitutū ad renū-ciandū. ut patȝ i tex. allegato. B reuocauerit. tenebit nihilominus cessio facta anteꝙ͂ reuocatio per-ueniat ad eū. nisi malitiose fuerit factū quin peruenerit ad eū. ut in cle. cū illusio. ex͂ de renū. A. Ibi dicit. Si quis ad cedēdū pōtifica-li uel alij cuilibȝ dignitati uel bn̄-ficio procuratorē sponte ac libere cōstituerit ꝛ ipsum ignorātē post-modū duxerit quōlibet reuocan-dū. teneat cessio facta p eū anteꝙ͂ ad ipsi⁹ uel illi⁹ in cui⁹ manib⁹ ces-sio fuerat faciēda noticiā reuoca-tio h⁹mōi deducta sit. nisi forte per ipsos aut alios maliciose factum fuerit ꝙ min⁹ ad eos uel eoꝝ alteꝝ an̄ cessionē potuerit reuocatio per-uenisse. B. Qui ꝟo impetrauerit licētiā cedēdi. cogēd⁹ ē. A. s. ce-dere. ut i. c. qꝺ seqt. B. ex͂ eo. q̇dā

Renūciatio iiij.º

Rque possunt renūciari. Utrū ha-bens vocē in electione possit renū-ciare? R. s̄. electio ꝑ. §. 9.º A. Et idē qꝺ ibi. notat in sū. li. 3.º ti. 26. q. 26. ꝓm Hosti. B

¶ Utrū debitor possit renūciare probationi solutionis per testes ꝛ huiusmodi. A. Istud h⁹mōi nō ponit Hosti. ut patȝ in sū. eo. ti. q. 21. vbi hec notant. B. R.º Licȝ q̇dā dicant ꝙ valet renūciatio. tn̄ ꝓm Hosti. nō videt verū. qꝛ ius ꝓ-bandi per testes ꝓpter cōem vtili-tatē inductū est. Unde vsus testiū frequēs ꝛ necessari⁹ est. ff. de testi. l. i. rn̄so ꝑ. Ergo tali iuri renūciari nō pōt. ar. ff. de postu. ꝙ s ꝑtor. j

¶ Utrum renūciatio iuris possit fieri in futurum. R.º ꝓm Hosti. Si lex iam est. A. s. ex qua ius ali-cui oritur cui renunciat. B. pōt pro futuro renūciari. Al' non. qꝛ quod non est. renūciari non potest ff. de pac. tres fratres. ff. de cōtra-hen. emp. et. ven. in lege. A. Idē in sū. eo. ti. q. 28. B 2

¶ Quid si quis renūciat omni iuri sibi competenti ꝛ cōpetituro. similit ꝛ litteris impetratis ꝛ im-petrandis? R.º ꝓm Hosti. Quo ad futurū si generalis sit renūciatio nō valet. ut in ꝓcedenti. §. dictū ē ex͂ de consti. cū accessissent. Si ꝟo specialis in q̇busdā iuribus ꝛ seqt generalis renūciatio valet. A. i. si q̇busdā specificatis subsequat renūciationis clausula generalis ut in sū. eo. ti. q. 29. vbi hec notāt. B. C. qn̄ mulier tu. offi. fun. pōt l. fi. circa mediū. ꝛ in Auten. ut li-ceat ma. ꝛ auie. ibi posita. 3

4 ¶ In sũma nota.ẜm hosti.ꝙ re-
nũciari possũt oĩa iura cõpetentia
circa seruitutes.etiã si ãnalia sint
ex̃ de sepul. in p̃sentia. ⁊ de deci.ex
multiplici. A .hosti.dic̃ ꝙ possũt
renũciari iura etiã nõ scripta puta
circa seruitutes cõpetentia. Et si h̃
etiã ãnalia sint in futurũ renũciari
pñt.ut i dcõ.c.i p̃sentia.et.c.ex mul-
tiplici.ut i sũ.eo.ti.q.30.vbi h̃ nõ.
B .Itẽ iura cõpetentia circa bene-
ficia sicut ⁊ ipsa beneficia renũcia-
ri possũt.ut dictũ est s̃ renũciatio
2.° §.p̃.⁊ renũciatio 4.° §.p̃.Item
oĩa iura cõpetentia per aliqua in-
strumenta sicut etiã ipsa instrumẽ-
ta renũciant̃. C .de fide instru.l.3.
ex̃ de pac.cũ pridẽ.

Represalie

Dicũtur represalie qñ aliq̃s oriũdus de
vna terra spoliat̃ uel dãnificat̃ ab
oriũdo de alia terra.uel etiã si de-
bitũ nõ soluitur ei tũc datur ptãs
isti spoliato ꝙ satisfaciat sibi ꝯtra
quẽlibet de terra illa vnde est ille
spoliator uel debitor.

j ¶ Querit̃ ergo vtrum sint licite.
R.° Et si iniq̃ sint ⁊ legib⁹ ꝓhibite
tãq̃ nãli eq̃tati cõtrarie q2 ali⁹ ꝓ
alio grauat̃.nihilominus sp̃aliter
prohibet̃ ne concedant̃ uel exten-
dant̃. A .s.per interp̃tationẽ cũ
fuerint generaliter cõcesse non ex-
pressis p̃sonis eccl̃iasticis.ut in.c.
et si de q̃.j. B .cõtra p̃sonas ec-
clesiasticas uel bona ipsaꝝ p̃textu
cuiuscũq3 cõsuetudinis. Et q̃ con-
trafecerint nisi reuocauerint infra
annũ. A .s.a tp̃e cõcessionis uel
extẽsionis.ut ibi. B .si p̃sone sint
singulares sũt excoĩcate.si vniuer-
sitas.ẽ interdicta.ex̃ de iniur.⁊ dã-
no dato.⁊ si pignoratiões.li.° 6.°
¶ Sed pone ꝙ aliq̃s expoliat⁹ z
portat litteras ciuitatis seu ad ci-
uitatẽ vbi manet expolians ⁊ pe-
tit iusticiam nec fit ei. nũq̃d in hoc
casu p̃ot cõcedi rep̃salia. Videt̃ ꝙ
sic.q2 hoc modo nõ grauat̃ alius
ꝓ alio.ẜ potius punitur rector uel
ciuitas in suis ciuibus ꝓpter negli-
gentiã. Unde.23.q.2.c.dñs de⁹
dicit̃ ꝙ gens uel ciuitas plectẽda
est.que vindicare neglexit quod a
suis ciuibus improbe factũ est.uł
reddere quod per iniuriã ablatũ ẽ
Satis videt̃ cõcordare Tho.2.° 2.e
q.40.et Jo.an.super dicto.c.⁊ si
pignorationes.ita tñ ꝙ etiam in
hoc casu ad clericos non extenda-
tur.⁊ ꝙ sibi de rebus non aucto-
ritate ꝓpria sed iudicis satisfaciãt
ut idem Jo.dicit. A .Jo.an.in
dcõ.c.⁊ si pignoratiões.in nouel-
la dicit ẜm Archiõ.⁊ etiam.W.ꝙ
intelligitur de auctoritate iudicis
spoliati precedente p̃ sententia sup
negligẽtia ⁊ defectu iusticie. Scõm
alios autẽ de auctoritate iudicis
spoliãtis seu iusticiã facẽ negligẽt
Et subdit ẜm Guido.ꝙ p̃mũ di-
ctũ p̃ot intelligi verũ qñ nõ p̃ot ha-
beri recursus ad iudicẽ spoliantis
seu iusticiã facere negligentis.qd
dicit raro posse cõtingere. B

Residentia. s. cle- ricoꝝ in suis ecclesijs. Ubi nota ꝙ
qui habet beneficiū cū cura tenet
ad residentiā. ex̄ de elec. licȝ canon.
li. 6. Similiter ⁊ qui habet q̄cūqꝫ
alia beneficia quib⁹ hoc cōpetat ex
statuto uel priuilegio seu cōsuetu-
dine approbata. ut Inno. ponit. ex̄
de cle. non resi. clericos. Et addit.
Intellige omne beneficiū residen-
tiā reqrere nisi cōtrariū cōstet. Et
eandē quasi sentētiā ponit Hosti.
diffusius. dicens ꝙ quilibet cleric⁹
tenetur residere. ex̄ eo. c. fi. siue ma-
gnū sit beneficium ut episcopatus
7. q. i. puenit. ⁊ debet crisma cōfice-
re. ordines celebrare. ⁊ q̄libet die
dñico diuinis officijs interesse. de
ↄse. dis. 3. ep̄us. nisi iusta causa im-
pediat ut ibi dicit. Similiter etiā si
modicū sit beneficiū. ut ex̄ eo. con-
querente. Et dȝ beneficiatus inter-
esse matutinis ⁊ vesperis. al' si in-
corrigibilis sit deponit. 92. dis. c.
si. Et vide s̄. clericus ꝑ. §. fi. A
Idem quod hic notat in sū. li. ꝑ. ti.
7. q. 21. vbi ⁊ additur s̄m Hosti.
ꝙ is cui tā̄q̄ȝ bene merito assignā-
tur pensiones alique seu stipendia
ad residentiā non tenet. Talis tñ
ad antidota obligat. ⁊ si offendit
ecclesiā a qua tenet beneficiū. tāꝙ̄
ingratus priuatur. B

j ¶ Utrū q̇s ex cōsuetudine possit
recipere fruct⁹ bñficij in absentia.
R. s̄m Hosti. Pōt. ut ex̄ de cōsti. cū
oēs. A. Et ibi hoc notat glo. q̄
etiam dicit ꝙ secus est de iure coi.
Sed ⁊ puto hoc intelligēdū inq̄tū
per hanc cōsuetudinē non deroget
diuino cultui uel al' nō sit irrationa-
bilis. Al' secus. ex̄ de cōsue. c. fi. B
Sed talis cōsuetudo cōtrario sta-
tuto tolli pōt. ut si ecclesia sit mini-
stris destituta. ita tñ ꝙ prebenda
absentis assignet subrogato. ex̄ eo.
cū dilect⁹. Sed si tale statutū face-
rent canonici ꝑpter ꝑpria cōmoda.
puta ut inter se diuidant illud qḋ
absens consueuit accipere. nō valet
ex̄ de cōsue. cum omnes. A. Idē
in dcā. q. 26. B

¶ Quō clericus in bñficio debeat 2
residere. R. s̄m Hosti. Reside-
re debet in ꝑpria persona seruiendo
eccl'ie. ex̄ eo. qȝ nōnulli. et. c. se. Et
dȝ seruire in suo ordine. ex̄ de fi. ꝑ-
sby. ꝑposuit. Parū eni esset sui pre-
sentiā exhibere ⁊ curā proprie ec-
clesie negligere. A. Idem in sū.
eo. ti. q. 21. vbi ⁊ addit s̄m eundē.
Et hoc est contra prauā cōsuetudi-
nē quarūdā eccl'iaꝝ q̄ reputāt ca-
nonicos residentes ex quo p̄sentes
sūt lȝ nō intrent ecclesiam. B

¶ Utrꝝ nō residēs possit excusari 3
ex aliq̄b⁹ causis. R. Excusat ꝑ q̇-
dē si iusta sit causa sue absentie. ut
ꝑpter inimicitias uel aliq̇d h⁹mōi
ex̄ eo. inter q̄tuor. Et tūc tenet p vi-
cariū deseruire. ut s̄. cleric⁹ ꝑ. §. fi.
Et idē intellige si pñs sit sed sine
sua culpa impotēs sit fact⁹ aut in-
firm⁹. ex̄ eo. cū. dilect⁹. 7. q. i. pñtiū.
2. si de licētia p̄lati causa rōnabili

sit absens.ex̃ eo.relatũ.ex̃ de elec.
licz canon.li°. 6°. Al' etiã sine lnia
ꝑlati peregrinari nõ põt.de ↄse.dis.
5.nõ oportet.ex̃ de voto.magne.§
verũ.3°.si habeat ecclesiã parochia-
lem põt ex dispensatione epi esse in
studio p septẽ annos.ut s̃.ecclesia
2°.§.2°.4°.si haberet sup hoc spãle
ꝑuilegiũ.habet etiã absens ꝓ resi-
dente.ut habes in.§.se. A .Ad
illud quod habet hic ⁊ in.§.se.fa-
cit qd nõt in sũ.dcã.q.21. B
4 ¶ Sũt ⁊ alie cause i quib⁹ nõ resi-
dens habet pro residẽte.ꝑma est si
sit in seruitio pape.ex̃ eo.cũ dilect⁹
Secunda est si vn⁹ uel duo ex ca-
nonicis sint in seruitio ꝓprij epi.ex̃
eo.de cetero.⁊.c.ad audiẽtiã. Sz
epus suffraganeus si moret cum
archiepo non videtur residere.ar.
ex̃ de offi.ordi.pastoralis.Et nota
ꝙ qui est in seruitio pape uel epi sui
recipit quidẽ fructus bñficij ꝑter
victualia siue quotidianas distri-
butiones q̃ non solent absentibus
dari.ut in dcõ.c.de cetero.⁊ ex̃ de
ꝑben.licz.et ex̃ de cle.nõ resi.c.ꝑ.
li°. 6°. Et de hoc vide s̃.bñficiũ 2°.
§.plt. A .Poti⁹ videtur.§.fi. B
Tertia ẽ si se nõ absentat i fraudẽ
sed eccl'ie sue iura fideliter ꝓsequit
ex̃ eo.ex parte.In quibus casibus
possit quis per vicarium deserui-
re.vide s̃.clericus ꝑ.§.fi.et.ĩ.vi-
carius.§.ꝑ.

RES inter alios
acta ⁊c̃.vide.ĩ.snia.§.9°.⁊.x°.

RESTITUTIO rei
aliene ꝑ coiter. Utrũ q̃s te-
neatur statim restituere. R°. ſm
Tho.2ª.2ᵉ.q.62. Sicut accipere
rem alienã est contra iusticiã.ita ⁊
detinere eã.qꝛ p hoc ꝙ aliq̃s deti-
net rem alienã inuito dño impedit
eũ ab vsu rei sue ⁊ facit ei iniuriã.
Manifestũ est aũt ꝙ nec per mo-
dicũ tempus licet in peccato mo-
rari.sed quilibet tenetur statim pec-
catum deserere.ſm illud Ecc̃.21.
Quasi a facie colubri fuge pecca-
tum. Et ideo tenetur quilibet sta-
tim restituere uel petere dilationẽ
ab eo qui põt vsum rei concedere.
Con.Ray. A .Ista petitio dila-
tionis uel remissionis facienda est
per se uel per aliũ quando debitor
est impotẽs ad soluendũ ſm eũdẽ
Tho.2ª.2ᵉ.q.62.arti.8°. Et h̃ nisi
ex ipsa petitiõe seq̃ret reuelatio pcti
seu aliud scandalũ.ar.c.officij.ex̃
de pe.et re.Et ad ꝑdictoꝝ clariorẽ
intelligentiã distinguendũ est.qꝛ
aut debitor est potens restituẽ aut
nõ.ꝑ casu tenetur statim restituere
ut dictũ ẽ.2°.casu aut est impotẽs
oio.aut nõ oio.Si oio excusat.qꝛ
impossibiliũ nulla ẽ obligatio.ff.
de re iur.l.impossibiliũ.⁊ ideo suf-
ficit hoc casu ꝙ ꝓponat restituere
cum poterit.14.q.6.si res.Si non
oio.tunc tenetur statim restituere
id quod põt. Et ſm Ray.in ti.de
rapto.§.forma.ista potentia videt
cõsideranda vsq̃ ad mendicitatẽ

suã ⁊ sue familie. reseruata sibi so-
lũ extrema necessitate. Et idẽ nõ
in sũ. li. 2°. ti. 5. q. 86. Sȝ certe nõ
solũ extrema sed etiã magna ne-
cessitas videtur excusare a restitu-
tione. ex. de fur. c. si quis ꝓpter. vbi
dicit̃ ꝙ si quis ꝓpter necessitatem
famis furatus fuerit. aut restitu-
at aut tres ebdomadas peniteat.
Et sic nõ cogitur precise restituere
Et illud. c. intelligitur in necessita-
te etiã nõ extrema ſm glo. ⁊ In-
no. ibi. Unde ad clarius hoc intel-
ligendũ iterum subdistinguendũ
est. ꝙ aut debitor est in articulo ex-
treme necessitatis. aut nõ. p̄ casu
non tenet̃ ad restitutionẽ. quia in
extrema necessitate oĩa sunt coĩa.
l. i. §. cũ in eadem. ff. ad. l. rodi. de
iac. Unde ⁊ super 4°. sniaꝝ. dis. 15.
dic̃ Scotus ꝙ si detinẽs rem alie-
nã est in extrema necessitate. ⁊ ille
cuius est res nõ. sed habet aliqua
citra necessitatẽ extremã dicimus
ꝙ ista res est detinentis iure poli.
quo in extreme nccitatis articulo
ad ꝓuidẽdũ necessitati nature via
oĩbus extrema necessitate detẽtis
est cõcessa. ex. de ver. sig. exijt qui
seminat. li. 6°. Si ambo sũt in ex-
trema necessitate si prius dominꝰ
deuenit ad eã. debet reddi dño du-
plici iure. tũ qꝛ prius suũ. tũ quia
iam ex ista sua nccitate factum est
suũ. Si vo ꝑus deuenit detinens
factũ est suũ. ⁊ tũc dño postea deue-
nienti ad istã nccitatẽ nõ dȝ reddi.
qꝛ cessauit dñiuȝ eiꝰ in re ista ⁊ fa-

ctũ est alterius iure poli. Si ambo
simul deueniãt dicimꝰ ꝙ dȝ red-
di dño. qꝛ nũꝙ cecidit a dñio. Pro
hoc facit qꝛ duobꝰ cõcurrentibus
ꝑualet qd̓ est potius. ff. de sta. ho. l.
querit̃. Et subiũgit Scotꝰ. Si de-
tentor deueniat ad pinguiorẽ for-
tunã tenet̃ restituere qñ occupauit
cessante extrema necessitate. Sȝ si
nũꝙ ante extremã nccitatẽ occu-
passet. tunc iuste simpliciter occu-
passet. s. rem suã. nec ad aliquã te-
netur restitutionẽ. hec ille. Tutius
videt̃ ꝙ si deueniat ad potentiã re-
stituat sicut ⁊ qui cessit bonis. C.
de his q̇ po. ce. ho. l. i. Non tñ tenet̃
nisi inꝙ tũ facẽ põt. l. 3. ff. de cessi.
ho. Et in hoc vltimo casu intelligit̃
facẽ posse deducto ne egeat. ff. de
re. iur. in cõdẽnatione. 2°. casu qñ
debitor nõ est in articulo nccitatis
extreme. aut restitutio est incerta
aut certa. Si incerta ut quia nõ
inuenit̃ creditor uel eius heres. re-
stitutio facienda est pauperibꝰ. ex.
de vsur. cũ tu. Et tũc debitor impo-
tens poterit se libere ponẽ in manu
epĩ ad quẽ ꝑtinet ꝓuisio pauꝑꝝ. ⁊
epũs si viderit ſm deũ expedire po-
terit ei relaxare debitũ ut paupi in
totũ uel in ꝑtẽ. ul' ꝓbere ei dilatio-
nẽ ut paulatim eroget paupibꝰ. ut
⁊ ponit̃ in dcã. q. 86. in sũ. li. 2°.
ti. 5. ad fi. Sed in eo ꝙ loquit̃ ibi
de ꝑnitẽtiario ut possit h̓ facẽ. põt
intelligi si ipse ꝑnitẽtiariꝰ habeat
sup h̓ auctoritatem ab epõ. al' ꝑ se
nõ põt qꝛ iure nõ cauet̃. Ideo dñs

An. de bu. in dicto. c. cū tu. in. i. q. dicit penitentiariū hoc non posse. Sed et quādo apud debitorē aliqd relaxat ab epo uel ab alio habente ab ipso auctoritatē, dz orare uel alia bona facere pro his quorū ille res sūt uel qb⁹ debent. et inqtū veniat ad facultatē pro illis facē elemosynas. ut si nō pōt facere qd debet. saltē faciat quod pōt. sic dic Tho. 2ª 2e q. 62. arti. 2º in eo qui nō pōt membrū abscisū uel sublatam famā restituere. quia debet in pecunia uel alio modo quo pōt recōpensare. Si restitutio est certa. i. quia scitur siue pōt sciri particularis psona cui debet fieri. tūc si debitor est in tanta necessitate et creditor in tanta facultate q debitori teneret p elemosynā subuenire. debitor nō tenet ad restitutionē. Nā hoc casu ipse creditor teneret retro reddere. Unde. 48. dis. sicut hi. sup verbo inuadere dic glo. q possunt pauperes cogere diuites ad eis pstandū. nō per viam actionis s denūciationis ad ecclesiam que pōt diuites cogere ad hoc agēdū. Itē gnāliter debitor nō tenet ad restitutionē eo casu quo creditor rationabiliter deberet nolle sibi fieri restitutionē ut dicit Scot⁹ sup 4º sententiarū dis. 15. vbi subiungens exempla dicit. Debet enī velle quilibet restitutionē sibi nō fieri qñ ē in preiudiciū cōmunitatis uel recipientis restitutionē. quia debet velle bonū suū et bonū cōmune. Debz etiam velle nō fieri restitutionem quando esset in diffamationē restituētis. quia debet magis velle famā proximi q illud modicū suum statim. Consimiliter debet magis velle q vitetur magnū incōmodū proximi restituentis. q modicum incōmodū suū ul nullū i illa modica dilatione restituentis. Ex his sequitur q quando esset restitutio dānosa rei publice uel ei cui fit uel diffamatiua restituētis uel nimis notabiliter dānosa. non tenetur ad statim restituendū. s sufficit q statim ex affectu restituat. et q actu restituat cessantibus incōuenientijs hinc inde. Et ex pdictis etiā subinfert. Quādo ablatio fuit occulta tunc non tenetur ablator se prodere. nec per consequens per seipsum restituere sed per aliā personā secretā et fidelē. et expedit q p confessorē. quia sibi est crimen detectum per confessionē. et de eius fidelitate q restituat fidei sue cōmissum satis debet credi. Patet igitur hic differri restitutionē quousq voluntas talis psone et opportunitas habeat. hec ille. B

¶ Cui restituēda est res furtiua uel rapta seu al' male accepta? R. fm Ray. Ei cui res subtracta fuit etiam si non sit dñs rei. sed sua intersit ex causa honesta rem nō esse subreptam. ut puta quia habebat in ea ius pignoris uel vsū aut aliquod h⁹mōi. ff. de furtis. l. is cui⁹. Si vo ipse cui nunc res ablata est

furatus fuerat eã. nõ sibi sed dño
erit restituenda. uel illi cui ꝓpõr fur
uel raptor subripuerat si sua ut di-
ctũ est intererat ex causa honesta.
Et fiat caute ꝙ̃tũ põt per religio-
sũ ⁊ huiusmodi ita ꝙ nulli perso-
na furis prodat. Itaqȝ regulari-
ter restitutio spoliatis facienda ẽ.
3. q. i. reintegranda. ⁊ fere ꝑ totam
questionẽ. et ex̃ de resti. spo. fere ꝑ
totũ. Fallit tamẽ quãdo nõ tm̃ iste
male accepit sed alius ei turpiter
dedit. de quo faciẽdũ est ut dictũ ẽ
s̃. elemosyna ꝗ. §. fi. A. Et ibi la-
tius in additione. B. Et hic. ĩ. §
antepe. A. Et ibi de hoc dicetur
Et ad maiorẽ hui⁹. § declarationẽ
põt generaliter dici ꝙ restituito fa
cienda est principalib⁹ uel eoꝝ he-
redibus si inueniũt. al' pauperib⁹.
ex̃ de vsuris. cũ tu. Sed in hoc cla-
rius distinguendo dicendum est.
ꝙ aut q̇s obligat ratione turpis
receptiõis in qua participauit etiã
dans. aut al'. ꝓ casu nõ tenet resti-
tuere danti. quia i pari causa tur-
pitudinis potior est cõditio possi-
dentis. ff. de condi. ob turpẽ causã
l. si ob turpem. §. porro. et. C. eo.
l. 2. Et ideo hoc casu cũ restitutio
nõ fiat persone principali. saltẽ dȝ
fieri pauperib⁹ tanꝙ̃ si nõ inueni-
ret ꝓncipalis uel ei⁹ heres. per di-
ctũ. c. cũ tu. Fallit in accepto ꝑ sy-
moniã. qꝛ dȝ restitui illi ecclesie in
cuius iniuriã acceptũ est. ex̃ de sy-
mo. c. de hoc. Item etiã nõ erogat
pauperibus quãdo turpiter acce-
ptum ipso iure applicaret fisco uel
priuato. quia de alieno nõ põt fieri
elemosyna. i. q. i. nõ est putanda.
Et hoc etiam notat in sũ. li. 2°. ti.
8. q. 32. Et excepto hoc casu cũ res
applicaret ipso iure fisco uel ꝓua-
to. licȝ turpiter accipiens nõ cogat
restituere turpiter danti. tñ si uellet
posset restituere eidem danti. Nã
iure nullo prohibet hoc. Et pene
sunt restringende. de pe. dis. i. c. pe-
ne. et in. c. odia. de re. iur. li. 6°. Et
notatur in sũ. li. 2°. ti. 8. q. 25. ad
finem. Est etiam casus in quo licȝ
dans nõ fuerit in turpitudine par-
ticeps. non tamen ei sed pauperi-
bus fit restitutio. quia dans ex obli-
gatione dedit licȝ accipiens turpi-
ter receperit. videlicȝ quãdo iude⁹
uel paganus fuerit aliquid lucra-
tus a xp̃ianis occasione officij pu-
blici. Illud eñi debet conuerti in
vsus pauperum xp̃ianorum ꝯm
prouidentiã diocesani episcopi. ex̃
de iudeis. cum sit. 2°. casu quando
obligatio est aliunde ꝙ̃ ex dicta
turpi cã distinguendũ est. Aut nõ
inueniunt creditores seu eorũ he-
redes. ⁊ de hoc dicet. ĩ. restitutio
6°. Aut inueniunt. ⁊ tunc aut obli-
gatio est personalis. ⁊ de hoc dicet
ĩ. restitutio 2°. Aut obligatio est
realis ut qꝛ habet q̇s rem alienã.
⁊ tunc si habet a nullo uel saltem
a dño clarũ est. quia semper dño
est restituẽda. ff. de rei ven. per to-
tũ. et. C. eo. quia cuiqȝ dandũ est
quod suũ est. ff. de iusti. et iure. l.

iusticia.§.iuris precepta. Sȝ si ha/
buerit ab aliquo alio titulo trans/
latiuo puta per donationē uel ven/
ditionē uel similē. silr̄ restitutio fit
dn̄o rei gratis. C. de furtis. l. in ci/
uilē. Si vero habuit titulo nō trans/
latiuo puta i cōmodatū uel locatū
uel etiā sine titulo forte qȝ sustulit
illi videt̄ restituenda a quo habuit
C. locati. l. si qs cōductionis. Ubi
dicit̄ ꝙ cōductor debet oīo loca/
tori rem reddere. licȝ dicat se dn̄m.
⁊ postea agere de dominio. Sed
hoc debet intelligi qn̄ nō cōstat de
dominio nec poterat in continenti
probari. Alr̄ bene audiret̄ mouēs
questionē de dominio. ff. depositi.
l. bona fides. vbi dicitur ꝙ qn̄ fur
deposuit rem apud dn̄m dicte rei
dn̄s nō cogit̄ reddere. Cogit̄ ergo
in hoc casu habens rem illi resti/
tuere a quo habuit nisi statim pos/
sit de suo dominio probare. adeo ꝙ
si etiā a fure uel predone quis ha/
buit tn̄ debet ei restituere qn̄ habuit
causam ab eo. ut patet in dicta. l.
bona fides. Sed si nō habuit cau/
sam ab eo puta quia ei per furtum
uel rapinam abstulit. tunc quādo
per furtū puto ꝙ non debeat furi
priori restitui. qȝ nullus male fidei
possessor hoc casu habet ius repe/
tendi. Nam ei dat̄ actio furti cuiꝰ
interest ex honesta causa. ff. de furtꝭ
l. cuius interest. et. l. is cuius inter/
est. Item nemo debet ex improbi/
tate sua cōsequi actionē. ff. de furtꝭ
l. itaqȝ. §. p̄. Est tn̄ casus in quo fur
actionem furti habet. ff. de fur. l. q̄
vas. §. si ego. vbi dicitur. Si ego
polienda vestimenta tibi locauero
⁊ tu titio cōmodaueris titioqȝ fur/
tum factū sit. tibi datur actio furti
quia tua interest cum mihi tenea/
ris reddere. ⁊ mihi aduersus te da/
tur actio quia furtum feceris titio
cōmodando. Hoc itaqȝ casu fur
aduersus furem actionē habet. ff.
ibi. Et hoc ideo est quia a principio
habuit rem de voluntate dn̄i eam
sibi locando. propter quod inter/
erat eiꝰ etiā ex honesta causa. Alr̄
secus. ut patet ex p̄dictis. Quādo
aūt per rapinam quis rem abstu/
lit a fure uel predone. tunc videt̄ ei
restituēda. quia etiam predo est re/
stituendus. ex̄ de resti. spo. c. in litte/
ris. Immo nec dn̄o licet rapere rē
suam nisi in casu de quo s̄. bellum
p̄. §. p̄. et. z. Alr̄ perdit ius suū. Et
nō dn̄s tenetur ad estimationē ra/
ptꝫ rei regulariter. C. vnde vi. l. si
quis in tātā. Qui ergo furatus est
furi uel predoni non tenetur furi ꝫ
dn̄o uel aliȷ habenti ius in re resti/
tuere. Secus est in raptore. Sȝ in
quocūqȝ casu dictum est deberi furi
uel predoni fieri restitutionē. si cō/
currat dn̄s in repetitiōe debet dn̄o
potius restitui. dicta. l. bona fides
Immo etiam si dominꝰ nō repe/
teret quia ignoraret quis haberet
debet qui habet dn̄o denūciare ut
ipsam recipiat. ex̄ de furtis. qui cū
fure. dūmō fiat sine periculo furis
zz. q. 5. hoc videt̄. vbi dicit̄ ꝙ pctā

ꝓprimi eis reuelanda sūt qui possūt
prodesse ⁊ nō obesse. Et quod di-
ctū est de dn̄o cōcurrente ad repe-
titionē cum fure idem est de omni
alio pretendēte aliquod ius bone.
stū. quia semper illi facienda est re-
stitutio · qui fouet maius ius. dicta
l. bona fides. ⁊ est ar. in. l. querit. ff.
de sta. ho. Et ideo qui vicerit filio
uel seruo pecuniā tenetur restituere
patri uel dn̄o cuius est. ff. de alea.
l. fi. Immo filij etiam tenent resti-
tuere patri res que spectāt ad eos
iure ꝓprietatis · sed vsufructus ad
parentes quod est regulare. Fallit
in castrensi uel quasi castrensi pe-
culio. Item in beneficialib⁹. ut in
c. si annū. i4. ex̄ de iudi. li.° 6.° quia
eas nō possūt administrare uel ob-
ligare. ⁊ minus alienare. C. de bo-
nis que liberis. l. fi. §. filij aūt fa-
milias. Et assignat ratio ibi. Me-
lius est eni coartare iuueniles ca-
lores ne cupiditati dediti tristē ex-
itū sentiant qui eos post dispersū
expectat patrimoniū. Propter qō
in oīb⁹ his casib⁹ videt patri resti-
tutionē fieri debere. Et idem videt
eadē rōne in oīb⁹ similib⁹. ut si qs
accepit rē a pupillo restituat tutori
Sed cui restituent res ecclie ? Di-
cendū q̄ plato si nō est i culpa. Si
ꝓo est in culpa ut q₂ res ecclie ipse
dissipauit. uel ex carnali affectu ⁊
non iusta causa donauit. qō facere
nō pōt. cū eps ⁊ qlibet prelat⁹ rerū
ecclie sit ꝓcurator ⁊ nō dn̄s. ⁊ cōdi-
tionē ecclie meliorare pōt. deterio-
rē ꝓo facere nō debet. ex̄ de dona. c.
fraternitatē. tūc ꝓpter pticipiū cul-
pe nō videt q̄ debeat se intromittē.
ex̄. de cle. cōiu. diuersis. Et ideo fiet
restitutio successori eius. dcō. c. fra-
ternitatē. Uel si adhuc nō ē succes-
sor expendat in vtilitatē ecclesie. ex̄
de symo. de hoc. Hoc etiā notat in
sū. li.° 2.° ti. 5. q. i8. vbi ⁊ de talib⁹ dr.
Sed cui fiet restitutio ? Et subdit
dicit Ray. Credo q̄ auctoritate iu-
dicis penitentialis debeat fieri ec-
clesie cui sic iniuriose ablatum est.
ita q̄ illi eidē qui dedit nisi cū tur-
piter dedit. tunc eni nō sibi sed suc-
cessori suo poterit fieri uel superio-
ri. ut dicit Hosti. uel in vtilitatē ec-
clesie conuertet uel etiam eiusdem
loci pauperibus si hoc expedire vi-
debitur eroget. ar. i4. q. 4. si quis
in atrio. Hoc vltimū. s. q̄ det pau-
peribus dicit glo. Ray. q̄ melius
est cum indigēt pauperes uel satis
habundet ecclesia. Alioquin me-
lius est q̄ in vtilitatē ecclesie pau-
peris conuertat. Idem Ul. Satis
con. Tho. 2.ª 2.ᵉ q. 62. arti. 5.° et arti.
vltimo. Quod aūt hic dicit Ray.
de auctoritate iudicis penitentialis
glo. dicit. Si tn̄ super talibus di-
spēsandis habeat ptātē. hec ibi. Et
ad predicta attendant accipiētes
a clericis de rebus ecclesie cū nō in-
digeāt. uel nō cōuertant in vtilita-
tē ecclie. uel nō alia iusta rōne sed
poti⁹ occasione cōsanguinitatꝫ uel
amicitie · quia tenent ad restitutio-
nē. ut et Tho. ponit dicto arti. 5.°

Et multo forti⁹ si accipiāt ex cau/
sa turpi. ut ex meretricio ludo uel
alia quacūqꝫ turpi. causa. ut ⁊ nōt
in sū. li°. 2°. ti. 5. dcā. q. 18. Dūqꝫ tñ
licꝫ dñs cōcurrat in repetitiōe nō
p̄ferẽ si q̇s forte habuit rē ab eo
qui etiā ꝯtra dñm haberet actionē
puta q2 est vsufructuarius. Nam
magis ei⁹ interest habere rē ꝙ̄ dñi
q2 dñs hꝫ ꝓprietatē que cōsistit in
nudo iure dū est per se separata ⁊
vsufructuari⁹ hꝫ ius vtendi ⁊ fru/
endi. ff. de vsufruc. per totū. ⁊ C. ⁊
Insti. eo. ti. Immo etiā si ipse dñs
sustulisset tenerẽ furti. ff. de furtꝫ.
l. cū res. §. si bona fide. Itē si eēt q̇
posset rem retinere rōne impensaꝝ
factaꝝ in ea. ff. de furꝫ. l. si is qui
cōmodasset. Ibi dr̄ ꝙ si domin⁹
furat⁹ est rē cōmodatario. i. ei cui
cōmodauit non tenẽ furti nisi cō/
modatari⁹ potuisset rē retinere ra/
tione impensarū in re factaꝝ. Idē
ē si rē haberet obligatā ꝑꝑ̄ eandē
rōnē. Itē q̇d dictū est de re aliena
restituenda dño. idē ꝑ oia intelli/
gendū est de re affectata. puta que
ꝑ vim cōpulsiuā alteri data ē. Nā
illi ē restituenda q̇ vim passus est
ff. q̇d me. cā. l. metū §. cū aūt. B
2 ¶ Utꝝ q̇s absoluaẽ a restitutiōe
si is cui debebaẽ remisit siue dona/
uit? R°. Absoluiẽ si est ꝑsona que
donare posset. de quo vide s̄. dona/
tio. ꝓ. §. 2°. Que donatio postꝙ̄ fa/
cta est postea ex penitentia nō re/
uocaẽ. ut Ray. ponit De hac etiā
questione vide. ī. restitutio 3°. §.
plt. A. Et intellige hoc si remis/
sio fiat libera volūtate creditoris
alr̄ non valeret. ut. ī. §. plt. ⁊ dictū
est s̄. bellū ꝓ. §. x°. in additiōe. B
¶ Quid si ꝑsona cui debebat resti/ 3
tui defuncta est? R°. ꝫm Ray. Re/
stitutio facienda est heredib⁹. Sꝫ
hic distingue. quia si heres est ali/
quis in toto uel in parte. tunc fiet
ei restitutio sicut contingit in toto
uel in parte. Si aūt heres institu/
tus est in aliqua determinata quā/
titate. puta in centū uel etiā in do/
mo ⁊ nō plus tūc restitutio nō dꝫ
fieri heredi. A. quia scriptus he/
res in certa quantitate uel rebus
particularibus non est heres. sed
potius legatarius. C. de here. insti.
l. quotiens. B. sed illi uel illis q̇/
bus testator reliquit dispositionē
residuorū bonorū. A. i. veris he/
redibus uel executoribus a testa/
tore deputatis ꝫm dispositionē te/
stantis cuius volūtas oio seruan/
da est. 13. q. 2. vltima. B
¶ Utꝝ quis teneaẽ restituere rē 4
cū fructibus. R°. ꝫm Ray. Quili/
bet male fidei possessor teneẽ resti/
tuere rē cū oib⁹ fructib⁹ perceptis
⁊ q̇s ipse dñs ꝑcepisset si possedisset
ex̄ de resti. spo. ꝗuis. ff. de cōdi. fur.
in re. ff. de rei ven. si nauis. §. ge/
neraliter. Et intellige fructus qui
supersūt deductis expensis illis q̄
fiunt gratia fructuū querendorū
cōgregandorū ⁊ conseruandorū
que deducūẽ tam a male fidei ꝙ̄
a bone fidei possessore. ff. de peti.

hẽdi.l.si a patre. §.vlt. Possessor aũt bone fidei nõ tenet de fructib⁹ quos percepit ꝙ diu fuit bone fidei possessor si iam cõsumpti sũt. sed de extantibus tenetur. C. de rei ven. l. certũ. A .Hic latius est distiguẽdũ. Aut q̃s obligat ad restitutionẽ rei aliene. aut alt̃i debite. Si eni rei aliene. tunc si est male fidei possessor qui statim dicit male fidei cũ sciuerit rem ad aliũ pertinere. ex̃ de prescrip. c. fi. tenet omnes fructus restituere. C. de rei ven. l. certum. Sed hic iterũ distinguit. Nam si talis possessor nõ habuit titulum. clarũ est ꝙ tenet omnes restituere non solũ perceptos sed etiam qui percipi potuerũt p dñm rei si rem habuisset. ff. de re. iur. l. generaliter. Si vero habuit titulũ puta donationis uel venditionis uel aliũ solum tenet de perceptis. l. si fũdũ. C. de rei ven. Fallit quando titul⁹ est habitus per metum. quia tunc etiam tenet de percipiendis. l. sed et partus. ff. quod me. causa. vbi glo. addit etiã tres alios casus videlz quãdo titulus habet contra interdicta legum. l. quẽadmodũ. C. de agri. et censi. li. xi. Itẽ quãdo habetur in fraudẽ creditorũ. Itẽ qñ emitur res fisci sine solẽnitate. Or si est bone fidei possessor non facit suos fructus naturales, videlz qui nascunt sine industria hominũ. ut poma et similia. et illos tenet restituere. nõ tñ vltra ꝙ ex illis sit factus locupletior. l. vtrũ. ff. de peti. here. Fructus vero industriales. i. prouenĩetes ex industria hoīs non tenet restituere nisi extantes. sed p⁹ litem ɔtes. omnes. q̃si per cõtestationẽ sit cõstitutus male fidei. dcã l. certũ. Putarẽ tñ ꝙ si habuit iustam causã litigandi ꝙ nõ teneat nisi inq̃tũ fact⁹ sit locupletior. et videt pbari in. l. illud. ff. de peti. here. vbi expresse dicit ꝙ conuentus de hereditate nõ tenet de rebus perditis post acceptum iudiciũ si habuit iustam causã litigandi. Et de istis fructib⁹ est plena et magistra glo. in. l. ex diuerso. in prin. ff. de rei ven. Si alteri debite. dicendũ est ꝙ si debet mihi res que non fuit mea puta quia fuit vendita uel promissa post ceptum iudiciũ. i. cõtestationem litis debent cũ re omnes accessiones. i. fructus ac si illo tempore fuisset res mihi tradita. ff. si cer. pe. l. cum fundus. Sed si mihi debeat res que fuit mea et ad aliũ sine causa peruenit puta solui rem quã estimabam me debere cũ non deberẽ. tũc simul cũ re debent oẽs accessiones. i. fruct⁹ et alia que ipsi rei a pncipio quo fuit data euenerunt. ff. de condi. inde. l. indebiti. in principio. In omnibus autẽ sciendũ est ꝙ bone fidei possessor nũꝙ tenetur vltra ꝙ sit factus locupletior. dicta. l. vtrum. de peti. here. B Et nota ꝙ qui solũ vsum rei furatus fuit non sufficit si restituat rem sed tenet etiã ad estimationẽ vsus Con. Hosti. et Al. Et eodẽ modo

teneť quis restituere dāna si qua
dn̄s rei ꝓpter ei⁹ absentiā passus
fuit.iz.q.z.si q̇s de ecclesijs.De q̄
vide.ĩ.vsura p̄.§.16°.q̇ incipit.Ꝟtrꝫ
vsure possiut.et.§.26°.q̇ icipit.Sꝫ
nūq̇d ē vsura.⁊.ĩ.vsura.6°.§.pl't.
A. Ad p̄dictoꝝ itelligētiā sciēdū
ꝙ interesse qḋ alicui debeť cōside-
rať aliqn̄ respectu lucri cessantis.
aliqn̄ respectu dāni emergentis.p̄
casu estimatio nō dꝫ deduci in in-
finitū.ẜ vbi rei p̄ncipalis ē estima-
tio.interesse nō dꝫ excedere duplū
rei p̄ncipalis.sed vbi est incerta fit
estimatio ad arbitriū boni iudicis.
adeo ꝙ ĩ imēsū nō ꝓcedat.l.vna.
C.de sen.que ꝓ eo qḋ interest ꝓfe.
z°.casu videlicꝫ respcū dāni emer-
gentis si venit interesse rōne omis-
sionis cōsiderať solū interesse in-
trinsecū.ff.de ac.emp.l.sterilis.§.
cū ꝑ venditorē.vbi dr̄ ꝙ si frumētū
uel simile nō sit datū emptori suo
tp̄e non veniet estimatio.qꝛ aīalia
sunt mortua ex eo ꝙ non habuit
bladū suo tp̄e.Nam illud interesse
extrinsecū est a re.sed bn̄ veniet ut
deť maius preciū quo res valuit a
tp̄e q̄ debuit dari.qꝛ hoc ē interesse
intrinsecū qḋ cōcernit rem ⁊ venit
ex ipsa re.Extrinsecū ꝟo qḋ nō ex
re venit ẜ ꝓpter rem.ut in exemplo
p̄posito.Predicta aūt puto vera si
dānū occurrit creditori ex simplici
omissione debitoris.ut si creditor
erat incursurus dānū etiā si debi-
tor nihil sibi promisisset quia nō
habebat quō aliūde sibi ꝓuideret.
Secus si cū omissiōe aduenit etiā
cōmissio ut qꝛ creditor aliter sibi ꝓ-
uidisset ut nō morerenť aīalia eius
si nō fuisset deceptus ꝓmissione de-
bitoris.Hoc eni casu interesse venit
rōne cōmissionis.i.false ꝓmissiōis
⁊ ideo debeť interesse etiā extrin-
secū ut statim patebit presertim in
foro ꝯscie vbi quis teneť ꝓximo sa-
tisfacere omne dānū quod ei⁹ dolo
uel culpa ꝓximus incurrit.ut in
c.si culpa.ex̄ de iniurijs.Propterea
hoc casu saluo meliori iudicio te-
netur etiā de morte aīaliū.Si ꝟo
ratione cōmissionis debeť interesse
cōputať interesse etiā intrinsecū.ff.
de ac.emp.l.Julianus.in p̄ni°.vbi
diciť ꝙ dans tignū vitiatū tenebiť
etiā de ruina dom⁹.Et sic illa esti-
matio cōsiderať hoc casu etiā mul-
to vltra duplū rei principalis.non
tn̄ in infinitū.lꝫ eni veniat ruina
domus.nō veniet si forte oportuit
ipsū ꝓpter hoc ꝑ multos annos uel
vsqꝫ in tēpus vite cōducere domū.
Facit.ff.de ser.corrup.l.in hoc iu-
diciū.et.l.neratius.vbi corruptor
serui teneť nō solū de seruo ẜ etiā
de omnib⁹ rebus quas seru⁹ tunc
fugiens tulit.nō de alijs q̄s postea
successiue furatus fuerit. B
¶ Quid si in ipsa re furtiua fecit 5
quis expēsas? R°.ẜm W.In foro
penitentie si expensas fecit ad con-
ẜuationē rei ut pascēdo equū.siue
ad oportunam meliorationē.ut-
puta curando animal morbosū uel
nutriendo porcū ⁊ h⁹mōi.deducē

tas pōt ex quo satisfacit aľ integraliter dānū passo. Idē Gl. ¶ In foro aūt iudiciali dicte impēse nō cōputant̄. ut in sū. li.° z.° ti. 5. q. 15. vbi hec notant̄. ¶ Ad pleniorē autē materie intelligentiā vtꝝ q̄s possit petere sumptus factos in re aliena. Dicendū est q̄ aut fecit nomine dn̄i rei. aut noīe ꝓprio. i. tāq̄ in re sua. p̄ casu clarū ē q̄ pōt cōputare. Nā vtiliter gessit negociū dn̄i l. i. et. z. ff. de neg. ge. ⁊ p̄ totū. Intantū q̄ si dn̄s tollat rem p̄us q̄ soluat sūptus cōmittit furtū. ff. de furt. l. si is qui cōmodasset. z.° casu qn̄ fecit tāq̄ in re ꝓpria. clarū ē q̄ per viā petitiōis nullo modo pōt cōputare. l. si in area. ff. de cōdi. inde. sed per viā retentionis qn̄q̄ sic. ut ibi. Uñ distinguendū est. q2 si fuit male fidei possessor a p̄n.° nullo modo pōt cōputare. l. ex argēto ff. de cōdi. fur. ⁊ in Insti. de re. diui. §. ex diuerso. nisi respectu fructuū. Nam ut dic̄ glo. in. c. grauis. ex̄ de resti. spo. fruct⁹ dicūt̄ q̄ supsūt dedu ctis expensis que fiūt grā fructuū q̄rendoꝝ colligendoꝝ ⁊ cōseruandorū tam in bone fidei possessore q̄ in male fidei. etiā p̄donibus. ff. de peti. here. si a dn̄o. §. fructus. et. l. plane. i fi. et. C. de fruc. ⁊ lit. expen. l. i. Nam nullus casus interuenire pōt qui hoc genus deductiōis impediat. ff. famil. hercis. fundus q̄. p̄ rn̄so. in fi. ⁊. ff. so. ma. fruct⁹. Fructus eni intelligunt̄ deductis necessarijs expensis. ff. de op. seruo. l.

fructus. Si vo a principio fuit bone fidei pōt solū tollere quod fecit sine lesione rei. ff. de rei. ven. l. Julian⁹ scribit. et. l. si in area. Ita tn̄ q̄ si dn̄s vellet dare preciū illarū rerū. uel si vellet tollere illud in q̄ tn̄ noceret ⁊ sibi non prodesset nō est permittendus. q2 nō est cedendū malitijs. ff. de rei. ven. l. in fūdo Glo. tn̄ i Insti. de rerū diui. §. lrē. dic̄ q̄ qui scripsit in paginis alienis bona fide etiam reddito libro habet actionē in factū cōtra dn̄m paginarū. ff. de rei ven. in rem. Sz glo. Jo. eo. ti. §. ex diuerso. dic̄ q̄ nō datur ei actio per. l. si in area. ff. de cōdi. indebi. Istud secundū pōt intelligi de subtilitate iuris. p̄mū autē de equitate ⁊ in foro penitētie quia nō est equū aliquē locupletari cū alterius damno. ut in. c. locupletari. de re. iur. li.° 6.° Et sine culpa ⁊ causa rationabili non debet quis priuari labore suo. ut in. c. sine culpa. eo. ti. Et si dn̄s rei non sit potens uel si hoc preeligat satisfiat sibi de re sua. ar. in Insti. de rerū diui. §. si quis i aliena. ¶ Item male fidei possessor nō tenet̄ de fructibus q̄ percipi potuerūt et melioramento quod ipse fecit in re. ff. de rei ven. l. ceterū. Sed si semper fuit bone fidei. i. qn̄ habuit rem ⁊ qn̄ edificauit si dn̄s rei est potens pōt rem retinere donec sibi satisfiat de sumptibus. Si dn̄s est impotēs pōt solum tollere quod fecit scd̄m modū predictū. dc̄ā. l. in fundo. B

6 ¶ Quid si res rapta reddit deteriorata? R. sm Ray. Non liberabitur raptor. ut de deposito dictũ ē s. depositũ. §. 1. A. hoc clarꝰ dr in. l. in re. ff. de cōdi. fur. B

7 ¶ Quid si res rapta periit? R. sm Ray. Quocũqȝ casu perierit raptor tenet ad restitutionē. qꝛ fuit in mora restituendi. ⁊ tenet prestare estimationē eius sm illud tempus in quo plus valuit. Or si non fuit in mora. ut quia obtulit rem dño loco ⁊ tempore debito. ⁊ dominꝰ neglexit accipere nō tenebit de casu. ff. de cōdi. fur. l. in re. A. Ibi hoc clare dicit. ⁊ notat etiã in dcã q. 15. in sũ. li. 2. ti. 5. B. Et que de raptore dicta sũt intellige etiam de fure quocũqȝ. A. s. quo ad restitutionē. ut i dicta. q. 15. B. Et vterqȝ etiam post restitutionē dãni tenet petere remissionē de iniuria saltem per aliquã interpositã personã suppresso uel expresso noie furis sm ꝙ qualitas negocij patit. A. s. cauēdo sp reuelationē pcti ⁊ scãdalũ. ex de pe. ⁊ re. officij. B

8 ¶ Quid si plures fuerunt raptores? R. sm Ray. Si vadant simul quasi sit vnꝰ exercitꝰ. quilibet tenet in solidũ. Nam ⁊ quilibet iuuat alios ⁊ facit eos fortiores. ad hoc ex de homici. sicut dignũ. Hoc dico sm Ho. qñ vnꝰ sine alio non fecisset. Al' quilibet tenet ꝓ dãno qd intulit. Si vo nō iuerũt simul sed qlibet p se fecit dãnũ qlibet tenet ꝓ eo qd intulit. Similē casum vide. i. restitutio 3. §. p. A. Et in eodem. c. de hoc dicet. B

¶ Quid si qs furatus fuit rē qñ plus valuit. ⁊ modo restituit qñ minꝰ valet? R. sm Al. in 4. Nō satisfecit nisi lucrum temporis in quo plus valuit apponat. A. De hoc dictũ est s. §. 6. B 9

¶ Qualiter restituet q impediuit aliquē a cōsecutione alicuiꝰ bñficij? R. sm Tho. 2. 2. q. 62. Aut impediuit eũ iuste ut si intendens honorē dei uel vtilitatē eccl'ie procuret ꝙ det alicui digniori. ⁊ tunc in nullo tenet. Aut impediuit iniuste. utputa si intēdebat eiꝰ nocumētũ ꝓpter damnũ odiũ uel vindictã ⁊ huiusmodi. ⁊ tũc si impediuit ne det digno. dico anteqȝ firmatũ sit ꝙ det ei. tenet quidē ad aliquã recōpensationē pensatis cōditionibus personaꝝ ⁊ negocij. A. sm arbitriũ sapiētis. ut i sũ. eo. ti. q. 11. vbi hec notat. B. Nō tñ tenet ad eqle qꝛ ille nōdũ fuerat adeptꝰ. ⁊ poterat multipliciter impediri. Si vo impedit ne detur postqȝ iam determinatũ est ꝙ det. ꝓcurãs indebite reuocari tenet ad restitutionē eqlis sm suã facultatē. Et idē iudiciũ de eo q impedit aliquē a cōsecutione cuiuscũqȝ muneris qd honeste reciperet. Con. Pe. A. Con. etiã Gl. ut in dcã. q. 11. B 10

¶ Qualiter satisfiet pro his que restitui non possunt. ut mutilatio mēbri. stuprum ⁊ similia? R. sm Gl. In his in qbꝰ dãnũ neqȝ in se 11

neqꝫ in equiualenti restitui pōt sa/
tisfiet per recōpensationē faciendā
arbitrio boni viri. Idē Tho. 2ᵃ. 2ᵉ.
q. 62. ⁊ in 4ᵒ. dis. 15. A. Con. etiā
Pe. ut in sū. eo. ti. q. 80.
12 ¶ Qualiter restituet qui semina
alicuius agri effodit. uel qui dā/
nificauit aliū eo ꝙ suo tēpore nō
soluit? Rᵒ. ꝓm Al. Predicti nō te/
nent ad restituēdū totaliter dānū
quia dubium est qualiter fructus
agri profecissent. uel an mercator
damnū uel lucrum in mercatione
habuisset. sed restituet tātū quātū
fructꝰ agri in illo dubio vendi po/
tuissent uel quātū mercator in illo
dubio lucrum suum vendidisset.
Con. Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 62. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 81. B
13 ¶ Utrꝫ q̇s teneat restituere q̇cq̇d
illicite acquisiuit. Rᵒ. ꝓm Tho. 2ᵃ.
2ᵉ. q. 62. Circa illicitā acquisitio/
nē ⁊ dationem distinguendū est.
Aliquādo eni ipsa datio est illici/
ta ⁊ cōtra legē sicut patꝫ in eo qui
symoniace aliq̇d dedit. ⁊ talis me/
ret amittere quod dedit. vnde nō
dꝫ ei restitutio fieri. Et qꝛ etiā ille
ꝯtra legē accepit. nō debet sibi re/
tinere ꝟ debet in pios vsus cōuer/
tere. A. Immo dꝫ dari illi eccl'ie
in cuiꝰ iniuriā accepta est. ex̄ de sy/
mo. de hoc. B. Alio mō aliquis
illicite dat qꝛ ꝓpter rem illicitā dat
lꝫ ipsa datio nō sit illicita. sicut cū
q̇s dat meretrici ꝓpter fornicatio/
nē. Unde ⁊ mulier pōt sibi retinē
qȯ ei datū est. ⁊ si supflue aliquid
ꝑ fraudē uel dolū extorsisset. tenet
eidē restituē. De hac materia ha/
bet ⁊̄. elemosyna ꝑ. §. fi. A. Et
ibi melius in additiōe. Sꝫ de hac
materia latiꝰ dicēdū est videlꝫ ꝙ
aut illicita acquisitio fit cū iniuria
ꝓximi ⁊ ꝯtra eiꝰ volūtatē. aut cum
eiꝰ volūtate. ꝑ casu q̇s indistincte
tenet restituere dānificato. ut ex̄ de
iniurijs. c. fi. Ad ħ eni ꝑtinet q̇cq̇d
fuerit acquisitū per furtū uel rapi/
nā uel per violentiā seu ꝑ fraudē
⁊ hꝰmōi. Et ꝓm Inno. in. c. quia
pleriqꝫ. ex̄ de imu. ec. hoc casu te/
net q̇s ad restitutionē siue sit debi/
tum iure nāli ⁊ ciuili siue iure nāli
tm̄ quale est qȯ debet seruo. ⁊ ideo
inde nō faciat elemosynā ꝟ resti/
tuat. Si autē sit debitū iure ciuili
tm̄. ut si legatū de q̄ potui detra/
here falcidiā. i. potui diminuē ꝓm
legē illā. integrū solui credēs here/
ditatē sufficere ad oia. non tenet
legatarius mihi restituere. Et sub/
dit. Quidā tm̄ dicūt cōtrariū. Ista
secūda ē vera saltē in foro iudicia/
li ⁊ etiā penitentiali cū lata fuerit
snia. qꝛ hoc casu error facti causat
repetitionē licꝫ nō error iuris. C.
ad. l. falci. error. Sꝫ notandū est
dictū Inno. ꝑ foro pniali si snia nō
fuerit in cōtrariū lata iudicialiter
Itē dic̄ ꝙ cōdēnatus ad aliquid
iniuste nō tenetur sponte dare. licꝫ
snie parere debeat. 2ᵒ. casu distin/
guendū ē ꝙ aut illicita acq̇sitio ē
respectu cause aut respectu ꝑsone.
Si respcū cause puta qꝛ ex causa

turpi. dicēdū ꝙ aut turpitudo est
ex parte accipiētis tm̄. aut ex parte
vtriusq;. Si ex pte accipientis tm̄.
puta si recepit aliq̄d ut delictū non
faciat uel ut id faciat ad qd̄ tenet̄.
puta ut rem inuentā restituat. Et
clarꝫ est ꝙ hoc casu tenet̄ recipiēs
restitueē dāti. l. i. et. z. ff. de cōdi. ob
tur. causā. Si turpitudo est ex pte
vtriusq;. puta si dat̄ ad corrūpen-
dū iudicē. nō tenet̄ restituere dāti.
qꝛ in pari causa turpitudinis po-
tior est conditio possidentis. ff. de
cōdi. ob tur. causā. l. si ob turpē. §.
porro. et. C. eo. l. z. Sed hoc casu
an ꝛ qn̄ ꝛ cui restituere teneat̄. est
magis dubiū. Et ꝓ videt̄ ꝙ semꝑ
teneat̄ restituere. ff. de offi. ꝓsi. l. illi-
citas. in ꝓn°. vbi dicit̄. Item ne q̇s
iniquū dānū aut lucꝝ sentiat. ꝓses
ꝓuincie ꝓuideat. Ad idē. ff. de ca-
lū. l. in heredē. vbi dicit̄ ꝙ cōuenit
illicita lucra ab oībus extorqueri.
Et in foro iudiciali ꝛ ciuili dꝫ da-
ri fisco. C. de mō mulc. l. mulctarꝫ
Sꝫ in foro canonico uł pn̄iali dꝫ
erogari pauperibꝰ. i4. q. 5. nō sane
ad finē. ꝛ ex̄ de vsur̄. cū tu. etiam si
ex meretricio accipiat̄. Nec obstat
qd̄ dicit̄ Deut°. i6°. ut nō offeratur
merces ꝓstibuli in domo dei. quia
illud intelligit̄ q̄ ad oblationē al-
taris uel sacrificij publicā. nō quo
ad ꝓuatā elemosynā. ut dic̄ Tho.
z°. z°. q. 3z. arti. 1°. Acquisitū tm̄ ꝑ
symoniā dꝫ restitui illi ecclesie in
cuiꝰ iiuriā acceptū est. ex̄ de symo.
§. de hoc. Contra ꝓdicta facit qd̄

dicit̄ in. l. 4. §. ꝓ. ff. de cōdi. ob tur.
causā. vbi dicit̄ ꝙ meretrix licꝫ tur-
piter faciat ꝙ sit meretrix. non tm̄
turpiter accipit qd̄ ei dat̄ etiam ex
meretricio. Tho. in dcō arti. 1°. di-
stinguit ꝙ qn̄ lex ꝓhibet dationē
ꝛ acceptionē. tūc dꝫ oīo acceptū ex
turpi causa restitui. ut patꝫ in sy-
monia ꝛ in eo qd̄ dat̄ iudici ad cor-
rumpendū. ꝛ in ludo ꝓhibito. ꝛ in
multis similibꝰ. Si ꝟo lex nō ꝓ-
hibet dationē lꝫ ꝓhibeat causam
dandi. tunc nō cogit̄ q̇s ad restitu-
tionē. ut patꝫ in lucro meretricis.
de q̄ dictū est. Dicit. n. ꝙ pōt reti-
neri ꝛ de eo elemosyna fieri. Sꝫ
certe q̄tiens aliq̇d ꝓhibet̄. ꝛ omne
illud intelligit̄ ꝓhibitū qd̄ sequit̄
ex eo uel ob id. C. de legi. l. nō du-
biū. Et ideo cū lex probibet aliq̇d.
ergo ꝛ solutionē uel receptionē ex
illa uel ob illā. ꝛ tāto magis q̄̄to
ista solutio uel receptio nō solū est
q̇d cōsequēs. imo ꝛ causa ꝓncipa-
lis rem ꝓhibitā inducens. qꝛ sine
ea turpitudo verisimiliter nō fieret
Ideo ꝓncipalis causa ꝓhibitiōis
stat in illa datione uel receptione
ex q̇bꝰ causat̄ res turpis. Et ideo
cū lex aliq̇d simpliciter ꝓhibet. vi-
det̄ ꝓhibere ꝛ dationē ꝛ receptionē
ex illa uel ob illā. Secꝰ si nō sim-
pliciter ꝓhibet. licꝫ illud notet in-
famia sicut meretriciū ꝛ similia.
Et hoc sentit glo. Ray. in ti. de ra-
pto. §. ß q̇d de focarijs. super ꝟbo
tenet̄ restitueē. vbi dic̄. Quid de oī-
bus illis q̇ turpiter acq̇rūt aliquid

nū q̇d pñt sibi illud in aliq̄ casu re-
tinere? Et subdit. R°. Ubi trāsla-
tū est dominiū in accipiētē ⁊ nō cō
petit repetitio illi cui⁹ fuit res illa.
distingui pōt. q̄ȝ in illis que sūt ꝓ-
hibita q̄ȝ mala. quedā sūt que nō
puniūt̄ a iure ciuili in forma iudi-
cij nisi pena infamie ut histriona-
tus ⁊ exercitiū eoꝝ qui pugnāt in
arena uel duello uel opere mere-
tricū solutarū. Et in talibus tur-
piter acquisita res retineri pōt ad
vsum acquirētis. Quedā sūt que
puniūt̄ a iure per corporalē penā
uel per extorsionē turpiū lucrorū.
⁊ taliter acq̇sita retineri nō debent
ad vsū acq̇rentis nisi ei cōcedat̄ a
penitētiario suo tāq̄ȝ alij pauperi. ȝ
debēt in pios vsus erogari. nisi for-
te restituta sint iā illis a q̇b⁹ sunt
habita. uel nisi q̇ hȝ restituē velit
eis a q̇b⁹ habuit. ad qȯ tñ nō tenet̄
Et restitutio h⁹mōi in foro pn̄iali
iudicāda est ꝑ p̱te satisfactiōis. Et
ideo ibi late patȝ officiū penitētia-
rij. ⁊ ibi forte potest dispensare sic̄
⁊ in limitando tp̱e pn̄ie. ⁊ mēsura
ieiuniorū. In illis aūt q̄ sūt mala
q̄ȝ ꝓhibita sic̄ sūt torneamēta. ne-
gociatio clerici. lucrū aduocatio-
nis uel medicine in casib⁹ nō con-
cessis. emere bladum uel vinū ut
postea carius vendat̄. facē serta de
florib⁹ ad vendēdū q̄ꝝ vsus ē fre-
quēti⁹ ad lasciuiā ⁊ similia. ⁊ his
causis acq̇sita retineri nō pñt. Et
subdit. Licȝ aūt hec distinctio vi-
deat̄ ꝓbabilis. q̄ȝ tñ pene restrin-
gende sūt. ⁊ q̇ nimis emūgit elicit
sanguinē. veri⁹ credo q̄ licȝ in p̄di-
ctis casib⁹ bonū sit ⁊ salubre q̄ pe-
nitens inducat̄ in foro pn̄iali ad
erogandū in pios vsus taliter ac-
quisita. nō est tñ cōpellēd⁹ nisi ve-
lit. nec iudicandus nō esse in statu
saluandoꝝ si nō velit h⁹mōi peni-
tentiā accipere. nisi in casib⁹ a iure
expressis. ut in symonia de qua ex-
pressū est q̄ pecunia symoniaca est
restituēda eccl'ie in cui⁹ ignominiā
est accepta. licȝ ⁊ hoc posset intelli-
gi qñ recepta est de bonis eiusdem
eccl'ie uel qñ de hoc agitur in foro
causaꝝ. Similiter qñ q̇s aliquid
recipit ut faciat dānū uel iniuriā
uel calūniā alij. q̄ȝ tūc nō ille q̇ de-
dit repetit sed ille ꝯtra quē datū ē
ff. de calū. l. generaliter. § illud.
Qȯ tñ intelligit̄ qñ agit̄ in forma
iudicij. quā seueritatē nō oȝ obser-
uari in foro pn̄iali. Glo. tñ eadē i
ti. de rapto. §. iz°. circa pedagia sup̱
v̄bo. tenet̄ eni. in fi. ait q̄ tutius est
dicē q̄ pecunia ex pacto symonia-
co accepta retineri nō possit etiam
in foro pn̄iali. licȝ sec⁹ sit si absq̄ȝ
pacto fuerit accepta. ar. a ꝯtrario
sensu. ex̄ de symo. mādato. H ille.
Ex hac glo. ⁊ ex supradictis pōt col-
ligi q̄ acq̇sitū ex turpi causa q̇s
iudicialit̄ tenet̄ restituē nisi illa cā
nō fuerit simplicit̄ ꝓhibita. ȝ solū
a lege infamia notata. In foro aūt
pn̄iali qñ restitutio nō est facienda
certe ꝑsone. de cōsilio est q̄ oīa illi-
cite acquisita erogēt̄ in pios vsus.

de necessitate aūt nō est. nisi iudi-
cialis condēnatio facta fuerit. uel
nisi inq̄tū cōfessori videat᷑. Nā in
foro pniali q̇s restituē ꝓximo nō
tenet᷑. nisi inq̄tū ipsū dānificauerit
seu cōdēnatus fuerit ut sepe ꝓostē-
sū est. Et nōt glo. 12. q. 2. fraterni-
tas. Deo aūt satisfacere debet pro
turpi causa ꝭm arbitriū ꝯfessoris.
26. q. 7. turpia Et qꝛ Sap. xi.ͦ dr
Per que peccat q̇s p hec ꝛ torq̄t᷑.
innuēs ꝙ q̇s debet puniri in illo i
quo deliq̄t. ideo cū in receptione
ob turpē causā fuerit deꝰ offensus
cuiꝰ occasione deuentū ē ad pctm̄.
conueniens est ꝙ sacerdos inq̄tū
ꝭm deū pōt facere iniūgat penitēti
ꝙ dē acceptū ex turpi causa eroget
in pios vsus ut sic satisfaciat deo i
in quo offendit. nisi penitēs cōsti-
tutus fuerit in magna necessitate
Et penitens dꝫ se preparare ad re-
stituendū ꝛ faciendū quicq̇d cōfes-
sori ꝭm deū visū fuerit. quia ad hoc
obligat᷑. ex. de pe. ꝛ re. ois. Itē etiā
in foro penitentiali q̇s tenet᷑ resti-
tuere qn̄ ius hoc spāliter exꝓmit.
ut in vsura uł symonia ꝛ similibꝰ
ut in ludis alearum. taxillorum. ꝛ
similiū ꝓhibitoꝝ. ut s̄. ludꝰ alee.
§. 4.ͦ vsq̄ ad finē. Itē ꝭm Inno. in
c. qꝛ plerisq̄. ex. de imu. eccle. i glo.
sua. ꝟ su. hypocrita aūt. Hypocrita
q̇ sub forma boni xp̄iani cū nō sit
accipit elemosynas tenet᷑ ad resti-
tutionē. Et subiūgit ꝙ forte nō te-
net᷑ restituere illi q̇ dedit qꝛ cōsecu-
tus est mercedē suā. Puto ꝙ hoc
sit notabile dictū. ꝛ ꝙ lꝫ nō fiat re-
stitutio illi q̇ dedit. tn̄ si datū ē uel
acceptū aliq̄ spāli causa ꝛ exꝓssa
puta in calicē uel altare uel in sub-
uentionē alicuius hospitalis uel
q̇dcūq̄ aliud. in illā causam debet
fieri restitutio. qꝛ nil tam equū est
q̄ ꝙ res transferant᷑ ꝭm volūtatē
dn̄i ipsaꝝ. in Insti. de acq. re. do. §
p traditionē. Et sic caueāt sibi oēs
clerici. laici. religiosi. heremite. ꝛ
q̇cūq̄ alij q̇ ondūt bonā vitā ut re-
cipiāt elemosynas. Sꝫ q̇d si ꝓ cā
honesta ꝛ inhonesta dat᷑ res indi-
uisibilis. puta seruitꝰ vie. uel alia
uel bos. equus. ꝛ similia. an in to-
to res debeat adiudicari cause ho-
neste an inhoneste. cū in idiuisibili-
bus nā potētior solet ad se attra-
here minus potēs. ff. de sta. ho. l.
querit᷑. Hanc questionē tāgit glo.
i. l. 3. ff. de cōdi. ob turpē causā. nec
determinat. Et lꝫ multa possent
allegari hinc inde. tn̄ ꝓpter breui-
tatē saluo meliori iudicio dico ꝙ
res data ꝓ pte adiudicabit᷑ cause
honeste ꝛ ꝓ pte cause inhoneste. qꝛ
licꝫ i se sit idiuisibilis. tn̄ ē diuisi-
bilis p reductionē ad estimationē
pecunie. ar. ff. fini. regū. l. i. §. ꝓ. ꝛ. l.
se. vbi ponit᷑ casus in ponēdis fini-
bꝰ. ut si nō possint bn̄ poni tollat᷑ de
terra vniꝰ ꝛ det᷑ alteri. data estima-
tione illi a quo terra tollit᷑. Et sic
in casu proposito poterit res data
retineri si adimpleta est causa ho-
nesta propter quā data est. ꝛ pars
precij cōcernētis inhonestā causā

erogabitur ꝫm ea que superius tacta sũt. Quã aũt illicita acq̃sitio est respectu ꝑsone. ħ contingit uel qꝛ aliquid accipit̃ ab eo q̇ nõ põt dare. uel qꝛ aliq̃d datur ei qui non põt recipere. ꝓmũ cõtingit nõ solũ cũ aliq̃d accipit̃ a nõ vero dño. sed etiã a rei dño cui denegata est administratio seu alienatio bonorũ suoꝝ. de quib⁹ dictũ est s̃. donatio ꝑ. §. ꝑ. ⁊ ibidẽ. §. 9°. ponit̃ an clerici possint donare. Item regulariter nullus põt donare uel per donationẽ recipere vltra quingentos solidos nisi precedat certa insinuatio. Fallit in aliquib⁹ casib⁹ de quib⁹ dictũ ẽ s̃. ecclesia ꝑ. §. 4°. cũ additione. Et solidus in legib⁹ capit̃ ꝓ aureo. ut in Insti. de pena teme. liti. §. fi. ⁊ ibi glo. Item regulariter nõ valet donatio inter cõiuges. ⁊ inter patrẽ ⁊ filiũ qui ẽ in ei⁹ ptãte ut s̃ donatio ꝑ. §. 5°. cũ sequentib⁹ Itẽ regularitet filiusfamilias nõ põt donare uel admistrare nisi sint res castrẽsis peculij uel quasi. de quo s̃. elemosyna 2°. §. 3°. ⁊ s̃. peculiũ. Itẽ nullus põt aliq̃d dare in fraudẽ creditorũ suorũ. al̃r recipiens ab eo tenet̃ ad restitutionẽ cũ distinctione. qꝛ aut recipit titulo lucratiuo aut oneroso. Si lucratiuo ⁊ creditores fraudãt̃. oĩo tenet̃ ad restitutionẽ. ff. q̃ in frau. cre. l. q̇ aũt. §. similiꝫ modo. Et videt̃ intelligendũ hoc qñ fraus interueniebat tempore donationis. Secus si postea. quia factum legitime retractari nõ dꝫ. licꝫ casus postea eueniat a quo nõ potuit incohoari. ex̃ de re. iurj. factũ legitime. li°. 6°. Nisi forte q̇s accepisset acquisitũ ex delicto puta ex vsura Tũc eni qñciiꝫ vsurari⁹ efficiat̃ nõ soluẽdo. talis obligat̃ ad restitutionẽ. lꝫ a ꝓncipio nõ receperit ĩ fraudẽ creditoꝝ. qꝛ nõ est equũ ut ex dolo alicui⁹ alter cõmodũ sentiat cũ dãno tertij. l. fi. in ꝓn°. ff. de eo per quẽ factũ erit. ⁊ qꝛ locupletari q̇s nõ dꝫ cũ iactura aliena. ex̃ de re. iurj. locupletari. li°. 6°. Et ita videt̃ esse de mente dñi An. de bu. in. c. cũ tu. ad fi. ex̃ de vsuris. Et p̃dicta faciunt ꝙ cũ iudei coĩter viuant ex vsuris nec sint potentes restituere accipientes per donationẽ uel alio titulo lucratiuo aliq̃d ab eis teneant̃ ad accepti restitutionẽ faciendã illis a quib⁹ iude⁹ accepit vsuras etiã si aliq̃d ab eis acceptũ sit pro pena. ut s̃. iudeus ꝑ. §. 6°. et 7°. Si ṗo titulo oneroso quispiã aliquid accepit ab eo q̇ nõ est soluendo. puta qꝛ emit uel habuit ꝓpter operas suas uel per permutationẽ uel aliã onerosam causam. nõ tenet̃ ad restitutionem nisi sciuerit illud fieri in fraudem creditorũ. ff. que in frau. cre. l. ait pretor. §. ꝙ ait pretor. Et dicit̃ scire si creditores sunt sibi protestati ꝙ fit in fraudẽ eoꝝ. dcã. l. ait p̃tor. §. si quis particeps. Item quãdo alenauit simul omnia bona sua. Ex illa. n. vniuersali alienatione

fraus p̄sumit. ff. eo. l. oēs. §. luti⁹
Itē etiā qn̄ euidenter 𝔟 appareret
ut q̄ scit aliquē impotentē restituē
⁊ aliquid vendere uel emere ad lu/
dū. luxuriā. gulositatē. uł aliter in/
utiliter cōsumēdū. ⁊ sic in fraudē
creditorū cū efficiat minus potēs
ad soluēdū. Itē illi creditores tm̄
possūt predicta reuocare in quorū
fraudē facta sūt. Nō aūt alij credi/
tores qui postea facti sūt. nisi ex pe/
cunia ipsorū esset priorib⁹ satisfa/
ctū. ocā. l. ait pretor. §. ita demū.
Ex his colligit q̄ cum iudei coiter
ꝓpter vsuras non sint soluendo. ac/
cipiens aliquid ab eis etiam titu/
lo oneroso. puta locatione vendi/
tione uel simili ex quo manifeste
fiunt impotentiores ad satisfaciē/
dum. tenet restituere illis a quib⁹
accepte sunt vsure. sicut contingit
in vendente eis gallinas uel alia
ad gulositatē pertinentia. uel pul/
chra vestimenta ⁊ alia similia ad
pōpositatē. uel qui ad talia locant
sibi operas uel ad radendū uel ad
poliendū. Et generaliter quocūq;
modo ab eis aliq̇d accipiat ex quo
manifeste fiant impotentiores ad
restituendū. licȝ etiā titulo onero/
so. hoc fit in fraudē creditorū. ⁊ per
ɔn̄s accipiens tenet ad restituēdū
ut pōt ex p̄dictis colligi. Item ad/
uertendū q̄ ex p̄dictis accipiētib⁹
⁊ nō valētib⁹ alienare aliq̇ tenent
ad restitutionē statim. Aliq̇ ꝑ resti
tutionē in integꝝ. Statim tenēt q̇
rem acceperunt cui⁹ alienatio ipso

iure nō valuit. ut si marit⁹ alienet
fundū dotalē uel in q̇buscūq; casi/
bus ius ꝓhibet alienationē. de q̇/
bus aliq̇d ꝓxime tactū ē maxime
si quis accipit a minore. 25. annis
dono rē imobilē uel etiā ꝑ vēditio/
nē sine iuri solēnitate puta sine tu/
toris uel curatoris auctoritate uel
sine iudicis decreto. i. auctoritate.
Nā tenet statim ad restitutionem
𝔰m Inno. i. c. q̄ plerique. de imu. ec.
ꝟ. si aūt ex donatiōe. Idē pōt dici i
emptore rei eccłiastice qn̄ nō inter/
uenit debita solēnitas. tūc eni ɔtra/
ctus nō valet. de q̄ s̄. alienatio. Et
oēs isti tenēt ad restitutionē rei cū
fructib⁹ oib⁹. de q̄ s̄. §. 4.° cū addi/
tione. q̄ q̇ ɔ iura mercat. bonā fidē
non presumit habere. ex̄ de re. iur.
q̇ ɔtra. li.° 6.° Nisi sit forte ꝑsona q̄
excuset iuris ignorātia. ut minor.
mulier. rustic⁹. ⁊ miles. ff. de ꝓba.
l. cū de indebito. §. si aūt is q̇. Per
restitutionē in integꝝ tenēt aliq̇ qn̄
cōtract⁹ ē solēniter celebrat⁹. sed ex
p̄uilegio eccłie uel minoris res pōt
ab eis tolli ꝑ in integꝝ restitutionē
q̄ allegāt se in aliq̇ lesos. Et hoc
casu q̇ rem taliter habuerūt nō te/
nēt restituere nisi obtēta restitutio/
ne i integꝝ ab eccłia uł minore 𝔰m
Inno. in ocō. c. q̄ plerique. ꝟ. 𝔟 q̇d
dices in eo. vbi dicit nō teneri eos
ad restitutionē nisi in cōtrahendo
vsi fuerint malitia. uel facta restitu
tione ut dictum est. Adde. Uel nisi
interuenerit nō parua deceptio etiā
sine malitia. ut s̄ emptio. §. 2.° 2.°

ratione persone succedit obligatio ad restitutionẽ quando ei aliquid datur cui dari ꝓhibetᷣ. Et de h̄ aliqui casus sup̄ notati sũt. sicut de donatione inter cõiuges ⁊ inter patrẽ ⁊ filiũ sub eiꝰ ptãte cõstitutũ. Nũc alij ponendi sũt videlꝫ rõne etatis ⁊ officij. Ratione etatis puta si soluatᷣ debitũ pupillo sine tutoris auctoritate ⁊ iudicis decreto. Tunc enĩ res nõ efficitur pupilli nec liberatur debitor. ⁊ tenetur rem illam iteꝝ soluere si pupillus rem solutã male cõsũpserit uel furto amiserit. Tamen si pupillus rẽ illã hꝫ uł ex illa sit factus locupletior ⁊ petit adhuc debitũ. per exceptionẽ doli mali submoueri poterit. in Insti. ꝑ quas perso. nobis acqui. §. plᷣt. Idem ꝓpter eandẽ rõnẽ putarẽ in furioso. Ratione officij iura ꝓhibent aliq̄bꝰ dari. ut rectoribꝰ ⁊ iudicibꝰ. de q̄ s̄. iudex h̄. §. 3.° cũ additionibꝰ. Insuꝑ qui aliq̄d dat iudici uel aduersario. puta ꝓcuratori uel aduocato aduerse ꝑtis amittit causam. C. de pena. iudi. q̄ ma. iu. l. i. Sed hoc est intelligendũ nisi euidenter cõstiterit quẽpiã aliquid dedisse ne iniusticiã patiatur uel ut iusticiam consequatᷣ. Tũc enĩ etiã datũ põt repetere ⁊ nullã penã incurrit. 14. q. 5. c. nõ sane. et ibi glo. Minoribus tñ officialibus q̄ sũt in auxilium rectorũ ⁊ iudiciũ possunt dona dari. ⁊ ipsi etiam possũt pro iusto beneficio prestito aliquid extorquere. dcõ. c. non sane. ad fi.

Quod glo. dicit verum nisi sit eis certum salariũ constitutũ. quia tũc si aliquid vltra petierint crimine cõcussionis tenentur ⁊ ad penam quadrupli. Itẽ episcopo uel alteri prelato visitanti seu eorũ familiaribus nil põt dari preter ꝓcurationẽ. ut. ĩ. visitatio. §. h̄. et. 2.° Similiter nec sarracenis seu infidelibus uel hereticis in dispendiũ xp̄ianoꝝ. ut. ĩ. sarracenus. §. h̄. ⁊ in processu annali curie. B

C Quid de illis qui ponunt se in 14
manus creditorũ sed nõ intendũt restituere. imo sperant q̄ pro nihilo uel de modico quietabuntur. alᷣ non ponerent se? R.° s̄m fratrem Egidiũ ĩ quolibet. Tales quidẽ a peccato rapine non sũt absoluti. qꝛ peccatũ ꝑ penitentiã ⁊ confessionẽ dimittitᷣ. Sꝫ vtꝝ sint absoluti a debito restituẽdi distingue. qꝛ si creditor ꝓpria voluntate dimisit. non tenetᷣ amplius restituere. Secus si deceptus uł coactus. uel qꝛ putauit se nũq̄ aliquid posse habere. De hac etiã questione habes s̄. §. 3.° A Ad p̄dicta faciũt q̄ habentᷣ in sũ. li.° 2.° ti. 5. q. 25. et. q. 81. Et qḋ notat dñs Pe. de anchorano. in. c. q̄q̄. de vsuris. li.° 6.° B. An qui male recipiũt a personis ecclesiasticis teneantᷣ ad restitutionẽ ⁊ cui vide s̄. clericus 4.° §. si. A. Et ibi in additione. B. Utrũ restitutio sit pars satisfactionis vide. ĩ. satisfactio. §. 9.° Ad materiã etiã restitutionis facit. ĩ. vsura 6.° per totũ.

Restitutio iij.

Rs. qñ debitor nõ est soluẽdo. Ubi sciẽdũ ꝫm Ray. ꝙ si simpliciter nõ põt soluere. doleat ⁊ ꝓponat restituere q̃cito poterit. 14. q. 6. si res. C. de cessi. bo. l. i.

j ¶ Quid si is qui tenet restituere pluribꝰ nõ põt absq̃ magno detrimẽto sue familie? R. ꝫm Ray. Consulendũ est ꝙ petat dilationẽ ⁊ assignet eis certã partẽ de redditibus suis. Qȝ si denegẽt dilationẽ ⁊ velint ꝙ cedat bonis tenet absq̃ dilatione etiã si oporteret ipsum mendicare. Unde nõ dico habito respectu ne egeat. Nã ꝯtra h nõ e͞x de vsuris. cũ tu. Tñ ut Al. addit. sine culpa põt accipere vite necessaria. s. extrema. In hac. q. con. Tho. 2a. 2e. q. 62. dicẽs sic. Si nõ põt statim soluere ab instanti restitutione liberatꝰ est ꝓpter impotentiã. sicut ⁊ totaliter a restitutione absoluit si oĩo est impotens. Debet tñ remissionẽ uel dilationẽ petere ab eo cui dȝ ꝑ se uel ꝑ interpositã ꝑsonã. Idẽ esset si q̇s obligaret etiã vni. Et de hoc satis dictũ ẽ s̃. restitutio ꝓ. in ꝓncipio. B

z ¶ Quid cũ debitori petẽti dilationẽ aliꝰ creditor vult dare. alius nõ h vult ꝙ cedat bonis? R. ꝫm Ray. Stãdũ est maiori parti. Et intellige maiorẽ partẽ vbi ẽ maiꝰ ⁊ fortiꝰ debitũ. vnde si vni creditori plus q̃ reliq̇s oĩbꝰ debeat. stãdũ ẽ volũtati illiꝰ de danda dilatione uel petẽda cessione. Si ꝟo par sit debitũ. stãdũ ẽ maiori numero creditoꝝ. Si oĩa sint paria. eligẽda ẽ clemẽtior sñia. s. ꝙ dilatio det. C. de cessi. bo. l. fi. A. ⁊ ibi additur. Nulla differẽtia inter ypothecarios ⁊ alios creditores q̃tũ ad hãc electionẽ obseruãda. Et ibi dr̃ de dilatiõe q̇nquẽnali. ⁊ h obtinet in foro iudiciali. Quo ꝟo ad penitẽtiale dictũ est s̃. restitutio ꝓ. in ꝓncipio. in additione. B

¶ Quid si q̇s tenet pluribꝰ ⁊ nõ põt satisfacere oĩbꝰ. ꝫm quẽ ordinẽ restituet? R. Primo q̇dẽ si tenet ex furto uel rapina ⁊ res furtiua extat. istam restituet. q2 nũq̃ fuit sua. A. Idẽ ẽ q̃litercũq̃ habeat rem alienã. q2 sp̄ dño ipsius restituenda ẽ. ff. ⁊. C. de rei ven. per totũ. Idẽ etiã si habeat rem q̃ fuit alteriꝰ. ⁊ ab eo sine iusta causa abdicata ẽ. puta ꝑ metũ uel aliter. q2 similiter illi restituẽda ẽ. ff. qd̊ me. causa. l. metũ. §. cũ aũt. B. 2o. restituet oĩbꝰ creditoribꝰ habẽtibus pignora ul' ypothecas ꝑusq̃ habẽtibus actiones ꝑsonales. C. q̇ po. i pig. ha. l. eos. 3o. restituet aliis q̇bꝰ dȝ quocũq̃ mõ. A. Et hoc ꝫm ordinẽ de q̄ in duobꝰ. §. se. B 3

¶ Sȝ q̄ ordine restituet habẽtibꝰ pignora uel ypothecas? R. Siue habeãt pignꝰ spãle siue oĩa bona obligata ut in instrumentis solet dici. dȝ eis restitui h ordine. ꝙ q̇ ꝑor ẽ tpe potior ẽ i iure. C. q̇ po. in pig. l. si decreto. ⁊. l. si fundũ. ⁊. l. 4

diuersis. Excipiūt q̄dā psone priui-
legiate. Nā mulier in dote pōr est
oib⁹ habētib⁹ tacitā ypothecā etiā
si habeāt pus. pterq̄ filijs poris
mr̄imonij agētib⁹ de dote contra
nouercas. C. q̄ po. i pig. l. assiduis
Itē pfert creditorib⁹ de q̄r pecu-
nia ipse res ēpte uł refecte sūt. Nō
aūt pfert mutuātib⁹ ad militiā. ⁊
fisco. C. q̄ po. in pig. in Auten. quo
iure. A. Et ibi patz q̄ mutuare
ad militiā ē qn̄ ex pecunia mutua-
ta militia empta ē ⁊ h̄ in scriptis
pbato q̄ ad hanc materiā. Itē ibi
de fisco nil dr̄. s; de eo dr̄ in. l. q̄uis
C. de puile. fis. B. Nā tales cre-
ditores oib⁹ alijs pferūt. A. Nō
aūt pferūt habētib⁹ porē ypothe-
cam etiā tacitā. dcā. l. q̄uis. B
Itē q̄ expēdit in funerādo testato-
rē pfert cuilibet habēti tacitā ypo-
thecā. ff. de reli. l. plt. et. l. at si q̄s.
§. p. Forte aūt nō ē idē i habētib⁹
expssā. ut Aço. dic. A. hoc dic cū
v̄bo forte. ut pz in glo. l. plt. ff. de
reli. Et bn̄ dic forte. q̄r videt apte
ptrariari. dcā. l. plt. q̄ idistincte lo
quēdo dic. Impensa funeris sp ex
hereditate deducet. que etiā omne
creditū solet pcedere cū bona sol-
uendo nō sint. B. Et de materia
pignoris vide s̄. pignus.
5 ¶ Quo ordine restituet qō debet
ex alijs causis. A. i. ex actionib⁹
psonalib⁹. q̄r de realib⁹ dictū ē s̄.
pximo. §. B. R̄o. s̄m W. Si de-
betur ex causa puilegiata. ut in de-
posito. illud p restituendū est. ff.
depositi. l. si hoiez. Si v̄o ex alijs
causis. tūc siue ex cōtractu siue ex
maleficio uel q̄si. eq̄liter debet.
ita tn̄ q̄ si aliq̄s ampli⁹ vigilauit
in petēdo illi p restituēdū est. Alit̄
v̄o soluet p rata. ut. ff. que i frau.
cre. l. pupill⁹. A. Et ibi patz q̄ si
debitor p se nō exact⁹ in iudicio uel
extra gr̄ificauerit alicui creditor
illud qō datū ē reuocat. ⁊ diuidat
inter creditores p rata. ⁊ notat in
sū. con. eo. ti. q. 90. B. Et in hoc
vltimo casu iure q̄dē poli ⁊ si non
iure fori excusaret ut credit debi-
tor si pietate mot⁹ gratificaret plu-
rimū idigēti. A. Idē i dcā. q. 90.
Et ad hui⁹ materie declarationē
distinguēdū est. vtr̄ debitor sit ob-
ligat⁹ pncipaliter actione reali. ⁊
de h̄ dictū est s̄. restitutio p. §. p. in
additione. An v̄o sit obligatus
pncipaliter actione psonali. ⁊ tūc
aut ē soluēdo. aut nō. p casu debet
put tenet oibus creditorib⁹ soluē
⁊ pōt soluere nō solū creditori suo.
sed etiā creditori creditoris sui. q̄r
intelligit facere meliorē conditio-
nē eius ⁊ vtiliter gessisse negociū.
nisi forte suus creditor phibuisset
sibi. ff. mandati. l. si p te. vbi dicit
q̄ si q̄s gerit negociū alteri⁹ dn̄o
prohibente nullam habet actionē
contra dn̄m. Fallit in casu in quo
etiam si prohibeat pōt solui credi-
tori creditoris. videlicz quando
secūdus debitor est debitor ex ea-
dem causa ex qua ⁊ creditor. puta
vnus conduxit domū quā ⁊ ipse

locauit. Nã secũdꝰ ꝯductor põt sol/
uere pmo locatori. ut. l. solutũ. §.
solutam. ff. de pigno. ac. 2°. casu qñ
nõ ẽ soluẽdo ⁊ habet plures credi/
tores quibus oibus nõ põt satisfa/
cere tunc debet satisfacere ſm or/
dinẽ dictũ hic. ⁊ in. §. precedenti.
Sciendũ tñ ꝙ hec materia. s. qbꝰ
creditoribꝰ debeat prius satisfieri.
lꝫ aliquatenus pateat per pdicta.
tñ in legibꝰ longa est ⁊ magis per/
tinet ad forũ iudiciale quo credito/
res inter se disceptẽt an debeãt pre/
ferri ꝙ̃ ad penitẽtiale vbi de cõsci/
entia agiť debitoris cui debeat re/
stituere. Nam ipse ad conscientiã
tuendã non debet alicui creditorũ
ꝓpter affectionẽ uel amicitiã tem/
poralẽ seu carnalem in preiudiciũ
aliorũ soluere. ff. que in frau. cre.
l. pupillus. Sꝫ inꝙ̃tũ ipse cogno/
scit. p debet dare quibꝰ magis te/
netur. ⁊ sic excusať nisi crasse ⁊ su/
pine ignorauerit. ex̃ de cle. exco. mi.
aplice. qd̃ cõphendiť ſm qualitatẽ
persone ⁊ loci. ff. de iur̃ ⁊ fac. igno.
l. regula. §. sed iur̃. videlꝫ. vtrum
potuerit esse peritus per se uel ha/
bere copiam peritorũ. B

6 ¶ Heres debitoris tenetur eo ordi/
ne quo ipse debitor. ſ quo ordine
teneať ad legata habes s̃. hẽditas
§. 6°. A. Et ibi patꝫ ꝙ iste ordo ẽ
ut hꝰ satisfiat creditoribꝰ defũcti. B

Restitutio iiij°.

Quãtũ ad fautores raptorum
Quid ergo de his qui sequuntur
raptores ad predã? R°. ſm Ray.
Si illi qui sequũť uel associant ra/
ptores sciũt uel existimant eos ra/
pinã facere ꝓpter eorũ sequelã siue
cõsiliũ siue exhortationẽ. ita ꝙ alꝭ
nõ essent facturi. qlibet eoꝝ teneť i
solidũ. Si vo ꝓpť suã seqlã uel cõ/
siliũ nõ plꝰ fecerũt ꝙ̃ alꝭ essent fa/
cturi. tũc teneñť tm̃ de his q̃ inde
habuerũt uel expenderũt ⁊ de dã/
no qd̃ ipsi uľ aliq de familia ipsoꝝ
fecerũt directe uel occasionaliter.
ar. ad hanc distinctionẽ. ex̃ de sen.
et re. iu. cum. J et. a. et ex̃ de eta. et
q̃li. tuam. et de sen. exco. inter alia
xi. q. 3. qm̃ multos. Idem Tho.
2°. 2e. q. 62. A. Con. etiã Ul. ⁊
Hosti. q ⁊ addit. ꝙ si credit ꝙ etiã
sine suo adiutorio uel instigatiõe
dãnũ fecissent sed nõ tantũ. teneť
ad id qd̃ ꝓbabiliter credit eos plꝰ
fecisse ꝓpť suã instigationẽ uel ad/
iutoriũ. ut i sũ. li°. 2°. ti. 5. q. 64. B
Et simile s̃. restitutio p. § . 9°. Itẽ
multo fortiꝰ tenẽtur in solidũ de/
fensores ⁊ receptatores ipsoꝝ. Si/
militer ⁊ mandatores. uel si eorũ
noie facta est rapina ⁊ ipsi ratã ha/
buerũt. xi. q. 3. qui cõsentit. et. c. se.
ex̃ de resti. spo. cũ ad sedẽ. in fi. A
Con. cum Ray. in predictis Tho.
⁊ Ul. ut in predicta. q. 64. Et de
hac materia latiꝰ hẽs in. §. se. B
¶ Quot modis aliqui sũt fauto/
res raptorũ ita ꝙ teneantur ad re/
stitutionẽ? R°. ſm Tho. 2°. 2°. q.
62. Illi sũt qui his versibus conti/
nentur. Iussio. cõsiliũ. consensus.

palpo·recursus. Participans·mutus·nõ obstans·nõ manifestans. Eosdem etiã versus ponit W. q̃ expositio ꝭm eundẽ Tho. Al. et W. et alios talis est. Jussio.i.ille qui iussit. qui pͥncipaliter tenet ad restitutionẽ totius. Et intellige qñ ex sua iussione secuta est ablatio rei uel noĩe suo factã ratã habuit al' non. A. Tenet etiã qñ verisimilit' uel ꝓbabiliter credit ex sua iussione secutã eẽ ablationẽ. ut in dicta.q.64. B. Cõsiliũ. Hoc itex intelligẽdũ qñ ex hoc est uel credit ꝓbabiliter dãnũ secutũ. Tunc eni tenet in solidũ. al' nõ. Cõsensus.s. coopatiõis. Si eni tãtũ coopet ꝙ sine eo nõ poterat dãnũ fieri. tenet in solidũ. Si aũt sine eo fuisset factũ·restituat quãtũ nocuit ꝑ se ul' ꝑ suos. aut quãtũ de reb' illis habuit uel expendit. A. Idem in dcã q.64. Et additur. Collige etiã ex h ꝙ si plures dãnũ faciũt simul. ⁊ tñ vn' sine alio uel plures sine isto fecissent. ꝙ tenet soluẽ ꝓ rata. i. ꝓ portiõe sua.s. quãtũ cõtingit eũ de dãno vniũso. si nõ põt distingui dãnũ qd ipse intulit ab eo qd alij intulerũt ꝭm Ray. ⁊ glo. ei'. ⁊ Al. ⁊ Inno. ⁊ Hosti. Et addũt ꝙ in h tñ estimatio habẽda ẽ. ut q̃ strenuior ẽ ⁊ q̃ timorẽ maiorẽ incussit hostib' in pl' teneat. Itẽ dicũt ꝙ si q̃s vadit cũ raptorib' ⁊ furib' ⁊ non coopat eis ad aliquod dãnũ faciendũ. nõ videt teneri in aliq̃ si nihil receperit de rebus ablatis. Caueat tñ cõsciẽtiẽ sue in hoc si parat' erat defendere si forsitan illi spoliandi res suas a predonibus defendere voluissent. ⁊ ꝓpter suã presentiã ⁊ socioꝝ eius nõ audebant resistere spoliantib' uel domos suas incẽdentib'. quia sic nõ põt liber esse a restitutione. Item dicũt Inno. ⁊ Hosti. ꝙ si aliqui etiam nõ aĩo ledendi uel defendendi ledentes vadant cũ alijs. imo etiam si aĩo pacificandi vadũt nõ excusant nisi significent aduersarijs. quia aliter aduersarij timore eorũ nõ auderẽt res suas defendere. Unde idẽ est ac si iuuarent. B. Palpo.i. adulator laudans raptorẽ quasi strenuũ. Et quidẽ si ex hoc secutũ est dãnũ. in solidũ tenetur. A. Al nõ tenetur nisi inq̃tũ dãnificauit Et idem per oppositũ intelligas in detractore uel vituperatore. ut in dcã.q.64. B. Recursus.i. receptator. Nam q̃ recipit latrones ⁊ tuetur eos uel rem raptã dolose celat ita ꝙ impedit restituto.i solidũ tenetur. Participans.s. in crimine furti uel rapine sociando eos. sicut in ꝑ.§. dictũ est. Sꝫ ꝑticipãs in re accepta illud solũ tenetur restituẽ qd sciẽter emit uel recepit. Si aũt ignorãter. dicut. ĩ. restitutio 4.° ꝑ totũ. Mut'.i. q̃ videt furtũ fieri ⁊ dolose tacet cũ posset impedire. Hic aũt nõ tenet restituere nisi ex officio ad hoc teneat. Nõ obstans.i. q̃ posset obsistere ⁊ nõ facit. Et de h eodem mõ dicẽdũ sicut de muto.

A .s.q ad restitutionē tenet qui
habet ex officio. sicut sūt pncipes
et rectores qui ex officio tenentur
iusticiā cōseruare. qz redditus quos
habēt sūt stipendia ad hoc institu-
ta ut iusticiā conseruent in terra.
vnde tenent restituere sm Tho.
Ul. et glo. Ray. ut in dcā.q.64.
B .Non manifestans.i.qui scit vbi
res rapta uel furata est et nō indi-
cat etiā cū de hoc interrogat. A
s.seruato ordine euāgelico seu al'
sm formā iuris. Aliter nō tenet
rūdere.ut s.correctio 2.° §.4.° B
Hic similiter non tenet restituere
nisi ex officio ad hoc teneat. Sed
tn̄ videt teneri.ex de fur.q cū fure.
A .hoc.c.loquit q ad peccatū.ut
patz in dcā.q.64.vbi hō oia notāt
Posset etiā qs hoc casu teneri ad
restitutiōne qui legitime pductus
in testē occultat vitatē.qz tunc te-
net ex officio manifestare.et ideo
nō manifestando restituē tenet.ut
i.testis 3.° §.vtz homo.et.§.fi. B
2 ❡ Sed quid si vnus dictorū sa-
tisfecerit nūquid alij liberabūt. R.°
sm Ray. Si vnus satisfecerit in-
tegraliter de omni dāno et expen-
sis et incōmodo siue interesse.oēs
alij liberant.qz nō tenent damni-
ficato.Nam bona fides non pati-
tur ut idem debitū bis exigat.ff.de
re.iur.bona fides. Idem Hosti.et
Tho. Addit vlterius Ray.dicēs
sic.Ille cui sic satisfit credo q pōt
et debet q̄tū ad iudiciū aie cedere
actionē illi qui totū soluit. nō quidē
ut ab vno totū exigat nisi forte a
principali.sed pro partib' petat a
singulis. Sz q̄tū ad forū cōtētio-
sū nō tenet cedere. Nā qua fronte
pōt petere cessionē qui ex culpa sua
dānat.ff.de admi.tu.l.si plures.z.°
et.ff.de tute.et ra.distra.l.i. §.nūc
tractem'. Cū et sicut Hosti.dic siue
sit facta cessio siue nō.alij qui nihil
soluerūt tenent ex cōsciētia ad re-
leuandū illū qui in solidū satisfecit
quilibet pro suis partib'. Nam sol-
uens vtiliter gessit eorum negociū.
Unde tenent habere ratū et ei sa-
tisfacere.ar.ff.de nego.ges.l.cum
pecuniam.et.l.pōponius.in fi.et.l.
soluendo. Tho.quoqz 2.° 2.° q.62.
quasi declarans dicit q si ille qui
fuit principalis. utputa precipiēs
soluit.omnes illi liberati sunt qui
fuerunt ab eo ad dāmū faciendū
inducti. A .nisi illi q aliquid ha-
buissent de rapina.ut dicetur.in.§.
se. B .Si vō alius restituit. tūc
illi q sūt principales et illi ad quos
res deuenit.tenent restituere illi q
restituit. A .Idē etiā in sū. li.° 2.°
ti.5.q.65. B .Et videt intelligen-
dum q si isti tales nō restituant ei.
ceteri tenent pro partibus suis ut
prius dictū est restituere.
❡ Quid si spoliatus liberaliter 3
remittit restitutionē. R.° sm In-
no. Si dimittit principali ut ra-
ptori uel pcipienti.liberat' ē psilia-
tor et h'mōi.qz liberat' ē is q pn-
cipaliter tenebat et q res habuerat.
S si dimittat consiliatori nō credo

liberatos alios esse ad quos res puenerūt.nisi expresse intellexerit eos liberare. Nec etiā illū q̄ rapinā fecit etiā si de rapina nihil habuerit.qr de iure naturali et diuino cōueniēs est q̄ sublato principali tollat accessoriū. et non ecōtrario ex de cōsti.translato. Immo plus q̄ et si liberaliter absolueret principalis.nō ppter hoc absolutꝰ eēt cōsiliarius si aliqd ad eū peruenit de rapina. nisi alius pro eo satisfecisset. et tūc iste cōsiliarius in casu aie. A .i.in foro pscie et nō in foro iudiciali.ut in dcā.q.65.vbi h̄ notant. B .tenet ei q̄ satisfecit p eo. A .etiā si satisfaciens fuisset pncipalis i rapina.nō aūt offenso quia ei iam satisfactū est ꝑm eūdē Inno.et in dcā.q.65. B

4 ¶ Nūqd in restitutione pōt a p̄dictis oibꝰ exigi pena.ut de rapina et de oi furto manifesto pena quadrupli. et de alio furto pena dupli R̄.ꝰ ꝑm Tho.2ª2ᵉ. q.62. Huiusmodi pene nō debent postq̄ fuerint adiudicate. in quo casu pena vnius ut Ray.ponit non liberat aliū.12.q.2.cū deuotissimā. De h̄ casu habes s̄. pena p̄.§.pl't. A qui incipit.vtrum q̄ cōmittit. De h̄ etiam s̄.pedagium. §.2ᵒ. et ibi latius in additione. B

Restitutio iiij.

s.q̄tū ad emētes. Quid de his qui scienter emerunt de rapina uel furto? R̄.ꝰ ꝑm Ray. Si hoc sciebat quis aut pbabiliter credebat et emit cupiditate acquirendi sibi s.ut haberet uel venderet alteri sic vellet.indistincte tenet ad restitutionē.neq̄ liberat alienādo alteri uel si res pereat morte ul' quocūq̄ casu.uel si ei auferat. Et ratio est quia ipse furtū cōmisit rem alienā inuito dño cōtractādo.ff.de furt. l.i. Fur aūt sp est in mora. ut. ff. de cōdi.fur.l.si p fure. §.cōditio. et l.pl't. Unde neq̄ p̄ciū qđ dederit pōt repetere ab illo cuiꝰ res ē. A Facit.l.in ciuilē. C .de fur. B .et tenet restituere omnē vtilitatē .ut s̄.restitutio p̄.§.5. Et si restituit rē deteriorē q̄ ad ipsū puenit nō liberat. Et si in aliq̄ tpe medio res fuit melior etiā forte postq̄ vēdidit alt'i tenet ad estimationē plurimi ff.de condi.fur.l.i re furtiua.ff.de fur.l.q̄ inuēta.ff.cōmodati.l.si ut certo.§.ꝗ interdū.C.de rei ven.l. certū. Et idē intelligo de secūdo et tertio et vltimo emptore male fidei.ff.de mino.ꝗ vbi. A .Predictꝗ con. Hosti. et Gl. Et addit Gl. q̄ si res restituit sufficit q̄ sit adeo bona sicut erat quādo ablata fuit Si aūt rem nō habet facienda est estimatio ꝑm tempus in quo plus valuit.ut in sū.eo.ti.q.69. Quod pōt intelligi verū nisi medio tempore res plus valuerit.et illo tempore interfuerit dñi rem sibi redditam fuisse.quia forte vendidisset uel vsus fuisset. ex cuius carentia oportuit eum aliā emere. Nā tunc

teneť ad oẽ interesse dñi ꝑm eũdẽ
Ul. ⁊ in dcã.q.69. ⁊ ideo nõ libe/
rareť dando rem eiusdẽ bonitatis
qualis erat tpe quo abstulit B

¶ Quid qñ quis emit bona fide
s. cũ voluntate restituẽdi? R°. ꝑm
Ray. Si emit q̃si vtiliter gerens
negociũ illi⁹ cui fuerat ablata res
quã ipse videbat perire. põt a spo/
liato petere id quod dedit pro ipsa
re. ⁊ quicq̇d expendit ad cõserua/
tionẽ eius. nisi cũ re illa aliq̇d lu/
cratus fuisset. qꝛ tũc discõputareť
vsq₃ ad quantitatẽ expensarũ. Et
breuiter dicendo q̇cq̇d sibi adest
ex illa re teneť restituere. ut pensio/
nẽ ⁊ mercedẽ. ⁊ fruct⁹ ⁊ similia. ⁊
q̇cq̇d sibi abest põt repetẽ. Et rõ
est qꝛ vtiliter gessit negociũ expo/
liati. A. Hoc verũ qñ negocium
vtiliter gestũ est. puta qꝛ ꝟisimili/
ter expoliat⁹ rem nõ erat rehabi/
turus. ⁊ redẽpta est paruo ꝑcio.
aliter cessat causa hui⁹ repetitiõis
⁊ ꝯñter effect⁹. ex̃ de appel. cũ ces/
sante. B. Et hoc põt esse si res si/
ne culpa sua pereat uel amittať.
Sȝ licȝ in iudicio aie credať tali
emptori. in iudicio tñ cõtẽtioso nõ
credereť ei nisi publice ꝓ ꝓtestareť
ar. ff. de neg. ges. l. nensen⁹. C. de
fur. l. z. ex̃ ut eccle. benefi. c. vnico.
Et si talis emptor postq̃ fecit di/
ligenter inq̇ri non potuit inuenire
cuius esset res illa. quicq̇d res illa
valet vltra id q̇d isti emptori debeť
dandũ est ꝓ aia illius cui⁹ res fuit
⁊ sic liberatus erit. A. Et dicit
Ray. Consulo q̃ hoc publice fiat
ut euiteť ois suspicio. ut in sũ eo. ti.
q. 12. vbi hec notanť. B. quia in
hoc etiã vtiliter gessit negociũ illi⁹
ar. iz. q. z. q̃tuor. circa fi. Sat₃ con.
Hosti. Ul. ⁊ W. A. Tñ si talis
emptor pauꝑ eẽt ꝓ casu qñ nõ in/
ueniť dñs rei. sibi res relinq̇ posset
a prelato sic alij pauperi ꝑm Ul. ⁊
Hosti. ut in dcã. q. 12. B

¶ Quid qñ q̇s habebat cõscien/
tiã q̃ res quã emit vendereť iuste.
⁊ nũc cõꝑit rem fuisse vitiosam
s. ex furto. uel rapina? R°. ꝑm
Ray. Si temere credebat uľ igno/
rabat ignorãtia crassa ⁊ supina uľ
ex negligẽtia nihil suꝑ hoc cogita/
bat. teneť ad restitutionẽ. A. s.
sicut male fidei possessor. qꝛ lata
culpa eq̇ꝑať dolo. ex̃ de consti. ut
aiax. li°. 6°. B. Si i ꝓo emit bona
fide. tũc etiã postq̃ cõꝑit rem vi/
tiosã fuisse poterit expẽsas retinere
quas existẽs in bona fide fecit cir/
ca rem cõseruãdã uel meliorãdã.
⁊ nõ teneť de fructib⁹ tpe bone fi/
dei ꝑcepti. ex̃ de i inte. resti. req̇siuit
ex̃ de re. ec. nõ alie. ad nostrã. ff. de
acq̇rẽ. re. do. bone fidei. Teneret
tñ de fructib⁹ illis q̇ nõ eẽnt adhuc
cõsũpti ꝓ extarent. ex q̃ incipit ha/
bere malã fidẽ. Con. Hosti. Ul. ⁊
W. A. De his sũptibus ⁊ fructi/
bus dictũ est s̃. restitutio. ꝓ. §. 4°.
et. 5°. B. Itẽ ꝑm Ray. ⁊ Hosti.
si durante bona fide res perijt. nõ
teneť qꝛ nõ erat in mora. Similiť
si alienauit. quia non dolo desijt

possidere. ⁊ preciũ ex re furtiua re-
dactũ nõ est furtiuũ. ff. de fur. qui
vas. §. fi. ex de alie. iudi. mu. causa
fac. c. p. A. Idẽ i sũ. eo. ti. q. 14.
ad fi. Tñ restituet pciũ q̃ possessor
factus est locupletior si dñs rem
cõsequi nõ põt. q2 pciũ succedit lo-
co rei. ff. de peti. here. si ⁊ rem. B

3 ¶ Sz nũq̃d ille q̃ emit bona fide
s. credens rem non esse furtiuã. si
postea inueniat rem esse alienã põt
petere a dño pciũ? R°. Certe non.
C. de fur. l. in ciuilẽ. Sz agat cõ-
tra venditorẽ de euictione. A. Et
si per plures emptores successiue
res transierit. vnus aget ↄtra aliũ
ff. de mino. l. sed vbi. B

Restitutio v°.

Quo ad edentes ⁊ recipiẽ-
tes de rapina. Ubi sciendum ꝑm
Ray. ꝙ q̃ recipiũt dono. precise te-
nent ad restitutionẽ. Intellige ꝑm
Hosti. nisi cõsũpsissent anteq̃ itel-
ligerent fuisse de rapina. C. de rei
ven. l. certũ. A. Hoc eni casu nõ
tenet nisi inq̃tũ facti fuissent locu-
pletiores. ff. de peti. here. l. vtr. B

j ¶ Quid de vxore ⁊ familia que
sciẽter comedit ⁊ bibit ⁊ induit de
talib⁹? R°. ꝑm Ray. Tenet de oi-
bus q̃ sic cõsumũt. nisi in casu. s.
cũ agũt causã spoliatorꝝ monẽdo
⁊ inducẽdo ipsũ raptorẽ ad resti-
tutionẽ faciendã. tũc eni nõ tenet
Nã q̃ alteri⁹ negociũ gerit vtiliter
etiã ignorãtꝭ ⁊ absentis. licite reci-
pit expẽsas siue secuta fuerit vtili-
tas siue nõ. ff. de neg. gesti. l. 2. et. l.
põponi⁹. ⁊. l. s. an vltro. Et h intel-
ligo pro eo tpe q̃ circa taliũ corre-
ctionẽ laborauerunt. nõ ꝙ vxor ⁊
familia possit viuere toto anno de
raptis reb⁹ pro vna ãmonitiõe uel
duab⁹. s. q̃diu cõtinue instat op-
portunis horis. Satis con. Hosti.
Ul. ⁊ W. A. Satis põt cõphẽdi
per iura ⁊ doctores ꝙ talib⁹ reb⁹
nec familie nec cuiq̃ alteri licet vti
nisi in casu extreme nccitatis. ut in
sũ. li°. 2°. ti. 5. q. 68. uel nisi inq̃tũ
verisimiliter q̃s gereret vtiliter ne-
gociũ eoꝝ quoꝝ sũt res ⁊ nõ aliter
ff. de neg. ges. s. l. an vltro. Ideo su-
pradicta predicatio nõ excusaret
quando verisimiliter nõ prodesset
ipsis dñis rerũ. B

¶ Uñ viuet vxor ⁊ familia raptoris. 2
R°. ꝑm Ray. Si ibi sũt aliq̃ de iusto
pcio põt de illis cõsũmẽ ⁊ expẽdẽ. si
nõ sũt alia. aliũde sibi victũ q̃rat.
ul ab amicis aut cõsanguineis. uel
opãdo ul etiã elẏaz q̃rẽdo. Et idẽ
dico si etiã aliq̃ sũt ibi de iusto. s. ul
ita sũt mixta ꝙ nõ possũt discerni.
uel si possunt marit⁹ nõ permittit.
A. De istis rebus permittis Ul.
dicit ꝙ nõ solũ vxor his licite põt
vti. sed etiã quicũq̃ alius cui vir
aliq̃d de suo daret. nisi p hoc fieret
nõ soluẽdo. Et idẽ dic glo. Ray.
dũ tñ in mẽte habeat viuẽ de licite
acquisitis. ut in dcã. q. 68. Sed
nisi nccitas cogat dictũ Ray. tuti⁹
videt. quia in dubio tutior pars ẽ
eligẽda. ex de homici. petitio. B

De si nullo de pdictis modis victũ inuenire põt. restat triplex auxiliũ. Primũ si põt habere de dote uel sponsalitio. s. donatione ei facta ppter nuptias. inde viuat. Secũdũ denũciet talib' q possũt pdesse. uel etiã si pbari põt denũciet epo. ut cõpellat eũ pascere vxorẽ de iusto z. q. i. si peccauerit. zz. q. 5. h viddraft. ex de iure iuran. queadmodũ. et ex de pigno. ex litteris. et ex de dona. ppter nup. p vestras. Tertiũ auxiliũ est. ut si esset in arto posita tũc in nccitate posset etiam de rapina viuere. qr necessitas non hz legẽ. de ↄse. dis. i. sicut. et dis. 5. discipulos. A. Et ibi patz q intelligit de nccitate extrema. s. qñ aliũde nõ põt honeste habere vnde viuat. Et patz etiam ex notatis in dcã. q. 68. vbi etiã hec oia ponũt. B. Quicqd aũt sic expendit doleat aio. et pponat qz citius poterit restituẽ. et vtat parci'. s. ad solam nccitatẽ. Posset etiã viuere ipsa et qlibet ali' cui raptor daret de precio rerũ raptarũ quas vendidisset qr pciũ rei furtiue nõ ẽ furtiuũ. ut s. restitutio 4°. §. pkt. Hoc dico si marit' al' ẽ soluendo. Sec' si nõ ẽ soluendo aut per hoc fieret nõ soluendo. A. uel postmodũ efficiat non soluendo. ut põt colligi ex dictis s. restitutio p. §. iz°. in additione. w. itẽ nullus. B

5 C Utrũ fratres pdicatores qui vadunt ad raptores ut eos inducant ad penitentiã et restitutionẽ possint comedere de rapina. R°. ſm Ray. Siue inducãt eos in pdicatiõe generali siue i psuasione spãli excusantur maxime si apud alios nõ possint cõmode iuenire. ex de sen. exco. cũ volũtate. Et hoc intellige cum moderamnie. et si sit spes de illoꝝ correctiõe. Itẽ si ppẽ eoꝝ expensas raptoribus nõ subtrahat facultas restituẽdi nec in toto nec in parte. ar. z. q. 6. anterioꝝ. §. illud. Con. Hosti. A Idẽ videt etiã si raptores efficiantur aliquãtulũ impotẽtes qñ verisimiliter per ipsas admonitiones vtiliter gerit negociũ dñoꝝ reꝝ. dcõ c. cũ volũtate. et facit s. §. j. B

Restitutio vj°.

Rs. icertoꝝ et h' mõi. Si expoliati igrãt uel nõ iueniũt. tũc ſm Ray. distribuũt i pias causas i loco uel saltẽ in diocesi vbi rapina facta ẽ de ↄsilio illi' epi uel saltẽ capellani. ar. dis. 81. dine. et dis. 88. eps. et. iz. q. z. cõcesso. et. c. qtuor 6. q. 3. c. fi. ex de rap. c. p. Et scias hic ſm W. q nõ oportz q restitutio fiat in dicto loco nisi cõmode fieri possit. al' sufficit alibi fieri. Con. Hosti. Tho vo. z°. z°. q. 6z. dic sic. Si ille cui dz fieri restitutio sit oio igt' dz homo restituẽ ſm q põt. s. dãdo elemosynas pro salute ipsius siue sit mortu' siue viu'. pmissa tñ diligẽti inquisitiõe de psona eius. Et si mortu' sit dz restitui heredi q cõputat qsi vna persona cũ ipso.

Si ꝓo sit multũ distans debet sibi
transmitti qḋ ei debet. ⁊ precipue si
sit res magni valoris ⁊ possit cō-
mode trāsmitti. Alioqn debet in
aliq̄ loco tuto deponi ut pro eo cō-
seruetur. ⁊ sic dño significare. hec
Tho. Addit W. ꝙ hic pēsande sūt
circūstantie ⁊ ꝙ tam modica pos-
set esse quātitas. ⁊ tā larg⁹ ⁊ tam
diues ille cui deberet restitui ꝙ nō
oporteret ei mitti. ¶ .Pro predi-
ctorũ meliori intelligētia duo vi-
denda sūt. Primũ cui facienda est
restitutio qñ nō inuenit̄ ꝑncipalis
cui debet̄. Secūdũ vbi debet fieri
siue inueniat̄ siue non. Ad primũ
dicendũ ꝙ debet premitti diligēs
inquisitio. ut dicit Tho. Et si non
pōt inuenire detur ei⁹ heredibus si
possunt inueniri. Et si nec heredes
diligēter inquisiti inueniūt̄ eroget̄
in pauperes. ex̄ de vsuris. cū tu. Et
inter paupes preeligēdi sūt paupe-
riores. Inter equaliter pauperes
iustiores. Nam ⁊ si oib⁹ debet̄ mi-
sericordia. iusto amplius ut dicit
Ambr̊. in li. de offi. et. 86. dis. non
satis. Et. 16. q. i. c. fi. dic̄ Jero⁹. ꝙ
in paupib⁹ nō tam pauptas q̄ re-
ligio attendēda est. Qui aũt dicāt̄
magis paupes habet̄. C. de epi. ⁊
cle. si quis ad declinandā. §. fi. vbi
loquendo quib⁹ def̄ hereditas qñ
paupes indistincte sūt scripti here-
des. dicit̄. Quis paupior est illis
hoibus q̄ inopia tenti ⁊ in xenonē
repositi. i. hospitale. a xenos qḋ est
pegrinũ. q2 ibi recipiūt̄ paupes ⁊
pegrini. Seq̇t̄. ⁊ suis corpib⁹ labo-
rantes necessariũ victũ sibi nō pñt
afferre. Et. ĩ. Si aũt ampliores i ci-
uitate xenones uel protbochia sūt.
Protbochiũ idē est qḋ xenon a p-
thos qḋ est pmũ q̄si pm⁹. i. venera-
bilis loc⁹. Seq̇t̄. Ne icerta videat̄
pecuniaꝝ datio. tūc ei ptbochio ul̄
xenoni q̇ paupior eē dinoscit̄ easdē
res uel pecunias assignari. h̄ vide-
licz discutiēdo reuerēdissimo locoꝝ
antistite uel sub eo cōstitutis cleri-
cis. Si aũt null⁹ sit xenon. tūc ꝭm
de captiuis sanctionē ꝑ tpe iconoi⁹
sacrosancte ecclesie uel eps heredi-
tatem accipiat. ⁊ sine falcidie rōne
paupib⁹ q̇ in ciuitate sūt uel penit⁹
mendicantes uel alia sustentione
egētes eedē pecunie distribuātur.
Et. ĩ. In oib⁹ aũt h⁹ mōi casib⁹ ce-
lestes iracūdias sacrosanctaꝝ reꝝ
administratores expectent si qua-
lecūq̧ lucrũ ex h⁹ mōi gubernatio-
nib⁹ sibi acq̇sierint. uel si h̄ cōmitti
ab alio ꝯsenserint ⁊ nō grauissima
pena ⁊ inēminatione qḋ pperā fa-
ctũ est studeāt corrigere. Quo ad
secūdũ sciēdũ ꝙ glo. in. c. cũ tu. ex̄
de vsuris. sup ꝟ. supstitibus. dic̄ ꝙ
vsurari⁹ dz remittē rē ei a q̄ acce-
pit sũptib⁹ illi⁹ cui mittit. ⁊ si sũpt⁹
excedit valorē rei dz dari paupe-
rib⁹. ⁊ si ignorat vbi sit ille cui dz
restituere non tenetur inquirendo
vagari. ff. de op. liber. l. quod nisi. i
fi. Hosti. ut ⁊ ibi refert dñs An. de
bu. dicit ꝙ imo dz rē mittē suis sũ-
ptibus cũ sit male fidei possessor.

Aliqui tñ theologi dicũt debere cõsiderari circũstãtias rei ꝛ qualitatis ꝑsone cui debet fieri restitutio ꝛ itineris ꝓpter sumptus. Nam dicũt ꝙ res posset eẽ tam modica ꝛ persona cui debet fieri restitutio ita diues ꝙ nõ esset necesse ipsam mittere ad eũ. sed posset tribui pauperib⁹. Sꝫ si res est magni valoris ꝛ nõ possit cõmode mitti. deponat̃ in loco tuto ꝛ denũciet̃ dño si põt. ut ꝛ pretactũ est. Sed ad horũ intelligentiã puto latius ꝛ clarius dicendũ. Aut scit̃ persona creditoris aut nõ. Si scit̃. clarũ est ꝙ dꝫ restitui in loco in quo inter partes fuerat cõuetũ. qꝛ nil est tã cõgruũ hũane fidei ꝙ̃ cõuenta seruare. ff. de pac. l. i. Si ṽo sup̱ h̃ nihil ẽ cõnentũ tũc si res ẽ remota a loco ex defectu debitorꝭ. puta ipsã trãsferẽdo. claꝝ est ꝙ tenet̃ eã suis sũptib⁹ mittere ad creditorẽ. ff. ad exhibẽ. l. h̃ si hereditas. §. quo aũt loco. q̇ §. est clauis h⁹ materie. Ibi eni dr̃ ꝙ si q̇s petit rem quã hꝫ ali⁹ exhibere. i. p̃ntare ĩ iudicio ut videat̃ an sit sua uel ꝓpter aliã causã. ꝙ debet ipsã exhibere in loco i q̃ petit̃ sũptibus petẽtis. nisi data opa reus trãstulerit a loco. tũc eni dꝫ eã re⁹ suis sũptib⁹ in loco exhibere vbi petit̃. Ex q̃ bñ colligit̃ qd̕ dictũ est videlꝫ ꝙ debet debitor remittere suis sũptib⁹ qñ res fuerit suo facto remota a loco. Et ita intelligat̃ dictum hosti. s̃. recitatũ. Verũtñ si hoc nõ posset tute facẽ ꝓpter piculũ itinerꝭ ꝛ tẽporũ. bñ interim excusat̃ inq̃tũ durat piculũ ꝛ nõ vltra. ex̃ de dolo ꝛ contu. cũ dilecti. vbi dr̃ ꝙ iussus venire ad papã excusat̃ dũ impedit̃ ꝛ nõ al̃. Et ita põt intelligi qd̕ dicunt s̃. theologi. Quod aũt dicũt de deposito. est consiliũ nõ nccitas. qꝛ nullo iure hoc cauet̃. Si ṽo nõ est periculũ i mittẽdo h̃ debitori est difficile ꝓpter paupertatẽ uel ꝓpẽ magnos sũpt⁹. ꝑ h̃ nõ videt̃ excusari. qꝛ difficultas dissolutiõis obligationis non liberat debitorẽ. l. cõtinu⁹. §. illud. ff. de ṽbo. ob. Et dãnũ qd̕ q̇s sua culpa sentit debet sibi nõ alijs imputari. ex̃ de re. iurꝭ. c. dãnũ. li. 6. ꝛ. ff. de re. iurꝭ. l. qd̕ q̇s Et iustius patit̃ culposus ꝙ̃ innocens. nisi forte debitor esset ita pauper ꝛ creditor ita diues ꝙ merito causa elemosyne deberet ei remittẽ. ut põt colligi ex dictis s̃ restitutio ꝑ. in ꝑncipio. in additione. Et ꝑm hoc põt etiã intelligi qd̕ s̃. dicunt theologi videlꝫ ꝙ debet haberi respectus ad q̃litatẽ personaꝝ. Al̃ nõ videret̃ curandũ ꝙ res mittenda esset modici valoris. Nã dãnũ passo etiã minimũ dãnũ restaurãdũ ẽ. ff. de dam. infec. l. si ꝓꝑetari⁹ Nec obstat qd̕ dicit̃ in. l. scio. ff. de mino. videlꝫ ꝙ lex nõ curat de minimis. quia ibi loquit̃ qñ venit̃ ꝑ ius spãle restitutionis in integrũ cõtra ius cõe. uel qñ per illa minima ꝑiudicaret̃ maiorib⁹ eiusdẽ ꝑsone. Nõ tñ putarẽ ꝙ res ita scrupulose sit accipiẽda ut debeat expẽdi

valde excedēs p̄ciū .p remittenda re valde parua. ff. de excu. tu. l. sed hec. vbi dicit. Sz hec nimiū scrupulosa sūt nec admittenda. Nūq̄ eni scrupulositates magne sūt admittēde ut ibi dicit. adeo q̄ nec larga nec scrupulosa interp̄tatio habeat. quia nō debet creditor velle magnū debitoris dispendiū .p p̄ua sua vtilitate. ut dictū ē s. restitutio. p̄. in pn°. i additiōe. Et p̄m h̄ pōt intelligi qđ s. dicūt theologi debere cōsiderari quātitatē rei ⁊ distātiā itineris. Semper tñ puto q̄ lz q̄s distribuerit alienū pauperibus. si appareat dñs cōgnito loco ⁊ tp̄e debeat ipsi restitui. ⁊ h̄ qñ debitor nō adhibuit debitā diligentiā ad inueniendū dñm rei seu creditorē. Al' nō. qz bona fides nō patit ut semel exactū iterū exigat. ex̄ de re. iur. bona fides. li°. 6°. Et sine culpa regulariter nō est quis puniēd' ut in. c. sine culpa. de re. iur. li°. 6°. Ideo cōtra quosdā qui rapta erogauerūt ex culpa paup̄ib'. dicit ex̄ de homici. sicut dignū. §. eos. Nō eni aliena cum ipsa potuissent eis quorū fuerunt restituere debuerūt pauperibus erogare. Sz si in trāslatione rei restituende nō interueniat culpa debitoris. tunc aut non interuenit factū creditoris. aut sic. p̄ casu si res cōcernit cōmoditatē creditoris. puta deposuit q̄s apud aliquē res suas. hoc casu nō tenetur debitor illas remittere nisi sūptibus creditoris. ff. deposi. l. si in

asia. Sed si res cōcernit cōmoditatē debitoris. puta qz res est sibi cōmodata debet suis sūptibus remittere. ut qui sentit cōmodū sentiat ⁊ onus. ut nōt glo. in dcā. l. si in asia. Sed si res cōcernit cōmoditatē vtriusq; ut in locatione. puto q̄ sumptibus vtriusq; debet remitti. quia quod obtinet de toto quo ad totum. idem de parte quo ad partē. ff. de rei ven. l. que de tota Et si interuenit factū creditoris. qz forte se trāstulit ad aliū locū videt q̄ res debeat mitti sumptibus ipsius creditoris. ar. l. q̄ nisi. §. fi. ff. de op. liber. vbi dicit q̄ libert' qui est in .puīcia tenetur ire Romā ad prestandas operas patrono si ibi morat ut bonus paterfamilias. Nō aūt si ceperit vagari p̄ mundū. Et interim dū vadit Romā dies operarū pereunt patrono Et sic videt q̄ sūptu suo portentur sibi opere. Et in istis sūptibus nō cōputant sumptus ciborū apportantis sed aliȷ. nisi forte apportās si nō impediret in portando lucraretur sibi sumptus. ut probatur in dcō. §. quo autē. ⁊ in. l. sed si hereditas. ff. ad exhiben. Et hec locū habent quādo debitor fuit bone fidei possessor q̄ qñ tenet remittere rē videt q̄ debeat facere sūpt' saltē vsq; ad locū vbi prius habitabat creditor. quia in eo nō grauat. sed exinde nō; .p̄p̄ causā .p̄me dictā Si v̄o sit male fidei possessor. tūc ⁊ ipse tenet rem vsq; ad locū vnde

habuit reportare. Exinde vero si in-
terest creditoris potius apportasse
illas simul cũ alijs reb⁹ suis vsq;
ad locũ ad quẽ trãstulit domiciliũ
tenet debitor ad illud interesse ex q̃
eũ dãnificauit in illo. Et ideo for-
te tantũ erit interesse q̃ oportebit
ipsũ rem remittere sũptib⁹ suis uel
portare. Sz si creditoris nõ interest
nõ tenet vlterius portare q̃ ad lo-
cũ vbi rem accepit. nisi sũptib⁹ cre-
ditoris ut p̃tactũ est. Si vero credi-
tor nõ solũ recessit a loco sed etiam
diuersimode cepit vagari. tũc non
tenet sibi rem mittere. dcã. l. q̃ nisi
§. fi. Et s̃m predicta põt intelligi
glo. Ber. dicentis q̃ vsurarius dz
mittere rem sumptib⁹ creditoris.
⁊ q̃ nõ tenet creditorẽ vagando
inquirere. Sed si nescit p̃sona cui
dz fieri restitutio. aliq̃ theologi di-
cũt rẽ debere distribui pauperib⁹ in
loco vbi dãnũ datũ est uel saltẽ in
diocesi de auctoritate ep̃i illi⁹ uel
saltẽ capellani ut ⁊ p̃tactũ est. Sz
certe auctoritas capellani nõ suffi-
cit. ut notat dñs An. de bu. in. c.
cũ tu. ex̃ de vsur. Et auctoritas ep̃i
nõ est necessaria. ut. j. §. se. Qz vero
restitutio fieri debeat i tali loco vbi
dãnũ datũ ẽ nullo iure videt p̃ba-
ri. s̃ simpliciter dicunt iura q̃ fiat
erogatio i paupes. dcõ. c. cũ tu. ⁊
ex̃ de homici. sic dignũ. cũ similib⁹
Nõ obstat. c. i. ex̃ de rap. qz ibi p̃so-
na cui debebat fieri restitutio scie-
bat ⁊ instabat apud ep̃m. Al' ep̃s
nõ fuisset motus ad excoicãdũ ex
officio suo nisi ad petitionẽ p̃tis. ex̃
de elec. inotuit. ad fi. et. ff. de dam.
infec. l. 4. §. hoc aũt. Aũ nõ mirũ
si restitutio fit in loco vbi est dãnũ
datũ. cũ ibi sit p̃ncipalis cui restitu-
tio fieri dz. ut s̃. dictũ ẽ. Bene aũt
esset de cõsilio q̃ in loco eodẽ fieret
tu m qz videt equũ q̃ res publica
habeat cõmoditatẽ ex bonis p̃so-
narũ suarũ. tum quia nõnũq̃ in ta-
libus locis forsitan fieret distribu-
tio illis personis a quibus res ac-
cepte sũt. Et ita tenet dñs An. de
bu. in dicto. c. cũ tu. B
¶ Sz nũq̃d est de necessitate sa- j
lutis q̃ talis restitutio fiat aucto-
ritate superioris? R°. Hec q̃stio di-
sputata fuit per dñm Guidonẽ de
abasio. arch. bonoñ. doctorẽ decre-
torũ. ⁊ notat per eũdẽ. 14. q. i. c. p̃.
et dic sic. Ray. dic q̃ si nõ iueniũt
sic spoliati uel etiã ignorant. tũc de
cõsilio ⁊ auctoritate eccl'ie siue su-
perioris penitẽtiarij distribuãt in
pias causas ⁊c̃. ut in precedẽti. §.
habes. Sz Hosti. dic q̃ restitutio
male ablatoꝝ ẽ vn⁹ de casib⁹ perti-
nẽtib⁹ ad ep̃m. ut patz s̃m eũdẽ. ex̃
de iudeis. cum sit. C. de epi. ⁊ cle.
nulli. C. coĩa de suc. in Auten. oẽs
Ad idem ex̃ de testa. tua. §. p̃. in
Auten. de eccle. titu. si aũt. coll'. 9.
Et sat; late ista p̃seq̃t ex̃ de vsur.
cũ tu. ⁊ i p̃dicta decre. de iudeis. cũ
sit. ⁊ in sũ. sua de pñia. §. vlt;. circa
fi. Et facit ad h̃. 12. q. 2. p̃cipimus
Tu dic hanc sniam eẽ verã in hoc
casu ⁊ in alijs q̃n null⁹ reputat⁹

ē q̄ hoc exequat.iz.q.z.de laicis in fi.ꝛ notat ex̄ de.ꝑ.sig.cū tibi.in glo.q̄ incipit nō intelligas. Nam vbi certa ꝑsona a testatore deputata ē illa dꝫ exeq.ut i ꝑdicto.c.de laic.et. C.de epi.ꝛ cle.nulli.et ex̄ de testa.tua.et.c.iohānes.et i Auten. de eccle.ti.§.si q̇s. Immo credo ꝙ ipse raptor bona incerta q̄ debēt pauperib⁹ dari pōt dare sine licentia epi uel alterius iudicis ecclesiastici.ut satis colligit.ex̄ de vsur. cū tu.§.ꝑ.ꝑ.uel de his. Et hoc etiā innuit clare ex̄ de homici.sicut dignū.§.eos.in glo.qꝛ nō. Nec obstat.ex̄ de iudeis.cū sit. Nam illa decretal.loquit nō de xp̄iano ſ3 de iudeo cui⁹ auctoritas ꝛ dispensatio merito suspecta habet ab ecclesia quo ad paupes xp̄ianos.ꝛ ideo iuste dic̄ ſm ꝓuidentiā diocesani ꝛc̄.que suspitio cessat in fideli xp̄iano.ꝛ sic nō dubito ꝙ ep̄s nō hꝫ se intromittere de talib⁹ nisi in defectū. Idē rn̄det dn̄s Symon de fauilla capellanus dn̄i pape ꝛ auditor dn̄i portuēsis. Ho. etiā nihil dic̄ de auctoritate epi.ut patꝫ in ꝑcedēti.§. A. Quod hic dicit satis verū videt.cū iura q̄ dicunt hāc distributionē debere fieri pauperib⁹ sicut est dictū.c.cū tu.ꝛ ex̄ de homici. sic̄ dignū.ꝛ similia.nullā faciāt mentionē de ista auctoritate epi.Et ad.c.cū sit.satis bene responsū videt. Nō obstāt etiā alia in cōtrariū allegata.quia.in ipsis nō dicit ꝙ requirat auctoritas epi.

sed ꝙ epi debent procurare ꝙ fiāt huiusmodi distributiones in pias causas.non tn̄ ꝙ non possint sine eoꝝ auctoritate fieri. Immo in aliquib⁹ iurib⁹ expsse dicit ꝙ ep̄s tūc se interponet cū nullus est executor.uel si est quod debet nō adimplet.ut in preallegata.l.nulli.ꝛ in §.sin aūt ꝓ redemptione captiuorū.ꝛ in.c.tua.ex̄ de testa.Posset tn̄ circa predicta dici ꝙ si distributio est bene facta pauperib⁹.tunc non vitiet quia defuerit auctoritas epi Sed si sit facta aliter ꝛ interuenit dolus uel lata culpa. puta dedit suis consanguineis uel amicis q̇ nihil uel parū indigebant.uel etiā scienter ꝛ dolose elegit non eligendos. ꝙ tunc episcopus pōt se intromittere ut iterū fiat legitime. Nam ad eius officiū spectat ꝓut dictū est. Nec dicit factū qd̄ aliter factū est q̄ꝫ debuit.ex̄ de re.iur. q̇ ex timore. Et dictū est de lata culpa uel dolo.quia ſm Inno.in.c. sicut dignū.ex̄ de homici.alia culpa in foro penitentiali nō artat ad restitutionē. Sed de hoc lati⁹ dicet in se.c. Item puto ꝙ si quis male distribueret nō excusaret qꝛ interuenerit auctoritas episcopi. Nam episcopus non habet se intromittere negocio huic nisi ꝙ bn̄ fiat distributio ut dictū ē. Ideo ambo celestes icurrerēt iracūdias.C.de epi. ꝛ cleri.si q̇s ad declinādā.ad fi. A

Restitutio vij.º

Ut materia hec melius intelligē-
tie memorieq; imprimat᷑. aliqua
ordinarie sūmarieq; videnda sūt
videlicz. Qui teneant᷑ ad restitu-
tionē. 2°. quantū teneant᷑ restitue-
re. 3°. cui. 4°. quando. 5°. vbi 6°. qui-
bus modis tollit᷑ restituendi obli-
gatio.

¶ Ad primū dicendū q̄ ad resti-
tutionē aliqui obligant᷑ ratione il-
licite acquisitionis. Et ista illicita
acquisitio aliqñ est respectu cause.
aliqñ respectu persone que nō pōt
dare seu nō pōt recipere. presertim
cū hoc cōtingit in fraudē creditoꝝ
Et de his dictū est s̄. restitutio p̄. §
13°. in additione. Aliqui obligant᷑
ad restitutionē rōne dānificatiōis.
Ista aūt dānificatio aliqñ cōtingit
per cōmissionē. aliqñ per omissionē
Per cōmissionē ꝓ tollendo deua-
stando seu impediendo. Tollēdo
aūt plerūq; cōtra oēm voluntatē
dñi rerū. Plerūq; cōtra liberā vo-
lūtatē. Si contra omnē volūtatē
interdū clam. ⁊ hoc est furtū. de q̄
dictū est s̄. furtū. Interdū palā. ⁊
hoc est rapina. de quo s̄. raptor p̄.
Et ista rapina aliquādo est mani-
festa sicut patet in aggressoribus
itinerū. Aliquando cooperta sub
velamine belli iusti cū sit iniustū. de
quo s̄ bellū p̄ 2°. et 3°. uel ꝑtextu iu-
ste sñie cū sit iniusta. de q̄ s̄. iudex p̄.
§. 4°. presertim sub colore represa-
liarum. de quibus s̄. represalie. uel
collectarū seu talliarū. de quib⁹ s̄.
dñs. et. ī. tallia. Aut sub colore
pedagioꝝ siue vectigaliū. de quo
s̄ pedagiū. Interdum ꝓo aliquis
accipit rem alterius nō contra oēꝫ
voluntatē eius. sed cōtra liberam
volūtatē. ⁊ hoc per vim cōpulsiuā
uel quasi. Uis compulsiua est cū
quis per metū cogitur aliquid da-
re. tunc eni accipiens cogitur resti-
tuere. ut. ff. quod metus causa. per
totū. Sed nūquid ois metus cau-
set hāc restitutionē. videt᷑ q̄ nō qꝛ
vani timoris nulla ē excusatio. ff.
de re iur. vani. Facit etiam. ff. quod
me. causa. l. metū. vbi dicit᷑ nō debē
attendi metū vani hois. sed q̄ me-
rito in hoie constantissimo cadat.
In contrariū facit quia etiā si nul-
lus interueniat metus. sed solū ob
timorē reuerentie aliquid det᷑ ꝯtra
volūtatē dantis. dat᷑ repetitio. l. i.
§. que onerande. ad fi. ff. quaꝝ reꝝ
actio nō datur. Ergo multo mag̅
quādo interuenit met⁹ qualiscūq;.
quia metus magis contrariat᷑ vo-
luntati dantis. ⁊ demōstrat maio-
rem turpitudinē ⁊ delictū in acci-
piente. Unde qñcūq; nō adest oio
libera voluntas dñi rerū seu credi-
toris. rem accipiēs seu debitū non
soluens. semp remanet obligatus
ad restitutionē. ut ⁊ patꝫ s̄. restitu-
tio p̄. §. plt. cū additiōe. Ad cōtra-
riū pōt dici q̄ aut conditio metuen-
tis non fit deterior. ⁊ si nō adest iu-
stus metus ei non subuenit᷑. ex̄ de
his que vi. c. plt. vbi dicitur de reli-
giosis quibusdā qui iurauerunt
transire ad artiorē religionē nō per

iustū metū· licz aliquantulū circū-
uenti fuerint. quibus nō subuenit
quia eorū cōditio nō fit deterior.
Et hanc rationē sentit ibi glo. Si
aūt metuentis conditio fieret dete-
rior. tunc si habet respectus ad p̄-
sumptionē. etiam verū est ꝙ ei nō
subuenit. Nam cū nemo presumat
facile iactare suū. ff. de proba. l. cū
de indebito. p̄sumit ꝙ quando nō
interuenit iustus metus. poti⁹ spon-
te ꝙ̄ coacte dederit. Et isto casu lo-
quūt iura que requirunt metū qui
caderet in constantē. Si vo loqua-
mur de voluntatis veritate. puta
qꝛ constat de voluntate contraria
dantis. tūc oīo quocūqꝫ metu du-
ctus fuerit recipiens ad restitutio-
nē tenet· ut satis colligit ex predi-
ctis. Et si affuerit metus q̊ cade-
ret in constantē· nō solū tenet reci-
piens restituere. sed etiam quicūqꝫ
alius ad quē dicta res peruenerit
quocūqꝫ titulo etiam oneroso. qꝛ
hec actio in rem scripta est ⁊ tran-
sit res affecta. ff· quod me. causa. l.
metū. §. cū aūt. Item in hoc casu
metus debet iudicari ꝑm conditio-
nem persone. vnde aliter iudicat in
muliere ꝙ̄ in viro. ut notat glo. in
c. cum locū. ex̄ de spon. ⁊ per con-
sequēs alit in homine duro ⁊ for-
ti. ⁊ aliter in fragili ⁊ molli. ut in
sū. li.º 4.º ti. xi. q. 3.

2 ¶ Quasi compulsiua vis est qñ
null⁹ interuenit met⁹· ꝫ tñ contra
volūtatē dantis aliquid extorquet
puta ob reuerentiā. ut si patronus
petit aliquid a liberto. quod liber-
tus cōcedit nō volūtate mera sed
ob reuerentiā ex qua nō audet ne-
gare. Nam patronus tūc tenet ad
restitutionē. dicta. l. i. §. que one-
rande. ad fi. ff. quarꝫ rerꝫ actio non
dat. vbi etiā dicit glo. idem esse in
vxore ⁊ marito. ⁊ ꝙ vxor pōt reuo-
care venditionē factā ob reueren-
tiā mariti. uel etiam renūciationē
iuris ypothece. Et idē dicit in cleri-
co qui renūciauit prebende ob re-
uerentiā epi ut ipsam renūciationē
possit reuocare. Idem putarem in
dño seu rectore uel officialibus ⁊
subditis. ⁊ idem in similibus. Et
sic quocūqꝫ modo possumus cō-
prehendere nō esse de mera volun-
tate concedentis ad nos deuenire
quod al' nobis non debetur. iniu-
ste tenemus ⁊ ad restitutionē obli-
gamur. ut satis ex predictis colli-
gi potest.

¶ Sed quid si quis concedit de 3
suo alicui ob solam importunitatē
petentis ⁊ non ob reuerentiam uel
aliā causam? R.º Videt ꝙ ⁊ isto
casu teneatur recipiens ad restitu-
tionem cum non habeat ex mera
voluntate concedentis. In cōtra-
riū facit· quia aliud est in cōceden-
do non habere merā voluntatē. ⁊
aliud ꝙ ex post facto efficiatur vo-
lens qui in principio fuit nolens.
sicut Luc. xi.º legitur de amico qui
ab alio amico habuit panes ꝓpter
importunitatem petendi. qui non
potuit habere in prima petitione.

Potest tñ distingui q si donans ex post facto efficiat mere voluntatis. donatio sit iusta. quia vult cum donat quod satis est. Sed si nec tempore dationis est mere voluntatis. sed ideo dat ut tollat a se inquietudinē importune petentis. recipiens tenet ad restitutionē. et hoc presumit in dubio. pro quo facit. C. de peti. bo. subla. l. i. li. x. vbi prohibet ne petant a principio bona dānatorū que sūt fisco acquisita. Et si aliquis obtinuerit sibi ꝯcedi. nō valet cōcessio. qꝛ ꝑsumit per importunitatē obtēta. Ad idē ex. de rescrip. c. fi. li. 6. Fallit i paupere importune petente ab eo qui pōt ei subuenire. quia tunc nō dat repetitio. imo debet dans puniri de tardatione. et ita loquit qd ponit Luc. xi. et Math. 25. Sed quid si concedit aliquis alteri de suo qꝛ sperat sibi seruiri in aliquo ab eo cui cōcedit? R. hanc concessionē esse licitā. Sz si accipiēs intelligit sibi concessū ex illa causa et possit sibi honeste seruire et nolit. puto q teneatur ad restitutionē. quia deficit causa cōcessionis et incipit habere contra voluntatē cōcedentis. Nō obstat. l. si repetenti. C. de cōdi. dato. ob cām. vbi cōditio in corde retenta non inducit repetitionē quia aliud est de iure poli vbi iudicatur secretū conscientie. et aliud de iure fori vbi regulariter nō iudicatur de intrinsecis. ex. de symo. c. fi. Alr qlibet posset dicere. Cogitauitalem causam. et lites fierent infinite. Propterea aliud iudicatur de iure poli. i7. q. 4. c. fi. Vel etiam quo ad ius fori pōt dici q loquit quando conditio nō apparebat. Secus si appareret verbis uel alio modo. ff. si cer. pe. l. certū. vbi dicitur non interesse an ꝓpriis nominibus res demonstret. an ex circūstantiis. Et ideo si recipiens non deseruiret uel non posset deseruire in eo quod dans sperabat. si a principio sciebat conditionē inesse tenet ad integrā restitutionē sicut si causa esset expressa. ut patet ex predictis. Sed si non intellexit cōditionē inesse nisi post consumptā rem datam. non tenet nisi inquātū ex ipsa factus sit locupletior. ff. de peti. here. l. vtrū. Item aduertēdū q in omni casu in quo supra dictum est dari repetitionē quando quis dedit rem suā. preterq in casu iusti metus. impedit repetitio si solutio sit facta in causam piā utputa dotis. ff. de condi. indebi. l. cū is. §. si mulier. vbi dicitur q si mulier soluit quod credebat se debere et non debebat. si soluit in casu dotis impeditur repetitio propter pietatem. Hoc puto intelligendū qñ dolus nō fuit ex parte recipientis quia non potest quis licite retinere quod dolose lucratur. ff. de re. iur. l. non fraudant. §. nemo. et ff. de dolo. per totum. Item nisi esset eadem uel maior causa pietatis apud dantem. tunc enim ex parte

dantis essent due rationes.s.cau-
sa pietatis.⁊ quia suo erroꝛe spolia-
tus est. ⁊ ex parte accipientis vna
tm̄.Et due cause pꝛeualent vni.in
Insti.de adop.§.sed bodie.vbi di-
citur ꝙ dat⁹ in adoptionē nō trā-
sit in eius potestatē.sed si det̄ auo
materno.sic.quia in eo cōcurrunt
iura cōsanguinitatis ⁊ adoptiōis
Item notandū ꝙ aliquando nō
datur repetitio subtracti uel abla-
ti.ut in.l.i.in pncipio.ff.de alea.vi-
delicꝫ qn̄ de domo vbi retinet̄ illi-
citus ludus tempoꝛe quo ludit̄ q̇s
aliq̇ subtraxerit uel rapuerit.Nā
dn̄m domus pōt etiam tūc impu-
ne verberare.ut ibi.Hoc tm̄ nemini
consulerē ꝙ faceret.qꝛ.⁊ si apud
leges sit imunis.nō tm̄ apud illum
qui Math.5°. dixit.Si quis dixe-
rit fratri suo fatue ⁊c̄. Itē boc ca-
su licꝫ nō teneat̄ restituere illi cui
subtraxerit.nō tm̄ pōt ipse retinere.
cum ex turpi causa babuerit ⁊ cō-
tra omnē volūtatē dn̄i rei. Unde
si nō restituat ei.tenet̄ saltē eroga-
re pauperib⁹.ex̄ de vsur.cum tu.ni-
si foꝛte dicatur ꝙ potest sibi retinē
auctoꝛitate legis in penā lusoꝛis.
4 ¶ Erroꝛ etiam dantis cū exclu-
dat eius liberam voluntatē regu-
lariter obligat accipientē ad resti-
tutionē.cum ⁊ ipse dans possit re-
petere. Circa quod distinguendū
est.aut datum erat omnino inde-
bitū.⁊ tūc omnis erroꝛ inducit re-
petitionē.Et ita indistincte intelli-
gatur.l.cuius per erroꝛē.ff.de re.
iur.Aut est omnino debitū.⁊ tūc
nullus erroꝛ causat repetitionē.ff.
de cōdi.inde.l.repetitio nulla.Aut
quod datur est debitum nō omni
iure sed iure ciuili tm̄.puta quia
debebatur per stipulationē elisam
per pactū de nō petendo.quod pa-
ctū quando est nudū solum tollit
vinculū naturale qd̄ erat i stipula-
tione.⁊ non ciuile.ff.de pac.l.si vn⁹
§.pactus.Et boc casu eodem mō
omnis erroꝛ inducit repetitionē.di-
cta.l.cuius.⁊ sic accipiens tenetur
ad restitutionē.Aut qd̄ datur est
debitum iure naturali.sed nō ciuili
puta quando in testamento relin-
quit̄ legatum quod diminuit̄ per
l.falcidiam.s.quando facta sunt
tot legata uel fideicōmissa ꝙ quar-
ta pars bereditatis apud beredē
non remanet.⁊ boc casu si soluēs
errat in facto puta quia credit bo-
na bereditatis esse amplioꝛa repe-
tit.Inno.tm̄ boc casu dicit recipien-
tem non teneri ad restitutionem in
foꝛo conscientie.sed de boc dictū ē
s̄.restitutio p̄.§.13°. in additione.in
pn°. Aut dans errat in iure.ut qꝛ
credit se obligatum ad soluendū
omnia legata licꝫ quarta pars be-
reditatis apud eum non remane-
at.⁊ tunc solutū non pōt repetere
nec recipiens tenetur ad restitutio-
nem.C.ad.l.falci.l.erroꝛ.Pꝛedi-
cta tm̄ fallunt quando aliquid so-
lutum fuerit in causam pietatis.ut
patet s̄.pꝛoximo.§.circa fi.Con-
tingit etiam damnificatio nō solū

tollendo. de quo dictū est. sed etiā deuastando. Et qualitercūq3 quis sic dānificauerit primū uel occasionē damni dederit. ad restitutionē tenet. ut ex iniur. c. si culpa. vbi dicit. Si culpa tua datū est dānū uel iniuria irrogata. uel alijs irrogantibus opem forte tulisti. aut hec imperitia tua seu negligentia euenerint. iure sup his satisfacere te oportz. nec ignorantia te excusat si scire dubuisti ex facto tuo iniuriā uerisimiliter posse contingere uel iacturā. Or si animalia tua nocuisse proponas. nihilominus ad satisfactionē teneris. nisi ea dando passis dānū velis liberare teipsū. quod tñ ad liberationē non pficit si fera animalia uel que consueuerunt nocere fuissent. 7 quā debueras non curasti diligentiā adhibere. Sane licz qui occasionē dāni dat damnū videatur dedisse. secus tñ est de illo dicendū qui ut nō accideret de contingentib9 nihil omisit. Et aduertendū q3 licz in foro iudiciali quis teneat ad restitutionē pter damnū illatum etiā ex et9 leuissima culpa. ut. ff. ad. l. aquil. l. in lege acquilia. etiam leuissima. tñ in foro penitētiali fm Inno. in c. sicut dignū. §. eos. ex de homici. ad finē magne glo. quis nō tenet ad restitutionē nisi ex dolo uel lata culpa. ponens exemplū ut si quis pijceret ignem in domū plenā stupa. Et idem videt ibi tenere dñs An. de bu. nisi forte pcesserit cōdēnatio. ut s. restitutio 3. §. si.

¶ Predicta autē dānificatio pōt contingere aut circa res. aut circa corpus. aut famā. aut mores. Si circa res. tūc dānificans tenet satisfacere pro rebus 7 in rebus oē damnū illatū. dicto. c. si culpa. ex de iniurijs. Si circa corpus. aut p verbera seu p vulnera. uel p mortem. primo casu dānificans tenet ad omnes expensas factas in medicinis 7 medicis. 7 ad estimationē operarū quibus damnificatus caruit uel est cariturus. Non autē fiet estimatio cicatricū 7 deformitatis corporis. quia liberū corp9 nō recipit estimationem. ff. si qua. pau. fe. di. l. ex hoc. 7 de his qui deiec. uel effu. l. i. et. l. fi. et in. c. p. ex de iniuris. qō ad litterā extractū ē ab Exo. zi. ibi. Si rixati fuerint viri 7c. 2. casu quando homo est mortuus si est seruus. idem dicet quod de rebus alijs. q3 fiat estimatio fm valorē serui. ff. ad. l. acquil. l. z. in principio. Si est liber homo quia liberū corpus nō recipit estimationē ut dictum est. taxat pena quinquaginta aureorū. ff. de his q̄ deiec. uel effu. l. i. 7 hoc non cōcernit interesse sed solū penā. ut notat glo. in dicto. c. p. de iniur. Et loquitur eo casu quando sine dolo homicidium factum est. Nam aliter corporaliter homicida punitur lege cornelia de sicca. ut patz. ff. ad l. cor. de sicca. per totū. Et qm̄ illa taxatio quinqginta aureo℞ ē pena 4

nō debeť in foro cōſcientie niſi pceſ
ſerit cōdēnatio.ut ṡ.reſtitutio 3.° §
ſi. Veruntñ ſi aliquoꝝ intereſt tene/
biť eis homicida ad intereſſe mul/
to magis ꝙ̄ vulnerās.ne alˀ prius
perpetrās videať melioris ꝯditio/
nis.ꝯtra.l.nō fraudāť.§.nemo.ff.
de re.iur.⁊ ut etiam ſatiſſiat dam/
nificatis ſicut decet.ex̄ de iniur.c.
ſi. Et quoniā damnū illatū eſt ex
cōmiſſione.fiet eſtimatio etiam in/
tereſſe extrinſeci.ff.de ac.emp.l.iu/
lianꝰ.in principio. Et ſic homicida
tenebitur alere filios occiſi.⁊ alijs
ſubuenire quibꝰ occiſus veriſimi/
liter poterat ⁊ tenebať ſubuenire
⁊ ſubueniebat.⁊ hoc ſm arbitriū
boni viri.ut ṡ.reſtitutio p.§.xi.° et
12.° Si dānificatio eſt circa famā
multo magis eiꝰ dʒ fieri reſtitutio
ꝙ̄ rerū ſublatarū.quia fama pre/
ponderat rebus.ff.de re.iur.l.ſi in
duabꝰ.de q ṡ.detractio. §.4.° cū
additione. Si circa mores dicēdū
ꝙ corrūpēs alioꝝ vitā facto dicto
uel exemplo ad reſtitutionē mag
teneť ꝙ̄ diffamatoꝛ.cū ſine fama
poſſimꝰ ſaluari.ſ nō ſine bona vi/
ta uel ꝯſcia. 12.q.i.nolo.⁊ pluſ ꝙ̄
aliꝰ qcūqꝫ dānificatoꝛ.inqꝫtū aīa
incōpabiliť ppōderat oibꝰ tpalibꝰ
etiā corpalibꝰ.24.q.3.ſi hēs. Vn̄
et 6.q.6.ex merito.dr̄. Deteriores
ſē q vitā moreſqꝫ honoꝝ corrūpūt
his q ſubās alioꝝ pdiaqꝫ diripiūt
Ideo talis corrūpēs iuxta poſſe
ad bonos mores reducē teneť qs
corrupit.⁊ ſi aliud nō pōt.ſaltem

oret.⁊ orari faciat.⁊ alia bona q̄
q pōt agat tā p pnīa ꝙ̄ ut ſup hoc im/
petret dinā grām. Quīqꝫ etiā teneť
ad pecuniariū intēſſe.puta ſi ſedu/
ctorie uel violenter aliquā ſtupra/
uit.ex̄ de adul.c.p.ut ſi ex h incur/
rit aliqd pecuniariū dānū.uel etiā
p recōpēſatione iiurie. ut in ſimili
de fama dic Tho.2.° 2.° q.62.ar/
ti.2.° Sʒ hec recōpēſatio cū ſit pe/
na nō debeť in foro ꝯſcie niſi pceſ/
ſerit cōdēnatio. ut ſepe oſtēſū.ē.3.°
dānificatio irrogať impediēdo.ut
cū qs iiuſte impedit aliquē a cōſe/
cutiōe alicuiꝰ iuſti emolumēti.nā
teneť ad oē intereſſe dānificati.ut
patʒ ṡ.reſtitutio p.§.x.° Et ad pdi/
cta debēt attendē q qtidie pcurant
ne officia uel bn̄ficia alijs deť uel
ppter odiū uel ut ipſi impedientes
ſeu eoꝝ amici ea obtineāt.lʒ qn̄qꝫ
ſint minus idonei ꝙ̄ ipſi impediti.
Item impedientes iuſta munera
uel elemoſynas fieri.forte vitupe/
rando perſonas uel alio modo.
uel impedientes cōuiuamina ar/
tificibus uel alijs vnde poſſint vi/
uere.⁊ ſimilia facientes de quibus
nullā faciūt cōſcientiā. Et ſi impe/
diens ne qs cōſequať comodū te/
neť ad reſtitutionē.potius teneť
impediēs ne qs cōſequať ſuū. Vn̄
14.q.6.ſi res. Augꝰ ait. Illud eui/
dētiſſime dixerim eū qui pro hoie
ad hoc interuenit ne male ablata
reſtituat.⁊ q ad ſe cōfugiētē ꝙ̄tū
honeſte pōt ad reddēdū nō cōpel/
lit.ſociū eſſe fraudis ⁊ criminis.

Nam misericordius operā nostrā
talibus subtrahim⁹ ꝙ impedim⁹.
Et ad hoc attendant omnes ad
uocati. ⁊ procuratores. ⁊ officia/
les. curiales. ⁊ ciues impedientes
aliquos a cōsecutione iusticie. qꝛ
tenenꝰ ad restitutionē damnū pas/
so. Non obstat predictis ꝙ nō vi/
detur dānū pati qui impediꝰ a lu/
cro. ff. de dam. infec. l. proculus. qꝛ
ibi loquiꝰ quo ad eū ad quē perti/
nebat tale lucrū, quia de suo pōt fa/
cere quicq̇d vult. Secus quo ad
tertiū ad quē nō pertinet. ut satis
ex predictis pōt patere. Et si pre/
dicta obtinent in tēporalib⁹ forti⁹
in spiritualib⁹ in ꝙtū sūt ꝑciosiora
Unde nō solū impediēs cōmodū
spūale obligaꝰ. ſ etiam qui nō ad/
iuuat ad illud cōsequendū etiam
inimicū. Unde in omelꝰ. ferie. 3ᵉ. dñi/
ce. 3ᵉ. in quadragesima loquendo
de conuiciante Aug⁹ ait. Tu vi/
des fratrē tuū ꝑire ⁊ negligis. pe/
ior es tacendo ꝙ ille cōuiciando
Qñ ergo in nos aliq̇s peccat. ma/
gnā curā habeamus nō ꝓ nobis.
Gloriosū est eni iniurias obliuisci.
ſ obliuiscē iniuriā tuā nō vulnus
fratris tui. Et ex his patz ꝙ īpediēs
aliquē a seruitio dei uel ingressu re/
ligionis tenetur deo cui subtraxit
aiam illā. ecclesie cui subtraxit mi
litē preliantē. Potuisset eni forte
multū profuisse ecclesie ꝟbo ⁊ ex/
emplo. Teneꝰ etiā īpedito cui ab/
stulit regnū celoꝝ. Nā iuxta Ber.
in meditationibus. ad religionē
vocari est ab inferni porta reuoca/
ri ⁊ ad portā paradisi adduci. Te/
netur ⁊ religioni cui subtraxit cō/
militonē ad interesse spirituale ⁊
tꝑale. Et ideo obligaꝰ reducē sub/
tractū ad eū statū vnde eū retraxit.
⁊ si nō pōt teneꝰ cū cōtritiōe satisfa/
cere deo ⁊ ecclesie ⁊ impedito ⁊ re/
ligioni etiam ad interesse pecunia/
riū. ꝙtū ꝭm estimationē verisimilē
dubij euentus pōt discrete estima/
ri ꝙ profuisset religioni ꝭm condi/
tionē persone. ut in simili patz s.
restitutio ꝑ. §. 12ᵒ.
¶ Est etiam sciendū ꝙ ad resti/ 6
tutionē teneꝰ nō solū dānificans
ꝓximū predictis modis. s. tollen/
do deuastando uel impediendo ꝑ
seipsū. sed etiam qui dānificauerit
per aliū. ut si quis mandaret dāni/
ficari, quo casu teneꝰ ⁊ mandans
⁊ mādatarius. ff. de iniuri. l. nō so/
lū. §. si mandato. imo etiam si ad/
implens excedat fines mādati te/
neꝰ ad oia rōne cōsequētie. ut in. c.
si. ex. de homici. li. 6ᵒ. vbi dicitur ꝙ
mādans aliquē ꝟberari lꝫ ꝓhibu/
erit mutilari uel occidi. tñ teneꝰ si
mutileꝰ uel occidaꝰ ⁊ efficitur irre/
gularis. qꝛ poterat cogitare illud
sequi. Et facit ad multa. Et nō so/
lū mādās ſ ⁊ ratificans maleficiū
factū noīe suo. teneꝰ nō tm̄ ad pec/
catū sed etiā ad oia alia. ex de sen.
exco. cū quis. li. 6ᵒ. vbi ratificans
ꝟberationē clerici factā noīe suo
excoīcationē incurrit ac si mādas/
set. Secus si nō fuisset facta noīe

ratificantis.qꝛ tūc licȝ peccet rati-
ficando.nō tñ est excoicat⁹.ut ibi.
Item tenet quis de omni damno
dato ab alio seu alijs qd sine ipso
factū non fuisset.ut s̃.restitutio 3°.
in principio.et.§.p.
7 ¶ Et nō solū ad restitutionē q̇s
obligat cōmittēdo ut dictū est. s
etiā omittendo.cū distinctione.ꝙ
aut quis obligat solo intuitu pie-
tatis ad aliquid faciendū.aut ali-
qua specie obligationis. p casu lȝ
quis omittendo peccet nō tñ tenet
ad aliquā restitutionē.ut si q̇s nō
tribuat elyam indigenti Math.
25°. Nā hoc casu nō obligat quis
aliqua obligatione quo ad hoies
qꝛ ille cui debet fieri possit aliquid
directe petere. Unde lȝ q̇s ex pie-
tate teneat inꝙtū pōt defendere p-
ximū.23.q.3.nō inferenda.tñ pro
ista defensione pōt pciū accipere.ff.
qd me.cau.l.metū.§.sed licȝ.Quod
nō esset si ad hoc apud hoies effi-
caciter obligaret. Nam accipiens
pciū ut faciat id ad quod obligat
puta ut restituat rem sibi cōmoda
tā uel aliq̇d aliud ad restitutionē
dicti pcij tenet.qꝛ turpiter accepit
ff.de ꝯdi.ob turpē causā.l.fi.Quo
ad secūdū casū sciendū ꝙ triplex
est species obligationis.videlȝ na-
turalis tm̄.ciuilis tm̄.⁊ nālis ⁊ ci-
uilis simul. Naturalis est que ex
ipsa natura cois est oib⁹ hoib⁹.pu-
ta ꝙ q̇s obliget ex pmissione.Nā
nil tam congruit humane fidei ꝙ
cōuēta seruare.ff.de pac.l.i.in pn°.

Ciuilis est que nō a natura sed ab
hoibus ad moralē vitā inuenta ē
puta ut quis obliget post bienniū
ex cyrographo a se facto lȝ nihil
acceperit. Naturalis ⁊ ciuilis qñ
in vno actu vtreqȝ cōcurrūt. ut in
stipulatione. Nā ibi est naturalis
que cōsistit in cōsensu partiū ⁊ cō-
uentione. Inest ⁊ ciuilis respectu
solēnitatis a ciuili iure introducte
Et de his obligationib⁹ ⁊ viribus
earū habetur in Insti.de obli.⁊ ibi
in pncipio.per glo. Aut ergo q̇s
est obligatus naturali tm̄. aut ci-
uili tm̄.aut vtraqȝ.
¶ Si naturali tm̄ quis obliga- 8
tione tenet ex pmissiōe tenet.⁊ dȝ
illud dare seu facere ad quod ob-
ligatur.sicut est quod debet seruo
sm Inno.in.c.quia pleriqȝ.ex̄ de
imu.eccle.vbi multa de hac mate-
ria ponit.Hoc eni casu nō pōt habe-
re seru⁹ quo ad se nisi naturalē.qꝛ
qd attinet ad ius ciuile seruus p
nihilo reputat.ff.de re.iur.l.quod
attinet. Itē debet hoc dñs seruo.
puta quia pmisit sibi. Nā si dñs
nō pmisisset uel al' debuisset.nō de-
beret seruo sed ipsi dño.cū oia ac-
quisita per seruū acq̇rant ipsi dño
in Insti.per quas pso.nobis acq̇.
§.p.Et ex hoc dicto Inno.pōt col
ligi ꝙ quo ad forū penitētiale po-
tius attendim⁹ naturalē equitatē
ꝙ iuris humani seu ciuilis subti-
litatē.Et ideo qñ quis nudis ver-
bis pmittit aliquid dare uel facē
licȝ de iure ciuili nō obliget.ff.de

pac.l.iur̄.gentiū.§.ſed nulla.⁊.C
eo.l.legē.tñ quo ad forū peniten/
tiale tenet̄ implere ꝓmiſſū.quia q̄
ad obſeruantiā inter ſimplicē lo/
quelā ⁊ iuramētū nō facit de⁹ dif/
ferentiā.zz.q.5.iuramenti.Et fa/
cit ex̄ de pac.c.p̄.Sȝ ut melius in/
telligat̄ qñ nālis equitas in foro
pnie p̄ualeat ciuili iuri·diſtinguē/
dū ē.ꝙ aut ius ciuile nō obſtat na
turali.ut in caſu ꝓpoſito. Licȝ eni
nō adhibeat ius ciuile vinculum
ſuū inter obligationē ſerui ⁊ dñi
ut ſeruus poſſit a dño petere.tñ nō
obſtat nāli. Unde ſi dñs ſoluat
ſeruo iam libero facto nō pōt repe/
tere.ff.de cōdi.inde.l.ſi quod dñs.
Et tūc p̄ualet eq̄tas naturalis ut
p̄tactū eſt. Aut ius ciuile obſtat
naturali.Et ſiquidē ex cauſa·pre/
ualet ius ciuile.Et p̄ncipes poſſūt
ex cauſa ꝯ ius nāle ſtatuere.ut no/
tat Inno.in dicto.c.quia plerịꝗ.
circa mediū magne glo. ꝟ. Sec⁹
aūt in alijs.⁊ ponit exemplū in p̄/
ſcriptionib⁹.Et hoc verū niſi ius
ciuile cōtrariet̄ etiā iuri dino.quia
tūc licȝ cauſa iuris ciuilis eſſet ſuf/
ficiens q̄ ad gubernationē tp̄aliū.
tñ ex eo ꝙ obſtaret eterni ſaluti p̄/
ualet ius naturale qȯ concordat
cū dino.qꝛ generaliter oi cōſtitu/
tioni ⁊ cōſuetudini derogādū eſt q̄
abſq̄ pctō mortali nō pōt obſuari
ex̄ de p̄ſcrip.§.fi.Propterea lȝ ius
ciuile nō req̇rat bonā fidē in p̄ſcri/
ptionib⁹ niſi in p̄ncipio.tñ ius ca/
nonicū ⁊ diuinū requirit per totū
tēpus.dcō.c.fi.Sine cauſa aūt nō
pōt ius ciuile cōtra nāle.in Inſti.
de iure nā.gen.et ci.§.ſ; naturalia
Et ideo nec homo nec humana cō/
ſtitutio poſſet ſtatuere ꝙ q̇s poſſet
tollere alienū.aut nō reddere.aut
nō ſeruare licitas cōuētiones.niſi
ex iuſta cauſa ⁊ vrgenti.que non
veniret ꝯtra ius diuinū ⁊ detrimē/
tū ſalutis.puta ſi fieret ad puniēdū
delictū alicuius.uel ꝓpter vtilita/
tem publicā uel ne impedirēt̄ me/
liora.Quia cois vtilitas dȝ p̄ua/
te preferri.⁊ maior vtilitas mino/
ri.ex̄ de poſtu.bone.p̄.
¶ Si ṽo quis ciuili tm̄ iure ob/ 9
liget̄.puta p cyrographū uel aliā
autenticā ſcripturā in qua cōfitet̄
ſe recipiſſe qȯ nō recepit.⁊ ſic nulla
eq̇tate nāli tenet̄.tūc in foro ꝯſcie
nō obligat̄ ſm Inno.in.c.qꝛ ple/
rịꝗ.ex̄ de imu.eccle.Idē dicit ibi
Inno. qñ quis obligaret̄ ex ſnia
iniuſta.qꝛ tūc etiā nulla rōne nāli
tenet̄. Nec his caſibus ius ciuile
obſtat nāli ſ; tm̄ ꝓpter ignorantiā
facti hoc ſtatuit. Si eni appareret
pecuniā nō eſſe numeratā uel ſen/
tentiā iniuſtā.puta p cōfeſſionē ad/
uerſarij etiā in foro ciuili nō coge/
ret̄.ut ibi nōt Inno.Uerūtñ dubi/
etate facti inſtāte ſi cogeret̄ p iudi/
cē ſoluere dȝ parere ut.⁊ ibidē dic̄.
¶ Si aūt aliq̇s obliget̄ iure na/ 10
turali ⁊ ciuili. tenet̄ facē oio illud
ad quod obligat̄.⁊ ſi omittit facē
tenetur ad intereſſe parti ſiue obli/
getur ex cōuētione ſolēni.ff.de re.

iudi.l.si quis ab alio.§.fi.vbi colligit regula.q promittẽs aliqd facere si nõ faciat succedit obligatio ad intesse.siue ex ptractu reali ut emptiõe venditiõe locatiõe cõductiõe mãdato societate cõmodato ff.de ac.emp.l.i.in pn°. vbi patz q venditor nõ tradẽs rem venditã tenet ad interesse. Utrum aũt precise cogat tradere rem venditã.licz sit magna q̃stio inter doctores.ut notatur in dcã.l.i. vbi etiã disputat per glo.puto tñ q sic si velit emptor et maxime in foro penitentiali in quo quis obligatur etiã ex sola naturali obligatione. ut s. §. 9°. Que naturalis obligatio orit etiã ex nuda promissione.ff.de pac.l.i. et nihilominus obligatur etiã ad interesse quod esset vltra rem. C. de sen.que pro eo qd interest pfe. l.vna. Itẽ si qs detinet rem alienã obligatur ex omissiõe ut oio cogatur reddere. ff .de rei ven.l.qui restituere. Itẽ ex omissione obligat qs rõne assumpte seu cõmisse sibi cure administrationis alicui⁹.C. de nego.ge.l.tutori.vbi dr q tutor et curator tenentur oia negocia sibi cõmissorum gerere.et.C.mandati l.in re mãdata.vbi dr q omne cõmissum et neglectũ in re quã quis accepit in curã suã nõ est culpa vacuũ.Et ideo oẽs dñi tenẽt de oib⁹ dãnis cõmissis p eorum subditos nõ tm̃ eorum cõsensu s etiã negligentia Idẽ de officialib⁹ et rectorib⁹ prouinciarum ciuitatũ et locorum. Idem in

oi gubernatore familie.ut marit⁹ p vxore. et pater p filijs. et dñs p seruis si eorum interueniat negligẽtia. qz tenentur ex officio curã habere. Nã etiã cõsentire videt errãti q ad resecãda que corrigi debẽt nõ occurrit.83.dis.cõsentire. Et facit 23.q.4.duo ista. Facit etiã.C.de iudi.l.sancim⁹.vbi dr q iudex tenetur ad reficiẽdas expensas parti si omisit qd erat sui officij.videlz cõdẽnare alterã partẽ in expensis. Bene g attendãt dñi et alij rectores locorũ q nõ solũ tenent de homicidijs et furtis et rapinis et alijs malis que sub eorũ iurisdictione fiũt si fiant ex eorum malicia.de quibus Ysa.p.dicit. Principes tui infideles socij furũ. sed etiã si fiant ex eorũ negligẽtia lz ignoranter. Pro pdictis etiã facit qd habetur in Insti.de obli. que ex quasi delic. §.p.vbi dicitur q dñs domus seu habitator tenet de his que habitãtes in illa domo cũ ipso deiecerũt extra domũ si ex h aliquẽ dãnificauerũt. Idẽ dr.ff.de his q deie. vl effu.l.i.§.p. Itẽ ad h.qz dr iiusticiarũ pticeps q secũ socios iiustos detinet seu officiales.i Auten.ut iudi.sine quoq suf.§.eos.v.et nõ solũ ipsi.coll.z.Ex his oib⁹ pz q p sidẽtes aliorum regimini seu gubernationi nõ solũ tenent de cõmissis p subditos quib⁹ psenserũt.s etiã si fuerint negligẽtes.Immo qd pl⁹ ẽ tenent etiã de dãno dato p eorũ aialia bruta si pcessit eorũ culpa.

al' sufficit illa dare. ff. si q. pau. fe. dicat. l. i. §. p. et ex de iniur. et dam. da. c. fi. Itē p seruis dñi si nō fuerint in culpa. tenent aut dare seruos pro noxa. aut reficere dānū. Pro filijs aūt pater in nihilo tenet s filius castigat. in Insti. de noxa. ac. §. fi. Sz hec erit differētia inter filiū et seruū et bruta aialia. qz in brutis presumit dñs culposus. si aialia sic cōsueuerūt facere. et non pbat q dñs adhibuerit debitam diligētiā. dcō. c. fi. de iniur. Sz in filio et seruo nō psumit culpa patris et dñi. nisi probet. puta qz fuerūt scientes et nō phibuerūt cum potuerūt. ff. ad. l. acquili. l. in lege acquilia. etiā leuissima. et. l. se. Et est ratio. qz aialia cōsueuerūt magis sub freno teneri. serui aūt non tātū. et min⁹ filij. Uerūtñ psumit culpa patris et dñi si fili⁹ uel seru⁹ dat dānū in eodē loco i q habitat simul cū eis. ut ptactū est. videlz qñ pijcit extra domū in qua simul habitāt. Similiter et dñs administrator seu rector locorū videt in dubio culposus ex delictis cōmissis a secū habitantib⁹ officialib⁹ et seruitorib⁹. dcō. §. eos i Auten. Et pdicta faciūt q fauētes vsurarijs uel etiā nō phibentes vsuras exerceri ul' nō cōpellētes ipsas restitui cū possint et habeāt ex officio teneant ad restitutionē qd etiā dr ĩ. vsura 6ᵒ. §. qd de regib⁹. Itē faciūt q abscōdētes uel nō exhibentes instrumēta uel publicas scripturas aliorꝫ. uel cōes libros rōnū teneant ad interesse partis. maxime si ex officio ad h tenebāt. ut notarij et iudices. C. de eden. l. is apud quē. Itē argentarij. i. cāpsores et faciētes cōes rōnes. Et hec oia probant. ff. de eden. l. argentarij. in pncipio. et. §. cū aūt.

¶ Hucusqꝫ dictū ē q obligant ad restitutionē. Nūc dicendū ē quātū teneāt restituere. Et dico q qlibet tenet restituere quicquid habet de alieno siue qd ad aliū spectat et qcqd alteri dz siue ex cōtractu ul' q̄si siue ex delicto uel q̄si siue ex testamēto uel ex q̄cūqꝫ alia cā honesta. 14. q. 6. si res. ff. de iusti. et iure. l. iusticia. §. iurj. pcepta. siue obliget iure naturali et ciuili. siue nāli tm̄. et qñqꝫ etiā obligatur ciuili tm̄ puta pp̄ sentētiā. ut s̄. §. 9ᵒ. et se. Itē nō solū obligat ad pncipale debitū. s etiā ad totū pñs videlz ad restitutionē rei cū fructib⁹. de q s̄. restitutio p. §. 4ᵒ. in additione. Et vtrū possit cōputare expensas factas in re habet s̄. restitutio p. §. 5ᵒ. cū additiōe. Itē tenet ad oē interesse creditoris. de q s̄. restitutio p. §. 4ᵒ. in additiōe. v. ad pdictorꝫ. Itē tenet ad oē dānū non solū qd ipse dedit per se uel p aliū sed etiā qd datū ē ab alijs occasione sui. ita q sine ipso verisimiliter nō fuisset datum de quo s̄. restitutio 3ᵒ. in pncipio. et §. p. cū additiōe. Tenet etiā ad oē dānū datū a subditis ob ei⁹ negligētiā de quo s̄. §. xiᵒ. v. itē ex omissiōe.

iz ¶ Cui aūt facienda sit restitutio. Distinguendū est. ꝙ aut inueniūt creditores uel eorū heredes. aut nō. p̄ casu aut obligatio est realis. ⁊ de hoc dictū est s̄.restitutio p̄. §. p̄. in additione. vbi similiter dicit qn̄ aliquid receptū est ex turpi cā. Aut obligatio est ꝑsonalis Et de hoc habes s̄.restitutio.z°.§.plt.in additione. z°. casu qn̄ nō inueniūt creditores uel eoꝝ heredes q̇d sit agendū dictū est s̄.restitutio.6°. in pn°. 7.§.p̄.cum additione.

iz ¶ Quādo vero restitutio faciēda sit. de hoc dictū est s̄.restitutio p̄. in pn°. in additiōe. Itē vbi debeat fieri vide s̄.restitutio 6°. in pncipio in additione. v.quo ad secūdū. A

Restitutio viij°.

Rs. quib⁹ modis restituendi obligatio tollatur. Et dicendū ꝙ q̄tuor modis principaliter. videlicȝ absolutione. solutiōe uel quasi. rei interitu. ⁊ cessione.

j ¶ Quo ad absolutionē sciendū ē ꝙ sufficit debitori ꝙ sit absolut⁹ a creditore cui bonorū suoꝝ non est interdicta administratio. sicut minoribus furiosis ⁊ ꝓdigis. Nā i re ꝓpria q̇libet ē moderator ⁊ arbiter C.man.l.in re mādata. Et sufficit debitori satisfacere ꝫm voluntatē creditoris.l.inter causas.§.abesse ff.man. Nō tn̄ intelligit satisfecisse si vn⁹ ꝓmittit creditori soluē ꝓ debitore etiā de volūtate creditoris ꝫ vterqȝ ē obligat⁹ nisi expsse agat ut nouet obligatio de priore debitore in ꝓmissorē. C.de noua.l.fi. Et ista absolutio debet ꝓcedere de mera volūtate creditoris. Al' nō valet ut s̄.restitutio p̄.§.plt.cū additione. Et ideo in.c.q̄ꝙ.de vsur. li°. 6°. dn̄s Pe.de ancha. dicit ꝫm Dy. ꝙ ad hoc ꝙ ꝓsit absolutio seu remissio requirit ꝙ pecunia sit parata restitutioni.i. ꝙ debitor sit paratus satisfacere ꝫm ꝙ obligat ⁊ creditor ex mera voluntate remittat. Et si veraciter creditor ex libera voluntate remittit valet absolutio.lȝ etiā debitor nō habuerit debitā dispositionē ad restituēdū. qr in translatione dn̄ij rerū seu circa ipsas res attendit plus voluntas dn̄i earum q̄ꝙ alterius.in Insti.de fur.§.placuit.vbi dicit ꝙ accipiēs rem alienā.lȝ putauerit dn̄m non ꝓmissuꝝ si tn̄ ꝓmittat. furtū nō cōmittit. nec ad restitutionem tenet. nec dn̄s pōt petē obstante sibi sua volūtate.ff.de fur.l.int oēs.§.plt. ꝫ tn̄ debitor tenet de pctō ꝓpt malam intentionē. ut etiā pōt colligi s̄.restitutio p̄.§.plt.

¶ Sȝ nūq̇d ꝯsiliū etiā vl' pōt remittere qd̊ debet singulari persone cōtra ei⁹ volūtatē? R°. ꝫm Inno. in.c.nostra.ex de.iniur. ꝙ sic.si debet iure ciuili tm̄.ut ex statuto uel alio h⁹mōi. Sec⁹ si debet iure naturali.qd̊ pōt intelligi nisi ex causa Ex causa.n.ius ciuile pōt ꝯtra ius nāle.ut nōt idē Inno.in.c.q in ecclesiaꝝ.ex de cōsti. ⁊ glo.in.l.fi.C. z

ſi cōtra ius uel vti.pub.vbi etiam
tenet ꝙ publica vtilitas ſit licita
cauſa ut tollaṫ qđ alteri debeṫ etiā
iure nāli. de q̄ etiā ꝰ.reſtitutio 7.° §
9.° v.Sed ut melius. Et faciūt ad
multa ⁊ maxime i reſtitutione dā-
norū datoꝝ in bellis ciuilibꝰ uel
inṫ t̄rā ⁊ t̄rā inuicē.vtrū coītates
ſup his valeāt diſponere ⁊ remit-
tere. Et videṫ ꝙ ſic ſi publica ſua-
det vtilitas.puta ne carerēt cōmo
do pacis. Verūtñ q̄ caſu talis re-
miſſio fieret ex malitia uel pertina-
cia aduerſarioꝝ qꝛ nolūt dāna re-
ſarcire nec iuri ſtare ſꝫ potiꝰ bellare
nō ꝓdeſſet in ꝯſcia illā extorquēti-
bus ut ⁊ proxime tactū eſt. Unde
tutiꝰ videṫ ⁊ ordinatiꝰ ⁊ magne vti-
litatis ꝙ vniuerſitas vtriuſꝗ ſexꝰ
per p̄ſidētes ſolēniter cōuoceṫ ad
p̄dicationē uel alio cōgruo loco ⁊
tp̄e ⁊ cōpetenti termino ⁊ vnꝰ ꝓpo-
nat ſi pſone dicte vniuerſitatis in-
uicē ſeu pſonis alteriꝰ vniuerſitatꝫ
cū q̇bꝰ bellū haberūt ſeu diſcordiā
ſponte ⁊ libere remittūt oēm iiuriā
dānū ⁊ intereſſe. ⁊ oē illud in quo
in p̄teritū vſꝗ ad pn̄s ſibi obliga-
renṫ p̄terꝗ̄ occaſiōe ꝯtractꝰ uel q̄ſi
ſeu relictoꝝ in vltima volūtate.cū
q̄dā tñ rōnabili ⁊ pia modificatio-
ne.videlꝫ ꝙ incerta plene remittāṫ
ita tñ ꝙ debitores q̇bꝰ fit remiſſio
iuxta cōmodā eoꝝ facultatē ſꝫm
cōſciētias eoꝝ de dictꝫ icertis ero-
gent i pias cauſas. Certa v̄o vſꝗ
ad aliquā puā ꝗ̄titatē ſiliṫ remit-
tanṫ. Illa v̄o q̄ ſūt maiori quātita-

tis impotētibꝰ remittanṫ q̄uſꝗ cō-
mode poterūt reſtituē.ita tñ ꝙ cre-
ditores non ſint ineq̄li uel maiori
idigētia ꝗ̄ ipſi debitores. Ceti v̄o
q̇ pn̄t cōmode reſtituē reſtituāt. Et
ſi q̇dē ad p̄dicta oēs exp̄ſſe cōſen-
tiant bñ ē. Si v̄o aliq̇ diſſentiāt.q̄
ad illos nō valebit remiſſio.ff.de
rei ven.l.q̄ de tota.nec etiā quo ad
eos q̇ bonoꝝ ſuoꝝ adminiſtratio-
nē nō hn̄t.ut ſūt minores ⁊ fatui ⁊
ſiľes.niſi forte manifeſta ⁊ repu-
tabilis cā publice vtilitatis aliud
exigat. Propter hꝫ eni ipſi rectores
vniuerſitatꝫ remiſſionē facē poſſe
videṫ ut ⁊ poſteſū ē. Si aūt de ali-
q̇bꝰ dubitaṫ vtꝝ cōſenſerint.p̄figeṫ
p rectores certꝰ terminꝰ infra quē
q̇ nolūt ꝯſentire exp̄māt clare in-
tentionē ſuā cuidā ad hꝫ deputato
ut redigāṫ in ſcriptꝫ ⁊ manifeſtenṫ
vniuerſitati ut ſciaṫ reſpectu q̄ꝝ nō
valet remiſſio. ⁊ q̇ infra ṫminū nō
ꝯtradixerit niſi rōnabili cauſa ex-
cuſeṫ.haberi dꝫ ꝓ cōſentiēte.ar.c.
z.ex de cōfeſ.li.° 6.° vbi diciṫ ꝙ nō
rn̄dēs poſitiōibꝰ pꝰ admonitionē
ſibi factā hṙ ꝓ confeſſo. Et ſi p̄pi-
cta diligēṫ.attēdāṫ ⁊ negociū bñ
ducaṫ.exonerāt ꝯſcias a multipli-
cibꝰ ⁊ ḡuibꝰ oneribꝰ petēdaꝝ idulgē-
tiaꝝ ⁊ reſtitutionū faciēdaꝝ. Utꝝ
aūt dñi q̇ habuerūt inuicē guerrā
poſſint cōpoſitionē uel remiſſionē
facē de dānis datꝫ ſubditꝫ eoꝝ.hēs
ꝰ.bellū p̄. §.x.° cū additione.
¶ Tolliṫ etiā obligatio ſolutiōe 3
uľ q̄ſi ſolutione. Et q̄ ad ſolutionē

sciēdū ē q solutio dʒ fieri cōgruo
loco ⁊ tpe. C. de solu. l. obligatiōe
Itē dʒ fieri rei que debet. Alia. n.
inuito creditore solui nō pōt. l. In-
sti. qb⁹ mo. tol. obli. in pn°. nisi res
illa nō posset pstari. tūc eni dʒ sol-
ui estimatio. ff. de condi. fur. l. in re
furtiua. Itē reddi dʒ res nō dete-
riorata. l. 3. §. si reddita. ff. cōmo.
Ibi eni dicit q nō videt res red-
dita q̄ deteriorata reddit. Immo
si esset res furto uel simili mō sub-
lata dʒ reddi cū oi melioramento
q̄ meliorata est etiā p ipsū male fi-
dei possessorē. ac si eā meliorasset
dn̄s. ff. de cōdi. fur. l. ex argēto. vbi
dicit sic. q si ex argēto furtim sub-
lato fiāt p furē pocula seu vascula
fiet estimatio ꝯtra furē. nō simpli-
citer argēti s poculoꝝ. lʒ sint facta
per furē. Itē si q̇s furat⁹ est seruū
puerū fiet estimatio adolescent̄. lʒ
creuerit apud furē ipsi⁹ sūptib⁹. ⁊
h̄ facit ꝯtra furātē aīalia. ut debeat
illa reddē s̄m maiorē estimationē
q̄ vnq̄ fuerint. dcā. l. ex argēto. Et
h̄ in foro iudiciali. In foro v̄o pe-
nitētiali suffice videt q restituat p-
ximo dē interesse. ut s̄. restitutio p̄.
§. 5°. nisi secuta fuerit snia ꝯtra de-
bitorē. ut s̄. restitutio 3°. §. fi. ul' nisi
res sic meliorata deuenerit legitie
ad man⁹ dn̄i. tūc eni videt q non
obliget etiā i foro pniali ad restitu-
tionē sūptuū i re factoꝝ cū ipse de-
bitor nō possit ab eo petē. Nā dolo
facit q̇ petit qḋ necē hʒ restituē. ut
in. c. dolo. ex̄ de re. iur. li°. 6°. In iu-
diciali etiā foro fallit qḋ dictū ē q̄
ad bone fidei possessorē q̇ nō dʒ re-
manere i dāno. s solū tenet inq̄tū
fact⁹ est locupletior. ff. de peti. here.
l. vtꝝ. nisi respectu p̄cij pncipalis
qḋ nō pōt repetē a dn̄o rei quā emit
ab alio. ut s̄. restitutio. 4°. §. fi. Qn̄
v̄o pecunia debet. tūc nō sufficit ptē
soluere. qr ipsam creditor iuste pōt
refutare. Nam particularis solu-
tio solet nō paruo incōmodo affi-
cere creditorem. ff. famil'. hercis. l.
plane. nisi qn̄ debitor non putaret
se plus debere q̄ qḋ offert. Cogit
eni tūc creditor oblatū accipere. ff.
si cer. pe. l. quidā estimauerūt. Itē
animaduertendū q si etiam alter
soluit p debitore lʒ inuito liberat
eū. Nā ignorātis ⁊ inuiti cōditio-
nē meliorē facere licet. ff. de negl.
gest. l. soluēdo. Qualiter aūt debet
satisfieri p vulnere uel homicidio
siue dāno fame siue morū. dictū ē
s̄. restitutio 1°. §. 5°. Itē si pncipa-
lis ul' aliq̇s eoꝝ q̇ tenet soluerit in
totū. vtꝝ ceteri liberēt ⁊ q̄lit. vide
s̄. restitutio 3°. §. 2°. cū se.
¶ Quasi solutione v̄o fit satisfa- 4
ctio quādo creditor nō vult acce-
ptare quod offertur legitime cō-
gruo loco ⁊ tempore ⁊ s̄m modū
dictū s̄. §. primo. Tunc eni si qḋ
offert. cōsignet ⁊ deponatur in ede
sacra ul' apud aliū quē iudex adit⁹
determinauerit. liberatur debitor
ac si soluisset. dūmodo tale deposi-
tum nō recipiat. C. de solu. l. obsi-
gnatione. ⁊ de vsur. l. acceptā.

5 ¶ Sed quid si debitor nõ põt sol-
uere seu restituere nunqd tenet pe-
tere a creditore veniã seu dilatio-
nẽ? R°. Videt q sic. ut s̃. restitutio
z°. §. p̃. Sed dic latius ƀm glo.
Ray. ⁊ i sũ. li°. z°. ti. 5. q. z4. q dã-
nificans primũ tenet petere veniã
p seipsũ si põt ⁊ audet. uel si nõ au-
det p interpositã psonã. q̃ dz subti-
cere nomẽ ⁊ circũstãtias psone p
q̃ intercedit si timeat periculũ seu
scandalũ. Offendẽs eni dz recõ-
ciliari offenso. Math. 5°. Sed si
ille q̃ dãnificatus est nescit h̃ nec
sciuit. licz tutius sit petẽ veniã mõ
p̃dicto qñ satisfacere nõ põt. nõ tñ
tenet. qz nõ est in mora in h̃ casu
quo ad diuĩ iudiciũ. Hoc etiã ob-
seruandũ credo esse vbi aliqs de-
bitor est alteriꝰ ex cõtractu uel q̃si
cõtractu. Et similiter distinguẽdũ
ẽ h̃ etiã obseruãdũ in regularibꝰ q̃
recolũt se esse debitores alicui ex
eo quod fecerũt in seculo. hec ibi.
Puto q qñ aliqs dãnificauit pri-
mũ ⁊ scitur a dãnificato psona dã-
nificãs. sp q̃tũ põt fieri dz recõci-
liari primꝰ. Math. 5°. Et h̃ peten-
do veniã uel q̃buscũqz alijs licitis
modis p se uel p mediã psonã ƀm
q põt sine periculo fieri. ut ⁊ dicit
glo. Ray. etiam post satisfactionẽ
dãni. Petere vo dilationẽ uel re-
missionẽ debiti. siliť puto q sit necẽ
inq̃tũ ptineat ad recõciliationem
primi cũ p̃dictis circũstãtijs inq̃tũ
possit cõmode ⁊ si sine scãdalo fi-
eri. Al' credo q sit de cõsilio non
aũt de necitate q̃ ad impotẽtes sa-
tisfacere. qz sat ipsa impotẽtia ex-
cusant. ff. de re. iur. l. impossibiliũ.
et. 14. q. 6. si res.
¶ Rei interitu tollit etiã obliga- 6
tio. de quo aliqd dictũ est s̃. resti-
tutio p̃. §. 1°. Sz latiꝰ distinguẽdũ
ẽ. q aut qs obligat in gnẽ. aut in
spẽ. Si in gnẽ puta qz dz aliquã
quantitatẽ uel bouẽ uel asinũ seu
aliud aĩal. nõ hoc uel illud. sed in
gnẽ. tũc licz oẽs res debitoris pe-
reant igne uel alio mõ. tñ remanet
obligatꝰ. l. incẽdiũ. C. si cer. pe. vbi
dr̃ q incẽdiũ rerũ debitoris nõ libe-
rat ipsũ ab ere alieno. Et est rõ. qz
h̃ casu nõ aliq̃ res si psona ipsa est
obligata. Et q̃si vulgariter apud
ipsos iuristas dr̃. Genꝰ perire nõ põt.
pt qd in gnẽ obligatꝰ rei interitu
nõ liberat. dcã. l. incẽdiũ. Q̃d ver
est nisi p̃cederet obsignatio debite
facta q̃ hz locũ solutiõis. de q̃ s̃. §
4°. Q̃si aũt debitor obligat in spẽ
puta ad hãc rem uel ad illã. sp li-
berat rei interitu. nisi fuerit in mo-
ra uel nisi causauerit interitũ. ff. de
vbo. obli. l. si ex legati causa. vbi
dr̃ q debẽs hoiez ex legato ul' pmis-
siõe ⁊ moriat añq̃ petat ab ipso. li-
berat nisi ipsũ occiderit. In mora
aũt sp ĩtelligit obligatꝰ ex delicto. ff.
de cõdi. fur. l. i re furtiua. §. p̃. Si
vo qs obligat ex cõtractu. aut est
adiectũ tẽpus. aut non. p̃ casu tpe
transacto statim debitor est in mo-
ra. quia tẽpꝰ interpellat etiã si ad-
monitus non fuerit. ut. l. magnã.

C. de cõtrahen. et cõmit. stipu. et in
c. fi. ex. de locato. Et aduerte q̃ lz
iusta causa subsistente excusetur si
nõ impleat tpe promisso. tñ si non
implet q̃ citius põt post deficientẽ
causam impedimenti. intelligit̃ in
mora. ff. de arbi. l. celsus. §. p̃. vbi
dicitur q̃ iussus ab arbitro ut det
certo die. excusat̃ si die illa fuerit
impeditus. dũmodo cessante iusto
impedimẽto det q̃ citius põt. Ad
idem ex. de dolo ⁊ contu. cum dile-
cti. vbi iussus venire ad papã non
excusatur licz fuerit impeditus tpe
cõstituto si postea cessante impedi-
mẽto nõ venit. 2°. casu qñ tempus
non est adiectũ nõ dicit̃ debitor in
mora nisi cũ fuerit interpellat' uel
ab eo debitũ petitũ. dcã. l. si ex le-
gati. Et ista interpellatio dz fieri
cõgruo loco ⁊ tpe. ff. de v̈bo obli.
l. continuus. §. cũ ita vbi dicit̃ q̃ a
promittente dare ephesi nõ põt pe-
ti anteq̃ illuc potuerit accedere qñ
promissor est Rome.
7 ¶ Sz q̇d qñ q̇s obligat̃ qr habet
rem alienã? R°. Videt̃ idẽ q̃ qñ
q̇s obligat̃ ex ↄtractu ad speciẽ. p̲
dictã. l. si ex legati. ff. v̈bo. obli. vi-
delicz q̃ nõ sit in mora añ interpel
lationẽ. ⁊ hoc qñ habuit a p̃ncipio
rem bona fide. al' obligaret̃ ex de-
licto ⁊ esset sp̲ in mora. ut in. p̲xi-
mo. §. p̃dictũ est. Sz si a p̃ncipio
habuit bonã fidẽ nõ videt̃ i mora
añ interpellationẽ. qr dcã. l. si ex le-
gati. loq̇t̃ etiã in legato in q̃ debet̃
res alena. Sed põt dici q̃ saltẽ de
iure diuino ⁊ canonico ⁊ i foro peni-
tentiali qñcũq̃ habuerit sciẽtiã rei
aliene ⁊ nõ reddat q̃ citi' põt. dicat̃
in mora. quia cõstituit̃ in mala fi-
de. ex. de p̃scrip. c. fi. Et in mala fide
nõ licet uel p̲ momẽtũ morari. qr
omne quod nõ est ex fide pctm̃ est
dcõ. c. fi. Et q̇cq̇d fit ↄtra cõsciẽtiã
edificat ad gehẽnã. ex. de symo. c. p̲
tuas. 2°. Nam ⁊ si tenet̃ q̇s indica-
re dño rem suã etiã qñ alius habet
ne ipsam perdat. ex. de fur. qui cum
fure. q̃to magis tenet̃ indicare ⁊
dare qñ ipse habet ⁊ scit dñm eius
presertim qñ dñs rei impediret̃ ab
interpellatiõe uel petitione p̲pt̃ pau-
pertatẽ uel aliã causam. nisi forte
possessor habuerit iustã causã re-
tinendi p̲pter. s. sumptus quos in
re bona fide fecit. ff. de fur. l. si is q̇
rem cõmodasset. uel si iusto errore
putauerit rem suã. quo casu etiã p̲
petitionẽ nõ ↄstituit̃ in mora. ff. de
peti. here. l. illud. Itẽ aduertendũ
q̃ añ interitũ rei mora sp̲ purgari
põt. Purgatio aũt dz fieri p̲ obla-
tionẽ rei integre. ⁊ qualitatis non
vitiate. ⁊ congruo loco ⁊ tpe. ut s̃.
§. 4°. Itẽ nota q̃ sp̲ vltima mora
nocet. ff. de peri. ⁊ cõmo. rei ven. l.
illud. vbi dicit̃ q̃ si venditor fuit in
mora dãdi vinũ venditũ. ⁊ exinde
obtulerit ⁊ emptor fuerit in mora
recipiẽdi. mora nocet emptori ⁊ nõ
vẽditori. ⁊ idẽ ecõtra esset. qr ut ibi
cõcludit̃ sp̲ vltima mora nocet.
¶ Sed an morosus teneat̃ de re 8
p̲dita si eodem mõ fuisset peritura

apud eũ cui debebat᷑. R. Videt᷑ ꝙ
nõ. si ex cõtractu debebat᷑. ff. ad. l.
rodi. de iac. l. fi. §. fi. vbi dicit᷑ ꝙ si
nauta cũ sciret dñm nolle posuit
res in naui deteriori ꝙ̃ cõuenerat
⁊ perierint. tenet᷑. nisi forte ⁊ illa na-
uis melior in qua erãt ponẽde sit᷑
perierit. Licz eni nauta deliquerit
qꝛ fecit contra cõuẽta. ex q̃ tñ dñs
ꝓpẽ hoc nõ est dãnificatus cũ res
oĩo periture erãt nõ tenet᷑. Sed si
res debebat᷑ ex delicto videt᷑ con-
cludi coiter ꝑ iuristas ꝙ tenet᷑. per
l. inuito. ff. de vi ⁊ vi ar. vbi dicit᷑ ꝙ
si res pereat casu fortuito. tenetur
q̃ eã abstulit etiam res pereat sine
sua culpa. qꝛ a ꝓ̃ncipio fuit in mo-
ra. Idẽ ꝓbat᷑. eo. ti. l. i. §. rectissime
Sz aduertendũ ꝙ aliud est dicere
etiã si res essent apud creditorem
eodẽ mõ periture. ⁊ aliud etiam si
pereũt sine culpa debitoris. Põt
enĩ esse ꝙ licz culpa debitoris non
interuenerit. nõ tñ fuissent apud
creditorẽ eodem mõ periture. imo
etiã cõsiderat᷑ qꝛ forte añꝙ̃ perijs-
sent creditor vendẽ potuisset. Ideo
debitor tenet᷑ etiã si fuissent apud
creditorẽ periture. l. cũ res. §. fi. ff.
de lega. ꝓ. vbi dicit᷑ ꝙ si fũdus le-
gatus pereat casmate tñ debitor te-
netur. qꝛ legatarius potuit vende-
re. Idẽ dr̃ in. l. itẽ si ꝓ̃teratũ. §. fi.
ff. de rei ven. ⁊ hoc in dubio serua-
retur ꝑ hec iura. Sed si oĩo appa-
reret ꝙ creditor non potuisset eas
vendẽ uel ex eis vtilitatẽ aliquã
habere añ ꝑditionẽ ut in rebus in
naui positis de quibꝰ dictũ est. nul-
lo mõ tenet᷑ respectu interesse cum
nullũ sit. ⁊ delictũ aliter puniet᷑ pe-
nis legalibꝰ. Et sic possũt cõcor-
dari opiniões ut debitor morosus
teneat᷑ etiã si res eodẽ mõ fuissent
apud creditorẽ periture nõ tm̃ in
delicto ſ etiã in alijs obligationi-
bus. dcã. l. cũ res. nisi oĩo appare-
at ꝙ creditor eã nõ poterat vendẽ
uel aliã vtilitatẽ ex ea cape añ illiꝰ
ꝑditionẽ. Nec fiat quo ad h̃ dif-
ferẽtia inter delicta ⁊ cõtractus. ⁊
maxime in foro ꝑniali. vbi regula-
rit᷑ ꝯsiderat᷑ solũ interesse ⁊ nõ pena.
ut notat glo. iz. q. z. fraternitas.
¶ Cessione quoqꝫ obligatio tol-
litur. qꝛ qñ aliq̃s ẽ impotẽs soluẽ
nõ dz carcerari uel alijs penis sub-
ijci sed bonoꝝ cessione põt a debito
pecuniario liberari. C. q̃ bo. ce. pos.
l. i. et nõt glo. ex̃ de solu. c. odoardꝰ
vbi dr̃ etiã ꝙ impotẽs soluẽ nõ dz
excoicari ꝓpter debitũ. imo si fuerit
excoicatus dz sine difficultate ab-
solui recepta idonea cautione satis-
faciẽdi si ad pinguiorẽ fortunã ve-
nerit. Sed sciendũ est ꝙ nemo põt
liberari per cessionẽ nisi ꝓ in iudi-
cio uel extra agnouerit debitũ uel
fuerit cõdẽnatus. Nõ eni põt dicẽ
nihil debeo. sed si deberẽ cedo bo-
nis ⁊ nõ potes a me petere. ff. de
ces. bo. l. plt. Põt aũt quis cedere
nõ tm̃ presentialiter sed etiã per nũ-
ciũ ⁊ per epl̃am. ff. eo. l. fi. Et est ef-
fectus cessionis ut nõ possit cedẽs
postea cõueniri nisi ingꝛ̃tũ facere

pōt.ff.eo.l.is qui.Et intelligit face
posse deducto ne egeat. Regulare
est eni ut quotiēs q̇s nō pōt cōueni-
ri nisi in q̄tū facere pōt ex bñficio
legis intelligit deducto ne egeat.
ff.de re.iur.l.in cōdēnatione.

io ¶ Sed nūq̇d cedens debeat cauē
de soluendo si ad pinguiorē fortu-
nā puenerit? R°. Videt q̄ sic.ex
de solu.odoardus.prout ibi videt
intelligere glo.q̄ ille tex.loquat i
cedente. Sed certe tex. ille videt
simpliciter loq̇ in eo q̇ ꝓpter impo-
tentiā nō pōt soluere ut nō excoi-
cetur.ꝛ si fuerit excoicatus absol-
uat cū cautiōe q̄ soluat cū poterit.
nec aliud dicit de cessione. Unde
nō videt q̄ cedens teneat cauere.
qꝛ iure cautū nō reperit ut memini
Et pōt dici q̄ ibi glo.nō asserit q̄
tex.ille loquat in cedēte.sed q̄ ibi
interueniūt aliq̄ similia cedēti.vi-
delicꝫ debiti recognitio.ꝛ nō plena
solutio.s.q̄uscꝫ soluē possit.q̇ oia
occurrūt i cedēte.ut ṗostensū est.

ij ¶ Item an cedēs debeat pati ali-
quā penā? R°. Nō.nec carcerem
nec aliquē cruciatū corporalē seu
vituperiū. C.q̇ bo.ce.pñt.l.fi.i pn°.
Et ideo valde reprehēdēde sūt con-
suetudines aliq̄ꝝ ciuitatū ꝛ terraꝝ
q̇b⁹ paupes bonis cedētes aliquē
cruciatū seu vitupatione patiunt.
Nam ista est quedā frustratoria ꝛ
irrōnabilis ꝛ inhumana seuitia.
ut dicit Aug⁹.14. q. 6.si res. Et
ideo nulla consuetudine uel lege
pōt firmari. Nā lex debet esse iu-
sta ꝛ sancta.dis.4.c.erit aūt.

iz ¶ Sed nūq̇d cedenti tollent oia
bona? R°. Nec per cessionē nec p
quācūqꝫ aliā exactionem debitori
auferenda sūt vestimenta a dorso
seu a lecto ꝛ quib⁹ necessario vtit
ipse ꝛ familia eius. Unde Exo.
22°.dicit. Si pignus a ꝓximo tuo
acceperis vestimentū ei⁹.añ solis
occasū redde ei. Ipsū est eni solū q̄
operit indumētū carnis eius.nec
habet aliud in quo dormiat. Si
clamauerit ad me exaudiā eū qꝛ
misericors sū. Et ex his cōstat q̄
officiales ꝛ exactores in talibus
nō debēt facere exactiōes qꝛ cōtra
legē dei est. Ideo grauiter peccāt
ꝛ tenent ꝓximo satisfacere si con-
trafaciūt. Et istud cessionis reme-
diū videt de melioribus quod da-
ri possit his qui supra modū sunt
obligati.sic sūt tyrāni.capitanei.ꝛ
stipēdiarij.qꝛ p⁹ea licite possūt reti-
nere sufficiētia sibi ꝛ familie sue lꝫ
essent in imensū obligati. Sꝫ ex-
inde supra tenent ad restitutionē
ṡm eoꝝ cōmodā facultatē.ut s̄.§
9°. Et si q̇dē sūt creditores certi.
cessio dꝫ fieri in manibus eorū.ut
patꝫ s̄.§.9°. al' cū sit restitutio fa-
cienda pauperib⁹ quoꝝ prouisio
ptinet ad ep̄m.ut s̄.restitutio 6°.§.
ꝑ.cessio fiet in manib⁹ epi.

i3 ¶ Quid si debitor velit poti⁹ q̇n-
quēnales iducias q̄ cedē bonis.ꝛ
creditores inuicem discordant?
R°. Attendenda est snia maioris
ptis creditoꝝ.nō numero ꝑsonaꝝ.

sed quãtitate debiti. ꝛ si i oib⁹ sint
equales attẽdit̃ snia humanioꝛ vi-
delicz cõcedẽtiũ iducias. C. q̇ bo.
ce. pñt. l. fi. De quo etiã s̃. restitutio
z.° §. z.° Sz in. l. maioꝛẽ. ff. de pac.
videt̃ q̄ ꝑ ꝯsideret̃ dignitas credi-
toꝝ q̄ꝫ humanioꝛ snia. Potest dici
q̄ quo ad hoc isti sũt digniores q̇
i humanioꝛẽ partẽ declinãt. Ideo
in dcã. l. fi. nõ fit mẽtio de dignita-
te. Nã neqꝫ facultates neqꝫ digni-
tas ita sufficiens est ad fidẽ sicut
bona electio ꝛ benigni moꝛes. ff.
de tuto. ꝛ cura. l. scire opoꝛtz. §. cũ
reliquis. Et ita ĩtelligit̃ dcã. l. ma-
ioꝛẽ. ut snia digniorũ preferat̃ nisi
inueniat̃ valde inhumana. Sz sa-
tis videt̃ inhumana qñ vult debi-
toꝛẽ potius oib⁹ bonis expoliare
q̄ꝫ quinquẽnales ꝑbere inducias.
dcã. l. fi. C. qui bo. ce pñt. Secus
in remissione partis debiti de qua
loquit̃ dcã. l. maioꝛẽ. qꝛ est maius
ꝑiudiciũ q̄ꝫ solã cõcedere dilatio-
nẽ. Ideo q̇ ad illud nõ videt̃ snia
eoꝛũ tã inhumana. Posset tñ esse
tãta pauꝑtas debitoris ꝛ facultas
creditoris q̄ in hoc cͦꝫ deꝑhẽderet̃
magna inhumanitas eoꝝ. ꝛ sic de-
beret ꝑferri etiã tũc snia benignioꝝ
poti⁹ q̄ꝫ dignioꝝ uel ditioꝝ. qꝛ neqꝫ
facultates ꝛc̃. dcã. l. scire. maxime
cũ i casu magne nccitatis possint
pauꝑes cogẽ diuites ad sibi sub-
ueniendũ. ut nõt glo. 47. dis. sic hi.
Et ꝫm ꝑdicta põt intelligi mã dcẽ
l. fi. et. l. maioꝛẽ. qꝛ benigni⁹ leges
interꝑtãde sũt q̇ volũtas eaꝝ ꝩuet̃
ff. de. legi. l. benigni⁹. Itẽ in dcã. l.
maioꝛẽ. cũ aliquibus sequẽtibus
necnõ cũ. l. iuris gentiũ. §. fi. patz q̄
maioꝛ ꝑs creditoꝝ habita cõputa-
tione maioꝛitatꝫ ꝫm modũ ꝑdictũ
põt remittere ꝑtẽ debiti ex causa.
videlz qñ debitoꝛ nõ ẽ soluẽdo. Nã
h̃ venit in vtilitatẽ oĩuz. ut dic̃ ibi
glo. qꝛ foꝛte nihil haberẽt si nõ fi-
eret remissio. Põt addi ꝓ ꝑdicta. ul̃
etiã qꝛ qñqꝫ possent in conspectu
dei uel hoĩuz reꝑhendi de crudeli-
tate qͦd peius ẽ. qꝛ quã cõmutatio-
nẽ dabit homo ꝓ aĩa sua. Math.
16.° Et ꝑdicta faciũt an ciuitas ul̃
maioꝛ pars coĩcatis possit remittẽ
dãna ciuitatis sue. de q̇ s̃. §. z.°
¶ Sed an obligatus ex maleficio 14
ut ex furto uel rapina possit libera-
ri cessione? R̃. Videt̃ q̄ nõ de iure
ciuili. sed loco pecunie quã nõ põt
soluere sustineat penã coꝛpoꝛalẽ. l.
fi. ff. de in ius vocan. vbi dicit̃ q̄
libertus qui sine venia. i. licentia
iudicis vocauit patronũ in ius in-
cidit i penam q̇nquaginta aureoꝝ
quam si non põt soluere luit. i. so-
luit in coꝛpoꝛe. Et hoc videt̃ poni
pro generali regula in omni casu
quo aliq̇d debet̃ ex delicto. l. i. §. ꝛ
generaliter. ff. de penis. Et h̃ idem
videt̃ sentire glo. etiã de iure cano-
nico. in. c. nõ satis. 86. dis. Et idẽ in
c. si res. 14. q. 6. Pro q̇ videt̃ facẽ
qͦd ibi dicit tex. videlz peccati quo
res male ablata ẽ penas luit. Sz
hoc videt̃ expresse ibi reprobari.
vbi dr̃ q̄ nõ dz frustra hõ seuire

381

in hoīe3 p penā corpalē qñ nō pōt soluere. Et loquit etiā qñ q̄s obligat ex delicto ut ibi patz. Posset tñ dici q̄ si agit rōne cōmodi priuati. ut cū quis petit rem sibi furto uel alio modo sublatā. uel etiā penā ex maleficio. ⁊ cōuentus debitor nō sit soluendo. satis liberet cessione. ne frustra homo i hoiem seuiat. ut ibi dicit. Sed si ageret de publico cōmodo. puta q̄z fieret accusatio de maleficio. uel iudex ex officio ad illū puniendū procederet. tūc bene si nō pōt soluere in ere luit in corpore. Et ita intelligit glo. in predictis locis. nam publice vtilitatis interest ut delicta non remaneant impunita. ex. de sen. ex. co. ut fame. ne facilitas venie incentiuū tribuat delinquēdi. 23. q. 4. est iniusta. B

Resuscitatus.

Posito q̄ aliq̄s resuscitaret que sacra essent ab eo iterāda vide. ī. sacramentū. §. 5. De Samuele resuscitato vide. ī. sortilegiū p. §. 1. in fi.

Reuelatio.

Qñ excōicatio fit ꝯtra eū uel eos q̄ sciūt furtū nisi reuelent. cui tenent reuelare? R. ꝭm Hosti. Nō tenēt reuelare dānū passo sed plato ecclesie. 35. q. 6. ep̄s in synodo. Sed neq̄ illi reuelare publice debent si solus reuelator scit. ut s̄. crimen. §. 3. Utrū aliq̄s teneat reuelare credita uł debita sibi in secreto cōmissa. vide s̄. cōfessiōis celatio. §. pēt. et i eodē. c. multa de reuelatiōe cōfessiōis. Utꝝ familia siue subditi teneāt reuelare dn̄o eū q̄ sibi dānū fecit vide s̄. familia. §. fi.

Rigor.

Uide s̄. ius §. pmo.

Rixa

vtrum sit mortale peccatum. R. ꝭm Tho. 2. 2e. q. 14. Sicut contentio importat quādā contradictionē in ꝟbis. ita rixa dicit quādā inuasionē i factis. Unde sup illud Gal. 5. vbi rixa ponit inter opa carnis. dic glo. q̄ rixe sunt qñ ex ira aliqui inuicē se percutiunt. Et ideo rixa videt q̄dā ꝑuatū bellū q̄d int̄ priuatas ꝑsonas agit nō ex aliqua publica auctoritate. ꝭ magis ex inordinata volūtate. Et iō rixa sp importat peccatū. Et in eo quidē qui alterꝝ inuadit iniuste est mortale pctm̄. In eo aūt q̄ se defendit pōt esse sine pctō. ⁊ qñq̄ cū veniali. qñq̄ etiā cū mortali scd̄m diuersū modū se defendēdi. Nā si solo aīo repellēdi iīuriā ⁊ cū debita moderatiōe se defendit. nō ē pctm̄. nec pōt ꝓprie dici rixa ex pte ei9. Si ꝟo cū aīo vindicte uel odij uel cū excessu debite moderatiōis se defendat sp est peccatū. ꝭ veniale q̄dē qñ aliq̄s mot9 odij uel vindicte se imiscet. uel cū ratio. A .i. homo ex deliberatione rationis ut pōt colligi ex dictis euisdem Tho. B .non multum excedit

moderatā defensionem. Mortale aūt quādo obstinato aīo cōtra aggredientē insurgit ad eū occidendū uel grauiter ledendū. A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 221. B

SAcerdos.

Quales sacerdotes dicanł ligare ⁊ soluere? R. ẜm Ray. Tribus modis. ꝓ ligant ⁊ soluūt. i. ostendunt aliquē ligatū uel solutū esse a deo. Unde Luc. 17. dñs leprosos ꝓus ipse ꝑ se mūdauit. deinde ad sacerdotes misit quoꝝ iudicio ostenderenł mūdati. Itē Laçarū ꝓus suscitauit. deinde mandauit discipulis suscitatū soluere. Joh. xi. Nā ⁊ si quis apud deū solutus sit. tñ i facie ecclesie nō al' solut⁹ habetur nisi ꝑ iudiciū sacerdotis. de pe. dis. i. quātūlibet. 2. ligant cū satisfactionē penitentib⁹ imponūt. uel soluūt cū de ea aliquid dimittūt. uel ꝑ eā purgatus ad sacramentoꝝ coīonē admittunt. de pe. dis. i. multiplex. 3. per excoicationē uel absolutionē. de q̄ satꝫ dictū est ẽ. excoīcatio. ⁊ ẽ. absolu. Similia habes ẽ. clauis §. vltꝫ. A. ⁊ ibi de h̄ dictū est. B

¶ Utrū quēcūqꝫ sacerdos ligat uel soluit. liget uel soluat deus. R. ẜm Ray. Illa auctoritas. qōcūqꝫ ligaueris super terrā ⁊ solueris ⁊c̄. nō simpliciter intelligēda est ẜ tūc demū cum sacerdos iuste ligat uel soluit. Nam iudiciū triplex est. primū ē dei quo. s. de⁹ mundat aīam in cōtritione. Secūdū est sacerdotis. qui auctoritate clauiū ligat uel soluit. Tertiū est iudiciū curie celestis. s. approbātis. Itaqꝫ qōcūqꝫ ligaueris ⁊c̄. exponił sic. Iuste uel claue nō errante. erit ligatū ⁊ in celis. s. per approbationē. xi. q. 3. tūc vera. et. 24. q. i. manet. A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 178. B. De mā hac ẽ. penitētia 2. et ẽ. ꝯfessio 3.

¶ Que sūt ꝑtinētia ad officiū sacerdotis? R. Principale eoꝝ officiū est missam celebrare seu eucharistiā consecrare. ut ẽ. eucharistia 3. §. 2. Et preter hec etiam ut ponit Ray. pñt baptiçare predicare. penitētias dare. ꝓ locꝫ dare simplicē bñdictionē. dis. 95. ecce. Sed tñ cū celebrāt presente epō. debent ei innuere ut benedicat si velit. ⁊ si nolit benedicat ꝓsbyter. Dico cum benedictione sine alia solēnitate. ⁊ sic loquił dictū. c. ecce. Et de hoc ẽ. benedictio. A. Et ibi de hoc plenius in additione. B. Item sacerdos habet conferre infirmis extremam vnctionē. 95. dis. §. sed ⁊ illud. Unñ Jac. vltꝫ. Infirmał q̇s in vobis ⁊c̄. Item pōt in necessitate. s. absente episcopo reconciliare solēniter penitentē. 26. q. 6. c. vltimo. Al' non. 26. q. 6. c. i. A. Licꝫ ꝓdicta ꝑtineāt ad officiū sacerdotale nō tñ ōes sacerdotes pñt ꝓdicare. ẜ solū q̇ ad h̄ officiū fuerint instituti. ex̄ de here. cū ex iniūcto. Itē nec sacra ministrare nisi q̇b⁹ data est cura aīaꝝ uł q̇b⁹ cōmissū ē ab habentib⁹ curā. ut i cle. religiosi. de ꝓui.

B .Sacerdotalis ordo liberat a
fortuna ſuili uel aſcripticia. ut ſ.
ordo ꝑ. §. añpſt. Ad materiã ꝙ ſa
cerdotꝫ facit ſ. eucbariſtia 3°. et ſ.
coicare. et ſ. cõfeſſio 3°. Jtẽ ꝯfeſſio-
nis celatio. Jtẽ ꝯfeſſor ꝑ. et z°. Jtẽ
miſſa. Jtẽ ordo. cũ oib⁹ ibi tractatꝫ
Jtẽ penitentia z°.

SAcramẽtũ

qd ẽ? R°. ꝗtuor diffinitiões inueniũt.
Una ẽ mgr̃i ſniaꝝ ſic. Sacr̃m ẽ ſa-
cre rei ſignũ. Altera ẽ Aug. de do-
ctrina xp̃iana. Sacr̃m ẽ inuiſibilis
grẽ viſibilis forma. Et huic addit
mgr̃ ſniaꝝ ſic. ut ei⁹ ſilitudinẽ gerat
⁊ cã exiſtat. Tertia ẽ eiuſdẽ Aug.
Sacr̃m ẽ illud i q ſb tegumẽto rex
viſibiliũ diña ꝟt⁹ ſecreti⁹ ſalutẽ ope-
rať. Quarta ẽ Hug. de ſcõ victore i
li°. de ſacr̃is ſic. Sacr̃m ẽ mãle ele-
mẽtũ extrinſec⁹ oculis ſuppoſitũ. ex
inſtitutiõe ſignãs. ex ſilitudine rep̃-
ſentãs. ex ſcificatiõe aliquã inuiſibilẽ
grãm ꝯferẽs. Et ẜm Tho. ⁊ Pe. in
4°. diſ. i. i ſacr̃is aliud ẽ ſacr̃m tm̃.
ut ẽ i baptiſmo ablutio ſub forma
ꝟboꝝ. aliud ẽ ſacr̃m ⁊ res ſacr̃i. ut i
baptiſmo caracter. t̃tiũ qḋ ẽ res ⁊
nõ ſacr̃m. ut grã ſiue vltim⁹ effect⁹
ſacr̃i. A .Jdẽ i ſũ. li°. 3°. ti. 24. q. i.
Et idẽ ẽ ſacr̃m ⁊ res qḋ ſignũ ⁊ ſi-
gnatũ. cũ ſacr̃m ſit ſacre rei ſignũ
ut ꝑtactũ eſt. B .Et ꝗdẽ de ſubã
cuiuſlibet ſacr̃i noue leg neccĩo ſunt
tria. ſ. mã ut elemẽtũ. forma. ſ. ꝟbi
⁊ intẽtio miſtri copulãs formã ma
terie. Nã ẜm Aug. Accedit ꝟbũ
ad elemẽtũ ⁊ fit ſacr̃m. i. q. i. detra-
he. A .Reqrit etiã intẽtio ſacr̃m
inſtituẽtꝫ. ſ. xp̃i. ut ſ. eucbariſtia ꝑ.
§. 1°. in additione. B
C Que ſũt ſacr̃a neccitatꝫ? R°. ẜm j
Ray. ꝗnqꝫ. videlꝫ baptiſm⁹. ꝯfirma-
tio. eucbariſtia. pnia. ⁊ extrema vn-
ctio. Et dicũť eſſe neccitatꝫ. qꝛ ſũt in
ꝑcepto ⁊ teneť ꝗlibet ad ea ſuſcipiẽ-
da ꝓ loco ⁊ tpe. Reliq duo ſacr̃a
ſunt volũtatꝫ. ſ. ordo ⁊ mr̃imoniũ.
Et de his oib⁹ hr̃ pleni⁹ i ſuis ꝓꝑijs
vocabuľ. A .Jdẽ i ſũ. eo. ti. q. 4. B
C Quis ẽ effect⁹ ſacroꝝ? R°. ẜm z
Ray. Ut talia ſint cuilibet ꝗlis ipſe
accedit. i. q. i. dñs declarauit. Nã ⁊
ſcã malis obeſſe pñt. de ꝯſe. diſ. z. et
ſcã. i. Cor. xi°. Qui mãducat ⁊ bi-
bit indigne ⁊c̃. A .Aperti⁹ dic ꝙ
bonis ſũt ad ſalutẽ ⁊ male accedẽti-
b⁹ ad ꝑditionẽ. ut i ſũ. eo. ti. q. 5. B
C Utꝝ ſacr̃a debeãt ꝯferri pctõrib⁹? ȝ
R°. Nõ. 95. diſ. illud. Hoc ẜm Ray.
intelligẽdũ ẽ de pctis manifeſtis.
Nã ꝓpť occulta pctã nõ pñt alicui
ſacr̃a negari niſi ꝑ ãmonitionẽ ſe-
cretã uľ publicã factã i gnãli. de ꝯſe.
diſ. z. nõ ꝓhibeat. A .Jdẽ i ſũ. dcã
q. 5. B .Exiſtẽs aũt i pctõ morta-
li ſiue occulto ſiue mãifeſto morta-
liter peccat recipiẽdo ſacr̃a. diſ. 40.
multi. diſ. 25. illud. A .Jſtud. c.
nõ videť ibi hr̃i. ſed hr̃. 95. diſ. B
xi. q. 3. audi. A .Con. Tho. ⁊ Pe.
ut in ſũ. li°. 3°. ti. zz. q. z. ad fi. B
Siliť ⁊ miſter ſacr̃i exiſtẽs in pctõ
mortali tractãs ſacr̃a i ſuo ordine
mortaliter peccat. ut ſ. ordinat⁹ ꝑ.

§.2°. et vide.j.§.pl't.in fi.

4 ℭ Utrũ sacra põt iterari. R°. Tria
sacra nõ põt iterari.s.baptismus.
ordo ⁊ cõfirmatio.i.q.i.ꝙ qdã.de
ↄse.dis.5.dictũ.et.c.de hoie. Nulli
n. sacro facienda ẽ iniuria.q̃ d' fieri
qñ nõ iterãdũ iterat'.q̃ si pma col/
latio nõ valuerit.i.q.i.sacra.de ↄse.
dis.3.c.ostendit'. In collatione enĩ
cuiuslibet pdictoꝝ triũ impmit' ca.
racter aĩe q̇ etiã p' mortẽ nõ põt ab
ea separi. Unde etiã si q̇s resusci/
taret' nõ eẽt rebaptizand' aut recõ/
firmãd' aut reordinand'. Sec' in
alijs q̃tuor sacris.32.q.1.licite.et
i.q.i.ꝙ qdã. A .Idẽ i sũ.li°. 3°. ti.
24.q.6. B .Unde ⁊ Hug.nota/
uit ꝙ Lazar' p' suã resuscitationẽ
nõ potuisset repetere vxorẽ suã.nec
illa illũ. Sꝫ si vellẽt iũgi oportẽt
ꝙ ↄtraherẽt de nouo. Et sic iterari
põt m̃rimoniũ.eucharistia.pnia ⁊
extrema vnctio. ut ⁊ hic in singu/
lis eoꝝ locq d'r. A .Idẽ i sũ.eo.ti.
q.51. Et addit' ꝙ talis cõtrahens
post resurrectionẽ non esset biga/
mus.q2 nõ diuideret carnẽ suam
ꝑpter hoc in duas ſm eundẽ Hug.
Con.Pe.ut patꝫ ibi. B

5 ℭ Quid cũ dubitat' an aliq̇s re/
ceperit baptismũ uel aliud sacr̃m?
R°. Debet iterari sub cõditiõe uel
per similẽ modum qui dictus est
de baptismo s̃.baptismus 4°. §.
añpl't. Nã nõ intelligit' iteratũ qd̄
nescit' esse factũ.de ↄse.dis.i.solẽni/
tates.⁊ de ↄse.dis.4.si nulla.ex de
p̄sby.nõ bap. veniens. A .Idẽ
in sũ.eo.ti.q.38.qñ dubitat' etiam
circa aliqd̄ substantialiũ sacramẽ/
ti.videlꝫ de forma uel mã uel in/
tentiõe mi̇stri.ſm Tho.⁊ Ray. B

ℭ A quib' ministris sacra sint cõ/ 6
ferenda uel recipiẽda? R°. Sacra/
mẽtũ confirmationis a solo ep̄o ⁊
sup̄ cõferri põt.de conse.dis.5.ma/
nus.et.c.nouissime.et.c.ut ieiuniũ
Similiter ⁊ sacr̃m ordinis saltem
sacri. A .Nã nõ sacros confert
qñqꝫ etiam abbas.ut s̃.abbas.in
pn°. B .ut s̃.ordinator.§.5°. Si/
militer ⁊ pnia solẽnis. nisi aliud
necessitas inducat.dis.50.in capi/
te.26.q.6.c.fi. Alia ṽo sacramẽ/
ta a sacerdotib' cõferri possunt.⁊
nõ refert a quo sacramẽta cõfici/
ant' uel conferant'.s.bono ul' ma/
lo.etiam excoĩcato uel degradato
uel heretico dũmodo in forma ec/
clesie. A .s.q̃ ad essentiã sacra/
menti.sed bene refert quo ad effe/
ctũ.ut in iurib' allegatꝭ.⁊ hic seq̇t'
B .Peccant tñ qui indigne con/
ficiũt.⁊ qui recipiunt ab hereticis.
degradatꝭ.symoniacis uel scisma/
ticis. excoĩcatis seu notorijs for/
nicatorib'.preter baptismũ in ar/
ticulo mortis dis.32.§.verũ.i.q.i.
sacramẽta.et.c.sic ficti. A .Im/
mo in articulo mortis dũ desunt
alij.etiã a notorijs fornicatorib'
coĩo recipi põt.⁊ per ↄñs etiã pe/
nitẽtia.ſ3 a p̄cisis ab ecclesia solus
baptismus.32.dis.§.porro. Et de
hoc aliq̇d clarius s̃.clericus 3°. §.
p̄.in additione. B

7 ¶ Quod sacramētū sit excellentius? R. Baptismus excedit alia ratione efficacie. de ɔse. dis. 4. per baptismū. Nā virtute eiꝰ dimittūtur oīa peccata quo ad culpā ⁊ quo ad penam. neqꝫ est necessaria alia pnīa. A. Facit de pe. dis. 1. nullꝰ. B. Itē quia est etiā fundamentū aliorū sacramētorꝫ. ex de p̄sby. nō bap. veniens. Eucharistia aūt excedit ratione dignitatis ⁊ sanctitatis. de ɔse. dis. z. nihil. Cōfirmatio aūt excedit ratione cōferentis. quia confertur a solo ep̄o sicut etiā sacer ordo. ut in precedenti. §. dr. Matrimoniū vero excedit ratione significationis. quia significat cōiunctionē xp̄i ad ecclesiā per vnionē diuine ⁊ humane nature. ex de biga. debitū. Unde versus. Maior in effectu baptismus. corpus i esse Coniugium signo. maiori crisma ministro. A. Idem in sū. eo. ti. q. 138. ꝓm Ray. ⁊ glo. ⁊ Tho. B

Sacrilegium

quid sit? R. Sacrilegiū est sacre rei violatio uel vsurpatio Et dicitur sacrilegiū q̄si sacriledīū. i. sacrū ledēs. A. Idē in sū. li. p. ti. 13. q. 1. ꝓm Ray. ⁊ Tho. B. uel sacrū legēs. i. furās uel diripiens.

j ¶ Quibꝰ modis cōmittitur sacrilegiū? R. ꝓm Ray. Cōmittitur qn̄qꝫ rōne psone. ut cū q̄s verberat clicū ul rapit monialē. Qn̄qꝫ rōne loci ut cū violat imunitatē eccl'ie ul cimiterij. Qn̄qꝫ rōne rei. ut cū res sacra ul sacro vsui deputata vsurpatur. Et h̄ subdiuiditur sic. Sacrilegiū cōmittitur auferēdo sacrū de sacro. uel nō sacrū de sacro. ul sacrū de nō sacro 17. q. 4. q̇ sq̇s. Large tn̄ q̄s dr̄ cōmittere sacrilegiū etiā multipliciter. Ut trāsgressor iuris publici qd̄ cōsistit i sacris sacerdotibꝰ ⁊ mḡratibꝰ. dis. i. ius publicū. Itē q̇ articulos fidei ⁊ p̄cepta uel ꝓhibitiōes dei negligendo uel nesciēdo violat ⁊ offendit. Qd̄ intelligēdū ē ꝓm Tho. qn̄ legē dei impugnat ut hēticꝰ ⁊ blasfemꝰ. q̇ q̇dē ex hoc q̄ deo nō credit incurrit infidelitatꝫ pctm̄. Et ex hoc nō. q̄ q̇ diuine legi verba puertit sacrilegiū icurrit. A. Hoc verꝫ ꝓm acceptionē spālē. gnāliter tn̄ loquēdo pōt itelligi de oī pctō ꝓm Ul. ⁊ i sū. eo. ti. q. z. B. Itē q̇ disputat de iudicio p̄ncipis uel iudicat. ⁊ h̄ nisi euidēter cōstaret illud eē ɔtra deū. Et dico disputat reuocādo i dubiū Secꝰ si ꝓpter maiorē discussionē. A. i. intelligentiā. Et h̄ fuit dictū glo. Ray. ut in dcā. q. z. B. Itē q̇ publica officia cōmittit iudeis. De p̄dictꝫ casibꝰ. 17. q. 4. §. q̇ aūt. et c. nemini. et c. cōstituit. Itē q̇ quācūqꝫ rē eccl'ie retinuerit uel accepit cōtra eiꝰ volūtatē. zi. q. z. nulli liceat ignorare. A. Con. predictis Tho. ⁊ Ul. in dcā. q. z. B

¶ Scdm quā speciē sacrilegiū ē maius peccatū? R. ꝓm Tho. z. z. q. 99. Tanto sacrilegiū est grauiꝰ quanto res sacra in quā peccatur maiorē obtinet sanctitatē. Unde si z

sacrilegiũ cõmittatur ꝯtra ꝑsonã
uel sacꝝ locũ. g̃uiꝰ est ꝯtra ꝑsonã
q̃̄ꝑ ꝯtra sacꝝ locũ. qꝛ scitas loci or-
dinat̃ ad scitatẽ hoīs. Itẽ h̄ tãto
sunt g̃uiora quanto ꝑsona uel lo-
cus sunt sanctiora. Si ṽo sacrile-
gium cõmittat̃ circa alias res sa-
cras. tũc diuersos h₃ gradꝰ ſm di-
uersitatẽ sacraꝝ reꝝ. int̃ q̃s sũmũ
g̃dũ obtinẽt ipsa sacr̃a q̇bꝰ hõ scifi-
cat̃. q̃ꝝ ꝑcipuũ ẽ eucharistie sacr̃m
q̇ꝺ cõtinet ipsũ xp̄m. ⁊ ideo sacri-
legiũ q̇ꝺ ꝯtra h̄ sacr̃m cõmittitur
grauissimũ ẽ inter oīa. Post sacr̃a
aũt secũdũ locũ tenẽt vasa ꝯsecra-
ta ad sacr̃orũ susceptionem ⁊ ipse
imagines sacre ⁊ scõꝝ reliq̇e. i q̇-
bꝰ q̃dãmõ ipse ꝑsone scõꝝ venerãt̃
uł dehonorant̃. deinde ea q̄ ꝑtinẽt
ad ornamẽtũ ecclesie uel mĩstroꝝ
deinde ea q̄ sũt deputata ad mini-
strorũ sustentationẽ siue sint mo-
bilia siue imobilia.

3 ¶ Que pena sacrilegij ? R°. Si
iiuria atrox fiat ꝑsone eccłiastice.
ſm leges est pena decapitatio. C.
de epi. et cle. si q̇s in h̄. Al̃ ṽo iu-
dicis arbitrio reſuat̃ ꝓ q̃litate ꝑ-
sone. rei. tẽporis. ⁊ loci. ff. ad. l. iuł.
pecu. l. lege. §. ꝑ. ⁊ l. sacrilegij. A
Punit̃ etiã sacrilegꝰ vltimo suppli-
cio ſm leges. qñ. s. facit ꝯ̄ legẽ cõ-
fugiẽtiũ ad eccłiã. ut s̃. emunitas
cõfugientiũ. §. 2°. B. Scd̃m ca-
nones duplex ẽ pena. Una ẽ spũa-
lis. s. excoicatio. Nã ꝓ sacrilegio i
ꝑsonã eccłiasticã cõmisso ẽ maior
excoicatio ipso iure. A. 17. q. 4. si
q̇s suadẽte. ⁊ ex̃ de sen. exco. nõ du-
biũ. B. Pro sacrilegio ṽo i rebꝰ
ẽ minor excoicatio. A. Facit. 17.
q. 4. si q̇s domũ. ibi. Donec i cõuẽ-
tu ãmonitꝰ legitime satisfaciat sci-
at se coione eẽ ꝑuatũ. Si ṽo post
secũdã ⁊ tertiã cõuẽtionẽ corã ep̄o
satisfacere detractauerit. sacrilegij
ꝑiculo ab oībꝰ obnoxiꝰ teneat̃. ita ut
ſm apl̃m nemini fideliũ misceat̃.
B. Et in aliq̇bꝰ casibꝰ etiã maior
ut cũ q̇s incẽdit uel frãgit. ut s̃. ab-
solutio ꝑ. §. 2°. ṽ. 2ꝰ est de eo. ⁊ s̃.
excoicatio 4°. Alia ẽ pena pecunia-
ria. 17. q. 4. si q̇s in atrio. et. c. si q̇s
cõtumax. et. c. q̇sq̇s inuẽtꝰ. et. c. si
q̇s deinceps. A. Idẽ nõ. i sũ. co.
ti. q. 4. ſm Ray. ⁊ Tho. ⁊ Al. B
In q̇bꝰ. c. dr̃ũ se ponũt̃ pene pecuni-
arie q̄ ſm quãtitatẽ criminis ⁊ lo-
corũ ꝯsuetudines infligẽde sũt. A
hoc fuit dictũ glo. Ray. ut i dicta
q. 4. vbi etiam dicit̃ ſm Al. ꝙ hec
pena pecuniaria h̄ ẽ arbitraria. B

SAgittarius.

Utrũ liceat vti arte sagitta-
rioꝝ uel balistarioꝝ. R°. Pñt xp̄ia-
ni h̄ officiũ exercẽ ꝯtra paganos ⁊
fidei ꝑsecutores. ꝯtra xp̄ianos aũt
⁊ catholicos nõ. ex̃ eo. c. vnico. Di-
cũt tñ q̇dã ꝙ i bello iusto possit li-
cite h̄ officiũ exerceri etiam cõtra
xp̄ianos. quia in tali bello ut dicit
Augꝰ. vtꝝ apte q̇s pugnet an ex
insidijs nihil ad iusticiã interest.
23. q. 2. dñs. et. q. 8. et pridẽ. A
Idẽ in sũ. li°. 2°. ti. 4. q. i. ſm Ray.

Goff. Hosti. ⁊ Ber. q̇ videnť hoc tenere ꝙ i bello iusto liceat vti balistis etiā cōtra xp̄ianos. B

j ¶ Que ē pena exercētiū artē ipsā modo ꝓhibito? R. Pena eoꝝ ē ꝙ sb̄ anathemate ꝓhibeť. ex̄ eo. c. vnico. in fi. Et dicūt q̇dā ꝙ vbicūq̧ exprimiť talis forma v̄boꝝ. s. sub anathemate uel sub pena excoicatiōis. ē canō late sn̄ie. ⁊ excoicat⁹ ē q̇ ꝯtrafecerit. dis. 63. salomnitane. Alij dicūt ꝙ h⁹mōi v̄ba nō hn̄t vim nisi cōminatiōis. ut. C. cōminatiōes epl'as. l. i. Et h̄ opinio verior ē. Unde nō sūt excoicati s̄ excoicādi. A. De h̄ dictū ē s̄. excoicatio. p̄. §. 4°. in additione. B. De facientibus ⁊ vendentibus balistas vide s̄ negociatio. §. 5°.

Sanctorū corpora.

Sanctorū corpora. vide s̄. reliquie ⁊ corpora sanctorū.

Sarracenus.

Sarraceni dicunť qui nec nouū nec vet⁹ recipiūt testamētū. qui nō ab agar ancilla Abrahe de q̄ orti sūt voluerunt se noiare. s̄ potius a Sarra vxore libera sarracenos se appellauerūt. Et inter eos sūt q̇dā samaritani a Samaria ciuitate ⁊ ꝓuincia q̇ receperūt solū q̇nq̧ libros Moysi. alios respuerūt. A hoc fuit dictū Ray. ut in sū. li°. p̄. ti. 4. q. z. B

j ¶ Xp̄iani q̇ deferunt sarracenis ꝓhibita ul' eis faueñt ꝯ xp̄ianos excoicati sūt ut hēs s̄. absolu°. p̄. §. 3°. circa fi. Et adde ꝙ tales xp̄iani si capiant fiūt s̄ui capiētiū. ex̄ de iudeis. ita q̄rūdā. et. c. ad liberandā. Et nō hic ꝙ Nico. 4⁹ i q̄dā extua. q̄ incipit. Olim causā i gn̄ali. statuit ⁊ inouauit. ꝙ nulli arma. eq̄s ferrū. lignamina. victualia ⁊ alia q̄cūq̧ mercimonia in Alexādriā ul' alia loca sarracenoꝝ t're egypti deferre ul' mittē seu de suis portib⁹ ut eis deferāť extrahē ul' extrahi ꝑmittē. aut eis al' auxiliū ul' fauorē prestare p̄sumāt. al' fint excoicati ipso facto. nec p̄nt absolui nisi tātū de bonis ꝓprijs i t're scē subsidiū cōu'tēdū exoluerint quātū ad ꝑtes p̄dictas detulerint ul' miserint aut deferri uel de suis portib⁹ deferēdū eis extrahi ꝑmiserint. Et nihilominus si capiāť fiūt s̄ui capiētiū. Et sic statuit de oib⁹ t'ris Soldano subiect̄. Et addit ꝙ p̄ter penas p̄dictas sint ꝑpetuo ifames ⁊ itestabiles. ita ꝙ nec testari valeāt. nec aliq̇d ex alieno testamēto ꝑcipere. nec ex testō ul' ab itestato succedere. nec admitti ad publica officia. ⁊ oēs act⁹ legitimi sint eis penit⁹ inēdicti. ⁊ p⁹ꝙ de h̄ ꝯstiterit debēt publice denūciari. ⁊ oia eoꝝ bona ad fiscum deuolui. Hec in p̄dicta decre. Que tn̄ intelligebatur reuocata per prohemiū sexti. sed tn̄ post factum sextum infra annū papa Bonifacius innouauit eam in quadā extrauagā. q̄ incipit. Contra illos. Post hoc Clemēs q̇nt⁹

etiã innouauit. ⁊ pape absolutio/nẽ pterq̃ in mortis articulo reser/uauit in extrauag. q̃ incipit. Mul/ta mentis. De treug. obseruandis etiã sarracenis. vide. ĩ treuga.

2 ¶ Utrũ ritus gẽtiliũ siue pagano/rũ sint tolerandi. R. ſm Tho. 2. 2. q. 10. Licʒ ecclia ritus ⁊ festa iu/deorũ agi toleret. ritus tñ gentiliũ nõ toleraret. nisi forte ꝓpt scãdalũ vitandũ. uel scisma. siue dissidiũ uel hmõi malũ sint aliqñ ad tẽp⁹ tolerãdi ritus paganoꝝ uel etiam hereticoꝝ. A. ⁊ sic aliqñ ecclesia tolerauit. ut in sũ. eo. ti. q. 15. B

3 ¶ Utrũ liceat furari xpianos qui detinent a sarracenis. ul liceat eis xpianis detẽtis furari aliqd sarra/cenis. habes s. furtũ. §. pſt. ⁊ vlt. Quõ etiã debeãt ad fidẽ induci re/quire s. iude⁹ 3. §. p. Item de ser/uis sarracenoꝝ dic sicut de seruis iudeoꝝ s. iude⁹ 2. p totũ. A. qꝛ alij infideles ⁊ heretici ꝓhibẽt ha/bere ſuos xpianos sic ⁊ iudei. C. ne xpia. mã. in rubro ⁊ i nigro. B

4 ¶ Sarraceni in terris xpianoꝝ nõ sũt pmittẽdi facẽ publicã inuo/cationem de noie machometi. neq̃ peregrinationes ad aliquẽ ipsoꝝ tanq̃ ad sanctũ. ut in cle. cedit. ex eo. Utrũ aũt liceat vti habitu infi/deliũ. vide s. apostasia 2. §. fi.

SAtisfactio

põt itel/ligi dupliciter. Uno mõ que fit hoi. s. cũ satisfit ei de eo quod qs illi tenet. ⁊ de hac sufficiãt q̃ dicta sũt s. restitutio per totũ. ⁊ hic. ĩ. §. 9. Alia est satisfactio qua satisfit deo de peccatis. ⁊ de hac nũc dicẽ/dum est.

¶ Quid est satisfactio? R. ſm Aug. Satisfactio ẽ causas pctõꝝ excidere ⁊ eaꝝ suggestiõib⁹ aditũ nõ indulgere. A. hoc habet de pe. dis. 3. satisfactio. B. Scdm vo Ansel. li. 3. cur de⁹ hõ. Satisfacẽ ẽ deo honorẽ debitũ reddere. Istas diffinitiones exponens Pe. in 4. dis. 15. dic sic. Satisfactio curat pec/cata pterita recõpensando. ⁊ pre/seruat a futuris cauendo. Et ideo p actũ pmũ diffinit ab Anselmo cum dic. deo honorẽ debitũ. s. q̃ per pctm ablat⁹ fuerat reddẽ. Sʒ per actũ secũdũ difinitur ab Aug. s. causas excidẽ ⁊c. p q̃ fit pseruatio a futuris. Et vocat causas. s intrin/secas radices ex peccato relictas. Suggestiones vo vocat opportu/nitates extrinsecas. ut tẽp⁹. locũ ⁊ hmõi. A. Idẽ in sũ. li. 3. ti. 34. q. 101. Ricar. vo. 15. dis. 4. sen. sic dic Satisfactio ẽ ꝓillata iniuria volũ/taria recõpẽsatio ſm iusticie equa/litatẽ cũ ꝓposito nõ cõmittẽdi nouã iniuriã. Uolũtaria dicit. qꝛ al nõ ẽ ex caritate nec meritoria. de pe. dis. 1. null⁹. Scdm iusticie eq̃litatẽ dr qꝛ nisi fiat ſm debitũ iusticie nõ ẽ ad vitã valida. de pe. dis. 5. falsas. et. c. fratres. Cum ꝓposito ⁊c. dr quia al nõ est penitentia sed deri/sio. de pe. dis. 3. irrisor. B

¶ Utrũ homo possit satisfacere 2

de vno pctō sine alio. R℞. ɓm Tho. in 4°. dis. 15. Nō. Nā oportȝ ꝙ talis sit modus satisfactiōis q̇ cōpetat ad tollendā offensam. Offense aūt ablatio est amicitie restitutio. Et ideo si aliq̇d sit qḋ amicitie restitutionē ipediat etiā apud hoies satisfactio eē nō pōt. Cū g̃ qḋlibet pctm̄ impediat amicitiā caritatꝫ q̄ ē hois ad deū. impossibile ē ꝙ hō de vno pctō satisfaciat alio retēto. sicˊ nec hoi satisfaceret q̇ ꝓ alapa sibi data se ei ꝓsterneret. ꝛ aliā simul daret. A. Con. Pe. ut in sū. eo. ti. q. 102. B

3 Utꝝ satisfactio fieri debeat per opa penalia. R℞. ɓm Pe. in 4°. sen. dis. 15. Sic. qꝛ ꝑ talia opa fit solutio emēde debite ꝓ offensa ꝑterita ꝛ fit preseruatio a futura offensa. Pene eni medicine q̄dā sūt. ut dicˊ phs 2°. ethicorū. Et q̇dē qn̄ pena satisfactoria indicitˊ ꝓpter emendā culpe ꝑterite. sic maiori culpe maior debetˊ pena. Qn̄ ṽo indicitˊ ꝓpˊ cautelā culpe future. sic aliqn̄ etiā minori culpe maior imponitˊ pena utputa in iuuene fornicante q̄ꝫ in sene. Quis eni senex mag̃ peccet tn̄ iuuenis indiget fortiori retrahente. Idē Tho. ea. dis. A. Idē in sū. eo. ti. q. 103. et. se. B

4 In q̇b⁹ opib⁹ consistit satisfactio? R℞. ɓm Ray. In trib⁹. s. i orone. ieiunio. ꝛ elˊya. In ꝑ ꝯ supbiā. In 2°. ꝯtra carnis cōcupiscētiā. In 3°. cōtra auariciā. Sm̄ Thō. 12°. Bona ē orō cū ieiunio ꝛ elˊya. Et ut ait Pe. ad has reducūtˊ oēs alie satisfactiōes. Nā vigilie. ꝑegrinationes. disciplīne. abstinētia. ꝛ oia opa carnē affligētia reducūtˊ ad ieiuniū. Opa āt misericordie corpalis ad elˊyam. Opa ṽo misericordie spūalis ad orone. A. Meli⁹ dicēt opa spūalia. Hec. n. reducūtˊ ad orone. ɓm Pe. ꝛ in sū. eo. ti. q. 105. vbi h̄ oia notātˊ. B. Et ꝑ ieiuniū ordinatˊ hō i seipso. ꝑ elˊyam ad proximū. ꝑ orone ad deū. Itē fit satisfactio de bonis exteriorib⁹ ꝑ elˊyam. de bonis corpis ꝑ ieiuniū. de bonis aie per orone. A. Addit Ray. Pōt etiā dici ꝙ satisfactio ꝯsistit i duob⁹. s. i largitiōe elˊye. ꝛ carnis maceratiōe. Et tūc ɓm glo. ei⁹ sub carnis maceratione cōprehenditˊ etiam oratio. ut in dicta. q. 105. B

Qualiter elˊyaꝝ largitio sit satisfactoria? R℞. ɓm Tho. in 4°. dis. 15. Illaꝝ elemosynaꝝ largitio ad quā q̇s alˊ tenetˊ nō ē pars satisfactiōis ꝫ ꝑambulū ad ipsā. Ille ṽo elemosyne ad quas q̇s alˊ nō tenetˊ pn̄t eē satisfactorie cū sint opa bona ꝛ penalia. qḋ exigitˊ ad op⁹ satisfactoriū. A. Idem in sū. eo. ti. q. 106. Bonauētura ṽo sup eadem dis. 15. dicˊ ꝙ hoc ē veꝝ de rigore iusticie. qꝛ nō videtˊ satisfactoriū id ad qḋ q̇s alˊ tenetˊ. ꝫ credit ꝙ diuine misericordie benignitas tāta est ꝙ totum acceptat ꝛ quasi pro nihilo saluat nos. B 5

Utꝝ flagella quib⁹ a dn̄o ihac 6

vita flagellamur sint satisfactoria
Re. ꝭm Tho. in 4. dis. 15. Si fla-
gella fiant aliquo modo ipsi9 pa-
tientis inceptum. s. ea acceptat ad
purgationē peccatoꝝ eis vtēs pa-
tient. sic rationē satisfactionis ac-
cipiūt. Si aūt patiens eis ꝑ impa-
tientiā oio dissentiat. tūc nō effici-
untur aliquo modo ipsius. ⁊ ideo
nō habent rationē satisfactionis.
sed vindicationis. A. Idē in sū.
eo. ti. q. 109. B
7 ¶ Quid sit magis satisfactoriū
an el'ya uel orō uel ieiunium? Re.
ꝭm Tho. vbi s. Elemosyna inclu-
dit in se orationē ⁊ ieiuniū. dupli-
ci ratiōe. p° qꝛ elemosyna eum cui
datur cōstituit debitorē ad orādū
⁊ ieiunādū ⁊ ad alia bona que pōt
faciēdū ꝓ eo q̇ dedit. 2° qꝛ elemo-
syna ꝓpt̄ deū data est q̄si qdā ob-
latio deo facta. Unde phs dic̄ 4°
ethicoꝝ ꝙ dona hūt aliq̇d sile deo
sacratū. Oblatio aūt ipsa deo fa-
ca vim orōnis hꝫ. Itē inceptū bona
exteriora ad corꝑis cōseruationē
ordināt. subtractio exterioꝝ bonoꝝ
ꝑ el'yam q̄si v̄tute cōtinet ieiuniū
q° maceratur corp9. Silit̄ etiā orō
v̄tute cōtinet ieiuniū. qꝛ extēsio in-
tellect9 ad deū debilitatē corꝑis pa
rit. Unde el'ya cōpleti9 hꝫ vim sa-
tisfactiōis. ꝙ orō. ⁊ orō ꝙ ieiuniū
Et ideo dr. j. Thimoth. 4. Corꝑa-
lis exercitatio ad modicū vtilis ē
pietas aūt ad oia valet. Et ꝓpt̄ h̄
el'ya mag̃ indicit̄ ut vtlis medici-
na pcti ꝙ alia. Luc. xi. Date el'yaꝫ
⁊ oia mūda sūt vobis. Daniel. 4.
Pctā tua elemosynis redime. Et
Thob. 4. El'ya ab oi pctō liberat
A. Idē in sū. eo. ti. q. 124. B
¶ Utrꝫ restitutio sit ꝑs satisfactio- 8
nis. Re. ꝭm Pe. in 4. dis. 15. Aliq̇d
pōt dici ꝑs satisfactiōis dupliciter.
Uno° mō illud q° ad debitā satisfa-
ctionē exigit̄. ⁊ sic restitutio est ꝑs
satisfactiōis. Alio° illud solū i q°
consistit satisfactio. ⁊ sic restitutio
nō ē ꝑs satisfactiōis. qꝛ restitutio
dic̄t tm̄ cessationē ab iiuria h̄ ē fū-
damētū ⁊ q̄si p̄abulū ad satisfacti-
onē. A. Idē i sū. eo. ti. q. 124. B
¶ Utrꝫ vn9 ꝓ alio possit satisfacē. 9
Re. ꝭm Pe. vbi s. Duplex ē effect9
satisfactiōis. Unus solutio debiti
pctōꝝ p̄cedētiū. Aliter excisio cāꝝ
pctōꝝ sequētiū. Et q̇dē q° ad hunc
secūdū effectū ꝯstat ꝙ vn9 ꝓ alio
nō pōt satisfacē. Q̄tū v̄o ad p̄mū
distinguēdū ē. qꝛ si q̇s impotēs ē ꝑ
se satisfacē. tūc ali9 q̇ ē i caritate pōt
ꝓ eo satisfacē. sic etiā ꝯfiteri. ut s.
ꝯfessio p. §. 6. Si v̄o ē potēs tūc oꝫ
ꝙ ipsemet satisfaciat ꝓ seipso. Pōt
tn̄ iuuari ꝑ aliū. Et addit hic Tho.
ꝙ etiā si sit potens ali9 posset ꝓ eo
satisfacē. h̄ nō ē ꝑmittēdū ut aliq̇s
ꝓ alio satisfaciat nisi defect9 aliq̇s
appareat in penitēte ul' corꝑalis ꝑ
quē ipotēs sit ad sustinēdū. ul' spiri
tualis ꝑ quē nō sit ꝓmpt9 ad portā-
dū pniam. A. Et h̄ casu ei pnia
nō videt̄ ꝓdesse nisi aiuꝫ paratū ha-
buerit ad faciēdū q° sibi a sacerdo-
te i pnia iuste fuerit iiūctū. qꝛ ad h̄

obligatur.ex̄ de pe.et re.ois.Nam
pfecta pnia cogit pctōrē oia libēt
sufferre.de pe.dis.i.pfecta.Jō cla/
rior videt̄ snia Pe.q̄ etiā ponit̄ sil'
cū dicto Tho.i sū.eo.ti.q.129.Nā
necē ē q̄ hō recogscat pctm̄ suū sal/
tē p aliquē actū satisfactiōis exte/
rior̄.al' nō videt̄ i vitate dolē.Vñ
7 Johel.2.° dic̄ dñs.Conuertimini ad
me i toto corde vr̄o.i ieiunio.7 fletu
7 plāctu 7c̄.Ad h̄ etiā facit de pe.
dis.i.nō sufficit.Vñ 7 Ricar.sup
4.° sen.dis.15.dic̄ q̄ in lege coi ſm
oēs nunq̄ dimittit̄ actuale pctm̄
mortale sine aliq̄ satisfactiōe.q2 sp
ad h̄ reqrit̄ act⁹ penitēdi.i q̄ pnci/
palior ps satisfactiōis ꝯsistit.7 q̄
de lege coi p mortali actuali cū sa/
tisfactiōe meriti xp̄i reqrit̄ aliq̄ sa/
tisfactio penitēt̄.nō ppt̄ impfectio/
nē meriti xp̄i.ſ3 q2 de⁹ vult.7 ppter
sui honorē 7 nr̄m bonū ut p bis q̄
volūtate ppa cōmittim⁹ vl' omiti/
m⁹.volūtate ppa satisfactionē ali/
quā faciam⁹.Itē Scot⁹ sup.15.dis.
4.sen.idē sentit subdēs.Si argu/
is.Cōtritio pōt delē qōcūq3 pctm̄
igit̄ p nullo corrñdet alia satisfa/
ctio ppa.Nō seq̄t̄.q2 ꝯtritio inclu/
dit aliquā satisfactionē saltē in vo/
to.7 lic3 qñq3 sit intēsa ita q̄ suffi/
ciat 7 satisfaciat pro tota pena.p̄/
ceptū tñ de pena infligenda non
est irrationabile.quia contritio
non est nisi satisfactio particula/
ris.precepta vo generalia dantur
ppter remedia generalia.7 ſm il/
las cōditiones que inueniūt̄ i ho/
minib⁹ ut in pluribus.

¶ Utr̄ satisfactio possit fieri per io
opera extra caritatē facta.R°.ſm
Tho.7 Pe.vbi s̄.Nō,nam satisfa/
ctio ē amotio offense 7 restitutio
amicitie.Hoc aūt nō pōt fieri sine
grā 7 caritate.Unde.i.Cor̄.13.° Si
distribuero in cibos paupū oēs fa
cultates 7c̄.caritatē aūt nō habu/
ero nihil mihi prodest.Talia eni
opa nō sūt accepta deo.7 l3 hō nō
habeat certitudinē q̄ sit in carita/
te..7 p ꝯñs cert⁹ eē nō possit de sa/
tisfactiōe.ppter qō dr̄.Eccl.5.° De
propitiatu peccator̄ noli esse sine
metu.tñ sufficit certitudo pbabi/
lis cōiecture. A .Nā glia nr̄a h̄
est testimoniū ꝯscie nr̄e.2.Cor̄.p̄.
Et idē qō hic nōt̄.in sū.eo.ti.q.130.
Et addit Pe.q̄ satisfactio etiā nō
pōt fieri p opa i caritate ichoata ſ3
nō pfecta.q2 nō pōt eē aliqō opus
meritoriū sine intētione bona.Hic
aūt bona intētio nō ꝯtinuatur nec
ſm actū nec ſm habitū. Itē q2
illud qō fit i pctō op⁹ mortuū ē.ut
in sū.eo.ti.q.131. B

¶ Utrū satisfactionē iniūctā sed ij
in peccato mortali explētā necesse
sit iterare.R°.ſm Tho.vbi s̄.Ali/
que satisfactiones sūt ex quibus
manet aliqs effect⁹ in satisfacien/
tib⁹ etiā postq̄ actus satisfactiōis
trāsijt.sic ex ieiunio manet corpis
debilitatio.7 ex elemosynis largi/
tis substantie diminutio.7 sic de
similibus.Et tales satisfactiones
in pctis facte nō oport3 q̄ iterent̄

quia ad illud qḋ de eis manet per
pniam sequētē accepte sūt. Satis/
factiōes aūt q̄ nō relinquūt aliquē
effectū in satisfaciēte postq̄ actus
trāsijt oportz q̄ iterent̄. sic̄ de orō/
ne ⁊ silib⁹. Actus aūt interior. A
i. dolor de pctis. B. qui totaliter
trāsijt nullo mō viuificat̄. h̄ oportz
q̄ iteret̄. Idē Al. Addit aūt W. q̄
talis tenet̄ ad suscipiendā postea
pniam sine satisfactionē. nō tñ est
ei imponenda pnia tanta quanta
si nulla fuisset imposita. qꝛ p̄sumē/
dū ē q̄ ꝓpt̄ illa iniūcta q̄ fecit licz
extra caritatē dñs maiorē contri/
tionē ei dederit. A. Iste W. videt̄
sentire q̄ pnia in pctō mortali fa/
cta sit indifferēter iterāda. h̄ q̄ ꝓpt̄
rōnē ab eo dictam possit diminui.
Pe. etiam videt̄ sentire q̄ silr̄ sit
iterāda. ut in sū. eo. ti. q. 132. vbi ꝫm
eum dicit̄ q̄ satisfactio in mortali
pctō facta p sequētē pniam nō in/
cipit valere. qꝛ talia opa a caritate
nō sūt elicita nec impata. ⁊ ideo ab
ea nō viuificāt̄. Idē Ricar. 15. dis.
4. sen. q̇ etiā nō videt̄ approbare q̄
ad h̄ differētiā qualitatis rerū de
q̇b⁹ fit satisfactio dicēs. q̄ cū deus
bonoꝝ operū nroꝝ nō egeat. opa
bois nō acceptat tanq̄ remunera/
tione digna uel satisfactoria nisi
acceptet opantē. Unde ⁊ Geñ. 4°.
ꝓus dr̄. Respexit dñs ad Abel. ⁊
p⁹ea subiūgit̄. ⁊ ad munera eius:
demōstrādo acceptionē muneꝝ ex
acceptiōe psone. ⁊ repbationē ex
ei⁹ repbatiōe. ut etiā dic̄ Aug⁹. in
li°. de pnia. ⁊ de pe. dis. 5. cōsideret.
ibi. Semp offerat deo mentē ⁊c̄.
Ad h̄ etiā. i. Cor. 13°. ibi. Et si di/
stribuero in cibos paupū oēs fa/
cultates meas ⁊c̄. Scot⁹ ꝓo sup
eadē dis. dicit q̄ ista snia videt̄ ni/
mis dura ꝯtra pctōres. ⁊ occasio
maioꝝ obstinatiōis. Si eni iste ho
die vere penitēs ⁊ hūiliter recipiēs
satisfactionē puta ieiuniū triū dieꝝ
cras recidiuet in mortale. ⁊ de illo
nō penitēs secūdo die ieiunat qꝛ si/
bi impositū est. si dicat q̇s q̄ ieiu/
niū istud secūde diei nō est aliqua
satisfactio exterior. magna occasio
est inducendi istū iam lapsū ut se/
cūda die nō ieiunet. ⁊ p cōsequēs
ad nouū pctm̄ mortale. qꝛ trans/
grediēdo pniam illā a sacerdote re/
ceptā videt̄ peccare mortaliter cū
sit trāsgressio p̄cepti eccl'ie ⁊ vica/
rij dei in isto actu. Ex h̄ posset for/
mari talis ratio. Si post lapsū ⁊
añ pniam nouā nō exequit̄ satis/
factionē p̄stinā sibi impositā pec/
cat mortaliter nouo pctō. Igit̄ si
exequit̄ bene facit. qꝛ facit actum
obediētie. Sz hoc nō facit nisi in/
q̄tū illud ē sibi impositū ut pars
satisfactionis. ergo. Dico igit̄ sine
p̄iudicio q̄ q̇ semel vere penitet ⁊
recipit pniam uel satisfactionē cō/
dignam sibi impositā ab ecclesia
claue nō errante. q̄tūcūq̄ postea
recidiuet. nūq̄ tenebit̄ nisi ad illā
vnicā satisfactionē implendā. ⁊ si
eam impleat in caritate melius est
quia nō tm̄ soluit penā sed etiam

mereť grãm. ꝰ ſi impleat eam vo-
lũtarie extra caritatẽ ſoluit penã ꝰ
nõ mereť grãm. Si aũt ipſa ab eo
extra caritatẽ exigať. ſoluiť quidẽ
pena licʒ ipſe nõ ſoluat. ⁊ in ꝓ q̇dẽ
ẽſt ſatiſfactio ſimpliciter. qꝛ recon-
cilians ⁊ placãs. In 2°. aũt ẽ ſatiſ-
factio qꝛ volũtaria redditio. ꝰ non
ſimpliciter. qꝛ nec recõciliãs nec
placãs. In 3°. aũt eſt ſatiſfactio vl-
tra quã nõ exigiť vlterioꝛ pena. Ex
2°. ſeq̇ť ꝙ ſi magnã ꝑtẽ ſatiſfacti-
onis ipoſite q̇s fecit extra caritatẽ.
nõ ẽ iterato imponẽda pnia ſeu ſa-
tiſfactio ꝓ ꝓmo pctõ de quo peni-
tentiã expleuit in pctõ moꝛtali ⁊ pꝰ
iterũ penitet. qꝛ de pctõ ſatiſfecit lʒ
extra caritatẽ. ꝰ tm̃ de nouis pctis
que fuerũt cauſa qꝛ illa ſatiſfactio
fuit moꝛtua. Et ſi arguas. Fuit
moꝛtua. ergo nõ ſatiſfactio. Nõ ſe-
quiť. niſi ꝙ nõ ẽ reconciliãs ⁊ pla-
cans i amicitia. Et ſi arguas Igiť
nõ ſatiſfactio. nõ ſeq̇ť. qꝛ ſufficit deo
ꝙ aliq̇s volũtarie ſoluat penã debi-
tã ad punitionẽ pcti cõmiſſi. licʒ nõ
recõciliet in amicitia. qõ pʒ in acti-
bus humanis. Si eni alicui offen-
ſe in regẽ correſpondeat ꝓciſe ꝰm
legẽ abſciſſio manꝰ. ſi iſti etiã inui-
to abſcindať manꝰ ſatꝫ patiť ⁊ regi
ſatiſfit ſufficiẽter. qꝛ ꝰm iuſticiã nõ
ab eo exigere vult vlterioꝛẽ penam
⁊ tñ nõ recipit eũ in grãm ⁊ in ami-
citiã. Multo igiť magis poſſet ſuf-
ficere ꝓ punitione culpe ſi aliq̇s de-
bitã ſibi infligeret penã licʒ non ad
gratiã uel amicitiã iudicis offenſi.

Ex 3°. mẽbꝛo poſſet dici ꝙ talis ſi
ꝓpter nouũ peccatũ in qõ recidiua-
uit dãneť añq̃ totã pniam cõple-
uiſſet puniet in inferno tꝑaliter pe-
na correſpondente illi q̃ nõ fuit hic
ſoluta. ⁊ poſt aliqõ tẽpꝰ nõ puniet
aliq̃ pena ꝓ illis pctis pꝛo q̇bꝰ fuit
pnia illa ipoſita ſiĉ ⁊ de veniali. qꝛ
moꝛiẽs i pctõ veniali ſil' cũ moꝛtali
nõ puniet eternalit ꝓ veniali. ut di-
ceť. j. Et eodẽ mõ in ꝓpoſito. Ex q̃
eni ꝰm plenã iuſticiã punitiuã ſe-
mel ẽ ipoſita pena tꝑalis iſti ꝓ pctõ
de quo vere penituit. nũq̃ iſti ꝓ iſto
pctõ debeť niſi pena tꝑalis. ⁊ illa
ſoluta nulla alia. Hec Scotꝰ. Ad
cõcoꝛdiã oĩuʒ põt dici. ꝙ aut ſatiſ-
faciendũ eſt ꝓximo aut deo. ꝓ caſu
in quocũqʒ ſtatu fuerit facta ſuffi-
cit. Nõ eni intereſt ꝓximi cuiꝰ meri-
ti fuerit ſatiſfaciens. Propterea ⁊
bona fides nõ patiť ut bis ab eodẽ
idẽ debitũ exigať. ff. de re. iur. bona
fides. 2°. caſu dicẽdũ ꝙ ſatiſfactio
pnialis reſpectu quãtitatis poſita
eſt in arbitrio ſacerdotis ut s̈. pnia
2°. §. ꝓ. Unde poſt aliqualẽ pniam
ſine qua regulariter oĩo fieri nõ põt
ut s̈. §. 9°. cũ additione. a volũtate
cõfeſſoꝛis dependet vtꝝ ſatiſfactio
extra caritatẽ facta debeat iterari
uel nõ. ⁊ ſi de eius volũtate conſtat
ſtamus illi. ꝙ ſi nõ cõſtat recurri-
mus ad cõiecturas. Unde ſi iniũ-
cta pnia nõ relinquit poſt ſe aliquẽ
effectũ. ſiĉ eſt oꝛo. nõ pꝛeſumiť im-
poſita ad ſatiſfactionẽ pene. ꝰ ad
impetrationẽ recõciliatiõis ſue grẽ

remissiue que haberi nõ põt nisi per opera facta i caritate. Ideo huiusmodi pnia dz tanq̄ inualida q̄ ad hoc iterari. Similit videt iteranda qn̄ pctm̄ ãnullat effectū iniūcte penitētie. sic ꝛ visitare loca indulgentie ad q̄ inutiliter accedit q̄ est extra caritatem. Ideo illuc accedē videt taliter iniūctū ut nō sit inutile ꝫ ex eo seq̄t effect⁹. nisi ꝯstaret sacerdotē illud iniūxisse poti⁹ ad penã peregrinatiōis q̄ indulgētie acquisitionē. Si ꝟo iniuncta pnia relinq̄t post se aliquē effectū rerū seu corporis diminutiuū. ꝓsumit iniūcta ad satisfactionē pene q̄ põt etiam extra caritatē fieri ut dic Scotus Ideo nō est ncce iterari ꝫm eundē ꝛ Tho. nisi pnia h⁹mōi esset valde parua respectu persone penitētis ꝛ pctōꝝ ab ea cōmissoꝝ. Nã tã pua pnia nō videt iniūcta ad satisfactionē pene ꝫ ad impetrationē grē remissiue que extra caritatē haberi nō põt. Propterea illã necesse ē iterari ꝫm Ricar. Et sic doctores cōcordãt. Et ex his põt colligi q̄ ad vitandū dictas ambiguitates debet prudēs sacerdos penitenti aliquã iniūgere satisfactionē quã statim exequat verisimiliter in statu gratie ꝛ exinde quo ad reliquã satisfactionē quã successiue agere dz ꝛ ei declarare vtrum debeat illam iterare si extra caritatē egerit. Et licz in aliquo casu satisfactio iterari debeat si extra caritatē fiat ut ꝓtactū ē. tamē h̄ ꝛ quodcūq̄ aliud bonū etiã extra caritatē factū valet ꝛ vtile est ad multa. de pe. dis. 5. falsas. ꝛ notat Ricar. 4° sen. dis. 15. B. Et nota q̄ non est in peccato mortali qui est contritus. ut s̄. cōtritio. 5. plt. Multa que pertinent ad satisfactionē vide s̄. elemosyna Item ieiuniū. Itē oratio. Item penitētia 2°.

Scandalum qd sit.

R. ꝫm Tho. 2ª 2ª q. 43. Sic hieronym⁹ dicit sup illud Math. 15°. Scis qz pharisei audito verbo hoc scandalizati sunt. quod greci scandalū dicūt. nos offensionē uł iniuriã uel impactionē pedis possumus dicere. Contingit eni q̄nq̄ q̄ aliquis obex ponit alicui in via corporali cui impingēs disponit ad ruinã. ꝛ talis obex dicit scãdalū. Et similiter in ꝓcessu vie sp̄ualis cōtingit aliquē disponi ad ruinã spiritualē per dictū uel factū alteri⁹ inq̄tū. s. aliq̄s sua admonitione uel inductione aut exemplo trahit alterum ad peccandū. ꝛ hoc ꝓprie dicit scãdalū. Nihil aūt ꝫm propriã rationē disponit ad spiritualē ruinã, nisi quod habet aliquē defectum rectitudinis. quia id qd̄ est perfecte rectū magis munit hominē contra casum q̄ ad ruinã inducat. Et ideo cōuenienter dicit q̄ scandalū est dictū uel factū min⁹ rectum prebens alteri occasionē ruine. Et h̄ diffinitio sumit ex glo. Math. 18°. A. Eãdē diffinitionē

ponit Nico. de lyra. super ps. 49.
B. Scandalum tamen aliquando sumitur large pro quolibet impedimento. Math. 16. Scandalum mihi es.

¶ Utrum scandalũ sit peccatũ. R. ſm Tho. vbi s. Duplex ẽ scandalũ. s. passiuũ in eo qui scandaliçatur. & istud semper est peccatũ. Non enĩ scandaliçatur nisi inquantũ aliqualiter ruit spirituali ruina q̃ est peccatum. Aliud est scandalũ actiuũ. s. quod est in eo qui scandaliçat. & hoc est etiam semp peccatũ quia uel opus quod facit peccatũ est. uel etiam si nõ est peccatũ saltem habet peccati sine mali speciẽ. ideo dimittendũ est propter proximi caritatẽ ex qua vnusq̃sq; conatur saluti proximi prouidere. Et sic qui non dimittit contra caritatẽ agit. A. Gñ. 7. i. ad Thessal. vlt. dicitur. Ab omni specie mali abstinete vos. Et facit. ex. de vita & ho. cle. cũ ab omni. B. Sz tñ scandalũ patientis põt esse sine peccato agentis. utputa cũ aliquis scandaliçaꝛ de his que aliq̃s bñ facit. & que speciẽ mali nõ habent A. quia hoc casu nõ est scandalũ actiuũ sed passiuũ. s. quia nõ procedit ex facto agentis. ſ3 ex passiõe & culpa patientis. de quo Math. 15. circa scandaliçatos phariseos diciꝛ. Sinite illos quia ceci sũt &c. Et nõ solũ a peccato uel a specie peccati abstinendũ est ad remouẽdũ scandalũ. sed q̃nq; etiã a licitis ut patz in sequentibus. B. Item scandalũ agentis põt esse sine peccato patientis. ut cũ quis inducit aliũ verbo uel facto ad peccatũ. Iste quidem q̃tũ est de se scandaliçat. sed si alius non consentit immunis est a peccato.

¶ Utrum scandalũ sit speciale peccatum. R. ſm Tho. 2. 2e. q. 43. Scandalũ passiuũ. s. in eo qui scandaliçatur nõ potest esse speciale peccatum. quia ex dicto uel facto alterius aliquem ruere contingit ſm quodcũq; genus peccati. nec ipsa sumptio occasionis dat specialem rationẽ peccati. Scandalum vero actiuum. s. in eo qui scandaliçat potest sumi dupliciter s. per se & per accidens. Per accidens quidem quando est preter intentionem agentis. utputa quãdo aliq̃s facto suo uel verbo inordinato nõ itẽdit alteri dare occasionem ruine. sed solũ satisfacere sue voluntati. & sic scandalum non est speciale peccatum. quia quod est per accidens non constituit speciẽ sed est circũstantia aggrauans. s. quod in publico fit. Per se vero est scandalum actiuum quando aliquis inordinato suo dicto uel facto intendit alium trahere ad peccatum. & sic ex intentione specialis finis sortitur rationẽ specialis peccati. Finis enim dat speciem in moralibus. A. Idem in sũ. li. 3. ti. 30. q. 3. Et. §. precedẽs habeꝛ eo. ti. q. 2. B

3 ¶ Utrū scandalū sit pctm̄ mortale. R. ſm Tho. vbi s. Scandalū passiuū pōt esse veniale q̄si habens impactionē tm̄. puta cū aliquis ex inordinato dicto uel facto alteri⁹ cōmouet motu pcti venialis. Q̄nq; vo est pctm̄ mortale q̄si habēs cū impactione ruinā. puta cū aliquis ex inordinato dicto uel facto alteri⁹ pcedit ad pctm̄ mortale. Scandalū aūt actiuū si sit p accn̄s. pōt esse q̄nq; veniale. puta cū aliq̄s uel actū pcti venialis cōmittit. uel actū q̄ nō est ſm se pctm̄ ſ habet aliquā speciē mali cū aliq̄ leui indiscretiōe. Q̄nq; vo ē pctm̄ mortale siue q2 cōmittit actū pcti mortalis. siue q2 contēnit salutem pximi. ut p ea cōseruanda nō ptermittat facē qd sibi libuerit. Si vo sit per se. puta cū intēdit inducere aliū ad peccādū. si qdē intēdit inducere ad peccandū mortaliter. est pctm̄ mortale. ⁊ similiter si intēdat inducere ad peccādū venialiter per actū pcti mortalis. Si vo intēdat inducere ad pctm̄ veniale per actū pcti venialis ē peccatū veniale. A Idē in sū. eo. ti. q. 2. B

4 ¶ Utr bona spiritualia sint pter scandalū dimittēda. R. ſm Tho. vbi s. Quedā bona spiritualia sūt de necessitate salutis que ptermitti non possūt sine peccato mortali. Manifestū est aūt q nullus debet peccare mortaliter ut alterius peccatū impediat. quia quilibet plus tenet sibi q̄ alteri. ⁊ ideo ea q̄ sunt de necitate salutis ptermitti nō debent pp scādalū vitandū. In aliis aūt spūalib⁹ bonis q̄ nō sūt de necessitate salutis videt distinguēdū quia scandalū qd ex eis aliq̄n orit q̄nq; ex malitia procedit. cū. s. aliq̄ volūt huiusmodi bona spiritualia impedire scandalū cōcitando. ⁊ h̄ ē scandalū phariseo⁊ qui de doctrina xp̄i scandalizabant. qd esse cōtēnēdū xp̄s docet. Math. 15. Q̄nq; vo scandalū procedit ex infirmitate ul ignorātia. ⁊ huiusmodi scandalū ē pusillo⁊. pter quod spiritualia opera sūt occultanda uel interdū etiam differenda vbi periculū nō iminet quousq; reddita rōne h⁹mōi scandalū cesset. Si aūt post redditā rōne duret. iam videt q q̄ inde scandalū sumit nō ex ignorātia sed potius ex malitia pcedat. ⁊ sic pp ipsū nō sūt spiritualia bona dimittēda. A. Con. Pe. ut in sū. eo. ti. q. 5. B

¶ Utr punitio peccato⁊ sit pter scandalū dimittēda. R. ſm Tho. 2. 2e. q. 43. Penarū inflictio intātū h3 rōnē iusticie inq̄tū per eas pctā cohibent. Si aūt per inflictionē penarū manifestū sit plura ⁊ maiora pctā sequi. tūc pena⁊ inflictio nō cōtinebit sub iusticia. ⁊ in hoc casu a peccato⁊ punitione cessandū est. ut dic Aug⁹. A. Hoc dictū habetur dis. 50. ut cōstitueret. B 5

¶ Utr a sacra doctrina pter scādalū cessandū sit. R. ſm Tho. vbi s. Circa doctrinā duo cōsiderāda 6

sūt.s.v̄itas que docek.⁊ ipse actus
docendi.quoꝝ p̄mū est de nccitate
salutis.ut.s.ↄtrariū veritati nō do/
ceat ſ; v̄itatē ꝑm cōgruētiā tpis ⁊
personarū proponat ille cui incūbit
docēdi officiū.Et ideo ꝓpter nullū
scandalū qd̄ sequi videak dȝ homo
ꝑtermissa v̄itate falsitatē dicē. A
Facit.zz.q.z.ne q̇s.cū duob⁹.c.se.
et ex̄ de vsurꝭ.sup eo. B .Sed ipse
actus docēdi inter elemosynas spi/
rituales cōputak.de quib⁹ in se.§.
dr̄. A .s.vtꝝ ꝓpter scandalū sint
dimittende. A doctrina aūt quis
etiā si habeat ex officio excusak qñ
ꝓpter indispositionē audientiū in/
utilis eēt.Dicik.n.Eccl.3z.ᵒ vbi nō
ē audit⁹ nō effūdas ꝑmonē. Ad h̄
etiā.xi.q.3.qñ.et nō r̄i dcā.q.5. B
7 ¶ Utꝝ impletio cōsilioꝝ.largitio
elyaꝝ ⁊ h⁹mōi opera misericordie
sint ꝑtermittēda ꝓpter scādalū.R̄.ᵒ
ꝑm Tho.vbi s̄. Quādo talia nō
sūt de nccitate salutis.lȝ ꝓpē scan/
dalū nō sint simpliciter dimittēda
sūt tñ̄ interdū occultanda ⁊ diffe/
renda ꝓpter scādalū pusilloꝝ q̄usq;
reddita ratione scādalū cesset. A
Nō tñ̄ dȝ q̇s facilis esse ad credē/
dū ꝙ aliꝭ scādalicenk de bono ope
nec facile ꝓpter metū scandali dȝ
a bono cessare.cū debeat ꝑsumere
de aliꝭs potius ꝙ sint boni q̄ꝫ mali
Durante tñ̄ cōscientia ꝙ aliꝭ scan/
licenk ex illo bono.nō debet facere
contra cōscientiā ꝑm glo. Ray.⁊
in dcā.q.5. B .Quādo aūt con/
silioꝝ obseruatio ⁊ impletio opeꝝ
misericordie sūt de nccitate salutis.
ut patȝ in his q̇ iā nouerūt ↄsilia.⁊
in his q̇b⁹ ex debito iminet defectib⁹
alioꝝ subuenire uel in tpalib⁹.puta
pascendo esurientē.uel in spūalib⁹
puta docendo ignorantē. ⁊ h̄ siue
fiant h⁹mōi debita ꝓpter iniunctū
officiū.ut patȝ in ꝑlatis.siue ꝓpter
nccitatē indigētis.tūc eadē ratio ē
de h⁹mōi sicut de aliꝭs que sunt de
necessitate salutis.de q̇b⁹ s̄.dictū ē
§.5.ᵒ A .Idē in dcā.q.5. B
¶ Utrū correctio fraterna sit ꝓpē 8
scandalū dimittēda.R̄.ᵒ ꝑm Tho.
z.ᵃ z.ᵉ q.43.Correctio fraterna or/
dinak ad emēdationē fratrꝭ.⁊ ideo
intantū cōputanda est inter spūa/
lia bona inq̄ꝫtū hec cōseq̇ pōt.quod
nō cōtingit si ex correctione frater
scandalicek.⁊ ideo si ꝓpter scāda/
lū correctio dimittak.nō dimittik
spūale bonū. A .De hoc latius
s̄.correctio z.ᵒ per totū. B
¶ Utꝝ pctm̄ veniale sit cōmittē/ 9
dū ꝓpter vitandū scādalū.R̄.ᵒ ꝑm
Tho.vbi s̄.Pctm̄ veniale ꝓpter vi/
tandū scādalū nūq̄ꝫ ē faciēdū. Si
eni faciendū ē.iā nō esset pctm̄.Nā
⁊ cōtingit aliq̇d ꝓpter aliquā circū/
stātiā nō esse pctm̄.qd̄ illa circūstā/
tia sublata esset peccatum veniale
sic v̄bū ociosū est pctm̄ veniale qñ
absq; vtilitate dicik. Si aūt ex cā
rōnabili ꝓferak non ē ociosū neq;
pctm̄ simplicik. A .Dic clar⁹ ꝙ
nullū peccatū etiā veniale faciēdū
est ꝓpter vitandū scandalū.Sȝ hñ
contingit interdū ꝙ aliq̇d qd̄ esset

de se peccatū si fiat ꝓpter vitandū
scandalū. nullū est peccatū. ut ē in
exemplo proposito. ⁊ patz per eū-
dem Tho. cui con. Pe. ⁊ Ray. ut
in dicta. q. 5. B
10 ¶ Utrum tp̄alia sint ꝓpter scādalū
dimittēda. R°. ſm Tho. vbi s̄. Di-
stinguendū est. qꝛ si tēporalia sint
nobis ad cōseruandū cōmissa. sic
bona ecclesie cōmittūt̄ prelatis. ⁊
bona coīa rei publice cōmittūt̄ re-
ctorib⁹. taliū cōseruatio sicut ⁊ de-
positorum īminet his q̇b⁹ cōmissa sūt
ex necessitate. ⁊ ideo nō sunt ꝓpter
scandalū dimittēda. sicut nec alia
q̄ sūt de nccitate salutis. Unde ⁊
btūs Tho. cātuariēsis repetijt res
eccl̄ie cū scādalo regis. Si vero tē-
poralia sūt talia quorum nos sumus
dn̄i. dimittere ea tribuēdo si penes
nos habeam⁹. uel nō repetendo si
apud alios sint ꝓpter scandalum
qn̄qꝫ debem⁹ qn̄qꝫ nō. Si eni ex h̄
scādalū oriat̄ propter ignorantiā
uel ꝓpter infirmitatē aliorum qd̄ di-
xim⁹ esse scādalū pusillorum. tūc uel
totalit̄ dimittēda sūt tp̄alia. uł alit̄
scādalū sedandū. s. ꝑ aliquā ad-
monitionē. A. Un̄ Aug⁹. li°. de
sermone dn̄i in monte dic̄. Dandū
est quod nec tibi alteri nec noceat
ꝙtū ab hoīe credi pōt. ⁊ cū nega-
ueris qd̄ petit indicanda est ei iusti-
cia. ⁊ meli⁹ ei aliquid dabis cū in-
iuste petentē correxeris. ut i sū. eo.
ti. q. 6. vbi hec omnia notant̄. B
Si vero scandalū oriatur ex mali-
cia quod est scandalū phariseorū
tūc ꝓpter eos qui sic scandalū cōci-
tant nō sūt tēporalia dimittēda. qꝛ
hoc etiā noceret bono coī eo ꝙ da-
retur malis occasio rapiendi. ⁊ no-
ceret ipsis rapientib⁹. qꝛ retinēdo
aliena in peccato remanerent. A
hoc verū nisi in aliq̄ casu spāli ca-
ritas aliud suaderet. s. ꝓpter bonū
pacis. ut pōt colligi ex dict̄. s̄. bel-
lum þ. §. x°. nisi extrema necessitas
īmineret. Unde ut ⁊ notat̄ in dcā
q. 6. glo. Ray. dic̄. Si status me⁹
uel familie mee nō est in tuto si ca-
ream re mea puta quia pauper sū
⁊ indigeo. ⁊ ero i periculo inciden-
di in impatiētiā aut murmuratio-
nē ꝯtra deū. nō teneor rem meam
dare. aut a repetitiōe cessare. cū de-
beam pl⁹ me diligē ⁊ meos ꝙ ex-
traneū. ꝓpter h̄ eni excusat̄ q̇ indi-
gens ab alio accipit ad vsurā. Si
aūt in tuto sit status me⁹ ⁊ familie
mee. credo ꝙ debeā dare rem peti-
tam ꝓpter huiusmodi scādalū vi-
tandū si credo eū re illa bene vsurum
alr̄ nō. quia esset dare gladiū in ma-
nu furiosi. B
¶ Utrum cibus sit dimittend⁹ ꝓpter 11
scandalū. R°. ſm Tho. vbi s̄. Ci-
bus nō est totalit̄ dimittend⁹ ꝓpt̄
scandalū. quia sumere cibū est de
necessitate salutis. ſ talis cibus bn̄
est ꝓpter scandalū dimittēdus. ſm
illud. i. Cor. 8°. Non manducabo
carnē in eternū ne fratrē meū scan-
dalizem. A. Facit ad p̄dicta qd̄
dictū ē in. §. p̄cedēti. i additiōe. B
¶ Utrū debeam⁹ ꝓpter scandalū 12

vitare iudiciū. R°. ſm Tho. 2°.
2e. q. 43. Sicut dicit Math. 5°. vo-
lēti tecū i iudicio cōtendē ⁊ tunicā
tuā tollere. dimitte ei ⁊ palliū. Qḋ
ut dicit Aug⁹. intelligendū ē ſm
preparationē animi. ut. s. homo ſit
paratus pri⁹ pati iniuriā uel frau-
dem. ꝙ iudiciū ſubire ſi hoc expe-
diat. qn̄qꝫ tn̄ non expedit. ut in. §.
xi°. dictū eſt. Et ſimiliter eſt intelli-
gendum illud apoſtoli. i. Cor. 6°.
Jam quidē omnino delictū eſt in
vobis ꝙ iudicia habetis inter vos.
Quare nō magis iniuriā accipi-
tis? Quare non magis fraudem
patimini?
13 ¶ Utrū ꝑpter ſcandalū dimitten-
da ſint iſta temporalia bona que
ſūt debita pro ſpiritualib⁹. R°. ſm
Tho. vbi s. Diſtinguēdū eſt quia
aut tale ſcādalū procedit ex igno-
rantia ſiue infirmitate aliorū. aut
ex malicia. Et ſi quidē ex ignorā-
tia. tūc poſſūt nō accipi uel differri
ut s. §. x°. dictū eſt. q incipit. Utrū
tēpalia. Unde apl's seminās ſpūa-
lia. tēpalia ſtipendia nō accepit. ne
offendiculū daret euāgelio xp̄i. ut
patꝫ. i. Cor. 9°. Uitabat eni ſcāda-
lū qḋ ꝓcedebat ex ignorātia gēti-
liū q h nō cōſueuerāt. Et ideo ad
tēp⁹ abſtinēdū erat ut p⁹ inſtruerēt
h eē debitū. Et ex ſili cauſa eccl'ia
abſtinet a decimis exigēdis i terr̄ i
qb⁹ nō ē ꝯſuetū decimas ſolui. Si
ṽo ſcādalū ꝓcedat ex malicia. agē-
dū eſt ut in dcō. §. x°. s. dicit.
14 ¶ Pone ꝙ aliqs hꝫ bonā ꝯſciam
apud deū. multi tn̄ de eo ſcādalizāt
hoies. vtꝝ ſufficiat. R°. ſm Ray.
Poſſet videri ꝙ ſic. 2. Cor. p. Glo-
ria nr̄a hec eſt teſtimoniū ꝯſcie nr̄e
Itē. xi. q. 3. ſenti. Dicas tn̄ ꝙ q̄ītū
in ſe eſt qlibet debet niti ſatiſfacere
alijs intentionē ſuā oſtendendo. ⁊
cauſam ⁊ ſpeciē mali remouēdo.
Nobis eni neceſſaria ē vita noſtra
alijs fama. xi. q. 3. nō ſunt. Si aūt
ipſi nolūt recipere ſatiſfactionē pa-
rati ſemper reprehendere ⁊ nō imi-
tari dolere debet ꝙ illi peccant. ⁊
ſufficit. xi. q. 3. inter verba. A. Et
ibi patꝫ ꝙ ꝑ nobis de talib⁹ debe-
mus gaudere. Dicit eni ibi ꝙ ſi in
ꝯſciētia noſtra nō inueniat malū
quod de nobis homines loquunt.
in magnā debem⁹ leticiā proſilire.
Et idē qḋ hic notat in ſū. eo. ti. q.
7. B. Et h idē hēs s. fama. §. p.

Scientia eſt ſtudium clericorum.

Qr clericus dꝫ habere ſciam
ſacre ſcripture ⁊ aliarū lrāꝝ ⁊ ne-
gociorum. ut s. ordinādus. §. 4°.
Et ſacram quidē ſcripturā debent
ſcire clerici ad ſubditorū animas
informādas. 36. diſ. c. 2°. §. ecce. et
c. ſi qs vult. Seculares ṽo ſcias
debēt ſcire ad eruditionē ut poſſint
diſcernere verum a falſo ⁊ per eas
habē aditū ad ſciam pietatꝭ. non
autē ad voluptatē ⁊ delectationē.
37. diſ. §. cū ergo. Propt' h ſtatutū
ē ut i certis eccleſijs habeat doctor
⁊ theologie ⁊ artium liberaliū. ut
s. magiſter p. §. p. Et intelligas

de artibus liberalib⁹.s.grāmatica ꝓncipaliter.ꝛ etiā dyaletica.ꝛ rhe/torica.qꝛ ille spāliter erudiūt hoies ad scientiā pietatis.Secus de aris/metrica.musica ꝛ astrologia.quia ille lꝫ in se cōtineant ꝟitatē.nō tñ ducūt ad pietatē.dis.37.si quis. A Ibi nil dicit de rhetorica. B .Et tñ sciētias nūc dictas.qn etiā poe/ticas possūt aliq̄ qñq₃ nō solū lici/te sed etiā meritorie studere.ut.s. errores gētiliū legēdo detestent.ꝛ vtilia q̄ in eis inueniūt ad adiuto/riū sacre eruditionis cōuertāt.37. dis.turbat.et.c.si q̄d veri.Nam ꝛ si q̄s aduersus mathematicos velit scribere imperit⁹ matheseos.risui patebit.37.dis.q̄ de mensa.Paul⁹ ꝙ apl's aliq̄ philosophoꝝ ꝛ poetaꝝ suis scriptis indidit.ut i dcō.c.tur/bat. Unde.i.Cor.15. Menandri ꝑhi sniam ponit dicēs. Corrūpūt bonos mores colloq̄a mala. Et ad Titū ꝓ Epimenidis poete ꝟsi/culū inducit. Cretenses sp menda/ces.male bestie vētris pigri.Et cō/tra athenienses disputans Arati poete testimonio vtit dicēs de deo. Ipsius eni ꝛ gen⁹ sumus. Act.17 Hiero⁹ etiā vsus ē ꝟsib⁹ virgilij.de ꝯse.dis.5.nūꝙ.ꝛ auctoritate Ga/lieni ꝛ Ypocratis.de ꝯse.dis.5.ne ta/les.Itē Aug⁹ ꝟsib⁹ Lucani.26. q.5.nec mirū.circa principiū. A Hec vera nisi ex studio harū sciarū ꝑtermittant vtiliora.quia nō me/diocriter errat q̄ min⁹ bonū ꝑfert maiori bono.Et idē quod hic nōt in sū.li.3.ti.5.q.i.ſm Ray.ꝛ Al. B .Debet etiā clericus siue ꝑlat⁹ habere scientiā negocioꝝum tpaliū ut hic.ī.§.4.

¶ Utrū clerici possint audire le/ges aut phisicā.R. Possūt.verūtñ nō causa cupiditatis uel voluptatis ar.37.dis.c.ꝓ.et.c.legim⁹.ꝓ.et 2.et c.ideo.nisi sint de illis de q̄b⁹ dictū est s̄.excōicatio ꝓ.§.2.ꝟ.6.et.§. 3.ꝟ.14. A Idē in dcā.q.i. B j

¶ Quantā scientiā debet habere ꝑsona ecclīastica? R. Quilibet ꝑ/lat⁹ debet habere scientiā litteratu/re.ꝛ si nō eminentē saltē cōpetentē Aliter pōt remoueri. ex̄ de eta.ꝛ q̄li.Quis.ꝛ ex̄ de renūc.nisi.ex̄ de elec.cū nobis olim. Scientia aūt cōpetens vocat q̄ necessaria est ad executionē cuiuscūq₃ ordinis.sicut sacerdos inq̄ꝑtū deputat⁹ est ad ce/lebrandū diuinū officiū tenet scire tātū de grāmatica ꝙ sciat ꝟba cō/grue ꝓferre ꝛ accētuare.ꝛ ꝙ intelli gat saltē ad lrām ea q̄ legit.Inq̄ꝑtū ꝟo ē minister sacroꝝ tenet scire q̄ sit debita materia cuiuslibet sacri.ꝛ modū rite dispensandi ea.Inq̄ꝑtū ꝟo est doctor tenet scire saltē rudi/mēta ꝛ articulos fidei ꝑ dilectionē operātis. A .i.fidē ꝛ opa fidei.qꝛ fides si nō habeat opa mortua ē in semetipsa.Iac.2.Et sic tenet scire ꝑtinētia ad salutē.s.q̄ dꝫ agere.ꝛ q̄b⁹ debemus cauere.ꝛ quō a pctis debem⁹ resurgere. B .Inq̄ꝑtū ꝟo ē iudex ꝯscie tenet scire distinguere inter leprā ꝛ nō lepram peccatoꝝ. z

Con. Tho. in. 4°. dis. 24. addens q ad epos pertinet scire etiã ea q̃ difficultatẽ in lege dei faciunt uel facere possunt. A. Idẽ notat in sũ. eo. ti. q. 2. ꝓm Al. Ray. Pe. Al. et Tho. vbi etiã põt colligi q id qd dicit de sacerdote habet locũ etiã in alijs clericis ut debeãt scire pertinẽtia ad officiũ suũ. et sic saltẽ scire grãmaticã et cetera. ut dictũ est in ꝓ̃ptũ ad eos pertinet ꝓm gradus eorũ. De scia aũt cõfessoris dictũ est s̃. cõfessor 2°. §. 3°. in additione. Sed et seculares tenẽt scire ad eorũ salutẽ pertinentia et habere cõpetentẽ noticiã mysteriorũ salutis et articulorum fidei. et sacramentorũ ecclesie. ut s̃. fides. et eorũ que eis annectũt. s. operũ fidei. ut dictũ est s̃. videlz que agẽ debent. ad que pertinet noticia p̃ceptorum coium. A quib' debẽt cauere. ad que pertinet noticia peccatorũ saltẽ generaliũ. et quõ debeant a pctis resurgere. ad q̃ pertinet noticia debite pnie et cõfessionis. Si ꝟo neglexerit q̇s hec scire ꝓm cõmoditatẽ et cõditionẽ suã. hz ꝯtra se illud. i. Cor. 14°. Si q̇s ignorat ignorabit. Et ad h̃ facit quod notat Alex. de ales super 2°. sententiarum. dis. 39. q. 20. que incipit. Octauo querit. B

3 ¶ Utrum p̃lat' debeat hr̃e scientiã tpaliũ rerum. R°. Sic. nã debẽt p̃lati subditis nõ solũ spũalia s̃ etiã carnalia subsidia mĩstrare. exẽplo xp̃i q̇ turbas sequẽtes nõ solũ ꝟbo docebat s̃ etiã ꝟtute sanabat. et corporalib' alimẽtis reficiebat. Et ut h̃ plene pficẽ possint oz eos hr̃e solertiã sclariũ negociorum. ut eorum cautela et eccl'ie seruẽt indẽnes. et cuiq nccia p suo mõ subministrẽt. dis. 39. per totũ. Et nõ q lz q̇s ꝓpt' horum simplicitatẽ repellat ab obtinẽdo bñficio. nõ tñ deijcit ab obtẽto s̃ dat ei coadiutor. 7. q. i. q2 frater. ex de elec. cũ in cũctis. Sec' aũt i lrãtura q2 si nõ hẽat saltẽ cõpetẽtẽ põt remoueri. ut i p̃cedẽti. §. dr̃. A. Idẽ i dcã. q. 2. ꝓm Al. Hosti. et Ray. B

¶ Utrum magis expediat insistẽ scie theologie. uel intẽdẽ saluti aiarum. 4
R°. ꝓm Tho. in q̃libet. Hec duo ad iuicẽ cõpari pñt dupliciter. s. absolute et in aliq̃ casu. Est g̃ cõsiderandũ q i aliq̃ artificio melior ẽ q̇ disponit de artificio et dr̃ architector q̃ aliq̇s manualis q̇ ope exequit ꝓm q ei ab illo disponit. Unde in edificijs ꝯstruẽdis maiori mercede conducit q̇ de edificio disponit q̃uis nihil manib' opet q̃ manuales artifices q̇ dolãt ligna et icidũt lapides. In edificio aũt spũali sũt q̃si manuales operarij q̇ pticulariter insistũt cure aiarum. puta sacra ministrãdo uel aliud h'mõi pticulariter agẽdo. s̃ q̃si p̃ncipales artifices sũt epi q̇ imperant et disponũt q̃liter p̃dicti officiũ suũ exeq̇ debeant. ꝓpt' qd epi. i. supintẽdẽtes dicunt. Silit' et theologie doctores sũt q̃si p̃ncipales artifices q̇ inq̇rũt et docẽt q̃lit' alij debeãt pcurare

curā. Simpliciter igit̄ meli⁹ ē do-
cere sacrā scripturā. ⁊ magis me-
ritoriū si bona intentione agat̄ ꝙ
impēdē ꝑticularē curā saluti hui⁹
⁊ illi⁹. Vñ ⁊ apl's de se dic̄. i. Cor.
3.° Nō misit me xp̄s baptiçare ſ
euangeliçare. Ꝙuis baptiçare sit
op⁹ maxime cōferēs saluti aiarū.
Et. 2. Thimoth. 2.° dic̄ hec. A .s.
verba. ut ibi patz doctrine apl'ice.
B . Cōmenda fidelibus q̇ idonei
erunt ⁊ alios docere. Ipsa eni rō
demōstrat ꝙ meli⁹ ē erudire de ꝑ-
tinētib⁹ ad salutē eos q̇ in se ⁊ in
alijs ꝓficē pñt ꝙ̄ simplices q̇ in se
tm̄ possūt proficere. In aliquo tñ
casu necessitate iminēte debēt etiā
ep̄i ⁊ doctores intermisso ꝓprio
officio ꝑticulariter intendere cure
aiaꝝ. A . Idē in sū. co. ti. q. 4. B
De materia sciētie s̄. discere. ⁊ s̄.
magister. ꝑ. et 2.° et. j. studiū.

SCisma

scōm Hosti. Goff. ⁊ Ray. ē ab vnitate seu ab vniūsita-
te fidei illicit⁹ discess⁹. Et dr̄ a scis-
sura que per ipsū fit. 24. q. i. scisma
A . Quo aūt ad generalē acce-
ptionē. scisma est dissensio eoꝝ in-
ter quos vnitas esse dz ſm eosdē
ut in sū. con. li.° ꝑ. ti. 6. q. i. B
i ¶ Que ē differētia inter scisma
⁊ hēsim? R.° ſm Ray. Hēsis i ꝑn-
cipio sui hz ꝑuersū dei dogma. qđ
nō hz scisma. ſ in fine cōfingit ali-
quā hēsim ut recte videat̄ ab eccle-
sia recessisse. 24. q. 3. inter hēsim.
Posset igit̄ dici ꝙ talis ē differē-
tia q̄lis ē inter dispositionē ⁊ habi-
tū. A . i. int̄ causā ⁊ causatū. dcō
c. int̄ heresim. Vel talis ē differē-
tia q̄lis ē inter gen⁹ ⁊ speciē. qꝛ oīs
hētic⁹ ē scismatic⁹ ⁊ nō ecōuerso. ut
hic i fi. ⁊ in sū. con. co. ti. q. 2. vbi h̄
notāt̄. A . Primo. n. dr̄ scisma. ſ
cū ꝑtinaciter inhesit sue secte asse-
rēs nō eē obediendū Romane ec-
clesie. ē hēsis. qꝛ peccat i illo articu-
lo. sanctā ecclesiā catholicā. Ois
eni hereticus est scismaticus ſ nō
econuerso. Idem Goff.
¶ Utrū scismatic⁹ uel heretic⁹ ha- 2
beat aliquā ptātē spūalē. R.° ſm
Tho. 2.° 2.° q. 39. Duplex est ptās
spūalis. Vna q̇dē sacralis. alia iu-
risdictionalis. Sacralis q̇dē ptās
ē q̄ ꝑ aliquā cōsecrationē cōfert̄. ⁊
talis ſm suam essentiā remanet in
hoie ꝙ̄ diu viuit siue i scisma siue i
heresim labat̄. qđ pz ex h̄ ꝙ rediēs
ad ecclesiā nō iterū cōsecrat̄. ſ tñ
tales vsū ptātꝫ amittūt. ita ꝙ nō li-
cet eis sua ptāte vti. Si tñ vsi fue-
rint. effectū hñt i sacralib⁹ qꝛ i his
hō nō oꝑat̄ nisi sic̄ instrumētū dei.
Unde effect⁹ sacrales nō excludūt̄
ꝓpt̄ culpā quācūqꝫ cōferētꝫ sacr̄m
Ptās aūt iurisdictionalis est q̄ ex
simplici iniūctioē hois cōfert̄. ⁊ ideo
nō imobilit̄ adhēt. ⁊ in scismaticꝗ ⁊
hēticꝗ nō manet. Unde nec pñt ab-
soluē nec excoicare. aut indulgen-
tias facē. aut aliud h⁹ mōi. ⁊ si fe-
cerint nihil ē actū. 1. q. i. nouacia-
nus. A . Idē in sū. co. ti. q. 3. B
¶ Qualit̄ scismatici puniūt̄? R.° 3

ꝯm Ray. A de eo q̇dē leguntᷣ mul-
tipliciter puniri ut Dathan ⁊ Abi-
ron q̇ hiatu t̄re absorti sūt. Nume-
ri.16. Itē. x. trib⁹ q̄ hieroboam ad-
heserunt date sūt in dispersionē. 3.
Reg̃. 12. et. 13. A .cōiūct̃ sequē-
tib⁹. B. ⁊ alijs mult̃ exēplis. Ab
hoie ꝙ̊ siue a iudice puniūtᷣ ꝑ excoi-
catione uel depositionē. 23. dis. in
noie dn̄i. ex̄ eo. c. 2. Itē puniūtur
pecunialiť. ar. 23. q. 1. ꝙ aūt. Itē
si necesse ē manu etiā militari siue
armata. 17. dis. nec licuit. xi. q. i. pe-
timus. Et de his penis etiā tangit
Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 39. A. Idem in sū.
con. eo. ti. q. 4. B

4 Q̃d sit grauı⁹ pctm̄. scisma uel
hēsis? R. ꝯm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 39. He-
resis simpliciť ē grauı⁹ pctm̄. qꝛ est
pctm̄ ꝯ ipsū deū ꝯm ꝙ in se ē pma
ꝟitas cui fides initiť. Sisma āt ē
ꝯtra eccłiasticā vnitatē q̄ ē min⁹ ꝙ̄
ipse de⁹. Ex aliq̄ tn̄ circūstātia cō-
tingē posset ꝙ aliq̇s scismatic⁹ gra-
uius peccaret ꝙ̄ ifidelis aliq̇s. ⁊ h̃
ꝑpť maiorē cōtēptū. uel ꝑpť mai⁹
ꝑiculū q̃d inducit. uł ꝑpť aliq̇d h⁹.
A. Idē in sū. eo. ti. q. 5. B

5 Qualiter redeūtes a scismate
sūt recipiēdi? R. Scismatic⁹ volēs
redire dꝫ abiurare scisma ⁊ satisfa-
cē ad mādatū eccłie. ⁊ dꝫ recipi cū
manus impositiōe. A .i. eccłiasti-
ca ptāte ꝑ quā dꝫ a pctō scismat̃ ⁊
penis ex eo sequētibus absolui. ut
pōt colligi ex iuribus allegat̃. B
ut accipiāt spm̄ scm̄ q̇ extra eccle-
siam non est nec dari pōt. 24. q. i.

dicim⁹. et. c. pudēda. et. c. scisma. Et
si q̇s reconciliatus dicat secū circa
ordines dispensatū. probare debet
ab eo qui pōt dispensare. ut ex̄ eo.
c. fi. A. Idem in sū. eo. ti. q. 6. ꝯm
Ray. ⁊ Hoff. B

Quis pōt dispensare cū ordi- 6
natis ab heretico scismatico uel ex-
coicato? R. ꝯm Hosti. Si scienter
a tali ordinē receperūt tunc solus
papa dispēsat. Si ꝟo ex ignorātia
nō tn̄ supina. tūc ꝑ discretū ꝑlatū
cū talibus poterit dispensari. ex̄ de
or. ab epis. qui. re. c. ꝑ. et. 2. Sed
in episcopatu solus papa dispēsat
ex̄ de elec. qꝛ diligentia. Et de sic or-
dinatis habes s̄. ordinatus ꝑ. §.
płt. et fi. A. Idem q̃d in hoc. §.
notatᷣ in sū. eo. ti. q. 7. B. Alie-
nationes facte a scismatic̃ nō valēt
ut s̄. alienatio. §. pkt. ⁊ q̇ initiť eis
est excoicatus. ut s̄. excoicatio ꝑ.
§. 2. in fine.

Secretoꝝ reue

latio. vide s̄. reuelatio. 7. ī. te-
stis 3. §. xi.

Seditio

Utrū sit mor-
tale peccatū.
R. ꝯm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 42.
Seditio proprie opponitur vnita-
ti multitudinis. s. populi. ciuita-
tis. uel regni. ⁊ sic opponitur iusti-
cie ⁊ cōmuni bono. A .quia ꝯm
Aug̃. in li. de ciuitate dei. ꝑꝑłm de-
terminant sapientes nō esse cetum
multitudinis ꝫ cetū iuris cōsensu.
⁊ vtilitatis cois sociatū. ut in sū.

li. 3°. ti. 34. q. 228. vbi hec notant. B. Et ideo ex suo gn̄e ē peccatū mortale. ⁊ tāto grauius quāto bonū cōe qd̄ impugnat per seditionē est maius q̄ bonū p̄uatū qd̄ impugnat per rixam. Peccatū aūt seditionis p̄ ⁊ p̄ncipaliter pertinet ad eos q̇ seditionē procurant. 2°. aūt ad eos q̇ illos sequūt perturbātes bonū cōe. Illi ṽo qui bonū cōe defendūt eis resistentes. nō sūt dicendi seditiosi. sicut nec illi qui se defendunt dicuntur rixosi.

Sententia.

Q̄nq̄ dicit snīa lata a iure. q̄nq̄ a iudice. A iure q̄n ē de hoc factū statutū ab eo q̇ cōdē pōt. de q̇b⁹ habes s̄. lex. §. 2°. Sentētia ṽo a iudice est q̄n aliq̇s iudex iudicat inter ptes. uel q̄n excoicat. ut p̄pt̄ cōtumaciā ⁊ h⁹mōi. Siliter etiā dr̄ a iudice fieri. q̄n nō p modū cōstitutionis s̄ in odiū alicui⁹ mali iam cōmissi fert excoicatio siue gn̄alis siue speciālis Et similiter dico etiā si fiat in odiū cōmittētiū in futuro. dum tn̄ nō intēdat facere ppetuā cōstitutionē. A. uel pticularē. Nā si intendat facere sententiā respectu particulariū personarū. aut etiam generalē sed nō perpetuā dicit eē iudicis f̄m glo. Ray. ⁊ in sū. li. 3°. ti. 33. q. 86. vbi hec notant. Et predictis con. Albricus. Sed videt q̄ snīa tūc dicat iudicis q̄n seruatur p̄cessus ⁊ ordo iudiciari⁹. ⁊ nō aliter. al' snīa esset iniusta ⁊ iudex puniendus. ex̄ de sen. exco. sacro. ⁊ eo. ti. cū medicinalis. li. 6°. B

¶ Que est snīa interlocutoria? j
R°. f̄m Ray. Est illa que nō super p̄ncipali sed sup aliis q̄stionib⁹ p̄fert. s. inter p̄ncipiū cause ⁊ finē. ⁊ est de aliq̄ teste repellendo uel recipiendo. de dilatione dāda uel non Uel pōt dici interlocutoria. quia inter partes loquēdo profert sine scripture solēnitate. ar. ex̄ eo. et si. li. 6°. Bene tn̄ debet redigi in scriptis. sed nō est p̄pter hoc necesse q̄ de scriptio recitetur. A. i. in scriptis p̄ferat. ut in sū. eo. ti. q. 21. vbi hec notantur f̄m Ray. ⁊ glo. ei⁹. B. ex̄ eo. q̄m. A. Hoc. c. habet in ti. de p̄ba. B

¶ Que est sententia diffinitiua? 2
R°. f̄m Ray. Diffinitiua sententia est quādo principalis questio diffinitur. ff. de re. iudi. l. i. Et debet p̄ferri ab ipso iudice ⁊ non ab alio. aliter non valet. nisi iudex sit ex̄hus qui pōt per alium recitare ad instar illustriū. C. de sen. ex peri. reci. l. 2. et in Auten. ut ab illustri. ⁊ q̇ super eam digni sunt. §. sancimus igitur. coll. 5. ex̄ eo. ⁊ si. li. 6°. A. Istud. c. et si. bene facit. alia ṽo iura allegata s̄. parū faciūt. B

¶ Utrū sententia diffinitiua sine 3
scripto valeat in aliquo casu. R°. Sunt casus in quibus valet f̄m Io. an. videlicz quando breues sunt cause. ⁊ maxime vilium personarū. ⁊ potest dici breuis duorum aureorum ff. de dolo. l. adest.

et.l.§ce.in fi. A. Iste leges non videntur ibi haberi. Et de istis causis breuib' et vilium psonarum dicitur in Auten.nisi.de q.§.Et bm Ray.et i su. eo.ti.q.28.cause modice siue breues dicuntur trecentorum aureorum uel quingentorum solidorum. Sed meli' videtur quod sequitur.s.ut attendatur cosuetudo.que si no apparet relinquatur iudicis arbitrio. per iura.§. allegata. B Inspiciatur autem qualitas personarum. et relinquatur arbitrio iudicis.ff.de iure deli.l.i.ex de offi.dele.de causis.uel inspiciatur cosuetudo loci uel fori.xi.dis. cosuetudinis. Ite valet cum episcopus i causa ciuili inter clericos iudicat.xi.q.i.si quis cum clerico. et C.de sen.ex peri.reci.in Auten.nisi Item cum preses deposito officio conuenitur ut reddat administratione in Auten.ut iudi.sine quoque suffra. §.necessitate.coll.z. A .Ibi no videtur hoc clare dici.tn idem ponit Albricus. B .Item cum papa per se pronunciat.valet eni.licz no tulerit ea in scriptis.Ipse eni solut' est legibus.C.de legi.digna vox.Ite bm quosda valet si lata sit in causa matrimoniali.ex de testi.Albricus. A .Et ibi bene videtur hoc pbari Et ide e i oibus causis in quibus procedit de plano sine strepitu et figura iudicij.ut in cle.sepe.de verbo.sig. B

4 ¶ Sententia debet ferri sedendo Item in loco publico et honesto.3. q.3.§.spaciu.in fi.ff.de arbi.si cum dies.§.si arbiter.Item debet ferri de die et no in tenebris.ut s.iuris/dictio.in fi.Item nec diebus feriatis.maxime solenib' et festiuis.ut s.ferie.§.z. Item no debet ferri p venalitatem.z.q.6.§.diffinitiua. Hec et multa alia requiruntur in sententia. quorum si aliquod amissum fuerit non valebit. A .Et de his multa ponuntur in predicto.c.diffinitiua.cum sequenti. B

¶ Utrum sententia a no suo iudice lata teneat.R. Est nulla.ex de iudi.at si clerici.nisi in causa reconuentionis.3.q.8.cuius in agedo. ex de mutu.peti.c.p.et.z. Item tenet sentetia cum quis laicus ex certa scientia cosentit in iudice no suum ff.de iuri.om.iudi.l.si p errore. A coiuncta.l.est receptu.eo.ti. B .ex de fo.cop.significasti.Sed hoc no habet locum in clericis.q no possunt in aliu iudice cosentire.nisi sit persona ecclesiastica.et q iurisdictione ordinaria habeat. et de voluntate sui epi.ut in dicto.c.significasti.De hac materia habes s.iudex p.§. z. et.§.plt.uel etiam nisi in causa recouentiois.Nam et si cleric' conueniat laicum coram iudice laico.et ille laicus reconueniat clericum ciuiliter.si feratur snia ptra clericum.bn tenet.qz su' iudex est per recouentione.ex de mutu.peti.c.p.et z.et 3.q.8.§.cui' in agendo.C.de sen. et inter.om.iudi.cum papinianus. et in Auten.et consequenter.Criminaliter pro laicus clericum conuenire

5

nõ posset corã iudice seculari.xi.q i.c.p̃.et z°. nec recõuenire põt quia in crimine nõ admittit recõuentio 3.q.xi.neganda.ꝛ nõ relatione criminũ sed innocentia reus purgat ff.de pub.iudi.l.is.q̃. A .Quasi idem notat in sũ.li. 3°. ti.33.q.28. ad finẽ. B

6 ¶ Quid si sũt duo iudices ꝛ proferunt diuersas snias? R°. Si processerũt ex iurisdictione ordinaria tenet pro reo.ꝛ nõ pro actore nisi in causa fauorabili.puta matrimonio. dote.uel libertate. siue testamento si pro bis fuerit lata. Si uero processerũt ex potestate delegata pendet ex arbitrio delegantis. Qr si ex cõpromisso.neutra dz habẽ vigorẽ.ex̃ de sen.ꝛ re.iu.duob⁹.

7 ¶ Quis effectus est snie? R°.sm Ray. Effectus eius ẽ multiplex Primus est ꝙ pro ueritate accipitur quãtũ ad illos inter quos lata est. Et intellige postq̃ꝫ transiuit in rẽ iudicatam.s.quia ab ea appellari nõ possit.qd̃ est post decem dies. ff.de re. iu .res iudicata. Itẽ effectus snie est ꝙ in actiõib⁹ personalibus mandet executioni infra quatuor mẽses.ex̃ de.offi.delega.querenti.ꝛ ex̃ eo.qd̃ ad ꝯsultationẽ.tñ tẽpus ipsũ põt artari ꝛ prorogari causa cognita.ut in p̃allegato.c qd̃ ad cõsultationẽ.et.ff.de re.iudi. l.z. In actionib⁹ uero realib⁹ cum res certa petita ẽ.puta liber. equ⁹ ager. domus. debet mandari executioni statim post decem dies q̃ concessi sunt ad appellandũ. ꝛ hoc si res sit in presentia. in Insti. de offi.iudi.in p̃ncipio.Et idem debet fieri in actione criminali. Nec enĩ in talibus est executio differenda. z.q.i.sicut.Fallit tñ i quatuor casibus.Primo.s.cum princeps ex vindicta seuerius fert sentẽtiã. qr tunc differt executio ad minus per 30.dies.ut locus possit esse misericordie.uel si res exigit etiam penitentie.xi.q.3.cum apud.in fi.C.de pe.si vindicari. Item cũ sententia lata est in mulierẽ pregnantẽ. Nã differt vsqꝫ ad tempus partus.ff. de re. iu. l.pregnantis. A .Hec lex nõ est ibi. sed.ff.de pe. B . Itẽ si capitalis snia est lata in seruum differt executio quousqꝫ reddiderit ratiocinia administratiõis quã gessit.C.de bo.prescrip.l.i. Itẽ cũ quis est cõfessus de crimine.C.de custo.reo.l.z.vbi dicit ꝙ reus cõfessus de crimine in iure retrudat in carcerẽ. ꝛ postmodũ reductus apud acta audiat.ut.s. cõfessionẽ iteret. Sunt ꝛ alij plures effectus sententie quos non prosequor. quia potius ad forũ cõtentiosũ pertinẽt A . Idem in sũ.eo.ti.q.30. B

8 ¶ Utrũ sentẽtia lata inter aliq̃s preiudicet alijs. R°. Regulariter nec sententia nec res inter alios acta uel iudicata preiudicat alijs.ex̃ de fide instru.inter dilectos.et.ex̃ eo. c.q̃uis. C.res inter alios acta.per totum. Fallit tñ in multis casib⁹ s.cũ cause sũt cõnexe. Si.uis.tãtis

3.q.6.hoc quippe.ex̄ de accusa.ad
petitionē.ex̄ de purga. cano.c.plt.
A .Exemplū potest poni in casu
de quo in fine.§.dicit. Aliter aūt
licȝ sententia super vna causa la-
ta.puta super āmotione alicuius
a beneficio faciat presumptionē in
alia videlicȝ super collatione di-
cti beneficij alteri facta.nō tm̄ p-
iudicat alteri.si ille cui facta ē col-
latio uel similis nesciuerit causā
agitari.cum regula sit in cōtrariū
ut patet in principio. § .nec ratio
aliud suadeat.nec in iuribus al-
legatis contrariū videat probari.
B .Item in causa libertatis. ff.
de sta. homi.l.ingenuum. Item in
causa filiationis.ff.de libe. agno.
l.i.in fi.⁊.l.2.et.3.in pncipio. Itē
fallit si actio uel defensio pmo lo-
co pertineat ad aliquē.⁊ ipse scien-
ter patiatur sequentē experiri de re
ista.qr intelligit iuri suo renūciare
ut si debitor passus sit experiri cre-
ditorē de pprietate pignoris. qui
succubuit.si debitor postea vellet
agere obstabit ei res iudicata. uel
etiam econuerso creditor passus
sit debitorem agere. ff .de re.iudi.
sepe.ex̄ eo.c.plt.vbi hec omnia no-
tantur. A .s .in glo.in quibus
etiā locis notatur ⁊ id quod in se-
quenti.§.habetur. B
9 ¶ Utrū sententia lata inter ali-
os alteri prosit. R°. Regulariter
nec sententia nec alia res inter ali-
os acta alteri prodest. Sed fallit
quia prodest in certis casibus. p

quidem in querela inofficiosi te-
stamenti. ff. de inoffi. testa. l.papi-
nianus.§. meminisse. A .Ibi sen-
tentia lata contra agentem de in-
officioso testamento prodest fisco
cui acquiritur quod dicto agenti
relictum fuerat ex eodem testamē-
to. B .Item in re indiuisibili.ff.
si ser.vendi.l.loci.§.si fundus. A
Ibi dicitur q̄ sententia lata pro
vno dominorū alicuius fundi su-
per seruitute fundo debita prodest
etiam alijs. B .Item in re cōmu-
ni cū pupillo. ff .quemadmo. ser-
ui.amit.l.si cōmunē. A Ibi dici-
tur q̄ habenti cum pupillo cōmu-
nē fundū cui debetur seruitus vie
nō obest prescriptio quia nō vsi fu-
erint pupillus ⁊ ipse. ⁊ hoc ppter
priuilegiū pupilli. B .2.q.6.§.
diffinitiua.v̄.quādoq̄ plures. A
Potius incipit.quādo vnā. B .ex̄
de appel.c.plt. A .Ibi dicit Una
snia plurib⁹ cōdēnatis.si vn⁹ solus
ad appellationis beneficiū conuo-
lauerit.illius victoria iure cōmu-
ni ceteris suffragat si coi iure iu-
uent. Idē negociū ⁊ eadem causa
defensionis existit. B .Idē pdest
vbi res est cōmunis cum fisco.C.
de cōmuni.re.alie.l.2. A .Ibi de
hoc parū dicitur. sed posset dici p
argumentū idem quod de pupillo
habet in dcā. l.si cōmunē. sed ibi
nō dicit de snia.s de pscriptione ut
patuit. B .Notāt hec ex̄ eo.c.plt.
A .s.in glo.⁊ debēt intelligi cum
predictis modificationibus. B

io ¶ Quib⁹ auxilijs ſbleuat̃ ſnia? R.
Quatuor. Subleuat̃ eni quãq3 per
appellationẽ que dz fieri. j. decem
dies a tpe late ſnie. z. q. 6. c. p̃. et. c.
anteriorũ. z.° per ſupplicationẽ. ut
cũ lata eſt a principe. uel ab alio a
quo nõ licet appellare. 35. q. 9. vti/
nã. et. c. ſentẽtiã. 3.° per querelã fal/
ſi. ut ſi dicat̃ lata per falſos teſtes
uel alias falſas ꝓbationes. ex̃ de
teſti. ſicut nobis. ex̃ de procur. in
noſtra. ⁊ de proba. licz. C. de fal. l.
querela. A. vbi dicit̃. Querela
falſi temporalib⁹ p̃ſcriptionib⁹ nõ
excludat̃ niſi. zo. annoꝝ exceptio/
ne. ſicut cetera quoq3 fere crimina.
Sed ut patz in ſũ. eo. ti. q. 3i. glo.
Ray. dic̃ ꝙ in hoc ſm quoſdam
tria exigunt̃. s. corruptio in teſtib⁹
falſitas in atteſtationib⁹. ⁊ ꝙ iu/
dex ſecutus fuerit in ſententia fal/
ſitatẽ atteſtationũ. Jo. tñ notauit
ex̃ de proba. licz cauſam. ꝙ ſicut
ſufficit probare inſtrumentũ eſſe
falſũ. ut. C. ſi ex fal. inſtru. l. pſt. in
fi. ita ⁊ teſtes. cum par ſit fides te/
ſtiũ ⁊ inſtrumentorũ. hec ibi. Ve/
rius videt̃ ꝙ ſufficiũt duo. videlz
falſitas teſtiũ. ⁊ ꝙ ex falſis eorũ
teſtimonijs iudex fuerit motus ad
ſententiãdũ. dcã. l. pſt. C. ſi ex fal.
inſtru. vbi dicit̃. Falſam quidẽ te/
ſtationẽ qua diuerſa pars in iudi/
cio aduerſus te vſa eſt ut ꝓponis.
ſolito more arguere non probibe/
ris. ſed cauſa iudicati in irritũ non
reuocat̃. niſi probare poteris eum
qui iudicauerat ſecutũ eius inſtru/
menti fidẽ. qd falſũ eſſe conſtiterit
aduerſus te pronũciaſſe. Et idem
etiã eſt de inſtrumentis. ut patz ex
eadem. l. ⁊ codẽ ti. l. fi. vbi dicitur.
Judicati executio ſolet ſuſpendi. ⁊
ſoluti dari repetitio. ſi falſis inſtru/
mentis circũuentã eſſe religionẽ
iudicantis crimine poſtea falſi il/
lato manifeſtis ꝓbationib⁹ fuerit
oſtenſũ. B. Item 4.° per in inte/
grum reſtitutionẽ. ex̃ de in inte. re/
ſti. p totũ. A. Idẽ quod in hoc. §
notat̃ in dcã. q. 3i. ſm Ray. B

Sepultura j.°

coit̃. Sepultura ſm Hoff.
quãdoq3 accipit̃ pro ipſo officio
quod impendit̃ corporib⁹ ſepelien/
dis. Et de hac intelligit̃ ꝙ vendi
nõ põt. ex̃ de ſymo. nõ ſatis. i3. q. z.
precipiẽdũ. i. q. i. dictũ. z.° quãdoq3
ſepultura dicit̃ ipſa terra que ſi eſt
de cimiterio. uel fuit ibi aliquis ſe/
pultus. iterum vendi non poteſt.
ff. de rei vendi. que religioſis. 3.°
quãdoq3 dicitur ipſa tũba. A. i.
archa marmorea uel lapidea. ut i
ſũ. li.° p̃. ti. i6. q. i. B. ⁊ illa vendi
poteſt ſi nullus in ea ſepultus ſit
Alioquin locus fact⁹ eſt religio/
ſus ⁊ vendi nõ põt. ff. de reli. ⁊ ſũp.
fu. l. z. i3. q. z. queſta. et. c. poſtꝙ.
4.° dicit̃ quãdoq3 terra pura q̃ de/
putanda eſt ad vſũ ſepulture. ⁊ hec
vendi poteſt. iz. q. z. aurum. A
Con. Inno. et Hoſti. Et addit In/
no. ꝙ ſi vas aliquod lapideũ uel
ligneum pro aliquo ſepeliendo eſt

factũ.poteſt vendi.niſi ſit factũ ſa/
crum per pontificẽ.uel ad hoc ſpe/
cialiter deputatũ.ex̃ de reli.domi.
ad hec.Licʒ enim in aliquo loco
ſit ſepultus aliquis ſine pontificis
auctoritate.nõ credimus locum
ſacrum ſm canones.lʒ ſecus ſit
ſm leges.ff.de reli.l.z.Si autem
loca predicta ſint ſacra uel ad hoc
deputata per epiſcopũ.vendere nõ
licet.ex̃ eo.abolende.⁊ notatur in
dicta.q.i. B

1 ¶ Quid ẽ ius ſepulture. R°. ſm
Ray.Jus ſepulture ẽ qđ compe/
tit ecclie ad ſepeliendũ aliquos in
cimiterio ſuo.⁊ ꝓuenit ex pontifi/
cis aſſignatiõe.ar.iʒ.q.i.eccleſias
Cõpetit autẽ generalit̃ eccl'ijs pa/
rochialibus ⁊ etiã illis quibus a
iure uel ꝓuilegio conceſſũ eſt.non
aũt alijs. A .Con.Jnno.q̇ etiã
dicit ꝙ nõ omnis ecclia hʒ cimi/
teriũ.ſed ille tm̃ que habent popu/
lũ ul' que habent ex ꝓuilegio.ut in
ſũ.eo.ti.q.z. B

2 ¶ Utrũ alibi ꝙ̃ apud eccleſiam
poſſit eẽ ſepultura.R°. ſm.Jnno.
Cimiteriũ uel quecũqʒ ſepulture
debẽt eſſe circa eccleſiã.i7.q.4.ſi/
cut.Sʒ tñ bene poteſt cimiterium
aliq̃ʒtulũ eſſe remotũ ab eccleſia.
nõ tñ credim⁹ ꝙ alicui loco etiam
religioſo hoſpitali uel huiuſmodi
poſſit accedẽ ſepultura.niſi habeat
eccleſiã.Jtẽ i vno cimiterio mul/
te eccleſie poſſũt hr̃e ius ſepelien/
di parochianos ſuos. A .Jdem
in dicta.q.z. B

¶ Utꝝ pactũ ꝑiudicet ſepulture 3
R°.Pactũ qđ ſit cũ rectore paro/
chialis ecclie de nõ recipiẽdo ali/
quos uel certos parochianos ei⁹
ad ſepulturã.ſuari dʒ etiã ab his
q̇b⁹ a ſede apl'ica ſepultura libera ẽ
ꝯceſſa.⁊ lʒ illi apud eos elegerint
ſepeliri.ex̃ de pac.pactũ.li°.6°.

¶ Ubi dʒ ſepeliri q̇ decedit nulla 4
ſepultura electa? R°. ſm Jo.an.
ſup.c.aĩaꝝ.de ſepul.li°.6°.Sepeli/
ri debet in ſepulchro parẽtũ.exem/
plo pr̃iarcharũ.iʒ.q.z.Ebron.ex̃
eo.nos inſtituta.et.c.frat̃nitatẽ.
uel in parochiali ecclia ſi ꝯſuetu/
do ſit. A .Jmmo de iure coi q̇s
debet regularit̃ ſepeliri i ecclia pa/
rochiali.niſi cõſuetudo repugnet
q̃ ſeruãda foret ſm Ray.⁊ Jnno.
⁊ in ſũ.eo.ti.q.io.uel niſi ſepultu/
ra maioꝝ ſuoꝝ ſit alibi.ex̃ eo.ſi q̇s
li°.6°. B .Oꝫ ſi talis ſit alienige/
na uel viator.dʒ ſepeliri apud ec/
cleſiã in cui⁹ parochia mortu⁹ eſt.
iʒ.q.i.eccl'ias.uel in ecclia cathe/
drali ſi ſit ꝯſuetudo.i6.q.i.c.ꝑ. A
Jnno.aũt dicit ſimplicit̃ ꝙ talis
viator dʒ ſepeliri in eccleſia cathe/
drali.Hoſti.ꝟo ait.ꝙ ſi de facili ⁊
ſine fetore portari poſſet.cum ſuis
parẽtib⁹ eẽt tumulãdus.ar.ex̃ eo.
c.ꝑ.et.c.frat̃nitatẽ.niſi ꝯtraria cõ/
ſuetudo appareret.Sʒ ut dic̃ Jn/
no.ex̃ eo.c.ꝑ.h̃ oĩa diſcreto iudici
cõmittant̃. B .Clerici q̃ʒ ſi non
eligant ſepulturã.ſepeliri debẽt in
ecclia vbi ſunt clerici. A .Jdẽ in
dicta.q.io.ſcđm Jnno.Religioſi

pro debet̄ sepeliri apud locū sue religionis vbi moriunt̄.16.q.i.c.p̄. B. Itē qui habet domiciliū in ciuitate uł castro ꝫ q̄nq̄ʒ ad villam ruralē se transfert cā recreationis uel ut ruralia exerceat. ⁊ non electa sepultura decedit. nō debet sepeliri in ecc̄lia dicte ville ꝫ in sua parochiali. uel potius in ea ī qua maioꝝ suorū antiquorū ab antiq̄ existit sepultura. dūmō absq̄ʒ periculo ad ipsam valeat deportari. Mulier que plures viros habuit si sepulturā nō eligat ē cum viro vltimo cuius domiciliū ⁊ honorē retinet tumulāda. ex̄ eo. is q̇. A Al̄ incipit. si quis. B. li. 6.

5 ¶ Quid de his q̇ recipiūt alienū ad sepulturā in casu nō concesso? R°. Tenētur ad restitutionē corporis si petat̄. Item tenent̄ restituere quicq̇d occasione illius ꝑceperūt. uel que ꝑcipi potuerūt. A. s. de iure. ⁊ hoc rōne male fidei scd̄m glo. in. c. cū liberū. ex̄ eo. ⁊ notatur in sū. eo. ti. q. iz. B. ex̄ eo. fraternitatē. in fi. et. c. ex ꝑte p̄. et. c. cum liberum. et. c. in presentia. ⁊ ex̄ eo. c. animarū. li. 6.

6 ¶ Quis tenet̄ facere expēsas sepulture? R°. heres tenetur ⁊ ab ipso peti possunt. quia videt̄ quasi ꝯtractū cum defuncto. A. hoc habet̄. ff. de reli. l. i. B. Et de hac materia vide s̄. restitutio z°. §. 5. circa fi. Itē si mulier habeat dotē de ipsa dote debēt fieri expēse funeris. si nō habeat. tunc ad ipsū maritū ꝑtinēt. ff. de reli. ⁊ sump. fune. l. i. ⁊. l. si quis. A. Melius in. l. ꝙ si nulla. eo. ti. vbi patet ꝙ ad hꝫ p̄ tenet̄ heres vxoris emācipare si habeat patrē. ꝙ si nō habeat heredē. tenet̄ pat̄. ꝙ si p̄dicti nō sup̄sint uł nō sint potētes. tenet̄ marit⁹ iꝙ̄ tū facē pōt. tenet̄ etiā p̄ncipalit̄ marit⁹ ad hꝫ vsq̄ʒ ad quātitatē lucrate dotꝫ. ita tn̄ ꝙ si mulier habeat alia bona in hereditate. puta ducentū. maritus tenet̄ tantū ꝓ rata dotis ꝑueniētis ad eū q̄ forte fuit in centū. ⁊ sic ꝓ tertia ꝑte sumptuū. ⁊ heres ꝓ duabus ꝑtibus. ff. eo. l. Heratius. cū multis sequētibus. Et idē qd̄ in hoc. §. notat̄ in sū. eo. ti. q. 30. s̄m Hosti. B

7 ¶ Quid de his q̇ morientē molestāt. sepulturā impediūt. aut funeri iniuriant̄? R°. Qui ad domū moribūdi accedit ⁊ ipsū uel alios molestat. uel reb⁹ eius signa ponit cadit ab actione. ⁊ in tantūdē cōdemnat̄ heredibus defūcti. ⁊ publicat̄ tertia ꝑs bonorū ei⁹. ⁊ ē infamis. Et idē in eo q̇ circa fun⁹ peccat. C. de sepul. vio. i Auten. Itē q̇ domū. A. Ibi d̄r. Itē q̇ domū moribundi accesserit. ipsū aliosve qui eiusdē familie sūt molestans. aut reb⁹ eius nō seruato legali officio signacula imponit. ab actione post mortē illius cadat. ⁊ alteꝝ tantūdē exigat̄ ab heredib⁹ iniuriati. publicanda tertia ꝑte bonorū. ipso quoq̄ʒ infamia notato. Et eisdem penis subiaceat q̇ eo moriēte

circa funus peccat et exequias prohibet. B. Nec debet impediri sepultura pretextu debiti vel cuiuscunque obligationis. C. de sepul. vio. l. cum sit. A. Et ibi patet quod quecunque promissio siue obligatio fuerit extorta per tale impedimentum nulla est. nec facta confessio. et data pignora debent reddi. et impediens punitur pena quinquaginta librarum auri. quod si non potest soluere puniatur in corpore B. Nec debet inferri molestia infra nouem dies ab obitu. alias per tunc est inutile ut ibi in Auten. sed nec ante. A. Ibi dicitur. Sed nec ante nouem dies ab obitu numerandos vlla prorsus fiat molestia aduersus quemlibet ex personis defuncti. Si qua enim cautio. si quid simile fiat. inutile erit. Et idem quod in hoc. §. notatur in sum. eo. ti. q. 30. secundum A co. et Hosti. B. Bene tamen impeditur sepultura in multis casibus anime. de quibus habes. j. sepultura 4°. Utrum liceat spoliare mortuos. s. mortuus. §. 2°.

Sepultura ij°.

S. Quantum ad electionem. Precipitur vniuersis clericis secularibus et religiosis. A. cuiuscunque status vel conditionis existant. ut in c. animarum. de quo. j. B. sub interminatione maledictionis eterne. ne inducant aliquos ad vouendum. iurandum fide interposita. seu alias promittendum ut apud eorum ecclesias eligant sepulturam. uel iam electam vlterius non imutent. Aliter talis electio irrita est. et qui sic elegerint nec possunt sepeliri apud ecclesias sic electas. nec eligere alibi. sed omnino sunt sepeliendi apud ecclesias apud quas fuissent sepeliendi si non elegissent sepulturam. extra de sepul. animarum. li. 6°. Cui constitutioni superadditur quod qui contrarium fecerit sit excommunicatus et non possit absolui nisi a papa. uel in mortis articulo. ut s. absolutio. p. §. 3°. et 4°. A. Melius de hoc dicitur in cle. cupientes. ad fi. de pe. B. Item religiosi uel clerici qui predictos in suis ecclesiis uel cimiteriis presumpserint sepelire. tenentur ad restitutionem corporum si petantur. et etiam omnium que occasione sepulture illorum peruenerint quodlibet ad eosdem facienda integraliter infra decem dies. quam nisi fecerint. ecclesie ipse apud quas sepulti fuerint et cimiteria earundem ex tunc sint et tamdiu maneant interdicte donec facta fuerit restitutio predictorum. ut in dicto. c. animarum. Secus autem videtur dicendum quando quis proprio motu voueret uel iuraret in tali loco eligere sepulturam. quia secundum Hosti. tunc tenetur seruare. nisi ex causa noua post orta. ut quia factus est episcopus uel religiosus. uel locus ille quasi dissipatus est. ar. extra de reli. do. inter quatuor. A. Con. Ray. ut in sum. li. p. ti. 16. q. 24. B

¶ Eligere quis potest sepulturam dimissa antiqua etiam in loco minus religioso. extra eo. cum quis. li. 6°.

2 ¶ Utrū religiosi possint eligē sepulturā. R. Nō. q2 sunt apud sua monasteria tumulādi. Pñt tñ eligere si qñ moriunt̄ essent adeo remoti q̄ cōmode portari nō possent ad illa. ex̄ eo. religiosi. li. 6.

3 ¶ Utrū patres possint filijs eligē sepulturā. R. Pñt eos sepelire vbi voluerint si sint infra annos pubertatis. s. 14. cōpletos. ⁊ ꝯsuetudo terre id habeat. Al̄ nō. A. Sz sūt cū suis maiorib9 uel in parochiali ecclia tumulādi. ut in. c. lz. de ḡ. j. B. Ipsi tñ filij eligē non pñt nisi post dictū temp9. Tūc. n. pñt etiā absq̄ pr̄is assensu. ita tñ q̄ si sūt filijfamil̄. nō pñt sine eius assensu relinquere aliq̄d ꝓ aīa sua nisi habeāt peculium castrense uel quasi. ex̄ eo. licz. li. 6.

4 ¶ Quid si ꝓpri9 sacerdos corpus eius q̄ alibi elegerat sepeliri violēter rapuit? R. ſm Hosti. Amittit ius qd̄ in eius mortuario hz. et ossa restituet. ex̄ eo. c. cū liber. Idē si aliq̄s ꝯuētus tot9 uel maior ps eius h̄ fecerit. Sec9 credere ē si minor ps uel solus p̄latus h̄ fecisset A. Idem in sū. eo. ti. q. 14.

5 ¶ Utrū possit fieri pactio pecuniaria sup electiōe sepulture. R. ſm Hosti. Quicq̄d tp̄ale ꝓmittit̄ uel dat̄ ut talis electio fiat oīo reprobat̄. q2 symoniacū esset. i. q. 2. q̄ pio. ex̄ de pac. c. fi. A. Idē in sū. eo. ti. q. 24. ad finem. B

6 ¶ Quid si aliq̄s mādat corp9 suū nō sepeliri? R. Nō ē adimplendū ff. de condi. insti. l. quidā. ⁊ notat̄ zi. dis. nūc aūt. A. in glo. Et idē notat̄ in sū. eo. ti. q. fi. B

Sepultura iij.

S. quo ad canonicā portionē Qñ q̄s eligit alibi sepulturā. de oib9 q̄ illi loco dimittit debet sua parochialis eccl'ia hr̄e canonicam portionem. q̄ varia ē ſm ꝯsuetudines. alicubi enim ē medietas. alicubi tertia. alicubi quarta. ⁊ iō cōsuetudini est stādū. ex̄ eo. certificari. A. Ibi dr̄ attendēdū laudabilem ꝯsuetudinē regionis in soluēdo. uel medietatē uel tertiā uel q̄rtam. B. Et si ꝯsuetudo ibi non appareat dicit Hosti. spectandā eē ꝯsuetudinē metropolitane ecclie. Et si nec illa appareat spectanda ē ꝯsuetudo vicinarū. Et si varia sit tunc ſm Goff. q̄rta debet̄. In hac enim magis iura ꝯcordare videt̄ ex̄ eo. in nostra. A. Idē notat̄ in sū. li. 3. ti. 16. q. 16. et se. B. Si āt esset ꝯsuetudo q̄ nil de h̄. habes. j. §. 4. Tñ de his q̄ eligūt sepulturā apud fratres p̄dicatores uel minores determinatū ē q̄ tenent̄ ecclesie parochiali dare quartā nō solū de oibus funerib9. q2 etiā de q̄buscūq̄ ⁊ quōcunq̄ relictis. ⁊ ad quoscūq̄ certos vsus. ⁊ de quib9 quarta dari nō ꝯsueuerit uel alit̄ de iure nō deberet̄. Itē de oib9 datis. A. s. etiam sine testamento. ut patet i cle. dudū. de qua. j. id est de qualitercūq̄ donatis hoc casu.

B. in morte uel mortis articulo in infirmitate dantis de qua deces∫serit fratribus ipsis uel alijs pro ipsis. ex̄ eo. dudū. in cle.

1 ¶ Q̄n aliquis cui⁹ maiores so∫lēt ab antiquo in aliqua ecclesia sepeliri. ea dimissa eligit alibi se∫pulturā. vtrū canonica portio de∫beatur ecclesie dimisse? R̄. Non. ß potius illi ecclesie in qua cōsue∫uit audire diuina ⁊ recipere sacrā. ex̄ eo. cū quis. li. 6.

2 ¶ Quid si in vna solet audire di∫uina ⁊ in alia recipe sacrā? R̄. Ui∫detur ꝙ portio canonica debebit ei vbi ꝯsueuit recipe sacra. ex̄ eo. c. ꝓ. A. Hoc verius videt. ar. c. cū q̇s. ex̄ eo. li. 6. ⁊ cle. dudū. de sepul. vbi dicit istam portionē dandā paro∫chialibus eccl'ijs ⁊ nō alijs. lꝫ de hoc varie opiniones olim fuerint q̄ recitant in sū. eo. ti. q. 18. B

3 ¶ Quid si cōsuetudo est ꝙ nihil det. ꝓ canonica portione? R̄. ßm Ray. Credo ꝙ nō valet. qꝛ ē ꝯtra rationē ⁊ naturalē equitatē. ex̄ eo. nos instituta. et c. relatū. et. c. cer∫tificari. T̄ñ ßm Hosti. hec ꝯsuetu∫do bñ posset ꝑscribi si titulus pro∫baret. A. Iste titulus potest esse facta remissio ob bñficiū ecclesie impensū. ul' aliā rōnabilē causam dum tñ ecclia ex alijs bonis possit sustentari. Al' ꝯsuetudo non esset rōnabilis. ar. c. statuto. §. religio∫sos. de deci. li. 6. Et hoc casu ob∫tinet dictū Ray. cui etiā cōcordat Goff. ut in sū. eo. ti. q. 17. B

4 ¶ De quibus reb⁹ debet dari ca∫nonica portio? R̄. ßm Ray. Nō tm̄ de oblationibus cereis ⁊ alijs huiusmōi que ecclia in qua q̇s se∫pelit recipit in die funeris. sed etiā de alijs que defūctus ꝓ aīa sua illi eccl'ie relinq̇t. ex̄ eo. ī nostra. Con. Hosti. ⁊ addit ß intelligendum de his que relinquūtur occasione ec∫clesie siue loci. Secus si intuitu ꝑ∫sone ꝗuis eccl'iastice. dūmō nō in fraudē fiat. A. Et ꝑsumit fieri in∫tuitu ꝑsone si relinquit siue dat a ꝓpinquis. Secus si ab extraneis. ex̄ de testa. requisisti. B. Itē di∫cit intelligēdū esse tā de mobilib⁹ ꝙ̄ de imobilibus. Excipiūtur or∫namēta eccl'ie. ⁊ pecunia ꝓ eis da∫ta. uel ꝓ fabrica. anniuersario. se∫ptimo. trigesimo. ⁊ alia ad ꝑpetuū cultū diuinū legata. de quib⁹ ca∫nonica portio deduci nō debet. nisi factū fuerit in fraudē. ut eꝑs si est ꝯsuetudo. seu parochialis eccl'ia defraudaretur. ex̄ de testa. c. fi. A. Idē in sū. eo. ti. q. 19. scd̄m Ray. ⁊ glo. ⁊ Hosti. B. Insuꝑ de his q̄ testator siue moriēs relinq̇t qui∫buscūq₃ alijs eccl'ijs uel ꝑsonis in coi. ut pauperibus. nullā portionē habebit parochialis eccl'ia. ut In∫no. dicit. ex̄ eo. relatū. qꝛ canonica portio nō est ꝑstāda nisi ab eccl'ijs in quibus sepelit. uel ad quā trā∫sit se ꝯuertendo. ul' alio mō. Con. W. ⁊ Hosti. A. Con. etiā Ray. lꝫ Alan⁹ videat sensisse ꝙ de oib⁹ re∫lictꝭ q̇buscūq₃ alijs eccl'ijs debeat

dari canonica portio. S non de re/
lictis paupibus. uel ɔsanguineis
uel amicis etiam p salute aie sue.
ut in sũ. eo. ti. q. 15. Et de isto tran/
situ dic. ut. j. §. 9. B . Et nota
ut dicit Inno. ꝙ ab ista canonica
portione danda parochialib⁹ non
sunt de iure exempta monasteria
uel alia loca que al' sunt exempta
ex̃ eo. in nostra. ⁊ de testa. requisi/
sti. et. c. officij. Item nota ꝙ scđm
Hosti. licʒ petitio canonice portio/
nis cõpetat sacerdoti parochiali.
tñ si ipse est negligens in petendo.
ep̃us poterit petere p illo. extra de
succes. ab inte. c. si. A . Hoc vlti/
mũ dictũ fuit potius Inno. ut pa/
tet per eum ex̃ eo. relatum. vbi etiã
dicit generalter ꝙ ep̃s pro eccl'ijs
sibi subiectis põt agẽ. ut habet' in
sũ. eo. ti. q. 15. vbi hec notantur. Et
addit' ſm eundẽ Inno. ꝙ ecclesia
vbi quis habuit ecclesiasticam ⁊
paternã sepulturã. nõ debet habe/
re aliquã portionẽ. imo ipsa debet
parochialibus eccl'ijs. ex̃ eo. c. þ.
Item Inno. in dicto. c. relatũ. di/
cit. Nota ꝙ sicut canonicã porti/
onẽ percipit eccl'ia parochialis de
relictis p sepultura. ita credimus
ꝙ recipiat ⁊ de oblatis pro alijs
sacramẽtis. sicut pro benedictiõi/
bus nubentiũ. ⁊ p penitentijs ⁊ p
extrema vnctione. ⁊ alijs huius/
modi. cũ sit eadẽ ratio. s. quia di/
gnus est operarius mercede sua. ex̃
eo. c. þ. Sed certe non videt' eadẽ
ratio. quia hec portio dat' p admi/
nistratione sacrorum. ut in dicto. c. þ
⁊ ideo ipsis administrãtib⁹ debet'
⁊ nõ ab ipsis de ipsa administrati/
one. Et pterea dictũ Inno. non
approbat ɔsuetudo que ẽ optima
legũ interpres. ff. de legi. l. si de in/
terpretatione. B
¶ Quid si morit' rex uel dux uel 5
alia psona que p ãni circulũ in di/
uersis eccl'ijs audiebat dina ⁊ p/
cipiebat sacra. quasi hñs duo uel
plura domicilia in quibus se piter
collocabat ⁊ elegit sepulturam in
alio loco. cui eccl'ie dabit' canoni/
ca portio ? R. Ecclesie domicili/
orũ diuidẽt eam int' se. ar. ex̃ de de/
ci. qm̃. ⁊ exp̃sse hr̃ ex̃ eo. cũ quis.
li. 6. A . Ibi patet ꝙ h verũ est
qñ ɔstat ꝙ equalit' hẽbat domici/
liũ in pluríb⁹ locis. In dubio aũt
dũ apparet ꝙ aliq̃s taliũ multum
fuerit vagat⁹. ut patet i dicta. q. 15.
Inno. dicit ꝙ ep̃s data pro sepul/
tura sua debet accipe ⁊ suã ptẽ da/
re eccl'ie vbi sepelit'. ⁊ de residuo dʒ
ptes facere inter eccl'ias vbi p cir/
culũ anni pcipiebat eccl'iastica sa/
cramẽta. qꝛ tales magnates non
morantur in vno loco. ar. ex̃ de de/
ci. quoniã. B
¶ Quid de quibusdã regionib⁹ 6
vbi de oibus mobilib⁹ que defũ/
ctus põt i testamẽto relinquẽ siue
legare eccl'ia exigit tertiã ptem. ⁊
moriẽti iniũgit sacerdos ꝙ reue/
let oia mobilia sua sicut fieri dr̃ in
Britania minori ? R. ſm W. Nõ
credo ꝙ hec cõsuetudo sit iudicare

debeat iuri coi. nisi legitime fuerit prescripta. 7 ꝯtradictorio iudicio obtenta. A .ut in sū.eo.ti.q.zo. vbi hec notant. B .uel etiā auctoritate sedis apłice confirmata. Nec archiepoꝝ uel epoꝝ illi⁹ loci ꝯstitutionē ad h sufficere. nisi assit voluntas uel cōsensus subditorū quos tāgit. Et idē credo de predicto precepto.s. ꝙ nō tenētur morientes in hoc casu eis obedire. nisi in dictis casibus.

7 ¶ Pone ꝙ defūctus eccłie sue reliquit decē 7 alteri ecclesie in qua elegit sepulturā reliquit mille uel castrū. nūqd ꝑma eccłia debet esse ꝯtēta illis decē? R. ꝫm Ray. Si defūctus legauit h modo ꝙ illis esset ꝯtenta. 7 sacerdos sciuit conditionē 7 recepit legatū. videt renūciasse iuri suo. 7 iam nō poterit vlteri⁹ petere aliquā portionē. Si ꝟo defunct⁹ absolute reliqt 7 ipse absolute recepit. poterit nihilominus de ceteris portionē vendicare ex de testa. officij. uel saltem aget ad supplemētū cōputatis illis decem. A .s. qñ expssit testator ꝙ eccłia esset illis cōtenta. 7 fecit in fraudē modicā quantitatē legando. Al' qñ est adiecta talis ꝯditio recipiēdo sibi ꝑindicaret. Qñ ꝟo legatū absolute factū est. petitur 7 integrū legatū 7 canonica portio. nisi de mēte testatoris aliud appareret. ut satis colligitur in dicto. c. officij. 7 etiā ex dictis Hosti. ut in sū. eo. ti. q. zi. vbi h notant B. sicut filius institutus in ꝑte minori ꝙ legitima pōt agere tm̄ ad supplementū. C. de inoffi. testa. si qñ. §. illud. 7. l. oio. et ex de emp. 7 vē. cum dilecti.

¶ Quid si qs elegit sepulturā in ꝓpria ecclesia 7 ei nihil legauit. 7 alijs eccłijs multa legauerit. nūquid poterit hec eccłia petē aliquā portionē? R. ꝫm Ray. Si ē cōsuetudo ꝙ eligentes sepulturā in ꝓpria eccłia semp aliqd relinquūt pōt eccłia illud petere ab heredib⁹. non iure actionis. nec differendo propt' h sepulturā ꝫ implorando supioris officiū. ex de symonia. ad apostolicā. Si ꝟo nō est ꝯsuetudo nihil pōt petē. ꝫ solis funeralib⁹ debet esset ꝯtenta. Nā tenet ex officio ipsū sepelire. ex de symo. nō satis. et. c. cū in ecclesia. Posset ꝙ̊ in h casu iplorari officiū iudicis aduersus heredes si dephendat dol⁹ testatoris ul' heredū. Simili' aduersus rectores aliaꝝ ecclesiaꝝ. si 7 illorū dol⁹ dephendat. A. Nā 7 circa talia dolus ē puniendus. ex de testa. officij. 7 ex eo. in nostra ꝫm eū. Ray. Et ꝫm glo. ei⁹ videt ꝙ ꝑma facie dolus sit ꝑsumēdus cū alijs eccłijs multa legauerit 7 nihil proprie parochie reliquerit. ut in sū. eo. ti. q. iz. B 8

9 ¶ Pone ꝙ aliqs eligit sepulturā apud aliquā religionē. postea intrauit in ipsam 7 decedit. nūqd loc⁹ religiōis tenebit eccłie illi⁹ ad canonicā portionē? R. ꝫm Ray.

Dico q̄ si transit in infirmitate de
q̄ morif tenef. ex̄ eo. de bis. Secus
si transit in sanitate. aut etiã in in-
firmitate de q̄ nõ morif. Con. Ho-
sti. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 25. B
io ¶ Quid de leprosis intrantibus
domos leprosoꝝ. nunquid sacer-
dos parochialis põt de eis moriẽ-
tibus petere canonicã portionem?
R°. ꝫm W. credo q̄ nõ. qꝛ par iu-
diciũ est ac si trãsierint sani ad re-
ligionẽ nisi forte ex ipsa lepra mo-
riãtur. A. Multi. n. moriũtur cũ
lepra ꝫ nõ ex lepra. ꝫm eũ. W. ⁊ in
sũ. eo. ti. q. 26. vbi hec notãtur. B
In hac tñ parte tenẽda ẽ ꝯsuetu-
do regionis.
ij ¶ Quid si aliq̄s recipiaf in con-
fratrẽ alicuius loci religiosi. non
tñ oblatis suis bonis ꝫ sibi retẽtis
A. quo ad ius ꝓprietatis. secus si
oblata ꝓprietate retineret sibi vsu-
fructũ in vita. qꝛ tũc bene gaudet
ꝑuilegio religionis. ut in. c. ut pri-
uilegia. de quo. j. B. ⁊ ibi eligat
sepulturã? R°. ꝫm Goff. Non li-
beratur a canonica portione. sicut
nec eximitur ab ep̄ali iurisdictiõe
etiã si ipsi religiosi sint exempti.
ex̄ de priuile. cum ⁊ plantare. §. de
confratribus. et. c. ut priuilegia.
Idem Hosti. A. Idem in sũ. eo.
ti. q. 27. B
iz ¶ Quid si q̄s ingressus religio-
nẽ decedat in t̄pe nouitiatus? R°.
ꝫm Goff. Puto canonicã portio-
nẽ eccl'ie priori nõ deberi. Q̄uis. n.
exire potuerit. non tñ exiuit sed in
religione decessit. ⁊ ꝫ sufficit q̄ ad
quarte retẽtionẽ. ex̄ eo. de bis. A
Con. Hosti. ut in sũ. eo. ti. q. 28. B
¶ Quid si infirm⁹ in vna paro- i3
chia faciat se deferri ad aliã ⁊ ibi
moriaf? R°. ꝫm Ray. Prima ec-
clesia non ꝓpter ꝫ priuaf canoni-
ca portiõe. ar. ex̄ eo. de bis. A. Idẽ
in sũ. eo. ti. q. 29. B

Sepultura iiij.

S. q̄n ꝓhibeaf. Prohibenf in
cimiterio sepeliri oẽs hẽtici. ex̄ de
hereticis. sicut. Et de hoc s̄. hẽtic⁹
2°. §. 2°. etiã si post mortẽ appareat
de heresi. 24. q. 2. sane ꝓferf. Si-
militer etiã ꝓhibenf pagani. ⁊ iu-
dei. de ꝯse. dis. i. ecclesiã. et. c. se. A
Et ibi patet q̄ idẽ est de oibus in-
fidelib⁹. B. Itẽ gnãliter oẽs ex-
coicati. 24. q. 2. sane q̄d sup. ex̄ de
ꝑuil. ep̄oꝝ. li°. 6°. Etiã excoicatus
minori. ar. in dicto. c. sane. Et in-
telligendum ꝫm W. de excoicatis
minori si notorie sic excoicati sũt.
Itẽ idẽ de excoicato etiã iniuste.
ut nõf. ex̄ de resti. spo. lrãs. in glo.
circa finẽ. Itẽ ꝓhibenf q̄ in torne-
amẽtis moriũf. Et exponit Hosti.
etiam si q̄s ibi letale vulnus acce-
pit lꝫ postea supuixerit. q̄ q̄uis pe-
niteat ⁊ ei eucharistia non negef.
carebit tñ eccl'iastica sepultura. ex̄
de tornea. c. ꝑ. Hoc tñ intellige de
illo qui venit cã exercẽdi se in tor-
neamẽto. nõ de aliis. ex̄ de tornea.
c. 2°. Nã ⁊ ꝫm W. intelligif tam de
militibus q̄ de armigeris eorũ q̄

ibidem in armis se exercent. Se-
cus de illis qui illuc vadũt causa
curiositatis. ut ad videndum uel
quacũq3 alia cã. Jtẽ ꝓhibent illi
qui se occidũt. iz. q. z. quib⁹. z3. q.
5. placuit. Et h̄ intelligendũ scd̃m
Jo. si pemerũt se ex desperatiõe uel
iracidia. Secus si ex furore uł a
casu. Vñ sicut dicit Ber. ex̄ eo. ex
pte. Si quis ꝓpter fugã se p̄cipita-
ret in aquã. quia sic credat se eua-
dere posse nõ imputat̃ ei si ↄtrariũ
eueniat. 7 h̄ cũ ꝓ bono 7 licito hoc
faciat. ar. i3. dis. nerui. z3. q. 5. de
occidendis. Con. Hosti. Jtẽ qñq3
interdicitur sepultura gnãliter ut
oibus de tali loco. s. tpe interdicti
ut s̄. interdictũ 4°. §. 3°. Jtẽ mani-
festi vsurarij. ex̄ de vsur. q2. et eo.
ti. q̄q3. li°. 6°. Jtem quicũq3 p̄sby-
terũ tutorẽ in testamẽto reliquerit
zi. q. 3. cyprianus. et. 88. dis. neq3
apud. Sed ut dicit ibi glo. istud
hodie habet locũ. Jtem blasfem⁹
dei. ex̄ de male. c. fi. A. Et ibi p3
q̄ hoc verũ est qñ maledicus recu-
sat agere statutã sibi pniam. 7 non
al̃. B. Jtẽ monachus ꝓpriũ ha-
bens. ex̄ de sta. mo. sup quodã. Et
generalit̃ null⁹ notori⁹ de mortali
peccato sepeliẽdus ẽ. i3. q. z. quib⁹
et. c. nõ existimem⁹. et. c. obeũtib⁹.
Et h̄ locũ habẽt si tales nõ sũt ec-
clesie recõciliati. Nã si recõciliati
essent. uel certa pnie signa appare-
rent sepeliẽdi sũt. s̄ heredes tenent̃
satisfacere ꝓ eis. ex̄ eo. parochia-
no. nisi fuerit raptor. de quo s̄. ra-
ptor p̄. §. p̄. A. Et ibi lati⁹ i addi-
tiõe. B. uł occisus i torneamẽto.
ut dictũ ẽ. A. uł etiã excoicat⁹. q2
i excoicatiõe mortu⁹ nõ d3 eccl'ia-
stica sepultura sepeliri ãteq̄ fuerit
absolut⁹. l3 signa pnie i eo appa-
ruerint. ex̄ de sen. exco. a nob̄ z°. B
Jtẽ non ẽ sepeliẽdus q̇ saltẽ semel
in anno nõ ↄfitet̃. ex̄ de pe. ois. Et
h̄ intellige nisi in articulo mortis
existens signa ↄtritionis ostẽderit
Ad quod ꝓbandũ s̄m oẽs in hoc
casu sufficit vnus testis. z6. q. 6.
qui recedũt. et. c. se. A. Et ibi hoc
notat glo. q2 ex eo nulli p̄iudiciũ
generat̃ p. c. placuit. et. c. cũ itaq3.
de ↄse. dis. 4. Nam iura h̄ allega-
ta nõ faciunt. Predicta etiam oia
notant̃ in sũ. li°. p̄. ti. 16. q. 3. B
¶ Quid si tales q̇ dicti sũt sepul-
ti fuerunt? R°. Si corpa eoꝝ di-
scerni pñt. exhumãdi sũt. aliter nõ
ex̄ eo. sacris. 7 ecclesia siue cimite-
riũ est recõciliandũ. ex̄ de ↄse. ec. uł
altar. cõsuluisti. A. Et ibi patet
q̄ h̄ fieri debet aspersione aque so-
lẽniter bñdicte. sicut in dedicatiõe
eccl'ie fieri consueuit. Et bñdictio
aque 7 reconciliatio debet fieri per
epm. eo. ti. c. aqua. Et si fuerit infi-
delis sepultus debent etiã tigna 7
parietes radi. de ↄse. dis. i. ecclesiã.
B. Occulti tñ pctõres sepeliendi
sunt. nisi forte esset aliq̄s excoica-
catus. uel hereticus. quia cui non
coicamus viuo. nec mortuo com-
municare debem⁹. ut s̄. excoicatio
p̄. §. fi. A. Idem quod in hoc. §.

notatur in dicta.q.3.scdm Hosti. Ray.7 Goff. B

2 ¶ Quid fiet si dubitet de cadauere vtrum fuerit xpiani uel pagani uel excoicati? Re. Videtur in meliore partem interpretandum nisi aliqua probabilitas esset de opposito.ut ex eo. sacris.13.q.2.no estimemus.de cse. dis.i.ecclesiam. A. Idem in sum. eo.ti.q.4. B

3 ¶ Utrum suspensi 7 huiusmodi sint sepeliendi. Re. Sepeliendi sunt dummodo tamen penituerint.13.q.2.c.fi. verumtamen ad deponendum eos de patibulis requiritur licentia iudicis secularis. ne iusticia contemni videatur.ff.de cadaue.punito.l.i.et.2.Sed 7 ipsam licentiam iudex denegare non debet in hoc casu. A. Hoc probatur.ff.de cadaue.punito.l.fi.vbi dicitur q corpora talium danda sunt cuilibet petenti ad sepulturam. Possunt tamen quandoque ex causa denegari.ut ob magnum aliquod delictum.puta lese maiestatis.ff.eo.l.i. B. Nam 7 corpus hospitalibus datur ut s.coicare.§.fi. De raptoribus quibus etiam penitentibus quandoque negatur ecclesiastica sepultura habes s.raptor.p.§.p. A. 7 ibi latius in additione. B

4 ¶ Utrum mulier pregnans defuncta debeat sepeliri. Re. Secundum Hosti. Si est certum q partus mortuus sit.tunc mulier cum partu sepelietur. Si vero certum est q viuit uel dubitatur de hoc tunc mulier debet prius scindi.7 si partus viuus sit debet baptizari.si mortuus.extra cimiterium sepeliri. A

Idem in sum.eo.ti.q.1. B

Seruus i° communiter + Multis modis efficiuntur serui. Nam quidam statim cum nascuntur serui sunt.ut qui de matre ancilla nascuntur.hoc tamen vide plenius.i.§.3. Quidam vero fiunt iure gentium.ut qui in bello iusto capiuntur. Quidam fiunt iure ciuili.ut qui maior.20.annis passus est se vendari ad precium participandum. Et de hoc habetur.i.§.4. De his tribus modis habetur Insti.de iure pso.§.serui aut. Item sunt aliqui serui quia ius ciuile eos in penam subiicit seruituti. ut libertus propter ingratitudinem.ut s.libertus.§.2. Item iure canonico raptor mulieris efficitur seruus rapte.ut s.raptor 2.§.2. Item deferentes auxilium sarracenis efficiuntur serui capientium eos.ut dictum est s.sarracenus.§.2.

¶ Sunt alii serui magis largo modo dicti.ut ascripticii siue originarii quod idem est.s.quidam homines qui ita ascripti sunt terris colendis q non possunt a cultura recedere sine dominorum voluntate.nec possunt vendi sine gleba.nec gleba sine illis. Et dicuntur ascripticii.quia ascripti siue deputati sunt ad culturam.7 originarii quia a sua origine tales sunt. Hi etiam serui quandoque coloni dicuntur Isti tales non sunt proprie serui. A Idem in sum.li.p.ti.8.q.64.secundum glo. Ray. B. nec repelli debent a legitimis actibus.nisi q ad ordines non debent admitti.ut notatur

ex de iudeis. multorum. A .in glo.
B Et dis. 54. quis aut leges. A
ibi hoc hr in tex. 7 glo. Et hi origi-
narij bene pnt ordinari de volunta-
te dnorum. ut notat glo. in dicto. c.
multorum. p. c. si quis obligatus. 54.
dis. Item qnq etia ptra volutate
s. in ipsis possessionibus. ea. dis. si
seruus 2°. vbi dicit. Ascripticios
uo in ipsis possessionibus clericos
7 pter voluntate dnorum fieri pmit-
timus. ita tn ut clerici facti impo-
sita sibi agricultura adipleat. B
2 ¶ Cuius parentis pditione filius
debeat sequi. R°. bm Tho. in 4°.
dis. 36. Scdm leges ciuiles partus
sequitur ventre. 7 hoc ronabiliter.
quia ples a patre hz coplemetu for-
male. b a matre substatia corporis
Seruitus aut est pditio corporalis
cu seruus sit quasi instrumetum
dni in opando. 7 ideo ples i liber-
tate 7 seruitute sequit matre. b in
alijs que ptinet ad dignitate q est
forma rei sequit patre. sicut in ho-
noribus. muneribus. municipijs
7 nobilitate 7 alijs hus. Et huic co-
cor. canones. 7 lex Moysi. ut pa-
tet Exo. 21°. In qbusda tn terris
que iure ciuili no regunt. partus
sequit deteriore pditione. ut si pat
sit huus cuius vxor sit libera. erut
filij serui. non tn si post pactu ma-
trimonium pater se in seruu dedit
nolente vxore. 7 similit si fiat ep°.
Si aut vterq sit seruilis coditio-
nis 7 ptineant ad diuersos dnos
tunc diuidunt filios si plures sut.

uel si vnus tm. vnus alteri recom-
pensabit de pcio 7 accipiet natu in
sui seruitiu. Tn non est credibile
q talis psuetudo possit esse ita ra-
tionabilis sicut illud quod mul-
torum sapientu diuturno studio de-
terminatu e. A .Con. Pe. ut i su.
li°. 3°. ti. 17. q. 8. B .Et no q bm
leges siue mater fuerit libera so-
lu qn pcepit. uel solu qn pepit. uel
etiam medio tepore. sufficit ad li-
bertatem plis. ut. ff. de sta. ho. l. et
seruorum. B
¶ Qualiter liber ho qui patit se 3
venudari fit huus? R°. Sex requi-
runt. Primu q sit maior. 20. an-
nis. C. de libe. cau. si ministerium.
Secundu q intendat preciu pti-
cipare. C. de libe. cau. no io. Tertiu
q in veritate pticipet. ff. q. ad liber.
pro. no licet. l. i. Quartu q emptor
credat ipsu seruu ee. ff. de libe. cau.
l. liberis. §. si quis scies. Quintu
ut ille q vendit sciat pditione sua.
ff. quibus ad lib. pro. non licet. l. q
se. A .Hec lex no videt ibi haberi
B .Sextu q venditor sciat ipsu
esse liberu. ff. quibus ad liber. pro. no
licet. l. 4. A In hac. l. paru vide-
tur hoc pbari. Predicta tn sex re-
quisita notatur etiam in su. li°. 4°.
ti. 4. q. 16. bm Hosti. Goff. 7 Aço.
B .Si aliqd istorum deficiat iure
coi. in ingenuitatem reuocat. De
si nihil deficiat. 7 si postea manu-
mittatur. no fit ingenuus b liber-
tus. ff. de sta. ho. ho liber. nisi red-
dat dno precium. ff. si inge. manu.

l.z.responso ꝑ. Quod tn̄ precium dn̄s inuitus non cogitur recipere ſm quoſdā. A. ⁊ in dicta.l.z.videtur h̄ tenere glo. B

4 ¶ Qualiter serui efficiant̄ liberi? R°. scd̄m Hosti. Multis multis. Uno modo p manumissionē. vide s̄. manumissio. §.fi. Itē fit aliquis liber si eum languidū dominus exposuit. uel ei alimēta negauit. ut s̄. expositus. Item quando aliquis vendit ancillam ne prostituat̄. ⁊ emptor facit ꝯtra. fit libera Itē si seruus pileatus incedit ante cadauer dn̄i dum defertur ad sepulturā. Item si postq̄ lata ē sententia contra illum qui dicebatur seruus. dn̄s postea ꝓ ipso precium recipiat. Item si dn̄s ancillam in mr̄imonio collocauit scribens ꝓ ea dotem. Item si seruū appellauit filiū actis infuenientibus quasi in figura iudicij. Item si dedit seruo instrumentū p q̇ eius seruit⁹ probat̄. ⁊ alijs casib⁹ q̇ habent̄. C. ex q̇.cau.ser.pre liber.acci.p totū. A Ibi de p̄dictis causis parū videt̄ dici. s̄ ponunt̄ alie cause ex quib⁹ serui puenīūt ad libertatem. ⁊ alie etiā ponunt̄. ff. q̇ sine ma.ad liber. puē.p totū. Sed h̄ parū faciūt ad forū pniale. B. Itē si iude⁹ xp̄ianum mancipiū emerit. ut s̄. iude⁹ z°. §.ꝑ. ⁊ ex̄ de iudeis.c.fi. De s̄uis iudeoꝝ ⁊ sarracenoꝝ vide s̄. iude⁹ z°. §.ꝑ. A. ꝯiūctis additionibus B. Et q2 seruus manumissus dr̄ libert⁹. facit ad h̄ s̄. libert⁹ p totū.

SEruus ij°. q̄tum ad ordinationē. Nullus seru⁹ siue priuati siue eccl̄ie ordinari debet. nisi ꝑus manumittat̄. dis.54. c.ꝑ.z°. et 3°. Et rō est seruilis vilitas atq3 clerical' dignitas. dis.54. admittūt̄. ex̄ de ser.nō ordi.de s̄uorum. A. Alia rō est q2 debet esse imunis ab alijs q̇ diuine militie ē aggregādus. ut a castris dn̄icis nulla necessitate abstrahat̄.54. dis.c.ꝑ. B. Et h̄ intellige verum in omni genere seruoꝝ. de quibus etiam habes s̄. seruus ꝑ.§.z°. A Et ibi de hoc dictū est. B

¶ Utrū seruus eccl̄ie liberatus possit ordinari retēto iure p̄onat⁹? R°. ſm Ray. Sic dico retēto iure quo ad h̄ q̄ non iniuriet̄ eccl̄ie. nec accuset illā. nec testificet̄ ꝯtra eam. dis.54. qui ex famulis. A Hoc.c. parū facit quo ad hoc. s̄ bn̄ faciunt iura.ī.allegata. B. Immo etiā si simpliciter fuerit manumissus. tenet̄ ad p̄dicta. aliter reuocat̄ in seruitutē. iz.q.z. diaconi et.c. ep̄s qui mancipiū. et.c. liberti et.c. octaua. ex̄ eo.ti. de famulis. Dicunt etiā quidam q̄ tenet̄ quo ad alias honestas opas l3 nō sint noīatim imposite. ut in dicto.c. diaconi. ⁊ similibus. A. Hec iura satis vident̄ ad hoc facere. B. nō tn̄ tenet̄ seruire eccl̄ie ppetuo in officio clericali. nisi exp̄sse dictū sit in ipsa manumissiōe ⁊ ordinatiōe. ex̄ eo. eo libenti⁹. Et posito q̄ fuerit

exp̃ssum· nõ tñ reuocabit in serui-
tutem si non vult in illa eccl'ia ser-
uire in diuinis officijs· nisi admo-
nitus pduraret in contumacia. ex̃
eo. nullus clericus. A . Idem in
sũ. li. 3. ti. 1 q. i. De bonis autem
libertorũ ecclesie vide s̃. libertus
§. fi. B
2 ¶ Utrũ seruus priuati liberatus
possit ordinari retento iure patro-
natus? R. ẜm Ray. Non debet
ordinari· nisi prius psecutus fue-
rit a dño plenam libertatem. ita q̃
nõ teneat̃ p̃stare patrono operas.
nec fabriles que psistũt in facien-
do. nec obsequiales que psistũt in
non faciẽdo. dis. 54. c. p̃. et 2. et c.
quicũq3. et. c. vlt̃. A . Con. Ul. ut
in dicta. q. i. B . Sed vtrum dñs
possit i tali liberto retinere operas
spũales. Dicendũ ẜm Hosti. ut vi-
tetur omne ptrariũ. q̃ h̃ onus erit
imponendũ in ipsa manumissione
ante ordinationẽ. 7 sic in ipsa or-
dinatione poterit onus iã imposi-
tum declarari. ex̃ de elec. significa-
sti. ad fi. 7 ex̃ de p̃ben. significatum
Et si taliter ordinatus nõ seruie-
rit poterit degdari. 54. dis. frequẽs
et. c. quicũq3. ex̃ eo. nullus. Si tñ
factus fuerit sacerdos· nõ fiet ser-
uus dñi olim sui. Idem Goff. et
Inno. A . Si ṽo non sit factus
sacerdos videt̃ q̃ possit in seruitu-
tem etiã p̃uati reuocari si non ser-
uierit in diuinis put tenet̃. ar. hic
a ptrario sensu. Facit in ar. etiam
dictũ. c. frequẽs. adhibita tñ mo-
deratione de q̃ in. §. se. Et idẽ etiã
qd̃ hic notat̃ in sũ. eo. ti. q. 2. B
¶ Quid si seruus fuerit ordina- 3
tus nõ accepta libertate? R. ẜm
Ray. Si fuit ordinatus dño sci-
ente 7 nõ ptradicẽte· eo ipso inge-
nuus fit. dis. 54. si seru9 sciẽte. Et
h̃ verũ est ad q̃scũq3 ordines fue-
rit ordinat9. Idẽ Goff. et Inno.
Si ṽo dño ignorãte uel sciente 7
ptradicente. A . Hic ut p3 in sũ.
eo. ti. q. 3. distinguendũ est. q2 aut
ordinatore uel p̃sentatore sciente
pditionẽ ordinãdi ordinat9 ẽ. aut
nesciẽte. In p̃ casu ordinat9 rema-
nebit in ordine. s3 ordinator uel p̃-
sentator debet pdẽnari dño in du-
plũ. dis. 54. si s̃uus absente dño. 7
hoc si alter tm̃ sciuit. Si ṽo ambo
sciuerũt· dabit vnũ p̃ntator. 7 aliũ
ordinator. S3 si neuter habet vn-
de soluat· poterit dñs sibi postula-
re illũ restitui. ar. dis. 54. ex̃ antiq̃s
In 2. casu cũ ordinat9 ẽ ordina-
tore uel p̃ntatore ignorãte pditio-
nẽ eius· fit qd̃ sequit̃. B . tũc si or-
dinatus ẽ in sacerdotẽ remanebit
in eodẽ ordine. peculio si qd̃ hab3
dño restituto. Qr si nõ habet pecu-
liũ. nec est qui redimat ipsũ. debet
suo dño reddi ad seruiendũ ei in
seruitijs q̃ ordinẽ suũ deceant. ut
horis canonicis missa 7 huiusmõi
54. dis. frequens. Qr si ptumax h̃
renuat· deponi debet. ex̃ eo. nullus.
in fi. Si ṽo ordinatus ẽ in diaco-
num· dabit p se vicariũ. 7 ipse re-
manebit in ordine. Al' reuocabit̃

in seruitutē nisi aliquis vellet eū redimere. ⁊ idē intellige de subdiacono. ex eo. miraris. In alijs ordinibus absolute in seruitutē reuocabitur. 54. dis. nulli. et. c. ex antiquis. Sac̄ con. Goff. ⁊ Inno. A Con. etiā Pe. ut in dicta. q. 3. B

4 ¶ Infra qd̄ temp⁹ possit dn̄s seruū ordinatū reuocare? R. scd̄m Ray. Reuocare poterit infra annū a tpe scientie dn̄i. ar. 17. q. 2. si quis incognitus. A. Cōiuncto c. si suus sciente. 54. dis. B. Idē Goff. Hosti. ⁊ Pe. A. Hug. aūt dicit ꝙ computatur a tpe ordinationis in fauorē ordinis. ut i sū. eo. ti. q. 6. Sed prius dictū verius videtur. ar. dicti. c. si qs incognitus. B. Et rō quare clericus non pōt repeti vltra annū. cū seru⁹ ingressus religionem possit repeti infra trienniū est ista. qꝛ clericus coiter publice manet. monachus ꝟo secrete. A. Decratio fuit Inno. ut patet in dicta. q. 6. B. Et predictū punctū de religione hēs s̄. religio 2. §. 4. et. 5.

5 ¶ Pone ꝙ seruus q̄ ordinatus fuit restitutus est dn̄o suo. nunqd licebit dn̄o manus inijcere in eū? R. fm Inno. Nō. alr̄ incideret in canonē. 17. q. 4. si quis suadente. Sed nec tali seruo licebit ꝯtrahere matrimoniū ꝓpter votum quod intelligitur fecisse in susceptione ordinis sacri. ex de puer. ꝯiu. quidā. 84. dis. cum in p̄terito. ⁊ ꝓhibendus erit per ep̄m. ar. 96. dis. si imperator. Alijs aūt priuilegijs clericalibus non gaudebit. ex de cle. coiu. Johannes. et. c. se. Idem in omni genere seruorū. 54. dis. frequens. A. Inno. clarius loquitur sic. Idē dicimus i originarijs ⁊ ascripticijs. ⁊ in oībus qui ꝯditione seruili. uel ratiocinio. ul' cyrocinio sunt obligati. 54. dis. frequens. Idē etiam in libertis si aliquod obsequiū patronus sibi retinuit. 54. dis. quicūqꝫ. Idem etiā in obligatis functionib⁹. i. publicis officijs. 51. dis. preterea. ⁊ i dicta. q. 6. B

¶ Sed qualiter seru⁹ ordinatus siue ꝯsecratus redditur dn̄o. cum alia res ꝯsecrata nō reddatur. ut. 14. q. vlt. cōperimus. R. Duplex ē rō. Una qꝛ in rebus alijs ⁊ maxime inaīatis que sole ꝯsecrātur. null⁹ est dolus. sed in homine sic. Alia quia in rebus inaīatis cōsecratio est in supficie. ⁊ ideo non debent a manu ꝓphana tractari. In homine ꝟo est aīa que tangi nō potest 32. q. 1. licite. Con. Goff. ⁊ Hosti. A. ⁊ Ul. ⁊ Pe. Et fuit ꝓncipale dictū Ray. ut in sū. eo. ti. q. 1. B 6

Seruus iiij.ᵒ q̄ ad matrimoniū. Utrum seruus sine cōsensu dn̄i possit matrimoniū cōtrahere. R. fm Tho. in 4. dis. 36. Sicut seruus non subditur dn̄o qn̄ libere comedere ⁊ dormire possit. ⁊ alia huiusmōi facere que ad necessitatem corpis ꝑtinent fm

naturam.ita etiam nō subditur ei
ꝙtum ad h ꝙ nō possit libere ma-
trimoniū ꝯtrahere etiam eo nesci-
ente aut ꝯtradicente. Vñ ⁊ si dñs
oppositum preciperet. nō teneret̃ ei
obedire. nec de ꝯtrahendo. nec etiã
de ꝯtinendo. quia in vtroq; sui iu-
ris est ⁊ tenet matrimoniū. Debẽt
tñ nihilominꝰ debita seruitia dñis
exhiberi. extra de ꝯiu. ser. c. p̃. A
Con. Pe. ⁊ Al. ⁊ Ray. ⁊ glo. ut i
sū. li. 4. ti. 4. q. 8. et se. B
j ¶ Pone ꝙ dñs aliquid precipit
seruo cõiugato ⁊ eodem tempore
vxor petit debitū uel eꝯ. Rñ. scdm
Ray. Credo ꝙ si ꝯtraxerit seruus
dño sciente. debet reddere debitū.
qm̃ cum dñs cõcessit p̃ncipale. s.
matrimoniū. intelligitur ꝯcessisse
accessoria. extra de offi. dele. pre-
terea. in fi. Si v̾o contraxit igno-
rante uel contradicente dño. dñi
mandatū debet implere. nisi ꝓba-
bilit̃ timeat periculū adulterij ex
dilatione. uł nisi magnū fiat pre-
iudiciū vxori. Con. Tho. Pe. In-
no. ⁊ Hosti. Addit quoq; Tho. ꝙ
oportet diuersas circũstantias at-
tendere. ut ex his consideretur cui
magis uł potius in tali uel tali ca-
su sit obediendū. Idem Hosti. Et
vide. j. §. vlt. A. Idem in sū. eo.
ti. q. 10. B
z ¶ Quid si coniuges. s. serui ha-
bent diuersos dños diuersarū re-
gionum. ita ꝙ non possunt cõue-
nire ad officium ꝯiugale? Rñ. ſm
Hoff. Ut euitet̃ fornicatiõis ma-
teria cogetur per ecclesiam alter
dñoꝝ vendere alteri volẽti emere
uel si neuter vult emere. cogãtur
vendere cuilibet extraneo in ꝓuin-
cia ꝯserui. uel venalem exponere.
⁊ si nullꝰ appareat emptor. emat
ecclesia. ar. 54. dis. fraternitatem.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 12. B
¶ Quid si dñs seruū ꝯiugatum 3
vult vendere in remotam regionẽ
Rñ. ſm W. Prohibenda est talis
vẽditio. ſ cogi debet dñs alij ven-
dere eum bonas cõditiones affe-
renti. Interest enim rei publice ne
quis re sua male vtatur. in Insti.
de his qui sui uel alie. iur. sunt. §.
pl̃t. Con. Tho. Pe. ⁊ Inno. A. lz
Ala. aliud dixerit. ut in sū. eo. ti.
q. xi. vbi etiam patet ꝙ predictis
con. etiam Hosti. dicẽs ꝙ p̃dicta
obtinẽt qñ ambo sunt serui. Et id
qd̾ sequitur non fuit Hosti. ſ Pe.
ut ibi. B. Sed ⁊ Hosti. addit ꝙ
si mr̃imoniū fuerit factū sine licẽ-
tia dñi. ⁊ nō habet in alio loco iu-
stum emptorẽ. posset eum vendere
in remotis. aliter nō debet h facẽ.
¶ Utrꝝ seruitus possit venire post 4
matrimonium? Rñ. scdm Tho. ⁊
Pe. sic. Uir enim lz sit in potesta-
te vxoris in his q̃ pertinẽt ad red-
ditionẽ debiti. in alijs oibus ẽ sui
iuris. Vñ in redditione debiti per
hoc nō debet preiudiciū vxori fieri
si forte dñs preciperet aliquid ea-
dem hora. quia magis esset obedi-
endū vxori q̃ dño. Uxor tñ sine
ꝯsensu viri se in ancillã vendẽ non

posset. quia vir caput est mulieris Con. Al. A. Idem in sũ. eo. ti. q. iz. B. Et vide s. §. z°. Utrũ hu⁹ qui fuerat ordinatus ⁊ nũc est restitut⁹ possit ɔtrahere matrimoniũ vide s. seruus z°. §. p̄. Quõ cõditio seruitutis impediat m̃rimoniũ. habes s. impedimentũ z°.

Symonia j°. coit.

Symonia est studiosa volũtas emẽdi uel vendendi aliquid spũale uel spũali annexũ. Sic diffinit a Tho. in 4°. sen. dis. z5. ⁊ in z°. z°. q. 100. Similiter ⁊ ab alijs. A. s. theologis ⁊ iuristis coiter. ut in sũ. li°. p̄. ti. p̄. q. i. Et facit. i. q. i. q̇ studet. B. Et qđ dicit spũale intellige ut ordines ⁊ alia sacra. Qđ aũt dicitur spũali annexũ. intellige ut quedã que nõ sunt ita ꝓprie spũalia sed sũt spũalibus adiũcta ⁊ quasi alligata. ut ẽ ius patronatus ⁊ huiusmõi. Et si non addas. spũali annexũ. sufficit scđm Ray. A. Nã ⁊ annexa spũalibus largo mõ dicunt spũalia. ut in dicta q. i. ⁊ hic sequit. B. qz oia talia possunt intelligi p id quod dicitur. aliquid spũale. Et nota ꝙ nomine emptionis uel venditionis intelligitur ois ɔtractus nõ gratuitus. p̄ter pmutationẽ. A. Idem in dicta. q. i. ⁊ facit. i. q. i. sũt nõnulli. B. de qua s. permutatio. A. Ibi patet quãdo in talibus possit fieri pmutatio. ⁊ qualit. B. Utrũ nec trãsactio põt fieri sup spũalib⁹ ex de transac. sup eo. De transactione vide. j. trãsactio. §. z°. A. Et ibi patet qualiter possit fieri in spiritualibus. Et adde s̃m Tho. z°. z°. q. 100. arti. p̄. ꝙ voluntas dicit. quia iusticia ⁊ oẽs ptes eius ⁊ per ɔsequens oia opposita sunt in voluntate sicut in subiecto. ⁊ iõ ɔueniẽter symonia p voluntatẽ diffinitur. Facit. ff. de iusti. ⁊ iure. l. iusticia. Utrum aũt p solam voluntatẽ cõmittat symonia tanget. j. §. 3°. Itẽ dicit studiosa s̃m Tho. in dicto arti. p̄. ad designandũ electionẽ que p̄ncipaliter ptinet ad virtutẽ ⁊ vitiũ. ⁊ talis electio sufficit etiam si sit ex voluntate non libenti uel etiam coacta. ex. eo. Matheus. ⁊ ibi glo. nisi forte sit coactio p̄cisa. ex. qđ me. cau. c. sacris. Et subdit Tho. ibidem. Non autẽ ois qui peccat electione peccat in spiritũ sanctum. s̃ solũ qui peccatum eligit p cõtemptũ eorum per q̄ homines solent retrahi a peccãdo. Dicit ergo studiosa qñ ex ipsa voluntatis electione ꝓgredit ad exteriorẽ actum. ut in sũ. eo. ti. q. 5. Hosti. autem clarius diffinit sic. Symonia est spũalium uel annexorũ spiritualibus precedente pacto ꝓmissionis. cõditionis. modi. seruitij. precum. uel cuiusuis temporalis receptio uel donatio. ut in sũ. eo. ti. q. i. B

Utrũ symonia sit heresis. R°. j
scđm Tho. in 4°. dis. z5. Symoniaci non sũt ꝓp̄rie ⁊ p se loquẽdo

403

hereticí. cũ non habeãt aliquã falsam opinionẽ. sed dicũtur heretici ꝓpter similitudinẽ actus. quia ita operanť ac si estimarẽt donũ spũs sancti pecunia possideri. q̃ estimatio esset heretica. A. ⁊ qꝛ etiam in ꝑmo auctore Symõe ex mala radice ĩfidelitatis pullulauit. cui dictũ est. Estimasti donũ dei pecunia possideri. Act. 8°. ſm Al. ⁊ in sũ. eo. ti. q. z. B. Vñ Greg. in registro dicit. Cũ oĩs auaricia sit idolorũ seruit⁹. quisq̃s hanc in ecclesiasticis dignitatibus dãdis non ꝑcauet. infidelitatꝫ ꝑditioni subijciť. etiã si fidẽ quã negligit tenẽ videať. i. q. i. cũ oĩs. Et iterũ dicit ꝙ impia heresis macedonij tolerabilior est q̃ symonia. i. q. i. eos. A. Et ibi patet ꝙ h̃ nõ fuit dictũ Greg. sed Tharasij cõstantinopolitani epĩ. B. Et cetera crimina in cõparatiõe symoniace heresis quasi ꝓ nihilo reputantur. i. q. vlt. c. fi. Põt quoq̃ ꝓprie ⁊ ꝑ aliũ modũ quidã symoniaci dici heretici. s. tenẽtes quendã errorẽ eiusdem Symonis q̃ dixit ꝙ mũdus iste nõ erat creat⁹ a deo. h̃ a quadam superna virtute. ut dicit Isidorus 9°. ethimologiaꝝ. A. Idẽ in dicta. q. z. B

z ¶ Quare symoniaci poti⁹ dicuntur a Symone q̃ voluit emẽ donũ dei q̃ giezite a Giezi q̃ vendidit donũ dei? R°. Quia magis completa fuit ratio hui⁹ peccati in Symone q̃ in Giezi. Nã Giezi solũ vendidit donum dei. at Symon ⁊ emere voluit. ⁊ vendere intendit. i. q. i. saluatoꝛ. Con. Tho. z°. z°. q. ioo. Con. etiã Pe. ⁊ Al. ut i sũ. eo. ti. q. 4.

¶ Vtrũ sola voluntas faciat hominẽ symoniacũ. R°. ſm Ray. ⁊ alios tam iuristas q̃ theologos. Quedã sunt ꝓhibita qꝛ symoniaca. ut emere uel vendere sacra. ⁊ huiusmõi. ⁊ i istis sufficit sola voluntas. Et intellige ſm Pe. quo ad forũ diuinũ. h̃ quo ad forũ humanũ si in nullũ actũ exiuit neq̃ faciendi neq̃ paciscẽdi. nõ dicereťur symoniacus. ⁊ sufficit ꝙ peniteat. Quedã sunt symoniaca quia ꝓhibita. s. ꝑ ꝯstitutionẽ eccľie. ut cũ quis renũciat ecclesie ut det alteri. puta nepoti suo. Similiter ſm Hoff. vendendo vicariã. castaldionatũ. aduocatiã. yconomatũ ⁊ h⁹ ex eo. ad nostrã. i. q. i. si quis epš. z. q. 5. saluatoꝛ. ⁊ in his nõ sufficit sola voluntas sine appetit⁹ quidã nisi ꝓcedãt i actũ. ex de offi. dele. ex ꝑte ꝑ. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 5. B Sed ⁊ hoc intellige ꝙ si volũtas deliberata hic fuit. ita ꝙ ꝑ eũ non stetit. iterũ est symonia in foro diuino. h̃ non in humano. ⁊ sic tale peccatum per penitẽtiam aboletur. ex eo. mandato. A. In hoc etiã videtur con. glo. Ray. ut in dicta q. 5. Et hoc verum videtur. qꝛ etiã circa talia puta erga beneficia sola intentio constituit culpabilem apud deũ. lꝫ non quo ad iudicialẽ

punitionē ecclesie.ex̄ eo.tua. Sy-
monia tñ mentalis tm̄ sola peni-
tentia aboletur.nec obligat ad re-
stitutionē acceptoꝝ.dicto.c.man-
dato. Secus in vsuris in quibus
etiam sola intentio vsuraria obli-
gat ad restitutionē in foro penitē-
tiali.ut ⁊ notat glo.i dicto.c.mā-
dato.⁊ facit ex̄ de vsur].consuluit.
Ratio aūt potest esse.quia in vsu-
ra leditur deus ⁊ homo.deo satis-
fit ꝑ penitentiā.homini ꝟo per re-
stitutionem. In symonia ꝟo sim-
plicis intētionis non ledit̄ pars
que sponte ⁊ sine coactione p̄stat.
imo potius ipsa ledit deū turpiter
agendo.nec ledit̄ eccl'ia militans
que tm̄ iudicat de manifestis.di-
cto.c.tua.sed solus deus.cui ꝑ so-
lam satisfit pniam.ex̄ eo.c.fi. B
4 ℭ Utrum ad hoc ꝗ cōmittat̄ sy-
monia requiratur ꝗ sit exp̄ssum
pactum.R̄x. Non.nam ⁊ Gyeçi
symoniacus fuit.l3 pactum aliqd
non fecerit.notat̄ ex̄ eo.sup specu-
la. A .Hoc.c.habetur i ti.de ma-
gistris.Et dic hoc verū quo ad fo-
rū diuinū.secus quo ad iudiciale
ex̄ eo.c.fi.⁊ patet ex dictis in.§.p̄-
cedenti.nisi interueniret exactio.
extra eo.sicut pro certo. B .Sz
de symonia mentali vide s̄.renun-
ciatio 2°.§.p̄.
5 ℭ Quot modis cōmittit̄ symo-
nia ? R̄x. ꝺm Ray.Una diuisio ē
per munera que dātur.Nam aut
datur munus a manu.aut ab ob-
sequio.aut a lingua.de quibꝰ ha-
bes s̄.munꝰ.§.p̄. Alia diuisio ex
parte cōmittentiū sic.Symonia-
ca ordinatio uel alia huiusmodi
spiritualiū datio.aut est ex pte cō-
ferentis tm̄.ut quādo conferens
mihi aliquod spūale.recipit tem-
porale me ignorante. Aut ex pte
recipientis tm̄.ut si ego recipiam
sacramentū nō quidē dando ali-
quid cōferenti sed alicui suo cōsi-
liario. Aut ex parte vtriusq3.s.qñ
ordinādus dat aliquid ordināti.
Aliquando ex pte neutrius.ut si
amicus meꝰ me ignorante det ali-
quid amico siue cōsiliario ep̄i ut
me ordinet.episcopo etiā ignorā-
te.i.q.i.statuimꝰ.et.c.si quis a sy-
moniacis. A .Idem in sū.eo.ti.
q.1. B
6 ℭ Utrum sit symonia si aliquid
gratis detur pro spūalibus uel re-
cipiatur.R̄x. Si penitus sponte of-
feratur nō est symonia.i.q.i.q̇cq̇d
inuisibilis.Ubi nota ꝺm W.ꝗ si
hec prepositio pro.notaret appre-
ciationē seu cōmutationē.sic nūq3
temporale est dandum pro spūali
nec econtrario. Si aūt notet cau-
sam finalem.ut sit sensus.Iste de-
dit denarium pro sacramēto id est
propter reuerentiam sacramenti.
licite potest fieri.Et eodem quoq3
modo si notet causam efficientē.
ut sit sensus.dedit pro sacramēto
id est ꝓ deuotione quā habuit ad
sacramētū.fieri potest. A .Con.
Ul.ut i sū.eo.ti.q.10. B .Si au-
tem dubitetur vtrum gratis uel

corrupta intẽtione datum sit. tria sunt precipue attẽdenda. s. dãtis ⁊ recipientis qualitas. videlicet an a paupe diuiti uel econuerso. Item muneris quãtitas. ut si res magni uel modici sit precij. Item donationis tempus. an. s. instante necessitate uel al' cõferatur. Et ẜm hec habenda est presũptio pro uel contra. ex̄ eo. ⁊ si questiones. Sed hec intelligenda sunt in foro causarũ. In foro autẽ conscientie intentio attenditur nõ presũptio. V. Idem in dicta. q. io. ẜm Ray. Al. ⁊ Hosti. B

7 ¶ Utrũ liceat aliquid recipe pro operibus spũalibus. Rñ. ẜm Ray. Pro illis opibus ad que quis nõ tenet' ex officio recipere licet. ut puta sacerdos potest locare operas suas qui al' non habet vnde sibi ꝓuideat. ar. iz. q. z. caritatẽ. Idem Hosti. A. certe. c. caritatẽ nõ facit. quia loquitur tm̃ quoad ꝓcurationẽ recipiendã a visitãtibus. nõ ex locatione uel alia ꝯuentione sed ex mera iuris dispositione. Et iõ in spũalibus in quib' debet cessare oĩs pactio ⁊ ꝯuentio. ex̄ de pac. c. fi. nõ habet locũ locatio uel ꝯductio. Uñ in titulo de symonia §. Itẽ nũquid. super verbo locare glo. Ray. ait. Quidã dicũt ꝗ si sacerdos intẽdat locare uel vendẽ laborẽ suũ nõ ipsum officium uel sacrm̃. licitũ est. al' nõ. Ego credo inquit ꝗ nõ habet locũ in talibus locatio uel ꝯductio. cũ lex secular' nõ dixerit esse locationẽ uel cõductionẽ qñ mensor agrorum aliq̃d recipit a dñis eorum ꝓ eis mẽsurãdis. ẜ quod dat' appellauit honorariũ ff. si mẽ. fal. mo. di. l. z. §. p̄. vbi dr̄ Nõ crediderũt veteres inter tales psonas locationẽ ⁊ cõductionẽ eẽ ẜ potius operã beneficij loco p̄beri. Et id qđ dat' ei ad remunerandũ dari. ⁊ inde honorariũ appellari. Dic ergo ꝗ sacerdos siue indigeat siue nõ. põt ei dari pecunia in sũptus ipsius sacerdotis nõ in munera sacerdotij. i. officij sacerdotalis qđ impẽdit. sicut dicit Hieronymus ꝗ decẽ panes. crustula ⁊ vas mellis si data fuerit ꝓpter magis in sũptus q̄ in munera ꝓpter reputãda sũt. i. q. i. iudices. Cũ ergo dicit'. sacerdos recipit ꝓ officiãdo ecc̃liam ad tẽpus. li pro denotat cãm adminiculatiuã nõ appreciatiuã sacramẽti uel officij qđ impendit. ul' laboris quo laborat in ipso officio. qđ nec vẽdi debet nec locari. sicut nec ipsũ officiũ quia quisquis horum alterũ vẽdit sine quo neq3 alterũ ꝓuenit. neutrũ inuenditũ derelinquit. i. q. i. si q̇s obiecerit. De hoc etiã dicitur. ĩ. §. vtrũ sacerdos. B

8 ¶ Utrũ cum eps̄ cõsecrat uel visitat possit recipe ꝓcurationẽ. Rñ. ẜm Ray. Põt. ex̄ eo. cũ sit. io. q. 3. relatum. ex̄ de prescrip. cũ ex officij. non dico ꝓpter laborẽ. ẜ ut Ber. dicit. q2 talis ꝓcuratio a iure permissa est. imo etiam si ecc̃lia ꝓpter

paupertatem ꝓcurare non posset
eᵱm ipse suis sũptibus ↄsecrabit
ecclesiã.io.q.3.cauendũ.ẜ Ber.⁊
Hosti. Circa visitationẽ vide.ĩ.vi/
sitatio.§.ꝓ.et z°. A .Hoc qꝺ ibi
dicit̃ notat glo.in dicto.c.cum sit.
Notat̃ etiã in sũ.eo.ti.q.io. B
9 ¶ Utrum tp̱alia possint dari pro
vita eterna uel ꝓ remissione pctõ/
rum. R°. Possunt p̱ modũ elemo/
syne. Daniel.4°. Peccata tua ele/
mosynis redime. Et intellige ẜm
Tho.⁊ Pe.in 4°. dis.25.ꝙ cũ dici/
tur vita eterna uel remissio pctõꝝ
emi·ẽ locutio metaphorica.quia
ipsum meritũ accipit̃ ꝓ emptione
Deo enim ex ꝑcio nostro nihil po/
test accrescere. A .Idem in dicta
q.io. B
io ¶ Utrum tp̱alia possint dari pro
redimẽda vexatione in spũalibus
R°. Sic.ex eo.dilectus filius.et.i.
q.3.quesitũ.ex de magistris.ꝓhi/
beas. Sed hoc sup̱ iure spũali tũc
solũ habebit locũ.cum ꝓ certo cõ/
stat redimenti de iure suo.al' non.
Hec Tho.z°.z°. q.ioo.arti.plt.et
vlt̃. A .⁊ etiam glo. Ray.ut in
dicta.q.io. B .Unde ⁊ si preben/
da mea me per iniuriã remoto alij
data sit ⁊ ego recupero aliq̃ dato
non puto esse symoniam.
ii ¶ Utrũ encenia inducant symo/
niam. R°. Si non extendantur ad
quantitatem munerũ ⁊ fiant sine
pacto ⁊ sine aliqua corrupta intẽ/
tione.nõ inducunt symoniam.al'
etiam in modico cõmittitur.i.q.i.
duces. A .al' incipit.iudices. Et
hoc fuit dictum Hosti.ut in sũ.eo.
ti.q.xi. B
¶ Utrũ munus ab obsequio in/ iz
ducat symoniam. R°. ẜm Al. Si
obsequiũ de se sit illicitũ.nullo mõ
licet absq̧ vitio symonie. Simili/
ter si obsequium sit licitũ.nõ licet
ipsum impendere ꝓ aliquo spũa/
li.si illud ꝓ.dicat causam ꝑncipa/
liter mouentẽ. Sȝ si nõ dicat cau/
sam principalit̃ mouentẽ ẜ secũ/
dariã.puta excitatiuã affectus ei⁹
qui dare habet aliq̃d spũale.⁊ po/
stea ↄfert illud respiciens ꝑncipa/
liter ad deũ ⁊ ad merita p̱sone q̃
p̱ talia obsequia ⁊ p̱ alia bona cõ/
currũt.hoc modo põt dari spũale.
puta alicui qui in seruitiũ ecclesie
uel p̃lati iuit Romã ul' huiusmõi
Porro si obsequiũ eẽt pure spũa/
le qꝺ esset impositũ bñficio. A .s.
per constitutionẽ ante ipsius bñfi/
cij collationẽ.non autẽ p̱ pactum
ẜm eundem Al.⁊ in sũ.eo.ti.q.iz
vbi etiam patet ꝙ predictis con.
Hoff. Ray.⁊ glo. B .tũc indu/
bitanter ⁊ ex pacto potest confer/
ri beneficium.ita ꝙ ille promittat
tale obsequiũ.utputa de celebrã/
do talem ⁊ talem missam ⁊ simi/
lia.extra de preben.significatũ. A
Tho.etiam ⁊ Pe.dicũt ꝙ in hui⁹/
modi obsequijs honestis seruien/
tibus ad dignitatem p̱sone respe/
ctus dȝ haberi. Nã ex ipsa deuo/
tiõe obsequij dign⁹ reddit̃ eccl'ia/
stico beneficio. Et addit Tho. Si

aũt inhonestũ sit seruitium uel ad carnalia ordinatũ. puta huiuit ꝓ lato ad vtilitatem ↄsanguineorũ suorũ ul' patrimonij sui. uel aliqd huiusmodi. esset munus ab obsequio ⁊ symoniacũ. ut in dicta. q. 12. ad finem. B
13 ¶ Quid si vnus sacerdos dicat alteri tu celebrabis hodie ꝓ me. ⁊ ego cras ꝓ te? R. ẽm W. Non est symonia. ſ licitũ est maxime ex cã qñ nullũ preciũ siue temporalis merces interuenit. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 13. B
14 ¶ Quid sit munus a lingua in q̃ cõmittit symonia? R. ẽm Tho. 2a. 2e. q. 100. et in 4. dis. 25. Munus a lingua dicit uel ipsa laus ptinens ad fauorẽ humanũ qui ꝑ sub ꝑcio cadit. uel etiã preces ex quibus acqritur fauor humanus aut ↄtrariũ euitat. ut qñ ꝑces armate sũt. Sed de precibus habes statim in se. §. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 14. B
15 ¶ Utrũ ꝑces inducãt symoniã. R. ẽm Tho. 2a. 2e. q. 100. Si aliquis ꝑncipalit' ad preces intẽdat symoniã cõmittit. Et videt' principaliter ad h intendere qui ꝑces ꝓ indigno exaudit. Uñ ipsũ factum ẽ symoniacũ. ut. 1. q. 1. de ordinationibus. et. c. sunt nonnulli. Si ꝟo porrigant' ꝑces pro digno factum nõ ẽ symoniacũ. ſ symonia põt eẽ in intẽtione. s. qñ habet' respectus nõ ad dignitatẽ psone ſ ad fauorẽ humanũ. ex de eta. ⁊ quali. tuã 1. q. 1. latorẽ. Uñ debet penitere de intentione corrupta. ut in. c. sũt nõnulli. ⁊ ex de eta. ⁊ quali. tuã. et ex eo. mandato. A. Con. Ul. ut in dicta. q. 14. B
¶ Utr̃ aliqs porrigendo ꝑces ꝓ seipso cõmittat symoniã. R. ẽm 16
Ray. Nõ potest petere ecclesiã uel dignitatẽ uel aliud bñficiũ habẽs curã aiarũ quãtũcũqȝ sit dignus. 1. q. 1. ordinatiões. 8. q. 1. in scriptis ex de iure patro. ꝑ nostras. Bñficiũ ꝟo simplex si idiget ⁊ sentit se dignũ põt petere absqȝ metu symonie. ex eo. tua nos. et ar. ex de rescrip. ad aures. ex de ꝑben. cũ scõm. Con. Tho. 2a. 2e. q. 100. ⁊ etiã in 4. dis. 25. Silu' ⁊ Hosti. ⁊ Goff. Quidam tñ dicũt ꝙ licet rogare etiã si bñficiũ habeat curam aiarũ. A Hoc fuit dictũ glo. Ray. dicentis ꝙ põt aliquis ꝓ se petere bñficium etiã hñs curam aiaꝝ si dignus sit exẽplo Ysaie. qui dixit. c. 6. Ecce ego. mitte me. Con. cũ h Ul. ut in sũ. eo. ti. q. 14. Sed certe tuti' videtur ꝑmũ dictũ per iura allegata. Nã ꝓpheta nõ petijt aliquã curam aiaꝝ uel dignitatẽ. ſ requisitus a dño exhibuit se officio ꝑdicãdi. ut patet in dicto. c. 6. B. si indiget. at si non indiget. etiã si petat simplex beneficiũ precat ẽm Ray. ⁊ Tho. ut in ꝑdicta decre. ad aures. 1. q. 2. clericos. 12. q. 1. illiãtẽ. A ut patet in dicta. q. 14. glo. Ray. in h iterũ cõtradicit. Uñ ait. Hoc iterum durũ est. ⁊ credo ꝙ ex quo

aliquis ꝓmotus ē ad sacros ordines. cū huiusmodi ordinatio titulū ecclīasticū requirat. pōt petere bn̄ficiū ecclesiasticū. licꝫ abundet in tꝑalibus. ⁊ iura q̄ magister adducit ad ꝓbandū ꝯtrariū. loquūť ſm statū ꝑmitiue ecclie qn̄ exiles erāt redditus. ⁊ distribuebatur de facultatibus ecclie ꝓut cuiqꝫ opꝰ erat. Et con. cū eo Ul. qꝛ nemo cogiť suis stipendijs militare. Si tn̄ dignitatē uel curam aiarū pro se petat tanta ꝑsumptione que cū tali bn̄ficio reddat idignū. symonia ē. quia ꝑces sunt ꝓ indigno. h̄ ibi. Uerius videtur dictū Ray. ⁊ Ho. Nā hieronymꝰ q̇ loquiť in allegato. c. clericos. i. q. z. nō fuit in ꝑmitiua ecclesia. ⁊ multo minꝰ Prosper q̇ idē dicit ea. q. c. pastor. Et stipendiū celestis militie nō debet eē tꝑale nisi inq̄ꝑtum rō dictet necessarie sustentationis. Clericis enim cōuenit dicē. pars mea dn̄s. ex̄ de preben. cū secūdū. q̄si dicať premiū laboris mei nō sit terrenū sed celeste. B

17 ℂ Que symonia sit grauior. Rꝫ. ſm W. Quis in munere a manu ⁊ a lingua ⁊ ab obsequio cōmittať symonia. tn̄ qꝛ munꝰ a manu magis ꝓprie ē preciū q̄ꝫ a lingua uľ ab obsequio. ideo illa symonia est maius peccatū. A. Idē in sū. eo. ti. q. 15. B

18 ℂ Utrū liceat vendē vasa sacra. aut uestes. aquā bn̄dictā ⁊ hꝰ. Rꝫ. ſm Ul. Quia sacralia ad aliquem effectum spūalem ordinata. vēdi non pn̄t. ut aqua bn̄dicta ⁊ huiusmodi per quā venialia dimittūtur sicut etiā nec ratiōe materie potest vendi sacrm̄. i. q. i. placuit. z°. et 3°. Sed ⁊ illa que ꝑticipatiue sūt spiritualia. ut calix ⁊ huiusmōi ante ꝯsecrationē simpliciť vendi possūt post ꝯsecrationē ꝟo huiusmōi vasa vendi possunt alteri ecclie in eadem forma. A. dūmō intentio solū referatur ad tꝑale ⁊ non spirituale. alˈ esset symonia scd̄m eū. Ul. ut in sū. eo. ti. q. 16. vbi hec notantur. B. ſ laico calix vendi nō potest. nisi cō flatus. 10. q. z. §. hoc ius. qꝛ sacra nō debēt tractari manibꝰ laicoꝝ. De cimiterio ꝟo vide s̄. sepultura ꝑ. §. ꝑ. B

ℂ Utrum spūalia possint redimi 19
Rꝫ. ſm Ray. Sicut nō debent vēdi uel emi. ita nō debent redimi. ex̄ de symo. querelā. nec aliquo dato uel ꝓmisso uľ retēto possideri. Intellige ſm W. ꝙ nō possūt redimi aliquo dato uel ꝓmisso ei q̇ iuste possidet. ex̄ eo. querelā. Nam aliq̄ dato ei q̇ iniuste possidet ab eo cui debenť redimi possūt. sicut ⁊ redimunť decime de manu militū iniuste eas detinentium. vide s̄. decime 5°. §. pst. Ceterum vtrū suꝑ spiritualibus possit transigi. vide. j̄. transactio. §. z°. Et vtrū permutari. s̄. ꝑmutatio. §. ꝑ. et z°. A. Predicta etiam notantur in sū. eo. ti. q. 17. B

ℂ Quid de sacerdote qui nō vult 20

dare licentiam alteri sacerdoti ut benedicat nuptias nisi ꝑ pecunia. R°. ſm W. Si nõ intendit vendere licentiã bñdictionis. ſ ꝓuidere sibi de portione oblationũ eũ contingente. non ẽ symonia. Si tñ ex certa scientia maiorẽ exigat summã ꝙ presumatᷣ debere valere portio ipsum ꝯtingens. merito presumi potest ꝙ ipsam licentiã vendere voluit. A. hoc etiam ꝓsumitur quando verba istud sonant. puta si dicat se velle tãtũ ꝑ licentia benedicendi ⁊ huiusmõi. quia in dubio nõ recedimus a significatiõe verborũ. ff. de lega. 3°. l. non aliter. Si vult ergo hoc euitare clare exprimat de venditione seu locatione ꝓuentus tm̃. B. Et nota hic ꝙ ꝑ ipsa bñdictione nihil ab aliq̃ exigi potest. ex̃ eo. cum in ecclesia. De sacerdote qui nõ vult dare licentiã confitẽdi alteri nisi ꝑ pecunia. s̃. confessio ꝭ. §. fi. A. Et ibi patet ꝙ symoniã cõmittit. quod ⁊ notatur simul cum supradictis in sũ. eo. ti. q. 36. B

21 ¶ Utrum ꝑ absolutiõe ab excõmunicatione possit exigi pecunia. R°. ſm Tho. 2ª 2ᵉ q. 100. In absolutione tali nõ debet exigi pecunia tanꝙ preciũ absolutionis. q2 hoc esset symoniacũ. sed quasi pena culpe precedẽtis ꝑ qua fuit excõmunicatus. Idem Pe. ⁊ Hosti. A. Dicit enim Hosti. extra eo. ad aures. ꝙ in Francia ⁊ in quibusdam alijs regionibus ꝯsuetudo ẽ vel statutũ ꝙ excoĩcatus qui monitus parere noluit sed excõicari expectauit ꝓpter hãc contumaciã anteꝙ absoluatur ꝑ quolibet mẽse ꝑ quo excoĩcatus extiterit. certam debeat dare pecunie quãtitatem. Et hanc ꝯsuetudinẽ dicit rationabilem ⁊ seruandam. ut in sũ. eo. ti. q. 37. Quod intelligẽdũ videtur qñ talis exactio nõ venit ad manus seu vtilitatem exigentis. alᷣ haberet spẽm mali. ⁊ ideo ab ea abstinendũ. ex̃ de vi. ⁊ ho. cle. cũ ab omni. Et ꝓpterea hoc casu absolutio deberet ꝓcedere exactionẽ. Uñ ⁊ idẽ Hosti. i sua sũma dicit. ꝙ excoĩcatus dz absolui libere. ⁊ eo absoluto põt cogi ad satisfaciẽdũ de pena. ſ añ non põt exigi. cũ nec ꝑ illo fuerit excoĩcatus. Et sic intellige inquit ex̃ de symo. ad aplicã. et. c. ad aures. ut i dicta. q. 37. Et videtᷣ casus formalis i dicto. c. ad aures. Et sic pñt ꝯcordari opiniones q̃ sup̃ ꝭ ibidẽ referũtᷣ. B. Et idẽ intelligẽdũ de suspẽsiõe ⁊ intᷣdicto. Nã si daretur aliq̃d ꝑ ꝓcio absolutiõis siue restitutiõis. symonia eẽt ex ꝑte vtriusq;. ar. i. q. i. nullus. ex̃ eo. nemo. Et si huiusmodi snie fuerant iniuste ꝓlate. ⁊ detur pecunia ꝑ absolutiõe siue relaxatione nõ uitᷣ Hug. 16. q. 7. decimas ꝙ nõ est symonia ex ꝑte dantis. eo ꝙ dans nullũ ius acquirit. ſ dat ut acquisitum sine vexatione retineat. ar. i. q. i. quesitũ. Satis con. Hosti. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 46.

vbi ⁊ addit̃ ꝑm glo. Ray. ꝙ si ec-
clesia mea uel ꝓbenda me remoto
alij fuerit assignata. si ꝑ ꝓcio eam
recupero uel redimo. symonia ē. si-
ue iuste siue iniuste amot⁹ fuerim
⁊ alius institut⁹. q̇ð intelligendũ
ē qñ amotio facta est seruato iuris
ordine. lꝫ iniuste ꝑ sniam q̄ transi-
uit in rem iudicatã. alr̃ bñ licet re-
dimere vexationē. ex̃ eo. dilect⁹ fi-
lius. R. ⁊ patet s̄. §. 10. B. Utrũ
aũt ꝑ baptismo liceat aliq̇d dare
vide s̄. baptismus 3°. §. 3°.
22 ¶ Nullus clericus debet ꝓce uel
ꝓcio uel fauore celare epõ pecca-
tũ publicũ parochiani sui. ul' etiã
minus digne penitentē recõcilia-
re. ⁊ ei de hoc testimoniũ ferre uel
digne penitentē repellere. aliter sy-
moniã cõmittit. ex̃ eo. nemo. A
Scdm Inno. ⁊ i sũ. eo. ti. q. 38. nõ
ꝓprie ſꝫ similitudinarie dr̃ symoniac⁹
qui celat ꝓpter grãm crimē alteri⁹
puniēdus ē enim ut symoniacus.
Qð intelligi põt nisi ipsa celatio
esset ãnexa spũali officio. forte q̇ð
q̇s habet ab epõ ad denunciandũ
delicta uel sile. qꝛ tũc censeret̃ vē-
dere ipsũ officiũ ⁊ ꝯñter esset vera
symonia. i. q. 3. si q̇s obiecerit. B
Et gnãliter ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 100
illa spũalia ad que quis tenet̃ ex
officio nõ põt vendere. Uñ nec ꝑ
dispensatiõe nec ꝑ correctiõe sub-
ditoꝝ uel ꝙ quis desistat a corri-
gendo põt aliq̇d recipi. A. Con.
Pe. ut in dicta. q. 38. B
23 ¶ Quid si dat̃ aliquid supiori ut
seruet iusticiã in spũalibus? R.
scdm Ray. Symonia ē. Et addit
Ho. Idem credo si agat̃ sup tꝑali-
bus ex quo ꝑsona ē ecc̃liastica. que
rõne ecc̃liastice iurisdictiõis tenet̃
ad tale ius reddendũ. Sꝫ si sit in-
ter laicus ⁊ super re tꝑali. nõ erit
symonia. lꝫ al' grauiter peccet. s̄.
iudex ꝑ. §. 7°. A. Con. Ul. ut in
dicta. q. 38. B
¶ Utrũ sacerdos possit celebra- 24
re. uel exequias uel alia officia fa-
cere ꝑ pecunia. R. scdm Ray. Si
tenet̃ ad h̃. tunc exigere aliq̇d sy-
moniacũ ē. i. q. i. vendentes. Si nõ
tenet̃ ⁊ deficit ei sũptus. põt acci-
pere. i. q. i. duces. Nã ⁊ opas suas
locare põt. siue ad diē siue ad ãnũ.
ex̃ ne p̃la. vi. suas. c. vlt̃. A. Ibi
h̃ non ꝓbat̃. Nã ibi dr̃ de locatio-
ne reddituũ ⁊ nõ opaꝝ spũalium
ut ibi notat glo. ⁊ addit ꝙ nullũ
spũale locat̃. Et de hoc latius s̄. §
7°. in additione. B. Or si sumpt⁹
habet ⁊ ad hoc non tenet̃. aut debet
facere gratis. aut cessare. al' videt̃
facere ex auaricia. Et lꝫ forte qñ
non tenet̃ ad illa nõ esset symonia
eo ꝙ nõ debet suis stipendijs mili-
tare. 12. q. 2. caritatē. ex̃ eo. cũ sit.
tñ turpe est lucꝝ qñ fit ex auaricia
uel si i sũptus recipit etiã si diues
sit ⁊ nõ fit ex auaricia. saltem ha-
bet speciem mali. Et in quolibet ꝓ-
dictoꝝ itelligas ꝙ ipse gratis de-
bet cantare uel officiare. lꝫ aliq̇d
recipiat pro sumptibus sicut dicit
Aug⁹. ꝙ ap̃li gratuitum panem

accipiebãt ab illis quibus gratui-
tam predicationẽ ipendebãt. Sa⁊
con. Tho. 2ª 2ᵉ q. 100. A . Pre-
dicta melius possunt intelligi ꝑ ea
que notat glo. Ray. in ti. de symo-
nia. §. queritur. suꝑ verbo statutũ.
vbi sic dicit. Licet ne dare pecuniã
uł recipeꝛe ꝓ huiusmodi obsequijs.
aut ꝓ interessendo extreme vncti-
oni. Itẽ quid de illis q̇ dant red-
ditus uel recipiunt ꝓpter facienda
ãniuersaria. Item quid de illis q̇
dant sacerdotibus diuitibus uel
pauꝑibus ꝓ faciendo annuali uel
tricenario uel anniuersario. uł ce-
lebrando missam de spũ sancto uł
aliam. uel q̇ dat denarios clericis
ꝓ dicendis psalterijs in exequijs
mortuoꝝ. uel al'. uel qui dant ele-
mosynas pauꝑibus ut orent ꝓ eis
cũ talis oratio sit spũalis. ⁊ huius-
modi elemosyna sit corꝑalis? Rº.
In omnibus talibus casibus da-
re uel accipeꝛe tꝑale ꝓ spũali symo-
nia ẽ. siue detur pro sacro siue pro
officio siue ꝓ labore huiusmõi of-
ficij uel orõnis. ſm ꝙ hᷓ ꝑpositio
ꝓ. denotat appreciationẽ. Sed si
denotaret causam motiuã nõ pri-
mã uel ꝓncipalẽ ſ remotam ⁊ oc-
casionalẽ. licitũ est dare ⁊ accipeꝛe
tꝑale pro spũali. Vñ si q̇s dat pe-
cuniã collegio alicui ꝓ generãda
deuotione ⁊ dilectione in ipso col-
legio ut ex illa deuotione exaudi-
atur in petitiõe quã petit ꝙ fratres
intersint exequijs mortui uł extre-
me vnctioni moriẽtis. ⁊ illi hoc fa-
ciunt ex dilectione ⁊ deuotione in
eis taliter generata aut ꝓ deuoti-
one ipsius dantis. sic licet dare ⁊
accipeꝛe tꝑale ꝓ spũali ſm ꝙ li pro.
denotat cãm motiuã remotã ⁊ nõ
ꝓpinquã. Propinqua cã ẽ dilectio
uel deuotio gnãta ex dato. al' for-
sitan nõ generãda. Nec est sił ꝙ
nõ possũ dare pecuniã epõ ut me
diligat ⁊ ex dilectione me bñficiet
uel ordinet. ⁊ hᷓ ideo qꝛ dilectio q̃
epũs aliquẽ diligit lꝫ sit spũalis. nõ
tñ ẽ cã ꝓpter quã debeãt talia ꝯfer-
ri. ſ potius debet attẽdi meritum ⁊
dignitas ꝑsone. Sꝫ bñ est cã suffi-
ciens huiusmõi dilectio q̃ etiã di-
ligit pctõr spũaliter ut debeat ora-
ri ꝓ eo. cũ etiam hoc cõcedat dñs
vbi dicit. Facite vobis amicos de
mãmona iniq̇tat⁊ ut recipiãt vos
⁊c̃. Luc. 16º. i. ut orent ꝓ vobis re-
cipiẽdis. Et quo patet ꝙ licet da-
re pecuniã ꝓ acquirẽda deuotione
hominũ spũaliũ ⁊ pauꝑũ ut ꝑ hᷓ
moueant' ⁊ teneant' orare. Pecu-
nia tñ data pro huiusmodi amici-
tia acquirẽda que spũalis ẽ non ẽ
pensanda a dante uel accipiẽte. ut
dictum est. ut datum ſ ut fructus.
ſm ꝙ dicit apłs ad Phił. 4º. Nõ
quero datũ ſ fructum. qꝛ nõ attẽ-
do ꝓncipaliter pecuniã datã. ſ ca-
ritatem ⁊ deuotionẽ uel pietatẽ ex
qua dat'. ꝓpter quã sola elemosy-
na ẽ fructuosa. Et ideo rñsio ẽ ad
oẽs questiones s̃. positas de illis
qui officiant ꝓ denarijs ⁊ ceteris.
ꝙ si li pro. denotat appreciationẽ

uel causam primã motiuam uel
finalem·illicitum est. Si aũt cau-
sam adminiculantẽ·licitum ẽ ut
talia recipiant in sumptus offici-
antiũ. non in officiorũ precio. lxc
ibi. Et con. predictis Tho. Pe. ⁊
Ul. ⁊ alij theologi. ut in sũ. eo. ti. q
42. Et ex p̃dictis potest colligi q̃
nõ est tutũ cui incũbit facere offi-
ciari altare uel capellã. cõducere
ad h̃ clericos pactis ⁊ ꝯuentioni-
bus. s̃ constituere aliquẽ redditũ
qui def officiantib⁹ ut in. c. signifi-
catũ. ⁊ ibi glo. ex̃ de p̃ben. B

25 ¶ Utrũ cõmittat symoniã q̀ de-
bitori suo dat aliq̀d spũale ut re-
cuperet quod suũ est. R°. s̃m Tho.
in 4°. dis. 25. Absq; dubio symo-
niã cõmittit. Idem Ul. A. Idẽ
in sũ. eo. ti. q. 65. B

26 ¶ Utrũ cum aliqui p̃tendentes
religionẽ siue sanctitatem petũt a
sacerdotibus q̃ ꝓcurẽt eis pecu-
niam in parochia sua ita q̃ sacer-
dos habeat inde certam partem·
sit symonia. R°. s̃m Tho. in quo-
libet. Cũ ꝑsuasio sacerdotis sit res
spũalis. ⁊ credaf ei quia sacerdos
est. ideo si in tali casu pactũ inter-
ueniat·symonia est respectu sacer-
dotis ⁊ sacrilegiũ respectu talium
religiosorũ. q⁊ est defraudatio ele-
mosynaꝝ respectu illoꝝ qui dant.
Uñ ⁊ si est vnum pctm̃ q̃tum ad
actum. est tñ multiplex q̃tum ad
reatũ. ⁊ tam etiam ipse sacerdos
q̃ ipsi recipientes. s. qui sacerdo-
tib⁹ tribuũt uel relaxant. tenenf
de symonia. A. ⁊ etiã ad restitu-
tionẽ. ut patet s̃m eũ. Tho. ⁊ in sũ.
eo. ti. q. 66. Et cui debeat fieri resti-
tutio isto casu·põt patere ex dictis
s̃. restitutio. p̃. §. 13°. in additione.
p̃. Item s̃m Inno. B

¶ Utrũ laicus qui recipit pecu- 27
niã ut ecclesie restituat decimam
quã tenebat·cõmittat symoniam.
R°. s̃m Hosti. Si laicus nõ vult
decimã dimittere nisi ꝑ pecunia·
symoniã cõmittit ex pte sui. sed ec-
clesia bene põt redimere. ut s̃. de ci-
me 5°. §. 5°. A. Idem in sũ. eo. ti.
q. 68. Sed in dicto. §. 5°. contra-
rium dicit W. sed solutio ibi patet
in additione. B

¶ Mediatores symonie·symo- 28
niaci sũt. i. q. i. si quis eps. A. ibi
dicif. Si q̀s mediator in tam tur-
pibus ⁊ nephãdis datis uel acce-
ptis extiterit. si q̀dẽ cleric⁹ fuerit·
a ꝓprio gradu cadat. si p̃o laicus·
anathematiçetur. B

¶ Utrũ papa possit cõmittẽ sy- 29
moniã. R°. s̃m Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 100.
Papa põt sicut ⁊ quilibet alius. ⁊
tanto graui⁹ quãto in altiori gra-
du ꝯsistit. Res. n. ecclesie nõ sunt
eius ut dñi. s̃ ut dispẽsatoris. Uñ
si ꝑ aliqua re spũali recipet pecu-
niã aliquã de redditibus alicuius
eccl'ie·symoniacus esset. Similif
si ꝑ re spũali recipet pecuniam ab
aliq̃ laico nõ de rebus eccl'ie. A
Con. Ul. ut in sũ. eo. ti. q. 67. Qñ
intelligendũ videf quo ad illa cir-
ca q̃ cõmittif symonia lege dina.

Sec⁹ si legē tm̄ ecclīastica cui papa non subijcitur nisi de equo. C. de legi. l. digna vox. B

30 ¶ Prelat⁹ q̇ cōmittit vices suas p̄ pecunia symoniac⁹ ē. vide. ī. vicarius. §. 3.

Symonia ij.

S. spāliter quo ad ordines. Symonia qn̄q₃ cōmittit̄ ex parte ordinatoris. Aliqn̄ ex p̄te ordinati. ut s̄. symonia. p̄. §. 6.

5 ¶ Utrū si aliquis p̄ mea ordinatione uel p̄motione pecuniā offerat. nūquid ego dicar symoniac⁹. R. Si a p̄ncipio ꝯtradixi nō obest mihi. ex̄ eo. sic tuis. §. pl't. ⁊ ex̄ de homi. Petrus. A. h̄ verū s̄m Inno. ut in sū. li. p̄. ti. p̄. q. 8. si pecunia data ē post electionē p̄ confirmatiōe. de q̄ loquit̄. c. sicut tuis Secus si daret̄ p̄ electione etiam p̄hibente me. nisi fieret ab inimico. Con. Uin. Hosti. ⁊ glo. Ray. ut ibi. Idē ⁊ si q̇s recepisset ordinē p̄ symoniā cōmissam cum ipso ordinatore. tunc. n. sic ordinat⁹ l₃ ignorāter ul' etiā cū ꝯtradictione. nō recipet executionē. q₂ h̄ idē cōtingeret etiā si in eius ordinatione nulla cōmissa fuisset symonia. dū al' eius ordinator fuisset symoniacus in collatione ordinū. Nā qui semel symoniace ꝯtulit ordinem de cetero executionē dare non poterit quātūcū₃ occultū sit ⁊ quātūcū₃ recipiēs ignoret. i. q. i. si q̇s a symoniacis. s̄m. Hosti. ⁊ i. dicta q. 8. Hodie etiā videt̄ idem in collatione b̄n̄ficij. cū symoniace ꝯferens etiam beneficiū uel officium ecclīasticū ipso facto excoicationē incurrat. ⁊ qḋ agitur nullū sit. ut in extrauag. Martini q̄nti. que incipit. Multe. ⁊ in alia Eugenij q̄rti que incipit. Cū detestabile. Itaq₃ distinctiones que in h̄. §. fiūt. non habēt locū nisi qn̄ symonia fuisset cōmissa cū alio q̄̄ cū collatore ordinis seu b̄n̄ficij. B. Sec⁹ si sciui ⁊ consensi. q₂ tunc quātūcū₃ occultū sit renūciare teneor. Si vo h̄ fit me penitus ignorāte. puta q₂ amicus meus pecuniā dedit. tunc l₃ ego non sim symoniac⁹. teneor tm̄ renunciare. ex̄ eo. symoniace. et c. de regularibus. et. c. nobis. Or si inimicus meus dedit pecuniā volens q̄ ex h̄ p̄motio mea iudicaret̄ symoniaca ⁊ sic impediret̄. nō cōmittit̄ symonia quo ad me. nec mihi nocet. ne ille ex dolo suo reportet qḋ intēdit. ut i. c. sicut tuis. ⁊ in. c. nobis. p̄. rn̄so. A. Tn̄ ⁊ h̄ casu qn̄ inimicus aliq̄d daret in p̄iudiciū meū ⁊ hoc scirem anteq̄̄ ep̄s vocaret me. ⁊ constaret mihi q̄ nō me vocaret nisi p̄pter mun⁹ illud. recipere non deberē. s̄m glo. Ray. ⁊ in dicta. q. 8. Et ad hoc etiā facit qḋ notatur in sū. eo. ti. q. 21. vbi s̄m Ray. dicit̄ ⁊ glo. q̄ si aliquis scit uel credit sibi collatū ordinē uel beneficium p̄ncipalit̄ p̄p̄ obsequia seu p̄ces carnales a se ul' ab alio interpositas. si al' erat dign⁹

resignare nõ tenetur. ß debet peni-
tere de intentione corrupta. ex̃ eo.
mãdato. Si uo erat indignus. re-
signare tenet. quia tunc huiusmo-
di preces seu obsequia succedunt
loco p̃cij. i. q. i. sũt nõnulli. Et con.
Al. ut ibi. B

2 ¶ Quid si quis etiã sine pecunia
obtenturus erat ordinẽ uel bñfi-
cium ꝛ tñ pecunia data fuit? R°.
ßm Inno. Si alius dedit pecuniã
dũ tñ non ordinatori. nõ est symo-
nia. ar. i. q. 6. §. vlt. Si autem ipse
ordinatus dedit. symoniacus est.
A. Etiam si sine pecunia habitu-
rus erat ordinẽ uel beneficiũ scõm
eũ. Inno. et in sũ. eo. ti. q. 8. Quod
intellige nisi gratis aliqd daretur
ut s̃. symonia p̃. §. 6°. B. ar. i. q.
2. q̃ pio. et. q. 3. si quis obiecerit. et
c. vlt. et. q. 6. c. p̃.

3 ¶ Quid si pecuniã ꝓ me nesciẽte
promissam postea solui? R°. Si-
cut symoniacus debeo iudicari. qꝛ
in maleficijs ratihabitio retro tra-
hitur ꝛ mandato compatur. sicut
notat extra eo. sicut tuis. A. In
glo. B. In hac tñ symonia ßm
Tancre. et W. ep̃s potest dispẽsare.
A. Idem in sũ. eo. ti. q. 9. tñ ho-
die si aliqd datũ fuisset collatori.
nullus posset dispensare nisi papa.
uel si esset datũ etiam alteri qñ si-
ne illa datione nõ fuisset al' habi-
turus ordinẽ ul' beneficiũ. ut patet
ex p̃allegatꝪ extrauagantibus. B

4 ¶ Quid de his q̃ p hypocrisim
dũ p̃tẽderẽt spẽm sanctitatꝪ ꝓmoti
sunt ad ordines ꝛ beneficia. nulla
int' posita ꝯditione uel pacto? R°.
ßm Ray. Non tenent' resignare. ß
solũ ad agendũ pniam. ex̃ eo. mã-
dato. A. Hoc uerũ nisi al' non sit
idoneus. tunc. n. renũciare tenet'. i.
q. i. si q̇s neq̃. B. Tho. 2°. 2e. q.
100. dicit hypocritã nõ esse symo-
niacũ. A. Hoc uerũ quo ad eccle-
siã. Secus quo ad deũ. cũ hypocri-
ta ex spũalibus querat humanũ
fauorẽ. ꝛ sic symoniã mentalẽ cõ-
mittat. i. q. i. sũt nõnulli. Et idẽ qđ
hic notat' in sũ. eo. ti. q. 61. B

5 ¶ Utrũ ab ordinãdo uel eligen-
do aliqua cautio uel ꝓmissio peti
possit. R°. ßm Ray. Ante ordina-
tionẽ seu etiã electionẽ ab eo qui
eligẽdus ẽ. nulla cautio ul' ꝓmis-
sio peti põt. ꝛ si p̃stet' symonia ẽ. qꝛ
videtur facere ad h̃ ut eligat'. 8. q.
3. talia. ß post electionẽ hñ potest.
qꝛ tũc nihil sperat ab eis. dũ tñ nõ
fiat ex p̃cedẽti pactione. 8. q. 3. ar-
taldus. A. Idem in sũ. eo. ti. q.
18. ßm Ray. ꝛ glo. ꝛ Hosti. Sꝫ ut
ibi patet aliqui dixerunt q̃ supior
põt exigere cautionẽ etiã ante ele-
ctionẽ. qꝛ auctoritas supioris tol-
lit vitiũ. Sꝫ primũ dictũ veriꝰ vi-
detur. qꝛ p hanc cautionẽ videret'
ꝯsentire electioni de se faciẽde. ꝛ id
talis electio tãq̃ ãbitiosa eẽt irri-
tanda. ex̃ de elec. cũ post petitã. B

6 ¶ Quid si aliquis nõ habens ti-
tulum rogat aliquẽ presbyterũ ut
presentet eum ad titulũ eccl'ie sue.
ꝛ ꝓmittit ei q̃ nunq̃ in ipsa eccl'ia

ꝑtet aliquid.ꝛ ſic ordinatur ? Rꝭ.
ſcḋm Ray. Symoniã cõmittit.ꝛ ni-
ſi cũ eo fuerit diſpenſatum.nec ad
ſuꝑiores ordines dꝫ aſcẽdere nec
in ſuſcepto ſcḋm rigorẽ canonũ mi-
niſtrare.ex̄ de ſymo.ꝑ tuas 3°. Nec
excuſatˀ ꝑ ignorantiã iuris.ut ibi-
dem colligitˀ.Et ſolus papa diſpẽ-
ſabit cũ eo.qꝫ ſymoniacꝰ ẽ in or-
dine.tñ in ordinibꝰ añ rite ſuſce-
ptis poterit ſcḋm W.ꝑ epm̄ diſpẽſari
A.Idẽ in ſũ.co.ti.q.10. B.Ce-
terũ ordinator ꝑdicto mõ ẽ ſuſpẽ-
ſus a collatiõe ordinũ.ſimiliter ꝛ
pñtator ab executione.ex̄ eo.ſi q̇s
ordinauerit. A.Ibi dr̄. Si quis
ordinauerit ſeu ad ordinẽ preſen-
tauerit aliquẽ.ꝓmiſſionẽ uel iura-
mentũ ab illo recipiẽs ꝙ ſuꝑ ꝓui-
ſione ſua nõ inquietet eundẽ.or-
dinator a collatiõe.ꝑſentator ꝟo
ab executiane ordinũ ꝑ trienniũ.ꝛ
ordinatus ab ordine ſic ſuſcepto.
donec diſpẽſationẽ ſuꝑ hoc ꝑ ſedẽ
aplicam obtinere meruerint no-
uerint ſe ſuſpenſos. B.Quid de
illo qui ſcit epm̄ ſuũ ſymoniacũ q̇
tñ ꝑcipit ei ꝙ recipiat ordines ab
eo.vide s̄.ordinator.§.pſt.

Symonia iij°.

Quantum ad beneficia ſeu etiã
dignitates.de q̄ plura potes col-
ligere in precedenti.c.

j ¶ Nunc queritur. Quid ſi quis
habẽs lrãs ſuꝑ ꝓuiſione alicuius
beneficij recipiat aliquã penſionẽ
uel aliq̊d beneficiũ ut renũciet lit-
teris ? Rꝭ. ſcḋm Hoſti. Si ex pactio-
ne partiũ ꝓ aliquo tꝑali fiat huiꝰ-
modi renũciatio.ſymoniacũ ẽ.Si
ꝟo ex officio iudicis uel bonis vi-
ris mediantibus pure renũciet.ꝛ
ex altera ꝑte aliquid tꝑale detur ei
non ẽ ſymoniacũ.ut colligitˀ ex̄ de
renũ.ſane.et.c.veniens.ꝛ ex̄ pacti.
cũ pridem. A.Idẽ Hoſti.addit.
Ubi ꝟo aſſignatˀ beneficiũ ſpũale.
ita ꝙ etiã ex pacto renũciet dictis
lris.nõ ẽ ſymoniacũ.ex̄ de reſcrip.
ad audientiã.2°. quia ad hoc tene-
tur ꝛ tacite ineſt. Con. Inno.ut in
ſũ.li°.ꝑ.ti.ꝑ.q.20. B

¶ Utrũ reſignare aliquid ſpũale ꝫ
ꝓ pecunia uel ex pacto.ſit ſymoni-
acũ.Rꝭ. ſcḋm Hoſt. Sic.ex̄ eo.que-
relã.et ex̄ de teſti.veniens.Dare.n.
intelligitˀ qui q̊d ſibi cõpetit remit-
tit.8.q.3.talia. Idem Hoſti.ꝛ fa-
cit ad hoc s̄.ſymonia ꝑ.§.4°. A
Idem in ſũ.co.ti.q.19. Et h̄ intel-
lige ſcḋm dicta in.§.ꝑcedenti.cum
additione. B

¶ Utrũ qñ recipitur monachus ȝ
uel canonicus uel cõſecratur epſ
ꝛ huiuſmõi.poſſint exigi quedã ex
ꝯſuetudine. Rꝭ. ſcḋm Ul. Si obti-
netˀ aliquid tale ꝑ exactionẽ iudi-
cij uel ꝑ violentiam ulˀ pactum ſi-
ue ante ſiue poſtea.ſymonia ẽ.nul-
la ꝯſuetudine obſtãte.ex̄ eo.c.ꝑ.et
c.ſicut ꝓ certo. Si ꝟo ſponte offe-
ratur rõne ꝯſuetudinis uel carita-
tis etiã ſi fuerũt excitati ꝑ ſpũale
beneficiũ.non eſt ſymonia.i.q.2.
quam pio.et.2.Cor.9°.Nõ ex triſticia

aut ex necessitate. Et lz illi qui so-
lent h' recipe nõ possint hoc exige-
re ex ꝯsuetudine. tñ possũt monere
illos ut bonas ꝯsuetudines seruẽt
non aũt debent eos artare per sub-
tractionẽ sacroꝝ ⁊ huiusmõi. sed
tñ ꝑ supiorẽ cogẽdi sunt. ex eo. ad
ap'licam. Satis con. Tho. 2ª. 2ᵉ.
q. 100. Pe. Hosti. ⁊ Inno. Et simi-
lem questionẽ determinans idem
Tho. in quolibet. dicit sic. Cum in
dispẽsatione sacroꝝ seu alioꝝ spi-
ritualiũ aliqua recipiũt. ut symo-
nia euitet' tria sũt necessaria. Pri-
mo ut h' fiat ꝯcessione iuris diui-
ni uel humani aut saltẽ pie cõsue-
tudinis. 2º. ut sit pia intentio ⁊ nõ
corrupta. 3º. ut sit forma honesta.
s. ut nõ requirãtur ante pij officij
exhibitionẽ ne pactũ interuenire
videat'. h' expleto officio poterunt
exigi. Si ergo ista tria ꝯueniãt. se-
cure recipiat archidiacon⁹ para-
fernum ꝑ installatione abbatis ⁊
huiusmõi. ⁊ simili' si gratis offe-
rat'. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 31. B

4 ¶ Utrũ possint recipi nũmi cris-
males. A. i. qui ꝑ crismate dan-
tur. B. Re. Non excusant' a cri-
mine symonie. ⁊ illi qui rei nomẽ
⁊ tempus solutionis mutãtes nũ-
mos quos ꝓ crismales eo ꝙ pro
crismate siue crismatione darẽtur
2º. pascales. A. Idẽ sunt q̃ cris-
males. sic dicti. quia ꝯsueuerũt re-
cipi in pasca tpe crismatiõis. ut in
c. j. al'. B. et 3º. ꝯsuetudinẽ me-
die quadragesime nũcupant. A
quia hoc tempore quadragesime
hos denarios exigebãt añ crisma-
tionis tẽpus ad palliandũ symo-
niã. ut i. c. quod sequit'. B. ex eo.
in tantum.

¶ Quid si aliq̃s dignus ꝓmo- 5
ueri dat aliquid ianitori ut eũ per-
mittat intrare ad epm ad petendũ
ꝯfirmationẽ electionis uel aliq̃d
huiusmodi? Re. ꝺm W. Nõ est sy-
monia si nõ det corrupta intentio-
ne. ut. s. ꝑ intercessionẽ illoꝝ qui-
bus dat cõsequat' q̃ intendit. Et
idem credo si det aliq̃d familie epi
ne videat' auarus. ⁊ ut facili⁹ ha-
beat accessũ. aut etiã de largitate
laudet'. lz talia possint fieri cũ pctõ
ut si fiant causa iactantie uel ina-
nis glorie. A. Idem in sũ. eo. ti.
q. 35. B

¶ Quid si aliq̃s det alicui laico 6
aliquid ut non molestet uel impe-
diat electionem. Re. ꝺm Ray. Si
nõdũ erat ei ius quesitũ. q2. s. nõ
erat electus. credo symoniã com-
missam. Sec⁹ si postq̃ elect⁹ fuis-
set. ex eo. dilect⁹. Idẽ Tho. 2ª. 2ᵉ.
q. 100. Et vide s. symonia ꝓ. §. xiº.
qui incipit. Utrũ tpalia possint da-
ri ꝑ redimenda ⁊c. A. Idẽ in sũ.
eo. ti. q. 44. vbi ⁊ addit' scõm glo.
Ray. ꝙ si aliquis nullũ ius hñs
in electiõe impediret simplicit' ne
fieret electio aliq̃. posset capitulũ
redimẽ vexationẽ suã. Sec⁹ si im-
pediret ne de isto fieret. B

¶ Quid si clericus q̃ vult recipi 7
in canonicũ alicuius eccłie det illi

bona sua? R. scdm Inno. Si largiat cum conditione uel pacto ut recipiat in canonicum et illa retineat pro prebenda. symonia est. Si uero pura intentione deuotionis offerens rogat quod admittatur et quod bona oblata liceat sibi habere pro prebenda. et clerici pura intentione consentiant. non est symonia. Et si dans tali intentione ducatur principaliter ut per temporalia habeat spiritualia et illi aliter non reciperent eum. ex vtraque parte est symonia. sed tamen mentalis. Con. hosti. A. De predictis est casus formalis in. c. tua nos. extra eo. quod et notatur in sum. eo. ti. q. 48. B. De prebendis autem quas de nouo constituit quis in ecclesiis potest retinere ius patronatus in perpetuum uel ad tempus. ut ipse uel heredes eius presentent quem uoluerint ad ipsas scdm W. A. hoc uerum tempore constitutionis de consensu episcopi et fratrum si ibi sunt aliqui. aliter non posset tale ius retinere secundum eum. W. et in sum. eo. ti. q. 53. B

8 ¶ Quid si in fundatione ipsius ecclesie fiat talis constitutio. Quicumque dederit tantum in redditibus uel tantam quantitatem quod possint emi possessiones talium redditum recipiatur in canonicum. et quod dederit habeat pro prebenda. numquid est constitutio licita? R. scdm W. Si fiat ita quod non duret in perpetuum sed ad tempus. nec fiat in fraudem symonie. et ea sit intentio constituentis quod non pro rebus dandis sed principaliter propter cultum diuinum augmentandum et propter deuotionem dantis recipiatur ad spiritualia tolerari potest. dum tamen ille qui recipitur sit dignus. A. Idem in sum. eo. ti. q. 53. B

¶ Quid cum dicunt sibi aliqui canonici maiores. Canonicemus nepotes nostros. Placeat tibi de meo et mihi placebit de tuo. uel de eo qui dicit. Numquam me viuente fiat aliquis canonicus in ista ecclesia. nisi fiat talis pro quo rogaui? R. secundum Ray. Symonia committitur in vtroque casu. Nam canon dicit. Absit omnis pactio. cesset omnis conuentio. i. q. 2. quam pio. Idem W. A. Idem in sum. eo. ti. q. 62. B 9

¶ Quid si dicat vnus canonicus alteri. tu fuisti exauditus in vna petitione et ego debeo exaudiri in alia. R. scdm Ray. Si preces sunt spirituales non est symonia. ar. 63. dis. quia sancta. Si autem preces sunt carnales uel ex pacto quodam facto uel nunc faciendo. symonia est. Con. W. ut in sum. eo. ti. q. 63. Que autem dicantur preces carnales. habetur supra. symonia primo. §. 15. io

¶ Quid de his qui consanguineis suis conferunt beneficia principaliter propter consanguinitatem? R. scdm Tho. 2. 2e. q. 100. Talis collatio illicita est non tamen symoniaca. quia nihil recipit. Si tamen aliquis det beneficium alicui sub pacto uel intentione. ut exinde suis consanguineis prouideat. est manifesta symonia. ar. extra eo. nemo. Et addit W. quod si quis consanguineo suo beneficium confert ut ipse conferens magnificetur ii

uel fiat potentior. uel ut parentela eius exaltet̃ ⁊ huiusmõi. symonia est. quia respicit tpalem vtilitatẽ. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 63. B
12 ¶ Quia si pro pecunia recipiatur aliquis ad seruiendũ in hospitali ⁊ hꝰ? R. ꝫm W. Si in p̃dictis casibus ꝯsequat̃ aliqs aliquod ius sp̃uale. symonia ẽ. Si aũt non cõsequat̃ ß recipit̃ ad hoc solũ ut seruiat. nõ est symonia. lꝫ al' turpe sit dare uel accipe pro talibus. A Idem in sũ. eo. ti. q. 15. B
13 ¶ Quid de illis qui emunt victũ vnius monachi ad totã vitã suã? R. ꝫm W. Nõ est symoniacũ. ex q̃ emptor non ꝯsequit̃ aliqd sp̃uale A. Idem i sũ. eo. ti. q. 16. vbi etiã addit̃ ꝫm eundẽ. Nõ tñ est securũ emere nisi ꝓbabilit̃ dubitet̃ cuiꝰ ꝯditio melior sit. s. vendentis aut ementis. B
14 ¶ Utrũ sacerdos possit vendere officiũ portãdi aquã bñdictam p parochiã. R. ꝫm W. Si talis sacerdos de cõsuetudine habeat q̃ tale officiũ possit retinere ⁊ etiam p alium exercere ⁊ ꝓuẽtus accipe. nõ ẽ symonia si illud cõmittat ad firmã. al' symonia ẽ. uel saltẽ turpe lucrũ. A. s. qñ non ꝯsueuit ex eo habere ꝓuentũ. quo casu est vera symonia. cũ vendat̃ officiũ spirituale. Et idem qñ ꝯsueuit habere ꝓuentũ ⁊ vendit nõ ꝓuentũ sed officiũ. ut p̃t colligi ex dict̃ s̃. symonia p̃. §. 20. cũ additiõe. B
15 ¶ Utrum qui dat pecuniam ut eligatur in impatorẽ uel in rectorẽ alicuius ciuitatis cõmitrat symoniã. R. ꝫm Hosti. Symoniã cõmittit. qr potestas sp̃ualis ẽ. A Idem in sũ. eo. ti. q. 19. Et hoc verũ est in q̃tum oĩs potestas descẽdit a deo. Ro. 13. Sꝫ tñ ptãs deputata p̃ncipaliter ad regimẽ terrenoꝝ magis terrena q̃ sp̃ualis vocatur. ⁊ differt a sp̃uali. 96. dis. cũ ad verũ. Ideo verius videt̃ qd sequit̃. B. Sꝫ verius est q̃ ẽ turpe lucrũ nõ symonia. qr potestas terrena nõ est quid sp̃uale. ut. ĩ. sortilegiũ p̃. §. xi. qui incipit. Utrũ diuinatio sortiũ. p̃. Quarto.

Symonia iiij.

quo ad fructus beneficioꝝ.
Quid de ep̃is qui eccl'ias cõferũt retentis sibi fructibus uel aliqua eoꝝ pte? R. ꝫm Ray. Distingue cũ Inno. Nam si ille qui dat bñficium anteq̃ daret nõ pcipiebat ꝓuentus. ß ex datione bñficij cõsequit̃ eos. nõ est dubiũ interuenire symoniã. Si ꝟo ante dationem beneficij pcipiebat prouẽtus. p̃t quidẽ retinere ex iusta cã ⁊ necessaria. A. dũmõ ex rõnabili cã p̃ ß statuerit. ut in. c. ut nostrũ. de quo ĩ. Debent tñ p̃lati statutũ tale facẽ de ꝯsensu capituli ꝫm Ray. Hosti. Goff. ⁊ Ber. ut in sũ. li. p̃. ti. p̃. q. 69. B. sed non p̃t tenere si ꝯueniat cũ eo qui recipit bñficiũ seu cũ alio mediatore. ut ꝯcesso bñficio ipse retineat sibi ꝓuẽtus. ex ut

eccle.bñfi.sine dimi.ꝓfe.ut nr̃m.in fi.⁊ ex̃ de censi.ꝓhibem⁹.i.q.3.si qs ꝑlendas.Sʒ h nõ ꝙ ꝑlatinõ pñt retinere bona eccliaꝝ vacãtiũ.nisi ut dr̃ ̃s.bñficium z.̊ §.ꝑ. A .Ibi dr̃ ꝙ ista rẽtẽtio nõ põt fieri sine iusta cã.ut dictũ est.Dicit tñ Goff. ꝙ ꝑlatus nõ põt sic retinẽ fructus omniũ bñficioꝝ simul.nisi hoc per indulgentiã obtineret.ex̃ de p̃.sigi. tua nobis.Sʒ Hosti.dicit ꝙ eadẽ rõne q̃ de vno bñficio hoc fieri põt posset similiter fieri ex cã de duob⁹ aut plurib⁹.ut in dicta.q.69. B

i ¶ Vtrũ clericus possit vendẽ ad temp⁹ fruct⁹ bñficij sui.R̃. Licitũ ẽ ad tẽp⁹ modicũ.ex̃ ne ꝑla.vi.su. c.fi.Sʒ ad totũ temp⁹ q̃ venditor tenet bñficiũ nõ est ꝓhibitũ.nec tñ ẽ honestũ.Et intelligendũ sp̃ ita ꝙ nihil spũale interueniat.ex̃ de rerũ permu.ad q̃nes.Põt tñ gratis ei curam aĩaꝝ cõmittere.ut.ĩ.§.pl't. A .Idẽ in sũ.li.̊ ꝑ.ti.z.q.z.ƀm Ray.⁊ glo. B .vide ̃s.locatio.§ fi. A .Ibi tangit̃ aliq̃d spãle erga concessionem reddituũ locoꝝ religiosorum. B

z ¶ Vtrũ liceat clerico ecclesiã suã locare in totũ.R̃. Si loco tibi ecclesiã.⁊ tu cũ sis presbyter locas opas tuas ut ibi officies nõ habiturus ibi aliter aliquã iurisdictionẽ.nõ cõmittis symoniã.ar.iz.q. z.caritatẽ. Et nõ ꝙ ƀm W.nõ hʒ h locũ locatio ⁊ ꝯductio.ɓ dʒ facere ꝑsbyter gratis officium.⁊ ille gratis expensas ꝓuidere. A .De hoc dictũ est ̃s.symonia ꝑ.§.1.̊ et §.z4.̊ in additionib⁹. B .Porro sicut ait Goff.si locatio fiat vltra tẽpus vite locãtis nõ valet vltra. qꝛ cleric⁹ in bñficio compaŕ vsufructuario qui.s.nõ est nisi ad vitam.16.q.6.illud.ita tñ ꝙ ƀm Inno.si locatio facta fuit noĩe eccl'ie ⁊ vtiliter.successor teneŕ ad illam ex̃ de solu.c.ꝑ.io.q.z.ɓ ius.et.iz. q.z.quicũq₃ suffragio. Si aũt locatio facta ẽ noĩe ipsius cui⁹ est ecclesia ⁊ nõ intẽdebat ecclesiã obligare.nõ teneŕ successor. A .nec etiã heres locatoris ƀm eũ.Inno. ⁊ in dicta.q.z. B .Et si ꝯductor siue emptor iã aliq̃d soluerat.tũc ƀm Hosti.teneŕ successor hr̃e ratũ inq̃tũ pecunia versa ẽ in vtilitatẽ eccl'ie.ut in dicto.c.ꝑ.Nota etiã ɓ ꝙ lʒ rector eccl'ie possit q̃nq₃ locare eã vltra tẽpus vite.nũq̃ põt ɓ canonicus.dico vltra vitã suã locare ꝑlendã. A .ɓ fuit dictũ Inno.dicẽtis ꝙ ꝑdictas locationes põt facere minister seu ꝑlatus ecclesie.ita ꝙ successor teneatur hr̃e ratũ ƀm ꝑdictã formã. Sʒ in canonico ꝑlendario sec⁹ dicim⁹.qꝛ ille nunq̃ põt locare ꝑlendã suam vltra tẽpus vite sue.lʒ de illa possit agere ⁊ ꝯueniri sicut legitim⁹ admistrator.ut i dicta.q.z. B .Ad istã mãm facit ̃s.locatio.§.pl't.

¶ Pone ꝙ prelatus vendidit oẽs obuẽtiones eccl'ie.q̃d erit de eo q̃d ꝓuenit ex iurisdictione? R̃. sc̃dm Hosti. Cõmodum iurisdictionis 3

transit cū alijs. nisi fuerit excepta iurisdictio. per se tamē iurisdictio vendi nō potest nec debet. A. Idē in sū. li. p. ti. z. q. 3. B

4 ¶ Utrum rector eccl'ie psbyteris quos ipse cducit uel illis quibus locat fructus eccl'ie possit cōmittē curam aiarum. R. fm hosti. Puto q sic. dum tñ gratis et sine pactione aliqua et interueniēte auctoritate epi. ex de offi. vica. ad hoc. Videtur etiā q sine epi auctoritate. s iminēte pfectione necessaria possit cōmitti ad modicū tēpus. s. p vnū uel paucos dies. b non diu. io. q. i. p totū. quia neq pegrinari potest sine licētia episcopi. de cse. dis. 5. nō oportet. extra de voto. magne. A Idem in sū. eo. ti. q. 4. B

5 ¶ Utrū plati possint vices suas sub annuo censu ccedere. aut etiā possint quotam recipe. vide. ī. vicarius. §. antepkt.

Symonia v°.

circa funera. Utrū si aliquid dēt p exequijs mortuorum cōmittat symonia. R. fm Hoff. et hosti. Pro huiusmōi nihil debet exigi. sed pie debent cōsuetudines obseruari. ex eo. ad nostrā. et. c. cū i ecclesie. A facta pus gratis collatione. al' symonia eēt. dicto. c. cū in eccl'ie. B

1 ¶ Quid si apud ecclesiā sint diuersa cimiteria et taxet p quanta pecunia quis ponat in tali cimiterio? R. fm hosti. Symonia est. ex eo. audiuim⁹. et. c. sicut. Et eodē mō si p pecunia crux spālis portetur ad funus. ut in dicto. c. audiuimus. A. Idem in sū. li. p. ti. p. q. 33. B

2 ¶ Quid si clerici cōsueuerūt habere lectum uel pannos. equū uel huiusmōi de moriente. et antē portationē faciūt pactū de redimēdo. R. scōm hosti. Quia hec tpalia sunt. licitum est. Sed si nollent sepelire corp⁹ nisi fiat eis cautio de redimendo talia. symonia est. A fm Burcardum. ut in sū. eo. ti. q. 34. B. Sed in talibus pus sepeliatur corpus et postea agat cōtra heredes ul' detētores. extra eo. ad aplicā. A. Idē in dicta. q. 34. B

3 ¶ Quid cū datur pecunia clericis ut vigilent sup defūcto uel dicant psalteria? R. fm hosti. Si recipiāt pecuniā ut vigilent lz ad vigilias sequat oratio non est symonia. Si aūt de legendo psalteriū pactū faciant. symonia ē. A Idem in sū. eo. ti. q. 40. B

4 ¶ Quid de pcessionib⁹ quas faciunt alique collegiate ecclesie in exequijs mortuorum data uel pmissa aliqua pecunia siue quacūq re tpali al' nō facturi? R. fm Ray. Si tenent ad huiusmodi pcessiones ex officio. sic exigere aliqd symonia est. i. q. 3. vendentes. Si vo nō tenētur. dic ut s. symonia p. §. 25. qui incipit. Utrum sacerdos possit celebrare. A. et ibi de b latius in additione. B

5 ¶ Utrum licitum sit statuere q

processio fiat ꝑ pecunia. R̷ꝰ. scđm Ray. Si statutū factum sit ꝑ verba affirmatiua. puta quicūq̨ reliquerit collegio decē· habeat ꝓcessionē. ⁊ alr̄ ad eā non tenebant̄· nō est symonia. Si autē statutū factū sit ꝑ v̄ba negatiua. ut ꝙ nulli fiat ꝓcessio nisi reliquerit tātū· symonia est. q2 tollit officiū pietatꝫ. s. ꝙ ꝓcessio nō fiat gratis uel pro minori sūma. ar. ex̄ de iureiuran. sic̄ ꝑ. et. zº. Con. Tho. zª. zᵉ. q. ioo. Et qđ etiam in p̄cedenti. §. dr̄. A Predictis con. etiā Al. ut i sū. eo. ti. q. 4i. B. Similiter intelligendum est vtrū liceat clericis recipe pecuniā ut intersint exequijs seu etiā extreme vnctioni. A. Facit qđ notat̄ in sū. eo. ti. q. 4z. B

6 ¶ Quid si dent̄ uel relinquantur annui redditus ꝓ faciendo anniuersario uel ꝓ septimo siue ꝓ tricenario. uel celebrādo aut orādo. R̷ꝰ. ſm Hosti. In omnibꝰ talibus distinguendū est. quia si detur tēporale pro spūali tanq̄ appreciatio eius· symonia est. Si v̄o nō detur tanq̄ principale p̄ciū ſ ut inductiuū deuotionis ꝑ elemosyna licitū est. ⁊ idem in oibus similibꝰ questionibꝰ. A. De his dic clarius. Nā Inno. in. c. qm̄ enormis. ex̄ ne p̄la. vi. suas. dicit ꝙ meritoriū est ɔstituē in aliqua eccl̄ia redditus aliquos ut ibi fiat anniuersariū alicuius ⁊ illa cōstitutio pōt fieri per illos qui debent facere anniuersariū. ex̄ de p̄ben. significatū.

Sed donatori reddituū non licet ɔstituere. nec sub ɔditione redditꝰ dare. q2 donatori non licet ɔditiones spūales apponere sed tꝑales. ut redēptionē captiuoꝝ. io. q. z. ſ ius. iz. q. z. aurū. Sed Hosti. supᵉ eo. c. qm̄. nō placet hec sn̄ia· dicenti ꝙ sic infiniti essent symoniaci. Dicit etiam ꝙ hoc onus potest ipsi rei seu fundo sine redditibus imponi. Et subdit. Tutius tamē eēt ꝙ ita diceret. Relinquo tali ecclesie. x. libras super tali domo. uel ducentas libras ad emēdas. x. libras ānuas. inter illos tm̄ q̇ anniuersario meo intererūt ⁊ officiauerint scđm consuetudinē ecclesie diuidēdas. ⁊ rogo prelatum siue capitulū ul̄ cōuentū p̄dicte ecclesie ut āniuersariū meū faciat. ut in dicta. q. 4z.

Symonia vjº.

Squo ad religionē. Quid fiet quando in aliqua religione plures sunt recepti uel recepte symoniace? R̷ꝰ. scđm Ray. Si symonia fuit cōmissa ipsis scientibus· debent de suo monasterio expelli sine spe restitutionis. ⁊ debent ad agendam penitētiam perpetuā in locum artioris regule retrudi. ex̄ eo. qm̄ symoniaca. Et si nō inuenitur artior regula debent mutari in aliud monasteriū eiusdem regule. Quod si non potest cōmode fieri. fiat saltē ad tēpus. ar. 8i. dis. valet. ⁊ postea recipiāt̄ de nouo.

Si aũt symonia fuit cõmissa ipsis ignorãtibus. sufficit ꝙ renũcient loco. ⁊ postea poterũt recipi de nouo mutatis tñ ꝑoribꝰ locis. ex̃ eo ex insinuatione. Idẽ Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 100. Et intelligũt Ray. ⁊ W. ꝙ ꝑdictus rigor seruãdus est etiã in occultis symoniacis ⁊ in foro pe-nitẽtiali. lꝫ nõ ꝯstet de crimine per inquisitionẽ uel in forma iudicij. ar. i dicto. c. qm̃ symoniaca. quod nihil loquit᷑ de accusatiõe uel inq-sitione. Sꝫ cũ talibꝰ ẜm Ray. põt dici ꝙ in fauorẽ religiõis ep̃s põt dispẽsare ⁊ in ordine ⁊ in loco. A. s. religionis ut ibi remaneant vbi recepti sũt. ⁊ in ordine. s. ipsiꝰ loci videlicet ꝑ. uel 2º. ⁊ huiusmõi. uel etiã in ordine. s. clericali ut habeãt eius executionẽ. ut põt colligi ex positiꝫ i sũ. liº. ꝑ. ti. ꝑ. q. 28. B. Similiter põt dispẽsare capitulũ uel ꝑlatus eorũ. dũ tñ ipsi nõ fuerint ꝑticipes symonie. qꝛ cũ ex hoc sint puniẽdi. nõ debent ex eodem facto priuilegiũ obtinere. imo videtur amisisse potestatẽ recipiẽdi talem. ⁊ alij q̇ nõ peccauerũt acq̇siuisse. ar. ex̃ de elec. bone. A. Vl. autẽ dicit ꝙ cũ oĩbꝰ ꝑdictis a ꝑncipio capituli potest eps dispẽsare. ut in sũ. eo. ti. q. 28. vbi h̃ notant᷑. Sed primũ dictũ verius videt᷑ ꝑ. c. qm̃ symoniaca. ex̃ eo. B. Et nota hic ẜm Vl. ꝙ si monasteriũ est ita tenue ꝙ nõ sufficit suis expẽsis. pñt in recipiẽdo hr̃e intẽtionẽ recipiẽ-di tꝑalia. ⁊ etiã oblatis spũalibus gratis pñt exprimere ⁊ pacisci de determinata sũma tꝑaliũ. Satis con. Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 100. Ray. ⁊ W. dicentes. ꝙ si recipiẽdus ꝓmittat annuatim in sua vita tantũ ꝓ ex-pẽsis suis. nõ ẽ illicitũ. Idẽ Hosti. ⁊ Goff. Et qꝺ videt᷑ ꝯtrariũ ex̃ eo. qm̃ symoniaca. ibi. sub pauꝑtatis ꝑtextu. intelligit᷑ ẜm Ray. cũ hoc dicebant in fraudẽ. uel ẜm Hosti. qñ nõ gratis offerunt᷑ spũalia. ita s. ꝙ postea dicat᷑ ei ꝙ ferat secũ ne-cessaria. ẜ potiꝰ qñ recipientes faciunt certũ pactũ de spũalibus ad tꝑalia. A. Utrũqꝫ verũ ẽ uel qñ ficte petunt᷑ tꝑalia a nõ indigenti-bus. qꝛ h̃ casu cessat cã licite peti-tionis. s. necessitas. uel qñ nõ gra-tis offerunt᷑ spũalia. Uñ ⁊ Inno. dicit ꝙ non licet aliquẽ recipe sub ista forma. Recipimꝰ te in fratrẽ si detulerij vnde viuas. qꝛ bona eccl'ie nõ sufficiũt nisi nobis. Et qꝺ seq̇t᷑ nõ est dictũ Inno. ẜ Ray. ut patꝫ in sũ. eo. ti. q. 49. B. Unde ẜm Inno. ꝯsulendũ ẽ ingredientibus ꝙ q̄ dant sine pacto dent. ⁊ ꝑnci-palit᷑ ꝓpẽ deũ. ar. 16. q. 6. de lapsis.

¶ Quid si is qui ꝑ symoniã alie-nam ignorãs ingressus ẽ religionẽ uel etiam obtinuit beneficiũ. ⁊ postq̃ sciuit nõ statim renũciauit. j

A. ẜ ministrauit in ordine susce-pto. ⁊ aliũ suscepit. ut in sũ. eo. ti. q 29. B. Rº. ẜm W. Credo ꝙ eps põt dispensare. qꝛ licꝫ grauiter pec-cauerit tñ ẜm veritatẽ nõ ẽ symo-niacus. A. Hodie nõ videtur ꝙ

ep̄s possit dispensare quo ad ordi-
natos symoniace lз ignoranter.
ut s̄.symonia 2°. §.p̄.in additiōe.
B .Nō tm̄ credo ꝙ abbas uel ca
pitulū possit cū talibus dispēsare
nec recolo hoc eis esse ꝯcessū. A
Idem in dicta.q.29. B

2 ¶ Quid de monasterijs vbi non
fit pactū ꝫ taxatū ē quantū ingre-
diens debet dare? R°.scdm̄ Hosti.
Talis taxatio reprobat̃ ex̄ eo.sic
ꝓ certo.⁊.c.in tantū.in fi.Et idem
si fiat pactū de obseruando cōsue-
tudinē.qz symoniacum est.ex̄ eo.
veniēs. Idem etiā si receptio fiat
gratis.⁊ postea cōpellat̃ ad seruā-
dū ꝯsuetudinē.ex̄ eo.audiuimus.
et.c.Jacobus. A .Hoc verū qn̄
cōpellit̃ ab ipsis recipiētibus qui-
bus nihil dandū est qn̄ requirunt
ut debitū etiā rōne cōsuetudinis.ꝫ
tm̄ ꝑ supiores hn̄ possent compelli
ad laudabilis ꝯsuetudinis obser-
uantiā.ut patet s̄.symonia 3°.§.3°.
⁊ in sū.eo.ti.q.31.Ubi etiā additur
ꝫm Ray.⁊ alios.ꝙ in huiusmōi
semꝑ a specie mali abstinendū est.
B .Si aūt absqꝫ ꝯditione ⁊ com-
pulsione dat̃ gratis qḋ ꝯsuetum
est.nō est symonia.ꝫ de intentiōe
deus iudicat. A .Idē qḋ in hoc
§.notat̃ in sū.eo.ti.q.51. B .Pōt
autem p̄dicta taxatio locū habere
ut s̄.symonia 3°.§.8°.

3 ¶ Sз nūquid postq̄ puella grat̃
ē in monasterio recepta.⁊ sūt pau-
peres.an pater teneat̃ ad aliquid.
R°.ꝫm Hosti.Agere possunt ꝯtra
patrē ꝓ alimētis filie.uel si pater
decessit agant ad ꝑtem sue heredi-
tatis.ut in Auten.de sanc.epis.§.
nullam.coll̃.9. A .Idem in sū.
eo.ti.q.52. B

¶ Pone ꝙ aliquis timēs nō re- 4
cipi dixit abbati.si velletis me re-
cipere darē vob̄ bona mea.abbas
habito ꝯsilio recepit eū ⁊ ille dat
sua? R°.ꝫm W.Credo ꝙ siue in-
tuitu illius ꝓmissiōis fuerit rece-
ptus siue nō.symonia ē saltem ex
ꝑte offerentis.sicut nōt Tancre.
ex̄ eo.nobis.Et con.Ber.⁊ Hosti.
Nec pōt remanē in illo monaste-
rio.nec data repetē.cū sit in turpi
cā. A .Tm̄ qn̄ dans ingredit̃ aliā
religionē.debent ei data reddi.ex̄
eo.veniēs. B .Tenet̃ tm̄ ad aliud
trāsire si ad religionē se obligauit
ar.ex̄ de regu.porrectū. A .Idem
qḋ in h̄.§.nōt̃ in sū.eo.ti.q.55. B

¶ Quid si recipiētes exp̄sserunt 5
ꝯditionē de dandis.⁊ ille timens
repelli si cōtradiceret.tacuit ꝓpo-
nens nihil dare.⁊ sic ingressus est
nunq̇d pōt ibi remanere? R°.ꝫm
W.Credo ꝙ nō.quia cū nō ꝯtra-
dixerit illicite petitioni taciturni-
tas eius ꝓ ꝯsensu habenda est etiā
in foro pniali. A .Idem in sū.eo.
ti.q.56. B

¶ Quid si interponat̃ cōditio ex 6
vtraqꝫ parte.⁊ anteq̄ recipiat̃ ul̃
acceptet̃ recipi vtraqꝫ pars reuo-
cat ꝯditionē.⁊ sic gratis recipitur
R°.ꝫm W.Credo ꝙ licet.dum tm̄
intentio non sit corrupta.Si aūt

ante reuocationē iam fuisset recep-
ptus aut ꝓmissa receptio. eo ipso
factus ē indign⁹ tali monasterio.
A. Idem in sū.eo.ti.q.57. B
7 ¶ Quid si ꝯuētus aliquis ꝓmit-
tit alicui ꝙ post bienniū recipiēt eū
si interim didicerit artem illā. uel
si studuerit in scolis. ⁊ extūc reci-
pient eū. ꝟ nolunt eū induere vsq
ad ꝑdicta? R℞. ꝯm W. Non credo
symoniā cōmitti. qꝛ ꝓinde est ac si
dicerēt. recipim⁹ te induendū tali
tpe. dum tū interim reddas te ido-
neū addiscendo tale artificiū uel
talem sciam. Con. Ul. A. Idem
in sū.eo.ti.q.58. B
8 ¶ Quid de seruiente regulariū q
nō vult eis seruire nisi ꝓmittat ei
ꝙ post certū tempus recipiāt ipsū
⁊ sic ꝓmittant? R℞. scōm W. Sy-
monia est. quia oīs pactio ⁊ ꝯuen-
tio tpaliū cessare dꝫ.i.q.z.ꝙ pio.
A. Con. Ul. ut in dicta.q.58. B
9 ¶ Quid si quis amicus medius
ꝓcurat ꝙ filius alicu⁹ magni re-
cipiat᷑ gratis in aliquo monaste-
rio. ⁊ postea ille amicus sollicitat
illū magnū ꝙ det aliquid mona-
sterio. nūquid licet? R℞. scōm W.
Si dictus amicus non al᷑ ꝓcuras-
set illum recipi. nisi quia sperabat
eū daturū aliquid monasterio uel
etiam si nō sperauit ꝟ tū nunc pe-
tit aliquid dari ꝓ receptione illi⁹.
symonia ē. Si ꝟo aliter sollicitat
eū ꝙ sit deuotus sicut ⁊ esse debet
illi monasterio. ⁊ dilectione orta
ex receptione filij cōferat aliquid

monasterio. nō est symonia. A. ꝟ
tolerari potest. dū tū intētio non sit
corrupta scōm eū. W. ⁊ in sū.eo.ti.
q.60. B
¶ Quid de monachis qui dant 10
aliquid abbatibus pro habendis
ꝑoratibus ⁊ huiusmodi? R℞. ꝯm
W. Symonia ē qñcūq est ibi ali-
quid spūale. si pro. notat appecia-
tionē uel causam ꝓrimam ⁊ ꝑnci-
palem. A. siue detur de reb⁹ mo-
nasterij seu ꝑoratus uel aliunde.
ꝯm eū. W. et in sū.eo.ti.q.12. B
Et idem si darent eꝑo pecuniā ne
remoueātur a ꝑoratib⁹. A. Idē
in sū.eo.ti.q.13. B
¶ Quid de confraternitatibus in 11
quibus statutū est ꝙ nullus reci-
piatur nisi ꝓmittat uel iuret se da-
turū annuatim tantū? R℞. Quia
huiusmōi ꝯfraternitates non pōt
vere dici ꝙ sint religiones. ꝟ que-
dam cōgregatiōes ad bū facien-
dū. nō habet hic locū symonia. qn
potius si datio tpalium ab eis im-
ponit᷑ ꝓ facienda elemosyna. ut ꝓ
alendis paupibus. redimēdis ca-
ptiuis ⁊ huiusmōi. laudabile est. ⁊
tales cōfraternitates bone sūt. 4z.
dis. si quis despicit. ⁊ ar. z4.q.z.
sane. Et simili᷑ si oportet ꝙ semel
in anno uel mense ꝯueniāt ad tra-
ctandū de salute aīe. ⁊ de agendis
⁊ ꝓpter hoc fiant expēse. iustū est ꝙ
ponāt int᷑ se aliquā q̄ntitatē. Ideo
ꝓpter ꝑdictas cās ꝑdictū statutū
videt᷑ licitū ⁊ bonū. Tū ad omnē
ambiguitatē tollendam ꝯm Ul.

tutius esset q statutū huiusmodi fieret sub forma affirmatiua. sicut dictum est s. symonia 5°. §. pst. A Tñ ꝑm glo. Ray. nullatenus ē licitū q tale statutū fiat sub verbis negatiuis. ut in sū. eo. ti. q. 43. B Sed iuramentū non apponatꝰ ꝑm Ray. ꝓpter periculū periurij.

Symonia vij°.

de pena ⁊ dispēsatione. Que pena eius q̇ symoniace ordinatus fuerit? R°. ꝑm Ray. Non recipit executionē. ꝫ ē ipso iure suspēsꝰ q̇ ad se ⁊ quo ad alios. etiā si occultū sit. ex̄ de symo. tanta. 32. dis. §. verū. Et sic intelligitꝰ. i. q. i. repiuntꝰ. Et hoc qꝛ caracterē habet furtiuū Et nō est solū suspēsus ab ordine quē symoniace suscepit ꝑm Al. ꝫ etiā ab actibus omniū alioꝝ. Idē Inno. ⁊ addit q etiā in tpalibus. ⁊ per ꝯsequens ꝑdit administrationē. 8i. dis. eos. Item debet puniri depositione ⁊ infamia si de crimine constiterit. 15. q. 3. sane. ex̄ de accusa. inquisitionis. Itē non pōt repetere pecuniā quā dedit. eo q turpiter dedit. 14. q. 5. nō sane. A Idem in sū. li. p̄. ti. p̄. q. zi. B

j ¶ Que pena eius qui ordinē uel beneficium cōtulit symoniace. aut etiam eius qui fuit mediator? R°. ꝑm Ray. Si est manifestum. ipso iure suspensus ē etiā quo ad alios ex̄ eo. accusatū. 32. dis. §. verū. Si vo est occultū. suspensus ē quo ad se tm̄. sicut ⁊ quilibet criminosus.

non tm̄ quo ad alios. ar. ex̄ eo. ⁊ si questiones. et. c. veniēs. et. c. ex tue Et quid importetꝰ per suspensionē. vide. j. suspensus. per totum. A Con. Inno. ut in dicta. q. zi. B

¶ Que pena eius qui recipit simplex beneficiū symoniace? R°. ꝑm z
Ray. In primis q est suspensus eo mō quo in precedēti ꝓximo. §. dictū est. Item tenetur renūciare beneficio ⁊ restituere oēs fructus ꝑceptos ⁊ qui ꝑcipi potuissent. 14. q. 6. si res. ex̄ de resti. spo. grauis. ⁊ ut dictū est s. restitutio p̄. §. 5°. nisi illos quos expēdisset in vtilitatem ecclesie. Nam ⁊ q̇ depredādi animo accessit ad negocia mea hꝫ contra me actionē. ⁊ licꝫ non habeat in id quod sibi abest. habet tm̄ in id in quo ego locupletior factꝰ sum. ff. de neg. gest. si pupilli. §. sed ⁊ si quis. Et eodē modo tenetꝰ ad restitutionem ille qui non cōmisit symoniā. tamē alius ꝓ eo sciente ⁊ consentiente cōmisit. uel si p̄us ignorauit ⁊ postea qn̄ sciuit non statim renūciauit. Talis tm̄ nō tenetur de illis fructibus quos ꝑcepit q̄ diu fuit bone fidei possessor q̇ ⁊ iam consumpti sūt. sed de extantibus tm̄. C. de rei. ven. l. certum. sicut dictum ē s. restitutio p̄. §. 5°. A. Et ibi ⁊ in. §. se. de his fructibus ⁊ sumptibus dicetur latiꝰ in additione. B. Con. satis Goff. Hosti. ⁊ Tho. A. Con. ⁊ Al. i dicta. q. zi. B. Item q̄uis symoniacꝰ in bn̄ficio si occultū ē nō sit

suspẽsus ipso iure ꝟ suspendendus
i.q.3.c.ꝑ.2°. et 3°. tñ rõne illius bñ-
ficij symoniace quesiti non mini-
strabit sine pctõ. neq3 spũalr̃ neq3
tpaliter. A. Sz ab alijs benefi-
cijs nõ symoniace q̃sitis non erit
suspẽsus ꝟm Inno. in dicta. q. 2i.
B. Sz si notorium ẽ. ipso facto ẽ
suspẽsus ab actib⁹ omniũ ordinũ
⁊ ab administratiõe spũalium. ut
Inno. dicit. sicut de symoniaco in
ordine. ut in ꝓ. §. dictũ ẽ. A. Idẽ
i dicta. q. 2i. vbi ⁊ addit̃. Ray. di-
cit de symoniaco etiam in bñficio
ꝙ punitur pena depositionis. s. ab
ordine ⁊ bñficio. ⁊ infamia. sicut
symoniacus in ordine. ex̃ de accu-
sa. inquisitionis. Io. tñ intelligit
illud de depositione nõ ab ordine
ꝟ a bñficio. crimine ꝓbato in mo-
dũ denũciationis uel inq̃sitionis.
quia si in modũ accusationis de-
poneret̃ ab ordine ⁊ bñficio. sicut
ꝓ alijs criminib⁹ regularit̃. Cum
Io. videt̃ ꝯcordare Hoff. Et ẽ rõ
depositionis a bñficio ꝟm eũ. quia
nõ posset agẽ pniam bñficio uł di-
gnitate retẽta. ut. 13. dis. nerui. B
3 ¶ Que pena eius q̇ recipit bñfi-
ciũ cũ cura uel dignitate symoni-
ace ? R°. ꝟm Hoff. Preter nũc di-
ctas penas in ꝓimo. §. idẽ iudi-
ciũ est de eo sicut de illo q̇ recipit
symoniace ordinẽ. s. ꝙ suspẽsus ẽ
⁊ quo ad se ⁊ quo ad alios. Cũ g̃
executionẽ nõ habeat. q̇cq̇d agit
saltẽ de illo officio. suspẽs⁹ agit. ⁊
aias recipit. ex̃ de elec. dudũ Ro-
thoma gẽsis. Et de ista mã habes
s̃. confessio 3°. §. fi. A. Predictis
con. Al. ut in sũ. eo. ti. q. 22. B
¶ Utrũ symoniac⁹ in ordine su- 4
spensus sit q̃ntum ad ea que sũt iu-
risdictionis ? R°. ꝟm W. Cum pe-
ne nõ sint extẽdende. ille q̇ symo-
niace recipit aliquẽ ordinẽ suspen-
sus est q̃ntum ad ea q̃ sũt ordinis.
ꝟ non q̃ntum ad ea que sũt iurisdi-
ctionis. Unñ si al' habebat iurisdi-
ctionẽ. ⁊ nũc habet. ⁊ põt suspende-
re. excoicare ⁊ ab excoicatiõe ab-
soluere ⁊ huiusmõi. A. Idem in
sũ. eo. ti. q. 2i. Sed tñ hodie circa
hec multa sũt innouata. cũ omnis
symoniacus sit excoicatus. ut. j. i
hoc. c. patebit. B
¶ Quid agendum sit de pecunia 5
symoniace accepta ? R°. scdm W.
A. ut patet in sũ. eo. ti. q. 23. vide-
tur potius ꝟm Ray. B. Debet re-
stitui illi ecclie in cuius ꝯtumeliã
data ẽ. ex̃ eo. de h aũt. ar. 17. q. 4. si
q̇s in atrio. et. 21. q. i. si q̇s rapue-
rit. Et h cũ pecunia dat̃ alicui. pu-
ta ꝓlato soli. uel alij cuicũq3. ita ꝙ
ecclia nõ est in culpa. Si tñ ille q̇
dedit sit factus h mõ irregularis.
assignãda ẽ pecunia alteri mona-
sterio ad qd̃ oz eũ trãsire. ut eo vi-
uente hẽat vsũ illi⁹. ar. 16. q. 6. de
lapsis. ⁊ in dicto. c. si q̇s rapuerit.
Postea restituetur ꝓori ecclie siue 6
monasterio. A. Immo videt̃ ꝙ
restitutio sit faciẽda illi qui dedit.
ex̃ eo. veniens. Rñdet Ray. Qui-
dam dicũt dispẽsatiue illud fuisse

factū. Alij distinguūt quib⁹ assen-
tio· ꝙ si remanet in seculo ille qui
dedit pecuniā. non est ei restitutio
facienda. ſ ecclesie. ut s̄. dictum ē
Si ꝟo trāseat ad religionē uel iā
est ꝑsona religiosa ⁊ trāseat de illo
monasterio ad aliud. dꝫ restitui
pecunia simplicit̄ ⁊ possessiōēs sal-
tem quo ad vsufructū illi mona-
sterio qd̄ īgredit̄. ut sicut hꝫ onus
ita habeat etiā emolumētū. dicto
c. de lapsis. Inno. āt dicit ꝙ si dās
pecuniā intraret religionē. de mīa
bonū eēt reddere ei. dicto. c. veniēs
Et sic sentit Inno. ꝙ ħ. c. non lo-
quat̄ de iuris necessitate. sed de be-
nignitate. ⁊ idem videt̄ etiam sen-
tire Hosti. ut in dicta. q. 23. Sed
glo. in dicto. c. de ħ. ex̄ eo. sentit ꝙ
c. veniens. loquat̄ etiā de necessita-
te iuris in suo casu. s. qñ totū col-
legiū fuit ī culpa. Secus si solus
ꝓlatus uel alij ꝑticulares. qꝛ tunc
nō fit restitutio ei qui dedit etiam
si ingrediat̄ religionē. ſ dat̄ religi-
oni ad quā trāsit solū quo ad vsu-
fructū. ne sit illi onerosus. Itē ad-
dit Hosti. ꝙ si donās errauit in iu-
re subuenit̄ illi ⁊ restitutio fiet ei.
ex̄ eo. veniens. Et idē si adeo pau-
per ē ꝙ nō habet vnde viuat. ut in
dicta. q. 23. B
6 ¶ Quid si ipsū monasterium uł
ecclesia fuit in culpa. ut si quis de-
dit monasterio pecuniā ut recipia-
tur. R°. ſm Ber. Ei debet restitui
qui dedit ut cū ea in aliud mona-
steriū intret. ne sit onerosus secū-
do monasterio. ar. 16. q. 6. de lapsis
et. 21. q. i. si quis rapuerit. ex̄ eo.
veniēs. Nec ecclesia uel monaste-
riū debet cū tali fraude esse ī lucro
nec ex eodē facto debet cōsequi pe-
nam ⁊ premiū. ff. de neg. ges. siue
hereditaria. hec Ber. ex̄ eo. de hoc
aūt. A . ħ melius pōt patē ex di-
ctis in precedenti. §. B
¶ Quid si aliquis dedit pecuniā 7
ꝓ habēdo ordine? R°. ſm W. Si
ipse non habebat beneficiū eccl'ia-
sticū· debet illa pecunia cedere illi
cathedrali eccl'ie in cuius ignomi-
niā data est. Idem Vl. dicit. Si
ꝟo habebat titulū alicuius bñfi-
cij ad quē debebat gratis ordina-
ri· illi bñficio restituēda est ſm eū.
Vl. A . Idem in dicta. q. 23. ad
fi. B
¶ Utrū cū symoniacis possit di- 8
spensari. R°. Qñ symonia interue-
nit ex ꝑte ordinatoris ⁊ ordinati·
nō dispensat̄. ut s̄. dispēsatio. §. 1°.
⁊ de alijs vide in. §. sequētibus.
¶ Quis possit dispēsare cū ordi- 9
natis symoniace? R°. ſm Ray.
Si crimē perpetratū ē nesciētibus
ordinatis. tunc postꝙ̄ simpliciter
renūciauerint executioni ordinis·
pōt ep̄s dispensare. ex̄ eo. de symo-
niace. nisi pecunia ipsi ep̄o fuisset
data. tūc enī ipse nō posset dispen-
sare ꝓpter turpitudinē suā. ſ papa
i. q. i. erga. et. c. si q̇s neq̄. et. q. 5. 5.
sentiū. Posset aūt successor illi⁹ uel
alius ordinari⁹ eius. utpote si ha-
beret domiciliū uel bñficiū in alio

epatu. A .uel etiã archiepus.qꝛ
h casu posset' dispẽsare ꝑm Ray.
ut in sũ.eo.ti.q.25. Sed hoc verũ
est ꝑm glo.eius.7 Al.qñ hoc hꝫ
ex ↄsuetudine.ut in sũ.eo.ti.q.26.
B .Con. Inno.Hosti.7 Goff.
A .Idem in dicta.q.25. B .Si
militer cũ illo q̇ sciẽter suscepit or
dinẽ symoniace non tñ ministrat
posset epus dispensare in ordinib⁹
rite añ susceptis.nõ aũt i illo quẽ
symoniace suscepit.nec etiã ꝙ re
cipiat alios ordines ante dispẽsa
tionẽ.qꝛ ꝓmotus esset per saltum
A .Con. Albricus.Et ꝓ hoc vi
detur facere ex̃ eo.si q̇s ordinaue
rit.ibi.ab ordine sic suscepto. B
io ¶ Quis põt dispensare cũ illis q̇
recipiunt simplex bñficiũ ꝑ symo
niã ? R°. ꝑm Ray. Si ignoranti
bus ipsis factũ sit.põt eps dispen
sare.ut etiã de nouo ↄferaẜ eis idẽ
bñficiũ postq̃ ei pure ac simpliciẜ
renũciauerint.ex̃ eo.de symoniace
ex̃ de elec.si alicui⁹. Itẽ ꝙ possint
mistrare in ordinibus ante 7 post
bñficium susceptis. A .hoc nõ vi
detur dictũ Ray.qꝛ nec in his ne
cessaria ẽ dispensatio.cũ tales nõ
sint symoniaci.ut pꝫ per eũ.Ray.
7 Inno.ut in dicta.q.26. B .hoc
aũt intellige si etiã eps ignoraue
rit.nã si scienẜ ↄtulisset.nõ ipse sed
supior posset dispẽsare.ar.i.q.5.c.ꝓ
ex̃ de cle.cõiu.diuisis fallacijs.Si
ꝓo bñficiatis sciẽtibus.sol⁹ papa
potest.ex̃ eo.de regularibus. Idẽ
Tho.7 Al.Et ꝑm W.intelligitur
hoc ꝙ cũ talibus nõ possit dispẽsa
ri nisi ꝑ papam nec in illo bñficio
nec in alio si remanent in seculo.
Con. Tan.ex̃ eo.nob.Similiẜ 7
Hosti. A .Idẽ in dicta.q.26. B
¶ In multis casib⁹ symonie ꝑm ij
Ray.põt eps dispẽsare post legiti
mã pniam.ꝓ videlicet cũ illo qui
bñficiũ seu ordinẽ ↄtulit symoni
ace.uel q̇ fuit mediator symonie
dũ tñ sit occultũ. Itẽ cũ eo qui in
terposuit ꝓces carnales etiã ꝓ nõ
digno nulla tñ interueniẽte ↄditi
one uel pacto.7 hoc põt si ipse eps
ab hoc pctõ sit imunis. Alioquin
metropolitan⁹. Intellige ꝑm W.
qñ talia de ↄsuetudine cõpetunt ei
Item põt epus dispẽsare in symo
nia que cõmittiẜ circa exeq̇as de
functoꝝ.. Item in ↄsecratione ci
miterij 7 sacroꝝ vasoꝝ. In bñdi
ctione vestiũ. In venditione cris
matꝭ. aque bñdicte uel salis.aut
panis bñdicti. In bñdictionibus
nubentiũ. In oibus his eps nõ ẽ
ꝓhibitus.iõ põt.ar.ex̃ de sen.exco.
nup. A .Predicta etiã notanẜ in
sũ.eo.ti.q.26.ꝑm Ray.7 glo.Al.
Hosti.7 Goff.Et addiẜ ꝑm Ray.
ꝙ eps põt etiã dispensare cũ illo q̇
ordinẽ symoniace recepit 7 nõ mi
nistrauit in rite ante susceptis. Itẽ
cũ eo q̇ recepit symoniace bñficiũ
postq̃ resignauit in executione or
dinũ.7 ꝑm glo.eius tã susceptoꝝ
ante beneficiũ q̃ꝫ post.nõ aũt ut re
cipiat nouos ordines nisi forte
intraret religionẽ 7 symonia esset

occulta.ſec⁹ ſi manifeſta. Eſt aūt
occulta ſymonia de qua non ꝯſtat
ꝑ ſniam uł ꝯfeſſionē in iure factā
aut per rei euidentiā q̄ nulla poſſit
tergiuerſatione celari ſm dictam
glo. B. Inno. etiā dicit ꝙ ſymo-
niaci in bñdictionib⁹ ⁊ huiuſmōi
ſi occulti ſunt lꝫ ſint ſuſpenſi q̄ ad
ſe ſicut alij criminoſi. tñ poſt peni-
tentiā licite celebrant. ſed bñficiū
qd ſymoniace habitū ē nullo mō
retineri poteſt. A. Inno. gnālit
loquit̃ de oībus ſymoniacis in be-
neficio. ut in dicta. q. 26. Tñ ho-
die aliud ē. ut patebit in fi. hui⁹. c.
Itē dicit Inno. ꝙ ignoranter ſy-
moniace ꝓmotus ex diſpenſatio-
ne epi remanet in illis ordinib⁹.
in alijs aūt ordinibus uł bñficijs
nō ſymoniace habitis etiā ſine di-
ſpenſatione manebit. ⁊ noua bñ-
ficia acq̇ret. Nouos autē ordines
nō pōt hr̃e niſi ꝑ diſpenſet̃ cū eo in
ordine ſymoniace queſito. cum al'
eſſet ꝓmotus ꝑ ſaltum. B
12 Quid ſi aliq̇s ꝓbabilit̃ credit
ſibi eſſe collatū bñficiū uel ordi-
nē ꝑpter obſequia uł ꝓpt̃ ꝑces car-
nales a ſe uel ab alio int̃poſitas?
R. ſm Ray. Si alit̃ erat idign⁹
dꝫ reſignare. qꝛ ꝑces ſuccedūt lo-
co precij. Si ṽo dign⁹. nō tenet̃
ſꝫ ſufficit penitere de mala intētio-
ne. i. q. i. ſūt nōnulli. ex̃ de eta. ⁊ q̄li.
tuā. et ex̃ eo. mādato. A. Idem
in ſū. eo. ti. q. 21. B
13 Utrum epſ poſſit diſpēſare cū
eo qui eſt ſymoniacus in dignita-
te. R. ſm Inno. Nō. ex̃ eo. nobis.
Immo etiā cū nullo ſymoniaco
ſciēter pōt epſ diſpenſare ꝙ ꝓmo-
ueri poſſit ad dignitatem etiam ꝑ
qua nō fecerit ſymoniā. i. q. i. erga
Idem hoſti. A. Idem in ſū. eo.
ti. q. 26. ad fi. Et addit Inno. ꝙ
epſ pōt diſpenſare in ſimplici bñ-
ficio cū eo qui illud recepit igno-
ranter. i. neſciēs ſymoniā interue-
niſſe. ut in alia eccl'ia obtineat be-
neficiū. ⁊ etiā in eadem. B
Utrū epſ poſſit diſpēſare cum 14
electo ſymoniace ꝙ poſtea eliga-
tur. R. Si electio reprobata ē ꝓpt̃
ſymoniā etiam quā electus igno-
rauit nec poſtea ratum habuit. ni-
hilominus non pōt epus illa vice
diſpenſare. Secus de ſimplici be-
neficio. s. quod nō eſt dignitas. ſi
ignorāter recipiatur. qꝛ poſt reſi-
gnationē epus diſpenſare pōt ut ei
ꝯferat̃. ex̃ de elec. ſi alicui⁹. ut etiā
habet̃ s. §. x. qui icipit. Quis pōt
diſpēſare. A. Circa mām iſtā ho-
die multa innouata ſunt. ut pꝫ in
extrauag. que dr̃ Martini q̇nti facta
in ꝯcilio Conſtantienſi. q̄ incipit
Multe. vbi dicit̃. Sacro appro-
bante ꝯcilio declaramus. ꝙ ordi-
nati ſymoniace ab executiōe ſuo-
rū ordinum ſint ipſo iure ſuſpēſi.
Electiones aūt. poſtulationes. cō-
firmationes ⁊ q̄uis ꝓuiſiones ſy-
moniace eccl'iaꝝ monaſteriorū ⁊
dignitatū ꝑſonatuū officioꝝ ⁊ be-
neficioꝝ quorūcūq; deinceps facte
nulle ſint ipſo iure. nullūq; ꝑ illas
ius cuiq; acq̇rat̃. nec ꝓmoti ꝯfir-
mati aut ꝓuiſi faciant fruct⁹ ſuos

sed ad illorũ restitutionē tanq̃ in-
iuste ablatoꝝ teneant. Statuētes
insup ꝙ dantes ⁊ recipiētes ipso
facto sniam excoicationis incur-
rāt. etiā si pontificali aut cardina-
latus ꝑfulgeant dignitate. Itē in
alia que dr̄ eiusdē facta Mantue
anno 2°. sui pontificatus. ⁊ incipit
Dānabile. sic habet. Innouamus
⁊ de nouo ꝯfirmamꝰ excoicatiōis
suspēsionis ac ꝓuationis ⁊ inter-
dicti snias ⁊ alias censuras dudũ
a sũmis pontificibꝰ ꝯ̄ symoniacos
latas ac ꝓmulgatas. q̃s ipso fa-
cto incurrere volumus omnē oc-
cultũ uel manifestũ symoniacum
vbicũq̄ symoniā cōmiserit. cuius-
cũq̄ status uel ꝯditionis gradus
uel ꝑeminētie uel dignitatꝭ existat
etiā si cardinalatus ep̄ali seu alia
quauis eccl'iastica uel tp̄ali etiam
maxima prefulgeat dignitate. di-
ctarũq̄ sniarũ excoicatiōis. suspē-
sionis. ꝓuatiōis ⁊ interdicti alia-
rũq̄ censurarũ ⁊ penaꝝ absoluti-
onē seu relaxationē nobis ⁊ suc-
cessoribꝰ nr̄is ꝑterq̃ in mortis ar-
ticulo spāliť reseruamꝰ. nō obstā-
tibus q̄buscũq̄ cōmissionibꝰ in-
dultis ⁊ facultatibꝰ absoluēdi de
casibꝰ nobis ⁊ successoribus nr̄is
spāliť reseruatis cuicũq̄ ⁊ cuius-
cũq̄ statꝰ. gradꝰ. ꝯditiōis. ⁊ digni-
tatꝭ existat sub q̃cũq̄ forma ꝟboꝝ
gnāliter uel spāliť factis aut faci-
endis ꝯcessis uł i posteꝝ ꝯcedēdis.
Quas cōmissiones ⁊ facultates
huiusmōi q̄tũ ad detestabile cri-
mē symonie ⁊ penas inde sequē-
tes reuocamꝰ ⁊ cassamꝰ cassasq̄
hr̄e volumꝰ. nisi spāliť de absoluti-
one ⁊ a pctō symonie in cōmissio-
nibꝰ ⁊ facultatibꝰ ꝑdictis expssam
faciamꝰ mētionē. Statuimꝰ q̊q̄ ⁊
ꝑcipimꝰ ut ois cuiuscũq̄ statꝰ ꝯdi-
tionis ꝑeminentie uel dignitatis
existat. qui sciuerit aliquē post hāc
ꝯstitutionē cōmisisse symoniā. in-
fra duos dies nāles postq̃ ad sui
noticiā deuentũ extiterit. teneať si
pn̄s fuerit in Romana curia nob̄
uł aplice sedis camerario aut suo
vice gerēti. ⁊ tũc in vniꝰ uel duoꝝ
testiũ pn̄tia reuelare sub eiusdē ex-
coicationis suspēsiōis aliisq̄ cen-
suris ⁊ penis quibꝰ ut ꝑferť ipsum
auctorē symonie esse volumꝰ ino-
datũ. q̃s dictꝰ nō reuelās ut ꝑdici-
tur seu tegēs symoniā. tanq̃ eius-
dem fautor sceleris incurrat. cuiꝰ
absolutionē nobis ⁊ successoribꝰ
nostris spāliter reseruamꝰ. decer-
nentes ex nũc irritũ ⁊ inane si secꝰ
sup his a quocũq̄ q̄uis auctori-
tate sciēter uel ignorāter cōtigerit
attēptari. H ibi. Item in alia Eu-
genii quarti. q̄ incipit. Cũ detesta-
bile. vbi dr̄. Nos ꝑdecessoꝝ nr̄oꝝ
Romanoꝝ pontificũ vestigiis in-
herendo ac etiā oēs ⁊ singulas ex-
coicationis suspensionis ꝓuatio-
nis ⁊ interdicti snias cēsuras atq̄
penas dudũ a pōtificibus ꝑdictis
⁊ ꝓ talibus reputatis ꝯ̄ symoni-
acos quōlibet latas ꝯ̄ illos cuius-
cũq̄ statꝰ. gradꝰ. ordinis. ꝯditiōis
uel ꝑeminētie fuerit. etiā si cardi-
nalatꝰ patriarchali ep̄ali regali

reginali uł alia quis eccłiastica uł mūdana dignitate ꝑfulgeant. eorū quēlibet tam manifestū ꝙ occultū ipso facto incurrere volum⁹. cōfirmari ⁊ innouari auctoritate apostolica declaram⁹. ꝙ oēs illi qui symoniace ordinati fuerint. a suis sint ordinib⁹ suspēsi. Per electiones ꝟo postulationes ꝯfirmationes seu quasvis alias ꝓuisiones quas symonie labe fieri contigerit ⁊ que viribus oīo careant in eccłijs. monasterijs. dignitatib⁹. ꝑsonatibus. officijs eccłiasticis q̇busvis bn̄ficijs aut aliquo eorū ius nullaten⁹ acquirat᷑. nec inde faciat aliquis fructus suos. ꝫ ad illoꝝ omniū que ꝑcepit restitutionē sub aīe sue ꝑiculo sit astrictus. Statuētes preterea ꝙ vniuersi ⁊ singuli etiā ꝑmissa dignitate ꝑditi qui quōlibet dando uel recipiēdo symoniam cōmiserint. aut ꝙ illa fiat mediatores extiterint seu procurauerint. sniam excoicationis incurrāt. a q̄ nisi a Romano pontifice ꝓ tp̱e existente nō possint absolui ꝑterꝙ in mortis articulo cōstituti. Et ut huiusmōi labis contagiū frequētius reprimat᷑. oibus ⁊ singulis ecclesiasticis secularibusq̄ ꝑsonis cuiuscūq̄ dignitatis gradus ordinis seu ꝯditionis fuerint. i ꝟtute sancte obediētie districte iniungim⁹ ut eos oēs quos symoniā huiusmōi cōmisisse uel ꝓcurasse aut in ea mediatores esse sciuerint. pontifici ꝑdicto uel eius camerario. aut cui idē pōtifex duxerit cōmittendū ꝑ se uel per alios reuelare ꝙcitius nō omittāt. Quo si nō fecerint absolui nō valeant donec ꝑdicta reuelēt. Datū Rome apud sanctū Grisogonū ⁊c̄. pōtificatus nostri anno quarto.

Simulatio Utrū simulatio sit pctm̄. R°. ꝫm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. cxi. Simulatio ꝓprie mēdaciū ē in exterioꝝ factorū signis ꝯsistens. Nō refert aūt vtrū quis mentiat᷑ ꝟbo uel quocūq̄ alio facto. Unū cū omne mēdaciū sit peccatū ꝯn̄s est ꝙ ois simulatio peccatū sit. Tn̄ sicut dicit Aug⁹ in li°. de questionibus euāgelij. nō semꝑ quicq̇d simulam⁹ aut fingim⁹. mēdaciū ē. ꝫ qn̄ id qđ dicimus nihil significat. A .s. vtile. lꝫ significet iutile. zz. q. 5. c. quacūq̄. B .tūc est mēdaciū. Qn̄ ꝟo fictio nostra refert᷑ ad aliquā significationē. nō est mēdaciū. ꝫ aliqua figura veritatis. Et ita dn̄s finxit se longius ire ad aliq̇d figurate significādū. Addit Ul. ꝙ sicut licet fallē aliquē in duplicitate verboꝝ ꝓpᵗ aliquā sui uł ꝓximi vtilitatē. ita licet ⁊ per opus intētione vtilitatis cōsequētis ad talem simulationem. sicut ⁊ Dauid mutauit faciem suā corā Achis rege Geth. ꝑ Reg̃. zi. A .Satis facit. c. vtilē. zz. q. z. B

¶ Utrū aliquis peccet simulando sanctitatem. R°. scđm Tho. in j

qlibet. Duplex ē simulatio. Quedam fit ab aliquo ut iniqtas sua pallietur ⁊ ipse bonus putet. ⁊ hoc est peccatū. A. ⁊ tanto grauius quāto magis ista simulatio cederet in damnū ꝓximi temporale vel spūale ſm Tho. ⁊ in sū. li. 3.° ti. 24 q. 254. B. Alia q̄ fit ad dei honorē ⁊ ꝓximoꝝ edificationē corā extraneis ut ipsi magis edificent. ⁊ iste non peccat ſ meret. A. Idē in sū. co. ti. q. 254. B. De hypocrisi que ē quedam simulatio. j. hypocrisis.

z ¶ Utrū sit simulatio qn̄ aliquis occultat peccatū suū. R.° ſm Tho. vbi s̄. Sicut aliqs verbo mētit qn̄ significat qḋ non ē. nō autem qn̄ tacet qḋ ē. quod ⁊ aliqn̄ licet. Ita etiā simulatio est qn̄ aliqs p exteriora signa factoꝝ uel rerū significat aliquid quod non ē. Nō aūt si aliqs pretermittat significare qḋ ē. Vn̄ aliquis pōt peccatum suū occultare absq; simulatiōe ⁊ laudabilit. s. ne alij indescandalizent.

Sobrietas

Quare sobrietas cibi requirit in ordinādo siue in clerico? R.° ſm Ray. Quia sicut ebrietas sic ⁊ voracitas ꝓhibetur ab apostolo. Ro. 13.° Nō in cōmessationibꝫ ⁊ ebrietatibus. Item qꝛ ventris ingluuies luxuriā ꝓuocat. Vn̄. 44. dis. §. ꝑ Venter ⁊ genitalia sibimet vicina sunt. ut ex vicinitate mēbroꝝ intelligat cōfederatio vitioꝝ. Itē qꝛ ingluuies omne bonū opꝰ dissoluit. A. ut pz in dicto. §. ꝑ. B 4.° Reg. 25.° Nabuçardan princeps coquorum destruxit muros hierusalē. A. hoc etiam habet in dicto. §. ꝑ. B. Itē varios morbos generat. ſ temperātia ꝓcurat sospitatē ⁊ hilaritatē. de ꝯse. dis. 5. nihil. Item qꝛ pinguis venter ut ait Hieronymꝰ crassū sensū generat. cū ecōtra sacerdotalis sensus debeat esse vigil ⁊ tenuis. de ꝯse. dis. 5. ne tales. Et ad istā materiā pōt facere s̄. gula.

¶ Quare sobrietas potus requiritur in ordinādo siue in clerico? j
R.° scdm Ray. Quia ex vino frequenter sequit ebrietas. ex̄ de iure iuran. ⁊ si xp̄s. Ebrietas aūt ē fomes ⁊ nutrix omnīū vitioꝝ. dis. 35 ante oia. Item qꝛ vinolētia tollit mundiciā. nā incitatiua est libidinis. Hieronymus. Venter mero estuans cito despumat i libidines dis. 35. §. ꝑ. Itē qꝛ impedit omnē sapientiā. Et de hoc ⁊ etiā de prius nūc dicto habet ꝓꝟ. 20. Luxuriosa res ē vinū ⁊ tumultuosa ebrietas. Quicūq; his delectat nō erit sapiens. Hec aūt duo. s. mūdicia ⁊ sapiētia maxime necessaria sunt dei ministro. qꝛ ambulans in via imaculata h mihi mistrabit. ⁊ qꝛ acceptꝰ ē regi mīster intelligēs. Et de mā ebrietatis habes s̄. ebrietas

Societas

j.° Utrū liceat cōmittere pecuniā mercatori

uel artifici p modum societatis et inde lucrum accipe. R. s m Tho. 2.2. q.78. Ille q sic cōmittit pecuniā suā non transfert dominiū in illū sicut i mutuo. sed remanet eius. ita q cum piculo ipsi9 mercator de ea negociatur uel artifex opatur. ideo licite pōt petere partē lucri inde puenientis tanq de re sua. s Tho. Vñ sicut dicit Hoff. si vis dare pecuniā tuam in societate sine pctō. pone tu pecuniam et alius operā personalē. qz plerūq qd pecunie deest per operā supplet. ut. ff. p socio. l. 5. §. p. et coicetis pericula. lucra et dāna. Con. hosti. et notat. 14. q. 3. c. plerisq. A .s. in glo. Et de hoc ē tex. in. l. i. C. p socio. et Insti. eo. §. 2. Qd intelligi debet qñ negociatio est licita. et nō al. ex de dona. inter virū et vxo. per vestras. S .ut si dicat sic. Do tibi centū et tu pones industriā et laborem tuū. In fine anni facta rōne ego accipiam illa centū et tu pciū persone tue siue industrie qd ponimus esse siue valere alia centum. post hec quicquid superit de lucro accipiam ego medietatē occasione pecunie mee. et tu aliam medietatem occasione persone tue. A Hoc nullatenus videt verū. quia sicnisi lucrū esset vltra centū pro cētenario qd nunq uel rarissime cōtingit qui ponit pecuniam nihil vnq lucraret. sed semper de sorte perderet. lz reuera adesset lucrū. Unde quidā doctor dictus dñs Angelus de perusio. dicit q salua meliori determinatione hoc sibi verū nō videtur. neq de iure ciuili. canonico. ul diuino. Nā opa hoīs nihil aliud est q diurnū officiū. l. i. ff. de op. lib. Immo opa hominis dr esse fructus hoīs. l. 3. cū duab9 se. ff. de op. seruor. Ille g q in societate opam tm ponit nō dr aliquid ɔsistens in sorte uel in capitali ponē. s solum fructū psone sue q fructus aut vsufruct9 psone corrñdet fructui aut cōmoditati illor centū que in societate posui. Pro quibus bñ facit qd dicit tex. in. l. cū duobus. §. si i coeunda. ff. p socio. dū dicit q preciū ope ē velamentū artis. Et hanc sniam secutus ē Bal. lz pdictas leges nō alleget in. l. i. in. 2. q. C. p socio. Et sic intelligi debet qd dictū ē videlicet q sepe opa alicuius pro pecunia valet. in Insti. eo. §. 2. id est pro cōmoditate et vsufructu dicte pecunie. Et id ɔcludo q de dictis 300. ego q. 100. posui añ partē. 100. detrahā et. 200. q remanent tanq lucrū inter nos diuidi debēt. et ita ut ex pdictis apparet. videt esse de intentione sci Tho. de aqno. Nec me in ɔtrariū mouēt si quis dicēt Fingam9 illū q ponit opas industriales si locare vellet opas suas p mercede certa quolibet āno reciperet. 100. uel. 50. nec subiacēt periculo alicui9 casus fortuiti q euenire posset in mercātijs aut in reb9 illi9 artis. quare nō est ɔueniēs q

saltem hoc casu tanq̃ dictã mer-
cedẽ in societate posuerit si illã an-
teferat de illis.300.sic alter ante-
fert illa.100.que posuit rõne equi-
tatis seruande. Quia rñdeo ꝑ q̃
illã mercedẽ quã hr̃e posset nõ di-
citur ponere a ꝑncipio sicut ille q̃
ponit illa.100.cũ merces illa sibi
nõ debeatur a ꝑncipio locationis
ẜm glo.in.l.edem.C.locati.Ex q̃
sequitur secũda rñsio.videlicet q̃
illa merces ẽ fruct⁹ sue industrie
⁊ operaꝝ.imo recte ĩtuẽti q̃ ad eũ
nõ est illa merces nisi opera sua ⁊
industria.cũ in eius recõpẽsatione
detur.⁊ iõ licȝ ex opa mercedem
ꝯsequat̃.tñ ex mercede ope nullũ
fructũ dicitur ꝯsequi neq̃ cõsequi
põt.q2 singulis diebus opa ꝑstat̃
cum sit diurnũ officium. Et sicut
vsure vsurarũ nõ debẽtur aliq̃ iure
ut.l.fi.C.de vsur.ita fruct⁹ mer-
cedis ope deberi nõ põt.Nec etiã
obstat q̃ mercedẽ habet sine peri-
culo qñ opas locaret.licȝ quãdo
opas in societate ponit de periculo
timeat̃.q2 plus põt lucrari q̃ esset
merces quam hr̃e posset locando
opas suas. B .Posset etiã fieri
aliud pactũ q̃ ego acciperẽ quar-
tam partẽ lucri ⁊ tu tres alias.uel
eꝯ.tu quartã ⁊ ego tres ẜm q̃ cõ-
uenirremus q̃ tua idustria estima-
ri deberet.ut patȝ ĩ Insti.de socie.
§.ꝑ.⁊ similiter ꝓ rata diuidat̃ dã-
nũ. A .hoc uerũ si modo ille qui
plus ferre debet aliquid plus soci-
etati cõtulerit uel pecunie uel ope

uel industrie qõ respõdeat illi plu-
ri qõ de societate ferre debet.l.si nõ
fuerit.in ꝑn°.⁊.l.quid enim.ff.pro
socio. Arbitrio ergo boni viri esti-
mabit̃ an illud plus qõ in societa-
te ponit correspõdeat illi pluri qõ
de societate percipit.Nec alia cer-
tior doctrina tradi põt sed arbitrio
boni viri ⁊ ad ꝓpriã ꝯsciam remit-
tẽdũ est.cum in hac actione ꝓ so-
cio que bone fidei est.arbitriũ boni
viri sequendũ sit.l.in ꝓposita.ff.ꝓ
socio. Si aũt vn⁹ plus altero non
ꝯferret.tale pactũ etiam de iure ci-
uili nõ valeret ẜm Aço.quẽ Ac-
cur.sequit̃ in dicta.l.si non fuerit.
Licȝ aliqui aliter dixerint.tñ hec
opinio Aço.tãq̃ equior ⁊ iustior
sequẽda est ꝑ dictã.l.si non fuerit.
in ꝑn°.et.l.quid enim.ẜm ꝑfatum
dñm Angelũ. B .Posset etiam
fieri non expꝛessa ꝑdicta estimatio-
ne ꝑsone ẜ cõmittendo discretio-
ni ipsius qui recipit pecuniã ut as-
signet partem lucri uel dãni q̃tũ
sibi videtur iustũ.⁊ postea si esset
aliquis excessus uel defectus.cõ-
corditer sibi remitterẽt. A .In ẜ
tñ casu sibi caueat ille cuius arbi-
trio remissũ ẽ ut iuste ⁊ eque par-
tiatur.ei plus de lucro assignãdo
qui plus in societate posuit.al̃ ne-
dũ in foro ꝯscientie teneret̃.ẜ etiã
de iure ciuili.Et si inique ꝑtes face-
ret ad arbitrium boni viri reduci
possent.ff.ꝓ socio.l.si societatem.
ẜm eundẽ dñm Angelum. B
C Sȝ ecce negociator q̃ pecuniã

recipit ad tractandū dicit ei q̇ dat eam. Ego volo in fine ꝑ industria ⁊ labore meo .zo. firma habere. ⁊ nolo in eis sentire aliqḋ damnū. nūquid licet? R̄. Licet. ꝟ iste nō est ꝯtractus societatis. ꝟ locatiōis quia negociator ille locat operas suas ꝑ illo precio. ⁊ isto mō nihil sentiet etiā de lucro. Posset autem ⁊ pactū facere ꝙ non solum debe-ret habere p̄dicta .zo. sine vllo dā-no. sed etiā talem uel talē partem de lucro ⁊ nullā de dāno. qḋ qui-dem recipet nō ut socius. ꝟ ratio-ne opis siue sui salarij. ut dictū est de tali locatione s̄. locatio. §. 5°. et sequentibus. A. ꝟ intellige nisi damnū ꝯtingat culpa ipsius ope-ras ponētis uel eoꝝ quoꝝ opa vtit̄ l. item querit̄. et. l. si merces. §. qui colūnam. ff. locati. ⁊ tangitur in dicto. §. 5°. B

z ¶ Quid si do pecuniā mercatori in societate ⁊ ꝯuenio secū ꝙ dabit mihi certam partem de lucro ⁊ ni-hil dico de dāno? R̄. Debet intel-ligi eadē pars de dāno. ut Insti. de socie. §. illud. A. ⁊ ibi patet ꝙ idem est e ꝯ videlicet qn̄ tm̄ ex-pressa est pars dāni. quia eadē in-telligit̄ tacite etiā de lucro. B

Societas ij.°

Societas ij.° q̄ꝛtū ad aliqua alia ad materiā pre-cedentis .c. ꝑtinentia. Primo igit̄ q̄ro. Quid si capitale pecunie po-site in societate sit casu perditū. an in dubio sit dānū cōe uel tm̄ illius qui pecuniā posuit? R̄ n̄det glo. in l. si nō fuerit. §. p̄. ff. pro socio. ꝙ in dubio nō ē cōe. ⁊ sic erit illius tm̄ qui pecuniā posuit. Glo. tm̄ in .l. i. C. pro socio. dicit ꝯtrariū .s. ꝙ sit damnū cōe. Pro p̄ma opiniōe ꝙ non sit cōe. facit ꝟm dn̄m Angelū ꝙ ille qui capitale ponit nō dicit̄ coicare capitale sed fructū eius. si-cut ⁊ ille qui operā ponit dicit̄ lo-lum fructū ꝑsone sue coicare. ut s̄ societas p̄. in p̄n°. in additiōe ma-gna. Itē qꝛ satis habet ille de dā-no qui opas posuit si opas ꝑdidit absq3 eo ꝙ teneatur ad ꝑtem capi-talis ꝑditi. Dicit tm̄ Pe. quem re-fert Cy. in. l. i. C. ꝑ soc. ꝙ aut ca-pitale statim est perditū casu for-tuito anteq̄ alter socius operas poneret. ⁊ dānum erit cōe. aut post opas p̄stitas ⁊ ꝑditas. ⁊ tunc dā-nū erit illius tm̄ qui pecuniam po-suit. satis enim habet ille de dāno qui opas ꝑdidit. Et hanc opinio-nē Cy. ibi dicit esse equiorē. De iu-ris tm̄ ciuilis rigore lic3 statim pe-reat. si tm̄ perit ex cā societatis. dā-num videt̄ esse cōe. l. si id qḋ. §. p̄. ff. pro soc. ꝟm dn̄m Angelū. Et addit. Opinio tm̄ Pe. quā sequit̄ Cy. mihi magis placet p̄sertim in foro ꝯscie. cū ꝯuenire videat̄ arbi-trio boni viri qḋ in ꝟ iudicio ver-satur. l. in ꝓposita. ff. pro so. ita tm̄ ꝙ si quasi i p̄ncipio societatis to-tum capitale esset perditū ⁊ modi-ce ope p̄stite. tūc adhuc putarē ꝙ pro aliqua ꝑte ille qui opas ponit

participare debeat de piculo capi/
talis postq̄ ratione dicti capitalis
etiā pticipaturus erat de lucro. ar.
dicte. l. si nō fuerit. in pn°. ⁊. l. quid
eni. ff. pro soc. Ja. de. de are. dicit
indistincte dānū debē eē cōe. Bal.
do ait. Tu dic ꝙ q̄ten⁹ ē cōe lucrū
eaten⁹ dʒ eē cōe ⁊ dānū ⁊ nō alit̄ ⁊
h̄ videt̄ veri⁹. qꝛ equali pte dānū
cū lucro dʒ ꝯcurrē. ut Insti. eo. §.
illud. Nec aliud dānū videt̄ posse
cōtingere in hac societate coicā/
dū inter partes nisi erga capitale.
Nā si ille q̄ ponit opas pdit earū
fructū. similit̄ ⁊ alter pdit fructū
pecunie q̄ ad inuicē ꝯferunt. ut s̄.
societas p̄. in pn°. in additiōe secū/
da. Qd̄ ⁊ nōt reuerēd⁹ pat̄ sanct⁹
Bernardin⁹ de Senis in suis cō/
tractibus ut mihi videt̄ sermone
39°. Itē f̄m p̄fatū dn̄m Angelū
si ꝯsuetudo aliq̄ apparēt circa p̄di/
ctam societatē q̄ non repugnaret
rōni ⁊ equitati esset seruāda. Vn̄
si ꝯsuetudo foret ꝙ piculū capita/
lis in dubio sit cōe. qꝛ illud qd̄ est
in ꝯsuetudine videt̄ actū int̄ ptes
l. si p̄us. §. placuit. al̄ icipit. recte.
ff. de aq̄ plu. arcen. tūc dicerē ꝙ pe/
riculū sit cōe postq̄ hoc pōt fieri per
pactū expressū. ut tenet glo. 14. q.
3. plerią̧. Itē f̄m eūdē. si tale dā/
nū capitalis pcedēt dolo uel cul/
pa alicui⁹ socioꝝ. illius solius erit
piculū cū soci⁹ de dolo ⁊ culpa te/
neat̄. ut. l. sociū. ff. pro socio. In q̄
culpa cōprehendit̄ non solū lata s̄
etiā leuis. non aūt leuissima. Suf/
ficit enim ꝙ socius talē diligētiā
adhibeat qualē in ꝓpriis adhibere
ꝯsueuit. ar. dicte. l. sociū. Nam ⁊ si
exp̄sse q̄s i se piculū suscepisset nō
tm̄ intellegit̄ de illo qd̄ venit ex cul/
pa ꝯsocij. ut. l. plt̄. C. de nautico fe/
no. Collige ḡ ꝙ si apparet pactū
uel ꝯsuetudo nō irrōnabilis h̄ ser/
uanda sūt. Qꝛ si nō apparet. in du/
bio dānū capitalis erit ꝓ ea parte
ꝓ qua erat ⁊ lucrū. nisi intereueni/
ret dolus ul̄ culpa consocij. qꝛ tūc
illius tm̄ erit.

¶ Sʒ nūquid dānū psone opas j
ponētis debet inuicē coicari ? R°.
Videtur ꝙ nō. ut. ff. eo. l. sociū. §.
soci⁹. vbi dr̄. Socius cū resisteret
coibus seruis venalib⁹ ad fugam
erūpentibus vulnerat⁹ ē impēsam
quā in curādo se fecerit nō ꝯsecu/
turū. qꝛ id non in societate ꝙuis
ꝓpter societatē impēsū sit. qd̄ indi/
stincte pōt intelligi verū qn̄ h̄ dam/
nū ꝯtingit culpa persone. al̄ videt̄
satis equū ꝙ sicut ipse pticipat de
dāno capitalis ita ⁊ alter pticipet
aliq̄d de dāno psone qd̄ euenit ꝓpt̄
societatē. cū ⁊ societas etiā pticu/
larū rerū ius quoddā fratnitatis
habeat. ut. l. verū. in pn°. ff. eo.

¶ Quid si finito tp̄e societatis nō z
repitur nisi capitale. an dictū capi/
tale pecunie sit cōe. uel tm̄ illius q̄
posuit ? R°. Circa h̄ diuersi diuer/
simode sentire vident̄. nā glo. in. l.
i. C. eo. videtur sentire ꝙ equalit̄
diuidi debeat. nisi aliud sit p pactū
declaratum aut per ꝯsuetudinem

introductū. Prefat⁹ ꝓo dñs An-
gelus sentit ꝙ quaten⁹ opas pre-
stans ꝑticipat de damno capitalis
eatenus ⁊ ipsius capitalis partē
sortiaꝛ. ſ certe h iure ꝓbari nō vi-
deꝛ. Unde tu dic ſm Jaco. de are.
ꝙ nō solū de ꝯsuetudine ſ etiā de
iure est ꝙ capitale h casu sit saluū.
Quare .n. socius meus ipsius ca-
pitalis partē debet hr̃e? Et si dicas
ꝙ ponit operā. R̃. ꝙ preciū opere
ītelligiꝛ eē correspondēs in ꝛ vsurio
pecunie. non aūt ipsi sorti. Et satis
facit qḋ dictū est in additione se-
cūda s̃. societas ꝓ. in ꝑn. Proin-
de si vn⁹ ponit cōmoditatē opere
equidē ⁊ alter ponit cōmoditatem
pecunie. nō ꝓprietatē. Finge enim
ꝙ vn⁹ ponit in societate mille mil-
lia. alter operā tm̃. tūc h nulla pōt
eē ꝓportio nisi de cōmoditate ope
respectu cōmoditatis pecunie. nō
aūt de ipsa totali sorte. ⁊ ita etiam
sentit Bal. qḋ ⁊ notat ꝑfatus re-
uerēdus pater vbi s̃. nuꝑ corona-
tus in celis ac miraculis ꝑ orbem
coruscans.
3 ¶ Utrū vnus socioꝝ possit paci-
sci ut duas ꝑtes lucri ⁊ vnā dāni
ferat ⁊ alius ecōtra duas dāni ⁊
vnā lucri? R̃. scdm dictum dñm
Angelū ꝙ nō. qꝛ vnus socioꝝ nō
pōt plus de lucro participare q̄ꝫ de
dāno. nedū de iure diuino ⁊ cano-
nico ſ etiā ciuili. ut. l. mutius. ff.
eo. Similiꝛ nō valet pactū ꝙ de-
ducto damno vnus habeat duas
ꝑtes lucri alter ꝓo vnā. nisi ille q̇
plus habet de lucro tantūdem pl⁹
pecunie oꝑe aut industrie in socie-
tate posuerit. ut. l. si nō fuerit. i ꝑn.
⁊ in glo. ff. eo. Et multo min⁹ va-
let pactū ut vnus tm̃ lucrū alter
tm̃ dānū sentiat. esset enim nequis-
simū genus societatis. q̄ leonina
appellaꝛ. dicta. l. si nō fuerit. ad fi.
Quod verū est nisi ille q̇ tm̃ opas
ponit aliquid certū ꝓ sua oꝑa vel-
let sine dāno. qꝛ hoc posset nō tāq̄ꝫ
socius ſ tanq̄ꝫ locator. ut s̃. socie-
tas ꝓ. §. ꝓ.
¶ Sꝫ an possit pacisci ꝙ capita- 4
le sit saluū? R̃. De iure canonico
⁊ in foro ꝯsciētie nō pōt ſm dñm
Angelū. ⁊ ita sentit glo. in. c. ple-
riqꝫ. 14. q. 3. De iure aūt ciuili sūt
opiniones. Nā Bal. in. l. i. C. eo.
q. 9. tenet ꝙ tale pactum nō valet
neqꝫ ex forma ꝯtract⁹ neqꝫ ex eius
natura. iō dicit ꝙ sapit vsurariam
prauitatē. Hosti. aūt i sua sūma in
ti. de vsur. §. an aliq̄ casu. tenet ꝙ
de iure ciuili talis societas valet
magis ex vi pacti q̄ꝫ ex nā ꝯtract⁹.
Sed dictū Bal. videꝛ veri⁹. ut ex
ꝑcedentib⁹ colligi pōt etiā in ꝓpri-
mo. §. Scdm oēs aūt h pactū nō
est equū nec in iudicio aīe seruan-
dum. ut notat dñs Anto. de Bu.
in. c. fi. ex̃ de vsur.
¶ Sed quid si vterqꝫ socioꝝ po- 5
nit pecuniā ⁊ operā. ſ vnus ponit
maiorem quantitatē q̄ꝫ alter? R̃.
ſm dñm Angelū. Siue sit factū
pactū ꝓ quota ꝑte quis lucrum ⁊
damnū sentiat siue nō. non solum

in foro ꝯscientie.sed etiã de iure ci-
uili ꝯsiderãdũ ẽ quis eoꝝ in effe-
ctu plus in societate posuerit. ut
ille maiorẽ partem accipiat.l3.n.
ex vna pte maior fuerit sũma.pos-
set tñ tãta esse industria alteri⁹ ꝙ
excederet illũ qui maiorẽ contulit
sũmã.ut si solus nauiget.pegrine-
tur.picula sustineat.dicta.l.si non
fuerit.in pn°. et.l.quid enim.ff.eo.
6 ¶ Sed vtrũ ille qui tm̃ opas po-
nit qñ proficiscit̃ causa societatis
debeat habere expẽsas de corpore
societatis ? R°. ꝫm dñm Angelũ
Jaco.de are.ꝛ Cy.dicũt in.l.i.C.
eo.ꝙ sic.qꝛ lucrũ nõ dicit̃ nisi de-
ductis expensis.ff.eo.l. muti⁹.qd̃
intelligit Bal.i dicta.l.i.exceptis
expensis quas factur⁹ esset domi.
quia ille nõ debent fieri de corpore
societatis.ar.l.sed ꝛ si lege.§. qd̃
aũt.ff.de peti.here. Putarẽ tñ in h
seruandã esse ꝯsuetudinẽ etiam in
foro consciẽtie.cũ sit optima legũ
interpres.ff.de legi.si de interp̃ta-
tione.cũ ꝛ tacite videat̃ actum qd̃
fieri ꝯsueuit.ut.l.licz.C.locati.
7 ¶ Sed pro quib⁹ ptibus tenẽtur
ad solutionẽ pensionis fundiciul'
apothece ꝯducte socij ex disparib⁹
partib⁹ ? R°. ꝫm dñm Angelum
Locanti tenent̃ p equalibus pti-
bus.inter se aũt tenent̃ pro rata so-
cietatis.ꝛ ita diuidere debẽt dictũ
debitũ mercedis sicut diuidũt pn-
cipale.ꝛ ꝫm dictas dispares par-
tes.quod ꝛ tenet Bal.in.l.i.C.eo.
vbi etiam dicit ꝙ ꝫm dictas ptes
dispares diuidi quoqꝫ debent su-
pellectilia ꝛ massaricie societatis
Qd̃ sequendũ omni iure videt̃ cũ
ꝯueniat arbitrio boni viri.qd̃ in h
cõtractu maxime adesse debet.l.in
ꝑposita.ff.eo.
¶ Quid ꝓo si pditũ est capitale 8
ante finitũ tempus societatis.nũ-
quid ille q̇ posuit tenet̃ iterũ pone-
re ? R°. ꝫm dñm Angelũ ꝙ nõ.
ꝛ tenet glo.in dicta.l.si nõ fuerit.
§.p̃.ff.eo.ꝛ in dicta.l.i.C.eo. A
De societate ꝓo seu locatiõe ani-
maliũ dicet̃.j.vsura 2°. B

Sodomia.

Si qs contra
naturã peccauerit.si cleric⁹ ẽ
deponi debet.ul' si apparet corrigi-
bilis.debet tradi religioni ad per-
petuã penitẽtiã pagendã. Si lai-
cus.excoicari.ꝛ a cetu fideliũ vsqꝫ
ad condignã satisfactionem fieri
alienus.ex̃ de exces.pla.clerici. A
ꝫm leges aũt tales vltimo suppli-
cio condemnant̃.qꝛ ꝓpter h pctm̃
deus iratus mittit pestilẽtias.fa-
mes ꝛ terre motus.in Auten.ut
nõ luxu.ꝯtra naturã.coll'.6.B.ꝛ
h vitiũ maius ẽ ꝙ̃ si aliq̇s cogno-
sceret carnaliter matrem.32.q.7.
adulterij.ꝛ de h ꝛ alijs spẽbus lu-
xurie s̃.luxuria.§.p̃.

Sollicitudo.

Utrum sit licitum sollicitu-
dinẽ gerere de tpalib⁹. R°. scd̃m
Tho.2ª 2ᵉ.q.55. Sollicitudo tẽ-
poraliũ tripliciť põt esse illicita.p̃

mõ ex pte eius de q̃ sollicitamur.
ut si tp̃alia tanq̃ finẽ queramus.
Vñ Aug⁹ dicit in li°. de operibus
monachoꝝ. Cũ dñs dicit. nolite
solliciti esse ⁊c̃. hoc dicit ut nõ ista
intueanť. ⁊ ꝓpter ista faciãt quic-
quid in euãgelij p̃dicatiõe facere
iubenť. z°. mõ põt esse tp̃aliũ solli-
citudo illicita ꝓpter sup̃fluũ stu-
diũ qd̃ apponiť ad tp̃alia ꝓcuran-
da. ꝓpter qd̃ hõ a spũalibus quib⁹
p̃ncipaliť inseruire debet retrahiť.
⁊ ideo dr̃ Math. iz°. q̃ sollicitu-
do seculi suffocat verbũ dei. z°. mõ
ex pte timoris sup̃flui. qñ. s. aliq̃s
timet ne faciẽdo qd̃ debet necessa-
ria sibi deficiãt. A. plus in se q̃
in dño ꝯfidendo. B. qd̃ dñs tri-
pliciť excludit. p̃ propter maiora
bñficia homini p̃stita diuinit⁹ preť
suã sollicitudinẽ. s. corp⁹ ⁊ aiam.
z°. ꝓpter subuẽtionẽ qua de⁹ aia-
libus ⁊ plãtis subuenit absq̃ hu-
mano ope. z°. ex diuina ꝓuidẽtia
ꝓpter cuius ignorantiã gẽtes cir-
ca bona tp̃alia querẽda p̃ncipaliť
sollicitanť. Et iõ ꝯcludit q̃ p̃nci-
paliter sollicitudo nr̃a debet esse de
spũalibus bonis sperantes q̃ etiã
tp̃alia nobis ꝓuenient ad necessi-
tatẽ si fecerimus qd̃ debem⁹. vnde
dr̃ Math. 6°. Primũ querite re-
gnũ dei ⁊ iusticiã eius. ⁊ h̃ omnia
adijcienť vobis. De hac materia
aliquid habes s̃. e p̃s. §. plť.

Sortilegium i°.
s. ars diuinãdi. Differt autẽ
a prophetia. q꞉ ꝓphetia accipiť in
bono ⁊ fit gratis. sortilegiũ p̃o in
malo. ⁊ fit coĩter pro pecunia. i. q.
i. duces. alʳ iudices. et. c. se.

¶ Quot sũt genera diuinatiõis? 1
R°. s̃m Tho. z°. z°. q. 95. Õis di-
uinatio vtiť aliquo demonũ auxi-
lio. qd̃ quidẽ uł exp̃sse imploratur
uel preť petitionẽ hominis se oc-
culte demon ingerit ad p̃nũciãdũ
q̃dã futura q̃ hominib⁹ sũt ignota
eis aũt cognita. Vñ triplex est di-
uinationis gen⁹. p̃mũ est ꝑ mani-
festã demonũ inuocationẽ. qd̃ ꝑ-
tinet ad nigromãticos. secundũ ꝑ
solã ꝯsiderationẽ dispõnis uł mo-
tus alteri⁹ rei. qd̃ ꝑtinet ad augu-
res. tertiũ ẽ dũ facimus aliq̃d ut
manifesteť aliqd̃ occultũ. qd̃ ꝑti-
net ad sortes. Sub quolibet autẽ
istoꝝ multa ꝯtinenť de quibus in
sequẽtib⁹. §. dr̃. ⁊ etiã habenť. z6.
q. 4. igiť gen⁹. et. q. 5. nec mirum.

¶ Quot modis fit diuinatio ꝑ de- z
monũ inuocationẽ? R°. s̃m Tho.
vbi s̃. Demones exp̃sse inuocati
solẽt futura p̃nũciare multipliciť.
Quãq̃ quidẽ p̃stigiosis quibusdã
apparitionib⁹ se aspectui uel audi-
tui hominũ ingerẽtes ad p̃nũciã-
dũ futura. ⁊ h̃ spẽs vocať p̃stigiũ.
Quãq̃ aũt ꝑ somnia. ⁊ h̃ vocatur
diuinatio somnioꝝ. Quãq̃ autẽ ꝑ
mortuoꝝ aliquoꝝ apparitionẽ uł
locutionẽ. ⁊ hec vocať nigroman-
tia. q꞉ ut dicit Isidorus in li°. ethi-
mologiaꝝ. nigron grece mortu⁹.
mancbia p̃o diuinatio nũcupať.

quia quibusdã precãtationib⁹ ad/
bibito sanguine videnť resuscitati
mortui. diuinare ⁊ ad interroga/
ta rñdere. Qñqꝫ ꝟo futura ꝑnun/
ciãt ꝑ homines viuos. sicut in ar/
repticijs patet. ⁊ hẽ est diuinatio ꝑ
phitones. ut Jsidorus dicit. quia
a phitone apolline sũt dicti. q̇ di/
cebať eẽ auctor diuinãdi. Qñqꝫ
ãt futura ꝑnunciãt ꝑ aliq̃s figu/
ras uel signa que in rebus inaia/
tis apparẽt. que quidẽ si appareãt
in aliq̃ corꝑe terrestri puta vngue
uel ferro aut lapide polito. vocať
geomãtia. Si aũt in aqua. idro/
mãtia. Si in aere. aerimãtia. Si
in igne pyromãtia. Si autẽ in vi/
scerib⁹ aialium imolatoꝝ in aris
demonũ. vocať aruspiciũ.
3 ¶ Quot mõis fit ista diuinatio
de qua dictũ est in z°. §. que fit per
ꝯsideratione͂ dispositionis uľ mo/
tus alteri⁹ rei? R°. ꝭm Tho. vbi s̃
Fit multiplicif. Nã si coneť aliq̇s
ꝑnoscẽ futura ex ꝯsideratiõe situs
uel motus siderum. hoc ꝑtinet ad
astrologos. q̇ etiã genitaliaci di/
cũtur ꝓpter ꝯsiderationes nataliũ
dieꝝ. Si ꝟo per motus uel voces
auiũ siue quorũdã aialiũ siue per
sternutationes hominũ uel mem/
broꝝ saltus. hec ꝑtinẽt gnãliter ad
auguriũ. ⁊ dř a garritu auiũ sicut
auspicium ab inspectione auium.
quorũ ꝑmũ ꝑtinet ad aures. secũ/
dũ ad oculos. Jn auib⁹. n. huius/
modi ꝑcipue ꝯsiderari solent. Si
ꝟo huiusmõi ꝯsideratio fiat circa
verba hominũ alia intẽtione dicta
que q̇s retorquet ad futurum qḋ
vult ꝑnoscere. vocať omen. Si aũt
ꝯsiderenť alique dispositiones fi/
gurarũ in aliquib⁹ corꝑibus visui
occurrẽtes erit alia diuinationis
spẽs. Nam ex liniamẽtis manuũ
ꝯsideratis diuinatio ciromantia
vocať. ciros enim grece dř man⁹
latine. Diuinatio ꝟo ex quibusdã
figuris in spatula alicuius aialis
vocatur spatulamãtia.
¶ Quot modis fit ista diuinatio 4
de qua dictũ est s. in z°. §. s. que ꝑ/
tinet ad sortes. R°. ꝭm Tho. z.ª z.ᵉ
q. 95. Hec diuinatio fit ex cõside/
ratione eorũ q̄ eueniũt ex quibus/
dam q̄ ab hominibus seriose fiũt
ad aliq̃d occultũ inquirendũ. ⁊ hẽ
multiplicif. Fit. n. qñqꝫ per ꝓtra/
ctione͂ punctoꝝ. qḋ ꝑtinet ad artẽ
geomãtie. Qñqꝫ per ꝯsideratione͂
figurarũ que ꝓueniũt ex plumbo
liquefacto in aqua ꝓiecto. Qñqꝫ
ꝑ quasdã cedulas scriptas uel nõ
scriptas in occulto positas dũ cõ/
sideraf quis quã accipiat. Simi/
liter in festucis ineq̃lib⁹ ꝓpositis
q̇s maiorẽ uel minorem accipiat
uel etiã ex taxillorũ ꝓiectione q̇s
plura puncta ꝓijciat. uel etiã dũ
ꝯsideraf quid aperiẽti librũ occur/
rat. que oĩa sortiũ nomẽ habent.
¶ Utrũ oĩs diuinatio siue super/ 5
stitio sit illicita. R°. ꝭm Ray. Oĩs
diuinatio ꝓhibita ẽ a deo ⁊ sancta
ecclesia. cũ enim futura que soli⁹
dei sunt aliq̇ ꝑ hoc inuenire laborãt

diuinitatis iura creaturis attribuũt. Ysa. 41°. Annũciate nobis que futura sũt in futurũ. et sciem⁹ q dij estis vos. Itẽ Leuit. 19°. Nõ augurabimini. nec obseruabitis somnia. Et ibidẽ. 20. Aia que declinauerit ad magos et ariolos. et sequit. interficiã illã de medio populi mei etc. et multa filia. et sicut dicit Aug⁹. vanitas artium magicaꝝ ex traditione maloꝝ angeloꝝ in toto terrarũ orbe plurimis seculis inualuit. et p inuẽtiões coꝝ inuenta sunt auspicia augurationes et ea q̃ dicũtur oracula et nigromãtia. 26. q. 2. q̃ sine saluatore. et sili̾ de pbibitione taliũ. 26. q 5. p totũ. et. q. 1. nõ licet. et in quatuor. c. se. ex eo. p totũ. Et similiter ad gen⁹ supstitionis ptinent oẽs ligature et remedia q̃ medicoꝝ q̃s disciplina cõdẽnat siue i sc̄ptis siue in caracteribus siue i quibuscũq; rebus suspẽdendis. uel ligandis. uel soluẽdis. sicut inaures. ul̾ annuli in digitis. Itẽ si iũctis ambulãtibus amicis lapis aut puer interuenerit medi⁹. Itẽ redire ad lectũ si dñs se calceat sternutauerit. Redire ad domũ si pcedẽs offenderit. Hec et multa huiusmõi. 26. q. 2 illud. Itẽ nõ sũt obseruandi dies egyptiaci. aut kalende iannarij. aut mẽses ul̾ dies. aut lune solisq; cursus et huiusmodi. 26. q. 1. non obseruetis. Nõ tñ cõdẽnant rustici q̃ seruant tpa ad seminandũ uel ad incidendũ arbores et huiusmõi quenãlem hñt rõnẽ. similit̾ et pbificĩ circa medicinas et minutiões faciẽdas et huiusmõi. Nã illud dr̃ supstitiosũ et pbibitũ qd nõ habet auctoritatẽ a natura seu scriptura diuina uel ecclĩastica seu sanctoꝝ patrũ. 2. q. 5. consuluisti.

6 ¶ Querit̾ h̾ spẽaliter vtꝝ diuinatio p inuocacionẽ demonũ sit illicita. R̾. sm Tho. vbi s̾. sic. Deut. 18°. Non inueniat̾ in te q̃ ariolos sciscitet̾ nec phitones cõsulat. et h⁹. Duplex ẽ causa. Prima qꝛ per inuocationẽ demonũ fit pactum expressum cũ demone. et h̾ est oĩo illicitũ. Vñ cõtra quosdã dicit̾ Ysa. 28°. Dixistis pcussimus fedus cũ morte et cũ iferno fecimus pactũ. et adhuc graui⁹ esset si sacrificiũ et reuerẽtia demoni inuocato exhiberet̾. Secũda pp̄ter periculũ consequens. demon enim q̃ intendit pditionẽ hominũ de huiusmõi suis responsis etiam si aliqñ vera dicat intẽdit homines assuescẽ ad h̾ ut ei credat̾. et sic intendit pducere in aliqd qd sit saluti hũane nociuũ. Unde Athanasi⁹ exponẽs illud Luc. 4°. Increpauit illũ dñs. obmutesce. dicit q̃uis vera fateretur demon. compescebat tñ xp̄s eius sermonẽ ne simul cũ veritate iniquitatẽ pmulgaret. ut nos etiam assuefaciat ne curem⁹ de talib⁹ etiã si loqui vera videantur. Nephas enĩ ẽ ut cũ assit nob̾ scriptura diuina a diabolo instruamur. De eo aũt q Saul phitonissam cõsuluit

q̄ diuinauit.i.Reg.28.dic̄ Aug⁹
ad Simplicianū. Non ē absurdū
credere aliqua dispēsatione ꝑmis-
sū fuisse ut nō dominante arte ma-
gica uel potētia ſ dispēsatione oc-
culta que phitonissam ⁊ Saulem
latebat se ostēdēt spūs iusti aspe-
ctibus regis diuina eū snia ꝑcus-
surus. uel nō vere spūs Samue-
lis a requie sua excitatus ē. ſ ali-
qđ fātasma ⁊ illusio imaginaria
diaboli machinationibus facta
quā scriptura Samuelē appellat
sicut solent imagines rerū suarū
noibus appellari.26.q.5.nec mi-
rū. A.⁊ ibi patet ꝙ Aug⁹.videt̄
firmare hanc sniam videlicet ꝙ
Samuelis apparitio potius fue-
rit ꝑstigiosa seu fantastica ⁊ dia-
bolica illusio. B

7 ¶ Utrū diuinatio ꝑ astra sit lici-
ta. R̄.ſm Tho.vbi s̄. Duplices
effectus subtrahūtur causalitati
celestiū corporū.ꝑ quidē oēs effe-
ctus ꝑ accidēs ꝯtingentes. siue in
rebus hūanis. siue in rebus natu-
ralib⁹.q2 ut ꝓbat̄ 6°. metaph.ens
ꝑ accidēs nō habet cām ⁊ ꝑcipue
naturalē. ut ꝙ lapide cadēte fiat
terremotus. uel ꝙ homine fodiē-
te inueniat̄ thesaurus.2°. aūt sub-
trahit̄ causalitati celestiū corporū
actus liberi arbitrij. possūt tamen
celestia dispositiue iclinare inꝙtū
imprimūt in corpus humanū. sed
tm̄ ex hoc nulla neccessitas libero
arbitrio imponit̄. Si quis ḡ cōsi-
deratione astrorū vtat̄ ad ꝑdicta
duo.s.ad cognoscēdū futura ca-
sualia siue fortuita. aut etiā ad co-
gnoscendū ꝑ certitudinem futura
oꝑa hominū.ꝓcedit hoc ex falsa ⁊
vana opinione hominū.⁊ tūc ope-
ratio demonis se imiscet.vnde erit
dinatio illicita. A.Uñ ⁊ Aug⁹
in li°. de doc.xp̄ia.et.26.q.2.illud
dicit. Neqꝫ ab hoc genē supstitio-
nis ꝑniciose segregādi sūt q̄ olim
genitaliaci ꝓpter nataliū ꝯsidera-
tiones diex.nunc aūt mathemati-
ci vocant̄. Nā ⁊ ipsi ꝙuis veram
stellarū positionē cū quis nascitur
ꝯsequūtur ⁊ aliqn̄ ꝑuestigāt.tn̄ ꝙ
inde conant̄ uel actiones nostras
uel actionū euētus ꝓducē nimis
errāt.iđ xp̄ianis penitus ꝓhibet̄ in
suis opibus obſuare lune ul̄ stel-
larū cursus.26.q.5.nō licet.imo
hoc agere idolatria reputatur.ea.
cā.q.2.c.illos.et.c.se. B. Si ꝑo
aliq̄s vtit̄ ꝯsideratione astroꝝ ad
ꝑcognoscendū futura q̄ ex celesti-
bus corꝑibus causant̄.puta sicci-
tates ul̄ pluuias ⁊ huiusmōi.non
esset illicitum.

¶ Utrū diuinatio q̄ fit ꝑ somnia 8
sit illicita. R̄°.ſm Tho.vbi s̄. Si
q̇s vtat̄ somnijs ad ꝑcognoscēdū
futura ſm ꝙ somnia procedunt
ex reuelatione diuina.ut somnia
Pharaonis uel ſm ꝙ ꝓcedūt ex
nāli cā intrinseca.ut cū abundās
humore frigido somniat ꝙ sit in
aqua uel niue. siue extrinseca ut
ex aere.ul̄ imꝑssione celesti ꝙtum
se pōt virtus talis extendē.nō erit

illicita talis diuinatio. A .quia
ē demonstratio quedā cāꝝ natu-
raliū ſm phiſicos. B .Si autē
diuinatio huiuſmōi cauſet̃ ex re-
uelatione demonū cū q̇bus pacta
hn̄t̃ expꝰſſa qꝛ ad hoc inuocant̃. uel
tacita. qꝛ huiuſmōi diuinatio ex-
tendit̃ ad id ad qȯ nō pōt ſe exten-
dere. A .s. ſm naturā uel ex in-
dubitata reuelatiōe diuina. ut p̄-
tactum eſt. B .erit diuinatio illi-
cita ⁊ ſupſtitioſa.
9 ¶ Utꝝ diuinatio per auguria ſit
licita. Rº. ſm Tho. vbi s̃. Ex mo-
tu uł garritu auiū futura agnoſci
nō pn̄t ſicut ex cauſis. ſ; inq̄ꝫtū ſūt
effectus aliquaꝝ cauſaꝝ que etiā
ſūt cauſantes futuros euentꝰ. Cā
aūt ꝑationis omniū brutoꝝ aīa-
liū ē inſtinctus quidā q̊ mouētur
in modū nature. ⁊ hic inſtinctꝰ ex
duplici cā pōt ꝓcedē. vno q̇dē mō
ex cā celeſti corꝑali. ⁊ ſm h̄ nihil
ꝓhibet eoꝝ ꝑatiōēs eſſe futurorū
ſigna inq̄ꝫtū ꝯformant̃ diſpoſitio-
nibꝰ corpoꝝ celeſtiū ⁊ aeris ꝯtinē-
tis ex q̊ ꝓueniūt aliq̇ futuri euētꝰ.
In hoc tn̄ duo ꝯſiderari oportet. p̄
quidē ut huiuſmōi ꝑationes nō
extendant̃ niſi ad p̄cognoſcendū
illa futura q̄ cauſant̃ ꝑ motū cele-
ſtiū corpoꝝ ꝓut s̃. in. §. q̇ ē imedi-
ate ante ꝓximū p̄cedentē dictū eſt
2º. ut nō extendant̃ niſi ad ea que
aliq̄lit̃ pn̄t ad huiuſmōi aīalia ꝑ-
tinē. Cōſequūt̃. n. ꝑ celeſtia corꝑa
cognitionē quādā nālem ad ea q̄
eoꝝ vite ſūt neceſſaria. ſicut muta-
tiones que fiūt ꝑ pluuias ⁊ vētos
⁊ hꝰ. Alio mō inſtincꝰ huiuſmōi
cauſant̃ ex cā ſpūali. s. uel ex deo.
ut patꝫ in colūba ſuꝑ xp̄m deſcen-
dente. ⁊ in coruo q̇ pauit Heliā. ⁊
in piſce q̇ obſorbuit ⁊ eiecit Ionā.
uel etiā ex demonibꝰ q̇ vtunt̃ hu-
iuſmōi ꝑationibꝰ brutoꝝ ad im-
plicādas aīas vanis opibꝰ ⁊ opi-
niombꝰ. ⁊ iſto mō nō ſūt licita. A
qꝛ non ſunt ex cauſis nālibus uel
idubitata reuelatiōē diuina. ut pōt
colligi ex dictis s̃. §. 8º. B .⁊ ea-
dē ratio ē de oībus aliis huiuſmōi
Qȯ aūt Ioſeph ait Gen̄. 44º. ꝙ
nō eēt ei ſil̃is in auguriādi ſcia. in-
telligendū eſt ſm Aug. ꝙ h̄ ioco
dixit referēs ad id qȯ vulgꝰ de eo
opinabat̃. ⁊ ſic etiā diſpēſator eiꝰ
locutus eſt. A . Idem in ſū. liº. p̄.
ti. xi. q. 1. B
¶ Utꝝ diuinatio ꝑ omina ſit licita. 10
Rº. ſm Tho. vbi s̃. Omen dr̃ qn̄
v̇ba aliq̄ alia intentione dicta re-
torquent̃ ad futuꝝ. ut s̃. in. §. 3º. di-
ctū eſt. huiuſmōi aūt v̇ba ⁊ ſi non
ſubdant̃ diſpoſitiōi ſtellaꝝ. diſpo-
nunt̃ tn̄ qn̄q; quidē ſm diuinā ꝓ-
uidentiā. ut recitatio ſomnii quā
audiuit Gedeon Iudic. 7º. et ver-
ba puelle q̄ attēdit Elieçer ſuus
Abrahe Gen̄. 24º. et ſic licet. A
Hoc verū qn̄ de diuina reuelatiōe
nō dubitat̃. ut s̃. §. 8º. tactū ē. B
Fit etiā hoc qn̄q; ſm ꝑationē de-
monū. ⁊ ſic eſt illicitum.
¶ Utrū diuinatio ſortiū ſit licita 11
Rº. ſm Tho. vbi s̃. Sortes ꝓprie

dicũtur cum aliquid fit ut ꝑ eius
euentũ aliqḋ occultũ inotescat. ⁊
quidẽ si queraꝶ ꝑ sortes q̇d cui sit
exhibẽdũ. vocatur diuisoria sors.
Si aũt queraꝶ quid agẽ oporteat
vocaꝶ ꝯsultoria. Si vo queratur
q̇d sit futurũ. vocaꝶ diuinatoria.
Itaqꝫ si euẽtus sortiũ expecteꝶ ex
fortuna qḋ locũ hꝫ solũ i diuiso-
ria. non videꝶ hr̃e pctm̃. nisi forte
vitiũ vanitatis. sicut aliq̇ non va-
lentes ꝯcorditer aliquid diuidere
velint vti sortibꝰ exponẽtes fortu-
ne q̇s quã partẽ accipiat. Si vo
euẽtꝰ sortiũ expecteꝶ ex spũali cã.
qñqꝫ quidẽ expectaꝶ ex demonibꝰ
sicut legiꝶ Ezech. zi°. ꝙ rex baby-
lonie stetit in biuio in capite duarꝫ
viarꝫ diuinationẽ querẽs ⁊ cõmi-
scens sagittas interrogauit idola ⁊
exta ꝯsuluit. ⁊ hꝭ est illicitũ. Qñqꝫ
vo expectaꝶ a deo. sicut illud ꝓv.
16°. Sortes mittunꝶ in sinũ sed a
dño tẽperanꝶ. ⁊ talis sors ſm se
nõ ẽ mala. ut Augꝰ. dicit. Põt tñ
in hꝭ quadruplex pctm̃ incidẽ. ꝓ si
absqꝫ necessitate ad sortes recur-
raꝶ. hꝭ. n. ad dei tẽptationẽ videtur
ꝑtinẽ. z°. si q̇s etiam in necessitate
absqꝫ reuerentia sortibꝰ vtaꝶ. imo
cũ magna deliberatione ⁊ ꝓmissa
orõne debet fieri. exẽplo apl̃orũ in
electiõe Mathie. Act. ꝓ. 3°. si di-
uina oracula ad terrena negocia
cõuertanꝶ. ut dicit Augꝰ. ad Ja-
nuariũ. 4°. si in electionibꝰ eccl̃ia-
sticis q̄ ex spũs sancti inspiratiõe
fieri debent. aliq̇ sortibꝰ vtanꝶ. secꝰ
autẽ est in tꝑalibus dignitatibꝰ q̄
ad terrena disponenda ordinanꝶ.
in quorꝫ electiõe plerũqꝫ homines
vtũꝶ sortibus. sicut ⁊ in tꝑaliũ re-
rũ diuisione. Si g̃ necessitas imi-
neat. licitũ ẽ cum debita reuerẽtia
sortibꝰ diuinũ iudiciũ implorare.
sicut tꝑe ꝑsecutionis q̇s fugiat ne
morte omniũ deseraꝶ eccl̃ia. sorte
q̄ri põt. ut dicit Augꝰ. in epl̃a ad
Honoratũ. ⁊ cui danda sit elemo-
syna cũ duo eque idigẽtes occur-
rũt ceteris paribꝰ ⁊ vtriqꝫ dari nõ
põt. sorte iuste q̄riꝶ. ut dicit Augꝰ
ꝓ. de doc. xp̃ia. imo etiã dicit ꝙ pro
litibus dirimẽdis licet vti sortibꝰ
26. q. z. sors. Idẽ Hosti. Et itelli-
ge in his que tꝑalia sũt. ⁊ de sor-
te simplici sine alia suꝑstitiõe. A
In predictis con. etiã Goff. ut in
sũ. li°. ꝓ. ti. xi. q. 8. B
¶ Quid de diuinãtibus uel etiã 12
inuestigantibus occulta. ut furta
⁊ huiusmõi ꝑ inspectionẽ astrola-
bij aut inscriptiões. uꝉ inspectionẽ
in libris ⁊c. R°. ſm W. Nullo mõ li-
cet. hꝭ suꝑstitiosũ est. ex eo. ex tuarꝫ.
A. Hic tex. bñ facit. Et cõ. Goff.
⁊ Hosti. licꝫ Ray. aliud videatur
sensisse. ut in sũ. eo. ti. q. i1. B. ⁊
reduciꝶ ad diuinationẽ ꝑ astra. de
qua dictũ ẽ in. §. 8°. aut etiam ad
sortes. de quibꝰ in ꝓcedenti. §. hr̃.
A. Huiusmõi. n. inquisitiões fur-
torum ⁊ similiũ nullatenus licite
reduci pñt ad inquisitionẽ ꝑ astra
seu per sortes. ut satis ex ꝓcedenti-
bus potest patere. B

13 ¶ Quō frequēter eueniant ea q̄ diuini p̄dicūt? R. b̄m Ray. q̄ sic dicit. Aug⁹ hāc questionē soluit dicens h̄ fieri p̄missu dei ut illi q̄ h̄ audiūt ⁊ vident p̄bent̄ in quali fide sint. Vñ Deut. 13. Si surrexerit in medio tui p̄pheta aut qui somniū dicat se vidisse. ⁊ p̄dixerit signū atq̄ portentū ⁊ euenerit qd̄ locut⁹ ē. ⁊ dixerit tibi. eamus ⁊ sequamur deos alienos q̄s ignoras ⁊ seruiam⁹ eis. non audias verba p̄phete aut somniatoris. q̄r tēptat vos deus vester. ut fiat palā vtrū diligat̄ eū an nō. 26. q. 5. nec mirū. Tho. etiā vbi s̄. dicit. q̄ h̄ q̄ a p̄ncipio homines in istis obseruationibus aliquid exp̄ti sunt casu accidit. h̄ postmodum cum homines incipiūt in huiusmodi obseruationib⁹ animū implicare multa b̄m huiusmōi obseruatiōēs eueniūt p̄ deceptiōēs demonū. ut his obseruātijs hoīes implicati curiosiores fiant ⁊ magis se inserant multiplicib⁹ laqueis p̄niciosi erroris. ut Aug⁹. dicit in 2. de doc. xp̄ia. A. Idē i sū. eo. ti. q. 22. B

14 ¶ Utrū liceat req̄rē a moriēte q̄ reuelet statum suū post mortē. R. b̄m Tho. in q̄lib3. Nulla iordinatio videt̄ si q̄s req̄rat a moriente cognoscere statū ei⁹ post mortem subijciēdo tñ h̄ diuino iudicio. Vñ nulla rō videt̄ q̄re hoc debeat dici pctm̄ nisi forte ex dubitatiōē fidei de futuro statu q̄si tēptādo inq̄rat A. Idē in sū. eo. ti. q. 23. B. De pena diuinator. ī. sortilegiū 2. §. pl't. De inuētione malefícij p̄ iudiciū ferri cādētis. aut aque bulliētis. s̄. duellū. §. pl't. in fi.

Sortilegiū ij.

Q̄ntum ad sup̄stitiosas obseruātias. Et p̄ q̄rit̄. Utrū liceat vti arte notoria. R. scd̄m Tho. 2. 2ᵉ. q. 96. Ars notoria oīo est illicita ⁊ a xp̄iano fugiēda. Hec ē ars per quā quidā nitunt̄ sciam acq̄rē. sed oīo inefficax ē. ⁊ fiūt ibi quedam pacta implicita cum demone. A Idem in sū. li. p̄. ti. xi. q. 10. B

¶ Utrū obseruationes que fiunt ad sanitatē ⁊ huiusmōi sint licite? R. b̄m Tho. vbi s̄. In his q̄ fiunt ad aliquos effectus corp̄ales inducēdos. p̄siderandū ē vtrū nāl'r̄ videant̄ posse tales effect⁹ causare. ⁊ sic nō erit illicitū. Si autē naturalit̄ nō videant̄ tales effectus causare posse. p̄ñs ē q̄ p̄tineāt ad p̄dicta pacta cū demonib⁹. ut p3 p̄ Aug. 21. de ciui. dei. Hoc autem apparet specialit̄ cum adhibentur aliq̄ caracteres. ul' noīa ignota. ul' alie quecūq̄ varie obseruationes q̄s manifestū ē naturalē efficaciā nō habere. ⁊ talia semp̄ sūt sup̄stitiosa ⁊ illicita. Si tñ ut dicit Ray. aliquis colligat herbā medicinalē cū simbolo uel oroñe dñica. ul' scribit hec in charta ut ponat sup̄ infirmū. ut sic in his tñ de⁹ honoret̄. nō reprobat̄. dūmō nulla alia sup̄stitiosa obseruātia imisceatur. j

25.q.5.nõ licet.et.q.1.nõ obser/uetis. Idem in sũ.co.ti.q.xi. B

2 ℭ Utrũ suspendẽ diuina verba circa collũ sit pctm̃. R̃. ẽm Tho. 2ª 2ᵉ. q.96. In oibus adiuratio/nib⁹ uel scripturis huiusmõi duo cauẽda sũt. p̃ quidẽ quid sit quod pferẽ uel scribiẽ. qꝛ si sit aliq̃d ad inuocationẽ demonũ ptinens est manifeste supstitiosum ꝛ illicitũ. Similiẽ si ptineat ignota noĩa. ne sub illis aliqd illicitũ lateat. sicut Criso⁹ dicit. q̃ multi confin/gũt aliq̃ noĩa hebraica angelorũ ꝛ scribunt ꝛ alligãt que nõ intelligẽtibus metuẽda videnẽ. Similiter ne aliq̃d falsitatis cõtineat. qꝛ sic eius effectus nõ posset expecta/ri a deo q̃ non est testis falsitatis. 2ᵒ. aũt cauendũ ẽ ne cũ v̾bis sacris ptineanẽ ibi aliq̃ vana. puta aliq̃ caracteres iscripti p̃ter signũ cru/cis. Similiẽ nec spes habeatur in mõ scribẽdi. aut ligãdi. aut in qua/cũq₃ vanitate q̃ ad diuinã reuerẽ/tiam nõ ptineat. qꝛ h̾ iudicaret su/perstitiosũ. Uñ. 26.q.5.nõ liceat. dĩ. Nõ liceat nec in colligẽdo her/bas medicinales facere aliq̃s ob/seruãtias. aut incãtatiões. Et ẽm W.nõ reprobanẽ breuia in quib⁹ scribunẽ v̾ba euangelica tm̃. sed si credaẽ q̃ minus habeãt efficacie si scribanẽ alio tpe q̃ dñi in eccle/sia euangeliũ legiẽ. supstitiosũ est Similiter si scribanẽ caracteres ꝛ noĩa inusitata quasi noĩa dei in/effabilia. ꝛ in quib⁹ dicitẽ. quicũq₃ portauerit super se istud breue ꝛc. A .s. nõ piclitabiẽ sic uel sic. aut illud uel illud bonũ sibi cõtinget. ẽm eũ. W. ꝛ in sũ.co.ti.q.12. vbi h̾ notãẽ. B .reprobanda sũt. ꝛ pec/cant qui scribunt. aut portant. aut donant. aut vendũt. aut portanda docẽt. nisi adeo fuerint simplices q̃ ignorãtia debeat eos excusare. que etiã nõ excusat si sup hoc fue/rint moniti uel instructi. A. Ta/les enim graui pereũt perditione. Uñ Aug⁹. 25.q.1.nõ obseruetis. loquẽdo de huiusmodi supstitio/nibus ꝛ diuinationibus ait. Qui aũt talibus credũt. aut ad eorũ do/mũ euntes. aut in suis domib⁹ in/troducũt ꝛ interrogant. sciant se fidem xp̃ianam ꝛ baptismũ p̾ua/ricasse. ꝛ paganum ꝛ apostatã. i. retro abeuntẽ ꝛ dei inimicũ irã dei grauiẽ in eternũ incurrisse. nisi ec/clesiastica pnĩa emẽdatus deo re/concilieẽ. Dicit enim apl's. i. Cor. xᵒ. et Col. 3ᵒ. Siue mãducatis siue bibitis siue aliq̃d aliud facitis. in noĩe dñi nostri ihesu xp̃i facite. i q̃ viuimus mouemur ꝛ sumus. B

3 ℭ Quid de imaginib⁹ quas fa/ciũt astronomi. R̃. ẽm Tho. vbi s̃. Illicitũ est. ꝛ ex opere demonũ habent effectũ. cuius signũ est. qꝛ necesse ẽ eis inscribi quosdã cara/cteres qui nãliter ad nihil opanẽ Uñ fiũt ibi tacita pacta cũ demo/nibus. ꝛ fiunt ibi expresse inuoca/tiones demonũ. A. Idem in sũ. co.ti.q.12. B

4 ¶ Quid de incātationib⁹ serpen-
tum ⁊ aīalium? R°. ꝺm Tho. vbi
s̄. Si respectus habeať solum ad
verba sacra. ⁊ ad virtutē diuinam
nō erit illicitū. Sed plerūq; tales
incantatiōes hn̄t illicitas obser-
uantias. ⁊ ꝑ demones sortiuntur
effectū. ⁊ ꝓcipue in serpētibus. q̇a
serpens fuit ꝓmū instrumentū de-
monis ad hominē decipiēdū. Un̄
suꝑ illud ꝑs. Sicut aspidis surde
⁊c̄. dicit glo. Notandū ꝙ nō lau-
daťa scriptura qn̄cūq; dať in scri-
ptura silitudo. ut pꝫ de iniq̄ iudi-
ce q̇ rogātē viduā exaudiuit. A
Idem in sū. co. ti. q. 15. B
5 ¶ Quid de incantātib⁹ infirmos
uel pueros? R°. ꝺm W. Si nihil
suꝑstitiosū dicant uel faciant. nec
mandant dici uel fieri. ꝫ tm̄ vtanť
licitis ꝓcibus. ⁊ etiā adiurationi-
bus sicut per passionē ⁊ crucē ⁊ si-
milia. nō peccāt. nisi talia fecerint
post ꝓhibitionē ab ecclesia sibi fa-
ctam. A .tunc. n. mortaliter pec-
carent. ut colligiť ex dictis eiusdē
W. et in sū. co. ti. q. 14. B .Sunt
enim ꝓhibenda ꝓpter multa suꝑ-
stitiosa q̄ ibi solēt īmisceri. nisi fie-
rent ꝑ aliquem discretū virū ⁊ de-
uotum q̇ fūderet oratiōnē nō suꝑ
pomū uel cingulū ꝫ super infirmū
manus imponēs. A .dūmō iste
deuot⁹ siue vir siue mulier sit ex-
cellētis vite ⁊ ꝓbate discretionis.
Huiusmodi. n. nō est prohibēdus
a talib⁹. nisi forte timeať ꝙ ad ex-
emplum illoꝝ indiscreti ⁊ suꝑsti-
tiosi carminationis sibi vsurpent
abusū. ꝺm eū. W. et in dicta. q. 14.
vbi hec notanť. B .Satis videť
concordare Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 96. De
his autē qui reliq̇as sanctoꝝ por-
tant ad collū ⁊ huiusmōi. dic ut s̄
reliquie. §. fi.
¶ Quid de sacerdotib⁹ q̇ cā do- 6
loris altare exuūt vestibus sacris
aut imagines lugubri veste oper-
riūt. aut ꝯsueta luminaria subtra-
hunt? R°. Talia fieri penitus pro-
hibenť. 26. q. 5. quicūq;. Et nisi fa-
ciens purgauerit se pnīa. dꝫ depo-
ni. A .Hoc verum ꝺm Ray. ⁊ in
sū. co. ti. q. 18. qn̄ aliquid ꝓdictorū
fieret ꝓpter odiū priuatū. Si autē
ꝓpter cām cōem. hn̄ licet. quod ⁊
tenet ꝯsuetudo eccl'ie que iminēti-
bus tribulationib⁹ solet cantare
Deus venerunt gentes ⁊c̄. ⁊ in si-
gnū tristicie die veneris sancta al-
taria spolianť. ⁊ hoc est qḋ sequiť.
B .nisi forte facēt. qꝛ metuit cō-
taminationē sacroꝝ uel subuersi-
onem fidei. uel obsidionem ⁊ h⁹.
Nā in tali facto plus humilitas
q̄ꝫ dolositas declarať. ut in dicto
c. quicunq;. Ceterū quia aliqui in
aggrauationē cessationis a diui-
nis imagines ꝓsternūt. vrticis ⁊
spinis supponūt. penit⁹ reproban-
tur. ex̄ de offi. ordi. si canonici. li°.
6°. Et hoc habetur s̄. cessatio a di-
uinis. §. 3°.
¶ Quid de sacerdotibus q̇ pro 7
viuis quos odiūt scienter cantāt
missam defunctorū. uel in medio

ecclesie ponunt feretrũ ⁊ faciũt of-
ficiũ mortuoꝝ ut illi citius mori-
ant? R. Si fuerint tales detecti-
deponi debent. ⁊ ad agẽdã pniam
tam sacerdos ꝙ qui incitauit de-
bent ergastulo ꝑpetui exilij relega-
ri. 26. q. 5. quicũqꝫ. A. Idem in
sũ. eo. ti. q. 20. ſm Ray. q̇ ⁊ addit
ꝙ idem ⁊ si alia filia fiant. licꝫ hoc
in. c. allato nõ dicatur. Et sic etiã
in delictis ꝓcedit ad filia. q̃ñ ẽ ea-
dem ratio. Nam intellectus legis
capit ex ipsius rõne. ut in. c. intel-
ligentia. ex. de vbo. sig. ⁊. l. qd di-
ctum. ff. de pactis. B
8 ¶ Quid de quibusdã mulierib⁹
que dicũt uel credũt se nocte cum
Dyana dea paganoꝝ uel cũ He-
rodiade ⁊ innumera multitudine
mulierũ equitare sup quasdã be-
stias ⁊ inumera spacia transire. ⁊
huiusmõi. Et ꝙ ab eis aliq̃ crea-
ture possint in melius mutari aut
trãsformari? R. ſm Ray. A ma-
ligno spũ mẽtibus fidelium talia
fantasmata irrogant. Nã diabo-
lus trãsformãs se in diuersaꝝ spe-
cies ꝑsonarũ. mentẽ quã captiuã
tenet multipliciť deludit. Nec de-
bet aliq̇s in tantã venire stulticiã
ut credat ꝙ hec q̃ in somnis ⁊ spũ
tm̃ fiunt. in corpore fiant. Al' infi-
delis est ⁊ pagano deterior. Hec ⁊
multa de hac materia. 26. q. 5. epi
A. ⁊ ibi hec oia clarius hñt. B
9 ¶ Que pena sit sortilegorũ? R.
Diuinatores ⁊ malefici ſm leges
capite plecti debent. ⁊ si accedant
domum alterius debent cremari.
Item bona eoꝝ debent oia publi-
cari. C. de male. l. nullus. et. l. ne-
mo. et. l. culpa. A. In dicta. l. nul-
lus dicitur. Nullus aruspex. nul-
lus sacerdos. nullus eorũ q̇ huic
ritui assolet ministrare limen al-
terius accedat. nec ob alterã cãm
sed huiusmõi hois amicicia ꝙuis
vetus repellat. concremando illo
aruspice qui ad domũ alienã ac-
cesserit. ⁊ illo in insulã deportãdo
post ademptionẽ bonoꝝ qui eum
euocauerit suasionib⁹ uel ꝓmijs.
accusatorẽ huius criminis nõ de-
latorẽ eẽ. sed ⁊ dignũ magis pre-
mio arbitramur. Et i. l. nemo. di-
citur. Nemo aruspicem cõsulat
aut mathematicũ. nemo ariolũ.
Augurũ. ⁊ vatũ praua ꝯfessio cõ-
ticescat. Chaldei ⁊ magi ac ceteri
quos maleficos ob facinoꝝ ma-
gnitudinem vulgus appellat. nec
ad hãc partẽ aliquid moliantur.
sileat ois ꝑpetuo diuinãdi curio-
sitas. Etenim suppliciũ capit fert
gladio vltore ꝓstratus quicunqꝫ
nostris iussis obsequiũ denegaue-
rit. In. l. aũt culpa. dicitur. Culpa
similis ẽ tam ꝓhibita discẽ ꝙ do-
cere. B. Sꝫ ſm canones si qui-
dem peccatũ occultũ sit imponit
pnia. 40. dierum. ex eo. c. ꝑ. Si vo
notoriũ. eucharistia denegatur. de
ꝯse. di. 2. ꝑ dilectione. Item si sit
clericus. deponẽdus est. ⁊ in mo-
nasterio detrudẽdus. Si laicus.
excoicand⁹. A. hoc verũ si pniam

agere renuit. ẜm hosti. ⁊ in sū. co. ti. q. 23. B. 26. q. 5. nō oportet. et. c. si quis eṗs. et. c. aliquāti. et. q. 1. admoneant. A. Ibi dr̄. Admoneāt fideles sacerdotes populos suos ut nouerint magicas artes incātationesq́ quibuslibet infirmitatib⁹ hominū nihil posse remedij cōferre. non aialibus languētibus claudicātibusve vl̄ etiā moribūdis quicq́ȝ mederi. s̄ h̄ eē laqueos ⁊ insidias antiqui hostis quibus ille pfidus genus humanū decipe nititur. Et si quis h̄ exercuerit. si clericus ē. degradetur. si laic⁹. anathematicet. B. Sȝ ⁊ crescente ɔtumacia crescē debet ⁊ pena. ut carceret ⁊ h⁹. Itē si seruus sit debet ṽberibus castigari. 26. q. 5. ɔtra idolorū. Eṗs etiam oēs tales turpit̄ dehonestatos de parochia sua debet eijcere. ut. 26. q. 5. eṗi. Tales etiā infames sunt. Similiter ⁊ qui ad eos ɔcurrunt. Vñ nec ad accusationē debēt admitti. 2. q. 8. quisq̄s. A. Idem in dicta. q. 23. ẜm hosti. Itē crimen sortilegij est casus eṗalis. a q̄ minores sacerdotes sine coꝝ licētia absoluē non pñt. 26. q. 6. c. ꝑ. Et eadē rōne idem videt̄ de alijs superstitionib⁹ dū maliciose uel post admonitionē aliq̄s ī illis deliq̄rit. Et facit qd̄ tactū ē s̄. cōfessor ꝑ. in ꝑn⁹. ṽ. 5°. sortilegi. B. nec ad testimoniū. eꝫ de testi. testimonium. De infamibus habes s̄. infamis.

¶ Sȝ nūquid efficit̄ irregularis q̄ talia facit ⁊ maxime enormia. ut q̄ sacrificat deo nūmorū. i. diabolo ut diues fiat. uel qui de ecclesie sacramētꝭ ut de crismate ⁊ oleo sancto. aut aqua baptismi. aut de corpe x̄pi sortilegiū facit? R°. ẜm W. Si talia notoria sint. generāt irregularitatē. ⁊ indigent dispensatione. Si ṽo occulta. nō. q̄ȝuis ẜm quosdā idem sit si sint occulta A. Vñ ⁊ in tali dubio ɔsulendū est talib⁹ q̄ȝ petant dispēsationē. nō tñ est ꝑcise dicendū eis. q̄ȝ al̄ non sit eis sal⁹. ⁊ absoluēdi sūt a pctō si peniteant. ẜm eū. W. ut in sū. co. ti. q. 23. B

Spectacula.

De spectaculis. cantu ⁊ citharis. ⁊ huiusmōi. s̄. lud⁹ ⁊ ioc⁹. §. 3°. et sequētibus. et s̄. chorea.

Spōsalia quid sint?

R°. Sunt futuraꝝ nuptiaꝝ ꝓmissio. ff. co. l. i. et. 30. q. 5. nostrates. Et dicūtur spōsalia a spondēdo. i. ꝓmittendo. A. Idem in sū. li°. 4°. ti. ꝑ. q. i. scōm Ray. Hoff. Tho. Pe. ⁊ Al. B

¶ Quō ɔtrahūtur spōsalia? R°. Quatuor modis. Aliq̄n quidē nuda ꝓmissione. ut cum dicit vir. Accipiā te ī meam vxorē. ⁊ illa respōdet. accipiam te in meū virū. uel alia equipollentia. ut ducā te ī vxorē ⁊ huiusmōi. Et ista sūt ꝓprie sponsalia q̄ per ṽba de futuro fiūt. Si ṽo fiant ꝑ ṽba de p̄nti. ut

ſi dicatur. Accipio te. uel aliquid
huiuſmõi. erit verũ matrimoniũ.
ut ſ̃. mr̃imoniũ 3.° §. p̃. ⁊ quatuoꝛ
ſe. Item 2.° ꝯtrahunť ſpõſalia da-
tis arris ſponſalicijs. ſicut habeť
ſ̃. arra. A. s. qñ cũ arris ꝯcurrit
etiã ꝓmiſſio ſine q̃ nõ fiũt ſpõſalia
ff. eo. l. i. B. Itẽ 3.° p annuli ſub-
arrationẽ eodẽ mõ ſicut de q̇buſ-
cũqꝫ arris ſpõſalicijs diciť. ſ; ſine
ſubarratiõe ãnuli ſi aliť adiungať
ꝯſenſus exp̃ſſus de pñti factum ẽ
mr̃imoniũ. A. Et h̃ ẽ differẽtia
inť hunc caſũ ⁊ p̃cedentẽ. s. ꝙ ibi
de futuro. h̃ de pñti ſponſalia ꝯtra-
hunť ẜm locoꝝ ꝯſuetudinẽ. Poſ-
ſent tñ ⁊ p annulũ ꝯtrahi de futu-
ro ſi ṽba ꝯſenſus exp̃ſſiua h̃ ſona-
rent. Iõ hic dr̃ idem eſſe de ãnuli
ſubarratiõe qḋ de alijs arris. B
Item 4.° ꝯtrahunť ſponſalia non
ſolũ pꝛomiſſione. ut in pꝛimo mõ
dictũ eſt. ſ; etiã ſi apponiť iuramẽ-
tũ. ex̃ eo. de illis. et. c. pꝛeterea. A
Idem in ſũ. eo. ti. q. 2. B
2 ¶ Quid ſi quis accepta manu
mulieris dicat. Do tibi fidẽ de te
in vxorẽ accipiẽdo. ⁊ illa nihil re-
ſpondet. nũquid ſic ꝯtracta ſũt ſpõ-
ſalia? R.° ẜm W. Reuera nõ pñt
ꝯtrahi ex altera pte tm̃. nec clau-
dicare pñt. Ille tñ qui taliť dedit
fidẽ teneť eã ducere ſi illa voluerit
Si aũt noluerit nõ eſt cõpellẽda.
niſi aliquo mõ oſtenderit mulier
acceptare qḋ agebať. puta ſi ante
fidem datam tractabať inter eos
de ſponſalibus uľ matrimonio. ⁊
ipſa requiſita ſponte manũ dedit
ad fidem recipiendã ⁊ huiuſmõi.
tunc enim eſſent ꝯtracta ſpõſalia.
A. Idem in ſũ. eo. ti. q. 3. B
¶ In qua etate pñt ꝯtrahi? R.° 3
Poſt ſeptẽniũ. qꝛ tũc placere inci-
piunt. ⁊ ex tunc valẽt. ex̃ eo. lrãs. ⁊
ex̃ de deſpõ. ipube. ſi infantes. li.° 6.°
Si ṽo ambo uel alť ſint minores
ſeptẽnio. ⁊ ꝯtrahant ſponſalia ipſi
uel parẽtes pꝛo eis. nihil agiť niſi
poſt ratificent. ut ſ̃. impedimentũ
i3.° §. antepľt. A. Idẽ in ſũ. eo. ti.
q. 4. ẜm Ray. B. Qꝛ ſi nõ plene
cõpleuerint ſeptẽ annos. dicendũ
ẜm Tho. in 4.° diſ. 47. Si multũ
appꝛopinquant ad tẽpus ſeptẽnij
tenent ſponſalia. Hec autẽ appꝛo-
pinquatio determinãda ẽ ẜm cõ-
ditionẽ ꝯtrahentiũ. cũ in quibuſ-
dam citius in quibuſdam ṽo tar-
dius pꝛoueniat intẽtio ſiue cõpla-
centia nuptiaꝝ. Con. Hoſti. A. ⁊
etiam Inno. ut i ſũ. eo. ti. q. 5. B
tñ exp̃ſſe non habeť ꝙ tempus ſe-
ptẽnij pꝛeueniri poſſit. A. Pe. ṽo
innuit ꝙ tẽpus ſeptẽnij in ſponſa-
libus p̃ueniri non poſſit. l; in mr̃i-
monio tempus. i2. uel. i4. annoꝝ
qñqꝫ p̃ueniať. ut in dicta. q. 5. Et
huic iura magis concoꝛdare vi-
dentur. B. Et nota hic ꝙ ſi alter
fuit maioꝛ ſeptẽnio alter minoꝛ. l;
ſponſalia non tenuerint etiam ex
parte maioꝛis. qꝛ claudicare non
debent. tñ qꝛ iſte maioꝛ ex pte ſua
fidẽ dedit. teneť expectare minorẽ
ſi foꝛte velit in eodem pꝛopoſito

perdurare. ꝛ si nõ expectat· tenet agere pniam de fide mentita. A
Hoc habet in ar. ex de despon. ipu. c. de illis §. vbi dicit. De illis q in fra annos aptos mrimonijs spõsalia ↄtrahunt. siue vterqꝫ siue alter reclamet anteqꝫ ad annos aptos mrimonijs puenerint ꝛ postulent separari. nõ sunt vllaten⁹ audiendi. Si vo alter istoꝝ ad annos pubertatis puenerit· infra eosdem annos altero existẽte cũ sponsalia ↄtrahunt. si is q minoris ẽ etatis cũ ad annos illos puenerit reclamauerit· nec in alteꝝ voluerit cõsentire· iudicio ecclesie poterũt ab inuicẽ separi. Mulier aũt q postqꝫ annos nubiles attigerit. ei q nondũ ad ãnos aptos mrimonijs venerat nupserit. cũ in eũ semel consenserit. ampli⁹ nõ poterit dissentire· nisi ipse cui nupsit postqꝫ ad etatem legitimam puenerit in eã suũ negauerit pstare ↄsensũ. B

4 ¶ Utrum sponsalia possint contrahi inter absentes. ut p nũciũ uł lrãs. Rꝫ. fm Hosti. Possũt. si absens hoc sciat. ut quia nũciũ misit uel de sua ↄscia fit. uel postea ratũ habet. ff. de spõsa. l. vlt. 32. q. z. honorãtur. ex de ma. ↄtrac. ↄtra int. dic. ec. c. z°. A . Idem in sũ. eo. ti. q. iz. B . De sponsalibus factis a parentibus p filijs· vide s̃. impedimẽtum. iz°. §. fi.

5 ¶ Quid si absens misit nũcium uel pcuratorẽ ad ↄtrahendũ spõsalia ꝛ postea reuocat? Rꝫ. scdm Hosti. Si reuocatio puenit ad pcuratorẽ ãteqꝫ puella ↄsentiat. nihil postea agit. ar. ex de pcu. in nostra. et. c. mãdato. Immo etiam si reuocatio puenit ad pcuratorem postqꝫ puella cõsensit. ß tñ pcurator ante reuocatus fuerat. nihil actũ est fm eũ. Hosti. A . qꝛ deest cõsensus. Et facit. c. pcurator. ex de pcu. li. 6°. Sed si de mãdato pcuratoris ꝛ ↄsensu mulieris subsecuto fiat fides. ß de dissensu seu pnia nõ liqueat· stabit ecclia p spõsalibus qꝛ nõ iudicat de occultis ex de symo. sicut tuis. fm eũ. Hosti. ꝛ in sũ. eo. ti. q. i4. B . Ceterũ de mrimonio p pcuratorẽ habes s̃. matrimoniũ z°. §. 4°.

6 ¶ Quid si quis ante pubertatem cõtrahit matrimoniũ? Rꝫ. Spõsalia esse intelligũtur. ut s̃. impedimentũ iz°. §. pñt.

7 ¶ Nũquid illi q ↄtraxerũt spõsalia tenẽtur cõtrahere mrimoniũ? Rꝫ. Si sponsalia tenuerunt. ut qꝛ in etate debita cõtracta fuerũt· tenent ↄtrahere simul. nec põt alter eoꝝ ↄtrahere cũ alia psona. ꝛ si cõtraxerit tenet quidẽ secundũ matrimoniũ. ex eo. sicut. ß agẽ debet pniam de fide mẽtita. A . In dicto. c. sicut. pꝫ qꝫ ß verũ ẽ qñ secũdũ mrimoniũ ↄtractũ est saltẽ per vba de pñti. Secus si tm̃ p verba de futuro. qꝛ tũc debẽt suari pma spõsalia. ꝛ agi pnia de secũdis. ut ibi. B . ꝛ multo mag si pu⁹ interuenerat iuramentũ. ex eo. ex lris

z.° et.c.ſicut.et.c.ſi inter.
8 ¶ Sz vtrũ ille q̇ nõ vult debeat
cogi ꝑ cenſurã eccleſiaſticam. R.°
Prius ⁊ p̃ncipali⁹ dz moneri.ut
ex̃ eo.requiſiuit.demũ põt cogi.ut
in p̃dicto.c.ex lris. Et itellige niſi
ꝓbabiliter timeaꝛ difficilis exit⁹.
puta vxoricidiũ uel huiuſmodi.ut
in dicto.c.req̇ſiuit. Et ſic exponũt
⁊ intelligunt p̃dictas decre.quaſi
oẽs doc. Tho.etiam in 4.° diſ.z7.
dicit ꝙ in ſpõſalibus non ſoluens
ꝓmiſſũ peccat mortaliꝛ niſi legiti‐
mũ ipedimẽtũ inueniat. A .De
h.j.§.In quibus caſibus. B .⁊
iniũgenda ẽ pnĩa ꝓ pctõ lz in foro
ↄtentioſo nõ cõpellaꝛ.qꝛ mr̃imo‐
nia coacta ↄſueuerũt malos exit⁹
hr̃e. A .Hoc dictũ Tho.itelligẽ‐
dum eſt ſm p̃cedentia.ut colligi
põt ex iuribus p̃allegatis. B
9 ¶ Quid ſi iuraſti mihi dare vnã
de filiabus tuis nõ noiatim? R.°
ſm Hoſti. Dare quidẽ teneris.ſed
quãcũq₃ des liberaberis. qꝛ pro‐
miſſoris ẽ electio.ſicut in alijs ꝓ‐
miſſionib⁹. ut s̃.ꝓmiſſio.§.z.° Et
ſi oẽs moriaꝛ p̃ter vnã.ad illam
dãdã teneri.ar.ff.de eo qḋ cer.lo.
da.oz.l.3.§.qui ſtichũ. Sz ſi vnã
mihi obtuleri ⁊ ego non accepto
eã.liberat⁹ es etiã a iuramẽto.ar.
ff.de ↄdi.inde.cũ is. De ſi vnam ex
illis carnaliꝛ cognoui.nullã aliã
hr̃e potero.qꝛ cũ oibus cõtracta ẽ
affinitas.ut s̃.impedimẽtũ.14.°§.
p̃.et.z.° Immo qḋ plus ẽ ſi ↄtem‐
platione p̃cedẽtis ↄtractus facta
fuit cõmixtio.eſſet factũ mr̃imo‐
niũ. A .uel ſi nõ eſt matrimoniũ
ſaltem ſũ cogendus ↄſentire.ſm
eũ.Hoſti.ꝑ iura que ſequũtur. B
ut s̃.mr̃imoniũ 4.°§.z.° et ex̃ de eo
q̇ dux.in ma.ſignificauit.et.c.ve‐
niẽs. A .Cũ oibus p̃dictis con.
Goff.ut i ſũ.eo.ti.q.8.cũ ſe. B
¶ Quid ſi iuraſti mihi dare vnã 10
determinatã filiã tuã.⁊ ſi illã hr̃e
nõ poſſem ꝓmiſiſti mihi dare aliã
R.° ſm Hoſti. Teneris dare p̃mã
⁊ ad hoc laborare bona fide.ex̃ de
ſpon.ad audientiã. Qḋ ſi non po‐
tes.tũc diſtinguendũ eſt.ꝙ ſi pri‐
ma ↄſenſit ſponſalibus ex p̃ſſe uel
tacite.ut puta qꝛ uꝛ ipſa p̃ñte ⁊ nõ
ↄtradicente ↄtracta fuerũt ſponſa‐
lia.uel ipſa poſtmodũ reuocãte.ſo‐
rorẽ ſuã habere non poſſum.qꝛ cũ
p̃ma cõtraxi ſponſalia.ut in.c.ad
audientiã.etiã ſi illa p̃ma ſponſa‐
lia forte ꝓpter cõſanguinitatẽ ali‐
quã cũ illa p̃ma nõ tenuiſſent. ut
s̃.ipedimentũ.13.°§.3.° Si vo p̃ma
nullatenus ↄſenſerit ſpõſalibus.
teneris ad ſecundã.ex̃ de ſpon.ex
lris z.° et de reſti.ſpo.ex parte. A
Idem in ſũ.eo.ti.q.1z. B
¶ Quid ſi ſponſalibus appoſitũ 11
ſit tẽpus infra qḋ debeat fieri mr̃i‐
moniũ? R.° Elapſo tpe ille ꝑ quẽ
nõ ſtetit ipune nubit. ſ alij datur
penitẽtia de fide mẽtita.ex̃ eo.ſic.
A .Idem in ſũ.eo.ti.q.zz.ſcḋm
Hoſti. B
¶ Quid de penis que interdum 12
apponũꝛ ſponſalib⁹? R.° ſm Ray.

Licz sponsalia ꝯtrahi possint sub
ꝯditione ꝑmisse pecunie. nō tñ pōt
pecunia ꝑmitti in modū pene. ꝛ si
ꝑmissa fuerit nō tenet promissio.
nec peti pōt. ut si dicat. Nisi tecum
ꝯtraxero dabo tibi cētū marchas.
Nā ꝯiugia debēt esse libera. ex̄ eo.
req̄siuit. et. c. gēma. Idē Tho. in
4°. dis. 27. Nota tñ ꝙ arre sponsa/
litie date ab ea pte q cām prestat
ꝙ nuptie nō sequant. amittuntur
recepte ꝟo restituūt in duplū. C.
de spon. l. arris. et. l. mulier. vide s̄
arra. §. ħ. et. z°. A .ꝯiūctis addi/
tionib⁹. Et idē qd̄ s̄. nō. in sū. eo.
ti. q. 23. B .Quin etiā si q̄s vel/
let sponsalia firmit̄ alligare potest
sic facere ſm Hosti. s. ut det ma/
gnā quantitatē ꝑ arris. ꝛ stipulet
ipsas in quadruplū. q2 tantū pōt
stipulari ꝛ nō amplius. ꝛ tūc si ste/
terit p recipientē quo min⁹ matri/
moniū sequat. in quadruplū red/
det. C. eo. l. fi. §. que oia. Cessat tñ
pena arraꝝ in quibusdā casib⁹. ut
si tēpus appositū lapsū sit. tūc. n.
is p quē non stetit īpune nubit. ut
in ꝑcedenti. §. dictū ē. Itē cessat si
spōsus impedit⁹ fuerit. dū tñ cām
īpedimēti non ꝑbuerit. Cessat etiā
ꝑpter cām legib⁹ interdictā. puta si
de iure mr̄imoniū seq̄ non pōt. C.
eo. l. vlt̄. §. patrem. A .Idem in
sū. eo. ti. q. 24. B
13 ¶ In q̄bus casib⁹ soluūt sponsa/
lia? R°. ſm Ray. In octo. ꝑ si alt̄
sponsoꝝ trāseat ad religionem. qd̄
pōt facē etiā ꝯtracto mr̄imonio. ꝛ
altero inuito. dū tñ añ carnis co/
pulā. ꝛ ille q̇ i seculo remanet ab/
soluit a spōsalib⁹. ꝛ etiā a mr̄imo/
nio. ex̄ de ꝯuer. ꝯiu. verum. et. c. ex
publico. ꝛ ex̄ eo. cōmissū. nec pdit
arras q̄s dedit. ꝛ illas q̄s recepit
restituet solū in simplū. C. de epi.
ꝛ cle. de eo nobis. z°. soluūt spōsalia
qñ spōsus nō inuenit. q2 transtulit
se ad aliā regionē. Si tñ fuit aliq̄
culpa ei⁹ q̇ pñs ē. dz recipe pniam
de piurio. ꝛ de ꝑmissione nō ſuā/
ta. ex̄ eo. de illis. Et quidem si ter/
minus in spōsalibus nō fuit appo/
situs de ꝯtrahendo. tūc ſm leges
pñs tenet expectare absentē p bi/
enniū si i eadē prouincia pñs fue/
rit. ut. C. eo. l. z. Tñ ſm Hosti. iu/
dex inspecta qualitate psonaꝝ po/
terit temp⁹ abbreuiare uel ꝑroga/
re. 3°. soluūt si alt̄ spōsoꝝ post ꝯtra/
cta spōsalia incurrat leprā. uel pa/
lysim. seu amittat oculos ul̄ nasū
seu quicꝙ ei turpius eueniat. ex̄ de
ꝯiu. lep. lr̄ās. ꝛ de iureiur̄. queād/
modū. Ubi innuit ꝙ etiā si iurauit
nō tenet. ductam tñ ante dimittē
nō pōt. A .Similit̄ etiā ducere
tenet si sponsalia ꝯtracta fuerūt p
verba de pñti. ſm glo. in dicto. c.
queādmodū. vbi etiā dicit ꝙ spō/
salia de pñti nunꝙ soluūt nisi ob
cām religionis. Iō excepto ħ casu
oēs octo casus hic positi itelligē/
di sunt in sponsalibus de futuro
scdm Ray. ut in sū. eo. ti. q. 25. B
4°. si superueniat affinitas. puta
q2 sponsus cognouit ꝯsanguineā

spōse uel ex°.21.q.2.quidā despō/
sauit.et.c.se.ex̄ de eo q̇ cog.cōsan.
vxo.sue.c.2°.et.c.fraternitati. Et
ad hoc ꝓbandū sufficit sola fama.
ex̄ de ꝯsan.⁊ affini.sup eo. Jtē ſm
Hosti.sufficit vnus testis.ex̄ de te/
sti.sup eo. Secus tñ si ꝑus fuisset
mr̄imoniū ꝯsūmatū.ut ibi dr̄. A
etiā si fuerit ꝯsūmatū solū p ṽba
de pn̄ti.vt patet ibi in glo. B .5°.
soluūtur spōsalia si se mutuo ab/
soluant.sicut qui societatē fide in/
terposita cōtrahūt ⁊ postea eā sibi
remittunt.ex̄ eo.ꝑterea.Quidā tñ
istū casum nō recipiūt.sed veritas
videt̄ ꝙ possint se absoluere scdm
Ray.Hoff.Al.Tho.et Pe. A
Glo.i dicto.c.ꝑterea.ꝑ.tenet con/
trariū. Sꝫ dn̄s Anto.de bu.dicit
ibi ꝙ glo.pōt verificari si interue/
nissent verba de pn̄ti. Si ṽo solū
de futuro.bn̄ possūt ptes inuicem
se absoluē. B .6°. si alter eorum
fuerit fornicatus.in quo casu licet
alteri repellē fornicantē.ex̄ de iure
iur.queādmodū. Sꝫ quid si spō/
sa ab alio violent̄ fuerit cognita?
R°.ſm Hosti.nō dꝫ cogi talē du/
cere. A .Hoc verum ſm Hug.⁊
glo.Ray.si vir velit ad ordines ꝓ/
moueri.al' cogend⁹ eēt ducē.ꝑ eo
ꝙ mulier nō fuit i culpa.ut in sū.
eo.ti.q.25.uel q2 culpa ꝑcessit spō/
salia.idō obijci nō pōt.dicto.c.quē/
admodū.Et sic intelligēda sūt se/
quētia.Vn̄ sequit̄. B .Sꝫ tñ du/
cere hꝫ eo ꝙ nō fuit in culpa.Ce/
terū si fornicatio ante spōsalia nō

pōt opponi.ut i dicto.c.queādmo/
dū.nisi ſm Hug.si tpe despōsatio/
nis credebat eā esse ṽginē ⁊ ante
carnalē copulā ꝯstiterit sibi eā eē
corruptā pōt dimittē eā. Et sicut
ꝑ fornicatiōe carnali spōsa dimit/
ti pōt.ita ⁊ multo magis ꝑ forni/
catione spūali.s.hēsi uel infideli/
tate.q2 tūc nullū esset mr̄imoniū
qd̄ fieret.ut s̄.ipedimētū 9°.§.ꝑ.1°.
soluūt̄.⁊ soluta sūt spōsalia qn̄ spō/
sus ul' spōsa cū aliq̄ ꝯtrahit p ṽba
de pn̄ti.uel etiā p verba de futuro
⁊ sequit̄ carnalis copula. Sꝫ tñ
talis agē debet pniam de fide ul' ꝓ/
missione mētita.ex̄ eo.si int̄ virū.⁊
ex̄ de spon.duoꝝ.c.ꝑ. Qz si cū ꝑma
ꝯtraxerit spōsalia de futuro sine in/
terpositiōe fidei uel iuramēti.⁊ cū
secūda similit̄ de futuro ſ cū iura/
mēto.ſm Ray.dꝫ ꝯtrahē cū ꝑma
⁊ agē pniam de piurio qd̄ cōmisit
circa secūdā. Juramētū.n.nō pōt
eē vinculū iniq̇tat̄.ex̄ de iure iur.
quāto.⁊ de spon.sicut ex lris.22.
q.4.i malis.Con.Hosti.8°.qn̄ im/
pubes qui ꝯtraxit spōsalia venit ad
etatē adultā ⁊ petit absolui a vin/
culo sponsaliū ⁊ dari sibi licentiā
nubendi alteri.ex̄ de despon.ipu.de
illis.et.c.a nob.Oēs ꝑdictos ca/
sus ponit Ray.⁊ etiā Hosti.q̇ ad/
dit nonū.s.si fama hēat ꝙ int̄ eos
sit canonicū impedimētum.⁊ de
fama doceatur.extra eo.cū in tua.
⁊ de consang.c.2°.et de testi.super
eo. A .nisi cōtra famam huius/
modi iuramentū fide dignoꝝ ſm

arbitriū iudicis ꝛ etiā ꝓpinquorū qñ impedimentū opponit̄ de parē‑tela p̄stet. dicto. c. cum in tua. B Et nō q i p̄dictis duobus casib⁹ spōsalia ipso iure soluūt̄. s. in p̄mo qñ transit ad religionē. ꝛ in. 1°. qñ ɔtrahit m̄rimoniū cū alia. Quin etiam in. 6°. s. ꝓpter fornicationē si fornicatio sit notoria. ut Hosti. dicit. A. 4⁹ est qñ spōsus impubes petit sepationē tp̄e pubertatis. qꝛ alter ipso iure tūc est absolut⁹. ex͂ de respon. ipu. accessit. B. In ceteris ṽo casibus s̄m eundē soluē‑da sūt auctoritate ep̄i. ar. ex͂ de de‑spon. impu. accessit. et. c. ɔtinebat. A. Predicti etiā oēs casus nōnt̄ in sū. eo. ti. q. 25. vbi etiam patꝫ q̄ in predictis omnibus cum Ray. con. Al. Tho. ꝛ Pe. B

14 ¶ Quid si fiant spōsalia sub cō‑ditiōe? R. s̄m Tho. in 4°. dis. 21. distinguēdū ē. qꝛ aut ɔditio ē ho‑nesta siue vtilis. ut cū dicit̄. Acci‑piā te si parētibus placebit. uel si dabis centū. ꝛ tūc existēte ɔditione stat ꝓmissio. Aut est inhonesta. ꝛ h̄ duplicit̄. qꝛ aut ē ɔtraria bonis m̄rimonij. ut accipiā te si venena sterilitatis procures. ꝛ tūc nō cō‑trahunt̄ sponsalia. Aut nō est cō‑traria. ut accipiā te si furtis meis ɔsentias. ꝛ tūc stabit promissio h̄ tollenda ē ɔditio. De spōsalibus etiam vide s̄. impedimentū 13°. Itē circa h̄ vide s̄. matrimonium 5°. per totum. A. Et ibi de istis cō‑ditionibus latius dicitur. B

Stipulatio est q̄dam verboꝝ ɔceptio qñ aliqs int̄‑rogatus ꝓmittit se aliquid datu‑rum uel facturū. ff. de ṽbo. obli. l. 5. §. stipulatio. A. ut si dicatur. ꝓmit‑tis hoc. ꝛ tu r̄ndes ꝓmitto. ul̄ silia ɔsensus indicatiua. ut ibi. B

Studium Clericorū ꝛ religiosorū p̄lati ꝛ capitula debent aliquos habiles mittē ad studiū theologie qui postmodum valeāt alios erudire. quib⁹ si ꝓꝑij obuētus eccl̄iastici non sufficiūt ipsi p̄lati ꝛ capitula necessaria mi‑nistrabūt. Et ipsi docētes in theo‑logia ꝛ studentes dū in scolis stu‑duerint ꝑ annos quinq̄ recipiunt ꝓuētus p̄bendaꝝ ꝛ bñficioꝝ suoꝝ nō obstante aliqua ɔtraria cōsue‑tudine ul̄ statuto. ex͂ de magis. sup specu. Et nota q̄ loquit̄ tm̄ de do‑ctoribus ꝛ studētibus i theologia Et h̄ intelligendū in studio gn̄ali non sp̄ali alicuius castri uel ville. A. vbi fuerit studiū minus cōpe‑tens. ut in. c. tue. hic allegato. Et idē qd̄ hic notat̄ in sū. li. 1°. p̄. ti. 3. q. 9 scd̄m Hosti. B. ꝛ de lnia p̄latorū suoꝝ. ex͂ de cle. nō resi. tue. et. c. re‑latum. Ceterū in. §. se. d̄r de studio litteraꝝ coiter. sed tm̄ audire leges uel medicinas ꝓhibet̄ sacerdotib⁹ ꝛ religiosis. ꝛ bñtib⁹ ecclīasticas dignitates. s̄. excoicatio ꝑ. §. 2°. ṽ. 6⁹. Consimilit̄ ꝛ doctoribus eoꝝ. A. s. ꝓhibet̄ tales docere. B. s̄.

excõmunicatio p̃.§.3°.v̾.14°. Clerici obtinentes ecclesias parochiales insistendo studio per septem annos habent grãs. de quib⁹ vide s̃.ecclesia 2°.§.2°.

j ¶ Quis põt clericis dare licentiã eũdi ad studiũ? R°. ẜm Inno. A .in.c.relatũ.ex̃ de cle.non resi. B .Non solũ ep̃i ẜ etiam inferiores p̃lati dant licentiã eundi ad scolas ⁊ ad alia loca pro honestis causis. Or si ep̃us malitiose differat licentiam. poterit peti a sup̱iori ẜm Hosti.extra de iure patro.nullus. Et si ep̃s non vult dare licentiã nisi data sibi pecunia.lz nõ sit symonia est tñ turpe lucrũ.ar.i.q.3 vendẽtes. Sed ⁊ W.addit ꝙ si ꝓ pecunia daret licẽtiã de quinquẽnio a iure ꝯcesso. symonia esset.ex̃ de magis.sup̱ specu. Et h̃ casu posset datũ repeti ab ipso dãte scõm eundem W.⁊ in sũ.eo.ti.q.10. B Esset etiam symonia ꝓ alio tẽpore si intenderet vendere sibi hoc ꝙ absoluit eũ a faciendo officiũ ecclesie sue. Idẽ dicẽdũ ẽ de septennio ꝯcesso parochialibus.ut in p̃cedenti.§.tactũ est. Certe hoc casu semp̱ videt̾ cõmitti symonia cum vendat̾ licentia que ex officio spirituali cõpetit.ut colligi põt s̃.symonia p̃.§.20.et.22°. B

z ¶ Studiũ vtriusq̧ iuris diuini ⁊ humani canonici ⁊ ciuilis regidz in curia Romana.⁊ studentes ibi gaudent p̃uilegijs libertatibus ⁊ imunitatib⁹ quibus gaudent studentes in studio gnãli.⁊ recipiunt integre suos ꝓuentus ecclesiasticos sicut illi.ex̃ de priuile.cũ de diuersis.li.6°.

S Tulticia Utrũ sit peccatũ? R°. scõm Tho.2°.2ᵉ.q.46. Stulticie nomẽ a stupore videtur esse sumptũ. Vñ Isidorus p̃ ethymol. Stultus ẽ qui ꝓpter stuporẽ nõ mouet̾. Et differt stulticia a fatuitate sicut ibidẽ dicitur ꝙ stulticia importat hebetudinẽ cordis ⁊ obtusionẽ sensuũ. fatuitas aũt importat totalit̾ spũalis sensus priuationẽ. Stultitia ḡ ip̱ortat quendam stuporẽ sensus in iudicando ⁊ p̃cipue circa altissimã causam q̃ est finis vltimus. Et si quidẽ h̃ fit ex dispositione naturali sicut patz in amẽtibus. nõ est peccatum. Si autẽ cõtingat ex eo ꝙ hõ imergat sensũ suũ in rebus terrenis ex quo reddit̾ eius sensus inept⁹ ad p̱cipiendũ diuina. ẜm illud.i. Cor.2°. Aialis hõ nõ p̱cipit ea q̃ sũt spũs dei. sicut ⁊ hoi h̃nti gustũ infectũ malo humore non sapiũt dulcia. Talis stulticia est peccatũ. ꝓv̾.ŝ. Prospitas stultoꝝ p̱det illos. A Idẽ in sũ.li.3°.ti.34.q.229. B

S Tuprum. vide sup̃ fornicatio.§.p̃.

S Ubarratio s̃. arra.⁊ s̃.spõsalia.§.2°.et.§.12°. qui incipit. Quid de penis.

S Abdelegare s. de legare. §. 2.

S Abstitutio. i. testamentum. 2. §. fi.

S Accessio ab intestato. Quot modis dicitur aliquis decedere intestatus. R. Quatuor modis. s. Si nullum testamentum fecit uel si fecit sed non iure. uel iure fecit sed postea est ruptum utputa nato ei filio A. de quo in testamento nulla est facta mentio. tunc. n. testamentum potest rumpi. ut. ff. et C. de inoffi. testa. per totum. B. uel non est ruptum. sed heres noluit adire hereditatem. ut in Insti. de here. que ab intestato. in prin.

¶ Quis succedit alicui ab intestato? R. Iure communi laico morienti primus succedunt descendentes. 2. ascendentes. deinde collaterales proximiores. ut l. Auten. de here. ab intesta. ve. circa prin. coll. 9. A. Et ibi patet quod fratres et sorores coniuncti defuncto ex utroque parente vocantur simul cum parentibus. B. His autem omnibus deficientibus succedit vir uxori et econtra. ut. C. unde vir et uxor. l. i. Ultimo succedit fiscus. ut. C. de bo. vacan. l. i. li. x. A. Et ibi patet quod intelligitur de fisco imperatoris. et per consequens idem est in papa quo ad terras ecclesie. Et idem quod s. no. in sum. li. 2. ti. 5. q. 16. secundum Hosti. Et additur. Et hoc intellige nisi pactum uel consuetudo preiudicet. B. Clerico quoque intestato morienti succedunt cognati secundum ordinem prenotatum in his bonis que sibi persone intuitu obuenerunt. 12. q. ult. c. ult. A. Idem in dicta q. 16. B. Quibus omnibus deficientibus succedit ecclesia quasi fiscus. extra eo. c. pre. 12. q. 5. c. ult. Et hoc intellige ubi res clerici decedentis sunt manifeste distincte a rebus ecclesie. 12. q. i. manifesta. Nam si fuerint res confuse tunc si dubitetur an clericus habuerit aliquid proprium presumitur pro ecclesia et totum sibi vendicat. ar. 12. q. 3. quicunque. et. ff. de rebus dub. l. ciuibus. Sed ubi certum sit quod clericus habuerit sed nescitur quid uel quantum. dicunt quidam quod tunc locum habet distinctio que ponitur extra eo. c. 2. Sed non est uerum. quia potius ibi loquitur de clericis qui fuerant serui ecclesie. ut ibi notatur. Sed de aliis clericis debet in dicto casu fieri equalis distributio inter ecclesiam et consanguineos. 12. q. 4. c. pe. A. Et ibi patet quod hoc est uerum secundum quod ex circumstantiis rerum poterit uerisimiliter deprehendi. Unde ibi dicitur. Compensatione tamen sui iuris quod ecclesiasticarum rerum habita si se utriusque rei quantitas exequauerit inter ecclesiam et decedentes heredes equo iure conquisitio pertinebit. Supradicta etiam no. per glo. extra eo. c. 2. et in sum. li. 2. ti. 5. q. 13. secundum Ray. Et dictum est s. clericus 4. §. 2. et 3. B. Clerici quoque indubitanter succedunt suis consanguineis et etiam religiosi. ut s. hereditas. §. 2. A. Uerum est quod clerici succedunt in patrimonialibus. Secus uero in feudalibus

quibusdã. Quedã.n.feudalia sũt
ad preciũ annuũ cũ homagio ali-
cui exhibita. Et quedã sunt que ꝓ
stipẽdijs militie tenẽt᷑. Pᷓimoniũ
ergo videt᷑ ꝙ habere pñt. Et scias
ꝙ etiam feudalia in multis locis
hñt ⁊ precium exhibent. ⁊ ꝑcio uł
ꝑcibus inducũt aliquem aliũ sibi
in tp̄alibus equalentẽ ⁊ eque di-
gnũ qui loco eorũ facit homagiũ.
Sed illa feudalia que sũt quasi ꝓ
stipendijs militũ. videt᷑ mihi ꝙ si-
ne iniuria dñi feudi hrẽnõ possunt
ſm Al. ⁊ in sũ. eo. ti. q. izz. Et ea-
dẽ rõne idẽ de religiosis videt᷑. B
2 ¶ Quõ succedũt descẽdẽtes? R.
In successione ab intestato ꝓma
cã est descendentiũ. ut in ꝑcedenti
§. dictũ est. Nã in successiõe mor-
tui prisfamilias seu filijfamilias
liberi eius si sunt oĩbus alijs ꝑfe-
rũtur. primi quidẽ gradus equa-
liter. nepotes ⁊ vlteriores in stir-
pes. nõ distinguẽdo sexum uel ius
patrie potestatis. Succedũt ergo
ꝓmo filij si sunt. siue masculus si-
ue femina equalit᷑. Nepotes autẽ
succedunt in stirpem. i. in eã partẽ
quã parentes eoꝝ habituri erant
si viuerẽt. C. de suis ⁊ legit. here. l.
z. et in Auten. in successione. ibi
posita. A. Idem in sũ. li°. z°. ti. 5.
q. iii. ſm Hosti. B
¶ Quõ succedũt ascẽdẽtes? R.
3 Deficiẽtibus descẽdẽtibus succe-
dunt ascẽdentes h mõ. ꝙ defũcto
filio sine liberis parẽtes si soli sũt
succedũt salua ꝑrogatiua gradus

A. quia pater ꝑfert᷑ auo si ambo
supsũt ſm Hosti. ⁊ i sũ. eo. ti. q. iiS.
B. Et si pari gradu sũt. parit᷑ suc-
cedũt. paterni in dimidia ⁊ mater-
ni in alia dimidia. lz dispar sit nu-
merus. A. At si ex vna pte sit tm̃
auus matern⁹. ⁊ ex altera auus ⁊
auia paterni. ut in dicta. q. iiS. B
Sed si cũ parẽtib⁹ sint fratres uł
sorores. A. s. vtriusqz. i. ex vtroqz
parẽte defũcto ꝯiuncti. ut in Au-
ten. defũcto. de qua. j. ⁊ in dicta. q.
iiS. B. vocant᷑ cũ ascẽdẽtibus in
gradu ꝓximis in virilẽ portionẽ. i.
succedũt equaliter cũ pr̃e ⁊ matre
⁊ auo ⁊ auia. ⁊ alijs descẽdẽtibus
Idem etiã est de filijs fratrum ex
vtroqz latere ꝯiunctoꝝ. Et ita suc-
cedit femina sicut masculus. nec
refert vtrũ sit suus uel emãcipat⁹
ſm Hosti. ⁊ in dicta. q. iiS. A. C.
ad tetull. Auten. defuncto. B
¶ Quõ succedũt collaterales? 4
R. Cessantib⁹ ascendẽtibus ⁊ de-
scẽdentib⁹. ꝑ vocant᷑ fratres. simi-
lit᷑ ⁊ filij alicui⁹ fratris ꝑus mor-
tui. Dico de fratre illo ⁊ eius filijs
qui quidẽ frater de vtroqz parente
ꝯtingit eũ de cui⁹ hereditate agit᷑.
⁊ veniũt in hẽditatẽ dicti fratres ⁊
eoꝝ filij cũ parẽtib⁹ defũcti. ⁊ cum
ꝓximis gradu ascẽdentib⁹. Et di-
cti filij fratris ꝑferũt᷑ illis fratrib⁹
defũcti q sũt ex vno tm̃ parẽte cõ-
iuncti defũcto. C. de legit. hẽ. Au-
ten. cessante. Post fratres ex vtroqz
parẽte ⁊ eorũ filios admittũt᷑ fra-
tres sorores ⁊ eoꝝ filij qui sunt ex

vno latere tm̃. Et isti etiã fratrum filij ꝓferũt̃ patruis defũcti ⁊ alijs sil'ib⁹. Post fratres ⁊ fratrũ filios admittunt̃ q̇ sunt gradu ꝓximiores. Et si pares sunt parit̃ admittunt̃. C. de legit. here. Auten. post frẽs. Et extendit̃ cõputatio vsq̃ ad decimũ gradũ. ut dictũ ẽ s̃. hereditas. §. 3.º A. Et ibi de h̃ latius in additione. Et in hac successione collateraliũ simılit̃ cessat oĩs differẽtia sexus ⁊ emãcipationis ẽm Hosti. ⁊ in sũ. eo. ti. q. ii9. vbi etiã dicit̃. Hic tñ hunc ordinẽ serua. ut in reb⁹ maternis soli vterini docent̃. In rebus ṽo patnis soli ꝯsanguinei. In alijs ṽo coit̃ vocabunt̃. Sz h̃ põt intelligi cum agat̃ de succedẽdo patri uł matri. Si aũt agatur de successione fratrũ ad inuicem tenendũ videt̃ qḋ dictum est ꝑ iura allegata. B

5 ¶ Utrũ nãles filij succedãt pr̃i ab itestato. R.º Si legitimi nõ supersũt. nec legitima ꝯiunx. tũc naturales ab intestato succedunt in duab⁹ vncijs. ita tñ ꝙ si mat̃ supest. virilis ei portio de ipsis detur. Qui ṽo sũt ex dãnato coitu. ab oĩ ꝓsus bñficio excludunt̃. ut. C. de nã. libe. Auten. licet. A. Ibi dr̃. Licet pr̃i sine legitima ꝓle seu parẽte cui relinqui necesse ẽ decedẽti nãlib⁹ liberis totã subãm uel int̃ viuos largiri. uel testamẽto relinquẽ. Qz si parẽtes dũtaxat ei supsint. legitima ꝑte parẽtib⁹ relicta reliquũ int̃ nãles distribui ꝑmittitur. Ab intestato ṽo cũ desit soboles ciuilis. nec supsit ꝯiunx legitima. si nãles extant ex ꝯcubina q̄ sola fuerit ⁊ idubitato affectu cõiuncta. in duas pr̃ne subẽ vncias succedant int̃ eos si supest virilis portio det̃. Huiusmõi. n. nãles filios etiam pasci boni viri arbitrio necesse ẽ. Uel si legitimi extant ⁊ succedũt. uł ꝯiuge viua q̇libet alij sũt heredes. Hij ḡ ⁊ parẽtib⁹ parẽ ꝓstant si opus sit pietatẽ. Sz q̇ ex dãnato sũt coitu. oĩ ꝓrsus bñficio excludant̃. B. De huiusmõi naturalib⁹ ⁊ etiã spurijs vide s̃. fili⁹ §. 4.º et. 5.º Et h̃ de successionibus sufficiãt lz in multis locis alie cõsuetudines habeantur.

¶ Sz q̇d de ꝯsuetudine aliquaꝝ terrarũ ꝙ mortuo aliq̃ sine filijs dñs terre totũ accipit? R.º ẽm Hosti. Dico talẽ ꝯsuetudinẽ obẽuãdã si ꝑscripta sit. põt. n. dñs allegare ꝙ ab initio h̃ pactũ fuerit. qz terra sua erat. A. Et ad h̃ ꝓbandũ inducit ꝯsuetudinẽ q̄ ẽ optima legũ ⁊ dubioꝝ int̃p̃res. ex̃ de cõsue. cũ dilect⁹. ẽm eũ. Hosti. ⁊ in sũ. eo. ti. q. izi. B. Leuit. 25.º Terra non vendet̃ in ꝑpetuũ. qz mea ẽ. ⁊ vos aduene ⁊ coloni mei estis. 6

Suffragiũ defũctoꝝ.

Utrũ suffragia facta ꝓ defũctis ꝓsint existẽtibus in purgatorio. habes s̃. purgatoriũ. §. fi.

¶ Utrũ suffragia facta per ministros malos ꝓsint defunctis. R.º j

ſm Tho. ⁊ Pe. i 4°. diſ. 45. Suf-
fragia p malū miniſtrū fiūt tripli-
pliciter. ꝑ. s. velut p actorē. ſic qñ
fiūt ex ꝓprio motu. ⁊ ſic non ꝓſunt
niſi forte ex ꝯñti ⁊ p accñs. inq̄tū
p elemoſynā mali hoīs pauꝑes
excitati orāt ꝓ defūctis. 2°. pñt fie-
ri p malū ut miniſtrū publicū dei
⁊ totius eccl'ie. ſicut ſacerdos qui
celebrat miſſam uel exeq̇as mor-
tuoꝝ in eccl'ia. Et qꝛ ille intelligit
facē ſub cuꝰ noīe ſiue cuꝰ vice fit
ut pꝫ p Dyoniſium. 13°. c. celeſtis
ierarch. Inde ē q̄ ſuffragia talis
ſacerdotis q̄uis ſit peccator ꝓſūt
defūctis. 3°. pñt fieri p malū ut mi-
niſtꝝ ꝑuatū. s. ꝑuate pſone de mā-
dato eiuſdē. s. exñtis in caritate.
ſiue ſit defunctꝰ ſiue viuus. ⁊ talia
ꝓſūt. ſicut cū ſuus in pctō exiſtēs
qd̊cunq; opꝰ miſericordie facit ex
ꝑcepto dñi caritatē habentis. A
Hoc veꝝ niſi q̇s ſciret malitiā mi-
niſtri. ⁊ neceſſitate nō vrgēte facēt
eū in ſuo ordine miniſtrare. qꝛ tūc
inuolueret in eadē p ditione cū eo
ut s̄. ordinatꝰ ꝑ. §. 2°. Et idē qd̊ in
h. §. nō. in ſū. li°. 3°. ti. 34. q. 165. B
Magis tñ ꝓdeſſent ſi etiā mini-
ſtri in caritate eēnt. qꝛ tūc illa opa
eēnt meritoria ex duabꝰ ptibꝰ. Et
de iſta mā vide s̄. miſſa. §. 7°.

2 ¶ Utrū ſuffragia facta ꝓ defun-
ctis ꝓſint etiā facīeti. R°. ſm Tho.
vbi s̄. Opꝰ ſuffragij qd̊ ꝓ altero
fit pōt ꝯſiderari dupliciť. Uno mō
ut ē expiatiuū pene p modū cuiuſ-
dā recōpenſationis. ⁊ hoc mō opꝰ
ſuffragij reputať q̄ſi eiꝰ ꝓ quo fit
⁊ ita abſoluit eū a debito pene ſue
q̄ nō abſoluit facientē a debito pe-
ne ꝓprie. Alio mō pōt cōſiderari
inq̄tum ē meritoꝝ vite eterne. qd̊
hꝫ inq̄tum ꝓcedit ex radice cari-
tatis. ⁊ ſm h nō ſolū ꝓdeſt ei ꝓ q̄
fit. ſ; etiā facīeti magis. vñ in ꝑs.
Orō mea in ſinu meo ꝯuertet. Et
Jo. Damaſcenus in ſmone de his
q̇ in fide moriūtur. dicit. Quicūq;
pro ꝓximi ſalute agoniçat. ꝑmū
ſibi prodeſt. deinde proximo. A
Idem in ſū. eo. ti. q. 166. B

3 ¶ Quibus ſuffragijs iuuanť aīe
defūctoꝝ? R°. ſm Greg. Anime
defūctoꝝ quatuor modis abſoluū-
tur. Aut oblationibꝰ ſacerdotū.
Aut precibꝰ ſanctoꝝ. Aut caro-
rū elemoſynis. Aut ieiunijs co-
gnatoꝝ. 12. q. 2. nō eſtimemꝰ. et. c.
anime. Quos modos diſtinguit
Ray. dicēs ſic. Suffragia quidē
ꝓſunt defūctis ad abſolutionē pe-
ne. A . nō ad ꝑmiū vite eterne. ut
in ſū. eo. ti. q. 167. B . a qua poſſūt
abſolui q̄tuor modis. ꝑ mō p inť-
ceſſionē ipſius capitis. s. xp̄i. ⁊ ſic
iuuanť p oblationē altaris. 2°. p
inťceſſionē quaſi ꝑuatā mēbroꝝ
i. p orōnes ſcōꝝ. 3°. mō p modū re-
dēptionis pene. s. p elemoſynarū
largitionē. 4°. p modū ſolutionis
pene. s. p ieiunioꝝ afflictionē. Et
ad dictos quatuor modos oēs
alij reducūtur. A . Idem in dicta
q. 167. B

4 ¶ Que ſuffragia ſint meliora?

R°. s͞m Ray. Quia melius ē op⁹
caritatis q̇ͦ dirigit̄ in deum q̄ͥ q̇ͦ
in hominē. iō duo p̄mi modi quia
in deū dirigunt̄ meliores sunt q̄ͥ
duo vltimi· nisi p̱ accn̄s. in q̄ͥtū. s.
elemosyna impetrat scō q̄ orones
Quia ṽo melius ē op⁹ caritatis
cois q̄ͥ p̄uate ⁊ spālis. iō melius ē
suffragiū sacri altaris q̄ͥ oronis.
A. Et etiā q̄ꝛ in sacro est ipse xp̄s
⁊ eius in ipso repn̄tat̄ passio· qua
nil ē efficacius ad remissionem ⁊
grām. de ɔse. dis. z. c. quid sit. B
⁊ iterū q̄ꝛ bonū quāto coius tāto
melius. iō elemosyna melior ē ie-
iunio. A. Idē in dicta. q. i67. B
5 ¶ Utrū missa ꝑ defūctis eq̄liter
valeat defuncto sicut alia. R°. s͞m
Tho. i 4°. dis. 45. In officio misse
nō solū ē sacrificiū s̄ etiā sūt oro-
nes. ⁊ ideo suffragiū misse cōtinet
duo de p̄dictis. s. oronē ⁊ sacrifi-
ciū. Q̄tum ergo ex parte sacrificij
oblati missa de quocūq̄ dicat̄ eq̄-
liter ꝓdest defūcto. ⁊ hoc ē p̄cipuū
quod fit in missa. Sed ex p̱te ora-
tionū magis prodest illa in q̄ sunt
orones oēs ad hoc determinate.
Sꝫ tn̄ iste ꝓfectus recōpensari po-
test p̱ maiorē deuotionē uł eius q̇
dicit missam uel eius q̇ facit dici.
uel iterū p̱ deuotionē siue in ītcessi-
onē sancti cuius suffragiū implo-
ratur. De materia misse habes s̄.
missa. A. Con. Pe. ut in dicta. q.
i67. B
6 ¶ Quibus defūctis ꝓsint suffra-
gia. R°. s͞m Tho. ⁊ Pe. vbi s̄. Illis
solū prodesse pn̄t qui sūt in purga-
torio. Nā ut dicit Pe. ad h̄ ut ali-
quis defūctus iuuet̄· duo req̇runt̄
ex p̱te ipsius. Unū ē indigentia. ⁊
iō nō prosūt beatis. Alterū ē ɔdi-
tionale· meritū. s. ut h̄ meruerint
sibi ꝓdesse. ut dicit Aug⁹. ⁊ ideo
nō prosunt damnatis in inferno.
Utrūq̄ ṽo in his ē qui sūt in pur-
gatorio· idcirco ꝓsunt illis. Et sic
loq̇t̄ illa auctoritas Aug. in en-
chiridion. i3. q. z. tēpus. Et de mā
purgatorij hēs s̄. purgatoriū. A
Hec vera sūt. lꝫ aliq̇ dixerint q̄ ꝓ-
sunt etiā existētibus in inferno ad
aliqualē mitigationē. s̄ h̄ coit̄ nō
tenetur. ut in sū. co. ti. q. i67. vbi h̄
plene notantur. B
¶ Utrū suffragia spāliter ꝑ aliq̄ 7
facta eque ꝓsint alijs. R°. s͞m Pe.
⁊ Tho. in 4°. dis. 45. Cū suffragiū
sit ṽtutis finite. ⁊ deriuet̄ p̱ inten-
tionē faciētis quo voluerit. valet
ei pro q̄ fit q̄ͥtum ad liberationē a
pena. tn̄ q̄ͥtum ad ɔgratulationē
⁊ interiorē cōsolationē s͞m q̄ vn⁹
in caritate existēs de bonis alteri⁹
gaudet. sic valet oibus in caritate
existētibus. ⁊ plus ei qui in maio-
ri caritate ē. A. Et h̄ ē cois snīa
lꝫ aliqui ɔtrariū dixerint. s. q̄ di-
cta suffragia lꝫ sint facta speciali-
ter ꝑ aliquo· eque ꝓsunt oibus q̄
sunt eiusdē meriti. q̄ ad vtilitatē ⁊
liberationē. s̄ nō quo ad honorē.
ut in sū. co. ti. q. i69 B
¶ Utꝝ suffragia facta pro multꝭ 8
eq̄lit̄ ꝓsint singulis ? R°. scōm

Tho. et Pe. vbi s. Si valor suffragiorum consideretur secundum quod valent ex virtute caritatis, sic tamen prosunt singulis ac si pro vno tantum fierent. quia caritas non minuitur si distribuatur affectus in multos. imo magis augetur. Et sicut etiam gaudium ex caritate procedens quanto pluribus est commune tanto fit maius. ut dicit Augustinus in libro confessionum. et sic quantum ad congratulationem potest intelligi. de conse. dis. 5. non mediocriter. Si autem consideretur valor suffragiorum inquantum sunt satisfactiones quedam per intentionem facientis translate in mortuos. sic magis valent ei pro quo specialiter fiunt. Sic. n. affectus suffragij diuiditur ex diuina iusticia inter eos pro quibus fiunt. A. Idem in sum. eo. ti. q. 130. B

S Uperbia vtrum sit peccatum mortale. R. secundum Tho. 2a 2e q. 162. Superbia consistit in hoc quod aliquis extollit se supra id quod est sibi prefixum a diuina regula. contra quod apostolus dicit. 2. Cor. 10. Nos autem non in immensum gloriamur. sed secundum mensuram quam mensus est nobis deus. Et ideo dicitur Eccl. 10. Initium superbie hominis est apostatare a deo. In hoc. n. radix superbie consideratur quod homo aliqualiter non subditur deo et regulis ipsius. Hoc ipsum autem quod est non subijci deo habet rationem peccati mortalis. Unde superbia secundum genus suum est mortale. Sicut tamen in alijs que ex suo genere sunt peccata mortalia. puta in fornicatione et adulterio sunt aliqui motus qui sunt peccata venialia propter eorum imperfectionem. quia scilicet preueniunt iudicium rationis. et sunt preter eius consensum. Ita etiam circa superbiam accidit quod aliqui motus superbie sunt peccata venialia dum eis homo non consentit De superbia ornatus. s. ornatus. Et de vestibus. s. vestis. A. Pro meliori huius materie declaratione primo videndum est quid sit superbia. 2o de eius speciebus 3o vtrum sit mortale. Ad primum dicendum secundum Tho. 2a 2e q. 162. arti. 5. quod superbia est quedam extollentia per quam quis se extollit supra id quod est ei prefixum a diuina regula. Hec diffinitio obscura est. quia multum generalis. sed per alias particulariores dilucidabitur. Unde sciendum quod a diuina regula plura nobis prefixa sunt et ordinata. quorum primum est obedientia dei et hominum. Dei. ut patet primo Reg. 15. ibi. Numquid vult dominus holocausta aut victimas etc. Hominum. ut Math. 18. Si ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Et Ro. 13. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit etc. Et huic obedientie contrariatur complacentia proprie voluntatis. Ideo in ea est vitium superbie. Numeri. 15. ibi. Anima que per superbiam aliquid commiserit etc. Unde ut patet in sum. de vitijs. sic diffinitur. Superbia est amor proprie voluntatis. Secundum quod a diuina regula homini prefigitur est ut non appetat alijs preesse. ut patet Math. 23. ibi. Omnia opera sua faciunt ut videantur ab hominibus etc. Desiderare ergo preesse primo est contra diuinam regulam. et ideo est superbia. Unde ab Aug. in li. de ciui. dei.

⁊ in sū. de vitijs sic diffinit᷑. Sup/
bia est ꝑuerse celsitudinis appeti/
tus. Q̇ȯ clarius dr̄ 2.ͦ sniaꝝ. dis.
42. in. c. ex superbia. videlicet sic.
Supbia ē amor ꝓprie excellentie.
Et iste amor ē peruersus. ut dicit
Aug⁹. q2 hʒ in se ꝑuersitatē ꝯtra
diuinā regulā ut ꝓmōstratū ē. Et
etiā q2 ducit hominē in oēm ꝑuer/
sitatē. Nā mēs potētie auida neqꝫ
abstinē nouit a vetitis neqꝫ gaudē
ꝯcessis. neqꝫ pietati adhibē cōsen/
sū. 41. dis. virū. Tertiū qȯ a diua
regula ꝓfigit᷑ hoi ē ut nō se extol/
lat siue de se reputationem faciat.
nec apud deum. nec apud ꝓximū.
nec apud seipsū. Nō apud deū. q̇a
nō possem⁹ tantū agē q̄ uel vni di/
uino bñficio. puta creatiōis ul re/
demptionis valerem⁹ satisfacē. Et
iō Luc. 17.ͦ dr̄. Cū feceritis oīa que
ꝓcepta sunt vobis dicite serui in/
utiles sum⁹. Nō apud ꝓximū. i.
ut nō se illo reputet iustiorem. ⁊ iō
nō debemus nos etiā sup peccātē
ꝓximum extollē. Ad h᷑ occurrēt no/
bis sicut phariseo dicēti. Non sū
velut hic publican⁹. ex quo a dño
ꝯdēnatus ē. Luc. 18.ͦ Non apud
seipsū. i. ut nō seipsū iustificet cor/
de uel ore. Iob. 9.ͦ Si iustificare
me voluero. os meū ꝯdēnabit me
Diuina ergo regula ꝓfixit homini. ut
nō se reputet. ꝯtra quā facit repu/
tator sui. ⁊ ſm hoc pōt sic diffiniri
Supbia ē ꝓpria reputatio. Ad se/
cundū dicendū q̄ in dicto. c. ex su/
perbia. 2.ͦ sniarū. dis. 42. enume/
rantur quatuor spēs. Et hoc ideo
q2 ibi nō fit mētio nisi de superbia
intellect⁹. ⁊ de supbia mixta. Su/
perbia intellect⁹ subdiuidit᷑ in tres
⁊ supbia mixta ponit᷑ pro quarta
specie. Sʒ ut ex ꝓcedenti. §. potest
colligi si spēs supbie singulariter
numerētur plures sūt q̄ꝫ quatuor
Si ṽo gnāliter. pauciores. Iōqꝫ
notandū q̄ tres gnāles sunt spēs
supbie. videlicet supbia intellect⁹
affectus ⁊ mixta. Supbia intelle/
ctus subdiuidit᷑ in tres. ut in dicto
c. ex supbia. Prima spēs est qñ q̇s
grām quā habet reputat a se hr̄e. i.
ex ꝓprio studio diligētia seu inge/
nio. Secūda qñ se grām a deo hr̄e
nō reputat. siue tꝑalem siue spūa/
lem. ſ3 ex ꝓprijs meritis. Tertia ē
qñ quis se iactat seu reputat gra/
tiā hr̄e quā nō hʒ. uel amplius q̄ꝫ
habeat. Supbia affect⁹ distinguit᷑
in duas. videlʒ in affectū ꝯtuma/
cie seu voluntatis ꝓprie. ⁊ in affe/
ctū ꝓsidētie. Quo ad ꝓmū pōt di/
ci q̄ supbia est ꝯtumacia ꝯ legiti/
mam obediētiam. Numeri. 15.ͦ ibi.
Aia q̄ p superbiā aliq̇d cōmiserit
⁊c̄. seu q̄ supbia ē amor ꝓprie vo/
lūtatis. ut in sū. de vitijs. Quo ad
secundū pōt dici q̄ supbia ē amor
ꝓprie excellētie. dicto. c. ex supbia
Et ē aduertendū q̄ hic amor re/
uerētie non solū intelligit᷑ cū quis
querit honores. sed etiam qñ non
q̄rit ſ3 oblatos suscipit ad propriā
gloriā ⁊ complacentiā. 8. q. 1. sci/
endū. ibi. Nam cum hui⁹ mundi

successus ꝑcipit᷑ ⁊c̄. Et in h̄ peri-
culū magnū iminet etiam bonis.
qui lʒ faciliter mūdi honores cō-
tēnant nō querēdo. tñ difficulter
dū offeruntur non delectant᷑. ut
dicit glo. Aug. super illud. i. ad
Thessal. z°. Non q̄si hoībus pla-
centes ⁊c̄. Supbia mixta ē. cum
ceteris despectis singulariter q̇s
vult videri. ut i dicto. c. ex supbia.
videlicet cū q̇s lʒ reputet se grās
a deo hr̄e. ⁊ non ex ꝓprijs meritis.
tñ gloriat᷑ se singularē esse seu re-
putari desiderat seu delectatur.
Inq̄ꝑtum. n. se reputat ⁊ gloriat᷑
singularē. ꝑticipat de supbia itel-
lect᷒. ⁊ ꝓprie reputatiōis. Inq̄ꝑtū
ꝟo delectat᷑ seu amat reputari. ꝑti-
cipat de supbia affectus. Jō hnc
spēs mixta vocat᷑. de q̄ moral. z3°.
c. i6°. Greg᷒. ait. In hac arrogā-
tie quarta specie crebro hūanus
animus labit᷑. ut id qḋ hʒ habere
se singulariter glorietur in q̄ tñ dia-
bolice similitudini vicin᷒ appro-
pinquat. Ad tertium dicendū. ꝙ
aut supbia nō hʒ ꝯsensū delibera-
tū aut habet. ꝓ casu ē veniale. ut ē
hic ꝑtactū. In z°. absq̧ vllo du-
bio ē mortale. quia ꝯtrariat᷑ hu-
militati sine qua nemo pōt salua-
ri. ut pʒ Math. et Luc. i8°. ⁊ nōt
Nico. de lira sup ps. 83. ⁊ Tho. z°.
z°. q. i6z. arti. 5°. imo radix ⁊ ma-
ter est omniū capitaliū peccatorꝝ.
ut patet p Greg. moral. 3i°. c. 38°.
Unde ⁊ de pe. dis. z. c. principium
ad fi. idem Greg᷒ dicit. Cōside-
ret homo elatus quid i terra me-
reatur. si prelatus angelus in ce-
lo in terram prosternitur.

Suspensus.

Scdm̄ W. suspēsus dicitur
aliq̇s qñq̧ quidem quo ad se ⁊ q̄
ad alios. qñ. s. p sniam canonis
uel hominis suspēsus ē. ⁊ talis te-
net᷑ abstinere ab officio. ⁊ illi qui
hoc sciūt tenent᷑ eū vitare quo ad
executionē officij. Si tñ occulte
sit suspensus dicto mō per sniam
canonis. ille q̇ hoc scit si nō posset
eū vitare sine scādalo credo ꝙ nō
tenet᷑. Suspēsus ꝟo quo ad se tm̄
ille dicit᷑ qui nō est ꝓhibitus ab-
stinere ab officio ⁊ huiusmodi per
sniam canonis uel hois. s̄ p sim-
plicē ꝓhibitionē iuris absq̧ lata
snia sicut quilibʒ exn̄s in peccato
mortali tenet᷑ abstinē a celebra-
tione. Si tñ celebret nō tenet᷑ sub-
ditus eius eū vitare. uel quicūq̧
alius etiā si sciret ei᷒ pctm̄. Lar-
ge quoq̧ dicit᷑ quis suspēsus quo
ad alios non quo ad se. ut cleric᷒
ꝑegrin᷒ qui ꝑmittit᷑ celebrare in
occulto ⁊ ex deuotione s̄ non in
publico. ut s̄. peregrinus z°. §. 3°.
A. Predictis con. Ul. ut i sū. li°.
ꝓ. ti. ꝓ. q. zi. circa. fi. Sed hodie cir-
ca predicta inouatio facta ē aliq̄
ut s̄. cleric᷒ 3°. §. fi. in additiōe. B.
¶ Quid si quis sit suspēsus a pō-
tificalibus. R°. s̄m Hosti. Etiam
si celebret in pontificalib᷒ non est
irregularis. qꝛ pontificalia nō sūt

de substātia celebratiōis. nec de-
bemus aliquē iudicare irregula-
rē nisi inueniat expressū. ar. de pe.
dis. i. pene. ⁊ ex̃ de sen. exco. is qui.
in pn.° li.° 6.° A. Con. Inno. ⁊ W.
duran. ut in sū. li.° 3.° ti. 29. q. 5. ℣.
quid si aliquis. B
2 ¶ Quid si quis suspendit ab in-
gressu ecclesie. ul' ingressus eccle-
sie sit ei interdictus? R.° Cum tali
per ꝯsequēs censeat in ipsa eccle-
sia diuinorū celebratio interdicta.
irregularis efficit si ꝯtra interdictū
huiusmodi diuinis se scient inge-
rat in suo agens officio sicut pri⁹
Talis quoqꝫ si hoc interdicto du-
rante decedat. nō debet in ecclesia
nec in ecclesiastico cimiterio nisi
penituerit sepeliri. ex̃ de sen. exco.
is cui. li.° 6.° Et de h̄ s̃. interdictū
4.° §. plt.
3 ¶ Utrū suspensio possit suspendi
per appellationē. R.° Sicut excoi-
catio. sic ab officio uel igressu ec-
clesie lata suspensio p appellatio-
nē sequentē minime suspendit. ex̃
de sen. exco. is cui. li.° 6.°
4 ¶ Utrū suspensus a pticipatio-
ne uel collatione sacrorꝫ. si cōtra-
faciat fit irregularis. R.° ꝓm In-
no. ⁊ Hosti. Non. ex̃ de cle. exco.
mi. si celebrat. Talia. n. non sunt
ordinis. quia ⁊ laici participant
sacramētis ⁊ ꝯferunt sacramēta.
A. Idem in dicta. q. 5. ℣. quid si
suspenditur. B
5 ¶ Utrū suspensus a diuinis uel
ab officijs seu a celebratiōe mis-
se uel aliq̄ huiusmodi. A. s. qd
ꝓprie ptinet ad aliquē actū ordi-
nis ꝓm eūdē Inno. ⁊ i dicto. ℣. q̇d
si suspēditur. B. sit irregularis
si ꝯtrafaciat. R.° ꝓm Inno. Irre-
gularis fit. Nam tales actus sūt
ꝓprie actus ordinis. ex̃ de sen. ⁊ re
iudi. cū eterni. li.° 6.° xi. q. 3. si quis
eꝑus dānat. ⁊ ꝓm W. etiā si extra
ecclesiam dicat horas officiando
populū sicut in exercitu ⁊ huius-
modi. Sed si dicat cū vno socio
ul' duobus. nō officiādo in eccle-
sia uel in populo. lꝫ mortalit̃ pec-
cet sic coicando cum alijs nō cō-
trahit tm̄ irregularitatem. Debet
etiam abstinē ab illis verbis que
a solis sacerdotibus dici solēt. ut
dn̄s vobiscū. Iterum minus ma-
lū faceret si ab alio etiā nō sacer-
dote faceret horas icipe. Idē W.
duran. in Spe. A. Idē i sū. eo.
ti. q. 6. q̄ incipit. Circa tertiū. B
¶ Utrū suspensus ab officio tm̄ 6
possit pcipe reꝑuentus beneficiorꝫ
suorū. R.° ꝓm Inno. Non. extra
de appel. pastoralis. Sed h̄ intel-
ligit Hosti. qn̄ ex graui cā suspen-
sus est. extra de pur. ca. inter solli-
citudines. Secus si ex leui causa
puta propter populi scandalum.
uel infamiam solam nec diu ste-
tit ꝯtumax. Idē Hoff. A. Idē
in sū. li.° 3.° ti. 23. q. 81. Ubi ⁊ addi-
tur ꝓm Hosti. Nota ꝙ quicūqꝫ ē
excōmunicatus. etiam ab officio
⁊ beneficio est suspensus. extra de
appella. pastoralis. §. fi. sed non

couertitur. Item quicūq3 suspensus ē ab officio· videtur suspēsus & a būficio.ar.ex̄ de cle.cōiu.c.diuersis fallacijs.et.c.quod a te.ꝯ non cōuertitur. Item quicūq3 suspensus ē a subdiaconali ordine· suspēsus intelligitur a diaconali & sacerdotali.ꝯ non conuertit̄.ar. ex̄ de cor.viti.c.significauit. Melius facit.quia cui interdicunt̄ minora.intelligunt̄ interdicta & maiora.ex̄ de sen.exco.cū illorū. Sequitur. Et suspēsus a sacerdotalibus· suspensus ē a pontificalibus. sed nō cōuertit̄.ꝙuis etiā suspensus a collatione ordinū simplicit̄ suspēsus intelligat̄ a collatiōe diaconij & presbyterij. A collatione tamē subdiaconij & alioꝝ inferioꝝ ordinū non videtur suspēsus. ut innuitur ex̄ de tempo.or.dilect⁹ filius.in fi.et.c.lrās.ad fi. Allegata iura nō videtur hoc probare Nam.c.dilectus nō declarat ꝙ p simplicem suspensionē ab ordinādo intelligatur solū inhibita collatio presbyteratus & diaconat⁹. In.c.autē litteras fuit facta particularis suspēsio ab his duobus ordinibus. Sequit̄. Cui interdicit̄ ingressus ecclesie interdicit̄ officiū intra ecclesiā non extra. Ergo suspensus ab officio suo pōt ecclesiā intrare & diuinū officiū audire dūtā caueat ꝙ non officiet. Sec⁹ dicerē si esset suspēsus simplicit̄ a diuinis.qꝛ tūc nec officiare posset nec cū alijs audire.ꝯ Hosti.

Susurratio.

Qui dicuntur susurrores? R. ꝯm Tho.2.2. q.14. Sicut dicit glo.sup Ro.p. Susurrones dicūtur inter amicos discordiam seminātes. Detractores qui aliorū bona negant uel minuūt. Contumeliosi qui intēdūt honorē auferre. Et de his duobus ē.detractio.et ē.ꝯtumelia. A .vbi de his etiā latius dr̄. Et idē qd hic nō.in sū.li.3. ti.33.q.261. B

¶ Sꝫ quod horū est grauius? R. ꝯm Tho.2.2.q.14. Susurratio grauius ē. Nā tanto aliqd nocumentū grauius ē quanto bonū qd tollitur melius ē. Melior est aūt amicitia ꝙ fama que tollit̄ p detractionē.qꝛ fama ad ꝯ maxime necessaria ē.ut homo idone⁹ habeatur ad amicitiā. Itē amicitia est melior ꝙ honor.qui tollit̄ p cōtumeliā.sicut & amari est melius ꝙ honorari.ꝯm phm .8. ethicorum. Vñ hū. dicit̄ Ecc.6. Amico fideli nulla ē compatio. Et Ecc.5. Denotatio pessima sup bilinguē. Susurratori autē odium inimicitia & contumela. A .Idem in dicta.q.261. B

Tabellio

est publica psona habens officiū scribendi instrumenta ad faciendū fidem. A Hoc dictum fuit glo.Ray.ut in sū.li.2. ti.8.q.4. B

¶ Utrum clerici exercere possint

officiũ tabellionat᷑. R. ſm Ray. Clericis in ſacris ordinibus ꝯſtitutis eſt penitus interdictũ officium tabellionatus. ⁊ ſi illud habeant. ad dimittendũ ſũt cõpellẽdi ꝑ ſubtractionẽ bñficij appellatiõe poſtpoſita. ex. ne cle. uel mo. ſicut. Et idẽ credo ſi ſũt in minorib᷑ ⁊ habeant ſufficientia bñficia. ar. ex. de poſtu. clerici. Sz ut addit Inno. ſi illi qui ſũt in ſacris inſtrumẽta cõficerent anteq̃ eis interdiceret valerẽt. alr̃ non. Et intelligitur ſcd̃m Hoſti. q̃ nõ valerẽt in ſecularib᷑ negocijs. ut docet Rubrica ꝑdicti. c. ſicut. ſ; in eccl̃iaſticis valerẽt A. Idem in dicta. q. 4. B

2 ¶ Utrum epũs poſſit in eccl̃iaſticis ꝯſtituere clericũ tabellionem. R. ſm Ray. Poteſt ꝑ totam ſuã dioceſim. cui cura omniũ eſt commiſſa. 10. q. i. regenda. 12. q. i. epũs. et. c. ꝑcipimus. Et ſi fecerit poterit ille uocari ad ſcribendũ acta eccleſiaſtica fori. Alr̃ ubi tabellio non habetur. due honeſte ꝑſone ſubrogabunt. extra de ꝓba. q̃m contra falſam. Et ſic intellige q̃ clerici poſſũt eſſe notarij pape. 5. q. i. quidam. Sz tñ ꝯſtitutus a papa poterit conficere inſtrumẽta ubiq;. Conſtitutus aũt ab epõ nõ habet poteſtatẽ extra dioceſim illius q̇ ipſũ cõſtituit. ff. de iuriſ. om. iu. l. fi. Sed tñ ſi ſimpliciter ꝯſtitutus ſit tabellio maxime ab epõ qui haberet ſup hoc ꝑuilegiũ. poteſt etiam iſte ubiq;. A. Hoſti. poſt ꝑdicta ſubdit. Sed ⁊ dici poteſt q̃ ex quo quis ſimpliciter ꝯſtitutus ẽ tabellio ab illo qui habet hanc poteſtatẽ. poteſt ubiq; ꝯficere inſtrumẽta ſicut ꝑſbyter ſemel ordinat᷑ ubiq; celebrat. ut in dicta. q. 4. B. Et nota q̃ tabellio eccl̃iaſticus non debet ꝯficere inſtrumentũ in ſecularibus nec ſecularis in reb᷑ pure eccl̃iaſticis. quia hoꝝ ꝯuerſatio nõ debet eẽ ꝑmixta. 2. q. 7. laicos. vñ notarij clerici in curijs principũ prohibẽtur eẽ ſcriptores. extra ne cle. uel mo. ſniam. §. ne quiſq̃. A Idem in dicta. q. 4. B

¶ Utrũ religioſi poſſint exercere officiũ tabellionatus. R. ſm Io. an. ſup. c. ut officiũ. de heretic. li. 6. qui ſic dicit. Per hanc lrãm hñ pz q̃ tabellio factus monachus nõ põt exercere tabellionatus officiũ in alijs q̃ ꝯtra hereticos. ut dictũ eſt ſ. hereticus 2. §. 17. qui incipit In examinatione. Et h̃ idem patet in q̃dã extra. Bonifacij octaui. de offi. or. in decre. ſupioribus. circa mediũ. Et idẽ probat olim per decre. ex. ne cle. uel mo. ſicut. C de ſacroſanc. ecc. l. ante penlt. 16. q. i. nouarũ. C. de epi. et cle. l. placet. Tñ ſicut nõ. W. in Spe. vetera inſtrumenta complebit. ſ; noua nõ aſſumet. ff. fami. herc. l. alienationes. ⁊ extra de iudeis. iudei. cum ſimilibus. 3

TAllia ſiue exactio. ſiue collecta ſiue queſta. Utrũ dñi tpales

possint imponere subditis suis si/
ue exigere tallias. R°. ẜm Ray.
Illā potest dn̄s imponere uel exi/
gere de qua ꝯuenerūt secū uel an/
tecessoribus suis bona fide ⁊ sine
vlla coactiōe. sicut solet fieri cau/
sa mansi uel ville qn̄ de nouo con/
cedunt᷑. ꝙ datur aliquid uel pro/
mittit᷑ cēsus ānuus ⁊ huiusmodi.
Omnia ḡ huiusmodi dū tn̄ non
sint pacta turpia uel ꝯtra deū lici/
te exigūtur. Nā quilibet in traditi/
one rei sue pōt imponere legē quā
vult. ex̄ de condi. appo. verū. 18. q.
2. eleutherius. Nā ⁊ sciēti ⁊ volen/
ti nō infertur dolus. C. de trāsac.
cum donationis. ⁊ pacta custodiri
debēt. ex̄ de pac. antigonus. Quic/
quid ergo subditus de huiusmodi
subtraheret. furtū faceret. verūtn̄
si in instrumēto positū ē indiffini/
te ꝙ soluent questā uel talliā. in/
telligo ꝙ dn̄s debet eam modera/
te petere inspectis ꝯditionibus. ex̄
de censi. cum aplu͛s. in fi. 10. q. 3. c.
vlt᷒. Immo ẜm W. si dicat᷑ ꝙ do/
minus possit imponere questā uel
talliam ẜm bn̄placitū suū. nihilo/
minus moderāda est ad arbitriū
boni viri. Si ṽo dn̄s vltra predi/
cta exigat coacte ꝑ se uel per suos
directe uel indirecte tenet᷑ restitue/
re. dis. 18. de eulogijs. 1. q. 2. placuit
et. c. ꝙpio. Et dicit᷑ cogere indire/
cte. qn̄ negat subditis iusticiā. uel
non defendit eos ut sic aliquid ex/
torqueat. ul᷑ insinuari facit ꝙ vult
aliquid habere. Secus esset si re/
ciperet aliquid sponte oblatū nul/
la fraude adhibita. Itē secus est
de his q̇ mere sunt serui. qꝛ res eo/
rū sūt dn̄i. Peccat tn̄ dn̄s si nimis
grauat eos. sed nō tenet᷑ ad resti/
tutionē. A. Hoc dictū de seruis
fuit Al. qui etiā con. ꝑdictis. qui/
bus etiā con. Hosti. ⁊ Tho. Et ad/
dit Tho. in epl͛a ad ducissam lo/
thringie. ꝙ ꝓncipes terrarū a deo
sunt instituti. non quidē ut ꝓpria
lucra querāt. sed ut cōmunē vtili/
tatē populis ꝓcurent. Et iō insti/
tuti sūt eis redditus ut ex illis vi/
uentes a spoliatione abstinerent.
Vn̄ in Ezech. 45°. dicitur ꝙ ꝓn/
cipierit possessio in isr͛l. ⁊ non depo/
pulabunt᷑ vltra populū meū prin/
cipes. B. De materia dicte. q. vi/
de s̈. dn̄s. §. 2°. Et ibi agit᷑ de casi/
bus in quibus dn̄s potest a subdi/
tis exigere vltra ꝯsuetum.
¶ Quid de quibusdam dn̄is qui j
nihil ꝑcipiūt nisi tallias? R°. ẜm
Ray. Si tallia ē antiqua. ⁊ credi/
tur ꝓbabilit᷑ ꝙ ex cā iusta impo/
sita fuerit. pōt exigi. ita tn̄ ꝙ ipse
dn̄s impleat si quid ex illa cā im/
plere debeat. Si ṽo est noua ⁊ ne/
scitur iusta causa. nō debet exigere
⁊ si receperit debet restituere. 14. q.
6. si res. A. Con. Al. ut in sū. eo.
ti. q. 36. B
¶ Qualiter sciri pōt talliā ex iu/ z
sta causa fuisse impositā? R°. ẜm
W. Potest h̄ sciri uel ꝑ instrumēta
inde confecta. uel si ita seruatū est
a tpe a quo nō extat memoria. qꝛ

tunc ꝓsumitur iusta causa.ar.iz.
di.s.illa.nisi violenta sit ꝓsumptio
in ꝯtrariũ.sicut de ꝓscriptione di-
citur s̃.ꝓscriptio.§.8.° A .ibi pa-
tet.⁊ in.c.ꝑm.de prescrip.li.° 6.° ꝙ
ꝓsumptio ẽ regulariter ꝓ allegã-
te cursum tp̄is cuius initij nõ ex-
tat memoria.Quod verũ est ꝑm
eũdẽ W.⁊ in sũ.co.ti.q.38.nisi vio-
lenta sit ꝓsumptio in ꝯtrarium.
3 ¶ Quid de quibusdã q̇ allegãtes
ꝯsuetudinem accipiũt a subditis
de mobilibus quicquid volunt.⁊
ꝑcipue expoliant eos qñ suspicant
illos velle trãsire ad aliũ :R.° ꝑm
W.Tales dñi peccant ⁊ tenẽtur
ad restitutionẽ.ut tactum est in.§
2.° nisi ꝙ si certum forsitan esset ꝙ
a principio in cõcessione terre fuis-
set expresse impositũ tale onus.to-
lerari posset dũ tñ vltra modũ nõ
grauet eos nec manentes nec re-
cedentes. A .⁊ dum tñ non fue-
rit impositũ per malitiã uel frau-
dem.ꝑm eũdẽ W.Et ꝑdictis con.
Al.⁊ addit.Sed ꝓbabile non est
huiusmodi ꝯsuetudinẽ nimis ser-
uilem inductam esse de voluntate
subditoꝝ.sed per coactionẽ ⁊ vio-
lentiã superiorũ.Dicit tamẽ idem
W.ꝙ in hoc casu ⁊ similibꝰ q̇ tole-
rãtur ab eccl'ia ꝓ eo ꝙ aliqua ibi
potest esse dubitatio de iure aut de
facto.nõ credo simpliciť esse dene-
gandã absolutionẽ.sed faciẽda ẽ
cum quadam tñ dubitatione ⁊ ꝓ-
testatione sic.Absoluo te de h̃ in-
q̃tum possum.ꝗ timeo uel credo
ꝙ non sufficit tibi ad salutem nisi
aliter te habueris in hoc casu.ut in
sũ.co.ti.q.39. B
¶ Utrum dñs possit vendere ba- 4
liuis ⁊ huiusmodi tallias ⁊ officia
in subditos.R.° ꝑm Tho.in qua-
dam ep'la ad ducissam brabantie
Ap'ls dicit sic.Multa licent sed
non omnia expediunt.Cum autẽ
baliuis ⁊ officialibus vestris nihil
cõmittatis nisi tp̄alis officij pote-
statem.nõ video quare non liceat
vobis vendere huiusmodi officia
dũ talibꝰ vendatis de quibꝰ possit
ꝓsumi ꝙ sint vtiles ad huiusmõi
officia exercenda.⁊ nõ tanto ꝓcio
vendatur officiũ ut recuꝑare non
possint sine grauamine subditoꝝ.
Sed tamẽ talis venditio oĩo expe-
diens nõ videtur.ꝓ quia frequen-
ter ꝯtingit ꝙ illi q̇ essent magꝭ ido-
nei ad huiusmodi officia sũt pau-
peres ut officium emere nõ possint
quoniã etiam si tales diuites sint
tamẽ quia boni sunt nõ ambiunt
officia nec inhiant ad lucra. Se-
quiť ergo ꝙ ut plurimũ illi offi-
cia emũt qui sũt peiores ⁊ subdi-
tos vestros opprimẽtes.Unñ ma-
gis expediens videtur ut bonos ⁊
idoneos ad officia vrã eligatis
q̃s etiã inuitos si necesse fuerit ad
suscipienda illa officia cõpellatis
quia per eoꝝ bonitatẽ ⁊ industriã
magis accrescet vobis ⁊ subditis
vestris q̃ꝫ de predicta officiorum
venditione acquirere valeatis.Et
hoc consiliũ dedit Moysi cognatꝰ

stius. Prouide iquit de omni ple/
be viros sapientes 7 timētes deū
7 qui oderint auariciā. 7 constitue
eos tribunos 7 cēturiones. quin/
quagenarios 7 decanos qui iudi/
cent populū omni tpe. A. Idem
in sū. co. ti. q. 40. Clarum est autē
ꝙ dicta officia regiminis vendi
strictissime ꝓhibētur. 7 statutū est
ꝙ nō eligātur ambitione uel pre/
cio sed viri ꝓbate vite. 7 talit̄ assū/
pti nihil debent pro officijs dare.
Immo int̄ gesta debēt iurare se ꝑ
huiusmōi officijs nihil dedisse uł
postmodū nunq̄ daturos ꝑ se uel
interpositā ꝑsonā titulo donatio/
nis venditionis uel quocūq̄ alio
velamēto. 7 ob h̄ exceptis salarijs
nihil penitus tā in administratio/
ne positos q̄ post depositū officiū
pro aliquo ꝓstito bn̄ficio tpe ad/
ministrationis q̄ gratuito meru/
erint accepturos. Et si q̇s ausus
fuerit ꝓstita sacramēta negligere
nō mō aduersus accipiētē. h̄ etiā
aduersus dantē accusandi cūctis
tanq̄ crimē publicū ↄcedit̄ facul/
tas. quadrupli pena eū qui con/
uictus fuerit modis oībus feri/
endo. C. ad. l. iuliā. repe. l. fi. B
5 ¶ Utrū liceat dn̄is recipere mu/
tuū a talibus officiatis. ita ꝙ sa/
tisfaciant sibi de officio. R°. scdm
Tho. in ꝓdicta epl'a. Ad h̄ videt̄
dicendū. ꝙ si pacto mutuū det̄ ut
officiū recipiant absq̄ dubio pa/
ctum ē vsurariū. q2 pro mutuo ac/
cipiūt officij ptātem. Unū in h̄ da/
tis eis occasionē peccādi. Et ipsi
etiā tenētur resignare officio talit̄
acquisito. Si tn̄ officiū gratis de/
derit. 7 postmodū mutuū recepit
ab eis q̄ð de officio recipe possent
h̄ absq̄ omni pctō posset fieri. A
Idem in sū. eo. ti. q. 41. B
¶ Utrū ꝑsone eccl'iastice debeāt 6
persoluere exactiones uel tallias.
R°. Nullo mō. nec licet laicis exi/
gē ab eis etiā ratione possessionū
suaꝝ. domoꝝ. aut ꝓdioꝝ. extra de
imu. ec. quia nōnulli. li°. 6°. A. ni/
si predia fuissent ꝑ prius predictis
exactionibus subiecta. tunc enim
transeunt cū onere suo. ut s̄. emu/
nitas ecclesie. §. 9°. Sed posito ꝙ
quis verus dn̄s ē. 7 ꝙ nihil peni/
tus ꝑcipit q̄ð vix credibile ē. q̇n ad
min⁹ a subditis recipiat iusticias.
7 sequātur eū in exercitu in bello
iusto. Si tn̄ ita verum sit ꝙ nihil
percipit. credo saluo meliori iudi/
cio dicit Ray. ꝙ debent aliq̇d int̄
se statuere q̄ð detur sibi in signum
subiectionis. ne al' inutiliter vide/
atur esse penes eū dominiū rei sue.
ar. optimū ad hoc. 18. q. 2. eleuthe/
rius. et. 1. q. 3. si quis obiecerit. Si
autē dubitet̄ q̇d aut quantū illud
debeat esse credo ꝙ debēt obserua/
re q̄ð in vicinis villis uł castris uł
prouincijs obseruat̄. ita tn̄ ꝙ illa
villa non grauetur. Uel si diuerse
sint ↄsuetudines. ea que min⁹ sol/
uit eligatur. ex̄ de consue. cū olim.
in fi. ex̄ de censi. ex pte. in fi. et. c. sup
eo. Et h̄ totum intelligo. nisi ipse

uel aliquis de antecessoribus suis
vendiderit uel donauerit eis illud
quod in subiectionis signũ cõsue-
uit percipe. tunc enim nõ põt aliqd
petere. Con. Ul. ꝛ Hosti. Et addit
Hosti. ꝙ hec vera sunt nisi ꝯtra do-
miniũ ꝓscripsissent libertatẽ. ut in
sũ. eo. ti. q. 37. B. Ad materiam
talliaꝝ potest cõpetere s̃. pedagiũ.

T Emperantia

Uide s̃. sobrietas. ꝛ etiam
s̃. ebrietas.

T Estamentũ j°.

coiter. Quis põt facere testa-
mentũ? R°. scdm Hoff. Quilibet
põt facere qui nõ prohibet᷑. Prohi-
betur aũt primo filiusfamilias ni-
si de peculio castrensi uel q̃si. ex̃ de
sepul. licz. li°. 6°. Nec põt relinque-
re aliquid ꝑ anima sua sine patris
assensu. Sz bene põt eligere sepul-
turã si supra pubertatẽ sit. ut habe-
tur s̃. sepultura 2°. §. 3°. A. Hoc
etiã habet᷑ i dicto. c. licz. B. Itẽ
prohibet᷑ impubes. Item seruus.
Item furiosus nõ habens lucidũ
interuallũ. Itẽ prodigus cui ẽ ad-
ministratio bonoꝝ interdicta. Itẽ
mutus qui nihil loquitur. Surdꝰ
q̇ oio nihil audit. ut in Insti. q bꝰ
nõ est ꝑmis. fa. testa. per totũ. A
Et ibi patet ꝙ testamẽtum nõ vi-
tiatur si interdictũ administratio-
nis bonoꝝ uel supradicte infirmi-
tates post eius ꝯfectionem adue-
nerint ꝛ ꝙ si surdi ꝛ muti fuerint

litterati possunt testari. ut ibidem
in. §. sepe. B. Cecus aũt potest cũ
solẽnitate que habet᷑. C. qui po. fa.
testa. l. hac ꝯsultissima. A. Et ibi
requirant qui habent sup hoc ꝯsu-
lere. B. Item ꝛ illi qui ꝓpriis
renũciauerũt ꝛ nihil habent. ut in-
gressi monasteria. i Auten. de mo-
na. §. illud. C. de sacrosanc. eccle.
Auten. ingressi. 19. q. 3. quia ingre-
dientibus. Sed si quis filios hñs
monasteriũ ingrediatur nullo cõ-
dito testamẽto permittit᷑ ei diuide-
re cum filiis. ꝛ inter eos ꝑticipare
ut in Auten. de san. epi. §. si q̃ mu-
lier. 19. q. 3. si qua mulier. A. Ibi
dicitur ꝙ si habens liberos ingre-
diat᷑ religionẽ ãteq̃ꝫ de rebus suis
inter eos disponat liceat ei postea
inter eos diuidere legitima nulla
diminuta. ꝛ qḋ eis nõ dederit mo-
nasterio cõpetet. Sz si omnẽ sub-
stantiã inter filios diuidere volue-
rit ꝓpria sua ꝑsona filiis cõnume-
rata vnã sibi partẽ oibus modis
retineat. q̃ debeat iuri monasterii
cõpetere. Si ꝟo in monasterio mo-
riat᷑ anteq̃ꝫ inter filios legitimos
diuidat legitimã partẽ sibi ꝑci-
piant. Reliqua ꝟo substãtie pars
monasterio cõpetat. B. Põt etiã
facẽ testm̃ q̃ñcũqꝫ añ ꝓfessionẽ cũ
ad seculũ reuerti possit. ex̃ de regu.
statuimꝰ. A. Idẽ in sũ. li°. 2°. ti. 5.
q. 101. ſm Hosti. B. Utrum autẽ
clericus possit facere testamentũ.
hẽs s̃. clericꝰ 4°. §. 2°. Heremite q̃ꝫ
si non renũciauerunt ꝓpriis. nec se

alicui ecclesie tradiderunt vitam mutando testari possunt. al' nõ. 19 q. 3. §. econtra paulus. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 102. scdm Hosti. B Item testamẽta publicorũ vsurariorũ sũt irrita ipso iure. ex de vsur. q̃c̃q̃. li. 6. A. vbi patet q hoc est verũ nisi prius fecerint cautionẽ seu satisfactionẽ sm formam ibi traditam. B

1 ¶ Utrũ religiosus in epm promotus possit testamentũ facẽ. R. sm Tho. 2. 2e. q. 185. Nullo mõ pot. quia sola dispẽsatio rerũ ecclesiasticarũ ei cõmittit. que morte finitur et qua testamentũ incipit valere. Si tñ ex cõcessione pape testamẽtũ faciat. nõ intelligit de proprio testiũ facere. sed apostolica auctoritate intelligit ampliata potestas sue dispẽsationis. ut possit valẽ post mortẽ. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 103. B

2 ¶ Quid si qs aliquẽ testari prohibuerit. R. Ab ei' erit hẽditate repellendus. ut. C. si quis ali. testa. probi. l. 2.

3 ¶ Quot testes oportet q sint i testamento. R. Regulariter sm leges septẽ testes requirũt. in Insti. eo. §. fi. et. C. eo. l. hac cõsultissima. Hoc tñ fallit. qz qñqz valet sine teste. ut si miles in bello scribat & moriat. C. de mili. testa. l. milites. A. Ibi pz q hoc locũ habet in testõ cõfecto tpe quo in militia morit vulnerat'. siue scripserit in clypeo. siue in terra. siue vbicũqz. B. Qñqz sufficit vnus. ut si fiat coram imperatore. C. eo. l. omniũ. A. Et ibi patet q iste testis ẽ ipse imperator cũ fuerit supplicatũ pro instituẽdo heredẽ aliquã certã personã. B. Qñqz duo. ut int filios. C. eo. l. hac cõsultissima. §. ex imperfecto. Uel si in territorio. A. i. nõ in militia tpe q̃ morit. B. testet miles. ff. de mili. testa. l. luci'. Similiter etiã in his que sunt ad pias cãs. ex eo. cũ esses. et. c. relatũ. Qñqz tres uel q̃tuor ut ex speciali priuilegio. C. eo. l. si nõ spãli. et. l. si vnus. A. Et his legibus pz q istud priuilegiũ nõ magis artat ad hũc numerũ triũ uel q̃tuor q̃ ad aliũ. B. Qñqz quinqz. videlicet i testõ rustici. C. eo. l. fi. A Ibi pz q hoc obtinet qñ testm̃ fit in loco vbi septem testes haberi non pñt. B. Qñqz etiã octo reqrunt ut qñ testator vult testari in scriptis & nescit lrãs. ut in dicta. l. hac cõsultissima. Aduertendũ q predicta solẽnitas testiũ abrogata videt per ius canonicũ ac etiã diuinũ per qd duo uel tres fidedigni testes sufficere videtur sm Jo. Hosti. & glo. Ray. ut in sũ. eo. ti. q. 104. Et de hoc latius dictum ẽ s. ecclesia p. §. 5. in additione. B

¶ Quid si testator nõ vult q testes sciant tenorẽ testamenti sui? 4 R. Pot facere testamẽtũ qd dicit in scriptis. i. q ipse per testamẽtum cõscribat. uel etiã scribi faciat. & postea chartã clausam repñtet testibus dicẽs. Hoc ẽ testm̃ meũ. rogo

ꝙ sigillet᷑ ⁊ subscribat᷑ ꝺ̄os. C. eo. l. hac ꝯsultissima. Sed tñ per hũc modũ facere testm̄ non est tutũ. qꝛ multas obseruãtias requirit que frequent᷑ cũ nõ seruent᷑ oportet ꝙ nõ valeat testamentũ. melius ẽ ꝙ fiat sine scriptis. s. qñ scribitur per notarium tm̄. B

5 ¶ Quib᷒ ꝟbis debeat fieri testm̄ R°. Nõ refert si dicat. Petrũ heredẽ instituo uel voluntatẽ meam eius dispositioni cõmitto. quia nõ videt᷑ decedere intestatus. ex eo. cũ tibi. Nec curandũ ẽ de ꝟbis testatoris. dũmõ sint talia p que de volũtate ꝯstet. C. eo. l. fi. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 106. ꝭm hosti. q etiã dicit ꝙ ob hanc causam error nominis nõ nocet. ut ibi. B

6 ¶ Utrũ in 2°. testõ oporteat fieri mẽtionẽ de ꝑ. R°. ut no. 18. dis. qm̄ A. in glo. B. Dicendum ꝙ nõ oportet nisi in duob᷒ casib᷒. Un᷒ si factũ sit testamẽtũ int᷑ liberos. C. eo. l. hac cõsultissima. §. ex imperfecto. ⁊ Auten. ibi posita. h int᷑ liberos. Alius si testator ipse legẽ sibi imposuit. puta si in ꝑori testõ dixit. si fecero aliud testm̄ non valeat. uel nõ valeat nisi dixero pat᷑ noster ⁊c. tũc. n. faciẽdo secundũ oportet ꝙ faciat mẽtionẽ de ꝑmo. ut. ff. de le. 3°. l. si q̇s in ꝑn°. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 108. B. Et si q̇s velit cassare testm̄ ꝑmũ ⁊ nõ facẽ secundũ. nõ põt nisi iam post cõditũ ꝑmũ sit lapsũ decenniũ. ⁊ corã tribus testibus dixerit nolle valere primũ. A. Idem etiã si h dixerit inter acta. ut in. l. que sequit᷑. B C. eo. l. sancimus. A. De hac solẽnitate dicendũ sicut dictũ est s. in. §. Quot testes. B

¶ Qualiter ꝯfirmet᷑ testm̄? R°. 7
Per mortẽ testatoris. ut habetur Heb. 9. Sz ante mortẽ qñq3 mutari põt. etiã si pacto cõuenerit ne mutet᷑. C. de pac. l. pactũ qd̓ dotali A. Idem in sũ. eo. ti. q. 109. B

Testamẽtũ ij°.

Tactum ad institutionẽ heredis ⁊ substitutionẽ. In testamento tenetur quilibet instituere sibi heredẽ aliquẽ uel aliquod collegiũ. ⁊ huiusmodi. Sine institutione heredis nõ esset factum testm̄. ut. C. eo. l. iubem᷒. §. ꝙ si non fuerit. Et si quidem testator habeat descendẽtes uel ascendẽtes. illos tenetur heredes instituere saltem in eorum legitima. C. de inoffi. testa. Auten. nouissima. de qua habes s. legitima. A. Ibi solũ dicitur de legitima descendẽtiũ. Legitima ꝓ ascẽdentiũ cũ nõ sit innouata. videt᷑ quarta pars. ut in Insti. de inoffi. testa. §. fi. Nam ⁊ ipsi pñt agere ꝯtra testm̄ filioꝝ. ut patet eo. ti. in ꝑn°. ⁊ h nisi testator aliq̇d dictis descẽdẽtib᷒ seu ascẽdentibus in testõ reliq̄rit. tũc. n. nõ rũpitur testm̄ ꝫ suppletur qd̓ minus fuerit legitima. C. de inoffi. testa. l. oĩ mõ. cũ sequentibus. ⁊ sic nõ tenet᷑ testator eos precise instituere.

B. Ut si nec descēdentes nec ascē-
dentes habeat. tūc ꝑm leges potest
instituere alios quoscūq;. A. Si
tñ institueret infames aut turpes
ꝑsonas. tūc fratres uł sorores pñt
rumpe testm̄. ⁊ sibi totā accipe he-
reditatē. C. de inoffi. testa. l. frēs. ⁊
in Insti. de ioffi. testa. §. soror. B
Tñ ut ait Tho. in quadā q̄one de
q̄libet. si ꝓpinqui indigerēt illa he-
reditate indigentia manifesta. tūc
tenet̄ eis hēditatē dimittere. nisi
essent mali ⁊ huiusmodi bonis in-
digni. Et dico tenetur ex debito
honoris parētalis. qꝛ cū ꝓcipit̄ ho-
norare patrē ⁊ matrē. ꝓcipit̄ etiā
honorare parētelā in his q̄ ad pa-
rentelā ꝑtinēt. Si aūt non indige-
rēt manifeste. pōt libere in alios re-
fundē dicēte saluatore. Da paupi-
bus ⁊ seq̄re me. A. Idē isti. li°. 2°.
ti. 5. q. 98. vbi ⁊ addit̄. Secꝰ tñ ē in
quibusdā terris de iure cōsuetudi-
nali. In q̇busdā. n. terris testator
pōt ex iure patrie cuicūq; vult rem
suā dare uel vendē. Alicubi suc-
cedit vnꝰ. s. ꝓmogenitꝰ. Alicubi
vltimo genitꝰ. Alicubi oēs ꝑ di-
uisionē. Igit̄ si ꝯsuetudo que iuri
equiualet dat alicui licentiā libe-
rā aut alteri ꝯferendi uel totā uel
partē hēditatis. nō ꝓiudicat alicui
faciendo qḋ pōt de iure. Nō tñ cō-
suetudines irrōnabiles etiā circa
hoc reprobari. Vñ Inno. 4ꝰ. scri-
bēs ad quosdā ep̄os theutonie re-
probat ꝯsuetudinē uł statutū sup
hoc. ꝙ nullus possit in vltima vo-
lūtate legare ecclijs uel alijs pijs
locꝭ aut quibuscūq; ꝑsonis plus ꝙ̄
quinq; solidos vsualis monete. ⁊
ꝓcipit huiusmodi statuta denūcia-
ri penitus nō tenere. B
¶ Nunqḋ testator pōt substitue-
re aliū heredem qui debeat succe-
dere ꝓmo heredi? R°. Si testator
habeat filios īpuberes potest eis
substituere quoscūq; velit. q̇ suc-
cedent eis si nō venerint ad puber-
tatē. ut. C. de impu. ⁊ alijs substi. l.
si testamēto. A. Et ibi pꝫ ꝙ talis
substitutꝰ dr̄ directꝰ heres. ⁊ sic to-
tam capit hereditatē sine aliq̄ di-
minutiōe. B. Si ꝟo venerint ad
pubertatē. pōt eis substituē si mo-
riant̄ sine liberis. A Idē etiam si
riant̄ cū liberis. C. de impu. ⁊ alijs
substi. l. heres. et. l. se. Debet tamen
salua esse eius legitima. ut sequit̄.
B. Et intelligit̄ substitutio dedu-
cta legitima filiorū ⁊ deducta q̄r-
ta totius que dicitur trebelliani-
ca quā deducit quilibet institutus
heres cui alius substituitur. A. s
vulgariter ⁊ post pubertatē institu-
ti. uel etiā cum accipit heredita-
tem ꝑ fideicōmissū ab instituto he-
rede. qui a testatore grauatus est
hereditatē alteri restituere. ut in. c.
Raynutius. de ꝗ. i. B. ut extra
de testa. Raynutiꝰ. Et de hac ma-
teria ista sufficiant. ⁊ que dicta sūt
s̄. hereditas.

Testamētū iij°.

Testamentū q̄tum ad executionē. Utrū

testator possit heredibus suis p te-
stamētū penā imponē si nō parue-
rint volūtati sue. R. Sic. ut i In-
sti. de le. §. pene. dū tñ qd testator
pcipit nō sit turpe uel inhonestum
ff. de con. insti. quidā. A. Et idē
hr in dicto. §. pene. ad fi. B
j ¶ Per quē cogetur hēs testm̄ siue
volūtatem defuncti adimplē. R.
Heredes infra annū cogendi sunt
p epm adimplere. ꝛ si neglexerint
tūc ipsemet eps exeqt. ex eo. nos
quidē. et. c. si hēdes. A. vbi dicit
Si hēdes iussa testatoris nō ad-
impleuerint ab epo loci illius ois
res q eis relicta ē canonice inter-
dicat cū fructibus ꝛ ceteris emo-
lumētis. ut vota defūcti impleātur.
Et de termino anni ꝛ q epus p se
exequat. hr in dicto. c. nos. ꝛ inci-
pit iste annus a tpe ām̄onitionis.
sm Hosti. ꝛ in sū. li. 2. ti. 5. q. cxi.
B. Nec obstat si forte testator
interdixerit ne eps se intromittēt
ex eo. tua. A. Idem in dicta. q.
cxi. sm Hosti. ꝛ eo. ti. q. 97. scdm
Ray. ꝛ glo. B
z ¶ Utrum defūctus sentiat detrimē-
tum qz tardant elemosyne qs le-
gauit. R. sm Tho. in qlibz. Dicē-
dū q qtum ad meritū elemosy-
ne nullū detrimentū patit ex pdi-
cta tarditate. maxime si qtum in
ipso fuit cām adhibuit ut huius-
modi elemosyne cito daret. quia
meritū pncipalit ex volūtate ꝛ in-
tētiōe depēdet. Sz qtū ad effectū
elemosyne patit detrimentū. non
qdē ut p huiusmodi tarditate pu-
niat h qz remediū ei nō adhibetur
dū suffragia differunt quib pluri-
rimū iuuaret. A. Idē in sū. eo.
ti. q. iiz. B. Similit nō patit de-
trimentū si differat restitutio quā
ipse mādauit fieri. ꝛ lz tarde ꝛ in
morte. tñ fecit qd potuit. A. Lz
h casu nō grauet q ad dānationē
puto tñ q facta restitutione citi
a pena absoluat. sicut in cronicis
minoꝝ legit de quodā q impedie-
bat ab ingressu padisi qusq facta
fuit restitutio ad quā tenebat. B
¶ Utrū executor debeat retarda- 3
re distributionē elemosynaꝝ ad h
q res defuncti meli vendant. R.
sm Tho. in qlibet. Dicendū q in
mora modici tpis nō videtur esse
magnū periculū. Unñ si executor p
modicū tēpus elemosynas dare
differat ut reb defūcti meli ven-
ditis āpliores elemosynas dare
possit laudabilit hoc facit. Si vo
ecōtrario p multū temp differat
elemosynas distribuē ut in mo-
dico āpliores elemosynas faciat.
non videt esse sine culpa. qz forte
defūctus interim a purgatorio li-
berat. in q dū ipse esset remediū
suffragiorū maxime ei necessariū
fuerit. Hoc aūt relinquit prudētis
executoris examini. ut s. osidera-
tis dilatione tpis. ꝛ odicione pso-
ne que citi uel tardi liberanda ē.
ꝛ etiā quātitate augmēti elemo-
synaꝝ. faciat qd viderit expedire
defuncto. A. Idem in sū. eo. ti. q

tiz. B. De legatis alia quedam habes s. legare.

4 ¶ Quid si de pluribus executoribus testamenti vnus moriatur uel est in remotis. uel non vult exequi? R. Alius pot executionem iplere. nisi testator aliud expresserit. ex eo. religiosus li. 6. Et religiosus possit esse executor testamenti. habes s. religio §. §. pkt. A. Predictis adde quod dr in Insti. de acti. §. item mixta videlicet quod qui relicta ecclesijs uel alijs venerabilibus locis dare distulerit vsque dum in iudicio vocet. ipsum relictum dare compellitur et aliud tantundem pro pena. B

Testis. i. Quis possit esse testis siue que conditiones requirantur in teste. R. Principaliter quidem requiruntur que in his versibus continentur. Conditio. sexus. etas. discretio. fama. Et fortuna. fides in testibus ista requires. A. Hoc fuit dictum Hoff. qui etiam dicit quod regulariter omnes possunt esse testes qui non prohibentur. ut in sum. li. §. ti. 5. q. i. 1. B. Primo requiritur conditio. s. ut non sit seruus quia seruus non recipitur ad testimonium C. eo. l. qui liberi. Nam seruus sepe metu dominantis testimonium supprimit veritatis. ex de verbo. sig. forus. § testes. 4. q. 3. §. item in criminali. 3. q. 5. accusatores. Fallit tamen hoc cum de facto serui queritur. non tamen pro domino uel contra dominum. ut in. §. item in criminali. v. item serui. A. ut si per seruum aliquid dicatur depositum uel comoda-

tum secundum glo. Ibique etiam addit. Et sic viles persone recipiuntur vbi de facto earum agitur. Et idem videtur in. l. seruos C. eo. Item et si deficiunt alie probationes admittitur etiam seruus secundum cum tor. mentis. secundum Hoff. ut in dicta. q. i. 1. B. 2. requiritur sexus. quia femina non admittitur ad testimonium in causa criminali. 33. q. 5. mulierem. nisi cum de crimine ciuiliter agitur. tunc. n. admittitur etiam contra clericos. ex eo. qui. et. c. tam lris. A. Item admittitur mulier in causa criminali cum agitur per inquisitionem. ut not glo. in dicto. c. qm. B In ciuilibus autem admittitur. 15. q. 3. § ex eo. Non admittitur etiam in testis. ut in Insti. de testa. §. testes. A. Idem quod hic non est in dicta. q. i. 1. B. Et non quod mulieres causa ferendi testimonium non debent inuite ad iudicium trahi. sed cum necessarium fuerit testimonium earum index in expensis producentis mittat tabellionem aut aliam personam idoneam. uel si de iure prohibente in casu non possit personaliter ipse vadat uel si non deceat ire alium mittat. Hoc explicite habetur ex de iudi. mulieres. li. 6. 3. requiritur etas. Nam in ciuilibus non admittitur minor. 14. annis. 4. q. 3. c. §. In criminalibus vero non minor. 20. ut ibidem dr. §. in criminali. v. item in testimonium. 4. requiritur discretio. quia non recipitur ad testimonium furiosus siue mente captus A. nisi tempore lucidi interualli. ut in. § nec furiosus. de q. i. B. sicut nec ad iudicandum. 3. q. 1. §. tria. quia non est compos sue mentis. ff. qui testa. fa.

po.l.q̄ testō.§.nec furiosus.5°.re/ quirit fama. Nā infames a testi/ monio repellūt.ex̄ de testi.cogen. ꝑterea. Nec ꝓdest pnīa.q2 lz aīas ꝑ pniam saluare possimus.infa/ miā tn̄ nō possum⁹ abolere.z.q.3 hic colligit. Nam ⁊ actus legiti/ mi sūt infamib⁹ interdicti.ex̄ eo.lz ex quadā.⁊ in glo.ibidē.Et h̄ in/ tellige nisi pri⁹ fuerint in integrū restituti.4.q.3.§.itē in criminali. ꝟ.itē.l.iul.z.q.3.ꝑuaricatorē.in fi. Itē adeo dz eē testis sine oī in/ famia ꝙ si grauata fuerit ei⁹ opi/ nio.ad testimoniū admitti nō de/ bet.ex̄ de excep.deniqꝫ.z.q.1.te/ stes.⁊ ꝑcipue in criminali cā.ex̄ eo.testimoniū. Itē debet esse sine crimine. Nā criminosus repellit ab oī testimonio ꝙdiu i crimine ꝑseuerat. Si ꝟo sit emēdatus nō repellit in cā ciuili. A .nisi eū fu/ erit comitata infamia.uel fuerit ꝑiur⁹.ut in dicto.c.testimoniū. B Sz i criminali talis repellit si de crimine fuerat pri⁹ ꝯuictus ul' cō/ fessus.uel nūc ꝑ exceptionē ꝯuin/ cat uel grauata ē ei⁹ opinio.ꝓ eo ꝙ aliqn̄ sic fuit repulsus. Aliter ꝟo q̄ emēdat⁹ ē recipit etiā in cri/ minali. A .s.cū de crimine agit ciuilit.ut in dicto.c.testimonium Alit in criminali etiā post pniam repellit si ꝯuincat.ut dictū ē in di/ cto.c.testimoniū. B .Hec oīa in ꝑdicto.c.testimoniū.cū his q̄ ibi nōnt.6°.reqritur fortuna.s.an sit locuplex uel egen⁹.ul' lucri cā q̄d faciat. Hoc iudici ꝯsiderādū ē.4. q.3.testes.ꝟ.itē testiū.7°.reqritur fides.q2 infidelis ꝯtra fidelē non admittit.z.q.1.si hētic⁹.z3.q.4. ipsa pietas. A .Pro fideli aūt bn̄ admittit testimoniū infidelis ꝯ fidelē.Et simılit ꝓ infideli ꝯ infi/ delē.dicto.c.si heretic⁹. B .Hec ḡ sūt ꝑncipalia in testib⁹ ꝯsiderāda Sunt ⁊ alia quedam cōsiderāda que hic statim sequūt.ꝑ videlicet vtrū sit inimicus ei⁹ ꝯtra quē dat testimoniū.uel amicus ei⁹ pro q̄ testificat.4.q.3.testes.ꝟ. ideoqꝫ in ꝑsona. Item obscuri ⁊ ignoti nō admittunt.uel solū admittun/ tur cū tormētis aut verberib⁹.ut in Auten.eo.§.sancim⁹. A .Et ibi patet ꝙ hec obtinēt qn̄ ex aliq̄ ꝯiectura dubitat de corruptione. B .Itē nec executores negocio/ rū aut ꝓcuratores q̄ in ipsa causa fuerūt actores uel respōsales.ex̄ eo.insuꝑ.Immo etiā q̄ fuit ꝓcu/ rator uel aduocat⁹ in priori iudi/ cio nō recipit in testē in cā appel/ lationis.ex̄ eo.Romana.li.6°.

¶ Utrū quis possit admitti ad testimoniū in sua causa.Rn̄. Non neqꝫ principaliter neqꝫ secunda/ rio.C.eo.l.omnibus.Unde ven/ ditor in cā rei vendite nō admit/ titur ꝓ emptore.q2 cā ꝓpria ven/ ditoris esse videt.neqꝫ vēditor in cā pignoꝝ ꝓ creditore.ff.de appel. l.ab executore.§.alio ꝯdēnato. Fallit h̄ i legatariis ⁊ fideicōmis/ sariis q̄ ferūt testimoniū i cā testi

cū agit̄ de hēditate.nō de legatis
ꝛ fideicōmissis suis.hn̄ tn̄ possunt
scribi ꝛ eē testes in eo testō in quo
aliq̇d eis legatū ē.C.de testa.l.di/
ctātibus.Itē fallit in collegijs ꝛ
corpib⁹ in q̇b⁹ singulares eoꝝ ꝑ/
sone ꝓ cā vniūsitatis ferre pn̄t te/
stimoniū.14.q.2.si ꝑ prudētiā.ex̄
eo.insuꝑ.et.c.cū nūci⁹.Et h̄ iō.qꝛ
cause vniūsitatis nō sūt singuloꝝ
ꝛ si cōmodū ꝯtingat singulos.ut
12.q.2.q̇ manumittit̄.Et itellige
nisi fuerint actores uł respōsales
in ipsa cā.ut in p̄cedēti.§.dictū ē.
A.ꝛ ꝓbat̄ i dicto.c.insuꝑ.Et idē
q̇ȯ in h̄.§.nōt̄ in dicta.q.i11.B
2 ¶ Utrū in cā coī duoꝝ alter ad/
mitti debeat ad testimonium.R̄.
Nō.qꝛ cā cois duoꝝ vtriusqꝫ est.
ar.ff.de ritu.nup.l.illud.Et idē in
socio criminis ꝛ ꝑticipe.4.q.3.itē
in criminali.℣.item liberi.ex̄ eo.c.
veniens.Nec ob.ex̄ eo.q̄m.Nam
illud ē spāle in cā denūciationis.
uel ibi admittūt̄ socij criminis ad
presūptionē.ex̄ de adul.significa/
sti.Credit̄ etiā socijs criminis in
exemptis.ut in crimine lese maie/
statis.ꝛ huiusmodi.19.dis.si q̇s
papa viuente.6.q.1.si quis cū mi/
litibus.25.q.3.nemini.ex̄ de ꝯfes.
c.p̄.Idem in dicta.q.i11. B
3 ¶ Utrꝫ parentes uel liberi possint
ꝓ uel ꝯtra se testimoniū ferre.R̄.
Gnālit̄ ꝑ rectā lineā ascēdentes
uel descēdētes ꝓ uł ꝯtra se idonei
testes non sunt.4.q.3.§.itē in cri/
minali.℣.itē testis.et.℣.itē paren/
tes.ff.eo.l.testis.Idē ē de matre.
h̄ tn̄ ābo parētes i casu admittūt̄.ꝓ
filio.s.cū q̄rit̄ de etate uel natiui/
tate.ex̄ q̇ fi.sint le.trāsmisse.et.c.ꝑ
tuas.A.Et in bis.c.pꝫ qꝫ h̄ ē ve/
rū nisi certis indicijs ꝛ testib⁹ cō/
trariū appareat.B.Itē vbi agit̄
de ipedimēto m̄rimonij rōne ꝯsan/
guinitatis uel affinitatis.ex̄ eo.q̄/
tiens.Ceteꝝ si agit̄ an m̄rimoniū
sit ꝯtractū uel nō.tūc mater suspe/
cta ē si vir sit supior.ex̄ eo.suꝑ eo.
Quē casū h̄ēs s̄.m̄rimoniū 1.§.
fi.Sūt aūt quedā ꝑsone q̄ aduer/
sus ꝯiūctos suos testimoniū dicē
nō cogunt̄.ut adūsus soceꝝ.gene/
rū.vitricū.p̄uignū.sobrinū.sobri/
nā.sobrine natum.eosqꝫ q̇ in p̄ori
gradu sūt.Itē adūsus patronū ꝛ
patronā.ꝛ liberos ei⁹.ut.4.q.3.§
itē in criminali.℣.item.l.iulia.Et
alie etiā ꝑsone q̄ ibidē cōputant̄.
que gnāliter a ferēdo testimonio
sūt exempte.A.Et ibi pn̄t vide/
re qui hn̄t hoc agitare.Et idē q̇ȯ
in h̄.§.nō.in dicta.q.i11. B
¶ Utrū testes producti possint de 4
domo actoris.R̄.Nec de domo
actoris nec accusatoris nec in cā
ciuili nec i criminali testes ꝓduci
debent.qꝛ eoꝝ testimonium suspe/
ctum est.3.q.5.per totū.4.q.3.§.
item in criminali.℣.itē etiam iu/
re ciuili.Oēs aūt p̄dicti q̇ repellē/
di sunt debent admitti si is cōtra
quem producūtur eoꝝ testimonio
i alio iudicio sit vsus.nisi inimici/
tias postmodū exortas docuerit

uel aliquod aliud legitimum post emergēs seu corruptionē. ut in p̄dicto. §. itē in criminali. ꝟ. item si q̇s testibus. 7. C. eo. l. si q̇s testib⁹ A. Idē in dicta. q. i17. B. Nō ꝙ sacerdos nō debet esse testis in instrumētis ꝯfectis totalit̄ int̄ seculares. 14. q. z. ꝙ̄ ꝙ̄. Hoc intellige de honestate 7 nō de necessitate A. Ibi dicit̄. Q̄ꝙ̄ sacerdotū testimoniū credibile habeat̄. tamē i ipsis seculi negocijs ꝑ ꝯficiendis instrumētis ad testimoniū nō roget̄. q̄ꝛ eos talibus rebus int̄esse nō ꝯuenit. Si aūt euētu aliq̇ cause int̄fuerint. 7 aliq̇d viderint uel audierint vbi nulle idonee seculariū inueniant̄ ꝑsone. ne veritas occultet̄ 7 malus ut bon⁹ estimet̄. in ꝓuidentia ꝓprij sit ep̄i. ut aut corā se 7 cōpetētib⁹ iudicib⁹ aut alit̄ veritatē honorifice testificent̄. B

Testis ij.° de numero testiū.

Et quidē duo testes regularit̄ sūt necessarij. 7 sufficiūt. ff. eo. l. vbi numer⁹. 4. q. 3. §. item in criminali. ꝟ. item vbi. A. Idem in sū. li.° z.° ti. 5. q. i18. scđm Hosti. 7 Hoff. B

j ¶ Utrū in aliquib⁹ causis sufficiat vnus testis. R.° Licȝ coit̄ nō sufficiat ut nūc dictū ē. stat̄ tū testimonio vnius in his in quib⁹ alteri p̄iudiciū nō infert̄. puta si dubitat̄ de aliquo an fuerit baptiçatus. uel an eccl̄ia cōsecrata. de ꝯse. dis. 4. ꝑuulos. et. c. cū itaqȝ. Item stat̄ testimonio vni⁹ vbi de ꝯsensu ꝑtiū ita conuenit. cū 7 testimonio aduersarij stari possit. C. de fideicōmis. l. fi. Item qn̄ querit̄ vtrum aliq̇s sit emēdat⁹ de crimine stat̄ testimonio sacerdotis. ex̄ eo. testimoniū. A. Ibi nō bn̄ h̄ ꝓbatur. h̄ ex eo q̄ꝛ cū in secreto ꝯfiteat̄ aliter ꝓbari nō potest. ƀm Hosti. 7 in dicta. q. i18. vbi etiā pȝ ƀm eundē ꝙ idē est de eo qđ sequit̄. B. Itē in correctiōe fratna sup̄ p̄ma correctiōe caritatiua ꝑ vnū solū ꝓbat̄ q̄ꝛ nec alit̄ pōt. ex̄ eo. i oi. A. Idē qđ s̄. nōt̄ i dicta. q. i18. ƀm Hoff. Ray. 7 Hosti. B. Idē est qn̄ testamētū valet vnius testimonio qn̄qȝ nullius. qn̄qȝ requirūt̄ plures. ut s̄. testamētū p̄. §. 4.° Item licȝ vnus testis nō faciat ꝓbationem. facit tn̄ presumptionē. ex̄ de suc. ab intes. c. fi.

¶ Utrū in aliquib⁹ req̇rant̄ plures testes ꝙ̄ duo. R.° In multis plures requirūt̄. Nā in testamentꝭ plures req̇rūt̄. ut s̄. testm̄ p̄. §. 4.° z
Itē in donationib⁹ cā mortis requirunt̄ q̇nqȝ testes. C. de dona. cā. mor. l. fi. 7 in codicillis. C. de codicillis. l. fi. in fi. Sit̄r req̇runt̄ q̇nqȝ testes. A. rogati. ut i dicta q. i18. B. qn̄ debitor vult ꝓbare solutū debitū qđ i scriptis fuit factū. C. eo. l. testiū. A. Et ibi pȝ ꝙ similit̄ pōt h̄ ꝓbari ꝑ aliā scripturā. 7 si illa scriptura amissa fuerit pōt 7 amissio 7 solutio ꝑ paucio res testes ꝓbari. B. Itē req̇runt̄

quatuor testes cū danť ad repro-
bandum instrumēta.ar.ex̄ de fide
instru.cū Johēs. Item ꝯ quasdā
psonas.ut in.§.se.dicit. A .Di-
ctū.c.cū Johānes.nō videť bene
probare h ad qȯ allegať.ħ in ar.
facit dicta.l.testium. B

3 ¶ Utrū ꝯ aliquas psonas req-
rať maior numerus testiū.Rẽ.ſm
Tho.2ª.2ᵉ.q.70.Sic.2.q.4.Pre-
sul. A .i.eps cardinalis ſm glo.
in.c.psul.2.q.4.et Hoff.ut in di-
cta.q.i78. B .nō dāneť nisi.72.
testibus.Presbyť aūt cardinalis
nisi.44.testibus. Diacon⁹ cardi-
nalis vrbis Rome.nisi.28.testi-
bus. Subdiaconus.acolitus.ex-
orcista.lector.hostiarius.nisi septē
testibus.Et habet locū spāliter in
epis.presbyteris.diaconib⁹ ⁊ cle-
ricis eccłie romane.ꝓpter ei⁹ digni-
tatē.⁊ h triplici rōne.pmo quidē
q2 in ea tales institui debent quoꝝ
sanctitati pl⁹ credať ꝙ multis te-
stib⁹.2º.q2 hoies qui hn̄t de aliis
iudicare sepe ꝓpẽ iusticiā multos
aduersarios hn̄t.vn̄ ⁊ non passim
credendū est testibus ꝯtra eos.ni-
si magna multitudo cōueniat.3º.
q2 ex ꝯdēnatione alicui⁹ eorū de-
rogaretur in opinione hominū di-
gnitati ⁊ auctoritati illius eccłie.
qȯ est periculosius ꝙ in ea tolerare
aliquē peccatorē nisi valde publi-
cū de quo graue scandalū oriať.
A .Predictis adde qȯ dicit in.l.
i.ff.eo.s.ꝙ iudices sufficientē nu-
merū testiū moderētur.⁊ eū solū
numerū testiū quē necessariū esse
putauerint euocari patiať.ne ef-
frenata potestate ad vexandos ho-
mines supflua multitudo testiū
ꝓtrahať.Et regulariter effrenata
multitudo videť si excedit numeꝝ
40.ex̄ eo.cū cām.Quod tn̄ videť
relinqui arbitrio iudicis scōm exi-
gentiā causaꝝ cū sit indetēminatū.
ex̄ de offi.dele.de causis. Et sentit
glo.in dicto.c.cū causam. B

Testis in.iiº

ꝙtū ad actum testificādi.Utꝝ testis qui se
subscribit alicui negocio piudicet
sibi.Rẽ.Si sciēter h facit piudicat
sibi.ita ꝙ ꝯtra illud nō pōt postea
reclamare.q2 approbasse psumiť.
Sec⁹ si subscribit noie alieno.q2
p hoc nō intelligiť ꝯsentire.ut nōť
ex̄ de his q̄ fiūt a pla.sine ꝯsen.ca.
ꝙto. A .Clarius h notat glo.in
c.si q̄s psbyterorū.ex̄ de re.ec.non
alie. Etiam nō.in sū.hẽ.2º.ti.5.q.
i77.vbi ⁊ additur.Et ex hoc col-
lige ꝙ nō fit piudiciū alicui si ali-
quid fit eo pn̄te ⁊ non ꝯtradicente
nisi aliquod signū debeat consen-
sus assumi. B

¶ Quotiēs pn̄t testes produci? 4
Rẽ. Tres tm̄ ꝓductiōes fieri pn̄t
in causis eccłiasticis uel ciuilib⁹.
ſ nō quarta nisi iuret ꝙ non didi-
cerit testificata. A .Nec p se nec p
aliū.⁊ ꝙ nō p dolū uel p artē qrtā
ꝓductionē petat.sed q2 quos vult
de nouo ꝓducere pus hr̄e non po-
tuit.ex̄ eo.vltra ctiā. B .Quinta

nullo mō cōcedit͛.ex͂ eo.in causis. Et hoc intelligas nisi aliq̄s testiū in p̄mis ꝓductionib⁹ īpedit⁹ fuisset.nā probato impedimento sine aliquo sacr͂o dabitur alia dilatio etiā cētesima ꝑm Inno. Et sic intellige ex͂ eo.vltra tertiā. A. Idē in sū.eo.ti.q.i19.ꝑm Hosti.q̄ clarius sic loquit͛. Et h̄ intelligas si in p̄ma ꝓductione secūda ⁊ tertia produxit aliquē testem. Al͛ si impedit⁹ fuisset in p̄ma secūda ⁊ tertia.probato impedimēto sine aliq̄ iuramēto dabit͛ secūda dilatio.sicut ⁊ cētesima uel͛ millesima scd̄m dn̄m meum Inno.quartū. Et sic intellige ex͂ eo.vltra. B

2 ¶ Quot sūt q̄ tollūt copiā ꝓbādi per testes. R͛. ꝑm Hoff. Quatuor. Videlicȝ publicatio attestationū.ex͂ eo.de testib⁹.et.c.intimauit. Itē renūciatio siue ꝯclusio.ex͂ eo.fratnitat͛. Itē quarta productio.ut in p̄cedenti.§. Itē numer⁹ testiū effrenat⁹.ex͂ eo.significauerūt.et.c.cū cām. A. Idē in dicta q.i19. Et de h̄ vltimo dictū est ad finē p̄cedētis.c.in additione. B

3 ¶ Utrum testis teneat͛ iurare ⁊ qualit͛. R͛. Nulli testi quātecūq̄ religionis sit creditur nisi iurauerit.ex͂ eo.nup. Pōt tn̄ remitti iuramentū de ꝯsensu partiū.ex͂ eo.tuis nisi in cā matrimoniali.quia tūc nec ꝯfessioni cōiugū stat͛.ex͂ de eo qui cogno.ꝯsan.vxo.sue.super eo. Et iurabūt tactis sacrosc̄is euangelijs.nisi esset ep̄s q̄ iurabit solū ꝓpositis euangelijs.ex͂ de iura.calū.c.fi. A. Idem in sū.eo.ti.q.i81.ꝑm Hosti.qui etiā idē dicit de sacerdote.s.ꝙ non tangat sancta euāgelia iurādo sic̄ nec ep̄s. Alij aūt ut ibi patet.dicūt hoc spāle in ep̄o. Ueritas est ꝙ de ipso tm̄ loquitur dictū.c.finale. B

¶ Sed quid debet testis iurare? 4
R͛. Debet iurare ꝙ dicet totā veritatē quā nouit de illa re.3.q.9.hortamur.⁊ ꝙ non admisceat falsum.nec aliquid de suo adijciat.3.q.9.pura. Itē additur de quorundam cōsuetudine ꝙ nulli pandet testimoniū ⁊ hoc bene.4.q.3.§.itē in criminali.v͛.item qui falso.ex͂ eo.fratnitatis. A. Idem in dicta q.i81.ꝑm Hosti. B

¶ Quid iurant testes qn̄ ꝓcedit͛ 5
p̱ inquisitionē? R͛. Si fiat inquisitio ꝯtra personā singularē de aliq̄ crimine.iurat testis ꝙ super illo dicet plenā veritatē.ex͂ de symo.licet heli. Si ꝟo fiat inquisitio sup̱ statu eccl͛ie.iurat dicē veritatē de oibus que scit uel credit in eccl͛ia reformāda.exceptis dico occultis ex͂ de accu.olim. Uel iurat ꝙ respōdebit veritatē ad int͛rogata.ex͂ de accu.cū dilectus. Et itellige ꝙ occultū dicit͛ hic crimē qd̄ non est manifestū.uel de q̄ aliq̄s nō est infamat⁹. Nā si de occultis de quib⁹ non p̄cessit infamia aliquid dixerint testes.nō valebit dictū eorū. A. Etiā si duo uel͛ plures sciuerit crimen ⁊ iuramento affirment.ut

in.c.qđ sequit᷑. B .ex᷑ de accu.in-
quisitionis.ut ⁊ Tho.dicit in se.x°.
§.q̇ incipit. Utrū hō. A .Idē in
sū.li.3°.ti.31.q.6.v̄.forma aūt ⁊c.
vbi etiam addit᷑ ꝯm Ul.Occulta
aūt hic vocam⁹ nō solū secreta cō-
fessiōis ꝟ etiā oē crimē de q̊ q̇s nō
ē infamat⁹. Sciendū tm̄ ꝙ si fiat
inq̇sitio sup̱ certis capitulis.tunc
i iuramēto nō apponet᷑ h̄ clausu-
la.exceptis occultis. Sz cū infa-
mia p̄cesserit spāliter de h̄ crimine
det᷑minato ꝯm numerū.dicent te-
stes q̇cq̇d de hoc sciūt uel credunt
etiā si sit occultū.dūmō non sciat᷑
solū p̱ ꝯfessionē. Uel si aliq̇s infa-
matus sit de fornicatiōe cum hac
muliere ⁊ sup̱ h̄ fiat inq̇sitio.debꝫ
testis dicē̄ etiā secretas circūstan-
tias q̄s nouit etiā si iurauit secre-
tū tenere. Dixi aūt inquit.det᷑mi-
nato ꝯm numerū.q2 si solū de spe-
cie criminis ē infamat⁹ tūc nō dꝫ
testis reuelare occulta. Qn̄ autē
gnālis fit inq̇sitio.tūc si de occul-
tis de quib⁹ nō p̄cessit infamia ali-
quid dixerit testes.nō valebit di-
ctū eoꝝ.nec ille ꝓpter h̄ erit puni-
endus.dicto.c.inq̇sitionis.Et est
rō differētie.q2 cū sup̱ certis arti-
culis inquirit᷑ uel cōmittit᷑ inqui-
sitio.scitur p̄cessisse infamia.ꝟ nō
sic in gnāli inquisitione. B
6 ¶ Utrū liceat testi aliq̇d recip̱e.
R°. Pro ferēdo testimonio nihil
debet recip̱ere.14.q.5.nō sane.nisi
tm̄ expēnsas ab eo q̇ eū ꝓducit.4.
q.3.venturis. Et si accepit turpit᷑
accepit ⁊ restituet ei a quo accepit
nisi ille dederit ad corrūp̱endū te-
stem.tunc.n.dꝫ dari ei in cuius in-
iuriā accepit. A .uel paup̱ibus
ꝯm Ray. Hosti.aūt dicit ꝙ si pe-
cuniā accepit ut verū testimoniū
diceret.debet hoc paup̱ib⁹ eroga-
re.ut in sū.eo.ti.q.188.Hoc potest
intelligi qn̄ dās nō redimit vexa-
tionē suā.quia nō requirebat᷑ a te-
ste.Et de hac mā lati⁹ dictū est s̄.
restitutio p̄.§.13°.in additiōe. B
¶ Qualit᷑ testis deponē̄ debeat? 7
R°. Testis tanꝙ cois p̱sona dꝫ
dicere purā veritatē quam scit su-
per facto nulla adiecta falsitate.3
q.9.hortamur.4.q.4.nullus.14.
q.5.nō sane.nā ⁊ sic iurauit.ut s̄.
in 6°.§.dictum est.
¶ Quid cum testis nō ē de facto 8
cert⁹. R°. ꝯm Tho.2ª.2ᵉ.q.70.In
testimonio ferēdo nō debet homo
ꝓ certo asserere id de quo cert⁹ nō
est.ꝟ dubiū debet sub dubio pro-
ferre.⁊ de quo certus ē.ꝓ certo as-
sere.Sz quia ꝯtingit ex labilita-
te hūane memorie ꝙ q̇s reputat
se qn̄qꝫ certū de eo qđ falsū ē.ideo
cū aliq̇s cum debita sollicitudine
recogitans estimet se certū esse de
eo qđ falsū est.nō peccat mortalit᷑
h̄ asserens.q2 nō dicit falsū testi-
moniū p̱ se ex intētione ꝟ p̱ accn̄s
ꝯtra id qđ intēdit. A .Idē in sū.
eo.ti.q.183. B .Propter h̄ ⁊ hu-
iusmodi solēt testes int᷑rogari vn-
de ⁊ quō sciāt.⁊ si int᷑rogati de cā
scientie non dicant.non valebit

testimoniũ.4.q.3.§.item sola. et
24.q.3.si habes. ꝛ in Auten.de
testibus.§.et licꝫ dudum.
9 ¶ Utrꝫ homo teneat ad testimo/
niũ ferendũ. R°. scd̃m Tho.vbi s̃.
Distinguendũ ẽ.qꝛ si testimoniũ
alicuius subditi requirit auctori/
tate supioris.cũ in his q̃ ad iusti/
ciã ptinent obedire teneatur.nõ ẽ
dubiũ quin teneat testimoniũ fer/
re in his quib⁹ ẜm ordinẽ iuris te/
stimoniũ ab eo exigit.puta in ma/
nifestis.ꝛ in his in quib⁹ infamia
ꝓcessit.Si aũt exigat in nõ mani/
festis ꝛ de quibus infamia nõ p̃/
cessit nõ tenet ad testificandũ. A
Hoc verũ sup criminibus.Sꝫ sup
causis pecuniarijs videtur teneri
etiã in nõ manifestis.14.q.2.ꝙ ꝙ
B .Si vo requirat testimonium
nõ auctoritate supioris cui obedi/
re tenet.tunc si quidẽ requirat ad
liberandũ hominẽ ab iniusta mor/
te.seu quacũqꝫ pena.uel falsa in/
famia. uel aliquo dãno.tenet hõ
ad testificandũ.ꝛ si eius testimo/
niũ nõ requirat.tenet facere qd̓ in
se est ut veritatẽ denunciet alicui q̇
ad hoc possit ꝓdesse. Unde in ꝓs.
Eripite pauperẽ ꝛ egenũ de manu
peccatoris liberate. Et pv̓.24.
Erue eos qui ducunt ad mortẽ.
Et Ro.ꝓ.Digni sũt morte nõ so/
lũ qui faciũt.ẜ etiam qui ꝯsentiũt
faciẽtibus.Uñ dicit glo.Cõsenti/
re ẽ tacere cũ possis arguere eos.
Sup his vo q̃ ptinẽt ad ꝯdẽnati/
onẽ alicui⁹ nõ tenet aliq̇s ferre te/
stimoniũ.nisi cũ a supiore cõpelli/
lit ẜm ordinẽ iuris.qꝛ circa hoc si
veritas occulta t nulli ex hoc spãle
dãnũ nascit.ꝛ si imineat periculũ
accusatori nõ est curandũ.qꝛ ipse
se in hoc periculũ iniecit. A .Idẽ
in sũ.eo.ti.q.184. Et ꝓdictis con.
Ray.cui⁹ etiã dictũ fuit qd̓ sequit
Et ibi pꝫ ꝙ clarius addit.ꝙ cum
ꝓpter defectũ ꝓbationũ q̇s videt
ꝓximũ rẽ suã amittere.etiã ꝓ uile/
giate psone uel sacerdotes cogẽdi
sũt veritatẽ dicẽ.14.q.2.ꝙ ꝙ.si ta/
lis est cã in q̃ liceat eis testimoniũ
ferre.Nã nõ licet in cã sanguinis.
Con.Ul.Et addit glo.Ray.ꝙ in
odiosis exceptionibus uel crimi/
nib⁹ nõ ꝯsueuerũt testes compelli
passim.licꝫ qñqꝫ compellant.ut in
inq̇sitionib⁹. B .Ad h̶ ꝓdicta põt
facere.11.q.3.quisq̇s.Et in casu ꝓ/
dicto de dãno etiam sacerdotes ꝛ
alij clerici ꝛ religiosi tenent.14.q.
2.ꝙ ꝙ.Sꝫ nõ tenent si talis est cã
in qua nõ liceat eis ferre testimo/
niũ.ut in causa sanguinis.ut dictũ
est s̃.homicidiũ 4°.§.ꝓ.
¶ Utrũ liceat hoi testimoniũ fer/ 10
re de his q̃ ei i secreto cõmissa sũt.
R°. ẜm Tho.2ª.2ᵉ.q.70.De his q̃
cõmissa sũt hoi in secreto p ꝯfessio/
nẽ.nullo mõ dꝫ testimoniũ ferre.
qꝛ huiusmõi nõ scit ut hõ.ẜ tanq̃
minister dei.ꝛ mai⁹ ẽ vinculũ sacri
q̇libet hois ꝓcepto.Circa vo ea q̃
alit hoi sub secreto cõmittunt.di/
stinguendũ ẽ.Q̃ñqꝫ.n.sũt talia q̃
statim cũ ad noticiã hois venerint

hō ea manifestare tenet᷑. puta si ptinent ad corruptionē multitudinis spūalem uł corpalē. uł in graue dānū alicuius psone. uel si aliq̄d aliud ē huiusmōi qd̄ q̄s tenet᷑ ꝓpalare uel testificādo uel denunciando. Et ꝯ hoc debitū obligari non pōt per secreti cōmissum. quia in h̄ frangēt fidē quā alteri debet. Quānq̃ ꝟo sunt talia que q̄s ꝓdere nō tenet᷑. vñ pōt obligari ex hoc ꝙ sibi sub secreto cōmittūt᷑. ⁊ tūc nullo mō tenet᷑ ea ꝓdere etiā ex p̄cepto supioris. qꝛ secretū seruare est de iure naturali. nihil aūt pōt precipi homini ꝯtra id qd̄ de se ē nāle. A .i. qd̄ ē de iure nāli. ut in sū. co. ti. q. 185. vbi hec notātur. B

ij ¶ Utrū discordia testiū infirmet testimonium. R̄ꝫ. s̄m Tho. vbi s̄. Discordia testiū in aliquib⁹ p̄ncipalibus circūstantijs que variāt subām facti. puta ī tpe uł loco uł ī psonis de quib⁹ p̄ncipalit᷑ agitur. aufert efficaciā testimonij. quia si discordāt ī talib⁹. vident᷑ singulares eē in suis testimonijs ⁊ de diuersis factis loq̄. puta si vn⁹ dicit h̄ factū eē tali tpe uł loco. ali⁹ alio tpe uel loco. nō vident᷑ de eodē facto loq̄. Non tñ p̄iudicat᷑ testimonio si vn⁹ dicat se non recordari. ⁊ ali⁹ asserat det᷑minatū tēpus uł locū. Et si in talibus oīo nō discordauerit testes actoris ⁊ rei. si sint eq̄les numero ⁊ pares dignitate. stat᷑ ꝓ reo. qꝛ iudex facilior debet esse ad absoluēdū q̄ꝫ ad ꝯdēnandū. nisi forte in causis fauorabilib⁹ sicut in cā libertatis ⁊ h⁹. A ut est etiā cā matrimonij dotis ⁊ testi. ex de sen. ⁊ re iudi. c. fi. Si ꝟo testes sint ineq̄les. tūc iudex inq̄ret veritatē s̄m ꝯditiōes q̄ statim subsequūtur. Pro q̄ facit. 4. q. 3. § itē in criminali. ꝟ. itē testium. B Si ꝟo testes eiusdē ptis dissenserint. dꝫ iudex ex motu sui animi ꝑcipe cui pti sit standū. uł ex numero testiū. uel ex dignitate eorū. uel ex cōditione negocij ⁊ dictorum. Multo aūt magis vni⁹ testimoniū repellit᷑ si sibiip̄si dissideat int᷑rogat⁹ de visu ⁊ scia. nō aūt si dissideat int᷑rogat⁹ de opinione ⁊ fama. qꝛ pōt s̄m diūsa visa ⁊ audita diuersimode mot⁹ esse ad respondēdū. Si ꝟo sit discordia testimonij ī aliq̄b⁹ circūstātijs nō ptinentib⁹ ad subām facti. puta si tēp⁹ fuerit nebulosū uł serenū. uł si dom⁹ fuerit picta aut nō uł aliqd h⁹. talis discordia nō p̄iudicat testimonio. qꝛ hoīes nō ꝯsueuerūt circa talia multum sollicitari. vñ facile a memoria elabūt᷑. q̄nimo aliq̄ discordia ī talib⁹ facit testimoniū credibili⁹. ut dic̄ Criso⁹ sup Math. qꝛ si in oīb⁹ ꝯcordarēt etiā minimis. viderent᷑ ex ꝯdicto eūdē sermonē ꝓferre. qd̄ tñ prudētie iudicis relinquit᷑ discernēdū. A. Predicta etiā lati⁹ ⁊ diuersis verbis notāt᷑ in sū. co. ti. q. 186. s̄m Gl. et Hosti. vbi etiā addit᷑ ꝙ testis pōt corrigere dictū suū incōtinēti. nō

aũt ex interuallo.ex̃ de testi.cogen. ꝑterea. Itẽ ꝙ si ad reprobãdũ di‑cta prioꝝ testiũ iducant̃ secũdi te‑stes.oꝫ istos secũdos plures eẽ ⁊ longe melioris fame q̃ꝫ sint ꝑmi. qꝛ post publicationẽ attestationũ magis ꝑsumit̃ de subornatiõe te‑stiũ q̃ꝫ añ.ex̃ de ꝓba.lꝫ.§.vlꝗ. Itẽ ꝙ si neut̃ possidet rẽ.⁊ vterqꝫ petit eã ab aliq̃ ex̃neo.⁊ testes iã dicto mõ sũt pares.diuidat̃ res si põt.si‑cut fuit iudiciũ Salomonis inter meretrices.3°.Reg.3°. ⁊ ex̃ de pre‑sump.afferte.Sꝫ si nõ põt diuidi‑potest iudex gratificare ⁊ dare cui vult.ar.ex̃ de paro.c.ꝑ. Itẽ ꝙ si te‑stes ꝯtradicũt instr̃o.semꝑ testes ꝑualẽt instr̃o nisi in bis q̃ meli⁹ ꝓ‑bãt̃ ꝑ instr̃m q̃ꝫ ꝑ testes.ut snia la‑ta.⁊ arbitriũ.⁊ cõmissio facta iu‑dicib⁹.⁊ nisi in inuentario publice ꝯfecto.ꝯ̃ qd̃ nõ admittunt̃ testes. ⁊ nisi in instr̃o in q̃ mulier cõfitet̃ se recepisse pecuniã ꝓ fideiussione C.ad velleya.l.antique.Sꝫ certe ista lex nõ videtur ꝓbare id ad qd̃ allegat̃. Sñ ãt videt̃ ꝙ q̃ ad acta iudiciaria instr̃a ꝑualeãt testibus. cũ dicta acta de necessitate debeãt in scriptꝭ redigi. Nñ soli testes ad eoꝝ ꝓbationẽ sufficẽ nõ vident̃.ex̃ de ꝓba.qm̃. Itẽ i dicta.q.186.dr̃ ꝫm eosdẽ.ꝙ oꝫ ad minus.ꝙ per q̃tuor testes reprobet̃ instrumẽtũ. quia instrumentũ obtinet vicem duorũ testiũ.⁊ tabellio equipollet uel est maior vno teste. B

iz ¶ Quid de teste falso? R°. scd̃m Tho.2ᵃ.2ᵉ.q.70. Peccat mortalit̃ inq̃tum piurus ẽ ⁊ inq̃tum facit ꝯ̃ iusticiã.de q̃ est spãle ꝑceptũ in decalogo. Et talis indubitant̃ te‑net̃ ad restitutionẽ omniũ q̃ ꝓxi‑mus ei⁹ amiserit ꝑ eius testimo‑niũ.14.q.5.non sane.et.q.6.si res aliena.et.2.q.i.notũ. A .Meli⁹ facit.c.fi.ex̃ de iure iur̃. Et predi‑ctis con.Ray.⁊ Hosti.ut i sũ.eo. ti.q.187. B

Timor vtrũ sit pctm̃. R°. ꝫm Tho. 2ᵃ.2ᵉ.q.125. Timor pctm̃ ẽ ꝫm ꝙ est inordinatus ꝓut.s.fu‑git qd̃ nõ est ꝫm rationẽ fugien‑dũ. Hec aũt inordinatio timoris qñqꝫ ꝯsistit in solo appetitu sensi‑tiuo nõ supueniente ꝯsensu rõna‑lis appetitus.⁊ sic nõ põt esse pctm̃ mortale ꝫ solũ veniale. Qñqꝫ hec inordinatio timoris ꝑtingit vsqꝫ ad appetitũ rationalem qui dicit̃ voluntas.qñ.s.voluntas refugit aliquid ex libero arbitrio non ꝫm rationẽ.⁊ talis inordinatio timo‑ris qñqꝫ ẽ pctm̃ mortale qñqꝫ ve‑niale. Si.n.quis ꝓpter timorem q̃ refugit periculũ mortis uel quod‑cũqꝫ aliud tꝑale malũ sit disposit⁹ ut faciat aliquod ꝓhibitũ uel pre‑termittat aliq̇d qd̃ est ꝑceptũ in le‑ge diuina.talis timor est peccatũ mortale.alioq̇n veniale. A. Idẽ in sũ.li°.3°.ti.34.q.262. B

¶ Utrũ aliq̇s timor excuset a pctõ j R°. ꝫm Tho.vbi s̃. Sicut ꝑtactũ ẽ timor intantũ hꝫ rationẽ peccati

inq̄tum est ɔtra ordinē rationis. Ratio aūt iudicat quedam mala magis esse fugienda q̄ alia. sicut magis ē fugienda mors corpalis q̄ amissio rerū. Unn̄ si quis ꝓp̄t timorē mortis latronibus aliquid ꝓmitteret aut daret excusaretur a pctō qd̄ incurreret si sine cā legitima p̄termissis oibus bonis pctōribus largiret᷑. Si q̄s ꝯo incurrat mala mag̃ fugiēda. utputa mala aīe. i. pctā. fugiēs mala corporis. puta flagella uel mortē. aut mala exteriorꝝ rerū. puta dānū pecunie. A. etiā magis q̄ dānū corporis. q2 magis sūt timēda mala aīe q̄ corpis ⁊ mala corpis plus q̄ extrinsecaꝝ rerū ꝭm eū. Tho. ⁊ in sū. co. ti. q. 263. vbi hec notant᷑. B. nō excusat᷑ totaliter a pctō. diminuitur tñ pctm̄. q2 min⁹ voluntariū est. nā ex timore imponit᷑ q̄si quedam necessitas. Unde phꝰs huiusmodi q̄ fiunt ex timore dicit esse nō simplicit᷑ volūtaria ꝫ mixta ex volūtario ⁊ inuolūtario.

2 ¶ Utrū intimiditas sit pctm̄. R°. ꝭm Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 126. Intimiditas pōt cōtingere tripliciter. Uno mō qñ quis minus timet mortem q̄ debeat. uel aliqua mala tpalia ꝓpter h̄ q2 minus debito amet bona eis contraria. ꝫ q2 nihil eoꝝ timeat non pōt ex tali defectu amoris ɔtingere. A. ꝫ ex causis subsequētibus. ut in sū. co. ti. q. 264. vbi hec nō. B. 2°. pōt intimiditas ɔtingere eo q2 quis estimat mala oppꝰosita bonis que amat sibi superuenire nō posse. Qd̄ qñq3 cōtingit ex supbia animi de se p̄sumentis ⁊ alios cōtēnentis ꝭm q2 dicit᷑ Job 41°. Factus est ut nullū timeret. oē sublime videt. 3°. cōtingit ex defectu rōnis. sicut phꝰs dicit 3°. ethicoꝝ. q2 celte ꝓpter stulticiam nihil timent. Unde patet q2 esse impauidū est vitiosum. siue causetur ex defectu amoris. siue ex elatiōe animi. siue ex stoliditate. que tñ stoliditas excusat a pctō si sit oio iuincibilis. De materia timoris quere ī. vis. et s̄. metus.

Torneamētū.

Torneamēta dicunt᷑ in quibus milites ex ɔdicto ɔuenire solent. ⁊ ad ostentationē viriū suarū ⁊ audacie temere congredi. ex̄ eo. c. p̄. A. Unde mortes hominū ⁊ aiaꝝ pericula sepe ꝓueniūt ut ibi. Et sic videt᷑ q2 qualitercunq3 fiat talis piculosus cōgressus ad ostētationē viriū vocetur a iure torneamētū l3 forte in diuersis ptibus. diuersimode nūcupet᷑. Nā non est curandū de vocabulis ꝫ de rebus ⁊ de ratiōe legis. ut in. c. intelligētia. ex̄ de ꝟbo. sig̃. cū etiam ī penalibus ꝓcedatur ad similia vbi est eadem ratio. ut s̄. sortilegiū 2°. §. 1°. in additione. B

¶ Utrū torneamēta facere sit peccatū. R°. ꝭm W. Tales mortalit᷑ peccant. q2 faciūt ɔtra ꝓhibitionē ecclesie. ex̄ eo. c. p̄. Si aūt nō essent 1

probibita ꝛ fierent cā diſcendi vſū armorū ad impugnādū infideles ꝛ ob defenſionē patrie. uel rei publice. nō eſſent peccata. Sꝫ intellige ſm Hoſti. ꝙ ꝓbibenda ſunt qñ mortes ꝛ corpis ꝛ aīe immineāt in eis. Nā debet cogitari hoc euenire poſſe. ff. ad. l. acquil. l. qui occidit. §. in hac. et. ff. locati. l. ſi qs domū Et ludus noxius in culpa ē. ff. ad l. acquil. l. nā ludus. ꝛ ſi quis eos ludos appellet ex quib' crimina oriūtur. ut in ꝓhemio. ff. circa fi. A. Propter has cauſas ſatis pꝫ ꝙ hec de ſe illicita ſunt etiam ſi ab eccleſia nō ꝓhiberētur. ut ꝛ ſentit Hoſti. ꝛ Goff. lꝫ W. aliud dixerit ut in ſū. li. 2. ti. 2. q. 2. B

2 ❡ Que pena pugnātiū in torneamētis. R. ſm Ray. Pena ē ꝙ ſi aliquis. A. s. q exercet tale torneamētū. ut in ſū. eo. ti. q. 3. vbi h habent. Idē videtur ꝛ ſi nō exerceat ſ auxiliū in illo preſtet ſeu ei' exercitio in aliq ſe imiſceat. ut in §. ſe. B. ibi aliquē occiderit etiā caſu. reus homicidij ꝛ irregularis erit. quia ludus talis noxius ē ꝛ illicitus. ꝛ ideo quicqd ex eo ſeqt imputandū ē. ar. ex de pſump. c. p. ꝛ ex de homicidio. c. fi. Itē qui in torneamēto morit non debet in cimiterio ſepeliri. ut s. ſepultura 4. §. p.

3 ❡ Quid de his qui ad torneamēta accedūt aīo pugnādi nō tñ ipſi pugnāt lꝫ aliqui ibi occiſi fuerint R. ſm Goff. Non oportet tales ad ordines ꝓmoueri eo ꝙ ad rē condēnatā ꝛ ꝓhibitā acceſſerūt. Idē Hoſti. A. Idē in ſū. eo. ti. q 4. Videt tñ ꝙ cū talib' poſſit eps diſpēſare. ut patet s. bellū 2. §. 2. in additione. B

TRāſactio ē de re dubia ꝛ lite icerta necdū finita nō gratuita pactio. ff. eo. l. i. A. Idē in ſū. li. p. ti. p. q. i. ſm glo. Ray. B. Litem aūt intelligas pñtem uel futurā. quia etiā ante litē pōt fieri tranſactio. ff. de condi. inde. l. elegāter. §. ſi quis poteſt.

❡ Utrū trāſactio ſit licita in ſpiritualib'. R. ſm Inno. Licita eſt dūmō ex vtraqꝫ parte tm̄ ſpūale ꝛ nō tpale interueniat. ex eo. ſtatuim' et. c. de cetero. ex de deci. ex multiplici. et. c. ſuggeſtū. ex de rex pmu. ad qōnes. Idē in bñficijs ſi petāt iure ptātis. puta ꝙ vna ecclia petit ab alia ꝓhendā quam dicit ad ſuā collationē ptinere. Sꝫ ſi aliqs clericus petat ſibi bñficiū non eſt licita trāſactio etiā ſi vtriqꝫ detur ſpūale. ex eo. ꝯſtitutus. Cōpoſitio aūt interuenire pōt. ex eo. ſup eo. tal s. ꝙ ille cleric' q ius nō hꝫ uel nō habere credit penitus renūciet iuri ſuo ſine aliq datione. uel etiam ꝙ ius hñs recipiat in canonicū ſine datione. A. Hoc ē ꝙ dicta cōpoſitio ſit amicabilis ꝛ gratuita. ut in dicto. c. ſup eo. Et idē qō hic nō. in ſū. li. p. ti. 15. q. 44. vbi ꝛ addit ſm Hoſti. ꝙ ſi dicta amicabil' j

cōpositio fiat sine auctoritate iudicis. personalis est. et cū personis extinguitur. Si aūt fiat cum iudicis auctoritate. realis est. nisi per iudicem aliud dictū sit. ex eo. de cetero. Item quod transactio aliquādo ponitur pro amicabili cōpositione. ex eo. ex litteris. et. c. veniēs. Item quod licet compositio auctoritate superioris facta teneat mero iure. tamen restituet ecclesie si ex hoc grauiter ledatur. ar. ex de resti. in inte. c. p.

TRansitus siue trāslatio. Quibus de causis pōt clericus secularis transire de vna ecclesia ad aliā? R. sm Ray. Tribus de causis. p. s. cā necessitatis. puta propter hostes et h. et in h casu etiā si qs auctoritate ppria trāseat nō punitur cū cām hēat. Et cessante necessitate debet recuperare ecclesiā suā. 7. q. i. pastoralis. 2. cā vtilitatis. s. qn pōt eē magis vtilis in alia ecclesia. et tunc pōt transire auctoritate superioris. 7. q. i. mutationes. et tribus. c. se. 3. cā humilitatis siue sanctitatis. puta cū transit ad religionē. et tunc postquam pfessus est non pōt petere primā ecclesiā aut redire ad seculū. 7. q. i. h nequaquam. A. Idem in sū. li. 3. ti. 28. q. i. B

j ¶ Quid si clericus cā cupiditatis uel ambitionis temē trāsit de vna ecclesia ad aliā? R. Debet carere vtraque. s. habita et ambita. Prima quia suplz eam cōtēpsit. Secūda quia eam auare ɔcupiuit. 7. q. i. si quis eps. et. §. ambitionis. ex de transla. quāto. Sed tn ecclesia pōt eū repetere. 7. q. i. nō oz. et. c. si qs vo. A. Idē in dicta. q. i. B

z ¶ Quod qui hz bnficiū cū cura si recipit simile vacat pmū. habes s. bnficiū p. §. 4. Quod etiā teneatur clericus siue platus in bnficio residere. hes s. residentia. §. p. et s. clericus p. §. fi. A. Et adde quod clericus sine licētia trāsiēs seu in bnficio nō residens put tenetur debet ipso bnficio puari si admonitus se nō correxerit. ex de cle. nō resi. c. relatū. et nō. in dicta. q. i. sm Hosti. Quod ē intelligendū excepto casu de quo s. proxime. videlicet qn trāsit et capit aliā ecclesiam cā cupiditatis. in quo nō videtur necessaria admonitio ut ptactū est. B

3 ¶ Quod transeundū sit de vna ecclesia ad aliā? R. sm Ray. Si est eps nō pōt transire sine expssa licentia pape. 7. q. i. mutationes. siue sit ɔsecratus siue electus et cōfirmatus. ex de trāsla. inter corporalia. Si vo sit inferior et transit ad aliam ecclesiā eiusdem epatus sic sufficit tacitus ɔsensus epi. ar. 33. q. 5. qui vxorē. Si vo ipse subest inferiori prelato et trāsit ad ecclesiam nō subditam illi. tunc cōsensus expressus requirendus est ar. 58. dis. c. 2. et. 9. q. 3. conquestus Cum aūt transit ad ecclesiam alterius epatus. necessarius est expressus consensus episcopi. et etiā alterius si habet aliū supra se prec

ep̄m.xi.dis.per totum.85.dis.florentinum.7.q.i.episcopus de loco.extra de renun.admonet. A hoc.c.nō videtur ibi haberi.Et idē quod in hoc.§.nō.in sū.eo.ti.q.z. vbi etiam patet q id quod sequitur fuit dictū glo.Ray. B .Hodie tamen de ꝯsuetudine licentia nō petitur.Porro de transitu vni⁹ religionis ad aliam habes s̄.religio 5.⁰ per totū.Nota q qui trāsit de vna ecclesia ad aliā.de minori ad maiorem trāsire debet.93.dis. legimus.extra de transla.c.p̄. Et tunc aliquis prelatus dicit translatus cum est confirmatus 7 obtinuit corporalem possessionē.zi.q.z.si quis iam trāslatus.7 ibi h̄ notat glo. B .Et tunc nihil debet habere cōmune cum priori ecclesia.ut ibi dicieur.Secus si non habet corporalem possessionē.93.dis.si qui ep̄i.Et de h̄ etiā extra de elec.cum in cunctis.

Treuga. Qui tempore treuge bona suaꝝ mare uel per terrā auferunt sarracenis.rapinā cōmittunt 7 ad restitutionē tenentur.7 possunt puniri a p̄ncipe cui⁹ treugam frangūt.qꝛ fides etiam hosti seruanda est.23.q.i.noli.zz q.4.Innocens.

Tutela. Triplex ē tutela.s. testamentaria.ut quādo pater dat tutorem filio in testamento. Item legitima ut que defertur a lege.ut cum nullus est tutor per testamentum tunc qui primo loco debet succedere huic ab intestato tenetur suscipere tutelam huiusmodi. Item datiua.ut quādo nullo tutore dato in testamento.uel nō extantibus consanguineis ad tutelam idoneis iudex ex officio suo dat tutorem. Et durat tutela vsq ad cōpletū.i4.annū pupilli.7 inde incipit cura que durat vsq ad.z5.annū. A .Dicta differentia tutelarū ponitur etiā in sū. li.⁰ z.⁰ ti.8.q.z.scd̄m glo.Ray. Et hec materia late tractatur in Insti.de tute.per totum.cum multis sequentibus ti.vsq in finem primi libri. B

¶ Utrum clerici teneantur suscipere aliquam tutelam. R.⁰ scd̄m Jo.dis.86.c.fi.Nullam coguntur recipere.legitimā tamen possunt recipere si volunt.ut in dicto.c.fi. Et est h̄ priuilegium clericorū q licꝫ possint succedere alicui ab intestato.non tamen tenentur recipere tutelam.lꝫ in laicis aliud obtineat.C.de legit.tuto.Auten.sicut hereditas. A .Predicta nōt glo.in dicto.c.fi.Notantur etiam in sū.in dicta.q.z.ſm glo.Ray. Glo.etiam in dicto.c.fi.dicit q clerici non possunt testamentariam nec datiuam recipere.per.c. Cyprianus.zi.q.3.quod bene facit. B j

¶ Utrum ep̄s uel monachus possit recipere tutelam. R.⁰ scd̄m z

Jo.vbi s̄.Eps uel monach⁹ etiā volens non pōt recipe tutelam legitimā.ut in Auten.de sanc.epis.§.deo autē amabiles. Uel dic q̄ illi autentice derogat per illud decretū.dis.86.puenit.ita q̄ si velint possint recipe legitimā.sed nō datiuā uel testamentariā. Sz ad tutelam cōem miserabiliū psonarū oēs clerici uel monachi tenētur. ut in dicto.c.puenit.et.88.dis.c.p̄ et.c.epus gubernationē. A .Ibi dicit.Eps gubernationē pupillorū 7 viduaꝝ ac peregrinoꝝ nō per seipsū s̄ per archipsbyterū aut archidiaconū agat. Et hic tex.facit q̄ eps non pōt administrare tutelam etiā legitimā per seipsū. Et ita pōt itelligi dictus.§.deo aūt. Per alios aūt sic. Et ita intelligat.c.puenit.vbi etiam glo.notat que 7 in isto.§.habentur. Notantur etiā in dicta.q.2.scdm Ray. Et addit glo.eius q̄ monachi seu alij religiosi possunt recipe tutelam miserabiliū personaꝝ 7 etiam legitimā de cōsensu tñ prelatoꝝ suoꝝ.7 nō al.12.q.1.non dicatis. B

Turpe lucrū.

vide s̄.elemosyna p̄.§.vlt. 7 s̄.restitutio p̄.§.añplt. A .7 ibi de hoc latius in additione. B

Vana gloria.

require s̄.gloria vana. Itē de vestibus.j.vestis. A .7 latius s̄.ornatus.in additione. B

Vasallus

dicitur ille q̄ habz feudū ab aliq̄.ut s̄.feudum

Uelatio virginum.

vide.j.virginū ɔsecratio.§.p̄.

Uenatio

vtrū sit licita. Rn̄. s̄m Hosti. Uenatio si fiat tpe quo debēt homines esse in ecclesia 7 orare.est oib⁹ interdicta.86.dis.§.an putatis.de ɔse.dis.3.irreligiosa.et dis.5.ieiuniū. Et intellige nisi eēt necessitas.ut si fames vrgeret uel bestie vastarent hoies uel segetes. C.de feri.l.3. A .Idem in sū.li.3.ti.2 9.q.12.s̄m Hosti. B .Alijs aūt diebus licita est laicis. A .s. p carnibus 7 pellibus habendis. al' non s̄m Ray.7 Goff.ut in dicta.q.12. B .sed clericis illicita. tamē causa sanitatis 7 recreationis esset licita nisi esset nimis frequentata aut clamorosa.ex̄ de cle.vena.c.p̄.et 2. A .In his.c.et in c.p̄.extra ne cle.ul' mo.satis claret q̄ oibus clericis indifferenter venatio interdicit siue cū canibus siue cū auibus.licz aliqui senserint sine iuris tamē auctoritate q̄ clerici qñq̄ possent causa recreationis venari. ut in dicta.q.12. B Episcopis vo omnino ꝓhibita ē. ut ibidē nōt. Plura contra venatores clericos.86.dis.c.qui venatoribus.et.c.se. A .Hic clari⁹ ut notat glo.86.dis.q̄ venatoribus.

sup verbo. venatoribus. qd̄ ꝛ posi-
tum est s̄. ferie. §. 6°. in additione.
Predicta etiam tangunt in dicta
q. 12. B

Utrū serui teneantur obedire
dn̄is venari volētibus tpibus p-
hibitis. R°. ꝫm W. Non tenentur
serui obedire dn̄is in rebus illicitꝫ
quale ē h̄ ꝯtra illud. Primū que-
rite regnū dei. Idem in sū. co. ti. q.
13. Videtur tn̄ ꝙ excusent a pecca-
to in talibus si cogūtur ꝑ iustum
metum. ut s̄. ferie. §. 8°.

Venditio.

Utꝝ liceat ven-
dē arma. venena. ornamen-
ta. taxillos. scachos. serta ꝛ huius-
modi. vide s̄. negociatio. §. 5°. ꝛ se-
quentibus. De auro alchimico s̄.
emptio. §. 5°. in medio. De venditi-
one facta sub modo uel sub ꝯditi-
one. s̄. donatio ꝓ. §. 5°. Utrū liceat
emere uel vendere nūc ad certum
terminū dande rei uel dandi pre-
cij. ꝛ multa talia vide. ĩ. vsura 3°. ꝑ
totum. ꝛ s̄. emptio.

Beneficium.

vide s̄. maleficium. ꝛ s̄. sor-
tilegium 2°.

Veniale pecca

tum. vide s̄. peccatum 3°.

Verberatio

vide sup̄
percutere.

Vestis.

Utrum circa
exteriorē ap-
paratū vestiū siue alioꝝ huiusmōi
possit esse virtus ꝛ vitium. R°. ꝫm
Tho. 2ª 2ᵉ. q. 169. In rebus exte-
rioribus pōt esse pctm̄ imoderātie
dupliciť. Uno mō ꝑ comparationē
ad ꝯsuetudinē hominū cū quibus
aliqs viuit. Un̄ dicit Aug. 3°. cō-
fes. Que ꝯtra mores hominū sunt
flagitia, ꝓ morū diuersitate fugiē-
da sūt. ut pactū inter se ciuitatis ꝛ
gentis ꝯsuetudine uł lege firmatū
nulla ciuis aut peregrini libidine
violeť. Turpis est. n. ois ꝑs vni-
uerso suo nō congruēs. Alio mō
pōt esse imoderatio ex inordinato
affectu mētis. ex quo qn̄qꝫ ꝯtingit
ꝙ homo nimis libidinose talibus
vtať. ꝛ hoc siue ꝫm ꝯsuetudinē eo-
rū cū quibus viuit. siue etiā preter
ꝯsuetudinē eoꝝ. Cōtingit aūt ista
inordinatio affectus tripliciť q̄tū
ad supħabūdantiā. Uno mō ꝑ hoc
ut homo ex supfluo cultu vestium
gloriā hominū querat. put. s. ve-
stes ꝛ alia huiusmodi homini ꝑti-
nēt ad ornatū quēdā. Un̄ Greg.
dicit in omeľ. Sunt nōnulli qui
cultū subtiliū preciosarūqꝫ vestiū
nō putant esse peccatū. qd̄ videlicꝫ
si culpa nō esset nequaq̄ sermo dei
tam vigilanť exprimeret ꝙ diues
qui torquebať apud inferos bysso
ꝛ purpura indutus fuisset. Nemo
quippe vestimēta ꝑcipua uel ꝑcio-
sa. s. excellentia statū ꝓprium nisi
ad inanē gloriā querit. Alio mō
ꝫm ꝙ homo ꝑ supfluū cultum ve-
stium querit delicias ꝫm ꝙ vestes

ordinātur ad corporis fomētum. 3°. modo scdm q nimiā sollicitudinē apponit ad exteriorē cultū vestiū etiā si nō sit aliqua inordinatio ex pte finis. Ex parte quoq defect⁹ pōt esse duplex inordinatio sm affectum. Uno mō ex negligētia hois qui nō adhibet studiū uel laborē ad hoc q exteriori cultu vtat sm q oportet. Unde phs 7°. ethicor. dicit q ad molliciē ptinet q aliquis trahat vestimentū pterrā ut nō laboret eleuando ipsū. Alio mō ex eo q ipsū defectū exterioris cultus ad gloriā ordinet. Uñ dicit Aug⁹. de sermone dñi in mōte Nam non in solo rerū corporaliū nitore atq pompa sed etiā in ipsis sordibus 7 luctuosis esse posse iactantiā. 7 eo periculosiorem q̄ sub noie seruitutis dei decipit. Et phs dicit q superhabūdātia 7 defectus inordinatus ad iactantiā ptinent A. De hac materia ornat⁹ tā virorū q̄ mulierū 7 vestiū 7 aliarum rerū latius dictū ē s. ornatus. in additione magna. B

j ¶ Utrū aliquibus liceat vti vilibus. aut semp sit peccatū. R°. sm Tho. vbi s. Peccat qui viliorib⁹ vestibus vtitur q̄ ceteri si h faciat pter iactātiam uel superbiā ut se ceteris preferat. Uitium enim superstitionis est. Si autē hoc faciat pter macerationē carnis. uel humiliationē spūs. ad virtutem temperantie ptinet. Precipue autē cōpetit vilibus vti his qui alios verbo 7 exemplo ad penitentiam hortantur. sicut fuerūt pphete de quibus apls dicit ad Heb. xi°. Circuierūt in melotis 7 pellibus caprinis. Et glo. Math. 3°. dicit. Qui penitentiam predicat. habitū penitentie pretēdat.

¶ Utrum ↄstituti in dignitatib⁹ uel ministri altaris debeāt vti preciosioribus vestib⁹. R°. sm Tho. vbi supra. In eis nō est vitiosum s potius debitū ad significandam excellentiā sui ministerij uel cult⁹ diuini. A. Istud. sed potius debitū. non ē verbum Tho. ut patet per eundem 2°. 2°. q. 169. arti. p. ad fi. Potest tamen verificari inqtum cōpetenter deceat. maxime ut deputata ad diuinū cultū sint munda 7 nitida. ut ex de custo. eucha. c. relinqui. B. De vestibus 7 sacerdotum paramentis ↄsecratis habes s. ↄsecratio 5°. z

¶ Utrum mulieri liceat vti veste virili? R°. sm Tho. 2°. 2°. q. 169. Non. nam cultus exterior ut predictum ē in. §. p. competere debet conditioni persone sm cōsuetudinem cōmunē. 7 ideo de se vitiosū est q mulier vtatur veste virili uł ecōuerso. Quod 7 specialiter phibetur Deut°. 22°. quia gentiles tali habitu vtebātur ad idolatriam Potest tamen hoc quandoq fieri sine peccato pter aliquā necessitatem. uel causa occultandi se ab hostibus. uel pter defectum alteri⁹ vestimenti aut aliud huiusmōi. 3

De oꝛnatu ꝓ mulierū s̄.oꝛnat⁹.
A .⁊ ibi latius in additionib⁹. B

Vicarius.

In qui/
bus ca/
sibus quis possit ecclesie ꝑ
vicarium deseruire. R̄. ſm Hosti.
Regularit̄ residere debet.ut dictū
est s̄.residentia.§.pl̄r.et vlt̄. A
Et meli⁹ i ꝑncipio. B .Potest tn̄
in casibus ꝑ vicarium deseruire.
Primus ē ratione occupationis.
Hac occasione excusatur ep̄s qui
in ecclesia cathedrali habet aliquē
loco sui.⁊ ipse i camera sua dicit
horas ⁊ postea expedit occurrētia.
Hoc idem intelligo de q̄libet legi/
time occupato.extra de cele.mis.
c.ꝑ.Debet tamen ep̄s celebrare in
ecclesia die dn̄ico ⁊ aliis ꝑcipuis
festiuitatibus nisi excuset necessi/
tas.1.q.i.temporis.in fi. 2⁹ est ra/
tione statuti siue consuetudinis.
ar.extra de consti.cum omnes.in
fi.3⁹ est ratione priuilegij siue di/
spensationis.extra de fi.presby.ꝓ/
posuit.Hunc casum frequēter cō/
cedit papa habentibus pluralita/
tem beneficioꝝ.⁊ addit.dum ta/
men cura animarū non negliga/
tur.⁊ eccl̄iis faciat ꝑ vicarios ido/
neos deseruire.Et nota ꝙ hic ca/
sus cum precedenti non habet lo/
cum si ecclesia fuerit seruitoribus
destituta.extra de cle.non resi.cū
ad hoc. Ex quo enim consuetudo
cepit esse irrationabilis ⁊ ecclesie
onerosa.tenenda non est.extra de
ꝯsue.c.ꝑ.et fi.4⁹ quādo ep̄s habet
sub se homines diuersoꝝ rituū
⁊ linguarum.Nam illis hab; ꝑ
vicarium deseruire.extra de offi.
oꝛdi.qm̄.5⁹ qn̄ quis habet preben/
dam in ecclesia cathedrali cui an/
nexa ē ecclesia parochialis.Nam
talis in eccl̄ia cathedrali deseruiet
⁊ in annexa deseruiet ꝑ vicarium.
ex̄ de ꝓben.extirpādo.§.qui ꝓ.et
c.exposuisti.6⁹ ē rōne defectus si/
ue debilitatis supuenientis.7.q.i.
c.ꝑ.ex̄ de cle.egro.c.ꝑ.pl̄r.⁊ vlt̄.7⁹
quādo necessario habet ꝓficisci.ut
quia cruce signatus ē.extra de vo/
to.c.fi. A .Et ibi patet ꝙ hoc est
verum quando ꝑ clericoꝝ suoꝝ
absentiam ecclesie enoꝛmiter non
leduntur.⁊ ipsi clerici possūt terre
sancte vtiles esse verbo parit̄ ⁊ ex/
emplo. B .Et similiter qn̄ ꝓfici/
sci habet vtilit̄ ⁊ honeste.ut cā stu/
dioꝝ siue peregrinationis.⁊ de li/
centia prelati.extra de cle.nō resi.
relatum.de ꝯse.dis.5.non opoꝛtet.
Aliqui ponūt plures casus.s; isti
videntur esse principaliores. A
quia ⁊ alij ad istos possūt reduci.
⁊ oēs ad hoc gnāle.videlicet quā/
do rōnabilis vrget necessitas.ex̄
de re.iur.qđ nō est.⁊ pōt colligi ex
his q̄ notāt i sū.li.° ꝑ.ti.1.q.30.vbi
⁊ supradicta omnia ponūtur ſm
Hosti.Goff.⁊ Al.

¶ Quis ē vicarius ꝑpetu⁹? R̄.
Talis est qui curā h; ecclesie cui⁹
vicari⁹ ē.ex̄ de offi.vica.ex ꝑte. A
Melius dic ꝙ ille ē ꝑpetuus vi/
carius q̇ cōstituit auctoꝛitate epi/

⁊ nō ad tempus. ex̄ de offi. vica. ad
hec. ⁊ iste habet curā ecclesie. ⁊ re-
liqua que sequūtur. B. Vñ qua-
si ius hʒ i ecclesia. ex̄ de fide istru.
ꝑpetuus. Et hñs perpetuā vicariā
aliā habere nō pōt. ex̄ de offi. vica.
prouideas. ex̄ de rescrip. postulasti
A. In dicto. c. ꝓuideas. dicit ꝙ
null⁹ ꝑmittat habere plures vica-
rias simul. nec distinguit int ꝑpe-
tuam ⁊ nō perpetuā. B. Nec sine
causa pōt amoueri. ex̄ de offi. vica.
ad h. Item si talis vicarius acci-
piat aliquā ecclesiā cum cura per-
dit vicariā. Et debet habē. 25. an-
nos. ⁊ ꝓmoueri ad sacerdotium si-
cut si esset rector ordinarius. Al'
ꝓuatus ē. ut in cle. que de eccl'ijs.
ex̄ eo. A. Et ibi patet ꝙ h ē verū
q̄ ad vicarias ꝑpetuas parochia-
liū ecclesiarū. B. De ordinario
aūt rectore habetur s̄. ecclesia 2°.
2 ¶ Utrū ꝓlati possint vices suas
sub annuo censu ꝯcedere. R°. Nec
ep̄us nec archidiaconus nec ali⁹
ꝓlatus hoc pōt. ex̄ ne ꝓla. vi. su. c. ꝓ.
2°. et 3°. Cum. n. tale ius spūale sit
nō est dubiū ꝙ ꝓ eo aliquid dare
uel recipere symonia est. A. scōm
Ray. q̄ ⁊ addit. Ubi autē aliquid
datur uel tenet nō ꝓ iurisdictione
ꝫ i signū subiectionis antique. nō
ē symonia. ut ex̄ de reli. do. ꝯstitutꝫ.
et in sū. li°. ꝓ. ti. 2. q. i. B. Sed ꝙ
ep̄s cōmittat alicui pure ⁊ simpli-
citer vices suas. ⁊ tali vicario cō-
stituat salariū. non est pctm̄. ꝫ po-
tius ad h tenetur. i2. q. 2. caritatē.
Et ut dicit Hosti. sicut ꝓ cōmissio-
ne iurisdictionis nō licet recipere
certam pecunie quātitatē. ita mul-
to minus licet recipe quotā. i. par-
tem ꝓuentus. A. Predictis con.
Hoff. ⁊ Inno. addēs ꝙ si ꝓlatus
sic diceret. tu exercebis iurisdicti-
onē talem. ⁊ ego ꝓ salario tuo da-
bo tibi centū. ⁊ dabis mihi totum
lucrū. licitū est. ut in dicta. q. i. B
¶ Utrū rector eccl'ie possit ꝯdu- 3
ctori fructuū cōmittere vicariā si-
ue curam animarū vide s̄. symo-
nia 4°. §. pl't.
¶ Utrū vicarius eccl'ie possit al- 4
teri cōmittere vices suas. R°. Nō
pōt. nisi sicut ⁊ delegatus subdele-
gare. de q̄ vide s̄. delegare. §. pl't.
Vicari⁹ quoqꝫ ep̄i nō posset alteri
cōmittere absolutionē a peccatis
⁊ alia que in dicto. §. dicunt. que
intelligēda sunt ꝙ non pōt ex iure
cōmuni. ꝫ bene pōt ex spāli cōmis-
sione. ut habes s̄. ꝯfessor ꝓ. §. āte-
pl't. in fi. A. Con. predictis Al-
bricus. B

Vidua. Quot mōis dicit vidua? R°. ꝫm Al. Quatuor mo-
dis. Nam est quedā vidua corpe
ꝫ inhonesta mente. i. Thimoth. 5°.
Vidua que in delicijs est viuens.
mortua est. Et est vidua corpe sed
nupta mente. ⁊ h compat ꝯiuga-
tis. Et est vidua corpe ⁊ mēte. ⁊ de
talibus apl's. i. Thimoth. 5°. Vi-
duas honora que vere vidue sunt.
4°. etiam mō dicitur vidua quādo

talis est terreno auxilio destituta. A. Et sic est vidua mente et corpore et terreno auxilio propter paupertatem. cui debetur subsidium ab ecclesia. secundum eundem Al. et in sum. li. 3. ti. 34. q. 281. B. Et istis duobus ultimis modis dictis viduis debetur fructus sexagesimus. de quo habetur. Math. 13. Nam virginibus competit fructus centesimus. et coniugatis tricesimus. ut et Tho. ponit in 4. dis. 49.

Vindicatio

utrum sit licita. R. secundum Tho. 2. 2. q. 108. Dicendum quod si intentio vindicantis feratur principaliter in malum alterius de quo vindictam sumit. et ibi quiescat non est licita. quia hoc pertinet ad odium quod repugnat caritati qua omnes homines debemus diligere. Nec excusatur aliquis quod odit odientes se. hoc enim esset vinci a malo. quod apostolus prohibet Ro. 12. Si vero intentio vindicantis feratur principaliter ad aliquod bonum. puta ad emendationem peccantis. vel saltem ad correctionem eius. et quietem aliorum. et ad iusticie conservationem. et dei honorem. potest vindicatio esse licita. aliis servatis debitis circumstantiis. Hec Tho. s. quod fiat per illum cui licet. utputa per iudicem. observato in omnibus iusto processu. et iusta condemnatione. A. Nam et in causis iustis servandus est iuris ordo. extra de sen. exco. sacro. B. Quando malorum iniurie tolerande sunt. vide s. patientia. §. 2. Et quod intelligatur qui te percusserit in una maxilla etc. ibidem. §. 3. Qualiter etiam vindicandum sit adversus multitudinem vide s. correctio p. §. pe.

Virginitas

quid sit? R. secundum Amb. in li. de virginitate. Virginitas est expers contagionis integritas. Secundum vero Aug. in li. de nuptiis et concupiscentia. Virginitas est in carne corruptibili perpetua incorruptionis meditatio. A. Et ex his patet quod virginitas integritas est carnis attestans incorruptionem mentis. ut in sum. li. 3. ti. 3. q. 18. ubi etiam predicta ponuntur. Et dicitur perpetua. ut nullo unquam tempore intervenerit etiam mentalis corruptio. aliter pro illo tempore fuisset amissa. et non esset meditatio perpetua. B

Utrum violentiam passe amittant virginitatem. R. secundum Tho. in 4. dis. 33. Que per violentiam corrumpuntur sive ab homine sive a demone incubo virginitatem non amittunt. si quantum possunt renitantur. et quantum possunt conservent corpus a corruptione. vel saltem mentem a consensu. Idem Al. A a cubon quod est solidum dicitur cubus bi. et est quedam figura solida certe altitudinis longitudinis et latitudinis secundum Catholicon. Forte est quoddam signum nigromanticum. Et idem quod hic non in sum. eo. ti. q. 23. Tales tamen non consecrantur inter virgines. ut in. c. se. §. p. B

2 ¶ Utrũ sola mente possit amitti virginitas. Rñ. ƀm Tho. 2ª 2e. q. 152. Cõtingit interdũ ex actu mẽtis cogitãtis de corruptione carnis ⁊ intendẽtis delectationẽ ipsi⁹ experiri. ꝙ calor excitetur ⁊ semẽ distillet. ⁊ tunc sine dubio virginitas ẽ amissa. Si autem corruptio sistat ĩ actu mẽtis ꝯsentiẽtis. amittitur quidẽ ꝟginitas ƀm illud formale q̇ꝺ habet in mẽte. non autẽ rõne eius q̇ꝺ est mãle in ipsa. Uñ talis nõ põt dici ꝟgo nisi mãliter. Et iõ h̄ ꝟginitatis amissio potest recuꝑari. non aũt illa in qua etiã illud q̇ꝺ ẽ mãle sbtrahit. A. Dic clarius ꝙ etiã sola mente amittit ꝟginitas ʒ tñ recuꝑabilis est. q᷑ mã seu obiectũ huius ꝟtutis manet. s. incorruptio carnis. ideo cũ redit ad ipsũ volũtas. redit ⁊ ꝟginitas. ut patꝫ in Johe euãgelista quẽ de nuptijs volẽtẽ nubẽ vocauit dñs ut dicit Hiero⁹. Quocũꝗ aũt mõ q̇s volũtarie ꝑfectã ꝓcuret pollutionẽ. ꝑdit irrecuꝑabilit ꝟginitas ƀm Al. Tho. Ul. ⁊ glo. Ray. ut in sũ. eo. ti. q. 24. B

3 ¶ Utrũ puelle in annis puerilibus aliq̇d carnale cõmittentes ꝑdant ꝟginitatẽ. Rñ. ƀm Al. Non q᷑ non est in eis ꝯsilij deliberatio. nec etas patit talẽ delectationis ĩpetũ. A. Hoc forte verũ ante septẽniũ cũ nondũ sũt doli capaces. al' secus. Uñ Ul. dicit ꝙ virginitas amittit non solũ per quẽcũꝗ actũ ꝑ quẽ pollutio volũtarie ꝓcuretur. ʒ etiã qñ sine eo delectatio coitus ꝑficit. sicut faciũt illi q̇ ante etatẽ uel tẽp⁹ seminis ꝑ sui ipsorũ turpẽ tactũ huiusmõi delectationẽ in se ꝑficiũt uel ab alijs in eis hoc fieri ꝑmittũt. Alij tñ alit sentire vident. ut in sũ. eo. ti. q. 19. Ꝗrũ dictũ põt intelligi respectu etatis infantie. ut tactũ est. Itẽ ƀm Ul. lꝫ aliqui dixerint ꝟginitatẽ recuperabilẽ qñ complet delectatio sine pollutione ꝓpter defectũ etatis. tñ ꝯtrariũ verũ ẽ. q᷑ corruptio nõ ẽ ex pollutione nisi rõne cõiuncte sibi delectationis a qua omnimodam imunitatẽ ducit virginitas. ut in sũ. eo. ti. q. 24. B

¶ Utꝝ a patiẽtibus fluxũ seminis perdat ꝟginitas. Rñ. ƀm Tho. 4
2ª 2e. q. 152. Seminis resolutio si ꝓueniat preter ꝓpositũ mentis ul' in dormiendo. uel per violentiam illatã cui mens non ꝯsentit ꝙuis caro delectationẽ experiat. ul' etiã ex infirmitate. ut in his qui fluxũ seminis patiunt. nõ perdit ꝟginitas. q᷑ talis pollutio nõ accidit ꝑ impudicitiã quã ꝟginitas excludit. A. Con. Al. dicens. q᷑ sunt quedã que ad simplicẽ aspectum viri uel ad locutionẽ uel ad ꝯfessionẽ etiã cũ sint in ꝓposito sancto. uel nolentes peccare distillationẽ humoris sentiũt. ⁊ tales non corrumpunt. eo ꝙ non fit ex ꝓposito nec volũtate cõpleta. Sed tñ suadendũ est eis ꝙ se temperent a virorũ aspectu ⁊ ꝯfabulatione. ut in

sū.co.ti.q.zi. B

5 ¶ Utrū cognite in ebrietate uel somno perdant ꝟginitatē. R°. ẜm Tho.in 4°. dis.33. Sicut ꝑ pollutionē in somno nō amittit ꝟginitas.ut nūc dictū est.sic̄ris rō est de mulieribus q̄ in ebrietate uel dormiētes a viris cognoscuntur.nisi forte hac intētione iuerint dormitū ut a viris cognoscerent. A .ul' etiā si postea placeret eis fuisse cognitas.sicut ⁊ de pollutiōe nocturna dicit Al.ut in sū.co.ti.q.zz.et positum est s̄.pollutio.in ꝓncipio in additione. B

Virginū cōsecratio.

Quare sol⁹ ep̄us virgines ꝯsecrat? R°. ẜm Tho.in 4°. dis.38. Sicut ꝑ matrimoniū carnale repn̄tat m̄rimoniū spūale inter xp̄m ⁊ ecclesiā ꝙtum ad fecunditatē.ita ꝑ velationē virginū repn̄tat idem m̄rimoniū spūale ꝙtum ad eius integritatē.ut pz ꝑ oīa que ibi ꝓferunt ⁊ gerūtur. Et ꝓpter hoc solus ep̄us virgines velando desponsat.nō sibi ẜ xp̄o q̄si sponso paranymphus ⁊ amicus. Et q² integritatis significatio plene pōt esse solū in ꝯtinentia virginali.ẜ semiplena in viduali.ꝓpt hoc viduis daf aliq̄d velū.ẜ nō cū illa solēnitate qua ꝟginib⁹ datur. A Idem in sū.li°. 3°. ti.3.q.14. B

3 ¶ Utrū violēter corrupte debeāt ꝯsecrari. R°. scd̄m Al. Licz tales virginitatē non amittant,nec virginitatis aureolam.non tn̄ cōsecrant. Et rō est.q² in illo actu difficile ē ita reniti ꝙ volūtas nō alliciat aliqualē ꝯsensū. Un̄ cum de pleno dissensu ꝯstare nō possit ecclesie.ideo statutū est ut tales humiliter abstineant a ꝯsecratione. 32.q.5.ille familie.et.15.q.i.si q̄s nō iratus. Con. Tho.in 4°. dis.33. et z°. z°. q.152. A . Idē in sū.co. ti.q.18.ad finem. B

¶ Utꝝ possint consecrari occulte corrupte q̄ꝝ ꝯsecratio sine scādalo intermitti nō pōt. R°. ẜm Tho.in 4°.dis.33. Occulte corrupte siue a viris siue alio quocūꝗ mō nulla. ten⁹ velāde sūt.q² ꝓpter scādalum vitādū nō debēt sacra eccl'ie uel sacramētalia variari. Sz sicut q̄dā dicūt pōt aliqua cautela adhiberi ad vitādū scādalū.ut.s.illa q̄ nō sūt de sub a ꝟginalis veli fiāt.ut ē accensio candelaꝝ ⁊ huiusmō ⁊ vitatis occulte illis que sūt de suba puta ꝟba que dicunt in veli iposi tione.⁊ ꝙ nomē ꝟginitatis in castitatē mutet.⁊ h⁹. Con. Al.sic̄t ⁊ Hosti.⁊ Goff. Nec est tenenda sūia W.que aliud dicit. A . Idē in sū.co.ti.q.17.vbi etiā addit ꝙ carne corrupte ex dispēsatione ep̄i uł eius cui sup hoc vices suas cōmiserit pn̄t suscipe modū veli virginalis.nec ẜ ipsū licet sine dispēsatione.ẜ velum ꝟginū nullo mō licet suscipere. Et subdit. Caue tamen tibi a glo.hic que aliud dicit etiā glo. Ray.ꝙ occulte corrupte

antē ꝯsecrationem uel post debent humilit᷑ abstinere ab huiusmodi officijs q̄ solis ꝟginibus ꝯsecratꝫ solent ſm ꝯsuetudinē monasterij cōpetere donec cū eis fuerit sup̄ h̄ per ep̄m dispensatū. Nō tamen huiusmodi virgines cōsecrate ordinē aliquem habent. B

3 ¶ Utrū in cōsecratione virginū detur grā. R°. ſm Tho. vbi s̄. In ꝯsecratione virginū sicut ⁊ in vnctione regū ⁊ huiusmodi b̄ndictionibus alijs dat᷑ grā. nisi sit impedimentū ex p̄te suscipientis. Sꝫ hec tñ non dicunt᷑ sacr̄a. quia non sunt instituta ad curationē morbi peccati sicut sūt sacr̄a. A. Idē in sū. eo. ti. q. 16. B

4 ¶ Quo tp̄e possit fieri ꝟginū ꝯsecratio? R°. ſm Hosti. In die epiphaniaꝝ. ⁊ in tota ebdomada resurrectionis. in natalibus apl̄oꝝ. ⁊ in diebus dñicis. ſ tñ in necessitate. puta languore iminente p̄nt q̄libet tp̄e cōsecrari. 20. q. i. deuotꝫ. ex̄ de tēpo. or. c. h̄. A. Con. Goff. ut in sū. eo. ti. q. 15. B

Vis et metus

Vis ē maioris rei impetus q̄ repelli nō p̄ōt. ff. qđ met⁹ cā. l. 2. De metu aūt quid sit. vide s̄. met⁹ §. h̄. Utrū liceat vim vi repellere. hēs s̄. bellū h̄. §. 2°. et s̄. excoīcatio 2°. §. 2°. ꝟ. 9°. et s̄. homicidiū h̄. §. 5°. Que ē vis uel met⁹ excusans. ⁊ metus q̄ cadit in ꝯstantē virum. s̄ metus. §. 2°. ⁊ quđ impediat matrimoniū s̄. impedimentū. x°.

Visitatio.

Archiepiscopus ep̄s ul' alius p̄lat⁹ visitās eccl'ias. h̄ p̄ponet verbū dei. ⁊ queret de vita ⁊ cōuersatiōe ministrantiū in eccl'ijs absqꝫ coactione iuramēti ſ salubrit᷑ monēdo. Si q̄s inuenerit infames. si ipse nō ē ordinari⁹ denūciet ordinario. Notoria si inuenerit corrigat. A. cū sup̄ his merito notari possit ordinarioꝝ negligētia. cū examinatiōe nō egeāt. ut in. c. qđ sequit᷑. B. ex̄ de censi. romana. li°. 6°.

¶ Utrum visitans possit recipere ⁊ exigere p̄curationē a locis visitatis. R°. Sic. extra de cēsi. romana. li°. 6°. Et potest recipere a volente dare pecuniā p̄ sumptibus moderatis diebus quibus visitat. ſ non licet nisi vnam p̄curationem recipe vna die. etiam si plura loca visitet ⁊ quilibet loc⁹ sit sufficiēs. extra de cēsi. felicis. li°. 6°. Et si ep̄s visitet per alium. visitati etiam tenētur ministrare expensas isti visitanti. extra de offi. or. si episcopus. li°. 6°. Sed ep̄us nil prorsus potest exigere ab his quos nō per se visitat. ut ibidem dicitur. 1

¶ Utrum visitans possit recipere pecuniam? R°. Si ipse uel sui familiares reciperent pecuniā uel munera preter id quod nūc dictū est. seu etiam procurationē reciperet nō visitando. ipse tenet᷑. A. s. recipiens. ut in. c. exigit. de quo. j. 2

B .duplum restituere illi ecclesie A .s.a qua est receptũ.ut ibi. B ĩ.mensem.alioquin epi ⁊ superiores differentes sic restituere sũt interdicti ab ingressu ecclesie.inferiores sũt suspensi ab officio ⁊ beneficio quousq; plenarie satisfaciant.⁊ nulla remissio hic valet. A s.eorũ quibus facienda ẽ restitutio.ut in.c.qd sequitur. B .ex de censi.exigit.li. 6.

3 ¶ Quod ⁊ quotiẽs archiepũs possit puinciã suã visitare? R. Primo tenet visitare diocesim ppriã erga ecclesias maiores ⁊ minores ⁊ eaꝝ populos saltẽ cõuocando de pluribus locis ad vnũ congruũ.Postea licet ei visitare suffraganeos ⁊ eoꝝ dioceses.sz vna diocesi visitata in toto uel in parte nõ põt ad eam visitandã reuerti nisi oẽs ⁊ sua iterum fuerint visitate. A .s.quas secure visitare poterit etiã si iã denuo fuerint visitate.ut i.c.romana.de quo.ĩ. B Sz si forte aliqua ecclesia visitate diocesis indiguerit iterũ prius predictis alijs visitari.tunc potest redire ad illã si a diocesano fuerit requisitus.uel de cõsilio ⁊ assensu omniũ suffraganeorũ.aut maioris partis.aut si difficultatẽ adhibuerint ꝯfidenter petatur licentia a papa. Sz post visitationẽ omniũ diocesum licitũ ẽ ei visitationem iterare.prius tñ requisito suffraganeorũ ꝯsilio ⁊ deliberatione.⁊ diffinitione ipsius super hoc habita coram eis. A .s.ipsius archiepi etiam si suffraganei nõ ꝯsentiant.ut patz ex tex.⁊ glo.dicti.c.romana.⁊ hic sequitur. B .Que sunt redigenda in scriptis.⁊ tunc poterit visitare etiã si non interueniat suffraganeorũ assensus.ita tñ q̄ illa loca prius visitet que in priori visitatione nõ fuerunt visitata. A .nisi magis sit alijs visitationis officiũ opportunũ.ut in.c.de q̄ statim. B .Hec oĩa ex de cẽsi.romana.li. 6. Et hãc formã etiam epũs visitans seruabit.ut ibi dicit. A .Ubi etiam dicit de alijs p̄latis ordinario iure suos subditos visitãtibus.saluis sup hoc rõnabilibus ⁊ approbatis religiosorum ꝯsuetudinibus ⁊ regularibus institutis. B .Uisitari debent p ordinarios monasteria monialiũ etiã exempta.ut s̃.exemptus.§.fi.

Vitiũ. Uitia capitalia sunt.7.ab vna radice pcedentia.Nam s̃m doctrinã Greg.31. moraliũ.radix totius mali ẽ superbia.⁊ de hac nascuntur.7.vitia.s.Inanis gloria.Inuidia.Ira.Tristicia.Auaricia.Gula.⁊ Luxuria. De inani gloria s̃m eundẽ.7.filie oriuntur.s.inobediẽtia.iactãtia.hypocrisis.ꝯtẽtio.pertinacia.discordia.nouitatũ presũptio. De inuidia nascũtur.5.s.odiũ.susurratio.detractio.exultatio in aduersis pximi.⁊ afflictio in eius prosperis. De ira nascũtur.6.s.rixe.tumor.

mentis·contumelie·clamor·indignatio.et blasfemia. De tristicia siue accidia oriuntur.6.s.malicia·rancor·pusillanimitas·desperatio·torpor erga precepta.vagatio mentis circa illicita. De auaricia nascūtur.6.s.proditio·fraus·fallacia·periuriū·inquietudo.et contra misericordiā obduratio cordis. De gula oriuntur.5.s.inepta leticia·scurrilitas·imūditia·multiloquium.et hebetudo sensuū. De luxuria nascunt.8.s.cecitas mētis·inconsideratio·inconstantia·precipitatio·amor sui·odium dei·affectus presentis seculi·horror et desperatio futuri. Hec Greg⁹. De materia vitij habes s̄.peccatum.et s̄.crimen.

Viciat⁹ corpore

Multa vitia corporalia olim in veteri testamēto repellebāt ordinādos.ut patet Leuit.xxi°. ut si aliquis habebat grādē uel paruū uel tortū nasum.si gibbū.si lippitudinē·iugem scabiem·impetiginē.uel ponderosus.sed ista hodie nō repellunt.1.q.i.qualiter.in fi. A Ibi non videt bene probari hoc.sed potius ex eo qr instituta fuerūt in figura.ut patet in.c.sequētib⁹. B nisi forte ͣm aliquā significationem intellecta.ut dis.49.hinc etenim.et.c.sacerdotes. Et scdm qp ponit Ray.quicūqz culpa sua viciatus est corpore repellitur ab ordine. Qui ꝑo sine culpa nō repellitur nisi scandalū timeatur ex nimia deformitate.ul' periculum ex nimia debilitate. A. Con. Ul.ut in sū.li.3°.ti.18.q.i.ad fi. Et h non intelligitur de omni corporis vitio.sed de notabilibus de quibus in sequentibus tangitur. B

Quid de mutilatis vtꝝ possint ordinari. R°. Mutilati sponte sine iusta causa.ut ex indignatione·impatientia·uel superbia indistincte in quocunqz membro siue a se siue ab alio.repellūtur a promotione.et deijciuntur promoti·etiā si credebant se obsequiū prestare deo.ut quia se castrauerūt.ex eo.significauit. A .Et ibi nōt glo.qꝫ eps potest cū talibus dispensare quando putabāt se deo obsequiū prestare.in alijs tamen a missa. B .ut dictum est s̄.homicidiū 5°.§.fi. Et ͣm Inno.idem ē si nō amisit mēbrum totum.sed talem partē que deformitatē generaret vnde scandalum esset.extra eo.c.p.ul' etiam inhabilem redderet ad officiū exequendum.extra eo. Thomas. Si ꝑo ex iusta causa.puta ꝓpter lepre periculū aliqui fecerūt sibi membrum aliquod amputari seu amputauerunt ne alia sana putrescerent.hi si membrū erat occultum uel etiam manifestū sed paruū.ut.puta vnus digitus.nō de illis cū quibus fit signū crucis·non repelluntur nec deijciūtur. Similiter si taliter sint nati uel inuiti sic mutilati sūt.aut casu fortuito cū darēt

operam rei licite. Secus ſi rei illi-
cite. diſ. 55. ſi q̇d abſciderit. et. c. q̇
partem. et. c. ſi quis a medicis. et. c
eunuchus. et. c. ſi quis ꝑ egritudi-
ne. et. c. lator. et. c. precepta. ⁊ extra
de corpe vitia. ſignificauit. et. c. ex
parte. Si aũt ex culpa ſua incidiſ-
ſet in modicam deformitatem· ex
miſericordia toleratur ĩ ſuſceptis
s. ex diſpenſatione epi ſm Inno.
⁊ Ber. A. Ad hoc facit. c. i. ex̃ de
corpo. viti. B. Si autẽ membrũ
erat magnũ ⁊ manifeſtum etiam
ſi ſine culpa ſua amiſit q̇s· impe-
ditur a ꝓmotione ꝓpter deformi-
tatem ⁊ ſcandalũ. ⁊ ſi ꝓmotus eſt
debet ceſſare a miſſa ⁊ alijs ſolẽni-
bus officijs ꝓpter eandem cauſam
A beneficio tamen nõ remouebi-
tur. quia nõ debet addi afflictio af-
flicto. diſ. 55. ſi euangeliſta. 7. q. i.
cum percuſſio. Dabitur tamẽ ſibi
coadiutor ſi tale beneficium ẽ cui
ipſe deſeruire non poſſit. extra de
cle. egro. c. 2. A. Idem in ſũ. li.º
2.º ti. ꝑ. q. 42. vbi etiam patet ſm
Hoſti. ꝙ iſte qui ſine culpa amiſit
membrum· ſolum prohibetᷣ a miſ-
ſa ⁊ ſolẽnibus officijs. non autem
ab alijs ſacerdotalibus que poſſit
exercere. ut penitentias dare ⁊ ſi-
milia. extra de cle. egro. preſbyte-
rum. Item ſcd̃m Goff. quãdo du-
bitatur vtrum deformitas gene-
ret ſcandalum· recurritur ad arbi-
trium epiſcopi. extra eo. c. 2.º Item
ſcd̃m Ray. ꝙ vbicũ ſcãdalum
ſuſcitatur ex homicidio uel defor-
mitate alicuius. ſi talis etiam ca-
ſus eſſet in quo de iure poſſit ꝓmo-
ueri uel miniſtrare in ſuſceptis· de-
bet tamen ꝓpter ſcandalum ceſſa-
re. Et ꝙ clericus etiam cã medici-
ne non debet ſe mutilare lꝫ etiam
ſit cirurgicus niſi imineat neceſſi-
tas ⁊ alius deſit. B

Utrum claudus naturalitᷣ ⁊ 2
alij huiuſmodi poſſint promoueri
R.º Claudum admittit conſuetu-
do. niſi talis ſit ꝙ ſine baculo ad
altare ſtare non poſſit. ar. de ꝯſe.
diſ. i. nullus. et diſ. 45. diſciplina.
Cecum uel habentem in vno ocu-
lo maculam que generet deformi-
tatem nec ius nec conſuetudo ad-
mittit. extra eo. cum de tua. A
Tamẽ ſm glo. Ray. habens ma-
culã in oculo facilius ꝓmouetur
in religiõe ꝙ̃ in ſeculo. ut in dicta
q. 42. vbi predicta nõ. ſm Ray.
qui etiam addit. ꝙ ſimiliter nõ ad-
mittitur habens manum aridam.
B. De ſacerdote leproſo vide s̃.
leproſus. §. fi. De gibboſis ſcien-
dum ꝙ nõ repellunᷣ ab ordinibꝰ
niſi nimia ſit debilitas aut defor-
mitas. Qui habet ſex digitos in
pede promouetur. ⁊ ſcd̃m Hoſti.
etiam ſi in manu. uel ſi habet digi-
tos coniunctos dummodo ex his
non ſit impedimentũ in vſu mem-
bri. ff. de edili. edic. l. idem offilius.
A. Idem in ſũ. eo. ti. q. 43. et ſe.
vbi etiam patet ꝙ leproſus ad ſa-
cros ordines non debet promoue-
ri. ſ ſi prius fuerit promotus põt

aliquādo ministrare.ut ⁊ dicit̄ in dicto.§.fi. B

3 ¶ Quid de furiosis·lunaticis ⁊ caducis.R℞. ſm W. Nullus talis debet ꝓmoueri etiam postq̄ fuerit liberatus.sed si ꝓmotus fuerit ex toto liberatus·poterit exequi officium suū. Si ṽo non oīo ex toto sed frequenter ei accidit.oīo debet cessare ab officio misse.⁊.q.z.in lris. Jdem si raro sed cum spume iactatione ⁊ vocis confusione. Si ṽo raro ⁊ sine talibus·nō ꝓhibet̄ ab officio misse dum tamē habeat iuxta se aliquem sacerdotem.ut si ille cadat uel deficiat iste suppleat ⁊.q.i.illud. Quanto aūt tempore debeat expectari ad ꝓbādū tales vtrū sint liberati ⁊ qualiter.colligit̄ q̄ ꝑ annū.33.dis.coiter. Alibi per.30.dies.⁊.q.z.c.fi.Sed ⁊ pōt dici q̄ tēpus ꝓbationis arbitrariū est pensatis ꝯditionibus morbi ⁊ persone. A .⁊ dignitatis ſm eundē W.⁊ in sū.eo.ti.q.45.vbi h̄ notantur. B

4 ¶ Quid de demoniaco ? R℞. ſm W. Eodē mō talis nō debet ꝓmoueri uel ordinari.⁊ si ordinat⁹ erat etiā liberat⁹ missam celebrare non debet·nisi plene ⁊ indubitāter curat⁹ sit.33.dis.coiter.et.c.vsq; adeo A .coniūcto.c.clerici.ea.dis. Hec etiā nō.in dicta.q.45. B .De tēpore aūt expectationis dicendū ut in primo.§.dictū est. De illo aūt qui nullo mō potest bibere vinum hēs s̄.ordinādus.§.18. A .Potius videt̄.ṽ.i.§.16. vbi habetur q̄ talis non est ordinādus.quod ⁊ nōt̄ in dicta.q.4z.ad fi. B

¶ Epus senio uel valitudine corporali grauat⁹ uel al̄ adeo impeditus perpetuo q̄ officium suū nequeat exercere.potest de consilio sui capituli uel maioris partis assumere auctoritate aplica vnū uel duos coadiutores ad officiū exequēdum. Si ṽo episcopus fuerit demēs tunc capitulū uel due ipsius partes vnū uel duos coadiutores ei assumēt eadem auctoritate. Ꝛ si epus grauatus ut dictum est prius nollet sumere nec habere coadiutorē·licȝ a capitulo requisitus sit.nihil per capitulum īnouetur.sed in hoc casu ⁊ etiā in casu quo esset demens capitulum significet pape conditionem eiusdem episcopi ⁊ ecclesie. Porro coadiutor predictus debet de prouentibus prelatorum recipere sūptus moderatos ab alienatione abstinendo. A .s.qualibet bonorum ecclesiasticorum tam ecclesiarum q̄ ipsorum prelatorum.ut in.c.pastoralis.de quo.ȷ̄. B .Et que dicta sunt de episcopo habent etiam locum in superioribus prelatis.extra de cle.egro.pastoralis li.6. 5

Unctio extrema. Extrema vnctio sacr̄m est.qȝ pertingit ad effectum q̄ ē curatio morbi peccati.ut ex verbis

Jacō.vltō.c.patet. A .Et de hac la-
tius s̄.sacramentū.in pn̄.° et.§.p.
et 2.° B .Et est vnū sacramentū
lz plures actiones sint de eius p-
fectione.que tn̄ conueniunt ad vnū
significandū ⁊ causandū. Hec est
snia Tho.in 4.° dis.23. A .Et sic
vnū sūt vnitate pfectionis ⁊ finis
etiam sm Pe.⁊ Al.ut in sū.li.° 3.°
ti.24.q.139. B
1 ¶ Que ē materia huius sacra-
menti? R.° sm Tho.vbi s̄. Ma-
teria ē oleū oliue ab epo ɔsecratū
⁊ tale oleū ⁊ eius cōsecratio sunt
de necessitate hui⁹ sacri. A .Con.
Pe.ut in sū.eo.ti.q.141. B
2 ¶ Que ē forma hui⁹ sacri? R.°
scōm Tho.vbi s̄. Forma ē oratio
depcatiua.dicēdo. Per istā sanctā
vnctionē ⁊ suā pijssimā misericor-
diā indulgeat tibi dn̄s quicquid
deliquisti p visum ⁊c. Verba etiā
indicatiui modi q̄ sm morē qua-
rundā ecclesiaꝝ premittunt̃ oronī
nō sunt de substātia sacramēti.ut
pmittendo sic. Vngo hos oculos
oleo sanctificato in noie patris ⁊
filij ⁊ spūs sancti. A .Con.Pe.
⁊ Al.ut in dicta.q.141.
3 ¶ Quis effectus extreme vncti-
onis R.° sm Tho.vbi s̄. Effectus
eius pncipalis est quedā sanatio
spūs que datur ɔtra quandā de-
bilitatem uel ineptitudinē que in
nobis relinquit̃ ex peccato actuali
uel originali.ɔtra quam debilita-
tem homo roborat̃ per hoc sacra-
mentū. Et quia hoc robur gratiā
facit que secū non cōpatitur pec-
catum.ideo ex ɔsequēti si inuenit
peccatū aliquod veniale uel mor-
tale quo ad culpā.tollit ipsū dū-
mō nō ponat̃ obex ex pte recipien-
tis. Secūdarius etiā effectus est
sanitas corpalis. Hanc tn̄ nō in-
ducit nisi sm q̄ expedit ad finem
principalē.s.spūalem sanationē.
⁊ tunc semper eam inducit dūmō
non sit impedimentū ex pte recipi-
entis. Et lz in ipso fiant multe vn-
ctiones.vltima tn̄ est formalis re-
spectu omniū pcedentiū ⁊ agit in
vtute eaꝝ.⁊ ideo in vltima vncti-
one gratia infundit̃ que effectum
sacramēti prebet. Caracterē autē
h sacramentū nō imprimit.quia p
ipsum non deputat̃ homo ad ali-
qd sacrum agendū uel suscipiēdū
A .Idem in sū.eo.ti.q.142. B
¶ A quibus ɔferri debet vnctio 4
extrema? R.° sm Tho.vbi s̄. A
solis sacerdotibus.nec alius pōt
iniungere etiā in articulo necessita-
tis. Sacerdos aūt conferre potest
presente vno clerico ⁊ etiam solus
in necessitate sm Ber.⁊ Hosti. A
Hoc vltimū clare habet̃ in.c.que-
siuit.extra de pbo.sig. Et idem qd
in hoc.§.nō.in sū.eo.ti.q.43.vbi
etiam dicitur q̄ laicus quoqꝫ pos-
set in necessitate auxiliari in h sa-
cerdoti ei respondendo. B
¶ Quid faciendū sit si sacerdos 5
infra vnctionē deficiat? R.° scōm
Tho.in 4.° dis.23. Si iam alique
partes inuncte sunt.quod factum

est iterari non debet. sed vnctiones
que restant per aliū sacerdotē cō/
pleanť. Idem Al. ⁊ Pe. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 140. B

6 ¶ Quibus ꝯferenda sit extrema
vnctio. R̄ꝫ. ſm Pe. nō nisi adultis
infirmis. in periculo mortis cōsti/
tutis ex ipsa infirmitate. vnde nec
datur euntibus ad bellū aut naui/
gantibus seu his q̇ mox occiden/
di sunt. quia talis mors non imi/
net ex defectu nature ſ ex euentu
fortune. His autem qui pre senio
deficiunt etiā sine actuali infirmi/
tate dať. pueris nō. quia nō habēt
infirmitatē spūalem ꝯtractam ex
peccato actuali. nec dispositionē
deuotionis habere possunt ad hoc
sacramentū. Con. Tho. vbi s̄. A
qꝛ sicut nec eucharistia debet dari
pueris. ita nec hoc sacramētū ſm
eosdē. ut in sū. eo. ti. q. 144. B

7 ¶ Utrum extrema vnctio debeat
dari freneticis ⁊ amētibꝰ. R̄ꝫ. ſm
Pe. Si in sana mente ꝯstituti nō
petierint. nō debet dari. Si ꝟo pe/
tierint. dari dꝫ. Tn̄ hic addendū
ſm Tho. ⁊ Al. ꝙ illis furiosis
⁊ amētibus ṗcipue dari nō debet
qui verisimiliť sacramēto possūt
facere irreuerētiā ꝑ aliquam im/
mundiciā. nisi ipsi haberēt lucida
interualla in quibus sacramētum
recognoscerent. A. Idem in sū.
eo. ti. q. 145. B

8 ¶ Que partes corporis inungi de/
beāt? R̄ꝫ. ſm Al. Pe. ⁊ Tho. In/
unguť instrumēta quinqꝫ sensuū
tanq̄ ṗme radices peccādi. Ocu/
li ꝑpter visum. Aures ꝑpter audi/
tum. Nares propter odoratū. La/
bia ꝑpter gustum. Manus ꝑpter
tactū. qui maxime viget in pulpis
digitoꝝ. Pedes ꝟo ꝑpť vim mo/
tiuā. Renes ꝟo ꝑpter vim appeti/
tiuā a quibusdā inunguť. Item
in mutilatis aut cecis debēt inun/
gi loca magis ꝑpinqua. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 146. B

¶ Utrum vnctio extrema possit ite/ 9
rari? R̄ꝫ. scdm Tho. in 4°. dis. 23.
Iterari pōt sine aliqua iniuria sa/
cramēti. qꝛ non habet effectū ꝑpe/
tuū eo ꝙ sanitas corporis ⁊ mentis
qui sūt effectus eius amitti possūt
In eadē quoqꝫ egritudine iterari
pōt si ṗmo quidē sit in ꝑiculo mor/
tis ⁊ euadat ac etiā postea recidi/
uū patiať. quia erit quasi alia in/
firmitas. ⁊ similiter si sit egritudo
diuturna. ut hydropisis. qꝛ tunc
dꝫ fieri qn̄ videť perducē ad peri/
culū mortis. ⁊ si illū articulū eua/
dat eadē infirmitate durāte. ⁊ po/
stea ad similē statū reducať. iterū
pōt inungi. qꝛ iā est aliꝰ infirmitatꝫ
statꝰ. q̄uis sit eadē infirmitas. A
Clarius dic ſm eundē Tho. ꝙ si
infirmitas ē breuis nō debet itera/
ri nisi infirmitate curata. qꝛ alʼ nō
diciť a statu illo recedere. Si ꝟo
īfirmitas ē diuturna fit qđ hic dr̄
Et con. Pe. Al. aūt dicit sic. Si/
ne ṗiudicio puto ꝙ si vltra annū
remanet morbꝰ post acceptā vncti/
onē iterari pōt vnctio. Et cā huiꝰ

est.qꝛ nõ iudicaꝛ idē morbus nu-
mero qui ē ꝫm ꝑfectam mutatio-
nem ſupioꝝ. Si tñ ab aliq̄ ſancto
patre uel a dño papa aliud in hac
questione determinatũ inuenitur
magis iudicarē illi ſnīe ſtādũ q̄ꝫ
mee.ut in ſũ.eo.ti.q.141. B

Voluntas. Utrũ homo
teneaꝛ cõformare volũtatem
ſuā volũtati diuine i volito. R°. ꝫm
Pe.in 4°. diſ.48. Scðm ſenſuali-
tatē non teneñi nec etiā voluntate
naturali.qꝛ determinatũ eſt ad vnũ
A .i.ad repugnātiā carnis ⁊ ſpi-
rit⁹ ad ꝓliũ. Gal.5°. Caro.n.ꝯcu-
piſcit aduerſus ſpiritũ ⁊c̄. B .ſed
volũtate deliberata id qð de⁹ vult
abſolute ⁊ ꝯgruit nos velle tene-
mur velle. Qð ꝟo nõ ꝯgruit nob̄
velle. q̄uis ſit bonũ in ſe.non tñ q̄
ad nos.⁊ iõ nõ vult de⁹ illud nos
velle nec velle teneñi. Satis con.
Tho.in 1ª. 2ᵉ. q.19.dicēs q̄ꝫ teneñi
cõformari formaliꝛ.s.q̄ꝫ hõ velit
in coī iuſticiā dei ⁊ ordinē nature
ſeruari. ꝫ materialiꝛ ꝯformari nõ
teneñi.ut in morte patris ⁊ h⁹. A
Dic clari⁹ ꝫm eũ. Pe.q̄ꝫ voluntas
deliberata duplex ē.qꝛ q̄dā ē ꝯdi-
tionata.⁊ in hac nõ teneñi cõfor-
mari.nec.n.volēdo ꝯtrariũ ꝯditi-
onaliꝛ diſcordam⁹.qꝛ h̄ nõ ē velle
ſimpliciꝛ. ꝫ volũtate abſoluta te-
neñi ꝯformari in volito. ꝫ non in
q̄cũqꝫ. Aut.n.ignotũ ē nob̄.⁊ tũc
nõ teneñi illud velle. Aut nobis
notũ ē.⁊ tũc diſtinguēdũ ē.qꝛ aut
deus nõ vult illud abſolute ⁊ ſim-
pliciꝛ.ut ſnīam cõminatiõis quā
aliqñ mutat qñ merita mutanꝛ.⁊
h̄ nõ teneñi velle. Aut deus vult
illud abſolute.⁊ h̄ aut ꝯgruit no-
bis velle.aut nõ. Aliqñ enim ꝫm
Aug.aliq̄d vult de⁹ qð nõ ꝯgruit
nos velle ut patrē noſtꝝ mori. Et
aliqñ congruit vni velle aliq̄d qð
nõ ꝯgruit alteri. Illud ꝟo qð de⁹
vult ⁊ cõgruit nobis bonũ ē in ſe
⁊ bonũ ē nob̄.vñ de⁹ vult illud nos
velle.⁊ iõ teneñi illud velle. Illud
ꝟo qð nõ cõgruit nobis q̄uis ſit
bonũ in ſe.nõ tñ q̄ ad nos.ideo nõ
vult deus illud nos velle. Vñ ſuꝑ
illus ꝓs. Rectos decet collauda-
tio.glo.dicit. Cõgruit ut qð deus
vult te velle tu velis.ut in ſũ.li°. 3°.
ti.33.q.4. Et ſic breuiꝛ teneñi cõ-
formari volũtati dei formali ⁊ nõ
mālī.i.velle in genē qð deus vult
⁊ eo mõ quo vult.in ſpecie autem
inq̄ꝫtum ſit nobis notũ. B .Utꝝ
volũtas ⁊ opus exteri⁹ ſit vnũ pec-
catũ. R.ſ̄.peccatum ꝓ.§.ꝓ.

Votũ 1°. coiter q̄d ſit.
R°. ꝫm magi-
ſtrũ ſnīaꝝ i 4°. diſ.38.⁊ Hug.
de ſancto victore. Votũ eſt teſtifi-
catio quedā ꝓmiſſionis ſpõtanee
q̄ deo ⁊ de his q̄ dei ſũt fieri debet.
Et hec diffinitio ē voti exꝓſſi quod
⁊ in facie eccleſie obligat.ut dicit
Pe. Theologi ꝟo ſic diffiniunt.
Votum eſt conceptio melioris ꝓ-
poſiti animi deliberatione firmata
Et h̄ eſt diffinitio voti taciti. A.

Uel sm Ray. votum est alicuius boni cu deliberatione deo facta promissio. ut i sū. li. p. ti. 8. q. i. Et ista videtur clarior. Nam & ad votū requiritur promissio. ut in. §. se. & q sit de re bona. zz. q. 4. i malis. B Et licz aliquod votum tacitū fiat sanctis. tn̄ propter deum fit eis. A Nam proprie votum fit soli deo. sanctis vero propter deum. & plātis seu alijs recipiētib9 fit loco dei. & non ipsis sed deo sm Tho. z. z. q. 88 arti. 5. B

j ¶ Que requirūtur ad votū? R. sm Tho. vbi s. Tria ex necessitate. p quidem deliberatio. z. propositum volūtatis. 3. promissio in qua perficitur ratio voti. Supaddunt autem qnq alia duo ad quandā voti cōfirmationē. s. pronūciatio oris. & testimoniū alioꝝ. Solum g propositū non obligat. A. Aduertedū q hic capit deliberatio p cogitatione. & propositum p deliberatione. Nam & anteq quis deliberet oportet cogitare. propterea & votum vocat cōceptio deliberatione firmata. ut statim patuit. Itē sufficit ad votum etiā sola mentalis promissio q obligat deo intuenti cor. lz nō homini qui iudicat solum que foris sūt sm Tho. z. z. q. 88. arti. p. B

z ¶ Quot sunt species votorum? R. Due. Nam quoddam est votū simplex. & quoddā est solenne. ut habetur s. impedimētum 4. §. p. Et quidē graui9 peccat q frangit votū solēne. dis. z7. si vir. z7. q. i. virginib9. & c. virgines. Sed qd dicitur ex qui cle. uel. vo. rursus. s. q votum simplex nō minus obligat q solēne. exponendū est scdm Tho. vbi s. q vtriusq transgressor mortaliter peccat. A. Con. Ray. & glo. Ber. & Inno. ut in sū. eo. ti. q. 8. B. Est & alia diuisio votoꝝ. s. q aliud est pur sine absolutū. ut cum quis absolute & sine conditione vouet. Aliud ē cōditionatum ut cum additur si hoc erit uel illud. A. Hoc fuit dictū Ray. ut in dicta. q. 8. B

¶ Utrū vouens teneatur statim adimplere. R. sm W. Si votum est absolutū tenetur statim cū pōt nisi vouendo aliud in mēte habuerit. Et datur ei tempus ad arbitrium boni viri ad disponendū ut votum impleri possit. Et de implēdo dicitur Deut. z3. Cum votum voueris dn̄o deo tuo. nō tardabis reddere. quia requiret illud dn̄s deus tuus. & si moratus fueris reputabitur tibi in peccatū. Unde sm Tho. in 4. dis. z4. si is qui vouerat intrare religionem timet ex mora impedimētum. tenetur non differre. A. Idem in sū. eo. ti. q. 9. B. Uide de hoc casu. s. religio 3. §. 3. Si vero votū est cōditionatum. vide. j. §. i3. qui incipit. Utrꝝ votum conditionatū. 3

¶ Utrū votū licitū semp obliget R. sm Tho. in 4. dis. 38. Sic. nisi q quicqd votū faciēdū impediret 4

4.55

si ꝑus esset etiā voto facto aufert obligationem. A. Hoc verū qñ illud qđ postea aduenit legitime sequitur. Unde licz votū ⁊ ingressū religionis impediat mr̄imoniū cōsūmatū si p̄cedat. ut in. c. ex publico. ex. de cōuer. cōiu. nō tñ impedit si sequatur. ut i cle. eos. de cōsang. et affi. B. Unde si q̄d possibile cum vouetur fiat postea impossibile. tollitur obligatio. ut si quis diues vouerit edificare ecclesiā quā postea paupertate supueniēte pficere nō posset nō obligatur. Hoc tñ sic est intelligēdū. q̄ si factus est oio impotēs absolutus est a toto. Si aūt ex pte ita q̄ totū pficere nō pōt. tūc remanet obligatus solum ad id qđ pōt. A Idē in sū. eo. ti. q. 4. B

5 ¶ Utrū vota q̄ fiūt in angustijs obligent. R̄. fm W. Mulieres in partu vouētes uel q̄cūq; alij i angustia cōstituti si habeāt delibera tā intētionē obligandi se. obligati sunt. ar. 21. q. 4. sūt qui opes. A Idē. i sū. eo. ti. q. 2. ad fi. B. Secus si subito ⁊ indeliberate. A. nisi postmodū ɔfirmauerit. ar. ex. de regi. iur. rati. li. 6. ⁊ qz difficile ē discernere vtrū factū sit mente deliberata uel nō. piculosū ē illud sp̄ nō implere. maxime qz bonarū mētiū est ibi culpā timere vbi culpa minime reperitur. ex. de obserua. ieiu. cōsiliū. ⁊ dis. 5. ad eius. B

6 ¶ De quo debet fieri votū? R̄. fm Tho. 2a 2e q. 88. Uotū nō pōt fieri de malo. nec de indifferenti. sed tm̄ de bono ⁊ ad qđ q̄s al' nō tenetur Illud aūt qđ in aliq̄ euētu ē bonū ⁊ in aliquo malū nō obligat nisi p euētu bono. ut votū Iepte. Iudic. xi. A. Iste Iepte ut ibi patz vouerat deo sacrificium offerre de eo qđ sibi a victoria reuertēti p̄mū occurreret egrediens de domo eius. Et idem quod in hoc. §. notatur in sū. eo. ti. q. 3. B

¶ Utrū liceat vouere nimiā carnis macerationē. R̄. fm Tho. vbi s̄. Si ipsa ex voto promissa sit implenda est rationabiliter. ita q̄ nā nō nimis grauetur. Sz qz in his que ad semetipsū pertinent de facili hō fallitur. ideo talia vota congruētius fm arbitriū superiorū sūt seruāda uel p̄termittēda. ita tñ q̄ si magnū grauamē imineret. ⁊ nō esset facultas recurrendi ad superiorē nō deberet homo votum obseruare. A Idem in dc̄ā. q. 3. B 7

¶ Quid de votis stultis? R̄. fm Tho. vbi s̄. Uota stulta ut de non pectinando caput in sabbato ⁊ similia potius sūt deridenda q̄ obseruanda. Et addit. Al. q̄ etiā si p honore sanctorū fiant. seruāda nō sūt. quia similitudinē quandā habent cum idolatria. A. Idem in dicta. q. 3. ad fi. B 8

¶ Utrū expediat vouere. R̄. fm Tho. vbi s̄. Sic. dū tñ rationabiliter fiat votū. qz per hoc voluntatē nostrā imobiliter applicamus ad bonū. A. Idē in sū. eo. ti. q. 6. B 9

¶ Utrū melius sit aliquid facere 10

ii

ex voto q̄ꝫ sine voto. R̷ᵒ. ꝺm Tho. vbi s̄. Sic. per tres rationes. ꝓ qꝛ vouere est actus latrie que ē nobilissima virtꝰ. Illud aūt qꝺ operatᷣ a nobiliori virtute meliꝰ est. zᵒ. qꝛ qui vouet plus deo se subijcit q̄ꝫ qui nō vouet. 3ᵒ. qꝛ per votū volūtas īmobiliter firmatᷣ ad bonum. Facere aūt aliquid ex volūtate firmata pertinet ad ꝑfectionē virtutꝫ ut patz per ph̄m zᵒ. ethicoꝝ. A Idem in sū. eo. ti. q. 1. B

ij ¶ Quō per votū impediantᷣ sponsalia siue matrimoniū. h̄ēs s̄. impedimentū 4ᵒ. §. zᵒ. A . cōiuncto ꝓncipio. B . Et vtrum votum sit magis obligatoriū q̄ꝫ iuramentū s̄. iuramentū ꝓ. §. 1ᵒ. B

iz ¶ Utrū votū conditionatū obliget. R̷ᵒ. ꝺm Ray. Siue cōditio sit generalis. ut si vixero. si potero. si deus voluerit. que semꝑ intelligūtᷣ etiā si nō apponantᷣ. z1. q. z. beata Maria. siue spālis. puta si intrauero lombardiā ibo ad sanctū Marcū. uel si filius meꝰ fuerit liberatus faciā hoc ulᷣ illud. si cōditio nō extiterit nō obligatᷣ quis ex voto. atᷣ sic. 3z. q. 8. nō solū. ex̄ de ꝯdi. appo. verū. ex̄ de resti. spo. olim causam. Et intelligas non obligari si tota obligatio ponebatᷣ ī euētū cōditionis. Et iterū nisi ꝓpter scandalū tollēdū iplendū sit votū. ex̄ eo. magne. ex̄ de cōuer. cōiu. ex parte. circa fi. Con Inno. ⁊ Hosti. A . Idē in sū. eo. ti. q. 68. vbi ⁊ ponitᷣ exemplū de scandalo qn̄ votū ē publicū ⁊ conditio non expressa s̄ in corde retenta. B

¶ Quid de voto qꝺ fit ex duabꝰ causis? R̷ᵒ. ꝺm Ray. Si q̇s vouit ex duabꝰ causis utputa ire ad sanctū. Jacobū qꝛ ibi putabat iuenire germanū suū. ⁊ ꝓpter redimenda peccata sua. in hoc casu q̄ꝫuis sciuerit germanū suū decessisse etiam anteq̄ꝫ iter arripiat. nihilominꝰ tenetᷣ ꝓpter aliā causā si nihilominꝰ se intēdisset obligare. A . s̄ videtᷣ potius fuisse dictū ꝯ. glo. eius q̄ꝫ Ray. ut i dcā. q. 68. ad finē. B i3

¶ Quid si q̇s emisit duo diuersa vota. R̷ᵒ. ꝺm Tho. in 4ᵒ. dis. 38. Si vtrūq̄ꝫ ē cōpassibile cū alťo vtrūq̄ꝫ dꝫ seruare. nisi forte auctoritate superioris votū ꝓcedēs in melius sequēs cōmutetᷣ. A . s. in aliud q̄ꝫ illud qꝺ simul vouit. cum ad illud oīo teneatᷣ ratione voti ⁊ nō cōmutationis. B . Si aūt ambo vota sint simul incōpassibilia. debet seruare quod maius est. ⁊ de minori scōm arbitriū ꝑlati satisfacere. A Idē in sū. eo. ti. q. 83. B i4

¶ Utrꝫ pater moriens possit iniūgere filio quē constituit heredē ut impleat votū eius. R̷ᵒ. ꝺm Ray. Uotū ꝑegrinādi nō pōt pater iniūgere filio quē cōstituit heredē nisi ⁊ ipse filiꝰ approbaret. ex̄ eo. licet. Sꝫ pecuniariā satisfactionē bn̄ pōt iniūgere. ex̄ de vsu. tua. ⁊ de solu. c. ꝓ. Quin etiā ꝺm Hosti. si filiꝰ vult eē heres tenetᷣ implere vota patris. A s. q̄cūq̄ꝫ ꝺm eūdē Hosti. ⁊ in sū. eo. i5

ti.q.69. B .si hereditas h̄ patiat᷑
7 maxime si sponte susceperit. ut i
dcõ.c.licet. Si aũt non vult adire
nõ tenet᷑. qꝛ nec heres est nisi forte
ꝓmiserit. qꝛ tũc si in oī casu intel/
lexit ꝑsonã suã obligare dꝫ serua/
re. ħ si ꝓmisit tanq̄ʒ heres 7 postea
mutato cõsilio ab hereditate absti/
neat nõ tenet᷑. ex̄ de elec. venerabilẽ
§.fi. Et sic põt intelligi.c.licet. Sꝫ
q̇cũqꝫ hereditatẽ adierit obligat᷑
ex̄ de solu.c.ꝑ.et.ex̄ de vsu.tua.ita
tñ ꝙ si votũ transmarinũ sit 7 ali/
q̇s impediat᷑ morte uel alio impe/
dimẽto. cogit᷑ alij cõmittere. ut In/
no.dic. Quin etiã si non cõmittat
heredes cõpelli possũt ut ul᷑ ipsi cõ/
pleant uel subsidiũ siue expensas
quas testator ul᷑ ipsi facturi essent
exhibeant. Secus tñ si vouerat nõ
ꝓ subsidio sed ꝓ deuotione vidẽdi
terrã sanctã qꝛ tales supueniente
impedimẽto nõ tenẽt᷑ ire uel mittẽ.
A .qꝛ in voto subintelligit᷑. si po/
tero ꝫm eundẽ Inno. ut in dcã.q.
69. vbi h̄ notant᷑. B .Oꝛ trãsgres/
sio voti est maius peccatũ q̄ʒ trans/
gresio iuramẽti. vide s̄. iuramentũ
ꝑ.§.1°.

Votum ij°. q̇s vouẽ põt uel
nõ. Utrꝫ ep̄s possit vouẽ. R°.
ꝫm Hosti. Non põt sine lnĩa pape
votũ emittẽ ꝑ qð dissoluat᷑ vincu/
lum matrimonij qð est inter ipsũ 7
ecclesiã suã. ex̄ de regu.licet. Item
nec aliud ꝑ qð graue ꝑiudiciũ fiat
eccłie. ut de longa peregrinatiõe 7
h⁹mõi. ex̄ eo. magne. Votũ tñ ab/
stinẽtie 7 elemosyne emittere põt.
ar.1.q.i.clemens. ex̄ de testa.rela/
tum.2°.§.licet aũt. A .Et breuiter
qðlibet votũ ep̄s facere põt per qð
prebeat bonũ exemplũ. quia ad h̄
tenetur. ex̄ de voto.magne.§.ꝑ.ꝫm
eundem Hosti.et in sũ.li°.ꝑ.ti. 8.
q.24. B
¶ Utrũ q̇ sũt subiecti volũtati al/ j
terius possint vouere. R°. ꝫm Tho.
2ª.2ᵉ.q.88. Nullus põt se firmiter
obligare ad id qð est in voluntate
alterius. Quicũqꝫ aũt est subiect⁹
alicui. q̄ʒ tñ ad id in quo subiectus
est nõ est sue potestatis. 7 ideo non
põt se per votũ firmiter obligare
ad id sine cõsensu supioris. Nõ tñ
peccat vouendo ut hic. j.§.pl᷑t.
¶ Utrũ pueri possint vouere. R°. z
ꝫm Tho. vbi s̄. Pueri ante annos
pubertatis dupliciratione vouere
nõ possunt. ꝑ. quia ut in plurib⁹ pa/
tiunt᷑ rõnis defectum. Hoc tñ con/
tingit i aliq̇b⁹ accelerari. 2°. qꝛ sũt i
ptãte parẽtũ. 7 ideo eoꝝ vota non
habẽt effectũ. Et ꝫm W. si pater ul᷑
tutor ꝑmo ꝯtradixit 7 p⁹ea cõsen/
sit nõ reuiuiscit votũ. A .Idem q̄
ad hoc videt᷑ notari in sũ.eo.ti.q.
31. Sꝫ in oib⁹ q̄ in hoc.§. cõtinent᷑
melius videt᷑ dicẽdũ. ut s̄. religio
in ꝑncipio in additione. B
¶ Utrꝫ filiusfamilias postq̄ʒ per/ 3
uenit ad pubertatem vouere possit.
R°. ꝫm Tho. 2ª.2ᵉ. q.88. Is q̇ ve/
nit ad ãnos pubertat᷑. si sit libere
cõditionis est quidẽ sue potestatis

q̄tū ad ea q̄ ptinent ad suā perso-
nā. puta q per votū obliget se reli-
gioni uel q mrimoniū contrahat
Non est aūt sue ptātis q̄tū ad di-
spensationē domesticā. vnde circa
hoc nō pōt aliq̄d vouere qd sit ratū
sine cōsensu patris. A Idē etiam
in alijs. p q̄ p̄iudicaret iuri patrie
potestatis. ut in abstinētijs et pere-
grinationib' et h'mōi. in q̄bus nō
pōt filius vouere nisi peregrinatio-
nē trāsmarinā in subsidiū terre scē
ex. de voto. c. ex multa. §. q aūt. sm
Hosti. Et hoc verū ē nisi pater cō-
senserit expresse uel tacite. s. nō cō-
tradicendo. sm Inno. et in sū. co.
ti. q. 33. B. Et idē est de filia que
est in domo patris sine eius cōsen-
su. ut dicit Numeri. 30.
4 ¶ Utrū seruus possit vouere. R°.
sm Tho. vbi s. Seruus est in po-
testate dñi etiā q̄tū ad personales
operationes. Unde nō pōt se voto
obligare ad religionē per quā ab
obsequio dñi sui abstrahat. Idem
de peregrinatione et similibus. A
In alijs aūt in q̄b' nō p̄iudicatur
dño pōt seruus vouere. ut de dicē-
do orationes et siñia sm eū. Tho. et
Pe. Et sm Hug. pōt etiam inuito
dño vouere cōtinentiā et renūciare
pprijs. ut in sū. eo. ti. q. 63. ad fi. Et
de seruis q̄ ad ingressū religionis
dictū ē s. religio 2°. §. 3°. et 4°. B
5 ¶ Utrū religiosus possit vouere.
R°. sm Tho. vbi s. Cū nullū tēp'
exceptū sit in quo prelatus nō pos-
sit subditū circa aliquid occupare.
ideo nullū votū religiosi firmū est
nisi de consensu p̄lati. qz nō est sue
potestatis. Unde et sm Ray. si vo-
uerit nō oz exequi sine licētia pre-
lati ne forte super eū alij scandali-
zent si eorū cōsuetudines voluerit
excedere. uel ne detur occasio eua-
gandi. 20. q. 4. monachū. §. verū.
41. dis. quisq̄s. Addit etiā Inno. q
si voueret dicere psalmū uel aliam
orationē vbi nullū preiudiciū cō-
tingere posset. seruet votū qz licitū
est. Sed dictū Tho. verius videt.
A. Immo vtrūq verū est. quia
Inno. loquit in casu quo in nullo
derogat obedientie p̄latorū et ob-
sequijs religiōis seu paci. B. Ser-
uandū est etiā votū strictioris re-
ligionis. ad quā si transire velit et
nō ex leuitate uel iactura sui ordi-
nis. sed ex diuina inspiratiōe. debet
licentiā petere a prelato. et postea
siue fuerit concessa siue nō potest
trāsire. ex. de regu. licet. Et hunc ca-
sum habes s. religio. 5°. §. p̄. A
in principio. et hec notant in sū. eo.
ti. q. 25. B
¶ Utrum clericus possit vouere. 6
R°. sm Hosti. Sine licentia sui p̄-
lati nō pōt vouere peregrinationē.
de ɔse. dis. 5. non oz. ex. eo. magne
§. verū. nec aliud votum per quod
oporteat relinquere ecclesiam suā
ex. de renū. admonet. sed vouere pōt
religionē intrare. A. facit. c. due
sunt. 19. q. 2. B. uel aliquod vo-
tum nō peregrinationis sed cari-
tatis. abstinētie uel orationis facē.

Dicũt etiã quidã ꝙ votũ vltrama-
rinũ põt facere sine licẽtia prelati.
ex̃ eo.ex multa.c.pl'ti.et.c.fi. Alij
aũt intelligũt de licentia ꝑlati uel
sedis aplice.ex̃ de cle.nõ resi.frater-
nitati.⁊ in ꝑdicto.§.verũ. Nam ⁊
clerici maxime bñficiati sine lñia
epi peregrinari nõ debent.ut in di-
cto.c.magne. A.Idẽ in sũ.eo.ti.
q.25.Et verius videt ꝙ clericus
sine alia licẽtia possit facere votũ
vltramarinũ si terre sancte possit
esse vtilis per se uel per alios secũ
ducendos.ut i dcõ.c.ex multa.§.
fi.⁊ dcõ.c.fi. B

7 ¶ Utrũ persone que sũt subiecte
alteri⁹ voluntati peccent vouendo
utputa vxor.seru⁹.filiusfamilias
monach⁹.⁊ h⁹mõi. R̃.ꝭm Tho.
vbi s̃.Licz votũ h⁹modi ꝑsonarũ
nõ sit firmũ sine conseusu eoꝝ qb⁹
subijciũt.nõ tñ peccant vouẽdo q2
in eoꝝ voto intelligit debita cõdi-
tio.s.si suis superioribus placue-
rit. A.Idẽ in.sũ.eo.ti.q.33. B

8 ¶ Utꝝ pater.tutor.maritus.ab-
bas.⁊ h⁹mõi peccent reuocando
votũ subiectoꝝ sibi. R̃.Nõ peccãt
ꝭ vtũt suo iure a deo ⁊ canone sibi
cõcesso.nec vouẽtes peccãt nõ im-
plendo.33.q.5.voluit.et.c.mani-
festũ. A.Idem in sũ.eo.ti.q.32.
ꝭm Inno.Hosti.⁊ W.Predicti tñ
peccant si sine causa iusta reuocãt
qõ ꝑus cõcesserint.dcõ.c.manife-
stũ. Et similiter peccare vident si
subiectorũ votis contra rationẽ ⁊
eorũ bonã cõscientiã seu malicio-
se resistant.cũ arbitriũ ⁊ potestas
semper videat concessa ad iudiciũ
boni viri.ff.pro socio.l.in ꝓposita.
et.l.se.et.xi.q.3.ꝑuilegiũ. B.De
voto aũt vxorũ.vide in.c.se.et in
alio imediate.

Votum iij.° de vo-
to con-
iugũ in coi. Utꝝ vxor voue-
re possit. R̃.ꝭm Ray. Si vxores
emiserint votũ abstinẽtie uel pere-
grinatiõis uel ꝯtinẽtie uel qõcũqꝫ
aliud.nõ debẽt auctoritate sua cõ-
trauenire. ꝭ viri pñt irritare etiã si
ante matrimoniũ cõtractũ emise-
rant votũ.33.q.5.voluit.Probabi-
lior videt opi.Hug.33.q.5.mani-
festũ.s.ꝙ vir illa solũ vxori vota
reuocare põt que ipsa implere nõ
põt sine scãdalo viri.ut de ieiunijs
de surgẽdo ad matinas.⁊ h⁹modi
Alia ꝟo nõ.ut si voueret ꝙ daret
aliqd de ꝓprio vbi cõsuetudo est ꝙ
mulier habere põt bona parafer-
nalia.uł si vouerit aliquã orõnẽ.⁊
h⁹mõi. A.Dictũ etiam Ray.põt
ꝭm hoc intelligi.Et qõ dicitur de
voto intelligit etiã de iuramẽto.ut
in sũ.li.° ꝑ.ti.8.q.35.et se. B.Non
tñ ꝙ nõ petet debitũ.ut in se.§.or
A.Immo bene põt alter coniu-
gũ facere votũ de non exigendo.
ut expresse habet in.c.quidã.ex̃ de
cõuer.coniu.⁊ tenet Hug.ut in sũ.
eo.ti.q.31. B.Nec ꝙ nõ consen-
tiat adulterio quia nõ põt fieri vo-
tũ de eo ad quod quis al' tenet.ut
dicit s̃.votũ ꝑ.§.1.° A.Uerũ est

ut sit eiusdē obligationis cū voto super re ad quā alr nō obligat̄. sed maioris videlicȝ tam ex ꝓma cau-sa. puta nō furandi. ꝙ̄ ex secunda. videlicȝ voti. Nam promissio etiā sup obligatione ꝑcedenti nō tollit obligationē sed adducit nouā. C. de nouatꝫ. l. fi. vnde bene valet vo-tum de non cōsentiendo adulterio ꝫm Hug. ⁊ in dcā. q. 31. B

1 ¶ Utꝝ alter cōiugū possit vouē ꝙ nō petet debitū. R. ꝫm Tho. in 4. dis. 32. Unus nō pōt sine cōsen su alterius vouere ꝙ nō reddat de-bitū. qꝛ h̄ esset sacrificiū offerre de alieno. Et si tale votū factū fuerit nō debet seruari. quin etiā ꝫm Pe. in vouendo mulier peccauit. Sed de petitione debiti qdā dicūt ꝙ vnꝰ pōt vouere sine consensu alterius. qꝛ in hoc vterqȝ sui iuris est. Alij dicunt ꝓbabilius ꝙ nō. qꝛ nimis onerosū fieret matrimoniū alteri quē semper oporteret subire vere-cundiā in petēdo debitū. A. Pe. ⁊ Ray. etiam sentiūt cū ꝓma. s. ꝙ cōiunx pōt vouere ꝙ nō petet. Et satis facit dictū. c. qdā. de cōuer. cō-iu. Al. ꝟo ait ꝙ nō debet aliquis hoc vouere. ꝙ si vouerit credo ꝙ per epm pōt dispensari. ⁊ iniuncta pnia arguendus est de stulticia. ut in sū. eo. ti. q. 43. B

2 ¶ Utꝝ cōiux si dederit licētiā cō-iugi ꝙ voueat castitatē possit datā licētiā reuocare. R. ꝫm Tho. i 4. dis. 32. exponēdo lrām. Si expsse cōsensit ⁊ licētiā dedit, nō pōt votū cū cōiuge emissū reuocare. 33. q. 5. §. fi. A. Con. Al. Et addit Pe. ꝙ aut dedit lniam in facie ecclesie qsi in iudicio. ⁊ tūc nō pōt reuocare Aut in ꝑuato. ⁊ tūc an̄ vsū lnie re-uocare pōt. ꝫ nō postea. ut in sū. eo. ti. q. 45. B. Si aūt vir ad tēpꝰ dissimulat vxoris votū. ⁊ postea habita deliberatione reuocat. mu-lier nō tenet̄ implere. Con. Al. Sȝ addit Inno. ꝙ etiā cōiux q dat li-centiā vouendi. si ipse non voueat impedit̄ exigere debitū. ar. ex̄ de cō-uer. cōiu. c. ꝑ. Idem Hosti. ⁊ Ber. A. Idē in dcā. q. 45. B Alia ꝟo vxoris vota in quibꝰ requirit̄ con-sensus viri. vir etiā postꝙ̄ cōsensit reuocare pōt. ut in ꝑdicto. §. fi. ꝫ tn̄ peccat reuocando qd cōsensit. 33. q. 5. manifestum. Uxor tn̄ obedire viro debet. ut ibi habet̄.

¶ Quid si ambo cōiuges i domo vouerūt ꝯtinētiā ⁊ alter velit fran-gere? R. ꝫm Ray. Si ambo pari cōsensu emiserūt votū. tūc etiam si maritꝰ velit penitere ⁊ votū frangē ipsa instāter dȝ ꝑseuerare in voto qd fecit. 33. q. 5. qd deo. et. c. vna so-la. et. c. manifestū. et. §. ex premis-sis. Con. Inno. ⁊ Hosti. addēs ꝙ ꝓpter hꝰmōi votū vtriusqȝ nō pōt vnꝰ sine lnia alteriꝰ religionē intra-re. A. Idē i sū. eo. ti. q. 46. Et ad-ditur ꝫm eosdē. Nō ob. ex̄ de iure iurā. tua nos. vbi ꝓmissio facta in-uicē etiā cū iuramēto de nō se pe-tendo. si admoniti nolunt seruare castitatē non artat eos. qꝛ ibi non 3

fecerũt votũ cõtinẽtie. B

4 ¶ Utrum in votis pficiendis uel dimittẽdis vir ⁊ vxor ad paria iudicent. R°. ẜm Ray. Q̃tũ ad votũ continentie ẜm oẽs vir ⁊ vxor ad paria iudicãt.32.q.i.si q̇s vxorẽ.⁊ q.5.precepit.et.c.xp̃iana. In voto aũt abstinentie dicũt q̇dã ꝙ cum vir caput sit mulieris põt tale votũ facere inuita vxore.33.q.5.manifestũ.et.c.noluit.et.c.hec imago. Qd̓ intelligendũ ẜm Hug. nisi p tale votum fieret vxori p̃iudiciũ in debito reddendo.qd̓ satis videt̃ probabile per iura p̃dicta.ut p.c.si q̇s vxorẽ.et.c.p̃cepit.et.c.xp̃iana. In voto ṽo peregrinationis dicẽdũ ꝙ neuter ꝯiugũ altero iuito põt facere.ar.21.q.2.si tu.23.q.5.ꝙ deo. Fallit hoc in voto hierosolymitano.qd̓ in fauorẽ terre sancte ⁊ fidei xp̃iane põt vir sine lnĩa vxoꝝ facẽ ⁊ implere. Uxor tñ ut cõsentiat est attenti⁹ admonẽda.ex̃ eo.ex multa Uel si nõ vult remanere seq̃t̃ virũ ex̃ eo.ꝙ sup.in fi. Con. Inno.similiter ⁊ Hosti. dicẽs ꝙ p̃ter votum vltramarinũ neut̃ cõiugũ pegrinari põt sine consensu alteri⁹.imo si aliq̃n ꝯsensit põt reuocare q̃uis peccet.hec Inno.tñ q̃tũ ad modicã peregrinationẽ etiã sine voto ꝑpter disponendã domũ uel etiam q̃tũ ad trãsferẽdũ domiciliũ alio videt̃ tenenda sententia Tho. in 4°.dis.38.vbi dicit ꝙ i dispositione domus ⁊ in regimine vite mulier subiecta est viro ⁊ nõ ecõuerso ⁊ ideo in talib⁹ vir põt sine licentia vxoris vouere.ẜ nõ ecõuerso. Et de hoc etiã habes.ĩ.vxor.§.4°. A Uerũ est ꝙ ad maritũ pertinet gubernatio domus.23.q.4.duo ista. ideo sup his põt vouere.⁊ etiã sine voto peregrinationẽ ad dictã gubernationẽ necessariã facere.ar.l.2.ff.de iurꝫ.om.iu. Et idẽ qd̓ in hoc §.notat̃ in sũ.eo.ti.q.61. B

¶ Utrũ vir timens de incõtinẽtia vxoris possit facere votũ vltramarinũ. R°. ẜm Tho.in quolibet. Ea que sũt nccitatis.nõ sunt p̃termittenda ꝑpter ea que sunt ꝑprie voluntatis. Unde ⁊ dñs Math. 15°. rep̃hendit pharisęos qui dicebant p̃termittendũ mãdatũ dei de honoratiõe parentũ ut alique oblationes volũtarie deo offerrent̃. Ex necessitate aũt viro iminet ut gerat curã vxoꝝ.q2 caput mulierꝫ vir ẽ.ut dicit̃.i.Corꝫ.xi°. Sꝫ ꝙ accipiat crucẽ ad transferendũ se vltra mare.subiacet ꝑprie voluntati Unde si vxor sit talis que sequi nõ possit ⁊ de eius incõtinẽtia timeat̃ nõ est cõsulendũ ei ꝙ accipiat crucem ⁊ dimittat vxorẽ. Secus aũt si vxor voluntario continere ꝑponat.uel si velit ⁊ possit sequi virũ. Con Al.dicẽs ꝙ vir vxoꝝ timẽs periculũ meli⁹ facit nõ peregrinari etiam ꝓ subsidio terre sancte. A Idẽ in sũ. eo.ti.q.62. B . Uxor q̃ꝫ inuito viro ẜm Hosti.põt votũ hierosolymitanũ emittere. Sed tñ si sit suspecta uel nimis iuuenis

nõ exequet̃ personaliter. sed votũ redimet eo ꝙ inhabilis ẽ ad eũdũ ex̃ eo. ꝙ sup his. §. rursus. Si ꝓo ꝓcessit in dieb⁹ suis ⁊ nõ est suspecta. vadat. nec votũ redimat maxime si talis est ꝙ possit secũ bellatores ducere. A. Et si nõ põt ducere. votũ oĩo est redimendũ. ut in dcõ. c. ex multa. ĩ fi. Et ideo verbũ maxime hic ẽ supfluũ. ut patz per eũdẽ Hosti. ⁊ in sũ. eo. ti. q. 63. B. De voto viri qd̓ fit recipiẽdo ordinẽ sacrũ. vide s̃. ordinatio cõiugatorũ. De voto ꝓo cõiugũ circa religionẽ hic statim sequit̃.

Votũ iiij.° s. cõiugũ circa religionẽ. Utrũ alter cõiugatoꝝ possit se voto obligare siue ingredi religionẽ sine alio. R̃. Si nõ intervenit carnalis copula põt alter vouere ⁊ ingredi religionẽ etiã inuito altero. ex̃ de cõuer. coiu. verũ. et c. ex publico. Postꝗ̃ vero interuenit carnalis copula. si vir vult religionẽ ĩtrare ⁊ vxor ĩtret similiter. uł si iã ẽ ãtiq̃ ita ꝙ nõ sit suspecta de icõtinẽtia. det licẽtiã viro ⁊ ipsa promittat perpetuã cõtinentiã. ⁊ sic põt vir intrare. aliter non. ex̃ de cõuer. cõiu. cũ sis predit⁹. et. c. vxoratus. Eodem modo si vxor vult transire ad religionẽ viro in seculo remanẽte. A. Et si predicta forma nõ obseruet̃ non videt̃ valere religionis ingressus quo ad separationẽ matrimonij iam cõtracti sed bene ad impedimentũ matrimonij contrahendi si factus est cũ voto castitatis expresso uel tacito. puta assumendo habitũ cũ intentione absolute relinquendi seculũ. ex̃ de cõuer. cõiu. c. ꝓ. et. c. ex parte. cõiuncto. c. statuimus. ex̃ de regu. Et idẽ qd̓ hic. notat̃ ĩ sũ. li.° ꝓ. ti. 8. q. 38. ſm Ray. ⁊ Pe. Et addũt ꝙ ꝓfatũ votũ cõtinentie debet fieri in manu seu presentia ep̃i. qꝛ ſm W. h⁹mõi maiora negocia nõ debent expediri per minorẽ ꝗ̃ ꝑ ep̃m uel aliquẽ de mandato eius. Si tñ ꝑ aliũ fieret inferiorẽ. ⁊ ał rite factũ esset. nõ deberet ꝓpter hoc ab ep̃o reuocari. ⁊ peccaret si de facto reuocaret. maxime si cõsuetudo loci esset ꝙ talia per minorẽ ꝗ̃ per ep̃m expedirent̃. ut ibi. B

¶ Sed nunq̇d alter cõiugũ ante carnalẽ copulã possit transire ad heremũ uel ad reclusoriũ. uel vouẽ in domo ꝑpetuã cõtinẽtiã? R̃. ſm W. Nõ põt. nisi obliget se ad regularẽ obseruantiã. ⁊ ad ista tria vsitata que sũt ĩ qualibet religione. s. ad cõtinentiã. ad renũciationẽ ꝓpriorũ. ⁊ obediẽtiã. ar. ex̃ de cõuer. cõiu. ex ꝑte. in fi. A. Idẽ ĩ sũ. eo. ti. q. 39. ſm Tho. Ray. ⁊ Inno. B j

¶ Pone ꝙ vxor fecit votũ cõtinẽtie ad tempus ⁊ interim maritus fecit se religiosũ? R̃. ſm W. Debet induci ad intrandũ monasterium aut si nõ ẽ suspecta ꝙ voueat cõtinentiã. Si ad hoc induci non põt poterit reuocare maritum nisi ipsa nõ ignara iuris tacuit qñ maritus z

religionē intrauit. q2 tūc fm q̄sdā
cogeť religionē intrare. uel cōtinē/
tiam vouere nō exn̄s suspecta. A
Hoc affirmāt idē W. 7 Hug. Ad/
dit tñ W. q̄ si marit⁹ interim mo/
riatur anteq̄ vxor fecerit cōtinen/
tie votū seu fuerit ingressa religio/
nē poterit vxor ad secūda vota trās/
ire. ut in sū. eo. ti. q. 40. Sed certe
hoc casu videť q̄ oīo possit reuo/
cari maritus etiam si vxor expsse
consensisset. ut in. c. p̄. ex̄ de cōuer.
cōiu. 7 ibi glo. B

3 ¶ Quid si cōiunx ante carnalem
copulā dicit se velle intrare religio
nē 7 pcrastinando differt. R. fm
Ray. Eps̄ debet statuere tempus
infra qd̄ ingrediať. quo elapso si
nō fuerit ingressus cogať per ex/
coicationē satisfacere cōiugi. Si/
mile. s̄. debitū coniugale. §. p̄. A
Idē in sū. eo. ti. q. 41. B

4 ¶ Quid si termino elapso ingre/
diatur monasteriū? R. fm Ray.
Nihilomin⁹ si ingressus fiat ante
carnalem copulā valebit. ar. ex̄ de
cōuer. cōiu. ex publico. Et sic di/
cit Hosti. cōiūx relictus in seculo
expectabit intrantē religionē per
annū. qd̄ ius concedit ei. 7 puatus
h⁹ mōi tpis comodū auferre nō pōt
28. dis. de his. postea qui remansit
in seculo pōt cū alio libere cōtra/
here. ut in. c. ex publico. Simile s̄.
impedimentū p̄. §. 2. A. Con.
Pe. ut in dcā. q. 41. vbi etiam patz
fm eosdē q̄ matrimoniū soluitur
per professionē expressam uel ta/
citā ingredientis. 7 alter libere pōt
contrahere. ideo dictus annus ex/
pectatur nisi interuenerit interim
dicta pfessio B

¶ Quid si vxori datū est tempus 5
ad ingressū. 7 interim marit⁹ eam
p violentiā cognoscit? R. fm W.
Si matrimoniū fuerit factū de p̄/
senti. non pōt intrare cōtradicente
marito. q2 cōsumatū est matrimo/
niū Idē Hosti. A. Idē etiā Pe.
ut in sū. eo. ti. q. 42. B. Et idem
qn̄cūq3 ante pfessionē cognoscať
voluntarie a marito. A. s. dū est
in religione. ut in dicta. q 42. B

¶ Quid si ambo cōiuges intrāt 6
religionē 7 alterū uel ambos peni/
teat 7 velint exire ante pfessionē?
R. fm Al. nisi obstet eis aliud q̄
votū pbationis sicut est cōtinentie
perpetue. tales salua conscientia
redire pn̄t ad priores amplexus. A
Idē in sū. eo. ti. q. 47. Nō tñ sp vn⁹
cōiugū pōt reuocare alterū licētia/
tū ab eo. ut patz. j. §. 8. B

¶ Quid si alter cōiugū intrauit 7
religionē sine licentia alterius. 7
alter repetit? R. fm Ray. Teneť
redire ad cōiugē nisi in duob⁹ ca/
sibus. Un⁹ est si illa q̄ repetit for/
nicata fuerit. A. s. publice fm
eūdē Ray. 7 in sū. eo. ti. q. 49. Idē
videť si posset incōtinenti pbari. ar.
c. solet. de sen. exco. et. c. licz. li. 6. Et
qn̄q3 post pbationē seu cōfessionē
in iudicio factā. tūc. n. res diciť no/
toria. ex̄ de coha. cle. et mu. c. fi. B
7 ipse caste vixit. A. s. sp. Secus

si post cõtractũ matrimoniũ fuisset
fornicatꝰ ante ingressũ religionis
siue post. dũ tñ añ ꝓfessionẽ. Post
ꝓo supueniẽs fornicatio nõ irrita/
ret ꝓfessionẽ ꝑus factã ſm Inno.
⁊ in dcã. q. 49. B. Ita ꝙ illa nõ
habeat exceptionẽ ↄtra illũ. A. i.
replicationẽ. B. Alius ẽ si forte
inter eos fuisset lata sñia diuortij
ad separationẽ thori. 21. q. 2. aga/
thosa. ex̃ de diuor. significasti. 1. q.
i. ꝙ periculosũ. Uir aũt sic vxori
redditus tenebit reddere debitũ. ſ
nõ poterit exigere ꝓpter votũ emis/
sũ. 23. q. 5. vna. ex̃ de cõuer. cõiu. in/
trauit. et. c. placet. A. Et in his
patz ꝙ hoc est verũ qñ ingrediẽs
fecit tacitũ uel expressũ cõtinentie
votũ. B. Quando aũt vnꝰ cõiu/
gũ transit ad religionẽ ꝓpter forni
cationẽ alterius. ille qui remansit
in seculo poterit post mortẽ intrã/
tis ↄtrahere. quia nihil vouit. A
Hoc fuit dictũ Hosti. ⁊ Inno. ut in
dcã. q. 49. Et addit Inno. Secus
est in ordinibus. quia nõ põt fieri
subdiaconus in seculo remanens
cum vxor adulterata ẽ inuita ea.
Et est ratio. qꝛ vxor cuiuslibet in
sacris ordinibꝰ cõstituti tenet cõti/
nere post mortẽ eiꝰ. 28. dis. qꝛ sunt
et. dis. 32. seriatim. Sed certe hec
iura loquũt qñ ordinatio fit vxore
cõsentiẽte. Al' nõ fit ei ꝑiudiciũ. ut
s̃. ordinatio cõiugatorũ in ꝑn°. Et
ideo ꝓpter eandẽ rationẽ idẽ videt
in ordinibus qd ⁊ in religione. s.
ꝙ maritus ad sacros ordines ꝓ/

moueri possit qñ vxor publice ad/
ulterata est qꝛ amisit ius qd habe/
bat in viro. ex̃ de diuor. significasti.
ſm Ber. in dcã. q. 49. vbi ⁊ subdit
ꝙ aliqui intelligũt dictũ. c. signifi/
casti. de ingrediente monasteriũ. ſ
certe. c. illud generaliter loquit ⁊
indistincte. B
¶ Quid si morit vxor que traxe/ 8
rat virũ de monasterio. qꝛ sine eiꝰ
licentia intrauerat? R°. ſm Ray.
Monẽdus est vir redire ad mona/
steriũ. ⁊ si hoc non facit peccat. ar.
11. q. 2. nos nouimꝰ. A. Hoc in/
telligendũ qñ fecit votũ religiõis
uel ꝓfessionẽ tacitã siue expssã. al'
nõ cogeret ad religionẽ. ut in. c. sta/
tuimus. ex̃ de regu. B. Nõ tñ est
cogẽdus ad petitionẽ monasterij.
qꝛ professio quã fecit nõ solẽniçat
votum ꝓpter impedimentũ qd erat
s. ex vxore. ex̃ de cõuer. cõiu. placet
Nec tñ põt licite cõtrahere cũ alia
impediente tali ꝓfessione. ar. ex̃ de
cõuer. cõiu. ex parte abbatis. ⁊ si
contrahit peccat. ⁊ dꝫ agere peni/
tentiã. sed matrimoniũ tenebit. ar.
ex̃ q̇. cle. uel vo. rursus. Nec a tali
vxore põt exigere debitũ sic nec a
ꝑma. Eps ꝙ põt illũ anteꝙ cum
alia ↄtrahat cogere redire ad mo/
nasteriũ. qꝛ si nõ redit peccat mor/
taliter. A. Hoc vltimũ fuit dictũ
W. ut patet in sũ. co. ti. q. 50. vbi ⁊
additur. Sed Goff. dicit ꝙ si vir
abñte ⁊ ignorante vxore intret re/
ligionẽ ⁊ ibi profiteat. ⁊ postmodũ
ab ea reuocet. hoc casu post mortẽ

vxoris vir potius est monēdus q̄
cōpellēdus ut ad monasteriū re-
deat. licz hoc sit cōsultius ad salu-
tem. ex̄ de conuer. cōiu. placet. Si
aūt vnus cōiugū altero sciente ⁊
cōsentiente cuius tñ cōsensus nō suf-
ficit etiā si cōtinentiā pmittat nisi
similiter puertat. 33. q. 5. q̄ vxorē.
monasteriū ingrediat. ⁊ demū ad
vxorē de monasterio reducat. puta
qz suspecta est. talis post mortem
vxoris ad monasteriū redire cōpellit
etiā si de facto cōtraxerit cum alia
quia professio interuenit. nec de-
fuit consensus vxoris. ex̄ de cōuer.
cōiu. ex parte. ⁊ cū Goff. con. Ho-
sti. ut ibi. B

9 ¶ Pone q̄ vir sciēte ⁊ cōsentiēte
vxore intrauit monasterium. A
⁊ fecit pfessionē tacitā uel expssam
al' bene posset ptrahere. ex̄ de regu.
consulti. B. ⁊ postea illa cum sit
iuuenis ⁊ merito suspecta reuo-
cat eū. q̄d faciet vir post mortem
vxoris? R. sm Ray. Cogit redire
ad monasteriū etiā si de facto cō-
traxit cū alia. quia pfessio interue-
nit. nec defuit vxoris cōsensus. ex̄
de cōuer. coniu. ex pte. A. Hoc
videt potius fuisse dictū Goff. ut
patz in dcā. q. 50. Et aduertendū
q̄ hoc casu nō semp reuocatio pōt
fieri. nec ex hoc matrimoniū post
cōtractū semp dirimit. Unde sci-
endū sm W. q̄ persona suspecta
virū licentians ad religionē non
pōt ipsū reuocare. sed tenet intrare
religionē si eam cōmode potuerit

inuenire. Si aūt nō pōt aut nō cre-
debat se esse suspectā de incōtinen-
tia cū tñ esset. pōt licentiatū reuo-
care. quia nō recipitur apud deum
illius viri conuersio cuius sequit
coniugalis federis pstitutio. Ho-
sti. vo dicit q̄ si vir inscia ⁊ inuita
vxore intrauit. postea redditus ei
nō exiget debitū. nec ad secunda
vota transibit. Si aūt de consensu
vxoris transiuit ⁊ professus est. si
mulier nō promisit cōtinentiā. re-
uocari vir poterit. Si aūt contine-
tiam promisit ⁊ iuuenis est. cōpel-
litur intrare religionē. ex̄ de cōuer.
cōiu. significauit. et. c. dudū. Al' si
senex ē. perpetuā vouendo cōtinē-
tiam remanere pōt in domo ppa.
ex̄ de cōuer cōiu. c. cū sis. et. c. con-
iugatus. intantū q̄ si is qui rema-
net ptrahat matrimoniū nō tene-
ret sicut nec matrimoniū eius qui
perpetuā continentiā vouens de-
dit viro licentiā ut ad sacros ordi-
nes promoueret. 32. dis. seriatim.
Solēnizat eni votū in pfessione
uel in ordinatiōe absoluti. Et hoc
intelligas sm Jo. qñ mulier cer-
tificata fuit q̄ sibi perpetuo pіudi-
cabat. Al' si simplex ⁊ iuris igna-
ra non intendebat sic perpetuo se
obligare. tenet matrimoniū ab ea
ptractū. ar. ex̄ de cōuer. cōiu. veniēs
Con. Goff. Et ex his pz q̄ pfessio
licētiati aliqñ tenet. ⁊ aliqñ nō. Et
p casu matrimoniū p' ptractū di-
rimit. sed nō in 2°. cū nō fuerit vo-
tum solēne sed simplex. ⁊ ideo nō

dirimit matrimoniũ post ꝯtractũ ex̃ de vo. ⁊ voti redemp. c. vno. li. 6. Unde ⁊ Inno. dicit ꝙ votũ qd̕ fit vxore inuita uel etiã volũtaria sed nõ vouente uel religionẽ intrante. nõ est solẽne. ꝫ simplex. ⁊ ideo impedit matrimoniũ cõtrahendũ ꝫ nõ dirimit iam cõtractũ. ex̃ de cõuer. coniu. placet. Et ꝙ si post ingressũ ratũ habuerit votũ marito hoc petente tenet ingressus. ⁊ ipsa cogit̃ intrare. Idẽ dicit si ipse vir post mortẽ vxoris ꝑorẽ ingressũ q̇ nõ tenuit ratificat exp̃sse seu tacite. ar. ex̃ de his q̃ vi metusve causa fiũt. c. ꝑ. Dicit etiã ꝙ intelligit̃ ratificare etiã si per momẽtũ in religione steterit post mortẽ vxoris etiã si eius mortẽ ignorauerit. ut ĩ dcã. q. 50. Itẽ Inno. in. c. significauit. ex̃ de cõuer. cõiu. dicit ꝙ licz in ꝑdictis casib⁹ suspecta mulier cogatur monasteriũ intrare nõ tñ coget̃ fieri monacha nec viuere monachaliter. hoc excepto ꝙ cõpescet̃ a vagatiõe ⁊ custodiet̃ ne luxuriari possit. subdens. Fatemur tñ ꝙ si mulier est suspecta anteꝙ̃ admittatur professio viri. debet mulierẽ facere ꝓfiteri. Et sic loq̇t̃. c. cũ sis. ex̃ de cõuer. cõiu. Tamẽ si suspecta est viri ꝓfessio ⁊ nõ mulieris ꝫ tm̃ ꝑstitit cõtinẽtie votũ. nõ facerẽ eã modo profiteri. Et subdit. Alij tñ dicunt aliter. s. ꝙ hoc ipso ꝙ dat licentiam viro ⁊ emisit cõtinentie votũ põt cogi intrare monasteriũ ⁊ viuere sine ꝓprio ⁊ sub obediẽtia

Et hoc tenent Ber. ⁊ Hoff. per. c. qui vxorẽ. 33. q. 5. et patet in dcã q. 50. Forte dictũ Inno. põt verificari qñ inuenit̃ monasteriũ in q̃ talis mulier posset sine aliarũ scandalo ⁊ tute custodiri etiã nõ ꝓfessa qꝛ tũc cessat ratio suspitionis. ar. ex̃ de cõuer. cõiu. c. ꝑ. et. c. vxorat⁹. Al̕ obtineat sentẽtia Hoff. ⁊ Ber. cum alter nõ possit debite contra suspitionẽ prouideri. ex̃ de cõuer. cõiu. cũ sis. B

¶ Quid si vxor vi uel metu coacta dedit viro licentiã intrandi? io
R. ꝭm Hosti. Si fuit vis per metũ qui caderet in cõstantẽ nihil nocet ei. 33. q. 5. notificasti. nisi forte post tempus ipsa ratificet. ex̃ qui cle. ul̕ vo. insinuante. A. Con. Vo. ⁊ addit idẽ esse si interuenisset dolus. Et con. Hosti. Hoff. ⁊ Io. ut in sũ. co. ti. q. 52. B

¶ Quid si vxor sine cuius lĩa ij
vir intrauit religionẽ vult ingredi ⁊ marit⁹ cõtradicit? R. ꝭm Ray. Si vir iã eductus est de monasterio ⁊ restitut⁹ vxori nõ põt vxor illo inuito ingredi. 33. q. 5. quod deo Si aũt vir nõ est eductus. tũc ꝭm Inno. mulier si in ingressu viri cõtinentiã vouit põt ingredi monasteriũ. 21. q. 2. agathosa. Si vo nõ vouit. nõ põt viro inuito ingredi. ⁊ ingressa põt educi. ar. in dicto. c. qd̕ deo. sed nõ põt debitũ exigere. ut in dcõ. c. quod deo. ex̃ de conuer. coniu. c. ꝑ. A. Ray. aũt dicit ꝙ etiã si non fecit votum põt inuito

viro intrare. 27. q. 2. agathosa. et 33. q. 5. qui vxorē. Et con. Pe. Ho. sti. 7 Goff. ut i sū. eo. ti. q. 53. Dictū istorū pōt intelligi quando vir ingressus ligatus erat religioni per votū uel per professionē expressā seu tacitam. Dictū vero Inno. qn non erat sic ligatus. licʒ forte per simplex votum teneret ad cōtinētiam. ar. dicti. c. quod. deo. B

12 ¶ Quid si ambo cōiuges fornicati sunt. nūqd pōt alter altero inuito religionē intrare? R. fm W. Non pōt. sicut 7 notat hug. 27. q. 2. agathosa. A. Et si intrauerit poterit reuocari. fm eosdē. ut in sū. eo. ti. q. 55. B. Nō credo verū esse siue occulta fuerit siue publica vtriusqꝫ fornicatio. siue etiam alterius occulta. A. etiā ipsius ingredientis. ut in dicta. q. 55. B alterius publica.

13 ¶ Quid si vterqꝫ non petita licentia ab altero religionē intrauit? R. fm W. Nō poterūt se inuicē repetere. quia neuter pōt dicere ab altero se spoliatū. sed vterqꝫ intrādo videt renūciasse iuri qd habebat 7 iuri exigendi debitū. ideo votum vtriusqꝫ tenuit 7 quo ad debitum exigendū 7 quo ad reddendū. A s. ut nō possit exigere nec teneatur reddere. Et idem notatur in sū. eo. ti. q. 56. B

14 ¶ Quid si vterqꝫ credens alterū mortuū intrat monasteriū. nūqd cōperta veritate pōt alterū repetere? R. fm Inno. Siue ignorantes siue scientes alterū viuere ingressi sunt monasteriū. amborum votū ratificatū videt per pfessionē voluntariā si secuta est. A. Secus aūt si nō est secuta professio expsa seu tacita. quia tūc nō succedit obligatio. Et ita pōt intelligi dictū W. qui videt cōtrariū dicere. ut in sū. eo. ti. q. 57. B. Generaliter de voto intrandi religionem plura s. religio 3.

Votum v. quo ad cōmutationē seu dispensationē. Utrum in votis possit dispēsari uel cōmutari. R. fm Ray. Uotū continentie nō cōmutatur maxime per episcopos. quia vix uel nunqꝫ posset aliquid melius inueniri in quo fieret cōmutatio. ut patʒ Ecc. 26. A. Ibi dicit. Omnis pōderatio nō est digna anime cōtinentis. Per papam aūt ex causa bene pōt fieri talis dispensatio etiam super voto solēni continentie. ut. s. relegio p. §. 14. in additiōe. Speculator aūt 7 aliqui alij tenent qꝫ etiā eps possit dispensare ex cā super voto simplici cōtinentie. puta ne vouens labatur in dānabilem fornicationē si esset iuuenis. ex qui cle. uel vo. c. veniens. vbi hoc tangit dn̄s An. de bu. 7 in. c. rursus. eo. ti. vbi ad finem dicit. Et dato qꝫ epus nō possit dispensare in contrahendo. s. cum eo qui vouit continentiā. dispensabit tn̄ super debito post contractū exigendo. Similiter etiam

tenet Al. ꝙ eṗs possit dispensare
super voto de nõ petendo debitum
cõiugale. ut s̃ votũ 3°. §. p̃. in addi-
tione. B. Et nihilominus si q̇s
post votũ cõtinẽtie simplex cõtra-
hit matrimoniũ. tenet. sed contra-
hendo mortaliter peccat. Alia ꝓ̃o
vota sicut ⁊ ponit. Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q.
88. possũt cõmutari. Nã ut idem
subdit votũ debet esse melioris bo-
ni. Id aũt quod vouet aliquãdo ẽ
malũ uel inutile uł melioris boni
impeditiuũ. quod est cõtra rationẽ
ei⁹ qd̃ cadit sub voto. ⁊ ideo neces-
se est ꝙ determinet votũ in tali ca-
su nõ esse seruãdũ. Et si q̇dẽ abso-
lute determinet aliquod votũ non
esse seruandũ. dicit esse dispensatio
voti. Si aũt pro hoc quod seruã-
dũ erat aliquid aliud imponatur.
dicitur cõmutatio. Unde minus
est votum cõmutare q̃ꝫ in votis di-
spensare. Utrũqꝫ tñ in potestate
ecclesie consistit. A. Idem in sũ.
li°. p̃. ti. 8. q. 10. B

j ¶ Quis põt in votis dispensare
uel cõmutare? R°. Diocesan⁹ eṗs
ex̃ co. c. p̃. nisi in quibusdã q̃ sũt ei
expresse ꝓhibita. ut est votũ conti-
nentie ꝓut dictũ est s̃. in ꝑcedenti
§. A. Et ibi de hoc melius in ad-
ditione. B. Item votũ terre san-
cte. ex̃ eo. ex multa. Adde etiam
de voto visitandi liminia aposto-
loꝝ Petri ⁊ Pauli. Similiter ⁊ b̃ti
Jacobi. In quib⁹ solus papa di-
spensat. ⁊ ita obseruat curia. A
Non est ergo consulendũ hõibus
ꝑm quosdã ꝙ dent suas pecunias
questoribus seu nũcijs hospitaliũ
quia fallunt ⁊ decipiunt homines
Nã cũ redẽptio taliũ votorũ debe-
at fieri cũ auctoritate eṗi. quia ita
dicit in litteris papalib⁹. aliter. n.
ꝑm predictos fieri nõ põt. vide s̃.
questuarij. §. pl̃t. B. Utrũ ãt i vo-
to cõtinentie possit papa cũ cleri-
cis ⁊ religiosis dispensare. vide s̃.
religio p̃. §. 15°. qui incipit. vtrũ cũ
religiosis. A. Et ibi de hoc in
additione. Et si minor episcopo de
iure cõmuni nõ põt dispensare sup
votis ut ⁊ sentit glo. in. c. p̃. ex̃ de
voto. similiter ⁊ Ray. ut in sũ. eo.
ti. q. 11. vbi etiam patꝫ ꝑm Al. ꝙ
eṗi possũt dispensare in omnibus
votis in quibus expresse non sunt
prohibiti sicut in voto terre sancte
Item dicit ꝙ nõ põt dispensare in
votis perpetuis. que sũt religiõis
⁊ huiusmodi.

¶ Utrum prelati pro libito suo z
possint in voto dispensare. R°. ꝑm
Tho. vbi s̃. Sicut prelatus non
põt ꝑcipere malum. ita nec impe-
dire bonum. s. opera virtutis. Sꝫ
ad prelatũ spectat diiudicare quid
sit magis virtuosum. Et ideo in
manifestis dispensatio prelati nõ
excusat a culpa. puta si dispensa-
ret cum aliquo sup voto de ingres-
su religionis nulla apparente cau-
sa. Si autẽ esset causa apparens
propter quam saltẽ in dubiũ ver-
teretur. tunc posset stari iudicio p̃-
lati dispensantis uel cõmutantis

non tamen iudicio ꝓprio nisi esset
aliquid manifeste illicitũ. aut non
posset quis facile ad superiorem
recurrere. A .Idem in sũ. co. ti.
q. 81. B

3 ¶ Sed que est causa sufficiens
ut dispenset in votis uel ut omitti
possit votũ? R°. ẜm Al. in 4°. Suf-
ficiẽs causa est paupertas. ut si vo-
uit ieiuniũ ⁊ mendicans nõ inue-
nit hora vna. A .i. tpe congruo
ad sustinendũ ieiuniũ. B .q̃tum
sufficiat. Similiter ⁊ infirmitas.
ut si vouit abstinentiã a vino ⁊ a
carnibus ⁊ incurrit languorem ⁊
h⁹mõi. A .ut si vouit nõ come-
dere carnes. ⁊ cum mendicat non
danť ei nisi carnes uel ea que sũt
carnib⁹ cocta. que si non comedat
inedia cõsumeť ẜm eundẽ Al. ⁊ in
sũ. co. ti. q. 82. B

4 ¶ Sed quõ debet fieri cõmutatio
voti? R°. ẜm Ray. Debet superior
habere cõsideratiõnẽ ad faculta-
tes vouẽtis ⁊ expensas q̃s factur⁹
erat si votũ impleuisset. ⁊ etiam ad
laborẽ ⁊ similia. A .Ista simi-
lia nõ sũt nisi si ꝯsiderenť expense
in eũdo morando ⁊ redeũdo siľ cũ
labore. ut in sũ. co. ti. q. 13. B. Et
si votũ erat hierosolymitanũ seu
alľ ꝯtra hereticos ⁊ infideles. oĩa
sine diminutiõe trãsmittat. ex̃ eo.
magne. et. c. q̃ sup his. In alijs ãt
peregrinationib⁹. puta sancti Ja-
cobi ⁊ similiũ eedẽ expẽse cõside-
rãde sũt. ⁊ i alios pios vsus ꝯuer-
tẽde. ex̃ eo. c. ꝑ. et. c. scripture. Sʒ
⁊ ad locũ peregrinationis mittere
hʒ oblationẽ quã ibi erat factur⁹.
Sed hoc vltimũ intelligẽdũ est de
honestate. non de necessitate. Nam
neq̃ decretales allegate aliq̃d di-
cunt de huiusmodi oblatione. nec
illi eccľie ꝑ hoc est acquisitũ aliqõ
ius. ut in. c. se. §. 4°. In voto aũt
abstinentie habenda est ratio aspe-
ritatis ⁊ aliorũ que in voto cõpre-
hensa fuerũt Idẽ de affluẽtia vo-
uentis. ex̃ eo. c. ꝑ. Unde cuidã co-
miti qui vouisset q̃ singulis sextis
ferijs in pane ⁊ aqua ieiunaret.
nõ sufficeret pro cõmutatione cõ-
struere vnũ altare. ⁊ allegat hic
Ray. ex̃ eo. perpendim⁹. Que de-
cretalis nõ ẽ i moderna cõpilatio-
ne. ẜ in ꝑori q̃ currebat eo tpe quo
Ray. sũmã cõposuit. ut dictũ est s̃.
nouitius. §. 3°. A .Predictis cũ
Ray. con. Hosti. ut in dcã. q. 13. B

¶ Pone q̃ q̇dã hñs aliena incer- 5
ta vouit ea i subsidiũ t̃re scẽ. nũq̇d
tale votũ põt ab ep̃o cõmutari? R°.
ẜm W. Nõ credo q̃ sine lĩa pape
possit ea in alios vsus vertere. A
etiã si ingrediať religionẽ. ẜm eũ-
dem W. etiã in sũ. eo. ti. q. 14. B

¶ Utrũ votũ de festando in sab- 6
bato semp sit mutãdũ. R°. ẜm W.
Mutari põt. ẜ nõ ẽ necẽ q̃ muteť.
q2 licitũ ẽ. nisi fore ꝑsona suspecta
eẽt q̃ vellet iudaiçare. A .Immo
videť sp mutãdũ. Nam sabbatũ so-
lẽniçare ꝓhibemur nisi aliud festũ
in eo cõcurrat ne iudaiçare videa-
mur. de ꝯse. dis. 3. c. ꝑ. et. c. peruenit.

Itē q2 h ut plurimū fit ad aliquā supstitiosam obseruantiā que oio ꝓhiberi debet.26.q.7.nō obseruetis.et.c.se. B

V Otum vj.° quod soluit per ingressum religionis.Et generaliter quidē omne votū siue ẗre sancte siue aliud cōmutari pōt in votum religionis etiam sine arbitrio superioris.quia illud indubitanter melius est. ex eo.scripture. A .Idem in sū.li.ꝑ.ti.8.q.13. ƀm Ray.7 Tho. B .Sed tñ de aliquo rege siue impatore uł alio prepotente qui fecisset votū terre sancte ex quo penderet totus exercitus.uel etiā de aliquo qui vouisset per aliquos annos esse in tali subsidio cū centū uel mille militibus 7 similibus. vbi probabiliter dubitatur vtrū preponderari debeat cois vtilitas uel priuata.credo ꝙ papa cōsulend⁹ esset. A .Idē in sū.eo.ti.q.15.ƀm W. B

j ℂ Sed qd si quis vouit magnā quantitatē pecunie in subsidiū terre sancte.nunqd liberatus est per ingressum religionis? R°. ƀm W. Quis si vouit ire liberat⁹ sit a labore eundi uel aliū mittendi.nō tū liberatus est quo ad pecuniā quā vouit.nec pōt tale votū per aliū ꝙ per papam solui uel cōmutari. A Idem in sū.eo.ti.q.16. B

z ℂ Quid si qs ꝓ patre uel matre suscepit votū implēdū.nūqd liberatus ē per ingressū religiōis? R°. ƀm Tho.in qlibet.Ex quo ingressus sufficit pro se.sufficit 7 ꝓ patre 7 matre sua.etiā ꝙuis i igressu de hoc nihil intenderit. A .Pōt etiā votū implere de licentia ꝑlati.ƀm eūdē.Tho.7 in sū.eo.ti.q.19. B

ℂ Quid si qs vouit magnā elemosynā dare pauperib⁹ in gnāli 5
uel etiā in spāli. aut ꝙ cōstrueret monasteriū. nunqd liberat per ingressū religiōis? R°. ƀm W. Si ex tali promissione uel voto acquisita esset actio alicui uel aliquib⁹.q2 forte donauit uel ꝓmisit eis.nō liberatur nisi de consensu illorum. Secus est si nulla ē acq̄sita actio q2 nulli donauit nec ꝓmisit nec se obligauit aliqb⁹.ƀtm̄ deo.q2 tunc liberatur per ingressū. A .si intēdat illud min⁹ votū in h mai⁹ cōmutare.ƀm eūdē W.ut i sū.eo.ti.q.80 Et videt h intēdere nisi ꝯtrariū intendat.ut pōt colligi ex dicꝫ Tho. et eo.ti.q.19.et s. §.primo. B dū tñ fiat auctoritate epi.Nō.n.credo sufficē auctoritatē ꝓpā.Sufficit etiā lnia abbatꝫ.ut in se. §. A W.aūt videt dicē ꝙ i h nō sufficiat lnia abbatꝫ.ut i dcā q.80.S3 certe i isto casu nō videt nccīa lnia epi nec abbatꝫ ƀm Ray.7 Tho.ut i sū, eo.ti.q.13.et s.in pn°. hui⁹.c.et h q̄ ad vota tpalia.In alijs āt videt reqri dispēsatio.7 ꝙ ꝑlat⁹ religiōis possit dispensare.ut dr in.§.se. B

ℂ Utrū abbas uel ꝑlatus possit 4
absoluē religiosos a votꝫ factꝫ añ ingressū.R°. ƀm Ray.Ipsa religio

in ipso ingressu soluit huiusmodi vota qz soluit iuramentū utputa matrimonij ꝛ hꝰmōi. ex̄ de regu. sane.19.q.2.due.ex̄ eo.scripture.Et dico ꝑcipue si ipse in ingressu intē debat cōmutare. Addit Tho. in quolibet ꝙ cū obediētia sit maximū votoꝝ.ꝓ omni voto sufficientissime recōpensat.Et qz ingrediēs religionem nihil pōt retinere sibi ꝓ ꝑrie voluntatis.nullū votū ꝓpa volūtate factū retinere oportz.sed id debet ostendere patri monasterij.ꝛ se in hoc eius subijcere volūtati. A .Tho.clarius dicit sic.ꝙ lz quidā dicant ꝙ monachus eo ipso ꝙ professus est absoluit ipso iure ab omni voto qḋ fecit i seculo tñ quia in hoc nūꝙ videtur expsse facta dispensatio nisi in temporali voto.tutius videt dicendū ꝙ cum obedientia sit maximū votorū.ꝓ oī voto sufficiētissime recōpensat Et qz ingrediens religionē nihil pōt retinere sibi ꝓprie volūtatis. nullū votū ꝓpria volūtate factum retinere oportz.ꝫ illud debet patri ōndere monasterij ꝛ se in hoc eiꝰ subijcere volūtati.Unde nō video ꝙ ipse sit ipso iure ab oī alio voto absolutꝰ.nisi a tēporali.puta a peregrinatiōibꝰ ꝛ similibꝰ.de quo loquit.c.scripture.Sed volūtate sui superioris pōt omne aliud votum respuere uel tenere.nisi sit incōpassibile alijs obseruātijs religionis uel caritati fraterne. Itē Hosti. in dcō.c.scripture.dicit ꝙ tutiꝰ est ꝙ dispenset. In sua aūt sūma dicit ꝙ si intrando intendebat cōmutare id ad quod primo se obligauerat.in nullo remanet obligatus. Si vero hoc non intendebat recurrat ad abbatem qui secū poterit dispēsare.ꝛ sine cuius licentia hoc non posset exequi. Si tñ talis primo votum temporale adimpleret ꝛ postea religionē intraret tutius faceret.ar.ex̄ de spō.cōmissum.ut ꝛ notat.i sū.eo.ti.q.18. Et dicitur ingrediēs intendere cōmutare semper quando contrariū nō intendit.ut ꝛ in precedenti. §.tactum est. B

Usura .i.º coiter quid sit.R.º fm Ray.Usura est lucrū ex mutuo pacto debitū uel exactum. A Con.Inno.ex̄ eo.c.ꝑ. B .Nō.n. puto vsurā si gratis oblatū gratis accipitur.ar.14.q.4.vsura.di.18. de eulogijs.i.q.2.sic.Unde Hoff. sic diffinit.Usura ē quicquid sorti accedit intentione precedente uel pacto. A .Nam sola intētio facit vsuram.ex̄ eo.consuluit.de quo in §.se.Et dicit lucrum.ad differentiam interesse.Nam licz vltra sortem non possit accipi lucrum.tamen interesse sic.puta si vnus tenet rem meā mala fide.ꝛ dat mihi in pignus ꝓ mutuo sibi a me facto. possum dicte rei fructus vltra sortem retinere.quia hoc non est lucrū ꝫ interesse.ꝛ ideo retinere possum.ex̄ de feu.c.ꝑ.et ex̄ eo.c.ꝑ.et.c.

cōquestus. Et lꝫ hec capitula lo-
quant̄ de rebus ecclesie. tamē idē
est ꝛ in rebus seculariū. ut ꝛ notat
glo. in dcō. c. p̄. de vsuris. Ex mu-
tuo aūt dicit̄. qꝛ in hoc contractu
ꝓprie cōmittit̄ vsura. Deut°. 15°. ibi.
Si audieris vocem dn̄i dei tui ꝛc̄.
Facit etiā. c. i. 14. q. 3. Itē Luc. 6°.
Mutuū date ꝛc̄. ꝛ ex̄ eo. cōsuluit.
Et est mutuū cōtractus in quo q̇s
aliquid dat recepturus nō idē in
numero sed tantundem in genere
suo. Et dicit̄ ex eo ꝙ de meo fiat
tuū qꝛ mutuās transfert dominiū
in eū cui mutuat. ꝛ fit in rebꝰ que
consistunt numero. pōdere uel mē-
sura. ut. l. z. ff. si cer. pe. Et cōmit-
tit̄ vsura in isto cōtractu qn̄ aliq̇d
recipit̄ vltra sortē nō obstante ꝙ
mutuās suscipiat in se in aliq̄ casu
sortis periculū. ex̄ eo. nauigāti. Et
licꝫ in mutuo ꝓprie cōmittat̄ vsu-
ra. tn̄ idem est etiā in aliȷs contra-
ctibꝰ rōne eq̇pollētie. ut i emptione
ꝛ venditione ad terminū. videlicet
quando vendit̄ terminus seu tem-
pus. ut in dcō. c. nauigāti. Et ideo
huic diffinitioni videt̄ addendum
lucrū ex mutuo uel equipollenti.
Pacto dicit̄. quia si aliquid detur
sine pacto ꝛ gratꝫ nō eēt vsura. ut
ꝛ pretactū est. Exactū dicitur. qꝛ
etiam si sine pacto aliquid extor-
queat̄ vsura cōmittit̄. qꝛ quicq̇d
accedit sorti vsura est. 14. q. 3. ple-
riqꝫ. Et ut dictū ē etiā sola inten-
tione vsura cōmittit̄. ex̄ eo. ꝯsuluit.
Et in predictis omnibꝰ pōt colligi
ꝙ vsura est lucrum ex mutuo uel
ex equipollenti pacto uel inten-
tione debitū uel exactū. B
C Utrū sola spes lucri faciat vsu-
ram. R°. Sic. ex̄ eo. c. p̄. et. c. cōsu-
luit. 14. q. 3. si feneraueris. Qd̄ in-
telligit̄ ſm Hoff. qn̄ p̄ncipaliter
causa mutuandi ponit̄ in expecta-
tione lucri uel emolumenti. Al'si
p̄ncipaliter moueat̄ ad mutuādū
ꝑpter caritatem ꝛ tamen credit ꝙ
ille retribuet. nō est vitiosū. ar. 77.
dis. in singulis. 59. dis. si officia. et
61. dis. quid ꝓderit. Cū. n. q̇s mu-
tuū dat liberaliter scire pōt debi-
torē sibi naturaliter obligari ad
antidota. ex̄ de testa. cū in officiȷs.
de peti. here. sed ꝛ si lege. §. consu-
luit. Con. Inno. ꝛ Hosti. A. Con.
etiā glo. in. c. cōsuluit. ex̄ eo. ꝛ nōt̄
in sū. li°. z°. ti. 7. q. i. B. Qn̄ ꝓo
sub spe recipiēdi mutuat pecuniā
precipue si al' nō erat mutuaturus
q̇cq̇d postea etiā gratꝫ accipit vsu-
ra est siue sit pecunia uel alia res. ꝛ
siue cōsistat in dādo siue in facien-
do aliquid. 14. q. 3. c. p̄. z°. et 3°. A
Hic gratis accipere intelligit̄. i. si-
ne vlla exactione ſm eūdē Ray.
ꝛ in dcā. q. i. nō tn̄ cū libera volū-
tate concedentis. al' nō teneret̄ ad
restitutionē. licꝫ intentio recipiētis
fuisset vitiosa. quia in concedendo
magis attendenda est volūtas cō-
cedentis q̄ accipientis. in Insti. de
obli. que ex delic. nas. §. placuit. in
fi. vbi videt̄ hoc clare determinari.
vbi dicit̄ ꝙ ꝛ si credat quis rē sibi

cõmodatā inuito dño se contra/
ctare·dño aũt volente id fiat.fur/
tũ nõ cõmittit. Ecce ergo quõ ma/
nifeste tollitur. quia licz voluntas
accipientis sit vitiosa. tñ vitiũ tol/
litur per volũtatē dñi rei que non
est vitiosa. Pro h etiā facit. qꝛ re/
stitutio nõ debet fieri nisi damnũ
passo. ex̄ de re. iur. peccatũ. li°. 6°. ꝛ
Leuit. 5°. ꝛ Numeri 6°. Sed hic
cõcedens non est passus aliquod
damnũ. cũ ex mera volũtate con/
cesserit. ergo sibi non oꝫ fieri aliq̄
restitutio. Cum igit vitiũ fuerit in
sola intentione· ad purgationem
sufficit sola cõtritio. ex̄ de symo. c.
fi. Nõ ob. l. sed ꝛ si. ff. si cer. pe. vbi
dicit q si volui tibi rem donare. ꝛ
tu credebas tibi mutuo dari. non
efficit tua ante cõsumptionē quia
hic intentio recipientis ꝛ concedē/
tis discordabant. Sed in casu no/
stro nõ sic. sed potius cõcordāt cũ
concedēs velit dare ꝛ recipiens
accipere. Itē nõ ob. c. consuluit. ex̄
eo. qꝛ ibi loquit qñ vsura cõmitte/
batur nõ solũ ꝓpter spem creditorꝫ
sed etiā ꝓpter nõ liberā voluntatē
debitoris. ideo ibi datur restitutio
Al secus. ut patꝫ ex predictis. Et
clare ꝛ formaliter facit qd̄ habet
s. restitutio p. §. pl't. In dubio aũt
nisi aliud saltem ex manifestis cõ/
iecturis appareat· presumit mutuũ
accipiēs ea intentiõe aliq̄d dare q̄
mutuũ p̄stās mutuauit· ut si mutu/
auit ex caritate· presumat ꝛ ille de/
disse ex caritate ꝛ libera volunta/
tate. Al secus. nam vnusquisq; p̄/
sumitur aliquid dare eo modo q̄
accepit. ff. man. l. si ꝓ nõ remune/
randi. §. idem papinianus. vbi di/
citur q quando aliquis rem sim/
pliciter concedit presumit donare
illi qui prius donauerat sibi. B

¶ Utrum homo possit pro pecu/ 2
nia mutuata aliquā cõmoditatē
accipere. R°. ſm Tho. 2ª. 2e. q. 18.
Sicut si aliquis pro pecunia mu/
tuata uel pro quacũq; alia re que
vsu cõsumitur accipit pecuniā ex
pacto expͣsso uel tacito· peccat cõ/
tra iusticiam. ita etiam quicũq; ex
pacto tacito uel expͣsso accipit qd̄/
cũq; aliud cuius preciũ pecunia
mensurari possit· simile peccatum
incurrit. sed tñ si accipiat aliquid
non quasi exigens nec q̄si ex ali/
qua obligatione tacita uel expres/
sa sed sicut gratuitum donũ. non
peccat. quia anteq̄ pecuniam mu/
tuasset licite poterat aliquod donũ
gratis recipere. nec peioris condi/
tionis efficitur per hoc q mutua/
uit. Item licitum est pro mutuo
exigere seu recipere recõpēsationē
eoꝝ que pecunia nõ mēsurant. ut/
puta beniuolentiā ꝛ amorem eius
cui mutuauit uel aliud huiusmodi
A. Idem in sũ. eo. ti. q. 2. B

¶ Utrum pro pecunia mutua/ 3
ta possit licite peti munus a lin/
gua ul ab obsequio. R°. ſm Tho.
vbi s. Sicut non licet expectari
uel exigi munus a manu pacto
tacito uel expresso. ita nec mun⁹ a

lingua uel ab obsequio. qꝛ vtrūqꝫ
pecunia estimari pōt. ut patꝫ i bis
q̇ locant opas suas q̄s manu uel
lingua exercent. Si ꝟo munus a
lingua uel ab obseq̇o nō quasi ex
obligatione rei exbibeaẗ. sed ex be/
niuolentia que sub estimatione pe/
cunie non cadit. tunc licet boc ac/
cipere. exigē ⁊ expectare. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 1. B
4 ¶ Sed q̄re est pctm̄ accipere vsu/
ram? R°. ꝭm Tho. vbi s̄. Accipe
vsurā ꝓ pecunia mutuata est ꝭm
se iniustū. qꝛ vendiẗ id qđ non est.
Ad cuius euidentiā sciendū est ꝙ
quedā res sūt quaꝝ vsus ipsaꝝ est
cōsumptio. sicut vinū cōsumimus
vtēdo eo ad potū. ⁊ panē ad cibū
vnde in talib⁹ nō dꝫ seorsū cōpu/
tari vsus rei a re ipsa. sed cuicūqꝫ
cōcediẗ vsus ex boc ipso cōceditur
res. ⁊ ꝓpt̄ b in talib⁹ ꝑ mutuū trās/
fert dn̄iuꝫ. Si q̇s ꝟo seorsū ven/
deret vinū. ⁊ seorsū vsū vini. ven/
deret eādē rem bis. uel venderet id
qđ nō ē. Unde manifeste ꝑ iiusticiā
peccaret. Et simili rōne iniusticiā
cōmittit q̇ mutuat vinū aut triticū
petens sibi duas recōpēsationes.
vnā q̇dē restitutionē eq̄lis rei. aliā
ꝟo ꝑciū vsus qđ vsura dr̄. Quedā
ꝟo sūt quaꝝ vsus nō est ipsius rei
cōsūptio. sicut vsus domus est in/
babitatio. nō āt dissipatio. ⁊ ideo i
talib⁹ seorsū pōt vtrūqꝫ cōcedi. pu/
ta cū aliq̇s tradidit alteri dominiū
domus reseruato sibi vsu ad aliqđ
tēpus. uel ecōuerso. cū q̇s cōcedit
alicui vsū dom⁹ reseruato sibi do/
minio. Et ꝓpter boc bomo licite
pōt accipe ꝑciū ꝑ vsu dom⁹. ⁊ ꝑter
boc petere domū cōmodatā sicut
patꝫ in cōductione ⁊ locatiōe do/
mus. Pecunia aūt ꝭm pħm 5°. etbi/
corū. ⁊ in ꝑ politice. ꝑncipaliter est
inuēta ad cōmutatiōes faciēdas. ⁊
ita ꝓꝑus ⁊ ꝑncipalis vsus pecunie
est ipsi⁹ cōsūptio seu distractio ꝭm
ꝙ in cōmutationes expēdiẗ. ⁊ ꝓpt̄
boc ꝭm se est illicitū ꝓ vsu pecunie
mutuate accipere ꝑciū. qđ dicitur
vsura. Et sicut alia iniuste acq̇sita
teneẗ bomo restituere. ita pecuniā
quā per vsurā accepit. Qꝛ aūt lex
mosaica concessit iudeis accipere
vsurā a gentib⁹. permissū fuit ad vi/
tandū maius dānū. s. ne a iudeis
deū colētib⁹ vsuras accipēt ꝓpter
auaritiam cui erāt vditi. Et addit
Ul. ꝙ illa acceptio vsure a gentib⁹
inter quas iudei babitabāt poti⁹
erat rei sue recuperatio q̄ꝫ vsura.
quia illa terra iudeis tota data fuit
a dn̄o. A. Idem in sū. eo. ti. q.
3. Sed saluo meliori iudicio pre/
fate rationes efficaces non viden/
tur. qꝛ cuilibet patꝫ ꝙ etiā i rebus
mutuabilib⁹ differt vsus a reb⁹ sicͭ
substātia ab actu qui exercetur in
ea. Et si dicaẗ ꝙ nō diciẗ differre
ex eo qꝛ in ipso vsu consumiẗ subͣ
tota. Rn̄deẗ ꝙ lꝫ cōsumaẗ respe/
ctu spēi seu indiuidui. nō tn̄ respcū
gener. Nā res mutuabiles recipi/
unt functionē in genē suo. ff. si cer.
pe. l. 2. Et boc etiā in iure claꝝ est

ꝙ ita constituit᷑ vsus in rebus vsu cõsũptibilib⁹ sicut in nõ cõsũptibilibus de q̃ habet᷑ Rica spãlis.ff.de vsufruc.ea.re.que vsu.cõsu. Item nec videt᷑ efficax alia ratio.s.ꝙ pecunia inuẽta sit ad cõmutatiões.ꝟ poti⁹ emptiões faciẽdas.ff.de cõtrahẽ.emp.l.i.qꝛ ista rõ non est generalis. Nõ.n.se extẽdit ad alias res mutuabiles ⁊ in q̇b⁹ vsura cõmittit᷑.sicut ⁊ in pecunia. Preterea ista rõ faceret ꝙ ꝓ pecunia mutuata nõ liceret aliq̇d accipere.cuius tñ oẽs ⁊ ipse Tho.tenẽt cõtrariũ. ut pꝫ in.§.se. Vñ alij doc.ut ⁊ nõt Inno.in Rica ex eo.ponunt alias rõnes. Itẽ ⁊ per Criso.vident᷑ alie assignari.86.dis.eijciẽs.circa medium. Sꝫ qꝛ taliũ discussio ẽ ꝓlixa ⁊ nõ multũ neccia.breuiter dico ꝙ si diligẽter inspiciat᷑.ista videt᷑ ꝓpẽ rõ.qꝛ satꝭ ꝯ caritatẽ ⁊ nãlẽ cognationẽ est ut ꝓ vsu rei momentaneo aut nãliter infructuoso cũ periculo accipiẽtꝭ q̃lis ẽ vsus rex mutuabiliũ ꝑciũ recipiat᷑. Vñ ⁊ pħus rõne nãli mot⁹ dicit in ꝑ politice.ꝙ vsuraria.acq̇sitio pecuniax ẽ maxime ꝑter naturam.ut ⁊ ponit Tho.2ᵃ 2ᵉ.q.78.arti.ꝑ. Nec ob.si accipiẽs mutuũ lucret᷑ ex pecunia mutuata qꝛ tale lucrũ poti⁹ attribuit᷑ industrie ꝑsone q̃ꝫ pecunie.ar.l.3.ff.ad.l falci. Sꝫ sũma oĩuꝫ rõnũ ẽ.qꝛ de⁹ sic voluit ⁊ vsuras detestat⁹ ẽ in veteri ⁊ nouo testamẽto. ex eo.super eo.⁊ ideo aliã rõnẽ querere nõ expedit multũ. Nã Ro.xiᵒ. dicit᷑. O altitudo diuitiax ⁊c. Ad qḋ etiam facit.ff.de legi.l.nõ oĩuꝫ.et.l.ideo B.Sꝫ ad hec respondẽt iudei dicentes ꝙ nõ permisit deus vsuras ꝓpter illos.sed ꝓpter alias gẽtes De illis eni mãdauerat ꝙ nec seruarent᷑ in vita. Ideo solutio Tho. melioꝛ videt᷑.

¶ Vtrũ cõcedere pecuniã signatã ad ostẽtationẽ uel ad ponendũ pignori sit vsura. Rᵒ.ꝺm Tho vbi s̃. Talem vsũ pecunie licite q̇s vendere posset.sicut homo licite vendit vsũ vasoꝝ argẽteox.qꝛ retinet sibi dominiũ. Idẽ Hosti.⁊ habet᷑ ff.cõmodati.l.3.§.pst.et.l.se. A Idẽ etiã notat glo.i.c.cõquest⁹.ex eo.et idẽ notat᷑ in sũ.eo.ti.q.4. B 5

¶ Quõ aliqui conati sunt ꝓbare ꝙ vsura nõ esset peccatũ? Rᵒ.Dicebant quidã sic. Cũ creditoꝛ mutuat pecuniã suã debitoꝛ obligat᷑ ei ad recõpensandũ.ex de testa.cũ in officijs. Ergo ⁊ hanc obligationẽ põt creditoꝛ deducere in pactũ uel saltem spare eius effectũ. Sed sciendũ ꝙ quicũꝗ hoc pertinaciter teneret esset heretic⁹.ut in cle.ex graui.ex eo. Ad illud ꝟo qḋ in cõtrariũ obijcit᷑.dicendũ ꝺm Tho.2ᵃ 2ᵉ q.78.ꝙ ille q̇ accipit mutuũ ex debito iusticie nõ tenet᷑ ad plus recõpensandũ q̃ꝫ mutuo acceperit. A.sed solũ obligat᷑ inq̃tũ cõmode põt ex quadã naturali equitate q̃ nõ põt deduci in pactũ. nec etiã principaliter sperari.ar.ex de symo. tua nos. B.Vnde ꝯ iusticiã est si 6

ad plus reddendū obligetur.
7 ¶ Utrū cōmittat vſuram qui ſub
eo pacto mutuat ut ille ſibi remu/
tuet. R°. ſm Tho. vbi s̄. Pro pecu
nia mutuata nihil exigendū uel ex/
pectandū eſt. niſi beniuolētie affe/
ctus q̇ ſub eſtimatione pecunie nō
cadit. Ex illo aūt pōt pcedere ſpō/
tanea mutuatio. Repugnat aūt ei
obligatio ad mutuū faciendū in
poſterū qꝛ etiā talis obligatio pe/
cunia eſtimari poſſet. ⁊ ideo licitū
eſt ꝙ mutuanti vnū ſimul mutuet
aliud. ſ nō licet obligare debitorē
ad mutuū in poſterꝝ faciendū. Idē
nō. 14. q. 3. ſi feneraueris. in glo.
Con. hoſti. A. Con. etiam W. ⁊
Boff. ut in ſū. eo. ti. q. 22. B
8 ¶ Quid ſi dn̄i molēdinorꝝ mutu/
ent piſtoribꝰ ita ꝙ molant ſolū in
eorꝝ molendinis? R°. ſm W. Uſu/
ram cōmittūt. Accipiūt eni vltra
ſortē aliq̇d qḋ cōſiſtit in faciendo
⁊ auferūt debitoribꝰ libertatē mo/
lendi vbi voluerint. Si tn̄ ipſi de/
bitores ppter hoc nō ſūt dānificati
non tenent illi dn̄i ad reſtitutionē
aliquā niſi quatenꝰ eſtimari debe/
ret libertas molendi vbi volebāt
penſatis circūſtātijs laboris ⁊ ex/
penſarū. A. Talis libertas pro
nihilo eſtimāda videt q̄tū ad reſti
tutionē qn̄ ex eius adēptiōe nullū
ſecutū ē dānū. in cuiꝰ recōpenſatio/
nē reſtitutio facienda eſt. ex̄ de in/
iur. c. fi. Puto etiā in hoc caſu. ꝙ ſi
mutuū accipiens nō dānificet nec
poſſit dānificari nō cōmittat vſu/
ra. cū etiā pro mutuo poſſit aliq̇d
recipi ſeu exigi quod nō menſurat
pecunia. ut s̄. §. 2°. Et hoc caſu ul
ſimili qḋ accipit pecunia nō men/
ſurat. nec ex parte mutuū recipiētꝪ
cū in nullo dānificet. nec ex parte
mutuātis cū nihil plus recipiat q̄
qḋ ex locatione rei ſeu operarum
ſuarum mereat. Et multo minus
vſura cōmittit ſi mutuū accipiens
nō dānificet nec obliget ad molē/
dum uel ſimile. ſed ſolum accipiat
mutuū retinendū quouſq; ad mo/
lendinū mutuantis moluerit ppter
predictas rationes. ⁊ qꝛ mutuās
pōt tempus ſui mutui limitare. ff.
ſi cer. pe. l. vnū. Al' innumerabilis
multitudo eſſet vſuraria. cū fundi
hodie nō poſſint niſi mutuo locari
Immo hoc caſu videt potiꝰ gra/
uari cōditio mutuantis q̄ recipiē/
tis ſi diligenter inſpiciat. B
¶ Quid de creditoribꝰ q̇ termino 9
veniēte ſolutiōis nolūt cōcedē p/
rogationē termini niſi data ſibi pe/
cunia uel alio eq̇pollēti? R°. Ta/
les etiā ſi nō expſſe exigūt vſurarij
ſūt. ex̄ eo. cōſuluit.
¶ Sed nūq̇d eſt vſura ſi q̇s dede/ 10
rit. x. vlnas pāni pro alijs. x. vlnis
in futuro dandis? R°. ſm W. Ue/
rius iſte cōtractus eſt permutatio/
nis q̄ mutui. ⁊ ideo nō cadit vſu/
ra hic. A quia ſm eūdē W. in mu/
tuo menſura reſtringit ad modios
⁊ lagenas ⁊ alia vaſorum genera
quibꝰ menſurari ſolent liquida ⁊
grana. ut in ſū. eo. ti. q. 13. vbi et nō

qd hic dicit. B Posset tñ fieri in
fraudẽ vsurarũ. vide hũc casũ hic
j. diffusius. §. 21. q incipit. nũqd
cõmittit. A. Et ibi patz q tunc
hoc dicit fieri in fraudẽ vsurarum
quando dans apponit conditionẽ
ex qua consequit aliquam melio-
rationem. B

ij ¶ Utrum vsurarij sint infames. R.
sm leges distinguendũ est. q aut
qs ẽ ita vsurari9 q exercet improbũ
fen9. i. q post terminũ etiã de vsu-
rario lucro pventũ cõputat 7 petit
vsuras. aut etiã si exercet vsuram
cẽtesimã. i. q in capite anni vsura
adequat sorti. 7 isti tales infames
sũt. 3. q. 7. infames. in fi. C. ex. qui
cau. infa. irro. l. improbũ. A. In hac
lege nõ solũ dicit de vsuris vsurarum
7 de vsura cẽtesima. s etiã de omni
improbo 7 illegitimo fenore ut ibi
patz p glo. Et hodie ois mod9 est
illegitimus. ut. j. §. qd de legibus
Et sic hodie etiã iure ciuili omnis
vsurari9 ẽ infamis. qd 7 dr notare
Bar. in dcã. l. improbũ. 7 dñs An. de
bu. in. c. Raynuti9. ex de testa. 7 p
hoc fuisse determinatũ q si frater
meus instituisset vsurariũ heredẽ
ego possũ rũpere testamentũ p q-
relã inofficiosi. C. de inoffi. testa. l.
fratres. 7 q sic de facto cõsuluit. 7
obtinuit. B. Sed sm iura cano-
nica in qualibet vsura cõmittit pec-
catũ mortale 7 incurrit infamia. 6
q. i. infames. maxime si publici sũt
vsurarij. Nam 7 testamenta eorũ
ipso iure sũt irrita. ex eo. q q. li. 6.

A. Et ibi patz q hoc est verum
nisi dederint satisfactionẽ seu cau-
tionẽ scdm formã ibi positã. B

¶ Utrũ dona 7 elemosyne licite iz
possint recipi ab vsurario data. R.
sm Al. Sic. nisi pter hoc efficiat
nõ soluẽdo. Nã q tũc reciperet ab
eis. teneret eis restituere uel illis
a quib9 ipsi acceperũt. Secus itaqz
si habent alia pter vsuras. 7 per h
nõ efficiũt nõ soluendo. A. Dic
q ab vsurario manifesto penitus
nõ possũt recipi oblationes. Item
nec res quarum dñiuz nõ trãsfert in
vsurariũ possũt recipi ab vsurario
manifesto. siue nõ manifesto. de q
in se. §. dicet. Item nec aliquid re-
cipi põt in fraudem creditorum. de
quo s. restitutio h. §. 13. i additio-
ne. v. item nullus. B

¶ Utrũ in vsura transferat do- iʒ
miniũ. R. sm Al. Sic. cum 7 ois
voluntaria datio faciat transferri
dominiũ. Nam vsure dantur vo-
lũtate cõditionata. s. qr poti9 vult
aliqs vltra sortem dare q mutuũ
nõ accipere. Con. glo. 14. q. 4. si qs
vsurã. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 15.
Sed quia super isto puncto pen-
det intellect9 ad cognoscendũ vtrum
7 qñ recipiẽs rẽ ab vsurario tene-
at ad restitutionẽ. Sciẽdũ q sup
isto pũcto sũt varie opiniões. Ali-
q nãqz tenẽt q recipiẽs rẽ ex vsu-
ra acqsitã ab vsurario oio teneat
ad restitutionẽ. Et h videt tenere
dñs Laurẽti9 de Florẽtia i suo tra-
ctu de vsuris. pte. 2. q. 59. sm opi.

Hosti.in sū.de pe.et.re.dicens ꝙ fi-
lij nō habentiū nisi de vsuris uel si
habēt respectu acquisitoꝝ ex vsur.
⁊ etiā vxor nō possūt recipere ali-
mēta de bonis paternis uel mariti
sicut nec de rebꝰ raptis nisi in casu
extreme neccitatis. Hoc idē tenent
nōnulli theologi dicētes ꝙ dñiuꝫ
rerū ex vsura acceptaꝝ nō trāsferꝉ
in vsurariū.p.c.si q̇s vsurā.14.q.4
vbi dicitꝉ. Si q̇s vsurā accipit ra-
pinā facit.et.per.c.q̇d dicā.ea.q.et
causa.vbi dic̄ Augꝰ ꝙ receptū ex
vsuris male vtiqꝫ possidetꝉ.⁊ vellē
ꝙ restitueretꝉ.Et qȯ male posside-
tur alienū est. Idem videtꝉ sentire
glo.Ber.⁊ Inno.in.c.cū tu.ad fi.
ex̄ de vsur. vbi videntꝉ ponere casū
qñ ex pecunia vsuraria res emitur
inter alios speciales in q̇bꝰ res em-
pta ex pecunia aliena efficitꝉ illius
cuius erat pecunia.⁊ sic innuūt ꝙ
pecunia vsuraria sit aliena ⁊ non
vsurarij.Et in illa opinīōe ē Ala.
ut dicit Ber.in dcō.c.cū tu.Itē p
hac.ex̄ de vsuris.c.qꝛ fere.vbi ac-
cipiēs oblationes ab vsurarijs co-
gitur restituere. Sed in contrariū
facit.quia valde dignū est ut res
volūtate dñoꝝ transferantꝉ in aliū
in Insti.de re.diui. §.per traditio-
nē. etiam per voluntatē nō liberā
quia voluntas coacta volūtas est
ff. quod me.causa. l.si mulier. §.
plt.Et hoc.s.ꝙ transferatꝉ dñium
in vsurariū videtur tenere glo. in
dicto.c.si quis vsurā. Et Inno. in
c.michael.ex̄ eo.vbi dicit ꝙ vsura-
rius uel eius heres nō tenetꝉ ex de-
licto.sed ex cōtractu cōditione in-
debiti uel sine causa quasi nō de-
bitū acceperit. uel sine causa. ⁊ sic
ꝑsupponit trāslatū dñium.qꝛ ois
ꝯditio ē personalis actio.⁊ nō datꝉ
pro re.ꝓpria nisi cōtra furē.sed tm̄
ꝓ re nō sua ß sibi debita.l.fi.in fi.ff.
vsufruc.quēadmo.ca. Itē facit qȯ
ꝑfatus dñs Lau.tenet in dicto tra-
ctatu.q.12.vbi dicit ꝑm opinionē
Federici ꝙ filia dotata a patre vsu-
rario nō tenetꝉ ad restitutionē.etiā
si alia bona patris non sufficiant.
Qȯ pōt intelligi verū qñ filia fue-
rit dotata ex alijs q̄ ex acquisitis
per vsurā. ⁊ eo tp̄e quo pater erat
soluendo.ut ex infra dicēdis col-
ligi poterit. Itē ꝙ trāsferatꝉ dñiuꝫ
tenet Al.ut in sū.dcā.q.15. Ad cō-
traria pōt dici.Et ꝓ ad dictū Inno.
in.c.cū tu.ꝙ ibi non loquitꝉ affir-
mando,sed opiniones recitādo.Et
ad dictū.c.si quis vsurā.pōt dici ꝙ
ibi vocatꝉ rapina nō ꝓprie ß quodā
largo genere loquēdi.q̄si ois mala
acceptio dicatꝉ rapina.ut ibi vult
glo. ⁊ sentit Inno.in dicto. c.mi-
chael.vbi dicit ad rem vsurariam
dari actionē non ex delicto sed ex
contractu.⁊ sic nō est ꝓprie rapina
Et eodem modo pōt dici ad.c.q̇d
dicam.s.ꝙ ibi quodā largo modo
dicitꝉ alienū pro eo quo quis male
vtitur.sicut ⁊ nō dans elemosynā
alienū tollere asseritur.41. dis.sic̄
hi.Et ad glo.Ber.et.Ala.in dcō
c.cum tu.potest dici ꝙ nullo iure

pbat.imo eã reprobat dñs An-
to. de bu. ibidẽ ꝑm Jo. an. i. c. ꝙ ꝙ
de vsur. li. 6. lz forte Jo. an. alit
ibi posuerit. ß pma videtur magis
iuri adherere. Et ad. c. qz fere. pôt
dici. qz ibi est spãle in oblationib⁹
ut nõ possint accipi. nõ qz vsurarij
nõ possint alienare. ß ut id in eorũ
vituperiũ cedat. sic ꝛ i silí. licz q̇s
sit dissidens in populo. i. faciens
discordias. pôt tñ res suas alie-
nare. ß nõ oblationes facere. 90.
dis. oblationes. Et h̃ intelligenda
videt de oblationib⁹ ad sacrificiũ
seu ad altare ob reuerẽtiã sacroꝝ
ꝛ ꝑpter scandalũ vitãdũ. ut in sili
ponit Tho. 2a. 2e. q. 32. arti. 1. de
acquisito ꝑ meretriciũ. dicẽs ꝙ in-
de pôt fieri elemosyna. ß nõ obla-
tio ad altare uel sacrificium. scd̃m
illud Deut. 23. Nõ offeres mer-
cedẽ ꝓstibuli. Vñ secunda opinio
fuit eoꝝ qui lz nõ negarẽt dñium
regulariť in vsurariũ trãsferri. tñ
dixerunt oẽs res vsurarij obliga-
tas ad restitutionẽ vsurarũ. Et iõ
ꝙ qñcũq3 efficiať nõ soluẽdo. reci-
pientes res ab eis ad restitutionẽ
tenẽtur. ꝛ ꝙ res vsurarij sic obli-
genť. tenẽt ꝑ. c. cũ tu. ex eo. Et hoc
tenet glo. in. c. tua nos. ex eo. quã
multi doc. canoniste tenent. ut ibi
refert dñs Anto. de bu. Sed cer-
te dictũ. c. cum tu. non loquiť nisi
de possessionibus ex vsura acqui-
sitis. ꝛ ideo ut refert dñs Anto. in
dicto. c. tua nos. Hosti. mag̃ pla-
cet ꝙ illetñ res sint obligate que

ꝓcesserint ex vsuris. ꝛ sic saltem ꝓ
illis teneãtur recipientes ad resti-
tutionẽ indifferẽter qñ ꝑncipales
efficiũtur nõ soluẽdo. Et hec ẽ ter-
tia opinio. ꝓ qua facit ꝙ res tradi-
te cũ non libera volũtate dñi trã-
seunt adeo affecte. ut nõ solũ ille
cui tradite sũt ß etiã alius ad quẽ
ꝑuenerũt teneať ad restitutionẽ. l.
metũ. §. cum aũt. ff. qđ metus cã.
Item qz absurdũ ẽ plus iuris ha-
bere in re successorẽ etiã singularẽ
ꝙ habuerit ille a quo habuit. ff.
de re. iur. l. aliud. §. absurdũ. vbi
poniť exemplũ inť legatariũ ꝛ te-
statorem. ut nõ habeat plus iuris
legatarius ꝙ habuerit testator.
Itẽ ꝓ hoc qz semper res transit cũ
conditione sua. ff. de acq̇. re. do. l.
traditio. ꝛ de ꝯtrahen. emp. l. alie-
natio. Sz ꝯditio rei ex vsuris ac-
quisite ẽ talis ꝙ nõ pôt remanere
apud vsurariũ. g̃ nec apud eũ qui
habuit ab vsurario. Ite ꝓ hoc qz
non ẽ equũ aliquẽ sentire cõmodũ
ex alieno dolo. ff. de eo ꝑ quẽ fac.
erit. l. fi. in ꝑn. Itẽ 4. loco alij. ut
Hoff. in dicto. c. cũ tu. tenent ꝛ ꝙ
dominiũ transferať. ꝛ ꝙ res vsu-
rarij non sint obligate. reprehen-
dens Hoff. Ala. qui hoc tenuit ꝛ
subdẽs ꝙ ille ad quẽ tales res ꝑ-
uenerint ad restitutionẽ nõ teneť.
nisi habuerit ex causa lucratiua.
ꝛ eo casu quo vsurarius nõ sit sol-
uẽdo. Et idẽ videtur notari in sũ.
in dicta. q. 15. Sz Inno. in dicto. c
cũ tu. refert opiniones aliquorum

distinguentiū inter titulū onerosū
⁊ lucratiuū. ⁊ aliorꝫ dicētiū nō de-
bē distingui. Dn̄s ꝓo Anto. i eo.
c. cū tu. circa finem. tenet ꝙ dicte
res vsurarij nō sint affecte nec ob-
ligate. ⁊ idē tenet ī dcō. c. tua nos.
vbi etiā dicit ꝙ q̇cū ꝗ dicāt ꝯtra-
riū dicāt qꝛ nullo iure ꝓbatᷣ. ⁊ ob-
ligatio nō dꝫ poni a iure nō itro-
ducta. ff. de ꝑuari. l. ȝ. §. fi. ⁊ h̄ dēꝫ
videtᷣ. nō ob. ꝙ dictū ē rē fieri affe-
ctā qn̄ datᷣ nō libera volūtate. ꝑ. §.
cū aūt. qꝛ ibi loq̇tᷣ qn̄ libertas tol-
litᷣ ꝑ metū. h̄ ꝓo ꝑ cōmodū qđ re-
cipiēs optat. ⁊ intᷣ h̄ magna diffe-
rētia ē. ⁊ iđ cū nō sit eadē rō stamꝰ
regule. ut nō nascatᷣ obligatio nisi
inq̄tū iure caueatᷣ. Itē non ob. ꝙ
dictū ē nō debere maius ius trāsi-
re ad successorē ꝙ̄ fuerit apud au-
ctorē siue dantē. qꝛ h̄ ē verū respe-
ctu q̄litatis ipsius rei adherentis.
puta qn̄ ē aliena uel alteri obliga-
ta. Secꝰ qn̄ q̄litas ꝯcernit ꝑsonā.
qꝛ ꝑsonalis actio nō sequitᷣ fundū
siue rē. Vn̄ si vnus vēdidit rē vni-
lꝫ ipse habeat necesse illā tradē qꝛ
vendidit. tn̄ ille cui postea ipse tra-
diderit non necessitatᷣ ad istud. C.
de rei. ven. l. quotiēs. vbi dicitᷣ ꝙ si
q̇s vendidit rem duobus. ille ē iu-
re potior cui ꝑus tradita ē. tn̄ alte-
ri venditor ad intᷣesse remanet ob-
ligatus. Itē non ob. c. cū tu. ex̄ de
vsurꝭ. vbi dicitᷣ ꝙ predia empta ex
vsura debēt vendi ut pecunia resti-
tuatᷣ creditoribus a quibus vsura
accepta ē. Ex quo tex. fundari vi-
dentur illi qui dicūt huiusmōi res
fore obligatas. qꝛ ut ibi dicit dn̄s
Anto. de bu. ⁊ fuit etiam de mēte
Jo. an. i. c. ꝙꝙ̄. eo. ti. li. 6. ille tex.
hoc nō ꝓbat. Nā ibi dicitᷣ ꝙ vsura-
rij restituāt si pn̄t. ⁊ si nō pn̄t ven-
dantᷣ possessiones ex vsura acq̇site
ad restitutionē faciendā. ⁊ sic nō
habēt necesse res illas vendē nisi
qn̄ alitᷣ nō pn̄t satisfacē. Propterea
ibi nō dicitᷣ ꝙ huiusmōi possessio-
nes essent apud aliquē singularē
successorē. ꝫ potiꝰ apud ipsos vsu-
rarios uel eorꝫ heredes. Et nō mi-
rū si qn̄ nō pōt aliter satisfieri co-
guntᷣ res illas vendere. qꝛ idē esset
etiā de rebus ex vsura nō acq̇sitis
cū debitor habeat necesse satisfa-
cere de oībus bonis suis. Certe si
bn̄ attendatᷣ ibi ꝯtrariū ꝓbatᷣ. Nā
si ille possessiones fuissent obliga-
te. qualitᷣ fuisset necesse illas vendi
cū ipse potuissent peti. Immo nec
potuissent licite alienari cū res trā-
seat cū onere suo ut ꝑostensū ē. Et
sic malū cōsiliū dedisset ibi papa.
Et sic ex ꝑdictis patet ꝙ dominiū
regulariter transfertᷣ in vsurariū.
⁊ ꝙ nulle res ipsiꝰ sūt obligate ꝓ
vsurarū restitutiōe. ꝫ ꝑsonalis tm̄
actio cōpetit ꝯ ipsū. Sꝫ ad clario-
rē ꝑdictorꝫ itelligētiā distinguēdū
est. ꝙ aut res habite ex vsuris sūt
quesite per pactū legis cōmisso-
rie. i. ꝙ nisi soluatᷣ debitū infra cer-
tū tēpus pignus perdatᷣ. aut non.
Primo casu nō trāsfertᷣ dominiū.
quia h̄ pactū reprobatᷣ in pignore

C. de pac. pig. l. fi. et ideo ex eo nõ
põt transferri dominiũ. qz qñ ali-
quid ꝓhibet. et omne illud qd̓ de-
nit ex eo uel ob id. l. nõ dubiũ. C.
de legi. Vñ accipiens res huius-
modi semꝑ ad restitntionẽ tenet.
cũ rem alienam accipiat. Et h̄ ca-
su obtinet opinio ꝑma. 2ª. casu qñ
res non sunt quesite ꝑ pactũ legis
cõmissorie. si vsurarius ẽ soluẽdo
nullatenus ad restitutionẽ tenet
qui ab eo rẽ accepit. etiã titulo lu-
cratiuo. ut in sũ. dicta. q. i5. Fallit
hoc in oblationibus manifestorũ
vsurariorꝫ. ut ꝑostensũ est per. c. qz
fere. ex̄ eo. Si ṽo vsurarius nõ est
soluẽdo. tũc qui habuit ab eo rem
titulo lucratiuo eo tpe quo iã non
erat soluendo. oĩo videt teneri ad
restitutionẽ. Sed si eo tpe quo ac-
cepit vsurarius erat soluẽdo non
videt teneri. lꝫ postea sit factus nõ
soluẽdo. nisi forte quis accepisset
acquisitũ ex vsura. tũc eni qñcũqꝫ
vsurarius efficiatur nõ soluendo
talis obligat ad restitutionẽ. Si
ṽo quis habuit rẽ titulo oneroso.
tunc si aliq̇d recepit scient in frau-
dem creditorꝫ. i. ꝙ per hoc debitor
efficiatur minus potens ad soluẽ-
dũ uel magis habilis ad fugien-
dũ. tenet ad restitutionẽ. al nõ. Et
hec oĩa possũt colligi s̄. restitutio
ꝑ. §. i3º. in additione. ṽ. itẽ nullus
Et ex his diligẽter intuens potest
agnoscere qualit familia vsurarij
uel vxor seu filij. et quicũqꝫ alij ab
eo aliquid accipientes ad restitu-
tionem teneantur. B
¶ Pone ꝙ laicꝰ tenet iniuste ali- i4
quam possessionẽ ecclesie et impi-
gnorat ipsam possessionem rectori
ecclesie ipsius. nũquid iste rector
poterit recipe fructus illius posses-
sionis vltra sortẽ? Rº. ꝭm Ray.
Sic. nã et clericus in hoc casu nõ
recipit vsurã. sed recipit qd̓ sibi de-
betur. ex̄ eo. c. ꝑ. in fi. Nõ aũt dicit
Ray. ꝙ in ipsa decretali dicit ꝙ h̄
fit ut res de manu laici redimatur.
Q̄uis bñ dictum sit. tñ eodem mõ
quilibet laicus posset recipe fructꝰ
sue rei seu aliꝰ qui iniuste teneret
eam pignoraret sibi. ut nõ. i dicto
c. ꝑ. A . s. in glo. et per Vl. in sũ.
eo. ti. q. i6. B . Al ṽo fructus pi-
gnoris et etiam vsus in sortem cõ-
putari debet. ut s̄. pignꝰ. §. 1º. A
Con. predictis Hosti. et Vl. ut in
dicta. q. i6. B
¶ Vtrũ vsure possint peti quasi i5
interesse. Rº. ꝭm Ray. Sic. ut si fi-
deiussor soluit vsuras creditori po-
test eas repetere a debitore. quia
non sunt vsure sed interesse. i. non
est lucrũ ꝫ vitatio dãni. A . Idẽ
i dicta. q. i6. ꝭm Ray. Hosti. et In
no. Sed aduertẽdum ꝙ interesse
nõ solũ ꝯsideratur etiã i hoc circa
damnũ emergẽs. sed etiã circa lu-
crũ cessãs. ꝭm dñm Anto. de bu.
in. c. salubriter. ex̄ eo. de q̄ latius s̄.
restitutio ꝑ. §. 4º. in secũda addi-
tione. Et de hoc etiam dicitur ad
fi. huiꝰ. §. ibi. et adde et c̄. B . De
h̄ casu Tho. 2ª. 2e. q. 78. dicit sic.

Ille qui mutuū dat pōt absq; pec-
cato in pactū deducere cū eo qui
mutuū accipit recōpensationē dā-
ni p quod subtrahit sibi aliqd qd
debet hr̄e. h̄ enim nō est vendē vsū
pecunie sed damnū vitare. Et pōt
esse q accipiēs mutuū maius dā-
nū euitet q̄ dans incurrat. Unde
accipiens mutuū cū sua vtilitate
dānū alterius recōpensat. R ecō-
pensationē pro dicti dāni quod cō-
sideratur ex h̄ q de pecunia non lu-
cratur nō pōt in pactū deducē. quia
nō debet vendē qd nondū habet ꝛ
pōt impediri multipliciē ab haben-
do. h̄ Tho. A .Hoc verū ut fiat
pactū de lucro certo p incerto. al'
bñ pōt peti interesse ꝛ ꝯsequēter in
pactū deduci interesse lucri cessantis.
ut tactū ē ꝛ h̄ sequit. B .Et ad-
de qd idem Tho. dicit. 2ª 2ᵉ q. 62
q ille q̇ detinet pecuniā alterius
videtur eū dānificare impediēdo ne
adipiscatur qd erat in via habēdi. ꝛ
tale dānū non oportet ex equo re-
cōpensare. tenetur tñ aliquā recōpē-
sationē facere fm ꝯditionē psona-
rū ꝛ negociorum. A .i. fm arbitriū
boni viri. ut colligit in locis de q̇-
bus sequit. H .Et circa hūc ca-
sum facit quod dicit. j. §. 26. qui
incipit. Sed nūquid ē vsura. ꝛ h̄
j. post tres. §.

16 ¶ Pone quidā gener hz recipere
dotem a socero. mō socer dat ei in
pignus aliquas possessiones de q̇-
bus gener pcipit fructus. Querit
vtrū possit sine vsura. uel teneatur
fructus cōputare in sortem ? R.
Qñ maritus sustinet onera m̄ri-
monij nō tenetur cōputare fruct⁹
in sortē. al' sic. ex̄ eo. salubrit. ꝛ. ff.
de doli excep. l. pr̄. A .Et oportz
q ista onera sint certa scōm dūm
Anto. de bu. in dicto. c. salubriter
ꝛ sic nō poterūt fructus retineri cū
sorte vltra indubitatā onerū quā-
titatē. Item oportet q fruct⁹ sub-
ijciātur fortune. Unde si gener p
dote soluēda certo die recipit cau-
tionē ꝛ pmissionē cū pacto q in-
terim certa quātitas solui debeat
p oneribus m̄rimonij supportan-
dis. talis ꝯuentio illicita ē ꝛ vsu-
raria. nō obstāte dicto. c. salubrit.
q2 ibi dicit qñ p pignore data est
possessio. h̄ in casu pposito aliud ē
Nā possibile ē q ex possessiōe cui⁹
fructus submissi sūt fortune nul-
los habebit fructus. ꝛ sic nō habz
ita certū emolumētū sicut in casu
pposito. fm Hosti. ꝛ Jo. an. ꝛ nōt
dñs Anto. in dicto. c. salubriter.
Itē oportet q dos sit pmissa sim-
plicit. Nā si gener pacisceretur de
recipienda dote ad certū terminū.
ꝛ interim pciperet fruct⁹. dicti fru-
ctus cōputarent in sortē. q2 interesse
nō pōt deberi añ morā que nō pōt
adesse durāte termino scōm dñm
Anto. i loco vbi s̄. Et addit. Idē
dico in re pignorata cui⁹ fruct⁹ sūt
certi. q2 forte illa res est locata ad
affictū uel pensionē. uel talis res
ē domus quā gener locat ꝛ recipit
pensionē. s. q oēs istos fructus

teneť gener cōputare in sortem. Et
sic inquit dico h. c. intelligēdū qñ
dos fuisset simpliciť ꝓmissa. postea
cū nō solvereť ad cautelā genero
sit pignorata possessio. ut si dicat
gener. Ego sustineo onera matri-
monij. da dotem. ⁊ socer dicit. nō
possū. tunc si gener dicat. saltē su-
stineas onera mr̄imonij. isto casu
pōt gener dictos fructus ꝓ intēesse
recipere. dum tñ onera mr̄imonij
certa sint. ⁊ sic intelligo istam ma-
teriam. h. c. ille. B

17 ¶ Pone ꝙ gener dictā possessio-
nē cū omni iure qḋ ibi habet cōce-
dit alteri recepta ab eo sūma que
sibi ꝓ dote debebať. nūquid poterit
ille lucrifacē fruct⁹ ꝑceptos sicut
poterat gener? R°. ꝭm W. Si ge-
ner aīo donandi trāsferat totū ius
qḋ habebat in pignore. ⁊ hoc facit
nō ꝓpter pecuniā quā recepit ab eo
ꝭ quia ꝯiūctus uel amicus eius ē
⁊ ille amicus non ut lucreť fruct⁹
mutuat pecuniā. ꝭ ꝓpter caritatē
aut grām. absqꝫ ꝑiculo vsure pōt
fructus lucrifacere. alř nō. A. qꝛ
nō est iste ꝯtractus ꝓprie mutuū.
nisi sit ꝯuentū ꝙ gener teneať nu-
merāti reddere pecuniā si voluerit
ille repetere. in q̄ casu vsura esset si
ille vellet lucrifacere fruct⁹ ꝭm eū-
dem W. ⁊ in sū. eo. ti. q. 17. B

18 ¶ Quid si post mortem viri here-
des eius obligant vxori possessio-
nē ꝓ dote. nūquid fructus cōputa-
būť in sortem? R°. ꝭm Hosti. Di-
cas ꝙ sic. ff. de solu. titia. Idem
Inno. Sit ṫ cauta mulier. ut nō
recipiat rē in obligationē. ꝭ uł fa-
ciat eā distrahi. uel recipiat in so-
lutū. ff. de re. iudi. a diuo pio. alio-
quin fructus extenuabūt sortem.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 18. Predi-
ctis etiā con. Jo. an. ⁊ dñs An-
to. de bu. in. c. salubriť. ex eo. B

¶ Utrū vsure sint licite rōne mo- 19
re. R°. ꝭm Ray. Sic. utputa debui-
sti mihi centū. ⁊ qꝛ in termino nō
soluisti oportuit me accipē pecuniā
sub vsuris. tu teneris mihi restitu-
ere illas vsuras si solui. uel libera-
re me ab ipsa obligatione. A. si
non solui ꝭm eundē Ray. ⁊ in sū.
eo. ti. q. 16. B. ex de fideius. ꝑue-
nit. et. c. ꝯstitutus. tunc. n. petuntur
quasi interesse. ut in ꝓcedēti. §. 16°.
dictū est. q̇ incipit. Utrū vsure pos-
sint peti. Et hoc licet. 14. q. 4. qm̄.
⁊ idē nō. ibi. et. 12. q. 2. si q̇s de cle-
ricis. Idem Hosti. A. Con. etiā
Goff. ut in dicta. q. 16. qꝛ isto casu
nō sūt vsure ex parte petentis. sed
verum interesse cū agat de damno
vitando. B

¶ Nūquid cōmittiť vsura qñ ab- 20
solute crediť pecunia ꝓ simili pe-
cunia. uł res ꝓ re. ut granū ꝓ gra-
no ⁊ h⁹? R°. ꝭm W. Si verisimi-
le est ꝙ pecunia uel argentum uel
alia res erūt cariora tpe redditio-
nis q̄ sint nūc tpe dationis. ⁊ cre-
ditor illā pecuniā nō erat seruatu-
rus vsqꝫ ad tēpus illud. vsura est.
Si uo erat seruatur⁹. ut sic seruā-
do lucrareť. distigue. qꝛ si creditor

aufert debitori libertatē soluendi
qñcūqꝫ velit·vsura ē.qꝛ ꝓsumitur
ꝙ ideo crediderit ut debitorē one/
raret periculo.⁊ se exoneraret.ꝭ si
concedat ut reddat qñ velit·nulla
vsura ē. A .Si tñ corrupta intē/
tione ꝭ faciat ut se exoneret a pe/
riculo seruādi·peccat.non tñ cre/
do eū teneri ad restituendū lucrū.
lꝫ hoc esset ei ꝯsulendū in pnīa.uel
ꝙ daret paupibus.ꝭm eundū W.
⁊ in sū.co.ti.q.19. B .Similiter
nō ē vsura qñ verisimilr̄ dubitat̄
vtrum argentū uel res alie debeāt
valere plus uel minus.ex̄ eo.na/
uiganti. A .Con.Ul.ut in dicta
q.19. B

zj ¶ Quid si quis mutuet pecuniā
recepturꝰ ad certū terminū alteriꝰ
generis monetā uel in alio loco
ul̄ aliā rem? R.ꝭm Hosti.Si ꝭ
ideo facit ut in estimatione lucret̄
vsurarius ē. A .Secus si nō fa/
cit ad finē lucri.ꝭ ad obsequiū re/
cipiētis.tunc.n.licite pōt recipere
rem ꝭm estimationem tpis ⁊ loci
qñ ⁊ vbi facienda est solutio.ff.si
cer.peta.l.vinū. B sicut ⁊ hi qui
de nūdinis in nūdinas mutuāt.⁊
ꝙtūcūqꝫ sub specie venditionis ul̄
alterius ꝯtractus palliet̄.quicqd
accedit sorti vsura ē.ex̄ eo.ꝯsuluit
14.q.3.pleriqꝫ.et.q.4.si quis cle/
ricus. A .Idē in sū.co.ti.q.20.
Et hec faciūt ꝓ cambijs ut qcqd
campsor ꝓ cābio accepit vltra ꝙ
dederit excepto moderato lucro.
qd pōt cōputari ex labore ⁊ sūpti/
bus negociationis.de quo s̄.ne/
gociatio.§.3.ͦ in additione·vsura/
riū iudicet̄. Et ex his poterunt di/
scerni q̄ cambia sint illicita. B

¶ Quid si pena apposita ē in cō/ zz
tractu mutui nūqd pōt peti absqꝫ
vsura? R.ꝭm Ray.Si pena fuit
a iudice imposita ꝓpter puniēdam
ꝯtumaciā debitoris.qꝛ non soluit
in termino cū posset·nō est vsura.
ar.23.dis.ꝙ.ff.de iudi.q̄ aucto/
ritate. A .Melius facit.l.i.ff.si
quis ius di.nō obtēp. Et ꝓdictis
con. Inno.in.c.suā.ex̄ de pe.⁊ hoc
multo magis obtinet in pena le/
gali.in Auten.ꝯtra quiꝓpriā.C.
de nō nu.pecu.⁊ sic nō ꝓsumeretur
pena i fraudē vsuraꝝ.etiā si iudex
diceret ꝙ debitore nō soluēte mu/
tuū post statutū terminū singulis
mēsibus uel annis soluat tantū.
nā ꝭ nō venit in vtilitatē iudicis.
Itē quia ꝓsumit̄ iuste factū id qđ
fit a iudice.ff.de acqren.pos.l.iu/
ste.⁊ multo minus ꝓsumeret̄ ista
fraus in pena posita a lege. Et iđ
videt̄ licite peti.⁊ multo magꝭ reti/
neri posse pena a lege seu statuto
imposita.si forte dicatur ꝙ ex cō/
tumacia nō soluentis mutuū seu
aliud debitū singulis mensibꝰ uel
annis tantū soluat ꝓ pena·maxi/
me si hoc fieret ex pia causa.puta
ꝯtra nolentes soluere dotē uel alia
debita miserabilibus personis.ut
pupillis·minoribus·paupibus ⁊
similibus. Aduertēdū tñ ꝙ si di/
cta pena apponeretur a iudice de

ꝯsensu partiũ deberent attendi cõ-
iecture que in h. §. subrogant̄. ac
si pena esset ꝯuẽtionalis ⁊ nõ iudi-
cialis. qꝛ in h iudex magis sequit̄
voluntatẽ partiũ ꝙ̄ suam. ff. de re
iudi. l. si ꝯuenerit. Idẽ puto ſi fie-
ret i iudicio collusio. puta qꝛ par-
tes fingerent se litigare ⁊ tandem
debitor ꝑmittit ꝯtra se sniam ferri
ut sic creditor videat̄ eũ hr̃e obli-
gatũ ex hac snia ad tollẽdã suspi-
tionẽ vsuraꝝ sicut audiui interdũ
cõtigisse. Plus. n. debet valere qḋ
agit̄ ꝙ̄ qḋ simulate cõcipitur. C.
plus valere qḋ agit̄. ꝑ totum. Et
satis p̄sumi põt ista simulatio. qñ
ille in cuius fauorẽ lata ẽ snia sit
vsurarius. sicut de simili in pena
nõt Inno. in dicto. c. suã. ꝓpter qḋ
audiui alicubi statutũ fore ꝙ nõ
valeant snie late in fauorẽ eorũ q̇
ꝓbant̄ vsurarij. ⁊ bonũ ẽ. B. Si
etiã pena de ꝯsensu partiũ sit in cõ-
tractu apposita. ad hoc. s. ut saltẽ
metu pene debitũ soluat̄. vsura nõ
cõmittit̄ nisi a p̄ncipio fuerit pra-
ua intẽtio. ar. dicti c. ꝙ̄ꝙ̄. ⁊ de ar-
bi. dilecti. Sz tñ p̄sumit̄ in frau-
dem si ille al' ꝯsueuit esse vsurari⁹.
ff. de act. emp. ⁊ ven. l. iulianus. ff.
de pig. ac. l. uel vniuersoꝝ. Ite p̄su-
meret̄ vsura si ꝑ singulos menses
uel annos dicat̄ pena cõmitti. ar.
C. eo. Auten. ad hec. Sed tñ in iu-
dicio anime stabit̄ eius ꝯfessioni.
Con. hosti. A. Con. etiam Al.
ut in su. eo. ti. q. 23. Idem etiã nõt
Inno. in. c. suã. extra de pe. ⁊ dñs
Anto. de bu. in. c. ꝯquestus. extra
de vsuris. B. Tamẽ in omni euẽ-
tu non videt̄ honestũ petere penam
imo etiã nec licitũ qñ debitor sine
culpa sua factus ẽ impotẽs ad sol-
uendũ. ideo puniri nõ debet. A. lz
de subtilitate iuris ciuilis aliud pos-
set dici ꝑ. l. ad diẽ. ff. de v̄bo. obli.
vbi dicitur. Ad diem sub pena pe-
cunia ꝓmissa mortuo promissore
cõmittet̄ pena lz non sit hereditas
eius adita. Nã cũ hoc casu nõ pos-
sit puniri ꝯtumacia que nõ ẽ. illud
quod accipetur tolleret̄ solũ rõne
tꝑis. qḋ esset mere vsurariũ. ⁊ ideo
nec ex ꝯuentione partiũ nec ex ali-
qua lege introduci põt. ut in cle. ex
graui. ex eo. Item si debitor soluit
partẽ debiti nõ poterit exigi pena
nisi ꝓ parte non soluta. ut nõt In-
no. in dicto. c. suã. Posset etiã esse
pars nõ soluta ita modica ꝙ nul-
la etiã pena cõmittẽt̄. dicto. c. suã.
vbi dicit̄ ꝙ nõ debet exigi pena ab
eo qui ꝓmisit soluere. 40. infra ter-
minũ sub pena. ⁊ soluit. 33. ſ; debẽt
solũ exigi. 7. i. residuũ sortis. Ali-
qui tñ intelligũt illud. c. in clericis
qui nõ debent inhiare ad ista inho-
nesta lucra. ut ibi dicit̄. Sz ⁊ si in-
telligatur in clericis. tñ ⁊ in laicis
saltẽ ꝓ soluta pte obstabit petenti
exceptio. ut ꝓxime dictũ ẽ. Itẽ ⁊ si
de iure ciuili pena cõmitteret̄ non
obstante iusto impedimẽto. tñ cer-
tũ est ꝙ ꝓpter tale impedimentum
posset peti restitutio i integrũ. ff. ex
qui. cau. maio. l. i. B

23 ¶ Quid de eo qui occasione mu-
tuandi laborē subit? R°. ꝫm Ho-
sti. Talis in cōpensationē laboris
fructus pignoris vsq; ad ꝯueniēs
premiū facit suos. aut aliquid ꝓ
labore licite percipit. ex̄ de re. eccle.
non alie. ad nostrā. A. Idem in
sū. eo. ti. q. 24. B
24 ¶ Quid de eo qui mutuat naui-
ganti uel eunti ad nundinas rece-
pturus aliquid vltra sortē ꝓ eo ꝙ
suscipit in se periculū. i. si pecunias
uel merces inde emptas portaue-
rit saluas. al' nihil recipiat de sorte
R°. Sine dubio ē vsura. ex̄ eo na-
uiganti. q2 ꝓpter h̄ ꝙ suscipiat pe-
riculū nō fit licitus ꝯtractus vsu-
rarius. s. ꝙ possit recipe vltra sor-
tem. ꝫ tñ forte posset recipe preciū
periculi. q2 si nihil etiā mutuaret
ei. ⁊ ipse vellet in se recipe periculū
nauigātis. ut. s. si pdat merces ul'
pecuniā ꝓ ꝓmissore restaurabit ei
certe iste ꝓmissor licite ob h̄ posset
preciū recipe. ⁊ eodē mō si mutuat
dūmō nil plus exigat in fraudem
vsure. A. Hoc etiā videt' tenere
dñs Laurētius de florentia. Sed
istud videtur expsse cōtrā dictū. c.
nauiganti. vbi in isto casu dicitur
adesse vsurā etiā si id quod recipi-
tur rōne periculi recipiat' ibi. ꝓ eo
ꝙ suscipit in se periculū ⁊c. Itē q2
si haberet' respect⁹ ad mutuū. nul-
lum fuisset dubiū. ⁊ lex sup indu-
bitabili posita foret. qd̄ esse nō de-
bet. cum foret supflua. B
25 ¶ Sed nūquid est vsura si dum
emerem uel emere vellem merces
⁊ tu ad tuam instantiā fecisti me
cessare a pte emptiōis. ut tibi mu-
tuarem. ⁊ ego dico. volo ꝙ tu red-
das mihi tantū quantū essem i ta-
li loco habiturus de mercibus si
eas illuc deferrē. recipio tñ in me
periculū? A. i. cōputato periculo
⁊ dubio euentu. Nā cum lucrū sit
incertū. non pōt poni respectu eius
interesse certū ꝫm dñm Anto. de
bu. in. c. salubriter. ex̄ eo. ⁊ ideo nō
fiet cōputatio ex equo. ꝫ ex dubio
euētu pensatis circūstantijs tam
in hoc casu ꝙ̄ in sequēti. ut s̄. §. 15.
B. R°. ꝫm Ray. Non est vsura si
recipitur inde lucrū p̄dictū tanꝙ̄
int'esse. Con. Hosti. Et simili' ꝫm
W. si volebā emere terrā valentē
singulis annis. x. libras. ⁊ ad in-
stantiā tuā cessaui ⁊ mutuaui tibi
hoc modo ꝙ soluas mihi tantum
uel tantū sicut redderet expedite
illa terra deductis sūptibus ⁊ la-
bore. ⁊ etiam periculo si quod esset
Con. Hosti. Et vide h̄ s̄. §. 16. qui
incipit. Utrū vsure possint. ⁊ s̄. re-
stitutio þ. §. 5. A. Et idē qd̄ in h̄
§. nō. in sū. eo. ti. q. 28. et. q. 30. B
¶ Quid de his qui dāt nūc gra- 26
num ⁊ huiusmōi detus. ut postea
recipiant nouū? R°. scdm Ray.
Usuram cōmittunt. q2 meliorem
rem recipiūt. quod intelligit Ho-
sti. qñ aliquis ꝓpt' hoc facit ut illā
meliorationē lucretur. ex̄ eo. cōsu-
luit. et. c. in ciuitate. Si vo facit ne
suū frumētū peat. ⁊ inde accipiēti

gratiã faciat. non cõmittit vsurã.
Sȝ ⁊ tunc sine dubio excusatˀ qñ
ꝑsumitˀ ꝙ nouũ debeat minus va-
lere. Secus si ꝑsumitˀ ꝙ plus va-
lebit. ex̃ eo. naviganti. A. Idem
in sũ. eo. ti. q. 42. vbi etiã apparet
ꝙ illud qḋ hic in fine dicitˀ fuit di-
ctũ W. clarius sic dicẽtis. s. ꝙ nõ
audet istos ꝯdẽnare si ad hoc mu-
tuent ut subueniãt ꝓximo dũmõ
nõ auferãt ei libertatẽ liberandi se
interim soluẽdo debere. uel si pro-
babilitˀ dubitetˀ vtrũ plꝰ uel minꝰ
annona valitura sit tꝑe solutiõis.
Sȝ i h̃ casu dñs Pe. de anchorano
in. c. vsurarũ. ex̃ eo. li. 6. distiguit
sic. ꝙ aut ẽ verisimile ꝙ res mu-
tuata nõ erit ꝑciosior tꝑe solutio-
nis. uel de h̃ ꝓbabiliter dubitatˀ.
⁊ tunc nullũ est vitiũ. ex̃ eo. naui-
ganti. Aut ẽ verisimile ꝙ erit ꝑci-
osior. ⁊ tũc creditor aufert liberta-
tem debitori interim se liberandi.
⁊ est vsura. aut talem libertatẽ nõ
aufert. ⁊ vsura nõ ẽ. Sȝ si habuit
intentionẽ corruptã. ut sic a ꝑicu-
lo ꝯseruãdi se releuaret. peccat. lȝ
nõ sit vsura. Et hec diffinitio inni-
titˀ magne eq̇tati ꝫm Jo. cal. B
21 ¶ Quid de legibus illis que per-
mittũt vsuras? Rñ. ꝫm Ray. ⁊ di-
co breuiter ꝙ nõ valẽt nec tenent
Et hoc ꝓbo multipliciter. Primo
quidẽ ꝙ vsure ꝓhibite sũt aucto-
ritate dei que sup oẽs leges ẽ. Nã
cũ par in parem nõ habet imperiũ
ex̃ de elec. innotuit. multo minꝰ mi-
nor in maiorẽ. g̃ imꝑator terrenꝰ
non potuit cõdere legẽ ꝯtra deum
De hac mã ꝑs. 14. Qui pecuniã
suã nõ dedit ad vsurã. Et Luc. 6.
Date mutuũ nihil inde sꝑãtes.
cũ multis similibus. 2. q2 sũt cõ-
tra naturalẽ iusticiã. q2 venditˀ id
qḋ non ẽ. ut s̃. in. §. 5. dictũ ẽ. A
Et ibi latiꝰ in additione. B. Vñ
nãliter illicite sunt. & ꝯtra ius na-
turale nulla lex valȝ. dis. 8. q̃ ꝯtra
mores. ⁊ dis. 6. §. his ita. 32. q. 1.
flagitia. 3. q2 ⁊ i iure ciuili dic lex
ꝙ sacre leges nõ dedignãtˀ sacros
canones imitari. spẽaliter in matri-
monijs ⁊ vsuris. ut dicitˀ s̃. lex. §.
pst. ⁊ antepst. ⁊ habetˀ in Auten.
ut cle. apud ꝓpri. epis. coll. 6. sed
ꝫm canones non pñt exigi. g̃ nec
ꝫm leges. 4. quia dicit imꝑator
se amplecti q̃tuor cõcilia vniũsa-
lia adeo ut ꝑ ea suis legibꝰ dero-
getˀ. Sed in Niceno ꝯcilio qḋ est
vnũ de illis reprobantˀ vsure. dis.
47. qm̃. Et sic leges omnes i hac
ꝑte abrogate sũt. Ille tñ que per-
mittunt vsuras exigi rõne intelle
uel more. stare pñt si sane intelli-
gantur ut dictũ est s̃. §. 15. q inci-
pit. vtrũ vsure possint. et. §. 19. qui
incipit. Vtrũ vsure sint licite. A
Idem in sũ. eo. ti. q. 63. vbi tñ ad-
ditˀ ꝫm Al. ⁊ Tho. ⁊ Hosti. leges
vsuras ꝑmittentes nõ esse subla-
tas licȝ obseruande nõ sint. Hanc
aũt questionẽ tangit dñs Anto.
de bu. sup Rubrica ex̃ eo. ⁊ refert
Cy. ⁊ Ja. de bellaptica. ⁊ plures
iuristas modernos legũ doctores

tenere ꝙ iura ciuilia possunt ꝑmit-
tere ⁊ ꝑmittunt vsuras. sicut patet
in multis rubricis de vsuris. ff. et
C. ⁊ in multis alijs ꝑtibus iuris
dicunt non obstare ius diuinũ. qꝛ
lex hũana ex causa põt distingue-
re ius diuinũ. ut in. c. que in eccle-
siarũ. ex̃ de ꝯsti. ⁊ glo. in. l. fi. C. si ꝯ
ius uel vti. pub. Et licꝫ multa ex-
empla possent poni sufficiat vnũ.
Licꝫ. n. scriptũ sit ꝓs. 75. Vouete
⁊ reddite dño deo vestro. tñ lex hu-
mana qñqꝫ ex causa ꝑmittit votũ
nõ reddi ꝟ in aliud mutari uel in
alio redimi. ut patet in titulo ex̃ de
vo. ⁊ voti. redẽp. per totũ. Cãm ꝓ-
quare iura ꝑmittũt vsuras dicunt
esse. quia homines sũt ita parũ ca-
ritatiui. qꝛ nisi ꝑcipent ex mutuo
lucrũ. permitterẽt ꝓximũ mori ex
necessitate. ⁊ iõ ad euitationẽ ma-
ioris mali ꝑmittũt vsuras. quia de
duobus malis minus malũ ẽ eli-
gẽdũ. i3. dis. duo mala. et. c. neruí.
et. ff. de re. iur. l. quotiens. Dicunt
etiam non obstare ꝙ imperator se
subijcit quatuor ꝯcilijs. int̃ que ẽ
Nicenũ ꝓhibens vsuras. 47. dis.
qñ multi. qꝛ dicunt ꝙ imperator
subijcit se quo ad fidem ⁊ nõ quo
ad alia. Item dicũt nõ obstare ꝙ
ius canonicũ prohibet vsuras. qꝛ
illud obtinet quo ad clericos. uel
eccl'iastici iurisdictioni subiectos.
uel ꝓhibet eo mõ quo ius diuinũ.
Et ideo sicut non obstat ius diui-
nũ legibus ut dictũ est. ita nec ius
canonicũ. Sꝫ adũtendũ ꝙ ꝓdicta

sunt ex̃ꝓsse ꝯtra scripturã ⁊ veteris
⁊ noui testamẽti. Vñ ꝓs. 14.° dicit̃
Qui pecuniã suã nõ dedit ad vsu-
rã. Et Exo. 22.° dicitur. Si pecu-
niam mutuo dederis populo meo
pauꝑi qui habitat tecũ. non vrge-
bis eũ q̃si exactor. nec vsuris op-
primes. hec ibi. Et Luc. 6.° dicitur
Mutuũ date nihil inde sperãtes.
qõ trãsfertur ex̃ eo. ꝯsuluit. Iõ lex
humana nihil põt. qꝛ de illi q̇ con-
tradicit factori suo. Ysa. 45.° Nõ
ob. ꝙ lex humana põt distiguere
seu interꝓtari ius diuinũ. qꝛ illud
verũ est qñ ius diuinũ obscurũ est
uel ibi causa manifesta ad ꝟ indu-
cit. Al' seruat̃ regulariter qõ dicit̃
Deut.° 4.° Nõ addetis ad verbum
quod ego loquor vobis. neqꝫ au-
feretis ex eo. Similiter vbi lex nõ
distinguit nec nos debem' distin-
guere. l. fi. C. de cõtrahen. emp. cũ
multis alijs. Nec est hic aliq̃ cau-
sa ad distinguendũ. quia etiã na-
turalis equitas prohibet vsuras.
Unde scdm phm ꝓ politice. vsura-
ria pecuniarũ acquisitio est maxi-
me preter naturã. Preterea causa
allegata nõ est sufficiens. quia cõ-
tra illam nitit̃ auctoritas diuina.
non ꝑ permissionẽ sed ꝑ prohibiti-
onem ⁊ minationẽ. ut patet Exo.
22.° Si pecuniam mutuo ⁊c̃. ut s̃
Et clarius Deut.° 15.° Si vnus de
fratribus tuis ⁊c̃. Preterea circa
ius diuinũ interpretatio ꝓprie spe-
ctat ad sedem apostolicã. adeo ꝙ
q̇ illã nõ sequit̃ ostendit se ipꝛ ritũ

⁊ maliuolũ ⁊ non catholicũ ẜ he-
reticũ. ut ait Hiero. 23. q. i. c. hec ẽ
fides. Et sedes ap̃lica determinat
ꝙ pagina vtriusq; testamẽti indi-
stincte detestatur vsuras. ut dicit
Alexander tertius in ↄcilio late-
raneñ. ⁊ ex eo. q꞉ fere. ꝓpter quod
etiã idẽ Alex. in. c. sup eo. ex eo. di-
cit sup hoc nullã dispensationẽ pos-
se fieri p hominẽ. Vñ i dicto. c. sup
eo. ait. Cũ vsurarꝫ crimen vtriusq;
pagina testamẽti detestet᷑. sup hoc
dispẽsationẽ aliquã posse fieri nõ
videmus. q꞉ cũ scriptura sacra ꝓ-
hibeat p alterius vita mẽtiri. mul-
to magis ꝓhibendus ẽ q̃s ne etiã
pro redimẽda vita captiui vsura-
rum crimine inuoluatur. hec ibi.
Ecce quõ aperte ↄtradicit p̃dictis
hic tex. ⁊ formalit᷑ tollitur cã quã
ipsi allegabant iustã faciende di-
stinctionis. videlicet ut subueniat᷑
hominũ necessitatib⁹. q̃d hic dicit᷑
etiã de lege diuina valde ꝓhibitũ
⁊ iõ nec ẜm illã nec ẜm aliã posse
in hoc distingui ius diuinũ uel ca-
nonicũ. cui quo ad forũ ↄscie etiã
impator subiectus ẽ. 96. dis. duo
sũt. Vñ alij dicunt. ut super dicta
Rubrica refert dñs Anto. de bu.
ꝙ vsura a legibus nõ p̃ot permitti
in mutuo. q꞉ scriptum ẽ. Mutuũ
date ⁊c̃. ẜ in alijs ↄtractib⁹ sic. ut
C. de rei. vxo. ac. l. vna. §. exactio.
vbi dicit᷑ ꝙ si pecunia dotalis non
reddit᷑ vxori p⁹ solutũ m̃rimoniũ
infra ãnũ. extunc soluet᷑ tertia cẽ-
tesime ꝓ vsuris. i. oĩ ãno tertia ps
cẽtũ ꝓ cẽtenario. q̃si velint isti di-
cere. ꝙ in alijs ↄtractib⁹ q̃ mutui
lex diuina nõ ꝓhibeat vsurã. ⁊ iõ
lege hũana possit ꝑmitti. Sꝫ h̃ est
falsũ. q꞉ idẽ ẽ in equipollẽti q̃d in
mutuo. ut q̃ñ rõne termini aliq̃d
plus soluit᷑. ex eo. c. ↄsuluit. et. c. fi.
et. c. in ciuitate. Jacobus de Ra-
uen. dicit ꝙ nullo casu lex ꝑmittit
vsurã. nisi ↄ morosũ. i. ↄ illũ q̃ cũ
posset non soluit tp̃e quo debebat.
Et h̃ verũ est. q꞉ nõ est h̃ casu ꝓprie
vsura ẜ potius ↄtumacie pena. de
quo s̃. §. 22°. dictũ ẽ. Et sic ꝓprie
loquẽdo leges nec ꝑmittũt nec ꝑ-
mittere pñt vsuras. Unde glo. in
Auten. ad hec. de vsur. dic̃ ꝙ im-
perator correxit ꝑ iura nouissima
oĩa iura antiq̃ q̃ tractãt de vsuris.
⁊ q꞉ ex q̃ subiecit se ↄcilio Niceno
in q̃ vsure ꝓhibent᷑ ut dictũ est. nõ
ẽ verisile ꝙ voluerit aliq̃d statue-
re ↄ illud. C. de sũ. tri. ⁊ fide catho.
l. 2. vbi int᷑ alia sũt hec verba. Ni-
cene fidei dudũ a maiorib⁹ tradi-
tẽ. ⁊ diuine religionis testimonio
atq; assertione firmate obẜuantia
sp mansura teneat᷑ ⁊c̃. Nec ob. ꝙ
dicat᷑ h̃ intelligi q̃ ad fidẽ. q꞉ ⁊ ad
fidẽ ꝑtinet stare interp̃tationi ec-
clesie sup scriptura. ⁊ interp̃tata ẽ
reiecta oĩ distinctiõe vtroq; testa-
mẽto prohiberi. ut ex predictis pa-
tet. ⁊ non tñ se subijcit impator q̃
ad fidem. ẜ etiã quo ad oĩa eccle-
siastica. ⁊ ad forũ ↄscientie ꝑtinẽ-
tia. Unde dixit ꝙ non dedignant᷑
tur leges sacros canones imitari.

in Auten.ut cle.apud ꝓpri.epis.
ↄueniātur.primū.§.si ꝓ eccle̾sia
sticū.coll.6.Et velit nolit quo ad
p̄dicta subiectus est pape.dicto.c.
duo sūt.ꝫ diuino iuri quo ad oīa.
qꝛ dicit deus. Ego dn̄s ⁊ nō ali⁹
ysa.45°. Vn̄ ⁊ glo.in dicta Au
ten.ad hec dicit ꝙ si etiā imꝑator
voluisset nō potuisset ꝑmittere.qꝛ
seruus nō pōt ↄtra leges dn̄i sui.
Immo tenētes ꝙ aliq̄ casu vsura
simplex nō sit peccatū sunt hereti
ci ⁊ ut heretici puniēdi.ut ⁊ tenet
dn̄s Anto.de bu.in p̄fato loco.⁊
ꝓbatꝰ in cle.ex graui.de vsuꝛ. B
28 ¶ Utrum liceat accipere mutuū
sub vsura. R°. scd̄m Tho.2ª.2ᵉ.q.
78.Non licet inducere aliquē ad
mutuandū sub vsura. Licet tn̄ ab
eo qui paratus est facere ⁊ qui ex
ercet vsuras mutuū accipere sub
vsuris ꝓpter aliquod bonū.ut est
subuentio sue necessitatis uel al
terius.sicut etiā licet ei q̇ incidit
in latrones manifestare bona que
hꝫ ad hoc ut nō occidatꝰ.que tn̄ la
trones diripiēdo peccāt.Et intel
ligit ibi.nō solū de necessitate ab
soluta.ꝫ etiā de necessitate vtilita
tis.quā aliquis cōsequitꝰ agendo
negocia sua.sed hac cessante puta
cum accipetur ꝓpter ludū alee ⁊
huiusmodi.tunc ꝫm eundem ac
cipere ad vsurā est pctm̄ mortale.
A.Idem nōtꝰ i su.eo.ti.q.44.
Sed certe nō videtur iure ꝓbari
ꝙ pro sola cā vtilitatis liceat ad
vsurā accipe cum plus debeamꝰ

ponderare damnū spūale ꝓximi
q̄ꝫ nostrum tꝑale lucrū.s̄.scāda
lum.§.vtrū tꝑalia.Nec dictū uel
ratio Tho.se extendit nisi ad ab
solutā necessitatē videlicet sine q̄
non potest cōmode fieri.Et addit
Inno.in.c.super eo.ꝙ necessitate
īminēte extrema debet p̄mo quis
induci ut gratis saltem ꝑ mutuū
subueniat indigēti.qḋ si nollet.in
duci pōt ut sub vsuris saltē hoc fa
ciat.⁊ minus malū eligat videlꝫ
vsurā potius q̄ꝫ homicidiū. B
¶ Utrū accipe sub vsuris ꝓ alio 29
sit licitū. R°. Si hoc facio in serui
tiū vsurarij.ut ipse uel mutuet uel
lucretꝰ.teneor.qꝛ fautor eius sum
A.Hoc verū respectu peccati. Ad
restitutionē aūt nō teneor nisi fa
uerim vsurario in exactione.ut di
cetur.ī.vsura 5°.§.p̄. B.Si ꝓ
facio in seruitiū accipiētis.tunc ꝑ
illū modum licet qui dicitꝰ in p̄ce
denti.§.⁊ maxime si cā mei miti
ores vsure exigantꝰ ab illo.
¶ Sed q̇d si ego rogatus ab illo 30
qui vult accipe sub vsuris fideiu
beo siue ꝓmitto pro ipso ad h̄ ut
mitiores vsure exigantꝰ.nūquid
in h̄ casu possū accipe aliq̇d ab eo
R°. Nō.qꝛ sic essem ꝑticeps vsu
re in ea ꝑte quā recipio. Alij ↄtra
quia vti fideiussione alicuius nō
ē vsus pecunie.sicut nec vti pigno
ratione. Vn̄ sicut ꝓ pignoratione
rei mee possum aliquid accipe.ut
s̄.in 6°.§.dictū est.ita videtur ꝙ
possim recipe pro fideiussione. Sꝫ

primū tñ tutius. A. Et hoc vide-
tur verius. q2 accessoriū naturam
sequit principalis. ex̄ de re. iur. ac-
cessoriū. li. 6. Sicut ergo non li-
cet pro mutuo aliquid accipe. ita
nec pro fideiussione uł obligatio-
ne que succedit loco eius. Videt
enim pecunia manu breui. i. quo-
dam veloci intellectuali transitu
mutuata fideiussori ⁊ a fideiusso-
re debitori. uł etiam sine hoc ipsa
fideiussio nō est nisi ꝑpter mutuū
⁊ sic accedit ad illud ⁊ sequit eius
naturā. Nec ob. ꝙ fideiussor icur-
rit periculū si debitor efficiat non
soluēdo. q2 ⁊ hoc periculū incurrit
etiam ipse principalis creditor. ⁊
propter h̄ non pōt aliq̇d vltra sor-
tem recipe. imo nō tm̄ ꝑpter h̄ pe-
riculū. h̄ etiam si cū h̄ accipiat in
se periculū nauigationis uł itine-
rationis. propter hoc nō pōt aliq̇d
vltra sortem recipe. ex̄ de vsuris. c
nauiganti. ergo multo min⁹ ipse
fideiussor accessorius. Nec ob. q̄d
dictū est de re obligata ad pigno-
randū. q2 locatio ē ꝯtractus prin-
cipalis ⁊ ꝑ se. h̄ fideiussio ē obli-
gatio accessoria ad principalem
obligationem. B

31 ¶ Utrū marito liceat recipe do-
tem a patre vxoris qui ē vsurari⁹.
R. ꝯm W. Si pater nō sufficit ad
soluendū ea que habet de vsuris.
⁊ maritus sciens veritatē uel ha-
bens ignorantiā crassam contra-
xit cum filia. non debet recipe do-
tem a tali patre. Si autem nō pu-
tabat socerum esse vsurariū. uel
al' esse soluendo. qui tamē nō erat
potest dotem in solidum recipere.
licʒ postmodū sciat veritatem. hec
W. Tutius tamē dicitur ꝙ sciens
veritatem nō recipiat dotem. aut
si recipit restituat illis quibus pa-
ter tenebatur. A. Hoc verū si ac-
cepit res ab vsurario. per. l. cōmis-
soriā acquisitas. ut s̄. §. 13. in ad-
ditione. v. sed ad clariorem. al' nō
videtur teneri si habuit bonam fi-
dem. cū recipiat ex titulo oneroso
ꝯm eundē W. ⁊ in sū. eo. ti. q. 56.
Et facit quod dictū ē s̄. restitutio
þ. §. 13. in additione. v. item nul-
lus. Si autem in veritate socer de
alijs bonis est sufficiēs ad soluen-
dum. tunc gener indubitanter pōt
dotem recipere. B

¶ Utrū liceat creditori recipere 32
debitū quod ei vsurari⁹ debet. R.
ꝯm W. Si bona fide credidit ei
pecuniā. ut ex illa cōmodū suū fa-
ceret ⁊ lucrando forte ex ea se libe-
raret. recipere potest q̄d mutuauit
etiam si ille al' non sufficit vsuras
soluere. Si ꝓ alia causa credidit
puta ad ludendum in alea. uel ad
dandū meretrici. aut histrioni nō
debet debitū ab illo recipere q̇ nec
vsuras extortas sufficit restituere
A. Idem in dicta. q. 56. Et satis
potest comprehendi ex dictis s̄. re-
stitutio þ. §. 13. in additione. v. itē
nullus. B

¶ Utrū illi quibus debet ex con- 33
tractu uel quasi. aut ex maleficio

uł q̃ſi poſſint ħ recipẽ ab vſurario R°. ſm W. Sic.dũ tñ rem ipſam vſurariã non recipiant. Et idẽ dicendũ de quocũq3 raptore uel fure. A. Certe magna differentia ẽ inter rem vſurariã ꝑ legem cõmiſſoriam nõ queſitam ⁊ furtiuã ſeu raptã. Nam ⁊ talis res vſuraria recipi põt.dũmõ non in fraudem creditorum.ut colligiť ṡ.§.13°. in additione. B

54 ¶ Quid de coitatibus quarundã ciuitatũ que dant pecuniã ad vſurã? R°. ſm Ray. Oẽs illi ciues quorum auctoritate ⁊ ꝯſilio fiũt. vſurarij ſũt. Et eodẽ mõ ſi ciuitas uel coitas reciperet aliqđ pignus ⁊ fructus eius nõ cõputaret i ſortem.ex̃ eo. cõqueſtus.ar.14.q.i.ſicut vir.24.q.3.ſi habes.ff.quod met⁹cã.l.metũ.§.cũ aĩaduertẽdũ. Idẽ eſt de his qui ꝓhibere poſſunt ⁊ nõ ꝓhibent.ex̃ de ſen.exco.quante. A. Con.Hoſti.ut in ſũ.eo.ti.q.51. B. Et licʒ oẽs cõſentientes ꝑut dictum eſt cõmittant vſuram.tamẽ ſm W.nõ tenentur ad reſtitutionẽ niſi quãtũ ad eos peruenit.uel quantũ releuati ſunt ab expenſis quas feciſſent de ſuo. Illi tamen qui preſtiterũt auctoritatẽ uł preceptũ ad vſurã ⁊ huiuſmodi.ita ꝙ alꝫ ciues nõ feciſſent eam in ſolidum tenẽtur. A. Idem in ſũ.eo.ti.q.60. B

55 ¶ Quid ſi iude⁹ accipiat vſuras a xp̃iano? R°. ſcđm Ray. Mortaliter peccat.⁊ poteſt ab eccleſia compelli ad reſtitutionẽ indirecte s.ſubtrahendo cõmunionẽ xp̃ianoꝝ.extra eo.poſt miſerabilem.uł ſaltem tales cohercendi ſũt a p̃ncipibus ⁊ etiam a prelatis predicto modo ne exigant imoderatas vſuras.ex̃ eo.q̃to. A. Immoderata autẽ intelligitur omnis vſura.ut notat glo.in dicto.c.quãto. cum ſit contra moderamen diuine iuſticie.extra eo.ſuꝑ eo. Ideo iudei cogi debent ad omnẽ reſtitutionẽ vſuraꝝ.ut in cle.ex graui.ex̃ eo.que etiam intelligiť in iudeis. ut patet tibi ꝑ glo.ſuper verbo cenſura. B. Sed xp̃ianus licite recipit vſuras ab hoſtibus ꝯtra quos iuſtũ bellum gerit.maxime ſi ſint infideles.24.q.4.ab illo.qr accipit quod ſuũ eſt. A. Et in dicto c.ab illo.patet ꝙ hoc verum eſt reſpectu illarum rerũ quas quis a talibus hoſtibus poſſet etiam violenter rapere.⁊ non alꝫ.ut ⁊ poteſt colligi ex notatis in ſũ.eo.ti.q.61. B. De preſtantijs que fiunt in ciuitatibus. vide.ĩ.vſura.3°. §.pẽt. et fi.

Uſura ij°. circa aĩalia.

Utrũ liceat locare animalia pro certo frumento uł alia re annua. R°. ſcđm W. Licitus eſt contractus dũmodo conductor nõ grauetur ex imoderata mercede. A. quia in contractu locationis que eſt bone fidei. merces debet eſſe iuſta.⁊ cõueniens arbitrio boni viri

ut.l.si in lege.ff.de loca. B .Li-
citū est etiam apponere pactū de
dāno et lucro rei locate. q vtrūq
sit cōmune.sed non liceret appo-
nere pactum q damnū sit solum
conductoris nisi damnum quod
esset ex culpa sua. A .etiam leui
non autem leuissima.cum cōtra-
ctus cōcernat vtilitatem vtriusque
ut s. locatio. §.3. Posset etiam ex
pacto conductor in se periculum
rei suscipere. extra de deposito.c.fi.
vnde tale pactum non facit con-
tractum vsurarium licz posset fie-
ri in fraudem vsurarū. et forte sic
presumeretur si fieret a consueto
vsurario. ut in simili dictum est de
pena. s. vsura p. §.22. Potest etiā
tale pactū ex alio respectu q vsu-
rarum continere iniquitatē. An-
de idem W. dicit q pactum de cō-
municando damno uel cōmodo
rei locate iniquū est ex parte loca-
toris. nisi probabiliter dubitetur
vtrum locatoris uel conductoris
melior aut deterior sit cōditio. uel
nisi credatur q conductoris non
sit deterior cōditio. in pacto tamē
proposito videtur conductoris de-
terior conditio. quia vix aut nūq
potest habere tantum cōmodum
de melioratione bouis quantū po-
test habere de morte. Si tamē lo-
cator timens ne cōductor grauia-
ret bouem. pactum apponeret fir-
miter proponēs q si bos sine cul-
pa conductoris periret nihil exi-
geret ab eodem. non credo q pec-
caret nisi propter eorum scandalū
qui eius ignorarent intentionē. ut
in sū. li. 2. ti. 1. q. 35. B
¶ Quid si vnus habeat. 20. ca- 1
pita ouium. et alius. x. et cōmuni-
cant eas ad inuicem. et periculum
et emolumentū et expensas cōmu-
nicant pro rata. R. scōm W. Non
est cōtractus vsure sed societatis.
et possunt etiam cōuenire q de fe-
tibus recuperētur capita mortua
uel q de velleribus et pellib' emā-
tur capita ad augendum gregem
A .dum tamen seruetur equali-
tas inter eos. ita q ex huiusmodi
pacto non videatur esse deterior
conditio vnius q alterius. ut in
sū. eo. ti. q. 36. scōm eūdem W. Et
facit. l. si nō fuerint. ff. p socio. B
¶ Quid si quis habens. 20. ca- 2
pita tradat alicui custodienda et
pascēda sub certa mercede uel sub
certa participatione prouentuū
gregis? R. scōm W. Si domin'
tenet sibi periculum animaliū nō
est contractus vsure sed locatio-
nis. Secus si nō retineret pericu-
lum sed imputaret cōductori. A
Sed et si nō retineret sibi periculū
non ppter hoc esset vsura. nec h W.
dicit. ut patet in dicta. q. 36. h pos-
set cōtinere iniquitatem aliam. ut
dictum est s. in pncipio. B
¶ Quid si quis habens. 20. ca- 3
pita tradat alicui rustico custodi-
enda h mō q sint firma. q2 illa dat

ei estimata tanto precio. ꝛ lucrum
ꝛ damnū sit tm̄ rustici R. ſm W.
Nō est ꝯtractus vsure sed mutui.
quia idem ē ac si mutuaret ei pe-
cuniā de q̄ emeret tot aialia. A
Jmmo iste ꝯtractus potius ē em-
ptionis. qꝛ estimatio emptionem
introducit. ff. de iure do. plerūq;. ꝛ
ff. solu. ma. estimate. Et dicit dn̄s
Ange. de perusio. in suo tractatu de
societatib⁹. addēs ꝙ hoc casu tra-
dens animalia nihil aliud poterit
petere nisi preciū. quicquid enim
sorti accederet vsura esset. ex̄ eo.
ꝯsuluit. et. c. i ciuitate. nisi emptor
animaliū fruct⁹ recepisset ex aiali-
bus emptis ꝛ morā cōmisisset in
soluēdo preciū. quia tūc venditor
posset petere dictos fructus tanq̄
interesse. l. curabit. C. de ac. emp.
quod etiā obtinet de iure canoni-
co ꝛ de foro ꝯscientie. ut nōt glo.
in. c. cō questus. ex̄ eo. B

4 ¶ Quid si quis dat certa capita
ouium estimata certo precio. hoc
pacto ꝙ rusticus nō accipiat ali-
quā vtilitatē donec qui dederit re-
cipiat prius totā sortem ? R. ſm
W. Jniquū est valde pactū. sicut
etiam si quis paciscatur ꝙ anteq̄
rusticus accipiat aliq̄d restaura-
bit de fetibus oia mortua. His. n.
pactis est q̄si tradere oues imor-
tales. Et nota generaliter ꝙ q̄n
cōmunis est conditio. licitum est.
Secus vbi melior videt̄ conditio
vnius q̄ alterius. A. Jdem in
dicta. q. 36. vbi scdm eundem W.
clarius sic dicitur. Et generaliter
verum est ꝙ vbi probabiliter du-
bitatur vtrū illius uel istius sit de-
terior conditio in forma pacti ad-
hibiti in societate. non est peccatū.
vbi autem ad arbitrium boni viri
grauatur cōditio alterius. pecca-
tum est ex parte grauantis si scien-
ter hoc faciat. ꝛ tenetur ad restitu-
tionē. Non potest tamen dari do-
ctrina generalis super huiusmodi
traditionib⁹ animaliū propter va-
rietatē traditionū ꝛ dolos qui a
quibusdam sup talibus excogi-
tantur. Jtē dicit ꝙ in talibus pos-
sunt quādoq; cōcurrere ꝯtractus
mutui ꝛ societatis. ut cum habēs
zo. capita tradit ea estimata ali-
cui. puta pro. zo. solidis. ita ꝙ te-
neatur ei reddere medietatē sor-
tis. s. x. solidos. quicquid ꝯtingat
postmodū de ouibus. ꝛ tūc pinde
est ac si creditor dedisset ei mutuo
x. ex quibus compatis. x. capitib⁹
contraxisset societatem cum cre-
ditore habente. x. alia capita ita ꝙ
sint cōmunia. ꝛ ipsi sint socij in pe-
riculo ꝛ prouentibus. in quo casu
si cōmodatiōe mutui grauet cre-
ditor debitorem in ꝯtractu socie-
tatis. vsura est. B

¶ Quid si quis tradat oues mo- 5
nasterio ꝛ sub h̄ pacto ꝙ de qua-
libet oue recipiat annuatī solidos
duos. cū fructus eaꝝ valent lōge
plus. h̄ addit ꝙ etiā si oēs mori-
ant̄ ipse vult tm̄ fructū. ꝛ si valde
multiplicent̄ oēs sint monasterij?

R. scdm Hosti. Dico q licitum
e. nec potest ecclesia restitutionem
petere ex quo in traditione lesa no
fuit q uis mortalitas sequatur. et
h nisi oues infecte eent et ad mor-
tem parate. et hoc ignorauit mo-
nasteriu. ff. de mino. l. ex. §. si lo-
cupleti. Consulo tn tradenti q in
tali casu sentiat parte damni. A
Nam inspecto lucro qd fecit mo-
nasteriu in ouibus quas forte lo-
go tpe habuerat in solidu exigat
uel remittat. uel patiatur et sentiat
partem dani. scdm eundem Hosti. ut
in su. eo. ti. q. 39. B. nec cu iactura
monasterij velit locupletari. ex de
re. iur. locupletari. li. 6. et caueat
sibi tradens. quia nisi conuentus co-
sentiat. no tenetur monasteriu de
ouib. abbati vel cellerario et huius-
modicu predicto pacto datis. A
uel pacto consimili. scdm eunde Hosti.
ut in dicta. q. 39. B. ex de deposi-
to. c. b. A. Ut aute predicta cla-
rius intelligatur. sciendu q aialia
qnq traduntur ad solam custodia
uel ad aliqué recipientis vsum. et
aliqn recipiens aliquod precium
recipit p mercede aliquado aliqd
preciu prestat p vsu. et ideo interdu
dicitur conductor. interdu locator.
propterea his vocabulis promiscue
vtimur. l. veteres. cum se. ff. de ac.
emp. et in his est purus cotractus
locationis et coductionis. ff. depo-
siti. l. i. §. si quis seruu. Aliquado
vo pro custodia animalium reci-
pitur pars ipsoru fructuu. et hic est

contractus inominatus. pro quo
datur actio prescriptis verbis siue
in factum cu non interuenit pecu-
nia. tamen ide iudicatur de hoc qd
de locatione et conductione. dicto. §
si quis seruu. Et de his dictum est
s. in principio. et latius s. locatio.
Item 2. traduntur quadoq esti-
mata. ut lucrum et totu damnum
pertineat ad recipientem. et iste est
merus cotractus venditionis in q
potest aliquado vsura interuenire
de quo dictum est s. §. 3. in additi-
one. 3. traduntur animalia ita q to-
tum dominiu trasferatur in accipi-
entem sic q per eu meliorata post-
modu comunicentur. et isto casu no
est contractus societatis. nam per
societatem nemo desinit ee domi-
nus in totu rei tradite. sed est con-
tractus inominatus. do ut facias
ex quo oritur actio pscriptis ver-
bis siue in factu. ff. de prescrip. ver.
l. si tibi aree. Et si quidem melio-
ramentum no sequatur. videtur q
res integra debeat restitui. quasi
causa data et causa no secuta. et sic
sine causa accepta fuerit. ff. de con-
di. sine causa. per totum. nisi inceptu
sine culpa recipientis uel ad eum
pertinentium res perierit uel deteri-
orata fuerit. cum bone fidei posses-
sor no teneatur nisi inceptum sit fa-
ctus locupletior. siue ex re princi-
pali. siue ex fructibus eius. ff. de
peti. here. l. vtrum. et sic deberet etia
restitui fructus rei. habita distin-
ctione vtru fuerit bone fidei vel no

id est vtrum steterit per eum quin seruaret ꝯuenta. de quo s. restitutio ꝑ. §. 4. cum additionibus. Si ꝑo melioramētū ſm ꝯuentionē secutū fuerit. res coicari ⁊ ꝯtract⁹ societatis cōtrahi debet. dicta. l. si tibi aree. Et exinde idē de hoc dicet qđ ⁊ de societate. de qua. j. tangetur. 4. aialia tradūtur in societatem. Et hoc distinguendū. quia aliqñ sunt aialia grossa ut boues ⁊ similia. aliqñ minuta ut oues ⁊ h⁹. Si grossa. aliquādo dant̄ inestimata. aliqñ estimata. Si iestimata. aliqñ cum terra. ⁊ aliqñ sine terra. Si inestimata ⁊ sine terra. aut factū est pactum aliqđ. aut non. ꝑmo casu videt̄ ꝙ pactū seruandū sit. C. de pac. l. si pascenda. qđ sane intelligendū est dūmodo sit tale ꝙ arbitrio boni viri equalitatē ꝯtineat ꝯsiderata quantitate capitalis ex parte dantis. ⁊ estimatione opaꝝ ex parte recipiētis. Nam in iudicio seu ꝯtractu societatis semꝑ arbitriū boni viri versari debet. ut qui plus societati cōtulerit uel pecunie uel ope uel cuiuscūqꝫ alterius rei. ille plus de lucro recipiat. ff. ꝓ socio. l. si non fuerint. ⁊ l. in ꝓposita. Sꝫ ut clarius huius rei veritas appareat aduertendū ꝙ qñqꝫ pactū inter socios pōt fieri circa ipsum aial ⁊ capitale qđ in societate inestimatū positum est. qñqꝫ circa fructus eius. qñqꝫ circa tēpus quo societas durare debeat. ꝑmo casu postꝙ inestimatū datum est. nō videtur posse pacisci ꝙ periculum sit alteri⁹ ꝙ ipsius qui inestimatū dedit. cū regulariter ad ipsū periculū ꝑtineat ut dicit Bal. in dicta. l. si pascēda. Et notat dñs Ange. ꝑfatus i suo tractatu de societatibus. Sed hoc potest intelligi nisi tradens aialia in alio grauaret̄. puta qꝛ recipiēs nollet teneri de ꝑditione aialium nisi ꝓ parte. etiam si culpa sua perirent. sicut ꝯtingit in aliquib⁹ locis. Nam q̇ in vno grauat̄. in alio releuari debet. ff. de re. iur. ſm naturā. Itē aliud videtur dicendū de capitali pecunie etiā ſm eosdē doc. ut pꝫ s. societas 2. §. ꝑ. Et h̄ forte ideo. quia pecunia uel res similis ipso vsu cōsumitur. ⁊ sic in ipsa societate totaliter exercet̄. qđ secus est in aialibus que sic nō ꝯsumūt̄ sed quādoqꝫ melioranť. Unde sicut melioramentū pertinet ad tradentem. sic debet ⁊ periculū ꝑtinere. dicta. l. ſm naturā. Item scđm eūdem dñm Ange. vbi s. ut in h̄ casu equalitas seruet̄. in fine societatis illud aial qđ ꝓ capitali positū est ꝑcipuū debet esse ipsius ponentis. ⁊ quodlibet pactū qđ contra fieret non videtur equalitatē ⁊ equitatē ꝯtinere ⁊ sic inualidū fore. Item quod dictū est recipientē nō teneri de periculo capitalis. fallit si illud euenerit ex culpa sua. qꝛ tunc de illo in solidū teneretur. l. cū duobus. §. si in coeunda. et. §. damna. ff. ꝓ socio. Et ex his iquit

patet qꝫ non alr liceret socio q̄ animal inestimatum posuit pacisci qꝫ de primis fructibus capitale suū retrahere possit. Si vero pactū fuerit circa fructus ut circa fetum uel lac uel frumētum quod ex opera boum queri posset. uel ex trituratione equaꝝ ⁊ similia. tunc si cōuenit iuste ꝯsuetudini seruandum ē. Si vero de cōsuetudine non appareat. cōtinere debet equitatem arbitrio boni viri. s. ut ille plus recipiat qui plus societati cōtulit. ꝭm eundem Ange. ut ⁊ pretactum ē. Sed si pactū fuerit circa tempus tūc similiter equitas arbitrio boni viri seruanda est ꝭm quā consueuit qꝫ in animalibus grossis quinquēnio talis societas perseueret. Non ergo videtur tutum per pactum minori tēpore contrahi presertim in foro conscientie. cum nō videretur posse transire sine iactura uel dāno alterius socioꝝ ꝭm eundem. ad quod etiam allegat quandam extrauagātem constitutionē inter extraordinaria capitula feudoꝝ de qua. ī. Et si inter partes nullum sit pactum factū. tunc debet seruari cōsuetudo loci. Nam inter partes actum videtur quod consuetū est. ff. de edili. edic. l. qꝫ si nolit. §. quia si assidua. ⁊ de aqua plu. arcen. l. si ꝑus. §. recte placuit. dum tū ꝯsuetudo ꝯueniat arbitrio boni viri. ⁊ nō alr. dicta. l. in ꝓposita. ff. ꝓ socio. eo. ti. l. si non fuerint. Si vero nec pactum nec cōsuetudo appareat hoc casu quando contrahitur societas sup. animalibus grossis inestimatis ⁊ sine terra. dicit idē dn̄s Ange. Reperio quedam iura extrauagātia inter extraordinaria capitula feudorum. quoꝝ vnius Rubrica dicit. Consuetudo societatis iumentoꝝ. Et sic sequitur ad lrām in nigro. Si quis dederit iumentum iure societatis. ille qui accipit debet tenere ꝑ quinqꝫ annos si nihil dictū est de tpe. ⁊ oēs poledri debet esse cōes ⁊ id quod q̄sierint tpe triturationis. ⁊ in capite quinqꝫ annoꝝ sepaṙ societas. ⁊ ille q̄ dedit hr̄e debet iumētū añ partē. ꝭ si ille q̄ accipit dedit tertiā. s. partē ꝓcij in emēdo iumentū. ꝭm glo. tūc iumenta ⁊ oia partiēda sūt ꝑ mediū. Et si amiserit iumentū culpa sua qꝛ non custodierit. emēdare tunc debet. ⁊ sequiṫ alia Rubrica. Consuetudo societatis vaccaꝝ. Si q̄s dederit vaccā alicui ut hr̄et eā iure societatis. ⁊ nō dixerat de tpe. debꝫ eam tenere ꝑ quinqꝫ annos. ⁊ oēs vituli debent ptiri ꝑ mediū. ⁊ ille q̄ dedit vaccam debet hr̄e eam ꝑ capite saluo si nihil dictū est. ⁊ ille q̄ suscepit non dedit de suo in precio vacce. alioquin si partē precij dedit. dicit glo. tertiam. per ea que s̄ dicta sunt in iumētis. Sequiṫ. oia debent partiri per medium. Et si is qui accepit amiserit vaccam culpa sua quia custodē nō misit uel nō bene custodiuit ⁊ ꝓpter hoc vacca

amissa est. quia fures abstulerunt uel lupus eã comedit. debet emẽdare socio suo. Cũ ꝟo dicta animalia inestimata dãtur cum terra. i. ꝙ quis dat animalia omnia ⁊ terram. cum in dubio ut Hosten. sum est totum periculũ animaliũ ptineat ad dñm posset dñs qui ponit boues ⁊ terram paciscí ut maiorem partem fructuũ terre recipiat. cum rusticus tm̄ operas ponit nisi opera rustici ⁊ eius industria magis estimetur ꝙ̄ fructus qui venire possent simul ex bobus ⁊ terra. quia tũc nõ solũ fruct⁹ terre equis partibus partiẽdi essent sed etiã de ipsis rusticus plus haberet. dicta. l. si non fuerint. scd̃m eundem. Si autem dicta animalia estimata tradũtur. tunc periculum casu fortuito inter socios est cõmune. l. cum duobus. §. damna. ff. pro socio. Et tenet Bal. in dicta. l. si pascenda. C. de pac. Aliqui tñ distinguere videnẽ. qꝛ aut ẽ damnũ fortune. ⁊ ꝓcedat quod dictum est. aut damnũ nature. i. quod ꝓcedit ex natura. Et hoc ptineat solum ad tradentẽ animalia. Sꝫ certe hoc iure ꝓbari nõ videẽ. Nec est ratio diuersitatis. imo cũ melioramenta etiã naturalia hoc casu coĩcenẽ. ut dicta. l. si. non fuerint. ꝯuenies est ut similiter ꝑicula diuidanẽ. nec mirum si hoc casu fit talis coĩcatio. quia estimatio introducit emptionẽ etiam in ꝯtractibus in quibus de sui natura nõ

transffertur dominiũ. puta in locatione. ff. locati. l. 3. nisi sit aliud expresse cõuentũ. ff. de ꝯtrahen. emp. l. cũ manusata. §. nemo. uẽ nisi ex ꝯsuetudine aliud inducaẽ. cum ut dictũ ẽ intelligitur actũ qd̉ est cõsuetum. dicta. l. ꝙ si nolit. §. quia assidua. ff. de edili. edic. dicta ergo estimatio introducit in dubio emptionẽ. ar. l. estimate. ff. solu. ma. Et habeẽ ꝓinde acsi ille q̇ dat dicta aĩalia mutuasset socio medietatẽ precij ⁊ ipse posuisset aliam medietatẽ. ⁊ coiter ab ipsis fuissent empta. Et ideo nõ mirum si quilibet ꝓ rata de periculo tenetur qñ sine culpa alterius sociorũ ꝓcessit. alẽ illius solius erit damnũ cui⁹ culpa contigit. ut in dicto. §. damna. Circa fructus aũt ⁊ tempus quo societas durare debeat eadem dicẽda sunt que ⁊ dicta sunt s̃. in ꝓximo casu quando inestimata traduntur. ut. s. semper equalitas arbitrio boni viri seruetur. ꝑ iura ibidem allegata. Aũ hoc casu postꝙ̄ quilibet socioꝝ ponit tantundẽ respectu precij animalium que estimata tradita sunt. ⁊ socius rusticus plus ponit respectu oꝑarum ⁊ custodie. non videẽ ꝙ fructus per mediũ diuidi debeant. Et ait dict⁹ dñs Ange. De hoc alẽ dubitari vidi. ⁊ putarẽ arbitrio boni viri conueniri ut equalitas seruetur. ꝙ si talis custodia ⁊ cura animalium quã ponit socius rusticus fiat aut fieri posset ꝑ infantes aut ꝑuulos

quoꝝ opere nõ ſũt in magna eſti-
matione lꝫ alique ſint. tunc ſi ali-
quam vtilitatẽ ex aialibus ꝑcipit
plus ruſticus ſocius ꝙ alius. ut
fimi ⁊ lutaminis q̃ veriſimilr̃ cũ
opa paſtoris cõpenſari poſſũt. iu-
ſte fructus equaliter diuiduntur.
Si vͦo paſtoris opere quas ponit
ruſticus aut poni facit ſiue alij ſũ-
ptus. puta palearũ. feni ⁊ ſimiliũ
excederent cõmoditatem lutami-
nis. tũc ut equalitas ſeruet̃. iuſte
ruſticus ante partẽ aliquid ꝓ pa-
ſtoris opera recipere debet quod
equaleat ei qꝺ plus ponit. dicta. l.
ſi non fuerint. alr̃ ſi tradens aialia
vellet equalem portionẽ. videret̃
velle precium mutui facti ſocio de
ꝑcio medietatis ſortis. ⁊ ſic vſu-
ram cõmitteret. cũ quicquid acce-
dit ſorti vſura ſit. 14. q. 3. pleriqꝫ.
Nec hoc caſu poſſet quis per con-
ſuetudinẽ contrariam excuſari in
foro conſcientie cum iniquitatem
cõtineat. ⁊ ſocij damnũ ⁊ iacturã
⁊ iuri fraternitatis nõ conueniat.
cui ſocietas comparatur. l. verũ. ff.
ꝓ ſocio. Et ſi dicta animalia eſti-
mata tradũtur cũ terra. conuenit
ꝙ damnũ ⁊ lucrum ſit cõmune ⁊
fructus equali ꝑte diuidantur. cũ
vnuſquiſqꝫ ponat partẽ animaliũ
que cõmunicata ſunt per eſtima-
tionẽ. ut dictum ẽ. ⁊ vnus ponat
terram ⁊ alter equiualẽtes ponat
operas ſm eundem. Quo vͦo ad
aialia minuta quãdo ſup ipſis ſo-
cietas cõtrahitur. dicendũ ꝙ ob-
ſeruande ſunt ↄuentiones ⁊ ↄſue-
tudines arbitrio boni viri cõueni-
entes ſm modum ⁊ formã circa
aialia groſſa ſ̃. poſitos per eadem
iura. niſi ꝙ circa aialia minuta vi-
deretur ſocietas poſſe breuiori tẽpo-
re finiri. puta ſpacio triũ annoꝝ ut
ſtatim patebit. Si vͦo nulla appa-
reat cõuentio ſeu cõſuetudo. repe-
riunt̃ ſcripta aliqua iura extraua-
gantia in fine vſuũ feudoꝝ. quoꝝ
vnꝰ ſic incipit Rubrica ſm dñm
Ange. Cõſuetudo ſocietatis ca-
praꝝ. Nigrum ſic ſequit̃. Si quis
dederit caprã aut pecudẽ iure ſo-
cietatis. ille q̃ accepit debet tenere
ꝑ tres annos. ⁊ in vnoquoqꝫ an-
no debet dare pro capra. 12. forma-
ticos bonos ⁊ optimos. pro pecu-
de. 6. ⁊ medietas capretorum ⁊
agnorũ debet eſſe cõmunis ⁊ me-
dietas lane. ⁊ ille qui dedit caprã
aut pecudem. ante partẽ debet eã
habere. Et ſi ille qui accepit dedit
tertiam. tunc oĩa partienda ſũt per
mediũ. Sꝫ ſi ille qui accepit ami-
ſerit culpa ſua. quia eã non cuſto-
dierit uel pecorile nõ bene clauſe-
rit. dño tunc emendare debet. ⁊ ut
dictũ eſt bonos formaticos dare
debet. s. non quidẽ de vna mũctu-
ra. qꝛ ſi dedit tm̃ vnam pecudẽ uel
vnam caprã. non debet mihi dare
talẽ formaticũ qualis põt fieri de
vna mũctura tm̃. ſꝫ tres aut qua-
tuor mũcture inſimul mitti debẽt
ut bonus formaticus inde fiat. Vel
ſi dedi alicui. 20. aut. 40. pecudes.

aut totidem capras. debet ne mit-
tere vnam mũcturã insimul ⁊ fa-
cere vnũ formaticũ de tota mun-
ctura ? Certe nõ. Sed medie esti-
mationis. ita ꝙ non fraudet q̇ de-
dit nec qui accepit. Sꝫ si agni uel
capreti nati nõ fuerint de vna ali-
qua capra uł pecude. nõ debet da-
re nisi medietatẽ formatici quem
daret si nati eẽnt agni uel capreti.
Sequit̃ alia Rubrica. Cõsuetu-
do societatis porcaꝝ. Si quis de-
derit porcã alicui iure societatis
⁊ nõ fuerit dictũ de tpe. tũc is qui
accepit debet eã tenere ꝑ tres ãnos
⁊ oẽs porcelli q̇ nati fuerint ꝑtien-
di sunt ꝑ mediũ in vnoquoq; ãno
uel si placuerit dño ⁊ ei q̇ accepit
tenere vsq; in capite triũ annorũ.
debẽt oĩa partiri ꝑ mediũ etiã por-
cellos natos de porcellis. Et cũ
porca facit porcellos dꝫ dñs facẽ
adiutoriũ ei qui accepit. ⁊ nõ debꝫ
q̇ accepit dare tertiã. aut ĩcontrũ ⁊
si amiserit culpa sua. qꝛ porcellos
non bñ clauserit. uel custodẽ cum
porcis nõ bñ miserit. dꝫ dño emẽ-
dare. uel casũ amissionis dño di-
cere. S°. ꝓncipaliter aliqñ aĩalia fe-
minini generis tradunt̃ ad opien-
dum ab aĩalib⁹ masculis alteri⁹
quo casu si appareat ꝯuentio seu
ꝯsuetudo que nõ discrepet a iudi-
cio boni viri seruãda est. ut sepissi-
me ostensũ est. Qꝛ si hec non appa-
reant. sup hoc est vna de ꝓdictis ex-
uagantibus ƀm dñm Ange. cui⁹
Rubrica ẽ talis. Consuetudo so-
cietatis iumentoꝝ. Si quis dede-
rit iumẽta coopienda eq̃ alicui⁹.
oẽs poledri debent esse cõmunes
nati in illo anno de iumẽtis illis.
partiendiq; sũt ƀm ꝯsuetudinẽ. ⁊
ille cuius sũt iumẽta debet partiri
poledros ⁊ mittẽ illi electionem
cui⁹ est equus vtrũ velit accipe po-
ledrũ an accipe partem precij. 6°.
aliqñ tradũtur aĩalia nec apparet
quõ ꝓsertim defũctis iã ꝓncipali-
bus. ⁊ tũc seruãda esset ꝯsuetudo.
cũ illud qd̃ ẽ ꝯsuetũ inter partes
videatur actũ. ff. de edili. edic. ꝙ si
nolit. §. qꝛ assidua. ⁊ de a q̃ plu. ar-
cen. l. si pri⁹. §. recte placuit. Si
aũt de ꝯsuetudine nõ apparẽt tũc
ƀm dñm Ange. in dubio ꝓsume-
ret̃ ꝯtract⁹ innoiat⁹. ꝓ quo daret̃
actio ꝓscriptis verbis. ⁊ in h̃ eadẽ
essent seruãda que supradicta sunt
de societatibus ac si esset ꝯtracta
societas. Ego puto ꝙ ex quo non
apparet q̇d actũ sit ⁊ remanet in-
determinatũ totũ debeat reduci ad
arbitriũ boni viri. ex̃ de offi. dele. de
causis. et. ff. ꝓ socio. l. si nõ fuerit.
Cui arbitrio conuenit ꝙ vnicuiq;
det̃ sibi debitũ. ff. de iust. ⁊ iure. l.
iusticia. §. iuris ꝓcepta. Et ꝓpterea
ꝙ tradens animalia ista recipiat
cum oĩbus fructibus ⁊ accessio-
nibus. illis exceptis que sine cul-
pa recipientis deperdita sũt. cum
dicta animalia fuerint tradentis.
nec appareat ꝙ eoꝝ dominium in
aliũ trãstulerit. ar. l. fructus. ff. de
rei ven. ƀ receptori animaliũ fiat

cōgrua recōpensatio iuxta exigētiam sumptuū ⁊ laboris sui. ⁊ hoc actione mādati. ex quo per mādatum seu impositionē dn̄i animalia gubernāda suscepit. ff. mādati l. i. ul' saltem actione in factū siue pscriptis verbis. ff. de prescrip. v. l. z. Et ex his patere potest qualiter animalia tradant'. ⁊ quō sup his societas ɔtrabatur. ⁊ quid agendum sit ⁊ vtrū in his contractib9 cōmittatur vsura. quia regulariter non cōmittitur nisi cū his concurrerit mutuū seu equipollēs. videlicet terminus cōcessus ad soluendū. quorū occasione plus aliquid recipiatur. ul' nisi sub predictis contractibus cōtractus mutui pallief. extra de emp. ⁊ ven. ad nostram. Et lꝫ vsura nō interueniat. pōt tamen alia adesse iniquitas videlicet cū vnius ɔditio plus grauetur q̄ alterius partis cōtra boni viri arbitriū. De societate vo cum pecunia que mercatori conceditur ad mercādū. vide s̄. societas v. et z.

B

Usura iij. in emptionibus. Quid si ematur aliqd ut preciū soluatur ad certū terminū? R. Si ,pter hanc dilationē res vendatur maiori pcio. lꝫ talis cōtractus nō sit vsurarius ex forma. est tamē vsurarius ex fraude A. Et etiam ex forma qn̄ de hoc cōstat. ex̄ eo. in ciuitate. et. c. fi. B Et ideo venditor tenef qui hoc facit quasi vsurā fecisset. nisi dubiū sit q̄ merces vēdite tpe solutionis debeant plus uel minus valere. ex̄ eo. in ciuitate. qꝛ tunc licite possent venditantū plus quantū estimaf q̄ plus debeāt valere tpe solutionis. dico si iste venditor nolebat vēdere nūc. sed intēdebat seruare vsq; ad illud tēpus. ex̄ eo. nauigāti. Or si fiat ecōuerso. puta dat nūc x. ut circa antumnū reddanf sibi tot mensure frumēti uel vini. tūc attendendū est q̄ lꝫ nūc plus valeant. vtrum tn̄ qn̄ dari debēt sint valiture plus uel minus. si verisimilif dubitaf nō est vsura. Si aūt estimaf q̄ plus valebūt. certe emptor vsurā cōmittit. ut in dicto. c. nauigāti. A. Ad meliorē predictorum intelligētiā hic tria videnda sūt. Primo qualif discernaf iustū pciū rerū. Ad qd dicēdū q̄ illud dicif iustū preciū rerū qd in loco coiter de re inueniri pn̄t solutione pōt. ff. ad. l. fal. l. pcia. Nō quidā nō irrōnabiliter limitāt h̄ esse ver nisi impedimentū occurrat ex aliquorum malicia puta vsurariorum seu aliorum pecuniosorum vendentium merces suas ad terminū ut valeant aliqd plus lucrari. ⁊ boni mercatores nō pn̄t vēdē merces suas etiā iusto precio. ul' etiā si aliquis tyrānus ⁊ potens aliud adhiberet impedimentū sine rōnabili causa limitando precia uel prohibendo merces alio deferri. Nā maliciis indulgēdū nō ē. ff. de rei ven. l. in

fundo.⁊ ex̄ de cogna.spi c.2°. Itē
iustum preciū cōsideratᷣ sup mer-
cantijs respectu laboꝝ ⁊ sumptuū
mercatoris. ut s̄.negociatio.§.3°.
in additione. Quod intellige. nisi
in loco venditionis aliud esset cōē
pciū non introductū ex eoꝝ mali-
cia. ut dictū est. ꝟ ex ꝯditione tpis
seu negociationis. puta cū tēpore
messium ⁊ vindemiaꝝ soleāt fru-
mentū ⁊ vinū minori pcio valere
⁊ idē in similib⁹. uel cū merces ex
abundātia minori vendūtᷣ. ⁊ ma-
iori ex occurrēte penuria. Nam cū
mercator possit pcium augmētare
ex varietate locoꝝ ⁊ tempoꝝ ex q̄
pcia in eisdē diuersimode statuūtᷣ.
ita debet ⁊ minuere. Precia.n.ꝯsi-
deranda sūt respectu locoꝝ ⁊ tēpo-
rum. nō solū in augmentatione. ꝟ
etiā in diminutione. ff. si cer. pe. l.
vinū. ⁊ de reg. iur. l. ꝟm naturā. 2°.
videndū est q̇d si aliquis vendit rē
ad terminū ꝓ maiori pcio de qua
verisimilitᷣ dubitatᷣ vtrū tpe solu-
tionis pcij sit res maiori uꝉ mino-
ri pcio valitura. tñ vendens putat
eā nō valiturā maiori q̄ꝫ nūc va-
leat. an cōmittatᷣ vsura? R°. In-
no. videtᷣ tenere in. c. in ciuitate. ex̄
eo. sufficere ad cōmissionē vsure
ꝙ venditor nō credat eā valiturā
maiori. Et cū Inno. etiam transit
dñs Anto. de bu. quod verū puto
q̄ꝫtum ad petm̄. q̄ ꝓ̄o ad restituti-
onē distinguendū credo. vtꝝ ven-
ditor ꝟ putauerit ex ꝓbabili cōie-
ctura. ⁊ tunc teneatᷣ. an ex leui. ⁊

nō teneatᷣ. ar. l. cū quidā. §. q̇d er-
go. ff. de acquirē. here. vbi dicitᷣ ꝙ
si hēs etiā solus putat adesse im-
pedimētū adeūdi hereditatē. adire
non pōt si iusta rōne motus credi-
derit. Facit etiā ex̄ de sen. exco. inq̇-
sitioni. In dubio tñ si nō apparēt
vtꝝ coiter fuerit dubiū verisiꝉe. uꝉ
si res tpe solutionis pcij fuerit pl⁹
valitura. uel si nō apparēt vtrum
estimatio vēditoris fuerit rōnabi-
lis uel nō. puto ꝙ iste venditor ad
restitutionē teneatᷣ. ex q̄ nō putauit
rē plus valiturā. q2 in re ꝓpria q̇li-
bet ē moderator ⁊ arbiter. ⁊ in du-
bijs tutior ps est eligēda. ex̄ eo. in
ciuitate. 3°. q̇d si ꝓpter terminū res
plus vendatᷣ. nō tñ vltra ipsi⁹ rei
valorē. an cōmittatᷣ vsura? R°. ꝙ
sic. ex q̄ rōne termini res venditur
maiori. tñ satis existimo ꝙ cū ꝓpē
ꝟ nō excedat iustū rei valorē non
cōmittatᷣ vsura. cū ꝟ casu nō lucrū
ꝟ ꝯsequatᷣ suū interesse. ex̄ de vsu. c
si. Et si dicatᷣ nō posse cōtingē ꝙ si
res venit pluri rōne t̄mini nō ven-
datᷣ vltra valorē iustū. cū res tātū
valeat quātū pñti pcio vendi pōt.
⁊ sic pñti pcio nō plus inueniebat
ꝟ pluri ꝓpter terminū vendidit. vl-
tra iustā estimationē accepit. pōt
respōderi ꝙ hoc nō sequitᷣ. Nā verꝫ
est ꝙ res tantū valet quātū vendi
pōt. s. coi cursu. non ꝓ̄o singulari
euētu. ut sicut ille nō dr̄ iusto pcio
vendē qui rē precio maiori vendit
alicui q̄ꝫ coiter fieret alijs. forte q2
ille ad rem maiorē hꝫ affectionē.

uel quia ea magis indiget.ff.ad.l
fal.l.precia. Ita dicitur non iusto
ꝑcio emere qui minori rē emit ab
aliquo ꝙ̄ coiter ab alijs emēt for-
te ꝓpter venditoris necessitatē uel
qꝛ nō pōt merces tanto tpe retinē
quāto alij faciūt. ⁊ huiusmōi. Itē
etiā qꝛ ex malicia alioꝝ pōt iustū
preciū impediri. qḋ nocere nō de-
bet ut ꝓostensum est. B
j ¶ Quid de mercatoribus q̇ hn̄t
ꝓ statuto ꝙ quicūqꝫ emit uel ven-
dit tales merces itelligat̃ talis uł
talis dilatio solutiōis. R℞. Si vē-
ditor ꝓpter h̄ nō apponat ad ꝑciū
nō ē vsura. alr̃ sic. ut ex ꝑcedēti. §.
pōt nōri. Qꝛ si post concordiā ⁊ de
ꝑcio ⁊ dilatione velit emptor nūc
soluē ⁊ sic de ꝑcio minuē. patet ꝙ
ꝑma venditio vsuraria est. s. vltra
preciū. nisi forte talis minutio ꝑcij
fiat rōne alicui⁹ incēsse. de quo vi-
de s̄. vsura ꝑ. §. i6°. q̇ incipit. Sed
nūq̇d vsura ē. A. Pōt etiā esse ꝙ
venditor minuit de ꝑcio ꝓpter ne-
cessitatē. ⁊ sic potius est iniq̄tas ex
ꝑte emptoris. Vn̄ pōt q̄ri. an em-
ptor h̄ casu cōmittat vsurā cū mi-
nus soluat ꝓpter ꝑmaturā solutio-
nē. R℞. Videt̃ ꝙ nō. qꝛ plus soluē
videt̃ q̇ ante tēpus soluit. in Insti.
de act̄. §. plus. Sꝫ iste. §. loquit̃ i
coacte soluente. qꝛ tollit̃ ei facul-
tas retinēdi rem tpe cōcesso. qn̄qꝫ
etiā cū eius dāno. h̄ aliud ē in spō-
te soluēte. Vn̄ ꝯtrariū veri⁹ puto.
qꝛ aliq̇d certi lucri capē ꝓpter pre-
maturā solutionē vsurā inducit.

ut apte ꝓbatur in. c. nauiganti. in
§. ꝑ. ex̄ eo. nisi forte soluens ante
tēp⁹ posset aliqḋ iustū incēsse ꝑten-
dere. ut s̄. vsura ꝑ. in ꝑncipio. B
¶ Quid si aliquis vendat res ꝓ 2
ꝑcio qḋ nunc currit. ⁊ addit pactū
ꝙ si plus valebunt vsqꝫ ad pasca
vult illud plus. si vo minus vale-
būt nō vult minus? R℞. ꝯm Hosti.
Proculdubio ē vsurari⁹ iudicād⁹.
cū in pacto claudicet. ar. C. de so-
lu. l. pkt. Con. Al. A. Idē in sū.
li°. 2°. ti. 1. q. 2i. Et h̄ intelligendū
qn̄ rōne termini apponeretur tale
pactū. alr̃ lꝫ adesset iniquitas alia
nō tn̄ vsura. cū nō assit mutuū uel
equipollens qḋ ad vsurā requirit̃.
ut s̄. vsura ꝑ. in principio. B
¶ Quid si vendā prediū tali cō- 3
ditione ꝙ vsqꝫ ad tot ānos si red-
dā preciū rehabeam prediū? R℞.
ꝯm Ray. Hic nō est mutuū. vnde
nec vsura. ⁊ emptor facit fructus
suos qꝛ venditio ē. Et h̄ intelligas
nisi talis ꝯditio facta fuerit i frau-
dem vsuraꝝ. qḋ pōt ꝑsumi si modi-
cū est preciū respectu valoris rei.
ex̄ de emp. ⁊ ven. ad nostrā. Itē si
sit in pacto ꝙ restituat̃ aliq̇d plus
ꝙ̄ fuit preciū. A. Idē dicūt doc.
ut notat dn̄s Anto. de bu. in. c. in
diocesi. ex̄ eo. B. ⁊ emptor ꝯsue-
tus sit fenerari. extra de pigno. illo
vos. Idē Hosti. ⁊ Ber. A. Idem
in sū. eo. ti. q. 25. vbi idem dicitur
ꝯm eosdē etiā si venditio fiat tali
pacto ꝙ qn̄cūqꝫ soluatur preciū a
venditore uel eius herede reddat̃

prediū. Predictis etiam con. dn̄s
Anto. de bu. in dicto. c. ꝯquestus
ex eo. ⁊ Inno. in dicto. c. ad nostrā
addens ꝙ paucitas precij nō fa-
cit presumere vsurā. nisi addatur
alteri ꝯiecture videlicȝ ꝙ venditor
possit redimere. B

4 ¶ Quid si quis emat fructus seu
segetes ꝓuenturas h̄ āno de agro
seminato? R°. ꝭm W. Nō ē vsura
ex forma ꝯtractus. Pōt tn̄ fieri in
fraudem vsuraꝝ. ut si verisimile ē
ꝙ fructus colligendi etiā cōputa-
to dubio ꝙ possunt impediri. va-
lebūt tunc plus q̄ id qd̄ nūc dat̄.
A. maxime si ē talis psona q̄ cō-
tractus huiusmodi soleat exerce-
re. ⁊ restitutio ē ei in foro pn̄iali in-
dicenda ꝭm eundē W. ⁊ in sū. eo.
ti. q. 26. Et hoc debet intelligi qn̄
interuenit ꝑmatura solutio. al̄ nō
esset vsura cū non assit mutuū uel
equipollens. ꝭ alia fraus obligās
ad restitutionē. B. Si aūt ꝓba-
biliter dubitat̄ vtrū plus uel mi-
nus debeant valere. non est vsura.
Idem Hosti. ⁊ Al. A. Idem in
dicta. q. 26. B. Et eodē mō di-
cendū si emat fructus ꝓuenturos
vsqȝ ad tres uel q̄tuor uel plures
annos. A. Idē in sū. eo. ti. q. 21.
vbi etiā addit̄ ꝭm Ray. ꝙ vbi in
foro iudiciali ꝓceditur per ꝯiectu-
ras. in pn̄iali statur partiū asserti-
oni. Et idem dicit̄ eo. ti. q. 23. Nō
intelligo esse verū nisi ex alia cōie-
ctura oriat̄ scandalum. quia tunc
oporteret oīo ꝯtra scandalū satis-
facere. ex de homici. ex litteris ꝑ. de
pur. cano. per totum. B

¶ Quid si qs emat a coītate uel 5
a collegio. monasterio seu etiam a
ꝓuata psona certos ānuos reddi-
tus in vita emptoris uel ad aliud
quodcūqȝ tēpus vsufructū alicuꝰ
possessionis. R°. ꝭm W. Nō ē vsu-
ra ex forma ꝯtractus. Posset aūt
esse illicitus ex pte venditoꝝ. quia
assumūt materiā desiderādi mor-
tem eius aut ex pte emptoris. quia
forte nimis puo precio emit pēsa-
tis circūstantijs de verisimilitudi-
ne vite eius ⁊ quātitate ꝓcij. ⁊ va-
loris ipsius vsufructus. Si vo qn̄
emit̄ a ꝓuata psona dicatur. in vi-
ta ipsius venditoris. esset tūc ma-
gis clarū q̄ntum ad h̄ ꝙ nullius
mors desideraret̄ h̄ casu. A. Idē
W. dicit ꝙ lȝ iste ꝯtractus non sit
vsurarius ex forma. cū tn̄ huius-
modi redditus annuꝰ psonalis sit
siue bursalis nō autē ꝓdialis. cre-
do lȝ quidā legiste dicant ꝯtrariū
ꝙ illicitus est ꝯtractus. tū q̄ ven-
ditor facilit̄ posset desiderare mor-
tē emptoris. tū q̄ nullū est empto-
ris periculū. sicut ē i fructibꝰ agro-
rum ⁊ vineaꝝ. ut in sū. eo. ti. q. 29.
In his tn̄ videt̄ facienda differē-
tia int̄ redditꝰ iā ꝯstitutos ⁊ denuo
ꝯstituēdos. ut pȝ p Inno. ex eo. in
ciuitate. vbi etiā idē nōt dn̄s An-
to. de bu. formās hāc q̄stionē. Ali-
qs emit redditꝰ certi fundi i ꝑpetuū
ul̄ ad vitā sibi ul̄ heredibꝰ. dubitat̄
an sit licitū. Et lȝ inquit opinioēs

sint.tñ liciti sunt huiusmodi ꝯtra/
ctus ꝫm Inno.⁊ Io.an.siue ema/
tur redditus dom⁹.siue ꝑsone.pu/
ta rustici uł serui alterius.siue etiã
emaᵗ actio ꝯtra aliũ cõpetens da/
to etiã ꝙ forte minori ꝑcio venda/
tur ꝙ̃ valeat.⁊ dicũt h̃ verum siue
redditus sit certus siue incertus.
siue in pecunia.siue in alio.⁊ siue
emãtur noia ꝯstituta siue etiã cõ/
stituenda.⁊ lz aliquãtulũ min⁹ ꝙ̃
valeãt emãtur.nõ iudicaᵗ ꝯtract⁹
illicitus.qꝛ ꝯtrahẽtes pñt in mo/
dico sine dolo tñ se decipe realiter.
Cõsuluit tñ Inno.xp̃i fidelib⁹ ꝙ
ab huiusmodi ꝯtractib⁹ abstineãt
s.ꝙ de nouo ꝓpter h̃ ꝯstitutũ red/
ditũ uel actionẽ emant. Dicit tñ
ꝙ h̃ ẽ penitus illicitũ.ꝙ si q̇s ac/
cepit centũ a titio.uel obligationẽ
de centũ ut ipse ꝯstituat se debito/
rem reddit⁹ ãnualis maioris quã/
titatis ꝙ̃ acceperat. Con.dñs Pe.
de Ancho.in.c.vsurarum.de vsuris.li°.
6°.vbi etiã dicit.Quero si cõstitui
alicui pẽsionẽ certã ad vitã ꝑ cer/
to ꝑcio.an talis ꝯtractus sit vsura/
ri⁹.Rñdet ꝫm Oldradũ. Hosti.
Inno.Uincen.⁊ Goff.i dicto.c.i
ciuitate.ꝙ nõ.qꝛ ꝫm oẽs ꝑdictos
talis ꝯtractus est licitus.qꝛ tolliᵗ
suspicio vsurarum rõne icertitudinis
Idẽ etiã dicit tenere Io.an. Qđ
puto limitandũ.nisi verisimiliᵗ sit
emẽs plus in futurum acceptur⁹.ar.
c.si.ex eo. Item dicit. Pone ꝙ de/
bitor vsurarij mutuauit socio pe/
cuniã eo pacto ꝙ ipse solueret vsu/
ras vsurario in futurũ currentes.
an talis mutuãs sit vsurarius.Et
rñdet ꝫm doc.ꝙ non. quod dicit
verum ꝫm Io.an.qñ ex illa pecu/
nia intẽdebat satisfacere vsurario
alˡ cessant rõnes doctorũ. Et ideo
si tunc a socio cui mutuauit.vsu/
ras percipit.ad restitutionem te/
netur. B

¶ Quid de his qui emunt a pau/ 6
peribus boues uł oues q̃s illi for/
te non habent ⁊ locãt eis? R°. ꝫm
W.Si emptor scit uel credit ꝙ vẽ/
ditor illa non habet ⁊ locat ei pro
annua pensione.vsura est.uel sal/
tem in fraudẽ vsure fit. A .i.pre/
sumitur scđm eundem W.⁊ in sũ.
co.ti.q.33.⁊ tales omnino tenen/
tur ad restitutionem.cũ mercedẽ
sine causa receperit.s.ex eo quod
non est.ff.de cõdi.sine causa.ꝑ to/
tum. B .Si ꝟo credit eũ habere
⁊ sine fraude emit.nõ est vsura. A
nec etiam peccatũ ꝙ̃ diu durat bo/
na fides ꝫm eũdẽ.⁊ in dicta.q.33.
Et addit. Idem credo de emẽtib⁹
fructus terrarum a nõ habentib⁹.
hec ille. Et licz in predicto casu de/
sit aliquãdo peccatum.nõ tñ deest
obligatio ad restitutionẽ ex q̃ pen/
sionẽ accipiunt sine causa ut dictũ
ẽ.nisi inꝙ̃tum possit ꝓbare aliqđ
legitimũ interesse.non tamẽ tene/
tur vltra ꝙ̃ sit factus locupletior
ꝙ̃ diu fuit bone fidei.ff.de peti.he/
re.l.vtrum. B

¶ Quid de his qui nũc emũt cer/ 7
tos eq̃s tradẽdos emptori ab ipso

venditore in certis nundinis? R.
sm W. Si emant minori pcio q
estimenf eos ibi eē tūc valituros.
vsura ē. Si aūt de valore verisimi-
liter dubitet. nō ē vsura. A. Idē
in sū.co.ti.q.34. Et intelligit hoc
si intueniat prematura solutio. al'
nō esset vsura. ex eo. naviganti. lz
possit esse alia inequalitas ad resti-
tutionē obligās. Sed quid si qs
hñs pecuniā volebat ire ad nūdi-
nas ad emendū merces ex quib⁹
lucraret. 7 ego indigens pecunia
mutuo illā recipio offerēs me illā
restituere cū lucro sperato. nūquid
ɔtractus sit vsurari⁹? R. Inno.
dicit q sic. sed Hosti. tenet q tali
mercatori obligatus sū ad intesse
illius lucri qd ex illa pecunia erat
verisimilit facturus. dūmō nihil
fiat in fraudē vsurarum. 7 talis mer-
cator dicto mō non ɔsueuerat pe-
cuniā tradē ad vsurā. Con. Ray.
ut 7 pz s. vsura p. §. 25. Sz ut nōt
dñs Pe. de ancho. in. c. vsurarū. ex
eo. li. 6. Jo. an. tenet cū Inno. di-
cēs q intesse habet solū locū post
morā debitoris 7 nō ante. Nam si
añ posset q mutuat ɔuenire de spe-
rato lucro. facile esset mutuāti fin-
gere qd vult cū sua pecunia alio
pficisci vbi tātū lucrabit 7 illo re-
quisito fenus exerceret. Istis autē
figmētis nō est via apienda. ex de
diuor. quāto. Et h placet Jo. cal.
h ille. Pōt dici q vbi ex qlitate p-
sonarum cessat suspicio vsurarum obti-
neat dictū Hosti. 7 Ray. qz intesse

cōputari pōt ex iusta cā nō solum
post morā s etiā ante. ut pz s. §.
5. in additione. p. itē dicit. Itē qd
si qs a mercatore emēt merces tā-
to carius quāto in loco destinato
esset verisimilit venditur⁹. 7 sic of-
ferret verū preciū cū sperato lucro
an venditor sit vsurarius. R. sm
Inno. q nō. dūmō cōputatis pe-
riculo 7 labore non accipiat vltra
id qd in loco in quo erat venditu-
rus verisimilit lucratur⁹ fuisset. qz
quo iure pōt vendere carius pter
dubiū tpis. ex eo. c. si. eodē modo
ppt dubiū loci. sūpto argumēto
de tpe ad locū. ff. si certū pe. l. vinū
Et h placet Ray. Sz ut nōt dict⁹
dñs Pe. de ancho. vbi s. Hosti. ɔ.
qz daret via figmētis ɔtra dictū
c. quāto. Jo. p̄o cal. tenet dictum
Inno. cū pciū statim soluit. qz tūc
speratū lucrū alterius loci pōt mō
pcipe emptor sicut poterat credi-
tor. Sed si h ptextu solutio precij
differat. tūc dictū Inno. tenet. qz
de facili posset fraus cōmitti. h ille
Pōt dici q intesse ex equo nō pōt
pcipe s hñ sm estimationē dubij
euentus. ut s. vsura p. §. 15. vbi ex
conditione personarū cesset suspi-
cio fraudis. B
¶ Quid de his q emūt frumētū 8
7 vinū 7 huiusmodi tpe quo colli-
git ut postea vēdāt cari⁹? R. Hoc
multipliciť pōt fieri. p quidē ppt
cōe bonum. sicut Joseph emit fru-
mēta ut hēret vnde puideret popu-
lis terre tpe famis. 7 h meritoriū

est.2°. ꝑpter ꝓuisionē suam ⁊ suo-
rum. sicut si aliquis nunc emat ti-
mens ne postea oporteat eū cari⁹
emere ꝓ se ⁊ suis. ⁊ postea q2 non
indiguit vēdidit sicut coiter in fo-
ro vendebat̃. ⁊ h̃ licitū est. 3°. ꝑpter
pietatem. ut. s. de lucro prouideat
paupibus. ⁊ h̃ iterū licet dūmō ita
moderate h̃ faciat ꝙ coitas ꝑ ca-
ristiā non ledat̃. 4°. ꝑpter exercen-
dā iustam cōmutationē ꝑ modū
mercationis. ut non intēdat cari-
stiā inducere s̃ potius suā artē si-
ue negociationē exercere. qd̄ potis-
sime locū h3 qñ hec ē ꝑpria nego-
ciatio eius. ita ꝙ ꝓ sua opa recipit
lucrū. ut dictū est s̃. emptio. §. 4°.
5°. ꝑpter auariciā. s. ut cari⁹ ven-
dat nulla alia nccitate uel vtili-
tate pēsata. aut ut caristiā inducat
⁊ cōgreget. ita ꝙ hoīes cogāt̃ ab
eo emē. ⁊ ipse posset ad libitū ven-
dere. ⁊ isti tales enormit̃ peccāt ut
etiā dictū est s̃. emptio. §. 8°. Hec
breuit̃ sūpta sunt de Ray. W. In-
no. ⁊ Hosti. Et addit Ray. ꝙ ta-
les ꝑpter h̃ nō sunt cogēdi ad re-
stitutionē certe ꝑsone s̃ paupib⁹.
Et s̄m W. h̃ intelligit̃ de honesta-
te ⁊ ꝯsilio. non aūt de necessitate.
A . nisi ex facto eorū alij forent
dānificati. q2 tunc tenent̃ restitue-
re dānificatis oio. ex̄ de iniurij. c. fi.
B . Et intelligendū idem si quis
emat alia ꝙ̄ victualia. ut aurū uł
argentū ⁊ huiusmodi. ut de talib⁹
caristiā inducat ⁊ ipse lucret̃. Et
de hac materia habes s̃. §. 4°. A

Idem qd̄ in hoc. §. notat̃ in sū. eo.
ti. q. 40. Predictis etiā con. doc.
cano. ut nōt dñs Pe. de ancho. in
c. ꝑ. ex̄. eo. li°. 6°. B
¶ Pone. quidā habet recipe cen- 9
tū ab aliquo in certo termino. ve-
nit tertius emēs ipsa iura ꝯtra de-
bitorē pro ꝑcio nonaginta q̄ nunc
soluit. nūqd̄ emptor cōmittit vsu-
ram? R°. Si iste emit tantū min⁹
quantum vere ē interesse suū. aut
quantū vere ē estimādū siue timē-
dū ne ille debitor soluat. aut qua-
tenus ē futurus labor rehabendi
nō est vsura. Si ꝟo aliter vult di-
minuere preciū solū ꝑpter hoc ꝙ
nūc soluit. s̃ in futuro plus reha-
bebit. ē manifeste vsura. A . quia
ꝑpter ꝑmaturā solutionē minori
emit ꝙ̄ verisimilit̃ res fuerit vali-
tura. ex̄ eo. c. fi. Et sic limitāda sūt
que dicta sunt s̃. §. 5°. de emptione
nominū. B . Et nō ꝙ talis em-
ptio iuriū ꝑsertim qñ de h̃ imine-
ret litigiū si fiat ꝓ minori ꝑcio nō
valet. nec iste emptor poterit plus
petere ab ipso debitore ꝙ̄ in verita-
te soluerit. etiā si residuū fuerit ei
donatū. C. mādati. l. ꝑ diūsas. ⁊. l.
ab Anastasio. q2 ꝓ bono coī sta-
tutū est ne litigia emerent̃ uł mo-
uerent̃. A . Sz si cessio iuriū fiat
ex vera ⁊ integra donatione valet
in totū. alʳ nō valet nisi ꝓ ꝑte dati
ꝑcij. Et hoc verū quo ad petitionē
faciendā a debitoribus ut obuiet̃
litigijs que possent ꝑ huiusmodi
emptiōes occurrere. ut in iuribus

allegatis. Sz quo ad emptorem
ꝛ venditorē talis ꝯtractus bñ va/
let. cū noīa debitorum possint emi
etiā precio minori ꝙ sint ipsa de/
bita. ꝫ uata tñ equalitate. ut dicit
dñs Anto. de bu. in. c. in ciuitate.
ex͂ eo. ut pꝫ s͂. §. 5º. in additiōe. B
10 ¶ Item pone. quedā coitas indi/
get pecunia ꝛ imponit ciuibꝰ pre/
stantiā. s. mutuo ꝓmittēs ꝛ obli/
gans p̄stantibus certa pignora ꝛ
certū lucrū. nūquid prestātes cō/
mittūt vsurā? R. Ex q̄ coacte fa/
ciūt ꝛ ꝓpter ꝫ forte multā incō/
moditatē incurrūt. ita ꝙ ab hoc li/
bent cessarēt si possent. nō est vsu/
ra. Sz iuxta hoc ē alia dubitatio.
videlicet ꝙ si postꝙ ciuis p̄mus
p̄stitit veniat secūdus ꝛ emat iura
a p̄mo ꝓ minori p̄cio eo ꝙ nunc
soluit ei. nūquid iste secundus cō/
mittit vsurā? R. ut in p̄cedēti. §.
dicit. A. Certe iste ꝯtractus ma/
nifeste apparet vsurariꝰ. cū quicq̇d
accedat sorti in mutuo sit vsura
nisi affuerit verū ꝛ certū interesse.
qd̓ pōt estimari etiā ex dubio euē/
tu ꝫm ꝯditiones ꝑsonaꝝ. ut s͂. vsu/
ra p̄. §. 15º. Nō aūt pōt poni interesse
certū ꝓ incerto. ut ibi patet. ꝛ nōt
dñs Anto. in. c. salubriter. ex͂ eo.
Nec excusat a pctō in hoc casu co/
actio uel alia necessitas. ex͂ eo. sup
eo. ꝛ qd̓ me. cā. c. sacris. Et si prin/
cipalis ē illicitꝰ. similit̄ ꝛ accesso/
rius. ex͂ de re. iur. accessoriū. li. 6º.
Sed si coitas nō accipit mutuo. ꝫ
ita ut reddat acceptū. lꝫ ꝓ illo an/

nuati aliq̇d tribuat sicut fit in im/
prestitis venetiaꝝ. ꝛ in montibus
florentie. ꝛ in locis Ianue. Aliꝰ ē
casus super q̄ theologi ꝛ doctores
diuersa dixerūt. Sz saluo meliori
iudicio ꝯtractus videt̄ licitꝰ. cū in
hoc casu nō sit mutuū. ꝫ potiꝰ ven/
ditio redditu ciuitatū q̄ fieri pōt.
ut tetigi s͂. §. 5º. ꝛ nōnt. doc. ex͂ eo. i
ciuitate. vbi ꝛ dñs Anto. addit.
Et p̄dicta faciūt ad illud qd̓ vene/
tijs sepissime reuocatur in dubiū.
Ibi. n. qui hactenꝰ ꝯtulerūt pecu/
nias in coī describunt̄ singillatim
deinde coē respōdet eis q̄libet anno
ꝓ cētenario qñq3 quinq3 qñq3 mi/
nus. ꝫ capitale nūꝙ restituit. ꝛ vo/
cat̄ imp̄stitita. Et ille q̇ hꝫ in coi/
tate dicta mille uel tria milia ven/
dit alijs ius suū ꝛ emolumentū cōe
qd̓ ꝑcipit. querit̄ an iste ꝯtractꝰ sit
licitus. Et respōdet. Ex p̄dictis pꝫ
ꝙ sic. q2 recipit redditū in pecunia
iā ꝯstitutū. Itē idem redditus cre/
scit ꝛ decrescit. ꝛ posset coitas i to/
tū abolere si vellet ꝛ nihil respōde/
re. Itē non ē q̄si maior redditꝰ ꝙ
esset vnius possessionis imobilis.
ꝛ sic videt̄ ꝙ licitꝰ sit ꝯtractus ta/
lis ꝑ p̄dicta iura ꝛ rōnes. hec ille.
Idem etiā dicit dñs Pe. de ancho.
in. c. vsuraꝝ. de vsur. li. 6º. Et sub/
dit. Reperio tñ int̄ ꝯsilia Federici
ꝯsilio. 292º. quendā theologū di/
sputasse latissime questionē istam.
ꝛ ꝯclusiue tenuisse ꝙ quo ad tem/
pus ciues coacte mutuantes coi/
tati nō sit vsura cēsenda si q̇dē ꝓ

illa forte coacte mutuata aliquid
recipiant. Ab ipsis aūt emere ta-
lem redditū ānuū vsura ē. Cuius
rōnes ⁊ motiua nō refero. qꝛ iudi-
cio meo de iure efficacieꝛ nō ꝯclu-
dunt. nec tollūt rōnes. ⁊ illa que
ꝑ doctores supius sūt dicta. h̄ ille.
Predicta etiā pñt itelligi vera nisi
ciuitas ꝯstituat ꝑdict̄ nouos red-
ditus. forte si antiqui in similib⁹
uel alijs sunt ꝯsūpti. qd̄ nō liceret
qꝛ huiusmodi emi nō pñt. ita ut q̇
eos vēdit ad illos obligeꝛ. ut nōꝛ
in dicto. c. in ciuitate. ꝑ doc. ⁊ nōt
dñs Pe. in prefato. c. vsuraꝝ. vbi
q̄rit an sit licita emptio reddituū
alicui⁹ castri uꝉ fundi ad certū tē-
pus uel incertum. puta ꝓ se ⁊ suis
heredibus. Et respōdet ꝰm Jo. an.
Inno. ⁊ Hosti. in dicto. c. i ciuita-
te. ꝙ sic. nec sapit vsurā qñ talis
redditus erat iā ꝯstitutus añ cō-
tractū. puta census. tributū. pēsio
⁊ similia. Secus si tpe cōtractus
nascaꝛ siue cōstituaꝛ. Et idē dicit
in emptione nois siue actionis. ut
actio iam nata ad mille possit emi
ꝓ minori ꝑcio. Patet ergo ꝙ pro
ꝑdictis imprestitis noui redditus
ꝯstitui nō possent. aꝉ essent illicita.
⁊ similiter forent illicita ⁊ supꝑ no-
uis ⁊ antiquis si ex ipsis dāmifi-
careꝛ res publica que equipatur
pupillo. C. de iure rei pub. l. rē pu-
blicam. li. xi. Qñ ci⁹ administra-
tores nō possunt eam dānificare.
nec factū eoꝝ i damnū rei publi-
ce valet. ff. de decre. de curi. l. am-
bitiosa. ⁊. C. de trāsac. l. preses. Et
in his casibus potest intelligi di-
ctū tenentium huiusmodi impre-
stita nō fore licita.

¶ Circa ꝑdicta ꝑ quero. q̇d si ali- ij
quis nō vult emere ꝑdiū ꝰ reddi-
tum ex alterius ꝑdio. ꝓpter quod
predij dñs cōstituit nouū redditū
forte locando alicui perpetua lo-
catione ad certū affictū in pecunia
uel rebus alijs cōstitutū quē ven-
dit ꝑdicto. an ꝯtractus sit licitus?
R°. Quidam dicūt ꝙ sic. quia hic
ē pura emptio ⁊ venditio. ⁊ sic po-
test fieri sicut supra dictum est de
emptione redditus iam cōstituti.
Sed alij ꝯtra. quia non potest ita
fieri fraus in redditu iam ꝯstituto
sicut in eo q̇ ꝯstituiꝛ de nouo. Un-
de dicunt ꝙ ex huiusmodi cōtractu
non potest percipi vltra q̄ꝫ datum
sit. Inno. in. c. in ciuitate. ex eo. nō
approbat nec reprobat. ꝰ ait. Cer-
te bene cōsulendū est omnibus fi-
delibus ꝙ ab huiusmodi ꝯtracti-
bus abstineāt. s. ꝙ de nouo ꝓpter
hoc constitutū redditū uel actionē
non emant. Et subdit. Illud autē
penitus videtur illicitū ꝙ ipse idē
qui dicitur emptor in se cōstituat
redditum ⁊ actionem qua se obli-
get ad plus dandū in pecunia uel
specie q̄ꝫ acceperit. Aduertēdum
ꝙ Inno. vocat hic emptorem illū
qui in secundo contractu resoluti-
uo primi ex pacto de redimendo
emit qui in primo fuit venditor.
ut patet per dominum Anto. de

bu.ibidem de quo s̄.§.5°. in addi-
tione. Nā appellationibus empti-
onū. venditionū. locationū ⁊ con-
ductionū promiscue vtimur.ff. de
ac.emp.l.veteres.⁊.l.se.

12 ¶ 2°. quero.quid si q̇s emit pre-
diū cū pacto de redimēdo vsq₃ ad
certū tempus uel qñcunq₃ preciū
reddat̄. ⁊ interim emptor ipsū lo-
cat venditori ꝑ certo affictu.an sit
licitū ? R̄x°. Prima facie ꝯtractus
licitus videt̄. Nā licitū est vende-
re ac etiā emere cū pacto de redi-
mēdo ad certū tēpus uel qñcūq₃.
C.de pac.int̄ emp.⁊ ven.l.2. Sed
verū est ꝙ sub isto ꝯtractu pōt fa-
cilit̄ palliari vsura.⁊ iō ex circū-
stantijs pōt p̄sumi in fraudē vsu-
raꝝ factus.ꝓ si in loco vbi agitur
ꝯsueuit huiusmodi fraus i tali cō-
tractu fieri. Nā p̄sumit̄ actum qḋ
est ꝯsuetum.ff.de edili.edic.l.ꝙ si
nolit.§.q2 assidua.⁊ de aqua plu.
ar.l.si prius.§.si recte.2°. qñ etiā
si i loco nō sit ꝯsuetū.tñ ipse ꝯtra-
hēs ē vsurari⁹. q2 p̄sumit̄ id agere
qḋ cōsueuit facē.ff.de pig.ac.l.ut
vniuersorū.⁊ ex̄ de re.iur.semel.
li°. 6°. Et in simili nōt Inno.s.in
pena apposita ab vsurario i.c.suā.
ex̄ de pe. Et idem alij doctores.ut
patet s̄.vsura ꝓ.§.22°. in additi-
onibus.3°. si modicū fuit precium
emptionis.uel factū fuit pactū de
redimēdo ꝓ maiori ꝑcio.ut s̄.§.
3°. cū additionibus.4°. si ex pacto
cōmodū uel incōmodū rei vendi-
te excepto ꝯstituto affictu ꝑtineat
ad venditorē eiusdem rei ꝯducto-
rem. Nā huiusmodi ē ꝯtra naturā
emptionis.cū re empta statim cō-
modū uel incōmodū ad ipsū de-
beat ꝑtinere emptorē.ff.de pi.⁊ cō-
mo.rei.ven.l.illud. Et sic pōt p̄su-
mi in fraudē factū. p̄sertim si ipse
conductor ⁊ venditor non possit se
qñ voluerit ab obligatione huius-
modi affictus liberare.cū in effe-
ctu talis ꝯtract⁹ sit quedā emptio
redditus de nouo ꝯstituti.ad quē
ipsemet ꝯstituens ⁊ vendens ob-
ligat̄.qḋ est penitus illicitū.ut pa-
tet ꝑ Inno.ex̄ eo.i ciuitate.⁊ in.§.
p̄cedenti.cū potius attendi debeat
reꝝ effectus q̄ꝫ verboꝝ variatio si-
ue circuitus.ex̄ de cle.nō resi.c.re-
latū.et.C.man.l.ab Anastasio.⁊
i.c.cū q̇d.de re.iur.li°. 6°. maxime
cū nō sit fraudibus cedendū s̄ ob-
uiandū.ex̄ de diuor.quārto. Item
si nulla adest vsuraꝝ fraus.cū tale
pactū ꝙ venditor teneat̄ recōdu-
cere ꝯtineat iequalitatē si emptio
facta est ꝑcio equalenti ipsi rei.cū
⁊ rem habeat ꝓ precio.⁊ insuꝑ hāc
obligationē que iudicat̄ pars ꝑcij
vltra preciū ꝯstitutū.ff.de ꝯtrahē.
emp.l.fūdi ꝑtem.. Et ideo emptor
in hoc grauat venditorē vltra lici-
tum emendo minori precio dicta
obligatione cōputata.⁊ sic ad re-
stitutionē tenet̄.ut s̄.emptio.§.2°.
Item potest presumi fraus vsura-
rū si q̇s propria predia vēdat ad
huiusmodi ꝯtractus faciendos.
quia nō est verisimile ꝙ intendat

emere aliena quã ꝓpria nõ inuti-
liora vendit. cum hec sint cõtraria
⁊ nemo presumaẛ velle ex incon-
tinenti contraria agere. l. non ad
ea. ff. de con. ⁊ demon.

k ¶ 3º. quero quid si quis vendat
pecuniã. puta aurũ ꝑ maiori pre-
cio q̃ sit cõmunis cursus? R. ꝙ
si vendens nõ potest pretẽdere ali-
quod licitũ interesse. puta laboris
⁊ sumptuũ huiusmodi negociati-
onis uel iminens damnũ seu ces-
sationẽ iusti lucri ẛm estimationẽ
dubij euẽtus illicite agit. cum hoc
videatur quoddã equiualẽs mu-
tuo vsurario. s. ex simplici datio-
ne pecunie plus aliquid accipere.
Et si nõ esset vsura saltem oio est
lucrũ illicitum cum vendat rem
maiori precio q̃ valeat. ⁊ ad resti-
tutionẽ obligatur lʒ emptori res
fuerit necessaria seu lucrosa. ut s.
emptio. §. 2º. Et ex hoc põt discer-
ni qualiter cambia possent illicite
fieri. s aperti⁹ ⁊ magis illicite fiũt
quãdo cãpsor primo dat aliquã
pecunie quantitatẽ ut aliam ma-
ioris precij recipiat sine interesse.
de quo dictũ ẽ. quia hoc casu apte
ẽ mutuũ vsurariũ cum minus de-
derit ⁊ plus velit accipe lʒ ad pal-
liandum interponaẛ loc⁹ uel alius
fictus cõtractus. ut s. vsura ꝑ. §.
22º. Et sic dupliciter cambia fiũt.
videlicʒ quia aut campsor recipit
maiorem sũmam ⁊ reddit mino-
rem. de quo dictum est in ꝑncipio
§. aut ꝑ dat minorẽ ⁊ postea reci-

pit maiorem. de quo nũc tactũ est
Et ad istos duos modos genera-
les omnia ꝑticularia cambia re-
duci possũt. ⁊ discerni vtrum sint
licita. Nã illicitũ videtur quicq̃d
pro cambio accipitur vltra id qȯ
datur excepto predicto legitimo
interesse. B

Usura iiij°. de vsu-
rarijs manifestis. Quis dicaẛ ma-
nifestus. R. ẛm Hosti. Uno mo-
do dicitur manifestus per euiden-
tiam facti. puta quia mensam te-
net paratã ad vsuras. ar. ex̃ de co-
ha. cle. ⁊ mu. tua. et. c. fi. Alio mõ
si sit de hoc in iure ꝯfessus uel con-
uictus. Sed sola fama nõ sufficit
ut manifestus dicaẛ. A. s. quo
ad penas positas ꝯtra manifestos
vsurarios. extra eo. quia in oibus
⁊ ex̃ eo. q̃q̃. li. 6. Item vsurarius
dicitur manifestus post publicati-
onẽ. Et ad publicationẽ faciendã
sufficit ꝙ vocatus cõfiteatur. uel
negans ꝑ testes cõuincatur. ex̃ de
coha. cle. ⁊ mu. c. fi. et. c. tua. Suf-
ficiunt etiã certa argumẽta. cum
fama. puta quia apparent aliqua
instrumẽta facta i ꝯtractu pigno-
rationis seu venditionis. in quib⁹
dicitur ꝙ fructus nõ debent com-
putari nisi in sortẽ. ex̃ eo. cũ in dio-
cesi. Et q̃uis null⁹ appareat ac-
cusator sup hoc. tamen procedet
episcopus ex officio suo qui potest
compellere vsurarium ad restitu-
tionem faciendam ẛm eũ. Hosti.

⁊ in sū.li°. 2°. ti.6.q.48. Et etiam dn̄s Anto. de bu. dicit in.c.q2 in oibus. extra eo. ꝙ manifesti vsurarij dicunt notorij. uł ꝯtra quos est fama cū aliquibus indicijs. ⁊ postea sunt publicati. p dictū.c.cū in diocesi. Et ibi etiā videt̃ ꝭ sentire glo.lꝫ manifestū ꝓprie dicat̃ quod certū est ⁊ ꝓbari potest etiā si nō sit notoriū ꝭ interdū ponitur ꝓ notorio.2.q.i.manifesta. Et ibi de hoc glo. magistra. B

j ¶ Que pena publicoꝝ vsurariorum? R°. ſm Ray. Ipso iure sunt excoicati. non dico simpliciter sed q̃ntum ad tria. videlicet ꝙ non debēt recipi ad coionem altaris nec debent recipi eoꝝ oblationes. nec debent recipi ad ecclesiasticam sepulturā si in ꝭ peccato decesserint. ex̃ eo. quia in omnibus.

2 ¶ Quid si sacerdos recipiat oblationem manifesti vsurarij? R°. Reddere cōpellitur. ex̃ eo. quia in oib⁹. Et ſm Hosti. dari debet ep̄o. ut ſm eius ꝓuidentiā restituat̃ illi a quo vsura extorta est si inuenit̃. alioq̄n paupibus. ar.20.q.3. constituit. A. Parū facit hoc.c.ꝭ de hoc latius dictū est s̃. restitutio ꝑ. §.ꝑ. B. Et debet sacerdos manē suspēsus ab executione officij donec satisfaciat arbitrio ep̄i. Eandē penam incurrit qui eos tradit ecclesiastice sepulture. in dicto.c.q2 in omnib⁹. ꝭ hodie sepelientes sūt excoicati ipso facto. ut in cle. eos. ex̃ de sepulturis.

¶ Que pena cōcedentiū domos vsurarijs alienigenis? R°. Nec collegiū nec alia vniuersitas aut singularis ꝑsona debet ꝑmittere ꝙ vsurarij alienigene. s. nō oriūdi de terris ipsoꝝ publice vsurā exercentes uel exercere volētes habeant domos ꝯductas seu aliter habitent in terris suis. ꝭ omnes infra tres menses expellendi sūt de ipsis terris. Item nemo debet eis locare uel alio titulo concedē aliquā domum ad fenus exercendū. al'si sunt p̄triarche. archiep̄i uel ep̄i incurrunt ipso facto suspensionē. Si aūt sūt minores clerici singulares incurrūt excoicationē. Si ē collegiū uel vniuersitas incurrūt interdictū. Et si talem sn̄iam per mēsem sustinuerint. A. s. aio indurato. ut in.c.ꝑ. de quo.j. B. ex tūc terre ipsoꝝ sūt interdicte. q̃ diu ibi vsurarij morant̃. Si ꝟo sunt laici. debēt ꝑ ordinarios eccl'iastica censura cōpelli. ex̃ eo.c.ꝑ.li°.6°. A. Et ibi nōt dn̄s Pe. de ancho. ꝙ hoc itelligit̃ de vniuersitate seu collegio tā eccl'iastico q̃ seculari ſm W. ⁊ Archi.lꝫ aliqui intelligant solum de eccl'iastico. Et addit. Nō ob. ꝙ ſm istum intellectū totus orbis eēt interdictus. quia est fatēdū ita esse vbi ista attēptātur. Et lꝫ istud sit rigorosū. nō minus durū est ꝙ ep̄i ⁊ prelati ⁊ minores clerici sint suspensi ⁊ excoicati. ut dicit tex. Sed ꝯtra ista inquit remediū est ꝙ prelati hācc cō- 3

stitutionē frequēter faciant publi/ carī. sicut eis p̄cipit̄ in.c.ꝑ.de loca. ⁊ accu. sicut oli. Et qꝛ nec illa nec alia eis incūbentia pagunt. potest eis obijci id qd̄ notat̄ de re.eccle. nō alie.c.fi.in his ꝟsib⁹.videlicet Ep̄i muti sciūt iure suo male vti. Cū sint cornuti nō audent corni/ bus vti. hec ille. Itē pena hui⁹ ca/ pituli obtinet ꝯtra oēs vsurarios tā iudeos q̄ xp̄ianos.cū indistin/ cte loquatur. sicut ⁊ cle.ex graui. ex eo. que cōprehēdit etiā iudeos. ut pꝫ ibi p glo.sup ꝟ.censura. Ibi etiā idē tenere dicit̄ Paul⁹ de ele/ acarijs. ⁊ dn̄s Dn̄icus de sancto Geminiano in.c.vsurarꝫ.ex eo.li. 6. ⁊ dn̄s Laurē.de Floren.in suo tractatu de vsuris.q.146. ⁊ Bal. in quodā ꝯsilio qd̄ incipit. Int̄ iu/ deos. vbi dicit̄ q̄ clericus locans iudeo domū ad publice fenerādū ipso facto ē excoīcatus.p dictū.c. i. Et subdit q̄ dicit̄ q̄s locare iu/ deo ad fenerandū si sciebat q̄ ta/ lis consueuerat publice fenerari. Nā ex q̄litate psone p̄sumit̄ q̄ ad h̄ fecerit.ut. C.familie herc̄.l.si fi/ li⁹.et.ff.de pigno.act̄.l.ul̄ vniūso/ rū. Et presumit̄ anim⁹ ex effectu C.de iniurij.l.si nō cōuitij. Immo si locator a principio hoc nesciuit statim q̄ sciuit iudeū publice fe/ nerari. debet eum de domo expelle/ re. al̄ ad hoc cōsentire videtur. 83. dis.error.cū similibus. h̄ ille. B

4 ¶ Quomodo vsurarij manifesti possunt recipi ad confessionem uel ad sepulturam? R. Non sufficit q̄ in vltima voluntate mandēt de vsuris satisfieri. sed oportet q̄ uel de ipsis sit satisfactū ꝓut eorum facultates patiunt̄. uel saltem q̄ illis quibus faciēda est restitutio si p̄sto sint. aut alijs qui illis pos/ sunt acquirere. uel illis absentib⁹ ordinario loci uel vices eius ge/ renti. aut rectori parochie ipsius vsurarij. coram aliquib⁹ fide di/ gnis idonee de restitutiōe sit cau/ tum siue prouisū. ita.s. q̄ si quā/ titas sit manifesta illa exprimatur alioquin est moderanda arbitrio recipientis eam. Ipse tamē si sci/ enter moderetur minorē tenetur ad restitutionem residui. Nullus interesse debet testamentis mani/ festorum vsurariorum uel eos ad confessionem admittere uel ipsos absoluere nisi fecerint satisfactio/ nem. ut dictum est. Testamenta quoq̄ eorum ipso iure sunt irrita. A .nisi predicta fecerint. ut in.c. quod sequitur. B .ex eo.c.q̄ q̄. li. 6. A .Et ibi additur. Omnes autem religiosos ⁊ alios qui ma/ nifestos vsurarios contra presen/ tis sanctionis formā ad ecclesia/ sticā ausi fuerint admittere sepul/ turam. pene in lateranensi cōcilio ꝯtra vsurarios ꝓmulgate statui/ mus subiacere. B

Usura v°.

s. de ser/ uientibus ꝓcuratoribus. fautoribus ⁊ familia vsurarioꝝ. Queritur q̄

quid de seruientib⁹ vsurariorum qui nihil habent pter vsuras? R. sm W. Credo q possint licite accipere ab vsurarijs mercedē suam si seruiūt vtiliter in licitis ⁊ honestis aut necessarijs. Nam vtilitas quā consequūtur vsurarij ex opere seruientiū compēsatur cū mercede quam dant seruientib⁹ illis. nec possunt dici pauperiores pper mercedem datam. cum loco mercedis habuerint cōmodum operaꝝ Si autem seruierint in illicitis nō credo q debeant recipere mercedē de huiusmodi. Idem de cultorib⁹ ⁊ alijs eoꝝ mercenarijs. A. De hoc plenius est dictū s. restitutio. p §. 13. in additione. B

j ¶ Quid de eo qui cōsuluit alicui ut feneretur. uel qui mutuat gratis feneratori ut feneret. uel q cōtrahit societatem cum aliquo ad fenus exercendū. uel qui mutuat vsurario ut feneret ⁊ iste participet lucri. nūquid omnes tales tenent in solidū? R. sm W. Quidam dicunt q qui inducūt illos ad fenerandū qui al' non erant feneraturi tenētur in solidum. Si vo al' essent feneraturi nō tenent nisi qtum ad eos puenit. Et subdit. Ego credo sine pиudicio q in neutro casu taliter inducētes teneant nisi qtum ad eos puenit. Et qtum ad h cōditio eoꝝ est melior q eoꝝ qui prestant fauorē in rapina uel in furto. qꝛ ipsi tenent etiā si nihil puenit ad eos. ⁊ hoc ideo qꝛ rapina uel furtū fit simplicit cōtra volūtatem dñi. s vsura puenit ad creditorē de volūtate dñi. Nec inuenio iura dare actionē debitori cōtra hui⁹modi inductores seu fautores ad repetendū ab eis illas vsuras qs ipsi debitores soluerūt illis inductis. sicut dant actionē cōtra illos quoꝝ opere uel cōsilio fiunt furta uel rapine lȝ nihil ad eos puениat. A. Idem in sū. li. 2. ti. 7. q. 61. B. Prima aūt opinio tutior est saltem qn principales nō essent soluendo. Oēs enim tales indubitant sūt pticipes culpe. A Non tamē ppterea tenent ad restitutionē principalit uel in solidū nisi inqtum fuerint cā damni. ita q sine eis datum nō fuisset. ut s. restitutio 3. §. p. Damnū antē dat nō in mutuo pecunie s in vsuraꝝ exactione. ideo pticipans in solo mutuo tenet ad solum peccatū ⁊ nō ad restitutionē. nisi ex vsura accepti. Participans vo in exactiōe ut i inueniendo cautas fictiones ul' alias bene tenet ad restitutionē. Et in h casu intelligatur secunda opinio. B

¶ Quid de eo q accipit vsuras noie alieno ut tutor. curator uel pcurator? R. sm Ray. Sic phibetur aliqs accipe vsuras noie suo ita ⁊ alieno. dis. 46. sicut non suo Et si accepit alieno nomine tenetur ad restitutionē si ille cuius nomine accepit nō est soluēdo uel nō vult restituere. Nam facientes ⁊ z

ꝯsentiẽtes pari pena puniunt̃.z.q.
i.votũ.in fi. Sꝫ ỽm ꝙ addit Hosti.
A .qui etiã in sup̃dictis ꝯcordat
cũ Ray.eo.ti.in sũ.q.63. B .ille
in cuius vtilitatẽ versũ est.ꝓ ⁊ ꝓn-
cipaliter tenet̃.ali⁹ in subsidiũ.ff.
de eo ꝑ quẽ fac.erit.l.ex hoc edicto
Et hec indubitant̃ vera sũt de tu-
tore.curatore ⁊ ꝓcuratore. eo ꝙ
prestant auctoritatẽ talibus. Se-
cus de eo q̇ nudũ ꝓbet ministeriũ.
ut dicet̃ in.§.se. Itẽ sciendum ꝙ si
ille soluit cuius noı̃e accepte sunt
vsure ceteri liberãt̃. A. Exceptis
illis q̇ ex vsuris aliq̇d habuerunt.
ut s̃.restitutio 3°.§.3°. Et idem qḋ
in hoc.§.notat̃ in dicta.q.62. B
3 ¶ Quid de illis famulis qui de
mandato dñoꝝ dant pecuniã ad
vsurã debitorib⁹ ⁊ suscipiũt postea
ab eis? R°. scḋm W. Si nihil ad
eos ꝑuenit nõ credo ꝙ teneantur
ꝓsertim si illi dñi al̃ ⁊ ꝑ seipsos ex-
ercent vsuras.uel ꝑ alios exerce-
rent si non ꝑ istos. A .Idẽ in sũ.
eo.ti.q.63. Qḋ intelligendũ ẽ nisi
isti famuli cooꝑent̃ ad exactionẽ.
Nã tunc tenent̃ ad restitutionẽ.p-
ut dictũ ẽ in.§.ꝓcedenti.ꝑpt̃ ean-
dem rationẽ.s.dãnificationis.ex̃
de iniurĳ.c.fi. B
4 ¶ Quid de eo q̇ gerẽdo negociũ
alienũ sine illius mãdato fenerat̃
ad opus eius? R°. ỽm W. Tenet̃
ad restituendũ vsuras lꝫ ad eum
nihil ꝑuenerit. Fuit.n.actor ⁊ mi-
nister ꝯtractus vsurarĳ. A .Idẽ
in sũ.eo.ti.q.64.vbi notat̃ qḋ di-
citur in.§.se. Et vtrũq; intellige
ỽm distinctionẽ de q̃ s̃.in.§.2°. B
¶ Quid de illo qui cũ vellẽ mu- 5
tuare gratis induxit me ut darẽ
sub vsuris? R°. ỽm W. Tenet̃ si-
cut ⁊ ille q̇ in ꝓcedenti.§.dictus ẽ
qꝛ idebite impediuit vtilitatẽ.pxi-
mi ⁊ ei damnũ adduxit.
¶ Quid de notarĳs qui suꝑ vsu- 6
ris sciẽter ꝯficiũt instrã? R°. scḋm
Hosti. Periuri sunt.qꝛ qñ creãtur
solẽt iurare ꝙ talia nõ facient.sic
⁊ ꝑ ꝯñs sunt infames.nec de cete-
ro pñt testificari nec instrã ꝯficere
ex̃ de testa.lꝫ ex quadã.§.ꝓ.ad fi.
A .Idẽ in sũ.eo.ti.q.45. B. Si
tñ ob hoc recipiũt pecuniã non te-
nẽtur restituere.qꝛ recipiũt eã pro
oꝑe suo q̃uis illicito.de quo vide
s̃.restitutio ꝓ.§.pl't. A .Et ibi de
hoc latius in addit̃. Ubi etiã põt
patẽ ꝙ tenent̃ notarĳ ad restitu-
tionem qñ recipiũt ab accipiente
mutuũ cũ ille nõ turpiter dederit.
⁊ similiter qñ ex eoꝝ cautelis seu
instrumentis secuta foret exactio
q̃ al̃ nõ fuisset secuta.ut s̃.restitu-
tio 3°.§.ꝓ. Et idẽ foret in testibus
ꝓpter eandẽ rationem. B
¶ Quid de ꝓlatis qui subscribũt 7
⁊ sigillãt cedulas vsurarias? R°.
ỽm Hosti. Si ꝓlatus non legit te-
norẽ uel etiam si legit ⁊ vsura nõ
apparebat.qꝛ forte ibi posita ẽ ma-
ior quãtitas q̃ sit mutuata.⁊ ipse
ꝓlatus nõ diligenter ꝯsiderat.fa-
tue facit ꝫ tñ ỽm veritatẽ nõ ꝯsen-
tit. Si ꝟo legit ⁊ veritatẽ percipit

particeps ē pctī ꝛ nō cōmodi vsu-
rar͂. Nā subscriptio in multis ap-
ꝓbationē inducit. ex̄ de sen. ꝛ re iu-
di. cum inter vos. Idē Hoff. A
Idē etiā i sū. eo. ti. q. 46. Et h̄ casu
idē videt̄ dicendū de istis ꝑlatis q̄
ad restōnē q̄ꝫ ꝛ de notarijs in p̄ce-
dēti. §. dictū ē ꝓpē eandē rōnē. B

8 ❡ Quid de vxore ꝛ familia vsu-
rarij? R°. Dic ut s̄. restitutio 5°. §.
2°. A. Melius de hoc s̄. restitu-
tio p̄. §. 13°. in additione. B

Usura vj°

s. de restitutione vsurarū. ꝛ p̄ queri͂t. Utrū si non fuerit intētio creditoris aliquid recipe͂ sꝫ postea debitor aliq̄d dat. teneat͂ creditor ad restitutionē? R°. s̄m W. Si ꝓbabilit̄ credit q̄ ex dilectiōe sola gratis ei dederit. nō tenet͂. Si v̄o credit uel ꝓbabiliter estimat q̄ ꝓpter mutuū acceptū uel ulteri͂ retinendū dederit tenet͂. A. s. inq̄stum ē factus locupletior de ꝯsūptis bona fide. ff. de pcti. here. l. vtrū. In bona aūt fide nō est qui credit uel ꝓbabiliter dubitat q̄ non ꝓpter merā dilectionē. sed ꝓpter predictas causas ei dederit. s̄m eundem W. ꝛ in sū. li. 2°. ti. 1. q. 8. B

j ❡ Pone q̄ debitor nō gratis vsuras soluit postea ad manus huiusmodi debitoris venerūt aliqua de bonis creditoris. nunquid pōt de eis satisfacere sibi ꝓ vsura quā ei soluit. A. W. tenet q̄ sic ut in dicta. q. 8. B. De hoc casu dic ut s̄. bellum p̄. §. 4°. A. Cōiuncta additione. B

z ❡ Quid si creditor gratis quidē mutuasset. sꝫ tn̄ induci͂t ad mutuādū. q2 habet spem recipe ultra sortem. nō ex dilectione sꝫ ꝓpter mutuū. nūquid tenet͂? R°. s̄m W. Sic q2 sola spes facit vsurariū ut dictū est s̄. vsura p̄. §. 2°. et 3°. A. Dic clarius q̄ si spes cōmodi fuit p̄ncipalis cā mutui vsura cōmittitur Sec͂ si secūdaria. ut s̄. vsura p̄. §. p̄. ꝛ ibi latius in additione. Et licꝫ vsurari͂ mentalis teneat͂ ad restitutionē. ex̄ eo. ꝯsuluit. nō tn̄ sic tenetur symoniac͂ solū mentalis. ex̄ de symo. c. fi. Et est rō. q2 in symonia ē turpitudo vtriusq̄ ptis. ꝛ ex solo iure hūano pecunia symoniace accepta restituēda est nō illi q̄ turpit̄ dedit sꝫ eccl͂ie. Ūn̄ nec Heliseus giezi p̄cepit restituere pecuniā quam accepit a Naaman. Et ideo papa in hoc casu pōt statuere q̄ꝫ vult. Posset etiam dispēsare q̄ non solū in mētali symonia sꝫ etiā in expssa ꝑ pactū posset retineri q̄ꝫ esset symoniace acquisitū. Sꝫ in vsura nō est turpitudo dantis. ꝛ iō iure diuino ꝛ nāli equitate facienda est restitutio. Nec etiā posset in hoc casu papa dispēsare s̄m W. ut in sū. eo. ti. q. 9. Et quod dictū ē in vsura obtinet ꝓpter eandē rationē etiā in acquisito ꝑ symoniā q̄ñ solū ex pte recipientis adest turpitudo. ex̄ de symo. c. dilectus p̄. B

3 ❡ Qualiter vsurarius cōpellitur

restituere? R. ẜm Ray. Si ē pu-
blicus. cōpellit per diuersas penas
iuris q̃s habes s̃. vsura 4. p totū
Itē ois vsurarius pōt cogi ad re-
stituendū p excoicationem. ex̃ eo.
qm̄ non solū. Itē 3. mō compellit
qꝛ si vsurarius repetat ab aliquo
vsuras repellit p exceptionē donec
ꝛ ipse restituerit vsuras uel fecerit
posse suū. ex̃ eo. qꝛ frustra. Et eisdē
modis cōpellūtur heredes. ex̃ eo.
tua. et. c. michael. A. Et ibi patꝫ
ꝙ hoc obtinet etiā quo ad disposi-
tionē dicti. c. qꝛ frustra. s. ut repel-
latur a restitutiōe vsuraꝝ ut dictū
est. propter vsuras extortas ab eo
cuius ē heres. B. Con. Hosti. et
Goff. A. Idē in sū. eo. ti. q. 41.
Et ibi additur ẜm eosdem. ꝙ hec
compulsio fiet omni appellatione
remota. Sed forte h̄ pōt intelligi
quo ad notorios vsurarios. cū in
notorijs nō requirat ordo iuris.
2. q. i. manifesta. B

4 ¶ Quid si quis repetat vsuras ꝛ
excipiat ꝯtra eū ꝙ ipse nō restituit
vsuras quas extorsit. ꝛ ille respon-
det se eē paratū restituere si sit qui
petat. quō ꝓcedet iudex ecclasticꝰ?
R. ẜm Goff. Faciet ꝑconiçari ꝙ
quicūqꝫ soluit tali vsuras veniat
ꝛ ostēdat ꝛ satisfaciet ei. ꝛ si nō ve-
niet aliquis ꝓcedet prior petitio.
si veniāt ꝛ ꝓbent fiet eis restitutio
Nec sufficit in h̄ casu dari pigno-
ra uł cautiōes. ex̃ de sen. ꝛ re iudi.
cū aliquibus. ff. de pigno. ac. l. ꝙ si
nō soluē. Et intellige nisi magna
causa forsan interueniat. ut dicit
Hosti. ꝛ Inno. sup. c. quia frustra.
ex̃ eo. A. Idem in sū. eo. ti. q. 49
B. Or si is a quo acceperat vsu-
ras non sit superstes. nec eius hēs
mandabit iudex pauperibus ero-
gari. extra eo. cum tu. Et postq̄ h̄
factum fuerit petitio ꝓcedet. alr̄ nō
Et idem dicendū si viuat h̄ nesci-
tur vbi sit. uel si scitur ꝛ ad eū mit-
ti non potest. tūc simili̇r detur pau-
peribus. ex̃ de iudeis cū sit. nisi spe-
retur de ipsius aduētu. tunc enim
pecunia ꝯsignabitur ꝛ deponetur.
A. De h̄ latius dictū est s̃. restitu-
tio 6. in ꝑn. in additione. ꝟ. quo
ad secundū. cum sequentibus. B
Et ꝓcedet prior petitio. Et h̄ sunt
intelligenda ẜm Hosti. de vsura-
rio notorio. A. Idē in sū. eo. ti.
q. 50. Et dicetur notorius si de h̄
in iudicio fuerit ꝯuictus. ut s̃. vsu-
ra 4. in principio. B

¶ Quō cogetur restituere clericꝰ 5
si fuerit forte vsurarius uel heres
vsurarij? R. ẜm Ray. Si nō vult
satisfacere debet suspēdi ab officio
A. ꝛ beneficio. ut. c. ꝑterea. extra
eo. B. ꝛ si non emendetur debet
deponi. ex̃ eo. preterea. dis. 47. eps
et. c. si quis clericorum. ꝛ postea si
ē incorrigibilis. cogēdus est p po-
tentiā laicalē. ex̃ de iudi. cū nō ab
hoie. A. Et ibi patet ꝙ post depo-
sitionē ꝑus debet puniri excoicati-
one minori. postmodū anathemate
exinde tradi ptāti seculari. B. dis.
i1. non licuit. Nec dꝫ restituere de

rebus eccl'ie. A .nisi quaten⁹ de pecunia illa expẽdiderit in vtilita/tem eccl'ie ſm eũ. Ray. ⁊ in sũ. eo. ti. q. 51. B .ſ de suis si habet. ſ si nõ habet. tũc ſm W. de fructibus quos legitime pcipit põt se libera/re. Facit extra de fideiuſ. c. z. A Idem in dicta. q. 51. B

6 ¶ Quid si debitor iurauit solue/re vsuras? R°. ſm Ray. Põt de/nunciare eccl'ie monitione pmissa ut cõpellat illũ ad relaxandũ iu/ramentũ. ul' si vult soluat ut satis/faciat deo de iuramento. ⁊ postea poterit repetere. ex̃ de iur̃ iur̃. ex ad/ministrationis. et. c. debitores. Qđ si iurauit nõ repetẽ. dico q̃ nõ re/petet directe pter iuramẽtũ ſ in/directe bñ repetet. s. denunciando eccl'ie crimẽ illi⁹ ut sic ad satisfa/ciendũ cõpellat eũ. Si ṽo iurauit q̃ nõ denũciaret. nõ tenet iuramẽ/tũ cũ sit illicitũ. utpote ꝯ pximi sa/lutẽ. Vñ h nõ obstãte põt denũci/are. ex̃ eo. tuas. ⁊ de iure iur̃. quẽ/admodũ. A . Et ibi pz q̃ h verũ ẽ inq̃tũ intẽdat ad salutẽ pximi. Si ṽo pncipalit̃ q̇s intẽderet ad restõnem vsurax sibi faciẽdã. nõ videt̃ excusari a piurio. qꝛ siue per actionẽ siue p denũciationẽ in ef/fectu repetitio ẽ. ⁊ effect⁹ attẽdi dz poti⁹ q̃ ṽba uel circuit⁹. C. mãda/ti. l. ab anastasio. B . Con. Goff. ⁊ Hosti. addẽs q̃ si etiam iurauit debitor non repetẽ nec recipe vsu/ras. nihilomin⁹ dz cogi ad resti/tutionem ⁊ erit pecunia paupibus erogãda. A . qꝛ h casu habet̃ ac si pncipales nõ inuenirent̃. iõ suc/cedũt paupes. extra eo. cũ tu. ⁊ ne vsurarius cõmodũ ex sua fraude reportet. ex̃ eo. tuas. Et idẽ etiã qđ in hoc. §. nõ. in sũ. eo. ti. q. 53. Pre/dictis etiã con. glo. in. c. pmo. et. c. debitores. ex̃ de iureiur̃. B

7 ¶ Quid si de duob⁹ hẽdib⁹ vsura/rij alt̃ fact⁹ ẽ nõ soluẽdo? R°. scdm Hosti. Tũc ali⁹ tenet̃ i solidũ. s. vsq̃ ad quantitatẽ q̃ de hẽditate ad eũ puenit. Nã oẽs res hẽditarie obli/gate sunt. ex̃ eo. cum tua. §. fi. A Hosti. nõ videt̃ h firmit̃ tenẽ. ſ di/cit q̃ opinio h in ꝯspectu multox fauorabilis ẽ q̃tũ ad aias ac satis eq̃ ⁊ ab oibus approbata. iõ non audeo ꝯtradicere. Cõsiderata tñ subtilitate iuris aliud videt̃. nisi q̃ ad heredẽ q̇ nõ fecisset inuẽtariũ. ul' nisi q̃ ad heredẽ ⁊ quẽcũq̃ aliũ respectu rex ex vsura seu ex pecu/nia fenebri acq̇sitax q̃ ad eos titu/lo lucratiuo puenerũt ut teneant̃ ad restitutionẽ si vsurari⁹ siue ei⁹ hẽditas efficit̃ nõ soluendo. ut in sũ. eo. ti. q. 54. Sz glo. i. c. tua nos sentit idẽ qđ dr̃ in isto. §. quã glo. multi doc. canoniste sequũtur. ut nõt ibi dñs An. de bu. Sz ut ipse dicit h non videt̃ dex q̃ oia bona hẽditaria sint obligata p restõne vsurax. de q̃ latius dictũ ẽ s. vsu/ra p. §. 13°. in addit̃. Vñ cũ obli/gatio hereditaria diuidatur inter heredes p hereditariis portionib⁹ nisi sup reb⁹ obligat̃. C. de ac. hẽ.

l.pro hereditarijs.nõ videtur rationabile q vnus heres portet pondus alterius sup rebus non obligatis. ut ⁊ sentit dñs An.de bu. lz multi videãtur simpliciť tenere q si vnus heredũ efficiať non soluẽdo.alter ad restitutionẽ vsurarum in solidũ teneať. quorum dictum põt verificari ut tactũ est quo ad bona ex vsura acq̃sita.ne ex dolo alteri⁹ quis ɔsequať cõmodũ cũ iactura tertij.ff.de eo q̄ quẽ fac.erit.l.fi.⁊ positũ ẽ i dicto.§.13.° i additiõe. B

1 ¶ Pone q vsurarius emit equũ uel prediũ de pecunia vsuraria ⁊ donat huiusmodi alteri.postea efficiť non soluẽdo.queritur vtrũ debitor qui soluit vsuras possit petere rem illã a possessore ⁊ ille teneať restituẽ? R. ꝭm Ray. Et ille põt petere ⁊ iste teneť restituere.ex eo.cũ tu. Succedit.n.h res loco p̄cij sicut econuerso preciũ loco rei.ff. de peti here.l.si rem. Et h verũ est ꝭm W.qñ talẽ rem habuit ex lucratiua cã. Sec⁹ si emisset uel alia cã nõ lucratiua ⁊ bona fide habuisset. Cũ h con. Goff.⁊ Hosti. Et addit Goff.q si res illa ex cã lucratiua ꝑueniat postea ad aliũ ex simili cã.⁊ iste vltimus fuit ille q̃ potuit petere vsuras.liberat⁹ ẽ ille cui res p̄ data fuerit ut ɔ eum agi nõ possit.ff.de ac.⁊ ob.l.cõs debitores. Idẽ Hosti. A. Idẽ in sũ.co.ti.q.55. Et de hoc latius s̃.vsura p̄ §.13.° in additione.ut tactum est s̃.in.§.precedenti. B

¶ Quid de regibus ⁊ p̄ncipib⁹ q̃ cũ possint nõ cõpelliit ad restituendũ vsuras? R. ꝭm W. Dico q tenentur etiã si nihil ad eos ꝑuenit. A. Idem in sũ.co.ti.q.58. Et de h latius s̃.restitutio 1.° §.xi.° B 8

¶ Utrũ vsurarius teneať restituẽ quicquid de pecunia vsuraria lucratus sit? R. ꝭm Ray. Si vsurarius ex pecunia vsuraria negociatus sit ⁊ lucrat⁹ uel emit inde prediũ ⁊ fructus p̄cepit.nõ teneť h restituere. Con. Ul.⁊ Tho.2.ª 2.º q.78.eo q tale lucrũ nõ est fructus pecunie.s humane idustrie.⁊ possessio empta de tali pecunia est res emẽtis ⁊ nõ eius a q̃ accepta fuit vsura lz ei sit obligata. A. de hoc dictũ est s̃.vsura p̄.§.13.° in additione. B. Sed ꝭm q ponit W.si habuit de vsura terrã uel pec⁹.tũc quicq̃d de fructibus illius p̄cepit teneť restituere.qz ex re alteri⁹ habuit. A. Predictis ⁊ his que dicũtur in se.§.con. Ul.⁊ Tho.ut in sũ.co.ti.q.55.vbi ꝭm W.addiť. Idẽ etiã credo de lucro habito de re furtiua uľ rapta si ex eo p̄dia uľ redditus emãť. Et con.predictis Tho.⁊ Ul.ut ibi. Et de sup̄dictis fructibus ⁊ interesse.latius s̃.restitutio p̄.§.4.° i additionib⁹. B 9

¶ Utrũ vsurarius teneať debitori ad damna. R. ꝭm Ray. Teneť ad oĩa damna que ille ꝑpter solutionẽ vsure passus ẽ.ut si domum suã ꝑpter hoc vilius vendidit.⁊ si aliã ɔduxit.aut si ꝑpter h ab alio 10

ſub vſura queſiuit.
iz ¶ Cui reſtituēda ſit vſura ? R̄.
ſm̄ Hoſti. Gnāliter reddi debet ei
a quo quis extorſit uel eius hēdi
⁊ ſi nō inueniaꝛ eſt paupib⁹ ero-
gāda. ex̄ eo. cū tu. Qꝫ ſi abſens ē
eo ꝙ vſurari⁹ trāſtulit ſe ad aliū
locū. teneꝛ ei mittere ſuis ꝓprijs
ſūptibus. Qꝫ ſi ille qui hēbat re-
cipere ab vſurario uel heres eius
trāſtulit ſe alio. tūc mittet ei ſum-
ptibus illi⁹ cui mittit. niſi ex pēſe
excederēt totā ſūmā. tūc. n. debet
paupibus erogari. z. q. 6. ante-
rioꝝ. ex̄ de iudeis. cū ſit. niſi ꝙ ſi
de ꝓximo eius aduentus ſperaꝛ.
tūc fiet ut dictū eſt s̄. §. 5°. C. de
vſur. acceptā. A. Idē in ſū. co.
ti. q. 68. Et de h latī⁹ s̄. reſtitutio
6°. in pn̄°. cum additione. B. De
māiſta plura pn̄t colligi s̄. reſti-
tutio p totū. Quō etiā iudei cōpel
lunꝛ reſtituere. s̄. vſura ꝑ. §. fi.

Uſus clauiū j°

quo ad excoicationes papa-
les. i. quarū abſolutio ſedi aplice
reſeruaꝛ. quoꝝ noticia in p̄dicto
caſu ꝯfeſſoribus valde eſt neceſſa-
ria. de quibus s̄. abſolutio ꝑ. §.
z°. aliquid tactū eſt. ſ hic clarius
⁊ plenius eſt dicendū.
j ¶ Prima ḡ ponitur in decret. i7.
q. 4. ſi q̇s ſuadēte. vbi Inno. dicit
Si q̇s ſuadēte diabolo huius ſa-
crilegij vitiū incurrerit ꝙ in cleri-
cū uel in monachū violētas ma-
nus iniecerit. anathematis vin-
culo ſubiaceat. ⁊ nullus epoꝝ illū
p̄ſumat abſoluē. niſi mortis vr-
gente piculo. donec apoſtolico cō-
ſpectui p̄ſenteꝛ ⁊ ei⁹ mādatū ſuſ-
cipiat. hec ille.
¶ Ad cuius intelligentiā pmo z
ſciēdū eſt ꝙ clericus appellaꝛ etiā
qui habuerit primā tonſurā tm̄.
ex̄ de eta. ⁊ qua. cū ꝯtingat. Et de
tali etiā intelligiꝛ h. ut pōt colligi
ex nōtis p dn̄m Pe. de Ancho. in
c. ꝑ de cle. ꝯiu. li°. 6°. Nōꝛ etiā in ſū.
li°. 5°. ti. 33. q. 89. Idē intelligiꝛ de
quolibet religioſo ⁊ cōuerſo reli-
gionis. ex̄ eo. nō dubiū. Et ſimili-
ter de monialib⁹ ⁊ eaꝝ cōuerſis.
ex̄ eo. de monialibus. Et debet in-
telligi de cōuerſis qui renūciauer-
runt ꝓprijs. nō aūt de retinētibus
ꝓpria. ut nōꝛ in ſū. eo. ti. q. 34. vbi
etiā diciꝛ ſm̄ Hoſti. idē intelligen-
dū de ꝯuerſis ſeculariū eccleſiaꝝ
qn̄ tradiderūt ſe ⁊ ſua diuino ob-
ſequio. Idē etiā dicit glo. in. c. nō
dubiū. Idē q̊ꝫ intelligiꝛ de noui-
tio religionis. ex̄ eo. religioſo. §.
ꝑ. li°. 6°. Idē etiā videꝛ de heremitis
Nā heremite etiā ꝓpriū habētes
gaudēt p̄uilegio clericali ſm̄ glo.
in. c. qꝛ dere. 16. q. i. Et forti⁹ frēs
⁊ ſorores tertij ordinis ſci Fran-
ciſci. ut nōt Bar. in. l. ſp. §. ꝑ. ff. de
iur. imu. ſm̄ frēm Io. de capiſtra-
no i ſuo defenſorio allegās etiā ⁊
plures alios nōbiles doc. videlꝫ
Archidiaconū. Paulū de eleaça-
rijs. ⁊ Io. de lignano in cle. cū ex
eo. de ſen. exco. ⁊ Gençilinum. ⁊

dñm Jo. de Jmola. et dñm An-
to. de bu. in. c. rursus. ex q cle. uel
vo. vbi dicit idē de muliere iclusa
xi. q. i. de psona. Et de fratribus et
sororib⁹ tertij ordinis dicit veri⁹
esse qd dicit Hençilin⁹ ꝯ Federici
ꝯsiliū et ꝯ vo. Allegat etiā nōta p
Bar. in. l. i. ff. de pe. et in dicta. l. sp
Idē etiā dñs Anto. in. c. null⁹. ex
de fo. cōpe. dicit q gnālit oēs pso-
ne q regularit viuūt sūt ecclīasti-
ce psone. lz nō faciant pfessionē. et
gaudēt priuilegio clericali. ut nōt
glo. et tex. i. c. indēnitatib⁹. ad fi. et
de elec. li. 6. et nōt. iz. q. vlt. c. fi. et
de ma. et obe. c. dilecta. in glo. pe.
qd facit dicit ipse p istis iesuatis et
maribus et mulierib⁹. Jtē z. sciē-
dū q nō solū dicit ille man⁹ iniȷcē
q pcutit aliquē de pdictis psonis
s etiā q eā claudit. ul aliqd in illā
pijcit uel multis silibus modis
offēdit. ut s. excoicatio z. §. 9. cū
se. et in directoria iurȷ. li. 3. ti. z. §
z4. cū se. Jtē 3. sciendū q nō so-
lū qui facit aliqd pdictorū incur-
rit dictā sniam. s etiā q fieri man-
dat uel suo noie factū ratificat. ex
eo. cū qs. li. 6. Jtē in his dās ꝯsi-
liū. auxiliū. uel fauorē. ex eo. nup.
Et itelligit de ꝯsilio etiā si alit eēt
factur⁹. qz nihilomin⁹ ꝯsulēs pti-
cipat i crimine. et iō incurrit sniam
et nōt i directoria li. 3. ti. z. § iz6
et nōt do. Anto. de bu. in dicto. c.
nup. lz ibi glo. videat sentire con-
trariū. Jtem pdictis ꝯsentiēs. Et
nō intelligit de nudo ꝯsensu q ob-
ligat solū ad pctm̄. dicto. c. cū qs.
s de ꝯsensu coopatiuo. ut nōt glo.
ex eo. quāte. Jtem q nō obuiat. ex
eo. quāte. Et lz ibi glo. alit videa-
tur sentire. tñ ibidē dicit dñs An-
to. de bu. q cois opinio ē q inci-
dat in canonē patiēs pverari cle-
ricū et dolose nō phibens siue ha-
beat verberātē in potestate siue nō
Et idē nōt sm Hosti. in sū. eo. ti. q
34. s quid de ꝯuersis. Jtē sniam
incurrit qui dictam iniuriā facit
etiā cū volūtate offensi. qz canon
introduct⁹ ē nō solū in fauorē or-
dinati s etiā ordinis clericalis. ex
eo. ꝯtingit p. Jtem sniam incurrit
cleric⁹ ul silis psona irato aio per-
cutiēs seipsū. qz facit iniuriā ordi-
ni clericali siue religioni. Jtē qz si-
cut nō licet offendē aliū. ita nec se-
metipsū. z3. q. 5. si non licet. vbi h
tenet Archi. et nōt in directoria
li. 3. ti. z. § iz0. Jtē 4. sciēdū est
q in aliqb⁹ casib⁹ ex dicta iniecti-
one manuū pstita excoicatio non
irrogat. ut s. excoicatio z. §. p. et
quasi p totū. Jtē 5. sciendū q ab
ea pōt absoluere legat⁹ aplicus. et
qnq etiā epi et alij plati. ut s. ab-
solutio z. et 3. p totū. Jn decreta-
libus sunt alie. quarū pma ē in. c.
querēti. de offi. dele. videlz qñ qs
fuisset excoicat⁹ a delegato pape.
nā infra ānnū pōt ab ipso absolui
post vo non s a papa. Et itelligit
p⁹ ānū a diffinitiua snia. Añ. n. eā
etiā post ānū pōt delegat⁹ absoluē
ut ibi notat glo. Secunda est ꝯtra

falsificantes lrãs apostolicas. de
quo s̃. excoicatio 3.ª Tertia ẽ con/
tra incẽdiarios ꝑsertim locoꝝ sa/
croꝝ. de quib⁹ s̃. excoicatio 4.ª Et
de aliis s̃. absolutio ꝑ. §. 2.º ꝟ. se/
cũdus. Quarta est ꝯtra effracto/
res ecclesiaꝝ uel similiũ locoꝝ. de
quibus s̃. excoicatio 4.ª Quinta
ẽ ex eo. c. significauit. de q̃ dictũ est
s̃. absolutio ꝑ. §. 2.º ꝟ. tertius. cũ
additione. In 6.º sũt ⁊ alie. quarũ
ꝑma est ꝯ insecutores cardinaliũ
cũ oib⁹ in delicto ꝑticipãtib⁹. ut si
soci⁹ fuerit faciẽtis. aut fieri man/
dauerit. uel factũ ratũ habuerit.
aut cõsiliũ dederit uel fauorẽ. aut
postea receptauerit uel defensaue/
rit sciẽter eundẽ. Oẽs. n. ꝑdicti in/
currũt excoicationẽ. a qua nõ pñt
absolui nisi a papa ꝑterꝗ̃ in mor/
tis dũtaxat articulo ꝯstituti. ex eo
felicis. li.º 6.º vbi etiã multe alie pe/
ne irrogantur ⁊ graues ꝯ eosdem
Secũda ẽ ꝯtra eligẽtes seu assu/
mẽtes aliquos ad regimẽ ciuitatꝫ
Rome nõ obseruata forma. c. fũ/
damẽta. de elec. li.º 6.º Et similiter
ꝯtra ꝯsentiẽtes electioni· noiatio/
ni· seu assũptioni de ipsis facte ad
ꝑdicta. ⁊ ꝯtra obediẽtes dictis of/
ficialib⁹. ⁊ ꝯtra in his dantes ꝯsi/
liũ auxiliũ uel fauorẽ publice uel
occulte. Nec ꝑdicti pñt absolui ab
alio ꝗ̃ a papa ꝑterꝗ̃ in mortꝫ arti/
culo. dicto. c. fundamenta. §. ꝙ si
secus. ⁊. §. ꝯtẽptores. Et hoc coiꝭ
semꝑ accidit qñ Roma ad obedi/
entiã nõ est aplice sedis. Tertia ẽ

in. c. quicũqꝫ. ex eo. de q̃ s̃. excoica/
tio ꝑ. §. 2.º ꝟ. 21⁹. Quarta est in. c.
exiit q̇ seminat. §. itaqꝫ. de ꝟborũ
sig. videlicet ꝯ glosantes declara/
tionẽ Nicolai tertii sup regula fra/
trũ minoꝝ aliꝭ ꝗ̃ sit ibi determina/
tũ. Item ꝯ doctores seu lectores
q̇ qñ docẽt in publico ex certa scia
vitiãt intellectũ dicte declaratio/
nis. Itẽ ꝯ faciẽtes cõmẽtũ scriptu/
ras seu libellũ. uꝭ qui ex certa scia
uel deliberatiõe detminãt in scolis
seu ꝑdicant ꝯ regulã ⁊ statũ fratꝝ
minoꝝ uel cõtra determinata seu
aliqd̃ de detminatis i dicta decla/
ratione. Oẽs. n. ꝑdicti incurrunt
papalẽ excoicationẽ. quibuscũqꝫ
ꝑuilegiis nõ obstantib⁹. ut ibi. Et
de hac excoicatiõe dꝛ in sũ. in ad/
ditionibus sup titulo de sen. exco.
⁊ in directoria li.º 3.º ti. 2. §. 210. cũ
se. Vñ nõ est verisĩle ꝙ sit reuoca/
ta ut aliq̇ videnꝭ asserere. aꝭ in ꝑ/
dictis locis non fuisset de ea facta
mẽtio ꝑsertim i directoria q̃ ẽ no/
uissima. Et cũ dicta assertio sit ꝯ
ius cõe. nõ debet ei fides adhiberi
nisi de ea habeaꝭ idubitata decla/
ratio. ex de fi. instru. c. pastoralis.
Sũt ⁊ alie in cle. Prima est ꝯtra
inquisitores hẽtice prauitatis. uꝭ
aliꝭ ꝯ hereticos hñtes officiũ qui
odii· grẽ· uel amoris· lucri aut cõ/
modi tꝑalis obtentu ꝯ iustiaã ⁊
ꝯsciam suã omiserint ꝯ quenꝗ̃ ꝑ/
cedere vbi ꝓcedendũ fuerit super
heretica prauitate. ac obtẽtu eodẽ
prauitatẽ ipsam uel impedimentũ

officij sui alicui imponẽdo. cũ sup hoc ꝓsũpserint quoq̄ modo vexare Nam preter alias penas ꝓ qualitate criminis imponendas eisdem eps̄ aut superior suspensionis ab officio ꝑ triẽniũ. alij ṽo excoicationis sententiã ipso facto incurrũt. a qua nõ possũt absolui nisi a papa ꝓterꝙ̄ i mortis articulo. ⁊ tũc satisfactione ꝓmissa. nullo in hac ꝑte ꝓuilegio suffragãte. ut in cle. multorũ. ad fi. de hereticis. Secũda est cõtra religiosos q̇ clericis aut laicꝭ nõ habita parochialis ꝓsbyteri licentia speciali ꝓsũpserint ministrare sacramentũ vnctionis extreme. uel eucharistie. uel matrimonia solẽniçare. i. solẽniter benedicere ꝫm glo. ut in cle. de ꝓui. religiosi. de q̄ s. absolutio ꝓ. §. z°. ṽ. z⁹ est de religiosis. cũ additione. Tertia ẽ cõtra religiosos qui excoicatos a canone ꝓterꝙ̄ in casib⁹ a iure expꝛssis uel per ꝓuilegia sedis aplice cõcessis eisdẽ. uel a sentẽtijs per statuta ꝓuincialia uel synodalia ꝓmulgatis. seu ut ṽbis vtamur eoꝝ. a pena ⁊ culpa absoluere queꝙ̄ ꝓsũpserint. dcã cle. religiosi. Et hic noĩe sn̄ie cõꝓhendiẗ oĩs eccl'iastica censura. Nec obtinet ista excoicatio si religiosus absolueret a sn̄ia iudicis. ut nõẗ in glo. dcẽ cle. religiosi. Et idẽ nõẗ in directoria li°. 3°. ti. z. §. z3z°. etiã si sn̄ia iudicialiter esset lata a papa. Itẽ in directoria eo. ti. §. z34°. diciẗ ꝙ si religiosus absoluit a pctõ ꝓpter qȯ incurrit q̇s excoicationẽ. excoicatũ a canone uel a statuto synodali uł ꝓuinciali. nõ aũt ab excoicatione ꝫm W. nõ incurrit excoicationẽ. cũ aliud sit absoluere a pctõ ⁊ aliud penã seu vinculũ excoicationis relaxare. Nam frequenter plures remanentes in mortali pctõ ꝓpter qȯ erant excoicati absoluũẗ ex causa. ex̄ de testi. veniẽs. z°. in fi. Sic ⁊ excoicatus ⁊ irregularis ab excoicatiõe absoluiẗ in irregularitate remanẽdo. ex̄ de sen. exco. cũ illoꝝ. in ꝓn°. Preterea si hoc intelligeret de pctõ ꝓpter qȯ erat excoicat⁹ sic̄ dicit de absolutione a sentẽtijs. ita diceret a pctõ. ex̄ de deci. ad audiẽtiã. Et qꝛ ꝓbabiliter põt religiosus factã excoicationẽ per statuta ignorare. qꝛ in facto consistũt. ⁊ maxime cũ talis nõ teneaẗ ire ad cõcilia epalia uel archiepalia. ideo excusaẗ ꝫm W. qꝛ ignorabat sacrilegũ uel sodomitã uel furẽ in alia diocesi excoicatũ. Tales. n. sn̄ie poti⁹ in facto cõsistunt. ⁊ ideo ꝓbabiliẗ maxime ab exemptis ignorari pñt. ex̄ de cõsti. lꝫ. li°. 6°. et de cle. exco. mi. aplice. Sꝫ sn̄iam canonis nõ licet tali ignorare. Et lꝫ excoicationẽ nõ icurrat grauiẗ tñ peccat. ꝓ eo ꝙ peccatorẽ recipit ⁊ seipsũ. hec ibi. Quarta est in cle. i. de penis. vbi diciẗ. Si q̇s suadẽte diabolo in h̄ sacrilegij gen⁹ ꝓrupit ꝙ quẽuis pontificẽ iniuriose uel temẽ ꝑcusserit aut ceperit seu bãniuerit. uel hec mãdauerit fieri. aut facta ab alijs rata habuerit. uł socius in

bis fuerit faciẽꝫ. aut cõsiliũ in bis
dederit. aut fauorẽ, seu sciẽter defen-
sauerit eũdẽ in illis casib⁹ de ꝑdictꝫ
in qb⁹ excoicationẽ ꝑ iam edictos
canones non subiret. sit h⁹mõi nr̃e
cõstitutiõis auctoritate nõ obstãte
q̃cũqꝫ cõsuetudine quã reputam⁹
approbãte sacro cõcilio poti⁹ corru-
ptelã anathematis mucrone ꝑcus-
sus. a q̃ nequeat nisi ꝑ sũmũ põtifi-
cem ꝑterq̃ in articulo mortꝫ absol-
ui. Quinta ẽ ꝯtra religiosos ⁊ cle-
ricos seculares q̇ iducũt aliq̃s ad
vouendũ. iurãdũ. seu ꝓmittẽdũ. ut
sepulturã eligãt apud eoꝝ eccl'ias
ul' ut iã electã vlteri⁹ nõ imutẽt. Nã
excoicationẽ incurrũt. a q̃ ab alio
q̃ a sede apl'ica preterq̃ in mortis
articulo non pñt absolui. ut in cle.
cupiẽtes. ad fi. de penis. de q̃ etiam
s̃. sepultura 2°. in ꝑn°. Sexta est in
cle. grauis. de sen. exco. de q̃ s̃. ab-
solutio ꝑ. §. 2°. v. 5⁹ de his. Septi-
ma ẽ ꝯtra frẽs minores q̇ tꝑe inꝰ-
dicti recipiunt ad dĩna officia frẽs
ul' sorores de t'tio ordine bti Fran-
cisci. etiã si suꝑ hoc hi uel isti ꝑuile-
gijs quibuscũqꝫ muniti extiterint.
Nã incurrunt excoicationẽ. a q̃ per
aliũ q̃ ꝑ papã ul' satisfactiõe ꝑmis-
sa ꝑ locoꝝ epõs q̇ auctoritate apl'i-
ca in hac parte ipso iure fungũt nõ
possũt absolui. ut in cle. cũ ex eo. de
sen. exco. Et sic in corꝑe iuris videnꝰ
esse. 11. vna i decretis. 5. in decreta-
libus. 4. in sexto. et. 1. i cle. Sunt
⁊ alie in extrauagantibus. Prima
est illa Bonafacij octaui que inci-
pit Detestande. cõtra excuterantes
demembrantes seu decoquẽtes de-
functoꝝ corpora ꝓ ipsis cõseruan-
dis seu deportandis ad ꝑtes alias
Nã excoicationẽ incurrũt. a q̃ ab-
solui nõ pñt ab aliq̃ q̃ a papa ꝑter-
q̃ i mortis articulo. Et corpus sic
tractatũ ecclesiastica ꝑuaꝰ sepultu-
ra in odiũ hoc agentiũ. ut ibi. De q̃
etiã excoicatiõe dicíꝰ in directoria
li°. 3°. ti. 4. §. 22°. ⁊ aliq̇d s̃. absolu-
tio ꝑ. §. 2°. v. itẽ quicũqꝫ. Secũda
est alia silic' Bonifacij octaui que
incipit. Excoicam⁹. ꝯ oẽs cuiuscũqꝫ
cõditionis existãt q̇ aliq̇d pactũ fe-
cerint. ul' aliq̇d paruũ ul' magnũ ꝓ-
miserint. ꝓmissionẽ receꝑint. aut ex
pacto seu ꝓmisiõe occulta ul' mani-
festa sub verbis gnãlib⁹ uel spãlib⁹
expressis uel nõ exꝑssis aliq̇d rece-
perũt de q̃cũqꝫ re. ac vtilitate ꝓ ali-
qua iusticia seu grã per sedẽ apl'icã
obtinẽda. ⁊ cõtra ꝓmittẽtes dãtes
⁊ accipientes ⁊ cõtra scientes ali-
quẽ de ꝑdictis nisi infra tres dies
retulerint pape nel alteri per quem
papa possit scire. ⁊ cõtra vtentes lit-
teris seu gratijs sic obtentis. Oẽs
eni excoicationẽ incurrũt. a qua ab
alio q̃ a papa absolui non possunt
nisi in mortis articulo. ⁊ quicq̇d ẽ
receptũ pauperibus erogetur. Nec
gratia valet sic obtẽta. ut notaꝰ in
directoria eo. ti. §. 23°. cũ se. Tertia
est Nicolai q̃rti. que incipit Olim
causam. contra deferentes ꝓhibita
ad partes infideliũ. de q̃ simul cũ
multis alijs ad idẽ tendẽtibus s̃.

sarracen⁹. §.p̄. Quarta ē cōtra re/
ligiosos cuiuscūq̄ ordinis mendi/
cantiū qui absq̄ sedis ap̄lice lnia
sp̄ālitranseunt ad quecūq̄ ordinē
monachorū uel canonicoꝝ regu/
lariū seu ordinū nō mendicantiū.
ordine cartusiensiū dūtaxat exce/
pto. Nā ingressus nō valet. ⁊ tam
ingrediētes q̄ recipientes excoica/
tionē incurrūt. a q̄ ab alio q̄ a pa/
pa absolui nō p̄nt nisi in mortꝫ ar/
ticulo. ut i extraua. Martini q̇nti
q̄ incipit Viā ambitiose. facta āno
p̄ sui pōtificat⁹. 5°. loco sūt aliq̄ ꝯtra
symoniacos cōdite tā a Martino
q̇nto q̄ ab Eugenio q̄rto de q̇b⁹ s̄.
symonia 1°. §. fi. i additiōe. Sexta
ē s̄m aliq̄s ꝯ eūtes ad trā sanctā
etiā cā deuotionis seu ex voto sine
lnia sedis ap̄lice. ⁊ absolutio reser/
uat̄ pape uel sūmo penitentiario q̇
etiā p̄ōt licentiā cōcedere ⁊ absolu/
tionē cōmittere. ut patꝫ i p̄uilegio
sūmi pniarij. Septima ē s̄m eosdē
ꝯtra laicos recipiētes i curia roma/
na lrās ap̄licas nisi p̄ man⁹ pape
uel bullatoꝝ ul' alioꝝ q̇b⁹ ē cōmissū
⁊ absolutio res̄uat̄ pape. ut patꝫ i
formulario cācellarie seu registro.
In p̄cessu q̄ ānali curie cōtinent̄ ⁊
alie. Prima ē ꝯtra oēs hereticos ⁊
eoꝝ fautores receptatores ac de/
fensores. Secūda ē ꝯtra oēs ⁊ sin/
gulos cuiuscūq̄ stat⁹ g̃d⁹ p̄eminē/
tie aut cōditiōis existāt. q̇ perfidis
hereticis arma· eq̄s· ferrū· plūbū· li/
gnamina· sal· oleū· vinū· victualia
⁊ alia q̄cūq̄ ad vsū hoīuꝫ p̄tinētia
aut q̄uis alia p̄sidia publice ul' oc/
culte submistrāt. ac p̄ se uel p̄ sub/
ditos afferri faciūt uel p̄mittūt. cū
q̇b⁹ ipsi heretici xp̄ifideles quōlibet
impugnare seu offendē p̄nt. Et cō/
tra adherētes hereticoꝝ ac cōsen/
tientes. ⁊ p̄stantes eisdē ir. p̄missis
q̄cūq̄ mō ⁊ q̄litercūq̄ auxiliū cōsi/
liū uel fauorē. Tertia ē ꝯtra falsa/
rios bullaꝝ seu litteraꝝ ap̄licaꝝ ⁊
supplicationū gratiarū seu iusticiā
cotinentiū p̄ sūmū pontificē uel vi/
cecancellariū seu gerentes vices
aut officiū vicecancellarij sancte
romane ecclesie de mādato eiusdē
sūmi pontificis seu vicecancellarij
aut gerentes officiū p̄dictū signā/
tes supplicationes easdē. Quarta
est contra oēs illos qui eq̄s· arma
ferrum· lignamina. ⁊ alia p̄hibita
deferūt sarracenis q̇b⁹ xp̄ianos im/
pugnant. Quinta est ꝯtra ip̄edien/
tes seu inuadētes victualia seu alia
ad vsū romane curie nccīa adducē/
tes. ul' ne ad curiā ipsā adducāt̄ ip̄e/
diētes. ⁊ q̇ talia faciūt ul' defendūt
cuiuscūq̄ fuerit ordis p̄eminētie ⁊
stat⁹. Sexta ē ꝯ oēs illos ad ap̄licā
sedē veniētes ⁊ recedentes ab eadē
necnō ⁊ illos q̇ iurisdictionē ordi/
nariā uel delegatā aliquā nō habē/
tes in eadē curia remanētes p̄pria
auctoritate capiūt spoliāt ⁊ detinēt
aut ex p̄posito verberare mutilare
ul' interficē p̄sūmūt. ⁊ q̇ fieri faciūt
seu mādāt. Septia ē ꝯtra oēs illos
q̇ in terris suis noua pedagia im/
ponunt. Forte hoc intelligendū est

quando fit sine iusta cā uel legiti-
ma auctoritate videlicꝫ sedis apo-
stolice imꝑatoris seu reg̃. ex̃ de ꝓ.
sig. suꝑ q̇busdā. §. ꝓ. Octaua ē cō-
tra oēs illos q̇ ꝑ se uel ꝑ aliū seu
alias q̃scūqꝫ ꝑsonas ecclesiasticas
uel seculares ad romanā curiam
suꝑ eaꝝ causis ⁊ negocijs recurrē-
tes. illaqꝫ in eadē curia ꝓsequētes.
aut ꝓcuratores. negociorū gesto-
res. aduocatos. uel promotores
ipsoꝝ. ul' etiā auditores seu iudices
suꝑ dictꝭ causis seu negocijs depu-
tatos occasione causaꝝ seu nego-
cioꝝ hmōi. ꝑcuterant mutilant uel
occidūt aut bonis spoliāt cuiuscūqꝫ
stat⁹ uel ꝯditiōis fuerint. Nona ē ꝯ
oēs mutilātes vulnerātes ⁊ interfi-
cientes seu capiētes ⁊ detinētes seu
depdātes romipetas ⁊ ꝑegrinos
ad vrbē causa deuotiōis ⁊ ꝑegri-
natiōis accedētes ⁊ in ea moran-
tes ⁊ recedētes ab ipsa. ⁊ i his dā-
tes consiliū auxiliū uel fauorē. Et
subdit' in ꝓcessu. Eorūqꝫ bona cō-
fiscamus. Decima ē ꝯtra oēs illos
q̇ ꝑ se uel ꝑ aliū seu alios directe
uel indirecte sub q̃cūqꝫ titulo uel
colore occupant detinēt ul' hostilit'
discurrūt seu inuadūt aut occupa-
re uel detinere uel discurrere presū-
mūt in totū uel in partē. aut q̇ oc-
cupabūt detinebūt ⁊ hostiliter dis-
current seu inuadent almam vrbē
regna Sicilie ⁊ Trinacrie insu-
las. Sardinie. Corsice. terrā citra-
farum. patrimoniū beati Petri in
Tuscia. ducatū spoletanū. Mar-
chie anconitane. masse trebarie. ro-
mandiole. Campanie atqꝫ mari-
time prouincias ⁊ terras specialis
cōmissionis. ciuitatesqꝫ eccl'ie Bo-
noniensem. Ferrariensem. beneuē-
tanā. perusinā. auinonen̄. ciuitatē
castelle. Tudertinā ⁊ alias ciuita-
tes ⁊ terras. ⁊ alia loca uel iura ad
romanā ecclesiam spectantia ⁊ ꝑ-
tinentia. ⁊ adherentes ⁊ fautores
⁊ defensores eorū. seu in his dan-
tes eisdem consiliū auxiliū uel fa-
uorem. non obstantibus q̇buscūqꝫ
priuilegijs cuicunqꝫ sub quacūqꝫ
forma verboꝝ cōcessis ꝙ excōmu-
nicari nō possit. seu ꝙ de ipso excoi-
catio nō intelligat'. nec nō cōsuetu-
dinibus ⁊ obseruantijs scriptis ⁊
nō scriptis. ac alijs contrarijs qui-
buscūqꝫ. Omnes p̄dicti casus cōti-
nent' in ꝓcessu Eugenij quarti fa-
cto anno 7° sui pontificatus. q̇ in-
cipit. Excōmunicam⁹. Et ibi sub-
ditur. De quibus quidē sententijs
nullus per aliū q̃ per romanū pon
tificem. nisi dūtaxat in mortis ar-
ticulo constitut⁹ possit absolui. nec
etiā tunc nisi de stando ecclesie san-
cte mādatis satisfactione uel suffi-
cienti cautiōe prestatis. Illos aūt
cuiuscūqꝫ fuerint preeminentie. di-
gnitatis. ordinis. conditionis. aut
status. etiam si pontificali uel alia
quauis dignitate preditos. qui cō-
tra tenorē presentiū talib⁹ uel eorū
alicui seu aliq̇bus absolutionis be-
neficiū impēdē de facto p̄sūpserint
excoicationis ⁊ anathematꝭ sn̄ia

innodamus. eisq; p̄dicationis. le-
ctionis. administrationis sacroꝝ.
⁊ audiēdi ꝯfessiones officia interdi-
cim⁹. h ibi. Undecima ē q̄ nōt̃ s̄m
Hosti. in sū. li°. 3°. ti. 33. q. 34. circa
mediū. vbi dicit̃. Hodie p̄ceptū ē q̄
i l̄ris dn̄i pape nec in magno nec
in paruo audeat q̇s manū appo-
nere etiā l̄rām vnicam uel punctū
vnicū corrigēdo. exceptis officia-
libus quibus hoc ē cōmissū. Alio-
q̇n manū apponens ex canone la-
to i curia ipso facto sniam excoi-
cationis incurrit. que non pōt per
aliquē citra sedē apl̄icam relaxa-
ri. Duodecima ē ꝯ piratas quisi-
milit̃ nō pn̄t absolui nisi p papam
s̄m aliquos. Uñ ⁊ in. c. excoicati-
oni. ex̃ de rap. nōt dn̄s An. de bu.
s̄m Jo. an. q̄ pirate semel in an-
no excoicant̃ exore pape. Decima-
tertia s̄m aliq̄s est ꝯ oēs scismati-
cos qui sīlit̃er sunt excoicati p p-
cessū curie. ⁊ absolutio reseruatur
pape. Alie sūt ex p̄uilegijs. vnde
sicut a fidedignis p̄cepi ingrediē-
tes monasteria monialiū ordinis
p̄dicatorū p̄terq̄ in casib⁹ necessi-
tatis in eaꝝ ꝯstitutionib⁹ declara-
tis. ut p medēdo uel administrā-
do sacra infirmis. seu p reparādis
edificijs. sine licētia pape uel ma-
gistri ordinis p̄dicatoꝝ. excoicati-
onē incurrūt. a q̄ absolui non pn̄t
nisi p papā uel p dictū magistrū.
uel p illū cui cōmissū fuerit ab ali-
quo eoꝝ ut patz in bulla ordinis
p̄dicatoꝝ. Itē ingrediētes mona-
steria sancte Clare. nisi in casibus
in eaꝝ ꝯstitutionib⁹ ꝯcessis. sine li-
cētia pape ul' eius cui a papa fue-
rit cōmissū. excoicationē incurrūt
ut pz ex bulla Gregorij noni. q̄
incipit. Et si omniū. Et hodie eius
absolutio pape reseruat̃. ut pz ex
bulla Eugenij q̄rti cui⁹ copiā ego
vidi. Sūt ⁊ alie excoicatiōes iur̄
i. q̄ ipso iure irrogāt̃. q̄rū absolu-
tio pape nō reseruat̃. ⁊ a q̇b⁹ ep̄i pn̄t
absoluere. de quib⁹ s̄. excoicatio p̄
§. 2°. et 3°. Et sūt alique in q̇busdā
extrauagantib⁹. q̄ꝝ p̄ma est Bn̄dicti
vndecimi. q̄ incipit. Quia nōnulli
de q̄ s̄. papa. §. fi. Secūda ē in ex-
uag. Joh. 22. q̄ incipit. Sācta ro-
mana. ꝯ inueniētes nouū ordinē
seu religionē. seu habitū noue re-
ligionis assumētes sine spālilicē-
tia sedis apl̄ice. ⁊ ꝯ ep̄os ⁊ quos-
cūq; p̄latos eis in h fauentes. ut
pz ibi. Tertia ē ꝯtra absoluētes si-
ne auctoritate ab aliqua excoica-
tione lata ex pcessu curie. etiam si
fuerint pontifices. ut s̄. §. 6°. ꝗ̄ su
oēs p̄dicti. Multe etiā alie excoi-
cationes ponunt̃ in directoria la-
te in ꝯcilio Bituricēsi. p̄sertim in
li°. 3°. ti. 2. §. 223°. cū multis se. Di-
cte aūt excoicationes p̄fati cōcilij
nō obtinent nisi in regno Frācie
ut notat̃ ibidem eo. ti. §. 224°. Jō
ipsas hic ponere nō curo. Item de
casibus ep̄alibus s̄. cōfessor p̄. in
principio. cū additionibus.

Usus clauiū ij°.

quo ad absolutiōis formā ⁊ speci-
alē ⁊ cōmunē. Quo ad spālem .i.
sup excoicatione maiori sciendū
ꝙ quinqȝ requirunt᷑. Primū ē ꝙ
absoluens ptātem absoluēdi ha-
beat ordinariā siue delegatā. alir̄
absolutio nulla ē. ex̄ de pe. ⁊ re. oīs
imo sepe ipse absoluēs remanet li-
gatus cū singularir̄ absoluto. ut
in cle. religiosi. de ꝓuilegiꝭ. ⁊ latius
ī. patebit. Secundū est ut si q̇s ex-
coicatus est ꝓ notoria offensa in
ꝓximū nō absoluat᷑ nisi pri⁹ satisfe-
cerit si pōt. ex̄ de ꝟbo. sigꝭ. ex pte ꝓ.
⁊ nōt᷑ i sū. li. 3. ti. 33. q. 103. vbi etiā
dicit᷑ ꝙ si offensa notoria sit ꝯ deū
tm̄ cōmissa. absolui pōt ⁊ debet ex-
coicat⁹ etiā anteꝙ̄ satisfactio pnie
adimpleta fuerit alioq̇n pleruꝙ̄
nimis diu staret excoicatus. Sec⁹
in offensa ꝯ hominē. Et h̄ ꝓsertim
obtinet qn̄ in aliq̇ iure exprimit᷑ ꝙ
q̇s nō absoluat᷑ nisi satisfactione
ꝓmissa. ut ex sup̄dictꝭ patere pōt i
multis casib⁹. ⁊ i dicta. q. 103. sub-
ditur. Papa tm̄ p̄dicta in absoluti-
one non seruat. q2 incendiarios ⁊
alios excoicatos remittit absolu-
tos nulla ꝓmissa satisfactiōe. mā-
dat tm̄ ꝙ nisi satisfecerint in eandē
retrudant᷑ sniam. ⁊ ideo facit hoc
papa ꝓpter distantiā. ⁊ q2 periculū
ē in mora. Dicitur aūt iniuria no-
toria siue manifesta qđ idem est q̇
ad hoc. ut in dicto. c. ex pte. de ꝟbo.
sigꝭ. qn̄ offensa nota fuerit p cōfes-
sionē uł legitimā ꝓbationē seu rei
euidētiā que nulla possit tergiuer-
satiōē celari. ex̄ de ꝟbo. sigꝭ. cū olim
Qz si excoicatus nō pōt satisfacere
in totū uel in partē. debet absolui.
recepta ab eo ꝓus idonea cautiōē.
ꝙ si ad pinguiorē fortunam deue-
nerit. satisfaciat. ex̄ de solu. Odo-
ardus. vbi dicit glo. ꝙ cautio ido-
nea dicitur p pignora uel fideius-
sores. qđ si nō pōt fieri debet p̄stare
quā pōt. s. iuratoriā. Et idē etiam
importat cū dicit᷑ sufficiēs cautio
ut in dicto. c. ex parte. ⁊ ibi glo. Et
in dicto. c. pȝ ꝙ sibi cautione p̄stita
absolui debet excoicat⁹ qn̄ ē offen-
sa dubia. uel qn̄ quis excoicatus ē
ꝓ ꝯtumacia. Et lȝ quis sine dicta
satisfactiōē uel cautiōē absolui nō
debeat. si tm̄ fuerit absolutus. abso-
lutio tenet. ſ3 peccat eū absoluens
sine iusta cā ſm glo. Ray. ⁊ in sū.
li. 3. ti. 33. q. 112. et s̄. absolutio 4.
qđ pōt intelligi verū nisi in aliq̇ iu-
re pticulari aliud sit expressū. sicut
pȝ in excoicatis ex ꝓcessu curie. de
quo s̄. c. primo. §. 6. similiter etiā
in aliquo casu impotēs satisfacere
nō debet nec pōt absolui ante satis-
factionē p̄terꝙ̄ in mortis articu-
lo. ut in cle. volentes. de hereti. nec
valet remissio. Tertiū est ꝙ excō-
municatus debet iurare stare mā-
datis illius qui vult ⁊ potest eum
absoluere. ut extra de sen. exco. ex
tenore. Et sic iurabit stare māda-
tis sacramentū prestantis. Et idē
importat si iuretur stare manda-
tis ecclesie siue iudicis siue ꝙ pa-
rebit iuri. qđ notatur in sū. in dicta

q.103.vbi subiungit. Recta tamē forma iuramēti ipsius absoluēdi est.ut dicit Lau.ꝙ stabit mādatis ecclesie. Idem dicit glo.Ray. Sꝫ Hoff.magis approbat ꝙ iuret stare mādatis prelati uel iudicis.quod idē dicit esse qd ecclesie. hec ille. Ex quo omnia pdicta idē important clarius ⁊ tutius videt ꝙ absoluēdus iuret stare mandatis illius qui ipsū pro tunc est absoluturus.qui dicet excōmunicato. Iura ꝙ parebis mādatꝫ meis dicto.c.ex tenore.vbi hō clare mōstratur. Et videt iurandū sup sancta euāgelia dei.ꝫm Inno.in.c.et si xpus.de iure iuran.vbi dicit ꝙ nulla uel modica differētia sit siue iuret quis sup sancta dei euāgelia siue super reliquias siue tm̄ dicat pmitto in fide mea. Tamē in his que in iure precipiūtur.ut est iuramētum testis ⁊ calūnie semp iurādum est sup sancta euangelia.ꝫ.de iura.calū.c.vlt.et.xi.q.i.testimoniū.Et idē dicit de omnibus alijs iuramentis que a iure uel a iudice uel a ptibus ex necessitate deferūtur.uel si partes pmiserint iurare nulla forma distincta.hec ille. Et videt ꝙ debeat iurari tactis euangelijs.nisi ab episcopo q̄ iurat tm̄ ppositis ⁊ non tactis euangelijs. dicto.c.si.de iura.calū. Et lꝫ Hosti.dixerit iuramētum esse de substātia intantū ꝙ sine illo nō teneret absolutio.tamē glo.in.c.cum desideres.extra de sen.exco.dicit ꝙ absolutio tenet.licꝫ non debeat excōmunicatus sine iuramēto absolui. Et hoc tenēt cōmuniter doc. ut patꝫ ex ibi notatis p dn̄m Anto.de bu.⁊ notatur in dicta.q.103. in sū.⁊ ꝫ.absolutio 5. Immo etiā iuramētum non debet dari illi qui presumit nō seruare.ut colligitur ex ratiōe.c.ex tenore.⁊ ex ibi notatis p glo.extra de sen.exco. Et hoc etiam tenet Ray.ut etiam notat in sū.li. 3. ti.33.q.115. Vn̄ nec semel piuris neqꝫ pueris ante pubertatis annos prestandū est.zz.q.5. paruuli.et.c.honestum. De maioribus autē pueris relinquendū est arbitrio iudicis vtrum sint tales q̄ iurare debeant uel non.ut ⁊ notat in sū.eo.ti.q.104. Quartū est debitus modus. Unde de sen.exco. a nobis 2. dicitur. Absolutionis forma seruetur.⁊ fiat cū penitētiali ps.⁊ tā orōne dominica ꝙ̄ alia consueta. Et intelligitur de ps.miserere.uel cum alio penitētiali ꝫm glo.Ray.ut ⁊ notatur in dicta.q. 103.vbi etiam dicitur scdm Hosti. ⁊ Ray.ꝙ honestum ⁊ consuetum ac tutum ē ꝙ fiat hoc modo. Expoliabitur excōmunicatus vestibus ⁊ ponat se ante ianuas ecclesie prostratum uel flexis genibus coram illo qui eū absoluere debet qui absoluens tenebit virgas uel corrigias in manibus.⁊ dicendo ps. Miserere mei deus. verberabit eum percutiēdo semel in quolibet versu uel magis uel min⁹ uel leui⁹

⁊ acrius scd͂m quãtitatem contu-
macie. Et post ps̄. dicat gloria pa-
tri ⁊c̄. kiriel. xp̄el. kiriel. pater no-
ster. Et ne nos. Saluũ fac seruũ
tuũ uel ancillam tuam uel seruos
tuos uel ancillas tuas si plures
sunt. Nihil proficiat inimicus in
eo uel ea uł eis. Esto eis uel ei do-
mine tur. for. a facie inimici. Do-
mine exa. ⁊ cla. Dominus vobiscũ
⁊ cum. Oremus. Deus cui pro-
priũ est misereri semper ⁊ parcere
suscipe deprecationem nostram. ⁊
hunc famulum tuũ quem excom-
municationis cathena cõstringit.
miseratio tue pietatis absoluat. p
xp̄m dñm nostrum. Dicat postea
Auctoritate dei oipotẽtis ac bea-
toꝝ apłoꝝ Petri ⁊ Pauli. ⁊ eccle-
sie sancte sue ⁊ nostra absoluimꝰ
te a tali sententia ⁊ restituimꝰ cõ-
munioni ⁊ participationi ecclesie
⁊ omniũ fidelium ⁊ ecclesiasticis
sacramẽtis. Idem dicitur in dire-
ctoria. liº. 3º. ti. 5. §. 21º. nisi q̄ ibi
ponitur q̄ potest dici dicta oratio
Deus cui ppriũ ẽ. uel oratio. Pr̄a
q̄s. de qua. j. Item pōt quis simul
⁊ semel absolui a pluribus excoi-
cationibus ſm Ray. ut nōtur in
sũ. liº. 3º. ti. 33. q. 120. vbi dicit q̄
absoluẽs si habet potestatẽ dicere
potest. Absoluo te ab omnibꝰ ex-
coicationibus his quas cõfessus
es. ⁊ ab alijs q̄s nõ habes in me-
moria si q̄ forte sunt. Et glo. Ray.
sup verbo in memoria. dicit q̄ qui
impetrat absolutionẽ a papa uel
a legato. caute facit si se facit ab-
solui ab oibus excoicationibus ⁊
peccatis de quibus non recolit. q2
tunc si postea recolit de aliquibus
non tenetur iterũ absolutionẽ im-
petrare. l3 de peccato teneatur si sit
mortale ꝯfiteri. Itẽ ut notatur in
dicta. q. 103. in forma absolutiõis
illius qui solẽniter anathematiça-
tus est ab ep̄o. predicta multo for-
tius sunt obseruãda ⁊ plura alia.
ut pat3. xi. q. 3. cũ aliquis. vbi dici-
tur q̄ si excoicatus uł anathema-
tiçatus pnĩa ductus veniã postu-
let ⁊ emendationem ꝑmittat. ep̄s
qui eũ excoicauit ante ianuas ec-
clesie venire d3. ⁊ duodeci p̄sbyte-
ri cũ eo qui eũ hincinde circũstare
debent. Et si ille terre ꝓstratus ve-
niam postulet ⁊ de futuris caute-
lam spondet. tunc ep̄s apprehensa
dextra in ecclesiã illũ introducat
⁊ cõmunionẽ eixp̄ianam reddat.
et. 7. ps̄ pnĩales decantet cũ istis
precibus. kiriel. pater noster. sal-
uũ fac ⁊c̄. oro. Pr̄a quesumꝰ dñe
huic famulo tuo digne penitentie
fructũ. ut ecclesie tue sancte a cuiꝰ
integritate deuiauerat peccando
admissoꝝ suorum veniã ꝯsequen-
do reddatur innoxius. p dñm no-
strũ Ihm xp̄m filium tuũ. Et ſm
Hosti. in dicta. q. 103. est sciendum
q̄ in p̄cibus seu oroĩbus p̄missis
quas facit sacerdos anteq̄ excoi-
catum absoluat. nõ intelligit̄ pti-
cipare ei in orone ꝯtra iura etiam
si ipse excoicatus respondeat. quia

nō fiunt hec in fauorē carnalē uel
tēporalē excoicati. ſ; potius ꝓpter
ſalutē aīe ut reconciliet̄ eccľie. Un̄
talis ſacerdos in hoc nō peccat. ex̄
eo. cū voluntate. et. 23. q. 4. q̇ pec-
cat. Predicta aūt ſolēnitas nō re-
quirit̄ in abſolutione a minori ex-
coicatiōe. ex̄ eo. nup. In maiori aūt
lʒ ſine cauſa omitti nō debeat. tn̄ ⁊
ſi omittat̄ abſolutio valet. Unde
glo. i dcō. c. cū aliq̇s. dicit ꝙ cū q̇s
poſſit ſimplici ꝟbo excoicari. ex̄ de
eo. qui re. or. fur. c. ꝑ. ſic ⁊ ſimplici
ꝟbo pōt abſolui. ex̄ de re. iur. ois
res. Et ad hoc etiā facit qḋ dicit̄ in
ſū. li. 3. ti. 33. q. iiz. ſm glo. Ray.
videlicʒ ꝙ ſi quis abſoluat etiam
impenitentē ⁊ ignorantē ⁊ abſentē
lʒ nō debuerit facere tm̄ abſolutio
valet. Et in dcā. q. 103. dicit̄ etiā ſm
Hoſti. ꝙ nō oīa ſupradicta ſunt de
ſubā. imo de bene eē ⁊ ad inſtructio-
nē ſimpliciū ſacerdotū hec ſcripta
ſūt. vbi etiā dicit̄ ſm glo. Ray. ꝙ ſi
mādat papa uel legat⁹ aliquē ab-
ſolui in forma eccľie etiā illa omiſ-
ſa tenet abſolutio. Nec. n. ſic man-
dat̄ abſolutio ſub cōditione ut ſic
demū habeat poteſtatē abſoluēdi
ſi ſeruauerit formā. ſ; duo mādāt̄
ſ. ꝙ abſoluat. ⁊ ꝙ formā eccleſie
ſeruet. Et ꝙuis iuramētū omittat
ſiue ſciēter ſiue ignorāter tenet ab-
ſolutio dūmō dicat. Abſoluo te ab
iſta excoicatione. uel equipollentia
verba ſine quibus nō datur abſo-
lutio. niſi a papa qui ſalutādo pōt
excōmunicatū abſoluere. ſicͭ ⁊ ꝑn-
ceps ſola volūtate pōt manumit-
tere. C. de manumiſ. cum apud. hec
ille. Licʒ papa poſſet predicto mō
abſoluē. tn̄ nō ꝑſumit̄ ſic uel ſimi-
liter abſoluē niſi clare aliq̇d oſtē-
datur. ut in cle. ſi. de ſen. exco. Itē
qḋ dicit glo. Ray. de omiſſione iu-
ramēti. idem etiā intelligit̄ de omiſ-
ſione aliorū ut clarius patʒ in ſū.
eo. ti. q. iiz. de q̄ ſ̄. dictū eſt. Omiſ-
ſio igitur dicte ſolēnitatis regula-
riter nō vitiat abſolutionē. licʒ nō
debeat omitti ſine cauſa. Ex cauſa
aūt ſic. puta ſi quis eſſet excoicat⁹
ſecrete. Nā per dictā ſolēnitatē nō
debet peccatū ſecretū deduci in pu-
blicū cōtra id qḋ ꝑcipit̄ in. c. ois. ex̄
de pe. et re. Item qn̄ ꝑlatus viderit
dictā ſolēnitatē nō ſeruare expedi-
re ad ꝓximi ſalutē. Un̄ ſm Tho.
⁊ Al. ⁊ i ſū. eo. ti. q. iiz. etiā inuit⁹ ab
excoicatione poteſt abſolui. ⁊ qn̄ꝙ
manēte cōtumacia pōt aliquis di-
ſcrete excōmunicationē iuſte latā
remittere ſi viderit ſaluti eius expe-
dire in cuius medicinā excōmuni-
catio lata eſt. Item iuſta cauſa pōt
eſſe infirmitas. tū quia multa ex ꝑ-
dictis ſeruari nō poſſent. tū etiam
quia ſaluti infirmi poſſet quādoꝙ
magis expedire dictam ſolēnitatē
nō ſeruari. tūc enī non deberet ſer-
uari niſi in aliquo caſu particulari
ius aliud exprimat. ſicut patet in
proceſſu curie. de quo ſ̄. Quintū ē
ꝙ abſoluto fiant mandata iuſta
⁊ rationabilia. al̄ poſſet appellare.
ar. ex̄ de pac. c. ſi. ⁊ de app. ut debit⁹.

⁊ notaʳ in dcā.q.io3.Precipue aūt iniūgendū est excoicato a canone ut de cetero nō faciat illud ꝓpᵗ qḋ fuit excoicatione ligatus.i.contra illū canonē nisi i casibꝰ a iure concessis.ex eo.ex tenore. Et si qs fuit ꝓpter spāle impedimētū absolutus iniungeᷓ ei ꝙ illo cessante sine negligentia se repñsentet ei a quo fuerit absoluēdus mandatū eius sup his ꝑ quibꝰ excoicatus fuerit humiliter recepturus ⁊ satisfacturus ꝓut iusticia suadebit.ex de sen. exco.eos.li.6.ᵒ ⁊ notaᷓ in sū.li.3.ᵒ ti. 33.q.i5. Itē defūctus in excoicatione si in eo apparuerint signa penitentie poterit etiā post mortē absolui ab eo uel de eius auctoritate a quo fuerat in vita absoluendus. ex eo. c.a nobis 2.ᵒ Et si de facto fuerit in cimiterio sepultus nō exhumabiᷓ. ß si alibi sit sepultus exhumabiᷓ ⁊ postea absolueᷓ.ut dicit glo.in dicto.c.a nobis.⁊ demū in cimiterio sepelieᷓ. Poterūt etiā ossa ⁊ corpus si sūt sup terrā.uel sepulchrū si sint in sepulchro verberari. sicut fit circa viuos ⁊ absolueᷓ cū orationibus sicut viuens.dicto.c. a nobis.ad fi.⁊ notaᷓ i sū.eo.ti.q. i2i.Quo vero ad formā absolutionis cōmunē videlꝫ qualiᷓ sacerdos debet absoluere cōmuniᷓ sibi cōfitentes.aduertendū ꝫm Al. ⁊ in sū li.3.ᵒ ti.33.q.89.ꝙ debet dici sub modo indicatiuo ꝓpter sacramenti certitudinē.Precedens autē deprecatio est de bene esse ⁊ non de

esse sacramenti. Unde cōmuniter diciᷓ sic.Dñs te absoluat.⁊ ego te absoluo a peccatis tuis in no.pa.⁊ fi.et spi.san. Amen. Tho.etiā concordat.Dicit eni ꝙ de substātia forme est. Ego te absoluo. sed ꝑmittitur oratio. Misereaᷓ tui oipotēs deus ⁊c̄.ne effectus sacramēti impediaᷓ ex parte penitentis. Itē qꝛ sacerdos nō ꝓpria auctoritate absoluit sed quasi minister.cōueniēter aliq̄d apponit qḋ pertinet ad primā auctoritatem.s.dei.ut dicatur. Ego te absoluo in nomine pa.⁊ fi. ⁊ spi.sancti. Amē.uľ ꝑ virtutē passiōis xp̄i.uel auctoritate dei.Quia tñ hoc non est determinatū ex verbis xp̄i sicut in baptismo talis appositio relinquiᷓ arbitrio sacerdotis. Item ꝫm Tho.⁊ in sū.eo.ti.q. 90.impositio manuū sacerdotis nō requiriᷓ in sacramēto pnie.qꝛ non ordinaᷓ ad cōsequēdā aliquā grē excellentiā sed magis ad remissionē pctōꝝ.Unde magis in hoc sacramēto cōpeteret crucis signatio in signū ꝙ per signū crucis xp̄i remittūᷓ pctā.⁊ tñ nō ē de necitate sacramēti. hec ille. Itē ꝫm Tho.in q̄dā q̄ōne de quolibet.⁊ in sū.li.3.ᵒ ti.34.q.iio.laudabiliter in ꝯfessione a sacerdote adijciᷓ.Quicquid boni feceris sit tibi i remissionē peccatorum.quia opus quod fit ex iniunctione sacerdotis dupliciter valet penitenti. videlicꝫ ex vi operis. ⁊ clauium.⁊ magis valet ad expiandū peccata ꝙ̄ si ex ꝓprio motu

idem opus homo faceret. Et eadē
ratione Ray. ⁊ hosti. dicūt ut ⁊ po/
nit. co. ti. q. 108. ꝙ caute ⁊ discrete
sacerdos pꝰ iniūctā penitētiā dicit
penitēti ꝙ oīa bona q̄ fecerit ⁊ oīa
mala que sustinuerit. ei ꝓficiāt ad
salutē. ⁊ pro pnīa hec oīa iniūgat.
Omnia ergo ꝓdicta sūt de bene eē
⁊ de substātia est Ego te absoluo.
nō forma uł ordo ꝟborū. cū nulla
scripta uel de certo sit statuta ſm
ꝟboꝝ effectus. ut ex ꝓdictis colli/
gi pōt. Itē ad hec verba absoluo
te debet addi illud super quo ab/
solutio determinat. videlꝫ ab hac
excoīcatiōe maiori uel minori. ab
vna. uel a pluribus ſm potestatē
absoluentis. ⁊ ſm ꝙ ei ſm deū vi/
sum fuerit expedire. Sed tutius ē
in coī absolutione non exprimere
nisi de minori. Nam incauta abso/
lutio a maiori excoīcatione potest
aliquod periculosū inducere. ut in
cle. religiosi. de ꝓuilegiis. Post ab/
solutionē ab excoīcatione pōt ab/
soluens si potestatē habeat ⁊ ei vi/
debit expedire. dicere. Et dispenso
tecū super hac uel super his irregu
laritatibus ⁊c. ⁊ dicere. Iterū ab/
soluo te ab hoc peccato uel his pec
catis. seu ab omnibꝰ peccatis tuis
ſm limites sue potestatis ⁊ ſm ꝙ
necessitas requisierit. Forma igitur
absolutiōis cōmunis pōt esse īfra/
scripta uel equipollens. Misereat
tui omnipotens deus. ⁊ dimissis
omnibus peccatis tuis perducat
te ad vitā eternā amen. Indulgē/
tiā ⁊ absolutionē omniū peccatoꝝ
tuorū tribuat tibi omnipotēs ⁊ mi/
sericors dn̄s. amē. Dn̄s noster ih̄s
xp̄us per suam piissimā misericor/
diam ⁊ sanctissimā passionē te ab/
soluat. ⁊ ego auctoritate ipsius q̄
fungor inq̄tū possum ⁊ debeo ab/
soluo te ab oī vinculo excōmuni/
cationis minoris si teneris. ⁊ resti/
tuo te sanctis sacramentis ecclesie
si indiges. Iteꝝ absoluo te ab om/
nibus peccatis tuis cōfessis ⁊ ob/
litis. mortalibus ⁊ venialibus. ⁊
circūstantiis eorū quomodocūqꝫ
⁊ qualitercūqꝫ offendisti deū crea/
torē tuum. animā tuā. ⁊ proximū
tuū. Omnia bona que fecisti. ⁊ fa/
cies ⁊ aduersa que sustinuisti ⁊ su/
stinebis sint tibi in penitentiā ⁊ re/
missionē pctōꝝ tuoꝝ ⁊ in augmē/
tū gratie diuine. in nomine patris
⁊ filii ⁊ spiritus sancti amen.

Uxor.

Utꝝ vir possit irri/
tare vota vxoris
habes s̄. votū 3°. §. ꝓ. per totū
Utꝝ vxor possit facere elemosynā
sine lnīa viri. s̄. elya 2°. §. 3°.
¶ Utrū vxor in 2°. matrimonio j
possit de rebus cōmunibus proui/
dere filiis ex ꝓ matrimonio. R°.
ſm W. Si filii predicti non habēt
aliquā actionē ꝯtra matrē. nō pōt
illa cōtra ꝓhibitionē mariti aliq̄d
eis dare. Sed si habent actionē cō
tra matrē. ut quia obligata est eos
alere cum sint impuberes uel quia
ambo coniuges possident bona il/
lorū uel ex alia iusta causa. maritꝰ

q̇dē tenet eos alere. quia mater cū
suis oneribus ad maritū transiuit
ſm aliquoꝝ consuetudinē. Sꝫ tñ
quia maritus habet administra-
tionē. vxor contra illi⁹ ꝓhibitionē
nō debet eos alere. nisi in extrema
necessitate. Potest tñ procurare ꝙ
maritus ad hoc per iudicem com-
pellat. A. Idem in sū. li. 2. ti. 8.
q. 29. vbi ⁊ additur ſm eū. W. Si
aūt filij nullā habent actionē ꝯtra
matrē. non tenet maritus. nec illa
debet contra ꝓhibitionē eius ali-
quid eis dare. Formare tñ pōt in
dubio sibi largā cōscientiā. hec ibi
Et hoc de reb⁹ coībus vbi est con-
suetudo ꝙ maritus habeat illoꝝ
administrationē ⁊ non vxor. vbi
ꝟo nō est talis consuetudo. posset
vxor sicut ⁊ maritus. cū in re coi
q̇libet habeat ius equale. ff. pro
socio. per to. De rebus ꝟo mariti
clarū est ꝙ nō pōt dare cōtra eius
voluntatē nisi in necessitate extre-
ma. aliter cōmitteret furtum. ut s.
furtū in principio. B

2 ¶ Quid si vxor habens virū ꝓ-
digū celat aliquid de rebus coib⁹
cū viro? R. ſm W. Si bona fide
hoc faciat ut sibi ⁊ viro loco ⁊ tem
pore prouideat qui eas male cō-
sumeret nō peccat nec tenetur obe-
dire viro. si prohibeat. aut sibi tra-
di petat. cum in tradendo iuuaret
eum ad peccatum. A. Idē in sū.
eo. ti. q. 30. B

3 ¶ Utrū vxor teneat seq̇ viꝝ q̄cūq
iuerit. R. ſm W. Uir tūc tenetur
vxorē sequi qñ ex necessaria causa
abest. sed vxor tenet sequi virū ex
q̄cūq causa recedat. s. domiciliū
trāsferēs. nisi vellet eā trahere ad
peccatū. ex. de diuor. q̄ sūt. Secus
tñ si esset vagabūd⁹. 34. q. 2. si q̇s
nccitate. Idē Ber. ⁊ Hosti. Et ad-
dit Hosti. ꝙ in voto vltramarino
vxor pōt seq̇ virū uel remanere si
voluerit. sic etiā i oī itinere volūtat
cū ꝓposito reuertēdi. Sꝫ vbi trans-
fert domiciliū ꝑcise tenet eū seq̇. 13.
q. 2. vnaq̄q. Et facit ad h̄ s. votū
3. §. plt. ⁊ se. A. Idē in sū. li. 2.
ti. 2. q. 51. Et addit ſm Hosti. ꝙ si
aliq̄ mulier hoc pacto uel cōditiōe
uel mō det alicui in vxorē ꝙ semꝑ
insimul debeāt morari ⁊ in certo
loco forte in domo amicoꝝ ipsi⁹
mulieris. pactū seruādū ē. In tra-
ditiōe eni rei sue pōt q̇bet qḋ vult
pactū appone. nec ē ꝯ legē imo po
ti⁹ ſm legē q2 sic morari debēt. 34.
q. 2. si q̇s nccitate. Et sic dico pa-
ctū seruādū. nisi aliq̄ nccitas suꝑ-
ueniat q̄ ipediēte non posset marit⁹
cōmode remanē. puta ꝓpter inimi-
citias capitales. infirmitatē aeris
uel aliud sile qḋ arbitrio iudicꝫ cō-
mitto. tūc. n. vxor seq̇t viꝝ ne adul-
teriū cōmittat. q2 tūc pactū ꝯ legē
incipet eē. ar. 13. q. 2. vnaq̄q. Item
adūtēdū ꝙ glo. i dcō. c. vnaq̄q dic
ꝙ vxor nō tenet seq̇ viꝝ vagabūdū
nisi sciēs eū talē eē cū cū eo ꝯtxerit
q2 t sic tenet. Quod intelligendū ē
qñ vagat ex aliqua honesta causa
⁊ nō al'. ut sentit glo. in dcō. c. si q̇s

necessitate. quia cũ vagans peccaret nõ esset ei in pctõ ↄsentiendũ. zz. q. z faciat. Et bene facit. ff. de opi. li. l. qõ nisi. vbi patet ꝙ libert⁹ nõ tenet sequi patronũ vagabundũ ad prestãdũ ei opas. B. Utrũ liceat viro occidere adulterã. habetur s. impedimentũ 8. §. p. 7 fi. 7 s. lex. §. 6. v. 4.

4 ¶ Utrũ magis peccet occidens vxorẽ ꝙ matrẽ. R. s̃m Pe. in 4. Simpliciter maius peccatũ ẽ occidere matrẽ ꝙ vxorẽ. qꝛ magis repugnat nature. sed tñ quo ad aliquid maioꝛ pena imponitur occidenti vxorẽ. eo ꝙ maioꝛ ẽ ꝓnitas ad eius occisionẽ. Idem notatur 33. q. z. admonere. A. in glo. super verbo existimes. Et idẽ notat in sũ. li. 4. ti. 9. q. 10. B. Quid si vir qui petit vxorẽ ẽ suspectus ꝙ velit eã occidẽ. vide s. mrĩmoniũ 9. §. z. et fi. De redditione debiti quere s. debitũ cõiugale. Item de mrĩmonio quere s. matrimoniũ. cũ adiũctis. Item de impedimẽto matrimonij q̃re s. impedimẽtum cũ suis additionibus.

XPus. xpian⁹. De fide xpiana vide s. fides. Quõ xpianus se debeat habere erga iudeos. s. iudeus p. §. z. Et quõ erga sarracenos s. sarracenus. De xpus idẽ q̃ de vgine natus 7 ꝓ nobis passus est in sacrõ eucharistie ↄtinetur s. eucharistia p. §. 5. An noie xpi possit fieri baptismus. s. baptism⁹

p. §. z.

Ypocrisis. Utrum sit pctm̃ mortale. R. s̃m Tho. z. z. q. c11. Si ypocrita dicetur ille cui⁹ intentio fert ad duo. s. ꝙ nõ curet sanctitatẽ habere sed solũ sanctus apparẽ. sicut ↄsueuit accipi in scriptura sacra. sic manifestũ ẽ ꝙ peccatũ mortale est. Nullus. n. totaliter priuat sanctitate nisi per peccatũ mortale. Si aũt dicitur ypocrita ille qui intẽdit simulare sanctitatẽ a qua deficit per pctm̃ mortale. nõ semp illa simulatio est ei pctm̃ mortale. quod discernendũ est ex fine. qui. s. si repugnat caritati dei uel ꝓximi erit pctm̃ mortale. puta cũ simulat sanctitatẽ ut falsam doctrinã disseminet. uel ut adipiscat ecclesiasticã dignitatẽ indign⁹ uel quecũꝙ alia bona tẽporalia in quibus finẽ ↄstituit. Si vo finis intẽtus nõ repugnat caritati. erit pctm̃ veniale. puta cum aliquis in ipsa fictione delectatur de q̃ phs dicit 4. ethicoꝝ ꝙ magis videt van⁹ ꝙ̃ mal⁹. A. Con. W. 7 addit dicens. ꝙ cũ aliqs simulat sanctitatẽ quã nõ habet ut aliquid ei detur ꝓpter hoc. sicut illi de quibus dicitur Math. z3. Ue vobis scribe 7 pharisei qui comeditis domos viduarũ 7c. peccatũ moꝛtale est. qꝛ rapit qõ debet sancto. quia quod dat ei dat in noie iusti. Item qñ talem simulationẽ facit ex isatiabili auaricia. Si aũt

aliquis ꝑ sua necessitate simulat ampliorē indigētiā q̄ habeat. nō ē hoc peccatū mortale. sicut faciūt illi qui coiter trutāni vocant. De his eīn dicit Criso⁹ q̄ talis simulatio potius ē culpa diuitum q̄ sit culpa pauperū qui ex sua indigētia ad hoc cōpellūtur. B. Contingit tn̄ q̄nq3 q̄ aliquis simulat perfectionē sanctitatis que nō est de necessitate salutis. Et talis simulatio nō semper est cū peccato mortali. Et vide s̄. simulatio. A Et ibi patet q̄ quandoq3 est sine peccato. B

Ronia.

Vide sup in littera. J.

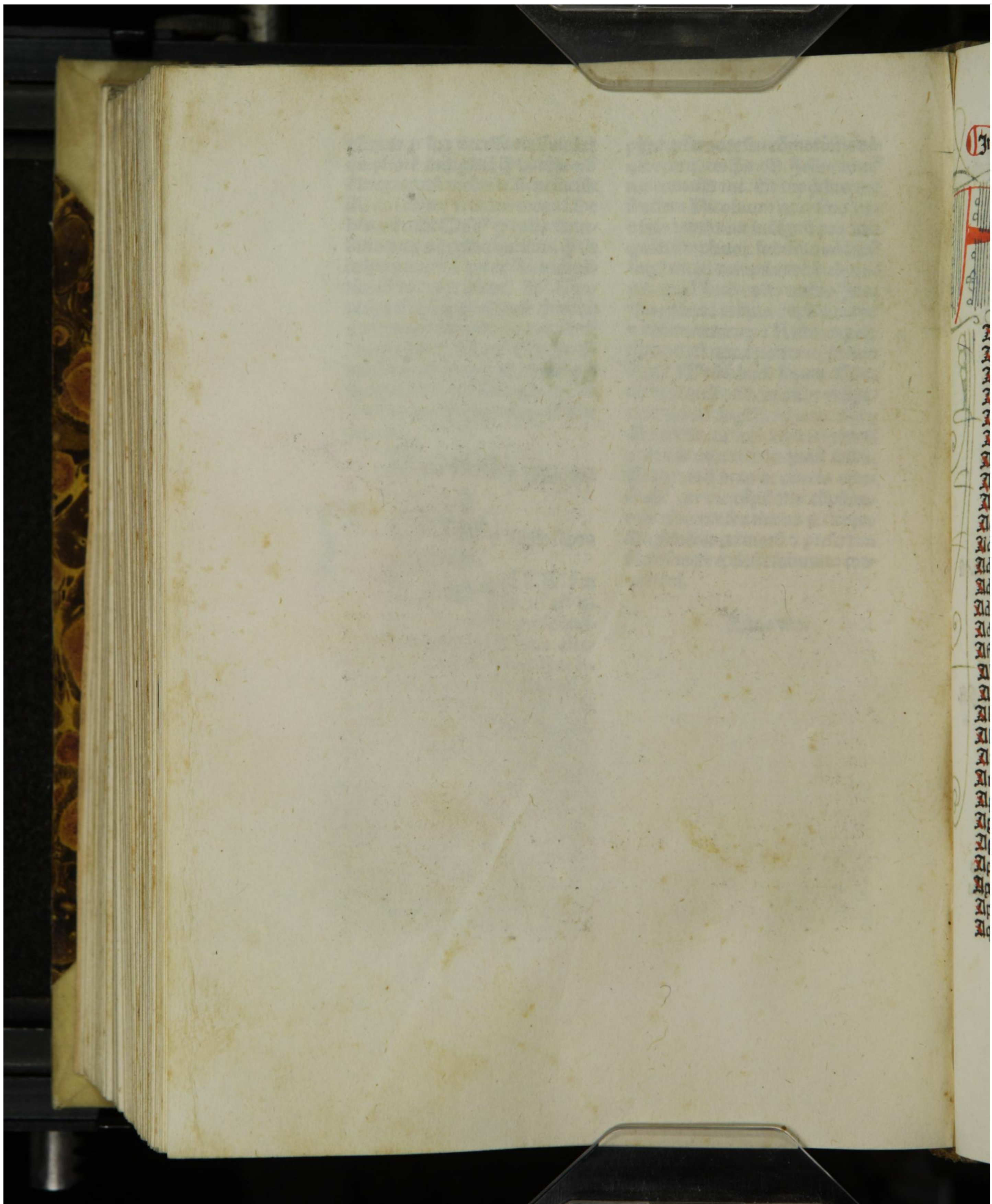
Strio.

Vide supra in littera. H.

Zelus

quid ē. R̄s. s̄m Tho. 2ª 2ᵉ q. 36. Zelus dicitur ꝓprie quādo aliquis tristatur de bono alterius nō ex eo q̄ ille habet. s3 ex eo q̄ sibi deest bonum qd̄ ille habet. ut dicit ph̄s 2ᵒ rethicoꝝ. Et si iste zel⁹ sit circa bona honesta laudabilis ē s̄m illud .i. Cor. 14. Emulamini spūalia. Si autē de bonis tpalibus. s. q̄ homo tristetur quia tpalia desunt. pōt esse cū peccato. sicut patet s̄. auaricia. §. 5. Si ꝟo aliq̄s doleret de bono alterius inq̄tum alter excedit ipsū in bonis. tunc est inuidia. ut dictū est s̄. inuidia. §. 2ᵒ. A. Zelus etiam capitur ꝑ feruore seu cōmotione diuine caritatis. ps. 68. Zelus dom⁹ tue comedit me. Et hic zelus me fratrem Nicolaum de ausmo ordinis minorum indignū pro aliquali simplicioꝝ subsidio ad hui⁹ supplemēti compilationē cōmouit. quod fauēte dn̄o nostro Jhu xp̄o. excepta tabula capitulorum & abbreuiaturaꝝ & Rubricaꝝ expletum est apud nostrum locum prope Mediolanū sancte Marie de angelis nūcupatū & vulgariter sancti angeli. M. cccc. xliiij. Nouēbris. 28. die sabbati ꝑrimi ante aduentum hora quasi septa. Et omnia q̄ in eo ac ceteris opusculis per me cōpilatis cōpilandisve incaute seu minus perite posita ꝯtinētur. peritioꝝ & presertim sacrosancte ecclesie submitto correctioni.

Laus deo.

Incipit tabula capitulorum huius libri. Et primo de littera A

Seditio
Sententia
Sepultura p̄ cōmuniter
Sepultura 2º quo ad electionem
Sepultura 3º q̄ ad canonicā portionē
Sepultura 4º quando prohibetur
Seruus p̄ coīter
Seruus 2º q̄tū ad ordinationē
Seruus 3º q̄tū ad matrimoniū
Symonia p̄ cōmuniter
Symonia 2º quo ad ordines
Symonia 3º quo ad beneficia
Symonia 4º quo ad fructus
Symonia 5º circa funera
Symonia 6º quo ad religionē
Symonia 7º de pena ꝛ dispēsatiōe
Simulatio
Sobrietas
Societas p̄.s. pecunie ꝛ operaꝝ
Societas 2º s. respectu quarundā
materie questionum
Sodomia
Sollicitudo
Sortilegium p̄.s. diuinatio
Sortilegium 2º s. superstitio
Spectacula. R. ludus ꝛ iocus.
Itē chorea
Sponsalia
Stipulatio
Studium clericorum
Stulticia
Stuprum. R. fornicatio
Subarratio. R. arra.
Subdelegare
Substitutio. R. testamentum 2º
Successio ab intestato
Suffragium defunctoꝝ
Superbia
Suspensus
Susurratio

Tabellio

Tallia
Temperantia. R. sobrietas. Itē ebrietas
Testamētū p̄ coiter
Testamētū 2º q̄tū ad institutionē hedis
Testamētū 3º q̄tū ad executionē
Testis p̄. quis nō potest esse
Testis 2º de numero
Testis 3º quo ad actū testificandi
Timor
Torneamentum
Transactio
Transitus siue translatio
Treuga
Tutela
Turpe lucrū. R. elemosyna p̄. §. fi.

Vana gloria

R. gloria vana
Vasallus. R. feudum
Velatio virginum. R. virginum con-
secratio
Venatio
Venditio
Veneficium. R. maleficium. Item
sortilegium
Veniale peccatū. R. peccatum 3º
Verberatio. R. percutere
Vestis
Vicarius
Vidua
Vindicatio
Virginitas
Virginum cōsecratio
Vis ꝛ metus

Visitatio
Vitium
Vitiatus corpore
Unctio extrema
Voluntas
Votum ꝑ cōmuniter
Votum 2°. quis potest vouere
Votum 3°. de voto ꝯiugū i cōmuni
Votum 4°. de voto coniugū circa religionē
Votum 5°. quo ad cōmutationē
Votum 6°. quod soluit ꝓ religionē
Usura ꝑ cōmuniter
Usura 2°. circa animalia
Usura 3°. in emptionibus
Usura 4°. de vsurarijs manifestis
Usura 5°. de seruitorib⁹ fautoribus ꝛ familia vsurarij
Usura 6°. de restitutione vsurarū
Usus clauiū ꝑ quo ad supplementū excōicationū iuris
Usus clauiū 2°. quo ad formā absoluendi.
Uxor

XPūs

IPocrisis

Yromia. R. in littera. J.
Ystrio. R. s. in littera. H.

ZElus

nota

Tabula abbreuiaturarū.

tabula

Ac. Accursius
Al. Albertus
Ala. Alanus
Albri. Albricus
An. Antonius de butrio
Ang. Angelus de perusio
Auten. Autentica
Ar. Argumentū uel argumēto
Arcbi. Arcbidiaconus
Ac. Aco
Ber. Bernardus glosator decreta liū
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bartho. Bartholome⁹ glosator decreti
C. Codice
c. capitulum. seu capitulo. uel capituli. uel centum
Cy. Cynus
Con. confessorum. uel concordat. uel concordant
Conse. consecratione
Dy. Dynus
Dis. distinctione
Eo. codē titulo. uel capitulo. uel. §.
Ea. eadē lege. seu distinctiōe. seu causa. uel questione
Ex. extra decretum. in decretalibus
ff. digestis
fi. finali. uel in fine
Glo. Glosa
Goff. Goffredus
Her. hermannus
Hosti. Hostiensis
Hug. Hugolinus
i. prima. uel. i. id est
j. infra
Insti. Institura
Inno. Innocentius
Ja. de are. Jacobus de arena
Jo. Jobannes glosator decreti
Jo. an. Jobannes andree
Ja. Jacob⁹ de beluiso uel de Rauēna

l.lege
Li.libro
Lau. Laurentius
Nō.nota.uel notat.seu notat
Op.opinio
Pe.Petrus
plt.penultimo
Pla.Placentius
q.questione
Ray.Raymundus
R.respōdeo.uel respōsio.uel reqre
s.scilicet
se.sequenti.uel sequētibus
s.supra
Sū.sūma.⁊ in dubio intellige de
sūma confessorū
Tancre.Tancredus
Ti.titulus.ul titulo
Tho.Thomas
Ul.Uldericus
W.Gulielmus.s.glosator Ray.
aliter Guilielmus
W.duran.Wilielmus durantis
Uin.Uincentius
§.paragrapho.seu paragraph⁹.ul
paragraphi.seu paragraphis
Sūt ⁊ alie abbreuiature q̄ ut dis-
cernant hic inferi⁹ subrogabūt

Rubrice iuris ciuilis ⁊ canonici.⁊
ꝑ rubrice.ffoꝝ.⁊ ꝑ.ff.veteris

Rubrice infortiati

xi Regula catboniana
i SOluto matrimonio ⁊ queẽadmodũ dos petat̃
2 Si mulier ventris noie in possessione mittatur
2 Si mulier vẽtris noie calũnie causa
3 Suspectis tutorib' ac curatoribus
6 Si omissa causa testamenti
6 Si quis aliquẽ testari ꝓhibuerit
10 Seruitute legata
10 Suppellectili legata
13 Si cui plus q̃ ꝑ legẽ falcidiam
14 Si tabule testamenti extabunt
14 Si a parẽte q̃s fuerit manumissus
15 Si quid in fraudẽ patroni factũ sit
15 Si tabule testamenti nulle extabũt
15 Successorio edicto
15 Suis ⁊ legitimis heredibus
3 TUtelis
3 Testamentaria tutela
3 Tutoribus ⁊ curatoribus datis ab his
4 Tutelis ⁊ rõnibus distrahendis
5 Testamentis ⁊ qui testamenta facere possunt
10 Tritico vino ⁊ oleo legato
2 VEntre inspiciendo
4 Ubi pupillus educari uel morari debeat
5 Vulgari ⁊ pupillari substitutione
10 Usu ⁊ vsufructu legato
13 Ut legatoꝝ causa caueatur
13 Ut in possessionẽ legatoꝝ
14 Ventre in possessionẽ mittendo ⁊ curatore eius
15 Unde legitimi
15 Unde liberi
15 Unde cognati

15 Unde vir ⁊ vxor
15 Veteranoꝝ militũ successione
15 Ut ex legib' ⁊ senatus consultis bonoꝝ possessio detur

Rubrice.ff.noui

i AQua pluuiali arcenda
2 Ademptione libertatis
3 Acquirẽdo reꝝ dominio
3 Acquirenda possessione
5 Aqua quotidiana ⁊ estiua
5 Arboribus cedendis
6 Actionibus ⁊ obligationibus
8 Acceptilationibus
9 Arboꝝ furtim cesarum
9 Abigeis
10 Accusationib' ⁊ inscriptionibus
10 Ad legem iuliam maiestatis
10 Ad legem iuliam de adulterijs
10 Ad legem iuliam de vi publica
10 Ad legem corneliam de siccarijs
10 Ad legem corneliam de falsis
10 Ad legem põpeiã de paricidijs
10 Ad legem iuliam repetundarũ
10 Ad legem iuliam de annona
10 Ad legem iuliam peculatus
10 Ad legem iuliam ambitus
10 Ad legem fauiam de plagiarijs
10 Ad senatus cõsultũ turpillianũ
xi Appellationibus ⁊ relationibus
xi A quib' appellare nõ licet
xi Appellationibus recipiendis
xi An per alium causa appellationis
xi Apud eũ a q̃ appellat̃ aliã causam
12 Ad municipales ⁊ de incolis
12 Albo scribendo
12 Administratione reꝝ ad ciuitatẽ pertinentium

2 Si sepius in integrũ restitutio postuletur
2 Si maior factus ratum habuerit
2 Satisdando
3 Sportulis et sũptibus
3 Seruitutibus et aqua
4 Si certum petatur
4 Suffragio
4 Si seruus extero se emi mandauerit
4 Si ꝓpter publicas prestationes vẽditio facta nõ fuerit celebrata
4 Si sine censu uel reliquijs
4 Si quis alteri uel sibi sub alterius nomine
4 Si seruus exportandus veniat
4 Si mancipium veneat ne prostituatur
4 Si mancipium ita alienatum sit
5 Sponsalibus et arris sponsalicijs
5 Si rector prouincie uel ad eum pertinentes
5 Si quacũq; preditus potestate uel ad eũ pertinentes
5 Si nuptie ex rescripto ꝑncipis petantur
5 Secundis nuptijs
5 Si secũdo nupserit mulier
5 Soluto mr̃imonio et queadmodũ dos petatur
5 Si cõstante mr̃imonio dos soluit
5 Si ex pluribus tutoribus uel curatoribus
5 Suspectis tutoribus
5 Si mater indẽnitatẽ ꝓmisit
5 Si cõtra matris voluntatẽ
5 Si tutor nõ gesserit
5 Si ex falsis allegationibus

5 Si q̃s ignorãs rem minoris
5 Si tutor rei publice cã aberit
5 Si maior fact' ratũ habuerit alie.
6 Seruis fugitiuis
6 Successorio edicto
6 Si in fraudẽ patroni
6 Si quis aliquẽ testari ꝓhibuerit
6 Si omissa causa testamenti
6 Suis et legitimis heredibus et ex filia nepotibus
7 Senat' ꝯsulto claudiano tollendo
7 Seruo pignori dato manumisso
7 Seruo cõi manumisso
7 Seruis rei publice manumittẽdis
7 Sententijs ꝑfectorum
7 Senatus consulto orphiciano
7 Sententijs ꝑfecti ꝑtorio
7 Sententijs ex piculo recitandis
7 Sententijs et interlocutionibus omnium iudicum
7 Sententia q̃ sine certa quãtitate
7 Sentẽtijs q̃ ꝓ eo qd̃ interest ꝓferũtur
7 Si a nõ cõpetenti iudice
7 Sententiã rescindi nõ posse
7 Si plures simul vna sñia fuerint cõdẽnati
7 Si ex falsis instrumentis
7 Si pendente appellatione mors interuenerit
7 Si vnus ex pluribus appellauerit
7 Si de momentanea possessione fuerit appellatũ
8 Si per vim uel alio mõ ꝑturbata absentis sit possessio
8 Saluiano interdicto
8 Si res aliena pignori data sit
8 Si antiquior creditor pignus vendiderit

8 Si in causā iudicati pignꝰ captū sit
8 Si cois res pignori data sit
8 Si pignus pignori datum sit
8 Si vendito pignore agatur
8 Si vnꝰ ex pluribꝰ hēdibꝰ creditoris
8 Si pignoris cōuentione
8 Solutionibꝰ ⁊ liberationibꝰ
9 Si reus uł accusator mortuꝰ fuerit
9 Si qs imperatori maledixerit
9 Si qs causā cuiꝰ tutor fuerit corruperit
9 Sepulchro violato
9 Seditiosis ⁊ his qui plebē
9 Sententiam passis ⁊ restitutis
2 TRansactionibus
2 Tēporibꝰ in integꝝ restitutiōis
4 Testibus
5 Testamentaria tutela
5 Tutoribus uel curatoribꝰ illustriū personaꝝ
5 Tutela uel cura q̄ satis nō dedit
5 Tutoribus suspectis
6 Testamento militis
6 Testamentis ⁊ queādmodū testamenta ordinentur
7 Testamentaria manumissione
7 Tēporibꝰ ⁊ repatiōibꝰ appellationū
8 Tabulis exhibendis
1 VEteri iure enucleando
1 Ut lite pendente uel post
1 Ut oēs tam ciuiles q̄ militares post administrationē
2 Ut nemo ꝓuatus titulo ꝑdijs
2 Ut que desunt aduocatis partiū iudex suppleat
2 Ut nemini liceat sine iudicis auctoritate
2 Ut nemini liceat sine iudice se vindicare C tutionis.
2 Ubi ⁊ apud quē cognitio resti-
2 Uxoribꝰ militū ⁊ eoꝝ qui
3 Ut nemo inuitꝰ agere cogaẗ uel accusare
3 Ubi in rem actio
3 Ubi de ratiocinijs agi oportet
3 Ubi de possessione agi oportet
3 Ubi qs de curiali uel cohortali
3 Ubi causa fiscalis agitur
3 Ubi de fidei cōmissio agi oportet
3 Ubi de crimine agi oportet
3 Ubi de hereditate agatur
3 Ubi cōueniaẗ qui certo loco ꝓmisit
3 Ubi de causa status agi oportet
3 Ubi senatores uel clarissimi viri
3 Usufructu ⁊ habitatione
4 Ut actiones ab heredibus ⁊ cōtra heredes incipiant
4 Usuris
4 Uectigalibus ⁊ cōmissis
5 Ut mulier si ante annale spacium se marito coniunxit
5 Ubi petaẗ tutor uel curator
5 Ubi pupilli educanẗ
5 Usuris pupillaribus
5 Ubi cause post pubertatē
6 Unde legitimi ⁊ vnde cognati
6 Unde liberi
6 Unde vir ⁊ vxor
6 Uerboꝝ ⁊ rerū significatione
6 Usuris ⁊ fructibus legatoꝝ
6 Ut in possessione fidei cōmissoꝝ uel legatoꝝ seruandoꝝ cā mit.
7 Uenditione libertatis
7 Usucaptione pro emptore
7 Usucapione pro donato
7 Usucapione pro dote

1 Usucapione pro herede
1 Usucapione transformanda
1 Usuris rei iudicate
8 Unde vi
8 Uti possidetis
9 Ut infra certū tempus criminalis
questio terminet
9 Ui bonorū raptorum

coll. Rubrice Autenticorum
3 Administrantib⁹ officia in
sacris appellationib⁹
4 Appellationib⁹ ⁊ intra que
tēpa debet appellari
6 Apud q̄s oꝫ cām dici monachos
6 Armis
1 Administrationibus
9 Appellationibus
9 Alienatione ⁊ emphiteosi
4 Consulibus
5 Constitutio que ex ascripti-
cio ⁊ libera natos
6 Consanguineis ⁊ vterinis fratrib⁹
6 Constitutio que de dignitatibus
⁊ episcopatu
8 Constitutio innouat legem
9 Collatoribus ⁊ alijs capitulis
2 Defensoribus ciuitatū
6 Depositionibus ⁊ renūcia-
tionibus inquilinorum
1 Duobus reis promittendi
4 Ecclesiasticarū rerū imobi-
liū alienatione
5 Exhibendis ⁊ introducen-
dis reis
1 Equalitate dotis
1 Executoribus
1 Exactionibus ⁊ qui cōueniūt

9 Ecclesiasticis titulis
1 Fideiussoribus ⁊ mandatori-
bus ⁊ solutionibus
3 Filijs an̄ dotalia instrā nat̄
1 Heredib⁹ ⁊ falcidia
5 His q̄ ingrediūt ad appell.
6 His q̄ ingrediūt monasteria
8 Hec cōstitutio innouat cōstitutionē
que p̄scriptionē centū annorum
9 Hec cōstitutio interpretat priorē
9 Heredib⁹ ab intestato veniētibus
2 Iusiurandū qd̄ p̄stat ab his
q̄ administrationē accipiunt
2 Incestis inutilib⁹ nuptijs
5 Iureiurādo a moriente prestito
6 Instrumētorum cautela ⁊ fide
6 Iudicibus
1 Immensis donatiōib⁹ i filios factis
8 In medio lit̄ nō fieri sacras formas
9 Interdictis collegijs hereticorū
3 Lenonibus
8 Litigiosis ⁊ decima pte litis
1 Monachis
3 Mensura ordinandorum
clericorum
3 Mandatis principum
3 Ministrātib⁹ in sacris officijs
1 Non eligēdo secūdo nubentes
2 Nō alienandis aut permu-
tandis rebus ecclesie
4 Nullū agricole traditione tenere
illius terrā
4 Nuptijs
5 Noui operis nūciatione
1 Neqꝫ virū qd̄ ex dote est
8 Priuilegijs dotis
8 Priuilegijs archiepi
1 Quomodo oporteat ep̄os ⁊

reliquos clericos ad ordina-
tionē perduci
6 Questore
6 Quibus modis naturales efficiunt' legitimi
1 Quib' modis nāles efficiūt' sui
2 Referēdarijs palacij sacri
4 Restitutioib' ⁊ ea que parit in .xi. mēse post mortē viri
1 Reis promittēdis
8 Restitutionibus
9 Restitutionib' fidei cōmissi
9 Rapt' mulierib' q̄ raptorib' nubūt
2 Criptū exemplar
5 Senicas nō solū fideiussi-
onibus nō prestant
9 Sanctissimis epis
2 Abulario vice cōsulis
3 Triente ⁊ semisse
4 Tabellionibus
1 Testibus
1 Tēpore nō solute pecunie sup dote
8 Testamentis impfectis
1 T determinatus sit nume-
rus clericorū
2 Ut iudices sine quoquo
suffragio
2 Ut ecclesia romana centū
ānoꝝ pscriptione gaudeat
4 Ut nullus mutuās agricole teneat
eius terram
4 Ut ptbocolla diuidant' i chartis
5 Ut pponat' nomē imperatoris
5 Ut nō fiant pignorationes p alijs
personis
5 Ut de cetero cōmutationes eccle-
siasticarū rerū
5 Ut ea que vocant' insinuatiua super
clericis
5 Ut clerici qui recedūt alijs p eis
subrogatis
5 Ut in puatis domib' sacra mysteria
nō fiant
5 Ut imobilia añ nuptialē donationē
5 Ut facte noue cōstitutiones
5 Ut clerico sacra de expensis
5 Ut nullus fabricet oratorij domū
preter voluntatē epi
5 Ut ab illustribus ⁊ qui sup eam
dignitatē sunt
5 Ut defuncti seu funera eoꝝ nō
iniurien' a creditoribus
5 Ut vrbane ordinarie prefecture
5 Ut oēs obediant iudicib' puinciaꝝ
6 Ut hi qui obligatas res habere
prohibent minoꝝ
6 Ut nō luxurient' cōtra naturā
6 Ut liberti de cetero auro nō egeant
6 Ut clici apud ppos epos cōueniāt'
1 Ut sine phibitione matris debi-
trices ⁊ creditrices tutelā ge-
rant minoꝝ
1 Ut ex actibus extātibus dotis
1 Ut exactis instantis dotis
8 Ut neq miles neq federatus
8 Ut amisse visiones pscriptiones
habeantur
8 Ut cū de appellatione cognoscit'
8 Ut liceat matri ⁊ auie
8 Ut diuine iussiones
9 Ut spōsalicia largitas sit spālis 2ct'
9 Ut litigantes iurent
9 Ut iudices nō expectent sacras
iussiones
9 Ut nulli iudicū liceat habere
loci seruatores

zz z

9 Ut fratrū filij succedant
9 Ut differentes iudices
9 Usuris nauticis

Rubrice Institutionū

i Patria potestate
2 Pupillari substitutione
2 Per q̄ psonas nobis acq̄rit
3 Per q̄s psonas obligatio nobis acquiritur
4 Perpetuis et tēporalib⁹ actionibus
4 Pena temere litigantium
4 Per quas personas agere possum⁹
4 Publicis iudiciis
i Quibus modis ius patrie potestatis soluit
i Qui dari tutores intestamento possunt
i Quibus modis tutela finitur
2 Quibus alienare licet uel nō
2 Quib⁹ nō est permissū facē testm̄
2 Quib⁹ modis testamenta infirmāt
3 Quib⁹ modis cōtrahit obligatio
3 Quib⁹ modis obligatio tollit
4 Quō cū eo qui in aliena potestate
2 Rerū diuisione
2 Rebus corporalibus et incorporalibus
4 Replicationibus
i Satisdatione tutor et curatorū
i Suspectis tutorib⁹ et curatorib⁹
2 Seruitutib⁹ prediorū rusticorū et vrbanorū
2 Singulis reb⁹ p fidei cōmissū relictis
3 Senatus cōsulto tertuliano
3 Senatus cōsulto orphiciano
3 Successione cognatorū
3 Seruili cognatione
3 Successione libertorū
3 Successionibus sublatis q̄ fiebant per bonorū venditionē
3 Stipulatione seruorū
3 Societate
4 Si q̄drupes pauperiē fecisse dicat
4 Satisdationibus
i Tutelis
2 Testamentis ordinandis
2 Testamento militari
2 Usufructu
2 Usu et habitatione
2 Usucapionibus et longi temporis p̄scriptionibus
2 Vulgari substitutione
3 Verborū obligationibus
4 Vi bonorū raptorū

Sunt alie Rubrice in ff. ff. et iz. li. Codicis et in vsib⁹ feudorū q̄ hic prarū allegantur. ideo eas ponere nō curo

Rubrice iuris canonici

Hic pmo sciendū. q decretū nō distinguit p Rricas s in tres pncipales partes q̄r pma continet centū et vnā distinctiones. et sub q̄libet distinctiōe capl'a. Secūda ps cōtinet. 36. cās. et sub q̄libet cā q̄stiōes et sub q̄stionib⁹ capta. et. 33. cā a qōne. 3. vsq ad qōnē quartā interponit tractat⁹ de pnia. q̄ diuidit in. 7. distinctiones. et sub qualibet distinctione capl'a. Tertia ps est de ɔsecratiōe. q̄ diuidit in 5. distinctiones et sub q̄libet distinctione capitula. Alij q̄no libri iuris canonici Rricas continent que sequūt

5 Accusationibus inquisitionibus denūciationibus
5 Adulterio stupro
i Alienatiōe iudicij mutādi cā facta
5 Apostatis
2 Appellationibus et recusationib⁹ et relationibus
i Arbitris

i Auctoritate ⁊ vsu pallij
3 Baptismo ⁊ eius effectu
i Bigamis ordinandis uel nõ
5 Blasphematoribus
3 Capellis monachoꝝ ⁊ aliorũ religiosoꝝ
2 Causa possessionis ⁊ ꝓprietatis
3 Celebratione missaꝝ ⁊ sacramẽto eucharistie ⁊ diuinis officijs
3 Censibus exactionibꝰ ꝓcuratiõibꝰ
3 Cohabitatione clericoꝝ ⁊ mulierũ
4 Clãdestina desponsatione
3 Clericis cõiugatis
3 Clericis nõ residentibus
3 Clerico egrotante
5 Clericis pugnantibꝰ in duello
i Clericis peregrinis nõ admittẽdis
5 Clerico venatore
5 Clerico percussore
5 Clerico maledico
5 Clerico nõ ordinato ministrante
5 Clerico excõicato deposito uel interdicto ministrante
5 Clerico per saltũ promoto
5 Clerico q̃ ordines furtiue suscepit
4 Cognatione spirituali
4 Cognatione legali
5 Collusione detegenda
3 Cõmodato
3 Concessione prebende ⁊ ecclesie nõ vacantis
4 Conditionibus appositis in matrimonio ⁊ alijs cõtractibus
2 Confessis
2 Confirmatione vtili uel inutili
i Constitutionibus
i Cõsuetudine
i Corpore vitiatis nõ ordinandis
4 Coniugio leprosoꝝ
4 Coniugio seruoꝝ
4 Consanguinitate ⁊ affinitate
3 Consecratione ecclesie uel altaris
3 Conuersione cõiugatoꝝ
3 Conuersione infideliũ
5 Crimine falsi
3 Custodia eucharistie crismatis ⁊ alioꝝ sacramentoꝝ
3 Decimis ꝑmitijs ⁊ oblationibus
5 Delicto pueroꝝ
3 Deposito
4 Desponsatione impuberꝝ
2 Dilationibus
4 Diuortijs
2 Dolo ⁊ cõtumacia
3 Donationibus
4 Donationibꝰ inter virũ ⁊ vxorẽ ⁊ de dote pꝰ diuortiũ restituenda
5 Eo qui ordines furtiue suscepit
3 Ecclesijs edificandis uel reparandis
i Electione ⁊ electi potestate
3 Emptione ⁊ venditione
4 Eo qui cognouit cõsanguineã vxoris sue
4 Eo qui duxit in matrimoniũ quã polluit per adulteriũ
2 Eo q̃ mittit in possessionẽ causa rei seruande
i Etate ⁊ qualitate ⁊ ordine ꝑficiendorum
2 Exceptionibus
2 Excessibus platorũ
2 Ferijs
2 Feudis

2 Fide instrumentoꝝ
3 Fideiussoribus
1 Filijs p̄sbyteroꝝ ordinandis uel nō
2 Foro cōpetenti
4 Frigidis ⁊ maleficiatis ⁊ impotentia coeundi
5 Furtis
5 Hereticis
5 Homicidio volūtario uel casuali
5 His q̄ filios occidūt ꝓprios
1 His que vi metusve causa fiunt
3 His que fiūt a prelato sine cōsensu capituli
3 His q̄ fiūt a maiori ꝑte capituli
5 Iudeis ⁊ sarracenis ⁊ eoꝝ s̄uis
3 Immunitate ecclesiaꝝ
5 Infantib⁹ ⁊ lāguidis exposit̄
1 In integrū restitutione
5 Iniurijs ⁊ damno dato
2 Iudicijs
2 Iureiurando
2 Iuramento calūnie
3 Iure patronatus
3 Institutionibus
2 Litis cōtestatione
2 Libelli oblatione
2 Lite pendēte nihil innouet̄
3 Locato ⁊ cōducto
5 Magistris ⁊ ne aliq̄d exigant pro docendo
1 Maioritate ⁊ obedientia
5 Maledicis clericis
4 Matrimonio cōtracto cōtra interdictū eccl̄ie
2 Mutuis petitionibus
4 Natis ex libero ventre
3 Ne clerici uel monachi secularibus negocijs se immisceant
5 Ne p̄lati vices suas
3 Ne sede vacante aliq̄d innouet̄
5 Nō ordinato ministrante clerico
5 Noui operis nūciatione
2 Oblatione libelli
1 Obligatis ad rōcinia ordinandis uel nō
3 Obseruatione ieiunioꝝ
1 Officio archidiaconi
1 Officio archip̄sbyteri
1 Officio primicerij
1 Officio sacriste
1 Officio custodis
1 Officio vicarij
1 Officio ⁊ ptāte iudicis delegati
1 Officio legati
1 Officio iudicis
2 Officio iudicis ordinarij
1 Ordinato ab ep̄o q̄ renūciauit episcopatui
2 Ordine cognitionū
1 Pactis
3 Parochijs ⁊ alienis parochianis
3 Peculio clericoꝝ
5 Penis
5 Penitentijs ⁊ remissionibus
1 Peregrinis clericis nō admittēdis
2 Peregrinantibus
3 Pignorib⁹ ⁊ alijs cautionibus
2 Plus petitionibus
1 Postulatione p̄latoꝝ
1 Postulando
3 Prebendis ⁊ dignitatibus
3 Precarijs
3 Presbytero nō baptizato
2 Prescriptionibus
5 Priuilegijs ⁊ excessib⁹ p̄uilegiatoꝝ

¶ Diuisio decretalis. v.

Prima creat cl'icos officia p̃parat inde
Altera iudiciũ cũ req̃sitis appellat

Tertia de vita ɔtractib' testaq3 mētis
Nube q̄rta docet ⁊ q̄ spectāt ad illud
Ultima crimib' penas subiūgē curat

Rubrice libri. 6. decretaliū

¶ Rubrice clementinaꝝ

Incipiunt canones penitentia-
les extracti de verbo ad verbũ de
sũma fratris Astẽsis ordinis mi-
norũ. li. 5. ti. 32.

Considerandum est de canonibus penitẽtialib⁹. Ad quorũ intelligentiam prenotandũ est. q̃ sicut est in scientijs practicis que versant circa opera. q̃ sermo in vniuersali est incertus ⁊ dubi⁹. sed cum applicatur ad singularia incipit quodãmodo habere certitudinem. ut qui non considerat circũstantias particulares potius deuiet q̃ se rectificet. ut patet in medicina ⁊ scientia morali. Sic est intelligendũ in proposito q̃ canones instruũt in generali quomodo est penitentia imponenda. sed descensum ad singularia presbyteris discretis relinquunt qui cõsiderãt circũstantias personarum attendentes ad canones sicut ad regulas directiuas. quia si cõtra canones imponant nõ recte imponunt. Nulli ergo presbytero licet facere aliquid quod possit patrũ regulis obuiare. dis. 38. nulli. In canonib⁹ aũt maxime determinat penitẽtia quo ad tempus ⁊ magis q̃ quo ad modũ. quia illa determinatio ẽ certior ⁊ cõmunior. hec Bonauẽtura. Ut ergo scias q̃lit̃ debet procedere arbitrium presbyteri. nõ regulariter sicut dictũ est s. septẽnis est pro peccato mortali penitentia imponenda. ⁊ hoc nõ tm̃ pp̃t temporis diuturnitatẽ sed magis propter significationem. In veteri. n. lege Maria soror Moysi lepra percussa separata fuit extra castra septem diebus. Numeri. 12. Maria significat penitentem. Interpretatur enĩ amarũ mare. Hec penituit septem diebus. sed nunc penitet septem ãnis. quod significatum est Ezech. 4. Diem pro anno dedi tibi. Si queratur quare penitentia sit aggrauata. cũ lex noua sit lex misericordie. R. q̃ hic est maior ingratitudo propter maiorem gratiam. ⁊ maior cõtemptus propter maiorem dignitatẽ noue legis in qua xp̃i sanguis ẽ effusus ⁊ grauius peccatum propter statum peccantis qui debet esse perfectior. ⁊ vlterius satisfactio in lege noua debet esse perfecta ut in pristinum statum reducat. ⁊ quia sol in vna die non redit in idem pũctum sed in anno. ideo dies cõuersus est in annum. Rursum. quia perfectum remediũ est in lege noua. ideo annus multiplicari debet per septẽ. pp̃ter septẽ dona spiritus sancti recuperãda. ⁊ propter septẽ dotes. s. tres aie. ⁊ q̃tuor corporis obtinendas. Huiusmodi autẽ penitẽtia nõ ẽ oib⁹ imponẽda nec tamẽ est infirmãda. sed est insinuãda ut cognoscatur q̃ grauis est culpa.

bec Bona. Licz autẽ pro singulis
peccatis criminalibus sit statuta
talis penitentia. debet tamẽ impo/
ni magis uel minus aspera prout
maioritas uel minoritas criminis
cũ ceteris circũstantijs hoc expo/
scit. ut in sequẽtibus patet. A pre/
dicta nãq3 regula excipiunt plurı/
mi casus in quibus ꝓpter dignita/
tem peccantis uel criminis enor/
mitatem imponit penitentia ma/
ior. aliquando etiã ex varijs cau/
sis minor. Ad hoc ergo ꝙ presby/
ter circa penitentias disponendo
cautius arbitretur. notandi sunt
casus in quibus per canones certe
penitentie imponunt. quos. s. ca/
nones tenet presbyter scire. ut di/
ctum est s̃. Sũt aũt isti.

j ¶ Primus est ꝙ si presbyter for/
nicationẽ fecerit. penitentiã. x. an/
norũ faciat hoc modo. s. ꝙ sit in/
clusus siue a ceteris in aliquo lo/
co remotus. sacco indutus. ꝛ hu/
mi ꝓstratus misericordiã dei iugi/
ter implorãs. ꝑmis trib⁹ mẽsib⁹ cõ
tinuis a despe i vesperã pane ꝛ aq̃
vtatur. exceptis dñicis dieb⁹ ꝛ fe/
stis ꝑcipuis in quib⁹ modico vino
pisciculis ꝛ leguminib⁹ recreetur.
Elapsis aũt sic tribus primis mẽ/
sibus de illo loco exeat nõ tñ in pu/
blicũ procedat ne ꝑplus in eũ scã/
dalizet. Et per hoc videt ꝙ in pu/
blico crimine loquat. Post hoc re/
sumptis viribus aliquantulũ. vnũ
annũ ꝛ dimidium in pane ꝛ aqua
expleat. exceptis dñicis ꝛ alijs ꝑ/
cipuis festis. in quib⁹ vino. sagimi/
ne. ouis ꝛ caseo poterit vti. Fini/
to sic ꝑ anno ꝛ dimidio. particeps
fit corporis dñi. ꝛ ad pacẽ veniat
ꝛ ad ꝑs cũ alijs fratrib⁹ canẽdos
in choro vltimus recipit. Ad cor/
nu tñ altaris nõ accedat. ſ3 minor
ordinum tm̃ officia gerat. deinde
vsq3 ad cõpletionẽ septimi ãni tres
legitimas ferias. s. secundã q̃rtã ꝛ
sextam exceptis diebus pascalib⁹
qui sunt. 50. in pane ꝛ aqua ieiunet
secundã tñ feriã vno psalterio uel
denario si sit operarius redimere
poterit. Et sic cum septimum annũ
cõpleuerit põt eũ episcopus ad gra/
dum pristinũ reuocare. ita tñ ꝙ in
tribus annis sequẽtibus sine vlla
redẽptione omni sexta feria in pa/
ne ꝛ aqua ieiunet. Et eadem peni/
tentia imponenda est ꝑsbytero de
omnib⁹ alijs peccatis que deposi/
tionẽ inducũt. Probant autẽ hec
omnia. 82. dis. ꝑsbyter si fornicatio/
nẽ. quod intelligunt quidã de sim/
plici fornicatiõe. alij forte melius
ſm Ray. de adulterio uel incestu.
puta quia cognouit coniugatã cõ/
sanguineã uel affinẽ.

¶ 2⁹ casus ẽ si presbyter cogno/ 2
uit filiam suã spiritualem quã. s.
baptizauit. uel in baptismo uel in
confirmatione tenuit. uel que sibi
confessa fuit. debet penitẽtiã age/
re. 12. annis. ꝛ etiam debet deponi
si crimen sit manifestũ ꝛ peregri/
nando. 15. annis peniteat. ꝛ postea
monasterium intret. tota vita sua

moraturus ibidē. Episcopus vero
qui talia cōmisit. peniteat. 15. ānis.
Ipsa vero mulier debet oīa relinq-
re et res suas pauperib9 dare. et cō-
uersa vsq ad mortē in monasterio
deo seruire. 30. q. i. si qs sacerdos.
et. c. nō debet.
3 ¶ 39 est q quicūq filiā suā spiri-
tualē uel matrē cognoscit. 7. ānis.
peniteat. et similiter ei cōsentiētes.
30. q. 3. nō oportet.
4 ¶ 49 est q qui contrahit cū aliq
alij desponsata per verba de psen-
ti. ipsa dimissa. 40. diebus ieiu-
net in pane et aqua. et sequentibus
7. annis peniteat. ex de spon. duo.
accepisti.
5 ¶ 59 est q qui cognoscit duas cō-
matres uel sorores. siue vxor vi-
uat siue non. ad minus. 7. annis
peniteat. licz plus deberet. 30. q. 4.
si psbyter.
6 ¶ 69 est q qui cognouerit monialē
siue deuotā. x. annis peniteat. et
similiter ipsa sm formā traditam
27. q. i. de filia. et. c. deuotam. In
quorū p. c. dicit q si filia episcopi
uel presbyteri uel diaconi post vo-
tum solēne contraxerit matrimo-
niū. nō admittat ad cōmunionē.
nisi marito defuncto penitentiam
egerit. Si aūt eo viuente decesserit
et penitentiā egerit. et cōmunionē
petierit. tm̄ in fine vite recipiet eā.
In 2°. c. dicit q deuota peccans
non est recipienda in ecclesia. nisi
peccare desierit. et desinens egerit
penitentiā. x. annis. postea recipi-
atur ad coionē. et anteq in eccle-
sia admittatur ad orationem. ad
nullius cōuiuiū xpiane mulieris
accedat.
¶ 79 est de eo qui ignoranter co- 7
gnoscit duas sorores. uel matrē et
filiam. uel amitam et neptem. pe-
niteat. 7. annis. Si autē scienter
perpetuo priuet coniugio. 34. q. 3.
si quis cū duab9.
¶ 89 est q qui ducit in vxorē eā 8
quā polluit per adulteriū. peniteat
5. annis. 31. q. i. si qua vidua.
¶ 99 est q q contra naturā peccauit 9
si sit cleric9 dz deponi uel religioni
tradi si corrigibilis appareat ad
ppetuā pniam peragendā. Si vero
sit laic9 a cetu fideliū vsq ad cō-
dignā satisfactionē dz fieri alien9
ex de excess. pla. clici. Hoc eni vitiū
mai9 ē q cognoscē matrē. 32. q. 7
adulterij. et ē Aug. Adulterij in-
quit malū vincit fornicationē. vin
cit aūt ab incestu fornicatio. Peius
n. est cū matre q cū aliena vxore
cōcubere. s oīuz horz pessimū ē qd
cōtra naturā fit. ut si vir membro
mulieris nō ad h cōcesso voluerit
vti. h Aug9. Quocūq aūt mō ta-
le factū exerceat pterq inter virū
et feminā ordinate in vase debito
vitiū contra naturā et sodomiticū
iudicatur. ut dicit Ray.
¶ x9 est q q coierit cū brutis pe- 10
niteat plus q. 7. annis. et. similiter
p incestu. 32. q. 7. h ipsū. et. §. se.
¶ xi9 ē q psbyter q interest clāde- 11
stinis nuptijs triēnio suspēdit. et si

culpa exegerit grauius puniatur. ex. de cla. despon. cum inhibitio.

12 ¶ 12us est ꝙ q̇ votũ simplex violauerit peniteat tribus annis. 27. dis. si vir.

13 ¶ 13us est ꝙ q̇ excoicatus celebrauerit. debet triẽnio penitere. ⁊ feria 2. 4. et. 6. a vino ⁊ carnibus abstinere. xi. q. 3. de his. De pena ṽo degradati celebrantis habetur dis. 50. accedens.

14 ¶ 14us est ꝙ homicida volũtarius sine spe restitutiõis deponitur. ⁊ peniteat. 7. annis. dis. 50. miror.

15 ¶ 15us ẽ ꝙ homicida casualis peniteat. 5. annis. ⁊ hoc ſm Ray. si culpa casũ ꝓcessit. aliter nõ nisi forte ad cautelam. dis. 50. eos. ⁊ duobus c. se.

16 ¶ 16us est ꝙ si q̇s fecerit homicidiũ ꝓpter neccitatẽ euitabilem. peniteat 2. ãnis dis. 50. c. de his clericis. q̇ lz si ineuitabilis esset in nullo sibi imputaretur. 50. dis. qr te. Nõ uerũ est q̄ ad culpã. ſ bonũ eẽt ꝙ peniteret q̄ ad cautelã ⁊ innocẽtiã suã ecclesie ostendendã. ex. de homici. c. 2o. §. vlt. Et ſm Ray. forte distingui põt in homicidio neccio sic in casuali. s. vtrũ culpa ꝓcesserit neccitatẽ uel nõ. ar. dis. 50. de his. nõ. ex. de homici. interfecisti. Sz ⁊ si q̇s ꝑ insaniã cõmittat homicidiũ nõ ei imputatur. 3. q. 4. iudicas. qn etiã q̇ intuitu discipline incaute ꝑcutiẽdo occiderit deponitur. ex. de homici. ꝓsbyterũ. 15. q. 1. si q̇s nõ irritatus. Sz q̇ ligatũ latronẽ interficit deponitur. ex. de homici. suscepimus. Qui aũt latronẽ occultũ occidit quẽ viuũ cõꝓhẽdere potuit. 40. diebus nõ intret ecclesiã. ⁊ al' penitere dz. ex. eo. c. 2o. vbi de hoc dr. Qui ṽo paganũ vl' iudeũ occidit peniteat. 40. diebus. dis. 50. §. q̇ nõ odij.

¶ 17us est ꝙ matricidia peniteat. x. 17
ãnis ſm formã satis apte traditã 30. q. 3. latorẽ. Vxoricide ṽo grauior pnia dz imponi. Talis eni ⁊ q̇ dñm occidit nũꝙ eq̇tat nec vehiculo portatur. nec mrĩmoniũ cõtrahit vsq; ad. x. annos carnes nõ comedit. nec vinũ bibit. ⁊ alia q̄ habentur 33. q. 2. admonere. et. c. q̇ cũq;. Imponitur aũt pnia maior vxoricide. nõ qr illud peccatũ sit grauius isto. sed qr hoies ꝓniores sũt ad occidẽdũ vxores q̄ matres. Maius n. pctm̃ est occidẽ matrẽ q̄ vxorẽ occidere. ut dicit Bona. in 4o. sniaꝝ ⁊ coiter oẽs doc. Ho. ṽo durã. tenet cõtrariũ in reꝑtorio ꝓ eo ꝙ vxoricide imponitur pnia maior. Mihi aũt magis placet snia alioꝝ. Sz qualẽ pniam agẽ debẽt q̇ filios occidũt? R'o. Aut ẽ certũ ꝙ ipsimet scienter interfecerũt. ⁊ sic dz eis imponi penitẽtia maior q̄ ꝓ alio homicidio ar. ex. eo. c. vlt. in tex. ⁊ glo. ⁊ de homici. cũ iuramento. de pe. dis. 1. aut facta. In hoc tñ casu vir vxorẽ recuperat quã coactus abiurauerat. ⁊ ipsa penitentiã agit ſm arbitrium epi. ita ꝙ si habet alios filios pacifice gubernare possit eos vxor. ex. eo. intelleximus. Qr si virũ non habet induci dz ut intret religionẽ

ad quod si nō pōt induci tutius est ei dare licentiā nubendi. ut ex̄ eo. veniēs. Et hoc qñ timet̄ de incōtinētia. al' nō. ut patz. 31. q. 2. in adolescentia. Et si pater sit cleric⁹. ab officio altaris dz ppetuo abstinē. & ei grauior q̄ laico. nō tñ publica nisi veniat ī publicū pnia debet imponi. ut ex̄ de pe. q̄sitū. Aut certū est q nō interfecerūt sponte nec in culpa fuerunt sed casu fortuito contigit. & sic districto iure in nullo tenent̄. ar. ex̄ de homici. ex litteris. 2°. et. c. Johes. et. c. vlt̄. Nisi velint ad cautelā penitere. In dubio tñ p̄sumit̄ q nō hoc ex certa scientia sed potius ex incuria p̄uenerit. ex̄ de presūp. afferre. Aut certū est q non exhibuerunt omnē diligentiā quā potuerunt & debuerunt. & sic culpa precessit casum. Et si sit grauis culpa. ut si posuit puerum in medio vtriusq₃. s̄m arbitrium penitentiarij imponit̄ penitentia. 5. uel. 3. annorū. 50. dis. si qua femina. et. c. se. et. c. si quis sponte. occulta si sit occultum. publica si sit publicū. & maior si in lecto suffocetur q̄ si ī cunis. & maior presbytero greco q̄ laico. ut habetur ex̄ de pe. quesitū. Et lic₃ dispensetur quo ad penitentiā que est arbitraria. ut dicitur ibidē. non tñ quo ad ordines. propter homicidiū quod est delictū enorme & indispensabile. dis. 50. miror. Si autem culpa que precessit casum sit leuis. ut si posuit puerum in eodem lecto longe tñ a se. imponitur penitentia triū annorū. Scd̄m hoc intellige illud ex̄ eo. de īfantib⁹. Monendi ergo sunt parentes q tam tenellos secum in vno non collocent lecto. ne qualibet negligentia interuenien te opprimant̄ & suffocentur. ut. 2. q. 5. consuluisti. Et hoc modo distinguit Hosti. & Ber. ex̄ de infantibus. Quid de illis qui filios uel seruos suos infantes uel etiā adultos languidos relegata pietate exponunt. i. ex̄ se ponunt ante ecclesias. ut aliqui moti misericordia colligāt eos? R̄. Tales grauiter peccant. quia cū ignoret̄ sepe consanguinitas expositorū. cōtrahere possent matrimoniū cū sorore uel cum cōsanguinea. ideo exponens tenet̄ de hoc peccato penitere & ē puniendus. sicut exposit⁹ si scienter cū tali cōtraheret puniret̄. ex̄ de pe. officij. s̄m Hosti. talis. n. s̄m Ray. est tanq̄ homicida iudicandus qui hominē sibi ita coniunctū periculo mortis exponit. Consideratis tñ circūstantijs & vtrum ob hoc mors secuta fuerit uel nō fuerit. penitentia moderāda erit. Erūt aūt tales irregulares s̄m Ray. si mors inde sit secuta. quia. s. fuerūt in culpa eos exponendo uel alimēta negādo. Tñ s̄m Ro. si in nulla culpa fuissent qa forte nec elemosynas querendo. nec aliter eos alere possent. irregulares non essent nec peccarent.

¶ Is⁹ est q q̄ p̄sbyterū interfecit

peniteat.12.annis.ex̃ de pe.et.re.c.
2°. De penitẽtia ꝟo eius q̇ occidit
monachũ uel clericũ subdiaconũ
uel diaconũ.habet.17.q.4.q̇ occi-
derit. De penitentia aũt eius qui
machinatur in mortem dñi sui uł
in regimen eius.habet.23.q.vlt̃.
§.si quis.
19 ¶ 19ᵘˢ est ꝙ q̇ iniuste aliũ ad mor-
tem accusat.40.diebus in pane ⁊
aq̃ per.7.ãnos ieiunet ⁊ peniteat.
⁊ hoc si accusatus sit occisus. Si
aũt tm̃ membꝛ perdiderit.triẽnio
peniteat.ex̃ de accu.accusasti. Ho-
sti. ꝟo ⁊ Jo.de deo.in ieiunando
intellexerũt ꝙ primus peniteat ꝑ
septem annos quolibet anno ie-
iunando.40.diebꝰ in pane ⁊ aq̃.
2ᵘˢ ꝟo per tres annos.W.ꝟo.du-
ran. intellexit prout littera mag̃
sonat.s.ꝙ primus ieiunabit.40.
diebus in pane ⁊ aqua siue conti-
nue siue interpollate. ⁊ per septẽ
annos ieiunabit ⁊ penitebit.nõ tñ
in pane ⁊ aqua.ß ad arbitriũ pre-
sbyteri.2ᵘˢ ꝟo per tres q̃dragesi-
mas.prima ante natalẽ dñi.secũ-
da ante pasca.tertia ante sanctum
Johãnem.Has eni instituit beatꝰ
Petrus.ut habet in cronicis. Je-
iunabit aũt tũc in pane ⁊ aq̃.Pro-
bantur hec ꝫm Hosti.22.q.5.c.ꝑ.
2°.et 3°.
20 ¶ 20ᵘˢ ꝙ periurꝰ.40.diebꝰ in pane
⁊ aqua ieiunet.⁊ septẽ ãnis sequẽ-
tibus peniteat.⁊ semꝑ debet esse i
penitẽtia.s. interiori.6.q.1.q̇cũq̃.
21 ¶ 21ᵘˢ ꝙ q̇ compulsus cõditiona-
liter a dño sciẽter ꝑiurat.si liber sit
40.diebꝰ in pane ⁊ aqua.⁊ hẽ ꝫm
glo.intellige uel cõtinue uel inter-
pollate peniteat. ⁊ septẽ annis se-
quentibus.nõ tñ in pane ⁊ aqua
ut dicit glo.si ꝟo seruus sit eius q̇
eũ coegit.tribus quadragesimis
⁊ legitimis ferijs.s.2.4.et.6.22.
q.5.qui cõpulsus.
¶ 22ᵘˢ ꝙ q̇ ꝑiurat i manu epĩ uł 22
in cruce cõsecrata.peniteat tribus
ãnis.Si ꝟo in cruce nõ cõsecrata
vno ãno.Qui ꝟo coactꝰ ⁊ igno-
rans ignorãtia iuris.⁊ postea co-
gnoscit.peniteat tribus q̃dragesi-
mis.22.q.5.c.2°.Qui ꝟo coactꝰ
pro vita redimẽda uel q̃libet cau-
sa uel necessitate periurat.qꝛ corpꝰ
plus q̃ animã dilexit.tribus qua-
dragesimis peniteat. ea.q.c.si q̇s
coactus. Alij indicũt tres annos
⁊ vnũ ex his in pane ⁊ aqua.
¶ 23ᵘˢ ẽ ꝙ q̇ falsũ sciẽter iurat uel 23
aliũ iurare cogit.diebus.40.peni-
teat i pane ⁊ aq̃.⁊ septẽ sequentibꝰ
ãnis nũq̃ sit sine pnia.s.interiori.
Alij etiã si cõscij fuerint similiter
peniteãt.22.q.5.si q̇s cõuictus.
¶ 24ᵘˢ ꝙ q̇ mẽsurat in falsa mẽ- 24
sura.30.diebꝰ i pane ⁊ aq̃ ieiunet.
ex̃ de ꝯtra.emp.ut mẽsure.De pena
ꝟo falsarij litterarꝝ habet ex̃ eo.ad
audiẽtiã.et.c.dura. et.c.ad falsa-
riorũ.⁊ de verborꝝ sig̃.nouimus.
¶ 25ᵘˢ est q̇ frangunt pniam so- 25
lẽnẽ siue redeundo ad crimina pri-
ora uł similia siue redeũdo ad ne-
gociationẽ uel militiã secularem

que sibi fuerant interdicta. sola in-
tra ecclesiam fidelibus oratione
iungunt᷑. a cõmunione suspendũt᷑
a catholicorũ cõuiuijs separant᷑. ⁊
penitere debent. x. an. ⁊ coicent᷑ in
fine vite. 33. q. 2. de his vero. ⁊ de
pe. dis. 5. si quis vero.
26 ¶ 26ᵘˢ est ꝙ qui canit missam ⁊
nõ coicat debet vno anno penite-
re ⁊ interim missas nõ cantare. de
ↄse. dis. 5. relatum.
27 ¶ 27ᵘˢ est ꝙ p̄sbyter qui mortuũ
clericum inuoluit in palla altaris
peniteat. x. annis ⁊ mensibus. 5.
Diaconus ꝓ triẽnio ⁊ dimidio.
de ↄse. dis. i. nemo per ignorantiã.
28 ¶ 28ᵘˢ ꝙ qui cõmittit sacrilegiũ
ecclesiam violando uel crisma si-
ue calicẽ sacrũ pollutis manibus
accipit uel similia sacrilegia cõ-
mittit. peniteat septẽ annis. p̄mo
anno extra cimiteriũ quod viola-
uit consistat. secundo anno añ fo-
res ecclesie. tertio in ecclesia. ⁊ in
hoc triẽnio carnes non comedat
vinũ nõ bibat nisi in pasca uel na-
tali. nõ offerat nec coĩonẽ accipi-
at. quarto anno coicabit. ⁊ in illo
⁊ in. 5°. et in 6°. et in 7°. tribus ferijs
a carnibus ⁊ vino abstineat ieiu-
nando. 12. q. 2. de mon. Cõburens
aũt ecclesiã q̇ndecim annis peni-
teat ⁊ eã restituat. 17. q. 4. §. si q̇s.
⁊ in ꝓsu. maiᵘˢ. De pena ꝓ rapto-
ris siue furis rei ecclesiastice. ⁊ de
pena furis ⁊ effractoris tam cleri-
ci q̃ȝ laici. habet᷑ eadem. q. §. pctã
7. c. si quis clericus.
¶ 29ᵘˢ ꝙ si parẽtes frangũt spon- 29
salia filiorũ a coĩone triẽnio sepa-
rent᷑. ⁊ similiter filij si sint in culpa
Si tñ filij ẽm ꝑmissionẽ factam
cõtraxerint. excusant᷑ vtiqȝ. s. quo
ad penã ecclesie. s; nõ quo ad rea-
tum. ex quo dederunt operã in cõ-
trariũ. 31. q. 3. si q̇ parentes. ar. de
peni. dis. i. si cui.
¶ 30ᵘˢ est ꝙ q̇ blasfemauerit pu- 30
blice deũ uel aliquem sanctorũ ⁊
maxime beatam virginẽ. illi debet
episcopus hanc penitentiã iniũge-
re. s. ut septẽ diebᵘˢ dominicis pre
foribus ecclesie in manifesto dũ
missa cantat᷑ existat. ⁊ vltimo illoꝝ
dierũ dominicoꝝ pallium ⁊ calcia-
menta deponat ⁊ corrigiam liga-
tam circa collũ habeat. ⁊ septem
precedentibus sextis ferijs in pa-
ne ⁊ aqua ieiunet ecclesiã nullate-
nus ingressurus ⁊ quolibet predi-
ctorũ dierũ tres paupes uel duos
uel saltẽ vnũ reficiat si põt. Et si nõ
põt. hec pena in aliã cõmutet᷑. Qȝ
si renuerit agere oĩa sup̄dicta. in-
terdicat᷑ sibi eccl'ia. ⁊ in morte p̄uet᷑
ecclesiastica sepultura. ex̄ de male-
di. statuimus. Itẽ blasfemus si di-
ues fuerit. 40. alioq̇n. 30. uel. 20.
⁊ si ad hoc non sufficit q̇nqȝ soli-
doꝝ vsualis monete pena mulctet᷑
nullãqȝ misericordiã in hoc habi-
turus. ut dicit᷑ ibidem. s. q̇n soluat
quinqȝ solidos. quos si non habet
currat per ciuitatẽ. uel cõmutet᷑ in
penã aliã temporalẽ. Hec aũt pe-
na soluet᷑ ei qui cõdẽnat. i. potestati

seculari. Hanc enī ꝑnā temporalē
precepit papa imponi per potesta-
tem temporalē. ꝙ si neglexerit per
ep̄m precipit̄ cogi. hec Hosti. Ha-
bet autē predicta pena locum s̄m
Goff. cū quis blassemat nō ex ira
uel ebrietate uel dementia. q̄z tunc
cū eo benignīꝰ agerent. 2. q. 3. si q̄s
iratus. § notādū. Scōm ꝓo Ho-
sti. hec pena est spāliter inducta cō
tra eos qui deū blassemant ex ira.
Nō enī aliquis de leui blassemat
deū nisi iratus. Tanta tn̄ posset eē
iracūdia ꝙ equipararet̄ dementie.
⁊ tunc illud quod dicit Goff. locū
posset habere. hec Hosti. Quid si
quis iuret per caput uel ꝑ uen-
trem uel corpus uel capillū? Re-
spondet Hosti. ꝙ si faciat hoc af-
firmando uel iurando. non habet
locū hec pena. Secus est si faciat
hoc detestando uel vituperando.
lꝫ iratꝰ. Itē s̄m Goff. ⁊ Hosti. hec
que dicūt̄ de pena tp̄ali fiunt iudi-
ce ꝓ tribunali sedente. In iudicio
aūt aīe p̄sbyter discretꝰ molliendo
rigorē dispensare poterit ex causa
circa penā spiritualē superiorē. 25.
q. 6. penitentibus. hec Hosti. Item
clericus blassfemꝰ maxime p̄sbyter
cogat̄ ad veniam postulandā. ꝙ si
noluerit degradet̄. dis. 46. clericꝰ.
Notādū ꝓo ꝙ blassfemꝰ s̄m leges ē
decapitādꝰ. ut in Auten. ut nō lu-
xurient̄ ꝯtra nām. circa mediū. coll.
6. Scōm ꝓo canonē antiquū cle-
ricꝰ erat degdādꝰ ⁊ laicꝰ excoican-
dus. 22. q. 1. si q̄s ꝑ capillū. Hodie
ꝓo laicꝰ aget pn̄iam sup̄dictā. s. il-
lius canonis. statuimꝰ. ⁊ h̄ si pu-
blice blassfemauit. Si. n. occulte. nō
ꝑnitebit publice ut puto. Clericꝰ
ꝓo hodie ē corrigēdꝰ pena arbitra-
ria ⁊ occulta. non illa q̄ est publica
Clericꝰ. n. publice nō dꝫ penitere.
Si aūt rebellis fuerit. uel sepiꝰ hoc
cōmiserit. locū hꝫ pena legis. s. ut
laicꝰ decapitet̄ in foro ciuili. ⁊ i ca-
nonico anathematiçet̄. i. ecclesie in-
gressus sibi interdicat̄. ⁊ in morte
priuet̄ ecclesiastica sepultura. Cle-
ricus ꝓo degradet̄. hec Hosti. ti. de
maledicis.
¶ 31ꝰ est de p̄sbytero q̇ reuelat cō- 31
fessionē ꝙ de iure antiquo dꝫ depo-
ni. ⁊ oībꝰ diebꝰ vite sue ignominio-
sus peregrinari. de pe. dis. 6. sacer-
dos ⁊ cetera. ut s̄. cōfessionis cela-
tio. §. 2°. per totū. vsqꝫ ad. §. 3.
¶ 32ꝰ est ꝙ qui in dicēdis horis 32
canonicis ⁊ aliis officiis diuinis
discrepat a cōsuetudine ꝓprie me-
tropolitane ecclesie. 6. mensibus
priuat̄ coione si hoc accidat ex cō-
temptu. 12. dis. de his.
¶ 33ꝰ ꝙ ep̄s q̇ ordinat sine causa 33
iusta clericū inuitū aut reclaman-
tem uel penitꝰ inuitū absolute sus-
ꝑnditur anno vno. 74. dis. c. p̄.
¶ 34ꝰ ꝙ ep̄s qui correctionē de 34
venditione ministerioꝝ dissimulat
duobꝰ mensibꝰ. p̄sbyter. 4. diaco-
nus tribꝰ. subdiaconꝰ ⁊ ceteri ad
arbitrium iudicis penitere debent.
1. q. 1. quicq̇d inuisibilis.
¶ 35ꝰ ꝙ sortilegus. 40. diebus 35

peniteat.ex͂ de sortil.requisisti.

36 ¶ 36ᵘˢ quod qui videt in astrolabio pe- niteat duobus annis ex͂.de sortil. ex tuarũ.

37 ¶ 37ᵘˢ est de stilla sanguinis alta- ris cadentis super terrã.uel aliquid aliud propter negligentiã presbyteri. debet presbyter penitere.40.dieb⁹ Si cecidit super pallio altaris.pe- niteat.4.diebus.de cõse.dis.2.c.si per negligentiã.

38 ¶ 38ᵘˢ est quod si aliquis euomit eu- charistiã propter ebrietatẽ uel vora- citatẽ.si laicus peniteat.40.dieb⁹. Si clericus uel monachus uel pre- sbyter.uel diaconus peniteat.70. dieb⁹.Si episcopus peniteat.90. dieb⁹. Et debet euomitura com- buri et iuxta altare collocari. Si uero causa infirmitatis euomerit.1. diebus peniteat.de cõse.dis.2.si quis propter ebrietatẽ.

39 ¶ 39ᵘˢ est quando mus corrodit uel comedit corpus xpi. De peni- tentia huius casus inquire vbi sit notata.de cõse.dis.2.circa finẽ.

40 ¶ 40ᵘˢ quod qui domũ uel aream vo- luntarie succendit.sublata uel in- censa omnia restituat et tribus an- nis peniteat.ex͂ de iniur.si quis domũ.Canon tñ dicit quod si ex odio uel iniuria hoc fecerit.excõmuni- cari debet.nec absolui donec sa- tisfecerit.et iurauerit quod ignem de cetero non apponet.Imponitur aũt sibi ut Hierosolymã uel in Hispa- niam vadat in dei seruitio anno in- tegro ibi moraturus.Si quis aũt archiepiscopus uel episcopus hoc relaxauerit.damnũ restituat.et ab officio episcopali per annũ absti- neat.23.q.8.pessimam.Hodie aũt postquam sunt denunciati non possũt citra sedem apostolicam absolui. ex͂ de sen.exco.tua nos.Immo tex. loquitur de incendiarijs indistin- cte postquam sunt publicati. Et Ber. hoc idẽ dicit expresse.et Gra.ex͂ de sen.exco.quicũque.et Hoff.lz Ro. contrariũ dicat.Scdm autem le- ges qui in ciuitate data opera in- cendium fecerit.si sit humilis sub- ijcitur bestijs.si sit in aliquo gra- du decapitatur uel in insulam re- legatur.ff.de incen.rui.nau.l.fi. Qui uero alibi ut in villis uel ca- stris remissis ibidem edes positis cõbusserit.si hoc dolo fecerit com- buritur.Et hoc intelligendũ secundum Ho- sti.si sit humilis.Si autem hoc ex sua negligentia contigerit.resar- tiet damnũ.uel si minus idoneus sit parum uel leuiter castigetur.Et nomine ediũ omne edificiũ conti- netur.ut ibidẽ dicitur.l.qui edes.

¶ 41ᵘˢ est quod qui dederit uel acce- perit cõmunionẽ ab heretico et ne- scit hoc esse prohibitum ab eccle- sia et postea intelligit.peniteat vno anno.Si autem sciuit et neglexit. peniteat.x.annis.uel secundum quosdã 7.uel secundum alios.5.Qui uero permit- tit hereticum missam celebrare in ecclesia catholica per ignorantiã iuris.peniteat.40.diebus.Si pro reuerẽtia eius.per annũ peniteat. 41

si pro dãnatione ecclesie catholice ⁊ pro cõsuetudine romanorũ. proijciatur ab ecclesia sicut hereticus si sit impenitẽs. alioqn peniteat. x. annis. Si aũt relicta ecclesia ad hereticos transierit. ⁊ alios ad h̃ induxerit. peniteat. 12. annis. trib⁹ extra ecclesiam. 7. inter audiẽtes. duobus ex̃ coronem. ⁊ sic. 12°. ãno cõmunionẽ siue oblationẽ percipiat. 24. q. i. si quis dederit. Cetera ꝟo pertinentia ad heresim. scisma vł apostasiã require s̃. in 2°. li°.

42 ¶ 42⁹ ꝙ patronus qui res ecclesie dilapidat vno anno peniteat. 16. q. 7. c. filijs.

43 ¶ 43⁹ ꝙ qui domũ suam magicis ⁊ incantatorib⁹ lustrat uel aliud facit. ⁊ qui ei hoc consulit. annis. 5. peniteat. 16. q. 5. qui diuinatores. ⁊ c. non liceat.

44 ¶ 44⁹ ꝙ qui pacem cũ proximo suo non facere iurat. anno vno peniteat ⁊ ad pacem redeat. 22. q. 2. qui sacramento.

45 ¶ 45⁹ ꝙ pro periurio. adulterio homicidio dantur ꝓ penitentia regulariter. 7. anni. ⁊ similiter pro fornicatione. licz nõ ita aspera penitentia iniungatur. 22. q. i. predicandũ. 33. q. i. hoc ipsum. et. §. se.

46 ¶ 46⁹ est ꝙ qui scienter rebaptiçatur. 7. annis peniteat. ⁊ feria. 4. et. 6. in pane ⁊ aq̃ ieiunando tres quadragesimas faciat. ⁊ hoc si fecit pro heresi introducẽda. Si aũt pro mundicia. i. pro salute corporis obtinenda. ut ex̃ de aposta. c. 2°. tribus annis peniteat. de ↄse. dis. 4. qui bis. ⁊ talis qui bis baptiçatᷣ uel confirmatᷣ fit de foro ecclesie ⁊ cogitur fieri irregularis. dis. 84. dictũ est. De pena aũt taliũ habetᷣ de ↄse. dis. 4. eos. Cui⁹ capłi sentẽtiã ꝑtermitto gratia breuitatis.

¶ 47⁹ ꝙ qui vxorẽ adulterã cognoscit anteq̃ peniteat. 3. an. peniteat. 21. q. i. si quis. 2°. Qui ꝟo cognoscit eam penitentẽ ante penitẽtiã paractã peniteat. 2. annis. ea q. si quis. ꝑ. Quomodo ꝟo penitentia iniungenda sit mulieri partum alterius supponenti. uel etiam de nõ suo viro cõcipienti. habetur ex̃ de pe. et. re. officij. 41

¶ Ad regulas igitᷣ predictas inspiciendo põt studiosus indagator procedere ad penitentias pro diuersis criminibus ꝰm canones imponendas. ⁊ ex causa consideratis circũstantijs ut dictum est s̃. moderari poterit eas. Et licz ab ipso omnes circũstantie sine diligenter attendende. principaliter tñ qualitates persone ⁊ precipue vtꝝ sit ꝑsona obnoxia alicui aliq̃ vinculo seruitutis. Nã circa tales ꝑsonas cauere debet ꝓ posse presbyter ne talẽ penitentiã eis imponat ꝑ quã illis quib⁹ sũt astricte preiudiciũ fiat maxime circa cõiugatos Unde si seruus sit ⁊ timore peccauerit obediẽs dño suo in atrocioribus est mitius puniend⁹. 22. q. 5 qui cõpulsus. Obedire tñ nõ tenebatᷣ in talib⁹. xi. q. 3. si dñs. Si aũt

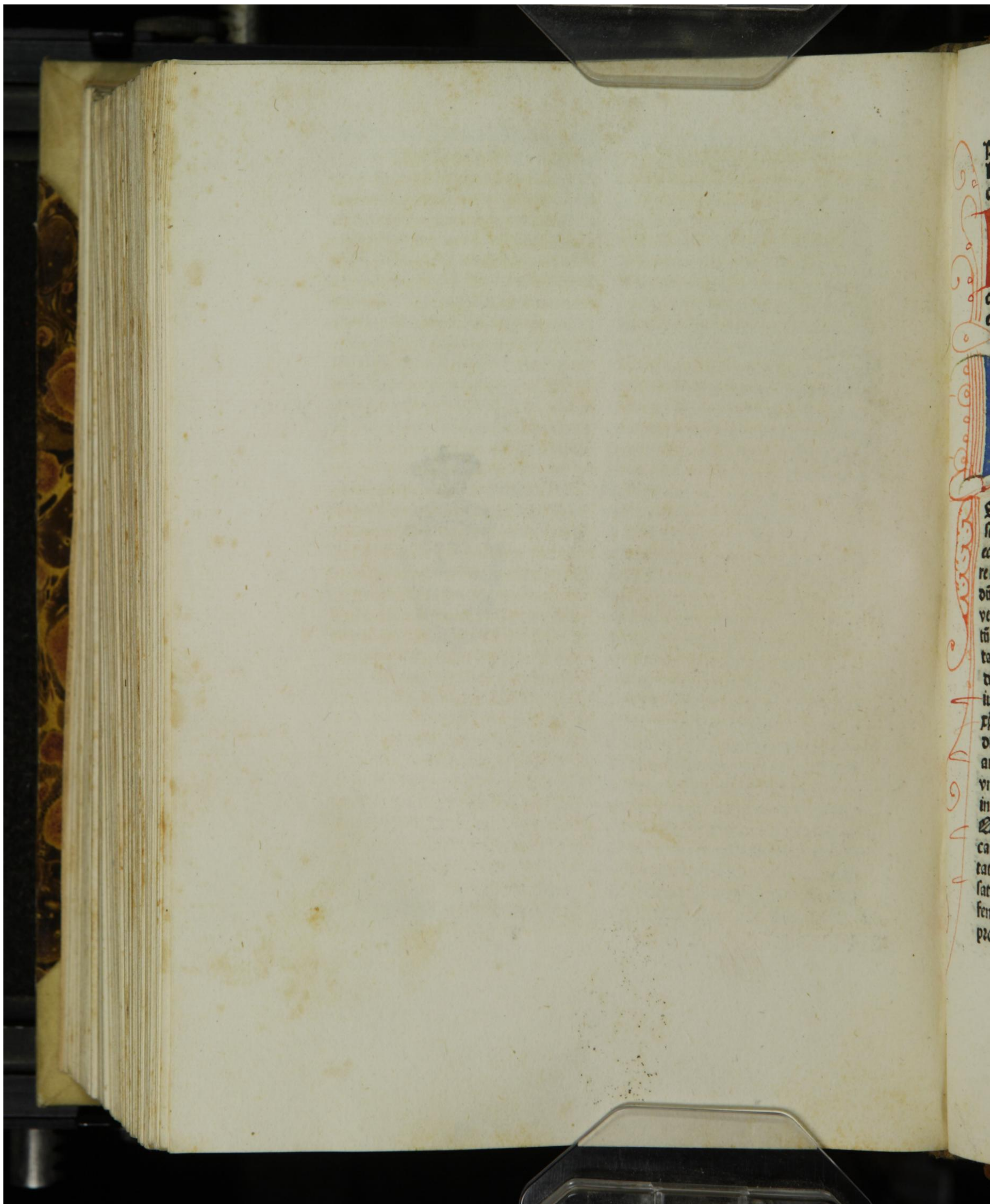
voluntarie peccauerit corpe pu-
nief etiā acrius ꝙ alius. z4.q.i.
qui contra pacem. Nec eſt ſeruo
iniungenda peregrinatio per quā
domin⁹ eius qui non eſt in culpa
illius ſeruitio defraudetur. ex de
ſen. exco. relatum. Si vero liber
ſit totam penitentiam canonis ſi
poteſt facere debet imponi.16.q.
1. ſacerdotes penitentiā. Sed ex
cauſa poterit eam preſbyter mo-
derari. Conſiderandū etiam erit
vtrū ſit perſona noua in fide. quia
nouis in fide minor debet etiam
penitentia imponi. ex de pe. deus
qui. Et ſimiliter cōſiderande erūt
alie perſonarū circūſtantie. de qui-
bus ad preſens ſuperſedeo gratia
breuitatis. Sciendū autē ꝙ in fo-
ro penitentiali dicuntur legitime
ferie.z.4.et.6.diſ.81.preſbyter.de
ꝯſe.diſ.3.ieiunia. Aliqui tñ ut di-
cit Ro.pro.z.feria ponunt ſabba-
tum. Inſuper notandū ꝙ ſi peni-
tentia in pane ⁊ aqua imponatur
non habenti panē. poteſt loco pa-
nis leguminibus ⁊ piſciculis ve-
ſci ⁊ etiam aliis ſi neceſſitas illud
requirat. ex de pe. et re. licz. in tex.
et glo. al' non licet. Notandū etiā
ſm Jo. ſi penitentia ſit impoſita
a canone liberatur quis a ieiunio
dando denariū uel legendo pſal-
terium propria auctoritate. Inno.
ꝟo dicit ꝙ ieiunia neceſſaria ut q̄-
tuor tempoꝝ ⁊ huiuſmodi nō poſ-
ſunt redimi niſi ſubſit rationabi-
lis cauſa. Voluntaria ꝟo redimi
poſſunt etiā ſine auctoritate ſupe-
rioris. Ad hoc etiam nota ꝙ vbi
imponitur penitentia aliquot an-
norum ſiue quadrageſimarū. nec
additur quomodo quis debet pe-
nitere. hoc relinquit arbitrio pre-
ſbyteri. cum penitētie ſint arbitra-
rie. ut dictum eſt s̄. Ipſe eni pre-
ſbyter arbitrabit eam per ferias
legtimas faciendam ſm canones
50.diſ. de his clericis. ex de homi-
ci.c.z°. et in multis aliis iuribus.
Et ſic intelligitur illud. ex de ac-
cu. accuſaſti. et de ſpon. dilectus.
et ſimilia ⁊c̄.

Impreſſum eſt hoc opuſculum
Venetiis per Franciſcū renner de
Hailbrun M.cccc.lxxxij.

Laus deo.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE
FIRENZE

Primũ cõsiliũ dñi Alexandri de
Neuo Vincẽtini.iuris vtriusq; do-
ctoris.cõtra iudeos fenerantes.

IN nomine dñi nostri ihũ xpi
eiusq; gloriosissime matris
virginis Marie.gloriosi do-
ctoris Hieronymi.ceterorũ doctorũ
eccl'ie.totiusq; celestis curie. Amẽ.

IN casu in quo requisitꝰ fui
ut cõsiliũ edã.sola dubia
designabo.q̃a ex ipsis cõ-
prehendet̃ casus figura-
tio. Quinq; ergo sunt du-
bia. Primum an peccent
iudei fenerando xpianis.
Secũdũ. An eccl'ia de hoc peccato
se debeat impedire. Tertiũ. An
ecclesia debeat tolerare uł cõsenti-
re huic pctõ ꝓpter maiꝰ malũ vitan-
dũ uel ꝓpter maiꝰ bonũ qđ exinde
verisimiliter sequi sperat̃. Quar-
tũ. An ꝑncipes seculares uel coi-
tates uel cõsilia ciuitatũ possint iu-
deis dare licẽtiã fenerãdi.uel cum
iudeis possint pacisci ut fenerẽtur
xpianis causa maioris mali vitan-
di.uel boni qđ exinde sequi põt. ⁊
an ꝓpter hoc incidant in penã cle.
vnice.de vsuris.et.c.i.eo.ti.li. 6.ᵒ et
in alias penas in iure expressas.
Quintũ ⁊ vltimum. An papa ex
causis ꝑdictis possit cõcedere coi-
tatibus uel ciuitatibꝰ ut ex dispen-
satione ap'lica cõducãt iudeos ad
fenerandũ faciendo cũ eis pacta
prout consueuerunt

Primũ dubiũ.

GLoriosissimi redẽptoris noĩe
repetito.quo ad ꝑmũ dubiũ
s.an iudei peccẽt fenerando
xpianis.btũs Tho.2.ᵃ2.ᵉq.78.arti.
ꝑ.et oẽs theologi tenẽt ꝙ sic. Idẽ
tenet Hosti.in sũ.de vsur'. §.an ali-
quo casu.ꝟ.8.ᵒ Idẽ tenet Io.an.in
c.conquestus.de vsuris. Idẽ tenet
But. Cardi.et coiter oẽs docto-
res in dcõ.c.cõquestꝰ. Idem tenet
Archi. et Io. de fantutijs.i.c.ab
illo.14.q.4.et Ray.in sũ.de vsuris
⁊ ẽ cois opinio theologorũ ⁊ cano-
nistarũ. Sʒ aliqui doctores nostri
tẽporis nescio quo spũ ducti nõ sũt
veriti cõsulere ꝙ iudei absq; pecca-
to possint vsuras recipe a xpianis.
Nec se ab hoc retraxerũt ꝓpter au-
ctoritatẽ theologorũ ⁊ canonistarũ
qui sunt sũme auctoritatis.cũ eorũ
dicta ut autentica in iudicijs alle-
gent̃. ⁊ ꝺm ipsa cause decidant̃. Et
quibusdã falsis rõnibꝰ inheserunt
dicta maiorũ ⁊ doctorũ nõ sequẽtes
Dicunt enim iudeos licite fenerari
xpianis.⁊ allegant Deut.ᵒ23.c.vbi
Moyses dicit. Non feneraberis
fratri tuo pecuniã uel aliã rem sed
alieno. Item allegãt.c.ab illo.14.
q.4.vbi videt̃ probari ꝙ vsure ab
hostibus licite exigant̃. Allegant
etiã.c. quãto.de vsuris.vbi solum
vsure ĩmoderate vident̃ ꝓhiberi iu-
deis. Sed iste rationes parũ valẽt
Nec obstat auctoritas Moysi s̃.
all'ata.qꝛ ꝺm beatũ Tho.quando
Moyses concessit iudeis vsuras

A

exigere fuit cōpatiua permissio ad vitandū mai⁹ malū. s. ne a iudeis deū colētib⁹ vsuras accipent ꝓpter auariciā cui dediti erāt. Nā iudei recipiebāt vsuras a iudeis ⁊ a gentibus. vñ Moyses ut restringeret eoꝝ auariciā ꝓ parte vidēs ꝙ ipsā in totū nō poterat coercere. ꝑmisit ut vsuras exigerēt a gētib⁹. ut ex h̄ cessarent exigere a iudeis. Nā vbi q̇s inter duo mala est implicit⁹ ita ꝙ alterū oio est factur⁹. cōsulendū est ei ut poti⁹ faciat minus malū ⁊ euitet maius. ut dicit tex. iȝ. dis. nerui. Vñ alibi dic̄ tex. ꝙ si vnus est parat⁹ facere homicidiū nisi cōmittat adulteriū. puta dicit se victū tanta passione amoris ut nō possit vitare adulteriū nisi adulterā interficiat. cōsulendū est ei ut faciat adulteriū. qđ est minus peccatū q̄ꝫ homicidiū. ut dic̄ tex. 33. q. 2. si qđ veri⁹. Vnde ista cōpatiua ꝑmissio nō excusauit a peccato. ut in iurib⁹ s̄. allegatꝭ. Et hoc dicūt doctores theologi. p̄sertim btūs Tho. ⁊ doctores canoniste. Et eadē rōne permisit Moyses iudeis repudiū ut euitarēt homicidiū. Aliud eni est p̄cipe. aliud ꝑmittere. qđ eni ꝑmittim⁹ nolētes cōcedim⁹. qꝛ malas hoiuȝ volūtates ad plenū cohibē nō possum⁹. Et sic dic̄ sanct⁹ Jo. Criso⁹. cuius tex. ꝓuic. 3i. q. i. hac. rōne. Vñ glo. notabilis in decō. c. fi. dic̄ ꝙ cōpatiua permissio poti⁹ dicit̄ tolerantia q̄ꝫ permissio. Vñ dic̄ canon ꝙ ea que permittimus nō approbam⁹. ut decō. c. hac rōne Et s̄m hāc ꝑmissionē dicūt decretales ꝙ multa ꝑ patientiā tolerāt̄ q̄ si in iudiciū deducerem⁹. cassarēt̄ ut in. c. cū iā dudū. de p̄ben. Ista sūt verba glo. p̄allegate. cū qua trāsit ibi Archi. ⁊ Jo. de fantucijs. Et s̄m istā solutionē bti Tho. cū qua transeūt coīter canoniste. dicendū est ꝙ si Moyses potuisset in totū arcere iudeos a fenerando. nullo mō permisisset. Et ideo vbi iudei possūt ꝓhiberi a fenerando debent ꝓhiberi ne dent ad vsuras. quod fieri pōt in terris x̄pianorū in q̇b⁹ sūt iudei. Nam possūt dūi illaꝝ in totū arcere iudeos a fenerando. ⁊ in toto eorum auariciā cohibere. Vnde debent p̄ncipes x̄piani eis interdicere ne dent ad vsuras. cū cesset causa ꝓpter quā Moyses ꝑmisit iudeis fenerari. Alij autē theologi aliter soluūt. dicentes ꝙ illa acceptio vsure a gentib⁹ inter q̇s iudei habitabant potius erat sue rei recuperatio q̄ꝫ vsura. qꝛ tota illa terra iudeis data fuit a dño. ⁊ iniuste possidebat̄ a gētib⁹. ⁊ sic iudei fenerando gentib⁹ nō accipiebant alienū sed suū uel quod eis debebat̄. nā vbi quis tenet meū uel mihi debitū. si nō possū illud ꝑ viā iuris recuperare. possum fenerari illi qui tenet illud illicite. ⁊ vsuras ab eo recipe vsq; ad eam q̄ꝫtitatē que mihi debet̄. uel vsq; ad ei⁹ estimationē. sic ⁊ possem furari. de quo per Inno. ⁊ doc. in. c. olim.

de resti.spol. Sꝫ q̄cq̄d sit Moyses postea reuocauit ꝑmissionē fenerandi factā iudeis. ut patet Deut. 28°.c. vbi dicit. Feneraberis gentib⁹ multis ⁊ ipse a nullo fen⁹ accipies. Et in eodē.c. vltra mediū dicitur Aduena fenerabit tibi. tu autem non fenerabis ei. Et forte ꝓpter h̄ verior est solutio bti Tho. ad primā auctoritatē allegatā. qꝛ si illa ꝑmissio fuisset licita: Moyses postea nō reuocasset. Vn̄ alij theologi dicūt esse veriorē solutionē bti Tho. ad primā auctoritatē s. allegatā. h̄ nō insisto. ex q̄ appa ret illā ꝑmissionē fuisse postea per Moysen reuocatā. Et etiā est determinatū ꝑ ius canonicū. Nam iudei fenerātes xp̄ianis cōpellendi sunt vsuras remittere ipsis. ut in.c. post miserablē. de vsuris. Unde cū cōpellant remittere patꝫ ꝙ illicite recipiūt. Nā lucrū licitū nemini ē auferēdū. imo illud qd ē illicite acq̄situ interdū pōt licite retineri puta qn̄ lucꝝ ē illicitū respectu negociationis. tn̄ absq̄ aliq̄ fraude uel rapina uel calūnia alteri⁹ acq̄situ. ut dic Inno. in.c. qꝛ plerīq. de imu. ec. Et ibi plene examinat an ⁊ qn̄ illicite acq̄situ sit restituēdū. de q̄ etiā in.c. ex trāsmissa. de decimis. vbi bona glo. et. 14. q. 5. in sūma. Cū g̊ iudeus fenerās xp̄iano vsuras ei restituere teneatur uel remittere. ut in dcō.c. post miserabilem. patꝫ ꝙ receptio vsure omni respectu est illicita. s. tam respectu

iudei fenerātis ꝙ fraudis que cōmittit. Et ꝙ vsura sit omni respectu illicita pꝫ. qꝛ vsura dicit rapina ut in.c. si q̄s vsurā. 14. q. 4. Non obstat.c. ab illo. 14. q. 4. qui tex. videt ꝑmittere ꝙ ab hoste possumus licite vsuras recipere. qꝛ ille tex. habet multos intellect⁹ qui referunt ibi per Archi. et Jo. de fantutijs. Vn̄ nō insisto etiā rn̄dēdo ad illū tex. Sꝫ p̄supposito ꝙ ab hostibus quib⁹ licite pn̄t arma inferri possint vsure licite exigi. nō tn̄ per hoc infert ꝙ iudei licite accipiant vsuras a xp̄ianis. quia xp̄iani nō sūt hostes neq̄ inimici iudeorū imo pietas xp̄iana tolerat iudeos ut dic tex. in.c. et si iudeos. i prin. de iudeis. Prohibentur etiā xp̄iani inferre iniurias iudeis. ut i.c. sic. de iudeis. cum similibus. imo iudei sūt ciues romani. ut in. l. iudei cum. l. se. C. de iudeis. Ad aliud autem contrariū. s. ad.c. q̄to. de vsuris. vbi solum vsure immoderate videntur prohiberi exigi a xp̄ianis per iudeos. dicendum est ꝙ ille tex. non obstat. quia non est ibi sumendū ar. a contrario sensu ne resultet absonus intellectus. ⁊ cōtra illud qd est in iure decisum Ita dic ibi glo. ⁊ doc. i dcō.c. q̄to Uel aliter ſm doc. ille tex. appellat vsuras imoderatas. qꝛ omnis vsura est imoderata cum sit rapina. ut in.c. si quis vsuram. 14. q. 4. Nā vsure sūt inuente arte neq̄ssima. ut dicit tex. 41. dis. sicut hi.

Et illud.c. quãto.coĩter p doc.ita in-
telligit᷑. Idẽ dicit Hosti.in sũma de
vsuris. §.que pena vsurarioꝝ.ꝟ.
videt᷑ tñ ꝙ iudeus.Unde minime
mutãda sũt q̃ certã interꝑtationẽ
sꝑ habuerũt.ut in.l.minime. ff.de
legibus.Ex quibꝰ cõcludendũ vi-
det᷑ ꝭm oĩuz opinionẽ theologoꝝ
⁊ doctoꝝ iuris canonici ꝙ nõ sit li-
citum iudeis fenerari xp̃ianis.⁊ ꝙ
inuoluant᷑ crimine vsurarlo. sicut
si iudei fenerarent᷑ iudeis. Et hoc
de primo dubio.

¶ Secũdũ dubiũ

Quo ad secũdũ.s.vtrũ eccl'ia
debeat se impedire de pctõ iu-
deoꝝ.doc.q̇ scripserũt in iure
canonico tenẽt ꝙ sic.ut patz in dcõ
c.post miserabilẽ.de vsuris.vbi ꝓ-
cipit᷑ oibꝰ ꝓncipibꝰ ⁊ potestatibus
secularibꝰ ꝙ cõpellant iudeos ad
remittẽdas vsuras xp̃ianis.Et do-
nec remiserint denegãda ẽ eis coĩo
xp̃ianoꝝ tam in mercimonijs q̃ꝫ in
alijs.Si ergo eccl'ia impedit se de
pctõ iudeoꝝ fenerantiũ ut liberẽt
xp̃ianos ab vsuris q̇bꝰ cõcesserunt
pecuniã mutuo sub vsur̃.ut patz in
dcõ.c.pꝰ miserabilẽ.fortiꝰ dꝫ se im-
pedire añ factũ.s.ut interdicat᷑ iu-
deis ne mutuẽt ad vsuras.qꝛ faci-
liꝰ impediũt᷑ faciẽda q̃ꝫ tolerant᷑ iã
facta.ut in.c.queãdmodũ.de iure
iur̃.et in.l.patre furioso.ff. de his
q̇ sũt sui uel alie.iur̃.Et ut dixi ista
ẽ coĩs opinio doc.q̇ scripserũt i iure
canonico.Sꝫ aliq̇ doc.nr̃i.tpis ut
s̃.dixi nõ sũt veriti cõsulẽ ꝙ eccl'ia
nõ debeat se ip̃edire de pctõ iudeoꝝ
qꝛ de his q̃ foris sũt nihil ad eccle-
siã ꝑtinet iudicare.ut in.c.multi.2.
q.i.et i.c.q̇ sincera.45.dis.Sꝫ salua
eoꝝ reuerẽtia decipiũt᷑.qꝛ imo eccl'ia
ip̃edit se de h̃ peccato iudeoꝝ.Et de
hoc ẽ casus in dcõ.c.pꝰ miserabilẽ.

¶ P.vbi iudeus uel alius infidelis
delinq̇t ꝯtra legẽ nãe.põt dũmõ det᷑
facultas puniri a iudice eccl'iastico
Idẽ si delinq̇t ꝯ ius diuinũ q̃ ad ꝓce-
pta moralia. Et h̃ nõbiliter dixit
Inno.⁊ doc.i.c.qȯ suꝑ his.de voto
Idẽ tenet Hosti.Io.an.⁊ coĩter doc.
in.c.gaudemꝰ.de diuoꝛ.Dicunt.n.
ibi ꝙ si infidelis ꝯhit mr̃imoniũ cũ
duabꝰ mulieribꝰ eodẽ tꝑe.põt p ec-
clesiã puniri si det᷑ facultas.qꝛ p ius
diuinũ ẽ ꝓhibitũ ꝙ q̇s ꝯhat mr̃imo-
niũ cũ pluribꝰ eodẽ tꝑe.Sꝫ vsura ẽ
ꝓhibita lege nãe.ut pꝫ per ph̃m ꝓ
polit̃.vbi Ar̃.nulla lege scripta ar-
tatꝰ ꝭ sola ductꝰ nãli rõne lucꝝ vsu-
rariũ ẽ detestatꝰ.qȯ nõ fecisset nisi
actꝰ vsurariꝰ ex nã rei fuisset vitiosꝰ
⁊ malicia cõuolutꝰ.Hoc etiã pꝫ.qꝛ
certũ ẽ ꝙ rapina ex nã rei ẽ vitiosa
⁊ malicia cõuoluta.Qui aũt acci-
pit vsurã facit rapinã.ut dicit scũs
Ambͦ.cuiꝰ tex.ponit᷑.14.q.4.si q̇s
vsurã.Et alibi dixit idẽ Ambͦ.vsu-
ras esse inuẽtas arte neq̇ssima.cuiꝰ
ꝟba habẽt᷑.46.dis.sic hi.Hoc etiã
probat᷑.88.dis.eijciẽs.qui est tex.
sancti Io.Criso.Et hoc.s.ꝙ vsu-
re sint cõtra legẽ nãe.tenuit btũs
Tho.2ͣ.2ᵉ.q.78.arti.ꝓ.Et h̃ etiã
tenuit disputando quidam frater

Girardus de Senis sūmus theo/
logus ac canonista. quē Jo. an.
cōmēdat in mercurialib⁹.in regu/
la.possessor.de re.iuri.li°. 6°. cui⁹ di/
sputationē refert ꝛ sequit̄ Jo. an.i
regula.pctm̄.i mercurialib⁹.in 2°.
ar. ¶ Jtē vsura est cōtra ius diuinū.
qꝛ est ꝓhibita ꝑ ꝑ vet⁹ ꝑ ꝑ nouū te/
stamētū.ut dic̄ tex. in.c.sup eo. de
vsuris. Et h̄ etiā aliter ꝓbat̄. Nā
vsura fuit prohibita per Moysen
ut patꝫ Deut°. 28°. c.et in ꝑs. Dn̄e
q̇s habitabit in tabernaculo tuo.
ibi. Qui pecuniā suam nō dedit ad
vsurā. Et sic per vetus testamētū.
¶ Jtē ꝑ euāgeliū in q̄ dicit̄. Mu/
tuū date nihil inde sperātes. Cum
ergo vsura sit ꝓhibita vtroq3 te/
stamēto.ut in dcō.c.super eo. ꝛ au/
ctoritatib⁹ s̄.allat̄.dans pecuniā
ad vsurā cōmittit ꝯtra ius diuinū
cōtinens ꝑceptū morale. ergo ec/
clesia pōt impedire infidelē ne fe/
neret̄. ꝛ cōtrafacientē ipsū punire.
Et ꝙ nō dare pecuniā ad vsurā sit
ꝑceptū morale de iure dino patet
qꝛ cōtinet̄ in ꝑceptis decalogi. ꝛ cō
tinet̄ sub illo ꝑcepto Nō furtū fa/
cies.nō cōcupisces rem ꝓximi tui.
Nā vsura ē rapina q̄ est spēs furti.
ut dcō.c.si q̇s vsurā.14.q.4. Dia
eni decē ꝑcepta q̄ dedit de⁹ Moysi
sūt ꝑcepta moralia.quia cōcernūt
mores hoīuꝫ.ut cōstat. ꝛ ꝓbat̄.6.
dis. §.his itē. Omne ius dinū dicit̄
ius nature.ut nōt̄.i.dis.ius nāle. ꝛ
sic ius nāle ꝛ ius dinū idē sūt. Et q̄
cōcludo ꝙ cū vsura sit ꝓhibita le/
ge nature ꝛ iure dino.ecclesia dꝫ
se impedire de peccato iudei uel al/
terius infidelis fenerātis si dat̄ ei
facultas puniēdi uel impediendi.
iuxta doctrinā Jnno. Hosti. Jo.an.
ꝛ aliorū scribentiū in.c.quod sup
his.de voto.in.c.gaudemus.de di/
uor.in.c.cōtra xp̄ianos.de hereti.
li°. 6°. Nō obstat q̇ allegant ꝑdi/
cti doc.s.ꝙ ecclesia non debeat se
impedire de pctō iudeorū cū ad eā
nō ꝑtineat iudicare de his q̄ foris
sūt.ut in.c.multi.2.q.i.et in.c.qui
sincera.45.dis. Nam cū reuerētia
eoꝝ iura illa debent intelligi ꝙ ec/
clesia non pōt iudicare de his que
foris sūt quo ad h̄ ut penā spūalē
īfligat.ul' regulas canonicas īpo/
nat q̄ ad religionē eis inuit̄.ut dic̄
glo.in.c.iudei.ex̄ de iudeis. ꝛ Ho/
sti.in sūma.de iudeis. §.et in q̇bus
grauent̄. ꝟ.q̇d si iude⁹ epi subdit⁹.
Et multi casus numerant̄ ꝑ glo. ꝛ
doc.in dcō.c. iudei. in quib⁹ ecclia
impedit se de peccatis iudeorū ꝛ
alioꝝ infideliū. Et inter alios cas⁹
numerat̄ crimē vsurarū. Et hoc q̄
ad secundū dubiū.

¶ Tertiū dubiū

Circa tertiū.s.an ecclia debe/
at uel tolerare hoc pctm̄.uel
ut fiat cōsentire.ꝓpter maius
malū vitandū.ul' ꝓpter mai⁹ bonū
q̇ verisimiliter exinde seq̇ pōt.doc.
canoniste ꝛ theologi coiter tenent
ꝙ nō. Et ita etiā disputādo deter/
minat ꝑdict⁹ frater Girardus de
Senis ordinis heremitarū.quem

refert ⁊ sequit᷑ Jo.an.in mercuria-
libꝰ.in preallegata regula.pctm̄.in
3.º ar. Sȝ ꝓ huiꝰ rei euidētia scien-
dū ē ꝙ nōnulli nostri tp̄is dicūt ꝙ
ꝓpter maiꝰ malū vitandū ecclia dȝ
tolerare ꝙ iudei fenerent᷑.qȝ ē minꝰ
malū q̃ꝫ ꝙ pauperes pereāt fame
nō inuenientes q̇ sibi mutuēt pecu-
nias. Itē si iudei nō mutuarēt sub
vsuris.xp̄iani darēt ad vsurā. Sed
est maiꝰ malū ⁊ pctm̄ ꝙ xp̄iani ex-
erceant vsuras q̃ꝫ ꝙ iudei exerceāt
Minus aūt malū tolerādū est ut
maiꝰ euitet᷑. 4.dis. deniqȝ. Hinc est
ꝙ ecclia tolerat ꝓstibula seu lupa-
naria ut euitent᷑ adulteria ⁊ alia
maiora crimina.ut dic̄ glo.⁊ doc.
in.c.inter opa.de sponsa. Sȝ in hoc
est cōsiderādū.Nā aliqñ eadē per-
sona est inter duo mala implicita
puta quia nisi permittat᷑ adulteriū
faciet homicidiū. Et hoc casu ad-
mittit᷑ cōpēsatio.qȝ potiꝰ sibi ꝑmit-
tendū ē ut faciat minꝰ malū ne fa-
ciat maiꝰ.⁊ sic ut faciat adulteriū
qḋ ē minꝰ malū q̃ꝫ homicidiū. ut ē
tex.33.q.2.si qḋ veriꝰ.et.13.dis.ner
ui. Aliqñ duo mala nō cadunt in
eadē ꝑsona ſ; in diuersis.ꝟbi grā.
vnꝰ vult interficē hoīez.interrogat
me vbi sit.nūqd liceat mihi dicere
mendaciū.videlicȝ ꝙ nesciam vbi
sit. ad hoc ut euitet᷑ homicidiū. cū
mendaciū sit longe minus peccatū
q̃ꝫ homicidiū ? Et dicendū est ꝙ
nō.ut.22.q.2.c.primū.et.c.ne q̇s
ut.14.q.5.forte. Et sic mihi nō li-
cet cōmittere minus malū ut aliꝰ
euitet maiꝰ.uel ut cōsequat᷑ maius
bonū.qȝ nemo debet aīam suā alie-
nis impēdere cōmodis. Vñ nō dȝ
q̇s cōmittere pctm̄ veniale.ut aliꝰ
euitet mortale. Hoc vult glo. no-
tabil᷑.14.dis.qḋ ait. Idē dic̄ Augꝰ
i li.º de mēdacio.cuiꝰ tex.ponit᷑.22.
q.2.c.p̄mū.vbi Augꝰ.dic̄ ꝙ est ꝓ-
hibitū dicere mēdaciū ut alius ab
imūdicia corꝑali defendat᷑.i.ne eiꝰ
ꝟginitas uel castitas violet᷑. Item
dic̄ ibidē Augꝰ.ꝙ nō ē licitū dicē
mendaciū ut alius liberet᷑ a morte
tp̄ali uł eterna.s.ut nō occidat᷑ ab
alio.uel ut liberet᷑ ab inferno.⁊ tñ
tale mēdaciū ē peccatū veniale.qȝ
nulli nocet ⁊ alteri ꝓdest.⁊ tale mē-
daciū dicit᷑ mendaciū officiosum.
Vult ģ scūs Augꝰ.ꝙ non liceat
facere vnū pctm̄ veniale leuissimū
ut aliꝰ euitet mortale etiā grauis-
simū.uel ut aliq̇s ꝑducat᷑ ad para-
disū aut ab inferno liberet᷑. Et in
casu nr̄o ē tex.in terminis in.c.suꝑ
eo.de vsuris.vbi tex. dic̄ ꝙ cū scri-
ptura dina ꝓ alteriꝰ vita mētiri ꝓ-
hibeat.multo magis q̇s est ꝓhibē-
dus ne vsurarꝫ crimine inuoluat᷑ ꝓ
redimēda vita captiui.i.illiꝰ q̇ erat
captiuus sarracenorꝫ. Vñ Hosti.
Jo.an.⁊ doc.i.c.nō magno.ne cle.
uel mo.dicūt ꝙ aut aliq̇d est ꝓhi-
bitū lege diuina.⁊ nō admittit᷑ cō-
ꝑensatio de minori malo ad maiꝰ
malū. nec de malo ad maiꝰ bonū
qȝ minꝰ malū nō ē cōmittendū cā
vitandi maius malū uel cōsequē-
di maius bonū. Et hoc ꝓbat᷑ i dcō

c.ꝑmū.22.q.2.et in.c.super eo.de vsuris. Aut est prohibitū lege canonica. ⁊ tunc pōt fieri cōpensatio auctoritate pape. cum possit tollere peccatū qd̄ cōstitutio canonica induxit. ut in.c. ꝓposuit. de cōces. preben. Et h̄ mō loquit̄. c. qd̄ ꝑdecessor. xi.q.3. Ex his infert̄ an liceat cōsentire malo causa maioris mali vitandi. uel maioris boni consequendi. Et dicēdū est ꝙ nō. quia potius debemus oīa mala pati ꝗ̄ malo cōsentire. ut in.c. ita ne.32.q.5. et.in.c. sacris. qd̄ met⁹ causa. Vn̄ ecclesia nō pōt cōsentire malo causa vitādi mai⁹ malū. lꝫ possit tolerare sub dissimulatiōe causa maioris mali vitādi. prout tolerat prostibula. Et talis toleratio appellat̄ cōcessio impunitatis. qꝛ talis non punitur causa maioris mali vitandi. uel maioris boni quod exinde oriri pōt. Et de hoc est glo. quam sequit̄ Archi. ⁊ Jo. de fan. 4. dis. deniqꝫ. in verbo. venia. et.3i.q.i. hac rōne. Scd̄m hanc etiam ꝑmissionē dicit decre. ꝙ multa ꝑ patientiā tolerant̄. q̄ si in iudiciū deducerēt̄ cassarent̄. ut in.c. cū iā dudū. de ꝑben. Vn̄ eccl'ia nō posset dare licētiā iudeis ut seruēt ritus suos. licꝫ toleret remouendo impedimenta. Hoc voluit glo. notabil̄. in.c. q̇ sincera.45. dis. in glo. secūda. quā ibi sequit̄ Archi. ⁊ Jo. de fan. Sic g̃ licꝫ eccl'ia toleret iudeos q̄ ad rit⁹ suos ⁊ ꝓhibeat eos impediri causa maioris boni qd̄ exinde seq̇t̄. s. ut per hāc viā possim⁹ eos lucrari. ut dicit tex. in. c. q̇ sincera.45. dis. Et quia veritas nostre fidei in libris ipsoꝝ velata ⁊ in ritib⁹ ꝑfigurata. nr̄is oculis lucidū demōstrat̄. ⁊ fidei nr̄e testimoniū roborat̄. ut dicit Aug⁹. i7.° li.° de ciui. dei. Et istud pulchre examinat predictus frater Girard⁹ de Senis. cui⁹ ꝟba refert Jo. an. in ꝑallegata regula peccatū. in 3.° ar. vbi querit. an ecclesia cōcedere debeat cōtractū vsurariū ꝓpter aliqd̄ bonū qd̄ inde oriat̄ uel ꝓpter aliqd̄ malū qd̄ inde vitet̄. ut ꝓpter h̄ tollat̄ illa via. Et ibi dicit ꝙ trib⁹ modis pōt accipi cōcessio. Vno mō prout ē simplex ꝑmissio indulgēs penā. Et h̄ casu eccl'ia ꝑmittit malū ut euitet̄ maius malū. ut dcō. c. deniqꝫ. iūcta glo. in verbo venia. 4. dis. et in. c. si que monachorū. iuncta glo. ibi. 24. q. i. et in c. veniens. iuncta glo. fi. qui clerici uel vo. Et dic̄ Jo. an. post fratrem Girardum ꝙ talis permissio ideo dicitur simplex. quia pena tm̄ indulget̄. nō aūt culpa minuit̄. ut in iurib⁹ ⁊ glo. s̄ dictꝭ. ⁊ ꝑ glo. s̄. allegatas. 2.° modo pōt accipi cōcessio ꝓut idē est qd̄ permissio tollens impedimētū. ſm quē modū iudei inter xp̄ianos permittunt̄ ab ecclesia in obseruantia sui ritus. ut in. c. q̇ sincera.45. dis. Rationē aūt istius ꝑmissionis dixi s̄. Et ista permissio differt a prima. qꝛ nō solū ecclesia ꝑmittit malū. s. obseruātiā rit⁹ iudeorū subtrahendo cōminationē

uel inflictionẽ pene ficut facit pri/
ma ꝑmissio. ẜ etiã remouẽdo im/
pedimẽta xp̃ianoꝝ q̃ vellent imp̄e/
dire iudeos ne seruent suos rit⁹. ut
dcõ. c. q̃ sincera. et. c. sic. de iudeis
3° modo pōt dici cōcessio ꝓut idē
est qd̄ ꝑmissio p̄stans iuuamē. ẜm
quē modū ecclesia ꝑmittit clericū
occidi a ptāte seculari. Et ẜ per/
missio excedit secūdā permissionē
sicut secūda p̄mā. qꝛ per istā tertiā
permissionē nō solū subtrahit cō/
minatio que posset p occisionē cle/
rici infligi sicut fit in p̄ma permis/
sione. ẜ etiā tollit impedimētū per
quod posset occisio clerici impediri
sicut fit in secūda ꝑmissione. imo
etiā vltra hec duo p̄stat iuuamen.
Nā in secunda permissiōe eccl'ia
non posset p̄stare iuuamē quia nō
potest adiuuare malū. Sꝫ in ista
tertia ꝑmissiōe in occisione clerici
q̃ dign⁹ ē morte ecclesia p̄stat iu/
uamē. quia ipsū degradat. ⁊ ponit
etiā i manib⁹ iudicis secularis ut
crucief ul' etiā occidat. iuxta illud
ap'li. i. Cor. 5°. c. Tradens h⁹modi
hoiēꝫ sathane in interitū carnis ut
spūs ei⁹ salu⁹ fiat i die dn̄i nr̄i ih̄u
xp̄i. De q̃ ē tex. i. c. nouim⁹. de ṽbo.
s̄. g̃. ⁊ in. c. degradatio. de pe. in. 6°.
Ex his patꝫ ꝙ trib⁹ modis pōt ac/
cipi cōcessio uel ꝑmissio. Primo
qñ ꝓp̄ē mai⁹ malū vitādū sub dis/
simulatiōe malū tolerat. Et hec
dicit cōparatiua permissio. qꝛ solū
pena indulget. cū talis sic faciens
nō puniat. Tñ nō minus inuoluit
crimine ꝓpter talē ꝑmissionē. 2°
mō accipit cōcessio uel ꝑmissio qñ
etiā tollūt impedimēta impedientia
malū fieri ꝓpter bonū qd̄ inde seq̄
sperat. ut in obseruatiōe rituū iu/
deorū. 3° mō qñ etiam p̄stat iuua/
men. Et hoc 3° mō ecclesia nō pōt
cōcedere uel ꝑmittere nisi illud qd̄
ꝑmittit uel cōcedit sic licitū. ut est
occisio clerici q̃ ꝓpter delictū tradit
curie seculari. Unde est licita ⁊ fit
absqꝫ pctō. qꝛ maleficia nō debēt
remanere impunita. ut in. c. ut fa/
me. de sen. exco. et. l. ita vulnerat⁹.
ff. ad. l. acq'l. Nā eccl'ia nō pōt da/
re licētiā faciēdi malū. ut. 24. q. 2
legat. Unde eccl'ia nō posset dare
licentiā p̄stando iuuamē ut iudei
seruēt ritus suos. ut dic̄ glo. in dcō
c. q̃ sincera. 45. dis. Et hoc etiam
sentit p̄allegatus frater Girard⁹
⁊ Jo. an. i p̄allegata regula. pctm̄
in 3° ar. Unū sanctus Aug⁹. cōtra
ꝑmenianū. li° 2°. cui⁹ tex. ponit. 23.
q. 4. ita plane. dic̄ ꝙ q̃s sociat ma/
lis qñ malū cōmittit cum eis aut
eis cōmittētib⁹ fauet. Et postea in
fine. c. dic̄ ꝙ vbi malū nō pōt cor/
rigi uel puniri ul' aliter ei obuiari.
illa duo sp retenta seruant hoiem
innocentē ⁊ incorruptū. s. ut nec
malū q̃s faciat neqꝫ etiā approbet.
Idē etiā dicit in duob⁹ casib⁹ se/
quentib⁹ post illud. c. ita plane. Sꝫ
p̄stare iuuamē ad malū est fauere
ad malū ⁊ malo. ergo non licet ec/
clesie p̄stare iuuamen iudeis exer/
cere vsuras volentib⁹. vñ ẜ casu

faueret malo. Unde p̄dict⁹ frater Girardus. ⁊ Jo. an. in dicta regula. pctm̄. in 3.° ⁊ vltimo articulis. sic respondēt ad cōtraria dicta. q̄ contract⁹ vsurarius nō debet permitti, ꝓpter maiora mala vitanda. puta propter damnū in rebus. periculū in personis. nec ꝓpter bonū qđ inde seq̄r. puta pauperū ⁊ mercantiaꝝ saluatio. Nam mala que ꝓpter ɔtractū vsurariū vitari p̄nt ut plurimū sūt dāna corp̄alia seu tp̄alia. Sʒ malū sp̄uale nūq̄ dʒ permitti ꝓpter aliqđ corp̄ale malū vitandū. Et dato q̄ ꝓpter contractū vsurariū aliqđ malū sp̄uale vitaret. illud tn̄ nō videt realiter esse mai⁹ malū q̄ crimen vsurarū. Et dato q̄ vitaret mai⁹ malū sp̄uale. uel sequeret mai⁹ bonū spirituale ex permissione criminis vsurarū. adhuc nō deberet p̄mitti. qꝛ nūq̄ debet permitti malū ꝓpter maius malū vitandum. uel propter maius bonū qđ inde oriri sperer. ut. c. nō magno. ne cle. uel mo. et ibi per glo. et. doc. et s̄. declaraui q̄liter hoc intelligat. Dicit etiā p̄allegat⁹ frater Girardus. ⁊ Jo. an. q̄ illud ex quo bonū vtile multiplicat saluato bono honesto licitū est ⁊ p̄missū. Sʒ in ꝓposito dicūt nō eē ita. Nā q̄uis p̄ cōtractū vsurariū multiplicet sepius bonū vtile. nō tn̄ saluat ibi bonū honestū ⁊ v̄tuosū. cū vsura habeat maliciā cōuolutā. ut s̄. dictū ē. Et cōcludit p̄allegat⁹ frater Girard⁹. ⁊ Jo. an. q̄ nec ius nāle. nec ius diuinū. nec ius canonicū p̄ōt p̄mittē cōtractū vsurariū ꝓpter aliquod mai⁹ malū vitādū uel ꝓpter bonū qđ inde oriat. Et h̄ clare cōstat. qꝛ ius canonicū nullo p̄dictoꝝ modorū cōcedit uel p̄mittit cōtractū vsurariū. Nā penā cōminat ⁊ infligit faciētib⁹ dictū cōtractū. ut in dcō. c. qꝛ in oib⁹. de vsuris. et in. c. q̄q̄. de vsur. li.° 6.° Et dicūt etiam q̄ si ius canonicū vellet. nullo mō posset permittere cōtractū vsurariū ɔtra vetus ⁊ nouū testamentū ut est tex. i. c. sup̄ eo. de vsuris. Nec obstat q̄ de iure canonico in certꝭ casibus videt permissa vsura. ut patʒ in. c. salubriter. de vsuris. Et plures alij casus similes numerāt per glo. et doc. in. c. cōquestus. de vsuris. Nā in illis casib⁹ nō ē vsura. h̄ videt cas⁹ p̄ma facie similes vsure q̇ tn̄ in v̄itate nō sūt sil'es nec in illis vsura cōmittit. ut dic̄ p̄allegat⁹ frater Girard⁹. ⁊ Jo. an. in dicta regula. pctm̄. in 4.° ar. Et hoc sequūt etiā coiter doc. De iure aūt ciuili dic̄ p̄dict⁹ frater Girardus ⁊ Jo. an. q̄ ius ciuile p̄ōt p̄mittē cōtractū vsurariū nō infligēdo penā ꝓpt mai⁹ malū vitādū. ul' ꝓpt aliqđ bonū qđ inde oriat. Sʒ nō posset ius ciuile p̄cip̄e vsuras seu auxiliū p̄stare ad vsurā cōmittēdā. Et h̄ declarat p̄dict⁹ frater. ⁊ Jo. an. i dicta regula. pctm̄. in 4.° 5.° et vltimo articul'. De hoc lati⁹ dicā i dubio sequēti. Et ex his cōcludit cū

coīsnia q ecclesia nō pōt pmittere cōtractū vsurariū nō infligēdo penā ꝑpter aliqḋ mai⁹ malū vitandū uel ꝑpter aliqḋ bonū qḋ exinde seq speretur. Et possūt adduci longe plures ratiōes. sed he sufficiūt. Et hec quo ad tertiū dubiū.

¶ Quartū dubiū

Circa qrtū dubiū. s. an pncipes seculares uel coītates uł cōsilia ciuitatū possint iudeis dare licentiā fenerandi uel cū eis pacisci ut fenerent causa maioris mali vitādi uel ꝑpter bonū qḋ exinde sequi speret. cōcludendū ē q nō. qr si nō pōt hoc facere ius canonicū nec ecclesia. ut dictū est in pcedenti dubio. multo min⁹ possūt hoc facere principes seculares uel coītates que in hoc habēt minorē ptātē q ecclia. Et hoc. ī. latius declarabo. Sciendū est tn̄ q Pe. de ancho. iuris vtriusq doctor pstantissimus q scripsit in iure canonico mouet istā qstionē in suo cōsilio 2°. 3°. et 4°. qḋ incipit Carissime & illustrissime pnceps & singularissime dn̄e mi. vbi querit. vtr dn̄i imperiales de psensu suor ꝑ lor possint p suū decretū cōcedē q iudeis sup vsuris exigēdis ministret iusticia corā suis officialib⁹. attento maxime q etiā subditi nō possūt nisi sub fenore pecunias mutuo recipe & ipse dn̄s noluit in suo territorio xpianos talē prauā artē exercere. Et p arguit q sic. qr nō pōt deprehendi fraus siue pctm̄ ex pte xpianor recipiētiū mutuo. qr recipiēs pecuniā mutuo subsistēte maxima necitate nō peccat. ut dicūt doc. i. c. sup eo. de vsur. qr aliqn̄ tolerat minus malū ut euitet mai⁹. ut in. c. nerui. 13. dis. et. c. inter opa. de spon. Et ideo videt q illud decretū possit sustineri. ut euitet maius malū. maxime ne xpiani fenerēt. & ut sui ppłi possint suis necessitatib⁹ subuenire. Nā ꝑpter necitatē plura sustinent. ut in. c. si qs. de fur. et in. c. qḋ nō est. de re. iur. Sz dicēdū ē q iste rōnes parū valēt. Nā licz non sit peccatū recipe ad vsuras a parato fenerari tpe necessitatis. ut in dcō c. sup eo. de vsuris. tn̄ ē pctm̄ ex pte mutuantis pecuniā ad vsuras. qḋ peccatū sic nō dz pmitti. ita nec ei auxiliū debet dari seu pstari causa maioris mali vitādi. ut in pcedenti dubio dictū est. 3°. allegat ibi Pe. rōnē in. c. cū oēs. et. c. que in ecclesiar. de cōsti. cū ibi notat p doc. q ius dinū pōt modificari p cōstitutiones principū. Sz dicendū est q in hoc casu nō pōt ius dinū per cōstitutionē pncipū modificari. qr nec per papā pōt modificari. ut. i. c. sup eo. de vsur. & plenius declarabo in sequenti dubio. imo nec ius canonicū hoc casu pōt modificare ius diuinū. ut dic. Jo. an. in pallegata regula. peccatū. & dictū ē in precedenti dubio. Allegat etiam dict⁹ Pe. alias rationes quas nō adduco. quia ad ipsas respondi in ꝑmo dubio & etiā i alio pcedēti.

Sed deinde dictus Pe. dic̄ ꝙ non
audet firmare istā partē. s. ꝙ pn-
cipes hoc possint facē. ex eo ꝙ ius
canonicū statuit ꝙ iudei teneant
xpianis vsuras remittere. ⁊ ꝙ ad
hoc cogant per pncipes seculares.
ut est tex. in. c. post miserabilem. de
vsur. Et dicit ꝙ cū tale decretū cō-
trariet iuri canonico pōt dici irra-
tionabile. ut. c. i. de consti. li. 6. p
dicit eē inhonestū cogere xpianos
soluere iudeis vsuras quasi causa
necessitatis ꝓpter opprobriū fidei.
ut cle. i. de iudeis. Et concludit tu-
tius esse tenere ꝙ tale decretū de iure
cōcedi nō possit. Et sic cōcludit di-
ctus Pe. ꝙ pncipes seculares nō
possūt causa maioris mali vitandi
etiā de cōsensu ꝑlatoꝝ suoꝝ q̇bus pre-
iudiciū generat concedere iudeis
licētiā fenerādi. Sz hoc audacius
firmassem si fuissem recordatus de
vbis Jo. an. in dcā regula. pctm̄.
q̄ in pcedenti dubio plene exami-
naui. Vn̄ Bar. in. l. cūctos ꝑplos
in. 3. colū. C. de sū. tri. ⁊ fide catho.
dicit ꝙ impator nō potuit p leges
suas pmittere vsuras. qz cū sit deo
īferior nō potuit diuine legi deroga-
re. Excusat tn̄ ab heresi. qz pmisit
vsuras ut euitaret maiora mala.
Ita dic̄ Bar. Et h̄ etiā dic̄ glo. io.
q. c. p. Sz dicēdū est ꝙ impator ⁊
leges ciuiles potuerūt vsuras per-
mittere indulgendo penā. non aūt
precipiendo vsuras uel auxilium
prestando. ut dic̄ Jo. an. in preal-
legata regula. peccatū. ⁊ dixi in p-
cedenti dubio. Bal. autē in dcā. l.
cūctos ꝑplos. in. 4. colū. v. sed iux
hoc quero. dic̄ ꝙ imperator non
pōt permittere vsuras ꝓpter bonū
publicū. qz hoc est cōtra salutē aie.
Et dicit ꝙ cū h̄ nō possit imperator
multo minus statuta ciuitatū uel
municipioꝝ. qz qd̄ nō pōt pma cau-
sa q̄ habet influere in secundā. mul-
to minus pōt secūda causa in quā
fit infusio. Amplius puto ꝙ paci-
scētes cū iudeis ut possint sub vsur
mutuare xpianis sint excoicati.
Idē dico de illis q̇ interponūt de-
cretū ꝙ vsure debeāt solui iudeis. ⁊
ꝙ eis reddat iusticia de vsuris. Nā
talia decreta uel pacta facta ab il-
lis q̇ habēt ptātē cōdēdi leges uel
statuta dicūt leges ul statuta. ut i
l. plt. §. ille. de dona. int virū ⁊ vx.
⁊ in. l. cesar. ff. de publica. ⁊ vtro-
biqꝫ per Bar. ⁊ per eūdē Bar. in. l.
4. §. actor. ff. de re. iudi. Et probat
rōne. Nā nedū faciētes talia pacta
cū iudeis intēdūt se obligare. imo
principaliter volunt obligare oēs
de ciuitate ⁊ districtu ad soluen-
das vsuras iudeis mutuantibus.
Et obligantur ex his pactis etiam
illi qui nō cōsenserūt. ergo sūt sta-
tuta. cum ex pactis meris nō obli-
gentur nisi consentientes. ut in. i. ff.
de pactis. Et idem est dicendū qn̄
dn̄s temporalis interponit decre-
tum ut soluant vsure. uel ꝙ iudeis
super vsuris ius reddat. Nam ob-
ligant omnes subditi dn̄i ex illo
decreto. ⁊ sic est vnum statutum.

Sz statuētes ꝙ vsure soluanť uel
ꝯsūmētes iudicare ut exacte vsure
nō restituanť qñ in iudicio repetūť
sūt ipso facto excoicati.ut in cle.i.
de vsur. Ibi eni diciť ꝙ eādē penā
incurrūt q̇ statuta talia ꝓsūpserint
obseruare uel facere obseruari. Et
licz illa cle.nō loq̄ť specifice de iu-
deis. tñ bz locū etiā si talia pacta
uel decreta fiant ut iudei exerceāt
vsuras.ut dič glo.in ꝟbo cēsura.
Et ꝓbať rōne. Nā iudei ita bñ ꝓ-
hibenť dare ad vsurā sicut xp̄iani.
ut in.c.post miserabilē. de vsuris.
ergo illa cle. que indistincte loquiť
indistincte dz intelligi siue fenerā-
tes xp̄iani sint siue iudei. Unde
W.doc.ꝓstantissim⁹ q̇ scripsit sup
cle.⁊ do. Cardi.⁊ Io. de Imola.
in dcā cle. dicūt ꝙ rex aragonū ⁊
ei⁹ officiales q̇ leuant magnū tri-
butū a iudeis ⁊ sarracenis ꝓpter
vsuras q̄s eis ꝑmittūt incidunt in
excoicationē. si repetentes vsuras
ꝑ ipsos impedianť repetere. Et dič
Io.de Imola.ꝙ h̄ est bñ notādū
q̈ ꝭm h̄ hodie q̄si oēs dñi ⁊ oēs
coitates essent excoicati. Locātes
etiā domos iudeis ad fenerādū in-
currūt penas.c.i.de vsuris.li.6.licz
illud.c.nō loq̄ť specifice de iudeis.
ħ simpliciter ꝓhibeat domos lo-
cari ad exercendū fenus. Et h̄ te-
net dñs Dñicus q̇ scripsit sup.6.in
c.i.de vsur.in 6. Idem tenuit dñs
Lau.de redolphis de Florentia q̇
cōposuit tractatū de vsuris.in dcō
tractatu.q.146. Ubi etiā tenet ꝙ
cōtra iudeū pōt opponi exceptio.c.
q̈ frustra.et.c.Michael.de vsur.
s.ut si iudeus vellet repetere vsu-
ras solutas xp̄iano.nō ꝓus audi-
atur nisi restituat vsuras q̄s ipse
iudeus receperit. Et tñ illa.c.non
loquunť specifice de iudeis.ħ sim-
pliciter dicūt ꝙ fenerator repetēs
vsuras q̄s ipse soluit nō audiať nisi
ꝓ⁹ ipse restituat vsuras q̄s ab alijs
ipse recepit. Et h̄ de 4.° dubio.

¶ Quintū dubiū.

QUo ad quintū dubiū.s. An
papa possit dispensare ut iu-
dei exerceant vsuras causa
maioris mali vitandi.uel etiā bo-
ni qd̄ inde oriať.casus est ꝙ nō.in
c.sup eo.de vsuris.vbi diciť ꝙ cū
vsure sint vtroqꝫ testamēto ꝓhibi-
te.nō videť aliquē dispensare pos-
se. Et papa ibi subiecit ꝙ non pōt
dispensare sup vsuris ut aliquis li-
bereť a morte. Et oēs etiā doc.te-
nent papā non posse dispensare ut
exerceať cōtract⁹ vsurari⁹. Idem
tenet Io.an.in dicta regula pctm̄
13.° ar.vbi dicit papā nō habē ali-
quā dispensationē sup vsuris uel
causa maioris mali vitādi.uľ ma-
ioris boni quod exinde oriri spereť
⁊ moueť per preallegatū.c.sup eo.
Sed contra istud facit.quia papa
pōt modificare ius diuinū.ut no-
tant doc.in.c.cum omnes.et.c.q̄
in ecclesiarū.de consti. Item papa
in ꝙ̄ multis casibus ꝑmittit vsu-
ram cōmitti.ut in.c.salubriter.de
vsuris.⁊ in multis alijs casibus q̇

notantur in.c.cōquestus.eo.ti. Sed dicendū est q̄ qn̄q3 aliqd est malū qd aliqua ratione pōt fieri bonū. 7 tūc papa pōt interpretari 7 modificare ius diuinū.ut patz in.c.l3 de ferijs.vbi dicit q̄ instante necessitate licitum est piscari diebus dn̄icis.7 tn̄ ferie introducte sunt iure dino. Actus.n.piscādi est in se licit⁹ q̄uis rōne diei ꝓhibeatur Qn̄q3 est ita in se malū q̄ nulla ratione fieri pōt bonū.7 tūc nō pōt illud interꝑtari uel modificare.ut in.c.super eo.de vsuris. Ad quod bn̄ facit. c.et si xp̄us.ꝟ.quedā.n. ꝓhibentur.de iure iur̄. Nā vsura est malū qd nulla rōne pōt fieri bonū ergo papa nō pōt illud modificare uel interꝑtari. Hoc sequit̄ Hosti.Jo.an.7 coiter doc.i.c.a nobis de decimis.vbi dicūt q̄ vbi in preceptis ꝟsat bonor dei irremissibilis uel bumana vtilitas publica. ut ē vidē in ꝑcept̄ decalogi. papa nō pōt facē aliquā dispēsationē uel remissionē. Talis.n.remissio sapit pctm̄. Sz de⁹ nō dedit licētiā peccādi nec Petro nec ei⁹ successorib⁹.ut dicit tex.in.c.ꝑ.40.dis.ꝑ.nō mutuare ad vsuras pecuniā ē ꝑceptū negatiuū seu ꝓhibitiuū. ꝟ ꝑcepta negatiua seu ꝓhibitiua plus obligant q̄ ꝑcepta affirmatiua. quia ꝓhibitiones obligant semꝑ 7 ad semꝑ.23.q.5.si nō licet. Et h̄ ideo quia ꝓhibitiones sūt de peccatis que sunt ꝑm se mala nec possunt esse bona.de iure iur̄.7 si xp̄us.ꝟ. quedā.n.prohibentur.7 de re.iur̄.c. 2.° Et pro tāto dicit̄ q̄ quis debet potius oīa mala pati q̄ malo cōsentire.32.q.5.ita ne.7 in.c.sacr̄. quod metus causa. Precepta ꝓo affirmatiua obligant semꝑ.ꝟ nō ad semper.imo qn̄q3 per circūstātias quis excusat̄ ab illorū obseruātia.vnde interdū filius pōt imo debet parentibus dicere.nō noui vos.93.dis.diaconi.et sic excusat̄ a precepto de honorandis parentibus. Et est ratio. quia cū ꝑcepta affirmatiua inducant ad act⁹ virtutū nō debent fieri quolibet mō sed obseruatis debitis circūstantijs que requirūt̄ ad boc q̄ actus sit virtuosus.ut.s.fiat vbi debet. 7 qn̄ debet.7 ꝑm q̄ debet. Et quia dispositio eorū que sūt ad finē attendit̄ ꝑm rationē finis. precipue attendēda est ratio finis que ē bonum virtutis in istis circūstantijs act⁹ ꝟtuosi. Jsta sūt ꝟba formalia sancti Tho.in loco ꝑallegato. q̄ allegat ad h̄ pbm̄ in 2.° etbicoꝝ. Et ideo cū vsura sit ꝑceptū negatiuū seu ꝓhibitiuū obligat sp̄ 7 ad sp̄. Unde nullo mō pōt cōcedi. Nō obstat argumētū s̄.factū.s.q̄ ius canonicū multis in casibus ꝑmittat vsurā. Nam in illis casibus l3 ꝑma facie videat̄ quid simile vsure.nō tn̄ in illis casibus permittit̄ vsura.ut dic̄ ꝑallegat⁹ frater Girard⁹.7 Jo.an.i dcā regula.pctm̄ in 4.° ar. Et dixi etiā s̄.in 3.° dubio Et h̄ q̄ ad q̄ntū 7 vltimū dubiū.

Secūdū cōsiliū dñi Alexandri de Neuo contra iudeos fenerātes. ⁊ contra apostillas factas per dñm Angelū de castro primo consilio ipsius dñi Alexandri. ⁊ reprobatio consilij ipsius dñi Angeli.

In noīe dñi nostri ihū xp̄i q̇ es verus de⁹ ⁊ ver⁹ homo. cui⁹ gloriosissimo sanguine redēpti sumus. a quo cūcta laudabilia nostra ꝓcedūt sicut ⁊ cetera bona. ⁊ eiusdem gloriosissime matris ⁊ ꝟginis Marie. diui. Hieronymi. totiusq̄ꝫ curie celestis. Amen.

Tertia tua apostilla. Si de⁹ permisit iudeos fenerari gentib⁹ ad euitandū maius malū ⁊ pctm̄ iudeorū dicēdū est etiā ꝙ xp̄s ꝑmisit ⁊ permittat xp̄ianos cōducere iudeos ad fenerandū. ad euitandū maius malū ⁊ pctm̄ ip̄orꝫ xp̄ianorꝫ q̇ sunt inclinati ad pctm̄ auaricie sic̄ tunc erāt iudei. Hec est tua apostilla formalis. Nōne dicit scriptura ꝙ impius incidit ī laqueū quē parauit? De h̄ sepissime exēpla videmus ⁊ cum angustia experimur. ⁊ adhuc corrigi nolum⁹. ſ in ipsa nequitia ꝑseueram⁹. Dicis me ineptissime ⁊ incōpatiss̄ me illud cōsiliū edidisse. Si mihi liceret te quem veneror ⁊ magnifacio atq̄ꝫ existimo arguē. dicerē inepte ⁊ icōposite hic locutū fuisse. Nōne oīa bona fiūt iubente deo? Nōne oīa mala fiūt ꝑmittēte deo uel sinēte. 23. q. i. q̇d culpat. et 22. q. i. mouet. §. p̄. ꝟ. Itē xp̄s Pilato. Non haberes in me ptāte nisi tibi datū eēt desup. Et Aug⁹ in 5° li° de ciui. dei. c. x° in fi. sic dicit. Quā q̇cq̇d p̄ter volūtatē suā patit̄ homo nō dꝫ h̄ tribuē humanis uel angelicis uel cuiuscūq̄ꝫ creati spūs volūtatib⁹. ſ ei⁹ poti⁹ q̇ dat ptātē volentib⁹. Et li° xi°. c. 17°. Sꝫ de⁹ sicut naturarꝫ bonarꝫ optimus creator ē ita malarꝫ volūtatū ē iustissim⁹ ordinator. ut cū male illi vtāt̄ natur[is] bonis. ipse bñ vtat̄ etiā volūtatib⁹ malis. Et i. c. se in p̄n°. Neq̄ꝫ eni de⁹ nō dico angelorꝫ ſ uel hoīuꝫ crearet quē malū futurꝫ eē p̄scisset. nisi pariter nosceret q̇b⁹ eū bonorꝫ vsib⁹ cōmodaret. Ad idem. 23. q. 5. relegētes. vbi dicit̄ ꝙ de⁹ ex q̊libet malo opat̄ bonū. ⁊ tm̄ malū ꝓpter h̄ nō dꝫ eē imune a pena. Si ergo nullū malū pōt fieri nisi deo ꝑmittente ⁊ malā volūtatē ordinante q̊ ad aliq̄ ptātē mali cōmittēdi dimittēdo. q̊ ad aliq̄ seu ad cetā auferēdo ptātē h̄ est inquā deū malā volūtatē ordinare. Quare ergo delinquentes puniūt̄ ex q̊ illud malū factū ē deo ꝑmittēte. ⁊ ex illo malo de⁹ uel operat⁹ est bonū ul' opabit̄? q̄re tu inde ꝓhibes homicidia. furta. ⁊ cetā crimina? q̄re interficis uel suspēdis fures aut homicidas? Debes tu q̊ꝫ tolerare. ex q̊ illud malū nisi deo ꝑmittente cōmitti non potuit. Absit omnino. Data est lex ꝑ dñm ⁊ per Moysen iubēs bona. ꝓhibēs atq̄ꝫ

puniēs mala. Exo. 21°. 22°. et 23°. c. et Leuitici. 19°. et Ezech. 33°. c. vbi dicit̄. Si dicēte me ad impiū: mor te morieris. ⁊ nō annūciaueris ei neqꝫ locut⁹ fueris ut auertat̄ a via sua impia ⁊ viuat. ipse impi⁹ in ini quitate sua morietur. sanguinē autē ei⁹ de manu tua reqrā. Item ⁊ alij prelati debēt delicta subditoꝝ cor rigere. ⁊ mores reformare. ne san guis subditoꝝ reqrat̄ de manibus p̄latoꝝ. de offi. ordi. c. irrefragabi li. et. c. fi. de regu. cū similib⁹. Item rex dꝫ furta cohibē adulteria pu nire. impios de terra ꝑdere. patri cidas ⁊ piuros nō sinere viuē. fili os suos nō sinere impie agē. Iste ē tex. 23. q. 5. rex dꝫ. Locut⁹ fuisti ꝑ fecto inepte dū dicis. Si deus per misit iudeis fenerari gentilib⁹. Nā oē malū qđ fit a deo permittit̄. ⁊ tn̄ nō dꝫ p̄lat⁹. nō dꝫ iudex illud per mittere. ne sanguis subditi. ne san guis filij reqrat̄ de manib⁹ ei⁹. In cōposite. n. ⁊ inepte loqt̄ q̄ t̄minis materie nō cōuenietib⁹ vtit̄. Debu isti ergo dicē. Si Moyses ꝑmisit iudeis fenerari ad euitādū maius malū ⁊ mai⁹ pctm̄. Et sic loqt̄ scūs Tho. ⁊ doc. Ego in p̄ dubio cōsilij mei hāc obiectionē dissolui ⁊ dixi ꝙ iudei erāt parati ad fenerandū iudeis ⁊ gentilib⁹. imo ipsas vsu ras a iudeis ⁊ a gentilib⁹ recipie bant. Vn̄ Moyses ꝑ illā ꝑmissio nē restrinxit peccatū iudeoꝝ. Nam quotiēs q̇sqꝫ implicit⁹ ē inter duo mala ita ꝙ oio alteꝝ ē factur⁹ dꝫ ei ꝑmitti malū min⁹ ne faciat mai⁹. De hoc ē tex. 13. dis. nerui. 33. q. 2. si qđ veri⁹. Pone exēplū. Venis ad ad me habēs cōcubinā. dicis te nō posse ab ei⁹ cōmixtione abstinē nisi eā interficias. Tibi cōsulā ut poti⁹ adulteriū uel fornicationē cōmit tas ꝙ̄ homicidiū exq̄ nō possum te coercere ab vtroqꝫ crimine. Ita fe cit Moyses. ut dicūt scūs Tho. ⁊ theologi ⁊ canoniste q̄s in p̄dicto dubio allegaui. Et scūs Tho. ⁊ ceteri ponūt exēplū i libello repudij ꝑmisso per Moysen ad euitandū mai⁹ malū. s. homicidiū. Lege tex. 32. q. 1. hac ratione. ibi hoc permisit Moyses. nō p̄cepit. Aliud est. n. p̄cipere. aliud ꝑmittere. Quod eni permitim⁹ nolentes facim⁹. quia malas hoiuꝫ voluntates ad ple nū ꝓhibere nō possum⁹. Istū tex. lege oculis apertis ⁊ bn̄ ab omni sorde mundatis. ⁊ dicas ꝙ causa euitandi mai⁹ malū tunc ē ꝑmittē dū malū qn̄ non pōt cohiberi nec puniri. Et hoc etiam modo loquit̄ Archi. in dcō. c. hac rōne. Videbis si aperis oculos. ⁊ dū tuū consiliū euacuabo clari⁹ ostēdā. Nos autē sum⁹ i alijs t̄minis. qꝛ iudei nō pn̄t fenerari nisi cōcedat̄ a xp̄ianis. Di cis q̄ꝫ ꝙ xp̄iani etiam sūt inclinati auaricie sic tūc erant iudei. Male dicis xp̄ianos esse inclinatos aua ricie sicut iudei erāt. Loqueris eni cōtra fidem. Si hoc esset: ad quid nunc prodesset passio: resurrectio ⁊ ascensio domini nostri ihu xp̄i?

Profecto nunc sūt plures xp̄iani boni q̄ tūc erant iudei. ⁊ nūc non sūt tot mali. nec qui sūt mali sunt adeo mali. Rogo te q̇s xp̄ianoꝝ tenet altare paratum sicut tenebant iudei illo tēpore? Sed dicis. Sūt aliqui occulti. Si eos scis. accusa ipsos. uel mone iudices ut inq̇rāt eosq̧ puniāt si xp̄iani vsuras exercēt. Nā de ipso crimine sic iudei accusari ⁊ puniri possūt. Sꝫ forte dices. Occulte cōmittēt hoc crimē. occulte mutuabūt sub vsuris. ⁊ ꝓbari nō poterit. qꝛ multis fraudibꝰ palliāt suos cōtractꝰ. ut dic̄ Jo. an. in. c. ad nostrā. in ti. de emp. ⁊ ven. Non legi nec audiui te hoc dixisse. ⁊ q̇ hoc diceret temerario iudicio loquit̄. Qui. n. vsurpat sibi iudiciū dei. qꝛ solꝰ deus est secretorū cognitor. 23. dis. erubescant. Et ecclesia nō iudicat de occultis. ut i. c. a nobis. de sen. exco. Et sancti viri crimina occulta sustinent. ⁊ tacēt si ipsa probare non pn̄t. 2. q. 1. plerūq̧. Sꝫ cū deo placuerit publicabit crimen in medio synagoge. ⁊ reuelabit absconsa. ⁊ in medio ꝑpl'i allidet criminosū q̇ accessit ad deū maligne cuius cor erat plenū dolo ⁊ fallacia Eccl̄. ꝧ. c. in fi. Inq̇rāt ergo iudices xp̄ianos cōmittētes hoc crimen. Ex q̄ n. cohiberi pn̄t non sūt ꝑmittendi. dcō. c. hac rōne. Et h̄ in meo cōsilio plenꝰ est discussū. ad qđ me remitto. Admiror etiā q̄ hāc obiectionē feceris cū illam videre posses plene discussam ⁊ ex iuribꝰ ⁊ sententijs doctorū sopitam.

Quo ad tertiā apostillā eiusdē dn̄i Angeli positā in 2°. dubio mei cōsilij in q̄ teneo q̄ ecclesia debet se ip̄edire de pctō iudeorū fenerātiū. Talis ē sua apostilla. Iterū bestialiter loqueris. qꝛ ecclesia impedit se de vsuris extortis a iudeis a xp̄ianis auctoritate ꝓpria ipsoꝝ iudeorū ob fauorem ipsorū xp̄ianorū. s. ut illoꝝ indēnitati prouideat. ⁊ nō ꝓpter peccatū ipsorū iudeoꝝ. s. ut eoꝝ aīabus cōsulat. qꝛ de salute aīaꝝ eoꝝ ecclesia nō curat. cum sint foris ⁊ dānati ꝓpter perfidiā ⁊ defectū baptismi. ⁊ sic. c. post miserabilē. cū reuerētia scribentis ad hoc nō meruit allegari. Sꝫ meo iudicio erras vehemēter. Judeus. n. nō est subditus ecclesie nisi rōne criminis cū sit laicus ⁊ infidelis. ut in. c. nouit. de iudicijs. Ibi ē bona glo. in. c. nos inter. de purga. cano. ⁊ glo. et doc. in. c. ꝧ. de offi. or. Non g̊ hꝫ eccl'ia iurisdictionē sup īfidelem nisi rōne eccl'iastici criminis. Et h̄ nō t̄ ꝑ doc. i loc̄ ꝑallegat' i cōsilio meo. s. i. c. qđ sup his. de voto ⁊ in. c. gaudemꝰ. de diuor. Eccl'ia ergo cōpellit iudeos restituē vsuras. qꝛ rōne crimis vsuraꝝ eccl'ia pōt ⁊ dꝫ se intromittē. Si g̊ rō criminis ē illa q̄ defert iurisdictionē ad ecclesiā. s. ut faciat eū cōpelli ad remittēdas vsuras. g̊ in errore es dū dic̄ q̄ eccl'ia se ip̄edit de vsur

extortis ꝑ iudeos ut subueniat in-
dẽnitati xp̄ianoꝝ.⁊ nõ ꝓpter pctm̄
iudeoꝝ. Si eni eccl'ia se impedit ꝓ-
pter peccatū iudei nec rõne solius
dãni xp̄ianoꝝ posset se impedire.
qꝛ ad ecclesiã nõ ꝑtinet iurisdictio
in laicos ſ ad dñm tp̄alẽ.ergo ra-
tione peccati ipsi⁹ iudei ecclesia se
impedit.⁊ facit cõpelli iudeum ad
remittẽdas uel restituendas vsu-
ras xp̄ianis.qꝛ peccat eas retinen-
do. Et põdera istã rõnẽ. qꝛ ẽ ratio
decisionis illi⁹.c. Sicꝫ iude⁹ fene-
rando offendit suã legẽ.qꝛ ſm le-
gem diuinã peccat fenerãdo xp̄iano
ergo ecclesia põt se intromittere.
Et hẽs auctoritatẽ Pe.de ancho.
in cõsilio qđ allegas.q̇ ꝑ illud.c.
post miserabilẽ.dixit tuti⁹ esse tenẽ
ꝙ iudei nõ p̄nt cõduci ad feneran-
dū etiã ꝓpter euitandū pctm̄ xp̄ia-
norū.s.ne xp̄ian⁹ fenereť. ergo il-
lud.c.fecit ad ꝓpositū.⁊ cõfundit
cõsiliū qđ cõposuisti. de q̄.ĩ.disse-
rẽdū est. Itẽ lege ibi doc.q̇ colli-
gūt ex illo tex.ꝙ iudei peccant fe-
nerãdo xp̄ianis.Et ħ colligit dñs
Abbas in vltimo nõbili.Et vide
etiã Jo.de Anania in dcõ.c.post
miserabilẽ.sup glo.i.vbi dıċ ꝙ lꝫ
iudei subsint ꝓ̄ncipi seculari in tẽ-
poralib⁹.tñ eos põt eccl'ia cõpellẽ
ad restituendas vsuras. Nã cū il-
lud crimen sit ecclesiasticū. iudei
peccãt ꝯtra legẽ diuinã ⁊ ꝯtra legẽ
nãlẽ exercendo vsuras.⁊ ideo lici-
te p̄nt cõpelli ꝑ iudicẽ ecclesiasticū
Allegat notata ꝑ Inno.in.c.qđ
super his. de voto. Et ꝓ hoc facit
dictum.c.post miserabilẽ.in fi.vbi
eccl'ia interdicit coiõnẽ xp̄ianorū
iudeis. Hec sūt ṽba Jo. de Ana-
nia. Vñ potes videre ꝙ bñ allega-
ui.c.post miserabilẽ. Et si nullus
doc.aliq̇d diceret.adhuc oportꝫ te
cedere rõni. Nã eccl'ia nõ põt se im-
pedire de reb⁹ tp̄alib⁹ laicoꝝ xp̄ia-
norū.ſ iudiciū ptinet ad iudicẽ
secularẽ. Unde ecclesia impedit se
de pctõ.ut in.c.nouit.de iudicijs.⁊
rõne pcti ⁊ nõ ut subueniat idẽni-
tati xp̄ianoꝝ cõpellit iudeū ad re-
stituẽdas vsuras.Et ħ facit eccle-
sia.qꝛ curat de ħ pctõ.⁊ si non cu-
raret nõ cõpelleret eos ad restitu-
endū.cū tm̄ rõne pcti ⁊ nõ alia ra-
tione eccl'ia habeat hãc iurisdictio-
nẽ.ergo nõ ẽ verū ꝙ ecclesia non
debeat curare de pctõ iudeoꝝ.imo
debet curare. Et de hoc ẽ casus in
dcõ.c.post miserabilẽ.cui quotiẽs
r̄ndebis totiẽs deo fauẽte tuas re-
sponsiones infringã. Nec obstat
c.q̄to.eo.ti.vbi papa ꝓuidet cõtra
iudeos fenerantes ne exhauriant
facultates xp̄ianoꝝ.qꝛ illa nõ est
sola ratio q̄re ꝓhibeanť iudei fe-
nerari xp̄ianis.ſ sūt multe alie ra-
tiones.ut dicūt ibi doc.que rões
ponūť in rubrica de vsur.⁊ per Jo.
an.in regula.pctm̄ in 3°.ar. Nam
vsure aĩas deuorant ⁊ facultates
exhauriūt.ut dıċ tex.i.c.ꝓ̄.de vsur.
li°.6°. Itẽ vsura exerceť in offensã
dei ⁊ ꝓximi. ut in cle. illa.eo.ti.in
ꝓ̄n°. Et diciť crimen vsurarum esse

in offensam dei. qz fit transgressio mādatoꝝ dei. Itē qz p hoc crimen diabolus furaꝛ aīas deo ꝺm Stephanū de monte lauduno. ⁊ dn̄m Cardi. in dcō notabili ꝓ. Itē dicitꝛ tale crimē esse ꝯtra ꝓximū. qz ei dz fieri restitutio. ut ibidē dicit glo. z. Itē qz per tale crimē exhauritꝛ substantia ꝓximi. ut in. c. ꝓ. de vsuris. li°. 6°. Vn̄ vsurariꝰ dicitꝛ trucidator pauperū. 14. q. 4. q̇d dicā. ⁊ effusor sanguinis ꝓximi. ea. q. c. imolatis. et. q. 5. penale. in fi. Et ideo propter pctm̄ qd̄ cōmittit iudeus ꝯtra deū ⁊ ꝓpter offensam ꝓximi. eccl'ia hz iurisdictionē. sicut coercet etiā carius vendētes q̄ꝫ sit iustū ꝓciū. ut i c. ꝓ. de emp. et ven. Et refert ibi Jo. an. Abbatē q̇ dicit magistrū suū induxisse illū tex. pro iurisdictione eccl'iastica contra laicos q̇ in cera miscebant farinā fabarū cum ipsa cera vendētes ut ep̄us possit illos punire. Nā ratio pcti qd̄ ꝯtra deū cōmittitur ꝓpter offensam proximi defert iurisdictionē iudici eccl'iastico. ⁊ in cōsequētiā prouidere indēnitati ꝓximi. Auctoritates quas hic dimitto. supplebo in r̄nsione ad quintā apostillā.

Tua q̇nta apostilla sic iacet. bestialiter ⁊ insulse loq̄ris. quia eccl'ia nō pōt se impedire ꝯtra iudeū ut eum puniat de delicto ab eo cōmisso contra legem nature. nec de salute anime illius. ꝫ ut cōsulat animabꝰ xp̄ianorū. s. ne ꝓpē pctm̄ dānentꝛ eccl'ia se impedit. Et hoc ē qd̄ alij cōsuluerūt. Idē replicas in duabꝰ sequētibꝰ apostillis. Et ideo isti satis sit r̄ndere. Sed aduerte ad tuam apostillā. Nā in meo cōsilio sūt allegate auctoritates q̄ꝫ vbi infideles delinquunt in lege nature uel ꝯtra legē dinā. ecclesia pōt eos punire. Allegatus fuit Inno. ⁊ doc. in. c. qd̄ sup his. de voto. et in. c. gaudemus. de diuor. Et vtrobiq̄ꝫ doc. oēs firmant. Tu dicis q̄ꝫ eccl'ia h̄ nō facit ne infideles dānentꝛ. qz de aīabꝰ suis nō curat ecclesia. qz ꝓpter defectū fidei dānati sūt. Te queso quare hoc facit ecclesia nisi qz deus verus p h̄ offenditꝛ. ꝓpter hoc ecclesia se impedit ⁊ ipedire debet corrigēdo infideles q̇ deū offendūt. Et ad hoc tenetꝛ ut dicūt ꝓdicti doc. Hoc. n. nō relinquitꝛ arbitrio ecclesie an faciat uel nō faciat. Sz dz hoc facere ut tollat offensam illatā in deū. qz nō pōt remittere etiā si vellet. 23. q. 4. is. q̇ et. 63. dis. solomitane. Et Augꝰ in sermone plurimoꝝ martyrū sic inquit. Qn̄ aliq̇s in deū peccauerit si sine grandi districtione voluerimus indulgē. participes peccati eorū efficimur. Unde grauiter peccaret ꝓlatus si talē non corrigeret Nā vno peccāte nō punito ira dei deseuit ꝯtra innocētes. 50. dis. si q̇s diaconꝰ. i fi. et. i. q. 4. ꝫ. itē ꝓls. et. c turbatꝛ Lege q̄ꝫ Vin. ⁊ Jo. an. i. c. nouit. de iudicijs. in v̄bo. quēlibet Ibi. n. tex. dicit q̄ꝫ ad ecclesiā ptinet corrigere quēlibet xp̄ianū de pctō

Nā Gui.ꝛ Jo.an.idē dicūt de in-
fideli. Sꝫ dicūt ꝙ talis nō pōt cor-
rigi nisi indirecte cū sit extra eccle-
siā.2.q.i.multi.de decimis.de friis.
de iudeis.ꝛ si iudeos. Et ipsos se-
quit̄ But.ꝛ dn̄s Abbas ibi ꝛ cēs
alij doc. Unde profecto erroneus
intellect⁹ est dicere ꝙ ecclesia pōt
corrigē delictū infidelis delinquē-
tis ꝯtra legē dinā. ꝭ nō tenet̄. imo
tenet̄. qꝛ nō pōt remittere offensā
illatā in deū. Et ꝙ de⁹ velit ꝛ pcipi-
at infideles corrigi. ꝓbat̄ per tex.
Aug.in.4.º de ciui.dei.c.15.º i prin.º
vbi loq̄t̄ de imperio Romano. ꝛ hͤ
sūt verba eius. Quobrē cū alia diu
fuissent regna orietis illustria. vo-
luit de⁹ ꝛ occidētale fieri qḋ tpe eēt
posterius. ꝭ iperij magnitudine ꝛ
latitudine illustrius. idq̄ potissi-
mū talibus cōcessit hoībus ad do-
māda grauia mala multaꝝ gētiū
Si ergo ista fuit potior causa q̄re
deus dederit tam magnū ꝛ tā latū
dominiū seu impiū romanis ꝗuis
essent infideles ut punirent grauia
mala aliarū gentiū. quanto magis
tenetur ecclesia ꝛ principes xpia-
ni punire iudeos ꝛ alios infideles
q̄n delinquūt cōtra deū offenden-
tes legem diuinā. Pro hoc etiā bñ
facit. c. post miserabilē. de vsuris.
Nā ut dixi. nullā iurisdictionē hꝫ
ecclesia circa patrimoniū laicorū
nisi inq̄tū agit̄ in finē peccati. ꝛ tn̄
ecclesia tenet̄ cōpellere iudeum ut
remittat vsuras xpianis uel ut eas
restituat. Et hoc ex ea rōne ꝓcedit
q̄ iude⁹ aliter de illo pctō nō ꝑfe-
cte puniret̄ nisi restitueret uł remit-
teret vsuras receptas uel ꝓmissas.
Et male legisti Inno.ꝛ Jo.an.in
dicto.c. qḋ sup his. de voto. Nā di-
cūt ꝙ vbi iude⁹ uł ifidelis peccat ꝯ
legē dinā uel ꝯ legē nature. papa
si det̄ facultas eū punire pōt ꝛ dꝫ
Et dicūt hoc ꝓcedere vbicūq̄ pec-
carent in moralib⁹. Et vide Pe. de
ancho.in regula.ea q̄.in sexta q̄ōne
vbi etiā firmat ꝙ eccl'ia nō solum
pōt ꝭ etiā dꝫ tales punire infideles
Pro hͦ etiā faciūt notata per dn̄m
Dn̄icū.in.c.ꝑ.de vsur̄.in 6.º ꝛ per
dn̄m Lau. de redolphis de Florē-
tia.q̄ cōposuit tractatū de vsuris. q̄
dicūt. locantes domos iudeis uel
ipsos ꝑmittētes fenerari i ciuitate
nec ipsos expellētes. excoīcationis
sniam incurrūt uel suspēsiōis. de q̄
in.c.ꝑ.de vsur̄.in 6.º Et idē dic̄ Jo.
de Anania.in.c.preterea.in fi. de
vsur̄. Itē cle.i.de vsur̄. q̄ infligit pe-
nam excoīcationis statuentib⁹ uel
iudicantibus ꝙ soluāt̄ vsure. uel
ꝙ nō repetant̄. uel talia statuta ser-
uantibus. comprehendit iudeos. ꝛ
habet locum in iudeis. Hoc tenuit
glo.in dicta cle.i v̄bo. censura. Et
hͦ expssius tenet W. de mōte laudu-
no ꝛ Cardi.ꝛ. Jo. de Jmola. ibi. ꝛ
plene dictū ē i ꝯsilio meo i.5.º dubio
Si ergo pena. c. i. de vsuris. in 6.º
habet locum quando iudei fene-
rant̄. ergo ecclesia curat de aīabus
eorundē. quia illud. c. de vsuris.
in 6.º fūdat se in periculo animaꝝ.

Itē ſi cōducentes iudeos uel ſta-
tuentes ꝙ iudei poſſint fenerari. ⁊
ſcḋm ſtatuta illa iudicantes ſūt ex-
coicati. ergo ſubeſt periculū aiaꝝ
⁊ ſic eccleſia curat de ꝑiculo aiaꝝ
P̄. ſi infideles abſtinēt ſe ab illis
q̄ ſūt cōtra legē diuinā ⁊ ꝯtra legē
nature. nōne deꝰ inclinabiṫ citius
ad eos cōuertēdos? Hoc igiṫ etiā
reſpectu eccleſia dꝫ eos punire. ⁊
ſua intereſt ne offendant deū. Vñ
lege in actibꝰ aplơꝝ. c. x. vbi Cor-
nelius q̇ erat gentilis qꝛ religioſe
coicabat ⁊ faciebat elemoſynas ·
deꝰ miſit angelū q̇ āmonuit eū ut
ſuſciperet baptiſmū a Petro aplo. ⁊
dixit ei angelus. Orationes tue ⁊
elͤye tue aſcenderūt in memoriā in
cōſpectu dñi. Et ſi eccleſia nō cu-
raret de aiabus iudeoꝝ nō oraret
ſingulis ānis i publica oꝛone i ſe-
ptimana ſcā ꝙ deꝰ eos cōuertat.
Nā ⁊ ꝓ cōuerſiōe iudeoꝝ ⁊ alioꝝ
ifideliū orat. Intereſt ergo ecclie
ut infideles bñ viuant ⁊ ne delin-
quāt ꝯtra deū. tū ut facilꝰ cōuer-
tāṫ. tū etiā ut deꝰ nō offendaṫ. cuiꝰ
offenſa dimitti nō pōt. ut ſ̈. dixi.
Et ꝑ h̄ tua apoſtilla euacuata eſt.

Quo ad tertiū dubiū in q̄ cō-
cludo an ecclia debeat tole-
rare uel cōſentire ꝙ iudei fe-
nerenṫ ꝓpter maius malū euitan-
dū. uel ꝓpter maiꝰ bonū qḋ exinde
veriſimiliter ſequi pōt. duas facis
apoſtillas. Prima ſic iacet. ⁊ tu
eam totā refers. ⁊ de tuo nihil di-
cis in h̄ toto tertio dubio. que oia

nō ſūt ad ꝓpoſitū. qꝛ poſito ꝙ aīe
iudeoꝝ pereāt. tota diſputatio fr̄is
Girardi ē ⁊ loquiṫ de xp̄ianis an
eis poſſit ꝑmitti nō de iudeis q̇ ſūt
dānati. ⁊ ſic de aiabus ipſorū nō ē
curādū. In omnibꝰ tuis apoſtillis
ſꝑ idē replicas. ⁊ tota vis apoſtil-
larū tuarū in hoc pendet an ecclia
debeat ⁊ teneaṫ de pctō ifideliū ꝓ-
hibendo ſe intromittere. Et plene
ꝓbaui in reſponſione ad p̄cedētes
ꝙ ſic. Qꝛ autē dicis ꝙ frater Gi-
rardus ⁊ Io. an. loquūṫ an poſſit
permitti xp̄iano ut feneretṫ ꝓpter
vitandū maius malū. non aūt an
poſſit permitti ut iudeus feneretṫ.
Salua pace tua frater Girardus
⁊ Io. an. generaliṫ loquūṫ an cō-
tractus vſurarius debeat permit-
ti ꝓpter maius malū vitandū. uel
ꝓpter maius bonū qḋ exinde ſeq̇
pōt. Et mouēṫ per rōnes ⁊ ꝑ tex. q̇
generaliter loquūṫ. ⁊ cōcludūt ꝙ
nec ius diuinū nec ius canonicū
pōt aliq̄ caſu permittere contractū
vſurariū. Et ſi hoc vellet ius ca-
nonicū. nullo mō poſſet cōtra vetꝰ
⁊ nouū teſtamentū. ꝑ. c. ſuꝑ eo. de
vſur. Tu aūt dic. Loqṫ de xp̄ianis
fenerari volētibꝰ. nō de iudeis. Pro-
fecto erras. i h̄ ꝑſenſi qñ ꝯſiliū il-
lud cōpoſui. Nā vbi ius canonicū
aliq̇d ſtatuit circa ꝓhibitionē uel
circa mām vſuraꝝ· includūṫ iudei.
nā ita ꝓhibēṫ exercere vſuras iu-
dei ſicͭ xp̄iani. ut in. c. poſt miſera-
bilē. de vſuris. Et oīs materia vſu-
raria cōp̄hēdit iudeos fenerātes

ut dixi in rñsione ad tuā apostillā.
⁊ plenius dixi in 4.° dubio dicti cō-
silij. q̄b⁹ nō rñdes nec rñdē potes.
Qr aūt dicis me totā referre dispu-
tationē fratris Girardi ⁊ de meo
nihil. Fateor q̄ de meo nihil. ſ re-
tuli tex. ⁊ auctoritates doc. mām
istā determinantiū. Nihil. n. est sub
sole nouū nec valet q̄sq̄ dicē. hoc
recēs est. Ecclīastes. p̄. c. Sꝫ totā
disputationē fratris Girardi quā
Jo. an. refert. nō refero in consilio
meo. ſ solū ea accepi q̄ ptinē vide-
bāt ad casū. Et h̄ vidē poterit qui
legerit Jo. an. absq̄ tuis oculis.
Nā tui oculi nō vidēt. oꝫ q̄ emas
collyriū ⁊ iteriores sordes ⁊ macu
las bñ abluas. Cū id fecerꝭ videbis
An videre ⁊ intelligere nō potes?
Nec solū tibi h̄ accidit. ſ in q̄cūq̄
alio passionato frequētissime con-
tingit. Lege Jo. os auri. vnū ex q̄-
tuor doc. grecis. q̄ alio noīe vocat
Jo. Criso⁹. in omelia sup euāgelio
Math. sup illo euāgelio qđ legit
i1. dñica post penthecosten. qđ inci
pit Accesserūt ad ih̄m scribe ⁊ pha
risei ⁊ seniores p̄pli. ⁊ interrogauit
eū vn⁹ ex eis legꝭ doctor. vbi sic inq̄t
Perfectū odiū ⁊ pfect⁹ amor verū
iudiciū nō cogscit. utputa si pfecte
odias aliquē. q̄liacūq̄ fuerit apud
illū oia tibi displicēt siue q̄ dic̄ siue
q̄ agit. ⁊ si bona sint tñ tibi mala
videt. Sic ⁊ si pfecte aliquē amas
q̄cūq̄ sint apud eū placēt tibi siue
q̄ agit siue q̄ loq̄t. ⁊ si mala sint tñ
tibi bona vident. Et Aug⁹ in suo
smone q̄ legit in die sue festiuitatꝭ
inq̄t. Qui nos amāt q̄rūt q̄d lau-
dent in nobis. q̄ aūt nos oderūt de
trahūt nobis. Deinde subiūgis q̄
oia nō sūt ad p̄positū. ⁊ in plurib⁹
alijs apostillis eadē venenosa v̄ba
effudisti. Sꝫ pfecto erras. qꝛ i illa
mā nihil extra p̄positū locut⁹ sū. Si
in tuis apostillis dixisses. h̄ ⁊ hoc
nō facit ad p̄positū. tibi rñdissem. ſ
cōsiliū meū de nouo vidi ⁊ legi. ⁊
vidi q̄ nō dicis v̄itatē. Sꝫ aduer-
te quanto veneno loq̄ris. Nōne in
cōsilijs auctoritates allegāt doc.
ut sint maioris auctoritatis? Ul-
tra Jo. an. multos allegaui doc. in
decretis ⁊ decretalibus. et in 6.° et
cle. scribentes. Adduxi etiā alias
doctrinas alibi traditas ad pbāda
dubia que p̄posui.

¶ Consiliū dñi Alexandri de Neuo
de Uincentia. reprobatoriū cōsilij
dñi Angeli de Castro. sup articulo
An iudei possint conduci ad fene-
randū cū dispensatione pape.

Opere nunc p̄ciū eē puto
tuū ɔsiliū euacuare q̄-
tenus ille qui vbiq̄ pre-
sens est intellectū con-
cedere ⁊ donare dignatur. In hoc
tuo ɔsilio multa que tā ex cōsilio
licꝫ contra ipsū consulas. ⁊ ex al-
legationib⁹ aliorū q̄s apud te ha-
buisti primo cōsilio tuo addidisti.
nec illud vitupero. quia dicit iuris-
consultus. Etiam si alterū pedem
in fouea tenerem. tñ adhuc discere

cupio.l.apud Julianũ.de fideicõ. liber. Et dic Aug⁹. Ab anniculo parat⁹ sũ doceri.24.q.3.si habes. Sed te arguo ꝙ me argueris ꝙ dicta Jo.an.⁊ alioꝝ scribẽtiũ i cõsilio allegare voluerim.nã de hoc me arguendo sciẽtiã ipsã arguere conarꝭ.que in hoc cõsistit ut probe noscere potes. Nã vides quõ Jo. an.⁊ ceteri scribẽtes sepe dicta scribentiũ referũt nihil de suo addẽdo. Unde si bonos oculos habuisses in h solo cõcertatio erat faciẽda. s.an verũ cõsuluissem qõ deo ꝓpitio tibi ostẽdã. Et ꝓ.allegas inter cetera dictũ Bal.i.l.cũctos ꝑplos C.de sũma tri. qõ in meo cõsilio i 4.° dubio fuerat allegatũ. Addis insuꝑ Bal.i.l.2.et in Auten.ad h C.de vsurꝭ.et.c.suꝑ eo.de vsurꝭ.ad q̃ tñ nõ rñdes. Postea allegas pro ea ꝑte ꝓ q̃ cõsulis alias auctoritates in ꝯtrariũ. Nã Bal. in dcã.l. cũctos ꝑplos.C.de sũ.tri.i.4.colũ, ṽ.s iuxta h q̃ro. dicit ꝙ impator nõ põt ꝑmittẽ vsuras ꝓpter bonũ publicũ.qꝛ h ẽ ꝯtra salutẽ aie. Ad h nõ rñdes. Et papa nõ dꝫ nec põt aliq̃d dispẽsatiue cõcedẽ qõ sit cõtra salutẽ aie.24.q.2.legal.et.40 dis.c.ꝓ. Et suo loco alias auctoritates inseremus deo fauẽte. Bal. ṽo i dcã.l.2.parũ ante mediũ cõmenti dicit ꝙ vere vsure ꝓhibent iure diuino.nec humano concedi possunt.sed dispensatio est lex priuata. ⁊ sic ius humanũ sicut etiã ius canonicũ est cõstitutio humana.nõ aũt diuina. Glo.est in ꝓh.° seu in ꝓhemio cle.in ṽbo.iuris humani. Bal.ṽo in Auten.ad h.C. de vsurꝭ.in.2.colũ.refert opinionẽ q̃rũdã inter quos fuit Nicola⁹ de materellis.q̇ dixit ꝙ sicut ꝑ legẽ hũanã põt distingui lex dina nãli rõne interueniente.hoc patꝫ. quia lex humana qñqꝫ ꝑmittit homicidia.ut in.l.i.et.2.C.qñ licet vni.se sine iudice vin. ⁊ tñ homicidia sũt iure dino ꝓhibita.⁊ ẽ vnũ de decẽ mãdatis.⁊ cõꝓhendit hec ꝓhibitio sub illo mãdato Nõ occides. Itẽ ius dinũ ꝓhibet res alienas detineri.tñ lex moderat istã ꝓhibitionẽ ꝓpter bonũ publicũ ut patet ff.de vsucap.l.i.et in multis aliꝭs. Unde dic idẽ esse dicẽdũ in mã vsurarũ ut creditores inducãt ad subsidiũ pauperũ ⁊ hoies ꝓpter importabilẽ auariciã creditoꝝ nõ agrauẽt. Et sic ꝓpter cõe bonũ lex dina distingui ⁊ modificari põt ꝑ ius hũanũ. Sꝫ Bal.ibi dic ꝙ hec opinio ẽ falsa.⁊ ab oib⁹ canonistꝭ reꝓbata.qꝛ qõ est ꝓhibitũ ex dina istitutiõe ⁊ dino iudicio.nõ põt hũana rõne ꝑmitti.⁊ cã ẽ.qꝛ talis rõ nõ est rõ s abusio. cũ nõ cõformet se volũtati dine.⁊ ideo nõ debem⁹ aliã rõnẽ q̃rere ex q̃ deo ita placuit. Hic aduerte ꝙ hñ qꝫ sancte loquit. Ad hoc nõ respõdebis. quia iste rationes inferũt ꝙ non possit dispensare papa. Clarũ.n.est id nõ ꝑmitti pape qõ nõ põt hũana rõne fieri. Nã ois dispensatio pape est hũana.lꝫ

auctoritate dei habeat ptātē. Non
habeo tñ necesse auctoritate Bal.
ꝙꝙ Bar. idem senserit in dcā. l.
cūctos ꝑplos. ⁊ in cōsilio meo ita
allegaui. Et hāc rōnē quā allegat
Bal. scūs Bernardin⁹ allegauit i
ciuitate Vincētina in publica ṗdi-
catiōe q̄ iudeos expelli fecit. Nam
q̇dā allegabāt indigentiā pauperū
auariciā creditoꝝ. Ipse aūt porta-
tauit libros iurꝭ canonici i pulpitū
⁊ ibi publice legebat decretales de
hac mā loquētes. ⁊ allegātes ne-
cessitatē eē ꝙ iudei remanerēt in-
crepabat tāꝙ dei blasfematores.
qꝛ deū volebāt arguē ꝙ nō ꝓuide-
ret meli⁹ cessantib⁹ vsurꝭ illi ciuita-
ti. Et dicebat ꝙ ꝓpter ista nō erat
de⁹ offendēd⁹. Et idē dixit sanct⁹
Tho. Ricar. Scot⁹. ⁊ oēs theolo-
gi. Oēs religiosi de obseruātia h̄
ṗdicāt. Vide quāte auctoritatꝭ sint
apud ecclesiā sancti viri. Nā ꝓpter
exēplar scōꝝ q̇ transiuerūt ad reli-
gionē ante matrimoniū cōsūma-
tū. ecclesia inṗtata ē illud māda-
tū dinū. Quos de⁹ cōiūxit hō non
sepet. qꝛ ecclia illis exēplis mota
declarauit illā auctoritatē hr̄e lo-
cū qñ mr̄imoniū est cōsūmatū hoc
probat in. c. verū. et in. c. ex parte
de cōuer. cōiu. Vides ergo quante
fidei sunt apud ecclesiā facta scōꝝ
patꝝ. quāto maioris fidei debēt eē
ṗdicatiōes ⁊ decisiōes dubioꝝ ab
eis cōposite. Credendū ē. n. ipsos
dei spiritu locutos fuisse. Quo ad
hoc satis est. 3°. allegas ꝓ parte
ꝯtra quā consuluisti. c. super eo. de
vsuris: cui non rñdes. h̄ in quadā
apostilla ad consiliū meū illud ad
ꝓpositū nō facere affirmasti. Ego
dico ꝙ de h̄ est casus ibi. Ille tex.
habet duos intellect⁹. Prim⁹ est
ꝙ ꝓ redimendis captiuis uel pro
alio ope pio papa nō pōt dispēsare
ꝙ vsura cōmittat. 2⁹ intellectus
ꝙ etiā ꝓ redimēdis captiuis uel ꝓ
alio pio ope nō licet ad vsuras pe-
cunias mutuo accipe qñ p receptī-
onē datur causa vsurā cōmittēdi.
Nam in antiq̄ dicebat. qd̄ a nobis
tua fraternitas postulauit. vtrum
possit in recipiēda pecunia dispen-
satio fieri ut pauperes q̇ in sarra-
cenorū captiuitate tenent possint p
eandē liberari pecuniā. Sꝫ vterqꝫ
intellectus coiter tenet per doc. ⁊
ecclesia vtrūqꝫ approbat dictū ibi
in dcō. c. super eo. Unde ample-
ctendo vtrūqꝫ intellectū ibi est ca-
sus ꝙ papa non possit dispensare
ꝙ quis accipiat pecuniā mutuo
ad vsuras etiam causa maioris
mali vitādi qñ nccitas ē causa ex-
ercendi vsuras. ut qꝛ cessante illa
nccitate nō exercet. Et sic papa nō
pōt dispēsare. siue ut q̇s exerceat fe-
nus. siue ut q̇s recipiat pecuniā mu-
tuo ad fen⁹ qñ nccitas ē cā vsure
exercēde. Et pondera illū tex. ṗ. n.
dic ꝙ cū vsure sint vtroqꝫ testamē-
to ꝓhibite nulla dispēsatio pōt fi-
eri. Et tex. specifice loquit ꝙ nulla
dispensatio pōt fieri per papā. quia
ibi petebatur dispensatio a papa.

Unde ibi colligitur vna regula in
materia dispensationis ꝙ vbi ali-
qđ est peccatū de iure dino papa nō
pōt circa illud dispensare. Et istā
regulā firmant oēs doc. ⁊ illos al-
legaui in cōsilio ꝑdicto. ⁊ vlteri⁹ al-
legabo infra. 3°. dič ille tex. ꝙ cū
sacra scriptura ꝓhibeat ꝓ vita al-
terius mētiri qđ ē peccatū veniale.
si ergo nō licet cōmittere peccatū
veniale ꝓ redimēdo hoiez a morte
multo magis ꝓhibendus ē q̇s ne
īuoluat̄ crimine vsurarꝫ ꝓ redimē-
da vita captiui. i. illorꝫ captiuorꝫ q̇
detinebāt̄ ꝑ sarracenos. Iste ē tex.
apt⁹ in dcō. c. sup eo. q̇ isto mō ar-
guit. Si ꝓ redimēdo hoiez a mor-
te nō ē licitū cōmittere pctm̄ venia-
le. multo min⁹ ꝑmittend⁹ est · im-
mo est prohibendus ne cōmittat
pctm̄ mortale. ut est vsura ꝓ redi-
mēdo captiuos a morte. Unde iste
tex. decidit duo. Unū est in mā di-
spensatiōis. s. ꝙ vbi est aliqđ pctm̄
mortale de iure dino papa nullo
mō pōt dispēsare. Secūdū ꝙ nec
papa nec eccl'ia debeat pctm̄ morta
le tolerare uel ꝑmittē etiā ꝓ liberā-
do captiuos a morte. q2 si non licet
dicē mēdaciū qđ ē pctm̄ veniale. ut
i. c. ꝑmū. zz. q. z. et i. c. ne q̇s. mul-
to min⁹ licet cōmittē pctm̄ morta-
le. Sꝫ dicđ. Illud. c. loq̇t̄ de xp̄ianis
volentibus fenerari uel volentib⁹
inducere alios xp̄ianos ad fenerā-
dū. Secus dicendū est in iudeis·
cum ecclesia nō debeat de eorꝫ pec-
cato se impedire. siue curare de ani-
mabus ipsorū. Ego respondi su-
perius in rn̄sione ad tuā q̇ntā apo-
stillā. ⁊ in cōsilio meo in 5°. dubio
ꝓpe finē. vbi cōclusi ꝓut vult tex. ⁊
firmant doc. ꝙ in materia vsurarū
siue vbi iura faciūt mētionē de fe-
neratorib⁹. includūt̄ iudei. ḡ illud
c. dꝫ intelligi tā i iudeis q̄3 in alijs
exercētibus fen⁹. Et bn̄ aduertas
q2 in. c. sup eo. petebat̄ dispensatio
ut posset exerceri fenus. uel ut lice-
ret mutuo recipere ad redimendū
captiuos solū pecuniā necessariam
redēptioni captiuorꝫ ⁊ nō vltra. Et
tn̄ papa ibi dič ꝙ nō pōt dispensare
Item ꝙ nō dꝫ ꝑmitti seu tolerari
vsura ab ecclesia etiā si ex ea ꝓue-
niret liberatio captiuorū a morte
⁊ sic nō est ꝑmittenda imo est ꝓhi-
benda vsura etiā si ex eius ꝑmissio-
ne sequat̄ bonū ꝙ hoies nō interfi-
ciāt̄. ⁊ ex ei⁹ ꝓhibitiōe sequāt̄ mor-
tes hoiuꝫ. ut q2 hoies inficiāt̄ nisi
ꝑmittat̄ exerceri vsura. Nam ꝓpter
istud bonū cōsequēdū uel ꝓpter h̄
malū vitandū nō ē ꝑmittēda seu
tolerāda vsura. Et ille tex. nō solū
dicit dispensationē nō posse fieri ꝫ
etiā excludit simplicē permissionē i
vsura. Et ita cōclusi in cōsilio meo
post Jo. an. in regula. peccatū. in 3°.
et 5°. ar. vbi dicit ꝙ nulla permis-
sione sit permittēda vsura propter
aliquod bonū qđ inde oriatur· uel
ꝓpter aliquod malū quod inde vi-
tetur. Et dicit ꝙ etiam si ius cano-
nicū vellet nō posset cōtractū vsu-
rariū ꝑmittere. ⁊ plene examinaui

in 3°. dubio mei consilij. vbi allego tex. ⁊ auctoritates. Et profecto doleo maliciã doctorum xp̄ianorꝝ Inueniũť eñ ⁊ inuenti sũt q̇ in cã cõsuluerũt ꝯtra tã aptã ꝟitatẽ. de q̄ ẽ tex. aptissim⁹ in dcõ. c. super eo. quã oẽs doc. tã canoniste q̄ꝫ theologi tenuerũt. Et rõnẽ video. qꝛ nullus ẽ q̇ petat cõsiliũ offerẽs mercedẽ ꝙ cõsulať ꝙ iudei nõ cõducanť ad fenerãdũ. nec repiť offerẽs munera pncipib⁹ ut expellant iudeos. ꝟitas eñ ista nõ dat pmia terrena ꝫ eterna. Conati aũt sũt suis ingenijs sua doctrina facib⁹ auaricie ⁊ cupiditatis accẽsi ꝟitatẽ cõfundẽ Sꝫ audi q̇d de ꝟitate dicat scriptura. Ueritas magna ẽ. ⁊ fortior pre oib⁹. z. Esdre 4°. c. Et Isidor⁹ de summo bono ita exclamat. O q̄ꝫ magna ẽ vis ꝟitatꝭ q̄ oĩa ingenia astutias ⁊ calliditates supat. q̄ cõtra ficta simulataqꝫ figmẽta seipsã defendit. q̄ deniqꝫ post deũ colenda ẽ qꝛ ꝓxima deo ẽ. imo de⁹ ẽ via veritas ⁊ vita. Hucusqꝫ declaraui argumẽta q̄ faciũt ex pte negatiua. s. ꝙ iudei nedũ nõ pñt ꝯduci. ꝫ etiã ꝙ fen⁹ exercẽ possint pmittẽdũ nõ est etiã simplici pmissione. Immo ꝓhibẽdi sũt. ut ꝓbať aptissime in dicto. c. super eo. cui nec aliquis ali⁹ rñdere cũ ꝟitate valebit.

Nunc me cõuerto ad dissoluẽda ea q̄ ꝓ parte affirmatiua omni iuri ⁊ omni rationi cõtraria allegasti. s. ꝙ papa possit dispensare ꝙ conducanť iudei. Et ꝑ loq̄ris ꝯtra tex. dci. c. super eo. Tu es bonus sic̄ ⁊ ceteri q̇ vtinã nõ in inferno cremenť. Allegas etiam Specu. in ti. de legato. §. nunc de epoꝝ. in. 1. colũ. ꝟ. sũt aũt q̇dã. vbi dixit ꝙ in casib⁹ in q̇b⁹ est mortale pctm̃ ꝫm legẽ dinã sicut in furto ⁊ i rapina. papa dispẽsare nõ põt. imo p⁹ delictũ cõmissũ nõ põt dispẽsare super delicto iam cõmisso q̄ min⁹ delinquẽs agat penitẽtiã. ⁊ q̄ min⁹ fiat restitutio. ⁊ allegat iura loquẽtia de mã vsuraꝝ. ut. c. cũ tu. de vsuris. In his ꝟo in q̇b⁹ cõmittiť peccatũ mortale ꝫm ius positiuũ dic̄ ꝙ epis ⁊ inferiorib⁹ interdicta est dispensatio. imo nullus citra papã põt dispensare uel patientiã pstare ꝫ solus papa uel is cui spãliter cõmiserit. Et q̄ꝫ bñ auctoritatẽ istam allegasti. ita talẽ tibi sp spiritũ cõcedat deus. s. ut ꝯtra tuã intẽtionẽ alleges q̄ñ ꝟitatẽ ⁊ ipsam iusticiã violare intẽdis. Nã Specu. dic̄ illud q̄d dicũt ceteri doc. Nam hoc dicit Hosti. quẽ allegat. ⁊ doc. in. c. a nobis. de deci. ⁊ in. c. non magno ne cle. uel mo. qui sunt allegati in consilio meo. in 3°. et in vltimo dubio. Primo allego alias auctoritates in consilio supradicto non allegatas. nõ tñ in consilijs alioꝝ collectas. Et ꝑ allego auctoritatẽ Inno. ⁊ omniũ scribentiũ in. c. fi. de transac. vbi Inno. dicit ꝙ q̄ꝫtũ ad cõmittendũ peccatũ mortale uť remanendũ in illo in his que pendent a iure naturali in lege diuina

⁊ euangelijs cõtenta. papa nõ põt
dispensare. Et precise ponit exem-
plũ per. c. sup eo. de vsuris. de cui⁹
intellectu s̃. dixi. ⁊ per. c. fi. de ꝯsue.
In his ꝟo q̃ pendẽt a iure positi-
uo ꝓceptorie cui⁹ trãsgressio ẽ pec-
catũ. alius ꝙ papa dispensare nõ
põt ut transgredi liceat. Istud di-
ctũ sequit̃ ibi Jo. an. in. c. fi. de cõ-
sue. s̃. alł'ato. ⁊ refert istud dictũ
Inno. i dcõ. c. fi. sup verbo. casib⁹
i glo. sua q̃ incipit. puta criminib⁹
publicis. Et Hu. ⁊ Jo. de Imola.
⁊ oẽs doc. Pro hoc etiã allego do-
ctrinam Lau. quã sequit̃ Archi. ⁊
Jo. de fan. in. c. sũt q̇dã. 25. q. i. qui
dic̃ ꝙ papa nõ põt dispensare ꝯtra
dicta euangelij in his q̃ cõsistũt in
ꝓceptis uel ꝓhibitionib⁹. Et hoc
dictũ refert Jo. de fan. in dcõ. c. sũt
quidã. in verbo. euangeliste. Plus
dicit Archi. ⁊ Jo. de fan. in dcõ. c.
sũt quidã. super glo. i. in ꝟbo. ꝯtra
apłm. vbi refert quosdã cũ quorũ
opinione residet dictũ. ꝙ cũ in ve-
teri ⁊ in nouo testamẽto nõ conti-
neatur nisi ꝟitas doctrine fidei ⁊
morũ ſm legẽ nature ⁊ gratie. cõ-
tra ipsã papa dispẽsare nõ põt. Et
per hoc dicũt ꝙ nõ solũ ꝯtra apo-
stolũ nõ põt dispensare. s̃ nec etiã
cõtra quãcũq; doctrinã cuiuscũq;
libri canonis. q2 nec xp̃s venit sol-
uere legem aut ꝓphetas s̃ adim-
plere. Math. 5º c. Nec obstat ꝙ
papa põt dispensare cũ penitenti-
bus. quia apł's nõ ꝓhibuit dispen-
sare. q2 ⁊ ipse fuit misericordiã cõ-

secutus. 8. dis. cõsuetudo. S3 actu
existentẽ in crimine ꝓhibuit. ordi-
nari. Volũt isti dicere ꝙ papa nõ
põt dispẽsare ꝙ q̇s peccet uel re-
maneat in crimine. siue illud cri-
men sit inductũ a lege dina. siue a
positiua. Uide eũdẽ Jo. de fan. i.
q. 1. §. nisi rigor. vbi dic̃ nullo mõ
esse dispensabilia etiã per papam
mãdata uł ꝓcepta decalogi. ⁊ euã-
gelioꝝ. ⁊ gnãliter q̃ ꝑtinent ad ar-
ticulos fidei ⁊ ad gnãlẽ statũ ec-
clesie ⁊ ad formã sacroꝝ. de q̇b⁹ ꝓ-
cipue tractauerũt apłi ⁊ q̃tuor cõ-
cilia ꝓncipalia. ⁊ gnãliter ea sine
quib⁹ ⁊ cũ quib⁹ homo saluari nõ
põt. In his eni uel in aliquo istoꝝ
nulla admittit̃ dispensatio a q̇bus-
cũq; sint statuta. Allegat. 13. dis.
sic̃ q̃dã. et. 15. dis. sicut sci. et. i. q. 1.
et si illa. et. 15. q. i. sũt q̇dã. et. c. ꝯtra
patrũ. et. 25. q. 2. ꝓuilegia. et. c. si q̇s
dogmata. et. i. q. i. nõ ẽ putãda. et. 14
dis. qđ ait. et. 22. q. 2. faciat hõ. 30.
q. i. nosce. et. 32. q. 4. sicut nõ sunt.
et. 23. q. 5. dicat. Reliqua ꝟo dicit
eẽ dispẽsabilia. q2 in eis sepe rigor
iuris tẽperat̃ ⁊ relaxat̃ a q̃cũq; sint
statuta. ꝟbi grã. In niceno cõcilio
statutũ ẽ ne bigam⁹ ꝓmoueat̃. 34.
dis. cognoscamus. tñ postea Mar-
tinus instituit ꝙ vsq; ad diacona-
tũ possit promoueri. 34. dis. lector
Similit̃ apostoli statuerũt ꝙ ꝓsby-
teri ꝓpt̃ fornicationẽ deponerẽt̃. qđ
p⁹ea ꝑ papã Siluestꝝ ⁊ Hangrẽse
cõciliũ fuit imutatũ. 82. dis. ꝓsbyt̃.
Ex ꝓdictis notandũ ẽ ꝙ papa nõ

pōt dispensare ꝙ quis cōmittat
uel remaneat i pctō mortali nedū
qñ tale peccatū descēdit ex lege di/
uina. ſ etiā si descēdit a lege posi/
tiua. si ꝑ dispēsationē ille cū q̄ di/
spēsatū est remāsurꝰ est incorrectꝰ
seu in pctō. Et q̄ꝙ Specu. in lo/
co ꝓallegato. ⁊ Inno. ⁊ doc. i loco
ꝑ me allegato dicant papā dispē/
sare posse q̄ ad illa que sūt pctā de
lege positiua. tñ opinio illoꝝ q̄s in
predictis duobꝰ locis secutus fuit
Archi. ⁊ Jo. de fan. videt᷑ verior
qñ per talē dispensationē ꝯtra ius
positiuū dispensatꝰ remanet incor/
rectus siue in pctō. lꝫ descendat a
iure positiuo. allegat bona iura. ⁊
de ſ est bonus tex. in. c. nulli fas.
25. q. i. vbi loquit᷑ de iure diuino ⁊
canonico. Et sic dicit. Quia nos
qui potentissimi sacerdotꝫ admini/
stramus officia taliū trāsgressio/
nū culpa respiciet si in causis dei
desides fuerimꝰ inuēti. qꝛ memini/
mus ꝙ timere debemus q̄liter cō/
minet᷑ deꝰ negligētie sacerdotū. Et
in. c. sūt q̄dā. ea. q. sic loquit᷑. Ubi
ꝓo apte deus uel eiꝰ apl̄i ⁊ eos se/
quētes sancti p̄res sināliter aliq̄d
diffinierūt. ibi nō nouā legē roma
nus pontifex dare sed potius quod
predicatū est vsqꝫ ad animā ⁊ san/
guinē cōfirmare debet ⁊c̄. Itē ea.
q. c. ꝯtra statuta. ibi tex. sic dic̄. Cō/
tra statuta canonū aliquid conce/
dere uel mutare. nec quidē huius
sedis pōt auctoritas ⁊c̄. Et in. c.
se. qd̄ incipit. omne. ꝓpe fi. sic dicit᷑

Nequaq̄. n. qd̄ ꝯ euangelicā uel
ꝓpheticā uel apl̄icā doctrinā cōsti/
tutiones sve eoꝝ siue scōꝝ patꝝ actū
fuerit stabit. Profecto hec iura ita
gnāliter loquūt᷑ ꝙ ꝓhibēt etiā pa/
pam dispensare. Et ad ſ ea alle/
gauit Archi. ⁊ Jo. de fan. ꝓsertim
qꝛ canones sūt editi instinctu spūs
sci. ut dic̄ tex. 50. dis. si ille. et. 25. q.
5. violatores. et. c. id̄. Ego tñ ꝓ cō/
cordia sic dicerē. ꝙ aut ꝑ dispēsatio/
nē ꝯtra ius positiuū desinit esse pec
catū. ⁊ illud quod erat peccatū ꝑ
dispensationē efficit᷑ licitū. Et tūc
procedit opinio Inno. ⁊ doc. in. c.
fi. de trāsac. ⁊ in. c. a nobis. de deci.
⁊ in. c. non magno. ne cle. uel mo.
Aut post dispensationē ille cū quo
dispēsat᷑ actū exerceret illicitū. Et
sic dispensatio nō facit quo minꝰ
ille exercendo actum a canone ꝓ/
hibitū peccet. Et tunc sit vera opi/
nio Laur. ⁊ sequentiū quē sequi/
tur dictus Jo. de fan. ⁊ Archi. vbi
s̄. Pono exemplū ꝙ quis confi/
teatur singulo anno peccata sua.
est ius positiuū. ⁊ tñ papa ligatur
mente illius constitutionis ꝓpter
equitatē naturalē in qua ē funda/
ta illa cōstitutio ut dic̄ Jo. an. in. c.
significasti. de foro cōpe. ⁊ But.
in. c. ꝓ. de con. Unde papa nō pos/
set dispēsare ut q̄s nō teneat᷑ cōfi/
teri singulis ānis sua pctā. Et idē
vbi alia constitutio est fundata in
nāli equitate que ꝓpter dispensa/
tionē nō cessaret. Uñ Bal. in. l. si
nō spāli. in fi. C. de testa. dic̄ ꝙ lꝫ

princeps sit sũme auctoritatis. tñ
nālis ratio eiꝯ auctoritate mutari
nō pōt. ff. de vsufruc. earū rex que
vsu ꝯsu. l. z. Unde Pe. Cy. ⁊ Bal.
i. l. digna vox. C. de legi. dicūt ꝙ
ꝑnceps ligat̃ per facta habentia in
se iusticiam uel equitatē naturalē.
¶ Et ex ꝑmissis tres inferūt̃ cōclu-
siones. Prima ē ꝙ vbi aliqđ pctm̄
est mortale de iure diuino papa nō
pōt dispensare ut illud cōmittat̃.
uel ꝙ in illo remaneat̃. Secūda
ꝙ vbi aliqđ est pctm̄ de iure posi-
tiuo. tñ ꝑ dispensationē nō pōt ces-
sare iusticia uel eq̇tas nālis q̄ mo-
uet ius positiuū. papa nō pōt dispē-
sare. Tertia cōclusio. ꝙ vbi aliqđ
est pctm̄ de iure positiuo ⁊ ꝑ dispē-
sationē factā ex cā rōnabili cessat
causa pcti. ⁊ tūc dispēsatio pape fa-
cit illicitū licitū. Et in his tribꝰ cō-
clusionibus cōcordant̃ tex. ⁊ doc.
¶ His igit̃ ita discussis ꝓ doctrina
studētiū redeo ad rñsiones tuas.
Dicis eni ꝙ iudeꝰ fenerando xp̄ia-
no nullū pctm̄ cōmittit ꝺm legem
diuā. ideo papa pōt h̃ permittere.
Dū dicis ꝙ papa pōt h̃ ꝑmittē. nō
loq̄ris i t̃minis nr̄e q̄ōni cōueniēti-
bus. Nr̄a. n. q̄stio ē An papa possit
dare licētiā uel dispēsare ꝙ xp̄iani
conducant iudeos ad fenerandū.
Istud ē plus q̄ꝫ simplex ꝑmissio q̄
nil aliud ē q̄ꝫ claudē oculos. ⁊ pe-
nam indulgē seu dissimulare. ꝺm
quā ꝑmissionē eccl'ia tolerat ma-
los. Unde nr̄a disputatio ē. an pa-
pa possit dispēsare ꝙ cōducant̃ iu-
dei ad fenꝰ faciēdū. Et inq̄ꝫ tū dicis
ꝙ iudeus ferārdo xp̄iano nullū
pctm̄ cōmittit ꝺm legē diuā. Uide
quāte ꝟitatis quāte ve cōstātie sis.
Professus es iudeū peccare fenerā-
do xp̄iano. ꝫ ecclesiā de h̃ peccato
nō debere curare. Hic ꝟo dicis ꝙ
nullū peccatū cōmittit. Sꝫ te ex-
cusabis ⁊ dices ꝙ peccat ꝫ nō ꝺm
legē diuā. Tūc te interrogo. Scdm
quā legē? Si dicis. Canonicā. ma-
le dicis. qꝛ iudei ⁊ aliȷ̇ infideles nō
ligant̃ canonibꝰ ad pctm̄ seu ad pe-
nā spiritualē. de diuor. gaudemꝰ.
z. q. i. multi. Hanc doctrinā ponūt
etiā doc. i. c. ꝑ de cōsti. Peccat idcir-
co iudeꝰ ꝺm legē diuā seu ꝺm legē
naturalē. ergo papa nō pōt dispēsa-
re seu licētiā dare. Et h̃ tenet scūs
Tho. ⁊ theologi. ⁊ oēs canoniste
nemine penitus discrepante. quos
allegaui in ꝑ dubio ꝯsiliȷ̇ mei. Nā
etiā ꝺm legē suā ꝓhibent̃ fenerari
gentilibꝰ. Deut.º 28. c. vbi Moy-
ses reuocauit ꝑmā ꝑmissionē. Uñ
Dauid q̇ fuit dudū post Moysen
qꝛ Moyses fuit ꝑmꝰ dux q̇ guber-
nauit populū isrl'. Dauid ꝟo fuit se-
cūdus rex. Sed ꝑ fuerūt duces ⁊
iudices isrl'. postea reges. ut noscere
pōt q̇cūꝗ legerit bibliā. Et tñ da-
uid in suo ꝑs. qui incipit. Dñe q̇s
habitabit in tabernaculo tuo. ge-
neraliter dicit. neminē excipiendo
Qui pecuniā suam non dedit ad
vsuram. Dñs aūt noster ih̃us xp̄s
verus deus ⁊ homo verus cōuo-
catis turbis iudeorū ait. Mutuū

date nihil inde sperantes. Luc. 6°.
ca°. Et nõ q₂ xp̄s loquebat̃ iudeis
⁊ eis p̄cipiebat ut mutuarẽt pecu/
niã absq₃ fenore. S₃ interrogo te
Et Moyses ⁊ xp̄s p̄cipit iudeis.
cuius p̄ceptũ si p̄cepta essent con/
traria deberẽt iudei s̃uare? Certe
dei. qui maior ⁊ verior est incõpa/
bilit̃ oibus creaturis btis. tñ nõ ẽ
ↄtrarietas. Tene g̃ xp̄iane prece/
ptũ euãgelicũ. vbi de⁹ tunc iudeis
p̄ñtib⁹ ⁊ xp̄ianis futuris interdixit
gñalit̃ ⁊ sine aliq̃ distinctione ex/
ercẽ fenus. Ergo papa nõ põt licẽ/
tiã dare uel dispẽsare. ut dicũt In/
no. ⁊ doc. s̃. allʼati. quibus ↄiunge
Specu. p totũ ↄ tuã itẽtionẽ alle/
gatũ. Et bñ dixit apostilla fratris
Michaelis ad tuũ ↄsiliũ dũ dicit
ꝙ iude⁹ peccat mortalit̃ feneran/
do xp̄iano. ⁊ ꝙ inuenit oppositũ.
Et h̃ idõ ẽ. q₂ vsura ẽ ꝓhibita gñã/
lit̃. ⁊ repiunt̃ iudei inclusi in ꝓhi/
bitione. ut i. c. post miserabilẽ. Vñ
tibi incũbit ꝓbare ꝙ iudeis sit lici/
tũ fenerari. qd̃ ꝓbare non poteris.
Et subiũgit i sua apostilla. ꝙ agẽ/
tes ⁊ ↄsentiẽtes pari pena plectũt̃.
⁊ allegat apl̃m ad Ro. p̄. ca°. in fi.
vbi dicit apl̃s. Q̃m q̃ talia agunt
digni sũt morte. nõ solũ aũt q̃ fa/
ciũt h̃ etiã qui ↄsentiũt faciẽtibus
Et subdit ꝙ si venũt ad baptisma
nõ p̄ñt saluari nisi vsuras restituãt
Et hoc tenet glo. in. c. iudei. de ↄse.
dis. 4. Unde pone ꝙ iude⁹ fenera/
uit gẽtili. certe nõ d₃ baptiçari nisi
vsuras restituat. Et h̃ ẽ indubita/
tũ tam apud canonistas q̃ apud
theologos. Et inq̃ tũ loq̃t̃ de ↄsen/
su bñ dicit. q₂ nulla cã est licitũ cõ/
sentire malo. Idẽ ꝓbat̃. 23. q. 4.
ita plane. cũ duob⁹. c. se. q̃ dicũt ꝙ
q̇s malis sociat̃ qñ cõmittit malũ
uel qñ cõmittẽtib⁹ fauet. Et si ma/
lũ nõ põt corrigi uł alit̃ illi obuia/
ri. illa duo sp̄ retẽta seruãt homi/
nẽ icorruptũ. s. ut nec malũ faciat
nec approbet. Vñ dispẽsatio nõ põt
fieri ꝙ iude⁹ ↄducat̃ ad fenerãdũ.
q₂ p hoc dat̃ ↄsensus malo. Et hec
plene declaraui in ↄsilio meo in 3°.
dubio. Et p h̃ tollit̃ illud qd̃ dicis
s. ꝙ posito ꝙ ex pte iudei feneran/
tis cõmittat̃ pctm̃. tñ eccl̃ia nõ d₃
de h̃ pctõ curare. Vide q̃ clausos
habeas oculos. Nõ põt q̇s ↄsenti/
re malo sine pctõ ut dicũt iura pre/
allegata. Esto ꝙ eccl̃ia nõ debeat
curare de salute iudeoꝝ. tñ nõ deb₃
ↄsentire ꝙ peccẽt. nec põt dare licẽ/
tiã peccãdi. De h̃ ẽ optim⁹ tex. 24.
q. 2. legat̃. Hinc ẽ qd̃ dr̃. ꝙ q̇s d₃
potius oia mala pati q̃ malo cõ/
sentire. ut in. c. sacris. qd̃ met⁹ cã. ⁊
i. c. ita ne. 32. q. 5. Et ego plene ex/
aminaui in p̄fato 3°. dubio cõsiliĳ
mei. que nõ replico. ad q̃ nihil re/
spondes nec in tuis additionibus
nec in tuo ↄsilio. S₃ nõ põt papa
dare licẽtiã iudeis fenerãdi quin
nõ det eis licentiã peccãdi quã de⁹
nõ põt dare. ut dicit p̄fatũ. c. legat̃.
Ad h̃. 40. dis. c. i. vbi dicit̃ ꝙ deus
nõ dedit licentiam peccãdi Petro
nec successorib⁹ suis. Si g̃ papa

nō bȝ licentiā peccādi.ģ alteri nō
pōt ɔcedē. Itē si papa dispensat ꝙ
iudei possint ɔduci ad fenerandū.
vane pbet auctoritatē ꝙ ɔducant
ad malū faciendū.nōne ɔducētes
approbāt fen⁹ ⁊ adiuuāt iudeū ad
fen⁹ faciēdū ꝓpᵗ sua pacta.⁊ ꝓpter
suas ɔuētiones? Propᵗ qȯ tales
ɔducētes incurrūt sniam excoica-
tiōis ꝑ cle.i.de vsur.ut dixi in pre-
dicto ɔsilio meo i 3°.dubio. Itē nō
ē vex illud qȯ dicis.s.ꝙ ecclia nō
dȝ se ipedire de pctō iudeoꝝ.qꝛ su-
peruacue laborat.h aūt declaraui
dū respōdi ad tuā q̇ntā apostillā.
Itē de h ē casus in.c.post misera-
bilē.de vsur.qȯ etiā declaraui in
respōsione ad tuā tertiā apostillā.
vbi declaraui intellectum dicti.c.
post miserabilē.Et ꝑ dicta ad pdi-
ctas duas apostillas etiā clarissi-
me sublatū ē istud tuū argumētū.

I Tem dū dicis ꝙ nihil ad
nos de his q̄ foris sūt. Ita
absolute loquendo nō lo-
q̄ris ut mgr q̇ diu legit.nec recor-
daris de doctrina glo.in.c.iudei.⁊
l.z.de iudeis.q̄ dicit ꝙ ecclia non
iudicat de his q̄ foris sūt quo ad
penā spūalē infligendā.uel q̄ ad h
ut iudeis inuitis iponat regulas
canonicas q̄ ad religionē.h bñ q̄
ad cetera ecclia ipedit se de iudeis
⁊ multos casus nūerat glo.⁊ doc.
in dicto.c.iudei.in q̇b⁹ ecclia ipe-
dit se de pctō iudeoꝝ ⁊ alioꝝ infi-
delium.⁊ inᵗ alios casus numerat
crimē vsuraꝝ.Vñ doc.sequūᵗ illā
glo. Idē dicūt doc.in.c.p.de ɔsti.

⁊ Hosti.in sū.de iudeis.§.in quib⁹
grauēᵗ.v.q̇d si iude⁹ epi subditus
Et h examinaui in palkato ɔsilio
i fine secūdi dubij. Et vide Jo.an.
in.c.gaudem⁹.de diuoꝛ.vbi Hosti.
⁊ Jo.an.exponūt illa vba.nihil ad
nos de his q foris sūt.s.q̄ ad penā
excoicatiōis ꝓferēdā in tales.⁊ q̄
ad fidē ⁊ spūale cōmerciū. Sed q̄
ad ceťa bñ ꝑtinet ad ecclesiā de his
q̄ foris sūt. Et idē dicit dñs Pe.de
ancho.i regula.ea q̄.in sexta qōne
Itē dū dicis ꝙ non cōmittiᵗ moꝛ-
tale pctm̄ ex ꝑte xpiani recipiētis
pecunias mutuo a iudeis sub vsu-
ris ꝓpᵗ necessitatē.ut notāt doc.in
c.sup eo.de vsur. R°. ꝙ p⁹ꝙ iude⁹
ē ɔduct⁹ ad fenerādū ⁊ tenet alta-
re patū ad fen⁹ exercendū.si aliq̇s
necessitate cōpulsus sumat ab eo
pecunias mutuo sub vsur nō pec-
cat moꝛtaliter.imo vtiᵗ malo illo
ad bonū suū.qȯ ē licitū.qꝛ etiā de⁹
oībus pctis vtiᵗ ad bonū. Hinc ē ꝙ
possum⁹ vti iuramēto ei⁹ q̇ iurauit
ꝑ falsos deos.nā vtimur ad bonū
s.ut ille seruet fidē.ut in.c.mouet
zz.q.i. Sec⁹ si q̇s recipet pecuniā
mutuo ut posset ludē.uel aliquas
impēsas sup fluas facē.seu nō ne-
cessarias nec vtiles.nā tunc talis
peccat moꝛtaliᵗ recipiēdo pecuniā
sub vsuris etiā ab illo q̇ tenet ban-
chū paratū ad fenerādū. Itē pec-
cat moꝛtaliᵗ si inducit aliū ad fe-
nerandū ut subueniat sue necessi-
tati. Et h tenet scūs Tho.z°.z°.q.
88.arti.p.⁊ Archi.⁊ Jo.de fan.
14.q.4.si q̇s vsuram.⁊ in dicto.c.

mouet.zz.q.i.et doc.dicto.c. sup
eo.de vsur.Et frater Michael in
sua apostilla dicit ꝙ sanct⁹ Tho.
Scot⁹ ꝛ Ricar.ꝛ oēs theologi di-
cunt ꝙ etiā in extrema necessitate
q̇s peccat inducendo aliū ad mu-
tuādū sub vsur.qꝛ ille nō pōt mu-
tuare sine pctō mortali.Sꝫ nō so-
lū ꝯducit̃ ꝑpt̃ patiētes necessitates
s̃ ꝓ oibus.ꝛ parat̃ via multis ma-
lis.H ē formalis apostilla ad tuū
ꝯsiliū in ordine secūda ¶ Ad ꝓpo-
sitū mō qn̄ iudei ꝯducunt̃ ad fene-
randū sub vsuris.nōne necessitas
ē cā cōmittendi vsurā? qꝛ nisi iu-
dei ꝯducerent̃ ꝛ fierēt cū eis pacta
nō mutuarēt sub vsur.qꝛ dubita-
rēt ne ipedirēt̃ in fenore retinendo
uel exigēdo.nec alit̃ mutuarēt sub
vsur nisi fierent talia pacta. Aug̃
q̇ pacisceris cū iudeis.es cā vsure
cōmittēde ut subuenias necessita-
ti ciuitatis.q̃ h non pōt fieri absq̧
pctō mortali etiā cū dispēsatione
pape.De hoc ē casus in.c.sup eo.de
vsur.s̃m vnū intellectū q̇ colligit̃
ex decisa illi⁹ decre.quē doc.coiter
sequūt̃.ꝛ recitaui s̃.Et hoc tenent
scūs Tho. Scotus Ricar.ꝛ oēs
theologi.ut dicit frater Michael
p̃dict⁹.Itē sūt ꝙ̃ plures q̇ recipent
pecuniā mutuo sub vsur ut possent
ludē ꝛ subuenire delicto suo ꝛ vo-
lūtati sue.Itē ꝙ̃ plures essent q̇ fa-
cerent expēsas nō necessarias sub
ista specie.Itē qn̄ sūt iudei in loco
q̇ fenerāt̃.sepe furant̃ famuli dn̄is
suis ꝛ alijs ꝛ portāt rē ad iudeos
ꝛ ibi impignorāt.quā nō auderēt
furari nisi eēt iudeus q̇ recipet eā
in pignore.ꝛ dn̄s tenet̃ soluē vsu-
ram si vult rem suā recupare.ꝛ in-
terdū eam pdit quia iudei eam ce-
lant si possunt.Multa alia mala
sequūtur.

Modo me ꝯuerto ad argu-
menta tua in quib⁹ ꝓce-
dis p sikia.ꝛ saltē ad p̃nci-
palia tua motiua respōdebo.Et ad
uerte qꝛ inepte sepe loq̄ris in h tuo
ꝯsilio.Tu p̃suppōnis ꝙ nō incur-
rit aliq̇d pctm̄ mortale scd̄m ius
diuinū si iude⁹ feneraf.ꝛ in h dehe-
mēter erras.Nā peccat fenerādo
qꝛ facit ꝯ̃ legē diuinā q̄ iudeis in-
hibuit vsurā.ꝛ ꝯtinet̃ sub p̃cepto
decalogi.Itē ē pctm̄ lege nāli.nā
etiā s̃m legē nature vsura ē ꝓhibi-
ta.pꝫ p phm̄ h̃ polit.q̇ nulla lege
scripta artat⁹ s̃ sola rōne nāli du-
ctus lucrū vsurariū ē detestat⁹.Et
h tenuit scūs Tho.z^a.z^e.q.88.ar-
ti.p̃.ꝛ Io.an.i regula.pctm̄.in z^o.
ar.Et h plene declaraui in p̃alle-
gato ꝯsilio in z^o.dubio.h p̃suppo-
sito ꝙ negare nō potes.multa al-
legas ꝯtra intētionē tuā faciētia.
Nam Inno.in.c.quia pleriq̧.de
imu.ec.facit ꝯ̃ te quē ꝓ te allegas
Nā Inno.dicit ibi ꝙ p̃nceps nō
pōt statuere ꝯtra ius nāle sine iu-
sta cā.postea ꝓpt̃ finē sui cōmenti
dicit ꝙ cōstitutiones q̄ sūt ꝯ̃ salu-
tem aie.ut de vsuris soluendis uel
de iuramētis nō s̃uādis.nō valēt
nec sunt seruāde.Sed ꝯducentes

iudeos ad fenerandū peccãt mor-
talit᷑. peccãt etiã iudei. ꝗ diſpẽſatiõ
pape nõ valꝫ ꝯ ſalutẽ aĩe tã iudeo-
rū ꝙ̃ ꝯducentiū. Et ſ̃. plures au-
ctoritates allegaui. Frater autem
Michael in ſua 2ª. apoſtilla ad
tuū ꝯſiliū ꝯcordat cū opiniõe mea
⁊ h̃ ſũt eiꝰ v̾ba. In oĩbus his ne-
gat᷑ ꝙ vſura nõ ſit pctm̃ mortale
⁊ ꝯ ſalutẽ aĩe. imo eſſet hereticꝰ q̇
ꝑtinacit᷑ crederet ꝯtrariū ⁊ teneret
Et ꝯſidera qꝛ fuiſti ⁊ es pertinax.
Ergo hẽticus ⁊ excoicatꝰ fuiſti. ut in
c. excoicamꝰ. de hẽtic̄. Nã q̇ falſas
doctrinas ul᷑ falſas opiniones in-
uenit ul᷑ ſequit᷑ ꝯ verū intellectum
canonū uel ſcripture ſacre ẽ here-
ticꝰ. De h̃ aũt ſũt tres boni tex. 24
q. 3. c. int᷑ ſciſma. cū duobꝰ. c. ſe. q̊ꝝ
alteꝝ incipit. hẽſis. aliud v̾o hẽti-
cus. Et ꝑ illa iura glo. in cle. i. §.
ſane. in v̾bo hẽticū. de vſuris. dicit
ꝙ nedū hẽticꝰ dr̄ ille q̇ male ſentit
de articulis fidei. ſed etiã q̇ ꝑuerſū
dogma uel falſas uel nouas opi-
niones gignit aut ſequit᷑. Et Pau-
lus dicit illū hẽticū eẽ q̇ falſam ul᷑
extortã expoſitionẽ i diuinis ſcri-
pturꝭ ponit ꝯ illud qd̊ tenet eccl'ia.
cū tales alit᷑ ſcripturam intelligãt
ꝙ̃ ſpũs ſcũs efflagitet a q̊ ſcriptu-
ra ẽ inſpirata. 50. diſ. ſi q̇s diaconꝰ
7. c. ſi ille. in fi. 80. diſ. illud. 25. q.
2. violatores. et. i. q. 2. igit᷑. Que
iura probãt ꝙ canones ⁊ decreta
patrū fuerũt ꝯdita inſtinctu ⁊ in-
ſpiratiõe ſpũs ſancti. Et ex iurıbꝰ
q̇ allegat apparet ꝙ Paulꝰ intel-
ligit diuinã ſcripturã decreta ſeu
canones. qꝛ inſpiratiõe ſpũs ſan-
cti fuerũt ꝯdita. Doctor. n. dꝫ itel-
ligi ſcd̊m iura q̄ allegauit. ut dixit
Bar. in. l. nõ ſolū. §. ſi liberatiões.
ff. de libe. lega. Et id̊ ſequitur dñs
Car. in dicto. §. ſane. i ſecũda opi-
nione. Et cum h̃ etiã trãſit Io. de
Imola. Sꝫ h̊ firmat clariꝰ ibi dñs
Pe. de Ancho. in 3º. nõbili. vbi dic̄
⁊ refert ꝙ de illis buçocolis q̇ in
publicis p̄dicationibꝰ dicebãt ꝙ
laici nõ tenebant᷑ cõfiteri pctã ſua
pñtibus clericis. nec eis ſoluẽ de-
cimas uel oblationes offerre. ⁊ ꝙ
peccabãt ꝯtrariū faciẽdo. cū oẽs
clerici eſſent male vite. ⁊ de eccl'ia
remouẽdi. Querebatur an iſta ⁊
alia ꝙ̃plura eſſent hẽtica. ⁊ an poſ-
ſet ꝓcedi ꝯ tales tanꝙ̃ ꝯ hẽticos.
Et dic̄ fuiſſe firmatū ꝑ oẽs doc. ſa-
cre theologie q̇ ibi erãt. ⁊ etiã ꝑ oẽs
doc. vtriuſqꝫ iurꝭ. q̇ dicebãt ꝙ ſic.
ꝑ doctrinã glo. preallegate. qꝛ gi-
gnebãt falſas opiniones ꝑ ſacros
canones ⁊ canonicas ſanctiones
reprobatas. Et cū h̃ etiã trãſit Io.
de Anania. in. c. preterea ad fi. de
vſurꝭ. ⁊ allegat Salice. i. l. i. in plt.
colū. ⁊ de ſũ. tri. q̇ dicit ꝙ ſi q̇s di-
ceret ꝑiuriū nõ eſſe pctm̃ poſſet pu-
niri tãꝙ̃ hẽticꝰ. Et Io. de Anania
dicit ꝙ forte idẽ eſſet dicendū in
q̊libet pctõ mortali. Ego v̾o dico
ſine forte. per tex. cū glo. in cle. i. de
vſurꝭ. Nã rõ q̄re aſſerẽs vſurã nõ
eſſe pctm̃ mortale cenſeat᷑ hẽticus
ẽ. qꝛ aſſerit illud nõ eſſe pctm̃ qd̊ ẽ

petm̄ ꝫm doctrinā ecclie. Unde idē est dicēdū in eo q̇ ꝑtinaciter asserit q̄ocūq; pctm̄ mortale nō esse peccatū mortale. Nā h̄ est ꝯtra canones. ut s̄. dixi. ⁊ ꝓbaꝛ in dcō. c. inē scisma. 24. q. 3. cū duob⁹. c. se. Et Aug⁹. 18°. li°. de ciui. dei. c. 51°. sic inquit. Qui igiꝛ in ecclia dei morbidū aliq̇d prauūq; sapiūt. si correpti ut sanū rectūq; sapiant resistūt cōtumaciter. suaq; pestifera ⁊ mortifera dogmata emēdare nolūt sed defensare ꝑsistūt. heretici fiūt. ⁊ foras exeūtes habēꝛ in exercētibus inimicis. Et de h̄ ē silis tex. 24. q. 3. q̇ i ecclia. ⁊ idē dic̄ scūs Tho. 2ª. 2ᵉ. q. xi. arti. 2°. Un̄ vide in q̄ laberinto fixisti pedes tuos. Tu loq̄ris cōtra sacrā scripturā ꝯtra scripturā euangelicā. ꝯtra canones. Nā canones determināt q̄ iudei illicite ⁊ cū pctō recipiūt vsuras a xp̄ianis. Habes doc. oēs ⁊ canonistas. ⁊ theologos dicētes q̄ iudei faciūt cōtra ius diuinū ⁊ ꝯtra legē nālē fenerādo xp̄ianis. q̄s auctoritates recitaui in p̄ et 2°. dubio cōsilij mei. Itē hēs tex. gnāliter loquētē q̄ papa nō pōt dispēsare ut exerceāꝛ vsure etiā cā maioris mali vitādi. qui nisi sim⁹ pueri intelligē debem⁹ q̄ nō possit dispēsare q̄ ad aliquā ꝑsonā inclusam sub ꝓhibitione. Et sic etiā nō poterit dispēsare q̄ iude⁹ uel ali⁹ ifidelis exerceat vsuras. ex q̄ includūꝛ sub ꝓhibitiōe sic̄ ⁊ ceteri tā iure diuino q̄ nāli ⁊ canonico. Oēs etiā doc. tenēt in. c. sup eo. de vsur. ⁊ Jo. an. in dcā regula. pctm̄. q̄ papa nō possit dispensare ut exerceaꝛ cōtract⁹ vsurari⁹. hoc etiā tenēt oēs doc. theologi. ⁊ tu vis interpretari scripturā ꝯtra ei⁹ mētē ⁊ doctrinā doc. Itē lex canonica ⁊ diuina exp̄sse ponit q̄ null⁹ d3 cōsentire malo. q̄ cōsentiēs eq̄liter peccat cū faciēte. ⁊ q̄ ꝓ nullo malo vitādo uel bono cōsequēdo q̇s pōt cōsentire ut aliq̇s faciat malū seu cōmittat pctm̄ mortale. q̄ talis idē cōsentiēs est idē cū ꝑncipali delinquente. ⁊ q̇ p̄stat auctoritatē pctō mortali magis peccat q̄ ꝑncipalis delinquēs. De p̄ est hon⁹ tex. i. c. p̄. de offi. dele. et. xi. q. 3. q̇ cōsentit. Et Paul⁹ Ro. p̄. c. in fi. Ille aūt q̇ p̄het auctoritatē magi peccat q̄ principalis delinquēs. ut dixit tex. pape. i dcō. c. q̇ cōsentit. xi. q. 3. et ꝑ glo. mḡram. i dcō c. de offi. dele. Et tu dicis q̄ papa pōt dispēsare seu dare licētiā? Ille aūt q̇ dispēsat seu dat licētiā ut iudei cōducāꝛ. p̄het auctoritatē malo. ut iudei exerceāt fen⁹. ergo grauius peccat. Et dicta licētia nō pōt dari. ut in. c. legaꝛ. 24. q. 2. Itē cōsilia ciuitatū p̄bent auctoritatē iudeis fenerādi. q̄ si nō defenderēꝛ iudei ex pact̄ ⁊ cōuētiōib⁹ q̄s faciūt cū ciuitatib⁹. nullo mō auderēt tenere banchū. Tu ergo ciuitas que eos cōducis p̄hes auctoritatē huic malo. ⁊ graui⁹ peccas q̄ ipse iude⁹ uel saltē tantūdē. Unde dn̄e Angele si tu cōsulis ꝯtrariū ⁊ ꝑtinaciꝛ hoc vis defendē ꝓut fecisti iā fere

20.annis.es hereticus ꝛ excõmuni-
catus.

Nunc ꝓcedo vlteriꝰ ad tua
argumẽta refellẽda.Dũ ar-
guis ꝙ papa ꝛ cõsuetudo
põt ius diuinũ interp̃tari ꝑ nõ.per
Inno.ꝛ doc.in.c.q̃m ecclesiarũ.de
ꝯsti.ꝛ in.c.fi.de ꝯsue.Istud nõ ꝑti-
net ad casũ nostrũ.qꝛ papa nõ põt
interp̃tari ius diuinũ si ex sua int-
p̃tatione datꝭ mã peccãdi uꝉ rema-
nẽdi in pctõ.ut ẽ tex.in.c.legatꝭ.24
q.2.Vñ cum deꝰ nũꝙ̃ ꝯcesserit nec
ꝯcedet licẽtiã peccãdi uel remanẽ-
di in pctõ.nec papa põt ꝯcedere.qꝛ
qd̾ nõ vult deꝰ facẽ uel fieri.nõ põt
eiꝰ vicarius facẽ.Alꝭ vicariꝰ dei eẽt
maioꝛ deo.qd̾ ẽ absurdũ.Pro h̾ vi-
de dictũ Hosti.ꝛ doc.in.c.ꝯstitutꝰ.
de reli.do.qd̾ inferiꝰ sp̃aliꝰ allegabo
ꝛ Bal.in.l.cũ quis ẽ.de iuri ꝛ fac.
igno.q̇ dicit ꝙ papa nõ põt per suã
ꝯstitutionẽ ꝑmittẽ vsuras.qꝛ deꝰ ei
nõ cõcessit potestatẽ ꝯ se.Et h̾ est ꝯ
p̃cepta sua uel ꝓhibitiões.Pro h̾ ẽ
bonꝰ tex.40.dis.c.ꝓ.vbi tex.dicꝭ ꝙ
deꝰ nõ ꝯcessit Petro nec eiꝰ succes-
soribꝰ licẽtiã peccandi.Et Inno.ꝛ
doc.s̃.allꝭati dicũt ꝙ papa non põt
dispẽsare ꝙ cõmittatꝭ pctm̃ morta-
le uel ꝙ q̇s remaneat in pctõ mor-
tali.Vñ q̃n interp̃tatiõe iuris diui-
ni oritꝭ pctm̃ mortale uel incorrectio
sup pctõ mortali.papa non põt int-
p̃tari illud ius.alꝭ potiꝰ ꝯuincitꝭ er-
rare ꝙ̃ legẽ condẽ.ut in.c.sũt q̇dã
ꝛ i.c.ꝯ statuta.et i.c.omne qd̾.25.
q.i.Nec obstat.c.licet.de ferijs.qꝛ
ad illud.c.respõdi in 5°.dubio ꝯsi-
lij mei.Nã aliq̃n actꝰ in se nõ ẽ ma-
lus s̃ rõne alicuiꝰ circũstantie ꝓhi-
betꝭ.Accipe tuũ exẽplũ.Piscari de
se ẽ actꝰ licitꝰ s̃ rõne reuerentie diei
ꝓhibetꝭ.puta in die dñica.Hoc eni
papa potuit interp̃tari ius diuinũ
ꝙ ꝓpt̃ necessitatẽ sit licitũ piscari.
qꝛ piscatio de se nõ ẽ ꝓhibita.imo
ẽ licita.Nã dicit scriptura.Nõ in-
uenimꝰ in scis scripturis aliquẽ ve-
natorẽ scm̃.piscatores inuenimus
scõs.86.dis.esau.hinc ẽ ꝙ Petrus
post ꝯuersionẽ rediꝫt ad piscationẽ
Nõ g̃ mirũ si papa potuit interp̃ta-
ri ius diuinũ ut tꝑe necessitatis li-
ceat piscari die dñico.cũ actꝰ pisca-
tionis in se sit licitꝰ.Secꝰ in vsura.
qꝛ vsura ẽ in se actꝰ illicitꝰ.nec aliq̃
rõne põt vsura esse licita.qꝛ ea q̃ de
natura sua sꝭ mala.nulla rõne pñt
fieri bona.de q̃ est bonꝰ tex.in.c.et si
xp̃s.ꝟ.q̃dã eni ꝓhibẽtꝭ de iure.Et
istã solutionẽ ꝛ distinctionẽ ponit
Abbas ꝛ Io.de Anania.in.c.sup
eo.de vsuri.Vñ scũs Tho.2°.2e.q.
33.arti.2°.dicit ꝙ actus pctõꝝ sũt
s̃m se mali.ꝛ nullo mõ pñt bñ fieri
nec aliq̃ tꝑe aut loco.qꝛ s̃m se sunt
ꝯiuncti malo fini.Et dicit h̾ dicere
ph̃m in 2°.ethicoꝝ.Nõ obstat etiã
qd̾ dicis ꝙ lex hũana potuit ꝑmit-
tere hominẽ occidi in certis casibꝰ
ꝯ illud p̃ceptũ Nõ occides.Istud
motiuũ allegauit Nicolaꝰ de mate-
rellis.ut refert Bal.i Auten.ad h̾.
i 2.colũ.C.de vsuri.Sꝫ ipse Bal.
illo motiuo nõ obstãte dicit nõ pos-

se hūana rōne dari līnā fenerandi
etiam ꝑpter vitāda maiora mala
ut s̄.retuli in ꝑn.° Ad tuū aūt mo-
tiuū in ea forma quā facis ad ipsū
respōdeo ꝙ ipse deus fuit interꝑta-
tus legē suā. Vñ patz Math.26.°
vbi dr̄. Ois q̇ gladio ferit· gladio
ꝑibit. ꝛ Exo.22.° Maleficos nō
patieris viuere. Qui coierit cū iu-
mēto· morte moriatᷣ. ꝛ sic illa occi-
sio ē licita ex q̄ fit auctoritate iudi-
cis. Jura ad hoc sūt vulgaria ꝭ fa-
ciamꝰ fortius argumētū tuū in sta-
tuto disponēte ꝙ bānitus a ciuita-
te possit impune occidi. de qua qui-
dem etiā ꝑ Bar. in .l. oēs populi. ff.
de iusti. ꝛ iure. Et illā questionē ex-
aminat scūs Tho. 2.ª 2.ᵉ q.64. ar.
2.° et 3.° q̇ soluit cū Gratiano. xi. q.
3. §. si ḡ. qui dicit ꝙ occisio bāniti
uel malefactoris licite fit inq̄tum
ordinatᷣ ad salutē coītatis. Jlle ḡ
cui salus coītatis ē cōmissa habēs
merū imperiū licite occidit. Vñ qđ
facē pōt ꝑ se· pōt alteri mādare ꝑpᷣ
bonū cōmune. Jtē talis dignus ē
tali pena ꝑpter ꝯtumaciā ꝛ inobe-
dientiā suam. xi. q.3. q̇ resistit. ꝛ in
Auten. ut oēs obe. iudi. ꝑ totū. 4.
dis. facte. Et ista ē ꝯclusio bti Tho.
vbi s̄. cū q̄ trāsit Jo. an. in Specu.
de cōstitutionibꝰ. in additione ma-
gna. ꝟ. ꝭ ex q̄ auctor ꝟsatꝰ est. in. q.
statutoꝝ. Hosti. tm̄ in. c. i. de consue.
dixit ꝭ verū qñ q̇s est bānitus pro
delicto ꝑ quo dꝫ imponi pena cor-
poralis. Secꝰ si esset bannitꝰ in pe-
cunia. qꝛ tūc talis nō esset iusta cā

occidēdi. ꝛ iđ nō valerēt tunc talia
statuta. Et ꝭ sequitᷣ But. in. c. q̄ in
ecclesiaꝝ. de ꝯsti. Et circa ꝭ sūt opi-
niones q̄s nolo referre ad pñs. Sꝫ
esto ꝙ tale statutū valeat ꝛ nō ꝯti-
neat in se pctm̄ qꝛ ille meretᷣ occidi
ꝑpᷣ iobediētiā ꝛ ꝯtumaciā suā. Nā
etiā lege dīna i lege veteri puniebatᷣ
inobediēs pena mortis. Nā q̇ non
obediebat ꝑncipi mortē patiebatᷣ.
4.° Reg. 4.° ca.° ad fi. ꝛ in. c. si quis
venerit. qđ ē. c. 2. de ma. ꝛ obe. et in
c. ꝑ venerabilē. q̇ fi. sint le. Vñ deꝰ
ꝑpᷣ inobedientiā ꝑcepit ꝙ ille qui
collegit ligna i sabbato lapidaretᷣ.
ꝛ sic ꝑcepit homicidiū ꝑpᷣ iobediē-
tiā. De ꝭ ē tex. Numeri. ca.° 15.° Vñ
nimirū si statuta coitatū imitantia
deū pñt hāc penā inferre ꝯtumaci.
Sꝫ vsura nullo casu pōt esse licita
ex pte fenerāꝰ. Nec obstat si dicēs
Qñ statutū ꝑmittit bānitū ipune
occidi dat licētiā peccādi. quia ut
plurimū tales bāniti occiduntᷣ ab
inimicis. ꝛ certū est ꝙ tales sūt ho-
micide. lꝫ statutū permiserit illos
occidi· ex q̄ animo vindicte ab ini-
micis occiduntᷣ. xi. q.3. §. si ḡ. Ad
hoc respōdetur ꝙ statutum ex iusta
cā ꝛ absq̄ aliq̄ pctō priuauit ban-
nitū defensione iuris cois. s. ꝙ eū
offendēs puniatᷣ. nō tñ ꝑ ꝭ māda-
uit illū occidi. ꝭ solū penā remisit
occidētibꝰ. Sꝫ ꝑmittēs sola ꝑmis-
sione penā remittēte non dr̄ malo
ꝯsentire. qꝛ ꝑ illā ꝑmissionē culpa
nō minuitᷣ. licꝫ pena indulgeatᷣ. ut
in dicto. c. deniq̄. 4. dis. ꝛ ibi glo.

in ṽbo venia. ⁊ i.c. si q̄ monachar.
iūcta glo. 31. q. i. et in .c. veniēs. iū-
cta glo. si. q̇ cle. uel vo. Et plene ex-
aminaui in 3.° dubio consilij mei.
P̄. ut dic̄ Jo. an. post btm̄ Tho. su-
perior qui fecit tale statutū cōmisit
vices suas alteri. s. ut loco iudicis
q̇libet possit punire delinquētē. ⁊ sic
statutū facit quēlibet executorē ⁊
mistrū pene. Si tn̄ talis offendens
facit aīo vindicādi se. qꝛ nō exeq̇t
penā statuti ut dꝫ. s. aīo cōseruādi
publicā salutē. q̄ aīo deberet talem
offendē. peccat mortaliter ⁊ censet
homicida. 23. q. 5. cū mister. et i. c.
ira. xi. q. 3. Sꝫ cōditor statuti hoc
fieri nō cōcessit. lꝫ penā indulgeat.
Vn̄ istud nō bꝫ obstare. Sꝫ i casu
nr̄o talis dispēsatio ⁊ lnīa ē ꝯcessio
⁊ autēticatio ut iudei fenerēt. Si-
militer cōducētes cōcedūt ut iudei
possint fenerari xp̄ianis. ⁊ p̄bēt au-
ctoritatē seu fauorē tali pctō. quod
nullo mō licet. Jnq̄ꝑtū ṽo dic̄ ꝙ in
mult̄ casib⁹ a iure dīno ⁊ canonico
ꝑmittūt vsure. R̄ n̄deo ꝙ lꝫ in illis
casib⁹ videat p̄ma facie esse aliq̇d
si̇le vsure. tn̄ nō ē vsura. ⁊ si eēt vsu-
ra ius canonicū nō potuisset ꝑmittē
ut dic̄ Jo. an. i regula. pctm̄. in 4.°
arti. Etiā dixi i 5.° dubio ꝯsilij mei.
Et sic loquūt doc. q̄s allegas. Nā
i casib⁹ except̄ nō ē vsura lꝫ habeat
aliq̇d si̇le vsure. Et ista sūt ṽba fra-
tris Girardi quē refert ⁊ seq̇t Jo.
an. i dcā regula. pctm̄. Vn̄ Bal. i
l. cū q̄s. i. io. ul' in. xi. colū. C. de iur̄
⁊ fac. igno. dic̄ nō valē legē positi-

uā per quā aliq̇d ꝑmittit ꝯtra legē
dinā. ⁊ ponit exēplū in vsura. ⁊ assi-
gnat duplicē rōnē. Prima. qꝛ cōdi-
tor leḡ humane nō pōt aliq̇d ꝑmit-
tere ꝯtra legē supioris. xi. q. 3. Ju-
lian⁹. et. 25. q. i. sūt q̇dā. Secūda rō
qꝛ cōditor leḡ humane ē cōstitut⁹
a deo siue sit papa siue impator. ⁊
ideo hꝫ ptātē legis cōdēde. Sꝫ q̇
alicui aliq̇d mādat nō dicit man-
dare ut q̇cq̄ faciat ꝯtra se. l. si hoīez
ff. mādati. ergo nō ē data ptās cō-
dendi legē humanā ꝯtra legē dinā
quā dat ipse de⁹. Et ꝑ h̄ cōcludit ꝙ
nec papa nec impator ꝑ suā cōsti-
tutionē pōt vsuras ꝑmittē. Jnq̄ꝑtū
aūt dic̄ ꝙ scūs Tho. dic̄ ꝙ Moy-
ses permisit iudeis recipe vsuras a
gētilib⁹ cā euitādi mai⁹ malū. ⁊ ad-
ducis si̇le de libello repudij. nō in-
sisto. qꝛ plene tractaui i dcō cōsilio
meo i p̄mo dubio. ⁊ declaraui hoc
quod tangis.

NOn obstat ulteri⁹ id qḋ al-
legas adducendo Archi.
3i. q. i. hac rōne. Nā Archi.
in ṽbo. p̄cipim⁹. colligit argumētū
ꝙ qn̄ in loco sunt multi mali pu-
ta vsurarij ⁊ alij qui sine scandalo
coerceri non possunt. ꝙ permitten-
di sunt. Sed Archi. colligit. argu-
mentū incidēter. ⁊ tn̄ nō precise de-
terminat. ⁊ Jo. an. contrariū deter-
minat in dicta regula. peccatū. in
3.° ⁊ in ultimo ar. ⁊ probat in. c. sup
eo. de vsur̄. vbi ꝓpter maius malū
vitandū nō permittit vsura etiam
simplici permissione. imo ꝓhibet.

Et plura declaraui in preallegato cōsilio in 3.° dubio. Sȝ ꝓsupponamus dictū Archi. ꝑ vero. s. ꝙ qñ iudei sūt in ciuitate qui fenerant᷑. ⁊ dñs ciuitatis videt ꝙ si eos expelleret ꝓplus moueret᷑ ad scandala. Hoc casu tolerāt᷑ sola ꝑmissione indulgente penā. nō aūt ꝓbet᷑ cōsensus uel auctoritas ꝙ fenerēt᷑. qꝛ talis cōsensus uel auctoritas nullo mō ꝓpter scādalū dȝ ꝓstari. ut in. c. ita plane. cū duob⁹. c. se. 23. q. 4. Et plene declaraui in dcō cōsilio. in 3.° dubio. Aliud est ergo a pena uel a coertiōe abstinere ꝓpter scādalū vitandū. ⁊ interdū licet. Aliud ē malo cōsentire uel dare licentiā malū cōmittēdi. ⁊ h̄ nūꝙ̄ licet. ut dcō. c. ita plane. Ad idē. xi. q. 3. q̇ ꝯsentit. Sȝ ꝓmū. s. indulgentia pene ꝓpter scandalū qñꝙ cōcedit᷑. Pro hoc ē bonus tex. 44. dis. cōmessationes vbi sic dic̄ tex. Non ḡ aspere ꝗ̄tū estimo nō durit̄ nō mō imperoso. Ista colūt᷑ magis docēdo ꝙ̄ iubēdo. magis monēdo ꝗ̄ minando. Sic eni agēdū ē cum multitudine peccātiū. Seueritas aūt exercēda ē in pctō paucoꝝ. ⁊ si q̇d minamur cū dolore fiat de scripturis cōminando vindictā futuram ne nosipsi in nr̄a ptāte h̄ de⁹ in nr̄o sermone timeat᷑. Hoc mō dȝ intelligi dictum Archi. in dcō. c. hac rōne. quia de hac permissiōe loq̇t᷑. s. qñ vsurarii nō possūt coerceri ꝓpter scandalū. Unde dcā glo. in dcō. c. cōmessationes. dic̄ ꝙ ꝓpter scandalū pōt

deseri seueritas pene uel coertionis nisi delinquentes ex auctoritate se defenderent. quia tunc nō deberet cessare seueritas iusticie ꝓpter scādalū. Item dicit ibi glo. ꝙ ꝓpter scandalū nūꝙ̄ dȝ deseri ꝟitas vite ⁊ ꝓbat᷑ in dcō. c. cōmessationes. ⁊ i iurib⁹ ꝓallegatꝭ. et i. c. 2.° iūcta glo. de tēpo. or. et in. c. nisi cū pridē. §. ꝑ graui. de renū. ⁊ ibi glo. et. c. q̇ scādalizauit. de re. iuris. Qñ ꝟsus. Est ꝟitas vite doctrine iusticieꝙ. Primū sꝑ habe. ꝓpter scādala linque duo. Ueritas aūt vite est ꝙ quis malū nō faciat nec malo cōsentiat siue malū aꝓpbet. Et h̄ ꝓbāt iura ꝓallegata. s. 23. q. 4. ita plane. cū duob⁹. c. se. et. xi. q. 3. q̇ cōsentit. ⁊ in c. ꝓ. de offi. dele. Et Paul⁹ Ro. ꝓ. in fi. Possūt ergo tolerari vsurarii quo min⁹ puniant᷑ ꝓpter scandalū vitandū. Sȝ ꝓpter scādalū nō dȝ quis cōsentire ꝙ faciat fen⁹. Et ꝑ supꝑdicta tollit᷑ id qd̄ dicis de ꝓstibulis meretricū. que tolerāt᷑. ut dic̄ glo. in. c. inter opa. de spon. qꝛ tolerant᷑ in eo ꝙ nō puniant᷑. ⁊ sic dissimulat᷑ eorū peccatū. sed nō licet eas cōducere uel dispensare ꝙ possint cōduci. qꝛ nec papa nec ali⁹ pōt cōsentire uel ꝓbere auctoritatē peccato cōmittēdo. licȝ possit ex causa dissimulare ⁊ penā nō infligere delinquentibus. Et hoc modo intelligenda est glo. in dcō. c. inter opera. de spon. et declaraui in preallegato 3.° dubio ꝯsilii mei Itē vlteri⁹ in ꝯ̄tū allegas cōsiliū Pe. de

ancho.z.3.4.meo iudicio ĩfidelit.
nec meministi φ allegãtes legem,
uel dicta doctoꝝ falsa incurrũt pe
nã falsi.ut in.l.ff.de falsis.⁊ ibi per
glo.⁊ Bar.⁊ in.l.i.ff.de cõiũ.cum
emã.li.⁊ ibi notant doc.in.c.nouit.
de iudi.Ego dictũ cõsiliũ sub alia
forma allegaui in 4°.dubio ꝯsilij
mei.⁊ allegaui ƀm φ iueni Jo.de
Anania.in.c.post miserabilem.de
vsur.recitantẽ dictũ ꝯsiliũ in.3.co-
lũ.in.i.q.extra glo.⁊ icipit.Caris-
sime ⁊ illustrissime p̃nceps.Et licz
dictus Pe.arguat ad ptes.tñ in se-
cũda p tex.cũ q̃ residet.dicit φ nõ
audet firmare φ dñs ciuitatis de
ꝯsensu pp̃li possit p decretum suũ de-
cernẽ φ iudei possint fenerari etiã
ppẽ maius malũ vitãdũ.s.ut xp̃i-
ani ab h̃ crimine cessent.q2 tale de-
cretũ ẽ ꝯ ius canonicũ.ut p3 in di-
cto.c.post miserabilẽ.Jtẽ q2 videt
ĩhonestũ cogẽ xp̃ianos soluẽ vsu-
ras iudeis q̃si cã necessitatis ⁊ in
opprobriũ fidei xp̃iane.Et q2 talia
decreta ꝯcessa in side reprobant.ut
in cle.i.de vsur.Et ꝯcludit tuti9 esse
φ tale decretũ nõ possit de iure ꝯce-
di.Sub ista ꝯclusione ipsũ recitat
Jo.de Anania.vbi s̃.⁊ sic recita-
ui in ꝯsilio meo.S3 non dicit Pe.
de ancho.φ papa possit dispẽsare φ
tale decretũ ꝯcedat.imo in ꝯclusi-
one sui ꝯsilij infert φ papa nõ pos-
sit.Nã si est opprobriũ fidei xp̃iane
φ iudeus feneret xp̃ianis.g̃ papa
non p̃ot dispẽsare.Nã si pape inter-
dicit dispensatio vbi decoloratur
status ecc̃lie vniuersalis.i.q.7.et
si ille.nõ.Jnno.⁊ doc.in.c.q̃to.de
ꝯsue.multo minus p̃ot dispensare
qñ ex dispẽsatione resultat oppro-
briũ fidei xp̃iane.p h̃ facit qõ nõt
Hosti.⁊ doc.i.c.ꝯstitut9.de reli.do.
vbi dicit φ quẽadmodũ oẽ idecẽs
ẽ deo ipossibile.ita ẽ ipossibile pape
q̇ ẽ vicari9 dei.q2 nõ p̃ot plus vica-
rius illo cui9 vices gerit.Si g̃ est
opprobriũ fidei xp̃iane φ iudei fe-
nerent xp̃ianis.sicut de9 nõ ꝯcedẽt
nec posset ꝯcedẽ fieri aliqõ oppro-
briũ fidei xp̃iane.q2 non p̃ot facẽ ꝯ
illud qõ ẽ.ita etiã papa nõ d3 nec
p̃ot ꝯcedẽ licentiã.deus.n.nũq̃ de-
dit licẽtiã peccãdi uel remanẽdi in
pctõ.ut in dicto.c.legat.z4.q.z.
g̃ nec papa dare p̃ot.Et de h̃ ẽ bo-
nus tex.40.dis.c.ꝑ.Nec Pe.de an-
cho.in p̃allegato ꝯsilio ꝯtrariũ sen-
tit.⁊ si sentiret male dicẽt ⁊ loque-
ret ꝯtra casũ.c.sup eo.de vsur.vbi
oẽs doc.firmãt p illũ tex.φ papa
nõ possit dispẽsare φ vsura exerce-
atur etiã cã maioris mali vitãdi.
Et hoc firmat Jo.an.post fratrem
Girardũ in dicta regula.pctm̃.in
3°.ar.Nã hanc partẽ firmãt etiam
theologi.Omisi plures ex apostill
fratris Michaelis.q2 nõ fuit ne-
cesse eas referre.Sed oẽs sue apo-
stille sunt verissime ⁊ approbate a
iure canonico ⁊ a doctoribus ca-
nonistis.

SEd dũ tu dicis φ ꝯceden-
dũ est malũ ex quo sequit
bonũ.Jpse dicit φ nõ sunt

faciēda mala ut veniāt bona. Al-
legat apl'm Ro.3°.ca°. vbi dicit. Et
sicut aiūt nos quidā dicē. faciam⁹
mala ut veniāt bona? quorū iusta
dānatio ē. Ad idē.i.q.i. nō est pu-
tāda.14.q.2.forte.22.q.2.faciat.
et.c.si qs.et.32.q.4.sicut sanctis.
et per glo. ⁊ doc. in.c. nō magno. ne
cleri. uel mo. Vn̄ vult dicē frater
Michael hoc mō. Papa q̇ dispen-
sat cū iudeis ut fenerent̄ xp̄ianis. ⁊
similit̄ illi q̇ ꝯducūt iudeos faciūt
malū. ⁊ peccāt ꝯsentiendo ⁊ p̄ben-
do licentiā iudeis ut male faciant.
S tale malū non est faciendum ut
veniant bona.

Insup ut excuses te a cri-
mine heresis dicis esse va-
rias opiniones an iudei
possint ꝯduci ad fenerādū. ⁊ ꝙ in-
terp̄tatio ꝑtinet ad doc. iur. canoni-
ci. ⁊ nō ad theologos. allegasq3 di-
sputationē Pe. de ancho. Ego per-
legi scribētes. ⁊ neminē doctorē au-
tēticū hoc dicē inueni. Et res ē cla-
ra. ⁊ oēs difficultates ꝓcesserūt ab
infidelib⁹ doc. q̇ ut aurū a barba-
ris subtili ingenio extorqueāt. C.
de cōmer. l.2. et.14.q.5. dixit. veri-
tatē suffocare iussi sūt. Vn̄ dispu-
tatio Pe. de ancho. quā allegas nō
meruit allegari. ⁊ hāc disputatio-
nē reassumit idē Pe. de ancho. i. re-
gula. pcti venia. in.12. charta. q.14.
quā disputationē etiā refert ⁊ exa-
minat dictus Jo. de Anania. in.c.
in ciuitate. in.4. charta. in.3. colū.
de vsur. ⁊ ꝯsē. ī ꝑ plures chartas

Et dicta disputatio loq̇t p̄ncipali-
ter de p̄stit. an sint licita. ⁊ dicit Pe.
de ancho. ea q̄ dicis in cōsilio tuo.
tn̄ satis dubito an sit verū. Sz pre-
supposito ꝙ sic. doc. iuris canonici
nō possent facē declarationē ꝯ deci-
sionē. c. sup eo. de vsur. imo nec pa-
pa posset. ⁊ si facēt poti⁹ ꝯuinceret̄
errare ꝙ̄ interp̄tationē eādē. 25.q.
i. sūt quidā. et.c. que ad ꝑpetuā. et.c.
nulli fas. et.c. ꝯtra statuta. et.c. oē
qd̄.25.q.i. Et ex p̄dictis puto tuū
cōsiliū euacuatū ⁊ rōnes ei⁹ abso-
lutas. Ex quib⁹ te hortor ⁊ suadeo
ut ꝑticulā p̄me additionis ad ꝯsi-
liū meum reformes. ⁊ vbi dicis te
iure cogēte optimo spiritu ꝯsuluis-
se ipsam sub hac forma emēdes q̄
sequit̄. Auro cogēte ꝯtra veritatē
ꝯtra sciam in dei offensam cū ma-
gna ingratitudine bn̄ficiorū ab eo
acceptoꝝ ꝯsului. imo aiam meam
nequit̄ vēdidi. Sz liberet te ac me
q̇ Laçarū mortuū viuē fecit. Nec
videat̄ tibi mala hec ꝯfessio. Audi
ꝓphetam nos monētē. Dic tu pri⁹
iniquitates tuas ut iustificeris. ⁊
Aug⁹ super euangelio pharisei in
omel. qd̄ euangeliū legit̄ dn̄ica. io
post penthecosten. loquēdo de pu-
blicano peccatore. sic īquit. adbuc
audi. Percutiebat pectus suū di-
cēs. deus propitius esto mihi pec-
catori. Ecce qui rogat. quid mira-
ris si deus ignoscit qn̄ ille se agno-
scit? Tu quoq3 sic fac. Recurre
ad deum. ab eo veniam deprecare.
Pollicitus fuisti fratri Michaeli

de his pn̄iam agere. noli tardare. cū.n.te agnoueris. deus statim tibi ignoscet. qm̄ benignus est. Unde Job.8°.c. Tu tn̄ si diluculo surrexeris ad dn̄m ⁊ omnipotētē fueris deprecat⁹. si mūdus ⁊ rect⁹ incesseris statim euigilabit ad te ⁊ pacatū reddet habitaculū iusticie tue. Et itez.xi.c.dic̄. Si iniq̄tatē q̄ ē in manu tua abstuleris a te. ⁊ nō permāserit in tabernaculo tuo iniusticia. tūc leuare poteris ad deū faciē tuā absq; macula ⁊ eris stabilis ⁊ non timebis.

Tertiū consiliū dicti dn̄i Alexandri de Neuo. reprobatoriū consilij magistri Saluani. ordinis seruoꝝ cōtra iudeos fenerantes.

Inuocato auxilio gloriosissimi redēptoris nr̄i eiusq; pijssime matris sp̄ v̄ginis. gloriosi doc. Hieronymi. ⁊ totius curie celestis Delata mihi fuerūt scripta edita p̄ quēdā magistrū Saluanū ordinis seruoꝝ. q̄ postq̄ legi mirari nō cessaui q̄ vir religios⁹ tales ineptias cōtra eccl'ie doctrinā ⁊ scribere ⁊ p̄dicare publice ausus fuerit. Et p̄ dic̄ q̄ conducere feneratores est peccatū scōm q̄d. Nescio vbi inuenit q̄ illud qd̄ de nā sua est malū sit pctm̄ ſm q̄d. Est.n.pctm̄ essentialiter nō aūt ſm q̄d. Itē nō ne est cōclusio heretica ⁊ penit⁹ falsa tā apud theologos q̄ apud canonistas dicere q̄ sicut iudei poterant fenerari illis q̄ nō erāt de p̄p̄lo suo ita nobis. q̄z nō sum⁹ fratres eoꝝ. Ostēdo q̄ cōclusio sit heretica ſm canonistas. Si iude⁹ exigit vsuras a xp̄ianis illas dz cōpelli restituē si exegit. ⁊ si nōdū exegit dz cōpelli illas remittē. de h̄ ē casus in.c.p⁹ miserabilē. de vsur. Modo si iudei licite recipent vsuras a xp̄ianis. ecclesia nō cōpelleret eas remitti uel restitui. Eccl'ia.n.q̄ ē cultrix ⁊ mat̄ iusticie nō auferret iudeis illud qd̄ eis esset debitū. imo poti⁹ mandaret eas solui. ad h̄ de dona.p̄ tuas. vbi dicit̄ q̄ eccl'ia in actib⁹ suis nō dz aliquā fraudē adhibē. Un̄ glo.fi. in.c.iudei. de ꝯse. dis.4. dic̄ q̄ si iudeus vult baptiçari nō alit̄ dz ad baptismū admitti nisi p̄us vsuras restituat. Itē oēs canoniste nemine discrepāte tenēt q̄ iudei peccēt fenerādo xp̄ianis. Idē dicūt in.c. ab illo.14.q.5. Et hoc plene dixi i duob⁹ cōsilijs p̄ me in hac mā̄ examinat̄. ⁊ ē tex. q̄ nō pōt cauillari i dcō.c.p⁹ miserabilē. Un̄ seq̄t̄ cōclusio q̄ iste frater ē hētic⁹. q̄z nedū q̄ male sentit de articulis fidei uel de sacramēt̄ eccl'ie. s; etiā q̄ p̄uersū hz dogma uł nouas ⁊ falsas opiniōes gignit aut seq̄t̄.24.q.3.int̄ scisma ⁊ heresim. ⁊.c.hētic⁹. Istud aūt ē cōtra doctrinā eccl'ie. ut patz i dcō.c.p⁹ miserabilē. ⁊ p̄ doc. vbi s̄. ⁊ ē bona glo. i cle. i. de vsuris. in glo.pl't. Unde Aug⁹ de ciui. dei. li.°18°.c.51. sic inquit. Qui ergo i dei eccl'ia

morbidũ aliq̃d prauũq; sapiũt. si
correpti ut sanũ rectũq; sapiãt re-
sistũt cõtumacie suaq; dicta pesti-
fera ⁊ mortifera dogmata emen-
dare nolũt ꝗ defensare ꝑsistũt. he-
retici fiunt ⁊ foras exeũtes hñt in
exercẽtib⁹ inimicis. Et de h̃ ẽ sibis
tex. 24. q. 3. q̇i eccl'ia. Et de h̃ ple-
nius scripsi in 2°. ꝯsilio meo quod
de hac mã edidi. Nõ obstat aucto-
ritas allegata ꝑ eũ. s. nõ fenera-
beri fratri tuo. q2 ut dic̃ scũs Tho.
2ª 2ᵉ. q. 78. arti. p̃. ⁊ theologi. illa
fuit ꝑmissio compatiua q̃ nõ excu-
sauit a pctõ. Nã eodẽ mõ Moy-
ses permisit libellũ repudij. ⁊ tñ ta-
lis ꝑmissio nõ excusauit a pctõ. 3i
q. i. hac rõne. Vñ scũs Tho. ꝯclu-
dit ꝙ nũq̃ fuit licitũ iudeis fene-
rari alieno. Idẽ dic̃ Alex. de ales. i
tractatu septimi p̃cepti. vbi dic̃ ꝙ
nũq̃ fuit licitũ iudeis fenerari ali-
eno. ⁊ sic fenerãdo peccabãt mor-
talit̃. q2 fuit eis ꝑmissũ sicut libel-
lus repudij ne peı⁹ facerẽt. Idem
coiter tenent oẽs alij theologi. ut
Scot⁹ ⁊ Ric. Vñ q̃rat theologos
⁊ inueniat se in h̃ passu theologiã
violasse ⁊ deũ ꝑit̃ offẽdisse. p̃. illa
permissio fuit reuocata iudeis per
Moysen. ut pꝫ Deut°. 28°. ca°. vbi
sic dic̃ tex. Bñdicet de⁹ cũctis opi-
bus manuũ tuaꝝ ⁊ fenerabis gẽ-
tib⁹ multis. ⁊ ipse a nullo fen⁹ ac-
cipies. Et illud v̈bũ fenerabis. dꝫ
exponi. i. mutuabis. Sic̃ Ecc̃. 19°.
Multi cã neq̇tie nõ sũt fenerati. i.
nõ mutuauerũt. ⁊ sic exponit scũs
Tho. in loco p̃allkato illũ tex. Ecc̃.
Vñ forti⁹ ille tex. Deut°. dꝫ ita in-
telligi cũ dicat. fenerab ⁊ a nullo
fenus accipies. Nã dꝫ intelligi. i.
mutuabis. ⁊ sic voluit ꝙ iudei re-
ciperẽt fenus. i. vsurã a gẽtib⁹. Vñ
illa ꝑmissio fuit reuocata. vñ Hie-
re. 5°. ca°. dr̃ simplicit̃. Vsuras nõ
exigat̃. Et ꝓ p̃. 28°. vbi sic dicit tex.
Qui ꝯgregat diuitias vsur̃ ⁊ fe-
nore illiberali. i paupes cõgregat
eas. i. ꝯ paupes. Itẽ ps. 54°. Vidi
iniq̇tatẽ ⁊ ꝯtradictionẽ in ciuitate
⁊. j. Et nõ defecit de plateis ei⁹ vsu-
ra ⁊ dol⁹. Et in ps. Dñe q̇s habi-
tabit in tabernaculo tuo. vbi enu-
merãt̃ bona opa iusti. ⁊ int̃ cetera
dicit. Qui pecuniã suã nõ dedit ad
vsurã. vñ in his auctoritatib⁹ non
dicit̃ ꝙ liceat mutuare alieno sub
vsur̃. Itẽ Eusebi⁹ Cesariẽsis eps
in 8°. li°. de preparatione euãgelica. c
2°. vbi ponit p̃cepta legis mosay-
ce. simplicit̃ intelligit Moysen ꝓ-
hibuisse iudeis ne fen⁹ exercerent.
Sic. n. inquit i fine illi⁹. c. Nõ tol-
las qđ nõ deposuisti. non tangas
alienũ. nõ mutues fenore. Ecce h̃
vir doctissim⁹ quẽ Hiero⁹ in tra-
ctatu de eccl'iasticis tractatorib⁹
clauẽ scripturarũ ⁊ custodẽ noui
testamẽti vocat. intellexit eẽ ꝓhi-
bitũ simplicit̃ ⁊ gnãlit̃ iudeis ne
fen⁹ exercerẽt. Vñ sensit ꝙ Moy-
ses p̃cepit ne vsuras exigerẽt ul' a
iudeis uel a gentib⁹. ⁊ h̃ apte ꝓba-
tur Luc̃. 6°. ca°. i fi. vbi dr̃. Mutuũ
date nihil inde sperãtes. Xp̃s eni

ibi loquebaꝛ turbis iudeoꝝ. Vñ
nõ põt dici ꝙ voluerit ꝙ iudei poſ-
ſent mutuare ſub vſuris etiã illis
q̇ nõ eſſent frẽs ſui. ⁊ ꝑſertim xp̄ia-
nis q̇ ꝑ morte xp̄i facti ſũt liberi. ⁊
iudei ſerui. ut dicit tex. in. c. ⁊ ſi iu-
deos. de iudeis. et in. c. iudei. de te-
ſti. ⁊ ſcũs Tho. vbi ſ. ⁊ Alexã. de
ales expꝛẽſſe dicũt ꝙ iudei peccaue-
rũt ↄtinue mutuãdo alieno. ⁊ ſic ẽ
eſſentialiꝛ ⁊ nãliꝛ vſura ⁊ eſſentia-
liꝛ ⁊ nãliter pctm̃ mortale. Itẽ dũ
dicit ꝙ iudei pñt licite ↄduci ſcđm
q̇d. i. nõ intẽtione fenerãdi ⁊ vſur-
pãdi bona xp̄ianoꝝ. ſ ut ꝑ eos rei
publice ſubueniaꝛ. cũ reuerẽtia ſa-
tis ſupine loquitur. Nemo. n. vult
pctm̃ facẽ. ſ vult illud quod ſine
pctõ hñi nõ põt. de q̇ eſt pulcher tex.
Aug. in li°. qõnũ. trãſũptiue. 15. q.
1. merito. vbi q̄rit an dicatur pctm̃
nolẽtis qõ q̇s facẽ cõpelliꝛ. qꝛ ille
q̇ cõpelliꝛ facit ↄtra volũtatẽ ſuã.
Et reſpõdet Aug⁹ ꝙ talis peccat
ex volũtate. qꝛ vult illud ꝓpꝛ qõ
facit pctm̃. Vñ dato ꝙ nolit ꝑiu-
rare tñ ꝑiurat ne inꝛficiaꝛ. ⁊ ſic ut
mortẽ euadat. vult g̃ facere pctm̃
qꝛ vult viuẽ. ⁊ licȝ non appetat per
ſeipſũ ut falſum iuret. tñ appetit ut
falſum iurãdo viuat. Vñ ↄcludit
Aug⁹ ꝙ nemo peccãs ſcienꝛ vult
peccare. ſ vult illud ꝓpꝛ qõ pctm̃
incurriꝛ. Vñ ↄcludit ꝙ oẽs hoĩes
q̇ faciũt ſcienꝛ illud quod nõ licet
vellẽt illud licere. ⁊ ſic nõ appetũt
pctm̃ ꝓpꝛ pctm̃ ſ illud qõ ſequiꝛ
ex pctõ. Vñ non põt dici pctm̃ no-
lentis niſi neſcientis. Vñ oẽ pctm̃
qõ cõmittiꝛ a ſciẽte. etiã ſi fiat ꝓpꝛ
neceſſitatẽ uel ꝓpꝛ timorẽ mortis
vitandũ dꝛ pctm̃ volẽtis ⁊ ↄſenti-
entis. Mõ ad ꝓpoſitũ lȝ intentio
coitatꝭ nõ ſit fenerãdi ſ rei publice
ſubueniẽdi. tñ qꝛ illud qõ ſeq̇ꝛ ex
hac intẽtiõe ẽ pctm̃. Vñ dꝛ pctm̃
cõmittẽ. ſic ille q̇ vult euitare mor-
tẽ. ⁊ ut eã euitet cõmittit aliq̇d illi-
citũ. dꝛ peccare. licȝ nõ ſit intentio
ſua peccãdi. ſ mortẽ euitãdi. Vñ
nõ ẽ ↄſiderãda intẽtio. ſ an illud
qõ ſeq̇ꝛ ex illa intẽtiõe poſſit licite
fieri. queãdmodũ ẽ licitum coitati
ꝓuidere rei publice. ita licitũ ẽ cui-
libet euitare mortẽ. Sȝ null⁹ debet
cõmittẽ aliquod illicitũ ut euitet
mortẽ. ita coitas nõ dȝ cõmittere
aliq̇d illicitũ ut ꝓuideat rei publi-
ce. Itẽ mgr̄ ſniarũ li°. 3°. diſ. 33. c. et
qꝛ de timore. vbi ponit quartã ſpe-
ciem timorꝭ. allegat Caſſianũ uel
Caſſiodoꝝ ſuꝑ ps. vbi ſic inquit.
Qñ timem⁹ pati ꝑicula carnis. uꝉ
ꝑdẽ bona mũdi ꝓpꝛ qõ delinq̇m⁹.
ſ timor mal⁹ ẽ. quẽ dñs in euãge-
lio ꝓhibet dicẽs. Nolite timẽ eos
q̇ occidũt corpus ⁊c̄. Vñ nõ ẽ lici-
tũ delinquere ꝓpꝛ euitãdũ ꝑiculũ
mortis uꝉ ut euiteꝛ amiſſio bonoꝝ
huius mũdi. Nemo aũt põt malo
cõſentire abſq; pctõ. Eque. n. pec-
cat ↄſentiẽs malo ſicut ille q̇ facit
Verba ſũt apli. Ro. p. in fi. Unde
tex. xi. q. 3. q̇ ↄſentit. in fi. ſic inquit
Si quis alterius errori conſentit
ſciat ſe cũ illo ſili mõ culpabilem

iudicandū. Ad idem. z. q. i. notū.
in fi. vbi sic dr̄. Facientes ⁊ ꝯsenti-
entes par pena ꝯstringit. Idē dicit
in. c. i. de offi. dele. ⁊ doc. ibi. Cōsen-
tientes ḡ ꝙ iudei fenerent seu fa-
ciētes pacta cū eis parit deliquūt
⁊ pariter obligant ad restitutionē
vsurarꝫ. Item scūs Tho. in ꝑalle-
gata. q. 78. arti. vltimo dic ꝙ dās
occasionē vsurario mutuandi est
ꝑticeps peccati. Et idē dicit de eo
cui placet ꝙ vsurari⁹ feneret. Sꝫ
ꝯducētes prebēt occasionē fenerā-
di. Itē ꝯducēs paciscit. ḡ ei pla-
cet ꝙ fenus exerceat. Pactū. n. nō
ē aliud nisi placit⁹ ꝯsensus uel qn̄
duo uel plures in vnā volūtatem
conueniūt. ut dicit tex. in. l. i. ff. de
pact. Vn̄ negari non pōt qn ꝯdu-
cēs ꝑbeat occasionē peccādi. ⁊ qn
ei placeat qd paciscitur. ⁊ per ꝯn̄s
necessario ei placet mutuatio. Itē
dū dicit ꝙ iura nō loquūtur de iu-
deis fenerantib⁹ ꝫ de xp̄ianis. per-
pēdo ꝙ nescit ius canonicū. qꝛ de
hoc ē casus in ꝯtrariū in. c. post mi-
serabilē. de vsur. Et quicq̄d dicat
canoniste dicūt ꝙ iura tā noua ꝙ̄
ātiqua loquentia de feneratorib⁹
includūt iudeos. Et qꝛ ꝫ ē decla-
ratū in vtroqꝫ ꝯsilio meo. nō repe-
to. Vnū tn̄ nō omitto ꝙ licꝫ iudei
nō possint ligari ꝑ censurā ecclesi-
asticā. tn̄ ꝑ ecclesiā pn̄t puniri alia
pena. s. denegādo cōmunionem
xp̄ianorꝫ eis. ut patet in. c. post mi-
serabilē. ⁊ in cle. i. de testi. Item ec-
clesia posset eos punire tp̄aliter. s.
incarcerādo ⁊ aliter. Vn̄ ecclesia
habꝫ electionē an faciat eos com-
pellī ꝑ principes seculares. an ꝓo
ꝑ se velit exercē iurisdictionē si de
facto possit. ut dicit Inno. in. c. qd
suꝑ his. de voto. vbi dicit ꝙ papa
pōt punire iudeos ⁊ alios infide-
les si delinquūt ꝯtra legē nature
uel ꝯtra legē ꝓpriā. Et ibi dicit ꝙ
q̇dā papa fecit cōburi quosdā li-
bros iudeorꝫ q̇a cōtinebant here-
sim in lege sua. Et ꝫ sequit ibi Io.
an. ⁊ oēs scribētes. Et plures au-
ctoritates allegaui ꝙ eccl'ia possit
se de ꝫ peccato impedire in vtroqꝫ
ꝯsilio meo. imo dixi ꝙ eccl'ia nul-
lo modo debet tolerare.

Modo me cōuerto ad cās
q̄s allegat ꝓpter q̄s dicit
talē ꝯsensū nō eē pctm̄. Et
ꝑ dico ꝙ iste cause nō sūt vere. sed
antiqu⁹ hostis cui sunt mille cause
nocendi ⁊ noīa mille: ut vtar ver-
bis Hieronymi: illudit mentib⁹
hoīuꝫ. ⁊ i eorꝫ sensib⁹ istas cās fin-
git. Nā sūt plures q̄ꝫ. i4. āni ꝙ sūt
expulsi ex ista ciuitate. ⁊ sūt pl⁹ q̄ꝫ
z8. ꝙ sūt expulsi de ciuitate Vin-
cētie. ⁊ tn̄ iste ciuitates remanēt i
eodē statu. Vn̄ scūs Bernardin⁹
in ꝫmone ferie secūde p⁹ dn̄icā de
passioē. ar. z°. dic ꝙ̄ vsura generat
q̄tuor abhoīabiles ipietates ꝯ deū
qꝛ facit aīam blasfemare deum ex
eo ꝙ hodie int̄ xp̄icolas mētes re-
periūt q̇ credūt. imo poti⁹ manife-
ste asserūt ꝓpl'm sine aliq̄ manife-
sto vsurario nō posse stare. Prima
blasfemia terribilis ē ꝯ deū dum
sibi imponit impossibilia ꝑcepisse.

cū in multis locis scripture prauitas vsuraria oīo ꝛ absolute ꝓhibeat᷑. Secūda blassemia ē. qꝛ blassemat᷑ xp̄s qui p̄cepit mutuū dari gratis. ut pꝫ Luc. 6°. ca°. Cōtra q̄s blassemos clamat Hiero⁹. dicēs Anathema sit q̄ dixerit deū p̄cepisse aliq̄d īpossibile. 3°. blassemat᷑ ecclia sancta q̄ tā acerrime in sacꝛ canonib⁹ ꝛ decretis vsuras ꝓseq̄t᷑ ꝛ īpugnat. Quarta blassemia. qꝛ blassemant᷑ oēs sancti doc. ꝛ mendaces existimant᷑. dū vsurā quā ipsi ꝯdēnāt in populis necessariā esse affirmāt. Et ꝯcludit ꝙ q̄libet xp̄ian⁹ q̄ nō vult ruere in tot blassemias firmit᷑ obligat᷑ credere ꝙ possibile ē hūano generi ꝛ cuilibet ꝑp̄lo stare absq̄ manifesto vsurario. Et hāc verā fidē ꝓbat plurib⁹ rōnibus. de quib⁹ ꝑ eū. p̄. etiam si incōuenientia q̄ iste frater allegat essent vera. adhuc nō liceret ꝯducere iudeos. ꝛ ꝯducētes eq̄lit᷑ peccarēt. Poti⁹. n. debemus oīa mala pati q̄ꝫ malo cōsentire. 32. q. 5. ita ne. et i. c. sacris. qđ met⁹ cā. Unde nōbilis tex. Aug. 23. q. 4. ita plane. cū tribus se. dicit ꝙ duo q̄cūq̄ necessitate inīueniēte debēt ītegra atq̄ casta custodiri. s. malū nō facere nec malo ꝯsentire. Sꝫ nō p̄nt ꝯduci iudei q̄n ꝯsentiat᷑ pctō eoꝝ. ḡ ꝓ salute rei publice nō licet huic pctō ꝯsentire. Ad idē. 22. q. 2. faciat hō. vbi dr̄ ꝙ hō dꝫ facē ꝓ salute tp̄ali hominū illud qđ pōt. Sꝫ si nō pōt ꝯsulere sine pctō. dꝫ estimare se nō hr̄e qđ faciat. ex q̄ non

pōt ꝯsulē absq̄ pctō. Un̄ ꝓ salute tēporali hoīuꝫ nō ē cōmittēdū peccatū. ut apte dicit ille tex. imo nō ē licitū cōmittē pctm̄ veniale ut hō liberet᷑ a morte. ut ē casus in. c. ne q̄s arbitret᷑. ꝛ i. c. si q̄s ad te ꝯfugerit. 22. q. 2. et tn̄ tale mēdaciū solū est pctm̄ veniale. cū sit officiosū Eodē mō nō ē licitū dicē mendaciū ut hō liberet᷑ a pctō mortali. ut ut q̄s defendat᷑ ab imūdicia corporali. ut in. c. p̄mū. ea. q. Et super ista rōne fundat⁹ ē tex. in. c. sup eo. de vsuꝛ. vbi dicit tex. ꝙ cū scriptura sacra ꝓhibeat mētiri ꝓ vita alterius. multo magis est ꝓhibendū ne q̄s inuoluat᷑ crimine vsuraꝝ ꝓ redimēda vita captiuoꝝ. cū vsure sint ꝓhibite pagina vtriusq̄ testamēti. sup quib⁹ papa nō pōt dispēsare. ut ibi dicit᷑. Un̄ nullū pctm̄ ē cōmittēdū ꝓ quacūq̄ necessitate vitāda etiā si sit veniale. Et multo min⁹ ē ꝯsentiēdū ut cōmittat᷑ vsura. qꝛ talis ꝯsensus ē pctm̄ mortale. ut ꝓbat tex. in dicto. c. super eo. Ad idē est bon⁹ tex. in. c. sacris. qđ met⁹ cā. vbi dr̄ ꝙ q̄s nō dꝫ ꝓpt̄ timorē mortis vitādū ꝑticipare cū excoicato. ꝛ tn̄ talis ꝑticipatio exceptis aliq̄b⁹ casib⁹ ē pctm̄ veniale. Et ex his ꝯcludit᷑ ꝙ ꝓ aliq̄ necessitate vitāda in re publica uel ī populo nō est licitū ꝯsentire ꝙ iudei fenerētur. Unde Scot⁹ in 4°. sententiarū. dis. 15. et Ricar. ibidē dicunt. ꝙ dantes consiliū uel fauorem iudeis. uel statuentes ꝙ sup vsuris eis ius fiat. uel ꝙ possint ea

petere in iudicio. dicũť participare
in crimine cũ peccãte. qꝛ h̃ nõ põt
fieri absq̧ peccato mortali. Unde
Ysaias cui⁹ tex. ponit̃. xi. q. 3. de q̇
dicitis. sic inq̇t. Ue q̇ dicit̃ malũ bo-
nũ. ⁊ bonũ malũ. ponentes tene-
bras lucẽ ⁊ lucẽ tenebras. ꝓpterea
ductus ẽ ꝑpl's me⁹ captiu⁹. qꝛ nõ
habuit sciẽtiã. ⁊ nobiles ei⁹ interie-
rũt fame. ⁊ multitudo eius siti ex-
aruit. ꝓpẽea dilatauit isern⁹ aiam
suã ⁊ aperuit os suũ absq̧ vllo ter-
mino. ⁊ descenderũt fortes ei⁹ sub-
limesq̧ ei⁹ ad eũ. Nã ꝑfecto ẽ ma-
gnũ pctm̃ ⁊ magnũ mẽdaciũ dicẽ
ꝙ vtilitas ꝓueniat ex iudeis. imo
multa dãna sequũť ex eis. ut decla-
rat scũs Bernardin⁹ in loco p̃alle-
gato. Uñ etiã tex. in. c. p̃. de vsuris.
in 6°. dic̃ ꝙ vsurarũ vorago aias
deuorat ⁊ patrimonia exhaurit.
Et posito ꝙ aliq̃ dãna incurranť
ꝓpter carentiã iudeoꝝ illa sũt oia
dãna tꝑalia. vñ nõ dꝫ cõmitti dã-
nũ spũale ꝓpter euitãda dãna tẽ-
poralia. ut s. ꝓbaui. Nã q̃tiẽscũq̧
iude⁹ mutuat pecunias sub vsuris
totiẽs deũ offendit. sic̃ dicim⁹ de il-
lo q̇ multotiẽs cõmittit fornicatio-
nẽ etiã cũ eadẽ. Nã sũt tot fornica-
tiões seu tot delicta q̃tiẽs agit etiã
cũ eadẽ. ut i. c. imitare. 6. q. i. et i. c.
sic̃ cũ i dot̃. de testi. ⁊ qð nõt Bar.
in. l. iuficiãdo. §. infans. ff. de furtis
Uñ cũ de⁹ tãto pl⁹ offendať quãto
magis exerceť fen⁹. nõ põt ciuitas
huic malo cõsentire ꝑ aliq̃ necita-
te vitãda. Deus. n. curat de delictis
infideliũ. vñ Aug⁹ li°. 5°. de ciui. dei
c. 13°. dicit ꝙ deus cõcessit romanis
tam latũ imperiũ ut domarẽt gra-
uia mala multaꝝ gentiũ. Modo
si deus vult mala infideliũ corrigi
ꝑ alios infideles. q̃to mag̃ xp̃ia-
ni qui sũt filij dei teneneť punire iu-
deos ⁊ alios infideles cõmittẽtes
vsuras ⁊ alia crimina. vnde ꝓpter
hec tẽporalia mala vitanda nõ est
cõsentiendũ ꝙ cõmittať vsura. cũ
tot mala spiritualia ex ipsa sequãť
Et hoc dicit Jo. an. in regula. pctm̃
li°. 6°. ⁊ scũs Bernardin⁹ in p̃dicto
sermone. ⁊ ꝓbať in iurib⁹ p̃allegat̃
apertissime. Jtẽ dũ dicit dict⁹ fra-
ter ꝙ est magnũ dãnũ huic ciuita-
ti ꝙ iudei fenerẽť in castris cũ ma-
iori dãno q̃ facerent in ciuitate.
Jsta. n. nõ ẽ iusta cã cõducẽdi eos
cũ talis cõsensus nõ possit p̃stari a
ciuitate sine pctõ mortali. h̃ debet
suaderi ciuitati ꝙ mittat ad domi-
niũ ⁊ ipsũ roget ꝙ expellat iudeos
etiã ex castrꝭ. nã ad h̃ teneť ciuitas
⁊ grauiter peccat si h̃ nõ facit. ut i
c. error. et i. c. q̇d eni ꝓdest. et i c. cõ-
sentire. 83. dis. et in. c. facientes. ea.
dis. et i. c. sic̃ dignũ. de homici. Que
iura apte dicunt ꝙ vbi q̇s põt deli-
ctũ impedire uel ipsũ facẽ corrigi. si
h̃ nõ facit grauiter peccat. Unde
Cicero in p̃. li°. de offi. in. c. de iniu-
sticia. dic̃ ꝙ si q̇s nõ defendit sociũ
cui ali⁹ facit iiuriã. tã ẽ in vitio q̃ si
parẽtes aut amicos aut patriã de-
serat. Ad hoc. c. quãte. de sen exco.
Sꝫ q̇libet magis teneť defendere

honorē dei q̄ sociū. imo magis q̄ seipsū. Nec reputet q̄ ista ciuitas patiat̄ magnū dānū si iudei etiā a castris expellant̄. ex quo hoc cōuenit honori diuino. Nullū. n. dei mādatū debet impossibile reputari. ut dic̄ sanctus Bernardinus allegans sanctū Hiero. ut s̄. retuli. Et de hoc pulchrius loq̄t̄ in secūda ep̄la ad Demetriadē. i septima charta in secūda colūna.

Circa secūdū dubiū an sūmus pontifex possit dispensare. perfecto nō desino mirari q̄ iste frater ita supine ita ignoranter loquit̄. Dubito q̄ mercedem aliquā sui cōsilij recepit. Nullū. n. pctm̄ sine cupiditate cōmittit̄. et ois appetitus illicitus istius auiditatis est morbus. Amore pecunie vilis est ois affectio. et aia lucri cupida etiā pro exiguo perire nō metuit. nullūq̄ ē in illo corde iusticie vestigiū in quo sibi auaricia facit habitaculū. que verba sūt sancti Leonis in sermone 9°. de passione dn̄i. Unde nescio q̄s sanctus persuaserit q̄ papa possit dispēsare in vsura. Nā ē casus in. c. super eo. de vsuris. q̄ nō. et ibi hoc firmāt oēs doc. et Jo. an. i regula pctm̄. li°. 6°. Et h̄ dixi in consilijs meis. Usura eni est 9 ius nāle. ut dic̄ ph̄s 3°. polit̄. q̄ nulla lege scripta artat᷒ uel edoctus s̄ sola nāli rōne duct᷒ contractū vsurariū est detestat᷒. Similit̄ fecit Cicero in li°. 2°. de offi. in fi. vbi dic̄ q̄ fenerari ē hoīez occidere. Un̄ Gerald᷒

odonis in 4°. ethicorū. c. 9°. q. p̄st. dic̄ q̄ ois vsura s̄m se ē mala dato q̄ nō esset prohibita. Precepta aūt nālia sūt indispensabilia. quia sunt imutabilia. ut in. c. his ita. 6. dis. Et p̄ h̄ nulla p̄cepta moralia p̄oris testamēti sunt reprobata. ut dic̄ tex. in dcō. c. his ita. Et idē dic̄ scūs Leo in sermone. 14°. de passione dn̄i. Et p̄ hoc est bon᷒ tex. in. c. legatur. 24. q. 2. vbi p̄bat̄ q̄ neq̄ ecc̄lia neq̄ de᷒ pōt dare licētiā peccandi. et h̄ tenet Ricar. in 3°. sniar̄ dis. 37. arti. p̄. q. 5. vbi dic̄ q̄ p̄cepta legis etne sūt indispēsabilia adeo q̄ nec de᷒ pōt in eis dispensare. sic̄ dic̄ ap̄ls. 2. Thimoth. 2°. c. Fidelis ē de᷒. negare seipsū nō pōt. et Aug᷒ 9tra Faustū. 12°. c. inter p̄ncipiū et mediū. Lex etna ē rō dina. uel rō dine volūtat̄ ordinē nālē cōseruare iubēs. Un̄ idē Aug᷒ in li°. 83. q. q. 63. dic̄ q̄ lex nālis ē trāscripta in aia rōnali ex ineffabili atq̄ sublimi rerū administratiōe p̄ diuinā potētiā. ideo ius nāle p̄cedit ab exordio rōnalis creature nec variat̄ tp̄e s̄ imutabile permanet. Idem dixit Inno. in. c. fi. de trāsac. et ibi omnes doc. sequūt̄. vbi dic̄ q̄ papa nō pōt dispensare circa aliqō qō sit pctm̄ ex lege veteris uel noui testamenti. Et plene dixi in secundo consilio. Et male dicit iste frater dum dicit canonistas tenē q̄ fieri possit dispensatio. quia nō est verū. imo omnes doc. tenēt cōtrariū. et est casus in. c. super eo. de

vsuri.vbi clare probat q papa nō pōt dispensare ut exerceat vsura. ⁊ illum tex. induxi. in 2°. consilio.

¶ Nunc addo aliā rōnē q̄re papa nō possit dispensare. Nā vbi dispē-satio ē opprobriosa religiōi xp̄iane nō cōcedit dispensatio pape. i. q. 1. ⁊ si illa. notāt doc. in. c. q̄sto. de cō-sue. De iure autē dīno ⁊ canonico iudei censent serui xp̄ianorū ꝓpter passionē xp̄i que illos seruos effe-cit ⁊ xp̄ianos liberos. ut in. c. et si iudeos. de iudeis. Modo si xp̄ia-ni debēt recipere pecunias sub vsu-ris a iudeis. efficiūt quodāmō fui iudeorū. quia qui mutuū accipit seruus est fenerantis. ꝓuerb. 22°. c. et. in. l. 3. C. de noua. Unde ē op-probriū xp̄iane religioni q ꝑ banc viā illicitā xp̄iani efficiant quodā-modo serui iudeorū. Nec ecclesia debet tolerare tale opprobriū. ut in dcō. c. et si iudeos. ⁊ in cle. i. de te-sti. et. in. c. iudei. eo. ti. Unde si pa-pa vellet dispensare q iudei fene-rentur. cum nō possit fieri sine op-probrio xp̄iane religionis. non est tolerandum. ut dicit Inno. in. c. q̄to. de consue. ⁊ doc. ibi. multo minus pōt ciuitas consentire q iudei fenerētur. cum cedat in ma-ximū opprobriū xp̄ianorū. Non obstant cause quas dictus frater allegat. que suadent dispensatio-nem. quia illud procedit circa illa in quibus pōt cadere dispensatio. Sed circa p̄cepta moralia uel na-turalia non pōt papa dispensare. cum sint de necessitate salutis. Et ad hoc plures auctoritates alle-gaui in alijs consilijs. Et hoc etiā sensit Bal. in. c. 2. et in. c. ad no-stram. de proba. vbi dicit q in iure diuino quo ad ea que sunt de ne-cessitate salutis non cadit dispen-satio nec interpretatio. Unde Hiero⁹ ad Cellantiā. in quarta colum. ait Duo autem sūt genera mandato-rum in quibus clauditur tota iu-sticia. Prohibendi vnum est. Iu-bendi alterum. Ut enī prohibent mala. ita precipiuntur bona. Non obstat etiam quod dicit. q est de consuetudine q tolerentur iudei ab ecclesia. s. q exerceant vsuras. Nam consuetudo peccati nutriti-ua nō valet. ut in. c. fi. de consue. ⁊ c. mala. et. c. veritate. et. c. cōsuetu-do. 8. dis. et in multis alijs. c. eadē dis. Non obstat etiam illud quod dicit q furtū admittit tempore ne-cessitatis. ut in. c. ꝓpter necessitatē. de furtis. ⁊ in. c. discipulos. de cō-se. dis. 5. Nā tpe necessitatis oīa sūt coīa. Unde desinit esse furtū. l. 2. ff. ad. l. rodi. de iac. ⁊ in. c. sic̄ bi. in fi. 46. dis. Sʒ papa nō posset dispen-sare q q̇s absq necitate res alie-nas furaret. qr nō pōt dare licētiā peccandi. ut dcō. c. legat. 24. q. 2. Et dū dic̄ q papa possit dispensa-re q q̇s cōmittat fornicationē. in hoc male dicit. ⁊ ē penit⁹ heretic⁹. qr papa nō pōt dare licētiā peccādi Unde pulcherrim⁹ tex. in. c. h. 40. dis. dicit q deus non cōcessit nec

Petro nec ei⁹ successoribus licẽtiã peccãdi. Modo si papa nõ hꝫ licẽtiam peccandi. nec alteri dare põt Et in ista rõne fundat̃ tex. in. c. sup eo. de vsuris. vbi ẽ casus de hoc qui nõ põt cauillari. ⁊ hoc clare dedu/xi in 2°. cõsilio p me edito. imo de⁹ nõ põt dare. ut dic̃ Ricar. in loco ꝑallegato. Itẽ dum dicit ꝙ illud ꝑceptũ Nõ occides. est diuinũ. ⁊ tñ si fuerit factũ ex necessitate uel de/fensione nõ est peccatũ. nec incur/rit̃ excoicatio. Ad hoc respondet̃ ꝙ illud nõ est cõtra ius diuinũ. imo cõsonat iuri diuino ⁊ nãli. Nam qð q̇s ob tutelã sui corporis fecit iure fecisse videt̃. ut in. l. ut vim. ff. de iusticia ⁊ iure. Vñ talis qui se defendendo occidit. nõ dicit̃ fecisse homicidiũ ex quo ꝑncipalis inten/tio fuit se defendere. Nã illud ꝑce/ptũ Nõ occides. intelligit̃ de eo q̇ volũtarie ⁊ ex odio aliquẽ occidit Sed ꝙ fiat aliquid qð in se rema/neat pctm̃. nõ põt papa cõcedere. imo nec de⁹. Tñ ꝙtũ ad deũ Bo/nauentura in ꝑ sniarũ. dis. 41. q. vlt̃. dic̃ ꝙ cũ q̃rim⁹ an deus possit ꝑcipere malũ. põt duobus modis intelligi. Vno mõ an possit ꝑcipe malũ remanẽte ipso malo. Et dic̃ ꝙ nõ. qꝛ ẽ impossibile. Et h̃ modo loq̇t̃ Ricar. de q̃ s̃. feci mentionẽ. Alio mõ an de⁹ possit ꝑcipe malũ faciẽdo ipsũ bonũ. Et h̃ mõ põt ꝑ/cipe sic̃ ꝑcepit filios isrl̃ expoliare egyptios. ⁊ nõ fuit furtũ. ut dicit Alexãder de ales. i tractatu septi/mi ꝑcepti. De⁹. n. q̇ ẽ dñs oĩuꝫ trãs/tulerat dominiũ illarũ rerũ in he/breos. Et h̃ fecit mediãte iusticia qꝛ hebrei absqꝫ mercede seruierãt egyptijs. vñ ibi nõ fuit furtũ. h̃ etiã tenet Aug⁹ in li°. q. Exodi. transũ/ptiue. 14. q. 5. dixit dñs. vbi dic̃ ꝙ israhelite nõ fecerũt furtũ. h̃ deo iu/bente ministeriũ ꝑbuerũt. Simile est in casib⁹ in quib⁹ de iure cano/nico licitũ ẽ recipere aliquid vltra sortẽ. qꝛ in illis casibus desinit esse vsura. Sed vbi remaneret vsura ius canonicũ nõ posset cõcedere ex aliqua causa uel ex aliqua necessi/tate ꝙ exerceret̃. Unde in illis ca/sibus in quibus videt̃ vsura nõ est vsura. licꝫ videant̃ habere aliquã similitudinẽ cum vsura i eo ꝙ re/cipitur aliquid vltra sortem. Et h̃ dic̃ Io. an. in dicta regula. peccatũ li°. 6°. Ex quibus concludo ꝙ in illis casibus in quib⁹ remanet vsu/ra neqꝫ desinit esse delictum. nõ põt fieri dispensatio. nec per papã nec per deum quod est maius. Unde cũ iudeis fenerantibus remane/at in eis crimen vsure. non põt pa/pa dispensare ꝙ ciuitates condu/cant iudeos ad fenerãdũ. quia re/manet peccatũ ex parte vtriusqꝫ. s. iudei fenerantis. ⁊ ciuium qui con sentiunt ꝙ fenerent̃. Et ex his pa/tet ꝙ iste frater temere ⁊ iniquie cõ tra doctrinã ecclesie ausus est pre/dicare ⁊ scribere. ⁊ nisi se corrigat publice sicut publice deliquit. ipsũ denũciabo ut puniat̃ tãqꝫ hereti⁹.

Cōsiliū quartū dicti dñi Alexā-
dri de Neuo ꝯ iudeos fenerantes.

IN noīe dñi nostri ihū xp̄i gloriosissimi redēptoris nr̄i q̄ ē verus deus ⁊ verus hō. incēptum deus equalis prī ⁊ spiritui sancto. tres ꝑsone ⁊ vnꝰ deꝰ. a quo oīa laudabilia oꝑa ꝓcedūt inuocato q̄ꝫ patrocīnio gloriosissime eiꝰ matris semꝑ ꝟginis Marie. gloriosi doctoris Hieronymi. totiusq̄ꝫ celestis curie. Amen.

HEsterno vespēri mḡr Saluanꝰ venit ad me ⁊ dixit se esse motū ad ꝯsulēdum q̄ iudei possent cōduci ad fenerandū ꝑ verba sci Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 62. arti. 5. vbi dicit q̄ nō ē pctm̄ in extrema necessitate aliena auferre ut parentibꝰ subueniat. imo etiā ut subueniat alijs si ē extrema necessitas. Adducit etiā sanctū Tho. in alijs locis q̄ ad idē tendūt. Sꝫ mihi non videt q̄ ex h̄ inferat q̄ ꝑpt necessitatē liceat ꝯducē iudeos ad fenerādū. Nec obstāt ꝟba sancti Tho. Nā tpe necessitat̄ oīa sūt coīa. Et sic ille q̄ subtrahit non facit furtū. q2 nō subtrahit rē alienā ex q̄ sub est extrema necessitas. Et h̄ modo loquit sanctꝰ Tho. ⁊ sua cōclusio ꝓbat tā ꝑ ius ciuile q̄ ꝑ ius canonicū. Nā lex dicit q̄ tpe necessitat̄ oīa sūt coīa. ut in. l. 2. ff. ad. l. rodi. de iac. Et ē optimꝰ tex. de iure canonico. in. c. sicut hi. in fi. 47. dis. vbi tex. sic dicit. Esurientiū panis ē quē tu detines. nudoꝝ ē indumētū qd̄ tu recludis. miserorū redēptio ē ⁊ absolutio pecunia quā tu in terra defodis. Tātoꝝ ḡ te scias inuadē bona quātis possis p̄stare q̄ velis. Vñ ille tex. ꝓbat q̄ tpe extreme necessitatis illa q̄ subtrahūt efficiūt ꝓpria subtrahētis. nō aūt sūt illiꝰ cui subtrahunt. Et ꝓpter h̄ tūc nō cōmittit furtū. q2 furtū est cōtractatio rei aliene fraudulosa inuito domino facta. l. i. ff. de furt̄. Vñ qñ subest extrema necessitas nō dr̄ eē ablata res aliena s̄ ꝓpria. Et h̄ mō dꝫ intelligi. c. discipulos de cōse. dis. 5. vbi dicit q̄ discipuli dñi nostri. q̄ trāseūtes per segetes euellerūt spicas ⁊ comederunt. a xp̄o sūt reputati innocētes. q2 coacti fame h̄ fecerunt. Secꝰ si fuisset necessitas nō extrema. q2 tūc non excusaret a furto. licꝫ pena deberet minui ꝓpter talē necessitatē. Et de h̄ ē tex. in. c. si q̄s ꝓpt necessitatē. de furt̄. vbi tex. dicit q̄ si aliquis furat cibaria uel vestē uel pecꝰ ꝓpt necessitatē famis uł nuditatis. dꝫ penitē ꝑ tres ebdomadas. Nā ille tex. dꝫ intelligi qñ nō suberat extrema necessitas. Et ita intellexit sanctꝰ Tho. in locis p̄allegatis. Et idē dicūt doc. canoniste in dicto. c. si q̄s ꝓpter necessitatē. Vñ nō licet surripe rē ꝓximi nisi ꝓpt extremā necessitatē. q2 extrema necessitas facit cessare furtū. cum tūc res sit

ꝓpria subtrahētis. Ubi ṽo rema-
neret delictū furti. nullo mō licet
cōmittē. ut dicto. c. si q̇s ꝓpter ne-
cessitatē. Ad h̄ facit pulcher tex.
14. q. 5. c. forte. vbi sic dicit. Forte
aliquis cogitat ⁊ dicit. multi sunt
xp̄iani diuites. auari. cupidi. non
habeo pctm̄ si suū illis abstulero
⁊ paupib⁹ dedero. Unde. n. illi nl̄
boni agūt. mercedem hr̄e potero.
Sʒ tex. ille respōdet ꝙ huiusmo-
di cogitatio diabolica calliditate
suggerit. ⁊ ꝙ si totū tribuerit qḋ
abstulerit poti⁹ pctm̄ addit q̄ꝫ mi-
nuit. Et ille tex. ē Aug. Et idē di-
cit in li.° ꝯ mendaciū. cui⁹ verba re-
fert mgr̄ sniaꝝ li.° 2.° dis. 41. ca.° 3.°
Ex q̇ infert ꝙ nō licet facē paruū
pctm̄ ut ex eo seq̄t mai⁹ bonū. Un̄
apl's Ro. 3.° ca.° dicit ꝙ illi q̇ dicūt
mala eē faciēda ut ex eis eueniāt
bona. sūt ꝯdēnandi tāq̄ꝫ blasfema-
tores dei. Et ex his infero ꝙ vbi
delictū remanet delictū. non licet
illud cōmittē stāte extrema neces-
sitate. Un̄ doc. i dicto. c. si q̇s ꝓpt
necessitatē. dicūt ꝙ q̇s nō excusat
ꝓpt necessitatē si cōmittit fornica-
tionē. q2 fornicatio ē de se mala. ⁊
poti⁹ q̇s dʒ mori q̄ꝫ malo cōsenti-
re. ut in. c. sacris. qḋ met⁹ cā. et 32
q. 5. ita ne. Et ex h̄ doc. canoniste
reprobāt opinionē Pe. ⁊ Cy. in. l.
i. in pl't. q. C. vn̄ vi. vbi dicūt ꝙ si
dn̄s mādat s̄uo ꝙ ei⁹ vxorē inte-
ficiat alioq̇n ipsū inteficiet. ꝙ excu-
sat ab homicidio si inteficiat dn̄am
suā ad mādatū dn̄i sui. Tn̄ Jaco-

bus de Rauenna distinxit ꝙ aut
mulier erat al' peritura. ut q2 dn̄s
oio eā intefecisset. ⁊ tūc excusat ab
homicidio. aut nō erat peritura ni-
si seru⁹ ipsam intefecisset. ⁊ tūc nō
excusat ab hoīcidio. Pe. ṽo dic̄ ꝙ
indistincte excusat ab hoīcidio. q2
ē necessariū nō volūtariū. Sʒ doc.
canoniste. s. Jo. cal. ⁊ dn̄s Car. in
c. significasti. de homi. indistincte
dicūt ꝙ etiā si dn̄s fuisset interfe-
ctur⁹ vxorē etiā si s̄u⁹ eā nō occi-
disset. nihilomin⁹ non excusat ab
homicidio etiā si id fecerit timore
mortis. Et sic nō licet ꝓ ꝯseruati-
one vite occidē illū q̇ oio erat inte-
ficiēd⁹. Et hāc opinionē etiā secu-
tus fuit dn̄s Abbas in. c. sacris. qḋ
met⁹ cā. Et ego etiā istā opinionē
fui secut⁹ in dicto. c. si q̇s ꝓpt ne-
cessitatē. de furtis. Et hec opi. pro-
batur in. c. de occidendis. 23. q. 5.
vbi dicit tex. ꝙ nō ē licitū aliquē
occidē nisi hēat ad hoc ptātem ex
publica auctoritate. Un̄ ꝓ ꝯserua-
tione vite ꝓprie nō licet hoīem oc-
cidē. Pro q̇ etiā ē bonus tex. 15. q. i
merito. vbi pʒ ꝙ q̇s nō excusat a
pctō dato ꝙ ꝓpter timorē mortis
uel pro ꝯseruatione vite illud cō-
miserit. Un̄ etiā sanct⁹ Tho. vbi s̄
q. 64. arti. 7.° dicit ꝙ nō ē licitū ꝙ
q̇s intēdat hominē occidē etiā ad
suā defēsionē nisi habeat publicā
auctoritatē. ut dicto. c. de occiden-
dis. Debet ḡ ille q̇ se defēdit inten-
dere ad suā defensionē. nō aūt hr̄e
animū occidendi adūsariū. aliter

ꝙtum ad deū eſſet reus homicidij Sȝ vbi ſolū intēdit ſe defēdere. ⁊ preť eius intētionē ſequiť homicidiū. tūc ei nō imputať. ſed inefect⁹ potius dr̄ a ſeipſo occiſus. Et hoc dictū beati Tho. ſequūť dn̄s Car. in. c. ſignificaſti. de homi. ⁊ etiam Jo. cal. ibi. Et ex hoc infero ꝙ vbi aliquid ē pctm̄ ⁊ remanet pctm̄ ꝙ nō licet illud fieri ꝑpť aliquā neceſſitatē etiam ꝓ ꝯſeruatione vite. Ad h̄ facit. c. ſacrij. qȯ me. cā. Nā ꝑticipare cū excoicato regulariť nō ē pctm̄ mortale ſ᷒ veniale. ⁊ tn̄ nō excuſať q̇s aliq̄ metu etiā mortis uel cruciat⁹ corꝑis ſi ꝑticipat cū excoicato. Et ſic pctm̄ veniale nō ē cōmittendū ꝑpter ꝯſeruationē vite ꝑprie. Sed vſura ſemꝑ eſt mala nec vnꝗ̄ pōt eſſe bona uľ licita vbi ē vera vſura. g̊ ꝑpť aliquā neceſſitatē vitandā nō ē licitū cōducē iudeos ad fenerandū. Et h̄ volui ꝑſtringere pro declaratione eoꝝ que mihi dixit ꝑ̄fatus magiſter Saluanus.

Sed qm̄ multi dicūt ꝙ iudei feneraňť in hac ciuitate cū grauiſſimis vſurij. Vn̄ dȝ eē licitū ciuibus Padue ipſos ꝯducē ꝓ minori fenore. qꝛ nō ſūt cā ꝙ iudei fenerēť. ſ᷒ ipſas vſuras reſtringūt ſeu minuūt. Sȝ i facto ego nō puto h̄ eē veꝝ. Nō. n. ī hac ciuitate publice tenēt fen⁹ ad exercēdū vſuras. Vn̄ nō ē dubiū ꝙ ſi ciuitas paciſcēť cū eis q̇n copioſi⁹ vſuras exercerent ⁊ vbi mutuant centū vicib⁹ in hac ciuitate. ſi eēnt ꝯducti ad tenēdū h̄ fen⁹. mutuarēt mille vicib⁹. ⁊ ſic lati⁹ cōmitterēt fen⁹. vnde de⁹ magi̇ offendereť. qꝛ totiēs cōmittiť vſura quotiens fit mutuū ſub vſurij. Ad hoc facit qȯ nōt ſanctus Tho. 2ª 2ᵉ. q. 78. arti. vlť. in fi. vbi dicit ꝙ ſi q̇s pecuniā ſuā cōmittit vſurario ut inde copioſi⁹ ꝑ vſurā lucreť. diciť ei dare materiā peccādi. ⁊ ē ꝑticeps culpe ipſius. Ita in ꝑpoſito nō ē dubiū ꝙ ſi ꝯducunť iudei q̇n copioſi⁹ fenerabunť. g̊ ꝯducētes dāt eis materiā peccādi. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſūt ꝑticipes delicti ipſoꝝ iudeoꝝ. qꝛ cupiūt pro euitādo tꝑali dāno incurrē dei offenſam. cū de⁹ pro nullo tꝑali cōmodo ꝯſequēdo uľ vitādo debeat offendi. ut in. c. faciat. 22. q. 2. Et plura iura ad h̄ allegaui i reſpōſionib⁹ q̄s feci ad allegatiōes magiſtri Saluani. Vn̄ Jo. an. in regula. pctm̄. in vltimo ar. ꝑ. ad q̇ntū. dicit ꝙ ꝯtractus vſurari⁹ non debet ꝑmitti. lȝ ꝑ ipſū multa mala euitenť. s. dānū in reb⁹. ꝑiculū in ꝑſonis. uel ex ipſo multa bona ſequanť. s. pauꝑꝝ ſuſtētatio. mercantiaꝝ ſaluatio. Nā ꝯtract⁹ vſurari⁹ nō ē ꝑmittēdus. lȝ ꝑ ipſū vitentur multa mala uel ſequātur multa bona. quia talia bona ⁊ talia mala coīter ſunt corꝑalia. Sȝ malū ſpirituale nunꝗ̄ dȝ ꝑmitti propter aliqȯ malum corꝑale vitandū. nec propter qȯcūꝗ̄ bonū corꝑale ꝯſequendū. Vn̄ nō debēt

cõduci iudei ad fenerãdũ copiosi⁹ ꝙ faciãt ꝑpꝛ tꝑalia mala vitãda. uel ꝑpter tꝑalia bona cõsequẽda. qꝛ quãto copiosi⁹ fenerant tanto magis de⁹ offendit. Vñ magister sniaꝝ li. 3. dis. 33. c. et qꝛ de timore vbi ponit q̃druplicẽ spẽm timoris dicit ꝙ human⁹ timor ẽ mal⁹. ⁊ allegat Cassiodoꝝ suꝑ ps. vbi sic inquit. Qñ timem⁹ pati ꝑicula carnis uel perdẽ bona mundi ꝑpꝛ q̃ delinquim⁹. h timor mal⁹ est. quẽ dñs probibet in euãgelio dicens. Nolite timẽ eos q̇ occidunt corp⁹ ⁊c̃. Vñ nõ ẽ licitũ delinquẽ propꝛ euitãdũ ꝑiculũ mortꝫ. uel ut euitet amissio bonoꝝ hui⁹ mũdi. Pl⁹ dico ꝙ nõ ẽ licitũ tolerare malos simplici dissimulatione ꝑpꝛ euitandũ ꝑiculũ mortis uł bonoꝝ tꝑalium uel ne incurrat infamia. Et h dic̃ Aug⁹ in ꝓ. li. de ciui. dei. c. 9. vbi dicit ꝙ si ꝑpter istas cãs omittit correctio maloꝝ. de⁹ tales omittẽtes correctionẽ facẽ flagellat penis tꝑalib⁹ in hac vita. ꝙꝙ eis vita maloꝝ displiceat. Ex q̃ infert ꝙ si ẽ pctm̃ omittẽ correctionẽ ꝑpꝛ vitandũ ꝑiculũ mortis uel propꝛ amissionẽ fame uel bonoꝝ tꝑaliũ multo min⁹ licet ꝑmittẽ uel tolerare ꝙ iudei fenerent. Ad h facit q̃ not sanctus Tho. 2. 2e. q. 10. arti. xi. vbi dicit ꝙ nõ ẽ licitũ tolerare ea q̄ sũt mala nisi ꝑpꝛ vitanda mala spũalia. uel propꝛ bona spũalia ꝯsequẽda. de q̃ dicam. j. in sequẽti dubio. Et qm̃ denuo mihi

dictũ est ꝙ xpiani nõ debẽt curare de h pctõ iudeoꝝ. imo etiã audent dicẽ ꝙ nõ peccãt. Sꝫ de h an peccent uel ne. tetigi in respõsionibus q̃s feci ad ꝯsiliũ magistri Saluani. Nã sanct⁹ Tho. 2a 2e. q. 83. arti. ꝓ. dicit ꝙ nũq̃ fuit licitum iudeis accipe vsurã ab extraneis. s fuit eis ꝑmissũ propꝛ mai⁹ malũ vitãdũ. ne. s. a iudeis deũ colẽtib⁹ vsuras accipeẽt propter auariciã cui deditj erãt. Et sic sanct⁹ Tho. dicit ꝙ talis permissio nũq̃ excusauit iudeos a pctõ mortali. Et idẽ dic̃ Alexãder de ales i tractatu septimi ꝓcepti. Et h dixi in ꝓdictis respõsionib⁹. Itẽ Jo. an. ⁊ oẽs doc. i c. ꝯquest⁹. de vsurꝭ. ꝯcludũt ꝙ iudei peccant fenerando xpianis. Idẽ dicit Archi. ⁊ Jo. de fan. i. c. ab illo. 14. q. 4. Et h pꝫ. qꝛ eccl'ia cõpellit iudeos ad remittẽdas vsuras xpianis. ut pꝫ in. c. post miserabilẽ de vsurꝭ. Sꝫ eccl'ia nõ posset h facẽ si iudei nõ peccarẽt in fenerando xpianis. cũ eccl'ia neminẽ ledat. ut in. c. ꝑ tuas. de dona. Aliq̇ aũt dicũt ꝙ eccl'ia hoc facit. nõ qꝛ nõ curat de pctõ iudeoꝝ. s ut prouideat indẽnitati xpianoꝝ. Sꝫ ista respõsio nõ ẽ bona. qꝛ imo eccl'ia dꝫ curare de pctõ iudeoꝝ. Nã si de⁹ concessit latũ imperiũ romanis q̇ erãt infideles ut punirẽt mala multaꝝ gentiũ. ut dicit Aug⁹ li. 5. de ciui. dei. ca. 13. multo fortius xpiani q̇ sunt filij ⁊ serui dei debẽt corrigere pctã iudeorũ. Itẽ eccl'ia orat pro

iudeis ⁊ alijs infidelib⁹. qd̄ nō fa/
cēt nisi curaret de pctō ipsorum.
Oēs. n. hoīes dicunt n̄ri proximi.
q2 sūt n̄re nature ꝑticipes. ut dicit
tex. nōbilis in. c. proximos. de pe.
dis. 2. Vn̄ oēs hoīes siue iudeos
siue infideles debem⁹ tanq̄ proxi/
mos dilige̅. ⁊ deū pro ipsis orare
ut dicit tex. in dicto. c. proximos.
Idē dicit scūs Tho. 2ª. 2e. q. 18.
arti. p̄. Dicit enim q̄ debem⁹ oēm
hominē h̄re q̄si proximū ⁊ fratrē.
p̄cipue in statu euāgelij ad quod
oēs vocant̄. Ad idē allego Ori/
genē in omel. euāgelij Math. in/
cipiētis. Audistis q2 dictū ē anti/
quis. Diliges proximū tuū ⁊ odio
habebis inimicū tuū. qd̄ legit̄ in
sexta feria post p̄mā dn̄icā q̄dra/
gesime. vbi sic inquit. Diligite ini/
micos v̄ros siue paganos idolo/
rū cultores siue hereticos infideles
Isti. n. sūt inimici n̄ri. isti sūt veri/
tatꝪ adūsarij. Istos ḡ diligite ma/
la eis nō faciēdo nec adūsa optā/
tes. s; diligite eos ut proximos ⁊
eorū errorē spernite sicut abhomi/
nationē. Iterū propterea orate ꝓ
calūniātib⁹ vobis ut ipsi a malis
cessent. ut desināt ab ipietate ⁊ iu/
diciū ꝯdēnationis effugiāt. Ora/
te pro illoꝝ ꝯuersione ⁊ v̄ra pace.
illoꝝ remissione ⁊ vestra tolerātia
Ecce q̄ Origenes vult q̄ tenea/
mur dilige̅ oēs hoīes etiā infide/
les ⁊ deū pro ipsoꝝ ꝯuersiōe ora/
re. Nec minuas auctoritatē seu fi/
dē eo q̄ Origenes fuit hereticus.

Nā illa omel. cōtinet̄ int̄ opa ei⁹
q̄ sūt ꝑ ecclesiā approbata. 15. dis.
sancta romana eccl'ia. ꝟ. itē Ori/
genes. Et Hiero⁹ de eccl'iasticis tra/
ctatorib⁹ dicit q̄ Origenes me/
lior fuit oibus in bonis. ⁊ peior in
malis. Vn̄ cū ista omel. sit de bo/
nis opibus ipsi⁹. ē habēda in ma/
xima auctoritate. Hoc etiā firmat
Aug⁹ in li. de doc. xp̄iana. vbi di/
cit q̄ ois pctōr inq̄tū pctōr est. nō
ē diligēdus. ⁊ q̄ ois hō inq̄tum ē
hō. diligēd⁹ ē ꝓpt̄ deū. Itē Aug⁹
sup. pᵒ. p̄s. ⁊ in liᵒ. 8ᵒ. de trini. sic in/
quit. In bono. n. diligēdus ē pro/
xim⁹. nō in malo. ꝓximū ꝟo oēm
hominē oportet intelligi. q2 nemo
est de q̄ sit sperandū male. Qui ḡ
amat hoīes. uel q2 iusti sūt. uel ut
iusti sint. amare debet. hec Aug⁹.
Itē scūs Tho. 2ª. 2e. q. 44. arti. 7
vbi ponit de triplici mō quo ꝓxi/
mū teneāmur dilige̅. in 2ᵒ. mō q̇ est ex
ꝑte regule dilectiōis dic̄ q̄ regu/
la qua ꝓximū debem⁹ dilige̅ ē ut
nō ꝯdescēdam⁹ ꝓximo in aliquo
malo. s; solū i bonis. sicut ⁊ nostre
volūtati solū satisface̅ debemus in
bonis. Et dicit q̄ h̄ requirit̄ ad h̄
ut dilectio proximi sit iusta. Si ḡ
infideles in quib⁹ includūt̄ iudei
amare debem⁹ ut iusti fiāt. nō de/
bem⁹ esse ꝑticipes criminis ipsoꝝ.
q2 nō amam⁹ illos tūc ut iusti fiāt
s; in malo ipsos amam⁹ in q̄ secū
ꝑticipam⁹. Et de hoc habet̄ ꝑ ma/
gistrū sniaꝝ. in 3ᵒ. liᵒ. dis. 21. dum
tractat de mō diligendi. Itē dum

tractat an tenemur diligẽ ange-
los. et dis. 29. c. ꝑ. et. 2. in quibus
ↄcludit allegãdo alias auctorita-
tes ꝙ deus nullũ hominẽ excepit ab
illo ꝓcepto Diliges ꝓximum tuũ
sicut teipsũ. Ex quibus ↄcludo ꝙ
ecclia debet curare de pctõ iudeoꝝ
et alioꝝ infideliũ. tũ ne deus offen-
datur. tũ etiã ut citius ad deũ cõuer-
tantur. Deus. n. facilius inclinatur
ad infideles ↄuertẽdos quo ma-
gis sũt immunes ab alijs criminibus
Et vbi iudei uel alij infideles cõ-
mittunt aliquod pctm̃ ↄ ius nãle
ecclia debet hoc pctm̃ punire ut dicit
Inno. i. c. qd̃ sup his. de voto. Sz
vsura est pctm̃ ↄ ius nãle. ut ple-
ne declarat Io. an. in regula. pec-
catũ. in 2. ar. Vñ nec ecclesia nec
ꝓncipes xpiani debẽt hoc pctm̃ to-
lerare. Sz ut dissoluã vnum mo-
tiuũ qd̃ de nouo fuit allegatũ. lz
putem dissoluisse in ↄsilijs per me
editis. hoc adhuc repetẽ nõ piget. Di-
cunt. n. ꝙ queãdmodũ licet ꝓpter
necessitatẽ recipe pecuniã mutuo
sub vsuris. ita etiã licet ꝓpter neces-
sitatẽ iminẽtẽ pacisci cũ iudeis ut
fenerentur. Nã argumentũ nõ ꝓce-
dit ſm ꝙ dicũt doc. in. c. sup eo. de
vsuris. Et idem scũs Tho. 2. 2. q.
78. arti. vlti. vbi dicit ꝙ inducere
hominẽ ad peccandũ nullo mõ li-
cet. Vti tñ pctõ alterius ad bonũ
licitũ ẽ. q2 deus vtitur oibus peccatis
ad aliqd̃ bonũ. Ex quolibet. n. ma-
lo elicit aliqd̃ bonũ. ut dicit Augus
in enchiridion. Et idẽ Augus Pu-
blicole querẽti. vtrũ liceret vti iu-
ramẽto eius q̇ ꝑ falsos deos iurat
respõdet ꝙ si vtitur nõ ad malũ sed
ad bonũ. nõ sociat se pctõ illius q̄
ꝑ demoniũ iurauit. Si tñ eum in-
ducẽt iurare ꝑ falsos deos pecca-
ret. Et de hoc est tex. trãsũptiue in. c.
mouet. 22. q. i. Ita etiã in ꝓposito
dicit scũs Tho. ꝙ nullo mõ licet
aliquẽ inducẽ ad mutuandũ sub
vsuris. licet tñ ab eo qui paratus est
exercere vsuras mutuũ accipe sub
vsuris ꝓpter aliqd̃ bonũ qd̃ ẽ sub-
uentio sue necessitatis uel alterius.
sicut etiã licet ei q̇ incidit in latro-
nes manifestare bona q̄ habet ut
nõ occidatur. que tñ bona latrones
diripiẽdo peccãt. exemplo decem
virorũ qui dixerunt ad Ismahel.
noli occidere nos. q2 habemus the-
saurũ in agro. ut dicitur Hiere. 41.
Unde ↄcludit scũs Tho. ꝙ ille q̇
accepit ex necessitate pecuniã mu-
tuo sub vsuris nõ peccat. q2 nõ ↄsen-
tit in peccatũ vsurarij. nec ei placet
vsuraꝝ acceptio hoc mutuatio que ẽ
bona. Dicit etiã scũs Tho. ꝙ ille
qui accipit pecuniã mutuo nõ dat
vsurario occasionem peccandi ex
malicia cordis sui. Et ista sũt ver-
ba formalia sancti Tho. Ex qui-
bus tria noto. Primũ est ꝙ nullo
mõ licet aliquẽ iducere ad mutu-
andũ sub vsuris. Sed illi q̇ cõdu-
cunt iudeos ad fenerandũ eos in-
ducũt. quia nõ auderent fenerari
nisi ciues de hoc secũ pacis cerẽtur
Vñ talia pacta sũt causa fenoris

exercēdi. 2°. noto ex verbis sancti Tho. q̃ is cui placz q̃ fiat mutuatio sub vsuris.peccat.quia ꝯsentit in pctm̄ vsurarij. 3°. q̃ ꝓstans occasionem vsuras exercēdi.peccat tanq̃ ꝑticeps culpe. Et multū notanda sūt ista verba.qr scūs Tho. cōprehendit etiā iudeos sub feneratoribus.ut patz ex ei⁹ ꝟbis.Vñ ꝯsentiētes q̃ iudei fenerent̃.uł inducētes eos ad fenerandū.uel ꝓbentes eis occasionem exercendi vsuras.sunt in pari crimine cū eis Et idē dicūt doc.i.c.sup eo.de vsuris.Et hec verba multum faciunt ad ea que infra dicētur.

Sed presupponamus sine ꝑiudicio veritatis q̃ iudei ita publice fenerent̃ in ciuitate Padue.q̃ ex hoc nō fiāt pacta cū eis ut ꝑ h̄ exerceant vsuras copiosius seu frequētius.nūquid liceat ciuib⁹ facere pactū cum iudeis q̃ non possint recipere vltra duos denarios pro libra in mense vbi nūc accipiūt quatuor? Videt̃ q̃ sic. Nā statuētes q̃ null⁹ vltra duos denarios recipiat ꝓ vsura ꝓlibra in mense.nō incurrūt penā excoicationis. Sz tunc sic. Illud qd̄ pōt fieri ꝑ pactū pōt fieri ꝑ statutū.ut dicit glo.in Rubrica.C. de decre.decuri.⁊ in.l.i.C.que sit lon.cōsue. Et sic pōt argui de pacto ad statutū uel eͦ. Unde sicut statuētes nō icurrūt penā.ita etiā paciscētes nō debēt incurrē.2°. ad idē paciscētes sup minorib⁹ vsuris soluēdis nō sunt causa q̃ iudei fenerētur.nec ē eoꝝ volūtas.ꝫ eorū volūtas ē restringēdi seu minuēdi exactionē fenoris.ꝫ nō dicunt̃ cōsentire q̃ iudei fenerēt̃. Volūtas enim ⁊ ꝓpositū distinguūt maleficia.ut in.c.cū volūtate.de sen.exco.et in.l.qui in iure.ff.de furtis.in ꝓn°. Vñ cū volūtas ciuiū nō sit q̃ iudei fenerent̃.ꝫ solū q̃ minores vsuras recipiāt.nō pñt dici ꝑticipes criminis iudeorū. 3°. nedū est magnū dispendiū ꝫ etiā magnū scādalū apud plebem q̃ nō fiat ꝓuisio ꝑ ciues q̃ iudei cōducant̃ ꝓ minoribus vsuris. Sz scandalū ē magni effectus i quacūq̃ re. Nā ꝓpter scandalū vitandū pōt fieri dispensatio.ut in.c.ut ꝯstituerent̃.⁊ c.dño sancto.50.di. Unde cū anglicis fuit dispensatū ut ꝯtraherēt mr̄imoniū i gradu prohibito ꝓpt̄ maius malū vitandū.ut in.c.qd̄ scripsi.et in.c.quedam lex.35.q.3 Item ꝓpter scādalū delicta remanēt impunita.ut in.c.cōmessationes.44.dis.et in.c.plurimos.81.dis.et in.c.quicūq̃.23.q.1.et in.c latores.de cle.exco. Itē ꝓpt̄ scandalū q̄s licite pōt renūciare dignitati.ut in.c.nisi cū pridem.§.pro graui quoq̃ scandalo.de renū. Et ibi dicit Inno.q̃ propter scādalū vitādū quis pōt ꝑuari bñficio.lz illud scādalum processerit absq̃ eius defectu uel culpa. Dicit tamē Inno.q̃ sibi debet ꝯferri aliud bñficiū loco primi. Et hoc seruatum

fuit in ep̄o Ferrarieñ tp̄e pape Pij
Nā ꝓpter vitandū scandalū mar-
chionis Ferrarieñ. papa coegit
ipsū renūciare ep̄atui Ferrarieñ. ⁊
ꝯtulit ei ep̄atū Feltrēsem. Itē ꝓpt
graue scādalū vitandū eccl'ia pōt
desistē a repetitiōe iuriū suoꝝ. Et sic
ꝓpter graue scādalū vitādū eccle-
sia pōt licite iura uel bona sua nō
repetē. ut in. c. nihil. ⁊ ibi p Inno.
⁊ doc. de ꝑscrip. Et multa tolerāt
ꝓpt scandalū vitandū q̄ lōgū esset
narrare. Sȝ his nō obstantibꝰ te-
neo firmit ꝯtrariū esse de iure ve-
rius. Nā potiꝰ q̇s dȝ oia mala pa-
ti q̄ꝫ malo ꝯsentire. ut in. c. sacris.
qd̓ metꝰ cā. et in. c. ita ne. 32. q. 5. in
quibus dicit q̄ q̇s potius dȝ oia
mala pati q̄ꝫ malo ꝯsentire. Nam
agētes ⁊ ꝯsentiētes sūt in pari cri-
mine. ⁊ debent pari pena puniri. ut
in. c. notū. in fi. 2. q. i. et in. c. ꝑ. de
offi. dele. et. xi. q. 3. q̇ consentit. imo
nō licet ꝯsentire malo etiā si ꝯsen-
sus inducat pctm̄ veniale ꝓ q̇cūq̧
malo vitando. ut in. c. ꝑmū. ⁊ in. c.
ne q̇s arbitret. et in. c. faciat homo
⁊ in. c. si q̇s ad te ꝯfugerit. 22. q. 2
In quibꝰ pȝ q̄ nō licet cōmittere
pctm̄ veniale ꝓ quocūq̧ malo vi-
tādo. nec etiā ꝓ salute vniꝰ populi.
Hinc mgr̄ sniaꝝ li°. 4°. dis. 34. ca°.
2°. dicit q̄ ꝯcubitus q̇ fit cū vxore
ꝑter necessitatē generādi ob incō-
tinētiā indulget ꝫm ꝑmissionē. q̄r
ibi est aliq̄ culpa. ꝫ leuis. ⁊ p h̄ di-
cit q̄ talis ꝯcubitus nō iubet nec
ꝯcedit. ꝫ ꝑmittit. q̄r nō ē laudabi-
lis ꝫ venialis. Et idē dicit Augꝰ
in li°. de bono ꝯiugali. Si ḡ eccl'ia
nō potuit ꝯcedere ꝯcubitū cū vxo-
re ꝑpter necessitatē generādi ꝓpt bo-
nū ꝯiugij ⁊ ꝓpter vitandū malum
adulterij. ꝫ solū ꝑmittē simplici ꝑ-
missione penā indulgēte. q̄ꝫ q̄ talis
ꝯcubitꝰ sit pctm̄ veniale tm̄. mul-
to minꝰ licet cōsentire malo qd̓ in
se ꝯtinet pctm̄ mortale. put ī casu
nostro. Et ꝓ h̄ in mā nostra ē opti-
mus tex. in. c. super eo. de vsur. vbi
dicit ꝑmo q̄ cū vsure sint ꝓhibite
p vtrūq̧ testamētum papa nō pōt
dispēsare q̄ exerceant. 2°. dicit ille
tex. q̄ cū sacra scriptura ꝓhibeat
mētiri ꝓ vita alterius ꝯseruanda.
qd̓ tm̄ est peccatū veniale tm̄. mul-
to magis quis ē prohibēdus ne ꝓ
redimēda vita captiuoꝝ inuolua-
tur crimine vsuraꝝ. Et notāda sūt
multū v̓ba illius tex. in q̄ꝫtum di-
cit q̄ quis ē ꝓhibēdus ne ꝓ redi-
menda vita captiuoꝝ inuoluatur
crimine vsuraꝝ. Nā pro quocūq̧
malo vitādo nō ē tolerādū crimē
vsurarū etiā simplici ꝑmissione q̄
appellat toleratio seu dissimulatio
de q̄ in. c. deniq̧. iuncta glo. in v̓bo
venia. 4. dis. et in. c. hac ratione. 31
q. i. et in. c. cū iam dudū. de preben.
Crimen enim vsurarū est grauissi-
mū ⁊ maius ceteris criminibus
adeo q̄ iura canonica ꝓpter aliqd̓
malū uel scandalū vitandū nolu-
erunt tale crimen tolerare etiam
simplici dissimulatione. ut patet
in dicto. c. super eo. et in. c. quia in

oib⁹ ⁊.in.c.cũ tu.de vsur.⁊ in.c.ƀ.
et z.ͣ de vsur.in 6.ͦ et i cle.i.de vsu/
ris. Et ħ declarabo latᵘ.ĩ. Mo/
do si nõ licet tolerare feneratores
simplici dissimulatiõe.multo mi/
nus licet consentire ꝙ fenerẽtur.
Nec obstat argumentũ dũ dixi ꝙ
ille qui paciscit᷑ ꝙ exigãt minores
vsuras nõ est cã ꝙ vsuras exerce/
ant ß solũ ẽ cã ꝙ minores exigãt.
Ille.n.qui paciscit᷑ ꝙ exigant᷑ mi/
nores vsure cõsentit quo ad illas
minores vsuras ꝙ iudei feneren/
tur.lꝫ nõ ꝯsentiat maioribus vsu/
ris. Ubi enim est pactũ ibi ẽ ꝯsen/
sus.l.i.ff.de pac. Item illi dicũtur
ꝯsentire q̇ in vnã voluntatẽ ꝯcur/
rũt.ut dicitur in dicta.l.i. Sꝫ illi
qui paciscunt᷑ ꝙ iudei exigãt mi/
nores vsuras in eandẽ voluntatẽ
ꝯcurrunt q̊ ad illas minores vsu/
ras exigendas.g̊ ꝯsentiunt ꝙ iu/
dei fenerent᷑.⁊ per ꝯñs cõsentiunt
malo.⁊ sũt ꝑticipes criminis. Sꝫ
pctõ siue malo q̇s nõ debet ꝯsenti/
re.imo potius debet oĩa mala pati
ut supius dixi. Iõ in fine ꝑcedent᷑
dubij signaui ṽba sancti Tho.dũ
dicit ꝙ ꝓ aliqua necessitate nõ est
licitum ꝯsentire in pctm̃ vsurarij.
nec ꝑbere occasionẽ vsuras exer/
cẽdi. Nõ obstat glo.in preall᷑.c.in
dicta.cle.i.de vsur. Nã statuentes
ꝙ nõ pñt exigi vltra duos denari/
os ꝓ libra.negãdo de plurib⁹ non
intelligunt᷑ ꝯcedẽ de tãto. Uñ illa
glo.loquit᷑ qñ finis statuẽtiũ ẽ ꝓ/
hibere de maiori.non tñ ꝑ hoc per/
mittere de minori.14.dis.c.ƀ.et.3l
q.i.hac rõne. Sꝫ si intẽtio statuẽ/
tiũ esset ꝙ possent exigẽ minorem
vsurã incurrerẽt penã excoicatio/
nis.ut sentit illa glo.⁊ exꝑsse ħ fir/
mat ibi Laudiu⁹ ⁊ Paulus. qui
ponderãt illã lrãm que exigit ad
ħ ut sit locus pene.ꝙ statutũ velit
ꝙ vsure soluant᷑.uel ꝙ solute nõ
repetãt᷑.ß statutũ ꝑdictũ ħ nõ vult
qꝛ verba nõ debent sumi a ꝯtrario
sensu. Et ħ dicũt doc.esse vera dũ/
mõ cessat fraus. Nã si intẽtio sta/
tuentiũ esset ꝙ possent exigi vsure
de minori quãtitate.icurrerẽt pe/
nã excoicationis. Et ħ sequit᷑ etiã
dñs Car.in dicta cle.i.de vsur.in
zz.q.i.⁊ Io.de Imola ibi i ꝑall᷑.
glo.in ṽbo facẽ. Sꝫ i casu nostro
paciscẽtes volũt ꝙ iudei possint ex/
igere minores vsuras.g̊ tale pa/
ctũ nõ excusat eos a pctõ. Nõ ob/
stat tertiũ argumentũ.s.ꝙ ꝓpter
scãdalũ multa tolerant᷑. Nã ꝙuis
ꝓpt᷑ scãdalũ licet dissimulare seu
nõ punire delinquentes.qȯ appel/
lat᷑ tolerãtia.de qua in.c.hac rõne
3i.q.i.et in.c.cũ iã dudũ.de ꝑben.
Et ẽ bona glo.in.c.deniqꝫ.4.dis.in
ṽbo venia.⁊ in.c.si q̃ mouachaꝝ.
2i.q.i.q̃ dicit ꝙ lꝫ ꝓpter scandalũ
possit ꝯcedi impunitas delinquẽ/
tibus.nõ tñ põt ꝯcedi licentia pec/
cãdi.qꝛ talis lnia nõ põt dari sine
pctõ. Ad hoc facit optime qȯ nõt
glo.singularis in.c.q̇.sincera.45.
dis.in ṽbo licẽtia.q̃ dicit ꝙ eccl'ia
nõ posset dare licentiam iudeis ꝙ

seruent ritus suos circa sacrificia. lꝫ eos tolerēt. ⁊ vlteriꝰ ꝓhibeat eos īpediri. ut ibi. ⁊ i. c. sicut. de iudeis. ⁊ illā glo. ibi sequit̃ Archi. dicēs ꝙ eccl'ia nō approbat dū ꝑmittit iudeos suos ritꝰ obſuare. qꝛ illud qd̄ ꝑmittit̃ non ꝯcedit̃. ꝫi. q. i. hac rōne. Et dicit ꝙ ritus iudeorū tolerat̃ qꝛ ex magna ꝑte ē sanctus ⁊ bonus. lꝫ in aliquibꝰ sit malus. Et ista est ratio q̄re eccl'ia tolerat ritꝰ iudeoꝝ. ⁊ ꝓhibet eis fieri impedimēta. Sꝫ Jo. an. in regula. pctm̄ in ꝑ ar. iuxta principiū. dicit ꝙ ecclesia tolerat ritꝰ iudeoꝝ ꝓpter bonū qd̄ inde sequit̃. lꝫ in eis sit mortale pctm̄. qꝛ nostre fidei veritas in libris ipsoꝝ velata. ⁊ in ritibus figurata lucide demōstrat̃ oculis nostris. ⁊ sic fidei nostre testimoniū roborat̃. Allegat Aug. 18°. li°. de ciui. dei. c. 45. Sꝫ ego nō memini me legisse ista ṽba formalia Aug. lꝫ Aug. de ciui. dei. a capite vsqꝫ ad finē trāscurrerim. Sed in li°. 18°. ca°. 46. dicit verba q̄ sunt eiusdem sensus. Primo. n. dicit ꝙ sufficiūt nobis codices iudeorū ꝑ q̄s fides nr̃a ꝓbat̃. ⁊ ꝙ deus ipsos dispsit ꝑ oēs gentes ut eccl'ia xp̄i dilataret̃. Et dicit Dauid h̄ ꝓphetasse dū dicit. Deꝰ meꝰ misericordia eius ꝑueniet me deꝰ meus demōstrauit mihi de inimicis meis. ne occidas eos ne qñ obliuiscant̃ legē meā. disperge eos in virtute tua. Postea Augꝰ dicit h̄ ṽba in fine illius. c. 46. Demonstrauit ḡ

deus eccl'ie in eiꝰ inimicis iudeis. qm̄ sicut dicit apl's. Delictum eoꝝ salus ē in gētibꝰ. Et iō nō eos occidit. i. nō in eis ꝑdidit ꝙ sūt iudei q̄uis deuicti ⁊ oppressi fuerint a romanis. ne obliti legē dei ad h̄ de q̄ agimꝰ testimoniū nō valēt. Jō parū fuit ut ꝓph'a dicēt. ne occiderī eos. nisi etiā adderet. disꝑge eos. qm̄ si cū isto testimonio scripturarum in sua tm̄mō terra. nō vbiqꝫ eēnt. ꝑfecto eccl'ia q̄ vbiqꝫ est eos ꝓphiaꝝ q̄ de xp̄o ꝑmisse sūt testes in oibus gētibꝰ hr̃e nō posset. Deꝰ ḡ diuisit iudeos int̃ oēs gētes ad h̄ ut ꝑhiberent testimoniū fidei nr̃e. Et eccl'ia tolerat eos i ritibꝰ suis ꝓpter magnū bonū spūale qd̄ inde sequit̃. Et tñ non pōt dare licentiā iudeis ꝙ exerceāt suos ritꝰ. ne approbet malū. lꝫ tali malo magnū bonū spūale sit admixtū. Et h̄ etiā tenet Jo. an. in dicta regula. pctm̄ i 3°. ar. Et de h̄ etiā ꝑ sanctū Tho. 2°. 2e. q. 10. arti. xi°. vbi dicit ꝙ humanū genꝰ deriuat̃ a diuino regimine ⁊ ꝙ dꝫ ipsū imitari. Nā deꝰ q̄uis sit oipotens ⁊ sūme bonꝰ. tñ ꝑmittit aliq̄ mala fieri in vniuerso q̄ posset ꝓhibere. ne eis sublatꝭ maiora bona tollerent̃. uel etiā aliqua mala peiora incurrāt. sicut Augꝰ dicit in ſmone de ordine. Aufer meretrices de rebꝰ hūanis. turbabis oia libidinibꝰ. Ad idē glo. in c. inter opa. de spō. q̄ dicit ꝙ eccl'ia tolerat meretrices ꝓpter maiora mala vitanda. Sic igitur q̄uis

infideles in suis ritib' peccēt. tolerari pñt uel ppt aliqd bonū quod ex eis puenit uel ppter aliqd malū qd vitat. Ex hoc q iudei ritus suos obseruant in quib' olim pfigurabat veritas fidei quam tenemus. h bonū puenit q testimoniū fidei nre habem' ab hostib'. 7 qsi in figura repsentat nobis qd credimus. Et id in suis ritib' tolerāt Alioꝝ vo infideliū ritus q nihil veritatis aut vtilitatis ꝯferūt nō sūt aliqlit tolerādi. nisi forte ad aliqd malū vitandū. s. ad vitandū scandalū uel discidiū qd ex h posset puenire. uel īpedimētū salutis eoꝝ q paulatim. sic tolerati ꝯuertūt ad fidē. Propt h. n. eccłia hereticoꝝ 7 paganoꝝ rit' aliqñ tolerauit qñ erat magna infideliū multitudo. Et ista sunt vba formalia sancti Tho. excepto q allegaui glo. in. c. inter opa. de spon. quā sequūt doc. Notāda aūt sūt vba sancti Tho. qꝫ declarat qñ mala seu peccata pñt tolerari. s. qñ sequit discidiū uel scandalū qd hꝫ īpedire salutē pximoꝝ. de q dixi s. post pncipiū secūdi dubii. Itē ponderāda sunt vba sancti Tho. qꝫ non dicit q sit dāda lnia faciēdi malū. uel q liceat ꝯsentire malo. h solum q pōt malū tolerari ppter ꝯsequēdū bonū spūale. uel vitādū malū spūale Et ex suis vbis infert q nō liceat tolerare malū ppter vitandū malū tpale. sed ppt vsurā si qd malū vitat solū ē malū tpale. Qñ non ē toleranda aliq mō etiā simplici toleratiōe q appellat dissimulatio. Et h firmat Jo. an. in regula. peccatū. in 3.° ar. vbi dicit q ē triplex ꝯcessio. Quedā simplex tolerātia ut qꝫ delinquētes nō puniunt. Et hoc qñq fit ppter mai' malū vitādū. Et de hac loquit. c. deniq. iūcta. glo. in vbo venia. 4. dis. et. c. si q monachaꝝ. iūcta glo. 27. q. i. 7 i c. cū iam dudū. de pben. 7 in. c. hac rōne. 31. q. i. et. 23. q. 4. c. qd aūt. ibi Nōnullos toleram' qs corrigere uel punire nō possum'. Quedā est pmissio nō solū penā indulgēs. h etiā impedimēta fieri pbitens. Et isto mō tolerāt iudei in ritib' suis ppter bonū spūale qd inde sequit Quedā ē pmissio q pstat iuuamē uel ꝯsensū ad actū pficiendū. Et ista nullo mō pōt fieri. qꝫ non licet ꝯsentire malo ul pstare op' ad faciēdū malū. Immo nud' ꝯsensus q nullū iuuamē pstat ad faciendū malū 7 dānabilis ē 7 puniendus ut ē tex. nobilis i. c. felicis. §. illud de penis. in 6.° Et iste sūt ꝯclusiones qs ponit Jo. an. i regula. peccatū. in 3.° ar. Et h pbabo p iura q multū in hac mā stringūt iudicio meo. Primo adduco tex. in. c. qd pdecessor. in fi. xi. q. 3. vbi tex. sic dicit. Uel si oio ppter pncipalem fauorē 7 hūanū gentis francoꝝ dū ad eos accessisses corpalit abstinē nō valuisti cogēte eccłiaꝝ dei necessitate. 7 tñ in eoꝝ ꝯsilio 7 cōmunionis ꝯsensu aia tua non est

coinq̇nata. Itaqꝫ ꝓƀ ꝙ cū eis cō-
uersatus es nō ꝯsentiens iniq̇tati
eoꝝ nullū ē tibi detrimētū coram
deo. Ecce ꝙ hūanus fauor indu-
cēs necessitatē aliq̇d faciēdi ꝓpter
scādalū vitādū nō excusat a pctō
si ꝓstat ꝯsensus malo. Ad idē. 23
q. 4. ita plane. q̇ ē tex. Aug. in li.
2. ꝯtra ꝑmenianū. vbi tex. dicit
ꝙ qs sociat malis duob⁹ modis
uel cōmittēdo mali cū eis. uel fa-
uēdo cōmittentib⁹. Si aūt neutꝝ
facit. nullo mō sociat malis dū-
mō addat ētiā. ut nō sit piger ī cor-
ripiēdo. ⁊ si ē iudex nō sit piger in
puniēdo. dūmō h̄ oia faciat cum
dilectione corrigēdi ⁊ nō odio ꝑ-
sequendi. Postea tex. sic in fine di-
cit. Ubi aūt cetera impediunt. illa
duo semꝑ retenta incorruptū ca-
stūqꝫ custodiūt. ut nec faciat ma-
lū nec approbet factū. Ille eni dr
cōmittē malū ut dicit Aug⁹ q̇ est
ꝑticeps mali. Ille autē dr appro-
bare malū factū q̇ ꝓstat cōsensū ⁊
approbationē malo iā facto. Ex
q̇ infert ꝙ ciues non pn̄t ꝯsentire
ꝙ iudei q̇ actualit̄ exercēt vsuras
lꝫ ipsas exerceāt cū minori feno-
re. Ad idē Aug⁹ in epła ꝯcilij fa-
cta ꝯ donatistas trāsūptiue. 23. q.
4. si q̇s a catholica in fine. vbi tex.
sic dicit. Coio maloꝝ nō maculat
aliquē ꝑticipatiōe sacroꝝ. ꝫ ꝯsen-
sio factorū. Nā si malis factis nō
eis q̇sqꝫ ꝯsentiat. portat mal⁹ cām
suā. nec ꝓiudicat alteri quē ī ꝯsen-
siōe mali opis sociū nō hꝫ criminis

Ad idē Aug⁹ in sermone de ver-
bis euāgelij. trāsūptiue. 23. q. 4. a
malis. vbi tex. dicit. Coicat q̇ppe
malo qn̄ facto ei⁹ ꝯsortiū volūta-
tis uel approbationis adiūgitur.
Neqꝫ ḡ ꝯsentientes sitis malis ut
approbetis. neqꝫ negligētes ut ar-
guatis ⁊c̄. Ad idē Aug⁹ in ꝭmo-
ne de ꝟbis euāgelij trāsūptiue. 23
q. 4. recedite. in fi. vbi dicit. Hoc ē
īmūdū nō tāgē ⁊ volūtate nō ꝯsen-
tire ⁊ ore nō parcere. Et ex h̄ pꝫ ꝙ
ꝯsentiētes ut iudei ꝯtinuēt fenus
inceptū cū minori fenore nō excu-
sant a pctō. qꝛ ꝯsentiūt malo vsu-
raꝝ ⁊ ipsū approbāt paciscēdo ꝙ
iudei fenerent cū minorib⁹ vsuris
Unn̄ nō est dicendū ꝙ ciues possint
huic malo ꝓpt̄ aliquā cām ꝯsenti-
re. Nā illud qd̄ ꝭm se ē malū nullo
bono fine fieri licet. ut dicit Aug⁹
in li. ꝯtra mēdaciū. ⁊ phūs in 2.
ethicoꝝ. ⁊ ei⁹ ꝟba refert mgr̄ sniaꝝ
li. 2. dis. 41. c. 3. vbi dicit ꝙ oēs
actus ꝭm intētionē ⁊ cām iudicā-
di sūt boni uel mali ꝓter quosdā q̇
sūt ita mali ut nūq̄ possint eē boni
etiā si videāt hr̄e bonā cām. Interest
eni inq̇t Aug⁹ plurimū qua cā ꝙ
fine q̄ intētione q̇d fiat. Sed ea q̄
ꝯstat eē pctā nullo bone cause ob-
tētu nullo q̄si bono fine nulla ve-
lut bona intētione faciēda. ut ponit
Aug⁹ multa exēpla de vtroqꝫ. s.
de his que pn̄t esse bona ⁊ mala. ⁊
de his q̄ ꝭm se sūt pctā. Et ꝯcludit
ꝙ ea que sunt peccata nulla bona
rōne. nullo bone cause obtentu.

nullo quasi bono fine. nulla velut bona intẽtione faciẽda sũt. Et vtit Aug⁹ dictione q̃si. ⁊ dictione velut. q2 pctm̃ nõ põt fieri bono fine. nec bona intẽtione. q2 non põt esse bonus finis nec bona intẽtio q̃ inducit ad pctm̃ cõmittẽdũ. lꝫ aliqñ ħ videat erronee opinioni hominũ. Et ꝯcludit idẽ mgr̃ sniaꝝ in ꝺall. c. 3°. et. c. se. Et idẽ dicit scũs Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 44. arti. 2°. Itẽ dicit sanctus Dyo⁹. in. 4°. ca°. de diui. no. ꝙ illud qȯ est ꝑm se malũ ex genere nullo mõ põt esse bonũ ⁊ licitũ. q2 ad hoc ꝙ aliq̇d sit bonũ requiritur ꝙ oia recte ꝯcurrãt. Bonũ enim ẽ ex integra causa. malũ aũt ex singularibus defectib⁹. Et idẽ dicit sanctus Tho. 2ª. 2ᵉ. q. 110. arti. 3°. Usura aũt mala ẽ ex genẽ. q2 est ꝯtra ius naturale ⁊ ꝯtra ius diuinũ ⁊ ꝯtra ius canonicũ. nec ẽ dare aliquẽ casũ in quo vsura sit licita. Et lꝫ repiant aliq̇ casus in quibus licet aliq̇d recipe vltra sortẽ. de quibus in. c. ꝯquestus. et in. c. salubrit. de vsur. tñ in dictis casibus nõ est vsura. lꝫ ꝑma facie habeant aliq̇d simile vsure. Ubi autẽ ẽ vera vsura semp ẽ mala. nec põt ꝑmitti per ius nãle uel diuinũ uel canonicũ. ut dicit Jo. an. in dicta regula. pctm̃. in 3°. et 4°. ar. Cum ḡ vsura ex genere sit mala. nullo mõ põt esse licita nec aliquo bono fine fieri. Eadẽ ratione cõsentire ꝙ iudei fenerent ẽ in se malũ. vñ nullo bono fine fieri licet. nec ẽ inuenire aliquẽ casũ in q̇ talis ꝯsensus possit esse licitus. Esset. n. hereticus q̇ dicẽt ꝙ deus dederit nobis licẽtiã ipsũ offendẽdi ex aliqua cã. Nam cũ pctm̃ sit ꝯtrariũ deo tãq̃ malũ bono. necessariũ ẽ ꝙ sp deo displiceat seu deũ offẽdat. Uñ Aug⁹ in omel. euãgelij Joh. icipient. Dicebat ihs ad eos q̇ crediderãt in deoꝝ. Si vos mãseritis in ꝑmone meo veri discipuli mei eritꝭ. qȯ legit in sabbato ante dñicã i ramis palmaꝝ. sic inq̇t. Nõ ḡ de⁹ quedã pctã dãnat. quedã iustificat ⁊ laudat. Nulla laudat. odit oia. Et per ħ põt patere respõsũ ad tertiũ motiuũ supra factũ. Nã licꝫ ꝓpt scandalũ vitandũ tolleret malũ. nõ tñ licet cõmittere aliqȯ pctm̃ cã vitãdi scandalũ. ut in. c. q̇ scandalizauerit. de re. iur. vbi dicit ꝙ vtilius scandalũ nasci ꝑmittit q̃ veritas relinquat. Nã veritas dicit relinqui qñ deus ꝓpter pctm̃ relinquit. Uñ dicit versus. Est veritas vite doctrine iusticieq̃. Primũ semper habe. ꝓpter scandala linque duo. Nã ꝓpter scandalũ vitandũ licet abstinere a delictis puniẽdis. Itẽ ꝓpter scandalũ licitũ est desistere a ꝑdicatione uel a doctrina. ut in. c. qñ. xi. q. 3. Sꝫ veritas vite q̃ est ut quis nõ faciat malũ nunq̃ est dimittenda propt scãdalũ. ut dicto c. q̇ scãdalizauerit. et in. c. magne. §. pst. de voto. et i. c. 2°. ad fi. de op. no. nũ. Et de hoc ẽ glo. ordinaria que tradit dictam doctrinam. s. in

dicto.c.q̇ scādaliçauerit. ⁊ in.c.2°. de tēpo.or.et in.c.nisi cū pridē.§. pro grauiq̊ꝫ scādalo.de renū. ⁊ in c.cōmessatiōes.43.dis.Et eandē theoricā etiā tradunt doc.in locis ꝑdictis. Et de h̄ habet̃ p Hosti.in sū.de renū.§.cui.ꝟ.graue scādalū.Hinc Hiero⁹ ad Ruffinū.Peccantiū multitudo non parit errori patrocinū.Pl⁹ dixit Inno.in dicto.c.nisi cū pridē.§.ꝓ grauiq̊ꝫ. quē ibi sequitur But. Dicit.n.ꝙ q̄dā ē ꝟitas iusticie iuris nālis uł euāgelici. ⁊ h̄ nō ē reliquēda ꝓpt̃ vitandū scandalū. Quedā ē veritas iusticie iuris positiui. ⁊ hec est relinquēda ꝓpter vitādū scādalū dissimulādo uel differēdo uel penā iusta cā tēperādo seu relaxādo ⁊ etiā in certis casib⁹ ꝯtrariū statuendo.ut in.c.proposuit.de ꝯces. ꝑben.Et ibi ꝯcludit But.ꝙ veritas iusticie iuris nālis uel euāgelici nō ē dimittēda uel dissimulāda propt̃ scandalū vitandū.Et h̄ probat But.isto mō. Tollē ꝯsuetudinē generat scādalū. ⁊ tñ ꝯsuetudo nō valet ꝯ̄ ius nāle seu ꝯ̄ ius diuinū.ut in.c.fi.de ꝯsue.Hoc aūt ꝓ nūc nō disputo.q̄ꝛ satis ē ꝙ nō liceat ꝯsentire malo uł ipsū approbare propt̃ vitandū scādalū.Et h̄ etiā tenet scūs Tho.2ª.2ᵉ.q.43. arti.1°. vbi dicit ꝙ propt̃ vitandū scandalū nō ē cōmittēdum pctm̄ mortale.imo nec veniale.nisi scādalū tolleret circūstantiā q̄ inducit pctm̄ veniale.sicut est verbū iocosū qd̓ est pctm̄ veniale qñ absq̊ꝫ necessitate uel vtilitate dicit̃. Si aūt ex cā rōnabili proferat̃.nō est ociosū nec pctm̄.Vñ qñ propt̃ vitandū scādalū ꝓfert̃ ꝟbū iocosū. nō ē pctm̄ veniale.q̄ꝛ nō absq̊ꝫ vtilitate profert̃. Ubi aūt nō desinit esse pctm̄ veniale.tūc nō est cōmittendū propt̃ vitandū scādalū.q̄ꝛ lꝫ per pctm̄ veniale nō tollat̃ grā p quā ē hoīs salus.tñ pctm̄ veniale inq̄ꝫtum disponit ad pctm̄ mortale cōmittendū vergit in detrimētū salutis. Ita ꝯcludit scūs Tho.in fi.ꝑallegati.c.7.Et sic vult ꝙ peccatū mortale non sit cōmittendū propt̃ vitādū scādalū.q̄ꝛ de necessitate salutꝫ ē ꝙ nō cōmittat̃ aliqd̓ pctm̄ mortale.Et p h̄ omne pctm̄ mortale ducit ad interitū salutis eterne. Itē ꝙ non cōmittat̃ pctm̄ veniale qd̓ vergit in detrimētū salutis et̃ne nisi sit pctm̄ veniale nō simplicit̃ h̄ propt̃ aliquā circūstātiā q̄ sublata pctm̄ tollit̃. Cōsentire aūt malo ē pctm̄ mortale simplicit̃ ⁊ ƀm se.Vñ nō licet ei ꝯsentire propt̃ scandalū vitādum uel propter aliquā aliā cām ut s̄ dixi ꝑ.meo iudicio in casu nostro nō ē scandalū de q̄ debeat haberi ꝯsideratio.Nam inter scandalū ⁊ scandalū facienda ē differētia.ut dicit tex.in dicto.c.nisi cū pridē.§.pro graui quoq̊ꝫ scādalo.de renū.Vñ nisi sit graue scādalū de eo nō est curandū.ut ibi dicit̃.et in.c.2°. de op.no.nūc. Dicitur autē scandalū

graue qñ ex aliquo dicto ul' facto
uel signo multi offendunt. ita ꝙ
ex eius occasione trahunt in cō/
sensū pcti mortalis. ut dicit Hosti.
in sūma de renūc. §. cui. ꝟ. graue
scandalū. Et tñ propt' tale scāda/
lū vitandū nō licet pctm̄ cōmittē.
In casu aūt nr̄o nō pōt dici graue
scandalū ex eo ꝙ iudei non cōdu/
cant. Item crimen vsuraꝝ ē adeo
graue ꝙ nō debet tolerari etiā sim/
plici pmissione propt' aliqd̕ bonū
qd̕ inde oriatur. ul' propter aliqd̕
maius malū qd̕ inde vitet'. Et h̄
ꝯcludit Jo. an. post quendā fratrē
Girardū de Senis qui fuit sūm⁹
theologus ⁊ canonista maximus
in dicta regula. pctm̄. in 3.° ar. vbi
ꝯcludit ꝙ ꝯtractus vsurarius nō
debet pmitti propt' aliqd̕ bonū qd̕
inde oriat'. uel ꝓpter aliqd̕ maius
malū quod inde vitet'. siue loqua/
mur scd̄m ius nāle uel diuinū uel
canonicū. De iure. n. nāli non pōt
aliquo mō pmitti cōtractus vsu/
rarius. qꝛ cū vsura sit ꝯtra ius na/
turale. ut plene declarat Jo. an. ut
in dicta regula. pctm̄. in 2.° ar. ⁊ p
sanctum Tho. 2.ª 2.ᵉ q. 18. arti. ꝑ.
Vñ Cicero in 2.° li.° de offi. ad fi/
nē dicit ꝙ feneŕari ē hominē occi/
dere. Cū ḡ ꝯtractus vsurarius sit
ꝯtra ius nāle. non pōt p illud ius
pmitti. qꝛ nō pōt facere ꝯ seipsum.
Et ex hoc etiā sequitur ꝙ non pōt
pmitti p ius diuinū. cum ius na/
turale sit deriuatū a iure diuino.
ut sit necesse ꝙ quicqd ē ꝯtra ius
naturale sit etiā ꝯtra ius diuinū.
Ad h̄ ē bonus tex. 6. dis. §. his ita
Vñ etiā ius diuinū nō pōt pmit/
tere ꝯtractū vsurariū propt' aliqd̕
bonū qd̕ inde sequat'. qꝛ h̄ eēt ꝯtra
seipsū. Sꝫ deus nō pōt facere ꝯtra
seipsū. Vñ aplus. 2. Thimoth. 6.°
Fidelis ē deus: seipsū negare nō
pōt. Et plene circa hoc allegaui ī
responsionib⁹ quas feci ad cōsiliū
mgr̄i Saluani. in quib⁹ ꝯclusi ꝙ
deus nō pōt dispēsare ꝙ exerceat'
ꝯtractus vsurarius. qꝛ h̄ esset fa/
cere ꝯtra seipsū. De iure canonico
etiā similit' ē dicendū ꝙ ius cano/
nicū nō debet pmittē ꝯtractū vsu/
rariū etiā simplici pmissione q̄ ap/
pellat' dissimulatio propter aliqd̕
bonū qd̕ inde oriat'. ul' propt' aliqd̕
malū qd̕ inde vitet'. Nā videm⁹ ꝙ
ius canonicū de facto nullo mō
pmittit ꝯtractū vsurariū. qꝛ penā
cōminat' ⁊ infligit fenerantib⁹. ut
pꝫ in. c. qꝛ in oibus. de vsuris. et in
c. ꝙꝙ. de vsur. in 6.° et in cle. i. eo.
ti. Plus dicit Jo. an. ꝙ ius cano/
nicū nō posset pmittē ꝯtractū vsu/
rariū etiā simplici pmissione q̄ ap/
pellat' dissimulatio uel tolerātia.
quia hoc est ꝯtra vetus ⁊ nouū te/
stamētū. Et h̄ probat' in. c. sup eo
de vsur. vbi ꝯcludit' ꝙ quilibet est
prohibend⁹ ne pro redimēda vita
captiui vsuraꝝ crimine inuoluat'.
cū tñ illud sit potissimū bonum qd̕
posset prouenire ex vsur. Vñ ibi
probatur ꝙ non ē licitum cessare
a prohibendo ne vsura exerceatur

quodcu̅q̄ bonu̅ sit illud qđ sequit̃ ꝓpter fenus. vł quodcu̅q̄ malu̅ sit qđ vitet̃ ꝓpter fenus. Et ꝓpter h̄ sequit̃ q̄ Archi. nō bn̄ dixit in. c. hac ratione. xi. q. i. vbi colligit argume̅tu̅ q̄ qn̄q̄ multi mali. puta vsurarij ⁊ alij qui nō pn̄t coerceri propt̃ scandalu̅ ꝑmittendi sūt. Nā nō est veru̅ q̄ sint ꝑmitte̅di etiam simplici ꝑmissione. cu̅ talis ꝑmissio sit ꝯ ius nāle diuinu̅ ⁊ canonicu̅ ⁊ contra vetus ⁊ nouu̅ testamentu̅. Et de h̄ ē tex. aptus in dicto. c. sup eo. Vn̄ frater Girard⁹ de Senis ⁊ Jo. an. veri⁹ dixere. Tn̄ Archi. non se firmat ſ3 tm̄ colligit argumentu̅. ut pōt patere ex eius v̄bis que. s̄. retuli. Et ꝯcludit dict⁹ frat̃ Girardus ⁊ Jo. an. in dicta regula. pctm̄. q̄ in dicto ꝯtractu nō cadit dispe̅satio. q2 non potest vitari maius malu̅ spūale q̄ sit cōtract⁹ vsurari⁹. Nā est grauissimu̅ crime̅ propt̃ quatuor. Primu̅. q2 vsurarius ꝯte̅nit deu̅ audaci⁹. 2°. q2 contemnit natura̅ exp̄ssius. 3°. q2 conte̅nit scriptura̅ veteri⁹. 4°. q2 ꝯtemnit iura diuti⁹. Conte̅nit nāq̄ vsurari⁹ deu̅ audacius. q2 cu̅ in oībus pctis que sūt ꝯtra mandata dei hō verecundet̃ ⁊ erubescat. in isto peccato q̄tu̅cu̅q̄ sit exp̄sse ꝯtra mandatu̅ diuinu̅ nō videt̃ verecundari ſ3 potius gloriari. ut in. c. quia in oībus. de vsur. 2°. dixi q̄ cōtemnit natura̅ exp̄ssius. q2 vult q̄ numerabilia sicut denari⁹ cōtra natura̅ sup̄ualeāt suo numero. ⁊ ponderabilia sicut auru̅ sup̄ualeāt suo pōderi. ⁊ me̅surabilia sicut frume̅tu̅ ⁊ vinu̅ sup̄ualeāt sue me̅sure. Vn̄ bn̄ dictu̅ est q̄ ꝯtemnit natura̅ expressius. 3°. dixi q̄ ꝯte̅nit scriptura̅ veterius. q2 ea̅ videt̃ ꝯtemnere propt̃ infidelitate̅ que ē opposita fidei qua̅ in baptismo ꝓfessus est. Nā si ꝑfecte crederet. i̅possibile ee̅t q̄ ꝯtra deu̅ ⁊ scripturam ipsius sic a ꝑte ⁊ inuerecu̅de ꝓcederet. Ite̅ ꝯ scripturas vtriusq̄ testame̅ti sole̅t tales ꝑtinacit̃ assere̅ q̄ vsura non sit pctm̄. cōtra q̄s emanauit cle. i. de vsur. Jstud aute̅ pōt adaptari iudeis fenerantib⁹ inq̄tu̅ exerce̅t vsuras cōtra prohibitione̅ veteris testame̅ti. ſ3 cetera ꝯcernūt magis xp̄ianu̅ exercente̅ vsuras. 4°. dixi q̄ vsurari⁹ ꝯte̅nit iura diuti⁹. quia ꝯtra ius nāle diuinu̅ ⁊ canonicu̅ continue ꝑseuerat in isto crimine vsq̄ ad morte̅. Et propt̃ hec ꝯcludit Jo. an. post fratre̅ Girardum de Senis. in preallegata regula pctm̄. in 3°. ar. in fi. q̄ ius canonicum nullo mō debet permittere cōtractum vsurariu̅ etiam simplici permissione sola̅ penam indulge̅te propter aliquod maius malu̅ vita̅dum. quia regulariter loquendo nullum est maius malum contractu vsurario quod per ipsu̅ valeat vitari. Non obstat q̄ ecclesia tolerat prostibula. ut in. c. inter opera. de spon. Nam ecclesia tolerat simplici permissione causa vitandi maius malum spirituale

Unde Aug⁹ in sermone de ordine di-
cit. Aufer meretrices de reb⁹ hu-
manis turbabis oia libidinibus.
Et p sanctū Tho. 2ª 2ᵉ q. 10. arti.
xi. Sz maius malum q̄ sit vsura
nō pōt vitari. qz regulariť nō repiť
maius malū qd propť ipsam pos-
sit vitari. ⁊ maxime qz mala que
vitanť p cōtractū vsurariū ut plu-
rimū sunt tpalia. ⁊ similiť bona q̄
solent seq̄ ex ɔtractu vsurario sūt
tpalia. Sz nō debet pmitti seu to-
lerari malū spūale propter vitan-
dū malū tpale uel ɔsequendū bo-
nū tpale. ut dicit scūs Tho. 2ª 2ᵉ
q. 10. arti. xi. ⁊ dixi in pcedēti du-
bio post principiū. Ex quib⁹ infe-
ro q̄ si nō ē licitū tolerare iudeos
sub dissimulatione. multo minus
licitū ē cū eis pacisci ut fenerenť p
minorib⁹ vsuris. Unde dūi tpales
grauiť peccāt sustinentes q̄ iudei
in suis ciuitatib⁹ fenerenť. Nā ta-
lis tolerātia est ɔ̄ ius nāle ⁊ ɔ̄ ius
diuinū ⁊ ɔtra ius canonicū. ⁊ de⁹
maxime offendiť. qz istud crimen
valde copiose exerceť ⁊ semp reci-
pit reiteratione. Nō ḡ mirū si bel-
lis affligimur. qz de⁹ solet corru-
ptos hominū mores bellis emen-
dare atq̄ ɔterere. ut dicit Aug⁹ i
p. li. ca. p. de ciui. dei. Unde hortan-
di sunt oēs ciues ut huic tā graui
crimini nullo pacto assensū pbeāt
sed oibus viribus ⁊ omni ingenio
huic tā graui malo resistāt. Tunc
eni deo cruentas victimas cedim⁹
qn̄ vsq̄ ad sanguinē pro veritate
certamus ut dicit Aug⁹. li. x. de
ciui. dei. c. 4. Et hoc deo pciosū sit
huiusmodi sacrificiū. ipse nob de⁹
demōstrauit q̄ pro nr̄a redēptione
tale sacrificiū esse voluit. Itē Ci-
cero li. p. de offi. dū tractat quō in
euertēdis decipiēdisve vrbib⁹ agē-
dū sit. in fine sic inquit. Oio iusti-
cie honestatiq̄ adherescet ut eam
cōseruet q̄uis grauiter offendat.
mortēq̄ appetat potius q̄ deserat
illa que dixi. Nec sibi aut sue vrbi
pfutur putēt si iudeos ɔduxerint
aut q̄ ɔducanť cōsensū pbuerint.
Audi qd dicat sanct⁹ Eusebi⁹ de
preparatione euāgelica. li. 4. ca. 6.
Omne qd bonū ē nō prodesse nō
pōt. ⁊ ecōtra qd malū ē. i. sicut bo-
nū nō pōt nō prodesse. ita etiā ma-
lū nō pōt nō nocē. Itē eodē li. ca.
plt. Nec bonitatē nocē. nec praui-
tatē prodesse seu iuuare vnq̄ posse
Nā ut nō potest caliditas ut ait
Plato frigiditatē inducē nec fri-
giditas caliditatē. sic nec iusticia
nocē pōt. Itē mgr̄ sniaꝝ li. 3. dis.
38. ca. plt. in fi. inquit. Nonnullis
errare aliqn̄ profuit. s in via pedū
nō i via moꝝ. Hoc ē aliqn̄ profuit
errare in via pedū. qz qn̄q̄ quis p
talē errorē euadit inimicū. uel ali-
quādo casū sibi nociuū. sed errare
in moribus nūq̄ fuit vtile. qz pec-
catum ē. Sz audi qd dicit Cicero
in 3. li. de offi. sub ca. vbi ponit ex-
cusationes. cur turpia aliqn̄ fiāt
ut turpia nō videāť. vbi sic dicit in
fi. Nūq̄ igiť est vtile peccare. quia

semp est turpe. 7 qr semp est hone-stū viꝝ bonū esse. semp ē vtile. Itē in tertia padoxa. peccare certe licet nemini. Qȯ aūt nō licet id hoc vno tenet si arguit nō licē. Id siquidē nec maius nec minus vnq̄ fieri pōt. qm̄ in eo pctm̄ est si non liceat. qȯ semp vnū 7 idē ē nec aliquādo licet. Itē erubesce si credis vnq̄ malū esse vtile. Non .n. pctm̄ pōt nō nocē. ꝫ ꝯsentire malo pctm̄ est. Vn̄ non poterit tibi nisi nocere si ꝯsentis ꝙ iudei ꝯducant. Unde Aug⁹ li.° 5.° de ciui. dei. ca.° xi.° dicit ꝙ deus fecit hominē rationale animal. qui cū peccantē nō impunitū esse ꝑmisit nec sine misericordia dereliquit. Item li.° p. ca.° 1.° in fi. sic inquit. Patiētia dei ad penitentiā inuitat malos. sicut flagellū dei ad patientiā erudit bonos. Itemqꝫ misericordia dei fouendos amplectit bonos sicut seueritas dei puniēdos corripit malos. Placuit quippe diuine ꝓuidentie preparare in posteꝝ bona iustis quibus nō fruent iniusti. 7 mala impijs quib⁹ nō excruciabunt boni. Vn̄ etiā sanct⁹ Leo papa in sermone sexto. de natiuitate domini. Quid est aūt dilectissimi pacē hr̄e ad deū nisi velle qȯ iubet 7 nolle qȯ prohibet? Si .n. hūane amicitie pares aīos 7 similes expetunt voluntates. nec vnq̄ diuersitas morū ad firmā pōt venire cōcordiā. quō diuine ꝑticeps erit pacis cui ea placēt que deo displicent. 7

bis appetit delectari quib⁹ illum nouit offēdi? Iterū. Nā si in progenie carnali 7 stirpe terrena claris parētibus genitos vitia male ꝯuersationis obscurāt. 7 ipso maiorū suoꝝ lumine soboles idigna confundit. in quē exitū veniēt qui propter amorē mūdi a generatione xp̄i nō metuūt abdicari. Si aūt ad humanā ꝑtinet laudē ut patrū decus in prole resplendeat. quāto magis gloriosū ē ex deo natos in auctoris sui imagine refulgē 7 illū in se qui illos generauit ostēdere? hec ille. Vn̄ si dei inimici eē nolumus. si amici 7 filij eius esse desideram⁹. id velimus 7 faciam⁹ qȯ vult. 7 oio fugiamus que nō vult.

¶ In supioribus aūt allegationib⁹ in quibus respōdi ad ꝯsiliū magistri Saluani. dixi ciues huius ciuitatis grauit peccare. 7 pro ꝯsentientib⁹ debere reputari nisi apud dn̄iuꝫ instēt ꝙ iudei etiā de castellis expellant. quia error cui nō resistit approbat. 7 veritas cū minime defensa opprimit. Negligē quippe cū possis ꝑturbare ꝑuersos nihil aliud est q̄ fauere. nec caret scrupulo societatis occulte q̇ manifesto facinori desinit obuiare. Iterū. Consentire videt erranti q̇ ad resecāda ea que corrigi debent nō occurrit. 83. dis. error. et. c. quid enim prodest. et. c. ꝯsentire. et. 86. dis. faciētis. et i. c. sic dignū. de homi. Nūc dico ꝙ si aliquo casu ab illustrissimo dn̄io Venetiaꝝ h nō

possetimpetrari.s.ꝙ iudei nõ pos/
sint fenerari in castris. ꝑtores te/
nentur eis probibere sub magna
pena ne mutuẽt ad vsuras in bac
ciuitate.⁊ ꝙ nullo mõ liceat h fa/
cere ꝯtractũ uel recipe pign⁹. Nõ
enim babẽt licẽtiã a dñio fenerã/
di in ista ciuitate. Si enim illi qui
recipiũt pecunias ab eis mutuo
mitterẽt ipsimet pignora p nũciũ
propriũ.rarius mutuarent iudei
sub vsuris.⁊ sic deus nõ tantum
offenderet. Vñ pretores tenẽtur
banc inbibitionẽ facere iudeis ⁊
etiã xpianis ꝯueniẽtib⁹ de pigno/
re in bac ciuitate.ex quo iudei nõ
babent licentiã fenerãdi h.al' gra/
uiter peccant pretores boc nõ fa/
cientes.ut in iuribus ꝑallegat'.⁊
i.c.ita plane.et in.c.a malis.et i.c.
recedite.in fi.33.q.4.Ex quo enim
ius nãle diuinũ ⁊ canonicum nõ
ꝑmittit tales tolerari.illi qui tole/
rant cũ possint probibere grauiter
peccant.⁊ offendunt ius natura/
le diuinũ ⁊ canonicũ. Laus deo

Ex litteris Reuerẽdissimi domi/
ni Frãcisci Cardinalis Venetia/
rum sancte Romane ecclesie vi/
cecancellarij ⁊ epi tunc Veronen/
sis directiuis dñis duodecim et
quinquaginta rei publice Veroñ.
deputatis.

Sed quo ad materiã iudeo℞ pro
quibus ꝯducendis licentiã petitꝭ
ut fenus exerceãt. Hoc pro vestra
prudentia scire debetis non esse in
potestate nostra neqꝫ alteri⁹ vincẽ/
tis in ea re votis vestris satisfacere
obstante dei ⁊ dñi nostri probibi/
tione.cui ex necessitate salutis oĩs
aĩa veluti ei⁹ sublimi potestati sub/
dita obedire tenet'. Qui licꝫ forte
in aliquib⁹ ciuitatib⁹ admitti vi/
deant'.id nõ tam ex licẽtia q̃ nũqꝫ
dat' ꝙ ex q̃dã dissimulatione per/
transit.sicut cõtingit in aliquibus
alijs in quib⁹ nullo iure nulla bo/
nestate licentia talis ꝯcedi potest.
Verũ auctoritatẽ absoluẽdi coi/
tatem sup ea re de preterito.vica/
rio nostro trãsmittimus ⁊c̃.

Datum Rome.ij.nouembris
M.cccc.xlj°.

